Mariale eximii viri Bernadi-
ni de Busti Ordinis seraphi-

ci Francisci de singulis festiuitatibꝫ beate v̾ginis p̱ modũ sermonũ
tractans: omni theologia copiosum. Deniq̃ʒ vtriusq̃ʒ iuris auctori-
tatibꝫ applicatis: ⁊ arte humanitatis refertum: in omnibꝫ allegatio-
nibus promptissimum.

de cella Prioris.

¶ Beatissimo ac felicissimo in christo patri ac dño: d. Alexādro sexto: sedis aplice pōtifici maximo: frater Bernardin⁹ de Busti Ordinis minoꝝ minim⁹: humilē ac debitā cōmendationem.

Licet propter summi aplat⁹ monarchiā beatissime pat romanus pontifex pater patrū merito nuncupet vt inqt Joannes mo. in c. si eo tpe. de elect. li. vj. & Bal. in c. j. de his q feu. da. pos. in vsi. feu. & dñs cardinal in pemio sexti. Et io nō solū inferioris dignitat pncipib: sedētiā regib ac impatorib ceterisqz chrīcolis oib scribēs: eos filios appellat: exceptis epis & supioris dignitatis pōtificib q ei⁹ frēs dicunt. c. qzgraui. de cri. fal. Ex q colligit q ipe ē pater oim qs filios appellat: vt i pemio decretaliū sexti & clemētinaꝝ. & i clemē. pma in. § dudū. de iureiu. & cle. ij. §. sane. de re iudica. vbi Sicelie regē: suū nomiat filiū. Un̄ & imperator ei⁹ dicit fili⁹. c. si impator. xcvj. dist. Tn̄ hic general pat oim special'r dr & est fratrū minoꝝ pat: vt habet in c. Exijt q semiat. §. ad hec. de vbo. sig. li. vj. Hui⁹ aūt specialis patnitatis rō est Quia lz chrīani oēs romani pōtificis obedientie general'r sint subiecti. c. nulli. dist. xix. & c. si decreta. xxj. dist. & c. siqs ex sacerdotib. disti. lxxix. & xciij. di. in pn. & iij. q. iiij. c. j. & xxv. q. j. c. generali. & i extuagāti Bonifacij octaui q incipit: Unā bonā. Tn̄ ipi fratres minores pedib sancte romane ecclesie vltra generalē obligationē ex regule sue pfessiōe particulariter subijciuntur. clemē. exiui de paradiso. §. j. de vbo. sig. Quapropter cū me dei fili⁹ de terra mūdiali multis pcellosis fructib agitata eradicatū: in hortum voluptatis (quē ipe fecit) trāsplantare dignat⁹ sit. Qui hortul⁹ est fratrū minoꝝ sancta religio: vt dicit i dicta clemē. Exiui de paradiso. §. j. de vbo. signi. Hinc ē q sciēs me h̄ in loco spūaliū deliciaꝝ cōstitutum vt operer & custodiā illū. sicut de paradiso voluptatis pmo homini dixit deus Gene. ij. Simul & ꝯsiderans q seruus negligens & acidiosus q acceptū talentū abcōdit in terra: a suo fuit dño ꝯdemnat⁹ Mathei. xxv. Ne ocio vacarē q mediāte antiqu⁹ hostis miseras capit aīas. c. nisi cū pdez. § vez. de renūc. Collegi in hoc amenissimo viridario diuersoꝝ floꝝ fragrantiū multitudinem copiosam: quib gloriose regine celi pulcerrima valeat corona fabricari. Quia vo fili⁹ in patris potestate cōsistēs: qcqd ex paternis bonis adquirit: adqrit patri. l. cuz oportet. C. de bo. q li. & insti. p qs pso. no. adqrit. §. pmo. Cumqz reꝝ oim q in nra sūt religione dominiū ad romanā spectet ecclesiam. Cui⁹ ꝓprietati frater minor adquirit applicat: sicut adquirit p filium patri: & p seruum domino: vt dicit in dicto c. Exijt qui seminat. §. ad hec. de vbo. signi. libro. vj. Ideo beatitudini vestre (cuius indignus sum filius & seruus) destināda censui: que ad honorem intemerate virginis Marie in hoc dei hortulo odorifera lilia decerpsi: atqz in hoc opere collocaui. Rogans eiusdem beatitudinis vestre celsitudinem vt pro sua solita erga seruulos suos beniuolentia libenti aio pauperculi filij sui munusculum suscipe dignetur. atqz purissime matris dei immaculatam cōceptiōem ab omnib christicolis iubeat inuiolabiliter festiuari: vt benedictus eius filius in psenti seculo, psperitatē & pacē in alio vo felicitatem & gloriam illi conferat sempiternam

In nomie domini nostri Jesu christi icipit registꝝ sermonarij de excellērijs gliose vginis Marie: qd Mariale appellat: atqz editū fuit p frēm Bernardinū de Busti ordis minoꝝ obseruātie: pdicatorē. Qd qdē deuotissimū op⁹ q̄si ponēs in capite ipi⁹ bñdicte vginis coronā stellaꝝ duodecim. de q habetur Apoc. xij. in duodecim diuiditur partes pncipales: quaꝝ singule particulari nomie appellant

In pma qdem parte agitur de purissima illibate matris dei cōceptione. & hec nouem continens sermones: ppetuū silentium nuncupatur.

In scda tractat de ipi⁹ sacratissime vgis natiuitate siue origiatōe. Et hec qnqz hz sermones. & Liber vite intitulat

In tertia de eiusdē noiatōe: q i sex diuidit smōes: & mare magnū hre vgis dr

In qrta de ipi⁹ vita: vtutib & ꝯuersatōe & ista duodeci smōes ꝯtinēs: viridariū regine celi appellat.

In qnta de ei⁹ annūciatiōe & incarnatiōe vbi ex ea. Et hec sil'r duodeci est disticta sermōib: ac gaudiū mōi noiat

In sexta de eiusdē visitatiōe: & ista duob sermōib decorata: caticū vginale appellāda videt

In septima de sua parturitiōe. & hec qnqz habet smōes: & fluui⁹ infinite dulcedis non imerito vocabit

In octaua de ipi⁹ purificatiōe: & filij sui i tēplo psentatiōe. Et ista duobus ornata ser

Beatitudines omnes euangelicas habuit iiij. par. pn. ser. vij. p totum
Benedicta fuit inter mlieres: in mulieribus. et sup mulieres. qnta parte prin. ser. viij. parte. ij. D
Bndixit eā deus multipliciter. ibidem. F
Benedictionē dici septime. et bndictiones Adā & Eue: & bndictionē quā dedit Isaac Jacob filio suo habuit btā vgo. v. pte pn. ser. viij. par. ij. L
Bndictiones etiā patriarchaꝝ filiorū Jacob eiusdē par. ser. ix. pte. j. p totam.
Bndictiones qꝫ qs dedit balaā pplo israel. eodem ser. par. ij. p totam.
Bndictiões insup qs dedit Moyses pplo dei. Eiusdē parts ser. x. p. j. p totam
Bndicta fuit i lūbis pgenitoꝝ suoꝝ. j. parte pn. ser. ij. par. iij. L
Bndict9 est multiplr fruct9 ventris vginalis. v. par. pn. ser. x. pte. ij. per totam
Benignissima fuit btā virgo. iiij. pte. pn. sermone. viij. par. viij. p totam
Bndictiones mltiplices ?sequunt facientes ei9 coronā. xij. pte pn. ser. j. par. iij. L
Bersabee imperrādo regnū filio figurauit btām vginē. iij. pte pn. ser. j. pte. iij. S
Bethleem fuit congru9 locus parturitiōis eius vij. pte pn. ser. ij. pte. ij. p totam
Bibit de9 & angeli: bibūtqꝫ qtidie penitentes d hydria ipsi9 vgis. iij. pte pn. ser. iiij. parte. iiij. F
Bona qttuor facit fidelib9 suis in morte. ix pte pn. ser. iij. pte. ij. Q.
Bonos a mal et meliores a bonis semper a pncipio mūdi vsqꝫ ad btām vginem de9 separauit: vt ex sanctiorib9: digniorib9: & excellentiorib9 generationib9 oriret mater sua. ij. pte pn. ser. iiij. p. ij. X
Bonitas btē vgis excessit bonitatē oīs pure creature. iiij. p. pn. ser. viij. p. vj. p totā
Bon9 fili9 chris n diceret fuisse si matrē suā in originali pctō pmisisset corruere. j. pte pn. ser. j. pte. iij. L
Bos & asin9 miraculose ?gnoscētes filium vginis creatorē suū illum adorauerunt. vij. parte pn. ser. j. par. ij. E

Candelabrū dei

c dicitur beata virgo. ix. parte prin. ser. j. pte. xv. B
Candele accense qre portant in manib9 in die purificatiōis in pcessiōe. viij. pte. pn. ser. j. par. j. B. vsqꝫ ad F. et ser. ij. pte. ij. D
Candelaria dei est btā vgo. xij. par. pn. ser. ij par. j. V. el. ij.
Canticū eius concordat cum decē musicis melodijs. vbi s. V. el. ij.
Capacissima fuit grā pseruatiōis ab originali pctō. j. par. pn. ser. j. pte. iij. R
Capellan9 eius fuit Lucas euāgelista. xj. p. pn. ser. j. pte. iij. R
Capilli ei9 qles fuerint. ij. pte. pn. ser. iiij. pte iij. Q
Caput serpent cōtriuit. pma pte. pn. sermone. v. pte. iij. R.
Charitas dei & pximi excellēti9 fuit in ea qꝫ in aliqua alia pura creatura. iiij. par. pn. ser. ij. par. iij. V. & X
Charitat fructum habuit. eiusdem partis ser. viij. pte. j. p totam
Charitatis montē ascēdit. vj. par. pn. ser. j. par. iij. N
Charitatem vt accēderet de9 incarnari voluit. vij. par. pn. ser. v. p. iij. T. & V
Charitas vginis figurat p ebur. ix. pte. pn. ser. iij. par. j.
Charta fuit btā virgo i qua scpsit deus. ix par. pn. ser. ij. par. viij. y
Charissimi btē virginis q sint. iij. parte pn. ser. j. par. ij. B.
Caro chri et matris eadem dr. prima parte pn. sermone. viij. par. j. S. et. xj. par. pn. ser. j. parte. vj. J
Caro virginis sola non fuit mater chri: nec aīa sola. sed compositū ex vtroqꝫ. vbi s prime R.
Caro virginis nihil habuit corruptiōis vl impuritatis aut impugnationis. ix. par. pn. ser. ij. par. v. S
Carbunculus lapis pciosus figurat vgis filium. iij. par. pn. ser. j. pte. j. L
Castrū dei dr beata vgo: et castra eius viscera. qnta pte prin. sermone. iiij. p. ij. M
Castellum dicit btā virgo multis de caus. ix. p prin. ser. iiij. pte. viij. p totam
Castitat fructū i sūmo habuit. quarta pte pn. ser. viij. par. xij. p totam
Castellum rebelle est mundus pter septē. nona pte pncipali. sermone. iiij. par. viij O. & vndecima pte pncipali. sermōe. ij. parte. j. F
Castroꝝ acies dicit beata virgo. ix. par. pn. ser. ij. par. vij. per totam.
Causas nostras beata virgo assumens coram deo sapient incipit: & multis allegatiōib9 defendit: ac ad debitum fineꝫ pducit. iij. par. pn. ser. j. par. iij. X. vsqꝫ i finem illius part
Claritas aīe eius emittebat in corp9 ipsi9 quendā fulgorem et speciositatem. ij. p. prin. ser. iiij. p. iij. V. & X
Claudia vgo rhomana figurauit innocentiam vginis. j. pte pn. ser. viij. p. j. N
Crater tornatilis nunqꝫ indigens poculis fuit beata virgo. iij. p. pn. ser. j. par. ij. B

buit nō tm̄ ipa ꝛ Joseph: sedētiā deꝰ ꝛ angeli ac pastores ꝛ sancti patres.vij.p.ṗn. ser.j. par.iij.p totam.
Consolata q̄ntū fuerit in p̄sentatione sui filij in templo.octaua pte ṗn.ser.ij.pte.iiij. A ꝛ B.
Consensum q̄liter p̄stitit angelo annunciāti.q̄nta pte ṗn. ser.iij. pte.iij. O
Consolidauit fidem nostrā p filiū.vij.p.ṗn. ser.iij.par.iij.Z.
Contraria fuissent in btā ṽgine in eodē instāti si contraxisset pctm̄ originale. ṗma par.ṗn.ser.vj.par.j.A
Contradictio fuisset in deo si btā ṽgo corrupta fuisset orginali pctō. eadem parte. ser.ix.pte.ij.Z
Cōtemplationē maiorē habuit btā ṽgo in vtero matrꝭ q̄ꝫ alij pueri hoīes habuerīt in etate pfecta.iij.pte ṗn.ser.j.pte.iij.V
Contemplatiōis mōtē ascendit.vj.par.ṗn. ser.j.pte.iij.N
Continentiā in sūmo habuit.q̄rta pte prin. ser.viij.p.xj.per totam.
Contriuit caput serpentꝭ multipl'r.xij. par. prin.ser.ij.par.j.D.la.ij.
Conuenientia mirabilis vniꝰ mēbri ad alterū fuit in corpe btē ṽginis.ij. p.ṗn. ser. iiij.par.iij.O
Conueniēs fuit ꝙ chr̄s in conceptiōe et natiuitate sua matrꝭ cōseruaret ṽginitatē.j. par.ṗn.ser.ij.pte.ij. P Q ꝛ R.
Conuersatio btē ṽginis fuit valde serā: famosa:honesta:ꝛ ordinata.iiij.pte pri.ser. j.pte.iij.per totam
Conuersata fuit sp cuꝫ psonis honestꝭ. vbi supra Z.vsq3 in finem illius ptꝭ. vbi etiā ponit̄ cuꝫ q̄bꝫ cōuersata est: vbi cōuersata est.ibidem.R.
Copule vim ꝛ naturā sapit btā ṽgo.iij.par. prin.ser.j.par.iij.J
Corona stellaꝝ.xij.ī capite virginis q̄d significet.ꝛ qualis sit.xj. pte prin.ser.ij.pte vj.M.ꝛ.xij.par.ṗn.ser.j.p.ij. D J ꝛ K
Coronam btē ṽginis omnes dicere debēt. ꝑprima dicti sermonis pte.iij. p totā. Et ibi de eius vtilitate
Coronam deuote dicens: male nō peribit. Ibidem P
Corona p̄dicta est valde grata virgini ꝛ filio eius.Ibidem Q
Coronauit deꝰ btām ṽginē triplici corona sicut impatricem.s.ferrea: argentea:ꝛ aurea.xij.par.prin.ser.ij.in exor.T.
Corona ṽginis facta est ex.lxiij. lapidibꝫ p̄ciosis:q̄ꝝ ipsa habet ꝓprietates. ꝛ hec sūt noīa eoꝝ Alabastꝝ:auripigmētū siue arserascꝰ:adamas:ametistus:achades:albestō:absiccos: alabādina siue alabandia:agiristꝭ:astrion:alectorius:asterita: ametistes:berillꝰ:calculꝰ: sardonicꝰ:carbūculꝰ:crisopassus: calcedoniꝰ:crisolitꝰ: celidonius: crystallus: cerauꝰ: corallꝰ: corneolus:dionisiadiadocos: electrum: ethites: emathites: elictropia: enidros: epistites:excoliceros:gagates:galactides: heraxipen:iaspis:hyacinthus:iris: iena: Kauma:Kabiates:Kalcophanꝰ: liguriꝰ:liparea: margarita: magnes: melectros:menophitꝭ:mirtes: medo siue medꝰ melochitꝰ siue melocites:nosech: onichinꝰ: optaliꝰ siue opalꝰ:pirites:plōites:paterō: sapphyrꝰ:smaragdꝰ: sardiꝰ: ꝛ solix. xij.par.ṗn.ser.ij.par.ij. ptotā. vbi pticularit̄ ponūt̄ p̄dictoꝝ lapidū ꝓprietates.
Corpus mysticū ecclīe fuisset mōstruosū si btā ṽgo cōtraxisset originale pctm̄.j. p. prin.ser.ix.p.ij.F
Corpꝰ btē ṽgis fuit cōsolidatum ꝛ stabile. iij.par.prin.ser.v.par.v.O.
Corpꝰ eiꝰ nūq̄ꝫ debuit corruptiōi vl' icinerationi subiacere.xj. pte. prin.ser.j. p.vj.G
Corrupta nō fuit btā ṽgo corpe. ḡ mlto minus aīa.j.p.prin.ser.vij.par.j.S
Coruis ꝛ suibꝫ sil'es sūt aduersarij.btē virginis.j.pte prin.ser.iij.par.ij.N
Coruꝰ q̄re factꝰ niger dicat̄ a poetꝭ. Ibidē
Coruūs nō debet indignari si colūba nō fuit mortuoꝝ cadaueꝝ putredine maculata.eiusdē partꝭ ser.vj. p.ij.J
Curam sp habuit chr̄s de sua matre. iiij. p. prin.ser.ij.p.iij.Z.in fine
Crucē beata virgo prima adorauit.x. parte prin. ser.j. par.iij.C

Dauid filius qua

re dr̄ particulariter christus:cum etiam ab alijs descēderit.ij. parte prin.ser.ij.par.ij.C.
Debitorē fecit nobis deū btā ṽgo. vij. par. prin.ser.iij.par.iij.M
Debitrix est btā virgo p pctō:ibꝫ exorare.xj. par.prin.ser.j.p. iij.M
Debellauit pctm̄ ꝛ auctorē ac causaꝫ eiꝰ.j. par.prin.ser.vij.pte.j.C
Decē munera spōsalitia donauit deus sue sponse beate ṽgini.ij.par.prin.ser.v.par. vij.O vsq3 ad Y
Decuit diuinam iustitiam: sapiam: bonitatem:ꝛ potentiam btām ṽginem a morte suscitare ꝛ in corpe ac aīa glorificare.xj. par.prin.ser.j.par.vj.B C D E ꝛ F.
Dedecꝰ fuisset filio dei matreꝫ habere q̄ aliq̄n fuisset serua peccati. prima pte ṗn.s. ij.pte.iij.T.
Decepti esse non p̄nt qui btām dei mr̄eꝫ sine

re conant.j.parte pn.ser.iiij.in exor.L
Fuit de⁹ in ea multis modis.v.parte pn.ser.viij.par.j.p totam
Fruct⁹ ipsius q̄lis fuerit.iij.par.pn.ser.iiij.pte.v.L ꝛ M.et.v.pte prin.ser.x.par.ij.per totam
Fruct⁹ spiritus ĩ se habuit.iiij.pte prin.ser.viij.p totum

Gabriel angelus

annuncians christi incarnationē vtrū sit oīm angeloꝝ sup̄mus.v.parte prin.ser.iij.pte.j.R
Galban⁹ figurat btām ṽginē.ix.pte pn.ser.j.par.xiiij.p totam
Gaudia oīa btē ṽginis q̄ fuerūt ꝛ vn̄ causa ra sunt.x.pte pn.ser.ij.p totum
Gaudia q̄ nūc habet in celo.eiusdem sermonis par.vi.in fine
Gaudij fructū ꝛ iubilationē in sūmo habuit.iiij.par.prin.ser.viij.pte.ij.p totā
Gaudere debēt oēs ꝛ letari in die ꝑturitionis ei⁹.vij.par.prin.ser.j.in exordio
Gaudiū ꝑturitionis sue fuit magnū fm̄ q̄druplicē dimēsiōez.vij.p.pn.s.v.p.iiij.B
Gladi⁹ vulnerās demōes dr̄ beata virgo.xj par.prin.ser.j.pte.vij.X.in fine
Gratia incipiens siue ꝓueniēs et ꝑficiēs ac ꝑfecta ꝓcedit ex Maria.iij.p.prin.ser.ij.par.ij.B
Gratie dei oēs intrāt in ipā: ꝛ a b ea nobis cōicant.iij.par.prin.ser.ij.par.ij.B
Gratias grat̄s datas oēs habuit.iij.p.prin.ser.ix.p totum
Gratiaꝝ plenitudinē recepit a filio rōne ap/propinq̄tiōis.j.pte prin.ser.viij.pte.j.O et.iij.par.prin.ser.ij.par.ij.L.ꝛ.v.pte pn.ser.vij.pte.ij.V
Grās oēs alijs ꝯcessas q̄ ipī cōpetere potu/erunt recepit excellētiori modo sup oēs.j.pte.pn.ser.v.p.j.y.ꝛ.iij.p.pn.s.ij.p.ij.L.ꝛ v.pte pn.ser.vij.pte.ij.X
Gratie quas habuit chr̄s in eā descēderunt Vn̄ habuit plenitudinē grāꝝ.j.par.pn.sermone.v.par.j.Z.ꝛ.v.par.prin.ser.vij.par.ij.V
Gratia plena fuit btā ṽgo in facie: in ore: in auribꝫ: in pectore ꝛ mamillis: atqꝫ in vtero ac manibꝫ ꝛ pedibꝫ ac toto corpe.ij.pte pn.ser.v.pte.vij.y.et D vsqꝫ ad T
Gratiosa fuit.eiusdē partis sermone.v.parte.v.R
Gratiā apl'oꝝ: euāgelistaꝝ: ꝛ pastoꝝ habu/it.iiij.parte pn.ser.ix.pte.x.p totā
Gratia plena quō intelligat.v.pte prin.ser.vij.par.ij.p totam
Gratias corp̄ales: mētales: ꝛ celestes habuit.eadē pte N. Vbi ꝛ dr̄ ꝙ habuit septē/plicē plenitudinē grāꝝ.
Gratiam: purā: plenā: etiā supplenā habuit Ibidem O ꝛ P
Gratie excellētis ꝛ effluentis plenitudinem habuit.ibidem Q
Grāꝝ q̄druplicē mēsurā habuit.ibidem R
Gratiā tantā quō inuenit.ibidē S.et ꝓpter q̄s inuenit.Ibidem T
Grām maiorē nō potuit hr̄e b.ṽgo nec aliq̄ pura creatura q̄z ipa rcepit.ibidē.V.ꝛ X
Grās oēs spūales ꝛ tpales q̄s cetere mulie res hr̄e desiderant habuit b.ṽgo.v.parte pn.ser.xij.pte.ij.per totā
Generatio ipsius ꝛ parentū suoꝝ figurata fuit in creatiōe mūdi.scđa parte prin.ser.ij.par.j.L
Genera oīm linguaꝝ excellētissime habuit iiij.par.pn.ser.ix.par.viij.per totā
Generatiōes oēs btām dicunt eā.eadēz pte ser.vij.in exor.et.vj.parte pn.ser.ij.pte.iij.R.in fine vsqꝫ ad S
Gigantee stirpis fuit beata ṽgo.ij.par.pn.ser.iiij.par.ij.O
Gloria eius q̄ntum differt a gloria alioruz beatoꝝ.ix.parte prin.sermone.ij.in exor/dio Q.et duodecima par.pn.sermone.ij.parte.j.S
Gloria ei⁹ in se ꝯtinet gl'iam oīm angeloꝝ ꝛ sctoꝝ.vbi s.ꝓxime Q.
Gutta species aromatica figurat beatā virginem.ix.parte prin.sermone.j.parte q̄n/ta decima E.

Habitatio dom⁹

ꝛ tabernaculuz dei fuit beata virgo.iij.parte princi.sermone.v.pte v.O.
Habitare decuit deū in ṽgine a nullo vnq̄z demone vl' pctō inhabitata.j.pte pn.ser.viij.par.j.N
Habitat btā ṽgo cū tribꝫ generibꝫ ꝑsonaꝝ xij.par.pn.ser.ij.par.j.B.et.ij
Hebrea lingua in qua educata fuit be.ṽgo fuit pōr ꝛ dignior oībꝫ alijs linguis.ij.p.pn.ser.v.par.iij.D
Hebreus populus a q̄ descendit mr̄ dei fu/it sanctior ꝛ deo gratior ac excellētior oī/bus mūdi ꝑplis.Ibidem
Hereditatē celestis patris merent amittere qui eius dignissimā sponsam ꝛ matrē tā/q̄z peccatricē conant infamare.j.p.princi.ser.iij.pte.iij.R
Hester regina fuit figura beate ṽginis.secū da parte pn.sermone.j.parte prima B.ꝛ tertia par.pn.sermone.ij.par.iij.D.ꝛ ser.tertio parte quarta.V.et sermone quinto

Jacynthus dici

Mane figurat eā.ix.pte p̄n.ser.iij.p.ij.O

Manꝰ btē ꝟginis gratiositate sūt plene.ij. pte prin.ser.v.parte.vij.R

Manꝰ dei dr b.ꝟgo. Itē manꝰ tornatil'; au/rea: ⁊ plena hyacinthis.iij.pte p̄n.ser.iiij. parte.j.p totam.

Mansuetudinē habuit in sūmo.iiij.p.p̄n. ser.iij.pte.ij.H.vsq; ad L.

Mare dr btā ꝟgo multis ex causis.iij.par. prin.ser.ij.par.ij.per totam. et.ix.par.p̄n. ser.ij.par.iij.p totam.

Mari dn̄at.eodem ser.pte.v.A.

Maria habet miserēdi potētiā: sapiāz ⁊ vo luntatē ꝓmptā.iij.p.p̄n.ser.v.p.j.R

Maria ꝟgo iuxta crucē pingi debet ad sini stram chr̄i.iij.pte p̄n.ser.vj.par.iij.O

Maria terret demōes: fugat hereticos: cō/solat pusillanimes: et excitat angelos ac sctōs ad laudādū deū.iij.p.p̄n.s.vj.p.iiij

Margarita lapis p̄ciosus figurat eā (L. iij.p.p̄n.ser.j.par.j.B

Margaritā genuit btā ꝟgo.ibidem.

Mr̄imonij bona oīa fuerūt ī eius cōiugio iiij.par.p̄n.ser.xj.parte.iij.G

Mater fuit nō solū chr̄i hoīs: sed etiā dei.ij pte.p̄n.ser.v.parte.vj.M.ꝓpe finē.

Mater nostra est ⁊ oīm viuentiū.eiusdem pte ser.ij.par.iij.G ⁊ Z.⁊.iij.parte p̄n.ser. iij.par.j.R.vbi etiā habet q dr mater an gelorum ⁊ oīm creaturarum

Mr̄ est misc̄die.iij.pte p̄n.ser.v.pte.j.T

Mater nr̄a btā ꝟgo nob ꝓcurat supnā bn̄/dictionē ⁊ hereditatē: ⁊ sēp sollicita est d nr̄a salute.vij.pte p̄n.ser.iiij.in exor.

Mater vera chr̄i fuit ⁊ chr̄s eiꝰ verus filiꝰ. eodē ser.par.j.et ser.v.par.j.H.⁊ fuit to ta eius mr̄.ibidem.

Mater valde vnita filio fuit btā virgo.ibi/dē E.⁊ valde chara.ibidē F.et in maria re uerentia.ibidem G.

Matrē dn̄i debēt diligere etiā pctōres ⁊ ad eā recurrere.ix.par.p̄n.ser.ij.p.iiij.O

Matrē quare nō appellauit eā chr̄s ī cruce sed mulierē.eodē ser.p.viij.N.in fine

Maternitas filij dei q̄nte sit dignitatis.xij. par.p̄n.ser.ij.par.j.Z ⁊ F

Maternitas hec est supra capacitatē totiꝰ vniuersi.ibidem O.

Martius mēsis fuit cōueniēs conceptioni filij ꝟginal'.v.pte p̄n.ser.iij.p.j.Z ⁊ E

Martij bonas ꝓprietates hz btā ꝟgo.xj.pte (p̄n.ser.ij.p.ij.S.la.ij.

Martyriū pas/sa est.x.par.p̄n.ser.j.pte.j.L.et par.iij.A vbi ponunt diuersa eiꝰ martyria

Martha figurauit eā.ix.p.p̄n.ser.iiij.p.ix. O ⁊ P.⁊.xj.p.prin.ser.ij.p.j.F G ⁊ H

Mr̄imonio nō fuisset idonea diuio: si origi nali pctō captiuata fuissz subiecta diabo lo.j.par.p̄n.ser.ix.pte.j.L

Mediatrix bona nō fuisset int deū ⁊ hoīes si et ip̄a p pctm̄ inimica dei fuisset.eadē p te.j.ser.vj.par.j.X.

Mediū dr ad qd respiciūt q ī celo sūt: ⁊ q in terra: et q in inferno.iij.pte p̄n.ser.j.pte.iij. H.et stat ī medio dei et hoīm triplici ex cā ix.par.p̄n.ser.iij.par.iiij.B

Mediatrix nostre saluatiōis/ꝯiūctiōis/iu stificatiōis/recōciliatiōis/intercessiōis/⁊ cōicationis fuit.iij.p.p̄n.serm̄.j.par.iij.H vsq; ad N

In medio anialiū q̄re filius eiꝰ voluit repo ni.x.pt.p̄n.ser.ij.pt.iij.I

Medicꝰ pfectꝰ nō fuissz chr̄s si medicinaz a pctō p̄seruatiuā mr̄i sue nō exhibuissz.j.pt. p̄n.ser.vj.p.j.D

Melancholia qd sit: ⁊ q̄ depellat ab ip̄a ꝟ/gine.xij.pte p̄n.ser.ij.par.ij.B

Memoriā excellētissimā habuit.ij.par.p̄n. ser.v.pte.vij.A.

Mēsura et metrū oīm mlierum fuit.j.pte p̄n. ser.vij.p.j.E.et oīm viuētiū.ij.p.p̄n.ser.v.

Mercurij bonas ꝓprietates (par.x.I hz.xj.pte p̄n.ser.ij.p.ij.P

Meritū eiꝰ excessit in sūmo merita oīm ali/orū viatorum.iiij.p.p̄n.ser.x.pt.v.p totā

Meruit effici mr̄ dī ⁊ qual'r.vij.pte p̄n.ser. iiij.pt.ij.T

Merita eiꝰ excesserūt merita oīz aliorum sctō rū.xj.pte p̄n.ser.ij.pte.vij.Z

Meruit plꝰ in vno actu q̄z oēs angeli ⁊ ho/mines in cūctis suis actibꝰ ⁊ cogitationibꝰ. xij.p.p̄n.ser.ij.p.j.E

Meridies figurat eā.ix.p.p̄n.ser.iij.p.ij.P

Michol regina figurauit eam.iij.p.p̄n.ser. j.pt.ij.E

Millenario sexto a creatōe mūdi ꝯgruū fu it btām ꝟginē ꝯcipe filiū dei.v.p.p̄n.ser.iij pte.j.Z

Mistrauit chr̄o.iij.pte p̄n.ser.j.p.ij.E et F et ser.v.p.v.L M et N

Mistra oīm grārum dei est btā ꝟgo.iij.p.p̄n. ser.j.pte.ij.F

Miracl'a q̄z pl'ima ⁊ ꝓdigia inūera demon strāt toti mūdo q ip̄a ꝟgo pijssima nūq̄z fu/it origiali ꝯtamiata pctō.j.p.p̄n.ser.vij.p. ij.G.et ser.viij.p.iij.B.et ser.ix.p.iij.I

Miracul' null' crederēt ptiaces aduersarij imacl'ate ꝯceptiōis.eadē pte O in fine

Mirabil' ⁊ miracl'osa fuit ꝯceptio btē ꝟgīs ij.p.p̄n.ser.iiij.p.iij.Y.⁊.v.pt.p̄n.ser.vj.pte iij.p totā

Mirabil' fuit ꝯceptio chr̄i et pturitio mr̄is eiꝰ.v.p.p̄n.ser.ij.ī exor.et.p.j.L

Mirabilia.xij.secuta sūt ex īcarnatōe filij dī ex ꝟgīe.eadē p.ser.vj.p.iij.p totā

Myrrha figurat btām ꝟginē.j.p.p̄n.ser.v. B

Qualiter se babu

ij.parte prin.ser.iiij.parte.iij.D

Sabba regina figurauit b.vginē.iij.parte pn.ser.ij.
Sabbatū q̄re ad (p.iij.D.in fi.
honorē ei⁹ est dedicatū.x.p.pn.ser.j.i.exor.
Sacramēta eccl'ie an suscepit b.virgo.et q̄d vtilitatis ex eis recepit.iiij.par.prin.ser.xj par.j.simul cum tertia
Sal figurat eā.iij.pte pn.ser.ij.parte.ij.L
Salutare suū sola vgo potuit pticl'ari mō appellare deū.vj.pte pn.ser.ij.p.iij.L
Salutatio angelica i passiōe filij tota i amaritudinē ei ē ɔuersa.x.p.pn.ser.j.par.j.F.
Salutatio ipa oñdit bñdictam vginez sine pctō ɔceptā.j.parte pn.ser.v.pte.j.A
Salutatio hec in secretario trinitat; fuit facta z digito dei descripta.z cōtinet oēs cōmēdatiōes q̄b; btā vgo pt laudari.v.pte prin.ser.xij.par.ij.
Salutatio angelica cū maxima deuotiōe ē dicenda.eodē ser.par.iij.
A qb; debet dici:q̄l'r:et ppt q̄d.ibidem
Salutatio ipsa est diabolo valde ociosa:btē vgini valde grata:z nob valde fructifera Eodē ser.pte.iiij.per totā.et in ea recitant̄ sex puilegia q̄ ipsa vgo habuit.N
Sanare infirmitates nr̄as venit fili⁹ ei⁹.vij par.pn.ser.v.par.iiij.L
Sanitatū grām habuit i sūmo b.virgo.iiij.par.pn.ser.ix.par.iiij.p totam
Sctificauit tabnaculū suū altissim⁹ quō itelligat̄ de btā vgie.j.p.pn.ser.j.pte.ij.F.vsq; in finem illi⁹ partis.
Sctificata fuit b.vgo.nec tñ i pctō cōcepta eadē pte D.vsq; in finē illi⁹ partis
Sctificari dicunt̄ etiā inaniata.vñ corpus ei⁹ añ infusionē aie sctificatū fuit.ibidē D
Sāctuariū dei d; b.vgo.v pte pn.ser. vj.an
Sancta fuit tripl'r.iij.pte pn.ser. (exor.
v.pte.v.R
Sctificata fuit in vtero mr̄is excellētissime sup oēs.iiij.pte pn.ser.x.p.j.per totaz.vbi etiā tractat̄ de diuers sctificatiōib; eius.
Scala celi d; b.vgo.iij.par.pn. ser.v.p.iiij.F.z D.z.ix.pte pn.ser.ij.p.ij.p totam.
Sapientissima fuit.ij.pte pn. sermone.v.p.vij.V.z tertia parte prin.ser.j.par.iij.V.et.iiij.par.prin. ser.ix.pte.j.p totā.z.ix.p.prin.ser.ij.pte.viij.V.
Sara figurauit eā.iij.pte pn.ser.ij.p.iij.D
Saturni malas cōdiciones nō habuit btā vgo:sed bonas.xj.p.prin.s.ij.p.ij.V.el.ij.
Statura ei⁹ q̄lis z q̄nta fuerit.ij.p.pn.ser.iiij.par.iij.O.
Securitatis vtutē habuit in sūmo.iiij.pte prin.ser.ij.p.ij.M

Sedes dei fuit.nona parte pn.ser.iiij.parte vj.per totam
De semine patriarchali:ducali:regali:pphetali:z sacerdotali descendit.ij.pte pn.ser.j.parte.ij.L.z M
Sensualitas in ea totaliter fuit subiecta rationi.ij.parte pn.ser.v.pte.vij.P
Sententiā tulit chr̄s in fauorē humani generi ad petitionē eius.iiij.pte pn.ser.v.p.iij per totam.
Sepulta q̄liter z vbi fuit.xj.pte prin.ser.j.par.v.y.
Seruos:amicos:filios z inimicos habet.iij.par.pn.ser.ij.par.iij.F.
Speculū diuinū est btā virgo in q̄ oēs debēt speculari.ix.p.pn.ser.ij.par.ix.p totaz
Sperare pōt deuot⁹ ei⁹ q salaubit̄.xj.par.pn.ser.j.par.vij.Z.circa finem
Spes eius excessit spem oīm alioz.iiij.pte pn.ser.ij.par.ij.per totam.
Spem suam totaliter posuit in deo beata virgo.ij.pte pn.ser.v.pte.vij.R.
Spem nostraz ɔfirmauit part⁹ vginis.vij par.pn.ser.ij.par.iij.M
Sex quesita circa oblationes eius in tēplo.viij.p pn.s.ij.p.ij.N.vsq; i finē illi⁹ ptis.
Stella figurat eam.j.par pn.ser.v.par.iij.T.z.iij.par.pn.ser.par.j.per totam
Stella poli dicit̄ beata vgo.eodem sermōe parte.ij.per totam
Stella maris etiam d;.eodē ser.par.iij.per totam.z.xj.pte pn.ser.ij.par.ij.X.la.ij.
Stella matutina etiam d;.eodem sermone par.iiij.per totam
Stella splēdida etiam appellat̄.eodē smōe par.v.O
Stella q̄; regia.eadem parte p totam
Stella habens formam pueri apparuit magis in oriente in nocte parturitionis eius septima parte pncipali.sermōe primo pte secunda E.
Sideri compat̄ beata virgo.iij.p.pn.ser.vj parte.j.R
Scientias omnes habuit q̄rta parte princi. ser.ix.par.ij.per totam
Signū magnū q̄d apparuit in celo fuit beata vgo.xj.par.prin.ser.ij.par.vj.G.vbi d; q ipsa est nobis data pro signo directiuo distinctiuo z ostensiuo
Signum fuit magne grē.glie:et intelligentie.xij.par.pn.ser.j.par.ij.D
Symeon dñm Jesum accipiēs in vlnis suis de multi cōmendat̄.viij.parte prin.ser.j.par.j.y z Z
Symeon quis fuerit et qualiter ɔsolat⁹ fuit amplectando dñm Jesum.eadem par.ser.ij.parte.iiij.L.
Symeōis desideriū q̄d p m̄ltos annos ha/

Thronus sol luna & testis fidelis q̄re dicat ix.par.p̄n.ser.iiij.pte.vij.P

Thronorū ꝓprietates habet. Eadem parte. K L & M

Tonitruū terrens demones dr btā v̄go.xj. pte p̄n.ser.j.pte.vij.X

Turbata q̄re fuit in salutatiōe angelica.v. pte p̄n.ser.iij.par.iij.I

Uallez humilitatis elegit b.virgo ad habitandū. iiij.p.p̄n.ser.iiij.p.ij.K L et M.

Uas ꝑpetuū fuit diuine misc̄dic.j.par.p̄n. ser.vij.part.j.y

Uas admirabile fuit qd̄ ꝑ vase destructo p̄ moꝝ parentū de⁹ excellēti⁹ eo fabricauit. v.par.p̄n.ser.v.in exor.

Uas fuit puꝝ:nouū:pfūdū:solidū:admirandū:& aromaticū:ac continens oīa vnguenta ꝯ oēs infirmitates.ix.par.p̄n.ser. iiij.par.iiij.p totam

Uellus gedeonis figurauit eā.v.pte p̄n.ser. iiij.par.ij.L.& ser.ix.in exor.

Ue triplex ex pte corꝑis & ve triplex ex parte aīe:et ve triplex ex pte aīe & corꝑis siml' bꝫ bō ꝓpter pctm̄.qb⁹ nō subiacuit btā v̄go. v.par.p̄n.ser.vij.par.j.p totam

Ue etiā pene nō habuit.ibidē.D. nec ve aliarū mulieꝝ.ibidem I K & L

Ueniale pctm̄ cum btā v̄go non habuerit. multo min⁹ originale ꝯtraxit.j.par.p̄n.ser. vij.parte.j.

Uenter ei⁹ btūs.eadē par.ser.vj.par.vl.ī fine.&.ij.par.p̄n.ser.v.par.vij.N.&.vij.par. p̄n.ser.v.par.ij.K

Uenerꝫ bonas ꝯdiciones habet.xj.par.p̄n. ser.ij.par.ij.O.

Uerba ei⁹ fuerūt pauca:sctīssima:& vtilissima.ij.p.p̄n.ser.v.p.vij.D & E vsqꝫ ad L. et.iiij.par.p̄n.ser.iij.p.iij.S T V & X

Uerba ei⁹ oīa fuerūt v̄tuosa.ix.pte p̄n.ser.j. pte.vij.L.et fuerūt extinguētia nr̄a vicia eodē ser.p.viij.in fine.& par.ix.silr in fi.

Uerba cantici ei⁹ q̄lia fuerūt.eadem pte.sermone.j.par.v.A.

Uerecūda & pudorata fuit.ij.par.p̄n.ser.v. par.ix.in fine.et.v.parte prin.ser.vj.parte secunda D.

Ueris tpe concipere filiū suū congruuꝫ fuit btā v̄go.v.p.p̄n.ser.iij.par.j.E

Uestiunt duplicib⁹ eius deuoti.iij.par.p̄n. ser.j.par.iij.O

Uestimentū triplex fecit chr̄o btā v̄go.ix.p. p̄n.ser.iiij.p.j.V

Uesga figurat eam.eadē par.ser.iij.p.ij.O.

Uetule septē impugnāt eius innocentiā.q̄ a septem virginibus confutant.prima par. prin.ser.iiij.parte.iij.O.

Uiderunt angeli filium dei debere incarnari.et silr.patriarche:vt Abel Noe & Abraā. vij.par.p̄n.ser.v.par.iij.M

Uidit etiā Isaac & Jacob & Joseph.ibid̄.N

Uiderūt ꝓphe:vt Moyses & Aarō.ibidē O.

Uidit gedeō & iosue:dauid & daniel.ibidem

Uiderūt etiā.xij.sibille.ibidē O (P.

Uidet deū btā v̄go clari⁹ q̄ꝫ oēs scti.xij.pte p̄n.ser.ij.par.j.K.el.ij.

Uigilans in deuotiōe btā v̄go inueniet eaꝫ. ij.par.p̄n.ser.ij.in exor.Z.

Uigilat cōtinue sup nos vt nos adiuuet et custodiat.iij par.p̄n.ser.vj.par.iij.V

Uinee engaddi in nocte parturitiōis ei⁹ miraculose fecerūt balsamū.vij.p.p̄n.s.j.p.ij.

Uinea dr btā virgo.ix.par.p̄n. (E ser.j.par.xij.X

Uinū dulcissimū abūdantissime ꝓpinat angelis & sctis in patria & deuotꝭ i p̄nti vita iij.par.p̄n.ser.j.par.ij.G

Uirga aurea:aromatica:vigilans:& decora appellat.ij.par.prin.ser.ij.in exor.

Uirga ꝑcutiēs demones & v̄ga directiōis & regni dei:v̄ga q̄ꝫ rectā & flexibil' & fructifera & valde vtil' dr.eadē p.ser.iij.in exor.

Uirga assimilat.ix.parte prin.sermone.j.p. vij.X.

Uirga Moysi figurauit eā.xj.pte p̄n.ser.ij. p.vij.A.et v̄ga aaron.ix.pte p̄n.ser.ij.parte.viij.R

Uirgo vt esset simpl'r q̄ ad animā & corp⁹ n̄ debuit p originale pctm̄ corrūpi.j.pte p̄n. ser.v.p.j.V

Uirgīes septē defendūt & pbāt ei⁹ ꝯceptiōeꝫ j.pte p̄n.ser.iiij.p.iij.O

Uirginē mr̄eꝫ debuit hr̄e chr̄s.v.pte p̄n.ser. ij.p.ij.P vsqꝫ i finē

Uirginitas beate v̄ginis excellentissima fuit sup omnes alias.iiij.parte p̄n.ser.iiij.p. iij.per totam.et aliquod de ea.ix.pte.p̄nc. ser.ij.pt.j.R

Uirtutes oēs habuit btā v̄go.ij.parte prin. ser.v.par.ij.F.et.iiij.par.p̄n.p totā.maxime in exor.secundi s̄monis

Uirtutes theologicas habuit perfectissime. Eadem parte ser.ij.per totum

Uirtutes etiam cardinales habuit in summo.eadem parte ser.iij.per totum

Uirtutū opatiōnē in summo habuit.eadem par.ser.ix.par.v.p totam

Uirtuosa fuerūt oīa ei⁹ verba & opa.ix.par. prin.ser.j.pte.iiij.S

Uirtutes oīm scōꝝ tam noui q̄ꝫ veteris testamēti ab ea sumpserūt plenitudineꝫ.xij. par.p̄n.ser.ij par.j.D.el.iij.

Uisitauit Elisabeth quinqꝫ de causis.vj.p. prin.ser.j.in exor.

Finit tabula alphabetica.

QUia sūt cōsti tutōes ordinis minoꝝ fratrum: ꝛ maxime obseruantiū non debꝫ aliquod opus nouum imp̄mi ꝛ publicari ni si prius p aliquē doctū ꝛ ꝓbatum fratrem a generali eiusdē ordinis p̄lato ad h̄ specialiꝛ deputatū fuerit diligenter examinatū ꝛ ap/ probatū. Jdeo reuerendissim⁹ p̄r frater An gel⁹ d clauasio eiusdē ordis q̄ ad frēs cismō/ tanos vicari⁹ generalis p lr̄as suas deputa/ uit venerandū patrē fratrē Dn̄icū de pōzo/ no eiusdē ordis p̄dicatorē apl'icū: ad viden/ dū ꝛ diligenꝛ examinādū infrascp̄tū opus. Qui eo studiose plecto: nō mō ip̄m approba uit: sed etiā cōpositorē ei⁹ vt illd̄ imp̄mi face ret hortat⁹ ē: infrascp̄ta carmīa illi scribens

Bernardine ideo bustina a gente vetusta
Te tulit oīpotēs venerāda ad septa minoꝝ
Hoc opus vt strueres: nec te ꝓ mūere tāto
Gloria parua manet. toto celebrabiꝛ orbe
Jste liber. clarūqꝫ tibi sup ethera nomen
Per genitorē oro ꝛ genitū ꝛ gēitric̄ honorē
Acceleretꝛ op⁹: mora nulla incepta retardet.
Expetit hoc auide clangentū turba minoruꝫ
Nec dubita: sed pāde sin⁹: passimqꝫ legēdū
Deprome pectorib⁹ te te sitientib⁹ vltro.
Sed q̄ nigranti cōceptā crimine matrem
Confingūt: labijs digitos imponere certent
Te venerāde manēt sublimia tecta poloꝝ
Et tūc sudoris tanti meminisse iuuabit
At cū sculpt⁹ erit ad me trāsmitte libellum
Uale ṽginis sacrista egregie.

Jdem q̄qꝫ pater frater Dn̄ic⁹ ponzonus theologus eximius ac poeta p̄clarus quēli/ bet christicolā ad deuote legendū infrascri/ ptū opus hortaꝛ dicens.

Diuine pietatis opus p tempora summum
Arte reuelatū a prima: ꝛ mira ordine ductū
Lector habes: dn̄aꝫ merito q̄ honore potētē
Extollit: geniti ꝛ genitoris imagine puram
Aspice: nigrāti validis sine labe columbam
Conceptā: sanis oculis: rōnib⁹ vnam
Celestis iubar̄ ꝓductam conspicis instar
Peruia nulli hoīm trina est cōclusa sigillo.
Excubat in templo seraꝑqꝫ ad sidera voces
Pro gener̄ pietate refert: mox angel⁹ almā
Alloquiꝛ: tumuere sinus. regēqꝫ receptum
Regia i thalāo ad mōtana cacumia portat
Sed cū plena dies: pepit quē fuit ab alta
Mēte p̄r. cū cūcta legas: padisus vbiqꝫ est:
Quisqs es h̄ studeas: et sit tibi lectio pnox.

Hec lege ṽginei q̇squis zelator honoris.
Nosse cupis dñe gesta stupēda tue
Hic sua sacrate resonāt p̄conia vite
Quāq; sit in superis glorificata choris

Prologus totius operis.

Nquit bea-
tus Hieronym⁹: btissime
atq; felicissime p̄r:in ep̄la
A ad Heliodorum de morte
Nepotia. Grandes mate-
rias ingenia parua nō suf
ferūt:⁊ ī ip̄o conatu vltra vires ausa succū-
būt. Quāto q; ma ius fuerit qđ dicēdū ē:tā-
to magis obruit̄ q̇ magnitudinē rei ṽbis ex-
plicare nō pōt. Quaprop̄t cupiēs ego de mi
rādis/ineffabilib⁹/atq; stupēdis ṽtutib⁹ at
q; excellētijs btissime ac glīose genitric̄ dei
Marie ptractare viribus deficio:obstupe-
scūt sensus:ac memoria ðficit.q̄ ī maximo
pelago atq; mari ingētissimo sum posit⁹:cu
ius terminū vl' finē pfundūq; nō repio. Vñ
dicere possuz cū Mātuano poeta. vj. Enei.
pauca ṽba īmutādo. Nō mihi si lingue cen
tū sint:oraq; centū:Ferrea vox:poto Ma-
rie pmere laudes. Ipi etem̄ intemerate ṽgi-
ni nō īmerito attribui pñt illa ṽba Sedulij
poete circa p̄ncipiuz sui libri dicētis. Nullis
abolēda p euū:Tēporib⁹ ꝯstāt ṽtutū signa
tuaꝝ. Ex q̇b⁹ audaci pstringere pauca rela-
tu Vix anis cōmitto meis:siluāq; patentē
Ingrediēs:aliq̄s nitor ꝯtigere ramos. Nā
centū licz ora mouēs vox ferrea clamet:Cē-
tenosq; sonos humanū pect⁹ anhelet. Cūcta
q̇s expediat:q̄ꝝ nec lucida celi Sidera.nec
bibule numer̄ equant̄ arene. Attñ q̄ vt scri
bit̄ Exo.xx.Deut.v.⁊ Matt.xv.⁊ i.l.j.ff.de
obse.a libe.⁊ lib.p̄.fili⁹ tenet̄ venerari ⁊hono
rare pētes.ð q̄ etiā tractat̄ i.l.parētes.⁊ in.l.
general'r.ff.de in ius vo.⁊ in.l.filia.C.de pa
tria pote. Jō ne ꝯtra mādatū faciā legis na
tural'/scp̄ture/⁊ g̃re:q̄ p̄ri ac m̄ri reuerētiā p̄
cipit exhiberi:poti⁹ elegi pperi aliq̄ntulū ve
recūdie ⁊ ruboris ex dicēdi ineptitudine:q̄
magnifica p̄uilegia:excellētissimasq; p̄roga
tiuas pijssime dei genitric̄ m̄ris g̃re ac mi-
sericordie:m̄ris q̄z n̄re ⁊ aduocate p̄cipue si-
lētio ptrāsire. Si em̄ imp̄ator festinat dedu
cere ad effectū ea q̄ respiciūt ornamentū rei
publice.vt ī aut̄.ꝯsti.q̄ de digni.ī p̄n.col.vj.
nō min⁹ ē festinādū celebrare ṽgieas laudes
q̄s neq; mēs n̄ra pōt ꝯcipe:nec lingua pfer
re. Siq̇dē ab ea m̄ltas meruim⁹ largitates
⁊ īnumera circa nos ei⁹ b̄ñficia pfitemur:vt
ait imp̄ator i.l.j.ī p̄n.C.de offi.pfec.p̄to.af.
Ad hoc etiā op⁹ aggrediēdū m̄ltū me īducit
illð qđ inq̄t text⁹ ī.l.p̄sbr̄i.C.de epi ⁊ cle.s.
ꝙ subtrahēs ⁊ celās ṽitatē ḡuit puniēd⁹ est
Lex em̄ eq̄pat ista duo:tacere ṽitatē ⁊ expri
mere falsitatē.l.ij.C.si ꝯ ius vl' vti.pub.⁊.c.
sup̄ l̄ris.⁊ c.postulasti.ð rescp̄. Nolēs igit̄ ta
citurnitatē ṽitat̄ offendere deū q̄ ē ṽitas Jo
an.xiiij.⁊ c.q̄ ꝯtēpta.viij.dis.ītemerate ma
tris ei⁹ laudes enarrare decreui:maxīe ip̄a
me ad h̄ exhortāte:q̄ Ecci.xxiiij.inquit. Qui
me elucidāt:vitā eternā hēbūt.

¶In noīe dñi incipit pars p̄ma p̄ncipal' hu
ius sermonarij de excellentijs btissime ṽgīs
Marie:qđ Mariale appellat̄.in q̄ tractat̄
de īmaculata ei⁹ ꝯceptiōe. ⁊ p̄prio ac parti-
culari noīe pp̄etuū silentiū nūcupat̄

¶In festo immaculate ꝯceptiōis btissime
ṽginis Marie Sermo p̄m⁹

Ota pul-
cra es amica mea: et
macula nō est ī te. Cā- B
tico.iiij. Incōueniens Q p̄dl9
mihi satis:incongruū care ñ de
q; valde:ac nō paꝝ re beat ar-
p̄hensibile p̄ma facie guit
videt̄ ꝙ ego indign⁹:insufficiēs atq; inept⁹
lingua audiā cōtaminata labijsq; pollutis
laudare:extollere:atq; magnificare inteme-
ratā:castissimā:īmaculatāq; dei spōsaz glo-
riosam atq; btissimā ṽginē Mariā. Meli-
us est em̄ aliquid nō facere q̄ inepte ⁊ male
agere:iuxta notata ī.l.j.ff.siq̇s ī ius vo.nō
ierit.⁊ ī.l. q̄uis.§.si ꝯuenerit.ff.ad vell'.et ī
l.j.§.penul.ff.qđ cuiusq; vni.⁊ in.l.q̄tiēs.ff.
q̄ satisda.cogun.⁊ in.l.nō putauit.§.nō que
uis.ff.de bonoꝝ pos.ꝯ tabu.imo graui⁹ q̇s
punit̄ in faciēdo q̄ ī omittēdo:vt notat glo.
in.l.si mora.ff.sol'.ma. Quia igit̄ meli⁹ ē ali
quādo silētio vti q̄ loq̇.l.nōnū q̄.ff.de coll'.
bo.⁊ necessaria nō sunt momēta ṽboꝝ q̄ bal
butiens lingua pfudit.l.qm̄ indignū.C.de
testa. Magnaq; culpa ē immiscere se rei ad
se nō ptinenti.l.culpa.ff.de reg.iu.⁊ c.nō est
sine culpa.eo.ti.li.vj. Vñ d̄r.xv.q.j.§.sed ob
ijcit̄.ꝙ peccat cecus emittēs sagittā:q̄ ad h̄
nō est apt⁹.q̄ etiā magnū ē pctm̄ p̄sumptio
nis qđ cōmittit̄ qñ q̇s illa aggredi tētat q̄ sc̄
totalit̄ sup̄ vires suas:f̄m Tho.ij.ij.q.xxj.
Et Seneca i libro de q̄ttuor ṽtutib⁹. Jdcir-
co timendū videt̄ ne mihi accidat illð Hie
remie.xlviij.c. Quia pl⁹ fecit q̄ potuit:ideo
perijt.s.a g̃ra dei ⁊ btē ṽginis.vñ excusand⁹
videor si impotentiā ⁊ insufficientiā meā cō
siderās p̄dicare cessauero. Nam q̇s nō tenet̄
vltra vires hereditarias:vt in casu legis fi-

nalis.C.ꝺ iure deli.ꝛ in.l.ꝓ hereditarijs.C.
de here.actio.Et alibi ꝺꝛ ꝙ nō tenet̃ q̃s nisi
Ex p̄di- inq̄ntū facere pōt.vt in.l.sūt q̄ in id.ff.de re
care ꝺbe- iudi. ¶ In ꝯriū aūt me cogit ad laudandū
at ꝓbat dei genitricē spūsscti p̄ceptū ꝑ os dauid p̄s.
vlti.di.Laudate dn̄m ī sctis eius.Que ꝟba
exponēs diu⁹ Hiero.in ser.ad Eustochiū in
q̄t.Si deū ore ꝓphetico in sctis ei⁹ laudare
iubemur:multo magis eū in hac celebritate
btē ꝟginis mr̄is ei⁹ oportet cū hymnis ꝛ can
ticis diligēti⁹ extollere ꝛ dignis deo lauda-
dare p̄conijs:ac mysticis honorare muneri
bus.Nō igit̃ vllaten⁹ puniēd⁹ videor:si dei
matrē ex p̄cepto spūsscti laudare conabor.
qꝛ q̄ obtēperauit venia dign⁹ est.l.liberoꝝ.
§.finali.in fi.ff.de his q̄ notā.infa. Et qꝺ fit
lege ꝑmittēte penā nō meret̃.l.gracc⁹.C.ad
l.iul.de adul.Ad h̄ etiā ꝑagendū me astrin
gūt innumera ei⁹ ī me beneficia.Cui⁹ meri-
tis ꝛ intercessiōe ad hāc sctām religionē suꝫ
vocat⁹ a dn̄o.Bn̄ficio em̄ affici hoīem decꝫ
l.si ꝑuus ea lege.ff.de ꝑuis expoꝛ.Quia igit̃
multa valēt ꝛ tenēt si fiāt ob remuneratiōeꝫ
q̄ al's nō tenerēt.l.aqli⁹ regul⁹.vbi Barto.ꝛ
alij.ff.de dona.ꝛ.l.iubem⁹ nullā.C.de sa.sā.
ec.vn̄ apud dn̄m valere putāde sūt laudes
q̄ genitrici sue ꝓ receptis ab ea bn̄ficijs refe
runt̃.iō cū bn̄ficiat⁹ debeat eē grat⁹ erga be
nefactorē suuꝫ.l.sed ꝛ si lege.§.ꝯsuluit.ff.de
peti.here.ꝛ.xxij.q.v.c.ꝺ forma.ꝛ c.cū ī offi
cijs.ꝺ testa.Timeo ne si btē ꝟgis ī hac cele-
berrima festiuitate tacuero laudes:merear
oībꝫ accepti bn̄ficijs ꝑuari.qꝛ ꝓpt̃ ingr̄titudi
nē reuocat̃ bn̄ficiū.§.sciēdū.insti.ꝺ dona.et
l.fi.C.de reuo.dona.ꝛ.l.j.ac.ij.C.de lib.ꝛ co
rū libe.ꝛ c.octaua.xij.q.ij.ꝛ ī c.fi.de dona.ꝛ
Solutō in aut̃.vt libri de cetero.§.illud.coll'.vj.Ad
argumentū aūt de insufficiētia r̄nderi pōt:
ꝙ q̄ fecit qꝺ potuit legē adimpleuit.l.iure ciui
li.ff.ꝺ ꝯdi.ꝛ demō.ꝛ notat̃ in.l.iure ciuili.ff.
de reg.iu.ꝛ in c.cū nō stat.eo.ti.li.vj.Nec vi
det̃ ꝙ gl'iosa ac pijssima ꝟgo ī me debeat ira
sci:si ꝓ meis viribꝫ ei⁹ fecero innocētiā a de-
uotis ꝓpl'is celebrari.Qꝺ em̄ fit gr̄a ꝟtutis
nō punit̃:eo ꝙ act⁹ magis denotat̃ ꝑm cām
q̄ꝫ ꝑm actū.l.j.§.remouet.ff.de posthu. Itē
Illa q̄ malo gesta nō sūt aīo penā nō meren
tur:vt notat̃ in.l.j.§.fi.ff.de abige.Volūta-
tē em̄ ac ꝓposito maleficia distinguunt̃.c.cū
volūtate.de sen.excōi.ꝛ.l.q̄ iniurie.ff.de fur.
Et ad h̄ credendū me ꝯfortat ip̄a eadē ꝟgo
que Eccl'i.xxiiij.inq̄t.Qui opant̃ in me non
Mediū peccabūt. In hac opinionū diuersitate:p̄di
elegit candi.s.aut tacēdi ꝯstitut⁹ reminiscor illius
sn̄ie quā notāt doc.ī.l.antiqui.ff.si pars he
re.pe.ꝛ in.l.siq̄s argentū.§.ij.C.de dona.ꝛ ī
§.sed cū libertas.insti.ex q̄bꝫ cau.manu.nō
licꝫ.s.ꝙ in oībꝫ media via tenēda est:iuxta il
lud ꝓuerbiū:Mediū tenuere beati:vt dicit
glo.in auten.de ꝯsuli.§.j.in ꝟ.mediū.Ideo
Ouidi⁹.ij.metamor.inq̄t.Inter vtrunqꝫ te
ne medio tutissim⁹ ibis.Qꝺ faciebat impa
tor q̄ in.§.cū ex aliena.insti.ꝺ reꝝ diui.dice
bat.Mediā viā eligētes ꝛc̄.mediū em̄ pur-
gat viciū.l.fi.C.ꝺ na.lib.ꝛ c.ex trāsmissa.ꝛ c.
ad extirpādas.de fi.p̄sbr.Quapropt̃ int̃ op
posita mediū est eligendū.l.si pecuniū.§.fi.
ff.de statu libe.Via em̄ media ē tutior.l.nec
supina.ff.de iuris ꝛ fac.igno.ꝛ.l.solēt.ff.de
offi.p̄si.Itē ad memoriā reuoluo aliā sn̄iaꝫ
q̄ a doctoribꝫ notat̃ ī.l.ij.§.siq̄s.ff.siq̄s cau-
tiōibꝫ.ꝛ ī.l.ꝯtinu⁹.§.itē q̄ in insulā.ff.ꝺ ver.
obli.s.ꝙ ex duobꝫ ꝯtrarijs fit optimū tēpe- Cōtraria
ramentū.Eapropter nec ꝑme adherēs opini
oni tacebo.nec secundā total'r approbās de
meis ꝯfisus viribꝫ p̄dicabo.sed ꝓprij sensus
intelligentiā nō sequēs:sanctoꝝ patꝝ innix⁹
sentētijs quibꝫ os dn̄i locutū est:Inclytā il-
lā celoꝝ reginā laudare totis p̄cordijs cona
bor:quā etiā etern⁹ spōsus in ꝟbis ꝑpositis
collaudat dicēs:Tota pulcra es ꝛc̄.Sup q̄
bus ꝟbis volēs ei⁹ imaculate ꝯceptōis eluci
dare ꝟitatē:tres subtiles ꝯsideratōes deuota
mēte reuoluēdas atqꝫ speculādas ꝓponā

Prima dicet̃ oppositiōis.
Scd̄a respōsiōis
Tertia ꝟo ꝯfirmatiōis

¶ Prima pars hui⁹ ꝑmōis in q̄ opponit̃ ꝯ
ꝯceptionē dei genitricis.

Quantū ad ꝑmā ꝯsideratiōnē est C
sciendū ꝑm sn̄iam Aristo.ī.j.To-
picoꝝ.ꝙ arguēdo ꝓ ꝑte affirma
tiua ꝛ negatiua melius cognoscit̃
ꝟitas ꝛ falsitas cuiuslibet ꝯcl'onis.qꝛ oppo
sita iuxta se posita magis elucescūt:ꝛ meli⁹
ad inuicem discernunt̃.ij.de celo ꝛ mūdo.ꝛ.j.
Elenc.Vn̄ inq̄t Aristo.ij.de aīa.ꝙ ꝯsiderās
vnū oppositoꝝ habet ꝯsiderare ꝛ reliquuꝫ.
Cognito em̄ vno ex ꝯtrarijs cognoscit̃ ꝛ ali
ud.l.j.ff.de his q̄ sunt sui vl' alie.iu.ꝛ.§.nec
manifestū.insti.de obliga.q̄ ex delic.nascit̃.
ꝛ.l.pōponi⁹.§.sed his q̄.ff.de ꝓcu.ꝛ insti.de
cure.in ꝑncipio. Idcirco Aristo.in li.p̄dica-
mentoꝝ:in p̄dicamēto relatiōis inq̄t.Dubi
tare in singulis nō erit inutile.Qꝺ etiā no-
tat̃ ꝑ glo.in.l.iij.C.de sum.trini.ꝛ fide ca.si-
ne disputatōe etem̄ nō ita clare ꝟitas innote
scit:adeo ꝙ in.iij.Meta.Arist.ait.Querē-
tes ꝟitatē sine disputatiōe similes sunt quo
ire ignorātibꝫ.Disputādo aūt meli⁹ veritas
inuenit̃:vt notatur in.l.finali.§.mixta.ff.de
muner̃.ꝛ hono.ꝛ in.l.diui fratres.ff.de iure
patro.ꝛ.l.ij.§.ex legibꝫ.ff.de origi.iu.Quia
igitur iudicantē oportet cūcta rimari:ꝛ or-
dinem reꝝ plena inquisitiōe discutere.c.iu-

dicantē.xxj.q.v.z.l.iudices.C.de iudi.cū si/
milib9.Ea ppt' vt meli9 pateat btīssime vir
ginis puritas: ɔtra eā in hac pte trib9 rōni/
bus opponemus
Prima dicet' redēptionis.
Secūda cōparatiōis
Tertia vo sanctificatōis

Opīo prima ꝙ sit ɔcepta in originali ¶ Pro fundamēto pme rōnis poni' illa regula iuris q̄ ait. Qd fauore aliq͞x est introductū nō deb3 in eoꝝ odiū retorq̄ri.l.qd fauore.C.d legi.l.nulla iur̄ rō.ff.codē.l.pl'es.C.de fide instru.l.iij.§.due.ff.d carbo.edic.l.general'r.§.in his aūt.C.de secūdis nup.z nota' in.l.nō eo min9.C.de pcu.text9 ē in c.qd ob grām.de reg.iu.li.vj. Sed btā vgo sine pctō concepta dr. Primo vt ipa g'iosior appareat z magis laude'.q2 est digna oī veneratiōe. Vñ i missa eiusdē canit eccl'ia Benedicta z venerabil'es vgo Maria zē. Et iō de illa dicere possum9 illd Eccl'i.xliij. Exaltate eā q̄ntū potestis:q2 est maior oī laude. Scdo h pulegiū ei attribui':vt p h ei9 fili9 magis honore'.q2 g'ia filioꝝ parētes eoꝝ. Prouerbio.xvij. Facit.l.a diuo pio.z.l.milites.C.de q̄stioni.z.l. iubem9.C.de aduo.diuer.iudi.Et sic opinio ɔceptiōis introducta est in fauorē matris z filij. Cum igi' ex hac opiniōe sequa' iniuria vtriusq3 nō modica:ɔcludendum vide' ꝙ nō debet teneri. Ex aūt data hac opinione p vera sequa' ppositū:pat3.q2 si nō ɔtraxisset btā vgo peccatū originale:nulla indiguisset redemptōe cū nō haberet aliqd peccatū actuale/mortale aut veniale:fm oēs docto. Nō eñ egēt q̄ sani sunt medico:sed solum male habentes. Matt.ix.Ergo cb'is nō fuisset redēptor virginis.q2 redēptio psupponit lapsu3:sicut etiam liberatio psupponit obligationē.l.decē.ff.de v.obli.z absolutio ɔdemnationē.vt nota' in.l.j.C.de ɔfes.z p Bart.in dicta.l.decem.Et sic btā vgo puata fuisset merito passionis cb'i:z ei9 fili9 nō fuisset mortu9 p ea.qd eēt ɔtra dictū Pauli.ij.ad Coꝝ.v.dicēt Cb'is p oib9 mortu9 ē.Nec ipe saluator mūdi posset dici pfectissim9 redēptor.Cōtrariū aūt tenet eccl'ia q̄ canit:Cb'e redēptor oīm.g̃ z ipam vginē redemit.Et ɔsequenter cōcludendū vide' ꝙ originale peccatū in cōceptione ɔtraxit. Filius eñ dei venit saluū facere qd perierat Luce.xix. Igi' beata vgo p peccatū perierat si fuit a filio saluata z redēpta.

Liberatio.

¶ Scdo idē pba' rōne compatōis sic. Nō sūt tātū g'iose vgis a nob extollēda pūilegia vt detraha' dignitati saluatoris nr̄i Iniquū eñ esset aliq̄d ab vno iniuste auferre vt de' alteri.c.nō est.j.q.j.c.forte.xiiij.q.v z.l.assiduis.C.q̄ potio.in pig.habe.vbi dicit Bal.ꝙ vnū altare nō debet denudari vt aliud cooperia'. Nec deb3 aliquis vt cōmodū alicui faciat alteri piudicare.c.deniq3.xiiij.q.v.z ca.pmū.xxij.q.ij.z.l.ij.§.merito.ff.ne q̄d in lo.pub.z.l.fina.C.si ɔtra ius vl' vtili.pub. Nec alioꝝ honores debēt alijs nocere.l.fi.C.de statuis z imagi. Nec aliq̄s debet illud appetere p qd honor alioꝝ minua'.C.si q̄s nō obediat.xj.q.iij. Et ideo nec nos debemus ita laudare vginē Mariā vt diminuam9 dñi nr̄i pulegia. Nec ipa debet sibi velle vsurpare talē dignitatē q̄ filio dei equalis videa'. Assumēs eñ dignitate3 quā nō pōt habere dici' falsari9:vt inquit Barto.in.l.j.ff.de publi.iudi. Iniustū etiā est ꝙ q̄s velit laudē sibi attribuere cū diminutione honoris alteri9.c.nullus.xcix.dist. Iniustū q̄3 est aliquē cū alterius detrimento fieri locupletē.l.nā hoc natura.ff.de ɔdi.indebi.z.l.rerū q̄dem.in fine.ff.reꝝ amo.z.l.iij.§.si seruus ff.de tribu.z de ne.gest.l.si pupilli.in pn.z.l.cū hi.§.siq̄s.de alimētis.ff.de trāsac.z.l.illicitas.in pmo rñ.de officio psi.z.l.iure nature.de reg.iur. Alteri eñ p alteꝝ piudiciu3 inferri nō deb3.l.nō debet.ff.de re.iu.cū fili. Cū igi' h p excellētiā atq3 singularē dignitatē attribua' dño nr̄o Jesu cb'o ꝙ post Ade lapsum ipe solus ɔceptus sit sine pctō:dicēte Augustino in libro de baptismo paruulorum:Nō est in filijs hoīm quisq̄3 sine peccato excepto vno mediatore nostro. Et i code3 li.circa fi.iteꝝ dr:Teneam9 fidei indeclinabilē ɔfessionē ꝙ sol9 cb'is sine pctō nat9 ē i similitudinē carnis pcti. Cōcludēdū vide' ꝙ nec nos hanc pꝛogatiuā debem9 beate vgini attribuere.nec ipa in dedec9 z diminutionē honoris dilecti filij sui tantā sibi debet excellentiā appꝛopriare:q̄ sibi cōpetere nō vide'. Nā illud qd est inductū in fauorē z pulegium alicui9 singularis psone nō egredi' illi9 psonā.§.sed qd pnci.insti.de iure natura.gē ti.z ci.z.l.ius singulare.ff.de legi. ¶ Tertio idē pba' rōne scti ficatōis. Beata etēm vgo fuit in vtero matris sctificata. Vñ de ipa canit eccl'ia illud psal.xlv. Sanctificauit tabnaculū suū altissim9. Null9 aūt sanctifica' nisi pus anime'.q2 caro sine aīa nō est susceptibilis grē.g̃ anteq̄3 sctificare' eius aīa erat infusa in eius corpore. Si igi' tūc fuit sanctificata:cū nō ab actuali mortali aut veniali peccato qd tūc nō cōmiserat:g̃ ab originali sanctificata fuit z purgata.sctificare eī ē de nō scto scm̄ facere. Nā si tūc sctitatē habuisset:sctificatiōe nō indiguisset. Nec opoꝛtuisset ꝙ de9 illi sanctitatē infunderet quam pus possidebat. Et btā vgo dicere potuisset illud vulgare pu̇erbiū. Qd meū est ampli9 meū fieri nō pōt.l.z an eadē.§.actiōes.ff.de excep.rei iudi.l.iij.§.ex plib9.ff.de adq̄.pos.

⁊ de leg.iij.l.cū qs.j.rn̄.⁊ insti.de lega.§.sed si rē.⁊ de acti.§.sic itaqꝫ.⁊ c.inᷓ dilectos.§. ceteꝝ.de fide instru.⁊.l.cū res.⁊.l.si maᷓ.C. de ꝯhē.emp.⁊.l. sue rei.ff.eo.ti. Etsi ipa ꝟgo bn̄dicta petiſſꝫ a deo scrificari: potuiſſet illi dicere de⁹ illō Ouidij i.iij.metamor.s. Frustra petis qō int⁹ habes. Qō etiā notaᷓ in.l. si qs ex argentarijs.§.ꝓhibet.ff.de edendo. Eapropter ꝯcludendū videᷓ ꝙ ꝑ scrificatione ab originali pccō fuerit emūdata. Et hec sufficiāt ꝓ ṗma pᷓte hui⁹ ꝟmōis. Sed audi aliā partē si vis recte iudicare.c.j.ō cau.pos. ⁊ ꝓpriꝫ.

¶ Pars scda q̄ ōr respōsiōis.

D
Scda opinio ꝙ n̄ sit i originali ꝯcepta.

Nis argumētis nō obstantibꝫ in cōtrariū ē ꝟitas: vicꝫ ꝙ btā ꝟgo Maria sine peccato originali fuit cōcepta ¶ Nō obstat mō ṗma rō dicta redēptiōis. qꝛ rn̄deo ꝟm sniam doctoris subtilis in.iij.dist.iij. ꝙ chrs fuit redēptor beate ꝟginis ꝑ grām ꝑueniētē eā ꝑseruādo. qꝛ si illā nō ꝑseruaſſet: in originali pccō incidiſſet. Un̄ i ipi⁹ ꝑsona ꝑdixerat Dauid psal.lviij. De⁹ me⁹ susceptor me⁹: miscdia ei⁹ ꝑueniet me. Alioꝝ aūt hoim fuit redemptor ꝑ grām subseq̄ntē post lapsum Redēptio itaqꝫ beate ꝟginis fuit ꝑfectior oi alia redēptione. qꝛ meli⁹ est aliquē a vulnere defendere ⁊ ꝑseruare qꝫ post vulnerationē remediū adhibere.l.fi.C.in qui.cau.in inte.resti.nō est necessa.⁊.l.j.C.qn̄ liceat vnicuiqꝫ se sine iudi.vindica.facit gloᷓ.in.l.iij.§.cū igiᷓ.ff.de vi ⁊ vi ar. que dicit ꝙ qs nō debet expectare vt primo ꝑcutiaᷓ qꝫ se defendat. sed debet magis ꝑuenire qꝫ ꝑueniri. ⁊ notaᷓ in.l. vt vim.ff.de iusti.⁊ iuᷓ.⁊ in.l.j.ꝑ Bar.C.vnde vi. Posito igiᷓ ꝙ qs videret duos debere vulnerari si vnū adiuuaret ⁊ defenderet ac ꝑseruaret. ne vulneraretᷓ: aliū aūt dimitteret vulnerari: sed postea ꝑ medicinā eum sanaret: diceretur ꝓfecto vtriusqꝫ saluator. sed meli⁹ ⁊ ꝑfectius de ṗori. qꝛ ꝟm Scotū in.iij.dist.iij.q.j. excellenti⁹ bn̄ficiū est ꝟuare a malo qꝫ dimittere cadere i malum ⁊ ab eo postea liberare. Un̄ multo meli⁹ est inᷓ amicos pacē ꝟuare qꝫ interruptā reformare. ⁊ litē ꝓhibere qꝫ litigātes cōprimere: vt ait Fran.de mayro.in iij.dis.iij. Btā igiᷓ ꝟgo ꝑseruata ab originali ꝑ grām filij sui fuit ab illo perfectiſſime redēpta. ideo canit eccl'ia in officio cōceptiōis: Nullū redemit fili⁹ ex omni gente dignius: qui te seruauit ꝓuide mundā paterno scelere. Eo itaqꝫ modo redemit chrs suā matreꝫ eā ꝑseruās ne caderet in pccō: q̄ etiaꝫ bonos angelos redemit ꝑseruās ne simul caderent cum lucifero. De quo Bern̄ sup.ij.Can̄.inquit. Chrs etiaꝫ angelos redemit: illos ꝑseruādo: hoies purgādo. Et tali modo loq̄ndi vtiᷓ psalmista dicens deo. Eruisti animā meā ex inferno inferiori: qꝛ ei ne ad infernuꝫ descēderet auxiliū dedit: illamqꝫ liberauit. Quia autē beata ꝟgo q̄ntuꝫ ex se erat ex cōditione nature apta erat cōtrahere peccatuꝫ originale. ideo ab illo diciᷓ chrs eam liberasse ⁊ saluaſſe. Et h̄ respectu dixerūt qdaꝫ ipaꝫ originali peccato fuiſſe obnoxiam: nō ꝙ illud ꝯtraxerit: sed qꝛ nisi ex speciali ṗuilegio fuiſſet ꝑseruata: cōtraxiſſet. Et simili modo loquēdi etiā diciᷓ Job.iiij. Ecce q̄ ꝟuiunt ei nō sunt stabiles: cum tamē boni angeli sint in gratia confirmati: ꝟm theologos in.ij.distin.vij. sed hoc itelligiᷓ q̄ntū ē ex eoꝝ natura: nisi fuiſſent ꝑ diuinā gratiā stabiles facti Ex quibꝫ patet solutio ad ṗmam rationē cōtrariā. Et hanc respōsionē approbās sanct⁹ Anselmus: dicit in libro.ij. Cur deus homo c.x. Indiguit beata virgo redēptione ⁊ christi paſſione: nō ꝓpter peccatū quod infuerit sed ꝓpter peccatū quod infuiſſet: nisi ipemet ex speciali ṗuilegio eam ꝑseruaſſet. Nō seq̄tur ergo: beata virgo fuit redempta ꝑ filiuꝫ a peccato origiali: ergo fuit illi obnoxia. Faciunt ad ꝑdicta notata ꝑ Barto.in.l.decem ff.de ꝟbo.obli.⁊ in.l.nō vtiqꝫ.ff.ō excep. vbi declarat ꝙ aliquādo quis diciᷓ manumiſſus qui nunqꝫ fuit seruus: ⁊ absolut⁹ q̄ nūqꝫ fuit excōmunicatus. ¶ Ad rationē aūt secundā que diciᷓ compatiōis respondeᷓ ꝙ ꝓpter hanc ꝟitatē creditā.s. ꝙ beata ꝟgo fuit ꝯcepta sine peccato origiali: nō sequiᷓ ꝙ ipa in sua ꝯceptione fuerit equalis conceptioni christi. imo ipe domin⁹ habuit singularem ⁊ excellentiſſimū modū ꝯceptionis. Nam ṗmo fuit ꝯceptus absqꝫ virili semine de purissimis sanguinibꝫ beate virginis ꝟtute spiritussancti: vt inquit Grego.sup Can.⁊ Frāciscus ō mayro. super Missus est.⁊ Nico.de lyra sup Luc.j.c. Virgo aūt fuit cōcepta ex vtroqꝫ parente ⁊ seminum cōmixtione.

E
Dn̄tia i ter ꝯcepti onē chri⁊ marie
Scdo

¶ Scdo christus in ṗmo instanti sue incarnationis siue ꝯceptionis habuit corpus plene organizatum: licꝫ ita minutū eſſet vt q̄si videri nō poſſent mēbroꝝ distinctiōes. ⁊ in eodem instanti infusa fuit anima in ei⁹ corpore: nec expectata fuit temporis dilatio ad organizationē corpis: ꝟm Alexan.de ales in iij.parte summe in tractatu de sanctificatōe beate virginis. Et Aug.in li.de fide ad Petrū. In eodem q̄ꝫ instanti fuit christus plenus scientijs ⁊ virtutibꝫ: vt dicit Nicolaus de Lyra sup illa verba Hiere.xxxj. Nouum faciet dn̄s sup terrā: femina circūdabit viꝝ. Et Francisc⁹ de mayro.sup illa verba Luc.j. Ecce ancilla dn̄i. Et Grego.sup illud Can̄.ij. Ecce iste venit saliens. Et Richar.in.iij. dist.ij.ar.ij.q.iiij. Hoc autē nō fuit in cōce

Tertio. ptione ꝟginis. ¶ Tertio ꝙ chr̄s nō sit in ori
ginali ꝯcept⁹ h̄ fuit ei ꝯueniens iure nature
ꝛ necessario. quia nullus ꝑnceps suis legibꝫ
est subiectus. l. ꝑnceps. ff. de legi. l. ex impfe
cto. C. de testa. ꝛ. §. fi. in aut. de ꝯsu. coll. iiij.
ꝛ. l. ex impfecto. ff. de lega. ij. ꝛ. c. cūcta. viij.
q. iij. Facit qd̄ notat dn̄s Anto. de butrio in
c. omnis. de pe. ꝛ remis. vbi dr̄ ꝙ papa nō li
gat̄ vigore illi⁹ capituli. Beata aūt ꝟgo fuit
ꝯcepta sine peccato nō ex natura nec ex debi
to: sed ex gr̄a ꝛ ꝓuilegio sui filij. Nam vt di
cit̄ in d. l. ꝑnceps. ff. de legi. impator eadē ꝓ
uilegia tribuit Auguste siue impatrici q̄ ipe
habet. Ideo in s̄mone ad Eustochiū beatus
inq̄t Hieronym⁹. In Maria toti⁹ gr̄e q̄ est
in chr̄o plenitudo venit: q̄z q̄ꝫ aliter. Aliter di
xit. q: qd̄ chr̄s habuit ex natura: hoc br̄a vir
Quarto. go recepit ex gratia. ¶ Quarto ī ꝑmo instā
ti ꝯceptionis chr̄i anima eius cōiuncta fuit
ꝑsone diuine s̄m Richar. vbi s̄. qd̄ nō fuit ī
Quinto. ꝟgine. ¶ Quinto chr̄s in sua ꝯceptione nō
indiguit redemptione passiua siue aliq̄ pre
seruante: nec habuit naturā pronā ad recipi
endā maculā peccati originalis. ꝛ sic nec ra
dicaliter nec formalit̄ habuit nec habere po
tuit peccatū originale. Cuius rei rōnes assi
gnat Anselm⁹ in libro d̄ ꝯceptu ꝟginali: q̄s
breuitatis causa pertrāseo. Beata aūt ꝟgo
nisi ꝑseruata fuisset: peccatū originale ꝯtra
xisset: q: radicaliter habebat vn̄ cōtraheret:
Sexto vt dicit Scot⁹ in. iij. dist. iij. ¶ Sexto bea
ta ꝟgo fuit ꝑ gr̄am dei liberata a rebellione
quā habuisset caro aduersus spm̄. Hoc aūt
nō habuit chr̄s: q: nullaꝫ rebellionē habere
Septio. poterat in carne. ¶ Septimo aīa chr̄i ab
instāti ꝯceptiōis fuit impeccabilis ꝛ br̄a: vt
habet̄ in. iij. sen. dist. xij. Nō sic aūt fuit aīa
beate ꝟginis: q: in ea fuit potētia ad peccan
dū: vt inq̄t br̄us Bona. in. iij. dist. iij. Mul
tas alias differētias int̄ ꝯceptionē chr̄i ꝛ be
ate ꝟginis causa breuitatis ꝑtrāseo. Marie
ꝙ chr̄s in sua ꝯceptiōe a seipo accipe iustici
am potuit: Maria aūt nō. Chr̄s nō caruit
originali peccato ꝟtute sue passiōis: nec ꝟtu
te cuiuscunq̄ʒ alteri⁹. Maria aūt caruit il
lo merito filialis passiōis future. Christ⁹ ve
rus deus ꝛ hō ꝯcept⁹ est. Maria autē pura
creatura. Chr̄s de se oīpotēs. Maria de se
nullipotens. Vn̄ ꝛ de ipa dicere poterat illd̄
Esaie. xlj. Ecce vos ex nihilo estis: ꝛ opus ve
Conclo strū ex eo qd̄ nō est. ¶ Cōcludit̄ ḡ ꝙ ꝑserua
tio gloriose virginis ꝑ filiū facta nō solū nō
redundat in dedecus filij: sed in magnā ce
dit gloriā ipius qui singulari ꝛ excellentissi
mo modo matrē suā redimere voluit. Ideo
beate virgini merito dici pōt illud quod ego
scripsi in ep̄la ad summū pontificē Sixtuꝫ
quartū: dicens ipi gloriose virgini. O bn̄di
cta dei genitrix te crimine solā immunē nat⁹
contulit esse tu⁹. Ipe tuam formās animaꝫ
sic virgo redemit: Crimina ꝙ ꝑmi nulla pa
rentis habes. Non fuit in toto concept⁹ san
ctior orbe. Si nō de nato sint mea ꝟba tuo.
Qꝫ aūt ad honorem redemptoris nostri re
dūdet br̄ām ꝟginē ab originalis pc̄ti macu
la fuisse ꝑseruatam: ꝓbari pōt ꝑ illud Hie
ro. in sermōe ad Eustochiū dicēs. Nulli du
biū q̄n totū ad laudem chr̄i ꝑtineat: q̄cq̄d di
gne genitrici sue impensum fuerit ac solen
niter adimpletū. Nō solū aūt honorat̄ chr̄s
ex h̄ matris sue honore: sed etiā multū letat̄
ꝛ gratissimū habet ꝙ a nobis sue genitricis
puritas venerat̄. Unde Fortunat⁹ in q̄dam
homelia inq̄t. Grati⁹ est obsequiū deo quod
Marie impendit̄ q̄ꝫ qd̄ sanctoꝝ cuilibet di
F rigit̄. ¶ Quo ad tertiā rōnem q̄ dicta ē san
ctificatōis: si dicat̄ ꝙ ꝑdicta auctoritas Sā
ctificauit tabernaculū suū altissim⁹: intelli
git̄ de tabernaculo materiali terreno vel ce
lesti: iuxta illud psal. lxxxiij. Quā dilecta ta
bernacula tua dn̄e virtutū ꝛc. nihil faceret ꝯ
ꝯclōneꝫ nr̄am. veꝝ q: ꝑdicta ꝟba exponunt̄
cōiter de br̄ā ꝟgine: dicere possum⁹ ꝙ dicta
auctoritas loquit̄ de sctificatōe corꝑis ꝟgi
nei. In q̄ dicūt q̄dā fuisse corruptionē ꝛ fedi
tatē q̄ndā ex semie īfecto ꝯtractā: q̄ s̄m san
ctū Bona. in. iij. dist. xxxj. art. ij. q. j. est ī oībꝫ
corporibꝫ de semie ꝑmoꝝ parentū ꝓpagatis
ꝛ ē inclinatio q̄dā ad voluptates: q̄ facit car
nē rebellare spūi: ac decurrere ad malū oī tē
pore Geñ. viij. ꝛ c. oīs etas. xij. q. j. Et ab hac
s̄m eos purgatū ꝛ sctificatū fuit corp⁹ eius
añ infusionē aīe. Sed ꝓ oīm dicendoꝝ de Mod⁹
claratiōe sciēdū est s̄m Alex. de ales ī. iij. ꝑte ꝯceptōis
sūme ī trac. de sctificatiōe br̄ē ꝟgis. q. vj. vbi hominis
recitat Aug. ī li. lxxxiij. q. di. ꝙ ꝯceptio hūa
na sic debet ꝓficisci vt septē ꝑmis diebꝫ q̄si
lactis habeat silitudinē. nouē ꝟo diebus cō
uertat̄ in sanguinē: deinde ī duodecim die
bus solidet̄: demū decēꝫ ꝛ octo diebꝫ formet̄
vsq̄ʒ ad ꝑfecta mēbra. deīde vsq̄ʒ ad tp̄s par
tus ī magnitudine augeat̄. ꝛ h̄ habet locū ī
mascul. In feminis aūt anteq̄ʒ sit organiza
tū corp⁹ req̄runt̄. lxxx. dies: vt inq̄t Aug. vbi
sup̄. Physici aūt dicūt ꝙ. xl. diebꝫ organiza Organi
tur corpus masculinū: femellū aūt. lxxx. vt ꝫat̄ puer.
notat̄. ff. de libe. ꝛ posthu. l. gall⁹. in ꝑnci. ī fi
ne colūne. ꝛ. v. dist. in ꝑn. Ante aūt q̄ʒ corp⁹
sit ꝑfecte organizatū nō īfundit̄ ei a deo aīa
rōnal: sed illa massa q̄ a physicis appellatur
embrio: ꝑmo solū viuit vita vegetatiua. q̄a
nutrit̄ ꝛ crescit. Deinde viuit vita sensitiua
q: sentit. Vn̄ dr̄ Arist. xvj. de aīalibꝫ: ꝙ em
brio ꝑus est aīal q̄ʒ hō. Organizato aūt cor
pore de⁹ creat vnā aīam rōnalē sine macula
ꝛ creādo illā infundit. Nō aūt añ organiza

tionẽ infundit. q2 anĩa rõnal' est act⁹ p̄mus corporis physici organici: vt ait Aristo. ij. de anĩa. Licz aũt qdã dixerint q in hoĩe sunt tres anĩe. tñ hoc improbat Tho. j. parte sũme. q. lxxvj. z. cxviij. affirmans q cũ genera tio vni⁹ sp̄ sit corruptio alteri⁹: necesse ẽ dice re q tã ĩ hoĩe q̃ ĩ alijs aĩalib⁹ qñ pfectior for ma aduenit fit corruptio prioris. ita tñ q se q̃ns forma habz q̃cq̃d habeat p̄ma: z adhuc ampli⁹. Quapropt̃ cũ aĩa intellectiua creat̃ z infundit̃ a deo: simil' ẽ sensitiua z vegetatiua corruptis formis p̄existẽtib⁹. Qñ aũt cor pus nõ ẽ plene organizatũ: pctm̃ originale ĩ eo eẽ nõ põt. q2 cũ sit inaĩatũ anĩa rõnali: nõ põt hr̃e pctm̃ cui⁹ subiectũ ẽ ipa anĩa. Unde dr̃ mgr̃ in. ij. sniaꝝ dis. xxxj. q caro sola lz sit p ↄcupiscentiã generata: nec culpã habz nec actũ culpe. Nõ etiã aĩa habz illd pctm̃ anq̃ sit infusa corpi: q2 a deo creat̃ sine macula. Cũcta em̃ q̃ facit de⁹ bona sunt Geñ. j. Istd aũt corp⁹ añ infusionẽ anĩe habz ĩ se corru ptionẽ p̄dictã z inclinationẽ ad malum z re bellandũ spiritui si cũ eo ↄiungat̃: z ad ↄtra hendã originalis pcti miseriã: maxime ex iu stissima diuini decreti ↄdẽnatiõe: q̃ ordina tũ est q oẽs de semine corrupto p̄moꝝ parẽ tũ peccãtiũ ꝓpagati careãt iusticia originali z p̄uent̃ diuina visiõe: z eterne sint dãnatiõi subiecti ꝓpter culpã p̄mi parẽtis. Ob cuius inobedientiã oẽs posteri ei⁹ pctõres ↄstituti st̃ s̃m apl'm ad Ro. v. Et hãc ordĩatiõe ap pellat idẽ apl's chirographũ decreti: ad Co los. ij. ¶ Ex quib⁹ p3 q pctm̃ originale nõ ex eo solũ ↄtrahit̃ q aĩa ↄiũgit̃ cũ corpe infe cto: sicut dixerũt q̃dã dãtes exẽplũ de habẽ te man⁹ pollutas q̃ ĩ eis recipit pomũ mun dissimũ ex q̃b⁹ fedat̃. Nã hãc opinionẽ repro bat Sco. z Petr⁹ de cãdia. z Frã de mayr. in. ij. sen. dist. xxx. Quia q̃litas corpal' de se ñ põt inficere nãm sp̄ualẽ: vt patz exẽplo radij solaris nõ infecti ꝓpter feces corpales. Cũ er go pctm̃ origĩale nõ ꝓueniat p̄ncipal'r a car ne: q̃ cũ illud nõ habeat in se: nõ põt ipm pec catũ ĩ aĩam trãsmittere: s̃m illã sniam q̃ ait: q nemo dat qd nõ habz. c. ventũ. j. q. j. l. ne mo. ff. d reg. iu. l. traditio. ff. d adq. re. do. z. l. si liberã. C. qd cũ eo. Itẽ nec ab aĩa eadẽ rõe q2 cũ nullũ ĩ sua creatiõe recipiat anĩa pctm̃ z sic mũda infundat̃ corpi. nã de⁹ ipam aiaz creãdo sil' corpi infundit: s̃m Aug. in li. d ec cliastic⁹ dogmatib⁹. z theol'. i. ij. sen. di. xviij nõ põt corp⁹ aliq̃ viciare pctõ in ipa infusio ne. Itẽ nec a parẽtib⁹ trãsmittit̃ ipm pctm̃ ĩ filios. Si em̃ h̄ eẽt sequeret̃ q generati a pa rentib⁹ baptizatis z ↄseq̃nt̃ ab originali pctõ liberatis nõ ↄtraherẽt ipm originale pctm̃ q2 parẽtes trãsfundere nõ possunt qd ipi nõ habẽt. Ideo est dicẽdũ q h̄ p̄ncipal'r ꝓcedit

rõne p̄me p̄uaricatõis: ꝓpt̃ quã humana na tura in Adã deprauata z dei inimica ↄstitu ta: p diuinã sniam fuit dãnata. atq3 ad h̄ de bitũ in ipa p̄ma p̄uaricatiõe factũ p rpe sin gulis suppositis suis ↄtrahendũ mediante corrupta carne ab ipo p̄mo p̄uaricatore ꝓ pagata merito ẽ deputata. Et h̄ innuit Am bro. in li. de verbis apl'i. cui⁹ v̄ba refert ma gister sniaꝝ in. ij. dis. xx. dicẽs. Corruptio p ↄditionẽ offensiõis manet ĩ corpe: robur re nẽs diuine snie date in Adã: cui⁹ ↄsortio ma culat̃ pctõ. s. anĩa. Hec ille. Ad puniendã q̃ hãc culpã toti⁹ humane nature ĩ Adã lapse iusto dei decreto statutũ est vt oĩs aĩa ĩtrãs corp⁹ ex semine infecto taliter ꝓpagatũ infici atur. sicut etiã Leui. xiij. fuit decretũ: vt q̃ cũq3 intraret domũ leprosam efficeret̃ imũ dus. Hoc aũt decretũ punitiuũ fecit de⁹ qñ (vt h̄r in Geñ. ij. c.) dixit p̄mo parẽti. In q̃ cũq3 die comederis ex eo. s. ligno scie boni et mali: morte morieris. Tũc em̃ tulit dãnati onis sniam ↄ cũ z posteros ei⁹ ab ipo ꝓpagã dos: q̃ v̄tual'r ĩ lũbis ei⁹ erãt: si de ligno veti to comederet. Et sic de⁹ nõ fuit nec ẽ auctor pcti sed vltor. Quare aũt istã dãnatõis sentẽ tiã nõ incurrerit chr̃s nec btã v̄go: q̃ etiã ĩ pi erãt mõ p̄dicto ĩ lũbis Ade: patuit sup z eti am in seq̃ntib⁹ s̃monib⁹ declarabit̃. ¶ Qñ q̃ anĩa infundit̃ corpi ex semĩe infecto p̄mo rũ parentũ ꝓpagato: tũc ĩmediate ↄhit pec catũ originale. Et rõ est. q2 pctõ p̄moꝝ parẽ tũ tota natura humana q̃ ĩ illis tũc erat to ta v̄tual'r fuit infecta s̃m Aug. xiij. de ciuit. dei. z Anf. ĩ li. j. de ↄcep. v̄gi. z Alexã. d ales in. ij. pte sũme in trac. de pctõ origĩali. q. j. z etiã in. ij. pte sũme in tract. de incarnatione chr̃i. z seraphicũ cardinalẽ sctm̃ Bona. i. ij. di. xxxj. Iõ sicut si v̄tuose vixissent hoĩes ab eis descẽdẽtes fuissent remunerati: vt decla rat Alex. de ales in. ij. pte sũme in trac. d pec cato originali. z Ansel. ĩ li. j. de ↄcep. v̄gia. c. iij. z in li. Cur de⁹ hõ. c. xviij. z sctũs Bona. ij. sen. dist. xxxiij. z mgr̃ Bar. pisan⁹ in li. bea te v̄ginis. fructu. vij. z Landulph⁹ neapoli tan⁹ in. ij. sen. dist. xxix. q. vj. z Linconiẽ. ĩ tra ctatu de cessatione legaliũ. z btũs Thom. ĩ questiõib⁹ disputatis de malo. q. iiij. ar. viij. z p̄ma parte sũme. q. cj. ar. j. Ita p pctm̃ fue runt merito puniti. q̃ em̃ sentit cõmodũ de bet z sentire incõmodũ. l. cũ q̃. ff. de iureiu. z insti. de legiti. patro. tu. in fi. Et h̄ est qd inq̃t epl'a ad Roma. v. di. In q̃ oẽs peccauerunt Et p hui⁹ ↄclusiõis noticia z ↄgruẽtia idu cit mgr̃ Frãcis. de mayro. q̃ttuor exẽpla ĩ tra cta. de ↄceptiõe v̄ginis. Primuz est q sicut cõtrahit̃ irregularitas ĩ b. gamo ꝓpter eccle sie statutũ: q̃ ordinatũ fuit q q̃cuq3 ↄheret cũ duab⁹ vxorib⁹ sit irregularis. xxxiij. dist. c.

Rñ⁹ vñ sit origi le

Quare originale ↄhat

Exẽpluz p̄mũ

B

maritū.vel q̇cūq̄ ꝯtrahit cū vidua ab alio
marito cognita: est etiā irregularis.xxxiij.dis.
c.seriatim. ⁊.xxvj.di.c.vna.⁊ c.altercatiōis
de biga.li.vj. Ul' etiā si duxit vxorē quōcūq̄
corruptā.d.c.maritū.xxxiiij.di.⁊ c.q̇ i aliq̄.lj
dist. Ita de⁹ istituit vt q̇cūq̄ ipūs despōsat⁹
fuerit carni ꝓpagate ab Adā: obligeť ad pe-
Scd̃m nā dāni q̄ ē pena original' pcti. ¶ Scd̃m ex-
emplū ē. Sicut irregularitas ꝯtrahiť i spu-
rio ꝑ eiusdē eccl'ie statutū: q̄ ordinatū ē ꝙ q̄
nascereť de illegitimo coitu nō ꝓmoueať ni
si adueniat aliq̄d eximēs.c.inť dilectos.d ex
ces.pla.⁊ c.ꝟgētȝ.d here.⁊ c.si gēs.lvj.di.⁊ c.
inotuit.d elec.⁊ c.ꝑ venerabilē.⁊ multȝ alijs
capl'is.ex q̄ filij sint legitimi. Ita istitutū est
a deo vt q̇cūq̄ nascereť ꝓpagat⁹ ex semie adā
infecto careret originali iusticia ⁊ ꝑuareť eť-
na beatitudine: nisi supueniat dispēsatio.et
merito. Nā ſm Sco.in.ij.sen.dis.xxx. Adaȝ
accepit a deo iusticiā originaleȝ ꝓ se ⁊ ꝓ tota
sua posteritate: ⁊ fact⁹ ē debitor ei⁹: ⁊ ad illā
obligauit se ⁊ posteritatē suā q̄ i ipo erat se-
mialiť ⁊ radical'r. vñ peccādo ꝑuauit se ⁊ po
steros suos ipa iusticia origiali. Et iō de mē
te Sco. vt s.⁊ dist.xxj.⁊.xxxij.⁊ mgři Petri
de cādia in tractatu suo de ꝯceptiōe bt̄e vir
ginis pcťm originale diffiniť ꝙ est carentia
iusticie originalis debite: q2 in ꝑmo parente
acceptāte ⁊ ex ipi⁹ crimie dꝑdite: cui respō-
det obligatio ad penā dāni. Uñ Anſ.in li. d
Origiale ꝯceptu ꝟginali ait.c.xxvij. Hoc pcťm origi-
diffiniť nale esse aliud intelligere neq̄o in eisdē ifan-
tib⁹ nisi ipam factā ꝑ inobedietiā Ade iusti
cie debite nuditatē: ꝑ quā oīes sūt filij ire
Tertiū Hec ille. ¶ Tertiū exēplū est ꝙ nati ex parē
tib⁹ seruis: serui sūt.insti.de iure pso.§.ser-
ui aūt.⁊ h̄ ex statuto legis fit ⁊ mādato impe
peratoris.l.⁊ ſuoꝝ.§.j.ff.de sta.ho. Cū ḡ fa
ciēs pcťm seru⁹ fiat pcti. Ioā.viij. potuit de
us statuere vt oēs q̄ d ꝑmis parētib⁹ seruis
peccati nascerenť.eidē subijcerenť seruituti.
Quartū ¶ Quartū exēplū est: ꝙ sicut ꝯtrahiť q̄daȝ
nota in ꝑuatiōib⁹: puta in ill' q̄ nascunť ꝑ ali
quē modū ab eccl'ia ꝓhibitū: q̄ ꝑuanť digni
tate eccl'iastica: vt pȝ de filijs p̄sbyteroꝝ: et
maxime in spurijs.i.in sacerdotio genitȝ: q̄
nō pñt esse canonici in eccl'ijs patꝝ suoꝝ: vt
hr̄ ex de filijs p̄sby.c.cū decorē.⁊ c.ad abolē
dā.⁊ si sec⁹ p̄sūptū fuerit nō valet: nisi cū ta-
lib⁹ sit dispēsatū: vt hr̄ in c.j.ex eo. Sic ex ꝑ-
uatiōe hui⁹ originalis iusticie ꝯtrahiť nota
culpe q̄ fit inhabil' q̄s mistrare altari eccl'ie
triūphātis: nisi fuerit dispēsatū secū ꝑ laua-
crū sacri baptismi. Nos aūt possum⁹ adde-
Quintū. re q̄ntū exēplū. Sepe em̄ ꝓpter inobediētiaȝ
pr̄is etiaȝ fili⁹ ei⁹ remanet ꝑuat⁹ hereditate
ex decreto legis vel canonis: vt in c.ꝟgētis.⁊
c.excōicam⁹.de here.⁊ i c.cū serui.co.ti.lib.
vj. Similr ex crimine lese maiestatis puni-
unť filij pena ꝑuatiua: vt in.l.q̄sq̄s.C.ad.l.
iul'.maie.⁊ i c.siq̄s cū militib⁹.vj.q.j. Ita ḡ ⁊
mlťo magis ex diuio decreto potuit ordiari
vt ꝓpter pcťm inobediētie ꝯ celestē impato-
rē ⁊ ꝓpter crimē lese maiestatis eterne filij sic
delinq̄ntiū punirenť pena dāni.i.ꝑuationis
diuine visiōis: respectu cui⁹ nullū habebant
ius: licȝ deus ex gratia sua illā eis cōcessisset
si in se nō habuissent aliq̄d peccatū: vt decla
rant theologi in.ij.dist.xxxiij. Alia q̄q̄ duo Septuȝ.
exēpla ponūt q̇dam dicētes: ꝙ sic qñ ꝓgeni
es aliq̄ est obligata tributȝ ex pacto alicui⁹
parētis: eoꝝ filij eodē mō nascunť obligati.
sic q̄libet hō peccato ꝑmoꝝ parentū diuino
tributo originalis iusticie nasciť obligatus.
Et sicut puer q̇ nasciť mortuo patre nasciť Septim
heres: ⁊ paternis siml' obligatiōib⁹ obligat⁹
q2 hereditas transit cū onere suo.c.tua nos.
de vsuris. Sic oīs hō ab Adā ꝓpagat⁹: ipi⁹
reatib⁹ oriť obligat⁹. Et in h̄ ꝟificať illa sen-
tētia q̄ dicit ꝙ heres est successor vicioꝝ de-
functi.d.c.tua nos.⁊.l.si ego.§.part⁹.ff.de
publica.⁊.l.ij.C.de fruc.⁊ liti.expē.⁊.l.cū he
res.ff.de diuer.tpi.⁊ p̄scp. Iō Thren.vl.dr.
Pr̄es nr̄i peccauerūt ⁊ nō sūt: ⁊ nos illoꝝ ini-
quitates portauim⁹. Et Ezech.xviij. Pr̄es
comederūt vuā acerbam: ⁊ dentes filioꝝ ob
stupuerūt. Uerū q2 h̄ septimū exēplū nō est
oino simile.q2 filius nat⁹ post mortē patris
repudiando hereditatē pōt declinare obliga-
tione paternā. Fili⁹ aūt ꝓpagat⁹ ab Adā nō
pōt facere ex se q̄n ꝯtrahat hāc obligationeȝ
Ideo meli⁹ ad h̄ ꝓpositū facit exēplum aliō. Octauū.
Nā videm⁹ ꝙ aliq̄n q̄s furať cui nō ꝯsentit
vxor aut filij: ⁊ iusta lege suspēdiť: ⁊ tñ vxor
⁊ filij ꝓpter tale furtū cui⁹ nō fuerūt ꝯscij pu
niunť pena ꝑuatiua inq̄ntū vxor ꝑuať mari
to: ⁊ filij patre. ⁊ habēt magnū detrimentuȝ
ex eius morte. ꝑ qd̄ tñ nō fit eis aliq̄ iniusti
cia. Pōt etiā dici ꝙ amissio futuri lucri pro
prie nō dr damnū.l.fi.C.de codi. Et iō ex de
licto pr̄is pñt filij iuste ꝑuari tali lucro.s.di
uie visiōis. ¶ Nō reuertēdo ad ꝓpositum
nr̄m dicūt q̇dā ſm sniaȝ mgři Pauli vene- N
ti i tractatu de ꝯceptiōe ꝟgis Marie: ꝙ in Solo ar
corꝑe ꝟginis añ infusionē aie erat ꝑdicta in gumētis.
clinatio ad malū ⁊ corruptio seminis ifecti: F
⁊ dispositio radical' ad ꝯtrahēdū pcťm ori-
ginale si illi nō purgato aia ꝯiūgereť. De⁹ ḡ
q̄ d̄creuerat nasci ex ꝟgine ⁊ i tabnaculo cor
poris ei⁹ nouē mēsib⁹ habitare: nolēs mr̄em
suā aliq̄ pctō inq̄nari: añ infusionē aie scifi-
cauit ⁊ purgauit illud corp⁹ p̄ciosum: atq̄
oēm infectionē ab eo abstulit. Et sic itelligiť
Scificauit tabernaculū suū altissim⁹. q̄ sā
ctificato ⁊ purgato: tūc aiam illā bñdictam
infudit: eamq̄ ab originali pctō p̄seruauit.

Nec incõueniens dr̃ corp⁹ ei⁹ sctificatũ ante
q̃ eẽt rõnali aĩa viuificatũ. nã ⁊ inaĩata et
insensibilia sctificari dicunt̃. vñ tẽplũ Salo
monis sctificatũ fuisse testat̃ dñs. iij. Reg.
ix. dicẽs Salomoni: Sctificaui domũ hãc
quã edificasti mihi. Tabernaculũ q̃z sctm̃ ⁊
vasa tẽpli sanctificata dicunt̃. Nume. vj. et
Exo. xl. ⁊ multe alie irrõnales creature ap-
pellant̃ sctificate: vt declarat Alex. de ales ĩ
Corollariũ. iij. sen. di. ix. ar. j. q. j. Verũ qꝛ nõnulli btẽ ꝟgi
nis deuoti dicũt ꝙ lz ipa bñdicta mr̃ dei ha
buerit potẽtiã ad peccãdũ: sic hẽbãt ꝑmi pa
rẽtes añ lapsũ: nõ tñ vnq̃ȝ habuit aliquã cor
ruptionẽ ĩ aĩa nec etiã ĩ corꝑe. dicẽtes ꝙ de⁹
q̇ ab etño elegit dictã ꝟginẽ mr̃em: cũ sit ĩfi
nite potẽtie potuit ordinare ⁊ statuere vt de
semĩe ꝑmoꝝ parentũ añ q̃ȝ peccarẽt illa por
tio reseruaret̃ ĩmaculata. ꝑ quã deberet ipa
ꝟgo ꝯcipi. ⁊ sic facere descendere ꝑ oẽs gene
ratiões vsq̃ȝ ad illã. sicut dixerũt qdã factuȝ
fuisse de carne ꝟbi: ꝓut refert Sco. ĩ. iij. dis.
iij. Hoc aũt qꝛ possibile deo ⁊ ꝯgruũ fuit: ẽt
ꝓ ꝯceptiõe btẽ ꝟginis factũ fuisse ꝓbari põt
ex rõne ponẽda in seq̃nti ꝑte hui⁹ ser. ⁊ ex ra-
tõib⁹ adducẽdis ĩ aliꝭs seq̃ntib⁹ ſmõib⁹. Itẽ
posito ꝙ h̃ nõ fecerit: dicũt ꝙ saltẽ est credẽ
dũ ꝙ illud semen parentũ btẽ ꝟginis q̃ de-
bebat̃ ipa ꝯcipi voluerit de⁹ ꝑus purgari q̃ȝ
illa ꝯciperet̃ ex eo. Sed qđ ẽ forti⁹ dicũt ꝙ po
sito ꝙ btã ꝟgo ꝯcepta sit ex semĩe ĩfecto: po-
tuit tñ de⁹ facere vt corp⁹ illđ nullã ꝯtrahe-
ret feditatẽ: sed ĩmaculatũ eẽt. Si em̃ vt ait
apl's ad Roma. ix. põt figulus de eodẽ luto
vnũ vas facere in honorẽ ⁊ alia in ꝯtumeliã
q̃re h̃ facere nõ potuit oĩpotẽs deus. Pret-
ea expientia teste: multa generant̃ ex corru-
ptione ⁊ feditate ꝑ virtutẽ nature; q̃ tñ nõ cõ
trahũt illã corruptionẽ vł feditatem. Ergo
multo forti⁹ h̃ facere potuit natura naturãs
scȝ de⁹: cui dr̃ Job. xiiij. Qui potes facere mũ
dũ de immũdo ꝯceptũ semĩe. Itẽ dicunt ꝙ
si aliq̃s sctũs repiat̃ dixisse ꝙ beata ꝟgo ꝯce
pta fuit de semine corrupto siue infecto: de-
bet intelligi de corruptiõe penalitatis q̃ nõ
causat originale pctm̃. nõ aũt de corruptiõe
feditatis q̃ est cã originalis peccati. Qualit̃
aũt sola corruptio feditatis causet origina-
lẽ culpã ⁊ nõ corruptio penalitatis: declarat
sctũs Bona. ĩ. ij. sen. di. xxxj. ar. ij. q. j. Iõ ad
ꝑdictã auctoritatẽ Sctificauit ⁊c̃. rñdet̃ ꝙ
Sctificatio dr̃ mltiplicit̃. sctificatio dr̃ mltis modis. Pmo sctificare
idẽ ẽ qđ ĩ gr̃a ꝯfirmare. Sctm̃ em̃ idẽ est qđ
firmũ: vt dr̃ glo. ĩ. §. sctẽ. insti. de re. di. ⁊ no-
tat̃ in. l. sctm̃. ff. eo. tit̃. ⁊ h̃ mõ btĩ dicunt̃ scti
et sctificati: qꝛ sũt in dĩ gr̃a cõfirmati. Et ita
intelligit̃ illud Esaie. xiij. qui in ꝑsona dei dr̃
Mãdaui sctificatis meis. ⁊ loquit̃ đ angel'
q̇ nunq̃ȝ peccauerũt: ⁊ tñ sctificati dicunt̃. Et
ideo ꝑdicta autoritas Sctificauit ⁊c̃. põt đ
hac sctificatiõe intelligi. qꝛ btã ꝟgo fuit in h̃
mõ in gratia ꝯfirmata in ꝯceptiõe filij sui
vt ait Bern̄. in epl'a ad Lugdunen̄. ⁊ beat⁹
Bona. in. iij. dist. iij. ar. j. q. vj. ⁊ Tho. in. iij.
ꝑte sum. q. xxvij. ar. v. in rñsiõe ad scđȝ argu
mentũ. ⁊ Alex. de ales in. iij. ꝑte sũme trac. j.
q. lxxxviij. ⁊ Rich. ĩ. iij. di. iij. ar. j. q. iiij. Hec
g̊ autoritas intellecta de gr̃e ꝯfirmatiõe nõ
arguit mr̃em dei ĩ originali pctõ fuisse ꝯce-
ptã. Et hãc expositiõeȝ sequit̃ btũs frat̃ Mi
chael de Carchano in suo ꝑmo q̃dragesima
li de pctõ. ser. xiiij. di. ꝙ est q̃dã singularis sã-
ctificatio q̃ aĩa sctificat̃ nõ purgatiõe a cul-
pa q̃ nõ est: sed collatiõe gr̃e ⁊ ꝯfirmatõe: ita
vt nõ possit peccare mortal'r aut venial'r. ⁊ h̃
mõ fuit sanctificata ꝟgo Maria. Hec ille.
¶ Alio mõ dr̃ q̇s sctificari q̇ ab oĩ actu car- J
nis abstinẽs deo ſuit ⁊ ministrat ĩ sincerita
te cordis ⁊ ꝟtute. Et h̃ mõ dicunt̃ q̃dam mu
lieres sctĩmoniales. ⁊ sil'r religiosi ⁊ oẽs bo-
ni eccl'ie ministri dicunt̃ sancti. Et iõ Au-
gust. Amb. Hierõ. ⁊ Greg. ĩ suis epl'is ep̃os
sctissimos appellãt. Illđ em̃ dr̃ sctm̃ qđ est
cultui diuĩo dedicatũ: vt ꝑꝫ ꝑ c. q̃ semel. ⁊ c.
qm̃. xix. q. iij. ⁊ c. altare. de ꝯse. dist. j. ⁊ iõ na-
zarei hac rõne dicebant̃ scti: vt ꝑꝫ Numeri
vj. Quia igit̃ btã virgo plena fuit oĩ ꝟtute ⁊
speculũ oĩs sctĩtatis: ⁊ toto tꝑe vite sue fui-
uit deo absq̃ȝ macula: vt ait Amb. lib. ij. de
ꝟginitate: eiusdẽ cultui sꝑ fuit đdicata. Iõ
bñ de ea dr̃: Sctificauit tabernaculũ suũ al
tissim⁹. Istas em̃ ꝟtutes ⁊ scĩmonias habu
it ꝑncipal'r a gr̃a dei a q̃ oẽ datuȝ optimũ ⁊
oẽ donũ ꝑfectũ descẽdit. Jac. j. Quia nõ su
mus sufficientes cogitare aliq̃d a nob̃ q̃si ex
nob̃: sed oĩs sufficiẽtia nr̃a ex deo est. ij. Coꝝ.
iij. Quia ꝟo chr̃s erat nõ tm̃ hõ sed etiã de⁹:
iõ dicebat Jo. xvij. Ego sctifico meipꝫ. Hec
g̊ autoritas Sctificauit ⁊c̃. sic intellecta ni-
hil derogat sctissime ꝟgĩs ꝯceptõi. Alio mõ
dr̃ aliq̃d sctificari. i. de nõ sctõ sctm̃ fieri. Et
h̃ aggregatũ: nõ sctũs: põt ĩtelligi duplicit̃:
vt colligit̃ ab Aristo. ĩ. ij. ꝑiher. ⁊ ab Alexã. đ
ales in. iij. sen. dis. ix. ar. j. q. ij. s. negatiue tm̃
⁊ negatiue sil'r ac ꝑuatiue ⁊ ꝯtrarie. Negati-
ue tm̃ dr̃ nõ scũs ille q̇ nõ hꝫ ꝑfectionẽ ꝟtutũ
vel nõ est ĩ gr̃a dei ꝯfirmat⁹. vel q̇ nõ habꝫ a-
ctu sctĩtatẽ: lz nõ habeat oppositũ sctĩtatis.
sicut ⁊ catul⁹ ante nouẽ dies dr̃ nõ vidẽs q̇
tñ ꝓprie nõ põt dici cecus. Item nõ sctũs ap
pellat̃ ille q̇ non est magis ꝓnus ad bonũ q̃ȝ
ad malũ: nõ tñ scl' aliq̃d pctm̃ mortale habꝫ
Et in h̃ statu etiã hodie inueniunt̃ multi. Et
talis fuit beata virgo ĩ cõceptiõe: que ⁊si nõ
haberet peccatũ originale nec actuale: tñ ꝓ-
pter hoc vt aliq̇ dicunt non erat sancta. ⁊ sic
erat non sancta negatiue tm̃. Et ob hoc san-

ctificauit eam altissimus: non a corruptiōe pcti qđ in ea nō erat: sed grām ꝛ sctitatem in eius aīa infundendo. Alio mō đr non sanctus negatiue et priuatiue simul ꝛ ꝯrie q habet oppositū sanctitatis .s.peccatū. sicut hoc modo diceret non videns ille q est cecus. Et talis non fuit gloriosa virgo Maria. Et iō hoc modo non fuit sanctificata. Alio modo idem est sanctificari qđ de sancto magis sanctum fieri: vt inqt Rich.in.iij.dist.iij.ar.iij q.iij. Et hoc pbaf p illud Apocal'. vlt. Qui sanctus est sanctificet adhuc. Et tali modo sanctificari apl'os a patre suo rogabat christus Joan.xvij.dicens: Pater sctifica eos. cū tñ tunc essent sancti: vt ait Alex.de Ales vbi s.allegans glosam sup pdicta verba dicentem: Sanctifica eos vt de sanctitate vite pñtis perueniant ad sanctitatē iusticię finalis. Et sili modo sctificauit btām vginem altissimus: q eam in sanctitate ꝛ gratia miruꝫ in modū augmentauit. Alio modo aliquid sanctificari đr: cum a contrarietate sanctitatis.id est ab omni peccato elōgatur. sic ꝛ de christo ait Apl's ad Heb.iij. ꝙ fuit segregatus a peccatoribꝫ: quibꝫ tñ nunꝙ fuit piunctus. Et hoc modo beata virgo sanctificata đr.quia ab omni peccato fuit elōgata. Alio modo sanctificari idē est qđ pluribꝫ modis sanctum fieri: vt inquit Rich.vbi s. Et hoc modo btām vginem deus sanctificauit cui multiplices sanctificatiōes infudit. sicut de chr̄o quo ad humanitatem dicit Act.x. Unxit eum dñs spū̄sancto ꝛ vtute. per quā vnctionem sanctificatio denotatur. Alio modo sanctificari accipit p demonstratiōe siue declaratione sanctitatis: vt ait Alexāder de Ales in.iij.parte sum.q.iij. dicens ꝙ potest accipi fieri sanctū pro innotescere. quia tūc res dicitur fieri quando innotescit. Et idem dicit in.iij.senten.dist.ix.art.ij.q.iij. Et hoc modo etiam filius dei đr sanctificatus a patre: ipo attestante q de seipo ait Joā.x. Quē pater sanctificauit. Tabernaculū g suū sanctificauit altissimus: q btē virginis sctitatē omnibꝫ declarauit. Also modo sanctificare idē est qđ sanctitatē honorare: Uñ celesti patri dicim⁹ illud Matt.vj. Sctificet nomē tuū.i.sanctitas nominis tui ab oībꝫ celebretur ꝛ honoret. Et hoc modo tabernaculum suū sctificauit altissim⁹: q g'iosam vginem sup oīm choros angeloꝝ exaltauit atqꝫ eius sanctitatē magnificauit. Et iste expositiōes debent ab oībꝫ approbari. Uerba eñ debēt exponi in nobiliori significato. §. sed qties. isti.de iure na.gen.ꝛ ci. Jtē in potiori.l.j. §. q in pperuū.ff.si ager vecti.vl' em.pe.ꝛ in eo significato qđ magis cōuenit.l. ꝛ puto. vbi glosa.ff.famil'.her.ꝛ.l.si olei.C.locati.ꝛ.l.si vno.ff.eo.ꝛ.l.si ticius.ff. de vsuris. Jste aūt expositiones magis ꝯueniūt mr̄is dei ꝛ filij eius dignitati.vt patere pōt ex pcedētibꝫ.et etiā in seqnti pte hui⁹ smonis meli⁹ declarabit.g ꝛc. Ex qbꝫ oībꝫ patꝫ solutio ad omnia argumenta in ꝯtrariū adducta.

¶ Pars.III.hui⁹ smōis q đr ꝯfirmatiōis.

Quia vt inqt glo.in rubrica.ff. qđ met⁹ cā. gaudēt breuitate moderni: ꝛ circuit⁹ plixi debēt euitari.l.j.i.pn.C.cōia.de lega. Q etiā ait Rich.poeta in li.đ nuptijs: Sermo breuis lōgo gratior esse solet. Jdeo vt breuitati intēdā hāc vltimā ꝯclusionē de imaclata cōceptione brīssime vginis vnica tñ rōne cōprobabo: q đr sufficiēs diuisiōis. sm eñ regulas logicales Argumētū a sufficiēti diuisione bonū ē. Hoc aūt argumētū validū in iure appellāt legiste argumentū a sufficienti ptiū enūeratiōe. de q p glo.in rubrica.ff. de act.et obli.ꝛ insti.de obli. q ex qsi ꝯctu nas.i pn. Fit aūt h̄ argumētū qñ posita aliq sufficienti ac necessaria diuisione postea aliq ei⁹ ptes ꝯfutant: reliq aūt inferunt: vl' vna ex tm: alijs oībꝫ negatꝫ. Arguendo igit tali argumēto: dico ꝙ circa ꝯceptiōem vgis Marie nece est tenere vnā đ quinqꝫ opinionibꝫ: vicꝫ: aut ꝙ ipa bñdicta vgo non fuit capax gr̄e pseruatiōis a pctō originali. Et iō nō đꝫ ei talis honor attribui: cui⁹ nō fuit capax et idonea ad illū.l.vt gradati.§.et q lege.ff.đ mu.ꝛ ho. Aut ꝙ de⁹ nesciuit illā preseruare. Aut ꝙ nō potuit pseruare.aut ꝙ noluit eaꝫ pseruare.aut ꝙ potuit ꝛ etiā voluit pfuare

R

Argumētū a diuisionne

¶ Prima opinio est falsa.qꝛ beata vgo fuit capacissima gr̄e pseruatiōis ab origiali peccato. Cū eñ fuerit capax vt eēt mr̄ dei ꝛ virgo pfecta añ partū: in ptu: ꝛ post ptū. Cunqꝫ meruerit eleuari sup oēs āgelicas hierarchias ꝛ effici regina celoꝝ. qnto magis fuit capax h⁹ gr̄e vt sine pctō origiali cōcipet: certe mlto pl⁹. Qui eñ est capax maioris dignitatis ꝛ excellētie: ml'to ē capacior mīoris.ꝛ cui ꝯcedit qđ ē mai⁹ videt etiā ꝯcessū qđ ē min⁹ l.iuri sgētiū.§.adeo.ff.de pac.l.i eo.ff.đ reg.iu.l.legatū.ꝛ.l.ad rē mobilē.ff.de pcura.notat i.l.cui pacto.ff. de fuis ex.ꝛ i c.ex pte. de deci.ꝛ i c.j.đ torne.ꝛ c.cui licet.de re.iu.i.vj

Primuꝫ membrū

¶ Scđa oꝫ opīo ē falsa: vicꝫ ꝙ ds nesciērit pfuare btām vginē: cū oīs sapia ab ipo sit: Ecci.j. Jpe ei est ifinite sapie. vñ ad Rho.xj inqt Pau. O altitudo diuitiaꝝ sapie ꝛ scie di ꝛc. ¶ Tertia āt opīo: vicꝫ ꝙ de⁹ ñ poterit eā pfuare ē falsissima.qꝛ ē ꝯ pmū articl'm fidei: q dr. Credo i vnū deū pr̄eꝫ oipotētē. Negat ei ei⁹ potētiā ꝯ illō Lu.j. Apud deū non erit ipossibile oē vbū. Disputare aūt de po

tentia pncipis e crime sacrilegij.l.ij.C.d cri. sacri.Clarum e ergo q deus potuit ipam virgine pseruare.Cu enim vt supra patuit:pcti origial' danatio sup filios Ade ex decreto diuino pueniat: sequit q ipse deus pot reuocare tale decretu. Dis em res p quscuqz cas nascit p easde dissolui pot.c.ois.de regu.iu.z.l.j.C.qn liceat ab empti.di.et.§.fi.insti.quib modis tollit obligatio.z.l.nihil tam naturale.ff.d regu.iu. Jmo pnceps pot no solu suspendere lege p ipm facta aut etia totalr reuocare:sz etia priuilegia cotra ipam ocedere:vt etia tenet Car.florentin i cle.j.de testa.et Inno.in c.q i ecclesiaz.de ostit. Nemo em pot sibi dare legez a q recedere no liceat.l.siqs.in pn.ff.de leg.iij.et.l.luci.ff.de fideicomis.lib.z.l.qd aute §.j.ff.de dona.int vi.z vx.et arg.ff.de leg.j.l.cu filio.z d arbi.l.j. Principe aut posse annullare z suspendere leges suas:et circa eas dispesare:patet p ea q habent p glo.z doc.in l.fi.C.si cotra ius vl' vti.pub.z.§.sed qd pncipi placuit.insti.de iure na.gen.z ci.qz ei est soluere cui est odere.l.q danare.ff.de re iudi.

Deus potuit mariam preseruare ¶ Q aut deus potuerit pseruare bta virgine pbat rone maioritatis sic.Deus potuit facere maiora q z fecit.ergo potuit facere miora.Ans pbat multiplr ee verum:Pmo sic.Deus potuit materia pma creare de nihilo:z natura angelica sine oi pcto:qd e maius.ergo potuit facere qd est minus.s.pseruare matre sua ab origiali pcto.Scdo potuit deus facere de miori maius:nullo addito z sine rarefactioe.sic fuit i multiplicatioe qnqz panu:Joan.vj.z coste Ade Gen.ij.Na d costa Ade potuit facere Eua:qua fecit matre oim hoim sine origiali macla.ergo z matre suaz potuit pseruare ab oi macula.Tertio pot deus facere forma coicabile p se stante sine materia.qd z fecit.vt patz in sacro altari qd e sup natura.ergo zc. Pla ei pt deus facere qz nr intellect itelligere: vt ait Rich.de scto vic.l.iiij.de trini. Qui ergo potuit aiaz Lazari educere d limbo vt iter corpus viuificaret:z p ons ipm iformaret.de q miraculo hr Joa.xj.potuit z mrez sua a morte ois pcti pseruare. Jpse etem deus q de potentia sua absoluta posset oia creata annihilare et iter creare:etia matre suam potuit pseruare. Ait em Aug in li.de regimie pn.q pnceps pot a lege sua subditos suos libare:et circa ipam lege dispesare z ea annihilare.qd z fec deus in legib suis.Naz pceptu de circucisioe qd datu fuit Gen.xvij.vt oe masculinu circucideret:fuit pmo suspesu in deserto ppt laboze itiners:Josue.v.deide totalr annullatu est:z datu est sacrm baptismi loco ei.vn nuc circucisio nihil valet:vt hr Gal.ij.Preceptu qz qd fecit generalr Leuit.xxj.vicz neqs acciperet vxoze meretrice dispensauit cum Osea pheta cui pcepit accipe vxoze fornicaria.vt hr eiusde.j.ca.Jte lege qua tulerat d mrimonio pcipies vt q acciperet vxoze nunqz dimitteret eam omnib dieb vite sue:vt hr Deut.xxij.postea suspedit:ocedes q si vxoz no iuenerit gram in ocl'is mariti vl ppt aliqua feditate posset ea repudiare Deut.xxiiij qd repudiu seu diuoztiu pmittebat in testamento veteri ad euitandu homicidiu.Qua ocessione postea chrs annullauit:excepta ca fornicatiois:Mat.xix.Silr no spoliare pximu fuit lex a deo data Leuit.xix.imo erat lex natural':vt pot pbari p c.j.prima di.z tn ipam lege generale suspedit in casu pticl'ari z circa illa dispesauit:qn iudei egyptios spoliauerut Exo.xij.Dispesauit qz cu Abraa vt hret filios de ancilla Gen.xvj.vbi dr Nico.de Ly.q ipe Abraa no peccauit.qz hoc fecit ex diuia reuelatioe.Jte lz p cursu nature deus ordinauerit q sol nunqz qesceret a motu suo vsqz ad die iudicij:vt dr Mgr sen.i.iiij dist.xlviij.c.vlt.tn fecit ipm qescere p spaciu vni diei:Josue.x. Lz qz sit cotra natura corpis solars retrocedere cursu suo:tn deus fecit illu retrocedere dece lineis Esa.xxxviij.qz a decima hora retrocessit vsqz ad prima. Lz etiaz Ezec...s rex Juda eet i vltio tmio dier suoru:tn potuit deus illi supaddere qndecim annos:sic z fecit:vt i eode ca.hr. Lege qz quaz tulerat q mlier dephesa in adult'io deberet lapidari Deut.xxij.suspedit in casu pticl'ari: qn dispesauit cu mliere adulta Jo.viij. Lz etia lege tulerit i pena pcti di. Gen.iij.Memeto ho q puluis es z i puluere reuerters: tn cotra lege ista dedit priuilegiu Enoch vt adhuc no sit mortuus Gen.v.z silr Helie.iiij Reg.ij.qz adhuc viuunt:z sut in padiso terrestri.Et credit a qbusda ide de scto Joanne euage.ppt illud Joa.xxj.Sic eu volo manere donec venia.Et io dr priuilegiu:qz priuat lege.vt inqt Arch.i c.priuilegia.iij.dis. Uel qz e puata lex alicui pticl'arit ocessa:vt dr i d.c.puilegia.z i.§.his ita rndet.xxv.q.j.et in c.abbate.§.si vo.de v.sig.Mo ad ppositu dico:q lz deus leges statuerit q oes q nascerent de semie pmoz paretu danatioez pcti origial' icurrat:tn puilegiu dare potuit genitrici sue vt nasceret sine culpa z cu originali iusticia ac plena gre.Deus naqz no alligauit potetia sua legi sacroz:vt inqt sanct Tho.in.iij.pte sum.q.xxvij.ar.j.i sol.j.arg. Et illam gram qua ifundit in aia in baptismo potuit sue mri infudere in pmo instati sue oceptiois:vt pbat Sco.i.iij.di.iij.q.j.z onter facere ea sine pcto. Jte potuit paretibus bte vgis puilegiu dare q prima proles qua generaret eet sine reatu culpe original'. Eius ei est tollere cui est dare.l.ei est.ff.de

reg.iu.et oīa q̄ vno iure ꝯtrahunt: ꝯrio iure
pereūt.l.oīa.ff.eo.ti. Et id qḋ de originali pec
cato ꝑ decretū dei generale statutū est potu
it ꝑ aliḋ ꝯriū tolli. Jmo qḋ forti⁹ ē potuisset
deus si voluisset etiā alios ex Adā ꝓpagatos
pseruare ab originali pctō: ⁊ total'r annul/
lare decretū ac legē ꝯtrahēdi pctm̄ originale
si sue altissime maiestati placuisset ꝑ rōnes p̄
dictas. Jlle igit̄ q̄ Danielē in medio leonū
potuit a morsibꝫ eoꝝ defendere Dan.vj.po
tuit ⁊ btām ṽginē ab original' pcti vulnere⁊
morsu pseruare. Et qui potuit grauitatē fer
ri suspēdere ⁊ ꝯ naturā fecit illḋ natare. iiij.
Reg.vj. potuit etiā in mr̄e sua legē graue⁊
originalis pcti suspēdere: ⁊ ꝯ cōem alioꝝ cō/
ceptionem ipam ꝯcipi ⁊ ꝓcreari facere. Jlle
etiā q̄ scripsit lapideas tabulas sine stilo fer
reo: matrē q̄ꝫ suā fabricare potuit sine origi
nali pctō. Et qui ꝓduxit panē in eremi terra
sine aratri ꝓfissiōe: potuit etiā btām ṽginē⁊
in deserto hūane generatiōis sine pcti trāsfi
xione ꝓducere. Et q̄ de ṽga Aaron sicca fru
ctū viridē ⁊ pulcerrimū fec̄ exire Num.xvij
potuit etiā de iudaica ꝓgenie ꝑ pctm̄ arida
spōsam suā originali iustitia decoratā ac ru
tilantē educere. Et q̄ (vt hr̄ Dan.ij.) ꝓcidi fe/
cit lapidē de mōte sine manibꝫ: potuit etiā
genitricē suā ꝓcreari facere firmā ⁊ solidā i
grā sine pcti admixtiōibꝫ. Jlle etiā q̄ potuit
facere vt ṽgo ꝯciperet ⁊ pariet sine corruptio/
ne ⁊ ṽginitatis amissiōe: multo mag' potu/
it ꝯcedere vt ipa ꝯcipere sine crimine. et q̄ flu
xum aq̄ potuit retinere: ⁊ ꝯtra naturā suā fe
cit fluuium iordanis retrocedere Josue.iij.
Aq̄s etiā mar' fecit ꝯdēsari ⁊ esse q̄si ꝑ mu/
ro filijs israel: ⁊ nō fluere: ita vt siccis pedi/
bus ꝑ mare rubꝝ trāsirēt Exo.xiiij. Potuit
sil'r fluxū pcti originalis in sua bñdicta mr̄e
restringere: ita vt mare corrupte generatio/
nis ꝑmoꝝ parētū imaculata posset aīa ꝑ/
transire. Jlle q̄ꝫ q̄ rubū in igne positū potu
it ab incēdio liberare Exoḋ.iij. ⁊ Danielē cū
socijs in medio ignis ne cremarent̄ defensa/
re Dan.iij. ⁊ Jonā in ventre ceti ſuauit in/
columē Jone.ij. Potuit etiā matrē suā ab
igne pcti ⁊ a morsu diaboli atq̄ ab oī origi/
nali macula pseruare. ¶ Quarta q̄ꝫ opinio
4 est falsissima: vicꝫ ꝙ de⁹ potuerit q̄dē matrē
Quartū membrū suā ab originali macula pseruare. sed nolue
rit. Hoc eīn psupposito ꝑ vero: necesse esset
fateri ꝙ chr̄s nō fuisset bon⁹ fili⁹ erga suam
genitricē. Bon⁹ eī fili⁹ tenet̄ diligere matrē.
Filius l.veluti.ff.de iust.⁊ iu.⁊ l.mīme.ff.de reli.⁊
sump.fu. Debet q̄ꝫ eā ab oībꝫ ꝑiculis et da/
mnis ꝭm suā possibilitatē libare: ꝭm Alexā.
de Ales in.iij.pte sū.in trac.iiij.ꝑcepto deca
logi.⁊ Rich.in.iij.dis.xxix.ar.j.q.vj.q̄ ait ꝙ
fili⁹ tenet̄ amare parentes suos fideles sup

oēs iustos ⁊ angelos ac sctōs: excepto chr̄o
ac btā virgine. Cū igit̄ chr̄s ab etno elegerit
btām ṽginē in matrē: iuxta illḋ Ps. Elegit
eā de⁹ ⁊ pelegit eā. Cōcludēdū est ꝙ ipe cui
oīa futura erāt p̄ntia: a cūctis malis ac da/
mnis pcti originalis eā voluit pseruare vt bo/
ni filij debitū adimpleret. Jmpiū ei esset si fi
li⁹ defferret iduere matrē suā nudā: cū possꝫ
illā decent̄ vestire: cāq̄ꝫ ꝑmitteret cū nudita
tis vitupio exire: seu alia incōmoda sustine/
re a q̄bꝫ ipe eā posset liberare. Jniquissimuꝫ
eīn ē patrē vl' matrē egere cui⁹ fili⁹ sit i facul
tatibꝫ.l.si q̄s a liberꝭ.§.si ipubes.ff.ḋ li.agn.
¶ Mala aūt q̄ ex originali pctō ꝯtrahūt int̄ Mala
cetera sūt hec. Nā q̄libꝫ illḋ ꝯtrahēs ꝑmo p̄ original'
uat⁹ remanet grā spūsscti ⁊ iustitia origina/ culpe
li: ꝭm theol'.i.ij.dist.xxix. q̄ iustitia original'
ꝭm Nico.de Ly.sup eplam ad Rho.v.c.est
q̄dā hūane nature rectitudo ꝭm quā corp⁹
aīe subijcit̄ ⁊ vires iferiores rōni. Jtē ꝑ ipm
pctm̄ aīa deturpata ⁊ maculata dr̄ ꝭm Tho.
j.ꝑ.sū.q.lxxxvj. Jtē per pctm̄ ipm ꝑdidit hō
dñium oīm aīaliū: vt declarat scūs Bona.
in.ij.di.xv. Jtē punit̄ moriēs i pctō originali
eterna pena: q̄ in eternū ꝑuat̄ diuīa visione
⁊ glīa padisi: ꝭm theol'.in.ij.di.xxxiij. Mul
tas alias penas ptraseo cā breuitatꝭ q̄ icur/
runt̄ ex pctō originali: solū illḋ referā qḋ inq̄t
glo.in c.ꝑ baptismū.ḋ ꝯse.dist.iij.di. ¶ No Pēa ori/
ta ꝙ q̄druplex ē pena original' pcti ꝑcludit ia ginalis
nuā celestē ꝑpetuo dānat. cā est mort' tpal'. pecul
⁊ facit ipotentē ad resistēdū vicijs. Inferēte
ḡ tā maximū dānū ipo originali pctō in aīa
illḋ ꝯtrahēte exq̄ efficit̄ filia ire: vt dr̄ Eph.
ij. ⁊ ꝯseq̄nter inimica dei: ⁊ serua diaboli: q̄
seruitute diabolica nil turpi⁹ ⁊ vitupiosius
Vñ dr̄ Sco.in.ij.di.xxxvij. Culpa origina
lis macule est maxīa pena nature intellectu
alis inter oēs penas: sequit̄ ꝙ chr̄s si nolu/
isset pseruare matrē suā a tāt' mal' cū possꝫ
nō fuisset bon⁹ fili⁹: imo ꝯ ꝑceptū leg' fecis/
set de honore parentum: Exo.xx. Deut.v. et
Mat.xv. Nō eīn honorasset eā sic potuisset
imo eā multū inhonorasset ⁊ vilipendio ha
buisset. Vñ posset appellari impi⁹ fili⁹: iuxta
notata ꝑ Bal.in.l.cōgruenti⁹ in fi.C.de pa/
tria ptāte. Jtē potuisset nūcupari ingrat⁹ fi
lius: iuxta notata ꝑ eundē Bal.in.l.j.C.de
ingra.libe. Ex cui⁹ dict' colligit̄ ꝙ ille q̄ non
honorat matrē suā est ipi⁹ ⁊ ingr⁹ fili⁹. sꝫ hoc
est nefas dicere de nr̄o benignissimo redem Filius
ptore: quo nunq̄ fuit melior fili⁹ erga mr̄e⁊
suā: q̄ illi fuit obediēs ⁊ reuerētissim⁹ i oībꝫ:
Lu.ij. Et nō venit soluere legē: sꝫ adimplere
Mat.v. Vñ Aug⁹.in q̄dā sermōe ait. Nū
quid non ptinet ad benignitatē dñi matris
honorē seruare: q̄ legem soluere nō venerat
sed adiplere. Lex aūt sic honorē mr̄is ꝑcipit

ita ꝛ in bonoꝛē damnat. Ideo incōuincibil'r

Quintū membꝝ ꝯcludit̃ v̱itas q̄nte et vltime opinionis .s. ꝙ deus nō solū sciuit ꝛ potuit p̄seruare beatā v̱ginē ab originali pctō: cui⁹ gr̄e erat ip̄a capacissima, sedetiā voluit ip̄am oīno p̄seruare. Cū igit̃ nihil possit diuine resistere volūtati Gen̄. vl. ca. Cūqꜫ volūtas bn̄placiti diuini sit irreuocabilis: ꝛ necessario executiōē demādet: vt ait Alexā. de Ales in. iij. pte sū. in trac. de lege et̄na. q. v. et Sco. in. j. di. xlvj ac Tho. in. j. pte sum. q. xix. ar. vij. Cui insup omia q̄cūqꜫ voluit de⁹ hec ꝛ fecerit. ps. cxiij. Ipse em̄ dixit ꝛ facta sunt. ps. an̄penul. Sequit̃ hec verissima ꝯclusio ꝙ de⁹ q̄ ab eterno voluit ꝛ ordinauit btām v̱ginē ab originali macl'a p̄seruare: illā absqꜫ dubio p̄seruauit. Et ad h̄ adduci pōt illud Aug. in li. de libero arbitrio dicēs. Quicq̄d tibi vera rōne faciēdū occurrit: scias deū fecisse bonoꝝ oīm ꝯditorē. Hec ille. Eapropt̃ canam⁹ pulciter ip̄i gl'iose v̱gini illā antiphonā quā p̄ theatre nostro assūpsim⁹. Sic fecit deuotus doctor Alexan. de Ales: q̄ in fine vite sue ad reuerētiā p̄dicte v̱ginis ip̄am antiphonā decantauit dicēs: Tota pulcra es Maria ꝛ macl'a originalis aut mortalis vl' venialis pct̄i in te nunꜫ fuit. Et his dictis felicit̃ migrauit ad dn̄m: meritis eiusdē intemerate v̱gis: cui sit honor ꝛ gl'ia in seculo secl'oꝝ Amen.

❡ De eadem purissima Conceptione Sermo secundus.

M Fundamēta ei⁹ in montib⁹ sanctis. Psal. lxxxvj. s̄m eccl'ie catholice fidem nullius pure creature cōceptio maioribus extitit p̄uilegijs decorata q̄ꜫ beate virginis: Ideo in officio visitationis eiusdem dicit̃. Beatissima v̱go Maria a suis ē p̄mordijs dn̄o cōsecrata. Et hoc est qd̄ in verbis p̄posit' Psalmista cecinit di. Fundamenta ei⁹ in montibus sanctis. Unde sciendū est ꝙ mons in sacra scriptura multipliciter accipit̃. Primo

Mons ẽ multipliciter

p̄ chr̄o: iuxta illud Psal. Mons dei mons pinguis: mons in quo bn̄placitū est deo habitare in eo. Fundamentū igit̃ beate v̱ginis id est cōceptio fuit in hoc monte sancto .i. in p̄seruatione filij factuꝫ siue facta: s̄m illud Gen̄. j. In p̄ncipio creauit deus celū et terram. in p̄ncipio. i. in filio: s̄m glo. Moralit̃ aūt p̄ celū intelligi potest aīa v̱ginis: p̄ terram aūt corp⁹ eius. vtrūqꜫ em̄ deus pater simul cū filio ꝛ sp̄ūsancto absqꜫ vlla corruptione aut macula fabricauit. Et ideo sequit̃ in eodē capl'o. Et sp̄ūs dn̄i ferebat̃ sup aquas scꝫ peccatoꝝ: ab eaꝝ summersiōe beatā virginem p̄seruans. Scd̄o montiū nomie intelligunt̃ angeli: iuxta illud ps̄. cxxiij. Montes in circūitu eius. i. angeli: s̄m glo. In his montib⁹ beata v̱go fundata est. s. in puritate angelica. Tertio p̄ mōtē intelligit̃ gratia dei. iuxta illud Gen̄. xv. In monte saluuꝫ te fac. qd̄ moralit̃ exponit̃. i. ad dei grām ascende vt salueris. In hoc monte gratie diuine fundata est dei genitrix. Non em̄ ipsa concepta est in aquis peccatoꝝ ꝛ in abysso originalis delicti sicut alij homies. In q̄ꝝ p̄sona plangēs Dauid exclamat ps̄. lxviij. d. Saluum me fac de⁹ q̄m intrauerunt aque vsqꜫ ad aīam meā. Infixus sum in limo p̄fundi et non est substantia. Beatissima igit̃ virgo gr̄a filij sui a pelago vicioꝝ liberata inq̄t illud Prouer. viij. Necdū erant abyssi. s. peccatoꝝ: et ego iam concepta eram .s. in dispositione dei qui ab eterno ordinauit eam debere ꝯcipi in altissimo monte gr̄e p̄seruantis. Ideo bene dicit̃ in verbis p̄positis. Fundamenta eius in montib⁹ sanctis. Et rō assignatur in eodem psalmo: cum dicit̃: hō factus est in ea: ꝛ ip̄e fundauit eam altissimus Ista autē fundamēta olim fuerūt aliqualit̃ mundo ignota. sed modernis t̄pibus per diuinas reuelatōnes fuerunt mirabiliter demonstrata. Quod p̄uidens in sp̄ū Dauid p̄pheta dixit ps̄. xvij. Reuelata sūt fundamēta orbis terraꝝ. Immaculata em̄ beate virginis conceptio fundamentū extitit solidū salutis mundi inq̄ntum p̄pter ipsius virginis puritatem ac sanctissimā humilitatē incarnatus est in ea saluator orbis. De hac domo dei fundata in mōtib⁹: dicit̃ Ezech. xliij. Ista lex est dom⁹ in summitate montis: omnes fines eius sanctumsanctoꝝ. Et in sequenti ca. dicitur: Repleuit gloria domini domū dn̄i. i. beatam v̱ginē. De cuius illibate virginis conceptione tres consideratiōes faciemus.

Prima dicet̃ argumentationis.
Scd̄a satisfactionis.
Tertia p̄bationis.

❡ Pars. I. in qua ponunt̃ argumenta contra conceptionem beate v̱ginis.

Septem argumentationib⁹ lꝫ falsis argui pōt contra beate virginis cōceptionem. ❡ Prima q̄ꝝ dicit̃ defunctionis sic. Peccatū originale ratio fuit causa mortis: qd̄ si nō fuisset: homo nō fuisset mortuus: vt dicūt theologi in. ij. dis. xx. Et p̄bat̃ p̄ illud quod dixit de⁹ p̄mis parentib⁹ Gene. ij. Quacunqꜫ hora comederitis ex eo morte morîemi. Sed beata virgo Maria mortua est corpaliter: vt testat̃ Hieronymus in sermone ad Eustochium. ergo peccatū originale incurrit. Si em̄ peccatuꝫ originale non habuisset: videretur ꝙ mor

N Prima

ti subiacere nō debuissꝫ. Nā pena solū suos
debet tenere autores.l.sancimus.C.de pe.l.
si pena.ff.eo.ti.l.ob maritoꝝ.C. ne vxor pro
ma.et c.illud.xj.q.iij.et c. rhomana. de sen.
excō.li.vj.et c.placuit.et c.nulli⁹.et c.iudei.j
q.iiij. et c.ꝑuenit. de his q̄ fi. a maiori parte
cap.vbi dr̄.Ibi debꝫ esse pena vbi est delictū
Quia ḡ res que culpa caret in damnū voca
ri nō debet. c.cognoscentes.de consti. Ideo
si beata virgo non habuit culpaꝫ originalis
pctī: videret̄ iniuste mortem ꝑtulisse. Imo
ꝙ necessario debebat esse immunis a morte
per illam regulam que dicit: Cessante causa
cessat effect⁹.c.cum cessante.de appella.c.cū
infirmitas.de peni.et remis.l.Quod dictū.
ff.de pac.l.adigere.§.ꝗuis.ff.ḋ iurepatro.
cum simibꝫ.Qḋ etiā habet̄ ꝑ Aristo.ij.Phy-
sicoꝝ:⁊.ij.de generatōe. Cum causa mortis
sit pctm̄: dicēte Aplo ad Rho.vj.Stipen-
dia pctī mors.⁊.v.ca.eiusdē eple. Per vnū
hoiem pctm̄ intrauit in mundū: et ꝑ pecca-
tū mors.et.j.ad Coꝝ.xv.iteꝝ dr̄. Stimul⁹
aūt mortis pctm̄ est. Quia aūt tulit penalita
tē pctī originalis.s.mortē corꝑalē: q̄ est effe-
ctus ipi⁹ pctī: ⁊ ad positionē effect⁹ sequitur
positio cause.l.siq̇s.ff.de ma. testa. videt̄ eti
am ꝙ ipa ꝯtraxit pctm̄ ṗmoꝝ parentū cum
alijs: de q̇bꝫ inq̇t Aug.xiiij.de ciui.dei.c.iij
Fatendū est ṗmos q̇dē hoies ita fuisse insti
tutos vt si non peccassent: nullū mortis gen⁹
expirent̄. Sed eosdē ṗmos pctōres ita fuis-
se morte mulctatos vt quicq̇d ex eoꝝ stirpe
esset exortū eadem pena teneret̄ obnoxium.
Secunda ratio. ¶ Scd̄a rō dr̄ ablationis: sic arguēdo. Qui
dicit btām ꝟginē sine pctō ꝯceptaꝫ aufert ei
hanc p̄eminentiā ⁊ priuilegiū ꝙ ipa sola cō
cepit filiū sine originali peccato. ⁊ sic magis
grauat̄ q̄ȝ honoret̄. qꝛ h̄ ṗuilegiū est magis
singlare: cū ei soli cōpetat: q̄ȝ cōcipi sine ori-
ginali: qḋ etiā chr̄o ꝯuenit. Null⁹ aūt debet
magis grauari q̄ȝ honorari.l.imꝑator.in ṗn.
ff.ḋ le.ij.⁊.§.hoc solū.isti.ḋ sin.re.ꝑ fideicō.
re.et.l.si hereditatem.ff.manda.ergo.⁊c̄.
Tertia ratio. ¶ Tertia rō dr̄ clausionis sic. Tota causa
clausionis ianue ꝑadisi fuit pctm̄ originale.
vt colligit̄ ex glo.in c.ꝑ baptismū. de conse.
dist.iiij. Si ḡ beata ꝟgo non fuit ꝯcepta in
ipso: sequit̄ ꝙ introire debuisset in paradiso
si decessisset ante incarnatiōis christi myste-
rium: cum non haberet peccatum retardās
ab ingressu ianue celestis. Sed hoc est fal-
sum ⁊ ꝯtra determinationē oīm doctorū et
theologoꝝ in.iij.dist.xviij. vbi dicunt ꝙ ia-
nua paradisi non fuit apta an̄ passionē chr̄i.
Vn̄ in q̇dam sermone Hiero.inquit. San
guis chr̄i est ianua ꝑadisi. Ergo ꝯcludendū
videt̄ ꝙ fuit in originali peccato concepta.
Quarta ratio. ¶ Quarta rō dr̄ humiliationis: arguēdo sic
Condicio maioris humilitatis exp̄ssiua fu
it btē ꝟgini a filio tribuēda: vt ei esset silis: q̇
exinaniuit semetipm̄ formā serui accipiens
in silitudinem carnis pctī: ad Phil.ij. Sꝫ
maiorē exṗmit humilitatē incarnatio de vir
gine peccato obnoxia q̄ȝ de virgine sancta. ḡ
decuit ꝙ mr̄ dn̄i q̄n̄qꝫ fuerit saltem origiali
peccato maculata. Et ꝯfirmari videt̄ per il
lud dictū Hiero.sup.j.Matth.ca.dicentis
Notandū in genealogia dn̄i nullā sctāꝝ as-
sumi mulieꝝ.sed eas q̄s sc̄ptura rep̄hendit:
vt q̇ ꝓpter pctōres venerat de pctōribus na-
scens: oīm pctā deleret. ¶ Quinta rō dr̄ fal Quinta
sificatiōis sic arguendo. Nullo falso hono- ratio
re rōnabilr̄ honoranda est btā ꝟgo Maria
Pctm̄ em̄ est laudare aliquē de virtute aut
de bono quod nō habet: vt inq̇t Alexan. de
Ales in.ij.parte sū. in tractatu de vicio adu
latiōis. Et de hoc hr̄.xxv.dist.§.alias. Sed
dicere ipam cōceptā sine originali est ipam
falso honorare: cū hec opinio se videat̄ fun-
dare in hoc ꝙ in oī possibili est btā ꝟgo ho-
norāda. ex quo sequeret̄ ꝙ deus eā honora-
uit omni sibi possibili. qḋ falsum est. qꝛ mlt̄-
ta potuisset de⁹ facere beate ꝟgini que nō fe-
cit. aliter fecisset eā imortalē ⁊ ab origie sua
btām: ⁊ ꝙ nō ꝯciꝑet̄ ex ꝯcubitu viri ⁊ muli
eris. et sic nō esset magis ṗuilegiat⁹ chr̄s q̄ȝ
btā ꝟgo. Ergo ⁊c̄. ¶ Sexta rō dr̄ obligatio Sexta
nis sic. Illud est btē virgini attribuendū qḋ ratio
ipam deo reddit magis debitricē ad gratiaꝝ
debitas actiōes. sed hr̄e tantā grām q̄ntam
nunc habet. ⁊ fuisse ab originali purgatam
est magis inductiuū ad maiores grās referē
das rōne maioris obligatiōis bn̄ficij acce-
pti. qꝛ tāto magis q̇s alicui tenet̄ q̄nto ab eo
plura bn̄ficia recipit. vt inq̇t Tho.ij.ij. q.xj
art.j.ḡ ⁊c̄. Et hec rō cōfirmat̄ ꝑ parabolam
saluatoris Luc.vij. de duobꝫ debitoribꝫ di-
cētis. Cui multū dimittit̄ multū diligit. cui
aūt minus dimittit̄ min⁹ diligit. Munera
em̄ ⁊ honores q̇scūqꝫ obligāt. vt inq̇t glo.in
l.si.mulier.ff.ad velle. Et ideo quo mai⁹ est
donū: eo maior est obligatio. iuxta illḋ Gre-
gorij in quadā Homelia: Cum augent̄ do-
na rōnes etiā crescūt donoꝝ ¶ Septima rō Septia
dr̄ filiatiōis sic. Quicunqꝫ generat̄ ex matre ratio
subiecta alicuius dominio: subiectus nasci
tur eiusdē dn̄i ptāti. qꝛ partus sequit̄ ventrē
l.cū legitime.et.l.penultima.§.preterea si an-
cilla.ff.de statu ho.et.l.partū.C. de rei ven.
⁊.l.ideꝫ pomponi⁹.§.idē scribit.ff.eo.ti. sed
btā virgo generata est ex matre subiecta ser
uituti origialis peccati: imo etiā ex patre ei-
dem seruituti obligato. ḡ et ipsa subijci de-
buit eidem originali peccato. Et ista suffici-
ant q̄ntum ad argumenta impugnantium
ꝯceptionem ꝟginis gloriose.

Pars secunda huius sermonis que dr satisfactionis.

De talibus breuissime matris dei innocentiam impugnantibus ipa valde cóqrit dicens illud Job. vj. ca. Quare detraxistis sermonibus veritatis: cum ex vobis nullus sit qui possit arguere me: Ad increpandum eloqa concinnatis: et in ventum verba profertis. non enim inuenietis in me iniquitatem. Nec illa que etiam de predictis eam vituparé querentibus cum filio suo lamentatur. dicens psal. xxx. per prophetam. Audiui vituperationem multorum commorantium in circuitu. In eo dum conuenirent simul aduersum me: accipere aiam meam consiliati sunt. Ego autem in te speraui dne: dixi: deus meus es tu: in manibus tuis sortes mee. Eripe me de manu inimicorum meorum: et a persequentibus me. Erubescant impij et deducantur in infernum: muta fiant labia dolosa que loquuntur aduersum me iniquitatem in superbia et in abusione. Psalmo quoque. xl. iterum dr. Aduersum me susurrabant oes inimici mei: aduersum me cogitabant mala mihi: verbum iniquum constituerunt aduersum me. Et infra. In hoc cognoui qm voluisti me: qm non gaudebit inimicus meus sup me. Me autem propter innocentiam suscepisti: et confirmasti me in conspectu tuo in eternum. Ipsis quoque aduersarijs suis pót dicere virgo benedicta illud qd in argumentum inqt iurisconsultus in. l. domitius labeo. ff. de testa. scz: aut vana est consultatio vra: aut non intelligitis de qua disputatis. s. conceptionis mee innocentiam et puritatem. Et rationem huius innocentie sue assignat: dicens illud Ps. xvij. Deus precinxit me virtute: posuit immaculatam viam meam. Ideo curiosis disputatoribus volens satisfacere: et eiusdem intemerate virginis puritatem defensare: ipsius virginis fretus sapia: que vt dr Sap. viij. scit versutias sermonum et dissolutiones argumentorum.

Solutio ad primum. ¶ Ad primam rationem que defunctionis dicta est: respondeo sequndo doctrinam Sco. i. ij. di. xix. quod licet homo in statu innocentie potuisset non mori: et ita de facto fuisset. quia nunquam mortuus fuisset: obediendo deo et comedendo de ligno vite: tamen corpus humanum de se erat corruptibile et mortale: et potuisset mori: vt dr Mgr in predicta distinctione. puta Si non fuisset translatus in paradiso terrestri. vel etiam si ibi non comedisset de ligno vite: per quod fiebat restauratio humidi radicalis deperditi per consumptionem naturalis caloris. Et quod hoc sit verum probatur per dictum Aristo. in li. j. de generatione. s. quod oe compositum ex quattuor elementis est corruptibile. Item oe compositum ex contrarijs est corruptibile: sm eundem phm in. v. Physic. di. Contraria ad inuicem sunt corruptibilia. et. iiij. Physicorum iterum dr. Oia que fiunt et generantur in tpe: etiam corrumpuntur in tpe. et in eodem li. etiam inqt. Omne corruptibile necesse est aliqn corrumpi. s. nisi per supernaturalem dei gratiam preseruetur. Et ob hanc causam dr Aug. i. ij. li. de baptismo paruulorum quod etiamsi christus non fuisset occisus: mortuus tamen esset et defecisset senio. Et idem recitat Sco. i iij. di. xvj. q. j. Silr si deus hoiem nouiter de terra formaret: nulli dubium quod sue nature derelictus moreretur per rones predictas. qd etiam est sm sniam Phi in. j. Physic. t. x. Et h. Et ideo patet solutio ad argumentum de morte virginis. quia licet necessitas moriendi et alia multa mala et pene quamplures a deo infligantur propter originale pctm: non tamen mors absolute considerata: et possibilitas moriendi: et alie multe naturales passiones vt fames: sitis: somnus: et huiusmodi: sunt propter peccatum. imo etiam esse potuissent in homine innocente: et naturaliter fuissent: vt supra est ostensum. Dico quoque quod licet deus nunquam infligat penam alicui sine causa: tamen non semper eam immittit propter peccatum.

Multe cause flagellationis. ¶ Unde sciendum est sm Bedam et Magistrum i iiij. dist. xv. c. j. quod multis de causis flagella a deo mittuntur hoibus. Aliqn vt per exemplum patientie iustorum flagellatorum ceteris detur exemplum patienter tolerandi aduersa. Unde Tob. ij. dicitur de ipso Tobia. Hanc autem temptationem ideo permisit deus euenire illi vt posteris daretur exemplum patientie eius. sicut et beati Job. Multis enim crassantibus opus est exemplo. l. aut facta. §. fi. ff. de penis. Aliqn autem datur ad custodiam virtutum: ne superbia eos tenteret. vt Paulo. ij. ad Corinth. xij. et vt permaneat in humilitate. Job. x Si iustus fuero non leuabo caput meum supbiendo saturatus afflictione et miseria. Aliqn ad incutiendum terrorem. Job. vj. Terrores domini militant contra me. Aliqn ad hoc vt homo non sequatur carnales voluptates: vel mundi vanitates. Unde Petrus Riga i biblia versificata inqt Uult implere viam balaam sed trita flagellis: Et diuina videns tardat asella viam. Amplecti mundum quorundam vota laborant. Sed votis obstat verbere trita caro. Nam noda vicijs mundanis sepe retardat Corporis anxietas: damna: flagella: fames. Aliqn vero dantur flagella ad sui cognitionem. Esa. xxvj. Sola vexatio dabit intellectum. Aliqn ad stimulandum ad bonum. Michee. ij. Surgite et ite: quia non habetis hic requiem. Aliqn ad instructionem et exercitium virtutum Judic. iij. Hec sunt gentes quas reliqt dns vt erudiret israel. Aliqn ad dilectionis diuine iudicium. Unde Apoc. iij. ait dns. Ego quos amo arguo et castigo. Aliqn ad corrigenda vel purganda pctá. vt Marie lepra Nume. xij. Facit ad hoc qd dicitur in autent. vt non luxurietur contra na. circa medium. s. propter talia delicta: fames: terremotus: ac pestilentie fiunt. Aliqn ad initium pene perpetue: vt Herodi Act. xij. et Antiocho. ij. Mach. ix. quantus hic

Quare virginē mariā o/portuit mori: cuȝ nō habuerit origi nale

ōndaꝛ q̇d in futuro ſequaꝛ. Aliqñ ad glīaȝ
dei: vt ceco nato. Joā.ix. Aliqñ ad cumuluȝ
meritoꝝ ꝑ patiētiā: vt btō Job.ei⁹.j.ꝛ.ij.ac
vl.ca. Jllas ḡ naturales paſſiōes q̄ in chꝛō
fuerūt ꝛ etiā in ꝑmis parētibꝫ ī inocētia re/
manentibꝫ fuiſſent. ꝛ ſilr̄ morteȝ de⁹ voluit
btām v̄ginē ſubire nō ꝓpꝛ pctm̄ origiale vl
actuale: qđ in ea nunq̄ȝ fuit. ſed ad augmē/
tū meritoꝝ. ꝛ aliꝫ mltꝫ de cauſis q̄ īfra in
tractatu de aſſūptiōe diceńꝛ: vicȝ ī ſer.j. ꝑte
iiij. Ut em̄ inq̇t Sco.ī.iij.di.iij. pōt media/
toꝛ recōciliare aliquē vt auferanꝛ ab eo pe/
ne inutiles ſibi ꝛ relinquaꝛ in penis ſibi vti
libꝫ. Quia igiꝛ culpa originalis non fuiſſet
vtilis btē v̄gini: ideo fili⁹ dei mediatoꝛ ipi⁹
nō ꝑmiſit eā eſſe in ſua mr̄e. Quia v̄o pene
tꝑales ei valde vtiles eſſe poterāt ad adq̇ſi/
tionē maioris p̄mij ꝑ patientiā: ideo eas ꝑmi
ſit de⁹ eſſe in btā v̄gine: nō q2 ꝯtraxerit pec/
catū originale: ſed qđ eſt forti⁹ dico q etiaȝ
ꝯcept⁹ in pctō originali pōt mori: ꝛ non ꝓpꝛ
exoluendā penā originalis pcti. ſic̄ patet de
Lazaro ꝛ aliꝫ reſuſcitatꝫ q̇ bis ſūt mortui.
Una aūt mors tm̄ ē debita ipi origiali pec
cato: ḡ illoꝝ mors. Scđa nō ꝓceſſit ꝓpꝛ pu
nitionē ipſi⁹ pcti origialis. Et ſilr̄ morte nō
cauſata ꝓpꝛ culpā obijt btā v̄go. Et ad hoc
adducere poſſum⁹ dcm̄ mgr̄i Jacobi đ Uo
ragine ordis p̄dicatoꝝ ī ſmōe de plāctu be/
ate v̄gis: vbi ait. Siq̇s bn̄ ꝯſideret īueniet
q q̇ acceptioꝛ fuit deo ꝛ ſanctioꝛ: ille magis
afflict⁹ eſt in mūdo: nō q̇dē ad purgatiōem
pctōꝝ: cū nullū habuerit btā v̄go: q̄ fuit im
munis ab oī pctō: ſed ad mai⁹ meritū ꝛ pre/
miū ꝯſeq̄ndū. Rn̄dēdo ḡ ad argumētū q
ceſſante cā ceſſare dȝ effect⁹ Dico q h̄ ē veꝝ
qn̄ effect⁹ cauſaꝛ ſolū ab vna cā. ſed qn̄ plꝛes
cauſe eq̄ p̄ncipalr̄ ꝯcurrūt ad ꝓducēdū ali
quē effectū. ita q q̄libȝ eaꝝ ē cauſatiua effe
ctus: tūc poſito effectu nō ſequiꝛ poſitio cu
iuſlibet cauſe. ꝛ ſilr̄ ceſſante vna cā n̄ ceſſat
effect⁹: vt notaꝛ in.§.affinitatꝫ.inſti.đ nup.
et.l.ſi ventri.§.de bonis.ff.đ p̄uilegijs cre.
Bar.in.l.ita ſtipulat⁹.ff.de v̄.ob. Cū ḡ cau
ſe hūane mortꝫ ſint plꝛes: vt declaraui in.ij.
ꝑte Roſarij ſermonū: ſmone.xxxvj. ꝑte.iij
Cūq̄ȝ de⁹ diuerſis ex cauſis īmittat mortē ꝛ
alia flagella: vt ſup̄ patuit: ſequiꝛ q lȝ in be
ata v̄gie ceſſauerit vna mortꝫ cā: nō debuit
ceſſare ipa mors: ꝯcurrētibꝫ aliꝫ cauſ na/
turalibꝫ ꝛ diuis. de q̇bꝫ ī p̄dcō ſmōe Roſa
rij diffuſe dictū eſt. ꝛ etiā infra dicā in ſup̄/
dicto tractatu de aſſumptōe. Et iō nō tenet
iſta ꝯn̄a Uirgo Maria mortua ē: ḡ habu/
it originale pctm̄. nā nō ꝓbat h̄ eſſe qđ ab h̄
ꝯtingat abeſſe.l.nō hoc.C.vn̄ legi. Proba
tio eī dȝ neceſſario ꝯcludere.l.neq̄ȝ natales
vbi Bal.C.đ ꝓba.c.in p̄n̄tia.ex̄ eo. Preterea
poſito q mors ſit ꝓpꝛ ſeq̄lā pcti: adhuc n̄ ſe/
quiꝛ q ſi aliq̇s nō ſit in originali pctō ꝯce/
pt⁹ ꝓpꝛ h̄ nō debeat mori. q2 vna gr̄a pt ꝯfer
ri ſine alia. ꝛ ſic ex ſeparatꝫ nō inferꝛ: vt ait
glo.in.l.creditori.ff.đ no.ope.nū. De⁹ ḡ po
tuit remittere culpā pcti mr̄i ſue: ꝛ nō tolle/
re penā: ad oñdēdū q etiā ipa fuit ꝑ filium
ſuū redēpta ab originali pctō: cui mors de/
bebaꝛ: ꝛ q erat đ illa ſtirpe hoīm q̇bꝫ ſtatu
tū ē ſemel mori: vt đr ad Heb.ix. ¶ Ad ſe/
cūdā rōnē q̄ dicta ē ablatiōis: rn̄deo negan
do maiorē.ſ.q data īmaclata v̄gis ꝯceptōe
tollaꝛ p̄uilegiū q ipa ſola filiū ſine pctō cō/
cepit. Nā ſola habuit filiū carentē oī pctō ꝑ
ſui naturā ꝛ eſſentiā. Btā aūt Anna ꝯcepit
filiā.ſ.glīoſam v̄ginē carētē pctō ꝑ dei gr̄aȝ
p̄ſeruātē. Meli⁹ ḡ ē btām v̄ginē ambobꝫ p̄
uilegijs gaudere ꝛ honorari.ſ.ſue īmacula/
te ꝯceptionis ꝛ filij q̄uis diuerſimode: q̄ȝ
vno ſolū. Duo em̄ bona vni ſoli p̄ferēda ſūt:
vt inq̇t Ariſt.iij.Topic. q2 ſūt vtilioꝛa. ſic̄ ꝛ
duo vincula forti⁹ ligāt q̄ȝ vnū.§.ſed hodie
inſti.de adop. Et due rōnes p̄ferunꝛ vni.l.cū
in adoptiuis.C.de adop. ¶ Ad tertiā ratio
nē q̄ dicta eſt clauſionis: rn̄deo q lȝ ꝓpꝛ pec
catū origiale clauſa ſit ianua regni celeſtꝫ:
tm̄ non ſequiꝛ neceſſario q q̇cūq̄ȝ abſq̄ȝ pec/
cato origiali moriebaꝛ an̄ paſſionē chꝛi de/
beret illā itrare: ꝛ q ſibi eſſet apienda. Naȝ
Hieremias ꝛ Joānes baptiſta in vtero ma
tris ſctificati: mortui ſunt ſine pctō origina
li: ꝛ nō intrauerūt tūc ianuā regni celeſtis.
Silr̄ ſcti p̄res q̇ erāt in limbo v̄tute preuiſe
paſſionis chꝛi future: ꝛ ꝑ circūciſionē erant
liberati ab origiali pctō: ꝛ tm̄ ꝑadiſū intrare
non poterāt. Si etiā q̇s baptizat⁹ fuiſſȝ an̄
mortē chꝛi: q̄uis ꝑ v̄tutē baptiſmi purgat⁹
eſſet ab oī macula pcti.c.ꝑ baptiſmū. de cō
ſe.di.iiij. nō tm̄ potuiſſet celeſtē ianuā itrare
ꝛ ſilr̄ nō intraſſet aliq̇s hō a deo nouiꝛ cre/
at⁹ de terra ꝛ ſine originali pctō decedēs an̄
paſſionē chꝛi. q2 de⁹ pr̄ ob reuerētiā filij de/
creuit nullū hoiem celeſtē patriā intrare an̄
filiū ſuū. Jdeo Joā.iij.đr. Nemo aſcēdit in
celū niſi q̇ ꝛ deſcēdit fili⁹ hoīs. Dicūt tm̄ ali
q̇ q ſic̄ de⁹ p̄ſuauit ſpēalr̄ btāȝ v̄ginē ab ori
ginali pctō: ita ſi mortua fuiſſet an̄ paſſiōeȝ
filij: ſpēalē ei deputaſſȝ locū ī q̇ glīficata eēt
etiā an̄ ingreſſuȝ celi empyrei.ſ.ex diuia viſi
one ꝓpꝛ quā dici potuiſſet eſſe ī ꝑadiſo. Si/
cut fuit latro cui dixit Jeſus Lu.xxiij. Amē
dico tibi q2 hodie mecū eris in ꝑadiſo. ꝛ tm̄
ipe latro nō ītrauit celū empyreū an̄ aſcēſi/
onē chꝛi. ſȝ ꝓ eo dict⁹ ē fuiſſe ī ꝑadiſo: q2 erat
cū chꝛō ꝛ ei⁹ diuinitatē ꝯtēplabaꝛ. Jn cōi ei ꝓ/
uerbio đr q vbi eſt papa ibi ē rhoma: vt no
tat Jn.ī.c.ego. N.đ iureiu. ꝛ ī c.q̄dcūq̄ȝ.iiij
q.j. ꝛ Arch.ī c.p̄n̄ti.đ p̄bē. ꝛ digni. ꝛ.vij.q./

P Sol. ſecunde rationis.

Sol. tertie rationis.

c.scire. Possum⁹ ǭq3 dicere ꝙ hec oppositio est vana. Nā de⁹ q̄ ab eterno pseruare mrē3 suā statuit: ēt ne morereꝛ añ filiū ordiauit.

Q Ad quartā rōnem q̄ dicta est hūiliatiōis rñdeo ꝙ si ista rō esset bona: eque ꝓbaret ꝙ mr̄ cbr̄i fuisset sub actuali pctō. vñ ꝓceden-do fm ipam ꝓbareꝛ ꝙ v̄go gl'iosa fuiss3 maior peccatrix q̄ vnq3 fuerit i mūdo. qd falsissimū est. Et sic dato pmo incōueniēti pl'a se q̄reꝛ. qd nō debet fieri. l. ratas. ⁊ ibi glo. allegat Aristo. C. de rescin. ven. ⁊ de h etiā bz in. §. cogitatio. i auc. vt iudi. sine quoq3 suf. col. ij. Non obstat q̄ dictū Hiero. q2 vt aliq̄ dicūt: ñ dz assumi s3 exprimi: vt. s. dareꝛ spes pctōrib⁹. Nō aūt negat q̄n i ipa genealogia fuerint multe ml'ieres q̄ in scptura nō repbendunꝛ: cū fuerint scte: aliꝛ falsu3 diceret: vt dz Nico. d Lyra sup Mat. j. ca. Vñ ipemet Hieroñ. exprimit d q̄b⁹ ml'ierib⁹ loquiꝛ sc3 de Raab meretrice: ⁊ de Bersabee vxore Vrie: ac de Ruth moabitide. Vl' pōt dici ꝙ Hiero. loquiꝛ d gentib⁹ remotis: nō ꝓpinq̄s.

Argumētatio Argumētatio āt nō dz fieri a remotis s3 a primis. l. cū de laneo⁹is. §. asinā. ff. de fū. instruc. facit. l. ij. ff. de sta. bo. Vl' est dicēdū fm Nico. de Ly. vbi s. ꝙ opinio btī Hiero. in hac pte nō est tenēda ꝑ rōnes ab ipo Nicolao allegatas: quas breuitatis cā omitto. Preterea nō ē credēdū btm̄ Hiero. i dicta autoritate itelligere de gl'iosa v̄gine Maria: quā in fmōe ad Eustochiū oī sctitate ac grā repletā: atq3 sine pctō fuisse testaꝛ. q2 sic

Cōtrarietas esset sibi ↄtrari⁹. qd nō p̄sumiꝛ: exq̄ ↄrietas euitāda ē. §. q̄b⁹ i pma ↄstitutiōe Co. ⁊ maxime in testib⁹: vt i. l. ij. §. penul. ff. si cer. pe. Faciūt notata ꝑ Panor. i c. trāslato. d ↄsti.

R Ad q̄ntā rōem q̄ dicta ē falsificatōis: respōdeo ꝙ nullo falso honore laudaꝛ btā virgo Maria: lic3 dicaꝛ sine pctō ↄcepta: imo v̄issima laude extolliꝛ. Non obstat dū dz ꝙ de⁹ ml'ta potuit facere ⁊c̄. q2 rñdeo ꝙ iō nō dedit illa btē v̄gini q2 ipa inq̄tū hūana creatura nō erat capax illoꝝ. Act⁹ eñ actiuoꝝ sūt in patiēte bñ disposito. ij. de aīa. ⁊ notaꝛ i. l. j. d here. isti. vbi dz nō valere relictū deportato. q2 ē incapax. §. legari. ⁊ ibi glo. isti. de lega. Et iō deus nō fecit btām v̄ginē im-

Quare cbūs ñ fecit Mariā imortalē mortalē. q2 tūc ñ fuisset hō. ⁊ sic cbūs nō potuisset dici ver⁹ hō de stirpe Adā. Itē nō fecit eā ab origie sua btā3. q2 sic eēt ꝑ oīa eq̄lis filio. Et iō q̄uis de⁹ potuerit illā ab instanti ↄceptiōis btificare: tñ q2 nō decuit ipa3 eq̄ri filio: nō btificauit eā in ipo istāti. Et ide3 pōt dici de ↄceptiōe sine cōmixtiōe semis viri ⁊ ml'ier3 opatiōe spūsctī. ⁊ de alijs sil'ib⁹. Quia aūt ꝙ mr̄ dei ↄcipeꝛ sine crimie erat decētissimū: vt in seq̄nti pte hui⁹ ser. declarabiꝛ. Et ipa erat capacissima huius grē: vt

oñsum ē pcedēti ser. ꝑ. vl. Et vt ibidē patuit potuit de⁹ illā p̄suare. Absq3 dubio ↄcludēdū est ꝙ illā p̄suauit. Ad sextā rōnē q̄ dicta ē obligatōis: rñdeo ꝙ si ista rō eēt bona: ꝑ ipa3 ↄcludereꝛ ꝙ btā v̄go fuit i pctō actuali mortali. q2 si sic fuisset: habuisset motiuū maioris laudis ⁊ grtitudis erga deū: ⁊ ei eēt magis obligata tanq3 de maiori ꝑiculo ⁊ dāno libata. q̄ ⁊c̄. Dico tñ ꝑ materia argumēti ꝙ maior est grā p̄seruationis ⁊ maior donatio ipi⁹ q3 subleuatōis a pctō: vt declarat Sco. in. iij. di. iij. q. j. ⁊ i. iiij. dis. xxij. Nā maior grā fieret hoi q̄ deberet i foueā luto ⁊ putredie ac stercorib⁹ plenā cadere si p̄seruareꝛ ne caderet: q3 si pmitteretur cadere ⁊ postea subleuareꝛ ⁊ mūdareꝛ. Parabola āt allegata ñ ↄcludit i casu nr̄o. q2 ꝓposita fuit de duob⁹ debitorib⁹ q̄b⁹ vtrisq3 fuit debitū dimissu3. ⁊ āmbo ceciderāt i obligatōe. Et iō ibi solū fit cōpatio rōne subleuatōis. Vñ ex illatiōe nō sequiꝛ ꝙ grā subleuatōis sit maior grā p̄seruatōis Imo ꝑ illā ꝑabolā ꝓbaꝛ oppositū. Nā ibi dz glo. Aug. ꝙ ↄmissa ⁊ ñ cōmissa donanꝛ. q2 null⁹ est q̄ aliq̄ cōmittat q̄n ali⁹ posset eadē cōmittere: nisi ↄseruareꝛ Btā q̄ v̄go Maria ab origiali pctō ⁊ ab oībus actualib⁹ ꝑ grā3 dei p̄seruata: sup oēs hoīes illi fuit debitrix: ⁊ ꝑ oñs grata. Quāto ei maiorē grām q̄s ab aliq̄ recipit: tanto magis ei obligaꝛ ⁊ ei grat⁹ eē dz. l. si q̄s i grauī. ff. ad sill'. et. l. si vt certo. §. nūc videndū. ff. cōmo. et. l. p̄sbri. C. de epi. ⁊ cle. Et hāc respōsionē approbās Sco. i. iiij. di. xxij. ar. iij. q. j. inq̄t ꝙ null⁹ ē cui de⁹ pauca donet ex h ꝙ pauca cōmisit: q̄n sit eidē aliō bñficiū datū mai⁹ q3 donare. s. p̄seruare eū ab alijs i q̄ cadere potuisset ⁊ cecidisset nisi ↄseruat⁹ fuisset a deo: ⁊ sic fuit eū btā v̄gie. Aug⁹. q3 in li. ↄfessio. ⁊ i ser. d Magdalena dz. Illō dimittiꝛ qd deo regēte nō cōmittiꝛ. Ad septimā ⁊ vltimā rōnem q̄ dicta est filiatiōis rñdeo: ꝙ l3 d lege cōi oēs nati ex mr̄e serua nascanꝛ serui: vt i allegatis iurib⁹ i rōe opposita. ⁊ ml'to magis si nascanꝛ ex ambob⁹ parētib⁹ suis. vt patuit s. ser. j. pte. iij. Tñ pōt dñs ordinare ꝙ vn⁹ fili⁹ q̄ nasceꝛ ex ancilla sua nascaꝛ liber: ipa tñ mr̄e remanēte sua. Et sil'r ꝙ oēs q̄ nasceꝛ ex ea sint liberi. vt bz in. l. cū inꝛ veteres. C. d fideicō. lib. q̄ textus videꝛ determinare q̄stionē nr̄am. Inter veteres eñ dubitatio fuit vtrū h posset fieri. Et ibi impator determinat ꝙ sic. Ex q̄ decisiōe ostendiꝛ ꝙ l3 btā v̄go ꝓgenita sit ex mr̄e serua originalis pctī: tamen ex diuina ordinatione ipsa libera ⁊ imunis nasci potuit a p̄dicta seruitute. Et de hoc etiam moral'r potest exponi text⁹ i. l. lex nature. ff. d statu ho. vbi dz: Lex nature hec est vt qui nasciꝛ ma-

Maior est p̄suatio q3 sbleuatio

Ad grā obligat

S

trem sequat: nisi lex specialis aliud inducat. hoc ibi qd fuit in cãu nro.

¶ Pars.III.hui9 smõis q̃ dr ,pbatiõis.

T Beatã v̄ginē mariã sine originali macula fuisse ꝯceptam ,pbabim9 b:e/ uitatis cã solũ vnica rõne. Rõ em̄ est aĩa leg/.l.cũ rõ.ff. de bonis dã. ꝛ tantũ valet allegare rõnē q̃ntũ legē.l. scire oportz.§.suffic.vbi Bal.ff.d excu.tu.Bar. to in.§.vl.in ,pemio.ff.dic ꝙ vbi habemus rõnē ꝛ legē: mag/ inberēdũ ē rõni. ꝛ allegat glo.in.l.adeo.ff.de adqren.re.do. qd notat etiã Angel9 dicēs ꝙ allegare legē vbi habemus rõnē/nihil aliud ē q̃ʒ mēte ꝯfundere. Et h̄ inq̃t in ꝯsilio.xxiiij.Qd dictũ allegãt nouissimi in.l. illã.C.d colla. ¶ Sufficient ḡ declarari ꝛ ,pbari poterit inocētia ꝛ puritas v̄ginee ꝯceptõis rõne fortissima ꝛ ĩexpugnabili/q̃ dr electiõis. Cuius fundamētũ ponit btũs Tho.in.iij.pte sum.q.xxvij.art.iiij.di. Quos de9 ad aliq̃d elegit ita ,pparat ꝛ dispo nit:vt ad illd ad qd eligunt iueniãt idonei. iux illd Apl'i.ij.ad Co.iij.Idoneos vos fec mistros noui testamēti. Sapiēs em̄ reglator ea q̃ sunt ad aliquē finem dz reglare sm ordinē ipsi9 finis:iux dictũ Phi.xj.Meta. ꝛ ,pbat p c.,pdest.xxiij.q.v.Fac ad p̄dicta ꝙ p̄nceps assumendo aliquē ad officiũ suũ:dr velle dispēsare cũ eo meliori mõ q̃ pt.l. q̃daʒ ꝯsulebat.ff.d re iudi.Itē aliud dictũ.s.ꝙ qui vult ꝯñs:vult etiã oē necessariũ añcedēs.l. ij.ff.de iur.om.iu.ꝛ d.l.q̃dam ꝯsulebat.ff.d re iudi.Itē illud qd dr in.l.ij.C.de crimi.sa. sc3 ꝙ crimē est sacrilegij: dubitare an is dignus sit quem impator elegerit. Sed gl'iosa v̄go maria fuit electa diuinit9 ab et̄no vt esset mr̄ dei:ipa dicente illud Ecci.xxiiij.Ab initio ꝛ añ secl'a creata sum ꝛc. et Prouer. viij.Ab et̄no ordinata sum et ex antiq̃s añq̃ t̄ra fieret. Que oĩa attribuit eccl'ia btē v̄gini:ḡ de9 p grãm suam eam ad tãmirabile op9 idoneã p̄seruauit.Vñ de btã v̄gine dici pt illd Gen.xxiiij.Hec ē mli'er quam ,ppara uit dñs filio dñi mei.i.cbro: vt exponit Frã. de may.in ser.d ꝯceptione eiusdem v̄gis dicens: ꝙ de9 p̄ eam ,ppauit.i.añ parauit q̃ʒ sordida esset/ qd fec p grãm singularē. Et h̄ est qd illi dixit angel9 Lu.j. Inuenisti grãʒ apd deum: sed nõ fuissʒ idonea mr̄ di si vnq̃ʒ vllo tp̄e vel etiã in momēto fuissʒ p pctm̄ ācilla diaboli: q: nõ modica filij ignominia est si parentē habeat suũ vt dr i.l.j.ff.d libe. cã.vñ diabol9 potuisset impropare cbr̄o dicens: Genitrix tua ,pus fuit sua mea q̃ʒ mater tua. Añ fuit filia ire ac mort/ ac maledictionis q̃ʒ gr̄e:,pus filia diaboli q̃ʒ dei.ḡ concludendum est ꝙ p diuinam grãm p̄serua/ta fuit ab omni contagione et infamia atq3 sio fuitute pctĩ ꝛ a subiectione diaboli. vñ ipsa agit de h̄ grãs deo dicens illd Ps.xxx. Saluasti de necessitatib9 animã meã: nec ꝯclusisti me in manib9 inimici.Et hec v̄itas cõfirmat aucte Ambrosij in ser. de natitate v̄ginis dicent/: Nisi fallimur iam t̄ra illa bñdicebat:in cui9 medio dñs salutē opararet: et ex q̃ v̄itas oriret: sup̄ne itaq3 bñdictioni ,ppabat t̄ra in hoīem ,pcreata: ex q̃ nascitura eēt gl'iosa v̄go q̃ celesti bñdictione singulari replenda erat ,puilegio.En Noe a dño bñdicitur:ꝛ in filios Sem ꝛ Japhet patna ei9 bñdictio dirigit:sanctissimũ nãq3 di genitric/ Marie corp9 añ secula ad generandũ di filium p̄destinatum ,pe finem mundi nascitur:iam in his quos p̄diximus frib9 sub q̃dam imagine bñdicebat:ex cuius medio salus mundi orirer. Nunq̃d nõ tibi bñdicebatur humanitat/ caro cũ inde nascer/ gloriosa v̄go.Tibi ,pfecto bñdicenda erat caro humana in tuis ,pgenitorib9:q̃ ex castissimis visceri b9 illũ eras paritura ptõrib9/q̃ est sup omnia bñdictus. Cõstantissima ,pculdubio abrae fides audire meruit ꝙ in semine eius bñdicerent oēs gentes. Diuine itaq3 dignationis p̄rogatiua ,ppabat q̃dã stirps iudaica:ex q̃ celest/ lumis porta nasceret v̄go maria:quã et̄na dei dispositione vnigeniti filij dei mrēm futurã certissime scim9 p̄destinatam. Hec ille. Si ḡ btissima v̄go vt digna eēt mr̄ dei fuit ab et̄no ,ppata ꝛ bñdicta: ,pfecto valde incōgruũ eēt dicere ꝙ aliq̃n fuerit p pctm̄ maledicta. Et iõ in ser.ad Eustochiũ Hiero.inq̃t: Nulli dubiũ est d mr̄e dñi q̃n tal' debuerit eē q̃ nõ posset argui de pctõ: q: fuissʒ ad improperiũ filij Sic em̄ nobilitas parentũ transit in filios.l.liberos.ff.d sena. et.l.j.C.de digni.li.xij. Nam nat9 ex ciue ciuis est:ꝛ natus ex comitatensi comitatens ē ros. .l.j.et.l.assumptio.§.filius.ff.ad muni.et.l. cũ legitime.ff.de sta.ho. et.l.filios.C.d munici.et origi.li.x.Et ,ppagatio alicui9 clari seminis ,pculdubio suã nobilitat posteritatē. l.vj.di.c.si gēs.et in ex̄uaganti Joã.xxij.q̃ incipit Execrabil'.Et d h̄ tractat Joã. de imo.in cle.j.de baptismo.in glo.sup v̄bo/regnũ.sic ꝯtrio ignominia parentuʒ transit ad filios. Jõ inq̃t sapiēs Ecci.iij. Ne gl'ier/ in ꝯtumelia pr̄is tui/nõ est tibi gl'ia: sed ꝯfusio.Gl'ia em̄ hoīs ex honore pr̄is sui:ꝛ dedec9 filij parens sine honore. ¶ Quia ḡ si btã v̄go originali fuissʒ vicio macl'ata ꝛ corrupta lʒ postea purgata ꝛ s̄cificata post lapsum:tñ infamia pctĩ remansisset:q: sp de ea possʒ dici ꝙ semel fuit in pctõ. Profecto nll'aten9 credēdũ ꝙ de9 in pctm̄ ipam labi p̄misisset: cũ nõ

Rõ ꝛ lex idē valēt.

Maior posito

Minor positio

Conclusio

Confirmatio

Nobilitas trãsit in posteros.

V

possit fieri ꝺ ꝑterito futuꝝ: neqꝫ ab ip̃o deo
Vñ Hiero. ad Eustochiũ inq̃t: Audact̃ lo/
quor cũ deꝰ oĩa possit: suscitare ꝟginẽ pꝰ rui
nã nõ p̃t. Facta em̃ ꝓ ĩfect̃ h̃ri nõ pñt: vt ꝺr ĩ
l. in bello. §. facte. ff. ꝺ cap. et postli. re. et. l. ve
rũ ẽ. ff. de reg. iu. Facit. l. j. §. si vir. ff. ꝺ adq̃.
pos. ⁊ in aut. de eq̃li. do. §. q̃ tibi. col. vij. Vñ
inq̃t Bar. in. l. nõ dubiũ. C. ꝺ legi. Hoc so/
lo ꝓuat̃ deꝰ ꝙ facta ꝓ infect̃ h̃ri nõ pñt: non
tñ ꝑ h̃ intelligit̃ ꝙ deꝰ nõ possit ĩ hoĩe repare
ĩnocentiã deꝑditaꝫ/ q̄ h̃ p̃õt: ĩmo facta pnĩa
pcti q̃s h̃r acsi nll'am vnq̃ꝫ macl'am ꝯxissꝫ. l.
impialis. §. in pñti. C. ꝺ nup. sed intelligit̃ ꝙ
illꝺ qꝺ semel factum ẽ: deꝰ facere nõ p̃t ꝙ fa
ctũ nõ sit: lꝫ facere valeat ꝙ habeat̃ acsi fa/
ctũ nõ eẽt. Vñ Hiero. vbi s̃. et h̃r ĩ c. si pau/
lus. xxij. q. v. ait: Valet q̃dem libare ꝺ pena/
sed nõ valet coronare corruptã. ¶ Ex q̃bꝫ oĩ
bus sequit̃ indubitant̃ tenendũ ꝙ deꝰ dile/
ctã sponsam suã añ creationẽ mũdi electam
ab oĩs pcti turpitudine p̃seruauit. Quis em̃
est hoĩm q̃ si posset sponsam suã facere: illaꝫ
nõ absqꝫ oĩ macl'a ꝓcrearet? Quis ꝟo est ita
insanꝰ q̃ illam in fornicatiõis viciũ labi ꝑmit
teret? Deꝰ ãt cuiꝰ ꝑfecta sũt oꝑa: Deu. xxxij.
ꝑfecto sanctissimũ illꝺ tabnacl'm btẽ ꝟginis
oĩ puritate ⁊ innocentia repletissimũ forma
uit: in cuiꝰ sacratissimo vtero factꝰ hõ nouẽ
mẽsibꝫ habitaret. Et h̃ est qꝺ beatus Ans. ĩ
li. de ꝯcep. ꝟginali ca. xviij. loquit̃/ dicens:
Decuit vt ꝯceptio illiꝰ hoĩs de mr̃e fieret pu
rissima: tanta puritate q̃ sub deo neq̃at ma
ior intelligi. Cui deꝰ p̃r vnigenitũ suũ quẽ ꝺ
corde suo genuerat eq̃lẽ sibi ita dare dispo/
nebat: vt eẽt nãl'r vnꝰ idẽqꝫ dei p̃ris et ꝟgis
filiꝰ: ⁊ quam sibi filius substantial'r mr̃eꝫ fa
cere eligebat: ⁊ de q̃ sp̃ũssanctꝰ oꝑaturꝰ erat
vt ex ea ꝯcipet̃ ⁊ nasceret̃ ille de q̃ ip̃e ꝓcede/
bat. Hec ille. Nõ fuisset aũt btã ꝟgo puris/
sima tanta puritate q̃ sub deo neq̃at maior
ĩtelligi: si originali fuisset pctõ macl'ata. Qꝺ
ꝑfecto incongruũ indecensqꝫ tãto filio exti
tisset. Jõ Cirillꝰ p̃triarcha Alexandrinꝰ in li.
ꝯ Nestoriũ ait: Propt̃ filium temerariũ ẽ ĩ
maria ꝟgine ponere culpã aliquã vel pctm̃.
Ea ꝓpt̃ ip̃a gl'iosa dei genitrix sic̃ ego scp̃si in
epl'a ad summũ pontificẽ Sixtũ q̃rtũ Lau
dat̃ patrio nunq̃ꝫ fedata cruore: Cerbareo
nunq̃ꝫ subiacuisse iugo. Et Aug. in li. j. ꝺ nã
⁊ gr̃a. s̃ dictam rõnem ꝯfirmans dic̃: Exce/
pta sola ꝟgine de q̃ ꝓpt̃ honorem dñi nll'am
prorsus cum de pctis agit̃ h̃re volo q̃stionẽ.
Scimꝰ em̃ ꝙ plꝰ gr̃e ei donatũ fuit ad vin/
cendũ ex oĩ pte pctm̃: q̃ ꝯcipe ⁊ parere meru
it quem ꝯstat nll'm habuisse pctm̃. Hac igi
tur virgine excepta si oẽs sc̃ti ⁊ sc̃tẽ dei cũ vi
uerent int̃rogati fuissent vtꝝ sine pctõ fuis/
sent: oẽs vna voce dixissent: Si dixerimꝰ
q̄ pctm̃ nõ habemꝰ: ip̃i nos seducimꝰ: ⁊ ꝟi/
tas ĩ nob̃ nõ ẽ. Hec ille. Sꝫ r̃ñdẽt q̃dã nõ in
telligẽtes Augm. ꝺ pctis tm̃ actualibꝫ loq̃: q̃
rũ ĩterp̃tatio si eẽt ꝟa: necesse eẽt dicere au/
reolũ doctorẽ Augm mendacẽ eẽ. Ml'ti em̃
sc̃ti ⁊ sc̃tẽ ꝺi regnãt in cel': q̃ nunq̃ꝫ actualibꝫ
irretiti fuere pctis: vt ĩnocẽtes ⁊ ꝑuuli añ an
nos discretiõis post baptismũ mortui. Ver
ba igit̃ Augi. sunt gnãl'r ꝺ omnibꝫ pctis in/
telligenda: q̄ dictum doctor̃ gnãl'r loquen
tis gnãl'r dꝫ intelligi: ⁊ vbi lex nõ distinguit
nec nos distinguere debemꝰ. l. de p̃cio. ff. de
publi. Si em̃ ꝺ actualibꝫ solũ ĩtelligere vo
luissꝫ: bñ h̃ exp̃mere sciuissꝫ. vt dic̃ in alio ꝓ/
posito textꝰ in. l. vnica. §. sin autẽ ad deficien
tis. C. ꝺ cadu. tol. Jn his g̃ ꝟbis Augꝰ nob̃
oñdit neminẽ eẽ in reg̃ celoꝝ quẽ non tenue
rit q̃ñqꝫ catena delictoꝝ. Quidã em̃ origia
le solũ ꝯxerũt: ⁊ nũq̃ꝫ aliq̃ actuali pctõ mor/
tal aut veniali macl'ati sunt: vt p̃dicti inno
centes ⁊ ꝑuuli. Alij ꝟo nõ solũ originali: sꝫ
etiam actuali pctõ mortali: aut saltẽ venia/
li sunt infecti. Sola aũt genitrix dei maria
nullo vnq̃ꝫ fuit vicio deturpata. Qꝺ etiã ꝓ/
bat̃ auc̃te Berñi. in homel'. xiij. suꝑ s̃mõe in
cena dñi di. Nõ est in filijs hoĩm magnꝰ vl'
ꝑuꝰ tãta p̃ditꝰ sc̃titate nec tãte religionis p̃/
uilegiatꝰ honore: q̃ nõ in pctis fuerit ꝯceptꝰ
vel in pctis fuerit post cõuersatꝰ p̃ter mr̃em
ĩmaculati agni pctm̃ nõ facient̃: sꝫ pctã mũ
di tollent̃. de q̃ cũ de pctis agit̃ nll'am pror
sus volo h̃re q̃stionẽ. Hec ille. Concludẽdo
g̃ s̃monẽ istũ dico ꝙ cũ ad positionẽ ꝯsequẽ
tis sequat̃ positio sui necessarij añcedentis.
§. j. insti. ꝺ testa. tute. cũ oẽs credãt btãꝫ ꝟgi
nẽ mariã fuisse idoneã matrẽ dei: debẽt etiã
credere ip̃aꝫ fuisse imunẽ ab oĩ labe pcti: q̄
vt s̃ dictum ẽ: alit̃ nõ fuisset ꝯgrua mr̃ chr̃i.
Ex q̃bꝫ oĩbꝫ p̃tꝫ intemeratã ꝟginẽ ab origina
li vituꝑij infamia p̃seruatã. Cuiꝰ merit̃ ac p̃
cibꝫ ab oĩbꝫ malis ⁊ pctis nos p̃seruet bñdi
ctus eiꝰ filiꝰ: Amen.

¶ De eadẽ imaculata ꝯceptione.

¶ Sermo. III.

Absit rem istam facere vt imponamus crimẽ glo/ x
rie nostre. j. Machab. ix. Augꝰ ꝺ
gloriosa dei genitrice in serm̃. de eius natiui
tate inquit: Quis laudes beatissime virgis
digne decantare valeat? Facta est enim ma
ria ianua celoꝝ/ sublimatõ apostoloꝝ/ laus
martyꝝ/ iubilatio confessoꝝ/ ꝯtinentia ꝟgi/
num. Facta est Maria norma p̃ncipum/ iu
sticia regũ/ salus oĩm ꝓpl'oꝝ/ gl'ia viduaꝝ/
gaudiũ angeloꝝ/ req̃es aĩaꝝ. Facta ẽ Ma/

ria sal⁹ moꝝ/mors criminũ/vita ỽtutũ/ỽt⁹ pugnantiũ/palma victoꝝ. Facta ẽ Maria excelsa sup̱ sidera: sanctior sup̱ oẽs femias: cuius vita inclyta cunctas illustrat eccl'ias. Hec ille. Et iõ p̃dicte ỽgini merito attribui pñt illa ỽba scpta Judith.xv.ca. Tu gloria hierl'm: tu leticia isrl': tu honorificentia ppl'i nr̃i. Quapꝑ oẽs deuoti eiusdẽ imacl'ate matris dei cũ ab aliq̃ exhortanꝭ ad credendũ ꝙ ip̃a ỽgo purissima ꝯramiata fuerit origiali pctõ: debẽt ỽba thematꝭ nr̃i dicere: Absit ꝛc. Sup̱ quibꝫ tres ď eadem ꝯceptiõe sanctissima ꝯsideratiões faciem⁹.

Prima dicꝭ ꝯtrietatꝭ
Scđa ỽitatꝭ
Tertia ꝛ vltima appellabiꝭ stabilitatꝭ

¶ Prima ps hui⁹ ſmõis in q̃ ponunꝭ argumẽta ꝯtria imacl'ate ꝯceptioni.

Duobꝫ argumentꝭ insurgũt q̃dã vltra p̃dicta ꝯ bñdicte regine celi cõceptionẽ. Quoꝝ p̃mũ ď gnãlitatꝭ Scđm ỽo sp̃ealitatꝭ. ¶ Quo ad p̃mũ adducunꝭ. Primo auctes sacre scpture: q̃ dicũt gnãl'r oẽs hoies ab adã descẽdentes originali fuisse pctõ maculatos. Scđo auctes sacroꝝ doctoꝝ idẽ affirmãtes. In sacra etem̃ scptura h̃ expssum videꝭ.iij. Reg. viij.et.ij. Para.vi.vbi ď: Nõ ẽ hõ q̃ ñ peccet.qđ nõ intelligiꝭ ď actuali solũ: qꝛ innocentes ꝛ alij m'ti illđ nõ cõmiserũt: vt patuit ŝ ser.p̄cedenti.pte vl.ĝ intelligiꝭ ď originali. Itẽ Eccles.vij.inq̃t Salomon: Uiꝝ ď mille vnũ reppi.s.chr̃m ſm glo. Aug. Mulierẽ ỽo ex oibꝫ nõ inueni.s.bonã. Et Ps.xiij. dic dauid: Oẽs declinauerũt siꝭ inutiles facti sũt: nõ ẽ q̃ faciat bonũ: nõ ẽ vsqꝫ ad vnũ. Et ibiđ inq̃t deo: Nõ iustificabiꝭ in ꝯspectu tuo ois viuẽs.et ps.l.iteꝝ ait in p̱sona cuiuslibꝫ hominis: Ecce em̃ in iniq̃tatibꝫ ꝯcept⁹ sum: et in pctis ꝯcepit me mꝛ mea.et Ps.xxi. etiã inq̃t in p̱sona chr̃i: Erue a framea de⁹ aiam meã: ꝛ ď manu canis vnicã meã. Ubi glosa Aug.ď: Unica ẽ aia chr̃i q̃ sola ẽ a pctis immunis.Et Esa.liij.ď: Oẽs nos q̃si oues errauim⁹. Et ad Ro.iij.ď Apl's: Oẽs in adã peccauerũt ꝛ egẽt gr̃a dĩ. Et ibiđ: Nõ ẽ iust⁹ q̃sq̃: oẽs declinauerũt ꝛc.et.v.ca.eiusdẽ epl'e etiã inq̃t: Sic p̱ vnũ hoiem pctm̃ itrauit in mũdũ: ꝛ p̱ pctm̃ mors: ita i oẽs hoies mors intrauit in q̃ oẽs peccauerũt. Et ibidem. Per vni⁹ delictũ oẽs hoies in ꝯdẽnationẽ ꝯstituti sũt. Et.xi.ca.p̃dicte epl'e iteꝝ ait: Cõclusit de⁹ oĩa sub pctõ vt oim̃ misereaꝭ.et ad Eph. ij.ait: Eram⁹ nã filij ire sic ꝛ ceteri. Et.ij.ad Coꝝ.v.ď: Un⁹ p̱ oibꝫ mortu⁹ ẽ ꝛ reuixit.s. chr̃s. Sacri q̃z doctores idẽ affirmãt. Unđ Aug.li.ij.ꝯ Jouinianũ ait: Propꝭ catholicã ỽitatẽ scti ꝛ hri diuioꝝ eloqoꝝ ptractatores clarissimi sacerdotes Irene⁹ Cyp̃anus Ambrosi⁹ Gregori⁹ Innocẽti⁹ Joãnes Basili⁹: q̃bꝫ velim nolim addo Hiero^m. vt oẽs omittã q̃ nõdũ dormierũt: aduersus nos p̱ferũt oim hoim pctõ originali obnoxiã sententiã. Uñ nemo eruiꝭ nisi quẽ sine lege peccati repugnãtẽ legi ỽgo ꝯcepit. Hec ille. Et idẽ.xiij.ď ci.dei.ca.xiiij.inq̃t: Oẽs em̃ in illo fuim⁹ qñ vn⁹ oẽs corrupit: q̃ p̱ feminã laps⁹ est.et in c.firmissime.ď ꝯse.dist.iiij.iteꝝ ait: Firmissime tene ꝛ nullaten⁹ dubites oẽ3 hominẽ q̃ p̱ ꝯcubitũ viri ꝛ m'lierꝭ ꝯcipiꝭ i pctõ originali nasci. Et idẽ sup̱ ps.l.ij.ď: Christ⁹ oẽs pctõres iuenit: ꝛ sol⁹ sine pctõ venit. ꝛ in li.de nuptijs ꝛ ꝯcupiscentijs etiã inq̃t: Oẽs sub pctõ nascunꝭ: ꝛ p̱ vnũ solũ q̃ sine pctõ natus ẽ libamur. Et in lib.Ench. iteꝝ ait: Per mediatorẽ q̃ sol⁹ sine pctõ nat⁹ ẽ recõciliari nos oportebat. ¶ Leo q̃z papa in ſmone natiuitatꝭ chr̃i ď: Dñs nr̃ pcti mortisqꝫ ďstructor: sic nll'm a reatu libeꝝ recipit: sic p̱ liberãdis oibꝫ venit. Greg. etiã in.xi.moral'.ca. vlꝭ.ď: Solus redemptor in carne sua vere mund⁹ extitit: qꝛ nihil in eo p̱ carnalem delectationẽ venit. Et idẽ sup̱ Exo.inq̃t: Oẽs in pctis nati sum⁹: ꝛ ex carnis delectatiõe ꝯcepti: culpã originalẽ nobiscũ traxim⁹. Et iteꝝ idem in.xij.mora.ait: Nullus sine pctõ ẽ nisi illeq̃ in hũc mundum nõ venit ex pctõ. Et Hiero.sup̱ Luc.inq̃t: Sol⁹ de⁹ est in quem pctm̃ cadere non pt. Amb. q̃z sup̱ idẽ euangeliũ ď: Solus de natis ex femia dñs Jesus frene ꝯtagia corruptele nõ sensit: sed celesti maiestati depulit. Hilari⁹ etiã queq̃z refert Aug. in li.ꝯ Julianũ ait: In pctõ ẽ ois p̄ter illũ q̃ venit in siĩtudinẽ carnis pcti sine pctõ. Idẽ q̃z Aug.in li.ď p̱fectiõe iustitie ď: Non fuisse aliquẽ in hac vita hoiem puro excepto vno mediatore dei ꝛ hoim: cui nõ fuerit necessaria remissio pctõꝝ. Cum igiꝭ ſminus vniuersal' distribuat p̱ singul': ꝛ tãtũ valeat i oibꝫ q̃ntũ sp̃eale i singul'.ff.ď adm̃i.tu.l.si duo.arg.ff.de le.ij.l.si rot⁹.in pn. Cũqꝫ ſminus distributiuus singl'os sp̃eal'r comp̄hendat.l.ticia.§.fi.et.l.p'libꝫ.in pn.ff. ď ỽ.ob.et.l.et queadmodũ.§.j.ff.ď pig. Cũqꝫ tantũ valeat aliq̃d gnãl'r dici sic si singula sub eo ꝯtenta numerenꝭ.l. oẽs.et ibi glo. C.ď p̱scp.xxx.vel.xl.an.et.l.ij. C. de q̃dri.p̱. Siteqꝫ regula dicens: Qui omne ď nihil excludit.c.solite.ď ma.ꝛ obe.ff.ď le.j.l.si cui. ꝛ ď dam.infec.l.dãni infecti.la.j.§.emptor. et.xix.dist.c.si romanoꝝ.ꝛ ď obser.ieiu.c.ij. et.xxv.di.§.j.i glo.et.l.si a pcuratore.C.mã. Cũqꝫ in toto pars contineaꝭ.c.in toto.de re.iu.li.vj.et.l.siq̃s.ff.de excep.rei iud.ꝛ.c.per

Leo.
Grego.
Hiero.
Hilari⁹.

nale.xiiij.q.v. Cum[que] in gnalib[us] spealia in/
sint.l.semp.ff.de reg.iu.et.l.si ita.ff.de vsu et
habi.et.l.legatū.et.l.si tot[us].ff.de le.iij.et gnal'r
dictum gnal'r debeat intelligi.l.de pcio.ff.
de publi.c.q circa.de pui.et.ff.de fui.vz.p.l.si
furtus.vbi glo.et in c.ij.de ?iu.lepro.in glo.
penl'.videt ꝯcludendū ꝙ in his gnalib[us] lo/
cutionib[us] cū t'mis vl'ib[us] factis etiam btā vir
go compheñdi debeat acsi de ea speal'r fuiss[et]
dictum ꝙ in pctō sit cōcepta. ¶ Quo ad 2m
argumentū qđ d[icitu]r spealitatis adducunt au/
toritates sanctoꝝ doctoꝝ qui specifice dixe
runt btām ṽginem in pctō originali ꝯceptā
Ans. fuisse. Vñ Ans.li.ij. Cur deus homo.c.x.in
quit: Lz hominis chri conceptio munda sit et
absq[ue] delectatiōis carnal' pctō: attamen vir/
go Maria vnde chrs ?a q̄ assumpt[us] est: et
in pctis concepit eam mr eius: et ipa in Adā
peccauit in q̄ omnes peccauerunt. Hec ille.
Magr sniaꝝ. Mgr q̄z sniaꝝ in.iij.dis.iij.c.j.ait: Querit
de carne ṽbi an pusq[ue] ꝯcipet obligata fuerit
pctō: et an tal' assumpta fuerit a verbo: sane
dici pt et credi optet iux sanctoꝝ attestatio/
nis ꝯuenientiā ipam pus pctō fuisse obnoxi
am: sic reliq ṽginis caro: sed spūsscti opati/
one mūdatā: ita vt oi ꝯtagione imunis vni
ret ṽbo: pena tñ nō necitate / sed voluntate
assumentis remanente. Mariam q̄q[ue] totaz
spūssanctus in eaz ꝑueniens a pctō prorsus
purgauit: et a fomite etiam pcti liberauit: vl'
fomitē penit[us] euacuando: vt q̄busdā placet
vel sic extenuādo et debilitādo: vt ei postmo
dū occasio nullaten[us] extiterit ad peccādum.
Hec ille. Hanc etiam opīonem tenuit bea/
Thom. tus Tho. in pdicta di. ꝙ btā ṽgo maria sit
ꝯcepta in originali pctō. Et q̄daz alij docto/
Glosa/ tor decreti res et theol'.ibidē. Tenuit etiam s Joā. teu
tonic[us] glosator decreti in c.pnunciandū. de
ꝯse.di.iij.et Jo.an.in c.conq̄st[us].de fer.et Ar/
chi.in c.firmissime.de ꝯse.di.iiij.et btūs Ber
nard[us] in epl'a ad canonicos Lugdunēses cū
q̄busdā alijs sctis Cū igit eccl'ia apbet di
cta sctōꝝ patꝝ: vt hr i c.sctā romana.xv.di.
videt ꝙ illi errent et peccent deuiātes a det'/
minatione pdictoꝝ sanctoꝝ patꝝ q̄ btām ṽ
ginē sine originali peccato conceptam fuisse
dixerunt.

¶ Pars.II.hui[us] s'monis/q̄ d[icitu]r ṽitatis.

Z Ista sunt argumenta q̄b[us] nōnulli vir
ginis innocentiā impugnātes mul
tos ab ei[us] puritat[is] veneratōe auer/
tere conant. Qua pp' gl'iosa ṽgo ro
gat suū ꝑsuatorē deū dicēs illō ps.xij. Tu
dñe suab nos: et custodies nos a gnōne hac
in et'nū. Nos q̄z ṽitatē defensare volentes q̄
vincit oia et a nemie supat: vt d[icitu]r.iij.Esdre.iiij
et in.l.fi.ff.de pba.sil' et ꝯsiderātes ꝙ magis
attēdi d[ebe]z illō qđ ē in ṽitate q̄z qđ est in falsa
opīone.l.si q̄ries.ff.de manu.vidic.et.§.siqs
rem suā.insti.de lega.dicim[us] ꝙ his oib[us] au/
toritatib[us] nō obstātib[us] tenēda est verissima
opīo de immacl'ata ꝯceptiōe mr̄is dei. Nō
obstant mō oīa dicta gnalia tā sacre scptu/
re q̄z doctoꝝ in q̄b[us] affirmat ꝙ oēs ꝓpagati
ab adam sunt in originali pctō ꝯcepti: vl' si/
milib[us] ṽbis idē in suba d[icitu]r. Quia rñdeo ꝙ il
la regl'a vl'is Qui omne dic̄ ?c. non h[abe]z locū Quō ideo
in his auctib[us]: nec in multis alijs sacre scri ligat vl'is
pture: q̄ regulis logicalib[us] et grammaticali in sacra scri
bus nō est subiecta.c.indignum.xxxviij.di. ptura.
Vñ in sacra scptura t'minus vniuersal' fre/
quent' accipit p maiori pte: vt declarat Ni/
co.de ly.sup Mat.vt ibi: Exibat ad Joānē
hierosolyma et oīs iudea et omis regio circa
iordanē Mat.iij.et tñ multi nō exibant: s[ed]
maior ps tm̄.et ibi: videbit oīs caro qđ os
dñi locutū ē: Esa.iiij.et tñ ml'ti nō viderunt
filium dei in natiuitate ei[us]. Et sic ad tollēdā
ꝯsequentiā suffic̄ dare instantiā.§.pauonū.
insti.de reꝝ di. Et iō inqt mgr Bar. Pisan[us]
in li.btē ṽgis.fructu.vij. sacram scpturam
vti sepe vl'i t'm vocē q̄ nō distribuit vl'r: sed
tm̄ p illis q̄b[us] conuenit pdicatum: vt in ista:
Tot[us] mund[us] vadit post ipm.et est hyperbole
tropus: et figura grammaticalis.i.locutio
s'm modum loq̄ndi. Faciūt notata in.l.oēs.
C.sine censu vel reliq̄s. vbi glosa magistral'
in hac materia dat exemplu[m] dicens: ꝙ hec
vniuersalis: omnes currunt: intelligitur de
his q̄ sunt habiles ad currendum. Quod aūt di
ctio vl'is restringat ad habilitatē: est tex.i.l.
j.C.de sa.san.eccl. vbi d[icitu]r: Habeat vnusq[ue]sq[ue]
licentiā in testamento relinq̄re pijs loc[is]: qđ
exponit glos.vnusq[ue]sq[ue].s.habil' ad testandū:
silem q̄z restrictionē faciūt doc.marie Bal.
post glo.in.l.j.C.de fi.instru. Hec igit restri
ctio t'mini vl'is sepe fit in sacr[is] scptur[is]. Et s
affirmat Hiero.in epl'a ad Damasū papā de
filio pdigo.vbi exponēs illō Luc.xv. Fili tu
semp mecū es et oīa mea tua sunt: itelligens
p prem deū: et p filiū pdigū ppl'm gentilē: p
seniorē ṽo iudaicu[m] / cui de[us] dixit: Fili ?c.ait
sic: Quō āt dei oīa iudeoꝝ sūt: nunq̄d ange
li / throni / dñationes / ceterēq[ue] ṽtutes? Per
oīa intelligim[us] legē / pphas / eloq̄aq[ue] diuina.
Hec eñ eis dedit vt in lege ei[us] meditarent
die ac nocte. Scdz illū modū quē sepe expo
suim[us] scpturaꝝ oīa nō ad totū referēda esse
sed ad ptem maximā: vt ibi. Oēs declinaue/
rūt sil' inutiles facti sunt. Et alibi: Oēs q̄ ve
nerūt añ me fures fuerūt et latrones. et Pau/ Joan.x.
lus ad Cor.inqt: Oib[us] oīa fact[us] sum vt oēs j.Cor.ix
lucrifacerē. et ad Phil'. Oēs eñ q̄ sua sūt q̄ Phil.ij.
rūt: nō q̄ iesu chri. Hec Hiero. Ecce g ꝙ au/

toritates p̄dicte q̄ntūcūq; gnāl'r loq̄nt non
debēt intelligi d btā v̄gine:nō obstāte t'mio
vl'i. Opter em̄ ip̄as glosare sic̄ z ceteras q̄s
refert Hiero.in p̄dicta epl'a. Glosant āt sic:
Oēs decliauerūt.s.q̄ mādata diuina fuare
noluerunt. Oēs q̄ venerūt añ me fures fue
rūt z latrones.s.q̄ a me missi nō fuerūt. Oi-
bus oīa factus sum.s.q̄ f'm deū fieri potue-
runt. Oēs q̄ sua sunt q̄rūt:nō q̄ Jesu chri.s.
q̄ sūt a charitate sep̄ati. Propheta etiā Ps
cxv.inq̄t: Oīs hō mēdax.s.nisi ei⁹ eloq̄a a spi
rituscto p̄cedant. Ille ḡ auctes q̄ oēs pecca
uerūt in adā z pctm̄ origiale ɔ̄xerūt: exponē
de sunt.s.q̄ nō p̄ diuinā grām fuere p̄serua-
ti:s; ab adā f'm cōem cursum z legē ex īordi
nata ɔcupiscētia z libidie p̄entū cū carentia
diuie gr̄e z iusticie original' sūt p̄pagati. Nō
āt loquunt d p̄pagat; ab adā f'm legē p̄uile-
giatā nec de p̄uat; ab origiali pctō p̄ grām
p̄ueniente:sic fuit btā v̄go Maria. Et q̄ di
ctas oēs auctates opteat glosare. Probat:
Nā si sine aliq̄ glosa z limitatione voluerit
eas q̄s exponere:necesse erit dicere q̄ chr̄s q̄
z ip̄e ex adam p̄pagatiōe descēdit:pctm̄ origi
nale ɔ̄xit/q̄ d eēt hereticū p̄fiteri. Si ḡ o in-
deuote z impugnator imacl'ate ɔceptiōis vt
in heresim nō labar; vis auctes illas glosa-
re:eq̄uem⁹ in glosando lāceas: z de pari p̄ce
dam⁹. Tu inq̄es: Oēs peccauerūt in Adā;
p̄ter chr̄m p̄ nām. Et ego dicā: z p̄ter btā; v̄
ginē p̄ grām. ¶ Sciēdū ē ḡ q̄ orō vl'is ve-
rificat etiam dato q̄ vna p̄sona vel due aut
tres nō comp̄hēderent sub ea. vt nota.in.l.
int oēs.ff.q̄ satis.co.vbi glo. Fac̄ tex.in c.j.d
ɔsti.dicēs canōes custodiēdos ab oib;. vbi
glo.excipit papā z imp̄atorē. Fac̄ etiā glo.in
c.si p̄o.d sen.ex.z in.l.j.C.cōia de le. Et h̄ p̄t;
Ecci.xl.vbi dr: Oia q̄ d t'ra sunt in t'ram cō-
uertent:z t̄n btā v̄go z Joānes euāg.nō sūt
in t'ram ɔuersi. Et Matth.xj.dr: Nemo no
uit filiū nisi pr̄:z t̄n etiā spūsctūs eū nouit.
Et sil'r dr.j.ad Cor.xv. Oēs q̄dē resurgem⁹.
z t̄n btā v̄go nō resurget: cum sit gl'ificata ī
aīa z corp̄e sup̄ choros angelo; : vt dicet.j.
in trac.assumptiōis. Itē illa v̄ba: Ois vtri-
usq; sex⁹ z c̄.de pe.z re.c.oīs.verificant:etiā;
dato q̄ aliq̄s sit exempt⁹: q; papa nō ligat p̄
illd capl'm. vt ibi dr Anto.de butrio. Sil'r
illa vl'is. Quicq̄d ligaueris sup̄ t'rā z c̄. q̄ ha
bet Mat.xvj.z in c.solite.d ma.z obe.limi-
tat.s.claue non errante. vt in c.l'ras.de resti.
spo.z ibi glo.ordinaria z doctores. Fac̄.l.vt
ḡdatim.§.sed si lege.ff.de mu.z bo.vbi orō
vl'is restringit ad idoneos z aptos compre-
hendi sub ea. Et ad idem est.c. dilecto. et ibi
glo.de sen.ex.li.vj.et.l.j.§.lex falcidia.ff.ad
l.fal. Faciūt notata p̄ Bar.in.l.j.§.nuncia-
tio.ff.de op.no.nū.z p̄ glo.in.l.emancipari.
ff.de adop. sil'r absurditas fac̄ legē restringi
vt inq̄t Bar.in.l.furti.§.pact⁹;.ff. d his qui
no.ifa.z t'min⁹ vl'is n̄ distribuit vl'r q̄ ad il
los ex q̄; distributōe r'sultaret abson⁹ itell's.
ar.in c.solite.in p̄n.de ma.z obe. h̄ aūt eēt in
cāu nr̄o. Valde em̄ absonū eēt z incōueniēs
q̄ btā v̄go fuisset originali vicio macl'ata: vt
patuit s.ser.ij.p̄te.vl. Itē vt dicūt theologi
in.j.dis.xlvj. t'minus vl'is h; q̄nq; distribu
tionē accōmodatā f'm cōem vsum loq̄edi.
vt p̄t; Joan.j.vbi dr: Illuminat oēm hoie;
venientē in hūc mundū.i.f'm Aug.m. null's il
luminat in mūdo nisi p̄ ip̄m:mlti t̄n indis-
positi ad grām nō illūinant. Et ita distribu
it t'minus vl'is in cāu nr̄o:vt.j.patebit. Di-
cunt etiā theologi vbi s. q̄ t'min⁹ vl'is q̄nq;
nō distribuit p̄ singul' gene;:sed p̄ generib;
singulo;. vt ibi:oīs lapis p̄ciosus op̄imētū
tuum. Ezech.xxviij. Et sic nō sp̄ comp̄hēdit
singl'os gener; vel spēi cuius fit distributio
Preterea dicere possum⁹ q̄ oīs regl'a q̄ntūcū
q; gnālis plerūq; patit exceptionē.l.nam q̄d
liq̄de.§.fi.ff.de penu.le.l.cogi.§.inde q̄rit.
ff.ad trebel.et.§.vt aūt.in aut.de nō ali.aut
p̄.re.ec.col.ij.d q̄ vide p̄ Dynū ī c.j.d re.iu.
li.vj.z p̄ doc.in.l.j.et in.l.oīs diffinitio.ff.d
eodem ti. Ad h̄ etiam faciunt dicta p̄ Tho.
in.iij.p̄te sum.q.xxvij.ar.j. in r̄nsione ad 2m
argumentū. vbi arguit q̄ btā v̄go non fuit
sanctificata añq; nata:p̄ Aug.ad Dardanū
ita dicentem: Sctificatio q̄ efficimur tēplū
dei non nisi renato; est:igit btā v̄go nō fuit
sanctificata añq; nata:q; renasci p̄supponit
nasci. Et r̄ndet Tho. q̄ Aug⁹ loq̄t f'm legē
cōem:f'm quā nō regenerant aliq̄ p̄ sacr'a ni
si p̄us nati. Cui legi de⁹ potentiā suā nō al-
ligauit q̄n aliq̄b; ex spēali p̄uilegio grām su-
am conferre posset añq; nascant. Vn̄ Gen.
iij.dixit ml'ieri p̄me in p̄sona oim. In dolo
re paries filios: z t̄n hec lex gnālis z cōis nō
est v̄ificata in btā v̄gine:q̄ cum gaudio z le-
ticia dn̄m p̄turiuit. Et iō sil'r est dicendū de
lege originalis peccati. Vn̄ in tract.de cōce-
ptione v̄ginis dic̄ mgr̄ Petrus aureoli de
mente bti Aug;. q̄ excipienda est btā v̄go a
regulis gnālibus q̄ non ɔueniunt sanctita-
ti eius z singularitati gr̄e sibi collate: marie
de maternitate dei. Hoc autem p̄bat p̄ di-
ctum eiusdem Aug.q̄ gnāl'r loquit in lib.d
bap.p̄uulo;/dicens: q̄ omnes quotq̄t fue-
runt vel sunt vel erunt p̄ quotidianis defe-
ctib; indigent dicere orōnem dn̄icā.s.dimit-
te nob debita nr̄a/q̄d tamen non potuit esse
ve; in btā v̄gine: q̄ nunq̄; aliquod actuale
pctm̄ commisit. Orō ḡ q̄ntūcūq; gnālis nō
semp̄ v̄ificat in oib;. Vn̄.j.ad Tim.ij.dicit
De⁹ vult oēs hoies saluos fieri: z ad agniti
onem veritat; venire. z t̄n non oēs saluant.

Margin notes:
Expositio auctoritatū.
De expositionibus vl'ib;
Argumētū Tho.
B Orō general' nō verificat sp̄ d oib;.

Siſr Aug. in li. ꝺ fide ad Petꝝ ꝺt: Firmiſ
ſime tene ⁊ nullaten⁹ dubites oib⁹ hoib⁹ bo
nis ⁊ mal' reſurrectionem carnis in aduētu
dñi futurā eſſe cōem. et tñ hec gnāl'r locutio
nō cōphendit btām ꝟginem q̄ reſurrexit ī
aīa et corpe. Eaꝓpt' exponit Nico. de ly. ſu
ꝑ dicto c. ad Titū. ij. et Tho. ⁊ alij theologi
in. j. di. xlvj. ꝙ ille t'minus vl'is non diſtribu
it p ſingul' generꝝ: ſed ꝓ generib⁹ ſingulorū.
Qꝺ etiam ſepe facit ſm iura. vt ptꝫ in c. ſiqs
oēm. j. q. vij. ⁊ in c. ml'ier. xv. q. j. et in c. cum
humilitat'. xxij. q. ij. et in c. nam ꝯcupiſcenti
am. de ꝯſti. Item dicunt theologi vt s̄. ꝙ ſic
in ill' ꝟbis Pauli eſt diſtributio accōmoda-
ta. ſ. ꝙ nullus ſaluat' niſi deus velit. Ita hec
vl'is: oēs peccauerunt in Adā exponit'. i. nul
lus ꝯxit pctm̄ originale niſi q̄ ab adā deſcen
Generalꝭ dit. Preterea clauſula gnālis non refert' ad il
clauſula licita. l. ſi ꝓcurator. ff. de ꝯdi. inde. et. l. Pau
nō refert' lus. ff. ad muni. et c. j. ꝺ iureiu. li. vj. ⁊ ibi Ar
ad illici- chi. et. xxxv. q. ix. c. qꝺ q̄s. et. xxij. q. iiij. c. ij. Il
ta licitū aūt fuiſſꝫ ꝙ fili⁹ btē ꝟgis nō p̄ſeruaſſꝫ
eam ab original' pctī dāno ac infamia: vt ꝓ-
batū eſt s̄. ſer. j. ꝑte vl. ḡ illꝺ decretum gene-
rale ⁊ lex gnālis de ꝯhendo originali pctō: n̄
dꝫ includere btām ꝟginē: maxime q: in gnā-
litate nunq̄ꝫ cōphendunt' ea q̄ veriſil'e eſt
quem non fuiſſe conceſſurꝝ. l. obligatione ge
nerali. ff. de pig. ſic eſt in cāu nr̄o. Item quia
vl'is qn̄ fit aliqꝺ p̄mordiale ſtatutū nō oīa
cōphendit ſm Bal. in. l. omnes. C. ſine cē.
vel re. Item q: in vl'i ſtatuto non cōphen
dit' p̄ſona loquent': ſm Bar. in. l. j. ff. ꝙ q̄ſqꝫ
iu. et ꝓbat' p. l. inq̄ſitio. vbi glo. C. ꝺ ſolu. Cū
ḡ Auguſta gaudeat p̄uilegijs imꝑatoris. l.
p̄nceps. ff. de legi. et m̄r p̄uilegio filij. l. inſo-
lidū. C. ꝺ falſis. ſequit' ꝙ btā ꝟgo nō intelli-
git' cōphendi ſub hoc ſtatuto. Ad ꝯfirma
tionem etiā p̄dictorꝝ adduci pōt illud qꝺ ꝺr
Hiere. vj. ſcꝫ Oēs auaricie ſtudent. et. viij.
Oēs auariciam ſectant': qꝺ tñ ad chr̄m ⁊ bea
tam ꝟginem nefas eſt referre. Item Marc.
ix. dic̄ ſaluator: Oīa poſſibilia ſunt credenti
Et. xj. Omnia q̄ orantes petitis fient vobis.
qꝺ vtrūqꝫ reducit gloſa ad ea que expediūt
ſaluti: et non ad alia. Item Joan. xij. dixit:
Omnia traham ad meip̄m: ⁊ tamen nō tra
hit infideles ⁊ blaſphemos. et Mar. vl. in-
q̄t: Predicate euangeliū omni creature. qꝺ
B tamen ſm Greg. ad hoīes ſolum refert'. Itē
Ps̄. ait: Exaltatum eſt nomen eius ſol⁹: et
tñ nomē btē ꝟgis exaltat' ꝑ gr̄am. ⁊ volunta
tem dei. Inſuꝑ idem ꝓpha canit deo dicēs:
Tu ſolus laborem ⁊ dolorē ꝯſideras: cū ta-
men multi miſericordes idem cōſiderent. j.
q̄ꝫ ad Corꝝ. vj. dic̄ Paulus: Omnia mihi li
cent: et tñ non licebat ei armis militare ſeu
aliq̄d ꝓhibitum et malum agere. Ex quib⁹
omnib⁹ ptꝫ ꝙ locutio general' ſepe ē limitā-
da: et tm̄ ad licita ⁊ congrua referenda ac re
ſtringenda: et ſic eſt in caſu nr̄o. ¶ Ad auto
ritatē aūt Salomonis dicent': ꝙ vnum vi-
rum de mille reppꝑit. ſ. ſine pctō: mulierē ꝟo
nullam. Dico ꝙ loquit' ꝟitatem: q: ſol⁹ chri
ſtus fuit ſine pctō ip̄o iure ⁊ ꝑ ſue excellenti-
am nature. Maria ꝟo ꝑ gr̄am filij ſui ⁊ ſpe
ciale p̄uilegium: vt oſtenſum eſt s̄. ſer. j. ꝑte
iij. Et ita rn̄det' ad omnes ſil'es auc̄tes dicē
tes ſolum chr̄m fuiſſe ſine pctō. Nullus em̄
alius vir nec aliqua ml'ier fuit impeccabilis
ꝑ nām. Simil'r ſi exponat' dictuꝫ Salomo
nis ꝙ repperit vnum virꝝ ex mille. ſ. bonuꝫ:
ml'ierem ꝟo nll'am. Dico ꝙ hoc dixit iꝺo: q:
chr̄s ſolus fuit homo et deus: ⁊ ꝯñter ſolus
dici pōt bonus/ q: nemo bonus. ſ. ꝑ eſſentiā
niſi ſolus deus. Mat. xix. et Lu. xviij. Ma
ria ꝟo non ꝺr bona ꝑ eſſentiam: ſed ꝑ ꝑticipa
tionem bonitatis dei et ꝑ p̄ſeruationem ſin-
gularem. Ad omnes etiam illas auc̄tes ge- Oīones
nerales dicentes ꝙ nll'us vl' nemo fuit ſine vl'es ne-
pctō p̄ter chr̄m: rn̄det' ꝙ t'mini negatiui nō gatiue
ſemꝑ oēs negant nec excludunt. l. nemineꝫ.
vbi glo. C. ꝺ ſa. ſan. ec. q̄ allegat. l. fi. §. pe. ff.
de mu. et ho. In omnib⁹ em̄ caſib⁹ in q̄bus
orō vl'is affirmatiua reſtringit': etiam nega
tiua extendit' ꝯcurrentib⁹ eiſdem rōnib⁹. Et
iō etiam ad oēs illas auc̄tes dicentes ꝙ tm̄
chr̄s vel ſolus filius dei fuit ſine pctō: rn̄det'
ꝙ iſte dictiōes taxatiue nō excludunt eq̄pol
lens: ſm Paulum de caſtro. ꝯſilio. ccxcvj. ī
ſil'i. Fac̄ ad h̄ tex. in. l. j. ff. ſi menſ. fal. mo. dix.
vbi ſi ꝯueniat' ne q̄s teneat' niſi ꝺ ſolo dolo.
venit tamen etiam lata culpa. Ad qꝺ etiā fa
cit textus in. l. fi. C. de reuo. do. et in. l. ob. es.
C. de p̄di. mi. Itē dictio taxatiua non exclu-
dit alium caſum habentem ſil'em rōnem. l. Dictio
cum p̄tor. iūcta glo. ff. de iudi. Item ad oēs taxatiua
gnāles locutiones tam ſcp̄ture q̄ꝫ doctorꝫ
pōt rn̄deri ꝙ generi ꝑ ſpēm derogat'. l. in to-
to iure. ff. de re. iu. et c. generi. co. ti. li. vj. ⁊. l.
doli culpa. ff. ꝺ ꝟ. ob. Beata igit' Maria ſpe
ciali p̄uilegio preſeruata ab illa generalitate
contrahendi originale peccatum fuit exem-
pta. et ideo ipſi ꝟgini gl'ioſe dixit deus illud
Heſter. xv. Noli metuere: non morier': nō
enim ꝓ te/ ſed ꝓ omnib⁹ hec lex conſtituta ē.
Ip̄a nāqꝫ virgo exempta fuit ab illa lege ge
nerali: ꝑ regulam illam q̄ ait: Qui a lege pri
uata ducit' nulla ratio exigit vt a lege publi
ca conſtringat'. c. due ſunt. xix. q. ij. Et ſic ptꝫ
ſol'o p̄mi argumenti generalitatis. ¶ Quo E
ad ſcꝺm argumentum quod ꝺr ſpēalitatis: Ad 2m ar
dico ꝙ ſi aliquod dictum ſacre ſcripture vl' gumētū
doctorum reperiat' in quo btā ꝟgo ab origi
nali pctō ſanctificata ſeu purgata vl' libera
ta noiet': eſt rn̄dēdū vt s̄ diximus ſer. j. ꝑte. ij.

in rñsione vltimi argumenti. Vl' dicas q vt
ait Aug⁹ sup Lu. tāta pctā dʒ q̇s cōmisisse a
q̄nt ꝑ diuinā grām ꝛ ꝟtutē fuit p̄ſuat⁹: qꝛ
non solū attendit qḋ est/ſʒ etiā qḋ eē pōt: eo
q euent⁹ sunt in ꝯsideratiōe. l. pr̄ filio. ff. de
here. insti. l. ait facta. §. euent⁹. ff. de penis. et
§. posteriores. instit. q. mo. testa. infir. text⁹ ē
in. l. gnāl'r. §. si libero homi. ff. de fideicō. li.
Beata igit ꝟgo iō dʒ ab originali pctō scrifi
cata aut purgata vl' libata seu redempta: qꝛ
radical'r fuit in ea habilitas ad ꝯhendum
illḋ: et ꝯxisset nisi ꝑ diuinā grām p̄ueniente
fuisset p̄ſuata. Nam etiam nos dicimur re-
dempti a morte eťna ꝑ passionē chr̄i in qua
actu non fuim⁹: sed qm̄ in ipam laberemur
si non p̄ſuaremur/aliq̇s etiam a furca dʒ re
dimi: lʒ adhuc nō sit app̄hensus nec iudica-
tus vl' suspensus: qn̄ p̄ſeruat ne suspendat:
vt ait Petrus ḋ cādia in trac. ḋ ꝯceptiōe btē
ꝟgis. Talib⁹ ergo locutionib⁹ sepe vtit scptu
ra sacra. vn̄ ps. ait: Veꝝ tn̄ de⁹ redimet ani-
mā meā de manu inferi. Et iterū. Saluasti
me a descendentib⁹ in lacū ꝛc. Et Prouer.
xxiij. dʒ illi q̇ corripit ꝓximū: animā ei⁹ ḋ in-
ferno liberab: in q̄ tn̄ nunq̄ fuit. Et h̄ etiā
mō p̄nt solui dicta sanctoꝝ doctoꝝ asserēti-
um ipam ꝟginem in pctō originali ꝯceptā.

D Solutō auctatis Anselmi — ¶ Ad auctem ꝟo Anselmi vltra p̄dicta re-
spondeo q illa ꝟba fuerūt a q̄dam maligno
ꝛ ꝟginee puritat aduersario maliciose ad-
dita ꝛ Anselmo ascpta: ſm Sco. in. iij. di. iij.
Qḋ parere pōt: qꝛ Anselm⁹ in p̄cedentib⁹ et
in seq̄ntib⁹ affirmat btām ꝟginem sine pctō
ꝯceptam. Vel pōt rñderi q illa ꝟba non fue
runt ipsius Anselmi: sed cuiusdā ei⁹ discipu
li ipm Anselmū interrogant. Dictus em̄ li
ber ꝓcedit ꝑ dialogum. Vel dicendum ē q
illa ꝟba dixit Anselm⁹ inq̇sitiue ꝛ disputati
ue: sic̄ ꝛ nos facimus arguētes ꝯ ꝯceptionē:
ꝛ ponentes ea q̄ dici possent ab impugnato
rib⁹ ꝟginee puritat: queadmodū etiā facit
Salomon q̇ in lib. Eccs dʒ multa in ꝑsona
fatui: ꝛ m̄lta in ꝑsona sapient: ꝛ m̄lta falsa
ꝓponit. Et ita fac Ans. non dicendo p̄dicta
ꝟba affirmatiue ꝓ ꝟitate: alit ꝯdiceret sibij-
psi. Nam oppositum tenuit: vt visum ē ser.
p̄cedenti. pte vl. et etiam patebit. j. ſmone se
quenti. Jō ꝑ illa ꝟba non voluit oñdere ma
riam in originali pctō conceptam: ꝛ filiū dei
non: sed voluit oñdere differentiā int conce
ptionē m̄ris ꝛ filij. s. q chr̄s fuit conceptus a
Maria sine pctō carnal' delectatiōis. Ma
ria aūt nō sic: sed cū delectatione ꝯcupiscen-
tie parentū. Nō debem⁹ ergo inherere ꝟbis/sed
poti⁹ menti loquent. vt ait glo. iij. in c. para-
tus. xxiij. q. j. qꝛ si sola ꝟba intueamur: neq̄
q̄ chr̄s p̄ceptum suū impleuit: q̇ nō prebuit
ꝑcutienti maxillā: vt dʒ Aug⁹ in eod c. para

tus. in p̄n. et in c. humane. xxij. q. v. dʒ: q nō
dʒ aliq̇s ꝯsiderare ꝟba: sed volūtatē ꝛ inten
tionē: vt etiam hr̄ in c. p̄terea. et in. c. intelli-
gentia. ḋ ꝟ. sig. et in. l. iij. C. ḋ libe. p̄te. vl' ex-
he. Fac ad h̄ qḋ inq̇t Hierony. sup epl'a ad
Gal'. et ponit i c. marchion. j. q. j. di. Nec pu
tem⁹ in ꝟbis scptura ꝝ eē euangeliū/ſʒ i sen-
su: nō in ſmonū folijs/sed in radice rōnis.
Hec ille. Sensus ergo magis attendi dʒ q̄ ver-
ba: vt ꝓbat ꝑ. l. scire leges. cū duab⁹ seq̄nti-
bus. ff. de legi. ꝛ notat in. l. q̄uis. et ibi glo.
fi. ff. de in ius vocan. et in. l. et siq̇s. §. Idem
labeo. et ibi glo. in ꝟbo/imitari. ff. de reli. et
sump. fu. et. l. nō dubiū. et ibi glo. ij. C. de le-
gi. ꝛ ꝑ Bar. in. l. scire oportet. §. oportet. ff. de
excu. tu. ꝛ ꝑ glosam ꝛ Cynum in. l. j. C. q̄ sit
longa ꝯsue. ꝛ ꝑ Dynum in c. fi. ḋ re. iu. li. vj.
¶ Ad auctem mgr̄i rñdeo q non dʒ btā ꝟ- — Solutō auctatis Mgr̄i.
ginem pctm̄ originale formal'r ꝯtraxisse: sed
eam a ſpūſctō in illam p̄ueniente prorsus a
a pctō purgatam ꝛ a fomite pcti libatam. qḋ
exponendū est vt s̄ dixi in p̄n° rñsionis hui⁹
scḋi argumenti. ¶ Ad illḋ ꝟo qḋ inq̇t btūs
Tho. est dicēdū vltra p̄dicta q ipe alibi cō
tradicit: vt in ser. sequenti dicet: qn̄ autē q̇s
dic opposita: eius dictum non dʒ admitti. l.
vbi repugnantia. ff. ḋ re. iu. Dicunt tn̄ q̇dā
q btūs Tho. ꝓus commentauit sup. iij. sen
tentiaꝝ q̄ sup. j. qḋ commētū dimisit poste
rius rōne maioris subtilitatis in eo ꝯtente.
Non ergo valet argumentū si dicat: positus ē
in ordine formali p̄m⁹ liber: ergo illum ꝓus cō-
mentat⁹ est: qꝛ sil'e videm⁹ in legib⁹ vbi vna
lex p̄cedit i ordie aliā ꝛ tn̄ illa q̄ p̄cedit ē facta
post illā cui p̄ponit. sic ptʒ in lib. codic: vt in
quit glo. in. l. vnica. §. primis. C. de nouo co.
ꝯfir. tal' em̄ ordo scp̄ture non attendit. l. nec
enim. vbi Bal. ff. de solu. Sil'e etiam hui⁹
videmus: q lʒ institutiones sint p̄me i scho
lis ꝛ facte ꝓ iunioribus: tamen post libros. ff.
ꝛ Codicis edite sunt. ꝛ Accursius illas vlti-
mo loco commentatus ē ſm oēs doct. Et iō
glose ibi sunt pinguiores. Et sil'r fecit beat⁹
Tho. vn̄ posterius scribens sup p̄mo: retra
ctauit et emendauit illud qḋ dixerat sup. iij.
In dubio em̄ p̄ſumit doctor tenere illā opi-
nionē quam vltimo loco ponit: vt ait glo. in
l. q̇ filiū. §. sabin⁹. ff. ad trebel. j. Nā posterio-
ra p̄orib⁹ derogant. §. posteriore. insti. quib⁹
mo. testa. ifir. et. l. pacta nouissima. C. ḋ pac.
et. l. iudex. ff. ḋ re. iu. Et sil'r retractauit idē i
expositione sup Aue maria. de q̄ dicet in ser.
seq̄nti. pte. iij. Dicunt etiam nōnulli q btūs
Thom̄. sup. iij. locut⁹ est vt doctor ꝯsideran
do ꝯceptionē ſm cōē cursum nāe: ꝛ decretū
dei gnāle. In alijs ꝟo locis in quib⁹ tenuit
btām ꝟginem fuisse immunē a pctō origina
li: locutus est vt deuotus cōsiderādo legem

spēalem ꝛ ꝑuilegiū mr̄is dei ꝑ grām filij sui
illi ꝯcessum. Sic in sil'i dicimus ꝙ aliqñ iu
dex iudicat ꝫm allegata ꝛ ꝓbata velut iudex
.l. illicitas. in. §. ṽitas. vbi glo. ff. ð offi. ꝑsi.
Aliqñ ṽo vt ꝑuata ꝑsona ꝫm ꝯsciam. l. si in/
E terruptione. ff. fini. regū. ¶ Ad auctes aūt
Solutō q̄rundā sctōꝝ q̄ꝝ dicta sunt ab eccl'ia appro
auctatū bata: q̄ dicūt specifice ꝙ btā ṽgo ꝯxit pctm̄
doctoꝝ. oꝛigiale: rñdeo ꝙ qñ repiunt̄ aliq̄ dicta san/
ctoꝝ ab inuicem discordātia: ita ꝙ includūt
ꝯdictoꝛia: que sil' non pñt esse vera: qꝛ de q̄/
libet dꝛ esse vel non esse: ꝛ ð nll'o ambo siml'
vt dic̄ Aristo. in postp̄dicament. et. iiij. me/
taph. Tunc lꝫ dicta talium patꝝ sint ab ec/
clesia autenticata vl' non reprobata: vnicui/
qꝫ est licitum tenere qð recti⁹ eē putat: qꝛ cuꝫ
nō possit aliq̄s obligari ad ꝯfitendū ꝯdicto
ria: ꝛ nll'm eoꝝ dictū est reprobatū: vtrūqꝫ
dꝛ autenticū: inq̄ꝫtum nō ꝯtinet aliq̄d ꝯ fi/
dem: ḡ qð magis placet teneri pōt. Et in tali
cāu ṽificat̄ illð qð dꝛ ad Rom. xiiij. Unus/
q̄sqꝫ in sensu suo abundat. Et idem hr̄ in .c.
vtinam. lxxvj. dis. Uerificat̄ etiam illa alia
snīa: Quot capita tot snīe: vt dꝛ in c. cū in sa/
cris. de ꝯse. di. iiij. Et h̄ est qð inq̄t Aug⁹ i li.
Ench. ꝛ ponit̄ in c. in q̄bꝫ. xxij. q. ij. di. In q̄bꝫ
rebꝫ nihil interest ad capescendum regnū di
vtꝝ credant̄ an non: ꝛ vtrū vera putent̄ aut
falsa: in his errare ꝛ alið ꝓ alio putare: non
est arbitrandū esse pctm̄: aut si est mīmū es/
se atqꝫ leuissimū. Et Anſ. lib. j. Cur deus hō
ca. xv. ait: In ill' rebꝫ de q̄bꝫ diuersa sine peri
culo sentiri pñt nll'm puto anime pericl'm si
sic exponimus diuina dicta: vt diuersis sen
tentijs fauere videamur: nec arbitroꝛ repre
F hendi debere. ¶ Cum igit̄ int̄ doctores ꝛ sā
ctos fuerit sepe diuersitas opīonum. Nam
Hiero. ꝛ Greg. vident̄ tenere ꝙ Salomon
sit damnatus. c. salomon. xxxij. q. iiij. et .c. si
em̄. ṽ. Salomon. de pe. disti. ij. Amb. aūt ꝛ
Aug⁹ vident̄ tenere ꝙ sit saluus et q̄dā etiā
alij doctores: q̄s in gnāli refert glo. in d. c.
salomō. Sil'r sanctus Aug⁹ in epl'a ad Hie
ro. tenet ꝙ Paulus rōnabil'r Petꝝ rep̄hen/
dit: vt ip̄e ait ad Gal'. ij. Hieronym⁹ aūt su
ꝑ epl'a ad Gal'. dic̄ ꝙ peccauit: ip̄m q̄ erat ca
put apl'oꝝ rep̄hendendo. Item int̄ Aug^m ꝛ
Hiero^m fuit magna ꝯtrouersia de cessatio
ne legalium et diuerse opīones: vno tenente
ꝙ cessauerunt. s. Hiero°: alio ṽo econtra di
cente. s. Augustino. de q̄bꝫ tractat Scot⁹ in
iiij. dist. ij. q. iiij. ꝛ Alexander de ales in. iij.
In opīo/ ꝑte sum. in tract̄. ð cessatione legalium. Iō
nibꝫ q̄libꝫ haꝝ opīonum ꝛ sil'ium q̄libet sequi pōt illaꝫ
pōt seq̄ q̄ q̄ sibi videt̄ melioꝛ: vt determinat Tho. in q̄
sibi videt̄ dam q̄stione de q̄libꝫ ꝛ Henr̄. de Gandauo
melioꝛ in. iiij. q̄libeto. q. xxxiij. Nec peccat qui tenen
do vnam opīonem reprobat aliam. Sil'e di

cimus ꝙ qñ lex habet varios intellect⁹ vnus
q̄sqꝫ intellectus pōt capi: dummodo ꝓbet̄ ꝑ
alias rōnes. vt inq̄t Bar. in. l. i ambiguo. ff.
de re. du. Dr̄ etiam ꝙ faciens ꝯ decretalem
aliquam habentē varios intellecus: nō pec/
cat. vt notat̄ in c. capellanus. de fer̄. Ad p̄di
cta facit illud qð Aug. in c. negare. ix. di. de
suis operibꝫ ait: Negare non possum nec de
beo sic̄ in ip̄is maioꝛibꝫ ita mil'ta esse in tam
multis opusculis meis: que pñt iusto iudi/
cio ꝛ nulla temeritate culpari. Facit etiā ad
h̄. c. noli. et c. neqꝫ. eadem dist. vbi idem Au/
gustin⁹ inq̄t: Neqꝫ q̄rumlibet disputatiōes
q̄ꝫuis catholicoꝝ laudatoꝝ hominuꝫ velut
sc̄pturas canonicas hr̄e debemus: vt nobis
non liceat salua honoꝛificētia que illis debe
tur hoībꝫ aliq̄d in eoꝝ sc̄ptis reprobare aut
respuere: si foꝛte inuenerimus ꝙ alit̄ sense/
rin●q̄z ṽitas habet diuino adiutoꝛio: vl' ab
alijs intellecta: vl' a nob. Tal' ḡ sum in scri/
pturis alioꝛū quales volo esse intellectoꝛes
meoꝝ. Hec ibi. vbi glo. ait: Nō eoipso ledit̄
fama alicui⁹ ꝙ reprobat̄ testimoniū suum.
ex̄ de excep. c. deniqꝫ. Quia ḡ ꝯ dicta p̄dicto
rum sanctoꝝ tenentiū ꝯ ꝯceptionem btē ṽgi
nis sunt dicta alioꝝ sanctoꝝ ꝛ doctoꝝ tenen
tium ꝯtrium que foꝛtioꝛibꝫ innitunt̄ rōnibꝫ:
vt pꝫ ex dictis in ꝑmo ꝛ scðo ſmone i parti
bus vltimis: et. j. dicet̄ in sequentibꝫ ſmoni
bus. Ideo conuenient̄ possumus dicta p̄di
ctoꝝ puritatem ṽginis impugnantiū repro
bare. Ait enim Aug⁹ in epl'a ad Uincentiuꝫ
de sc̄pturis sanctoꝝ doctoꝝ. Tale gen⁹ scri
pturaꝝ a sc̄pturis diuis distinguendum ē:
non enim ita in eis testimonia ꝓferunt̄ vt ꝯ/
rium sentire non liceat. Et idem in c. ego. ix.
di. inq̄t: Ego alios ita lego vt q̄ntalibꝫ san/
ctitate quantave doctrina polleant non ið
veꝝ putem / quia ita senserunt: sed qꝛ mihi ꝑ
alios autoꝛes vel canonicas aut ꝓbabiles
rōnes: qð a vero nō abhoꝛreat ꝑsuadere po/
tuerunt. Hec ille. Non ḡ oēs sanctoꝝ opini G
ones tenende sunt / qꝛ aliqñ errāt. Uñ vt reci
tat Aug⁹ in li. de vnico baptismo. sanct⁹ Cy
pꝛian⁹ doctoꝛ et martyr in hunc erroꝛem la
psus est vt crederet baptizatum factū post/
ea hereticum si ad fidei ṽitatem redeat iteꝝ
debere baptizari / qð tñ est ꝓhibitū. vt in .c.
nullus. et c. rebaptizare. de ꝯse. di. iiij. Hie/
ronymus q̄ꝫ dixit ꝙ habens vnā vxoꝛē ante
baptismū ꝛ aliam accipiens post: non est bi
gamus: vt dꝛ in c. vnius vxoꝛis. xxvj. di. Qð
impꝛobat Aug⁹ in c. acutius. et in c. sequen/
ti. eadem dis. Quandoqꝫ em̄ bon⁹ doꝛmitat
homer⁹: vt dꝛ in cōi ꝓuerbio. et recitat glo.
in c. si q̄s cum nouerca. xxxij. q. vij. Et fuit di
ctum Horacij in poetria. Et ad h̄ etiā addu
ci pōt illud qð inquit Plini⁹ li. vij. natural'

historie.ca.lxiiij.di. Nemo mortaliũ oĩbus horis sapit. vñ z Nathan pphã dixit ad Dauid.ij. Reg.vij. Fac q̃cũq3 in corde tuo sũt q2 dñs tecum est. et putabat veꝝ dicere: q2 erat pphã. Et tñ de9 dixit ↄ̃triũ.s. vt Dauid ñ edificaret domũ dei sicut cogitauerat: sed Salomon fili9 eius. Sepe ḡ deus celat aliq̃d vni sancto vt postea cum tẽpe illud alteri mirabiliter reuelet. Et ita factũ est de assumtione btẽ ṽginis Marie: de q̃ antiq̃ tempore multi dubitabãt nõ credentes ipam fuisse assumptã in aĩa z corpe. Uñ z Diero. in ser. ad Eustochiũ dubitatiue loquit᷑: z ñ audet determinare. et tñ postea eccl'ia approbauit opinionẽ verã.s. q in aĩa z corpe assumpta sit: vt inq̃t Host. z Joan. an. z Anto. de butrio in c.fi. de ferijs. et Inno. in ca. ne innitaris. de cõsti. Et hanc opinionẽ multis argumẽtis pbauit Aug. in ser. de assumptiõe ṽginis. Et ita fuit de conceptiõe eiusdẽ virginis. Quosdã eñ doctores pmisit deus titubare vt studiosi9 vacarẽt speculatiõib9. c. fi. xxiiij. q. vi. et etiã vt postea mirabili9 innotescere faceret innocentiã matris sue p supnas reuelatiões et pdigia multa. Et hoc pñdixit ĩ spũ Ps̃.q̃ ait ps̃.xxviij. Reuelabit domin9 cõdensa z ĩ tẽplo eius oẽs dicẽt gl'iaz.

Cui opinioni sit standũ.

¶ Quia igit᷑ illi opinioni standũ est q̃ plurimoꝝ testimonio comprobat᷑.l.j.ff. de officio q̃sto. et cõioꝛ opinio est tenẽda. vt in.l. arbletas.ff. de his q̃ no. infa. z.l. int᷑ oẽs.ff.q̃ satis. co. nisi illa cõis opinio notorie falsa esset: vel notabiliter de falsitate cõuincatur.l.j.§. sed neq3.C.ð ve.iu.enu. et quod notat glo. in c. iij. de cõsuc. hoc aũt esset in casu nostro si q̃s diceret ↄ̃triam opinionẽ esse cõmuniorem. q2 notabiliter conuinci põt de falsitate. vt patz ex supradict̃: z etiã melius patebit in sequẽtibus. Jdeo cum pro rei veritate opinio de ĩmaculata conceptione sit cõmunioꝛ: vt infra patebit in parte seq̃nti: tenenda est et ab omnib9 amplectenda. ¶ Preterea p̃suppo sito sine p̃iudicio veri: q opinio contraria a pluribus doctoꝛib9 affirmaret᷑: nõ tñ est tenenda. sed ista q̃ melioꝛib9 innitit᷑ fundamẽtis. Plerũq3 eñ euenit vt is q̃ inter ceteros debilioris esse videt᷑ autoꝛitat̃ fortiore vtatur ratione: vt ð3 in.l.j.§. sed neq3 ex mltitudine. C. de ve.iu.enu. de quo textu facit magnum festũ Panoꝛ. in c.j. de consti. addens q paruulis z humilib9 de9 secreta reuelat. Faciũt ad p̃dicta ea que notat idez Panoꝛ. in c. ne innitaris. eo. ti. et glo. ac doctores in c. vt veteꝝ. et c. ego solis. ix. dist. Si q̃s autez affirmaret q vtraq3 haꝝ opinionũ ẽ dubia dico q tenenda est p9 in fauorem btẽ ṽgis. q2 in dubijs semp debem9 fauoꝛabilioꝛem ptem accipe.l. semp ĩ dubijs.l. ĩ re dubia. et l. quotiens dubia. et.l. in obscura.ff. de reg. iu. et.l. fi. C. qui bo. ce. pos. et c. fi. de trãsl. Fauores eñ sunt ampliãdi. odia ṽo restringenda. c. odia. de re. iu. li. vj. z.l. cum q̃dam.ff.ð libe. z post. Jtem fauendũ est illi pti q̃ mag̃ facit p religione.l. sunt psone.ff. de reli. z sũ. fu. et aut᷑. nouissima. C. ad.l. fal. Jtem mag̃ credit᷑ duob9 affirmantib9 q̃3 mille negantibus: vt ait glo. in.l. diẽ pferre.§. si plures.ff. de arbi. et p ↄ̃ñs mag̃ affirmantib9 innocẽtiam ṽginis debet credi q̃3 illã negantib9 et accusantib9. Facit etiam ad h̃ q Ambigua sunt semp in melioꝛẽ z hũanioꝛe3 ptem int᷑ p̃tanda. vt ð3 in c. estote. et ibi glo. de ṽ. sig: Et debem9 magis velle in dubioꝝ interptatiõe q res valeat q̃3 q pereat. c. abbate.§. si ṽo. de ṽ. sig.l. diuus. in pñ.ff. et vsu z ha. z.l. quotiẽs. C. de reb9 dubijs. et c. in his. de p̃ui. et c. q̃dã. de cõuer. coniu. Et iudices pmptioꝛes debent esse ad absoluendũ q̃3 ad cõdemnandũ: c. inter. in fine. ð fi. instru. z c. ex litteris. de pba.ff. de act. et obli.l. arrianus. et.l. respiciendũ.ff. de penis. z.§. cõmodum. insti. ð interdic. Facit c. iudicas. iij. q. ix. Uñ dicit᷑ q cum iura ptiũ sunt obscura: reo potius est fauendum q̃3 actoꝛi.l. fauoꝛabilioꝛes. ff. de reg. iu. z. c. cum sunt. eo. ti. li. vj. Et melius est redargui de nimia miscõia q̃3 de nimio rigoꝛe. xxvj. q. vi. c. allegant. et c. ponderet.l.d.c. nõ sat̃. lxxxvj. dist. z. c. nemo peritorum. xj. q. iij. et c. ij. extra de forti. z. c. veniã. xxv. q. ix. Ex quo patz crudeles esse eos qui cum possint fauere beati virgini et tenere q nunq̃3 fuit contaminata originali pctõ: ptinaciter asserunt ↄ̃triũ. Tales p̃ponũt matrem dei condicioni cuiuslibet mali homis. Nam de q̃cũq3 etiã sceleratissimo de dubio ei9 malicia interp̃tat᷑ in bonũ: cum q̃libet p̃sumat᷑ bonus: nisi pbetur cõtrarium. c. dudum. de p̃sum. z.l. omnimodo. C. de in offi. testa. et tamen matri dei hec imponit᷑ calumnia. Dec culpa ascribit᷑ de qua nulla habetur certitudo. imo pia et rationabilis pbatio oppositum suadet. Et ideo de istis calumniatoꝛibus beate ṽginis verificat᷑ illa sententia Prosperi in li. epigrammatũ dicẽtis Culpare in quoq̃3 que non sunt nota maligunum est. Constãtin9 impatoꝛ dicebat q pter sacerdotalis dignitatis reuerentiam si sacerdotem dei peccantẽ vidisset: illum ne cãret videret᷑ pp̃ria chlamyde cooperuisset. xcvj. di. c. in scptur̃. Et isti genitricẽ dei vituperantes postposito oĩ respectu pclamant in populis tuimentib9 buccis ipaz peccatricẽ fuisse. Ad sonitu3 campane cõuocant᷑ oẽs vt audiant falsum testimoniũ.s. q innocẽtissima iniusta fuerit. Jsti ascẽdũt alta tribunalia: mag9 pulpit9 erigi faciũt. et nũerositate li

Vituperat prediciam esse cõceptã ĩ originali

brorꝝ se circūdant: vt btām ꝟginem multorꝝ voluminū ostentatione cōdēnent. quā iuste et ꝑm ꝟitatē pctō obnoxiā fuisse ꝓbare non pn̄t: cum tn̄ in crimīalibꝫ ꝓbatōes esse debeant luce meridiana clariores. l. sciāt cuncti. C. de ꝓba. ꝛ c. xxij. q. viij. ꝛ c. epiphaniū. v. q. vj. Sed qđ abominabiliꝰ est cum etiā ꝯ scelerattissimos q̄sqꝫ nō soleat ferri sn̄ia sanguinis nisi in ferialibꝫ diebꝫ. Cōtra ip̄am tn̄ innocentissimā ꝟginem in maioribꝫ festꝭ ac solennitatibꝫ a talibꝫ cōdemnatiōis sn̄ia ꝓfertur. Et cum ad malefactorꝝ audiendā cōdemnatione solū generali campanarū signo populus inuitet: ad audiendā tn̄ iniustissimā sctissime ꝟginis condēnatione: vltra generalē sonitum tales crudeles iudices ꝑ domos discurrentes vnūquēqꝫ spāliter īuitāt q̄ btā ꝟgo corā plꝭbꝫ diffamet: atqꝫ ad audiendū iniustū iudiciū sepe etiā inuiti ꝯtrahūtur: et qn̄qꝫ falsis allegatiōibꝫ decepti eorū falsam sn̄iam ꝯ btām ꝟginē ꝓlatā verā esse arbitrant. Quibꝫ ego dicere possū illud Daniel. xiij. Sic fatui filij isrl̄ nō iudicātes neqꝫ qđ verꝝ ē cognoscētes ꝯdēnastꝭ filiā israel Reuertimi ad iudiciū: q: falsū testimoniū locuti sunt aduersus eā. Isti diffamatores virginis vt dicebat q̄dā deuotꝰ p̄dicator: in h̄ faciūt eā videri peioris ꝯdiciōis q̄ꝫ diabolus q̄ nūq̄ꝫ aliqđ originale viciū habuit: nec ab alio ꝯtraxit pctm̄. Profecto tales sunt similes coruis q̄ etiā in rebꝫ mūdis ꝛ odoriferis īmūdiciā ꝛ putredinē q̄rūt. De ipsis etiā exponi moralr̄ posset q̄dā fabula quam ponit Ouid. in. ij. meta. dicens: ꝙ corꝰ fuit in ꝑncipio auis albissima ꝛ pulcerrima et soli potissime dedicata. Quā ꝓpter q̄ndā malā relationē sibi ab ea factā: ipse sol siue phebꝫ de albedine in nigredinē eū mutauit. ꝛ vt de cetero esset lator malorꝝ rumorꝝ ip̄m coruū ꝑpetuo denigrauit. Tales q̄ꝫ suibꝫ non sunt dissiłes q̄ amenissimū viridariū cōspiciētes ꝓtinꝰ hincinde cursitāt vt in eo aliq̄d sterco rꝭ reꝑire possint. Hec tn̄ iꝑpropia ꝛ alia hmōi oīa in hoc oꝑe posita non ꝓferimꝰ ꝯ simplr̄ opinantes b. ꝟginē pctō maculatā fuisse. sed solū ꝯ maliuolos ꝛ in sua obstinatiōe ac neq̄tia induratos: q̄ ꝟitatē innocētie virginalꝭ cog̃scētes: illā ex certa malicia ꝑsequuntur. Nos aūt eorꝝ ꝑtinaciā nō imitati: sed attendentes qđ b. Amb. in. j. de offi. ꝛ in c. nō inferēda. xxiij. q. iij. Qui non repellit iniuriam a socio cū pōt: tam ē in vicio q̄ꝫ ille q̄ facit. q̄ sn̄ia etiā ꝓbat ꝑ. l. q̄d g̈. §. j. ff. đ his q̄ no. īfa. et in. l. iij. ff. de noxa. ꝛ in. l. iubemꝰ. §. iconomus. C. đ sa. san. ec. Hāc a dn̄a nr̄a calūniā repellamꝰ. si em̄ socij ꝓpulsanda est iniuria: multo magis dn̄i ꝛ dn̄e ē ꝯtumelia repellēda. l. sed si vniꝰ. §. si iussu dn̄i. in fi. ff. đ iniu. l. cū dn̄s. ff. de sen. cōsul. sil. imo nō dꝫ q̄s salutī eorꝝ suā an̄ponere: vt đ: in. l. j. §. eodem aūt. ff. eo. ti. Cōsiderātes etiā ꝙ ꝟitas q̄ diu latuit de imaclꝫate ꝟgis cōceptōe mō diuersis reuelatiōibꝫ īnotuit: maxīe modernis docto. illā firmit̄ teneamꝰ. sꝑ em̄ q̄ vltimi sunt ꝟiora p̄sumunt. l. q̄ filiū. ꝛ ibi glo. ff. ad treb. Itē q̄nto iuniores tanto ꝑspicaciores: vt ait glo. in. l. gallꝰ. ff. de libe. ꝛ post. ꝛ vltimū verbū p̄ualet. l. tutor. ff. đ testa. tu. ꝛ finis derogat principio. l. si. tibi. ff. si cer. pe. Et iđ vltimū est seq̄ndū. xiij. q. ij. c. vnāquāqꝫ. ꝛ. ff. ad muni. l. filij. §. vidua. vltia ei determināt q̄stionē p̄cedētē: vt đ: glo. ī. l. q̄ filiū. ff. ad trebel. et Bal. in aut. ex testam̄to. C. de colla. Maxime aūt isti opiniōi vltīe ē fauēdū. q: melioribꝫ rōnibꝫ ꝛ clarioribꝫ ꝯclōnibꝫ roborat. ar. in c. capellanꝰ. de fe. Faciūt ad h̄ notata per Ho. ī c. q̄nto. đ trāsla. ꝛ ī c. j. đ sacra vnctiōe.

Pars tertia huius sermonis que đ: stabilitatis.

PRo expeditiōe huiꝰ ꝑtis vt christifideles ꝛ deuoti stabiles in deuotōe I
ꝟgis ꝑmaneāt: dico illud. iiij. Regū. vj. ca. Plꝭes sunt nobiscū q̄ꝫ ꝯ nos. Hāc em̄ opinionē tenet. Primo caput ecclꝭie sūmꝰ pontifex cū cardinalibꝫ et curia rhomana: q̄ in die cōceptiōis deuote canunt in officio eiusdē diei. Inmaclꝫata cōceptio ē hodie ꝛc. Idip̄m oēs cōfitent epi ꝛ sacerdotes catholici ꝛ fideles. id abbates ꝛ q̄cunqꝫ ecclꝭiastica dignitate decorati. Id ordo sancti Bn̄dicti ꝛ canonici reglꝭares: id ordo heremitarꝝ scti Augustini: atqꝫ ordo carmelitarꝝ atqꝫ ꝑuorꝝ. Id ordo fratrꝝ minorꝝ. Et vt breuit̄ ꝯcludā: id tenēt q̄si oēs cuiuscūqꝫ alterīꝰ religiōis: paucꝭ exceptꝭ: q̄s exꝑmere nō ē opꝰ. Idē tenet ꝛ credit tota fideliū vnitas. Cuiꝰ rei testimoniū reddit capelle serenissimi imperatoris atqꝫ oīm regū: dūnationū: ꝑtātū: ciuitatū: oppidorꝝ ꝛ villarū ecclꝭie: in q̄bꝫ officiū cōceptiōis deuotissime celebrat. Cū igit̄ ī his rebꝫ ī q̄bꝫ nil certi statuit diuina scꝑtura: mos pplꝭi đ: ꝛ īstituta maiorꝝ tenenda sint. c. ī his rebꝫ. xj. di. ꝛ ī re dubia ad fidē ꝛ certitudinē valeat auc̄tas ecclꝭie catholice c. palā. ea. di. Et vbi lex defic̄: ad ꝯsuetudinē loci recurrēdū ē. c. đ q̄bꝫ. iūcta glo. xx. di. Iđ oēs debēt seq̄ ꝯsuetudinē ecclꝭie ī veneratiōe puritatꝭ ꝟginee. Ut em̄ inq̄t b. Tho. ī. ij. suo q̄li. q. vij. magꝭ dꝫ seruari ꝛ attēdi consuetudo ecclꝭie q̄ꝫ auc̄tas Aug. ꝛ q̄rūcunqꝫ sctōrꝝ. Ex q̄ apparet ꝑtinacia illorꝝ q̄ nolūt discere nisi ī scholis q̄rūdā antiq̄rꝝ mgr̄orꝝ impugn̄tiū īmaclꝫatā cōceptionē ꝟgis gl̄iose. et cōtemnūt scholas ꝛ doctrinā summi pontificꝭ ꝛ sctē matrꝭ ecclꝭie: q̄ venerandā p̄dicat conceptionē illibate ꝛ intemerate virginis Ma-

rie. Cum em̄ papa ſit chr̄i vicari⁹. c. int̄ cor/
poralia. de trāſl. p̄. ⁊ gerat vicē dei in terris.
c. q̄nto. e. ti. ex q̄ ſequit̄ ꝙ habet plenitudinē
ptāt: vt notat̄ in c. cōſeqns. xj. diſt. Et illud
quod facit p̄ſumit̄ facere autoritate dei. ex ꝺ
tranſla. p̄la. c. inter corꝑalia. glo. ij. Ideo ipo
approbante aliq̄d ⁊ nos approbare debem⁹
ar. in c. ſi rhomanoꝝ. xix. diſtin. Imo ipſius
ſnīe magis eſt ſtandū q̄ꝫ ſnīe totius mundi
vt ꝺc glo. in c. in iſt. iiij. diſt. Cū igit̄ ſummꝰ
pontifex approbauerit officiū imaculate cō/
ceptionis ꝑ me editū. et illud qꝺ edidit dn̄s
Leonardus nogarolus ꝓtonotari⁹. In qui
Indul/gētie conceptiōis. bus officijs ſine originali pctō ꝯcepta p̄di/
cat̄. et nō ſolum approbauerit: ſꝫ etiā dederit
illas oēs idulgētias dicētibꝫ vl' audiētibꝫ ce
lebrari officiū ꝯceptiōis: q̄ vnq̄ꝫ ab aliq̄bus
ſūmis pōtificibꝫ ſunt ꝯceſſe in officio corpo/
ris chr̄i: vt patet ꝑ bullā autēticā. ſequit̄ con
cludendū ꝙ oēs fideles debēt p̄dictū feſtuꝫ
cōceptionis celebrare. ꝑ c. conq̄ſt⁹. de fer̄. vbi
enūcrant̄ dies feſti celebrādi. Et ibi ꝺr. Feſti
uitatū oīm ꝟgis gl'ioſe ⁊c̄. Hec aūt eſt vna
de ipſis feſtiuitatibꝫ quā papa colit cum cle
ro: vt ſ. ḡ ⁊c̄. Papa em̄ approbando officiū
cōceptionis ⁊ inſtituēdo feſtū eiuſdeꝫ: ꝯn̄ter
ex h̄ deſmiauit ipſam ꝟginē ſine pctō conce/
ptā q̄ꝛ vt ait Bern̄. in ep'la ad Lugdunenſes
Nō erit feſtiuitas cōceptiōis niſi ſctūs aſſe/
rat̄ q̄ ꝯcept⁹ ē. Ex q̄ tollunt̄ oēs autoritates
ſctōꝝ ⁊ doctoꝝ q̄ dixerūt ꝯꝛiū: vt notat dn̄s
Anto. de but̄. in c. ꝑ venerabilē. q̄ filij ſint le
Opinio. di. ꝙ in opiniōibꝫ credēdū eſt magꝭ pape q̄ꝫ
dictꝭ ſctōꝝ. q̄ꝛ pape ⁊ nō alteri data eſt ptās
interp̄tādi. vt patet ꝑ dicū c. ꝑ venerabilem.
Hoc feſtū ē approbatū. ¶ Ex q̄bꝫ patet q̄ntū peccent illi ꝑtinaces et
obſtinati q̄ ꝯ̄ imaculatā ꝟgis cōceptionē la/
trant: ⁊ ꝑ eccl'iaꝫ rhomanā approbata deſpi
ciūt: dicētes ꝙ heretici ſūt q̄ gl'ioſam ꝟginē
ſine originali pctō ꝯceptā aſſerūt. ſed ipi ꝓpt̄
talia ſūt oēs excōicati: vt patet ꝑ extrauagan
tē Sixti q̄rti: q̄ incipit Graue nimis. de q̄ in
fra dicet̄ ſer. ſeq̄nti. Cū em̄ ad papam et rho
manā curiā ſolū ꝑtineat diffinire atq̄ꝫ deter
minare ea q̄ ſunt dubia in fide: vt ꝓbari pōt
ꝑ c. maiores. de bap. et. xxiiij. q. j. c. q̄tiēs. ⁊. c.
hec eſt fides. et. xxvij. di. c. huic ſedi. ei⁹ q̄ꝫ ſit
emēdare atq̄ꝫ corrigere errores circa fidem:
vt in c. q̄ alios. de here. ⁊ in c. errat. xliij. diſt.
cui incūbit maior zelus chr̄iane religionis.
c. officij. xxiiij. q. j. Nō approbaſſet eccl'ia rho
mana hoc feſtū: dans inſuꝑ ml'tas indulgē
tias capellis ꝯceptionis: ſi aliquis error eſſe
poſſet circa fidē in veneratiōe ꝟginee purita
tis: nec approbaſſet opinionē minoꝝ fratruꝫ
ſi nō eſſet bona. De q̄ inq̄t Anto. de but̄. in c.
conq̄ſt⁹. de fer̄. di. Audio eccl'iaꝫ approbaſſe
opinionē Minoꝝ. ſ. ꝙ nō ſit cōcepta i pctō

originali. et ita tenēdū eſt ſm ip̄m dn̄m An/
to. et Panor. in d. c. conq̄ſt⁹. Ordinatio em̄
ſedis ap'lice ligat oēs. c. fi. de cōſti. Cū eccl'ia
ap'lica ſit mr̄ oīm eccl'iaꝝ. xij. diſt. c. j. et c. qs
neſciat. in fi. et de cōſe. di. iij. c. celebritatem.
et. ix. q. iij. c. cūcta ꝑ mūdū. Que nō pōt erra
re nec decipi. vn̄ in c. a recta. xxiij. q. j. ꝺr Hec
ſctā ⁊ ap'lica mr̄ oīm eccl'iaꝝ chr̄i eccleſia: q̄
ꝑ dei oīpotentꝭ grāꝫ a tramite ap'lice a tradi
tiōis nunq̄ꝫ erraſſe ꝓbat̄. nec hereticꝭ nouita
tibus deprauata ſuccūbit. ſed vt in exordio
normā fidei chr̄iane ꝑcepit ab auctoribꝫ ſu/
is ap'loꝝ p̄ncipibꝫ illibata fideten⁹ manet.
Hec ibi. Lꝫ aūt q̄dā dixerint feſtū cōceptio/
nis nō eſſe celebrandū: vt etiā ait glo. in c. ij.
et ibi Arch. de cōſe. di. iij. tn̄ falſū eſt. Nā vt
ex ſup̄dictꝭ patet: ſctā rhomanā eccl'ia illud
celebrat. Vn̄ Bartolome⁹ Ep̄s Brixen̄ in
ſuo reꝑtorio. ꝑte. ij. in ꝟbo feſtū. ꝺc ꝙ eccl'ia
facit ſolēne feſtū in die conceptiōis btē virgi
nis. ⁊ ꝙ ipa in tali die celebrauit ſolēniter i
capella ſūmi pōtificꝭ i p̄ntia ei⁹ ⁊ cardinaliū
atq̄ꝫ alioꝝ p̄latoꝝ. ¶ Qui ḡ dicūt pctm̄ eſſe
R. Contra dicentes celebrari hāc opinionē tenere: et p̄dicant ꝙ feſtū cōce
ptionis nō debet celebrari: cū detrahāt rho/
mane eccl'ie illud celebrāti: pn̄t dici de here/
ſi ſuſpecti: ꝑ c. oēs. xxij. diſt. vt ꝺr mgr̄ Pau/
lus venet⁹ in trac. de cōceptiōe ꝟgis: ꝙ ſi di/
cat̄ nōnullos q̄ ſe chr̄ianos ⁊ ꝺuotos appel/
lāt nolle hoc feſtuꝫ celebrare. rn̄deo ꝙ ꝓpter
hos paucos n̄ fit ꝙ celebratio hui⁹ ſacratiſ
ſime feſtiuitatꝭ nō ſit vl'is. Qꝛ qꝺ fit a maio
ri ꝑte chr̄ianoꝝ. ⁊ maxīe a capite cū p̄ncipa/
lioribꝫ mēbris: a tota eccl'ia fieri ꝺr. arg. i c.
licet. de elec. ⁊ in c. cū in cunctꝭ: de his q̄ fiūt
a ma. ꝑte ca. vbi ꝺr: Qꝺ fit a maiori ꝑte ca/
pituli: totū capitulū facere videt̄. Ad idē fa/
cit text⁹ in. l. nulli. ff. qꝺ cuiuſq̄ꝫ vni. ⁊ i. l. ali/
ud. §. refert̄. ff. de reg. iu. ⁊ in. l. qꝺ maior. ff.
ad muni. Quia ḡ non decet a capite mēbra
diſcedere: ſed oīa mēbra caput ſequi debēt.
c. j. xij. diſt. Facit. l. cū in diuerſis. ff. ꝺ reli. c.
ſum. fu. et oīa acceſſoria ſuum ſequi debent
p̄ncipale. l. cum p̄ncipalis. ff. de reg. iur. et. c.
acceſſoriū. eo. tit̄. li. vj. Cum caput eccl'ie ſū/
mus pontifex celebret feſtū imaculate cōce/
ptiōis: apparet illos non eſſe mēbra ei⁹ q̄ ex
ꝑtinacia ⁊ obſtinatiōe ab eo diſſentiūt et ei⁹
deuotionē nō imitant̄. De talibꝫ dici pōt il/
lud Eccī. iij. Quāmale fame eſt q̄ relinq̄t pa
trē ⁊ maledict⁹ ē a deo q̄ exaſꝑat matrē. Iſti
em̄ matrē ſuam reuerendā. ſ. gl'ioſam ꝟginē
Mariā infamāt ⁊ vilipēdūt: imo vituꝑant
ſponſam dei et matrē regꝭ celeſtꝭ. et ideo me
rito p̄uari merent̄ hereditate celeſtis patrie
iuxta notata in. §. cauſas. in aut̄. vt cum. de
appel. co. col. viij. et ꝑ glo. in c. q̄ntauallis. de
iureiu. Tales ꝑfecto dānantes eos qui dei

genitricis puritatē venerantur: atq3 ignorantes seu blasphemos appellātes: timere debēt ne discipuli mgri Joachim censeantur: qui appellauit magistrū sniarū hereticū in illo articulo in quo ipse ab ecclia damnatur. c. dānam⁹. de sum. tri. z fi. ca. Nos aūt matri miscdiarū honorē debitū impēdentes z ei⁹ innocentiā pdicantes: dicam⁹ illi cū btō Augustino in qdā ser. O mater dñi sicut in pma femina abūdauit delictū: ita in te supabūdauit oīs plenitudo gratie. z ideo sup oēs es ignara delicti. Hec ille. Cui⁹ intemerate vgis interuentu nos ab omnib⁹ delictis absoluat benignus eius fili⁹. Amen.

De eadem sacratissima Conceptione Sermo quartus

Contere brachium pctōris z maligni: queret pctm̄ illius z non inuenietur. ps. ix. Quia bone fidei non congruit de apicibus iuris disputare: vt dicit in. l. si fideiussor. §. qdam ff. mandati. Un̄ pter cōmunē vtilitatē multa ptra rōnem disputandi recepta sūt vt ait iurisconsultus in. l. ita vulneratus. in fi. ff. ad. l. aqui. Ideo aduersarij virginee puritatis ita deberent a sophisticis z cauillosis argumentationib⁹ desistere: qb⁹ ignorantium animos a deuotiōe dei genitricis auertūt. verū: qr ipsi in sua ptinacia obstinati psistunt. vn̄ fures z latrones appellari pnt. qr si vt inqt Bal. in proemio feudorū: occultator aliene laudis fur est z latro. l. hereditatē. §. fi. ff. ad l. falci. multo magis ei⁹ impugnator. Nos illorū pteruiā demōstrare volētes simul z cōsiderātes q qnto pluries aurū p ignē trāsit tanto maiorē adqrit claritatē. et q veritas sepi⁹ exagitata magis splēdescit in lucē: vt dr in c. graue. xxxv. q. ix. Deliberauim⁹ in hoc sermone etiā aliq alia dictorū aduersariorū argumenta recitare z confutare: vt imaculata vginis conceptio in ardenti flāma disputatiōis reclinata: puritate ac innocentia ampli⁹ clucescat. Uerificabunt etem̄ vba thematis nri quib⁹ spūsctō illuminat⁹ ps. videsq3 me debere cōfutare argumēta aduersantiū conceptiōi btē vginis: ait mihi. Contere brachiū pctōris z maligni. Deinde de his btē vginis impugnatorib⁹ z crimē in ea querentib⁹ dixit: Queret zc. Sup qb⁹ verba tres cōsideratiōes faciem⁹.

Prima dicet impugnatiōis

Scda defensionis

Tertia z vltima appellabit corroboratiōis.

Prima pars huius sermonis in q impugnatur pceptio dei genitricis.

Apex iuris (margin)

Quo ad pmā ptem pdicatiōis nre arguit pmo btām vginē in originali pctō conceptā rōne pductiōis sic. Oīs hō q p pcubitū viri z mulieris nat⁹ est: in pctis pcept⁹ ē. vt ait Aug⁹ i li. de fide ad Petrū. sed btā vgo ex tali cōcubitu pcepta ē. g zc. Et confirmat hec rō p dictū saluatoris Mat. vij. vbi ait. Oīs arbor bona bonos fruct⁹ facit. mala āt arbor malos fruct⁹ facit. Nō em̄ pōt arbor mala bonos fruct⁹ facere: neq3 arbor bona fructus malos facere. Cū g parētes gliose vgis fuerint mali p pctm̄: videt q z ipa virgo producta a tali arbore mala fuerit mala. et pñter q ipm pctm̄ contraxit. Facit ad hoc qd inqt glo. in. l. qsqs. C. ad. l. iul. maiestatis dicens. Sepe solet fili⁹ filiis esse patri. Scdo idē pbat rōne mediatiōis. Nā vt ait Paul⁹. j. ad Tim. ij. Un⁹ est mediator dī z hoim hō chrs Jesus. sed mediū n̄ est nisi int extrema q distant a seinuicē: fm phm. v. Metaph. z notat p glo. Bar. et doc. in. l. j. §. is videt. ff. siqs ius di. nō obtē. Si aūt btā vgo non fuisset sub pctō: nunqd fuisset distās a deo. qr solū p pctm̄ hō elongat a deo. iuxta illud ps. lxxij. Ecce q elōgāt se a te pibūt. g chrs non fuisset mediator inter deū z ipam vginem. qd esset falsum. Quare videt pcludendū q ipsa in originali pctō fuit cōcepta. et p illud a deo elōgata. Tertio idē pbat rōne acceptationis. Cū em de⁹ nō sit acceptator psonarū: vt dr Act. x. z in c. sicut. xxij. q. iiij. z in c. nec quēq3. de pse. di. iiij. z c. nouit. de iudi. et c. vl. iij. q. ix. et ca. ij. iiij. q. iiij. Fac tex. in aut. de mona. in fine principij coll. j. si dicam⁹ q de⁹ in instāti pmo pceptiōis pseruauit beatā vginē a malo origial pcti: cū illo tunc nō meruisset aliqd pl⁹ q3 alij hoīes ab Adā descendentes: seqret q fuit acceptator psone: pt diuinā scptūrā. qd cū nō sit verū: videt dicendū q eā nō pseruauit. sed cū alijs hoib⁹ in originali pctō cōcipi pmisit.

M Primo (margin)

Scdo (margin)

Tertio (margin)

Pars scda hui⁹ smonis q dr defensiōis.

Pro dfensiōe imaculate pceptiōis mrīs dī rn̄deo ad pmū argumētū qd dr pductiōis: q de⁹ q dedit legē: d q Aug. loqt. s. q oēs q p pcubitū nascunt: i pctō pcipiant. potuit eā circa aliq3 psonā mutare z dispēsare. vt ait Pe. d cādia. z Frā. d may. i. iij. di. iij. Et sup pbatū ē ser. j. pte vl. Jō dictū ipi⁹ Aug. itelligit nulla speāli dī gra iteruenīete. cui⁹ oppositū fuit i casu nro. Uel dicere possum⁹ q Aug. loquit de his q cōcipiunt interueniēte concupiscētia parentū. q̄l i mō nō fuit concepta mr dei: vt dicūt recti⁹ sentiētes. qd pbat ex verbis angeli q appuit pri btē vgis: vt dicet infra pte. ij. h⁹ opis ser. j. p. iij. nā dixit illi q id

N Ad pmā rōnem (margin)

de⁹ clauserat ad tp̄s vterū vxoris sue Anne
vt non libidis fore ꝙ nasceret̄: sed diuini esse
muner̄ cognosceret̄. Ipsa q̄z btā ṽgo vt infra
dicet̄ ser. vij. pte. j. reuelauit btē Birgitte: ꝙ
ideo ipa ñ fuit ɔcepta in origiali pctō. qꝛ ei⁹
parētes nō sic alij ɔiuges cōuenerūt sil' mri-
monial'r ex voluptate carnali: sed ex dei obe
dientia ꝛ ꝓcepto. Et idō ex dicto Aug. nos ar
guere possum⁹ ꝓ imaculata ṽgis cōceptiōe
sic. Btā dei genitrix ñ fuit ꝑ ɔcupiāz pentū
generata sic alij oēs puri homīes. ḡ nō fuit
origiali vicio macl'ata. Ad auctoritatē euāg.
dico: ꝙ de⁹ q̄ oīm naturaꝝ ē auctor ꝛ pōt fa
cere multa q̄ hoīb⁹ ipossibilia videnť: vt ait
Aug. xxj. d ci. di. c. vij. pt facere ꝙ arbor ma
la fruct⁹ bonos faciat. et idō potuit facere ꝑ
mirabilē potētiā suā vt d ifect̄ parētib⁹ mū-
dissima nasceret̄ filia. nec a nob' est de ei⁹ po
testate disputādū: nec in talib⁹ ab eo ꝑact̄ ē
ab oīb⁹ rō requirēda: dicēte Aug. in ep̄la ad
Volusianū. In reb⁹ a deo mirabil'r fact̄ to
Ad secūdam. ta rō facti est potētia facient̄. ¶ Ad secūdā
rōnem q̄ dꝛ mediatiōis rñdeo: ꝙ sic chr̄s ꝓ
alijs hoībus mediator extitit vt a ꝑcto pctō
mūdarenť. ita mr̄is sue mediator fuit: vt ab
eo ꝓseruareť. ꝛ ista fuit singular̄ mediatio.
sicut esset siq̄s vidēs iudicez debere irasci ɔ
aliquē et illū punire: ei⁹ irā taliter ꝓueniret
ꝙ sua interuētiōe nō mō ipm nō puniret: sꝫ
nec ad momentū indignationē ɔ illū vel mi
nimā assumeret. Chr̄s ḡ q̄ hoiēz lapsū repa-
rauit: et ꝓ ipso ad patrē intercessit: matrē suaz
ne laberet̄ ꝓseruauit. Maior em̄ gr̄a fit illi
q̄ cōseruať in inocentia q̄z cui remittiť culpa.
vt ait Aug⁹ sup Gen. ad litterā. Unde mgr̄
Leonardus de Utino ordinis p̄dicatoꝝ in
suo sermonario festiuo sermone. xij. c. ij. ait.
Maioris grē est ꝓseruari a lapsu q̄z post la
psum reparari: vt patet in btā ṽgine. Hec ille.
Et ideo chr̄s matr̄ sue optim⁹ mediator fu
it. Et h̄ modo dici potest etiam mediator an
geloꝝ et illoꝝ reparator ꝛ saluator atq̄z purga
tor. Unde Dioñ. c. ij. de angelica hierar. inq̄t.
Angeli purganť a supbia et ignorantia. vbi
Linconienf ait. Illis primis substantijs di
uina scīa est velut purgans non a sorde que
infuit: q̄ apud nos solet dici vera purgatio:
sed ne insit obstans qd gen⁹ purgatiōis est
fm ṽitatē optimū ꝛ sufficiētissimū. Hec ille
Et ibidē ꝑ. ij. etiaz dicit. Non purganť ange
li sic hoies a sordib⁹ q̄ aliqñ infuerūt: sed ꝓ-
seruari ne aliq̄b⁹ inq̄nenť est ipsis vera pur-
gatio. Hec ibi. Nō ḡ sequiť: Iste purgatus
fuit: ḡ habebat pctm̄. Nam Malach. iij. d
chr̄o dꝛ in gl'ificatiōe sctōꝝ. Purgabit fili-
os Leui q̄si auꝝ. et tñ illi tūc nō hēbāt pctm̄
Sil'r Lu. ij. dꝛ: Impletū est tp̄s purgatiōis
Marie. cū tñ maculā purgādā nō h̄ret. Nā
ꝑ grām filij fuerat ꝓseruata ne illā reciperet.
Et talis fuit etiā purgatio ipsi⁹ ṽgis et me-
diatio filij ꝓ ea. q̄ oīb⁹ alijs extitit excellen-
tior ꝛ dignior: et filio ṽgis ɔuenientior. Lau
dabili⁹ em̄ est aliquē ne ꝑcutiať adiuuare q̄z
postq̄z habuerit caput fractū ꝓcurare medi
cinā. Hoc aūt fecit dei fili⁹ matri sue. Uñ ca
nit ecclesia in officio cōceptionis. Nisi dñs
custodisset matrē suā angelus tenebraꝝ de-
nigrasset eā. ¶ Ad tertiū arg. qd dꝛ accepta
tionis: dico fm theol'. in. j. di. iij. ꝙ deus nō D
est acceptor ꝑsonaꝝ: sed meritoꝝ. Bar. autē
in. l. j. in pn. ff. de posthu. dt ꝙ in his q̄ fiunt
ex mera grā etiā apud deū ē acceptio ꝑsona-
rū. pl⁹ em̄ facit vni q̄z alteri. In his vo q̄ sūt
ex mera iusticia neq̄z apd deū: neq̄z apd ho-
mines dz esse acceptio ꝑsonaꝝ. ita ei iudicat
magnū sic ꝑuū. c. nouit. de iudi. Lz aūt ṽtu
tes ꝛ merita futura a deo ꝓuisa ñ fuerint cā
necessaria ipsi⁹ ꝓseruationis. vt pōt ꝓbari ꝑ
determiātā a mgro snīaꝝ i p̄dicta distintione
ꝑmi. et q̄uis diuine voluntati nō sit assign
da alia cā nisi q̄a ita sibi placuit: vt diffuse
tractať ꝑ theol'. in. j. di. xlv. Sola em̄ ei⁹ vo-
lūtas h̄r ꝓ legitima cā. sicut est de volūtate
imperatoris. fm glo. in. l. relegati. ff. de penis.
ꝓsumiť em̄ ꝓ ꝑncipe ꝙ iusta cā fuerit mot⁹.
et intantū ꝙ ꝓbatio nō admittiť in cōtrariū
vt ait Anto. de but. in c. q̄ in ecclesiaꝝ. de cō
sti. et ibi eū refert ꝛ sequiť Pa. allegans cle.
litter̄. de ꝓba. tñ dicere possum⁹ cōgruum
valde ꝛ decens fuisse: vt de⁹ illā quā ab eter
no ꝓuidit matrē suam futurā ꝛ ṽtutib⁹ ple-
nam ab omnis peccati imūdicia ꝓseruaret.
Una em̄ gl'ia quā q̄s habet in mūdo est ꝙ
habuerit parētes excellentes: fm snīaz Sa-
lomonis. xvij. Prouer. ca. et sapiēt̄ Eccl. iij.
sui libri ca. Maior aūt excellētia quā paren
tes alicui⁹ hēre possint: est serenitas consciē-
tiaꝝ illō. ij. ad Cor. j. Gl'ia nr̄a hec ē: testio-
niū cōsciē nr̄e. Un Chrys. dt ꝙ melior ꝛ gra
tior est deo vn⁹ iustus q̄z tot⁹ mūdus pctō-
rib⁹ plen⁹. Et pōt ꝓbari ei⁹ dictū per ea q̄ ha
bent Prouer. xvj. ca. Et ꝓpē h̄ regia Blācha
dixit filio suo Ludouico regi frācoꝝ dū eēt
puer. Fili mi poti⁹ vellē videre te mori q̄z in
pctm̄ mortale cadere. Et q̄b⁹ ṽbis ita timu-
it pctm̄ mortale ꝙ nunq̄z cōmisit illud. Fuit
ḡ decētissimū vt dei fili⁹ gl'iari posset de hac
excellētia mr̄is sue. s. ꝙ nunq̄z fuerit aliquo
pctō macl'ata: sed sibi i puritate et mūdicia
simillima. Et hāc rōnē tāgēs Aug. i ser. xliij.
de natiuitate dñi ait. Qm̄ preciū redēptōis
nr̄e imaculatū esse debuerat: ꝓpterea Ma-
ria mr̄ chr̄i electa est: et super omnes creatu
ras ꝑelecta: omnib⁹ gratijs fecunda: oībus
virtutib⁹ ornata: omni scītate in vtero ma-
tr̄ repleta: vt d mūdissima mr̄e mūdissim⁹

nasceretur filius. quia sicut in celo habuit patrem immortalem et eternum: sic et in terra habuit matrem omni corruptione carentem. igitur sicut in celo qualis est pater talis est filius. sic et in terra qualis est mater: talis secundum carnem est filius. In celo cum patre eternus et immensus: incorruptus et sublimis est: et in terra cum matre immaculatus et mansuetus. Hec ille. Eandem etiam sententiam ponit Amb. in .iij. li. de virginibus dicens de christo Hodie quidem secundum homines homo natus ex virgine: sed ante omnia secula generatus ex patre quod matrem corpore virtute referat patrem. Hec ille.

Pars tertia huius sermonis: que dicitur corroborationis.

P Narrat autores tenentes eam non esse conceptam in originali. Hec pia et deuota opinio corroboratur per autoritatem theologi irrefragabilis alexandri de Ales: qui in li. quem de beata virgine edidit (qui liber est Tholose catenatus in choro ecclesie cathedralis) probat ipsam conceptam dei genitricem ab originalis peccati vicio preseruatam. vbi etiam retractat quicquid contra hoc dixerat in .iij. sen. di. iij. Narratque stupendum miraculum per quod ad tenendam istam opinionem inductus est. de quo miraculo pertranseo causa breuitatis. quia de ipso dixi in officio conceptionis: quod quidem officium in multis ad hanc materiam facientibus perutile post nonum et vltimum sermonem huius prime partis marialis nostri subnectam. Hanc quoque sententiam tenuit Varro magister Sco. in .iij. sen. di. iij. dicens: quod si debet errare: vult potius errare in abundantia laudis virginis Marie quam in diminutione. Idem etiam tenuit et multis fundamentis approbauit magister Joan. scotus in eadem di. similiter cum magistro Francisco de mayro. Landulpho neapolitano: Hugone de castro nouo: et Petro aureoli cardinali sancte ecclesie rhomane: qui de immaculata virginis conceptione fecit particularem tractatum. Idem etiam tenuit et subtiliter probauit dominus Andreas siculus dictus barbatius in prohemio cle. et .c. conquestus de ferijs. vbi allegat Panor. dicentem se audisse quod ecclesia approbauit opinionem Minorum: precipue in concilio basiliensi. Idem tenet dominus cardinalis in d. c. conquestus di. quod festum conceptionis communiter celebratur ab omnibus ecclesiasticis: et quod debet obseruari vt beatissima virgo honoretur quantum plus fieri potest. Idem tenuit magister Paulus venetus: Petrus de aquila dictus scotelus Guilelmus ockam: Joan. vitalis magister theologie preclarus: et magister Henricus de hassia: et Robertus bolkot: et Armanus in eleganti tractatu conceptionis virginalis: qui incipit Sapia edificauit sibi domum Item dominus Robertus episcopus linconiensis. Petrus: Thomas: Joannes de basilea: Alexander neque magnus theologus: Thomas de argentina: Gerardus odonis patriarcha antiochenus: et quamplurimi alij theologi in .iij. sen. di. iij. Et idem expresse dicit et affirmat preceptus Sco. in .iij. di. xviij. Idem tenuit dominus Pe. de candia: qui fuit papa Alexander quintus subtilissime approbans immaculatam virginis conceptionem in eadem di. iij. tertij sen. qui postea existens in pontificatu hanc opinionem dicitur terminasse in ciuitate Pisarum anno M.cccccxi. atque statuisse vt ab omnibus teneri deberet. Unde magister Jo. varro. in .iij. sen. di. iij. inquit. Sanctissimus dominus papa Alexander quintus approbauit opinionem Minorum. Idem quoque tenuit et subtiliter probauit magister Ambrosius ordinis fratrum in suo quadragesimali de floribus sapientie. ser. xj. et xxxvj. Hanc insuper veritatem tenuerunt infrascripti excellentes theologi. scilicet magister Francisc. martini: magister Michael de Bononia: et magister Baptista de ferraria: omnes ordinis carmelitarum. Tenuit etiam hoc magister Joan. de gerson cancellarius parisien. in ij. parte sui sermonarij ser. xlvij. vbi introducit octo vetulas furibundas impugnantes festum conceptionis beate virginis: quarum prima vocatur litera occidens tota in vultu rugata. secunda ratio litigiosa rixis commitata. tertia species sophistica fallacijs armata. quarta superficies canonum penitus inflammata. quinta apparentia legis apparens aduocata. sexta falsa mathesis doctrina ex gestis diffamata. septima falsa poesis apparenter ornata. octaua suspicio heretica tremens antiqua: quam et alios vocat presumptio temeraria. Deinde introducit predictus doctor octo virgines verecundas et timidas in conspectu regis celestis et totius curie superne admirabiles defendentes immaculatam conceptionem matris dei: quarum prima est vera theologia in vultu gratiosa. secunda ratio probabilis in gestu amorosa. tertia patrum autoritas grata velut rosa. quarta lex canonica in habitu formosa. quinta lex ciuilis tota impiosa. sexta vero mathesis apud nostros preciosa. septima dulcis poesis super fauum dulcorosa. octaua fides pia: firma: et radiosa. Que sapientissime virgines ita subtiliter arguerunt in fauorem illibate conceptionis: et vetularum argumenta confutarunt: quod rex celestis approbauit opinionem de immaculata conceptione matris sue. et statuit festum ipsius ab omnibus debere celebrari. Hanc eandem opinionem tenuit idem doctor in .iij. trac. super Magnificat. vbi ait: In maria fuit necessitas originale peccatum habendi secundum causas inferiores secundum legem propagationis ex coniunctione viri cum femina. Lex autem superior preiudicauit huic necessitati preueniendo casum per sanctificationem et gratiam. sicut etiam dicit in alio casu sanctus Tho. de occurrentibus tempore iudicij obuiam christo in aera: quod si non moriantur hoc non est secundum causas inferiores quibus habebant necessitatem moriendi. nec est contra Aplm dicentem. Statutum est hominibus semel mori. deinde iudicium. quia priuilegium superioris hoc suspendit. Non secus est in proposito de Maria a necessitate contrahendi originale peccatum preuenta et priuilegiata et excellentissime sic redempta qualiter redimi non egebat Jesus christus. quia per carnalem concubitum non formatus. Nostra ergo beata virgo semper habuit gratiam gratum facientem: que originali supereminet

Joannes de Gerson.

iusticie:qua p̄mit⁹ ornata fuit Eua sed pdi/
dit. Hec ille. Eandē q̄z sniam d̄ innocentia
ṽginali tenuit idē doctor in ser.de natiuita/
te btē ṽgis:cui⁹ dicta referā in.iiij. pte hui⁹
.p. opis.ser.xij.p.ij. Tenuit etiā hoc Sedulius
poeta:q̄ libro.j.in carmine pascali inquit de
btā ṽgine Maria. En velut te spinis nobil'
rosa surgit acut;: Nil qd̄ ledit habēs vel qd̄
obscurat honorē rc. Itē Petr⁹ cretēsis sup
Lu.canit de ipsa ṽgine Unaz nec maculam
natura reliq̄t in ista. Idem etiā tenuit magi
ster Bartholome⁹ Pisan⁹ in suo Mariali
Tenuit hoc doctiss:m⁹ theolog⁹ mgr̄ Frā.
de Sauona q̄ fuit Sixt⁹ papa q̄rtus:q̄ ad
extirpādas machinatōes q̄rundā impugnā
tiū cōceptionē btē ṽgis r fideles ppl'os con/
turbātiū:edidit illā decretalē q̄ incipit Gra/
ue nimis.in q̄ sic d̄t. Graue nimis gerim⁹ et
molestū:cū sinistra nob de q̄busuis ecclesi/
astic; psonis referunt.sed in eo⁊ q̄ ad euan/
gelizādū ṽbū dei sūt deputati excessib⁹ p̄di/
cādo cōmissis eo gui⁹ puocamur q̄ illi picu
losius remanent icorrecti:cū facile deleri ne
q̄ant q̄ mlto⁊ cordib⁹ sic publice p̄dicando
diffusi⁹ r dānabili⁹ imp̄munt errores. Sa
ne cū sctā rhomana eccl'ia de itemerate sp̄q̄z
ṽgis Marie ꝯceptione publice festum cele
bret r spāle ac ꝓpriū sup h officiuz ordinaue
rit. Nōnulli vt accepim⁹ p̄dicatores in suis
sermonib⁹ ad ppl'm publice p diuersas ciui
tates r terras affirmare hacten⁹ nō erubue/
runt:et q̄tidie p̄dicare non cessant:oēs illos
q̄ tenent aut asserūt eandē gl'iosam r imacu
latā dei genitricē absq̄z original' pcti macl'a
fuisse cōceptā:mortal'r peccare vel esse here/
ticos:eiusdēq̄z imaculate ꝯceptiōis officiuz
celebrātes:et audientes smones illo⁊ q̄ eā
sine hmōi macula cōceptā esse affirmāt:pec
care grauit.sed r p̄fat; p̄dicatōib⁹ n̄ cōtenti:
confectis sup his suis assertionib⁹ libros in
publicū ediderūt:ex q̄⁊ p̄dicatiōib⁹ r asser/
tionib⁹ hmōi nō leuia scādala i mentib⁹ fide
liū exorta st̄:et maiora merito exoriri formi/
dant indies. Nos igit hmōi temerarijs au/
sis r puersis assertiōib⁹ ac scādal' q̄ exinde i
dei eccl'ia exoriri possent q̄ntū nobis ex alto
cōcedit obuiare volētes:motu ꝓprio: nō ad
alicui⁹ nob sup hoc oblate petitiōis instātiā
sed de nostra mera deliberatiōe r certa sciē/
tia:hmōi assertiōes p̄dicato⁊ eorundē r ali
o⁊ q̄rūcūq̄z q̄ affirmare p̄sumerēt eos q̄ cre/
derēt r tenerēt eandē dei genitricē ab origia
lis pcti macl'a in sua cōceptiōe p̄seruatā fu/
isse:ꝓpterea alicui⁹ heret labe pollutos fore
vel mortal'r peccare:aut eiusdē conceptiōis
officiū celebrātes:seu hmōi smones audien
tes:alicui⁹ pcti reatuz incurrere:vtpote fal/
sas r erroneas r a ṽitate penit⁹ alienas.edi
tosq̄z desup libros p̄dictos id ꝯtinētes q̄ ad
h autoritate apl'ica p̄ntiū tenore reprobam⁹
r dānam⁹:ac motu scia et autoritate p̄dict;
statuim⁹ r ordinauim⁹ q̄ p̄dicatores verbi
dei et q̄cūq̄z alij cuiuscūq̄z sta t⁹:g̃d⁹.ordis:
r cōdiciōis fuerit q̄ decero ausu temerario
p̄sūpserint i eo⁊ smonib⁹ ad ppl'os: seu al's
quōlibet affirmare hmōi sic p nos reproba
tas r dānatas assertōes veras eē: ac dictos
libros p vers; legere tenere vel hr̄e.postq̄z de
p̄ntib⁹ sciam habuerint: excōicatiōis sniam
eoipso incurrāt.a q̄ ab alio q̄z a rhomāo pō/
tifice (nisi i mort; articl'o) neq̄ant absolutio/
nis bn̄ficiū obtiere. Hec sūm⁹ pōtifex. Hāc
eādē opinionē tenet r mirabil'r pbat sanct⁹
Bernardin⁹ i trac.de ꝯceptiōe ipi⁹ hūdicte
ṽgis.quē ego vidi Senis. r videt eē sc̄ptus
manu ꝓpria ipsi⁹ scti.in q̄ libro cuz studerē r
essem cū p̄re fr̄e Bernardino d̄ Caimis in li/
braria puula i q̄ st̄ libri q̄ erāt ad vsū sancti
Bernardini:venit ad ostiū q̄dā fr̄ senex i eā
effigie ꝓp̄a q̄ depingi solet sctūs Bernardi/
nus. r dixit vultu iocūdo Quid facit; p̄res?
Ego ṽo q̄ erā mag; ꝓpe ostiū r̄ndi. Nos ma/
gnam ꝯsolationē hēm⁹ vidēdo ista opa scti
p̄ris nr̄i Bernardini. Ille ṽo subridens ait.
Uos bn̄ facit;. r statim recessit. Ego āt ime/
diate dixi p̄ri fratri Bernardino caimo: Ue
re credo q̄ iste sit sctūs Bernardin⁹ ꝓpt cu/
ius amorē huc venim⁹: r d̄ q̄ loq̄bamur. Et
ip̄e r̄ndit. et ego sil'r credo. Et sic valde cōso/
lati remāsim⁹. Cū aūt paulo post oēs fr̄es lo
ci ad cenā venissent i refectorio: nos diligēt
cōsiderauim⁹ si aliq̄s fr̄ esset sil'is illi q̄ nob
appuerat: r neminē vidim⁹. Und̄ firmit cre
do q̄ ipse sctūs Bernardin⁹ ad nos venerit
vt ondēret q̄ sibi erat g̃tū q̄ nos libent lege
remus opa p ip̄m edita:maxie de imacl'ata
ꝯceptiōe btē ṽgis. Et tūc ego veniebā d̄ rho
ma r p̄sentauerā sūmo pōtifici nr̄m officiuz
de ꝯceptiōe ṽgis. Cū igit vt patet p bullam
plūbatā Eugenij pape q̄rti:n̄ tm̄ vita s; etiā
doctrina scti Bernardini sit approbata p ec
clesiā:sequit q̄ tenere debem⁹ hāc opinionē
quā ip̄e sctūs Bernardin⁹ i scpt; tenēdā tra
didit r publice p̄dicauit. Tenuit etiā h idez
sctūs Tho. de Aq̄no i.j.sen.di.xvij.ar.iiij.in
solu.q̄rti argum̄ti Qui etiā in expositiōe an
gelice salutatiōis de btā ṽgie inq̄t. Ipsa em̄
purissima fuit q̄ntū ad oēm culpam.q̄r nec
origiale:nec mortale:nec veniale pctm̄ icur
rit. Et ite⁊ in.j.sen.di.xliiij.ar.iij.i r̄nsiōe ad
iij.arg.sic ait. Puritas itēdit p r̄cessū a ꝯ̄rio
Et iō pōt aliqd̄ creatū inueniri q̄ nihil puri⁹
eē p̄t i reb⁹ creat; sine vlla ꝯtagiōe pcti. r tal'
fuit puritas b.ṽgis:q̄ a pctō origiali r actu
ali fuit imūis.tn̄ ista puritas fuit sb d̄o iq̄ztū
erat i ea potētia ad peccādū. Hec ille. Mgr̄

Decreta lis Sixti pape de concesptiōe virginis.

Apparitio cōpilatori libri facta.

Tho.

etiā Joānes vitalis excellētissimꝰ theologꝰ i
tractatu de conceptiōe ꝟgīs refert se vidisse
librū retractionis scti Tho. de eo qd dixe/
rat in .iij. sen. ꝯ ꝯceptiōem mr̄is dei. Simil'r
Rich. Rich. de media villa in expositiōe angelice
salutatiōis reuocat opiniōez quā ꝑus habu
erat ꝯ cōceptionē ꝟginalē. Cui imacl'ate vir/
gini ait Hugo ꝺ scto Uic. in q̄dā ser. O vir
go Maria antiq̄ illa mulier Eua nois tm̄
nō lepre te reliq̄t heredē q̄ nec maculam nec
rugā habuisti q̄ vnguēto egerēt. sed vnguen
ta grē accepisti vt speciē tuā ⁊ formā ꝯmēda
rēt. Btūs ꝟo Fulbtꝰ cartonē. epūs sup ange
lica salutatōe inq̄t btē virgini: Aue Maria
electa ⁊ insignis int̄ filias: q̄ imacl'ata semꝑ
extitisti ab exordio tue creatiōis. q̄ paritura
R. eras creatorē totiꝰ scītatꝭ. Hec ille. Bea
Ansel. tus aūt Ans. i epl'a ad coepos Anglie inq̄t:
Nō puto veꝝ esse amatorē ꝟginis q̄ celebra
re respuit festū sue ꝯceptiōis. Idē q̄z doctor
de ꝯceptu ꝟgiali fecit duos libros ⁊ sꝑ con/
cludit ꝑ hac opiniōe. Uñ in .j. li. ca. iij. dt. Cū
ipa ꝟgo hītaculū fuerit (vt dixiꝰ) sūmi boni:
si pcti alicuiꝰ ex ꝑme ꝑuaricatiōis origīe ma
culam traxit: q̄d dicemus: vtiq̄z diuia voce
Hiere. j. ꝓhe dr̄. Priusq̄ꝫ te formarē in vtero noui te
et anteq̄ꝫ exires de vētre scīficaui te. De Jo
anne q̄z angelꝰ q̄ eū nūciabat asseruit q̄ spū
Lu. j. sctō replebit̄ ex vt̄o mr̄is sue. Si igit̄ Hiere
mias in gētibꝫ futurꝰ ꝓpha i vulua ē scīfica
tus: ⁊ Joānes i vt̄o mr̄is est spūsctō repletꝰ:
q̄s audeat dicere singulare totiꝰ secl'i ꝓpicia
toriū ⁊ vnici filij dei dilectissimū reclinato/
rium mox in sue ꝯceptiōis exordio sctīspūs
grā ⁊ illustratiōe destitutum: attestāte vera
scptura. Ubi spūs: ibi libtas. A fuitute igit̄
ij. Co. iij. ois pcti libera fuit q̄ oīz pctōꝝ ꝓpiciatori au/
la i q̄ ⁊ ex q̄ ꝑsonal'r hō fieret: spūsscti pn̄tia
et oꝑatiōe ꝯstruebat̄. Hec ille. Et iteꝝ .iij. c.
ait. Magnitudinē oꝑationū diuie ꝟtutꝭ q̄/
dā mētꝭ limpitudie ꝑ posse cōsiderās: vide/
or mihi videre q̄ siq̄d original' pcti i ꝓpaga/
tiōe eiꝰ et cōis vicij extitit: illō ꝓpagātiū ⁊ nō
ꝓpagate ꝑlis fuit. Et ifra. Si dn̄s castanee
cōfert vt int̄ spinas remota cōpunctiōe cōci
piat̄: alat̄ ⁊ formet̄: nō potuit ħ dare hūano
qd sibi ꝑauerat tēplo in q̄ corꝑal'r habitaret
et de q̄ in vnitate ꝑsone ꝑfectꝰ fieret. vt lꝫ int̄
spinas pctōꝝ conciꝑet̄: ab ipsis tm̄ spinarum
aculeis oīmode exors redderet̄: plane potu/
it ⁊ voluit. q̄ si voluit et fecit. Et hāc eandez
sniaz ⁊ sil'itudinē ponit idē Ans. in li. ꝺ exor/
dio hūane salutꝭ. Post p̄dicta aūt ꝟba sub/
dit ipe Ans. vbi s̄. Et q̄dē q̄cq̄d dignū vnq̄ꝫ
de aliq̄ extra suā ꝑsonā voluit ꝑperā: est ꝺ te
o btīssima feminaꝝ noluisse. Et in eodem .c.
etiā dt. Matrē te fecit suam ille reꝝ oīm fa/
ctor ⁊ gubernator dn̄s: oīm inquā intelligi
biliū ⁊ intellectū trāscendentiū et te dn̄az ac
imꝑatricē celoꝝ: terraꝝ ⁊ elementoꝝ consti/
tuit. et vt ita esses in vtero matris tue a pri/
mordijs cōceptiōis oꝑante spūsctō crearis.
Nunq̄d igit̄ in tanta futura glia sūmi valꝫ
dei mr̄ vnica: ⁊ oīm q̄ sūt: fuerūt: ⁊ erūt post
filiū tuū imꝑatrix prudēs ⁊ nobil'r. Nūq̄d i
exordio tuo talis esse debuisti: vt oīm q̄ꝝ te
dn̄ium gerere certissime nouimꝰ: aut pari/
tati: aut subiectioni possis addici. Hec ille.
Qui etiā .v. c. eiusdē li. inq̄t Ille assertor pu
re ꝟitatꝭ ⁊ a filio tuo iā celo p̄sidente vas ele
ctiōis cognomiatꝰ oēs hoies i Adaz peccas/
se fatet̄: vera vtiq̄z snia et cui ꝯdicere nefas
esse ꝓnūcio. sed cū eminentiā grē dei in te ꝯsi
dero: sic te nō itra oia q̄ facta sūt inextimabi
li mō cōtueor: sic nec lege alioꝝ in tua conce
ptione demerita fuisse opinor singl'ari ⁊ hu
mano itellectui ipenetrabili diuitatis ꝟtute
⁊ oꝑatōe ab oī pctō adiūctiōe libtima. Hec
Ans. In q̄ autoritate ostendit q̄ btā ꝟgo n̄
est de nūero oīm q̄ peccauerunt in Adā: sed
sup̄ nūeꝝ oīm. sic si dicat̄ Oēs de regno tali Ma/
sunt tributarij regis. nō intelligit̄ mr̄: vxor: ria ē sup
⁊ filiꝰ: q̄ adimunt̄ a nūero oīm. Idē q̄z Ans. numeru
in .v. c. infert: Pctm̄ fuerat qd homies a pa/ oim qui
ce dirimebat. ⁊ vt illud filius dei euacuaret peccau/
sicq̄ꝫ ad pacē genꝰ hūanū reuocaret: hō fieri rūt.
voluit. et talis: vt nihil in eo aliq̄tenꝰ rema/
neret qd non cōcordaret ei. Uñ homo a deo
discordabat. Quia g̃ ita fieri oportebat: ma
trē de q̄ talis lis tolleret̄ mūdam ab oī pctō
esse decebat: alit̄ quo pacto illi sūme purita/
ti tāta coniunctiōe vniret̄ vt indifferent̄ que
sunt hois essent dei: et q̄ dei hois essent. Et
in .vj. c. iteꝝ dt. Adhuc ꝓpone tibi palatium
qd spāl'r suis vsibꝫ aptū existat ꝯstruere vo/
lentē: in q̄ ⁊ ipe freq̄ntiori et festiuiori cursu
cōuerset̄: ⁊ oibꝫ ope eiꝰ atq̄ꝫ auxilio indigēti
bus mitiori ⁊ letiori vultu r̄ndeat ⁊ auxilie/
tur: pateret̄ ne q̄so in ꝑncipio palatij funda/
mētū inualidū ⁊ structure q̄ foret edificāda
incōgruū ⁊ n̄ coherēs: Nō puto sic saꝑet: et
ꝓpositū suū ad effcm̄ ꝑducere vellꝫ. g̃ sapiaz
añ oia secl'a ꝓposuisse sibi hītaculū qd spāl'r
cohabitaret cōstruere sil'r idubitata fide te/
nemꝰ. Qd aūt habitaculū istud fuerit iādu/
dū innotuit. Hoc em̄ hītaculuz illud sacra/
riū spūsscti esse fatemur: in q̄ ⁊ ꝑ q̄d eadē sa/
pientia hūane nature cōiungi voluit ⁊ icor/
porari. ⁊ oibꝫ se pura mente cōfitentibꝫ par/
cere ⁊ misereri. quod sacrariū aula vicꝫ vni/
uersalis ꝓpiciationis cum oꝑante spūsctō cō
strueret̄: si fundamētū illiꝰ .s. initiū siue pri/
mordiū ꝯceptiōis btē Marie corruptū fuit
ipsi certe structure nō cōgruebat nec cohere
bat. Hec Ans. Qui etiā i eodē c. infert. In/
scia ne fuit ⁊ impotens sapientia dei ⁊ ꝟtus

mundū sibi habitaculū cōdere remota omī
labe ꝯditiōis hūane. angelis al ijs peccātib
bonos a pctō seruauit. ⁊ feminā mrēm suaꝫ
mox futurā ab alioꝝ pctis exortē seruare nō
valuit. Jn etnitate ꝯsilij sui fixū statuit eaꝫ
dñarcē ⁊ reginā fore angeloꝝ. ⁊ nūc inferio-
rē angelis natā in ꝯsortiū acceptā esse creda
mus oīm pctōꝝ? Existiet h̄ ⁊ argumētis suis
pbet q̄ vult. ego donec oñdat mihi de⁹ aliqd
digni⁹ excellētie dñe mee posse dici: q̄ dixi di
co: q̄ scripsi nō muto: ceteꝝ me ⁊ intentioneꝫ
meā filio ei⁹ ⁊ ei cōmitto. Et c. vij. eiusdē lib
etiā ḋr. Nihil tibi dña eq̄le: nihil ꝯꝑabile est
Omē ei qđ est aut s̄ te est: aut subt⁹ te ē. qđ
s̄ te est sol⁹ de⁹ ē. qđ īfra te ē: est oē qđ de⁹ nō
est. Ad tuā tātā excellētiā q̄s aspiciet: q̄s at-
tinget? ⁊ certe vt ad hāc excellētiā ꝑuenires:
in hūillimo loco. i. in vtero mrīs tue purissi
me oriebaris. ꝙ si tali mō ꝯcepta ⁊ ordinata
nō fuisses in tātā celsitudinē nō succreuisses
Et. ix. c. etiā ait ḋ dña nrā. quā in tātū culmē
p̄destinauit ⁊ extulit diuīa potentia. quā tot
p̄rogatiuis dotauit: cūcta disponēs dei sapi
entia. quā sibi mrēm elegit ad mūdo subue-
niendū. ip̄a oīm saluādoꝝ ineffabil' ḋi miseri-
cordia dicere morte pcti q̄ ꝑ inuidiā diaboli
occupauit orbē̄ terraꝝ i suo ꝯceptu p̄grauari. vt
taceā interi ip̄as q̄s cōmēoraui rōes: anim⁹
exitat: intētio abhorret. ligua fateri nō audꝫ
Qui alit sapiūt ⁊ meli⁹ approbāt: credāt. e-
go piissima dña q̄liscūqꝫ huul⁹ credo ⁊ fate-
or ꝙ tu ex radice Jesse pulcerrima ac ꝑ h̄ ab
omī qđ te decoloret pctī vulnere aliena: inte
gerrima ꝑmanēs florē p̄ciosissimū ꝓtulisti.
nō q̄lēcūqꝫ: sꝫ suꝑ quē septiformis spūs req-
euit. Hec ille. Et iō dñs Dñicus bolan⁹ ar-
tiū ⁊ phie doctor eximi⁹ hec ꝯsiderās inq̄t in
ꝓemio sui tractat⁹ de ꝯceptōe btē v̄gis. Nō
ꝑuo ani doloꝛe afficior cū audio q̄sdā magi
strali infula decoratos: ꝑtinaciter affirmare
glīosissimā intemeratāqꝫ v̄ginē Mariā ab
etno Jesu chri mrēm electā a macl'a pcti ori
ginal' fuisse deturpatā atqꝫ in ea ꝯceptā Nā
cū sacrosancta mr̄ ecclīa talia tātaqꝫ ḋ glīo-
sissima v̄gine Maria canat atqꝫ affirmat q̄
nulli alteri pure creature ꝯcessa vident. ꝑfe-
cto possent in btām v̄ginē modesti⁹ loq̄. ⁊ ita
pleno ore q̄ affirmāt affirmare nō deberent.
Nā si Aug. toti⁹ fidei nrē lumē: ac sidus cla
rissimū: cui datū est de sūma ⁊ incōp̄hēsibili
trinitate dei loq̄ atqꝫ detminare: ꝓpt honorē
dñi cū de pctis ab illo agit: nullā de btā v̄gi
ne voluit facere q̄stionē: ꝑfecto hi maximo er-
rore ducūt affirmātes v̄ginē in pctō origina
li fuisse ꝯceptā. Cur aūt hi nulla euidēti rō-
ne coacti: neqꝫ ab ecclīa astricti h̄ tāimpie af
firmare audeāt: cām aliā repire nequeo nisi
ꝙ assidua coꝝ ḋ hac recogitatio in pessimū

Dominus dñi bolanus.

vsum cōuersa est. impossibile poti⁹ esset opi-
nionē hāc a v̄itate alienā ex cordib coꝝ euel
lere q̄ꝫ iudeoꝝ ꝑfidiā de illoꝝ cordib eradi-
care. Hec ille. Qui post mlt̄a elegant dicta
ꝓbat q̄ttuor clarissimis rōnibus ꝙ de⁹ po-
tuit btissimā v̄ginē ab originali pctō p̄serua-
re. deinde demōstrat octo excellētissimis rō-
nib ꝙ valde fuit ꝯueniēs deo ip̄am p̄seruare
Postea v̄o ꝓbat ꝑ octo alias rōes sūptas ex
ꝑte chri: ꝙ v̄go bñdicta in sua ꝯceptiōe fuit
sctissima. Postmodū v̄o idē ꝓbat q̄ndecim
alijs rōnib sūptis ex ꝑte ip̄ius purissime v̄-
ginis. Deinde autoritatib p̄dicta cōfirmat.
Cui⁹ subtilia argumenta q̄ a mltis habent
ad p̄ns non refero Btūs q̄ꝫ Bern. in ser. de S Bern.
assumpt. btē v̄ginis inq̄t. Licet de maria lo-
q̄ gestiāt oēs: tñ q̄cq̄d ḋr de indicibili eoipso
qđ dici potuerit min⁹ gratū sit: minus pla-
ceat: minus accepte. Quenā etiam poterit
ligua: etiāsi angelica sit dignis extollere lau
dib v̄ginē matrē. matrē aūt nō cuiuscūqꝫ sꝫ
dei? Quenā vel angelica puritas virgini illi
audeat cōparari: q̄ digna fuit sacrariū fieri
spūssancti. ⁊ habitaculū filij dei? Hec Bern
Et Aug. in tractatu de incarnatiōe chri ḋr. Aug⁹
Hoīem peperit v̄go decora: v̄go sponsa: to-
ta pulcra: tota speciosa: flos florū: pulcritu-
do virginū celi regina: mūdi glīa. O digna
digni. o imaculata imaculati. o sancta scti. o
maria splēdor mūdi: glīa celi q̄lem filiū no-
bis pepisti? O felix femina iter ceteras bene
dicta. cui⁹ vent fuit reclinatoriū dei: sacra-
riū spūssancti: lect⁹ eburne⁹ chri: thalamus
diuie maiestatis: quāte sanctitatis putabim⁹
aīam tuā fuisse: q̄ ad imaginē dei ꝯdita ⁊ fa
cta ꝯsistit: cū caro tua tantū placuerit crea-
tori vt de ea sibi faceret palliū laudis ⁊ lori
cā victoriosi certamis? Et. j. iteꝝ dic. Tu to-
ta pulcra: tota formosa. tota delectabil' ⁊ to-
ta glīosa. tu macl'a nulla fuscaris: tu omī de
core vestiris: tu omī sctitate ditaris: tu suꝑ oēs
v̄gines sctās in carne. tu suꝑ oēs angelos et
archangelos sctā in mēte. tu cūctas femias
vincis pulcritudine carnis. ⁊ oēs angelicos
spūs excellētia sctitatis. tu plena deo. tu re-
pleta spūsancto. Hec ille. Ad cui⁹ v̄ba q̄d re-
spōdere potert q̄ eā asserūt repletā fuisse pec
cato? Sed forte aliq̄s coꝝ dicet: Cū hitum
v̄gis marie deferā. si i pctō illā ꝯceptā fuisse
nō crederē: ip̄am maculatā nullaten⁹ p̄dica
rē. Cui ego rūdeo ꝙ btissima v̄go nūq̄ꝫ tali
fuit induta vestimēto. Jtē ꝙ habit⁹ nō facit
mōachū sꝫ deuotio ⁊ religiosa ꝯuersatio. ca.
porrectū. ⁊ c. vt clerici. ⁊ c. ex ꝑte. de regu. ⁊ c.
ꝯsuluit. ex q̄ cle. vl' vo. Si igit veꝝ vis hituꝫ
btē v̄gis gestare: ei⁹ qꝫ mōach⁹ ac fr⁹ eē: stu
deas ei⁹ puritatē atqꝫ innocētiā honorare: ⁊
ampli⁹ noli eā idumēto imūdicie atqꝫ putre

ginis horrēde macl'e coopire. Sed vna nob cū cādidissimis atq3 purissimis inocētie vestib9 illā circūdare satage: ita vt parit' deuote salutem9 ipam btām ṽginē reuerēt' dicentes illd qd habet' in missa ɔceptōis eiusdē. s.

Sequentia de cōceptione. Salue sposa deitat3: maria fons pietat3: angelo℞ dn̄a. Aue dulcis o maria. chr̄i mr̄ τ filia vlla sine macl'a. tu sol refulgēs glia: celorū lustrās atria. luce replens secl'a. Tu pure9 honestat3: fau9 dulc3 charitat3: tu nr̄a leticia Rosa rubēs castitat3: liliū ṽginitat3 cū omi fragrātia. Tu magra clemētie: mat' miscōie nr̄a delens crimia. O norma inocentie maria plena grē: tu stella matutina. Tu a do fabricata: in ɔceptu p̄seruata: nulla trahis scelera. Tu in celis coronata: ab angel' venerata: micās sup sidera. Nos famulos rege tuos atq3 tibi fac deuotos p tua clemētia. Ab inferno liberatos: nos postremo fac beatos in celi militia Amen.

T

De eadem illibata conceptione Sermo quintus.

Candor est lucis eterne τ speculū sine macl'a. Sap. vij. Inq̄t deuot9 Anß. in li. orationū loquēs btē ṽgini. Gloriosa ṽgo τ mater miscōie regina τ fons toti9 dulcedinis τ pietat3. qd dicem9: qcqd em̄ ptulerim9 min9 est τ q̄si nihil ad ea q̄ tibi debem9. Hec ille. Et Amb. in li. d ṽginib9 ait. Quid nobilius dei matre: qd splendidi9 ea quā splēdor elegit? Quid casti9 illa q̄ sine ɔtagione gn̄auit? Et ibidē. Tanta est hui9 ṽginis excellētia: vt ab ei9 narratōe balbutient oēs lingue: excutiāt' oēs intelligētie: deficiāt oēs sil'itudies rabolice. Hec Amb. Cui9 ṽginis imaculate puritatē puidens Eccl'iasticus sui libri. c. xliij. inq̄t Pulcritudinē cādoris ei9 admirabit' oculus. Eius quoq3 innocentiā ɔsiderās sapientissim9 Salomon ꝓphetico spū ṽba thematis nostri p̄dixit: dum ait. Candor est lu. τc. Sup quib9 verbis tres considerationes faciemus.

Prima dicet' ostensionis
Secunda testificationis
Tertia appellabit' figurationis

V ¶ Pars prima que dicit' ostensionis.

Ratione appellationis. Beatā ṽginē sine originali pctō conceptā ondi pōt q̄ttuordecim rōnib9 Prima q̄ dicit' appellationis. sic arguendo. Si btā virgo originale pctm̄ ɔtraxisset: non posset appellari simpl'r ṽgo. q2 sicut caro corrumpit' p cōmixtionem carnalē. ita aīa p peccatū. Unde aīe peccatrici dicit' Hiere. iij. Tu aūt fornicata es cū amatorib9 multis τc. Si ergo anima gl'iose ṽginis fuisset corrupta pctō originali solū3 ſm qd posset ṽgo noiari. qd esset inɔuenies in mr̄e dei. q̄ fuit ṽgo virginū. De q̄ canit ecclia. Sctā τ imacl'ata ṽginitas τc. Et q̄dāmō videret' esse ɔ articulū fidei d ṽginitate mr̄is chr̄i. Et hac rōne in studio parisiēsi habet' opinio de imacl'ata ɔceptiōe ṽginis q̄si articul9 fidei. Un̄ nō pōt qs ibi ad magisteriatū vl' aliū gradū pmoueri q̄ dānare sudeat hāc opiñ. verā. s. q btīssima ṽgo Maria fuit ab omi pctō p̄uata. Itē null9 ibi pmitteret' legere q̄ temerario ausu affirmare p̄sueret ac determinare q mr̄ di purissima fuerit vl' p instans originali vicio macl'ata. Et idē p oia ſuat' in studio Basiliensi. Pōt aūt p̄dicta rō ɔfirmari sic. Cūq3 em̄ vnūqdq3 magi3 dnoiet' a nobiliori. i. a forma q̄3 a materia. cū ipa forma det nomē τ dr̄ntiā: vt pbat'. ij. phy. τ esse rei tribuat. l. siqs hoiem. §. si dteriorē. ff. ad exi. Absurdū ess3 dicere q mr̄ dei q̄ appellat' nō solū ṽgo sed regina ṽginū: fuit solū ṽgo q̄ ad corp9 τ nō q̄ ad aia3 Nā sic aīa est dignior corpe. l. sancim9. C. d sa. san. ec. c. cū infirmitas. de pe. τ re. cū pcipim9. xij. q. ij. c. solite. d maio. τ obe. τ c. sedulo. xxviij. di. Sic maior iniuria ei fieret si pollueret' q̄3 si corp9 macularet'. cū iniuria extimet' tāto acrior q̄nto dignior est res cui irrogat'. §. atrox. instit. d iniu. Et io si viliori pti. i. corpi datu3 est puilegiū ṽginitat3. a fortiori d3 eē ɔcessu3 nobiliori. s. aīe.

Ratione eq̄tionis Scōa ¶ Scōa rō dr̄ eq̄tōnis sic. vt colligit' ex dict3 Phi in li. de regimie pncipū Nō d3 eodē mō gubnari fu9 τ regia: nec eq̄lit' tractari. imo melior d3 esse ɔditio regine q̄3 serui. insti. d publi. iud. §. itē lex cornelia. iūcta glo. cū impator: vt sup dixim9. donec iperatrici puilegia q̄ ipe h3. d. l. pnceps. ff. de legi. vbi glosa ait. Augusta h3 oīa puilegia q̄ hab3 fiscus. vt sic ad vectigalia nō teneat'. Hoc p̄supposito dico q btā ṽgo ē dn̄a τ impatrix toti9 orb τ oim creatura℞.

X Maria est regina celi ¶ Primo nāq3 est regina celi τ angelo℞. Un̄ ipa ait illud Ecci. xxiiij. Girū celi circuiui sola. s. tāq3 dn̄a. Propt' qd inq̄t Chrys. sup Lu. Mittit' Gabriel angel9: τ egredit' de rege ad reginā: de impatore ad impatricem. d ciuib9 celi ad dn̄am palatij. Ingredit' ad ṽginē regi p̄clectā. τ eo forte alacri9: vt cū angeli pus regē haberēt. habituri essent τ reginā: vt ad supplendos numeros angelici ordinis etiā peccatores possēt ingredi. τ mater miscōie τ regina celo℞ porta fieret celi. Hec ille. Dn̄at' q̄q3 inferno. vn̄ Ecci. xxiiij. ipsa inq̄t Profundum abyssi penetraui. q̄si dicat q nō solū demonib9 in aere cōmorantib9 τ in supficie inferni. sed etiā illis q̄ in p̄fūdo stant inferni p̄sider. Dn̄at' etiā mūdo τ hoib9 habitātib9 in eo. Un̄ ibidē subdit. Et in omi pp'lo τ gente

p̄matū tenui. Ideo de ipsa loq̄ns Hiero.in ser.ad Eustochiū d̄r. Regina mūdi hodie d̄ terris ⁊ de p̄n̄ti seclo nequā eripit̄. ꝓpterea oēs hoīes q̄ sūt ⁊ fuerūt sūt fui isti⁹ dn̄e. Et ideo ipi dicere p̄n̄t illō.iiij.Regū.x. Serui tui sum⁹: q̄cūq3 iusser̄s faciem⁹. Cū ḡ vt sup dictū est: nō debeat fu⁹ esse eq̄lis dn̄e sue:se quit̄ btā ꝟginē nō fuisse in pctō originali cō/ ceptā. Cū em̄ Hieremias fuerit in vtero ma tris scificat⁹: vt h̄r ei⁹.c.i. ⁊ Joānes bap.sil̄r vt p3 Lu.i. si btā ꝟgo Maria solū fuisset i vtero m̄ris scificata ⁊ purgata ab oī macu la vt p̄dicti sctī: non fuisset meli⁹ tractata q̄3 ipi.imo illi serui fuissent dn̄e eq̄les: qd̄ esset incōueniēs. Et iō est dicēdū q̄ fuit ab origi/ nali vicio p̄suata. Et hāc rōnem tangēs bea tus Ans.in homel.ꝯcept.ait. Dignū donati onē sup ceteros oēs sctōs illa d3 h̄re: p quā oēs scti scificant̄. Ipsa q̄3 btā ꝟgo hoc insinuās Lu.i.canit. Fecit mihi magna q̄ potēs est.s. puritatē mihi sup oēs puras creaturas tri/ buēdo. ¶ Tertia rō d̄r ꝯcessionis. cui⁹ fūda mētū ponit Bern̄.i q̄dā s̄mone dicēs. Quic/ q̄d alijs lic3 paucissimis est ꝯcessū nō est cre dendū gl'iose ꝟgini fuisse denegatū. Si em̄ impator dat alicui famulo ⁊ suo aliquā gra tiā: m̄lto magis credendū est q̄ illā det im/ patrici vxori sue. p illā regulā topicā. Si de q̄ min⁹ videt̄ inesse ⁊ inest.ḡ ⁊ de q̄ magis.ij. Topic. ⁊ notat̄ in aut̄. multo maḡs.C.de sa. san.ec. ⁊.l.si pign⁹.ff. q̄ po.in pig.ha. Omēs ḡ gr̄e q̄ alicui creature collate sunt: ⁊ btē vir gini cōpetere potuerūt: illi sūt ꝯcesse ⁊ excel/ lentiori mō. Vn̄ Bern̄.in quodā s̄mone in/ q̄t. Priuilegia gr̄aꝝ btē ꝟgini ꝯcessa nō solū hoibꝫ: sed etiā angel' credim⁹ ad mirāda. Et Fran.de maio.in.iij.sn̄iaꝝ dicit. Credimus citra chr̄m btām ꝟginē marie fuisse pfecta3: vt plus habuerit de gr̄a in matris vtero q̄3 habeāt scti in celo. Et b.Tho.in.iij.pte sū.q xxvij.art.i.inq̄t. Rationabilit̄ credit̄ q̄ ea q̄ genuit vnigenitū a p̄re plenū gr̄e ⁊ ꝟitatis p̄ oibꝫ alijs maiora dona gr̄aꝝ ⁊ p̄uilegia ac/ ceperit. Sctūs q̄3 Bern̄.iteꝝ ait. Legimus Stephanū plenū gr̄a: ⁊ ap̄los plenos spiri/ tusctō: sed longe dissimilit̄ a maria. Et Hie ro.vbi sup exponēs illa ꝟba āgeli.s. Gratia plena.d̄r. Et bene plena gr̄a. q2 ceteris p par tes gratia p̄statur: Marie ꝟo tota se infu/ dit plenitudo gr̄e. Et iteꝝ ibidē ait. Etsi in ce teris ptibꝫ gratia fuisse credat̄: nō t̄n eaten⁹ plena. Hec ille. Nec mirū si tantas gratias recepit ꝟgo maria: cū fuerit dei spōsa electa. Vn̄ de illa inquit supnus spōsus Sap.viij. Quesiui eam mihi sponsam: ⁊ amator fact⁹ sum forme ill'⁹. Cum ḡ angel' dederit dn̄s innocentiā in creatione illoꝝ.vt h̄r.ij.sen.di. iiij. ⁊ p Aug.in.viij.de ciui.dei. Et similr̄ p̄/

Seruus nō debet eq̄lis esse dn̄e.

y Ratione ꝯcessiōis

Maria gr̄a plēa.

mi parentes fuerint originali iusticia deco/ rati: vt habet̄ a theologis in.ij.di.xxix. Et ab Ans.li.i.de ꝯceptu ꝟginali. sequit̄ q̄ si hec gratia data nō fuisset beate ꝟgini suis fuis ipsa inferior extitisset. qd̄ esset valde absonū Et ideo est ꝯcludendū q̄ etiā ipa fuit in sua ꝯceptione originali iusticia insignita. Quia nō fuit minus chara filio suo q̄3 angeli vel p̄ mi parētes. ¶ Quarta ratio d̄r filiationis. Ut em̄ sup diximus illā innocentiā quā ha/ buit fili⁹ ꝟginis p naturā: recepit mater be/ nedicta p filij gratiā. Vn̄ Hiero.vbi s̄.inq̄t. In maria totius gratie q̄ est in christo ple/ nitudo venit. sed christus fuit sine originali pctō: ḡ ⁊ mater eius. Et hanc rōnem tangēs Aug.in li.ꝯtra q̄nq3 hereses in psona christi loquit̄ dicēs. Hec quā tu despicis manichee mater mea est ⁊ de manu mea fabricata. Ex q̄bꝫ ꝟbis innuit Aug. q̄ chr̄s fabricādo gl'io sam magr̄e suā p̄suauit eā ab originali pec/ cato: ⁊ omibꝫ gratijs suis repleuit. Et h̄ pre uiderat in sp̄ū Salomon sapientissim⁹. qui Can̄.viij.c.inq̄t de ipsa imaculata matre d̄i. Que est ista q̄ ascendit de d̄serto delitijs af/ fluens: innixa sup dilectū suū? Hoc etiā p̄di xit Esaias ꝓpheta sui libri.iij.c. du3 ait. Erit lux lune sicut lux solis. Quod exponit Fran cis.de mayro.in ser. de ꝯceptione eiusdē vir ginis de ipsa dicens. Que fuit equalis luc̄s cū sole iusticie chr̄o p gr̄am p̄suationis. Qd̄ q̄dem ꝯueniens fuit. Nam augusta d3 gau dere p̄uilegio p̄ncipis.l.bene a zenone.C.de q̄dri.p̄. ⁊ mat̄ p̄uilegio filij.l.in sacris la.iij. C.de primis sacroꝝ scrinioꝝ.li.xij. ⁊.l.pe.C de metat̄s. Facit ad hec tex.in.l.j.C.de p̄posi tis labor: ⁊ al's allegat̄ labarꝝ s̄m glosā ibi. vbi d̄r impator. Quos later̄s n̄ri decor illu/ strat. Si ḡ fuitores stātes ad latus p̄ncipis illustrāt̄ ab eo. q̄to maḡs illustrata fuit btā ꝟgo: q̄ nō solū ad latus filij stetit: ⁊ eū in la/ teribꝫ suis enutriuit: sed etiā de suis visceri/ bus eum generauit. Et ideo etiā posito sine veri p̄iudicio q̄ p̄seruari a peccato ⁊ insigni ri iusticia originali beate virgini nō cōueni/ ret. Possemus tamen arguere sic fecit Aug. in sermone de assumptione eius: ꝓbans ea3 assumptā in anima ⁊ corpe dicēs. Si ma/ rie non congruit: ꝯgruit t̄n filio quē genuit. ¶ Quīta ratio d̄r salutatōis. Nā vt d̄r Lu. i. Angelus Gabriel missus est a deo nūcius ad btām ꝟginē: qui detulit ei l'ras sue amba siate. q2 nuncio sine l'ris nō credit̄ secū da. C. de collatione fundoꝝ fiscaliū.li.xj. ⁊.l.fi.C. de man.p̄n. Erat aūt sūme honorādus loco illius cui⁹ vice fungebat̄.c. vlti.xciij.di. Lit tere autē quas detulit archangelus gabriel fuerūt salutationis mirabilis.s. Aue gratia plena. In quibꝫ verbis denotauit ipam be/

z Rōne fi/ liationis

A Ratione salutati/ onis.

atam virginem fuisse sine aliqua macula conceptam et innocentia originali decoratam. Aue enim idem est quod sine ve. et ista indefinita equipollet vniuersali. l. si necessitas. §. si. annua. ff. de pig. et ibi glo. et l. si pluribus. in prin. ff. de le. ij. Ideo exponitur aue. i. sine omni ve. i. afflictione. quod verum non esset si originalis peccati aculeo afflicta fuisset. Deinde consequens addit. Gratia plena. non fuisset autem plena gratia si priuationis illi gratia defuisset. Dum ergo dicitur plena gratia declaratur quod a deo fuit omnis gratie plenitudine et perfectione decorata. aliter dicere mus omnipotentem in suis operibus fuisse diminutum contra. l. j. in prin. C. de eme. iusti. co. Perfectum autem illud dicitur cui nihil addi potest. l. cum sillanianum. in fi. C. ad silla. l. vbi autem non apparet. ff. de v. ob. Et similiter est dicendum de hoc verbo plenum. Nam vbi aliquid deest non dicitur plenum. quod bene notatur in c. per venerabilem. qui fi. sint legi. circa fi. ibi. plenam potestatem. quia intelligetur quod ad temporalia et spiritualia. plenitudo enim est vbi nihil valet adiungi. re. vj. di. c. habundantem. Facit tex. in ti. de pace consta. in prin. v. Ad plenitudinem gratie nostre vos recipimus. et ibi Bal. Et ideo verbum Plena gratia comprehendit omnem gratiam secundum capacitatem recipientis. sicut et de christo dicitur Jo. j. Plenum gratie et veritatis. Et hanc rationem approbat Alexan. de Ales in. iij. parte summe. et sanctus Bona. in. j. di. xliiij. dicens. Beata virgo tantam habuit gratiam quod de facto non poterat plus recipere: et quantam pura creatura recipere potuit. Ergo talis gratia nullum presuponit defectum. Subdit quoque angelus: Dominus tecum. Quod exponit Aug. dicens. Tecum in mente: tecum in corde: tecum in vtero: tecum in auxilio. Hoc autem non fuisset verum si eam a casu originalis mali non adiuuisset: sed diabolum cum ipsa esse permisisset. Intulit etiam angelus dicens. Benedicta tu inter mulieres. Quod falsum fuisset si originali maledictioni subiacuisset.

B Ratione vi/ficationis ¶ Sexta ratio dicitur vificationis. Ut enim verificentur verba que dicuntur in missa beate virginis. et habentur Prouer. viij. necesse est dicere illam sine originali peccato conceptam. Ibi enim dicitur in eius persona Dominus possedit me in initio viarum suarum. Quod non esset verum si in conceptione sua fuisset beata virgo a diabolo per peccatum possessa. Nihil enim potest per duos dominos sub perfecto dominio possideri. l. si vt certo. §. si duobus vehiculum. et ibi glo. et doc. ff. commo. Et ideo magister Bartholomeus pisanus in li. b. virginis: fructu. vij. arguit dicens. Maria ab initio viarum dei possidetur. ergo non habuit originale. Hec ille. In predicta autem missa in persona eiusdem virginis subditur. Cum eo eram cuncta componens. quod falsum esset si peccatum originale contraxisset. durante enim peccato non erat cum deo sed cum diabolo. Postmodum sequitur. Et delectabar per singulos dies. que dictio per denotat perfectionem et continuationem temporis. l. verbum pernoctare. ff. de v. si. et per Bar. in. l. celsus. ff. de vsuca. sed si concepta fuisset in originali peccato: non posset dici delectari per singulos dies. quia non fuisset delectatio continua. Deinde sequitur. Ludens coram eo omni tempore: quod esset falsum. cum peccator longe stare dicatur a deo Prouer. xv. c. Et ideo pro illo tempore vel momento quo fuisset in originali peccato non lusisset coram deo: cum blasphema et inimica eius dici potuisset. et ideo bene dicitur ibi coram: que dictio denotat audientiam eius coram quo fit. l. coram. ff. de v. si. Cum ergo peccatores non exaudiat deus Joan. ix. ideo beata virgo ludens coram deo omni tempore: nunquam fuit in originali peccato

C Ratione vi/sitationis. ¶ Septima ratio dicitur visitationis. Uerisimile enim est quod deus ab originali peccato matrem suam preseruauerit. vt patet ex sepe dictis. Cum ergo licitum sit sequi coniecturam de eo quod est verisimile. l. non est verisimile ff. quod me. cau. vbi glo. notabiliter. et ea que veniunt ex bona coniectura dicantur esse vera. l. fi. ff. de proba. Cumque non minus attendatur quod est verisimile: quam quod est in veritate. vt ait glo. in l. tale. pactum. §. fi. ff. de pac. et in. l. non pnt. ff. de. legi. et in l. cum acutissimi. C. de fideico. et in. l. si vnquam. C. de reuo. dona. sequitur debere teneri opinionem de immaculata virginis conceptione.

D Ratione ap/probationis ¶ Octaua ratio dicitur approbationis sic arguendo. Inquit phi. vij. eth. Fama quam omnes tenent non omnino deperditur. Cum ergo opinio de immaculata virginis conceptione nunc per famam et opinionem communem sit approbata. vt patet ex dictis. ser. iij. p. vlt. concluditur ipsam tanquam veram tenendam esse ab omnibus. Quando enim de aliquo dubitatur recurrendum est ad communem opinionem. l. cum de laneonis. §. asinam. ff. de fun. instruc. et. l. j. ff. de flumi. Uera quoque est illa vulgaris sententia. Uox populi vox dei plerumque reperitur.

Ratione pre/sumptionis ¶ Nona ratio dicitur presumptionis. Non enim negari potest quin ista sit presumptio violenta quod filius dei voluit ex priuilegio matrem suam fore illibatam in conceptione. et patere potest ex dictis supra sermone. j. parte vlti. Cum ergo presumptio violenta habeatur pro lege. c. afferte. de presump. ergo etc. Si igitur vt inquit Bal. in rub. C. de con. emp. iudex sedet speculari per coniecturas in iudicando: sicut medicus per vrinam infirmitatem discernit. multo magis nos iudicare debemus pro virginis beate innocentia ex violenta presumptione.

E Ratione no/bilitationis. ¶ Decima ratio dicitur nobilitationis. Propter nobilitatem etenim immunitas conceditur. l. non tantum. §. iliensibus. ff. de excu. tu. Item propter excellentiam persone licitum est iura transgredi. l. sed reprobari. §. fi. in v. male discipli natos. et ibi Bal. ff. de excu. tu. Cum igitur beata virgo fuerit cunctis animantibus creatis nobilior et excellentior. ergo etc.

F Ratione sub/iectionis. ¶ Undecima ratio dicitur subiectionis. Fundamentum cuius ponit Panor. in. c. cum ecclesia sancte marie. de causa possi. vbi concludit quod papa non potest se subiicere iurisdictioni imperatoris. quia cederet in preiudicium summi apostolatus. et ignominia irrogaretur deo si vicarius eius esset subiectus seculari. Multo igitur magis hoc esset si mater dei et vno

momēto subdita fuisset nequissimo diabolo. Et ↄfirmanť pdicta p ea q̄ ponit btūs pater frať Joānes de capistrano in ser. ↄceptionis btē ṽginis. in quo ꝓbat possibilitatē. cōgruitatē ꝛ realitatē pꝫuationis: q̄ ait. Quilibet spēal'r subiectꝰ pape est exemptꝰ. c. si pape. de ꝑuile. li. vj. sed btā ṽgo spēal'r fuit subiecta deo. ḡ m'lto magꝭ fuit exēpta: ꝛ nō subiecta p pctm̄ diabolo.
G ¶ Duodecima rō ðr parturitōis: ꝛ est pdicti pꝛis fr'is Joānis capistrani vbi sup dī. Malꝰ est sine dolore parere q̄ꝫ sine pctō cōcipi. sed btā ṽgo sine dolore pepit. ḡ et sine pctō ↄcepta fuit. ¶ Tertiadecima rō dicit̄ liberatōnis. Hic em̄ agit̄ ð libertate ṽginis. s. ꝙ nū q̄ꝫ fuerit serua diaboli. sed q̄tiens dubia est interp̄tatio semꝑ pro lībtate rn̄dendū est. l. q̄ties dubia. ff. de reg. iur. imo ꝓpter lībtatē trāsgredimur regulas
H iuris cōmunis. §. fi. insti. de dona. ergo ꝛc.
¶ Quartadecima ꝛ vltima rō ðr supatōis. Claꝝ em̄ est ꝙ btā ṽgo supat in meritꝭ ꝛ virtutibꝫ Joannē baptistā: ꝛ maior est eo ī gl'ia celesti. Quia scp̄tū est Ps. xliiij. Astitit regina a dextris tuis ꝛc. Si aūt diceremꝰ ꝙ btā ṽgo cecidit in pctō origīali: ꝛ postea surrexit p scīficationē: seq̄ret̄ ꝙ nō esset maior ioanne baptista. q: ðr dn̄s Matt. xj. Int̄ natos mulieꝝ nō surrexit maior Joanne baptista. Aut ḡ necesse est dicere ꝙ Joānes est maior vel saltē eq̄lis in gl'ia ip̄i btē ṽgini. Et h̄ est falsissimū. vt p̄tꝫ ex sup̄dictꝭ. aut ꝙ cb̄s nō dixit veꝝ. s. ꝙ inter natos m̄l'ieꝝ nō surrexit maior ioanne baptista. Si intelligamꝰ ṽba cb̄i de maioritate in gl'ia padisi. ꝛ h̄ esset hereticū ꝓfiteri. s. ꝙ cb̄s fuerit mendax. q: est ip̄a ṽitas. Jo. xiiij. Aut necessario ↄcludēdū est ꝙ cb̄s in illis ṽbis tm̄ loq̄t̄ de hiis q̄ cecidere in pctō originali. inter quos nullꝰ surrexit maior ioāne baptista. Cb̄s aūt ꝛ beata ṽgo licꝫ nati sint ex m̄l'iere: tm̄ ioāne sūt maiores. q: ip̄i nō ceciderūt in pctō. ꝛ p ↄn̄s nō surrexerūt ab eo. ꝛ iō pdicta ṽba de ip̄is nō intelligūt̄: sed ap̄pbāt ↄcl'onē nr̄am. Et in sil'i ðr Mar. vlt̄. c. ꝙ cb̄s appuit p̄mo marie magdalene. ꝛ tm̄ eccl'ia tenet ꝙ p̄us appa ruit m̄ri sue: vt ait Amb. in li. ð ṽginibꝫ. sed exponit̄ ꝙ p̄mo apparuit marie magdalene q̄ꝫ aliis q̄ habuerūt pctm̄. Et iðo ðr de maria magdalena a q̄ eiecerat septē demonia. Et q̄bꝫ ṽbis innuit̄ ꝙ an̄q̄ꝫ appareret magdalene peccatrici apparuit m̄ri sue: in q̄ nullū vnq̄ꝫ fuit pctm̄. Et ideo ita intelligit̄ pdicta auctas de maioritate ioānis. Quibꝫ verbis innuit saluator matrē suā illo esse maiorē. q: ip̄a a pctō nō surrexit.

¶ Pars secunda huiꝰ sermonis: que dicit̄ testificationis.

Quāplurimi scti doctores testificātur ꝛ affirmāt dei genitcē sine originali vicio ↄceptā. Int̄ q̄s est diuus Amb. q̄ in q̄dā s̄mone expo nēs illð Esa. xj. Egredit̄ ṽga de radice iesse: de btā ṽgini inq̄t. Hec est ṽga in q̄ nec nodꝰ originał nec cortex veniał culpe fuit. Et istā auctatē affirmauit btūs frať Michael ð Carcano se vidisse in q̄dā libello scti Ambrosij antiq̄ssimo adeo ꝙ nimia vetustate incipiebat ↄsumi. ꝛ h̄ dixit Mātue in p̄dicatione. Idem q̄ꝫ sctūs Amb. in omel'. de Cain ꝛ abel iteꝝ ait. De h̄ grege sctā ꝛ ī macl'ata illa intacta ouis ꝓcessit btā maria: q̄ nobis ↄ naturā purpureū illū agnū. i. regē cb̄m generauit. Hec ille. Quō aūt fuissꝫ ṽgo Maria ouis īmacl'ata si ↄxisset maculā originał culpe. Itē Hiero. sup. ix. c. Esa. inq̄t. In aula ṽginali ꝛ nulla sorde macl'ata de sp̄ūsctō est dei sermo ↄceptꝰ: q̄ velocit̄ ð aduersariis ptātibꝫ spolia detraheret: ꝛ sibi faceret vniuersa fuire. Sctūs q̄ꝫ Ildefōsus in li. ↄ in deuotos b. ṽgis ðr. Cōstat igit̄ mariā ab ip̄o originali pctō fuisse imunē: p quā nō solū p̄me m̄ris soluta est maledictio: veꝝ etiā oibꝫ est bn̄dictio ↄdonata. null' igit̄ postq̄ꝫ nata ē delictꝭ subiacuit. neq̄ꝫ origiale pctm̄ in vtero scīficata ↄxit. Hec ille. Quā auctē ita ad litterā recitat Uincētiꝰ valuacēs ordis p̄dicatoꝝ in p̄mo volumie specl'i bistorial'. lib. vij. c. lxv. ꝛ li. viij. c. xij. Btūs etiā Dn̄icꝰ in tractatu de corpe cb̄i ðr: ap̄pbās īmacl'atā ṽginis ↄceptiōeꝫ. Sic p̄mus Adā fuit ex t̄ra ṽgine ꝛ nūq̄ꝫ maledicta formatꝰ: ita decuit ī scðo adā fieri. s. cb̄o cuꝰ t̄ra. i. m̄r ṽgo maria nūq̄ꝫ fuit maledicta. Btūs q̄ꝫ Aug. in q̄dā s̄mone ait. Quis potuit ī marie aīa sine carne locꝰ eē vicioꝝ: q̄ ad celi vicē ↄtinētꝭ oīa dn̄i tēplū est effecta: Rich. ī sup̄ de sctō vict̄. in ser. btē ṽgis q̄ incipit. Necdū erāt abyssi: inq̄t. Nō decuit vt caro marie q̄licūq̄ꝫ foret obnoxia culpe. Nā dei sap̄ia indignū credimus: vt quā ad lucē gētiū destiauit: p̄uitatibus ꝛ ille cebris sineret īuolui. nec erit ingtꝰ q̄ppe m̄ri q̄ pr̄i m̄riq̄ꝫ p̄cepit honorē exhiberi Itē deuotꝰ Bern̄. in ser. ð natiuitate ṽginis gl'iose: q̄ incipit: De gaudiis ad gaudia. ait. Caro marie ex adā sumpta macl'as adē non admisit. Demōes etiā scīssime dei genitricꝭ mūdiciā negare nō audēt. Vn̄ legit̄ ꝙ diabolus a q̄dā sctō adiuratꝰ vt diceret ṽitatē de ↄceptiōe eiꝰ. s. q̄lit̄ fuerit ↄcepta: exclamauit dī. Sine macl'a: sine macl'a: sine macl'a. Exēplū. Infideles q̄ꝫ btē ṽgis īnocētiā ꝛ puritatē ↄfitētur. Vn̄ ī alchorano mahumeti ðr. Nullꝰ est ex adā q̄n tenuerit eū sathan: p̄ter mariā ꝛ filiū eiꝰ. Et ī. l. mahumetica ē ðr ꝙ m̄r iesu est amica legꝭ. q: tātū ꝓbaꝫ portauit ī vt̄o. Jō

siqs diceret in ea fuisse pctm̄: euelli debēt ei ilico dētes ꝑm ipaȝ legē. Adqesce igiť cbriane ꝛ dei genitricꝭ inocētiā noli āpliꝰ ipugnare: ne ifideli ꝛ diabolo crudelioꝛ erga dn̄aȝ noſtrā esse cōpꝛoberis.

R Pars tertia hꝰ ꝑmonis: q̄ dꝛ Figuratōis

Ja q̄ȝ figuratiōis Marie innocētia ꝯpꝛobať. ¶ Pria āt figura hꝛ Gen̄.ij. vbi deꝰ pater dixit. Nō est bonū hoīeȝ eē solū: faciamꝰ ei adiutoꝛiū siƚe sibi.i. sine pctō. Per qḋ figuratiue on̄diť φ pmo Adā.i. chꝛo dedit deꝰ adiutoꝛiū nr̄e salutꝭ brāȝ ꝟginē siƚeȝ ei sine peccato. Et h̄ ē qḋ b. Ber.i ser. de assūptōe beate ꝟgīs inqͭ. Et q̄deȝ ad restauratiōeȝ hūani generꝭ sufficere poťat solꝰ chꝛs. Sȝ q̄dē oīs sufficiētia nr̄a ex ipo ē sȝ bonū non erat nob hoīeȝ eē solū: ꝯgruū magꝭ erat vt adessȝ nr̄e repatiōi sexꝰ vterqȝ. q̄ꝝ coꝛruptiōi neuter defuissȝ. Hec ille. Si āt h̄ factū nō essȝ: figura fuissȝ p̄stātioꝛ figurato. qḋ valde incōueniens extitisset. ¶ Scḋa figura hꝛ Gen̄.iij.c. vbi deꝰ dixit serpenti. Inimicicias ponā inťte ꝛ mlierē. ꝛ semē tuū ꝛ semē illiꝰ. ꝛ ipa ꝯteret caput tuū. Per caput serpētis oēs sumꝰ strāgulati: qꝛ i vtero matꝛno sumꝰ interfecti pctō oꝛigiali. Vn̄ Ber.i ser. de xij. ꝑ dibꝰ hūilitatꝭ ait. Oīs nascimur morituri: qꝛ prius moꝛimur nascituri. ꝛ tanq̄ā absoꝛpti nascimur mortui. qꝛ i vterꝭ matꝝ sumꝰ a serpēte strāgulati. Hec ille. Per hāc aūt figurā ostēdiť φ brā Maria q̄ caput serpētꝭ.i. diaboli ꝯtriuit nō fuit ab eo strāgulata. nā ꝯtrito capite serpētꝭ nihil aliḋ pōt. Et h̄ etiā figuratū fuit Judit.xiij.i ipa vidua Judith: q̄ āputauit caput holofernis: ꝑ quē diabolꝰ figurať. De hac aūt figura ꝯtritiōis capitꝭ ſpentini inqͭ Aug. sup. Gen̄. Cū subiecto oꝛigiāƚ peccati caput sit diaboli: tale caput maria ꝯtriuit. qꝛ nlla pcti subiecto igressum habuit in aiaȝ ꝟgīs: ꝛ iō ab oī macƚa imunis fuit hec

Z ille ¶ Tertia figura fuit i arca Noe: q̄ p̄seruata extitit ab aq̄s diluuij: ꝛ ferebať sup aq̄s vt hꝛ Gen̄.vij.c. Per qḋ dabať itelligi φ beata Maria arca dei p̄ſuata fuit a diluuio oꝛigiaƚ pcti. Et iō i officio ꝯcepť dꝛ. Factū ē diluuiū pcti sup oēm ťrā: optiqȝ sūt montes excelsi scōꝝ. Arca ꝟo deifera eleuata ē i sublime: ꝛ ferebať sup aq̄s. Qḋ ꝯsiderās ꝛ puidēs i spū sapiētissimꝰ Salomō dixit Canť. viij. Aq̄ mlte n̄ potuerťt extiguere charitatē. scȝ marie. nec flumia obruēt illā. ¶ Quarta figura hꝛ Exo.xxv. de arcā veterꝭ testamenti q̄ erat d lignis sethim ipurribilibꝰ. Per hāc āt arcā figurabať ꝟgo maria: i q̄ n̄ fuerūt recōdite tabule legꝭ sȝ ipe legisłatoꝛ deꝰ Per quā arcā q̄tuoꝛ inť alia bēnꝰ bn̄ficia. Primo i ꝑicuƚ magnū auxiliū. qḋ significatum

Maria arca.

Arce beneficia.

est Nu.x. Nā cū eleuareť arca dicebat Moyses. Surge dn̄e ꝛ dissipeť iimici tui. ꝛ fugiant q̄ te oderť a facie tua. Scḋo i dubijs bonū ꝯsiliū. qḋ significatū ē.j. Regū.xiiij. vbi cū Saul vellet ꝯsulere deuȝ. dixit. Applica mihi arcā. Tertio i aduersitatibꝰ magnū solatiū. qḋ significatū ē.iij. Re.ij. vbi Salomō dixit Abiathar sacerdoti. Vir q̄dē moꝛtꝭ es sȝ hodie nolo te iťfici. qꝛ poꝛtasti arcā dn̄i Quarto ista arca sctissima nob ipetrat diuinā bn̄dictōeȝ. qḋ significatū ē.ij. Re.vj vbi dꝛ φ ad itroitū arce federꝭ dn̄i in domū Obededon: deꝰ ei bn̄dixit. De hac arca inqͭ Amb. in q̄dā ꝑmōe. Arca itrinsecꝰ poꝛtabat testamēti tabulas. Maria aūt testamēti gestabat heredē. Illa intus foꝛisqȝ auri nitoꝛe radiabat: sȝ scrā Maria intꝰ fo. isqȝ ꝟgitatꝭ splēdoꝛe fulgebat. Illa ťreno oꝛnabať auro. ista celesti. hec Amb. Nos aūt addere possumus. Illa de lignis ipurribilibꝰ scā ē. ista ab oī pctōꝝ putredie p̄ſuata imacƚata ꝯcepta ē

¶ Quita figura hꝛ Ecci.xxiiij. vbi in ꝑsona ꝟgis dꝛ. Quasi palma exaltata sū in cades. Palma eñ in signū victoꝛie poꝛtať. ꝛ singlariť illi ꝯuenit q̄ singƚarē victoꝛiā habuit. Iō Apoc. vij. de martyribꝰ dꝛ. Et palme in manibꝰ eoꝝ. Et hec fuit brā ꝟgo in sua ꝯceptōe q̄ de diabolo mirabiliť triūphauit. ꝛ nūq̄ȝ ei subiacuit. Quapropť de ipa ꝟgie dicere possumꝰ illḋ Amb. i li. ꝑmonū. Est plane palma plana ad reqem. honoꝛabiƚ ad triūphū. sp virens: sp vestita folijs: atqȝ iō nūq̄ȝ marcescit Et ita fuit ꝟgo bn̄dicta. Eapropť dicamꝰ illud Can̄.vij.f. Ascendā i palmā ꝛ app̄hendā fructū eiꝰ. ¶ Sexta figura hꝛ i codē Ecci.c vbi i ꝑsona eiusdē ꝟgis dꝛ. Et q̄si plantatio rose in hiericho. Rosa eñ de spinis nasciť: ꝛ tñ spinā nō hȝ. sic ꝟgo maria q̄uis de iudea q̄ vtiqȝ pctis spinosa erat nata sit: nullū tñ spinei. pcti aculeū sensit. Vn̄ de ipa virgine canit eccƚia officio assumptiōis eiusdem. Et sicut dies verni circūdabāt eam flores rosarum ꝛ lilia ꝯualliū. de hac rosa pulcerrima ꝛ imaculata ait Ber̄. in quodā sermone O virgo virga nobilis: virga Jesse: ꝑ quā in ramo conualuit qui perierat in radice. Radix amaritudinis Eua. ramus eterne dulcedīs maria. Miranda ꝛ ꝓfundissima dispēsatio diuine sapiētie φ talis virga nasciť de radice tali. talis filia de tali matre. talis libertas de tali seruitute p̄scripta. talis imperatrix d tali captiua. de tā sicca spina tā florens rosa. Hec ille. ¶ Septima figura habeť Ecci.xxiiij. vbi diciť i ꝑsona ꝟginis. Quasi myrrha electa dedi suauitatē odoꝛis. Myrrha eñ a se ꝛ ab alijs ꝟmiū putredinē expellit. qḋ brē ꝟgini nō ꝯueniret: si aliqñ ꝟmibꝰ.i. demonibus ꝑ pctm̄ oꝛiginale subiacuisset. ꝛ ab eis

M

Maria palma

N

Maria rosa.

O

Maria myrrha

corrosa esset. ꝛ ideo beata ꝟgo q̄ innocētia et puritate sua diabolū effugauit: dicere pōt illud Cañ. v. Manus mee distillauerūt mirrhā: ꝛ digiti mei pleni sunt mirrha ꝓbatissima.

P Lilium ¶ Octaua figura hr̄ Cañ. ij. c. vbi celestis spōsus inq̄t d̄ sponsa sua ꝟgine bñdicta Sicut liliū inter spinas: sic amica mea int̄ filias. Licet em̄ liliū int̄ spinas nascat̄: tamē sine spinis ē: ꝛ totū candidū atq꜓ odoriferū extat. sic beata ꝟga maria q̄uis a ꝑmis parentibꝫ per pctm̄ spinosis sit ꝓpagata: tñ sine macula fuit: ꝛ ꝑ mūdiciā ꝛ puritatē tota cādida atq꜓ odorifera ꝑmāsit.

Q Aurora ¶ Nona figura hr̄ Cañ. vj. c. vbi d̄r. Que est ista q̄ ꝓgreditur q̄si aurora ꝯsurgēs. Aurora em̄ a lumie incipit ꝛ sp̄ in lumie crescit q̄usq꜓ soli iūgat̄: ꝛ nūq꜓ lumie ꝑuat̄. Sic beata ꝟgo a lumie diuine gr̄e incipiēs: nullis vnq̄ꝫ est pctōꝝ tenebris obscurata: sed sp̄ in ꝟtutū oīm claritate succrescēs tandē cū sole iusticie dulcissimo filio suo in celesti gl̄ia mirādis circūdata fulgoribꝫ est ꝯiūcta. Ideo ei⁹ claritatē intuens Esa. ꝓpha. xviij. sui lib. c. inq̄t. Sicut lux meridiana clara est. De hac q꜓ ꝟgie bñdicta dici pōt illud. ij. Reg. xxiij. Sicut lux aurore oriēte sole mane absq꜓ nubibꝫ rutilat Que ꝟba exponēs Fran. de may. de virgine maria in ꝟmone de ꝯceptione eiusdē d̄r. Ita anīa ꝟginis resplenduit absq꜓ nubibꝫ pctōꝝ De hac etiā figura hr̄ in officio cōceptionis: q̄ vtunt̄ q̄dam religiosi: in q̄ canit̄. O beata ꝓgenies ꝛ venerāda series vñ surgit vt aurora maria virgo decora.

R Dies ¶ Decima figura hr̄ Ps. xviij. vbi d̄r. Dies diei eructat ꝟbū. Qd̄ exponit Berñ. i. angel⁹ ꝟgini annūciat arcanū incarnatōis filij dei q̄ est ꝟbū patrꝭ. Cū g̃ ꝑ diē figuret̄ btā ꝟgo sitq꜓ dies sp̄ i lumine. sequit̄ q᷑ mr̄ dei sp̄ fuit in lumie gr̄e: et nūq꜓ in tenebris pcti. Ipsa g̃ purissima ꝟgo fuit dies illa q̄ nūq̄ꝫ habuit noctē delicti. d̄ q̄ d̄r Zacharie. xiiij. Erit dies vna que nota ē dño.

S Sol. ¶ Undecima figura hr̄ in ꝑdicto ps. xviij. vbi d̄r. In sole posuit tabernaculū suū Per solē em̄ intelligit̄ btā ꝟgo. q꜓ sic sol clarior est oībus sideribus: ꝛ est icorruptibil': sic btā ꝟgo in sua ꝯceptiōe fuit clarior ꝛ purior oībꝫ creaturꝭ: ꝛ fuit incorrupta ab oībꝫ pctis Nō solū aūt d̄r sol: sed clarior ꝛ pulcrior sole noiat̄. vñ Sap. vij. scptū est. Hec est speciosior sole. ꝛ apoc. xij. d̄r Amicta sole: q꜓ sp̄ fuit illustrata lumie diuine gr̄e Ideo dicit̄ in officio ꝯceptionis. In sole posuit tabernaculū suū dñs. q꜓ de imaculata ꝟgine omi purita te fulgida natus est chr̄s.

T Stella. ¶ Duodecima figura hr̄ Nūe. xxiiij. vbi dicit̄ Orient̄ stella ex Jacob. Sicut em̄ stella remota est ab omni ꝑegrina impressione ꝟm Phm̄ in. j. de celo ꝛ mūdo. sic btā ꝟgo ab omi impressione pcti fuit aliena. Singularit̄ aūt beata ꝟgo stelle marine cōparat̄: ꝛ ꝑ ipam figurat̄. vñ canit eccl'ia. Aue maris stella. Et ꝟm Hiero. ad Eustochiū. maria interꝑtat̄ maris stella Stella etem̄ marina nūq̄ꝫ patit̄ occasū: sed est ab occasu distantissima. Beata aūt ꝟgo in ꝯceptione nesciuit occasū pcti originalis sed ab omni pctōꝝ occasu distans fuit. Alie etem̄ stelle. i. scti: aliq̄n ꝑdiderunt splendorē diuine gr̄e ꝑ pctm̄. de q̄bꝫ dici pōt illd̄ Joel. ij. Stelle retraxerūt splēdorē suū. Hec autē stella fulgētissima nūq̄ꝫ fuit nec erit sine splēdore. vnde ipa ait illud Ecci. xxiiij. Usq꜓ ad futuꝝ seculū nō desinā. Ideo de ipa ꝟgine canit eccl'ia in missa natiuitatꝭ dñi di. Stella semꝑ rutilans. sp̄ clara. Ex q̄ clare ostenditur q᷑ nūq̄ꝫ ꝑ pctm̄ fuit obscura. Rōnē autē q̄re btā ꝟgo ꝑ stellā figuret̄ assignat Fran. d̄ de may. in ꝟmone de ꝯceptione eiusdē dicēs. Sicut stella creata est sine macl'a: ita ꝟgo maria ꝯcepta est sine original' pcti plaga. Et iō ipam bñdictā ꝟginē laudare debem⁹ ꝛ dicere O stella relucente chel solē parturisti ꝛ c. Quā orōeꝫ vide in corona nr̄a quā feci i laudē bñdicte ꝟginis cū multꝭ alijs deuotꝭ laudibꝫ: q̄ ad ꝓpositū hui⁹ ꝟmonis ꝛ alioꝝ seq̄ntiū duci pñt. (Hymn⁹ de conceptione.) Multe alie sūt figure demonstrātes innocētiā mr̄is dei: q̄s breuitatꝭ causa hic ptersco. Pro ꝯclusione aūt nr̄i ꝟmōis salutem⁹ deuote ꝟginē bñdictā dicētes illd̄ qd̄ ponit̄ in officio nr̄o ꝯceptionis. s. Gaude mat̄ saluatorꝭ: magni vell⁹ gedeonis. rub⁹ igne q̄ nō vris veri tēplū salomonis. Sponsa dei: stella maris: porta celi tu vocarꝭ: mūdi salus: seuientis caput cedens holofernis. Mare sicco calle transis. currus mergens pharaonis: inq꜓ syon dñaris pulsis inde iebuseis. Assueri regꝭ sceptrū caput tangēs ꝟgo tuū mori fecit laqᵉū aman serꝭ inimicū Babylonis rex in predā nō abduxit te captiuā: philistei nec golie es transfixa pugione: Sic suū sol nitorē nūq̄ꝫ ꝑdit nec decorē: primi pn̄is sic tu labē nullā sentꝭ nec fetorē. Tu sol occasū nesciēs: lunaq꜓ sp̄ rutilās. tu syd⁹ lucē pariēs delicti nubes ꝓfugās. Null⁹ in te ꝯfidētes vnq̄ꝫ vidit ifelices: ꝟe tibi nā deuot⁹ est: necesse sit beat⁹. Ad te g̃ nos clamātes: in hac valle lachrymantes: ad nuptias et̄nales fac venire triūphantes Amen.

¶ De eadē innocentissima ꝯceptione.
Sermo. VI.

Nec dū erant abyssi: ꝛ ego iam ꝯcepta eram Prouerb. viij. Scdm Archidiaconū in. c. nōne. xxxvij. dist. abyssus d̄r ab a qd̄ est

sine.z byssus qd est gen⁹ lini cādidissimi.q̄si sine bysso.i.sine cādore. Et iō p abyssuz recte intelligi pōt pctm̄:qd est sine candore diuine grē. imo esse censet cū magna nigredie Quapropt hoi p peccatū deturpato dicitur Threnor.iiij.c.Denigrata est sup carbones facies tua. Q aūt p abyssuz significet pctm̄ testat Dauid ps.xlj. dum dicit. Abyssus abyssum inuocat. Quod exponit Greg. dicēs. id est vnū pctm̄ ad aliud trahit In ista maris abysso.i.in pfluuio original' pcti sūmersi sunt oēs ab Adam pgeniti. De quib spūaliter itelligi pōt illud qd dicit Exo.xv. Sūmersi sunt in mari rubro: abyssi operuerunt eos descenderūt in pfundū q̄si lapis. Istud tamē pfluuiū demergere nō potuit gl'iosaz dei genitricē. Unde de eius intemerata cōceptione dicere possum⁹ illud Exo.v. Stetit vnda fluens: ?gregati sunt abyssi in medio mari. Ipsa quoqz beatissima virgo pōt gl'iari dicens illud Ecci.xxiiij. Gyrū celi circuiui sola:z pfundum abyssi penetraui:z in fluctib mari ambulaui. Dicere etiā pōt verba thematis nr̄i. Necdū erant abyssi.s.peccatorū:z ego iā ?cepta erā.s.in mente diuina Sapiens em̄ architector volēs p̄clarū aliqd atqz admirabile palaciū ?struere:diu p̄us i mēte sua p̄cōcipit illd anq̄z ipm erigat et ad esse pducat. Deus ḡq oīm artifex:oīa pspiciens.vt dr.Sap.j.volēs filio suo tēplū virgineū fabricare:atqz domū sibi dignā ?struere:p̄us.i.ab eterno p̄ordinauit illā p̄seruare a sumersione original' pcti.ne si in illo inficeret:maiestati sue incōgrua habitatio redderet. Si em̄ p̄seruauit corp⁹ eiusdē ṽginis ab om̄i corruptione:vt dictū est ₰mone p̄cedenti.mlto magis p̄seruauit ei⁹ aiam.q̄ excellētius dr templū dei q̄z corp⁹.vn̄ Amb.in primo lib.de ṽginib ait. Nā si corp⁹ ṽginis dei tēplū est:anim⁹ ei⁹ qd est?quasi dicat: mlto digni⁹ templū. Ad p̄dicta aūt facit illud qd inqt seraphic⁹ cardinal' btūs Bonauē.in p̄mo sniarū.dis.j.dicens. Om̄ia que nūc sunt z quecūqz fuerūt a deo pducta z pducentur vsqz in finē mundi fuerunt ab eterno in deo ₰m causatiuā potentiā:z ₰m similitudinis p̄sentiā.que tn̄ habent ex tēpore actualē existētiā. Et ideo hoc respectu dei genitrix dici pōt tunc ?cepta:z p ?sequens ab originali vicio liberata. Quia vt ait Aug⁹.xiiij.de ciui.dei c.xj.homo peccato suo non potuit diuinū pturbare ?siliū:quo ordinatū fuerat ab eterno beatā ṽginem sine macula concipi debere. De cui⁹ sctissima ?ceptione tres ?siderationes faciemus.

Prima dicet rōnabilitatis.
Secunda auctoritatis.
Tertia z vltima appellabit exemplaritat'.

¶ Pars p̄ma huius sermonis que dicitur rationabilitatis.

Decem rationib pbari pōt vltra p̄dicta q btā ṽgo ab originali peccato fuit imunis. ¶ Prima quarū dr mediationis. Qñcūqz etem̄ est inter aliqs inimicicia p recōciliatione non ?uenit accipe tertiū:nisi ille sit offensi amicus.multominus autē talis mediator debz esse pticeps delicti:p quā participationē fit z ipse dolosus. Nam inimici amicus inimic⁹ est.argu.C.de in offi.testamen.l.liberi. de q̄ p Bal.z Cynū in.l.si quis testib.C. de testi. z p Bar.in.l.sciendū.§.si accusatio.ff.de lega.facit tex.z quod ibi notat glo.in.l.j.§.cū patronus.ṽ.recte.ff.d offi.p̄fec.vrbis. Et iō ei tanq̄z inimico non crederet.ff. de testi.l.iij §.j. Uirgo itaqz que debebat mediare inter humanā naturā z christū venturū: non debebat esse rea z conscia delicti:alioquin esset indigna reconciliatrix:dicente Greg. in moralibus. Cum is qui displicet ad interpellādum mittitur:irati iudicis animus ad iracundiam puocatur. Missa est ergo ṽgo benedicta a patrib exilio damnatis tanq̄z digna reconciliatrix ad deum. que si non esset digna penā mereret.argu.in c.nihil.de elec. Sed q2 non est repulsa: imo iratū deū placauit:dignissima inuenta est: z p ?sequens sine originali culpa. Christ⁹ ergo int patrez z populū mediauit:virgo inter filium z delinquentes.q si ipsa peccasset: vbi esset spes nostra:vbi reclinatoriuz capitis nostri? Si mater esset rea:qd nobis esset seruis inutilibus? Desperare possemus vbi ipsa singulari puilegio puritatis nō fulgeret. Et hanc rationem tangit mgr̄ Bartholome⁹ pisan⁹ in li.btē ṽginis:fructu.vij.dicēs. Maria fuit mediatrix inter nos z filiuz.ḡ debuit carere om̄i illo quo erat discordia: aliter nō fuisset bona mediatrix. Hec ille. ¶ Scd̄a rō dr pfectionis. Si em̄ ṽgo bn̄dicta ab originali pctō nō fuisz p̄uata:chr̄s nō fuissz pfectissimus redēptor.vt pbat Sco.in.iij.di.iij.vbi dr q pfectissim⁹ mod⁹ placādi aliquē p offēsa ?henda est p̄uenire ne offēdat. Ista ḡ ?seq̄ntia i theologia ē suscipiēda. Chr̄s fuit humani gener' redēptor pfectissim⁹.dei em̄ p̄fecta sūt opa. Deut.xxxij.ḡ aliqd hūanū iduiduū fuit a pctō p̄uatū.z h̄ pbat sic. Perfectissim⁹ redēptor est cui nō deficit aliqs modus redimēdi.p ei denotat itegritatē.l.ṽbū pnoctare.ff.d ṽ.si.cū igit sex mōis fiat redēptō.seqt q oīb his aliquē i hūano gn̄e chr̄s redemit. ¶ Prim⁹ mod⁹ ē q̄ aliqs redimit post lapsū in mortali pctō. Et h̄ mō cōiter redimūt pctōres:z redepti fuert p̄mi parētes.

X Rationes mediationis.

y Rationes pfectionis

Sex modi redemptionis.

Nā eoꝝ pctm̄ q̄ ad eos fuit actuale mortale vt ondit mgr̄ i.iij.dist.xxx.ca.viij.lꝫ q̄ ad nos dicatur originale. Scōs modus est q̄ qs redimit̄ post lapsum i originale. Et h̄ mō redimunt pueri ꝛ q̄cunqꝫ alij q̄ baptizant̄: si habeāt solū originale pctm̄. Terti⁹ modus est q̄ qs redimit̄ post lapsum in pctm̄ veniale. ꝛ hoc modo redimunt̄ viri pfecti q̄ subleuāt̄ post veniale cōmissiōem. iuxta illō Prouer.xxiiij Septies i die cadit iust⁹ ꝛ resurgit. Quod notat glo. insti. de iusti. et iu. in pn. ꝛ in aut. de non ali. aut pmu. re. ec. §. vt aūt. Quart⁹ modus est q̄ qs redimit̄ ne labat̄ in peccatū mortale: vt credit̄ de apl'is post aduentū spiritussancti. Quint⁹ modus est quo qs redimit̄ ne labat̄ in pctm̄ veniale. vt qdā putāt de sancto Joāne baptista pter illud q̄d canit ecclesia in officio ei⁹: di. Ne leui saltē maculare vitā famine posses. q̄uis Aug⁹. in li. de natura ꝛ grā oppositū tenere videat̄. Sextus modus omniū alioꝝ pfectissim⁹ est: q̄ quis pseruat̄ ne labat̄ in originale pctm̄. Cū g̃ hoc mō de⁹ nullū aliū pseruauerit. igit̄ tenendū est q̄ ip̄am bn̄dictā matrē suā tali modo redemit. Quia em̄ beata v̄go vt res singularis mundo donata est, fili⁹ eius dicere potuit illud quod notat̄ in. l. ob res. ff. de pac. do. et i l. legem. C. de dona. s. rei quā dono legem dico quam volo. De hoc aūt perfectissimo modo redēptiōis tangit Rich. in. iiij. dist. xix. ar. j. q. iij. dicēs: q̄ aliqs liberari a pena pōt tripliciter itelligi. Aut eos a pena iā habita eripi. Aut a reatu illi⁹ pene absolui. Aut ab illo reatu pseruari. Hec ille. Quo q̄dēꝫ modo fuit brā v̄go ab originali pctō libata. Jdō in psona v̄gīs gl'iose dr̄ in officio conceptionis. Magnificat aīa mea dn̄m. Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. Qui me pseruauit ab originali pctō. Et hoc fundamētū ponit etiam Petr⁹ aureoli in tractatu de cōceptiōe brē v̄gis: vbi ɔcludit dicens. Apparet g̃ q̄ q̄ hoc negat. s. beatā virginē fuisse a filio pseruatam ab originali pctō: derogat excellētie redemptoris. Hec ille. Hoc etiam argumentū facit mgr̄ Petr⁹ de cādia in. iij. sniaꝝ. dist. iij. ¶ Tertia rō dr̄ reportationis Nullus em̄ debet ex dolo suo lucrū reportare cui pena dbet̄. l. j. ꝛ. l. ne ex dolo. ff. d do lo. l. si legatari⁹. C. de lega. l. dubiū. C. de re pud. l. si sine. C. ad vell'. l. eos. in fi. C. de vsuris. c. dictū est. xxx. q. j. c. sedes: et c. ex tenore. de rescrip. et c. ex literis. de do. ꝛ ɔtu. ec. C. de pro. mili. l. ij. Sed serpēs mēdacioꝝ artifex inuidia motus, sua calliditate seducit bn̄a nū gen⁹ in muliere v̄gine Eua: p quā oēs captiui facti sumus. Jgitur oportuit aliā virginem destinari sanctam ꝛ puram que non vinceret̄ a serpente: sed ip̄m serpentem supa ret. iuxta illud Job. xxvj. Prudentia eius supbum pcussit. Alioqn non punito serpēte de hoc mendacioris alliceret̄ iterū ad malefaciendū. quia facilitas venie incentiuum pbet delinquēdi. c. est iniust. xxij. q. iij. et extra de vita ꝛ hone. cle. c. vt clericoꝝ. ꝛ d trāsla. pla. c. pe. vbi glo. Argumētuꝫ etiam ad hoc in. l. ita vulnerat⁹. ff. ad. l. aql'. ꝛ in. l. siqs. in fi. C. de fur. Si itaqꝫ virgo cōtraxisset originalē culpā ꝛ ipsa decepta fuisset: diabol⁹ ex dolo suo lucꝝ reportasset. g̃ ꝛc. ¶ Quarta rō dr̄ ɔcursionis: sic arguēdo. Duo pfecte ɔtria nō pnt simul ɔcurrere ꝛ stare in eodē subiecto: vt dr̄ phs in. ij. Periher. ꝛ. ij. Topic. Et notatur in. l. si ancillā. ff. de vsu. pro suo. Non em̄ potest aliquid eodem tpe esse pfecte albuꝫ ꝛ nigrum: viuum ꝛ mortuū: calidum ꝛ frigidum. Simil'r nec aliqs pōt esse eiusdem rei dn̄s ꝛ seru⁹. Sed beata virgo a pncipio sue pductiōis fuit dn̄atrix demonū. sicut predictū fuerat p Dauid dn̄o iesu chr̄o ps̄. cix. dicentē. Uirgam v̄tutis tue emittet dn̄s ex siō: dn̄are in medio inimicoꝝ tuoꝝ. Ergo nō potuit eodē tpe vel momento esse serua eorundem demonū: q̄d fuisset si p originale peccatum eis subiecta fuisset. ¶ Quinta rō dicit̄ demonstratiōis sic. Qualis est effect⁹ talis demonstrat̄ fuisse sua causa: f̄m phum in. ij. phy. et autorē in li. de causis. Et ideo arguit apl's ad Roma. xj. di. Si radix est scā: ꝛ rami sunt sci. Hec ille. Sed ram⁹ hui⁹ radicis v̄ginalis. s. chr̄s fuit sanctus. g̃ ꝛc. Sic em̄ ex veris nō nisi veꝝ: vt ait phs. j. poꝝ: sic ex īmaculata v̄gine nō nisi īmaculat⁹ nat⁹ est. ¶ Sexta rō dicit̄ figuratōis. Sicut em̄ patuit in sermone pcedenti: pre vlt. gl'iosa virgo Maria figurata est p domū ꝛ templuꝫ qd Salomon edificauit deo. de quo habet̄. iij. Reg. vj. Sed templū materiale dr̄ sanctuꝫ Juxta illud ps̄. x. Dn̄s in templo sancto suo Ergo ꝛ ipsa mater dei fuit scā ꝛ nunq̄ maculata. Un̄ de ip̄a dicit̄ illud Aggei. ij. Magna erit gloria domus istius nouissime pl⁹ q̄ prime. Et ideo de ista domo diuina. s. bn̄dicta virgine dicit Dauid ps̄. xcij. Domū tuam decet scitudo dn̄e in longitudine dieꝝ. Qd non esset verum si aliqn̄ fuisset peccato infecta. Simil'r falsū esset illud qd dicit̄. iij. Reg. vj. in figurā v̄ginis. s. Nihil erat in teplo quod n̄ auro tegeret̄. i. charitate vestiret̄ Falsum esset etiam illud q̄d in eodem c. scriptum est. s. Malle⁹ ꝛ securis ꝛ omne ferramētū nō sunt audita in domo dn̄i cum edificaret̄. Non g̃ malleo peccati originalis vel securi aut alio ferramēto pcti actualis fuit benedicta v̄go pcussa vel vulnerata. Hec igit̄ est illa dom⁹ de q̄ sapiēs Salomō loqns dicit Prouer. ix. Sapia edificauit sibi domū

Liberari a pēa fit tripliciter.

Z Rōne reportationis.

A Rōe cōcursiōis.

B Rōe demonstrationis

C Rōne figuratōis

et excidit colūnas septē. qꝛ glīosam ꝟginē su
ꝑ septē colūnas septē donoꝝ spūssctī funda/
uit. Ea ꝓpt̄ de ipā ꝟgīe canit̄ in officio cōce
ptiōis. Hec ē dom⁹ dñi firmit̄ edificata: bñ
fundata ē supra firmā petrā. Et ideo de hac
btīssima ac sctīssima dei mr̄e dici pōt illḋ ps̄.
cxj. Glīa ꝛ diuitie in domo ei⁹. s. filij dei: ꝛ iu
sticia ei⁹ manet in seculū seculi. Nos igit̄ pu/
ritatꝭ virginee zelatores dicam⁹ dño nr̄o Je
su chr̄o illḋ ps̄. xxv. Dñe dilexi decorē dom⁹
tue: ꝛ locū habitatiōis glīe tue. Et etiā illud
ps̄. lxiiij. Replebimur i bonis dom⁹ tue: san
ctū est templū tuū mirabile i eqtate. De hac
quoq3 domo purissima inqt de⁹ ꝑ figurā. iij
Regū. ix. Ego elegi ꝛ sctificaui domū istam:
erūtq3 oculi mei ꝛ cor meū ibi cunctis dieb3

D — Rōe medicatōis: ¶ Septima ratio ḋr medicatiōis: sic argu/
endo. Inqt Constantin⁹ affricanus in ꝑma
practice pantegni de regimīe sanitatis. c. de
disputatione regendoꝝ sanoꝝ. Intētio me/
dicoꝝ non est nisi de sanitate custodiēda: ſm
Galienū in initio sui libri de diuersa intētōe
medicoꝝ: q̄ ait. Medicoꝝ intētio ac volun/
tas non est nisi in sanitate regenda. Mon/
strauit em̄ ꝙ vltimiditas med[ic]ine nihil sic
aliud q̄3 sanitatꝭ custodia. Antiq̄ em̄ dixert̄
ꝙ meli⁹ ē custodire sanitatē q̄3 morbis repu
gnare. q̄a sanitas in sanis repit̄. ab infirmis
ꝟo est absens. et meli⁹ est rem īuentā custo/
dire q̄3 nō inuētā q̄rere. Sanitatꝭ em̄ custo/
dia prior est q̄3 īfirmitatꝭ curatio: qm̄ hō na/
turaliter est san⁹: ꝛ sanitas est tēperamentū
corporis. Hec ille. Quib3 ꝑsuppositꝭ sic infert̄
Christus tanq̄3 bonus medic⁹ venit in mun
dū ad ꝓcurandū hoīm salutē. et ideo sama/
ritan⁹ vulnera originalis ꝛ actualis pecca/
ti curās appellat̄ a mḡro sniaꝝ in ꝑncipio q̄r
ti li. Sed boni medici triplici vtunt̄ medici/
na ſm phm. iij. Eth. s. ꝑseruatiua: cōseruati/
ua ꝛ curatiua. Quaꝝ excellētior ē ꝑseruati/
ua. s. īpedire ne q̄s in īfirmitatē labat̄: vt s̄.
patuit. ḡ debuit mr̄i sue hāc medicinā exhi/
bere: eā ꝑseruādo ne caderet in īfirmitatem
pctī origialis. q̄d q̄dē facere potuit: qꝛ q̄cq̄d
pōt de⁹ ab aliq̄ remouere: pōt etiā illḋ infun
di ꝓhibere. qꝛ facili⁹ q̄d suspēdit̄ siue ꝑserua
tur q̄3 inductum tollat̄. l. patre furioso. ff. de
his q̄ sunt sui vl̄ ali. iu. ꝛ instit̄. de re. diui. §.
apū. Sed pctm̄ originale multiplr̄ pōt re/
moueri: marie ꝑ baptismū flumis aut flami
nis vel sanguis. vt declarat mḡr in. iiij. dist.
iiij. ꝛ ꝑ suā grām remittit̄. iuxta illḋ ad Ro/
ma. iij. Justificati gratꝭ ꝑ grām ipsi⁹. Ergo
etiā potuit ꝓhibere ne in mr̄e sua bñdicta i/
funderet̄: q̄d ꝛ fecit. ꝛ sic illi digniorē exhibu

E — Rōne locationis: it medicinā salutꝭ. ¶ Octaua rō ḋr locatōis
Loc⁹ em̄ debet esse ꝓportionat⁹ locato: vt ait
Phs. ꝛ cōmētator. ij. de ania. et. iiij. Phys.

Facit ad hoc illud q̄d inq̄t glo. in c. dudum.
de deci. dicēs. Qualia sunt ꝑdicata: talia cō/
uenit esse subiecta. Sed ꝟgo glīosa fuit ha/
bitatio filij dei. Un̄ ipsa inqt Ecci. xxiiij. Et
q̄ creauit me reqeuit in tabnaculo meo. Er/
go debuit eē ꝓportionata ipi habitatori q̄ fu
it sine vlla pctī macl̄a. Purissimo ḡ filio nō
debuit esse mr̄ nisi purissima. nec decuit dei
sapiām sordidatū a peccato cōtaminatū si/
bi habitaculū deputare. Quia vt ḋr Sap.
j. In maliuolā aniam nō intrabit sapia: nec
habitabit in corꝑe subdito peccatꝭ. Si igit̄
beata ꝟgo fuisset originali pctō deturpata:
nō fuisset cōueniens habitaculū filij dī. Or
vt ait aplus. ij. Coꝝ. vj. Nō est ꝯuentio chr̄i
ad Belial. Ergo indubitanter est tenēdū ꝙ
īmaculata fuit: ꝛ omī puritate repletissima.
Et ad hoc adduci pōt illḋ q̄d ḋr Soph. viij
sc3 Generositatē illi⁹ glīficat cōtubernium
oīpotentꝭ dei. Qḋ exponit Fran. de may. in
sermone de ꝯceptōe virginis dicēs: ꝙ l3 ei⁹
nobilitas fuerit a regib3 deriuata: tm̄ ex di/
uinaꝝ ꝑsonaꝝ affinitate fuit sūme glorifi/
cata. Ex quo arguit ꝯseq̄ns fuisse vt sine vl/
la peccati ꝯtagione ꝯcipet̄ illa: ex q̄ oriri de/
bebat innocentia ꝛ iusticia. Et hoc est qḋ ꝑ fi
gurā ḋr Ezech. xliij. s. Gloria dei israel egre/
diet̄ ꝑ viā orientalē. i. ꝑ btām ꝟginē. ꝛ terra. i.
caro ipsi⁹ resplendebit maiestate ei⁹. s. chri/
sti. id est ꝑ grām ei⁹ virgo benedicta fulgebit
iusticia originali. Et hoc vt digna esset habi
tatio filij dei. Quis em̄ sapiēs rem valde ꝑ/
ciosam in luto vel in imūdo loco collocaret
Quis magnificus dñs leprosam sibi spon/
sam eligeret: aut imundā domū ꝓ suo habi
taculo deputaret: ꝑfecto talis dici poss3 stul
tus. Ait em̄ glo. in. §. certum. insti. qḋ cū co.
Nota quē esse stultū si eligat malū cū posset
eligere bonū. vt in aut. q̄b3 mo. na. effi. sui. §
j. Quis em̄ rōnis capax in lecto fetido imū/
dicijs pleno iacere poti⁹ assentiret q̄3 in stra/
tu mūdissimo ꝛ ab oib3 imūdicijs elōgato.
nemo em̄ ꝑsumit̄ carnē suā odio hr̄e. vt inqt
glo. in rubrica. ff. in ius vo. vt cant. Btā igit̄
ꝟgo Maria q̄ thalam⁹ diuie fuit glīe nō fu
it aliq̄ pctī sorde polluta. ¶ Nona rō ḋr de/

F — Ratōne destinationis: stinatōis: quam ponūt q̄dā dicēn. ꝙ res de/
stinata ad certū locū vel finē censet̄: ad eun/
dē locū vel finem actu existere. cle. ne roma
ni. de elec. l. ex facto. §. reꝝ. ff. de here. instit̄.
Un̄ ḋr ꝙ idē iurꝭ est de vestimēto q̄d ē in fie
ri/ q̄d est de vestimēto q̄d est in facto. l. vl̄ ve
stimentū. ff. de auro ꝛ ar. le. S3 btā ꝟgo an̄
secl̄a fuit destinata ꝛ deputata vt eēt mater
dei sctīssima. ḡ ꝛc. Nec obstat siq̄s diceret ꝙ
ꝑdicta itelligunt̄ de his q̄ sunt in ꝓxio fieri.
q̄a rn̄det̄ ꝙ tal̄ sp̄ fuit btā ꝟgo respectu dei.
cui inquit ꝓpha ps̄. lxxxix. Mille anni ante

oculos tuos sicut dies hesterna q̄ preteriit. imo ei oīa futura sūt p̄ntia: vt patebit. ī. ser/mone vlt. Et facit ad p̄dicta illud q̄d notāt doc. in. l. q̄situ. §. illud fortasse. ff. de le. ij. scʒ q̄ q̄n potentia est ꝯ facili reducibilis ad actū: iudicat̄ de ea vt de actu. ¶ Decima rō ꝺ̄ af/firmatōis: q̄ pōt colligi ex dict̄ bti p̄ris fris Joānis de capistrano in sermōe de ꝯceptiōe ꝟginis: vbi ꝯcludit eā fuisse p̄seruatā ab ori/ginali. Et subdit q̄ q̄dā saracen⁹ fili⁹ cuius/dā regꝭ vltramarini ꝛ nepos Soldani h̄ af/firmauit existēs Rome in domo dn̄i cardi/nalis p̄nestini/ sic arguens. Oē edificiū h̄ns fundamētū defectuosum/ facit defectuosuʒ q̄d supedificat̄. facit c. cū Paul⁹. et c. p̄nci/patus. et c. fert̄. cū. §. seq̄nti. j. q. j. ḡ si mater chr̄i fuisset defectuosa: diceret̄ chr̄m habuisse fundamentū defectuosum ꝛ incōgruum ꝛc̄. Itē plus dilexit de⁹ matrē suā ꝛ circa eā plu ra fecit q̄ȝ pater me⁹ circa me. sed p̄r me⁹ fecit me liberū quātū potuit in die mee natiuita/tis. ḡ ꝛc̄. Hec ille.

B Rōne affirmatio nis.

Pars. II. huius sermōis que dicitur au/toritatis.

H Auctoritatib⁹ quoqȝ p̄dicta conclu sio robarat̄. et p̄mo Salomonis Prouer. vl. de mlīere forti p quā intelligit̄ ꝟgo bn̄dicta. inq̄t. Non extinguet̄ lucerna ei⁹ in nocte. i. in pctō. seq̄/tur: nō timebit a frigore niuis. q: frig⁹ pecca ti ei⁹ aīam nō penetrauit. Et ibidē iterꝝ ait. Byssus ꝛ purpura indumentū ei⁹: quia ha/buit sp̄ cādorē puritat̄ ꝛ inocētie. Et iterꝝ ibi dē dicit. Fortitudo ꝛ decor īdumētuʒ ei⁹. q̄d verꝝ nō esset si in ꝯceptiōe sua circūdata fu/isset fragilitate ꝛ turpitudīe originalis pec/cati. Itē Ezech. xliiij. ꝺ̄ de porta quaȝ vidit p̄pha in sp̄ū: p quā f̄m oēs intelligit̄ btā ꝟgo Maria. Porta hec clausa erit ꝛ non apiet̄. quod verꝝ nō esset si p pctm̄ fuisset aliqū ap/ta. Deinde subdit̄. Et vir nō trāsibit p eam. Turpi⁹ aūt fuisset si diabolus p pctm̄ trāsis set p illā. Et ideo sctūs Maxim⁹ in q̄dā ser mone sup hac ratiōe fundit⁹ ait. Hec q̄siuit admirabilis dei thalam⁹: celeste templum: tabernaculū glorie: de quo speciosus p̄diit sponsus: lux gentiū: spes fideliū: cōdecent̄ ꝛ congrue nulla macl'a originali cōtaminata est. Greg. q̄ȝ sup Gen̄. inq̄t. Quāuis btā vir go fuerit cōcepta de p̄pagatiōe carnis pctī: tn̄ ipsa ꝯcepta fuit sine originali. Et iterū in salutatiōe ꝟginis ait. Salue sctā parēs omī prorsus labe carēs ꝛc̄. Et Ambro. in quodaȝ sermone de ꝑpetua virginitate matr̄ dei ꝺ̄ Anima Marie nō fuit a casu eleuata sed p̄/seruata. al's nō fuisset virgo: sed pctō corru/pta. Et Origenes sup Can. inq̄t. O vos oēs virgines ꝛ cetere sctē mulieres ꝯuenire vos volo a sinistr̄: ꝛ Mariā matrē domini mei virginē hebreā a dextris meis ꝯstituo. Oēs vos maculā habetis originalis culpe desup conspersam p totū: sed non Maria. Hec il/le. Ista aūt gl'iosa virgo ab omni labe īma/culata fuit figurata p columbā albā ꝛ mun dissimā que de arca Noe egrediens atqȝ ni/hil fedidat̄ tangēs: cū ramo virent̄ oliue est reuersa: vt habet̄ Gen̄. viij. ca. Qd̄ fuit i si/gnū victorie. Ideo nō debet coruus contra eam crocitare: lȝ eo mortuoꝝ corpoꝝ putre/dine fedato: ip̄a purissima colūba ī nullo pe nitus fuerit maculata. Ad cui⁹ intemerate atqȝ colūbine ꝟginis reuerēdā ꝯceptiōeʒ de/bet vnūquenqȝ inducere ip̄i⁹ virginis deuo. tio. q̄n etiā nulla rō esset ad p̄bandū eā sine macula cōceptā: cum h̄ p̄uilegiuʒ possit sibi dari sine peccato. vt dicit Petr⁹ de candia in iij. sniaꝝ dist. iij. Hanc q̄ȝ sniam de imacu/lata cōceptiōe virginis p̄bamus p dictū be/ati Hieronymi in sermone ad Eustochium dicent̄. Nihil est candoris: nihil est splendo ris: nihil est numinis: quod nō resplēdeat in virgine gloriosa. Et ibidem etiam ꝺ̄ Quic/quid in Maria gestuȝ est: totū puritas: to/tū ꝟitas: totū q̄ȝ gr̄a fuit Et iterꝝ. Quicq̄d hu manis dici potest verbis minus est a laude virginis. que oīa falsa essent si in beata vir/gine originalis iusticia atqȝ innocentia non radiasset: eiqȝ hanc laudē dare non possem⁹ q̄ ab oīs peccati macl'a īmunis fuit. Ibidē etiā Hiero. addit. Quicq̄d maledictiōis in/fusum ē p euā: totū abstulit bn̄dictio Ma/rie. Incōgruū ḡ fuisset vt illa q̄ a nobis ma ledictiōem originalis pctī auferre debeat: ei dem maledictiōi subiaceret. Ideo idē Hie/ro. subdit. Igit̄ qd̄ natura non habuit: vsus nesciuit: ignorauit ratio: mens nō capit hu/mana: pauet celū: stupet terra: creatura oīs etiā celest̄ mirat̄. Hoc totū est qd̄ p Gabri/elem Marie diuinit⁹ nūciat̄. Et iterꝝ in eo/dē sermone ait. Canit̄ in cantic̄ de Maria: Hort⁹ conclusus: fons signatus: emissiōes tue paradisus. Hort⁹ deliciaꝝ in quo sūt cō sita vniuersa florum genera et odoramenta virtutū. sicqȝ signatus vt nesciat violari ne/qȝ corrūpi vllis insidijs fraudib⁹ ve diaboli Fons itaqȝ signat⁹ sigillo toti⁹ trinitatis. Et in sermone annūciationis idem inquit bea/te virgini. Quid dicam paup ingenio cum de te quicq̄d dixero min⁹ p̄fecto sit q̄ȝ tua di gnitas meret̄. Et Aug. in sermone de natiui tate virginis dicit. Magnifica illū o virgo beatissima q̄ te ab omni peccato sup oēs ho/mines preseruauit. Quis eīn dicere poterit: sine peccato sum nat⁹: aut mundus sum ab oī iniq̄tate dicere audebit: nisi illa ꝟgo p̄ru/

I

Hiero.

Aug⁹.

dētissima animatũ templi dei excelsi: quam
deus sic elegit ⁊ p̄elegit añ mōi ɔstitutōem
vt sctā ⁊ īmaculata dei mater esset ⁊ filia ab
eterno p̄seruata incorrupta ab oī labe pcti.
Et in alio sermone itex̄ dr. Sũma dei sapi-
entia nullā in massa humani gener̄ inuenit
viam: p̄ quā vt disposuit in mōm veniēs ei⁹
subueniret luctuose pditiōi: donec ad illam
de qua loqmur v̄gine ventum est. Sed hec
mox vt in mōm p̄ hũani gener̄ lineā venit:
tāta oīs boni v̄tute p̄fecte resplēduit vt eam
dei sapientia veridice iudicaret idoneā: vt p̄
ip̄am in hoīem veniēs/ nō tm̄ reatũ primox̄
parentũ: sed etiā toti⁹ mũdi peccata deleret.
Hec ille. Ex qb⁹ v̄bis possum⁹ arguere bea-
tā v̄ginē sine pctō fuisse ɔceptā: sic inferēdo
(vt inqt Hugo de sancto vic. in libro de sa-
cramēt̄: quē refert Alexander de ales in. iij.
sen. dist. ix. ar. vl. q. j.) Illa p̄s nature sub pec
cato esse nō debuit p̄ quā ipsa humana natu
Argumēta cōtra. ra a peccato liberanda fuit. ḡ ⁊c̄. Et si forte
aliqs dicat q̄ Aug⁹. tenuit ɔtrariũ in li. x. su
p̄ Gen. ad litterā dicens. Caro Ade ⁊ Abrahē
habebat vuln⁹ p̄uaricatiōis in lege mēbrox̄
que p̄ oēm ꝓpagata carnē trāscurrit vsq̄ ad
corpus Marie. quia ⁊ ip̄m eodē modo con
ceptũ ⁊ exortuz est. Rñdet q̄ illa dictio vsq̄
ibi stat exclusiue. sic em̄ accipit̄ qñ al's pra-
uus resultat intellectus: vt inquit Bar. in. l.
patron⁹. §. sempronio. ff. de leg. iij. Hoc aũt
esset in casu nostro: vt patere pōt ex p̄ceden-
tib⁹. Nec obstat dū dr: q2 ⁊ ip̄m eodē modo
conceptum ⁊ exortũ est. quia p̄ illa v̄ba nō di
cit q̄ cōcepta sit in pctō originali. Nā loquit̄
copulatiue dicens: cōceptũ ⁊ exortũ est. Nul
lus aũt negat eā exortā ⁊ natā esse sanctam ⁊
sine pctō. Dicēdũ est ḡ q̄ loquit̄ solũ de cor-
pore virginis quod affirmat cōceptũ ⁊ exor
tum cum naturali inclinatiōe ad malũ: que
dicitur lex membrox̄: vt patet ex dictis apl'i
ad Roma. vij. et ẜm Aug. habuisset rebel-
landi aduersus spũm pronitatez: nisi fuisset
per spũssancti gratiam sanctificatũ. Ul' re-
sponderi potest: q̄ quando dicta doctox̄ sũt
varia: tenenda est illa opinio que pluries re-
petit̄. quia v̄ba geminata magis operant̄. l.
balista. ff. ad trebel. Bart. in. l. quēadmodũ.
R ff. de agri. ⁊ cen. et notat̄ in. l. pacta nouissi-
ma. C. de pact. Dato igit̄ sed nō ɔcesso q̄ in
p̄dicta autoritate Aug⁹. intelligeret illā di-
ctionē vsq̄/ inclusiue: tñ cum i pluribus aliis
locis exp̄sse tenuerit ɔtrariũ: debemus illud
tenere. quia quando dictũ alicui⁹ doctoris ē
dubium in vno loco: ⁊ in alio est clarũ: ma-
gis est standum claro. Ad quod facit qd vo
luit Bar. in l. priuilegia. C. de sa. san. ec. vbi
ait: q̄ quando aliqd est dubiũ de iure ciuili:
et clax̄ de iure canonico: standũ est decisiōi
iur̄ canonici: etiā in prato cesar̄. qd ē nota-
bile: cũ al's in foro ciuili stādũ sit decisiōi iu-
ris ciuilis: ⁊ in iure poli decisioni iur̄ cano-
nici: vt inqt glo. in. §. hacten⁹. insti. de gradi.
Uel pōt dari rñsio quā dedi s̄. ser. iij. p̄te. ij.
in rñsione ad secundũ argumentũ. s. specia-
litat̄. Sancta q̄z mr̄ eccl'ia in officio visita
tionis beate v̄ginis dr. Tāte laudes v̄ginis
q̄ hũana lingua exp̄mere nō sufficit: nec etiā
sancti ⁊ iusti illā in cui⁹ ille quez celi cape nō
poterant se ɔtulit aula v̄ginali: dignis lau-
dũ p̄coniis ad plenũ efferre potuerũt. Et in
missa eiusdē matris dei itex̄ canit Sancta
⁊ īmaculata virginitas qb⁹ te laudib⁹ efferā
nescio. Et itex̄ dicit. Felix nāq̄ es sacra v̄go
Maria: ⁊ oī laude dignissima. Qd aũt ē oī
laude dignissimũ nulla ignominia est affici
endũ: nec illi est laus īnocentie original' de-
neganda. Si ḡ iuxta eccl'ie testimoniuz tāta
Petrus comest. est intacte virgīs puritas vt v̄bis exp̄mi nō
possit. vñ Petr⁹ comestor inqt ipi b̄tē v̄gini
Si fieri posset q̄ arene puluis ⁊ vnde. Un-
darũ gutte: rose: gēme: lilia: flāme. Ethera:
celicole: nix: grando: sex⁹ vterq̄ Uentox̄ pen
ne volucx̄: pecudũ genus omne. Siluax̄ ra-
mi: frōdes: auiũ q̄z penne. Ros: gramē: stel-
le: pisces: angues ⁊ ariste. Et lapides: mon-
tes: ɔualles: terra: dracones Lingua cuncta
forēt mime depromere possent. Que sis vel
q̄nta virgo regina Maria. Que tua sit pie-
tas: nec lr̄a nec dabit etas. Profecto nō pa-
rũ errare ɔuincit̄ q̄ illā origiali macl'a detur
Ratiōes Fran. de May. patā fuisse arbitrat̄. Ut em̄ probat Fran. de
may. in. iij. di. iij. Si mr̄ dñi ɔtraxisset pctm̄ ori
ginale p̄ q̄ntũcũq̄ tp̄s vl' p̄ vnicũ istās: pei⁹
ei fuisset q̄z si fuisset et'nal'r dānata q̄ntuz ad
penā dāni ⁊ sensus. Cui⁹ pl'a argumēta per-
trāseo cā breuitat̄. Ibidē q̄z multipl'r ꝓbat
ip̄am b̄tām v̄ginē sine origiali pctō fuisse cō
ceptā. Int̄ alia aũt sic dr. Priuilegia noui te
stamenti excedũt vetusta: ẜm doctrinā Pau
li ad Ro v. ca. Ibi aũt fuit vna mulier sine
peccato in statu innocentie. Item sicut chr̄s
compat̄ ad Adā ẜm humanitatē. j. ad Cox̄.
xv. sic mater dñi ad Euā in rōne excedentis
simpl'r q̄ntũ ad oēm innocentiā. ḡ ⁊c̄. Item
nō decuit aliquē filiũ matrē suā odio habe-
re: cum diuinũ preceptũ sit ad oppositũ. Si
aũt v̄go contraxisset peccatũ originale: tunc
ita ei⁹ filius eam odio habuisset: vt sentētiaz
damnatiōis contra eam tulisset. ḡ ⁊c̄. Item
decet nos attribuere matri chr̄i p̄conia lau-
dis q̄ non sunt ɔtra fidem. vt patet in ei⁹ san
ctificatione: cōfirmatione ⁊ resurrectōe: que
nō sunt nisi pie credita. Ergo ⁊ eodē modo
tenēdũ est de eius p̄seruatione: l3 nō habeat̄
exp̄sse i sac̄ scp̄tura. In eadē etiā distictōe in- L
qt p̄dict⁹ doctor. Ista p̄seruatōe mr̄ dñi fuit

mag' redempta q̄ aliq̄s alius. q2 efficacius redimit' z a seruitute liberat' ille q̄ puenit' ne vnq̄ seruiat: q̄ q̄ post seruitutē eripit': vt patet in dn̄o vnū suū manumittente: z alium anteq̄ nascat' libratē pcedēte. Itē intensi' emit' illud q̄d an̄ suū ortū adq̄rit' ne in alienū dominiū cadat: q̄ q̄d post talē casum recupat'. Maior q̄ liberatio d' fieri illi q̄ minus seruiit: z maria illi q̄ nunq̄ seruiit. g z c. Nam si turci cepissent aliquā chr̄ianoꝝ ciuitatem et Cōstātinopolim z oēs puellas q̄ ibi nascerent' venderēt p certo pcio: puta p centū aureis: atq̄ eas ementiū seruas facerent. Aliq̄s aūt potēs chr̄ian' exbursaret mille aureos p vna puella vendēda vt n̄ efficiat' serua sed libera remaneat patri suo: pfecto diceretur redemisse liberalissime ip̄am puellā. Et silr' dici potest in pposito nr̄o de redēptōe beate vginis. Sequit' aūt pdict' doctor vbi s. dicēs. Itē melior ē positio grē q̄ ablatio culpe. Ex q̄b' oīb' cōcludit' q̄ festū pceptōis est reuerēdū z celebrādū. ¶ Mgr̄ q̄ Paul' de Luca in q̄dā excellētissimo sermōe pbat immaculatā vginis pceptiōem decē medijs. et inter alia d'. Brā vgo nō fuit resoluta i puluerē: g nec corrupta p originalem culpā. Nā cōstat q̄ tabernaculo chr̄i plus derogat pcti corruptio q̄ in pulueres resolutio. Hec ille. Cui' argumētū meli' explicabit' sermōe seq̄nti. pte. j. fūdamēto. iiij. Nicola' q̄ de Ly. su p pmā ep̄lam ad Thes. ca. iiij. ait. Oēs descēdētes ab Adā pter chr̄m z matrē ei' icurrūt originale pctm̄. ¶ De ipsa etiā virgine inq̄t Alan' in anticlaudiano dicēs. Hec est stella maris: vite via: porta salutis: Regla iusticie: limes pietatis: origo Uirtutis: venie mr̄: thalam' q̄ pudoris: Hort' pclusus: fons psignatus: oliua fructificās: cedr' redolēs: paradisus amen'. Uirgl'a pigmēti: vinaria cella: liq̄re Predita dino: nectar celeste ppinās. Nescia spineti: florēs rosa: nescia culpe. Sol radiās: exps limi: lux nubila pellens. Spes miseris: medicina reis: tutela btis. Proscriptis redit': erranti semita: cecis Lumē: deiectis reqes: pausatio fessis. ¶ Btūs etiā Basili' in ser. annūciatōis ait. Quid dulci' frēs charissimi: q̄d iocūdi': q̄d salubri': q̄d felici' q̄ de brā vgīe loq̄: de vgīe cogitare: de vgīe pdicare: z ip̄am in oīb' seq̄ z imitari: Hec est redēptio nr̄a: salus: vita: spes: psiliū: refugium z auxiliū nr̄m. Hec ē q̄ fuit in vtero matris absq̄ originali pctō pcepta z generata: ab oī maritali vicio segregata: omī etiā veniali pctō puata: z i cūctis actib' z morib' suis spiritussctī grā plena z fecūda. Nō g diffidas o pctor: sed i cūctis Mariā seq̄re z ip̄az inuoca. Aspice celū: z sic stellas nūerare n̄ poteris: sic nec Marie vtutes. Aspice tn̄ celū: z videbis Mariā seraphicā sup quā dn̄s voluit sedere. Aspice celū z videbis Mariā cherubicā: quā dn̄s voluit vtutib' z meritis sup oēs creaturas fulgere. Aspice celū z videbis Mariā angelicā: quā dn̄s voluit cūctis subueniire. Hec ille. Qui etiā inq̄t. O Maria tu cādoris z decoris forma: cui in terris nō ē eq̄lis nec i celi ianua. Et Ber. sup Missus ē dicit. Qs p se sola trinitas i sola z cū sola vgīe voluit opari: soli datū ē nosse cui soli datū est expiri. Hec ille. Si g hui' felicissime vgīs grē p mr̄itudīe z magnitudīe ab hūana itelligētia cogsci n̄ pn̄t: q̄s illi origial' iusticie graz putabit defuisse. Scd̄m q̄ Hilari' in q̄dā ser. ait. O vgo bn̄dicta sup oēs femias q̄ angelos vincis puritate: q̄ oēs scōs supas pietate. Et btūs Cypan' i vno ser. d'. O vgo iusta z oī iusticia plenissima: cui' conceptio singularis. Origenes etiā in q̄dā homel'. de ip̄a btissima vgīe loq̄ns ait. Que neq̄ serpētis psuasiōe decepta: nec ei' venenosis afflatib' est infecta. Et btūs Ansel. i ser. cōcep. brē vgīs d'. Hodie cōcepta est stella celi. hodie cōcepta est palma vtutū. hodie pcepta est ianua celoꝝ. Que oīa falsa essent si vgo glīosa a vicio fuisset supata: z pter pctm̄ ei fuisset celi ianua clausa.

Paul' d Luca — Lyra — Alanus. — Basili' — Bern̄. — Hilari'. — Cypan'. — Orige.

Pars. II. hui' smonis q̄ d' exēplaritatis

Ultis exēplis z silitudinib' Marie inocentia declarat'. de q̄b' tractat b. fr̄ Michael de carchano i suo q̄dragesimali d pnīa: sermōe vij. pte vl. De q̄b' aliq̄ referem' seq̄ndo doctrinā q̄ ponit' in. l. iij. §. videam' g. ff. d col. bo. s. dicim' exēplo vt res manifestior fiat. q̄ sn̄ia etiā habet' in. §. alie autē. insti. de act. et notat' in. l. vt rn̄sum. C. de transac. Dicā g illud q̄d h' i. l. j. in pn̄. ff. d p̄scp. v. s. ne res exēplo careat: pauca agā. Lz aūt vnū exēplū sufficiat. l. ita vulnerat'. ad fi. ff. ad. l. aq. tn̄ ad maiorē virginal' inocētie declaratōem saltē q̄ttuor aut q̄nq̄ naturalia exēpla cū tribus miraclis subnectā. ¶ Sicut em̄ solares radij sup lutū descēdentes ab illo deturpari n̄ pn̄t: sed ip̄m poti' illuminare noscunt'. sic et aīa brē vgīs sup lutuz hūane nature descendēs a fece originalis culpe sordidata n̄ fuit: sed totā poti' hūanā naturā illustrauit. Jdō in officio pceptōis canit'. Sic solaris radius corruptiōis nesci' itrasti mr̄is viscera o gloriosa dn̄a. Sicē etiā aur' i viscerib' terre nō corrūpit' sed magis pficit': sic bn̄dicta vgo in mr̄is viscerib' corrupta nō ē vlla macla: sed poti' a spūscō scītificata. ¶ Ram' q̄ a bona arbore puenies i malā arborē insert' nō inficit' ab ea: sed potius illi pfectiōes tribuit: sic aīa glīose vgīs a deo pueniēs inserta in cor

M — Primū. — Scd̄m

pus etiã de semīe infecto ꝓpagatū maculata nō fuit: sed ipm poti⁹ multimoda pfectōe repleuit. Nos q̄z addere possum⁹ exemplū salamādre: q̄ in igne ꝑmanet ꝛ ꝑ illū trāsit: ꝛ tñ nō cōburit: nec caloris ardorē sentit. sic intemerata mr̄ dei in lūbis parētū igne peccati ardentiū ꝑmāsit ꝛ ꝑ illos trāsijt: ꝛ tñ illius pcti ardorē in se nō recepit. ¶ Aliā q̄q̄z silitudinē ponit Fran. de may. in ſmone de cōceptiōe ꝟgis dicēs. Sicut aer genit⁹ ī instanti q̄ gignit a sole illuminat: ita aīa virginis illuminata fuit a sole iusticie in instanti ꝯceptiōis. Ei⁹ q̄z puritas ꝛ innocētia in ferculo Salomonis declarat. de q̄ Cant. iij. dr̄ Ferculū fecit sibi rex Salomō de lignis libani: colūnas ei⁹ fecit argēteas. reclinatoriū aureū: ascēsum purpureū media charitate ꝯstrauit. ¶ Miraculoso etiā exēplo Marie cōceptio venerat. Nā cū in ciuitate Aqlana reuerendus pr̄ fr̄ Bernardin⁹ feltrn⁹ ordis nr̄i p̄dicasset atq̄z ppl'm hortat⁹ fuisset: vt in oi tribl'atiōe sua btām ꝟginē depcaret vt eū libaret ad reuerētiā sue imaculate ꝯceptōis. q̄dā ml'ier finita p̄dicatiōe ad domū reuersa: inuenit puer̄ suū cū gladio in manu sua. Cū aūt mr̄ exclamaret / timens ne aliq̄d sibi mali faceret: ille cepit cum gladio aufugere Cū ḡ curreret: gladiū ad pect⁹ casu posuit et sup eū cecidit. Qō vidēs mr̄ ei⁹ / statim eleuauit mētē ad btīsimā ꝟginem Mariā: rogans eā vt ad reuerentiā sue purissime cōceptiōis filiū suū a tāto picl'o defensaret. Mirabile dictu: cū gladi⁹ oēs pānos dicti pueri ptrāsisset: atq̄z vsq̄z ad carnē nudā ꝑuenisſ: statim se reflexit ac si eēt cera mollis: ꝛ ī nullo puer̄ lesit. ¶ In ciuitate q̄z Parisiēsi (vt refert Fran. de may. ī ser. de ꝯceptōe ꝟginis) q̄dā mgr̄ in theologia cū deberet ī ꝯceptiōis die ſmocinari: ꝛ vellet i mane p̄dicare ꝙ cōcepta fuit in pctō originali: in nocte sibi studenti apparuit turba scōꝝ doctoꝝ parit et angeloꝝ: ꝛ sedes ꝑata est sup quā sedit nobilis regina: q̄ misit ꝓ illo mgr̄o dicēs. O mgr̄ q̄d ego vnq̄z tibi feci q̄ ꝟ mane vis ꝯ meuz honorē predicare? ꝛ iussit eū flagellari. Quo facto genuflex⁹ veniā postulabat. Tūc beata ꝟgo dixit angelo Gabrieli. Uade ꝛ doce hūc sermonē quē mane faciat vniuersitati Parisiensi. Cui Gabriel ait. Aperi os tuū ꝛ implebo illud. Statim igit mgr̄ sensit in corde suo sermonē pulcerrimū: in q̄ demōstrabat ꝙ regina celi ꝯcepta fuit sine pctō originali. et illū p̄dicauit ppl'o parisiēsi mane seq̄nti.

¶ Aliud q̄z mirabile accidit pr̄i cuiusdā fratris nr̄i. s. fr̄is Clemēt̄ de Clar̄: q̄ eundo ad festum ꝯceptiōis celebrādū: eq̄ in precipitiū molēdini cadēte: ipe mirabil'r icolumis eua sit: cū filio ad culmē: cū tñ pre magnitudine casus sella ꝑ mediū scissa esset in duas ptes Et ideo oēs laudem⁹ ipaz bñdictā ꝟginē cū deuota ml'iere dicēte dño nr̄o Jesu chr̄o illō Lu. xj. Btūs vēter q̄ te portauit. Uere btūs venter q̄ nesciuit maculā: vter⁹ puritat̄: vterus inocētie: hort⁹ oī suauitate repletissim⁹: dom⁹ dei scīa: tēplū manu dei factū: arca salutis: arca feder̄ int̄ deū ꝛ hoīes: vbi recōditū est manna suauissimū: tabernaculū ornatissimū: in q̄ oēs mōi thesauri. ciuitas dei celestis edificata ex margarit̄. vest̄ cādida. tunica icōsutilis desup ꝯtexta ꝑ totū. pellis Salomonis admirabil'. caro chr̄i imaculata. mons dei. loc⁹ in q̄ abscōdit⁹ est de⁹. habitaculū spūssctī. hospitiū diuinitat̄. viscera deifera. scala paradisi. sol q̄ nescit occasum. luna pfecta. stella matutina. thron⁹ excelsus sup quē sedet vir q̄ est de⁹ ꝛ hō. turris fortitudinis ex q̄ mille clypei pēdent. mur⁹ inexpugnabilis cū ꝓpugnaculis. colūba cādidissima sine felle. virga aarō pullulās. a veneno serpēt̄ pharaonis illesa. ignis dei inextīguibilis. oleū scm̄ oī liq̄ri supeminens. flos cāpi ꝛ liliū ꝯualliū. rosa redolēs. mulier amicta sole / lunā sub pedib; hñs. radix deū germinās. cedr⁹ alta libani. palma sup oēs arbores exaltata. oliua in cāpis speciosa: cypssus odorifer⁹. platan⁹ iuxta aquas exaltat⁹: cīnamomū ꝛ balsamū aromatizans. Per illam ḡ puritatē qua tu ꝟgo inocētissima emicuisti / impetra nobis gr̄az ꝑueniēdi ad gaudia paradisi. Amen.

De eadē excellētissima ꝟginis cōceptiōe Sermo. VII.

Dixit deus: Fiat lux: et facta est lux. Gen. j. Illuminatus doctor Frā. de may. in ser. de cōceptiōe ꝟginis Marie exponit ꝟba thematis nr̄i de ipsa matre dei: dicēs ipam ꝑ lucē p̄ mariā fuisse figuratā. q̄z in ꝯceptōe sua tota lucida fuit ꝛ sine vlla pcti obscuritate. Et iō in eodē j. Gen. ca. cū dr̄: vidit de⁹ lucē ꝙ esset bona ꝛ diuisit lucē a tenebris. exponit Fran. vbi s̄. de ꝟgine Maria: dicēs ꝙ de⁹ tenebras peccati cū ea esse nō ꝑmisit. Et iō ad hoc applicari pōt illud Joā. j. Lux ī tenebris lucet: ꝛ tenebre eā nō cōprehēderūt. Lucida em̄ ꝟgo ꝑ innocentiā / nō fuit a pcti tenebris cōprehēsa Uel exponat ꝙ hoīes ꝓpt̄ suā ptinaciā tenebrosi nolunt ei⁹ claritatē cōprehēdere: q̄uis tot ꝓdigijs toti mōo sit demōstrata. Hec ḡ gl'iosissima ꝟgo est illa lux pclarissima de q̄ dicit Hester. viij. Noua lux oriri visa est. De qua etiaz dici potest illud Sapie. vij. Su

ꝑ oẽm stellaꝝ dispositiõem luci cõꝑata inue
nit̃ prior. Ipi q̃ʒ ꝟgini cõuenire p̃nt illa ꝟba
Esa.lviij. vbi dr̃. Orietur in tenebris lux tua.
Mater etenĩ redẽptoris nr̃i tota splẽdida ⁊
clara tanq̃ʒ lux orta est d̃ parẽtibꝫ ꝑ peccatũ
tenebrosis. Ideo mgr̃ Bartholomeꝰ pisanꝰ
in li. btẽ ꝟginis: volẽs incipe tractatũ de eiꝰ
cõceptiõe. titulũ septimi fructꝰ ponit dicens
Maria vt lux edita. De cuiꝰ imaculata cõ-
ceptione tres ꝯsideratõẽs faciemꝰ.

Prima dicet̃ fundationis

Secunda oꝑatiõis.

Tertia et vltima appellabit̃ fructificatõis.

Pars. I. huius sermonis que dicit̃ fun-
dationis.

P
Rõe gr̃ti ficatiõis

VLtra argumẽta in p̃cedentibꝫ ser
monibꝫ posita multꝭ alijs fortissi
mis argumẽtꝭ corroborat̃ veritas
virginalis inocentie ⁊ puritatis.
Primũ quoꝝ dr̃ gratificatiõis. et accipit̃ a
Fran. de may. in sermone de ꝯceptiõe ꝟgis:
vbi ait. Sicut ab eterno fuit ꝟgo p̃ordina-
ta ad plenã gr̃am: sic fuit p̃destinata ad ꝑfe-
ctã naturã. Hec ille. Cũ g̃ in ipa btã ꝟgie fu-
erit plenitudo gr̃aꝝ: ita q̄ oẽs creaturas me
ritꝭ ⁊ ꝟtutibꝫ ⁊ gratijs supauit: iux̃ illd̃ Hie
ro. i ser. ad Eustochiũ dicẽtꝭ. Sic itaq̃ʒ vbi-
q̃ʒ cõfidenter sctã dei canit ecclia: q̃d d̃ nullo
alio sctõꝝ fas est credere: vt vltra angeloꝝ ⁊
archãgeloꝝ merita trãscenderit ⁊c. Vñ ipsi
gl'iose virgini dici p̃ot illd̃ Prouer. vltimo.
Multe filie ꝯgregauerunt sibi diuitias: tu
ꝟo supgressa es vniuersas. Sequit̃ q̄ ipa di
mr̃ etiã habuit ꝑfectionem nature: ⁊ in h̃ su
ꝑauit oẽs creaturas. Hanc aũt ꝑfectiõeʒ nõ
habuisset si originalis pcti plaga vulnerata

Q
Ratione despõsationis

fuisset. g̃ ⁊c. ¶ Secundũ fundamentũ dicit̃
despõsatiõis. Decẽs etenĩ fuit ⁊ ꝯsonũ rõni
vt spõsa castissima dei nunq̃ʒ careret gratia
sui sponsi: sed sp iũgeret̃ illi glutino charita
tis: ita vt nec q̃dẽ ꝑ momẽtũ int̃ ipam ⁊ spõ-
sũ inimicicia ꝯtraheret̃: nec diuortiũ fieret:
q̃d licite fieri nõ p̃ot sine causa. xxxij. q. j. c. de
benedicto. ⁊. q. vj. c. nihil. ⁊ d̃ frigi. ⁊ male. c.
fi. Si aũt i pctõ origiali fuisset bñdicta vir-
go ꝯcepta/ ꝑ illo tũc nõ fuisset eiꝰ amica sed
inimica: ⁊ a spõso suo diuertisset ⁊ sepata fu
isset. sed int̃ ipaʒ ⁊ deũ sp fuit amicicia ⁊ dile
ctio. vñ ipa inq̃t Cant. vj. Ego dilecto meo ⁊
dilectꝰ meus mihi. s. ꝯiũctꝰ est. et sp fuit vni-
tus. g̃ sine pctõ ꝯcepta fuit. Ab eterno em̃ sp
dilexit eã vt matrẽ suã futurã: ⁊ i tpe vt ma-
trẽ factã: f̄m Sco. ⁊ Hugonẽ de castro no-
uo in. iij. dist. iij. Et ideo eã defendit a vitu-
ꝑio pcti originalis. fuit nãq̃ʒ ille de q̃ dici po
tuit illud Ouid. in. ij. sine tit̃. s. felix q̃ quod
amat defendere fortiter audet. tantus etenĩ
fuit amor inter chr̃m ⁊ matrẽ eiꝰ q̄ de eis di
ci poterat illd̃ eiusdẽ poete. iiij. de tristibꝫ. s.
Hi duo corꝑibꝫ: mẽtibꝫ vnꝰ erat. ¶ Tertiũ

R
Rõne p̃seruatiõis

fundamentũ dr̃ p̃seruatiõis seu defensiõis:
sic arguendo. Si deus p̃seruauit ⁊ defendit
ꝟginẽ gl'iosam a veniali pctõ q̃d ñ p̃uat gr̃a
dei: ⁊ p̃ot stare cũ charitate. vt dicũt theol'. i
iiij. dist. xxj. ⁊ ibi Sco. q. j. ⁊ sctũs Tho. j. ij.
q. lxxxix. ar. j. et h̃ vt esset idonea mater sua: ⁊
ob amorẽ quem ei ab eterno portauit. Ergo
incõueniẽs videt̃ credere q̄ ꝑmiserit illã la-
bi in originali pctõ priuante gratia diuina.
Nõ em̃ esset verꝰ amor si aliq̃s defenderet
amicũ suũ ne ad modicuʒ leuit̃ verberaret̃:
quẽ tñ ꝑ gulã suspendi vel capite dimitteret
detruncari. Talis nãq̃ʒ diceret̃ frustra defẽ
dere amicũ suũ. Nã frustra fit q̃d factũ nõ
releuat. l. hec stipulatio. §. diuus. ff. vt lega.
nomi. cauea. Cũ g̃ vt inq̃t Sco. vbi s̃. pctõ
veniali nõ correspõdeat pena eterna sic ori-
ginali. cũ q̄ inter pctm̃ mortale ⁊ veniale nõ
sit ꝓportio: q: infinita venialia si darent̃ vni
mortali/ nõ equarent̃ in grauitate offẽse vel
pene: vt inq̃t Rich. in. iiij. dist. xvj. ar. ij. q. ij.
quia veniali nõ dat̃ pena infinita sicut mor
tali. Sequit̃ q̄ ridiculũ esset credere q̄ deꝰ
dilectã sponsam suã quã a veniali p̃seruare
voluit/ cadere ꝑmiserit in pctõ originali: q̃d
auertit a sũmo bono ⁊ a diuino amore: ⁊ cui
pena debet̃ eterna ⁊ infinita. Nã valde maiꝰ
malũ est esse in peccato originali ꝑ vnicum
instans q̃ʒ in q̃ntiscunq̃ʒ venialibꝫ ꝑ quãtũ-
cunq̃ʒ tꝑis spaciũ. vt ꝓbat Fran. de mayr. in
iij. dist. iij. Si igit̃ peccatũ veniale minoris
grauedinis noluit deꝰ esse in aĩa btẽ virgi-
nis ꝓpter eiꝰ dignitatẽ: q: eiꝰ repugnasset pu
ritati. vñ inq̃t Tho. in. iij. pte sũme. q. xxvij.
ar. vj. q̄ ipa nunq̃ʒ peccauit venial'r. g̃ mlťo
minus voluit deꝰ in ea esse originale: q̃d ma
gis eiꝰ puritati repugnat. Et ideo eã libera-
uit ⁊ custodiuit ab eo: sicut p̃dixerat Dauid
p̃s. xij. dicens btẽ ꝟgini. Dñs custodit te ab
oĩ malo: custodiat aĩaʒ tuã dñs. Dñs custo
diat introitũ tuũ ⁊ exitũ tuũ ex hoc nũc ⁊ vs-
q̃ʒ in seculũ. Et hoc fundamentũ ponit ma-
gister Petrꝰ de candia in. iij. sen. dist. iij. vbi
etiã dat exemplũ dicẽs: q̄ si cũ aliq̃ albedie
nõ potest stare gradꝰ nigredinis vt duo ꝓpt̃
eius repugnantiã: multo minꝰ poterit stare
gradus vt q̃ttuor. g̃ ⁊c. ¶ Quartũ funda-

S
Rõne optatiõis.

mentũ dr̃ optatiõis. Nam optabiliꝰ ẽ aĩam
nõ pollui q̃ʒ corpꝰ incinerari: quia aĩa p̃ci-
osior est corpore. c. si habes. xxiiij. q. iij. sed be
ata ꝟgo obtinuit de corpe ne incineraret̃. vñ
de illo dr̃ p̃s. xv. Non dabis sanctũ tuum vi
dere corruptiõem. Et Aug. in sermone d̃ as-
sumptione virginis dicit. Corpꝰ sanctissimũ
de quo christus carnem assumpsit/ vermi-
bus traditum fuisse sentire nõ valeo: dicere

erubesco. Ergo ⁊ credendū est ꝙ mlto magis
obtinuit aie ipollutiōem: ⁊ incōtamiatōem.
Ideo mgr Bartho. pisan⁹ ī li. beate ꝟginis
fructu. vij. arguit sic ꝓ ꝯceptōe ꝟginis. In
cineratio ē seqla pcti necessaria. Gen. iij. Ci
nis es et in cinerē reuerteris sȝ ꝟgo nō est in
cinerata. ergo ⁊c. Et hoc argumentū ponit Pe
trus aureoli in trac. de cōceptiōe btē ꝟginis
Et subdit dicēs: ꝙ btā ꝟgo poti⁹ elegissȝ cor
rosionē ꝟmiū ⁊ ppetuā incineratōeȝ ī carne:
q̄ȝ hēe odiū ⁊ irā atq̄ȝ offensam dei p pecca
tū originale. ¶ Quintū fundamētū dr puni

T Rōe punitionis.

tionis: ⁊ est q̄rundā theologoꝝ modernoꝝ
in. iij. sen. di. iij. Quod fundamētū ponit re
uerēdus pr frater Michael de carchano in
suo q̄dragesimali: de pnia. sermōe. vij. Et pos
sum⁹ arguere sic sm p̄dictos doctores. Si
btā ꝟgo Maria fuit ꝯcepta in pctō origina
li, fuit magis punita ꝓ illo tpe siue in illo in
stanti q̄ȝ oēs creature q̄ fuerūt in mūdo. q̄d ē
crudele ⁊ impijssimū dicere. qr alij peccaue
runt actualr: ⁊ ꝯsequēter grauius puniri de
bebāt. Et pbat p̄dicta cōclusio arguēdo sic.
Illud q̄d plus pdit ꝓ aliq̄ tpe, pl⁹ punit. sed
virgo Maria si ꝯtraxit pctm̄ originale pl⁹
sola pdidit pro illo tempore q̄ȝ oēs alij dāna
ti: qm̄ si oēs homies hui⁹ mūdi fuissent p̄de
stinati non attigissent ad virginis meritum
⁊ p̄miū. ergo cū pctō mortali puat aīa oibȝ
spūalibȝ bonis: ⁊ ꝯstituat sub ptāte diaboli:
sequit ꝙ btā ꝟgo in pctō originali siue mor
tali existens, plus alijs pdidit. qr gratiaȝ ad
quā ipsa sola erat disposita habere nō potu
it. Lȝ em̄ amissio futuri lucri nō dicat ꝓprie
damnū. l. nemo. ff. ꝓ socio. ⁊. l. j. §. sicut. ff. de
aq̄ plu. ar. Nā aliud est lucꝝ non cape: aliud
ꝟo damnū sentire. l. seru⁹. C. de pac. ⁊. l. fi. C.
de cōdi. tn̄ vbi spes ē radicata de p̄nti ad lu
crum ꝯseq̄ndū: rōne talis spei dicit damnuȝ
amissio ipsi⁹ lucri: vt inq̄t Barto. in. l. post
emancipatiōem. §. illud. ff. de libe. lega. et ta
le fuisset dānū ipsi⁹ beate ꝟginis: q̄ ad ipsas
grās erat disposita de p̄nti in instanti sue cō
ceptionis: imo ad illas ab eterno ordinata.
Prouer. viij. Itē cū culpa originalis pecca
ti pena damni puniat. i. puatione grē ⁊ visi
onis diuine: poti⁹ elegisset mater dn̄i oimo
dā penam inferni q̄ȝ diuina gratia ⁊ visione
puari p originale pctm̄. quia vt dicūt theo
logi ī. iiij. dist. l. et Richar. noster ibi ar. v. q.
vi. maior pena quā habent damnati est pua
ri visione diuina. vn̄ Chrys. sup Matth. di
cit ꝙ si essent decēmille gehēne, non possent
cum pena ⁊ dolore puatiōis visionis diuie
comparari. Et subdit ꝙ ip̄e poti⁹ eligeret eē
in inferno cū visione dei q̄ȝ extra sine ea. Be
ata aūt virgo tanto acerbi⁹ fuissȝ punita q̄n
to ad ampliorē gl'iam ⁊ clariorē dei visionē

erat p̄parata. Et ideo ꝓbat venerandus pa
ter frater Ludouic⁹ de turri in suo tract. de
cōceptiōe ꝟginis ꝙ beata ꝟgo poti⁹ elegissȝ
esse in inferno q̄ȝ in offensa dei p pctm̄ origi
nale. Et iterꝝ: poti⁹ elegisset totalr annihila
ri q̄ȝ eē p pctm̄ inimica dei. Quilibet em̄ de
bet poti⁹ velle nō esse q̄ȝ esse cū di iniuria: vt
ꝓbat Rich. i. iiij. sen. di. l. ar. iij. q. ij. ¶ Alio Ratōne oditiōis.
q̄ȝ simili fundamēto ꝓbari pōt sm eosdē do
ctores btām ꝟginē ab origialis pcti vicio fu
isse p̄seruatā: q̄d dr oditiōis. arguēdo sic. Si
btā ꝟgo fuit ꝯcepta in pctō originali: sequit
ꝙ ip̄a fuerit pl⁹ odita a deo ꝓ illo tpe q̄ȝ Ca
in aut Judas vl' q̄cūq̄ȝ ali⁹ dānat⁹: q̄d ē im
piū ⁊ nefariū dicere. Et ꝓbat p̄dicta ꝯclusio
seq̄ndo doctrinā p̄dictoꝝ doctoꝝ vbi s̄. Nā
quanto pena includēs culpā est maior ⁊ gra
uior: tanto talis peccator a deo magis odit.
Sed pena virgis fuisset maior: qr plura bo
na pdidisset: ⁊ non ꝓpt aliud nisi qr de⁹ ip̄am
in peccato concipi voluisset. Igit illo tpe eā
deus plus q̄ȝ alios odio habuisset. Non em̄
est aliud odiū dei q̄ȝ subtractio grē. Sic di
lectio ipsi⁹ dei erga creaturā nihil aliud ē q̄ȝ
gratie cōmunicatio: vt dicūt theologi in. iij
dist. xxxij. Si igit beata ꝟgo Maria in pec
cato originali fuit concepta: cōcludendū est
ꝙ p̄dicto modo fuit plus ceteris odita: quia
in pctō originali existens cōicatiōem gratia
rū ad q̄s disposita erat nullaten⁹ habere po
tuit: vt supra dictū est. ergo ⁊c. ¶ Sextū pnci

V Rōe mediatiōis.

pale fundamentū dicit mediationis. Inter
extrema etem̄ necessario repit mediū: vt in
q̄t Aristo. viij. Phys. ⁊. vij. metaph. vt notat
in. l. imperiū. ff. de iurisd. om. iu. sed in filijs
hoim ex natis ex masculo ⁊ femia est repire
aliq̄s ꝯceptos ⁊ natos in origiali pctō: vt sūt
cōiter oēs. aliq̄s ꝟo in originali conceptos ⁊
nō natos: sed in ventre matrū scrificatos: vt
fuerunt Joānes baptista ⁊ Hieremias. er
go debuit repiri aliq̄ psona ex masculo ⁊ fe
mina generata: q̄ nec nata nec cōcepta sit in
originali pctō. Hoc aūt alicui meli⁹ non pōt
cōuenire q̄ȝ mrī dei. ergo ⁊c. Ad hoc etiā fun
damentū adduci pōt argumentū sil'e: q̄d po
nit mgr Petr⁹ aureoli in tractatu de conce
ptione btē ꝟginis di. Ad Ro. ix. apl's distin
guit int vasa ire ⁊ vasa grē ⁊ misc̄die dei tā
q̄ȝ in opposita vasa. Est aūt regula: ꝙ si vnū
oppositoꝝ est in natura: ⁊ reliquuȝ: maxime
si excellenti⁹ sit. Sed inter hoies inuenti sūt
aliq̄ qui fuerūt vasa ire ppetua ⁊ erūt: vt cō
cepti in originali nec baptizati addiderunt
blasphemias actuales: et in illis defūcti p
petuo sūt dānati. Inueniunt ⁊ alij q̄ fuerūt
vasa ire: deinde misc̄die: vt baptizati. Ergo
repiri debet extremū alteruȝ excellenti⁹: q̄d
videlicȝ sit aliquod vas misericordie dei p

petuum qđ nūq̃ fuerit de facto vas ire: presertim cū de⁹ ad mīam pnior sit q̃ ad iram. Uñ si inuenit̃ aliqđ vas ire ꝑpetuū: magis decēs ē ⁊ rōnabile q̄ iuentū fuerit aliqđ misericordie vas etnū. Nec valet siqs diceret q̄ h̃ vas fuit cb̄rs: nam ip̄e miscđia nō indiguit: cū miseriā pctī nō habuerit nec hr̄e debuerit ð iure nec de facto: cui oportuerit misereri. Maria ṽo etsi de facto nō habuerit: tñ habuissꝫ si nō fuissꝫ mīa pueīta. Hec ille.

x Rōne ex altatiōis ¶ Septimū fundamentū ðr exaltatiōis sic arguendo. Sicᷓ mr̄ dei exaltata est in cel' suꝑ oēm creaturā: iuxͣ illđ qđ canit eccl'ia in officio assūptiōis: Exaltata ē scā dī genitrix suꝑ choros angeloꝝ ad celestia regna. Ita exaltari debuit in terris sup oēs puras creaturas ꝑ grām: q2 gradus glie correspōdet gradui grē: iuxͣ illud Psalmiste ps̄.lxxxiij. Gratiā ⁊ gl'iaꝫ dabit dñs. Et h̃ est qđ inq̄t Hiero. in s̄mōe ad Eustochiū dicēs: Quantam grām adepta ē p̄ ceterꝭ in tr̄is tam excellenti o2em gl'iam obtinet in cel'. Sicᷓ ḡ siqs edificare vellet domū altissimā: ei nō faceret pn̄cipia seu fundamēta debilia / sꝫ stabilissima Nam pn̄m est q̄si dimidiū toti⁹: vt ait phus j. Eth. et. v. Topic. Et cuiusq; rei potissima pars ē pn̄m. l. j. ff. de ori. iu. vbi glosa allegat illđ Horacij in epl'is. Dimidiū facti q̄ bene cepit habet. Ita deus volens btām ṽginem ad tante sublimitatꝭ apicem eleuare non voluit eius pn̄cipium seu fundamentū .s. conceptionis facere in debilitate pctī: sed in robore grē sue. Et iō magr̄ Barto. pisanus ī li. btē ṽginis. fructu. vij. arguit sic dicēs: Maria exaltata est sup choros angeloꝝ: ḡ originali caruit: alit̃ in h̃ eis esset inferior. Et iterum idem dic: Maria exaltat̃ sup oēs creaturas: ḡ purissima fuit sup omnes: alit̃ non possꝫ gl'iari sup non habentes originale. Iō in q̄dam s̄mone Berñ. dic: Nequaq̃ super omnes choros angeloꝝ ascendissꝫ: si eos in puritate non transcendisset.

y Rōe euitationis. ¶ Octauū fundamentū ðr euitationis. Nam bonum ē argumentū ab absurdo euitando: vt notat̃ in l. Nam absurdū. ff. ð opis liber. et in. l. q̄ stipēdia. C. ð pcu. et c. quiescamus. xlij. di. Sꝫ valde absurdum fuissꝫ q̄ corruptrix generꝭ nostri eua sine corruptione fuerit fabricata: et viuificatrix humane nãe maria in morte pctī sit ꝯcepta: ḡ ip̄i dare debem⁹ ac tribuere hanc dignitatē q̄ ab om̄i macula pctī fuit p̄seruata. De q̄ loquens Berñ. sup Missus est / ait: O admirandā ⁊ om̄i honore dignam ṽginē / o feminā singularit̃ venerādā: sup oēs feminas admirabilē: parentū reparatricē: posteroꝝ viuificatricem. Hec ille. Ad q̄ꝝ corroborationem pōt adduci illđ qđ ponit Ubertin⁹ de casali in li. j. arboris iesu chr̄i dicēs: Sane iesus bñdict⁹ sicᷓ oīa mira creauit sapīa: sic illā bñdictā ṽginē mr̄eꝫ suam talē ꝯdidit in tp̄e q̄lē eā elegit ī sua sacratissima etnitate ⁊ talē tā nobilitate nãe q̄ꝫ ꝑfectione grē ꝯdidit mr̄em q̄lē decebat habere suā infinitissimā maiestatē: q2 in ea ⁊ ð ea debebat sumere qđ in etnū sibi eēt vnitū vnitate ꝑsone: ⁊ ð q̄ exiret pciū toti⁹ libationis ⁊ iustificatiōis ⁊ btificatiōis hūane. Propter qđ iste bñdict⁹ iesus hanc sublimissimā ṽginē tāta ꝑfectōe ꝑduxit: vt ip̄i⁹ sacratissime ṽginis ꝑfectio soli deo cog̃scenda fuer̃: vt ð illa verificet̃ illđ Eccī. j. Ip̄e creauit illā in sp̄ū scō: ⁊ vidit ⁊ dinumerauit ⁊ mensus ē. Hec ille. Incōueniēs ḡ eēt dicere q̄ eā creauit in pctī corruptiōe. Absurdissimū q̄q; fuisset q̄ origo chr̄i fuisset minoris ꝑfectiōis q̄ꝫ origo ade: qđ nec̄e eēt fateri si mr̄ chr̄i in pctō fuissꝫ ꝯcepta: ḡ vt hanc absurditatē euitemus debemus firmit̃ credere mr̄em dei ab eo fuisse ab oī labe p̄seruatā. Hoc āt fundamentū colligit̃ a mgr̄o Barto. pisano / q̄ in li. btē ṽginis. fructu. vij. arguit dicēs: Nō minoris ꝑfectiōis fuer̃t nou⁹ adā ⁊ noua eua q̄ꝫ p̄mi: sꝫ p̄mi fuerūt facti sine imꝑfectōe pctī: ḡ ⁊c. Iō ꝯ eosq̄ disputant aduersus ꝯceptionem btē mr̄is dei ðt dñs Petr⁹ hispan⁹ in tract. de ꝯceptione eiusdē ṽgis. Honestior disputatio eēt excellentiā aliquā sacrate ṽgīs ꝯceptioni sup p̄moꝝ pentū creatiōe ꝯcedere q̄ꝫ ip̄aꝫ ill' inferiorē appellare p̄sumere. Hec ille. Incōueniēs q̄ꝫ fuisset vt illa q̄ totū gen⁹ hūanū sanare venit in sue ꝯceptionis exordio vulneraret̃. De q̄ loq̄ns Aug⁹ in s̄mōe de natiuitate eius dic de eua et de ip̄a. Perdidit illa: sanauit ista. Item absurdū fuisset q̄ illa q̄ totū mūdū illustrare venerat ī suo p̄mordio obscuraret̃. De q̄ inq̄t Berñ. in q̄dam ser. Marie p̄n̄tia tot⁹ illustrat̃ orb: ip̄a em̄ ē stella illa nobil' ex iacob orta: cui⁹ radi⁹ vniuersum mundū illūinat: cui⁹ splēdor in supnis fulget ⁊ inferos penetrat. Absurduꝫ etiā fuissꝫ vt q̄ viuificare mortuos venit ip̄a moreret̃. de q̄ inq̄t Aug⁹ vbi s̄. Eua occidendo obfuit: Maria viuificando ꝓfuit. Morit̃ aūt aīa ꝑ pctm̄: vt ðr Ezech. xviij. Itē inrōueniēs fuissꝫ vt illa ð q̄ ait Aug⁹ vbi s̄. O ṽgo bñdicta: ꝑ cui⁹ bñdictionē bñdicit̃ oīs creatura: in suo exordio malediceret̃. Itē q̄ illa de q̄ inq̄t Aug⁹ vbi s̄. Mr̄ generꝭ nr̄i penam intulit mundo: genitrix dñi nr̄i saluteꝫ attulit mundo: in sua ꝯceptione dānaret̃: ⁊ q̄ illa q̄ totū mundū nobilitare venerat: in vitupio pctī ꝯcipet̃: ⁊ q̄ odorem suauissimū deo angel' ⁊ homib; fragrare venit: iuxͣ illđ Eccī. xxiiij. In plateis sicᷓ cinnamomū ⁊ balsamū aromatiꝫans odorē dedi. de q̄ inquit Hiero. in s̄mōe ad Eustochiū. Et q2 multꝭ

ꝟtutū erat replera odoꝛibꝫ manans fragra/bat ex ea suauissim⁹ odoꝛ: etiā spiritibꝫ an/gelicis in ꝯceptione sua fetida ꝛ putrida eēt. Itē ꝙ illa q̄ deū incoꝛpare debebat: ꝑus fie/ret de coꝛpe diaboli ꝛ ei⁹ mēbꝛuꝫ. Ut em̄ ait Greg. in q̄dam homel. ꝛ Alex. de ales in. ij. pte sū. in tract. de pctō diaboli. Qui hꝫ pctm̄ moꝛtale ē de coꝛpe diaboli ꝛ oēs iniq̄ sꝫ mē/bꝛa ei⁹. Et hāc rōnē tangit mgr̄ Joānes ger/son in sua iosephina dicens in ꝑsona chrī de mr̄e sua. Et potui ꝛ volui redimens ꝑfectius ipam ꝑueniēs casū q̄ꝫ sit releuare iacērē. To ta fuit pulcra nl'li vnq̄ꝫ obnoxia culpe. Ab/sit vt attrit⁹ ab ea serpēs: caput eius. Antea cōterit pcti sub pede fedo. Absit ꝛ vt fuerit iam membꝝ demonis vnq̄ꝫ. Hec ille. Item absurdissimū fuissꝫ: vt illa q̄ debebat eē spō sa dei ꝑus eēt adultera diaboli. Scdm̄ em̄ Aug^m in q̄dam ser. oīs aīa aut spōsa chrī ē aut adultera diaboli. Absonū q̄ꝫ extitisset vt illa cui canit eccl'ia. Aue regia celoꝝ: aue do mina angeloꝝ/ꝑ oꝛiginale pctm̄ fieret fuꝛ ancilla demonū: ꝫ ꝛc. ¶ Nonū fundamen tū dꝛ similatiōis: qd̄ ponit dn̄s Joā. ꝺ aga/cijs doctoꝛ ꝑgamensis in tract. suo ꝺ ꝯcepti one ꝟgis dicēs ꝙ valde cōgruum fuit ꝙ sic eua fuit fil'is Ade ad coꝛruptionem: ita brā ꝟgo maria fil'is eēt chrō ad repatiōnē. Et sic necesse fuit vt eēt a pctō imunis sicꝫ ipe chri stus. Jō ipi ꝟgini gl'iose dꝛ in officio ꝯceptio nis. Maria mūdi gl'ia/lucꝫ eēne filia/te ꝑ/ꝟuauit filius ab oī labe penit⁹ Originalꝫ ma cula cuncta respersit secl'a. Sola post natū vicijs nunq̄ꝫ ꝯtacta dicerꝫ. ¶ Decimū fun/damentū dꝛ actionis. Nam oē agens perfe ctum agit ꝟm suam ꝯgruentiam ꝛ dispositi/onē in subiectꝫ: vt ait Arist. ij. ꝺ aīa. et notaꝫ in. l. q̄ filios. C. q̄ res pigno. obli. pos. et. §. at siqs. insti. de inuti. sti. Patꝫ in sole q̄ oīa illu minat ꝛ calefacit atq̄ꝫ vigoꝛē oībꝫ tribuit ni/si ꝯria apponanꝫ. Cum igiꝫ de⁹ sit agens ꝑfe ctissimū cui nll's ꝯdicere pōt: ꝛ q̄ pōt in istā ti omnia facere q̄ non implicant ꝯdictioneꝫ: vt declarat Sco. in. iij. dis. x. q. ij. et in q̄lib. suo. q. xj. Cūq̄ꝫ ipa ꝟgo bn̄dicta fuerit an̄ se/cula disposita ꝛ oꝛdinata vt eēt nobilioꝛ ꝛ pu rioꝛ creatura mūdi: vt ꝓbatū ē ꝟ ꝟmōe. ij. ꝑ. vl. Cunq̄ꝫ ipe de⁹ in illo ꝑmo instanti sue cō ceptionis potuerit in eius animā infundere grām gratūfacientem: ꝛ ab omni pctō ꝑser uantem: vt ꝓbat Sco. in. iij. dist. iij. ꝛ magr̄ Barto. pisan⁹ in li. brē ꝟgis. fructu. vij. Cu/q̄ꝫ valde ꝯgruum fuerit deo mr̄em suā oꝛi/ginali iusticia in ꝯceptione sua decoꝛare: vt patere p̄t ex ꝑcedētibꝫ. Sequiꝫ ꝙ illā nō tm̄ sine oꝛiginali pctō creauit: ꝛ ꝑseruauit ab oī macl'a: sedetiam mirabilioꝛi mō ꝛ nobilioꝛi cōdidit eā pl'ibꝫq̄ꝫ ꝑuilegijs decoꝛauit q̄ꝫ hu

Z Rōne si/milatōis

A Rōne a/ctionis.

man⁹ possit ꝑcipe intell's. Jō caniꝫ in missa ꝯceptionis: ꝛ dꝛ deo p̄ri: Qui dilectā sponsā tuā gl'iosam ꝟginē mariā oībꝫ ꝟtutibꝫ oꝛ/natā fabꝛicasti: ꝛ in purissima ei⁹ ꝯceptione ab oꝛigial' pcti macl'a illesam ꝑuasti: vt to/ti⁹ eēt inocētie specl'm ꝛ exemplar scītatꝫ: di gnūq̄ꝫ existeret habitacl'm vnigeniti filij tui. ¶ Undecimū fundamentū dꝛ libationis. Pꝛo cuius declaratōe sciendū ē ꝙ vt dicūt aliq̄ deuoti doctoꝛes: maxime mgr̄ Amb. oꝛ dinis ꝟuoꝝ in suo q̄dragesimali de floꝛibus sapie. ꝟmone. iiij. pte. ij. ꝯcl'one. iij. ꝛ fuit di/ctum scti Bernardini in q̄dam ꝟmone bea/te ꝟgis. Lꝫ adam ꝛ eua ꝓpꝫ transgressionem diuini ꝑcepti totalem meruissent annihilati onem ꝛ extꝫminationē cū oī posteritate sua: tn̄ ꝑuidens diuina clementia hanc purissi/mā ꝟginem esse in lumbis ipsoꝝ radical'r: a q̄bꝫ nasci debebat ipa nobilissima spōsa di: a q̄ filius etn̄i regꝫ gnāri debebat: iuꝫ illd̄ ps̄ De fructu ventrꝫ tui ponā sup sedē meā: sus pendit idignationē suā: et ꝑmos pentes cū omni nā hūana ab etn̄o extꝫminio liberauit. Ob eiusdem q̄q̄ꝫ ꝟgis amoꝛē ꝑuauit Noe de diluuio/abꝛaam ꝺ cede regum/Jsaac de hismael/iacob de esau/ac ꝓpl'm iudaicū de manu pharaonis ꝛ de captiuitate babyloni ca libauit. Dauid q̄q̄ꝫ de leone ꝛ de Golia: ꝛ de Saul: ꝛ breuiꝫ oēs indulgentie ꝛ libe/rationes facte a deo in veteri testamento ꝟm ꝑdictos doctoꝛes ob ꝟgis dilectionē ꝑuene re: vn̄ ꝟificatum fuit illd̄ Prouer. xxv. Gr̄a ꝛ amicicia. s. brē ꝟgis: libant. s. ab oībꝫ mal'. Quo p̄supposito sic arguiꝫ. Propꝫ qd̄ vnūq̄q̄ꝫ tale ꝛ illd̄ magꝫ: vt ait phs. ij. meta. et notaꝫ in. l. j. ff. de ꝯben. em. ꝛ in cle. j. de reli/quijs ꝛ vene. san. in glo. ij. et ꝑ Joā. ꝺ imo/la ibidē. Si ꝫ de⁹ ob cām ꝟgis alios a tantꝫ mal' libauit ꝛ ꝑuauit: nō dubiū eē dꝫ ꝙ mlt̄o magꝫ ꝟginem ipam ab oī malo pcti volu it ꝑuare. ¶ Duodecimū fundamentū dici tur debellatōis. Sic em̄ q̄ ē cā cause/est cau sa causati: vt dꝛ in li. ꝺ causis: ꝛ notaꝫ ꝑ Bal dum in. l. heredes. C. ad velle. ita ꝯrio q̄ de structoꝛ est cause: destructoꝛ etiā est causati. bonum ē em̄ argumentū a ꝯrio sensu. l. j. §. huius rei. ff. de offi. ei⁹ cui man. est. iu. Cum igiꝫ brā ꝟgo debellauerit diabolū q̄ fuit au toꝛ pcti: ꝫ ꝛ ipm pctm̄ credēdū ē eā debellas se ꝛ subiugasse: ꝛ ad h̄ pōt allegari illd̄ Aba cuk. iij. Percussisti caput ꝺ domo impij: ꝺ/nudasti fundamentū ei⁹ vsq̄ꝫ ad collum. ¶ Tertiū decimū fundamētū dꝛ ꝯiūctiōis. Nam vt inq̄t Boeci⁹. iiij. ꝺ ꝯsol'. nā respuit vt ꝯria q̄q̄ꝫ iunganꝫ: vt lux ꝛ tenebꝛe/sed et de⁹ lux ē: ꝛ tenebꝛe i eo nō sūt vlle Joā. j. ꝫ si beata ꝟgo fuisset quandoq̄ꝫ ꝑ pctm̄ tenebꝛo sa ꝑ illo tūc extitisset diuia ꝯiūctiōe idigna:

B Rōe libe ratiōis.

C Rōe de bellatōis

imo ineptissima: q2 vt dr .ij. ad Cor. vj. Nō est pticipatio luci ad tenebras. Cū igit' semp fuerit diuine piūctioni ppata: vt pz ex precedentib9: ḡ rc. ¶ Quartūdecimū fundamētū dr deuenientiōis: vt em̄ inqt ph's .ij. Meta. In oib9 generū speciebus ē deuenire ad aliqd vnū qd sit metrū z mēsura oim q̄ st in eodem genere/ptz: nā in elementis ignis ē pfectior/ i astris sol/in angel' lucifer/in iumentis bos/ in bestijs leo/in auib9 aqla/ in piscib9 sirena In specie aūt hoim cbrs p matū tenet. Cōdecēs ḡ altissime extitit maiestati vnā pfectissimā z sine macl'a condere mł'ierem: q̄ mundicia ac vtute incompabil' int' alias velut matutina stella innocētia ac puritate radiaret. Nec aūt excellentia nll'i melius cōpetere potuit q̄z mri dñi nri: ḡ verax est opīo de imaculato pceptu virginali.

E Rōe deuentiōis

¶ Quintūdecimū fundamentū dr reuelationis. Pro cui9 declaratione est sciendū q̄ mł'ta fuerunt quibusdam doctorib9 incognita: q̄ postea alijs fuerunt reuelata. Vn̄ Aug9 de igne inferni dubitauit q̄ ad eius q̄litatem et localitatem in tantum vt nll'm ad eius cognitionē reputet peruenisse: nisi diuio spū ei reuelatū fuerit: vt ipe ait .xx. de ciui. dei. De q̄ tamen igne Gregorio determinat in .iiij. dialogoz: z q̄ ad q̄litatē z q̄ ad localitatē qd forte sciuit per diuinā reuelationē. Vera ē em̄ eiusdē Aug' snīa .xj. de ciui. dei .c.iij. di. Dei sapīa p quā facta st oīa: q̄ in animas sctās se trāsfert z amicos dei et pphas pstituit eis opa sua sine strepitu int9 enarrat. Hec ille. Non solum aūt de9 reuelat interiori inspiratione/sed etiam vocali locutione: vt inqt Scotus in plogo pmi snīarum. Cum ḡ pluries reuelatū fuerit sanctis viris q̄ btā vgo dei genitrix fuit sine originali pctō cōcepta. De qb9 reuelationib9 dici sufficient' in officio pceptionis multas: q̄s ponit btūs Ansel. in epl'a ad epos anglie: sequit' indubitant' tenēdum q̄ ipa fuit ab originali macula pseruata. Fm enim doctrinā Scoti vbi s. sic ex veris ppositionib9 syllogistice ordinatis non pt inferri nisi verū: ita z mł'to magis ab infallibili vitate nō reuelat' nisi verū. Si qs aūt adeo eēt ptinax q̄ negaret istas reuelationes ab eccl'ia approbatas: pfecto diceret' damnare eccl'iam: qd maximū eē pctm̄ pbat' p c. hec est fides .xxiiij. q.j. Sed dicent aliq: Quid ē q̄ nob nō reuelantur talia? Quib9 rñderi pōt q̄ forte h pcedit vna ex duab9 causis int' alias: vel q2 ipi non merent' tales habere reuelatōes: aut quia si eis fient forsitā postea nō ppalarent eas. Nā q̄rundā est opio q̄ aliq ex eis habuerint aliqñ aliquā supnā reuelationē vl' illūinatiōez quā vl' secl'arib9 manifestare noluerūt: vl' si eā manifestauerūt ab alijs stulti vel mēdaces reputati sūt: z forte postea ab eis ita libenter visi sūt a coruis pauones videri solēt.

F Rōne reuelatiōis

Omissis igit' pdictis reuelatiōib9 referā reuelationē quā fec' btā vgo maria btē Birgitte: sic in reuelationib9 ei9 hr/dicens: Sicut si alicui volenti ieiunare: q̄ desideriū comedendi hret: sed voluntas resisteret desiderio: pcipetur a supiori cui obediēdū eēt q̄ p obedientiam comederet: illa comestio maiori remūeratiōe digna esset q̄z ieiuniū: sic p talē modū piūctio pentū meoz fuit qñ ego cōcepta fui sine pctō originali: q̄ sic fili9 me9 z ego nūq̄z peccauim9: ita nll'm piugiū fuit qd honesti9 esset q̄z illd de q̄ ego pcessi. Et qñ pr meus z mr puenerunt mrimonial'r pl9 fec' h obedientia q̄z carnal' voluptas: q2 alij piuges cōueniunt ex voluptate carnali: mei vo pentes cōuenerūt ex obedientia z pcepto dei. Sed scio q̄ mea pceptio nō oib9 fuit nota: q placuit deo q̄ amici mei pie dubitarēt de pceptione mea vt q̄liber oñderet zelū suū donec vitas clarescere in tpe ordiato. Hec vgo gl'iosa. Qd q̄dē tps ordinatū ē nūc.

Reuelatio sancte Birgitte

Aliā q̄q2 reuelationē fecit de9 p btm̄ Tho. d Aqno non mł'tis annis elapsis. Nā cū dñs Fantin9 eps patauij deuot9 btē vginī legeret tertiā ptem summe bti Thom̄. z miraret' q̄ determinasset ibi q̄ btā vgo pcepta fuit in origiali pctō: apparuit ei btūs Tho. et dixit ei: Scias dñe epe q̄ qñ talē opionem posui: solū habui respectū ad diuinū statutū q̄ btā vgo peccatū origiale phere debuerat: nisi p filiū suū fuisset pseruata: sed dei fili9 mrem suā ab originali macl'a pseruauit/z his dictis disparuit. Ipe vo eps q̄ad vixit cū mag̃ solēnitate festū pceptionis celebrauit: z in epatu suo celebrari pcepit. Et lz i ei9 vita hec ei9 visio nō fuerit alijs publicata: tn̄ post mortē suā frater Nico. d padua nūc pfessus ordis minorū tūc aūt ei9 vicari9 z doctor: oīa hec fidelissime exposuit: asserēs se a pnominato dño epo hanc visionē nō sine magna lachrymaz effusiōe narrante ppijs aurib9 audisse.

Reuelatio facta p sanctū Tho.

¶ Pars .II. hui9 smonis/q̄ dr ogationis .s. miracl'oz.

G

Ut inqt Sco. in plogo pmi snīaz q.ij. miracl'a pcipue a deo facta sunt ad inducendū hoies ad credendū ea q̄ credere tenent': z ad q̄rum noticiam nāl'r puenire nō poterant: vt etiam dic̄ Aug9 .xxij. de ciui. dei. et in li. d vtilitate credendi. Jō Greg. in q̄dam home. sup Lu. d aplis p miracl'a credētib9 ait: Quia carnales adhuc discipli nll'o mō valebāt capere vba mysterij: venit' ad miracl'm. An eorū ocl'os cecus lumē recipit: vt q̄ celestj my-

ſterij ꝟba non capentes eos ad fidē celeſtia fa-
cta ſolidarent. Hec ille. His pſuppoſitis ꝓ-
bat̄ btām ꝟginem ſine originali pctō fuiſſe
ↄceptam/arguendo ſic: Cū vera miracl'a ſo
lum fieri poſſint a deo vel ꝟtute dei: vt oſtē-
dit Aug⁹ in li. de vtilitate credēdi: ꝓpe finē.
ḡ vbicūqꝫ fiūt miracl'a ꝓ aliq̄ re: vl' ad ꝓba-
tionem alicuius rei: certiſſimū ē ꝙ illō ē ve-
rum: q: deus nō pt̄ eē teſtis falſitatis: vt de-
monſtrat Sco. vbi ſ. Sꝫ ad cōfirmationē
īnocentie ꝟginal' mlta coruſcauere miracu
la: ꝛ q̄tidie fiunt magna ꝓdigia: ḡ credenda
eſt ip̄a intemerata dei mr̄ ſine originali pec
cato ↄcepta. Omiſſis aūt mlt̄ miracul' q̄ re
fert Joā. vital' in ſuo defenſorio. p̄termiſſis
etiam breuitat̄ cā ill' ꝓdigijs q̄ ad indican-
dā ſue mr̄is ſanctitatē atqꝫ puritatē ſalua-
tor nr̄ oſtendit. De qb⁹ in officio ↄceptionis
pleni⁹ dixi: ſolum q̄dā alia ſtupenda ꝓdigia
de q̄ꝫpl'ib⁹ ad pn̄s referre curabo. Poſſum
eīn non immerito dicere in hac materia illō
Ouid. in. ij. de reme. amo. Quid moror exē-
Primū plis q̄ꝝ me turba fatigat. ¶ Pretermittam ḡ
miracl'm miracl'm illi⁹ lectoris ordīs cuiuſdā q̄ ↄ̄ ↄce
ptionē ꝟgis bn̄dicte p̄dicādo in medio ſmo
nis cecidit ꝛ mut⁹ effect⁹: vſum lingue q̄ad
Scdm vixit ampli⁹ non habuit. ¶ Pertrāſibo etiā
miracl'm qō in anglia accidit Alexādro ne-
quā q̄ volēs ꝑ ſolennē diſputationē pfanare
feſtū ↄceptiōis btē ꝟgis: nocte p̄cedēte diſ-
putationē doloribus magnis correpr⁹ ad coḡ
ſcendā ſuā temeritatē ſmonē ↄdidit/ q̄ inci
pit: Fiat lux. in q̄ ſuū retractauit errorem.
Tertiū ¶ Itē miracl'm illō qō in Cracouia euenit ī
cxxxv. vbi q̄dam lector nomine Paul⁹ cū p̄
dicare ↄ̄ ↄceptionem mr̄is dī incepiſſꝫ non-
dū finito ſmōe cecidit ꝛ expirauit: vt teſtat̄
mgr̄ Henric⁹ ḋ haſſia. qō miracl'm etiā legi
tur ī chronica ſummoꝝ pontificū ꝛ impato-
Quartū. rū. ¶ Itē aliō ſtupendū miracl'm qō ī Ale-
mania accidit in. cxliiij. vbi dū q̄dā fr̄ ordis
cuiuſdā ↄ̄ ↄceptionē ꝟgis poſt prandiū p̄di
caſſet: imp̄cans deū ꝙ ſi veꝝ nō dixerat: af-
firmādo dei genitricē in pctō originali ↄce-
ptā faceret illū eadem die mala morte ꝑire.
Finito ſmōe ad dicendas veſperas cū alijs
frib⁹ choꝝ intrauit: ſtatimqꝫ lup⁹ q̄dā maxi
mus affuit: q̄ intrās eccl'iaꝫ totū choꝝ trib⁹
vicib⁹ circūgirauit oēs illos frēs horribilib⁹
ac t̄ribilib⁹ ocul' aſpiciēs: ſꝫ poſtmodū facto
mag̃ impetu illū p̄dicatorē īuaſit: ꝛ in pn̄tia
oīm ſuffocauit ac interfec̄: ꝛ eccl'iaꝫ exiēs nū
Quintū. q̄ꝫ ampli⁹ cōparuit. ¶ Pertranſibo etiā mi
raculū illi⁹ p̄dicator̄ q̄ in caſtro bacl'i in pri
mo ſmōe quē ↄ̄ illibate ꝟgis ↄceptōꝫ facie-
bat: latrare cepit. Quapꝑt̄ imago eiuſdē vir
ginis ſup̄ fores eccl'ie poſita tota ad t̄rā ceci
dit ꝛ in puluerē redacta ē: ob qō ppl's p̄dica

torē illū lapidare ꝛ ↄuentū deſtruere voluit
niſi brachio dn̄i caſtri illi⁹ frēs ſe defēſaſſēt.
¶ Dimittā inſuꝑ de illo p̄dicatore q̄ demo Sextū
niacū iueniēs adiurauit vt diceret an btā ꝟ-
go in originali pctō fuerit ↄcepta: cui demō
rn̄dit: vt ill' q̄ temerarie h̄ affirmant: ſolū q̄-
dā non mltū antiq̄ miracl'a referā. Primū Septimū
accidit in ciuitate Mantue: in q̄ cū q̄dā fr̄
ordis cuiuſdā ordinaſſet facere publicā diſ
putationē ſiue p̄dicationē ꝑ modū diſputa-
tiōis: in q̄ volebat ꝓbare ꝙ btā ꝟgo ↄcepta
fuit in origīali pctō: et h̄ in pn̄tia ppl'i ꝛ mar
chionis p̄dicte ciuitat̄: inuitatiqꝫ eēnt pl'es
doctiſſimi viri: ille in eminētē locū aſcēdens
cū mlt̄is ex frib⁹ ſuis: mlt̄is circūdat⁹ libr̄:
cū vellet arguere ↄ̄ ꝟgis ↄceptionē ip̄a bn̄di
cta ꝟgo mutauit ꝟba in ore ei⁹: vn̄ dixit ad
ppl'm: ꝓpono vob iſtā verā ↄcl'onem ꝙ btiſſi
ma virgo Maria ↄcepta fuit ſine originali
pctō. Cum aūt frēs ſui eum redarguerēt di
centes ꝙ male loq̄bat̄/ ille rn̄dit: nūc emen-
dabo qō dixi. Et cū vellet dicere ↄ̄ ꝟgis ↄce
ptionē: ip̄a bn̄dicta ꝟgo iteꝝ coegit eū vt an-
nūciaret innocentiā ei⁹: ꝛ diceret ꝙ frēs mi
nores ſunt deuoti ipſius btē ꝟgis. Et ſic plu
rib⁹ vicib⁹ cuꝫ ille incitat⁹ a frib⁹ ſuis vellet
attentare loq̄ ↄ̄ ꝟgis ↄceptionē: nūq̄ꝫ potu-
it aliō dicere niſi ꝙ btiſſima ꝟgo ſine origīa
li pctō fuit ↄcepta. ¶ In alia q̄ꝫ ciui^te italie Octauū.
nō mlt̄ ānis elapſis q̄dā magn⁹ p̄dicator. ſ.
mgr̄ Joā. de Viterbio īmaculatam ꝟginis
ↄceptionem impugnās infirmat⁹ ē ad mor-
tē: cūqꝫ iā nll'a ſibi eēt ſpes vite recordat⁹ eſt
miraculi qō accidit Alexādro ḋ ales: q̄ ſecu
lar̄ exn̄s cū nollet celebrare feſtū ↄceptiōis
ꝟgis Marie: ſꝫ ip̄am pctō macl'atā affirma
ret: ḡui infirmitate ꝑcuſſus poſtea facto vo
to ad btām ꝟginē de celebrāda ei⁹ ↄceptiōe
liberat⁹ eſt. Eleuauit p̄dictus frat̄ mentē ad
btām ꝟginē: fecitqꝫ votū dicēs: O btā ꝟgo
maria ſi veꝝ ē ꝙ ſine pctī macl'a ↄcepta fui-
ſtis: rogo mihi ſanitatē donare digneni ī ſi-
gnum vr̄e puritat̄: ꝛ ego voueo ꝛ ꝓmitto to
to tp̄e vite mee celebrare feſtum ↄceptiōis ꝛ
p̄dicare atqꝫ annūciare ppl'is innocentiā ve
ſtrā: ꝛ retractare q̄cq̄d al's in ↄ̄rium predica
ui: hoc igit̄ facto voto liber factus ē: fecitqꝫ
ppl'm ꝑ campane ſonitū conuocari. Admi-
rantib⁹ igit̄ cunct̄ de tam repentina ſanati-
one incurabil' infirmitat̄ maxime medicis.
Ille enarrato miraculo pulcerrimū ſmonē
fecit de immacl'ata ꝟgis ↄceptiōe affirmās
ꝛ approbans mlt̄ rōnib⁹ ip̄am ab originali
peccato fuiſſe p̄ſeruatā: q̄ꝓpt̄ a frib⁹ ſuis
id moleſte ferētib⁹ fuit incarcerat⁹: ſꝫ a mlt̄
deuotis btē ꝟgis libatus nūq̄ꝫ opionem ſu
am ḋ immacl'ata ꝟgis ↄceptiōe voluit retra
ctare: lꝫ ſepi⁹ a frib⁹ ſuis ad h̄ ꝓgēdū fuerit

ꝺiuersimode concitatus: non solũ ꝑcib⁊ sed
etiam minis ⁊ ꝑsecutionib⁊. Immo pulcer-
rimũ op⁹ edidit in q̃ int᷑ alia ꝓut infrascꝑta
vicȝ ꝙ ꝟginis ꝯceptus fuit sacer: ⁊ ab aĩe oĩ
macula immunis: ⁊ ꝙ summa ſpũs hũani ẽ
infamia concipi in ira dei: caligĩe: ⁊ tenebra
culpe ⁊ in iniq̃tatib⁊. Item ꝙ bti Thomẽ. ac
veri ordĩs Predicatoꝝ est ꝓꝑie opĩo ꝓ nll'o
instanti tp̃is btãm ꝟginem subiacuisse ire dĩ
ac caligĩe anime. Item ꝙ cũ chr̃s maluerit
homines ꝺ suo ortu dubitare q̃ȝ de matris
sue sacrosancte fama: ꝯ eius tñ voluntatẽ: ⁊
famã ꝟgis sunt ꝑtinaces q̃ maculatũ dicũt
fuisse eius celestẽ ꝯceptũ. Nam ꝯcepta fuit
et creata anima ꝟginis in maiori / puriori /
ac fulgidiori iusticia q̃ȝ anima ade ⁊ eue: cõ
ceptaq̃ȝ fuit sine pctõ originali ⁊ cum rutila
originaliq̃ȝ iusticia. Item ꝙ ordinaria facti
reuelatio: sine ꝑiudicio antiq̃ꝝ doctoꝝ euer
tit eoꝝ ꝓꝑias opĩones de hac re: ⁊ ꝙ lȝ non
derogeť illis scr̃is si q̃dam ꝑter spm̃sctm̃ scri
pserũt: derogať tamen nr̃e etati eoꝝ dicta se
quentib⁊. Item ꝙ cum mahumet dãneť ab
eccl'ia: q2 duplici via in laudes chr̃i ingres-
sus est: peiore duplicitate laudantes ⁊ vitu-
perantes ꝟgis ꝯceptum magꝭ sunt damnã-
di: ⁊ ꝓcul a chr̃ianis repellẽdi tanq̃ȝ hereti-
cos docet apl's vitandos: q̃ꝝ ꝭmo dulcꝭ ser
pit ⁊ finit vt cancer in infamiã sanctoꝝ. Itẽ
ꝙ vitandi sunt vt heretici vl' suspecti de he-
resi q̃ ab initio laudant ꝟginẽ vt trahãt po-
pulum ad blasphemandũ ei⁹ sacrosctm̃ ꝯce
ptũ. Item ꝙ peccant mortalr̃ q̃ fauẽt q̃uis
pacto ĩ hac re falsa hĩs ꝯdictorib⁊ ꝟginee pu
ritati: ⁊ impugnantib⁊ vsum ⁊ approbatio-
nẽ tacitaȝ ⁊ expꝛ̃ssam sctẽ eccl'ie sponse christi
quã nunq̃ȝ ꝑmisit ĩ mĩmo errare: ⁊ sunt ini-
mici eiusdem eccl'ie mr̃isq̃ȝ ⁊ filij dei. Hec il
le. Que oĩa ipe publice ꝑ̃dicat vbiq̃ȝ rñdẽs
oĩb⁊ in ꝯ̃rium facientib⁊: maxime in extrauagã-
ti / que incipit: Graue nimis ⁊c̃. ꝺ q̃ oñdit se
habuisse noticiã. Eius nãq̃ȝ ꝟba solũ intelli-
gi debent de ill' q̃ non ex simplici opinatiõe:
sȝ ex maliuolentia: obstinatione: ⁊ ꝑtinacia:
purissime ꝯceptioni immaculate virgĩs ad
uersanť: ⁊ eodẽ mõ est intelligendũ de eorũ
fautorib⁊: ⁊ sil'i mõ exponi debent ⁊ intelli-
gi siq̃ ĩ toto h̃ ope sil'ia repꝑianť. ¶ Predict⁹
igiť fr̃ ioãnes de tanto bñficio accepto a btã
ꝟgine non ingratus tanto maiori reuerẽtia
⁊ deuotiõe ꝯceptionem immacl'ate ꝟgĩs sta
tuit venerari q̃nto eam magis ꝑ̃mo studue
rat impugnare. Tuncq̃ȝ ꝟificatũ est de btã
ꝟgine illud qꝺ scꝑtum est Esa. lxviij. Veni-
ent ad te q̃ detrahebant tibi: ⁊ adorabũt ve-
Nonum stigia pedũ tuoꝝ. ¶ Aliꝺ ꝟo ꝓdigiũ accidit
in vrbe aq'lana in q̃ q̃dam deuot⁹ cõceptiõis
btẽ virgĩs hñs inimiciciã capitalẽ delibauit
inimicũ suũ inťficere. Cum aũt ad ꝑagendũ
homicidiũ iret se btẽ ꝟgini recommẽdauit:
vt in h̃ facto eũ defensaret ne aliq̃d mali illi
eueniret: sed ad interficiendũ hostem suum
ipi adiutoriũ ꝑ̃beret. Btã aũt ꝟgo volẽs de-
uotũ suum a tãto malo retrahere: statim cũ
ille pugionẽ suũ de vagina ad occidendũ inĩ
micũ extrahere voluit: eum totũ retorqueri
fecit cũ ipa vagina mõ mirabili ⁊ impossibi
li ꝑ nãm / vel ꝑ artẽ humanã: ita vt nll'o mõ
vnq̃ȝ extrahi potuerit. Quo viso miracl'o il
leꝺ pctõ qꝺ ꝑagere statuerat penituit. Et sic
miracl'ose retort⁹ ille pugio vsq̃ȝ in hodiernũ
ꝑmanet diẽ: sic mihi retulit q̃dam fr̃ nr̃: qui
ipm̃ pugionẽ ꝓꝑijs oculis cõspexit. ¶ Pro- Decimũ
pe ciuitatẽ etiam Mediolani a pauc. annis
citra illꝺ miracl'm euenit. Cum eñ q̃dã no-
bilis btãm ꝟginem sine originali pctõ con-
ceptam affirmaret: fr̃ q̃dam ordĩs cuiusdaȝ
illius opĩonem valde ꝑtinacit᷑ impugnabat
Quapropť ille nobil' ꝟginis deuot⁹ idigna
tus ꝙ ille fr̃ ꝯ puritatem mr̃is dei obloq̃re-
tur / dixit ei: Rogo deũ vt faciat iudiciũ int᷑
me ⁊ vos. Mirabile dictu: cum iste nobil' ꝑ
multos menses febrẽ ethicã passus eẽt q̃ cõ-
tinue eũ valde affligebat. Statim h̃ dicto
ꝑfecte liberatus est. Ipm̃ ꝟo ꝟginee puritatꝭ
aduersariũ febris inuasit: q̃ cum ꝑ multos
menses afflixit. Et h̃ mihi narrauit nobil' ꝑ̃-
dictus: q̃ appellať dñs Franc̃. de Corijs.
¶ Retulit q̃ȝ mihi q̃dam religiosus ꝙ in q̃- Undeci-
dam terra italie: dum int᷑ duos ꝑ̃dicatores mũ.
esset ꝯtentio de cõceptione ꝟginis: q̃ꝝ vnus
asserebat illam fuisse pctõ macl'atam: alť ꝟo
ordĩs Minoꝝ affirmabat ipam immacl'a-
tam ⁊ incõtaminatã. Tãdẽ etiã int᷑ ml'ieres
exorta est altercatio: cum aũt q̃dam mãtel-
lata habitu ordĩs illius fr̃is impugnantꝭ cõ
ceptionẽ mr̃is dei ꝑtinacit᷑ tenere vellet ꝯ ꝟ-
ginis ꝯceptionẽ: vna deuota ml'ier tertij or-
dinis bti Franc̃. dixit ei: Accẽdať ignis ma
gnus: ⁊ ambe introeam⁹ in illo: ⁊ q̃ ex nobis
cõbusta fuerit false opĩonis fuisse compro-
beť. Cum ꝰ ꝭmo iste alteri placuissȝ: vtreq̃ȝ
ignẽ ingresse sunt: illa ãt mantellata statim
ꝯcremata ẽ: ipa tertij ordĩs nr̃i ml'iere in ꝑ̃-
dicto igne illesa remanente. ¶ In alemania Duode-
etiã a trib⁊ annis citra q̃dam frať nr̃ nomĩe cimũ
Thomas ꝺ Bohemia cũ ita desiccatã ⁊ vi-
gore destitutã hr̃et tybiã cũ crure: ꝙ nll'am
habebat spem salutis: ĩmo ꝯsilio erat medi
coꝝ vt eaȝ abscindi faceret a corꝑe: ipe roga-
re cepit btãm ꝟginem vt ei sanitatẽ restitue
ret ad laudẽ sue immacl'ate ꝯceptõis: ad cu
ius honorẽ celebrauit vnã missam stãs suꝑ
altero pede: ⁊ apodiat⁹ sic poterat ad altare:
sȝ cũ maxio cruciatu finita ꝟo missa: ꝑfecte
sanat⁹ ẽ: ⁊ de illa antiq̃ ⁊ incurabili infirmi-

rate libatꝰ: ⁊ pedibꝫ suis cepit ambulare īco
lumis q̄ antea sine alteriꝰ adiutorio ire non
poterat: ⁊ ad romanā ciuitatē pedester ꝓfe-
ctus ē: ⁊ mihi h̄ mane retulit miraclm istō.
R ¶ Aliō stupendū accidit h̄ anno in ducatu
Decimū ferrarie: nam cū ibi eēt q̄dā hō idiota demo
tertiū. niū hn̄s: illustrissimus dux ferrarie ip̄m de
monē adiuratū interrogauit de mlt̄ q̄stio-
nibꝫ: ⁊ int̄ alias ō ꝯceptōe btē ꝟgis. Cui de-
mon mediante lingua illiꝰ illitterati ita elo-
quent̄ rn̄dit latino ſmone vt alt̄ tulliꝰ vide-
ret̄: ⁊ dixit ꝙ ē tenendū ip̄am btissimā ꝟginē
fuisse a deo p̄seruatā: et interrogatꝰ ō rōne:
allegauit ad lr̄am rōnes q̄s adducit Scotꝰ
ad ꝓbandū ip̄am di genitricē fuisse p̄serua-
tā. hoc igit̄ videt̄ miraclm maximū ꝙ etiaꝫ
demones nō pn̄t nec audent immaclatū pu
rissime ꝟgis vituꝑare ꝯceptū. Sꝫ forte ali-
q̄s aduersariꝰ īmaclate ꝯceptionis dicet ꝙ
non ē credendū diabolo: q2 nunq̄ꝫ dic̄ verū.
Cui ego rn̄deo: Ergo ſm te etiā tūc dixit fal
sum / qn̄ ait Mar. i. et Luc. iiij. ꝙ chr̄s erat
sctūs dei. et qn̄ vt hr̄ Mar. v. appellauit eū
iesum filiū dei altissimi. lꝫ ḡ diabolꝰ sit men
dax de se: vt hr̄ Joā. viij. c. tn̄ qn̄ adiurat̄ co
git̄ ꝑ ꝟtutē dei dicere ꝟitatem: q̄ tunc magis
credenda ē qn̄ ab eo ꝯ̄ voluntatē suam ē ex-
torta. Pretmitto ꝓ nūc mlta alia q̄si īnūe-
ra miracla q̄ q̄tidie deꝰ facit ad inuocatio-
nē ⁊ ob reuerentiā cōceptiōis gl̄iose ꝟgis: q2
nimis longū esset illa recensere. Pro opīone
ꝟo opposita nllm adhuc miraclm repit̄ fa-
ctū: ꝙ siq̄s mētiēdo ⁊ ꝑteruiēdo diceret ꝙ ō
ꝯceptōe nlla facta sūt miracla: ⁊ ꝙ sup̄ nar-
rat̄ nllam adhibet fidē: illi rn̄debo illō Au
gust. xxij. ō ci. di. c. v. vbi ꝯ̄ illos q̄ in fide ca
tholica negāt facta eē miracla / inq̄t: Si ista
miracla facta eē nō credūt: h̄ nob̄ grāde mi
raculū suffic̄ ꝙ totꝰ terraꝝ orb̄ sine miracul
credidit. Hec ille. Hoc igit̄ habeat̄ ꝓ maxi-
mo miraclo ꝙ ꝯ̄riū tenētes ⁊ ostētatiōe scie
intumescētes: sꝑ in circul disputatiōibꝫ ⁊ gy
mnasijs florētissimis tā italie q̄ꝫ germanie ⁊
gallie: ⁊ ꝑ alias mūdi ꝑtes tantā ꝯfusionem
patiunt̄ ⁊ semꝑ succūbunt.

¶ Pars. III. huiꝰ ſmonis q̄ dr̄ fructificatiōis

L Posset fortasse aliq̄s dicere: Scire
vellē q̄d vtilitat̄ ꝓueniat mr̄i dei
vl nob̄ ꝙ ip̄a ꝯcepta sit absq̄ꝫ ori-
ginali pctō: inania em̄ sunt ꝟba q̄
nlls sequit̄ effectꝰ. l. fi. C. ō dona. ⁊ lex nō cu-
rat de his q̄ sunt sine vtilitate. §. cūq̄ꝫ. h̄ ibi
Primꝰ nihil inutile: in ꝓemio institutionū. Cui sa-
fructꝰ tisfacere volēs dico ꝙ ip̄a ꝟgo benedicta ex
hac p̄seruatiōe a pctō maiorē ꝯsecuta ē glo-
riam. Ut em̄ inq̄t Sco. in. iiij. di. xxij. ar. iij.
q. j. Singular̄ ornatꝰ ⁊ glia ē aīabꝫ btōꝝ ꝓ
inocētia a macla a pctō. Itē maioris excellē- Scd̄a
tie fuit ꝙ btissima dei sposa ꝟgo maria nū-
q̄ꝫ a castissimis amplexibꝫ spōsi celest̄ sit ex-
clusa q̄ꝫ ꝙ post exclusionē ꝑ pctm̄ factā iteꝝ
ad eiꝰ amorē ꝑ recōciliatōeꝫ fuerit admissa:
gl̄iosius q̄ꝫ fuit ip̄am nūq̄ꝫ aliq̄ culpa inq̄na
tā fuisse q̄ꝫ si fuisꝫ post ꝯctā maclam emū-
data. ¶ Int̄ alias aūt vtilitates tres maxi- Tertiꝰ
me ꝓpt̄ hanc p̄seruationē recepit. Prima: q2
nō subiacuit illi legi quā oībꝫ mlieribꝫ pec-
catricibꝫ dederat dn̄s Gen̄. iij. dicēs ꝑme fe
mine: In dolore paries filios ⁊ sub viri ptā-
te er̄ ⁊ ip̄e dn̄abit̄ tui. Btā em̄ ꝟgo ab oī ma
cula pcti p̄seruata / sine vllo dolore: imo cuꝫ
indicibili ꝯsolatione ⁊ iocūditate sctissimuꝫ
filiū suū ꝑturiuit. Nō etiaꝫ fuit sub viri ptā
te vel dn̄io: q2 ioseph datꝰ ē ei sponsus nō ad
dn̄ium: sed ad obseq̄um. Scd̄a vtilitas est: Quartꝰ.
q2 ip̄a btissima ꝟgo ab oī pctō aliena n̄ sub-
iacuit illi decreto diuīo / q̄d pctōribꝫ ōdit de
us Gen̄. iij. dicens: Cinis es ⁊ in cinerē reuer
ter̄. Ip̄a em̄ nō fuit incinerata nec a ꝟmibꝰ
corrosa. Tertia vtilitas est: q2 ꝓpt̄ innocen- Quintꝰ.
tiā suā btā ꝟgo audacius pōt ꝓ nob̄ deū int̄-
pellare: ⁊ ip̄m ꝓ pctōribꝫ exorare: ⁊ efficaciꝰ
oēm petitionē suam valet impetrare. Et h̄ ē
q̄d dr̄ ī officio ꝯceptōis: Jubilemꝰ oēs ⁊ exul
temꝰ ꝓpt̄ immaclatam dn̄e nr̄e ꝯceptionem.
valde etenim nob̄ ꝓfuit btissimā ꝟginē nō fu-
isse ꝑ originale pctm̄ diuine maiestat̄ inimi
cam: q̄ em̄ nllo mō vnq̄ꝫ tpe deum offendit
sed semꝑ in eiꝰ gr̄a ⁊ dilectiōe ꝑmansit: apō
ip̄m ꝯfidentius int̄cedens eius benignitatē
⁊ misc̄diam ꝓ nob̄ facilius impetrabit.
¶ Mgr̄ aūt Barto. pisanus in li. btē ꝟgis Aliȷ̄ fru-
fructu. vij. inq̄t Ex hac sacra opīone possunt ctus.
multa ad laudē ip̄ius ꝟgis inferri. Primū
q2 hec conceptio p̄ omnibꝫ ex concubitu na-
tis fuit singular̄: quia quod alij contrahūt
ip̄a non contraxit. Et lex generalis singula-
rem in ip̄a accepit exceptionem. Secunduꝫ
quia deus legem nouam instituit: gr̄aꝫ dan
do quam nulli dederat in conceptione an̄ il
lam. Tertium p̄domīatio rōnis ad carnē.
Quartum quia in ea est suppressa inclina-
tio ad malū ⁊ concessa facilitas cum potesta
te ad bonum. Quintum quia ꝟgo Maria
sic deo accepta fuit tūc ꝙ nunq̄ꝫ odita: et sic
semꝑ grata fuit: q2 statim vt fuit gr̄am ha-
buit. Sextū amotio fomit̄. Septimū scti-
ficatio spūssancti: quia eius gr̄a affuit nō q2
peccatum remoueretur. Octauum q2 vsuꝫ
rationis in sua conceptione habuit. Nam si
Joannes baptista illū habuit in vtero mr̄is
ſm Amb. ⁊ Aug. ergo ⁊ virgo in ꝯceptione.
Nonū ab instāti ⁊ si nō in istāti sue ꝯceptōis

mereri incepit: ex q̄ vsus rōnis in illa fuit: ⁊ gr̄a ⁊ alia req̄sita. Decimū q: ipa virgo fuit dō ɔsecrata. Undecimū q: ab oī pctō fuit imunis. Duodecimū q: p̄ cunct̄ fuit dō accepta q̄ sequit̄ ipam v̄tuosis opib' mancipatā fuisse āgelo℞ custodia custoditā. Hec ille. Possum⁹ q̄z addere q̄ si btā v̄go nō habuisset hanc gr̄am p̄seruatiōis ab originali: actuali pctō resistere nō potuisset: sz iō ɔ̄ illō potentiā habuit: q: ab originali p̄suata fuit. Et hec ꝓbant̄ auctē Aug. ɔ̄ Julianū hereticū di. Profecto si chr̄s minor exn̄s origiale pctm̄ habuisset: grādioris etat̄ exn̄s actuali nō caruisset: sane q: maior exn̄s actuale n̄ habuit: minor exn̄s origiale nō habebit. hec ille. Magnificem⁹ ḡ imacl'atā dn̄am nr̄am ⁊ illi hāc excellentissimā ⁊ vtilissimā ꝓgatiuam tribuam⁹: vt ipa intercedente ad ɔtemplandā ei⁹ gl'iam ⁊ puritatē in regnū celo℞ ꝑuenire valeam⁹. Ipa ē em̄ illa ml'ier dē q̄ salomō Prouer. vl. inq̄t: Oēs amici ei⁹ vestiti sunt duplicib'. s. vestimēto gr̄e diuīe i hoc mūdo: ⁊ gl'ie ī altero. Ad quā infinitā gl'iaz merit̄ eiusdē intemerate mr̄is sue nos ꝑducat dn̄s iesus q̄ cū p̄re ⁊ sp̄uscō sine fine viuit ⁊ regnat: Amen.

¶ De eadē mūdissima v̄gīs ɔceptiōe.

¶ Sermo. VIII

m SIcut sol oriens mundo in altissimis dei et lucerna splendēs sup candelab℞ sctm̄: ⁊ fūdamenta et̄na sup petram solidā Ecci. xxvj. Uolens deuoto℞ gl'iose v̄gis pie more gerere voluntati: q̄ sic eiusdē illibate ɔceptōis officium octo dieb' celebrant f̄m morē sancte romane eccl'ie. Ita in ipa octaua q̄tidianum gestiunt de eius puritate atq̄z innocentia audire f̄monem: possum non immerito cum btō Hiero. illis dicere illud qd̄ ipe barbatus senex ad Paulam ⁊ Eustochiū scribit in f̄mone de assumptione v̄gis dicens: Timeo sat̄ et valde primesco dum v̄ris cupio parere ꝓfectib': ne forte sic improbus ita et indignus laudator inueniar: ꝑfecto cū nec sanctitas nec facundia suppetat: vt btām et gl'iosam v̄ginē digne laudare queam: q: diuinis ⁊ angelicis est excellentius p̄dicata et laudata p̄conijs: a ꝓphet̄ q̄dem p̄nunciata: a p̄triarchis/figur̄/et enigmatib' p̄figurata: ab euangelistis exhibita ⁊ demonstrata: ab angelo venerabil'r atq̄z officiosissime salutata. Preterea qual' ⁊ quanta esset ab eodez diuinitus declarat̄/cum ait: Aue gr̄a plena dn̄s tecum bn̄dicta tu in mulierib'. Talib' nāq̄z decebat v̄ginem oppignerari muneribus vt eēt gr̄a plena que dedit celis gl'iam: terr̄ deū pacēq̄z refudit: fidē gentib': finē vicijs: vite ordinē: ⁊ morib' disciplinā. Hec ille. Cui⁹ v̄gis inocentiā sp̄uscō illustrat⁹ sapiēs Eccl'iastic⁹ loq̄ns dē ml'iere sctā: ꝑ quā intelligit̄ sctissima v̄go maria/dixit v̄ba thematis nr̄i. s. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis dei. s. fuit ipa v̄go gl'iosa in suo ortu: q: sicut sol creat⁹ est plen⁹ lumīe ⁊ sine vlla tenebra: ita mr̄ dei ɔceptione sua, ꝑcreata est fulgida lumīne diuine gr̄e: ⁊ nūq̄z obscurata fuit vlla pcti tenebra. Dr̄ aūt orta in altissimis dei. s. p̄uilegijs q̄b' sup oēm creaturā fuit decorata. Subdit̄ q̄z in p̄dicto themate: ⁊ sic lucerna splendens sup candelab℞ sctm̄. Ipsa em̄ v̄go sup candelab℞ sctm̄ original' iusticie posita: totū mundū inocētie sue radijs illustrauit: ei⁹ q̄z fundamēta fuisse dicunt̄ et̄na: q: ɔceptio ipius immacl'ata ab et̄no fuit in mente diuina p̄ordinata: ⁊ sup petrā solidā ɔstituta. Per petrā aūt in sacra sc̄ptura: vt diu⁹ inq̄t Hiero. in q̄dam ep̄la: intelligit̄ chr̄s. Sup hāc ḡ solidā ⁊ immobilē petrā. s. filialem p̄suationē collocata sunt beate v̄gis fundamēta. Et iō ipa v̄go dicere poterat in ɔceptiōe sua illō Ps. xxvj. In petra exaltauit me: ⁊ nunc exaltauit caput meū sup inimicos meos. Quib' ɔsiderat̄ non possum nō mirari de q̄runda̅m duricia: ne dicam malicia/q̄ in die ɔceptionis ⁊ ꝑcreationis istius sol' diuini non solū nō celebrāt dēputatū per eccl'iam romanā officiū: q̄nimo cantant missam mortuo℞: q̄si ipa v̄go bn̄dicta sit int̄ mortuos ꝑ pctm̄ cōputanda. Jdō gl'iosa genitrix dei de tali iniuria pōt conq̄ri dicēs illō Threñ. iij. In tenebrosis collocauit me: q̄si mortuos sempit̄nos. Nos tn̄ videntes q̄ tales v̄gis impugnatores nihil ꝑficiunt: dicere possum⁹ cū cantore sp̄uscti illud Ps. ij. Quare fremuerūt gētes ⁊ popl'i meditati sunt inania. Ipa vō v̄go purissima alloq̄ns deū p̄seruatorē suū inq̄t illō Ps. iij. dicens: Dn̄e q̄d ml'tiplicati sunt q̄ tribulant me: multi insurgūt aduersū me. Ml'ti dicūt aīe mee: nō ē sal⁹ ipi in deo ei⁹. Tu aūt dn̄e susceptor me⁹ es: gl'ia mea ⁊ exaltās caput meū. De cui⁹ v̄gis exaltata ɔceptōe tres ɔsideratiōes faciem⁹.

Prima dicet̄ ꝑcectiōis
Scd̄a assertiōis
Tertia v̄o vltia appellabit̄ declaratōis.

¶ Pars. I. hui⁹ f̄monis q̄ dr̄ ꝑcectiōis.

DE btā v̄gine maria falso dē pctō infamata ⁊ calūniata: ⁊ dē ei⁹ innocētiā impugnantib' ab eam origiali vicio ɔtaminatā p̄dicantib': di n

Ouidiꝰ in fastis Ouidiꝰ ĩ ci pñt illa v̉ba q̃ Ouid̉.in.iiij.d̉ fastis d̉ Claudia v̉gine: q̃ cibeles nauẽ ꝑ tyberim funetraxit in sue inocẽtie defensionem: ⁊ turbe male opinantiũ d̉ ea detestationem cecinit di. Claudia q̇nta genꝰ clauso referebat ab alto. Nec facies impar nobilitate fuit. Casta q̇dem ſ3 nõ est credita: rumor iniquꝰ Leserat: ⁊ falsi criminis acta rea ẽ Cõscia mens recti fame mẽdacia ridet. Sed nos ĩ viciũ credula turba sumꝰ. Ip̃a em̃ v̉go sc̃issima de q̃ inq̇t beatꝰ Boñ.in.iij.di.iij.ꝙ nũq̃3 habuit remorsum alicuiꝰ pc̃ci: nec cor eiꝰ rep̃hẽdit eã d̉ aliq̃ crimine in tota vita sua: vt ip̃a cuidã suo deuoto reuelauit: nõ curat d̉ falsꝭ calũnijs aduersarioꝝ eam vitupantiũ.s.q̃ ad se: inq̃3tũ sibi nocere nõ p̃t. Jmmo deridet turbe cuiusdã3 credulitatẽ: ⁊ q̇rundã ꝑtinaciã q̇ illam originali macula deturpatã demonstrare cupiẽtes: eiꝰ famã non solũ rep̃rob̃ s̃monib3: s3 etiam famosis libell' dilacerare nõ cessãt. Nos tñ ꝯ illoꝝ insultꝰ: d̉fensiõis tela opponẽtes: l3 frustra q̇s nitit̃ solez saccul' adiuuare.c.si oĩa.xvj.q.j. Nec opꝫtat aq̃s marinis fluctibus cõmodare: alit̃ derisorie dici posset illd̉ Ouid̉.in li.sine tit. Jn flãmã flãmas/in mare fundis aq̃s. L3 q̃3 rei satis demonstrate frustra adijciat̃.l.ij.ff.d̉ libe.lega. ⁊ in rebus claris nõ sit opꝰ ꝯiecturis.l.ꝯtinuꝰ.§.cum ita q̇s.ff.d̉ v̉.ob. ⁊ notoriũ nõ indigeat ꝓbatiõe l.si fideiussor.§.q̇ ꝓ rei qualitate.vbi glos. ⁊ Bar.ff.q̇ satis.co.et c.sup eo.ex̃ de rest.cogẽ. ĩmo etiam manifestũ qd̉ ẽ minꝰ nõ egeat probatiõe: s̃m glo.in aut̃.de rest.col'.iiij. Unde Quintil'.li.v.de oratoria institutiõe ait: Jn reb3 apꝫtis tãstultũ fit argumẽtari q̃3 in clarissimũ solẽ mortale lumẽ afferre: qd̉ em̃ rei alteriꝰ illustrande grã assumit̃ clariꝰ esse debet eo qd̉ illuminat. Tñ q2 etiã notoria declarant̃ ⁊ venustant̃ allegatiõe.l.si adulterium.v̉.idẽ polliõi.ff.ad.l.iul'.d̉ adul.⁊ ꝑ Panor.in c.lr̃is.d̉ p̃sum. ¶ Jtem ꝓ debito quo eidem p̃ijssime virgini astringimur: sic erga dñam fui: ip̃iꝰ innocẽtiã ⁊ puritatez nõnull' *Rõne sessionis.* alijs fundamẽtis defẽsare conabimur: Quorum p̃mũ appellabit̃ sessionis ⁊ req̇etionis. Sic em̃ chr̃s sedere voluit sup pullũ asine ĩ q̃ nemo añ sederat: vt Matt.xxj. sc̃ptũ est: ⁊ iacere ac req̇escere voluit ĩ sepulcro in quo nondũ q̇sq̃3 positꝰ fuerat: vt d̉2 Lu.xxiij. sic ⁊ carnẽ d̉ v̉gine sumere voluit in q̃ nll's demõ ꝑ pc̃m̃ sederat: ⁊ cuiꝰ aĩa nũq̃3 fuerat corrupta vel aliq̃ pc̃õ inhabitata. Et h̃ est qd̉ August.sup Joã.inq̇t: Sic in sepulcro in q̃ corpus Jesu positũ fuit nec añ nec post mortuꝰ iacuit: sic ip̃a v̉go nũq̃3 aliq̇d mortale cõmisit. Scd̉m fundamentũ d̉2 impugnationis. *O Rõne impugñtiõis* Cũ em̃ imacl'ata v̉gis ꝯceptio tantis ĩ disputationib3 publicis sit impugnata: ⁊ tantis machinationib3 fuerit exagitata: ⁊ tñ sꝑ magis sit exaltata: ⁊ ꝑ totũ orbẽ venerata: pꝫ ꝙ fuit nõ ex hoĩm adinuentiõe: s3 dei volũtate p̃dicata tanq̃3 v̉issima. Et h̃ ꝓbat̃ ꝑ argumẽtũ qd̉ d̉ fide chr̃i fec̃ sapientissimꝰ doctor iudeoꝝ Gamaliel Act.v. dicens: Si ex hoĩb3 est cõsiliũ h̃ aut opꝰ dissoluet̃: si v̉o ex deo est nõ poteritis dissoluere eos: ne forte ⁊ deo repugnare videamĩ. Hec ille. Cuiꝰ v̉bis apparet ꝙ ⁊ opĩo de illibata v̉gis ꝯceptiõe q̃ nullis vnq̃3 ꝑsecutionib3 potuit dissolui est verissima: ⁊ ex deo inspirante: ⁊ ꝙ illam impugnãtes cũ videant festũ ꝯceptiõis p̃dicte q̇tidie maiori veneratione celebrari in Gallia/Anglia/Hispania/Scotia/Hibnia/Germania/Sclauonia/ac Pannonia/atq̃3 Jtalia ⁊ in vniuersis mundi ꝑtib3: dici q̇dãmõ possunt ex obstinatõe sua deo repugnare. Excu *Excusãt' antiq doctores.* sabiles tñ in h̃ sunt illi doctores antiq̇ q̇ solũ cõem modũ ꝓpagatiõis hũane ꝯsiderantes dei mr̃em in originali pc̃õ ꝯceptã dixerũt. Nã credendũ ẽ ꝙ si nũc viuerẽt: atq̃3 v̉itatẽ nũc clarã cog̊scerẽt: errorẽ suũ reuocarent et retractarẽt. Nã diffinitio incauta laudabil'r est soluẽda.c.diffinitio.xxij.q.iiij. Fac̃ ad p̃dicta illd̉ qd̉ d̉2 in.l.iubemꝰ. in fi.C. d̉ testa. sc3 nõ em̃ peccauit antiq̇tas q̃ ĩscia pñtis legis p̃stinã secuta ẽ ꝯsuetudinẽ. Et illd̉ qd̉ d̉2 ĩ.§. sancimꝰ.in aut̃. vt noue ꝯstit̃.col'.v. sc3 nõ videt̃ p̃uaricare legez q̇ ignorant' fec̃ s̃m ꝙ lex dudũ tenuit: ꝙ em̃ retractarẽt dicta sua pꝫ si ꝯsideremꝰ v̉ba sc̃i Ber.in ep'la ad canonicos Lugdunẽses: in q̃ postq̃3 posuit opĩonẽ suã ꝯ ꝯceptionẽ in fine cõcludit dicẽs. Que ãt dixi absq̃3 p̃iudicio dicta sunt saniꝰ sentiẽtis: romane p̃s̃tim eccl'ie: cuiꝰ auc̃ti atq̃3 examini totũ h̃ sic ⁊ cet̃a q̃ h3 sunt vniuersa reseruo ip̃iꝰ si q̇d alit̃ sapio patꝰ iudicio emendare. Hec ille. Jsti v̉o ꝯceptiõis aduersarij moderni q̇b3 reuelata v̉itas ⁊ luce clariꝰ declarata inotuit: excusari ñ pñt si nõ ig̊rantia peccãt/s3 obstinatõe. Et ad h̃ adduci p̃t qd̉ ĩ sil'i ait Rich.ĩ.iiij.di.xiij.ar.iiij.q.iiij.s.ꝙ ig̊rãtia nõ fac̃ hereticũ/s3 supbia ⁊ ꝑtinacia: sic sil'i d̉2 ꝙ p̃mi motꝰ hoĩs ñ ꝯstituũt aliquẽ homicidã vl' reũ/s3 ꝑseuerãtia ⁊ obstĩatio.l.j. C.si q̇s imp.ma.l.qd̉ calore.ff.d̉ re.iu. Jtẽ lapsus lingue nõ ẽ d̉ facili trahendꝰ ad penã.l. famosi.§.ne lubricũ.ff.ad.l.iul'.ma. Talib3 aũt ꝑtinacib3 ⁊ obstinatis: vt honestiꝰ loq̇r: nõ dicã cum ꝓ̃pha: Redite p̃uaricatores ad cor. ne cũ Dauid ps̃.iiij. Filij hoĩm vsq̃3quo graui corde: vt q̇d diligitis vanitatẽ ⁊ q̇ritis mendaciũ? S3 exhortabor illos vt errorẽ suum deponere velint: q2 vt ait Señ.li.d̉ bñficijs: Laudabile est a cognito ⁊ damnato errore discedere: supbe v̉o stulticie est ꝑseuerare vt qd̉ semel dictũ ẽ q̇lecũq̃3 sit fixũ ratũq̃3 *Hortat' ad hanc opi. suscipiendã.*

maneat. Ne igit̃ de illis dici possit illᷓ Exo. xxxiij.ꝛ Deu.ix.ꝛ Baruch.ij. ppl's dure cer- uicis ẽ. vl' id Ezech.ij. Filii dura ceruice ꝛ ĩdo mabili corde.ꝛ illᷓ Act.vij. Dura ceruice ꝛ ĩ circũcisi corde. et ne vnicuiqꝫ eoꝝ dicat deꝰ illud Deut.xxxj. Ego scio cõtẽtionẽ tuã ꝛ cer uicem tuã durissimã. vt etiã de vnoqꝫ ipoꝝ nõ verificet̃ illa sñia Pauli ad Rho.ij. dic̃ Scḋm duriciã cordis tui ꝛ cor ĩpenitẽs the saurizas tibi irã in die ire. Cor eñ duꝝ male hẽbit ĩ nouissimo. Eccl.iij. Itẽ ne sint ḋ illis qb̾ ait dñs Leui.xxvj. Cõterã duriciã super bie vestre. Jõ mõeo eos vt mutẽt opinionẽꝫ suã falsãꝫ. quia sapientꝭ est mutare ꝓpositũ ĩ melius.l.manifestissimi.§.sed cũ.C.de fur. ꝛ s.cor.ꝛ.l.si vẽditor.§.penul.C. de s. expo. ꝛ acceptẽt opinionẽ ṽissimã ḋ imacl'ata vir- ginis cõceptõe: dicẽs illᷓ qḋ iudeis obstiatꝭ nolẽtib̾ acceptare legẽ chr̃i. Baruch ꝓpheta iiij. sui li.c. inq̃t dicẽs. Cõuertere Jacob ꝛ ap prehẽde illã. qꝛ meliꝰ est desistere q̃ꝫ male i- choata ꝑficere.l.papinianus. §. meminisse. ff. de inof.te.et.l.hoc edito.ff. de publica.

P Rõe iterpratiõis.

¶ Terciũ fundamentũ ḋꝛ interp̃tatiõis sic arguẽdo. Bñficiũ ꝛ idultũ ṗnceps est latis- sime interp̃tãdũ.ꝛ in gratijs fiẽda est plenis- sima interp̃tatio.l.si qñ.C.de bonis vacã.ꝛ l.bñficiũ.ff.ḋ consti.ṗn.ꝛ extra de dona.c.cũ dilectus.§.pe.ꝛ fi.ꝛ.l.in testamẽtꝭ.ff.de re iu di.ꝛ.l.si furiosi.C.de nup.ꝛ.l.j.§.cũ vrbẽ.ff. de offi.pre.vr.ꝛ.l.verbũ legis.ff.de ṽ.signi. De hmõi grã habet̃ in c.sedes ap'lica. ꝛ in.c. cam te.in ṽbo grã. de rescrip.ꝛ in c.j.in ṽbo gratia. de cõmo.ꝛ ĩ.c.gratia.j.q.j.ꝛ.c.nõnul li.de rescrip.ꝛ.l.j.§.fina.ff.de questo. ĩ ṽbo gratiã. Marie aũt de bñficio fienda ẽ larga interp̃tatio qñ solũ respicit fauoreꝫ illiꝰ cui ꝯcessum est: vt ꝑ doctores in c.odia.ḋ regu. iu.li.vj. Sꝫ btẽ ṽgini dedit deꝰ ṗuilegiũ su perandi ex oĩ ꝑte pctm̃. vt inq̃t Aug. in li.de natura ꝛ grã. Ergo credendũ est ꝙ nõ solum dedit de actuali: sꝫ etiã de origiali. Hoc eñ indultũ ꝛ bñficiũ solũ respicit vtilitatẽ ṽgi- nis: nõ alicuiꝰ iniuriã: vt declarat mgr̃ Bar tolomeus pisanꝰ in l.btẽ ṽginis fructu.vij. g̃ est largissime interp̃tãdũ.

Q Rõe appropinq̃tiõis

¶ Quartũ fun damentũ ḋꝛ appropiquatõis. q̃ꝫto eñ aliq̃s appropiq̃t magꝭ ṗncipio ĩ q̃libꝫ genere: tãto magꝭ ꝑticipat ḋ effectu illiꝰ ṗncipij. Uñ Dio nysius ĩ.iiij.c.celestꝭ hierar.inq̃t ꝙ angeli q̃ sunt deo ꝓpinq̃ores magis ꝑticipãt diuinaꝫ bonitatẽ q̃ꝫ hoies. Cũ g̃ chr̃s sit ṗnc ipiũ grẽ s̾m diuinitatẽ q̃dẽ auctoritate. s̾m hũanita- tem mysterial'r: iux̃ illᷓ Joã.j. Grã ꝛ ṽitas ꝑ iesum chr̃m facta est. Sequit̃ ꝙ beata vir go q̃ fuit ꝓpinq̃ssima chr̃o: qꝛ ab ea ipse chr̃s accepit hũanã naturã p̃ cet̾ꝭ ḋbuit plenitu dinẽ grẽ obtinere.ꝛ ꝯseq̄nt̃ imunitatẽ ab oĩ pctõ. Et istḋ argumẽtũ fuit mgr̃i Pauli veneti in suo trac̃. de ꝯceptõe ṽgis.

R Rõne dilectionis

¶ Quin tũ fundamẽtũ ḋꝛ dilectiõis. Nã vt declarat mgr̃ Barto.pisanꝰ vbi s̃. Deꝰ plꝰ diligit pu ritatẽ mentꝭ q̃ꝫ corporis: qꝛ oẽs illã tenentur habere: nõ aũt corꝑalẽ. Et alia rõ põt assig̃ri. qꝛ affectõ trahit̃ ad nobiliora ꝛ magꝭ ꝯs̾ua- tiua Jõ glo.in.l.isti q̃dẽ.in fi.ff. qḋ me. cau. ḋr ꝙ nat̃ale ẽ vt res plꝰ ꝑseueraturas q̃s ma gis diligat.ꝛ siliis glo.hĩ i.l.liberoꝝ ĩ fi. ff.ḋ ṽ.si.q̃b̾ p̃suppositꝭ dico ꝙ cũ deꝰ elegerit in tegritatẽ ꝛ puritatẽ vteri ṽgial' quẽ nũq̃ꝫ vo luit pollui: sꝫ sꝑ ĩtactũ ab oĩ pollutiõe s̾uari: vt ĩ spũ vidit Ezech.ꝓpha sui li.xliiij.c. Ergo a fortiori credendũ ẽ ĩp̃m elegisse in virgine puritatẽ ĩternalẽ aĩe eiꝰ ĩnocentꝭ. Jḋo Amb. supꝑ Luc̃. ait de btã ṽgine ṽgo erat nõ solum corꝑe sꝫ ꝛ mente. qḋ falsũ esset si aĩa eiꝰ ꝑ pec catũ origiale eẽt fornicata.

S Ratio eo vnionis.

¶ Sextũ fũda- mentũ ḋꝛ vnionis: ꝛ est mgr̃i Barto.pisani vbi s̃. dic̃. Caro chr̃i ꝛ marie eadem fuit: vt p̃ꝫ.in.iij.sen.di.iij. parentꝭ eñ ꝛ filij eadẽ est caro. vñ ꝛ faciũt vnũ gradum.xxxv.q.v.c.j. g̃du.ꝛ eadẽ causa.q.iiij.§.hac auctẽ. Itẽ am boꝝ eadẽ ẽ nat̃a: cũ differãt solo noie.l. ĩ su- is.ff. de libe.ꝛ posthu. sꝫ caro chr̃i nũq̃ꝫ fuit originali pctõ obnoxia. ergo ꝛc̃. Hec ille. Et ideo btã ṽgo dixit filio suo illᷓ Cañ.j. Ecce tu pulcer es dilecti mi ꝛ decorꝰ: lectulus no ster floridꝰ: tigna domoꝝ nr̃aꝝ cedrina: la- quearia ciꝑessina. ꝙ si caro ṽgis nõ habuit feditatẽ corruptiõis sed fuit munda: multo magꝭ aĩa eiꝰ ĩnocẽtia origialẽ ꝑ filij grãꝫ ac̃ cepta ẽ. ꝛ ita a diaboli s̾uitute liberata. Et h̃ ẽ qḋ Dauid p̃s.lxij.in ꝑsona ip̃ius ṽginis dic̃ filio ḋi. Adhesit aĩa mea post te: me suscepit dextera tua. Ipi ṽo inuanũ q̃sierũt aĩaꝫ me am scꝫ demones volentes eã sibi subiugare Ideo btũs Job inq̃t.xxxj.sui li.c. Uidi solẽ scꝫ chr̃m cũ fulgeret.s.innocẽtia ꝛ scĩtate: et lunã.i.btãꝫ ṽginẽ: incedentẽ clare.s.ꝑ origi- nalẽ iusticiã. Ad h̃ aũt põt adduci siĩitudo cuiusdã p̃dicatorꝭ dicẽtꝭ: ꝙ q̃dã rex fortissi- mus habẽs mittere sponsã suã ꝑ quãdã viaꝫ glaciosaꝫ ꝑ quã oẽs trãseũtes cadebãt: misit ad subuẽtionẽ eiꝰ filiũ suũ robustissimuꝫ: q̃ se ratꝭ pedib̾ supꝑ glaciẽ ꝑgens ac manu sua regiaꝫ sustẽtãs ip̃aꝫ ĩcolumẽ ꝛ sine casu trãs ire fec̃. Mortal'r nãqꝫ hec via glaciosa ẽ hũa na generatio lubca a pctm̃: ꝑ quã oẽs trãs- eũtes cadũt. Rex ṽo celestꝭ vt spõsa sua vir- go maria libere trãsiret fec̃. eã a filio suo ha- bẽre pedes ferratos diuitate sustẽtari: ꝛ sic libera trãsire. Jõ Cañ.viij. ḋꝛ ip̃a ḋi spõsa ꝓ gredi ĩnixa supꝑ delictũ suũ.

T Rõe obligatiõis

¶ Septimũ ar gumẽtũ ḋꝛ obligatõis: ꝛ ẽ eiusdẽ doctorꝭ ibi dẽ ꝛ argui p̃t sic. Filij obligant̃ parẽtib̾ ĩ to to posse: qꝛ nõ p̃nt eis equalẽs reddere vt ḋꝛ

viij.et h. Nulli em̄ sunt q̄ habeant sup aliq̄s talē obligatōez q̄lē habent parētes sup filios Insti. de pa. po. §. ius aūt. ꝛ ibi glo. enūerat octo casus in q̄b9 filij obligātur parentibus Cū ḡ chr̄s totā hūanā substātiā corꝑalē acceperit a btā ꝟgīe: tātū fuit illi obligat9 quātū alter filius vtrisq3 parentib9 a quib9 essentiā accepit. ꝛ ɔ̄sequent̄ illi magis fuit obligat9 q̄3 aliq̄s ali9 fili9 matri sue. Cū ḡ fili9 teneat̄ subuenire necessitatib9 parentum. lxxxvj. di. c. ceteꝝ. nullaq3 sit maior necessitas q̄3 vt q̄s liberet̄ ab eterna pena: sequit̄ q͛ chr̄s omīpotens q̄ p toto posse mr̄is necessitatib9 subuenit: illa3 ab originali pctō cui pena debetur eterna p̄suauit. Nā vt ait mgr̄ Barto. pisanus vbi sup. talis p̄suatio fuit mai9 beneficiū q̄3 remissio pcti. q2 aliq̄d bn̄ esse in p̄suatione vltra id quod est in remissiōe: vic3 volūtatis rectitudo ꝛ ītegritas. Nā integritatē nō dic̄ remissio: q2 ibi fuit corruptio p culpam. Hoc ḡ bn̄ficiū p̄suatiōis debuit fili9 dare mr̄i sue. Hec ille. ¶ Octauū argumētū

V

Rōe donationis

dr̄ donatiōis. ꝛ est eiusdē doc. sic arguēt̄ vbi sup. Chr̄s dedit maiora ꝟgini. q2 eā suā matrē fecit: ꝛ etiā donauit min9 necessaria. ergo ꝛ maiora ꝛ magis necessaria. s. p̄seruationē a peccato illi ɔtulit. Qui em̄ ei p̄uidit de minus necessarijs: ꝛ q̄ p̄uidit mīori piculo: nō est credendū q͛ maiori piculo ꝛ dāno noluerit puidere. Maiorib9 em̄ dānis ꝛ piculis est cauti9 ꝛ citi9 obuiandū et puidendū. ca. vbi piculū. de elec. li. vj. ꝛ c. q̄escam9. xlij. di. ꝛ. l. j. §. j. ff. de carbo. edic. ¶ Nonū argumētū qd̄ ponit̄ a p̄dicto doctore ibidē dr̄ inchoatiōis: sic arguēdo. Nō min9 debuit stat9 vite incipe a gr̄a q̄3 status mortis. q2 si de q̄ minus ꝛc. vt notat̄ in. l. q̄nto magis. ff. de iure iu. sed stat9 mortis in p̄mis parentib9 icepit a gr̄a: saltē grat̄ data. ergo ꝛc. ¶ Decimu3 fundamentū dicit̄ exceptiōis. qd̄ colligit̄ ab Aug. in sermone de assumptōe ꝟginis dicēter q͛ b. ꝟgo Maria ab ill' generalib9 regul' excepta fuit a quib9 excipi pmeruit eius singularis sc̄titas et gr̄a qua ip̄a fuit digna. sed ip̄a fuit digna excipi ab illa regula generali de ɔ̄hēdo originali pctō: vt patet ex dict̄ in p̄mo s̄mōe pte vlt̄: ḡ ab ip̄a fuit exceptuata. ¶ Undecimū fundamentū dr̄ ordinatiōis quod fuit aliquoꝝ doctoꝝ. q̄s recitat archiepūs florentin9 in. j. pte sum. ti. viij. c. ij. dicēs. Ordinās vas ad sacrificiū altaris conseruat ip̄m a maculis. hoc em̄ est valde decēs. hec ille. Sed virgo fuit vas deitatis. ergo decuit vt p̄suaret̄ etia3 a macula originali. Et ita factum fuisse credendū est per illud dictum Aug. in s̄mone de assumptione virginis: q̄ ait: q͛ vbi scriptura diuina nihil cōmemorat de ꝟgine maria: inquirendū est quid conueniat rationi. fiatq3 ip̄a ratio autoritas: sine qua nec est nec valet autoritas. Jō lic3 nunq̄3 de hac virginis p̄seruatōe ab originali scriptura loqueret̄: de ip̄a tamē nō est dubitandum quin facta fuerit: q2 rationabiliter fieri debuit. Unde Augusti. in s̄mone de assūptiōe virginis dicit. Ab improperio hūane cōditiōis a quo chr̄s excipit̄: rationabile est vt Maria excipiat̄. Facit ad p̄dicta illd̄ qd̄ inquit Glo. in. l. tale pactū. §. patrē. ff. d̄ pac. que dicit q͛ id est de iure seruandū: lic3 n̄ sit statutū: quod verisimile est statutū fuisse si de eo inquisitū fuisset. ¶ Duodecimū fūdamentū dicit̄ mediatiōis sic. Ubicūq3 extrema sunt habilia: mediū p̄sumit̄ tale qualia sunt extrema. vt dicit glo. in c. volumus. xvj. q. iiij. c. cūad sedem: de resti. spo. ꝛ. ca. olim. e. ti. et c. accedens. de cōuer. cōiu. sed btā virgo fuit media inter creaturā et creatorē. ergo fuit pfectissima omni pfectione que i creatura cadere potuit: ꝛ s̄m capacitatē humane nature diuinas pfectiones recepit. ꝛ ɔ̄sequent̄ imaculata fuit. ¶ Tertiūdecimu3 fundamētū dr̄ dispositiōis. Na3 s̄m ph̄m. ij. de aīa. act9 actiuoꝝ sunt in patiēte bn̄ disposito. c. p venerabilē. de elec. sed btā ꝟgo ab eterno vt esset mater dei disposita fuit: ꝛ in cōceptione sua ad h̄ p̄parata est. Vn̄ canit ecclesia De9 q̄ p immaculatā virginis ɔceptōem dignū filij tui habitaculū p̄parasti: ꝛ iter. De9 q̄ glīose virgis marie corp9 ꝛ aia3 vt dignū filij tui habitaculū effici mereret̄ sp̄usc̄tō cooperante p̄parasti. ḡrē. ¶ Quartūdecimū fūdamētū dicit̄ delectatōis. q2 em̄ ꝓ͛pri9 loc9 ē cōseruatiu9 locati: vt d̄r. iiij. phys̄. ꝛ in li. de longi. ꝛ breui. vite. ꝛ extra illū non bn̄ ɔ̄suat̄. ca. placuit. xvj. q. j. Jō vnūq̄dq3 naturaliter delectat̄ habitare i loco conuenienti nature sue s̄m ph̄m. iiij. phys̄. Sic talpa i terra: piscis i aq̄: auis i aere: salamādra i igne. Cū ḡ deus sit purissim9: vt inquit Aris. xij. metaph. ꝛ similia silib9 gaudeāt. eisq3 cōiūgant̄: vt dicit̄ viij. eth. ꝛ. ij. phys̄. et notat̄ insti. d̄ loca. i p̄n. ꝛ in. l. illud. ff. ad. l. aquil'. ꝛ. l. siquis seruo psuaserit. C. de fur. Et in habentib9 symbolū facilior sit trāsit9. ij. phys̄. et notat̄ in. l. in rē. §. item quecūq3. ꝟ. nō idē. ff. de rei vē. Oportz ɔcludere q͛ beata virgo in qua deus suum habitaculū elegit. iuxta illud ps. cxxxj. Elegit eā in habitatiōe3 sibi. fuit purissima. ꝓpt̄ cui9 mundiciā dicit de9 in eo ps. Hec requies mea in seculū seculi: hic habitabo qm̄ elegi eam. Jdeo Alexā. de ales sup Cañ. iiij. ait Neq3 q̄3 pelegiss3 eā nisi ess3 ceter̄ creatur̄ dignior: deo dilectior: trinitati gl'iosior: ꝛ vniuersis excellētior ꝛ purior. ¶ Quintūdecimū fūdamētū dr̄ demōstratōis. Decuit ei di filiū q̄ est ꝟtus ꝛ sapia. p2is. j. Corinth. j. de-

Rōe mediatiōis

Rōe dispositiōis

Rōe delectatōis

X

Rōe inchoatōis

Rōne exceptiōis

Rōe ordinatiōis

Rōe demōstrationis

mõstrare suã sapiaʒ quã hʒ in sũmo. Sapia aũt pfecti artificis nõ mltũ cõmẽdat qñ ꝺ re bona facit aliqd incorruptuʒ vtpura si qs ex lana mũdissima ⁊ pciosissima faceret pannũ pciosũ. sed si de lana imũda ⁊ ĩfecta macul' fabricare sciret pannum mundissimũ byssi/num ⁊ purpureuʒ: maxime esset cõmẽdabi/lis. Chrs ɡ̃ q̃ oĩʒ ẽ pfectissim⁹ artifex: vt suã demõstraret sapiaʒ: de massa hũani gener ĩfecta voluit tãq̃ʒ ꝺ lana corrupta hũc pannũ purpureũ ac floridũ ⁊ sine vlla ĩfectõe. s. matrẽ suã fabcare: vt oẽs de ei⁹ opificio mirarẽtur. Sic pdictũ fuerat Eccĩ. xliij. vbi dicit: Uas admirabile op⁹ excelsi

Par scõa hui⁹ sermõis q̃ ẽ assertiõis.

Immaculatã ꝟgĩs cõceptionẽ licet duob' vel trib' testibus approbare sufficeret: q2 in ore duorũ vel triuʒ testium stat omne ꝟbum. Deu. xix. Mat. xviij. ij. ad Cor. xiij. c. Qð ãt. xxxv. q. vj. c. licʒ vniuersis. de testi. ⁊ vbi nũer⁹ testiũ reqrit duo sufficiũt. l. vbi nũer⁹. ff. de testi. ⁊ §. itẽ vbi. iiij. q. iij. Tñ p maiori deuotoꝝ cõ/solatõe eãdẽ opinionẽ etiã multoꝝ alioꝝ doctoꝝ assertiõib' vltra pdicta cõprobamus.

Gilbtus ¶ Et pmo autoritate Gilberti epi in sermone de ꝟgine maria dicent. De regali nempe tribu ⁊ sacerdotali origine duxit: q̃ sũmũ regẽ atq̃ʒ põtificẽ erat paritura; cuius aĩa ⁊ caro quã elegit ⁊ fec habitaculũ sibi sapia patris ab oĩ malicia ⁊ ĩmũdicia purissima fuit af/firmãte scptura: q̃ ĩ maliuolã aĩaʒ nõ ĩtroi/bit sapia. nec hitabit ĩ corpe subdito peccat. Hec ille. Ipa q̃ʒ bñdicta ꝟgo a filio suo pſ/uata põt dicere illud Judit. xiij. Non pmisit dñs me ancillã suã coinqnari.

Paulus venetus ¶ Que etiaʒ ꝟitas affirmat dicto mgrĩ Pauli veneti ordinis heremitaꝝ: q̃ in tractatu ꝺ ↄceptõe virgis Marie reprobãs opinionẽ ĩpugnantiuʒ puritatẽ mrĩs dei. ⁊ rñdẽs argumẽt p ĩpos fact ꝯ ↄceptõeʒ ꝟgĩs ↄcludit dĩ. In h' errauit btũs Tho. de aqno credẽs ĩpaʒ ↄceptaʒ fuisse in originali. cui⁹ vita ⁊si p eccl'am fuit approbata: nõ tñ doctrina eius ⁊ maxime in hoc. sicut manifeste liqt in vniuersitate parisiẽsi: vbi ei⁹ opinio est reprobata. q2 offẽdebat pias aures. Est eñ mag' piũ ⁊ ↄsonum ꝟitate credere aĩam illã bñdictã infusaʒ esse carni mũde: nõ infecte. Ex pdict ɡ̃ sequit q̃ absolute credẽdũ est btãm ꝟginem nõ fuisse ↄceptã in pctõ originali. Hec ille.

Bartolome⁹ pisanus. ¶ Mgr q̃ʒ Bartolome⁹ pisan⁹ ĩ pdicto li. quẽ edidit ꝺ ꝟgĩe Maria. fructu. vij. inqt. In oĩ mõ q̃ se diuia cõicat bonitas locũ q̃rit mũdũ. Pʒ de tẽplo ⁊ ꝺ ↄscia hoĩs: quã vult esse mũdã ab oĩ vicio: vt cõicet sibi grãm suã. Quãta ɡ̃ puritate debebat nitere loc⁹ ĩ q̃ de⁹ recipi debebat singl'arit. Certe iux Ans. ⁊ tãta puritate q̃ sub deo maior neq̃t intelligi. ⁊ sic fuisse factũ credim⁹. q2 caro a ꝟbo assumpta de purissimis sãguib' ꝟgĩs Marie: ꝟtute spi/ritussctĩ nũq̃ʒ fuit obnoxia pctõ. Hec ille. Et ibidẽ iteꝝ ait arguẽdo sic. Sapiẽs dʒ eligere q̃ pfecti⁹ ⁊ meli⁹ ẽ. sʒ cũ meli⁹ sit hẽre matrẽ sine macula q̃ʒ cũ macl'a. ɡ̃ chrs sapiẽtia increata matrẽ elegit sine vlla macl'a. Et iterum ibidẽ ait. Uirgo debuit elegisse quãtã/cũq̃ʒ penã p q̃ntũcũq̃ʒ tempus q̃ʒ esse in originali p quodcũq̃ʒ instãs. ergo ⁊c. Et iterum dicit. Maria vocat mater gratie. ergo nul/la grã sibi defuit quo ad numeꝝ. ſm Hieronymũ. Ergo nec grã pſuatõis. Et immediate post subdit. Maria ex oĩni parte peccatũ ↄtriuit. ɡ̃ nulli pctõ subiecta fuit. Nec aliqð pctm̃ põt gl'iari dñium habuisse ĩ ea. Hec ille. ¶ Autoritate quoq̃ʒ ꝓphetica pbat btãm ꝟginẽ sine pctõ originali fuisse ↄceptã. Naʒ Job. iij. c. dr. Expectet lucẽ et non videat. nec ortũ surgentis aurore. Que ꝟba exponit beatus Tho. ĩ. iij. pte sũ. q. xxij. de culpa originalis pcti. Et etiã ita exponit archieps Florẽñ. in. j. pte sum. ti. viij. ca. ij. Qui doctores etiã p lucẽ intelligunt chrm̃. q̃ dixit Jo. viij. Ego sum lux mũdi. Et p aurorã intelligunt btãʒ ꝟginẽ. q̃ aurore cõpat. Cañ. vj. Dic ɡ̃ ꝓpheta ĩ ꝟbis pdict. Expectet. s. culpa origialis pcti: lucẽ. i. chrm̃: ⁊ nõ videat. s. ipm cõtaminatũ. nec ortũ surgẽt aurore. i. ↄceptiõis ꝟgĩs gl'iose. de q̃ dici põt illð Ps. j. In via pctõꝝ nõ stetit: ⁊ in cathedra pestilentie non sedit. Per cathedrã aũt pestilẽtie ĩtelligi pt origiale pctm̃. qð q̃si q̃dã general' pestilẽtia humanũ gen⁹ infecit. A qua corruptiõe beata ꝟgo cõtamiata nõ fuit. Uñ Aug. in ser. ꝺ assumptione eius inqt. Nulla corruptio seq̃ debuit Mariã: quã tãta pfudit grã: vt integraliter viuens omniũ genuerit integrã vi/tam.

Fran. de mayro. ¶ Et hãc autoritatẽ allegat Francis. ꝺ mayro. in ſmone de ↄceptõe ꝟginis Marie dicẽs eã bñ ↄcludere q̃ ĩpa bñdicta ꝟgo sine originali peccato fuit cõcepta. Cũ delicta eteni mrẽ sua sp fuit filij dei grã: illã ab oĩb' malis pſuans. Uñ aic ĩpi⁹ mrĩs sue cũ ĩ corpore materno deberet infundi dixit ĩpe benign⁹ fili⁹ illð qð scptũ est Esa. xliij. s. Noli timere: q2 cũ trãsieris p aq̃s. i. lubcas ⁊ peccatrices generatõẽs: tecũ ero. ⁊ flumia. i. peccata nõ opprient te. Cũ ambulaueris ĩ igne nõ cõbureris: ⁊ flãma nõ ardebit te. s. pcti originalis vl' ↄcupiscẽtie carnal. q2 ego dñs saluator tu⁹. Ouið. q̃ʒ in. iij. li. de vetula. ĩ quo multa pdixit de ĩpa ꝟgine nascitura: ait ꝺ illa. Mũda q̃dẽ magniq̃ʒ animi magniq̃ʒ decoris: pluris honestatis ⁊c. ¶ Hec aũt mũdicia mrĩs dei põt etiã pbari vltra pdicta p dictũ Arist. in li. de sensu ⁊ sensato. vbi inqt

ꝙ saporositas fontis est ẜm cōdicionē terre
de qua emanat. vñ aqua emanās ꝛ ꝺcurrēs
ꝑ terrā amarā ꝛ sulfureā est naturaliť ama/
ra. sꝫ emanās de terra pura ē dulcꝭ et saporo
sa. Cū ergo fons diuie sapie chūs plen⁹ oi dul/
cedine ꝛ puritate emanauerit de ṽgie bñdi/
cta: apparet ipām fuisse mūdissimaꝫ atqꝫ oi
puritate repletā. ꝛ ideo appellať locus volu
ptatis: de q̄ sc̄ptū est Geñ. ij. Fons egredie/
bať de loco voluptatꝭ ad irrigādū ꝑadisuꝫ.
id ē eccłiam catholicā. De ei⁹ q̄ꝫ puritate ait
salomō Sap. vij. Nibil inq̄natū in illū icur
rit. Et ipā ṽgo purissima de seipā inq̄t Ecc̄i
xxiiij. Quasi balsamū nō mixtū odor meus
Nō em̄ in ea se imiscuit origiale pctm̄ vel a/
ctuale. Cū em̄ btā ṽgo: vt dictū est ẜmōe p̄/
cedenti in p̄n. sit ꝑ lucē p̄mariā figurata: cla/
rū est ꝙ in ea nō fuit vlla tenebra pctī. quia
vt ait Apl's. ij. Cor. vj. Nō est ꝑticipatio iu/
sticie cum iniq̄tate: nec societas lucꝭ ad tene
bras. Ideo de ipsa dicere possumus illud. j.
Joan. j. Lux est: ꝛ tenebre in ea nō sunt vlle.
B ¶ Falsuz etenī dixisset Moyses Geñ. j. dū
inq̄t. Uidit de⁹ lucē ꝙ essꝫ bona: si aliq̄ i ipā
iniq̄tas fuissꝫ. Quapropť de bis q̄ affirmāt
hāc lucē ꝑ pctm̄ fuisse tenebrosaꝫ dicere pos/
sum⁹ illd̄ Esa. v. Ue q̄ dicitꝭ bonū maluꝫ: et
lucē tenebras: ꝛ dulce amarꝫ. Ipā em̄ puris/
sima ꝛ dulcissima ṽgo inq̄t Ecc̄i. xxiiij. Ego
q̄si liban⁹ nō incisus euaporaui babitatiōeꝫ
meā. Liban⁹ aūt cādidatio interp̄tať. ꝛ signi
ficat candorē innocētie origial' q̄ in illa nūq̄ꝫ
fuit incisus ꝑ pctm̄. Hec est illa dom⁹ de q̄
dr̄ Mat. vij. ꝙ vir sapiens. i. chūs edifica/
uit domū suā. i. m̄rēꝫ: sup̄ petrā. i. ṽtutꝭ soli/
ditatē. q̄ ꝓpť pluuiā aut ventū vel inundati/
onē. s. pctī: nō cecidit. fundata em̄ erat supra
firmā petrā. Hec ibi. ¶ Immacl'atā q̄ꝫ fuis
se m̄rem dei testat⁹ fuit btūs Andreas apl's
q̄ vt legiť in legēda sua dixit Egee ꝓconsuli.
Quoniā ꝺ immacl'ata terra fact⁹ fuerat bō
p̄mus: necessario de imacl'ata ṽgine nat⁹ est
ꝑfectus bō fili⁹ dei: vt hoīes ꝑditos repara/
ret. Hec ille. Ista aūt ṽitas sacraꝝ sc̄ptura
rū attestatiōibus manifestať: vt sup̄ patuit.
Uñ btā ṽgo dicere pōt illud Jo. v. Scruta
mini sc̄pturas: quoniā ille testimoniū perbi
bent de me. Sed q̄dā sunt q̄ i sc̄pturis scru/
tanť si virginē in iniquitate fuisse cōceptam
reꝑire possint. De quib⁊ dici pōt illd̄ p̄s. lxiij
Scrutati sūt iniq̄tates: defecerūt scrutātes
scrutinio. Et sequiť infra. Sagitte ꝑuuloꝝ
facte sunt plage eorum. Et infirmate sūt cō/
tra eos lingue eoꝝ. Conturbati sunt oēs q̄
videbāt eos ꝛc̄. De talib⁊ multū studentib⁊.
ꝛ ṽitatē sc̄pturaꝝ nō intelligentib⁊ vł intelli
gere nolentib⁊ fuit p̄dictū Esa. vj. vbi diciť.
Audite hec audiētes: ꝛ nolite intelliger: vi/
dete visionē ꝛ nolite cognoscere. Nō em̄ intel
lexerūt illud qđ figuratū est Geñ. xlij. s. ꝙ tē
pore magne caristie tota terra egypti fuit tri
butaria pharaoni: excepta sacerdotali. ꝑ qđ
dať intelligi ꝙ licꝫ tp̄e caristie gr̄e ex defectu
p̄moꝝ parentū omnis humana natura fue
rit tributaria pctō. btā tn̄ ṽgo tanq̄ꝫ sacer/
dotal' libera fuit. De qua inquit Dauid Ps̄
lxxxiiij. Bñdixisti dñe t̄rā tuā. Licet etiā aq̄
diluuij cooperuerint oēs montes vt habeť
Geñ. vij. nō tn̄ ꝑuenerūt ad ꝑadisuꝫ terrestrē.
vt ait Damas. li. ij. Per qđ figuraliť dať intel
ligi ꝙ aq̄ pctī nō oꝑuerūt mariā: q̄ ꝑadisus
appellať. Uñ de illa dici p̄t illđ Ecc̄i. xl. Sic
paradisus in bñdictiōib⁊. Figurata est etiaꝫ
iij. Reg. x. vbi dr̄ ꝙ Salomō fec̄ sibi thronū
de ebore gn̄dē. ꝛ vestiuit eū auro purissimo.
ꝛ subdiť. nō erit op⁹ tale i cūctꝭ regnis. Per
salomonē em̄ intelligiť chūs. de q̄ Mat. xij.
dr̄. Ecce pl⁹ q̄ꝫ Salomō h̄. q̄ ꝑauit sibi thro/
nū. i. m̄rem bñdictā de ebore castitatꝭ. ꝛ au/
ro purissimo innocētie ꝛ castitatis. de q̄ dici
p̄t illđ p̄s. lxxxviij. Thron⁹ ei⁹ sic̄ sol i ꝯspcū
meo Hec āt puritas ꝛ inocētia p̄dcē ṽgi ma
xime ꝯgruebat: q̄ ipatori celesti aula regia ꝛ
thalam⁹ idone⁹ ꝑꝑabať. Uñ Ber. i q̄dā ser/
mōe inq̄t. Decuit reginā ṽginū sine oi macu
la eē. q̄r genuit illū quē nullū ꝯstat pctm̄ hr̄e
¶ De hac etiā ṽgis bñdicte excellētia p̄dixe/
rat ip̄e fili⁹ ei⁹ Esa. lx. di. Domū maiestatis
mee gl'ificabo. Hec q̄ꝫ regine celi puritas ꝺ
clarať ex decreto ꝯcilij Basilienẜ. de q̄ extat Concilium
rhome bulla plūbata ꝛ autētica. atqꝫ nunq̄ꝫ Basilien/
reuocata: sic ad lr̄aꝫ di. Sacrosc̄ā generalis se.
synod⁹ Basilieẜ. i spūsc̄ō legitie ꝯgregata: v/
niuersā eccl'iaꝫ rep̄ntās ad ꝑpetuā rei mēori
am: Elucidātib⁊ diuine gr̄e mysteria merce/
dem gl'iosam repromisit et̄na p̄ris sapiā dū
ait. Qui elucidāt me vitā et̄nā hēbūt. Qđ ēt
de ipā btā ṽgie q̄ ipāꝫ p̄ris sapiāꝫ dei filium
et̄nū i vt̄o ꝓtulit: ac mūdo peꝑit sacrosancta
legit eccl'ia. Nā q̄cq̄d ꝺ dignitate ac sublimi
tate ṽgis m̄ris educiť in lucē: h̄ nō ē dubiuꝫ
ad laudē ꝛ honorē dei filij sui ꝑtinere. ꝛ q̄ ho
norificāt m̄rem ꝛ sctitatē m̄ris: honorificāt
ꝛ elucidāt gl'iosū nomē filij ei⁹: q̄ ipām scti/
ficauit ꝛ repleuit gr̄a. Uñ si i cetꝭ reb⁊ elu/
cidatio ṽitatꝭ q̄ a dño deo est p̄clara merita
parturit i ea re speal'r fruct⁹ vberimos affer/
re sperāda ē. q̄ sctificatōeꝫ ꝛ dedicatōeꝫ tēpli
illi⁹ ꝯcernit: in q̄ añ secl'a añq̄ꝫ terra fieret ab
et̄no sibi mansionē ordiauit p̄ma et et̄na ṽi/
tas. Idcirco maxīe cōgruit vt pax habeať in
q̄stiōib⁊ ꝯcernētib⁊ sctificatiōeꝫ illi⁹ ꝑ quam
pax diffusa est terris. Hactenus ꝓ difficil'
q̄stio i diuerẜ mūdi partib⁊: ꝛ coraꝫ hac sctā
synodo sup ꝯceptōe ipi⁹ gl'iose ṽgis m̄ris ꝺi
ꝛ exordio sctificatōis ei⁹ fcā ē. q̄busdā dicētib⁊

bus ipsaȝ vͥginē ꝛ eiꝰ aīaȝ ꝑ aliqđ tp̄s ante instās tp̄is subiacuisse actualit̄ oꝛiginali pctō. Aliqb⁊ ecōuerso dicētib⁊ a p̄ncipio creatiōis sue deū ipsam diligendo: graȝ eidē ꝯtulisse ꝑ quā ab oꝛiginali macl'a illā btissimā ꝑsonā liberās ꝛ p̄suās: sblimioꝝ scificatōis gn̄e redemit: cū fūdaret eā ip̄e altissimꝰ. ꝛ ipsaȝ fabricaret filiꝰ dī p̄ris vt eēt eiꝰ mr̄ i terꝛ. Nos āt diligēt aspectꝭ auctib⁊ ꝛ rōib⁊ q̄ iā a pl'ib⁊ ānis i publicꝭ relatōib⁊ ex pte vtꝰsqȝ doctne corā scā synodo allegate sr̄. aliisqȝ plimis i hac pte visis. ꝛ matura ꝯsideratōe pēsatꝭ: doctrinā illā asserētē gl'iosā vͥginē mariā p̄ueniente ꝛ opante diui mūerꝭ gr̄a singulari: nūqȝ actualr̄ sbiacuisse oꝛigiali pctō: sȝ imunē sp ab oī oꝛigiali ꝛ actuali ruga scāȝqȝ ꝛ imacl'atā sp fuisse tāqȝ piā ꝯsonā cultui eccl'astico: fidei catholice: recteqȝ rōi ꝛ scē scp̄ture. ab oībꝰ catholicꝭ approbādā foꝛe: tenedā ꝛ amplectēdā diffinimꝰ ꝛ declarāꝰ nulli de cetero licitū eē i ꝯtriū p̄dicare ꝛ docere. Renouātes p̄terea istitutōeȝ d̄ celebrāda eiꝰ ꝯceptōe: q̄ tā ꝑ rhomanā qȝ ꝑ alias eccl'ias. vi. idꝰ decebꝝ antiq̄ ꝛ laudabili ꝯsuetudie celebrat̄: statuimꝰ ꝛ oꝛdinamꝰ eādē celebritatē p̄fata die in oīb⁊ eccl'iis mōasteriis ꝛ ꝯuētib⁊ chrīāe religiōis sb noīe ꝯceptōis festiuis laudib⁊ colēdā eē. cūctisqȝ fidelib⁊ ve penitētib⁊ ꝛ ꝯfessis ea die missaꝝ solēniis itereſſentib⁊ cētū dies p̄mis atqȝ scōis vespis totideȝ. sm̄ōi vo vbi dn̄i d̄ ea festitate. xl. dies d̄ iniūctꝭ sibi pn̄iis cōcessiōe ꝑpetuis tp̄ib⁊ duratura hec scā synodꝰ elargit̄. Datū Basilee i nr̄a sessiōe publica i eccl'ia maioꝛi basiliēsi solēnit̄ celebrata. xv. kal'. octobꝝ āno a natiitate dn̄i: 1439. Hec ibi. ¶ Determiauit qȝ vniuersitas pisiēn. āno dn̄ice ntitatꝭ. 1383. Mariā mr̄eȝ dn̄i ꝑ nullū istās vl' momētū oꝛigiali culpe sbiectā: sȝ speāli p̄uilegio ab oī macl'a imunē fuisse p̄suatā. De cꝰ ꝯceptiōe inqt Ans. i omel'. vͥginee ꝯceptōis. Sic frēs charissimi in scā eccl'ia natiuitas scīssime vͥgis Marie colit̄ ꝛ venerat̄. sic dȝ coli eiꝰ ꝯceptio. nisi ei ꝯcipet̄ etiā nūqȝ nasceret̄. Sic āt ad saluādū genꝰ hūanū oli necāria fuit eiꝰ ntitas: sic necāria fuit eiꝰ ꝯceptio. nisi em̄ illa ꝯcipet̄: redēptio mūdi nūqȝ nasceret̄. In sensu ḡ dei ꝯcipit̄ et nascit̄. imo si diuina rō ꝑficit̄ sp̄ual' ꝯceptōis eiꝰ dies maioꝛ foꝛe approbat̄ qȝ natiuitatis. Erubescāt ḡ isensati q̄ tātū die tātaqȝ mysteria ꝛ sacra tenebꝝ ignātie excecati respuūt celebrare. Hec ille. Scr̄ūs qȝ Ber. i q̄dā sm̄one approbās ꝯceptiōeȝ imacl'ate vͥginis ait. Propriū delictū maria n̄ habuit: ꝛ ab alieno loge inocēs fuit. Jō illi dicere possumꝰ illud Ecci. xxxii. Age ꝯceptōes tuas. et n̄ i delictis sed in his oīb⁊ dn̄m bn̄dicito

Pars. III. huiꝰ sm̄ōis q̄ d̄r declaratiōis.

Unū stupēdū miraculū a n̄ mltꝭ annis citra in ptib⁊ francie: ondit b. vͥgo Maria sue innocētie dclaratiuū: sic testiōio fidedigno accepi. Dū em̄ vnꝰ frater oꝛdis cuiusdā p̄dicatoꝝ cū vno frē nr̄o ꝯtēderet atqȝ conaret̄ ondere ꝙ ipa dei genitrix oꝛiginali fuit vitupe rio d̄turpata. Sociꝰ p̄dicti frīs nr̄i q̄ erat laicus: nō valēs sustiere iiuriā vͥgis gl'iose: eleuata manu seu pugno pcussit dictū frēm p̄dicatoꝛē: eo ꝙ vituperauerat reginā celi ꝛ matrē dn̄i nr̄i iesu chrī. Uerꝯ qꝛ ille p̄dicatoꝛ erat ex nobilib⁊ pentib⁊ ꝓgenitꝰ: dictꝰ laicꝰ timore ipoꝝ parētū ꝛ ꝯsanguineoꝝ illiꝰ talit̄ pcussi aliqȝdiu latuit. Querebāt ei vindictā facere de ipo frē. Sȝ post aliq̄t dies ille laicꝰ nr̄ ꝯfidēs i adiutoꝛio inocētissime vͥgis: exiit ad illos cognatos ꝛ ꝓpinq̄s fratrꝭ pcussi: ꝛ dixit ill'. Nō mala volūtate pcussi ꝯsāguineū vr̄m frēm illū p̄dicatoꝛē: sȝ qꝛ isamabat purissimā vͥginē mariā: asserēs ipāȝ peccato fuisse coꝛruptā. qđ vob eē falsissimū demōstrabo. Faciat̄ ḡ ignē magnū accēdi: meqȝ ꝛ frēm illū imacl'ate vͥgis infamatoꝛē i eo itrare pmittite. ꝛ q̄ ex nob cōburet̄: eiꝰ opinio falsa reputet̄. videbitisqȝ illū bn̄dicte mr̄is dei calūniatoꝛē: solū vt meret̄ igne cōburi. Placuit aūt sermo huiꝰ laici oīb⁊. ꝛ igne magno accēso ille laicꝰ app̄hēsa manu illiꝰ p̄dicatoris volebat eū trahere i ignē. At ille nūqȝ intrare voluit. cognscebat ei ꝙ moꝛtuꝰ eēt ꝛ cōbustꝰ. Tūc ille laicꝰ solꝰ itrauit i medio ignis i noīe vͥgis imacl'ate: rogās eā vt sic sine peccati icēdio fuerat ꝯcreata. sic ipsȝ ab illo igne illesū ꝯsuaret. Stetit igit̄ i illo igne ꝑ mltū tp̄s illesus. ꝛ vocabat illū p̄dicatoꝛē: atqȝ ipsȝ iuitabat ad intrādū ignē. Et qꝛ paucas lr̄as sciebat laicꝰ ip̄e. dicebat latine loq̄ndo sicut meliꝰ nouerat. Ueni veni pultrone et videbis si btā vͥgo fuit ꝯcepta i oꝛiginali pctō. Ad hͦ aūt tāgrāde miraculū: vniuersi q̄ aderāt ad credēdū b. vͥgis inocētiā iūt iducti. ¶ Anno etiā. iii. Bonifacii. viii. q̄dā monial' meditabat̄ de ꝯceptōe vͥgis. ꝛ rapta ē in extasim. viditqȝ b. vͥginē sibi dicētē. Scias filia ꝙ mee imacl'ate ꝯceptōi ꝛ scificatōi intfuerūt tria milia cherubin canentiū ꝛ dī. Mr̄ dn̄i ē maria ꝛ tabnaclꝫ trinitatꝭ. Et subdidit b. virgo Certa esto d̄ eo qđ dixi tibi. et p̄dica hͦ eē verū sub sacro. Alia qȝ mōial' dū q̄dā nocte admiraret̄ ꝙ eccl'ia dei n̄ celebraret festū ꝯcept̄. b. vͥgis: visio ei ē ōnsa hͦ mō. Nā dū doꝛmiret vēit vox diuia ad eā dī. Quare turbata miraris ꝙ eccl'ia dī n̄ celebrat festū ꝯceptōis mr̄is mee: Ueni mecū ꝛ ondā tibi vͥitateȝ. Et illa timēs ait. Quis es tu q̄ mihi loq̄ris: ꝛ vox respōdit. Ne dubites qꝛ ego sū via vͥitas ꝛ vita. Tūc ꝯfoꝛtata ē ꝛ iuit pꝰ vocē. ꝛ duxit eaȝ

Uniuersitas parisiensis. | B | Primum miracl'm | Scōm | C | Tercium.

ad locū pulcerrimū ⁊ valde delectabilem. ⁊
tūc vox ei dixit. Scias filia ꝓ certo ꝙ post⸗
q̄ȝ demōes ceciderūt ď celo: āgeli cōfirmati in
grā dei oī āno festū ꝯceptōis mrīs mee ī ce⸗
lesti curia solēnit̄ celebrarūt. qꝛ ī mēte diuia ē
ꝑſuata ab eťno. ⁊ iō ab āgel' ē ei⁹ ꝑſuatio so
lēnizata. ⁊ q̄ deuote celebrabit h̄ festū remis⸗
sióeȝ ꝯseq̄t̄ oīm pctōꝝ. ⁊ vita eťna finalit̄ p⸗
Quartū fruet̄. ¶ Btūs et Ber. p⁹ mortē suā apparēs
cuidā mōacho suo dixit. ꝙ ī celo fit festū ꝯce
ptōis. Mlťꝭ q̄ȝ sctis r̄uelatū fuit ꝙ maxim
gaudiū fit in celo ď ꝯceptiōe ei⁹. ⁊ iō silr̄ fieri
dȝ solēnitas ī t̄ra. ¶ Hoc āt festū solēnit̄ cele
brat̄ pl'ib⁹ vicib⁹ ⁊ ī pl'ib⁹ eccl'ijs ī citate luce
q̄lib₃ āno cātādo missaȝ cū organis ⁊ pulsu
cāpanaꝝ ⁊ ornatu eccl'ie. ⁊ ď ꝯceptōe ip̄a po
pulo p̄dicat̄. Et ꝓpt̄ talē celebratē mlťa ab ea
dē ꝟgie bñficia r̄cipiūt̄. ⁊ miracl'a ac ꝓdigia
pl'ima fiūt. Sȝ q̄d dicā de ill' q̄ tātꝭ ꝓdigijs
nolūt ꝯuerti ad ꝯfitēdā hāc clarissimā ꝟita⸗
tē: imo q̄tidie q̄rūt ī errorē suū alios īduce⸗
re. Profecto taliū cauillor̄ locutōib⁹ n̄ ē rñ⸗
sio faciēda. Sȝ si fieri posset sine pctō eēt ill'
rñdēdū sicͤ rñdit q̄dā fr̄ ꝯuētual' sctī Franci
sci deuot⁹ btē ꝟgis. forte ip̄a ꝟgine illū ad h̄
faciēdū īducēte: atq̄ȝ cēsurā eccl'iasticā de p⸗
Quintū, cussiōe clerici relaxāte: ad ꝯfusiōeȝ sui aduer
sarij. Ille etēm p̄dicator cū p̄dicasset ī q̄dā t̄⸗
ra lōbardie ď īmacl'ata ꝟgis ꝯceptōe. fr̄ q̄dā
ordīs cuiusdā q̄ int̄fuerat p̄dicatiōi. eratq̄ȝ
mgr̄ theologie. vl' vt ꝯuenienti⁹ dicam tene
brie. mlťꝭ sophisticꝭ argumētatiōib⁹ oppósu
it s̄moni dicti fr̄is. affirmās gl'iosaȝ virginē
originali vicio fuisse corruptā. Uidēs autē
p̄dict⁹ fr̄ q̄ p̄dicauerat: ꝙ illē mgr̄ tenebrie
fecerat suis cauillosis ꝓbatiōib⁹ sicͤ fecit q̄⸗
dā ali⁹ in libro suo infamatorio btē ꝟgis: de
q̄ ego scꝑsi ī epl'a ad sūmū pōtificē Sixtum
iiij. di. Uoluerat inductū sua ꝑ phātasmata
vulg⁹. Perfid⁹ insipidū q̄ tulit auctor op⁹.
Dixit ad ppl'm. O deuoti īmacl'ate ꝟgis au
distis argumēta hui⁹ aduersarij dñe nr̄e q̄⸗
bus ꝯcludit ip̄aȝ ꝑ pctm̄ meretricatā fuisse.
Sȝ qꝛ ꝟbis ill' īfamatorijs n̄ ē rñdēdū: faci⸗
am ei rñsionē quā meret̄. Apphēdēs ḡ ipsuȝ
reuoluit eū suꝑ genua sua. erat ei valď fortꝭ
Eleuatꝭ itaq̄ȝ pannis: qꝛ ille mgr̄ ꝯ sctm̄ dei
tabnaculū locut⁹ fuerat: cepit cū palmis p⸗
cutere suꝑ q̄drata tabernacl'a sua q̄ erāt nu⸗
da. nō em̄ habebat femoralia vl' antiphonā.
⁊ qꝛ ip̄e īfamare voluerat btāȝ ꝟginē allegā⸗
do forsitā Aris. ī li. poꝝ. iste p̄dicator ꝯfuta⸗
uit ei⁹ argumēta legēdo ī libro suoꝝ posteri
orū. De hoc āt oēs q̄ aderāt gaudebāt. Tūc
exclamauit q̄dā deuota ml'ier dicēs. O dñe
p̄dicator detis ei alias quattuor palmatas
ꝓ me. ⁊ alia postmodū dixit. detis ei etiā q̄t⸗
tuor ꝓ me. sicq̄ȝ mlťe alie rogabāt: ita ꝙ si il

lorū petitiōib⁹ satisfacere voluissꝫ: ꝑ totū diē
aliď facere n̄ potuissꝫ. Ille ꝟo mgr̄ tandē di⸗
missus valde ꝯfusus abscessit. Et tūc virgo
bñdicta ꝟificari fecit illď qď scꝑtū est. j. Re⸗
gū. ij. s. Quicūq̄ȝ honorificabit me gl'ificabo
eū. q̄ aūt contēnūt me erūt ignobiles. Per⸗
maneāt ḡ innocētie ei⁹ aduersarij ī ignobili
tate sua ⁊ ī obstiatiōe cordis sui donec tene⸗
bris ⁊ velamīe cecitatꝭ obscuratū ⁊ cooꝑtū
est. Credo em̄ ꝙ aliq̄n a tenebꝭ ꝯuertent̄ ad
lucē. ⁊ ꝟificabit̄ ī eis illď qď inq̄t apl's. ij. Co
rin. iij. di. Obtusi sunt sensus eoꝝ. et vsq̄ȝ in
hodiernū diē velamē positū ē suꝑ cor eorū.
Cū aūt ꝯuersi fuerint ad dñm auferet̄ vela⸗
men. ¶ Credo etiā ꝙ sctā mr̄ eccl'ia rursum D
p̄cipiet ꝑ gñale ďcretū festū īmacl'ate ꝯcepti⸗
onis ab oīb⁹ chr̄icol' sub p̄cepto obſuari. at
q̄ȝ officiū qď dño īspirāte ꝯfeci ab oīb⁹ cito ī
cipiet celebrari. Et tūc ꝟificabit̄ illď ps̄. cvj.
Uidebūt recti ⁊ letabūt̄. ⁊ oīs iniq̄tas oppi⸗
labit os suū. Nec timebit summ⁹ pōtifex ꝙ
aliq̄ pauci ꝯceptiōis īmacl'ate aduersarij cō
minent̄ ꝙ eū faciēt ad gñale ꝯciliū si h̄ statu⸗
erit ꝯuocari. Btā eteni ꝟgo dissipabit ꝯsiliū
diaboli. Nos ꝟo ꝟginei honoris zelatores
reuelata facie gl'iam dñe speculātes: iterim
magnificem⁹ ei⁹ puritatē: atq̄ȝ q̄ntū possu⸗
mus ei⁹ sctitatē extollā⁹. ¶ Ipa eteni ꝟgo be Utilitates cele
nignissima ꝯceptōȝ suā celebrātib⁹ ipetrat p̄⸗ brātis fe
mo deletōȝ pctōꝝ. Iō ī officio q̄ vtūt̄ q̄dā r̄li stū hoc
giosi cāit̄ ī festo ꝯceptōis. Cōcept⁹ hodiern⁹
Marie sꝑ ꝟginis venenū tersit ac nexū sol⸗
uit. s. pctōꝝ. ¶ Scdo dat eis occasiōȝ gau⸗ E
dioꝝ. ⁊ iō in p̄dicto officio canit̄. Cordis ac
vocis iubilo laudes pāgam⁹ dño: cui⁹ ma⸗
tris ꝯceptio mūdū ꝑfudit gaudio. Oēs igit̄
deuoti diē ꝯceptōis reuerent̄ debēt festiua⸗
re. qꝛ sicͤ ip̄a ab origiali tristicia libata occasi
onē accepit gaudij. sic ill' q̄ h̄ festū celebrant
subuēit ī oīb⁹ necītatib⁹ expellēdo tristiciā et
donādo leticiā. Iō ī p̄dicto officio dr̄. Cōce⸗
ptus btē ꝟgis mestis reddit leticiaȝ. Preci⸗
pue āt hāc leticiā dat eis īminēte morte q̄n⸗
do maior ē mesticia. Uñ Amb. suꝑ Apoca.
ait. O q̄ȝ gaudēs ē obit⁹ ei⁹ q̄ marie dū viue
ret sedul⁹ fuit ⁊ deuot⁹. ¶ Tertio dat eis ī ḡ
du suo stabilitōeȝ vt nō deponāt̄. Et hoc ꝓ⸗ F
bat Ans. in q̄dā s̄mone dicēs. Quisq̄s p̄sul
abbas ⁊ p̄lat⁹ es: recole diligētia hāc festiui
tateȝ. ⁊ a cūctꝭ iube eā coli. qꝛ si eā toto corde
amaueris: nūq̄ȝ de gradu tuo deposit⁹ eris.
⁊ in meip̄o ꝓbaui qď dico. Hec ille. Et ideȝ
ꝓbat Iordan⁹ ī postill' suis dicēs. ꝙ qꝛ ꝟgo
gl'iosa ī sua ꝯceptiōe est singularit̄ a deo ho⸗
norata. iďo eiusdē ꝯceptōis sue deuotos cul
tores honorat. ¶ Quarto dat eis part⁹ ico⸗ G
lumitatē. Uñ Orosi⁹ ī epl'a ad Heliodorū
ait. Corā deo noui ⁊ in ꝟitate cōperi ꝙ nulla

mlr̄ i ꝑtu ꝑiclitaṫ sup quā ꝺuote marie grā
iplorat. ⁊ dies ꝯceptōis ei9 celebraṫ. Hec ille
Sic̄ ei ṽgo bn̄dicta i vr̄o mr̄is sue ē nō solū
i naturalib9 illesa custodita: ſ etiā ꝗtuit̄ isti
gnita: sic oib9 mlīerib9 illō i h̄ festo digne re
colētib9 fet9 ꝯſuat pēit9 illesos ⁊ illesas cū fi
Miraculuz. lijs suis ne ꝑiclitēṫ adiuuat ¶ Un̄ legiṫ i mi
racul' ei9 ꝙ i āglia circa citate cātuarien̄. vir
q̄dā ad limīa apl'oꝝ nauigare volēs: secū du
xit vxorē suā ꝑgnātē: q̄ ṽginee ꝯceptiōis erat
valde ꝺuota. Cū aūt nauigarēt: vēit tp̄s pa-
riēdi. Periclitāte aūt mlīere: seuiēteq̄ tēpe
state ne oēs sūmergerēṫ: ꝺposita ē mlr̄ ex na
uē sup tabulā. q̄ iplorās auxiliū brē ṽgis ꝓ-
misit ei ac deuouit ꝙ si euaderet h̄ ꝑiculum
magī deuote q̄ vnq̄ fecissꝫ celebraret ei9 cō
ceptōez. Stati ĝ affuit ṽgo brissima: q̄ eam
ad lit9 ꝑduxit. atq̄ a ꝑiclo abortus libauit.
natoq̄ puero officiū obstetricis adipleuit.
Scdm ¶ Aliud stupēdū miraculū. accidit i ciuita
te Pergami. vbi cū q̄dā mlīer sup q̄dā sola
rio essꝫ cū puero suo q̄tuor annoꝝ. ille puer
casu cecidit de solario. Qḋ vidēs mr̄ deuota
ṽgis: rogauit ip̄aꝫ vt ad reuerētiā sue imacu
late ꝯceptōis dictū pueꝝ sic mirabil'r cadē-
tē a ꝑiclo libaret. qḋ ⁊ factū ē. Nā cū ip̄e pu-
er sup petras de alto cecidissꝫ: sine vlla peni
H tus lesiōe rept9 ē. ¶ Quito dat ṽgo purissi-
ma suis cultorib9 pacē ⁊ reqem i p̄nti vita et
futura. Un̄ Ans. vbi s̄. inq̄t. H9 celebrato
rib9 solēnitatī daṫ a filio ṽginis dn̄o nr̄o ie-
su christo pax ⁊ lōga sal9. ⁊ post trāsitū hui9
vite reqes etn̄a. Hec ille. Ad quā requiē ifi-
nitā nos ꝑuenire faciat ip̄a ṽgo intemerata
Cui sit honor ⁊ gl'ia i secl'a scl'oꝝ Amen.

De eadē ab oib9 celebranda ⁊ a nullo am-
plius impugnāda purissime ṽgis ꝯceptione
Sermo nonus ⁊ vltimus.

3 **Factū est silenti-**
um i celo. i. i dei eccl'ia. Apocal. viij
Sic̄ imaculate dei genitricis in-
nocentiam om̄es veneranṫ nouem ordines
angelorum. Ita nos illius puritatē cōgruit
nouem exaltare s̄monib9. vt sic̄ nouē btōꝝ
spirituū choris om̄ia sctōꝝ angeloꝝ agmi-
na termināṫ. Ita his nouē s̄mōib9 brissime
ṽginis innocētia ꝑpetuo aduersarijs ei9 im
posito silētio claudaṫ. sic vt ꝺ illis dici possit
illud Neemie. v. Siluerūt nec inuenerunt
q̄d respōderēt. Et de me talib9 silentiū iponē
te dici poterit illud Eccl'i. xliij. In sermone
ei9 siluit vent9. De ip̄is aūt silentiū h̄ saluti-
feꝝ seruātib9 ṽificabiṫ illō p̄s. cxj. scꝫ. Letati
sunt q2 siluerūt. Dicāt ĝ p̄dicti illō Hiere.
viij. Sileamus: q2 dn̄s nos silere facit. et il-
lud qḋ notat Glo. in ꝓemio cle. in ṽ. silentio.
que allegat Senecā. s. Nos loquētes fuisse
q̄n̄q̄ penituit: tacuisse nunq̄. Ego autem ill'
dicere possum illud Zach. ij. Sileat omnis
caro a facie dn̄i. De ipsis quoq̄ dici poterit
illud Esa. xxxvj. Siluerunt ⁊ nō rn̄derūt ei
verbum. Qḋ vt fieri possit rogo dominum
nostrū Iesum chr̄m: vt ip̄e. qui silentiū sapi
enter iposuit saduceis. vt ꝺ2 Mat. xxij. etiaꝫ
omnib9 impugnantib9 innocentiā ṽginaleꝫ
silentiū imponere velit. vt verificeṫ illō Iu-
dicū. xiij. Iussit fieri silentiū. Dicat igiṫ ipse
celestis imꝑator illō qḋ inq̄t imꝑator fren9
in. l. fi. C. de fer. dicens. Taceat apparitio. s.
ꝯ mr̄eꝫ meā: horrida vox silescat. s. eam pre-
dicās peccatricē. Dicat etiā illō qḋ ideꝫ im-
ꝑator ꝯtra Innocētiū calūniatores digna
pena plectēdos statuit. in. l. oēs q̄. §. fi. C. de
epi. ⁊ cle. di. Nemī temeritas sua lucratiua
ꝯcedaṫ. sed impudēs calūniātiū refreneṫ au
dacia. Et ifra. Iāq̄ sopitī iurgiorū clamori
bus ab ip̄ijs eoꝝ ꝯflictatōib9 desistāt. Tl'es
nāq̄ iā debēt a solitis cōtētionib9 ꝯ beatam
virginē cessare: cū videāt eas i suā ignomini
am ⁊ vituꝑatōeꝫ redūdare. Sūt em̄ de illis
de q̄b9 ꝺ2. l. si p̄i. in fi. ff. de iure. do. Qui effu
dit s̄mone nimiū se iactāt in ꝓmptu sui peri
culū incidūt. De ip̄is aūt dici pōt illō qḋ iu
riscōsultus in. l. j. ff. de in offi. testa. inq̄t. scꝫ.
Meli9 facerēt si se sumptib9 inanib9 nō ve-
xarēt. cū obtinere spem nō laborent. Qḋ ex-
ponit Glo. i. cū laborādo qḋ optāt obtiere n̄
valeāt. Siq̄ autē de cetero ausi fuerint recla
mare contra innocentiaꝫ ṽginalem: poterit
illis dici illō Iob. xiij. Utinā taceretī vt pu
tāremini sapientes. Taciturnitas em̄ ꝑbis
ꝯuenit. vt ait Spe. i ti. ꝺ aduo. §. nūc ꝺ exor
dijs. ṽ. postmodū. iuuat em̄ pl'imū tacere. l.
exp̄ssa. ff. de reg. iu. ⁊. l. siq̄s semproniū. ff. de
here. insti. Ueꝝ q2 licꝫ vnusq̄sq̄ debeat a vi-
tuꝑatiōe mr̄is dei desistere ⁊ silētiū seruare:
tn̄ oēs debēt i eius laudes exultare: ⁊ nunq̄
cessare. Nō em̄ sufficit abstiere a pctō nisi fi-
at qḋ bonū est. c. nō satis. lxxxvj. di. ⁊. §. iurī
p̄cepta. ⁊ ibi glo. isti. ꝺ iusti. ⁊ iure. Iō ego s̄-
uabo illud Esa. lxij. vbi ꝺ2. Qui remiīscimini
dn̄i nō taceatī. Un̄ dicā cū Hiere. ꝓba. iiij.
sui li. c. Nō tacebo. q2 vocem buccine audiui
scꝫ spūsscti: me ad ꝓclamādā ṽgis puritateꝫ
inuitātis. De q̄ adhuc tres cōsideratiōes in
p̄senti s̄mone faciem9.
Prima diceṫ elucidatiōis
Secunda propalatiōis
Tertia demonstratiōis

Pars prima huius sermonis que dicitur
(elucidationis.
Ultra argumēta in p̄cedētib9 ser-
monib9 posita possum9 elucida-
re brē ṽgis ꝯceptōꝫ mlr̄ī alijs fū- R

damentis. ¶ Quorū primū dicit̄ consecra-
(Rōne cō secratōis) tionis sic. Queadmodū non ꝯuenit ꝙ illa q̄
nō est virgo fiat ꝟginū abbatissa. c. iuuencu
las. xx. q. j. et ibi glo. et Car. in cle. attēdētes.
de sta. mo. ⁊ doc. in c. indēnitatibꝫ. de elec. in
vj. Jmo etiā violent̄ corrupta: lꝫ ꝟgitatē nō
amittat nec ꝑdat aureolā n̄ debꝫ ꝯsecrari fꝫ
Alanū. vt dꝛ in sū. ꝯfes. li. iij. ti. iij. q. xiiij. qđ
etiā tenet Thom. in. iiij. dist. xxxiij. et. ij. ij. q.
clij. Et ꝓbat̄ ꝑ ca. ille familie. xxxij. q. v. ⁊ ca.
siquis non iratus. xv. q. j. Sic nō fuisset cō
ueniens ꝙ beata virgo cōsecraret̄ regina an
geloꝝ virginū et eis ꝓficeret̄: si aliqn̄ fuisset
pctō q̄uis modo contracto vel cōmisso ma-
culata ⁊ corrupta. Ad qđ facit qđ dꝛ ī c. pri-
mū. xxv. di. s. Decet ꝓlatū alijs eē irrep̄hēsi-
bilē ⁊ omī tp̄e a q̄cūqꝫ crimine immunē. Ut
ḡ natura angelica nō esset acephala: sed ha-
beret caput meli⁹ q̄ꝫ luciferꝝ. ⁊ vt angel̄ pu-
rissimis non ꝓficeret̄ aliq̄ creatura minoris
puritatꝭ ⁊ ꝟginitatꝭ inferiorꝭ: cōgruū fuit ꝙ
beata virgo esset purissima: ⁊ nunq̄ꝫ aliq̄ vi
cio ꝯtamiata. Jdeo mirādū erit: si aliq̄ ap̄li⁹
peccatū illi imponere p̄sumpserint. Na de h̄
etiā angeli mirari dicunt̄. Uñ in figura scri
ptū est Dañ. xiij. ꝙ audiētes famuli domus
Susanne clamorē ī pomerio. s. senū vocife-
rantiū Susannā cōmisisse adulteriū: irrue
rūt ꝑ posticū. At vbi locuti sūt senes. i. q̄dā
doctores antiq̄: erubuerūt. s. famuli ip̄i do-
mus susanne. i. angeli q̄ in domo susanne. i.
btē ꝟgis. s. ī celo mīstrāt deo. quia nūq̄ꝫ ser-
mo hmōi fuerat de Susanna. i. de ipsa dei
mr̄e ī toto celo empyreo. P̄nt etiā ꝑ famlꝭs
dom⁹ intelligi moderni deuoti btē ꝟgis ipsi
mr̄i dei ꝯtinue famulātes: q̄ mirant̄ d dictꝭ
aliq̄ꝝ antiq̄oꝝ ꝯ puritatē btē ꝟgis. Uñ ad li
berandā eā irruūt ꝑ posticū. i. ꝑ argumenta
posterioꝝ doctoꝝ. ⁊ ip̄i iuuenes seq̄ntes no
uū hoiē ꝑ chr̄m erubescūt de seniorībꝫ seq̄nti
2 bus veterē Adā. ¶ Scđm fundamētū dicit̄
(Rōe cō iunctōis) ꝯiūctiōis. Et pōt colligi ex dictis beati Pe-
tri rauēnē epi sup Missus est. Nos autē
possum⁹ arguere sic. De⁹ nō buit assumere si
bi ī ꝯiugē aliquā q̄ nō esset idigna. vl̄ cuius
ꝯiugiū nō esset lege ꝓhibitū. Nā lꝫ p̄nceps
sit solut⁹ legibꝫ. l. p̄nceps. ff. de legi. cū sit tñ
decet eū suis legibꝫ viuere. l. digna vox. C. e.
ti. Sꝫ mr̄imoniū ꝓhibitū est ꝯbi a fidelibꝫ
cū aliq̄ q̄ sit disparis cult⁹ seu infidel̄. Exo.
xxxiiij. ⁊ Deute. vij. Unđ mr̄imoniū sic ꝯtcū
cū infideli est nullū. xxviij. q. j. §. ex his. ⁊ ca.
caue. Ergo de⁹ q̄ ab et̄no sibi elegit in ꝯiugē
btā ꝟginē: nō debuit ip̄am ꝑmittere labi in
pctm̄ q̄ efficeret̄ de secta diaboli. ⁊ sic inepta
ei⁹ ꝯiugio. ⁊ maternitate filij sui. q̄ q̄dē mr̄i-
monial̄ ꝯiūctio ⁊ maternitas q̄ ad ip̄m deū
dꝛ fuisse ab et̄no: vt euidētissime patebit ex
dicendis in parte sequēti huius sermonis.
¶ Tertiū fundamētū dꝛ reiectōis. ⁊ fuit ar M
guimētū Petri aureoli ī tractatu de ꝯceptī- (Rōne re iectiōis)
one ꝟgis. ⁊ possum⁹ arguere sic. Sic absur
dū esset ꝙ q̄s ꝯsecraret ī corp⁹ chr̄i hostiā q̄
semel cecidit ī stercore vl̄ in ore canis rabidi.
aut porci seu luto fetēti. licꝫ postea sit mun-
data. Uñ tal̄ hostia a q̄libꝫ deuoto sacerdo-
te reijceret̄. sic cōgruū fuisset ꝙ d illa q̄ scꝫ fu
it īuoluta stercore ⁊ putredine pctī: et deuo-
rata ore fetētis diaboli: formaret̄ corp⁹ pu-
rissimū saluatoris nr̄i. imo credēdū ē ꝙ ipse
chr̄s sacerdos purissim⁹ eā repudiasset: ⁊ ac
ceptare noluissꝫ in mr̄em. nec de⁹ p̄ri ī ꝯiugē
Null⁹ eī generosus ac delicati stomachi p̄n
ceps ꝓ potatōe sua eligeret cyphū quē aliqn̄
vidissꝫ horribili sanie adīpletū. Dat etiā p̄-
dict⁹ doctor vbi sup̄ exm̄ d pāno de q̄ debēt
fieri corꝑalia sup q̄ corp⁹ dn̄i ꝯsecrat̄: q̄ inde
cēs essꝫ si vnq̄ꝫ fuisset stercore iuolut⁹. Et cō
firmāt̄ p̄dicta alio sil̄i fundamēto. Nā si in
aliq̄ calice scꝫ stercorizatū fuissꝫ: lꝫ postea pu
rificat⁹ essꝫ: nō tñ honestū essꝫ ī eo ꝯsecrare sā
ctissimū sanguinē dn̄i nr̄i iesu chr̄i. Et sic pa
ri mō incōdecēs fuissꝫ ī mlr̄ere in q̄ scꝫ diabo
lus pctī stercora ꝓiecisset dei filiū ꝓcreari.
Preterea si ī decēs valde fuisset ip̄m dei filiū
ex mlr̄iere ab aliq̄ hoie stuprata etiā violēt̄ et
sine ꝯsensu suo generari. ꝑfecto indecentius
extitissꝫ eū ꝓcreari de mlr̄iere a diabolo stup̄
ta q̄uis pctō ¶ Sꝫ ad p̄dicta rn̄dēt q̄dā q̄s
nō expedit particl̄ariť noiare: sꝫ ita eos noia
bo seq̄ndo modū loq̄ndi in talibꝫ q̄ vtūt̄ do
ctores. ī. l. q̄dā puella. ff. de iuris. om. iu. Di-
cūt āt ꝙ int̄ dicere ip̄aꝫ ꝟginē ī ꝯceptiōe fuis
se ab origiali pctō p̄ſuatā: ⁊ dicere eā ꝯtami
natā. sꝫ statim subleuatā: nō ē drn̄tia nisi sic
vni⁹ fili vl̄ capilli. qꝛ dicūt eā ī scđo instanti
cōceptiōis fuisse purgatā. Uñ p̄dicator qui
dā ordis cuiusdā dixit ꝙ hūana natura fuit
sic vna ꝑtica plena pannis q̄ cecidit ī luto. et
vn⁹ nō fuit infect⁹: qꝛ nō tetigit lutū. s. chr̄s.
alij ꝟo oēs pāni īfecti sūt. q̄ꝝ tñ vn⁹ cū ceci-
disset ī luto stati subleuat⁹ ē ⁊ excussus. s. be
ata ꝟgo. O mirabile exēplū. o sapia stupēda
Nōne siq̄s cū partica ip̄m p̄dicatorē scꝫ in ī
stanti vulneraret ac fortit̄ ꝑcuteret: esset tñ
verberat⁹ ⁊ ꝑcussus? Nonne siq̄s in instāti
vulneraret̄ ī vultu vl̄ decapitaret̄: aut ꝑ gu-
lā suspēderet̄. vl̄ īfamis aut seru⁹ alteri⁹ effi
ceret̄: aut ī stercore caderet. sꝑ tñ de illo dici
possꝫ ꝙ scꝫ fuit vulnerat⁹ ī facie vl̄ decapita
t⁹ aut suspēsus īfamisqꝫ vl̄ seru⁹ aut sterco-
re inuolut⁹? Fac̄ ad h̄ qđ dꝛ ī. l. fi. C. de gene-
rali aboli. vbi sc̄ptū ē. Jndulgētia q̄s liberat
notat. i. ꝓm glo. notatos relinq̄t. seq̄t̄. nec īfa
miā crimis tollit. sꝫ pene grāꝫ fac̄. et ibi glo.
allegat Ouid. ī li. de pōto dicētē. pena pt de

mi culpa pennis erit. Facit etiaʒ ad h lex.ij. C.de obse.a libe.pa.pstā.vbi dr.licʒ eni ꝟbis edicti nō habeanť ifames.re tñ ipa ꝛ opione hoim nō effugiūt infamie notā.Ex qb ꝺ oib apparet ꝙ male loquunť illi q dicūt ꝙ beate ꝟgini pa nocuisset pctm originale.qꝛ in co puo tpe steriffet. Isti eni cogscēt errorē suuʒ si ad memoriā reducāt sniam Goffredi i po etria sua dicēts:ꝙ fel modicū totū amaricat

n ¶ Male faciūt g isti ptinaces hāc infamie notā imaculate ꝟgini iponēdo.sʒ qd deteri⁹ ē:tales ad defensandā suā obstiatiōne dicūt ꝙ pctm origiale ē leue ꝛ nō mortale.imo le/ ui⁹ qȝ veniale. Et duo faciūt fundamēta.p mū ē:qꝛ pctm originale nō ē voluntariuʒ ẜm eos.scōm ē:qꝛ pctm origiale solū puniť pēa dāni.veiale aūt pena dāni ꝛ sensus. Sʒ ista eo snia ē ꝯ aplm ad Eph.ij.di. Oēs nasci/ filij ire.Cū g nō ꝑt aliđ qȝ ꝑt originale pec/ catū iuẋ sniam Panor.i c.ꝯqst⁹.đ feri.vbi ait ꝙ ꝑt tale pctm sum⁹ filij ire.g ipm pctm origiale ē mortale qđ nos i ira dei ꝯstituit: ꝛ dei grām hre nō pmittit. Et ꝯfirmať pdi/ cta ꝟitas. Nā vt ait Aug⁹.xiij.de ciui. dei.ꝛ iiij.de trini. Et sctūs Remigius sup eplam Pauli ad Eph. Sicut corp⁹ n viuit sine aīa sic aīa dr mortua sine deo:ꝛ ei⁹ grā:q ē vita aīe. Illa g aīa ꝑpter originale pctm nō ē i dei grā:sʒ i indignatiōe ei⁹:pfecto ē mortua. Et iō inqt Petr⁹ aureoli i tractatu de ꝯceptiōe bte ꝟgis. Certū ē ꝙ pctm originale est mai⁹ veniali ꝛ detestabili⁹ deo:cū pmereať ei⁹ irā ꝛ damnationē eternam quā veniale nō mere

o tur. Hec ille. ¶ Quomodo autē originale

Originale est gūissimū. peccatū est leue propter qđ omnia mala hu/ mano generi euenere? Profecto si non esset grauissimū:nō oportuissʒ grauissimā penā pro illo pati dei filium. Nemo igitur dicat ꝙ illud peccatum est leue propter quod dei filius sic horribiliter mortuus est in cruce. hoc aūt peccatū qđ est mortale ponit homi/ nem in demonis potestatē. Si eni existens in originali peccato non esset possessus a di/ abolo:nō insufflaret baptizās in eū q bapti zatur dicens:Exi ab eo sathanas. Itē nō fa ceret eū abrenūciare diabolo nisi pus fuissʒ sub eius ditione ꝛ imperio. Itē ꝓhibeť in sa cro sepeliri q moriť in originali.vt ꝓbari pt p c.eccliam.de ꝯse.di.j.vnde est de illis de q bus dr Hiere.xxij. Sepultura asini sepelieť ꝛ h vt ostendať ꝙ est mortu⁹ inimic⁹ christi. qꝛ nō est sibi vnitus p baptismū.ꝛ in h sensu exponi pōt illud qđ ait saluator noster Luc. xj.c.ꝛ Mat.xij.dicens. Qui nō est mecū cō

p tra me est.quod etiam poniť in.l.celicola.

Originale ē volūtarium C.de iudeis. ¶ Ad fundamentū aūt pmuʒ respōdeť ꝙ nō est verū ꝙ originale peccatū nō sit voluntariū:imo hec eo locutio im/ plicat ꝯtradictionē. Si nō esset volūtariuʒ nō esset pctm dicēte Aug.in li.de libe.arbit. Pctm adeo est voluntariū:ꝙ si nō esset volū tariū nullū esset pctm.qđ dictū etiā sacri ca nones sepius ꝯfitenť.vt ptʒ.xlv.dist.c.de iu/ deis.ꝛ.xv.q.j.c.merito. ꝛ.c.illa.ꝛ.c.nō est.ꝛ xxiij.q.iiij.c. Nabuchodonosor.vbi dr. Va/ sis ire nunqȝ de⁹ redderet interitū si nō spon taneū inueniret hō hre pctm. Cū g de⁹ red/ dat interitū aīe in pctō originali existēti:vt declaratū ē s.ser.j.pte.iij.falsum ē dicere ꝙ originale pctm nō ē voluntariū. Ad pdicta etiā ꝙ oē pctm sit volūtariū faciūt ea q ha/ benť i c.sicut eni.xxiij.q.v.ꝛ c.cū volūtate.đ sen.excōi.ꝛ.l.dist.c.siqua femia.ꝛ c.siqs.ꝛ c. qntū.ꝛ c.hi q.ꝛ c.sepe ꝯtingit.ꝛ.C.ad legē corne.de sic.ꝛ.l.j.ff.de fur.l.q iniurie.in pn. Dico ꝙ originale pctm dr vo lūtariū in radi ce i q oēs peccauerūt:ẜm dictū apli ad Ro/ ma.iij. Ut eni dictū est sup ser.j.pte.ij.tota humana natura erat i Adam qn volūtarie peccauit.ꝛ ꝯseqnter h mō illi pctō consensit. Et ista rńsio colligiť ex dicts magistri Pe tri aureoli in tractatu de ꝯceptiōe beate vir ginis.ꝛ fuit originalť beati Augustini.q vt refert magister sniaꝝ in.ij.di.xxxj.in li.ꝯ Ju lianū hereticū negantē in paruulť esse pecca tū originale:sic ait. Queris forte vtrū origi nale pctm ex volūtate sit? Respōdeo ꝓrsus ꝛ originale pctm ex volūtate eē.qꝛ h ex volū/ tate pmi hois seminatū est:vt in illo esset et in oēs transierit. Hec ille. ¶ Sed respōdēt

Q originale sit gui⁹ vēiali qdam:ꝙ licʒ originale sit volūtariū eo mo/ do q sup dictū est:tamē pctm veniale habʒ magis de volūtario. Cum igiť pctm tāto sit graui⁹ qnto magis habet đ volūtario.g ve niale est graui⁹ originali. ¶ Sed huic pal/ leato fundamēto rńdeť ꝙ h est ve ꝙ data paritate grauitats duo pctō i se qnto ali qđ eo cōmittiť cuʒ volūtate mag deliberata ꝛ spōtanea:tāto est graui⁹. Sed data dispa ritate illo nō sequiť generalr ꝙ illđ sit gra uius pctm qđ est magis volūtariū. Als se/ quereť ꝙ vnū leuissimū pctm veniale com/ missum spōte ꝛ volūtarie:ac data opa esset graui⁹ vno homicidio aut periurio grauissi mo:siue alio scelere maximo qđ qs cōmitte/ ret nō libenť nec spontanee simplr sed timo re alicui⁹ vl impulsu.q tamē nō excusaret eū a mortali peccato. Et sic nō valet argumētū pdictū.qꝛ vt ptʒ ex dictis in supiorib ẜmōi/ bus:originale pctm est in se compabilr gra uius omni veniali.ꝛ iō licʒ veniale mag ha beat đ volūtario.p h nō seqť ꝙ sit gui⁹ ori/ ginali pctō. ¶ Ad scōm ꝟo fundamentū re

Originale quō puniť a deo spōdēt aliq.ꝙ lʒ vsqȝ ad diē iudicij nō puni anť decedētes i originali nisi pena dāni.tñ dr Hugo quē refert Archidiacon⁹ i c.firmis/

sime. de ꝯse. dist. iiij. ꝙ tales cruciabunt̄ scȝ post iudiciū diuersis tormētis: licȝ nō ita ḡuit̄ sicut illi q̄ originali addiderūt actualia. Et hāc opionē etiā tenet Greg. ix. moral. Et videt̄ ꝓbare ex euāgel̄. sicut em̄ pȝ Mat. xxv. c. oēs hoīes adducent̄ ad iudicium. ⁊ vna ps. s. electoꝝ ponet̄ ad dexterā iudicꝭ partē. ⁊ oēs hi ibūt post iudiciū ī vitā eternā. d̄ q̄rū numero nō erūt mortui ī originali pctō. Alia ꝟo ps. s. reprobo ꝝ ponet̄ ad sinistrā. Et isti oēs post iudiciū ibūt ī ignē eternū q̄ parat⁹ est diabolo ⁊ angelis ei⁹. Et h̄ est qd̄ inq̄t Aug⁹. in libro de fide ad Petꝝ. ⁊ habet̄ trāssumptiue in dicto c. firmissime. de ꝯse. dist. iiij. vbi ait. Firmissime tene non solū hoīes rōne vtētes. verūetiā paruulos q̄ siue in vteris matruȝ viuere incipiūt ⁊ ibi moriunt̄. siue iā de matrib⁊ nati sine baptismi sacramē to qd̄ dat̄ in noīe patris ⁊ filij ⁊ spūssancti: d̄ h̄ seculo trāseūt: sempiterno igni puniēdos. q꞉ ⁊si peccatū ꝓprie actionis nullū habent: originalis tn̄ peccati dānationē carnali conceptiōe ex natiuitate traxerūt. Hec ille. Uerū q꞉ aliq̄ exponūt: sempiterno igne. i. sempiterna pena: q̄ tn̄ expositio non videt̄ ꝯuenire textui. q꞉ nō alit̄ recedendū ē a significatiōe ꝟboꝝ q̄ȝ ipa ꝟba sonāt. l. nō alit̄. ff. de leg. j. ⁊ ꝟba nō sūt improꝑanda: sed standū est eis qn̄ sunt clara. l. ille aut ille. §. cū in ꝟbis. ff. de lega. iij. Itē nō sūt lacerāda: sed eis ē inherendū. l. si mihi ⁊ titio. ff. de ꝟ. ob. ❡ Tn̄ volēs salua vtraqȝ opinione de punitiōe taliū respōdere ad istō vanuȝ fundamentū Dico ꝙ etiā p̄supposito sine veri p̄iudicio ꝙ tales cū solo originali peccato moriētes nunq̄ȝ puniant̄ aliq̄ pena sensus. tn̄ eoꝝ pena q̄ est eterna ⁊ infinita ac ꝑpetua p̄uatio diuine visionis ⁊ et̄ne gl̄ie ē grauior oī pena q̄ debet̄ peccato veniali: cū sit tp̄alis ⁊ cito trāsitoria: et ꝯñter mai⁹ ē delictū originale q̄ȝ veniale. q꞉ hō ꝑ originale ꝑpetuo dānat̄. vt pȝ ī d. c. fir- a missime. nō aūt ꝑ veniale. ❡ Cū igit̄ ḡuitas pene demōstret atrocitatē delicti. l. respiciendū. ff. d̄ penis. ⁊. c. nō afferam⁹. xxiiij. q. j. ad qd̄ etiā facit qd̄ habet̄ in auc̄. vt fratrū filij. coll̄. ix. Et Deut̄. xxv. vbi d꞉. Pro mēsura delicti erit ⁊ plagaꝝ mod⁹. Cōcludit̄ ꝙ origiale pctm̄ ē ḡui⁹ veniali: cū ei debeat̄ ḡuior pena. Jō d̄r mgr̄ Frācisc⁹ de mayro. in. iij. sentē. dist. iij. ⁊ Sco. i. ij. di. xxxvj. ⁊ i. iij. dist. iij ꝯiūgēdo eoꝝ dicta: ꝙ mai⁹ malū est origiale pctm̄ qd̄ habȝ annexā dei inimiciciā q̄ȝ pēa sensus ⁊ dāni sine dei inimicicia. imo cū ei⁹ grā: sicut ē existētiū ī purgatorio ꝑ pctō veniali. Et ꝯfirmāt̄ p̄dicta ꝑ sniam p̄dicti Frācisci de mayro. vbi s̄. dicen̄. ꝙ q̄libet bonus poti⁹ eligeret esse sine gl̄ia q̄ȝ sine dei grā. q꞉ hō pōt esse bon⁹ sine gl̄ia. sicut sūt illi q̄ sunt in purgatorio ꝓpter peccata venialia ꝓ q̄b⁊ puniunt̄. sed nemo pōt esse bon⁹ sine dei gratia. sicut sunt illi q̄ habēt originale peccatū. Preterea aliq̄ theologi negāt sup̄ dictū fundamentū aduersatiuū imaculate ꝯceptōi beate ꝟginis: dicētes ꝙ pctō veniali nō debet̄ pena dāni ꝓprie sumpta: q̄ sic accepta est ꝑpetua p̄uatio visionis diuine ⁊ eterne felicitatis. Et sic eoꝝ argumentū ē vanū ⁊ nihil cōcludēs. Et ꝯfutat̄ etiā ex dictis mgr̄i Petri de cādia ī tractatu de ꝯceptiōe btē ꝟgis vbi ait. ꝙ Aug. in libro de natura ⁊ grā iō tenet ꝙ btūs Joānes baptista venial̄r peccauit: q꞉ nō fuit p̄seruat⁹ ab originali. nā si ab ipo originali p̄seruatus essȝ: qd̄ est maioris grauedinis. multo magis p̄seruat⁹ fuisset a veniali qd̄ est min⁹ graue pctm̄ ꝑ illā regulaȝ: Si de q̄ min⁹: ḡ ⁊ de q̄ magis. c. cū ī cūctis. vbi glo. de elec. ⁊. xxxvij. dist. c. si ī laicꝭ. ⁊. iij. q. iij. c. de iudicijs. ⁊. lix. di. c. si officia. ⁊. xiij. q. ij. c. nō extimem⁹. ❡ Sed de maiori ḡuitate pcti original̄ q̄ȝ venial̄ h̄ ꝑtrāseo. q꞉ satis dixi sup̄ ser. vij. ꝑte. j. Oēs ḡ attribuam⁹ Nota venerātē ꝯceptōē btē ꝟgini hāc p̄rogatiuā atqȝ excellentiā. ꝙ ipa sui filij adiutorio ⁊ beniuolētia ab omni corruptiōe fuit custodita. Ut em̄ ait sanct⁹ Bonauē. in. iij. dist. iij. Quicq̄d nō est cōtra fidē: attribui ꝯuenient̄ pōt beate ꝟgini. cum scȝ ad suā ⁊ filij ei⁹ redūdat gl̄iam. h̄ aūt est in casu nostro. q꞉ vt sup̄ patuit in p̄cedētib⁊ ꝟmonib⁊ ad magnā dei ⁊ ꝟginis laudē: gloriā ⁊ honorē redūdat ipaȝ bn̄dictā celi reginā a suo dilectissimo filio in ꝯceptiōe sua ab omnis pcti vituperio fuisse p̄seruatā. Et iō ego q̄ sum fili⁹ bti Frācisci: patris mei documenta ꝟuaui. Ipē em̄ seraphic⁹ Frācisc⁹ suos monuit fratres vt oīa bn̄dicte matri dei p̄uilegia attribuerēt: q̄ illi⁹ pn̄t excellētie ꝯuenire: atqȝ eā om̄ib⁊ laudib⁊ a pura humana creatura decent̄ ꝑceptibilib⁊ exaltarēt. Quaꝓpter officiū cōposui de ipi⁹ purissime ꝟginis innocētia nō vt hō q̄dā fecit de illi⁹ ꝯtaminatiōe ⁊ corruptione. Magnā em̄ infert btē ꝟgini ꝯtumeliā/ multūqȝ illā offendit: q̄ hymnos vel antiphonas ad ei⁹ gl̄iam cōponere simulat: vt eā qn̄qȝ pctō maculatā atqȝ a diabolo possessam fuisse demōstret. De talib⁊ em̄ sub laudis colore matrē dei vituperantib⁊ ecc̄ia valde ꝯqueritur dicens illud Ouidij poete. Impia sub dulci melle venena latent. Et illud qd̄ inquit Hieronym⁹ in q̄dam epistola. Nō dant mihi venena nisi melle abscondita. Et illud Deut̄. xxxij. Uua eoꝝ vua fellis ⁊ botr⁹ amarissimus. Fel draconū vinū eoꝝ ⁊ venenū aspidū insanabile ❡ Tales aūt faciūt sicut scorpio q̄ an̄ ligit ⁊ cauda pūgit. Dicūt em̄ silem sniam Lau- R Inuectiue ꝯ ipugnantes det̄ beata ꝟgo que nō nisi ꝑ instās fuit con-

taminata pctō. Laudata sit mr̄ dei q̄ paruo tp̄e stetit sub diaboli. Cessate cessate a talibꝫ v̄gis laudibꝫ: qbꝫ vilipēdit̄ ipa ⁊ eiꝰ dulcis filiꝰ. Ei nāqꝫ tal' fit iniuria sicut hōi fidelissimo fieret si de illo qs diceret Iste ē magne fidelitatis q̄r nunq̄ꝫ nisi semel fuit ꝓditor sui regis. Ul' si de sapiētissimo viro diceret: Hic ē sapiētissimꝰ. q̄r tm̄ sel' fuit stultꝰ. Aut de aliqua mlīere castissima qs diceret Hec ē mulier purissima: q̄r nunq̄ꝫ nisi semel fuit stuprata. Filio aūt dei ⁊ btissime v̄gis tal' irrogat̄ ꝯtumelia. sicut siqs diceret. Btē v̄gis filius valde dilexit mr̄em suā: q̄r semel tm̄ mortali vulnere original' pcti ꝑcuti passus ē eā. Uel si diceret. Chr̄s fuit magne pietatis. q̄r postq̄ꝫ mr̄em suā in pctī sterq̄linū cadere ꝑmisit ad extrahēdā eā ꝓtinꝰ auxiliū dedit. Unusqsqꝫ ḡ auferat rubiginē mētis sue: ⁊ egredietur vas purissimū ꝯceptiōis v̄gis gl'iose: ita q̄ ampliꝰ n̄ poterit eā pctō maculatā p̄dicare. imo q̄nto magis illi ꝯ̄riꝰ fuit: tāto ampliꝰ conabit̄ ipiꝰ inocētiā defensare. Sꝫ heu q̄r nō sic faciūt hoīes q̄dā: imo oppositū facere nitunt̄. q̄ vt ex īfra dicēdis ꝑcipi pt̄: si aliquē iuuenē suo aggregare poterit ꝯsortio: ei librū q̄ndā ꝯceptōis btē ac imaculate v̄gis impugnatoꝝ legendū tradūt: vl' ab alijs exponi faciūt vt i eiꝰ corde hāc suā opinionem tal'r imp̄māt q̄ vsqꝫ ad mortē ī ea ꝑseueret. ⁊ verificet̄ d̄ illo ꝓuerbiū illd̄: Qd̄ noua testa capit inueterata sapit. ⁊ illa Horacij snīa. Quo sel' est ibuta recēs suabit odorē Testa diu: ⁊ talit̄ vnūquēqꝫ neophitū īstruūt. q̄ etiā ig̃rantes l'ras ꝯ̄ illibatā dei genitricis ꝯceptiōez ꝑtinacit̄ disputare p̄sumūt. ⁊ talit̄ in hac ꝑtinacie stulticia indurant̄ q̄ oīa medicine remedia si eis adhiberent̄: illos sanare nō possent Un̄ q̄dā p̄dicator dicebat q̄ d̄ eis v̄ificatū ē illd̄ Hiere. xiij. Si mutare pōt ethiops pellē suā ⁊ pardꝰ varietates suas: ita ⁊ vos poteritis bn̄ dicere cū didiceritis malū. ⁊ cām talis stulte obstinatōis huiꝰ gētis assig̃t deꝰ ꝑ p̄dcā v̄ba di. q̄r oblita es mei. ⁊ ꝯfisa es ī mēdacio. O d̄testabil' ⁊ malig̃ obstiatio. Nā vt

Exēpluꝫ.

retulit mihi fr̄ Thōas d̄ morauia. ⁊ fr̄ Daniel sil'r d̄ morauia ꝓuicie bohemie atqꝫ ordis nr̄i. Cū q̄dā nouiciꝰ i q̄dā ordie ⁊ i vna ꝓuicia alemanie vellet i māibꝫ sui p̄oris ꝓfessiōez facere. dixit illi p̄or p̄dictꝰ: ꝑmitte etiaꝫ q̄ sp̄ defensab opiōnē nr̄aꝫ q̄ v̄go Maria fuit i pctō origiali cōcepta. qd̄ ille audiēs horruit talē s̄mōem dixit se h̄ neq̄q̄ꝫ facturꝝ. Un̄ cū alit̄ eū ad ꝓfessionē nollet r̄cipe: ille nouiciꝰ discessit ab eis ⁊ ad ordinē nr̄m vēit: enarrato qd̄ illi acciderat. atqꝫ nūc ē sacdos i ordie nr̄o ⁊ affirmat q̄ i ea ꝓuicia oēs p̄dicti religiosi faciūt ꝓfessiōes suā cū tl'i ꝑmissiōe. dixit insuper mihi p̄dcs fr̄ Thōas q̄ sel' ipe d̄siderās

scire an h̄ eēt verꝝ. Cū eēt cū duobꝫ de p̄dictis religiosꝭ i vno nr̄o mōasterio q̄ ad hospitādū i eo venerāt: eos cū magna istātia rogauit vt sibi dicerēt v̄itatē an talē facerēt ꝓfessionez. ipi v̄o tādē ex ml'ta ꝯfidētia: lꝫ cū timore fratrū suoꝝ ne h̄ itelligerent. r̄ndert q̄ erat verū. ⁊ q̄ ipi tali mō suā fecerāt ꝓfessiōem. ⁊ p̄dicti fr̄es erāt d̄ antiq̄oribꝫ. ⁊ dixert q̄ et alij i ꝑtibꝫ ill' sil'r ꝓfitent̄. Rogauert tn̄ istant̄: ⁊ ꝑmissionē ab ip̄o fr̄e Thōa exegert: ne vnq̄ꝫ alicui fr̄i d̄ ordie suo ītimaret q̄ ipi h̄ ei secretū reuelassent. O diabolica ꝓfessio. o dānata ꝑmissio. Quid igit̄ dicā d̄ tl'ibꝫ ⁊ q̄lit̄ peccēt ꝓfecto i hora mortis itelligēt. Sꝫ vnicuiqꝫ eoꝝ inq̄t h. vir illd̄ qd̄ sc̄ptū ē in c. i mal' xxij. q. iiij. s. In mal' ꝑmissis rescinde fidē: i turpi voto muta d̄cretū. Impia ei ē ꝑmissio q̄ scelere adiplet̄. Fac ad h̄ lex si ob turpē. ff. d̄ cōdi. ob tur. cau. ⁊ l. gnāli t̄. ff. d̄ v̄. ob. q̄ si talit̄ vouētes pꝰ huiꝰ opis publicatōez ac lectōez i sua duricia ꝑstiterit cū suis ꝯplicibꝫ porit d̄ eis dici illd̄ qd̄ san. Ioā. chrys. i homel' sup Mat. inq̄t. s. Oīs malicia ꝯfundit̄ aliq̄tiēs rōne v̄itatis. corrigit̄ ac nunq̄ꝫ. marie eoꝝ q̄ ꝓ posito malo ⁊ nō ig̃rātia peccāt. Hec ille.

¶ Sꝫ tales obstiatos bn̄ castigabāt mr̄one mātuane cet'eqꝫ ml'ieres imacl'ate ꝯceptōis d̄uote: q̄ eis nolebāt panē vl' aliā elyṁā dare nisi illā peterēt ad reuerētiā imacl'ate ꝯceptionis: ac renūciarēt opiōni ꝯ̄rie b. v̄gis ꝯceptioni. In p̄dicta nāqꝫ ciuitate i mag̃ reuerētia h̄ꝫ ꝯceptio purissime mr̄is dei. Un̄ pr̄ huiꝰ illustris marchiōis ꝑ p̄clamata fieri fecit p̄cceptū sub pēa pecūaria: vt oēs solēnit̄ festiuarēt diē sc̄tē ꝯceptōis v̄gis marie. Nō minorē tn̄ d̄uotiōem habuert ⁊ d̄ p̄nti hn̄t illustrissimi p̄ncipes Ml'i. Nā deuotissimꝰ princeps dn̄s Azo vicecomes dn̄s Ml'i q̄ fuit patruus p̄me ducisse Ml'i: dn̄e. s. Catarine: vicecomitis: eccl'iam siue capellā pulcrā fecit penes suā curiā edificari: q̄ nūc cōiter appellat̄ sc̄tūs Gotbardꝰ: quā eccl'iam ꝯsecrari fec solēnit̄ a multis ep̄is sub tit'lo imacl'ate ꝯceptionis v̄gis marie. p̄cepitqꝫ vt ꝑ totū dn̄iū suum oēs facerēt festū i die ꝯceptōis eiusdē. ordiauit et p̄dcs p̄nceps duorꝰ fratꝝ minoꝝ vt certꝰ nūerꝰ ex eis fribꝫ ibidē morarent̄: q̄ die noctuqꝫ diuis officijs deseruiēs imaculatā v̄ginē laudaret: ac ꝓpt̄ h̄ certa edificia erigi fec: ⁊ vsui fratꝝ d̄putari. Post mortē v̄o ipius dn̄i Azonis icluf dictis edificijs cū eadez eccl'ia i curia ducali: ⁊ nō valētibꝫ p̄dictis fratribꝫ ibidē cōmode ꝑmanere: ac festū p̄dictū celebrare ex ordiatiōe illustrissime ducisse p̄me mediolani p̄dictū festū ꝯceptiōis trāslatū fuit ad capellā btē v̄gis Marie q̄ sita est in eccl'ia sc̄ti Frācisci. ⁊ sil'r ꝯstructa fuit per p̄dictū dn̄m Azonē. vn̄ dicta ducissa p̄cepit

rectoribꝫ cōitatꝭ mediolani vt singulꝭ annis
ꝑ cōe mediolani: ⁊ ꝑ collegia siue ꝑatica ar-
tiū dicte ciuitatis fieret oblatio de cōi pecu
nia ad capellā p̄dictā btē v̄gis sitā ī eccl'ia p̄
dicta scti Frācisci: cū inf̄ dicto cāp. ⁊ de tāta
q̄ntitate: q̄ q̄nta ⁊ queadmodū fit ī festo san
cti Barnabe. Hāc etiā ordīationē s̄uari fe-
cit tp̄e suo illustrissim⁹ dux Philipp⁹: ⁊ icly
tus p̄nceps Frācisc⁹ Sfortia vicemomes. vt
in eoꝝ lr̄is annuatim rectoribꝫ p̄dictis dire-
ctis pleni⁹ ꝯtinent̄. Nec miꝝ si omes chr̄iani
p̄ncipes ⁊ cūcti d̄uoti viri ac ml'ieres h⁹ sūt
opīonis p̄ijssime ac v̄issime. nec alit̄ credere
Petrus aureoli p̄nt. Ait em̄ mgr̄ Petr⁹ aureoli theolog⁹ ex
cellētissim⁹ ī tractatu de ꝯceptione btē v̄gis
Videt̄ horrendū pijs auribꝫ ⁊ animis deuo
tis. q̄ vnq̄ꝫ aīa btē v̄gis filia ire fuerit aut ī
odio dei. ⁊ q̄ fuerit displicens ac detestabil'
ocul' diuīe maiestatꝭ. Hec ille. Qui ibidem
ad ꝓbādū q̄ btā v̄go fuit a deo p̄seruata ab
origīali pctō vltra alia multa fundamēta q̄
breuitatis causa hic ptrāsco. q: de ipis aliq̄-
liter tetigi in p̄cedētibꝫ s̄mōibꝫ: etiam ait sic.
Vtꝝ de⁹ potuerit mariā p̄s̄uare ab origīali ¶ Si q̄rat̄: vtꝝ de⁹ potuerit aīam v̄ginis
ne originale ꝯtraheret in hora infusiōis de
absoluta potētia ⁊ sui omipotētia p̄seruare.
Indubitant̄ dicendū est q̄ sic. imo tenēs q̄
nō vel de hoc dubitās: incidit in articulū de
diuina potētia. Maioris em̄ potētie est de⁹
parcēdo ⁊ offensam ꝓpriam remittēdo q̄ꝫ sic
hō aut aliq̄ alia creatura rōnalis. Sed ho-
mo post offensam ⁊ culpā in eū cōmissam re
mittere ⁊ dare liberalit̄ etiā p̄ q̄cūq̄ꝫ instanti
ḡ ⁊ de⁹ potuit dare culpā quā ꝯtraxisset aīa
v̄ginis in instāti vnionis cū carne. Hec ille.
Scd̄arō Qui etiā p̄supposito sine veri preiudicio: q̄
pctm̄ origīale ꝯhat̄ solū rōne carnis infecte
vt dixerūt q̄dam: arguit sic. Preterea duoꝝ
agētiū sese excedentiū ī v̄tute: si ambo simul
agere incipiāt in idē passum: ad qđ ē poti⁹ ī
v̄tute vincit ⁊ trahit ad se passum. Hec ille.
Ad q̄ fac̄ lex q̄rit̄. ⁊ ibi Bar. ff. de sta. ho. ⁊ te
xtus cū glo. ī. l. j. §. ī ꝑpetuū. ff. si ager vecti.
vel emphi. pe. ⁊. §. siq̄s in aliena. inst. de reꝝ
di. sequit̄ p̄dict⁹ doctor inferendo. Sed v̄t⁹
diuīa potior ē ad grām infundendā q̄ꝫ caro
infecta ad inficiendā aīam virginis. ḡ si in
instāti in q̄ infundebat̄ aīa v̄ginis de⁹ age
bat ad gratificandū: caro aūt ad inficiendū
ꝑ culpā: virtus diuina tanq̄ꝫ infinita traxis
set ad se aīam ⁊ vniuisset vt esset sub grā ⁊ nl'
lo mō sub culpa. Et ꝯfirmat̄ hec rō de duo-
bus adamantibꝫ trahētibꝫ idē ferꝝ ī medio
amboꝝ eque distanter existēs. Vincit em̄ il-
le q̄ est potētioris v̄tutis: ⁊ trahit ad se tota-
T liter ferrū. Ampli⁹ de⁹ pōt suspendere actio
Tertia. nē cuiuscūq̄ꝫ agētis naturał. Vn̄ sua poten
tia potest ignē ne stupā cōburat appositā im
pedire. Sed v̄tus formatiua se habet ꝑ mo
dū generātis ī generādo carnē ⁊ imp̄mēdo
rebelliōis maculā ī carne aīata p̄ instāti p̄ q̄
īfundit̄. ḡ de⁹ p̄t p̄ eodē īstāti actiuitatē istā
suspēdere ne imp̄mat ꝯcupiam ī aīata car
ne. ¶ Rursuz. duoꝝ effectuū realr̄ disticto Quarta.
rū de⁹ pōt vnū ⁊ maxime posteriorē ab alio
sepāre. Sꝫ ī generatiōe ⁊ caro gignit̄ ⁊ caro
aīat̄ ⁊ ꝯcupiscētia inserit̄ ī toto aīato. ḡ de⁹
p̄ma duo pōt facere. vicꝫ q̄ caro generet̄ et
infundat̄ aīa. ⁊ ne aliq̄ ꝯcupia īserat̄ ¶ Ad Quinta.
huc Si illō qđ min⁹ videt̄ inesse inest: ⁊ illō
qđ magꝭ. Sed min⁹ videt̄ q̄ agēs nāle sua
v̄tute p̄ueniat effectū naturalē: ne sit ī p̄mo
instāti sub ꝓprietate sibi debita. ⁊ tn̄ h̄ facere
pōt: sic̄ pt de aq̄ q̄ cū sit nāliter frigida: pt tn̄
in p̄mo instāti fieri nō frigida ⁊ calida gene-
rari. vt ptꝫ in nālibꝫ balneis. Et silr̄ lapis cui
debet̄ naturalr̄ loc⁹ deorsum pōt nihilo mi-
nus ī p̄mo instāti ferri ⁊ generari sursuꝫ: sic̄
apparet ī grādine. ⁊ h̄ ad oculū videt̄. Ergo
licꝫ v̄go de iure nasci debuerit ī pctō ⁊ fuis-
se filia ire. multo forti⁹ ꝑ diuinā potētiā fie-
ri potuit filia grē ⁊ amoris ¶ Itē p̄ma ma- Sexta.
teria nāliter ē informis s̄m Aug. xij. ꝯfessio.
⁊ tn̄ ꝑ diuinā potētiā pōt fieri sub actualita
te forme. Ergo licꝫ maria debuerit eē sub in
formitate originał pctī: tn̄ potuit deo agēte
ꝑ grām formari ī eodē instāti. ¶ Preterea de V
us pōt dare aīe grām p̄ q̄cūq̄ꝫ instāti ipa ē Septia.
capax. alꝭ pl⁹ posset aīa cape q̄ꝫ de⁹ ꝯferre
nec cuilibꝫ nāli ⁊ passiue potētie corrn̄deret
potēta supnālis actiua: qđ est absonū dice-
re. Sed aīa capax ē grē in illo instāti q̄ vnit̄
cū carne. Nā si repugnaret sibi p̄ illō instāti
diuīa grā: aut h̄ esset ex pte sui: qđ eē nō pōt.
tū q: ex eo est capax grē ⁊ gl'ie q̄ ē imago tri-
nitatis s̄m Aug. Est aūt imago trinitatꝭ ī il
lo īstāti. tū q: p̄ma ꝑfectio ⁊ scd̄a p̄nt eē p̄ eo
dē instāti. nec opꝫtet q̄ eē p̄cedat tp̄e bn̄ esse.
tū q: nō repugt̄ aeri corporeo illumiari lu-
mīe corꝑali ī p̄mo instāti in q̄ est. ḡ nec aīe
illustrari splēdore grē. Aut repugt̄ rōne car
nis infecte cui vnit̄. qđ nec etiā stare pōt. tuꝫ
q: manēte infectiōe carnis ī tp̄e ꝯseq̄nti pōt
grām cape. alꝭ nll'o mō posset iustificari. tū
q: in viris sctis stat etiā cū summa rebellio-
ne ⁊ ꝯcupiscētia carnis: iuxta illud qđ dixit
deus apl'o carnis stimulū patienti. ij. ad Co
rinth. xij. Sufficit tibi grā mea. nā v̄t⁹ ī infir
mitate ꝑficit̄. ḡ de⁹ potuit ī p̄mo instāti ani
me v̄ginis ꝯferre grām cui⁹ ipa naturaliter
capax fuit. ¶ Ampli⁹ de rōne originał pecca Octaua.
ti nō est nisi vel ꝯcupiscētia in carne semina
ta: vel p̄uatio originalis iusticie debite ines-
se: vel offense dei sup̄ vtrūq̄ꝫ fundata. Sed
hec oīa potuit de⁹ tollere a v̄gie in instanti
sue creatiōis. Nā ⁊ a carne ꝯcupiscētiā. ⁊ a p̄

uatōe iusticie obligatōez ipām. Et ab vtroqꝫ
offensam auferre potuit. ergo potuit tollere to/
Nona ralr origialē culpā. Preterea oīa q̄ ꝯcurrūt in
pmo istāti q̄ aīa carni īfundit: ꝯcurrūt etiā
ī scdo instāti ꝛ ī tpe ꝯseqnti ī q̄ ꝯstat ꝙ de⁹ pt
origiale tollere. ergo pt eqlit ꝛ ī pmo. Ex qbꝰ cō
cludit ꝙ ēt d ordiaria potētia de⁹ eā potuit
pseruare. Illa āt dicunt fieri posse d potētia
di ordiaria q̄ fm exigētiā rōnis ꝛ eqtatꝫ siue
ꝯgruētie ꝯueniētie ꝛ ꝯdecētie fiēda vidēt. ex
q̄ igit de⁹ de potētia absoluta vginē potuit
ne pctm̄ origiale ꝯtraheret pseruare: potuit etiā
eā pseruare d potētia ordiata. potētia em̄ di
ē ordiatissima: cū ī eo nihil sit irrōnabile aut
iordiatū. Hec ille. ¶ Dimitto h fundamēta
q̄ facit mgr Thōas d argētina ordis eremi/
taꝝ. s. Aug. q̄ ī. iij. sen. di. iij. tenet ꝛ pbat du
as ꝯclōnes. Prima ē ꝙ de⁹ potuit btāz vgi
nē Mariā pseruare ab origiali pctō. Scda
ē ꝙ ꝯgruū fuit ꝙ eā pseruaret. Deinde ifert h
corollariū ꝙ d facto ipāz pseruauit. ꝛ rn̄d et
x argumētꝫ ī ꝯriū factꝫ ¶ Dimitto ēt argumē
ta venerādi pris fris Jaco. d alba ordis mi
noꝝ. q̄ int alias pbatōes p imaclata ꝯcepti
one mris dei factas sic ī snia dt. Sicut glio
sa vgo supnāliter ꝛ singularit ꝯcepit ꝛ pepit
ꝛ p ꝯseqns facta ē mr dei supnāli ꝛ singula/
rissimo mō: ita ꝯdecēs fuit vt etiā in sua ꝯce
ptiōe ꝛ creatōe hēet aliquā progatiuā singu
larē ꝛ supnaturalē q̄ nunq̄ alicui alteri pu/
re creture ꝯcessa sit. Et quā nemo ex Adā p
pagat⁹ fm ppagationē seminalē vnq̄ habuit
nec habebit. Et hec fuit pseruatio ab origia/
li pctō: ꝛ redēptio p grāz pseruātē q̄ soli mri
dei ꝯcessa ē. ¶ Mgr etiā Julian⁹ de istria
theologie doctor subtilr pbat hāc vitatē de
Primo. illibate vgis ꝯceptōe. Cui⁹ argumēta vt cō/
pēdiosi⁹ loqr pnūc ptrāsco. Ex ei⁹ tn̄ dictꝫ pt
sic breuit argui. Oēs tenemur dn̄m nrm Je
sum chrm honorare. ꝛ h null⁹ fidelis negabit
Sed honor chri ē nullū ī vgine pctm̄ assere
re fm Aug. in li. de natura ꝛ grā. ergo oēs tene/
mur ipi⁹ vgis innocētiā ꝛ ab oī pctō elōga/
Secūdo tionē affirmare. Itē oēs tenemur a vitupio
dn̄i nri Jesu chri abstinere. sed affirmare ꝙ
btā vgo aliq̄ fuerit maculata pctō: redūdat ī
Tertio. vitupiū chri fm Hiero. ꝛ scm̄ Cirillū ī li
bro ꝯ Nestoriū. ergo oēs tenemur a tali asserti
Quarto. one abstiere. Preterea mr dei ē honorāda silē
tio oīs pcti: fm Aug. vbi s. ergo nō debet qs p/
sumptuose dicere ꝙ aliq̄d pctm̄ habuit vel
ꝯtraxit. Insup mr dei fuit a filio suo pfectis
simo redēptore pfectissime ꝛ nobilissime re/
dēpta vt oēs affirmant. Sed int oēs species
redēptōis pseruatio ab oī pctō ē pfectissima
ꝛ nobilissima. ꝛ pfectissim⁹ redēptor ꝛ libe/
rator ē ille q̄ pseruat ꝛ eripit an̄ casum: vt pꝫ
ex dictis in supioribꝰ fmōibꝰ. ergo btā vgo fuit
a casu originalis pcti a suo filio pseruata et
libata. Vn̄ dicere cū ppha pt illd ps. lxx. In
te ꝯfirmat⁹ sum ex vtero de vētre mris mee
tu es ptector me⁹. In te cātatio mea sp. tan/
q̄ pdigiū fact⁹ sum mltis: ꝛ tu adiutor for/
tis. Ut em̄ dictū ē s. ser. j. pte. ij. btē vgis se/
men q̄ debebat ipa ꝯcipi fuit fm deuoti⁹ spe
culantes a deo in lūbis Ade vtualr ꝯserua/
tū ab oī infectiōe ꝛ p oēs gnātiōes vsq̄ ad il
lā sine aliq̄ labe trāsmissuz. q̄ imaculato se/
mīe ipa ꝯcepta est imaculata ꝛ purissima q̄
fuit sedes dei. de q̄ dt ei ppha ps. xliiij. Se/
des tua de⁹ ī seculū seculi. s. tibi pparata fu/
it: ꝛ ab oī labe pseruata. Et ista oīa tāgunt ī
ps. lxxxviij. vbi inqt de⁹. Juraui dauid fuo
meo vsq̄ ī eternū ppabo semē tuū: ꝛ edifica
bo ī gnātiōe ī gnātionē sedem tuā. ¶ Ex pdi
ctis āt oībꝰ ī h tractatu pbatꝫ ꝛ etiā ex infra
dicēdis: patꝫ rn̄sio ad oīa argumēta q̄ ꝯtra ī/
maculatā vginis sctissime ꝯceptionē addu/
ci possent. Grās igit ago tibi Jesu bn̄dicte:
q̄ me fuulū tuū elegisti vt offam pijcerem ī
ore minothauri: sicq̄ illud ꝯcluderē ne am/
plius valeat deuorare famā: honorē ꝛ gliaz
atq̄ ppetuā inocētiā genitricis tue. Possuz
nāq̄ dicere illd qd inqt impator ī. l. j. C. d of.
pfe. pto. af. post pnci. vbi ait. Quo ergo fmone
aut qbꝰ opibꝰ dignas deo grās agere debe/
am⁹ q̄ p me vltimū fuū ecclie sue iiurias vi
dicare dignat⁹ est: ꝛ tātaꝝ puinciaꝝ pplos
a iugo fuitutis eripe. s. ignorātie ꝛ erroris ꝯ
ꝯceptōez mris dei. Seqtur impator. Post
tāta ergo bn̄ficia q̄ nob diuinitas ꝯtulit: hoc de
dn̄i dei nri miscdia postulam⁹. vt puincias
q̄s nob restituere dignat⁹ ē firmas ꝛ illesas
custodiat. Hoc etiā depcātes exoram⁹ pci/
bus gliose sp vgis Marie vt nos vltimos
fuos suos dignos faciat suū fuitiū adiple/
re. Hec ille. Possum etiā dicere illd qd idez
impator ait in. l. in nomie dn̄i. C. eodē ti. vbi
easdē referēs deo grās inqt. Per ipm em̄. s.
dn̄m Jesum chrm acerbissimos hostes ꝛ ty
rānos fortissimos dicim⁹: p ipm mltas dif
ficultates supauim⁹. p ipm ꝛ africā dfende
re ꝯstituti sum⁹. Per africā āt nos ad ppositū nrm itelligere possum⁹ btām vginē Ma
riā q̄ oībꝰ auxiliū affert. Sequit imperator.
Ad ei⁹ igit puidentiā animū nostꝝ referen
tes: oīa recto ordine ꝛ iusto moderamie suc
cessura speramus

¶ Pars secūda hui⁹ sermonis que dicit p/
palationis.

Volētes dei genitricꝫ puritatē oī/
bus ppalare. cū multoꝝ alioꝝ do y
ctissimoꝝ viroꝝ auctribꝰ cōproba
m⁹. Et pmo aucte aurelij Aug.
in li. ꝯ q̄nq̄ hereses. q̄ ī psona chri d vgie he

nedicta loq̄ns ait. Si potuit inq̄nari mani/
chee cū ip̄am facerē: potui ꝛ ego inq̄nari cuȝ
ex ea nascerer. Hanc aūt auctoritatē sic alle
gat mgr̄ Petrꝰ aureoli i tractatu de ꝯcepti
one ṽgis Marie. licȝ dicat ꝙ aliq̄ textꝰ dicāt
Si potui ꝛc̄. Mgr̄ etiā petrꝰ de cādia q̇ fu
it archiep̄s mediolani. Et postea Alexāder
papa q̄ntꝰ in suo tractatu de ꝯceptiōe ṽgis
quē fecit sup. iiij. sniaꝝ: se remittit ad aucto/
ritates allegatas p̱ ip̄m mgr̄m Petꝝ aure/
oli. ꝛ ꝯseq̄nter approbat ip̄am auctēȝ bn̄ sta
re ꝛ catholicā esse. Paria em̄ sūt aliq̄d exp̄s/
se dicere per se: vel relationem ad aliud. l. si
ita. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. l. theopōpꝰ. in p̄n. ff.
de dote p̄le. ꝛ. l. quē heredi. vbi Bar. ff. de re
bus dub. Mgr̄ q̄ȝ Joānes gerson cācellari
us parisiēsis doctissimꝰ atq̄ȝ theologꝰ famo
sissimꝰ: eodē mō allegat p̄dictā auctoritatē
in ꝟmōe suo particulari de ꝯceptiōe ṽginis
Marie pte. ij. p̄ncipali: in argumēto. iij. ṽgi
nis. Et sir̄ hec auctoritas sic allegat̄ in offi/
cio ꝯceptōis imaculate ṽginis p̱ eccl̄iam ap
probato. Uñ ē idē acsi ip̄e papa ꝛ ecc̄ia ip̄aȝ
auctēm allegasset. q2 oīa nr̄a merito facimꝰ
q̇bꝫ auctoritatē nr̄am impartimur. l. j. §. sed
neq̄ȝ. ṽ. oīa. C. de vete. iu. enu. Jtē q2 q̇ cōfir/
mat dat. l. lege obuenire. ff. de ṽ. signi. ꝛ. l. as/
se. ff. de here. insti. Ex q̇bꝫ patȝ q̄ntū errauer/
rit hō q̇dam q̇ p̄dictā auctoritatē hereticam
eē temerario ausu p̄sumpsit affirmare. Nō
em̄ intellexit qḋ diuꝰ Augustinꝰ loquit̄ ꝟm
q̄ndam modū loq̄ndi scripturaꝝ: quo aliq̄d
dicit̄ nō posse fieri qḋ bono mō nō pōt fieri.
l. nepos ꝓculo. ff. de ṽbo. signi. si vel qḋ non
debet fieri: vel nō est cōgruū fieri ꝟm vrbani
tatē ꝛ honestatē: iuxta notata p̱ glo. ꝛ Bar.
in. l. creditores. C. de pigno. Dicit ergo Au/
gustinꝰ vbi s̄. Si potuit inq̄nari manichee
mater mea cū ip̄am fecerē: potui ꝛ ego inq̄/
nari cuȝ ex ip̄a nascerer. q̄si diceret. Jta fuit
q̇dāmodo incōueniēs ꝙ ego facerē matreȝ
meā inq̄natā sicut si meip̄m inq̄nassem: pa/
rens em̄ ꝛ filius cēsent̄ quasi eadē p̱sona. l. fi
nali. C. de impube. ꝛ aliis substitu. Ubi dici
tur ꝙ partꝰ est pars visceꝝ. l. j. ff. de vētre in
spiciēdo. Et iō chr̄s ꝛ btā ṽgo q̄si vnū idem
censent̄ q̇ ad humanitatē. q2 qḋ alij filij ha/
bent a patre ꝛ a matre hoc totū habuit chri
stus a sua bn̄dicta matre. ¶ Fuit ḡ impos/
sibile ꝙ chr̄s suā matrē faceret inq̄natā tri/
plici impossibilitate. Primo impossibilitate
incōueniētie. licȝ em̄ ip̄a btā ṽgo q̄ntū ex p̱te
sui erat potuisset coinq̄nari. q2 respectu ori/
ginis sue habebat vñ peccatū originale con
traheret. tn̄ nō fuit ꝯueniens nec ꝯgruū aut
decens: imo incōueniēs valde ꝛ incōgruū:
ꝙ filiꝰ dei illā in ꝯceptiōe sua faceret inq̄na
ri: vt clarissime fuit sup̱ ꝓbatū sepꝰ i p̄cedē

Impossibile fuit chr̄o ma/trē inq̄natā facere.

tibꝫ ꝟmōibꝫ. Cū ḡ oē incōueniēs in deo dica
tur ip̄ossibile. vt ait Ans. in li. Cur deꝰ hō. et
in iure dicat̄ ꝙ oē incōdecēs est impossibile.
§. impossibil'. vbi glo. insti. de here. insti. ꝛ. l.
ꝯditōes. ff. de ꝯdi. insti. apparet manifeste il
lā auctoritatē Augustini eē verā. s. si potuit
inq̄nari mr̄ mea cū ip̄am facerē ꝛc̄. q̄si dicat
nō potuit. q2 indecēs ꝛ incōgruū fuit ne dic̄
posset iniuriā nasci a deo vñ iura nascunt̄ ꝯ
l. meminerint. C. vñ vi ꝛ. l. oīm. C. de testa. ꝛ
l. p̄mā. C. ḋ his q̇ veni. etat̄ ip̄etra. Et ista ṽi
tas ꝯfirmat̄ dicto mgr̄i sniaꝝ i. j. dist. xlij. di
cētis. Manifestū ē deū oīa facere posse pre
ter ea sola q̇bꝫ eiꝰ dignitas lederet̄: eiusq̄ȝ ex
cellētie derogaret̄. Hec ille. qḋ eēt in casu no
stro: vt ptȝ ex ante dictis. Jn seq̄nti etiā disti
ctione inq̄t p̄dictꝰ mgr̄: ꝙ deꝰ nō pōt facere
nisi ea q̇ illū facere ꝯuenit ꝛ rōnabile ē ip̄m
facere. Nō fuisset aūt rōnabile vl' ꝯueniēs de
um facere mr̄em suā sorditatā. imo ꝯueniēs
ꝛ rōnabile fuit totū oppositū ḡ ꝛc̄. Uñ in p̄/
dicto etiā ḋr Aug. in p̱sona chri. Matrē me
am ego feci ꝛ locū habitatiōis mee p̄parauī
quasi dicat: Et iō impossibile fuit eā in ip̄sa
factiōe inq̄nari impossibilitate. s. incōgruen
tie ꝛ incōdecētie. q2 incōdecētia in p̄ncipe di
cit̄ impossibilis: saltē impossibilitate morū:
vt inq̄t Geminianꝰ in c. sup̱ eo. de here. i. vj.
ꝛ ideo argumentū optime valet reducendo
rem ad incōueniens. vt ḋr glo. in. l. j. C. vt q̄
desunt aduo. allegādo. l. offidiꝰ. ff. de leg. iij.
Fuisset aūt incōueniēs ꝙ ṽgo mater dei q̄
fuit bn̄factrix: esset peioris ꝯditiōis q̄ȝ Eua
melefactrix. malꝰ em̄ nō debet esse melioris
cōditionis q̄ȝ bonꝰ: sȝ ecōtra. l. nō solū. ff. de
noxa. Jtē incōdecens ꝛ absonū fuisset ꝙ ip̄a
Eua insipiēs p̱ pctm̄: esset melioris ꝯditiōis
q̄ȝ Maria sapientissima. ꝯ legē: qḋ seruꝰ. ff.
qḋ vi aut clā. vbi ḋr ꝙ stultꝰ nō debȝ eē me/
lioris ꝯditiōis q̄ȝ sapiēs. Jtē nō solū ē incon
ueniēs sȝ iniquū mr̄eȝ egere cuiꝰ filiꝰ abūdet
l. siq̇s a liber. §. si vl' parēs. ff. de libe. agno.
Jtē si ꝯuēit iura trāsgredi ꝛ dispēsatōes idu
cere ꝓpt̄ excellētē alicuiꝰ ṽtutē ꝛ eiꝰ nobilita/
tē. c. de ml'ta. ḋ p̄beñ. l. milites. ꝛ. l. a diuo. ff.
ḋ custo. reo. ꝛ. l. sȝ ꝛ reprobari. §. fi. ff. ḋ execu
tuto. Quāto magis fuit ꝯueniēs i btā ṽgine
fieri dispēsatōeȝ q̇ ad decretū ꝯhēdi ifelicita
tē ꝛ miseriā pcti origial': cū ip̄a oēm creatu/
rā nobilitate ac ṽtute excellat. Oppositū āt
cū sit icōueniēs: vt s̄. patuit: iō deo ip̄ossibile
dici potuit ¶ Scḋa āt ip̄ossibilitas ḋr iniu
sticie. Ut em̄ ait Aug. i li. de spū ꝛ lr̄a. queȝ
refert mgr̄ i. j. di. xlij. Deꝰ nō pōt facere iniu
sta. cū igit̄ iniustū sit bono filio mr̄em suā fa
cere coinq̄nari: vt parere pōt ex dictis in p̄ce
dētibꝫ ꝟmōibꝫ. pfecto ꝙ dei filiꝰ fabricando
btām ṽgineȝ quam ab eterno acceptauit in

Impossibilitate iniusticie.

mrem: ɔtaminari eā faceret impossibile fuisse dici pōt. Et hoc ꝓbaꝛ p.l. filiꝰ q.ff. de cō di. ꝛ demō. vbi dꝛ. Ea q̄ ledūt pietatē: extimationē ꝛ verecūdiā. ꝛ vt generalr dixerim q̄ ꝯ bonos mores sunt: nec facere nos posse credendū est. bn̄ ḡ stāt illa ṽba. Si potuit inq̄nari mr̄ mea cū ipam facere: potui ꝛ ego inq̄nari cū ex ea nascerer. q꞉ ad impossibile seq̄tur q̄dlibet. j. Posterioꝝ. Possumꝰ etiā dicere ꝙ fuit impossibile ꝑsupposita diuia determinatiōe ꝛ p̄destinatiōe: siue bn̄placiti diuini volūtati eā p̄ſuādi ab oī mac'a ¶ Tertia impossibilitas dꝛ ɔtradictōis implicare. Deꝰ eñ dꝛ nō posse facere ea q̄ implicāt ɔdictionē. vt declarat Sco. in. iiij. di. x. q. ij. ꝛ in q̄li. suo. q. ij. Sed si deꝰ fecisset btām ṽginez inq̄nari vl' fabricādo ipam ꝑmisisset eam in pctm̄ labi. in ipo deo fuisset q̄dā impossibil' ɔtradictio ꝛc. Maior pꝫ ꝑ sup allegat. ꝛ ab oībꝫ theologis teneꝛ. Minor ṽo ꝓbaꝛ. Nā licꝫ btā virgo q̄ ad nos ꝛ q̄ ad seipam fuerit mr̄ dei in tpe. tñ q̄ ad deū cui oīa futura ab eterno fuerūt ꝛ sunt p̄ñtia. vt ait Augu. sup Joā. ꝛ Alex. de ales in p̄ma pte sūme. q. xxiij arti. iij. mēbri q̄rti. dici pōt isto respectu ab eterno fuisse mr̄ ipiꝰ dei. ꝛ ido ipe q̄ alijs filijs legē naturalē ꝛ sc̄ptā de dilgēdis parentibꝫ daturꝰ erat: ꝓfecto legē ipam ab eterno erga ipam mrem suā ſuauit. Et ɔseq̄nter sp ꝛ ɔtinue eā dilexit: q̄ in mēte sua diuia semp ꝛ añ secl'a eiꝰ mr̄ fuit: cui oīa p̄terita ꝛ futura equaliter p̄ñtia ɔstat. vt ait glo. sup scdam Petri canonicā c. vl. Et eodē respectu dei filius ab eterno dici potuit ṽginis filꝰ. Naꝫ si vt habeꝛ Apoc. xiij. dꝛ occisus ab origine mūdi. ꝓfecto etiā dici pōt filiꝰ ṽginis ab origine mūdi. Si ḡ ṽgo gl'iosa tali rōne sp fuit dei mr̄. ḡ ab eo semp dilecta ꝛ nūq̄ꝫ odita sed ɔtinuo in eiꝰ grā gratūfaciente firmata. Lex eñ nature etiā si nulla eēt lex grē nō capit iter bonū ꝛ scm̄ filiū ꝛ mrem suā esse vnq̄ꝫ aliq̄s odiū. Sꝫ si ꝑ aliq̄d vl' mīmū instās beata ṽgo subdita fuisset pctō originali: ꝑ illo instanti: vt s̄. patuit: fuisset a filio suo odita ꝛ dānata. ꝛ ɔseq̄nter fuisset in deo ɔtradictio impossibilis. s. ꝙ eternalr ꝛ perpetuo ipam dilexerit sic bonꝰ filiꝰ mrem suā. ꝛ i aliq̄ instanti eam odiosam ꝛ inimicā habuerit Duo eñ ꝑfecte ɔ̄ria nō possunt ɔcurrere in eodē subiecto simplicissimo ꝑ eodē instanti ꝛ respectu eiusdē. ij. Periher. ꝛ no. ꝑ Bal. et glo. in autē. hoc locū. C. si multi. secun. nup. ꝛ .l. si ita scriptū. ff. de leg. j. Ergo necesse fuit hoc respectu beatā ṽginē a deo immaculatam fabricari. ꝛ nunq̄ ꝑ originale vl' aliud pctm̄ ab eiꝰ grā ꝛ amore separi. Jn deo eñ: vt aliq̄ theologi dicūt: aliq̄d dꝛ necessarium q̄d est ɔdecēs ꝛ honestū: sicut incōdecens et inhonestū dꝛ impossibile. vt dictū est s̄. ꝛ cōseq̄nter dici hoc mō pōt: ꝙ impossibile fuit ipam ṽginē a deo factā inq̄nari. Un̄ ɔcludēdū est ꝙ ipa ṽgo bn̄dicta fuit i sua ɔceptiōe deo dedicata ꝛ eiꝰ grā fabricata. Et hoc ꝓbari pōt dicto b. Petri rauenēſ epi sup missus est. s̄mone. j. q̄ ait. Mittiꝛ angelus non vt a Joseph ṽginē auferat. sꝫ vt reddat eā ei cui pignerata est cū fieret in vtero. Dn̄s ḡ suaꝫ recipit spōsam: nō ꝑcipit alienam. Hec ille. Cui eñ dicat ꝙ beata ṽgo deo pignerata est cū fieret in vtero: ꝛ nō dicat postq̄ꝫ facta est in vtero. manifeste declarat ꝙ in ipa ɔceptione fuit deo cōsecrata. Hanc quoq̄ꝫ sniam approbat dn̄s Aug. de schalaphenatis: qui in q̄daꝫ ep'la ad reuerendissimū dn̄m. dn̄m. Joannē Jacobū d̄ schlaphenatis epm parmēsem: sancteq̄ꝫ rhomane eccl'ie cardinaleꝫ sic ait. Presupposito ꝙ in successione cuiuslibet hereditatꝭ legitime potiꝰ attēdaꝛ volūtas interp̄tata testātis q̄ꝫ verba testamēti: si occulte eiꝰ volūtatꝭ rōnabilis causa denudetur. Diciꝛ ꝙ licꝫ ex sensu verboꝝ diuini mādati ꝓhibentis ligni comestionē sc̄ie boni ꝛ mali sub pena mortis nemo videaꝛ fuisse p̄seruatus expsse a culpa quā p̄mꝰ hō ɔtraxit ex p̄uaricatōe diuini mādati. tñ ṽginem ab ipa culpa in mēte dei singulari ꝑuilegio fuisse p̄ſuatā a dn̄o ꝑ grām: rōnabiliꝛ ɔcedendū arbitramur. Cū q꞉ decuit ꝙ diuina maiestas illā p̄seruaret ob eiꝰ vite integerrime p̄ filijs hoīꝫ ṽtutes eximias. ꝛ ꝑ honore materno. vt q̄ decor assumēde hūanitatꝭ sue oī suspicione macule originalis culpe careret. Cū q꞉ dn̄s futura ꝓuidēs ſuata iusticia simulq̄ꝫ munificētia ꝑ cautōe p̄mi parētis a pctō. ꝛ ꝑ honore ac bono reipublice generis humani potuit tacite in mēte sua illā p̄ſuare. licꝫ ex rōnabili cā lex mandati sui videreꝛ absoluta. attēto ꝙ talis p̄ſuatio nemini nocumēto sꝫ multꝭ bn̄ficio esse poterat. Et attento ꝙ si dn̄s dixisset p̄mo parēti. Jn q̄cunq̄ꝫ hora de ligno a me prohibito comederis morte morierꝭ tu cū ꝓle tua: excepta ṽgine q̄ d̄ femore tuo egredieꝛ. Profecto cāꝫ ꝛ excusationē cl'pe p̄stitisse videreꝛ. q꞉ Adā leuiorē trāsgressiōis sue culpā extimare. ꝛ facilē veniā rōnabilr sperare potuisset. Silr sapiētē dn̄m futura ꝓuidētē decuit h̄ singl'are ṽgis ꝑuilegiū i eiꝰ mādato tacite p̄terire vt ɔfunderetꝛ: pateretq̄ꝫ virꝰ callidi ſpētꝭ: q̄ nec dn̄m in corde suo venerabaꝛ. ꝛ genꝰ humanū liuēti oculo clā ꝑseq̄baꝛ. studebatq̄ꝫ ꝑ isidias ꝛ dolū impedire futurā dei hūaniatēꝫ: indignās hoīs naturā i chro. ꝛ i ṽgie sup angelos oēs exaltari debere. cū argumentū future incarnatōis dī ɔcepissꝫ nō mō rōe finis: attēto ꝙ homo vltimꝰ ex oībꝫ a deo factꝰ atq̄ꝫ creatus.

Jmpossibilitate ɔdictōis

Q͛ beata virgo fuit i grā p̄ſuata

A

est. Et attēto φ in creatiōe rex ſp de⁹ ordinē circularē obſuaſſet. ſ3 etiā ex cā nature hoīs cōmūicabilioris q̄3 natura angeli. ⁊ ex cauſa ſilitudis dei: cū de⁹ feciſſet hoiem ad imaginē ⁊ ſilitudinē ſuā. Nouerat enī φ ſilitudo cauſat amorē. ⁊ φ amor ꝓprietatē habet ꝯiungēdi amantē cu3 amato: ⁊ ecōuerſo. Et ꝓpterea q̄ ſerpēs iā pctm̄ ꝓpter ei⁹ libere voluntatī neq̄ciā in mēte ſua ꝯcepat. ex lucifero fact⁹ eſt cec⁹. obtenebratūq3 eſt lumē intelligentie ſue. ⁊ ſic extimauit φ dolo poſſet dn̄i icarnatōem impedire. ſi eo ꝓcurāte Adā p̄uaricaſſ3 a lege diui mādati: q̄ ſibiipī ꝑſua debat ſerpēs nequā ⁊ doloſus φ ex culpa p̄mi parētis oīs ei⁹ ꝓles fieret ꝯtamiata. et φ rōnabilr de⁹ puriſſime nature nūq̄3 ex corrupta carne poſſet nām hoīs aſſumere. S3 q̄ nō nouerat diuieꝫ mētꝫ arcanū. ⁊ vginē i mēte dei fuiſſe p̄ſuatā ab intercominata pena mortis illuſus ꝑmanſit. Sicq3 ſapia dei re cte vicit ſerpētꝫ neq̄tiā: q̄ vbi expedit ſapientū eſt abſcōdere ſciam. ꝓut hr̄ Prouer. x. ca. Hec ille. Ad que facit quod dicit gloſa in §. ⁊ ſiquis. in ꝓemio. ff. ſ. φ expedit doctorē hr̄e aliq̄ i ſecreto vltra ea que dc̄ ſcholarib⁹. Sequit̄ p̄dictus autor. S3 q̄d naturalib⁹ rōnib⁹ ꝑſuadere conamur φ vgo fuerit ab originali culpa in mēte dei p̄ſuata cū de⁹ ipe arcanū mētꝫ ſue reuelauerit poſt ꝯſūmatōꝫ pcti p̄mi parētis? Quia hmōi reuelatio tūc ꝯducebat ad maiorē doli ⁊ neq̄cie ſerpentis ꝯfuſionē. nā ſerpēte maledicto q̄ irremiſſibili culpa doli ⁊ ꝓprie ei⁹ neq̄cie fuerat p̄ncipal' auctor culpabil' trāſgreſſiōis: dn̄s dixit illi. Inimicicias ponā iter te ⁊ mlierē. Ex q̄rū ſenſu vbox denotat̄ acſi dn̄s illi dixiſſet Tu ſerpēs maledict⁹ es: q̄ feciſti h̄. ſ. pctm̄ ⁊ de innocēte fact⁹ es nocēs ⁊ culpabilis. ſed mulier quā Mariā interp̄tamur erit diſſimilis tibi. ſ. bn̄dicta. ⁊ hui⁹ pcti expers ⁊ innocens: abſq3 vlla culpe macl'a. Et ꝓpterea dr̄ diſſil'is ſerpēti. q̄ abſolute inimicie ꝑſuppo nūt abſolutas diſſil'itudies. Et niſi vgo i p̄mo inſtāti ꝯceptōis ſue fuiſſet etiā a deo p̄ſuata ab oī labe originalis culpe: nō potuiſſ3 dici abſolute diſſil'is ſpēti maledicto ⁊ culpabili. ⁊ in eo φ vgo ei aliq̄n macl'a origialis culpe ꝑticipaſſet: nō abſolute inimicicie: ſ3 aliq̄n amicicie fuiſſe dicerent̄ iter ſerpētē ⁊ mulierē. ſ. Mariā. q̄d repugnaret veritati diuini ſmonis. Ex q̄ ne p̄ſupponat̄ aliquod vnq̄3 fuiſſe veſtigiū ſil'itudis ⁊ amorꝫ inē ſerpentē ⁊ mlierē Mariā: nec̄e eſt dicere φ etiā in p̄mo inſtanti ꝯceptōis ſue fuerit ipā vgo a pena originalis culpe p̄ſuata ſingulari p̄uilegio. Nec obſtat illox auctas q̄ dicūt φ oēs peccauerūt in Adā. q̄ excuſabil' eſſe pōt aut habēdo reſpectū ad mādatū dei abſolutum. nō autē ad arcanū diuine mētis. Aut ſi talis ſermo interp̄ret̄. ſic vic3 φ oēs q̄ peccauerūt: i Adā peccauert̄. acſi denotet̄ φ offenſio p̄mi parentis fuerit fons ⁊ originalis cauſa culpe oīm hoīm q̄ peccauert̄. Et q̄ excepta vgine oēs aut actual'r peccauerūt: aut ſi vixiſſent actual'r peccauiſſe p̄ſupponunt̄: iuxta illō. j. Jo. j. c. Si dixerim⁹ q̄ pctm̄ nō habem⁹: ipi nos ſeducim⁹ ⁊ vitas i nob̄ nō ē. Jō excepta vgie ceteri oēs culpe originalis pcti obnoxij eſſe dicūt̄. Accedit ad h̄ auctas ſacre ſcp̄ture canētis. iiij. Can̄. c. Tota pulcra es amica mea ⁊ macl'a nō ē i te. Et hec ē gl'ia ꝑp'li chr̄iani. q̄ ceterax nationū matrone oēs ſorde offenſiōis i deū ⁊ hoies denig̃te fuiſſe dicūt̄. Sola aūt pulcra vgo matrona nr̄a electa fuit a dn̄o: q̄ non modo expers fuit offenſiōis: ſ3 tāto virtꝫ ⁊ inocētie decorē ornata floruit corā3 deo ⁊ hoib⁹. φ vture altiſſimi obūbrata meruit ꝯcipe mr̄ ⁊ virgo filiū dei mūdi ſaluatorē. Hec ille. Jō q̄dam v̄ſificator alloq̄ns btām vginē inquit.

Falluntꝫ nimium qui te contagia diri
Declinare hoſtis virgo nequiſſe volūt
Urētes potuit pueris q̄ extinguere flāmas
Cōceptū potuit purificare tuū
Si decuit luctus ſine labe effingere matrē
Matrē leticie plus decorare decet
Si debent nati ꝓprios coluiſſe parentes
Debuit ⁊ ventrē ſic coluiſſe deus
Immunē ſponſam voluit ſi crimine leni
Sic illi voluit maius abeſſe nefas
Deſine turba fremēs p̄conia vginis alme
Turbare: ⁊ vb ipia pone modū. Hec ille

¶ Quidā ēt ali⁹ v̄ſificator vulgarꝫ idignat⁹ ꝯ eos q̄ malicioſe ꝑſequūt̄ inocētiā btē vginis ſub ſpecie zeli fidei exclamat dicens.

Que rabies ⁊ furor fidei cēt. Si tā ſtultoſe ꝯtra primam veritatem cōcederetꝫ virgineꝫ immaculatam in originali culpa conceptaꝫ. Sed hoc non zelo fidei aut amore diuino procedit: Sed ex quadam obſtinatione. Si bene ꝯſiderare volumus quam normā aut doctrinam ⁊ quale exemplum comprehendere poſſumus. Si bene et diligēter aduertimus ſpeculum veſtrum eſt maculatum: ⁊ illi ad quos ſpectat confirmatio et defenſio fidei infimum nobis tribuunt exemplum ⁊ a deo appoſtotant. Si mihi fata tempus et vitam dederint videbo vindictam in vos fieri per virginem immaculatam. Hec ille.

¶ Dn̄s aūt p̄ſbyter Joānes de biſſis i ſuo pulcro epigraminate de annunciatione beate vgis alloq̄ns ipa3 puriſſimā dei mr̄e3 ait

Tu q̄3 ſic: q̄3uis nōnull' lingua canina
Conciperis nullo crimine virgo decēs
Quis putat etbereū tāto cū numine regē

Prob facin⁹: masculis se voluisse tegi?
Eua tulit crimen mūdo: tu sancta fugasti
Inq₃ tuo nll'o ē corpe mēda latēs (trātes
Suscitat hos sathanas furibūda mente la
Qui tua diminuūt numina clara. Uale.
¶ Hanc aūt opinionē aliqs non auderet in
partib⁹ vltramōtanis sic neqter impugnare
q₂ a ppl'is nō supportaret: imo oēs religiosi
eā cōiter pdicāt. Uñ dixit mihi vn⁹ frat no-
ster aleman⁹: noīe frat Nicolaus vicētij de
Basilea. q̄ ipe iterfuit i Basilea pdicatiōi
vni⁹ excellētis pdicatoris ò ꝯgregatiōe illoꝝ q̄
in ptib⁹ nr̄is ipugnāt imaculatā ꝯceptiōem
mr̄is dei: q̄ i p̄ntia pl⁹ q̄₃ duoꝝ miliū clerico
rū atq₃ sex miliū seculariū affirmauit btām
ỽginē Mariā sine originali pctō fuisse ꝯce
ptā: addēs q̄ illi errāt q̄ eā putāt origiali vi
cio fuisse macl'atā. ¶ S₃ qð mirabili⁹ ē: eti
am iudei dicūt q̄ mr̄ messie d₃ esse sine pctō
origiali. Uñ i crema lōbardie qdā iude⁹ dis

Iudei defenderūt ꝯceptiōe₃ ỽginis

putauit cū q̄busdā frib⁹ impugnantib⁹ ꝯce-
ptionē btē ỽgis ꝛ eos ꝯfudit: pbauitq₃ q̄ si
veꝝ est q̄ chr̄s fuerit verus messias, mr̄ ei⁹
fuit macl'ata ab omi pctō actuali ꝛ origiali
Hāc q̄₃ opiniōe₃ vt facto imp̄meret i mētib⁹
oīm fideliū Sixt⁹ sūm⁹ pōtifex Rhome in
eccl'ia scti Petri pulcerrimā edificari fec ca
pellā sub titulo ꝯceptiōis imacl'ate virginis
Marie. Cū g̃ ipe pontifex eēt hō doctissim⁹
apparet nō esse verā sniam illoꝝ q̄ dicunt q̄
opinionē de imacl'ata ꝯceptōe ỽgis solū te-
nēt aliq̄ ignorātes ꝛ idiote nesciētes lr̄as ꝛc.
Ueꝝ q₂ pdicti dicūt siue extimant q̄ ipi soli
habeant maiorē sciam q̄₃ oēs alij chr̄iani: vi
deāt ne si ex ptinacia impugnēt inocētiā ỽgi
nalē: eoꝝ scia sit illa de q̄ inq̄t apl's .j. Coꝝ.
viij. Scia inflat, trāssumptiue i c. nisi cū p-
dē. §. ne p defectu. ò renū. De q̄ etiā dr Hie
re. lj. Stult⁹ fact⁹ ē oīs hō a scia sua. Nō g̃
ampli⁹ dicūt. Oīs scia est i nob. Ne i ill' ỽifi
cet illa Pauli snia ad Rho. j. ꝛ. xlix. di. c. hic
eteni. Dicētes se esse sapiētes stulti facti sūt
Isti solū corticē scie: nō medullā apphēdūt:
ꝯ legem scire leges. ff. de leg. Quia ỽo sciam
ỽitatis magis de fonte q̄₃ de riuul' optet q̄-
rere. c. ieiuniū. lxxvij. di. Iō pdicti si volūt ha
bere verā scientiā: debēt recurrere ad deu₃ a
q̄ est oīs sapia. Eccl. j. q̄ ē caput ꝛ autor oīm
sciaꝝ: a q̄ oīs rō supne ꝛ etne scie emanauit.
c. legim⁹. §. s₃ ecōtra. ỽ. ònitq₃. xxxvij. di. Ipe
aūt dn̄s Jesus de⁹ et hō: in q̄ sunt omēs the
sauri diuie sapiētie. ad Col'. ij. ostēdet eis q̄
sua mr̄ purissima cōcepta fuit sine originali
pctō ¶ Pro hac ỽa opione defendēda mlti
serui dei ignē itrarēt. Nā h̄ anno dn̄ qdā in
hac vrbe Mediolani ipugnarēt eā mlti ex
frib⁹ mee curie subiectis: me instant rogaue-
rūt q̄ p defendēda btē ỽgis innocētia eos i
ignē cū pdictis ꝯceptōis aduersarijs intra-
re pmitterē. Ego ỽo: licȝ pfatis seruis dei nō
obstaret phibitio canonica taliū experimento
rū. de qua tractat in c. ꝯsuluisti. ij. q. iiij. ꝛ p
Tho. ij. ij. q. xcv. arti. viij. Quia qui spū dei
agunt non sunt sub lege. vt ait apl's ad Ga-
la. v. tn̄ sciens q̄ beata ỽgo Maria suā in-
nocentiā ꝛ puritatē aliter defensaret cū ad-
uersarioꝝ suoꝝ ꝯfusione. Ite₃ credēs q̄ ipi
impugnatores imaculate ꝯceptiōis nō ac-
ceptarent talē ppositionē de intrādo in ignē
p sua impugnatōe affirmāda. ꝛ q̄ si itrarēt
subito cōburerent: imo q̄ forte ignis nō ex-
pectaret eos intrātes s₃ pueniret: noluit ad-
quiescere pdictis fratrib⁹ meis. Sed ꝯsola-
tus sum eos dicēs: q̄ btissima ỽgo nolebat
suā magnificare ꝯceptionē talib⁹ experimētis
¶ Ad hanc etiā opinionē firmiter tenenda₃
me inducit q̄ nunq̄₃ inueni aliquē iuriscon
sultū modernū qui ipam nō affirmet esse ve
rissimā. Uñ cū essem q̄dā die cu₃ peritissimo
in vtroq₃ iure dn̄o Laurētio de busti q̄nda₃
pre meo q̄ fuit de collegio doctoꝝ Medio-
lani annis. xlij. interrogaui eū q̄d teneret de
ꝯceptōe btē ỽginis. Et ipe mihi rn̄dit q̄ in-
dubitāter credebat ꝛ credēdū erat ipam sine
pctō originali fuisse ꝯceptā. ¶ Mgr̄ q̄₃ Ja
cob⁹ de voragine ordinis pdicatoꝝ hāc ean
dē sniam approbat in ser. vj. de annūciatiōe
q̄si in pncipio. vbi de btā ỽgine inq̄t. Prio
habuit pulcritudinē cum dr. Aue. i. sine ve
peti. Fuit em̄ tāpulcra q̄ fuit sine macula.
Cañ. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ macu
la nō est in te. Ipa em̄ fuit pulcra q₂ sine pec
cato originali. Tota pulcra: q₂ sine peccato
mortali. ꝛ sine macula: q₂ sine pctō veniali.
Hec ille ad lr̄am. Et sctūs Hiero. quē alle-
gat Alex. ò ales sup ps. lxxj. ait. Uell⁹ cū sit
de corpe nescit corpis passiōes. ꝛ silr be. ỽgo
imunis fuit ab oī imūdicia. Hāc q̄₃ opinio
nē de imacl'ata ỽginis ꝯceptiōe tenuit sctūs
Joānnes Chrys. in quadā sua epl'a qua₃ de
greco in latinū dn̄s Trapesunti⁹ bononiēs
traduxit. Ipa ỽo imacl'ata ỽgo oñdit hanc
opinionē esse ỽissimā dū ait illud Psal. xxx.
In te dn̄e speraui nō ꝯfundar in eternū: i iu
sticia tua libera me. Et potuerūt esse ỽba di
cta a pphēta in psona ipius ỽgis i hūc mun
dū introeūtis. Sequit ibidē. Esto mihi in
deū protectorē ꝛ in domū refugij vt saluū me
facias. Qm̄ fortitudo mea ꝛ refugiū meu₃
es tu. ꝛ ppē nomē tuū deduces me ꝛ enutri-
es me. Educes me de laq̄o que₃ abscōderūt
mihi: qm̄ tu es protector meus. In man⁹ tu-
as tuas cōmendo spm̄ meum: redemisti me
dn̄e de⁹ ỽitatis. Odisti obsuātes vāitates su
puacue. i. eos q̄ vanas sequūt expositiōes scri
ptaꝝ sine fructu: imo cū suo ꝛ alioꝝ dāno ac

vituperio. Sequit̄ ibidem. Ego aūt in dn̄o
sperauí: exultabo et letabor in miscðia tua.
Qm̄ respexisti hūilitatē meā: saluasti de ne-
cessitatib9 aīam meā. Nec ɔclusisti me ī ma
nib9 inimici. statuisti ī loco spacioso pedes
meos. Miserere mei dn̄e qm̄ tribulor. s. ab
illis q̄ vituꝑant me: dicētes me fuisse in ma
nib9 diaboli ɔclusam ꝛ ab eo possessam.
D ¶ Cōtra istos aūt exclamat ip̄a ṽgo bn̄di-
cta dicēs illō ps̄. xxxiiij. Judica dn̄e nocētes
me: expugna impugnātes me. Appꝑhēde ar-
ma ꝛ scutū. ꝛ exurge in adiutoriū mihi. Ef-
funde frameā tuā: ꝛ ɔclude aduersus eos q̄
ꝑsequunt̄ me. dic aīe mee sal9 tua ego sum.
Cōfundant̄ ꝛ reuereant̄ q̄rentes aīam meā
Auertant̄ retrorsum ꝛ ɔfundant̄: cogitātes
mihi mala. Fiāt tanq̄ȝ puluis añ faciē vēti
ꝛ angelus dn̄i coartās eos. Fiant vie eoꝝ te
nebre: ꝛ angel9 dn̄i ꝑsequēs eos. Qm̄ gratis
abscōderūt mihi interitū laquei sui: suꝑua-
cui exprobrauerūt aīam meā. Ueniat illi la
queus quē ignorat: ꝛ captio quaȝ abscōdit
appꝑhendat eum. Et laque9 cadat in idip̄um
Aīa aūt mea exultabit ī dn̄o: ꝛ delectabit̄
suꝑ salutari suo. Hec illa. Que etiaȝ dicere
potest illud qd̄ in eodē ps̄. habet̄. s. Surgē-
tes testes iniq̄: q̄ ignorabā interrogabāt me
Retribuebāt mihi mala ꝓ bonis: sterilitatē
aīe mee. Et aduersum me letati sunt ꝛ ɔue-
nerūt: tētauerūt me: subsannauerūt me sub
sannatiōe: frenduerūt suꝑ me dentib9 suis.
Dn̄e qn̄ respicies? restitue aīam meā a mali
gnitate eoꝝ a leonib9 vnicā meā. Non suꝑ-
gaudeāt mihi q̄ aduersant̄ mihi inimici mei
iniuste: q̄ oderūt me gratis et annuūt ocul'.
Qm̄ mihi q̄dē pacifice loq̄bant̄: ꝛ in iracun
dia terre loq̄ntes dolos cogitabāt. Hoc au-
tē dixi: q2 isti aduersarij immacl'ate ṽginis
conant̄ brachio terrenoꝝ ꝑncipū īpedire ve
nerationē īnocētie mr̄is dei sub colore ꝛ spe
cie pietat̄ ꝛ honoꝝ chr̄i. Seq̄t̄ btā ṽgo ibi-
dē. Uidisti dn̄e ne sileas: dn̄e ne discedas a
me. Exurge ꝛ intēde iudicio meo de9 me9 et
dn̄s me9 ī cām meā. Judica me ꝑm iusticiā
meā dn̄e de9 meus. ꝛ nō suꝑgaudeant mihi.
Erubescāt ꝛ reuereant̄ sil': q̄ ḡtulant̄ malis
meis. Induant̄ ɔfusiōe ꝛ reuerētia q̄ mali-
gna loquunt̄ suꝑ me. Exultēt ꝛ letent̄ q̄ vo-
Mgr̄ io lūt iusticiā meā ꝛc̄. ¶ Hanc q̄ȝ opinionē de
annes de integerrima ṽginis ɔceptōe subtilit̄ demon
corduba strat. ꝛ ꝓbat mgr̄ Joānes euāgelista de cor-
duba ordīs minoꝝ de obſuātia theologus
doctissimus. Ex cuius tractatu q̄nq̄ȝ extra-
xi rōnes. Sed licȝ ip̄e singulas argumento
rū suoꝝ partes ꝓber: tamē ego ne hūc ꝑmo-
E nē nimis in longū ꝓtrabā: soluȝ cōpendiose
aliq̄d de eis referā. ¶ Prima aūt ratio su-
mit̄ ex infallibili p̄destinatiōe diuīe incarna

tionis. Pro cuius fundamēto p̄dictus do- Rōe īfal
ctor p̄suꝑponit hanc ṽitatē: vicȝ q̄ licȝ ꝑm9 libil' p̄de
humane nature parens Adā nō peccassȝ: tn̄ stinatōis
hūanā carnē ex sua gl'iosa matre dei filius
assumpsisset. Hoc aūt esse veꝝ ego clarissi-
me ꝓbabo in. v. ꝑte hui9 opis: ꝑmone. iiij. ꝑ-
te. j. sequēdo doctrinā Alexā. de Ales in. iij.
ꝑte sūme. in tractatu de incarnatiōe chr̄i. Et
Sco. in. iij. di. vij. q. iij. dubio ꝑmo. et Pe-
tri de aquila ibidē. ꝛ Richar. in. iij. di. j. art.
ij. q. iiij. ꝛ scti Bonauēture ꝛ Frā. de may. et
Alexandri lombardi in eadē di. qui dicunt
q̄ etiāsi Adā nō peccasset: chr̄s incarnatus
fuisset: lȝ nō moriturus nec aliq̄d passurus
Hoc aūt p̄suꝑpositū p̄dictus doctor ꝓ ꝑma
ɔclusione posuit in quadā publica disputa-
tione. in q̄ post nōnullas ɔclusiones ꝓposi-
tas: quodlibet ad omnē questionē in facul-
tate theologica et in Metaphysica obtulit
Taliter ṽo dictā ɔclusionē formauit dicēs.
Inter alias creaturas q̄s de9 omnipotēs de
nihilo ɔdere dignat9 est. q̄ȝuis eas vnica vo
litiōe ꝓduxerit: chr̄i tn̄ redēptoꝛ nr̄i huma-
nitate ꝑmo ꝛ ante oīa in esse volito ꝓduxit.
Quare haud dubiū ē: q̄ si ꝑm9 hūane natu
re parēs Adam in originali iusticia ꝑstitis-
set: nihilomin9 ṽbū caro factū esset. In p̄di-
cto aūt tractatu sic in sentētia inq̄t. Uolun-
tas diuina ꝑus pro aliquo signo ꝓduxit ab
eterno in esse volito hūanitatē chr̄i: tāq̄ȝ de-
terminatā deo infallibilit̄ vniri in vtero sa-
cratissimo gl'iose virginis: q̄ȝ voluerit ꝑmit
tere Adā peccare. Et sil'r eadē diuīa volūtas
ꝓduxit ī esse volito hūanitatē ṽgīs gl'iose tā
q̄ȝ dei filiū ɔcepture ꝓ aliq̄ signo ante ꝑmis-
sionē lapsus ꝑmi parētis nostri. q2 caro chr̄i
caro ṽginis ē. Ergo nullo mō pctm̄ ip̄m īfe
cit purissimā ṽginē. cuius esse ꝛ gr̄a mater-
nitatis dei p̄cessit ꝑmissionē ip̄ius peccati.
¶ Scd̄a rō sumit̄ ex correspōsione ꝛ cōmē- F
suratiōe britudinis ad gr̄am gratūfacientē Decē cor
sic arguēdo ꝑm p̄dictū doctorē. Qm̄e sūme rn̄dentie
beatificādū ꝑ meritū christi ex ineffabili pre gratie ad
destinatiōe diuina: est prius summe gratifi gl'iam
candū gratia gratūfaciēte ꝑ ideȝ meritū iu-
xta exigētiā summe p̄destinate beatitudīs:
vt est cōmunis sententia theologoꝝ. Sȝ be
ata virgo Maria fuit summe beatificāda
ex ineffabili p̄destinatione diuina ꝑ meritū
christi. quod patȝ: quia exaltata est suꝑ cho-
ros angeloꝝ ꝛc̄. Item q2 ip̄a sola tenet sup̄
mū gradū latitudīs beatificandoꝝ ex me-
rito chr̄i. Ergo prius fuit summe gratificā-
da ꝑ gratiā gratūfacientē iuxta exigentiam
sue p̄destinate beatitudinis. Sȝ si fuit ī ori
ginali pctō ɔcepta: nec habuit sūmā gr̄aȝ nc
sūmā gl'iam. ḡ ꝛc̄. Q aūt nō habuissȝ sūmā
gratiam patet. q2 nihil qd̄ ꝓ aliq̄ instāti fuit

in dei odio: ira z indignatōe: est illi vnq̃ sũme gratũ. q2 q̃cũq3 post data gratitudie: sp manet ira: odiũ z indignatio illi9 instātis in ɔspectu diuio. Q virgo nō habuisset sũmā gl'iam pbat. qm̃ si nō habuit tantā grām. g̃ ne tantā gl'iā. potissime cũ tali innocētie correspōdeat singularis gl'ia z ornat9. Relinquitur g̃ q̃ gl'iosa vgo fuit a pctō originali pseruata postq̃ fuit ad summā gl'iam ex merito passiōis chr̄i ineffabiliter pelecta. Hec ille.

Rōne p portiōis corporis mystici ¶ Qui tertiā rōnē deducit ex debita dispositiōe z ꝓportiōe corpis mystici dicens. Certũ est apō sciētificos theologos q̃ chr̄s etiā q̃ntũ ad naturā humanā est caput eccl'ie triumphant' z militātis. z hoc maxime: q2 sicut in naturali corpe caput in cetera mēbra naturalit' ifluit. sic chr̄s oib9 vtriusq3 ecclesie mēbris spũaliter influit: illis oībus grām z gl'iam ꝓmerēdo. Ex hac aũt catholica theologoꝝ snīa arguo sic. In corpe naturali debite disposito z ꝓportionato aliqđ mēbrũ est capiti ꝓpinqui9: ad qđ pmo z imediate naturalis influx9 ab ipo capite descendit: z p mediũ cuius cetera mēbra hmōi influētiā recipiũt. Ergo a silī ꝓportionabiliter in corpore mystico erit aliqđ mēbrũ chr̄o capiti ꝓpinquius: cũ pmo z imediate chr̄s Jesus spũalit' influat grām z gl'iam. p cui9 mediũ cetera ecclesie membra hmōi influentiā recipiũt. Ut em̃ ait Cōmētator auerrois in ꝓemio physicoꝝ. Sicut est in naturalib9: ita suo mō i spũalib9. Hoc aũt mēbrũ chr̄o capiti ꝓpinquius in gratia z gl'ia nō est aliud nisi vgo maria: in quā pmo z imediate toti9 grē q̃ est in chr̄o (vt ait Hiero.) se infudit plenitudo. Ea etiā mediatrice reliqua eccl'ie membra chr̄i grām recipiunt. q2 de plenitudine ei9 (sicut ait Bern.) capiũt vniuersi. nec vlla etiā grā de celo ad nos descēdit: nisi veniat p man9 marie. Sed si virgo Maria est ɔcepta in pctō originali: nullũ mēbrũ est in corpe mystico ecclesie sic capiti primũ z imediatũ. q̃obrem maneret monstruosum ex defectu tal' membri. Qđ p3. q2 cũ chr̄s q̃ est caput: sit naturalit' sine pctō origīali ɔcept9: ita q̃ nō solũ illud nō ɔtrit: sed nec ɔhere potuit. Si oīs alia hũana creatura eēt ɔcepta in pctō originali: cũ inter nō ɔtrahere: nec posse ɔhere: z posse ɔhere z de facto ɔhere intermediet posse cōtrahere z de facto nō ɔtrahere: hoc membro deficiente nullũ membꝝ esset chr̄o capiti ꝓximũ z imediatũ qđ pmo susciperet hāc influentiā imunitat' a pctō origiali. z ita corpus mysticũ si tali ꝓpinq̃ mēbro careret eēt monstruosum: acsi naturali corpi collũ deficeret Cōcludit' g̃ q̃ vt corpus mysticũ eēt debite dispositũ z ꝓportionatũ: btā vgo que super oēm creaturā est a chr̄o i grā z gl'ia sublimata: fuit illđ mediũ qđ potuit i originali pctō ɔcipi: z tñ nō fuit ɔceptũ. Et rāto forti9 hoc ipm ɔcludit' si ad mēoriā reuocet' q̃ pdictũ caput eccl'ie chr̄s pncipalit' grāz mũdicie de directo originali pctō oppositā ipi corpi mystico iflurit. qm̃ pncipalit' ꝓpter pctm̃ origiale remediũ passus est. Ergo vgo gl'iosa hanc influētiā recepit: q̃ vr collũ corpis mystici. z ɔnter ñ fuit ɔcepta i pctō origiali.

Ratō eō scti Thome. ¶ Quarta rō sumit' ex rōib9 q̃s adducit sctūs Tho. in. iij. pte sũme. q. xxvij. art. iiij. in corpe q̃stionis. Ad ꝓbandũ q̃ beata vgo fuit a veniali peccato pseruata vt eēt pparata z disposita maternitati dei. Tres aũt adducit rationes. Prima est: q2 sicut bonor parentũ redundat in ꝓlem: ita p oppositum ignominia matris ad filiũ redũdasset. Scđa: q2 singulare affinitatē habuit ad chr̄m qui ex ea carnem assumpsit. Nō est aũt ɔuētio christi ad belial. Tertia: q2 singulari mō dei fili9 q̃ est dei sapīa in ipa habitauit. nō solũ in anima s3 etiā in vtero. In maliuolā aũt aīaz nō introibit sapīa. nec habitabit in corpe subdito peccatis. vt ait Salomon Sap. j. g̃ rc. Ex his ei rōnib9 ɔcludit' stricti9 q̃ vgo Maria fuit ab originali pctō pšuata ¶ Et pmo ꝓpt' pmā. q2 maior ignominia redundaret a vgine in ꝓlem suā ꝓpter pctm̃ originale q̃3 ꝓpter pctm̃ veniale rōne maioris infectiōis: turpitudinis z grauedinis: vt pat3 ex pcedentib9 Ex scđa aũt rōne sic arguit'. Nulla est ɔuentio chr̄i ad belial: Sed si peccatum veniale fuisset in vgine ꝓpter singl'arē affinitatē quā chr̄s ad ipam habet extq̃ ex ea carnē assũpsit esset fm Tho. ɔuētio chr̄i ad belial. g̃ a fortiori nō debuit originale pctm̃ ɔhere. q2 maior secuta fuisset ɔuētio chr̄i ad belial. Ite3 q2 p ipm pctm̃ originale fuisset p illo instāti diabolo incorpata: vt ꝓbatũ est in pcedentibus smonib9: p veniale aũt nunq3. Item q2 originale est pctm̃ nature: quā naturā deus assumpsit ex vgine. veniale autē est peccatũ psone quā de9 nō assumpsit. Ex tertia etiam ratiōe pariter ɔcludit' btām virginē ab originali pctō fuisse pseruatā: sic arguēdo. In maliuolā aniam nō intrabit sapīa: nec habitabit in corpe subdito pctīs. Sed p peccatũ originale anīa vginis fuisset maliuola. h̄ est in dei maliuolētia z indignatiōe. z corp9 eius maius subditũ peccatis q̃3 p veniale. ergo ꝓpter singularē inhabitatiōem filij dei in aīa z in corpe ipius virginis: debuit oīno a pctō originali pseruari: poti9 q̃3 a veniali Ex his igit' rōnib9 aut sctūs Thomas nihil ɔcludit. aut nos longe verius cōcludimus gl'iosam virginē ab originali peccato fuisse pseruatā. Hec ille.

Quinta ratio ¶ Qui etiā quintā rationem sumit ex ꝓbatōe quā facit btūs Tho

mas in.iij.pte summe.q.xxvij.ar.j.pbando q ⁊go Maria fuit scrificata i vtero mater/no: vbi sic dicit. De scrificatoe ⁊gis: q.s.fuerit in vtero mris sanctificata nihil in sacra scptura tradit.tn sicut Augustin9 arguit q fuerit assumpta in celis. sic ⁊ nos possumus arguere in pposito. Et sic arguens dicit. Rationabilit credit q illa que genuit vnigenitū a patre: plenū gre et ⁊itatis: maiora puilegia gre accepit p oib9 alijs. Inuenim9 aūt hoc scificatiois puilegiū in materno vtero qbusdam alijs fuisse ɔcessum: vt Hieremie cui dictū est Hiere.j. Anteq exires de vulua scrificaui te. Et Joāni baptiste: d q dictū est Luc.j. Spūscto replebit adhuc ex vtero mris sue. Ergo rationabiliter credit q beata virgo sanctificata fuit anteq ex vtero nasceret. Ex hac itaq pbatoe sic arguit. Rationabilit credit q illa que genuit vnigenitū a pre plenū gre ⁊ ⁊itatis: maior puilegia gratie accepit p omib9 alijs. Sed qbusdā alijs priuilegiū sanctificatiois in materno vtero cōtra peccatū originale legimus fuisse concessum. Ergo illa que genuit vnigenitū dei patris: ɔtra originale peccatū maius priuilegiū debuit accipe. Sed priuilegio sanctificationis in materno vtero ɔtra origiale peccatū nullū est maius q puilegiū pseruatiois Ergo rōnabiliter credit q fuerit ab ipo originali peccato pseruata. ❡ Nec valet fuga dicentiū: q ⁊ginis scificatio fuit magis accelerata q sanctificatio alioꝝ. q ⁊m eos fuit sanctificata p minimā morulā possibilem post ɔceptōem. alij autē tardius. Uel q virgo Maria i sua scificatiōe vberiorē grām p omnib9 alijs accepit. Om sp maneret idez puilegiū: ita q puilegiū ⁊gis ɔ origiale peccatū nō fuisset alterius rōnis. Sed rndēdo pticulariter. Primo ad illud de acceleratione dico: q si pter ɔceptū et partuz filij dei argumētat rationabilit q fuerit sanctificata in materno vtero immediate post conceptionem qcitius fuit possibile. A fortiori si aliter opinātes intellexissent ɔgruitatē ⁊ modū quo nos asserimus gliosam virginē per pseruatōem fuisse redemptā. hocipm equidem nobiscū adduxissent: ⁊ginis innocentiam pariter sublimātes. Nec adduxissent p inconueniēti dicente: q si esset sine pctō ɔcepta fuiss; chro eqlis. vl q nō indiguisset redēptiōe ⁊ filia.q alti9 speculātib9 ridiculosa ⁊ valde grossa videnr. Silr si duo essent incarcerati p aliq enormi crimine. parua esset subleuatio infamie vnius p eo q ipe aliquo paruo tpe an aliū de carcere esset liberatus. Cōtra illud ⁊o de vberiori gra in scrificatōe recepta: rndet sic arguēdo. Si decuit virginē a pctō originali mūdari p maiorē sanctificatiōis mundiciā omnes alij mundati fuerint. et hoc ppt maternā dignitatē filij dei. g decuit pter candē ratiōem tanta eā mūdicia ⁊ immunitate peccati tollere quanta fuit possibile sub chro Jesu. Quia etiā qntūcūq mundicia ⁊ maxima puritate data in dei genitrice: ɔdignitati ɔceptōis ⁊ maternitatis filij di adeqte mime potuit correspōdere ❡ Nec valet fuga dicētiū q p hāc opinionē derogat legi nature a sacra scptura comprobate. ex eo q fuit p ɔcubitū cōcepta. ⁊ iō debuit in originali ɔcipi. Quia rndet q mai9 est derogare pori legi nature que ab ipsa natura naturalit est intenta et a deo instituta de multiplicāda ple p viri ⁊ femie cōmixtionem. cui tn fuit derogatū qn btā ⁊go suum ɔcepit filiū: quē nō d viro s; d spūscto ɔcepit q derogare i ɔceptiōe eiusdē ⁊gis scde legi est lex pcti q a natura nō est naturalr intēta. Illū g q derogauit pme legi nature innocentis in ɔceptōe filij sui: ppt maiorē eiusdez vnigeniti sui honorē ⁊ mundiciā ampliorē: decuit etiā derogare scdē legi nature peccatrici pter ipius filij ⁊ spōse sue remouendā vituperatiōem: puritatisq materne ɔseruationē: atq vtriusq cōmendationē

Soluti/ones de scrificati one ⁊gis

❡ Pars.III. huius sermonis: que dicitur demonstrationis.

Multis alijs miraculis ⁊ maximis signis oipotēs de9 genitricis sue innocētiā declarauit. de qb9 aliq inferi9 annotabim9. Licz em ⁊itatis fides ⁊boꝝ adminicul nō indigeat.l.j.C.si mi.ab here.se absti. tn q magis mouēt facta q ⁊ba. vt notat in.l.de quib9.ff.d legi.⁊ i.l. ea que.ff.d ɔtrahē.emp. Et res magis declarat et cognoscit occulta expientia q doctrina.§.fi.insti.de gradi.⁊.l.ptor.§.emācipat9 ff.d col.bono. Aliq alia miracla a deo facta subnectā. Quapropter si deuoti immaculate ɔceptōis decipiunt: non nisi a deo decipiuntur: cū sub titulo ɔceptōis mris ei9 talia fiāt ⁊ facta sunt pdigia q a solo deo fieri potuerūt. Quia ⁊o de9 nullū potest decipe: ido nullus in veneratiōe ɔceptiōis btē ⁊gis pōt errare. ❡ Unū āt miraculū i ciuitate Mediolani anno pterito accidit. Naz cū pdicator qdam ɔ immaculatā ⁊gis ɔceptōem pdicasset. ⁊ post pdicatōem poni fecisset tabulam qndā in loco in quo pdicauerat. in q tabula scripte erant auctoritates quedā ɔ virginis ɔceptiōem. Casu interfuit vnus cōceptiōis beate virginis deuotus: qui timēs tali pdicatōe ac tabelle ad murū affixione mltos a deuotiōe immaculate conceptiōis matris dei posse auerti: cogitansq qualit huic

Miracu/lū.j.

inconuenienti valeret obuiare. Tandē ꝓpo/suit in aīo suo describi atq₃ depingi facere sup portā dom⁹ sue nō nullos doctores cum dict̄ꝭ suis btē ꝟgis imaculatā cōceptionem cōmēdantibꝫ. Simil' cū miracl'o ꝯ illū ꝑdi/catorē facto. q̄: vt legit̄: postq̄₃ ꝯ btē virginis conceptionē₃ ꝑdicauit: de pulpito descēdēs: statim adueniēte lupo terribili suffocat⁹ est. Hoc autē₃ ꝓposituī cum ꝑ aliqð tp̄s implere distulisset: egritudīe maxīa infirmatus est. Cū ꝟo nullis medicoꝝ remedijs sanitatem recupare se posse conspiceret: excogitare ce/pit q̄ forte btā ꝟgo ꝓpt̄ ꝓpositi sui dilationē₃ indignata: hāc sibi īfirmitatē euenire fecisse. Vn̄ ꝓtin⁹ illi deuouit q̄ si ipm̄ ꝺ ꝑdicta in/firmitate liberaret: ipsas auctes describi at/q₃ doctores q̄ illas edidere depingi cū₃ ꝑdi/cto lupi miraculo faceret. Quo emisso atq₃ cōpleto voto: ab ipsa infirmitate sine medi/cinaꝝ remedijs liberat⁹ est. Qð miraculum ipse mihi ore ꝓprio enarrauit. Cuius etiā rei testimoniū₃ mihi ꝑhibuit aromatari⁹ q̄ illi añ emissū votū in ꝑdicta īfirmitate medici/nas exhibuit. ¶ Aliud q̄₃ īdiciū sue innocē/tie btā virgo a q̄ttuordecim annis infra de/mōstrauit. Nā cū₃ reuerendū p̄rem fratrem Bernardinū ꝺ carmīs ordīs nr̄i sūm⁹ pōti/fex Sixt⁹ q̄rt⁹ ad hispaniaꝝ regē ꝑ q̄busdā rebꝫ valde ipoꝛtātibꝫ atq₃ chr̄ianitat̄ꝭ bonū cōcernētibꝫ destinasset. ipeq₃ ab ipso rege q̄c q̄d ꝑdict⁹ sūm⁹ pōtifex petebat obtinuisset: ab hispanijs rhomā ꝑgere volens: cū Ml'i esset vni ex ei⁹ socijs ad terra₃ sctām supioꝛū obedientia ꝓfecturo q̄ lr̄as reḡꝭ ꝑdicti sum/mo pōtifici directas in custodia hēbat: ꝑdi/ctus frater Bernardin⁹ imposuit vt oēs lit teras alteri suo socio assigñret. Ille vero cum multas lr̄as ab Hispaniaꝝ ptibꝫ dilatas in vno pāniculo ligatas hr̄et: eas fidel'r alteri socio ei⁹ ꝯsigñuit. oblit⁹ q̄ lr̄as a q̄bꝫ totū ne/gocij pōdus dependebat: in q̄busdā coꝛpali/bus reposuerat. vñ eas hierosolymā perre/ctur⁹ asportauit. Cū igit̄ p̄r frat̄ Bernardi/nus Rhomā ꝓfect⁹ esset: credēs q̄ illas lit/teras soci⁹ ei⁹ hr̄et ⁊ ad sūmi pōtific̄ꝭ p̄ntia₃ accedere deberet: volēs ꝑdictas lr̄as ꝑpare vt eas sūmo pōtifici posset p̄ntare. Reuolu tis oībꝫ lr̄is q̄s ei⁹ soci⁹ hēbat: inuenit illas deesse sine q̄bꝫ corā summo pōtifice ei⁹ indi/gnatione₃ timēs nō audebat apparere: ꝓpter quod multum incepit affligi: nesciēs q̄d de ip̄ꝭ lr̄is factū esset. Ego vero q̄ sil' cū illo rho mā ꝑrerā ꝑ cōfirmatiōe nostri officij con/ceptionis ꝟgis gl'iose impetrāda: deuoui ei/dem p̄ijssime ꝟgini q̄ si gratā nob hr̄e face/ret a ꝑdicto sūmo pōtifice audientiā: lr̄asq₃ ꝑdictas repiri: tres ad gl'iam imaculate cō/ceptionis sue sermones cōponerem. q̄ emisso voto: statim summ⁹ pōtifex nos vocari p̄ce/pit atq₃ alacri vultu ⁊ valde iocunda facie: gratissimā nob audiētiā dedit. ipm̄q₃ patrē₃ fratrē Bernardinū ne de amissiōe lr̄aꝝ affli geret̄ hoꝛtat⁹ est dicens q̄ ita credebat ꝟbis suis sic̄ lr̄is ipsis credidisset. Sed qð mira/bili⁹ est: ꝓcurāte ipsa bn̄dicta ꝟgine: soci⁹ ꝑ/dicti patr̄ꝭ fratr̄ꝭ Bernardini qui abstulerat ipsas lr̄as anteq̄₃ in poꝛtu Venetiaꝝ naue₃ nauigatur⁹ ascēderet: reuoluēs ꝑdicta coꝛ/poralia: ipsas q₃ lr̄as repiens: eas statim p̄re/dicto p̄r̄i fratri Bernardino Rhomā trans/misit: q̄ eas ad cōfirmationē sue fidelissime legatōis ꝑfato sūmo pōtifici p̄ntauit. ¶ In terra etiā modoetie tp̄e pest̄ꝭ q̄dā bn̄s vlcus moꝛbosum: btā₃ ꝟginē rogauit vt ad gl'ia₃ sue sctissime ꝯceptiōis eū liberaret. q̄ in sero emissa inuocatiōe mane seq̄nti se liberū rep/perit. ¶ In ciuitate quoq₃ Laude dn̄ q̄da₃ ml'ier mr̄ vni⁹ fr̄is nr̄i g̃uissima infirmitate laboraret: fil'i mō imaculate ꝯceptioni beate ꝟginis se deuouēs liberata est. Ecōtra ꝟo ꝯ innocentiā suā ꝑseq̄ntes ipsa ꝟgo benedicta multipl'r indignationē suā demonstrauit. ¶ Nā q̄dam terra Italie dn̄ q̄dā religiosus ꝯtra ꝯceptionē beate ꝟginis ꝑdicaret: dixit. Rogo ꝟginē Mariā vt de ꝟitate a me ꝑdi cata aliquā faciat demōstrationē. statimq₃ hoc dicto: vna p̄te fūdi pulpiti sup q̄ erat ca dente: ip̄e deoꝛsū₃ coꝛruēs: vsq₃ ad cingulū pānis suis oībꝫ desup remanētibꝫ cū esset sine femoꝛalibꝫ ⁊ antiphona toti populo lu/dibriū fuit. Sicq₃ btā ꝟgo aduersariū suū₃ ꝯfudit. ¶ In ciuitate q₃ Mantue tp̄e illu/stris Marchionis dn̄i Ludouici aui p̄ntis dn̄i marchionis: q̄dam religiosus ꝯfessoꝛ ꝑ dicti marchionis rogauit ip̄m vt festū ꝯce/ptionis btē ꝟgis de libro festoꝝ q̄ obſuant̄ in illa ciuitate faceret deleri. Cui ille respon dit se h̄ facere nolle: q₃ h̄ festū₃ erat a suis ꝑ/decessoꝛibꝫ institutū. Tunc ille ꝯfessoꝛ roga/uit eū vt ip̄m ꝑmitteret dictū festū cancella re. q̄ extedio ꝑmittēte: ille ꝯfessoꝛ cancellato ꝯceptionis festo ad suū reuersus monasteri um moꝛtu⁹ est sine lingua. Meruit eñ illa₃ linguā amittere q̄ btē ꝟginis ꝯceptionē p̄re sumpsit impugn̄re. ꝑ que eñ q̄s delin̄q̄t: p'ea ⁊ puniri dꝫ: Sap. xj. ⁊ Exo. xxj. ⁊ notat̄ in. l. ex facto. §. Julian⁹. ff. de vul. ⁊ pu. l. heres. ff. ꝺ his q̄bꝫ vt indignis. ⁊ in. l. fi. C. ꝺ accu. ⁊ in. l. si cui. ff. eodē. ⁊ ꝑ glo. i. l. si fugitiui. C. ꝺ ser. fu. ¶ In ciuitate etiam Ml'i q̄dā notari⁹ ⁊ ciuis mediolanēs̄ dn̄s Petrus Antoni⁹ de Bernardis q̄ erat ꝯtri⁹ opīoni de imaculata ꝯceptione btē ꝟgis talit̄ q̄ hēbat exosū₃ offi ciū ꝯceptionis ꝑ rhomanā eccl'ia₃ approba/tū: nec volebat audire ꝑdicatiōes ꝺ ꝯceptōe eiusdē ꝟgis: ac rep̄hendebat eos q̄ tenebant

Scdm

Tertiū

Quartū.

R

Irrisoꝛi/um satis

Miracu lū ꝯtra ī/pugn̄tes imacula/tā ꝯcepti onem.

hanc opinionē: vl' ieiunabāt vigiliā ꝯceptionis. ac festū ei⁹ celebrabāt ac obseruabant. ꝛ in hac opinione sua ꝯ̄ ꝯceptionē pseuerauit ānis. xiiij. ꝛ plus. vnū cū q̄dā ei⁹ fili⁹ q̄ postea fact⁹ est religiosus ordinis heremitaꝝ sācti Augustini de obſuantia: existēs adhuc secularẜ scpsisset sup vnū suū librū eplaꝝ sancti Hieronymi q̄ndā salutationē btē ꝟgis pdicatā Mli a pře frē Antonio de Uercellis ordinis Minoꝝ: in q̄ bn̄dicta ꝟgo Maria sine culpa originał pctī fuisse laudaẜ. Jpe dn̄s Petr⁹ p̄dictus cācellauit p̄dicta ꝟba. ꝛ scripsit ibidē auctē ꝯriā sancti Tho. de Aqno ꝛ vnā auctem scti Ambrosij q̄ videẜ ꝯtra ꝯceptionē btē ꝟgis: atq; rep̄hēdit filiū suū qꝛ p̄dictā salutationē scpsisset. Perseuerāte autē eo in hac sua ptinacia: accidit sibi in estate pxime p̄terita talis visio noctis tpe. Nā videbaẜ ei ꝙ esset in eccl'ia scti Angeli fratꝝ minoꝝ de obſuantia apud Mediolanū ꝙ q; staret ꝓpe vas in q̄ est aq̄ bn̄dicta iuxta portā maiorē eccl'ie. in quo loco cū oraret appa ruit btā ꝟgo Maria in ipsa eccl'ia q̄ veniebat a manu dextra capelle sācti Bernardini site in ipsa eccl'ia: ꝛ ibat ꝟsus eū. ꝛ ipse notarius genib; flexis ꝓstrat⁹ in terrā adorauit btām ꝟginē etiā inclinādo caput cū ei appropinq̄sset: putans ꝙ eū deberet respicere. Sz ipa ostendēs faciem turbatā reuoluit caput suū: ꝛ noluit ipsum respicere statimq; dispa ruit. Un̄ ꝛ ipe ad se reuersus in magno dolore remāsit: ꝛ tot⁹ desolatus. ꝛ in ipsa nocte ampli⁹ nō potuit dormire: cogitando ꝛ recogitando cām q̄re btā ꝟgo ei apparuerat cuz facie sic turbata: ꝛ noluerat eum respicere. Maxime aūt mirabaẜ: qꝛ alia vice cuz ipse adhuc essz etatis tredecim vel q̄ttuordecim annoꝝ: ꝛ ieiunasset septē annis ꝯtinuis diez ipius dn̄e in pane ꝛ aqua semel in omi hebdomada: nūq̄ frangēs ieiuniū ex infirmitate vel alia cā: sibi apparuerat ipa ꝟgo bn̄dicta. ꝛ cū ipse illi magnā fecisset reuerētiā: ipa q̄z iocunda ꝛ hilari facie eum respiciēs: ꝟsus eū fecit inclinationē capitẜ sui. Cum igiẜ dictus notari⁹ ex p̄dicta scđa visione sic ꝯria p̄me: esset valde afflict⁹: accidit ꝙ in aduentu p̄terito cū p̄dicaret Mli reuerēdus paẜ frater Bernardin⁹ feltrin⁹ ordinis Minoꝝ ꝛ multa diceret in laudē ꝯceptionis btē ꝟgis: ꝛ exprobaret illā ptinaciter impugnātes: ipse notari⁹ interfuit p̄dicatōi. Un̄ inspiratus a deo cepit timere ꝙ p̄dicta visio terribił ei a btā ꝟgine fuisset demōstrata: qꝛ suā cōceptionē impugnabat. Un̄ deuote eā rogauit ꝙ si verū erat ꝙ ipsa esset ꝯcepta sine originali pctō: in visione aliquā ei faceret hēc cōsolationē: ꝛ ipse renūciaret opinioni ꝯrie et cancellaret illā postillā autoritatẜ scti Thome ꝛc. ꝛ reaptaret in libro p̄dicto eplaꝝ scti Hieronymi illā salutationē cācellatā. Qua facta inuocatione: in breui habuit de nocte hanc visionē. Uidebaẜ eīn sibi ꝙ esset in platea scti Ambrosij q̄ est iuxta eccl'iaz scti Frācisci: in q̄ eccl'ia est capella imaculate ꝯceptionis btē ꝟginis Marie. Et ecce in aere paꝝ distante a terra apparuit dulcẜ Jesus filius bn̄dict⁹ ꝟgis gl'iose: magna comitiua sociatus. eratq; relucētior sole: atq; i manib; suis hēbat magnā copiā floꝝ cādidissimoꝝ et redolentiū atq; mirabilẜ fragrātiū. mlt'eq; gētes adesse videbanẜ: ab eo petētes vt de p̄dictẜ florib; tāfragrātib; ꝛ odoriferẜ eis porrigeret. Un̄ ꝛ ipe notari⁹ ei dixit. O dulcissime Jesu chr̄e placeat vob et mihi porrigere de dictẜ florib;. ꝛ ipe benignissim⁹ Jesus appropinq̄ns ei ꝛ extēdens brachiū suū porrexit illi de dictẜ florib; manu sua q̄si ꝓpe faciem suā extendēs. Quo actu ipse notari⁹ ad se reuersus: grās imensas egit dn̄o nr̄o iesu chr̄o. ꝛ tot⁹ remāsit ꝯsolatus. statimq; facto mane cācellauit dictas auctes scptas ꝯ̄ gl'iose ꝟginis ꝯceptionē. ꝛ renouauit p̄dictā salutationē in p̄dicto libro. quā etiā ab eodē die vsq; nūc in sero dixit ante dormitionē: ꝛ q̄tidie dicere ꝓposuit. ꝛ in scptẜ redegit p̄dictas visiones ꝛ manu ꝓpria scripsit ꝛ subscripsit in testimoniū ꝟitatis. ꝛ opinioni quaz prius habuerat ꝯtra ꝯceptionē imaculatā inteme rate ꝟgis totalẜ renūciauit. cui⁹ lr̄as i M. cccc xcij. ac die p̄mo februarij ꝓpria ei⁹ manu factas apud me habeo autenticas: q̄s ipsemet mihi detulit. ꝛ iurauit ita esse veritatez.

¶ Aliud q̄z indiciū sue innocētie demōstratiuū btā ꝟgo ostendit. Nam cū Uigleuani anno p̄nti deberet fieri disputatio de ꝯceptione btē ꝟgis: vn⁹ bacculauri⁹ ordis cuiusdā q̄ ibidē cōuenerat ꝛ tenuerat vsq; ad illō tēpus opinionē ꝯriā imaculate ꝯceptōi: meritis ipsi⁹ btē ꝟgis illūinat⁹ a deo: coraz frib; nr̄is renūciauit opinioni sue: ꝓmisitq; se de cetero crediturꝝ ipam benedictā ꝟginez sine pctō originali fuisse ꝯceptā. Hoc aūt ꝯfiteri nolūẜ q̄dā in opinione sua indurati. Un̄ cuz in q̄dā ciuitate Jtalie ordinis coꝝ institutoꝛ: vt cōiter ab eis teneẜ: sit sepult⁹. quadaz die i illo monasterio frib; ex more ante tūbā sepulture q̄ndā antiphonā canētib; q̄ icipit. Magne paẜ ꝛc. Audita est vox de tūba dicens. Neq; ego pr̄: neq; vos filij. Que ꝟba lz a q̄busdā interp̄tata sint ꝙ hoc ideo diceret ille sctūs: qꝛ frēs q̄ hitabāt in illo ꝯuentu nō obseruabāt ordinata p ipm institutorē. Alij ꝟo dicūt ꝙ in illa tūba nō est corp⁹ ipi⁹ scti: sed vnius religiosi alteri⁹ ordinis. ꝛ ideo vox illi⁹ dixit. Neq; ego paẜ ꝛ reliq. tn̄ alij ꝛ forte melius opinanẜ ꝙ hoc ideo dixit ille san-

ctus.qꝛ cū ipse fuerit deuotissim⁹ ꝯceptiõis
mr̄is dei:ipsi eam impugn̄re nitebant̄.ꝛ ideo
bñ dixit.neq3 ego pr̄.s.vr̄ sū.neq3 vos filij.s.
mei estis.q.d.sicut iudeis dixit chr̄s Jo.viij.
Si filij Abrae estis:opa Abrae facite.Sic ꝛ
vos:si filij mei esse vultis: deuotionē meā er-
ga imaculatā ꝟginē Mariā tenete.vt nō si-
tis de illis de qbꝫ scrūs Amb.in q̄dam ho-
meł.inq̄t: Radix scā etsi rami iutiles ꝛc̄.vt
etiā nō sitis de illis q̄s scrūs Joānes baptista
L Lu.iij. appellat genimīa viparū: q̄ materna
viscera crudel'r rodūt.¶ Jn cādiana etiā in
sula vt mihi retulit vn⁹ frat̄ nr̄ q̄ tūc ibi ade
rat:cū vn⁹ deuot⁹ frat̄ minoꝛ de imaculata
ꝟginis ꝯceptione p̄dicasset:q̄dā visitatoꝛ al-
terius ordinis post prandiū fecit p̄dicatiōis
signū pulsari. Et ꝯgregato ꝓplo cepit p̄dica
re ꝯtra bt̄e ꝟginis ꝯceptionē. qd̄ indigne fe-
rens illustrissim⁹ dux cādie:deuotissim⁹ bt̄e
ꝟginis:q̄ s̄moni p̄ns erat: p̄cepit illi visitato
ri vt statim de pulpito descenderet et sileret
sub pena indignatiōis excellētissime dñatio
nis Venetiaꝝ. Jlle igit̄ coactus descendere
valde indignat⁹:misit q̄sdā ꝯclusiones fra-
tri illi nr̄o p̄dicatori:iactans se eas velle cō-
tra eū disputare. Quas ille frat̄ aspiciēs:in-
uenit in tribꝫ locis falsas in grāmatica.vn̄
illi rn̄dit ꝙ ꝑus iret ad scolaꝫ pueroꝝ: ꝛ po-
stea posset ire ad disputationē theologoꝝ.et
ꝙ ꝑus curaret caput ꝑsciani qd̄ ip̄e fregerat
q̄3 p̄sumeret ipugn̄re argumēta Scoti Btā
tn̄ ꝟgo temeritatē suā ꝯfundere etiā alit̄ vo-
luit. Nā infra paucos dies post ip̄m excessū
dict⁹ visitatoꝛ suis fratribꝫ om̄ibꝫ in seditio
nem ꝯtra eū ꝯuersis:necesse habuit effugere
latent̄ de monasterio suo timēs incarcerari
vel forte etiā pei⁹ tractari ab eis. vn̄ ad mo-
nasteriū nostrū supplex venit rogās frēs no-
stros vt eū occultatū tenere dignarent̄ in mo
nasterio:donec nauigiū secuꝝ trāsfretādi in
uenirēt. Cui⁹ ꝓpteruiā nō attendētes p̄dicti
frēs.s3 bonū p malo s̄m apl'i ꝯsiliū ad Rho.
xij.reddētes: eū i monasterio suo charitatie
quoad voluit tenuerūt. ¶ Jn Firmana etiā
ciuitate dū q̄dā p̄dicatoꝛ ꝯ bt̄e ꝟgis ꝯceptio
nem p̄dicare cepisset:subito sanguis cū ma-
gno impetu de ore ei⁹ effluere cepit:ita ꝙ nū
q̄3 inceptū s̄monē ꝓsequi potuit. Sed forte
aliq̄s ꝯtra me indignabit̄:qꝛ talia ad imacu
late ꝟginis defensionē miracl'a facta ꝯscp̄si.
Cui ego rn̄deo ꝙ dū btā virgo illa fecit:toti
mūdo laudabil'r intimāda mōstrauit. Ego
tn̄ in hoc ope nemīnē special'r noiaui. Unde
siq̄s mihi irasci voluerit ꝛ recalcitrare: veri-
ficabit̄ de eo illud qd̄ inq̄t btūs Hierony.ad
Nepotianū dicens. Neminē specialit̄ s̄mo
M meus pulsauit.general'r ꝯ vicijs disputatio
est. Qui igit̄ mihi irasci voluerit prius ipse
de se ꝙ talis sit ꝯfitebit̄. Hec ille. Talis nā-
q3 mumuratoꝛ ostendit se esse de ill' aduer-
sarijs bt̄e ꝟginis de quoꝝ obstinatione hic
tractat̄. Jnq̄t em̄ moral' Cato in suis docu-
mentis. Conscius ipse sibi ꝯ se putat om̄ia di
ci. Talis q̄3 faciet sic̄ equ⁹ q̄ h3 clauū fixū in
carne:qui subito vt tangit̄ in illo recalcitrat
Ego tn̄ eoꝝ murmurationē3 ꝑuipēdo. Nā si
oēs ipugnatores btissime ꝟgis ꝯ me verbis
ac factis isurgerēt: ꝯfiderē in illo q̄ defensori-
bus sue matris inq̄t illd̄.ij. Paral'.xx. Nolite
timere nec paueatis hanc mł'titudinē Nō em̄
est vr̄a pugna sed dei. Et ꝓpterea ip̄oꝝ detra
ctionē atq3 susurrationē nō timeo: nec curo
de eoꝝ scriptis me inpugnātibꝫ.qꝛ nec cura-
bat saluatoꝛ noster de murmurationibꝫ aut
scandal' phariseoꝝ. Et ideo aliq̄ p̄dicatores
fallunt̄ q̄ dimittūt p̄dicare de ꝯceptione bt̄e
ꝟginis.marie in die sue solennitatis: timētes
aliq̄s p̄dicte ꝯceptionis aduersarios aduer
sum se concitari. Bonus nāq3 ac fidelis ser-
uus nō deb3 a laudibꝫ dn̄i ac dn̄e sue desiste
re:l3 aliq̄s videat de p̄dictis laudibꝫ indigna
tionē h̄re. Jd̄ vt intellexi:cū sup̄scp̄t⁹ pat̄ fr̄
Bernardin⁹ feltrin⁹ p̄fato respectu nō sole-
ret p̄dicare de cōceptione ꝟginis benedicte.
Quadā vigilia ꝯceptionis interrogauit eū3
venerandus pat̄ frat̄ Sixt⁹ de Mł'o ordis
nr̄i de q̄ vellet in crastino p̄dicare. Cui ille re
spōdit:ꝙ p̄dicare nolebat de cōceptiōe:rōne
p̄dicta:sed aliq̄ alia ad bt̄e ꝟginis gl'iam in-
tēdebat dicere. Predict⁹ aūt pr̄ eū hortat⁹ ē
vt de imaculate ꝟginis ꝯceptione p̄dicaret
ꝛ matrē dei q̄ntum digne poterat laudaret:
nec a laude dn̄e nr̄e ꝓpter taliū murmurātiū
indignationē desisteret. De talibꝫ em̄ qui ex
maliuolētia vł' obstinatiōe scandalizant̄ dici
pōt illud qd̄ de phariseis q̄ de ꝟbis chr̄i scan
dalizabāt̄: dixit ip̄e dn̄s discipul' suis Mat
xv.s. Sinite illos:ceci sunt ꝛ duces cecoꝝ.
Quapropt̄ p̄fatus pat̄ frater Bernardinus
isti⁹ scti viri q̄ in vita ꝛ in morte miracul' cla
ruit ꝑsuasione ꝯfortat⁹: postea semꝑ de ipsa
ꝯceptione p̄dicauit: credens hanc esse beatis
sime ꝟginis volūtatē:que ad h̄ insinuādum
sue ꝯceptionis deuotis multas gr̄as elargit̄.
Nam tp̄e Blanchoꝝ cum Mediolani ess3
maxia pestis: fecerūt mediolanēses votū bt̄e
ꝟgini:ꝙ si eos liberaret:festum sue imacula
te ꝯceptionis celebrarēt. Quo emisso voto a
dicta peste liberati sunt. Jntellexi etiā ꝙ pri
mus dux Mł'i tāpreclaꝝ ꝯsecut⁹ est domi-
niū: qꝛ ad exhortationē mg̃ri Petri de can-
dia:q̄ postea fuit sūm⁹ pontifex: deuotionē3
p̄cipuā sꝑ habuit ꝯceptioni beate ꝟginis ma
tris dei: quā deuote sepius ꝑ sctissimā suā3
conceptionē inuocabat. Credo etiā p̄dictū3
Sixtū q̄rtū ad sūmi apl'at⁹ apicē ꝓuectum N

q3 q̃tidie ad vespas 7 matutinas de imacl'a
ta v̄gis ꝯceptione cõmemoratione faciebat
quã deuotione etiã in põtificatu sp̄ vt intel-
lexi obſuauit. Nouiſſime v̄o aliđ inocentie
ſue ſtupẽdũ indiciũ gl'ioſa v̄go Maria de-
De rege hiſpanie. mõſtrauit. Nã cũ ſereniſſim⁹ rex hiſpaniarũ
p mltos annos elaboraſſet ꝑ captione iclyte
7 inexpugnabil' vrbis Granate: tãdẽ ad puriſ-
ſime v̄gis adiutoriũ ꝯfugiẽs deuote vouit
cũ ſereniſſima cõſorte ſua regina: ꝙ ſi eis de
p̄dicta vrbe victoriã p̄ſtaret: ṗmũ ciuitatis
illi⁹ tẽplũ ad honorẽ ſue imacl'ate ꝯceptiõis
dedicari facerẽt atq3 ꝯſecrari. quo facto vo-
to gl'ioſam de ipſa ciuitate victoriã v̄go illis
intemerata cõceſſit. Vñ in p̄fata vrbe ſolen-
nit' intrãtes cũ mag̃ epoꝝ nũero. ſuoꝝq3 ꝓce
rũ atq3 militũ potẽti exercitu: votũ p̄dictu3
ꝓtin⁹ cõpleuerũt. Animent' g̃ oẽs chriani ṗn
cipes ad colendã imaculatã m̃ris dei ꝯcepti
onẽ: atq3 ipſi⁹ feſtiuitatẽ iubeãt in om̃i potẽ
tie ſue dñio ſolẽnit' celebrari. Siqs em̃ ali-
quã a p̄dicta v̄gie gr̃am deſiderat obtinere:
illã ad ꝯceptiõis ſue reuerẽtiã ſtudeat flagi-
D tare. ¶ Hoc nãq3 nouiſſimo mũdi tpe di-
gnabit' bñdicta v̄go vniuerſo orbi puritate3
atq3 inocẽtiã ſuã demõſtrare: rebelles ſuos
ꝓſternẽs: 7 ſue ꝯceptiõis deuotos exaltans
magnifice. Sic fecit Alexãdro nequã mag̃
theologo: cui rebelli 7 ꝯtrario imacl'ate ꝯce
ptiõis ipſa bñdicta v̄go indignationẽ ſuã de
monſtrauit. Sil'r mõ quo etiã demõſtrauit
De Alexandro đ Ales. Alexãdro đ Ales. vñ etiã ipm ꝯuertit. Qua
propter p̄dict⁹ doctor cõpoſuit pulcerrimu3
ſermonẽ de ꝯceptione m̃ris dei: accipiẽdo ꝓ
themate illđ Cañ. iiij. Tota pulcra es 7c. in
q̃ ſic dr. Feſtũ ꝯceptiõis btẽ Marie ꝯſecra-
re v̄ginis honorat' ꝓpter reuelatione3 q̃ facta
fuit abbati Helſino vt talẽ diẽ q̃ ſignant' fu
it ſibi exp̄ſſa celebrari faceret ad honorẽ vir-
ginis m̃ris dei ſub int'minatõe mort̃ ſibi in
fligende. Cũ g̃ reuelatio facta illi ſctõ abbati
nõ debeat diſcredi: ſicut nec reuelatõesanti
qs p̃ribꝫ facte: pie credendũ eſt ꝙ iuxta dictã
reuelationẽ p̄fata ſolẽnitas debeat celebrari
Ad qđ ſtimulamur q3 natiuitas btẽ v̄ginis
celebrat' ꝓpter reuelationẽ cuidã ſolitario fa-
ctã: q̃re g̃ ꝯceptio nõ debeat celebrari iuxta
reuelationẽ illi ſctõ abbati factã? Ego igitur
doceo 7 aſſero 7 credo illos eſſe cõmendan-
dos q̃ pie 7 deuote feſtũ ꝯceptiõis celebran-
dũ dixerũt. Et h̄ p̄cipue. Nã cum mgr̃ theo-
logie exñs in ſcbol' publice ꝯtrũ docerẽ 7 iſto
die ſic in alijs diebꝫ officiũ doctoris in ſcho
lis exercere vellem: teſte ſole iuſticie: arripuit
me tãrepentin⁹ morbꝫ ꝙ eodẽ die 7 ãnis ſin-
gulis me excecauit: ita ꝙ tali die ꝯceptionis
officiũ magiſterij exercere nũq3 valui. Vnđ
auditores conſocij mei extimãtes iſtũ mor-
bum euenire mihi: q3 impugnabã feſtũ ꝯce
ptionis: me corripuerũt. 7 ſanũ ꝯſiliũ habui
ab eiſdẽ vt de illo feſto crederẽ ꝯtrũ: ac illud
feſtũ celebrandu3 annuatim fore ſentirẽ. Et
hoc doceo faciẽdũ. 7 h̄ aſſero. Hec ille. Ego
autẽ dicere poſſu3 cũ btõ Aug. in ſer. đ aſſũ-
ptione v̄gis. in q̃ poſtq3 rõnibꝫ pijs 7 catho-
licis ꝓbauit corp⁹ btẽ v̄ginis nõ fuiſſe corru
ptũ nec a v̄mibꝫ corroſu3: ſed ſil' cũ aĩa re-
ſuſcitatũ 7 gl'ificatũ: ait Tibi ago gr̃as chr̃e
q3 de ſctã v̄gine m̃re tua niſi qđ pium eſt ac
dignũ viſu3 eſt ſentire nõ potui. ¶ Ut ei dt
Petr⁹ aureoli vbi ſ̃. eadẽ dici pñt in pñti q̃
ſtione. imo oĩa argumẽta q̃ fecit Aug. ad ꝓ- Non decuit corpus v̄ginis incinerari.
bandũ ꝙ incõueniẽs fuiſſet btẽ v̄gis corp⁹
in putredinẽ v̄ti. mlto mag̃ ꝯcludũt incon-
uenientiſſimũ fuiſſe ei⁹ aĩam pcĩ ſtercoribꝫ
ſordidari 7 putrefieri. Int' alia aũt fũdamẽ-
ta põt adduci illđ qđ idẽ Aug⁹ vbi ſ̃. inquit
dũ ait. De Maria credendũ nõ videt' nec ex
timabile illđ cui⁹ extimationẽ ꝓcul pellit iex-
timabile mun⁹ qđ accepit. Sup q̃bꝫ v̄bis ar
guit Petr⁹ aureoli vbi ſ̃. di. S3 certũ eſt ꝙ
maternitas dei cauſalitas oĩs gr̃e: ṗncipatio
diuĩe pacis: charitat̃: 7 amicicie: repellit ex-
timationẽ oĩs pcĩ. Inextimabile em̃ eſt ṗnci-
piũ amicicie eſſe filiã odij. ṗncipiũ charitat̃
7 pac̃ eſſe filiã ire. matrẽ dei eſſe ſuam pcĩ.
Ergo h̄ oĩno eẽ nõ đbuit ſm v̄ba Aug. Hec
ille. Nõ em̃ ꝯgruũ fuit deo redẽptionẽ hũa
ni generis malo inchoare ṗncipio q̃ tã bono De bono initio.
debebat ꝑagi exitu. Ad qđ facit c. ṗncipat⁹. i
j. q. j. 7 qđ notat glo. i aut'. vt iu. ſine q̃q̃ ſuff.
§. cogitatio. coll'. ij. p textũ ibi. Facit etia3 ad
p̄dicta ꝙ initiũ eſt ſpectãdũ. l. iij. §. ſcio. ff. đ
mino. l. ſi ꝓcuratorẽ. in ṗn. ff. mã. 7 l. ſi id qđ
§. ſi fili⁹. ff. ꝓ ſocio. 7 l. põponi⁹. la. ſi. ff. de ne
go. geſt. Multũ em̃ valet bonũ initiũ 7 bo-
na fides in ṗncipio. l. q̃d g̃. in ṗn. ff. de his q̃
no. infa. l. j. 7 ij. C. de lõgi tẽ. ꝓſcp. 7. §. ſiqs a
nõ dño. inſti. de reꝝ diui. 7. c. fi. de p̄ſcrip. Ex
q̃bꝫ om̃ibꝫ pt3 ꝙ incõueniẽs fuiſſ3 matrẽ dei
hr̃e malũ initiũ. ¶ In p̄dicto etiã loco p̄di-
P ctus doctor arguit ſic. Si (vt ait Hiero. ad
Euſtochiũ) oĩs honor impenſus m̃ri redun-
dat in filiũ. g̃ ſil'r dicendũ eſt de vitupio. Q3
ad quẽ ſpectat cõmodũ: ſpectat 7 incõmodũ
l. ſm naturã. ff. de reg. iu. 7 l. ſi. nõ fuerint. §.
ita coiri. ff. ꝓ ſocio. Cum igit' turpitudo ori-
ginalis pcĩ ſũme repugnet filio: non videt'
bñ honorare chr̃m in m̃re q̃ dt in ea origina-
le pctm̃ fuiſſe. Hec ille. ¶ Et marie cũ ipſa
dĩ m̃r vt ſ̃. patuit fuerit fabricata a filio ſuo
q̃ fabricat mũdiſſima 7 puriſſima. Sicut g̃
ignis nunq3 fuit ſine calore. nec aq̃ aliq̃n fu-
it ſine humore: ita 7 btã dei genitrix nũq3 fuit
ſine innocentia 7 puritate: ſuiq3 filij gratia 7
amore. Matrẽ igit' dei infamari 7 vitupari

nemo debet supportare. nam etiā fideles ac boni canes ꝯ auferētes bona dn̄oꝝ suoꝝ solent latrare. rabidi v̄o canes etiam dn̄m ac dn̄am suā q̄rūt mordere. Cū ḡ ſm iura licitū sit defendere vasallū ꝛ ſuū.l.sed si vn⁹.§. suus me⁹.ff.de iniur. Itē famulū ꝯductū.l.ij.ff.de vsu ꝛ habi. Itē filio spurio defēdere patrē suū.ſm Bal.in.l. cū acutissimi.C.de fideicō.imo itā licitū est defēdere inimicū si ei vis inferaꝛ.ſm Bal.in.l.vt vim.ff.ꝺ iust.ꝛ iu. Itē aīal ꝓpriū.iuxta notata i.l.j.§.vim ff.de vi ꝛ vi ar.imo etiā inr̄ anialia bruta licita ē defensio.l.j.§.cū arieteſ.ff.si q̄.pau.fe.di. Erubescere ꝓfecto dn̄t btē v̄gis ipugnatores ꝙ sint spurijs ꝛ aīalibꝫ brutiſ deteriores: cū non solū eā nō defendāt:sed vituperare conenꝛ ꝙ si eā defēdere nolūt:saltē ori suo silētiū iponāt:vt ea q̄ legūt ꝛ nō recte itelligunt: alijs ꝯ matrē dei exponere nō p̄sumāt. Ipsi em̄ scēpta tm̄ discurrūt:coꝝ aūt ꝯcēta ꝓpt rigiditatē stomachi nō bn̄ digerūt:vt ꝺ qbusdā filijs inqt Lyn⁹ in.l.ipiuz.ff.de iurisd.om.iu. ¶ Ego v̄o vt p̄ntē ſmonē ꝯcludā ꝛ detractiū machinatōibꝫ obuiare queā:q̄ laudātes btē v̄gis ꝯceptionē appellāt somniatoreſ vel sōnia recitātes:ac depuātes scripturas diuinas:seu falsificātes scrōꝝ dcā:vel coꝝ auctoritatibꝫ abutētes vl' mēdacia fingentes: Dico ꝙ ipsi alijs iponunt qđ forte ipi facere ꝯsueuerūt. Sic q̄dā scholarī strabo erat tpe q̄ ego lega'i studio opa₃ dabā i ciuitate Papiēsi:q̄ cū videbat aliquē sibi ꝯtumelias dicere volētē:timēs ne ei iproparet ꝙ eēt strabo.statiqꝫ ei dicebat Tu es vn⁹ strabo:q̄₃uis ille rectos ꝛ pulcros hr̄et ocl'os. De talibꝫ āt v̄ificaꝛ illđ q̄d ponit Salomon Eccs.x.di. Stult⁹ in via sua ambulās: cū ipe sit isipiens:oēs stultos existiat. Et Seneca in li.de moribꝫ dr̄. Hoc hꝫ oīs affect⁹ vt in q̄ ipe isanit ceteros putet isanire Et Aug.sup p̄s.cxviij ser.xij.ait. Hō mal⁹ suspicaꝛ in alio qđ sētit in seipo. Sciāt ḡ omes ꝙ ea q̄ in h̄ ope scp̄si: aut ipe ex origialibꝫ libriſ extraxi:aut ab alijs autoribꝫ sic allegata trāscp̄si. Miracl'a v̄o hic posita aut ipe ocl'is ꝓprijs vidi: aut a fidedignis narrata vl' descripta recitaui. q̄ q̄dē v̄a miracl'a nō potuerūt ꝑ diabolicā artē fieri.vt patuit s.ser.vij.pte.ij. vnde apparet malignitas impugnātiū inocētiā genitricī ꝺi q̄ dicūt p̄dicta miracl'a ꝛ ꝓdigia fecisse diabolū. O insipiētia maxia. Quis em̄ sapiens credere poterit ꝙ diabol⁹ miracl'a faceret ad v̄gis gl'iam quā sp̄ habuit in capitalē inimicā: Nō em̄ p̄sumēdū est quē debere extolli ac laudari a capitali inimico:imo poti⁹ deprimi ꝛ vituparī. Et ꝓpterea leges reprobāt testimoniū similiū.l.testiū.ff. de testi. Tales obstinati i vitupatiōe v̄gis:nec auctībꝫ:nec rōnibꝫ:nec q̄buscūq̄ miracul' credūt. Vn̄ licꝫ de bonis chr̄ianis credētibꝫ miracul' faciꝫ ꝓ ꝯceptiōe imaculate v̄ginis v̄ificenꝛ illa v̄ba p̄s. qbꝫ inq̄t deo. Testionia tua credibilia facta sr̄ nimis. ꝺ ipis tn̄ nō v̄ificaꝛ. Sꝫ h̄ p̄dixerat idē p̄s.q̄ etiā ait deo. Nū[illegible]d cognosceꝛ in tenebriſ mirabilia tua:ꝛ iudic[illegible]ua in tra obliuiōis:q.d. Nō. Isti ei sr̄ sil'[illegible]harisꝫis q̄ ꝺ chr̄o male dicebāt: lꝫ eū vid[illegible] miracl'a facientē ꝛ demonia eijcientē.vn̄ ꝛ d[illegible]cebāt. In beelzebub p̄ncipe demonioꝝ eijcit demonia Mat.xij. ꝛ Mar.iij. Sil'r ceco nato dicētis de chr̄o ꝙ eū illūinauerat:ipi rn̄derūt(vt hr̄ Jo.ix.) Nos sci⁹ q₂ hic hō pctōr est. Et sic ex obstinatōe sua nolebāt credere miraculis chr̄i. Isti v̄o:nescio vtꝝ peiores sint:nolunt credere nec chr̄i ꝓdigijs: nec imacl'ate m̄ris ei⁹.imo vt obstinatōe₃ suā defendāt:dicūt ꝙ btā v̄go nō indiget nr̄is laudibꝫ.ꝛ iđo nō curat ꝙ a nob̄ de inocētia laudeꝛ. O maligna locutio q̄ induci p̄nt hoīes ad blasphemandā dei genitricē. Ex h̄ em̄ arguēt dicētes Si nr̄e laudes nō sūt ei grate.ḡ nec blasphemie ei ml'tū displicēt. O v̄sutia demonis fallacia q̄ hos in tāta mētiſ obturatiōe ꝑduxit vt nec hoīm v̄bis:nec diuis credāt: nec iudicia dei formidēt. Et q̄ demōstrāt ꝙ sapiētes nō sūt Si em̄ sapent:v̄ificareꝛ ꝺ ipis illud poeti cū Casus demētiſ correctio fit sapientiſ. Cognoscerent nāqꝫ ꝙ si nō ml'tū displiceret deo et btē v̄gini impugnātio inocētie sue:tāmagnas vindictas ꝛ vl'tiōes ꝯ eā p̄seq̄ntes nō fecissent. Talibꝫ ex obstinatiōe ignorantibꝫ dr̄ Deut. xxxij. Gens absqꝫ ꝯsilio est ꝛ prudētia: vtinā sapent ꝛ itelligerēt ac nouissima ꝓuiderent. Hoꝝ aūt calamitati valde cōpatior. Dubito em̄ ꝙ si milia miliū ꝛ decies cētena milia miracl'a pl⁹ q̄₃ facta sūt declaratiōnē inocentie v̄ginal' fierēt: forte aliqs coꝝ credere nollet di. Iuraui ꝛ statui custodire opinionē obstinationis mee. ¶ Et iđ de ipis tm̄ mō in oibus p̄cedētibꝫ ſmonibꝫ itellexi: q̄n impugnātes purissime v̄gis ꝯceptiōe₃: vt eos ad sanā sn̄iā₃ reuocarē:exprobratiōis flagello ꝑcussi sciēs ꝙ ꝑ Sal. dr̄ Prouer.xxix. Uirga atqꝫ correctio tribuit intellectū ꝛ sapiam. Nō igitur dico ꝙ aliq̄s hacten⁹ peccauerit q̄ lꝫ errauerit:btā₃ tn̄ v̄ginē in origiali pctō ꝯceptā nō ex ptinacia sꝫ ex q̄dā solū igrantia ꝛ falsa opinatiōe putauit. Illos v̄o dico peccasse ꝛ peccare ḡuiꝛ q̄ ex obstinatiōe ac ptinacia atqꝫ maligtate purissime v̄gis m̄ris dei conaꝛ inocētiā ipugnāre. q̄s tn̄ moneo vt a malo ꝓpōsito suo cesset q₂ meli⁹ est desistere q̄₃ male cepta ꝓficere.l.pōponi⁹.§.inemisse.ff.ꝺ iof.te.ꝛ.l.qs sit fugitiu⁹.ff. de edil.edic.ꝛ ꝑ Bal.ꝛ doc.i.l.siq̄s nō dicā.C.ꝺ epi.ꝛ cle.ꝛ ꝑ glo.i.l q̄ ea mēte.ff.de inui. Itē q₂ licitū ē seipm cor

Defendere licet.

Exprobrat nō credētes imaculatam ꝯceptiōe₃

rigere: sic etiã facit iuriscõsult⁹ i.l. diu⁹. ff. de iu. pa. ⁊ in. l. labeo. vbi glo. ff. d ser. rusti. pdi. Ego aũt lȝ (vt arbitror) nihil nisi ſm catholicã veritatẽ scpseri: tñ more bõi ⁊ fidel' chriani oĩa i h opere posita ⁊ ẽt in oĩbꝫ aliis meis scptꝭ pñtibꝫ ⁊ futurꝭ sctissime sedis ap'lice iudicio ⁊ determinatõi hũil'r sũmitto: sciẽs ꝙ ſȝ iura: maxie vt hr in c. hec ẽ fides. xxiiij. q. j. ⁊ i. c. dãnam⁹. de sũ. tri. ⁊ fi. ca. nẽo iculpari dȝ q̃ sua scpta subiicit sedi ap'lice. Quã dñs nr̃ iesus chrs cũ pastore suo ꝓtegat ⁊ gl'ificȝ meritꝭ inocẽtissime m̃ris sue. Cui sit honor ⁊ sẽpiterna gl'ia ꝑ infinita secl'a secl'oꝝ Amen.

¶ Btĩssimo atqȝ felicissimo dño dño Sixto q̃rto: sedis ap'lice sũmo põtifici sctissimo: frat Bernardin⁹ de Busti ordinis minoꝝ minim⁹ hũilẽ ac debitã cõmendationẽ.

Non fuit antistes: pr̃ o sctissime quisq̃ȝ
Sed neqȝ venturꝭ forte diebꝫ erit
Te magꝭ intacte ꝑconia v̾ginis optãs
Et laudes ardens magnificare suas.
Nãqȝ sui totũ ꝯceptus fama ꝑ orbem
Pandit᷑ officio Sixte btẽ tuo.
Laudat᷑ patrio nũq̃ȝ fedato cruore
Cerbareo nũq̃ȝ subiacuisse iugo
Undiqȝ mellifluo fert᷑ suꝑ ethera cantu
Letantes videas sic resonare choros.
Nulla fuit tanto ml'ier redimita decore
Que spẽm supet v̾go Maria tuã
Candidior niueo rutilas regina colore
Et radiis cedit clara diana tuis.
Luna suũ ꝑdit tecũ sociata nitorem
Atqȝ comes nullũ sol tibi lumẽ habet
O bñdicta dei genitrix: te crimine solã
Immunẽ natus ꝯtulit esse tuus
Ipse tuã formãs aĩam sic v̾go redemit
Crimina ꝙ ꝑmi nulla parentꝭ habes
Non fuit in toto ꝯceptus sanctior orbe
Si nõ de nato sint mea v̾ba tuo.
Sed licȝ h sacri mõstraret pagina v̾bi
Turba tñ nuꝑ multa rebellis erat.
Ceca nimis meritos tibi gẽs tollebat hono(res
Cõceptũ referẽs nõ sine sorde tuũ
Uoluerat indoctũ sua ꝑ phãtasmata vulg⁹
Nesci⁹ insipidũ q̃ tulit auctor opus
Impia v̾gineã blasphemãs lingua nitorẽ
Gaudebat dñam dilacerare suam
Nullus erat viros in te q̃ sterneret hostes
Spernẽtes laudes v̾go benigna tuas.
Protin⁹ vt nouit sctissim⁹ ista sacerdos
Zelator cultus Sixtus vbiqȝ tui
Horruit imensum facin⁹: tantũqȝ fideles
Cõmouit populos nõ tolerare nefas
Nec mora nogarol⁹ sapiẽs leonard⁹ ameno
Hoc suꝑ officiũ ꝯdidit eloquio.
Exultãs pulcro: multũqȝ volumie letus
Clauiger etherei maxim⁹ ipse poli
Iussit vt innocui ꝯceptus festa triũphis
Atqȝ ꝑ octauũ sint celebrata diem
Si q̃ amissos tribuit tibi Sixt⁹ honores
Nãqȝ tui curã v̾go pudoris habet
Mũdicia in cunctꝭ colit᷑ nũc en tua tẽplis
Jam patȝ atqȝ ortus gl'ia magna tui
Nũc tua deuoti referũt magnalia frẽs
Estqȝ tuis totus laudibꝫ orbis ouans
Hoc aũt sũmo residens in culmie ꝑsul
Quo tua ꝑcreuit fama ꝑegit opus
Ille tuos cũcto diffudit in orbe triũphos
Est q̃bus imensa gloria parta tibi.
Hoc igit᷑ solitas referas ꝓ munere grates
Glorificans Sixtũ v̾go Maria tuũ
Tã sibi longeuã tribuas pia v̾go salutem
Mathusalẽ valeat vt suꝑare dies
Deniqȝ felices post q̃ȝ cõpleuerit annos
Angelicos interfac iubilare choros.
Tu v̾o innocue laudes q̃ v̾ginis optas
Sixte: ꝑcor nostri cerne laboris opus
Inclyta v̾ginei ꝯceptus gaudia pulcro
Gentibꝫ ac grato pandim⁹ officio
Hoc igit᷑ supplex rogito sctissime ꝑsul
Clauibꝫ ista tuis tangere scripta velis
Robore siste tuo: valeat q̃ dicere nostrũ
Uirginis officiũ cui celebrare placet
Hoc tibi nõ paruas pariet ꝑ secl'a laudes
Et titulis cedet gl'ia magna tuis
Insuꝑ eterni genitrix castissima regis
Gaudia ꝯfusis hostibꝫ alta feret
Te quoqȝ celoꝝ resonãtes cantica ciues
Laudabũt: dñam sic coluisse tuã
Ille etiã casto ꝑepit quẽ corꝑe: matris
Premia cultori conferet ampla sue.

Finis.

¶ Beatissim⁹ in chro pr̃ Sixt⁹ papa q̃rtus cũ sibi pñtatũ fuisset seq̃ns officiũ ꝯceptionis btẽ v̾gis: atqȝ rogat⁹ esset vt ꝑ aliquẽ vl' aliq̃s sapiẽtes theologos illud examiari faceret: dixit ꝙ ipsemet volebat examinare. Postq̃ȝ v̾o diligent᷑ ipm officiũ examiauit: ꝑmo illud oretenu⁹ approbauit: atqȝ vt imꝑmeret᷑ ordinauit. Deinde ꝑ h infrasc̄ptum breue apostolicũ corroborauit ⁊ ꝯfirmauit.

¶ Dilecto filio Bernardino de Busti de M'lo ordis Minoꝝ de obseruãtia Sixt⁹ papa q̃rtus salutẽ ⁊ ap'licaȝ bñdictionẽ. Dilecte fili libẽt᷑ ad ea ꝯcedẽda iducimur q̃ deuotõis respiciũt icremẽtũ. Tuis igit᷑ i hac ꝑte supplicatõibꝫ iclinati: vt officiũ ꝯceptiõis b. v̾gis Marie ꝑ te cõpilatũ ⁊ ordiatũ: tu ⁊ oẽs q̃ id voluerit ꝓ deuotiõe sua dicere ⁊ recitare: libere ⁊ licite possitꝭ ac valeatꝭ seu possint ac valeãt: ap'lica auctẽ tenore pñtiũ concedim⁹ parit᷑ ⁊ idulgẽ⁹. Nõ obstãtibꝫ ꝯstitutõibꝫ ⁊ ordinatõibꝫ ap'licꝭ ceterisqȝ ꝯtrariis q̃buscũqȝ. Datũ rhome apd̾ sctm̃ Petꝝ sub anulo piscatoris: die. iiij. octobris M. cccc. lxxx.

pontificatꝰ nr̄i anno decio. L. Grifus
Reuerēdus pr̄ fratˀ Matthēꝰ de Nouaria ordis minoꝝ: dum esset cōmissariꝰ in curia Rhomana reuerēdissimi p̄ris fr̄is Angeli d̄ Clauasio vicarij generalˀ q̄ ad frēs de obseruātia in ptibꝰ cismontanis exn̄s corā sctissimo dn̄o nr̄o Sixto. iiij. sūmo pontifice: dixit Placeat sctitati vr̄e ꝙ celebrātes officiū ꝯceptōis b. v̄gis Marie editū ꝑ fratrē Bernardinū d̄ busti habeat eandē indulgentiā quā sctitas vr̄a ꝯcessit celebrātibꝰ offm̄ dn̄i Leonardi nogaroli. Sūmus aūt pontifex rn̄dit Nos sumꝰ ꝯtēti. ⁊ dedit bn̄dictionē suā.

Incipit deuotissimū

officiū īmaclˀate ꝯceptionis glˀiose v̄gis Marie editū ꝑ frēꝫ Bernardinū d̄ busti ordis minoꝝ. Qd̄ q̄dē offm̄ approbatū est ⁊ cōfirmatū a sctissimo dn̄o nr̄o Sixto. iiij. pōtifice maxio. Qui ad maiorē eiusdē illibate v̄gis glˀiaꝫ: oīmꝫ fideliū deuotōꝫ: aucte aplˀica ꝯcessit ꝙ h̄ offm̄ possit in dī ecclˀia sic alia diuīa officia celebrari: n̄ solū a fr̄ibꝰ ⁊ monialibꝰ d̄ ordīe b. Frācisci: sꝫ etiā a ceterꝭ religiosˀ ⁊ clericꝭ q̄buscūꝫ. In p̄mis vespis an̄.

Dixit dn̄s dn̄e mee sede a dextrꝭ inocētie mee allˀa. Ps̄. Dixit dn̄s. cū reliq̄s de sctā Maria. An̄. Laudate pueri dn̄am sup oēs gētes in ꝯceptu glˀiosaꝫ allˀa. An̄. Letatꝰ sum in his q̄ dicta sūt mihi: ꝯcepta est hodie regia celi allˀa. An̄. Nisi dn̄s custodisset matrē suā: angelꝰ tenebraꝝ denigrasset eā allˀa. An̄. Lauda hierlˀm dn̄m q̄ nō fecit talitˀ vlli nationi sicut sue dulcissime matri alleluia.

¶ Supscpte an̄e dicuntˀ solū qn̄ festū ꝯceptionis venit in scd̄a feria. q2 totū offm̄ in p̄mis vespis fit de ꝯceptione. Caplˀm.

Dominꝰ possedit me in initio viaꝝ suarū an̄ꝫ q̄cq̄ꝫ faceret a p̄ncipio. ab et̄no ordiata sū ⁊ ex ātiq̄s an̄ꝫ t̄ra fieret: necdū erāt abyssi ⁊ ego iā ꝯcepta erā. Hymnus

Gaude mater saluatoris: magni vellꝰ gedeonis: rubꝰ igne q̄ nō vris veri templi salomonis. Sponsa dei stella marꝭ: porta celi tu vocarꝭ: mūdi salus: seuiētꝭ caput cedēs holofernis. Mare sicco calle transis: currꝰ mergēs pharaonis inqꝫ syon dn̄aris: pulsis inde iebuseis. Asueri regꝭ sceptrū caput tangēs v̄go tuū: mori fecit laq̄atū aman sctis inimicū. Babylonis rex in p̄dam nō abduxit te captiuā: philistei nec golie es trāsfixa pugione. Sicut suū sol nitorē: nunq̄ꝫ ꝑdit nec decorē: p̄mi p̄ris sic tu labē nullā sentis nec fetorē. Tu sol occasū nesciēs lunaqꝫ rutilās: tu sidus lucē pariēs: delicti nubes ꝓfugans Nullꝰ in te ꝯfidēres vnq̄ꝫ vidit infelices: v̄e tibi nā deuotꝰ est necesse sit beatus. Ad te ḡ nos clamātes: in hac valle lachrymantes: ad nuptias et̄nales fac venire triūphātes Amē

¶ Pōt etiā dici hymnꝰ Aue marꝭ stella. ℣. Cōceptio ē hodie sctē marie v̄gis allˀa. Rn̄. Cuiꝰ innocētia deuotas illustrat aīas allˀa. Ad mḡt an̄. Magnificat aīa mea dn̄m. ⁊ exultauit spūs meꝰ in deo salutari meo q̄ me p̄ſuauit ab origiali pctō allˀ. al. al. Orō.

Deus q̄ imaculatā v̄ginēꝫ Mariā vt digna filij tui matˀ existeret ab oī labe pctī in ꝯceptione sua p̄seruasti tribue q̄sumꝰ vt q̄ eiꝰ inocētie puritatē v̄acitˀ credimꝰ: ipam ꝓ nobis apō te sempˀ intˀcedere sentiamꝰ. Per eundē. Ad matutˀ. inuitatoriū De imaclˀato ꝯceptu v̄gineo Jubilemꝰ deo salutari nr̄o. Ps̄. Venite. Hymnus.

O bn̄dicta femīa quā celi laudant agmina te ꝯfitemur hodie cōceptā sine crimine. Sic solarꝭ radiꝰ corruptiōis nesciꝰ intrasti mr̄is viscera o glˀiosa dn̄a. Nullū redemit filiꝰ ex omi gēte dignꝰ q̄ te ꝑuauit ꝓuide mūda p̄mo scelere. Glˀia tibi dn̄e q̄ natꝰ es de v̄gine. ¶ In. j. nocturno an̄. Eleuata est Marie puritas sup choros āgeloꝝ allˀ. Ps̄. Dn̄e do. nr̄. An̄. In sole posuit tabernaculū suuꝫ dn̄s. q2 de imaclˀata v̄gine omi puritate fulgida natꝰ est chr̄s allˀ. Ps̄. Celi enarrāt. An̄. Ab initio ⁊ an̄ seclˀa deꝰ ordinauit eā ⁊ filio suo p̄ꝑauit eā allˀ. Ps̄. Dn̄i est terra. ℣. Liberasti me dn̄e ex ore leonis allˀa. Rn̄. Et a cornibꝰ vnicorniū humilitatē meam alleluia.

Ex dictis sctōꝝ doctoꝝ Lectio p̄ma

Beatꝰ Ambrosiꝰ in q̄dā s̄mone de glˀiosa v̄gie Maria expōnēs ꝓpheticū illud Egrediet̄ v̄ga de radice Jesse. sic de eiꝰ inocētia ꝓtestatˀ dicēs. Hec est v̄ga in q̄ nec nodꝰ originalˀ: nec cortex venialis culpe fuit. Hilariꝰ. O v̄go bn̄dicta sup oēs femīas: q̄ angelos vincꝭ puritate: q̄ oēs sctōs supas pietate. Hieronymꝰ. Quicq̄d in Maria gestū est: totū puritas: totū veritas: totūqꝫ gratia fuit. Rn̄. In me gr̄a omis vite ⁊ v̄itatis. In me oīs spes vite ⁊ v̄tutis allˀa. ℣. Trāsite ad me omēs q̄ ꝯcupiscitꝭ me: ⁊ a generationibꝰ meis adimplemini. In me. Lcō. ij.

Idē q̄ꝫ Hieronymꝰ inq̄t. Quicq̄d hūanis dici pōt v̄bis: minꝰ est a laude v̄gis. Et iteꝝ. Nihil est candoris. nihil est splendoris. nihil est numinis q̄d nō resplendeat in v̄gie glˀiosa. Et alibi. Nulli dubiū est de mr̄e dn̄i q̄n talis debuerit esse q̄ non posset argui de pctō: q̄a fuisset ad improꝑiū filij. Rn̄. Ego mater pulcre dilectiōis: timorꝭ: ac magnitudinis: ⁊ sctē spei Allˀa allˀa. ℣. Spūs meꝰ super mel dulcꝭ: ⁊ hereditas mea sup mel ⁊ fauum Allˀa allˀa. Lectio. iij

Basiliꝰ. Quid dulciꝰ fratres charissimi: quid iocundius: quid salubriꝰ: aut q̄d felicius q̄ꝫ de beata v̄gine loqui: de virgine

cogitare: de ṽgīe p̄dicare: ⁊ ip̄a₃ in oīb₉ seq̄ et imitari? Hec ē redēptio nr̄a: sal⁹: vita: spes: refugiū: ↄsiliū: ⁊ auxiliū nr̄m. Hec est q̄ fuit in vtero mr̄is absq₃ origīali pctō ↄcepta ⁊ generata: ab oī maritali vicio segregata: oī etiā veniali pctō p̄uata: ⁊ ī cūctꝫ actib₉ ⁊ moribus suis sp̄ūsctī grā plena ⁊ fecūda Hieronym⁹. Ceterꝫ p ptes grā p̄stat: Marie ṽo tota se infudit grē plenitudo. R̄ñ. Multe filie ↄgregauerūt diuitias: tu ṽo Maria supgressa es vniuersas All'a all'. ṽ. Vox ei tua dulcꝫ ⁊ facies tua decora nimis All'a all'a.

In scdō nocturno. Añ. Astitit regīa a dexterꝫ tuis ī vestitu de aurato circūdata varietate all'. Ps̄. Eructauit. Añ Flumīs ipet⁹ letificat ciuitatē dei sctificauit tabnaculum suū altissim⁹ all'a. Ps̄: De⁹ nr̄ Añ. Gloriosa dicta sunt de ṽgie Maria: q₃ fundauit ⁊ p̄seruauit eā altissim⁹ all'a Ps̄. Fūdamēta ei⁹. ṽ. Eruisti a framea de⁹ aīa₃ meā all'. R̄. Et de manu canis vnicā matrem meā all'a.

Lectio quarta. Sermo

Intemeratā matris sue conceptionē saluator noster innūerꝫ freq̄nt̄ ↄpalauit indicijs. Quodā em̄ tp̄e religiosi quidā in tātam conceptiōis altercationē ↄruperunt. vt ordinis Minorꝫ frēs hereticos affirmarēt: q₃ dei genitricē sine originali macula cōceptam suis in p̄dicatiōib₉ ↄtestantur. Ea de re ap̄lico iussu ī parisiēsi studio publica disputatio p acta est. Ad quā dicti accusatores cū innūerꝫ pene ordīs eorū doctorib₉ cōuenire Dn̄s ṽo nr̄ Jesus chr̄s ad ↄtegēdam dilecte matris dignitatē: Scotū ordīs minorꝫ doctorē eximiū ad ciuitatē illā ↄtin⁹ destinauit qui aduersariorꝫ fundamentꝫ: argumētisq₃ oīb₉ incōuincibili s̄mone ↄfutatꝫ: ita ↄcepti onis dn̄e innocētiā clarissime cōprobauit ꝙ oēs illi frēs subtilitatē ei⁹ plīmu₃ admirati obmutescētes in disputādo defecere. Quapropt̄ opinio miorꝫ a Pariūensi studio ilico approbat̄. Scot⁹ ṽo: doctor subtil': ꝓt̄ hoc appellat⁹ victor ad altissima vere sophie studia remeauit. Illi aūt tāml'ti accusatores a paucissimis supati obstupescētes recessere. R̄ñ. Nolite timere multitudinē istā. ego ei dn̄s ad iutor vr̄ All'a all'a. ṽ. Dabo vob̄ os ⁊ sapia₃ cui resistere nō poterūt oēs aduresarij vestri All'a.

Lectio quinta

Eadem ēt in ciuitate sacerdotes erant q̄dam dn̄e nr̄e innocentia₃ nō credentes: qui vt suā melius opinionē ꝓpl'is intimarēt: quēdā nobilē virū eorꝫ cōmunicātem opib₉ obsecrarunt. vt p ↄfirmāda ipsorum sn̄ia: se postq̄₃ aliq̄diu finxisset in firmu₃: mori postremo simulans: ad eorum ecclesiam quasi p sepultura magno cu₃ apparatu turb comitantib₉ faceret deportari. Depositoq₃ ī medio ecclesie feretro s̄m patrie more eorꝫ vn⁹ ad ꝓpl'm porat. Ad mediū ṽo s̄monis veniens: sic illi q̄ mortu⁹ videret̄ ex pte oīpotentis dei p̄cipet: vt si btā ṽgo Maria originali fuerat vicio maculata: ↄtin⁹ a mortuis rediret ad vita₃. R̄ñ. Alieni insurrexerūt aduersū me: ⁊ fortes q̄sierunt diffamare aīam meā: et nō ꝓposuerunt deū ante conspectu₃ suū. Ecce em̄ de⁹ adiuuat me: et dn̄s suscep tor ē aīe mee All'a ṽ. Quare fremuerūt gētes: ⁊ ꝓpl'i meditati sunt inania? Ecce

Lectio sexta

Prebuit assensum nobilis p̄dictus suggestionib₉ iniquis: oībusq₃ iuxta qō ordinatū fuerat pactis: innūerisq₃ fere scholarib₉ ciuib₉q₃ ac diuesorum ordinū fratrib₉ ad exeq̄as conuocatis: predictus sacerdos nobilē illum p dei ṽtutē ac potentiā cōiurauit: p̄cepitq₃ vt si gl'iosa dei genitrix ṽgo originalē cōtraxerat maculā: ↄtin⁹ euigilaret a mortuis. Cum aūt iteratis iussiōib₉ sepius p̄cepta repeteret: nobilis ille ī mobilis ↄsistebat. Qua de re mirū in modu₃ admiratus p̄sbyter cum seq̄cibus suis intremuit. Coniunx ṽo simulatoris illius tā nefande nō inscia fraudis: cum vsq₃ ad ecclesiā virū suū comitata dolorē lachrymis simulās peruenisset: illū p⁹ sacerdotꝫ iussa vidēs imobilē: ptimuit btām ṽginē mariti sui malignā fictionē debitis mulctasse supplicijs: ilico ad feretrū currēs īuenit virꝫ suū mortuū q̄ viu⁹ ī eccl'iā fuerat d̄portat⁹. ꝓt̄ qō mag eiulatu exclamās: talib₉ sacerdotē cōuicijs imperijt Osceleratissi̇e: virꝫ meū occidisti. Oīb₉ igitur p ordinē fraudib₉ a stātib₉ enarratꝫ: mulier illa coniuge orbata lachrymans recessit Sicq₃ gl'iosa ṽgo puritate ⁊ ītegritatē sua₃ h̄ in signi miracl'o cū maxia aduesariorꝫ cōfusione demōstrauit. R̄ñ. Quicūq₃ honorificauerit me gl'ificabo eū. Qui aūt ↄtēnunt me erūt ig̃biles all'a. ṽ. Ego diligētes me diligo. ⁊ q̄ mane viglauerit ad me īueniet me. ⁊ mecū sūt diuitie ⁊ gl'ia. Qui aūt

In tertio nocturno Añ. Innocētia ⁊ pulcritudo i cōspectu ei⁹. sctimonia ⁊ magnificētia in sctificatiōe illi⁹ All'a. Ps̄. Cātate. j: Añ. Qui diligitꝫ dn̄am annūciate iusticiā ei⁹: ⁊ ↄfitemi mēorie sctitatꝫ illi⁹ Al'. Ps̄. Dn̄s regūit exultet t̄ra. Añ. Jubilate dn̄o oīs t̄ra: cātate ⁊ exultate ⁊ psallite ī ↄceptōe ṽgīs bn̄dicte al. Ps̄. Cātate. ij. ṽ. Vere dn̄s ē ī loco isto all'a R̄ñ. Nō ē h̄ aliō nisi domus dei et porta celi

Lectio sctī euāgelij s̄m Lucā (all'.

In illo tp̄e Loquente Jesu ad turbas extollens vocem quedam mlīer de tur ba dixit illi Beatus venter qui te portauit et vbera que suxisti. Et reliqua Homelia.

Lectio septima

De Scoto doctore subtili

Mag ad modū temeritas

Rectū iudiciū tuum

Amantiū mos est dilectissimi vt amorem suū tacere neqant: sed necessarijs charis suis efferāt τ pdāt: flāmasq; suas intra pectus suū cohibere nō possint. Enarrāt frequētius: vt ipa assiduitate narrādi solatiū amoris sui captēt τ refrigeria imēse dilectiōis assumāt. Euenit sepius vt etiā clamorosas voces ptinere nō possint. Eapropt deuota hec mulier de q̄ euāgelista testat: gl'iose virginis amore succēsa: extollēs vocē suam de turba: dn̄m nr̄m alloquit dicēs. Btūs vēter qui te portauit τ vbera q̄ suxisti. Recte btūs vēter q̄ etne btitudinis aditū reserauit. Btūs vēter q̄ orbē vniuersū bn̄dictōe repleuit. Btūs vēter p quē pctōres veniā: iusti gr̄am: angeli leticiā: fili⁹ dei hūane carnis subam: totaq; trinitas gl'iaȝ pcepit. Rn̄. Btām me dicēt oēs generatiōes. Quia fecit mihi mag q̄ potēs est τ sctm̄ nomē ei⁹ all'a. ℣. Respexit hūilitatē ancille sue: ecce em̄ ex h btāȝ me dicēt oēs generatiōes. Q; fecit.

Lectio octaua

Beat⁹ igit vēter Marie q̄ nulli vnq̄ȝ fuit obnoxi⁹ culpe. Si em̄ recte scpturas inqrim⁹: si fidel'r rei vitatē scrutamur: nō mō actuali sed etiā originali macl'a intemerata mōstrat. Perlege g̃ codicis hui⁹ vitatē q̄ noscere gestī Marie puritatē. Hoc etem̄ decet chr̄i discipulū/genitricī ei⁹ magnificare pceptū. Me igit zel⁹: dn̄eq; deuotio: agnite veritatī amor ac defensio: pietatis cult⁹ τ affectio ad extollēdā vgīs pceptōeȝ accēdit. R. Laudate dn̄am oēs gētes: laudate eā oēs populi all'a all'a. ℣. Bn̄dicā illā in oī tpe: semp laus ei⁹ in ore meo All'a all'a.

Lectio nona

Qui recte diligētē se nō diligit: pfecto iniquus est τ ingrat⁹. Qui vo amicū odit τ psequit: imitior tigrib⁹: ferisq; oib⁹ crudelior demōstrat. Cur g̃ dilectā dei genitriceȝ: miserorꝫ refugiū: desolatorꝫ spem: oīmq; nostrū singulare psidiū vginē pseqr bn̄dictaȝ? Cur aduocatā secl'i nō amem? Cur dn̄am et matrē meā imaculatā nō diligā? Quō illius vginis reticere potero sctitatē q̄ p sua inocētia pcipe meruit saluatorē? Exaltabo g̃ cum deuota mlīere vocē meā. Ostēdā dn̄o deuotionē meā dicēs. Btūs venter q̄ te portauit. Btā virgo q̄ te cōcepit: quā nulla vnq̄ȝ peti contagio corrupit. Rn̄. Uidi speciosam sicut colūbā ascēdentē desup riuos aqꝫ cui⁹ inestimabilis odor erat nimis in vestimētī ei⁹. Et sicut dies verni circūdabant eā flores rosaꝫ τ liliū ꝯuallīū all'a. ℣. Que est ista q̄ ascendit p desertū sicut virgl'a fumi ex aromatib⁹ myrrhe τ thurī: τ vniuersi pulueris pigmētarij? Et sicut. Rn̄. Oēs moriemi q: in Adā peccauistī. tu vo ne timeas o Maria inuenisti gr̄am apō deū. Nō em̄ p te sed p oib⁹ hec lex

Alia rn̄soria per hebdomadā

ꝯstituta ē All'. ℣. Dn̄s custodiet introitū tuum τ exitū tuū: ex h nūc τ vsq; i seculuȝ. Nō em̄. Rn̄. Hec est dom⁹ dn̄i firmit edificata. Bn̄ fūdata ē sup firmā petrā All'. ℣. Hic habitabo qm̄ elegi eā. Bn̄ fūdata ē. Rn̄. Scalā vidit Jacob Cui⁹ cacumen celos tāgebat all'a. ℣. Angelos q̄ȝ descēdētes τ ascēdētes q̄ eā lumie replebāt: eiq; dn̄s inherebat. Cui⁹ cacumē. Rn̄. Porta hec clausa erit pctō τ nō aperietur Qm̄ dominus deus ingressus est p eā. eritq; clausa pncipi all'. ℣. Hec ē porta dn̄i τ pctm̄ nō trāsibit p eā Qm̄. R. Hec ē mlīer quā ppauit dn̄s filio dn̄i mei: pulcra nimis τ decora facie: incredibil' pulcritudinis τ formosa valde: oīmq; oculis gratiosa All'a all'. ℣. Et iō adamauit eaȝ rex pl⁹ q̄ȝ oēs mulieres: et posuit diadema regni in capite ei⁹ All'a. ¶ Ista R. distribuunt infra octauā: icipiendo scda die a tertio R diei pme. et tertia a qrto. τ sic successiue p ordinē. ¶ Ad laudes an̄. Domū tuā dn̄e decet sctitudo: in lōgitudine dieꝫ all'a. Ps. Dn̄s regnuit. cum reliqs. An̄. Introite i ꝯspectu dn̄i in exultatione in conceptu dulcissime mr̄is sue All'a. An̄. Adhesit aīa mea p⁹ te. me suscepit dextera tua. ipi vo iuanū qsierūt aīam meā all'. An̄. Spūs et aīe iustoꝫ bn̄dicite dn̄o angeloꝫ all'. An̄ Exultatōes dī i gutture ei⁹. byss⁹ τ purpura idumītū illi⁹ all'. Cap. Dn̄s possedit me: vt. s in vs.

Hymnus

Exultet celi contio Marie dulci filio: nosq; letemur hodie cōceptione dominę: Maria mundi gl'ia: lucī eterne filia te pfuauit fili⁹ ab omni labe penit⁹. Origīalis macula cūcta respsit secl'a: sola post natū vicijs nūq̄ȝ ꝯtacta dicerī. Maria mr̄ gr̄e: exēplar inocētie: te depcamur itime nos a pctō preget Pr̄i nato paccleto decus honor τ gl'ia atq; marie vgī p ifinita secl'a Amen. ℣. Dn̄e decorē dom⁹ tue all'. R. et locum hītatiōis gl'ie tue all'. Ad bn̄d. an̄. Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ isrl' q: pſuauit τ fec redēptiōeȝ mr̄is sue all'a all'a. all'. Orō vt s. Ad pmā an̄. Ex omī tribulatiōe eripuisti me τ sup inimicos meos dspexit ocl'⁹ me⁹ all'a. Ad tertiā an̄. Rn̄debo exprobrātib⁹ mihi vbū q: libata sū p filiū meū al'. Cap. Dn̄s possedit me. R. brē. Libasti me dn̄e ex ore leōis all'a. al. ℣. Et a cornib⁹ vnicorniū hūilitatē meā. al'. al. Gl'ia pa. Libasti. ℣. Eruisti a framea de⁹ aiaȝ meā al'. R. Et d māu cāis vnicā mr̄eȝ meā al'. Ad sextā an̄. Declinate a me maligni: pſuauit me gr̄a filij mei all'. Cap. Btūs hō q̄ audit me: τ q̄ vigilat ad fores meas qtidie: et obſuat ad postes hostij mei. qui me iuenerit iueniet vitā: τ hauriet salutē a dn̄o. R. brē. Eruisti a framea de⁹ aiaȝ meā alleluia. all'a. ℣. Et de māu canis vnicā mr̄eȝ meā all'a. al'.

Gl'ia. Erui sti. ℣. Vere dñs ē in loco isto all'a
℟. Nō ē h aliō nisi dom⁹ dī ꝛ porta celi al'.
Ad nonā añ. Redime me a calūnijs hoīz
vt magnificēt deuoti ꝯceptū meū all'a.

Capitulum

Qui audit me nō ꝯfundet. ꝛ q̇ opant ī me
nō peccabūt: q̇ me elucidāt vitam eter-
nam habebūt. ℟. bre. Vere domin⁹ est in
loco isto all'a all'a. ℣. Nō est h aliō nisi dom⁹
dei ꝛ porta celi all'a all'a. Gl'ia. Vere dñs. ℣.
Dñe dilexi decorē dom⁹ tue all'a. ℟. Et lo-
cum habitatiōis gl'ie tue all'a.

In scdis vespis añ. Tota pulcra es Ma
ria: ꝛ macl'a original' ñ est ī te all'a. Añ. Sic
liliū inter spinas: sic Maria int' Ade filias
all'a. Añ. Candor luc̄ eterne ꝛ speculuz sine
macula all'a Añ. Tu gl'ia hierl'm: tu leticia
israel: tu honorificentia ppl'i nr̄i all'a. Añ. O
pulcerrima inter mulieres: pulcre sūt gene
tue: collū tuū sicut monilia All'a. Cap.
Dñs possedit me. Hymn⁹. Gaude mr̄. Vl'
Aue mar̄ stella. ℣. Conceptio est hodie ꝛc̄.
Ad Magnificat Añ. Sicut cedrus exalta
ta sum in libano: ꝛ sic̄ cypssus in mōte sion:
q̄si myrrha electa: et sicut cinamomū ꝛ bal-
samū aromatizans dedi suauitatez odoris
all'a all'a all'a. Orō vt s̄:

Secunda die ex dictis sacroꝝ doctoꝝ

Lectio prima

Basilius. O Maria tu cādoris ꝛ deco-
ris forma: cui in terris nō est eq̄lis nec ī
celi ianua. Cipan⁹. O ꝟgo iusta ꝛ oī iusticia
plenissima: cui⁹ cōceptio singl'ar̄. Origenes
Que neqꝫ serpēt̄ ꝑsuasione decepta: nec ei⁹
venenosis afflatib⁹ est infecta.

Lectio secunda Hieronymus

Orat in Cantic̄ de Maria. Hort⁹ con-
clusus; fons signatus: emissiōes tue pa-
radisus: hort⁹ deliciaꝝ in q̄ sūt ꝯsita vniuer-
sa floꝝ genera ꝛ odoramēta ꝟtutū: sicqꝫ si-
gnat⁹ vt nesciat violari neqꝫ corrūpi vllis i-
sidijs fraudib⁹ vel diaboli. Fōs itaqꝫ signa-
tus sigillo toti⁹ trinitat̄. Sctūs Cirill⁹ pa-
triarcha Alexandrin⁹: Propt' filiū, temera
riū ē ī Maria ponere culpā aliquā vl' pctm̄

Lectio tertia

Sanct⁹ Ildefonsus archiepꝫ Toletan⁹ in
libro btē ꝟgis d'r. Btā ꝟgo Maria nisi ī
vtero mr̄is scificata fuisset: minime ei⁹ natiui
tas colenda esset. Sed q̄ autoritate sctōꝝ
patrū digne vt nouit vestra charitas vene-
rat': constat eam ab ip̄o originali pctō fuisse
imunē: ꝑ quā nō solum Eue soluta ē male-
dictio: verūetiam omnib⁹ est benedictio cō
donata. Nullis igit' postq̄ nata est delictis
subiacuit. nec etiā originale pctm̄ in vt'o san
ctificata ꝯtraxit.

De sermone Lectio quarta

Alijs etiā indicijs puritatē ꝛ innocentiaz
suā ꝟgo gl'iosa monstrauit. De btō em̄
Guidisaluo archiepō Tolosano q̇ pc̄ singu
larē erga dñam nr̄am deuotiōez ei⁹ capella-
nus nūcupat⁹ ē: legit' ꝙ q̇tiēscūqꝫ celebrabat
aderat ei ꝟgo bñdicta. Cū aūt ī die ꝯceptio-
nis eiusdē se ad sacroscā missaꝝ solēnia ꝑ-
pararet: appuit illi dei genitrix Maria: ei qꝫ
vnā mūdissimā planetā niueo cādore radi-
antē tradidit dicēs. Scias Guidisalue me
sine originali macl'a fuisse ꝯceptā. Reueren
ter igit' festū intemerate ꝯceptiōis mee cele-
brare pcura. Archiepꝫ ꝟo ñ surd⁹ auditor:
cōposuit pulcerrimū de cōceptiōe ꝟgis tra-
ctatū: ordiauitqꝫ festū imacl'ate ꝯceptiōis ꝑ
totā hispaniā solēniter celebrari. totoqꝫ vite
sue curriculo annuatim publice de ꝯceptiōe
btē dei genitric̄: oī q̄ potuit eloq̄ntia ꝑora-
uit.

Lectio quinta

Beatus Bernard⁹ abbas post mortē suā
tot⁹ lucidus cuidā de suis frib⁹ appuit.
Cū aūt oē ei⁹ indumētū cādidū esset: solo ī pe
ctore q̄dā nigerrimi coloris macl'a videbat'.
Querēti aūt fratri vbi illā maculā recepisset
rñdit. Cū tali macl'a volui tibi appere: quia
dū viuerē in q̄dā extiti nō vera opiniōe: exi-
stimās matrē dñi nr̄i originalē maculā ꝯtrix-
se. Dicas ḡ fili mi fidelib⁹ ppl'is q̄ vidisti.

Lectio sexta.

In reuelatiōib⁹ btē Birgitte h̄r: ꝙ q̄dā ca
pellan⁹ ei⁹ sacre theologie doctor exími⁹
Matthias noīe, btāz Birgittā exorauit di
cēs. Te dep̄cor filia vt mihi reuelare digne
ris si bñdicta ꝟgo Maria ab originali fuit
vicio deturpata. Btā autez Birgitta dixit.
Semel ꝟginē rogaui purissimā: vt moduz
mihi sue sctissime conceptionis apiret. Ipsa
ꝟo rñdit. Ex Ioachim ꝛ Anna parentib⁹ ꝓ-
pagatam, scias me ab omni pctōꝝ sorde fu-
isse p̄seruatam. Protinus his auditis p̄di-
ctus frater opinionē suam deposuit: festūqꝫ
imaculate conceptiōis annuatim p̄dicans:
deuotissime celebrauit.

De Homelia Lectio septima

Verū q̄ in fidei nostre articulis exp̄ssa hu
iusce veritatis mentio nō habet': oppositam
tenētib⁹ ptem, heresis imponere crimē
donec aliud eccl'ia statuat nō debemus. Ita
ḡ domine nr̄e innocētiā ꝯceptiōis credimus
ꝙ tñ ꝯtrariū asserētes: hereticos nō putam⁹
Fideliū aūt ꝯgruit pietati, dei genitricē nul
lis pctōꝝ sordib⁹ ꝯtaminatā ꝓfiteri. Audi-
te ḡ chr̄iani oēs ꝛ credite imaculataz conce-
ptiōem ꝟginis gl'iose.

Lectio octaua

Sed forte aliq̄s dicat. Illi recte docent
qui causas de singulis reddunt: opor-
tet enim dicentem non solū verū affirmare

ſed etiã illiꝰ cauſaꝫ aſſignare. Idcirco diſpu-
tando ꝓcedamꝰ: ⁊ fidei nr̃e cãm in mediũ ar
guẽdo ꝓferamꝰ. Quãto eñ magis rõne niti-
mur: tãto maiorẽ vba nr̃a autoritatẽ ſortiun
tur. Audi ḡ vitatẽ doctrine q̃ imaculate con
ceptiõis deuotꝰ cultor effectꝰ cõſeq̃ris gratiã
miſeratiõis diuine.

Lectio nona

Dicit btũs Tho. i. iij. p̃te ſũme. Quos de
us ad aliq̃d eligit/ita ꝑpat ⁊ diſpõit vt
ad illõ ad q̃d eligunt̃ iueniant̃ idonei: iuxta
illud apl̃i. Idoneos nos fecit miſtros noui
teſtamẽti. ſed btã virgo ab eterno fuit electa
diuinitꝰ vt eſſet mater chr̃i. Vñ ipſa ꝑ ſapiẽ-
tem d̃r. Ab eterno ordinata ſum. ḡ deꝰ ꝑ gra
tiã ſuã eã ad tãmirabile opꝰ idoneã p̃ſerua-
uit. Non fuiſſet aũt idonea mr̃ dei ſi vllo tẽ-
pore vl̃ etiã in momẽto fuiſſet ꝑ pctm̃ ancil-
la diaboli. q̃a dedecꝰ filij parẽs ſine honore.
ḡ mr̃ intacta dñi nr̃i ꝑ diuinã grãz fuit p̃ſer-
uata a cõtagiõe original̃ ⁊ actual̃ pcti.

Tertia die ex dictis ſacroꝝ doctorũ

Lectio prima.

Auguſtinꝰ in li. de natura ⁊ gratia de vgi-
ne bñdicta ꝓfitet̃ dicẽs Excepta ſola vir
gine de q̃ ꝓpter honorẽ dñi nullã ꝓrſus cum
de pctis agit̃ hr̃e volo q̃ſtionẽ. Scimꝰ eñ ꝙ
plus ei grẽ donatũ fuit ad vincendũ ex om̃i
ꝑte pctm̃ q̃ ꝯcipe ⁊ parere meruit quẽ cõſtat
nullũ habuiſſe pctm̃. Hac igit̃ virgine exce
pta/ ſi oẽs ſcti ⁊ ſctẽ dei cũ viuerẽt int̃rogati
fuiſſent vtꝝ ſine pctõ fuiſſent: oẽs vna voce
dixiſſent: Si dixerimꝰ q2 pctm̃ nõ hẽmꝰ: ipi
nos ſeducimꝰ: ⁊ veritas in nob̃ non eſt.

Lectio ſcd̃a

Sed rñdet fortaſſe aliq̃s Auguſtinũ d̃ pec
catis tm̃ actualibꝫ loq̃. Audi rñſum vita-
tis. Angelicũ doctorẽ mẽdacẽ facis. Multi
eñ ſcti ⁊ ſctẽ dei regñt in celo q̃ nunq̃ꝫ actu-
alibꝫ irretiti fuere pctis. Si ḡ Augꝰ. d̃ actu
alibꝫ tm̃ loq̃tur: eiꝰ ilico ſnia velut vitati cõ
traria ab oibꝫ reprobat̃.

Lectio tertia

In his ḡ v̄bis Auguſtinꝰ nob̃ intimare cõ
tendit neminẽ eſſe i regno celoꝝ quẽ ñ te
nuerit q̃ñqꝫ catena delictoꝝ. Aliq̃ eñ origi-
nalẽ tm̃ maculã ꝯtrere: ſic inocẽtes ⁊ ml̃ti i-
fantuli q̃ pꝰ baptiſmũ ꝓtinꝰ decedẽtes: ad ce
leſtẽ gl̃iam trãſiere. Alij vo nõ mõ origina-
li ſed actualibꝫ etiã pctis ſaltẽ venialibꝫ ſunt
infecti. Sola d̃i genitrix vgo oi puritate re-
pleta: nullo vnq̃ꝫ fuit violata pctõ.

De ſermone Lectio quarta

Legit̃ in q̃dã bti Dñici opuſculo: ꝙ cum
regularis eſſet canonicꝰ in epatu Tolo-
ſano ꝯtra hereticos quoſdam diſputãdo cõ
tendit: q̃ multas vitati cõtrarias cõcluſiões
aſſerebant. Inter alias aũt opiniones: hanc
populis p̃dicabant: beatã. ſ. vginẽ nõ fuiſſe
ab originali vicio p̃ſeruatã. Cũ vo beatꝰ Do
minicꝰ ſe nõ poſſe illis vitatẽ ꝑſuadere ꝯſpi
ceret: taliter cũ eis cõuenit/ vt ſuas parit̃ cõ
cluſiones in ardenti fornace deponerẽt: que
aũt ignis ardore nõ deficerent: veridice pu-
tarent̃. Depoſuere igit̃ heretici ſuas i medio
ignis ꝯcluſiões: inter alia ml̃ta dicẽtes. Ori
ginali macula ꝯtaminata fuit vgo Maria
In ꝯtrariũ vo btũs dñicꝰ affirmauit. ſtatiꝫ
ḡ falſas hereticoꝝ ꝯcluſiões vorax flamma
cõſũpſit. Beati vo Dñici veriſſima dicta in
medio ardentis flãme ſine vlla penitꝰ leſiõe
nulloqꝫ in eis ignis apparẽte indicio/ꝑ tres
cõtinuos dies ꝑſtitere.

Lectio quinta

In regno Vngarie q̃dã in theologia mgr̃
cõtra vginis intacte cõceptiõem corã re-
ge p̃dicauit: illã ſcrificatã aſſerẽs: non aũt ſi-
ne macula fuiſſe cõceptã. Qui talibꝫ irreue-
renter dictis: audacie ſue penas ꝑferẽs: ꝓtinꝰ
expirauit. In Toloſana etiaꝫ ciuitate: frater
q̃dam itidẽ p̃dicare nõ timuit. Finita vo p̃-
dicatione: ad capellã q̃ndã miſſam celebra-
turus acceſſit. In illa aũt imago erat gl̃ioſe
virginis in marmore ſculpta. Cũ ḡ ad alta-
re frater ille aſcẽdere p̃ſumpſiſſet: btã dei ge
nitrix vgo vultũ valde terribilẽ ei oſtendit ⁊
iratũ: ſuamqꝫ ab illo faciẽ reuoluit. ⁊ ſic vſ-
qꝫ in hodiernũ ꝑmanet diem.

Lectio ſexta

In ducatu Subaudienſi iuxta mõtẽ ſan-
cti Bernardi frater q̃dam vidẽs mulie-
res ad conceptionis p̃dicatiõem ꝑgẽtes: in-
crepauit eas: dicens puriſſimã virginẽ non
fuiſſe a dilecto filio ſuo in conceptione p̃ſer-
uatam. addiditqꝫ: ſi nõ ita eſt hoc: in me ob
ſecro a beata virgine fieri miraculũ vt añ ve
ſperas emittã ſpm̃. Ita igit̃ factũ eſt. Hora
etem̃ illa inuenerũt eũ alij fratres ſuſpenſuꝫ
ꝑ pedes ⁊ mortuũ.

De Homelia Lectio ſeptima

Quia forſitan aliq̃s tacitꝰ dicit. Audi ali-
am ꝑtẽ ſi vis recte iudicare. iudicanteꝫ
eñ oportet cũcta rimari: ⁊ ordinẽ reꝝ plena
inq̃ſitiõe diſcutere. Ideo cauillatiões ꝯrias
videamꝰ: ⁊ aduerſantia ꝓferamꝰ argumẽta.
Oppoſita eñ iuxta ſe poſita magis eluceſcũt
Poſitisqꝫ iuxta ſe ꝯtrarijs: maiora a minori
bus diſcernunt̃. Idcirco phs inq̃t: Potẽtes
ad vtrãqꝫ ꝑtẽ dubitare: in ſingul̃ ſpecl̃amur
veꝝ ⁊ falſũ. Et alibi. q̃rẽtes vitatẽ ſine diſpu
tatione: ſil̃es ſũt q̃ ire ignorãtibꝫ. Iuriſcõſul
tus etiã d̃r: Diſputãdo melꝰ vitas iuenit̃.

Lectio octaua

PRima igitur argumẽtatio ſic procedit.
Non ſunt tantum glorioſe virginis a
deo illi data a nobis extollenda priuilegia

vt detrahaꝶ dignitati ac gr̄e saluatoris nr̄i.
Sed hoc p̄ excellentiā dn̄o nr̄o Jesu chr̄o p̄/
uilegiū attribuiꝶ singl'are/ ꝙ ip̄e solus de p̄/
moꝝ stirpe parētū originali nō fuit pollut⁹
feditate. Un̄ Aug⁹. inq̄t. Teneam⁹ fidei in/
declinabilē ꝯfessionem ꝙ sol⁹ chr̄s sine pctō
nat⁹ est ī sil'itudinē carnis pctī. ğ nō ita extol
lere debem⁹ v̄gis ꝯceptōez: vt eā filio suo ar
bitremur eq̄lē. Jō Aug⁹. dicit. Non est in fi
lijs hoīm q̄sq̄ȝ sine pctō: excepto vno media
tore nostro.

Lectio nona

Huius falsitas argumēti lucida pōt respō
sione dissolui. Fm em̄ iurꝭ decreta de cōi
lege p̄ncipū nemo suis dr̄ staturꝭ alligatus.
Augusta v̄o ab eisdeȝ mariti sui gr̄a censeꝶ
immunis. Chr̄s ğ celi terreq̄ȝ dn̄s legi q̄ oēs
Ade filios p̄ originali scelere damnauerat:
nulla fuit ratione subiectus. sed iure ipso et
p̄ sue excellentiam nature ab omni peccato/
rū sorde extitit alienus. Beata aūt virgo or
bis totius regina: legis illius maledictū nō
p̄ naturam: sed p̄ filij sui gratiam p̄seruatio
nis euasit. Non igiꝶ ex imaculato virginis
conceptu dn̄i nostri p̄uilegiuȝ tolliꝶ: q̄ solus
p̄ naturaȝ liber natus est a reatu. nec equa/
lis filio mater venerāda mōstraꝶ: imo ex ei⁹
p̄seruatōe insignis ꝛ eximia nato p̄rogatiua
conferꝶ.

Quarta die ex dictis sacroꝝ doctoꝝ

Lectio prima

Augustin⁹ in libro de q̄nq̄ȝ heresibꝫ in p̄so
na chr̄i loquiꝶ dicēs. Si potuit inq̄nari
Manichee mr̄ mea cum ip̄am facerē: potui
ꝛ ego inq̄nari cum ex ea nascerer. Et iterum.
Hec quā despicis Manichee mater mea ē
ꝛ d̄ manu mea fabricata. Et alibi. Charitas
fecisti vt nō solū Maria n̄ peccaret: sed nec
q̄dem pctm̄ cogitare posset. et sup̄ cūctos eā
reseruasti ab oī labe pctī.

Lectio secunda

In sermonibꝫ etiā dr̄: Sūma dei sapiētia
nullā in massa hūani generꝭ inuenit viā
p̄ quā vt disposuit in mōm veniēs: ei⁹ subue
niret luctuose p̄ditiōi: donec ad illā de q̄ lo/
q̄mur virginē ventū est. Sed hec mox vt in
mōm p̄ hūani generis lineā venit: tanta oīs
boni v̄tute p̄fecte resplēduit: vt eā dei sapiē/
tia veridice iudicaret idoneā: vt p̄ ipsam in
hoīem veniēs: nō tm̄ reatū p̄moꝝ parentū:
sed etiā toti⁹ mōi pctā deleret.

Lectio tertia

Idem angelic⁹ doctor. O mr̄ dn̄i: sicut in
p̄ma femina abūdauit delictum: ita ꝛ in
te sup̄abundauit omnis plenitudo gr̄e. et iō
sup̄ oēs es ignara delicti. Et iteꝝ. Magnifi
ca illum q̄ a pctō reseruauit. Quis em̄ dice/
re poterit: sine pctō sum natus: aut mūdus
sum ab oī iniq̄tate dicere audebit: nisi illa
virgo prudentissima animatū templum dei
excelsi quā de⁹ sic elegit ꝛ p̄elegit ante mun
di ꝯstitutiōem vt sancta ꝛ imaculata mater
dei esset ꝛ filia ab et̄no reseruata incorrupta
ab oī labe peccati.

De sermone Lectio quarta

In Tolosa q̄dam disertissimus frater cō/
tra ꝯceptiōis imaculate virginis purita
tem p̄dicauit. Quapropꝶ in negate testimo/
niū v̄itatꝭ statim finita p̄dicatiōe: q̄dā ex in/
sperato lupus adueniēs eū suffocādo ac di/
lacerādo occidit. Quidam etiā alius frater
domine nr̄e innocentiā cōceptiōis ip̄ugnās:
in ipsa p̄dicatiōe cec⁹ effectus est. Quo ad sa
nam mentē cōuersus miraculo: beate virgi
ni vouendo p̄misit si eū illūinaret/ oppositū
p̄dicare quod ꝛ factū est.

Lectio quinta

Beatus Anselmus quadam in ep̄l'a mi/
raculum hoc ita describit. Tēpore illo
quo diuine placuit pietati Angloꝝ gentem
de malis suis corrigere ꝛ sue seruitutis offi
cijs arti⁹ astringere: gl'iosissimo normādoꝝ
duci Gulielmo eādē patriā debellādo sube/
git. Audientes aūt hoc Daci/ grauiter indi/
gnati: se suo q̄si hereditario iure p̄uari: arma
p̄parāt: classesq̄ȝ aptāt vt Normādos a da
ta eis diuinit⁹ expellāt patria. Hoc cōperto
rex prudentissimus Gulielm⁹: Elsinū quē/
dam Remensis cenobij abbatē in Daciā di
rigit vt huiusce rei inq̄rat v̄itatem. Elsin⁹ v̄o
vir admodū sagacis ingenij: strenue regꝭ ne
gocium execut⁹: ad Angliā reuerti cupiens:
mare ingrediꝶ. Cūq̄ȝ nō modicā maris p̄teȝ
p̄spero cursu trāsisset: subito densis vndiq̄ȝ
surgentibꝫ ventis: horrida tempestas mare
cōmouit ꝛ vndas. Fatigatꝭ itaq̄ȝ nautꝭ nec
vltra obniti valentibꝫ: fractis remis: funibꝫ
ruptꝭ: cadentibꝫ velis: spes salutꝭ amittiꝶ: ni
hil nisi summersionis sue indiciū miserabi/
liter expectaꝶ.

Lectio sexta.

Cum igitur de salute corpoꝝ desp̄ati: ani
maꝝ solūmodo curā magnis clamori/
bus dn̄o cōmēdarent: ꝛ beatissimā dei ge/
tricē: miseroꝝ refugiū: ac desp̄atoꝝ sp̄ē: de/
uote reclamarent: Ecce subito quendam ve/
nerabilē virum pontificali infula decoratuȝ
inter medias vndas naui p̄ximū cōspexere.
Qui talibus abbatem verbis interpellans:
Uis inquit p̄iculum euadere? Uis ad patri
am sanus redire? Cumq̄ȝ ipse cum fletu id se
toto mentis affectu appetere rn̄deret. Sci/
as inq̄t me ad te a domina nr̄a dei genitrice
Maria directū quam dulciter reclamasti.
etsi dictis meis obtemperare volueris: san⁹ cū
comitibꝫ tuis euades seuientis p̄iculuȝ ma
ris. Promitte ğ deo ꝛ mihi ꝙ conceptioneȝ

purissime v̄ginis Marie solẽniter celebra-
bis τ celebrandum p̄dicabis. Cumq; se in oĩbus obtemperatuꝝ Elsinus spopondisset: prinus ille disparuit. statimq; sedatis rugientis pelagi fluctib᷒: abbas cũ suis oĩb᷒ icolumis anglic̄ applicuit litorib᷒. Recepte ḡ nõ immemoꝛ salut̄: de conceptiõe imacl'ate virginis annuatim p̄dicãs: ei᷒ quoq; officium nõ modo ip̄e deuoto celebrauit affectu: sed etiã in Remẽsi cenobio oĩb᷒ sue dicioni subiectis indixit.

De Homelia Lectio septima

Secunda ꝯtra v̄ginis puritatẽ rõ sic insurgit. Si non ꝯtraxisset mr̄ dñi pctm̄ originale: nulla indiguisset redẽptiõe. q2 nullũ cõmisit actuale pctm̄. Non em̄ egent q̄ sani sunt medico: sed male habentes. ḡ cb̄s non fuisset bt̄e virginis redemptoꝛ. q̄a lapsum p̄supponit redemptio. et ꝯseq̄nter pfectissimus redemptoꝛ nuncupari nõ posset. Contrarium aũt tenet eccl'ia q̄ canit: Cb̄s e redẽptoꝛ omniũ. ꝛc.

Lectio octaua

Obiectionẽ istaꝫ sniaꝝ. iij. subtilis doctoꝛ eliminat dicẽs: q̄ cb̄s gl'iose virgis redemptoꝛ extitit p gratiã p̄ueniẽtẽ eã a peccato p̄seruans. Si em̄ illam nõ p̄seruasset: in originalẽ maculam in cõceptu cecidisset. Alios aũt redemit hoĩes p grãm lapsũ subsequentẽ. Fuit ergo christus redemptoꝛ virginis b̄ndicte: illam sordidari nõ sinens vlla vicioꝝ feditate. Et h̄ etiam modo boni (q̄ꝫuis nõ peccauerint) angelici sp̄us fuere redempti. Vn̄ Ber. sup Cant. dr̄. Cb̄s etiam angelos redemit: illos p̄seruãdo: hoĩes purgando.

Lectio nona

Redẽptio igit̄ v̄gis gl'iose pfectioꝛ fuit nostra redemptiõe. Meli᷒ em̄ est aliquem a vulnere defendere q̄ꝫ post vulnerationem remediũ adhibere. Posito ḡ q̄ aliq̄s duos de pximo vulnerãdos cõspiciẽs: vnũ ex illis adiuuaret τ a vulneratiõe p̄seruaret. alium v̄o pmitteret vulnerari: postea ãt p medicine subsidiũ illum redderet sospitati: diceret̄ pfecto vtriusq; saluatoꝛ: sed meli᷒ ac pfecti᷒ de poꝛi. Beata igit̄ virgo p filij sui grãm ab originali fetoꝛe p̄seruata, ab illo extitit pfectissime redempta. Et sic obiectio nõ obstat in ꝯrariũ adducta.

Quinta die ex dictis sanctoꝝ doctoꝛũ
Lectio prima.

Richardus de sancto Uictore in sermone qui incipit Necdũ erant abyssi: sic integritatem v̄ginis b̄ndicte collaudat dicens: Non decuit vt caro Marie q̄licunq; foret obnoxia culpe. Nam dei sapientia indignuꝫ credim᷒ vt quam ad lucem gentiũ destinauit: prauitatibus τ illecebris sineret inuolui Nec em̄ ingratus fuit matri: qui patri matrisq; p̄cepit honoꝛem exhiberi.

Lectio scd̄a

Licet Bernardus q̄nq; contra ĩmaculatam bt̄e virginis conceptõnem senserit: tñ suis in opusculis freq̄nter oppositũ affirmauit. Hec em̄ est v̄itatis natura vt celari diutius nõ possit: sepi᷒q; ꝯtra volũtatẽ annuncietur pferẽtis. Dicit igit̄ deuot᷒ doctoꝛ q̄dã in sermone: q̄ incipit De gaudijs ad gaudia. quẽ in natiuitate beate virginis inscripsit. Caro Marie ex Adã assumpta: maculas Ade nõ admisit.

Lectio tertia

Idem quoq; in sermone assumptiõis inquit. Quenã poterit lingua: etiamsi angelica sit dignis extollere laudib᷒ virginem matrẽ: Matrẽ aũt non cuiuscunq;: sed dei Quenã vel angelica puritas virgĩ illi audeat compari que digna fuit sacrariũ fieri spiritussancti τ habitaculum filij dei: Hec ille Si igitur dei genitrix virgo in originali fuit concepta peccato: Bernardi pfecto sententia non paruo falsitatis notaretur opprobrio. q̄a si beatam v̄ginẽ peccatũ corrupisset: angeli q̄ nunq̄ꝫ peccauere: nostriq; p̄mi parẽtes añ lapsum i puritate illa fuissent clarioꝛes. Cũ ḡ dñam nostrã angelis in sanctitate creaturisq; omnib᷒ Bernardus anteponat: illam proculdubio ab origiali foꝛde asserit illibatam.

De sermone Lectio quarta

In pago gallico canonicus erat quidã ordine sacerdos beate virginis hoꝛas nocturnas non paruo mentis affectu solit᷒ decantare. Hic aũt in villa quadam cum alteri᷒ vxoꝛe foꝛnicario miscebat̄ amplexu. Cũ igitur sacrilega satiat᷒ libidine: semel in medio noctis silentio ad oppidũ in quo moꝛabat̄ redire festinaret: pelagus q̄ddam transmeare cupiens: solus nauem ingressus: dominice matris hoꝛas nauigando canere cepit. Cumq; inuitatoꝛiũ Aue Maria gratia plena dñs tecum: diceret. et iam vsq; ad medium flumis ptransisset: Ecce demonũ turba illũ cum nauicula in pelagi pfundũ pcipitem dedit: ei᷒q; sicut pmeruerat animã rapuit ad toꝛmenta. Tertio aũt die ad locũ in quo maligni sp̄us varijs illũ cruciabant toꝛmentis: beata dei genitrix Maria innumeris sanctoꝝ vallata fulgoꝛib᷒ accessit. eisq; talib᷒ iniquos demones cõuicijs allocuta: Ut quid mihi famulantis animã iniuste affligitis? Et demones. Nos inquiunt illam habere debem᷒: quia nostris in opib᷒ occupatã deph̄endimus. Si illius inq̄t virgo pia esse debet cuius opera peragebat: mea profecto

esse cognoscit: qm̄ matutinas meas dñ vos cū gemitis decātabat. vnde magni rei estis criminis: qa erga me iniq̄ egistis.

Lectio quinta

His itaqz dictis: demonibꝫ huc illucqz fugientibꝫ: sanctissima ꝟgo aiām illiꝰ ad corpꝰ detulit: hoīem ab vtroqz funere suscitatū arripiens de ꝓfundo pelagi ad portum incolumē adduxit. At ipe gaudio et exultatione ꝑfusus: ad eius pedes ilico ꝓstratus: Charissima inqt dña mea ꝛ ꝟgo gratissima: quid tibi retribuam ꝓpter tāta que mihi bñficia ꝯtulisti? Precor te ait di genitrix Maria ne ampliꝰ ī adulterina corruas feditate: festumqz īmaculate ꝯceptionis mee fidelibꝫ populis annuncians: annuatim solēniter celebrare procures. Hec postqꝫ beatissima virgo locuta est: ad ethereas poloꝝ sedes angelis comitata ꝑrexit. Canonicus autē ille eremiticā ac celibem vitam ducens: quod sibi acciderat / cunctis audire cupientibus enarrauit: totoqz vite sue tempore intemeratum virginis cōceptū specialibꝫ non destitit celebrare solenniis.

Lectio sexta

Tempore q̄ Martinus qntꝰ Romane vrbis pontificatū tenebat: quidā theologie magister Tolosani studii rector: determinare ausus est btām virginem originali fuisse pctō corruptā. qua de re in furore populi de eadem expulsus ciuitate: Romā veniēs: apud summū pontificē de illata sibi iniuria conquestus est: cōclusionē suam asserēs publica velle disputatiōe tutari. Audiens aūt hoc memoratꝰ antistes: diem fiende disputationis indixit. Collectoqz maximo doctorū conuentu: cū frater ille nō veniret: missus ē qui eum nuncius aduocaret. Fratres igitur apud quos gl'ose virginis inimicus hospitatus fuerat ad eiꝰ cellā ꝑgentes: ipm mortuum repperiere: interiora ventris non habētē. Sicqz btīssima ꝟgo hostis sui argutias debita mulcratione confudit.

De Homelia Lectio septima

Quanto pluries auꝝ ꝑ ignem transit: tāto maiorē adqrit claritate. Idcirco iterꝫ īmmaculatā beate virginis conceptionē in ardenti disputationis flāma reclinemꝰ quo eius puritas ampliꝰ elucescat. Sicqz ita arguamus. Gloriosa ꝟgo Maria fuit in vtero matris sanctificata. Unde de illa canit ecclesia. Sanctificauit tabernaculum suū altissimꝰ. Cum igitur ab actuali mortali aut veniali crimine quod non cōmiserat sanctificata nō fuerit. ergo ab originali. Sanctificare enim est de non sancto sanctum facere. ergo ꝛc.

Lectio octaua

Intelligens vocabuli significationē ꝑpēdet de facili argumentatiōis huiꝰ solutionem Sctificare em̄ multis accipit modis. Primo sctificare idē est q̄d in grā cōfirmare. Et h̄ modo bti dicunt scti. qꝛ sunt in dñi grā cōfirmati. Dicta ḡ autoritas Sctificauit tabnaculū suū altissimꝰ: de hac pōt sctificatiōe intelligi. Btā etem̄ ꝟgo in sui cōceptione filii / ita ī dei fuit grā ꝯfirmata vt ampliꝰ peccare nō possz. Et sic ꝑdicta autoritas de grē ꝯfirmatōe intellecta nō arguit dñam nr̄am in originali pctō fuisse ꝯceptā.

Lectio nona

Alio etiā modo aliqs sanctificari dr q̄ ab omni impudico actu abstinens: deo seruit ꝛ ministrat in omni sinceritate cordis et virtute. Et hoc modo mulieres quedam sanctimoniales nuncupant. Oēs etiam boni ecclesie ministri dicunt sancti. Et ideo Augustinus: Hieronymusqz ꝛ Ambrosius: episcopos suis in epistolis sanctissimos appellant. Quia igitur beata virgo Maria oībꝫ extitit ꝟtutibꝫ redimita: totiusqz speculum sanctitatis. omni etiam vite sue tempore diuine dedita seruituti: angelicā potius vitaꝫ ducens qꝫ humanā. Ideo non immerito de illa dicit. Sanctificauit tabernaculū suū altissimꝰ. Istas ei ꝟtutes ꝛ sctimonias sibi cōtulit altissimꝰ: a q̄ oē datū optimū ꝛ oē donum ꝑfectum descendit. Nihil ergo hec autoritas sanctissime derogat virginis conceptioni.

Sexta die ex dictis sacroꝝ doctoꝝ

Lectio prima

Augustinus exponens illud Gen. iii. Ipsa conteret caput tuum: sic beatam virginem cōmendat dicens. Cum subiectio originalis pctī caput sit diaboli: tale caput Maria contriuit. quia nulla pctī subiectio ingressum habuit in animā virginis. et ideo ab oī macula immunis fuit. Marie etiam innocentiam angelica salutatio demonstrat dicens: Aue. quasi sine ve. id est sine peccato. Deinde ꝓsequens addit: gratia plena. Non foret autē plena gratia si preseruationis illi gratia defuisset. Augustinus. In celo qualis est pater: talis est filiꝰ. Sic ꝛ in terra q̄lis est mater fm carnem: talis etiam est filius. Hec ille. Qui ergo matrem domini in conceptu asserit maculatam: eius quoqz filium originali predicat vicio sordidatum.

Lectio secunda

Bernardus. Quicquid aliis lꝫ paucissimis est concessum: non est credendum gloriose virgini fuisse denegatum. Cum igitur primi parentes nostri sine vlla fuerint feditate procreati: aut proculdubio Bernardi fallax sententia: aut virgo virginum

dei genitrix Maria origiali fuit iusticia decorata. Aug⁹. Maria mr̄ chr̄i electa ē: ꝛ sup oēs creaturas p̄electa: oīb⁹ gratijs fecundata: oīb⁹ ṽtutib⁹ ornata: oī scītate ī vtero matris repleta: vt de mundissima mr̄e mūdissimus nasceret̄ fili⁹. q̄a sicut in celo habet patrē immortalē: sic ꝛ in terra habuit matrē oī corruptiōe carentē.

Lectio tertia

Dominicus. Sicut p̄mus Adam fuit ex terra ṽgine ꝛ nunq̄ȝ maledicta formatus Ita decuit in secūdo Adā fieri. Hieronym⁹. Etsi in sanct꞉ patrib⁹ ꝛ ꝓphetis gratia fuisse credat̄: nō tñ earen⁹ plena. In Maria em̄ toti⁹ gratie que in chr̄o est venit plenitudo: q̄ȝq̄ȝ aliter ꝛ aliter. Hec ille. Aliter ꝛ alit̄ dixit. q꞉ q̄d chr̄s habuit ex natura: hoc beatissima ṽgo ex filij sui est gratia consecuta. Non ergo domino nostro inferre credam⁹ iniuriam si benedictam illi⁹ matrē ab omni scelerꝝ fetore dicimus illibatam. Diuus em̄ Hieronymus inquit. Nulli dubium q̄n totum ad laudeȝ chr̄i ptineat quicq̄d digne genitrici sue impensum fuerit ac solēniter adimpletum.

De sermone Lectio quarta

Temporib⁹ Karoli regis Francorꝝ clericus q̄dam ordine leuita Vngarie regis germanus: btām dei genitricē Mariā toto corde diligēs: ei⁹ deuotissime horas decātabat. Hic parentū suorꝝ consilio nubere volens: adolescentulā quandā valde pulcram accepit in spōsam. Facta igit̄ a p̄bro nuptiali bn̄dictione: sacrisq̄ȝ missarꝝ explet꞉ mysterijs. recordat⁹ est se eiusdem btē ṽgis Marie horas die illa iux̄ morē nō cātasse. Quapropter oēs ab eccl'ia discedere mādās: spōsam ṽo suā domū deduci faciēs: ipse sol⁹ iuxta dn̄i altare remansit. Cunq̄ȝ btē ṽgis horas decantans: antiphonā illam Pulcra es et decora filia hierl'm: diceret. apparuit ei dei genitrix ṽgo pijssima: benignaq̄ȝ illum facie est talib⁹ allocuta. Si ḡ pulcra sum ꝛ decora: q̄d est q̄ me dimittis ꝛ aliam spōsam me derelicta ducere ꝯcupiscis? Nunq̄d nō ego sum pulcrior illa? Nunq̄d nō ego sum optime formosa? nunq̄d non ego sum valde decora? vbi vidisti tā pulcrā?

Lectio quinta

Ad hec clericus ille defixis in terrā oculis Dn̄a (inq̄t) mea: similitudo tua omnem mōi pulcritudinē excedit. Tu es super choros angelorꝝ eleuata. Tu es super celos celorꝝ exaltata. Quid vis ḡ vt faciam? At illa. Si carnalē sponsam amore mei dimiseris: me in celesti regno sponsā habere gaudebis Etsi cōceptiōis mee festum a cunct꞉ chr̄ifidelib⁹ celebrādū p̄dicabis: mecū in filij mei palatio laureat⁹ triūphabis. Talib⁹ exorsa dictis: ad celestia regna virgo se bn̄dicta recepit. Cleric⁹ ṽo domū redire ꝯtēnens: ad q̄ndā ptinus extra p̄rie sue termīos abbatiam ꝓperās: monachali habitu decorat⁹ ē. Post exiguū aūt tp̄s / dn̄e nr̄e intercedētib⁹ meritis: ad Aq̄legie patriarchatū assumpt⁹ imaculate cōceptiōis festū a cunctis celebrāduȝ p̄dicās: cum ꝓprijs etiā octauis solēnib⁹ annuatim exornauit officijs.

Lectio sexta.

Uia q̄ȝ figuratōis Marie puritas demōstrat̄. In Gen̄. em̄ sancta trinitas dixit: Non est bonū hominē esse solum: Faciam⁹ ei adiutoriū simile sibi. i. sine pctō. Hoc autē in redemptiōis humane figurā factum est. Hinc Bern̄. in ser. de assumptione inquit. Et q̄dem ad restauratione humani generis sufficere poterat solus christus. siq̄dem oīs sufficientia nostra ex ipso est. sed bonum nō erat nobis hominē esse solum: cōgruū magis erat vt adesset nr̄e redēptiōis sex⁹ vterq̄ȝ quorꝝ corruptioni neuter defuisset. Hec ille. Sicut ergo chr̄s redēptor noster sine originali extitit: ita repatrix nostra Maria redemptoris mater intacta illi sil'is in hoc fuisse comprobat̄.

De Homelia Lectio septima

Alio modo sanctificare significat ideȝ q̄d sanctū demōstrare. Et in hoc sensu loq̄tur saluator nr̄ p̄ri suo dicēs. Sāctifica me p̄r. i. scītatē meā oīb⁹ demōstra. Hoc igitur modo btām ṽginē scīficauit altissim⁹: q̄ ei⁹ scītatē ꝑ orbem vniuersuȝ innūeris ꝓdigijs declarauit. Potest ꝛ aliter dici: lȝ hoc aliq̄l'r domine nostre derogat puritati. Sanctificauit tabnaculū suū altissim⁹: non ab originali pctō q̄d nō ꝯtraxerat: sed a fomite originalis pctī. q̄a corp⁹ gloriose ṽginis ex semine infecto (vt q̄dā referūt) ꝓpagatū: aliquam s̄m eos ꝯtraxerat feditatē: a qua sanctificauit illud altissim⁹ ante benedicte ei⁹ aīe infusionem.

Lectio octaua

Potest ꝛ aliter ꝓpter contentiosos responderi. Sāctificare idem est q̄d de nō sancto sanctum facere. Hoc aūt aggregatū: nō sanctus: pōt dupliciter intelligi. Priuatiue scȝ ꝛ Negatiue tm̄. Primo modo d꞉ nō sanctus p̄uatiue qui habet oppositū scītat꞉. sic hoc modo diceret̄ non videns q̄ esset cecus. et talis non fuit virgo gl'iosa. ideo hoc modo nō fuit scīficata. Alio mō d꞉ non sanct⁹ negatiue tm̄: q̄ nō habet actu scītatē: lȝ non habeat oppositū sanctitat꞉. Et hoc etiā modo chr̄s q̄ ad humanitateȝ in sue conceptionis instanti sanctificatus agnoscitur qui d̄ semetipso inquit: quem pater sanctificauit.

In tali ḡ sensu loquit̄ Ps. dū canit. Sctificauit tabernaculū suū altissim⁹. i. virginem īmaculatā in cōceptiōe sua oī sctitatꝭ bñdictione repleuit. Lectio nona

Hoc aūt diuine condecēs extitit maiestati. De⁹ em̄ (vt pho⁊ vtar sñia) in oib⁹ generū speciebꝫ aliq̄d singlare indiuiduū pfecit ceterꝭ excellēti⁹: q̄d alio⁊ oīm metrū esset et mēsura: ex quo ieffabilis eius sapia mōstraret. In elementꝭ ignis pmatū tenet: in astrꝭ sol: in angelis lucifer: in iumentis bos: in bestijs leo: in auibꝫ aquila: in piscibꝫ syrena: in hominibꝫ christus. Condecens ergo altissime extitit maiestati, vnā pfectissimā ꝛ sine macula cōdere mulierē que mūdicia ac virtute incomparabilis īter alias velut matutina stella inocētia ꝛ puritate radiaret. Hec autem excellentia nulli meli⁹ competere potuit q̄ȝ matri dñi nostri. Ergo verax est opinio de īmaculato ꝯceptū virginali.

Septima die ex dictꝭ sacro⁊ docto⁊

Lectio prima.

Anselm⁹ in libro de exordio humane salutis illibate ỽginis conceptionē originali iusticia decoratam sīlitudine nō incongrua comprobat dicēs. Si q̄d originalis peccati in ꝓpagatione matris dei extitit: illud ꝓpagantium non propagate fuit. Deus em̄ qui castanee cōfert vt inter spinas: ꝛ a spinis remota concipiat̄: alatur: ꝛ formet̄: non potuit hoc facere matri sue? Plane potuit ꝛ voluit. ꝙ si voluit ꝛ fecit.

Lectio scd̄a

Idem in libro de cōceptu ỽginali sic inq̄t. Decuit vt conceptio illi⁹ hois ꝺ matre fieret purissima tāta puritate qua sub deo nequeat maior intelligi: cui de⁹ pater vnigenitū suū quē de corde suo genuerat eq̄lem sibi ita dare disponebat vt esset naturalr̄ vnus idemq̄ȝ dei pr̄is ꝛ virginis filius. et quā sibi filius ip̄e substātialr̄ matrē facere eligebat. et de q̄ sp̄ūssctūs operatur⁹ erat vt ex ea cōciperet̄ ꝛ nasceret̄ ille de q̄ ꝑcedebat.

Lectio tertia

In ep̄la etiā ad coepiscopos Anglie ꝓfitetur dicens. Non puto verū esse amatorē virginis qui celebrare respuit festum sue cōceptionis. Alexāder etiā de Ales q̄ irrefragabilis theologus nuncupat̄: in vltimo vite sue cōstitut⁹ transitu exponens illḋ Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ macula nō est in te: de ỽgine gl'iosa cecinit dicēs. Maria dña mea: tota pulcra es ꝛ formosa: ꝛ macula originalis aut actualis pcti in te nunq̄ȝ fuit. Et hec dicens deuotus doctor benedicte virgini se cōmendans: feliciter migrauit ad dn̄m.

De sermone Lectio quarta

Alia q̄ȝ figura p̄ sapientē Ecclīasticū scripta est: q̄ in beate ỽginis ꝑsona ꝓloquit̄ dicens. Ego q̄si myrrha electa dedi suauitatē odoris. Myrrha a se ꝛ ab alijs ỽmiū putredines expellit. Hec aūt ꝓprietas dñe nr̄e nō bñ ꝯgrueret si aliq̄n a ỽmibꝫ. i. demonibꝫ p originale pctm̄ corrosa fuisset. Ibidē etiā p̄dict⁹ sapiēs subnectit: et q̄si plantatio rose in hiericho. Rosa em̄ ꝺ spinis nascit̄: ꝛ tamē spinam non habet. Sic ꝺi genitrix Maria q̄uis de Judea que vtiq̄ȝ peccatis spinosa erat nata sit: nullum tamen spine. i. peccati aculeum sensit.

Lectio quinta

Salomon etiam in Canticꝭ exclamat dicēs Que est ista q̄ ꝓgredit̄ quasi aurora cōsurgens? Aurora a lumine incipit ꝛ sp̄ in lumen crescit q̄usq̄ȝ soli iungat̄ ꝛ nunq̄ȝ lumine puat̄. sic Maria ỽgo purissima a lumine diuīe grē in ꝯceptiōe sua incipiēs: nullis vnq̄ȝ est pctō⁊ tenebris obscurata: sed semp in ỽtutū oīm claritate succrescēs: tandē cū soli iusticie dulcissimo filio suo in celesti gl'ia mirandis circūdata fulgoribꝫ est coniuncta Ideo eius claritatē intuens Esa. ꝺt: Sicut lux meridiana clara est.

Lectio sexta.

Hanc igit̄ ỽginis excellētiam aniaduertēs Augustin⁹: eam collaudat dicēs. Quis laudes beatissime virginis digne decantare valeat? Facta est enim Maria ianua celorum: sublimatio apostolo⁊: laus martyrū: iubilatio confessorū: continentia virginum: norma pncipum: iusticia regum: salus oīm populo⁊. Facta est Maria gloria vidua⁊: gaudium angelo⁊: requies anima⁊. Facta est Maria salus mo⁊: mors criminū: vita virtutū: virt⁹ pugnantiū: palma victo⁊. Facta est Maria excelsa sup sidera: sanctior super oēs feminas: cui⁹ vita inclyta cunctas illustrat ecclesias. Absit ḡ rem istā facere vt imponamus crimen gl'ie nostre.

De Homelia Lectio septima

Vltima contra beatam virginē ꝑcella sic fluctuare cōtendit: ſm apl'i sententiam oēs peccauerūt in Adam. Cū ḡ beata virgo de pmo⁊ parentū stirpe ꝓcesserit: concludēdū videt̄ ꝙ etiā ipsa pctm̄ originale cōtraxit. Qui em̄ totū dicit nihil excludit. Aut ergo dei genitrix peccasse cōuincit̄: aut apl'i sentētia falsitatꝭ assertiua comprobat̄.

Lectio octaua

Et apostoli verax affirmatio ꝛ conclusio nī nostre minime cōtraria repit̄. Aut em̄ apostolū vlla sine cōmentatione intelligis: aut econtrario. Si generalr̄ apl'i verba sine glosa exponenda existimas: oēs peccauerūt in Adam. ḡ ꝛ chrs: q̄ ꝛ ipse ex Adā ꝓpagatio

one descendit. Hoc aũt eẽt hereticũ ꝓfiteri.
Si ꝙ apl'um glosare intẽdis: eqꝫ i glosan
do lanceas: ⁊ de pari ꝓcedemus. Tu inqes:
Oẽs peccauerũt in Adã p̃ter chꝛm ꝑ naturã
Et ego: ⁊ p̃ter btã ꝟginẽ ꝑ grãm. Sciẽdũ
ꝙ ꝙ regulã vl'is termi q̇ ꝓ singul' distribuit
suppositꝭ: diuinaꝝ scp̃turaꝝ pagina nõ ꝑuat
q̄ logicalibꝫ nõ eit subiecta disciplinis. Uni
uersalẽ itaqꝫ terminũ ꝓ maioꝛi tm̃ supposi-
toꝝ pte: nõ ꝓ oibꝫ: i sacra scp̃tura plerũqꝫ in
telligi opoꝛtet. Uñ de filio ꝓdigo ad Dama
sum papã Hiero. inq̇t. Mod⁹ ẽ scp̃turaruꝫ
oẽ nõ ad totũ: sꝫ ad ptẽ r̃ferre maximã, vt ibi
Oẽs declinauerũt: sil' inutiles facti sũt. Et ali-
bi. Oẽs q̇ venerũt añ me fures fuerũt ⁊ latrões
Et Paul⁹ ad Coꝝ. inq̇t. Oibꝫ oia fact⁹ sum
vt oẽs lucrifacerẽ. Et ad Phil'. Oẽs ei q̄ sua
sũt q̄rũt: nõ q̄ Jesu chꝛi

Lectio nona

Hec etem̃ ꝟba sic general'r ꝓlata cum his
glos intelligi opꝫtet. Oẽs declinauerunt
sil' inutiles facti sũt. s. qui diuia mãdata ser
uare noluerũt. Oẽs q̇ venerũt añ me: fures
fuerũt ⁊ latrões. s. qui a me missi nõ fuerũt.
Oibꝫ oia fact⁹ sum. s. q̄ ꝫm deũ fieri potue-
rũt. Oẽs q̄ sua sunt q̄rũt: nõ q̄ Jesu chꝛi. s. q̇
sunt a charitate sepati. Propheta etiã dicit
Ois hõ mendax. s. nisi eius a spũsctõ eloq̇a
ꝓcedãt. Jllud ꝙ apl'i: oẽs peccauerũt i Adã
exponẽdũ est. s. q̇ nõ ꝑ diuinã grãm fuere p̃-
seruati: sed ab Adã ꝫm cõem ⁊ nõ p̃uilegiatã
legẽ ꝓpagati sũt. Talis aũt nõ fuit mr̃ dñi
nostri: ꝙ nõ infecit eã macula oꝛiginalis pcti
Siquis aũt doctoꝝ btãm ꝟginẽ ab oꝛigina
li peccato sanctificatã asseruit: ꝑ grãm. s. pꝛe
uenientẽ intelligi opoꝛtet. Si ꝟo solũ chꝛm
sine peccato tradidit extitisse: exponi opꝫpꝛe
ciũ est: ꝑ sui. s. essentiam ⁊ naturã. Beata au
tẽ ꝟgo ꝑ filij grãm p̃seruãtẽ. Qꝫ si foꝛtasse oi
no eã peccato maculatã sanctoꝝ aliq̇s suis i
opꝫibꝫ inscp̃sit: r̃spõderi poterit Augustini il
lud ad Uincentiũ de scp̃turis sctõꝝ doctoꝝ
Tale inq̇t gen⁹ scp̃turaꝝ a scp̃turis canoni-
cis distinguendũ est. nõ em̃ ita i eis testimo
nia ꝓferunt vt ꝯtrariũ sentire nõ liceat. Ju-
bilem⁹ ꝙ oẽs ⁊ exultem⁹ ꝓpter imaculatam
dñe nr̃e ꝯceptiõeꝫ. Ualde etem̃ nobis ꝓfuit
beatissimã ꝟginẽ nõ fuisse ꝑ oꝛiginale pecca
tũ diuine maiestatis inimicam. que em̃ nul
lo vnq̃ꝫ tempoꝛe vel momento deum offen-
dit: sed semꝑ in illius gratia ⁊ dilectione p̃-
mansit: apud ipm ꝯfidenti⁹ intercedẽs: ipi-
us benignitatem ⁊ misc̃diam ꝓ nobis facili
us impetrabit.

¶ Jn octaua omnia dicant de die p̃ter ea q̄
sequũt. ¶ Jn p̃mis vesp̃is Ant. Uirgã ꝟtu
tis sue misit domin⁹ ex sion: dominare i me
dio inimicoꝝ suoꝛuꝫ alleluia. Antiph. Sit
nomẽ domini benedictuꝫ ꝓpter immaculatũ
virginis cõceptum alleluia. Antiph. Pro-
pter domũ dñi dei nostri faueam⁹ oẽs ꝟgi-
nis puritati all'a. Añ. Btũs qui te diligit o
Maria: nõ ꝯfundet cũ loquet inimicis su-
is in poꝛta all'a. Añ. Qui dat niuẽ sicut la-
nã: ab oꝛiginali peccato p̃seruauit Mariã.
all'a. ꝟsi. Dñs custodit ab oi malo all'a. Rñ.
Custodiuit aiam tuã dñs all'a. ¶ Ad Ma
gnificat Añ. Qꝫ pulcra es amica mea: colũ-
ba mea: immaculata mea: odoꝛ vestimẽto-
rum tuoꝝ super omnia aromata. Alleluia
alleluia alleluia.

Ex dictis sacroꝝ doctoꝛum
Lectio p̃ma.

Beatus Thomas in expositiõe an-
gelice salutatõis imaculatã ꝟginẽ
exaltat dicẽs. Maria purissima fu
it q̄ntũ ad oẽm culpã. qꝛ nec oꝛigi
nale nec moꝛtale nec veniale pctm̃ incurrit.
Jdẽ qꝫ in p̃mo sniaꝝ inq̇t. Puritas intẽdit
ꝑ recessum a cõtrario: ⁊ iõ põt aliqđ creatuꝫ
inueniri q̄ nihil puri⁹ esse põt in rebꝫ creatꝭ:
sine vlla ꝯtagione peccati. Et talis fuit puri
tas btẽ ꝟginis q̄ a pctõ oꝛigiali ⁊ actuali fu
it immunis. tñ ista puritas fuit sub deo in-
q̄ntũ erat in ea potẽtia ad peccandũ. ¶ Rꝭ.
Que est ista q̄ ꝓcessit sicut sol: ⁊ foꝛmosa tã-
q̄ꝫ hierusalem. Uiderunt eam filie sion ⁊ im
maculatã p̃dicauerũt eam all'a. ꝟsi. Nõ teti
git eã Abimelech: sed ipa ꝯfregit caput eius
Uiderunt.

Lectio secũda.

Sancta q̇qꝫ mater eccl'ia in festo vi-
sitatiõis beate ꝟginis eam magni
ficat dicẽs. Beatissima ꝟgo dei ge
nitrix Maria a suis est p̃moꝛdijs
dño consecrata. Et iteꝝ. Hec est illa de q̄ sa
cra canunt eulogia. Mulier amicta sole lu
nã sub pedibꝫ habẽs stellis coꝛonata duode
nis. Tãte laudes ꝟginis humana lingua ex
p̃mere nõ sufficit. nec etiã scti ⁊ iusti illam in
cui⁹ ille quẽ celi cape nõ poterãt se ꝯtulit au
la ꝟginali: dignis laudũ p̃conijs ad plenũ
efferre potuerũt. Alibi etiã canit. Sancta ⁊
immaculata ꝟginitas: qbꝫ te laudibꝫ efferã
nescio. Si ergo iuxta ecclesie testimonium
tanta est intacte ꝟginis puritas vt ꝟbis ex-
pꝛimi nõ possit. Nõ parũ ꝓfecto errare con
uincit qui oꝛiginali illã macula deturpataꝫ
fuisse arbitratur. ¶ Rñ. Oꝛnatã monilibꝫ
filiam hierusalẽ dominus cõcupiuit. qui ab
oꝛiginali macula eam p̃seruauit all'a. ꝟ. O
gloꝛiosa domina excelsa supꝫ sidera: que nec
p̃mam similẽ visa est: nec habere sequentem
sola sine exemplo placuit virgo chꝛisti. Qui
ab oꝛiginali.

Lectio tertia.

Infideles etiā beate v̄ginis excellen
tiā denegare nō audēt. Vñ in Alco
rano Mahumeti dicit̄ Nullus est
ex Adam quē n tenuerit eum sathan: p̄
ter Mariā ꝛ filiū eius. Adq̄esce igit̄ chr̄ia-
ne ne infideli crudelioꝛ erga dñam nostrā eē
cōpꝛoberis. M̄ris sue puritatē ita zelatꝰ est
dñs ꝙ etiā infidelibꝫ ipam noluit esse recō-
ditā. Tanto ꝟo etiā a paganis gl'iosa dei ge
nitrix venerat̄: ꝙ illius blasphematoꝛ hoꝛri-
bili ꝓtinꝰ moꝛte ꝑnecat̄. Erubesce igit̄ chri-
stiane. qui dñi tui matrē tot q̄tidie blasphe-
mijs ad iracūdiam ꝓuocas: tot turpibꝫ ꝯtu
melijs exagitas. tot piurijs impudēter illaꝫ
nominare p̄sumis. Deposce igit̄ suppliciter
veniam tui criminis ante vltionē. Relinq̄
consuetudinis inique ꝓteruiā. quia nouit
domina mutare sententiā si tu volueris emē
dare delictum. ¶ Rñ. Quacūq3 hoꝛa inge-
muerit peccatoꝛ: oīm iniq̄tatū eius q̄s ope-
ratꝰ fuerat non recoꝛdaboꝛ Alleluia all'a. ℣.
Maioꝛ est ei misc̄dia mea q̄3 oīm hominū
miseria. All'a all'a.

De sermone — Lectio q̄rta

Dum magister Alexāder de Ales
adhuc secularis existēs in vniuer
sitate legeret Parisiensi: nolletq3
immaculatū pijssime v̄ginis cele
brare ꝯceptū. Volēs illū gl'iosa dei genitrix
Maria ad sanā reuocare sñiam: dū q̄dam
conceptionis die p̄dictus doctoꝛ suis legere
cepisset discipulis: tantis illum ꝑcussit infir
mitatibꝫ vt omnibꝫ veluti moꝛtuꝰ videretur
Cū aūt Alexāder in sua ꝑmanēs sentētia: be
ate v̄ginis innocentiā adhuc ꝯfiteri despice
ret: alio q̄3 anno dū in eodē ꝯceptiōis die p̄-
legeret: easdē ꝓtinꝰ infirmitates incurrit. sic
q3 freq̄ntatis vicibꝫ in eodē festo: in hoꝛribi
les annuatim infirmitates incidebat. Quā
obꝛē a suis monitꝰ discipulis ne gloꝛiose vir
ginis intemeratā ꝯceptionem impugnaret:
ad seip̄m in eadē existēs infirmitate reuer-
sus: deuote vt potuit regine celi vouendo ꝓ
misit: si optatā illi dignaret̄ afferre salutem
pulcerrimū se aliq̄d opus ad sue gl'ie ꝯcepti
onis editurū. Emisso igit̄ voto: ad p̄stinam
protinus redijt sanitatē. Tāti ḡ nō imemoꝛ
bñficij: egregiū q̄ddā volumē melliflue con-
ceptionis inscripsit. imaculatūq3 benedicte
virginis conceptū multis cōpꝛobans ratio-
nibꝫ: totum fuisse falsum p̄dicat quicq̄d cō-
tra illibate v̄ginis conceptionē suis vnq3 in
operibꝫ affirmauit. ¶ Rñ. Venient ad te q̄
detrahebāt tibi: ꝛ adoꝛabunt vestigia pedū
tuoꝛum Alleluia all'a. ℣. Virga em̄ tua atq3
coꝛrectio tribuit intellectum ꝛ sapientiam.
Alleluia all'a.

Lectio quinta.

Exemplis etiā naturalibꝫ / dñe nr̄e
puritas demōstrat̄. Sicut em̄ so-
lares radij sup̱ lutum descēdētes:
ab illo deturpari nō p̄nt: sed potiꝰ
ip̄m illumiare noscunt̄. Sic ꝛ aīa btē v̄gis
sup̱ lutum humane nature descēdēs: a luto
oꝛiginal' culpe soꝛdidata nō fuit: sed totā po
tiꝰ humanā nām illustrauit. Sicut etiā au
rū in visceribꝫ terre nō coꝛrūpit̄: sed magis
ꝑficit̄: Sic bñdicta v̄go i m̄ris visceribꝫ coꝛ-
rupta nō est vlla macula: sed potiꝰ a sp̄ūsan
cto sc̄tificata. Ramꝰ q̄3 a bona arboꝛe ꝓue-
niens / in malā arboꝛē insertus nō inficit̄ ab
ea: sed potius illi ꝑfectionē tribuit: Sic ani
ma gloꝛiose v̄ginis a deo ꝓueniens inserta
in coꝛpꝰ etiā ex semine infecto ꝓpagatū ma-
culata nō fuit: sed ip̄m potiꝰ multimoda ꝑ-
fectiōe repleuit. Hec aūt oīa filij sui gr̄a fu
ere ꝑpetrata. Nullꝰ em̄ tā crudelis tā q3 im-
pius repit̄ q̄ si m̄rem suā facere possit: eā ꝑfe
tissimā facere nō cōtendat. Dñs ḡ noster oī
pietate repletꝰ q̄ benedictam virginē de qua
erat nasciturꝰ summo studio ꝛ arte fabꝛica-
uit. ꝓfecto sanctissimū illud tabernaculū tā
ta claritate decoꝛauit: vt nihil nobiliꝰ: nihil
excellentiꝰ: nihil ve puriꝰ in toto oꝛbe terraꝝ
valeat cogitari. ¶ Rñ. Fac mihi sanctuari
um ꝛ habitabo in medio coꝝ. arcā d̄ lignis
sethim cōpinge: ꝛ deaurabis eam auro mū-
do intus ꝛ foꝛis All'a all'a. ℣. Elegi ꝛ sanctifi
caui locū istū vt sit nomē meū ibi in sempit-
nū: vt ꝑmaneāt oculi mei ꝛ coꝛ meū ibi cun-
ctis diebꝫ. All'a all'a.

Lectio sexta

Si q̄s aūt impotentiā in chr̄o obijci
at: audeatq3 temerarie blasphemā
do asserere ip̄m charissimā m̄rem
suā n̄ potuisse a pctō custodire: hu
ic tanq3 penitꝰ ignaro respōdendū nō duxi-
mus. Qui em̄ triū pueroꝝ nō solū coꝛp̱a sed
etiā vestimēta int̄ vehemētiū flāmas igniū
seruare potuit illesa. ꝛ Jonam in ventre ceti
custodiuit incolumē. Danielē etiā hoꝛribili
um in medio leonū saluauit intactū. Ma-
trē q̄q3 suā p̄seruare potuit ab omni peccato
incoꝛruptā. Hec aūt p̄seruatio gl'iose v̄gini
nō mediocriter ꝓfuit. Hoī em̄ ꝑ pctm̄ ma-
culato dixerat dñs: Cinis es ꝛ in cinerem re
uerteris. Beata igitur v̄go a pctō p̄seruata:
nec a v̄mibꝫ est coꝛrosa: nec in cinerē reuer-
sa. Omni etiā mulieri filios ꝓcreanti ꝓpter
peccatū inflixerat dicens: In doloꝛe paries.
Dña aūt nostra nullius peccati conscia vllo
sine doloꝛe: imo cū infallibili gaudio dulcis
simū filium suū parturiuit. O igit̄ Maria
virgo purissima. O Maria innocentissima.
O Maria omni sanctitate repletissima: mi

ferere obfecro mihi feruo tuo q̄ tantū anxi⁹ fum d̄ honore tuo. Zelus em̄ puritatis tue comedit me. Obfecro te oregina celoꝝ: dn̄a angeloꝝ: mr̄ mifcd̄ie: fons indeficiēs diuie clementie: vt nobis famul' tuis q̄ imaculate ꝯceptiōis tue venerāda folēnia colim⁹: ipetrare digneris a dilecto filio tuo anie fanctitatē: fanitatē corpis: fructuū terre vbertatē. oimqꝫ delectabiliū abūdantiā oēs etiā diaboli infidias ꝛ fraudes a nob̄ expellas: ꝛ contra aduerfa omnia nos cuftodiens: ad vitā poftremo pducas eternā. ℂ Rn̄. Cōgratulamini mihi oēs q̄ diligitis dn̄m. Quia cuꝫ effem paruula placui altiffimo all'a. ℣. Ego ex ore altiffimi pdij pmogenita. ego in altiffimis habitaui: ꝛ in omni populo ꝛ gente p̄matū tenui. Quia

De Homelia Lectio feptima

Et fi ex fupioribꝫ argumētis gl'iofe ꝟginis innocētiā: etiā nō admodū fubtilis pcipe poffit intellect⁹: tn̄ p deuotaꝝ ꝯfolatiōe mētiū/ dominę nr̄e puritatē adhuc aliter cōprobabo. Si btā ꝟgo Maria originali fuiffet vicio maculata: nō poffet dici fimpl'r ꝟgo. qꝛ ficut p luxuriofam cōmixtionē corrūpit̄ caro: ita aīa p pctm̄. Si ḡ originalis infectio gloriofe dei genitricis animā fordidaffet: ꝟgo nō effet fmpl'r: fed fm q̄d tm̄modo nuncupāda In cōtrariū aūt canit eccl'ia: Sācta ꝛ imaculata virginitas. ḡ conclufio noftra veriffima demonftrat̄. ℂ Rn̄. Factū eft diluuiuꝫ peccati fup omnē terrā. Opertiqꝫ funt oēs montes excelfi fanctoꝝ all'a. ℣. Arca ꝟo deifera eleuata eft in fublime: ꝛ ferebat̄ fup aq̄s Opertiqꝫ funt

Lectio octaua.

Sufficienti etiā diuifiōe hec ꝟitas d̄clarat̄. Circa dn̄e nr̄e ꝯceptionem vnū ex tribꝫ dicere neceffe eft. Aut ꝙ de⁹ illā p̄feruare non potuit: aut ꝙ potuit q̄deꝫ fed noluit. aut ꝙ potuit ꝛ voluit p̄feruare. Si pmā opinionē cōprobas: neceffario tibi dicendū eft ꝙ deus nō eft oipotens. hoc aūt hereticā habet prauitatem: quia apud deū nō eft impoffibile oē ꝟbum. ḡ tu hereticus ꝛ infidelis habend⁹ es: fi beatam ꝟginē ideo in originali peccato exiftimas cōceptam: quia deus illā p̄feruare non potuit. Si ꝟo fecūde adheres opiniōi: ꝙ deus potuit q̄dem: fed noluit venerandā matrem fuam imaculatā cuftodire: neceffe habes ꝓfiteri chrm̄ erga genitricem fuam bonni nullaten⁹ filij debitū pegiffe. Bonus nāꝗ ꝙ filius matrē fuā debet diligere: eāqꝫ a cūctis malis ꝛ ab omni infamia iuxta fuā potentiam liberare. Cum igit̄ originale peccatum celeftis glorie ianuam claudat: gratiaꝫ ꝛ vifionem dei eternā aufert maculatis: nihilqꝫ turpius nefanda peccati vefania excogitari valeat p quam filij diaboli nuncupamur ꝛ fumus. Iniquum valde ꝛ horribile videretur fi afferere quis p̄fumeret ꝙ dominus nofter illā quā ab eterno elegerat i matrem in tantā ignominiā/ dedecus/ ꝛ iacturā corruere pmiferit cū poffet p̄feruare. Cuꝫ ḡ dn̄s nofter nō venerit foluere legē fed adimplere: pfecto ꝯftat ꝙ dilectā matrē fuam iuxta legis mādatū voluit honorare. ℂ Rn̄. Filij hoim vfqꝫ q̄ graui corde: vt q̄d diligit̄s vanitatē ꝛ q̄ritis mēdaciū? Scitote quoniam dn̄s ipe eft deus: ipe fecit eam ꝛ p̄feruauit eam all'a all'a. ℣. Ferculum fecit fibi rex Salomon de lignis libani: colūnas eius fecit argenteas: reclinatoriū aureum: afcenfum purpureum media charitate cōftrauit Scitote.

Lectio noua

Si igit̄ deus nō potuit fed etiā voluit gloriofam ꝟginem matrē fuā ab originali vituperio p̄feruare: cū nihil diuine poffit refiftere voluntati: cūqꝫ diuinū bn̄placitū fit inuiolabile: q̄a preceptum pofuit dn̄s ꝛ nō p̄teribit: ꝛ oīa q̄cunqꝫ voluit fecit: Incōuincibili rōne concludit̄ ꝙ pijffimus faluator nofter q̄ ab eterno matrē fuam ab originali labe cuftodire difpofuit: illam proculdubio immaculataꝫ conferuauit. Recte ergo deuota hec mulier dn̄m noftrum alloquit̄ dicens. Beatus vēter qui te portauit: ꝛ vbera que fuxifti. Hoc etiam tiburtina Sibylla cōmemorās decātauit. O felix illa mater cui⁹ vbera chriftuꝫ lactabunt. Felix ergo Maria mater domini noftri bn̄dicta. Felix Maria mūdi toti⁹ imperatrix ꝛ domina. Felix Maria ab oī labe peccati per fuum dulciffimū filium penitus p̄feruata: cui fit honor ꝛ gloria in fecula feculorum Amen. ℂ Ad laudes ꝛ per horas An̄. Aque multe nō potuerūt extinguere Marie charitatem alleluia. An̄. A cuftodia matutina vfqꝫ ad noctē fperauit Maria i dn̄o all'a. An̄. Apud dn̄m mifcd̄ia ꝛ copiofa fup Mariā redemptio all'a. An̄. Reges terre ꝛ oēs populi laudate matrē domini dei noftri all'a. ℂ Ad Bn̄dict⁹ an̄. Que ē ifta q̄ pgredit̄ q̄fi aurora ꝯfurgēs: pulcra vt luna: electa vt fol: terribilis vt caftroruꝫ acies ordinata Alleluia all'a. ℂ In fecūdis vefperis An̄. Tota pulcra es ꝛc. ℣fi. Diffufa eft gratia i labijs tuis all'a. R̸. Propterea benedixit te deus in eternuꝫ all'a. Ad Magnificat Anti. Qui mundū facere poteft de immundo conceptum femine: me fabricauit filius vllo fine crimine Alleluia alleluia alleluia.

Ad Missam Introitus

GAudeamꝰ oēs in dño diē festū celebrātes sub honore itemerate virginis Marie: de cuiꝰ īmaculata ꝯceptione gaudēt angeli:⁊ collaudant filiū dei all'a. Ps. Celi enarrāt gl'iam dei:⁊ opa manuū eiꝰ annūciāt firmamētū. Gl'ia pri ⁊c. Gl'ia ī excel' deo ⁊c. Om̄ tu solus scrū̄s Mariā fabricasti. Tu solus dñs Mariā ꝑseruasti. Tu solꝰ altissimꝰ mariā sublimasti Jesu chr̄e ⁊c.

Oratio.

DEus q̄ ꝑ īmaculatā ꝟginis ꝯceptionē dignū filio tuo habitaculū ꝑparasti: Concede vt q̄sq3 huiꝰ sc̄tissime festiuitatis solennia celebrabit ī terris:ꝓsperitatē ⁊ pacē:ī celis ꝓo reqem ⁊ gl'iam obtineat sempiternā. Per eundē dñm ⁊c.

Lectio libri Sapiētie

DOminꝰ possedit me ab initio viaꝝ suaꝝ Reqre in natiuitate eiusdē ꝟgis Graduale. Q̄ pulcra es ⁊ decora btissima virgo Maria:tēplū dei:sacrariū spūsc̄i. Tu quē celi cape nō poterāt:ꝑ tua innocētia gremio ꝯtulisti. ℣. O pulcerrima virgo: vulnerauit formositas tua cor diuinū:attraxit puritas tua creatorē ad vteꝝ tuū all'a all'a. ℣. Nō est inuentꝰ similis tui:ꝑseruatꝰ a macula originalis pc̄ti all'a

Sequentia.

SAlue spōsa deitatis Maria fons pietatis: angeloꝝ dña. Aue dulcis o Maria:christi mr̄ ⁊ filia: vlla sine macula. Tu sol refulgēs gl'ia:celoꝝ lustrās atria:luce reples secula. Tu puteꝰ honestatis:fauꝰ dulcis charitatis:tu nostra leticia. Rosa rubea castitatis:liliū ꝟginitatis:cu3 omni fragrātia. Tu magistra clemētie:mater misc̄die:nostra delēs crimina. O norma innocētie Maria plena gratie:tu stella matutina. Tu a deo fabricata:in cōceptu ꝑseruata:nulla trahis scelera. Tu in celis coronata:ab angel' venerata micās suꝑ sidera. Nos famulos rege tuos: atq3 tibi fac deuotos:ꝑ tua clemētia. Ab inferno liberatos nos postremo fac btōs:ī celi militia Amen.

Seq̄ncia sc̄ti euāgelij ſm Lucā

IN illo tp̄e Loq̄nte Jesu ad turbas: extollēs vocē q̄da3 mulier de turba dixit illi. Btū̄s vēter q̄ te portauit ⁊ vbera q̄ suxisti. At ille dixit: Quīmo:bti q̄ audiūt ꝟbū dei ⁊ custodiūt illud

Offertoriū

IUbilate oēs ⁊ letamini hodie de īmaculato ꝯceptu ꝟgis gl'iose. Angeli etem̄ gaudēt:celi applaudūt:mūds exultat:infernꝰ cōtremiscit:dmones cruciant̄:cū de manu dei Maria fabricat̄ all'a.

Oratio secreta.

DEus q̄ om̄s matris tue cultores exaltare statuisti:cōcede ꝓpitiꝰ:vt q̄ sanctissimū eius ꝯceptū ꝑ hec sacra mysteria iubilando veneramur:tuam semꝑ ⁊ vbiq3 illius precibus misericordiā conseq̄mur. Qui viuis et regnas ⁊c.

Prefatio.

EEterne deus:q̄ dilectam spōsam tuā gloriosam ꝟginē Mariā oibꝫ ꝟtutibꝫ ornatam fabricasti:⁊ in purissima eiꝰ ꝯceptione ab originalis pc̄ti macula illesam ꝑseruasti vt totiꝰ esset innocētie speculū ⁊ exēplar sanctitatis:dignūq3 existeret habitaculū vnigeniti filij tui Per quē ¶ Cōmunio. Btā conceptio Marie ꝟginis que nesciuit labē criminis all'a.

Post cōionē oratio.

BEnedicte ꝟginis Marie īmaculata ꝯceptiōe gaudētes.te supplices deꝑcamur oīpotens deus:vt q̄ ineffabilem eiꝰ innocentie puritatē sincera deuotione ꝯfitemur:ad ꝯtemplandā illius gloria3 in celesti palatio ip̄a intercedente subleuemur. Per dñm nostrū Jesum chr̄m filiū tuū:q̄ tecū viuit ⁊ regnat in vnitate spūssancti deus ꝑ oia secula seculorum Amen

¶ Iste sunt rubrice huiꝰ officij. Si h̄ festu3 venerit in dñica:fiat de festo.q2 specialis dei oꝑatio fuit in tali die q̄ gl'iose ꝟgini singularis ꝓrogatiua collata est.⁊ ideo officiū dominice debet trāsferri ad diem seq̄ntem. In die autē octaue q̄ venit in dominica:fiat de ip̄a dñica.⁊ officium octaue trāsferat̄ ad diem sequētem. Et hec om̄ia sunt ordinata autoritate summi pontificis:qui etiā statuit ꝙ octaua huius festi celebretur cu3 officio duplici. Si ꝟo dominica venerit infra octauā fiat de dominica cum memoratiōe festi. Et qn̄ fit officiū dominice non dicant̄ ꝑces:nec dicat̄ ex debito officiū de domina:sicut nec dicit̄ in cet'is diebꝫ infra octauā. Et in missa dominice nō dicat̄ Gl'ia in excelsis.nec Ite missa est.nec Te deū laudamus ad matutinū.sed nonū R̄nsoriū dicat̄ sicut fit in ceteris dñicis de aduētu. Quotidie aūt infra octauā fiat cōmēoratio de aduētu. Qn̄ ꝟo aliqua feria īfra octauā hab3 antiphas laudū de ꝓprio:tūc ad matutinū post orōnē festi fiat cōmēoratio d' feria. Deīde dicant̄ laudes de feria cū illis antiphonis ꝓprijs ⁊ psalmis suis absq3 capl'o. ℣. ⁊ bn̄dictꝰ.sed dicto Laudate dñm de celis:cū sua antipha terminet̄. ibi:Fideliu3 anīe ⁊c.sicut olim fiebat in die sc̄tē Lucie:q n̄ occurrebat feria hn̄s laudes de ꝓprio. Ite3 ꝑdictꝰ pōtifex ordinauit ꝙ in hac octaua nō fiat officiu3 de aliquo sancto

nec etiā de sctā Lucia. sȝ trāsferatꝛ post octa/uā. lȝ postea ad petitionē cuiusdam religiosi ꝯcesserit ꝙ possit fieri de sctā Lucia i die suo ꝛ ita seruetꝛ. Ordinauit etiā ꝙ officiū p̄sēta tionis gl'iose ꝟgis Marie celebretꝛ. xxj. die Nouēbris: ꝛ fiat duplex maiꝰ: ꝛ accipiatꝛ of ficiū natiuitatis eiusdē. sed vbi est nomē na tiuitatis ponatꝛ nomē p̄sētatiōis. Facto fine: pia laudetꝛ ꝟgo Maria

¶ Pars scđa supdicti s̄mōarij qđ Maria/le appellatꝛ in q̄ tractatꝛ de sacratissima ꝟgis Marie natiuitate. Hec aūt ꝓ ꝓprio ac pti culari noīe Liber vite nūcupatꝛ.

Sermo p̄mus

Egredietur

A e ꝟga de radice iesse: ꝛ flos de radice eiꝰ ascēdet. Esa. xj. c. Recitāt historiogra/phi ꝙ antiq magnoꝝ p̄n/cipum natalia celebrabāt. Ipi qȝ p̄ncipes diē natal' sui cū solēnitate ꝛ Iocūditate deducebāt. Uñ Mar. vj. đꝛ: ꝙ Herodes rex i die natal' sui cenā fecit p̄nci/pibꝫ ꝛ tribunis ꝛ p̄mis galilee. Subditi etiā i dieb natalicijs dn̄oꝝ suoꝝ tripudia ꝛ cho reas atqȝ festiuos ludos i eoꝝ aspectibꝫ faci ebāt. Uñ Mat. xiiij. đꝛ. Die aūt natal' He/rodis saltauit filia Herodiadis in medio. s. alioꝝ chorizantiū. ꝛ placuit Herodi. Et ta/lia natalicia regū appellabantꝛ ferie solēnes l. fi. C. de fer. Et in sil'ibꝫ diebꝫ oē ius p̄torius cessabat: vt habetꝛ in dicta. l. fi. Glo. ꝟo in ru brica. C. eo. ti. appellat ferias repentinas: qñ infra annū nascitꝛ repentine filiꝰ p̄ncipi. Sā cta qȝ mr̄ eccl'ia bti Joānis baptiste natiui/tatē solenniť iubet celebrari. qꝛ sctificatꝰ fuit i m̄ris vtero: p̄cursorqȝ fuit saluatoris. Qua/propter in die natal' eiusdē ꝑ vniuersum or/bem ab oībꝫ fidelibꝫ chr̄icolis singul' annis festiua gaudia celebrantꝛ. Quanto ḡ maiori deuotiōe ac reuerētia sctissime ꝟgis genitri cis dei debēt sacratissima natalicia celebrari ꝑfecto i isto sctissimo die debꝫ humana mēs magnā i leticiā ꝓsilire. Uñ btūs Aug. i ser/mōe hodierno inqt. Adest nobis dilectissimi optatꝰ dies bte ac venerabil' ꝑpqȝ ꝟgis Ma rie. Jō cū sūma exultatōe gaudeat terra nr̄a tāta ꝟgis illustrata natali. Hec ē eñ flos cā pi de q̄ ortū est p̄ciosum liliū ꝯualliū: p cuiꝰ partū natura mutatꝛ, ꝓtoplaustoꝝ q̄ deletꝛ ꝛ culpa. Et btūs Joānes chrysostomꝰ etiā ipe i s̄mōe hodierno inqt. Hodie fit mōo salutis initiū Jubilate deo oīs terra: cātate ꝛ exul/tate ꝛ psallite. Exaltate vocē vestrā exaltate nolite timere: edita est nobis i lucē spōsa dei de q̄ nasciturꝰ est agnꝰ dei q̄ tollit pctā mōi.

Dies natales p̄n/cipū cole bantꝛ.

Exultate mōtes ꝛ colles ꝛ sic cera defluite. Letare hūanū genꝰ. Cātate celestes sp̄ūs La pides nolite tacere: qm̄ hodie nata ē illa vir/go q̄ ꝓtulit miri odoris fragrātiaȝ. Hec ille. Cuiꝰ ꝟgis gl'iose natiuitatē p̄uidēs i sp̄ū ꝓ/pheta descp̄sit eā sub noīe virge: dicens ꝟba thematis nr̄i. Egredietꝛ ꝟga de radice iesse: ꝛ flos de radice eiꝰ ascēdet. Hic aūt flos fuit Jesus chr̄s eiꝰ filiꝰ q̄ de seipo inqt Canti. j. Ego flos cāpi. ¶ Dicitꝛ aūt flos cāpi: ꝛ non horti triplici đ cā. Prio: qꝛ flos horti vt na/scatꝛ terra apitꝛ. flos āt cāpi sine terre aptiōe nascitꝛ. sic etiā chr̄s natꝰ ē de ꝟgie sine ꝟgini/tatis eiꝰ violatōe. Scđo đꝛ flos cāpi ꝛ non horti. qꝛ flos horti ē clausus. flos ꝟo cāpi oī bus ē aptꝰ. Et sic etiā hortꝰ pietatis chr̄i nul li clauditꝛ: sȝ oēs ad ip̄m p̄nt accedere ꝛ mise ricordiā iuenire. Tertio đꝛ flos cāpi: qꝛ i pti/bus vltramarinis nascitꝛ q̄dā flos q̄ vocatur flos cāpi: habetqȝ stipitē asperū ꝛ q̄nqȝ folia rubea. ꝛ s̄cat chr̄m q̄ ꝓtulit aspitatē crucis et habuit q̄nqȝ vulnera passiōis. Recte ḡ btā ꝟgo noīe ꝟge designatꝛ. qꝛ ex ea ꝓdijt flos flo rū: fructꝰ fructuū bn̄dictꝰ iesus filiꝰ eiꝰ ꝛ dei Et ꝙ sup̄ dicta ꝓphetia đ nullo alio itelligatꝛ q̄ȝ de btā ꝟgīe ꝛ de chr̄o eiꝰ filio. ptȝ ꝑ trāsla tionē chaldaicā q̄ i h̄ loco sic hȝ. Exurget rex de filijs isrl' ꝛ messias de filijs filioꝝ eiꝰ. Dr̄ āt i p̄fata ꝓphetia Egredietꝛ ꝟga đ radice ies se. qꝛ lȝ btā ꝟgo orta sit de radice iudeoꝝ: tñ ē egressa nām radicis. Radix ei ad ima: ꝟga ad alta tēdit. radix i terra: ꝟga i aere ꝓficit. ra dix terre humore. virga celi rore ꝛ sol' calore crescit. Judei eñ petebāt ima vicioꝝ: illa āt alta ꝟtutū. Illi erāt fixi i terra ꝑ cupiditatē terrenoꝝ: illa ꝟo nunq̄ȝ incuruata ē ad trāsi toria bona: sed i celo habitabat ꝑ cupiditatē supnoꝝ. Illi pascebātꝛ amore carnali: hec nu tiebatꝛ amore sp̄ūali. illi frigescebāt amore isi delitatis: ista ꝟo nobilissima fouebatꝛ calore charitatis. De cuiꝰ ꝓcreatiōe tria mysteria ꝯtemplabimur

Christus flos cāpi

Primū appellatꝛ necessitatis.
Scđm nobilitatis
Tertiū ꝟo iocūditatis

¶ Prima ꝑs huiꝰ s̄mōis q̄ đꝛ necessitatis.

B Natiuitatē ꝟgis gl'iose hūano gn̄i fuisse neciam ꝓbatꝛ tribꝫ rōnibus Pria q̄ꝝ đꝛ reedificatōis. Fūda/mētū cuiꝰ ē ciuile. Si eñ tibi loca ui areā eo pacto vt i ea domū edificares i q̄ me recipes q̄ñcūqȝ ad te decliarē. Tu edifi/casti i ea me recepisti. postea ꝟo labe edificij vel alia culpa tua domꝰ corruit. Cōuenio te vt ire reedifices. Queritꝛ an possim in h̄ te ꝯuenire: ꝛ claꝝ ē ꝙ sic. l. fi. ff. loca. qꝛ i h̄ me/cū ꝯuenisti vt q̄ȝdiu locatio duraret ibi esset ꝯstructa domꝰ in q̄ reciperes locatorē. Argu/

Natitas marie fu it necia

De loca/tione

mentū ad h̄ i.l.eū.de here.ff.de ꝑuitu.vrba.
ꝑdio. Nā nō edificatū cēset qḋ diruptū ē.ff.
de leg.iij.l.q̄ ꝯcubinā. Et factū nō dꝛ qḋ non
durat.l.siq̄s aliā.ff.de solu.l.itē si q̄rit.§.si
gēma.ꝛ.l.fi.ff.ḋ acti.emp.facit i arg.l.si cui.
§.affinitates.ff.de posthu. Nō ḡ sufficit se-
mel recipe locatorē nisi itez ipm ꝛcipiat q̄usq;
locatio durat. Arg.in.l.si seruit⁹.ff.de ser
uitu.vr.ꝑdi.ꝛ. C.si fu⁹ expoꝛ.vene.l.j. Sic
ḡ in nr̄o ꝓposito. Nā cū oīpotēs de⁹ locaue-
rat paradisuz Adā p̄mo homini vt ex illius
costa edificaret̄ vna mulier in q̄ ip̄e habita-
ret ꝛ ex illa nasceret̄: hec dom⁹ suggestiōe di
aboli ꝛ mādati p̄uaricatōe p ip̄m Adā facta
coꝛruit. Debuit ḡ ille hō ex sua stirpe ꝓduce-
re aliā mulierē q̄ esset stabilis dom⁹ ꝛ nō coꝛ
rueret: durāte semꝑ locatōe dei ad humanū
genus. Naturali igit̄ iure ꝛ ciuili necesse fu
it vt illa ꝟgo nasceret̄ in q̄ fili⁹ dei habitaret
q̄ dixerat ꝑ ꝓphetā psal.cxxxj. Hic habitabo
q̄m elegi eā. Et h̄ figuratuz fuit Hester.j.ꝛ
ij.c. vbi Uasti p̄oꝛ regina depellit̄ p inobedi
entiā Asueri regis: ꝛ Hester hebꝛea loco ei⁹
C surrogat̄ q̄ regis placuit ocul'. ¶ Scd̄a rō
Rōe suc dꝛ successionis. Fundamentū cui⁹ habet̄ in
cessiōis aut̄.licz.C.de natu.li. vbi dꝛ q̄ filij natura-
les existētib⁹ legitimis succedere nō p̄nt ab
intestato. pōt tñ dari vna vncia naturalibus
ꝛ ꝯcubine. vel soli ꝯcubine semivncia.l.pꝛe.
Uncia le C.eodē ti. Est āt vna vncia duodecima ps
galis hereditatis. vt hꝛ insti.de here.insti.§.here-
ditas. Hoc aūt nō se extēdit ad spurios: vt
in dicta aut̄.licz.C.de natu.li. Nos ḡ q̄ non
sum⁹ legitimi ob p̄oꝛez foꝛnicationē Eue q̄
tota humana natura coꝛrupta est de q̄ nati
sum⁹ que fuit ancilla: nō libera. iuxta illud
psal.cxv. Ego seru⁹ tu⁹ ꝛ fili⁹ ancille tue. nō
poteram⁹ succedere ī tota hereditate. Quia
igit̄ votū parentū est trāsmittere bona sua fi
lijs.l.scripte.ff.vnde libe.l.nā ꝛ si parentib⁹.
ff.de inoffi.testa.l.de emācipatis.C.de legi.
here.ꝛ.l.penul.ff.de bonis lib. Ideo vt cele-
stis p̄ris nostri desideriū impleret̄ q̄ sua no-
bis bona eterne felicitat̄ dare affectat: opoꝛ
tuit q̄ p seq̄ns matrimoniū fierem⁹ legitimi
de q̄ legitimatiōe habet̄ in aut̄.q̄b⁹ mo.na.
effi.legi.coll'.vj.circa p̄ncipiū.ꝛ in c.ꝯq̄stus
ꝛ c.tāta.extra q̄ filij sint legi. Ut ḡ de⁹ p̄r le-
gitimos nos faceret: despōsauit sibi ancillā
scz humanā naturā: accipiēdo in m̄rem filij
sui ꝟginē pudicā: ꝟginē sc̄tām: ꝟginē oī lau-
de dignissimā Mariā hebꝛeā quā nasci ne-
cesse fuit vt fieret mater dei. Iō letabūdi di-
cere possum⁹ illud Pauli ad Gal.iiij. Nō
sum⁹ ancille filij sed libere: q̄ libertate chr̄s
D nos liberauit. ¶ Tertia rō dꝛ subuentiōis.
Rōe sub Fundamentū cui⁹ ponit iurisc̄osult⁹ in.l.j.
uētiōis ff.de integrū resti.ꝛ i.l.ij.§.ꝟba.ff.ad velle.

vbi inq̄t q̄ deceptis ꝛ fraudatis debet sub-
ueniri. Cū ḡ diabol⁹ deceperit humanū ge-
nus mēdacijs seducēdo p̄mā mulierē: Iō o
opoꝛtuit decepto homi ꝓuideri de remedio
opoꝛtuno. qꝛ igit̄ vt inquit ph̄us.j. Poster.
Si vnū est causa alicui⁹ effect⁹: oppositū ē
causa oppositi. Ad qḋ est tex.in.l.nihil tā na
turale.ff.de reg.iu. vbi dicit̄ q̄ si ꝯsensus est
causa ꝯtract⁹: dissensus ē cā distract⁹. sicut
p mulierē peccatricē a diabolo deceptā ꝛ de
uictā fuit humanū gen⁹ deꝑditū ꝛ a statu
suo deiectū: ita ecōtrario debuit p mulierez
innocentē ꝛ purā atq; sanctissimā diaboliq;
supatricē in integꝝ restitui ꝛ reparari. aliter
ip̄e mēdacij p̄r diabol⁹ de mēdacio suo emo
lumentū ꝯsequeret̄. qḋ esse non debet. Null⁹
em̄ de mēdacio facto deb3 commodū obtie
re: iux̄ nota.i.l.j.ff.ḋ natali.resti.ꝛ i.l.iij.§.ij
ff.si ex noxa.cau.agat̄.ꝛ in c.sedes.ḋ rescp.
imo ꝓpt̄ mēdaciū dꝫ puniri.l.si dubitet.§.ita
demū.ff.de fideiuss.ꝛ aut̄.ꝯ.q̄ ꝓp̄riā.C.de nō
nūe.pecu.ꝛ.§.sz furti.insti.de acti. Necesse
igit̄ fuit purissimā dei genitricē nasci: q̄ ꝯtri
ta diaboli deceptoꝛis p̄rāte: hoīem ḋ ꝑuitu-
te illi⁹ eripet. ꝛ quē ille p m̄rem culpe Euā a
se fraudatā maledictiōi subiecerat: ip̄a mat̄
ḡre suo intuitu ac patrocinio bñdictōib⁹ ad
impleret. Qḋ factū eē testat̄ Hiero.i ꝑmōe
ad Eustoch.di. Quicq̄d maledictōis infu-
sum ē p Euā: totū abstulit bñdictio Marie
Insuꝑ ꝛ ḡram infudit chr̄i oꝛt⁹ quā p̄us nō
habuerat tot⁹ mōs. Hec ille.

¶ Pars secunda hui⁹ ꝑmonis que dicitur
nobilitatis

Licz vt inq̄t iurisc̄osult⁹ i.l.j.ff.de i
inte.resti. q̄ p seip̄m se cōmēdat. nō
indigeat cōmēdatōe. qḋ etiā hꝛ i.l.
ij.C.qñ ꝛ q̄b⁹ q̄r.ps. Licz etiā dicat̄
i.l.j.i fi.ff.de dote p̄le. q̄ sat̄ demōstrati fru-
stra fit demōstratio. ꝛ qḋ patz exp̄sse nō ē ꝓ-
bare necesse. c.euidētia.de accu.ꝛ.l.ea q̄dem
C.eo.ti. Itē q̄ exp̄ssio eoꝝ q̄ tacite insunt ni
hil opat̄.l.iij.ff.de leg.j. Ex q̄ videt̄ nō esse ne
cessariū btē ꝟginis Marie nobilitatē q̄ p se
ip̄am ē euidēter ꝛ clarissime demōstrata ma
nifestare. tñ ad maiorē ip̄i⁹ ꝟginis deuotoꝝ
ꝯsolatiōem aliq̄ dubia circa nobilitatē eius
declarabim⁹. ¶ Primū est Utꝝ chr̄s debu Utꝝ chri
erit de m̄re nobili ꝓcreari. Et p̄mo argui po stus debu
test q̄ nō. Inq̄t em̄ Paul⁹.j.ad Coꝝ.j. Nō erit de ma
multi sapiētes ꝑm carnē: nō multi nobiles: tre nobili
sed ig̃biliora mōi ꝛ ꝯtēptibilia ꝛ ea q̄ nō sūt procreari
elegit de⁹. sz btāz ꝟginē elegit de⁹ ꝛ pelegit:
ḡ nō debuit esse nobil' sed ignobilis. ¶ Itē
glo.suꝑ p̄dicta ꝟba apl'i ait. Uenit em̄ hu-
mil' de⁹ q̄rēs humiles: nō altos. Et ibidē eti
am dicit. Non elegit reges vel senatores vel

pbos vl' oratores: sed plebeos/paupes/ido/
ctosq3 piscatores. Ergo cū btissima vgo sit p̄
oib3 istis electa: p̄ oib3 istis videt debuisse eē
plebea z paupcula. Nā vbū humil' ꝑrie vifi
cat in plebea: in ancilla: vl' ancille filia. l. hu
milē. §. j. C. de inter. matri. de9 aūt q̄rit hu/
humiles vt patuit s. Itez maior humiliatio
videt ex parte dei de ignobili q̄3 de nobili in
Nobili/tas vgis ꝓbat
carnari. ¶ Sed his nō obstantib3 in ꝯtriuz
est veritas: vt declarat Albt9 magn9 super
Missus est. Et possum9 ipam vgineē nobi
litatis ꝯgruētiā sic ꝓbare. Quāto aliqs pl9
ē eleuat9 i summū: tāto magis p̄t depmi de
orsu: q̄nto em̄ mōs ē altior: tāto ei9 vall' ꝓ
fundior. ḡ q̄nto mag' aliqs eleuat9 ē sursu3
p nobilitatē z dignitatē: tāto pl9 p̄t descēde
re p hūilitatē: z ꝯñter magis mereri z magis
grat9 eē deo. iuxta illō Eccl'. iij. Quāto ma/
iores: tāto magis te humilia in oib3: z coraz
deo inuenies grām. Vñ Bern. in q̄dā smōe
inq̄t. In alto nō altū sape s3 hūilib3 ꝯsentire
marie vtut' ē. S3 btā vgo fuit hūilitat' ꝓ/
fundissime. ḡ debuit eē nobilitat' z dignita
tis excellentissime. Jō Aug. in q̄dā ser. inq̄t.
q2 ipa btissima vgo nunq̄3 fuisset sup om̄es
choros angelor exaltata nisi fuisset sup oēs
hoēs hūiliata. q2 ḡ tāto hūilitas maior est z
magis laudat: q̄nto qs magis nobilis z ma
gnus exñs humiliat. Jō debuit dei genitrix
i altū p nobilitatē z dignitatē eleuari: vt ei9
hūilitas ꝓfundior z grē capacior posset ma/
Solutio ꝯtrior.
gis ab oib3 laudari z a deo in celesti glia al
tius sublimari. ¶ Nō obstant mō argumē
ta in ꝯtrariū adducta. Quia respōdeo illud
dictū apl'i loqui de p̄dicatorib3 p̄mis per q̄s
mōs erat ꝯuertend9 ad fidē: q̄s ꝯgruebat es
se plebeos z indoctos: ne cor sapiētie/potē
tie/vel dignitati ascriberet id qō de9 p gra/
tiā suā illor misterio oꝑabat: z sic crux chri
euacuaret. Vñ ꝯgruebat q2 nō i doctis hu/
mane sapiētie vbis: nec in potētia dignitat':
hoēs ad fidē decipent vel cogerent. sed sim
plicib3 simpliciū vbis exteri9 diuia vtute co
operāte interi9 hūiles p hūiles vocarent. et
sic de9 humil' exaltaret: z diabol9 q p supbiā
vicerat/p humilitatē vinceret. Vñ glo. sup
p̄fatū dictū apl'i ait. Nisi fideliter pcederet
piscator: humil'r nō seq̄ret orator. S3 aliō ē
in btā vgine quā decebat filiū q̄ntū poterat
z ipsa capax erat exaltare: nobilitare: z ma/
gnificare. Nec decuit chrm̄ vt maius sue hu
militatis indiciū demōstraret: genitricē suā
ignobilitatis vituperio subdere. Ad legē au
tē humilē sup allegatā rñdet q2 imperator ibi
capit humilē nō p habēte vtutē humilitat':
sed p ignobili ac infami z vituꝑabili: vt pz
ibi in textu dū dictū suū declarat i meretri/
ce z scenica. ¶ Tertio q̄rit i q ꝯsistat nobili

F
tas ipi9 vgis. z dicat q̄dā sapiēs q2 nobilitas
nihil aliud est q̄3 inueterate diuitie. z in cōi
ꝓuerbio dr q2 ille reputat nobil' q multas ha
bet opes. Vñ Juuenalis satyra. j. ait. Vin/
cāt diuitie sacro nec cedat honori. Nuper in
hanc vrbem pedib3 q venerat albis. ¶ Re
Jn q̄ cōsistat nobilitas marie.
Secūdo
fert q̄3 Barto. in. l. ij. in. vj. colūna. C. de di/
gni. li. xij. q2 q̄dam imperator dicebat q2 nobi/
litas est antiq̄ eris z diuitiar possessio cu3
pulcri regiminib3 z vtutib3. Videt ḡ q2 istā
nobilitatē nō habuerit btā vgo q fuit paup/
cula z ꝯiunx carpentarij. ¶ Non etiā videt
Tertio.
q2 nobilitas ei9 sit attēdēda circa cōplexionē
corpis. q2 in cōplexiōe nō extimat nobilitas:
vt inq̄t Albert9 vbi s. Nā multi reges z prin/
cipes q nobiles appellant fuit cōplexiōis me
lancholice z phlegmatice. z ecōtrario q̄3 plu
res rustici z viles hoies fuit sanguinei z cho/
lerici: z ꝯsequent digniōris cōplexionis cor/
poralis. ¶ Nō videt etiā attēdi debere nobi
Quarto.
litas alicuius q ad aīam genitor suor cū
ipa aia nō sit ex traduce: vt theologi ꝓbāt in
ij. dist. xviij. maxime sctūs Bonauē. ibidē ar
ti. ij. q. iij. z Alexā. de ales in. ij. pte sūme i tra/
ctatu de aia. z Tho. in. j. pte sum. q. xc. art.
iij. z in sūma ꝯtra gētiles. li. ij. c. lxxxvj. ḡ ani
ma filij nihil accipit nobilitatis ab aīa p̄ris
vl' alior p̄decessor. ¶ Nō videt q̄3 attēdē/
Quinto.
dā esse nobilitatē alicui9 eo q2 sit ex nobili z
antiq̄ atq3 generosa ꝓgenie ꝓcreat9. Ait em̄
Seneca ad Luciliū: q2 nō facit nobilitatem
atriū plenū famosis imaginib3. q2 qō ante
nos est: nrm nō est. nō em̄ ad nr̄am vixerūt
gliam. Et idē i libro tragediar inquit. Qui
gen9 laudat suū aliena laudat. Et Ouid. in
Nō pulcē nobilitate.
xiij. metamor. canit. Nā genus z pauos z q ō
nō fecim9 ipi: Vix ea nostra voco. Et fuerūt
verba Vlixis in orōne ꝯtra Aiacē p haben/
dis armis Achillis. Idē q̄3 Ouidi9 in. j. de
pōto ait. Nō cēsus: nec clar nomen auorum
Sed ꝓbitas magnū ingenuūq3 facit. Glo/
sa etiā in. l. siq̄d bello. ff. de capti. z postli. re/
uer. dicit magis esse meū qō p meā ꝓbitate3
q̄ro q̄3 id qō p antecessores. facit. l. iij. ff. ō in
terdi. z rele. Et Cicero in inuectiua ꝯ Salu
stiū ait. Sancti9 est me meis fulgere mori/
bus q̄3 maior opinione niti vt sim meis po
steris nobilitatis initiū. Ad h q; adduci pōt
illud qō inq̄t Cyn9 i. l. q̄squis. C. de posthu.
Scia p̄fert nobilitati
dicēs q2 scia p̄fert nobilitati generis. z lex s3 fert
z reprobari. §. ampli9. ff. de execu. tuto. ꝓbat
q2 tantū nō debet attēdi nobilitas gener' q̄n
tum nobilitas mor. Ideo Juuenalis ꝯ q̄n
dā q cū esset vilis morib3 gliabat de gener'
sui nobilitate exclamat li. iij. satira. ij. dicens
Stēmata q̄d faciūt: q̄d ꝓdest pontice lōgo
Sanguine censeri pictos ostendere vultus
Maior z stantes i currib3 emilianos. To

ta licz veteres exornēt vndiqꝫ cere Atria:nobilitas sola est atqꝫ vnica ꝟtus. Usqꝫ adeo: miserū est aliene incūbere fame. Malo paṫ tibi sit tersites:dūmodo tu sis Eacide simiṫ vulcaniaqꝫ arma capessas. Quāte tersite similem ꝑducat Achilles. ¶ Nemo ḡ de sanguinis sui generositate debet gl'iari q̄ ex suis nō ꝑuenit meritis:maxīe cū oēs ab eodēz ꝑncipio trahamꝰ originē.ꝛ sit vera snīa Boetij in.iij.de ꝯsolatōe.c.xij.dicētis. Oē boim genꝰ i terris sīl'i ꝯsurgit ab ortu. Quid genꝰ aut ꝑauos strepitꝭ si ꝑmordia nostra auctorēqꝫ deū spectes nullꝰ degener extat:ni vicijs peiora fouēs ꝓpriū deserat ortū. Uñ i vulgari ꝑuerbio d̄r.e le vilano chi fa le vilanie.

B ¶ Sed q̄d dicemꝰ de q̄busdā q̄ cū sint ignobilis generis:tñ de nobilitate gloriant̄:ꝑfecto taliū vana gl'ia posset tolli si eis diceret̄ illō Juuenaṫ vbi s̄.s.Maiorꝝ ꝑmꝰ q̄sq̄s fuit ille tuorꝝ.Aut pastor fuit aut id q̄d dicere nolo.Quid etiā dicemꝰ de multꝭ q̄ cum sint nobiles genere:ig̃biles se reddūt viciosa cōuersatiōe?Quāto em̄ maiores alicuꝰ fuerūt nobiliores tāto maius est vituperiū ei q̄ ab illis descēdēs ꝑ viciū se vilissimū facit.vt in q̄t Salustiꝰ in iugurtino.Uñ claudianꝰ canit. Degenerāt homines vicijs fiuntqꝫ minores.Jō cuidā romano gl'ianti de maiorū suoꝝ ꝟtutibꝫ ait q̄dā florētinꝰ.Cōtesta feza nō he di quelo bon vino. ¶ Ex ꝑdictis ḡ videt̄ q̄ brē ꝟginis nobilitas nō sit ꝯsiderāda q̄ ad carnalē ꝓpagationē:sed solū q̄ ad nobilitatē ꝟtuose vite.Oēs em̄ hoīes dici p̄nt nobiles dūmodo sint ꝟtuosi.ꝛ tāto sunt nobiliores q̄nto sunt ꝟtuosiores.Ait em̄ Cassiodorꝰ in epl'is.Nec est indubitata nobilitas que moribꝫ cōprobat̄.Et Hiero.ad Celantiā inq̄t.Uera nobilitas est claꝝ esse virtutibꝫ.ꝛ in.c.venerabiṫ.de p̄ben.ꝛ digni.d̄r. Nō generis sꝫ ꝟtutū nobilitas gratū deo facit ꝛ idoneū seruitorē.Et Gualteriꝰ de Castiliōe.libro.j.canit.Nobilitas sola est animū q̄ moribꝫ ornat.Et Ouidiꝰ in libro de vetula d̄r.Nobilitas hoīs mens ꝛ deitatis imago.Nobilitas hoīs ꝟtutū clara ꝓpago. Nobilitas hoīs humilē reuelare iacentē.Nobilitas hoīs mentē refrenare furentē.Nobilitas hoīs nature iura tenere.Nobilitas hoīs nisi turpia nulla timere. Nobilitas hominis terrenas tēnere dotes.Nobilitas hominis celestia carpe regna.Et Arist.j.polit. c.iiij.inq̄t:q̄ nihil aliō q̄ꝫ ꝟtus ꝛ malicia determinat libeꝝ ꝛ seruū:nobilē ꝛ ignobilē.ꝛ i c.nunq̄ꝫ.lvj.dist.d̄r:q̄ virtꝰ aniam nobilitat ꝛ decorat.Ecōtrario ꝟo d̄ carētibꝫ ꝟtute ait q̄dam ꝟsificator.Uirtute remota migrat in exiliū nobilitatis honor.Uiciosi em̄ nō debent ad honores ꝛ dignitates ꝓmoueri.l.iij.

Sola ꝟtus nobilitat

C.de digni.li.xij. Pro determinatiōe huiꝰ dubij dico ꝯm Alber.vbi s̄.q̄ brissima ꝟgo ꝯm oēm modū nobilitatis ꝛ dignitatis esse debuit ꝛ fuit nobilissima ꝛ dignissima in sūmo.Uñ dico q̄ si aliq̄ nobilitas est attēdenda in p̄dictis:maxime fuit in ipa dei genitrice. ¶ Si ḡ ex diuitijs aliq̄ r̄putat̄ nobilitas ꝯtrahi:sicut videt̄ innuere Bar.in.l.capitaliū.§.fui.ff.de penis.dicēs q̄ populares diuites ꝛ honestiores gaudēt ꝑuilegio nobiliū.ꝑfecto ipa brā ꝟgo fuit nobilis q̄ ex ditissimis parentibꝫ regibꝫ ꝛ ducibꝫ originem traxit:vt infra patebit.Jtē ipiꝰ paṫ Joachīz erat diues:ꝛ ipa vnica eiꝰ filia sꝫ amore paupertatis oīa sua paupibꝫ erogauit:vt infra deo dāte declarabit̄ pte.iij.huiꝰ opis.q̄bus diuitijs suis compauit regnū celoꝝ:dicente dño Mat.v.Bti paupes spū:q̄m ipoꝝ est regnuꝫ celorum.Jtem magi magna suo filio munera ꝛ valde p̄ciosa attulerūt:q̄ oīa etiā paupibꝫ dedit.Uñ in corona nr̄a dicit̄: Gran thesori furno dati da li magi al suo fio:ma da lei dispensati a poueri ꝑ amore de dio.Q̄d q̄dem fecit vt tpalibꝫ diuitijs ꝯtemptis:celestiū thesauroꝝ opes infinitas ꝛ indeficiētes cumlaret.De q̄bꝫ Greg.i.q̄dā homeṫ.inq̄t.Si vere diuites eē cupitis:veras diuitias amate.Et in h̄ ista prudētissima virgo fecit more philosophātiū q̄ ꝟtutis amore pecuniā ꝯtemnūt.l.i bonoribꝫ.§.ꝑbis.ff. de vacca.mune.l.j.in fine p̄ncipij.ff.d̄ vari.ꝛ extra.cog.Egit etiaꝫ more fortis athlete:q̄ pugnat etiā sine mercede.vt ait glo.in rubrica.ꝛ in.l.j.C.de athletis.li.xij. Si ꝟo circa cōplexionē corpis attēdit̄ nobilitas:ipa virgo benedicta nobilissima fuit q̄ ab optime cōplexionatis viris ꝛ mulieribꝫ ꝓpagata fuit. Jtē ipa optime cōplexiōis sup oēs hoīes ꝛ mulieres q̄ vnq̄ꝫ fuerūt vel erūt extitit.excepto eiꝰ filio dño nr̄o Jesu chr̄o.vt infra declarabit̄ ser.iiij.huius ptis. ¶ Si aūt aliq̄d nobilitatꝭ dicat̄ ꝯtrahi ex eo q̄ p̄decessores alicuiꝰ fuerint sapiētes:vel aīe nobilissime ac prudētissime ꝛ intellectꝰ speculatiui ꝛ huiusmodi.vel q̄ fuerint d̄ antiq̄ ac potēti stirpe circa q̄d nobilitas generis attendit̄.l.si furiosi.C.de nupt.vñ d̄r:Si nobilis es lauda parētes.q̄d ꝓbat̄ in c.nunq̄ꝫ.lvj.dist.Nā filius seq̄t̄ dignitatē patris.l.senator.C.d̄ dignita.li.xij.ꝑfecto hec oīa nobilitatis insignia fuerūt in brā ꝟgine:vt infra patebit. ¶ Uñ sciendū ē ꝯm Alber.vbi s̄.q̄ nobilitas ꝯm carnē ē traductio carnalis originis a parentibꝫ ꝯm seculū in diuitijs vel potētia vel dñio ꝯstitutis.Ex q̄bꝫ q̄ntū ex parte nature est causat̄ in filijs sīl'itudo ꝯplexiōis et ꝯformitas moꝝ ꝛ imitatio opatiōis.homo em̄ paup ꝛ ignobilis si diuitijs cepit afflu-

H Maria fuit nobilissima.

J

Nobilitas carnis

ere: incipiet delitijs magis vacare: cibis deli catioribus se nutrire: et sic cōplexionē nobilita re: exercitijs honestioribus occupari: pua da mna min⁹ curare: paruis lucris min⁹ inhiare: dona min⁹ curare: alienū dñium min⁹ time re: libertatē magis appetere: maiorum ꝯsortia cō trahere et eorum opa et mores imitari. Et sic na tura pmo seruilis et ignobilis: victa p ꝯsue tudinē: in ꝯtrariū trāsmutatur. Et quāto hec a remotiori et diuturniori radice ad ramos trāsmittitur: tāto magis nature inclinatio indu ratur et inseparabilior efficitur. vt in filijs quātū ex pte nature est ad ꝯsilia patribus inueniatur incli natio naturatur. Unde in cōi puerbio dr. Sepe solet fili⁹ silis esse pri. Et fuit originanaliter dictū auctoris libri q dr Pāphilus. c. xix. l. qsqs. C. ad. l. iul. maiesta. et in auct. de refe. §. j. coll. ij. et notatur in c. transmisse. ex q fi. Gnt le. et in c. Michael. de fi. pſby. Et hec appella tur nobilitas carnis. Lz aūt aīa nō sit ex tra duce: tn ex eo in carne opatur pl⁹ vel freqnti⁹ ſm q a carne ampli⁹ ad aliqd inclinatur. Hec Alb. vbi s. Aia em ꝯiūcta corpi imitatur pas siões corpis. vt inqt auctor i li. sex pncipiorum.

R ¶ Dicūt āt aliq doctores: q nobilitas ista ſm carnē nō solū pdest q ad gl'iam mundi: sed etiā multū adiuuat ad ꝟtutes animi et ad bonū incitat: quuis ipa sola nō cogat ad bonū vl' ad malū. Unde inqt Alb. vbi s. q lz qn qs opatur ꝯria nobilitati originis: tāto vi ciosior et detestabilior sit: quāto magis agit ꝯ naturalē inclinationē originis. Et sic magis culpabilis est nobilis viciosus q ignobilis Ido leges plerūqz magis puniūt nobiles q rusticos. qr rusticis parcendū est. l. j. ff. siqs i ius vo. nō ie. l. siqs id qd. §. doli. ff. de iuris. om. iu. Itē quāto qs ē dignior: tāto ei⁹ est cul pa grauior. Iuxta illud Iuuenal'. li. iij. saty ra. ij. Oē animi viciū tāto ꝯspecti⁹ in se cri mē hz: quāto maior q peccat hr. que sniā etiā ponitur in c. qr tua. l. dist. et in c. nulli fas. xxv. q. j. et c. precipue. xj. q. iij. Tn vbi nobilitas originis pficitur et ornatur nobilitate morum et operis: vtraqz alteri pstat incrementū lau dis. et ambe merito laudantur. qr vbi sunt eq lia merita i duobus: nobilitas addit gradui. l. qd si nolit. §. q mācipia. ff. de edi. edic. et po nit Panor. i c. cū venerabilis. de pbē. Silr scia et ꝟtus addit gradui intātū q scholaris virtuosus et sapiēs preferatur in gradu doctori ignaro. vt ait glo. in. l. j. C. de decurio. et cor fi. ¶ Est aūt sciendū q licz nobilitas carnis sine nobilitate mētis nō laudetur sed vitupetur. ecōtra ꝟo nobilitas mentis sine nobilitate carnis: tāto ampli⁹ laudatur quāto magis p pria vincēs naturā laudabil'r opatur. vt innu it rex. in c. nunqz. lvj. di. tn nobilitas carnis est quasi radix et innatū fundamētū ꝟtuose

Nobiles magis puniunt

Nobilitas et scia addit et laudatur

opatōis: ita vt illd bñs difficili⁹ a ꝟtute mo ueatur. Etsi ꝟtus mētis forsitan repuerit: ipsa carnis nobilitas eam ad nobilia excitat. L

¶ Btā igitur virgo Maria fuit nobilissima nobilitate sanguis et generis adeo q excepto filio suo fuit nobili⁹ idiuiduū oibus idiuidu is que in hūana natura fuerūt. Nā vt patet Mat. j. ipa btā ꝟgo descēdit de semie pāiar chali. s. a qttuordecim pāiarchis: q pcipu us fuit Abraā a q qdragesima et vna gene ratō e descēdit. In q Abraā de⁹ ppl'm peculi arē elegit sibi et distinxit ab alijs. Cui etiā de crū fuit Gen. xxiij. c. Pricepes dei es tu apō nos Cui facta ē repromissio de chro nascituro Gen. xxij. ca. vbi dixit ei de⁹ In semie tuo bñdicentur oēs gētes. Ab h nobilissimo pāiar cha denoiantur hebrei qsi ex Abraā geniti: vt dicūt qdā: quuis alij dicant q denoiantur he brei: qr ab heber descēderūt. Hic fuit pm⁹ q ꝯfessus est fidē vni⁹ dei inter idolatras chal deos adorātes ignē p deo: in quē iniect⁹ ab eis vt expiret ꝟtutē ei⁹: illesus exiuit. et hoc tāgitur Neemie. ix. c. Quia ab hoc nobili pnci pe descēdit btissima ꝟgo Maria. ido illi dr Can. vij. Quāpulcri gressus tui i calciamē tis filia pncipis. Qd expōit glo. dicēs. Id ē opa tua in exēplis sctōrum qs imitaris et oēs excedis. Descēdit qz ipsa mr dei bñdicta. vt patet i eodē pmo Mat. ca. a qttuordeci du cibus et a qttuordecim regibus. Ideo de illa ca nit eccl'ia i officio hodierne festiuitatis. Re gali ex pgenie Maria exorta refulget ¶ Itē descēdit ex semine pphetali: maxie ex Dauid q fuit eximi⁹ pphaꝝ: vt dicunt theologi in. j. sniaꝝ. di. ij. Ideo canit eccl'ia vbi s. Ntitas gl'iose ꝟgis Marie ex semie Abrae: orta de tribu Iuda: clara ex stirpe Dauid. Fuit etiā exorta ex semie sacerdotali. s. de tribu Leui. vt declarat Alb. vbi s. qr solū trib⁹ regia. s. iuda: et sacerdotalis. s. leuitica iungebāt sibi mrimonia. Unde btā ꝟgo etiā descēdit de se mine Aaron sūmi sacerdotis. qr de stirpe ei⁹ fuit Anna mr ei⁹. vt inqt Ioan. Damasce. li. iiij. et Beda sup Lu. Et Greg. xx. moral'. Be atus qz Lucas. iij. sui euāgelij ca. describēs nobilitatē originis sue: genealogiā suā vsqz ad Adā pcrabit. ¶ Unde vt pbat magr Bar tholome⁹ Pisan⁹ in suo mariali. fructu. iiij. Btā ꝟgo orta est pmo de multis patribus ve teris testamēti: maxie a decimonono incipi endo ab Adā vsqz ad Thare. Scdo de pāi archis. Tertio de pncipibus. Quarto de iu dicibus. Quinto de regibus. Sexto de duci bus. Septimo de prophetis. Octauo de doctoribus. Nono de viris strenuis et for tibus. Decimo de sacerdotibus et summis pontificibus. Undecimo de populi rectori bus. Duodecimo de cultoribus dei: et iustis

Quāno bilis fuerit Maria

M A quibus Maria est nata

parentib9. vt ipse ibi latius declarat. Et ideo dicere nō imerito possumus bt̄e ꝟgini illud Virgilij in .j. Enei. Que te tam leta tulerunt Secula q̄ tāti talē genuere parētes? Ex supdictis aūt colligit̄ ꝙ chr̄s dn̄s nr̄ q̄ sine matre genit9 ē sm diuinitatē: ꝛ sine pr̄e sm hūanitatē: totā ipam humanitatē ꝛ dignitates q̄ ad ipam sequūtur. s. cognatiōis ꝛ ꝯsanguitatis ab ipa mr̄e sua bn̄dicta suscepit. Corpus em̄ ei9 formatū fuit ex purissimis ipsi9 ꝟgis sanguib9 ꝟtute spūsscti: vt declarāt theologi in .iij. di. ij. Quia ḡ oēs nobilitates cōcesse hūano generi in Adam ṗncipal'r a deo date sunt vt descēderent ꝑ ml'tas generationes. ꝛ ꝑ virginē matrē terminarent̄ in chr̄m q̄ est vltim9 dux: vltim9 rex: ꝛ vltim9 pr̄iarcha populi dei. de q̄ Apoc. ij. dr̄. Hec dicit ṗmus et nouissim9. ṗmus q̄ ad diuinitatē: et nouissimus q̄ ad hūanitatē. Jdeo apparet q̄nta sit ipsi9 ꝟgis nobilitas q̄ ipm̄ dei filiū q̄ ad humanitatē nobilitauit. Et ꝯñter ex eius nobilitate oīs creatura nobilitata ē. Quapropter ipa bn̄dicta ꝟgo pt̄ dicere illō Ecci. xxiiij. Ego sicut nebula tegi oēm carnē. i. chr̄m. per quē oīs caro. i. tota hūana natura est nobilitatis

N veste induta. Ea propt̄ Ambro. in li. ij. de ꝟginitate ait. Quid nobili9 dī mr̄e? q̄si dicat nihil in reb9 creatis. Oēs ei ꝑclaritates: ingenuitates: dignitates: ꝛ nobilitates q̄ possent esse in aliq̄ indiuiduo hūano: posuit de9 in hac egregia puella q̄ oēs principes duces: reges: ꝛ impatores: ꝛ q̄scūq3 nobilissimos viros ꝛ femias nobilitate transcendit De nobilitate aūt ꝟtutis ei9 ifra dicet̄ pte. iiij. hui9 opis. vbi de ꝟtuosa ei9 cōuersatiōe tractabitur. Pronūc aūt sufficiat sacre scpture testimoniū q̄ in ei9 ꝑsona Ecci. xxiiij. ca: inq̄t Jn me oīs spes vite ꝛ ꝟtutis. Et ideo cōsiderās Salomō nobilitatē ꝟtutū et sanguinis debere in bt̄a ꝟgine relucere: exclamauit Sapientie. iiij. O q̄ pulcra est casta generatio cū claritate. Quia ḡ bt̄a ꝟgo de stirpe regali ꝓgenita ē: regiā habuit dignitatē sm carnem. Nā filia q̄ dr̄ regali ꝓgenie nascit̄ regal'. dr̄. l. j. C. de digni. li. xij. Or ꝟo deo despōsata fuit q̄ ē rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiū: clarꝫ est ꝙ omēs creaturas nobilitate transcendit. Nā femis clarissimā dignitatē mariti tribuūt. l. femie. ff. de sena. Femie ei coruscāt radijs maritorū. §. hoc itaq3. in aut. de cōsu. Unigenit9 ēt dei fili9. q̄ ab et̄no decreuerat ex ea nasci ꝛ in ei9 vtero habitare: illa3 oī nobilitate decorauit et clarificauit. Nā parentes efficiunt̄ nobiliores per filios nobiles. vt ait glo. i. §. general'r. in aut. de dig. et matres dignificant̄ dignitatib9 filiorꝫ: sm Bar. in. l. j. ff. de sena. et ꝓbat̄ ꝑ. §. h itaq3. in aut. de cōsu. Jdeo de ipa dn̄i mr̄e dici pōt istō Apoc. xxj. Claritas

Femine nobilitantur a maritis

dei illūinauit eā. Nos q3 dicere debem9 illō ij. Esdre. vij. Bn̄dict9 deus patꝝ nr̄oꝝ qui dedit volūtatē in cor regis. s. filij sui clarificare domū suā. i. matrē benedictam.

Pars tertia huius sermonis que dicitur iocunditatis.

Jocundissimā fuisse virginis gloriose natiuitatem manifestū est. Si enim iudeoꝝ gens gauisa fuit du3 ꝑ Hester liberata fuit Hester. viij. et Thobia illuminato magnus gaudium factum est: Thobie. xj. et Holoferne superato letata fuit Judith cum populo iudaico Judith. xiij. si Abraam gauisus est in ortu Jsaac Genesis. xx. ꝛ Anna in natiuitate Samuelis. j. Regū. ij. et parentes Joā. baptiste in ei9 ortu sil' cū cognatis ꝛ amicis suis: sic ṗdixerat āgel9 Lu. j. di. Et multi in natiuitate ei9 gaudebūt. Multo magis i natiuitate hui9 ꝟgis cui9 part9 victoriā mōo atq3 salutē attulit immēse leticie causa extitit. Jdeo canit ecclesia. Natiuitas tua di genitrix virgo gaudiū annūciauit in vniuerso mundo ꝛc. Primo igit̄ natiuitas matris dei iocūda fuit eius parentibus. Ut enim in ei9 legēda hr̄: bt̄a ꝟgo ex parētib9 honestissimis ac timētib9 deū exorta est: Joachim sc3 ꝛ Anna. Joachim nāq3 pr̄ illi9 ex galilea d ciuitate Nazareth sctām Annā ex Bethleem duxit vxorē. Amboq3 iusti erāt: et sine reprehensiōe in mādatis dn̄i incedebāt: oēmq3 suā substantiam trifarie diuidebant. vnā ptē3 tēplo ꝛ tēpli seruitorib9 ipendebant. aliā pegrinis ꝛ paupib9 erogabant. tertiā vero suis vsib9 ꝛ ꝑ sua familia reseruabāt. Et ita ꝑ annos viginti ꝓlem nō hn̄tes: vouerūt dn̄o ꝙ si eis sobolem cōcederet: ea3 seruitio ei9 ꝑpetuo māciparēt. Cuius rei gr̄a cū singulis ānis in trib9 festis ṗcipuis hierl'3 freq̄ntaret: Jn festo encēnioꝝ cū suis ipe Joachim ascēdit: ꝛ cū ceteris ad altare accedēs: oblationē suā offerre voluit Quē vidēs sacerdos cum indignatiōe nimia repulit. ꝛ ꝙ ad altare accedere ꝑsumeret increpauit: asserēs non esse ꝯueniens maledicto legis obnoxiū oblatiōe3 dn̄o legis offerre. nec int̄ fecūdos infecūdū ꝛ q̄ ꝓl'm dei nō auxit altare. Joachim ḡ sic cōfusum se vidēs: ꝑ pudore domū redire noluit: ne sit'r a ꝯtribulib9 suis q̄ h audierant tātū opprobriū sustineret. itaq3 ad suos pastores secessit Cūq3 ibi aliq̄3 diu morā traxisset: q̄dā die soli angel9 cū ingēti claritate apparuit: et d ei9 visiōe turbatū ne timeret admonuit dicens. Ego sum āgel9 dn̄i missus ad te vt annunciem tibi preces tuas exauditas et elemosynas tuas in conspectu dn̄i ascendisse Uidi em̄ pudorē tuū ꝛ audiui sterilitatis opprobriū nō recte tibi obiectū. peti quippe nō nature vltor est deus. Et iō cu3 alicui9 vterū

Q

Jocūda parētib9

Historia natiuitatis Marie

claudit ad hoc facit vt mirabili⁹ denuo aperiat et nō libidinis esse qd̄ nascit᷑: sed diuini fore nūeris cognoscat᷑. Prima gentis vestre mr̄ Sara: nōne vsq̄ ad nonagesimū annū sterilitatis opprobriū ptulit: et tn̄ Jsaac cui repromissa erat oīm gentiū btitudo generauit. Rachel etiā nonne diu sterilis fuit: et tn̄ Joseph genuit q̄ totius egypti dominiū habuit. Quis fortior Samsone: vl' sctior Samuele: et tamē hi ambo matres steriles habuerūt. Rationi igit᷑ ꝛ exemplis crede dilatos diu concept⁹ et steriles partus mirabiliores esse solere Proinde Anna vxor tua pariet tibi filiā et vocabis nomē ei⁹ Mariam. hec vt vouistis erit ab infantia sua dn̄o cōsecrata: et adhuc ex vtero matris sue spūsctō plena: nec forinsec⁹ inter populares: sed intēplo dn̄i morabit᷑. Et sic ex sterili matre ipsa nascet᷑: ita mirabiliter ex ea fili⁹ altissimi generabit᷑. cuius nomē Jesus: et p eū oībꝫ gentibꝫ erit salus. Et tibi hoc erit signuꝫ q̄ hec oīa fient. Cū pueneris ad aureā hierosolyme portā: Annā vxorē tuaꝫ obuiā habebis: q̄ de tua tardatiōe mō sollicita: tūc in tuo cōspectu gaudebit. His dictis: āgel⁹ ab eo discessit: ipmq̄ leticia plenū reliq̄t. Anna aūt cum amare fleret: q: quo vir suus essꝫ ignorabat. idem angelus sibi apparuit ꝛ eadeꝫ que viro suo annunciauerat patefecit Et vt viro suo ad aureaꝫ portā obuiaret impauit. Igit᷑ iuxta angeli pceptum ābo sibiinuicē obuiātes de mutua visione letati et de ple pmissa securi: adorato dn̄o domū redierūt: diuinū pmissum hilariter expectātes. Anna g̅ concepit et suo tp̄e filiā peperit que vocata ē Maria cui⁹ natiuitate non solū pat᷑ ei⁹ ꝛ mater: sedetiaꝫ tota illoꝝ cognatio fuit letaūbda et miro gaudio respsa. Sed de hac iocunditate et seq̄nti iteꝝ dicet᷑ infra sermone. iij. hui⁹ ptis: pte vl᷑. Puto aūt hāc gratiosissimā puellam nō fm morē aliorum nascentiū gemitū emisisse: sed cū maxima iocūditate inter multa agmina angeloꝝ dulcissima cantica decantantiuꝫ atq̄ p natiuitate regie sue exultantiū de vtero matris exisse: magnāq̄ leticiā cū facie ac manibꝫ demōstrasse: in faciem his q̄ aderant arridēdo: circūstantesq̄ angelos aspiciēdo ꝛ mirādo: ac cuꝫ eis parit᷑ exultando. Accurrebant auteꝫ vndiq̄ gētes vt puellam tāpulcrā tāq̄ speciosam cernere possent: a cui⁹ sacratissima carne miri odoris fragrantia emanabat. ciusq̄ formosissima facies tālucidi splēdoris radios emittebat vt oēs in stuporem cōuerteret: nullusq̄ vult⁹ illius elegātiam fixis valeret ocul' intueri. Scd̄o Natiuitas hui⁹ sctissime puelle fuit celesti curie iocūda. Nō solū em̄ illo die quo nata est facta fuit in celo special' suꝑnoꝝ ciuiū exultatio: sedetiaꝫ omni anno in hac die pticulari festiuitate recolit᷑ memoria natiuitatꝭ ei⁹. Unde vt refert Joan. Beleth. Postq̄ virgo gl'iosa in celuꝫ assumpta fuit: dicis natiuitatis ei⁹ aliq̄nto tp̄e fideles latuit. Cōtigit aūt q̄ q̄dam vir sanct⁹ sedule cōtēplatiōi insistēs singul' annis sexto idus septēbris in orōne posit⁹ iocundissimā āgeloꝝ festiuitatē audiret in celo. Qui cū deum deuotissime depcaret᷑ vt sibi reuelaret cur q̄lihet anno illo tm̄ die ꝛ n̄ alia h̄ audiret: diuinum accepit rn̄suꝫ q̄ vgo gl'iosa dei genitrix Maria tali die mō fuissꝫ nata. et pceptū fuit illi vt h̄ fidelibus cbr̄ianis maifestaret vt concordes fierēt in hac celebritate celesti curie. Cum g̅ hoc sūmo pōtifici ꝛ alijs ītimasset: hunc dieꝫ in honorem natiuitatis ipsius virginis celebrandū vniuersalit᷑ statuere.

P Jocūda celesti curie

Tertio ꝛ pncipalius gauisa ē btissima trinitas de vginis hui⁹ natiuitate. Gauisus ē em̄ de⁹ pr̄ de nobilissime ac iocūdissime spōse sue ortu. Gauisus est fili⁹ dei de mr̄is sue dilectissime natiuitate. Gauis⁹ est spūsctūs puellam illā mō editā q̄ dignū sibi esset habitaculū: ꝛ q̄ sua sctā obūbratione fecundata: illū a q̄ ipse pcedit vnigenitum dei filium pturiret. Quarto gauisi sunt scti patres q̄ erāt in limbo. q̄ vt inq̄t mgr̄ Bartholome⁹ Pisan⁹ in li. btē vgis. fructu. x. cognouerūt ab angel' natiuitatē ipsi⁹ vgis. tm̄ q: descensus erat angeloꝝ ad ipsos deferēdo aīas iustoꝝ in eodē loco. tū q: cū essent in statu gratie ꝛ cōciues eoꝝ futuri ad eos visitandos ꝛ consolandos descēdebant. Insup q: illaꝫ nascitura figuris et pphetijs pdixerāt ipsi scti patres: ꝛ de ortu chr̄i in generali et spāli quo ad tp̄s fuerant certificati vt patet de Abraā de q̄ inq̄t dn̄s Joā. viij. Abraā pr̄ vr̄ exultauit vt videret diē meū: vidit ꝛ gauisus est. ꝛ Jacob. Geñ. xlix. de ipso pdixit. ꝛ Daniel. ix. ca. sui libri de tp̄e ei⁹ pphetauit. nō est putādum tale lumē post mortē ab eis eē amotuꝫ: cū aīa exuta corpe recordet᷑ eoꝝ q̄ in corpore gessit. q: in pte intellectiua ē memoria. vt pꝫ per doc. in. j. sen. di. iij. vnd̄ diuiti dictum fuit ab Abraā Recordare fili ꝛc̄. Lu. xvj. c. Et q̄ recordet᷑ affirmat Aug. ix. cōfessionū. ꝛ Gre. iiij. moral'. et Thoās. in. iiij. di. xliiij. et. xlv. Cognoscentes g̅ scti pr̄es nō solū spū pphetico et reuelatione: sedetiā aliq̄ insolita illustratione ortū vginis bn̄dicte: grās īmensas et laudes deo dederūt: cernētes adimplēdas coꝝ pphias et figuras in pte ꝛ in breui expectantes in totū cōplendas. vn̄ letabant᷑ ꝛ iocundabant᷑ atq̄ tripudiū magnuꝫ faciebāt. et deū de tāto bn̄ficio bn̄dicētes pulcrū cāticū cecinerūt. sicut Zacharias fecit in ortu Joannis Lu. j. et Anna in ortu Samuel. j.

Q Jocūda toti trini tati.

R Jocūda patribus i limbo

S Q cuius pctōr recordabit᷑.

Regū.ij. exultabat Adā vidēdo lignū vite scz Mariā disponi ad fructū pducendū vite etne in medio padisi Gen.ij. Eua letabat erumnā suam aboleri z maledictionē a maria remoueri. de q̄ Gen.iij. habet: z loco maledictionis bñdictionem ꝯferri. Gaudebat Noe cernens arcā cōponi ad genꝰ hūanū liberandū Gen.vij. z arcū in nube poni ad fedus ppetuū stabiliendū Gen.ix. Jubilabat Abraā pmissum suū impleri Gen.xxij. Jacob scalā ad celū ptingentē erigi Gen.xxviij. Sicqꝫ oēs alij indicibili leticia gratulabāt

T ¶ Quapropt z nos debemꝰ in hac die exultari letari: sic admonet scā mat eccl'ia que in officio huiꝰ diei canit dicēs. Cū iocūditate natiuitatē ꝟginis Marie celebremus vt ipa p nobis intercedat ad dñm Jesum christū. Et itez. Corde z aīo chrō canamꝰ glīaz in hac sacra solēnitate pcelse genitricis dei marie. Ipa ei est fenestra celi p quā deꝰ oculo suo miscdie nos respicit. Uñ canit in officio eiusdē ꝟgis. Intrēt vt astra flebiles celi fenestra facta es. Et Cañ.ij. dicit. En ipe stat post parietē nrm.i. post naturā hūanā: respiciēs p fenestrā.s. matrem suam. Dicere autē pōt ꝟgo bñdicta q̄ est ostiaria paradisi illud Jo.x. Ego sum ostiū: p me siqs itroierit saluabit. Jō o pctōres a patria celesti exules intrate p portā istaz. Jte o infirmi ad medicū. Accedite o orphani ad parentē. pgite o ceci ad lumē. Propate o afflicti ad ꝯsolatiōem Ambulate o ꝟgines post speculū pudicicie. Festinate o matres ad matrē dei. Currite o vidue ad nutricē veri sponsi. Proficiscimi o paupes ad thesauratricē bonoꝝ celestiuz. Egredimi o incarcerati p ianuā pfecte libertatis. Nosqꝫ omēs in hac miseriaꝝ valle laborātes: rogemꝰ eā cū btō Augustino in sermone hodierno dicentes. Sancta Maria succurre miser; : iuua pusillanimes: refoue flebiles: ora p pplo: interueni p clero: intercede p deuoto femineo sexu. sentiant oēs tuuz iuuamē qcūqꝫ celebrāt tuā scām natiuitatē Assiste parata votis poscentiū. z repēde oibus optatū effectū. Sit tibi studiū assidue orare p pplo dei q̄ meruisti bñdicta pciū pferre mūdi. Qui viuit z regnat in secl'a seculoꝝ Amen.

Jocūda ergo sit z nobis

¶ De eadē sanctissima ꝟginis natiuitate Sermo .II.

U

Maria dr ꝟga

Virgā vigilantem ego video Hiere.j. Uirga dr btā ꝟgo Maria. Primo aurea que significat pvirgam aureā. de q̄ dicit Hester.v. Extendit rex ꝯtra reginā virgam aureā quam tenebat in manu. Cū em rex ille nomie Asuerus esset iratus: extēsio illius virge ipm placauit. z reginā Hester in palatiū introduxit: z oia impetrauit. Ipsa qppe ꝟgo btā deū iratū placat. qꝛ est nra aduocata. Cū em deus pcutit cor pctōris: virga aurea.i. deuotiōe ꝟginis statim placatur. z illi eternā penā remittit. Et idō possumꝰ dicere deo illud Prouerb.xxij. Si pcusser; eū virga: nō morie. Tu ꝟga pcutis eū z aīam eiꝰ ab inferno liberabis. Hec ibi. Et Esa.xj. dr d chrō. Percutiet terrā.i. terrena corda. virga oris sui.i. deuote virginis q̄ ex ore altissimi pdijsse pmogenita dr Ecci.xxiiij. Sicut em ptores solebāt ꝟga pcutere suos sup capita qñ volebant eis dare libertatē: fuando modū quē refert glo.in. §. mult;.in ꝟbo vindicta. Insti. de libertinis. p legē scdam. C. si aduer. liber. Sic z chrs cum nos pcutit virga.i. deuotōe ꝟginali: nos facit liberos a seruitute diaboli. Hec ꝗꝫ btā ꝟgo figurata p ꝟgā aureā in palatiū celeste nos introducit qꝛ est ianua padisi. Uñ canit eccl'ia i officio btē ꝟgis. Tu reg; alti ianua z porta luc; fulgida. Oia etiā nob impetrat ista ꝟga aurea qꝛ est mr dei venerāda. Dicit em ei filiꝰ eiꝰ illud.iij. Reg.ij. Pete mr mi: neqꝫ em fas est vt auertā faciē meā a te ¶ Scda btā virgo x appellat ꝟga aromatica. d q̄ dr Cañ.iij. Que est ista q̄ ascendit p desertū sic virgula fumi ex aromatibꝫ myrrhe z thur; z vniuersi pulueris pigmētarij. Ipa qppe fuit virgula propter hūilitatē. z fuit ꝟgula fumi. qꝛ ꝯcremata fuit p charitatē. Et dr: ex aromatibꝫ myrrhe. qꝛ fugauit diabolicas tētationes. z thuris. qꝛ restrigit fluidas cogitatiōes. Et vniuersi puluer; pigmētarij. qꝛ i se habuit oēs grās z ꝟtutes. ¶ Tertio dr ꝟga decora: d q̄ y Zach.v. ait pha. Assumpsi mihi duas virgas. vnā vocaui decorā. aliaz funiculū. ꝟga q̄ vocat funiculus fuit Eua: q̄ nos ꝯstrinxit vinculis pctoꝝ. ꝟga ꝟo q̄ vocat decora: est ꝟgo Maria. Tūc ei ꝟga est decora qñ ē floribꝫ: folijs: z fructibꝫ bñ ornata. Btā igitur ꝟgo habuit flores.i. redolētes cogitatōes q̄ ad deū Uñ Ecci.xxiiij.c. ipa iqt. Flores mei fructꝰ honoris z honestat;. Habuit etiā folia.i. ꝟba sanatiua q̄ ad pximū. d qbꝫ Ezech. xlvij. Folia eiꝰ ad medicinā. z Apoc.xxij. Folia ligni ad sanitatē gentiū. Habuit ꝗꝫ fructꝰ.i. opa pura z mūda q̄ ad seipm. de quibꝫ Prouer.iij. dr. Primi z purissimi fructꝰ eiꝰ z ¶ Quarto appellat btā dei genitrix ꝟga vigilans a Hiere. pha in ꝟbis ppositis. Ipsa em vigilat super deuotos suos vt custodiat eos. vñ ipa dr illō Cañ.v. Ego dormio z cor meū vigilat. Et ideo etiā nos debemꝰ vigilātes esse z feruidi in deuotōe eiꝰ. Nā si impator noctes ducit isōnes z noctibꝫ vtit sb eqlitate diei p subditoꝝ qete. vt i aut. vt iudi.

Uirga aromatica

Uirga decora

Uirga vigilans

sine quoq̄ suffra.ī p̄n.coll'.ij.et idē fac papa vt in p̄emio sexti. multo mag' nos vigilare oportet circa ꝟgis deuotiōem. Uigilātibꝫ eī ꝛ nō dormiētibꝫ iura subueniūt.l.pupillus. in fi.ff.de his q̄ in frau.cre.l.in summa.ff.ꝺ pecu.ꝛ in p̄emio institutionū. Itē in mane ꝛ post somnū repit̄ p̄fecte meditatōis studiū. vt inq̄t glo.in sil'i.ꝛ.l.vnica.C.de iusti.codi. confirmā. in ꝟbo indefesso. Et ideo ad hoc nos hortando ipsa benedicta virgo inquit: Prouer.viij. Ego diligētes me diligo: et q̄ mane vigilauerint ad me inuenient me.btūs q̄ audit me ꝛ qui vigilat ad fores meas q̄ti-dic.q̄ me inuenerit inueniet vitā:ꝛ hauriet salutē a dn̄o.Et Eccl.iiij.ca.ꝺꝛ.Qui illā di-ligit:diligit vitā.ꝛ q̄ vigilauerint ad illā: cō plectent̄ placorē eiꝰ.q̄ tenuerint illā:vitā he-reditabūt.ꝛ q̄ seruiēt ei: obseq̄ntes erūt san-cto.ꝛ eos q̄ diligūt illā diligit deꝰ.De cuius ꝟginis natiuitate iterum tres consideratio nes faciemus.

Prima dicet̄ descriptiōis
Scd̄a contrariationis
Tertia ꝟo appellabit̄ expositiōis.

Pars.I.huiꝰ s̄monis q̄ ꝺꝛ descp̄tiōis.

A

Utrꝫ genealogia Marie sit bn̄ descripta.

QUia vt sup̄dictū est:Mattheꝰ p̄-mo sui euāgelij ca.ꝛ Lu.iij. scp̄sit genealogiā chr̄i: ꝛ p̄ ꝯn̄s etiā btē ꝟgis: Queri pōt vtrꝫ ꝯgrue et bn̄ describi potuit? Et Prīo videt̄ q̄ non.quia Esa.liij.ꝺꝛ.Generatōem eiꝰ q̄s enarrabit?q. ꝺ.nullꝰ.Insup̄ vt ex Josephi dictis colligi-mus in.vij.li.antiq̄tatū.ꝛ Beda etiā idē re-fert in sua chronica.Cū oēs generatōes he-breoꝝ in archiuis tēpli secretiorib' s̄uarent̄. Herodes alienigena oēs iussit incēdi vt sic sua ignobilitas iudeis minus ꝯtemptibilis esset.Quō igit̄ Mattheꝰ elapsis annis iam ferme q̄draginta a deletōe libroꝝ hmōi euā geliū scribēs potuit hanc genealogiā agno-scere. ¶Ad p̄mū obiectū rn̄det Hiero.sup̄ Matt.dicēs.In Esaia legimꝰ:Generatio-nē eiꝰ q̄s enarrabit? Non ḡ putemus euan-gelistā p̄phete esse ꝯtrariū:vt qd̄ ille impossi bile dixit affatu:hic enarrare incipiat.Quia ibi de generatiōe diuinitat': hic de incarnatio nis est dictū.Hec ille. Uerūtn̄ ꝯ istā rn̄sio-nē pleriqꝫ inducūt s̄niam Leonis pape i ser mōe de natiuitate chr̄i: vbi ait. In dn̄o nr̄o Jesu chr̄o nō solū ad diuinā sꝫ etiā ad hūa-nā spectat naturā qd̄ dictū est p̄ p̄phetam:ge-nerationē eiꝰ q̄s enarrabit? Igit̄ nec genera tio tp̄alis chr̄i s̄m carnē est explicabilis.Ad qd̄ rn̄det̄ ex doctrina bti Tho.in.iij.pte sū. q.xxxi.q̄ ꝟba ista intelligunt̄ de modo icar-natiōis q̄ ieffabilis est.qd̄ ex ꝟbis sequētibꝫ ipiꝰ Leonis pape ꝯcludit̄.Inq̄t nāqꝫ.Uerā-q̄ eīn naturā in vnā ꝯuenisse p̄sonā/nisi fi-des credat s̄mo nō explicat. ¶Ad aliud ꝟo qd̄ obiectū est de cōbustiōe libroꝝ in quibꝫ descp̄ta erat origo nobilis iudeoꝝ. Rn̄det Nico.de Ly.sup̄ Mat.q̄ Mattheꝰ habuit p̄ reuelatiōem qd̄ nō habuit p̄ scripturā.Un̄ apl'i ꝛ euāgeliste nō minꝰ fuerūt illuminati: imo mag' ꝺ mysterijs chr̄i q̄ꝫ p̄triarche ꝛ an-tiq̄ p̄phete.Quidā tn̄ dicūt q̄ non oēs illi li-bri cōbusti fuerunt:cū ꝛ domi ꝯseruarent̄ a mlt'.Alij q̄ꝫ memorie mādauerāt q̄ ꝺ hmōi nobilitate didicerāt a p̄auis.nā Esdras scri ba vt refert Isid.in li.vj.Etymol'.incensam legē a chaldeis: dū iudei regressi fuissent in hierl'm diuīo afflatꝰ sp̄ū scōo repauit:cuncta leg' ꝛ p̄phaꝝ volumina q̄ fuerant a gentibꝫ corrupta correxit.Quanto mag' chr̄i gene-rationē retexere potuerūt Mattheꝰ ꝛ Lu.q̄ sp̄ūmscm̄ cuꝫ alijs apl'is in linguis igneis descendentē acceperunt?

¶Pars.II.huiꝰ s̄mōis q̄ ꝺꝛ ꝯtrariatiōis.

B

COntra hāc descp̄tionē natiuitatis chr̄i ꝛ btē ꝟgis p̄t poni dupl'r. Pri mā oppositionē ꝛ ꝯlationē refert ꝛ soluit Hiero.sup̄ Matt.di.Que-rat diligēs lector ꝛ dicat:Cū Joseph n̄ sit p̄r dn̄i saluator':qd̄ p̄tinet ad dn̄m ordo dedu ctus vsqꝫ ad Joseph? Cui rn̄debimꝰ p̄mū n̄ esse ꝯsuetudis scp̄turaꝝ vt mlieꝝ in genera tiōibꝫ ordo texat̄.Deinde ex vna tribu fuisse Joseph ꝛ Mariā.Un̄ ꝛ ex lege eā accipe co gebat̄ vt p̄pinquā.Hec ille. Mulier eīn nō poterat nubere cū viro alterius tribꝫ q̄n ad ip̄am p̄tinebat hereditas p̄rna. vt pꝫ Nūe. xxxvj.Btā aūt ꝟgo Maria fuit vnica Joa chim p̄ri suo:ꝛ ideo cogebat̄ ex lege viro sue tribꝫ nubere.Et p̄p̄t hoc etiā iuit cū Joseph in bethleē in ciuitatē Dauid vt p̄fiteret̄ cuꝫ eo.vt scribit̄ Luc.ij.ca.Et ideo Hieron̄.vbi s̄.hoc ꝯfirmās addit.p̄p̄t hoc sil' censent̄ in bethleē vt de vna vicꝫ stirpe generati.Ideo oēs sil' op̄tebat ip̄alē cēsū p̄fiteri i Bethleē ciuitate coꝝ.Hec ille.Et idē Damascenꝰ in q̄t dicēs.Joseph eīn Justꝰ ex n̄s et ex Dauid stirpe descendēs nō despōsasset btām ꝟginē nisi fuisset de tribu iuda ꝛ ꝺ familia Dauid ¶Si āt q̄rat̄:q̄re vt ꝺꝛ Hiero.ꝛ Damas.sa cra scp̄tura nō ꝯsueuit genealogizare mlie-res sic viros? Rn̄det Alb.magnꝰ in lib.sup̄ Missus ē:q̄ p̄p̄t pl'es causas. Prīo q̄ sexꝰ femineꝰ ē indignior:ꝛ viril' dignior.l.j.ff.de sena.ꝛ hoc est p̄p̄t p̄ncipalitatē generādi. q̄ viril' generat in feminco.Scd̄a q̄ sexꝰ femi ne ē natura posterior.p̄us ei formatꝰ ē Adā: postea Eua.ꝛ ip̄a ꝺ costa eiꝰ.ꝛ ideo q̄ p̄or ē tp̄e potior est i iure.l.potior.ff.q̄ potiores i pig. habeant̄.l.diuersis tp̄ibꝫ.C.eo.ti.et.l.q̄ties ff.de vsufruc.Tertia causa est.q̄ culpa p̄or fuit in femia q̄ꝫ in masculo.vir eīn cecidit p̄

Quare nō genealogizat̄ p̄ feminas

feminā: z nō femina p vir. c. Adā. xxxiij. q. v

Mlier ē debilior viro. ¶ Quarta qz mulier est ifirmior: z ad opa infirmitatꝭ z fragilitatꝭ pclivior. Est eñ sexus femie debilioris rōnis z vtutis corpal' qz virilis. Et ista notant in. l. si fuerit. §. fi. z in. l. q duos. §. si maritus. vbi glo. ff. de reb. du. z. l. q testaměto. §. mulier. vbi glo. ait: q mulier est fragilis z corruptibilis. ff. ð testa. Et q mulier sit indignior z infirmior viro: est textus in. l. in multis. cū glo. ibi. ff. de sta. ho. et in. l. femine. cum glo. ff. de reg. iu. Et pter istas causas mulier est subdita viro z inferior eo. c. Adam. z c. mulierem. z c. mulier. xxxiij. q. v. Item mulier nupta efficitur ð familia z domicilio viri. l. fi. §. itē rescripserūt. ff. ad muni. Item ðr esse in potestate viri. vt ait glo. in. §. fi. insti. ad sena. con. tertu. Item mulier debet defendi a viro z nō vir a muliere. z hoc pter fragilitatē z debilitatē §. contra aūt. insti. de iniurijs. Ideo apl's. j ad Tim. ij. inqt. Mulier cū silētio discat cū oī subiectiōe. docere aūt mulieri nō pmitto neqz dñari in vir: sed esse in silentio. Quia aūt btā vgo exēpta fuit ab oī defectu z maledictione muliebri: ideo ipa genealogiat. s; p spōsum suū ei' genealogia describit: ad demonstrationē dignitatꝭ z eminētie eius z pfunde hūilitatꝭ. vt ait Alb. vbi ŝ. Dignitas eñ eius declarat dū ipsa sola iter oēs feminas in sacra sciptura genealogiat. dicit ei q oē singulare z rar pciosū ē. §. quanta cūqz. vbi glo. etiam notat in aut. de cōsu. col. iiij. humilitas vo ei' ōndit dum p aliū ei' genealogia demōstrat. Scda ꝯrieras est in hac descriptiōe. Nā Matthe' ðr q Jacob genuit Joseph vir Marie. Lucas vo dicit Joseph fuisse filiū Heli. Uer qz pmprū est in ra iurib' ꝯcordare. l. j. C. de inoff. do. z. §. fi. in aut. de exhi. re. Item qz in iure vna ꝯcordia atqz ꝯsonātia est aduersario nemine cōstituto. l. j. §. nulla itaqz. C. de ve. iu. enucle. et. §. qb'. in pma cōsti. co. et nullū in iure cōtrariū repit siquis diuersitatꝭ rōnes subtili anio excutiet. sed est aliqd noui inuentū vel occulte positū qd dissonantie qrelā dissoluit et aliā naturā inducit discordie fines effugiente. l. ij. §. ꝯriū. C. de vete. iu. enu. Ido huic cōtrarietati rñdet Aug' in li. de ꝯsensu euangelistar dicēs. Tres cause occurrūt quarū aliquā euāgelista secut' est. Un' eñ euangelista patrē Joseph a q genit' est noiauit. Alter vo vel auū maternū: vl' aliquē ð cognatis maiorib' posuit. Aut vnus erat Joseph naturalis pr. Alter vo eum adoptauerat in filiū. Aut more iudeorū cū sine filijs vnus decessisset: ei' vxorē pinquus accipiēs filiū quē genuit pinq mortuo deputauit. Hec ille. Et hec causa vltima est verior fm beatū

Marginalia: Concordia iuriū. — C — De genealogia christi z Marie.

Tho. in. iij. pte sum. q. xxxj. Et Hiero. super Mat. hanc cām assignans de sup illa vba. Jacob aūt genuit Joseph. Hoc loco obijcit nob Julian' august' dissonantiā euāgelistarū. Cur euāgelista Matthe' Joseph filiū dixerit Jacob. z Lucas eū filiū appellauerit Heli: nō intelligens ꝯsuetudinē scripturar q alter fm naturā: alter fm legē ei' pr sit. scimus eñ hoc p Moysen dño iubēte pceptū vt si frat aut pinquus absqz liberꝭ mortu' fuerit: alius ei' accipiat vxorē ad suscitandū semē fratrꝭ vel pinq sui. Sup hoc Africanus tpm scptor: z Eusebi' cesariēsis in librꝭ diaphoniar euāgelior plenius disputarūt. Hec ille. Dicit gͣ African' z Eusebi' cesariēsis i eccl'iastica historia q Mathan z Mathath descēderūt a Dauid. sed diuersimode Nam Mathan descēdit p lineā Salomonis: vt describit Mat. Mathath vo p lineam Nathan q fuit etiā ipe filius Dauid: vt describit Lu. Isti aūt duo diuersis tempib' successiue de vna eadēqz vxore Esta noie filios pcrearūt. De Mathan nat' est Jacob vt ðr Mat. de Mathath aūt Heli. vt inqt Lu. Heli gͣ et Jacob fuerūt fratres vterini a diuersis patrib' geniti. Heli autē accepta vxore mortu' est sine semie. z ido Jacob frat eius accepit vxorem fratris sui vt ei suscitaret semen: sic pceptū erat a dño p Moysen Deut. xxv. Et q vxore genuit Joseph: ita q Joseph fuit fili' natural' ipsi' Jacob. Et sic accepit eum in genealogia Matthe'. et fuit legalis fili' Leui. et sic accepit eū Lucas. nā fili' q mō pdicto nascebat fm naturam erat fili' generātis. fm aūt legē erat fili' defuncti. De hoc etiā ðr Damascen' li. iiij. c. vj Quare nō est mirandū si aliter chr̄i genealogiā scribit Matthe' qz Lucas: cū vterqz pferat vitatē. nā etsi multa noīa vl' alia dicat Lucas q tacet Matthe': illud est fm Aug. vbi ŝ. qz Matthe' in chr̄o regiā instituerat insinuare psonam. Lucas aūt sacerdotalē. Quare Matt. explicat illos qui regia corona fuerūt decorati. Lucas aūt illos qb' dignitas sacerdotal' fuit ꝯcessa. Mattheus posuit carnales patres. Lucas vo spūales Matthe' describit genealogiā chr̄i descēdendo ab Abraā z Dauid vsqz ad Joseph: ex eo q declarare intēdebat assūptionē nr̄e hūanitatꝭ a deo. Lucas aūt pgressus est ascēdēdo a Joseph vsqz ad deū. qz describit redemptionē nr̄am in deū q fit p grām adoptiōis. Et sic distingue tpa: causas: z psonas z concordabis scpturas. c. nō debet. ð ꝯsan. z aff. c. fi. de trāsla. c. sup eo. ð homi. z. l. apd antiqs. vbi glo. C. de furtꝭ. ¶ Si aūt qrat: cur oēs ascendētes alicui' appellent parētes ei' vt dicit in. l. liberor. ff. de vbo. sig. z. l. quia

litigandi.ff. d in ius vo. vt etiā inqt Hiero. sup Daniel'. multiqz fuerint patriarche z reges a qbo descēdit chrs. Quare tm̄ filius David z Abraā nuncupat? Rn̄det Hiero. sup Matth. dicens. Ideo aūt ceteris ptermissis hoꝝ filiū nūcupauit: qz ad hos tm̄ facta est de chro repromissio. Ad Abraā inqt. In semine tuo bn̄dicent omnes gentes. Ad David. De fructu vētris tui ponā sup sedē meam. Hec ille. David ḡ fuit pncipalior inter reges: z Abraā inter patriarchas. Et ideo qz a potiori z digniori debet fieri denoiatio. §. si qtiens. iuncto. §. fi. Insti. de iure na. gen. z ci. denoiat9 fuit fili9 Abraā. qz poꝛ fuit in ordine patriarchaꝝ. Facit. l. qtiens. ff. d vsufru. Item qz erat antiquior. ar. in. l. semp. ff. de iure imu. Fili9 qz David appellat. qz ceteris fuit dignior z sanctior. ar. in d. §. sed qtiēs. Preponit aūt David ipsi Abrae: lz fuerit tpe posterior: pter eminentiā regie dignitatis. Non em̄ est absurdū iuniores senioribo anteferri in psulatu z dignitatibo ob eoꝝ virtutes. §. ordinatiōe. in auc. de mona. coll'. j. et ibi. glo. in verbo tempus. et glo. in. l. j. C. de decu. li. x. Facit glo. in. l. gallus. ff. de libe. et post. in pnci. ibi. Quāto iuniores tāto pspicaciores.

Quare chrs fili9 David z Abraam dicit

¶ Pars. III. hui9 smōis q dr expositiōis.

D

Quo ad tertiā pte hui9 smonis qz inqt Matthe9 sui euangelij ca. j. qd legit in missa Natiuitat virgis scz Liber generatiōis Iesu chri: Exponēdū videt qre ipsa dei genitrix dicat liber. ¶ Et rn̄deo q triplici de cā. s. rōne materie: scpture: z clausure. Pmo rōe materie Libri em̄ notabiles fiunt de pgameno q ad materiā seu chartā. Hec aūt charta vt sit bona debz esse sine carnositate z absqz aqsitate seu hūiditate: z absqz supfluitate seu pilositate. Sic itaqz fuit hec charta nitidissima btē virgis q nō habuit carnositatē pcti origīnalis: nec aqsitatē seu hūiditatē pcti actualis mortalis: nec pilositatē seu supfluitatē pcti venialis: vt diffuse pbatū ē s. in. j. pte hui9 opis. Possum9 etiā exponere fz qsdā doctores q btā virgo nō habuit carnositatez luxurie: nec aqsitatē supbie. hūiditas em̄ nimia facit islare: z hydropisim generat. Nō etiaz habuit supfluitatē auaricie q supflua ɔgregat z retinet. Antiqt9 aūt materia libroꝝ fiebat d cortice arboris subtiliori q ē medi9 inf corticē grossuz exterioꝛē z lignū. Qui cortex medi9 z subtilis dr liber. Un a tali materia liber est dict9. Et ego ocl'is pprijs vidi scpturas antiqssimas i tali materia factas: q materia bn̄ ɔgruit btē marie. qz facta est media seu mediatrix inter deū z hoies. vt qd canit ecclia: mediatrix hoim: ablutrix criminuz:

Maria dr lib ratiōe materie.

pctōꝝ venia. Et ido pctōres discordes z inimici dei facti pter offensam vt reconcilient ei: debent ad illū librū z ad mediatricē hanc recurrere. Nā sic ipsa mediāte sedata est lis q erat iter deū z hoīes: Ita etiā p ipsam terminant qstiōes iter hoīes z diabolū. Patet exēplo qd legit in miracul' btē virgis de illo pctōre magno q in visiōe duct9 ē ad iudiciū dei. vbi p m'tas allegatōes diabol9 pbabat eū eē suū. sed p p btām virginē sapiēter rn̄dē tē fuit supat9. Nouissime aūt allegauit diabolus ɔtra eū q plura erāt illi9 mala q bona. Cū ḡ ad pceptū iudicis appenderent in statera bona z mala ei9. z statera ad sinistrā ptem in q mala erāt ppōderaret: subito virgo gl'iosa manū apposuit ad ptez stare in q erant pauca bona: z traxit eam ad terram: z sic ppōderauit alteri. Tūc diabol9 ɔfusus abscessit. z ille euigilās vitā suā in meli9 cōmutauit. ¶ Scda btā Maria dr liber ratione scpture. In libris em̄ ɔtinet sapientia descripta. Et ipsa ɔtinuit in se diuinā sapiētiā: id est chrm q est sapiētia dei patris. Scriptura em̄ libri nihil est aliud q vbum incarnatum: id est charta incorporatū. z represen tat vbum dei incarnatū in virgine. Un ipa dicere potest illd ps. xliiij. Eructauit cor meum vbū bonū. Ideo deus pater z fili9 dixerunt spirituisancto cuius opere conceptus est chrs: illud Esaie. viij. Sume tibi librum grandem z scribe in eo stilo hominis. Liber iste grandis fuit beata maria que continuit in se chrm: in quo vt ait apl'us ad Col'. ij. sunt omnes thesauri sapientie z scientie dei Scptor aūt hui9 libri fuit optim9. s. spūssanctus qui oīm est artifex: omnē habēs vtutē Sap. j. In hoc libro possunt z debēt omēs legere z seruare in eo contenta. Est em̄ ille liber de quo scriptū est Esa. xxix. Dabit liber nescienti lrās. quilibet enim idiota potest in eo legere. Iste est liber quem pcepit de9 seruari in latere arce Deut. xxxj. id est in latere mentis nostre per deuotionē. Et ideo de indeuotis ipsis benedicte virginis potest dici illud ps. lxviij. Deleantur de libro viuentiū O igitur dulcissima virgo fac ex tua solita pietate vt de nobis vificet illd ps. cxxxviij. z in libro tuo omnes scribentur. De te em̄ dici potest illd Ecci. xxiiij. hic est liber vite. Et illud Dan. xij. Saluabitur oms qui inuētus fuerit scptus in libro vite. Omnes igit debemus semp in mente descriptaz habere vitam beate virginis z illam imitari: qz in ea inueniemus omnis probitatis exempla: vt ait Ambro. in libro de virginibo. Nā de hoc libro dici potest illd Baruch. iiij. Hic liber mandatoꝝ dei. ¶ Tertio dicitur beata virgo liber ratione clausure. Libri enim habēt

Exēplū

E Ratione scpture

F Ratōne clausure

sua clausura vel sigilla. Ipsa aut dici pot liber ille: de quo Apoc. v. ait Joannes euangelista Vidi in dextera dei sedentis super thronum librum scriptum intus et foris: signatum septem sigillis. Iste liber fuit beata Maria que fuit in dextera dei .i. in eius predestinatione et preelectione cunctorum. Nam ipsa dei predestinatio: dicitur liber vite vt ait Aug. xx. de ciui. dei. c. xiiij. et Alex. de Ales in. iij. parte sum. in tractatu de li. vite. et beatus Tho. in. j. parte sum. q. xxiiij. ar. j. Propter talem ergo singularem preelectionem et predestinationem pot dicere ipsa virgo benedicta illud Eccl. xxiiij. Ego ex ore altissimi prodiui primogenita ante omnem creaturam. Et illud ps. xxxix. In capite libri scriptum est de me vt facerem voluntatem tuam: deus meus volui et legem tuam in medio cordis mei. Iste quoque liber beate virginis est scriptus litteris aureis intus et foris, quia in anima fuit plenus habitibus sanctitatis: et in corpore ac exteriori conuersatione refulsit actibus virtuosis. signatus vero est septem sigillis .i. septem spiritussancti donis. Quia vero hunc librum .i. beatam virginem composuit deus et tradidit legendum non solum iudeis: sed omnibus hominum generibus vsque in finem mundi perlegendis. Ideo ipsa dei genitrix dicere pot illud Eccl. xxiiij. Memoria mea in generatione seculorum. ¶ Hec aut benedicta virgo non tantum est liber generationis Jesu christi filij dei: sed etiam est liber generationis omnium saluandorum. Et ideo merito dicere possumus omnes illud quod scriptum est Act. xvij. scilicet Ipsius enim genus sumus. Beata enim virgo Maria est mater nostra Imperator enim celestis dominus Jesus in throno crucis residens per edictum suo ore platum matrem suam Joanni dedit in matrem: dicens illi vt habetur Joan. xix. Ecce mater tua. Verum quia Joannes interpretatur in quo est gratia. in quocunque est dei gratia: illius mater est virgo benedicta. Ideo Ans. in quodam sermone inquit. Mater dei facta est mater nostra. Unde de ipsa dicitur Esa. vl. Parturijt sion filios suos. Que verba exponit Albertus magnus vbi supra de illa que nos in fide et bonis operibus generauit. Ideo bene dicitur Luc. ij. quod ipsa peperit filium suum primogenitum. ergo habet filios secundo genitos. quia primus dicitur respectu secundi. l. que duos. in primo rnso. ff. de rebus du. Constat aut quod non habuit carnales. et ideo intelligitur de spiritualibus Sic ergo mater habet magnam curam et de filijs educandis: maxime infra trienium quo tempore ad hoc necessitatur. l. ij. C. de ifan. exposi. l. penl. vbi glo. C. de pa. pote. et. l. fi. ff. vbi pupil. educ. de. Ita beata virgo de nobis sollicitam curam gerit. Unde ipsa dicere pot illud Esa. xlix. Nunquid obliuisci pot mater infantuli vt non misereatur filio vteri sui? Etsi illa oblita fuerit: ego non obliuiscar tui. Quauis aut amor patris ad filium sit solidior. amor tamen matris erga illum est tenerior. tum quia mulier naturaliter est magis benigna quam

B

Ipsa est liber generationis saluandorum.

Cura filiorum

vir. vt dicitur. viij. de aialibus. tum quia mater est magis certa ipsum esse suum filium quam pater. l. quia semper. ff. de in ius vo. Propter maiorem ergo benignitatem matris paruulus magis recurrit ad ipsam pro his que vult quam ad patrem. Facit textus in auten. vt sine prohibi. ma. debitri. coll. viij. §. quia vero. c. l. j. que dicit quod amor matris erga filios naturaliter est pius. Quinta ergo est huius matris nostre erga nos filios suos benignitas: que omnes vt ad ipsam currant in necessitatibus suis inuitat dicens illud Eccl. xxiiij. Transite ad me omnes qui concupiscitis me: et a generationibus meis adimplemini. Et ibidem etiam inquit. Ego mater pulcre dilectionis: timoris: et magnitudinis: et sancte spei. Hec est mater cunctorum viuentium figurata per Euam Gen. ij. Ideo si vis illam esse tibi bonam matrem: esto illi bonus filius: seruans consilium sapientis Prouerb. j. vbi ait. Ne dimittas legem matris tue: honora illam si vis ab ipsa honorari et in bonis ditari. quia vt inquit sapiens Eccl. iij. Sicut qui thesaurizat: ita qui honorificat matrem suam ¶ Econtra vero de malis qui inhonorant et vilipendunt beatam virginem eam blasphemantes: dici pot illud Eccl. iij. Maledictus est a deo qui exaspat matrem. Et Prouer. xv. scriptum est. Stultus homo despicit matrem suam. O gens tua perdita et sceleratissima que hanc tam piam tamque gratiosam matrem virginem scilicet benedictam a qua continue tot recipit beneficia maledicit et blasphemijs vitupat. profecto ipsa de istis maledictis et iniquissimis filijs conqueritur per Ps. dicens. Retribuebant mihi mala pro bonis et odium pro dilectione mea. Nos vero boni filij erga ipsam pijssimam virginem: rogemus illam cantantes dulciter illud quod canit eccl'ia in officio eiusdem virginis: dicens. Monstra te esse matrem: sumat per te preces: qui pro nobis natus tulit esse tuus. Virgo singularis inter omnes mitis: nos culpis solutos mites fac et castos. Vitam presta puram: iter para tutum: vt videntes Jesum: semper collemur Amen.

D Inuehit contra inhonorantes eam.

¶ De eadem celeberrima virginis natiuitate Sermo. III.

I

Consurget virga de isrl'. Num. xxiiij. In verbis propositis inspirante deo Balaam prophetauit de virgine benedicta quam nasciturams viderat de semine israel. et ideo subiungit de potentate eius et qualiter destruere debebat regnum diaboli dicens. Et percutiet duces Moab: vastabitque omnes filios Seth. et erit idumea possessio eius. De hac etiam beate virginis dominatione super malignos spiritus prophetauit Dauid ps. cix. loquens filio dei et dicens. Virgam virtutis tue emittet dominus ex sion: dominare in medio inimicorum tuorum. Fuit quoque beata virgo figurata per

Maria virga moysi. virgam in q Moyses fec pdigia mag Exo.iiij. & p quam demergi fec Pharaonem cum exercitu suo in mari rubro Exo.xiiij. Io vnicuiqz nrm inqt de illud Exo.iiij. Sume virgam in manu tua.i. deuotionem btē vgis habeas sp in corde Hec aut vga diuina.s.vgo bndicta recta fuit p interiois puritate. Un ps.xliiij. inqt dd: Sedes tua de in secl'm secl'i/vga directionis/vga regni tui. Ipa eni fuit sedes dei: qz in ea sp requieuit. vn ipa inqt Ecci.xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabnaculo meo.

Uirga directionis. ¶ Fuit etiam vga directiois: qz opa sua sp in deum direxit. Fuit qz regni dei: qz p ipaz deus regnum suum qd diabol usurpauerat adqsiuit. Ipa aut vga qzuis fuerit recta qztu ad deum p rectam intentionem: fuit tn & e flexibil qztu ad nos p compassionem. Nam mo flectit ad iustos impetrado eis gram: mo flectit ad morientes expellendo ab eis hosti fallaciam: mo flectit ad ia mortuos: aias eorum deducendo ad gliam: mo flectit ad tribl'atos exhibedo eis consolationem suam. Un figurata fuit p vgam Ionathe: in cui sumitate gustauit mel: & illuminati sunt ocli ei. j. Reg. xiiij. ¶ De hac

R Uirga Aaron. vga in figuram scptu e Nu.xvij. Germinauit vga aaron in domo Leui: & turgentib gemmis eruperunt flores q folijs dilatat, in amygdalas deformati sunt. De q Amb. in ser. d natiuitate vgis inqt: Accepte sut a moyse sero singl'e vge d singul tribub isrl' noib eorum: iussa repte sub ante dnor & posite in tabnacl'm eius: int qs vna q fuerat aaro sequenti die germinasse/frondulsse/ac pepisse amygdalas reperit. Scies g dns h op suum ee magni mysterij: iussit fuari vgam ad monimentum: monebant eni filij isrl' pntia vge qrere solicite qd significaret tam mirabile factum. Sic eni illa vga sine qlibz nature adminicl'o fructificauit: ita vgo maria sine coiugali ope filium pcreauit. Filium sane p flore designatum pt spem: et per fructum pt vtilitate: est eni speciosus forma p filijs hoim: & vital' refectio/no solu hoim: sedetia angelorum. Hec ille. Fruct aut hui vge fuit amygdala/q fm Aug. fcat chrm: qz sic in amygdala sunt tria.s. exterior pell fragilis: & int nucle dulcis: in medio vo testa fortis: Ita in chro tres sunt sube.s. caro exterior q habuit infirmitate. Diuinitas interior in se hns oem dulcedinem: et aia scta q circa oes passioes habuit fortitudinem: qzuis at vga hec fuerit multum gracil': tn fructum portauit q totum gen humanum satiauit: imo q totum mundum suo robore sustenauit. In passioe eni chri fracte fuerunt colune mundi: & ista vgo totum sustetauit mundu. Hec e illa vga hns in sumitate sua stimulum q demones tanqz boues vrgent & effugant. Io pt dici de ipa illd Ecci.xxxviij. Stimulo boues agitat. Habet qz hamum q diabol tanqz pisces decept & capt fuit ab ea. Un illi conuenire pt illd qd scptu e Job.iiij.c. In ocul ei qsi ho capies eum: & extrahere poteris leuiathan hamo: & fune ligabis linguam ei: & pones circulum in manib ei. Habet qz in sumitate sua hec vga laqueum ad capiendum demones tanqz aues. vn illi pot dici illd Job. xviij. Misit in rete pedes suos & tenebit plantam ei laqo. ¶ Notadum qz q sic vsus vge est ad dnij ondsionem: qz ea vtunt reges & pncipes ac plati. vn in sacra scptura ponit qnqz vga p imperio.c.in calice.d ose.di.ij. Ita bta vgo data e nob tanqz dna & regia. vn illi canit ecclesia: O gl'iosa dna &c. Ite sic vga vtimur ad ofensionem & pcussionem.c.disciplia.xlv.di. sic faciut bellatores. Ita bta vgo data e nob a do ad defensionem nram & pcussionem demonum. Un di Esa.xxx. A voce dni pauebit Assur vga pcussus. Sic etia vtimur vga ad directionem: sic faciut pastores ad dirigedum greges suos: & sacerdotes ad regulandum subditos suos.c.in calice.d ose.di.ij. Ita data nobis e bta vgo vt nos in pnti vita regat et ad pascua etna deducat. Io de pr inqt filio illud Michee.v. Pasce popl'm tuum vga tua. Et ps.ij. iterum inqt: Reges eos in vga ferrea. Est eni vga ferrea demoib effugadis. Ideo subdit: & tanqz vas figuli confringes eos. Sic etia vga vtimur ad sustentationem. sic faciut debiles & infirmi. Ita nob data e bta vgo vt nraz infirmitate sustetet. Io qlibz afflict ad auxilium ei recurres & consolationem recipies: pt dicere deo illd ps.xxij. Uirga tua et bacul tu ipa me consolata sut. Trassumptiue in c.disciplina.xlv.di. De cui dignissime vgis ortu tres considerationes iterum faciem.

Usus virge. (margin at line "ta ei laqo")

Prima dicet creatiois

Scda pnunciatiois

Tercia vo appellabit exultatiois.

¶ Pars pma hui smois q di creatiois.

In creatoe mundi ondit de creationem btē vgis ac pentum ei. Io ipa dicere pt illd Ecci.xxiiij. Meoria mea in generatioe secl'orum. & illd Gen.j. Iste sut gndnes celi & tre/pot exponere.i.pentuz meorum. Dum g inqt Moyses Gen.j. In pncipio creauit de celum & tram. Figural'r exponedum e: id e Ioachim prem vgis & Annam matre ei. oia eni in figuram contingebat ill': vt ait Apl's.j.ad Cor.x. Sic g celum nobili e tra: ita pfectior est pr/q e pn actiuum qz mr q e pn passiuum. Et io describit pus celum factum postea tra. Celum aut di ioachim pr ei/qz celeste.i. vtuosam habuit conuersatoez. Sic eni celum e luminosum: ita & ipe fuit illuminat lumine gre: & doctrine legi diuine. Et sic celum e

Z Laudat parentes marie

pur⁊ ⁊ libe⁊ ab oī corruptiōe: vt dr̄ in p̄ d̄ ce lo ⁊ mundo. ita ioachim cast⁹ ⁊ mund⁹ fuit: ſuans fidē vxori: ac nō miſcēs ſe cū alia mu liere vt filios haberet cū vxor eēt ſteril'. Celū q̄ȝ dat pluuiā abundant' tp̄e ſuo ⁊ Joachim vt viſum ē ſmōe. j. hui⁹ ꝑtis ꝑte vltima. da/ bat abūdant' el'ynas pauꝑib⁊. Terra aūt ſi/ gnificat Annā. Nam ſic terra eſt infimū ele mentoꝝ ⁊ ſubijcit' influentie celi: ita ipa hu milis erat ⁊ ſubiecta in gubnatione dom⁹ vi ro ſuo ſic eē debebat ſm̄ diſpoſitionē iuris. vt in c. ml'ierem. xxxiij. q. v. tra ſtabil' eſt i eter nū: vt ait Salomon Eccēs. j. Et Anna ſta/ bilis/ cōſtans/ ⁊ fortis fuit in ſua ſterilitate ⁊ non turbulenta vel murmurans ꝯ deū eo q̄ filios ei nō daret ſic ml'te ml'ieres faciūt murmurantes q̄ nō habeāt qd̄ eis nociuuȝ eſſet. Vn̄ Valerius maxim⁹ ait: Plerūq̄ȝ id votis expoſcim⁹ qd̄ nō obtinuiſſe meli⁹ foret: orat' importune a ml'ierib⁊ īfecūdis ꝑ filijs habēdis/ q̄ habiti aliqñ ſunt cā ꝑditionis pa rentū. Sic etiam terra atterit' ml'tis modis ⁊ ſcindit' ad fructificandū: ita et Anna ieiu/ nijs/ vigilijs: et alijs modis caſtigabat cor/ pus ſuum vt ſubditum eēt rōni. Terra ḡ vt ſubdit' in eodē. j. Gen̄. c. erat inanis ⁊ vacua q̄ Anna erat ſteril' ⁊ infecunda vt mai⁹ in/ de appareret miracl'm ⁊ magnificētia ex fe/ cunditate ei collata. Et tenebre erant ſup fa ciem abyſſi. i. tenebre afflictiōis ⁊ ꝯfuſionis erant ſup faciē ipi⁹ Anne ⁊ mariti ſui: quia tanq̄ȝ maledicti reputabant' ſteriles fructū gnātionis nō faciētes: et pudor eſt feminis nuptiaꝝ p̄mium nō hr̄e: ꝓpt' qd̄ p̄mo inſtitu tū ē mr̄imoniū. c. pudor. xxxij. q. ij. Vn̄ Ju/ uenal' ſatyra. iij. inq̄t: p̄terea tormentū īgēs nubentib⁊ heret. Q̄ nequeunt parere ⁊ par tu retinere maritos: ꝓuant' em̄ ſteriles maxi mo munere ml'ieꝝ qd̄ eſt parere ⁊ ꝑtum cōn/ ſeruare. l. q̄rit'. in pn̄. ff. de edil. edicto. Quia ḡ vt in ſmone p̄dicto patuit Joachim ad of ferendū deo in tēplū accedēs cū mag̃ impro perio eſt reiectus. vn̄ domū p̄ ꝯfuſione redi/ re noluit. ꝓpt' qd̄ Anna viri ſui ſolacio deſti/ tuta cum lachrymis deū exorabat ꝑ reuerſi one viri ſui ⁊ remotione hui⁹ opprobrij. Jō ſubdit' Et ſpūs dn̄i ferebat' ſup aq̄s. ſ. lachry maꝝ ei⁹ ad ꝯſoládū eā ⁊ exaudiendū votum ei⁹. Vn̄ ſequit': Dixit ꝟo de⁹: fiat lux. i. ꝟgo bn̄dicta: cui⁹ vita gl'ioſa lucē dedit ſecl'o: vt canit eccl'ia. Et facta ē lux. i. maria tota luci/ da ac ſine originali pctō. Jō ſubdit': Et diui ſit lucē a tenebris. Et hec facta fuit p̄ma die . i. in p̄mo gr̄e tp̄e. Et ſic illi⁹ creatio ſol' crea/ tionē p̄ceſſit: ⁊ ſm̄ ſniam Petri lombardi in ij. ſniaꝝ. di. xiij. ex ipa corp⁹ veri ſol' forma/ tū eſt. Sic ortus bt̄e ꝟgīs veri ſol'. i. chr̄i for matio p̄ceſſit: ⁊ ex ipa ipe ſol iuſticie forma/

tus eſt. Jdeo ipſa inq̄t Eccī. xxiiij. Ego feci in cel' vt oriret' lumen indeficiens. Pōt etiā alit' exponi qd̄ ſ̄ dictum ē de celo ⁊ t'ra crea/ ta vt ꝑ vtrūq̄ȝ figuret' ꝟgo maria diuerſ re/ ſpectib⁊. Primo em̄ dr̄ celum ſidereū tripli ci de cā. ſ. ꝓpt' ornatū/ motū/ ⁊ effectū. Prio rōne ornatus. Sic em̄ celū ſiderum ē orna tum varietate ſtellaꝝ: ſic Maria diuerſita/ te ꝟtutum. Jō dr̄ Ecci. xliij. Spēs celi. i. vir ginis marie: gl'ia ſtellarū. i. gl'ioſa varietas ꝟtutum. Scōo dr̄ celū ſidereū rōne motus: q̄ ſic celū ſidereū oēs inferiores celos ſecuȝ q̄tidie circūducit: ſic Maria oēs ſctōs ad i/ tercedendū ꝑ nob̄ ſecum adducit. Motor iſtius celi eſt de⁹/ q̄ inq̄t Aggei. ij. Mouebo celū ⁊ t'rā ⁊ veniet deſiderat⁹ cunctis gentib⁊. Jpa ḡ bt̄a ꝟgo tali motu agitata mouet' ad deum ꝑ feruentē amorē. Eſt em̄ rota dei d̄ q̄ dr̄ Ezech. j. Quocūq̄ȝ ibat ſpūs: illuc euntē ſpū ⁊ rote parit' eleuabant' ſeq̄ntes eū: ſpūs em̄ dn̄i erat in rotis. Mouet' etiam ad nos ꝑ cōpaſſionē. Vn̄ canit eccl'ia: Jllos tuos mi/ ſericordes ocl'os ad nos ꝯuerte. Mouet' q̄ q̄ȝ ad filium ipm̄ ꝑ nob̄ exorādo. mouet' ad agelos ipos ad nr̄m miſteriū dirigēdo. mo/ uet' ad btōs illos vt ꝑ nob̄ orēt exhortando. Et iō de ipa dici pōt illd̄ Sap. vij. Oīb⁊ em̄ mobilib⁊ mobilior eſt. Tertio dr̄ celum ſide reum rōne effectus Nam ſic mediante celo iſto ſidereo ⁊ ſuis luminarib⁊ terra fecūdat': ⁊ in fructibus multiplicatur atq̄ȝ in auro ⁊ argēto ac lapidibus p̄cioſis. Jta ꝟgo Ma ria totā eccl'iam illuſtrat ſuis exēplis ⁊ fecū dat ſpūſcti donis: ⁊ fructificare facit opib⁊ bonis ⁊ locupletat ꝟtutib⁊ p̄cioſis: ⁊ ido ipſi tanq̄ȝ ſidereo celo dici pōt illud Ps̄. lxiiij. Viſitaſti terram ⁊ inebriaſti eam multipli/ caſti locupletare eam. ❡ Scōo bt̄a ꝟgo dr̄ celum cryſtallinum qd̄ factum ē de aq̄s que ſup celos ſunt in modum cryſtalli ſoliditate Aque em̄ ſunt cogitatōes ⁊ affectōes hūane q̄ in nob̄ ſunt fluxibiles ſed in bt̄a ꝟgine fue runt ſolide. i. in bono ꝯfirmate. Vn̄ Ber. in ſmone de natiuitate ꝟgīs inquit: Neq̄ȝ em̄ feſtiuis laudibus natiuitas eius celebraret' ſi non ſancta naſceret'. i. in bono cōfirmata. Jſte etiam aq̄ fuerunt tranſparentes ⁊ luci/ de: q̄ ꝑ illas dei gl'iam intuebat' ⁊ ꝯtempla/ bat': iuxta illud. j. ad Cor. iij. Nos aūt reue lata facie gloriam domini ſpeculantes ⁊c̄.

❡ Tertio dr̄ celum empyreum triplici de cauſa. Primo propter ineffabilem clarita/ tem. Sicut enim illud celum eſt lucidiſſi/ mū: ita ipa tota lucet ⁊ ſplendoribus plena eſt. Vn̄ Apoc. xij. dr̄: Signum magnū ap/ paruit in celo: mulier amicta ſole ⁊ luna ſub pedib⁊ eius ⁊ in capite ei⁹ corona ſtellaꝝ. xij. Quia ḡ eſt lucida a parte iferiori: ideo dicit'

Maria celū ſidereum.

Maria celū cryſtallinū.

Maria celū empyreum.

ꝙ luna est sub pedibꝰ eiꝰ: et qꝛ est clara a pte
supiori: iõ dr̃ ꝙ in capite eiꝰ erat corona stel-
laꝝ duodecim. Et qꝛ erat resplēdens a parte
medij: iõ dr̃ amicta sole. Scḋo dr̃ celum em
pyreū ꝓpt̃ capacitatē. Sic eñ nõ pt̃ excogi-
tari aliqs locꝰ maioris capacitatꝭ ꝙ̃ celū em
pyreū: sic nec aliq̄ creatura pōt inueniri ma
iorꝭ charitatꝭ ꝙ̃ maria: q̄ tante fuit capacita
tis vt habitatio dī facta sit et deum in vtero
suo portauerit. Uñ canit ecclia: Tu quē ce-
li capē nō poterāt: tuo gremio ɔtulisti. Ter-
tio dr̃ celū empyreū ꝓpt̃ sublimitatē: sic eñ
illō celum ē sublimiꝰ oībꝫ alijs: sic ipa ē sub-
limior oībꝫ creaturꝭ. Uñ de ipa pt̃ dici illud
Ps̄. viij. Eleuata ē magnificētia tua sup ce-
los. s. nō solū materiales: sed etiam rōnales
ꝛ intellectuales. s. sctōs oēs ꝛ angelos. Uir-
go igit̃ bñdicta est illud celū de q̄ inqt deus
Esa. lxvj. Celum mihi sedes est. Et Job. xlj.
Oīa q̄ sub celo sunt mea sūt. De h̄ celo pul-
cerrimo egressus ē deꝰ. Uñ canit dauid ps̄.
xviij. A summo celo egressio eiꝰ: ꝛ occursus
eiꝰ vsqꝫ ad summū eiꝰ. Et h̄ est qđ inqt aplš
j. ad Cor. xv. Primꝰ hō de t̃ra t̃renus: scḋs
hō de celo celestꝭ. Altitudinē aūt huiꝰ celi et
eiꝰ excellentiā nō pt̃ hūanꝰ animꝰ pscrutari.
Uñ Sap. ix. ait Salomon: Que in celꝭ sūt
qs inuestigabit? q. d. nullꝰ. ¶ Dr̃ etiā t̃ra ipa

N
Maria t̃ra

ɣgo bñdicta. Primo: qꝛ lꝫ t̃ra oīm elemētoꝝ
rū sit infima: est tñ p̄ oībꝫ elementꝭ magꝭ or
nata: sic b. ɣgo p̄ oībꝫ sctīs fuit magꝭ infima
p hūilitatē: sꝫ tñ magꝭ ornata p ɣtutū varie
tatē: infimā se vocabat Luc. j. dicēs: Respe
xit hūilitatē ancille sue. sed ɣtutibꝫ ornatam
se oñdebat: dicēs Eccl. xxiiij. In me gr̃a oīs
vite ꝛ ɣtutis. Hec est illa t̃ra quā visitauit
deꝰ ꝛ oībꝫ ɣtutibꝫ ornauit. Cui inqt Ps̄. Ui
sitasti terrā ꝛ inebriasti eam ꝛc. Scḋo dr̃ ter
ra. qꝛ lꝫ terra videat̃ in supficie despecta: in-
tus tñ ɔtinet p̄ciosa: auꝝ. s. ꝛ argentū ac la-
pides p̄ciosos. Sic btā ɣgo videbat̃ exteriꝰ
despecta: ꝛ tñ intus ɔtinebat celestē thesauꝝ
. s. dei filiū. Jdeo de ipa inqt Dauid ps̄. xxxiiij.
Oīs gl'ia eiꝰ filie regꝭ ab intꝰ. Tertio dr̃ t̃ra
qꝛ lꝫ t̃ra sit mltiplr̃ attrita: est tñ firmit̃ sta-
bilita. Sic b. ɣgo lꝫ fuerit attrita in chr̄i pas
siōe p dolorē: sicꝫ ei p̄dictū fuerat Luc. ij. per
Symeonē dicentē: Et tuā ipsiꝰ aīam ptrāsi-
bit gladiꝰ: tñ fuit fortꝭ p ɔstantē fidē. Jdeo
Eccs. j. dr̃: Gnātio p̄terit ꝛ gnātio aduenit:
t̃ra ɣo in et̃nū stat. Nam gnātio mltoꝝ p̄te-
rit a fide chr̄i: gnātio aūt latronis ꝛ Centu-
rionis venit ad fidē. Terra ɣo. i. ɣgo Ma-
ria in et̃num stetit: qꝛ fidē semꝑ ɣuauit. Jpa
ꝙ̃ bñdicta mr̃ dei est terra bona bono semie
seminata/fecūda/ ꝛ ad germinandū apta.

O
Terra bona

¶ Primo ē terra bona. Bona eñ t̃ra cog-
scit ɓm Uirg. georgicoꝝ. j. p colorē. qꝛ nigre
do attestat̃ bonitati t̃re. Uñ cōit̃ dr̃: La ter-
ra negra falo bono formēto. Jpa āt ɣgo ha
buit nigredinē hūilitatis. vñ ipa canit Can.
j. Nigra sum sed formosa. Nō q̄ diutiꝰ stat
ad feruorē solꝭ efficit̃ niger ꝛ decoloratꝰ. Cū
igit̃ chr̄s q̄ est verus sol nouē mensibꝫ ī vte-
ro ɣgīs fuerit: nō est mirꝝ si ipaꝫ nigrā ꝛ hūi
lem fecit ꝛ ipam ab oī colore mūdano deco-
lorauit. Jō ipa dr̃ Cant. j. Nolite me ɔsidera
re ꝙ fusca sim/ qꝛ decolorauit me sol. Scḋo
cogſcit̃ bona t̃ra p saporē: qꝛ si gleba t̃re aq̄
spargat̃ ꝛ ad gustū ponat̃: si est dulcꝭ est bo-
na: si ē salsa est mala. Uñ Uirgiliꝰ vbi s̄ ait:
Salsa aūt tellꝰ ꝛ q̄ phibent̃ amara Frugibꝫ
infelix. Btā aūt ɣgo fuit dulcꝭ ꝛ suauis. Uñ
Cant. vj. ait illi celestꝭ spōsꝰ: Pulcra es ami
ca mea: suauis ꝛ decora. Et Bern. in q̄dam
ser. inqt: Quid ad mariā accedere trepidas
hūana fragilitas? nihil austeꝝ in ea reperies:
nihil terribile: tota suauis est: ꝛ oībꝫ oīa fa-
cta est: ꝛ omnibꝫ misc̃dīe sinū apit: vt de pul
critudine eiꝰ accipiant vniuersi. ¶ Scḋo

P
Terra semīata

p̄ncipalr̃ dico ꝙ btā ɣgo fuit t̃ra bono semi
ne seminata. Nam deꝰ in agro vteri sui semi
nauit semen et̃num/antiquum/ ꝛ nouū. i. di
uinitatem q̄ est et̃na/carnem filij sui q̄ ē anti
q̄. i. ab adam ꝓducta: ꝛ animā eius q̄ de no-
uo fuit creata. De his tribꝫ semībꝫ tanq̄ ex
tribꝫ farinis factus est ille panis celestis/ q̄
inqt Joā. vj. Ego sum panis viuus q̄ de ce-
lo descēdi. Jstō figuratum ē Geñ. xviij. vbi
abrahā. i. deꝰ pr̃ dixit Sare. i. ɣgini Marie.
Accelera tria sata farine cōmisce ꝛ fac subci
nericios panes. Tunc eñ Sara. i. ɣgo ma
ria tria sata farine cōmiscuit: qñ chr̄m ex ītē
in his tribꝫ substantijs de suis visceribꝫ ge-
nerauit. ¶ Tertio dico ꝙ ista t̃ra fuit fecū-

Q
Terra fecūda

da. Bona eñ t̃ra generat fructū tricesimū/
melior sexagesimū/optima centesimū: vt hr̃
Mat. xiij. ꝛ Mar. iiij. Jstū aūt triplicē fru
ctū t̃ra ɣginal' ꝓtulit. Jpa eñ fuit nupta: et
sic protulit fructum tricesimū/ fuit vidua: ꝛ
sic ꝓtulit fructū sexagesimū/ fuitqꝫ ɣgo ɣgi
num: ꝛ sic ꝓtulit fructum cētesimū. De q̄ dr̃
Geñ. xxvj. Seminauit isaac. i. deꝰ: in t̃ra il-
la. s. in ɣgine Maria: et inuenit centuplum.
Hꝰ igit̃ bñdicta ɣgo figurata fuit ī illa t̃ra
optima ꝛ fructifera fluens lacte ꝛ melle quā
ꝓmisit deꝰ ꝓplo suo Exod. iij. Hec est illa t̃ra
bona hñs irriguum superius ꝛ inferius/ quā
Caleph. i. deꝰ dedit filie sue. i. ecclīe in dotē
ꝓ peculiari possessiōe: Josue. xv. ¶ Quarto

R
Terra germināꝰ

dico ꝙ ista t̃ra est ad germinandū apta: de
q̄ Esa. xlv. dr̃: Apiat̃ t̃ra ꝛ germinet saluato
rem. Hec est illa t̃ra d̄ q̄ dixit deus Geñ. j.
Germinet t̃ra herbam virentē ꝛ facientē se-
men et lignum pomiferꝝ faciens fructū iux
ta genus suū. Cuius semen in semetipso sit su-

p[er] fraz. Jp[s]a ei b[ea]tã v[ir]go germi[n]auit herbã vire[n]tẽ scr[ipt]oꝝ cogitationũ [et] meditationũ [et] flores feruentiũ desiderioꝝ [et] fruct[us] p[er]fectaꝝ op[er]ationũ: et lignũ vite in medio p[ar]adisi: ei[us] q[ui]cq[ue] semen remãsit sup[er] t[er]rã. s. exterioꝝ exemploꝝ in t[er]ra q[uo]d alij possint fructificare p[er] imitationem. Hec ẽ illa t[er]ra de q[ua] inq[ui]t dauid Ps. lxxxiiij. D[omi]n[u]s dabit benignitatẽ: [et] t[er]ra n[ost]ra dabit fructum suũ. s. saluato[rem] mũdi. Et h[oc] est q[uo]d p[re]dictum fuit Esa. iiij. vbi d[icitu]r: fructus t[er]re sublimis. De hac etiam t[er]ra intellexit idẽ Ps. dũ de deo ait: Op[er]atus ẽ salutẽ in medio terre. i. v[ir]gi[ni]s gl[ori]ose. Hec ẽ illa t[er]ra in q[ua] debem[us] op[er]ari p[er] deuotionẽ: q[ui]a vt inq[ui]t sapiẽs Prouer. xij. q[ui] op[er]at[ur] t[er]rã suã saturabi[tur] panib[us]. i. cõsolatio[n]ib[us] sp[irit]ualib[us]. Jõ vnicuiq[ue] n[ost]r[u]m inquit Moyses Deu. viij. B[e]n[e]dicas d[omi]no deo tuo p[ro] t[er]ra optia quã dedi tibi. Hec inquã est illa t[er]ra b[e]n[e]dicta quã de[us] oim̃ gr[ati]aꝝ suaꝝ p[ro]fluuio irrigauit. d[e] q[ua] intelligi p[otes]t illud ad Ro. vj. Terra sepe sup[er] se veniẽtẽ bibẽs imbrẽ accipit b[e]n[e]dictionem a d[e]o. Hec ẽ illa t[er]ra quã de[us] sua habitat[i]õe illustrauit. d[e] q[ua] Esa. vj. d[icitu]r: Et plena erat o[mn]is t[er]ra maiestate ei[us]. Hec ẽ illa t[er]ra d[e] q[ua] sapiens Prouer. iij. inq[ui]t: D[omi]n[u]s sap[ient]ia fundauit t[er]raz. Hec est illa t[er]ra q[uae] pep[er]it et[er]nam [et] ineffabilem v[er]itatẽ: s[ecundu]m illud Ps. lxxxiiij. Veritas d[e] t[er]ra orta est. Hec est illa t[er]ra quã b[e]n[e]dixit de[us] Cui inq[ui]t dauid in p[re]dicto ps. B[e]n[e]dixisti d[omi]ne t[er]ram

S tuã. ❡ Põt etiam exponi illud Jn p[rinci]p[i]o creauit de[us] celũ [et] t[er]rã: vt p[er] celũ q[uo]d i[n]corruptibile ẽ i[n]telligat[ur] a[n]i[m]a v[ir]gi[ni]s q[uae] a d[e]o creata ab o[mn]i pc[cat]õ fuit i[n]corrupta: [et] p[er] t[er]rã i[n]telligat[ur] ei[us] corp[us] mortale a parentib[us] p[ro]pagatũ. Et s[ecundu]m h[oc] exponi põt illud Prouer. xxv. Celũ sursũ [et] t[er]ra deorsũ. Quia v[ir]go vtrũq[ue] hoꝝ excellẽtiori mõ de[us] [con]didit q[ua]m vnq[ua]m aliquã creaturã [et] q[ua]m p[ri]mũ celũ [et] p[ri]maz t[er]rã. Jõ h[oc] in sp[irit]ũ vidẽs Joãnes euãgelista inq[ui]t Apoc. xxj. Vidi celũ nouũ [et] t[er]rã nouã. Et q[ui]a b[ea]tã v[ir]go nõ solũ in a[n]i[m]a: s[ed] etiã in corpe fuit b[e]n[e]ficata [et] gr[ati]a d[e]i plena: Jõ inq[ui]t de[us] Hier. xxiij. Celũ [et] t[er]rã ego impleo.

❡ Pars .II. h[uius] s[er]mõis q[uae] d[icitu]r p[ro]nũciatiõis

T Inq[ui]t Bern. in ep[isto]la ad Lugdunẽses. Q[uo]d paucis mortaliũ est [con]cessuz fas nõ ẽ credere tante v[ir]gini fuisse denegatũ: Quo presupposito q[uod] natiuitas b[ea]tẽ v[ir]gi[ni]s debuerit p[ro]nũciari: patet si attẽdat[ur] p[re]eminẽtia ip[s]i[us] v[ir]gi[ni]s ad illos q[ui] fuerũt p[ro]nũciati. Nã p[er] angelũ fuit nunciat[us] m[at]ri hismael. vt h[abetu]r Geñ. xvj. [et] isaac p[at]ri et m[at]ri Geñ. xviij. [et] Sanson vtriq[ue] parẽti. Primo m[at]ri cui dixit angel[us] Judicũ. xiij. Steril[is] es [et] absq[ue] liberis: sed [con]cipies [et] paries filiũ [et]c. ❡ Sc[un]do fuit annunciat[us] p[at]ri suo Manue Judic. xiij. Josias q[ui]z p[er] p[ro]ph[et]az fuit p[ro]nũciat[us] iij. Reg. xiij. Jacob q[ui]z [et] esau fuerũt p[ro]nũciati diuio oraculo Geñ. xxv. et Joan. p[at]ri suo Luc. j. Si g[o] isti fuerũt p[ro]nunciati: non est dubitandũ q[ui]n etiam b[ea]tã v[ir]go fuerit p[ro]nunciata q[uae] fortior eẽ debebat Sansone in p[ro]sternẽdo hostes infe[r]iores. Sublimior isaac in meditatiõe [et] cõtemplatione. Hismaele fecundior: q[ui]a etsi ille duodecim p[ri]ncipes generauit Geñ. xvij. Maria p[er] filium totum mundũ ad vitã gr[ati]e p[ro]duxit. Feruentior in obs[er]uatione mandatorum Josia: [et] immunior Jacob ab omi pc[cat]õ ac Joanne sanctior: et omni v[ir]tute fecũdior. Debuit g[o] vt inq[ui]t Ans. in li. de [con]cep. v[ir]gi. c. iij. p[ro]nunciari p[er] angelum sic [et] factum fuit. D[icitu]r i[n] li. de infantia saluator[is]. Si em̃ deus [con]sueuit mittere angelum p[ro] mi[n]orib[us] negocijs: sic Tobie Raphaelem ad curationẽ infirmitatis. Tob. xij. Et Gabrielem ad libationẽ captiuoꝝ Dañ. ix. Et Michaelẽ ad expugnandum inimicos: Apoc. xij. m[u]l[to] magis [con]gruũ fuit p[ro]nunciari natiuitatẽ v[ir]gi[ni]s b[e]n[e]dicte: que [con]ceptura erat illum q[ui] veniebat curare infirmitates/ libare captiuos/ [et] hostes expugnare/ q[ui] dixit Esa. lxj. Sp[iritu]s d[omi]ni sup[er] me vt mederer contritos corde [et] p[re]dicarem captiuis indulgentiam et diem vltionis deo nostro.

❡ Si autẽ q[ue]rat[ur] q[ui]s angelus fuerit iste q[ui] p[at]ri et m[at]ri b[ea]tẽ v[ir]gi[ni]s annunciauit ei[us] natiuitatem: Rñdet m[a]g[iste]r Bartholome[us] pisan[us] in lib. b[ea]tẽ v[ir]gi[ni]s. fructu. vj. q[uod] lic[et] sc[ri]ptura sacra d[e] h[oc] expressam nõ faciat mẽtionẽ: t[ame]n cõit[er] tenet[ur] q[uod] fuit Gabriel angelus vel alius ei [a]eq[ua]lis: quia si ip[s]e Gabriel ortũ Joannis annunciauit Luce. j. a fortiori credendũ ẽ eũ annunciasse ortũ Marie. Non solũ aũt de[us] fecit nunciari natiuitatẽ v[ir]ginis p[at]ri [et] m[at]ri eius: sed etiam p[er] multa t[em]p[or]a añ fecit illius ortum p[re]dici etiã a gentib[us]: vt fuerunt Sibylle et alij de quib[us] plene sat[is] dixi in p[ri]ma p[ar]te rosarij s[er]monũ ser. xiiij. p[ar]te. vl. Predixit etiã de illa magn[us] inter astrologos Albumasar li. viij. introductorij in astrologia: cui[us] dicta p[re]tereo cã breuitat[is]. Voluit q[ui]z deus sue m[at]ris natiuitatem p[er] suos p[ro]ph[et]as p[ro]nunciari. Si em̃ vt scriptum est Amos. iij. nõ faciet d[omi]n[u]s v[er]bum nisi p[ri]us reuelauerit secretũ suũ ad s[er]uos suos p[ro]ph[et]as. p[er]fecto credendũ ẽ q[uod] nõ fecerit hanc v[ir]ginem nasci q[ui]n p[ri]us excellenciã ei[us] annũciauerit p[ro]phetis suis. Jõ Job. xxxvj. d[icitu]r: Jn manib[us] abscõdit lucẽ et d[e] ea annũciauit amico suo. Qua ex re [con]siderãdũ ẽ q[ua]ntũ exultauerint sc[r]i[pt]i p[ro]ph[et]e cũ i[n]tellexerũt v[ir]ginẽ debere nasci: p[er] cui[us] partũ erãt ab et[er]na damnatiõe libandi. De ip[s]a g[o] oẽs p[ro]ph[et]e p[re]dixerũt. Et p[ri]mo q[uod] deberet descẽdere d[e] semine dauid: q[ui]a chr[istu]s ab ea nat[us] fuit de semine dauid s[ecundu]m carnem: vt ait ap[osto]l[u]s ad Ro. j. Prophetauit Esaias. xj. sui lib. c. di. Egredie[tur] virga de radice iesse [et]c. Sc[un]do q[uod]

Maria debuit p[ro]nunciari

Quis angel[us] p[ro]nũciauit.

V

Quõ fuit p[ro]nũciata

appellaret maria: predixit moyses Geñ.j.di.
Congregatiões q̃z aq̃ꝝ appellauit maria. Cõ
gregat̄ eñ oib⁹ gratijs scõꝝ in vnũ locũ.s.
in aniam ꝟgis: appellauit eã mariã.i. mare
grãꝝ. Oĩa eñ flumĩa intrant mare: ꝛ mare
nõ redũdat Eccl.j. id est oẽs grẽ intrãt ĩ ma
riam: et tñ ipa nõ redũdat in suꝑbiã. Et dꝛ
Maria media ꝓducta/ nõ correpta: qꝛ sem
ꝑ aucta est in ꝟtutib⁹. Et hec dixit scũs Ber
nardin⁹ in ꝭmone.ij.ð nomĩe ꝟgis addens.
Redundat tñ in nos mare largitat̄ diuĩe:
qꝛ ð plenitudĩe ei⁹ accepim⁹ oẽs: in pñti grãz
ꝛ in futuro gl'iam. Tertio ꝙ deberet ꝯcipi si
ne originali pctõ: ꝓbauit dauid ps.xlv. di
cens: Adiuuabit eã de⁹ mane diluclo.i. in ꝓ
mo instanti ꝯceptiõis: ne ꝑ pctm̃ corrũpat.
Quarto ꝙ deberet impleri spũsctõ ꝛ scifi
cari: ꝓbauit Dauid Ps.xlv. dicẽs: Flumi
nis impet⁹ letificat ciuitatẽ dei: scificauit
x tabnacl'm suũ altissimus. Quinto ꝙ ð nati
uitate ei⁹ letari deberet pꝛ ei⁹ iust⁹ ꝛ timens
deũ: ꝛ alij q̃pl'es maxĩe fideles ꝛ deuoti: ꝓ
phetauit idem dauid Ps.xcvj.di. Lux or
ta est iusto: et rectis corde leticia. Sexto ꝙ
deberet in tẽplo pñtari: ꝓbatũ fuit ꝑ figu
rã.ij. Para.v. vbi dꝛ: Intulerũt arcã feder̄
dñi in locũ suum.i. ad oracl'm tẽpli ĩ sctã sã
ctoꝝ. Septimo ꝙ illi debebat cibari habet
Esa.lviij. vbi dꝛ: Sustollã te suꝑ altitudinẽ
t're: ꝛ cibabo te hereditate Jacob patris tui.
Vñ ipa poterat dicere illud Tob.xiij. Ego
cibo ꝛ potu inuisibili q ab hoib⁹ videri nõ pt
vtor. Octauo ꝙ debebat despõsari: hꝛ in fi
gura Tob.viij. vbi pꝛ' hrẽ ꝟgis dixit ange
lus: Noli timere dare illã isti. huic eñ.s.io
seph timẽti deũ debet̄ ꝯiux filia tua. Nono
ꝙ ð spũsctõ debebat ꝯcipe ꝛ parere filiũ dĩ:
hꝛ Esa.vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pariet filiũ: et
vocabit̄ nomẽ ei⁹ hemanuel/ qð est interp̃ta
tũ nobiscũ de⁹. Decĩo ꝙ debebat esse ꝟgo in
et'nũ: ꝓbatũ est Ezech.xliiij. vbi inq̃t ꝓpha:
Vidi portã in domo dñi clausã: ꝛ dixit dñs
y ad me: porta hec clausa erit in et'nũ ꝛc̃. Un
decimo ꝙ de suis sanguib⁹ vestiret deũ ho
minẽ factũ: hꝛ Hiere.xxxj. vbi dꝛ: Nouũ fa
ciet dñs suꝑ t'rã: feĩa circũdabit viꝝ. Duo
decimo ꝙ amari debebat a celesti spõso ꝓpt
hũilitatẽ: hꝛ ĩ figura Geñ.xxix. vbi Lia vxor
Jacob dixit: vidit de⁹ humilitatẽ meã: nunc
amabit me vir me⁹. Ipa aũt bñdicta virgo
inq̃t Lu.j. Respexit hũilitatẽ ancille sue ꝛc̃.
Terciodecĩo ꝙ visitaret helisabet ꝛ Zacha
riam viꝝ ei⁹ sacerdotẽ: in figura hꝛ.iiij. Re
gũ.iiij. vbi dꝛ: Mlier sunamitis ꝓfecta ve
nit ad Heliseũ. Decimoq̃rto ꝙ cãtare debe
bat cantici: ꝑ figurã ꝓbatũ ẽ Exod.xv. vbi
maria soror aaron cecinit dicẽs: Cantemus
dño gl'iose ꝛc̃. Decimoq̃nto ꝙ debebat mũ
do edere ꝑuulũ q eẽt ver⁹ messias: hꝛ Esa.ix
vbi dꝛ: Paruul⁹ nat⁹ ẽ nob: ꝛ fili⁹ dat⁹ ẽ nob
ꝛ vocabit̄ nomẽ ei⁹ admirabil'/ ꝯsiliari⁹/ de⁹
fort̄/ pꝛ futuri secl'i/ ꝓnceps pac̄. ꝭm aliam
trãslationẽ chaldaicã hꝛ: ꝛ vocabit̄ ꝑmanẽs
in secl'a messias. Decimosexto ꝙ ꝯcipiendo
ꝛ parturiẽdo ipm̃ nõ amitteret ꝟgitatẽ: ha
bet̄ Esa.vl. vbi dꝛ: Añq̃z ꝑturiret peꝑit ꝛc̃.
Et Cantic.iiij. Hortus conclusus fons si
gnat⁹ emissiões tue ꝑadisus. Decioseptio ꝙ
a mag̃ gentilib⁹ debebat visitari ꝛ ei⁹ filius
ab eis adorari: hꝛ Tob.xiiij. vbi dꝛ: Gaude
būt ĩ ea oẽs reges t're adorãtes dñm deum
isrl'. Decioocrauo ꝙ a pastorib⁹ debebat visi
tari: hꝛ Hiere.vj. vbi dꝛ: Uenient ad pasto
res ꝛc̃. Decĩonono ð filij sui ad tẽplũ dedu z
ctiõe: hꝛ in figura.j. Reg.j. vbi dꝛ: Adduxit
pueꝝ in domũ dñi. Uicesimo ð filij amissi
one. Tob.x. Cepit ꝯtristari valde ipe ꝛ vxor
ei⁹: ꝛ ceperũt ambo flere: eo ꝙ statuto tꝑe nõ
reuerteret̄ fili⁹. Uicesimoꝑmo de ei⁹ inuen
tione Tob.xj. Uidit mꝛ alõge ꝛ cog̃uit filiũ
ꝛc̃. Uicesimoscdo de diaboli ꝓstratõe Geñ.
iij. inq̃t de⁹ diabolo. Ipa ꝯteret caput tuũ.
Uicesimotertio ð vite cõmẽdatiõe. Judith
xv. Tu gl'ia hierl'm/ tu leticia isrl'/ tu hono
rificẽtia ppl'i nr̃i. Vñ ipa dicere poterat illð
Job.xxvij. Nõ repꝛhẽdit me cor meũ in omĩ
vita mea. Uicesimoquarto ð ei⁹ gratiosita
te Geñ.xv.ca. inq̃t de⁹: Suspice celũ ꝛ nũe
ra stellas si potes. Qð exponit mgr̃ Barth.
pisan⁹ vbi s̃.fructu.ij. Suspice celũ.i. mari
am/ et nũera stellas.i. grãs dona ei⁹. Vñ ipi
dici pt illð Hester.xv. Amabil' es tu ꝛ faci
es tua plena grãꝝ. Uicesimoq̃nto ð ei⁹ exal
tatiõe suꝑ choros angeloꝝ: hꝛ ps.xliiij. Asti
tit regina a dextr̄ tuis ĩ vestitu ðaurato cir
cũdata varietate. Vñ de illa dici põt illð.ij.
Para.xvij. Facte sũt ei infinite diuitie ꝛ ml'
ta gl'ia.

¶ Pars.III. hui⁹ ꝭmõis q̃ dꝛ exultatiõis.

Ultra ea q̃ dicta sꝫ in ꝓ ꝭmõe h⁹ ꝑt̄
ꝑte.iij. possum⁹ ꝯsiderare q̃ꝫtum
gaudiũ fuerit ĩ celo ð ortu h⁹ sctĩs A
sime puelle. Et ꝓ q̃ꝫtũ gauis⁹ fue Gaudiũ
rit Gabriel angel⁹ qñ de⁹ h secretũ ei reuela ð natiua
uit: ꝛ misit eũ nũciũ pꝛi ꝛ mr̃i ei⁹. Quis enar te ꝟgis.
rare valeat q̃ntas grãs egit: ꝙ eũ ad tã mira
bile op⁹ ꝓelegerit: q̃ꝫ celerit' ꝛ cũ q̃nta leticia
ad ꝑentes ꝟgis ꝑuenit: q̃ꝫ iocũde fuit visus
ꝑ agminã ãgeloꝝ trãsire: atq̃ꝫ alijs ãgel' reue
lare. Postea ꝟo q̃ꝫ ꝟgis ipi⁹ natiuitatẽ nũcia
uit: rediẽs ad celestia q̃ꝫ magnũ gaudiũ ꝛ tri
pudiũ factũ ẽ ab oib⁹ angel' cũ itellexissent
mariã nascituram ipoꝝ dñaꝫ futurã: cui⁹ fru
ctu coꝝ reparãda erat ruina: hostiũq̃ꝫ capi

ta ꝯtereda. Sȝ qd dicemꝰ ƀ leticia quā i die
natiuitat̄ huiꝰ puelle angeli fecerūt. Indubie
em̄ vt inq̄t mgr̄ Barth. pisanꝰ vbi s. fructu
ꝑ. credendū est angelos natiuitati b. ꝟginis
int̄fuisse. qꝛ oē sil'e appetit sibi sil'e: ꝛ ei cōiun
git̄ ꝛ sociat̄ Eccī. xiij. Quia ḡ totū qȯ i Ma
ria erat ad eoꝝ redūdabat grām ꝛ leticiam
Ideo arbitroꝛ de oībꝫ brōꝝ angeloꝝ ordi/
nibꝫ copiosam ml'titudinē de celo descēdis/
se: q̇ sponse et̄ni reḡ nascēti oīs gener̄ mu/
sicoꝝ dulcissimū sonitū faciebant: suauissi/
maq̄ꝫ carmia cū mellifluis ꝛ ieffabilibꝫ me/
lodijs decātabant. Que ipa bn̄dicta puella
audiēs ꝛ intelligēs: qꝛ vsū rōnis hēbat: ma
B gnā dulcedinē ꝛ ꝯsolatiōeȝ sentiebat. Quid
dicemꝰ aūt de ꝯsolatiōe quā habuerūt parē
tes eiꝰ? pfecto hūanis nō pōt exprimi ꝟbis.
Gaudebāt em̄ Pꝛio qꝛ cernebāt adipletuȝ
qȯ ꝑ angeluȝ eis fuerat nūciatū. Scd̄o: qꝛ ƀ
oppꝛobꝛio sterilitat̄ erāt liberati. Tertio qꝛ
accedere poterāt ad tēplū et sua munera cū
alijs offerre. Quarto qꝛ tā mirabili dono fu
erant ditati. Si ei vnū ꝑuū munusculū tri
buit gaudiū accipiēti. c. j. §. bn̄ficiuȝ. in q̇bꝫ
cau. feu. amit. in vsibꝫ feu. q̄nto mag̃ tā sin/
gulare donum filiatiōis? Nihil nāq̄ꝫ hn̄t pa
rētes grātiꝰ filijs q̄s mag̃ diligūt q̄ꝫ seipos
l. isti q̇dē. i fi. ꝛ ibi glo. ff. qȯ metꝰ cā. l. libero
rū. in fi. ff. ƀ ꝟ. sig. Et rō ē. qꝛ int̄ patrē ꝛ filiū
nō est differentia nisi i solo noīe. l. in suis. ff.
de libe. ꝛ post. O igit̄ btā Anna q̄ hāc bn̄di/
ctā puellaȝ peꝑisti: dic q̄so q̄ntū dulcedinis
in eiꝰ parturitione ꝑcepisti ꝛ sensisti. Si em̄
tāta in te mr̄e Ioānis fec̄ dn̄s: pfecto pl'a i
mr̄e matr̄ sue ꝑegit. Nonne Maria plena
grā te ampliꝰ ḡtificauit? scrīficata te scrīfica
uit/ illūinata te illūinauit. in grā cōfirmata
te in bono roboꝛauit. ad bonū iclinata te ad
ꝟtutes incliauit. tot angeloꝝ agmibꝫ valla
ta te delectauit. diuia dulcedine recreata te
cōsolatiōibꝫ repleuit ꝛ mentē tuā ad celestia
eleuauit. Si Maria suo aduētu ꝛ filij exul
tare fecit Ioannē: q̄nto mag̃ tuā aiam gau
dio repleuit? O q̄ntū intellectꝰ tuꝰ illūinatꝰ
fuit atq̄ꝫ inflāmatꝰ affectꝰ nō soluȝ cū illā in
vtero gestabas. sedetiā post eiꝰ oꝛtū cū illuȝ
in bꝛachijs gestabas: amplexibꝫq̄ꝫ fouebas
atq̄ꝫ lacte tuo nutriebas. Si Sara ƀ isaac:
Lia ƀ filijs: Annaq̄ꝫ ƀ Samuele gaudebat
pfecto excellētioꝛi iubilatione tu exultabas
de filia tua melioꝛe ac sāctioꝛe. et int̄ oēs pu
ellas bn̄dicta: a pr̄ibꝫ figurata: ꝛ a ꝓphis p̄/
nūciata. q̄ spūscō repleta te q̄ȝ matrē suā re
pleuit: sic ioānes suā genitricē Lu. j. ¶ Sȝ
q̇d dicemꝰ de pr̄e eiꝰ Ioachim? pfecto iexco
gitabili gaudio letabat̄: atq̄ꝫ infinitas deo
grās exhibebat qꝛ tā nobil' filia ei esset dona/
ta. Et qꝛ qȯ pr̄ibꝫ antiq̄s erat ꝓmissū: i se vi/
debat adipletū. Gaude igit̄ pr̄ Ioachim cū
filiā habeas q̄ domꝰ Dauid honoꝛat̄: ꝑficit̄
et exaltat̄. Tu ḡ cū filia tua oīm facta impe/
ratrice secure cōuoca celū ꝛ terrā ꝛ oēs crea
turas vt tecū deū laudēt. Decāta igitur spū
scō plenus cū eadē filia tua illȯ dulcissimū
canticū Lu. j. descriptū dicēs. Magnificat
aīa mea dn̄m ꝛc̄. Qꝛ fec̄ mihi mag̃ q̇ potēs
est. Si em̄ merito filij sui Zacharias reple/
tꝰ fuit spūscō: vt hr̄ Lu. j. pfecto et filia tua
Ioāne generosioꝛ: ꝛ spūscō mag̃ repleta te
diuio spū repleuit ꝛ iubilare fecit. Et tūc ve
rificatū fuit in te illud Prouerb. xxiij. Exul
tat gaudio pr̄ iusti: et q̇ sapientē genuit leta/
bit̄ in eo. Btē q̄ȝ ꝟgini dici potat illud qȯ in
p̄dicto ca. sequit̄. s. Gaudeat pr̄ tuꝰ ꝛ mr̄ tua
et exultet q̇ genuit te. Ad hoc etiaȝ applicari
pōt illud p̄l. xcvj. Lux oꝛta ē iusto. s. Ioachi:
et rect̄ coꝛde leticia. s. vtrisq̄ꝫ ꝑētibꝫ btē vir/
ginis: q̇ miꝝ in modū de eiꝰ natiuitate leta
ti sūt. Que oīa ꝯsiderās mgr̄ Bartholome/
us pisanꝰ inq̄t vbi s. Et nos ḡ gaudere i tā/
ta solēnitate debemꝰ. Ipsa em̄ oꝛiēte lux oꝛ/
ta ē nob cec̄: infirmis medicina: ignoꝛātibꝫ
doctrina: aberrātibꝫ via: pctōꝛibꝫ venia: ꝓpi
tiatio desꝑat̄: desolat̄ ꝯfidētia: rectis coꝛde
leticia: angel' dn̄a: exulibꝫ patria: poꝛtꝰ nau
fragātibꝫ: scīs ꝛ iust̄ vt celū ascēdāt ianua
poꝛta ꝛ scala. Quare nos quos delictoꝝ ca/
tena ꝯstrigit: terrenoꝝ obūbꝛat nebula: sua
arte diabolꝰ illudit: mūdꝰ blādicijs allicit
ꝛ carnal' sꝑ titillat libido: i hꝰ alme exoꝛdio
decet gaudere: n̄ solū angeloꝝ ꝛ iustoꝝ exē
plo: sȝ et nr̄a vtilitate. vt eiꝰ cuius gaudiose
oꝛtū celebꝛamꝰ int̄cedentibꝫ meritis triplici
hoste subacto: a pctīs purgati: grā et virtu/
tibꝫ adoꝛnati: ad eiꝰ felicē gl'iam trāseamꝰ

De eadem excellētissime atq̄ꝫ pulcerrime ꝟginis natiuitate Sermo quartus.

Vdeis noua l

lux oꝛiri visa est: gaudiuȝ ho/
noꝛ: et tripudiuȝ apud oēs po/
pulos: vꝛbes: atq̄ꝫ prouincias:
Hester. viij. Lȝ oēs q̇ sūt in grā dei noīe lu/
cis nūcupent̄: q̇bꝫ inq̄t dn̄s Matt. v. Uos
est̄ lux mūdi. Un̄ Prouer. iiij. dr̄. Iustoꝝ
semita q̄si lux splēdens ꝓcedit ꝛ crescit vsq̄ꝫ
ad ꝑfectū diē. Et Apl'us. j. ad Thes. v. oībꝫ
bonis chꝛīanis dr̄. Oēs filij luc̄ est̄. Tn̄ be/
ata ꝟgo Maria excellētioꝛi mō luc̄ nomie Uerba
demōstrat̄: q̄ oēs scōs claritate p̄cellit. Uer gnālia
ba em̄ general'r ꝓlata debēt ꝟificari in excel
lētioꝛi ꝛ sublimioꝛi significatione. l. j. §. q̇ in
ꝑpetuuȝ. ff. si ager vecti. vel emphi. pe. cum
ibi no. Et ita itelligi pōt illȯ Eccī xxxiiij. Lux
lucē supat ꝛ dies diē. De ipa ei dr̄ Sap. vij.
Cādoꝛ est luc̄ et̄ne ꝛ speculum sine macula

Splēdor eni dr q̄ztū ad puritatē mētis: et spe culū sine macl'a q̄ztū ad honestatē carnis. Tāta eni erat honestas isti⁹ specl'i lūinosi q̄ ab oib⁹ ispiciētib⁹ expellebat oēs mot⁹ īhone stos. Uñ ipa vgo dicere pōt illud Job. xxix. Lux vult⁹ mei nō cadebat in trā. ¶ Recte aūt ipa gl'iosa dei mr lux vocat ml'tiplici ex cā. Primo: qr sic lux hz in suba sua puritatē: sic ipa claruit sp oīmoda puritate. Uñ i eod vij. Sap. ca. subdit: Uapor ē ei virtut̄ dei et emanatio q̄dā claritat̄ eius sincera. Et iō ni hil inq̄natū i ea icurrit. Scdo qr sic lux oīa corpa excellit sua dignitate/dicēte Aug. in q̄dam smōe: q̄ int oīa corpa lux pmū locū tenet. sic btā vgo oīa creata excedit sua nobi litate. Jō Sap. vij. dr de ea: Sup oēm dis positionē stellar̄. i. angelor̄ et sctor̄: luci cō parata iuenit prior. Tertio: qr sic lux oīb⁹ se cōicat et mor vt ortt̄ p orbē diffūdit: sic bea ta vgo oib⁹ bñficia sua impti: et se ad subue niendū eis sp exhibet parat̄. Uñ Sap. vj. dr: Preoccupat eos q̄ se ɔcupiscūt vt se prior ill' ondat. Et Ecci. xv. d implorāti auxiliū eius scptū ē: Obuiabit illi q̄si mr honorificata. Quarto qr sic lux oīa clarificat sua pulcritu dine/dicēte Amb. i q̄dā s. q̄ lux fac vt cetera visibilia appeāt pulcra et laude digna Nihil eni videt nisi in lumie: vt dr in. ij. d aīa. Sic btā vgo sua illustratiōe et illūinatiōe fac opa nr̄a in ɔspectu dei eē gratiosa et gl'ia digna. Jō d ipa dici pt illō Lu. ij. Lumē ad reue. gē tiū et gl'iaz pleb tue isrl'. Et ad h etiā applica ri pōt illō qō ait Apl's ad Eph. v. scz Oē qō manifestat i lūine ē. ¶ Quinto qr sic mediā te luce cernim⁹ p quā viā icedere debeam⁹: sic mediāte vgine bñdicta cog̃scim⁹ q̄ itinere ad celestē patriā ɔuenire valeam⁹. Jō ipi di cere possum⁹ illō ps. xxxv. Jn lumie tuo vi debim⁹ lumen. Jn natiuitate eni ipi⁹ vificatū fuit illō Esa. ix. Ppl's q̄ sedebat i tenebr̄ vi dit lucē magnā: ambulātib⁹ in regione vm bre mort̄ lux orta ē eis. De⁹ nāq̄ ipi vgi na scenti dixit illō Esa. xlij. Dedi te i lucē gētiū vt apias oculos cecor̄. Sexto appellat lux: qr sic lux ē delectabil' ad vidēdū: et letū ho minē reddit iux illō Prouer. xv. Lux ocl'o rū letificat aiam. et Ecci. vj. Dulce ē lumē et delectabile ocul' videre solē. Et alibi dr q̄ lu cis claritas maximā et delectabilē cōmodi tatē pbet inhabitātib⁹ domos. vt pbat p. l. pmū. in fi. ff. si vsufru. pe. et in. l. si is qui bi nas. ff. d fui. Ecōtrario vo subtractio lucis maximū dat icōmodū incarcerat̄. l. j. C. de custo. re. Jta ista vgo pulcerrima: q̄ vt figu ratiue scptū ē Sap. vij. fuit lux speciosior so le: formositate sua nō solū hoies et angelos: sz etiā ipm deū letificauit. Et subtractio sue claritat̄ et gr̄e nob in hac valle miserie icar cerat̄: maximū dispendiū fac. Jō nō solum nos ei⁹ claritatē ītueri desideram⁹: sz etiā ce lest̄ suus spōs h affectās inq̄t illi Cañ. ij. c. Ondē mihi faciē tuā: sonet vox tua i aurib⁹ meis: vox eni tua dulc̄ et facies tua decora nimis. Et Cañ. iiij. iterum ait: Q̄ pulcra es amica mea q̄ pulcra es. Prio āt dic pulcra. s. q̄ ad corp⁹. scdo idē replicat. s. q̄ ad aiam. De q̄ luce diuia etiā expōi pt illō Ecci. xlij. Pulcritudinē candor̄ ei⁹ admirabit ocul⁹ Jō bñ dr in vbis posit̄ Judeis etc. Jpa eni fec gaudiū do: honorē generi hūano: tripu diūq̄ angel' in suo ortu. De cui⁹ pulcritudie tres ɔsideratiōes faciem⁹.

Prima dicet dubitatōis.
Scda ɔfirmatiōis
Tertia vo declaratiōis

¶ Pars. I. hui⁹ smōis q̄ dr dubitatiōis.

Pro expeditiōe pme ptis q̄rit Utr̄ do mina nr̄a pulcritudinē corpalem habuerit: Et p videt q̄ nō debue rit eā hre: qr puerb. vlt. dr: Fallax grā et vana ē pulcritudo: sz i btā vgie mime fuit d vanitate: g̃ nec pulcritudo. Jtē pulcri tudo ml'ier̄ mag ē occasio mali. Uñ Ecci. ix dr: Uirginem ne concupiscas ne forte scan dalizer̄ i decore illi⁹. Et iter̄ ibidē. Propter spēm ml'ier̄ ml'ti pierūt. Sed btā vgo oib⁹ dbuit eē cā saluādi: g̃ nlli cā pdēdi: et p ɔñs nō pulcra. Jtē q̄nto pl'es sit cause hūilitat̄ et castitat̄ atq̄ charitat̄ i aliq̄ psona: tāto ma ior et fortior ē hūilitas et castitas atq̄ chari tas i ea. g̃ q̄ sūmā habuit hūilitatē/castitatē q̄z et charitatē: oēs hēc debuit cās ipar̄ virtu tū. Quia igit vt inq̄t Ouid. in. j. de fast̄. Fa stus iest pulcr̄ seq̄tq̄ supbia formā. Uñ et Pāphil⁹ poeta sui li. ca. ij. inq̄t: Cōcipit igē tes animos fiducia forme. Jnq̄z modū dñam nō finit eē suā. Est q̄z formositas cā luxurie: iux illō Juuenal' li. iij. Rara ē ɔcordia for me Atq̄ pudicicie. vñ Ouid. i epl'is ait: Lis est cū forma mag pudicicie. Jtē ē cā iuidie. Uñ Ouid. ix. metam. inq̄t: Cupit formosa videri. Etsiq̄ ē illic formosior iuidet illi. g̃ ar guēdo p locū ab opposit̄. Oppositor̄ enim eadē ē disciplia. l. q̄ accusare. ff. d accu. cū si. Cū dformitas sit cā oppositor̄. s. hūilitat̄/ castitat̄/et charitat̄ q̄ ñ iuidet: vt dr. j. Cor. xiij. videt q̄ btā vgo debuerit eē et fuerit de formis. Jtē dñs i icarnatiōe maxiam oñdit hūilitatē: qr exinaniuit semetipm formā frui accipiēs: vt ait apl's Phil'. ij. sz maior ē hūili tas assumere carnē d dformi q̄z d pulcra: qr q̄nto remissi⁹ ē pdicatū: tāto hūili⁹ ē suū sub iectū. §. gnāl'r. arguēdo a ɔrio. i aut. de dig. col. vj. g̃ dñs debuit nasci d dformi. Sz his

Left margin notes: Maria lux. — D — Luc̄ cō moditas

Right margin notes: E Utr̄ fue rit corpa lit pulcra — Forma et pudicicia raro sil'.

nō obstātibꝫ dico: ꝙ sic dn̄s nr̄ iesꝰ chr̄s fuit speciosus forma p̄ filiis hoīz: vt p̄dixit dd̄ ps̄ xliiij. Ita btissima ṽgo fuit pulcerrīa int̄ omnes filios ⁊ filias hoīm. Et vt inqt Alber. mag. sup Missꝰ ē: ip̄a habuit sūmū in pulcritudie qd̄ potuit eē i corpe mortali nā operāte. H̄ em̄ argumētū ē fortissimū. filiꝰ pulcer ḡ mr̄ pulcra. q2 natura gignit sibi silr̄. ar. i. l. q̇sq̇s. C. ad legē iu. ma. vbi ait glo. sepe solet filiꝰ silis eē p̄ri Silr̄ solet dici ꝙ opꝰ laudat mgr̄m. Vn̄ inqt Prosp̄ i li. epigrāmatū. En mirꝭ operū signis ondit̄ auctor. Auctorēq3 suū cōdita q̄q3 canūt. Et pbat̄ hec sn̄ia. §. sācimꝰ. i aut. d̄ mo. quē textū allegat glo. ad h̄ ꝓpositū. i. §. cūq3 h̄. i pemio insti. Opꝰ ḡ qd̄ ē chr̄s ē formosuz. ḡ btā ṽgo ē formosa. vt sic ab effectu cā d̄mōstret̄. ar. c. estote. d̄ reg. iu. ibi. A fructibꝫ coꝝ cogscetꝭ eos. qd̄ etiam hr̄ Mat. vij. Effectꝰ ei est d̄mōstratiuꝰ sue cause: vt d2 i li. de causis. iij. Physic. ⁊ .j. poster. Quāta autē fuerit chr̄i pulcritudo appet ex h̄ qd̄ d2 Mar. xiiij. scz ꝙ iudei velauerūt faciē chr̄i cū illuderēt ei i passiōe: ⁊ ꝯspuebāt i faciē eiꝰ. Qd̄ fecerūt ſm Hiero. q2 ocl'i chr̄i erāt tātū attractiui tātūq3 amorosi ⁊ tātum dulces ꝙ nullꝰ erat sic crudel' ip̄m aspiciēs q̇n māsuesceret ex aspectu eiꝰ pulcerrio. et iō nolebāt eiꝰ d̄corā faciez videre ne eoꝝ corda crudelia māsuescerēt ex elegātia ⁊ ṽnustate ipsiꝰ. Legit̄ q̄3 d̄ pulcritudine filij b. ṽgis ꝙ tpibꝫ Octauiani īpatoris cū ex vniuers̄ mūdi ptibꝫ illi qui p̄erāt ꝓuīcijs scriberēt senatoribꝫ Rhome nouitates q̄ occurrebant per mūdi climata: q̇dā noīe Lētulꝰ hn̄s officiuz in ptibꝫ iudee: scp̄sit senatoribꝫ i hūc modū. Appuit tpibꝫ istꝭ hō magne ṽtutꝭ noīatꝰ iesus chr̄s q̇ d2 a gētibꝫ ꝓpha ṽitatꝭ. quē eiꝰ discipuli vocāt filiū dei: suscitans mortuos ⁊ sanās lāguidos. hō q̇dem statureꝓcere. vultu venerabil': quē intuentes possent diligere ⁊ formidare. capillos hn̄s colorꝭ nucꝭ auellane ⁊ p̄mature: ⁊ plāos fere vsq3 ad aures: ab auribꝫ ṽo circinos: crispos: ⁊ aliq̄nto ceruliores ⁊ fulgētiores: ab hūerꝭ ṽtilantes. discrimē hn̄s i medio capitꝭ iux̄ morē nazareoꝝ. frōtē planā ⁊ serenissimā cū facie sine ruga ⁊ macl'a aliq̄ quā rubor moderatꝰ venustat. nasi et oris nulla ē ꝓrsus rep̄hensio. barbā hn̄s copiosā ⁊ īpuberē capill' cōcolorē: nō lōgā s3 bifurcatā. Aspectū hn̄s maturū. ocul' glaucꝭ varijs ⁊ clarꝭ exn̄tibꝫ. in icrepatiōe horribil'. in admonitiōe blādꝰ ⁊ amabil': hilarꝭ seruata ḡuitate. nūq̄3 visus ē ridere: flere aūt sepe. In statura corpis ꝓpagatꝰ et erectꝰ. manꝰ hn̄s ⁊ brachia i visu delectabilia: ⁊ totus speciosus forma p̄ filijs hoim. Hec ibi. Ex q̇bꝫ ꝯcludit̄ matrem ipsiꝰ fuisse pulcerrīaz. Iō illi dicere possūꝰ illō Hester xv. Facies tua plena ē grāꝝ. Qꝫ aūt euāgeliū nihil scribit sup eo: pn̄t eē pl'es cause ſm Alb. vbi s̄. Vna: ꝙ cuz dn̄a nr̄a nob̄ posita sit i speculū ⁊ exēplū saluos fiēdi: nō eā voluit euāgeliū laudare d̄ talibꝫ q̄ꝝ appetitꝰ iordinatꝰ vl' abusus ē mltꝭ cā p̄dēdi. Alia cā est: scp̄ture sufficit h̄ p̄ locū a minori iferre: ꝙ q̇cq̇d bonitatꝭ vl' pulcritudis in aliq̄ scrōrū fuit: h̄ in ip̄a minimi dubitemꝰ defuisse. Vn̄ scp̄tura magꝭ laudat eā h̄ tacite supponēdo q̄3 ṽbotenꝰ explicādo. Tacendo em̄ p̄ reuerētia regulā nob̄ tradidit infallibilē. ꝙ q̇cq̇d boni vel laudis in alijs fuit. h̄ de ipsa nō oporteat dubitari. nec in q̄stionez venire debeat qd̄ nefas ē dubitare. vt pbat tex. in. l. domiciꝰ labeo. ff. d̄ testa. ⁊ ibi glo. vbi ei nulla est dubitacio: ibi supuacua ē scp̄tura. l. j. in fi. ff. ad muni. Fac. ff. d̄ capti. et postli. re. l. postliminiū. §. fi. ⁊ de cōdi. insti. l. hec ṽba. et de vsurꝭ. l. si stipl'atꝰ. et de le. j. l. si qn̄ q̇s. ⁊ Mi creditori. ⁊ de carbo. edic. l. qd̄ labeo. ⁊ d̄ mino. l. in cause. j. rn̄so. ⁊ de ṽ. ob. l. doli. et. l. si sic stipulatꝰ. et. l. si dari. et. C. d̄ iur. deli. j. et de thesau. l. j. et arbi. tu. l. cū int̄dicte. Itē sic āgeli sūmi a donis melioribꝫ laudant̄ et denoiant̄ ⁊ nō ab iferioribꝫ q̄ tn̄ in ipsis esse nō dubitant̄. Ita ⁊ btā ṽgo donis nobilissimis sp̄ualibꝫ ⁊ gratuitꝭ plenissima: ita occupat et iplet aīas laudantiū euāgelistaꝝ ꝙ obliuiscunt̄ bonoꝝ corpaliū atq3 illa ptereunt. Itē euāgeliū magꝭ respicit sp̄ualia. Lex aūt vetꝰ plꝰ corpalia. ꝓpriū ḡ est euāgelij de ḡtuitꝭ laudare. veterꝭ aūt testamēti corpalia cōmēdare. Iōq3 dn̄a nr̄a in veti testamēto d̄ pulcritudie corpali cōmēdat̄ p̄ figuras. In testamēto aūt nouo de sp̄uali pfectiōe p̄ angelos ⁊ euāgelistas. Raro em̄ vl' nusq̄3 i nouo testamēto inuenit̄ ꝙ aliq̇s de corpali pulcritudie cōmēdet̄ Hec Alb. vbi s̄. ¶ Nō obstat mō qd̄ obiectū fuit d̄ vanitate pulcritudinis corpal'. q2 i ea autoritate Salomō n̄ appellauit pulcritudinē vanā q2 sit mala de se. s3 q2 caduca ē ⁊ paꝝ durabil': sicut ⁊ alia trāsitoria: iux̄ illud Salustij in catilinario. Nam diuitiaꝝ et forme gl'ia fluxa atq3 fragil' ē Vn̄ Sen̄. in hypolito inqt. Res est forma fugax. et Ouid. xv. metam̄. Nec species sua cuiq3 manet ⁊c. et. iij. d̄ tristibꝫ. Ista decēs facies lōgꝭ viciabit̄ annis. Rugaq3 i antiq̄ frōte senil' erit. Cūq3 aliq̇s dicet: fuit hec sic formosa dolebis. Et speculū mēdax eē q̄rere tuū. Et Calphurniꝰ i bucolicꝭ d2. Nō hec sp̄ erꝭ p̄dūt ⁊ ḡmīa flores ⁊c. Et iō Virgiliꝰ in bucol'. ait. O formose puer nimiū ne crede colori. Alba ligustra cadūt: vaccinia nigra legūt̄. Oīa ḡ tpalia caduca sūt ⁊ vana. de q̇bꝫ idē Salomō inqt Eccl̄s. j. Vanitas vanitatū ⁊ oīa vāitas. Ip̄a ei pulcritudo amit

Ep̄l'a de pulcritudine iesu

Euāgeliū n̄ laudāt Mariā de corp. pulcritudine

Solō. argumētoꝝ

Pulcritudo mūdi

tur.iuxta illud Ouid in li.de medicamine faciei Formā populabitur etas. Et placid⁹ rugis vultus aratus erit. Et idē in.ij.de arte amandi ait. Forma bonū fragile ē: quātūq; accedit ad ānos Fit minor: ⁊ spacio carpitur ipsa suo. Nō sequitur ḡ ex p̄dictis quin formositas corpal' q: i statu vie n̄ erat ꝑmanēs:n̄ debuerit eē in btā ꝟgīe: sic fuerūt alia bona corpalia: vt fortitudo ⁊ hmōi q̄ tn̄ cū tpe deficiūt. iuxta illd Ouidij.ij.de ponto. Oīa deficiūt: anim⁹ tn̄ oīa vicit. ¶ Nō obstat et qd obiectū fuit d mali occaliōe. Q: rn̄det qꝫ pulcritudo corpal' simplr i suo genere ē bona.⁊ nobis pōt eē vtilis. Oīa ei pulcra creauit deus ad vtilitatē nr̄am. vn̄ ps̄.inqt Delectasti me dn̄e i factura tua. nā a magnitudine speciei poterit creator ꝯgsci vt ait Salomon Sap.xiij. Bon⁹ ḡ ⁊ pulcer de⁹ i mūdo creauit bona ⁊ pulcra Unde Boeti⁹ li.iij.de cōsol.ait. Pulcrū pulcerrim⁹ ipe mōꝫ mēte gerēs ⁊c. Nihil āt bonū ē in q̄ nō ꝯtigat malos scādalizari.q nō tm̄ in cbr̄o homie scādalizabantur. sic scptū ē.Mar.vj.vn̄ Mat.xj.⁊ Luc.vij. dicebat saluator Btūs q n̄ fuerit scādalizat⁹ in me. Jmo i ipo deo scādalizabantur. Unde sup illd ps̄.lxxij. q̄ꝫ bon⁹ isrl' de⁹ his q recto sūt corde.glo.inqt.ꝑuersis āt ꝑuers⁹ eē videtur. Tal' āt occasio mali siue scādali passiui n̄ est viciū bonā naturā hn̄tis:sꝫ culpā patientis Sic ⁊ ipi demōes in pulcerrima di iusticia scādalizātur.vn̄.Ps̄.ait deo. Supbia eoꝝ q te oderūt ascēdit sp. Nec ꝑpt hoc in deo debet eē iniusticia q: mali vl' demōes scādalizentur in ei⁹ iusticia.maxie cū boni i ea edificētur vnde mali scādalizantur. Jō inqt Aug⁹ in c.de occidēdis.xxiij.q.v. Absit vt ea q̄ ꝑpt licitū ⁊ bonū facim⁹ ⁊ habem⁹ siqd ꝑpt h cuiq̄ꝫ mali p̄ter nr̄am volūtatē acciderit nobis imputetur.qd em̄ ē in vsu hoīm bono et licito vn̄ nō possit pnicies irrogari:hec ille. Alioqn n̄ eēnt in domib⁹ fiēde fenestre q: qs posset se inde pcipitare.nec plātande arbores q: qs posset se in eis suspēdere.nec ferrādi equi q: possent alicui nocere.nec debuissꝫ de⁹ cornua bob⁹ facere q: his possēt ferire. Aduersam ḡ fortunā malosq; euent⁹ spectari neq; ciuile neq; naturale ē.l.inter stipulātē.§.faciā ff.d v.ob. Silr lꝫ i ꝯseqntiā aliqd malū eueniret ex pulcritudie:illd n̄ dꝫ attēdi: sꝫ bonū pncipale ad qd creata ē. Regl'a ei est qd illd attēditur qd pncipal'r agitur.l.siqs nec cām.ff.si cer.pe.⁊.l.j.ff.de auctor.tuto. ¶ Cōgrua ḡ fuit pulcritudo btissime ꝟgis ad sui comēdationē vt naturā pficeret ⁊ gr̄am augmētaret. q: vt inqt Uirgil'.in.v.eneid. Gratior et pulcrior veniēs in corpe vt⁹ Adiuuat.⁊ Ouidi⁹ Forma pudicicie rara:sed apta comes Un. Fran.petracha in suis triumphis ait. Et la concordia che si rara al mondo con summa pudicicia alma belrada. Nō debuit igitur btissima ꝟgo illo bono p̄uari qd ab oīb⁹ naturaliter desideratur.s.qꝫ sint pulcri. Un̄ Oui.j.de arte amādi ait. delectāt etiam castas pcenia forme. Di em̄ i cōi ꝓuerbio. Chi dio fece bel lo:nō feci pouero. Ad nr̄am q̄ꝫ edificatiōeꝫ ⁊ eius deuotiōeꝫ atq; cōsolatōem:ꝯgruū fuit btāꝫ ꝟginē eē pulcrā. pulcra em̄ ē casta generatio cū claritate Sap.iiij. Ei⁹ nāq; aspect⁹ nulli vnq̄ꝫ libidinosū desideriū ꝯcitauit:sꝫ ad deuotionē poti⁹ maximā oēs iducebat. vt dicetur diffuse in ser.seqnti.pte.vij.⁊ aliqd dicetur in.iiij.pte h⁹ opis.ser.x.pte.j. Jtē ad corpis dn̄ici cōmēdatiōeꝫ cōueniens fuit pulcritudo i corpe ꝟginis. Nō pōt em̄ arbor bona ⁊ nobil' fructū malū ⁊ igbilē facere Mat.vij. ¶ Nō obstat etiā qd dicebatur qꝫ pulcritudo est cā supbie:luxurie:⁊ inuidie. q: vex est in malis q̄ male ipa vtuntur:atq; bonū ꝯuertūt in malū.bonis aūt ē adiumētū ꝟtutis.sic ⁊ d diuitijs inqt Amb.i Homel'.sup Lu. Diuitie sic sūt ipedimēta iprobis:ita pbis sūt adiumēta ꝟtutis. Ad h facit illd qd dr̄ Eccl.xxxix. Hec oīa sctis in bona:impijs vo ⁊ peccōrib⁹ in mala ꝯuertentur. Nec est vex qꝫ dformitas sit causa hūilitatis vel castitatis aut charitatis:cū multos deformes videamus supbos luxuriosos:et sine charitate. imo plures q̄ꝫ pulcros. Nā icōpositio corpis et deformitas denotat icōpositionē ⁊ deformitatē mētis.xlj.di.c.vl.i fi. Facies em̄ sepe idicat q̄le ē cor.l.obfuandū.ff.de of.psi.l.iij.de testi. Nō obstāt aut p̄dicte auctes poetaꝝ q̄ i iure sūt allegabiles.l.si pi.ff.d solu.l.antiq.ff.si ps here.pe.et.§.itē pcūi.insti.d emp.⁊ vē.et ibi glo.notat allegando mltas ꝯcordantias q: rn̄detur qꝫ formositas n̄ ē cā ꝓpria ⁊ imediata illoꝝ defectuū:lꝫ possit eē cā remota q̄ nō attenditur:sed ꝓpria.vt ait glo.i.l.iiij.§.ex plib⁹. ff.de adq.pos.⁊ in.l.i oīb⁹ cau.ff.de reg.iu. rec.ē in.l.cū delanconis.§.asinā molēdinariā.ff.de fun.instruc. Q aūt formositas nō sit cā imediata supbie ⁊ ceteroꝝ vicioꝝ.pbatur.nā si ita eēt:cessāte ipa cessarēt ipa vicia. ꝑ locū a rōne cessante.ij.phys.⁊.l.adigere. §.q̄ꝫuis.ff.de iure patro.cū silib⁹. h aūt ē falsū. Jtē si deformitas esset cā hūilitatis ⁊ ceteraꝝ ꝟtutū:cessante ipa cessarēt p̄dicte virtutes:ꝑ eādē rōnē.qd manifeste apparet eē falsum.ḡ ⁊c.nec etiaꝫ fuisset maior hūilitas qꝫ de⁹ incarnat⁹ esset de deformi q̄ꝫ de pulcra. hūilitas em̄ ē gr̄e collectiua ⁊ augmētatiua ⁊ nūq̄ꝫ diminutiua. Non eēt ḡ filij hūiliatio maior q̄ hūilitatē ⁊ dignitatē mr̄is i sua nobilitate diminueret ⁊ laudē sue castitatis auferret.nā nō mix neq; laude dignū hoīm opio iudicaret:si virgo q: esset deformis ⁊ q̄si de

Cōueniēs fuit pulcritudo Marie

Formositas non est cā supbie

specta vir humilis et virgo pmaneret. Ecõuerso aũt q̃nto virgo btissima pfundior fuit hũilitate: et q̃nto ab altiori inferius in seipaz descendit: tãto maior fuit filij dei hũiliatio. q̄ se a sũmo celo pꝰ ipam inclinauit. Et q̃nto ipsa virgo bñdicta fuit pulcrior et formosior tãto eiꝰ pperua vginitas mũdo extitit mirabilior et maiori laude digna. qꝛ circa difficilia cõsistit vtus. ij. Eth. et is gdus ceteros añcellit quẽ labor plixior fecerit anteire. l. ij. C. de of. mgri offi.

Pars secunda huiꝰ sermonis que dr confirmatiõis.

R Redictã ꝯclusiõem vicz btissimã vginẽ Mariã fuisse et cẽ pulcerrimã ꝯfirmare possumꝰ mltiplicit. Prio autoritate Alex. de Ales i. iij. pte sũme. q. ix. mẽbro. iij. art. j. vbi ait h ꝯfiteri etiã ab ĩfidelibꝫ. Et sctũs Bonauẽ. in. iij. di. iij. ar. ij. q. iij. dr de h esse testimoniũ iudeorũ. qd nec vilipendẽdũ est. Mlt̃s ẽt rõnibꝫ idẽ cõprobare valemꝰ. Et pmo rõne figurationis: quã ponit Alb. vbi s. dicens. Figura siue signũ silitudinẽ hẽre debꝫ cũ signato: sic relatũ debet esse cõforme cũ referente. l. asse toto. ff. de here. insti. Sed oẽs mlieres brissimã vginẽ figurãtes: teste scptura: fuerunt pulcerrime. g̃ et b. vgo. Minor patet. Quattuor em̃ inueniunt mlieres int̃ alias btissimã vginẽ expssissime figurãtes. vicz Hester Judith Rachel et Rebecca. De Hester scriptũ est. j. eiꝰ ca. Erat aũt Hester pulcra valde et incredibili pulcritudine: gratiosa oim oculis et amabilis videbat. Silr de Judith legit: eiꝰ. viij. ca. Erat aũt elegãti aspectu nimis. Et ibidẽ. Cõsiderabãt faciẽ eius et erat stupor in oculis eoꝝ: qm̃ eiꝰ pulcritudinem mirabant nimis. Et iteꝝ. Nõ est talis mlier sup terrã in aspectu et pulcritudine et sensu vboꝝ. Sili mõ de Rebecca legit Geñ. xxiiij. ꝙ erat puella decora nimis: virgoq̃ pulcerrima et icognita viro. De Rachel etiã scptũ est Geñ. xxix. ꝙ erat decora facie et venusta aspectu. Et sic scriptura oẽs mlieres beataz vginẽ figurãtes laudat de pulcritudie g̃ cõcludit btãm vgineꝫ p ipas figuratam fuisse pulcrã. ¶ Itẽ corpꝰ ordinat ad aiam: ita ꝙ aie nobiliori debet corpꝰ nobiliꝰ. Unde pulcritudo corpis debet corñdere pulcritudini anie. qꝛ locꝰ dꝫ esse ꝯformis et ꝓportionatꝰ locato. iiij. Physic. et. ij. de aia. et. l. qm̃. et aut. ten. nouo iure. ibi seq̃nti. C. de custo. reo. c. ij. de custo. eucha. et c. sanc. de cele. missa. Et nobilitas corpis attẽdit fm nobilitateꝫ aie ad quã ordinat. Forma em̃ et materia debẽt eẽ ꝓportionabilia. Et hinc ẽ ꝙ corpꝰ hũanũ est nobiliꝰ oibꝫ corpibꝫ brutoꝝ ꝓpt vnioneꝫ ad aiam rõnalẽ. Uñ hõ dr res dignissima oim creaturarũ. l. iustissime. et ibi glo. ff. de edil. edic. et §. fi. vbi glo. allegat Ouidiũ. insti. de iure natu. gẽ. et ci. g̃ vbi fuit pfectissima pulcritudo anie: ibi etiã pfectissima pulcritudo corpis debuit esse. Sꝫ aia btissime vgis fuit nobilissima et pfectissima atq̃ pulcerrima. g̃ et corpꝰ eiꝰ fuit nobilissimũ: pfectissimũ atq̃ pulcerrimũ. ¶ Itẽ p pulcritudinẽ exteriorẽ ducit intellectꝰ ad interiorẽ. ergo in btã virgine debuit cẽ pulcritudo exterioꝝ: vt p ipaz magis duceret itellectꝰ eiꝰ ad alioꝝ ipaz ispiciẽtiũ ad ꝯtẽplandã pulcritudinẽ interioreꝫ. ¶ Preterea pulcrũ et bonũ additũ pulcro et bono fac magis pulcrũ et bonũ. qꝛ tale additũ tali: fac magis tale. vt ait phs. ij. metaph. et. vj. topicoꝝ. et notat i. l. balista. ff. ad tre. ce i. l. iuris gẽtiũ. §. q̃nimo. ff. de pac. vbi moderni dicũt ꝙ nudũ pactũ additũ pacto nudo facit oriri actionẽ. et sic tale additũ et c. g̃ pulcritudo et bonitas exterior addita pulcritudini et bonitati interiori facit magis pulcrũ et bonũ. Sꝫ btissima vgo int̃ oẽs puras creaturas optia et pulcerrima fuit. g̃ habuit pulcritudinẽ exterioẽ et interiorẽ. Ideo in q̄dam psa quã allegat Albtꝰ. vbi s̃. dr. Castissima corpe sctissima moribꝫ: oim pulcerrima virgo vginũ. ¶ Itẽ corpꝰ vnitũ diuinitati pfectissimũ ẽ in pulcritudie: ita vt etiam angeli desiderẽt i ipm pspicere. j. P. j. g̃ corpꝰ immediate ordiatũ ad ipm fuit scdo loco pulcerrimũ. Sed illd fuit corpꝰ matris ex q̄ formatũ fuit illd qd diuinitati vnitũ est. g̃ et c. ¶ Insup fm phm in. ij. de aia. et. j. Physi. a natura isitũ ẽ oibꝫ aiantibꝫ sibi sile pcreare nisi ipedimẽtũ adueniat. Si g̃ natura non ipediat vl erret: filiꝰ ẽ silis pri vl mri. g̃ q̄ nascit de mre et ñ de pre: et tali opante q̄ non põt impediri vel errare: necessario erit silis mri et ecõuerso. Et ꝯseq̃nt ipe btẽ vgis filiꝰ taliter pcreatꝰ fuit silis mri. Cũ g̃ ipe fuerit pulcerrimꝰ: incõuincibilit ꝯcludit matrẽ eiꝰ fuisse pulcerrimã. ¶ Itẽ ordo ẽ in rebꝫ natura libꝫ et i corpibꝫ hũanis: vt ait phs. viij. metaphy. Bonũ ei vniuersi ꝯsistit i ordie. xj. metaph. Cũ g̃ natura aliq̄d fecerit pulcrũ et aliq̄d pulcriꝰ. g̃ et aliquid dꝫ cẽ pulcerrimũ fm qd oia alia pulcra distiguunt: vt ait Diony. in li. de diuis noibꝫ. Natura em̃ hꝫ aliqueꝫ terminũ ad quẽ põt et ñ vltra. Aut g̃ illũ terminũ alicubi cõtinget repire: aut nusq̃. Si nusq̃. g̃ defic respectu suaꝝ opationũ. Hoc aũt ẽ falsũ. qꝛ natura ñ abũdat supfluis nec deficit necessarijs: vt dr phs. iij. de aia. et. ij. physic. Ergo natura suũ sũmũ alicubi hꝫ in pulcritudie. Nã in vnoq̃ꝫ genere ẽ dare suũ primũ. x. metaph. Corpꝰ aũt naturale q̃nq̃ format a corpe naturali: ipsa natura opante naturalr. Aliq̃n deo opante spũaliter. ergo

Quattuor mulieres figurãt Mariam

Scda

Ratio Tertia

1

Quarta

Quinta

Sexta

Septima

alicubi ē summū pulcritudīs in corpe hūa/
no deo opante.ꝛ alicubi ē sūmū in corpe ipa
natura opante.Et sic natura opans est īme/
diate sub deo opante.Sic ḡ corpus chri qḋ
deꝰ ꝑ seipm formauit ē ꝑfectissimū ꝛ pulcer
rimū in natura qḋ deꝰ potuit facere ſm sta
tū vie.vñ q̇ viderūt Ueronicā dicūt ꝙ pul/
cerrimā ꝛ gl'iosissimā repñtat faciē.Ita cor/
pus btē virgis ad h̄ imediate ordinatū:fuit
pulcerrimū ſm statuȝ vie qḋ natura potuit
facere se opante. Jō Damasce.inq̇t ꝙ ipsa a
nulla illustriū supať. Si ḡ alie ꝟgines lau/
danť de pulcritudine corpali ꝛ spūali.vñ ca/
nit eccl'ia.Pulcra facie sed pulcrior fide ꝛc̄.
ḡ btā ꝟgo omī laude dignissima debuit de
vtraq; pulcritudie laudari. ¶Alio q̇ȝ fūda
mēto qḋ dr̄ formatōis seu opatōis idē ꝓbať
Si em̄ ꝯsidereť fabricator ipsiꝰ ꝟgis:eiꝰ ꝑ/
fecto pulcritudo demōstrať. Pro cuiꝰ dcla/
ratiōe est p̄mittēduȝ ꝙ ad h̄ ꝙ artifex pulcrā
fac̄ imaginē tria req̇runť.s.scire:posse:ꝛ vel/
le.Et idem ē in omī alia opatiōe ſm ph̄m.ij.
Eth.Tu sic.Deꝰ est creator oīm ꝛ auctor p̄/
mariꝰ oīs generatiōis. Uñ impator in.l.j.
in p̄nci.C.de veteri iu.enucle.dicit.O ēm spē
nostrā ad solam sūme prouidentiā trinitatꝭ
hñtes:vnde et mūdi totiꝰ elemēta ꝓcesserūt
Et ſm hoc exponi pōt illud Joā.j. Omīa ꝑ
ipm facta sunt ꝛ sine ipo factū ē nihil. Pať
aūt ꝛ mať cū ꝟtute solis sunt opatores secū
darij.Et ita intelligiť illud Phi.ij.de gene/
ratiōe.ꝛ.ij. Physi.scȝ.Sol ꝛ hō generāt ho/
minē. Nihil em̄ pōt opari sol vel hō sine vir
tute p̄mi agentis.s.dei. Uñ impator i.l.j.C.
de vete.iu.enucle.dicit:ꝙ nihil pōt opari si/
ne dei adiutorio.Ait em̄ phs.viij.physi.Oē
agēs agit in ꝟtute p̄mi actiui.Et iteȝ.j.phy.
dicit.Motus p̄me cause est cā motꝰ scōe.Et
auctor in libro de causis inquit.Prima cau
sa plꝰ influit in effectū q̄ȝ scōa.Jō Hierony.
in.c.nasci.lxij.di.inq̇t. Inter illas secreti vē
tris angustias manꝰ oīpotentꝭ dei opať idē
plasmator corpis ꝛ anie. Si ḡ oīm genera/
tionū ꝛ hoīm etiā infideliū deꝰ est auctor:et
illoꝝ ꝓcreatiōi auxiliū p̄bet.mlto magꝭ cre/
dendū est ꝙ oī studio ꝛ ꝟtute opatꝰ sit in ge/
neratiōe matrꝭ sue:ꝑ illam regl'am.ij.Topi.
Si de q̄ minus ꝛc̄. Hic āt artifex et plasma
tor ꝟginis deꝰ p̄mo ē sapiētissimꝰ. de q̄ Ecci.
j.dr̄.Oīs sapiētia a dño deo est ꝛ cū illo fuit
semp ꝛ est añ euū.Scōo est oīpotēs. Unde
ipe inq̇t Geñ.xvij.Ego dñs oīpotēs. Et ista
habenť in c.firmiť.in p̄n.de sum.trini.ꝛ fi/
de catho.Cū ḡ vnūq̄dq; sicut se habȝ ad en
titatē:ita se habeat ad opatiōem.vt inq̇t Cō
mentator.ix.metaphy.Et notať in.l.j.ff.de
vē.inspi.ꝛ i.§.p̄terea ꝑ alluuionē.isti.d reꝝ
diui.ꝛ vniuscuiusq; natura agat quod pro/
prium est ei diffinire:vt ait Boecius.iiij.de
consol'.ꝓsa.iiij. Cunq; vnūquodq; dirigat
opa sua ſm optimū eoꝝ q̄ sunt in ipso:vt dr̄
iiij.Eth.et notať in.l.item queriť.§.si gēma.
ꝛ.l.maritus.vbi glo.ff.loca.et.l.si seruꝰ ser/
uū.§.si calicem.ff.ad.l.aquil'.Et fac̄ ad hoc
lex inter artifices.ff.de solu.Cōcludiť ꝙ deꝰ
cum infinita sapientia et omnipotentia sua
corpus beate virginis generari pulcerrimū
fecit.Et hoc est qḋ diciť Prouerb.ix. Sapi
entia edificauit sibi domū. Et p̄s.lxxxvj.ho/
mo natus est in ea:ꝛ ipse fundauit eam altis/
simus.Qꝛ aūt chr̄s voluerit matrē suam eē
formosissimam quis dubitet? Si em̄ potu/
isset homo facere ad libitū suū illā de q̄ esset
nasciturus:nōne ipsam pulcerrimā fecisset?
Cū igitur christus ab eterno elegerit virgi/
nem bñdictā vt d illa carnē assumeret:sicut
manifeste fuit p̄dictū in ꝑsona ꝟginis Pro
uer.viij.et Ecci.xxiiij. Cunq; ipse chr̄s esset
sapientissimꝰ ꝛ oīpotentissimꝰ:non est dubi
tandum q̇n etiam voluerit sacratissimū cor
pus mr̄is sue oī pulcritudine decorare.Hoc
aūt vidēs in spū sapiens Eccl'iasticꝰ inquit
sui li.xliij.ca. Uas admirabile opus excelsi.
Quis aūt nisi stultꝰ vel infidel' aliť credat?
Dicite mihi o deuoti chr̄iani Siquis ex vo
bis posset formare illam quam sibi vellȝ eli/
gere in sponsam:nonne ipsaȝ omī decore ac
formositate relucentē facere conareť? Deus
ergo qui istam sanctissimā puellam añ scl'a
sibi in sponsaȝ elegit:ꝑfecto omī speciosita/
te fulgentissimā fecit.Et ideo illi inquit ipe
celestis sponsus Canť.j.O pulcerrima inter
mulieres:pulcre sunt gene tue:colluȝ tuum
sicut monilia.Et Cantic.v.iteꝝ illi dr̄ Quo
abijt dilectꝰ tuus o pulcerrima mulierū? Et
vj.ca.etiam ait idē spōsus. Pulcra es ami/
ca mea:suauis et decora. ¶Ueniāt ḡ poete N
antiq̇ ac oratores:ꝛ cū multꝭ fictōibus atq;
ornatu ꝟboꝝ extollāt pulcritudinē Polydo
ri Hippolyti:Narcisi.Deiphobi:ꝛ Paridis
Quos pulcerrimos iuuenes inter oēs mū/
di hoīes fuisse dixerūt. Laudēt etiaȝ decorē
Europe Meduse Jole Deyanire Argie Pē/
tasilee Polyxene Helene Didonis Lauie:
Cassandre Creuse Proserpine Cleopatre ꝛ
Lucrecie inter oēs rhomanas mulieres pul
cerrime.Accedāt etiā hebrei ꝛ laudent suos
iuuenes formosissimos q̇ in sacra scp̄tura dr̄
formositate cōmendať.Inť q̄s fuit Joseph
Saul ꝛ Jonathas Daniel ꝛ Absolō. Ma/
gnificēt etiā suas mulieres d q̇b eadē scp̄tu
ra inq̇t ꝙ erāt formose.vicȝ dña Eua Sara
Rachel Dina Thamar Noemi Hester Ju/
dith Abigail Bersabea Abisach ꝛ Susan/
na.Profecto in compatione mr̄is dei oēs
turpissime ꝛ absq; vlla pulcritudie videbūť

M ꝙ fuerit corpore pulcerrima.

De Dionysio

¶ Vñ legiť ð scõ Dionysio areopagita pho atheniēsi: ꝙ cū esset cōuersus ad fidē ꝑ btm̄ Paulū: motꝰ fama btē ꝟgīs: desiderio vidēdi ipam ꝑrexit hierl'm. Cūqȝ a btõ Joã. euãgelista fuisset ductꝰ añ illã atqȝ in eiꝰ vultu aspicere voluissȝ: stati ac si i luminibꝫ ocłoꝝ eēt ꝑcussus solaribꝫ radijs ex splēdore emanāte de pulcerria facie btē ꝟgis remansit attonitꝰ. Postmodū ꝟo aliqȝtulū ad se reuersus: dixit. Nisi crederē in filiū tuū: ð q̄ mihi ꝑ Paulū ꝑdicatū ē nūc platꝭ tuis ꝓuolutꝰ: vnū te diuīe maiestatꝭ isigne adorarē. Et nisi fides adessȝ: haud mihi ꝑsuadere possem deū orbis auctorē te esse pulcriorē. Sȝ noui ꝙ is incōprehēsibile lumē inhitat: a q̄ tu ad nos radiꝰ es destinatꝰ vt illūinares eos q̄s ꝑma mł'ier cecos ꝑturiuit. ¶ Sił'ez etiã historiã refert b. Epiphaniꝰ ð pulcritudine virginis gl'iose. Legiť q̄ȝ in miracul' ipsiꝰ ꝟgis ꝙ tpe Karoli magni regꝭ frãcoꝝ clericꝰ q̄dã ordīe leuita: vngarie regꝭ germanꝰ: btãȝ dei genitricē Mariã toto corde diligēs: eiꝰ deuotissime horas decãtabat. Hic aūt cōsanguineoꝝ suorum deuictꝰ impulsu ⁊ exhortatione: adolescētulã q̄ndã valde pulcrã accepit i spōsam ⁊c. De q̄ mirabili demōstratiōe ꝟgīal' pulcritudīs vide in officio cōceptiōis in q̄rta lectiōe sexte diei. Cuiꝰ speciosissime ꝟgis pulcritudinē ītuēs supnꝰ spōsus inq̄t Cañ. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nō ē in te. ¶ Eiꝰ q̄ȝ pulcritudiē ꝯsiderans deuotꝰ Anſ. i li. orationū exclamat dicēs. O pulcra ad vidēdū. o admirabił' ad ꝯtēplãdū O desiderabił' ad amandū: quō effigies capacitatē cordis mei? O ꝟgo mirabił'r singularꝭ ⁊ singulariť mirabilis: ꝑ te elementa renouanť: hoīes saluanť: demones ꝯculcanť ⁊ angeli reintegranť. Hec ille. Ex quibꝫ patet pulcritudo btē ꝟgis i generali a q̄ incipe debuimꝰ. Nã a generalibꝫ sꝑ ē inchoãdū vt ðr j. phyſ. Vexꝝ q̄ȝ a generalibus ad ꝑticularia descēdere iubet Plato: vt ait Porphiriꝰ in suis vniuersalibꝫ. Jō ad tertiã ꝑtē de ꝑticulari eiꝰ formositate loq̄ntē trãseamꝰ. Nã ad ꝑfectã cognitionē nō sufficit noticia soluȝ in generali ⁊ i ꝯfuso: sed req̄riť noticia i ꝑticulari: ſm phi sniam. vij. Eth.

Pars tertia huiꝰ sermonis q̄ ðr declarationis: in q̄ declarať in particulari pulcritudo corꝑalis beate ꝟginis.

Q

Quia ꝑticulariť dicta sūt maiorꝭ efficacie q̄ȝ scꝑta generał'r. l. sed si jo. §. q̄situ. ff. siq̄s cautio. l. j. in fi. ff. siq̄s i ius vo. nō ie. l. ñ solū. ⁊. l.

Corporalis pulcritudo consistit in tribus

pōponiꝰ. ff. ð ꝓcu. Jō vt ad ꝑticularē ꝟginis pulcritudiēȝ descēdamꝰ. ē Sciēdū: ꝙ vt dič Alb. vbi s̄. Corꝑalis pulcritudo consistit in tribꝫ. s. in debita corꝑis q̄ntitate et qualitate In eleganti mēbroꝝ dispositiōe ⁊ ꝓportiōe et in coloris venustate. In q̄bꝫ oībꝫ btã virgo Maria elegãtissima fuit. ¶ Primo cōueniens q̄ntitas corꝑis eiꝰ pōt ꝓbari a q̄ntitate corꝑis filij sui quod tanq̄ȝ ꝑfectissimuȝ in suis naturalibꝫ debitã habuit quãtitateȝ. Corpꝰ em̄ filij generať a corꝑe generantis: ita ꝙ de tali tale generať. et de tanto tantuȝ: nisi error aut impotentia impediat. vł' ꝑ viã accidentis aliter fiat. vnde naturał'r magnꝰ magnū: ac paruꝰ paruū ꝓcreat. Paruꝰ em̄ non generat magnū naturaliter. quia nemo dat q̄ð nō habet. ij. Elenč. et. c. ventū. j. q. j. l. traditio. ff. de adq̄ren. rerū domi. l. nemo. ff. de regu. iu. l. si liberam. C. quod cū eo. Cū g̃ filius ꝟgis habuerit in summo debitã quãtitatem: ꝯcludiť ꝙ etiã beata ꝟgo mater habuit debitã quantitatē cōuenientē femine: ⁊ ita credimꝰ: vt etiã inq̄t Alber. vbi s̄. Corpus aūt chr̄i fuit magne stature ⁊ lōgitudinis: vt patet intuenti sudariū eius in q̄ fuit inuolutū post mortē. in ipso em̄ remãsit impssum signū stature ⁊ longitudīs eius. sicut ego oculis ꝓprijs asperi. Corpꝰ aūt btē virginis: vt legiť in q̄dam libro de miraculis eiꝰ fuit longitudinis triū brachioꝝ. Jdeo dicit ei sponsus eiꝰ celestꝭ Canť. vij. Statura tua assimilata est palme. Q̄ð exponit Nicolaꝰ ð Lyra ibi dicens. scȝ ꝓpter rectitudinē et altitudinē. Erat em̄ ſm q̄sdam de stirpe gigantea: sicut eius filiꝰ. iuxta illud ps̄. xviij. Exultauit vt gigas ad currendã viam. ¶ Jn q̄litate etiam complexionis fuit beata ꝟgo pulcritudine decorata. Non em̄ fuit nimis pinguis nec nimis macra: sed habuit cōplexionē q̄ ꝓuenit ex oīm hūoꝝ eq̄litate: ita ꝙ corpus eiꝰ erat eucraticū. i. optīe cōplexionatuȝ vt ðr Alb. vbi s̄. ¶ Dispositio q̄qȝ ⁊ ꝓportio mēbroꝝ eiꝰ ſm Alb. ibidē fuit congruētissima. q̄ð ꝓbať ex ꝑte generati. Jn formatione em̄ corporis a generante sic formať totum a toto: ꝙ a q̄libet ꝑte generantis sit formatio partꝭ generati sibi correspondens. Et ad hoc applicari pōt illa regula ciuilis dicēs. Sič se hȝ totū ad totū: ita se hȝ pars ad ꝑtē. l. q̄ ð tota. ff. dei rei vē. l. an ꝑs. ff. ꝓ derelic. l. q̄ scit. ꝑn. ff. de vsurꝭ. l. in rōne. §. prorsus. ff. ad legem fal. ⁊ de admi. tu. l. si duo. in fi. ⁊ ð adq̄. he. l. si seruꝰ eius. ⁊ de pactꝭ. l. iurꝭ gentiū. §. adeo. Jnter generantē g̃ ⁊ genitū naturaliť ⁊ regulariť est singuloꝝ membrorum adinuicem similario in forma ⁊ figura: nisi ꝑ viã accidentis impediať. Cū igiť in corꝑe dñico formãdo nullū potuerit accidere ipedim̄tū cuiꝰ formator extitit spūssctūs. Esa. lxiij. vbi ðr: spūssctūs ductor eiꝰ fuit. Jdeo membra illius corꝑis fuerūt elegantissime dispositionis ⁊ cōgruētissime ꝓportiōis: ita ꝙ ocł'i non

Longitudo beate ꝟginis

Qualitas ꝯplexiōis virginis

fuerūt nimis grādes vl' parui respectu alioꝝ rū membroꝝ. sil'r aures: gene: os: brachia: man⁹: tibie: ꝛ hmōi alia. Sed singula erant omnibꝫ aliꝭ correspondētia. ꝗ ꝛ de dispositiōe ꝛ ꝓportiōe bte ꝟgis idē est dicendū. Legit aūt in ꝑdicto li. miraculoꝝ ei⁹ ꝙ ipa benedicta ꝟgo erat recti aspect⁹ ꝛ decora facie ac sine aliqua ruga. De formositate etiā ei⁹ Cant. j. loqns ipsi⁹ sponsus ait. Ecce tu pul-
P cra es amica mea: ecce tu pulcra es. ¶ De ipsi⁹ quoqꝫ pulcritudine dr eiusdem li. vj. c. Pulcra vt luna ꝛc. Et ipsa inqt Ecci. xxiiij. Ego q̄si oliua speciosa i cāpis. Qd exponens Damascen⁹ li. iiij. ait. Maria in domo dn̄i plātata ꝛ impinguata spū vt oliua fructifera oīs ꝟtutꝭ habitaculū facta est speciosum. De illa q̄ꝫ dr Francisc⁹ petrarcha in suis triumphis. post hec venit q in se oēm ꝯtinebat pulchritudinē. Et iterū ibidē. Oculi eius excellūt oēm pulchritudinē tn̄ ego miser homuncio nolo talia declarare q̄ excedūt oēm sensum ꝛ intellectū humanū: q tam dubiosas res vellet declarare videretur cec⁹ atqꝫ surdus. Ipsi q̄ꝫ virgini iteꝝ dicit sponsus celestis Cant. vij. q̄ꝫ pulcra es ꝛ q̄ꝫ decora charissima in delitijs. ¶ De ipsius etiam virginis pulcritudine dici potest illd qd ego posui in epl'a ad summum potificem Sixtum iiij. dicens ipsi virgini. Candidior niueo rutilās regina decore. Et radijs cedit clara diana tuis. Luna suū ꝑdit cecū sociata nitoreꝫ
De colore cutis Marie — Atqꝫ comes nullū sol tibi lumē hꝫ. ¶ De colore āt cutꝭ ei⁹ est sciēdū ꝼm Alb. vbi s̄. ꝙ fuit mixt⁹ ex albo ꝛ rubeo. Nā vt ait Joānici⁹ Iste color ꝓcedit ex eq̄litate humoꝝ. alij ꝟo oēs colores ꝓcedunt ex ineq̄litate ipoꝝ humoꝝ. vn̄ ꝑdict⁹ color ex albo ꝛ rubeo ē nobilissim⁹ ꝛ corpi eucratico definiat⁹: ꝛ a Galieno in tempata cōplexiōe posit⁹. Nā dr in. iij tegni. ꝙ corp⁹ eucraticū est ex albo et rubeo mixtū. et Cōstātin⁹ in li. pātegni idē ait. Nō solū aūt corp⁹ b. ꝟgis fuit hui⁹ colorꝭ: sꝫ etiā corp⁹ chri. Vn̄ de ipo ait ipa b. ꝟgo Can̄. iij Dilect⁹ me⁹ cādid⁹ ē ꝛ rubicūd⁹ pulcer ꝛ decor⁹ elect⁹ ex milibꝫ. Iste āt color corpis ꝑcat interiorē pulcritudinē aie. Nā color cādid⁹ denotat puritatē. Et iō Ecce. ix. inqt sapiēs. Oi tpe sint vestimēta tua candida. Et Apocal'. iij. dr. Vestimētꝭ albis iduarꝭ. Color ꝟo rube⁹ significat charitatē. Jō Can̄. iij. d ferculo Salomōis dr. Ascensū purpureū media charitate cōstrauit. Que ꝟtutes. s. puritas ꝛ charitas fuert in b. ꝟgie i sūmo. Tāta em̄ puritate nituit q̄ sub dō neqt maior intelligi ꝼm Ans. in li. de ꝯceptu ꝟginali. De ipi⁹ aūt charitate inqt Hiero. in ser. assūptiōis. totā incāducrat diuin⁹ amor. De h̄ g̃ mixto colore ꝟgis dr Can̄. iiij. Sic vitta coccinea labia tua: ꝛ eloquiū tuū dulce. Sic fragmē mali punici: sic gene tue. ¶ Quātū ad colo-
De colore capillorū Marie — rē capilloꝝ est sciēdū ꝼm Cōstātinū i li. pantegni. ꝙ capilli caput custodiūt et defendūt ac honestant qbꝫ si careat hō maxia ē ihonestas. ꝛ ꝑcipue i m'lieribꝫ. ꝛ iux̄ h̄ fecit natura corpi iuuamēta ꝛ ornamēta. Dicūt aūt qdā b. ꝟginē habuisse capillos cādidissimos: sic ꝛ capilli filij sui describūt fuisse cādidissimi dū vidit illū Joā. euāgelista q inqt Apoc. j. caput ei⁹ ꝛ capilli erāt cādidi tāq̄ꝫ lana alba ꝛ tāq̄ꝫ nix. Galien⁹ āt. iij. tegni dic ꝙ cerebꝝ eucraticū. i. bn̄ dispositū dꝫ hr̄e capillos rubeos. ꝛ allegat q̄sdā rōes qs breuitatꝭ cā ptrāseo. ꝛ tales videt qbusdā fuisse capilli bte ꝟgis cui dr Can̄. vij. Come capitꝭ tui sic purpura regꝭ iūcta canalibꝫ. Cōstātin⁹ āt vbi s. dic cerebꝝ eucraticū hr̄e capillos nigros. et m'ltas rōnes allegat q̄re i capite bn̄ cōplexionato sunt pulcriores ꝛ meliores capilli nigri. Et ita dicūt qdā fuisse capillos b. ꝟgis. sicut etiā fuisse dicunt nigri capilli sui filij. de q ipa inqt Can̄. v. Come eius sic elate palmaꝝ nigre q̄si coru⁹. vn̄ Veronica ꝑtēdit nigram barbā et nigros capillos dn̄m habuisse. g̃ ꝛ mr̄ ei⁹ eiusdē colorꝭ videt capillos habuisse: maxie cū m'ltꝭ appareat m'lier speciosior cū capillos hꝫ nigros. iux̄ illud Oracij i poetria. spectādū nigrꝭ ocul' nigroqꝫ capillo ¶ Opinio tn̄ alia mihi videt verior. s. ꝙ domina nr̄a hūit capillos aurei colorꝭ: iux̄ illd poeticū Femineū caput si vis formare decore. Crinibꝫ ꝛrutilet: nitet aureum ꝛc. Et iste color aucte Isaac i libell' suis. ꝛ Bordonij in libello d vrinis ē sublimior inter alios colores q sūt decē ꝛ nouē ꝼm medicos. Non obstat mō ꝙ chr̄s p⁹ resurrectiōeꝫ oñdit se btō Joāni euāgeliste cū capite ꝛ capil' cādidis. q: fuit ad demōstrādā ipassibilitatē ꝛ puritatē corpis gl'iosi. Vl' dicēdū ꝙ Joāni ñ apparuit chr̄s: sed angel⁹ repn̄tās chr̄m. Jō in eodē ca. ait ipe Joānes. Vidi silēꝫ filio hois idē chro: q i euāgelio appellat fili⁹ hois: vt patꝫ Mat. xvj. Qr ꝟo vt ait Nicola⁹ de Ly. ibidē: ipse angel⁹ appuit Joāni in forma sacerdotꝭ vt oñderet chr̄m fuisse veꝝ sacerdotē. Jō assūpsit capilloꝝ caniciē: vt significaret maturitatē ꝛ g̃uitatē q dꝫ eē in sacerdotibus. Nō obstat etiā qd obijcit d nigredie capilloꝝ chri. q: rn̄det ꝙ diuersitas cōplexionū fac aliū eē colorē capilloꝝ i m'lieribꝫ q̄ i virꝭ. Qr ei viri sꝫ fortiores natural'r q̄ m'lieres: iō cōit hn̄t capillos nigros: q fortiores sꝫ q̄ rubei vl' alij capilli. Qr et viri natural'r magꝭ sꝫ calidi q̄ m'lieres: magꝭ abūdat cholerico hūore icēso ꝛ sāguie adusto q̄ꝫ femine. q̄ꝝ fumosa superfluitas expulsa per capillos eos dnigrat. Jō ñ ē miꝝ si cōit capilli viroꝝ

magis tēdunt ad nigredinem q̄ȝ mulierꝝ: q̄s
capill⁹ aurei coloris atq̄ȝ aliquātulū crisp⁹
maxie ornat ⁊ venustat. ¶ Quidā v̄o dicūt
ꝙ chr̄s naturalr̄ ñ habuit capillos nigros.
sed aurei coloris. verꝫ cū tp̄e paulatim nigri
facti sūt. q̄r ab istāti ꝯceptiōis vsq̄ȝ ad mortē
sp̄ habuit añ oculos mētis repn̄tatiōez oīm
penaꝝ q̄s sustinere debebat. vn̄ dixit Mat
thei. xxvj. Tristis ē aīa mea vsq̄ȝ ad mortem
Qr̄ v̄o ex melācholia hoīs capilli nigrescūt
vt inq̄t Galien⁹ in. ij. tegni. Jdō nimirꝫ si ca
pilli chr̄i nigri facti sunt. Nā etiā ꝓp̄ talē cō
tinuā repn̄tatiōez videbat̄ fact⁹ etat̄ q̄si qn/
q̄ginta annoꝝ. Sic patet p̄ dictum iudeoꝝ
Joā. viij. dicētiū. Quinq̄ginta annos nōdū
hēs ⁊c̄. Brāȝ aūt v̄ginē voluit de⁹ ornari oī
pulcritudine q̄ vnq̄ȝ in aliq̄ mlīere repta est
nec accidentaliter facti sunt nigri ei⁹ capilli
Jō credunt̄ fuisse tanq̄ȝ fili aurei ⁊ aliq̄ntu/
R lū crispi. ¶ Oclos q̄ȝ habuit pulcerrimos ⁊
De ocul' lucidissimos. Un̄ de ip̄a dicere possum⁹ illō
Marie poeticū. Radiāt vtriq̄ȝ gemelli Luce sma/
ragdina vl̄ siderꝫ istar ocelli. Dic̄ aūt Albt⁹
vbi s̄. ꝙ ocl̄i ei⁹ erāt nigri tēꝑate. Tales eīm
oculi s̄m eū sūt nobiliores ⁊ clariores ad vi/
dendū: ⁊ etiā pulcriores. Jō Cañ. iiij. ait illi
spōsus ei⁹ celestꝫ. Ocl̄i tui colūbaꝝ: vulnera
sti cor meum soror mea spōsa mea in vno o/
culoꝝ tuoꝝ: ⁊ in vno crine colli tui. Et Cañ.
vij. iterꝝ inq̄t. Oculi tui sic̄ piscine in esebon.
Jō aūt oculi btē v̄ginis piscine cōꝑant̄: q̄r sic̄
piscina hȝ abūdanciā aq̄ꝝ: ita ei⁹ oculi pie/
tate pleni in tribulatoꝝ afflictiōibꝫ effunde/
bāt lachrymas cōpassiōis. Esebō v̄o cōputa
tio interpretat̄. p̄ qd̄ significat̄ ꝙ oculi beate
v̄gis erāt magne reputatōis ꝓpter eoꝝ pul/
critudinē. vt exponit Nico. de Lyra sup̄ ip̄o
vij. c. Cañ. De ipsis q̄ȝ v̄ificata est ꝓphia Ja/
cob Geñ. xlix. dicētꝫ de Juda a q̄ descēdit be
ata v̄go. Pulcriores sunt oculi eius vino ⁊
dentes ei⁹ lacte cādidiores. Ultra pulcritu
dinē aūt ocl̄oꝝ ⁊ oīm mēbroꝝ eā maxime de
corat indumentū regale. de q̄ p̄s. xliiij. inq̄t
Dauid dño nr̄o Jesu chr̄o filio ei⁹ Astitit re
gina a dextrꝫ tuis i vestitu deaurato circun
data varietate. Hec tñ varietas circūdans
ip̄aȝ celoꝝ reginā: ñ solū ē diuersaꝝ pulcri/
tudinū corp̄is: sȝ etiā oīm formositatū anie.
scīssima q̄ppe ei⁹ aīa oībꝫ fuit v̄tutibꝫ deco
rata: q̄bꝫ btīssima dei genitrix super oēs pu/
ras creaturas sp̄ studuit se ornare: sciēs ve/
rā esse illā poeticā sniam q̄ ait. Corp̄is offu/
scat mētꝫ caligo nitorē. Est cū v̄tute pulcri/
or oīs hō. Jō Hiero. i ser. ad Eustochiū ait.
Circūdāt eā flores rosaꝝ et lilia cōualliū vt
v̄tutes v̄tutibꝫ fulciāt̄ ⁊ decore formositas
S augeat̄. Pulcerrīa ḡ fuit cōrp̄e et pulcerrīa
mēte. Cui⁹ ñ solū formosissimū corp⁹ cū ei⁹

speciosissima aīa fuit dño ꝯsecratū: sed etiā
oēs ei⁹ act⁹: sensus: cogitat⁹: ⁊ effect⁹: dei fu
erūt sp̄ s̄uitijs mancipati. de q̄bꝫ dici pōt illō
Thre. iiij. Candidiores nazarei ei⁹ niue: niti/
diores lacte: rubicūdiores ebore antiq̄: sap/
phyro pulcriores. Assimilant̄ ei niui ꝓp̄ re/
frigeriū castitatꝫ. lacti ꝓp̄ mūdiciā puritatꝫ.
ebori antiq̄ ⁊ rubicūdo ꝓp̄ feruorē charita/
tis. ⁊ sapphyro ꝓp̄ pulcritudinē celestꝫ cōtē
platōis. Et ideo huic pulcerrime v̄gi decāte
m⁹ illā pulcerrimā laudē quā i corona ipsi⁹
v̄gis posui. O Maria stella diana v̄ginel/
la ḡtiosa. de pieta tu sei fōtana e de dio cara
sposa. O Maria de sol vestita ⁊c̄. vsq̄ȝ in fi
nē ipsi⁹ capl̄i. ¶ Sciēdū ē āt s̄m sniaȝ phi i
li. p̄spectiuoꝝ ꝙ q̄ttuor sūt inter alia ex q̄bus T Quattuor causā
causat̄ pulcritudo. Primū ē magnitudo. cia pul-
vñ s̄ȝ phm. . iij. Eth. lȝ pui possint dici formo critudīs
si qñ. s. hñt debitā dispositōez ⁊ ꝓportiōez mē
broꝝ. ñ tñ pñt dici pulcri. q̄r pulcritudo req̄/
rit debitā p̄fectiōez q̄ntitatꝫ. Res igit̄ q̄nto
maiorē hȝ p̄fectionē q̄ntitatꝫ: tanto pulcrior
reputat̄. Et iō lūa pulcrior stell' appet. ⁊ stel/
le magne puis stell' pulcriores. Rōne ḡ ma/
gnitudīs pulcerrīa fuit btā v̄go. Unde ipsa
inq̄t Eccī. xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectōis: ti/
moris ⁊ magnitudīs ⁊ sctē spei. De illa q̄q̄ȝ
dici pt̄ illō Ezech. xxxj. Quasi cedr⁹ i libano
pulcer ramis ⁊ frondibꝫ: excelsusq̄ȝ altitudi
ne sup̄ oīa lig̃ regiōis: ⁊ sub vmbraculo illi⁹
hītat cet⁹ gētiū pl'imaꝝ. estq̄ȝ pulcerrim⁹. in
magnitudie sua. Oē lignū p̄adisi ñ ē assimi/
latū ei ⁊ pulcritudini ei⁹. et emulata sūt eum
oīa lig̃ voluptatꝫ q̄ erant in p̄adiso dei. Hec
ibi. Ipa etem b. v̄go d̄ hac pulcritudine ma/
gnitudīs gl'iari potest dicēs illō Eccī. xxiiij.
Quasi cedr⁹ exaltata sū i libano. Scdm̄ āt
qd̄ fac̄ aliq̄d videri pulcꝝ ē nūer⁹. Un̄ ponit
exēplū Ari. vbi s̄. d. ꝙ celū stellatū ē pulcri⁹
in ea p̄te i q̄ sūt plīme stelle q̄ȝ i ea i q̄ sūt pau/
ciores. Rōne āt nūerositatis fuit pulcerrīa
v̄go bñdicta: q̄ q̄ ad corp⁹ i oī p̄te ⁊ i singu/
lis mēbris singl'arē habuit pulcritudīeȝ. ⁊ q̄
ad aīaȝ fuit d̄corata oīm v̄tutū varietate. iu/
xta illō p̄s. xliiij. Astitit regia a dextrꝫ tuis ⁊c̄
Un̄ illi dici pt̄ illō Ezech. xxviij. Oīs lapis
p̄cios⁹ op̄imētū tuū. Tertiū v̄o qd̄ pulcritu a
dinē generat est calor. vñ panni tincti ⁊ colo
rati sūt alijs pulcriores. Et iō d̄ optime vesti
to d̄r Ezech. xxvij. Hyacinth⁹ ⁊ purpura de
insul' elisa facta sūt op̄imētū tuū. Et silr̄ btīssi
ma v̄go rōne coloris fuit pulcerrima. vt s̄.
visū est. Fuit etiā tincta colore nigro hūili/
tatꝫ: albo puritatꝫ: ⁊ rubeo charitatis. De q̄
Cant. j. ip̄a inq̄t. Nigra sū sed formosa filie
hierl'm sic̄ pell' salomōis. Un̄ i ei⁹ figurā d̄r
Hester. xv. Ipsa aūt roseo colore vultū p̄fu
sa ⁊ gratꝫ ac nitētibꝫ ocul' ingressa ē ad regē

De ipa q̄ʒ dr̄ Prouer.xxxj. Byssus ꝛ purpura indumentū ei⁹. Est aūt purpura vestis regalis quā nulli licet portare nisi regi. vt hr̄ C.de vestibus oloberis.i.purpureis.lib.xj Quartū aūt qd̄ facit aliqd videri pulcꝝ est lux. vt s̄.dictū ē. Multa eñ q̄ videnť in tenebris feda ac nigra: adueniente luce pulcra apparēt. Et hoc etiā respectu/ btā virgo tota lucida fuit pulcerrima. de q̄ dr̄ Cant.vj. Que est ista q̄ pgredif q̄si aurora cōsurgēs: pulcra vt luna: electa vt sol ꝛc̄. Vnd̄ Bern̄. in q̄dam ser. ait. Btā ẜgo Maria cui⁹ vita inclyta cunctas illustrat eccl'ias: est lucerna q̄ cōtra oēs tenebras illuminať mūdi machinā. et lumē q̄ de⁹ mundum illuminat ꝛ tenebras aiaꝝ nr̄aꝝ fugat. et ignis corda hoim inflāmās: et suis innūeris bn̄ficijs mundum clarificās. Tolle hūc splēdorē q̄d erit mundus nisi obscuritate plen⁹? Et mūdi machina q̄d valeret si hūc splēdorē nō hr̄et. Tolle hoc lumē solare: vbi dies: vbi claritas: vbi serenitas? Certe nō nisi caligo iuoluēs ꝛ vmbra mortis ac dēsissime tenebre relinquunť. Quicūq̄ ḡ semitas hui⁹ luminis insecut⁹: fuerit non ambulabit in tenebris: sed hēbit lumē vite. Hec ille. Glo. ẜo sup illd̄. Mat. j. et nō cognouit eā: dr̄. Gl'iosa ẜgo Maria dr̄ aurora noctē horribilis obscuritatis ꝛ feritatis expellēs. Dicif etiā luna plena lumie eternitq̄ solis receptiua: cui⁹ radij plenitudine tanq̄ lucerna lucens ꝛ prefulgida: tanta claritas de vultu ipsi⁹ coruscabat/ ꝙ in faciē eius Joseph sponsus illi⁹ aspicere non audebat. Pulcerrimā etiā fuisse virginē bn̄dictā testaf scā mr̄ eccl'ia q̄ in officio assumptiōis canit. Vidi speciosam sicut colūbā ꝛc̄. Et iterū Que est ista q̄ pcessit sicut sol ꝛ formosa tanq̄ hierl'm: Et rursum ei canit Pulcra es ꝛ decora filia hierl'm. Et in officio quotidiano. Speciosa facta es et suauis in delitijs tuis sancta dei genitrix Et iterum. Specie tua ꝛ pulcritudie tua ꝛc̄. ¶ Quintā q̄ʒ rōne addere possum⁹: qr̄e btā ẜgo pulcra fuit. s. pter nouitatē. Nā oīa noua sūt pulcritudine decorata. §. in scd̄o. in pemio. ff. De⁹ aūt sponsam suā ornauit q̄dā singulari decore ꝛ speciali ac noua claritatis formositate. iuxta illud Hester. viij. Judeis noua lux oriri visa est ꝛc̄. q̄ fuerūt ẜba themat. nr̄i. ḡ pulcerrima fuit. ¶ Possum⁹ aūt ei⁹ pulcritudinē fuisse magnaʒ pbare ex oī genere cāꝝ q̄ ẜm phum ij. phy. sr̄ q̄ttuor. s. materialꝭ. efficiēs. formalꝭ et finalis. Prima rō sumif a cā materiali q̄ dr̄ rō ppagationis p semē electū ab Adā vsq̄ ad illā. Solēt eñ nobiles genere: eo ꝙ delicate sunt geniti ꝛ nutriti: speciosi esse corpe vt expientia docet. Vñ Seneca in li. tragediaꝝ ait. Generosa in ort⁹ semia exurgūt suos. Et fac̄ ad hoc illd̄ poeticū. Et placid⁹ sanguis nobile corp⁹ alit. Fuit aūt btissima virgo nobilissima genere inter oēs puras creaturas. vt pbatū ē in ẜmōe. j. hui⁹ ptis. pte. ij. Nāq̄ potēs de⁹ ẜm ꝙ exponit Nico. d̄ Ly. sup Gen̄. Ab initio mūdi de tp̄e in tp̄s separauit i hūano genere bonos a malis. ꝛ meliores a bonis: vt tādeʒ esset in orbe ppl's ei peculiaris ꝛ acceptissim⁹ atq̄ oī nobilitate pfulgēs: d̄ q̄ ei⁹ fili⁹ nasceretur: iuxta illd̄ Deut. xxxij. Qn̄ diuidebat altissim⁹ gētes qn̄ separabat filios Adā. Naʒ an̄ diluuiū separauit filios Cam a filijs serh. ita vt filij Cam dicerenť filij hoim: eo ꝙ viciosi erāt ꝛ carnales. Filij ẜo Serh dicerenť filij dī. q: boni et spūales erāt: ẜm illd̄ Gen̄. vj. Videntes filij dei filias hoim ꝙ essent pulcre ꝛc̄. Et q̄a generatio serh ex maxia pte postea decliauit ad lasciuiam. vt pꝫ ibidē. iteꝝ de⁹ separauit/ extinguendo p diluuiū vtrūq̄ gen⁹: reseruatis tm̄ paucis de genere serh. q: boni erāt. s. Noe et filij ei⁹ cū vxorib⁹. Post diluuiū ẜo iteꝝ separauit eligendo gen⁹ Sem q̄ fuit primogenit⁹ Noe. Deinde q: filij Sem ex maxia pte facti fuerunt idolatre: iteꝝ separauit ꝛ elegit heber. a q̄ dicti sr̄ hebrei: q̄ ppl's dei peculiaris dicebanť vt declarat Nico. d̄ Ly. sup Gen̄. Deinde elegit Abraā vt hr̄ Gen̄. xij. separando eū a cultorib⁹ idoloꝝ. ꝛ postea Jsaac: ꝛ n̄ Jsmaelem Gen̄. xx. Deide Jacob ꝛ n̄ Esau. Gen̄. xxvij. et ꝯseqnť de filijs Jacob elegit Judā et tribū eius. Et sic sp̄ h̄ ordie pcessit/ separando bonos a malꝭ. Et talr̄ deduxit generatiōeʒ ẜginis bn̄dicte p ppagatōeʒ nobilioris ꝛ digniōris ꝛ magis deo g̱ti sanguis q̄ nunq̄ fuerūt ī mūdo. Et id̄ cū ipsa descēderit p tot nobilissimas ꝛ peroptimas stirpes ꝛ dl'icatissimas generatiōes: nō ē dubitādum ꝙ fuit corpore speciosissima ꝛ morib⁹ vltra q̄ʒ dici possit nobilissima. Non eñ paꝝ affert ad moꝝ pclaritatē ꝛ corpis speciositatē pentū nobilitas. Vñ Amb. sup Lu. loqns d̄ pentib⁹ bti Jo. baptiste. inq̄t. Docet āt nos scptura diuina nō solū mores ī his q̄ p̄dicabiles sr̄: sed etiaʒ pentes optere laudari veluti trāsmissa imaculate puritatis hereditas ī his q̄s volumus laudare pcellat. Voluit ḡ de⁹ hr̄e ppl'm suo cultui d̄dicatū: sanctiorē et nobiliorem inter oēs ppl'os mūdi: q̄ ab alijs distict⁹ erat distictiōe vestimētoꝝ: circumcisiōis ꝛ legis sacre: vt ex eo nasceref mr̄ filij sui oīm scīssima: excellētissima ꝛ speciosissima. ¶ Scd̄a rō probans bn̄dicte ẜgis pulcritudinē sumitur a causa efficiente: q̄ fuit ẜt⁹ diuina. Naʒ vt cōtinenť Joachim ꝛ Anna pcesserāt in diebus ml'tis: et nūq̄ filios genuerāt: cū esset Anna sterilis: vt sup dictū ē in. iij. p̄mi ẜmonis huius secūde ptis. Miraculose ḡ sublatuʒ est

Maria lux

Pulcritudo marie fuit magna

Nota filij dei et filij hominum.

ab ea impedimentũ sterilitatꝫ et ꝟtus generatiua in Joachim roborata: vt hãc gloriosissimã filiã generaret. Certũ est em̃ ꝙ opa producta ꝟtute diuiã pfectiora sũt opibꝫ q̃ sunt pure naturalia. q2 multo potẽtior est gr̃a q̃ȝ natura. vt pbat multiplr Ambrosi⁹ in c. re/ vera. de cõse. di. ij. originalit̃ aũt in li. de sacramẽtis. 7 patuit etiam in vino qḋ dñs fecit ex aqua. vt hꝫ Joã. ij. Vñ Chrys. ibi inquit Non simplr vinum: sed vinũ optimũ fecit. Talia em̃ sunt chrĩ miracula vt multo his q̃ p naturaȝ fiunt speciosiora 7 vtiliora sint. Cũ ĝ btẽ ꝟginis corp⁹ ꝟtute diuina pͥncipaliter 7 pticulari mõ ↄceptũ: sicut etiã pbatũ 7 declaratũ est in pte precedenti hui⁹ sermonis: nõ est dubitandũ ꝙ fuit pulcerrimum. Et põt ↄfirmari pdicta rõ sic. Btã ꝟgo fuit pͥmũ op⁹ mirabile pductũ a deo in nouo testamẽto: cũ fuerit q̃si aurora ĩ oriẽte. i. in cõfinio noui 7 veterꝭ testamẽti. Solẽt aũt artifices nouit̃ incipientes alicubi opari egregium aliqḋ opus pͥmo pducere. vt patꝫ maxime in pictoribꝫ. et hoc vt in arte sua cõmendent̃. §. sancim⁹. in aut̃. de mona. coll̃. j. Tenendũ est ĝ ꝙ oipotẽs de⁹ artifex summus oĩm: oẽm hñs ꝟtutẽ Sap. vij. op⁹ istud pͥmũ. i. btãm ꝟginẽ q̃tum ad corp⁹ 7 animaȝ pduxit mirabilissimũ. Et hec rõ confirmat̃ p sniam venerabilis Bede: q̃ sup Lucam sic ait. Nec mirũ si dñs redemptur⁹ mundum opationẽ suã inchoauit a matre: vt p quã salus oibꝫ opabat̃: eadẽ prima fructũ salutis hauriret ex pignore. Hec ille. Tertia aũt rõ sumit̃ ex cã formali que est aĩa ipsi⁹ ꝟgis benedicte. de q̃ rõne tactum est s̃. in pte precedenti hui⁹ sermõis. Et possum⁹ arguere sic. Certũ est ꝙ aĩa btissime ꝟgis post animam chrĩ fuit 7 est inter oẽs imo sup oẽs nobilissima. Aĩa ꝟo 7 corp⁹ se habent vt materia et forma fm phm in. ij. ḋ aĩa: q̃ ait. Aĩa est act⁹ et pfectio corpis phy sici organici in potentia vitã hñtꝭ. Ergo sicut aĩa q̃ est forma reqͥrit corp⁹ p materia: ita aĩa dignissima requirit corp⁹ dignissimũ 7 speciosissimũ. Nobilissimo ĝ spũi oportuit nobilissimũ corp⁹ pparari. et corpus optime dispositũ excellẽtissimo spiritui coaptari: vt pportio sit dbita inẽ materiã 7 formã. Et iḋ corp⁹ gliose ꝟgis debuit esse optime complexionatũ: 7 p consequẽs venustissime coloratũ. Jtem optime organizatũ. 7 ↄseq̃nter ordinatissime figuratũ. Et põt hec rõ cõfirmari. q2 vt hꝫ in cõpẽdio theologie. li. iiij. dum btã virgo filiũ gestabat in vtero: mira claritas et speciositas in corpus eius redundabat. non solũ em̃ in eius aĩa: sed etiã in corpe resplẽdebat lumẽ diuinitatis. Et possum⁹ exemplificare de lumine in lucerna existente a q̃ fulgor emanat. Et sic forma diuinalis taliter informauit corp⁹ et aĩam gliose ꝟginis ꝙ ex oĩ pte speciosissima fuit. ❡ Quarta rõ sumit̃ ex causa finali. Nã btã ꝟgo ideo venit in mundũ vt ex ea nasceret̃ fili⁹ dei. vnde firmiter credendũ est ꝙ nõ solũ fm aĩam: sed etiã fm corp⁹ fuit suo benedicto filio simillima. Uidemus em̃ ꝙ sepe filij suis parentibꝫ tanta silitudine confiğurant̃ vt ex eis videant̃ formati tanq̃ȝ exẽplati ab exẽplari. Et iḋ ḋr Eccĩ. iij. Mortu⁹ est pr̃ ei⁹: 7 q̃si nõ est mortu⁹. silẽꝫ em̃ sibi reliqͥt post se. Q si h ꝟificat̃ in alijs filijs naturali modo genitꝭ. multo magꝭ ꝟificatũ est in dño Jesu chr̃o 7 mr̃e ei⁹ q̃ cũ diuini spiritus opatione concepit. et q̃ȝ caro fm Aug. etiã eadẽ caro fuit. et ideo int̃ filiũ 7 ipaȝ fuit in pulcritudine silitudo. vt pbatũ est in. j. pte h⁹ fmõis. Cũ igit̃ chr̃s fuerit pulcerri⁹ vt ibidem oñsum ẽ. vñ sup ps̃. xliiij. fm trãslatione chaldaicã ḋr chr̃o. Pulcritudo tua rex Messia maior ẽ q̃ȝ oĩm filiorꝫ hoĩm: sequit̃ ꝙ etiã eius setissima genitrix fuit super oẽs hũanas creaturas speciosissima. Hanc tm̃ corpalẽ pulcritudinẽ recepit chr̃s non a patre. q2 sicut inq̃ȝtum de⁹ nõ hꝫ matrẽ: sed tm̃ prẽm. sic inq̃ȝtum hõ habet matrẽ: sed ñ patrẽ. Jllã ĝ corpalem pulcritudineȝ quam alij filij recipiunt ab vtrisq̃ȝ parentibꝫ totaȝ habuit chr̃s a sola matre sua bñdicta: q̃ fm Damasce. de suis purissimis sanguibꝫ ipm generauit. Et ideo ĩcõuincibilr ↄcludit̃ ipaȝ fuisse speciosissimã: p illã regulaȝ Phi. in. ij. metaph. Qḋ est causa aliorꝫ vt sint talia: illud etiã est tale. Facit ad hoc qḋ dicũt iuriste. s. ꝙ illud est in effectu: est etiam in sua cã vt notat̃ in. l. iij. ff. de pecu. et de peni. dist. ij. in c. põt discursus. et. §. his itaq̃ȝ. et. §. ficta. 7 ḋ psumpti. c. ex studijs. 7. c. lr̃is. in fine. 7 ḋ statu regu. c. qḋ dei. et de noui ope. nũ. ca. ij. in fi. Causatũ em̃ sequit̃ naturaȝ sue cause. Et eiusdẽ rõnis est causa 7 causatũ. l. manumissiones. vbi Bal. ff. de iusticia 7 iure. Et q̃lis est causa: talis pducit̃ effect⁹. c. ferr̃. 7. c. vulnerato. j. q. j. et. l. de pupillo. ff. de noui ope. nun. et. c. tue. de spon. et. c. accessit. et. c. ex litteris. de despon. impu. 7. c. cũ clerici. cum ibi nota. ex̃ de cẽsibꝫ. Uñ ḋt autor in li. de caus. ꝙ ois effect⁹ hꝫ silitudinem sue cause. ❡ Ex fructu ĝ pulcerrio ab ipa btissima ꝟgine pducto. i. dño nostro Jesu chr̃o: in quem ppt eius speciositatẽ desiderãt angeli pspicere. j. Pe. j. cognoscit̃ speciositas eiusdem pulcerrime ꝟginis. De cuius formositate anime et corpis loq̃ns btũs Epiphanius in q̃dã epl̃a inq̃t. Mores ei⁹ erant hmõi. Honesta erat p oĩa: parũ loq̃ns: velocis obedientie: affabilis: libere seruiens oĩbꝫ: sine risu: absq̃ȝ turbatiõe: sine ira: libẽter se inclinãs: bono/

Margin notes: Potentior est gr̃a q̃ȝ natura — Z — Nobilissima aĩa Marie — A — Effectus in sua causa — B — Mores Marie

rabilis ad om̄es. ⁊ admirabant̄ oēs in loq̄la ip̄ius. stature erat magne. capillos hn̄s flauos. ac bonos oc'los. ⁊ tota erat speciositate plena. ¶ Bernardus q̄z super Missus est hom̄. scd̄a ait. Uirgo regia gēmis ornata v̄tutū: gēmis atq̄z ment̄ pariter ⁊ corpis decore p̄fulgida. specie sua ⁊ pulcritudīe in celestib₉ cognita: celi ciuiū in se puocauit aspectū ita vt celestis reḡ animū ad sui ꝯcupiscentiā inclinaret. ⁊ celestē nunciū ad se de supnis adduceret. ¶ Eusebi⁹ etiā sup Lucā exponens illud. Discessit angel⁹ ab illa: inq̄t. Discessit ab illa angel⁹ nō solū impetrās qd̄ optabat: sed stupēs in v̄ginea forma ⁊ v̄tut̄ plenitudine. Hec ille. De q̄ formosissima v̄gine loquēs Dantes in comedia paradisi. c. xxxvij. ait. Soto cosi belciel come diuiso. Uinti qr to signori adua adue. Coronati veniano di fior dalliso. Tuti cantauan bn̄dicta tue. Ne le filiol dadam. ⁊ bn̄dicte Sien in et̄no bellezze tue. Quas nob̄ ꝯcedere dignet̄ om̄ipotens de⁹ in eterna felicitate posse ꝯtemplari: p infinita secula secl'oꝝ Amen.

¶ De eiusdē electissime sp̄ōse dei natiuitate Sermo Quintus.

C

Ab eterno ordinata sum ⁊ ex antiq̄s an̄q̄z terra fieret Prouer. viij. ca. In sacra sc̄ptura aliquando d̄r sp̄ōsa dei q̄libet fidel' aīa. iuxta illd̄ Osee. ij. Desp̄ōsabo te mihi in fide trāssumptiue i c. fert. ⁊ c. sicut vngueti. ⁊. §. opponit̄. j. q. j. et de pe. di. ij. c. si. em̄. ⁊ di. iij. §. illud. ⁊ de sacra vnc. c. vnico. §. q₂ v̄o. Hec aūt dei sponsa. s. anīa fornicat̄ p pctm̄. iuxta illud Hiere. iij. Tu aūt fornicata es cum amatorib₉ mltis. Un̄ d̄ mal' hoīb₉ q̄ p vicia fecerūt adulteria anīas suas q̄ p̄us erāt dei sponse: exponi pōt sp̄ūal'r illd̄ Osee. iiij. s. Sp̄ōse v̄r̄e adult̄e erūt. ¶ Aliq̄n sp̄ōse noīe itelligit̄ eccl'ia triūphās de q̄ exponi p̄t illd̄ qd̄ dixit angel⁹ btō Joānni Apoc. xxj. dū ait. Ueni ondā tibi sponsaz vxorē agni. De hac etiā sponsa exponi p̄t illd̄ Apoc. xxj. Uidi ciuitatē sctām hierl'm descēdentē de celo sic̄ sponsaz ornatā viro suo. Aliq̄n v̄o sponse noīe itelligit̄ eccl'ia militās. vt in c. om̄ib₉. ⁊ c. lector. xxxiij. q. iiij: ⁊ notat̄ in. c. sp̄ōsus. xlvj. di. Et de hac sp̄ōsa exponi pōt illd̄ Jo. iij. Qui h₃ sponsaz sp̄ōsus est Chrs em̄ de⁹ nr̄ eā sibi desp̄ōsauit. Un̄ oēs chriani dicūt̄ filij isti⁹ sponse ⁊ hui⁹ sponsi. de q̄b₉ itellexit chr̄s qn̄ inq̄t Mat. ix. Nunq̄d pn̄t filij sponsi lugere q̄zdiu cum illis est sp̄ōsus. ⁊ Mar. ij. Nūq̄d pn̄t filij nuptiaꝝ q̄zdiu sponsus est cū illis ieiunare. Et Lu. v. eādē snīaz dixit. ¶ De hac desp̄ōsatōe eccl'ie inq̄t Paulus. ij. ad Cor. xj. Despondi vos vni viro v̄ginē castā exhibere chr̄o. Uirgo em̄ eccl'ia in die iudicij ē ad sui celest̄ sp̄ōsi nuptias pducēda qn̄ media nocte clamor fiet. Ecce sponsus venit: exite obuiā ei. Mat. xxv. Ip̄e igit̄ sp̄ōsus nr̄ Jesus chr̄s ꝯcedat nob̄ esse d̄ illis sponse sue eccl'ie filijs. d̄ q̄b₉ in p̄dicto Mat c. d̄r q̄ ornauerūt lāpades suas ⁊ exierūt obuiam sp̄ōso. Sp̄ālit̄ aūt ⁊ singularissimo mō in scptur̄ diuis noīe sp̄ōse itelligit̄ gl'iosa v̄go Maria. quā oīpotēs de⁹ sibi ab et̄no sp̄ōsam elegit: vt ei⁹ vnigenit⁹ fili⁹ tāq̄z sp̄ōsus p cederet de thalamo suo. ps̄. xviij. Un̄ cū ip̄a dei sp̄ōsa ꝯcepisset saluatorē mūdi: canebāt btī āgeli in celo: ⁊ scti p̄res in limbo desiderātes natiuitatē chr̄i. ⁊ dicebāt illd̄ Joel. ij. Egrediat̄ sp̄ōsus d̄ cubili suo. De hac etiā sp̄ōsa exponi pōt illud Sap. viij. s. Hāc amaui ⁊ q̄siui mihi sp̄ōsam assumere. ⁊ amator factus sum forme illi⁹. De⁹ em̄ rex celest̄ adamauit eā sup oēs puras creaturas. ⁊ iō eā elegit sibi i sp̄ōsaz. Qd̄ ꝓphetatū fuit Esa. lxij. vbi de leticia di ⁊ desp̄ōsant̄ b. v̄ginē inq̄t ꝓpheta. Gaudebit sp̄ōsus sup sp̄ōsaz. Nō solum aūt de⁹ gauisus est in desp̄ōsatiōe v̄ginali: s₃ etiā tota celest̄ curia ⁊ vniuersus mūd⁹. qd̄ in figurā p̄nūciatū fuit Hester. ij. vbi d̄ ip̄a hester q̄ figurauit b. v̄ginē d̄r. Ducta est itaq̄z ad cubiculū reḡ: ⁊ adamauit eā rex pl⁹ q̄z oēs ml'ieres. ⁊ posuit diadēa regni in capite ei⁹ fecitq̄z eā regīe p vasthi. i. p Eua: q̄ hūanū gen⁹ suo pctō deuastauit. Et iussit ꝯuiuiū p̄pari pmagnificū cūct̄ p̄ncipib₉ ⁊ s̄uis suis p ꝯiūctōe nuptijs hester. ⁊ dedit requiem vniuers̄ puincijs. ac dona largit⁹ ē iux̄ magnificētiā p̄ncipalē. Hec ibi. Istā aūt sp̄ōsaz v̄ginē. s. imaculatā q̄ztū dilexerit de⁹: ondit ip̄se q̄ Cañ. iiij. c. eā suauit̄ iuitat ad suū ꝯnubiū dicēs. Ueni de libano sp̄ōsa mea veni d̄ libano: veni coronaber̄. Et iterū ibidē inq̄t. Uulnerasti cor meū soror mea sponsa. vulnerasti cor meū q̄ v̄ba replicat ad demōstrandā immēsitatē amor̄. Et rursū ait. Quā pulcre s̄t mām̄e tue soror mea. sp̄ōsa mea. pulcriora s̄t vbera tua vino. ⁊ odor vnguētoꝝ tuoꝝ sup oīa aromata. Fau⁹ distillās labia tua sp̄ōsa mel ⁊ lac sub lingua tua. ⁊ odor vestimētoꝝ sic̄ odor thur̄. Hort⁹ ꝯclusus soror mea sp̄ōsa: hort⁹ ꝯclusus: fōs signat⁹: emissiōes tue padis⁹. Quia v̄o electiōez hui⁹ sp̄ōse fec̄ de⁹ an̄ secl'a. iō ip̄a merito dicere pōt v̄ba theat̄ nr̄i. s. Ab et̄no ordiata sū. s. sp̄ōsa dei ⁊ mr̄ filij ei⁹. ⁊ ex antiq̄s an̄q̄z terra fieret. i. an̄ oēm corpalē creaturā. necdū erāt abyssi. i. angeli q̄ abyssi nūcupari possūt ꝓpter eoꝝ intelligētiam pfundissimā et nature sue excellentiā ⁊ ego iam concepta eram. s. in mente creatoris mei. ⁊ nata: ac eius coniugio preparata.

Marginal notes: a — Alia sp̄ōsa — Ecclesia sponsa — Maria sponsa — D — Sponsa ista diligitur. — Ab et̄no hec sponsa eligit̄.

l

Sup̄ q̄b⁹ verbis videbim⁹ decē ꝯditiones
quas habuit hec admirabil' dei spōsa: q̄s ha
bere debēt oēs idonee spōse cuiuslibȝ magni
imꝑatoꝛ. Pria dicet̄ itegritat. Scd̄a ṽtuo
sitat. Tertia gn̄erositat. Quarta foꝛmosita
tis. Quīta ḡtiositat. Sexta fecūditat siue
fertilitat. Septima copiositat. Octaua ti-
moꝛositat. Nona pudoꝛositatis. Decima ꝛ
vltima appellabit̄ honestatis.

De p̄ma spōse dei cōditiōe q̄ d̄r itegritatis

Ut diffuse ꝓbatū ē in p̄ma p̄te p̄n
cipali h⁹ opis itegerrimo ac ima-
culato dei filio optuit eligi mr̄em
ꝑ oīa integerrimā et imacl'atā: et
purissimo deo purissimā spōsam. Et iō de⁹
pat̄ dixit filio suo ꝛ spūiscō. Ego volo mihi
creare ꝛ facere vnā spōsaȝ egregiā meo mō:
ita vt sit digna maiestat mee ꝯnubio. Rn̄-
dit fili⁹ Et ego volo mihi fabcare vnā ṽgi-
nē purissimā q̄ idonea sit me ꝯcipe ꝛ poꝛtare
in vtero suo. Dixit ṽo spūsctūs. Et ego vo-
lui mihi ꝯstruere vnū tēplū sacratissimum
in q̄ facere possuȝ meū habitaculū. Tūc igi-
tur tota trinitas hanc imaculatā ṽginē ꝯci-
pi ꝛ nasci fecit quā sp̄ ab oī macula illibataȝ
p̄fuauit. Nō em̄ fuisset btā ṽgo idonea dei
sponsa vl' mater si aliq̄n fuisset ꝑ peccatū di
aboli adultera ꝛ serua. vt clarissime ꝓbaui-
mus vbi sup̄. Btā ḡ Maria integritatem
semꝑ ꝑfectissimā habuit tam mentis q̄ȝ coꝛ
poꝛis. Un̄ ṽificatū fuit de illa illō. j. Thes.
v. Integer spūs vester ꝛ aīa ꝛ coꝛp⁹ sine q̄re
la i aduētuȝ dn̄i nr̄i Jesu chri seruetur. Ipsa
nāq̄ȝ integerrima dei spōsa seruauit illō ad
Titū. ij. In omnib⁹ p̄be teip̄m exemplū bo-
noꝝ operuȝ in integritate. Et illud Jaco. j.
Sitis ꝑfecti et integri: in nullo deficiētes
Ut autē esset talis: fuit a deo p̄ꝑata ꝑ gr̄am
p̄uenietem q̄ eā p̄fuauit ab oꝛiginali pctō et
ab om̄ib⁹ immundicijs. Et hoc est q̄d d̄r Ge
nes. xxiiij. Ipa est mulier quā p̄ꝑauit dn̄s fi
lio dn̄i mei. De hoc vero null⁹ nisi vel insipi
ens vel obstinatus dubitare modernis tpi-
bus pōt. q̄b⁹ ē btē ṽgis itegritas luce clari⁹
declarata. Quis em̄ ciuis: ingenu⁹ ac nobi-
lis: q̄s strenu⁹ miles: q̄s sapiens doctoꝛ. q̄s
magnific⁹ comes: q̄s excellens marchio. q̄s
p̄nceps vel dux iclyt⁹: q̄s serenissim⁹ rex vel
imꝑatoꝛ meretricē ꝛ ꝯtamiatā ml'ierē eligerȝ
in spōsam: valēs sibi eligere itegerrimā ṽgi-
nē et ex oī p̄te purissimā: Oēs ei naturaliter
appetūt ꝛ q̄rūt hr̄e vxoꝛē in tactā. c. si dicturi — *Uxor intacta.*
xxij. q. vj. Quid ḡ miꝝ si iꝑatoꝛ celi ꝛ t're de-
us rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiū. q̄ est sctūs: inno-
cens ꝛ impollut⁹. ad. Heb. vij. voluit sibi sā
ctū ꝛ ipollutū habitaculū p̄parare: ꝛ inocē-
tē ac imacl'atā atq̄ȝ oī puritate repletissimā
spōsaȝ assumere: Ipe em̄ est ille cui d̄r. j. Pa
ral'. xxix. Tua est dn̄e magnificētia ꝛ ptās at
q̄ȝ victoria: ꝛ tibi laus. Cūcta eni q̄ i celo sūt
ꝛ in terra: tua sūt. Tu dn̄e regnū. ꝛ tu super
oēs p̄ncipes. Tue diuitie et tua est gl'ia Tu
dn̄aris oīm: ꝛ in manu tua ṽtus et potentia
magnitudo ꝛ iperiū oīm Debuit ḡ ista spon
sa dei inclyta btissima ṽgo Maria esse suꝑ
oēs mūdi creat̄as itegerri ꝛ mūdissima. q̄ꝛ
neq̄ȝ hoī p̄ꝑabat̄ habitatio sȝ deo. j. Paral'.
xxix. Un̄. s. Bonauē. i. iij. sen. di. iij. ar. ij. q. j.
dicit. q̄ de nulla alia pura creatura rōnabili
pōt dici illō Can̄. iiij. Tota pl'cra es amica
mea: et macl'a nō ē i te: sic̄ de ṽgīe gl'iosa. Et
i eadē di. etiā inq̄t. q̄ ꝯgruū fuit vt aduoca
ta hūani gener nll'ȝ hr̄et pctm̄ q̄d ei⁹ ꝯsciaȝ
remoꝛderet. ꝛ q̄ ipa btā ṽgo ꝑ quā auferreba
tur oppꝛobriū nr̄m vinceret diabolū: nec ei vl'
modicū succūberet. ꝛ q̄ imacl'ata esset mēte
sic fuit intemerata coꝛꝑe ipa ṽgo benedicta
ꝯplacuit altissimo vt mr̄ ei⁹ fieret. Ibidem
etiā ait sic ad l'raȝ p̄dict⁹ doctoꝛ. Qm̄ igit̄ be
ta ṽgo aduocata ē pctōꝝ. gl'ia ꝛ coꝛona iu-
stoꝝ. dei ꝛ toti⁹ trinitat tricliniū ꝛ spēalissi
mū filij dei reclinatoꝛiū. hic est q̄ spēali gr̄a
nullū i ea pctm̄ habuit locū. Hec ille. Quia — *Res integra*
aūt res d̄r itegra anq̄ȝ possideat̄. vt i. l. ꝑ p-
te. ff. de fur. Iō btissima virgo a nullo dia-
bolo vnq̄ȝ possessa spōso suo sp̄ fuit itegerri
ma. Un̄ ipa sola int̄ oēs puros hoīes dicere
potuit illō Prouer. viij. Dn̄s possedit me i
initio viaꝝ suaꝝ. Et illō ps. deo dicere valu
it. s. Me aūt ꝓpt̄ innocētiā suscepisti ꝛ ꝯfir-
masti me i ꝯspectu tuo ineternū

De secunda ꝯditiōe spōse dei que dicitur
virtuositatis

Uolētes sponsaȝ dignā accipe p̄mo
ꝛ an̄ oīa satagūt illā hōis moꝛib⁹
ꝛ ṽtutib⁹ oꝛnatā inuenire. Uirtu
tes ei sūt aīe tegumētū ꝛ vest. mra
ei⁹. de pe. di. ij. c. sapiēs. cū duob⁹. c. seq̄ntib⁹
Itē sunt q̄si picture quedā ad aīe oꝛnamen-
tū. q̄ꝛ illa aīa cōpingit̄ a deo que habȝ i se ṽ-
tutū gr̄am renitētē. c. illa aīa. eadē dis. Itē sūt
oꝛnamenta ipius aīe quibus valde decoꝛat̄
vt ꝓbat̄ ꝑ ca. princeps. de pe. dist. ij. Istis āt
virtutib⁹ suꝑ omnes creaturas renituit. et
oꝛnata fuit eterni regis sponsa gloꝛiosa vir
go benedicta. i cui⁹ vtero edificauit sibi do-
mū chrs q̄ ē dei ṽt⁹ ꝛ sapia. c. nasci. lvj. dist.
Quia ṽo ṽt⁹ est vestimentū salutare faciēs
aīaȝ. ꝛ monile atq̄ȝ decoꝛamētū aīe. Iō ipsa
oꝛnatissima dei spōsa dicere potest illō Esa.
lxj. Induit me. s. spōsus me⁹ vestimēto salu
tis: tāq̄ȝ sponsam oꝛnatā monilib⁹ suis. De
ṽtuositate aūt ipi⁹ sacratissime virgis bre-
uiter hic ptransco. q̄a de illa difuse tractare
intendo in quarta p̄te pꝛincipali hui⁹ operis

Odor vestimētoꝝ marie.

¶ Sciendū ē aūt ꝙ tāta fuit relucētia ꝛ fragrātia vestimētoꝝ btissime huiꝰ sponse ꝙ nō posset hūana intelligētia ꝑscrutari. Un̄ sctā mr̄ ecclīa in festo assū ptiōis eiusdē b. ꝟginis ait de illa. Cuiꝰ inextimabil' odor erat nimis in vestimētis eiꝰ. s. oim ꝟtutū. Et hac de cā describit a ꝓpha Dauid ps̄. xliiij. i vestitu d̄ aurato circūdata varietate. Ipa ei btissima ꝟgo ꝟuauit illudꝰ Prospi in li. epigrāmatū di. Ad patriā vite d̄ noctis valle vocati. Uirtutū gdib scādite lucis iter.

Traductio spōse

Licꝫ aūt alie spōse traducāt ad habitādū in domo viri sui. d̄ q̄ traductōe tractat in c. nec vxorē. xxxiij. q. iiij. tn̄ hec delicatissima ꝛ dignissima di spōsa sic se ꝟtutib oib adornauit ꝙ talit suū celestem spōsū captiauit vt traduci se ꝑmitterꝫ ad habitandū in domo spōse sue. Un̄ ipa inqt Ecci. xxiiij. Qui creauit me reqeuit in tabnacl'o meo. Hoc ei tabnaculū tātis delitijs adipleuit vt diceret ipe supnꝰ spōsus cū sic adornatā vidissꝫ spōsā suā. Hec reqes mea in secl'm scl'i. h bitabo qm̄ elegi eā. ps̄. cxxxi. Iō salutat b. ꝟginē sctā mr̄ ecclīa di. Salue mr̄ pietatis ꝛ totiꝰ t'nitatis nobile tricliniū. Uerbi tn̄ icarnati spēale maiestati ꝑparas hospiciū.

¶ De tertia ꝯditione sponse celestis que dicit generositatis.

B

Quia de nobilitate ac generositate gl'iose ꝟgis Marie satis dixi in ꝑmo ꝟ. hꝰ ptis. pte. ij. iō ad pn̄s circa hāc tertiā ꝯditionē breuiꝰ insistā. Claꝝ est em̄ oib ꝙ nobilissima ꝛ generositate ꝑclarissima esse debuit illa ꝟgo q̄ abeterno fuit ꝑpata vt esset spōsa nō regis frācie nō regis hispanie: nō impatoris terreni: sꝫ regis angeloꝝ ꝛ impatoris vniuersoꝝ illiꝰ q̄ ꝑ antonomasiā solꝰ dr̄ dn̄s. cui oēs ꝑncipes ꝛ oēs creature elemētares ꝛ celestes subijciūt. ꝛ cuius imperiū a nullo depēdet: cuiꝰ ptās ē eterna. ꝛ cuiꝰ regnū stabit ineternū Dan. ij. Fuit ḡ oim creaturaꝝ dignissima et nobilissima: cuiꝰ tāta est dignitas ꝙ a nemine exꝑmi pōt Licꝫ em̄ qs h'ret demostbenis hortēsij: tullij atqꝫ Lactantij facundiā: deficerēt ei accōmodata vocabula ꝛ aꝑpriati t'mini. nec attingere posset vl' minimū gradū dignitatis sue aut centesimā excellentie eiꝰ ꝑtem enarrare. Mutescit em̄ ois lingua. offuscat ois intellectꝰ ad eiꝰ ꝯsideratiōnē. Un̄ Aug. in q̄dam s'mone inqt. Quid nos tantilli: qd actiōe pusilli in laudib Marie efferemꝰ: cum etiā si oim nr̄m mēbra ꝟterent in linguas eā laudare sufficeret nullꝰ: Altior em̄ celo est de q̄ loqmur. abysso ꝑfundior est cuiꝰ laudes dicere conamur. Si o ꝟgo celū te vocē altior es. si matrē gentiū: ꝑcedis. si formā dei te appellē digna existis. Si dn̄am angeloꝝ: puida esse ꝓbaris. Quid igit digne de te dicā: q. d. nescio. Pōt aūt Marie dignitas ac nobilitas ꝓbari ꝑ ꝟba thematis nr̄i: in qb ab eterno dr̄ fuisse electa ꝛ ordiata tanto mysterio.

Tres mēsure entium.

¶ Unde notādū ꝙ vt pōt trahi ex dictis scti Bona. i. ij. sen. di. ij. ꝛ b. Tho. i ꝑma pte sū. q. x. ar. v. Tres sūt mēsure oim entiū sic etiā tria sūt gn̄a entiū. Sunt em̄ q̄dā entia q̄ nō h̄nt ꝑncipiū nec finē: vt entia diuina: et eiꝰ attributa seu ꝑfectiōes. i. ꝑcꝫ ꝑsone btissime trinitatis q̄ mēsurant et'nitate. q̄ caret ꝑncipio ꝛ fine: vt ait glo. in c. j. de sū. tri. ꝛ fi. ca. li. vj. Quedā aūt sūt q̄ h̄nt ꝑncipiū sed nō finē: vt angeli ꝛ aie rōnales: qꝝ mēsura dr̄ euū siue cui et'nitas q̄ hꝫ ꝑncipiū sꝫ nō finē. Sūt ꝟo q̄dā entia q̄ h̄nt ꝑncipiū ꝛ finē. vt aialia bruta plante ꝛ hmōi trāsmutabilia. et istoꝝ mēsura dr̄ tps: qd̄ habꝫ ꝑncipiū ꝛ finē. Tps nāqꝫ incipit in ꝑmo instanti motꝰ ꝑmi mobilis. ꝛ durabit vsqꝫ ad diē iudicij. Iurauit ei angelꝰ ꝑ viuentē in secl'a secl'oꝝ ꝙ ampliꝰ tēpus nō erit. Apoc. x. Tunc em̄ cessabit motꝰ ꝑmi mobil'. ꝛ ꝯsequēter tps hēbit finē. Sic ḡ res eterne digniores sunt euiternis ꝛ euiterne tēpalib. ita ꝛ mēsura et'noꝝ. s. et'nitas dignior est euo. Euū aūt digniꝰ est tpe. Ex q̄ apparet dignitas ꝛ excellētia bte ꝟginis q̄ nō electa fuit ꝛ ordinata diuio ꝯnubio ꝛ maternitati dei ex tpe vel euo sed et'no.

H Maria nobilior omib

¶ Eius q̄qꝫ nobilitas apparet rōne finis Nā cū finis sit melior oib q̄ ordināt ad finē. ij. physicoꝝ. Et q̄nto aliqd est ordiatū ad nobiliorē finē: tanto fit digniꝰ: ꝯcludit ꝙ si oēs creature sil' essent ꝯgregate. ꝛ ab vno latere posite. ꝛ sola gl'iosissima ꝟgo ex alio: nobilior ꝛ excellētior ipa sola reputabit q̄ꝫ oēs alie sil'. q: ad nobiliorē effectū ꝛ finē a deo est electa. nihil em̄ nobiliꝰ cogitari pōt ipsa matre dei. Ea ꝓpter h vt dr̄ san. Bona. in. j. di. xliiij. Si oēs creature q̄ntūcūqꝫ ascēderēt in gdib nobilitatis essent pn̄tes oēs deberēt reuerētiā mr̄i dei. Et ꝯcordat b. Tho. in. j. pte sū. q. xxv. ar. vlt. De hac etiā nobilitate gl'iose ꝟgis exponi pt illd̄ Sap. viij. Generositatē eiꝰ gl'ificat ꝯtubernīū dei.

Nobilitat vxor.

Nobil' em̄ vir nobilitat vxorē. l. mulieres. C. de dig. li. x. Licꝫ aūt b. ꝟgo fuerit nobilis genere: ꝛ dignissima sanguie. fuit tn̄ dignior morib ꝛ nobilior ꝟtutib. q̄ nobilitas est excellentior. Un̄ dr̄ ꝙ nobilitas moꝝ plꝰ ornat q̄ꝫ genitoꝝ. c. nos q̄. xl. di. Et alibi dicit ꝙ nō loci nec generis nobilitate: sed ꝟtute grā dei adqrit. c. illud. xl. di. Fuit ḡ spōsa dei nobiliꝰ indiuiduū tā q̄ ad corpꝰ q̄ꝫ q̄ ad aiam: qd̄ nunq̄ꝫ fuerit in mūdo excepto filio suo. Quia vt supra visum est s'mone ꝑcedenti. ꝑ te vlt. descendit a nobiliori: digniori ꝛ sanctiori populo mūdi. Hebraicꝰ em̄ populus et hebraica lingua: vt inqt Isi. j. ety m̄. ꝛ Nico.

ꝺ lyra ſuꝑ ꝓlogo epl'e ad Heb. fuit ꝑoꝛ ⁊ an
tiqoꝛ int' oēs. ⁊ deo ḡtioꝛ ⁊ melioꝛ. Uñ felix
dei ꝓpl's dicebat'. iuxta illꝺ pš. Btā gēs cui⁹
dñs de⁹ ei⁹: ꝓpl's quē elegit in hereditatē ſibi
Et pš. cxlvij. dic̄ ibidē ꝓpheta. Nō fecit talit'
omī natiōi ⁊ iudicia ſua nō manifeſtauit eis

Generoſitas matrie.

Quia igit' ſm ꝑhm. j. rheto. maioꝛ eſt nobi-
litas ⁊ generoſitatas alōge facta q̄ꝫ ꝓpe: appa
ret generoſitas dñe nr̄e q̄ ab exoꝛdio mundi
vſqꝫ ad ſuos ꝑentes ſꝑ de nobiliſſima ſtirpe
traxit originē: quā de⁹ ſꝑ ꝯſuauit ob amoꝛē
ipius ꝟgis. qꝺ tñ nō fecit de alijs parētel' et
genealogijs. Nā ſi legim⁹ chꝛonicas ⁊ hiſto
riographos inueniem⁹ ꝙ nulla fuit domus
tā ſublimis q̄ aliqñ tādē nō ſit finita ⁊ ad ni
hilū redacta. Mutata nāqꝫ ſūt dñia ab vno
ſanguīe in aliū. ⁊ regnū ab vna ſtirpe in aliā
ꝓſapia ꝟo btē ꝟgis a ꝑncipio hūani generis
vſqꝫ ad ſuū filiū nūq̄ꝫ eſt finita: ſed ſꝑ a deo
cuſtodita. Et ſiqñ. ꝓpl's ille ꝓpter aliq̄ pctā e-
iect⁹ eſt ꝺ regno: vt ſic coꝛrect⁹ reuerteret' ad
dñm. tñ de⁹ ſꝑ reſuabat lineā illā ꝑ quā de-
bebat ipa ꝟgo ꝯcipi. ⁊ tandē reducebat ī re-
gno ꝓpl'm ſuū. ⁊ ſanguinē illū ſꝑ ab oib⁹ ꝑi-
culis ꝯſuauit. Et ex q̄dā ſpēali appropriatōe
ipe de⁹ appellabat ſe deū Abraā Iſaac ⁊ Ia
cob. ⁊ deū Dauid: a qb⁹ deſcēdit ipa ꝟgo bñ
dicta. Que q2 generata eſt ex illuſtriſſimo ſā
guine: iō generauit filiū illuſtriſſimū ⁊ nobi
liſſimū. licꝫ em̄ ſm leges fili⁹ in nobilitate ⁊
dignitate ſequat' patrē. vñ filij impatoꝝ di-
cunt' auguſti. lxiij. di. c. Adrian⁹. nō aūt ſeq̄t
matrē vt ait Bar. in. l. filio. C. de decu. li. x. ⁊
in. l. filios. C. de muni. ⁊ origina. eodē lib. tñ
q2 chꝛs inq̄ꝫtū hō nō hꝫ patrē: totā hūanita-
tis nobilitatē ⁊ generoſitatē habuit a matre
q̄ eā in filiū ſuū trāſmittere nō potuiſſet niſi
nobiliſſima fuiſſet. Hic aūt fili⁹ ꝟginis ꝺ2 ꝑ
m⁹ ⁊ nouiſſim⁹. Apoc. ij. q2 fuit ꝑmū nobile
indiuiduū qꝺ de⁹ ab et'no ſtatuit ꝓducere.
nouiſſim⁹ autē ꝺ2: q2 in ipm oīs nobilitas ⁊
generoſitas t'minata eſt. O igit' ꝟgo btiſſi-
ma cū fili⁹ tu⁹ fuerit nobiliſſim⁹: illuſtriſſi-
mus: generoſiſſim⁹: clariſſim⁹. ⁊ ſuꝑ oēs di-
gniſſim⁹ pꝛiarcha. ꝓpha: dux ⁊ impatoꝛ: ſū-
musqꝫ rex regū ⁊ dñs dñantiū. Apoc. xix. ꝑ
fecto tu q̄ tantā nobilitatē ei tribuiſti: es no
biliſſima: illuſtriſſima: generoſiſſima ⁊ cla-
riſſima duciſſa: regia ⁊ impatrix mūdi ⁊ do
mina vniuerſoꝝ: q̄ toti⁹ generoſitatꝭ aucto-
rē tuo nobiliſſimo ac ſacratiſſimo vtero ꝯce
piſti. eūqꝫ q̄ tā hoīes q̄ꝫ āgelos ⁊ oꝛbē vniuer
ſum nobilitate ſua nobilitauit peꝑiſti. Et iō
ad te oēs ꝯfugere dñt in ſuis nēcitatib⁹ te ob
ſecrātes ⁊ dicētes. Salue ꝟa parēs chꝛi regi
naqꝫ diuū. Unica ſollicitꝭ ſpeſqꝫ ſaluſqꝫ re-
is. Tu miſerꝭ atro iactatꝭ turbine nautꝭ. Le
uius aſpirās aura vocata venis. Tu pꝛeſſos
triſti ꝓpl'os belloqꝫ fameqꝫ Aſpicis: ⁊ pacis
mūera leta refers. Tu feſſis tranq̄lla quies
ḡtūqꝫ dolēti Solamē teqꝫ ē: ſuſpice t'ſte ni-
hil. Per ſacros vteri fruct⁹ caſtūqꝫ cubile.
Per tibi cōmiſſi nūcia ꝟba dei. Per dulces
nati vult⁹ atqꝫ oſcl'a: perqꝫ Ubera q̄ ſacro
ſuxerat ille ſinu. Per te q̄ ſolita es vota exau
dire ꝑcātū. Te rogo ꝑ natū caſta puella tuū
Aſpicias regina ꝑcoꝝ: ḡtāqꝫ merēti Affer o-
pē. ⁊ ꝑcib⁹ ānue diua pijs ¶ Hui⁹ aūt gene
roſe ꝟgis nobilitatē: itegritatē ⁊ ꝟtuoſitatē
poſſum⁹ etiā ꝓbare triplici rōe. Quaꝝ ꝑma

Nobilitas virgi- gis ꝓbat'

ꝺ2 finalitatꝭ. Nā oē agēs ſine rōe agit ꝓpt' fi-
nē. ij. phyſ. ⁊. ij. ꝺ aīa. De⁹ ḡ ad hūc finē ꝯci-
pi fec̄ ⁊ naſci btām ꝟginē vt vnigenitū filiū
ſuū quē et'no ⁊ īfinito amoꝛe diligit: in vtero
ſuo ꝟginali ꝯciꝑet. ⁊. ix. mēſib⁹ poꝛtaret. ⁊ de
ſuo puriſſimo ſangīe carneaꝫ veſtē ei fabca-
ret. Cū igit' dicat ꝑhs. xj. metaph. ꝙ origo
agētiū ⁊ eoꝝ q̄ ſunt ad finē. dꝫ eſſe ſine oꝛdie
finis. Et. viij. eth. ꝙ ea q̄ ſt' ad finē dñt eē ꝓ-
poꝛtionata fini. icōuīcibilit' ꝯcludit' ꝙ iteger
rimo: nobiliſſimo: ꝟtuoſiſſimo ⁊ foꝛmoſiſſi-
mo filio ſuo de⁹ ipe fabcauit mr̄eꝫ q̄ cū car-
ne tegeret itegerrimā: nobiliſſimā: ꝟtuoſiſſi
mā ⁊ foꝛmoſiſſimā. Quis ei potētiſſim⁹ rex
volēs ſuo vnigenito filio camiſiā q̄ īduat' fa
bꝛicare illā nō faciat oꝛnatiſſimā ⁊ pulcerri-
mā: Scḋa autēꝫ rō huic ſil'is ꝺ2 localitatis.
Nā loc⁹ dꝫ eē ꝯſil'is ⁊ ꝓpoꝛtionat⁹ ac ꝯnatu
ral' locato. iiij. phyſ. ⁊. ij. de aīa. ⁊. iiij. de celo
⁊ mundo. Cū igr̄ de⁹ ⁊ hō ieſus chꝛs tāq̄ꝫ lo-
catū deberet requeſcere ⁊ locari ī vt'o ꝟgis qui
ē ſuꝑ creat'as puriſſim⁹: ſctiſſim⁹: nobiliſſi-
m⁹ ⁊c̄ nec̄e fuit ipaꝫ dei gēitricē eē puriſſimā
ſctiſſimā ac nobiliſſimā. vt idone⁹ eēt loc⁹ ⁊
hitatio tāti locati Tertia rō ꝺ2 legalitas. ſic̄
ei de⁹ ꝑmis ꝑentib⁹ ⁊ ꝓpl'o iudaico totā no-
bilitatē ꝯtulit: q2 deſcēdere dēbat de eis hec
nobiliſſima puella q̄ exhaurire dēbat oēꝫ il-
lā nobilitatē ⁊ eā ī ſuū filiū t'miare. vt. ſ. di-
ctū ē ſmone ꝑcedēti. ſic etiā ī lege ſua ꝑcepit
eadē rōe ipi ꝓpl'o tātā mūdiciā: nō tm̄ ī hūa
nis coꝛꝑib⁹ ſꝫ etiā ī vaſis domib⁹ ⁊ caſtrꝭ ⁊ ī
cib: vñ ꝓhibuit ei comedere carnes poꝛcias.
⁊ alia m'lta imūda Leui. xj. ⁊ ꝑcepit ꝙ lepꝛo
ſi mitterēt' ex̄ caſtra. ⁊ cū eis ñ ꝯuerſaret' Le
uiti. xiij. ⁊ ꝙ null⁹ vir ſub pēa moꝛtꝭ accede-
ret ad ml'ierē mēſtruatā Leui. xx. q̄ oīa ⁊ m'l
ta alia ſil'ia ꝑcepit ad ꝯſuādā nobilitatem ⁊
mūdiciā ꝟgis: q̄ ex lūbis eoꝝ ꝓcreari debe-
bat: ne imūdiciā aliquā ad illā trāſmitterēt
ſꝫ oīmodā mūdiciā ⁊ nobilitatē ⁊c̄. vt dicūt
doc. Qꝺ pꝫ: q2 habito fine: ceſſauert' ea q̄ oꝛ-
dinata erāt ad iſtū finē. Nā ḡnata ipa mun
diſſima nobiliſſima ⁊ digniſſima puella ⁊ fi
lio ei⁹: gēs iudaica q̄ ꝑ⁹ erat mūdiſſima ⁊ no
biliſſima: fcā ē oīm gētiū viliſſima ⁊ abiectiſ

sima. Et q̄nuis sepe herbis odoriferis ꝛ aquis cū aromatibꝰ cōditis se balneassent iudei: tn̄ vt perpietiā ptz ferēt vt canes ꝛ abomīabiles sūt Reges eorū deposuere diademata. duces infulas. sacerdotes pastoralia. tacuere ꝓphe. cessauerūt p̄triarche. ꝛ oīs coꝝ nobilitas ꝛ dignitas i hac excellētissima puella ꝛ filio eiꝰ finita est et ab eis exhausta.

De q̄rta ꝯditiōe spōse dī q̄ dr̄ formositatis

Magnanimi p̄ncipes ī spōsis suis non solum requirūt integritatē: ꝟtuositatē: ꝛ generositatē: s; etiā formositatem Speciositas em̄ ꝯuenit regibus et reginis. vnde apud grecos dicit. Species priami digna ē imperio. eternus igitur rex volens sibi idoneā sponsam copulari: voluit eā esse formosissimā; et oī pulcritudine renitētē. De qua formositate speciosissime ꝟginis satis diximꝰ in ſmone p̄cedēti. Tāta āt fuit pulcritudo beatissime ꝟgīs. vt eiꝰ celestis sponsus de ipa mirari videret. Vn̄ Can̄. iiij. c. dicebat. Quā; pulcra es amica mea: q̄ pulcra es Sctūs ꝟo Ber. de eiꝰ formositate stupefactꝰ in q̄dā ſmone inq̇t. Quid dicemꝰ de te o pulcerrima mlierum: Si solem te dixeri: splēdidior es. Si cinamomū et balsamū aromatizans: oēs aromaticas species odorē p̄cedis. Nec ille. Jō de ipa bn̄dicta dei mr̄e q̄ nō tm̄ fuit integerrima s; ēt ꝟtuosissima. ꝛ nō tm̄ ꝟtuosissima: sed etiam generosissīa: ꝛ nō tm̄ genrosissima ꝛ nobilissima s; ēt formosissimā; possumus dicere illō Ouidij .i. iiij. dē fastis. Nec facies ipar nobilitate fuit. Nec ī merito. h̄ esse d̄buit Ut em̄ inq̇t idē poeta. Facies exornat amorē Pulcritudo etiā maxime ꝯuenit cū optimis moribꝰ. sicē cōtrario vicia discōueniūt cū formositate. iuxta illā eiusdē poete snīa;. Nō fac ad mores ta; bona forma malos. Possumꝰ igit̄ dicere brīssīe ꝟgini et̄ni ipatoris spōse poeticū illō. Te clare exornāt mores: te viuida ꝟtꝰ Te decor atq; alte nobilitatis honos. Et tibi frōs leta ē ꝛ amica virētibꝰ ānis. Jngenuusq; tuo splendor ī ore sedet. Tu nr̄m sidus: tu gl'ia nr̄a p̄enis. Dia tu nr̄e iura salutis habes. De illa etia; dicere valemꝰ illō. ij. Re. xxj. erat ml'ier pulcra nimis Qō etiā habet. iij. Re. j. Jlliq; dic̄ spōsus suꝰ celestis illō Can̄. vij. Quā pulcra es ꝛ q̄ dcora charissima i delicijs. Qn̄ āt deꝰ elegit dn̄a; nr̄a; ī suā spōsa;: ꝟificatū ē illō Judicū. v. Pulcerria femiaꝝ eligit̄ ei. De angel' ꝟo videtibꝰ ipa; pulcerrimā dei spōsam ꝟificatū ē illud Judith. x. c. Cū vidissent eā: stupentes mirati sunt nimis pulcritudinem eius. Et iteꝝ illō qō ibidē dr̄. s. Cōsiderabāt faciē eiꝰ: ꝛ erat i ocl'is coꝝ stupor. q̄niā pulcritudinē eiꝰ mirabant̄ nimis. Nō solū aūtē habuit beatissima dei sponsa pulcritudine; naturalē: s; etiā supnaturalē ī fusa; sibi supnaturaliter a suo dilectissimo sponso. Unde verificatū fuit de illa illud qō in eode; ca. legit̄ .s. ꝯtulit illi dn̄s splēdorē et pulcritudinē eiꝰ ampliauit. De q̄ exponi pōt illud Eccl'i. xliij. Pulcritudinē candoris eiꝰ admirabit̄ ocl'us. vn̄ siq̇s ea; videret: posset dicere illō Gen̄. xxiij. Vidi faciē tuā q̄si vultū dei. Et illud. Gen̄. xlvj. Jā letus moriar: q2 vidi faciē tuā. S; heu q2 si eā rogauero dicens illud. Exo. xxxiij. Ostende mihi faciē tuā. Timeo ne mihi rn̄deat illō qō ī eodē ca. hr̄. s. Faciē meā videre nō poteris. Nō enim videbit me hō ꝛ viuet. Tanta enim ē gl'ia vultꝰ eiꝰ vt mortalibꝰ ocl'is sicuti est cerni nō possit S; o pulcerrima ꝟgo: si nō vis mihi on̄dere faciē tuā in ea pulcritudīe q̄ sanctos in patria celesti cōsolaris: saltē ne auertas faciē tuā a puero tuo. ps̄. lxxiij. illā sc; quā aliquādo in hac miseriaꝝ valle deuotis tuis d̄monstras Cur enim faciem tuam abscondis Job. xiij: Quare faciē tuā auertis. ps̄. xliij. vsq; q̄ auertis faciē tuā ps̄. xij. Ostende ergo nobis faciem tuā ꝛ salui erimus. ps̄. lxxix. Jllumina faciā tuā sup ſuū tuū. ps̄. cxviij. Ostēde mihi faciē: tuam sonet vox tua in auribꝰ meis Can̄. ij. Et si n̄ vis vt videā te ī hac vita: saltē ꝯcede mihi vt te ī et̄nū ꝯtemplari possim ī alia: vt ad impleat̄ ī me illud Job. xxxiij. videbis faciē eiꝰ in iubilo. Uos aūt deuoti beate ꝟgis seruare illud ad qō nos exhortatur Dauid ps̄. ciiij. dī. Querite faciē eiꝰ sp. Faciem inq̄ pulcrā. faciē decora;. faciē oī formositate repletissimā

De q̄nta ꝯditiōe sponse celestis q̄ dr̄ generositatis.

Si omnibus spōsis expedit spōsam habere gratiosam: ml'to magis magnis p̄ncipibꝰ. non enim sufficeret q̄ esset pulcra si non esset gratiosa. Nam scriptum est Eccī. xl. Grām et speciem desiderabit oculus. ꝛ. sic gratia id ē gratiositas prefertur speciei et pulcritudi. Et Prouerb. xj. dr̄. Ml'ier g̃tiosa iuenit gl'iam Tal' aūt fuit sponsa regis celestis q̄ nō solū ipsi: sed oim oculis fuit gratiosa. sicut per figurā dictu; fuit de ea Hester. ij. De gratiositate āt quā habuit erga spōsu; suū exponi pōt illud Ecci. xxvj. Grā mulieris sedule delectabit viꝝ suū Jpa em̄ pfectissime ſuauit illō qō gratiosa mulier erga viꝝ suū facere tenetur. q̄ int̄ alias obligatiōes tenet̄ sequi virū suum q̄cūq; prexerit ſm Cynu; in. l. liberte. L. d ope. liber. et Guliel. de cu. i. l. obseruare §. pficisci. ff. de. offi pcō. ꝛ. leg. ꝛ Bar. i. l. me/ma. §. j. ff. d ānu. le. ꝛ doc. i. c. d illis. ex̄ d spō. ꝛ glo. in. c. vnaqueq;. xxiij. q. ij. ꝛ i. c. j. d cōiu.

lepro. ꝛ xxiiij. q. j. c. siq̄s necessitate Semper
nāqꝫ spōsuz suū secura ē q̄cūqꝫ ꝑgebat q̄ꝫtuz
hūane creature possibile erat. imo ita ei⁹ di-
lectōe lāguebat ꝙ rogabat eū ne vnq̄ꝫ ipam
relinq̄ret sine eo: dicens Cā. j. Trahe me p⁹
te. In odorē curremꝰ vnguētoꝝ tuoꝝ. Talit̄
aūt eū amauit ꝙ ei⁹ dilectōi nihil addi pote
rat ꝑ statu vie. Vn̄ dicere poterat illō Vir-
gilij in buccol. Me tn̄ vrit amor: q̄s mod⁹
L adsit amori? ¶ Quia vero eius sponsus ser
uauit legē veri amoris q̄ dꝫ esse reciproc⁹. ix.
etbi. iō ꝛ ip̄e ei gratiosissim⁹ fuit. Qō ꝓphe-
tatū fuerat: Zach. iiij. vbi de illo d̄r. Exequa
bit grāz grē ei⁹. Vn̄ tal'r ei⁹ gratiositati fuit
attract⁹ ꝙ ip̄am seq̄bat̄ q̄cūqꝫ ꝑrexisset ꝛ in
domicilio ei⁹ sꝑ manere d̄siderabat di. Cā.
v. Aperi mihi soror mea. amica mea. colūba
mea imacl'ata mea ꝛc̄. Itē ꝯtinue ei⁹ ample-
xus desiderabat: ꝛ brachijs suis eā dulciter
fouebat. Vn̄ ip̄a inq̄t Cā. ij. Leua eius sub
capite meo ꝛ dextera illius amplexabit̄ me.
O ḡtiosissima sponsa: tu adeo suauit̄ spon-
suz tuū amplexata es ꝙ ip̄m creatorē ꝛ dn̄m
tuū ad amorē tuū tal'r captiuasti. ꝙ licet di
cat Ouidi⁹ ī. ij. metam̄. Nō bn̄ ꝯueniūt nec
in vna sede morant̄ Maiestas ꝛ amor: sce-
ptri ḡuitate relicta. Ip̄e tuo se ex dilectōe ni
mia subiecit imꝑio: ꝛ claudi se ꝑmisit in tuo
sctissimo vtero. qō bn̄ in tui ꝑsona p̄dixerat
Salomon Cā. iij. di. Quesiui illū quē dili
git aīa mea. Inueni eū ꝛ tenui: nec dimittaꝫ
donec introducā illū in domū mr̄is mee. ꝛ ī
cubiculū genitric̄ mee. Dom⁹ ei mr̄is tue ꝛ
cubiculū genitric̄ tue fuit corp⁹ tuū qō ip̄a
mr̄ tua tibi d̄ sua substātia fabricauit. O v-
go sctissima ꝛ placidissima atqꝫ hūanissima
ꝓpt̄ tuā ḡtiositatē dixit tibi spōsus tu⁹ illud
Exo. xxxiij. Inuenisti grāz corā me. Vn̄ vifi
catū in te fuit illō ps̄. xliiij. Diffusa est grā in
labijs tuis: ꝓpt̄ea bn̄dixit te de⁹ in eternū. Et
nō solū dedit tibi grāz suā sed etiā gl'iaz. sic
p̄dixerat Dō ps̄. lxxxiij. di. Grām ꝛ gl'iaz da
bit dn̄s Ille ḡ q̄ mā suet̄ dat grāz Prouer.
iij. te mā suetissimā grā repleuit. Et cū scptū
sit Prouer. xij. ꝙ ille q̄ bonus est haurit sibi
grāz. Et. xxij. eiusdē libri. c. ꝙ suꝑ iustos mo
rabit̄ grā Et eccli. iij. c. ꝙ q̄ se hūiliauerit iueni
et ḡtiā. Et eiusdē lib. xxxij. c. ꝙ verecūdia p̄i-
bit grāz: ꝛ ꝑ reuerētia dabit̄ bona grā Pro
fecto tu optima. iustissima. humillima. vere
cūdissima ꝛ reuerēdissima oī grā fuisti reple
tissima. ꝛ omi ḡtiositate ornatissima.

¶ De sexta ꝯditione sponse celestis que di-
citur fecunditatis.

M Inclyti p̄ncipes req̄rūt vxorē q̄ non
sit steril' sꝫ fecūda. Si em̄ aliquā eē
sterilē scirēt: cū ea mr̄imoniū nō cō-
traherēt. qō p̄ncipal'r ꝑ liber̄ ꝓcreā-
dis institutū ē. vt iq̄t Amb. suꝑ Luc. trāssū-
ptiue i. c. pudor. xxxij. q. ij. vbi ēt d̄r ꝙ pudor ē
femīs filios non ꝓcreare. E cōtra v̄o magna
grā ꝛ dignissimū mun⁹ femiaꝝ est filios cō
cipe. l. q̄rit̄. §. si ml'ier. ff. de edil. edic. ꝛ. C. de
indic. vidui. tol. l. ij. Sil'r ꝛ prīb3 accrescit di
gnitas rōe filioꝝ. vn̄ d̄r glo. in. l. in albo. C. d̄
decu. li. x. ꝙ ille q̄ hꝫ filios p̄ferēd⁹ est in ꝯsi-
lio ꝛ ꝯgregatōe ꝛ sessiōe illis q̄ filios nō hn̄t
Utile est ḡ oib3 ꝯiugat̄: maxie regib3 ꝛ ma-
gnis dn̄is: hr̄e vxorē fecundā q̄ eis pariat fi
lios q̄b3 dom⁹ regie ꝛ nobiles stirpes ꝯfuen
tur. ꝛ ip̄oꝝ parentū memoria in lōga tp̄a ꝓ-
ducat̄. Vn̄ iuriscōsult⁹ in. l. liberoꝝ. ff. d̄ ver.
sig. inq̄t. Iō filios filiasqꝫ ꝯcipim⁹ et ꝓcrea-
mus vt ex coꝝ ꝓle diuturnitat̄ nob memo-
riā in euū relinquam⁹. Beatissima igit̄ dei
sponsa nō fuit infecunda. licꝫ vnū solū filiū
genuerit. Dicit̄ em̄ in. l. nō est sine liberis. ff.
de v̄bo sig. Nō est sine liber̄ q̄ vnicū filiū hꝫ
Imo ip̄a fuit fecūdissima suꝑ oēs ml'ieres q̄
vnq̄ꝫ fuerūt aut erunt. Virtus em̄ fecundi-
tatis alicui⁹ ml'ieris non ꝯsistit in pariendo
ml'tos filios sed in pariendo v̄tuosos. fortes
ingeniosos ꝛ sufficiētes. Nō em̄ est vtile rei-
publice nec parentib3 hr̄e ml'tos filios ma-
los aut ad malū inclinatos. imo est dānosū
Vn̄ dicit̄ ꝙ melius est hr̄e paucos bonos q̄ꝫ
ml'tos malos. c. cū sit. de eta. ꝛ qua. vbi glo.
allegat ꝯcordātias. Tu ḡ o v̄go gl'iosissima
tuo sponso celesti fuisti fertilissima. q: vnige
nitū ei⁹ filiū pepꝑisti: q̄ solus oēs mūdi filios
ꝛ filias q̄ vnq̄ꝫ fuerūt ꝛ erūt merit̄ ꝛ v̄tutib3
an̄cessit. ꝛ hūane reipublice vtilior fuit. Si
em̄ oēs mdi hoīes sil' essent: nō possēt vel ad
minimū ḡdū excellētie ꝛ valor̄ filij tui bene
dicti ꝑtingere. O incōꝑabil' fecūditas spōse
celestis. q̄ filiū illū ꝓtulit q̄ vniuersū orbē re
demit. qō oēs mūdi hoīes ꝛ cūcte sil' creatu-
re facere nō potuissent. vt ꝓbant docto. i. iij.
sen. dis. xx. q: emēda ꝛ solutio ꝑ pctō p̄mi pa
rent̄ debebat esse ꝓportionata pctō et debi-
to qō fuit infinitū nō rōne act⁹ in se: sed q: ꝯ
deū q̄ est infinit⁹ cōmissuꝫ est. Itē q: p̄uauit
hūanū gen⁹ felicitate ifinita. ꝛ q: corrupit et
ꝑdidit humanā naturā q̄ ml'tiplicabil' erat
q̄si in ifinitū. Cū ḡ finiti ad infinitū nulla sit
ꝓportio. j. meta. ꝛ. j. de celo ꝛ mūdo. ꝛ. iij. ac.
viij. phy. f. claꝝ est ꝙ oēs hoīes sil' cū creatu-
ris vniuersis q̄ sunt finite potētie nō potuis
sent hāc vtililatē hūano generi facere. s. eū de
manu diaboli liberare. ꝛ ianuā paradisi per
pctm̄ clausā illi apꝑire: atqꝫ eū ad eternā felici
tatē satisfactiōe facta ꝑ ei⁹ pctō ꝑducere: sic
fecit bn̄dict⁹ fili⁹ v̄ginis h⁹ gl'iose. De cui⁹ fe
cūdissimo vtero inq̄t Ber. O vēter capacior
cel'. latior element̄. q̄ illū ꝯtinere valuit quē
tot⁹ mūd⁹ capē nō potuit. Illū ei filiū genu

rx q̄ est de⁹ añ secl'a:q ex ea carnē assumēs h3 naturā diuinā z hūanā3 in vna psona.c.siqs eps.xxiij.di.z de sum.tri.z fi.ca.c.j. Uñ hec virgo fecūdissima fuit genitrix nō solū Jesu chri hoīs:sed etiā di. Cui⁹ ꝯtrariū asserēs Theodor⁹ cōdēnat⁹ fuit i Cōcil'.Cōstātinopolitano:vt hr̄.xvj.di.c.sexta.§.qnta. Et hec sufficiāt p sexta pte hui⁹ smōis. Nūc vo trāseamus ad septimā ptē q̄ erit plixior. Or ei deliberaui i nūero pdicationū hui⁹ opis ñ pterire nūex annoz q̄b⁹ vixit btā vgo in hac vita mortli.s.lxiij.iō necesse erit aliqñ lōgos facere smōes:q̄d tñ erit vtile pdicatorib⁹. q: q̄si d singul' ptib⁹ pdicationū istaz poterūt suo modo texere vnū smonē hñtes motiua.facile em̄ est iuētis addere: vt notāt doc.sup glo.i l.gallus.circa pncipiū.ff.de libe.z postbu. Unde credo q predicatores cū h smonario poterūt p totū annū q̄tidie pdicare de gloriosa vgine Maria:z sp tractare de vtutib⁹ ac vicijs:atq3 de ptinētib⁹ ad salutē.

De septima conditiōe sponse celestis:q̄ dr copiositatis.

Licet dos nō debeat pncipal'r attēdi in ꝯtrahēdo mrīmonio:iuxta illud Catonis poete i suis documentis. Uxorē caue ne ducas sub noīe dotis. Jtē l3 dos ñ sit de eēntia mrīmonij q sine ipa ꝯtrahi pōt.c.siqs diuis.xxx.q.v.z.§.illō q3.in auc.q.mo.na.ef.leg.col'.vj.et c.cōsanguineoz.iij.q.iiij.z.l.fi.C.de dona.añ nup. et p doc.in.l.ij.c.de nupt.et p glo.z Arch.in c.nullū.xxx.q.v.et Joā.an.in c.accessoriū.de regu.in li.vj.et p glo.in c.nostrates.xxx.q.v. et in c.etsi necessarie.de dona.int vi.z vx.z p Inno.in c.p vestras.eo.ti.i glo.fi. Tñ decēs est in oī mrīmonio dotē dari.dic.c.nullū.et c.aliter.et ibi glo.xxx.q.v.que dos debet dari sm facultatē z dignitatē psonaz.l.quero. et.l.siue generalis.ff.de iure dotis.et auc.si q̄uis.C.de rei vxo.acti.et.l.siqs sepulcrum.§.fi.ff.de reli.z sump.fu.et.l.penul.C.d episcopali audi.et c nullū.vbi glo.xxx.q.v.et c.primo.vbi glosa extra de adult. Magnis ḡ pncipib⁹ magne ab vxorib⁹ dari debēt dotes. Quāto aūt maiorē habet mlier dotē:tāto libenti⁹ cum ea ꝯtrahit mrīmoniū. Et ideo de⁹ libenter bñdictā vginē despōsauit z eā sibi copulauit:q̄ sibi maximā dotē portauit. L3 em̄ dicat q femiaz gen⁹ auarissimū est.l.sed si ego.in fi.ff.ad vell'. et de dona.int vi.z vx.l. si stipulata.§.j.et notat in.l.si a sponso.C.d dona.añ nup. Jpsa tñ btissima vgo liberalissima fuit. Nā sponso suo celesti dotē copiosissimā de bonis optimis dedit. Sciens em̄ q bonū quāto pmanenti⁹ tanto est meli⁹:vt hr̄.iij.pbyb.noluit deo dare dotē d reb⁹ tpa

Femie a, uare sūt.

lib⁹ transitorijs:momētaneis z caducis que diu pmanere nō pñt:sed de thesauris oīm virtutū q̄ stabiles diuitie sunt. Uñ in q̄dā epl'a btūs Basili⁹ ait. Sola virt⁹ z viuēti z mortuo stabilis z firma possessio ē. Et Tulli⁹ in paradoxis inqt. Nulla possessio: nulla vis auri vl' argēti pluris q̄3 virtus extimāda est. Nouerat em̄ verā eē illā3 sniam Siponij in epistolari li.v.dicēs. Hūana suba recti⁹ mēte q̄3 mole cēsenda est. Uñ Tulli⁹ vbi s.ait. Nihil meū vel cuiusq3 alteri⁹ est q̄d auferri vel amitti pōt. Et Uarro in sentētijs suis inqt. Nemo suū putet q̄d ex ipm ē. Qua ex re (vt inqt Ambro.in q̄dā sermone)nihil ex tēporalib⁹ reb⁹ nostz dici pōt. sole aūt vtutes nostre sunt q̄ a nob auferri non pñt.q: intra nos sunt. Et ideo Prosp in li.epigrā.dt Terrenis opib⁹ cū diues gaudet iniqu⁹ Uerū se misez nescit egere bonis. Cū licet aduersis cessantib⁹ oīa parcant Lege tñ mortis sit faciēdus inops. At bona iustoz nullis obnoxia dānis. Hostes:furta: ignes z mare non metuūt. Oīs vtutū semp substātia salua est Inuictis chri munera nemo rapit. Hec igitur sciēs vgo prudētissima tādiligenter studuit vtutes oēs acqrere q effecta ē armariū plenū oīm vtutū z bonoz moz. Uñ de illa dici pōt illō Prouer.xxxj. Multe filie congregauerūt sibi diuitias:tu vo supgressa es vniuersas. Quapropt btūs Ans.in li.d ꝯceptu vginali:ipā3 alloqns ait. Nulla creatura te dignior: nulla te sanctior: nulla te nobilior: nulla te sublimior i hūano genere repit. Qd em̄ in alijs partitū est:in te vnitū totū repit Hec ille. Jstas aūt oīm vtutū dotes btissima vgo tradidit deo.ppt q̄s ipe celestis impator fecit ipam spōsā3 suā:z fili⁹ matrē:z spūs sctūs suū sacrariū. Et iō Cañ.iiij.dr hort⁹ cōclusus. Qd exponēs btūs Hiero.in sermōe de assumptiōe inqt. Uere hort⁹ delitiaz in q̄ sunt ꝯsita vniuersa floz genera z odoramēta vtutū. Maximā ḡ dotē dedit illa nobilis sponsa spōso suo celesti:cū oīm vtutū z optimoz moz ornamētū ei donauit. Magnū em̄ est mores cōposuisse bonos: vt ait Ouidi.iij.de arte amādi. ¶ Sed est notādū q l3 regulariter mlier dotet maritū:tñ apd hispanos fit secus.q: viri dotāt plēras puellas: vt inqt Bartho.brixien in suo reptorio i vbo dos.et potest ei⁹ dictum.s.q aliqñ vir dotat vxorem/pbari p c.quidam.xxvij.q.ij.et p c. etsi necesse.d dona.inter vir z vxo.l3 glo.ibi exponat dotē.i.donatōe3 ppt nuptias. Mulier em̄ dat viro dotem:z maritus vxori facit donationem ppter nuptias.vt inqt text⁹ in c.nuper.in fi.extra de dona. inter vi.z vx. de qua donatōe etiam habet in.§.est z aliud. Insti.de dona.et in.l.cum veterū.C.de do.

añ nup. vbi etiam tractaṫ de spōsalicijs que donat sponsus spōse. Spōsus igiṫ btīssime vgīs deꝰ nō solū donauit ei spōsalicia mūera: ꝫ etiā donatiōem ꝓpṫ nuptias illi fecit: sꝫ etiā illiꝰ dotē accreuit: ꝫ noua dote ipā3 dita

Decem munera Marie uit. ¶ Primo nāqꝫ volēs eā sp̄ ꝯſuare ī suo ꝯnubio ꝫ nunqꝫ ab eo segari ꝑ pctm̄: sꝫ sp̄ cē sibi ꝯiūctā ꝑ charitatē: dedit ei qnqꝫ disposi tiua interiꝰ: ꝫ qnqꝫ ꝑfectiua exteriꝰ q̄si decē mūera sponsalicia. s. qnqꝫ intrinseca ꝫ qnqꝫ extrinseca. ¶ Primū munꝰ itrinsecū fuit ardoꝛ diuī amoꝛis. Nā ipe spōsus celestī se eiꝰ mēti mirabilṙ itimabat: ꝫ eā igne sui amoꝛī ita icēdebat vt ipm̄ q̄ntū ī pn̄ti vita possibile erat amaret. Uñ dicebat cū ps. Inflāmatū est coꝛ meū deꝰ: iflāmatū est coꝛ meū ꝛc.

P ¶ Scdm munꝰ fuit moꝛtificatio sensualitatis. Uirtꝰ em̄ altissimi q̄ obūbꝛauit ipā3 bn̄dictā vginē Lu. j. oēm sensualitate3 q̄ posset īclinare ad malū in ea repssit: ita vt oēs potētie iferioꝛes eēnt sp̄ subdite ipio rōnis: ꝫ ī appetitu eiꝰ sensuali eēt ꝑfecta modificatio: ita vt caro eiꝰ cū spū optīe cōcoꝛdaret ꝫ ei ꝑ oia pareret. Uñ dicere poterat illi cū ps. Ut iu

Q mentū factꝰ sū apō te: ꝫ ego sp̄ tecū. ¶ Tertiū munꝰ fuit mirabilṙ degustationis. Dedit nāqꝫ ei actualē ꝫ expimētalē sensū ꝫ gustum mīnitatī dei/ vt cognsceret q̄nti filij eēt mr̄: ꝫ eā in sponsam ꝫ matrē suā p̄ ceterī elegisset. Uñ in ꝯtēplatiōe tāti mysterij ītellectꝰ eius hēbat actualē relatōe3 ad tātā maiestatē diuinā ꝫ ad suā nihilitatē. ꝫ sic hūiliatꝰ ī sūmo cū eodē Ps. decātabat. Ad nihilu3 redactꝰ

R sū. s. ī tā dignissimi spōsi ꝯsideratōe ¶ Quartū munꝰ fuit obiectū diuitatī. Eiꝰ nāqꝫ coꝛ ita deꝰ ad se traxit vt ipm̄ sp̄ p̄ oculis suis haberet: ꝫ oēs eiꝰ affectꝰ sp̄ ad ipm̄ tēderēt et in illū dirigerenṫ. Unō dicebat cū eodē ꝓpheta ps. xv. Prouidebā dn̄m in ꝯspectu meo sp̄: qm̄ a dexterī est mihi ne cōmouear. Et in eo totā spem suam ponens illi cōtinue adherebat: dicens cum ꝓpha psal. lxxij. Mihi autē adherere deo bonum est: ponere in dn̄o deo

S spem meā. ¶ Quintū munꝰ fuit suauis repletionis. Tātī em̄ spōsam suā repleuit deꝰ ꝯsolationibꝫ spūalibꝫ vt exclamaret cū eodē ꝓpha ps. xxx. Quāmagna multitudo dulcedinis tue dn̄e: quā abscondisti timentibꝫ te. Et iterꝫ ps. lxxij. Quā bonꝰ isrl̄ deꝰ hiis q̄ recto sunt coꝛde. Et ista qnqꝫ mūera fuerūt intrin

Mūera extrīseca Marie seca. ¶ Alia vo qnqꝫ sunt extrinseca. Quoꝝ primū qđ est Sextum in oꝛdine fuit angelice custoditōis. Misit nanqꝫ ei spōsus eiꝰ celestis multitudinē magnā angeloꝝ qui sibi tanqꝫ domine deseruirēt ꝫ eam custodirent Uñ ipsi attribui potest illud ps. xc. Angelis suis deꝰ mandauit de te vt custodiant te in oībꝫ vijs tuis. Credendū est em̄: vt ait sctūs Bernardinus in quoda3 sermone q̄ beata vgo plurimas legiōes angeloꝝ habuerit ad sui custodiā ꝫ ꝓtectionē: cum etiā Heliseus vt legiṫ. iiij. Reg. iiij. angeloꝝ multitudine3 habuerit ad suā defensionē. ¶ Secūdū mu T
nus extrinsecū ꝫ septimū in oꝛdine fuit demonū expulsionis. dedit em̄ ei vtutē expellēdi demones: ita vt sicut ꝑ vtutē ꝫ caloꝛē magni ignis effuganṫ musce: sic a sua ardentissima mēte ꝫ inflāmatissima charitate demonia pellerenṫ: ꝫ ei ꝑ tentatiōem appꝛopinq̄re non auderēt. etsi aliq̄n voluerūt ad eā accedere: verificatū est de illis illud Hiere. xlvj Fugierūt cōciti nec respexerūt. Et ibidē. Fu V
gierunt simṙ oēs nec stare potuerūt. ¶ Tertiū munus extrinsecū q̄đ est octauū in oꝛdine fuit oīm accidentiū in bono cōuersio. Nā oīa q̄ ei adueniebāt/ in eiꝰ vtilitatē deꝰ cōuertebat. Si em̄ (vt inq̄t apl's ad Ro. viij.) dili gētibꝫ deū oīa coopanṫ in bonū. trāssūptiue in c. talibꝫ. de pe. di. ij. scꝫ ꝓspera ꝫ aduersa. multo magꝭ ipsi vgini q̄ illū sup̄ oīa diligebat ꝯuertit eiꝰ spōsus celestī oīa in bonum.

¶ Quartū munꝰ extrinsecū ꝫ in oꝛdine nonū fuit pctōꝝ abominationis. Chꝛs em̄ filiꝰ eiꝰ q̄ ē sapīa pr̄is q̄ nō hītat in coꝛpe subdito pctīs Sap. j. fecit illi ita ꝑfecte cognscere malignitatē pcti q̄ nihil ē abomīabiliꝰ: vt inq̄t Aug. in li. meditaṫ. neqꝫ ꝑniciosiꝰ: iuxta illō Gaffredi in poetria. Pessima res viciū: nihil eq̄ ꝑniciosum. q̄ illō in tāta abomīatiōe habuit q̄ ꝑfecte semp̄ fuauit illud Ecci. xxj. X
Quasi a facie colubꝛi fuge pctm̄. ¶ Quitū munꝰ extrinsecū ꝫ in oꝛdie decimū: fuit mūdialiū despectiōis. Dedit em̄ ei spōsus eiꝰ tātū affectū ad celestia bona: ꝫ tantā supnoꝛū delectatiōe3 q̄ oīa mūdialia solatia ei displicebāt in compatiōe celestiū. Nouerat em̄ verā esse sn̄iam Salomonis dicenī de rebꝫ mūdanis. Uanitas vanitatū ꝫ oīa vanitas Eccs. j. Et trāssūptiue ī c. fi. de pe. dist. ij. Et iō dicebat cū aplo ad Phil. ij. Oia arbitratus sū vt stercoꝛa vt chꝛm lucrifacerē. Uñ ꝫ de mōo dicebat illud. j. Machab. ij. Omis gloꝛia eiꝰ stercus ꝫ vmis. Et qđ mirū si beatissima virgo mūdialia despexit: cum dicat Bern̄. Gustato spū desipit oīs caro. et affectanti celestia/ terrena non sapiūt. eternisqꝫ inhianti fastidia sunt transitoꝛia. Profecto igiṫ ipa beata virgo que spūmsanctū sup̄ oīes puras creaturas degustauerat ꝫ eternis delitijs sup̄ oēs īhiabat: transitoꝛias delitias sup̄ oēs despexit: que satiare appetitu3 nostꝝ nō pn̄t. iuxta illud Gualteri poete in Alexandriade. li. viij. dicēī. Quid tibi diuitijs opus ē q̄ semp̄ auaī Esuriem pariunt quanto tibi plura parasti Tanto plura petis: ꝫ habēdis arctiꝰ ardes. Sicqꝫ fame facit

ens defectū copia nutrit. Et idō ꝑfecte serua-
uit illd Aratoris poete dicētis. Auri cesset a-
mor q̄ pectora sp̄ adurit. Quo capit̄ mortale
gen⁹: q̄ pullulat oē De radice malū: cui⁹ vi-
olenti⁹ ardet Ambitio: crescente mō: stimu-
lātq; rapinis Addita lucra famē. Itē serua-
uit illd Catonis ꝯsiliū q̄ ait. Despice diuiti-
as si vis anīo eē btūs. Quas si suscipiūt mē
y dicāt sp̄ auari. Et hec de mūerib⁹ spōsalicijs
q̄ de⁹ spōse sue donauit dicta sufficiāt. ¶ Fe-
cit q̄3 illi donatiōez ꝓpt̄ nuptias. q: repleuit
eā gr̄a a plāta pedis vsq; ad v̄ticez capit̄. Et
idō ei apparēs angelus detulit ip̄az donatio-
nē di. Aue gr̄a plena. Faciē itaq; spōse sue l3
naturalr̄ pulcrā ⁊ gratiosam/ ip̄e celestis spō
sus fecit pulciorē ⁊ oīb⁹ gratiosissimā. Vñ
illi dicere poterat illd Hester. xv. Facies tua
plena ē gr̄aꝝ. Et notant̄ dr̄/ gr̄aꝝ. ad innuē-
dū ꝙ cū hac pulcritudine corꝑali hēbat vnā
Facies aliā singularē prerogatiuā p̄ alijs virginib⁹
mulier⁊ ⁊ sctis. Vult⁹ em̄ formosus mulieris solet in-
clinare ad ꝯcupiam. Et idō dr̄ Eccī. ix. Auer-
te faciē tuā a muliere compta: q: ꝓpter faciē
mulieris mlti perierūt. ⁊ ex h̄ ꝯcupiscētia q̄si
ignis exardescit. Ad h̄ etiā3 adduci pōt illud
Ouidij. ij. de reme. amo. dicentis. Nō facile
est visa taurū retinere iuuenca. Fortis equ⁹
vise sp̄ adhinnit eque ⁊c̄. Et idō mlti q̄ volen-
tes videre pulcritudinē mulieꝝ in pctm̄ cō
cupiscētie ceciderūt: dicere pñt illud eiusdē
poete in scdo d̄ tristib⁹. scz Heu mihi cur vi
di: cur noxia lumia fixi. L3 em̄ mlier sit san
cta: tñ pulcritudo ⁊ formositas ei⁹ aīas in-
spicientiū ad libidinē inclinat. Patet d̄ Ju-
dith: ꝓpt̄ cui⁹ pulcritudinē statim Holofer-
nes captus est: Judith. x. Vñ Theodol⁹ po
eta inq̄t. Femineas vires expauit dux holo-
fernes. Insignis vidue vesano capt⁹ amore
Et silr̄ capti fuerūt iudices senes in formosi
tate Susanne: Dañ. xiij. Alij q̄3 tyranni ca-
pti sunt in pulcritudine v̄ginū l3 sancte fue
Nullus rint: vt patet d̄ sctā Agnete: Agatha: Petro-
ꝯcupiuit nella: Catarina: ⁊ mltis alijs. Sed ex formo-
Mariā. sitate spōse celestis nullus vnq̄ occasionē con
cupiscētie accepit: sed poti⁹ siq̄s luxuriosus
eā inspexisset remordebat̄ de pctō suo ⁊ rep-
mebat̄ ei⁹ ꝯcupia fm̄ q̄sdā theologos in. iij.
sen. dist. iij. Et ꝓpt̄ h̄ illi canit eccl'ia. Speci-
osa facta es ⁊ suauis sctā dei genitrix. q̄a tā-
ta fuit sctitas ei⁹ vt ad alios ipsi⁹ virt⁹ extē-
deret̄: ⁊ extingueret i eis oēm ꝯcupiam car-
nalē. Vñ dicunt predicti theologi ꝙ Joseph
ei⁹ spōsus q̄nto ampli⁹ loq̄bat̄ ⁊ cōuersabat̄
cū ea: tāto magis ꝯfirmabat̄ in ꝓposito v̄gini
tatis quā deo vouerat sil' cū ea. vt dicet̄ in q̄r
ta ꝑte p̄ncipali hui⁹ opis. ser. vlti. Et ꝓpter h̄
btā v̄go myrrhe assimilat̄. Eccī. xxiiij. Quia
sic myrrha odore suo occidit v̄mes: ita san-
ctitas ipsi⁹ i alios radiabat: ⁊ in eis extingue
bat v̄mes ꝯcupie carnalis: ⁊ oēs inhonestos
mot⁹ libidinis. ¶ Hoc aūt ex q̄ttuor causis
ꝓcedere potuit vl' aliq̄ caꝝ fm̄ sctm̄ Bernar
dinū in suo q̄dragesimali de euāgel'o eterno:
in sermōe scde ferie post dñicā oliuaꝝ. Et p̄-
mo ꝓpt̄ imp̄ssiōez. q̄a oīb⁹ q̄ inclinari erāt ad
ꝯcupiam vt carnalr̄ ꝯcupiscibil' nō appebat
Nā si mlier etiā valde pulcra ꝓpter aliq̄d fa
ctū q̄d viro displiceat nō pōt ei vt ꝯcupisci-
bilis apparere. sicut patuit de Thamar filia
Dauid speciosissima: ⁊ de Amon fratre suo
ij. Reg. xiij. quā ex magno odio fecit postea
ejici de domo: Multo magis ex ꝑte gr̄e po
tuit hoc in bonū opari vt formosa v̄go non
ꝯcupisceret̄ ab aliq̄ eā vidente. ¶ Scdo aūt Z
potuit h̄ ꝓcedere ꝓpt̄ ei⁹ cōuersatōem q̄ ma-
ximā ⁊ admirabilem honestatē ⁊ morū ⁊ ge-
stuū grauitatē in facie ⁊ in toto corꝑe eā in-
tuentib⁹ ostendebat: fm̄ illud. j. ad Thes.
iiij. vt honeste ambuletis ad eos q̄ foris sunt.
⁊ illud. j. ad Cor. xiiij. Oīa ad edificationem
fiāt. Et iteꝝ. Oīa honeste ⁊ fm̄ ordinē fiāt in
vobis. Conuersatio igit̄ btissime v̄gīs fuit
honestissima: intātū ꝙ ꝑ extrinseca signa ap
parebat apti⁹ ꝙ nullatenus posset ad fedum
aliqd inclinari: imo ꝙ erat tota deo dedica-
ta ⁊ singularissimū spūssancti habitaculum
facta. Sicut cōtingeret d̄ sctissima muliere
q̄ esset q̄si ꝯtinue rapta. ¶ Tertio h̄ processit A
ꝓpter occultationē sue pulcritudinis. q: eam
q̄ntū poterat celabat. ⁊ ñ ornabat se sic faciūt
multe mlieres quaꝝ ornatus magis incitat
ad luxuriam q̄3 ip̄aꝝ pulcritudo. iuxta illud
Ouid. in p̄mo d̄ reme. amo. Decipimur cul-
tu: gēmis: auroq; tegunt̄ Oīa ꝑs minima ē
ipsa puella sui. Itē btissima v̄go coopiebat
optime mēbra sua: ⁊ sic occultabat formosi-
tatē suā. Ad hoc āt adduci pōt silitudo cor-
poris chr̄i cui⁹ claritas post resurrectiōez di-
scipulis celabat̄. ⁊ silr̄ vltra ꝙ btā v̄go cela-
bat q̄ntu3 poterat suā formositatem: potuit
de⁹ eā miracl'ose celare ex malo anīo aspiciē- B
tib⁹ vl' aspicere volētib⁹ in eā. ¶ Quarto ꝓpt̄
radioꝝ ex vultu suo emissionē h̄ processit: ita
vt null⁹ eā facie ad faciē fixe intueri posset fm̄ C
ꝙ sup̄ dictū est fmōe p̄cedēti. ¶ Quinto di-
cere possum⁹ ꝙ h̄ proueniebat ex sua purita-
te. Ad quod meli⁹ intelligendū est notandū
ꝙ vt habet̄ Matth. xxj. ⁊ Joañ. ij. Chr̄s eie-
cit de tēplo om̄es vendētes et ementes in eo.
et nedum verbis eos redarguit sed etiā fa-
ctis. q: flagello quod de funicl'is fecerat eos
ꝑcutiebat ⁊ nemo fuit aus⁹ ei resistere. q̄uis
inter iudeos nullum p̄matū gereret. imo sa-
maritan⁹ ab eis reputabat̄ et ei in oīb⁹ cōtra
dicere nitebant̄. Causa āt quare ei om̄es obe Nota
dirēt recedendo d̄ tēplo assignat̄ a doctorib⁹

maxime a btō Hieronymo. q a facie τ ore chri-
sti tūc exibāt qdā radij sue diuinitatis: qbus
territi obediētes fuerūt deo quē intelligebāt
sub illa carne latere. Ita igit dico ad ppositū
q a facie virginis exibāt radij tāte honesta-
tis τ puritatis q etiā ad alios resultabāt et
hoc pp̄ intrinsecā integritatē. Et ad h cōfir-
mādū adduci pōt: q vt dicūt sapiētes τ ex-
perti: si adsint due mlieres eq pulcre: quarū vna
sit virgo pudica: altera vero corrupta: maiorē
dabit tentatiōem aspiciēti sine dei timore: et
magis iclinabit ad cōcupiscētiā illa corrupta
q̄ pudica. Et rō est. qa corrupta habet vim
inficiendi τ tentandi ex duplici corruptione
sc3 nature τ psone. Nature qdem q corrupta
est generalr in tota natura humana ex pctō
pmoꝝ parentū. et psone sue particularis que
est corrupta. Altera vo. s. virgo pudica: non
habet corruptiōem psone: sed tm̄ nature. et
ideo minus inficit. Duo em̄ vincula datis pa-
ribus magis ligāt q̄ vnū solū. §. penul. τ in au
ten. de ↄsan. τ vte. fra. et notat in. §. si vo. in-
sti. de adop. Cū g vt pbatū est in pma parte
pncipali huius opis: beata virgo fuerit preser-
uata a cōmuni corruptōe nature hūane: τ in
psona sua nullā penitus vnq̄ habuerit corru-
ptionē: nō est mirū si aspectus eius neminē vn-
q̄ īfecit: imo rōne sue iuiolabilitatis τ illiba-
tissime atq3 incōtaminatissime virginitatis τ in-
tegerrime puritatis: ad castitatis τ honesta-
tis amorē oēs inducebat. Quare merito di-
ci pōt gratia plena in facie non solū rōne for
D mositatis: sed etiā honestatis. ¶ Scdo eius
Maria spōsus repleuit eā grā in ore. Ille em̄ dr hēre
gratiosa os gratiosū q nullū cū eo pctm̄ cōmittit. De
in ore. q dr Jacobi. iij. Si qs in vbo non offenderit
hic pfectus est vir. Sed qs ē hic τ laudabimus
eū: Ecci. xxj. Profecto si qs h seruaret, btūs
dici posset. iuxta illd Ecci. xiiij. τ. xxv Beatus
vir q nō est lapsus in vbo. De hac aūt vtute
cōmēdat dñs noster iesus chrs Esa. liij. et. j.
Pe. ij. vbi dr: Qui pctm̄ nō fecit: nec inuētus ē
dolus in ore eius. Eius q3 btissima mr pōt de
hac vtute cōmendari: a cuius ore nunq̄ exiuit
vbū incōpositū aut ociosum seu iutile. Sci
ebat em̄ verā esse illam moralis Catonis sen
tentiā q ait. Uirtutē pmā puto cōpescere lin
guā. Proximus ille deo ē q scit rōne tacere. Et
ideo ipa q fuit prima: optime vbi opus erat
silentio, sciebat tacere. Nouerat nāq3 etiam
veram esse illam Ouidij sniam in. ij. de arte
amādi dicentis. Eximia est virtus pstare silen-
tia reb9. At ↄtra grauis est culpa tacenda lo
q. Et idō oīa eius vba fuerūt bona atq3 mori-
geratissima τ edificatiōe plena: τ ↄsequēter
gratiosa. Juxta illd Richardi poete in li. de
nuptijs. Nil sermone bono gratius esse solet.
Uñ de ipa bñdicta vgine dici poterat illud

Judith. xj. Nō ē talis mlier sup terrā i aspe-
ctu τ in pulcritudine τ in sensu vboꝝ. Hoc
aūt esse veꝝ pbat. Nā in toto textu euāgeli-
co nō inuenit q locuta fuerit nisi septē vici-
bus. τ oīa eius vba fuerūt scā τ edificatoria.
Uñ eā loq audiētes poterāt ei dicere illd qd
postea filio eius dictū est Joan. vj. sc3 Uerba
vite eterne habes. Hoꝝ aūt vboꝝ tria dixit
deo: duo angelo: τ duo hoi. Uñ plā locuta ē
deo q̄ angelo vl hoi. ad innuendū q plus deo
loq debemus i orōne τ deuotiōe q̄ cuilibet cre E
ature. ¶ Primū aūt vbū qd deo dixit fuit Septem vba marie
grāꝝ actiōis. qd hr Lu. j. Qñ ei se extolli au-
diuit ab Helisabet: dixit. Magnificat aīa
mea dñm. In q cantico ipa virgo gliosa deo
grās agit p tot τ tantis laudib9 q̄s ei attribu
ebat Helisabet: oīa ipsi deo referēs. Et in h
dedit nobis exēplū q quotidie debemus deo F
grās p receptis ab eo bñficijs referre. ¶ Se
cundū vbū eius fuit lamētatiōis: qñ amisit fi-
liū iā duodenariū. Et tandē eo inuēto dixit
Lu. ij. Fili qd fecisti nobis sic: Ecce pr tuus
τ ego dolētes qrebamus te. Ex qb9 vbis nobis
dedit exēplum q si pter pctā nr̄a pdidimus
chrm: debemus eū qrere cū dolore τ cōtritiōe. G
et sic iueniemus. ¶ Tertiū vbū fuit cōpassio
nis: qñ in nuptijs deficiēte vino (vt hr Joan.
ij.) dixit. Uinū nō habēt. Ex cōpassiōe enim
mota fuit h dicere: ne illi q faciebāt nuptias
essent ↄfusi. Hāc aūt cōpassiōem etiā nunc
ostēdit erga nos. qa qtidie orat p nob pecca-
torib9 dicēs. Uinū nō hñt. Uinū nāq3 quod
hūanū cor letificat: significat grām dei quā
orat nob ↄcedi a deo. et in hoc nob dedit exē H
plū pietatis. ¶ Quartū vbū quod est pmū
dictū angelo fuit verbum honestatis. s. Quō
fiet istud qm̄ virum non cognosco: id est nō
cognoscere ppono. Lu. j. Et in hoc nobis de-
dit exemplū cauendi ab impudicis vbis. q̄
corrumpunt bonos mores colloqa mala. j.
ad Coꝝ. xv. Unde montanarius in luna cele-
ri ca. xvj. inquit. Turpia sinceros corrūpūt I
famina mores. ¶ Quintū verbū fuit hūili-
tatis qñ rñdit angelo: Ecce ancilla dñi: fiat
mihi fm̄ vbū tuū Lu. j. In qb9 verbis cū se
vocauerit ancillam ipsa q erat sponsa dei pa
tris atq3 electa mater filij dei τ sacrariū spi-
ritussctī: ac reclinatoriū totius trinitatis: τ cō-
sequēter regina celoꝝ: dña angeloꝝ: τ totius
mūdi imperatrix: dedit nob exēplū hūiliatiōis. K
¶ Sextū vbū qd fuit pmū dictū homi: fu-
it vbū charitatis τ dilectiōis: qñ intrauit in
domū Zacharie τ salutauit Helisabet Lu.
j. In hoc etiā dans exēplū q nemini ex odio L
verbū referare debemus. ¶ Septimū vbū
fuit veritatis τ instructiōis: qñ (vt habet Jo
an. ij.) dixit ministris nuptiarū. Quodcūq3
dixerit vobis seruate τ facite. O q̄ salutifer

doctrina est ista. Felices nos si obſuabimꝰ
eā. In qbꝫ ṽbis nos instruxit ꝙ ꝑximis no-
stris debemꝰ tradere bona documēta. Cum
igiṫ in oībꝫ euangelijs nō inueniaṫ ꝙ dixerit
pl'a ṽba q̄ȝ septē edificatiua ac exēplis plena
valdeqȝ vtilia: merito dici pōt plena grā in
ore suo dulcissimo. Quā gratiositatē sibi in-
fudit sponsus eiꝰ celestis. Juxta illō ps̄.xliiij.
Diffusa ē grā in labijs tuis ꝛc̄. Ipa em̄ bea-
tissima ṽgo ꝑfectissime ſuauit illō documē-
tū Bern̄. in q̄dā epl'a dicens Cū aliq̄d dicis:
verba tua sint rara. vera. ponderosa. ꝛ ō deo
Quasi nobis ex hac sua morigeratissima lo
cutiōe diceret illō qō inq̇t impator i.l.fi.C.ō
dona.s. ṽba suꝑflua respuēda esse cēsemus.
ꝛ in.§. illō ṽo. in ꝓemio digestoꝝ oportet ꝑ
mū aīas: postea līguas fieri eruditas. Et il-
lud qō inq̇t iuriscōsultꝰ in.l.labeo.§.fi.ff.ō
suppellec.le.s. nemo dicat nisi qō ꝑus mēte
agitauerit. Qui ei custodit os suū: custodit
aīam suā. Qui aūt incōsiderate loquiṫ: sen-
tiet mala: Prouer.xiij. ꝛ trāssumptiue in.§.
L sȝ aliud.v.q.v. ¶ Tertio repleuit eā spōsus
Maria gratiosa in auribꝫ — eius celestis gratia in auribꝫ: quando misit
ad eā Gabrielē angelū q̇ dulcissimū ac gra-
tiosissimū cantuȝ in suis auribꝫ ex ꝑte sui de
cātauit dicēs. Aue gratia plena. s. nō solū in
aīa: sed etiā in toto corꝑe. plena gratia in fa
cie in ore et in aure. dn̄s tecū. q̇ vt inq̇t Au-
gustinus ex sinu pr̄is in vteꝝ descendere di
gnatꝰ est matris. bn̄dicta tu in mlïeribꝫ. q̄ vt
inquit Origenes. sola diuini germinis pa-
rens effici meruisti. O gratissimū cāticum
qō eternus sponsus in gratiosissimis sponse
M sue auribꝫ fecit resonari. atqȝ eā indicibili cō
Gratiosa est i pectore — solatōe repleri. ¶ Quarto repleuit eā grā in
pectore ꝛ in māmillis suis bn̄dictis. qō osten-
diṫ Lu.x. vbi ōr ꝙ loq̄nte Jesu ad turbas:
extollēs vocē quedā mlïer de turba dixit illi
Btūs venter q̇ te portauit ꝛ vbera q̄ suxisti:
hec autē mlïer fuit marcilla pedissequa sctē
Marthe q̄ spūsctō edocta ꝛ inflāmata de-
uotiōe chr̄i ꝛ intemerate mr̄is eius. iō appel
lauit btā vbera illa sctissima: qꝛ fuerūt plēa
dulcissimo lacte q̄ lactatꝰ est filiꝰ dei dulcis
simus. qō q̇dē lac nō venit ad pectꝰ ṽginis
ꝑ eam viā ꝛ modū q̄ venit ad vbera ceteraꝝ
mlïeꝝ ad q̄ ascēdit de sanguie mēstruo ipa
rū mlïeꝝ. ꝛ ibi generaṫ lac ſm Auicē.ō for-
matione embrionis. Ad vbera em̄ btē ṽgis
misit eius spōsus celestis de celo lac ꝑciosis-
simum in tāta q̄ntitate q̄nta potuit sufficere
ad nutriēduȝ suū bn̄dictū filiū. O igiṫ bea-
tissima ṽgo ꝑfecto tu fuisti grā plena in pe-
ctore. qꝛ tue sacratissime māmille fuerūt ple
ne sactissimo lacte ō celo misso. vn̄ canit ec-
N cl'ia Saluatorē secl'oꝝ: ipm̄ regē āgeloꝝ so-
la ṽgo lactabat vbere ō celo pleo. ¶ Tuum

q̄ȝ o btāꝝ btissima vteꝝ grā repleuit spōsus
tuus bn̄dictꝰ. et ideo ꝑdicta deuota mulier
eū btm̄ ꝑdicauit. Tūc em̄ vterꝰ mulieris ōr
btūs qn̄ ꝯcipit ꝛ parit filios notabiles: pul
cros: magnos: doctos ꝛ excellentes. Felix ḡ
vterꝰ sacratissime ṽginis ꝛ grā repletꝰ q̇ tam
magnū dn̄m ꝯcepit ꝛ ꝑpit ꝙ totꝰ mōs caꝑe
eiꝰ excellētiā neq̇t: q̇ solus plus valet q̄ȝ oēs
q̇ vnq̄ȝ in mōo fuerūt geniti. Vn̄ canit eccle
sia. Quē terra pontꝰ ethera: colūt adorant
ꝑdicant: trinā regētē machinā claustꝝ Ma
rie baiulat. Et iteꝝ. Btā viscera Marie vir
ginis q̄ portauerūt eterni pr̄is filiuȝ. ¶ Etꝰ O
q̄ȝ pedes sctissimi repleti fuerūt grā. qꝛ ꝛ cū-
do ꝛ stando sꝑ fuerūt ī spōsi sui seruitio exer
citati. Semꝑ em̄ eis vsa est ṽtuose ꝛ sancte Ad tria
Nā ſm ꝙ ī euāgelio reꝑiṫ ad tria oꝑa pedes currere
suos mouit: dans nob̄ exēpluȝ ꝙ ad hec tria debemꝰ
curramꝰ. Primo ad opꝰ obediētie ꝛ hūilia-
tiōis: qn̄ vt hr̄ Lu.ij. iuit cū Joseph in Beth
leem vbi describereṫ ſm edictū cesaris. Hoc
em̄ iter tantū spōso suo celesti placuit ꝙ tūc
fecit ex ea nasci filiū suū Tu igiṫ o aīa de-
uota facias q̄ tibi ex obediētia iniūguntur et
valde mereberis. q̇a magna est virtꝰ obedien-
tia: vt ait glo. in.l. desertorē.§. in bello.ff. de
re mili. ꝛ est maximi meriti apud deū. c. nul
la.xciij. dist. et c. sciendū.viij.q.j. Lȝ autem
Octauianꝰ impator esset infidelis: tn̄ voluit
btissima ṽgo illiꝰ obtemꝑare mādatis: dans
nobis exemplū ꝙ etiā ꝑlatis malis debemus
obedire in licitis ꝛ honestis.j.Pe.ij. et c. Juli
anus. et c. q̇ resistit. et c. si dominꝰ. et c. impe
ratores. et c. q̇d ḡ.xj.q.iij. Ad q̄d adduci pōt
illō q̄d inq̇t Virgiliꝰ in.iiij.Georgi. dicens:
Est legū ſuanda fides: suꝑma ptās. Quod
mādat fieri. q̄ȝ iubet parere necesse ē. ¶ Se- P
cundo exercuit btā ṽgo suos pedes sacratis-
simos in oꝑe charitatis ꝛ dilectiōis. qn̄ vt hr̄
Lu.j. iuit cū festinatiōe in montana ad visi-
tandū Helisabet. et vt ei seruiret: vt ōt Am
bro. suꝑ Lu. Ad hoc etiā opꝰ pietatis mouit
pedes suos qn̄ portauit filiū suū in egyptuȝ
ne occidereṫ ab Herode: vt habeṫ Mat.ij.
Et tunc de ipsa ṽificata fuit illa sn̄ia q̄ poni
tur in.vj. eneiō.s. Vicit iter durū pietas daṫ
ora tueri Nate tua. In itinere em̄ tāduro et
asꝑo ꝯsolabaṫ aspectu ꝛ amplexibꝫ dulcissi-
mi filij sui ꝛ pietate materna. Et in his mo-
tibꝫ dedit nob̄ exēplū exercēdi libenter opera
pietatis. De q̄ excellenti ṽtute inq̇t Petroniꝰ
poeta. O maria reꝝ Et merito pietas homi
tutissima virtꝰ. Que tertio mouit pedes su
os bn̄dictos ad opꝰ latrie ꝛ deuotiōis: qn̄ vt
hr̄ Lu.ij. iuit ad tēplū ad offerēdū ꝛ ꝑsentan
dū filiū suū. Itē qn̄ (vt in eodē c. habeṫ) ī die
festo iā filio suo factō duodenario ascēdit hie
rusalē ad adorādū dn̄ȝ ī tēplo: ī q̄ motu ōdit

nob exēplū eūdi libēter ad ecclias ⁊ ibi ado/rare ⁊ depcari dñm: iuxta illud ps. In eccle/sijs bñdicite do dño. Ecclia ei est dom⁹ dī ⁊ loc⁹ orōis. dicēte dño Mat. xxj. Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit. Facit c. oratoriū. et c. in oratorio. xlvij. dist. Man⁹ q̄z spōse sue repleuit de⁹ gr̄a inrantū ꝙ dedit ei prātē ex/tendendi man⁹ suas sup q̄scūq; pctōres ad se recurrētes ⁊ eoꝝ aīas. Uñ de illa dicere possum⁹ illud Job. xij. In manu ei⁹ est aīa oīs viuentis. Et ideo ipa q̄ est gratiosissima extēdit manū suā in retribuēdo. s. suis seruitoribꝫ. ps. liiij. Itē adiuuat manu sua bñdicta suos deuotos. Uñ ipa dī illō ps. lxxxviij Man⁹ mea auxiliabit ei: ⁊ brachiū meū cōfortabit eū. s. q̄ ad meū cōfugiet patrociniū. Dedit q̄z sponsus celestis bñdicte virgini virtutē extendēdi manuz suā sup mare. i. supra amaricatos: ⁊ eos ꝯsolandi. iuxta illud ps. lxxxviij. Ponā in mari manū ei⁹ ⁊c. Et ideo o gratiosissima ṽgo: vnusquisq; tribulatus debet ad te recurrere ⁊ dicere cum ꝓpha ps. cxviij. Fiat man⁹ tua vt saluet me. Et ps. cxliij. Emitte manū tuā de alto: eripe me vt nō infigar ⁊c. Et ꝓtin⁹ liberatus dicere poterit cū eodē ꝓpha psal. cxxxvij. Posuisti sup me manū tuā: ⁊ saluū me fecit dextera tua. O manus btissime scīssime ṽgis qbꝫ spero deduci ad locū eterne felicitatis. Uñ de ei⁹ benignitate ꝯfisus/dicā cū ꝓpha ps. cxxxviij. Illuc man⁹ tua deducet me: ⁊ tenebit me dextera tua. Et iteꝝ ꝯfidenter dicā. Cara speranza mia tu sey pur quella per cui spero anchora esser electo. E andare al celo alume de tua stella. O man⁹ bñdicte spōse celestis de q̄ dici pōt illō quod inq̄t Dauid de manu dei ps. cxliij. Aperis tu manū tuā ⁊ imples oē aīal bñdictiōe. ¶ O igit pctōr bonū nouū. o peccatrix optimū nouū: nō diffidas: nō dei reos: etiāsi cōmisisti oīa pctā enormia: sed cōfidēter ⁊ secure ad istā gl'iosissimā dñam recurras. Inuenies em̄ eā in manibꝫ plenā curialitate: pietate: mīsedia: gratiositate: ⁊ largitate. Plus em̄ desiderat ipa facere tibi bonuz ⁊ largiri aliquā gr̄az q̄ tu accipe ꝯcupiscas. Uñ illi inq̄t Berñ. Aue gr̄a plena. In vētre gratia diuinitatis. In ore gr̄a affabilitatis. In corde gratia charitatis. In manibꝫ gratia misedie ⁊ largitatis. Hec ille. Propt̄ has igit p̄rogatiuas q̄s celestis sponsus beate virgini donauit: inq̄t deuot⁹ Ansel. loq̄ns deo. Quō veniā ad te nisi ꝑ Mariā ꝑ quam venisti ad me: Qui em̄ ꝑ aliam viam vadit: potius deuiat q̄ vadat. Sanct⁹ q̄z Berñ. ipaz bñdictam virginē alloq̄ns ait. Sācta Maria virgo beata tu via es ꝑ quā hō venit ad deū: ⁊ pctōr ad veniā: ⁊ ꝑ quā venit ad peccatorē venia. non em̄ venit ad veniam q̄ nescit amare Mariā. Hec ille. Ecce ergo quō sponsus celestis magnificā donatiōem ꝓpter nuptias fecit sponse sue: gr̄a eam replēdo in toto corpe ⁊ in oibꝫ sensibꝫ corpalibꝫ ⁊ in tota aīa. ipam etiam sponsam suā bñdictam nō solū gr̄a repleuit sed sibi totalr̄ consecrauit. iuxta illud ps. xlv. Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. ¶ Dotē q̄z spōse sue accreuit. Uñ possum⁹ deuote meditari ꝙ videns deus scītatē beate ṽginis ⁊ dotē magnā quā habebat. s. oīm ṽtutū: dicere potuit parētibꝫ ei⁹ illud Gen. xxxiiij. Augete dotē ⁊ munera postulate: libens tribuā q̄d petieritis/tm̄ date mihi vxorē hāc puellā. Accepta igit̄ ea in sponsam: augmētauit ei⁹ dotē. q̄a de ṽtute ī ṽtutē illā crescere mirabilr̄ fecit/ita vt de ipa dici posset illō q̄d de filio ei⁹ postea scptū est Lu. ij. s. crescebat sapiā: etate et gr̄a apud deū ⁊ hoies. Sed nō ꝯtent⁹ rex celestis supdictis mūeribꝫ spōsalicijs ⁊ donatione ꝓpter nuptias atq; augmēto dotis dilectissime spōse sue: ei maximā dotem dedit. Nam oēs aie ei⁹ potētias excellētissime dotauit. ¶ Primo igit intellectū ipsi⁹ dotauit dono sapientie ⁊ intelligētie. Tāp̄ eclaꝝ aūt est donū scie ꝙ ꝫm phum. viij. Phys. hō dr̄ equoce de docto ⁊ indocto. Nā tanta est differentia inter virum doctū ⁊ indoctū: q̄nta est inter viuum ⁊ depictū. Hō em̄ viu⁹ habet oculos ⁊ cū eis videt: aures ⁊ cū eis audit: ceteraq; sensuū organa seu instrumēta ⁊ cū eis opat̄ opatiōes vitales. Mortu⁹ aūtē seu depict⁹ lꝫ habeat talia instrumēta: cum eis tm̄ nihil opat̄. q̄ cū oculis quos habet nō videt: ⁊ cum auribus non audit. ⁊ sic de singulis. q̄a caret aīa corpus viuificante. Dicit em̄ phs. ij. de aīa: ꝙ aīa est ṗncipiū viuendi: sentiendi ⁊ intelligendi. Cū igit pfectio itellect⁹ sit scire: vt inq̄t cōmētator Auerrois in. ij. de aīa. ideo doct⁹ ⁊ sciētific⁹ dr̄ vere hō tanq̄ sua pfectiōe dotat⁹ ⁊ pfect⁹. Indoct⁹ aūt tanq̄ ꝓuat⁹ sua pfectiōe non dicit ꝓprie homo. Sposus igit celestis hanc dotez intelligentie dedit sponse sue tā excellentissimo modo: ꝙ lꝫ natura hūana habuerit plurimos viros doctos in diuersis scientijs: nemo tamen vnq̄ ea doctior fuit: imo ipsa fuit sup omnes doctissima. Sciuit em̄ pl⁹ q̄ om̄es grāmatici: rhetorici: logici: musici: geometre: arithmetici: astrologi: physici: metaphysici: legiste: canoniste: ⁊ theologi: et quicunq; alij periti in q̄uis arte liberali vel mechanica. Que conclusio probat̄ per illam regulam Bernardi in epl'a ad canonicos Lugdunenses dicentis. Quicq̄d alijs licꝫ paucissimis est concessum: non est credēdū gloriose virgini fuisse denegatum. Si ergo pdicte scientie aliquibus fuerunt cōcesse: non

R Gratiose manus

S

T

V Dotatio de intellectu eius

Maria oīm doctissima

Nomen. est dubitãdũ ꝙ multo excellẽtiꝰ ꝯcessit illas spõsus celestis sue spõse bñdictissime. Preterea Geñ.ij.hr ꝙ Adã iposuit oĩbꝫ aĩalibꝫ nomẽ ei ꝯueniẽs ᵽm suas ꝓprietates. noĩa ei debẽt ꝓprietatibꝫ reꝝ corrñdere. §.est ⁊ aliõ insti.de dona.cũ fili. Hoc aũt Adã facere ne sciuisset nisi oẽs eaꝝ ꝓprietates intrinsecas coguisset: vt ꝯcludit Nico.de lyr.sup h passu. vbi etiã dr ꝙ deꝰ formauit hoĩem pfectũ nõ solũ q̃ntũ ad corpꝰ vt statim posset generare: sed etiã q̃ntũ ad aĩam in scia ad quã pt q̃s naturalr attingere vt statim posset docere. De supnaturalibꝫ aũt habuit cognitõem tantã q̃ntũ ptinet ad statũ illũ. Dicit q̃ꝫ idẽ Nicolaꝰ sup.v.c. eiusdẽ libri Geñ. ꝙ Adaꝫ cognouit ꝟtutes herbaꝝ ⁊ lapidũ q̃ faciunt ad ꝯseruandã sanitatẽ ⁊ vitã ꝓlogandã. ⁊ iõ vixit diu.s.dcccccxxx.annis ᵽm cõem trãslationem biblie. sed ᵽm trãslationẽ methodij vixit. Mxxx. Cognouit g̃ Adaꝫ res ⁊ ꝓprietates eaꝝ: ita ꝙ nõ incõuenienṫ dici põt ꝙ ille vltime differẽtie reꝝ seu specieꝝ q̃ ᵽm phm j. Posterioꝝ nobis sunt occulte: ei fuerunt note ⁊ clare. Et iõ optime nouit eis imponere nomẽ ꝯcordãs earũ ꝓprietatibꝫ. Vñ inq̃t Nico.de lyra sup Geñ. Cũ oĩa denotanṫ: ꝓprietates reꝝ cognoscanṫ. ⁊ nullus bñ regit ea quoꝝ naturaꝫ ignorat. Sed oĩa cõmissa fuerũt regimini ⁊ gubernatiõi Ade ᵽm illõ psal. Oĩa subiecisti sub pedibꝫ eiꝰ ⁊c̃. g̃ a primaria ꝯditiõe habuit Adã reꝝ oĩm cognitionẽ. ⁊ hec snĩa est sc̃i Bonauẽ.in.ij.dist.xxiij.arti.iij.q.j. quã similiter tenet Hugo de sc̃õ victo.in libro de sacramẽtis dicẽs. Rerum oĩm q̃ cũ hoĩe ⁊ ꝓpter hoĩem facte sunt Ade dedit deus cognitionẽ. Hec ille. q̃ iterũ ibidẽ ait. Cognouit hõ creatorẽ suũ nõ ea cognitõe qua mõ a credẽtibꝫ absens queriṫ: sed ea q̃ tunc p ꝯtẽplatiõis pñtiã cernebaṫ. Et idẽ ponit sc̃us Bonauẽ. vbi s̃.q.iij. Et sic nõ cognouit p speculum in enigmate. qõ ᵽm Aug.xiiij.de trinitate est similitudo obscura: sed p speculũ clarũ ꝯtemplatõis: que cognitio in statu innocẽtie pcipue vigebat. tum ꝓpter anĩe puritatẽ. tũ ꝓpter carnis ⁊ viriuꝫ inferioꝝ subiectionẽ ipi aĩe: vt ait brũs Bonauẽ. vbi s̃. Si g̃ pmꝰ hõ dei puaricator futurꝰ talẽ habuit cognitionẽ. multo magis ẽ credendũ dei genitricẽ innocentissimã ⁊ purissimaꝫ ⁊ nunq̃ peccaturã. ⁊ cuiꝰ anĩe caro cũ oĩbꝫ viribꝫ suis semp fuit subiectissima: creatorẽ ⁊ creaturas excellentissime cognouisse. Brũs etiã Tho.in.j.parte sũme.q.xciiij.arti.iij. dicit ꝙ Adã ita est a deo institutus vt haberet oĩm scientiã in q̃bꝫ hõ aptus natus est instrui. ⁊ ꝯseq̃nter habuit oẽm scientiã possibilẽ in hac vita haberi. O gloriosissima virgo nõne tu meruisti esse pfectior Adã? Certe sic. Quia ab eterno electa fuisti ad opus excellẽtius q̃ ipe Adã. Adã eñ fuit electꝰ vt esset paṫ oĩm hoĩm: tu aũt vt eẽs maṫ dei. ⁊ ꝯsequenṫ debuisti esse in oĩ scientia ipo ⁊ cũctis eiꝰ posteris. Et h testaṫ brũs Ansel. dicẽs. Oẽs thesauri sapiẽtie ⁊ sciẽtie i Maria. Notanter aũt dixit sapiẽtie ⁊ scientie. quia sciẽtia est cognitio reꝝ infimaꝝ. sapiẽtia ꝟo est altissimaꝝ: ᵽm phm.ix. Eth. ⁊.j. Metaph. ait. ꝙ sapiẽs est ille q̃ scit oĩa ⁊ difficilia p certitudinẽ ⁊ causas altissimas: vt igiṫ innueret Ansel. ꝙ btã ꝟgo habuit pfectã cognitionẽ de ifimis ⁊ altissimis rebꝫ: vtrũq̃ terminũ posuit: ⁊ dixit thesauros sciẽtie ⁊ sapientie eam habere. quia maximꝰ thesaurus est sapientia ⁊ scientia: iuxta illud Sapieñ.vij. Infinitus est thesaurꝰ hoĩbꝫ ⁊c̃. Et Eccli.j. diciṫ in thesauris sapiẽtie intellectus ⁊ scientia. Vñ inq̃t iuriscõsultꝰ in.l.j.§. pinde. ꝟ. est eñ.ff.de varia ⁊ extra.cog. ꝙ ciuilis sapiẽtia est thesaurꝰ: q̃ nõ põt pcio numario compari. Phs ꝟo dicit in li.de bona fortuna.c.ij. Nihil melius est sciẽtia ⁊ intellectu nisi deꝰ. Ex quibꝫ apparet q̃ꝫ preciosam dotẽ dedit deꝰ sue sponse q̃ ei donauit oĩes thesauros sapiẽtie ⁊ sciẽtie. ¶ Et notandum ꝙ licꝫ magnũ sit scire creata. maius tñ ẽ scire ⁊ intelligere creatorẽ. quia nobilius subiectũ est creator q̃ creatura. ⁊ penes nobilitatem subiecti attẽdiṫ nobilitas scientie: vt dicit phs ⁊ cõmẽtator in pemio libri de aĩa. O igiṫ gl'iosissima ꝟgo: habuisti tu cognitiõeꝫ dei? Certe sic. ⁊ plꝰ q̃ alia rõnalis creatura. Nã licꝫ Moyses i veteri testamẽto ⁊ Paulus in nouo hanc singularẽ dotẽ habuerint ꝙ ante mortẽ suã viderũt diuinã essentiã nõ solum in enigmate sicut ceteri viatores: sed etiã ᵽm modũ cõprehẽsoꝝ: vt declarat brũs Thomas.ij.ij.q.clxxv.ar.iij. ⁊ Rich. noster in.iiij.dist.xlix.ar.ij.q.vj. ⁊ Aug.in li.de videndo deũ. ⁊ xij. sup Geñ. ad lrãm. ⁊ glo.ij. ad Cor.xij. Idem tñ puilegiũ concessum fuit excellentiꝰ ipi virgini tanq̃ excellentiori psone. quod testaṫ Berñ.in q̃dam sermõe q̃ incipit: Signũ magnũ dicens. Maria sole pbibeṫ amicta. quia ꝓfundissimã diuine sapientie vltra q̃ credi valeat penetrauit abyssum. vt q̃ntum sine ꝑsonali vnione create cõditio patitur: luci illi inaccessibili videaṫ immersa. Hec ille. O benedicta virgo ego credo ꝙ sicut Joannes euãgelista quando recubuit sup sacratissimũ pectꝰ domini Jesu auxit fluenta euãgelij. c. legimꝰ. cxiij. disti. q̃ postea eructauit dicẽs sui euangelij.j.c. In pncipio erat ꝟbum ⁊c̃. que phi ignorauerũt. ita ⁊ tu quãdo tenebas inter brachia tua infantẽ illũ dulcissimũ Jesum filiũ tuũ hauriebas fontẽ sapientie diuine. Ipe eñ dilectis

Adã sciuit

Marie doctor Adam

Jur[] scia

x magnũ ẽ scire creatorẽ

ſimus filius tu⁹ emittebat radios ſue diui-
nitatis ſub illa carne innocentiſſima vſqꝫ ad
intellectū tuū. Maxime aūt h̄ faciebat cuꝫ
in tuo ſacratiſſimo vtero recubabat. Simi
liter qn̄ in te deſcendit ſpiritusſanct⁹ ꝛ ꝟtus
altiſſimi obumbrauit tibi. Luc. j. Tantis ra
dijs intelligētie ꝛ ſciētie te illuſtrauit ꝙ cla-
re vidiſti diuinā eſſentiā: ꝛ ꝯſequent̄ docti-
ſima omniū effecta es: quia meliores erant
ſchole ille q̄ꝫ athenieſes vel pariſieſes ſeu bo
nonienſes ꝛ q̄cūqꝫ alia mūdi gymnaſia. Et
ꝯfirmant̄ p̄dicta. qꝛ vt inq̄t Hiero. in ſmōe
de aſſumptiōe. Apl'i ꝑ ſpm̄ ſctm̄ oīa cogno-
uerūt ꝛ in oēm edocti fuerūt veritatē. ḡ vir-
go gl'ioſiſſima nō min⁹: imo magis q̄ꝫ apl'i
fuit edocta. Qđ ꝯfirmat Hieron̄. vbi ſ. di-
cēs. Beata ꝟgo inter apl'os intrans ꝛ exiēs
familiari⁹ cū eis cōtulit de ch̄ri incarnatiōe
tāto ſiq̄dē veri⁹ q̄nto ab initio per ſpm̄ ſctm̄
plenius cūcta didicerat ꝛ ꝑſpexerat plenius
vniuerſa. Hec ille. Ex q̄b⁊ oīb⁊ ptꝫ quō ſpō-
ſus celeſtis dotauit p̄mā potentiā btē virgi
nis. ſ. intellectū theſauro ſapientie. ¶ Secū
y Dotauit volūtatē Marie
da potētia anie dicit̄ voluntas que tūc ē ple
na gratia quādo ordinate amat creatorem ꝛ
creaturas. Hic autē amor ſeu charitas ſm
Aug. xv. de trini. c. xviij. eſt excellentiſſimuꝫ
dei donū qđ ſolū diuidit int̄ filios regni et-
ni ꝛ ꝑditiōis. Hoc autē ordinatiſſimo amo-
re repleuit deus animā ſponſe ſue. ꝛ ꝯſequē
ter dotauit ſcđam eius potentiā. ſ. volunta-
tem theſauro charitatis. Ipa etem̄ ꝟgo be-
nedicta ꝑfectiſſime amauit creatorem ꝛ cre-
aturas ea mēſura qua amare debebat. vt de
clarabit̄ in. iiij. parte p̄ncipali huius operis
ſer. ij. parte. iij. Deū nāqꝫ amauit feruētiſſi-
me ex toto corde ſuo: ex tota aīa ſua ꝛ ex to
ta mente ſua: ꝛ ex omnib⁊ virib⁊ ſuis: ſm di
uinū p̄ceptū Deut̄. vj. Mat. xxij. Mar. xij.
ꝛ Luce. x. ꝛ đ pe. diſt. ij. c. charitas. §. ḡ chari
taatē. ꝛ de ſacra vncti. c. vnico. §. h̄ vnguen-
to. Unde Proſper in libro epigrāmatū inq̄t
Tota mēte deus: tota vi cordis amet̄. Et q̄-
dem ali⁹ poeta dixit. Quo melior cūctis de-
us eſt: plus cūctis amet̄. Cato quoqꝫ in ſuis
documētis ait. Si deus eſt anim⁹ nobis vt
carmina dicūt. Hic tibi p̄cipue ſit pura mē
z
te colend⁹. ¶ Q aūt btiſſima ꝟgo ſuꝑ oēs
creaturas feruēter deū amauerit: imo ꝙ ipa
ſola plus eū dilexerit: q̄ꝫ omnes angeli ꝛ ſan
cti ſimul. ꝓbat̄ ſic. Nō eſt dubitandū ꝙ vir-
go glorioſa fuit grata erga deum. nam ſi q̄li
bet creditur grat⁹ niſi expreſſe doceat̄ ingra
tus. l. om̄imodo. ꝛ. l. liberi. C. đ inoffi. teſta.
ꝛ. l. fi. §. fi. C. de ſecū. nup. ꝛ in aut̄. vt cū de
ap. cog̃. §. fi. ꝛ. l. ſeruos. ff. de manu. teſta. mł'
to magis h̄ credendū eſt de m̄re dei ſanctiſſi
ma. Itē certū eſt ꝙ b̄ndicta ꝟgo fecit omne
illud ad qđ tenebat̄. Si em̄ oppoſitū feciſſꝫ
nō fuiſſet ſancta. ſed ipa obligabat̄ pl⁹ ama
re deū q̄ꝫ oēs angeli ꝛ ſcti ſimł'. ḡ ita amauit.
Et ſi querat̄ q̄re ſic erat obligata? Rn̄det̄ ꝙ
h̄ ideo. qꝛ ipa ſola plura ꝛ maiora bn̄ficia a
deo recepit q̄ꝫ omnes angeli ꝛ ſancti: omneſ
qꝫ creature ſimul. Maius em̄ bn̄ficiū fuit
ipam effici matrē dei q̄ꝫ quicq̄d collatuꝫ eſt
oīb⁊ creaturis ſimul. Quia igit̄ vt ait Gre-
go. in q̄dā homel'. Cuꝫ augent̄ dona: rōnes
etiā creſcūt donoꝝ. qđ etiā notari pōt in. l. p̄-
ſbyteri. C. de ep̄is ꝛ clericis. ꝛ in. l. ſi vt certo.
§. nūc videndū. ff. đ pericu. ꝛ cōmo. rei ven.
ꝛ in. l. ſiquis in graui. ff. ad ſilleianū. ſequit̄
ꝙ ipa mag̃ obligata erat amare deū q̄ꝫ oēs
angeli ꝛ ſancti. Un̄ inquit Hiero. in ſermōe
aſſumptiōis. Etſi ch̄s ab omnib⁊ ſit aman-
dus: ꝛ ex toto corde ꝛ ex tota anīa ꝛ ex tota
virtute querēdus. maxime tamē ab ea ardē
tius cuius erat filius. ꝛ iō totā eā incandue-
rat diuinus amor: ita vt nihil eſſet mūdanū
qđ eius violaret affectum: ſed ardor ꝯtinuus
ꝛ ebrietas ꝑfuſi amoris. Hec ille. Aliq̄ etiaꝫ
doctores dicūt ꝙ licꝫ de cōmuni lege creatu
ra viatrix nō poſſit amare deū actualiter et
ꝯtinue ſꝫ interrupte. qꝛ dū vertit̄ ad alia: nec
de deo cogitat: nec ꝯſequent̄ ipm̄ actualiter
amat: ſaltem quādo dormit. cū ipa gl'ioſiſſi
ma virgo de p̄uilegio ſingulari cōtinue ꝛ ſꝑ
deum amabat actualiter. nō ſolū dū vigila
bat: ſed ꝛ quādo dormiebat ſemꝑ de deo co-
gitabat ꝛ ipm̄ amabat. quia licꝫ eius corp⁹
dormiret: anim⁹ tamē ꝛ cor ipius vigilabat
Hieronymus autē vbi ſupra addit. Nouis
quotidie inflammabat̄ deſideriorum affecti
bus: tanto ſiquidem validius quanto diui⁹
nis animus illius trahebat̄ intus incitamē
tis. Auguſtinus quoqꝫ eam alloquens in q̄-
dam ſermone inquit. Te ipe rex regū vt ma
trem veram ꝛ decoram ſponſam p̄ omnib⁊
diligens amoris amplexu ſibi ſociauit. quia
tu eam p̄ om̄ib⁊ dilexiſti. Hec ille. Ex quib⁊
apparet qualiter a deo dotata fuit volun-
tas virginis bn̄dicte. ¶ Tertia potētia ani- A Dotauit memoriam Marie
me eſt memoria: ad quā ꝑtinet ſpecies ſenſi-
bilis ab exteriorib⁊ ꝛ interiorib⁊ ſenſib⁊ ꝑce-
ptas cōſeruare. Unde ꝓpter h̄ ipa memoria
in. iij. de anīa: appellat̄ arca omniū ſpecierū.
ſcꝫ omniū viſibiliū: audibiliū: odorabilium
guſtabilium ꝛ tangibiliū: ꝛ etiā inſenſatoꝝ.
que eliciunt̄ a ſenſatis ꝑ virtutem extimati
uam: vt eſt ſpecies amicicie vel inimicicie:
quā elicit agnus ex viſione matris vel lupi.
Hec igitur memoria tūc dici pōt plena gra
tia: quando viſa: audita ꝛ lecta ſalubria ſeu
ſalutifera ꝯſeruat ꝛ meminit. vtpura dei be
neficia ꝛ mādata: ch̄ri myſteria ꝛ cetera hu-
iuſmōi. O ꝟgo bn̄dicta habuiſti tu memo-

am gratia plenā? Certe sic. De te eñ scptū ē Luc.ij. Maria pseruabat oīa vba hec cōferēs i corde suo. Verba.s. que de chrō dicebātur: vt exponit Hiero. Que omnia erant salubria. O miseri mortales. O ceci homines z vos quid meministis? heu quia poti⁹ mala q̄ȝ bona: iuxta illud Horacij in eplīs dicētis. Discit eñ citi⁹ meminitq; libenti⁹ illud Qd quis deridet: q̄ȝ qd pbat z veneraf. Et ideo vos obutimini potentia memoratiua. Nō sic aūt faciebat prudētissima virgo. Et causa quare in memoria semp haberet diuina beneficia z alia salutifera: potest assignari illa q̄ ponif in clemē. vnica. §. hui⁹ memorialis. de reli. z vene. san. vbi dicif. Memoria districte retinef cuius donū aspicif. Vñ Tulli⁹ in.j. rheto. ait. Memoria nil pdit nisi id ad qd nō sepe respicit. Virgo eñ btīssima ptinue respiciebat toto mētis affectu diuina mādata z eius beneficia cetera q; salubria. z iō eoꝝ nunq̄ȝ obliuiscebaf. Vñ in ipa verificata est illa sentētia que ponif in.l.ij.§ sedquia diuine. z al's allegaf. §. siqd aūt. C. de vete. iu. enu. s. omniū habere memoriaȝ z nulli⁹ obliuisci diuinitatis potius q̄ȝ humanitatis est. qd etiā notat glo. in c. cū adeo. de rescriptis. z in ca. porrecta. de pfir. vti. vl' inutili. z in c. illud dñs. de cleri. excōi. mini. licet eñ memoria sit res infirma. l. peregre. ff. de adqrenda possessione. z argumentū. ff. de ādimēdis lega. l. filio. z q̄ȝuis sit res labilis. l. si arbiter. ff. de pba. z. l. iubem⁹. C. de testa. Vñ dicif q̄ etiā papā qñq; fallit obliuio. c. pterea. vbi glo. xxiij. dist. qd etiā notat glo. in dicto caplō illud domin⁹. de cleri. excom. mini. Tamē in beata vgine nunq̄ȝ est infirmata sicut cōmuniter fit in sensib⁹. sed semper fuit stabilis z firmissima. Et ideo memoria naturalis Senece z sancti Antonij paduani: q̄ memoria p codicib⁹ vtebaf. Itē memoria artificialis Tullij z cūctoꝝ hoim nihil erit in cōpararatiōe memorie vginis gloriose. Vñ licȝ dicaf q̄ scripture sint inuēte cā memorie. vt in auf. vt pponaf nomē impaf. coll'. v. z. l. ptrahif. ff. de pigno. tñ q̄ ad ipaȝ vginē nō erāt necessarie alique scripture pro pseruatiōe memorie sue. Cum igif dicat Seneca in pemio libri declamationū. Memoria est res ex omnib⁹ animi partib⁹ maxime delicata. z Goffred⁹ anglic⁹ in poetria sua canat. Cellula q̄ meminit est cellula delitiarū zc. Vñ Tulli⁹ i.ij. rheto. appellat memoriā thesaurariam inuentoꝝ. Apparet q̄ȝ pciosam dotem dedit spōsus celestis sue dilectissime sponse. quā tam insigni memoria illustrauit. z cui⁹ memoriā omnib⁹ bonoꝝ intelligibiliū specieb⁹ repleuit. ¶ Quarta anime potentia dicif cōcupiscibilis. Per experientiam nanq; videm⁹ q̄ nos multa desideramus. ego vnū: tu aliud. ille aliud. Sicut B Dotauit pcupiscibilē g nō possem⁹ aliqd videre nisi haberem⁹ potentiā visiuā: nec audire sine potētia auditiua. z sic de alijs. Ita nō possum⁹ aliqd desiderare nisi in nobis haberem⁹ aliquā potentiā qua huc affectū desiderādi facere possumus. z ista potētia dicif cōcupiscibilis vl' desideratiua: z pōt pcupiscere bonū z malum. Vñ quia caro z sensualitas desiderat carnalia z sensualia: z ex peccato pmoꝝ parentum est inclinata ad appetendū nociua. Ideo dicitur ad Gal'. v. q̄ caro pcupiscit aduersus spiritū. i. res ptrarias spiritui. i. anime saluti. fm vnā expositiōem. Hanc aūt potentiā pcupiscibilē male possident qdam q̄ cum illa appetunt z desiderant vana z nociua: iuxta illud Prouerb. xxj. Anima impij desiderat malū. vel tēporalia appetūt cū nimio affectu: cōtra illud documentū Auiani poete dicentis. Nemo nimis cupide sibi rē desiderat vllam. Hāc aūt potentiā in beata spōsa sua deus dotauit desiderio ppetuo eternorū: ita vt nunq̄ȝ pcupisceret nisi bonū dicēs cū pheta psal. cxviij. Cōcupiuit aīa mea desiderare iustificatiōes tuas i omi tpe. Et iterū ibidē. Et mādata tua desiderabā. Vñ de hac pcupiscētia bonoꝝ gratias agebat deo psal. cij. dicēs. Benedic aīa mea dño. z oīa que intra me sunt nomini scrō eius. Et post ea assignat ratiōnē dicēs. Qui replet in bonis desideriū tuum. Semp q̄ȝ desiderabat virgo benedicta adipisci gaudia patrie celestis que sunt immutabilia. De quib⁹ Prosper i libro epigrāmatū inquit. Semp erūt quod erāt eterne gaudia vite. Gaudēdi q̄ni am causa erit ipe de⁹. Nec varios pariet motus diuersa volūtas. Vnū erit in cūctis lumen z vn⁹ amor. Iamq; bonis summis posita expletia felix. Nec volet augeri nec metuet minui. Hec ille. Qui ibideȝ vnūquēq; nostrū ad pcupiscendū bona celestia cū ipa dei matre exhortaf dicēs. Delicias iam nūc pmissi cōcipe regni. Virtute atq; fide quod cupis esse tene. Exulta agnoscēs te verbi carne rnatū. Cuius si pars es: pars tua christ⁹ erit. Qui ne dānandi legeres mala gaudia mundi. Promissum ad regnum se tibi fecit iter. ¶ Quinta anime potentia dicif irascibilis. Et est illa qua irascimur cōtra irrogā- C Dotauit irascibilē tes nobis vel primo iniurias z damna. z potest bene z male exerceri. Male qñ qs ex ira mouef ad vindictam: appetens vlcisci de inimico suo. z tunc hec potētia male exercetur: adeo q̄ quidam sapiens vt legif in prouerbijs philosophoꝝ dixit. Homo extra corp⁹ suū est cum irascif. Facit eñ ira amittere iudicium ratiōis dicente Catone: Ira impe

sit animu₃ ne possit cernere verum. Unde Tullius in tusculanis q̄stionib₉. libro. iiij. ait. Iracūdia ꝯsilio inimica est. Perturbatio aūt animi ꝑ irā facta demōstrat̄ ꝑ signa corpis exteriora. Nam de irato inq̄t Ouidius. iij. de arte amādi. Ora tumēt ira: nigrescunt sanguine vene. Et. viij. metaph. idē ait Sepe suū feruens oculis fert ira furorē. Et Gualter⁹ in Alexādriade libro. v. dicit. Comes idiuisa furor₃ Precipites capit ira gradus. z fellea torquet Lumina: ꝯtēnitq₃ humiles ratiōis habenas. Et Uirgili⁹. ij. Enei. inquit. Furor itaq₃ mentē precipitat. Et talem irā nunq̄ habuit beata virgo. q̄ cum sapientissima esset verificatū fuit in ea illud qd̄ inquit Tulli⁹ in tusculanis q̄stio. s. ꝙ sapiēs nunq̄ irascit̄. Bene aūt pōt irascibilis potētia exerceri z cū merito: qn̄ quis ex zelo iusticie irascit̄ ꝯtra peccata: iuxta illd̄ ꝓphete psal. iiij. Irascimini z nolite peccare. z hoc modo excellētissime exercuit beata ꝟgo hāc potentiā que peccata summe detestata est z odio habuit. Unde illi inq̄t ꝓpha psal. xliiij. Dilexisti iusticiam z odisti iniquitatem zc. Bene etiā exercet̄ hec potentia quādo quis refrenat iracundiā ꝑ patientiā: seruādo illd̄ Ouidij in epistolis. Uince animū irāq₃ tuā

Maria patiētissima

qui cetera vincis. Hoc aūt ꝑfectissime egit beatissima virgo: que cum esset optima: nūq̄ in aduersis ꝯturbata est. Sed de illa verificata est illa Senece ad Lucillū sn̄ia dicētis. Uir bon⁹ quicq̄d ei acciderit: equo animo sustinebit. Sciet em̄ id sibi accidisse lege diuina qua vniuersa ꝓcedunt. Cum igit̄ beatissima virgo sup oēs sciētifica fuerit: ꝑfecto om̄ia aduersa sibi a bono deo salubriter ꝑmissa cognoscens patientissime tolerauit. Et cū omnes virtutes habuerit nō ē dubitandū ꝙ etiā patiētiā in summo possedit. De qua inquit Prudenti⁹ poeta. Omnib₉ vna comes virtutib₉ associat̄. Auxiliūq₃ suum fortis patientia miscet. Uirtus nam vidua est quā nō patientia firmat. Nō solum aūt patienter tolerauit aduersa: sed in ipsa tolerantia valde gaudebat. Unde de ei⁹ patiētia dici poterat illud Lucani in. ix. Gaudet patientia duris. Et illud Prudētij in libro de ꝯflictu ꝟtutum z viciorum. Ecce modesta graui stabat patientia vultu. Per medias imota acies: variosq₃ tumultus. Spectabat defixa oculis: z lesa manebat. Cum igit̄ dicat moralis Cato. Magna etem̄ morum semp patientia ꝟtus. Apparet q̄ excellenter dotauit sponsus celestis potentia₃ irascibilem spōse sue tāmirabili patiētia z mansuetudine. De qua loquens Bernardus in q̄dam sermone inquit. Reuolue diligentius euangelice historie serie₃ vniuersam. z si q̄d forte increpatorium. siquid durum: si q̄d deniq₃ signum tenuis indignatōis occurrerit in Maria: de cetero suspectam habere. z ad eam accedere verearis. ꝙ si plenam magis omnis pietatis z gratie: plenāq₃ māsuetudinis z misericordie inueneris: que ad eā pertinēt gratias age ei qui talem tibi mediatricem sua benignissima miseratiōe ꝓuidit in qua nihil potest esse suspectum. Hec ille.

D

¶ Sed vt paucis multa cōcludam dico ꝙ tam excellentē dotem dedit deus sponse sue cōferendo ei gratias suas. Quod inq̄t Hiero. in sermone assumptiōis. Oīs plenitudo gratie que in chr̄o fuit venit in Maria q̄q̄ aliter: z bene. Nam pulcritudo gratie venit in christo sicut in homine ꝑsonaliter deificato. z in Maria sicut ī templo dei ꝟbo singulariter dedicato. In chr̄o vt in capite influēs. in Maria vt in collo corpi ecclīa trāsfundente. In chr̄o vt in supposito subsistēte: ac ex vnuersali fonte omnis boni lumē gr̄e influente. In Maria sicut felicit̄ hec oīa tam mēte q̄ carne recipiēte. Nō solū aūt celestis spōsus repleuit spōsam suā gratia z scītate: sed etiā in ipa gr̄a z sanctitate eam cōfirmauit z in ꝑpetuū stabiliuit in celebratiōe nuptiaꝝ. s. in ꝯceptiōe filij sui: vt dixit in prima pte ꝑncipali hui⁹ opis. ser. j. pte. iij. Tam ampla aūt fuit dos ipi⁹ bn̄dicte ꝟginis vt soli deo cognoscēda fuer̄. Et ad h̄ applicari pōt illud Eccī. j. Ipe creauit illā in spū̄ scō. vidit z dinumerauit z dimēsus est. s. ipe solus. Sed q̄d vltra me extēdā i exꝑmēda magnitudine dotis ꝟginalis cū ipe deus i dotē z p̄miū nuptiaꝝ seipm̄ spōse sue ōdederit: dicēs ei illd̄ Gen. xv. Ego sum merces tua magna nimis Cui⁹ tā ample dotis instrumentū tradidit angel⁹ Gabriel dicēs z scribēs: Aue gr̄a plena dn̄s tecum zc. Quia ꝓ glorie pompe z solennitates ī matrimonijs illustriū ꝑsonaꝝ debent interuenire. vt notatur in autētica q̄b₉ mo. nati effi. legi. §. hoc ergo. colla. vj. ideo nō est dubitandū in tota celesti curia indicibilia gaudia z exultatōes ieffabiles: atq₃ leticie maxime indicia: solēnitatesq₃ magnificas ī his sacratissimis nuptijs interuenisse.

Chr̄us z Maria differenter sūt plena gr̄a.

¶ De octaua ꝯditōe spōse celestis q̄ dicitur timorositatis

E

Magnū ornamentū mulieꝝ est timorositas. non q̄dē timoris q̄ ex cā malo veluti ex pusillanimitate ꝓcedit. de q̄ Lucan⁹ li. vj. inq̄t Degeneres trepidāt animi peioraq₃ versant Et lib. vij. Multos in summa ꝑicula misit Uenturi timor ipse mali. Et Uirgilius. iiij. Eneid. inquit. Degeneres animos timor ar

guit. Nūc em̄ timorem nō appetūt viri esse in vxorib; suis: sed timorē q̄ pcedit ex amore quādo. s. vxor timet offendere virū suum. Et ad h̄ ppositum posset exponi illud Ouidij. i eplis. Res ē solliciti plena timoris amor. lz ipe in alio sensu dixerit. De hoc ornamēto loquens apostol9 ad Ephes. v. ait. Uxor timeat virū suū. Iste aūt timor pōt dici cast9: de quo habet. xxiij. q. v. §. vlti. vbi scptū est. Timor castus de quo hic dicit est quo timem9 ne tardet. ne discedat: ne eo careamus. Hoc autē ornamentū timorositatis habuit sponsa regis celestis. Et ideo de ipa i figura scriptū est Judith. viij. Hec erat mulier famosissima: quia timebat dominū valde. Debēt q3 semp mulieres timere ne in aliquo offendant pudiciciam. Et ideo euitare debēt colloquia/conuersationes z aspectus virorum cum hec occasio eis esse possint ruine. Nam conuersatio mutua prouocat luxuriam: iuxta illud Ouidij. iij. de arte amandi. Mora semp amātes Incitat zc. Et pter hoc dicit Bernard9 sup Missus est. Uirgines q̄ vere virgines sunt semper solēt esse pauide: z nunq3 secure. Et vt caueant timēda: etiam secura primescant: scientes se in vasis fictilibus thesaurū portare: z nimis arduū eēt inter homines vt angelum viuere: z in terris more celestiū cōuersari z celibem agere vitā Hec ille. Cognoscens igit beatissima virgo veram esse sententiā Hieronymi ad Eustochiū dicentis. Raro cogitat in mēte qd̄ exteriores sensus nō nūtriūt. He em̄ sunt fenestre: hec hostia. que si clausa nō fuerint morti patet introitus z nil nisi funestū ingredit. In silentio aūt z clausura ac quiete cogitationes puerse vitant. Seruauit semp illud quod idem Hieronymus eidem Eustochio scribit dicēs. Caue ne domū exeas. s. sine magna necessitate vel vtilitate. z ne velis videre filias regiōis aliene. q̄uis fratres habeas patriarchas z israel parente leteris. Naz Dina domuz egressa corrumpit. Nolo igit te spōsum querere p plateas: nolo te circuire angulos ciuitatis. Spōsus em̄ in plateis inueniri nō potest. Hec ille. Ipa nāq3 virgo benedicta a tertio anno etatis sue vsq3 ad tēpus q̄ nupta fuit semp in tēplo stetit z inde nō discedebat. Uñ Amb. sup Luc. exhortat dicēs. Disce vginē morib;. disce vginē vecūdia. disce vginem oraculo solam in penetralib;. quā nemo virorū viderat angel9 reppe rit solā sine comite: solā sine teste zc. Que o9 mnia faciebat int alias causas vt suā ppetuam vgitatē illibatā p oia ɔseruaret. Q āt h̄ timoratiōis ornamentū excellent fuerit i beata vgine pz Luc. j. vbi d̄r. q cū esset ab angelo salutata: turbata est. turbatiōe q̄dez nō furoris sz pauoris. Et rō fuit. q2 vt dicūt doctores in. iij. dist. iij. Apparuit ei in specie humana. vginū aūt est trepidare: z ad oēs viri igressus pauere: oēsq3 virorū affat9 vereri vt dr glo. sup pdicto Luc. c. De h̄ āt ornamēto spōse celestis inq̄t Amb. sup Lucā. Discite vgines sacre non circūcursare per alienas edes nō demorari in plateis. nō aliq̄s in publico miscere fmones Maria in domo sera festinat. in publico mansit apud cognatā suam etiā trib; mensib;. Nō q dom9 eā delectaret aliena: sed q2 frequētius videri in publico displicebat.

¶ De nona ɔditione sponse celestis que dicitur pudorositatis

Onū ornamentū qd̄ hēre deb3 spōsa d̄: pudorositatis. Nō em̄ debet esse de illis de q̄b; Juuenal' inq̄t. Hic null9 vobis pudor aut reuerētia mēse. sed debet esse verecūda. Uñ apl'us j. ad Timo. ij. ait. Mulieres sint cū verecūdia z sobrietate se ornātes. Debent em̄ verecundari facere aliquid inhonesti: tā in secreto q̄3 in publico. Unde Hieronym9 ad Demetriadē de vginitate seruanda inq̄t. Quicquid pudet dicere: pudeat etiā cogitare. Licet aūt dicat Pamphil9 poeta. Non venit a sola rusticitate pudor. hoc est falsum de pudore verecūdie que est virtus. De qua Ualerius maximus libro quarto inquit. Uerecūdia parēs est omnis honesti. magistra innocētie: chara pximis: accepta alienis. oīni loco: omni tēpore fauorabilē pferens vultum Hec ille. Maxime aūt hec vtus ɔuenit iuuenib;. Ait em̄ Seneca ad Lucillū. epistola. xj. Uerecundia in adolescēte bonū signū est. Et idem epistola. xxvj. dicit. Nutriēdus igitur pudor. qui q̄3diu in animo durauerit aliq̄s bone spei locus erit. Diu9 q̄q3 Ambrosius in. j. de officijs inquit. In adolescētib; verecundia velut q̄dam nature dos cōmendat: z est pma disciplina. hec in ipo corporis motu/gestu z incessu tenenda est. Habitus em̄ mētis cernit in statu corporis. z vox quedā est animi corporis gestus vel motus. In ipo quoq3 corporis decore verecūdia plus eminet. Hec ille. Qui etiā ibidem ait. Uerecundia est verba feda superfluaq3 reprimere Et Quintilianus libro. viij. de orato. instit. dicit. Nihil est ad ɔciliandū animos grat9 verecundia. Et ideo Seneca in. ij. declamationū inq̄t. Efferat matrona oculos iacētes in terrā zc. Quod quidem faciebat matrona nostra virgo benedicta omni verecūdia z pudore sancto replera. Uñ fuit illa mulier de qua Eccl'i. xxvj. dicit. Gratia super gratiam mulier sancta z pudorata. Ipa em̄ adeo

pudorata et sancta fuit quod nunquam aliquid vel minimum quod secundum pudori non conveniret pegit. immo nec unquam cogitavit aut dixit. Servavit namque illud Amb. in primo de officiis dicentis. Pulcra virtus est verecundia et gratia suavis: que non solum in factis sed etiam in ipsis spectatur sermonibus. ut nec modum progrediaris in loquendo. nec quicquam indecorum resonet in sermone. speculum namque mentis plerunque in verbis refulget. Hec ille. O igitur verecundissima dei sponsa: tu non fecisti sicut multe nostri temporis virgines nuncupate que in portis manentes vel per terras vagantes vultus hominum inverecunde aspiciunt. iuvenes libenter alloquuntur. cum eis rident: trufantur et ludunt: ac tactibus et gestis dissolutis multa inhonesta faciunt. Unde postea nocte cogitant que in die viderunt vel egerunt. Sed tu virgo honestissima demissis in terram oculis incedebas. et adeo eras verecunda ut non solum in visione hominum: sed etiam angelorum erubescens quando tibi in humana specie apparebant. Servasti quoque illud Hieronymi ad Eustochium dicentis. propterea charissime sorores: hoc moneo: hoc mando vobis: ut que christi desponsate estis coniugio. cui omnem castitatis vestre fidem vovistis. cui nullum preter ipsum amatorem cognoscere sub iureiurando estis pollicite. Viri cuiuscunque status: et si eum sanctitas exornet. etiamsi Ioanni baptiste equaretur in meritis: queratis effugere faciem. nec liceat secum dilectione ferventi astringi. credatis experto. Nihil omnino est periculosius viro quam mulier: et mulieri quam vir. Uterque palea: uterque ignis. Dicam audacter: proh dolor dei templa. spiritussancti vasa et deo dicata edificia nisi diligentissima serventur custodia: prostibula fiunt. et aufertur tam nobile depositum: tam preciosus thesaurus: irrecuperabile decus castitatis. Omni igitur custodia servetur cor. Super muros hierusalem ponantur custodes. tota die ac nocte non dormiant ne fur introeat: ne spolia auferat que penitus recuperari non possunt. Hec ille.

¶ De decima conditione sponse celestis que dicitur honestatis

H Decimum ornamentum quod in sponsa sua requirunt magni principes dicitur et honestatis. s. interioris et exterioris. Non ei sufficit quod aliqua sit honesta in animo quantum ad voluntatem: sed etiam requiritur honestas quantum ad evidentiam exteriorem. Honestas autem extrinseca hominis consistit in custodia sensuum et circumspectione et gravitate gestuum et actuum exteriorum. per quam exteriorem gravitatem et honestatem potest fieri coniectura de honestate interiori. quia habitus cognoscuntur per actus. ii. de anima. et ii. Polit. Unde Aristo. inquit in. iiii. metaphy. Opus bonum et malum ab extra indicat quale sit in anima. Et. i. de anima idem philosophus ait. Anima simplex et intellectualis cognoscitur per motum ac sensum: et per operationem sui corporis Et ibidem. Accidentia magnam partem conferunt ad cognoscendum quod quid est. Et. xii. metaph. Actus specificant habitus. Glosa quoque in c. nec aliqua. xxvii. q. i. dicit. Per exteriora interior voluntas dinoscitur. Facit ad hoc illa vulgaris sententia iuris que ait. Per exteriora cognoscuntur interiora. §. cervos. Insti. de rerum divi. l. naturalem. §. in his. ff. de adq. re. do. l. fulcimus. §. illud sciendum. ff. ex qui. cau. in pos. ea. Arist. quoque in. ii. Prior. ait. Per signa corporis nobis nota syllogizamur dispositiones anime nobis ignotas. Et Amb. in li. de offi. dicit Habitus mentis per statum corporis cognoscitur. Prosper etiam in libro epigrammatum: epigramma xxii. inquit. Ex operum specie clarescunt intima cordis. De actibus enim exterioribus habent homines iudicare. clemen. exivi de paradiso. §. cupientes. de ver. sig. Et ideo quando quis hinc inde respicit mulieres: et quando mulier nutibus oculorum aliqua signa facit viris vel eos respicit impudice: signum est quod eius animus est impudicus. Et hoc crimen habebat Paris qui scribens Helene: ut ponit Ovidius in epistolis dicebat. Et tibi per nutum signa tegenda dabam. De quo vicio Aug. in c. Nec solo. xxxii. q. v. ait. Non dicatis vos animos habere pudicos si habeatis oculos impudicos. quia impudicus oculus impudici cordis est nuncius. Hoc autem ornamentum honestatis habuit excellentissime virgo benedicta que in omnibus actibus et gestibus suis circumspectissima et honestissima fuit. Unde Amb. in. ii. de virginitate ait. Nihil torvum in oculis Marie. nihil in verbis procax. nihil quoque in actu verecundum fuit. Ipsa enim perfectissime adimplevit illud consilium Goffredi in poetria dicentis. Servemus honesta et mala vitemus. Unde de ipsa dici potest illud Sapientie. vii. et innumerabilis honestas per manus illius. Et illa de se dicere potest illud Ecclesiastici. xxiiii. Fructus mei fructus honoris et honestatis. D ¶ Quia autem extrinseca honestas sine intrinseca parum valet. immo servantes honestatem exteriorem: et habentes inhonestam mentem sunt similes sepulcris dealbatis et ab extra depictis: que intus plena sunt cadaveribus mortuorum et omni spurcicia. licet a foris appareant hominibus speciosa. ut inquit salvator Matth. xxiii. de phariseis. Ideo oportet quod mulier non solum sit honesta et incontaminata in operibus: verbis et omnibus actibus exterioribus sed etiam in cogitationibus et desideriis intrinsecus. ¶ Sciendum est autem quod secundum leges civiles maior honestas requiritur in mulieribus quam in masculis. et ideo ex inhonestate punitur quando

honestas exterior

Interiora cognoscuntur per exteriora

maior est honestas in mulieribus quam viris

q mulier z nõ vir. vt notat glosa in.l.palã. §.q in adulterio.ff.de ritu nupt. Hãc autẽ intrinsecã z extrisecã honestatẽ habuisse vgi nem benedictã patz p respõsionẽ eius factaz angelo qñ ei dixit Luce.i.Quomõ fiet istud quoniã virum nõ cognosco.qd glosa expo nit.i.in virginitate manere disposui: z vi rum nõ cognoscere proposui.Et ibidẽ ait glo. Uide quanta est Marie cõstantia.que licz salutata:licz cõfortata:licz cõmendata:poti us tamẽ videt nolle habere plem q̃z perde re virginitatẽ.Et ideo de modo querit dicen tis: Quomodo fiet istud? Berñ.q̃z in q̃daz sermone inqt. O virgo prudens. O vgo de uota:qs te docuit deo placere virginitate? Que lex:que iusticia:que pagina veteris te stamenti hoc p̃cipit? Nos legim⁹ apostolum dicentẽ.De virginibꝫ p̃ceptũ dñi nõ habeo. cõsilium aũt do.Tu vo nec p̃ceptũ:nec cõ siliũ:nec exemplũ habuisti.Hec ille.Tanta aũt fuit honestas btẽ virginis q nunq̃z mo tũ aliquez vel rebellionẽ carnis habuit:nec modicam incõtinentie cogitationẽ.imo ei⁹ honestas ab oibꝫ in eã aspiciẽtibꝫ extingue bat:vt supra diximus omnẽ libidinez:q2 vs q ad medullas cordis ipsorum penetrabat. ¶ Pro ꝯclusione vo nostri sermonis dico: q beata virgo in hoc seculo post chr̃m fuit exemplũ z speculum omnis honestatis z be ne viuendi. Uñ illud Genes.i.Fecit deus duo luminaria magna.luminare maius.s. solem.z luminare minus.i.lunã.exponi põt de chr̃o qui est sol iusticie:z de vgine benedi cta que dicit luna.quia sicut luna a sole reci pit lumen:ita btã vgo splendorẽ lucis z gra tie:ac normã recte viuẽdi suscepit a chr̃o.Et maxime in illo tpe q̃ cũ eo ꝯuersata est. Uñ doctor q̃dam grecus sup illud Luc.ij.Ma ter eius ꝯseruabat omnia vba hec ꝯferens i corde suo:ait.Cõsidera prudentissimã mu lierũ Mariam vere sapientie matrẽ quali ter scholaris sit pueri.Nõ eñi vt puero neq̃z vt viro:sed vt deo vacabat.z illius voces et opera repetabat.Et idcirco nihil ex dictis aut factis ab eo incassum illi patebat.sed si cut ipm vbum p̃us in visceribꝫ:ita nũc eius dem modos z dicta ꝯcipiebat z i corde suo fouebat.z hec in p̃senti ꝯtemplabat qd expe ctabat in futuro clari⁹ reuelandũ.Et hac q̃ dem tanq̃z regula z lege p totã vitã vtebat. Hec ille.Erat aũt vgo Maria exẽplar oim virtutũ.Uñ dicit in sermõe oim sctõꝝ. Uir go Maria dei ppl'm faciẽdo monebat sper nere perituri luxus secl'i:a lenocinio morta lis vite declinare:carnis pudiciciã cũ vgini tatis honore intra cordis hospitia obserua re:eãq̃z oim virtutũ reginã fructũ salutis p petue sociã esse angeloꝝ suis affirmabat exẽ plis.Sicut aũt vgitatꝭ z pudicicie:ita z oim aliaꝝ vtutũ norma fuit.Uñ Amb.i li.d vir gitate inqt.Tal' fuit Maria vt ei⁹ vni⁹ vi ta oim sit disciplina.Et Hiero.in s̃mõe ad Paulã z Eustoch.ait. Si placet vobis cha rissime talis ac tãta vgo:placeat z op⁹ vtutꝭ ei⁹:cuius vita oim disciplina est.cui⁹ mores instituta sunt eccl'iaꝝ.q̃ p̃cellit cũctis z sup eminet vniuersis.Et infra. Tãta erat clari tas vtutis ei⁹ vt alioꝝ vitã q̃dãmodo obscu raret.Et h̃ est verissimũ.Nã si btũs Joãnes baptista tante fuit sctitatis(sicut d̃r Chrys.) vt oim alioꝝ vitã redderet culpabilẽ.qd sen tiendũ est de mr̃e altissimi? Et iõ Hiero.in qt.Sicut in compatiõe dei nemo bon⁹:ita z i compatiõe mr̃is dñi nulla inuenit pfecta creatura q̃ꝫuis vtutibꝫ eximia comprobet. Unus est eñ pater noster q̃ est i celis:z vna est mat nostra.vna est z forma vtutũ Ma ria.Et idcirco imitemini moribꝫ:seq̃mini ca stitatẽ eius z implorate auxiliũ.Hec ille.Et merito. Nã cũ Therenti⁹ dicat in adelphis Inspicere tanq̃z in speculo vitã hoim iubeo atq̃z ex aliis sumere tibi exemplũ.Et Sene ca ad Lucillũ scribẽs ꝯsulat dicẽs. Elige ti bi cui⁹ tibi placeat vita. Op⁹ est eñ aliq̃ ad quẽ mores nostri se erigant. Nisi eñ alicu ius regulã p̃uiã aspicias:mores eligere non valebis.Et Cato in suis documẽtis.Mul toꝝ exẽplo disce q̃ facta seq̃ris. Que fugias nobis vita ẽ aliena magistra. Profecto oẽs chr̃iani debẽt sibi p̃ponere ante oculos men tis vitã hui⁹ sacratissime sponse celestis tan q̃z irrep̃hẽsibile exẽplar ois pfectiõis:qd de⁹ fecit in humana spẽcie vt ipa cũ filio suo eẽt metrũ z mẽsura oim alioꝝ:sicut fecit z i oi bus aliis generꝫ speciebꝫ s̃m s̃niam phi.x.me taphy.Jõ Amb.vbi s̃.ait. Sit nob tanq̃z i imagine descp̃ta vgitas vitaq̃z Marie:in q̃ velut e speculo refulget species castitatis z forma vtutis. Hinc sumatis licz exẽpla vi uẽdi:vbi tanq̃z i exẽplari magisteria sũt ex pressa pbitatꝭ.q̃ q̃d corrigere:q̃d fugere:q̃d tenere debeatꝭ ostẽdũt.Hec ille.Et iõ oẽs de bem⁹ obseruare illõ qd inqt de⁹.Exo.xxv.di cẽs.Inspice z fac s̃m exẽplar qd tibi in mõte mõstratũ ẽ.i.in altitudie vite gl'iose vginis quã ego ab eẽno ordinaui z p̃paraui vt esset mihi spõsa:filiiq̃z mei mat z spũs vtriusq̃z habitatio digna:ãgeloꝝ regina atq̃z oim ho minũ regula z mgr̃a. Cui ẽ honor z gl'ia in secula seculoꝝ Amẽ.

¶ Pars tertia hui⁹ s̃monarij qd Maria le appellat. In q̃ tractat de gl'iose mr̃is dei nomiatiõe. Hec aũt ps p̃prio ac particulari noie mare magnũ btẽ vgis nũcupat.

Sermo p̃mus

Marginal notes: (left) I Maria speculũ ois honestatis. (right) Exẽpluz.

Nomen virgis

A n Maria. Luc. j. Licȝ ꝓpria noīa
ponant̄ ⁊ mutent̄ ꝓ libito ꝓprie
volūtatis. C. de muta. nomi. l. j.
⁊ iō de his nō curat̄. l. siq̄s ī fun
Noīa ꝓpria — do vocabulo. ff. de lega. Primo vñ dr̄ ꝙ dis
putatio de ꝓprio noīe est relinquēda ꝑtinaci
bus: vt inq̄t glo. in. l. recepticia. in ꝟbo voca
bula. C. de ꝯsti. pecu. Nā de noīe ꝓprio q̄ fa
cti est nō pōt reddi ratio. vt ait Bar. in. l. fi.
§. penl̄. ff. ad muni. Tñ alibi dr̄ ꝙ exp̄ssio ꝓ
prij noīs multū opat̄. l. si seru⁹ cōīs. ff. de sti
pu. seruo. l. fi. C. ꝑ q̄s ꝑsonas nob̄ adq̄. ⁊. l. si
cui balneū. ff. q̄b mo. vsufruc. amit. Itē so
let dici ꝙ magnū p̄uilegiuȝ est vocari bono
noīe. l. j. iūcta glo. in ꝟbo hāc. C. de sum. tri.
⁊ fi. catho. Et nihil mali est honesti hoīs no
mē assumere. l. facta. §. si mādata. ff. ad tre
bel. Dicit̄ etiā ꝙ ex q̄litate noīs ꝓprij ostēdit̄
⁊ arguit̄ q̄litas ꝑsone: vt ait glo. ī rubrica. ff.
veteris: ī ꝟbo Justinian⁹. ⁊ glo. in ꝓemio se
xti. vbi ex noīe Bonifacij arguit̄ ꝙ erat bo
na facies. Propter hoc etiā Accursi⁹ floren
tin⁹ glosator eximius multū gloriat̄ de no
mine suo in dicta. l. facta. §. si in dāda. ff. ad
trebel. in verbo ꝯditio. dicens se habere ho
nestū ⁊ pulcrum nomē. ⁊ ꝙ vocat̄ Accursi⁹:
q̄ occurrit ⁊ succurrit cōtra tenebras iuris
ciuilis. Eapropter beatissima ꝟgo Maria
merito gloriari pōt de suo excellētissimo no
Noīa sūt reb⁹ ꝯsona. — mine. ¶ Pro cui⁹ declaratōe est sciendū: ꝙ
vt inquit Tho. in. iij. pte sūme. q. xxxvij. ar.
ij. Nomina debēt ꝓprietatib⁹ rex̄ correspon
dere: vt patȝ in nomib⁹ genex̄ ⁊ speciex̄. iiij.
metaphy. Ideo dicit̄ cōmunit̄ ꝙ nomia de
bēt esse reb⁹ ꝯsona. xxj. dist. c. cleros. xij. q. j.
c. clericos. xvj. q. j. c. si cupis. xxiiij. q. j. c. pu
denda. de p̄ben. ⁊ digni. c. cū s̄m apostolū. ⁊
instit. de dona. §. est ⁊ aliud. ⁊ in aut. de ꝯsu
li. §. sed siquis. ⁊. C. de epis. ⁊ cleri. l. decerni
mus. ⁊ de offi. p̄fec. vr. li. j. ⁊ de defen. ciui. l.
defensores. ⁊. ff. de tutel. l. j. in aut. de defen.
ciui. in p̄nci. col. iij. Facit. c. penitētia. el. secū
do. ⁊ ibi glo. de pe. dist. iij. ⁊ lex a nullo. C. de
ferijs. ⁊. l. ita vulnerat⁹. in p̄nci. ⁊. ff. ad. l. aq
li. ꝙ si hec regula locū habet in nominib⁹ q̄
rūcunq̄ rerum multo magis sortiretur effe
ctum in nomib⁹ a deo impositis que signifi
cant aliq̄d gratuitū donū tali nominato di
uinitus datum: sicut Geñ. xvij. dixit deus
Abrae. Uocaberis Abraā. q̄ patrē multax̄
gentiū ꝯstitui te. ante quippe vocat̄ Abram
ꝑ vnū a tm̄. Et Mat. xvj. inq̄t chr̄s Simōi
Tu es petrus: ⁊ sup̄ hanc petrā edificabo ec
clesiā meā. Dixit q̄ꝗ angelus Joseph spōso
ꝟginis de nomie filij dei. Matth. j. Uoca
bis nomē eius Jesuȝ: ip̄e em̄ saluū faciet po
pulū suū a pctīs eox̄. Jesus q̄ppe saluator in
terp̄tat̄. Quia ḡ nomē mr̄is chr̄i impositū ē
a deo: vt inq̄t Hiero. sup̄ Mat. ⁊ Amb. in
ser. de natiui. ꝟgis. ⁊ Berñ. sup̄ Missus est.
⁊ Anf. ī li. d̄ ꝯcep. ꝟgi. c. ij. ⁊ Barthol̄. d̄ pisa
in li. btē ꝟgis fructu. viij. ita ꝙ dici poterat
ꝟgini nascēti illō Esa. lxij. Uocabit̄ tibi no
mē nouū q̄d os dñi noīauit. ⁊ Esa. lxiij. A se
culo nomē tuū. Dixit q̄ȝ illi de⁹ illō Esa. xlv
Ego dñs q̄ voco nomē tuū. Nomē etiā suū
exp̄ssit angel⁹ dū dixit illi Luc. j. Ne timeas
maria ⁊c̄. Uñ dicere poterat ip̄e angel⁹ illō
Esa. xliij. Uocaui te noīe tuo q̄d os dñi no
mīauit. Profecto nō est dubitādū maximā
eē noīs ei⁹ excellētiā ⁊ ꝓprietatē. q̄ emanauit
ab illo q̄ op⁹ imꝑfectōis n̄ nouit. c. maiores.
ꝟ. licȝ adhuc. ex̄ de baptismo. Itē q̄ nomē dr̄
excellēs ⁊ elegās qñ est ꝟificabile ī q̄cūq̄ ei⁹
ꝑte. vt dr̄ glo. in. l. iurisgētiū. in p̄n. ī glo. ma
gna. ff. de pac. ⁊ glo. ī rubrica. C. de rex̄ per
mutatiōe. Nō imerito btē ꝟgis nomē q̄d in Nomen elegās
q̄libet lr̄a ꝟificabile est ac multas denotat p̄
rogatiuas excellētissimū dici debȝ. Uñ ipsi
ꝟgini dicere possum⁹ illō ps̄. viij. Admira
bile ē nomē tuū in vniuersa terra. Ip̄a q̄ȝ di
cere pōt illō Malach. j. Ab ortu solis vsq̄
ad occasum magnū est nomē meū in gētib⁹
⁊ in oī loco. Nos ḡ de noīe ei⁹ dicam⁹ illud
psal. lxxj. Sit nomē ei⁹ bñdictū ī secula. añ
solē ꝑmanet nome ei⁹. s. in dei p̄destinatiōe.
Ip̄i q̄ȝ ꝟgini dicere possum⁹ illō Uirgilij in
j. Eneið. Semꝑ honos nomēq̄ tuū laudes
q̄ manebūt. De q̄ nomie mr̄is dei (q̄d vt re Diuisio
fert euāgelista ī ꝟbis ꝓposit dr̄ Maria) loq̄
volētes: q̄ diuisio aīm incitat. mentē intelli
gētis p̄pat: ⁊ memoriā artificiose reformat.
vt ꝓbat̄. ff. de doli excep. l. j. in p̄n. vbi Albri
cus de rosate. ⁊ ī ꝓemio insti. §. igit̄ post qn
q̄ginta annos. ⁊ ibi glo. ⁊ ꝑ Senecā in libro
epistolax̄. xvj. epl'a. j. que est. lxxxix. q̄ ad to
tū libx̄. Ideo diuidēdo hunc sermonē tres
ꝯsideratiōes faciemus.

Prima appellabit̄ approꝑatiōis
Scd̄a figuratiōis.
Tertia ꝟo significatiōis

¶ Pars p̄ma hui⁹ sermonis q̄ dicit̄ appro
priationis

B — Beata dei mr̄ appellat̄ Maria: q̄ ī
se habȝ ꝑfectiōem ⁊ ꝓprietatē q̄nq̄
lapiduȝ p̄ciosox̄: q̄x̄ noīa incipiūt
ab vna illax̄ q̄nq̄ lr̄arū ex q̄b⁹ no
mē ꝟginis cōponit̄. Per M. aūt denotat̄ ꝙ
ip̄a dici pōt Margarita q̄ est lapis p̄ciosus Margarita.
pulcer/candid⁹ ⁊ clar⁹. qui vt dicit̄ in li. de
ꝓprietatib⁹ rex̄ habȝ ꝟtutē abstersiuā: q̄ mē
bra a supfluis humoribus abstergit. ⁊ virtu
tem restrictiuam. quia fluxum sanguinis et

ventris restringit.z ꝟtutẽ ꝯfortatiuã q̃z coꝛ
debile ꝯfortat z fortificat:maxime in ꝑicu/
lis.Beata eñ ꝟgo Maria ꝑ grãm quã no/
bis infundit habet ꝟtutẽ abstersiuã inq̃ntũ
abstergit pctã ꝑterita.habet ꝟtutẽ restricti/
uã inq̃ntũ animũ restringit ne fluat ad pec/
cata futura.hab; q̃z ꝟtutẽ ꝯfortatiuã inq̃z
tũ ꝯfortat z fortificat coꝛ ꝯtra mala ꝑsentia
Ista nãq; tria a deo z ab ipa petere debem⁹
Uñ sup illõ Matt.xxvj.Oꝛauit tertio eun
dẽ ꝟmonẽ dicens.dꝛ glo.trib⁹ vicib⁹ oꝛauit
vt nob z a ꝑterit; pctis veniã: z a ꝑsentibus
malis tutelã: z a futuris ꝑiculis cautelã im
petraret. Nõ solũ aũt ꝑ M. denotat̃ q̃ btã
ꝟgo fuit margarita: sed etiã q̃ ipa ꝑciosam
generauit margaritã. ¶ Uñ sciendu; est q̃
vt inq̃t Isiõ.in lib.etymol.xvj.Margarita
generat̃ in cõchulis marinis.z iõ appellatur
margarita a mari. Certo ei tpe anni ipe cõ/
chule ad litus maris se trãsferũt z ibi se ape
riũt z roꝛẽ celestẽ iter sua viscera recipiũt ex
cui⁹ coagulatõe margarita generat̃. Ista co
chle siue cõchula fuit ꝟgo maria q̃ se apuit
vt roꝛẽ celestẽ reciperet.z margaritã.i.chꝛm
inter sua viscera ꝯciperet.nã se apuit qñ ange
lico nũcio ꝯsensum ꝑbuit:vt sup eã ros spi/
ritusscti descẽderet ac illã fecũdaret cũ dixit
Luc.j.Ecce ancilla dñi zc. Et tũc generata ẽ
ꝑciosa margarita.s.fili⁹ dei.De hac aũt spi/
ritusscti roꝛatiõe z btẽ ꝟginis aptõe ꝑdictu;
fuerat Esa.xlv.vbi dꝛ. Roꝛate celi desup et
nubes pluãt iustũ:apiat̃ terra z germiet sal
uatoꝛẽ.O igit̃ deuoti chꝛiani cũ margarita
nõ sit mittẽda añ poꝛcos.i.imũdos.c. noli/
te.x.q.iij.z c.i mãdat;.xliij.di.z c.nõnulli.de
pe.dist.j.fugite pcti imũdiciã z ꝑ innocẽtiã
mundi estote sicut ille bon⁹ negociatoꝛ de q̃
inq̃t saluatoꝛ Matt.xiij.dicẽs q̃ inuenta
vna ꝑciosa margarita vendidit vniuersa q̃
habuit z emit eã.Debem⁹ g̃ oĩa q̃ habemus
deo vendere vt possim⁹ istã ꝑciosa; marga/
ritã nob emere.Uendam⁹ itaq; coꝛp⁹ nr̃m ꝑ
macerationẽ:aĩam nr̃am ꝑ purificatiõem:et
res mũdiales ꝑ elemosynaꝝ largitionem: z
tpaliũ ꝯtẽptionẽ.Ipa etem̃ margarita inq̃t
Prouer.viij.Qui me iuenerit:iueniet vitã
z hauriet salutẽ a dño. ¶ Scdã lr̃a huius
bñdicti noĩs Maria est A.z denotat q̃ ipa
est adamas:q̃ vt dꝛ in ꝑdicto libꝛo de ꝓꝓꝛie/
tatib⁹ reꝝ dꝛ gẽma recõciliatiõis z amoꝛis
ꝟm Diascoꝛ.q̃z iter alias ꝓꝓꝛietates h; ꝟtu/
tẽ recõciliatiuã z ad amoꝛẽ inductiuã. Ipa
eñ btã ꝟgo recõciliauit hũanũ gen⁹ cu; deo
z amicicia int̃ eos iduxit. Uñ ipa inq̃t Eccĩ.
xxiiij.Ego mr̃ pulcre dilectõis zc. De h̃ aũt
lapide ꝑcioso q̃ adamas appellat̃: z de alijs
lapidib⁹ preciosis tractat̃ i.l.fi.§.species.ff.
de publica. ¶ Tertia lr̃a est R. ꝑ quã deno

L
Adamas
Rubin⁹

tat̃ q̃ ipsa est rubinus siue carbũculus q̃ ẽ
valde splendid⁹:z h; ꝟtutẽ letificatiuã vt dꝛ
in li.de ꝓꝓꝛietatib⁹ reꝝ. Ipsa eñ g̃tiosa ꝟgo
letos facit viuere deuotos suos. Uñ illi di/
cere possum⁹ illud Cañ.j. Exultabim⁹ z le/
tabimur in te.vl' põt dici ꝟm quosdã docto
res.q̃ ꝑ R.dnotat̃ q̃ ipa generauit rubinũ
siue carbũculũ:q̃ nascit̃ in visceribus sapphy/
ri habẽtis splẽdoꝛẽ z coloꝛẽ celestẽ.vt dꝛ i ꝑ
dicto li.de ꝓꝓꝛie.reꝝ. Iste eñ sapphyr⁹ figu/
rat btã; ꝟgie; i cui⁹ visceribus opatõe spũsscti
generat⁹ ẽ rubin⁹.s.dñs noster Jesus chꝛs.
S; foꝛte aliq̃s dicet q̃ ego i h̃ ope pono ml'
ta q̃ alij scptoꝛes in suis opib⁹ posuerũt.z q̃
facile ẽ inuẽt; addere. vt inq̃t Phs.ij.elenc.
Cui g̃ rñdeo q̃ q̃z inq̃t Boeci⁹ i.ij.li.de disci
plina scholariũ.miserrimi ingenij ẽ sp inuẽ/
tis vti z nunq̃z inueniẽdis. Jõ in h̃ opuscu/
lo multa studui nõ noua dicere. q̃z nihil di/
ctũ:q̃n ꝑus dictũ. Nihil eñ est nouũ sub so
le nec valet quisq̃z dicere hoc est recẽs.iã eñ
ꝑcessit in secl'is que fuerũt ante nos sed ꝑo/
rũ nõ est memoꝛia:vt inq̃t Salomõ Eccĩ.j
ca.sed alit̃ q̃z a ꝑdecessoꝛib⁹ dicta sunt cura/
ui cõponere:seruãs documentũ Senece ad
Lucillũ li.v..epl'aꝝ.epl'a.vij.dicentis apes
debemus imitari q̃ vagant̃ z floꝛes ad mel
faciẽdũ idoneos carpũt.Deinde quicq̃d at/
tulere disponũt ac ꝑ fauos dirigũt.Debem⁹
eñ quecũq; ex diuersa lectiõe ꝯgessim⁹ sepa
rare.Deinde adhibita ingenij nostri cura z
facultate in vnũ sapoꝛẽ varia ista libamina
ꝯfundere. Hec ille. Preterea ad obiectiõe;
superius factã possem rñdere illõ qõ ponit
Helinãdus in chꝛonicis suis.li.xxvj.dicẽs:
q̃ Uirgilius cũ ei obijceret̃ ab emulis z in/
uidis q̃ alienos versus suo opi inserebat.re
spondit magnaꝝ esse viriũ:clauũ extoꝛque/
re de manu Herculis. Itẽ ad ꝯfirmationẽ
ꝑdictoꝝ dico q̃ imitatus sum dictu; Phi
ij.Metaphy.dicẽt;.q̃ nõ solũ tenemur age
re gr̃as illis q̃ꝝ opiõib⁹ aliq̃s cõicauerit:
sed z his qui adhuc supficiali⁹ enũciauerũt
Qõ declarãs cõmẽtatoꝛ dic̃ q̃ nõ tm̃ opꝫ
reddere gr̃as eis q̃ docuerũt nos veras opi/
niões:vt sc̃ illi q̃ ꝯueniũt nobiscũ i opiõib⁹
s; etiã illis cũ q̃b⁹ nõ ꝯuenim⁹. Isti eñ cũ h̃
qõ dixerũt excitauerũt nr̃m itellectũ.z fece/
rũt nos ꝑquirere ꝑ h̃ ꝟtutẽ ad cõphẽdendũ
ꝟitatẽ. Et qõ dixit phs i h̃.c. manifestũ est.
null⁹ eñ põt ꝑ se iuenire artes opatiuas aut
ꝯsideratiuas in maioꝛi pte.q̃z nõ cõplent̃ ni
si ꝑ iuuamentũ ꝑoꝛis ad seq̃ntẽ.Et nisi ꝑoꝛ
fuisset nõ esset seq̃ns. Hec cõmẽtatoꝛ. Ad ꝑ
positũ aũt nr̃m reuertẽdo:dico q̃ ꝑ quartã
virginei noĩs lr̃am.s.J.denotat̃ q̃ ipa ẽ Ja
spis.q̃ vt dꝛ in li.xviij.d ꝓꝓꝛietatib⁹ reꝝ red
dit hominem ipm ferentẽ tutũ sine timoꝛe.

Inuentis vti
Jaspis

Sic btā virgo facit nos securos ab oīb⁊ malis ⁊ ꝑicul'. Jō ille q̄ hꝫ adiutoriū be. ꝟgīs ei dicere p̄t illō ps̄. xxij. Nō timebo mala qm̄

D tu mecū es. ¶ Per q̄ntā ꝟo lrām .i. A. denotat̄ ꝙ ip̄a ē allectori⁹. q̄ vt dr̄ vbi sup̄. ad bonā fortunā hn̄dā ⁊ ꝯseq̄ndos honores ꝓdest Sic btā ꝟgo ꝯtribuit nob̄ maxios honores Vn̄ Ber̄. in q̄dā ſmōe inq̄t. Si mariā diligēter īspicias: nihil est ꝟtutis: nihil splēdoris: nihil gl'ie qd̄ ex ip̄a nō resplēdeat. Nō solū aūt hoꝝ q̄nqꝫ lapidū p̄ciosoꝝ: ſꝫ etiā oīm alioꝝ in se ꝯtinet ꝟtutē. Ip̄i ei dici pōt illud Ezech. xxviij. Ois lapis p̄ciosus opimentū tuū Topazi⁹: iaspis: crysolit⁹: onyx: berill⁹: sapphyr⁹: carbūculus ⁊ smaragdus. trāssūptiue in c. p̄ncipiū. §. ois. de pe. di. ij. Sciendū q̄ꝫ ꝙ b. ꝟgo cōparat̄ lapidib⁊ p̄ciosis: nō aūt lapidib⁊ simplicit̄. q̄r appellatōe lapidū nō cōprehendit̄ margarita seu lapides p̄ciosi ſm Bar. in. l. fi. §. species. ff. de publi. ⁊ facit lex. ⁊ si nō sunt. §. ꝯueniam⁹. ff. de auro et argen. lega.

¶ Pars. II. huius sermonis que dicit̄ Figurationis.

E Nomen btē ꝟginis cōponit̄ ex q̄nqꝫ lr̄is. q̄r ip̄a ē figurata ꝑ quinqꝫ dn̄as veteris testamenti: q̄ꝝ noia incipiūt ab aliqua lr̄aꝝ hui⁹ noīs

Michol — Per M denotat̄ ꝙ fuit figurata ꝑ michol que fuit vxor Dauid regis ⁊ ꝓphete: ⁊ intantū placuit Dauid ꝙ cū diu fuisset ex̄ regnū israel: noluit ꝯiūgere amiciciā cū Abner p̄ncipe militie ꝓp̄li isrl' nisi p̄us sibi p̄n̄tasset eā vt dicit̄. ij. Regū. iij. Sic beata ꝟgo intātū placuit altissimo ꝙ fili⁹ dei ꝑ subtractiōem gr̄e existens extra regnū mundi noluit illud ingredi ꝑ incarnationē: nec amiciciā ꝯiūgere cū p̄mo hoīe ⁊ ei⁹ descendētib⁊: nisi prius ip̄a virgo nasceret̄ in mūdo. Michol ei interp̄tat̄ pietas. ⁊ ip̄a fuit pietate plenissima.

Abigail — Per A significat̄ ꝙ fuit figurata ꝑ Abigail: q̄ etiā fuit vxor Dauid. Cū em̄ Nabal carmelus vir ei⁹ esset rustic⁹ ⁊ male rn̄disset nūcijs Dauid: ꝓposuit Dauid ip̄m occidere et oēs de domo ei⁹. At vbi intellexit h̄ Abigail obuiauit Dauid cuꝫ multis munerib⁊: ⁊ humilib⁊ ꝟbis ip̄ꝫ placauit: vt hr̄. j. Reg. xxv. Sic btā ꝟgo cognoscens deū esse iratū ꝯ genus humanū obuiauit ei multis ꝟtutibus ornata: ⁊ hūilitate sua ipsum placauit.

Rachel — Per R. denotat̄ ꝙ ip̄a figurata fuit ꝑ Rachel q̄ fuit vxor Jacob: ⁊ genuit Joseph: q̄ interp̄tat̄ saluator: vt habet̄ Gene. xxxiij. Sic beata virgo genuit ch̄r̄m saluatorē mundi.

Judith — Per J denotatur ꝙ ip̄a figurata fuit ꝑ Judith: q̄ ꝟtute castitat̄ occidit Holofernem vt habet̄ Judith. xiij. Sic btā virgo merito sue humilis ꝟginitatis interfecit luciferꝝ p̄ncipē demonū ꝯterēs ei⁹ ptātē.

Abisach — Per A denotat̄ ꝙ ip̄a figurata fuit ꝑ Abisach sunamitē q̄ fuit electa suꝑ oēs filias isrl' tanq̄ꝫ pulcrior ⁊ delectabilior ad mistrādū ⁊ ſuiēdū regi Dauid vt hr̄. iij. Regū. j. Sic b. ꝟgo fuit electa suꝑ oēs mlieres ad mistrādū regi celesti. Vn̄ ip̄a inq̄t Eccli. xxiiij. In habitatiōe sctā corā ipo mistraui. Sciebat em̄ de⁹ ip̄aꝫ futurā esse bonā mistrā. i. nō q̄rētē gl'iaꝫ ꝓp̄am sed ei⁹ cui mistraret. sic faciūt boni ministri. c. si fuerit. de ꝯse. dist. iiij. Ipsa aūt ꝟgo fuit mistra respectu filij dei cui sedule ministrauit. Vn̄ Aug⁹. in ſmone de assumptiōe inq̄t. Mariā siq̄dē ⁊ opis exhibitiōe ⁊ fidei ꝟitate mistrā ch̄r̄i fuisse intelligit ois q̄ sane sapit. Ope certe mistrauit qui hūc in vtero gessit: partūqꝫ ꝓfusum aluit ⁊ fouit: ac in p̄sepio reclinauit. i egyptū q̄ꝫ fugiēs abscōdit ⁊ oēm ei⁹ īfantiā ꝓsecuta est ꝑ mr̄is affectu: ita vt vsqꝫ ad crucē in q̄ iā virū ꝑfectū vidit eū pendentē: ab ei⁹ nō recessit ꝯsectatu. Hec ille. ¶ De hoc etiā inq̄t Bern̄. in q̄dā ſmōe. Oia oꝑa misc̄die erga filiū beata ꝟgo ministrauit. nā ip̄m ꝟginea carne vestiuit: eū lacte de celo mistrato potauit ⁊ pauit. ip̄m nouem mēsib⁊ ī suo vtero hospitata fuit. cūqꝫ ꝑ infantiā infirmū nō solū visitauit: sed etiā oia officia hūilitatis illi exhibuit. Ab ip̄o in cruc̄ carcerē ligato nō recessit. ei⁹ q̄ꝫ sepulture interesse voluit. Dicit̄ q̄ꝫ btā ꝟgo Maria mistra dei respectu nr̄i. ⁊ ideo honorāda est a nob̄ respectu ei⁹ q̄ illā fecit ministraꝫ cui⁹ est ministra. c. baptismus. de ꝯse. di. iiij. Administrator em̄ bene administrās habetur loco dn̄i. l. q̄ fundum. §. si tutor. ff. ꝑ empto. Sciēdū ḡ est ꝙ de⁹ ip̄i mistre sue commisit officiū mistrādi ⁊ dispēsādi oēs elemosynas ⁊ gr̄as quas de celo in terram ad nos mittit. Vn̄ Ber̄. inq̄t ī q̄dā ser. Quia tu dignus nō eras cui daret̄ fili⁹: dat⁹ ē marie vt ꝑ eā accipias q̄cq̄d habes. Intantū em̄ eam de⁹ dilexit vt nihil nos habere voluerit qd̄ ꝑ manus eius nō trāsiret. Ip̄a aūt nō est auara ſꝫ liberalis ⁊ larga. Vn̄ Prouer. vl. dicit̄ de illa. Manū suā aperuit inopi: ⁊ palmas suas extēdit ad pauꝑes. deditqꝫ p̄dā domesticis suis. ⁊ cibaria ancillis suis. Ip̄a enim habet admistrationē plenā ⁊ liberā q̄ idem importat ſm Bar. in. l. inter bonorum. ff. d admi. tu. Et ido sciens ꝙ admistrator negligēs punit̄: iuxta no. ꝑ glo. ⁊ Bar. in. l. mācipia. C. d ser. fu. sollicite circa nos officiū sue

F plenarie admistratōis exercet. ¶ Nō soluꝫ aūt fecit eā de⁹ elemosynariā suā ꝑ quā nob̄ pauꝑib⁊ ⁊ esuriētib⁊ dedit panē illū celesteꝫ: q̄ de seip̄o inq̄t Joā. vj. Ego sū panis viu⁹ q̄ de celo descēdi: ſꝫ etiā fecit ip̄am cellariā suam. Habet ei de⁹ cellā vinariā. i. spūssancti — Maria cellaria

abundantiā: in quā introduxit beatā virginē: et fecit eam suā dispensatricē. Unde ipsa ait Cant. ij. Introduxit me rex in cellā vinariam. De ista aūt cella ppinat hec scā mistra vinū dulcissimū illis q̄ sunt in via ad aliq̄lē satietatē. illis vero q̄ sunt in patria ad plenā ebrietatē. Jdō ipsa inq̄t eis illō cōmune puerbiū. Bibite leti dum vina fluunt. et illō Cant. v. Bibite amici et inebriamini charissimi. Sancti q̄ sūt in via sunt amici sui. sed illi q̄ sunt in patria sūt charissimi. Amici ḡ bibūt: sz charissimi inebriant. q: sctis q̄ in mōdo sunt dat grām spūssctī ad iustificatiōez. illis vero q̄ sūt in celo dat ad pfectā fruitionē. De qbꝫ inquit Ps. Inebriabunt ab vbertate domꝰ tue: et torrēte voluptatis tue potabis eos. Ul' pōt dici q̄ dei amici sunt angeli q̄ sūt sibi intimo amore cōiuncti. Scti vero q̄ sunt in patria sūt deo chari, q: etiā illi sunt ei p amorē cōiuncti sicut angeli. et sunt chariores: q: nature conformitate ppinq. et sunt charissimi. q: charissimo pcio sunt empti. Quibꝫ inquit apl's. j. Cor. vj. ca. Empti eī estis pcio magno: glīficate et portate deū in corpe vestro. Angeli ḡ qui sunt amici bibūt: q: ex visiōe diuinitatis suas delectatōes hauriūt. Hoīes vero qui sc̄ charissimi ebrij sunt. Nā bibūt qn̄ suas delectatiōes hauriūt ex visione diuinitat̄: et rebibūt qn̄ delectatōes suas hauriūt ex visione būanitat̄. Ebrietas eī nō causat ex vno haustu: sz ex freq̄nti actu bibēdi. Quia igit sancti bibūt et rebibūt: idō ex cōtēplatiōe diuinitatis et būanitatis chrī ebrij dicunt. Beata igit Maria despiciētibꝫ amorē mūdi: et sitientibꝫ ac desiderātibꝫ amorē dei dat poculū. s. vinū spūssctī: qd̄ generat internā iocūditatē: Juxta illō ps. qd̄ notat glo. in. l. j. ff. de pi. et cō. rei ven. s. Uinū letificat cor hominis. Jtē generat mūdiciā et puritatē. Un̄ Zach. ix. dr. Germinās virgines. Generat q̄z pctī amaritudinē. Jō Cant. viij. inq̄t ipsa virgo. Dabo tibi poculū ex myrrha cōditū. Expellit q̄z curas et afflictiōes. Un̄ de isto vino possumꝰ moral'r exponere illud Tibulli poete dicen̄. Sepe ego tētaui curas expellere vino. Et illud Ouidij. j. de arte amandi. Cura fugit multo diluiturq̄z mero. Et illō Horacij i odis. li. j. Nūc vino pellite curas Jstō āt vinū spūssctī hec diuia cellaria abūdant et copiose ppinat et effundit. Jdo ipsi dr Cant. v. Umbilicꝰ tuꝰ sic crater tornatil' nunq̄ indigēs poculis. Jpa eī est crater tornatilis inq̄tū circūcirca sp vadit vt inueniat cui infundat. Quia ei aduersariꝰ nr̄ diabolꝰ tanq̄z leo rugiēs circūit q̄rens quē deuoret j. Petri. v. et c. nulli. iiij. q. j. ideo ipsa sp circūit querēs quē saluet more bonoꝝ medicoꝝ: q̄ circūeunt ciuitatē curādo egros. ex q̄ appellant circūitores. l. si duas. §. grāmatici. cum ibi no. ff. de excu. tu. Jtē est nūq̄z indigēs poculis, q: nunq̄z euacuat: sz sp plena inuenit. Jsta aūt cellaria eodē cibo nos pascit q̄ et se. et eodē potu nos reficit q̄ et seipam. Un̄ ipsa inq̄t de suo cibo et potu Cant. v. Comedi fauū cū melle meo: et bibi vinū meū cum lacte meo. Tunc eīm fauū cū melle comedit quādo chrm̄ i suo vtero gestauit: i q̄ fuit cera carnis et mel diuinitat̄. Tūc etiā vinū cū lacte bibit qn̄ spūssctūs eiꝰ aiaz ipleuit vino celest̄ grē. et eiꝰ carnē pfudit lacte vginalis pudicicie. Et eodē mō ipsa nos pascit fauo mellis qn̄ facit nos delectari i chrō i cera sue būanitatis: et in melle sue diuinitatis. Silr potat nos vino et lacte qn̄ dat nob spūalē leticiā in mēte et mundiciā in carne.

Medici dicunt circūitores

¶ Pars. III. huius sermonis que dicit significationis

Secundū deuotos doctores nomē virginis cōponit ex q̄nq̄z lrīs pp q̄n q̄ bn̄ficia que cōtulit mundo: que incipiunt ab vna ipaꝝ lraꝝ. Per M eīm significat q̄ ipsa est mediatrix nr̄a: scz inter nos et deū. Quia eīm p media sedāt discordie et lites dirimunt. l. antiq. ff. si pars here. pe. Jdō hoīes a deo discordātes debēt brām vginem mediatricē iterponere vt pacē cū creatore suo possit reformare. Jpa nāq̄ nata est mūdo vt p filiū suū humanū genus recōciliaret deo. Ante eīm q̄z virgo Maria esset in mūdo tanta erat discordia inter deū et hoīem ppter pctm̄ pmoꝝ parentum q̄ nullus q̄ntūcūq̄z sctūs et iustus audebat accedere ad deū p glīa impetrāda. Sz oēs ex hac vita decedētes ad ifernū descēdebāt: boni ad limbū: mali vero ad eternā penā ifernalē. Btā aūt virgo sua mediatōe nob miscdiaz impetrauit et grām atq̄z glīam: Juxta illud ps. xlvij. Suscepimus deꝰ miscdiam tuā in medio tēpli tui. i. brē vginis: q̄ multiplicit dr mediū siue mediatrix. Un̄ Ber. in q̄daz smōe inq̄t. Mediatrix est Maria iter solē et lunā. i. chrm̄ et eccl'iam. Primo ḡ est mediatrix nr̄e saluatiōis: iuxta illud ps. Deꝰ aūt rex noster an̄ secula opatus est salutē in medio terre. Qd̄ expōnēs Bern. in ser. Pentec. inquit. Operatꝰ est Jesus salutem in medio terre. i. in vtero vgis Marie: ad quā sic ad mediū et sicut ad causam rex: et ad negociū singuloꝝ respiciūt. et q̄ habitāt i celo et q̄ habitāt i terra et q̄ in inferno. et q̄ nos pcesserūt et nos q̄ nō sumꝰ et q̄ nos sequent. et nati natorū: et q̄ nascent ab ill'. Qui in celo sūt vt restaurent: q̄ sunt in inferno vt eripiant: qui nos pcesserunt vt pphete fideles inueniant: qui sequent vt glificent. Jdcirco brām te dicent oēs generatōes genitrix dei: regina celi: dn̄a

mũdi: que generatiõib9 cũctis vitã z gl'iam genuisti. In te reperiunt angeli leticiã: iusti grãm: pctõres veniã. In te ocl'i toti9 creatu/re merito respiciũt. qm̃ de te z in te benigna man9 oĩpotẽtis dei qs creauerat recreauit.

J ¶ Scdõ est mediatrix nr̃e ꝯiũctõis z vniõnis: qꝛ nos disiũctos z diuisos a deo illi cõ/iungit z vnit. Et sic btã ṽgo sapit vim copule. de cui9 natura est ꝯiungere z copulare diuersa. l. j. vbi notat̃. ff. de iust. z iu. l. re ꝯiũcti ff. õ leg. iij. z ponit̃ media īter diuersa. vt notat̃ in Rubrica. ff. de iuris z facti igno. Vñ Berñ. in ser. assumptõis ðr. Preciosũ munus terra nr̃a direxit ī celũ: vt dãdo z accipiendo amiciciaꝝ felici federe copulent̃ hũana diuinis z terrena celestib9. hec ille. Et q̃tũ ad h̃ btã ṽgo appellat̃ sol Cañ. vj. Sic ei sol sup̃ se h3 tres planetas supiores: et infra se tres iferiores: z ipse ĩ medio ẽ ꝯstitut9. sic btã ṽgo nõ h3 sup̃ se nisi tres ĩ trinitate p̃sonas. s3 ifra se h3 tres stat9 saluãdoꝝ. s. ṽgĩes ꝯtinẽtes z ꝯiugatos. z ipa est ĩ medio ꝯstituta ꝯiũgẽs z vniẽs illos tres stat9 btĩssime trinitati.

K ¶ Tertio est mediatrix nr̃e iustifica/tiõis. Demões ei nr̃am iustificatiõe3 ĩpediunt vel suis rep̃sentatõib9 nos infestãdo: vl' in bonis opib9 nos impediendo. vl' a finali p̃seuerãtia nos retrahẽdo. S3 ṽgo Maria oĩa ista impedimẽta expellit: z iõ nr̃am iustificatiõem p̃ficit. De demõib9 aũt inq̃t ps. loquẽs deo. Posuisti tenebras z facta est nox: in ipa ptrãsibũt oẽs bestie silue. Catuli leo/nũ rugiẽtes zc. Deĩde subdit̃ meditatio ṽginis. Ort9 est sol. i. ṽgo maria. Cui9 ort9 tria bona fecit. Prio ei expulit oẽm tẽtatõe3 de/monũ. z iõ subdit̃. Et ꝯgregati sũt. s. leones. i. demões ad fugiẽdũ: z ĩ cubilib9 suis collocabũt̃. i. ĩ inferno abscõdent̃. ¶ Scdõ hoĩe3 reddidit expeditũ ad bonã opatiõe3. iõ subdit̃. Exibit hõ ad op9 suũ. i. libere z expedite faciet opa meritoria. Tertio dedit ṽtutẽ p̃/

L seuerãdi vsq3 in finẽ. z iõ subdit̃. z ad opatiõnẽ suã vsq3 ad vesp̃a3.

Media/trix recõ/ciliatõis ¶ Quarto ẽ mediatrix nr̃e recõciliatõis. Pctõr ei efficit̃ inimicus dei ꝑpt̃ pctm̃ carnal' ꝯcupie vel supbie aut auaricie. Ista at̃ ðĩ mediatrix hos inimicos dei sepe recõciliat dũ eos ad pñia3 reuocat. Jõ vocat̃ luna Cañ. vj. Luna ei imutat aerẽ: ẽ vicina terre: z dñat̃ sup̃ mare. sic z ṽgo Maria aerẽ ĩmutat qñ supbos z elatos ad hũilitatẽ reuocat. Est vicina t̃re: qꝛ pata ẽ auaris extĩguere auariciã cupiditat̃ t̃rene. Dñat̃ sup̃ mare. qꝛ extiguit z exiccat aquas carnal' ꝯcupĩe. Aq̃ em̃ maris est lucida: sed amara. sic z carnal' ꝯcupia videt̃ h̃re iocũditatẽ s3 generat amaritudinẽ. Vñ Ouidi9 ĩ. ij de arte amãdi inq̃t. Qð iuuat exiguũ plus est qð ledit amãtes. Preponãt q3 aio multa feręda suo. S3 ad ꝓpositũ nr̃m meli9 p3 Salomonẽ Prouerb. v. ðr. Fau9 distillãs labia meretricis. z nitidi9 oleo guttur ei9. Ecce aq̃ clara. seq̃t: nouissima aũt ei9 amara q̃si ab/sinthiũ: ecce aq̃ amara. Propt̃ ista tria inq̃t btã virgo Ecc. xxiiij. pmo q2 sup̃ mare am/bulat dũ ait. In fluctibus maris ambulaui Scdõ q2 colla supboꝝ calcat dicẽs. Et oĩm excellẽtiũ z sublimiũ colla ꝓpria ṽtute calcaui. Et tertio q2 ipa inferiores ptes terre penetrat dicẽs. Penetrabo inferiores ptes terre Tũc ei sup̃ mare ambulat qñ carnalẽ ꝯcu/piscẽtiã ĩ nobis suppeditat. Tũc ṽo supboꝝ colla calcat z domat qñ supbos ad hũilitatẽ incliat. Tũc aũt ĩferiores ptes t̃re penetrat qñ ꝓfundatos ĩ amore t̃renoꝝ grã sue mu/tatõis ab oĩ t̃rena cupiditate ĩmutat ¶ Quinto est mediatrix nr̃e ĩtercessiõis. Jpa ei ꝓ nobis q̃tidie ĩtercedit. Jõ Ber. ĩ ser. de annũciatiõe ait. Si ad deũ p̃rem vereris accedere: ad filiu3 fuge. qꝛ hũc tibi frẽm maria dedit. s3 si forte in ipo maiestatẽ verer̃ diuinã: ad Mariã r̃curre ĩ q̃ ẽ hũanitas pura. z ipa exaudiet̃ ꝓ sua reuerẽtia ¶ Sexto ipa ẽ mediatrix cõicatõis. qꝛ cũ adhuc eẽt ĩ mõdo cõica/bat cũ sctis q̃ erãt ĩ via. z cũ ill' q̃ erãt ĩ p̃ria: z q̃tũ ad h̃ pt appellari firmamẽtũ qð est ĩ medio aq̃ꝝ q̃ st̃ sup̃ celos z q̃ ifra Gen. j. vbi ðr. Fecit de9 firmamẽtũ ĩ medio aq̃ꝝ. i. sctõrũ q̃ sũt ĩ via z q̃ sũt ĩ p̃ria. Jpa ei tanq3 me/dia cõicauit cũ vtrisq3. Nã cũ supiorib9 q̃ st̃ in patria habuit oĩmodã ṽtutũ p̃fectiõe3. cũ inferiorib9 ṽo q̃ sunt in hoc mõdo habuit merendi ꝯditiõem. cũ supiorib9 habuit securi/tatẽ ꝯtra casum. cum inferiorib9 ṽo habuit possibilitatẽ ad meritũ. cũ supiorib9 exulta/tiõnẽ: cũ inferiorib9 ṽo cordis cõpassionem.

¶ Scdã l'ra nois btẽ ṽgis ẽ A. p quã signi/ficat̃ q2 ipa est auxiliatrix nostra. Jõ Aug. in q̃dã ṡmõe inq̃t. Dña nr̃a auxiliatrix nr̃a tuo filio nos recõcilia: tuo nato nos recõmẽda: tuo filio nos rep̃senta. fac bñdicta p grãtiã quã inuenisti. p p̃rogatiuã quã meruisti. p misc̃diam quã pepisti. vt sicut te mediãte fili9 tu9 dignat9 est p̃riceps fieri infirmitat̃ z miserie nr̃e. sic q̃3 te ĩtercedẽte p̃ricipes nos faciat gl'ie z btitudĩs sue. Hec ille. Btã igit̃ ṽgo fuit adiutrix siue auxiliatrix nr̃e redemptiõis. z ẽ auxiliatrix nr̃e iustificatiõis. Primo ei fuit auxiliatrix nr̃e redẽptõis q̃tũ ad q̃ttuor genera causaꝝ. ð q̃b9 tractat phs. ij Phy. Prio q̃tũ ad cãm efficiẽtẽ: qꝛ illũ genuit q̃ nr̃am salutẽ opat9 fuit. Dicũt em̃ iuriste q2 ide3 iudicat̃ de eo q̃ est causa alicuius act9 sicut de ipo actu. l. qð seruus. ff. ð ꝯdi. cau. da. z l. q̃ occidit. §. in hac. ff. ad. l. aqui. añpenul. §. si ꝯhuũ. ff. vi bo. rap. l. si seruus seruũ. §. insulam. ff. si serui. ven. et. l. videa/

M Media/trix inter/cessionis

N Maria auxilia/trix

mus.§.fi.ff.loca. Scdo q̄ztū ad cām mate
rialē.q2 de suis visceribꝯ nr̄e redēptōis ma-
teriā mistrauit. Nā part9 dr̄ esse portio visce
rū ipi9 mlier͡ .l.j.§.ex b.ff.de ven. inspi. Jō
aūt dr̄ mat͡ chr̄i. q2 materiā mistrauit i gene
ratiōe ei9:fm Jsi.ix.etym.ꝛ Arch. in c.inuē
ta.xxvij.q.ij. Tertio q̄ztū ad cām formalez:
q2 ꝑ suā scām ꝯuersatōem nob̄ exēplū bene
viuēdi ꝓbuit. Quarto q̄ntū ad cām finalez.
q2 ad btītudinē ꝯseq̄ndā nob̄ a deo data fu
it. Uñ dr̄ Apoc.xij.ꝙ in capite ei9 est corona
xij.stellaꝝ:q2 oēs scti ꝑ ipaz sunt coronati.
O Adiuuat efficaciter ¶ Scdo ipa est auxiliatrix nr̄e iustificatio-
nis. Circa cui9 adiutoriū tria sunt vidēda.s.
q̄z efficacit͡ adiuuat:q̄lit͡:ꝛ ꝓpter q̄ nos adiu
uat. Primo q̄z efficacit͡ adiuuat. mlti ei sūt
q̄ adiuuāt sz nō efficacit͡: aut q2 nō pn̄t: aut
q2 nesciūt:aut q2 nolūt. Et istoꝝ vanū est au
xiliū:q2 nō dr̄ factū nisi efficaciter duret.l.si
alia.ff.de sola. Et alibi dr̄ ꝙ v̄ba debēt itel-
ligi cū effectu.l.j.ff. ne q̄s eū q̄ in ius vo.nō
it. Jp̄a aūt habz adiuuādi posse. q2 est mat͡
oīpotētie. Ecc̄i.xxiiij. Jn hierl'm ptās mea.
Habz adiuuādi nosse. q2 est mater sapiētie.
Prouerb.xxiiij. Sapiēs mlier edificat do-
mū suā. Habet adiuuādi velle.q2 est mater
miscd̄ie. Jō dr̄ Ecc̄i.xxiiij. Mater pulcre di
lectiōis ꝛ timor͡ ꝛ agnitōis ꝛ scīe spei. Jp̄a
ei est tāte potētie ꝙ demōibꝯ ē ad terrorē. iō
dr̄ mater timoris. Est tāte sapie ꝙ errantibꝯ
est ad directionē.idō dr̄ mater agnitōis. Est
tāte miscd̄ie ꝙ desꝑantibꝯ est ad spem. ideo
dr̄ mater scīe spei. Jtē q2 auxiliū btē v̄ginis
est necessariū frigidis ꝛ tepidis:iō q2 eos ad
dei amorē inflāmat :dr̄ mater pulcre dilecti
onis. Et q2 est necariū p̄sūptuosis:idō quia
eos suo timore hūiliat: dr̄ mr̄ timoris. et q2
est necessariū ignar͡: iō q2 sua sapia eos illu
strat:dr̄ mr̄ agnitiōis. ꝛ q2 est necessariū pu
sillanimis:idō q2 eos ad spez venie reducit:
P Qualit͡ adiuuat. dr̄ mater scīe spei. ¶ Scdo videndū est q̄lit͡
adiuuat. Jpsa q̄dē adiuuat hoīem in omni
statu.s.in vita:in morte:ꝛ post mortem. Uñ
canit eccl'ia. Maria mater gr̄e:mr̄ miscd̄ie.
Adiuuat em̄ in vita tā bonos q̄z malos:bo-
nos.s.i gr̄a ꝯseruādo:idō dicit͡: Maria ma
ter gr̄e.malos v̄o ad miscd̄iam dei ꝑ pn̄iam
reducēdo:iō dicit͡. mater miscd̄ie. Adiuuat
etiā in morte ab omnibꝯ insidijs diaboli ꝓ-
tegendo. Jō subdit͡. Tu nos ab hoste ꝓtege
Adiuuat post mortē aīas.s.in suis manibꝯ
suscipiēdo: ꝛ eas ad celū deducendo. iō sub
ditur.in hora mortis suscipe. Liberati autē
ab ip̄a regratiant͡ ei dicētes illō Ecc̄i.lj. vbi
q̄libet eoꝝ ait. Liberasti me fm multitudi-
Q nē miscd̄ie tue a rugiētibꝯ p̄patis ad escā ꝛc̄.
¶ Tertio videndū est ꝓpter q̄ adiuuat. Cir
ca qd̄ notandū est ꝙ plura sunt ꝓpter q̄ nos

adiuuare tenet͡. Et p̄mo ꝓpt͡ abūdantie sue
cumulū. Siquis em̄ diues fuerit ꝛ viderit
frēm suū necessitatē h̄re:ꝛ clauserit ab eo vi-
scera miscd̄ie:nō est ī eo charitas dei.j. Jo.
iij. Quāto etiā aliq̄s est ditior:tāto abūdan-
tius debet bona sua indigētibꝯ cōicare. iux͡
illud Tob.iiij. Si multū tibi fuerit abun-
dāter tribue ꝛc̄. Sz btē v̄gini dr̄ Prouerb.
vlt͡. Multe filie ꝯgregauerūt sibi diuitias:
tu v̄o supgressa es vniuersas. Ergo nob̄ in-
digentibꝯ paupculis ꝛ famelic͡ tenet͡ d̄ suis
abūdātijs subuenire. Uñ illi dicere possu-
mus. Pasce fame morientē: si nō pauer͡ oc
cidisti.c.pasce.lxxxvj.di. Necare em̄ dr̄ q̄ ali
menta denegat.l.necare.ff.de libe.ag. Et il-
lud qd̄ ait Amb.in c.sic hi.xlvij.di. Nō mi-
noris est criminis q̄z h̄nti tollere cū possis ꝛ
abūdans sis indigētibꝯ denegare ꝛc̄. ¶ Se
cūdo nos adiuuare tenet͡ ꝓpt͡ debitū. Jp̄a ei
hoībꝯ multū tenet͡:q2 ꝓpt͡ eos hz q̄cq̄d habet
q2 vt ip̄os redimeret ꝛ plene btīficaret chr̄s
de ea icarnat9 est. Et iō sum9 in casu quē po
nit glo.in.l.metū.la.ij.§.sz licz.in v̄bo opere
mee.ff.qd̄ me.cā.di. Equū est vt si habes bo
nū ꝓpt͡ me:ꝛ ego habeā ꝓpt͡ te. Nos igit͡ illi te
nemur.q2 ꝑ ip̄am sumus recōciliati. ip̄a v̄o
nobis tenet͡: q2 ꝓpt͡ nos est effecta mr̄ dei. et
ꝑ ꝯñs obligatio est ad antidota vt b̄nfaciē-
ti b̄nfaciam9.l.aq̄li9 regul9. ff.de dona.et.l.
sz ꝛ si lege.§.ꝯsuluit.vbi glo.ff.de pe.he. Et
est obligatio nālis:vt inq̄t glo.ī.l.ex hoc iu-
re.ff.d̄ iusti.ꝛ iure. Et nos illi tenemur sicut
libert9 exempt9 a s̄uitute tenet͡ ꝑrono natu-
rali9 exhibere opas.l.si nō sortē.ff.libert9.ff.
de ꝯdi.inde. Et hāc rōem tāgit Aug. in q̄dā
s̄mōe di. O Maria multū gaudeo:multū
audeo:multūq3 gaudiū:mltaq3 mihi auda
cia est. Mira loq̄r:sz sic vere ē. Nos ei tibi
teq3 nobis mira vicissitudo ꝯfederat. vt.s.ꝓ
nobis habes id esse qd̄ es:nos v̄o ꝓ te id esse
qd̄ sumus. Si em̄ nulla p̄cessisset nr̄a trās-
gressio nō esset secuta nr̄a redemptio. ꝛ si ne
cessariū nō esset redimi pctōrē nō eēt necessa
riū parere redēptorē. Ut q̄d ei fieres mr̄ sal
uatoris si nulla eēt idigētia salut͡. ¶ Ter-
tio nos adiuuare tenet͡ ꝓpt͡ cōmissum offici
um. Electi em̄ ad officiū tenent͡ illud peten
tibꝯ impartiri.l.ꝓuidendū.§.j.C. de postu.
Sic in filii dr̄ in ptoribꝯ.l.iiij.§. hoc edictū.
ff.d̄ dāno ifec.imo etiā si nō petat͡ tenent͡ de
fendere.l.si nō defendat͡.ff.de penis. Sz qd̄
maius est etiā in casu q̄ opp̄ssus esset ꝯten-
tus sponte penā pati adhuc debz defendi .l.
non tm̄.ff.de appel. Et hoc ex quadā natura
li pietate ꝓuenit:vt ibi in tex. ꝛ in glo. Pos-
sum9 āt be.v̄ginē appellare auxiliū ordiariū
quo militāte cessat extraordinariū .s. aliorū
sctōꝝ. Facit ad hoc.l.i causis.la.ij.ff. de mio.

Et ideo omnes debēt in necessitatibꝫ suis ad eā recurrere tanq̄ ad mrēm. q2 sicut mr subue-nit necitatibꝫ filij ꝛ eū alere tenet ꝛ educare si indiget. l. si quis. §. pres. ff. de libe. agno. ꝛ. l. ius naturale. ff. de iust. ꝛ iu. ita ipa cui cōmi-sit deus officiū maternū erga nos tenet nob succurrere. Unde illi dicere debemus illud qd canit ecclia dei. Mōstra te esse mrēm ꝛc. Nemo ergo se reputet paupem: nec in miseria remaneat: cū sit amicus ꝛ filius dñe tā diuitis potētis: sed cōfidēter ad postulandū ipius adiutoriū pgat. Deus em̄ de ea cōfidēs oēs grās faciēdas si-bi cōmisit. ꝛ ipa officiū suū diligēter facit ꝛ abūdanter grās distribuit: sciēs q maledi-ctus dr dispēsator auarus cuius dñs est largus. Itē oibꝫ succurrit. nam adiuuat tribłatos dās eis patiētiā. de q Prouer. vl. dr. Cōfidit in ea cor viri sui. Et sequitur. de nocte surrexit: vt scꝫ tribulatis subueniat. Adiuuat etiā ten tatos dans eis victoriā. Unde subdit ibidem. Dedit pdam domesticis suis. Adiuuat qꝫ in dei amore famelicos dādo eis refectōeꝫ eter-nā: Ideo subdit. ꝛ cibaria ancillis suis. Ex qbꝫ vbis colligit q btā vgo hꝫ qsdā famu-los ꝛ ancillas. ꝛ isti sunt boni laici q pcepta dei custodiūt. qbꝫ dat cibaria: q2 cibo diuīe grē eos pascit. Habꝫ etiā qsdā domesticos ꝛ isti sūt boni religiosi ꝛ viri pfecti ꝛ btē vgis deuotissimi q in castitate viuūt. Et istis do-mesticis suis dat pdā: tū q2 magnis diuitijs spūalibꝫ eos ditat. tum q2 de hostibꝫ suis vi-ctoriā eis pstat. tū q2 mōm: carnē ꝛ diabolū in pdā eis donat. De talibꝫ qꝫ domesticis bte. vgis subdit in pdicto c. Oēs domestici ei9 vestiti sūt duplicibꝫ. q2 aias eorum vestit mlti-plici vtute. ꝛ corpa cādore inocētie. ¶ Quar-to ipa bndicta vgo nos adiuuat ppter suū ani-mū viscerosuꝫ. q2 ei fuit de regali stirpe pge-nita: ideo fuit pietatis opibꝫ dedita. Nā inqt Ouid. ij. de pōto. Regia crede mihi res est succurrere lapsis. Cōueniēs hoi ē hoiem ser-uare volupcas. Non cessat ergo nos adiuuare hec regina pietate ꝛ amore castitatis plena. n. nr̄as misias fastidio hꝫ. Quia vt ait Gual-therus in Alexandriade. Uerus amor miserū nunq̄ fastidit amicū. Q vo sit pietate ple-na manifestū est. nā diuia pietas nouē men sibꝫ i eius vtero habitauit. ꝛ ideo ipaꝫ totā pieta-te repleuit. Unde Ber. i qdā fmōe inqt. Quid mirum si pietatē exhibēt viscera pietatis. Nōne q pomū i manu sua tenuerit dimidia die: re-liq diei pte pomi suabit odorē: Quātū ergo vi-scera illa vtus pietatis affecit: in qbꝫ nouē mē-sibꝫ diuia pietas reqeuit. nā an̄ mētē q̄ vē-trē repleuit. ꝛ cū ex vtero pcessit ab eius animo nō recessit. hec ille. Moriēs ei a cōiūcto for-mat. ꝛ ideo dr. Si cū bono bonus eris. l. ediles si qd ergo. vbi glo. ff. de edil. edic. ꝛ §. cogitā dū in fi. in auct. de mona. coll. j. ¶ Quinto nos adiuuare tenet ppter diuie liberalitatis impen-sum illi bnficiū. Si ei deus irātū illi fuit illibe-ralis: nō dꝫ ipa esse auara: sed de plenitudi-ne nob effundere quā accepit. de q ipa inqt Eccli. xxiiij. In plenitudie scōrum detētio mea Et huare dꝫ illd apli Petri sue pme canoni-ce. c. iiij. Sicut accepistis grām i alterutrū illā admistrātes sicut boni dispēsatores multifor-mis grē dei. Sile nāqꝫ etiā fac imperator: in. l. qs gras. post pn. C. de of. pfec. p. af. vbi desi-derat ipartiri subditis de illa miscdia quā si-bi fecit deus. In figurā aūt q b. vgo libenter effundit et cōicat grās qs accepit: legit. iij. Regū. j. q Bersabee filio suo Salomō re-gnū suis pcibꝫ ipetrauit. Bersabee interptat puteus satietatis. Puteus aūt nr̄. l. animus: aut est siccus: aut semiplenus. puteus vo be. vginis fuit plenus ꝛ supplenus. Ideo de sua plenitudine nobis dꝫ effundere ꝛ nob filijs suis tanq̄ bo-na mr celeste regnū suis pcibꝫ impetrare.

¶ Possumus qꝫ aliā rōnem assigre: q dr in-uentiōis. Ipa em̄ grām dei quā hūanū ge-nus amiserat iuenit. Unde illi dictū fuit Lu. j. Inuenisti grām apud deū. ꝛ ideo tenet illaꝫ nob restituere. q2 dr in c. siqd inuenisti. xiiij. q. v. Siqd inuenisti ꝛ nō reddisti: rapuisti. Et in c. mlti. eadē q. ꝛ cā scptū est. Multi si-ne pctō esse putāt si alienū qd inuenerint re-neāt: ꝛ dicūt. deus mihi dedit. cui habeo red-dere? Discāt hoc pctm̄ sile esse rapie siqs inuē-ta nō reddit. ꝛ ad idē facit. l. falsus. §. q alie-nū. ff. de fur. vbi Bar. dic q inueniēs alienū falconē tenet illū portare i ppatulo ꝛ nō sub-mātello: als reputabit fur. Et ideo btā vgo nō debet grām quā inuenit occultā tenere. sed nobis ppalare ꝛ reddere. Unde Alex. de Ales sup Lu. inqt ipi. Grām quā pdidimus inueni-sti nō tibi soli retinēdā: sed nob restituendā. ¶ Tertia lrā sui nois est R. p quā signifi-cat q ipa est restauratrix ꝛ reparatrix ac recō-ciliatrix nr̄a. q ita repauit genus humanū vt nūc sit fortius q̄ esset an̄: q2 lapsa repata cōit sunt fortiora. c. fideliora. l. di. ꝛ de pe. di. iij. c. rerū. Repari aūt dicit qd est totaliter dep-ditū vel diminutū: vt in auc. de man. pn. in pn. coll. iij. De hoc aūt bnficio a dei mre re-cepto loqns Aug. in fmōe de natiuitate vir-ginis inqt. Mater generis nr̄i penam intulit mūdo. genitrix domini nostri salutē attulit mūdo. auctrix pcti Eua. auctrix meriti Ma-ria. Eua occidēdo obfuit: Maria viuificā-do pfuit: pcussit illa: sanauit ista. Hec ille. Et Ber. i qdā ser. ait. Hec est btā illa maria q totius orbis repatōem ꝛ liberatōem obtinu-it. salutēqꝫ hoim ipetrauit: cui dictū est. Ne timeas Maria: iuenisti ei grāꝫ quā qrebas ¶ Quarta lrā nois eius ē I. p quā significat

S

Inuenta reddere

R

I Maria restauratrix

q ipa est illūinatrix nr̄a. Fm em̄ Hiero. maria interp̄tatur illūinata vl' illūinatrix. Fuit em̄ p̄mo ipa illūinata. Un̄ ð ipa dici potest illð Esa. xviij. Sic lux meridiana clara est. ꝛ illud. ij. Reg. xxiij. Lux aurore oriente sole mãe absq̃ nubib) rutilat. Habuit ḡ intellectū magis eleuatū et illūinatū q̄ aliq̄ vnq̄ habuerit pura creatura. Sup Nerone q ha buit peritiā oim artiū libaliū ꝛ mechāicarū. sup Aristotelē q oim elemētoꝝ ac naturaliū rex noticiā habuit. Quapropf regl'a i natura nūcupaf. Un̄ cōmentator Auerrois sup iij. de aïa. de ipo inqt. Credif q iste hō fuit regl'a i natura: quē natura iuenit ad demōstrādaz vltimā p̄fectionē i scia toti⁹ nature. hec ille. Itē illumiata fuit sup Platonē: qui subaꝝ sepataꝝ cognitiōez habuit. sup Ptolomeū regē egypti: q astroꝝ oim noticiā adq̄suit. sup Moysen: q creaturaꝝ nouit originē: quā Arist. ignorauit: vt volūt theologi in. ij. di. j. viditq̄ deuz facie ad faciē. vt dicif Nu. xij. sup Stephanū q vidit celos aptos. Act. vij. sup Paulū q rapt⁹ fuit vsq̄ ad tertiū celū ꝛ audiuit arcana q nō licz hoi loq. ij. Cor. xij. Sup Dauid q fuit fm theologos i j. sen. di. ij. eximius p̄phetaꝝ: eo q altiora p̄phetauit. Sup Joānē baptistā: q fuit pl⁹ q̄ p̄pheta: vt ait saluator Mat. xj. Sup Joannē euāgelistā: de q Augusti. inqt. Si paulo alti⁹ intonasset: tot⁹ mūdus eū cape non potuisset: quādo dixit In principio erat verbū. Et breuiter ꝯcludendo ꝟgo bn̄dicta habuit oēm sciam atq̄ cognitiōem quā vnq̄ aliq̄s hoim habuerit vel habebit. Habuit em̄ tantam cognitiōem creatoris. vt in ipa cognitione oīa alia cog̃sceret: vt ꝟificaref i illa illð ps. In lumie tuo videbim⁹ lumē. Ait ei Gre. in iiij. dial'. Quid est qð nesciat ille q scit scientē oïa. Facit ad h̄ dictū Aris. in. iij. de aïa. in p̄n. vbi ait: q potētia sensibil' ꝑcepto obiecto excellēti impedif postea in actu suo circa obiectū minimū. vt patet de his q postq̄ viderūt solē nō p̄nt videre minima. Potētia aūt intellectual' est ecōtrario. nā postq̄ intellexit sublimia facili⁹ intelligit infima. Et ideo brā virgo q ad tantā cognitiōem dei fuit sublimata q a nullo intellectu creato cōp̄hēdi pōt: nō solū excessit i lumie intellect⁹ oēs hoïes. s3 etiā fm aliq̄s: vt refert san. Bernardin⁹ in q̄dragesimali de euangelio eterno in s̄mone scðe ferie post dn̄icā oliuaꝝ. dū erat i ventre mr̄is fuit i maiori ꝛ sublimiori statu ꝯtēplatiōis q̄ vnq̄ aliq̄ pura creatura fuerit i etate p̄fecta. Et l3 i vtero sic̄ et ceteri cōif dormiret. attn̄ somn⁹ q sepelit i nob libertar bitrij vsū nō fuit i ipa. Un̄ dicere poterat illud Can̄. v. Ego dormio ꝛ cor meū vigilat. s. in cōtēplatiōe. Nec mirādū si h̄ an̄ debitam etatē habuit. Nā btūs Nicola⁹ in infantia lactans. iiij. iiij. ꝛ. vj. feria lac sumere nolebat. Scūs ꝟo Bn̄dict⁹ i puericia cepit miracul' coruscare. Joānes q̄3 bap (vt inqt Amb. sup Lu.) ꝟe ꝯguit chr̄m in vtero mr̄is: nō nā sed grā: q etiā i etate q̄nq̄ annoꝝ fugit mōm ꝛ intrauit desertū. Si igif isti habuerūt vsum rōis an̄ debitā etatē: q ē cōif septē ānoꝝ: vt hr̄ i c. j. de delic. pu. ꝛ ꝑ doc. i c. ois. ð pe. ꝛ re. ꝛ in c. iuuenis. de spō. mlto mag' de brā ꝟgine altiori ꝛ excellētiori mō ista credēda sūt: ꝑ illā sn̄iaz Ber. i ep'la ad Lugduneñ. Qð alijs licet paucissimis ē ꝯcessū ꝛc. Scðo ipa ē illuminatrix nr̄a. q̄s in fide ꝛ in oī ꝟtute illumiat. Et iō nomē maria qð significat idē qð illumiatrix nr̄a: cū sit nomē amicicie ꝛ bn̄ficētie d3 vnūquēq̄ ad illi⁹ amorē attrahere. Si em̄ vt ait Ouið. in li. de ponto. nomē amicicie barbara corda mouet: q̄tū d3 corda nr̄a attrahere h̄ nomē amicabile illuminatricis nr̄e ꝟgis gl'iose? De ipa em̄ dici pōt illð Lu. ij. Lumē ad reuelatōez gētiū: ꝛ gl'iaz plebis tue isrl'. Cui nascēti dixit de⁹ illð Esa. xlix. Dedi te i lucē gētiū: vt sis salus mea vsq̄ ad extremū t're. Jō ipa inqt Ecci. xxiiij. Illuminabo oēs sperātes in dn̄o. ¶ Quinta l'ra X nois btē ꝟgis est A. ꝑ quā significaf q ipa ē aduocata nr̄a. qn̄ aūt hō bn̄s aliquā cā3 h3 sapiētēr bonū aduocatū: pt sperare q ð sua causa victoriā reportabit. ꝛ cōseqnf cito ius suū obtinebit: vt inuit tex. i. l. ꝓuidēdū. i p̄n. C. de post. Hāc ḡ dignissimā aduocatā hn̄tes letari debemus ꝛ exultare. q2 ipa causas nr̄as corā deo assumēs ipas sapiēter icipit. inceptasq̄ ml'tis allegatōib) defendit. ꝛ defensas ad ꝓspeꝝ finē deducit. Prīo ei sapiēter incipit captādo beniuolentiā. s. in exordio qð est ꝓpriū boni aduocati. q2 qlibet bonus orator debet in exordio reddere auditorē attentū ꝛ beniuolū: vt ait Tulli⁹ in rhetorica veteri. Uiciosum aūt est in aduocatiōe sine vlla beniuola p̄fatiōe iudici cām expōere. l. j. ff. de ori. iu. Scðo isinuat nr̄am miseriā: ꝛ iō vltio petit dei misc̄dia3. Jō figurata est ꝑ illā ml'ierē sapiētissimā q dixit ad Dauid. ij Reg. xiiij. Sic angel⁹ dn̄i: sic ꝛ dn̄s meus rex: vt nec maledictōe nec bn̄dictiōe moueaf De⁹ ei est tāte bonitat' q nec nr̄is bn̄dictionib) extollif: nec nr̄is pctis ꝛ maledictiōib) mouef. Deīn subdit. Oēs morimur ꝛ q̄si aq̄ dilabimur q nō reuertūf. Ecce isinuatio nr̄e miserie. Hois ei sp̄us est vadēs ꝛ nō rediēs: vt inqt ps. iux illð Sap. xvj. Cū exierit sp̄us nō reuertef. Deinde subdit. Reduc abiectū tuū. i. pctōrē quē abiecisti ꝑ culpam: reduc ꝑ tuā misc̄diaz. ecce iploratio misc̄die. Scðo causas nr̄as ml'tis allegatiōib) defēdit: p̄mo sapie ꝟbo nō nimis ꝓlixo. sic̄ solēt facere ad

Aristo. regula nature.

uocati dicētes iudici. dicā vnū vbū p causa mea. ꝛ postea multa dicūt: vt ait glo. in. l. antiquas. i fi. C. d vsufruc. Tales aūt nimis lōgi ꝛ vbosi solent assessoribꝫ esse odiosi: vt ait Bal. i. l. pxie. ff. de his q̄ i testa. dele. Dic eṁ Jacobꝫ beneuētanꝰ sui li. c. lvij. Inuidiā generat ꝛ lōgꝰ tedio smo. Breuitas vo est amica iuris. §. quibꝫ ibi. ꝛ breui smōe ꝯscptas i j. ꝯstitutiōe codic. Et oēs moderni breuitate delectāt: vt ait glo. i rubca. ff. qd metꝰ cā. ꝛ idē pbat p. l. fi. C. de pci. impa. off. ꝛ i. l. ampliorē. §. i refutatorijs. C. d appel. Ipa ergo aduocata nr̄a cōpēdiosis ꝛ sensu plenis sermonibꝫ animū iudic celest ad suū votū inclinat. Jō significata est p Abigail: cui dixit Dauid. j. Reg. xxv. Bndictū eloquiū tuū. ꝛ bndicta tu q̄ phibuisti me ne vlciscerer me manu mea. Ecce audiui vocē tuā: ꝛ honoraui faciē tuā. Scdo aduocat pietat sig. Vñ Bern. sup Cañ. ait. O hō securū accessuꝫ habes ad deū: vbi habes mrēꝫ añ filiū: filiū añ prem. filꝰ ōndit pri vulnera ꝛ latꝰ. mr ōndit filio pectꝰ ꝛ vbera. Nulla ḡ ibi poterit esse repulsa vbi tot sunt charitat isignia. Tertio aduocat scitatis merito. Si eṁ merita aliorū scrōꝝ p nob apud deū itercedūt: multo fortiꝰ merita illiꝰ q̄ plenitudinē obtinuit meritoꝝ ꝛ graꝝ: vt hr Lu. j. poterūt nob diuinā grām ipetrare. Quarto aduocat ardenti desiderio. Desideria ei scrōꝝ sūt intercessiones p nob ad deū. Jdo Danieli dixit angelꝰ ix. sui li. c. Uir desiderioꝝ es. Et ipa vgo dr Cañ. ij. Dū eēt rex i accubitu suo nardꝰ mea dedit odorē suauitat. Nardꝰ est herba calida ꝛ mltū odorifera: ꝛ significat eiꝰ desideria inflāmata q̄ ad deū ascendūt: ac ḡtū sibi odorē faciūt. Tertio pncipalr ipa vgo causas nr̄as ad pspeꝝ finē pducit. ¶ Tūc autē aduocatꝰ cām suā ad debitū finē pducit qñ est sollicitꝰ ꝛ pitꝰ absqꝫ icuria ḡtiosus. Primo sollicitꝰ: qꝛ vigilātibꝫ ꝛ nō dormiētibꝫ iura subueniūt. l. si pupillus. ff. d his q̄ i fraucre. Uñ Cynꝰ i. l. j. C. de iur. ꝛ fac. igno. p illū textū dr. Nota che porcha lēta non mangia de pere nicie. Fac. l. bonoꝝ. C. q̄ admitti ad bo. possess. po. Scdo pitꝰ esse dꝫ: qꝛ aduocatꝰ illitteratꝰ nō admittit ad aduocādū. l. nemini. C. d aduo. diuer. iudi. fac. l. ij. C. d postu. Tertio reqrit i eo ḡtiositas: q̄ reddit iudicē fauorabilē: quē bonū ē hre. l. denūciasse. als icipit: q̄ rixari. §. fi. ff. ad. l. iul. de adul. iūcta l. aptissimi. C. de iudi. Dꝫ ḡ aduocatꝰ eē diligēs ꝛ sollicitꝰ: iuxͣ illd Ouid. iij. d arte amādi. Is q̄ pfitebit adsit facūdꝰ. Causam sepe cliētis agat: qꝛ si ex negligētia sua succūbit i cā: tenet satisfacere cliētulo suo dānū passo sm sniam doctoꝝ: maxime Host. i sūma. in ti. de postu. §. qs postulare. vꝰ. dixit tñ Azo. ꝛ. §. qd ptinet. vꝰ. Itē ad officiū. ꝛ in ti. de pe. §. cui ꝯfitēdū. vꝰ. aduocatus: ꝛ. §. qbꝫ. vꝰ. qd d aduocat. Dꝫ etiā esse sapiēs ꝛ pitꝰ sciēs iuenire iura q̄ faciūt p sua cā: qꝛ si eam pdat ex sua ignorātia ꝛ impitia ac imprudētia: ad restitutōem tenet: sm sniam doctoꝝ: maxime sm Host. vbi s̄. fac. l. idē iur. ff. ad. l. aqui. ꝛ c. ad aures. de eta. ꝛ qli. ꝛ. l. ij. et ibi glo. ff. qd q̄sqꝫ iurꝫ. Debet etiā eē ḡtiosus corā rege ꝛ familia reg: qꝛ si odiosus esset nil pficeret. Ut ei ait Gre. in pasto. c. ij. Difficile ē vt q̄ntūlibet recta denūciās is q̄ nō diligit libent audiat. ꝛ Sene. i lib. x. declamationū inqt. Magna debꝫ eē eloq̄ntia q̄ inuitis placeat. Qñ aūt aduocatꝰ has habēs ꝯditiōes officium suū bñ pagit: valde est cōmēdādus ꝛ remuneratōe dignꝰ. Uñ dr in. l. laudabile. C. de aduo. diuer. iud. Laudabile vitēqꝫ hoim necessariū aduocatōis officiū pmijs opꝫ remunerari. ꝛ sūt vba impatoris: q̄ etiā in. l. aduocati. C. de aduo. diuer. iudi. ait. Aduocati q̄ dirimūt ambigua facta causaꝝ: suqꝫ defensiōis viribꝫ i rebꝫ sepe public ac pua t lapsa erigūt: ꝛ fatigata reparāt: nō miꝰ puidēt hūano generi q̄ si plijs ꝛ vulneribꝫ patriā pentesqꝫ fuarēt. Nec eṁ solos nr̄o ipio militare credimꝰ illos q̄ gladijs clypeis ꝛ toracibꝫ vtunt: sꝫ etiā aduocatos. Militāt nāqꝫ patroni causaꝝ q̄ gl'iose votis ꝯfisi munimine laborātiū spem vitā ꝛ posteros defendūt. Hec ille. Fuit aūt ꝛ est talis aduocata vgo Maria. de q̄ ps. xliiij. loq̄ns Dauid dō inqt. Astitit regina a dextr tuis. ecce quāte sollicitudis ē ꝛ diligētie. nō ei vl' ad horā recedit: sꝫ a dextr dei sp stat ꝛ p pctōribꝫ orat. Seqt. i vestitu deaurato. ecce q̄nte sapie ē. Per auꝝ eṁ in sacra scptura itelligit sapia diuīa. de q̄ dr Sap. vij. Infinitꝰ ē thesaurꝰ hoibꝫ. Alij ei scti habuerūt aurū. i. diuinā sapientiā. sꝫ nullꝰ fuit vestitꝰ auro: nisi btā virgo Maria. Tūc ei diuia sapia auro ipaꝫ vestiuit qñ nouē mēsibꝫ in eiꝰ vtero habitauit. Seqt. circundata varietate. Ecce q̄nte grē. nā corā rege ꝛ eiꝰ familia intātū est ḡtiosa q̄ oēs eā circūdāt associāt ꝛ honorant. In celo eṁ tot sunt varietates q̄t sunt scrōꝝ ordies: q̄ tanqꝫ domicelli ꝛ domicelle reginā suam associāt mrēmqꝫ dñi sui venerāt. De q̄ Ber. in q̄dā ser. inqt. Aduocatā pmisit pegrinatio nr̄a q̄ tanqꝫ iudic mr supplicit ꝛ efficacit negocia nr̄a ptractabit. Propterea canit ecclesia i illa antiphona: quā dr cōposuisse Joannes Damascē. dicēs. Eia ḡ aduocata nr̄a illos tuos misericordes oclos ad nos ꝯuerte. s. in pñti nob ipetrās grām filij tui. ꝛ i futuro vitā eternā Amen.

¶ De eadē beatissime vginis nominatiōe

Sermo. II

Hoc ẽ nomẽ meũ Exo.iij. Inqt mgr Barth. pisan' i li. btẽ vgis: fuctu. viij. loqns ð nomine mris ðī: nõ solũ ex noĩs iterp̄tatiõe: ſz etiã ex cõpositiõe lrãꝝ appet hui' noĩs excellentia. Ut eñi in noĩe iesu filij sui qnqꝫ lrẽ cõtinent: sic in h noĩe maria totidẽ sunt lrẽ ei' pfectionẽ oñdẽtes. Prima lrã M/ miscðiã ꝫ oñdit ꝫ pietatẽ ei': q̃ plena ẽ oĩs trã. A/ altitudinẽ ꝯtẽplatiõĩs: q̃ ꝯtinue in deũ fert. R/ religiositatẽ i cultu/ hitu/ et ĩ oĩ ei' motu. J/ innocẽtiã ei' ꝫ puritatẽ: ſz A/ affluentiã exp̄mit grãꝝ. Uel alit' cõphẽdẽdo cursuꝫ vite sue. M/ ðt mirabilitatẽ ꝯceptiõĩs ꝫ natiuitatẽ ei'. A/ acceptionẽ ei' in ðĩ mrẽm. R/ rectitudinẽ q̃ ad oẽs vite act'. J/ imitationẽ pfectissimã ꝫ ꝯformitatẽ ad chrm. A/ altitudinẽ grad': q̃ sup oẽs ẽ in glĩa sublimata. Et nõ solũ lrẽ ſzetiã syllabe declarant ei' magnitudinẽ. Sunt eñi due syllabe ꝫ vna lrã. Prima syllaba ma dicit maternũ affectũ marie ad fideles. Scðã ri/ demõstrat rigorẽ eius ad demones. A/ vo lrã acceptionẽ pcũ nrãꝝ a deo ipi' infuentiõe oñdit. Hec ille. Et iðo btã vgo merito pt dicere vba themat' nri. h est nomẽ meum. s. excellẽtissimũ ꝫ iocũdissimũ atqꝫ suauissimũ. Nõ ei ẽ ð ill' ð qb' ðr in eplis Ouið. Nomia sũt ipo pene timenda sono. Nec ẽ tribile sic fuit nomẽ hectorꝭ. ð quo idẽ poeta vbi s inqt i psona penolope. Noĩe i hectoreo pallida sp erã. ſz nomẽ ẽ amorosũ ꝫ dulcissimũ. vñ Ber. inqt: O nomen glĩose vgis suauissimũ/ nomẽqꝫ iocũdissimũ/ certe nõ sũ dign' te noĩare: ſz si nõ sum dignus pp' me: sũ dign' pp' te: q2 tu es dig noĩari ꝫ ab oĩb' amari ꝫ reuereri: q2 p te grãm adqrimus/ glĩam impetram': p te maria frãgũt vincl'a/ soluunt debita/ vincunt vicia/ solidant ꝯfracta/ recupant pdita/ renouant vetera/ roborant ĩfirma/ magnificant mima/ exaltant icepta pmouent/ ĩfacta pficiũt/ pfecta cõfuãt/ demões fugãt/ purgãt cor/ mẽs refulget/ ꝫ anim' iflãmãt/ liqscit pect'/ dulcescit gust' ꝫ decorãt aspect'. Hec ille. De q̃ gliose vgis triũphãti noĩe adhuc tres ꝯsideratiões faciem'.

Prima dicet causatiõis
Scðã deriuatiõĩs
Tertia vo interp̄tatiõĩs

Excellentia noĩs marie

❡ Pars. I. hui' sermõĩs q̃ ðr causatiõis.

A Quare ðr Maria

Pro expeditiõe p̃me ptĩ breuissime q̃rit Quare mr ðĩ appellata sit maria: cũ poti' videat ꝙ debuerit appellari eua: q2 Geñ. iij. ðr: Et vocauit nomẽ ei' eua: coꝙ cẽt mr oĩm viuẽtiũ: si ĩ illa appellata ẽ eua q̃ erat mr oĩm viuẽtiũ vita nature: ml'to forti' illa btĩssima vgo debuit appellari eua: q̃ est mr oĩm viuentiũ vita grẽ. Eua eñi interp̄tat vita. Rñdeo ꝙ deus voluit mrẽm suam appellari mariã/ non solũ rõnib' allegatꝭ in p̄cedenti sermõe: ſzetiã ml'tis alijs assignandis in trib' seqntib' sermonib': et etiam in. ij. et. iij. pte hui' sermõis. q̃ qdẽ noĩe scãt ꝙ ipa ẽ pijssima mr oĩm fideliũ: vt etiã declarabit in seqnti sermone pte. s. Nomẽ ãt eue vocari ñ debuit: cui ipa vgo bñdicta i re ꝫ effectu ꝯria fuit p oĩa: vt inqt Alb. sup Miss' ẽ ca. liiij. ðĩ. Eua eñi dãnat: maria saluat. vñ ipa nomẽ eue mutauit. Illa ei oẽs hoĩes gnãt in mũdũ: ista i celũ. Illa mr carnal': ista spũal'. Illa mr miserie: ista mr mĩe. Illa p̃n^m mortalitatꝭ: ista p̃n^m regenerationis. Illa grãm pdidit: ista grãm inuenit. Illa trãsiuit ꝫ nos trãsire fecit ð grã i culpã: ista nos surgere fecit ð culpa i grãꝫ. Illa ð latere viri dormientꝭ facta: ista ð corde ðĩ vigilantis. Illa viro suo occasio fuit pditiõĩs: hec viro suo adiutoriũ redẽptiõĩs. Illa desponsat origo corruptaꝝ: hec desponsat mãsura vgo vginũ. Illa p̃ma vgitatẽ pdidit: ista p̃ma vgitatẽ ðo ꝯfuauit. Illa a diabolo ðcepta: ista ab ãgelo edocta. Illã diabolus vicit p supbiã: ista diabolũ vicit p hũilitatẽ. Et sic ptꝫ q̃l'r mutauit nomẽ eue. Hec ille. Iðo ipaꝫ vgĩnẽ exorat eccl'ia ðĩ. Sumẽs illð aue gabriel' ore funda nos i pace mutãs nomen eue. Si ẽ vbi res pene eadẽ ẽ: qñqꝫ sunt diuersa noĩa. l. diffinim'. C. ð agrico. et cẽsi. li. xj. ml'to magꝭ vbi fuit tãta diuersitas debuit etiã ẽẽ nominũ varietas.

❡ Pars. II. hui' sermõĩs q̃ ðr ðriuatiõĩs.

Oueri nõ imerito pt Unde h nomẽ maria deriuet: ðĩt eñi iurisconsul tus i. l. j. ff. si cer. pe. Bonũ ẽ p̄us ꝙ ad iterp̄tationẽ voꝝ pueniamus pauca ð ipi' tituli scãtiõe tractare. vbi ðt glo. p̃ma: ꝙ h spectat ad bonũ doctorẽ añ oĩa tractare ð ðriuatiõe ꝫ scãtiõe rei. iõ in. l. j. ff. ð iu. et iu. legislator inqt: Iuri opam daturũ p̄us nosse optet vñ nomẽ iurꝭ ðscẽdat. ꝫ alibi ðr: ꝙ bonũ ẽ argumẽtũ a ðriuatiõe sicue ab etymologia ꝫ allusiõe vocabl'i. l. ij. §. appellata. ff. si cer. pe. et. l. j. ff. ð adq. pos. ꝫ isti. ð testa. in p̃n. ꝫ glo. i. l. tugurij. ff. ð v. sig. exẽplificat i ml'tꝭ subdẽs ꝙ vocat hãc argumtationẽ ex denoĩatiõe vl' ex vi noĩs. ❡ Querendũ ẽ igit p̄ ð deriuatiõe nomis mris ðĩ. Et rñdet sm oẽs doct. ꝙ deriuat a mari: q2 sic oĩa flumĩa itrãt mare ꝫ exeunt ab ipo: vt ðr Eccẽs. j. ita oẽs grẽ diuie itrãt i btã vgĩe: iuxͣ illð Hiero'. ad Eustoch. Ceteris p ptes grã pstãt: marie vo tota se ĩfudit grẽ plenitudo

B Interp̄tatio nominis

Maria vnde deriuat.

ab ipa aūt virgine nob cōicant. vñ Aug^9 i q̄dam ser. ait: Gr̄a plena es o maria quā apd deum iuenisti: ⁊ hāc p totū mūdū diffūdere meruisti. De hac deriuatiōe loqns Alb. vbi s̄ ait: Dr̄ maria: q2 sic in mari est oim aquarum ꝯgregatio: ita in ipa ē ꝯgregatio omnium graꝝ. vñ dr̄ Gen̄.j. Cōgregatiōes aquarum vocauit maria: loc^9 ḡ oim graꝝ vocat maria. Hec ille.

In mari sunt tria

¶ Sciendū ḡ q in mari tria pn̄t ꝯsiderari. s. p̄ origo fontiū/ scdo plenitudo aqꝝ/ tertio amaritudo sapoꝝ. Primo igit mare est origo oim fontiū ⁊ fluuiorum: ⁊ ab ipo fluunt diuerse aq. sic a maria q̄ est pn^m oim graꝝ fluunt ⁊ emanāt diuerse gr̄e. A mari q̄dem fluūt aq putealeo ⁊ fluuiales: ⁊ sil'r a maria. de q̄ Cant.iiij. dr: Fōs hortoꝝ puteus aquaꝝ viuentium: q̄ fluunt impetu de libano. Per istas tres differentias aquaꝝ intelligunt tres grad^9 gr̄arū que omes a maria in nos fluunt/ q̄ sunt Gr̄a icipiens siue pueniens/ gr̄a pficiēs/ ⁊ gr̄a perfecta.

Gr̄a pueniēs

Gr̄a incipiēs siue pueniēs fcat p aquā putealē: q2 sic pute^9 h3 aquā occultā: ita gr̄a pueniēs pctōri nō dat ꝑt sua merita: sed q̄dā occulta dei inspiratiōe infūdit: ⁊ dr aq viua ex eo q pctōrē q̄ erat mortu^9 p culpā viuificat: ⁊ oia ei^9 opa q̄ erāt mortificata p peccatū fuiuiscere fac p grām. H āt fac brā vgo: ḡ q̄ pt expōi illō qd̄ scptū ē Ezech. xlv. vbi dixit angel^9: Aq̄ iste. s. diuie: intrabūt mare .i. brām vgine: ⁊ exibūt ⁊ sanabunt aq ⁊ omia ad q̄ venerint aq iste sanabunt ⁊ viuēt.

Gr̄a pficiēs

Per aquā fontalē intelligit gr̄a pficiēs: de q̄ dr i pdicta aucte Cant. Fons hortoꝝ. Hort^9 em̄ dei sunt ipi pficiētes: in qb^9 sunt herbe ⁊ plāte diuersaꝝ vtutū: s3 nec ipe herbe nec plante pn̄t germinare nec crescere aut pficere: nisi sint ab ipa aq̄ gr̄e irrigate. iō dr Gen̄.ij.ca. Fons ascendebat de tra .i. ḡ vgine Maria irrigās vniuersam supficiē tre.

Gr̄a pfecta

Per aquam vo fluuialē q̄ fluit cū impetu/ intelligit gr̄a pfecta q̄ fac fluere cū impetu: q2 illos q̄s replet fac solicitos ⁊ feruētes. ꝑt qd̄ dr Ezech. j. Vbi erat ipet^9 spūs illic ḡdiebant. Impetus em̄ ibi accipit i bona pcatione. s. p bono desiderio et feruore. Tal' em̄ impet^9 aq̄rū .i. feruor et desideriū a diuina gr̄a causatū fac magnā leticiā aiaꝝ. et iō dr ps. xlv. Flumis ipet^9 letificat ciuitatē dei. ¶ Sūt āt q̄dā aq̄ statiue: q̄dā lēte: et q̄dā impetuose. Aq̄ statiue putrescūt: et pcant pctōres: q̄ stant et reqescūt in fecib^9 pctōꝝ. vñ Hiere. xlviij. dr: Requieuit in fecib^9 suis. et Joel'.j. Cōputruerūt iumēta in stercore suo. Aq̄ vo lente q̄ fluunt pcant tepidos/ q̄ lēte opant. de qb^9 dr Apoc. iij. Utinā frigid^9 eēs aut calid^9/ s3 q2 tepid^9 es incipiā te euomere ḡ ore meo. Aq̄ ipetuose q̄ fluunt cū impetu pcāt viros pfectos: q̄ sunt spū feruētes ⁊ solicite opantes: iux illō Apl'i ad Ro. xij. Spū feruentes dn̄o fuientes. Ab isto ḡ mari .i. a vgīe maria fluūt oia ista flumia: q2 p ei^9 gr̄a3 feruētes efficimur: et diuīs ꝯsolationib^9 irrigamur. Et iō ḡ ipa dici pt illō Gen̄.j. Fluui^9 egrediebat ḡ loco volupetas ad irrigandū padisum. ¶ Scdo pncipal'r ꝯsideret i mari magna plenitudo aqꝝ: ⁊ sic in brā vgīe maria ē plenitudo gr̄arū. De q̄ Bern̄. sup Missus ē/ ait: Ipa quidem ē plena i ore gr̄a affabilitatis: i vētre gr̄a diuinitatis: in corde gr̄a charitatis: i manu siue in ope gr̄a misc̄ōie ⁊ largitatis. Hec ille. Vñ ipa inqt Ecci. xxiiij. i me oīs gr̄a vite ⁊ vitatis: i me oīs spes vite ⁊ vtutis/ i ipa q̄ppe fuit gr̄a vite: q2 illū q̄ est vera vita gestauit i ventre/ i ipa q̄q3 fuit gr̄a ⁊ vitatis: q2 vitatē ⁊ affabilitatē habuit i ore/ i ipa et fuit gr̄a vtutis q2 charitatē ⁊ oēs vtutes habuit in corde.

¶ Tertio i mari ē amaritudo aqꝝ et sapoꝝ. Et sic in brā vgīe fuit maria amaritudo .s. i filij amissiōe et passione. vñ maria interprat amar mare. iō illi dic Hiere. thren̄.ij.c. Cui cōpabo te: vl' cui assimilabo te filia hierl'm: cui adeqbo te: ⁊ ꝯsolabor te vgo filia syō magna est ei velut mare ꝯtritio tua. Et iō ipa vgo bn̄dicta in passiōe filij sui poterat dicere illō Ruth.j.c. Nō vocetis me noemi .i. pulcrā s3 vocate me marā. h ē amarā: q2 amaritudine valde repleuit me oīpotēs. Quia vo tantas amaritudines ꝑpessa et expta ē: iō amaricatis mag̃ ꝯpatit: iux illō Mātuani poete i.j. egnei. Nō ignara mali miseris succurre re disco. Breuit ḡ ꝯcludendo hāc ptē dico q hec vgo gl'iosa ē illō mare. ḡ q̄ ps. inqt: Hoc mare mag. ⁊ spa. ⁊c. In ipa ei ꝯfluxerūt ⁊ reducte sūt oēs aq .i. gr̄e ⁊ charismata oim angeloꝝ/ archangeloꝝ/ pncipatuū ptātū/ vtutū/ thronoꝝ/ dn̄ationū/ cherubin ⁊ seraphin pt̄iarchaꝝ/ ꝓphaꝝ/ apl'oꝝ/ martyꝝ/ ꝯfessoꝝ vginū ⁊ oim scōꝝ. Et ḡ h exponi moral'r pt illō Ecci.iiij. Aq̄ oēs in mare ꝯuertent. h ē illud mare cui^9 aq̄ ē p muro filijs isrl' .i. bonis deuotis. Exoḋ. xiiij. h ē illō mare qd̄ dimersit pharaonē .i. diabolū cū exercitu ei^9 in pfūdū vt in eo. ca. hr. Hui^9 ḡ maris flux^9 ē tribil' ceterq pt̄js .i. demonib^9. iō ps. xcij. inqt dd: Mirabiles elatiōes maris. Nec mirꝝ si h mare vgineū ē tribile demonib^9 nā ei^9 fili^9 est ill' valde tribil': iux illō ps. Dicite dō: q̄ tribilia sūt opa tua dn̄e. et iteꝝ: Tu tribil' es: et q̄s resistet tibi? Iō nō dz mir eis eē placida. hoc et ē illud mare q̄d oē bonū sal pducit: sine q̄ oia sūt insipida. Qd sal nos hre pcipit saluator Mar. ix. di. Habere i vob sal .i. deuotionem brē vgis. Hoc ē illō mare de q̄ dr Judith. v ca. De^9 celi mare aguit. ḡ q̄ et ps. lxxxij. inqt ꝯba deo. Tu ꝯfirmasti in vtute tua mare

De electo aſit ſuo dr deꝰ pſ.lxxxviij. Ponā i
mare viā eiꝰ. ipa em̄ bndicta ꝟgo ē via q̃ ꝑ
uenit ad deū. Cui inq̄t dauid Pſ.lxxvj. In
mari via tua. Ad iſtud ḡ mare debēt om̄es
chrĩani ſe trāſferre: iux illō pſ.xlvij. Trāſfe
rent mōtes i cor mariſ. hoc ē illō mare qd to
tū ſp fuit di: iux illō pſ.xciiij. Qm̄ ipiꝰ ē ma
re ⁊ ipe ⁊c̃. Hoc ē illō mare q̇d nos a tra ele
uat: et paulatim ad alta ꝟtutū extollit. Ad
q̇d applicari pt illō Virg. vij.ẽn. Paulatim
ſeſe tollit mare: et altiꝰ vndas erigit Et iō ro
gemꝰ deū dicen̄. Tu dñe q̇ feciſti in mari vi
am. Sap.xiiij. Qui viā feciſti i mari eq̇s tu
is. Abacuk.iij. Fac vt moueat̃ mare et ple
nitudo eiꝰ pſ.cxviij. ſcz ad adiutorium nr̃m
Fac vt cū ſimōe ⁊ andrea fratre eiꝰ q̇ mitte
bāt ſua rhetia in mare Marc̃.j. et nos i iſto
mari rhetia nr̃e deuotiōis mittamꝰ: ⁊ capia
mus piſces diue dulcedis. deꝰ ei repleuit pi
ſcib aq̄s mariſ Gen̄.j. Hoc ē illō mare iux
q̇d ſedet filiꝰ dei: Mat.xiij. hoc ē illud mare
ſup q̇d ambl'auit ieſus: Mat.xiiij. ⁊ Mar.
vj. hoc ē illud mare de q̇ inq̄t ſalomō Sap.
xiiij. Trāſeuntes ꝑ ratē.i.ꝑ deuotionē libera
ti ſunt.

¶ Pars.iij. hꝰ ſmōis q̄ dr̃ iterp̄tatiōis

D

Maria ſm Hiero. interp̄tat̃ dña ſi
ue dñatrix. iō illi canit eccl'ia. O
gl'ioſa domia excelſa ſup ſidera.
Nā ſi impator ē dñs totiꝰ mūdi: — *Impera tor dñs*
l.depcatio.ff.ad.l.ro.de iac.et.l.bn̄ a zenōe.
C.de q̄.pſcp.et c.Adrianꝰ.cl.ij.vbi glo.lxiij.
di.et notat̃ in.l.j.C.de ſū.tri.et fi.ca.parit ēt
impatrix ē dña orb: ꝑ.l.pnceps.ff.de legi.rō
ne.ſ.cōicatiōis ꝓuilegioꝝ.de q̇b hr̃ etiā i.l.fi.
§.ij.C.de q̄.pſcp.fac.l.donatiōis.C.d don̄.
int vir et vx. Eſt āt btā ꝟgo maria dña celi — *Maria dña*
⁊ mūdi. Prioꝑꝑt dñium. d q̇ ipa inq̄t Eccl.
xxiiij. Girꝝ celi circūiui ſola: ⁊ ꝓfundū abyſſi
penetraui: et i fluctib mariſ ambl'aui et i oi
tra ſteti: et i oi ꝑpl'o et i oi gente ꝑmatū tenui
Ex q̇b ꝟbis hr̃ ꝙ ipa dñat̃ i celo/ iō dic̃: Gi
rū celi circūiui ſola. Ipa em̄ tanq̄ʒ dña celū
circūiuit: et vbiq̄ʒ dñium accepit. Vl' dr̃ girꝝ
celi circūire: q: oēs ſctōs girat et circūit: eoꝝ
ꝗ ad intcedēdū ꝓ nob ſolicite iducit. Et dic̃
ſola: q: ipa orāte oēs orāt: et ipa ſilēte oēs ſi
lēt. Vn̄ Anſ. i li. orōnū dic̃: Te dña tacente
nll's orabit: nll'us adiuuabit: te āt orāte oēs
iuuabūt/ oēs orabūt. Scdo dñat̃ in iferno.
vn̄ ſubdit: Et ꝓfūdū abyſſi penetraui. Non
em̄ tm̄ dñat̃ demōib miorib q̇ ſunt i ſupfi
cie tre: nec tm̄ mediocrib q̇ ſt i medio infer
ni: ſʒ etiā maris q̇ ſt in ꝓfundo. vn̄ nō dic̃: pe
netraui ſupficiē tre vl' mediū iferni: ſʒ ꝓfun
dū abyſſi. Tertio dñat̃ i purgatorio/ iō ſub

dit: et i fluctib mariſ ābulaui. Pena ei pur
gatorij dr̃ fluctꝰ/ q: ē trāſitoria: ⁊ dr̃ mariſ/ q:
eſt amara. In ill' fluctib ipa ābulat: q: me
ritis ſuis mltos a penis ill' liberat. Quarto
dñat̃ mūdo/ iō ſubdit: In oi tra ſteti: et in oi
ꝑpl'o et i oi gēte ꝑmatū tenui. In mūdo q̇dē
ſt tria gnā hoim. Quidā ſt mali/ q̇dā boni/
q̇dam ꝟo tepidi. Ipa igit̃ dñat̃ mal' eos ad
pniam reducēdo. Dñat̃ bonis eos i grã con
ſeruādo. Dñat̃ tepidis illos feruent ꝓficere
faciendo. Dñat̃ q̇dē mal'.i. hoib trenis: iō
dic̃: In oi tra ſteti/ int pctōres em̄ non ſedet
nec iacet: ſʒ ſtat ipos adiuuādo ⁊ a malo re
trahēdo. Dñat̃ etiā bonis/ iō ſubdit: i oi po
pulo. Ppl'us em̄ dr̃ a polis q̇d ē ciuitas: vt
ait glo. i.l.j. i pn̄.ff.de le.iij. Ciuitas ꝟo iterp̄
tat̃ ciuiū vnitas et ſcat bonos in q̇b ē vni
tas volūtatū/ q̇ dicunt cū ꝓpha: Vnā petij a
dño hāc req̇rā ⁊c̃.pſ.xxvj. In iſtis talib ꝟ
go ꝑmatū tenet dū eos i grã di fouet. Dñat̃
etiā tepidis/ iō ſubdit: et in oi gente ꝑmatuʒ
tenui. Gētes em̄ dicunt̃ q̄ſi gētiles: qn̄ ḡ hō
ad fidē chrĩ ꝯuertit̃ tūc ſpūal'r gnāt̃: iux illō
j.Coꝝ.iiij. In chrō em̄ ieſu ꝑ euangeliū ego
vos genui. Quidā igit̃ ſunt tales q̄les ſt ge
niti.ſ.ꝑ baptiſmū: q: i nll'm ꝓficiūt: nullāq̄ʒ
ꝟtutē apphēdunt. In q̇b ipa ꝑmatū tenet:
q: eos ad feruent opandū ꝓuocat ⁊ iducit.
¶ Scdo pncipal'r dr̃ dña ꝓpt ius dñij adq̇ — E
ſitū. Adq̇rit em̄ q̇s dñium alicuiꝰ rei aut rō
ne emptōiſ ſoluto ꝑcio.l.pcuratorꝭ.§.penl'.
ff.de tributo.et.§.vendite.inſti.de rerū di.
aut rōne oparōis qn̄ aliq̇s rem opatꝰ ē et eā i
eē ꝓduxit.§.ſiq̇s a dño.iſti.de re.di.et.l.do
minꝰ horreo.§.j.ff.loca.ope em̄ dicunt̃ q̄ſi
ſil'es pecunijs.l.a duob.ff.de ope.libe.aut
rōne electiōis: ſic p̄latis adq̇rit̃ ius rōne ele
ctiōis: iux notata ꝑ Bar.i.l.abſenti.ff.de do
na.et ꝑ doc.in c.noſti.de elec. Faciūt notata
ꝑ glo.i aut.de māda.pn̄.§.eos,col.iij.q tn̄ i
teligunt̃ ſecuta ꝯfirmatiōe ipiꝰ electiōis: qn̄
ad aliquē ſupiorē ptinet ꝯfirmatio: iux nota
ta ꝑ Inno.in c.ex pte.de arbi.et in c.cum ve — *Maria*
niſſent.de reſtit.ſpol'. Virgo igit̃ btā hʒ ius — *habz ius*
dñandi. Primo rōne emptiōis: q: cū filiꝰ ſu — *dñandi.*
us emerit ⁊ redemerit hūanū genus ipa ad
hāc redemptionē faciendā ē ml'tipl'r opata
ꝑciū ſcz redēptiōis miſtrādo: ⁊ ipm redēpto
rē nutriendo. Scdo rōne opatiōis: q: ipa ē
mr̃ dei q̇ cūcta i eē ꝓduxit. vn̄ ad Heb.ij.in
q̇t Paulꝰ. Qui fabricauit oia deꝰ ē. et impa
tor in.l.j.in pn̄.C.de vete.iu.enu.dic̃: A ſū
me ꝓuidētia trinitatꝭ totiꝰ mūdi elemēta ꝓ
ceſſerunt: oia aūt bona filij facta ſunt mr̃is
cui ſine liberꝭ morieti in oib bonis ſucceſſit
ꝑ.l.j.et.l.mr̃.C.ad ſenuſcō.tertu.⁊ iſti.eo.§.
j. Tertio rōne electiōis: q: deꝰ ab et'no ipam
elegit. vn̄ ꝓpha pſ.cxxxj. inq̇t: Elegit eā in ba

F bitationē sibi. ¶ Tertio p̄ncipalr̄ dr̄ dn̄a p/
pter mlr̄titudinem subditoꝝ: ip̄a em̄ hꝫ ser/
uos/amicos/filios/ꝛ inimicos. Serui sūt
d̄ nouo ꝯuersi/amici sunt ei⁹ fideles ꝛ deuo/
ti/filij sunt in celo bti/hostes ei⁹ sūt demōes
ꝛ damnati. Istis q̄ttuor generibꝫ subditoꝝ
diuersimode dn̄at̄/qd̄ innuit Can̄. vj. vbi dr̄:
Que est ista q̄ pgredit̄ q̄si aurora ꝯsurgens:
pulcra vt luna: electa vt sol: terribil' vt castro
rum acies ordinata? Seruis em̄ .i. de nouo
ꝯuersis dominat̄ tanq̄ꝫ aurora: qꝛ ab eis ex/
pellit tenebras culpe ꝛ dat lucem gr̄e. Ami/
cis .i. deuotꝭ ꝛ fidelibꝫ dominat̄ tanq̄ꝫ luna/
qꝛ dat eis lucem diuine sapie ꝛ rorem celestꝭ
gr̄e. Filijs .i. btis dn̄at̄ tāq̄ꝫ sol/qꝛ replet eos
clarissima dei visione ꝛ feruētissimo ei⁹ amo
re. Inimicꝭ .i. d̄monibꝫ dn̄at̄ tanq̄ꝫ acies mi
litū ordinata/qꝛ eos terret et expellit et ī fu/
gam ꝯuertit. vn̄ d̄ eius dn̄io exponi pt̄ illud
qd̄ dr̄ Gen̄. j. Dn̄amī piscibꝫ marꝭ .i. demōi/
bus q̄ sc̄ sp̄ in amaritudine pene. et volucri/
bus celi .i. angel': et vniuersis animantibꝫ q̄
mouent̄ sup t̄rā .i. hoībꝫ. Pōt etiā d̄ h̄ expōi
illd̄ qd̄ dr̄ Gen̄. xxvij. Seruiāt tibi ppl'i: esto
dn̄s fratꝝ tuoꝝ: ꝛ incuruent̄ an̄ te filij mr̄is
G tue .i. omnes angeli q̄ sc̄ filij eccl'ie triūphan
Om̄ia ve tis. ¶ Sciendū ē ḡ q̄ isti gl'iose dn̄e .i. v̄gi
nerāt̄ ma bn̄dicte oēs creature reuerentiam exhibēt: ꝛ
riā faciūt illd̄ qd̄ de filio suo p̄cipit apl's phil'. ij
di. In noīe iesu xp̄i oē genu flectat̄/celestiū/
t̄restriū ꝛ infernoꝝ. In nomīe igit̄ v̄gis ma
rie dicunt̄ flectere genua agmīa celestia. An
geli etenim nomen ei⁹ marie venerant̄ ꝛ eam
reuerent' adorant: et ip̄e fili⁹ dei mr̄em suam
venerat̄ et laudat. Et h̄ est qd̄ dr̄ Prouer. vl.
Surrexer̄t filij ei⁹ .i. oēs angeli ꝛ bti: ꝛ bea/
tissimā p̄dicauerūt. vir eius .i. chr̄s ꝛ lauda
uit eā. Quia ḡ chr̄s vt sc̄ptū ē Lu. ij. erat sub
dit⁹ bte v̄gi. iō s̄m sc̄tm̄ Bernardinū ī s̄mōe
iij. d̄ noīe v̄gis: hec ē vera locutio Bte v̄gini
subdita ē oīs creatura ꝛ de⁹. Vn̄ Bern̄. sup
Missus ē home'. j. ait: De⁹ cui s̄uiūt pote/
states ꝛ p̄ncipatus obediūt/subdit⁹ erat ma
rie: ꝛ nō tm̄ marie sed ioseph ꝑpt̄ mariā: exq̄
eā venerat̄. ¶ Scd̄o sibi flectūt genua: oīa
H t̄restria .i. oēs gn̄ationes: ꝛ q̄ ꝑcesserūt ꝛ q̄ sc̄
ꝛ q̄ venture sc̄ eam adorabūt et ei⁹ nomē ve
nerabunt̄: sic ip̄a inq̄t Luc. j. Ecce em̄ ex hoc
btām me dicēt oēs gn̄atiōes. Tertio flectūt
sibi genua oīa infernalia .i. demones: qui ve
lint nolint ip̄am adorant ꝛ ad ei⁹ nominati
onē pauent ꝛ tremūt. vn̄ dic̄ sc̄tūs Gerard⁹
ep̄s ꝛ martyr in q̄dam s̄mōe. Inuite q̄ꝫ ifer
nus bte Marie vlulat: ꝛ ꝑcacissimi demo/
nes clamant. s̄m em̄ Papiā dn̄a interp̄tat̄
dans minas: ꝛ ip̄a inimicꝭ hūani generꝭ do
minans minas infert. Itē s̄m Cathol'. iterp̄/
tat̄ dn̄a .i. domans man⁹: ꝛ ip̄a domat d̄mo
nū man⁹ ꝛ ptātes. iō eā timēt ꝛ reuerent̄. Bte
igit̄ v̄gis optimū ē dn̄ium qd̄ nulli⁹ p̄latiōi
est obnoxiū: ꝛ nulli creature est subditū. Ut
em̄ inq̄t btūs Bernardin⁹ ser. iij. de noīe vir
ginis: Mr̄ dn̄i oīs creature effecta ē domia
oīs creature: quō ei subijceret̄ creature que
mr̄ effecta ē creatorꝭ? Iō merito dici pōt ad
quālibet creaturā illd̄ Gen̄. xvj. Reuertere
ad dn̄am tuā ꝛ hūiliare sub manu ip̄i⁹. Que
v̄ba dicta fuerūt Agar d̄ Sara. q̄ ꝑpe ip̄a v̄/
go vere ē sara: q̄ p̄nceps interp̄tat̄: q̄ veꝝ ge/
nuit isaac .s. filiū dei: in cui⁹ semīe bn̄dicte sc̄
oēs gētes ꝑ quē oīs creatura p̄ncipatū habu
buit. Hec ille. Qui etiā ibidē ait: q̄ hec dn̄a
nulli⁹ adiutorio est inixa cū ab et̄no rege fue
rit sustētata: et figurata fuit ꝑ Hester: q̄ a re
gis asueri vlnis ē sustētata Hester. xv. He/
ster āt eleuata in ppl'is interp̄tat̄: ꝛ merito si
gnificat v̄ginē bn̄dictā: dn̄am oīm ppl'oꝝ. d̄
q̄ admirant̄ angeli di. Can̄. viij. Que ē ista q̄
ascēdit d̄ deserto delitijs afluēs inixa sup di/
lectū suū: Ip̄a ḡ hꝫ filium suum in q̄ sc̄ oīa
bona recōdita s̄m dictū Apl'i ad Rho. ij. Et
iō qn̄ eum ꝑdidit in tēplo poterat dicere cuꝫ
ioseph illud Tob. x. Omnia simlr̄ in te vno
bona hn̄tes non debuimus dimittere te. De
ip̄a ḡ dn̄a dicere possumus illud Sap̄. vij.
Oim bonoꝝ mr̄ ē. Qꝛ igit̄ magne dn̄e mag̃
dona largiunt̄. sic de asuero rege dr̄ Hester
ij. q̄ dona largitus est iux̄ magnificentiam
p̄ncipalem. Iō hec domina nr̄a vt Bern̄. in
q̄dam ser. ait: inuocantibꝫ eaꝫ subuenit vni/
uersis: et omnibꝫ misc̄dīe sinū apit vt d̄ ple/
nitudine ei⁹ accipiant vniuersi. Ip̄a em̄ ad/
iuuante filio oīa vasa vacua oleo leticie ꝛ mi
sericordie implet vt mystice fuit descp̄tū. iiij
Reg. iiij. Hec est regina saba q̄ p̄ciosa aro/
mata .i. v̄tutū munera: attulit ī hierl'm .i. in
eccl'iam sc̄tām: ꝛ nō sunt allata tā ml'ta ꝛ p̄/
ciosa aromata sic illa q̄ dedit regia saba salo
moni .i. maria filio di. vt mystice dr̄. iij. Re.
x. Quoꝝ portiūculā nobiscū cōicare dignet̄
ip̄a munificētissima atq̄ꝫ liberalissima dn̄a
cui⁹ nomē sacratissimū sit bn̄dictū in secula
secl'oꝝ: Amē.

¶ De eiusdē illibate v̄gis nomiatiōe

¶ Sermo. III.

Hoc ē nomē eius I
Luc. j. Inquit sanctus Bernardi/
nus in sermone primo de nomine
virginis: Da mihi gloriosa virgo Maria
virtutem/ingenium/et sermonem vt fideli
bus deuotis tuis nunciare valeam gloriam
nominis tui: non quantum est aut quale: sꝫ
vt tantillum ego paruulus tuus d̄ laudibꝫ

tuis imensis enunciē ad gl'iam tuā ₇ deuo/tionē meā ₇ solamen oim me audiētiū. Quippe interp̄tatione sua marie nomē sonat illuminationē ₇ amaricationē ₇ dn̄ationē₃: nec inmerito nō vnā tm̄ nois h₃ interp̄tationem: nll'm em̄ nomen vnū puto ꝟgis gl'iam pos/se enūciare. Maria ḡ nō vna tm̄ ſ₃ mltipli/cem interp̄tationē h₃: vt sic deū ipm nō vno tm̄ nomie nominam⁹/ ſ₃ multis: vt sic eius incomp̄hensibilitatē enunciem⁹. sic ₇ gl'iosā ꝟginē multis nomib₉ designam⁹: ₇ nunc lucem: nūc solē: ₇ hmōi nomiare solem⁹ vt sic ad sublimitatē ei⁹ cognoscendā aliq̄ntulū ptingam⁹. Immēsitas ꝗppe gl'ie ei⁹ ois humani ſmonis excedit inopiā. Proinde forte nō nominauit eā angel⁹ volēs poti⁹ venerari silentio qḋ non potuit exp̄mi eloq̄o. Hec ille. Si em̄ terren⁹ac tp̄alis imparo: mult' noib₉ nūcupaꝛ vt ei⁹ magnanimitas ₇ excellentia de/monstreꝛ: vt p₃ in p̄hemio isti.ꝫ.ff. mlto magis regīa ₇ impatrix celest' diuei ꝟ d₃ nūcu/pari noib₉: sed d̄ vno tm̄ breuitat' cā h̄ ptractabim⁹. Sciendū ē ḡ ꝙ hui⁹ tāpclarissime ꝟgis nomē qḋ Maria nuncupaꝛ int' alias q̄nq₃ demōstrat ei⁹ excellētias. Quaꝝ

Prima d₃ maternal'.

Scd̄a arcadial'.

Tertia regal'.

Quarta impial'.

Quinta ₇ vltima appellaꝛ augustal'.

Imparatoris mlta nomina

¶ De.I.excellentia nois Ma/rie/ q̄ d₃ maternalis.

K

Mr̄ vniuersoꝝ

Hoc nomē maria q̄nq₃ alias excellentias demonstrat ipi⁹ btissime dn̄e nr̄e: q̄ incipiūt ab vna lr̄aꝝ suarū. Per/m/ em̄ significaꝛ ꝙ ipa ē mater vniuersoꝝ: iuꝫ illḋ Sap. vij. Oim enim bonoꝝ mr̄ est. Qḋ Alb. sup Missus est /ex/ponit de btā ꝟgine dicens ꝙ ipa ē mr̄ omni/um: q₂ vnū hoiē₃ genuit. s. chr̄m: ₇ oēs rege/nerauit: pepit em̄ filiū suū p̄mogenitū cor/poral'r: alios āt oēs scrōs sp̄ual'r. Ipe enim iesus nō ɔfundiꝛ electos suos vocare frēs p Psalmistā dicēs: Narrabo nomē tuū frib₉ meis. quā auctē allegat Pau. ad Heb. ij. nā p p̄ceptū ei⁹ ₇ ptum ex ipa ꝟgine possum⁹ d̄ illo dicere illḋ Gen. xxxvij. s. Caro et fraꝛ nr̄ est: vt sit ipe p̄mogenit⁹. s. dignitate ₇ scitra/te in mltis frib₉. i. in oib₉ scīs: vt ait Apl'us Ro. viij. c. Oim igiꝛ scrōꝝ q̄s p sp̄ualē grāз mediāte ꝟgine regnāuit de⁹. d₃ mr̄ ipa ꝟgo: imo etiā angeloꝝ d₃ mr̄ ſm Alb. vbi s̄. quia ipa mediante coꝝ restaurata est ruina. S₃ de hac excellētia maternitat' h̄ ptrāseo: quia s̄. in. ij. pte hui⁹ opis ſmōe. ij. pte vl. satis copiose declaraui quō ꝟgo bn̄dicta est mr̄ nr̄a.

Que v̄itas pbari pt̄ p illḋ Esa. vl. Nunquid pariet terra vna die/ aut parieꝛ gens sil'? Cōstat em̄ ꝙ nō q̄rit d̄ t'ra ſm lr̄am: q₂ stulta esset q̄stio: ḡ intelligiꝛ de terra ſm figurā. s. de btā ꝟgine/ q̄ terra appellaꝛ. vt patuit s̄ pte. ij. hui⁹ opis: ser. iij. pte. j. Ipa em̄ pepit oē₃ gē/tem mō p̄dicto: imo etiā ois creature mr̄ d₃. vt pbat Alb. ibidem: q₂ q̄cq̄d ē cā cause/ ē cā causati: vt ait phs in li. d̄ cauſ. sed ꝟgo Maria fuit origo ₇ cā p̄ductiua filij dei: q̄ inq₃/tum deus ē cā ₇ origo oim creaturaꝝ tā rō/naliū q₃ irrōnaliū ₇ isensibiliū. iuꝫ illḋ Deu. xxxij. Ipe em̄ est pr̄ tuus q̄ possedit et fecit et creauit te. ḡ ipa mr̄ dei est mr̄ oim creatura/rum: et non solum rōne creationis: sed etiā₃ rōne inuocationis: quā expectant fieri p filium eius: iuꝫ illḋ ad Rom. viij. Ois creatu/ra ingemiscit ₇ pturit vsq₃ huc expectās re/uelationem filioꝝ dei: q₂ et ipa creatura li/berabiꝛ a ſuiture corruptionis in libtatē glorie filioꝝ dei. O igiꝛ mr̄ nr̄a venerāda: cum maxima sit affectio mr̄is erga filiū. l. videamus. vbi glo. ff. de in litē iuran. p̄recā credēdum est ꝙ tu nos filios tuos intime diligꝭ. Et cum mr̄ nō possit nec debeat obliuisci filij sui: vt inq̄t Seuerin⁹ papa in c. ad roma/nā eccl'iam. ij. q. vj. vbi dic̄ glo. ꝙ nō p̄sumiꝛ aliq̄ eē mr̄ nisi diligat filiū. c. afferte. de p̄re/sump. pfecto tu dilectoꝝ filioꝝ tuoꝝ qui sumus nos obliuisci non potes: ſ₃ de nob̄ con/tinuam mēoriā bn̄s necessitatib₉ nr̄is subuenire non cessas. Si em̄ vt inq̄t Statius .x. thebai. prolis amor crudelia vincit pectora. non est dubitandum ꝙ pect⁹ tuu₃ p̄ijssimū ad plem tuam diligendā tua viscerosa pie/tas ɔstringit.

D

¶ De. II. excellentia/ q̄ d₃ arcadial'.

L

Arca thesauroꝝ

Per/a/ q̄ est scd̄a lr̄a nominis virgi/nei significaꝛ ꝙ btā virgo est arca thesauroꝝ dei que figurata est in arca tabnaculi. de qua dixit dominus ad Moysen Exo. xxv. Fac tibi arcam d̄ lignis setbim: q̄ arca deaurata erat intus et foris: ₇ erant in ea manna: tabule leg' ₇ ꝟga aaron que fronduerat. Ligna setbim de quibus fabricata erat arca ipūtribilia: ₇ significat thesauꝝ ꝟginitatis in summo q̄ fuit in maria: castitas est em̄ ille thesaurus: d̄ quo ait Apl's. ij. Coꝝ. iiij. Habemus thesauꝝ i vasis istis fictilib₉. i. corpib₉. nā in angelis q̄ non habent corpus virginitas non est p̄prie ꝟtus: quia hoc habent a natura nō a pugna cum grā. Facit ad hoc glo. in. l. j. ff. de cap. ₇ post li. re. dicens ꝙ firmior ꝟtus est que ve/nit a pugna. Est autem tanti valor' iste thesaurus: vt dicat sapiens Ecci. xxvj. Non ē di

gna ponderatio anime ptinentis. Tantū aūt ponderat ꝟginitas vt sola sit potens repñtare animas deo. vt inqt impator in auk. ꝺ leno. §. sancimus. Hic aūt ꝟginitatis thesaurus si semel amittit nunq̄ recupat/ q̄ ad pmiū aureole. xxxij. q. v. c. si paulus. ꝛ h etiam inquit Isid. in li. ꝺ summo bo. et btūs Tho. ij. ij. q. clij. et in. v. suo q̄li. q. iiij. Ista aūt arca est aurata intus ꝛ foris/ qꝛ plena est charitate: aurum em̄ qꝛ pciosius ē alijs metall' significat charitatem q̄ est maxima ꝟtutum qua erat Maria circūdata in ꝯuersatione exteriori ꝛ actione interiori. vn̄ ꝺ ipa dici pōt illꝺ. iij. Reg. vj. Nihil erat i templo qꝺ nō auro tegeret. Ad opa aūt ipi⁹ charitatꝭ chr̄s hortabat discipulos Matth. v. di. Thesaurizate vob thesauros in cel/ faciēdo .s. opa charitatis. ¶ In hac arca ē thesaurus suauissime miscꝺie designate p mānā/ quē thesaurū postulabat moyses p̄plo suo di. Num. xx. Aperi eis dn̄e thesaurū tuū fontē aq̄ viue. s. misericordie ꝛ gr̄e. vn̄ et mr̄ miscꝺie ꝟgo Maria dꝛ. Est etiam in ea thesaurus sapie significatus p legem in arca positam. de q̄ dꝛ Sap. vij. Infinitus thesaurus est hoib. s. sapientia. de qua etiam inqt iurisconsultus in. l. s. in pn̄. ff. de vari. ꝛ exor. cogni. q nō pōt precio numario extimari: cuius ꝟba licꝫ referātur ad sapiam iuris ciuil': tn̄ etiam intelligi debent de sapia diuinarū rerū: immo multo mag. Si g̃ scia ciuilis nō pmittit aliquem in paupertate viuere nec i necessitate mori: vt impator in auk. de here. et fal. §. vl. col. j. mlto minus thesaurus diuine sapie. ecōtra ꝟo de nō habentib huc thesaurū dic Aug' i epigrammatib Prosperi epigrammate. lxxiij In magna egestate sūt diuites sapie thesauros non hn̄tes. His aūt thesaurꝭ in summo plena fuit btissima ꝟgo Maria. Nam nll'a creatura pura habuit tantā cognitionē ꝺ diuinis reb ꝛ ptinentib ad salutem sic ipsa q̄ fuit mgr̄a aplo⁊ ꝛ euangelista⁊ ad docēdū eos de mysterijs chri: vt inqt Hiero. in smone ad Eustoch. Nec mirū si thesaurū immensum sapie habuit cum in ea chr̄s requeuerit: in q̄ sunt oēs thesauri sapie ꝛ scie: sm Apl'm ad Col'. j. et qui chr̄m nouit: thesaurū sapie ꝛ scie nouit. vt ait Amb. cuius sententia ponit in c. legimus. in fi. xxxvij. di. Est etiā ꝟga in arca designans ptātem ꝛ dominiū eius: de quo s̄ diximus in ser. pce. pre vl. Arca autē ista suabat in tabernaculo vt res preciosissima: ꝛ ita btā ꝟgo in tabernaculo eccl'ie siue cordis nr̄i ē venerabil'r ꝛ cum deuotiōe maxima recolenda ꝛ conseruanda. In ista etenim arca deus non solum posuit thesauros sapie sue: vt etiam scptum ē Prouer. ix. vbi dꝛ: Sapiens ml'ier edificat domū suā. i. gubnat sctām eccl'iam ꝛ thesaurū pietatis et bonitatis. Vn̄ ipa inqt Ecci. xxiiij. Transite ad me omnes q̄ concupiscitꝭ me: ꝛ a gn̄ationib meis adimplemi. sꝫ etiam in ea collocauit thesaurū potentie sue. iō ipa Ecci. xxiiij. ait: In hierl'm ptās mea. Et certe potentiā magnā in ciuitate supna habuit btā ꝟgo.

¶ Cōsueuit aūt q̄s penes aliquē regē hr̄e magnum posse aut rōne parentele aut rōne gr̄e inuente/ aut rōne bn̄ficentie. et ista triplici ꝺ cā btā ꝟgo apꝺ celestē regē obtinet magnū posse. Primo rōne parentele: qꝛ. s. est mr̄ regis. Vn̄ Bern̄. in q̄dā ser. ait: Non deest potestas/ qꝛ est mr̄ oipotentie: nec voluntas/ qꝛ est mr̄ miscꝺie: nec industria/ qꝛ est mr̄ sapientie. De hac aūt cā potentie ꝟgis hr̄ figura. iij. Reg. ij. vbi dic̄ Salomon Bersabee mr̄i sue: Pete mr̄ mea: neqꝫ em̄ fas ē vt auertā faciem meā a te. Scꝺo hꝫ posse rōne gr̄e inuente/ qꝛ inuenit gr̄am apꝺ deum: vt ei dixit angel⁹ Lu. j. Vn̄ Bern̄. sup Missus est/ ait Maria dꝛ gr̄a plena/ qꝛ deo/ angel/ ꝛ hoib est grata/ deo p humilitatē/ angel' p ꝟginitatem/ ꝛ hoib p fecunditatē. Tantam aūt gr̄am apꝺ deum iuenit q ipam ab etno amauit/ ꝛ a pncipio mundi p omnes etates q̄siuit: et tandē sibi desponsauit. De his trib dꝛ Sapien̄. viij. Hanc amaui et exq̄siui a iuuentute mea: et q̄siui eam mihi spōsam assumere. Tantam q̄ꝫ gr̄am apꝺ deum iuenit q ipm p Eua regnare fecit. De q̄ in figura dꝛ Hester. ij. Adamauit eam rex sup oēs ml'ieres: habuitqꝫ gr̄am ꝛ miscꝺiam cū rege: ꝛ inposuit diadema regni i capite ei⁹: fecit eam regnare p Vasthi. i. p eua. Tantūqꝫ ei⁹ amorē ꝯcepit q oēs ei⁹ petitiōes exaudiuit. vn̄ vbi s̄ dꝛ: Si inueni gr̄am in ocul' tuis o rex: da mihi animā meā p q̄ rogo ꝛ pp'l'm meum p quo obsecro. Et rex sibi omnia ꝯcessit. Tertio hꝫ magnum posse rōne bn̄ficētie. i. obseq̄orum q̄ sibi exhibuit. De q̄b sctūs Odilio i q̄dam ser. inqt: Ipa dei genitrix oē tps dn̄ice infantie/ puericie/ ꝛ adolescētie cū illo pegit: et obseq̄o materne dilectiōis vt vera mr̄ vero filio ministrauit. et Augustinus i ser. de Annunciatiōe ait: Lacta Maria creatorem tuum/ panē celi/ pciū mūdi/ phe lambē ti mammillā: vt ille p te pcutiēti pbeat maxillā/ tu illi rpalē mistra subam vt ipe nob ꝛ tibi vitā tribuat sempitnā/ lacta q̄ fecit te vt ipe fieret in te. Quia g̃ btā ꝟgo talia obseq̄a chr̄o pstitit: iō apꝺ ipm potentiā magnā pmeruit. Quobrem merito arca testamēti debuit appellari: i q̄ oēs thesauros suos omnipotēs de⁹ collocauit

¶ De. III. excellētia nominis ꝟginalis/ q̄ dꝛ regal'.

P Regina celorum.

Tertia lr̃a hui⁹ nominis est R per quam significat̃ φ ipsa est regina celorũ et totius orbis: de q̃ ꝓpheta inq̄t ps.xliiij. Astitit regina a dex/tris tuis ₇c̃. vbi cõmẽdat hanc reginã ď sex ꝓrogatiuis. Primo a ꝓrogatiua excellentis pulcritudis: cum in eodem psalmo inquit. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Nõ eñ multũ curauit de pulcritudine faciei ex/teriorís: licȝ vt sup̃ diximus in pte precedẽti huius operis ſmone.iiij.₇ etiã sermone vlti mo fuerit pulcerrima. Sciebat eñ φ vt ď₇ Prouer.vlti. Fallax gr̃a et vana est pulcritu do: sed curauit de pulcritudine faciei interi oris. Ideo dicit omnis gloria ei⁹ ₇c̃. Pul/critudo autem faciei sicut dicit Augustin⁹ in libro de trinit̃. est quando ipsa facies est decenter colorata: hilariter effecta: ₇ bene ꝓ portionata. Charitas autẽ fecit animã vir/ginis coloratam: q̃ significat̃ ꝑ aurũ: q̃ indu ta est ipsa regina. Finalis ṽo ꝑseuerãtia fec̃ ip̄am bene letam: vt cum magna leticia ani ma eius de mundo recederet: que in bonis operibus vsqȝ in finez ꝑseuerauit. Unde de ꝑseuerantib₉ dici potest illud Esa.lv. In le/ticia egredimini. Diuersitas autẽ virtutuȝ fecit aiam eius bene ꝓportionatã. Ista ergo tria que fuerunt in beata virgine fecerũt ani mam eius valde pulcram. Ideo subditur. In fimbrijs aureis. Ipsa enim habuit fina/lem ꝑseuerãtiã: q̃ notat̃ pro fimbria que est finis vestimenti. Habuit etiã charitatẽ que notat̃ ꝑ hoc φ illa fimbria dicit̃ fuisse aurea Habuit etiã ꝓportionabilitatẽ: qď significa tur per hoc qď dicit̃: circũamicta varietate .i.virtutũ diuersitate. Naȝ magnitudini fi/dei corñdebat magnitudo spei.₇ magnitu/ni spei corñdebat magnitudo charitatis.et magnitudini charitatis corñdebat magni tudo opis. Habuit ḡ magnã fidẽ de q̃ Lu. i.dicit̃ illi. Btã q̃ c edidisti ₇c̃. Habuit ma gnã spem. vñ Ecci.xxiiij. appellat̃ mr̃ sancte spei. Magnã qȝ charitatẽ habuit in tãtũ φ ꝑnimia charitate lãguebat. Uñ Cañ.v.c.di cebat. Nunciate dilecto q₂ amore langueo. Magna quoqȝ ₇ fortia opa fecit. Et ideo ď ipa dicit̃ Prouer.vlti. Manũ suã misit ad fortia.

P Preciositas vestium marie

¶ Scďo cõmendat̃ ista regina ď ve/stiũ ꝑciositate: cũ dicit̃: Astitit regina a dex/tris tuis i vestitu deaurato circũdata vari etate. Que vestimẽta itelligunt̃ aut ꝓut ha buit i mũdo: aut ꝓut habȝ in celo. Nã i mũ do exñs habuit vestimẽtũ deauratũ.i.corp⁹ incorruptũ ₇ illibatũ. aiam ṽo habuit circũ datã varietate.i.oim virtutũ diuersitate: vt ipa restat̃ Ecci.xxiiij. Uel pñt etiã itelligi ve stimẽta illa ꝓut nũc habȝ i celo. Habȝ ei ve/stimẽtũ deauratũ.i.corp⁹ gl'ia imortalitatis idutũ.₇ circũdata varietate.i.oim sctõꝝ nu merositate q̃ ipaȝ circũdãt: venerãt̃ ₇ laudãt ¶ Tertio cõmẽdat̃ ista regĩa de spõsi nobi/litate: cũ dicit̃. Cõcupiscet rex decorẽ tuum. vbi et oñdit̃ q₂ magne sit excellẽtie ille spõs⁹ q₂ ip̄e est dñs de⁹ tu⁹.₇ q̄nte sit reuerentie. q₂ oẽs adorãt eũ. Sicut ḡ. regina regnum gubernat: sic beata ṽgo qñ rex chr̃s ꝑ mortẽ se absentauit. eccl'iaȝ dei in illo triduo rexit: q₂ fidem illibatã suauit. Sil'r qñ rex chr̃s ad celũ ascẽdit: ipa tãq̄ȝ regina eccl'iaȝ guber nauit: q₂ toti⁹ eccl'ie mgr̃a ꝑmãsit. Sil'r qñ rex chr̃s alicui faciẽ suã abscõdit. tũc ipa re/gina miscďiã suã maxie oñdit: qñ hõ ad ipaȝ cũ deuotõe cordis recurrit. Jõ illď qď vane mulieres dixerũt de luna: nos exponere pos sumus de ista regina. qď habet̃ Hiere.xliij. scȝ. Sacrificemus regine celi: et libemus ei libamina: sic̃ fecimus nos et p̃res nostri. et faciam⁹ ei plecentas ad colendã eam. Nam ex eo tẽpore q̃ cessauimus sacrificare regine celi indiguim⁹ oib₉: et gladio et fame cõsum pti sum⁹. qñ ãt sacrificaui⁹ ei saturati sum⁹ panib₉ et bene nob̃ erat: malũ q₂ nõ vidim⁹.

¶ Quarto cõmẽdat̃ ista regĩa ab odorȝ sua uitate: cũ ď₇ Myrrha ₇ gutta a cassia a ve/stimẽtis tuis ₇c̃. Ubi ď₇ glo. His autẽ aro/matib₉ odor ṽtutũ significat̃: q̃ odores nu/ptiali gaudio adhibet̃: vt i nuptijs fieri solȝ. Habent autẽ iste species aromatice has ꝓ/prietates: vt dicit glo. ibidem. quia myrrha est amara: et cõseruat carnem a putredine: ₇ vermes expellit. Et ideo myrrha significat carnis mortificationẽ: que lȝ sit amara car ni: tamẽ conseruat a putredine luxurie: et ex pellit vermes male ꝯcupiscentie. Gutta ex/pellit omnes inflaturas ₇ tumores. Et ideo significat hũilitatẽ: que cordis elatiões cu/rat ₇ dissoluit. Cassia i aquosis locis nascit̃ ₇ crescit: significat pietatẽ: que nascit̃ in cor/dibus illorũ qui sunt cõpassibiles et deuo/ti. De his speciebus aromaticis et de alijs tra ctatur i.l.fi. §.species.ff.ď publica. Iste igit̃ tres species aromatice.s.myrrha castitatis: gutta humilitatis: et cassia pietatis in ma/ria fuerunt: que magnũ odorẽ fecerunt deo angelis ₇ homib₉. Iste aũt tres species aro/matice spirabãt odorem a vestimentis eius ₇ domib₉ eburneis. Uestis eñ fuit ipa ṽgo que chr̃z vteri sui vestimẽto vestiuit ₇ circũ/dedit: Iuxta illud Dañ.x. Antiquus dieruȝ sedit: vestimentũ eius albũ sicut nix. Et illď Hiere.xxxj. Nouũ faciet dñs sup̃ terram fe mina circũdabit virũ.

Odor suauitatis marie

¶ Dom⁹ quoqȝ ip̄ius virginis fuit eburnea: q₂ fuit castitate deco rata. In ebore eñ castitas designatur. q₂ ele phas est aial castũ ₇ nature frigide: vt dicit̃ i li. de ꝓprietatib₉ rex. ¶ Quito cõmẽdat̃ ista Q

Famule Marie

regina a domicellaꝝ siue adolescẽtulaꝝ fa-
mulatu. Solẽt ei regie hr̃e domicellas q̃ sibi
famulant̃ ⁊ seruiũt. ⁊ q̃ꝫto subdite sunt no-
biliores tãto dñe eaꝝ sunt digniores. §. ge-
neralit̃. in aut̃. de digni. coll'. vj. Jsta igit̃ do
mina regina nr̃a hꝫ tria genera famularum.
Prime famule sunt filie reguꝫ. De q̈bꝫ dr̃ in
eodẽ ps. Delectauerũt te filie regũ in hono-
re tuo. Scd̃e sunt filie Tyri. de q̈bꝫ subdit̃.
Et filie tyri in muneribꝫ vultũ tuũ dep̃cabũ
tur oẽs diuites plebis. Tertie sunt ꝟgines
De q̈bꝫ subdit̃. Adducent̃ regi ꝟgĩes post eã
¶ Tres em̃ sunt stat⁹ mulierũ q̃ ipsi virgini
seruiũt. s. bone vidue: que significant̃ p̱ fili-
as regũ. q: ip̃e corpus suũ in castitate ⁊ mũ
dicia bñ regũt. Alie sunt ꝯiugate: que signi-
ficant̃ p̱ filias tyri. Tyrus em̃ interp̃tat̃ an-
gustia. ⁊ significat ꝯiugatas q̃ multas i mũ
do angustias patiunt̃: siue in tolerãdo virũ
qñ est nimis auster⁹. siue in pariendo filios
⁊ educãdo ac nutriẽdo eos. siue in alijs ne-
cessitatibꝫ p̱curandis: iuxta illud. j. Cor. vij.
Tribulatõem ⁊ dolorẽ cordis habebũt hu-
iusmodi. Tertie sũt ꝟgĩes q̃ votũ p̱petue ca-
stitatis p⁹ ipaꝫ emiserũt. q: ip̃a p̃or oibꝫ emi-
sit. Filie igit̃ regũ. i. bone vidue suã reginam
delectãt. s. btãm ꝟginẽ qñ se i mũdicia ⁊ ca-
stitate cõseruãt. Filie tyri. i. bone coniugate
sibi munera offerũt qñ op̱ibꝫ mĩscordie in-
tendũt: ⁊ in suo ꝯiugio ordiate viuũt. Vir-
gines aũt post ip̃aꝫ adducũt̃ qñ illã in ꝟgini
R tate ⁊ mũdicia imitant̃. ¶ Sexto cõmẽdat̃
Fecunditas marie ista regina a p̱lis fecũditate: cũ in eodeꝫ ps.
dr̃. Pro patribus tuis nati sunt tibi filij. Et
possunt ibi vocari p̃res ip̃i p̃triarche vel pro-
phete vel iudei infideles: a quibus ip̃a origi
nem duxit. Filij aũt vocari pñt vel virgines
vel apl'i vel deuoti chr̃iani. Est ergo sensus.
Pro p̃ribꝫ tuis nati sunt tibi filij. i. p̱ p̃triar-
chis q̃ fuer̃t ꝯiugio fuiẽtes: nati sunt tibi fi-
lij. i. ꝟgines ꝯiugia ꝯtẽnentes. Vel p̱ p̃ribus
tuis. i. p̱ p̱phetis q̃ chr̃m ventuꝝ p̃dixerũt: na-
ti sũt tibi filij. i. apl'i: q̃ chr̃m icarnatũ vider̃t
⁊ eius euangeliũ p̃dicauerũt. Vel p̱ p̃ribus
tuis. i. p̱ iudeis infidelibꝫ q̃ chr̃m p̱sequunt̃
nati sunt tibi filij. i. boni chr̃iani: q̃ chr̃m ꝟa
fide ꝯfitẽt̃. Sequit̃. Cõstitues eos p̃ncipes
sup̱ oẽm terrã. Cõstituũt̃ aũt p̃mi filij. i. ꝟgi
nes: sup̱ oẽꝫ terrã: qñ sup̱ oẽs sensus corpoꝝ
sui dñant̃. Scd̃i filij. i. apl'i sup̱ oẽm terram
ꝯstituũt̃ qñ ꝯculcant terrena: ⁊ se ad celestia
subleuãt appetẽda. Tales em̃ oia possident
Vñ qdã sapiẽs inq̃t. Qui oia ꝯtẽnit omnia
possidet: q: oia sub pedibꝫ habꝫ ⁊ oibꝫ p̃est:
oibusq; dñat̃. Jdeo apl's. ij. ad Coꝝ. vj. inq̃t
Tanq; nihil habentes ⁊ omnia possidẽtes.
Tertij aũt filij. i. boni chr̃iani sup̱ oẽm terraꝫ
ꝯstituunt̃ qñ terrena omia bñ ⁊ laudabiliter
ad mĩstrãt: oia delectamẽta q̃ de terrenis p̱ci
piũt in dei gl'iaꝫ referũt: sic fecit ip̱ator Justi
nian⁹: vt i. l. in noie dñi. C. de of. p̃. v. af. ⁊ in
l. j. C. d̃ ve. iu. enu. ⁊ i aut̃. d̃ armis. i p̃n. coll'.
vj. Et sil'r agebat b. Fran. de q̃ canit eccl'ia in
officio ei⁹. Quicq̃d in rebꝫ rep̱pit delectamẽ-
ti referit in gl'iam factoris. Tales bõi chr̃ia
ni dicũt deo illud ps. xvij. Sup̱ oẽm terraꝫ
gl'ia tua.

De quarta excellẽtia virginalis nois que
dicit̃ imperialis.

Per q̃rtam l'ram. s. J. denotat̃ ꝙ be S
ata ꝟgo est imp̱atrix celi et terre.
Et h̃ p̃mo q: ip̃a genuit celestem i-
p̱atorẽ: ⁊ iõ põt ab eo petere q̃cq̃d
vult ⁊ obtinere qd̃ figuratũ fuit. iij. Reg. ij.
vbi mr̃ Salomõis dixit ei. Petitõem vnaꝫ
peto a te. ne ꝯfũdas faciẽ meã. Tũc em̃ faciẽ
suã cõfunderet qñ illd̃ qd̃ peteret denegaret
Sig̃ imp̱at filio rõne maternalis iurisdicio
nis q̃ fuit subdit⁹ illi: vt habet̃ Luc. ij. mlto
magis imp̱at oibꝫ creaturis filio suo subie-
ctis. Facit lex de accessiõibꝫ. ff. de diuer. ⁊ tẽ
po. pre. Est quoq; imperatrix: q: est filia cele
stis ip̱atoris. Jõ illi inq̃t p̱pha ps. xliiij. Au-
di filia ⁊ vide ⁊c̃. Est etiã imp̱atrix: q: eterni
imp̱atoris est sponsa. de quo dr̃ Joãnis. iij.
Qui habet sponsam sponsus est. Qñ ꝟo de⁹
illi tradidit imp̱iũ orbis ⁊ oim ꝯtẽtoꝝ i eo
dixit ei illud qd̃ habet̃ in. j. Eneid. His ego
nec metas rerũ nec tp̱a pono. Jmperiũ sine
fine dedi. Et iõ istam tãexcellẽtẽ imp̱atricem
debem⁹ oẽs diligere ⁊ reuereri p̱pt̃ rõeꝫ quã
ponit Vegeci⁹ in. ij. li. de re mili. c. v. dicens.
Maiestas imp̱atoris p̱m deũ hũana diligẽ
tia ẽ excolẽda: ⁊ ei cũ augusti nomen accepit
tanq; p̃senti et corp̱ali deo fidelis est p̃stan-
da deuotio: ip̃ẽdendusq; p̱uigil famulatus.
Deo em̃ vel p̱uatus vel militaris seruit cuꝫ
imp̱atori fideliter seruit: cum fideliter eũ di
ligit qui deo regnat autore. hec ille. Cuius-
modi est imp̱atrix nostra: que a deo suũ re-
cepit imperiũ. H⁹ aũt imp̱atricis dignitas
ostendit̃ ps. xliiij. dum dicit̃. Astitit regina
a dextris tuis ⁊c̃. Et p̃mo q̃ꝫtũ ad locũ. q: se
det a dextrꝭ filij. Qd̃ figuratũ fuit. iij. Reg.
ij. vbi Salomõ fecit poni thronuꝫ mr̃is ad
dexterã suã: fecitq; eã in eo sedere. Scd̃o ei⁹
dignitas oñdit̃ q̃ ad habitũ cũ dr̃. Jn vesti-
tu deaurato. ⁊ de hoc habet̃ Apoca. xix. vbi
dicit̃. Venerũt nuptie agni. et vxor ei⁹ p̃pa-
uit se. ⁊ datũ est illi vt cooperiret se vestimẽto
byssino splẽdẽte ⁊ cãdido. Et p̱uer. vl. dicit
Byssus ⁊ purpura indumẽtũ eius. Tertio
q̃ꝫtũ ad obsequiũ famuloꝝ. cũ dr̃. Circũda-
ta varietate. s. angeloꝝ ⁊ sctõꝝ: qui oẽs bea
te virgini tanq; sue ip̱atrici famulant̃: ip̃am
q; ꝯtinue magnificãt. De famulatu aũt an-

angeloꝝ dicit sctūs Gerardꝰ eps ī q̄dā ꝟmo ne. Dn̄s nr̄ Jesus chr̄s mr̄ez suā magnificat q̄ angelicis est stipata choris: archangelicis vallata turmis: thronoꝝ hincinde possessa iubilatiōibꝫ: dn̄ationū circūdata tripudijs: pncipatuū circūsepta obsequijs: potestatuz amplexata plausibꝫ: virtutū girata honori- bus. cherubin circūstantiata hymnificatōi- bus: seraphin vndiqꝫ possessa ieffabilibꝫ cā- tiōibꝫ. Qualiter aūt ceteri sancti eidē famu- lent declarat pdictus sanctus in eodē ꝟmo- ne dicens. Apostoloꝝ splēdidissimꝰ ordo i- effabili laude illā extollit. Martyrū exerci- tus supplicat dn̄e sue. Cōfessoꝝ mltitudo i- numerabilis continuū sibi ꝯsonat canticuz. Uirginū candidissima concio iugē chorꝫam ad suā celebrat gl'iam. Nec aūt serenissima impatrix mittit angelos in ministeriū: ⁊ eis secreta palacij cōmittit. Unde Beda in quo dam sermōe inqt. Persuadet imo compel- lit nos celsitudo tua credere ꝙ in regno filij tui o beata virgo Maria ita impiose pnci- paris vt ꝑ angeloꝝ misteria: tuis sp deuotis subuenias. Si eñ angelꝰ angelū mittit ꝯfi- deter dꝫ credere chr̄iana deuotio ꝙ ipatrix angeloꝝ tāto magꝭ hꝫ angelos ad obsequiū q̄nto differētiꝰ ꝑ ill' nomē hereditauit. Si ei Josue dux ppl'i isrl' iussit solē stāre: quō non oia sidera ad nutū ipatricꝭ obediāt. Si che rubin ⁊ seraphin ď fōte bibētes īferioribꝫ an gel' q̄dā arcana reuelāt: q̄nto magis gl'iosa ꝟgo ď occl'tꝭ filij sui āplexu eiꝰ ꝯgustata my- steria angel' copiosiꝰ effūdit: hec ille. ¶ Tā- te āt auctis ī celesti palacio est ista ipatrix ꝙ oibꝫ alijs sctis intermedijs omissis ad ipam licet ab omni ḡuamine appellare. Licet eñ ꝟm iura ciuilia debitū mediū ꝟuet i appella tōibꝫ. l. impatores. ff. de appel. reci. tn̄ i ipsa ꝟuat stilꝰ iurꝭ canōici. q̄ omisso q̄libꝫ medio appellat ad sūmū pōtificē. c. si duobꝫ. ex de appel. Quilibꝫ ḡ pt ad eā appellare. Unō de ipa dicere possumꝰ illō qō scptū ē i. c. ad rho manā. ij. q. vj. vbi dr. Ad eaz ab oibꝫ opp̄ssis est appellādū ⁊ ꝯcurrēdū q̄si ad mr̄ez: vt eiꝰ vberibꝫ nutriāt: auctē defēdāt. ⁊ a suis opp̄s soribꝫ reuelēt. qꝛ nō pt nec dꝫ mr̄ obliuisci fi- lij sui. Cōsidēt igr̄ vnusqsqꝫ appellet ad ipaz siue ḡuet a diabolo: siue ab aliq̄ tyrāno: siue a corꝑe ꝓpō: aut a diuia iusticia. Primo licꝫ appellare a diabolo. sic fecī Theophilꝰ q̄dā: q̄ vt scribit i miracul' eiusdē ꝟgīs: ab episco po suo a vicedn̄atu depositꝰ i tātā desꝑatio- nē cecidit ꝙ diaboli ꝟuū se fecit. ⁊ de sua ser uitute chirogphū manu ꝓpa ꝯscṗsit ⁊ dia- bolo tradidit. Postmodū ꝟo ad cor suū re- diēs ⁊ penitens ad ipatricē istā appellauit. ⁊ ipa totū irritū fecit: ⁊ diabolo vt Theophilo chirogphū redderet ꝓcepit. ⁊ sic ipꝫ i statū ꝓ stinū restituit. ⁊ grāz ac veniā sibi īpetrauit.

T

Theophilus.

¶ Scd̄o licꝫ appellare ad ipaz siqs ḡuat a tyrāno: qō pꝫ i b. Basilio: cui cū Julianꝰ a- posta ta ad ꝑliū ꝯ ꝑsas vadēs: minatꝰ fuissꝫ ꝙ i suo reditu ciuitatē suā ďstrueret: scūs Ba silꝰ ad ipatricē istā appellauit. q̄ militē q̄n- dā noie Mercuriū iā defunctū suscitauit: q̄ suꝑ equū ꝯscendēs: atqꝫ ad Julianū ꝑgens: ac lācea fortit̄ vibrās ipꝫ occidit. Jō dr̄ scūs Philibtꝰ i q̄dā ser. Ueniāt ad b. Mariā iu- sti cū Basilio effectū celerē ꝑcepturi. veniāt ⁊ pctōres cū Theophilo desideratam grām adepturi. ¶ Tertio licꝫ ad ipaz appellare si qs ḡuat a corꝑe ꝓpō. sic patuit i maria egy- ptiaca. q̄ vt hr̄ i Uitaspatꝝ: cū multo tempo re carnali ꝯcupie ďseruissꝫ: tādē ad impatri cē istā ꝯfugiēs ⁊ appellās ꝯcupiaz vicit ⁊ ca stitatē ꝟuauit. ¶ Quarto licꝫ ad ipaz appel- lare siqs a dei iusticia se grauari sentit. qō si gnificatū fuit Hester. v. vbi dicit: ꝙ cuꝫ rex Asuerꝰ iudeis essꝫ iratꝰ: regia Hester ad ipꝫ placādū accessit. Cui rex ait. Etiāsi dimidiā ꝑtē regni mei petierꝭ dabit tibi. Ista ḡ ipera- trix figurauit impatricē celoꝝ: cū q̄ deus re- gnū suū diuisit. Cū eñ deꝰ habeat iusticiā ⁊ miscdiaz: iusticiā sibi in h mūdo exercēdā re- tinuit: ⁊ miscdiaz mr̄i ꝯcessit. Et idō siqs sen tit se ḡuari a foro iusticie dī: appellet ad fo rū miscdie mr̄is eius

V

Basiliꝰ.

De q̄nta excellētia noīs ꝟginal': q̄ dicitur augustalis.

Quinta lr̄a huiꝰ sacratissimi noīs q̄ ē A. significat btā̄m ꝟginez esse augustā totiꝰ orbis. Sic eñ ipa tor dicit augustus ab augēdo: qꝛ q̄ntū pōt dꝫ suū imperiū augere: vt dic glo. suꝑ rubcā. ffoꝝ. ⁊ institutionū. ita ꝟgo gl'io- sa appellari pt augusta. Si eñ vxor terreni impatorꝭ appellat augusta. l. si fiscꝰ. i fi. ff. ď iur. fi. ⁊ l. fi. §. ij. C. de q̄dri. p. ⁊ l. pnceps. ff. de legi. mlto magꝭ despōsata ac ꝯiūcta cele- sti impatori bn̄dcā ꝟgo appellari dꝫ augu- stā: marie qꝛ ipa augmētauit iperiū diuinū suꝑ hūanū genꝰ deꝑditū. atqꝫ ipa mediante auctꝰ ē fidel' populꝰ colēs deū. Ideo de ipsa dici pt illō ps. ciiij. Et auxit ppl'm suū vehe- mēter. Ad istā igr augustā debēt oēs tribu- lati recurrere: qꝛ ipa neminē spernit: sꝫ omes benignissime recipit. et sp residet et expectat ad se veniētes. Un̄ thronꝰ dei appellat. Jdō apl's Heb. iiij. ait. Adeāꝰ cū fiducia ad thro nū grā eiꝰ vt misicordiā ꝯseq̄mur et grām iueniāꝰ i tꝑe oportuno. Hic ē ille thronꝰ ď q̄ iij. Reg. xij. dr. Fecī rex salomō thronū ď ebo re grādē. ⁊ vestiuit eū auro fuluo nimis. Fu it ḡ btā ꝟgo thronꝰ salomōis. i. chr̄i. qꝛ in co nouē mēsibꝫ sedit. ⁊ eū oī pietate repleuit. De q̄ dici pōt illō Prouerb. xxv. Roborabitur

X

Maria augusta

clemētia thronus ei⁹. Ut em̄ inq̄t Gualtherus i alexādria de li. j. Instabile est regnū qḋ nō clemētia firmat. Felicitas aūt regnātis ē famulātes amare: vt ait Cassio. l. iij. epl'a; epl'a. cj. Est q̄ȝ thron⁹ terribil' ꝯ demōes ei⁹ deuotos impugnātes. De q̄ dr̄ Apoc. iiij. De throno ꝓcedūt fulgura ꝛ voces et tonitrua. Rogem⁹ ḡ istā serenissimā augustā: vt nos ab hostiū insidijs ꝛ impugnatiōib⁹ ꝓtegens atq̄ȝ populo dei annūerari faciens in bonis opib⁹ pseuerātes vsq̄ȝ ad finē: ad ꝯtēplādā post h⁹ vite trāsitū ei⁹ gl'iosam maiestatē in celesti faciat patria sublimari. Amen.

De eiusdē sacratissime virginis noīatōe Sermo quartus

Oleum effusum nomē tuū. Cāt. j. Inquit gloriosus sanctus Bernardin⁹ in s̄mone secūdo de nomine virginis. Nō est facultatis humane dilectissimi fratres q̄ȝdiu in hoc mortali corpe viuit: plene pertingere ad laudē gl'iose ꝟginis matris dei: q̄ omnium hoīm ꝛ voces excellit et supat intellectum. Quis em̄ mortaliū nisi diuino illustrat⁹ oraculo de vnica dei ꝛ hoīs genitrice q̄cq̄ȝ modicū vl' grande p̄sumat edicere. imo nō time at hanc pollutis labijs noīare. quā pater misericordiarū ꝛ ante secula deus ꝑpetuam destinauit i ꝟginē dignissimā: filius pelegit in mr̄ē: spūs s̄ctūs noue gr̄e domiciliū p̄parauit: Quib⁹ laudib⁹ seruit⁹ hoīm reginā efferret angelorū: que p̄conia dilatet mortalis angustia vel officia sumministret: cui celestia parent ꝛ famulant' obsequia: qui dignā honorib⁹ plausus hominū in terris accumulabit. quā spirituū agmina beatorū iugit' venerantur in celis: Sed q̄ȝ illā vt meret' nō possumus laudare: saltē nomē eius extollere ꝓcuremus. hec ille. De q̄ noīe bn̄dicto quinq̄ȝ alias cōsideratōes faciemus cōtēplādo eiusdem virginis q̄nq̄ȝ p̄rogatiuas ab vna l'rāꝝ ipsi⁹ noīs incipiētes.

De pma p̄rogatiua incipiente ab M. s. q̄ ꝟgo Maria dr̄ man⁹ dei

Beata dei genitrix ꝟgo in sacra scriptura appellat' man⁹ dei. De qua exponi pōt illḋ Deut. xxxiij. c. Oēs sancti in manu eius sunt. Et illud Job. xij. In cui⁹ manu est aīa oīs viuentis. Per istam manū de⁹ nobis tribuit bona paradisi. Juxta illud psal. lxxiiij. Extendit manuȝ suam in retribuēdo. Per ipam etiam electo suo succurrit. Unḋ inq̄t Psalmista psalmo lxxxviij. Manus mea auxiliabit' ei. De qua etiā dr̄ p̄s. cviij. Sciant q̄ȝ manus tua hec. Et p̄s. xciiij. In manu eius oēs fines terre Et ideo rogabat idē ꝓpheta dicēs p̄s. cxviij.

Z Maria man⁹ dei.

Fiat manus tua vt saluet me. ꝛ p̄s. cxliij. iterum dicebat. Emitte manū tuā de alto ꝛc. Grās igit' tibi ago dn̄e Jesu chr̄e: q̄ȝ posuisti sup me manū tuā. p̄s. cxxxviij. De q̄ dicit' p̄s. cxliiij. Aperis tu manū tuā et imples oē animal bn̄dictōe. Spero aūt q̄ ad regnuȝ celeste me ꝑducet: iuxta illḋ ps. cxxxviij. Om̄ illuc manus tua deducet me. et tenebit me dextera tua. Hec est illa manus de qua exponi potest illud Sap. iij. Justorum anime in manu dei sūt. Ista est illa manus dei fortissima que demones ꝓstrauit. propt' quod oēs angeli eā bn̄dixerūt. iuxta illḋ Sap. x. Uictricē manū tuā laudauer' parit'. Hec est man⁹ dei q̄ ꝓtegit vnū quēq̄ȝ deuotū. cui inquit dn̄s Esa. lj. Sub vmbra man⁹ mee ꝓtexi te. De qua etiā scp̄tū est eiusdē libri. l. c Nō est abbreuiata manus dn̄i. s. ad subueniendū nobis. Jmo de ipa dici potest illud Esa. v. Et adhuc manus eius extenta. Et iḋo dicit' Cantico. v. Manus ei⁹ tornatiles aureę plene hyacinthis. ¶ Primo ei beata virgo dicit' manus. q̄ȝ sicut in manu sunt q̄nq̄ȝ distinctiōes digitoꝝ: sic in ipa sunt quinq̄ȝ effectus grāꝝ. Primus nanq̄ȝ digit⁹ man⁹ dicit' pollex a pollendo: eo q̄ p ceteris pollet ꝟtute ꝛ ptāte. Scḋs dr̄ index. q̄ȝ p ipm oia indicam⁹. insti. de publi. iudi. §. fi. vbi glo. Tertius dicit' medi⁹: q̄ȝ est medius hinc inḋ Quartus dicit' medicinalis: q̄ȝ eo a medicis certa colligera colligunt'. Quintus dicitur auricularis: q̄ȝ p eū aures scalpim⁹: vt dicit Jsido. in lib. etymo. Beata igit' maria est nobis tanq̄ȝ pollex: q̄ȝ potēter nos in ciuitatem celestē introducit. Est tanq̄ȝ index. q̄ȝ sapienter viam q̄ ducit ad patriā supernam nobis ostendit: et p illā nos deducit: iuxta illud puer. iiij. Ducā te p semitas eq̄tatis ꝛc. Est tā q̄ȝ digit⁹ medi⁹. q̄ȝ tanq̄ȝ mediatrix nos deo recōciliat. iuxta illud Ecc̄i. xxvj. Mlier fortis oblectat virū suū. Jpa em̄ virū suū oblectat qn̄ ei⁹ inimicos ad paceȝ cū eo reducit. Est etiā tanq̄ȝ digit⁹ medicinal'. qn̄ vulnera pctōꝝ nr̄oꝝ sanat: iuxta illud Ecc̄i. xliij. Medicina oīm in festinatione nebule. i. in festina subuentiōe Marie: que dicit' nebula: q̄ȝ fuit a terrenis subleuata. Est quoq̄ȝ tanq̄ȝ digitus auricularis. q̄ȝ aurem nostri cordis apit vt verba dei audiamus: dicēs illḋ Ecc̄i. xxxix. Obaudite me diuini fructus. Et etiaȝ Ecc̄i. xliiij. Qui audit me non confundetur. ¶ Scḋo ista man⁹ fuit tornatil'. Uas autē tornatile h̄ȝ rotūditatē ꝛ mobilitatē atq̄ȝ velocitatē q̄ causat' ex ipa rotūditate. vas ei q̄drū admouēdū ē tardū: s̄ȝ res rotūda ad mouēdū est apta ꝛ velox. sic ꝛ man⁹ b. ꝟgis leui motu ad nob succurrēdū se erigit Unḋ ipa dici pōt illḋ Sap. vj. Preoccupat q̄ se ꝯcupiscūt vt

Maris ꝑ digitos man⁹ significat.

B Maria tornatil'.

cis se pōr ostendat. De illa quoqȝ dici pōt il-
lud Sap̄.vij. Oibꝫ mobilibꝫ mobilior est.
Ip̄a quoqȝ btā ṽgo dicere pōt illō Esa.lxv.
B Ān̄qȝ clamēt ego exaudiā. z adhuc ill' loqn-
Manꝰ tibꝫ ego audiā. ¶ Tertio ista manꝰ fuit au-
aurea rea. Aur̄ ei ē pulcr̄ z clar̄. sic z ip̄a fuit pul-
cra in mēte ꝑ puritatē: z clara i ꝯuersatiōe ꝑ
honestatē z castitatē. Jō de ipsa pōt dici illō
Sap̄.iiij. O q̄ȝ pulcra est casta generatio cū
claritate ¶ Quarto ista maꝰ fuit hiacynthi
na. Assilat' āt b. ṽgo hyacīthō rōe nōis: colo
ris z ṽtutꝫ. Prio rōe nōis. qz hyacīthꝰ ð̄r q̄dā
flos colorē hn̄s purpureū. ð̄r ēt eē lapis p̄ci
osus. Fuit etiā nomē cuiusdā pueri formo-
si: q̄ int' illos flores mortuꝰ ē inuētꝰ: et ab eiꝰ
noīe flores illi vocati sūt hyacīthi: s̄ȝ fabl'as
poetar̄: maxīe Oui.i.li.x.metam̄.fabl'a.vij.
Vn̄ ver. Flos ē hyacinthꝰ: lapis ē hyacinthꝰ
hōqȝ. Cū sit vtqȝ bonꝰ: melior tn̄ ē vir vtro-
q̄ȝ. Per qō dat' itelligi q̄ ip̄a ṽgo fuit tanq̄ȝ
flos. i. florida ꝑ ṽtutū amenitatē. Vn̄ canit
eccl'ia. Sicͭ dies ṽni circūdabāt eā flores ro
sar̄ z lilia ꝯualliū. Ip̄a q̄ȝ fuit sic lapis p̄cio-
sus ꝓpt' dei et ꝓximi charitatē. De q̄ Esa.xx-
viij. ð̄r. Ponā in sion. i. eccl'ia militāte lapi-
dē p̄ciosū. i. btā ṽginē. De hoc lapide p̄cioso
inq̄t Aug. in li. de doc. chr̄ia. Si piger es ad
ꝑscrutādū thesaurū dei: non sis piger vnam
margaritā ferre sub ligua. z q̄ vis securꝰ am
bula Ip̄a q̄qȝ fuit sic vir fortꝫ ꝑ ꝯstātiā z ma-
gnanimitatē. Vn̄ de ip̄a ð̄r Prouer.vl. Ac-
cinxit fortitudīe lūbos suos: roborauit bra-
chiū suū. Scd̄o ð̄r hyacinthꝰ rōe coloris. nā
sic ð̄r Isid. vbi sup̄. Hyacinthꝰ nō habȝ co-
lorē nimis clar̄: nec nimis obscur̄: s̄ȝ ex vtro
q̄ȝ tꝑatū. Cū igit' deꝰ habeat īfinitā claritatē
hō ṽo respectu dei quādā obscuritatē: beata
ṽgo i medio ꝯstituta nec fuit clara sic diuia
natura: nec obscura sicut hūana. z fuit q̄dē
minor q̄ȝ diuina: z maior q̄ȝ angelica z hūa-
na. Jō assimilat' lune Can̄.vj. Sic em̄ clari-
tas lune ē minor q̄ȝ claritas solis: sed maior
q̄ȝ claritas stellar̄/ sic claritas btē ṽgis ē mi
nor claritate ð̄i z maior claritate scōrum et
angelor̄. Tertio ð̄r hyacinthꝰ rōe ṽtutꝫ. Ut
em̄ ð̄r in li. de ꝓꝑetatibꝫ rer̄: hyacinthus ha
bet cor ꝯfortare: tristiciā expellere: z int' ini-
micos tutū s̄uare. sic ip̄a ꝯfortat cor dās ci-
bū gr̄e: iuxta illō Ecc̄i.xv. Cibauit illū pane
vite z intellectꝰ. Expellit etiā tristiciā dās ei
leticiā iocūditatꝫ int'nc. Vn̄ i eodē c. ð̄r. Jo-
cunditatē z exultatōēs thesaurizauit sup̄ eū
Custodit q̄q̄ȝ ab insidijs fraudis diabolice.
Vn̄ Sap̄.x. ð̄r. Custodiuit eū ab inimicis z
a seductoribꝫ tutauit illū

De scd̄a ꝓrogatiua incipiēte ab A. scȝ q̄
beata virgo dicit' apis dei

Apis in sacra scꝑtura dicit' btā vir- P
go: qz fuit breuis ꝑ hūilitatē: vola
tilis ꝑ supnor̄ contēplationē mel-
lificans ꝑ celestis fructus ꝓducti
onem. De qua dicit' Ecc̄i.xj. Breuis in vola
tilibꝫ est apis. z initiū dulcoris habet fructꝰ
eiꝰ. De ista ape dicit Amb. in lib. ð ṽginibꝫ.
Apis rore pascit': cōcubitꝰ nescit: mella cōpo
nit. Sic beata virgo rore celesti. i. gr̄a spūs-
scti pasta fuit: ṽgo ꝑmāsit: z ꝑadisi dulcedi-
nem generauit ¶ Notādū aūt q̄ apis vt ð̄r Apes q̄t
i li. de ꝓꝑe. rer̄: q̄ttuor diligūt. Prio aerē se tuor dili
renū. qz tūc plꝰ de rore inuenit'. z tp̄e pluuio gunt
so a volatu impediunt'. Scd̄o abundātiam
flor̄ū. Tertio suauē sonū. Nam dic̄ Aris. in
li. de aīalibꝫ: ꝑ cātilenas z sonū suauē attra-
hunt'. Quarto dulce vinū: qz deficiēte melle
dulci vino pascunt'. Ista aūt q̄ttuor btā ṽgo
dilexit z in se habuit. Prio serenitatē inter-
ne cōscie: iuxta illud p̄s.xliiij. Ois gl'ia eius
filie regis ab intus. Et ideo serenissima ap- Impera
pellari debet: sicut solēt appellari vxores im trix sere-
ꝑatorum. l.j. C. nemi licere i ꝯꝑatōe spēruȝ. nissima
li.x. Sup̄ oēs em̄ serenitatē animi dilexit q̄
ṽbū dei scribere i charta vteri sui. z illō sua-
uissimū carmē. s. Magnificat: dn̄o ð̄cātare
debebat. Sciebat em̄ qō inq̄t Ouiō. in.j. de
tristibꝫ. Carmia ꝓueniūt animo deducta se
reno. Itē nouerat q̄ dicit Boecius in.j. de
ꝯso. Nubibꝫ atris ꝯdita nullū fundere p̄nt
sidera lumē. Quia igit' vt dicit' in c. ð apibꝫ
vij. q. j. apes habent vnū regē cuiꝰ ducatuȝ
sequunt'. Ideo nos debemꝰ istā apē diuinaȝ
tanq̄ȝ reginā nr̄am in oībꝫ imitari. Licet em̄
aliar̄ apū fera natura sit. §. apū: insti. ð rerū
diui. z. l. naturalē. §. apū. siue apiū. ff. de ad-
qui. re. do. hec tamē apis celestis nō est fera
sed humanissima que nobis ostendit viam
omniū bonor̄ mor̄: et maxime ad serenita-
tē ꝯscientie z mūdiciā cordis nos hortat' di-
cens illō Prosperi i li. epigrā. Cor mūdū et
sapiēs ṽbo ṽtutꝫ alat'. Et chr̄i in nr̄o pectore
regnet amor. Scd̄o hec apis diuina dilexit
flores ṽtutū z oīs gr̄e. vn̄ seq̄t'. circūdata va
rietate. s. ṽtutū. Tertio sonū allocutōis diui
ne: de q̄ ð̄r ibidē. Audi filia z vide z iclia au
rē tuā zc. z Can̄.v. Vox dilecti mei pulsantꝫ
api mihi soror mea zc. Quarto vinū iocūdi
tatꝫ supne: iuxta illō Can̄.vij. Guttur tuū si
cut vinū optimū dignū dilecto meo ad po-
tādū labijsq̄ȝ z dētibꝫ eiꝰ ad ruminādū. De
his q̄ttuor ð̄r Can̄.ij. En dilectꝰ meus loq̄t'
mihi. ecce diuia locutio. Surge ꝓpera ami
ca mea z veni. Jā ei hyems trāsijt: iber abijt
z recessit: ecce serenitas ꝯscie. z subdit. flores
apparuerūt i t'ra nr̄a: Ecce diuersitas ṽtutū z
gr̄e. seq̄t' vinee florētes ð̄ederūt odorē suū. ecce
vinū iocūditatꝫ supne. Tūc em̄ aīa btē ṽgis

dedit odorē tāq̃ flores vinea qn̄ repleta fuit gr̄a iocūditate exultauit in deo salutari suo vt ipa inq̄t Lu.j. De ista igit̄ apē diuīa possum⁹ dicere illd q̄d ait Urban⁹ papa loq̄ns deo d̄ btā Cecilia dicen̄. Maria fam̄la tua dn̄e q̄si apis tibi argumētosa deseruit

De tertia p̄rogatiua v̄ginis incipiente ab R.l. q̄ btā v̄go fuit regula omniū viuētiū.

R Maria regula omnium

Et tertiā l̄ram nomis v̄ginei q̄ est R. significat̄ q̄ ipa mater dei fuit reḡla oim viuētiū. ꝛ ló sic inherēdū est regule iuris: sic bononienses inherēt carocio. f̄m glo. i. l. oīs bona diffinitio. ff. de reg. iu. Ita ꝛ btē v̄gini est insistendū ꝛ adherēdū. Un̄ q̄lib3 deuot⁹ d3 illi dicere illd p̄s. lxij. Adhesit aīa mea p⁹ te. Ipa ei v̄go sctissima suis exēplis totū mūdū in viā salutis illumiauit: atq3 oib⁹ hoib⁹ normā viuendi dedit. Un̄ canit eccl'ia i off̄o natiuitatis eiusdē de ipa v̄gīe di. C⁹ vita īclyta cūctas illust. eccl'ias. Et Amb. inq̄t i li. de v̄gib⁹. Habetis in ea exēpla ꝓbitat3 vt sciat3 q̄d eligere ꝛ q̄d r̄probare debeat3. Cū igit̄ sit triplex status i eccl'ia militāte. s. v̄ginū: ꝯiugatoꝝ ꝛ viduarū: ipa i omi statu se reppit vt oib⁹ regulā daret. Prio v̄ginib⁹ manēs v̄go an̄ ptū: i ptu ꝛ p⁹ ptū: docēs v̄gies suo exēplo suam dn̄o v̄gitatē dedicare. Dei de sp̄ūsctō edocta an̄ ꝯceptū filij desp̄ōsari adq̄euit Joseph antiq̄ paupi ꝛ carpētario: f3 Chryf. cū ipa esset de stirpe regali iuuēculaq3 pulcerrima ꝛ nobilissima: nō dedignās illū accipe: s3 eū i reuerētia h̄ns. Un̄ cū filiū inuenit in tēplo ait: vt h̄r Lu. ij. Pr̄ tu⁹ ꝛ ego dolētes q̄rebā⁹ te p̄ponēs sp̄ōsū sibi. In q̄ regulā dedit ꝯiugat3 vt discāt vxores subdite eē vir3: ꝛ n̄ dedig̃ri si s̄t paupes ꝛ vil' ꝯdiciōis. Uidua q̄3 fctā ex morte sp̄ōsi n̄ aliū sp̄ōsū duxit l3 n̄ ꝓhibeatur scd3 m̄rimoniū p⁹ mortē p̄mi viri. c. de⁹ ꝛ. c. aperiāt. xxxj. q. j. stat⁹ tn̄ vidualis post p̄mū m̄rimoniū magis collaudat̄ et maioris est meriti. c. nuptiarū. xxvij. q. j. et. §. cū igit̄. in auf. de nō eligē. se nup. Exercitium aūt viduaꝝ est ieiunijs ꝛ vigilijs ac oratōib⁹ intēdere. Nā vt ait apl's. j. Timo. v. Uidua i delicijs viuēs mortua est. Btā aūt v̄go vt ait Amb. in li. de v̄gib⁹: h̄ faciebat de domo non exiens nisi cū ad tēplū accederet ad orandū. vel cū seq̄ret̄ ei⁹ filiū audiēdo ei⁹ p̄dicatiōe3 ꝛ miracl'a intuēdo cū maxima cordis iocūditate. Et ideo illi dicere possum⁹ illd q̄d h̄r in corōa n̄ra b. v̄gis. s. O dulcissima m̄r quāta erat tua ꝯtētatio cū videres Joannē Petrū et alios decē cu3 tuo filio cū q̄3 recto tramite sequendo: ꝛ tu cum ipsis p̄ triennium ex ei⁹ ore verbum diuinum audires

De q̄rta p̄rogatiua beate v̄ginis incipiēente ab J. l. q̄ btā virgo dicit̄ idria dei.

I Maria idria

Licet aliq̄ dixerint: q̄ per quartā litterā virginei nominis significat̄ q̄ beata virgo est iaculū inimicoꝝ nostroꝝ. i. demonū: tamen quia supra sepi⁹ declarauim⁹: ꝛ etiā infra dicemus quō btā v̄go debellat demōes et coꝝ potentiā ꝯterit: ad p̄ns dicem⁹ q̄ p̄ J significat̄ q̄ est idria dei. q̄3uis eīn idria dicat̄ vas aq̄tiū: tn̄ ad tria officia inuenit̄ deputatū. Prio idria deputat̄ ad aquā hauriēdā. Un̄ Gen. xxiiij. dicit̄. q̄ cū nūci⁹ abrae dixisset ad Rebeccā. Da mihi paululū bibere: illa festinās deposuit hydriā de humero ꝛ dixit. Et tu bibe ꝛ camel' tuis potū tribuā. Scd̄m aūt expositiōem Bef. nūci⁹ ille quē misit abraā vt filio suo vxorē q̄reret significat angelū Gabrielē: quē de⁹ pr̄ misit ad Mariā vt ipa3 filio suo in vxorē acciperet. Per Rebecca3 igit̄ significat̄ Maria: cui⁹ hydria. i. aīa fuit plena aq̄. i. gr̄a. In hac igit̄ hydria bibit ille nūtius Abrae: biberūt ꝛ cameli. In hac etiā hydria bibit architriclin⁹: vt habet̄ Jo. ij. Per nunciū igit̄ Abrae: vt dictū est significat̄ angelus. Angeli eīn in hydria Marie biberūt q̄3 in ei⁹ virginitate delectati sunt. Sēp eīn est angelis cognata v̄ginitas ꝛc. vt ait Hiero. in ser: assumptiōis. Biberūt q̄3 cameli in hac hydria. i. penitētes. q̄3 sicut cameli dum grauia pondera suscipiūt humiliādo genua flectunt. sic veri penitētes grauē p̄niam humiliter et libenter portant. Isti g̃ in hydria Marie biberunt cū de eius misericordia ꝛ pietate delectant̄. Un̄ Bern̄ in quodā f̄mone ait. Nos q̄dem tui seruuli tibi congaudemus in v̄tutib⁹ ceteris. Nā laudam⁹ v̄ginitatem: miramur humilitatē: sed misericordia miseris sapit dulci⁹: hāc amplectimur charius: recordamur sepi⁹ et crebri⁹ inuocam⁹. Bibit q̄3 in hac hydria architriclin⁹. i. deus trin⁹ delectat⁹ in eius hūilitate. vn̄ Bern̄. in q̄dā. ser. ait. Supbiā eius de⁹ despexit: s3 hūilitatē ꝛ despectiōe3 Marie respexit: hūilē remunerās: ꝛ humiliatā exaltās. in vtroq3 g̃ se a deo respectā esse testat̄. q̄m apud deū eius humilitas est accepta ꝛ apd hoīes ei⁹ hūiliatio ei g̃l'ia ꝯmutata. S3 dr̄ q̄ ille hydrie de q̄b⁹ bibit architriclin⁹ capiebāt singule metretas binas vl' ternas. Hydria ei marie capiebat binas metretas: q̄3 geminā dilectiōe3 se dei ꝛ p̄rimi ꝯtiebat: vl' duo testamēta q̄ꝝ cognitiōe3 ꝛ scia3 hēbat. Capiebat q̄3 tres metretas: q̄3 in ei⁹ v̄ro fuit chr̄s: i q̄ fuerūt tres metrete. i. tres sube. s. caro: aīa et diuinitas. Scd̄o hydria deputata ē ad ꝯfuādā farinā Un̄. iij. Reg. xvij. dixit vidua. Uiuit dn̄s q̄ nō habeo panē nisi q̄ztū pugill⁹ p̄t cape farine i hydria: ꝛ paululū olei i lechito. Cui Helias ait. Fac mihi de ipa farinula sub cineriā B

ciũ panẽ puulũ ⁊ affer ad me. Hec aũt dicit dñs. Hydria farine nõ deficiet nec lecbitus olei minuet. De ista igit hydria iussit helias fieri panẽ ſbcinericiũ puulũ: q̃ de ei⁹ puriſſima carne pcepit de⁹ gñari filiũ suũ: q̃ fuit panis ſbcinerici⁹ ꝓpt̃ mortalitatẽ. idõ in figura dr. iij. Reg. xix. Ecce ad caput ei⁹ ſbcinerici⁹ panis. Caput chrĩ est de⁹. Tũc aũt ad caput suũ de⁹ panẽ ſbcinericiũ posuit qñ naturã nr̃ã mortalẽ sue diuitati vniuit. Fuit etiã iste panis puul⁹ rõe maxĩe hũilitatis. vñ Esa. ix. dr. Paruul⁹ nat⁹ est nob. Et bñ cõiũxit Helias oleũ cũ faria di. Hydriã farie ñ deficiet nec lecbit⁹ olei miuet. qꝫ sicẽ maria habuit ꝑpetuã ỽgitatẽ: q̃ p cãdorẽ farie designat. sic ⁊ idefıciẽtẽ pietatẽ q̃ p oleũ dmõstrat. vñ ipa inqt Ecci. xxiiij. Usqꝫ ad futuꝝ secl'm nõ desinã. ℂ Tertio hydria est deputata ad ↄſuãda luiaria. vñ dr Iud. vij. Cũqꝫ p gyꝝ castrorũ i trib⁹ ꝑsonarẽt locis ⁊ hydrias ↄfregiſſẽt tenuerũt ĩ ſinistris maib⁹ lãpades: ⁊ dextris sonãtes tubas. Ista hydria ↄſuãs lumĩa fuit ỽgo maria. in q̃ tria luia ↄſuata sũt. Primũ lumẽ fuit ei⁹ corp⁹ ỽgineũ. de cui⁹ claritate dr Ecci. xliij. Uas admirabile op⁹ excelsi: in ↄspectu ei⁹ q̃s poterit sustinere: Scdm fuit ei⁹ aĩa lumiosa: q̃ tota fuit diuĩe grẽ splẽdorib⁹ plẽa. vñ Esa. lviij. dr btẽ ỽgi. Implebit dñs splẽdorib⁹ aĩaꝫ tuã. Terciũ fuit splẽdor meritoꝝ ei⁹ ⁊ opeꝝ. d̃ q̃ Sap. iij. dr. Bonoꝝ laboꝝ gl'iosus est fruct⁹. Ista tñ tria lumia erãt in illa hydria occl'ta: ita vt posset dici d̃ ea illd̃ Ezech. xxij. Solẽ nube tegã. nã ei⁹ corpus ỽgineũ fuit tectũ nube mortalitatis. ei⁹ aĩa lumiosa fuit occl'tata nube paſſibilitatis. ei⁹ merita gl'iosa ipa occultabat nube hũilitatis. Sed qñ ista hydria fuit fracta. i. ei⁹ aĩa i morte a corpe sepata: tũc appuerũt illa luia ⁊ pt dici d̃ ea qd̃ scptũ ẽ. ij. Machab. j. Tũc sol refulsit q̃ prius erat sub nubilo. nã refulsit ei⁹ corp⁹: qꝫ vestitũ fuit dote imortalitatis. refulsit ei⁹ aĩa: qꝫ fuit vestita gl'ia ipaſſibilitatis. refulserũt ei⁹ merita: q̃ mõ patẽt oib⁹ p opa pietatis. Ipa eĩ est illa mlier d̃ q̃ dr Apoc. xij. q̃ erat amicta sole: ⁊ luna sub pedib⁹ ei⁹. Tũc eĩ ei⁹ aĩa fuit vestita sole qñ vestita fuit ipaſſibilitate ⁊ oimoda claritate. Tũc habuit lunã sub pedib⁹ qñ oẽm mutabilitatẽ ⁊ corruptibilitatẽ corpis ſbiugauit. Habet etiã stellas in capite: qꝫ ei⁹ ỽtutes ⁊ merita diffundunt ⁊ coruscãt in vniuerso orbe.

ℂ De q̃nta ꝓgatiua ỽginei nois incipiẽte ab A. s. q̃ btã virgo. dr amygdalus ⁊ arbor celestis.

I Maria amygdalus.

Beata ỽgo in sacra scptura appellat amygdal⁹ rõne arboris: floris ⁊ fructus. Primo rõne arboris. Ut eñ inqt Isid. in li. etym. xvij. qñ radix amygdali est amara dulcorat p surculũ arboris picee. Iste surcul⁹ est dei ỽbũ. de quo Iaco. j. dr. Suscipite insitũ ỽbũ. Istũ surculum in corde habebat btã ỽgo. de qua dicit Luc. ij. Maria aũt ↄſuabat oĩa ỽba hec ↄferens in corde suo. ⁊ idõ ipa fuit tota dulcedine repleta. Si eñ ỽbum dei mũdat ab amaritudine pcti: iuxta illud Ioã. xv. Uos mundi estis ꝓpter sermonẽ quẽ locutus sum vobis. multo magis potuit dulcedine replere virginẽ benedictã matrẽ suã: ⁊ eã ab omi amaritudine pſeruare. qꝫ magis est facile pſeruare ne q̃d inducat q̃ꝫ inductuꝫ tollere. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. ⁊. §. apũ. in insti. fi. de rerũ diui. Dicit q̃qꝫ Palladius ⁊ Aris. in li. de vege. ⁊ plantis q̃ amygdalus a sua amaritudine liberat p immiſſionẽ cunei in radicẽ. Iste cuneus est spiritusſctũs: qui notã oĩs pcti quã ex radice amara iudeoꝝ ↄtrahere poterat: ab ea elongauit ⁊ expulit. Phus quoqꝫ vbi. s. dicit q̃ si amygdalus vetusta clauis pforet emittet guttã gumi ⁊ ampli⁹ fructificabit: qꝫ humor in medulla impinguat. Per istd̃ foramẽ intelligit occulta inspiratio dei de qua ipa virgo inqt Cañ. v. Dilectus meus misit manũ suã p foramẽ: ⁊ venter me⁹ intumuit ad tactũ ei⁹. qꝫ btã ỽgo in bonis opib⁹ p ↄtactum diuĩe inspiratõis excreuit. ℂ Scd̃o btã virgo dicit amygdalus rõne floris. Sicut eñ amygdalus ante omẽs arbores flores ꝓducit: vt inqt Isid. vbi. s. sic ⁊ ipa ante omnes mulieres votũ ỽginitatis emisit: et post eam mlte alie. De q̃b⁹ dr. ps. xliij. Adducent regi ỽgines post eã. Et ad h̃ ꝓpositũ poſſꝫ moralit exponi illd̃ qd̃ inqt Uirgili⁹ in bucco. Et nũc oĩs ager: nũc oĩs pturit arbos. Nũc frondẽt silue: nũc formoſiſſim⁹ ãnus ⁊c. Ex ipa aũt ỽginitatis ꝓmiſſiõe ⁊ votõe secuta est ↄuersio gentiũ ⁊ reprobatio iudeo. de q̃ Eccl's vlti. dr. Florebit amygdal⁹ ⁊ impiguabit locusta: ⁊ desiccabit capparis Tunc eñ amygdalus floruit quãdo ỽgo beata votũ ỽginitatis emisit. ⁊ tũc locusta. i. gẽtilitas instabilis ⁊ vaga spũſſcti grã impinguata fuit Capparis aũt. i. ꝑpl'us iudeoꝝ in diſſipatiõnẽ fuit. Capparis eñ est frutex spinosus sup terraꝫ extensus: vt dicit in lib. de ꝓprietatib⁹ reꝝ. ⁊ significat populũ iudaicũ durũ et rebellem ⁊ terrenis adherentẽ. ℂ Tertio dicit amygdalus rõne fruct⁹. nam fructus eius sunt nuces longe. Dicit aũt Aug⁹ in smone d̃ natiuitate dñi: vbi loquit de virga Aaron que ꝓtulit nuces: q̃ in nuce sũt tria scꝫ coriũ: testa ⁊ nucleus. Ut aũt supra dixim⁹ prẽ secunda hui⁹ opis: sermone. iij. in exordio: per coriũ siue corticẽ nucis significat chrĩ caro: que habuit aspitatẽ ⁊ amaritudinẽ paſſiõis

In nuce sunt tria.

ꝑ nucleū ꝟo eius diuītas intelligiť q̄ habet
dulcedinē ⁊ dedit illūīnationē. ꝑ testam aūt
q̄ est firma ⁊ inter nucleū ⁊ coriū siue corticē
media significať ei⁹ aīa: q̄ fuit firma cōtra
oīa aduersa: ⁊ q̄ est media inter naturā diui/
nā ⁊ carnē. q꞉ mediāte aīa chr̄i diuītas eius
fuit carni vnita. Ipā igiť ꝟgo bn̄dicta nō so
lū amygdal⁹ sed etiā arbor celestꝭ appellať: q̄
M ꝓtulit folia: flores ⁊ fruct⁹. ¶ De foliȷ̈s aūt
ei⁹ dr̄ Apoc. vl. Folia ꝟgis ad sanitatē gētiū
Ista aūt folia fuer̄t ei⁹ salubria eloq̄a. Unū
foliū valꝫ ad sanitatē carnal' ꝯcupie: cū dixit
Luc. j. Quomō fiet istud qm̄ virꝝ nō cogno
sco: Aliō ad sanitatē suꝑbie: cū ait vbi s̄. Re
spexit hūilitatē ancille sue. Tertiū ꝟo ad sa/
nitatē auaricie: cū dixit ibidē. Esuriētes im/
pleuit bonis ⁊c̄. Flores isti⁹ arborꝭ fuer̄t vir
tutes excellētissime q̄ fuer̄t in ea. de q̄bꝫ Can̄.
ij. dr̄. Flores apparuerūt in t̄ra nr̄a. i. in ꝟgie
maria: q̄ dr̄ terra: iux̄ illō ps̄. Apiať terra et
germinet saluatorē. Istos flores odoriferos
ꝟturū dn̄t chr̄iani q̄rere ī hac humo. i. ī hūi/
li mr̄e dei: iux̄ illō Uir. vbi s̄. Qui legitꝭ flo/
res ⁊ humi nascētia fraga. Si moral'r expo/
nať: inumerꝭ etem̄ fragrātissimis floribꝫ cir/
cūdata fuit ⁊ fulcita bt̄ā ꝟgo: q̄ dixit Can̄. ij.
Fulcite me floribꝫ ⁊c̄. Fruct⁹ ꝟo h⁹ arboris
fuer̄t oꝑa ei⁹. de q̄bꝫ Can̄. vij. dr̄. Uideam⁹ si
flores fruct⁹ ꝑturiūt. Maxim⁹ aūt fructus
hui⁹ arborꝭ fuit ille ō q̄ dictū fuit ipsi ꝟgini
Luc. j. Benedict⁹ fruct⁹ vētrꝭ tui. Iste ei fru
ct⁹ ꝟe fuit bn̄dict⁹ ī odore: q꞉ suauis ad odo
randū. vn̄ Ecc̄i. xxiiij. ipa ꝟgo inq̄t. Ego q̄si
vitꝭ fructificaui suauitatē odorꝭ. Fuit ēt ve/
nust⁹ ⁊ honorabil' ad intuēdū. vn̄ seq̄ť. ⁊ flo/
res mei fruct⁹ honorꝭ ⁊ hōestatꝭ. Fuit ēt dul
cis ad gustādū iō Can̄. ij. dr̄. Fruct⁹ ei⁹ dul/
cis gutturi meo. vn̄ de b. ꝟgie ꝟificata fuit
illa poetica sn̄ia. Arbore de dulci dulcia po/
ma cadūt. Et dn̄s nr̄ ies⁹ chr̄s fruct⁹ fuit ar
borꝭ pulcerrime Leui. xxiij. de q̄ arbore dr̄ oī
bus deuotꝭ chr̄ianis Gen̄. xviij. Requiescite
sb arbore. O igiť b. ꝟ. ꝑfecto tu es arbor illa
celestꝭ lignūqꝫ vite qō de⁹ posuit ī medio ꝑa
disi: vt figuratū fuit Geneš. ij: qō affert. xij.
fruct⁹ ꝑ mēses singl'os: vt dr̄ Apoc. vlt̄. Tu
es illa arbor ō q̄ dr̄ Daniel'. iiij. Ecce arbor in
medio t̄re. i. ī medio oīs creaťe. cui⁹ altitudo
nimia: q꞉ incōp̄hensibil' est oī pure creature.
vt exponit. s. Bernardin⁹ in q̄dā ser. Cui⁹ ꝟ
gis excellētiā ꝯsiderās idē. s. Bernardin⁹ in
q̄t ī ser. vl. ō noīe ei⁹. Orem⁹ igiť dilectissimi
frēs dn̄aꝫ nr̄aꝫ ꝟgieꝫ bn̄dictā: vt q̄ mr̄ meru/
it eē iudicꝭ secl'oꝝ: ꝓ reatibꝫ nr̄is satisfaciat
aduocata. q̄d em̄ in cā pōt eē ꝑiculi vbi cās
hoīm illa ꝑorat q̄ hꝫ vn̄ apō deū ꝓ filiȷ̈s ora/
re p̄sumat: q꞉ mr̄ est dei. hꝫ ⁊ ille vn̄ hoi cle/
menť ignoscat: q꞉ fili⁹ hoīs ē. Ambo certati
cās miserāť h̄uanas: mr̄ excusādo mortales
ne ꝑeāt: fili⁹ ignoscēdo pctōribꝫ vt resurgāt
Omēs ḡ genitrici ei⁹ deuotissime supplican
tes vitā nr̄am emēdem⁹: ⁊ mores cōi voto:
pari desiderio: ardenti affectu postulātes vt
eccl'iaꝫ suā exaltet: nr̄m ministeriū acceptet:
p̄riaꝫ tueať ⁊ ꝓtegat: fideles ml'tiplicet: abi/
gat hostes: domesticos foueat. ⁊ oēs q̄ triū/
phale nomē iesu ac mr̄is ei⁹ marie iuocāt et
adorāt: dirigat sꝑ ⁊ ꝯſucet: q̄ cū p̄re ⁊ spūsctō
ī eternū bn̄dicibil' laudabil' ⁊ gl'iosus viuit
⁊ regnat ꝑ infinita secl'a secl'oꝝ. Amen.

¶ De eiusdē piȷ̈ssime ꝟginis noīatione
Sermo quintus.

Ur queris B
c nomē meū q̄d est admira
bile: Gen̄. 32. et Judi. xiij.
Inq̄t b. Bernar. in ser. iij.
de noīe ꝟgis. Testis ꝯscie est dn̄s. ꝙ si qn̄ ce
lesti gr̄a largiēte exterioribꝫ curꝭ exēpt⁹: lau/
dibꝫ ꝟgis valeo tot⁹ vl' ꝑ horā occupari: tan
ta mētꝭ leticia saucior: tātaqꝫ interi⁹ suauita
te ꝑfundor: vt cūctꝭ mōi vanitatibꝫ ⁊ ꝯcupi
scētiȷ̈s ꝯculcatꝭ: nil malū aut appetam q̄ꝫ cū
ipō leticie spiritu si dareť stati exilire ad do/
minū anteqꝫ illud gaudiȷ̈ spirital' curis iterꝝ
redeuntibꝫ auferať: ⁊ stimulāte mēoria deli
ctoꝝ cithara ꝯuertať in luctū ⁊ iubilus ꝓh/
dolor in lamentū. Uide igiť quāte sit felici/
tatis ⁊ gl'ie in illa p̄ria dei genitricē ꝟginem
bn̄dictā stipatā ordinibꝫ angeloꝝ: chorꝭ vir
ginū comitatā: vultu plēissimo gr̄aꝝ in suo
dignitatꝭ solio p̄sidentē reuelata iā facie cō
tēplari. qn̄quidē in sordibꝫ carnis adhuc et
mōi luto degētibꝫ tā leta ꝯtingit in ei⁹ noīs
ꝯtēplatiōe sentire. Ad ip̄ꝫ itaqꝫ marie nomē
iterꝝ ꝯtēplādū: iterꝝ atqꝫ iterꝝ descēdere libet
Hec ille. Cui⁹ gl'iosi p̄ris vestigia sequi desi
derās: sicut ⁊ noīs eius appellationē recepi.
Un̄ ad ip̄m orationē quādā in exordio mee
ꝯuersionis feci dicēs. Bernardine tuū sum
p̄si sctissime nomē Fac mea sit gestis ꝯsona
vita tuis Possum nō īmerito timere si scru
tari velim noīs ꝟginei dignitatē ne ipsa vir
go mihi dicat verba thematis nostri. Quid
q̄ris nomē meum ⁊c̄. tn̄ etsi nō possum de il/
lo p̄dicare sicut mereť: aliq̄d dicere conabor
ꝓut quisq̄s eiusdē ꝟginis ſuulus teneť. Nā
bona voluntas supplebit defectum viriū. l.
alia. C. de his q̄. vt indi. ⁊ ip̄a bona volūtas
ꝓ facto reputabiť. l. rep̄hēdēda. C. de insti. et D
sbsti. sb ꝯdi. fac. ¶ Sciēdū ē ḡ ꝙ ꝓpť ml'tas
alias p̄rogatiuas nomē ꝟginis ex q̄nqꝫ lr̄is
cōponiť. Omittēdo ḡ breuitatꝭ cā ml'ta que
possēt in hac maria dici: marie q꞉ ml'titudo
onerosa nihil hꝫ honesti. §. fi. in auť. de refe.

Quinqꝫ virtutes Marie col.j.ꝛ.l.tãta.§.ꝯtrariũ.C. de ve.iu.enu.suc cincte tangã illud qḋ ait mgr̃ Ambrosi⁹ ser/uita in suo q̃dragesimali ſmone.xxxix. vbi i/qt ꝙ nomẽ marie cõpositũ ex qnqꝫ lr̃is ostẽ/dit qnqꝫ ꝟtutes i ea pcipue fuisse. Per M. em̃ ostendit ꝟtus fidei.nã hec lr̃a ex trib' J. inuicẽ colligatꝫ cõponit: vt ostendat ꝙ ꝟgo pfectissima trinitatꝫ noticiam ꝛ fidẽ habuit. Sicẽ em̃ tres J. inuicẽ colligate vnã litterã faciũt ita tres psone diuie inuicẽ p generati/one ꝛ pcessionẽ colligate vnũ deũ ostendũt. cui⁹ veri dei bt̃a ꝟgo pfectissimã fidẽ hauit. Per scḋaꝫ litterã.s.A significat ꝟt⁹spei. Nã sic hec lr̃a est a sinistrꝫ apta ꝛ capite curuo:ꝛ a dextrꝫ clausa:sic sctã spes est q̃ anim⁹ a si/nistris.i. a tribulationũ ꝑte exñs leto vultu ꝛ capite cliuo ac hũiliato totũ se aptũ oñdit ad om̃ia supplicia ꝓ amore dei pferenda.ꝛ a dextrꝫ claudit:q꞉ nullis dei grãꝝ donis ex/tollit. vñ Greg.in moral. ait Spes in etn̄i/tate animũ erigit:ꝛ idcirco nulla mala q̃ ex teri⁹ tolerat ſetit. ¶ Tertia lr̃a est R.q̃ ſcat ꝟtutẽ charitatꝫ.qm̃ sic R.duas cortõnes hꝫ ita charitas vera ad dei ꝛ ꝓximi dilectioneꝫ se extẽdit. qm̃ in his duob' mãdatis tota lex pẽdetꝛ ꝓphe:vt ḋr Mat.xxij. ¶ Quarta lit tera est J.ꝛ ſcat ꝟtutem hũilitatẽ ꝛ nõ fictã:q꞉ hũilitas rectũ hoiem facit:sic supbia eũ red dit obliquũ.vñ Grego.in moral. ait. Tanto sit vnusq̃sqꝫ vilior deo q̃to est ṗciosior sibi. ꝛ tãto ṗciosior deo q̃to vilior sibi. De marie aũt hũilitate inq̃t Berñ.in q̃dã ſmone O ꝟa hũilitas q̃ deũ hoib' pepit: vitam mortalib' dedit:celos inouauit:mũdum purificauit: pa/disum apuit ꝛ hoim an̄ias liberauit. Facta est marie hũilitas scala celestꝫ:ꝑ quã de⁹ descẽ/dit ad t̃ras. hec ille. ¶ Quĩta ꝛ vlt̃ia lr̃a est A.q̃ ꝟtutẽ largitatꝫ oñdit. q꞉ sic A lr̃a apta est manũ q̃si porrigẽs a sinistrꝫ: sic ꝛ ꝟgo oi/bus volẽtib' cã se pbet abũdãt: vt iq̃t Ber. in q̃dã ſ. Sꝫ ḋ his h breuit ꝑtrãsiui:q꞉ i ꝑte seq̃nti h⁹ opis declarabim⁹ q̃tũ iste ꝟtutes: fides:spes:charitas: hũilitas ꝛ largitas ex/cellentissime fuerũt in bt̃a ꝟgie.ꝛ solũ in hoc ſmõe ḋ qnqꝫ aliꝭ ꝓrogatiuis differem⁹.

¶ De ṗma ꝓrogatiua incipiẽte ab M.s. ꝙ bt̃a ꝟgo est mater misericordie.

Sic in officio ꝛ dignitate nulla crea tura est maior mr̃e dei:sic dicẽs est vt nullũ sit in creaturꝫ purꝫ excellẽ/ti⁹ nomẽ noie marie. Per ṗmã aũt Maria mat mie hui⁹nois lr̃am.s.M. significat ꝙ ipã est mr̃ miscḋie. Miscḋia em̃ ei⁹ est oibus misericor diis alioꝝ sctõꝝ oim excellẽtior:generalior: cõmunior ꝛ maior. Primo est excellẽtior: q꞉ om̃es alios excellit. Sicut em̃ oleum supe/minet oib' liquorib': ita ipã supeminet om̃ bus sanctoꝝ miseratiõib'. Et iḋ Cañ.vj.assi milat aurore.lune:soli:ꝛ armate aciei. Assi/milat quoqꝫ stelle marꝫ. Aurore q̇dẽ assimi/lat:q꞉ ei⁹ miscḋia ṗ oib' aliꝭ est vtilior. Nã sicut aurora expellẽs noctẽ introducit diem sic ipa a nobis expellit tenebrã pcti ꝛ itrodu cit diuine grẽ lucẽ. Assimilat aũt lune q꞉ sic luna oib' planetꝫ est magꝭ t̃re vicia:sic ei⁹mi sericordia ṗ oib' aliꝭ ẽ nob itimior. Assimi/lat etiã soli.q꞉ sic sol oib' planetis copiosi⁹ ꝛ clari⁹ lumẽ suũ diffũdit:ita miscḋia ꝟgis ṗ oib' aliꝭ est cõmunior.q̃ vt inq̃t Bern.in q̃ dã ſmone: oib' se diffũdit:nec est q̃ se abscõ/dat a calore ei⁹. Scit em̃ verã esse illã Oui/diꝭ sniam in libro sine titulo di. Crede mihi res est ingenuosa dare.ꝛ illã Marcial poe/te dicẽs. Quas dederis solas sꝑ hẽbis opes ꝛ illam Matthei poete in li. de tobia dicit.

Est ancilla dei simplex elemosyna:mortis
Antidotũ:venie porta:salutis iter.
Liberat a mortis laqueis elemosyna:sordes
Abluit:actori dulce parat opus.
Uitã ꝑpetuũ venturã: prestat honorẽ.

¶ Perpetuũ ṗstat spũale dec⁹. Et ideo sẽꝑ opa miscḋie voluit exercere vt sibi gl'iaꝫ adq̇ reret:ꝛ alios a morte eterna ꝛ a pctõꝝ sordi/bus merito pietatꝫ liberaret. Assimilat etiaꝫ armate aciei.q꞉ ei⁹ potẽtia ceterꝫ est potẽtior q꞉ hostes ꝯterit ꝛ in fugã ꝯuertit. Nec ẽ ali/q̇d nomen terribili⁹ demonib' qḋ sit alicui⁹ pure creature q̃ nomẽ bt̃e ꝟginis. De q̃ dice re possum⁹ illḋ ps̄.cx. Sctm̃ ꝛ terribile no/men ei⁹. Assimilat nihilomin⁹ stelle maris: q꞉ ei⁹ miscḋia pre ceterꝫ est diuturnior. Sicẽ em̃ stellis ceteris occidentib' ipa nõ occidit: sic ceteris nõ exaudientib' maria nõ deserit ¶ Scḋo eius miscḋia est om̃ib' generalior quia vbiqꝫ generalit inuenit scꝫ in mundo: in iudicio ꝛ in celo. Sicut autẽ genus peri/re nõ potest.l.in ratione.§.incerte.ff.ad tre/bel.sic nec generalis miscḋia bt̃e ꝟginis vn/q̃ peribit. Inuenit autẽ eius miscḋia ṗmo in mundo:q꞉ miscḋia ei⁹ plena est om̃is ter ra. Nec mirꝝ.q꞉ ipsa habet miserendi poten/tiã:sapientiã ꝛ voluntatẽ promptã. vñ Pro uerb.xxj.ḋr. Thesaur⁹ desiderabilis ꝛ oleuꝫ in habitacl'o iusti. Põt ḡ misereri ꝛ subueni re:q꞉ habet oleũ.i. pietatꝫ affectũ. Scit autẽ subuenire:q꞉ fuit speciale habitaclũ iusti.i. christi:qui est sapientia dei patris. Secũdo subueniet in iudicio. vñ Prouerb.viti.dicit Laudent eã.s.omes electi.in portis.i. in iu/dicio.q꞉ olim iudicia in portꝫ tenebant. opa eius.s.que tunc faciet. Ipsa em̃ virgo beata cũ filio ad iudiciũ veniet: ꝛ ibi erit cuꝫ mag̃ honore q̃tum ad se:ꝛ in magna vtilitate q̃/tum ad nos. De honore autẽ quem in iudi/cio habebit dicit ps̄.xliiij. Astitit regia a dex/

Misericordia Marie inuenit

xtris zc. Honorabitur em̄ q̄tu3 ad locū. quia a dextris filij sedebit. Jdeo dicitur Astitit regina a dextris tuis. Honorabitur q̄tū ad habitū q2 corpe glorioso induta erit. ideo subditur. in vestitu deaurato. Honorabitur q3 q̄tum ad cōsortiū. q2 oēs angeli z sctī circa eā tanq̄ circa suā reginā assistent. ideo additur. circūdata varietate. s. oim sctōꝝ diuersitate. Scdo ibi erit ad magnā vtilitatē q̄ ad nos. vnde dicitur de ea Prouerb. vlti. De nocte surrexit z dedit predā domesticis suis z cibaria ancillis suis z ibidē Omnes domestici ei9 vestiti sunt duplicibo. Ancille ei9 sunt aīe q̄ sibi hūiliter fuerūt Domestici aūt ei9 sunt illi q̄ ex itima deuotione cū ipa q̄si q̄ndā familiaritatē ɔtraxerūt Jpa igitur tūc de nocte surget. q2 h3 q̄sdā iudiciū de nocte fiet: iuxta illō Matt. xxv. Media aūt nocte clamor fact9 est zc. z tūc ancillis z domesticis suis dabit predā. i. demonū z reproboꝝ victoriā. q2 q̄libet scīs sub pedibus eos tenebit: iuxta illō Malach. iiij. Calcabimus ipsos cū fuerit q̄si cinis sub plāta pedū nroꝝ. Dabit etiā eis cibaria. q2 cū fili9 ei9 sit ver9 de9 z verus hō eos cibabit z reficiet in visiōe hūanitatis z ɔtēplatōe diuinitatis ei9. Jllos etiā vestiet duplicibo. i. duplici stola glīe z btitudinis. s. aīe z corpis. Tertio ei9 misericordia appet in celo: q2 ei9 claritas i btis ē cā glīe z leticie z honorificētie. Gl'ie q̄dē: q2 ei9 claritas btōs illustrat. vñ Ber. in q̄dā ser. inq̄t. Marie p̄ntia tot9 illūinatur orbis: adeo vt ipa supna ciuitas clari9 rutilet: v̄ginee lāpadis illustrata fulgoribo. Est etiā cā leticie: q2 scī nō sine mag̃ leticia videre p̄nt mrē3 z sororē suā sup oēs angelos exaltatā. Est etiā cā honorificētie. q2 magn9 honor ē sctis hēre chr̄m frē3 suū z btā3 v̄ginē mrē3 z sororē suā q̄ꝝ vn9 est rex: altera est regia toti9 regni celestis. De his trib9 dicitur Judith. xv. Tu glīa hierl'm: tu leticia israel: tu honorificētiā populi nri. ¶ Tertio ei9 miscdīa est alijs sanctoꝝ misericordijs copiosior z cōmunior. vñ assimilatur oliue campi Eccl. xxiiij. vbi ipa inquit. Quasi oliua speciosa in campis. Misericordie em̄ alioꝝ sanctoꝝ sunt sepe sicut oliue hortoꝝ. que nobis cause sunt: eo q2 digni non sumus. Misericordia aūt virginis est oliua campi: q2 omibo est cōmunis. vnde Bern. in quodā sermone ait. Uirgo btā copiosissima charitate sapientibo z in sipiētibo debitricē se fecit: z omibo misericordie sinu3 apuit zc. Et sicut eccl'ia nemini claudit gremiū. epl'a inter claras. C. dē sum. trini. z fide ca. ita ipsa q̄ est tēplū dei viui nemini claudit gremiū pietatis. ¶ Quarto ei9 miscdīa est omibo alijs maior q̄druplici dimensione sc3 longitudine: latitudine: sublimitate z profunditate. De q̄ loquēs Bern. in q̄dā ser. ait Quis bñdicte: misericordie tue longitudinē latitudinē z pfundū inuestigare possit: Longitudo em̄ ei9 vsq3 in diē nouissimū subuenit vniuersis eā inuocātibo. Latitudo ei9 replet orbē terraꝝ: q2 ei9 mīa plēa ē oīs terra. Sublimitas ei9 ciuitatis supne ruinas instaurauit Profūditas sedētibo in tenebris z vmbra mortis se cōlcauit z grā3 obtinuit. Sit g̃ tue pietatis ipa3 quā inuenisti apō deū grām notā facere mōo: pcibo tuis obtinēdo reis veniā: egenis medelā: pusillis corde robur: afflictis ɔsolatiōe3: piclitātibo adiutoriū z liberatiōe3. Hec ille. Ex q̄bo p3 q2 merito btā v̄go mater miscdīe appellatur. licz em̄ diuersis noibus nūcupetur: tn̄ nullū est pclari9 nomē eiq3 ɔueniētius q̄3 mater miscdīe. Nam si illā imperatricē noīes: h̄ aliq̄ztulū rigoris z timoris ingerit de hac puella q̄ mitissima est et omibo grata. Si reginā dicas: ipa se ancillā humilē vocat. Si lr'ē si dñam dñaꝝ: h̄ importat solum quādā excellentiā z nō benignitatē. Si deā deaꝝ eā appelles: nō videbitur esse dea vel domina pctōꝝ. Non etiā videtur esse appellanda regina glīe: q2 glīa est tantū in celo z non in terra nec iferno nec in purgatorio: sed misericordia in q̄lib3 hoꝝ est. g̃ maximū regnū est miscdīa: z ɔsequēter maria regina sc3 virgo Maria debet appellari regina z mr̄ misericordie. nā a digniori deb3 fieri denoīatio h. sed quotiens. insti. de iure. natu. gen. z ci. Jnsup quicq̄d est supius supiore est supius inferiore. p illā regulā. Si vinco vincentē3 te multo fortius vincā te. l. de accensionibo. ff. de diuer. z tēp. pscp. sed miscdīa est super omia opa dei: vt d2 p̄s. cxliiij. g̃ regnū misericordie est sup oīa regna. z ɔñter ꝓprie ɔuenit mr̄i dei: q̄ oim regnoꝝ dei est regia. ¶ Preterea ipsa v̄go supra p̄rimoniū z ꝓprietatem filij sui est regina. sed hoc p̄rimoniū est misericordie: q2 dei ꝓpriū est misereri semp z parcere: vt inq̄t Grego. in quadā collecta. g̃ beata v̄go ꝓprie miscdīe est regina Nā loc9 ꝓpri9 regis d2 regnū eius. sicut ille d2 rex Francie cui9 regnū est frācia. sed loc9 dei est miscdīa. vñ sup illō Esa. xviij. dicit dñs. ego ɔsiderabo in loco meo inq̄t glo. Qui loc9 est miscdīa Si g̃ locus z regnū chr̄i est miscdīa: pfecto constat q2 mater eius est miscdīe mater z regina. Jdeo illi canit eccl'ia. Salue regīa misc'die: z iteꝝ Maria mater grē: mater miscdīe Tāte em̄ dignitatis z excellētie est mīa z clemētia q2 ipa sola d2 nos reddere pares deo. l. fi. C. de do. inter vi. z vx. vñ Claudian9 inq̄t. Sis pius in p̄mis: nā si vincamur in omni Munere: sola deos equat clemētia nobis.

¶ De scda prerogatiua v̄ginei noīs incipiēte ab A. s. q2 btā v̄go dicitur aqueductus.

V Maria aq̄duct⁹.

AQueductus appellat̄ mater dei q̄
Ecci. xxiiij. inq̄t. Ego q̄si aquedu-
ctus exiui de paradiso. i. d delicijs
misericordiaꝝ dei. Per istū autē
aqueductū fluūt aque grāꝝ de celo in mun
dū. vñ sequit̄ Rigabo hortū plantationum
meaꝝ. Sicut ḡ aqueductus appellat̄ serui-
tus. l. 7 in puinciali. C. de serui. 7 aq̄. q² pre-
dijs irrigandis seruit. sic 7 ipa v̄go nob ser-
uiēdo grām sui filij ministrat. Et sicut aque
ductus est indiuidu⁹ 7 totalis. q² nō potest
diuidi nec ꝯstitui p parte. l. vie. ff. d serui. sic
7 marie deuotionē integre 7 totalit̄ hr̄e opor
tet. Unde q² iste aqueduct⁹ nobis valde est
necessari⁹: ideo diabol⁹ ip̄m frangere conat̄
Quod significatū est Judith. vij. vbi dicit̄
ꝙ Holofernes p̄cepit incidi aq̄ductū. q² p il
lum fluebat fons in ciuitatē. Tunc aūt dia-
bolus istū aq̄ductū incidit qñ nos a deuoti-
one v̄ginis retrahit. Sicut em̄ ius aq̄duct⁹
spacio tp̄is amittit̄. l. si tibi fuiturē. C. de ser
ui. 7 aq̄. sic 7 btā v̄go cessantib⁹ nob a bonis
opib⁹ destituit̄. ¶ Iste aq̄ductus cōmenda
bil' est ex pte sui: ex pte nr̄i: ex pte modi: et ex
pte aque. Primo ex pte sui: q² hȝ effluere et
refluere. nā grāꝝ aq̄ p ip̄ȝ aq̄ductū nob d ce
lo effluūt: iux̄ illō Sap. vij. Uenerūt mihi
oia bona parit̄ cū illa: 7 inumerabil' hōestas
p man⁹ illius. Ipse etiā aque refluūt: dū ipa
ad referendū deo grās nos inducit: iuxta il-
lud Ecci. j. Ad loca vñ exeunt flumia reuer-
tunt̄ vt iteꝝ fluant. Est etiā iste aqueductus
cōmēdabilis ex pte sui: q² habet magnā lō-
gitudinē: latitudinē 7 sublimitatē. Eius āt
longitudo tanta est ꝙ attingit a celo vsq̄ ad
terrā. vñ Bern̄ in q̄dā ser. ait. Aqueduct⁹ est
maria: cui⁹ nimiꝝ sūmitas instar scale. Ja-
cob celos tāgit: imo etiā trāscēdit: vt illū fō-
tem aquaꝝ q̄ sup celos sunt ꝯtingere possit
Latitudo aūt istius aqueduct⁹ tanta fuit ꝙ
totū diuinū fonteȝ capere potuit. vñ Bern̄.
vbi sup̄ ait. Natus est fons 7 vsq̄ ad nos p-
uenit. q² descendit illa celest̄ vena p aquedu
ctū. nō tñ font̄ copiā nobis exhibēs: sed stil
licidia gr̄e cordib⁹ nr̄is arentib⁹ infundens
alij q̄dē plus: alij min⁹ accipiūt. Hec ille. Et
ibidē etiā ait. Iste aqueduct⁹ est maria: que
plenitudinē font̄ de corde patris accepit: et
nob illō put capere poteram⁹ edidit. Altitu
do v̄o istius aqueduct⁹ tanta fuit ꝙ vsq̄ ad
fontē toti⁹ diuinitat̄ se erexit 7 illū tetigit.
vñ Bern̄. vbi s̄. ait. Quomō noster hic aq̄-
ductus fontē illū attigit sublimē? Quomō
putes nisi vehemētia desiderij 7 feruore de-
uotionis ac puritate orōnis? Quō igit̄ maie
statē attigit inaccessibilē nisi pulsando 7 que
rendo. ¶ Scdo iste aqueduct⁹ cōmēdabil'
est ex pte nr̄i. Nos em̄ aquas gratiaꝝ d celo
hr̄e nō poteram⁹ ppt̄ nimiā altitudinē suā 7
nr̄am nimiā depssionē: 7 iō opꝫtuit ꝙ esset in
medio aq̄duct⁹. vñ Bern̄. vbi s̄. inq̄t. Pro-
pterea hūano generi tāto tp̄e flucta gr̄e defu
erūt: q² nōdū itercesserat aq̄ductus. 7 iteꝝ.
Ducram⁹ grāȝ: sed p inuētricē gr̄e mariā. ne
q̄ em̄ oipotēs de⁹ sine h̄ aq̄ductu grāȝ vult
infūdere: sed tibi voluit vehiculū puidere q²
forte man⁹ tue plene sūt sanguie 7 iō q̄cquid
deo offerre desideras ḡtissimis illis 7 oi ac-
ceptiōe dignissimis marie manib⁹ offerēdū
trade si nō vis repulsaȝ sustinere. ¶ Tertio
iste aq̄duct⁹ cōmēdabil' est ex pte modi Iste
aūt mod⁹ est triplex. Prim⁹ est: q² diuersi-
mode diffūdit. nā q̄busdā se diffūdit in mo-
dū aq̄ putei. q̄busdā i modū aq̄e font̄: q̄bus-
dā v̄o i modū aq̄ fluīs Pute⁹ hȝ aq̄s occul-
tas q̄ cū labore educūt̄. 7 q̄ztū ad h̄ ipa se dif
fūdit pctōrib⁹. q² aq̄ gr̄e est eis occulta: sȝ tñ
p laborē pnīe pōt hauriri. Aq̄ v̄o fontis sine
labore haurit̄ 7 ꝯtinue emanat. q̄ztū ad hoc
diffūdit se bonis 7 sibi deuot̄: q² ꝯtinue gra
tiā suā eis tribuit: 7 sine m̄lto labore eis cōi-
cat. Aq̄ v̄o fluīs in mag̃ abundātia emanat
7 q̄ztū ad h̄ se diffūdit btīs: q̄b⁹ largit̄ 7 ab-
undant̄ aq̄m spūsscti tribuit. Et ista triplex
drña aq̄ꝝ tāgit̄ Cañ. iiij. vbi de btā v̄gie dr.
Fons hortoꝝ pute⁹ aq̄ꝝ viuētiū q̄ fluūt im
petu de libano. ¶ Scdus mod⁹ est: q² abun
dāt̄ 7 largit̄ se diffūdit. vñ de ipo dici pt illō
Nu. xx. Egresse sūt aq̄ largissie ita vt ppl's bi-
beret 7 iumēta. i. deuoti 7 ideuoti d ipo aque
ductu bibere pñt. Aq̄ q̄dē largit̄ se diffūder̄
ꝯsueuit m̄lt̄ d cauf. Prio ex nimia repletōe
sic pȝ i fluie repleto qd p loca vicia se diffun-
dit. Btā igit̄ v̄go grāijs plena de sua plenitu-
die i corda p deuotoȝ sibi vicia se diffundit.
vñ ipa iq̄t Ecci. xxiiij. In plēitudie sctōꝝ de-
tētio mea. Scdo ex violēta vētoꝝ ipulsione
sic pȝ i mari: qd qñ vētoꝝ violētia ipellit̄ itu
mescit atq̄ diffūdit̄. 7 idē fit i flūib⁹. Auster
aūt spūsscti sic mētē v̄gis afflauit ꝙ ipaȝ ad
diffūdēdū ipellit. iō Cañ. iiij. dr Surge aq̄-
lo 7 veni auster pfla hortū meū: 7 fluant aro
mata illi⁹. Tertio ex nimia 7 vehemēti ebul
litōe. qñ ei vas nimis ebullit tūc aquā extra
pijcit. Ignis q̄dē spūsscti sic mente v̄ginis
ebullire facit ꝙ ad spargendū nob aquā sue
gr̄e ipaȝ ipellit: vt nō sit q̄ a calore suo se ab-
scōdere possit. vñ ps. ait. Nō est q̄ se abscon-
dat a calore ei⁹. Quarto ex vasis ꝯcussione.
Si em̄ vas plenū aq̄ cōcutit̄ mox aq̄ effun-
dit̄. Ipsa igit̄ v̄go q̄ est scitula grā dei reple-
ta si ab aliq̄ cū deuotiōe tāgat̄ mox grāȝ suā
effundit. vñ. Nūe. xxiiij. dr. Fluet aq̄ de sci-
tula ei⁹. i. d v̄gie maria mr̄e ei⁹. Quito ex val
liū depssiōe. nā aq̄ valde se diffūdit i valles
7 i loca depssa. vñ dr tex. i. l. j. §. penulti. 7 ff.

y Maria diuersimode se diffūdit.

Z Largiter se diffundit.

ff. de aq̄ plu. ar. q̄ iō loci īferiores sūt pīgui-
ores: q2 oīs pinguedo terre ad illos p aquaz
defluit. z sic b. ꝟgo aquā grē sue īmittit ī cor
da hūilia: iux̄ illō ps. Qui emitt꜡ fontes ī cō
A uallib9. ¶ Quarto pncipal'r iste aq̄duct9 cō
mēdabil' est ex pte aq̄: q2 hz aq̄s purissimas
Tūc aūt fz Aris. aq̄ ē purissima qn̄ nullū hz
Aq̄ ma- ꝓpriū colorē nullūq3 odorē nec saporē. Aqua
rie puris- igit̄. b. marie ē purissima; q2 aufert a nob co-
sima. lorē. i. mūdanā ꝯuersatōez: iux̄ illō Rho. xj.
Nolite ꝯfirmari huic secl'o zc̄. aufert ēt odo
rē. i. pteritoꝝ pctōꝝ vanā recordatōz: quē o-
dorē hēbat illi q̄ dicebant Nu. xj. Recorda-
mur pisciū q̄s ꝯmedebam9 in egypto gt꜡ zc̄
Aufert q̄3 saporē. i. mūdi amorē: vt amor mūdi
sibi desipiat: z sol9 amor dei sibi sapiat. Q2
sic ōt Chrys. in q̄dā ser. Uere nō hz sup t̄raz
qd amet q̄ donū celeste in ꝟitate gustauerit
Q2 ꝟo puritati isti9 aq̄duct9 q̄dā ꝯdicentes
ipm sordidatū originali pctō fuisse asserunt
ideo merita dicere possum9 de btā ꝟgīe illō
Nu. xx. Hec est aq̄ ꝯdictōis vbi iurgati sūt
filij isrl' ꝯtra dn̄m. i. chr̄m filiū ipius ꝟginis
mr̄ez suā maculatā pdicātes. Quia autē ille
cognoscit̄ esse deuot9 chr̄i z mr̄is ei9 q̄ cauil-
losis argumētatōib9 ꝯdicentiū nō mouet̄ a
venerāda ꝯceptinoe ei9. Iō ipe chr̄s inq̄t ta-
li deuoto illō ps. lxxx. Probaui te apō aquā
ꝯdictiōis. Hec est illa aq̄ suauissima ō qua
figuralit̄ dicit̄ Prouerb. v. Bibe aquā ō ci-
sterna tua z flueta putei tui. Hec est illa aq̄
nitidissima in q̄ resplēdet vult9 ꝓspicientiū.
Prouerb. xxvij. Hec est illa aq̄ salutar꜡ que
ignē extinguit ardentē: Ecci. iij. Hec est illa
aq̄ de q̄ moralit̄ exponi pt illō Ecci. xxix. In-
itiū vite hoīs aq̄ z panis. Per aquā eñ in-
telligit̄ ꝟgo maria p panē ꝟo chr̄s. q̄ ō se ipo
ait Joañ. vj. Ego su3 panis viu9 q̄ ō celo de
scendi. transūptiue in c. charitas. de pe. di. ij
z de ꝯsecra. di. ij. c. forte. z c. oīa. z. c. in calice.
xxxiij. q. iiij. c. sciat꜡. Hec etia3 est illa aq̄ de q̄
exponi pōt illō Ezech. xxxvj. vbi ait de9. Ef-
fundā sup vos aquā mundā z mūdabami-
ni ab oīb9 inq̄namēt꜡ vr̄is. De ipa q̄3 expo-
ni pōt illō Joañ. iiij. Qui biberit ex aq̄ aquā
ego dabo ei non sitiet in eternū: sed fiet in eo
fons aque salient꜡ in vitā eternā. Dicere q̄q3
possum9 eā figurari p aquā celicā. de q̄ tra-
ctat̄ in. l. apud trebaciū. §. j. ff. de aq̄ plu. ar.
Et q̄ est aqua ꝓfluens. i. de celo cadēs: vt ex
Aqua ce- ponit̄ insti. de reꝝ diui. §. j. Itē q̄ figurat̄ p
lica. aquā viuā. de q̄ tractat̄ in. l. si is q̄ in puteu3.
in prin. ff. qd vi aut clam. z in. l. j. . ff. ō fonte
Itē q̄ est aqua bn̄dicta. de q̄ in. c. aquā. ō cō
secra. di. iij. Et ideo etiā dicere valem9 ō de-
uot꜡ ipius bn̄dicte ꝟginis. Bti qui semināt
sup aq̄s. c. cu3 Marthe. §. veꝝ. de cele. mis.
Sic aūt pisces viuere nō pn̄t sine aq̄. c. pla-
cuit. xvj. q. j. ita nos male hr̄em9 sine ꝟginis
btissime grā. Ista ei aq̄ nos scīficās est nob
necessaria. de q̄ exponi pōt illō Nu. xix. Pe-
ribit q̄ aq̄ expiationis nō fuerit aspsus. Nec
miꝝ si nō hn̄s hāc aquā morit̄. Ipa eñ ꝟgo
dicere pōt de ill' q̄ ei9 deuotiōez derelinquūt
illō Hiere. ij. Me dereliquerūt fontē aq̄ vi-
ue. Ecōtra ꝟo de ei9 deuoto ōr Ecci. xv. Aq̄
sapiētie salutar꜡ potabit illū: z firmabit̄ ī il-
lo z nō flectet̄. Hec est illa aq̄ saluberrima q̄
nos oīb9 ꝟtutib9 fructificare facit. iux̄ illud
Ecci. l. Quasi lilia ī trāsitu aq̄. De q̄ aq̄ nos
bibere hortat̄ dn̄s iesus Apoc. vl. di. Qui si
tit veniat: z q̄ vult accipiat aquā vite grat꜡.

¶ De tertia ꝓrogatiua ꝟginei noīs incipiē-
te ab. R. s. q̄. ipsa ꝟgo rore spūssancti mul-
tipliciter fuit respersa.

Sicut terra celesti rore pfusa gene- B Maria rore per-
rat viridē herbaz. vn̄ Deu. xxxij. di. fusa.
Moyses Fluat vt ros eloquiū me
um: q̄si imber sup herbā: z q̄si stil-
le sup gramia. Sic btā ꝟgo instar terre spūs
scti rore fecūdata generauit filiū suū. ō quo
canit eccl'ia. Descendit in vteꝝ ꝟginis sicut
ros sup germē. Ista ḡ terra rore illo diuino
madefcā genuit liliū padisi. vn̄ Osee. xiiij. i-
q̄t de9 Ero q̄si ros. z isrl' germiabit sic lilium
Isrl' ei interptat̄ vidēs deū: z ꝑcat btā3 ꝟgi-
nē q̄ vidēs deū in ꝯtēplatiōe: germiauit liliū
.i. chr̄m candidū p īnocētiā: z odoriferū p ꝟ-
tutū fragrātiaz. De q̄ germiatiōe pdictū fu
erat Esa. xlv. vbi ōr. Rorate celi desup: z nu
bes pluāt iustū: apiat̄ t̄ra z germiet saluato
rē. Fuit etiā hec roratio pmōstrata figural'r
Judi. vj. ī vellere Gedeonis: qd rore plenu3
rorauit areā z ipleuit cōchā. Istō ei vell9 fi-
gurabat vteꝝ ꝟgīs: ī q̄ fuit plenitudo roris
.i. toti9 diuitat꜡. ex q̄ pleītudīe area. i. eccl'ia:
z cōcha. i. oī3 fideliū corda sīt repleta. vn̄ B.
ī q̄dā ser. ait. Rigatur9 dn̄s areā celesti rore
totū vell9 pus infudit. redēptur9 eñ genus
hūanū vniuersū pciū ꝯtulit ī maria. hec ille
E Ros ro- ¶ Hec autē ror꜡ diuini infusio btā3 ꝟginē
rauit in mltiplici vtilitate repleuit. Primo ei dedit
mariā. ei refrigeratiōez ꝯ estum carnal' ꝯcupiscētie
iuxta illō Ecci. xliij. Ros obuiās ardori ve-
niēti hūilez efficiet eū. Ideo dixit illi angel9
Luc. j. Spūsscrūs supueniet in te: z ꝟtus al
tissimi obūbrabit tibi. i. ab oī estu ꝯcupiscen
tie refrigerabit. Scdo dedit sibi spūal' dul-
cedinis pgustatiōez. de q̄ Nūc. xj. ōr Cū de-
scenderet sup castra ros: descēdebat pirer et
māna castrū dei fuit anim9 ꝟgīs: q2 sic fuit
vallat9 z munit9 q̄ nūq̄3 potuit ingredi ini-
mic9. Cū igit̄ sup illō castrū descēdebat ros
.i. spūscti roratio: ōscēdebat pit̄ z māna. i. ce

lestiū ꝑgustatio. Istā aūt ꝑgustatōz bīe me/ruit ꝑꝑ mūdiciā puritaté quā fuauit Sic ei dr glo.sup illō ps. Qui dat iumentꝭ escam ipoꝝ ⁊ pullis coruoꝝ īuocātibꝰ eū. Quādiu pulli coruoꝝ hñt pilos albos a parētibꝰ de/seruntᷣ: ⁊ tūc celesti roze pascūtᷣ. Qz igitᷣ ꝟgo brā fuit sp alba.i. purissima: iō celesti refecti one sp fuit pasta. Tertio fecit i ea spūalē ex/ultationē.de q̄ Prouer.xix. dr. Sic ros sup herbā: sic ⁊ hilaritas regie. Rex em̄.i.christꝰ sibi arescit qn̄ aim suū ienarrabili exultatōe ꝑfudit.de q̄ ipa inqt Luc.j. Exultauit spūs meꝰ in dō salutari meo. Et ista exultatio fu/it sic ros sup herbā: qz magnā fec̄ in ea fecun dationē opeꝝ. Quarto dedit sibi vite eterne messionē. Dicitᷣ em̄ ad Gal.vj. Qui seminat in spū d̄ spū metet vitā eternā. Quia igitᷣ brā ꝟgo in spū seminauit: iō vitā eternā messuit. Istā aūt messionē nō habuit a se: sed a cele/sti roze. vñ poterat dicerᷣ illō Job.xxix. Ros morabitᷣ in messione mea.

¶ De q̄rta ꝓrogatiua ꝟginis incipiente ab J.sc; ꝙ brā ꝟgo est ianua celi.

D Maria porta celi — Beata ꝟgo dr ianua ⁊ porta paradisi. añ em̄ aduentū suū nō erat in celo aliq̄ porta ꝑ quā possemꝰ intrare nec aliq̄ fenestra ꝑ quā deꝰ ad nos oculo misc̄dīe respiceret. ideo brā ꝟgo facta est in celesti palacio porta celi ⁊ portanaria dei: fenestra dei ⁊ ꝑadisi. Primo q̄dē facta ē porta celi. Sic em̄ ꝑ porta intꝰ inferimꝰ ⁊ ex tra efferimꝰ. ⁊ ꝓpter h̄ dr porta a portādo in/tus ⁊ extra: vt ait Joan.an.in.c. infamibꝰ d̄ reg.iu.li.vj.in mercu. sic ⁊ ipsa ꝑ merita sua nos portat ad celū: ⁊ ad nos reportat dona gratiaꝝ. Uocatᷣ aut ab ecclesia porta regia. porta fulgida: felix ⁊ brā. Primo vocatᷣ por/ta regia respectu chrī: cū dr. Tu regꝭ alti ia/nua. Sic em̄ homo ꝑ portā exit ⁊ intrat: sic etiā ipe intrauit ⁊ exiuit ꝑ illā: ⁊ tñ ipa porta sp clausa ꝑmāsit: iuxͣ illud Ezech.xliij. Por/ta hec clausa erit ⁊ nō aperietᷣ: ⁊ vir nō trāsi/bit ꝑ eā: qm̄ dñs deꝰ isrl̄ ingressus est ꝑ eaz.

E Porta fulgida — ¶ Scdo vocatᷣ porta fulgida respectu sui. vñ dicitᷣ in officio eiꝰ. Et porta lucꝭ fulgida. Deus q̄dē sp stat ad ostiū cordis nr̄i: Apoc. iij. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso: volens lucē gr̄e sue infūdere. s; mali tenēt ostiū suū clausū ⁊ nolūt recipe lumē diuinū. vñ Job.xxiiij.dr. Ipsi fuerūt rebelles lumini: maria aūt chrō pulsanti ⁊ dicēti illō Can̄.v. Api mihi soror mea. apuit dicēs ibidē. Pessulū ostij mei a/perui dilecto meo. iōo lucē recepit: ⁊ tota lu/cida facta est. vñ Apoc.xxj.dr. Ciuitas.i. vir go maria: q̄ est oim̄ ꝟtutū vnitas: nō idiget sole.i.illuminatione angelica: neq; luna.i.illu stratiōe hūana: qz ipam illuminat claritas di uina ⁊ chrī claritas hūana. Ideo subditᷣ. sed claritas dei illumiabit illā: ⁊ lucerna eiꝰ erat agnus

F Porta felix. — ¶ Tertio vocatᷣ porta felix. qz ꝑ ipaz ad felicitatē eternā intramꝰ. vñ Gen.xxviij. Uidēs Jacob celū apertum: ⁊ scalā sup terrā cuiꝰ cacumē celos tāgebat: ⁊ angelos ascen/dētes ⁊ descēdentes: ⁊ deū innixū scale: ad/mirādo dixit. Hec est domꝰ dei ⁊ porta celi. Per qd̄ datᷣ intelligi ꝙ ipa est porta celestis qz nob celū apuit. ⁊ ē scala celi ꝑ quā ad nos deꝰ descēdit. q̄ licz essz i terra corpe: tñ cacu mē mentꝭ eiꝰ tāgebat celū dilectiōe ⁊ feruo/re ac ꝯtēplatōe. q̄ angelos ꝓ nobis mittit ad deū: ⁊ ad nos venire facit. Cui dñs fuit inixꝰ qz in eiꝰ vtero fuit icorpatus. Istā portā cele stē eua nob clausit: sed maria apuit. vñ canit eccl̄ia. Paradisi porta ꝑ euā clausa est: ⁊ per mariā ꝟginē iteꝝ est patefacta. Porta ei pa disi terrestrꝭ tripl̄r erat clausa sc; āgelica cu stodia: flāma apposita: ⁊ romphea bis acuta vt hr̄ Gen̄.iij.ꝑ q̄ significabatᷣ clausura ꝑadi si celestꝭ. ꝑ angelicā em̄ custodiā significaba tur inimicicia: q̄ ꝑ pctm̄ facta erat inter hoīez ⁊ deū ac angelū. ꝑ flāmā appositā significa/batᷣ obligatio ad penā eternā. ꝑ rompheā ꝟo bis acutā denotabatᷣ seuera dī iusticia: q̄ cor pus ⁊ aiam incidebat. Brā aūt maria inter hoīez ⁊ deū ac āgelū pacē fecit. ⁊ iō ꝑmā clau surā remouit. vñ angeli in eiꝰ ꝑturitōe canta uerūt vt hr̄ Luc.ij. Gl̄ia in excelsis deo: ⁊ i terra pax hoībꝰ ⁊c. Ipa ēt remouit penā eter nam: ⁊ adduxit dei grāz ⁊ gl̄iaz. ⁊ sic amouit scdāz clausurā. Et ideo Prouer.xj.dr. Mu/lier gr̄iosa inuenit gl̄iam. Ipa etiā remouit seuerā dei iusticiā: ⁊ ꝯuertit illā i magnā cle mentiā. ⁊ sic remouit tertiā causuraz. Ideo significata fuit ꝑ hester. Cū em̄ rex Assuerꝰ ꝯtra iudeos mortꝭ sniaz ꝓtulisset: regiā he/ster ꝑcibꝰ suis ipetrauit reuocatōez tā seuere iusticie: ⁊ illā i clemētiā ꝯmutauit: vt hr̄ He ster.viij.

G Maria portanaria. — ¶ Scdo ꝓncipal̄r dico ꝙ brā Ma ria ē portanaria dei: vt dr Hugo d̄ scto vic. in q̄dā ser. Ista em̄ portanaria thesaurū dei nob apit: ⁊ nos in celeste palaciū introducit d̄ ꝑmo hr̄ Zach.xj. vbi dr. Api libane portas tuas. Libanus em̄ interpratᷣ cādidatio: ⁊ si/gnificat ꝟginē mariā: q̄ fuit candida ꝑ mun diciā. Ipa em̄ apit portas suas eo ꝙ debili/bus ⁊ ifirmis apit portā diuie potētie. qz dat eis ꝟtutē ⁊ potētiaz tentationibꝰ resistendi. Ignorātibꝰ aūt apit portā diuie sapiētie dās eis sapiētiā pctā ꝑcauēdi. Malignātibꝰ aūt ⁊ ꝯuersis apit portas diuie clementie: dans eis grām penitēdi. De scdo aūt.s.ꝙ brā ꝟgo nos in celeste palaciū introducit a q̄ eua nos exclusera t legitᷣ.ij. Re.4.ꝙ ostiaria purgās triticū obdormiuit ⁊ iō Miphibosech inter fectus fuit. Ista ostiaria fuit eua: q̄ non sol/licite vigilauit: ⁊ iō diabolꝰ itroiuit ⁊ eiꝰ spūz

interfecit. Sȝ Joã. xviij. dr ꝙ ancilla ostiaria Petrũ in atriũ pncipis introduxit. qr virgo maria q̃ noiat se ancillã i celi palaciũ nos introducit i ꝯspectu eterni regꝭ. ¶ Tertio dr

H Maria fenestra

fenestra dei. vñ canit eccl'ia. Intrẽt vt astra flebiles celi fenestra facta es. Per illã ei fenestrã de⁹ lumen gr̃e sue nob effudit. licȝ eñ dicat̃ in. l. si is q̃ binas. ff. de vsufruc. ⁊ in. l. j ff. si. vsufru. pe. ⁊ in. l. q̃tiẽs. ff. de seruitu. ⁊ i. l. binas edes. ff. de ser. vrba. p. ꝙ sufficit quezh̃re tãtũ lumẽ in edib⁹ suis vt videat: lȝ incõmode ⁊ cũ aliq̃ obscuritate: tñ de⁹ nolẽs nos esse cũ pua lumĩe dedit nob hãc fenestrã amenissimũ ꝯspectũ cũ mag̃ claritatis copia pbentẽ. De qua Aug. in q̃dã ser. ait. Facta ẽ maria fenestra celi: qr p ipam de⁹ verũ seclis lumẽ dedit Facta est etiã scala celestꝭ: qr per ipsã de⁹ descẽdit ad terras. Per illã etiã fenestrã de⁹ ocl'o miscdie ad nos respicit. De q̃ dr Cañ. ij. En ipe stat post parietẽ nr̃m respiciẽs p fenestrã ꝯspiciens p cãcellos. ¶ Ubi nota ꝙ tria sũt q̃ chr̃m inducũt vt nos ocl'o miscdie respiciat. Primũ est: qr hȝ nobiscuȝ similẽ naEã. iõ dr ꝙ stat p⁹ parietẽ nr̃ȝ Paries eñ nr̃ est nr̃a natura Sed dicit̃ stare post parietẽ: qr lȝ habuerit veritatẽ nature: tñ nõ habuit vicia ipi⁹ nature nr̃e. Scðm ẽ: qr hȝ nobiscũ eandẽ mr̃eȝ. ⁊ iõ sic ex identitate nature est ꝓpinquus noster: ita ex eadeȝ mr̃e dr frat̃ nr̃. ideo dr. respiciẽs p fenestrã. i. ṽginẽ mariã. Tertiũ est: qr respicit in seipo vulnera ꝓ nob ꝑpessa: q̃b⁹ fact⁹ est redẽptor noster iõ dr. ꝯspiciẽs p cãcellos. ¶ Quarto dico ꝙ

I Fenestra paradisi.

est fenestra padisi. iõ sibi sepe dicere debem⁹ illð Cañ. v. Api mihi soror mea: amica mea colũba mea ⁊ imacl'ata mea: qr caput meuȝ plenũ est rore: ⁊ cincini mei guttꝭ noctium. Ubi ponunt̃ q̃nqȝ cause q̃re ista fenestraria dȝ deuotꝭ suis fenestrã celi apire. Prima est magna nr̃a ꝓpinq̃tas: qr est soror nr̃a. Scða est ei⁹ viscerosa charitas: qr est amica nr̃a. Tertia est magna pietas: qr est sicut colũba. Quarta est ei⁹ generositas: qr est imacl'ata. Quita est nr̃a mag̃ necessitas: qr nos sum⁹ pleni frigore malicie ⁊ pcti. iõ subdit̃. Caput meũ plenũ ẽ rore ⁊ cincini mei guttꝭ noctiũ. id est pctoꝝ. Ex p̃dictꝭ ꝑpȝ dignitas ⁊ prerogatiua ṽgis q̃rta. s. ꝙ ipsa ẽ nõ solũ fenestra sed etiã ianua padisi. Chr̃s ei est ostiũ vt ipe testat̃ Joañ. x. In ostio aũt isto ianua est ṽgo maria. Est tñ etiã ipa ostiũ qð i figura fuit demõstratũ in tẽplo dei: i q̃ erãt duo ostia: q̃ scat̃ ꝙ in celo sũt duo ostia. s. chr̃s ⁊ btã ṽgo: vt inq̃t Alber. sup miss⁹ est. c. lxxxvj. Sic aũt Donat⁹ cecinit de seipo dicẽs. Janua sũ rudib⁹ pmã cupiẽtib⁹ artẽ. Nec sine me q̃sq̃ rite perit⁹ erit. Ita ipa põt nõ imerito dicere Janua sum cunctꝭ superã cupientib⁹ vrbẽ. Nec sine me quisq̃ rite beatus erit.

¶ De quinta ꝑrogatiua ṽginis incipiente ab A. s. ꝙ btã ṽgo est atriũ dei.

K Maria atrium.

Er quintã litterã hui⁹ ṽginei noĩs denotat̃ ꝙ ipa ẽ oĩpotẽtꝭ dei atriũ ⁊ habitatio. ⁊ iõ ei⁹ claritatẽ ꝯtem plas Dauid dicebat ps. lxxxiij. Cõcupiscit ⁊ deficit aĩa mea in atria dñi. Nec mirꝝ si h̃ atriũ fuit splendidũ ⁊ excellentissimũ: cũ in eo. ix. mensib⁹ habitauerit de⁹. De q̃ dr Esa. lxij. Habitabit iuuenis cũ ṽgine: ⁊ gaudebit sponsus sup spõsam: ⁊ gaudebit sup te de⁹ tuus. De hac qȝ hitatione ipa ait Eccl. xxiiij. In habitatõe sctã corã ipo ministraui. Ista aũt habitatio sctã põt intelligi fȝ triplicẽ significatiõeȝ hui⁹ noĩs sctm. Nam sctm idẽ est qð mundũ vel firmũ aut sãguie tinctũ. l. sctm. iñcra. l. sacra loca. §. ꝓpe. ff. de re. di. Ipa eñ fuit sctã. i. pura ⁊ mũda: vt inq̃t Anš. in li. de ꝯceptu ṽginali: tanta puritate q̃ maior sub deo neq̃t intelligi. Secundo fuit sctã. i. firma: qr sup altitudinẽ diuinitatis fuit fũdata: iuxta illð ps. lxxxvj. Fundamẽta ei⁹ in montib⁹ sctis. Tertio fuit sctã. i. sanguiẽ tincta. qr memoria sanguis ⁊ passionis filij sui sp fuit iugit̃ in ei⁹ mẽte affixa: vt possit dicere illð Exo. xlj. Spõsus sãguinũ tu mihi es. ¶ In ista habitatõne sic sctã

L Maria ministrauit corã deo

. i. in seipa q̃ fuit dei habitatio: btã ṽgo corã deo mistrauit. Nã pmo mistrauit sibi exñti in vtero substantiã sue carnis. vñ Cañ. iij. dr Egredimini filie hierl'm. i. fideles aĩe: ⁊ videte regẽ Salomonẽ. i. chr̃m pacificũ: i diademate. i. in hũana carne: q̃ coronauit eũ mr̃ sua. Et dr caro chr̃i diadema: qr cetere figure diuersis lineis pficiũtur. sola aũt figura spherica vna tñ linea claudit̃. nã cetera corpora alioꝝ hoĩm facta sunt saltẽ duab⁹ lineis. i. cõmixtiõe vtriusqȝ pentis. Corpus aũt chr̃i cõpositũ fuit tñ vna linea. i. carne ṽginea. ¶ Scðo mistrauit sibi egresso ex vtero

M

nutrimẽtũ lactꝭ ṽginei. vñ canit eccl'ia. Ipm regẽ angl'oꝝ sola ṽgo lactabat vbere de celo pleno. Ubi tria notat̃. pmo qr lactabat ⁊ pascebat illũ q̃ pascit oĩa. ideo alibi canitur. Paruoqȝ lacte pastus est. p quẽ nec ales esurit. Scðo ꝙ nõ dedit ipm ad nutriendũ sed ipa sola eũ nutriuit. iõ dr. sola ṽgo lactabat vt bona obseruatrix leguȝ. q̃b⁹ cauet̃ ꝙ mat̃ debeat filiũ lactare. l. si ꝯpeterit. vbi glo. C. de alen. libe. Tertio ꝙ illð lac non fuit a natura ꝓductũ: sȝ ð celo mistratũ. qr ṽgies lac naturalr̃ nõ hñt. Ideo subdit̃. vbere de

N

celo pleno. Tertio sibi ministrauit viuenti in mũdo necessaria vite corpalis: qr cũ chr̃s paup esset: iuxta illð ps. xxxix. Ego aũt mendic⁹ sum et pauper. Mater eius sicut dicit

Hiero.acu τ colo adq̄rebat vnde sibi τ filio necessaria ꝓcuraret. Ideo de ip̄a dr̄ Prouer. vl. Quesiuit lanā τ linū: τ opata ē in eis. Et infra. Manū suā misit ad fortia: τ digiti eius app̄hēderūt fusum. Lʒ em̄ sit officiū patris postq̄ʒ ablactatus est puer alere ip̄m filiū τ nō matris.l.nec filium.C.de p̄tia ptāte. tñ qꝛ Joseph nō est verus pater chr̄i: sed ip̄a virgo totaʒ subaʒ corpalē ei ministrauerat: quā alij filij recipiūt a patre τ a matre: ideo ad eā ptinebat eū nutrire τ alere Sed lʒ ꝓpter inopiam excusata esset ab h̄ onere.l. siq̄s a liberis.§.si vel parēs.ff.de libe.agno. sicut etiā eadeʒ de causa excusat pater: vt inq̄t Bal.in d.l.nec filiū. tamen īmensa pietas ip̄am virgineʒ impellebat ad eum cū ingenti sollicitudine alēdū. ¶ Istā aūt habitationē tādignā τ pulcrem ipse deus sibi edificauit: de q̄ dr̄ Prouer.ix. Sapiētia edificauit sibi domū: τ edificatā inhabitauit. Und̄ ip̄a inq̄t Ecci.xxiiij Qui creauit me reqeuit in tabernaclo meo. Et de hoc etiā dr̄ ps̄.lxxxvi. Homo natus est in ea: et ip̄e fundauit eam altissimus. ¶ Circa pfectionē aūt domus siue atrij tria ſm Amb. possunt considerari. Bonus em̄ artifex primo fundamentū bonū ponit. q̄a facto malo fundamento/omne quod supedificat corruit.c.cum Paulus.j.q.j. Scd̄o posito fundamento edificij mēbra distinguit. Tertio adiungit ornatū. Primo em̄ deus fundamenta virginis posuit. de q̄bꝫ dr̄ ps̄.lxxxvj. Fundamenta eius in montibꝫ sanctis. Per montes aūt sanctos altitudo trinitatis intelligitur. Ipsa em̄ fuit fundata sup altitudinē potentie patris q̄ eam in bono cōfirmauit. Sup altitudinē sapientie filij: qui eam omni sapientia illustrauit. Sup altitudinē sp̄ūssancti q̄ eam in gratia stabiliuit. Domo em̄ de facili cadit. Tum quia habet corpus luteū. Tum qꝛ habet fundamentū terrenū. De quibꝫ dicit Job.iiij. Qui habitant domos luteas et terrenū habent fundamentū. Homo q̄dem habet domū luteā.i.corpus quod est domus anime: τ de luto est formatuʒ. Habet etiam fundamentū terrenū: q̄n spem suā ponit sup mundū. Talis em̄ sicut dr̄ Matt.vij.edificauit domū suam sup arenam. Cadit etiaʒ homo: quia habet cor cinereū. de quo Sap. xv. dicit. Cinis est cor eius: et luto vilior vita illius. Nō sic aūt fuit beate virginis edificatio. quia primo habuit corpus consolidatū. Quāuis em̄ corpus eius fuerit luteū: tamen fornace diuini amoris fuit sic cōcrematum τ consolidatuʒ q̄ nunq̄ʒ cadere potuit. quia in eo nihil de carnalitate remāsit. iuxta illd̄ Ecci.xxxviij. Uapor illius exurit carnes eius. et Esa.j. Excoquā ad purum scoriā tuam. Uñ Hiero. in sermone de assumptione sit. Puto q̄ quicq̄d cordis est: quicq̄d mentis humane: si totum adhibeas non sufficeret vt cogitare valeas quanto virgo beata indesinenter cremabat ardore pij amoris. Scd̄o habuit animū celestē: q̄ totus erat in dei amore cōuersus. Unde Hiero. vbi sup ait. Totā eam repleuerat sp̄ūssancti gratia. et totam eam incāduerat diuinus amor: ita vt nihil in ea esset quod mūdanus violaret affectus: sed ardor cōtinuus τ sobrietas superfusi amoris. ¶ Tertio ꝓ fundamento habuit deum. vnde dicit Cañ.viij. Innixa sup dilectū suū. Innixa ergo fuit sup montem: de quo psal.cxxiiij. dicit. Qui ꝯfidunt in domino sicut mons sion rc̄. Innixa fuit super fortissimā turrim. de qua Prouer.xviij. dicitur. Turris fortissima nomē dn̄i. Fuit igitur illa domus que cadere non potuit: quia fundata erat sup firmā petraʒ: vt dr̄ Mat. vij. ¶ Scd̄o celestis artifex postq̄ʒ stabile fūdamentū posuit: edificium pulcrum erexit. iuxta illud.j.ad Cor.iij. Siq̄s aūt supedificat supra fundamentū hoc aurū: argentuʒ et lapides p̄ciosos. Per argentum intelligit eius corpus lucidū atq̄ʒ virgineū. Per aurū eius animus diuino amore auratus. Per lapides p̄ciosos intelligunt virtutes eius q̄bus ornata fuit ¶ Tertio postq̄ʒ celestis artifex tāstabile fundamentū posuit: τ tampulcrum edificium erexit: ipsum edificiū ornauit atq̄ʒ depinxit: triplicē.s. colorē imponendo.s. albū colorē puritatis: nigrū humilitatis: et rubeū charitatis. Ideo ip̄a inq̄t Cañ. j. Nigra sum. ecce color niger hūilitatis. sed formosa. ecce color albꝫ puritatis. sic pelles Salomonis. ecce color rubeus charitatis. Dicit em̄ ibi glo. q̄ Salomon fecit sibi tabernaculum d̄ pellibꝫ rubricatis. Pulcra ḡ est pmixtio.s. color albus: niger τ rubeus. quia pulcra coniunctio est puritas cum humilitate τ charitate. ¶ Non solum aūt beata virgo dicitur atrium τ habitatio siue domus dei: sed etiam appellat tabernaculum sp̄ūssancti omni sanctitate repletum. De q̄ ps̄.xlv. inq̄t Dauid. Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. Tabernaculū em̄ dr̄ domus deo dedicata.c.j. et ibi Arch. de sen. τ re iudi. Et ꝓpter hoc eccl'ia dr̄ tabernaculū chr̄i.c.ne forsitan. de pe. dist.j. Et ideo m'lto magis sic debet noiari bt̄a virgo: q̄ etiā denoiat thalamus chr̄i. Dicit aūt thalamus a thalamone duce romanoꝝ: qui cum quandā virginem Sabinam nomie rapuisset: dictuʒ fuit ei p oraculum q̄ illa virgo ipsi cōiugio tradēda eēt. Et quoniā ille nuptie Thalamonis feliciter successerūt: ordinatū fuit vt cubiculuʒ spōsi et spōse thalamus diceret. Quia igitur deus i vtero virginis nuptias celebrauit: quādo seʒ

Margin notes: O — Perfectū atriū habet tria — P — O — R — In Maria triplex color. — S — Maria tabernaculum

naturā hūanā sibi copulauit: ideo ipsi⁹ vterus recte thalam⁹ dici pōt. De q̄ ps. xviij. dī. In sole posuit tabnaculū suum: et ipe tanq̄ sponsus pcedens de thalamo suo. ¶ Cōsueuerūt aūt thalami regū pciosis pānis adornari: et varijs colorib⁹ depingi: et diuersis floribus aspgi. Thalam⁹ aūt ṽginis adornat⁹ fuit pānis pciosis: purpureis: aureis et gēmarū. De qbus dī Cañ. iij. Ferculū fecit sibi rex Salomō de lignis libani. Ferculum eñ dī vas escaꝝ: et significat ṽginis vteꝝ in q̄ posit⁹ fuit ille q̄ est esca oīm angeloꝝ et scōꝝ. Et fuit de lignis libani: q: ei⁹ vterus fuit odorifer⁹ et incorruptibilis: et serpētū infernaliū expulsiuus. Postea subdit. Reclinatoriū fecit aureū: ascensum purpureū media charitate cōstrauit. Ei⁹ eñ vter⁹ in q̄ chrīs se reclinauit fuit adornat⁹ pāno aureo .i. pudore ṽgīeo. Sicut eñ auꝝ est incorruptū: fulgidū: et pciosum: sic ei⁹ virginitas reddidit ei⁹ vteꝝ icorruptum q̄ ad se: fulgidū p exemplū q̄ ad pximū: et pciosum q̄ ad nos. ascēsum q̄ꝫ ei⁹ purpureū .i. aīam iflāmatā diuino amore: et ascēdentē in celū p cōtemplatiōem: media charitate ꝯstrauit. Charitas eñ est gēma lucida q̄ oēs ṽtutes facit fulgidas esse. De qua dī Ecci. ix. Gēmula carbūculi in ornamēto auri. Tūc eñ charitas est pfecta qñ hꝫ secū annexā hūilitatē et puritatē. Ideo in btā ṽgine fuit gēmula hūilitatū: et carbūcul⁹ feruentis charitatū: et auꝝ incorruptibilis ṽginitatis. Ecce q̄ q̄ iste thalam⁹ chrī pannis valde pciosis fuit ornat⁹. Fuit q̄ꝫ varijs colorib⁹ depict⁹ .i. diuersis ṽtutib⁹. Sic eñ color niger iuxta albū positus ipm albū magis cōmendat: fm sniaꝫ phi. ij. de celo et mūdo. et. ī. Elen. sic humilitas beate ṽginis siml' cum virginitate et alijs ṽtutib⁹ coniuncta ipam virginitatem et alias ṽtutes magū exornat. Si ei btā Maria fuisset virgo sed supba: nec dō placuisset: nec filius carnē de ea assumpsisset. ¶ Diuersis quoq̄ florib⁹ fuit iste diuinus thalam⁹ aspsus. s. rosa patientie. Unde Ecci. xxiiij. ipa inqt. Quasi plantatio rose in hiericho. Item viola hūilitatū. pfūdē: et lilio puritatū et mūdicie. De qbus Canī. ij. ipa ait. Ego flos campi et liliū ꝯualliū. ¶ Est q̄ꝫ beata ṽgo templū dei. iux illō ps. xlvij. Suscepimus deus miscdiam tuam in medio templi tui. De quo tēplo figuratiue dī. iij. Reg. vj. Nihil erat in templo quod nō auro tegeret .i. charitate vestiret. Sicut autē ad ecclesiam ꝯfugiētes sunt securi: et non possunt de illa p violentiam extrahi. l. psenti. C. de his q̄ ad eccle. confu. et c. reꝫ. xvij. q. iiij. et c. inter alia de imuni. ec. Sic ad beatā virginē confugientes sunt securi a demonib⁹. et nō possunt ad eoꝝ seruitia violent trahi: nec ab eis in pfundū inferni pijci. Ecce q̄ quanti puilegij est hoc templū virginale. Forma aūt huius tēpli valde est ampla. Uñ dī templū q̄si tectū amplū. Sic eñ interpratꝰ hoc nomē tēplū fm Arch. in c. et hoc. xvj. q. vj. et sūpsit ab Isid. in .v. li. etymol'. ca. iij. In ipa autē ṽgine gl'iosa fuerūt tecta valde ampla. Primo qdem habuit amplū vteꝝ ad deū suscipiendū: cui canit eccl'ia. Tu quē celi cape nō poterāt tuo gremio ꝯtulisti. Petr⁹ q̄ꝫ Rauen. in q̄dā ser. ait. Mō erat in pncipio apud deū intra se ṽgo pepit ṽbum. Et iterū. Ipsa virgo fuit maior celo: fortior terra: latior orbe. Nā deū quē mōs non capit sola cepit et portauit eū q̄ portat orbē. Et iteꝝ. Quāt⁹ sit de⁹ ignorat q̄ nō miratꝰ hui⁹ ṽginis vteruꝫ: celū pauet: tremūt angeli: creatura nō sustinet: natura nō sufficit q̄ vna puella sic deuꝫ in sui pectoris hospitio capit: respicit et oblectat: terrū pacē: celis gl'iam: salutē pditis: vitā mortuis dederit. Sicut eñ totū māna i vrna: et tota vrna erat in arca: et tota claudebatꝰ in tēplo: Sic et diuitias tanq̄ māna dulcissimū tota erat in vrna .i. in chrī aīa. tota q̄ꝫ erat in arca .i. in chrī carne deificata. Et hec oīa claudebanꝰ in tēplo .i. in ṽgis vtero gl'iosa. ¶ Secundo habuit amplū intellectū ad diuinū lumē suscipiēdū. Intellect⁹ eñ ṽgis nō indigebat radijs. q: hēbat intra se pñtiaꝫ solis. iuxta illō Ecci. xxvj. Sic sol oriēs mūdo i altissimis dei ꝛc. Nec indigebat lucerna id est manuductiōe alicui⁹ hois. q: i suo vtero habebat diuinā lucernā fulgētē. Iō ibidē subdit. Lucerna splēdens sup cādelabꝝ sanctū. Nec indigebat sic filij isrl' colūna ignis vel nubis .i. manuductiōe alicui⁹ angeli. q: hēbat ignē diuitatū et nubē hūanitatis chrī. ideo ibidē subdit. Colūne aurce sup bases argēteas. et pedes firmi sup plātas stabilꝰ mulierū. ¶ Tertio hꝫ amplū affectū ad cōpatiēdū. nam intra sinū sue miscdie et pietatū oēs recipit. Recipit eñ iustos qb⁹ ipetrat di gratiā. ideo dī. Maria mr gr̄e. Recipit pctōres impetrādo eis miscdiaꝫ diuinā. iō dī: mater miscdie. Recipit tētatos a diabolo. iō subditur: tu nos ab hoste protege. Recipit aīas de hōc mōdo exeūtes. iō dī: i hora mortū suscipe. Quod et aīab⁹ nr̄is facere dignetꝰ ipa ṽgo pijssima p infinita secl'a secl'oꝝ bñdicta Amen.

De eiusdē integerrime ṽginis noīatiōe Sermo sextus

Orietur stella ex Iacob. Nūeri. xxiiij. In sacra scriptura omnes angelici spiritus stelle nuncupantur. Uñ Apoc. xij. dicitꝰ. Et draco cauda sua tra

bebat magnā partē stellaꝝ. Itē oēs sancti stelle vocant. Vñ Beñ.xxij. ꝛ Exod.xxxij. dr Multiplicabo semen tuū sicut stellas celi. Et.j.Coꝛ.xv.ait apl's Stella a stella differt in claritate.i.sctitate. Itē stella dicit eccl'ia. Vñ apoc.ij.scptū ē. Hec dicit q̄ tenet septē stellas in dextera sua.i.sanctā eccl'iam septiformis dei radijs plucentem. Illi etiā hoies q̄ sunt in gr̄a dei dicunt stelle. que tūc dicit cadere quādo a dei gratia cadūt: Iuxta illd Apoca.viij. Cecidit de celo stella magna ardens tanq̄ facula. Et Matth.xxiiij.ait.saluatoꝛ. Stelle cadēt d celo. Sȝ btā vgo maria singulari mō stella appellat. vt patet in verbis propositis. Sup quib⁹ quinq̄ cōsideratiōes faciemus

In prima videbimus q̄re virgo Maria dicatur stella celi
In scd'a quare appellat stella poli
In tertia quare stella maris.
In q̄rta quare stella matutina nuncupat
In quinta vo q̄re stella regia nominat.

Quare beata virgo dicit stella celi.
Consideratio prima

B Maria cōparat stelle

Scōm beatū Bernardinū i ser.j. d nomine vginis: ipa mater dei pōt stelle tripliciter compari: vicȝ stelle celi: poli et maris. Stelle autē celi comparat multiplici de causa. Primo ꝑ suam denominationē. Stella q̄ppe a stādo denominatur: quia in celo stat fixa. Unde inquit Ptolome⁹ in suo centiloq̄o: q stella est densioꝛ pars sui oꝛbis. Et ꝑpter hāc stellarū firmitatē dr Beñ.j. q de⁹ posuit stellas in firmamēto celi. Btā aūt vgo i celo suo: h est filio imobil'r stetit. Prio in ꝯceptiōe sua: q2 ñ cecidit p oꝛigialē pctm. Vñ de ipa sub noie terre dr Eccs.j. Terra āt i etnū stat. De ipa q̄ȝ pōt exponi illd ps.di.deo. Qui fūdasti terrā sup stabilitatē suā nō iclinabit i seculū secl'i. Scdo stetit i eo i vita p oim vtutū irradiatiōeȝ. De q̄ statiōe dr ps.xliiij. Astitit regina a dextrꝭ tuis i vestitu dāurato circūdata varietate. Tertio stetit i moꝛte ei⁹ p mētꝭ cōpassionē. De q̄ statōe dr Io.xix. Stabat iuxta crucē Jesu mr ei⁹.s. imobil'r. quia alijs stellis.i.discipul' cadētib⁹ d celo.i.a fide: ipsa sola stetit. iux illd Abac.iij. Sol ꝛ luna steterūt i hitaculo suo. Vel fm aliā trāslationē: eleuat⁹ ē sol.i.chr̄s i cruce: ꝛ luna.i.virgo Maria stetit i hitaculo suo. Sed hec statio fuit lugubris ꝛ doloꝛe plena. Propterea Aug.in q̄dā fmone inducit hūanū gen⁹ ad chr̄m loq̄ntē ꝛ di. Mihi ridens congaudet Eua: tibi ploꝛās cōpatit Maria. Fili⁹ q̄ȝ di inq̄t Esa.lxiij. Toꝛcular calcaui sol⁹: ꝛ d gentib⁹ ñ ē vir mecū. q̄si dicat: solū mr mea mihi vere cōpassa est.

C

¶ Scdo noiat stella ꝛ ei cōpata est ꝑ suā opatiōem. Stella em̄ primo oꝛnat celum. vñ Ecci.xliij.dr. Spēs celi gl'ia stellaꝝ. Et Beñ.j.inq̄t Moyses. Fecit de⁹ duo lūinaria mag. lūinare mai⁹ vt pesset diei. lūinare min⁹ vt pesset nocti. et stellas q̄ lucerēt in firmamēto celi. Btā aūt vgo facta est vt oꝛnaret celū empyreū. Proinde d ipa dici pōt illd Ecci.xxvj. Sic sol oꝛiēs mōdo in altissimis dei: sic bone ml'ierꝭ spēs ē oꝛnamētū dom⁹ eius. Et Esa.lx.inq̄t de⁹. Gl'ia libani.i.vgo Maria candida ꝛ lucida ad te veniet ad oꝛnandū locū scrificatiōis sue.

Maria oꝛnat

Secūdo stella denotat distinctiōeȝ ꝛ ꝑmutationē tꝑm: annoꝝ ꝛ mēsiū ꝛ dieꝝ: vt dr i li.d ꝓprietatib⁹ elemētoꝝ. Et sil'r Maria ē tēpoꝝ annoꝝ: dieꝝ ꝛ mēsiū reseratiua. q2 i ea icepit tps gr̄e p filiū: ann⁹ remissiōis: dies leticie: ꝛ mēsis ois nr̄e ꝯsolatōis: vt ait mgr̄ Bartholome⁹ pisan⁹ i li.d b.vgīe maria: fructu.viij. Et ꝑ hāc opatōeȝ distinctōis tpis dr q stella significat. Vñ de stellis Beñ.j.c.inq̄t de⁹ Sint i signa. Proinde Albumasar in pncipio sui libri inq̄t. Laus deo q̄ creauit stellas et posuit oꝛnamētū ꝛ lucernas in significatione vt pberēt ductū rōnabilib⁹. Et rōne huius opatiōis ꝯuenit Marie nomē stelle: qa ipa fuit i signū: iux illd Esa.xj. O radix iesse q̄ stas i signū ꝑploꝝ. Signū q̄ppe ē q̄d se offert sensui: ꝛ aliq̄d relinq̄t itellectui. c. signū. de ꝯse.dist.ij. et fuit dictū Aug.i.ij.li. de doctrina chr̄iana. Maria aūt icarnatū deum sensui ꝑsentauit: q2 i terrꝭ visus ē: ꝛ cū hoib⁹ ꝯuersat⁹ est: vt dr Baruch.iij. Sed alid itellectui dereliq̄t. q2 p h q dei filiū in carne visibilē exhibuit: deitatē p fidē itellectui patefecit. Ex q̄ vere fuit signū: ido Esa.vij. Achaȝ petenti signū a deo respōsum est: Propterea dabit vobis dn̄s signū. Ecce vgo cōcipiet et pariet filiū ꝛc. De hoc quoq̄ signo Apocal.xij.dictū est. Signū magnū apparuit in celo: mulier amicta sole ꝛc. et infra. Et i vtero habēs. Merito q̄ppe in vtero habere dr: q̄a ab ex i vteꝝ virile semē nō traxit.

D Maria illuminat

¶ Tertio stella illuminat noctis ꝓfunditatē. et sic btā virgo illūinat mētꝭ cecitatē. Añ aduentum em̄ suū pcti nebula totū mōdm occupauerat: vt nō esset q̄ veꝝ lumē videre posset. Erant em̄ oēs gentes q̄si nebule turbinib⁹ agitate. Vñ.ij. Pe.ij. dr. Eratis em̄ tenebꝛe: nunc autē lux in domino. Proinde in tenebris morabant. Unde de ipsis dici poterat illd Naum.j.ca. Inimicos eius ꝑsequētur tenebꝛe. Tādē ꝓcessit btā vgo q̄si fulgida stella effugans tenebras: ita vt de illa dici possit illud Ecci.l. Quasi stella matutina i medio nebule. Vñ Berñ.sup Missus est.inquit: Ipsa est nobis stella ex Jacob oꝛta: cuius radius vniuersum mundū illustrat: cuius splēdoꝛ

in supnis fulget et inferos penetrat. Proin-
de in psona eius dr Ecci. xxiiij. Penetrabo īfe
riores ptes terre: et aspiciā oēs dormiētes: et
E illūīnabo oēs spantes ī dño. ¶ Quarto stel
Maria la noctē purificat. Siqdē p radios suos no
tenebras cturni frigoris densitatē serenat: et rarifican
purificat do purificat. et silr facit Maria. In terra eī
aň aduentū hui⁹ stelle tenebre erāt. sic Esaie
lx. scptū est. Ecce tenebre opient terrā: et cali-
go populos. In hui⁹ q3 mysteriu3 dr Exo. x.
Facte sunt tenebre horribiles in vniuersa ter
ra egypti. Tandem orta ē stella ex Jacob. s.
Maria: q̄ has tenebras purificauit et sere-
nauit. Quippe ipa est emanatio qdā sincera
oīpotenti dei: vt habet Sap. vij. Uñ Ber.
sup Missus ē: ait de ea. Tolle h corp⁹ sola-
re qd illumīat mōm: vbi dies? Tolle Ma-
riā mari stellā: maris vtiq3 magni et spacio-
F si: qd nisi caligo inuoluēs et vmbra mortis
Maria atq3 densissime tenebre relinqnt? ¶ Quin-
viuificat to stella viuificat: sic phus attestat. ppterea
orbis pm⁹ plures h3 stellas: q2 ipe pcipue ē
causa vite in istis inferiorib. Et hac quoq3 ra
tiōe Maria stella vocat. siqdē mors regna-
bat ab Adā (fm aplm ad Ro. v.) adeo q nō
solū de morte corpali: sed etiā de spūali veri
ficabit illd. ij. Reg. xiiij. sc3 Oēs morimur.
Et illud qd dr in. §. deinceps. in aut. d nup.
sc3 Mors oīa soluit. et illud ps. Quis est hō
q̄ viuet et nō videbit mortē? Ueniēte aūt hac
stella/ oīa mortua sunt vite restituta. Quip
pe ipa est lignū vite pferens bñdictū fructū
Gen. ij. de quo gustans/ mortē nō gustabit ī
G eternū: sed eternalr viuet: vt dr Joan. vj.
Maria ¶ Sexto stella temperat seu modificat geli
tēperat dū frig⁹ noctis: et sic terrena scētia fouet et mo
dificat. Et ppter hoc Maria etiā appellatur
stella. Malicia qppe hui⁹mōi frigidā ē Uñ
Hiere. vj. ait dñs. Sicut frigidā fac cister-
na aquā suā: sic et frigidā facit malicia ani-
mā. Tempore igit q pcessit btā vgo Ma-
ria/ hūani generis malicia q̄si cōpleta fuit: iu
xta illud Esa. iiij. Completa est malicia eius.
Propterea in mōo magnū frig⁹ erat. Unō
Joā. xviij. dr q frig⁹ erat et Petr⁹ calefacie-
bat se. Et de h pdictū erat Zacharie. xiiij. vbi
dr. In die illa nō erit lux sed frig⁹ et gelu. Et
Ecci. xliij. scptū est. Uent⁹ aqlo. i. diabol⁹ fla
uit et cōgelauit crystallū ab aqua. Processit
aūt Maria q̄si stella coruscās: calefaciēs et
pfulgens: et p 9seqns fouēs. Proinde Ber.
sup Missus est: homel. ij. ait. Ipsa est nobi-
lis stella terras plustrans et calefaciens ma-
gis mentes q̄3 corpora: fouet virtutes: exco-
quit vicia. Ipsa est mulier fortis de q̄ Pro-
uerb. vl. dicit. Non timebit sibi in die frigo-
ris: omnes em̄ domestici eius vestiti sūt du-
plicib. s. dei et pximi charitate. vel quia p-
missionem habet vite que nunc est et future
Hec sunt vestimenta valde bona quib Re
becca induit filium suum Jacob: vt patris
benedictionem obtinere posset Gen. xxvij.
H ¶ Septimo stella ordinat et cōciliat. s. orbē Maria
nam orbem inferiorē sublimat: et virtuti su cōciliat
periori p sui possibilitate assimilat: et sic q-
dāmodo recōciliat. Sic etiā hec stella fulgi
da et mundi dña et regina eccliam militantē
tanq3 inferiorē orbem: ecclie triumphāti tā-
q̄3 orbi supiori recōciliauit: nuncians pace3
his q pe: et his q longe. i. ecclie militāti et tri
umphāti. Unde pfecto ipsa est arc⁹ federis
sempiterni positus in nubib celi ne interfi-
ciat oīs caro Gen. ix. Nam ipsa nobis illu3
genuit qui fecit vtraq3 vnū: faciēs pace3 vt
reconciliet ambos ī vno corpore: ad Eph. ij.
¶ Tertio pncipalr beata virgo appellat stel I
la ppter suam sublimationē seu situatione3.
Nam stella locatione est alta: eoq3 in firma-
mento posita est qd est altum. Uñ Ecci. xliij
dicit. Altitudinis firmamentu3 pulcritudo Maria
eius est. Sic btā virgo altissima est: eoq3 p⁹ altissima
filiū oib alijs celsior sit. Profecto Lu. xviij
dicit. Qui se humiliat exaltabit. Cū g Ma
ria fuerit hūillima: g et altissima. Proinde
Ecci. xxiiij. ipsa inqt. Ego in altissimis habi-
to. ¶ Quarto dicitur stella ppter filij emis- K
sionem. Quam rōnem tangēs Bern. super
Missus est: ait. Loquamur pauca sup hoc
noīe Maria: quod interpratum maris stel
la dicitur: et matri virgini valde couenien-
ter aptatur. Ipa nanq3 sideri aptissime com
paratur. quia sicut sine sui corruptiōe sidus
emittit radiū: sic absq3 sui lesione virgo par-
turit filium. nec sideri radius suam minuit
claritatem: nec virgini filius suam integri-
tatem. Hec ille. Unō ecclia canit. Sicut si
dus radiū/ pfert vgo filiū pari forma: neq3
sidus radio: neq3 mater filio fit corrupta.
¶ Quinto dr stella ppter 9solationem: de q̄ L
Hugo de scto victore in qdam sermōe inqt.
Maria stella: chrs vo sol appellat. Jō pecca
tores velut in nocte a Maria 9solant: iusti
aūt tanq3 in die a chrō illūinant. Ideo si pti-
mescis ad chrm accedere: ad Mariā respice
Genus tuū cōspicis: nihil illic qd timeas īue
nis. ¶ Sexto ppter suā puritatē Sicut em̄ M
stella nullā habet impuritatē: sic et btā vgo
Maria nullā vnq3 in se habuit imundicia3
Sed de illa vificatum fuit illud. j. Thes. v.
Integer spūs vester et aīa et corpus sine q̄-
rela in aduentu dñi nostri iesu chri seruetur.
Habuit em̄ corpus purissimū sine vlla con
tagione. Unde chrs dicere potest de sua in-
carnatione illud Sap. viij. Ueni ad corp⁹
incoinquinatum. Habuit etiam aīam pu
rissimā. Unde ipsa dicere potest illud Sap-

pietie.viij Sortita sum aīam bonā. Habu/
it q̄ȝ spm̄ purissimū. nā fuit sp̄ cū purissimo
deo ꝯiunctꝰ ꝑ amorē. qꝛ sicut dr̄ Paulus.j.
Coꝝ. vj. Qui adheret deo vnus spūs est cū
n eo. ¶ Septimo dr̄ stella ꝓpt̄ velocitatē. Lȝ
em̄ (vt s̄. dictū est) stella de se sit imobilis: qꝛ
est in celo fixa: tn̄ motu firmamēti mouet̄ ci
tissime: qa q̄tidie lustrat oīa in circūitu. Si
cut etiā lapis p̄ciosus fixꝰ in anulo de se non
mouet̄: sed ad motū ꝛ reuolutiōnē anuli re/
uoluit̄: Sic q̄ȝ btā virgo: lȝ vera sit sentētia
Pauli.ij. Coꝝ.iij. scȝ ꝙ nō sumꝰ sufficiētes
cogitare aliq̄d a nob̄ tanq̄ȝ ex nob̄: vt etiā in/
q̄t imꝑator in.l.j. in p̄nci. C. de ve.iu.enu. tn̄
spūsctō ducta / in obseruādis diuinis māda
tis erat velocissima. Un̄ ipsa dicere pōt illō
ps̄. Viā mādatoꝝ tuoꝝ cucurri cū dilatasti
coꝛ meū. ¶ Octauo dr̄ stella propt̄ dignita/
tē. Stella em̄ inter cetera corꝑalia habet ma
gnā dignitatē: qꝛ vt aīt phs li. de celo ꝛ mūdo.
in stellis nō est corruptio neqȝ casus nec er/
roꝛ: q̄ etiaȝ nunq̄ȝ fuerūt in ꝟgine: q̄ semꝑ fu/
it incorrupta: nec vnq̄ȝ cecidit in aliq̄d pctm̄
vel errorē. Un̄ dicere pōt cū Ps̄. suo celesti
sponso. Tenuisti manū dexterā meā: ꝛ in vo
luntate tua deduxisti me: ꝛ in gl'ia tua susce
pisti me. Multas alias rōnes ꝓpt̄ quas be/
ata ꝟgo Maria stella dr̄ / h̄ ꝑtranseo cā bre/
uitatꝭ. de q̄bꝫ tractat mgr̄ Bartholomeꝰ pi/
sanꝰ in li. de btā ꝟgine. fructu. viij.

Q beata ꝟgo Maria dicit̄ stella poli
o Consideratio secūda

Dupler polus

Propter tria mr̄ dei stella poli ap/
pellat̄. Primo qꝛ ipa stella polo si
ue cardini ē vicinissima. ¶ Ad di
cendoꝝ aūt intelligētiā est aduer/
tendū ꝙ duplex est polus in hoc mōdo. Unꝰ
est inuisibilis. s. meridionalis. reliquꝰ ꝟo ē vi
sibilis. s. aq̄lonaris. ꝛ vterqȝ imobilis ē. Su
ꝑ quoꝝ imobilitatē innitit̄ totꝰ mūdus i sua cir
culari mora. Merito igit̄ ꝑ vtrūqȝ polū itel
ligit̄ ipse filiꝰ dei ꝛ ꝟbū patris: q̄ est p̄ncipiū
oīm q̄ ad vnū: ꝛ finis oīm q̄ ad reliquū. q̄ in
meridie. i. in sue maiestatꝭ deitate nob̄ oīno
inuisibilis est. sed in aq̄lone nr̄e hūanitatꝭ vi
sibilis factꝰ ē. Un̄ Apoc. j. ipse ait. Ego sum
alpha ꝛ o: p̄ncipium ꝛ finis. De illo ꝙ est in
meridie dr̄ Cant. j. Indica mihi vbi cubes ī
meridie. De aq̄lonari ꝟo Job. xxvij. scp̄tum
est. Ab aq̄lone auꝝ venit: qꝛ ex chr̄o incarna
to splendoꝛ patrie ꝓcessit. Ipse q̄ȝ imobilis ē
Suꝑ cuiꝰ imobilitatem innitunt̄ oīa in suo
motu. imobilisqȝ manens dat cūcta moue/
ri: vt ait Boetiꝰ. iij. de ꝯsol'. Huic siq̄dē po/
Maria vicina chr̄o.
lo fuit hec stella. s. ꝟgo Maria vicinissima:
maxime in q̄ttuoꝛ. Primo in incarnatione
scȝ ꝑ carnis identitatem. qꝛ eadē caro q̄ fuit
virginis matris / facta est caro filij dei p̄ris
Juxta illō Gal'. iiij. Misit deꝰ filiū suum fa
ctū ex mł'iere ꝛc̄. Partꝰ em̄ est ps viscerū. l. j
in p̄n. ff. de ven. inspi. Quā q̄dem carneȝ filiꝰ
dei in vnitate ꝑsone suscepit. Et ꝓpter hanc
vicinitatē dixit angelꝰ ipsi ꝟgini Luc. j. Dn̄s
tecum. Scd̄o fuit chr̄o vicinissima in ꝯuer/
satione ꝑ admistratiōeȝ. Un̄ h̄ est Ruth ca.
vl. figuratū: vbi mystice dr̄ de Noemi: ꝙ na
tū pueꝝ suscepit ꝛ posuit in sinu suo: ꝛ nutri
cis ac gerule fūgebat̄ officio. Hinc est ꝙ ab
sentiā eiꝰ. s. chr̄i ferre nō potuit. nam dolens
cū in templo q̄siuit Lu. ij. ca. Tertia fuit si/
bi vicinissima in passione: qꝛ simul cū eo do/
loris gladio cōfossa ē: sicut Lu. ij. p̄dictū fu
erat ei ꝑ Symeonē dicentē: Et tuā ipsiꝰ aīaȝ
ꝑtrāsibit gladiꝰ. Quarto fuit ei vicinissima
in assumptiōe ꝑ gl'ie susceptiōem. Q em̄ sit
ad dexterā filij sublimata ꝑ dictū Bernardi
in q̄daȝ sermone: nefas est dubitare. Si em̄
incorruptio deo ꝓximū facit: vt dr̄ Sap. vj
cum hec ꝟgo fuerit incorruptissima (qꝛ ma/
ter incorruptiōis) ꝑfecto ipsi polo. i. filio suo
est vicinissima. Un̄ Aug. sermone. iiij. d̄ na/
tiuitate ꝟginis ait. Tu ꝟo gl'iosa ꝟgo Ma
ria beata es inter omnes mulieres. Tu p̄la
ta cunctꝭ virginū cateruis. Tu seq̄ris agnū
quocūqȝ ꝑrexerit. Tu virgineos choꝛos ꝛ in/
centiue carnis illecebris alienos / ꝑ lilia ro/
sasqȝ ꝟnantes ad fontē ꝑennis vite potan/
dos inuitas. Tu in illa beatoꝝ btīfica regi/
one p̄mi ordinis dignitateȝ tenes. Hec ille.
Nec immerito btā ꝟgo est filio vicinissima.
Oīm em̄ q̄ꝝ eadē est natura idē locꝰ esse de/
bet. iuxta illō Eccl̄i. iij. ꝛ. vj. Oīa ꝑgūt ad lo/
cū suū. Parētꝭ aūt ꝛ filij eadē est natura: cū
nō differāt nisi solo nomīe. l. in suis. ff. de li.
et posthu. ¶ Secundo dr̄ stella poli: qꝛ ipsa p
stella est poli descp̄tiua: cū sit breuissimi cir/
culi circa ip̄m. sed ꝯsideremꝰ hoc q̄liter eē p̄t
Totꝰ siq̄dē mūdus describit q̄ndā intelligibi/
lē spherā: cuius centꝝ est ip̄e filiꝰ dei: q̄m ip̄e
est sicut cētꝝ in circulo: a q̄ exeūt oēs linee. i.
vniuerse creature: sic dr̄ Diony. ca. iiij. de di/
ui. noībꝫ. et Paulus trimegistꝰ quem refert
Alexan. de ales in. iij. ꝑte sum. in tractatu d̄
cōuenientia incarnatiōis chr̄i. q. ij. Sed hec
sphera multos circulos habet intra se inui/
cem ordinatos. Unde tanto circulus est bre
uioꝛ q̄nto cētro est vicinioꝛ. Maximi ꝟo cir
culi circa hoc centꝝ itelligibile sunt ipa cor/
poꝛa celestia vel terrestria. et oīa circulū cō/
plent s̄m maiorē vl' minorē distantiā ꝛ parti
cipatiōem p̄mi. Conseq̄nt̄ aliū circulū com/
plent vitā vegetatiuā habētia: ꝛ aliū haben
tia vitā sensitiuā. aliū ꝟo habentia vitā intel
lectiuā. Et inter hec omnia breuissimū circu
lum facit beata virgo Maria: q̄ per mater/

nitat; ppinq̄tatē arcti⁹ eū ɔstrinxit: ⁊ ītra be-
ata viscera clausit ⁊ portauit: ita vt ipsa fuit
facta q̄si orbis: pphera attestāte q̄ ait. Illuxe
runt coruscatiōes tue orbi terre.i. virgi Ma
rie: q̄ facta ē orbis filij dei. Uñ ip̄a inq̄t Ecc̄i
xxiiij. Girū celi circuiui sola.s. circulo ⁊ mo-
tu amoris. Dicit em̄ Berñ. ꝙ q̄ amat vehe-
menti⁹: currit veloci⁹: ⁊ ꝑuenit citi⁹. Ip̄a au
tē pre oib⁊ sanct; deū pleni⁹ ⁊ ꝑfectius dilexit
Uñ mr̄ pulcre dilectōis appellat̄ Ecc̄i.xxiiij.
Fuit aūt amor eius ꝑ modū cuiusdā circu-
latiōis. q̄a mot⁹ circular; est ab eodē in idē.
Ipsa v̄o sic deū filiū suum amabat ꝙ oīa
alia nō nisi ꝓpter ipsum diligebat. Et sic oīs
amor ei⁹ ab ipso incipiebat̄ ⁊ in ip̄m deū redi
bat. Tertio appellat̄ stella poli. q: stella hec
est stellaꝝ oīm ꝑmaria: siue sint stelle eterne
apparitionis/ vt sunt q̄ circūstant polum aq̄
lonarem: siue sint sempiterne occultationis
vt sunt ille q̄ sunt circūstantes in interiorib⁊
austri: siue sint vicisse apparitōis siue vicisse
occultatiōis/ vt q̄ sunt in medio site. Sic be
ata v̄go ꝑmaria est q̄ ad gl'ie magnitudinē
et dignitat; celsitudinē inter oīa corporalia:
que sunt visibilia: ⁊ oīa intellectualia q̄ sunt
inuisibilia: ⁊ oīa celestia luminaria q̄ sunt q̄
dā media, quia cū ꝑmis participāt corpora-
litatē: ⁊ cum alijs ꝑpetuitatē. Q aūt respe-
ctu ꝑoꝝ sit ꝑmitiua: patet per illō Sap̄.vij.
vbi d̄r. Nec cōꝑaui illi lapidē p̄ciosum: q̄m
oē auꝝ in compatiōe illi⁹ arena est exigua. et
tanq̄ lutū estimabit̄ argētū in compatiōe il
lius. Hec aūt sunt p̄ciosiora inter visibilia.
Est etiā ꝑmitiua oīm itelligibiliū ⁊ visibili-
um: q: oīm spirituū transcēdit excellentiam
Uñ ip̄a inq̄t Ecc̄i.xxiiij. Oīm excellentiū ⁊
sublimiū colla ꝓpria v̄tute calcaui. Q aūtē
oīm celestiū luminariū sit ꝑmitiua: patz. q:
luci cōpata iuenit̄ ꝑor. vt d̄r Sap̄.vij. Pos-
set etiā h̄ alit̄ distingui: vt stelle sempit̄ne oc
cultatiōis sint ɔtēplatiui q̄ sp̄ deo assistunt.
Stelle sempit̄ne apparitionis sint actiui: q̄
sp̄ actiōib⁊ intēdūt. Uicissim v̄o apparētes ⁊
vicissim occultātes sint medij mixti: q̄ aliq̄n
opant̄ ⁊ aliq̄n ɔtēplant̄. Respectu v̄o istorū
oīm btā v̄go est ꝑmaria. Uñ Ecc̄i.xxiiij. ip̄a
inq̄t. In oī populo ⁊ in oī gēte ꝑmatū tenui.
Admiranda est igit̄ hec stella. Unde merito
Sap̄.vij. de illa inq̄t spūsscūs. Est em̄ hec
speciosior sole: ⁊ sup oēm dispositiōē stella-
rū inuenit̄ purior.

Q beata virgo dicitur stella maris
Consideratio tertia

Q Maria stella maris. Tertio ꝑncipal'r compat̄ v̄go Ma-
ria stelle mar;. Scō; em̄ Hieroñ.
Maria interp̄tat̄ mar; stella. q̄d
etiā inq̄t venerabil' Beda sup Lu.
dicens. Maria hebraice/ stella mar; latine.
syriace v̄o dñā vocat̄. Et merito: q: hec to-
tius mōi dñm lucē seculis meruit generare
ꝑennē. iō canit eccl'ia. Aue mar; stella. Hec
etem̄ stella que appellat̄ vltramontana siue
vrsa maior/ multas habet ꝓprietates q̄ bea-
te virgini ɔuenire ꝓbant̄. Prima d̄r illumi
natiōis. Est em̄ nauigantiū in ꝑiculis dire-
ctiua. Per ip̄am q̄ppe sciūt naute q̄ velificēt
aut ad aq̄lonē: vl' ad meridiē: aut ad orientē
vl' occidentē. Ip̄a aūt stella i aq̄lone situata
est. Sic etiā ꝑ Mariā oīa ꝑicl'a ⁊ discrimia
hui⁹ mōi euitant̄: ⁊ oīa itinera certificantur
Tot aūt sunt ꝑicl'a hui⁹ vite ꝙ nec cor pōt il
la cogitare: nec lingua enarrare. Q: sic dicit̄
j. Io.ij. Tot⁹ mōs posit⁹ est in maligno. q̄si
dicat. Ubicūq; est hō semꝑ est in ꝑicl'o. Et iō
d̄r apl's.ij. Coꝝ.xj. Periculis fluminū: ꝑeri
culis latronū ⁊c̄. Et ad idem est tex. in.l. se-
natus. §. mortis causa. ff. de dona. cā mor.
Ubi glo. allegat hoc dictū Pauli. Incipit
aūt a ꝑiculis fluminū: quia ip̄a sunt magis
ꝑiculosa. Et ꝓpter h̄ d̄r Ecc̄i.xxiiij. Qui naui-
gat mare narrat ꝑicula ei⁹. Et in vulgari ꝓ-
uerbio d̄r. Qui nō ꝑtrāsit mare nescit orare.
Quia g̃ nos sumus in mari magno huius
mūdi: ideo inq̄t Greg. in moral. Sēꝑ time-
re debem⁹: q: sp̄ in ꝑicl'o sum⁹. Debem⁹ q̄ꝫ
ad istā stellā marinā respicere. Uñ Berñ. su
ꝑ Missus est. homel.iiij. inq̄t. Ista inquā ē
p̄clara ⁊ eximia stella sup h̄ mare magnū ⁊
spaciosum necessario subleuata: micās me-
rit; ⁊ illustrās exēplis. O q̄squis te intellig̃
in hui⁹ secl'i ꝓfluuio mag; int̄ ꝓcellas ⁊ tem
pestates fluctuare q̄ꝫ ꝑ terraꝫ ambulare: ne
auertas ocl'os tuos a fulgore hui⁹ sider; si n̄
vis obrui ꝓcellis. Si insurgūt vēti tētatio-
nū: si incurras scopulos tribulationū: respi
ce stellā: voca Mariā. Si iactar; sup̄bie vn
dis: si ambitiōis: si detractōis: si emulatōis:
respice stellā: voca Mariā. si iracūdia: si a-
uaricia aut carnis illecebra nauiculā ɔcusse
rit mēt;: respice Mariā. si criminū īmanita-
te turbat⁹: ɔsciē feditate ɔfusus: iudicij hor
rore ꝑterrit⁹: barathro icipias absorberi tri-
sticie ⁊ desꝑatōis abysso: cogita Mariā ⁊ il
lā inuoca. Hec ille. ¶ Cōueniēter g̃ sit⁹ stelle
mar; cū sit i aq̄lone desig̃t ꝓprietatē Marie
Per aq̄lonē em̄ tribl'atio seu ꝑsecutio signi-
ficari solet ꝓpt̄ vētoꝝ ⁊ ꝓcellaꝝ vehemētiaꝫ.
ideo loc⁹ Marie in aq̄lone esse d̄r: vt ꝑ eā au
steritas tribulatiōis ⁊ ꝑsecutiōis inflicte hu
mani⁹ tēꝑet̄ ⁊ mitiget̄: marie ex ɔsideratione
patientie ei⁹: q̄ valde in h̄ mūdo afflicta: oīa
aduersa patientissime tolerauit. Quis em̄ fi
delis de pauꝑtate audeat cōqueri cū videat
mr̄ē dñi colo ⁊ acu victū q̄rere. Quis d̄ in-
iurijs aut alijs aduersitatib⁊ poterit desꝑa-
re: si deuote ɔsideret reginā celi m'lto peiora

R Loc⁹ aq̄lonis marie approꝑriatur

Petõr aquilo

atq; asp̄iora tolerasse? Solet etiã p aqlonez petõr significari. Vñ Hiere. j. dr. Ab aqlone pandet oẽ malũ. Cõuenieter ḡ loc' aqlonarĩ ei appropriat: eo q ip̄a inter petõres z filiũ suum ɔstituat: vt ex vna pte irã ei' mitiget: et ex altera petm̄ extermiet. Quapropter fm Alexandrũ de Ales sup psalteriũ: Btã ṽgo iux crucẽ pingi debet ad sinistrã chr̄i: q2 stãs ad crucẽ faciẽ tendebat ad orientẽ. et sic ad sinistrã. i. ad aqlonẽ stabat vt oraret p petõrib' q̄ sunt ex parte sinistra chr̄i. Unde ꝓpha in psona chr̄i pendentĩ in cruce ait ps. cxlj. Cõsiderabã ad dexterã z videbam. z non erat q̄ cognosceret me. q2 nõ erat ibi beata virgo: sed in sinistra pte pfectissime cogscẽs chr̄m. Proinde dr a peccatore Cañ. iiij. Surge aq̄lo z veni auster pfla hortũ meũ vt fluãt aromata illius. Cum em̄ surgit Maria p piaz intercessionẽ: tunc venit auster. i. sp̄ussanct' p grẽ imissionẽ: et pflat hort' aĩe p dulcedinis spũalis susceptiõem: z fluũt aromata p multiplicẽ ṽtutũ operationẽ. De hoc aqlone z austro dr Esa. xliij. Dicã aqloni: da. z austro noli phibere. i. rogabo Mariã vt de gratia sua tribuat. et austro. i. sp̄ũsancto supplicet vt non phibeat: q̄n poti' abundanti' p ip̄am de suis charismatib' imittat. Hec est virga Moysi q̄ vnda marĩ rubri pcutit z diuidit: vt inter fluctus dei populus transeat q̄ ad terram pmissiõis valeat puenire: Exo. xiiij.

S Maria introductiua

¶ Scd̄o dicit stella maris rõne introductionis. Illa em̄ stella est in portũ introductiua. Et similr ṽgo Maria ad terrã pmissionis ducatũ pstat. Vñ Bern. sup Missus ẽ. ait. Ipsam sequens nõ deuias: ipsam rogãs nõ desperas: ip̄am cogitans nõ erras: ipsa ptenente nõ metuis: ipsa duce nõ fatigarĩ: ipa ꝓpitia ad portũ puenis. z sic i temetip̄o expiris q merito dictũ sit: Et nomẽ ṽginis Maria. Hec ille. Qui etiã inq̄t ibidẽ. In piclis: in angustijs: in necessitatib': in reb' dubijs Mariã sp cogita: ip̄amq; inuoca: non recedat ab ore: non discedat a corde. et vt impetres ei' orõnis suffragiũ/ne deseras cõuersationis exẽplũ. Hec ille. Et ip̄a stella fulgentissima te faciet cursum vite bñ dirigere: z ñ iactari vẽto vane glĩe: nec frãgi scopulis aduersitatum: nec absorberi scylle vl' carybdis voragine. i. voluptatũ sensualitate: sed pspe puenire ad eẽne felicitatis portũ.

T Maria inflãmat

¶ Tertio dr stella marĩ rõne inflãmatiõis. q̄a ip̄a stella ẽ marie frigoris tẽpatiua respect' em̄ ei' sp est sup mare p radiox directiõem: z p cõseq̄ns p caloris imissionẽ. Sic etiã respect' btẽ ṽgis Marie sp est sup mõm p eẽni splẽdoris. s. filij sui illustratiõem: et p ɔseq̄ns p caloris sp̄ũsctĩ cõicationez. Quippe ip̄a est via p quam spargit lux z diuidit estus sup terrã: Job. xxxviij. Lux em̄ eterna est sup tenebrosum mõm p ipsaz sparsa z manifestata. Et ad hoc applicari põt illud q̄d scriptum est Hester. viij. Judeis noua lux oriri visa est: gaudiũ: honor z tripudiũ. Et ideo estus diuisus ẽ sup terrã. i. calor charitatĩ sp̄ũssancti partit' est vt ñ sit q̄ iã se abscõdat a calore eius. Jmo nõ est adeo dux vel lapideuz cor q̄d istius stelle calore nõ dissoluat. Vñ Job xxvj. scriptum est. Lapis solutus calore in es ṽtit. i. qui dur' z obstinat' antea fuit: p Marie dulcedinẽ emollit. Merito ergo marine stelle nomie nuncupat.

V Maria firma

¶ Quarto dr stella maris rõne imobilitatĩ z firmitatĩ. Nã stella maris nauigãtib' imobilis z firma sp est: qm̄ si mobilis esset: recte ad portuz dirigere nõ posset. Unde dr Fran. de may. in ser. qui incipit. Orietur stella. q hec stella dr cardo: q̄a stat imobilis rota celi reuoluta sicut cardo i hostio. Et sic modo btã virgo tam h̄ i via q̄z in patria sp fuit firma. Jn via q̄dem: q2 nũq̄z p peccatũ declinau t: nec ad occasum tendit. Unde dicit glo. in c. ij. de conse. dist. iiij. q virgo Maria nõ potuit peccare etiã veniãliter. Et rõ est: quia semp fuit in charitate. q̄ aũt manet in charitate ñ potest peccare. c. charitas. de pe. dist. ij. De alijs aũt stellis. i. sanctĩ dicit Joelis. ij. Stelle retraxerũt splẽdorem suum. Jpsa ṽo inq̄t Eccl. xxiiij. Usq; ad futux seculũ non desinã. Quod nõ solũ de pmanẽtia in bono intelligi põt: sed etiam de pmanentia ad benefaciendũ nobis. quia alijs sanctis subtrahentib' lumen suox bñficiox: ip̄sa nobis nunq̄z deest: sed sp firma et pseuerans nos expectat: et sui auxilij nob radium prestat. Sicut ḡ stella marina a suo loco nunq̄z discedit: sic btã virgo a suo filio nec ad punctũ vnq̄z discessit: et cõtinue nos custodit. Sicut em̄ dr de filio suo per Ps. Ecce non dormitabit neq; dormiet q̄ custodit isrl': Jta de ip̄sa dicere possumus q non dormit sed semp p nobis vigilat. Unde ip̄a potest dicere illud Esa. xj. Sup speculã dñi ego sum stans iugiter per diẽ z noctẽ. Jn patria quoq; dr firma stare. q̄a lz aĩe aliorum sctõx moueant p appetitiõem ɔiunctõis cũ suis corporib': vt inq̄t Magr sniax in. iiij. dist. xlix. ca. fi. ip̄sa virgo gloriosa tam mente q̄z corpore in celesti sede q̄escens veluti fulgentissimuz sidus emicat.

Z Maria ad celuz trahit

¶ Quinto dicit stella maris ratione attractiõis. Sicut em̄ illa stella habens virtutem attractiuã/ferx ad se trahit: sic Maria ferreas mentes sepe trahit conuertit. Ferrum q̄ppe est durum: frigidũ et ponderosum. nam de terra tollitur: Job xxviij. et c. ferrum. l. dist. Terra autem ẽ dura: frigida z ponderosa. et significat peccatores qui frigidi sunt ad amandum deum:

duri ad ɔuertēdū: ⁊ pōderosi p amorē terreꝝ noꝝ. ⁊ ideo nunq̄ȝ ad celestia eleuant. q̄s beata ꝟgo inflāmat/cōuertit ⁊ ad celestia subleuat: vt etiā infra dicet. Un̄ q̄libet attract⁹ ab ista stella diuina dicere pōt illō p̄s. lxxxiij. Coꝛ meū ⁊ caro mea exultauerūt in deū viuum.

y ¶ Sexto dr̄ stella marꝭ rōne directionis. Sicut enim stella marꝭ dirigit nauem q̄ ipsa nō dirigit a naui: ita beata ꝟgo nauē ecclesie dirigebat suis meritꝭ ⁊ exemplis q̄ ipsa non indigebat dirigi aliq̄ꝝ allioꝝ meritis: q̄a in ipa erat plenitudo oīm meritoꝛuȝ: Apl'i aūt ⁊ alij scti ita dirigebāt eccl'iam suis doctrinis q̄ nihilomin⁹ ipi idigebāt dirigi ab eccl'ia sctōꝝ meritis et intercessionib⁹. Ut em̄ inq̄t tex. in. l. j. in p̄ncipio. C. de iusti. codi. cōfir. alter alteri⁹ auxilio sp̄ eguit. Un̄ et apl's Paulus rogabat oꝛari p se. vt patet ad Rom. xv. et. j. Thes. vlt.

z Maria in apparētia minima. ¶ Septimo dr̄ stella marꝭ rōne apparitiōis. Lȝ em̄ hec stella sit valde magna: tn̄ in apparentia habet magnā paruitatē. sic ⁊ beata ꝟgo lȝ esset maxima meritis ⁊ ꝟtutib⁹: tn̄ de se sentiebat humillima: maxime aūt in anīo: in ꝟbo: facto ⁊ signo. Humilia de se oñdit p̄mo in anīo: q̄a nulli se p̄ponebat. iuxta dictū apl'i ad Phil. ij. faciēs: q̄ inq̄t. Supioꝛes inuicē arbitrātes Ipsa em̄ Joseph sibi p̄posuit Luc. ij. dicens Pater tu⁹ ⁊ ego ⁊c. Nunq̄ȝ etiā se ingerebat sed oīb⁹ locū dabat q̄ ad filiū suum ire volebant. q̄d notat Mat. xij. vbi dr̄. Et ait q̄daȝ. Mater tua ⁊ frēs tui foris stant q̄rentes te Quod exponēs Bern̄. in q̄dam ser. ait. Ubi Maria aliq̄n̄ p̄sumptuosa fuisse inuenit: foris stabat q̄rens loq̄ filio: nec autoꝛitate materna aut sermonē interrupit: aut habitationem in q̄ filius loq̄bat intrauit. Secundo habuit humilitatē in ꝟbo q̄n se ancillā vocauit Lu. j. Tertio habuit humilitatē in signo Magnū q̄ppe signū humilitatꝭ sue fuit q̄n filio suo iam celum ascendente ⁊ ipsa in hoc mūdo loco filij remanēte: in nouissimo tn̄ loco poni voluit: volēs seruare illud Luc. xiiij scȝ Recūbe i nouissimo loco. Dicit em̄ Act. ij. vbi enūeratꝭ oīb⁹ apl'is subdit. Hi oīs erant vnanimiter p̄seuerātes in oꝛōne cum mulierib⁹ ⁊ Maria matre Jesu. Sicut em̄ absente sole inter cetera sidera luna magꝭ illuminat mūdū: ⁊ tn̄ infimū tenet locū: sic sole iusticie absente ⁊ in celo regnāte: Maria inter cetera mūdi luminaria mūdū magis illuminabat: ⁊ tn̄ nouissimuȝ locum tenebat. Quarto habuit hūilitatē in facto. q̄ postq̄ȝ fuit mr̄ dei effecta: ancillā Helisabet se fecit Un̄ Bern̄. in q̄dam ser. ait. In montana cū festinatiōe ꝟgo abijt ⁊ Helisabet salutauit. et in eius misterio q̄si trib⁹ mensib⁹ hūiliter stetit. Multas alias causas p̄pter q̄s beata virgo appellat stella marꝭ cā breuitatis h̄ p̄ træseo: q̄s ponit Alb. sup missus ē. ca. clxxxv. et mgr̄ Bartholome⁹ pisa. in li. btē ꝟgis. fructu. viij. et mgr̄ Frā. de may. vbi s. q. inquit:

Maria stella dr̄ Hec stella h̄ȝ decē p̄clararas p̄prietates ꝟgini mr̄i decētissime ɔueniētes. Et int̄ alia dr̄ q̄ ista stella h̄ȝ sublimitatē in excessu: q̄ ē sup oēs alias stellas. Un̄ ⁊ sol q̄nto magꝭ ad ipaȝ appropinq̄t: tāto magꝭ dr̄ ascēdere. Mr̄ aūt dn̄i fm̄ q̄ ait Hiero. nō solū est sup oēs sctōs: sed etiā sup oēs angelos in celo sctōꝝ. Itē sicut septē stelle notabiles voluunt i circuitu hui⁹ stelle: et ideo ei⁹ regio dr̄ septētrionalis: ita mater dn̄i habet septē sp̄us notabiles q̄ assistūt ei⁹ throno. iuxta illud Apoc. j. Gr̄a vob ⁊c. sequit. Et a septē spiritib⁹ q̄ in ɔspectu throni ei⁹ sūt. ⁊ p ɔ̄ñs i cōspectu throni matrꝭ q̄ sedet a dextrꝭ ei⁹. Itē sic fm̄ q̄sdā astrologos stelle sustinēt terrā in medio mūdi: vt adamātes ipam attrahētes ne cadat ⁊ sūmergat: ita mr̄ dn̄i fm̄ Ber. sustinet suis p̄cib⁹ mūdū inclinatū mltꝭ scelerib⁹ ad cadēdū in abyssum. Itē ista stella sicut sup oēs alias habet p̄prietatē attrahēdi siue sustinendi terram: sic ferrū de sui natura inclinatuȝ ad tendendū deoꝛsum attrahit ⁊ ɔuertit ad tendendū sursū: sic calamita. Et sil'r mr̄ dn̄i coꝛda ferrea duroꝝ hoīm inclinata ad īfernū/cōuertit ad p̄adisum iñuēdo ɔtritioneȝ. Hec ille. Un̄ de aīab⁹ ⁊ coꝛpib⁹ deuotoꝛuȝ ipsi⁹ btīssime ꝟgis final'r ꝟificabit illō Act. xj. Recepta sunt oīa sursum in celū.

Hbtā ꝟgo Maria dr̄ stella matutina
Consideratio q̄rta

a Maria stella matutina Potest btā ꝟgo dicere illō Apoc. vlti. Ego sū gen⁹ ⁊ radix Dauid: stella splendida ⁊ matutina. De ipsa q̄ȝ dici potest illō Ecci. l. ca. Quasi stella matutina in medio nebule. In isto em̄ mūdo erat triplex nebula. s. supbie: auaricie: ⁊ carnalis imūdicie. Uirgo āt Maria fulsit in medio nebule supbie p̄pt̄ hūilitatē. in medio nebule auaricie p̄pter paup̄tatē. i medio nebule carnalis imūdicie. p̄pter virginitatē. ¶ Assimilat aūt ꝟgo isti stelle p̄pt̄ tria. Primo p̄pter denominatiōem. Hec em̄ stella h̄ȝ mlta noīa. Pꝛio ei dr̄ ven⁹: n̄ q̄ sit dea amoris: sic poetaꝝ fabule fingūt. sȝ q̄a illos in q̄b⁹ dn̄at disponit ad amādū. Btā aūt ꝟgo pōt dici ven⁹ inq̄ntuȝ hoīes inflāmat ad dei amoꝛē. Et iō vocat mr̄ pulcre dilectiōis Ecci. xxiiij. Scdo hec stella dr̄ stella matutina: ex eo q̄ mane seq̄ns denūciat: ⁊ idē inchoat. et p̄pter h̄ etiā appellat Diana. Btā aūt virgo est p̄ncipiū noue vite. s. legꝭ gr̄e: sic stella matutina ē p̄ncipiū diei seq̄ntꝭ. Et q̄ntū ad hoc dr̄ Ecci. xxiiij. mater timoꝛis. Timoꝛ enim

est pncipiũ grẽ ꝛ noue vite: iuxta illð Eccĩ.j. ac Prouer.ix. ꝛ ps.cx. Initiũ sapiẽtie timor dñi. Tertio hec stella dr lucifer. qr maiorem habet vim ad illuminandũ q̄z alie stelle. Beata aũt virgo habet maiorẽ vim ad illustrãdũ mẽtes hominũ q̄z alij scti. ꝛ iõ q̄ntũ ad h̄ appellat mat agnitiõis. Eccli. vbi s. Quarto ista stella appellat hesper⁹: qr noctẽ sequẽtẽ respicit ad illustrandũ. Btã aũt ṽgo h̄ nomine appellat: qr respicit ꝛ illuminat pctõres q̄ sunt in tenebris culpe. ꝛ q̄ntũ ad h̄ dr mat sancte spei. Eccli. xxiiij. ¶ Scdõ btã ṽgo appellat stella matutina ꝑpter approbationem

B
ꝓprietates h⁹ stelle

Hec em̄ stella multas hab3 ꝓprietates. naz cãt caliditatẽ ꝛ refrenat martꝫ maliciã: tẽpe rat motũ appetitõis idiscrete: atq3 hũiditatẽ cãt ꝛ iocũditatẽ. Eodẽ mõ btã ṽgo maria i nob h3 istos effect⁹. dat em̄ calorẽ dilectõis diuie: refrenat feruorẽ iracũdie: dat tẽpamẽtũ discretõis mature. dat etiã hũidũ ductibilitatꝫ obediẽtie. qr ver⁹ obediẽs ñ deb3 duci sensu ꝓprio s3 alieno. dat q̄z iocũditatẽ cõsciẽtie Et ista nõtant Jac.iij. vbi dr. Sapiã q̄ desursũ ẽ pmũ q̄dẽ pudica ẽ: deide pacifica: modesta: suadibil: bonis ꝯsentiẽs: plena miscdia ꝛ fructib⁹ bonis. Btã em̄ ṽgo ṽe sapiẽs dr pudica. qr facit aĩm pudicũ: cũ dat calorẽ diuini amorꝫ. Amor em̄ dei oẽm amorẽ illicitũ extinguit: ꝛ oẽm carnalitatẽ restrĩgit. In q̄ntũ ṽo ipa refrenat feruorẽ iracundie dr pacifica: qr facit aĩm pacificũ. s3 inq̄ntũ dat tẽpamẽtũ discretõis mature dr modesta: qr facit anim modestũ ꝛ maturũ. inq̄ntũ aũt facit cor hũidũ ꝑ verã obediẽtiã dr suadibil ꝛ bõis ꝯsentiẽs. qr ṽi obediẽtes sẽ suadibiles ꝛ bõis ꝯsentiẽtes. c. sciẽdũ. viij. q.j. in q̄ntũ ṽo dat iocũditatẽ ꝯscie dr plẽa mĩa et fructib⁹ bõis. qr ꝯscia q̄ bõis opib⁹ ẽ bõa mltũ ẽ iocũda: iux illð ps.cxj. Jocũd⁹ hõ q̄ miseret ꝛ cõmodat. ¶ Tertio dr stella matutina ꝑpt ipi⁹ stelle opatõez. hec em̄ stella hab3

C
Opatio illi⁹ stelle

terrere fures: fugare lupos: leuare ĩfirmos excitare ad cãtãdũ aues: ꝛ letificare viatores Silr officiũ ṽgis ẽ terrere demões: iux illð Job. xxiiij. Si subito apparuerit aurora arbitrant vmbrã mortꝫ. Et ps. ait Ort⁹ ẽ sol. i. lux solarꝫ. i. ṽgo maria: ꝛ ꝯgregati sẽ ꝛc. Secũdo fugat hereticos. vñ Aug. i q̄dã ser. inq̄t Gaude maria ṽgo cũctas hereses sola interimisti i vniuerso mõdo. Tertio ꝯsolat pusillanimes. Jõ ait Aug. vbi s. Sctã maria succurre miserꝫ: iuua pusillanimes: refoue flebiles. vñ ꝑt cẽ vox sua illð qð dr Baruch. iiij. sc3. Animequiores estote filij ꝛ clamate ad deu3. Quarto excitat ãgelos ꝛ scõs ad deũ laudãdũ. qð fcatũ ẽ Exo. xv. vbi dr. ꝙ maria sumpsit tympanũ ꝛc. Quito letificat oẽs viatores q̄ tẽdũt ad priã. qð figuratũ ẽ Mat. ij. vbi de mag3 q̄ ibãt ad chrm̄ dr. Uidẽtes aũt stellã gauisi sũt ꝛc. Et pdictꝫ igit oĩb⁹ p3 ꝙ bñ denoiata fuit btã ṽgo maria i ṽbis thẽatis nrĩ. Orief stella ex iacob ꝛ ꝯsurget ṽga ð isrl Fuit em̄ stella: qr sp erat i celo mẽte. ṽga ṽo qr i terra hitabat corpe. stella: qr radios suos dirigit i mõm. ṽga: qr fructũ ꝑtulit ãgelorũ. stella: qr emisit radiũ i q̄ ẽ maiestas diuinitatis. ṽga: qr ꝑtulit florẽ i q̄ ẽ caro humanitatꝫ. stella: qr nos stabiles fac i di grã. ṽga qr nos dirigit ad etna gaudia. Mgr aũt Frãcis. ð may. vbi s. approbãs dcã i supiorib⁹ ait. Mr dñi stella matutia dr ꝑpt q̄nq3 ꝓprietates isti⁹ stelle q̄ ei ꝯueniũt. Quarũ pma ẽ: ꝙ sic ort⁹ isti⁹ stelle i aurora diei pcedit ortũ sol: sic ort⁹ ṽgis pcessit ortũ chrĩ i aurora noui testamẽti: q̄ dr fuisse i natiuitate btẽ ṽginis. ꝛ sicut illa hora incipiũt timere bestie siluestres ꝛ hoĩes eẽ securi. sic orta ṽgie ceperũt hostes timere ꝛ sancti ꝯfidere. Scda: q̄a sicut stella ista dr lucifer: eo ꝙ excedit pulcritudinẽ oĩm aliarũ: sicut excedebat ille decorẽ oĩm angelorũ: ita btã ṽgo ẽ pulcrior oĩm sanctorũ. Tertia: qr sicut illa stella illumiat terrã noĩe: ita mat dñi in hui⁹ seculi nocte ꝑ ceteris sctis illumiat eccliam ṽtute sue sapientie. Quarta: qr sicut illa stella habet ṽtutẽ ꝛ influentiã ad generandã beniuolentiã ꝛ amicicias fm astronomos. sic btã ṽgo ad ꝯcordiã faciẽdã int deũ ꝛ hoiem ꝛ verã amiciciã: q̄ est grã. Quita: qr sicut stella ista dr regnare i die veneris (vñ dr ven⁹) ita mr dñi in illa die suũ regnũ accepit: q̄n angelo nũciãte suum bñdictũ filiũ ꝯcepit: ꝛ tũc facta fuit regina mõi. Et ideo de ista ṽgine gloriosa exponi possunt illa dñi ṽba Apoc. ij. vbi ait. Qui vicerit ꝛ custodierit opa mea vsq3 in finẽ dabo illi stellã matutinã. qr post tentatiõem victoriã: ꝛ diuinorũ mãdatorũ obseruantiã in celo sublimabimur ad ꝯtẽplandã hãc stellã fulgentissimam

¶ Pars pnta hui⁹ fmonis: quare btã ṽgo stella regia nominat

Secũdũ magistrũ Frãciscũ de mayro. in fmõe de natiuitate ṽgis gloriose: ipa bñdicta dei mat dr stella regia q̄druplici rõne. sed nos addemus q̄ntã ꝛ sextã. Primo dr stella regia. qr sicut stella illa de q̄ habet Matt. ij. direxit magos in sua itineratõe ne errarẽt. ꝛ pduxit ĩpos reges ad chrm̄. sic mater dñi dirigit fideles ꝑ peregrinationẽ hui⁹ mõi ne errent a tramite ṽtutis. Uñ ipi ṽgini dici põt illud psal. lxvj. Gẽtes in terra dirigis. Et ipa cuilibet deuoto suo inq̄t illð Prouer. iiij. Ducã te per semitas equitatis. Sicut etiã illa stel

D
Maria stella regia

la magos duxit et reduxit ad patriam suam incolumes: et ita beata virgo nos per viam huius seculi rectam ducit et finaliter reducit ad patriam celestem ad deum qui creauit nos Unde ipsa dicere potest de spiritu cuiuslibet deuoti sui illud Tob. v. Ego eum ducam sanum et reducam.

E ¶ Secundo nominatur stella regia. quia sicut illa stella que apparuit magis et eos direxit erat multum vicina hominibus: quia erat in aere: secundum quod dicit glosa super Matth. ita beata virgo est nobis propinquior et vicinior omnibus sanctis ad succurrendum in omnibus necessitatibus nostris: sicut inquit Bern. Unde ipsa dicere potest illud Hiere. xxiii. A vicino ego sum. De illa quoque dici potest illud quod de deo dicitur per ps. Prope est dominus omnibus inuocantibus eum: omnibus inuocantibus eum in veritate. Non ergo est de illis qui dicuntur vicini eo quod sunt solum distantes per centum miliaria. vt. ff. de dam. infec. l. quartam. §. fi. et de serui. vrba. pdi. l. si edes. cum. l. sequenti. ff. communia pdi. l. si quis duas. Non etiam est de illis qui dicuntur vicini. quia non distant ab inuicem vltra duas dietas legales. vt extra de preben. c. ii. li. vi. de quo per Joan. and. in c. felicis. de penis. li. vi. in verbo vicinarum. sed est de illis qui dicuntur vicini eo quod vocem clamantis audire possunt. l. i. §. eo autem. et §. potuisse. et ff. ad silleianum. et ibi Jacobus de are. et Bart. in. l. si tertius. in principio. ff. de aqua pluuia. arcen. et in. l. si is qui vicinas. ff. de dam infec. Ipsa enim virgo benedicta ita est nobis vicina: quod quecunque clamorem nostrum audit et exaudit: si ad eam cordis deuotione clamemus. Est etiam de illis qui dicuntur vicini: quia sunt in eodem territorio: vt. C. de omni agro deserto. l. quicunque. libro. xi. Licet enim sit in celo corpore et anima: est tamen nobiscum semper per continuam sui patrocinii presentiam. Item est de illis qui dicuntur vicini: quia sunt consortes alicuius rei. vt. ff. communi diui. l. si meo. et de aqua plu. arcen. l. vicinus. Ipsa enim est consors nature nostre et faciet nos consortes sue felicitatis. O igitur vicina nostra charissima cum vicinus presumatur scire facta vicini sui l. i. vbi Bar. ff. si cer. peta. et. l. si ita. in fine. ff. de fun. instruc. l. filium. et ibi Bart. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. et notatur in c. querendam. de presump. et per Bar. in. l. de etate. ff. ad silleia. Profecto tu que es nobis intima et vicinissima scis optime facta nostra. Unde de te potest dici illud Sap. ix. Scit omnia et intelligit. Et ideo o virgo benigna quando aliquis tuus deuotus ad te recurrit et tibi vult tribulationes suas intimare: tu ei dicere potes illud Gen. xlviii. Scio fili mi scio: et statim salutare ei

F auxilium affers. ¶ Tertio appellatur stella regia: quia sicut illa stella se occultauit: vt dicit Chry. super Matth. quando fuit prope ciuitatem hierusalem. quod inter alias causas egit. quia Herodes crudelis et scribe ac pharisei querentes occidere christum non merebantur illam videre. sic beata virgo illis solis se occultat et auxilium sue misericordie denegat qui sunt crudeles et impii. quia vt scriptum est Jaco. ii. Judicium sine misericordia fiet ei qui non fecerit misericordiam. Econtra vero piis et iustis atque eam deuote querentibus: sicut faciebant magi: libenter se ostendit. Unde de illa dicitur Eccl. vi. Inuestiga illam et manifestabitur tibi.

G ¶ Quarto dicitur stella regia: quia sicut illa stella orta est in oriente: sicut dicit Chry. ita beata virgo orta est in oriente iusticie originalis et innocentie: et non in occidente originalis culpe. Et hoc spiritualiter significarunt magi quando Herodi crudeli et ipsis iudeis dixerunt Matth. ii. Vidimus stellam eius in oriente. Et nos igitur cum istis deuotis magis dicemus presequentibus innocentiam virginalem: et hanc regiam stellam offuscare querentibus. Vidimus stellam eius in oriente gratie: et nunquam in occasu indignationis diuine. Et ideo Fran. de mayro. vbi s. dicit. quod beata virgo appellatur stella splendida. Quia sicut corpus splendidum sicut aurum de se opacum est nisi illuminetur a corpore luminoso: sic mater domini de se quando fuit creata: eius anima obscuritatem peccati originalis contraxisset: nisi lumine spiritussancti preuenta fuisset. Item quia sicut stelle quamcito fuerunt create tamcito fuerunt a sole illuminate. sic anima virginis in primo instanti sue conceptionis fuit illuminata et iustificata. Item quia sicut splendor stelle in se nunquam variatur aut obscuratur: sic virginis sctificatio nunquam fuit obscurata aliqua macula obscuritatis. Hec ille.

H ¶ Quinto dicitur stella regia. quia sicut illa stella licet aliquantulum se abscondit magis. quod inter alias causas egit: vt ipsi magi ardentiori desiderio accederent videndi eam. tamen postea cito eis apparuit: et illos vsque ad christum videndum perduxit. Unde dicitur Mat. ii. Et ecce stella quam viderant magi in oriente antecedebat eos vsque dum veniens staret super vbi puer erat. Sic beata virgo licet aliquando se abscondat ad modicum tempus deuotis suis subtrahendo illis solitas consolationes quas de illa habent: vt magis eos incitet ad querendam eam: tamen postea eis se demonstrat et consolationibus replet: ac finaliter ad videndum et perpetuo contemplandum filium suum in celesti palatio perducit. Unde ipsa dicere potest suo deuoto illud Esa. liiii. In modico dereliqui te: et in magnis miserationibus congregabo te. Abscondi faciem meam paulisper: et in misericordia sempiterna misertus sum tui. Ideo sancta mater ecclesia rogat hanc stellam regiam dicens. Et iesum benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende.

I ¶ Sexto dicitur stella regia: quia sicut quando magi viderunt stellam leticia ineffabili repleti sunt. Unde dicitur Matth. ii.

Videntes stellā gauisi sūt gaudio magno valde. Ita qñ i morte deuotoꝝ suoꝝ appa- ret eis btā ꝟgo quā tātis desiderijs affecta- uerāt i vita videre: illos indicibili exultatiōe ꝑfundēs facit gaudere gaudio magno val- de.i.tota aīa: toto corde: tota mēte ꝛ totis vi ribꝫ spūalibꝫ ꝛ corꝑalibꝫ. Fac igr̄ o stella ful gētissima vt ea q̄ nūc legimꝰ ꝛ audimꝰ d̄ tua formositate ꝛ gratiositate oculo ad oculū i- tueri valeamꝰ saltē post hāc vitā. vt cantare valeamꝰ cū ꝓpha psal. xlvij. Sicut audiui- mus sic vidimꝰ in ciuitate dñi ꝟtutū: in ci- uitate dei nr̄i: deus fundauit eā in eternum. Fac vt ꝟificet̄ de me illud Esa. lx. Tūc vide- bis.s. istā stellā clarissimā: ꝛ affluēs.s. ꝯsola tiōibꝫ: ꝛ mirabit̄ ꝛ dilatabit̄ cor tuū. Qd̄ tu- is meritis mihi ꝯcedere dignet̄ pijssimꝰ filiꝰ tuꝰ: q̄ ē bñdictꝰ i secula Amē.

¶ Incipit ps q̄rta huiꝰ ſmonarij qꝫ Mar- iale appellat̄: in q̄ tractat̄ de vita ꝛ ꝯuersatōe btē ꝟginis: ꝛ de ꝟtutibꝫ ac gr̄ijs eiusdē. Hec aūt ps ꝓprio ac particulari noīe viridariū re gine celi nūcupat̄

Sermo ꝑmus

A Non habet amaritudinē ꝯuersatio eius: nec rediū ꝯuictꝰ illiꝰ: sꝫ leticiā ꝛ gaudiū. Sap. viij. Quanta mētis dulcedine ꝛ q̄nta magna spūs ꝯsolati one q̄ntaue teneritudie ac suauitate btā Anna lactauerit dilectissimā filiā suā ꝟginē bñ dictā. q̄nta etiā diligētia ꝛ sollicitudie nō so lū ipa mr̄ ꝟgis: sed etiā pr̄ eiꝰ Joachim ipā studiose studuerit educare: humāis nō pos set eloquijs recēseri. Cū em̄ q̄rūcūqꝫ filioꝝ parētes habeant pietatis affectū erga illos. l. cū furioso. i ꝑn. C. de cura. furi. ꝛ. l. cū filiū vbi glo. ff. d̄ here. insti. adeo ꝙ dicunt̄ mag̃ diligere filios q̄ȝ seipos. l. isti qd̄e. in fi. ff. qd̄ me. cā. l. ūcta. l. videamꝰ. ff. de i litē iurā. ꝛ na turali instictu moueant̄ ad educationē illo- rū. l. ius nāle. ff. de iusti. ꝛ iu. l. vnica. §. v. C. de rei vxo. acti. si qs. §. p̄res. ff. de libe. agno. ꝑfecto credendū ē parētes huiꝰ puelle oīm pulcerrime: sctissime: sapiētissime: hūanissi- me: benignissime: elegātissime ꝛ gr̄osissime eā idicibili pietat̄ affectu dilexisse ꝛ nutrisse atqꝫ cū illa ꝯuersatos fuisse. Dē ei agēs for tiꝰ opat̄ i patiēte nobiliori siue subiecto ꝟtu osiore. c. inotuit. d̄ elec. c. d̄ ml̄ta. d̄ ꝓbē. ꝛ. l. sꝫ ꝛ reprobari. §. fi. vbi Bal. ff. d̄ excu. tu. maxi me āt cū illa dulcit̄ ꝯuersabant̄. q: vt dicūt ꝟba ꝓposita. Nō hꝫ amaritudinē ꝯuersatio eiꝰ ꝛc. Sup q̄bꝫ ꝟbis tres ꝯsiderationes fa- ciemus.

Prima dicet̄ pñtatiōis
Scd̄a graduatiōis.
Tertia ꝟo appellabit̄ ꝯuersatōis

¶ Pars ꝑma de ꝟgīs pñtatōe i tēplo — B Maria pñtat̄ i tē plum.

Sicut d̄r i libro de ifantia saluatoꝛ̄ Erat Maria i admiratōe oī pplo isrl̄. q̄ cū triū eēt annoꝝ tā maturo gressu ambulabat: tāqꝫ ꝑfectissime loq̄bat̄ i dī laudibꝫ: vt oēs stupore ꝛ admira tiōe ei subiacerēt. q: nō ifantula putabat̄ eē sꝫ vt mag̃ q̄si trigita ānoꝝ: ita oꝛōni istabat ꝛ etiā facies eiꝰ vt nix resplēdebat. sic vt vix aliqs i eiꝰ vultū itēdere posset. Hec ibi. Ubi etiā sc̄ptū ē. Uirgo Maria tertio āno cū ab lactata eēt: abierūt cū ea Joachim pr̄ eiꝰ sil̄ ꝛ Anna vxoꝛ eiꝰ ad tēplū dñi hostias d̄o ob- laturi. q̄ cū añ fores tēpli posita eēt: q̄ndecī grādꝰ tēpli ita velocit̄ ascēdit vt penitꝰ retroꝛ sum nō aspiceret: nec vt solitū ē parētes req̄- reret. vñ eiꝰ parētes parit̄ ambo obstupuert ꝛ tēpli pōtifices mirati sr̄. Cōsiderate ḡ o de uoti chr̄iani q̄ȝreuererēter ꝛ deuote Joachim ꝛ Anna hāc vnicā filiā suā deo i tēplo pñta- uerūt. q̄ntaqꝫ leticia ꝑfusi sūt dū illā tā hila rit̄ ascēdere ꝑ illos gradꝰ ꝯspexere: ꝛ dei fui tijs se libent̄ mācipare. ¶ Hec aūt leticia fi gurata fuit. ij. Reg. vj. i filijs isrl̄. q̄ vidētes — C arcā gauisi sūt ꝛ i leticia: i dedicatiōe tēpli. j. Macha. ij. Sciatote etiā ꝙ ieffabili gaudio deꝰ spōsaꝫ suā se illi offerētē ipleuit. q: nullꝰ vnq̄ȝ d̄o gr̄toꝛ vsqꝫ ad illō tps tēplū ascēdit. Licꝫ em̄ Anna mr̄ Samuel̄ ascēderit tēplū dñi vt filiū dedicaret. j. Reg. ij. ꝛ Salomō vt hostias imolaret. iij. Reg. iij. ꝛ Ezechias rex iuda: vt gras ꝑ sanitate rependeret. iiij. Reg. xx. ꝛ Judith ꝑ victoria obtēta. Judith xvj. Maria tñ mag̃ obtulit i tēplo q̄ȝ oēs p̄ dicti. q̄ seipaꝫ ꝑpetuis dei obsequijs obtulit ꝛ dedicauit. Plꝰ em̄ ē dedicare se deo q̄ȝ sua aut̄. igressi. ꝛ ibi doc. C. d̄ sacrosanc. ec. q: ꝑ- sona ē dignioꝛ rebꝫ. §. fi. isti. de iure natu. gē. ꝛ ciui. Q̄ āt btā ꝟgo d̄beret ascēdere i tēplū ꝛ in illo hītare figuratū erat Gen̄. xxxv. vbi d̄r. Ascēde bethel ꝛ habita ibi. Eiꝰ q̄ȝ collo- catio i tēplo figurata fuit i arca locata in ci uitate dauid. ij. Reg. vj. ꝛ i sctāsctoꝝ. iij. Re gū. viij. Uñ. ij. Paral̄. v. d̄r. Intulerūt arcaꝫ federꝭ i locū suū. i. ad oꝛaculū tēpli i sctāsctō rū. Magnā q̄ȝ festiuitatē fecit deꝰ cū angel̄ i dedicatiōe sue spōse ad tēplū. q̄ q: deducta fuit ꝑ spūsscti instigationē ꝛ angeloꝝ associa tionē. Jō. ij. Reg. vj. in figura d̄r. ꝙ Dauid id ē deꝰ cū cātoribꝫ. i. angelis d̄ducebat arcā federis cū iubilo.

¶ Pars scd̄a huiꝰ ſmōis q̄ d̄: ḡduatiōis. s. q̄d ſcare voluit ꝟgo bñdicta qñ q̄ndeci gra

dus templi ascendit

D Inquit mgr̄ Bartholomeꝰ pisanꝰ i libro brē ꝟgis. fructu. xi. q̄ qꝛ brā ꝟgo calcabat ꝛ despiciebat terrestria ꝛ appetebat celestia. iō ascēdit q̄nde cim gradꝰ tēpli q̄s sic velocit̄ ascēdit. ꝓpt̄ q̄n decim ꝯtēplatiōes q̄s faciebat. singulā p q̄libet gradu. Primo ꝯtēplabat̄ deū eē admirabilē ꝛ ꝯseq̄nt̄ oīpotētissimū in efficiēda creatura: ꝛ maxime in p̄seruādo ipam ab omni peccato. Scdm ipm affabilē ꝛ graciosuz esse ꝯtēplabat̄. dona nālia q̄ cūctis indidit largiēdo: ꝛ marie ipam ad ꝑfectiōem deducendo ꝛ sanctificādo Tertio amabilē: beniuolū ꝛ placidū eū videbat ꝯuersando cū patribꝫ antiq̄s: vt amicꝰ cū amico. sicut cū Abraam Moyse ꝛ reliq̄s. ꝛ maxime oīa q̄ ad maluz inducūt ab ipa amouēdo. ꝛ cū ea sua dulcia eloq̄a cōmiscēdo: ꝛ angeloꝝ familiaritatem tribuēdo. Quarto placabilē ꝛ misericordē nostris facinoribꝫ indulgētiā largiēdo. ꝛ maxime ipam mirabiliori mō sup oēs redimendo. Quinto prudētissimū cūcta certis ritibꝫ motibꝫ ꝛ legibꝫ gubernādo. ꝛ maxime mentē suā ab oībꝫ exterioribꝫ curis reuocando. Sexto cōmēdabilē in eligēdo semen Abrae ad suū cultū: ꝛ carnē de eo sumēdo: ꝛ p̄cipue ipam in matrē suā deputādo. Septimo terribilē ꝯtra hostes ppl'i sui: vt pꝫ in Pharaone ꝛ alijs. Et maxime hostes suos. s. dmōes ꝛ pctā sibi subijciēdo: ꝛ pcti fomitē reprimendo ꝛ extinguēdo. Octauo honorabilē ꝛ discretissimū in mādatis suis vires nobis tribuendo illa obseruādi. ꝛ p̄cipue grām super oēs alios plenā ipi ꝯferēdo. Nono venerabilē ob bn̄ficia impensa: ꝛ maxime sacrificia ad cultū suū ordiata: sꝫ p̄cipue ipam ad suū ꝑpetuū suitiū assumēdo. Decio exorabilē ꝛ idecliabilē ad p̄ces nr̄as ꝛ marie suas petitiones exaudiēdo. Undecio iscrutabilē i suis iudicijs: sꝫ illa sibi declarādo ꝛ demōstrādo Duodecimo formidabilē malignis spiritibus ꝛ iustissimū i puniēdis obstinatis pctōribꝫ sed sibi dulcissimū ꝛ amenissimū ipum spūalibꝫ ꝯsolatiōibꝫ replēdo. Tredecimo diligibilē sup oīa a cūctis ꝛ p̄cipue mētē suam igne sui amoris inflāmādo. Decimoq̄rto veracissimū i ꝓmissis ꝛ marie q̄s ꝓphetis ꝛ patriarchis de icarnatiōe sua ꝓmiserat i ea opecōplēdo. Decimoq̄nto appetibilē p̄ oībꝫ: q̄a est bonū ineffabile ꝛ optimū ac eternū: sꝫ p̄cipue sibi ipam sui regni reginā ꝛ dn̄am ꝯstituēdo. Quia aūt brā ꝟgo i his q̄ndecim cōtēplatiōibꝫ erat mēte eleuata in deū: iō eius corpꝰ sine incōmoditate celerrime ascēdit illos q̄ndeci gradꝰ. ¶ Per hūc aūt ascēsum corpalē significabat brā ꝟgo nr̄m ascēsum spūalē a mōo ad deū: ꝛ a vicijs ad ꝟtutes: vt inq̄t mgr̄ Bartholo. pisanꝰ vbi s̄. Primus gradꝰ est lingue ordinatio ꝛ scīficatio vt diuinas laudes ꝓsoluat. Et iō dꝛ psal. cxix. scꝫ Ad dn̄m cū tribularer claui ꝛ exaudiuit me Dn̄e libera aīam meā a labijs iniq̄s ꝛ a lingua dolosa ꝛc. Scdˢ gradꝰ est oculoꝝ interioꝝ ꝛ viriū nostraꝝ ad deū subleuatio diuinū auxiliū deposcentiū. ꝛ iō dꝛ ps̄. cxx. scꝫ Leuaui oculos meos i mōtes: vn̄ veniet auxiliū mihi: Auxiliū meū a dn̄o q̄ fecit celū et terrā ꝛc. Tertiꝰ gdꝰ ē affectionū nr̄aꝝ oīm in deū directio. ꝛ qꝛ ille q̄ totaꝫ spē posuit in dn̄o expectās ab eo remūeratiōem suoꝝ operū: gaudet ꝛ letat̄. Iō dꝛ ps̄. cxxi. s. Letatꝰ sū i his q̄ dicta sūt mihi: i domū dn̄i ibimꝰ ꝛc. Quartꝰ gradꝰ ē oīm pctōꝝ detestatio ꝛ purgatio. ꝛ qꝛ h̄ nō pōt hō sua ꝟtute ꝑficere. Iō dꝛ ps̄. cxxij. Ad te leuaui oculos meos q̄ habitas i cel'. Ecce sicut oculi suoꝝ i māibꝫ dominoꝝ suoꝝ ꝛc. Quintꝰ gradꝰ ē ab oī culpa dei grā p̄seruatio. quā vt obtinere possimꝰ: debemꝰ decātare ps̄. cxxiij. s. Nisi qꝛ dominus erat i nob dicat nūc isrl': nisi qꝛ dn̄s erat i nob. Cū exurgerēt hoīes i nos forte viuos deglutissent nos. Cuꝫ irasceret̄ furor eoꝝ in nos forsitan aq̄ absorbuisset nos ꝛc. Sextꝰ gradus ē cordis nr̄i i bono stabilitio dei gratia mediāte. p q̄ obtinēdo decātamꝰ ps̄. cxxiiij. s. Qui ꝯfidūt in dn̄o sicut mōs sion n̄ cōmouebit̄ i eternū q̄ habitat in hierl'm. Mōtes in circūitu eiꝰ ꝛ dn̄s i circūitu ppl'i sui ex h̄ nūc ꝛ vsqꝫ in seculū ꝛc. Septimꝰ gradus est ab oīs vanitatis ꝯtuitu oculoꝝ auersio: ne p fenestras has ad aīam mors pcti ingrediat̄. ꝛ ꝓpt̄ h̄ decātamꝰ psal. cxxv. s. Incōuertēdo dn̄s captiuitatē sion facti sumꝰ sicut cōsolati ꝛc. Octauꝰ gradꝰ ē ꝯtinua i bonis operibꝫ exercitatio. quā qꝛ sine dei p̄sidio efficere nō valeamꝰ. iō ps̄. cxxvj. decātamꝰ dicentes. Nisi dn̄s edificauerit domū: inuanū laborauerūt q̄ edificāt eā. Nisi dn̄s custodierit ciuitatē ꝛc. Nonꝰ gradꝰ ē incētiuoꝝ carnaliū ꝛ oīm voluptatū suppressio ꝛ ꝟtutum apphēsio. ideo decātamꝰ ps̄. cxxvij. dicētes. Bti oēs q̄ timēt dn̄m q̄ ambulāt in vijs eiꝰ. Labores manuū tuaꝝ qꝛ māducab: btūs es ꝛ bene tibi erit ꝛc. Decimꝰ gradꝰ est diaboli caꝝ insidiaꝝ detectio. iō cātamꝰ ps̄. cxxviij. scꝫ. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea dicat nūc isrl'. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea: etenī nō potuerūt mihi. Supra dorsum meū fabricauerūt peccatores: prolongauerūt iniq̄tatē suā. Dn̄s iustꝰ ꝯcidet ceruices pctōꝝ ꝯfundant̄ ꝛ ꝯuertant̄ retrorsum oēs q̄ oderūt sion ꝛc. Undecimꝰ g̃dꝰ ē mētis a terreis ad celestia eleuatio. iō d̄cātamꝰ ps̄. cxxix. s. De ꝓfundis clamaui ad te dn̄e: dn̄e exaudi vocē meā. Fiāt aures tue intēdētes i

Quīdecī ꝯtēplatiōnes Marie

E Ascēsꝰ a vicijs ad ꝟtutes.

vocē depcatōis mee ꝛc̄.Duodecim⁹ est ꝓprie
modicitatis ꝛ vilitatis cognitio: ꝛ suꝑpi⁹ vi
lificatio. Et iō cātam⁹ ps̄.cxxx.s.Dn̄e nō ē ex
altatū cor meū:neqꝫ elati sunt oculi mei. Ne
qꝫ ambulaui ī magnis neqꝫ ī mirabilib⁹ su/
pra me ꝛc̄.Tredecim⁹ grad⁹ ē qn̄ diabolus
nos ad desꝑatiōem īducere vult nr̄oꝝ bono
rū opeꝝ ad mentē reductio. Jō cātam⁹ ps̄.
cxxxj.s.Memēto dn̄e dauid ꝛ oīs mās̄uetu
dinis ei⁹ ꝛc̄.Decimusq̄rt⁹ ē oīs dissensiōis ꝛ
discordie dimissio. ꝛ iō cātam⁹ ps̄.cxxxij.Ec
ce qꝫ bonū ꝛ qꝫ iocūdū habitare frēs ī vnū ꝛc̄
Decimusq̄nt⁹ est ī dei ꝑuitijs ꝛ mādatis ob/
seruandis nr̄a emācipatio.iō cantam⁹ psal.
cxxxiij.Ecce nunc bn̄dicite dn̄m oēs ꝑui dn̄i.
Qui statꝭ in domo dn̄i:ī atrio dom⁹ dei no/
stri ꝛc̄. ¶ Aliť q̄ꝫ pn̄t dicti grad⁹ ꝓ nr̄a edifi
catiōe spūali exponi de assensu nr̄o ad vitaꝫ
ꝑfectā: vt inq̄t mgr̄ Bartholome⁹ p̄dc̄s vbi
s̄. Prim⁹ em̄ ḡd⁹ ē humane miserie debita
īspectio ꝛ tribulationū mūdialiū ꝯsideratō
q̄b⁹ diligenť īspectꝭ cogimur exclamare. Ad
dn̄m cū tribularer clamaui ꝛc̄. Scd̄s est di
uine clemētie attētio ꝛ īploratio q̄ ꝯurgit ex
p̄mo. ꝛ iō dicim⁹: Leuaui oculos meos ī mō
tes ꝛc̄. Terti⁹ est de diuina bonitatis ꝯfidē
tia ꝛ assecuratio: q̄ letificati decātam⁹: Leta
tus sum in his q̄ dicta sūt mihi ꝛc̄. Quart⁹ ē
ꝯfidentie ꝓprie a se abdicatio ꝛ in deū iacta/
tio.iō dicim⁹: Ad te leuaui oculos meos ꝛc̄.
Quint⁹ est bn̄ficioꝝ dei recognitio ꝛ cōmē/
datio q̄ nos defendit ab oī malo.iō dicimus
Nisi q2 dn̄s erat ī nobis ꝛc̄. Sext⁹ est victo/
rie ꝯtra demones obtētio ex diuina gr̄a.iō
dicim⁹. Qui ꝯfidūt in dn̄o ꝛc̄. Septim⁹ est
plagaꝝ dei supportatio ꝛ peccatoꝝ nostroꝝ
ꝑ pn̄iam punitio.ideo dicim⁹: Jn ꝯuertēdo
dn̄s captiuitatē sion. Et infra. Qui semināt
in lachrymis ī exultatōe metēt. Euntes ibāt
ꝛ flebāt mittētes semina sua. Uenientes autē
venient cū exultatōe portātes manipulos su
os. Octau⁹ grad⁹ est hūane spei totalꝭ abie/
ctio. ꝛ ī solo deo ipi⁹ positio.iō cātam⁹. Nisi
dn̄s edificauerit domū ꝛc̄. Non⁹ est suꝑpi⁹
ad ea q̄ p̄cipit de⁹ implēda recollectio.iō cā
tamus. Beati oēs q̄ timēt dn̄m ꝛc̄. Decim⁹
est diuine ꝓtectiōis ne in pctis corruam⁹ im
ploratio: ꝛ de p̄seruatōe eius regratiatio.iō
dicim⁹: Sepe expugnauerūt me a iuuētute
mea ꝛc̄. Undecim⁹ ē p̄teritoꝝ pctōꝝ recor/
datiōe venie cū lachrymis efflagitatio.iō di
cim⁹: De ꝓfūdis clamaui ad te dn̄e ꝛc̄. Duo
decim⁹ est ex ḡtijs a deo acceptꝭ maior hūi/
liatio.iō decātam⁹. Dn̄e nō ē exaltatum cor
meū ꝛc̄. Tredecim⁹ ē eoꝝ q̄ ī baptismo deo
ꝓmisim⁹ obꝑuatio.iō decātam⁹: Memēto
dn̄e dauid. ꝛ oīs māsuetudis ei⁹. Sicut iu/
rauit dn̄o votū vouit deo Jacob. Decimus

F Quideci ḡduū ex/ positio

q̄rt⁹ ē dei ꝛ ꝓximi charitatiua dilectio.iō de
cātam⁹: Ecce qꝫ bonū ꝛ qꝫ iocundū habita/
re frēs ī vnū. ꝛ infra. Qm̄ illic mādauit dn̄s
bn̄dictionē ꝛ vitā vsqꝫ ī seculū ꝛc̄. Decimus/
q̄nt⁹ grad⁹ ē. sicut de⁹ nunq̄ꝫ cessat a bn̄ficijs
nob̄ exhibēdis: sic ī ei⁹ laudib⁹ ꝯtinua ꝑseue
ratio.iō decātamus: Ecce nūc bn̄dicite dn̄m
oēs ꝑui dn̄i

¶ Pars tertia hui⁹ ꝑmōis de btē ꝟgīs ma
rie ꝯuersatiōe

Uita ꝛ ꝯuersatio btē ꝟgīs fuit val
de sctā: valde formosa ꝛ valde ho
nesta ꝛ ordiata. Primo fuit val/
de sctā. q2 mēte n̄ habitabat ī ter/
ris sꝫ in celꝭ. Un̄ ipa inq̄t Eccī.xxiiij. Ego ī al
tissimis habitaui ꝛ girū celi circūiui sola. ꝛ
iō poťat dicere cū aplo ad Philꝭ.iij. Nr̄a cō
uersatio ī celis ē. Cōuersatio aūt d̄r totā vitā
hoīs. s. cogitatiōis: cordis: locutōis: oris ꝛ ef
fect⁹ opis. Jstis em̄ trib⁹ modis ꝯuersabať ī
celis.iō d̄r de mulieri forti Prouer.vl. Gu/
stauit ꝛ vidit: q2 bona ē negotiatio ei⁹. Ecce
q2 ī corde habuit desideria saporosa. sequiť:
Os suū aꝑuit sapie ꝛ lex clemētie ī lígua ei⁹
Ecce q2 ī ore habuit ḡtiosa ꝟba: sequiť. Acci/
xit fortitudine lūbos suos: ꝛ roborauit bra
chiū suū. Ecce q2 habuit opa ꝟtuosa. Scd̄o
ei⁹ ꝯuersatio fuit famosa. s. deo ꝑ humilita/
tē: angelꝭ ꝑ ꝟgitatē: ꝛ hoīb⁹ ꝑ fecūditatē. ꝛ iō
illi dici pōt illud Judith.xv. Tu glīa hieru
salē. i. dei. in q̄ est visio pacis. ꝛ h̄ ꝓpť tuā hūi
litatē. sequiť. tu leticia isrł. i. angeloꝝ: q̄ facie
ad faciē sꝑ deū vidēt. ꝛ h̄ ꝓpť tuā ꝟgitatē. seq̄
tur. Tu iō honorificētia ꝓplī nr̄i. i. generꝭ hu
mani. ꝛ h̄ ꝓpť tuā fecūditatē quā nob̄ ꝓtuli/
sti. Et iō sequiť. q2 fecisti viriľr. s. deū ꝑ tuaꝫ
humilitatē ad terrā trahēdo. sequiť. ꝛ ꝯfor/
tatū est cor tuū. s. ꝑ tuā fecunditatē nr̄am sa
lutē opando. sequiť. eo q̄ castitatē amauerꝭ
scꝫ te ꝑ ꝟginitatē angelꝭ sociando. De his tri
bus ait Bern̄. suꝑ Missus ē. Singularis
fuit Marie ꝟginitas quā nō temerauit sed
honorificauit fecūditas. sed nihilomin⁹ spe
cialꝭ humilitas quā nō abstulit incōparabiľ
ꝓrsus fecūditas: quā ꝟginitas simul comi/
tať ꝛ hūilitas. Uľ dici pōt q̄ aliq̄s d̄r famo
sus q̄ttuor de causis. ¶ Primo ꝓpť magnā
sapiam: sicut fuit Salomō: vt h̄r.iij. Reg.
x. Propť famā sapie cui⁹ regina saba venit
ab oriēte vt audiret ei⁹ doctrinā. Scd̄o q̄s ē
famosus ꝓpť magnā potētiā. vn̄ Gen̄.vj. d̄r.
Gigātes erāt suꝑ terrā: isti sūt potētes a se/
culo viri famosi. Tertio ꝓpť magnā scītatē
Un̄ Judith.viij. de ipa d̄r. Nec erat oībus
famosissima: qm̄ timebat deū valde. Quar
to ꝓpter magnā pulcritudinē. Un̄ Hester.ij
d̄r d̄ ea. Erat em̄ Hester famosa valde ꝛ in/
credibili pulcritudine: oīm oculis gratiosa.

G Marie ꝯuersatō sctā.

H Famos⁹ dicit

ꝛ amabilꝰ videbaṭ. Jsta q̄tuoꝛ btā Maria excellenṫ habuit: ꝛ iō fuit famosissima. Primo em̄ habuit magnā sapiam. Diuina em̄ sapiētia nouē mēsib' in ea habitauit. q̄pꝛo/pter ipa tota dei sapientia plena fuit. iō apl'i ad ipam tanq̄ʒ ad carcā sapie recurrebant ꝛ ipam d oib' dubijs īnfrogabāt. Un̄ dr̄ Beda i q̄dā homel'. Oia q̄ de dn̄o vl' a dn̄o dicta vl' acta coḡuerat mr̄ ꝟgo in corde retinebat: ꝛ sollicite cūcta memorie cōmēdabat. vt cū tp̄s p̄dicāde vl' scribēde icarnatōis eiꝰ ad ueniret sufficienṫ vniuersa put essent gesta q̄rentib' explicare posset. ❡ Scdo habuit magnā potētiā. Un̄ Eccl'i. xxiiij. ipa inq̄t. Jn hierl'm ptās mea. Tā potēs em̄ fuit q͛ diabolū ɔtriuit. Gen̄. iij. Jpa ɔteret caput tuū. Tā potēs fuit q͛ celū apuit ꝛ deum attraxit ad terrā: q͛ vicia ɔfregit ꝛ ꝟtutes plātauit. Jō i ser. ad Eustochiū Hiero. ait. Hec est q̄ celis dedit gl'iam: terris deū: gētib' fidē: vicijs finē: vite oꝛdinē: moꝛib' disciplinā. Tertio habuit magnā scītatē. Nā an̄ fuit sancta q̄ʒ nata. Un̄ Bern̄. in q̄dā ser. inq̄t. Est itaq̄ʒ ꝟgo regia veris honoꝛis titulis cumulata. q̄ pculdubio sctā fuit ante q̄ʒ nata. ꝛ q̄m̄ sctm̄ idē est q̄d pur̄ siue mundū. ipa intantū sctā fuit q͛ eiꝰ puritas fuit sīq̄dē sup̄ puritatē angelicā ꝛ humanā. de q̄ in li. de ɔcep. ꝟginali dr̄ Anṡ. Decebat sīq̄dē vt ꝟgo btā ea puritate niteret q̄ sub deo maioꝛ nequit intelligi. Quarto habuit magnam pulcritudinē. De cuiꝰ pulcritudine dr̄ in psal. xliiij. Oīs gl'ia eius ꝛc̄. Sūt em̄ q̄dā q̄ nō curāt nisi de pulcritudine exterioꝛi. Jpa aūt curabat de interioꝛi. iō dr̄: Oīs gl'ia eiꝰ filie regis ab intus. Alij sunt q̄ ꝛ̄si aliq̄n habēt pulcritudinē interioꝛē: tn̄ eā cito p̄dūt. Jpa aūt eam ꝟuauit vsq̄ʒ in finē. iō dr̄ Jn fimbrijs. Fimbria em̄ est finis vestꝭ. Alij sunt q̄ ꝛ̄si diligūt deū: tn̄ adhuc aliq̄n iclinanṫ ad mōm. tales pn̄t dici deaurati nō aurei. Nā in re deaurata ꝛ ē aurū ꝛ est alia p̄ter aur̄. Sic ꝟui dei q̄ʒuis diligāt deum: tn̄ adhuc oino nō abstrahunṫ a mōo. Res aūt aurea in totū est aur̄. iō beata ꝟgo Maria nō fuit fimbria deaurata s; aurea: q̄ eiꝰ coꝛ totū ꝟsum erat in aurū. i. in amorē diuinū. Alij sunt q̄ ɔtenti sūt vna pulcritudine. i. vna ꝟtute. Btā aūt ꝟgo habuit varietatē oīm ꝟtutū. iō dr̄ circūamicta varietate. ❡ Tertio eiꝰ ɔuersatio fuit valde oꝛdinata ꝛ honesta. Primo oꝛdinata: q̄ vt inq̄t Hiero. i q̄dā epl'a ad Eliodor̄. Btā ꝟgo etiā in puericia ꝛ adolescētia sua q̄n̄ in tēplo moꝛabaṫ cū alijs puellis suis coeuis vitā suam valde oꝛdinatā ducebat. Nā a mane vsq̄ʒ ad tertiā oꝛonib' insistebat. a tertia ꝟo vsq̄ʒ ad nonā opi manuū intēdebat. a nona ꝟo adhuc oꝛonē suā icipiebat: a q̄ nō recedebat

Marginalia (left): I — Vn̄tes pulcritudinē — K — Marie vita oꝛdinata

q̄usq̄ʒ illi angelꝰ appareret. De cuius manu escā accipe solebat: ꝛ sic sp̄ meliꝰ in dei amoꝛe p̄ficiebat. post resurrectionē ꝟo ꝛ ascēsionē filij sui vitā suā dispēsabat: maxie in assidua oꝛone ꝛ grar̄ actōe. Un̄ dr̄ Act. j. de apl'is. Hi hoīes erāt ꝑseuerātes i oꝛone cū mulierib' ꝛ Maria matre Jesu. Glo. ꝟo super illud Luc̄. j. Exultauit spūs meꝰ ꝛc̄. i psona ipiꝰ ꝟgis inq̄t. Totū interioꝛis animi affectū i agēdis grar̄ laudib' offero. Totū q̄d viuo: q̄d sentio: q̄d discerno i eiꝰ magnitudie ɔtēplād͛s ꝛ eius p̄ceptꝭ ꝟuādis ipēdo. Jn ipo tn̄ exulto: q̄ terrena nō curo: p̄spitas nō extollit: aduersitas me nō frāgit. s; illiꝰ sola spūs meꝰ delectaṫ memoꝛia a q̄ salꝰ eterna expectaṫ. illiꝰ q̄ʒ ppetua diuitate letaṫ a q̄ caro mea fecūdaṫ. Occupabaṫ q̄ʒ circa sacroꝝ locoꝝ visitatōem. Un̄ sctūs Odilio in q̄dā ꝟmōe inq̄t. Si scire volumꝰ q̄d dei genitrix post chr̄i resurrectiōem agebat ante q̄ʒ ipsa celos ascenderet. loca dn̄ice natiuitatis: passionis: sepulture ꝛ resurrectōis frequēter visitabat ꝛ i eis lachrymas fundebat. ꝛ oꝛis sui sāctissimi oscula imp̄mebat. Et idē ait Hierony. in ser. de assumptiōe ꝟginis. Nō soluʒ aūt habebat ɔuersatiōnē exterioꝛē oꝛdinatā s; etiā iterioꝛē mētis regulatiōeʒ. Habebat em̄ affectiōes sinceras ꝛ intētiōes in oib' rectas: ꝟuās illd̄ Goffredi i poetria noua. Cūctis sis hoꝛis: hoīs memoꝛ iterioꝛis. Et iō de ipa Amb. i li. d ꝟgitate inq̄t. Uirgo erat nō solū coꝛpe s; ꝛ mēte q̄ nullo doli ambitu sincerꝰ adulteraret affectū. De eiꝰ q̄ʒ cogitatōibus ibidē p̄dictꝰ scūs ait. Uirgo btā ad ipos ingressus angeli: inuēta est domi i penetralibus sine comite ne q̄s intētionē eiꝰ rūperet: ne q̄s obstreperet: neq̄ʒ em̄ comites feminas desiderabat: q̄ bonas cogitatiōes comites habebat: q̄neriaʒ tūc sibi minꝰ sola videbaṫ cū sola esset. Nā quō erat sola cui tot angeli aderāt: tot archangeli: tot p̄phete: Hec ille. Qui etiā ibidē dicit. Coꝛde erat humil': ꝟbo ḡuis: aīo prudēs: loq̄ndi potioꝛ: legēdi studiosioꝛ: nō i incerto diuitiar̄: s; i p̄ce paup̄is spē ponēs: intēta opi: ꝟecūda ꝟmōi: arbitriū mētis solita nō hoiem q̄rere s; deū. ꝛ ibideʒ. Nihil in ea toruū in oculis: nihil in ꝟbis p̄cax: nihil in actu inuerecūdū: nō gestꝰ flagitioꝛ: nō incessus solicitioꝛ: nō vox petulātioꝛ: vt ipa coꝛpis spēs simulacꝝ fuerit mētis et figura p̄bitatꝭ. Hec Amb. ❡ Cōuersatio et eiꝰ fuit honesta: q̄ sp̄ cū p̄sonis honestꝭ fuit ɔuersata. Cōuersatio em̄ bona reddit zeluʒ ad ꝟtutē: ꝛ hōestatē p̄sonar̄ ɔuersatio fit iuuētutꝭ p̄fecta educatio. i aut̄. de nup. §. cogitandū. in fi. coll'. j. ꝛ glo. i. l. ediles. §. quid ḡ ff. de edil'. edic. dicit p illū textū q͛ moꝛes foꝛmantur a cōuictu. Conuersationem igitur

Marginalia (right): L — Hōesta ɔuersatō Marie

habuit bta virgo. Primo cu filio: qr ipm nunq deseruit: sz semp ipm sociata fuit. Primo i ei infantili etate. Un Lu. ij. dr. Inuenerut Maria z Joseph z infante positu in presepio. Et Mat. ij. Inuenerut pueru cu Maria mre ei. In egyptu qz ipm secuta est. Un Ma t. ij. dixit angelus Joseph in egypto existenti. Surge z accipe pueru z mrem ei z vade in terra iuda. Secuta qz est i teplo cu doctoribus disputante. Un Lu. ij. dr. Inuenerunt eu in teplo sedente in medio doctoru. Ite in nuptijs coniuante. Un Jo. ij. dr. Nuptie facte sunt in cana galilee. Uocat aut e Jesus z mr ei ad nuptias. Ite xplo pdicante. Un Mat. xij. dr. Adhuc eo loqnte ad turbas ecce mr ei zc. Ite in patibulo moriete. Unde Joan. xix. dicit. q stabat iuxta cruce Jesu. Ite de tumulo resurgente. qr vt dr Amb. in li. de virginibz: sibi primo apparuit post resurrectione. Ite in celu ascendente. Un sanct. Odilio vbi s. inqt. Credim ipam interfuisse gaudijs ascensiois dnice: z in die sancto Pentecostes cum aplis spusscti gram recepisse. qua cstat ipam a cceptioe xpi plenissime habuisse. Couersata qz fuit cu Joseph viro suo. Veru tn est q Joseph pter virginis sctitate nolebat cu ipa cuersari: sed volebat ea occulte dimittere. Matth. j. Un dr Origenes in qda homel. Joseph vtute mysterij in ea cognoscebat. z io sibi appropiquare se idignu estimabat: z hulias se an tata z ieffabile re: se loge facere qrebat: sic z be. Petrus dno se hulians dicebat. Recede a me dne: qr ho pctor su. Io voluit ea occulte dimittere dices. Maior est ei dignitas: supexcellit ei scitas: nec mee cgruit indignitati. Chrys. qz sup Matt. ait. O ieffabil laus Marie: magis credebat Joseph castitati ei q vtero ei: z plg re q nature: cepisse eam maifeste videbat: z fornicatioe suspicari no poterat. possibili credebat mliere sine viro cipe q maria posse peccare. Un d ipo Joseph videte sua spsa iuuecula pulcerrima esse guida: poterat dici illd Ovid. iiij. meta mor. Facies erasqz iubebat. Credere adulteriu phibebat credere mores. Couersata qz fuit cu ceu aplico: Io i smoe d assumptioe Hiero. inqt q post ascesione xpi cuersatio Marie generalit cu aplis fuit vsqz ad eoru dispsione: Ipa ei aplos letificabat psentia sua. Un qlibet apls dicere potat illd Sap. viij. Intras in domu mea cqescam cum illa. No em hz amaritudine cuersatio ei: nec tediu cuict illi: sz leticia z gaudiu: et i amicicia illi delectatio bona. Eos qz instruebat doctria sua. Un Hiero. vbi s. ait. Int apostolos post resurrectioe xpi intras z exiens cu eis familiarie de incarnatoe xpi ac resurrectioe ctulit. Et ibide. Ecce dno Jesu ascedente in celu vocat aplos virgo i schola vtutu. cuersat cu senatoribz celi. in curia padisi sub disciplia spusscti. toti qz maiestat diuie Inuenit pma int pmas cohortes sumi regis quoru vita ia no erat de terris sz de cel. De h etia sic dr secus Odilio vbi s. Intuitu dnicoru locoru pacto: virgo bracu gaudio ad apl'icu csortiu remeabat Couersata qz fuit spealit cu Joane euagelista. Un Hiero. vbi sup ait. Quauis oes apli btam virgine venerati sint: Joanes tn eide ampli ac speciali vsqz in fine vite deseruiuit: qua sibi ab ipo magistro in cruce pedete comissam in sua qsi filius mrem accepit. qn chrs mri dixit Mulier ecce fili tu: vt hr Jo. xix. Qui em institut sub mo vt cu testatoris familia remaneant: siue vt illi filijs deseruiat: h adimplere tenent si comodu heredi atis adipisci letant l. ill' libertis. ff. d cdi. insti. z. l. gaio. §. impatoz. ff. de ali. lega. Nuc vo cu deuotis suis couersari delectat p amore z intercessione atqz bnficioru suoru largitoez. Un ipa inqt Prouerb. viij. Delitie mee esse cum filijs hoim. Rogemus ergo ipam virgine bndicta: vt vna cu dilecto suo nobiscu morari z habitare digne in psenti seculo p gratia: z in futuro p gloriam Amen.

¶ De trib virtutib cardinalib qb beata virgo ornata teplu intrauit: z vsqz i fine vite in eisde vtutib pseuerauit Sermo. II

MUlte filie congregauerunt sibi diuitias: tu vo supergressa es vniuersas. Prouerb. vltimo. In veteri testameto deus specialiter dicit dilexisse Abraam pter fidem Un Gen. xv. dr. Credidit Abraa deo z reputatu est ei ad iusticiam. Quod etiam recitat apls ad Heb. xj. Moysen quoqz dilexit ppter mansuetudine: qr fuit mitissim hoim qui fuerut in terra. vn amicus dei appellat est. cu quo loquebat deus facie ad facie sic loquit homo ad amicu suu. Exo. xxxiij. Ite dilexit Dauid pter humilitate. Iuxta illud ps. cxxxj. Memento dne Dauid: z ois mansuetudinis eius. Unde ipe inquit. ij. Regu vj. Ero humilis in oculis meis. Item in nouo testamento Joannem euangelistam propter virginitate amauit: que special' proga tiua castitatis ampliori dilectioe fecerat dignu: vt canit eccla. z fuit dictu venerabilis Bede in qdam homel. Ideo in sacro euagelio appellat ille discipul que diligebat Jesus: vt habet Joa. xxj. Diligebat qz Jesus Maria magdalena z Martha ac Lazaru fratrem eoru: vt habetur Joan. xj. z hoc pro

Marginal notes: Couersata cu Joseph — Conuersata cum aplis

pter hospitalitatē p quā ipi ⁊ aliȷ̄ quidā sancti placuerūt deo. Scūs quoqȝ Nicolaꝰ ppter misericordiam amicꝰ dei appellatꝰ est. Sed hec oia excellentissime fuerūt in btā virgine. ğ sup alios a deo fuit pdilecta. Si em̄ dilexit Abraam qȝ credidit de se antiq̄ et vxore sua vetula filiū nasciturū. vel qȝ credidit filiū suū moriturū ⁊ resurrecturū: multo fortius dilexit beatā vginē ppter fidē qua credidit se virginē deū parituram ⁊ vginē pmansurā. Itē si amauit Dauid ppter hūilitatē: multo magis dilexit hūillimā vginē. Ut em̄ inqt Aug. in quodā fmone. Nunq̄ btā virgo exaltata sup choros angelorū fuisset: nisi esset humillima oīm hoīm. Itē si Moysen amauit ppter mansuetudinē: multo magis matrē suā: que vt canit ecclia: est vgo singularis inter oēs mitis. Si autem Mariā et Marthā ppter hospitalitatē dilexit: ⁊ Nicolaum ppter misericordiam: hec ipum in vteri sui hospitio recepit: carne vestiuit: lacte cibauit ⁊ alia misericordie opa impēdit: q̄ nunq̄ aliꝰ ei fecit. ¶ Itē si Joānē ppter vgīitatē amauit: multo magis mrem suā: q̄ est vgo vginū. Hoc em̄ Joānes nō fuit: Jdo Albertꝰ sup Missus est. c. clxvij. inqt. Ex his manifestū est q̄ oēs spēales grē q̄s circa aliorū sctōrū ɔuersationē est repire in nr̄a gl'iosissima vgine superāt et eminēt mā̄ifeste. Hec ille. Quapropter si de q̄libet sctō fm sctm̄ Bonauē. dicere possumꝰ. Nō est inuētus silis illi: ppter aliquā excellentiā in aliq̄ vtute vel grā seu dono vel actu vtuoso: De btīssima vgine possumus generalr̄ dicere q̄ nō est inuētꝰ silis illi in aliq̄ vtute: q̄ vniuersos sctōs excessit i vtutibꝫ oībꝫ ⁊ i donis et charismatibꝫ ⁊ cūctis gratijs diuis. Uñ ipi canit Sedulius poeta dicēs. Que nec pmā silem visa ē nec hēe sequētē. Et Fran. petrarcha ait. Uirgine sola sine exēplo i mūdo fuit q̄ nec pmā similē visa est nec hēre sequentē ⁊c. Jō de ipa possumꝰ dicere vba theātis nr̄i. s. Multe filie. i. aīe ɔgregauerūt sibi diuitias. i. vtutes ⁊ grās tu vo supgressa es vniuersas. De q̄bꝫ tres vtutes solū i p̄nti fmōe ɔsiderabimꝰ. s. fidē: spem ⁊ charitatē: q̄ theologice appellāt. d̄ q̄bus hr̄. j. Cor. xiij. ⁊ i c. qȝ passus. d̄ ɔse. di. ij.

Maria singulariē a deo dilecta

¶ De fide btē vgīs Cōsideratio pma.

Q Uerit vtrū btīssima virgo habuerit fidē? Et pmo videt q̄ nō. Latera ei ciuitatis supne sūt eq̄lia: sicut dr̄ Apoc. xxj. ğ ⁊ vtutes q̄bꝫ addirit videnē debere eē eq̄les. Uñ vnusq̄sq̄ beatus q̄ntā habuit fidē: tātā habuisse videt dilectionē: ⁊ ecōuerso: et h sp et vbiq̄: Juxta illud Aratoris poete li. ij. Hec est vera fides quā lex comitat amoris. Sȝ btīssima virgo tātā habuit dilectionē q̄ erat sup oēm dilectionē i via. ğ etiā habuit cognitionē tātā q̄ erat sup oēm cognitiōem quā vnq̄ habuit aliq̄ creatura. Et sic cognitio btē vgīs in via fuit excellētior cognitiōe raptꝰ q̄ est creature exn̄tis in via. Sȝ cognitio raptꝰ excellit fidē et nō est fm modū fidei. vt ait Alb. vbi. s. c. lxxvj. ğ btā vgo nō videt habuisse fidē. Itē ij. Cor. xij. vbi Paulꝰ se raptū testat vsq̄ ad tertiū celū. dic̄ Nico. de Lyr. q̄ p tertiū celū intelligit celū empyreū: qd̄ dr̄ tertiū respectu crystallini ⁊ siderei. Et ibidē inqt glo. q̄ ipse Paulus vidit i raptu: sic illi q̄ sunt i tertia hierarchia. ğ btīssima vgo silr̄ vidit ⁊ excellentius. qȝ cui ɔcedit qd̄ ē plꝰ: dr̄ etiā ɔcessū qd̄ est minꝰ. c. ex pte. de deci. ⁊ l. nō debet. ff. de reg. iu. Sȝ illi q̄ sunt de tertia hierarchia nō vidēt p fidē. ğ nec btīssima vgo habuit fidem. Itē mundicia cordis est dispositio ad videndū deū: iuxta illud Mat. v. Bti mūdo corde q̄m ipi deū videbunt. ğ vbi maior est mūdicia: ibi maior erit visio. sȝ nlla creatura vnq̄ habuit puritatē tātā q̄ntā b. virgo q̄ ea puritate nituit q̄ sub dō maior neq̄t itelligi: fm Ans. i li. d̄ ɔcep. vgīali. ğ nunq̄ creatura aliq̄ habuit tāaltā cognitiōe: ğ eiꝰ cognitio fuit sup raptū: ⁊ ɔn̄ter sup fidē. qȝ q̄cq̄d ē supiꝰ supiore: ē supiꝰ iferiore. ar. in. l. d̄ acces. ff. d̄ diuer. ⁊ tē. p̄s. Itē entis ad nō ens īfinita ē distātia. vt inqt Alb. vbi. s. ⁊ s. Bonauē. in. iij. di. x. ğ pctōr ⁊ nō peccatrix dicūtur habere infinitā distantiā. Luȝ ğ em̄ pctā nr̄a diuidāt iter nos ⁊ deū: iuxta illd̄ Esa. lix Iniq̄tates vr̄e diuiserūt iter vos ⁊ deū vr̄m sequit: q̄ vbi plꝰ est d̄ pctō: maior est diuisio ⁊ ecōtrario vbi minꝰ est de pctō: ibi maior ē ɔiūctio: qȝ ɔriarū causarū ɔrij sunt effectꝰ. ij. Phys. ⁊ ij. de generatione. ğ vbi oino nil est de pctō: ibi pxia est ɔiūctio. Sed nulla pura creatura est vl' fuit oino in via sine pctō. Juxta illd̄. j. Jo. j. Si dixerimꝰ qȝ pctm̄ nō habemꝰ ipi nos seducimꝰ: ⁊ vitas in nob nō est. Btā aūt vgo sola iter ipas puras creaturas fuit mūda ab oī pctō. de q̄ inqt Aug. in li. de natura ⁊ grā. Excepta btā vgine: de q̄ cū de pctis agit: nullā prsus volo hēe q̄stionē ⁊c. Ergo nūq̄ aliq̄ pura creatura ita ɔiūcta fuit dō sic btīssima vgo. Sȝ illa ɔiūctio est p cognitionē ⁊ dilectōēȝ. ğ sup raptū ⁊ fidē. ¶ Itē tres sūt actꝰ hierarchie. s. purgari: illumiari ⁊ pfici: vt inqt Dioñ. i li. de angelica hierarchia. Et sunt illi tres actus ad inuicē ordiati: ita q̄ maiorē purgatōēȝ seq̄t maior illumiatio: ⁊ maiorē illuminatōēȝ sequit maior pfectio. Sȝ btīssima vgo iter puras creaturas purgata fuit in summo. ergo eiꝰ cognitio fuit sup oēm cognitōēȝ oīs creature in via. ⁊ ɔseq̄nt sup fidem. Itē grā ⁊ glo

N Maria habuit fidem

ria sic se hñt ad inuicē: vt ꝓportionabilit̄ ha
bens maiorē grām: habeat maiorem gl'iam
Juxta illō Zach.iiij. Exeq̄bit grāz grē. Sꝫ
iter cōphēsores nūq̄ꝫ habuit aliq̄ pura crea
tura tā altā cognitōēꝫ q̄ntā hꝫ btīssima ꝟgo
in patria: ḡ int̄ viatores nunq̄ꝫ habuit aliq̄
pura creatura tā altā cognitiōēꝫ ī via. ⁊ ꝯse-
q̄nt̄ ei⁹ ꝯgnitio fuit sup̄ raptū ⁊ fidē. ¶ Pre
terea btīssima virgo fuit sapiētior oī creatu
ra. In cui⁹ signū liber q̄ de sapīa ītitulat̄: de
btīssima ꝟgine spēal'r ab eccl'ia exponit̄. ī sa
piētia aūt nihil ē ō ī grātia. Cū ḡ ī fide nō sit
plena sapīa: sed ex pte solū: iuxta illō .j. Cor.
xiij. Ex pte cog̃scim⁹ ⁊c. ḡ btīssima ꝟgo q̄ ha
buit plenā sapīam nō habuit fidē sꝫ plenam
cognitōēꝫ. Hoc etiā ꝯfirmari videt̄ ꝑ sniaꝫ
Ber. dicētis. ꝙ sola ꝑ se trinitas cū sola ⁊ in
sola ꝟgine voluit opari: soli datū ē nosse cui
soli datū ē expiri. Ex q̄ aucte colligit̄: ꝙ be-
ata ꝟgo de incarnatōe ⁊ de filio dei incarna
to habuit tātā cognitiōem q̄ fuit sup̄ fidē ꝙ
scꝫ tm̄mō not⁹ esset sibi q̄ not⁹ erat patri. qō
D nō pōt intelligi ō cognitōe fidei ſm quā no
tus erat ⁊ multis. ¶ Sꝫ his argumētis nō
obstātibꝫ dico: ꝙ ī btā ꝟgine fuit virt⁹ fidei
quā cōmēdauit Helisabet Lu. j. dicēs. Btā
q̄ credidisti: qm̄ ꝑficient̄ in te ea q̄ dicta sunt
tibi a dño. vbi Helisabet attribuit fidei ei⁹
ꝙ deū ꝯcipe meruit. Et Aug. in q̄dā ſmone
ait. Deū ꝟo nō libidīe sꝫ fide ꝯcepit. Et ideꝫ
in li. de ꝟgibꝫ inq̄t. Beatior fuit virgo Ma
ria ꝑcipiēdo fidē chr̄i q̄ꝫ ꝯcipiēdo carnē chr̄i
Nihil em̄ marie materna ꝓpinq̄tas ꝓfuisset
nisi eū felici⁹ corde q̄ꝫ carne gestasset. Hec il
le. ¶ Preterea cū fides sit anul⁹ q̄ aīa deo
despōsat̄: Juxta illō Osee. ij. Desponsabo te
mihi ī fide in sempitnū: Nō est dubitādū ꝙ
anulū istū voluit hr̄e. ⁊ habuit ip̄a p̄dilecta
dei spōsa gl'iosa dī genitrix Maria: imo su
per oēs viatores excellētissimā habuit fideꝫ.
Cū em̄ fides sit q̄ddā lumē aīe in tenebroso
mūdo degenti. iuxta illō Aratoris poete. li.
ij. In medijs tenebꝛis ē radiata fides. claꝝ ē
ꝙ btā ꝟgo sup oēs illumiata: sup oēs lumi-
ne fidei fuit illustrata. ¶ Itē cū fides sit ꝓ-
ma virt⁹ pugnās cū vicijs. iuxta illō Pru-
dentij poete: ī li. de ꝯflictu vicioꝝ ⁊ ꝟtutū di
cētis. Prima petit cāpū dubia sub sorte du
elli Pugnatura fides: aggresti turbida vul
tu. Prouocat īsani frāgēda ꝑicl'a belli. Nō
est dubitādū ꝙ btīssima ꝟgo oīm vicioꝝ su
per oēs ipugnatrix: excellētiorē oībꝫ habuit
fidē. qō etiā patuit ex effectu ⁊ ꝟtute ei⁹. Cū
em̄ dicat apl's. j. Cor. xiij. Charitas oīa cre-
dit. ⁊ Mar. ix. scp̄tū sit. Oīa possibilia sunt
credēti: apparet in illo fuisse maximā fidē q̄
ꝟtute illi⁹ mirabilia opat⁹ ē. Jō Matt. xvij.
inq̄t saluator. Si habueritis fideꝫ: dixeritis
monti vt mittat se in mari: obediet vobis.
Sed ad dictū ꝟginis cū dixit: Ecce ancilla
dñi ⁊c. sūm⁹ mons mōtiū tulit se ⁊ misit se ī
mare. i. in vtero ip̄i⁹ marie. ḡ ei⁹ fides q̄ opa-
ta est hūc effectū oībꝫ alijs ip̄roportionabili
ter ⁊ excellēter maior fuit fide oīm alioꝝ. P
¶ Ad argumēta āt facta in ꝯriū rñdet̄ ꝙ ī Soluti-
beata virgine fuit vt p̄dictū est: maior sapiē ones ar-
tia ⁊ cognitio q̄ꝫ in aliq̄ pura creatura ī sta gumen
tu vie. maior. s. q̄ꝫ in Adā: cui⁹ aīa in statu torum
innocētie fuit eleuata ad vidēda celestia. de
q̄ Gen. ij. dr̄. Immisit dñs soporē in Adam.
Ubi dicit glo. Extasis illa ad hoc īmissa est:
vt mens Ade intrās sanctuariū dei nouissi-
ma intelligeret: ⁊ particeps fieret angelice
curie. Maior q̄ꝫ fuit q̄ꝫ in Jacob. qui inq̄t
Gen. xxxij. Uidi dñm facie ad faciē: ⁊ salua
facta est aīa mea. ⁊ q̄ꝫ in Moyse: de q̄ inq̄t
de⁹ Num. xij. Ore ad os loq̄r ei ⁊ palā non
ꝑ enigmata ⁊ figuras videt deū. Maior eti
am q̄ꝫ ī Job. q̄ sui li. xlj. c. dixit deo. Auditu
auris audiui te. Nūc aūt ocul⁹ meus videt
te. Maior q̄ꝫ in Esaia. q̄ sui li. vj. c. inq̄t. Ui-
di dñm sedentē sup soliū excelsum ⁊ eleua-
tū: ⁊ plena erat oīs terra maiestate ei⁹. Ma
ior q̄ꝫ in Paulo: q̄ rapt⁹ vsq̄ꝫ ad tertiū celuꝫ
audiuit arcana: que nō licet homī loqui. vt
ip̄e ait. ij. ad Cor. xij. Maior q̄ꝫ in Joanne
euāgelista: qui fuit in sp̄ū ī insula pathmos
⁊ vidit arcana dei. vt habet̄ Apoc. j. ⁊ requi
euit in sinu Jesu vt habet̄ Joan. xiij. Unde
de illo ait Aug. in q̄dā ser. Deitatis potenti-
am limpidius ꝯtemplās ceteris cū dño ad Uisio
celū volans celestis sapiētie haustū de dñi- Marie
ci pectoris fonte potauit. Nec tamē cogni
tio ⁊ visio virginis Marie nō fuit ita perfe
cta sicut est visio patrie: sed fuit media iter
visionē vie ⁊ patrie: vt dicit btūs Thomas
de visione Pauli et Moysi in. iiij. sententi-
arū. di. xlviij. ar. ij. q. vij. Quia deū nemo vi
dit vnq̄ꝫ. Joan. j. Unde dixit deus Moysi
petenti ip̄m videre Exodi. xxxij. ca. Faciem
meam videre non poteris. Non enim vide-
bit me homo ⁊ viuet ¶ Ad illud autē quod
inquit Glo. de Paulo: ꝙ vidit in raptu sic̄
videt̄ in tertia hierarchia. Respondet̄ ꝙ ly
sicut: nō denotat equalitatē sꝫ similitudinē:
Sicut in simili exponit̄ illud. Diliges proxi
mū tuum sicut teip̄m. in. iij. senten. dist. xxix
Et ibi sanctus Bonauentura ar. j. q. iij. ī so
lutiōe secūdi argumēti. Sicut etiam quan
doq̄ꝫ nō denotat oīmmodā similitudinē: vt
notat̄. ff. quod me. causa. l. si cum exceptiōe.
§. quatenus. ver. sicut in interdicto. ⁊ de pe
ri. con. rei ven. l. custodiam. ⁊ de recepta. l. j.
ſm vnā lecturā vt in diuina pagina Mat.
v. Estote perfecti sicut et pater vester celestis
perfectus est. et notatur per glo. ff. ō pigno.

actí.l.ſi cū venderet.§.fi.Q̄ ſi dicaꝛ ꝙ viſio
btē ꝟginis ꝛ alioꝝ ſupradictoꝝ fuit ſicut in
patria.ꝛ ꝙ vere vidit ip̄a ꝛ ceteri ſup̄ noīati
deū ſicuti eſt. R̄ndeꝛ ſm doctrinā Aug.ī li.
de videndo deū.ꝛ in.xij.ſup Gen̄. ad lr̄am:
ꝙ ꝑ illo tp̄e erāt abſtracti a ſenſibꝫ corpali/
bus:ꝛ poterāt dici huic mundo mortui.et p
ꝯſeq̄ns in ſtatu vie p cognitōem vl' viſionē
aliquā nō fuerūt ſine fide. q2 nil viderūt qḋ
pfecte fidē euacuaret.Q̄ ſi voluerim9 tene/
re opinionē Alberti vbi ſ.c.xcvj.dicētis:ꝙ
btā virgo habebat p̄dictas viſiōes cū q̄ete
ꝛ ſine abſtractiōe: q̄lis eſt in raptu. ꝛ ꝙ talē
viſionē qualē habuit Paul9 ī raptu ad tp̄s
ꝛ poſtea deſijt: Ip̄a perfectiori mō ꝛ ꝯtinue
habuit ab eo tp̄e q̄ mater dei facta eſt. Qui
habitus pſeuerauit in ea vſq3dū in gl'ioſam
cognitionē ſm ſtatū p̄me pfect9 fuit. R̄nde
tur ꝙ q2 talis viſio nō fuit ita pfecta in via
ꝓpter corpulentiā mortalis carnis: ſic̄ eſt in
patria: q2 corpus qḋ corrūpiꝛ aggrauat ani
mā: ꝛ terrena inhabitatio deprimit ſenſum
ml'ta cogitātē: vt habeꝛ Sap̄.ix. Iō cū ip̄a
viſiōe ſtare potuit habit9 fidei. cui9 virtute
ſupans btā virgo oēs ſenſuales imaginatio
nes ꝛ rep̄ſentationes maxie mereret. Et hoc
ꝯfirmaꝛ p Aug.ſnīam in li.ſoliloquioꝝ di/
centis. Dū in corpe eſt anima etiāſi pleniſſi/
me videat: hoc eſt: intelligat deū: q2 tn̄ cor/
poris ſenſus vtunꝛ ꝓprio ope ſi nihil valent
ad fallendū.nō tn̄ nihil ad ambigendu3. Et
pōt adhuc dici fides ea qua reſiſtiꝛ: et illud
eſt veꝝ qḋ crediꝛ. Hec ille. ¶ Notandū eſt
aūt ꝙ eſt fides viua: perfecta: vera et firma.
Primo fides viua eſt illa q̄ bonis opibꝫ eſt
adornata: ſine q̄bꝫ dr̄ mortua. Vn̄ Iaco .ij.
ſcriptū eſt. Sic̄ corp9 ſine ſpū mortuū eſt: ſic
fides ſine opibꝫ mortua eſt. Trāſſumptiue
in c.vnic.§.q2 ꝟo.de ſa.vnc.ꝛ.j.q.j.c.ferꝛ.et
c.ſicut vrgeri.et de pe.diſt.ij.c. ſi em̄ inq̄t. et
di.iij.c.querat.§.ꝛ ſi fides. Iſtam fidē viuā
non habēt chr̄iani mali: de q̄bꝫ dr̄ ad Titū.j.
Confitenꝛ ſe noſſe deū: factiſ aūt negāt. Se
cūdo fides pfecta eſt q̄ charitati eſt ꝯiuncta
q2 ip̄a charitas ē pfectio oīm ꝟtutū. Vn̄ ad
Col'.iij.dr̄ ꝙ eſt vinculū pfectiōis.ꝛ ad Ga
la.v.ait apl's: ꝙ charitas p fidem opaꝛ.ſine
charitate em̄ inutilis eſt fides: vt ait apl's.j
Cor.xiij. dicēs. Si habuero oēm fidē ita vt
montes trāſferā: charitatē aūt nō habuero
nihil mihi ꝓdeſt. Trāſſumptiue in c.ſolet.ḋ
ꝯſe.di.iiij.ꝛ de pe.di.ij.§.euident. Iſtam fi/
dē pfectā nō habēt demones: de q̄bꝫ Iac̄.ij.
diciꝛ. Demōes credūt ꝛ ꝯtremiſcūt. Trāſ/
ſumptiue in c.ſi em̄ inq̄t.de pe.diſ.ij. Illa ei
credentia demonū non eſt eis meritoria: q2
deū nō diligunt ſed odio habēt.pſ̄.dicente:
Supbia coꝝ qui te oderūt aſcēdit ſp. Ter/
tio eſt fides vera que cōtemnit mundana et
amat celeſtia: Quā nō habēt auari vt dicit
Augu.in quodā ſmone vbi inq̄t. Qui verā
fidē habent de deo: terrena inordiate nō cu
piūt. Fides em̄ vincit mundū.j.Ioā.v.ꝛ c.
ſciſcitantibꝫ.xv.q.viij. Iſtam fidē verā ha/
buit Moyſes: de q̄ Paul9 ait ad Hebre.xj.
Fide Moyſes grādis effectus negauit ſe eē
filiū filie Pharaonis: maiores diuitias ex/
timās theſauro egyptioꝝ improperiū chr̄i.
Ecce ꝙ p fidē deſpiciebat terrena: ꝛ expectā
do remuneratōem diuinā amabat celeſtia.
Quarta fides firma eſt q̄ nō frangiꝛ ꝛ mu/
taꝛ ꝓpter aliqua aduerſa: De qua dr̄ Tob. ij
Vitā illa3 expectamus quā deus datur9 eſt
his qui fidē ſuā nunq̄3 mutāt ab eo. Iſtā fi/
dē nō habēt inſtabiles ꝛ incōſtantes: Iuxta
illḋ Ouiḋ.in.ij.de ponto. Et cū fortuna ſtat
q3 caditq3 fides. Iō Virgi.iiij.eneiḋ.inquit
Nuſq̄3 tuta fides. De talibꝫ aūt inſtabilibꝫ
dicit ſaluator Luc̄.viij. Ad tp̄s credūt ꝛ in
tp̄e tentatōis recedūt. Talem fidē ſm hunc
quadruplicē ḡdū habuit ꝟgo Maria. Pri
mo ei habuit fidē viuā oībꝫ opibꝫ bonis ad
ornatā. Habuit q̄dē opa neceſſitatis ꝛ indi/
gētie. Vn̄ Prouer.vlti.dr̄ de ip̄a. Queſiuit
linū ꝛ lanā: ꝛ opata eſt ꝯſilio manuū ſuarū.
Vt em̄ ait Hiero. ī q̄dā epl'a. Beata virgo
acu ꝛ colo ſibi et filio neceſſaria adquirebat
ꝛ ſue indigētie ſubueniebat. Habuit etiam
opa pietatis ꝛ miſcḋie. Vn̄ ibidē dr̄. Manū
ſuā apuit inopi ꝛc̄. Itē opa magnanimitatiſ
ꝛ ꝯſtantie. Et iḋo ibidē ſubdiꝛ. Accinxit for
titudine lūbos ſuos. Scḋo habuit fidē pfe
ctā ꝛ charitati ꝯiūctā. Ip̄a ei p̄ nimio amo/
re ꝛ charitate erat liq̄facta ꝛ lāguida. Vn̄ di
cebat Can̄.iij. Nūciate dilecto q2 amore lā/
gueo. Et.v.ca.eiuſdē li.inq̄t. Aīa mea lique
facta eſt. Et iterū. Vulnerata charitate ego
ſum. Tertio habuit fidē verā: p quā deſpe/
xit oīa terrena. Per votū em̄ ꝟginitatiſ ꝯtē
pſit oīa delectabilia carnalia. p paupertate3
quā elegit ꝯtēpſit diuitias. p humilitatē ꝟo
mundanos honores. Quarto ꝟo habuit fi
dē firmā: q2 ceteriſ apl'is a fide cadētibꝫ ip̄a
firma pmāſit. Nō em̄ cadere potuit quā p̄
ſctificauit.iuꝛ illḋ pſ̄.xlv. Sctificauit tab/
naculū ſuū altiſſim9: quā fili9 ihitauit. Eccl
xxiiij. Qui creauit me ꝛc̄. Quā ſpūſſctūs cō
firmauit Lu.j. Spūſſctūs ſupueīet ī te ꝛc̄.
Quā angel9 cuſtodiuit. Vn̄ ip̄a dicere pote
rat illud Iudith.xiij. Viuit dn̄s q2 cuſtodi
uit me angel9 ei9. ¶ Sciēdū ḡ ꝙ in paſſiōe
chr̄i q̄dā nō habuerūt fidē nec cōpaſſionē: ſi
cut iudei īfideles chr̄o inſultātes. Quidam
habuerūt cōpaſſionē ſ3 nō fidē: ſic̄ apl'i a fi/
de cadētes. Quidā fidē vl' meli9 cognitōem
ſ3 nō cōpaſſionē: vt angeli q̄ ſunt īpaſſibiles

R
Fides viua: perfecta: vera ꝛ firma

S
Maria habuit fidem

Sola aũt ꝟgo btã tũc habuit cõpassiõez íti
mã ⁊ fidẽ firmissimã. Sꝫ í ea fuisse ꝟtutẽ fi
dei sup oẽs excellẽtẽ q̇s dubitet? Lũ eñ oĩa
opa dei ⁊ mirabilia ei⁹ bñficia sint facta ⁊ cõ
cessa hoĩbꝫ ꝑpt fidem. vt declarat multiplr
apl's ad Heb.xj. dubitare nõ licꝫ ꝙ etiã ꝑpt
bñdicte ꝟgĩs fidẽ de⁹ ꝯcessit ei filij sui incar
natione. Jtẽ cũ oẽ qḋ nõ est ex fide pctm̃ sit
Rho.xiiij.j.q.j.c. nõ sanat.⁊ de resti. spo.c.
lr̃as.et.xxviij.q.j.§.ex his.⁊ ḋ pscp.c.qm̃ oẽ
⁊ ḋ simo.c.p tuas.manifestissimũ ẽ nihil si/
ne fide fecisse b.ꝟginẽ q̄ nunq̃ꝫ peccauit. Et
cũ iust⁹ ex fide sua viuat. Abac.ij.⁊ ad Heb.
x.⁊ c.vbi sana.xxiiij.q.j.⁊ de pe.di.iiij.c.in
domo.⁊ de sa.vnc.c.vnico.§.q2 ꝟo. cũq3 fi/
des sit donũ dei.ad Eph.ij.⁊ ḋ ꝯse.di.iiij.c.
gr̃a.cũ etiã fides mũdet corda: Act.xv. ⁊ de
ꝯse.di.iiij.c.ver⁹.⁊ ex fide charitas ꝓcedat.j
Coꝛ.xiij.⁊ ad Gal.v.⁊ ad Titũ.j. ⁊ Jac.j.⁊
ꝑ fidẽ adquirat̃ vita eterna. Joã.vj.⁊ de pe.
di.ij.c.charitas est aqua. ⁊ dist.iiij. §.finis.
⁊.§.similiter.ꝯcludendũ est incõuincibilit̃
ꝙ beata ꝟgo iustissima:et q̄ oĩa dei dona re
cepit:q̄ etiã ab oĩ pctõ mũda fuit:et charita
te plena extitit:atq3 eternã gl'iam sup omes
excellẽti⁹ habuit:etiã í pñti vita ꝟtute fidei
sup oẽs incõꝑabilit̃ radiauit. Lũ ei sine fide
ĩpossibile sit placere deo: vt ait apl'us Heb.
xj.ꝑfecto sup oẽs placuit altissimo. sup oẽs
ꝟtutẽ fidei habuit in summo.

¶ De Spe btẽ ꝟgis Lõsideratio q̄rta.

T Maria habuit spem

Q Ueritur: nũq̇d í b.ꝟgĩe fuerit spes?
⁊ ꝑmo argui pt ꝙ ñ: ꝑ argumẽta
facta ꝯ fidẽ. Si eĩ b.ꝟgo habuit
tãtã cognitionẽ ⁊ visionẽ celestiũ:
nõ videt̃ habuisse spem: Jux̃ illḋ ad Rom.
viij. Que videt̃ nõ est spes. Nã qḋ videt q̇s:
q̇d sperat? Jn ꝯtriũ tñ est ꝟitas: q2 í btissima
ꝟgine fuit excellẽtissime ꝟt⁹ spei. Lũ ei spes
sit certa expectatõ future btitudĩs: ꝓueniẽs
ex dei gr̃a ⁊ merit ꝓcedẽtibꝫ: vt dicũt theo/
logi in.iij.di.xxvj.alit̃ nõ esset spes: Juxta il
lud Gualtheri í alexãdria di. Spes quã me
ritũ nõ ꝓuenit a spe deuiat. ⁊ ver dat ei ꝓ/
sumptio nomẽ. Lũq3 vera sit sentẽtia Oui/
dij.in.iij.de fastis: qui ait. Conscia mens vt
cuiq3 sua est: ita ꝯcipit intra Pectora ꝓ fa/
cto spemq3 metũq3 suo. Profecto cõstat ꝙ
ipa q̄ fuit in dei gr̃a ꝯfirmata ⁊ certũ habe/
bat ꝙ cadere nõ poterat ab ea: Sꝫ í ꝟtutibꝫ
⁊ meritis debebat ꝑseuerare. ⁊ ꝙ erat í cele/
sti gl'ia btificãda: habuit magnã spez: ⁊ cer/
tissime sperabat ꝙ post mõi tribulatões et/
ne felicitatis eẽt gaudijs potitura. ⁊ sup oẽs
angeloꝝ choros exaltãda. Quia ei vera est
snia Aug.í li.ḋ spũ ⁊ aĩa di. Quibusdã affe
ctibꝫ ⁊ q̄dã amicicia aĩa corpi iũgit̃: fm quã
amiciciã nemo carnẽ suã vnq̃ꝫ odio habuit.
vt etiã dicit glo.í.l.j.ff.de in ius vo. vt eant.
⁊ originalit̃ fuit dictũ apl'i ad Eph.v. Sub
dit Aug. Socia nãq3 ei⁹ est: licꝫ ei⁹ societate
ꝓgrauet̃. Jneffabili nãq3 ꝯdiciõe diligit illḋ
amat comitẽ suũ. ⁊ iḋ libera esse nõ pt. dolo
ribꝫ ei⁹ vehemẽter afficit̃: formidat interitũ
q̄ mori nõ põt. Hec ille. Jdeo licꝫ aĩa b.ꝟgi
nis in vita ista deo sic intellecto btã dici q̄/
dãmodo posset: tñ multas molestias ex cor
ruptibilis corꝑis ꝯiũctiõe sustiebat. mltas/
q3 ⁊ varias aduersitates tolerabat: ḋ q̇bꝫ di
cet̃ infra. q̄ oĩa sꝑabat certissime post mortẽ
de futura ⁊ in ꝑpetuã ꝯsolatiõem ꝯuertẽda
Quapropt̃ ꝟtute spei nõ caruit: sꝫ ꝑfectissi/
mo modo sup oẽs viatores illã habuit. ⁊ sic
ꝯsecuta est ꝑ aliũ: h̃ ẽ ꝑ cõiũctiõez corꝑis qḋ
al's simplr ꝑ se nõ ꝯseq̄ret̃. vt í sili ḋt tex.í.l.
aristo.ff.q̄ po.í pig.ha. Nõ ḡ ẽ dubitãdũ ꝙ
ꝟtutẽ spei excellentissime habuit cui nullũ
bonũ defuit. spes eĩ est hoĩ valde vtil': iuxta
illḋ Ouiḋ.in ep'lis. Spes bona dat vires. ⁊
Tibulli.li.ij. Spes mouet í meli⁹. De vtili/
tate aũt spei plena ẽ oĩs scṗtura diuina. Uñ
Salomõ Prouer.xvj.ait. Qui sꝑat in dño Utilitas
btũs est. Et ps̃.xxxiij.dr. Btũs vir q̄ sperat spei.
in eo.⁊ ps̃.xxxix. Btũs vir cui⁹ est nomẽ dñi
spes ei⁹.⁊ ps̃.lxxxiij.ḋr deo. Btũs hõ qui spe
rat in te. Et Prouer.xxviij.scṗtũ ẽ. Qui spe
rat í dño saluabit̃. Et Dañ.xiij. Qui saluat
sperãtes in se: ḋr de deo. ⁊ ad Rom.viij. ait
apl's. Spe ei salui facti sum⁹.⁊ ps̃.xvj.inq̇t
Dauid de deo. Qui saluos fac sperãtes í se.
Jḋ scti oẽs fuauert̃ illḋ apl'i Rho.xij. Spe
gaudẽtes: in tribulatõibꝫ patiẽtes. Et dice/
bãt cũ eodẽ eiusdẽ ep'le.v.c. Gl'iamur in spe
gl'ie filioꝝ di. Tal' ei spes dabat eis magnã
ꝯsolatõez. Ad qḋ applicari pt illḋ Ouiḋ.í.x
meram. Spes est q̄ captat: spes est q̄ pascit
amantẽ. Et iḋ dicebat apl's ad Heb.vj. For
tissimũ solatiũ hoĩs nos q̄ ꝯfugim⁹ ad tenẽ
dã ꝓpositã spem quã sicut ancorã aĩe habem⁹
tutã ⁊ firmã. Que bona í btissima ꝟgĩe de/
fuisse nefas eẽt dicere vel opinari: Jmo cuꝫ
dicat Prosper in lib. epigrãmatũ. Gratior
est fruct⁹ quẽ spes ꝓductior edit. Dicẽdũ est
⁊ credendũ ꝙ hãc ꝟtutẽ spei habuit btã vir
go a sue ꝯceptiõis ꝑmordio: ⁊ in ea ꝑseuera
uit vsq3 ad vltimũ vite. Jnq̇t eñ Quintilia
nus in li. declamationũ. declamatione. vij.
Nihil magis interesse hoĩm puto q̃ꝫ vt spes í
hoĩe tã lõga q̃ꝫ vita sit. Uñ ipa ꝟgo bñdicta
fuauit illḋ Catonis ꝯsiliũ di. Spem retine
spes vna hoĩem nec morte relinq̇t. Sicut aũt
btissima ꝟgo q̄tidie in ꝟtutibꝫ ⁊ bonis opa/
tiõibꝫ magis ꝓfecit: ⁊ oẽs sctõs meritis ex/
cessit: ita q̄tidie in spei ꝟtute augmẽtata fu
it: ⁊ retributiõem suoꝝ meritoꝝ ceteris oĩbꝫ
certius sperãdo expectauit.

De Charitate btē vgis. Cōsideratio.iij.

V Maria habuit charitatem

Querit̄ q̄ charitas ī b.vgie fuerit: Et rn̄det̄ ꝙ hūit charitatē excellē-
Otē oīs pure creature. Nā Luc.vij.
ḋ duob₉ debitorib₉ qb₉ remissuz
fuit debitū q̄ꝝ vn⁹ debebat q̄nq̄gita: ali⁹ cen
tū: dū q̄reret saluator q̄s illoꝝ pl⁹ diligat eū
qui remisit: rn̄suz fuit ꝙ is cui pl⁹ donauit.
Ex q̄ colligit̄ ꝙ ille pl⁹ tenet̄ diligere cui pl⁹
donat̄: Sed btīssime vgini sup oēs creatu-
ras donatū fuit a deo. ḡ eū pl⁹ diligere tene
bat̄: sed q̄ztū diligere tenebat̄: tātū dilexit. ḡ
maiorē habuit charitatē q̄z aliqua creatura
Itē charitas est de corde puro ꝛ ꝯscia bona
ꝛ charitate nō ficta: vt ait apl's. j. ad Tim. j.
ḡ vbi maior puritas: ibi maior est charitas.
sꝫ btīssima vgo habuit puritatē ī sūmo qua
sub ḋo maior neq̄t ītelligi. ḡ charitatē habe
bat ī sūmo cui ī creaturis eq̄lis neq̄at ītelli-
gi. ¶ P̄terea null⁹ tātū amat aliquē q̄ntuz
p̄r ei⁹ ꝛ mr̄. l. fi. C. ḋ cura. fu. iūcta. l. videam⁹
ff. ḋ ī litē iur̄. Sꝫ int̄ oēs creat̄as sola btīssi-
ma vgo fuit mr̄ ḋi: ḡ nll'a creatura tātū dile
xit deū q̄ztū ip̄a. Itē puer. viij. inq̄t ip̄a b. vir-
go. Ego diligētes me diligo. ego pl⁹ diligen
tes pl⁹ diligo. sꝫ de⁹ sup oēm creaturā maxīe
dilexit b. vginē. ḡ ip̄a ad eū maximā sup oēz
creaturā habuit dilectōem. Hui⁹ etiā signū
est ꝙ liber cāticoꝝ q̄ amoris ꝯtinet ꝑfectōez
spēalit̄ exponit̄ de btā vgine. ꝛ ibi a spōso ce
lesti amica ꝛ charissima ꝑ excellētiā nomiat̄
Ex qb₉ videt̄ ꝙ btā vgo nō habuit charita-
tē ṡm cōem modū viatoꝝ: sꝫ ꝑfectiori mō et
excellentiori oī mō ꝑfectiōis pure creature.
Sꝫ ꝯ̄ argui pōt: vicꝫ ꝙ be. vgo ī via habue-
rit minorē charitatē q̄z angeli. q2 stat⁹ vie in
ferior est statui patrie. Ergo summū vie infe
rius ē infimo patrie. Vn̄ dn̄s Matt. xj. ait.
Qui minor est in regno celoꝝ: maior ē Ioan-
ne baptista. Vbi glo. ḋt. Oīs sctūs qui ē cū
deo: maior est eo q̄ adhuc est in mḋo. Item
sup illud Malach. iij. Ecce ego mitto ange
lū meū ꝛc. dicit glo. Nouissimus angel⁹ celi
maior est q̄uis hoīe ¶ Ad hec rn̄det̄ ṡm Al

Quanta fuerit charitas Marie.

ber. sup Missus est. c. xcvj. ꝙ licꝫ charitas
btē vgis ī via fuerit minor charitate ange-
loꝝ q̄ ad actū ꝓpt̄ subiecti ꝯdiciōez ꝛ ꝯ̄rij cō
iūctōem: ꝛ ita ītelligunt̄ ꝯ̄ria. tn̄ q̄ ad subaz
fuit maior charitate oīm āgeloꝝ. Vn̄ si de⁹
angelū de nouo crearet: ꝛ ei illā charitatē in-
fūderet quā be. vgo ī via habuit: ille angel⁹
mō p̄dicto tantū deū diligeret q̄ztū btā vgo
mō ī patria diligit. q2 charitas vie ꝛ patrie ē
eadē ṡm subam. Hec ille. Qui etiā subdit ꝙ
charitas btē vgis q̄ ad effectū fuit maior in
statu vie q̄libet charitate angelica. q2 ange-
lica charitas nō est in statu merendi. Quili
bet aūt act⁹ charitat̄ btē vgis fuit meritori
us vite eterne ꝛ maior̄ glīe q̄z sit glīa ange
loꝝ. Et ista charitas btē vgis magis ac ma
gis de die ī diē vsq3 ad ei⁹ felicissimū trāsitū
creuit. ita vt impletū excellētissime ī ea fue-
rit illḋ Prouerb. iiij. Iustoꝝ semita q̄si lux
splēdēs ꝑcedit ꝛ crescit vsq3 ad ꝑfectā diez.
Quia ei vt ait Greg. xviij. mor̄. Nō clarescit
aīa in fulgore eterne pulcritudīs: nisi p̄us
hic arserit in fornace charitat̄. Iḋo de⁹ ani-
mā btīssime mr̄is sue hoc charitat̄ igne to-
tā inflāmauit ꝛ impletū fuit illḋ qḋ ip̄e inq̄t
Luc. xij. Ignē veni mittere in terrā. i. in vgi
nem Mariā: q̄ vt sup̄ patuit terra appellat̄
Subdit aūt ibidē saluator. Et q̄d volo nisi
vt ardeat. Vn̄ Hiero. in ser. assumptiōis de
ꝙ totā vginē incāduerat diuin⁹ amor: ita vt
nihil in ea esset nisi ardor cōtinu⁹ ꝛ ebrietas
ꝑfusi amoris. Sicut aūt ignis domū illūi-
nat: visum delectat: mēbra calefacit: ligna
inflāmat: altissimas trabes ī cinerē redigit:
ꝛ metalla liq̄facit. Sic iste ignis charitat̄
mentē vginis gl'iose illuminauit: letificauit:
ꝯfortauit: inflāmauit: ꝛ ꝑ sctām hūilitatē q̄-
si ī cinerē redegit. ꝛ ī amorē altissimi totalit̄
liq̄fecit. ita vt mertio hui⁹ vtut̄ q̄ est forma
omniū aliaꝝ ꝓmeruit p̄ncipal'r fieri mr̄ dei
Vn̄ Hugo ḋ sctō vic. ī q̄dā ser. ait. Cōcepit
vgo Maria ḋ spūsctō: nō q2 ḋ spūsctī suba
semē part⁹ accepit: sꝫ q2 ꝑ amorē ꝛ opatōem
spūsctī ex carne vgis diuio partui subaz mi
nistrauit. Nā q2 amor singularit̄ ardebat in
corde suo: ī carne ei⁹ mirabilia faciebat. Cu-
ius dilectio q2 ī corde nō suscepit sociū. opa-
tio ī carne illi⁹ nō habebat exēplū. Hec ille.

X Maria habuit charitatem ad primum

¶ Post hec q̄rit̄ ḋ charitate b. vgis quā ha
buit ad ꝓximū: vtꝝ illā habuerit ī sūmo sup
oēs creaturas: Et p̄mo videt̄ ꝙ nō: q2 inq̄t
saluator Io. xv. Maiorē charitatē nemo hꝫ
vt aīaz suā ponat q̄s ꝑ amic̄ suis. Trāssum
ptiue ī c. q̄ vult. de pe. di. ij. ꝛ ḋ renū. c. nisi cū
p̄dē. §. q̄ꝓpe. Sꝫ ip̄a aīaz suā n̄ posuit ꝑ ami
cis suis. ḡ maiorē nō habuit charitatē alijs
q̄ aīas suas ꝑ amic̄ posuerīt. ¶ Sꝫ ꝯ̄riū ꝓ-
bat̄ ꝑ illḋ dictū phi. j. poster̄. ꝓpt̄ qḋ vnūq̄dq̄
q3 ī p̄m maḡ. Et istḋ ē sūmariū Bal. ī aut.
multo magis. C. de sacrosan. ec. ꝛ ptꝫ hec re
gula. Nā ꝓpt̄ qḋ amam⁹: ip̄z maḡ diligim⁹
sꝫ ꝓximū amam⁹ ꝓpt̄ deū. ḡ q̄ pl⁹ amat deum
pl⁹ amat ꝓximū. ꝛ ꝯseq̄nt̄ btā vgo q̄ sup oēs
creaturas pl⁹ deū amauit: sup omes creatu
ras pl⁹ ꝓximū dilexit. Itē eadē charitas est
q̄ diligit̄ de⁹ ꝛ ꝓxim⁹. q2 charitas ē dilectio
q̄ de⁹ diligit̄ ꝓpt̄ se: ꝛ ꝓxim⁹ ꝓpt̄ deū vl' ī deo
vt ḋr. iij. sent̄. di. xxvij. ḡ q̄ hꝫ summā charita
tē ad deū: sūmā charitatē habet ad ꝓximū
Sꝫ btā vgo sūmā charitatē habuit ad deū
ḡ ꝛ ad ꝓximū. Nō obstat mō ꝙ ḋr illā nō po
suisse aīam ꝓximo. q2 rn̄det̄ ꝙ imo animā

filij: et ipm filiū p primo posuit: quē plusq̄z ꝓpriam animā dilexit: q2 parēs pl9 diligit filiū q̄z seipm. di.l. isti q̄dem in fi. ff. qd me. cā. z ꝓpam animā si necesse fuit passioni obtulit ꝓpa volūtate. z sic bona volūtas p facto reputať. l. rephendēda. C. d isti. z substi. sub ꝯdi. fac. et. l. alia. C. d bis q̄. vt indig. imo ipa bñdicta ꝟgo aiaz suā in passione filij crucifixit cū filio. z sic duas aias obtulit: sicq3 effectū dilectiōis duplicauit. Et h ē qd dr Lu. ij. Et tuam ipius animā ptrāsibit gladi9.

y Amauit christū dulcit ¶ Sz veniam9 ad ꝯsiderationē amoꝝ beate ꝟgis in pticulari. Et p̊ de amore erga filiū. Amabat em̄ illū p̊ dulcit. i. amore p̄cordiali z intimo / qd tal'r ostendi pt. In chr̄o em̄ triplex erat suba. s. caro / anima / z diuitas. Et i mr̄e sil'r erat caro / anima / z spūs. L3 em̄ aia z spūs hoīs idem sint q̊ ad subam: tñ diuersis nuncupať noib9 ꝓpť diuersos effect9 i corpore. vt ait Augꝫ. in li. d spū z aia. Erat igiť inť mr̄em et filiū triplex ꝯiūctio. s. carnis ad carnem ꝟm nām / z anime ad animā ꝟ3 amiciciā / et spūs ad diuitatē ꝟm grām. Amabat igiť chr̄m amore nature vt mr̄ filiū / amore amicicie vt creatura creatorē suū / amore ꝟogr̄e vt p̄suata z redempta saluatorē suū. Tā intim9 aūt amor fuit mr̄is ad filiū q ipa tota erat in amorē ꝯuersa. Sic em̄ ferrū missum in ignē: totū efficiť ignis / sic ipa charitate succēsa z combusta: facta erat charitas z tota p amorē liq̄facta erat z amore vulnerata: vt ipa inq̄t Cañ. v. ca. Fac ḡ o dñe iesu me q̄3 igne tui amoꝝ cōburi amore ipi9 dilectissime mr̄is tue: vt cognomē meū sit ꝯñs rei / bustū em̄ ē res exusta. vt ait glo. in c. cōuenior. in ꝟbo busto. xxiij. q. viij. ¶ Scd̊o

z amauit illū fortiť. i. amore fortiz feruido: q2 p nllam tribl'ationem ab eo vnq̄z potuit separari. Oib9 em̄ apl'is in passiōe chr̄i fugiētib9: ipa immobil' stetit: pata p ipo mortem sufferre. Iux̄ illd Cañ. viij. Fortis ē vt mors dilectio. Fortis etiā fuit in fide. Vñ prouer. vl. dr: Non extingueť in nocte. i. in passiōe filij et morte lucerna ei9. i. fides. Qua ꝓpť de fide ei9 p̄t dici illd Aratoꝝ poete. li. ij. Hec est vera fides quā lex comitať amoꝝ. Nā vt ait Seduli9 poeta: Dulcꝫ amor chr̄i fortia vincla dedit. Et ꝓpť h nolebat recedere a cruce desiderās p filio exponere vitam gratis. Iuxta illud Claudiani. Non q̄rit p̄cium: vitā q̄ debet amori. Iō Ioan. xix. dr: Stabat iuxta crucem iesu mr̄ ei9 zc̄. Illū em̄ vsq3 ad mortē nunq̄z deseruit. Vñ Amb. super Luc̄. ait: Fugiētib9 apl'is Maria añ crucē stabat z pijs ocul' vulnera filij spectabat. Tertio amauit eum sapienť / qd pt3 p tria signa. Primo q2 l3 eius fili9 eēt delicatissim9: tñ in his q̄ dei erāt q̄uis eēnt laboriosa ei nō pcebat. vñ eū ad festiuitates ducebat. Scd̊o q2 licz eū summe diligeret: nunq̄z tñ sibi dissuadere voluit q̄n crucē ascenderet z mortē p hūano genere sustineret. Tertio q2 l3 sciret eū in cruce maxios cruciat9 pati: tñ nūq̄z illi suasit vt d cruce descēderet z tātos dolores euitaret. Ex q̊ instruunť parentes vt filios suos a puericia bonis studijs assuefaciant: nec a bonis ꝓposit' z opib9 pnie ipos retrahāt nec vt assumptā pniam deserāt eis psuadeant. Chr̄s q̊3 mr̄em suā summope dilexit cui9 curā sp habuit. s. in infantia: q2 claustra pudoris ei9 illibata suauit. In puericia: q2 in oib9 ei subdit9 fuit Luc̄. ij. In iuuētute: q2 in nuptijs ad ei9 voluntatē aquā in vinū ꝯuertit. Io. ij. In passiōe: q2 illā ioāni commēdauit. Io. xix. post resurrectionē: q2 p̊ ei appuit resuscitat9 / post suā ascēsionē: q2 ad ei9 mortē venit z ipam in aia z corpe assūpsit z ad suā dextrā collocauit. ¶ Scd̊o p̊ncipal'r dico q

A Maria dilexit creaťas bťā ꝟgo dilexit creaturas: ei9 āt dilectio dupliciť nominať. s. ordinata z pulcra. De pria hr Cañ. j. vbi ipa inq̄t: Ordinauit in me charitatē. De scd̊a Ecci. xxiiij. vbi ait: Ego mať pulcre dilectiōis. Habuit āt charitatē ordinatā. p̊mo ad id qd est sup̄ se. i. ad deū: illū pfecte amādo z ei in oib9 obediendo z nūq̄z ab ei9 cordiali dilectiōe recedēdo: iux̄ illd Iacobi beneuētani. c. xxxiiij. sui li. di. Mutari nescit imoderat9 amor. Oiaq3 etiā valde difficilia z aspa ꝓpť ei9 amorē libenť tolerādo. h ē em̄ vn9 charitatꝫ effect9. vt hr in c. hec ē charitas. d pe. di. ij. vñ Marcial' poeta inquit: Nescit amor vehemēs ad q̄q3 pericl'a rūpi. Scd̊o habuit charitatē ordinatā ad id qd ē ex̄ se. s. ad primū ei cōpatiēdo: sic pat3 in nuptijs vbi deficiēte vino spōso compassa fuit. vt hr Io. ij. vbi Bern. ait: Deficiente vino i nuptijs verecūdie ꝯuiuantiū cōpassa ē pijssima ꝟgo dicens filio: Vinū nō hñt: q̄d em̄ de fonte pietatꝫ pcederet nisi pietas zc̄. vt s̄ pte iij. hui9 opis ꝟmōe. j. pte. iij. sub lr̄a R. Tertio charitatē ordinatā habuit ad id qd est infra se. s. corp9 suū ipm rōni subijciēdo z in ꝟginitate ꝯseruando. Iō vt dr Apoc̄. xij. lunā sub pedib9 habuit: q2 corp9 mutabile sub rōne subiecit. Quarto ad id qd ē intra. s. ad animā suā: eā in hūilitate ꝯseruādo: iuxta illd Deu. iiij. Custodi temetipm et animā tuam solicite. Vñ Bern. sup Missus ē. ait: He q̄dem due ꝟtutes. s. ꝟgitas z hūilitas multū sunt d̊o accepte. Voluit ḡ chr̄s mr̄em suam eē ꝟginē: de q̄ imacl'ata imacl'atus pcederet oīm macl'as purgatur9. Voluit etiā eē hūilē: de q̄ mitꝫ z hūilis corde pdiret: hax̄ i se ꝟtutū hoīb9 exēplū saluberrimū ostēsur9: vt em̄ q̄ scm̄ scōꝝ erat ꝯceptura: sctā eēt corpe: mun9 accepit ꝟgitatꝫ sic eēt z mēte: donū ac-

B cepit hũilitatẽ. ¶ Scḋo ei⁹ dilectio fuit pulcra. Distinguit aũt Aug⁹ q̃druplicẽ dilectõẽ. Una ẽ carnal'/q̃ ẽ int' vir̃ ⁊ vxorẽ. et aliq̃n ẽ turpis qñ se carnal'r nimis amãt. et iõ ꝓhibet' donatio int' eos ne mutuo amore se inuicẽ spoliẽt. l. j. vbi doc. ff. ḋ doñ. int' vir̃ et vx. Alia ẽ nãlis/q̃ est int' prẽm ⁊ filiũ/ et aliq̃n ẽ turpis: qñ pr̃ inordinate filiũ diligit. Tertia est social'/q̃ ẽ int' amicũ et amicũ: q̃ aliq̃n est turpis qñ in malũ se amãt. ⁊ de hac tractat' i l. late culpe. §. amicos. ff. de ṽ. sig. ⁊ ibi glos. ponit ꝙ aliq̃n ẽ turpis. Quarta ẽ spũal'/q̃ ẽ int' aiam ⁊ deũ: et ista ẽ dilectio pulcra: cui⁹ se m̃rem asserit btã ṽgo Ecci. xxiiij. et ꝯsistit in q̃ttuor. Primo in diligendo deũ: quã dilectionẽ Aug⁹ se rep̃hendit non habuisse dicẽs. l. x. ꝯfef. Sero te amaui pulcritudo tam antiq̃ et tã noua. Sero te amaui: int⁹ eras et ego foris: mecũ eras: ⁊ ego tecũ nõ eram. Scḋo ꝯsistit in hñdo sapiam dei. Uñ Prouer. xxij. sc̃ptũ est: Appone cor tuũ ad doctrinã meã q̃ pulcra erit cum eã ſuaueris. Tertio ꝯsistit in ſuãdo p̃cepta et consilia dei. iuxta illud Prouer. iij. Uie eius vie pulcre: ⁊ omnes semite illius pacifice. Quarto consistit in puritate mentis ⁊ corpis et honesta cõuersatiõe. Iux̃ illud Sap. iiij. O q̃ pulcra ẽ casta gñãtio cũ charitate. Quã dilectionem q̃druplicem habuit ṽgo bñdicta perfectissime. Etẽm ſuauit illud Deut. xj. s. Ama dominũ deũ tuũ ⁊ obſua p̃cepta ei⁹. ⁊ illḋ Jo. xv. Uos amici mei estis/ si feceritis q̃ p̃cipio vob. Item illud Prouer. xxix. Qui amat sapienciã letificat prẽm. s. celestẽ. et illud Prouer. xxij. Qui diligit cordis mũdiciã habebit amicũ regẽ. iõ dilectione plena dicebat illud Cañ. v. Adiuro vos filie hierl'm si inueneritis dilectũ meũ vt nũcietis ei q₂ amore lãgueo.

Quadruplex dilectio

Maria hũit charitatẽ sup oẽs creaturas

¶ Qꝫ aũt btã ṽgo sup oẽs puras creaturas habuerit amorem charitatis/ vltra dicta in p̃cedentib₉ etiam ꝓbari põt sic. Nam vt ait Augꝰ. in li. ḋ spũ ⁊ aĩa: Charitas ẽ via q̃ ꝑuenit' ad deũ. et ꝓbat' ꝑ c. hec ẽ charitas. ḋ pe. di. ij. Sed nulla pura creatura ita pfecte ad deũ ꝑuenit sic̃ btã ṽgo. ḡ nulla creatura pura ita ꝑfecte charitatẽ habuit. Itẽ de⁹ charitas est. j. Jo. iiij. et c. abijt. xj. q. iij. Sꝫ null'a pura creatura vnq̃ ita excellent' i se habuit deũ sicut btã ṽgo: ḡ ⁊c̃. Itẽ charitas ẽ finis oĩm ṽtutũ ⁊ p̃ceptoꝝ. j. ad Tim. j. et ad Ro. xiij. et c. charitas. de pe. di. ij. Sed nullus ita complete habuit in se oẽs ṽtutes: neq₃ ita ꝑfecte ſuauit diuina p̃cepta sicut ipa: ḡ pꝫ ꝓpositũ. Preterea charitas est vincl'm animoꝝ: vt ait apl's ad Col. iij. Uñ Aug. in li. ḋ spũ ⁊ anima inq̃t: Charitas ẽ via copulãs amantẽ cũ amato. Sꝫ null's ita ꝑfecte copl'atus fuit cũ deo: sicut btã ṽgo: q̃ eum ꝯcepit et ⁊ filiũ suũ fecit: ḡ ⁊c̃. Itẽ btã ṽgo habuit oĩa vtilia ⁊ cũcta ad salutẽ nc̃aria ꝑ illã regl'am Bef. sepi⁹ allegatã: q̃cq̃d aliis lꝫ paucissimis est ꝯcessum ⁊c̃. imo ceteris oib₉ excellẽti⁹ illa oĩa habuit/ q₂ melior dꝫ eẽ ꝯditio regine. q̃₃ suoꝝ: s'm phm in li. de regi. p̃n. sed charitas est ṽtus a q̃ oĩa bona ꝓcedunt. j. ad Tim. j. et c. licꝫ. in fi. ex̃ ḋ re. iu. Itẽ sine charitate omnis operatio nr̃a est inutil' q̃ ad cõsequendã et'nam retributionẽ. c. vide. et. c. tencam⁹. j. q. j. sine charitate eñ oẽs alie ṽtutes nihil ꝓsunt ad salutẽ. c. solet q̃ri. ḋ ꝯse. di. iiij. §. sequidem. de pe. di. ij. et di. vij. c. null's. vñ in c. nisi cũ p̃dem. §. q̃ppe. ex̃ de renũ. dr̃: Si q̃ntũcunq₃ ṽtutũ flore refulgeas: charitatẽ aũt i te nõ habeas: nihil hr̃e comprobaris. et in c. vbi sana. xxiij. q. j. dr̃: Ubi charitas nõ ẽ: nõ põt esse iusticia. Justicia autẽ h̃ accipit' p oi ṽtute vt etiam accipit' in. v. eth. ⁊ in c. ad aures. ḋ tempo. or. sc̃ptum ẽ: Nõ in sublimitate graduũ sꝫ in amplitudine charitatis adq̃ritur regnũ dei. ⁊ Aug⁹ in ser. ad eremi. inq̃t: Sine charitate null'us faciẽ dei vnq̃ poterit intueri/ ḡ btissima ṽgo que sup oẽs in celesti gl'ia ẽ sublimata ⁊ diuinã faciẽ ceteris oib₉ excellẽti⁹ intuet': excellẽtissime p̃ ceteris habuit charitatem. Cũ eñ de⁹ precepit Leui. vj. di. Ignis sp ardebit in altari meo: p quẽ ignẽ spũal'r intelligit' charitas ⁊ ardor diui amoris q̃ sp dꝫ ardere i altari hũani cordis: pfecto iste ignis ꝑfectissime sp exarsit i corde beate ṽgis qḋ ipi⁹ dei singl'are ac p̃cipuũ altare fuit. Quo q̃dem amore ⁊ charitate nos repleri faciat ipa ṽgo btissima nos bñdicens: atq₃ nob dicẽs illḋ. ij. ad Cor. xiij. scꝫ gr̃a domini nr̃i Jesu chr̃i ⁊ charitas dei et cõicatio spũssctĩ sit sp cũ oib₉ vob: Amẽ

¶ De q̃ttuor ṽtutib₉ cardinalib₉ q̃ fuert in gl'iosa ṽgine. ¶ Sermo. III.

Meũ ẽ consiliũ et equitas: mea est prudentia ⁊ fortitudo. Prouer. viij. inq̃t Salomon Cant. vl. de beata ṽgine: Que est ita q̃ ascendit de deserto: delitijs affluens: innixa sup dilectũ suum. Per istas aũt delitias intelligunt' eius ṽtutes q̃b₉ ipa ṽgo bñdicta filij sui gr̃a plena fuit: ⁊ iõ dr̃ innixa sup dilectum suũ. Alij eñ filij sunt p̃ris ⁊ m̃ris: iste aũt filius fuit tot⁹ m̃ris: q₂ null'm habuit patrẽ carnalẽ. vñ merito sibi totus attribuit': ⁊ ipa tota sup gr̃am ei⁹ innixa ẽ: ⁊ de ṽtute ei⁹ abundant' assumpsit: ⁊ orbẽ vniuersuꝫ fragrantiã suauitatis effudit. Jdeo Cant. j. ipsa inquit: Dum esset rex in accubitu suo: nard⁹ mea dedit odorem suauitatis. Iste autẽ rex

sez filiꝰ suus habuit tres accubitꝰ .s. sinū patris/ventꝛ mris/z patibl'm cruc.ꝫ. Nardꝰ vo cū sit herba pua odorifera z calida: p pmā pꝛ/ puitatē fcat hūilitatē vgis/p scdam eiꝰ vgi nitatē/p tertiā vo eiꝰ charitatē. Dū g eēt rex in accubitu pris odorē dedit marie hūilitas q tantum placuit cho q ad ipam descēdit. Dū aūt eēt in accubitu vteri vginal'/odorez dedit vo eiꝰ vgitas: qꝛ eiꝰ puritate pascebaf. iuxᷓ illud Cant.ij. Qui pascit int lilia .s. puritat.ꝫ. Dū vo eēt in accubitu cruc.ꝫ: odorē dedit eiꝰ charitas: q tanta fuit fm Amb. q parata erat sil' cū filio pati p hūana salute. Nō solū aūt has tres vtutes possedit: sz etiā oībꝫ alijs mirabil'r radiauit. Un Can.iij. dr: Que est ista q ascendit de deserto sic vgula fumi ex aromatibꝫ myrrhe z thur.ꝫ z vniuersi pulueris pigmentarij. Per aromata em̄ z vniuersum puluerē pigmentariū/itelligit diuersitas oim grāꝝ z vtutū qbꝫ ipa dei mr in vniuersis mūdi climatibꝫ odorē dedit. De qbꝫ vltra pdicta i alijs fmoībꝫ tractare volētes. d quattuor vtutibꝫ cardinalibꝫ: q ipa vgo bn̄dicta in vbis posit.ꝫ se habuisse testaf/i pnti fmōe disseremꝰ.

¶ Pars.I. huiꝰ fmōis in q tractaf de vtute iusticie btē vgis Marie.

D In pallegato themate nr̄o inqt btā vgo. Mea est eqtas .i. iusticia: plena em̄ iusticia fuit/q solē iusticie nobꝫ gnāuit. Sed ꝫ argui pōt. Nā actꝰ iusticie ē iustificare mala z punire vicia .l.j. §.j.ff. de iusti. et iu. et fcipm pꝛ defectꝰ commissos inculpare. Iuxᷓ illud puer.xviij. Iustus in pnᵒ accusator est sui. Sed in btā virgine nō fuerūt vicia. g nō fuit actꝰ iusticie in ea: et p pns nō fuit illa vtus. de q glo. sup illud Matt.iij. Pniam agite/inqt: Prima vtus ē p pniam vetere hoiem pimere. Rn̄ deo q actus pnie fuit excellētissime in btā vgine: et nobiliꝰ q in alijs oībꝫ viatoribꝫ/qd ptz ex h q in oībꝫ alijs viatoribꝫ actus pnie ondit pctm̄ cē vel infuisse. Nō em̄ resurgit p pniam q nō cecidit p culpā. argumētū in.l. decē.ff.d v.ob. In ipa aūt vgine fuit actus pnie sine pn̄tia vel pcessiōe culpe. eo mō q ē in patria .s. pfecta detestatio pcti z nolle peccare. Q aūt pfectionē iusticie habuerit ptz ex h q cū due sint ptes iusticie .s. declinare a malo z facere bonuz. qꝛ nō sufficit abstinere a malo nisi fiat qd bonū est. c. nō sat.ꝫ. lxxxvj. di. et institura de iusti. z iu. §. iur.ꝫ pcepta. et in.l. iusticia. §.j.ff. eo. et c.x. de forma fidelitat.ꝫ. in vsi. feu. Ipa vtrāqꝫ ptē sup oēs viatores habuit z ꝯnr oībꝫ iustior fuit. Q em̄ cetert.ꝫ oībꝫ a malo mag.ꝫ declinauerit: ptz qꝛ

Pnie actus fuit in maria

ipa sola viatrix fuit q nūq peccauit: vt inqt Aug' in lib. de nā et grā: q vo oēs viatores in boni opatiōe supauerit i eo mōstraf q deum genuit q bona oīa regnauit. Ut tātū effectū boni ptulit d se q nll's pure creature effectꝰ illi in dignitate vel vtilitate potuit coeqri. Lū g res denoīef ab effectu .l. stipl'atio. §. si opꝰ.ff. d no. opef. nū. z alibi dicaf q fructus editus pandit auctores. Ptz posituz. Has qqꝫ iusticie ptes circa pximū excellent exercuit. p declinando a malo pximi: qꝛ nullum vnqꝫ lesit: sz oībꝫ studuit pdesse. Un Amb. in li. d vginibꝫ ait: Nll'in solicita fuit ledere: oībꝫ bn̄ velle: maioribꝫ natu assurgere: equalibꝫ non inuidere: iactātia fugere: rōnem seq: amare vtutē. Qn̄ illa vultu lesit pentes/ qn̄ dissessit a pinqs/qn̄ fastidiuit hūilem/ qn̄ irrisit debilē/qn̄ vitauit inopē? Hiero. qqꝫ in qdam ser. inqt: Hāc irascentē nll's vidit/hanc maledicentē nll's audiuit: oīs fmo eius ita erat grā plenus vt cognosceref in lingua eiꝰ deꝰ. Uerba em̄ sūt note eaꝝ q sunt i aīo passionū: vt ait Phs.j.pier. z auctor in li. sex pncipioꝝ. et in.l.iij.§. idē tubero.ff. de suppellec. le. ¶ De scda āt pte iusticie .s. faciēdi bonū: et opa miscdie, pᵒrio. dico q illā exercuit in summo sup oēs viatores. Opeꝝ em̄ mie alteꝝ altero ē maiꝰ: vl' qꝛ fit ex maiori charitate. Affectio em̄ opi nomen iponit: vt ait glo. in pemio insti. in. §. fi. et in l.j. C. ad .l. cor. de sic. vel qꝛ fit magꝫ indigēti vel magis digno: vl' qꝛ fit cū maiori effectu impēso: vl' qꝛ fit ex magꝫ necessario z minus supfluo. Hec āt oīa fuerūt in btissima vgie in summo. Charitas em̄ ex q opa mie fecit: oēz creaturā excellit: vt s patuit. Maximū etiā affectū nob miscdie impendit: qꝛ nobis miseris/captiuis/et mendic.ꝫ dedit filiū suū deū/captiuis i pciū/famelic.ꝫ i viaticū/laborātibꝫ in pmiū/infirmis in medicamentū: z cū ipo dedit nob regnū celoꝝ z oē bonū/que em̄ pꝛio filio suo nō pepcit: quō nō cum illo oīa nob donauit? Item btissima vgo d nullo sibi supfluo: sz oīno necessario: opꝰ miseri cordie fecit filio suo paupimo z pegrino cui de pꝛijs suis purissimis carnibꝫ z sanguinibus tunicā polimitā fec: et quem in gremio vteri sui hospitata est. z de pꝛio corpe cibauit z lactauit. ¶ Sic g ptz q btissima vgo iusticiā q ad ptes z effectꝰ suos habuit in summo. Ipa em̄ ab oī malo pximi etiā minimo semp cauit: z oīa bn̄ficia illi possibilia continue impendit: fuans illō Ber. i li. de impꝛobatione viciorꝫ di. Uir sapiēs pdesse cupit: nō ledere quēqꝫ. Proximo igif pmo pfuit vbo: qꝛ socias suas sp in bono ꝯfortabat. Un in li. de infantia saluatoris d.: Solicita erat circa socias suas: ne aliq ex eis in aliq fmōe

E

F In summo hūit iusticiam

ꝑeccaret: ne aliq̃ in risu vocē exaltaret: ne ali
q̃ in iniurijs aut sup̱bia circa parē suā se eri-
geret: sine int̃missione deum bñdicebat: ꝛ ne
forte in salutatiōe sua a laudibꝫ dñi tolleret̃.
siq̃s eam salutabat: illa ꝓ salutatione do g̃-
tias rñdebat. Uñ p̄mū ab ea exijt vt dū salu
tant̃: vel vocant̃ hoīes scti. Deo grās dicūt.
Scdo ꝓfuit obseq̃o / qd̓ ptꝫ Lu. j. q꜄ tribus
mensibꝫ in obseq̃o helisabet māsit. Uñ Am-
bro. s̃ ait: Quā religiosa ī ꝓpinq̃s fuerit: scri
ptura sacra cōmeōrat. Nam ꝛ hūilior facta
est: vt a deo se cognouit electaꝫ: ꝛ statim ad
cognatam suā in mōtana ꝓcessit. Non vtiqꝫ
vt exēplo crederet: q̃ iam crediderat oracl̓o.
Btā (inq̇t helisabet) q̃ credidisti / et tribꝫ cuꝫ
ea mensibꝫ mansit. Tanti āt int̃uallo tp̄is ñ
B fides q̃rit̃: sed paritas exhibet̃. ¶ Tertio ꝓ-
Maria fuit tp̱ali subsidio. Uñ d̓ illo d̓r Prouer. vl.
ꝓfuit tē- Manum suā ap̱uit inopi. Ptꝫ ex h̄ q̓ totū
porali sb aurꝝ qd̓ magi obtulerūt paup̱ibꝫ tribuit: ita
sidio q̓ postmodū in purificatiōe nō habuit vnde
agnum emere possꝫ. De ip̄ius libalitate ad
paup̱es d̓r in p̄dicto lib. de infantia saluato
ris. De esca quā d̓ manu angeli v̓go accipie-
bat ip̄a reficiebat̃ / q̃ v̓o a pontificibꝫ accipie
bat: paup̱ibꝫ erogabat. ¶ Quarto ꝓfuit exē
plo: q꜄ eius vita omnibꝫ fuit exemplū sancti
tat̓ ꝛ religiōis. Uñ Amb. vbi s̃ ait: Sit no-
bis tan. q̄ꝫ in imagine scp̄ta vita Marie. d̓ q̃
velut ex specl̓o refulget spēs castitatis ꝛ for
ma v̓tutis. Hinc sumamus exempla viuen-
di: vbi tanq̄ꝫ in exēplari magisteria sc̄ expssa
ꝓbitatis. q̃ quid corrigere / q̇d effugere ꝛ q̇d
tenere debeamus ostēdunt. Et. j. Prodire d̓
domo nescia nisi cū ad eccl̓iam ꝯueniret: et
h̄ ip̄m cum parentibꝫ ꝛ ꝓpinquis: domestico
operosa silentio forēsi stipata comitatu: nul
lo tñ meliore sui custode: q̄ꝫ seip̄a q̃ in acces-
su aspectuqꝫ venerabil̓: nō tam vestigiū pe-
dis tolleret q̄ꝫ gradū v̓tut̓ attolleret. In eo
dem etiam lib. de infantia saluatoris d̓r In
vigilijs inueniebat̃ p̄or. In sap̄ia legis eru-
ditior. In puritate purior. In humilitate ꝓ-
fundior. In carminibꝫ Dauid p̄stantior. In
charitate gratiosior: ꝛ in oī virtute p̱fectior.
Quia igit̃ btā v̓go vt dictū est suis ꝓximū il
luminauit exēplis. Jō de ipsa dici p̄ōt illud
Ecci. xxvj. Sic sol oriens mundo in altissi-
mis dei: sic mulieris bone spēs in ornamen
tum domus eius: lucerna splendēs sup̱ can
delabrum sctm̄ ꝛc̄. p̱ solē aūt in p̄dicta auto
ritate intelligit̃ chr̄s / p̱ mundum v̓o btā vir
go Maria q̃ illuminata a deo illumiat totā
eccl̓iam militantē. Quare aūt btā v̓go dica
tur mund⁹ ōñdit Cyp̄anus in q̇dam ser. di.
Lego ꝛ intelligo q̓ Maria v̓go est quidam
mund⁹ intelligibil̓ ꝛ admirabil̓: cui⁹ terra ē
soliditas hūilitat̓. Cui⁹ mare latitudo cha
ritatis. Cui⁹ celū altitudo ꝯuersatiōis ꝛ ꝯtē-
platiōis. Cuius sol splēdor intelligētie. Cu-
ius luna decor mūdicie. Cui⁹ lucifer fulgur
sctitatis. Cui⁹ arctur⁹ grā septiformis. Cui⁹
sidera aliaꝝ v̓tutum ornamēta pulcerrima.
Ex q̇bꝫ oībꝫ ptꝫ v̓tutē iusticie fuisse excellen
tissime in btā v̓gine. Et p̊ si accipiat̃ iusticia
large ꝓ omni v̓tute ꝛ oī bono op̱e: sic accipit
Phs. j. Pol̓. et. v. eth. vt etiam d̓r Rich. nr̄
in. iij. di. xxxiij. ꝛ btūs Tho. ij. ij. q. lviij. et. j.
ij. q. cxij. Dico q̓ v̓go btīssima eam ī summo
habuit q̃ p̱fectissime obs̃uauit leg̓ p̄ceptuꝫ
Deu. xxiiij. q̃ d̓r: habeas iusticiam corā dño
do tuo. q̃ etiā cū filio suo dicebat illd̓ Mat.
xiij. et Luc. iiij. Decet nos implere oēm iusti
ciam. Si v̓o loq̄mur de iusticia stricte sum
pta q̃ in se ꝯtinet tria. s. honeste viuere. alteꝝ
non ledere: et sua cuiqꝫ tribuere. De q̇bꝫ hr̄ i
l. iusticia. §. j. ff. de iust. et iu. et in. §. iur̓ p̄ce Justiciā v̓tutū in sūmo ha buit
pta. insti. eo. Dico q̓ cum hec sit excellētissi-
ma oīm v̓tutum moralium: vt declarat bea
tus Tho. ij. ij. q. lviij. ar. vl. Uñ dic̄ Phs in
v. Eth. Preclarissima oīm v̓tutum videtur
eē iusticia: ꝛ neqꝫ hesper⁹ neqꝫ lucifer: ita ad-
mirabil̓. et impator in aut̃. vt oēs obediant
iu. in p̄n. col. v. inq̇t: vnam q̇dē eē oīm p̱fectis
simā v̓tutem iusticiā arbitramur. et Tulli⁹
in. j. de offi. ait: Justicie splēdor est maxim⁹
ex q̃ boni viri noiant̃. et. iij. eiusdē op̄is iterū
dic̄: Justicia est vna oīm dña reginaqꝫ v̓tu
tū. Profecto nefas esset credere hāc in mr̄e
dei eximiā v̓tutē defuisse q̃ fuit aromarium
oīm v̓tutū. Cū solo etem̄ scelerato nō p̄ōt iu
sticia hr̄e cōmercium. c. forus. in fi. de v̓. sig.
Sciēs igit̃ btīssima v̓go dictū eē p̱ ꝓpham
Ps̄. xxxiij. Ocl̓i dñi sup̱ iustos: ꝛ aures ei⁹
in p̄ces coꝝ. et ps̄. xcj. Just⁹ vt palma flore-
bit. et sic̄ cedr⁹ libani mlt̓iplicabit̃. et ps̄. cxj.
In mēoria et̃na erit iust⁹: ab auditiōe mala
nō timebit. et ps̄. cxvij. Uox exultatiōis ꝛ sa-
lut̓ ī tabnacul̓ iustoꝝ. et Sap̄. iij. Justorū
aīe ī manu d̓i sunt: ꝛ nō tāget illos tormentū
mort̓. ꝛ. iiij. eiusdē li. c. Just⁹ si morte p̄occu
pat⁹ fuerit: ī refrigerio erit. ꝛ Prouer. x. Be
nedictio dñi sup̱ caput iusti. Dñs ei diligit
iustos. ps̄. cxlv. ꝛ sacrificiū iusti acceptū ē: et
mēoriā ei⁹ nō obliuiscet̃ dñs. Ecci. xvj. Sci-
ens q̄ꝫ spū diuio filiū suū dictuꝝ Mat. xiij
Fulgebūt iusti sic̄ sol ī reg̃ pr̄is mei. ꝛ mat.
xxv. Ibūt iusti in vitā et̃. Itē sciēs q̓ iust⁹ ē
dñs ꝛ iusticiā dilexit. ps̄. vij. et q̓ iusti ī p̱pe
tuū viuēt: ꝛ apd̓ dñm est merces coꝝ Sap̄.
v. Jō ip̄a q̃ debebat sup̱ oēs puras creatu-
ras apd̓ dñm mercedē hr̄e voluit iusticie v̓-
tutē sup̱ oēs possidere.

¶ Pars. II. huius s̃monis. d̓ v̓tute forti
tudis btē v̓ginis.

H Beata v̄go in v̄bo thematꝫ nr̄i inquit Mea est fortitudo. Sup oēs em̄ puras creaturas v̄tutē habuit fortitudis. Un̄ Salomon admirās
Maria fortitudinē būit
ei⁹ fortitudinē Prouer. xl. inq̄t: M̄lierem fortē q̄s iueniet? Ubi Beda dic̄: Ne Salomon h̄ q̄sisse putet̄ desparādo/ subdit ꝓbando. Procul ⁊ de vltīs finibꝫ p̄ciū ei⁹. h̄ ē non mīmū: nō mediocre: nō deniqꝫ ð t̄ra: nec etiam ð celo t̄ris ꝓximo ē p̄ciū fortꝫ m̄lierꝫ huius: sꝫ a sūmo celo egressio ei⁹. Fortitudo āt eius in tribꝫ appet. s. viril̄r aggrediendo ardua: ⁊ hec ð̄r v̄tus magnanimitatꝫ: ⁊ ꝯstant̄ sustinēdo aduersa: ⁊ hec ē v̄t⁹ patiētie: ⁊ ꝑseuerant̄ agendo fortia: et ista ē v̄t⁹ ꝑseuerātie.
Maria magnanima
¶ Primā ḡ spēm fortitudis. s. magnanimitatē habuit btā v̄go q̄ q̄nqꝫ ardua aggressa ē ⁊ audact̄ ꝑegit. sciebat em̄ scp̄tū eē. x. eñ. Audaces fortuna iuuat: timidosqꝫ repellit. et. x metam̄. Audentes de⁹ ip̄e iuuat. Un̄ nl̄la ꝑrietate ab inceptꝫ destitit. Inq̄t em̄ Gualterus in alexādriade li. v. Nl̄la rei nouitas ꝑuertere fortia ðꝫ Pectora. Primū arduum fuit q̄n̄ v̄ginitatē deuouit: tūc em̄ nām suā vicit et se nature angelice sociauit. Jō ð̄r Prouer. xl. Accinxit fortitudine lumbos suos. Tūc em̄ lūbos fortitudine accinxit: q̄n̄ ꝑpetuam v̄ginitatē v̄uauit. Ibið q̄ꝫ ð̄r: Fortitudo ⁊ decor indumētū ei⁹, et itez: Manū suam misit ad fortia. Tūc em̄ manū suā ad fortia misit: q̄n̄ ad v̄uandā v̄ginitatē fortit̄ se accinxit. Scðm arduū fuit: q̄ꝛ ꝑ suā v̄ginitatē et hūilitatē deū de celo ad t̄rā traxit. iō Ecci. xxvj. ð̄r ð illa: Mulier fortis oblectat virum suū. Intantū em̄ ista m̄lier fortis deū oblectauit sua v̄ginitate ⁊ humilitate q̄ suo odore mirifico eū de celo descēdere fecit: atqꝫ illū ī suo ventre inclusit. Jō sibi ꝯuenire p̄t illud qð Geñ. xxxj. ð̄r: Si ꝯ̄ deuꝫ fortꝫ fuisti: q̄nto magꝫ ꝯ̄ hoīes p̄ualebis? Si em̄ in tantū fuit fortis q̄ potuit trahere deū in suum vteꝝ.
I manifestū ē q̄ etiā nos potuit trahere in celū. ¶ Tertiū arduū fuit q̄ martyriū sp̄ūale viril̄r sustinuit. Cū em̄ vltimū t̄ribiliū ī hac vita sit dolor mortꝫ. iij. Eth. et. l. vltimū. ff. ð penis. q̄nto nā nobilior ē: tāto mors ē dolorosior ⁊ t̄ribilior. Ex q̄ seq̄t̄ q̄ sp̄ūs q̄ est improportionabil̄r melior corꝑe: ꝑ mortē sp̄ūalem passiōis improportionabili affligit̄ dolore sup̄ oēm dolorē mortis corꝑalis Cum ḡ btissima v̄go audact̄ martyriū aīe ꝑpessa. sicut p̄dictū fuerat Luc. ij. Et tuā ip̄i⁹ aīaꝫ ꝑtrāsibit gladi⁹/ sequit̄ q̄ mirabil̄r fortꝫ fuit.
K ¶ Quartū arduū fuit: q̄ꝛ oīm scōꝝ merita adq̄siuit. Oēs em̄ v̄tutes et ḡras et merita oīa q̄ alij scī habuerunt ꝑticularit̄: ip̄a adq̄siuit ⁊ habuit vniuersal̄r. Iux̄ illð Prouer. xl. Multe filie ꝯgregauerūt ⁊c̄. De hac fortitudine eius p̄t dici illud Prouerb. x. Egestatem opata est manus remissa. Man⁹ aūt fortium diuitias parat. Manus remissa fuit manus eue: q̄ se et nos omnibꝫ meritis spoliauit: sed manus fortis fuit man⁹ v̄ginis/ q̄ om̄es sp̄ūales diuitias ꝯgregauit. Jō ip̄a inq̄t Ecci. xxiiij. In plenitudine scōrum detentio mea. Ubi Berñ. ð̄r: Uere in plenitudine scōꝝ est detentio sua. cui nō defuit fides p̄triarchaꝝ/ nec spes ꝓphaꝝ/ nec zelus apl'oꝝ/ nec ꝯstantia martyꝝ/ nec sobrietas ꝯfessoꝝ/ nec mundicia v̄ginum/ nec puritas angeloꝝ.
Oia merita adq̄siuit
¶ Quintū arduū fuit q̄ p̄cium toti⁹ mundi ip̄a sola inuenit. Un̄ postq̄ Salomon dixit: Mulierē fortē q̄s iueniet. subdit: Procul et de vltimis finibꝫ p̄ciū ei⁹. i. de ꝯiunctione dei ⁊ homīs q̄ sunt duo vltimi fines. Unð Sap̄. viij. ð̄r: Attingit a fine vsqꝫ ad finē fortit̄. Istud p̄ciū fuit a iudeis ꝑ ignem passiōis examinatū. iux̄ illud Ps̄. Igne me examinasti ⁊c̄. i. examinare ꝑmisisti: ⁊ t̄n̄ nl̄lam scoriam inuenerūt. Un̄ sequitur: Et non ē inuenta in me iniq̄tas. Deinde p̄ciū numerauerūt. Un̄ Ps̄. xxj. idē ps̄. ait: Dinūerauerunt oīa ossa mea. ⁊ t̄n̄ ibi nl̄laꝫ diminutionē iuenerunt: sꝫ vniuersal̄r oīa ossa eius fuerunt igne passionis adusta. vñ ꝑ Ps̄. ip̄e ait: Oia ossa mea sic̄ cremiū aruerūt. Postremo in statera crucꝫ ip̄m p̄ciū ponderauerūt. Un̄ cantat̄ in hymno crucꝫ. Statera facta corꝑis ⁊c̄. Sꝫ inuenerūt q̄ nl̄la cōmisit pctā: et t̄n̄ ḡuissima fuit pena. Un̄ Job in ꝑsona chr̄i conq̄rit̄ dicēs. vj. ca. Utinā appenderent̄ pctā mea ⁊ calamitas quā patior in statera q̄si arena marꝫ hec ḡuior appareret. Hec ibi. Et loquit̄ more iuris ciuil' in q̄ aliq̄n̄ aliq̄d ð̄r minus vl' ampli⁹ respectu ei⁹ cui nihil est. l. min⁹. et. l. v̄bū ampli⁹. ff. ð v̄. sig. Et q̄uis illð p̄ciū sic fuerit examinatuꝫ: numeratū et ponderatū. t̄n̄ nihilomin⁹ a iudeis fuit reprobatū. Un̄ ꝑ ps̄. ip̄e dñs inq̄t: Preciū meū cogitauer̄t repellere ⁊c̄.
L ¶ Secūdo ei⁹ fortitudo fuit ꝯstant̄ sustinēdo aduersa. ⁊ in h̄ cōmēdat̄ v̄tus patiētie ei⁹: Quā v̄tutē diffinit Alb. sup Missus ē. ca. lxxxix. di. Patiētia est bon⁹ habit⁹ anie: oēs aduersitates eq̄nimit̄ portās/ ⁊ subdit idē doctor: Patiētia btissime v̄gis fuit inuincibil' et ab omni malo culpe impassibil'. ḡ ip̄i⁹ patiētia fuit oīm alioꝝ patiētia maior improportionabil̄r: habuit q̄ꝫ v̄tutē ꝯstantie quā p̄dict⁹ doctor diffinit in c. seq̄nti di. Cōstantia ē stabilitas in ꝓposito nō vacillās/ ⁊ subdit: Oiꝫ alioꝝ stabilitas fuit in aliq̄ mobil'. Sed btē v̄gis fuit stabilitas oīno immobil': ḡ ei⁹ constātia alioꝝ ꝯstantie est improportionabil'. De ꝯstantia v̄o ⁊ stabilitate btē v̄gis patuit tꝑe passionis chr̄i. vbi apl'i chr̄m reliq̄runt ⁊
Patiēs fuit.

fidē ꝑdiderūt. Ipa aūt imobil' in oī aduersi
tate stetit: ꝛ fidē incōcussam ſuauit. Uñ in
ꝑsona chr̄i dr̄ Job.xix. Pelli mee ꝯsumptis
carnib) adhesit os meū: ꝛ derelicta sunt tā
tūmō labia circa dentes meos. Per os em̄
ſcaſ chr̄s: q̄ intantū fuit fort ꝙ poti⁹ potu
it frangi ꝑ morte q̄ȝ inclinari ꝑ timorē. Istō
os habuit dentes/carnes ꝛ pellē. Dentes ei
fuerunt apl'i: q̄ doctrinā chr̄i ruminabant et
ꝓp'o ꝓpinabant. iux̄ illō Cañ.vij. Dignū di
lecto meo ad potandū/labijsq; ꝛ dentib) il
lius ad ruminandū. Carnes fuerūt sctē mu
lieres/q̄ erant molles ꝛ fragiles. Pellis ei⁹
fuit ꝟgo Maria/q̄ ipm os carne vestiuit: ꝛ
q̄ multis tribulationib) exposita fuit. Dic̄ ḡ
chr̄s. Pelli mee ꝯsumpt carnib) ꝛc̄. Nam
circa dentes.i.apl'os nō remāserūt nisi labia
.i.amor ꝟba/q̄ em̄ ipm mortuū adhuc di
ligebant: libent loq̄bant de ipo. sic p̄z Luc.
xxiiij. in duob) discipul' euntib) in emaus. q̄
de ipo ibant loq̄ndo. Et sic dic̄ Greg. in ho
mel'. paschali. Amabāt et dubitabant. Car
nes ꝟo.i.ipe mulieres fuerūt ꝯsumpte.i. ex
tincte a fide. Os ꝟo solūmō adhesit pelli: et
pellis ossi/q: chr̄s adhesit mr̄i: et maẜ filio.
Uñ Cañ. j. ipa inq̄t: Dilectus meus et ego il
li. Chr̄s ḡ adhesit mr̄i ipam de cruce cog̃scē
do: ꝛ eā discipulo cōmēdādo. Mr̄ ꝟo adhe
sit filio ipm amādo/ illūq; in cruce associan
do/ac ei⁹ fidem illibatā ſuando/ ꝛ ꝑ ei⁹ amo
M re mori desiderādo. ¶ Tertio eius fortitu
Perseue do fuit ꝑseuerant agēdo fortia. Uñ ipa ha
rant age buit ꝟtutē magnificētie/ quā diffinit Alb⁹
bat. vbi s̄. ca. lxxxvj. di. Magnificentia est rex
bñ gestax felix ꝯsummatio / ꝛ subdit ibidē:
Cōsummatio rex bñ gestax ꝑ btām ꝟginē
excellit improportionabil'r oīs pure creatu
re ꝯsummationē: ḡ in actu magnificētie ex
cellit oēm viatorē. Habuit q; btā ꝟgo ꝟtu
tem fiducie/q̄ est spēs fortitudis. quā diffi
nit idem doctor ca. sequenti dicēs: Fiducia
est certa spes ꝑducēdi ad finē rem q̄ cepta ē.
ꝛ subdit: Sed certitudo spei btē virgis fuit
absoluta et infallibilis. Oim aūt aliox fidu
cia ꝯditional' ē vel fallibil': s; infallibile excel
lit fallibile improportionabil'r inq̄ȝtū tale: ḡ
sic fiducia btē ꝟgis excellit fiduciā oīm via
tox. Hec ille. Habuit etiā ꝟtutem securita
tis/ q̄ ē alia spēs fortitudis. Quā diffinit p̄
dictus doctor vbi s̄ ca. lxxxviij. dicens: Se
curitas ē habit⁹ ſm quē suꝑuenietes incom
moditates formidanẜ: q̄n qd̄ inceptū ē ad fi
nē ꝑducaẜ. et subdit: Securitas btē ꝟgis fu
it sine timore suꝑatiōis: ḡ excellit securitatē
oīs viator. Igiẜ ipa btissima ꝟgo fuit oīm
viatox fortissima: q̄ ſuauit illō Horacij in
ſmonib). Uiuite fortes Fortia diuersis op
ponite pectora reb). et illō Juuenal' lib. iiij.
Fortē posce animū mort terrore carētē. Et
illō Catonis moral'. Reb) in aduerẜ animū
sūmittere noli. Et illō Matthei poete in li.
Tob.c.xxx. Lubrica fortuna nō te p̄mat alea F
viuas Maior i aduerẜ ꝓsꝑitate minor. Et Maria
illō Henri. samarienẜ. li. ij. Cōtra fortunam in oībus
sis ꝯstās/sis patiēs/sis Ferre⁹. aduersis te hūilitatē
neq; frāgat hyems. Uñ ipa cū deberet fuge ſuauit.
re in egyptū ꝓpẜ herodis metū dicebat illud
Prosꝑi in li. epigrā. Nō metuo exiliū. mun
dus dom⁹ oīb) vna ē. Ut em̄ inq̄t Ouid. i. j.
d̄ fast: Oē solū forti p̄ria ē vt piscib) equor
Ut volucri vacuo q̄cq̄d in orbe. patz. Scie
bat nāq; btā ꝟgo verā eē illā Lucani sniaȝ li.
vij. di. fortissim⁹ ille ē Quiꝑmpt⁹ metuenda
pati si comin⁹ instēt. Et differre p̄t. Et illam
Marcial' poete di. Sub q̄cunq; onere stre
pituq; oī ve labore. Rectū stare lica glīa nō
modica est. et illā Prosꝑi i li. epigrā. epigrā.
xxxv. Rectox ē aduersa pati ꝛ tolerare mo
deste. Nec q̄rula i queq̄ȝ voce mouere deū.
Et epigrā. xlix. Nāq; bonos nō blāda inflāt
nec asꝑa frāgūt. Et illā Ber. i li. d̄ iprobatōe
viciox ca. vj. Nō turbant aduersa pios: nec
ꝓsꝑa tollūt Et illā gualteri poete li. vj. Est aī
fort stātē ꝯtēnere mortē. Degeneres ani pe
ctusq; ig̃bile. sūmū Credūt eē bonū diutur
na viuere vita. Et iō i oīb) aduersitatib) for
tissima atq; patiētissima fuit vñ ꝟificata fu
it i ipa illa Ber. snia i li. d̄ iprobatōe viciorū.
c. iiij. di. Nulli⁹ aduersi patiēs terrore moueẜ. N
Et sua vir patiēs vota videbit ouās ¶ Hūc Fuit pse
q̄; ꝟtutē ꝑseuerātie q̄ dupl'r dr̄ ſ; p̄dcm doc uerans.
vbi s̄. c. xcj. Uno° ꝓpositū ꝑseuerādi vsq; in
finē. Alio° act⁹ ꝑseuerādi. ꝛ subdit idē Alb.
Uolūtas b. ꝟgis ad ꝑseuerādū fuit iflexibil'
ꝛ act⁹ icessabil': s; oīm aliox volūtas ē flecti
bil' ꝛ act⁹ cessabil'. ḡ h⁹ ꝑseuerantia aliox ꝑse
ueratōe ē iproportionabil'. De ꝑseuerātia āt Ad ꝑse
btē ꝟgis hr̄ Act. j. vbi dr̄: Ascēdeṙt vbi mane uerantiā
bāt petr⁹ ꝛ iohes/ iacob) et andreas ꝛc̄. seq̄t: req̄runt
Hi oēs erāt ꝑseuerātes vnanimiẜ i orōne cū q̄ttuor.
mlierib) ꝛ maria mr̄e iesu ꝛ frib) ei⁹. Ex q̄b)
ꝟbis hr̄ ꝙ ad hñdā ꝑseuerātiā sẜ q̄ttuor necia
Primū ē sctōx virox societas. Uñ dr̄ ꝙ ibi
erāt petr⁹ et ioānes ꝛc̄. et iō inq̄t Seneca ad
Lucillū. Cū his ꝯuersare q̄ te meliorē factu
ri sunt. et in. iij. li. d̄ ira itex ait: Sumunẜ a
ꝯuersatiōib) mores. et i. §. cogitādū. in auẜ.
de mona. dr̄: Seniox ꝯuersatiōe fiet iuuen
tut educatio ꝑfecta. et Amb. in. ij. d̄ offi. ca.
xx. dic̄: Plurimū ꝓdest vnicuiq; bonis iūgi.
Ait em̄ ꝓpha ps̄. xvij. Si cū bono bon⁹ eris
ꝛc̄. et iō inq̄t auctor astrolabij. Infames fu
giat tua ꝯuersatio sꝑ. ꝛ socio gaude te melio
rē frui. Ad p̄dcta etiā adduci p̄t illō qd̄ in
q̄t Ouid. in. ij. d̄ rem̄. amo. di. In loca nōnū
q̄; siccis arentia glebis. Deꝓpe curreti flumi

ne manat aq̄. Tepidis ĝ ꝛ deuotione aridis
marie nec̃cia ē bonoꝝ societas q̄ꝝ exēplo ici-
tent̃ ad bonū. et iō inq̄t Jacobꝰ beneuentanus sui li. c. xxxvij. Stat male solꝰ hō solus
male vadit ꝛ ipe. Qui viuit solꝰ mors sibi iū
cta manet. Un̄ in vulgari ꝓuerbio dr̄: Solus ꝑ viā ābulo. Mltū ē vt. s̄. patuit ē vtil'
iuuenibꝰ societas senū. d̄ q̄ auctoꝛ lib. q̄ dici
tur Facetus c. iiij. inq̄t: Doctioꝛ efficit̃ se mo
ribꝰ associatꝰ. ꝛ ꝓpt̃ p̄dicta dr̄ sapiēs Ecci. xxvij. Cū viro sctō assiduus ers. De h̄ etiā dr̄
Prouer. xxvij. Ferrū ferro acuit̃: ꝛ hō exacu
it faciē amici sui. Tūc aūt ferrū ferro acuit̃
qn̄ vnꝰ ab alio ad bonū faciēdū acutioꝛ redditr̃. Tūc hō faciē amici sui exacuit qn̄ ip̄m i
dei amoꝛe feruentē fac̃. Jō Ecci. iiij. dr̄: Melius ē duos eē sil' q̄z vnum. hn̄t ei emolimen
tū societats sue. Scd̄m ē oꝛonū assiduitas:
iō dr̄ ꝙ erant ꝑseuerātes ī oꝛone. Oꝛonū em̄
assiduitas ipetrat oīa: sic h̄r Lu. xj. d̄ illo qui
sua assiduitate ꝛ petēdi iportunitate tres panes obtinuit. Jmportunitate em̄ ac ꝑseuerātia petētiū aliqn̄ ꝯceduntr̃ q̄ al's nō ꝯcederent̃
c. fi. vbi glo. d̄ rescp̄. li. vj. ꝛ. l. j. C. d̄ peti. bo.
subla. Et alibi dr̄ ꝙ nō suffic̄ icepisse nisi ꝑseueret̃. l. papianꝰ. §. meminisse. ff. d̄ ioff. te. tres
aūt panes s̄cāt refectionē triū potētiaꝝ. Nā
v̄tute oꝛonis mēoꝛia reficit̃ ꝯtinua dei recoꝛdatiōe. Jntelligētia v̄o fide ꝛ dei cognitiōe.
Uolūtas aūt dei amoꝛe ꝛ charitate. Tertiū
ē cords vnanimitas. vn̄ dr̄ ꝙ erāt ꝑseuerātes
vnanimit̃. Tūc āt hō h̄z cordis vnanimitatē qn̄ ē vnitꝰ cū ꝓximo: amoꝛē f̄rnitats h̄n̄do
Un̄ ad Heb. iiij. ait apl's: Charitas f̄rnitats
maneat in vob. Jtē qn̄ ē vnitꝰ cuz deo ip̄m ꝑ
desideria q̄rēdo ꝛ in ip̄o q̄escēdo. sic faciebat
dauid q̄ ps. iiij. inq̄t: Jn pace in idip̄m doꝛmiā et req̄escā. Jtē qn̄ ē vnitꝰ cū seipo: vnuz
solūmō appetendo. s. vltimū finē ꝛ et̃ne p̄ric
felicitatē. sic faciebat dauid q̄ Ps̄. xxvj. ait:
Unā petij a dn̄o hāc reqrā vt ihabitē i domo
dn̄i oibꝰ diebꝰ vite mee. Quartū ē m̄ris familiaritas. iō subdit̃: cū Maria m̄re iesu/ q̄
em̄ se illi familiares exhibēt ꝑ sp̄ūalē deuotionē: q̄ttuoꝛ bona ab ip̄a recipiūt. Prīo em̄
cōicat eis diuina bn̄ficia. vn̄ Sap̄. viij. inq̄t
Salom̄. Posui hāc ducē mihi ad ꝯuiuādū
sciēs qm̄ cōicabit mihi d̄ bonis suis. Scd̄o
dat eis ꝯsolatōz ꝯ̄ aduersa. vn̄ s̄bdit̃: Et erit
allocutio cogitatōis ꝛ tedij mei. Tertio dat
leticiā ꝛ gaudiū s̄bleuādo spem ad sup̄na. iō
ibidē subdit̃: itrās ī domū meā ꝯq̄escā cū illa. n̄ ei h̄z amaritudinē ꝯuersatio illiꝰ s̄z leticiā ꝛ gaudiū. Q̄rto ꝑficit n̄r̃a desideria. iō dr̄
Ecci. xv. obuiabit illi q̄si m̄r̃ honoꝛificata.

¶ Pars. III. huius s̄monis de temperantia beate v̄ginis.

Dicit q̄z v̄go bn̄dicta in v̄bis ꝓpositis in themate n̄r̃o: meū est ꝯsiliū. s. tpate ꝛ modeste viuēdi. hāc em̄ tpantie v̄tutez habuit btā v̄go ex- D
cellent̃ sup̄ oēs hoīes: vt ait Alb. vbi s̄. c. xcij
Tpantia aūt diffinit idē doctoꝛ s̄m ph̄os dicens: Tpantia ē ꝯ̄ illicitos animi impetꝰ firma et discreta dn̄atio. ꝛ fuit diffinitio Tullij in. ij. rhet̃. Aliā āt diffinitionē pōit glo. sup̄ illō Mar. viij. Erāt q̄ māducauerāt quasi q̄ttuoꝛmilia hoīm di. Tpantia ē refrenatio cupiditats ab his q̄ tpal'r delectāt. Huius āt v̄tutis p̄ma ē spēs castitas: q̄ excellentissimo mō fuit in btā v̄gine. Nā ī oibꝰ alijs
viatoribꝰ castitas ē cū cāu ad minꝰ in p̄muz
motū venialem/ in ip̄a aūt fuit sine cāu vllo
etiā in pcm̄ veniale vel aliquē inoꝛdinatuz
motū: ex q̄ eiꝰ castitas fuit improportionabilis. Jtē fuit excellētioꝛ castitate angeloꝝ q̄n
q̄z ĝdibꝰ Primo em̄ ē ml'tiplicioꝛ. Angeli ei
hn̄t castitatē tm̄ ī sp̄ū. v̄go aūt ī carne ꝛ sp̄ū.
Scd̄o ē nobilioꝛ: qꝛ illa nāl'is: ista gratuita.
Tertio ē vtilioꝛ: qꝛ illa ē ex̃ statū merēdi: ista
meritoria. Quarto ē gl'iosioꝛ: qꝛ illa sine victoria. hec cū victoria. Quīto ē laudabilioꝛ
qꝛ illa ē nec̃cia: hec aūt v̄gis voluntaria. Hec
Alb. vbi s̄. ca. xciij. Scd̄a tpantie spēs ē sobrietas et abstinētia/ q̄ ml'tipl'r fuit in btā v̄gine. ¶ Est āt q̄druplex spēs abstinētie. Pri- P
ma ē abstinere ab oibꝰ nociuis. d̄ q̄. j. ad Co- Species
rinth. ix. dr̄: Ois q̄ in agone ꝯtendit ab oibꝰ abstinen
se abstinet. Jsta nociua s̄t vicia ꝛ pctā a q̄bꝰ tie
sp̄ ē abstinēdū. Un̄ Ecci. iij. dr̄: Coꝛ sapiēts ꝛ
itelligibile abstinet se a pctis. Scd̄a ē abstinere q̄nq̄z a licits. qꝛ sic dr̄. j. ad Coꝝ. ix. oia mihi licēt/ s̄z nō oia expediūt. oia mihi licēt: sed
nō oia edificāt. Fac̄ ad h̄ lex sp̄. ff. d̄ ritu nup.
vbi dr̄: Semp̄ in ꝯiūctiōibꝰ nō solū q̄d liceat
ꝯsiderādū ē: s̄z ꝛ q̄d honestū sit. Fac̄ etiaz. c.
ꝯsuetudo. j. di. et c. facte sunt. §. p̄terea cū. c.
seq̄n. iiij. di. De hac āt specie abstinētie Quid
in ep'lis ait: Est v̄tus placits abstinuisse bonis. Tertia ē abstinētia a sup̄fluis: sic̄ a sup̄fluitate curaꝝ et diuitiaꝝ. quā abstinētiam
pctōres non hn̄t. Un̄ Ecci. xj. dr̄: Pctōri dedit deꝰ afflictionē ꝛ curā sup̄fluā vt addat ꝛ
ꝯgreget ꝛ tradat ei q̄ placuit deo. Hec autē
abstinētia a sup̄fluis cōmēdat̃ ī iure a q̄ ois
sup̄fluitas euitat̃. §. sane. in ꝓemio sexti. ꝛ in
l. j. §. nulla itaq̄z. C. d̄ vete. iu. enu. et. §. q̄bꝰ.
in. j. ꝯsti. co. et. l. obs̄uādū. ff. d̄ off. p̄si. ꝛ. l. fi.
C. de dena. Quarta ē abstinere a sup̄fluo ci- Q
bo et potu. de qua Ecci. xj. dr̄: Cogitaui ī coꝛ
de meo abstrahere a vino carnē meā. Talez
abstinētiā habebat Daniel/ q̄ inq̄t sui li. ca. x
Panē desiderabilē nō comedi. Caro ꝛ vinū
nō introierūt in os meū. Jsta aūt q̄druplex
abstinētia inuenit̃ fuisse in btā v̄gine. Prīo

em̄ abstinuit a nociuis.s.pctis: ꝛ ab oī specie
mali: ꝑuans illō ad Thes. v. Ab oī spē mali
abstinete vos. Scdo abstinuit a licitꝭ. licitū
em̄ erat mr̄imoniū ꝯhere ꝛ ꝯsūmare. sed ipa
ab isto licito abstinuit ꝛ ꝑpetuā ꝟgitatē deo
vouit. Un̄ dixit angelo Lu. j. Quō fiet istud
qm̄ viꝝ nō cognosco. i. me nō cogītaturā ꝓpo
no. ꝯsensit aūt in mr̄imoniū q̄tū ad ꝯiuga
lem hītationem simplr: q̄tū ꝟo ad copulam
carnalē nō ꝯsensit nisi sub ꝯditiōe: vicꝫ si do
aliꝰ placeret q̄ ipa ꝓposuerat. Un̄ Hugo d̄
sctō Uic. in li. de sacris inqt: Suscepit ꝟgo
ꝯiugium sed non mutauit ꝟgitatis ꝓpositū.
Ꝟ qdem fidem ꝛ pietas ꝯfiteꝛ q̄ eiꝰ ꝓfessionē
nullatenꝰ minuit coniugalꝭ cōsensus sic ipiꝰ
castitatē nō violauit ꝯceptꝰ nec integritatem
R abstulit ꝑtus ¶ Tertio abstinuit a supfluis
qꝛ nec supflua habuit: sic patuit. vt s̄. dictū
est in purificatiōe vbi agnū emere nō potu-
it / nec supflua dixit: qꝛ non ē locuta nisi ꝟba
q̄ spectarent ad dei honorē vl̄ ꝓxi vtilitatē vl̄
ad sui hūilitatis ōnsionē. Nec etiā supflua sꝫ
vtilia et necīa cogitauit. Un̄ dꝛ Luc. j. Logi
tabat q̄lis eēt ista salutatio / nec supflua cō-
cupiuit: sed tm̄ vnū necium. s. adherere deo
ꝛ eo frui. de q̄ dꝛ Luc. x. Porro vnū ē neciuꝫ
Maria optimā ꝑtē elegit q̄ nō auferet ab ea
Quarto abstinuit a necessariꝭs. s. cibo ꝛ po-
tu et aliꝭs nc̄itatibꝫ corꝑis. Un̄ Amb. vbi s̄.
inqt: Quid exequar cibo parsimoniā / offici
orū redundantiā: alteꝝ vltra nām supfuis-
se / alteꝝ ipi pene nature defuisse. illic nll'a i-
termissa tpa. h̄ ꝯgeminatꝰ ieiunio dies. Etsi
qn̄ successiꝭ reficiēdi voluntas cibꝫ plerūq̄
obuius q̄ mortē arceret nō delicias mistra-
ret. dormire nō ꝑus cupiditatis q̄ nc̄itatis
fuit: ꝛ tn̄ cū qesceret corpꝰ: vigilabat animꝰ.
q̄ freq̄nt in somnis aut lecta repetit aut som
no interrupto ꝯtiuat / aut disposita gerit / aut
Sobrietas ꝟgis gerēda ꝓnūciat. Hec ille. Dic āt Alb. vbi s̄
c. xciiij. q̄ sobrietas ꝛ abstinētia in viatoribꝫ
ꝑt eē cū errore ꝛ possibilitate cadēdi saltē i ꝑ
mū motū gule. Nō sic āt fuit sobrietas bea-
te ꝟgis. g̃ excellētior fuit sobrietate oīm alio
rū viatoꝝ. Preterea abstinēt plerīq̄ aut ꝓ de
bito satisfactiōis ꝓ pctō ꝑterito / aut ꝓ deleti
one pene debite in pn̄ti / aut ꝓ cautela euasi-
onis ꝓ futuro pctō: sꝫ in b. ꝟgie nō fuit absti-
nentia ꝓ debito satisfactiōis nec ꝓ pctō ꝑte-
rito: sꝫ ꝓ merito superogationis: nec ꝓ cau-
tela ꝓuisiōis: sꝫ ꝓ exēplo edificatiōis: nec ꝓ
deletiōe pene / sꝫ ꝓ merito gl'ie: g̃ fuit nobili-
or abstinētia cuiuslibꝫ viatorꝭ. Hec Alb. vbi
S s̄. ¶ Tertia spēs tꝑantie est modestia: cuiꝰ
ꝑtes enūerat Arch. in c. j. ꝑn. sup ꝟbo / mode
stos. d̄ statu regu. li. vj. Que ꝟtus ꝑncipalr
ꝯsistit in tribꝫ. s. in dictꝭ ꝛ in factꝭ ac in cultu
vestiū. Primo igit dico ꝫ Alb. vbi s̄. c. xcv.

q̄ btā ꝟgo habuit modestiā in sūmo i dictis
suis. Et arguit sic. Nēo vnq̄ linguā doma-
re potuit Jac. iij. qd̄ intelligit cōit d̄ viatori-
bus. sꝫ btīssima ꝟgo linguā in sūmo doma-
uit: qꝛ nūq̄ in lingua lapsa fuit: g̃ modestia
btīssime ꝟgis in dictis oēm creaturā excel-
lit. Hec ille. ¶ Est g̃ sciendū q̄ ꝟba b. ꝟgis Uerba marie.
hūerūt q̄nq̄ laudabiles ꝯditiones. Primo
em̄ nō fuerūt ꝓlixa sꝫ multū pauca ꝛ breuia
Non em̄ in tota serie euangeliꝭ inuenit fuis
se locuta nisi septies: ꝛ tūc breuit. Primo lo
cuta ē bis cū angelo: vt patꝫ Lu. j. dicendo:
Quō fiet istd̄. ꝛ Ecce ancilla dn̄i. Bis q̄ꝫ lo-
cuta ē helisabet. ꝑ salutādo / postea i laudem
di ꝓrūpendo / dicēs: Magnificat aīa m. d.
vt ꝑtꝫ i eodē. j. Lu. c. Bis etiā locuta ē filio.
sel' in tēplo dicēs: Fili qd fecisti nob sic. Lu.
ij. et sel' in nuptiꝭs dicēs; vinū nō hn̄t. Jo. ij
Et sel' locuta ē ministris dicēs: Quecūq̄ dixe-
rit vob facite. Jo. ij. sp̄āt breuit ē locuta nisi
qn̄ in laudē di ꝓrupit. Et iō ml'tū ē cōmēdā-
da: qꝛ meliꝰ ē pauca idonee effundere q̄ ml'
tis inutilibꝫ hoīes ꝑgrauari. l. cāta. §. ꝯtriuꝫ.
C. d̄ ve. iu. en. u. loq̄citas ꝟo scꝑture ē odiosa.
c. sit rector. xliij. di. ꝓpterea in. l. fi. i fi. C. d̄ doīs
ꝓmis. notāt doc. q̄ effundēs nimiū ſmonēꝫ:
incidit in ꝑicl'm. Aduocatꝰ etiā ꝟbosus ad-
uocare ꝓhibetꝛ. ꝫm glo. in. l. ex ea. ff. d̄ his qui
no. infa. ꝛ Bal. in. l. ꝓxime. ff. d̄ his q̄ i testa.
delen. Modicitas aūt colloquiꝭ ꝛ breuitas
placꝫ iuri. qd̄ ꝓbatꝛ ꝑ. l. siqs obrepserit. ibi. sa
tis est vnū referre. C. ad. l. cor. d̄ fal. ꝛ ꝑ. l. ita
vulneratꝰ. in fi. ff. ad. l. aq. imo solo cōtentꝰ
ero. Exēplo igit mr̄is dei breuit loq̄ntꝭ discāt
ml'ieres raro loq̄ ꝛ nūq̄ in ꝟbis ꝓfluere: nisi
forte in orōne ꝛ laude dei. Scdo eiꝰ ꝟba nō
fuerūt leuit ꝓlata / sꝫ ml'tū ꝑmeditata. Un-
de Lu. ij. dꝛ: Maria āt ꝯꝟuabat oia ꝟba hec
ꝯferēs in corde suo. vbi dꝛ Bed. Uirginalis
pudicicie iura custodiens secreta chr̄i q̄ no-
uerat nemī diuulgare volebat. Sed ipa qn̄
ille vellet ꝛ q̄ mō vellet hec diuulgare reue-
rentꝛ expectabat. Et ipa qdem secreta tacuit
ore: vigili tn̄ meditatōe scrutabatꝛ corde. Et
Bern̄. in q̄dam ser. inqt: Ue nob q̄ spm̄ ha-
bemus in lingua ꝛ totū ꝓferimꝰ ꝛ vndiq̄ ef
fluimus. Maria ꝯꝟuabat oia q̄ audierat i
corde suo. Fuit em̄ velox ad audiendū ꝛ tar
da ad ꝓferendū. Qui em̄ incōsiderate loq̄t d̄
leuitate punitꝛ. ar. l. famosi. ff. ad. l. iu. maie.
ꝛ iō ponderanda sunt ꝟba anq̄ ꝓferantꝛ. l. ꝑ-
latam. C. d̄ sen. et iterlo. om. iu. ꝛ. l. labeo. §.
fi. ff. d̄ suppel. le. vn̄ dꝛ q̄ oportet ꝑmo aīas:
postea liguas fieri eruditas. §. illō ꝟo. i ꝑe.
ff. Beda q̄ꝫ vbi s̄. ait: Imitemur frēs piam
mr̄eꝫ dn̄i ꝯꝟuātē oia ꝟba ꝛ acta saluatorꝭ nr̄i.
hoꝝ meditatōe diurna ꝛ nocturna importu
nas cogitationum nocētiuꝫ repellamus in-

cursus.hoꝝ crebra ꝯsideratōe nos et ꝓpꝛios
a fabul' sup̱uacuis ꝛ maledict⁊ detractionū̄
colloquijs castigare:ꝛ ad diuine laudis fre
quētias accēdere curem⁹. ¶ Tertio ei⁹ ꝟba
nō fuerūt p̄sūptuosa:ſʒ ip̄a i loq̄ndo fuit mul
tū timida ꝛ ꝟecūda. Un̄ inq̄t Ber̄.in q̄dā ser
mōe.Ei⁹ q̄dē s̄mo certissim⁹ iudex fuit īgeni
te mansuetudīs ac ꝟecūdie ꝟgialis.alioꝛuʒ
ꝟecūdiā suā reputans. Ubi aūt a filio audi-
uit:q̄d mihi ꝛ tibi ē m̄l'r:tāq̄ʒ mit⁊ ꝛ hūil' coꝛ
de:nihil illi rn̄dit:sed mīstros facere qȯ illis
diceret admonuit. Et subdit Ber̄.ibidē To
tiēs Maria audiuit filiū turb̄ i p̱abolis lo-
q̄ntē:discipulis mysteria reuelātē.vidit mi-
racula faciētē .vidit i cruce pendētē:expirā-
tē:resurgentē ꝛ ascendētē.ꝛ i his oībꝫ vox ve
recūdissime ꝟgis nō audit̄.hec ille. ¶ Quar
to ei⁹ ꝟba nō fuerūt vacua ſʒ m̄ltū fructuo-
sa. Noluit em̄ icidere i.l.fi.C.de reuo.dona.
vbi dr̄ ꝙ iania sūt ꝟba q̄ null⁹ seq̄t̄ effect⁹ Sʒ
s̄uauit illȯ qȯ notat̄ i.l.fi q̄n̄.in p̄n.ff. ꝺ le.j.
scʒ ꝙ singula ꝟba i iure:singularē debēt pa-
rere effectū.vl' ꝙ nullū ꝟbū dʒ poni sine my
sterio. Fructuositas aūt locutōis btē virgis
parʒ. Nā locuta ē cū āgelo:et ad ei⁹ ꝟba de⁹
fact⁹ ē hō. Locuta ē cū Elisabeth ꝛ tripudia
uit Joānes baptista i vt̄o clausus. Locuta ē
cū filio i tēplo:ꝛ de⁹ fact⁹ ē hoībꝫ subditus.
Locuta ē i nuptijs ꝛ māifestauit gl'iaʒ suaʒ
chris. Et ex aq̄ fcō vino honorat⁹ ē sponsus.
Quīto ei⁹ ꝟba n̄ fuerūt iprouida ſʒ m̄ltū dis-
creta.nā ille q̄ loq̄t̄ dʒ discrete ꝓuidere Quid
cui vbi q̄n̄ ꝛ quō loq̄t̄. Oīa eī debēt fieri suo
loco mō et tp̄e.ꝛ iux̄ q̄litatē rei ꝛ p̱sone. ar.c.
si.vbi glo.ex̄ ꝺe trāsat.fac tex.ī.l.aut facta.ī
p̄n.ff.de penis.q̄ pōit septē cē ꝯsiderāda Uir
go āt discrete ꝯsiderauit q̄d loq̄ret̄.q: oīa ꝟ-
ba sua fuerūt vtilia:ꝛ ad nr̄aʒ edificatōeʒ ptī-
nētia. Cōsiderauit etiā cui loq̄ret̄.q: nō cuili
bet viro ſʒ dei angelo.in q̄ instruūt̄ m̄lieres
vitare viroꝝ locutōes. Cōsiderauit isup̱ vbi
loq̄ret̄:q: nō fuit locuta i foro ſʒ in domo.in
q̄ istruūt̄ m̄lieres ne i plateis loquāt̄:ſʒ i do
mo a vir⁊ instruāt̄. Cōsiderauit etiaʒ q̄n̄ loq̄
ret̄.scʒ q̄n̄ fuit mag⁊ oportunū.q: sic dr̄ Ecci
iij. Oī negocio tp̄s ē oportunitas.fac optie
tex.in.c.n̄ dʒ.ꝺ ꝯsan.ꝛ af. ¶ De ista discreti-
one loq̄ndi btē ꝟgis inq̄t Bern̄.i q̄dā s̄mōe
Oīa q̄ de dn̄o vel a dn̄o dicta vl' acta cog̃ue
rat.mr̄ ꝟgo diligent̄ i coꝛde retinebat:vt cuʒ
tp̄s p̄dicāde vl' scribēde icarnatōis ei⁹ adue
niret:sufficiēt̄ vniuersa ꝓut cēnt gesta q̄rēti-
bus explicare possʒ. Cōsiderauit ēt quō loq̄
ret̄.q: n̄ clamoꝛose ſʒ modeste ꝛ sūmisse loq̄-
bat̄ Nūq̄ʒ eī clamorose locuta ē nisi i filij sui
passiōe. Tūc eī s̄ʒ Aug.fortit̄ eiulauit. Btā
igit̄ ꝟgo sua loq̄udi modestia increpauit lo
q̄ntē m̄lierē.de q̄ dr̄ ꝓuer.vij. Garrula ꝛ va

C

ga q̄etis ipatiēs n̄ valēs i domo ꝯsistere pe-
dibꝫ suis.nūc for⁊.nū i plateis:nūc iux̄ angu
los isidiās. ¶ Scd̄aʒ q̄ʒ modestiā.s. i fact⁊
habuit excellentissime b.ꝟgo. vt inq̄t Alb.vbi
s̄.sic arguēs.Ecci.vij.dr̄. Nō ē iust⁹ q̄ n̄ pec
cet. Et ꝓuer.xxiiij.Septies i die cadit iust⁹.
qȯ itelligit̄ cōit̄ de viatoribꝫ ꝛ de casu vēiali
de q̄ etiā h̄r in c.septies. de pe.di.iij. videt̄ nā
q̄ʒ esse res sup̱natural' ꝙ q̄s viuat sine pecca
to.qȯ ꝓbat̄ p̱ c.penl'.ex̄ de p̄bē.ꝛ in.§.nūc āt
xxv.di. Sine ptō eteni null⁹ viuit.c. lʒ.xlv.
di. Sʒ btissima ꝟgo nūq̄ʒ peccauit ꝛ nūq̄ʒ ce
cidit:ꝰ i modestia factōeʒ creaturā excessit.
¶ Tertio modestia ꝯsistit i cultu vestiū qȯ
ꝓbat̄ p̱ illȯ.j.Tim.ij.sil'r aūt ꝛ m̄l'ieres i ha
bitu oꝛnato cū ꝟecūdia ꝛ modesti oꝛnantes
se n̄ i toꝛtis crinibꝫ vl' auro vl' margarit⁊ aut
veste p̄ciosa:ſʒ qȯ decʒ m̄l'ieres ꝓmittētes pi
etatē p̱ oīa bona op̱a. Itē.j.Pe.j.q̄rtū nō sit
ēxtrisec⁹ capillatura aut circūdatio auri aut
īdūmēti vestimētoꝝ cultus. Ubi glo.ait.sic
crispat⁹ hit⁹. Hiero.q̄ʒ i q̄dā ep'la dt Mu-
lieres serico et purpura īdute chr̄ʒ īducre n̄
pn̄t. Auro:margarit⁊ ꝛ monilibꝫ adoꝛnate:
oꝛnomēta coꝛdis p̱diderūt. Itē sup̱ illȯ Luc.
xvj. Homo q̄dā erat diues ꝛ induebat̄ pur-
pura ꝛ bysso:inq̄t glo. Si i cultu p̄ciosaꝝ ve
stiū culpa nō esset:s̄mo dn̄i nō tā vigilant' ex
pꝛimeret ꝙ diues purpura ꝛ bysso indutus
apȯ inferos irremediabilit̄ toꝛq̄ret̄. Ex q̄bꝫ
autoꝛitatibꝫ īnuit̄ ꝙ adhibēd⁹ ē mod⁹ cum
cultu ꝛ hitu vestiū. Ex habitu eī ꝛ vestitu iu
dicat̄ modestia vl' incōtinētia m̄l'ier⁊.l. Itēʒ
apȯ labeonē.§.siq̄s virginis.ff.de iiur.ꝛ ibi
Bal.sūmādo dic̄. Talē te iudico i q̄li habi-
tu te rep̱pio. Q̄ āt vitāda sit pōpa vestium
ꝛ curiosus oꝛnat⁹ coꝛp̱is:h̄r i c.fucare. ꝺ cō-
se.di.v. Querit̄ octauo q̄lit̄ ista modestia ve
stiū i btissima ꝟgie fuerit:vtꝝ descēdēdo ad
despectissimū hitū:vl' cōsiderādo mediocri
tatē. Et ꝙ p̄imo mō vestita fuerit: videt̄ dōʒ
s̄ʒ q̄sdā p̱ sniaʒ Hiero.i q̄dā ep'la dicēt⁊. Ci-
nis et ciliciū sūt arma penitētiū. Itē Chꝛys̄.
ꝺ tunica icōsutili opiat̄:ꝙ dr̄ icōsulil' sicut
m̄l'ier dr̄ defoꝛmis.nō ꝙ sit sine foꝛma.ſʒ q:
habeat malā foꝛmā: Ita tunica iconsutil' di
cta ē :nō ꝙ fuerit sine sutura:ſʒ q: habuerit
rudes ꝛ ineptas suturas ꝛ desup̱ ꝯtexta per
totū.i.appetiata sic̄ vestimenta paupeꝝ. Si
igit̄ vestit⁹ dn̄i adeo fuit despectus et vil' ac
asp̱rim⁹.ꝰ ꝛ in mr̄e q̄ in oībꝫ imitatrix illius
fuit debuit cē habit⁹ despectissim⁹. Q̄ autē
mediocritatē i vestitu s̄uauerit ꝓbatur p̱ b.
Hiero.in q̄dā ep'la q̄ inquit. Oꝛnat⁹ vestiuʒ
vt soꝛdes pari mō fugiēdi sūt.q: nec affectate
soꝛdes nec exq̄site ꝺlitie laudē pariūt.xlj.di.
§.j. Itē nihil em̄ placʒ deo q̄ʒtū ʒelus aīarū
vt inq̄t Gre.sup̱ Eze. Ad ʒelū aūt oꝛdiat̄ cō-

D

Maria feruētissima i oratione

formitas. iuxta illud .j. ad Cho. .j. Oibus oia factus sum vt oes lucrifacerem. Conformitas aut e i mediocritate. Cum g btissima virgo fuerit maxia zelatrix aiarum q oes maxie lucrifacere voluit: seqtur q oibus hoibus qntu potuit fm deu se coformauit. Et io i vestitu mediocritatem habuit Itē virt9 i mediocritate 9sistit. ij. eth. vbi etia dicit Phs. In oibus medietas e laudanda. extrema at vituperabilia sut. Un Goffre. in poetria inqt. In oibus vna est virtus seruare modum Et Oraci9 in smoibus dicit. Est mod9 i rebus sut certi deniq fines. Quos vltra citraq nequit 9sistere rectu. Et Sen. in lib. tragediarum ait Quisqs mediu defugit iter stabili nuq tramite pgit. Et io iuriste dicut q sp via media dz eligi. vt no. in. §. lz cu libet9. insti. ex quibus cau. ma. no li. ⁊ in. l. antiq. cu si. ff. si ps hereditatem peta. Cu g btissima virgo oibus exeplu virtutu extiterit: etia i mediocritate habit9 exemplu dedit ¶ Ad hac qstione rndet Alb. vbi s. c.

Triplex habitus.

xcvj. dices q triplex est habitus. s. vanitatis mediocritatis ⁊ humilitatis. Prim9 e reprobad9 sc3 vanitatis: scds vo hit9. s. mediocritatis ptinet ad modestia tpantie s3 coez statu ad que tenent oes boni chriani q debet hre hit9 mediocritate. Terti9 at hit9. s. humilitatis e pfectorum. ⁊ h3 silr sua extrea ⁊ suu mediu. pt ei esse parum humilis vl nimis humilis. Dicim9 at q habit9 btissime virgis fuit hit9 humilitatis: s3 mediocritate. i. mediocrit humil. Et i illo sensu loqt

Color vestiu marie

Hiero. cu dicit q ornat9 vestiu ⁊c. Ide et credim9 de vestitu dni ⁊ aliorum sctorum. ¶ Si at qrat. cui9 coloris eet hit9 b. virgis: Dico q licz scptura d h expssa metioez n faciat sic nec de hitu chri: tn credo q vestimetu ei9 fuerit sile vestimeto chri qd suis maibus fec b. virgo. Ipa ei fec filio suo puulo tunica icosutile: q sic corpus crescebat: parit crescebat: ⁊ illi9 pportioi sp 9ueiebat. qua vsq ad cruce portauit. Et hec tunica fuit coloris columbini: sic est hit9 fratrum mioru. qua qda tunica b. fr baptista de leuanto: cu eet vicari9 gnal ordis nri sci pdicas mli: dixit se bis vidisse i qda castello i q cu mag solenitate ⁊ reuerentia ac mlris accesis luminaribus ondit. ⁊ iurauit pdicta tunica ee coloris pdicti. Cu g tale colore elegerit chrs pro suo vestitu credendu e et b. virgie i h filio suo voluisse ee 9forme. S3 qrit qlr btissia virgo alios viatores i ista mediocritate vestit9 potuit excellere: cu d qcuq pano vestes habuerit: Alij de eode pano vl sili potuerit vestiri: Ad h rndet Alb. vbi s. q q s3 phm circa pticlaria i hmoi ars mediu determiare nescit Descedere ei ad iduidua iubet Plato descere vt inqt Porphi. i vniuersalibus. Sigularia em q ad nos dicut ifinita: nec eorum e scia. vij eth. Io i hmoi gra potetior e arte. Dicim9 g q btissima virgo excessit alios viatores in cultu vestimetorum in h q sup arte p vnctionem sp ussci sciuit pcise mediocritate i hitu humilitatis obseruare pfectissime. g fuauit btissima virgo illd Phil. iiij. s. Modestia vra nota sit oibus hoibus.

A

Tria ad prudetia ptinet

Pars. qrta d Prudetia b. virgis. In vbis thematis nri dixit virgo bndicta. Mea e prudetia. In ipa em vt ait Alb. vbi s. c. lxxxiij. fuit prudentia excelletior q3 i aliq alio viatore. Io i officio assuptois illi canit ecclia dicens. Uirgo prudetissima q pgrederis ⁊c. Sciedu e at q vt ait Sen. i li. d qtuor virtutibus. Tria sut ad prudetia ptinetia. s. pterita recogitare. pntia ordiare ⁊ futura puidere. Io d iprudetibus dr Deut. xxxij. Ges absq 9silio e ⁊ sine prudetia. Utina saperet. s. pterita: ⁊ itelligeret. s. futura ac nouissima puideret. Has et ptes prudetie ponit Tulli9 i. ij. rhet. Et d istis h etia i proe. isti. §. qz. d qbus h breuit ptraseo. qz d ipis i. ij. pte rosarij smonu. ser. viij. pte vlt. diffuse tractaui. Btā igit virgo prudetissima fuit. qr pterita 9tinue recogitauit Un dicere poterat illd ps. lxxvj. Cogitaui dies antiqos: ⁊ annos eternos i mete habui: pntia q3 bn disposuit ⁊ disponit. Un de illa dic scta mr ecclia i officio visitatois sue. Disponit naq iferiora oia sua sapia: puidetia ⁊ idustria ppulsata. Futa q3 optie puidit: du p humilitate sua se ab oibus gnatoibus btificada ⁊ magnificada ee coguit: dices Lu. j. Respexit humilitate acille sue: ecce ei ex h bea me dicet omes gnatioes. Fuit et prudes 9seruando oia vba hec d filio puulo dicebat: 9feres i corde suo. Lu. ij. s. cu bis q scpta erat de eo vt dr Beda Prudet q3 diabolo occultauit virginitate sua: prudent euasit psecutoez Herodis 9 filium fugies i egyptu cu eo. Ei9 q3 prudetia appet p ea q diximus i pte pcedeti. d modestia ⁊ paucitate locutois ei9. Scptu e ei puer. xj. Uir prudes tacebit. ⁊. xxj. eiusde li. Uerba prudetis statera podera but. ⁊ puer. x. c. iter dr Qui moderat labia sua prudetissim9 e. Pterea si scia scorum prudetia e: vt dr puer. ix. pfecto hac sciam habuit ipa sctasctorum b. virgo. Etsi sci ambulauert p vias prudetie: iuxta illd Prouer. ix. Ambulate p vias prudetie. pfecto credendu e q ipa virgo virginu ⁊ sctorum sctissima p vias ipas abulauit. ¶ Q at b. dei genitrix

B

Prudetissima fuit

prudetissima fuerit pbari pt p illd puer. iij. Dns sapia fudauit tra. i. b. virgine. stabiliuit celos prudetia. Per celos at ei9 sensus itelligi pnt: qs dns prudetia repleuit. Pat q3 prudetia virgis si p scrutemur diffinitoez ipi9 prudetie. qua ponit Tulli9. ij. veteris rhetoridi. Prudetia e rerum bonarum ⁊ malorum scia. Cu q 9cordat ⁊ meli9 diffinit iurisconsult9. in. l. iusticia. s. iuris prudetia. ff. d iusti. ⁊ iu. ⁊ ip.

toꝛ instl.eo.ti.j.di. Pꝛudentia ē diuinaꝝ atq̃ꝫ
hũanaꝝ reꝝ noticia:iusti atqꝫ iiusti scientia
Btã etenĩ ꝟgo diuinaꝝ et hũanaꝝ reꝝ atqꝫ
iusti ꝛ iiust noticiã sup oẽs viatores habuit.
vt patere põt ex dictꝫ in pte.iiij.hui⁹ opis.ser.
j.pte.iiij.ꝛ patebit ex dicẽdis ĩfra.ser.v.et.vj
h⁹ ptis.ḡ sup oẽs viatores prudẽtissima fu/
it.Uñ illi dixit de⁹ illð Prouerb.vij.Dic sa
piẽtie:soroꝛ mea es:ꝛ prudẽtiã voca amicaꝫ
tuã.Ut ei ðt phs li.j.magnoꝝ moraliũ.ca.
lxxj.Prudẽtia ē sic architectoꝛ ꝟtutũ:et vt
ait Tulli⁹ ĩ tuscu.q̃st.li.j.Nihil ē hoĩs pru/
dẽtia dulci⁹.Et Cassio.li.vj.eplaꝝ.epla.x.
inq̃t.Sola ē prudẽtia q̃ reb⁹ oĩb⁹ p̃põit q̃ñ ĩ
hoĩe felicit̃ iuenit̃.est ei mr̃ oĩm ꝟtutũ.c.j.de
of.cu.ꝛ.j.q.v.c.pñtiũ.De q̃ phs ðt ĩ.j.rhet.
c.xiij.Prudẽtia ē ꝟt⁹ ĩtellect⁹ sine q̃ nõ ꝯsili
ari p̃t ð bonis et optĩs dictꝫ ad felicitatẽ.Et
ista ñ ĩuenit̃ nisi ĩ bonis.Uñ Arꝫ.i.vj.eth.in
q̃t.Impossibile ē aliquẽ prudẽtẽ eẽ nõ bonũ
Et b.Tho.ij.ij.q.xlvij.ar.xiij.probat triplici
rõe q̃ pfecta prudẽtia ĩ pctõrib⁹ nõ est.Cũ ḡ
btissima ꝟgo fuerit optima ꝛ oĩb⁹ꝟtutib⁹ oꝛ
nata claꝝ ē q̃ fuit prudẽtissima.Si eñ pru
dẽtiã ñ hũissꝫ:p̃pe hõ appellari nõ potuissꝫ.
q̃ꝛ vt ait phs.ij.ð aĩa.Hõ ē prudentissimũ
aĩaliũ.Itẽ deo displicuisset ĩ oĩb⁹ opib⁹ suis
q̃ꝛ vt inq̃t ex op.Displicet ĩprudẽs vñ placere
studet.q̃ ḡ sũme placuit altissimo:prudentie
ꝟtutẽ hũit ĩ sũmo.Et q̃ꝛ ĩ lib.pblematũ.pte
xxx.ðt phs q̃ hoĩes pui capitis prudẽtiores
st̃ eis q̃ st̃ magni capitꝫ.Iõ gl'iosa ꝟgo q̃ fuit
capitꝫ ñ magni ꝛ ĩflati.i.supbi sꝫ exigui.id ē
hũillimi:prudẽtie ꝟtute meruit adimpleri.
Tãta ãt erat b.ꝟgis prudẽtia vt eẽt ĩ ei⁹ fa/
cie reluceret.iux̃ illð puer.xviij.In facie pru
dentꝫ relucet sapia.Qꝛ igit̃ puer.xiiij.scptũ
est.In corde prudẽtꝫ req̃escet sapia:ꝛ indo/
ctos q̃sq̃ꝫ erudiet.Iõ rogem⁹ ip̃aꝫ sapiẽtissi
mã ꝟginẽ vt nos doceat p vias prudẽtie am
bulare.ad qð hortat̃ sapiẽs Prouer.ix.Pru
dẽtia ei p̃ciosioꝛ ē auro.vt ðꝛ puer.xvj.Naꝫ
defẽdit a malo:iux̃ illð puer.ij.Prudentia
fuabit te vt eruatꝫ a via mala.Item multi/
plicat ĩ bono.Uñ puer.xix.ðꝛ.Custos prudẽ
tie inueniet bona scꝫ ĩ pñti vita ꝛ ĩ futura glo
ria.Ad quã nos puenire faciat ip̃a ꝟgo pru
dentissima Amen.

De trib⁹ aliis ꝟtutib⁹ b.ꝟgis.s.orõis fer/
uentꝫ.pfũde hũiliatõis ꝛ ĩcõpabil' ꝟginitatis.

Sermo.iiij.

IN tribus bene/
placitũ ē spũi meo.Ecci.xxv.Tria
sũt q̃ aiaꝫ marie deo ꝯiungũt.Pri/
mũ ē feruẽs orõ de q̃ Ber.ĩ q̃dã ser.ait.Licꝫ
sp videamur a deo ĩ orõe:tñ ꝛ p̃ntam⁹ ꝛ ostẽ
dim⁹ nos q̃si facie ad faciẽ cũ deo loq̃ntes.
Orõe ei cũ ðo loq̃mur:vt ait Auicẽ.x.sue me
taph.c.iiij.Idẽ q̃ꝫ Ber.iteꝝ inq̃t.Orõ ē hoĩs
deo adherẽtꝫ affectio:ꝛ familiarꝫ q̃dã ac pia
allocutio.Scõm ē pfũda hũiliatio.de qua
Ecci.xxv.ðꝛ.Orõ hũiliãtꝫ se.p auditõis suf/
fragio deũ adit.Hũilitas ḡ ĩ ꝯspcũ ðĩ nos
ꝛ orões nr̃as repñtat.Adeo ei ē illi ḡta q̃ il
lã hñtes sp ĩ ꝯspcũ suo eẽ desiderat.Uñ sal/
uatoꝛ Mat.xix.dicebat.Sinite puulos.i.
hũiles vẽire ad me.Tertiũ ē ꝟginitas.ð q̃ Sa
lomõ ait Sap.vj.Incorruptio fac̃ esse pxi/
mũ ðo.Has ãt tres ꝟtutes excellẽtissime ĩ se
hũit b.ꝟgo Iõ dicere potat ꝟba thematꝫ nr̃i.
Sup q̃b⁹ aliq̃d ð his trib⁹ ꝟtutib⁹ dissere⁹.

Pars p̃ma in q̃ tractat̃ de feruẽti orõnis
studio btẽ ꝟginis Marie.

DIcit Alb.sup Missus ē.c.lxxx.q̃
ꝟt⁹ orõis ĩ b.ꝟgĩe excellentissima
fuit.Orõ ei alioꝝ scõꝝ ñ ĩnitit̃ ali
cui iuri ex pte sui:sꝫ tm̃ miscðie ex
pte ðĩ.Orõ ãt btissime ꝟgis initit̃ grẽ dei:et
iuri naturali ꝛ iusticie euãgelij:ac decalogi:
q̃ꝛ fili⁹ tenet̃ ñ tm̃ exaudire mr̃eꝫ:sꝫ illi obedi
re.Iuxta illud Exo.xx.ꝛ Mat.xv.Honora
p̃reꝫ tuũ ꝛ mr̃eꝫ tuã Uñ apl's ad Eph.vj.ait
Filij obedite parẽtib⁹ vr̃is.Qð et ip̃a videt̃
innuere ĩ mõ orãdi:ñ vtẽs orõe simplici:sed
ĩsinuatõe di.Ioã.ij.Uinũ ñ hñt ꝛc.Uñ ꝟt⁹
orõis ei⁹ fuit excellẽtissima ĩ summo.Tũ q̃ꝛ
habebat nobilissimũ modũ orãdi.vt ðt Hu
go de sctõ vic.ĩ li.de sacris.Tũ q̃ꝛ ei⁹ orõ ha
bebat rõeꝫ iussiõis ꝛ imperij.Tũ q̃ꝛ erat im
possibile eã nõ exaudiri Iux̃ illð.iij.Reg.ij.
Pete mr̃ mea:neq̃ꝫ ei fas ē vt auertã faciem
meã a te.ꝛ Hest.v.Que ē petitio tua hester:
p q̃ re postulas:etiãsi petierꝫ dimidiũ regnĩ
mei obtiebis.Si ḡ orõꝫ iustoꝝ exaudiet de/
us.puer.xv.ꝛ c.ĩ ḡuib⁹.iij.q.j.mlto magis
orõeꝫ mr̃is sue iustissime.Et si orõ hũiliantꝫ
se nubes penetrat.Ecci.xxxv.Profecto ora/
tiões hũillĩe ꝟgis celos penetrabãt.ip̃a ãt ꝟ/
go sp orabat.Nã ꝛ q̃ñ laborabat corpe p cõ/
tẽplatõeꝫ:eleuata erat mente.Nec miꝝ.Si
eñ q̃ ꝯfuat ꝟbũ mltiplicat orõeꝫ:vt ðꝛ Ecci
xxxv.Profecta ipsa q̃ ꝯfuabat oĩa ꝟba dei:
ꝯferẽs ĩ corde suo:orones mltiplicabat.nec
vnq̃ꝫ a vocali vl' mẽtali orone cessabat.Fuit
ḡ btã ꝟgo oĩm mlieꝝ deuotissima:imo oĩm
creat̃aꝝ q̃ vnq̃ꝫ fuerũt aut erũt a p̃ncipio mũ
di vsq̃ꝫ ĩ finẽ.Uñ Berñ.sup Missus est de
illa inq̃t.Uirgo sancta:ꝟgo sobria.virgo de
uota.q̃s ei castioꝛ illa:q̃s deuotioꝛ.q̃si dicat
Null⁹ vnq̃ꝫ fuit.Si eñ (vt ðꝛ Judith.viij)
Judith clausa morabat̃ in secreto cubiculo
domus sue ieiunans et orans.ꝛ Anna pro/
phetissa nõ discedebat de templo ieiunijs et
obsecrationibus deseruiẽs die ac nocte.Lu/

D Maria feruẽtissĩma ĩ oratione

ĝ. Et de scta Cecilia dicit. Uirgo deo deuota sp euāgeliū chri gerebat i pectore suo: 7 ñ diebꝫ neqꝫ noctibꝫ a colloquijs diuis 7 oratōe cessabat. qd de ꝟgine bñdicta credendū est q̄ in terris posita tota mēte ꝟsabat i celis. Propterea Ber. vbi s. ait de angelo Gabele. Quo ingressus est ad eam: puta in secretariū pudici cubiculi sui: vbi illa clauso super se ostio orabat patrem suum in abscondito. Solēt ei angeli astare orātibꝫ 7 delectari in his q̄s vidēt leuare manꝰ i orōne. atqꝫ holocaustū sctē deuotōis gaudēt se offerre diuino ꝯspectui altissimi. Hec ille. Uñ b. ꝟgo i hoc conformis fuit filio suo q̄ delectabatur solitariꝰ orare. Matthei. xiiij. 7 Luc. vj. Itē ipsa bñdicta dei mr̄ alios īducebat ad orandū. 7 iō Act. j. de aplis dr qꝫ stabāt i orōe cū Maria mr̄e Jesu. Efficacia āt eiꝰ orōis pꝫ. Nā lꝫ moyses orādo ꝺbellauerit amalech Exo. xvij 7 serpētes fugauerit Nūe. xxj. Anna qꝫ sterilis filiū īpetrauit. j. Reg. j. 7 Helias pluuiā iij. Reg. xviij. 7 Ezechias infirmꝰ ad mortē sanitatē recuꝑauerit. iiij. Reg. xx. et Daniel cū socijs ignis īpassibilitatē Dañ. iij. 7 Susanna a morte libatōeꝫ Dañ. xiij. maiꝰ tñ fuit incōpabilitr qꝫ hec deuotissima virgo suis purissimis ꝑcibꝫ īpetrauit q̄ deū ꝺ celo ad trā descēdere fec. 7 eiꝰ mr̄ effici ꝑmeruit: atꝫ hūani generis salutē obtinuit.

Pars scda huiꝰ ꝓmōis de humilitate beate virginis.

E Maria humilis

Humilitas btē ꝟgīs fuit ꝓfūda: honorata 7 ꝟtuosa. Prio fuit ꝓfūda Jntātū ei se hūiliauit qꝫ ancillā se vocauit: cū eēt oīꝫ dña. Uñ dixit Lu. j. Respexit hūilitatē ancille sue. Super qd ꝟbū dic Berñ. Hūilitas sui ꝯceptū: ancilla ꝟo deuotōe cōmēdat famulatū. Secūdo se fecit seruā: qñ tribꝫ mensibꝫ Elisabeth deseruiuit. Uñ Beda sup Lu. inqt. Festināter abijt: et zacharie domū intrauit vt Elisabeth visitaret: ac ꝑgnāti ꝗuide 7 ꝗndeue iuuencl'a mistraret. Et Amb. sup Lu. ait Discite mlieres sedulitatē quā ꝑgnātibꝫ debeāt exhibere cognatis. Mariā nēpe q̄ sola prius in penetralibꝫ versabat: nō a publico ꝟgitatis pudor. nō a studio aspitas montiū: non ab officio ꝓlixitas itineris retardauit. Tertio se fecit oīm infimā: vt patet Act. j. vbi recitatis noībꝫ aplōꝝ ipa in fine oīm tanqꝫ infima oīm ex hūilitate poni voluit: ꝟuās illd filij sui dictū Luce. xiiij. Recūbe in nouissimo loco. iō sup oēs exaltari ꝑmeruit. Unde Berñ. in quodaꝫ ꝓmone ait. Jta exhibebat se vltimā omniū: vt oīm nouissima poneret Jnfra. s. viduas et penitētes. Jnfra etiā illas de q̄ chrs septē demonia eiecerat. Merito igit facta est oīm dña q̄ se oīm exhibebat ancillā. Hec ille. Nihil eñ ē tā peculiare ipsi alt maiestati q̄ hūilitas: ꝑ quā sola dei ꝟuatur imitatio: vt dr in. l. fi. C. ꝺ dona. inf vi. 7 vx.

F Maria in oibꝫ hūilitatē ꝟuauit.

Ut aūt meliꝰ videre possumꝰ q̄ ꝓfūde se hūiliauit: pulcꝝ erit ꝯsiderare eiꝰ vite discursū: 7 īueniēꝰ qꝫ i oībꝫ opibꝫ 7 cogitatōibꝫ 7 locutōibꝫ suis ꝟuauit. Prio qdē in aīo. Ut āt hūilitas animi eiꝰ magis elucescat: cōsideremus q̄tū Eue elatio se erexit. Nā dic Joannes Damas. in qdā ꝓmōe. Eua se erexit sup deū: qñ. s. volūtatē suā diuine voluntati preposuit vsqꝫ ad deū: quando eiꝰ diuitatē appetere ausa fuit. Cōtra ocum: qñ. s. ꝯ eiꝰ pceptū vēire ꝓsūpsit. Btā aūt ꝟgo Maria hūiliauit se ifra ceēas mlieres 7 vsqꝫ ad mlieres 7 ꝓpt mlieres. Prio ifra mlieres. q̄libet eñ mlier vult hēe spōsū diuitē: 7 i ꝑtu pulcerrimū thalamū 7 mollē lectū: atqꝫ obsequium ancillaꝝ 7 abūdātiā pānoꝝ 7 cunas ad recipiēdū pueꝝ. post ꝑtū ꝟo vult hēe qetē 7 ociū Sꝫ ꝟgo habuit spōsū pauꝑem. ꝑ thalamo stabulū. ꝑ lecto fenū. ꝑ ancill' boue et asinū. ꝑ pānis ꝑciosis vilitatē pānoꝝ. ꝑ cunis ꝓsepiū. ꝑ qete 7 ocio eā oportuit fugere in egyptū

G

Ecce quō infra mlieres se voluit hūiliare cū Eua sup deū se voluerit exaltare. Scdo se hūiliauit vsqꝫ ad mlieres. cū eua se erexerit vsqꝫ ad deū. Jpa ei ꝟgo nūqꝫ alicui se retulit i ꝯsortio mlieꝝ: sꝫ cōeꝫ 7 tāqꝫ vnā illaꝝ sp se exhibuit: sicut pꝫ i circūcisiōe filij. i sui purificatiōe 7 in festiuitatū visitatōe. Unde Berñ. in qdā ꝓmone inqt. Uirgo bñdicta ñ indigebat purificatōe sicut nec filiꝰ eiꝰ circūcisiōe. Sꝫ voluit eē inf mlieres sic vna illarū: nā 7 filiꝰ fuit in medio ꝑuuloꝝ. Tertio hūiliauit se ꝓpt mlieres. i. ꝓpt illaꝝ vtilitateꝫ et fructū. Nā ñ tm̄ voluit eē ꝟgo: sꝫ etiā hūiliari voluit et eē ꝯiugata. 7 postmodū vidua ꝺ relicta vt oībꝫ mlieribꝫ spem 7 fiduciā daret salutis: oñdēs qꝫ nō tm̄ ꝟgies saluant sꝫ etiā ꝯiugate 7 vidue: vt dr i c. j. de sū. tri. et fi. ca. Quia g̃ Eua habuit elatōeꝫ. Maria ꝟo humilitatē: iō ipa fuit grā repleta: illa ꝟo grā euacuata Uñ Ber. vbi s. inqt. Eua ꝑ supbiā dei creaturā se eē nō ꝯsiderās deo parificari voluit. Maria ꝟo factori suo se hūilit sbdēs ancillā se noīauit. Jōqꝫ Eua est abiecta: ipa ꝟo electa. Seruauit nāqꝫ ꝟgo illud qd dicit Judith. viij. Hūiliemꝰ illi aīas nr̄as. Aliter eñ grā ipleri nō potuisset nisi hūilitatē cordis hūissꝫ: qꝛ vt dr: j. Pet. v. Deꝰ supbis resistit hūilibꝫ aūt dat grāꝫ. Supbꝰ ei ad fōtē grē accedit cū ore eleuato: iō impleri nō pōt Juxta illd ꝓuer. xvij. Qui exaltat os suū q̄rit ruinā. Hūil' āt ad fōtē grē accedit cū ore incliato. 7 iō ipleri meret. ꝟuat ei illd Josue xxiiij. Jnclinate corda vr̄a ad dñm deū isrl'. Or g̃ btā ꝟgo nō habuit cor eleuatum ꝑ sup

perbiā ſꝫ inclinatū p hūilitatē verā iō gratia dei impleri meruit. Seruauit em̄ illō Pſ. xliiij. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurem tuā. Supbꝰ ēt accedit ad fōtē grē cū corde clauſo. Qō ſignificatū ē Zach. v. vbi ðr. Miſit maſſam plūbeā i os eiꝰ. hūil' ꝟo accedit cuꝫ ore apto. iuxta illō pſ. ci. Os meū apui ⁊ attraxi ſpm̄. ❡ Btā ꝟgo acceſſit ad fōtē grē ore apto. i. cū feruēti deſiderio. Et iðo ipleta fuit: Uñ ð illa ðr Prouer. vi. Os ſuū apuit ſapie. Supbꝰ etiā accedit ad fōtē grē cū vaſe pleno: q: cor habꝫ plenū amore mundano. Hūilis aūt accedit cū vaſe vacuo. ⁊ iō ipleri merek. Quaꝓpꝑ Aug. i q̄daꝫ ſmone ait. Uas es ſꝫ plenꝰ es. funde qō habes vt recipias qō nō habes. Fūde amorē ſecl'i vt ipleris amore dei. Btā aūt ꝟgo acceſſit cū vaſe vacuo: q: oīa mūdana deſperit. ⁊ iðo gratia impleri ꝓmeruit. Uñ ipa inq̄t Lu. j. Eſurientes impleuit bonis et diuites dimiſit inanes ❡ Scðo habuit hūilitatē in ꝟbo qñ dixit. Reſpexit hūilitatē ancille ſue. Magnaꝫ em̄ oñdit hūilitatē dicēs ſe reſpectā. acſi diceret Nō eram digna vt in me aſpiceret: ⁊ tñ aſpexit gr̄as mihi ifundēdo. ⁊ reſpexit i meū vterū deſcēdēdo. ❡ Magnā etiā hūilitatē demōſtrauit qñ nō mr̄em dei ſe appellauit nec reginā celi: ſed ancillā chr̄i. Uñ Petrꝰ rauenñ. in q̄dam ſermōe ait. Ecce quā vocauit angelꝰ dñam: ipa ſe recogſcit ⁊ vocat ancillā: q: deuotꝰ animꝰ infuſus bñficijs ad obſequiū creſcit. augek ad gr̄aꝫ nō ad ſupbiam ꝑtumeſcit: nec ad arrogantiā ꝓſilit. Maxima ēt hūilitatē oñdit cū dixit. Reſpexit humilitatē ancille ſue. Non aūt dixit nobilitatē vl' ſanctitatē. Illa aūt ancilla eſt hūillima q̄ nō reputat ſe dignam vt etiā ſit ancilla. ac ſi diceret. Nō tm̄ me dico reſpectā: ñ tm̄ me appello ancillā. ſꝫ etiā dico me vt ſim ancilla indigna. ❡ Seruauit ḡ hūillima ꝟgo illud Prudentij in li. de ꝯflictu viciop ⁊ virtutū dicēſ. Deſine grā de loq̄: frāgit deꝰ oīme ſupbum. Magna cadūt: iflata crepāt. tumefacta ꝑmunk. Diſce ſupciliū deponere: diſce cauere. Añ pedes foueā q̄ſq̄s ſublime minarſ. Peruulgata viget nr̄i ſnīa chr̄i. Scandere celſa hūiles. ⁊ ad ima redire feroces. Quia em̄ verā eē ſciebat ſnīaꝫ Claudiāi. li. j. di. Inq̄nat egregios adiūcta ſupbia mores. Et illam Auctoris aſtrolabij. ſ. In ſua fit preceps diſcrimina q̄ſq̄ ſupbꝰ. Intolerabiliꝰ nihil eſt q̄ vita ſupbi. Et illā Faceti poete. c. ij. dicēſ. Ut placea cūctſ nullū decꝫ eſſe ſupbū. Qui ſic inflak deſinit eſſe bonꝰ. Iō voluit fuare ꝯſiliū Ouið. ij. ð arte amañ. di. Erue faſtus Quiſq̄s māſura curā amoris habes. ⁊ i. iij. de triſtibꝰ. Tu q̄ꝫ formida nimiuꝫ ſublimia ſp. Uiue tibi et lōge nomia magna fuge. Et illō Gualk. poete li. j. Parcite mortales animos extollere faſtu Nouerat nāq̄ꝫ verā eſſe ſnīaꝫ Marcial' dicēſ Exhereā pacē ventꝰ ⁊ ſupbia collūt. Quaꝓpꝑ ſp i aīo ⁊ i locutiōe ſua hūilitatē ſuauit. Sciēs q̄ꝫ ꝙ licꝫ i mēte q̄s habeat hūilitatē: tñ etiā tenek i actibꝰ exterioribꝰ illā demōſtrare ne ꝓꝑ aliq̄s actꝰ ſupbiā ꝓtēdētes ꝓximꝰ ſcādalizek. Uñ i. iij. de arte amādi Ouið. inq̄t. Nō nacet i vultu damnoſa ſupbia vr̄o. q̄uis ad aliō ꝓpoſitū diſerit: voluit btiſſima ꝟgo in oībꝰ actibꝰ ſuis hūilitatſ exēplū demōſtrare. ❡ Pro cuiꝰ declaratiōe dico ꝙ Tertio habuit hūilitatē in ſigno. Si em̄ eſt magne hūilitatſ qñ q̄s ꝑfectē ſe ſubijcit ſupiori: illiq̄ꝫ obedit hilariter: fuās illō ad Heb. vlt. Obedite ꝓpoſitſ vr̄is Signū aūt ē maioris hūilitatſ qñ q̄s equali obedit: eiq̄ꝫ hūilit' ſubijcik. Sꝫ ſignū maxime hūilitatſ ē: qñ q̄s obedit ⁊ ſubijcik iferiori ſuo. vt inq̄t glo. i cle. j. de reli. domi. Btā aūt ꝟgo oībꝰ viliorē ſe reputans nulli ſe ꝑferebat Et nō tm̄ ſupiori ſuo. ſ. deo: ſꝫ etiā eq̄libus ⁊ inferioribꝰ ſe poſtponebat. vt ð. patuit. oībꝰq̄ꝫ ſeruiebat hūilit': ⁊ ſe oīm viliorē exiſtimabat. Iuxta illō apl'i ad Phil'. ij. ſ. Supiores iuicē arbitrātes. Nūq̄ꝫ ei ſtare voluit i mōte elatōis: ſꝫ ſp i valle hūilitatſ. Sciens ꝙ ſicut oēs aq̄ naturalit' fluūt a valles ⁊ ad loca hūilia. nec illa ꝑtrāſeūt niſi ꝑ̄us fuerit repleta. ſic diuia grā illuc ingredik vbi hūilitatis vallis ⁊ ꝯcauū inuenik: dicēte Aug in li. de ꝟbis dñi. Cōfluit aq̄ ad hūilitatē vall' ð ſupcilio mōtſ. Quia igik btiſſima ꝟgo ſp elegit hitare i vallē hūilitatſ. iō i tali valle fluxit fons ſpūſſcti. creuitq̄ꝫ liliū ꝑadiſi. ⁊ acceſꝰ eſt calor amoris igniti. Propꝑ ꝑ̄mū aūt ðr p pſ. Qui emittit fōtes i ꝯuallibꝰ: inꝑ medium mōtiū ꝑtrāſibūt aq̄. Unā ei vallē circūſtāt duo mōtes. ⁊ hūilitatē circūſtāt due ſpecies ſupbie Una q̄ naſcik ex re tpali. alia ex grtijs ſpūalibꝰ. Btā aūt ꝟgo habuit occaſionē ſupbiēdi ex re tpali. q: fuit ex ſtirpe regia ꝓgenita. Itē ex grā ſpūali. q: fuit in matrē dei aſſumpta. Sed p̄maꝫ occaſionē repulit cū fabro humillimo ſe in matrimoniuꝫ iungit. Propꝑ qō Berñ. ſup Miſſus ē: ait. Que ē hec virgo tā venerabil' vt ſaluteк ab angelo: tam hūilis vt deſponſata fuerit fabro? Pulcra ꝑmixtio ꝟgitatis ⁊ hūilitatis. nec mediocriter placet deo illa aīa i q̄ ⁊ hūilitas cōmēdat ꝟgitatē: ⁊ ꝟgitas exornat hūilitatē Hec ille. Occaſionē ꝟo ſecūdā repulit qñ ſe ancillam dei vocauit cū eſſꝫ ꝟe dei ſpōſa. Et q: ſp in valle hūilitatis ſtetit. iō aq̄ diuie grē i eaꝫ abūdātiſſime fluxit. Ut em̄ inq̄t Ber. ſuper Miſſus eſt. Sp ſolet grē diuie familiaris eſſe ꝟtꝰ hūilitatis ❡ Ex ꝑdictis igik apparet ꝙ cū hūilitas ſit maior ⁊ magſ meritoria ac

[Margin notes: H; I; K; Maria humilis in verbo; Maria humilis in signo; L]

Humilitas meritoria

maiori laude digna qñ qs hũiliat̃ hñs occa
siones supbiẽdi. s. diuitias: dignitates: pul/
critudinẽ: nobilitatẽ ꝛ hmõi: q̃z si habeat oc/
casiones se humiliãdi. vt q̃ est ignobil': mi/
ser ꝛ vilis. pfecto ꝯstat btã ꝟginẽ eẽ hũilli
mã q̃ cũ esset nobilissima sanguĩe ꝛ pulcerria
corpe: vt patuit ĩ scda hui⁹ opis pte. Multas
q̃z habuerit diuitias ꝛ thesauros ĩ magorũ
oblatõe. essetq̃z oĩm ꝟtutũ ꝛ graꝝ plenitudi
ne famosissima et dignissima atq̃z mr̃ dei ac
celi terreq̃z regina. tñ tã pfũde se vilificare
voluit. O ꝟgo gl'iosa. O alabastꝝ hũilitatis.
O suauitatis odor. Tu ꝟgo alta generosita/
te: altissima pulcritudine: ꝛ tñ infima es hu
militate. Tu sublimis abundanti facultate.
Tu gl'iosa dignitate: ꝛ tñ in hoc mũdo vilis ꝛ
despecta esse voluisti ꝓfũda humilitate. Et
ideo sup illa ꝟba Lu. j. Turbata est in s̃mo
ne ei⁹: dicit glo. Alterata est ꝟgo excelsitudi/
ne inaudite laudis. Si em̃ vituptiũ de seipa
audisset: in magnã leticiã (vt inq̃t sctũs Ber/
nardinus in s̃mõe annunciatiõis) ꝓsilijsset.
Delectabat̃ em̃ habitare ĩ valle ꝓfũde hũili/
tatis: ĩ q̃ nõ solũ ꝓfluuiũ scti spũs recepit: sz
etiã liliũ ꝑadisi generauit. qd Can. ij. inquit
Ego flos cãpi ꝛ liliũ ꝯualliũ. Dr̃ em̃ chr̃s li/
liũ ꝯualliũ. q: nat⁹ ẽ de mr̃e hũili q̃ fuit con
uallis. Sz tũ ĩ pl'i ponit̃ ꝯualliũ: q: oẽs spe/
cies hũilitatis ĩ ea fuere. ¶ In hac q̃z valle hu
militatis accensus fuit calor diui amoris. In
valle em̃ solet eẽ lux celi feruẽtior q̃z ĩ mõtib⁹
trib⁹ de caus̃. Pria ẽ q: ignis ñ attẽdit̃ nisi ĩ
spisso ꝛ hũido aere. ĩ mõtib⁹ aũt ẽ aer subtil'.
in valle ꝟo spissus ꝛ hũid⁹. Alia est in mon
tib⁹ aer subtil' ex sui leuitate hucillucq̃z ipel
lit̃. ꝛ sic frigid⁹ inuenit̃. Tertia est q: radij
solis ad latera mõtiũ descẽdẽtes: sese resilie/
do ꝑcutiũt ꝛ calorẽ multiplicãt. In hac igit̃
valle hũilitatis ꝟginee fuit accensus ardor
amoris q̃ causabat̃ ex humido sue pietatis:
ꝛ tranqllitate mẽtis: ꝛ exagitatione diuerse

Maria humilis in facto.

ꝟtutis. ¶ Quarto habuit hũilitatẽ ĩ facto qñ
Elisabeth cognate sue obstetricis officiũ im
pendit aptãs filium: lauãsq̃z vtẽsilia dom⁹:
aptãs lectũ: ꝛ cetera vilitatis officia exercen
do atq̃z seruiẽs ipa q̃ erat dña ancille sue. et
mater dñi matri sui famulãdo. De q̃ Amb.
sup Lu. ait. Abijt Maria in montana: non
q̃si incredula de oraculo. nec quasi incerta d̃
nũcio: nec q̃si dubitãs de exẽplo: sed q̃si leta
ꝓ voto: religiosa ꝓ officio: festina ꝓ gaudio
Et infra. Mãsit aũt cũ Elisabeth q̃si trib⁹
mẽsib⁹. q̃ enim ꝓpter officiũ venerat inhere/
bat officio. Ex quo demõstrabat̃ ei⁹ ꝓfunda
hũiliatio. Scptũ est em̃ in c. siqs. de pe. dis.
ij. Exercitia hũilitatis sũt si se viliorib⁹ offi/
cijs subdat: ꝛ misterijs indignioribus tradat.
n ¶ Scdo p̃ncipalit' in hac parte dico q̃ hũi/
litas btẽ ꝟginis fuit honorata. Est em̃ hũili
tas coacta: spõtanea et honorata. Hũilitas
coacta ꝛ si de se nõ sit meritoria: habet tñ me
ritũ qñ ipa necessitas ꝟtit in virtutẽ. Et hec
fuit hũilitas Joseph. de quo d̃r ꝑ ps. Hũi/
liauerũt ĩ cõpedib⁹ pedes ei⁹. Hũilitas ꝟo
spõtanea ꝛ si de se sit meritoria: hz tñ icra se
causam vñ generet̃. iuxta illud Michee. vj.
Hũiliatio tua ĩ medio tui. Hũilitas autẽ
honorata ẽ q̃ nullã hz coactiõez nec hmõi oc
casionẽ. Sz q̃to pl⁹ tal' extollit̃: tãto magis
ad hũiliora ꝓuocat̃. Et hec fuit hũilitas da/
uid: q̃ ĩ sublimitate regia ꝯstitut⁹ dicebat. ij
Reg. vj. Ludaz ꝛ vilior fiã pl⁹ q̃z sum. ꝛ ero
humil' in ocul' meis. Tal' fuit hũilitas Ma
rie q̃ honorata ab ãgelo q̃ eã salutauit: a pa/
tre celesti q̃ eã ab et̃no in spõsaz elegit. a spũ
sancto q̃ in eam suꝑuenit. a filio dei q̃ de illa
carnẽ assumpsit. a toto mũdo q̃ eã btãm p̃re
dicat̃. Et dic. Ipa tñ de se hũilia sentiẽs se an
cillã appellauit. Qd admirãs Ber. sup mis/
sus est: ait. Que est ista sublimis hũilitas q̃
honori cedere nescit: insolescere gl'ia non no
uit. Dei mater eligit̃: ꝛ ancillã se noĩat. Nõ
magnũ est hũilẽ esse in abiectiõe: magna ꝟo
ꝓrsus ꝛ rara ꝟtus hũilitas honorata. ¶ Ter
tio dico q̃ ei⁹ hũilitas fuit valde virtuosa.
q: ipam dei sponsam fecit ad thalamũ chri
sti et habitaculũ spũscti: atq̃z vniuerso mũ/
do salutẽ attulit. Et hoc est quod Aug. in q̃
dam s̃mone ait. O vere beate Marie humi
litas: que deũ et hominẽ hominib⁹ peperit.
vitã mortalib⁹ edidit. celos innouauit: mũ/
dũ purificauit: paradisum aperuit: ꝛ homi/
nũ aĩos ab inferis liberauit. O ꝟe inq̃z glo
sa Marie hũilitas que porta celi efficit̃. sca
la ꝑadisi ꝯstruit̃. Facta est certe Maria sca
la celestis ꝑ quã chr̃s descẽdit ad t̃ras. Ber.
quoq̃z vbi sup ait. Si Maria hũilis nõ fu
isset: spũsctũs ĩ ea nõ reqeuisset. scptum est.
Sup quẽ reqescet spũs me⁹ nisi sup hũilẽ ꝛ
qetũ ꝛ trementẽ s̃mões meos? Porro si sup
eã nõ reqeuisset: vtiq̃z filiũ dei nõ cõcepisset.
Igit̃ vt de spũsctõ ꝯciperet: hũilitas fecit. Nã
ꝛ si ex ꝟginitate placuit: tñ ex hũilitate cõcepit.
Vñ ꝯstat q̃ vt etiã placeret ꝟginitas: ꝓculdu
bio hũilitas fecit. Laudabil' ei ꝟtus ꝟginitas
sz necessaria magis hũilitas. Hec ille. Chrys.
etiã ĩ q̃dã s̃mõe inq̃t. Nũq̃z btã ꝟgo sup oẽs
angelos gl'ificata ascẽdisset: nisi ꝑus infra ho/
mies hũiliata descẽdisset. Quia igit̃ gl'iosa ꝟ
go subleuãda erat ad tãtã celsitudinẽ digni
tatis: iõ fundamẽtũ fec̃ sibi ꝓfũdissime hũi
litatis. Ait em̃ Aug. ĩ lib. de ꝟbis dñi. Cogi
tas magnã ꝯstruere fabrcã celsitudis: de fun
damẽto ꝑus cogita huilitatis. Electa ḡ fuit
ad filij dei maternitatẽ. q: dignã se fecerat ꝑ
eximiã hũilitatẽ. Vñ grecus expositor sup il

Marie hũilitas honorata.

O Marie hũilitas ꝟtuosa.

lud Lu. j. Respexit hũilitatẽ ancille sue: ait Quasi dī. Ipse puidit: ego nõ expectabã: hũmilib9 erã ꝯtenta. Nũc vo ad ineffabile ꝯsilium eligor ⁊ exaltor de terra ad sidera. Hec ꝙꝫ vitas colligit ex dict Aug. i s. ij. d natiuitate vgis q inqt. Dic mihi qso iã sctisctõꝝ mr queadmodũ myrrini odoris et niuei coloris liliũ ꝯualliũ: sine succo hũane ꝓpagis. ⁊ sine imbre carnal' semis i sinu eccl'ie germinasti. Dic mihi qso vnica mr: qb9 manibus vel q deitatis articl'o i vtero tuo format9 ẽ dei fili9: cui9 de9 sol9 est pr. Dico obsecro te peũ q te fec vt ipe fieret i te. Dic inquã mihi qd boni egisti: aut qꝫtũ pmiũ obtulisti: per qs prãtes ambisti: qs pronos adhibuisti: q suffragia pmisisti: q spũ vel q cogitatiõe ad h vt accipes puenisti: vt vt9 ⁊ sapia p̃ris q attingit a fine vsqꝫ ad finẽ fortit: ⁊ dispõit oia suauit: tot9 vbiqꝫ manẽs ⁊ sine vlla sui mutatõe i vtere tuũ veniẽs: ita castellũ castũ tui ventris incoleret vt ingrediens nõ lederet: exiens incolume custodiret. Dic mihi queso queadmoduꝫ ad h puenisti. Et illa. Queris a me qd obtulerim mun9: ⁊ vnde mater effecta sim creatoris. Oblatio mea fuit vgitat pmissio: nõ a me mihi data: ꝫ ab ipo auctore bonoꝝ oim mihi ꝯcessa: Oblatio mea fuit hũilitas mea: Et ideo magnificat aĩa mea dñm. qꝛ respexit nõ auro eleuatã tunicã meam. nõ põposo cultu radiãt auri ornametũ ceruic mee. aut p̃ciosoꝝ lapidũ vl' margaritaꝝ depẽdẽtiũ i aurib9 meis decorẽ: aut gẽmaꝝ ruborẽ attẽdit: nec fuco mẽdaci colorẽ sed respexit hũilitatẽ ancille sue. Uenit eniꝫ ad me mãsuet9: reqescens sup maternũ spiritũ humilẽ ⁊ mãsuetũ ac trementẽ vba sua Hec ille.

Pars tertia huius sermonis de vginitate beate vginis Marie.

P Maria perpetua vgo

Sicut btã vgo fuit hũilis añ ptũ: in ptu ⁊ p9 partũ: vt p̃t pbari ex dict in pcedẽti pte: ita ppetuã vginitatẽ fuauit. Unð Aug. sup Joannẽ ait Sic in sepulcro i q positum fuit corp9 Jesu nec añ nec post mortuus iacuit. sic ipa nihil vnqꝫ mortale excepit. De cui9 inuiolata vginitate tres ꝯsideratiões faciem9 Pria dicet ꝯgruitat. Scða pbabilitat. Tertia vo dignitat. ¶ Prio dico ꝙ btã Mariã eẽ integerrimã vginẽ fuit ꝯgruũ qtuor rõibus. Pria sumit ex pte filij nascẽt. ⁊ ista ẽ qdruplex. Pria ẽ: qꝛ de9 cõmittebat sibi p̃ciũ redẽptiõis hũane. d q dꝛ Prouer. vl. Procul ⁊ d vltimis finib9 p̃ciũ ei9. Istð eñ p̃ciũ fuit procul qꝛ de celo. ⁊ fuit de vltimis finib9. qꝛ de natura diuia supma: ⁊ natura hũana ifima Et qꝛ tale p̃ciũ i ei9 vtero ponebat: iõ debuit esse vas itegrũ p carnis itegritatẽ et vginitatẽ. vginitas eñ ẽ integritas mẽtis et corpis. De incõtinẽti autẽ dꝛ Eccl. xxj. Cor fatui vas ꝯfractũ oẽꝫ sapiaꝫ nõ tenebit. Luxuriosus eñ thesauꝝ castitat nõ tenet: tãqꝫ vas fractuꝫ. vñ ⁊ fatu9 appellat. ⁊ Aggei. j. dꝛ. Qui mercedes ꝯgregauit mihi eas in saccũ ptusum. Scða rõ est: qꝛ cõmittebat sibi thesauꝝ celestis sapie. Illũ. s. thesaurũ: de q dꝛ ad Col. ij In q sunt oẽs thesauri sapie ⁊ scie dei abscõditi. Et ideo debuit esse vas nouũ. i. vgitat glia decoratũ. Qð significatũ est. iiij. Reg. ij. vbi Helise9. i. de9 pr: posuit sal. i. diuinam sapiam in vas nouũ. i. marie vteꝝ. De isto thesauro dꝛ Prouer. xxj. Thesaur9 desiderabil' ⁊ oleũ i habitacl'o iusti. Habitaculuꝫ iusti fuit mr cbr̃i: i q fuit thesaur9 diuie sapiẽtie ⁊ oleum miscdie. ¶ Tertia rõ ẽ: qꝛ cõmittebat sibi balsamũ diuie grẽ: illð. s. balsamũ ð q dꝛ Eccl. xxiiij. Sic cinamomũ ⁊ balsamũ aromatizãs dedi suauitatẽ odoꝝ. vnð debuit eẽ vas mũdũ. Uirgitas aũt ðt mũdiciã mẽt ⁊ corpis. Jõ de mũdicia vgis loquẽs Ber. i ser. assũptõis eiusdẽ ait. Quenã vl' angelica puritas vgini illi audeat ꝯpari: q digna fuit sacrariũ fieri spũsscti ⁊ habitaculũ filij dei. Quarta rõ ẽ: qꝛ cõmittebat sibi splẽdoreꝫ diuine subẽ. de q dꝛ ad Heb. j. Qui cũ sit splẽdor subẽ ei9 ⁊c. ⁊ iõ debuit eẽ vas admirãdũ. Uñ Eccl. xliij. dꝛ. Uas admirabile op9 excelsi. Uere admirabile: qꝛ in se habuit admirabilẽ: ð q dꝛ Esa. ix. Uocabit nomẽ ei9 admirabil' ꝯsiliari9 ⁊c. Uere admirabil' fuit vter9 vgis: i q fuit sil' vgitas ⁊ fecũditas. Uñ Aug. i qdã smõe inqt. Dipo tẽs fili9 nll'o mõ mr̃i sue vginitateꝫ abstulit: quã nascitur9 elegit. Bona ẽ fecũditas i cõiugio: ꝫ melior ẽ itegritas i vgib9. Hõ igit cbr̃s q vtrũqꝫ possꝫ p̃stare vt de9: nũqꝫ illud mr̃i sue dedisꝫ bonũ: qð ꝯiuges diligũt. vt auferret meli9 ꝓpt qð vgines mr̃es esse cõtẽnũt. Quita rõ p̃t addi. s. qꝛ decuit vt psona supnaturalis sup naturalit ꝯcipet: ⁊ mõ miraculoso: vt a nouitate miraculi legi nouitas incipet. Et ideo btũs Dionysi9 loqñs de istð mysterio i li. ð diuis noib9 dꝛ: ꝙ ipm est oib9 nouis magis nouũ. Itẽ decuit vt filius dī nõ ꝯcipet sm cõeꝫ modũ ꝓpagatiõis hũane: q sine turpitudie ⁊ imũdicia fieri nõ põt. Scða rõ pncipal' sumit ex pte mr̃is cõcipiẽtis. Sic ei illa terra fuit vgo q pmum Adã pduxit. sic ⁊ Maria debuit esse vgo q sm Adam celestẽ generauit. Et sic illa fuit virgo q fuit cã mort. sic ⁊ illa debuit eẽ vgo q fuit cã vite. Et sic illa fuit vgo q fec corruere virũ. sic ⁊ illa debuit esse virgo q fec resurgere totũ gen9 hũanũ. Et ista tria tãgit Chrysos. sup Mat. dicens. Uide mysteriũ: Adaꝫ ex terra virgine formatur: fili9 dei ex maria

Uterus Marie admirabilis

ꝟgine nascit̃. Illic ꝟo morte ꝯcepit. h virgo
vitã generauit. Illic vir ꝑ ꝟgineȝ ruit. h vir
ꝑ ꝟginẽ stetit. Illic ruina mortis. h triũph⁹
R victorie. ¶ Tertia rõ sumit̃ ex pte hũani ge
Virginitas q̃nti sit honoris nerꝫ. Humanũ q̃dem gen⁹ ꝯiugijs fuiebat
z inherebat: z ꝟginitatem seruare nec meri-
tum nec honorẽ esse credebat. z iõ chr̃s ꝺ vir
gine nasci voluit vt oñderet q̃ãti sit meriti
ꝟginitas: q̃ntiq; p̃mij z honoris. quã nõ so-
lum venerat̃ de⁹: sȝ etiã impator terren⁹. qui
ait i. l. si q̃. C. ad senatuscõ. orfi. ipi pudicicie
quã sꝑ colẽdã cẽsem⁹. z in. §. illõ: in auť. qui.
mo. na. ef. legi. inq̇t. Nos em̃ castitatꝫ sum⁹
amatores. Ipa em̃ aĩas ꝺo repñtat vt ꝺr in
§. sancimus. in auť. de leno. z ꝑ glo. ĩ auť. de
mo. §. pe. coll. j. Et hanc rõem tangẽs vene-
rabilis Beda inq̇t Nascitur⁹ in h mũdo do
min⁹ mr̃em ꝟginẽ elegit. vt ꝟginitatꝫ dec⁹ si
bi oñderet eẽ g̃tissimũ. z Hieron̄. ad Eusto.
ait. Dei fili⁹ ingrediẽs mũdũ nouã sibi fami
liã ĩstituit: vt q̇ in cel' habebat angelos: hřet
ꝓ:mos in terris ꝟgines. Idẽ q̃ȝ Hiero. ad
Nicolaũ scribit. virgitas thesauro nobilissi-
mo. s. auro: viduitas argẽto: matrimonium
ꝟo ferro cõꝑat̃. Et ad Nataliã. ꝟgitas pur-
pura est regal' q̃ q̇sq̇s indutus fuerit cũctis
eminẽtior erit. Et Damas. ait. Quãto ange-
lus hoĩe supior ẽ. tãto ꝟgitas est nuptijs ho
norabilior. Est em̃ tãti meriti ꝙ cũ castitas
ꝯiugal' habeat fructũ trigesimũ: z vidualis
sexagesimũ: ꝟginal' tñ hȝ cẽtesimũ. Secũdo
oñdit chr̃s q̃ȝti sit p̃mij z honorꝫ ꝟgitas cuȝ
Apoc. xij. describit mulier q̃ figurat brãȝ vir
ginẽ habens. xij. stellas in capite: z lunã sub
pedib; q̃ vestita erat sole: z ĩ vr̃o habebat. s.
diuinũ splẽdorẽ. Ubi oñdit ꝙ ꝟgĩes beatas
ornata supiori. qꝺ denotat̃ per coronam. xij.
stellarũ. Ornat etiã ab ĩferiori: q: sub pedib;
suis habȝ lunã. i. mutabilẽ mũdũ. Ornat ab
extiori: q: habebũt corp⁹ ĩmortalitate vesti-
tũ. ornat ab intiori q: habuit aĩam gl'ificatã
S ¶ Quarta rõ sumit̃ ex pte diuĩ opis. opa ei⁹
dei debẽt esse ꝑfecta. Deuť. xxxij. Cũ aũt fece
rit hoĩem sine hoĩe z femina sic fuit Adam.
z fecerit hoĩem sine femĩa: sic Euaȝ. z q̃tidie
faciat hoĩes de viro z feĩa. g̃ vt oĩs possibil'
ꝑfectio in ei⁹ opib; reperiret̃: ꝯgruuȝ fuit vt
faceret aliquẽ hoĩeȝ de feĩa sine viro. s. chr̃m
de ꝟgĩe Maria. Aliť fuissȝ de⁹ diminut⁹ in
opib; suis. ꝯ legẽ scꝺaȝ. §. si q: diuie. C. ꝺ ve.
T iu enu. ¶ Quo ad scꝺaȝ ꝯsiderationem q̃ ꝺr
Marie virgitas ꝓbatur ꝓbabilitatꝫ. Dico ꝙ brãȝ Mariã ꝑpetuã ꝟ-
uasse ꝟgitatẽ: ꝓbari põt Primo testionijs: se-
cũdo mysterijs: tertio exẽplis: q̃rto miracul'
q̇nto figurꝫ. Primo testimonio dei: q̇ dixit
ꝑ ꝓpl'am Esa. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet z pariet fi
liũ: z vocabit̃ nomẽ ei⁹ emanuel: qꝺ ẽ iterꝑ-
tatũ nobiscũ de⁹. Itẽ testionio ãgeli. Mat.
j. q̇ ait Joseph de ꝟgĩe Maria. Qꝺ ĩ ea na-
tũ est de spũsctõ est. Itẽ de testionio hoĩs fi
dedigni. Due ãt erãt ꝑsone antiq̇t⁹ digne fi-
de: scȝ ꝓpha z sacerdos. Oñdit̃ g̃ testimonio
ꝓphe Hiere. xxxj. di. Nouum faciet dñs suꝑ
trã: femĩa circũdabit viꝝ. Itẽ testionio Za-
charie sacerdotis. Nã sic diť Origeñ. super
Mat. In tẽplo erat q̇dã loc⁹ sacrat⁹ sol' vir-
gib; deputat⁹ ad orãdũ. z cuȝ b. Maria p⁹
partũ ibidẽ cũ ceterꝫ ꝟgib; adoraret: z sacer-
dos tẽpli eã expelleret. Zacharias sacerdos
pr̃ Joãnis baptiste eã defendebat: asserẽs eã
ꝟginẽ pepisse. ꝓpť qꝺ iudei indignati ipm̃ in
ter templũ et altare occiderũt. Scꝺo oñdit̃
ei⁹ ꝟgitas multꝫ mysterijs. Primo ꝟge Aarõ
q̃ miraculose floruit. z fructũ fecẽ. vt hr̃ Nũe.
xvij. Uñ Ber. ĩ q̇dã ser. ait. Nec ꝟge virorẽ
florꝫ lesit emissio. nec ꝟgis pudorẽ sacri par-
t⁹ editio. Et ibidẽ. Hec est ꝟga sublimis plã
ta celestꝫ: sãctior vniuers. q̃ ꝟticẽ scm̃ erexit
vsq; ad deũ maiestatꝫ. q: mltũ ĩ ꝓfũdũ mise
rat radices hũilitatꝫ. Hec ẽ ꝟga iesse et flos
cãpi fili⁹ ei⁹. ad modũ em̃ cãpi sine oĩ hũoris
adminiculo ꝟginis aluus floruit. Hec ille. V
¶ Scꝺo oñdit̃ mysterio porte. q̃ soli dño fu
it apta: ceteris aũt clausa. Eze. xliiij. De qua
Aug. in ꝟmone de natiuitate dñi ait. Quid
est: porta hec erit clausa: nisi q: Maria sem
ꝑ fuit intacta? z q̇d est: vir nõ trãsibit ꝑ eam:
nisi ꝙ Joseph nõ cognouit eã? Et q̇d ẽ: dñs
sol⁹ intrat z egredit̃ ꝑ eã: nisi ꝙ spũsctũs fe-
cũdauit eã: et dñs angeloꝝ nascit̃ ꝑ eam. Et
q̇d est: clausa erit ineternũ: nisi q: Maria ꝟ
go est ante partũ: in partu et post partũ? hec
ille. Tertio ostendit̃ mysterio velleris de ce-
lo ꝑfusa: vt habet̃ Judicũ. vj. De q̃ Bern. in
q̇dam ꝟmõe ait. Quid Gedeonis significat
vellus. quod vtiq; fuit tonsum ꝺ carne: sed
sine vellere carnis: nisi carnẽ assumptaȝ sine
detrimento ꝟginitatis. ¶ Tertio p̃ncipalr̃ Exẽpla ꝟginitatis Marie
ostendit̃ ei⁹ ꝟginitas exẽplis. Ponit autem
Aug⁹. in q̇dã ꝟmone tria exẽpla dicẽs. Qui
lapideas scꝑsit tabulas sine stilo ferreo. ipse
ingũuidauit mariã spũsctõ. z q̃ ꝓduxit panes
ĩ heremo sine aratore: ipe parere fecit ꝟgineȝ
sine corruptõe. z qui fecit ꝟgam sine pluuia
germinare: z ipe fecit filiã Dauid sine semĩe
generare. Alia quoq; sunt exempla. Primũ
est corpis gl'ificati: q: corp⁹ chr̃i gl'iosũ clau
so sepulcro exiuit. z ad discipulos clausis ia
nuis intrauit. et eodẽ mõ clauso ꝟgis vtero
exiuit. vt ait Gre. ĩ omel'. pascali. Et ita tollit̃
argumẽtum qꝺ fieri posset sic ꝟm ph'm. iiij.
physi. Duo corpa nõ pñt esse simul in eodeȝ
loco. g̃ chr̃s exiẽs ꝺ vẽtre mr̃is debuit frãge
re claustꝝ ꝟgitatꝫ. q: rñdet̃ ꝙ iste egress⁹ fu-
it miraculosus z nõ natural'. z vt inq̇t bea-
tus Tho. in. iiij. dist. xxx. ar. vlť. chr̃s nascẽs

habuit dotē subtilitatꝭ Vñ Aug.in q̄dā ser. ait. Sicut chr̄s exijt de sepulcro clauso: ita natus est ð ꝟgine clauso ꝟginitatꝭ claustro.

x

Secundū exemplū est sideris. de q̄ Bern̄. i quodā ser. ait. Nec sideri radius suā minuit claritatē: nec ꝟgini filius suam integritatē. Tertiū exēplū est apis. Nā si apis ſm Ambro. mellificat ⁊ filios generat sine cōmixtiōe mlto forti⁹ ꝟgo Maria generare potuit sine corruptione. Quarto pn̄cipalit̄ oñdit̄ ei⁹ ꝟginitas miracl'o radij ꝓcedentis a facie ꝟginis. Dicit em̄ q̄dam glosa sup̱ illð Matt. j. Nō cognoscebat eam donec peperit ⁊c̄. ꝙ Joseph Mariā facie ad faciē videre nō poterat: quā spūssctūs in ꝯceptione penit⁹ impleuerat. Ideoq3 quā despōsauerat in facie nō cognoscebat: donec vterus ei⁹ euacuaret̄. Si igit̄ b. ꝟgo Maria sic erat fulgida in facie: manifestū est ꝙ erat fulgidior in ventre ⁊ fulgidissima in mente.

y Figure ꝟginitatis Marie

¶ Quinto ostēdit̄ figura sine figurꝭ ⁊ sil'itudinib⁊ quas ponit Origenes sup̱ Mat. dicēs. Sic̄ rub⁊ ꝯburi videbat̄: ⁊ ignis eū nō tangebat. Exo. iij. ⁊ sicut tres pueri in camino ignis ardentꝭ nō ardebāt. Dañ. iij. ⁊ quēadmodū Danieli intra lacū leonū incluso: hostijs nō aptis allatum est prandiū ab Abacuch. Dañ. vj. Ita ⁊ hec sctā ꝟgo genuit deū ⁊ imacl'ata atq3 integerrima in ꝟginitate ꝑmāsit. Aliā q̄3 figurā assignare possum⁹ Dañ. ij. sc3 de lapide exciso de monte sine manib⁊.

z Priuilegia ꝟginitatꝭ Marie.

¶ Quo ad tertia3 pn̄cipalē ꝯsideratione de dignitate ꝟginitatis btē Marie est sciendū ꝙ mltas h3 ꝓrogatiuas ei⁹ ꝟginitas. Prima est ꝙ fuit integra in aīa ⁊ corp̱e ⁊ spū. Jux̄ illð. j. ad Thes. v. Integer spūs vester anīa ⁊ corp⁹ sine q̄rela in aduētu dñi nr̄i Jesu chr̄i seruet̄. Ipsa em̄ nouerat verā esse illā Ouið. snia3 in. iij. sniarū dicētꝭ. Nā bñ ſuet̄ corp⁹. adultera mens est. Ne custodiri ni velit. ip̄a pōt. Nec mentē ſuare potes lic3 oīa claudas. Omnib⁊ exclusis intus adulter erit. Item ip̄a prudētissima atq3 sapiētissima ꝟgo sciebat verā esse illā Isið. sniam in li. de sū̄mo bono di. Nihil valet mundū esse corp̱e q̄ pollut⁹ est inmēte. Et aliā Hiero. in li. ꝯ Jouinianū q̄ ait Illa ꝟginitas hostia chr̄i est: cui⁹ nec mentē cogitatio nec carnem libido maculat. Et iteꝝ ad Eusto. scribit. Virginitatꝭ diffinitio ē sctm esse corp̱e ⁊ spū. q2 carnē ꝟginē hr̄e non ꝓficit si mente q̄s nupserit. Quia etiā nouerit ꝙ vt ait Aug. in li. de ꝟgini. Virginitas est ī carne corruptibili: ꝑpetua in corruptōis meditatio. Et q2 gl'iosa est ꝟginitas illa q̄ est mente ⁊ corp̱e. xxxij. q. v. c. sicut em̄: Jō mat̄ dñi ꝟgo illibata habuit integritatē corp̱is: q2 illud sp̱ illibatū ſuauit Nec huic obstat qð ð2 Joañ. ij. s. ꝙ descendit caphernaū ipse ⁊ mr̄ ei⁹ ⁊ fr̄es ⁊ discipuli ei⁹. Ex q̄ videt̄ ꝙ btā ꝟgo habuerit alios filios fr̄es chr̄i: q2 respondet̄ ꝙ noīe fratrū intelligunt̄ germani. Vñ Paulus ad Gal. j. ait. Alioꝝ aūt apl'oꝝ vidi neminen nisi Jacobū fratrē dñi: qui erat nepos ꝟginis de sorore. ⁊ Abraā ⁊ Loth dicunt̄ fr̄es. Geñ. xiij. q2 erāt ꝯsanguinei. ⁊ ita accipit̄ nomen fr̄is in c. quedā lex. xxxv. q. iij. Fraternitas em̄ accipit̄ ml'tis modis: vt declarat Joañ. an. in c. Joānes. de regu. ⁊ Archi. in c. Ad mensa3. xj. q. iij. Joseph q̄3 ð2 pater saluatoris. Luc̄. ij. nō ꝙ eū genuerit: sed q2 erat putatiu⁹ pater et nutrici⁹ eius. Habuit etiā btā ꝟgo Maria integritatē anīe. q2 nunq̄3 vel modica cogitatio illicita in ei⁹ animā introiuit. Integritatē q̄3 spūs: q2 nūq̄3 a deo ꝑ aliqð pctm̄ separa fuit. nec aliqð vl' venīale pctm̄ cōmisit. Jō ð2 ei Cañ. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula non est in te.

¶ Scða ꝓrogatiua est q2 ei⁹ ꝟginitas fuit ꝑma deo dedicata. Vñ Bern̄. in q̄dā ser. ait Si p̄cia rerū pensam⁹: de charitate sup̱ oēs illa fuit q̄ ꝓposuit in terris angelicā vitā ducere. Et ꝟe ꝓpositū ꝟginitatꝭ īmobile qð nec aliq̄tenus titubauit: angelo filiū ꝓmittente. Quia igit̄ q̄̄3to aliq̄s aggredit̄ negociū difficili⁹: tanto ꝟtuosior comꝓbat̄. Nā ꝟtus est circa bonu3 ⁊ difficile. ij. Eth. Ideo cum ait. Hiero. ad Eusto. In carne p̄ter carnē viuere: nō terrena vita sit sed scelestꝭ. Vñ inquit Amb. ꝙ sup̱gredit̄ ꝟginitas cōditionē hūane nature ꝑ quā hoīes angelis assimilātur. Profecto apparet bn̄dicte mr̄is dei excellentia q̄ ꝑma oīm hāc sup̄ humanā naturā celestē vitā inchoauit ⁊ aggredi ausa est. Maior em̄ est difficultas vnā virtutē arrip̱e vbi oēs ꝯtra faciūt q̄3 vbi oēs eā obſuant. Sic̄ est magꝭ difficile est ieiunare in vna domo ī q̄ nullus ieiunat: sed oēs plurib⁊ vicib⁊ ī die voluptuose ⁊ splendide comedūt q̄3 vbi oēs abstinēt. iux̄ illð Ouið. ij. de reme. amo. Nō facile esuriēs posita retinebere mēsa. Et multū saliens incitat vnda sitim. Item facile est habenti bonū ductorē p̄cedente3 sequi illū ꝑ rectū iter. difficile ꝟo est iter incōsuetū ꝑagere sine ductore. Et iō cū btā ꝟgo oēs cerneret nubere. ⁊ solū ad generationē filioꝝ intendere. ⁊ maledictas steriles reputare atq3 ꝟginitatē in opprobriū hr̄e: maria ei⁹ ꝟtus fuit ꝑ hāc insolitā ⁊ arduā viam incip̱e ambulare ⁊ vsq3 ad finē ꝑseuerare. ⁊ tot milia ꝟginum ad ꝯtēnēdū oēs mūdanas delicias ⁊ hanc viā difficilē aggredi inducere. Vñ merito ꝟgo ꝟginū est appellata. q2 qð est causa alioꝝ vt sint talia: illud est maxie tale. ij. metaph. Quia etiam maioris est meriti facere aliq̄d boni ex voto q̄3 sine voto ſm Theolo. in. iiij. dist. xxxviij. maxime Rich. ibidē. ar. ij. q. vj.

A Virginitas Marie deo dedicata

⁊ canoniſtas in c.licz.ex̄ de voto.⁊ Tho.ij.ij q.lxxxviij ar.vj. Ideo v̄ginitas btē v̄ginis quā ex voto vouit. vt i c.btā Maria.xxvij. q.ij.fuit excellētiſſimi meriti.⁊ q̄m ipa votū v̄ginitatis ante oēs alios emiſit:recte p amygdalū figurat̄ inter alias arbores ꝓus flores emittentē.iō de illa dr̄.Adducent̄ regi v̄giēs poſt eā.poſt eā q̄dē tp̄e: q: ante ipam nulla. poſt eā ꝙo inter alie v̄ginitatē deuouerunt. Itē poſt eā exēplo: q: oib9 exēplū vouende virginitatis exhibuit.Itē poſt eā dignitate.q: v̄ginitatē cū fecūditate vouit.poſt eā etiā vtilitate:q: ſua v̄ginitate totū mūdū ſaluauit.

B ¶ Tertia ꝓrogatiua eſt:q: habuit v̄ginitatē tranſfuſaz.q̄ in alios tranſfundebat̄. Nā q̄uis pulcerrima fuerit:tn̄ a nullo vnq̄ȝ potuit cōcupiſci.q: ei9 puritas cordis oīm penetrabat ⁊ oēs mot9 illicitos in eis extinguebat.Unde de illa dicere poſſum9 id qđ de filio ei9 dicit̄ Lu.vj.ſ.v̄tus de illo exibat ⁊ ſanabat oēs.⁊ iō cōparatur myrrhe ⁊ cedro. q: ſicͭ odor myrrhe fugat v̄mes.⁊ odor cedri expellit ſerpentes.ſic ⁊ odor ſue v̄ginitatis de alioꝝ cordib9 expellebat mot9 brutales. ¶ Quarto ꝓrogatiua eſt:q: habuit v̄ginitatē fecundā. Nam fuit mater ⁊ v̄go.qđ q̄dē nulla vnq̄ȝ habuit. Uñ Seduli9 poeta ait.Salue ſctā parens enixa puerpera regē. Qui celū terrāq̄ȝ regit p ſecl'a cui9.Numē ⁊ eterno cōplectēs oīa giro.Imperiū ſine fine manet q̄ ventre btō. Gaudia m̄ris hñs cū v̄ginitatis honore.Nec ꝓmā ſilem viſa eſt nec hēre ſeq̄ntē.Sola ſine exēplo placuiſti femīa cb̄ro. ¶ Quinta ꝓrogatiua eſt:q: habuit v̄ginitatē ornatā. Ipſa em̄ tāq̄ȝ v̄go prudēs lāpades ſuas ſcȝ corp9 ⁊ aīaȝ ornauit oleo pietatis.lychno puritatis. lumīe veritatis.⁊ igne charitatis. Iō Ecci.xxiiij.ipa inq̄t Ego mat̄ pulcre dilectiōis. ecce ignis charitatis.timoris.ecce lychn9 puritatis q: ſicͭ dr̄ Ecci.j. Timor dñi expellit pctm̄.Et agnitiōis.ecce lumē veritatis. ⁊ ſctē ſpei. ecce oleū pietatis:qđ in cordib9 nr̄is infundere dignet̄ ipa v̄go pijſſima cui9 pijs orōnib9 nr̄a ſit ſp aīa recōmiſſa Amen.

¶ De donis ſpūſſcti q̄ habuit excellētiſſime ipa v̄go bñdicta.Et ꝓmo de dono ſapiētie ⁊ intellect9 q̄ in diſpoſitiōe cū diabolo facta illū p oīa ſugauit. Sermo.v.

E Ratias ago deo ſup ienarrabili dono ei9. ij.ad Co.ix. Inq̄t Alber.ſup Miſſus ē.c.xxvij. q ſeptiformis plenitudo gr̄e p ſeptiformiū donoꝝ diſtributa:ſup oēs excellētiſſime fuit i m̄re ſaluatoris nr̄i.Hoc aūt ſic ꝓbat dicēs Sicͭ ſe hꝫ v̄tus ad v̄tutē:ſic ſe habet donū ad donū.ſed v̄tutes in btiſſima v̄gine excedūt oēs virtutes viatoꝝ.vt ſ.patuit.g̃ ⁊ dona eiuſdē btiſſime v̄ginis excedūt dona oīm viatoꝝ. Hec aūt dono ſpūſſcti ꝯnumerāt̄.Eſa.xj.vbi dr̄. Requieſcit ſup eū ſpūs dñi: ſpūs ſapiētie ⁊ intellect9:ſpūs ꝯſilij ⁊ fortitudinis:ſpūs ſcientie ⁊ pietatis. ⁊ replebit eū ſpūs timoris dñi. Qꝫ aūt donū ſapiētie qđ eſt ꝓmū ipſoꝝ donoꝝ fuerit in btā v̄gine:ꝓbat idē Alber.vbi ſup.c.ſequēti dicēs. Ubi humilitas:ibi ſapientia:vt dicit̄ Prouerb.xj.⁊ pš.xviij.inquit Dauid de deo. Sapientiā p̄ſtans paruulis.i. humilib9.g̃ vbi maior hūilitas:ibi maior eſt ſapiētia. ⁊ vbi ſūma humilitas: ibi ſumma ſapientia.Sed in beatiſſima v̄gine fuit incōꝓportionabilis hūilitas. g̃ ⁊ incōꝑabilis ſapientia fuit illa. Uñ Bern̄.in quodā ſer.ait. Quid de deo non ſapiebat: in q̄ dei ſapiētia latebat? Chriſtus vt ait apl's: eſt dei virtus ⁊ ſapiētia.g̃ oēs theſauri ſapiētie ⁊ ſcientie dei in Maria fuerūt. Et ideo ꝓfunda ⁊ occulta dei myſteria cognouit ſup intellectuȝ humanū:angelicū ⁊ apl'icū. Ex qua auctoritate patet:q btā v̄go non ſolū habuit ſapiētiā incōparabilē ſed etiā donū intellect9 ſup oēs creaturas excellenti9. ¶ Primo em̄ cognouit ſup omnē intellectū humanū q: p oībus ꝓphetis maiora ⁊ meliora dei myſteria.⁊ maiori ⁊ meliori modo ſibi reuelata fuerunt.ipſa em̄ ea cognouit non tm̄ audiendo p inſpirationē.iuxta illud pš. Audiaȝ qđ loquat̄ in me dñs deus.⁊ non tm̄ videndo p ſpeculationem.iuxta illud.j.ad Co.xiij. Uidemus nunc p ſpeculū in enigmate. ſed etiā guſtando p experiētiā.iuxta illud Prouerb. vl.Guſtauit ⁊ vidit q̄m bona eſt negaciatō ei9 Itē odorādo p deuotionē.iuxta illđ Cañ. iiij.Odor vnguentoꝝ tuoꝝ ſup oīa aromata. Iſti aūt duo modi totalr̄ diſtinguūt̄.q̄m deuotio que eſt circa chr̄i hūanitatē cōparat̄ guſtui.ſm illđ Ioā.vj.Qui manducat meam carnē ⁊c̄.Deuotio aūt q̄ eſt circa diuinitatē aſſimilat̄ odoratui. nā faucib9 ſapores corpoꝝ.narib9 ꝙo odores ſpirituū diſcernūt. ¶ Scđo cognouit diuina myſteria marie incarnationis domice ſup intellectū angelicum. Nā iſtud myſteriū cognouerūt ſuperiores angeli a deo imediate p infuſam inſpirationē. Medij aūt cognouerūt a ſuperioribus p reuelationē.⁊ īferiores a medijs. Alij qui etiā ex eis cognouerūt ab aplis p p̄dicationem. Unde ſup illud ad Ephe.iij.vt inoteſcat ꝓncipib9 ⁊ poteſtatib9 p eccl'iam multiformis ſapiētia dei:dicit Gloſa q angelicis ſpiritib9 p p̄dicationē apl'oꝝ aliq̄d accreuit Et Hiero.in quodā ſermone ait. q angelice dignitates myſteriū incarnatōis plene non

D Maria hūit donū intellectus

E

cognouerũt: donec fuit chri passio ɔsũmata ⁊ p mundũ p̄dicata. Uirgo aũt Maria illud mysterium dupliciť cognouit. Primo p angelicã annũciationẽ. angelus tamẽ nesciuit sibi reuelare modũ incarnatiõis: sed tm̃ annũciauit vt dr Bern̄. sup Missus est: in psona angeli dicẽs. Spũssctũs supueniet in te. i. sup angelos ⁊ oẽm creaturã in te veniet ⁊ ideo me nõ interroges: qꝛ sup me est. ⁊ nõ potero ad illũ. ascende igiť: ⁊ ne steterꝭ inter angelos. qꝛ puulũ cum trãsierꝭ: eum inuenies quẽ diligit aĩa tua. f ¶ Scdo cognouit p diuinã inspirationẽ Uñ Bern̄ sup Missus est: ait Modũ q̃ de spũscto ɔcipies: dei vtꝰ ⁊ sapiẽtia chrĩs in secretissimo ɔsilio sic obũbrando ɔteget ⁊ occultabit. vt sibi tm̃ notus habeat ⁊ tibi. Scies vtiqꝫ sed illo doctore q̃ ⁊ actore. Non em̃ doceri põt nisi a donante. nec põt addisci nisi a suscipiẽte. ¶ Tertio cognouit p brãm expientiã. Uñ Bern̄. vbi s. ait. Quis em̃ excepta fortassis illa q̃ hec solo expiri meruit: intellectu cape possit qualr ille splẽdor inaccessibilis vgineis se visceribꝫ infuderit. Et forte iõ dictũ est obũbrabit tibi: qꝛ qd sola p se trinitas in sola ⁊ cũ sola vgine voluit opari. soli datũ est nosse cui soli datũ est experiri: acsi dicat angelus. Quid a me reqris qd in te mox experierꝭ: Et idẽ iterũ inqt. Nemo vnqꝫ sic brã vgo gustauit q̃ suauis est dñs: licꝫ de sctis dicať p ps. Inebriabunť ab vbertate domus tue: ⁊ torrente voluptatꝭ tue potab eos. Nec mirũ qm̃ apd eam: imo ⁊ intra eã erat fons vite. Dicit aũt Simachꝰ in epistolari. Gratius in ipõ fonte bibunť aque. ¶ Quarto cognouit celeste mysteriũ sup intellectũ apostolicũ. qꝛ docuit totã ɔgregationẽ apostolicã. ⁊ vniuersaꝫ ecclesiã de secretis mysterijs dei. ⁊ maxĩe icarnationis chrĩ. Ut inqt Hiero. in ser. ad Eustochiũ ¶ Quinto habuit intellectũ illuminatũ sup oẽm intelligẽtiã ⁊ astutiã demonũ. qd meliꝰ pateat: videbimꝰ in hoc smone disputationẽ factã inter ipm ⁊ demonẽ ⁊ brãm vginẽ. In quo tria ɔsiderabimꝰ. Primo secretã ɔtentionẽ ⁊ insidiationẽ ipsius demõis Secundo iudiciariã altercationem. Tertio vo diffinitiuã sententiã.

¶ Pars pma huius smonis de secreta cõtentione ⁊ insidiatione quã fecit diabolus vgini benedicte.

G Cõtẽtio demonis ɔ hoiem.

Humani generꝭ inimicꝰ dolens naturã humanã ad illas beatissimas celoꝝ mãsiones debere exaltari a quibꝫ ipe p supbiã fuerat deiectus Cõuocato oĩm malignoꝝ spirituũ ɔsilio. pposuit vt vnusqsqꝫ cogitaret quomõ hũanũ genus possent in pstinã redigere seruitutem vñ exurrexit quidã fraudulẽtꝰ machinator: atqꝫ inter oẽs demones versutior q̃ dixit. Nostis naturã mlieris debiliorẽ existere q̃ naturã viri atqꝫ ad recipiendũ deceptiones pniorẽ. Leuiter em̃ credũt mulieres: maxĩe puelle. iuxͣ illd Ouid. i epl'is. Credulitas dãno sꝑ solet esse puellis. Hñt etiã cor ad mutabilitatẽ pnũ. ⁊ istabiles sunt in bono pposito Uñ Jacobꝫ hñuentanꝰ sui li. c. xv. dicit. Mobile cor cunctis: ⁊ mẽs ẽ vana puellis: Firmum ppositũ femina nulla gerit. vñ et mlier a mollicie mẽtis appellata est. vt dr in §. sꝫ illd. xxxij. q. vij. Jõ Uirgiliꝰ in. iiij. eney. ait. Uariũ ⁊ mutabile semp Femina. vñ dr q̃ mlier est mobilr ⁊ momẽtanea in volũtate. l. fi. C. q̃ petan. tu. ⁊. l. lex que. in fi. C. de admi. tu. ex q̃ faciliť decipi põt qd in pncipio mõi nos expti sumꝰ q̃ pmã matrẽ oĩm Euã faciliť seduximꝰ. ⁊ p ipm virũ suũ ad inobediẽtiã dei traximꝰ. vt habeť Gen̄. iij. Nunc ḡ h ɔsiliũ meũ vt videamus si possumꝰ ad voluntatẽ nrãm trahere illã iuuenculã vgineꝫ in templo morantem que Maria dicit quã oẽs tãqꝫ sctãm venerant. Ipsa em̃ incipit culturã castitatis que replet paradisum sic matrimoniũ replet terrã. vt ĩ c. nuptie. xxxij. q. j. Quapropť nisi cito puideamus: totaꝫ sectam nostrã ad nihilũ rediget. q̃ si ipam deceperimus: alios faciliter homies ad voluptates ⁊ vicia ptrahemus. Jpaqꝫ mediante q̃scunqꝫ etiã fortissimos viros decipiemus. Destructo em̃ pncipali: corruit oẽ accessoriuꝫ. l. si nemo. ff. de testa. tu. ⁊. l. eã quã. C. de fideicõ. ¶ Hoc igiť cũ placuisset ɔsiliũ oĩbꝫ dixerũt illi serpẽti vsuto Tu qꝛ h adinuenisti ɔsiliũ ⁊ nobis oĩbꝫ sapientior es: vade ad eã ⁊ illã machinationibꝫ tuis ⁊ insidijs decipe. Jlle igiť demon pessimꝰ ⁊ coluber tortuosus: assumpta forma cuiusdã scti heremite: perexit ad tẽplũ atqꝫ brãm vginẽ orantem iuenit. Cui ⁊ dixit. valde cõpatior tibi o pulcerrima atqꝫ nobilissima iuuenis. qꝛ florem tue iocũdissime iuuentutꝭ amittꝭ. atqꝫ in cõtinua dei offensa p sistis. pcepit em̃ deus in pncipio creatõis mũdi illd qd hr Gen̄. ij. di. Crescite ⁊ mltiplicamini ⁊ replete terrã. Jtẽ Deuť. vij. Non erit apud te sterilis vtriusqꝫ sexus tã in hominibꝫ ĩ iumẽtis. Tu ḡ que vis seruare vginitatẽ: nolens ppl'm dei accrescere a deo maledicta eris. Fm em̃ legem maledicta est sterilis q̃ non relinqt semẽ super terrã. Deuť. xxij. vt etiã dicit. xxxij. q. iiij. §. his ita. Consulo ergo tibi o dilectissima puella ne votũ istud vginitatis fuare velis sed mrimoniũ cũ aliquo pulcro iuuene ɔhere nõ differras nã mrimoniũ est deo gratũ: qd introducere dꝫ quandã imortalitatẽ hũa H

ni gener̄ .l. lege duodeci tabular̄. C. de legi.
he. Uñ hortor vt ad honorē dei ex mr̄imōio
q̄ nihil est vtilius hoīb. vt in auc̄. ꝺ restit. ꝛ
ea q̄ parit. §. hec nos. aliq̄s filios generare
ꝓcures. maximū eñ ꝛ p̄cipuū munus femi
nar̄ est cōcipe ꝛ tueri ꝯceptū .l. q̄rit. §. si mli
er. ff. ꝺ edili. edic. ꝛ mulieres sunt nate ad h̄
vt pariant. ꝛ in h̄ tota volūtas ear̄ ꝯsistit .l.
ij. C. ꝺ indic. vidui. tol. iō dixit de⁹ Exo. xxiij.
J Nō erit sterilis in terra tua. ¶ Cognoscēs
aūt btā ṽgo ꝙ sub agni specie rapacissimus
lupus infernalis latebat: eleuauit mentē in
orōe ad deū rogās eū vt q̄d maligno hosti
respondere deberet ispirare dignaret̄. statī/
q̄ spūscō i ore ipius ṽba dictante q̄ eos q̄s
replet sepe mlta ꝯtra intentiōes ꝓriā dicere
ꝯpellit: in hūc modū rn̄dit. O pr̄ mēdacij et
fabricator oīs mali recede a me: q̄r licz pos/
sem ad obiectōem tuā rn̄dere ꝙ h̄ ꝑe gratie
nō gener̄ successio: sz vite ꝑfectio q̄rit̄. c. re/
currat. §. his ita in fi. xxxij. q. iiij. Tn̄ ad ma
iorē tuā ꝯfusionē dico tibi ꝙ talē deo dan/
te filiū pariā: ꝑ quē tot⁹ saluādor̄ numerus
regenerabit̄: ꝛ oēs ruinose sedes replebunt̄
De me eñ scptū est illō Esa. liiij. Letare ste/
relis q̄ nō paris: ꝛ exulta que non ꝑturis q̄m
mlti filij deserte magis q̄z ei⁹ q̄ habet virū.
Scias q̄z neq̄ssime demō ꝙ nunq̄z fuit nec
erit aliqua mulier sic fertilis ꝛ fecunda sicut
ego. Illū eñ filiū generabo qui totū mūdū
saluabit ꝛ audaciā tuam ac p̄suptionem te/
Cōditio mulieris
meṛariam refrenabit. Cui demō respondit:
Cū femine dicant̄ in mltis deterioris cōditi
onis q̄z viri .l. in mltis ff. de sta. ho. cūq̄z eq̄/
parent̄ male herbe ꝓpter ear̄ maliciam: vt
ait glo. in .l. oēs. C. de his q̄ ve. eta. īpe. ꝛ sint
mltū fragiles. vt inq̄t glo. ī .l. qui duos. §. si
maritus. ꝑ illū textū. de re. du. et in .l. si fue/
rit co. ti. Itē cū sint corruptibiles .l. q̄ testm̄
to. §. mulier. in glo. ff. de testa. Cūq̄z dicant̄
male bestie, ꝛ raro iueniant̄ bone. vt ait glo.
in .l. iij. ff. de legi. Itē cū sint ꝑiclitātes incō/
silijs suis .l. si pr̄. C. ꝺ spō. sintq̄z labiles Nā
mulier fuit p̄ma q̄ peccauit. c. Adam. de pe/
ni. di. vij. Itē cū sint incōstantes .l. filia C. ꝺ i
offi. testa. sintq̄z min⁹ audaces q̄z viri. C. ad
legem iuli. maiesta .l. quisq̄s. ver. ad filias.
Miror te puellā sic iuuenculā tāti esse aī et
ṽtutis vt me increpare audes. Ego eñ sum
ille de q̄ scptū est Job. xlj. Non est ptās sup
terraz q̄ cōpet̄ ei q̄ fact⁹ est vt nlluz timeret
Uñ nō ē aliq̄s vir adeo fort̄ q̄ potētiā meā
nō timeat. Tu ṽo me nō solū nō times sz ēt
vilipēdis Cui btā ṽgo rn̄dit. Tu es rex sup
oēs filios supbie. vt dr̄ i p̄allegato c. Ego ṽo
cū sim hūilitat̄ ancilla nō solū te nō timeo
sz audax ꝛ aīosa ꝯ te insurgere volo. Sū ete/
nim illa de q̄ tibi p̄dixit de⁹ Gen. iij. Inimi
ciciā ponā int̄ te ꝛ mulierē: ꝛ semē tuū ac se/
mē illi⁹ ꝛ ip̄a ꝯteret caput tuū. Qua rn̄siōe
diabolus ꝓstratus atq̄z amaritudīe plen⁹
abscessit. Tūcq̄z ṽificatū ē illō Goffredi in
poetria di. Sepe sagittantē didicit referire
sagitta. Inq̄z vir̄ plage ꝯuersa r̄currere pla
ga. Btā āt ṽgo sup ip̄a rn̄siōe cogitās admi
ratiōe repleta ē ꝙ de⁹ eā a talia dicēda q̄ ip̄a
nūq̄z cogitauerat ipulisset. Nō eñ vllaten⁹
se reputabat idoneā vt esset mr̄ dei. imo nec
vt esset ancilla mr̄is ei⁹. Tūc ṽificatū fuit i
ea illō qō postea ipsi⁹ fili⁹ dixit apl's Matt.
x. Nō eñ vos estis qui loq̄mini sed spūs pa
tris vr̄i q̄ loquit̄ in vobis

Pars scōa hui⁹ s̄monis de iudiciaria al
tercatione facta int̄ diabolū ꝛ btā ṽginem

R Euersus ergo ille demō ad socios
suos infernales sic confusus et sup R
atus dixit Facili⁹ possent saxa mol
liri q̄z animus huius puelle a san/
ctitate sua amoueri. sed tota sagacitatis no/
stre versutia nobis ꝓcurandū est vt summi
pontificis animū ad maritandum puellas
in templo seruientes inducam⁹ huicq̄z ṽgi/
ni s̄m legē spōsuz ex cognatiōe sua ꝓximiorē
dare faciam⁹: vt scinē illū Joseph accipiens
in coniugem: ꝛ votū ṽginitatis trāsgrediat̄:
ꝛ adulterādi occasiōez ex spōsi antiq̄tate ꝑci
piat. His igit̄ illis machinantib̄ q̄a vt dr̄.
Prouer. xxi. Nō est sapientia nō est pruden/
tia ꝛ nō ē ꝯsiliū ꝯ dn̄m qō illi ad calūnias ꝛ
dānatiōez ṽgis fieri affectabāt: h̄ de⁹ ad il/
li⁹ ṽginitat̄ custodiā ꝛ testimoniū fieri fec.
Nā ꝛ diuio nutu Joseph in spōsuz accepit:
ꝛ ṽgo ꝑmanēs de spūscō dei filiū: q̄ ꝑ mor/
tē suā redemit hūanū gen⁹ generauit. ṽifica
tūq̄z fuit ꝺ dmōib̄ illō ps. Parauer̄t pecca/
tores foueā ꝛ inciderūt i eā. Si āt teneam⁹
ꝙ Joseph fuerit pulcerrim⁹ iuuenis qñ ac/
cepit btā ṽgiez. ꝺ q̄ dicē⁹ i s̄mone xij. h⁹ ꝑtis
ꝑte scōa. dicere possum⁹ ꝙ dmones ꝓcura/
rūt sibi hūc spōsuz dari: vt viri tā formosi cō
iūctiōe ꝛ ꝯuesatiōe votū ṽginitat̄ frāgeret
ip̄a bn̄dicta ṽgo: i q̄ ēt fuer̄t illusi: vt i p̄alle
gato loco videbit̄. ꝑfecta igit̄ hūana redēpti
one ip̄oq̄z ṽginis filio iā in celis regnāte ite/
rū demones adunati ꝯstituerūt suū ꝓcura/
torē beelzebub p̄ncipē demonior̄ eūq̄z lega/
tū suū facientes ad allegādū ꝯ hūanū genus:
ad chr̄m miser̄t vt suis argumētatiōib̄ abla/
tū eis mōi dn̄iuz restitui faceret illosq̄z i an/
tiqua hoīs possessionē introduci ꝓcuraret. L
¶ Ueniens igit̄ beelzebub añ tribunal chr̄i
dixit Eq̄ssime iudex creator celi ꝛ terre. q̄ di/
xisti Mat. xxij. Reddite q̄ sūt cesar̄ cesari ꝛ
q̄ sunt dei deo. iube mihi reddi possessionez
hūani gener̄ q̄ mihi iiuste ablata ē. Scis ei
ꝙ nō remittit̄ pctm̄: nisi restituat̄ male abla

tũ.c.petiȇ.ꝺ reg.iu.li.vj.ꝛ.c.ſi.res.xliij.q.vj cũ ſi. Cui rñdit chr̃s Tu noſti ꝙ merita cãꝝ ꝑtiũ aſſertiõe pandunt.l.ij.in fi. C.ſi ꝑ vim vel alio mõ.ꝛ.c.q̃liter ꝛqñ el. ij.de ace. Et ꝙ iudicãtẽ opoꝛtꝫ cũcta rimari ꝛ oꝛdinẽ rerũ plena inq̇ſitiõe diſcutere.c.iudicantẽ.xxx.di. v.ꝛ ꝙ debꝫ audire aliã ꝑtẽ q̇ vult recte iudicare.c.j.ꝺ cã poſſ.ꝛ ꝓ.nõ g̃ iuſtũ ẽ vt hoĩe nõ vocato nec audito illũ tibi ad iudicẽ.l. nam ita diuꝰ.ff.ꝺ adop.ꝛ.l. ꝺ vno q̃ꝫ.ff. ꝺ:re.iudi. Tũc demõ ait.peto igiť o iuſtiſſĩe iudex vt hũanuꝫ genꝰ p̃cipias in ius vocari.cũ ab ea ꝑte iuſ icipiat.vt inſti. de pens teme.li.§. fi.ꝛ ex̃ ꝺ ꝓba.c.qm̃ ꝯ falſaꝫ. Cui rñdit dñs.ꝺ die agať: Rñdit ãt demõ.ad diẽ craſtinũ fiat dilatio. Cui dñs dixit. Tu bñ noſti expientiã facti.vt i.li.ij.i ꝓn. C.vt i poſ.lega.ꝛ ſcis

Termi⁹ legitim⁹ ꝙ via lõga ẽ aterra vſqꝫ ad celuꝫ: quã viã tu bñ expťꝰ es: dũ ꝑ ſuꝑbiã tuã ꝺ celo nr̃a auc̃te cecidiſti.q̃a g̃ ad iudiceꝫ ꝑtinet legitimũ terminũ ꝑtibꝫ ad ꝯparenduꝫ aſſignare.vt.ff.q̇ ſatiſ.cog.l.de die.in ꝓn.ꝛ ar. ex̃ ꝺ iure patro. c.cũ aũt.ꝛ de offi.de leg.c.de cauſis. Jõ nos tibi ꝛ humano generi feriã ſextã futurã aſſignamꝰ ad cõparendũ. Et tũc p̃cepit archangelo Gabrieli vt notificaret cũ tuba ferrea. vt ex̃ de appel.c.cũ parati.ꝛ. C.ꝺ fe.l.dies.vt

M ad dictũ diẽ genꝰ hũanũ veniat rñſuꝝ coꝛaꝫ eo ꝛ allegaturꝝ q̃re nõ debeat demõis dñio ſubiugari. Adueniẽte igiť die venerĩ p̃dicta: volẽs Adam ꝓ toto hũano genere coꝛã iudice cõparere. qꝛ ṽa ẽ ſnĩa poete Ouiꝺ. i epl̃is di. O ptima nã nullo cã tuẽre perit. rogauit btãꝫ ṽgĩeꝫ vt ꝓ eo aduocare dignareť dicẽs O ṽgo ṽginũ tua ĩtercesſiõe ſel'ego cũ meiſ poſterĩ a diabolica fuimus ſuitute liberati. Quia g̃ vt poeta inq̇t. Non minoꝛ eſt ṽtꝰ q̃ꝫ q̃rere parta tueri. Ueni obſecro ꝛ nos a diabolicĩ inſidijs ꝛ falſis cauillatiõibꝫ defende Perrexit igiť aduocata hũani generĩ ad tribunal filij.ꝛ ad dexterã ciꝰ ẽ locata. Dixitqꝫ ad filiũ: Audiui fili mi hũanũ genꝰ ad p̃ſentiã vr̃aꝫ fuiſſe vocatũ: q̃re ſi eſt aliq̇s q̇ ꝯ illꝺ velit allegare aſſurgat. Tũc demon his audiťĩ demiſſa facie nõ audebat reſpicere in reginã celi.qꝛ q̇ male agit odit lucẽ.vt inq̇t ſaluatoꝛ. Joã.iij. Et hꝫ ex̃ ꝺ offi.dele.c.ꝯſuluit. ꝛ no.ff.ꝺ ven.iſpi.l.j. circa mediũ. Uirgo ãt Maria ip̃m demonẽ ťribili ocľo inſpiciens irata voce dixit. O neq̇ſſĩe demõ. nõ dicas q̇cq̇d habes dicere ꝯ genꝰ hũanũ. licet eñi te poſſim repellere ab accuſatõe cũ de reip̃o dicere deberes qꝺ de alijs atteſtarĩ.qꝺ eſt ꝯ legẽ in arenã.i fi. C.de io f.reſt.ꝛ.l.qm̃. C. ꝺ here. Jtẽ qꝛ excõicatꝰ ꝛ repꝛobatꝰ a ſctĩs q̇ caſu nõ potes eare in iudicio agẽdo.c. interdicimus de udi. Jtẽ qꝛ es ſuꝰ pene: vñ non potes agere i iudicio.l.vix certĩ.ff.de iudi.et.l. qꝺ attinet.ff.de reg.iu. Jtẽ qꝛ es ĩfamis.vñ nõ potes eſſe ꝓcuratoꝛ i iudicio.c.infames. ꝛ.§.tria ſunt.iij.q.vij.ꝛ.c.cũ deputati. Ubi Jnno.de iudi.marie qꝛ es factꝰ infamis ex publico delicto ꝓpť qꝺ dãnatꝰ es: q̇ caſu etiã de iure ciuili nõ potes ꝓcurare.l.j.§.ait p̃toꝛ vbi Guliel.de cuneo.ff.de poſtu. Jtem qꝛ es hereticꝰ.ꝛ iõ ab om̃i actu legitimo es repellẽdus.c.excõicamꝰ.§.cupiẽtes.ꝺ here.ꝛ.l.manicheos. C.e.ti. Hereticꝰ eñi ꝺꝛ ille q̇ lꝫ nõ male ſentiat ꝺ articľis fidei.tñ hꝫ ꝑuerſum dogma vľ p̃uas ſeq̇ť ſeu gignit opiones. vt ait glo.penul.in cle.j.de vi... vbi Paulꝰ.tex.ẽ in c.hereticꝰ.xxx.di.i c.h aũt icp̃ſimꝰ.ꝛ.c.q.i ecclesia.xxiiij.q.iij. Tñ vt magĩ appareat iniq̇tas tua: ſũ parata oĩbꝫ tuis cauillatiõibꝫ rñ-

N dere ¶ Tũc demõ iratꝰ ꝯ btãꝫ ṽgĩeꝫ cepit eã velle calumniari: ꝛ dixit Obſecro iuſtiſſime dñe deꝰ q̇ eſtis iuſticia.vt in c.oĩs.xlv.di.vt iſtã malefactricẽ nõ admittarĩ ad aduocandũ: ſꝫ eã puniatĩ ſicẽ lex iubet. Mulier eñi accipiẽs duos viros ſiľ: puniri dꝫ. vt in.l. eũ q̇ duas. C.ad.l.iuľ.de adul. Hec aũt nõ ſoluꝫ accepit celeſtẽ ſpõſuꝫ ſꝫ etiã alteꝝ ſumpſit.ſ. Joſeph. Rñdit aũt b.ṽgo. Ego Joſeph accepi caſtitatĩ mee teſtẽ. deũ ṽgo ṽginitatĩ mee ꝯſeruatoꝛẽ Tũc demõ vidẽs ſe ꝯfuſuꝫ dixit vouẽtibꝫ ṽginitatẽ nõ ſolũ nubere: ſꝫ etiã velle nubere dãnabile eſt.c. vouẽtibꝫ.xxvij.diſ. Tu ṽo poſtq̃ꝫ vouiſti ṽginitatẽ: mr̃imoniũ ꝯxiſti. Rñdit b.ṽgo. O calũniatoꝛ peſſime votũ illꝺ ego emiſi ꝛ ſuare ꝓpoſui: cũ tali tñ ꝯditiõe ſcꝫ ſi deo placeret: ꝛ nõ aliť.ꝛ hec cõditio ſemꝑ ſubintelligiť tanq̃ꝫ appoſita.et iõ cũ deꝰ voluerit me deſpõſari ceſſante ꝯditõe nõ feci ꝯ votũ.ar.in c.ſuꝑ eo. de condi appo. De h aũt meo voto diffuſe tractaueřt canoniſte i c.ſufficiat.ꝛ i c.b. Maria.§.vt i q̇buſdã.xxvij.q.ij. ꝛ theo.i.iiij.di.xxx. ¶ Tũc de-

O mõ ſic ſuꝑatꝰ ťtiã ſibi voluit calũniã iputare di. Tu credis o iuſtiſſĩe iudex ꝙ mr̃ tua ꝑꝑe tuã ṽginitatẽ ſuauerit: ꝛ ꝙ tu eiꝰ filiꝰ vnigenitꝰ fuerĩ. Ego aũt volo ꝓbare ꝙ ip̃a alios filios poſt te habuit ꝛ ṽgitatẽ ſuã amiſit. Nã Matt.j.ꝺꝛ. Joſeph non cognouit eã donec ꝑpit filiũ ſuũ ꝓmogenitũ. q̃ſi dicat ꝙ poſtea eã cognouit. Et ibidẽ. Anteq̃ꝫ ꝯuenirẽt inuenta eſt i vtero hñs de ſpũſctõ.g̃ poſtea cõuenerťt. Jtẽ Luc.ij.ꝺꝛ de ea. Pepit filiũ ſuuꝫ ꝓmogenitũ.ꝓmus aũt ꝺꝛ reſpectu ſcꝺi.l.qui duos.j.rñſo.ff.de rebꝫ du.g̃ habuit ꝛ aliũ filiũ ſaltẽ ſcꝺm. Rñdit btã ṽgo ꝙ illꝺ ṽbum donec: accipiť in ſacra ſcp̃tura dupľr.ſ.incluſiue ꝛ excluſiue.ꝓmo incluſiue inq̃ꝫtũ includit oẽ tp̃s poſt rẽ factã ꝛ ante.ꝛ ita intelligiť illꝺ p̃s.xix. Dixit dñs dño meo ſede a dextrĩ meis: donec ponã inimicos tuos ſcabellum pedũ tuoꝝ. Nõ eñi itelligiť ꝙ poſt ñ ſedebit

silr Genes.viij.dr. Coru⁹ nō est ad arcam re
uers⁹ donec siccarent aq̄ sup terrā:⁊ tñ post
q̄ꝫ exiccate sunt nō redijt. Itē exponit.nō co
gnouit eā donec pepit filiū suū pmogenitū.
q: eo nato dignitatē mr̄is ei⁹ maxīe agnouit
Vñ Chry.dt.vere nō cognouit eā añ cui⁹ fu
erit dignitatis,sed postq̄ꝫ pepit tūc cognouit eā
q: speciosior ⁊ dignior facta fuerat q̄ꝫ totus
mund⁹.q: quē tot⁹ mūdus cape nō poterat
ī angusto cubic'o vteri sui sola suscepit. hec
ille. Silr nō valet ista ꝯseq̄ntia. Anteq̄ꝫ ꝯue
nirēt inuenta est hñs in vtero de spūsctō. g̈
postea ꝯuenerūt. Sicut nō valet ista ꝯseq̄n
tia.hūc non penituit ante mortē. g̈ post mor
tē penituit.imo poti⁹ valet ecōtra.g̈ nec post
mortē. Silr Joseph non cognouit eā ante.
g̈ nec post.q: cognouit mysteriū incarnatio
nis dñice. Ista g̈ ppositio ante.licꝫ sepe ꝯse
quētia indicet nōnunq̄ꝫ ea tm̄.q̄ prius cogi
tabant oñdit. sic si aliq̄s diceret. Anteq̄ꝫ in
portu pranderē nauigaui. Non intelligit q
in portu prādeat postq̄ꝫ nauigauit sed q: co
gitabat in portu pransur⁹.⁊ silr dicendū est
in pposito. Exclusiue vo ponit hec dictio do
nec:p tpe determinato. ⁊ sic nō accipit in p
dicta auctē. Et de hac materia tractāt cano
niste in c.incerta.xxxv.dis. sup vbo quousqꝫ
veniat.⁊ in c.j.de iudeis.⁊ in c. de mliere.ex
de mr̄i ꝯtra inter.ecc.ꝯc. Ibi donec tādiu se
pentur.⁊ ibi p Joā.de imola.⁊ in c.cū bone.
P de eta.⁊ q̄li. ¶ Ad illud aūt qd obiectū fuit
de pmogenito. Rñdeo inq̄t b.vgo.q ī sacra
scptura sepe primogenit⁹ intelligit ille ante
quē null⁹ est genit⁹:⁊ quē null⁹ añcedit:etiā
si null⁹ eū sequat. Et ita accipit in pdicta au
ctoritate:vt dr in c. Joseph.de v.sig.sic etiā
fm leges exponit in d.l.q̄ duos.ff.d reb⁹ du.
⁊ in.l.prim⁹.⁊.l.pximi appellatōe.⁊.l.in vul
gari.ff.d v.sig.⁊.l.j.§.pximis vo.ff. vñ cog.
⁊.§.⁊ hec q̄dē in pemio.ff. His igit rñsioni
bus demō deuict⁹ ad q̄rtū argumētū descē
dit dicēs. Serenissīe iudex tu nosti:q mu
lieres p aliq̄ postulare phibent ⁊ aduocare
q: est virile officiū. vt ī.l.j.§.sexū.ff.d postu.
nec ad defendēdū aliū admitti dñt.l.alienā.
C.de pcu.⁊ in.l.femīe.ff.de reg.iu.⁊.§.tria.
iij.q.vij.⁊.xv.q.iij. Primo rñdit b.vgo. O
iniq̄ssime demō tu bñ nosti q mlier pōt suā
⁊ suoꝝ iniuriā pseq. vt in.l.senat⁹.⁊.l. de cri
mine.C.qui accu.nō poss.silr p miserabilib⁹
psonis: pusillis ⁊ viduis bñ admittit. vt ex
de pcu.c.fi.⁊.iij.q.vj.c.sūt aūt.⁊.c.d aduo.
diuer.iudi.l.petitiones.§. licentiā.⁊.ff.de p
cu.l.fuū q̄ꝫ. Ego igit tanq̄ꝫ meā iniuriam et
causaꝫ ppriā pseq̄ns admitti debeo. vt.C.de
pcu.l.q̄ stipendia.⁊.ff.femias. Omes ei chri
ani sunt frēi ⁊ filij mei. Debet g̈ iudex iste iu
stissimus me audire.nā etiāsi essem excōica
ta defensiones mee essent audiende Ar.in c.
cū inter pōrē.⁊ c.dilect⁹ fili⁹.extra de excepr.
Multomagis igit debeo admitti. cū nulla ī
famia possim notari:⁊ maxīe cū p miserabi
li hoīe aduocare velim quē iste neq̄ssim⁹ de
mō ad suā conat redigere fuiturē q̄ est ꝯ iu
ra naturalia.vt.ff.d iusti.⁊ iu.l. manumissi
ones Preterea illa phibitia facta mlierib⁹ ne
aduocēt est rōne fuādē pudicicie:vt p:ꝫ ī d
cto.§.sexū.h aūt piculū in me esse nō potest
Sū etem̄ illa de q̄ Prouer.vl.dr. Mulierē
fortē q̄s īueniet? Et ifra. Accinxit fortitudi
nē lūbos suos ⁊ roborauit brachiū suū:ma
nū qꝫ suā misit ad fortia. Et iō cessāte cā:ces
sat iuris dispositio.c.cū cessante.de appel.⁊.l.
adigere.§.j.ff.d iure pa. ⁊ h argmentū vēdi
cat sibi locū etiāsi lex corrigēt:vt ait glo.ī.l.j Q
ff.d legi.tuto. ¶ Tūc demō reuoluēs se ad
chrm̄ dixit. O dñe nō moueat te caro ⁊ san
guis tu⁹.nec amor mr̄is tue. Ar. ex de pbē.
c.graue.⁊.viij.q.j.c.nihil.⁊ c. Moyses. Nec
ꝯ me indigneris si iurisdicionē tuā refutabo.
Scis em̄ q valde piculosum est corā suspe
cto iudice litigare.l.aptissimi.C.de iudi. Iō
bonū est vt mat tua nō sit corā te aduocata.
ipa ei ex h credit suspecta q: est genitrix tua
vt ex de appel.c.postremo.⁊.c.cū speciali et.
C.de assesso.⁊ domesti.⁊.l.domestic⁹ Nolo
g̈ eā aduocare corā te:ne ad suā ptē te trahat
rōne affectōis. Scis em̄ q nemo debet iu
dicare in causa sua vel suoꝝ. vt in.l.q̄ iurisdi
ctionē.ff.de iuris.om.iu.ī.l.iuli⁹.ff.de iudi.l.
penul.de arbi.l. vnica.C. ne q̄s in sua causa,
⁊ c.insinuatt.ex de of.dele. Cū igit mr̄ tua di
cat hanc cām esse suā. iō de iure possum iu
diciū tuū declinare. Tūc btā vgo cū idigna
tiōe exclamās dixit. O scelerātissime demō
iustissimū filiū meū suspectū ī iudicādo alle
gare psumis q̄ est de⁹ iust⁹ ⁊ iusticiā diligēs
ps.vij. Qui nō ē acceptator psonaꝝ Act.x.⁊
c.sic.xxxij.q.iiij.⁊ de ꝯse.di.iiij.c.nec quēq̄ꝫ.⁊
c.vl.iij.q.ix.⁊.c.ij.iiij.q.iiij. ⁊ c.nouit.de iu
di.facit.c.venerabil.de pben.⁊ digni. Qui ē
fidel ⁊ absq̄ꝫ vlla iniquitate iustus ⁊ rectus.
Deut.xxxij.q̄ ñ est vt fili⁹ hoīs vt mutet Nu
me.xxiij. Nō debet igit fili⁹ me⁹ a iudicādo
cessare ppter dicta obiecta q̄ intelligūt d pu
ris hoīb⁹ de quib⁹ in c. q̄ttuor.xj.q.iij.dicit.
Quattuor ista timor odiū dilectō cēsus Se
pe solēt hoīm rectos puertere sensus. Prete
rea semel eū in iudicē acceptasti ⁊ ad illū ve
nisti ius petens:g̈ ipm nō potes recusare.l.j. R
in pn.ff.de iudicijs. ¶ Tūc g̈ dñs Jesus in
terlocutoriā tulit sniam dicens se velle in cā
pcedere btām vginē tanq̄ꝫ idoneā hūani ge
neris aduocataꝫ admittere. Precepitqꝫ de
moni vt quecunqꝫ contra hoīes pducere vel
let in mediū afferret atqꝫ breuiter conclude

ret. qa mores mulieꝝ leuiter offendunt. vt i
c. forus. de ver. sign. et. C. de spon. l. iiij. Dixit
aũt demon. Sapiẽtꝭ cuiusqꝫ ꝓcuratoris of
ficiũ est primo interdictũ restitutoriuꝫ q̃d sibi
de iure cõpetit itẽtare. vt. ff. de rei vẽ. l. j. ⁊. l.
is q destinauit. melior est eñ ꝯditio possidẽ
tis. ff. de rei vẽ. l. fi. ⁊ insti. de interdic. §. j. et ex
de fide instru. c. inter dilectos. ⁊. ff. de ꝟ. sig. l. si
seruũ. Quare peto me restitui ad p̃stinã pos
sessionẽ hũani generꝭ tormentandã ⁊ cruci/
andã: vt prius. Nã ꝓbare paratꝰ sũ me fuis/
se in possessiõe pacifica ⁊ q̇eta eiusdẽ ⁊ spoli/
atũ fuisse de facto. que duo ꝯuenit ꝓbare vt
q̇s restituat. vt ex de resti. spol. c. olim. et de
offi. dele. c. cõsultatiõibꝫ. et. ij. q. j. c. iij. Quia
reintegrãda sũt oĩa spoliatꝭ anteq̃ꝫ vlteriꝰ ꝓ/
cedat. vt. ff. de vsu. l. videamus. Añ oĩa eñ
agẽdũ est de possessorio. c. ij. de or. cog. ⁊ spo/
liato fiẽda est restitutio. c. ex lr̃is. de resti spo.
si q̇s fundũ. C. ad legẽ iul. de vi publi. Et de
facto spoliatꝰ/ est de facto restituendus sine
aduersarij citatiõe ⁊ alia cause cognitiõe: vt
inq̇t glo. in. l. maior. ff. d euic. Mihi ergo debet
hõ restitui quẽ lõgissimi tp̃is possessiõe p̃scri
psi. p. l. cũ notissimi. et. l. si q̇s emptiõis. C. de
p̃scp̃. trigin. vel q̃dra. an. ❡ Rñdit btã ꝟgo

S Malefidei pos/sessor.

O ꝟsute draco: veꝝ est ꝙ illis spoliatꝭ resti/
tutio fiẽda ẽ q nõ vi aut clam nec p̃cario: sed
iusto titulo ⁊ bona fide possidebãt. vt. ff. q̃d
vi aut clam. p totũ. ⁊ ex de resti. spo. p totũ. ⁊
de p̃scrip. c. vigilãti. Tu aũt neq̇ssime demõ
nunq̃ꝫ hũanũ genꝰ possedisti: sed solũ sicut sim
plex custos carcerꝭ custodisti. ⁊ iõ nõ debes
restitui. Facit. l. iij. §. fi. ff. d adq̇. pos. Ille eñ
possidet cuiꝰ noĩe possidet. l. male igit. C. de
p̃scrip. xxx. vel. xl. an. et insti. de int. §. posside
re. et ex de resti. spo. c. cum venissent. in fi. Cũ
ergo vos fili mi creaueritꝭ hũanũ genꝰ: vestriq̃ꝫ
sint hoĩes: nõ potuit demon in re aliena q̃n
tũcũq̃ꝫ mlto tp̃e detẽta hr̃e iustã possessiõem
nec bonã p̃scp̃tionẽ. qr nulla tp̃is p̃scp̃tio iu/
uat malefidei possessorẽ. d. c. vigilãti. d p̃scp̃.
et c. possessor. de reg. iu. li. vj. Iste ergo iniustus
vsurpator hũani generꝭ ñ fuit bone fidei pos
sessor: sed male fidei detentor. Nã aliud est
possidere: aliud ꝟo detinere. vt. ff. de rei ven. l.
officiũ. in fi. ⁊. ff. de adqui. pos. l. iij. §. fi. Igit
nulla fuit demonis possessio. q̃d patet p. l. fi.
ff. de ꝟ. sig. Nã quõ rẽ alienã possedit cũ sci/
ret alienã esse? Certissime dicendũ est eũ nul
lo mõ possedisse. vt. C. vñ vi. l. cum q̃rebat. ⁊
iij. q. vj. si res cum si. ❡ His auditꝭ dñs iu/
dex de medio interlocutꝰ est demonẽ nõ esse
restituendũ. Tunc demon stridens dentibꝫ
⁊ furore repletꝰ: missa manu ad marsupiuꝫ:
extraxit foras libellũ: et cepit legere illõ Ge/
nesis. iij. p̃ceptũ factũ p̃mis parẽtibꝫ. s. Qua/
cũq̃ꝫ hora ꝯmederitꝭ ex eo: moriemini. Dixitq̃ꝫ

Ecce dñe iudex instrumentuꝫ a deo dictatũ:
vigore cuiꝰ mihi Adã cũ oĩ posteritate sua ẽ
subiectꝰ. Nã p illũ oĩs eiꝰ posteritas est infe/
cta. c. si hoĩes. xxiiij. q. iij. et c. placuit. de cõse.
dist. iiij. Et rõ huiꝰ infectionis assignat in c.
iam itaqꝫ. j. q. j. vbi dr. traxit ergo reatũ. qr vnꝰ
erat cum illo ⁊ in illo a q traxit qñ q̃d cõtra/
xit admissum est. Respondit aũt btã virgo.
Hoc instrumentũ nihil valet. nam tu illud
falsificasti dicens Geñ. iij. Nequaq̃ꝫ morie/
mini. eũq̃ꝫ ⁊ vxorẽ suã p mendacia ⁊ fraudu
lentias tuas decepisti. Iura autẽ volũt non
decipiẽtibꝫ sed deceptꝭ subueniri. ff. ad vell.
l. ij. §. hec ꝟba. ⁊ extra d dona. c. inter dilectos.
et de reꝝ ꝑmu. c. cũ vniuersoꝝ. vñ tanq̃ꝫ fal/
sariꝰ ⁊ deceptor est repellẽdus. Nõ ergo debẽt ti
bi adiudicari: ne ex tua malicia lucrũ repor/
tes: et ex fraude ⁊ dolo gaudiũ et vtilitatem
ꝯtra ea q determiant in c. sedes. d rescp̃. ⁊ in
c. ex lr̃is. de do. ⁊ cõtu. extra de cleri. nõ resi.
c. fraternitati. Quia ergo tu ꝟsutꝰ fuisti auctor
⁊ institutor peccati: ideo debes puniri. q̇a q
cãm damni dat: damnũ dedisse videt. l. qui
occidit. §. penul. ff. ad. l. aquil. et c. si culpa. d
iniur. ⁊ dam. da. His aũt responsionibꝫ su/
patus demon dixit: Si iure talis instrumẽ
ti mihi non debet hõ: saltẽ meus est iure em
ptionis. illum eñ emi p comestione pomi.
❡ Rñdit aduocata generis humani: Neq̃
q̃ꝫ tibi debet: q̇a decepisti eũ vltra dimidiũ
iusti p̃cij ꝯ legeꝫ secundã. C. de rescin. ven. et
c. cum dilecti. de emp. ⁊ ven. Et ideo seruari
debet illõ Esa. lx. Gratꝭ venũdati estꝭ ⁊ sine
argẽto redimemini. Tũc dixit dmõ. O iustis/
sime iudex: tu scꝭ ꝙ iusticia req̇rit ne delicta
remaneãt ĩpunita. l. si longiꝰ. ff. de iudi. l. ita
vulneratꝰ. ff. ad. l. aq̇l. l. sticbũ aut pãphilũ.
ff. de solu. et c. fame. de sen. ex. Ad puniendũ
ergo excessus tenet q̇libet bonus iudex d ne/
cessitate. l. congruit. ff. de offi. p̃si. ⁊ nulli par
cere debet. c. ex tuaꝝ. de priuile. Cũ ergo hoĩes
habeant in se grauitatẽ peccati quod deorsũ
trahit cum sit ponderosum: iuxta illud p̃s.
qui in ꝑsona oĩm ꝯfitet dicens: Et sicut onꝰ
graue grauate sunt sup me. debes eos sic re/
q̇rente iusticia ad infernum ad centrũ terre
descẽdere facere: ⁊ non attẽdere ꝟbis istꝭ ad/
uocate que male facit allegãdo in hac causa
Nam vt inq̇t Ouidius. ij. de ponto. Nõ est
confessi causa tuenda rei. Respondit sapien
tissima aduocata. Vos fili mi/ p peccatꝭ ho
minũ ptulistis mortẽ ⁊ lauistis eos a delictꝭ
eoꝝ in sanguine vestro. Apoc. j. Et p eis ple/
narie satisfecistis. Unde Esa. liij. dicit. Vere
dolores nostros ip̃e tulit: ⁊ labores nostros
ipse portauit. ipse vulneratus est ꝓpter iniq̇/
tates nostras: attritus est ꝓpter scelera no/
stra. Et Joã. j. dixit Joannes baptista. Ecce

V

agnus dei ecce q̃ tollit pctã mũdi. Justicia ẽ
nõ reqrit vt bis idẽ exigat.l.bona fides.ff.de
reg.iur.facit.l.omẽs.C.de penis. Preterea
actio semel extincta nunq̃ resuscitat.C.de re
mis.pign.l.cũ ex cã.in fi.⁊.ff.de solu.l.q̃ res
alienas.§.arcã. Ad illud aũt q̃d obijcit dia-
bolus de grauitate pctĩ: rñdet/q̃ pena vr̃e
passionis grauior fuit oĩbꝫ pctĩs: iuxta illud
Job.vi. Quasi arena maris hec grauior appa
x ret. ¶ Tũc iterũ allegauit diabolus dicens:
O iudex q̃ dixisti ꝑ ꝓphã ps.lxxxviij. Que
ꝓcedũt de labijs meis nõ faciã irrita. Tu in
euãgelio tuo dixisti Joã.xij.me esse pñcipem
hui⁹ mũdi.quo etiã noĩe appellor in c.pudor.
xxiij.q.ij.q̃d exponũt doctores.i.malorũ etiã
peccatorũ. Tu vero es pñceps bonorũ ⁊ iusto-
rũ.mõ tu scis q̃ cũ litigãtes ad rixã veniũt:
boni iudicis est litẽ dirimere.vt.ff.si cer.pe.l.
q̃dã extimauerũt. ⁊ dare debet vnicuiq̃ ptẽ
suã.ff.de vsufru.l.hui⁹ rei.⁊.ff.de ꝯdi.inde-
bi.l.fi.§.si tñ. Nã iusticia iubet ius suũ vni-
cuiq̃ tribui.l.iusticia.ff.de iust.⁊ iu.⁊ insti.
eo.in pñ.⁊ c.j.dist.j. Ergo placeat vob̃ dare
mihi gen⁹ hũanũ: cũ ꝓpẽ pctm̃ cõmissũ ego
y sim fact⁹ pñceps hui⁹ mũdi. Uerba em̃ sunt
intelligẽda cũ effectu. Facit.l.eũ q̃.§.docere
ff.ne q̃s eũ q̃ in ius vo.est vt exi.iũcta.l.fi.§.
hec aũt vba.ff.q̃ q̃sq̃ iuris.⁊ de cle.nõ resi.c.
relatũ.circa mediũ.et de v.sig.c.preterea.⁊ de
pe.di j.c.hec ãt vba. Si ẽ sum pñceps ma-
lorũ ⁊ pctõrũ.si pro q̃r.⁊ gen⁹ hũanũ peccauit
sm aplm ad Rom.iij.vbi ait. Oẽs peccaue
rũt in Adã.ẽ debetis facere cũ effectu: vt ego
sim pñceps oĩm malorũ:⁊ ñ auferre mihi q̃d
meũ est. Tenete ẽ ꝓ vobis dñium bonorũ:⁊
date mihi dñium malorũ: q̃d si feceritis: p-
mitto vob̃ q̃ regnum vestrũ nõ erit mai⁹ q̃
vnũ granũ milij respectu mei. Uera est em̃
snĩa Ouid.in.iij.de arte aman.di. Pluraq̃
z sunt sꝑ deteriora bonis. ¶ Ad hec aduocata
hũani generis rñdit. O versute ⁊ plene oĩ falla-
cia q̃ hẽs mille nocẽdi modos.vt in c.sciẽdũ.
xxvj.q.iiij.⁊ iusticiã postulare te ostẽdis ⁊ de-
sideras iniusticiã. vnũq̃ petis ab extra.int⁹
vero hẽs ꝯtriũ. vt ff.de excep.l.generalr. Sci-
as q̃ nõ ignoram⁹ astutiã tuã.xvj.q.ij.c.vi-
sis lr̃is. Et iõ maliciã tuã tantis coloribꝫ pal-
liatã: iã ꝯfundem⁹. Et tũc ꝯuersa ad filiũ di
xit. O fili mi dulcissime vos scitis q̃ ad peti-
tionẽ hui⁹ maligni demonis fuistis in statera
crucis põderat⁹.vt legit.xxiij.q.j.c.parat⁹.ac
ꝓ hũani generis redẽptiõe mortẽ ꝑtulistis. vt i
c.ꝓ hũani.in pñ.de homi.li.vj. Nõ est ẽ au
diendus iste versut⁹ q̃ horrẽda crudelitate ⁊
detestanda astutia mortẽ appetit aliorũ: vt i
d.c.ꝓ hũani.§.cũ igit.de homici.li.vj. Non
em̃ est cõgruũ neq̃ iustũ sup hũani generis
seruitute ampli⁹ disputare: maxĩe in ipsi⁹ hũa-
ni generis detrimentũ. trãsiuit em̃ ammodo
snĩa in rẽ iudicatã. extra de re iudi.c.cũ int.
et a snĩa nõ extitit appellatũ statuto tpe. de q̃
in.l.iudicibꝫ.C.de appel.⁊ meli⁹ in.l.eos.i fi.
cũ aut.hodie ibi posita.eo.ti. et iõ ñ ẽ ampli
us appellãdũ.vt i cle.ij.ex de appel.et ꝑ doc.i
dicta.l.iudicibꝫ.⁊.l.ꝑemptorias.⁊.l.fi.C.sen A
ten.resci.no pos. ¶ Tũc diabolus exclama-
uit ⁊ dixit: Ueniam⁹ ad fortiora ⁊ incõuinci
bilia argumẽta: q̃bꝫ ꝯcludo hoĩez necessario
esse dãnãdũ.et arguo sic. De⁹ viuit in vitate
et iusticia. vt extra de iureiu.c.etsi chr̃s.§. Ja
cobꝫ. Et ita dꝫ punire ꝯiũctũ sicut extraneũ. vt
in.l.fi.et ibi glo.ff.de re.diui. Quapropt̃ di-
co q̃ cũ ego q̃ sum angelus fuerim ab ipo de
celo deiect⁹: nullo tñ precepto p̃cedente: vñ
inobediẽs dici ñ potui. De necessitate debet
damnare Adã ⁊ Euã cũ tota sua posteritate
q̃a p̃ceptũ eis factũ a dõ obseruare noluerũt.
magis ẽ debẽt puniri q̃ ego: cũ sit forti⁹ ꝯtra
p̃ceptũ facere q̃ p̃ter p̃ceptũ. vt.C.de nego.
ge.l.fi.vel si nõ magis peccauerũt q̃ ego: sal-
tẽ eodẽ mõ debẽt puniri.q̃a siles in culpa de
bent etiã esse siles in pena.l.si quenq̃.C.de Differentia
epi.⁊ cle. Ad hec rñdit brã virgo. O miser ⁊ i- peccauit
felix/nõ ẽ sile illud q̃d posuisti de te ⁊ de alijs angelus
angelis cum pctõ hoĩm. angelus em̃ peccãs et hominis
merito fuit puniẽdus.q̃a nihil infirmũ in se
habebat q̃d induceret ad peccandũ.⁊ nõ ali
q̃ infirmitate sed malignitate deliberata pec
cauit.c.firmiter.de sum.tri.⁊ fi.ca. Et nullo
p̃cepto indigebat. quia sine p̃cepto aliq̃ a na
tura habuit in se sapiam oĩm. q̃a cognosce-
bat certitudinẽ boni ⁊ mali ꝓpter ꝑfectiones
nature sue: vt de peni.dist.ij.c.in pñmo. Et iõ
habito respectu ad talem certitudinẽ grau⁹
peccauit angelus.quia sciẽter se ꝓtulit ꝯtra
deũ: q̃ peccauerit hõ q̃ habebat ĩfirmitatẽ et
fragilitatẽ carnis: q̃ ipm ad peccandũ indu
ceret. vt in c.illud.xv.q.j.et de peni.dist.iij.c.
ille rex. Et q̃ peccauit per ignorantiam dece-
ptus dolosa versutia tua. Et ideo angelus de
altiori statu cecidit.de peni.dist.ij.c.fi.hõ em̃
talẽ certitudinẽ nõ habuit propter corp⁹ q̃d
animã aggrauabat: vt dicit Sap.ix. Quia
igit spũs ꝓmpt⁹ est: caro aũt ĩfirma Matt.
xxvj.ideo tali hominũ infirmitati est cõpa-
tiendũ: non aũt tue supbie ⁊ iniquitati. Et q̃
em̃ deo ꝓximior fuisti: culpa tua fuit graui- B
or.c.cõsideret.de peni.dist.v. ¶ His itaq̃ di
ctis/reuoluens se ad filiũ pijssima virgo dixit
Audistis fili cauillatiões ⁊ falsas argumen-
tatiões istius iniquissimi demonis: in quibꝫ
nihil concludit nisi falsum. Et ideo rogo vt
eius mendacijs iam finem imponatis: nihil
em̃ dicturus est nisi falsum. Nam semel ma
lus semp p̃sumit malus in eodẽ genere de-
licti.l.si cui.§.hisdem.ff.de accu.⁊.l.cassius

ff.de sena.et.l.iiij.§.idez erit.ff.de suspec.tu-
to.l.palaz.§.nō solū.ff.de ritu nup. Cū ḡ sit
mendax ⁊ mendacij pater vt vos dixistꝫ Jo
annis.viij.nō est audiēdus rōe mendacij. vt
C.de indic.vidui.tol.l.ij.in fi. Resondit aūt
demon ⁊ dixit. Inciuile est aliq̄d iudicare ni
si tota lege ꝑspecta.l.inciuile.ff.ð legi Et iō
o iustissime iudex audi q̄so allegatōes meas
iustissimas: ⁊ ꝑmitte me defendere cāz meaz
et vti iuribꝫ meis. Respondit autez ꝟgo. O
dānate et omi neq̄tia plenissime ne meū fili-
um vt iniustum accusare possis: dicas q̄cq̄d
dicere intēdis. Tunc demō dixit. Nō pecca
uit ꝯ bonitatē dei infinitā: ⁊ nō curo q̄ culpa
peccauerit: an sua vel aliena. q̄z posito mil-
lies ꝙ ego ip̄m in duxerim ad peccādū ꝺz iu
ra: agētes et cōsentientes pari pena puniūt.
c.nup.⁊ c.seq̄nti.de sen.excō.c. vt clericoꝝ.
de vi.et hone.cle.⁊.§.alia. deinde lex iusti.ð
pul.iudi.facit c.mulieres.in fine. et ibi glo.
⁊ c.quante. de sen.excō.⁊ xi.q.iij.c.qm̄ mul-
tos.et.l.is q̄ opem.ff.ð fur.⁊ de hoc est glo.
multū notabilis.i.l.iubem⁹.la.ij.§.san.C.
de sacrosan.ec.et.l.si queq̄z.C.de epi.⁊ cle.et
l.adigere.in prin.ff.de iure pa. iuncta.l.libe-
roꝝ in fi.ff.de his qui no.infa. ꝯcordat tex.
ad lr̄am in c.j.de offi.dele. Sufficit ḡ ꝙ hō
peccauit.pena eni debꝫ correspōdere culpe. Nā
ꝓm q̄litatē delicti debet esse et plagaꝝ mod⁹
Deut.xxv.et.l.pedius.ff.de incē.rui.et nau.
Cū igit̄ tanta sit culpa quāta est ꝑsona offen
sa.vt i.§.atrox.insti.de iniur.⁊ c.cum illoꝝ.
de senten.excō. Ideo hō qui offendit infini-
tam dei bonitatē: infinitas debet luere pēas
Cōmisit enim hō crimen lese maiestatꝫ. Vn̄
ip̄e cū hered ibꝫ suis est merito damnandus.
Scptū est eni: ꝙ filij paterno debent perire
supplicio: in quibus hereditarij criminis ex
empla metuunt.l.quisq̄s.C.ad.l.iul.maie.
⁊ extra de homici.c.sicut dignū.cū si. ¶ Ad
hec beata ꝟgo respiciēs in filiū suū dixit. O
fili mi charissime: vos qui estis deus et hō
estꝫ bonitas īfinita.ḡ hō peccauit ꝯ vos ⁊ vo
bis ē iniuria illata quā remittere potestis.
⁊ ad benignitatē vestrā ꝑtinet remittere iniu-
rias vobis illatas.vt est textus multū nota-
bilis in.l.j.C.siquis impe.male. Ex quibus
concludit̄ hominē nō debere puniri nec con-
demnari. Tunc demon dixit regine celoꝝ.
Vos male facitis: q̄z nō vultis q̄z hō punia-
tur de pctō cōmisso. qđ est contra.l.sancim⁹
C.de ꝑenis.et.xxiiij.q.iiij.c.simplicē. Tūc di-
xit Jesus. Demō sile amodo. quia bn̄ scis ꝙ
in cruce pependi ꝓ redemptiōe generꝫ hūani
quod semel propter peccatū damnatū fue-
rat. Vn̄ nō est iustū: ꝙ de eodem pctō bis ꝯ
genus hūanū sniam ꝓferamus. Ar.ff.nau.
cau.stabu.l.licet gratis.§.fi.in fi. vbi dicit̄
ꝙ nō debet sepe de delicto eiusdez hoīs quē-
ri. Expectādū est ḡ vsq̄z ad diē iudicij q̄z tūc
malos male ꝑdam. bonos aūt faciā i celesti
gaudio triūphare. Ad hec respondit demō.
Dn̄e Jesu chr̄e rex gl'ie noli sic interloq̄.quia
bn̄ scis ꝙ hō peccauit infinite. Vn̄ ad olim
⁊ ad hodie extēdit̄ pena ei⁹. Est ḡ hodie pu-
niēdus.q̄z lex cū die loq̄t̄.vt.l arriani.C.de-
here.⁊ in omnibꝫ obligatiōibꝫ in q̄bꝫ dies nō
est positus: p̄senti die debet̄.l.in oībꝫ.ff.ð re
gu.iu.⁊ de ver.ob.l.eū q̄.§.quotiēs.⁊ de con
di.⁊ demō.l.j.in p̄n.⁊ de le.ij.l.oīa. Rn̄dit sa
pientissima aduocata. Tu fale cōcludis: q̄z
non ꝓbat hoc esse qđ ab h̄ ꝯtingit abesse.vt.l.
nō nudis.l.nō epl'is.⁊.l.neq̄z natales.C.de
ꝓba. Scis eī ꝙ siq̄ culpa in hoīe fuit: est ꝑ gr̄-
tiā filij me abolita.⁊ ꝑ eius misericordiā can-
cellata. Ergo cū nullatenus sit i culpa: non
est aliqualit̄ puniēdus: nō credas ꝙ p̄cibus
tue calamitatꝫ facias iudicez lachrymari: qđ
esse nō debet.vt.l.obseruandū.§.i i cognoscen-
do.ff.de offi.p̄si.facit.l.quisq̄s.C.de postu.
Tūc exclamauit demon. Dn̄e peto mihi iu-
sticiā exhiberi: quā si nō fecerꝫ nō es bon⁹ iu
dex.c.iustū ē.xxiiij.q.ij. Rn̄dit btā ꝟgo. Ad
huc loq̄ris maledicte. Scis eī ꝙ deus crea-
uit hoīem ad imaginē et sil'itudinē suā. Ge-
nes.ij.⁊.C.de penis.l.siq̄s in metallū.⁊ ip̄m
voluit esse heredē regni celestꝫ et iplere sedes
gl'iosas ā q̄bꝫ tu cū socijs tuis ꝑ sup̄biā cor-
ruisti.iuxta illđ p̄s.cix. Judicabit i natōibꝫ i
plebit ruinas. Nō ḡ humanū gen⁹ dꝫ eē tuū
sꝫ inter btōꝝ spirituū agmīa felicit̄ colloca-
ri. His aūt dictꝫ ꝯuersa ad filiū dixit. O dul
cissime fili: q̄z bonū est obuiare malicijs ⁊ ꝑ
turbare ꝑuersos.qđ si non fieret nihil essꝫ a-
liđ q̄z fauorē ipietati ꝓ viribꝫ impertiri: qđ esse
nō debet.xxiij.q.iij.c.q̄ pōt obuiare. cū silibꝫ
Jō peto ⁊ totꝫ p̄cordijs efflagitio vt reiectꝫ
friuol' ⁊ vanis allegatōnibꝫ isti⁹ maligni de-
monis i fauorē hūani generꝫ sniaꝫ ꝓferatis:
ip̄m genus humanū a petitiōe huius ꝓcu-
ratoris neq̄cie īfernalis penit⁹ absoluendo.
lites em̄ nō debēt esse immortales: nec in ifi-
nitū ꝓtrahi.l.properanduꝫ.et.l.apertissimi.
C.de.iudi.⁊.l.fratris: C.de transac.⁊.l.fi.ff.
ꝓ suo.et.C.de fruc.⁊.li.et.l.t̄minato.et.C.de
re iudi.l.ij.

Pars tertia huius sermonis de finiti
ua sententiatōe p̄dicte disputatiōis.

His ergo omnibꝫ diligenter audi-
tis volēs iust⁹ iudex celestis litigia
cito ad debitū finē ꝑduci: vt ita q̄-
dam extimauerūt.ff.si.cer.pe.et ie
ū.ff.de aqua plu.ar.et.in aut.vt cle.ap.pro-
pri.epis.conue.§.fi.coll.vj.et in.l.quisquis.
§.preterea.C.de postu. Misit Gabrielē ar-
changelum: qui tuba aurea intonans: per-

emptorium terminū ptibꝫ ad comparēdū assi
gnaret in q̄ diffinitiuā sniam pñtes audirēt
q̄stionis p̄dicte. Statuto ḡ die cōparentibꝫ
parētibꝫ.s. ipa aduocata hūani generꝭ cū p̄/
mis parētibꝫ ꝛ mltꝭ aliꝭs sctis pribꝫ: necnon
p̄ncipe demoniorū cū multꝭ aliꝭs malignis
spiritibꝫ: saluator nr̄ ī suo fulgentissimo tri/
bunali residens: ꝓtulit sniam in hūc modū.
In eterne diuitatꝭ mee noīe amē. Nos Je/
sus mōi saluator auditꝭ oībꝫ allegatiōibꝫ ꝑ
ꝓcuratorē neq̄tie infernalis ꝯ hūanū genus
factꝭ: auditisqꝫ rñsionibꝫ sapiētissime aduo
cate p̄dicte generꝭ hūani: ꝛ diligēter examia/
tis iuribꝫ ambaꝝ ꝑtiū: omnibꝫqꝫ ꝯsideratis
q̄ circa p̄dicta vidēda ꝛ ꝯsiderāda fuerūt: se/
dentes ꝓ tribunali ad nr̄m solitū banchū iu
ris positū suꝑ thronos angeloꝝ ī celesti pa/
latio nr̄o vbi residentiā facimꝰ ꝑsonalē: hūa
num genꝰ hac mera diffinitiua snīa absolui/
mus: ꝛ ab impetitiōe ꝓcuratoris neq̄tie ifer
nalis reddimꝰ absolutū: cū h̄ cōsonet sctissi/
mis scp̄turꝭ ꝛ iuridice ꝟitati quā sꝑ seq̄mur.
Ipm q̄ꝫ ꝓcuratorē neq̄tie infernalis ex nunc
p̄cipimꝰ ad dānatiōem inferni ꝑpetuā peni/
tus ambulare: vbi ē fletꝰ ꝛ stridor dentiū ifi/
nitus: vt scp̄tū est Mat. xxij. Recessitqꝫ dia
bolus cū eiulatu ꝛ clamore maxio atqꝫ ī ba/
rathri ꝓfundū mersus ē: eṫnis suppliciꝭs cru
ciādus. Lata ꝛ data ac in his scp̄tis ꝓnūcia/
ta ꝛ ꝓmulgata fuit sup̄dicta snīa in oībꝫ ꝛ ꝑ
oīa put supiꝰ ꝯtineṫ: ꝑ sup̄dictū dñm nostrū
Jesum chrm ꝓ tribunali sedētē in sup̄scp̄to
loco: pñtibꝫ sup̄dictꝭ ptibꝫ: ꝛ lata ac vulgari
zata ꝑ me Joā. euangelistā: notariū dñi nr̄i
Jesu chri ꝛ curie celestꝭ scribā publicū/ p̄sen
tibꝫ Joāne baptista: Francisco ꝛ Dñico con
fessoribꝫ: Petro ꝛ Paulo p̄ncipibꝫ aploꝝ: ꝛ
Michaele archāgelo: ꝛ multꝭ aliꝭs sanctis
in multitudine copiosa testibꝫ ad hec voca/
tis ꝛ habitꝭ ꝛ rogatꝭ: anno dñi M.cccc.xcij.
inditiōe decima. die p̄mo nouēbris. Libera/
to igiṫ humano genere: ꝛ dño in celū ascēdē/
te: dñs Adā cū vxore sua ꝛ ceterꝭ sctis patri
bus inūeras btissime ꝟgini grās ꝓ se ꝛ toto
hūano genere retulerūt: eoꝙ sapientissimis
rñsiōibꝫ suis eos de miserabili demonū ser/
uitute liberasset. Cui sapiētissime atqꝫ piꝭssi
me virgini sit infinita glīa Amen.

De aliꝭs q̄nqꝫ donis spūsscti q̄ fuerunt in
btā ꝟgine Sermo. vj.

E
Quattuor calamitates hominis.

Mari abūda:

a bit cogitatio eiꝰ ꝛ ꝯciliū eiꝰ ab
abysso mlta Eccī. xxiiij. Quat
tuor calamitatibꝫ inṫ alias in
natiuitate sua subiꝭciṫ hō. Prima dr iniq̄ta
tis. Cuilibet em̄ ex Adā ꝓpagato ꝓpē cōtami
natiōem pcti originalis dici pōt illō Joā. ix.
In pctis natꝰ es totus. Scda calamitas dr
mestitatꝭ. Nā de q̄libet nostꝝ ꝟificatū fuit il
lud Sap. vij. Primā vocē silem oībꝫ emisi
plorās. Tertia ꝟo appellaṫ nuditatꝭ. Quili/
bet nanqꝫ hō dicere valet illud Job. j. Nudꝰ
egressus sum de vtero mr̄is mee. Nō em̄ na
scitur nudꝰ: non tm̄ nuditate vestiū: sed etiā
nuditate ꝟtutū. Quarta calamitas dr tene/
brositatꝭ. s. ignorātie. iuxta illud Job. xxxvij.
Nos q̄ppe obuoluimur tenebrꝭ. Natiuitas
aūt ꝛ cōceptio gliose ꝟgis Marie nō fuit p̄
me calamitati supposita: qr sine macla pcti
imo oī mūdicia plena cōcepta ꝛ nata est ipa
mr̄ dei bñdicta: vt dicunt moderni theolo/
gi in. iij. sniaꝝ. di. iij. Quo ad secundā ꝟo licꝫ
q̄dā putāt btām ꝟginē p̄mā vocē lachryma/
bilē emisisse: vt se aliꝭs ex Adā ꝓgenitꝭ cōfor
maret: ꝛ miserie hūani generꝭ se cōpati osten
deret: tñ aliꝭ opinanṫ ipam in natiuitate sua
nō fleuisse: sed iocūdo ac hilari vultu ꝛ cum
magna exultatiōe de mr̄is vtero ꝓdiꝭsse. Nā
dicere in mēte sua poterat illō Esa. lxj. Gau/
dens gaudebo ī dño: ꝛ exultabit aīa mea in
deo meo: q̄a induit me vestimentꝭ salutis: ꝛ
indumēto iusticie circūdedit me quasi spō/
sam ornatam monilibꝫ suis. Lꝫ etiā nudita
tē in ortu suo habuerit corꝑalē: nō tñ subia/
cuit nuditati spūali. Habuit em̄ in natiui/
tate sua grāꝝ ꝛ ꝟtutū abūdātiaꝫ. Vñ dicere
poterat illō Eccī. xxiiij. In me oīs grā vite et
ꝟtutꝭ. Quarte q̄ꝫ calamitati. s. igrātie nō sub/
iacuit: cū adhuc ī mr̄no vtero exñs liberi ar
bitriꝭ vsū habuerit: vt s̄. dictū ē pte. iij. huꝰ
opis. ser. j. pte vl. Predixerat em̄ sapiēs Ec/
clesiasticꝰ ī ꝟbis ꝓpositis di. A mari. s. diuine
maiestatꝭ abūdauit cogitatio eiꝰ ꝛc. Suꝑ q̄
bus ꝟbis de aliꝭs q̄nqꝫ donis spūsscti q̄ ipa
habuit disseremꝰ.

Pars. I. de dono ꝯsiliꝭ btē virginis

F
Donum sapientie habuit.

Beatā virginē fuisse dono sapie re/
pletā in p̄cedenti ꝫmone declaraui
mus. Unde ipa dicere poterat illō
Sap. vij. Uenit in me spūs sapie.
Nec mirꝝ si ita sapiens fuit. Nam cum vera
sit snīa Prosperi in li. epigrā. di. Trāq̄llā ꝛ
vacuā curꝭ sapia mentē Imbuit: et placidi
pectoris hospes erit. Nō est mirandū si men
tē ipsiꝰ bñdicte ꝟginis tranq̄llissimā ꝛ ab oī
bus terrenis curis remotā diuina sapientia
repleuit. Itē cum sapiēs dicaṫ ille q̄ hꝫ plenū
aīi iudiciū. l. diē ꝓferre. in fi. ff. de arbi. Itē
ille q̄ nō errat: vt no. ī. l. j. ff. de off. p̄fecti pro.
et in. l. humanū. C. de legi. ꝑfecto ꝯstat ꝙ glo
riosa dei mr̄ q̄ plenissimū aīi iudiciū habu
it et nunq̄ꝫ errauit sapientissima fuit. Et cū
omnis sapientia a dño deo sit: vt dr Eccī. j
q̄ dat eā pie agentibꝫ. Eccī. xliij. Profecto in

ipa sup oes pns opibꝰ repleta debuit infūdi a deo sūma sapia. Fons eni sapie est vbum dei i excelsis. Ecci.j. Et ideo qz vt dr Prouer.xiij Qui cū sapientibꝰ gradit sapies erit. Ipsaqz fonte sapie chrm nouē mēsibꝰ i suo ventre portauit. et cū eo p.xxx. z tres ānos ꝯuersata est dono sapie plena fuit. ipe ei sapie dux ē. Sapie.vij. Quapropt de illa dici pōt illd Psal. cxlvj. Sapie eiꝰ nō ē nūerꝰ. ¶ Donū qz itellectꝰ ipa z habuisse i pdicto smōe pbauimꝰ: z possumus addere sic: cū dicat pba ps. cx. Intellectꝰ bonus oibꝰ facientibꝰ eū. s. dni pcepta. Cūqz etiā dicat ps. cxviij. q dei itellectū dat puulis. i. hūilibꝰ: seqt q b. vgo inter oēs viatores hūillima: z i obseruatōe diuiorz pceptorz feruētissima sup oēs p donū itellectus fuit illūinata. Un dicere pōt illd ps. xv. Bndicā dnm q tribuit mihi intellectū. Qd aūt i ipa fuerit donū ꝯsilij excellētiꝰ qz i aliq alio viatore pbat Alb. sup Missꝰ ē. cap. c. arguens sic. j. Jo. ij. dr. Unctio eiꝰ docz vos d oibus. sed brā vgo oibꝰ alijs iproportōabiliter plꝰ hūit vnctiōis. g donū ꝯsilij hūit alijs excellētiꝰ ipropotiōabilit. Itē Jo. xvj. ait dns Cū venerit ille spūs vitatis: docebit vos oēs vitatē. s. de agendis ad salutē. Sz in b. vgie spūsctūs venit improportiōabilit et docuit oēm vitatē: iuxta illud Lu. j. Spūsctūs supueniet in te zc. Ergo p alijs eā improportionabilit omnē vitatē docuit de agēdis per donū ꝯsilij. Item dns Joan. xv. Jā nō dicā vos suos sed amicos. qz oīa quęcūqz audiui a pre meo nota feci vob. g reuelatio secretorū est effectꝰ dilectiōis. Sz in brā vgine fuit improportionabiliter dilectio respectu oim. g iproportiōabilit reuelatio secretorz respectu cunctorz. Itē oim secretissimorz secretorū. s. incarnatōis mysteriū ipi soli reuelauit. g nullū aliorū minꝰ secretorz igrauit. Itē vt dic Phs. Cuiꝰ est opari: eiꝰ ē z opando cognoscere. g cuiꝰ p oibꝰ et sup oēs est opari: eiꝰ p oibꝰ z sup oēs est opando cognoscere. sz brissima vgo fuit pfectissima obseruatrix ꝯsiliorū sup oēs viatores. ergo cognitōēz ꝯsiliorum habuit sup oēs viatores. hoc aūt ē donū cōsilij. ergo donū ꝯsilij habz sup oēs ¶ Item Exo. xij. dr. Nō remāebit ex eo qcqz vsqz mane. siqd residuū fuerit igni ꝯburetis. Glo. Qd ex agno remanet igni coburimꝰ qn b qd de mysterio incarnatiōis eiꝰ intelligere z penetrare nō possumꝰ potestati spūssancti hūiliter reseruamus. Ex ista autoritate videtur q mysteria diuia in statu vie nō possumꝰ ad plenū rimari et penetrare. sed qdam spūisctō oportz reseruare. Ex alia parte videt q nihil de veritate mysteriorū remaneat idiscussū. z q nullū vbū dni reuertat ad ipm vacuuz: qd a nullo fuerit intellectū: Iuxta illd Esa. lv. Quō descēdit imber z nix de celo. et illuc vltra nō reuertit: sed inebriat terrā z infundit eā z germiare eā facit: z dat semē serenti z panē comedēti. Sic erit vbū meū qd egredicit de ore meo: nō reuertet ad me vacuum: sed faciet qcūqz volui: z psperabit in his ad q misi illud. Ex hoc videt q supra cōem statū viatorz sit pfecta cognitio mysteriorz oim et diuinorz eloquiorz. et tn repiat in aliq reuelatio oim secretorz. hoc aūt debet maxie familiari z maxime amico z maxime sapienti. Hoc aūt totū est brissima vgo q est familiarissima dei filio z amicissima ac prudētissima: de q liber amoris q est cantica cāticorz: et liber sapientie specialr exponunt. ita vt ea q de ipsa sapientia dicunt: de illa intelligantur. In sapiētia aūt nulla est ignorantia secretorz. Ergo videt q brissima vgo pfectaz cognitiōem oim secretorz habuit vniuersalē vtpote vniuersal ꝯsiliatrix. Turpe eīn ei fuisset velle docere q nō didicisset. vt patet per glo. in aut. de sanc. epis. i pn. coll. ix. Facit ad hoc c. miserz. lxj. di. et c. ordinādus. lix. di. et c. sic viue. et c. si clericatus. xvj. q. j. et c. cū in cunctis. de elec. Et illd qd Ouid. canit in. ij. d tristi. dicēs. Qd pax nouit nemo docere pt. Alij aūt viatores oēs cognitiōem pticulares habuerūt: vtpote nūcij diuersi ad diuersa nūcianda destinati. Hec Albꝰ. Brē igit vgini nascenti potuerūt dicere angeli illd Prouer. ij. scz Cōsiliū custodiet te: z prudētia seruabit te. Et ipa mr dei sapientissima dicere pt illd Prouer. viij. Ego sapia habito in ꝯsilio et eruditis itersū cogitatiōibꝰ. Et illud qd ca. seqnti eiusdē li. dr. s. Meū est consilium zc. ¶ Seruauit qz ipsa vgo bndicta admonitionē bti Tobie dicentis sui li. ca. iiij. Oi tpe bndic deū: z pete ab eo vt vias tuas dirigat z oia ꝯsilia tua in ipo pmaneant. Sciēs eīn mr dei illd Ecci. vj. scz Cōsiliariꝰ sit tibi vnꝰ de mille: elegit deū p suo vnico ꝯsiliario. de q Job. xij. dr. Apd ipm est sapia z fortitudo. ipse hz ꝯsiliū z intelligētiā. et in b suauit doctrinā Ecci. xxxij. scprā. s. sine ꝯsilio nihil facias: z post factū nō penitebis. Nihil eīn vnqz fecit ipa vgo sapientissima sine ꝯsilio spūssancti. Nouerat nāqz q ea q cum ꝯsilio fiūt fructu n carebūt. l. hūanū. C. de legi. l. dubiū nō ē. C. d repu. et i b obseruauit pcepta legis q mādat pitiores eē ꝯsulēdos. l. in bonorz. i fi. ff. d bono. pos. l. ij. §. fi. ff. qs or. i bo. pos. sed z per glo. i. l. bonorz. C. q admi. ad bo. posses. pos.

G Donum qz intellectus z cōsilij

H

Vtrum mysteria diuina possint b plene sciri.

I

Pars. II. de dono fortitudis ipsiꝰ vgis

K Fortitudinē fuisse i brā vgie i summo: pbat Alb. vbi s. ca. cj. sic Quicqd est fortius fortiore: est fortꝰ in

firmiore.l.de accessionib9.ff.de diuer.z tē.p.
Sicut leo q̇ est fortior eq̄: ml'to magꝫ ē for-
tior cane q̇ min9 est fortis q̄3 equ9. Sed btā
Maria fortior tribus ṽgo fuit fortior trib9 fortiorib9 oī viatore.er-
go zc. Isti aūt tres fortiores oī viatore sunt
de9: mors z diabol9. De p̄mo.s. de d̄o d̄r Exo
di.xv. Oīpotēs nomē ei9.sed ip̄m btā virgo
q̄dāmō supauit qn̄ eū hūilitate sua hūanari
faciēs charitate vincl'atū pariter z hūiliatū
ac vulneratū in suo ṽginali vtero incarcera
uit. Et sic fortitudo btē ṽginis rigorez forti
tudinis z seueritatꝫ dei supauit z mitigauit
De q̄ Nū.e.xxiij.d̄r. Cui9 fortitudo sil'is ē rhi
nocerontis. Rhinoceron eīn in gremio ṽgis
māsuescit: z figurat deū q̇ se in gremio ṽgi-
2 nali hūiliauit. ¶ Scd̄s fortꝫ ē mors.cui ne-
mo mortaliū resistere pōt. Un̄.ij. Re.xxiiij.
d̄r. Oēs ei morimur zc. Et p̄s.lxxviij. Quis
est hō q̇ viuet z non videbit mortē? q̄si dicat
nullus. Hac aūt fortior fuit btā ṽgo q̄ eam
destruxit. Sic eīn mors itrauit p feminā et
vitā destruxit.s.p Euā: ita p feminā Mari-
am destructa ē mors.s.p fructū ventris sui.
vn̄ dicere poterat illō Osee.xiij. O mors ero
mors tua.et iō fortior morte fuit. Terti9 for-
tis ē diabolus.de q̄ Job.xlj.d̄r. Nō est ptās
sup terrā q̄ cōpet ei q̇ fact9 ē vt nullū timeret
Et iste erat ille fortꝫ armat9 q̄ tenebat in pa-
ce atriū suū. Lu.xj.s.mōm.q2 null9 audebat
eū debellare z ꝯ ip̄m pugnare. Btā aūt ṽgo
fuit fortior illo.nā caput ei9 ꝯtriuit Gen̄.iij.
Un̄ d̄ illa dici poterat illō Sap.x. Certamē
forte dedit ei vt vinceret. Item act9 fortitu-
dinis essentialis est/firmiter adherere deo.
sed btissima ṽgo adherebat deo insepabil'r
iuxta illō p̄s.lxij. Adhesit aīa mea p9 te.ḡ zc̄.
Itē act9 fortitudis est terrenas cupiditates
nō tm̄ rep̄mere: s3 penit9 obliuisci.hoc aūt nō
ꝯtingit in aliq̄ viatore sed solū i ip̄a ṽgine in
q̄ fomes pcti penit9 extict9 fuit.ḡ habuit actū
fortitudis p modū p̄rie z sup oēm viatorez
sine pportiōe. Hec Albt9 vbi s̄. De ṽtute āt
fortitudis ei9 dixi s̄.sermōe.iij.pte.ij.ideo h
ptrāseo.solū h̄ ꝯcludo qꝫ cū nihil sit forti9 ve
ritate q̄ est fortior oīb9 reb9: vt d̄r.ij. Esd̄.iij.
et c.cōsuetudo.viij.dist.z ibi glo.pfecto ma
xima ē z fuit ṽgis fortitudo q̄ pepit ip̄az ve
ritatē.iuxta illud p̄s.lxxxiiij. Ueritas de ter-
ra orta ē.i.de ṽgine Maria: vt exponit glo.

Pars.III.de dono scie ipsi9 ṽginis

M De dono scie ab oīb9 appetēdo loq̄t
de9 p pphaz Hiere.ix.dī. Qui glo
riat in h̄ gl'iet scire z nosse me. De
fect9 eīn eius ē cā ml'toꝝ maloꝝ.
Igrātia eīn est mr̄ cūctoꝝ erroꝝ.c.j.xxxviij
dist.et iō indoct9 nō d3 effici cleric9 nec pmo
ueri ad ordies: s̄m Angelū i auc̄.quō opor.
epis. §.hec de co.col.j.et pbat p c.cū in cūctꝫ
de elec.et c.illitteratos xxxvj.dist. Itē nō p̄t
bn̄ficiū retinere s̄m Inno.i c.cū nr̄as.de cō-
ces.p̄bē. De defectu āt idoctoꝝ z illitteratoꝝ
ponit p glo.i auc̄.de tabelli.i fi.p̄n. in ṽbo fa
cilis.coll.iiij. De mal' ṽo ex igrātia pcedētī-
bus d̄r Esa.v.ca.pptea duct9 ē pplus me9 ca-
ptiu9: q2 n̄ habuit sciam. Et puer.xix. Ubi n̄
est scia aīe nō ē bonū.et Eccī.xiij. Uani sunt
Tres actus scie oēs hoies ī q̄b9 n̄ subest scia dei. Hui9 āt do
ni ponit Albt9 vbi s̄.ca.cq̄.tres act9. Prim9
est ille de q̄ Aug.i.xiiij.de ciui.dei inq̄t. Hu
ic scie tm̄ illō tribuēdū est in q̄ fides salub2i
ma q̄ ad verā ducit btitudinē generat: nutri
tur: roborat z defēdit. Et ifra. Scire quēad-
modū h̄ ip̄m z pijs opituletr: z ab ipijs defē-
dat: est etiā ipsi9 scie. Hec ille. Hūc actū ha-
buit b.ṽgo sup oēs viatores excellēti9.s.sibi
defensionē: eccl'ia attestāte q̄ illi canit. Cun-
ctas hereses sola interemisti i vniuerso mūdo.
¶ Scd̄s act9 scie hui9 ē abstinere a mal': sci
endo turpitudinē eoꝝ. vn̄ btūs Job dicebat
sui li.xxviij.c. Abstinere a malo scia: cog̃sce-
re etiā ip̄m malū z dolere. vn̄ Eccī.j. Qui ad
dit sciam addit z dolorē. S3 nulla pura cre
atura attingēs vsū rōnis abstinuit a mal' oī
bus etiā venialib9 nisi ip̄a.cui Can̄.iiij.dicit
Et macl'a n̄ ē i te. Un̄ dicere pōt illō p̄s.xviij
Sine iniq̄tate cucurri z direxi. O ptie eīn sci
ebat q̄3 turpe z indecēs sit peccare. ergo zc̄.
¶ Terti9 act9 ē int̄ hoies malos ꝯuersari: z
irrep̄hēsibilē vitā tenere.sic admonet apl'us
Pe.sue p̄me canonice.ij.ca.dicēs. Cōuersa-
tiōem vr̄am int̄ gētes hn̄tes bonā: vt i eo q̄
detractant de vob tan̄q̄3 de malefactorib9 p
bona opa vos ꝯsiderātes gl'ificēt deū in die
visitatiōis. Hūc āt actū sic z p̄cedētē habuit
b.ṽgo alijs excellēti9: vt probat Alb. vbi s̄.
Sola eīn sup oēs i medio natōis p̄ue ꝯuer-
sari sciuit inocētissime z edificatorie.nā nihil
faciendoꝝ omisit: z nihil omittendoꝝ fecit.
nulli i malo cōicauit: z oīb9 bonū suū cōica-
uit. Nemī malū exēplū dedit: vt ait Amb.in
li.de ṽgib9. Fuit etiā i ea donū scie p modū
p̄mū qd̄ ē scire deū pfecte z ip̄m colere: z pni
mi gl'ie ꝯgaudere. Hoc ei donū tali mō nul
li ꝯcessū ē viatoꝝ. Et id̄o de btā ṽgie oīa scia
diuia repletissima dici p̄t illō Sap.x. Dedit
illi sciaz sctōꝝ.s.oim: imo pl9 q̄3 oīb9 sctis.

Pars.IIII.de dono pietatꝫ btē ṽgis

D Tres actus pietatis Pietas inq̄t Paul9.j.ad Tim̄.iiij. Pi
etas ad oīa valet pmissionez hn̄s
vite q̄ nūc ē z futē. H9 āt doni pi
etatꝫ tres sūt act9 s̄m Alb. vbi s̄.c.
ciij. Prim9 ē mouere ad opa mīscdie. Scd̄s
est scpture nō ꝯdicere siue itellecte siue n̄ itel
lecte. Terti9 ē sctā honorare. Oēs āt isti tres.

act⁹ pietatis fuerūt excellēti⁹ i btā ꝟgīe q̄ʒ i aliq̄ alio viatore fm p̄dictuʒ doctorē vbi s̄. Nā d̄ p̄mo actu loq̄r Aug. i c. de ciui dei di. Pietas extēdit i scpturis ad opa mie. q: ip̄e de⁹ i eis maxie ↄmēdat ea sup sacrificia: iuxͣ illd̄ Osee. vj. Miscdiā volo ⁊ nō sacrificiū qd̄ etiā ponit Mat. ix. Sʒ i h̄ ē differētia inter miscdiam ⁊ pietatē fm p̄dictū Alb. q: misericordia mouet ad subleuandū miseriā homis inq̄ntū p̄xim⁹ ē. sʒ pietatꝭ donū mouet ad ip̄edēdas elynas hoi inq̄ntū ē imago dei quā venerat i p̄xio. Et p̄fca legata ⁊ elyne q̄ fiūt paupib⁹. maxie viduis: ifirmis: pupill' pegrinis ⁊ senib⁹: dicūt pia opa: fm Spe. in ti. de instruē. edi. §. nūc ꝟo aliq̄. ꝟ. lxiij. Bar. in. l. j. C. de sa. sanc. eccl. Itē elyna data filio monacho d̄r pia fm Bal. i aut'. sil'r. C. ad. le. fal.

P ¶ Quia ḡ pietas mouebat bn̄dictā ꝟginē ad iplēda opa mie ⁊ ad cōpatiēdū p̄xio: n̄ solū q: imago dei sed q̄si de⁹. ex q̄ de⁹ fact⁹ ē hō: sequit̄ q̄ iproportionabil'r fuit excellēti⁹ i ipa q̄ʒ in aliq̄ viatore. iō ad eā clamam⁹ in antiphona: O clemēs: o pia: o dulcꝭ ꝟgo maria. Si em̄ impator appellat se piū: vt i rubrica p̄emij insti. qd̄ dicēdū ē d̄ btā ꝟgīe q̄ fuit pietatis mr̄? Prefea pietas ⁊ miscdia ꝟginis nō tm̄ se exercuit erga p̄xim. sʒ etiā erga deū hoiem: cui i oib⁹ opib⁹ miscdie mīstrauit: vt pleni⁹ dixi i. iij. pte hui⁹ opis. ser. j. pte ij. Et iō oim alioꝝ pietate excellētior fuit. q̄ʒ excellētissime āt habuerit ꝟtutē mie: pn̄uc ptrāseo. q: satꝭ s̄ dixi i d̄ca pte. iij. h⁹ opis ser. v. pte. j.

Scptu ris nō cō tradicere ¶ Scdm̄ q̄ʒ actū pietatis q̄ ē diuis scpturꝭ nō ↄdicere: sʒ eis hūil'r: pie ⁊ simpl'r adq̄escere ⁊ assentire. Et ↄuis rōne mysteria eaꝝ itelligere nō valeam⁹: illa tñ sine discussiōe ⁊ hesitatiōe credere ⁊ iplēda expectare: iuxͣ illd̄ ad Titū. ij. Sobrie ⁊ pie ⁊ iuste viuam⁹ i h̄ seculo expectātes btām spē ⁊ aduētū dn̄i nr̄i Jesu chr̄i ⁊c. Btissima ꝟgo excellētissime habuit sup oēs. Nulla em̄ alia creatura fuit ita pia ad credēdū ⁊ assentiēdum oib⁹ scpturꝭ sic ipa. Cū em̄ angel⁹ sibi nūciasset qd̄ erat sup oēm rōnē. s. filiū dei d̄ ipa incarnādū: ↄmamēte ea i ↄgitare: subito arguit di. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi fm ꝟbū tuuʒ Luc. j.

Scā ho norare ¶ Terti⁹ etiā act⁹ q̄ ē honorare scā Vn̄ glo. sup illd̄ Matth. v. Bti mites: ait. Qui pie q̄rūt ⁊ honorāt scā. s. loca: scāq̄ꝫ tēpora: ⁊ sacra ac vasa sacra: ⁊ psonas scās: et reliqas ac hmōi: fuit sup oēs iproportionabil'r in ipa ꝟgine excellenti⁹: q̄ oia scā pl⁹ q̄ʒ oēs viatores honorauit. ⁊ p quā oms scti ⁊ scē i celesti gl'ia sunt coronati ⁊ coronate. q: p filiū ei⁹ bn̄dictū oēs gl'ificant̄ ⁊ honorant̄ Vn̄ Apoc. xxiiij. d̄r. q̄ seniores ⁊ q̄ttuor aialia mittebāt coronas suas ad pedes sedētis sup thronū. q: p humanitatē chr̄i (p pedes significatā: quā ↄtraxit d̄ btā ꝟgīe) sciūt se gloriā ⁊ honorē recepisse.

¶ Pars q̄nta de dono timoris btē ꝟgis.

Q Utꝝ tior fuerit in Maria.

Pro expeditiōe hui⁹ ptꝭ q̄rit̄: Nunq̄d timor fuerit i btā ꝟgie? Et p̄io videt̄ q̄ nō. Vn̄ Alb. vbi s̄. c. ciiij. arguit sic d̄ timore huili di. Timor huil' ē cū pctō. de q̄ i btā ꝟgine nullā licʒ fieri mētionē. ḡ ⁊c. Itē arguit d̄ timore initiali in c. seq̄n. di. Perfecta charitas foras mittit timorē. j. Jo. iiij. ⁊ c. q̄s nos. xxiij. q. iiij. Sʒ beatissima ꝟgo pfectissimā habuit charitatē. ḡ nō habuit timorē huilē nec initialē. De timore ꝟo casto arguit i seq̄nti c. di. Timor castus timet separi. sʒ btā ꝟgo n̄ timuit separi. ḡ nō habuit timorē castū. Hec ille. Prefea nulla impfectio siue dfect⁹ debʒ poni i gl'iosa ꝟgine. sʒ timor ē signū ipfectōis ⁊ defect⁹ ḡ ⁊c. Qz āt h̄ sic veꝝ pbat̄ mlt̄is auctoritatibus i q̄b⁹ apparet diuersas impfectiōes ⁊ defect⁹ eē in timore vl' causari ab eo. Nā. j. Joan. iiij. d̄r. Timor nō ē in charitate. ⁊ ibidēʒ. Timor penā hʒ. Qui āt timet nō ē pfect⁹ in charitate. Et. iiij. Enei. dicebat Dido: vt refert Virgil'. Degeneres aīos tior arguit. Et x. eiusdē li. Audaces fortuna iuuat: timidosq̄ꝫ repellit. Timidi āt seu meticulosi dicūt̄ illi q̄ timēt nō digna suspitiōe. l. fi. in p̄n. ⁊ ibi Bal. C. de iure deli. Et iō Judith. vij. noluit de⁹ timidos ire ad pugnā di. Qui formidolosus ē ⁊ timid⁹ reuertat̄. ⁊ Eccl. xxij. scptū ē Cor timidū i cogitatiōe stulti ↄ iperiū tioris nō resistit. ⁊ Apoc. xxj. Timidis āt ⁊c. sequit̄ ps illoꝝ erit i stagno ardētꝭ ignis ⁊ sulphure. Timor q̄ʒ ē signū modice fidei. vn̄ Mat. xiiij. inq̄t dn̄s discipul' timētib⁹. Quid timidi estꝭ modice fidei: ḡ i btā ꝟgie nō videt̄ fuisse timor. Prefea vt ait Aug⁹. i li. lxxxiij. q. signū pfectōis null⁹ timor est. sʒ i gl'iosa dei mr̄e fuit sūma pfectio. ḡ null⁹ timor. ¶ Sʒ ↄ arguit̄ q̄ imo bn̄dicta ꝟgo habuit timorē et huilē. Nā i q̄dā ser. Aug. inq̄t. q̄ timor seruil' bon⁹ ē ⁊ vtil'. Cū ḡ mr̄i dei nullū bonum defuerit q̄ oib⁹ grāis plēa fuit. ḡ ⁊c. Sil'r vt arguit Alb. vbi s̄. c. cv. Timor itial' simpl'r bon⁹ ⁊ donū spūscī. ḡ i btā ꝟgie fuit: quā spiritusscūs oib⁹ bonis ⁊ donis suis repleuit. De tiore ēt casto arguit sic c. seq̄n. Iste tior ē scūs ⁊ i eternū pmanēs: iuxͣ illd̄ ps. xviij. Timor dn̄i scūs pmāet i seculū secl'i. ḡ ⁊c. Itē iste tior crescit crescēte charitate. ḡ dʒ in sūmo eē i sūma charitate. Itē ille tior nascit̄ ex amore. ḡ si amor nascit̄ iproportionabil': ⁊ tior ē iproportionabil'. sʒ amor btē ꝟgis fuit iproportionabil' oi viatore: ḡ ⁊ tior. Hec ille

¶ Nos q̄ʒ pbare possum⁹ multipl'r i b. ꝟgie fuisse timorē. Nā cū ip̄e timor fuerit in scō R

Qr in ea fuerit timor

sctōꝝ ⁊ perfectissimo oīm pfectoꝝ dn̄o Jesu
chr̄o: in cui⁹ psona inqt David psal.liiij. Ti
mor ⁊ tremor venerūt sup me. q̄ i btā vgie cre
dēd⁹ ē fuisse. Preterea i ipa fuit oīs pfectio ⁊
oē bonū ⁊ oē īducēs ad bonū. ⁊ oīs cā meri/
ti ⁊ pmij ac maioris glie. ⁊ qcqd laudabile
fuit i aliq alio viatore: vtz ex sup dictꝭ: maxi
me p illā regulā Bern. Quicqd alijs lz pau
cissimis ē ꝯcessuz ⁊c. Cū g timor dei sit bon⁹
⁊ cā mltoꝝ bonoꝝ ⁊ maxie vtil': ⁊ rept⁹ fue/
rit i hoīb) iustꝭ ⁊ deo gtꝭ. Cū em̄ met⁹ iust⁹
dicaꝛ ille q cadit i ꝯstātē viꝝ. l. metū. C. ō hꝭ
q vi met⁹ ve cā fi. vl' q cadit i prudētē viꝝ. ō
q p Jnno. i c. dilect⁹. ex ō eo qō met⁹ cā. Seq
tur q etiā i btā vgie ꝯstātissima ⁊ prudētis/
sima fuit. Jn cōmēdationē em̄ timoris tota
sacra scptura adduci pōt pbās supi⁹ dicta.

Laus timoris.

Vn̄ Tob. iiij. inquit btūs Tobias filio suo.
Habebim⁹ mlta bona si timuerim⁹ deū. ⁊
Judith. viij. dr de Judith: q erat in oīb) fa
mosissima: qm̄ timebat deū valde. Et eiusdē
li. xvj. c. dr deo. Qui āt timēt te magni erūt
apō te p oīa. Et ps̄. cxiij. Bn̄dixit omib) q ti
mēt dn̄m. ⁊ Prouer. xvij. Timor dn̄i bon⁹
est: ⁊ q timet deū i pace vsabiꝛ. Et. xiiij. eius/
dē li. c. Sapiēs timet ⁊ declinat a malo. Et
xv. Jn timore dn̄i dclinat oīs hō a malo. Et
dē poniꝛ. xvj. eiusdē li. c. Et Eccī. vij. Qui ti
imet deū nihil negligit. Et Eccl'i. j. Plenitu
do sapie timere deū. ⁊ ibidē. Radix sapie ti/
mere dn̄m: rami em̄ ipi⁹ lōgeui. Et. ij. c. Qui
timēt dn̄m n̄ erūt icredibiles vbo illi⁹. Qui
timēt dn̄m inqrēt q placita sunt illi. Qui ti
mēt dn̄m pparabūt corda sua: ⁊ i ꝯspectu il/
lius scrificabūt aīas suas. Qui timēt dn̄m
custodiēt mādata illi⁹: ⁊ patiētiā habebunt
vsqz ad circūspectiōem illi⁹. ⁊. vj. c. Qui ti/
met dn̄m eque habebit amiciciā bonā. Et. x.
c. Semē hoīm honorabiꝛ h qō timet deum
Et ibidē. Qui timēt dn̄m erūt i ocul' illi⁹ Et
iteꝝ. Nō est maior illo q timet deū. Et. xv. c.
Qui timet deū faciet bona. ⁊. xxj. Qui timet
deū ꝯuerteꝛ ad cor suuz. ⁊. xxxiiij. Qui timet
dn̄m nihil trepidabit ⁊ nō pauebit: qm̄ ipe ē

S

spes eius. ¶ Ecōtra vo de nō timētib) dicitꝛ
iiij. Regū. xvij. Nō timebāt dn̄m: ⁊ immisit
eis dn̄s leones q interficiebāt eos. De btō āt
Job dr ei⁹. j. c. Vir erat ille simplex ⁊ rectus
ac timēs deū ⁊ recedēs a malo. ⁊ lō de⁹ glo/
rificauit cū (qr vt dr in ps̄. xiij. Timētes aūt
dn̄m glorificat) ⁊ cū adiuuit ac patiētiā illi
dedit. Scptū est em̄ ps̄. xxiiij. Firmamētuz

T

est dn̄s timētib) eū. ¶ Ad ꝓpositū qz nostꝝ
facit illō qō inqt ꝓpha ps̄. xxx. Qr magna ml'
titudo dulcedis tue dn̄e: quā abscōdisti ti/
mētib) te. Et ps̄. xxxiij. Nō ē inopia timētib)
eū. Et ps̄. lxxxiiij. Prope timētes eū salutare
ipi⁹. Et. cx. Escā dedit timētib) se. Et. cxliij.
Volūtatē timentiū se faciet. ⁊ depcatiōnes
eoꝝ exaudiet: ⁊ saluos faciet eos. Et Prou.
xxxj. Mulier timēs deū ipa laudabiꝛ. ⁊ Ec
clesiastici. j. Timēti deū bn̄ erit in extremis:
⁊ in die defunctiōis sue bn̄diceꝛ. Et. xxv. Qr
magn⁹ ē q inuenit sapiam ⁊ sciam: sz nō ē su
per timētes deū. Et. xxxiij. Timēti deū non
occurrēt mala: sz in tētatiōe de⁹ illū ꝯserua
bit ⁊ libabit a mal'. Et Mich. vj. dr dō. Sa
lus erit oīb) timn̄tib) nomē tuū. ⁊ Malach.
iij. Orietꝛ vob timn̄tib) nomē meū sol iusticie
Et Luc. j. Miscdia ei⁹ a pgenie i pgenies ti
mētib) eū. ⁊ Job. xxviij. Timor dn̄i ipe ē sa/
piētia. ⁊ ps̄. cx. Jnitiū sapie timor dn̄i. ⁊ ide3
hr Prouer. j. ⁊. ix. c. ⁊ Eccī. j. ⁊ Prouer. x. ca.
dr. Timor dn̄i apponet dies. ⁊. xiij. Jn timo
re dn̄i fiducia fortitudīs: ⁊ filijs ei⁹ erit spes.
Et ibidē. Timor dn̄i fons vite vt declinet a
ruina mortis. ⁊. xv. Timor dn̄i disciplina sa
piētie. ⁊. xix. Timor dn̄i ad vitā ⁊ i plenitu/
dine cōmorabiꝛ absqz visitatiōe pessimi. Et
xxij. Finis modestie timor dn̄i: diuitie ⁊ glia
⁊ vita. ⁊ Eccī. j. Timor dn̄i glia ⁊ gliatō ⁊ le
ticia ⁊ corona exultatōis. Et ibidem. Timor
dn̄i delectabit cor: ⁊ dabit leticiā ⁊ gaudiū i
lōgitudine dieꝝ. ⁊ iteꝝ. Corona sapie timor
dn̄i replēs pacē ⁊ salutꝭ fructū. Et ibidē. Ti
mor dn̄i expellit pctm̄: q sine timore ē nō po/
terit iustificari. sapia ei ⁊ disciplia timor dn̄i
Et. x. c. Glia diuitū honoratoꝝ: ⁊ paupeꝝ ti
mor dei ē. ⁊. xix. Oīs sapia timor dei ⁊ in illa
timere deū. ⁊. xxiij. Nihil meli⁹ q̄ timor dñi. ⁊
xxv. Corona senū mlta pitia ⁊ glia illoꝝ ti/
mor dei. Et ibidē. Timor dei sup oīa se sup/
ponit. Et iteꝝ. Btūs vir cui donatū ē hre ti
morē dei. q tenet illū cui cōpabiꝛ: ⁊ ibidē. Ti
mor dei initiū dilectiōis ei⁹. ⁊. xxvij. Si nō i
tiore dei tenuerꝭ te istanter: cito subuerteꝛ do/
m⁹ tua. ⁊. xxxiiij. Timētꝭ dn̄m btā ē aīa ei⁹.
⁊. xl. Tior dn̄i sic padisus bn̄dictōis. ⁊ Esa.
xxxiij. Diuitie salutꝭ sapia ⁊ scia. sz timor dn̄i
ipe thesaur⁹ ei⁹. ⁊ ps̄. cxj. Btūs vir q timet
dn̄m i mādatis ei⁹ volet nimis. ⁊ ps̄. cxxvij.
Bti oēs q timēt dn̄m ⁊c. Eapropē pcipitur
Deu. vj. vbi dr. Dn̄m deū tuū timeb ⁊ illi so
li fuiet. Et idē hr eiusdē li. x. c. ⁊ Josue. xxiiij.
Timete dn̄m ⁊ fuite ei pfecto corde atqz vii
simo. ⁊. j. Reg. xij. Jgiꝛ timete dn̄m ⁊ fuite
illi in vitate ⁊ ex toto corde vr̄o. Et ps̄. xxxiij
Timete dn̄m oēs scti ei⁹ ⁊c. ⁊ Eccī. vij. Jn to
ta aīa tua time deū. ⁊. j. Pet. ij. Deū time
te. ⁊ Apocal'. xv. dr. Quis nō timebit te dn̄e.
⁊. ij. Paral'. xix. Sit timor dn̄i vobiscū. He
at⁹ etiā Job laudaꝛ sui li. ij. c. q i suis tribu/
latōib) imobil' i dei timore pmāsit. Laudat
etiā Tobias iunior cuz vxore sua. Tob. ix.
eo q cū timore dei ꝯuiuiū nuptiaꝝ celebra/
bāt. Neemie etiā. v. repbēdūt filij isrl' cū eis

dr. Quare nõ i timore dei ambulatis? Et ps. ij. ait dauid. Seruite dño i timore: ꝛ exulta te ei cũ tremore. Et ps. v. Adorabo ad tẽplũ sctm̃ tuũ i timore tuo. De reprob' ãt dr ps. xiij. Nõ ẽ timor di añ oclos eoꝝ. Jõ inqt sapiẽs Eccl. xix. Da locũ timori altissimi. Et d ꝑplo
V isrl' ait dñs de' Deut. xxiiij. Discat tiere me oĩ tpe q̃ viuat i terra. ❡ Ex qbꝫ oĩbꝫ ↄcludi tur ꝙ btissima ṽgo Maria habuit pfectissi me timorẽ dei sup oẽs viatores: cũ pfecti' oi bus di mãdata ꝟuauerit ꝛ oẽs act' ṽtuosos i se habuerit. ❡ Pro solutõe hui' qõnis est sciẽdũ ꝙ diuersi repiunt̃ timores ꝟm magi stros ꝛ theologos. i. iij. sen. dis. xxiiij. ꝛ Alex. d ales i. iij. pte sũme i tractatu de penalitati bus assũpt. ar. iij. ꝛ in. iij. dist. v. art. ij. q. iij Quidã ãt eoꝝ sũt mali. ꝛ de his loquũt̃ p me auctes. ꝛ isti nõ fuerũt i btã ṽgie. Alij ṽo sũt boni. ꝛ d ipis loquunt̃ scđe auctes. ꝛ isti fuerũt i mr̃e dei. Vñ p maiori declaratione dico ꝙ repiunt̃ sex pncipales timores. Vn' dr timor pusillanimitatis. ꝛ iste ẽ mal' qñ qs timore cuiuslibet parui pculi relinqt facienda ꝛ ñ audet aggredi opa ṽtuosa. Et iste me
X tus leuis nõ excusat ꝟm Bal. i. l. ea q̃. C. quõ ꝛ qñ iudex. Met' eñ dꝫ eẽ rõnabil': vt pꝫ i diffinitiõe ipi'. i. l. j. ff. qd met' cã. ❡ De tali timẽti dr Leuit. xxvj. Terrebit eũ sonit' fo lij volãtis. Hũc aũt timorẽ nõ habuit beata ṽgo q̃ nõ fuit de ill' de qbꝫ dr ps. xiij. Trepi darũt timore vbi nõ erat timor. Ali' timor dr viciosus. Et ꝟm Alex. vbi s. diuidit̃ i du os. Vn' appellat̃ mũdan'. ꝛ est ill' q̃ eligit peccare ne ledat̃ in possessiõe. Ali' dr huma nus. ꝛ ẽ ill' q̃ eligit peccare ne ledat̃ in cor pore. Isti timores sũt viciosi qbꝫ qs magis veret̃ homies q̃ꝫ deũ: ↄ illd saluatoris dictũ Mat. x. ꝛ Luc. xij. c. Nolite timere eos q̃ oc cidũt corp': aiam ãt nõ pñt occidere. sꝫ time te eũ q̃ postq̃ occiderit corp': hꝫ ptãtẽ aiam mittere i gehẽnã. Debet eñ q̃sq; potius oĩa mala pati q̃ꝫ pctõ ↄsentire. c. ita ne. xxxij. q. v. ꝛ fuerũt vba Aug. in. j. de ciui. dei. Btã ãt ṽgo nõ habuit hos timores q̃ dicebat cũ p pheta ps. lv. Nõ timebo qd faciat mihi caro. Et ps. cxvij. Nõ timebo qd faciat mihi hõ. Ali' est timor q̃ dr natural'. s. illoꝝ q̃ timent mortẽ ꝛ alia terribilia. ꝛ iste timor terret etiã ↄstantissimos viros: vt ait Bal. in suo tra ctatu scismatis. Et iste timor põt esse dupl'r ꝟm Alexã. vbi s. q̃ etiã allegat Damascenũ. vicꝫ pmo vl' ꝟm modũ nature q̃ aia timet se parari a corpe cũ q̃ habꝫ amicitiã naturalẽ. Hic eñ timor a nã ẽ indit' hoi. vl' ꝟm sensu alitatẽ q̃ natural'r horrescit pati ꝛ dolores sustiere: ꝛ timet ↄria ꝛ nociua. Et iste timor fuit etiã in chrõ: vt inqt Joã. Damascen' et Alex. vbi s. Vñ dr Mat. xxvj. ꝙ cepit paue re ꝛ tedere. Jn cui' psona pdixerat Dauid psal. liij. Formido mortis cecidit sup me. Et iõ etiã fuit i btã ṽgine. Scđo mõ iste timor ẽ ꝟm rõnẽ supiorẽ. ꝛ tal' timor nõ fuit i chrõ q̃ spõte iuit ad passiõem ꝛ sustinuit mortẽ. si cut pdictũ fuerat Esa. liij. vbi dr. Oblat' est q2 ipẽ voluit. ꝛ talis timor nõ fuit i btã ṽgie q̃ mortẽ libent̃ sustinuit quã multo tpe ante optauit: dicẽs cũ aplõ ad Phil'. j. Cupio dis solui ꝛ eẽ cũ chrõ. Ali' est timor q̃ dr fuil'. Et iste etiã ẽ duplex. Primo q̃ aliqs timet pec care solũ metu pene tpalis vel eterne. iux il lud Horacij in eplĩs. Oderũt peccare mali formidine pene ꝛc. q̃ carmia allegat glo. i. l. j. ff. de iusti. ꝛ iure. Et tal' timor q2 ẽ sine cha ritate vt sup dcm̃ ẽ ñ fuit i ṽgie. Alio mõ ꝟm Alexã. vbi s. dr fuil' inqñtũ qs exñs i pctõ ti met penã eternã: sicut fuit timor btĩ Aug. et Hiero. q̃ (vt ipi met scpserũt i suis opibꝫ) ppt̃ timorẽ iferni ↄuersi sũt ad chrm̃ ꝛ ad agen dã pniam. Et tal' timor lꝫ sit vtil': q2 sicut se ta filũ: ita ipẽ itroducit charitatẽ. vt ait Au gus. d pe. di. ij. §. siqs tãtã charitatẽ. tñ q2 pn cipal'r respicit penã: nõ fuit i btã ṽgie: q̃ nũq̃ꝫ habuit aliqd pctm̃ ppt̃ qd mereret aliquã pe nã. Dici tñ põt ꝙ sicut i sctis lꝫ nõ sit timor iste qñtũ ad futurẽ: q2 ẽ sine grã dei: tñ ẽ qn tũ ad timiditatẽ. Jta etiã fuit i btã ṽgie. Et hui' opiniõis extitit Alb. vbi s. ❡ Ali' ẽ ti Y
mor initialis q̃ qs timet ne possit satisfacere deo p pctõ: vt ait Alexã. de ales vbi s. ꝛ iste nõ fuit i chrõ. q2 psupponit defectũ ꝛ culpã pcessisse. Jpẽ autem pctm̃ nõ fecit: nec inuẽ tus ẽ dol' in ore ei': vt dr Esa. liij. ꝛ. j. Pet. ij ꝛ c. vtilẽ. xxij. q. ij. ꝛ c. sicut dñs. de simo. Jste igit̃ timor sil'r nec ĩ btã ṽgie fuit eodẽ respe ctu: vt ait Alb. vbi s. Quidã tñ dicũt ꝛ bene ꝙ hic timor hꝫ duos oculos. Vnũ dextrum amoris iusticie ad declinãdũ malũ culpe. ali um sinistꝝ ad euitãdũ penã ꝛ ad satisfacien dũ in hac vita p culpa cõmissa: ne pueniat̃ ad et̃nã penã. Et ꝟm hoc posset dici ꝙ q̃ ad declinãdũ a malo ꝛ faciẽdũ bonũ fuit ꝑtecis sime hic timor i btã ṽgie: q̃ ꝟuauit illd Eccli xij. Deũ time ꝛ mãdata ei' ꝟua. ❡ Ali' ẽ ti Z
mor q̃ dr cast' siue filial'. Et iste timor ꝟm Al ber. vbi s. hꝫ duos act'. Vn' ẽ timere separi a dilecto sicut honesta ꝛ casta mulier cauet ab offensa viri ꝛ cũ timet: nõ timore flagelli: sꝫ metu sepatõis ab amore ei'. Ali' ṽo act' reuereri quẽ diligit. Quãtũ igit̃ ad pmũ a ctũ btã ṽgo nõ habuit timorẽ. q2 p reuelatio nẽ sciuit se nõ posse peccare: ꝛ pñter nõ habe bat cãm timẽdi ne a deo separet̃: cũ sepatio nõ fiat a deo nisi p pctm̃ Esa. lix. Fuit ḡ i be nedicta ṽgie tioꝛ reuerẽtial'. Est ãt reuerẽtia ꝟm Alb. vbi s. mixta cũ dilectiõe subiectio. Et hc timor est etiã in btis. Vñ canit eccl'ia.

Tremūt vidētes angeli ꝟsa vice mortaliū Et Job.xxvj.dr.Colūne celi pauēt ⁊ ꝯtremi scūt ad nutū eiꝰ Et ꝑ colūnas intelligunt̃ angeli.Et ad ꝓpositū pōt applicari illō qō i nq̄t glo.singular̄ ⁊ Bart.i.l.j.§.q̄ honorā de.ff.q̄ꝝ reꝝ act.nō dat̃.di.ꝙ timor eq̄pat̃ nimie reuerētie.i.marie. Jste aūt timor fuit in christo sup oēs angelos ⁊ sctōs:vt ꝓbat Alex.de ales vbi s̄.q.vl.⁊ sil'r fuit i btā ꝟgie sup oēs viatores.⁊ h̄ possumꝰ ꝓbare sic arguēdo s̄ꝫ Alex.de ales vbi s̄. Timor reuerētial' est resilitio a magnitudie diuie maiestat̄ i ꝓpriaꝫ puitatē. Sꝫ btā ꝟgo sup oēs viatores resiliȷ̄t ad ꝓpriā paruitatē a magnitudie dei:cū se sup oēs illiꝰ maiestati hūiliauit.ḡ ⁊c̄. Jn h̄ aūt est differētia s̄m Alb.vbi s̄.int̄ timorē reuerētialē angeloꝝ ⁊ btē ꝟgis.q̄ timor angeloꝝ nō ē meritoriꝰ.Btē āt ꝟgis timor fuit cū maximo merito. Pro ꝯcl'one aūt huiꝰ s̄mōis dicere possumꝰ illō qō ait Alb.vbi s̄ dicēs. Sic ḡ manifestū ē q̄lit̄ btā ꝟgo septiformē grām spūssctī in septē donis diuisam habuit excellētiꝰ omni viatore ⁊ q̄dāmodo oī creatura. Hec ille. Quoꝝ donoꝝ nos facere dignet̃ eē participes ip̄a ꝟgo pijssima q̄ sit i eternū bn̄dicta Amen

¶ De octo btītudib̄ q̄ fuerūt i btā ꝟgie Sermo.vij.

a Beatā me dicent oēs mulieres.Gen̄.xxx.Dixit Lya vxor Jacob p̄triarche ꝟba themat̄ nr̄i. Sꝫ gl'iosa dei gēitrix altiori mō se cōmēdare pōt:dicēs Luc.j.Btām me dicent oēs

Ordines angeloꝝ generatiōes.s.celi ⁊ terre. Generatiōes āt celi ꝯsistūt i nouē ordib̄ angeloꝝ q̄ oēs eā dicūt btām.s.seraphin.q̄ fuit igne diuie amoris total'r inflāmata.Cherubin:q̄ fuit splēdore diuie cognitōis total'r illustrata.Throni:q̄ tota fuit mēte trāquilla ⁊ q̄eta.Dn̄ationes.q̄ corꝑi suo ⁊ oib̄ vicijs plene dn̄ata ē Uirtutes:q̄ gl'ia miracl'oꝝ illustrata extitit. Ptātes:q̄ potētiā demonū refrenauit. Principatꝰ:q̄ de oib̄ regnis ⁊ ꝓuicijs magnā hꝫ ꝓuidētiā.Archāgeli:q̄ d̄ oib̄ ciuitatib̄ ⁊ locis magnā habꝫ diligētiā.Angeli:q̄ de oib̄ hoib̄ ⁊ singularib̄ ꝑsonis magnā

B habꝫ curā. ¶ Generatōes āt terre ꝯsistūt in

Multiplices gnāti ones mariā btām dicūt sex generib̄ sctōꝝ q̄ oēs dicūt eā eē btām:ex eo ꝙ oēs ꝟtutes q̄s ipi habuerūt ꝑticularit̄ i ea fuerūt vniuersal'r ⁊ maḡ excellent̃. Nā i ea fuit fides p̄triarchaꝝ:spes ꝓphaꝝ: zelus apl'oꝝ:ꝯstātia martyꝝ:ꝯfessoꝝ sobrietas:⁊ puritas siue castitas ꝟginū. Uel pōt dici ꝙ tres generatiōes sūt.Una ē pure spūal'.s.angeloꝝ. Scōa ē pure corꝑaliū. Tertia est ex vtroq̄ cōpositoꝝ.s.hoim. Prima gnātio dr eē btām:q̄ genuit suū restauratorē.scōa:q̄ genuit suū reuocatorē.tertia:q̄ genuit suuꝫ redēptorē. Uel pōt dici s̄m Aug.in q̄dā ser.ꝙ q̄ttuor sūt gnāatōes hoim.vna ē sine viro ⁊ femia:sicut Adā:scōa de viro sine femina:sic̄ Eua.tertia de viro ⁊ femia:sicut nos oēs generamur.q̄rta ē de femia sine viro:sicut chr̄s gnātꝰ ē. Bn̄ igit̃ ꝟginē Mariā beatā dicūt oēs gnātiōes.q̄ tres p̄me gnātōes btificāt ⁊ gl'ificāt q̄rtaꝫ gnātionē ꝟgis: ex eo ꝙ ꝑ illā oēs ad celestē p̄triam reuertunt̃. Un̄ i p̄mo parēte fuerāt expulsi.qō figuratū ē Gen̄.xv.vbi dixit deꝰ Abrae ꝙ semē suū debebat eē ꝑegrinū egypto vsq̄ ad q̄rtā gnātionē.⁊ i q̄rta gnātiōe reuerti i terrā ꝓmissiōis. Qualit̄ āt tres p̄me gnātōes eā dicer̄ debēt btāꝫ:dt Bern̄.i q̄dā ser.inq̄ēs. Letare pr̄ Adā:sꝫ tu maḡ Eua mr̄ exulta.q̄ sic̄ oim fuist̄ parētes:ita oiꝫ fuist̄ ꝑemptores.⁊ qō ifeliciꝰ ē p̄us ꝑemptores q̄ꝫ ꝑētes:ꝓpterea curre Eua ad Mariā.curre mr̄ ad filiā.filia ꝓ mr̄e rn̄deat.illa mr̄is opp̄robriū auferat.ip̄a p̄ri ꝓ mr̄e satisfaciat.qm̄ sicut vir cecidit ꝑ feminā:ita ꝑ feminā subleuatꝰ ē.⁊ infra. Currite nūc mr̄es ⁊ filie.currite oēs q̄ post Euā parturimini ⁊ parturit̄ cū tristicia.adite ꝟgialē thalamū.adite si potest̄ sororis vr̄e pudicū cubiculū. Ul' pt̄ dici ꝙ ē vna gnātio i celo scꝫ gnātio āgeloꝝ.alia erat i inferno.s.sctōꝝ patꝝ.tertia i purgatorio.s.purgādoꝝ.q̄rta ē in mūdo.s.hoim fideliū. Oēs ḡ iste gnātiones ip̄am btīficāt. Nā angeli ꝑ ip̄am i numero reꝑant̃:scti p̄res d̄ ifernali carcere liberant̃.purgādi d̄ purgatorio eripiunt̃.fideles ꝑ ip̄am saluant̃. Un̄ Ber.i q̄dā ser.ait. Ecce enī ex h̄ btām me dicēt oēs gnātōes. Ecce intuētis ⁊ demōstrātis ē ꝟbū:acsi dicat. Ecce iā video q̄d futuꝝ sit d̄ me:q̄s fructꝰ ꝓcedet ex me.q̄ ⁊ q̄nta bona nō solū mihi sꝫ oib̄ generatiōib̄ ꝓueniet ex me. Nam ⁊ angelicaꝝ gnātionū numerꝰ ꝑ meū genitū reintegrabit̃.⁊ hoim gnātio i Adā maledicta:ꝑ bn̄dictus vētr̄ mei fructū ad eternā bn̄dictiōem regenerabit̃. Hec ille. Merito ḡ btā p̄dicat̃ mr̄ dei:q̄ oēs btītudines euāgelicas ꝑfecte in se habuit q̄s ponit saluator Mat.v.de q̄b̄ in s̄mōe differēdū est

¶ Pars p̄ma huiꝰ s̄mōis de btītudie paupertatis btē ꝟginis

L Omnes btītudies euāgelicas fuisse i mr̄e dī excellētiꝰ oī viatore ꝓbat Alb.sup Missꝰ ē.c.cvij.di. Sic Habuit oēs britudines. se habꝫ btītudo p̄rie ad btītudinē vie.sꝫ b.ꝟgo p̄rie:ita btītuᵒ vie ad btītudinē p̄rie excellit oēs ꝯp̄hēsores.ḡ i btītudie vie excellit oēs viatores. Itē ois arbor ex suo fructu ꝯgn̄scit̃ Mat.vij.ḡ si fructꝰ fru

ctũ excellit ĩproportionabilr:ꝛ arbor arborẽ ĩproportionabilr.ſꝫ fruct⁹ quẽ adepta ẽ btã ꝟgo ex btitudine vie excellit oẽm fructũ patrie pure creature.ǧ ꝛ ei⁹ btitudo vie excellit oẽm btitudinẽ vie pure creature. Jtẽ oĩs pfectio ſpũal' ǧtuita ẽ a charitate.ǧ cũ btiſſima ꝟgo excellat oẽs puras creaturas ĩ charitate:oẽs etiã excellit q̃libꝫ ſpũali pfectiõe. Nã ꝛ ſeraphin ſuprem⁹ ordo q̃ excellit alios charitate:excellit ẽt oĩb) alijs donis. Jtẽ ſic ſe hꝫ ſuba ad ſubam ꝛ potẽtia ꝛ potẽtiã ꝛ habit⁹ ad habitũ:ita ꝓprietas ad ꝓprietatẽ. Facit ad h.l.donatõe.la.ij.C.de dona.int̃ vi.et vx.l.cũ multa.ĩ fi.C.ꝺ bo.q̃ li.ibi. Ut em̃ imꝑial fortuna oẽs ſupe minet alias:ita optet ꝛ ei⁹ libalitates ſiue act⁹ culmẽ tenere ꝑcipuum ſeq̃t Albt⁹ arguẽdo.ǧ ſi ſuba ſup ſubaꝫ ꝛ ꝓprietas ſup ꝓprietatẽ ꝛ potẽtia ſup potẽtiam ꝛ habit⁹ ſup hitũ. Sed ſuba ſiue pſona btiſſime ꝟgis poſt deũ ẽ altiſſima ꝛ digniſſima excellẽs oẽm creaturã:ǧ ꝛ ei⁹ potẽtie:habit⁹ ꝛ ꝓprietates erũt excellẽtes oẽm creaturã. Hec Alb.vbi s.q̃ ĩ c.ſeq̃nti ꝓbat ĩ ꝑticlari ꝙ btitudo paupꝛtatꝭ ĩ btã ꝟgie fuit ĩ ſummo.ꝛ poſſum⁹ ſm eũ arguere ſic. Dic̃ ſaluator Luc.vj. Bti paupes q: vẽm ẽ regnũ dei Et Mat.v.oñdẽs ꝺ q̃b) paupib) ꝑncipal'r loq̃baẗ:inq̃t. Bti paupes ſpũ:qm̃ ĩpoꝝ ẽ regnũ celoꝝ.vbi glo.ait. Paup ſpũ ꝛ hũil' corde. Sed btiſſima ꝟgo habuit hũilitatẽ ĩproportiũabil'r maiorẽ oĩ viatore:vt ſup ꝓbatũ ẽ.ǧ ꝛ paupꝛtatꝭ btitudinẽ. ¶ Jtẽ alia glo.inq̃t: Bti paupes ſpũ.i.volũtate.q̃s nõ neceſſitas ſꝫ fides ꝛ deuotio paupꝛtatꝭ btõs fac̃:vt ꝯtẽptꝭ oĩb) dño viuãt. Hec aũt oĩa.ſ.fides: deuotio:mõi ꝯtẽpt⁹:ꝛ deo viuere:fuer̃t ĩ beata ꝟgie excellẽti⁹ oĩ viatore:ǧ ꝛc̃. Addit q̃ꝫ idẽ doctor dicẽs ſm glo.vbi ſup.ꝙ btitudo paupꝛtatꝭ hꝫ duas ptes.ſ.hũiliatiõeꝫ ſpũs:ꝺ q̃ ſup ꝓbatũ ẽ.eã habuiſſe ĩ ſũmo.ꝛ abdicationẽ reꝝ:quã ẽt ĩ ipa fuiſſe ĩ ſũmo ꝛ int̃ alia argumẽta ſic ꝓbat. Jn reꝝ abiectõe ẽ ordo ǧd⁹. Prim⁹ ǧd⁹ ẽ dare ſupflua nãe ſꝫ nõ pſone.vñ Aug.ꝺ ꝟbis dñi inq̃t. Utere ſupfluis:da paupib) neccia. Utere ꝑcioſ:da paupibus vilia. Scõs ẽ dare ſupflua nõ ſolũ nãe ſꝫ etiã pſone. De q̃ Luc.xj.ꝺt ſaluator. Qđ ſup ẽ date elẏnã.vbi glo.ait De eo qđ eſt ſup neceſſaria dãdũ ẽ paupib). Terti⁹ ǧd⁹ ẽ dare nõ ſolũ ſupflua ſꝫ etiã neceſſaria. Uñ glo. vbi ſup ait. Nõ ſolũ exťiora ꝛ nõ necãria:ſed etiã inťiora ꝛ valde necĩa cũ ꝓrio diuidam⁹ Quart⁹ ẽ oĩa ſupflua ꝛ necãria ſil' dare:ſꝫ ſemetipm̃ retinere.qđ etiã aliq̃ phoꝝ fecerũt: ſꝫ nõ ꝓpt̃ deũ. Et poſſum⁹ dare exẽplũ Socratꝭ.de q̃ refert Hierony.ĩ c.gl'ia epĩ.al's c. Socrates.xij.q.j. Quint⁹ ẽ oĩa dare ꝛ ſeipꝫ ſupaddere:iux̃ illđ Matt.xix. Si vis pfectus eẽ vade ꝛ vẽde oĩa q̃ habes ꝛ da paupibus ꝛ ſeq̃re me.ſ.te dãdo. Uñ gloſa ſup illa ꝟba Mat.xix. Uos q̃ reliq̃ſtꝭ oĩa ꝛc̃.ait. Nõ ꝺt em̃:q̃ reliq̃ſtis oĩa. Hoc em̃ ꝛ Socrates phs fecit:ꝛ multi alij q̃ diuitias ꝯtẽpſerũt:ꝛ etiã poete.vt ait glo.ĩ.l.j.ĩ fi.ꝑn.ff.de muñ.ꝛ ho.ſꝫ ait:q̃ ſecuti eſtꝭ me.qđ ꝓpriũ ẽ aploꝛ. Sext⁹ grad⁹ ẽ oĩa dare ꝛ ſeipm̃ relinq̃re.et ꝑterea laborare mãib) ſuis:vt habeat vñ tribuat neceſſitatẽ patiẽti.ſic̃ dicebat ſe facere apl's ad Eph.iiij.ꝛ.j.Coꝛ.iiij.inq̃t. Laboramus opãtes manib) nr̃is ꝛc̃. Et de h ſuo labore etiã h: Act.xx. Jdẽ q̃ꝫ ĩ ſil'i faciebat imꝑator:q̃ ĩ aut̃.vt diuine iuſſiões.in ꝑn.inq̃t. Uolũtarios ꝓ ſubditoꝝ q̇ete amplectimur labores. Et ſil'r facit papa:vt pꝫ ĩ ꝓemio ſexti. ¶ Septim⁹ grad⁹ ẽ oĩa ꝛ ſeipm̃ dare:et ſpũ ꝛ corpe laborare vt paſcat ꝓximũ pane ſpũali. Et iſte ǧdus ẽ maior ꝑdicto. Quia vt ꝺt Grego. Meli⁹ ẽ paſcere aĩam ſp victurã q̃ꝫ corp⁹ qñq̃ꝫ moriturꝝ. Octau⁹ ǧd⁹ ẽ oĩa et ſeipm̃ relinq̃re.ꝛ de ſuba ſui corpis accipe:ꝛ ad refrenationẽ aĩaꝝ ꝓxis dare. Jn iſto aũt ǧdu int̃ oẽs viatores fuit ſola btã virgo ſm Alb.vbi s.q: ꝺ puriſſimis ſuis ſanguib) viaticũ nob ꝯfecit panẽ ꝛ vinũ:q̃ de celo deſcẽdit:q̃ ẽ vera vita.quẽ q̃ religioſe mãducauerit:mortẽ nõ guſtabit ĩ eternũ:vt ꝺ: Jo.vj. Hunc aũt toti mõo mẽdico dedit btiſſima ꝟgo.de q̃ ꝺ: ĩ euãgel. Mat.xiij.ꝛ Luc.xiij. Mulier cõmiſcuit ſata tria donec fermẽtaret̃ totũ. Tria ſata ſũt:diuitas:corp⁹ ꝛ aĩa Fermentũ aũt vt ꝺt Berñ.ẽ fides ꝟgis que deũ hũane nãe cõiũxit ꝛ hoĩ refectionẽ fecit. Non⁹ grad⁹ q̃ ẽ pfectiſſim⁹:eſt oĩa ꝓrio dare:ꝛ corp⁹ꝛ aĩam ꝓpriã habentẽ diuitatẽ vnitã in refectõeꝫ aĩaꝝ:ſub ſpecie tñ aliena.ꝛ h fuit op⁹ miſcđie ꝛ ſũmũ paupꝛtatꝭ dñi nr̃i ieſu chꝛi in via. Hec Alb.vbi s. Ubi etiã ꝯcludit dicẽs. Ex his patꝫ ꝙ btiſſima virgo ſpũs paupꝛtatẽ q̃ntũ ad reꝝ abiectionẽ habuit excellẽti⁹ oĩ viatore ꝑter dñm Jeſũ chꝛm. Q: nõ attẽdit̃ pfectio paupꝛtatis penes appropiquationẽ ad ſũmũ defectũ ꝛ neceſſitatẽ:ſed penes deuotionẽ ꝛ volũtatẽ petiẽdi ꝛ dignitatẽ pſone. Si em̃ eque paꝝ habeat miles ꝛ ruſticus:pauperior dicatur miles q̃ꝫ ruſticus:uno qđ ruſtico diuitie:militi paupꝛtas. ꝛ qđ militi diuitie:ꝑncipi paupꝛtas reputabit̃. Et ſic aſcẽdẽdo:q̃nto q̃s dignior ẽ:ſi ſit ĩ eodẽ ꝺfectu:tãto erit infirmior:ib) paupior Cõfirmant̃ aũt ꝑdicta ꝑ illđ qđ inq̃t glo.in l.illicitas.§.ne tenuis.ff.de offi.ꝑſi.ſ.ꝙ ruſtic⁹ ſi hꝫ porcellũ ſuat illũ ſicut oculũ ſuũ ꝛ h ꝓpt̃ ſuã tenuitatẽ ꝛ reputat ſe eẽ diuitẽ in illo. De h etiã ꝙ ſm q̃litatem pſone dicat̃ diues ꝛ paup:ponit̃ ꝑ Bar.late in.l.ſi ꝯſtãte.ĩ ꝑn.ff.ſolu.ma.ꝛ ibi ĩ ſpecie exẽplificat de ru

Habit⁹ ꝓprietas.

Btitudine paupꝛtatis habuit

D

Gradus paupꝛtatꝭ

E

Maria ſũmã abiectioneꝫ reꝝ hũit.

stico z milite vt hic. Ar. etiã ad h in. l. nepos
pculo. ff. de v. sig. Cũ g̃ btissima ṽgo pcellat
oẽs in dignitate: q: regina celi z mař domi
ni oĩm. z paupertatẽ volũtariã fuauerit. z si ñ
tm̃modo eq̃lẽ defectũ z paupertatẽ ppessa eẽt
pfecto oẽs i paupertate impropoꝛtionabil'r ex
cessisset. O igiř btã ṽgo tu es illa pauprima
z ditissima q̃ deũ diuitẽ z hoiẽ paupem ꝯũ
xisti. iux̄ illð psal. xj. Sil' i vnũ diues z pau
per. Tu pauperrima eras nihil terrenũ appe
tẽdo: s; oĩa mũdana ꝯtẽnendo. ditissima ṽo
oĩa i deũ possidẽdo. Uñ dicere poteras illð
ĳ. Coꝛ. vj. Nihil hñtes z om̃ia possidẽtes.
De te q; pdictũ fuerat Prouer. xiij. vbi dr:
Est q̄si diues cũ nihil habeat. Tu es illa ṽ
go paupercula quã de sublimib; celi respe
xit de⁹. Uñ in cãtico tuo cecinisti: Respexit
humilitatẽ ancille sue. z merito. Inq̃t em̃ p
pheta ps. x. Oculi ei⁹ i paupem respiciũt. Et
dñs p ꝓpham Esa. lxvj. Ad quẽ respiciã nisi
ad pauperẽ? Tu es illa paupcula cui⁹ oꝛo
nẽ nunq̃ repulit de⁹. iux̄ illð ps. xxj. Nõ de
spexit depcationẽ paupers. De oꝛone em̃ tua
ꝓbatũ erat Ecci. xxj. vbi dr. Depcatio ex oꝛe
paupers vsq; ad aures altissimi pueniet. Ti
bi etiã ꝓpř paupertatẽ tuã dedit de⁹ idicibiles
ꝯsolatões: iux̄ illð psal. lxvij. Parasti i dul
cedie tua paupi de⁹. Tu es illa ṽgo pauper
cula quam de⁹ i m̃rem suã elegit ꝓpř ṽtu
tẽ sctissime z humillime paupertats. Uñ ti
bi dixit Esa. xlviij. Elegi te i camino paupta
tis. Tu ṽo phĩe mgr̃a fuisti. vere etem̃ phi
losophãtes pecuniã ꝯtẽnunt. l. i. bonoꝛib;. §.
phis. ff. de vaca. mune. Tu ṽo copiosos the
sauros q̃s nato tuo magi obtulerũt: statim
paupib; tribuisti: z sp pauprima viuere vo
luisti. Sciebas em̃ q̃ntũ leges faueãt paup
tati. vt i. l. illicitas. §. ne potẽtioꝛes. vbi Bar
to. ff. de of. p̄si. z ibi glo. inq̃t. Nota q; paup
tas pdest. paupes nãq; excusanř ab oneꝛib;
§. itẽ ꝓpř paupertatẽ. insti. de excu. tu. Itẽ ma
gis succurriř paupi q̃3 diuiti. vt not. glo. i. l.
cũ hi. §. si i annos. ff. de trãsac. p tex. i. l. si q̃s
ad declinãdã. §. licẽtiã. C. de epi. z cleri. No
ueras q̃q; q; difficile ẽ ṽtutes sil'r z diuitias
possidere. c. Socrates. xij. q. ĳ. z q; onustus
põdere auri ch̄rm pauperẽ nõ p̄t seq. vt i eo
dẽ c. dr. Sciebas etiã q; vt inq̃t Cato: Pau
pertas si leta venit tutissima res ẽ. Uñ Lu
can⁹ li. v. canit. O vite tuta facultas. Pau
peris angusti lares. o munera nõdũ Intel
lecta dei. Et Foꝛtunat⁹ ait. Paup i angusto
regnat hñdo deũ. Et Iuuẽc⁹ li. j. Felices hu
miles paup q̃s spũs ambit. Illos nã celi re
gnũ sublime řceptat. Uoluisti g̃ pfectissime
hẽ ṽtutẽ euãgelice paupertats imitãdo filiũ
tuũ q̃ eã i seipo dedicauit. c. Olĩa epi. xij. q.
ĳ. Uñ obfuasti illð Catonis documẽtũ di

cẽtis. Despice diuitias si vis aĩo esse btũs.
Quas si suscipiũt sp mẽdicãt auari. Noue
ras nãq; verã ẽe illã Senece ad Lucillũ sen
tẽtiã dicẽtis. Nemo ali⁹ est deo dignioꝛ: q̃3 q̃
opes ꝯtẽnit

¶ Pars scđa đ btitudĩe mititats btẽ ṽgis.

Secundã btitudinẽ ponit saluatoꝛ
Mat. v. di. Bti mites: q̃m ipi pos
sidebũt terrã. trãssũptiue i. §. ex his
xxiij. q. iiij. Hãc ãt ṽtutẽ mititatis
siue mãsuetudis fuisse sup oẽs viatoꝛes ex
cellẽti⁹ i b. ṽgie: pbat Alb. vbi s. c. cix. dicẽs
eccl'iam ita affirmare: q̃ i eius officio canit.
Uirgo singulars inř oẽs mitis. Itẽ sup illa
ṽba Mat. v. Bti mites: ait glo. Mites sũt
q̃ mal' moꝛib; dñanř. S; btissima ṽgo mal'
moꝛib; pfectissime dñata ẽ. q: ei⁹ dñiu3 fuit
sine pugna infioꝛi: oĩm ãt alioꝝ cũ pugna. g̃
habuit mititatẽ cũ excellẽtia. Sciebat ei bea
tissima ṽgo verã ẽe illã Berñ. sniam i li. de
ĩpꝛobatõe vicioꝝ. c. iiij. dicẽts. Mitib; z gra
tis nemo nocere põt. Et itez ca. iiij. Mitia
pacificã pariũt pcoꝛdia mẽtẽ. Et iõ mititats
ṽtutẽ studuit i sũmo possidere. Itẽ alia glo.
Mat. v. ait Mãsuet⁹ nõ irritat nec irritat:
nec nocet nec nocere cogitat. Hec ãt oĩa fue
rũt i btã ṽgie cũ ipꝛopoꝛtionabili excellẽtia.
q: nullũ irritare z oĩa placare distãt ipꝛopoꝛ
tionabili distãtia. sil'r nulli nocere z oĩb; i sũ
mo pdesse. Hoc ãt solũ fuit i btissima ṽgie
g̃ habuit mititatẽ sine ꝓpoꝛtõe sup oẽs alios
Uñ Berñ. i q̃dã ser. de illa ait. Discurre per
totũ seriẽ euãgelĳ z nunq̃ inuenies ṽbũ du
rũ vel aspeꝝ egressum de oꝛe ei⁹. Itẽ arguit
idẽ Alb. dicẽs. Sicut p̄miũ ad p̄miũ: ita me
ritũ ad meritũ. s; btã ṽgo possessiones terre
viuentiũ qð ẽ p̄miũ mãsuetudis habuit ex
cellẽti⁹. g̃ z meritũ. Itẽ eccl'ia canit Nos cul
pis solutos mites fac z castos. Sed ipa oĩ
viatoꝛe mags soluta fuit a culpa. g̃ mags mi
tis fuit. Itẽ null⁹ mags fuit ꝯfoꝛmis chꝛo i
ṽtutib; q̃3 mř ei⁹. s; chꝛs sup oẽs fuit mitis
Uñ ipe ait Mat. xj. Discite a me q: mitis sũ
z humil' coꝛde. qð hr̃ trãssũptiue i c. q̃ scit. q̃
q. vj. g̃ mř ei⁹ fuit mitissima. ¶ Non obstat
qð dr de Moyse Nume. xij. q; erat vir mi
tissim⁹ sup oẽs hoĩes q̃ moꝛabãt i terra. q:
rñdet Alb. vbi s. q; intelligiř i generatõe sua
Uerba em̃ intelligũř de p̄nti: nõ aũt de futu
ro. l. si ita. ff. de. au. z ar. le. l. si a colono. ff. de
ṽ. ob. Et rõ est. q: nõ possum⁹ diuiare de fu
turo. l. si putatoꝛ. ff. ad le. aq̃. Debem⁹ g̃ itel
ligere excellẽtiã mãsuetudis Moysi respcũ
coetaneoꝝ suoꝝ vel respectu pcedentiũ. be
atissima ãt ṽgo nõ cadit i nũero alioꝝ. q: nõ
ẽ vna de oĩb;: s; ẽ sup oẽs. O igiř ṽgo mitis
sima pfecto tu es illa q̃ tua mãsuetudie me
ruisti sup oẽs a deo amari. Cũ em̃ silitudo

Maria mitissima

sit cā dilectiōīs. viij. Ecb. z. l. cū fili⁹. §. pe. ff. de le. ij. nō ē mirādum si de⁹ cui dr ps. lxxxv. Qm tu dñe suauis z mit;: tantū te dilexit z exaltauit. pdictū ei fuerat ď dēpssiōe demonū supboꝝ z ď tua exaltatōe Eccl. x. Sedes ducū supboꝝ destruxit de⁹ z sedere fecit mites p eis. Tu es illa mulier mitissima q̄ sup oēs viatores a spūsctō ď oib⁹ ad salutē ptinētib⁹ fuisti edocta. Scptū est eñ ps. xxiij Docebit mites vias suas. trāssūptiue i c. nos oūt. xvj. q. j.

H ¶ Pars. iij. de btitudīe luct⁹ btē ṽgīs

Inqt saluator Luc. vj. Bti q̄ nūc fletis: q: ridebit;. z Mat. v. Bti q̄ lugēt: qm̄ ipi ꝯsolabūt. Hāc āt btitudinē luct⁹ fuisse excellētissime i btā ṽgie. pbat Alb. vbi s. c. cx. sic. Luct⁹ cā nobilior ē: z effect⁹. l. donatōes q̄s i reginā. L. ď donatīt vi. z vx. s; oēs alios viatores istigabat pctm̄ ad fledū. btissimā āt ṽginē sola charitas: q: nullū i se habuit pctm: s; lugebat solū ex dilectiōe pctā pp̄loꝝ. z qñ vt ait Greg. stabat mr̄ dolorosa iux crucem lachrymosa dū pēdebat fili⁹: nō min⁹ lugebat pctā crucifigētiū filiū q̄ȝ afflictionē filij: in ħ imitata filiū. q(vt ait apl's Heb. v.) i cruce orauit patrē cū lachrymis z clamore valido. s. vt relaxaret pctā hūani gener;. Ipa eñ vt ait Anselm. i q̄dā ſmōe fontes fecit lachrymaꝝ ď suis pudicissimis ocul. Uñ i ei⁹ psona dixerat Dauid ps. xlj. Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Et ps. vj. Lauabo p singulas noctes lectū meū: lachrymis meis strātū meum rigabo. Dicebat eñ illd Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquā: z ocul' meis fontē lachrymaꝝ: z plorabo die ac nocte int fectos ppli mei. Ergo ei⁹ luct⁹ a charitate

I sola pcedēs excellentissime fuit sup oēs alios.
¶ Itē vt ait Hiero. in q̄dā epl'a. Seruitia q̄nto min⁹ debita tāto mag; gta. Uñ Aug. i c. iā ṽo. xxviij. q. j. inqt. Ea sūt in nr̄is officijs gtiora q̄ cū liceret nob nō ipēdere dilectionis tñ cā ipēdim⁹. s; luct⁹ btissime ṽgis nullo mō fuit debit⁹ debito necessitatis. q: nulli culpe obnoxia fuit: nec alicui⁹ pene debitrix extitit. g̃ zc. Itē ei⁹ ꝯsolatio alijs ipoꝛoporti onabil' fuit. g̃ z ei⁹ luct⁹. Hec Alb. Cōtrarioꝝ eñ eadē ē disciplina. insti. de tutel. in pnci. z ff. eo. l. j. z insti. ď his q̄ sūt sui vl' alie. iu. i pn. Uñ de ipa mr̄e dei tpe passiōis filij plorāte pt dici illd Tob. x. Flebat igit mr̄ ei⁹ irremediabilib⁹ lachrymis. z illud Threñ. j. Plorās plorauit i nocte: z lachryme ei⁹ i maxill' ei⁹. Dicebat āt mestissima mr̄ illd Threno. ij. Defecerūt p lachrymis oculi mei ꝯturbata sūt viscera mea. Et illd Hiere. ix. Deducāt oculi mei lachrymas: z palpebre mee defluāt aq̄s. Et illd. xiij. eiusdē li. scptū. Deducāt oculi mei lachrymas p diē et noctē ñ taceāt zc. z Thre. ij. Deduc q̄si torrētē lachrymas p diē z noctē nō des reqe; tibi: neq; taceat pupilla oculi tui. Dicere etiā pōtat illd ps. cj. Et poculū meū cu fletu miscebā. Trās sūptiue i c. siq̄s diacon⁹. l. dist. Nō eñ vnq̄ȝ curauit ď gaudijs trāsitorijs hui⁹ mōi. De q̄b⁹ inqt Martial' poeta. Gaudia nō remanēt s; fugitiua volāt. Et Berñ. i li. ď ipꝛobatōe vicioꝝ. c. ix. dt. Pia q̄ cernis vanaꝝ gaudia reꝝ. Umbra velut tenuis veloci fine recedūt. Sciebat eñ filiū suū dictuꝝ Luc. vj Ue vob q̄ ridet;: q: lugebit; z flebit;. Ecōtra ṽo ď lugētib⁹ dictuꝝ eodē c. Bti q̄ nūc flet; q: ridebit;. Nouerat etiā de se pdictū Prouer. xxxj. Ridebit i die nouissimo. Quia igitur sic inqt Dauid ps. cxxv. Qui semināt in lachrymis i exultatiōe metēt. Jō btā ṽgo q̄ btitudinē luct⁹ i hac vita habuit i sūmo: in celesti q̄ȝ gl'ia i sūmo habuit btitudinē gaudij z exultatiōis

¶ Pars q̄rta de btitudine esuriei z sitis iusticie btē ṽginis

K Omin⁹ nr̄ Jesus chrs inqt Luc. vj. Bti q̄ nūc esuritis q: saturabimini. z Mat. v. Bti q̄ esuriūt z sitiūt iusticiā: qm̄ ipi saturabunt. Trāssūptiue i c. accesserūt. ď ꝯse. dist. ij. Hāc āt btitudinē fuisse excellētissime i btissima ṽgie: pbat Alb. vbi s. c. cxj. sic dt. Esurire iusticiā: ē opa iusticie difficiliora feruēt appetere. Sitire āt ē opa iusticie cōiora z faciliora ďsiderare. sic laboriosi⁹ z tardi⁹ comedit q̄ȝ bibit. Esurire āt z sitire pprie ē viatoꝝ. iux illud Eccl. xxiiij. Qui edūt me adhuc esuriēt. z q̄ bibūt me adhuc sitiēt. Saturari āt z inebriari pprie ē cōprehēsoꝝ: iux illd ps. xvj. Satiabor cū appuerit gl'ia tua. Et ps. xxxv Inebriabūt ab vbertate dom⁹ tue z torrēte voluptat; tue potab eos. Cū āt int extrēa sit repire mediū: vt dr i. vij. Meta. z. viij. Phy. z. l. si bñ. ff. de vsur;. int esurire z saturatū eē mediū ē comedere. Et iste stat⁹ fm Alb. vbi s. ē btissime ṽgis q̄ habuit istā btitudinē citra cōprehēsores z sup viatores. Nulla eñ pura creatura ita desiderauit iusticiā bonoꝝ opeꝝ i se z i toto hūano genere sic ipa. q̄ q: mag; sibi icorpauit diuinā sapiam z gra; q̄ȝ aliq̄s ali⁹ viator. iō mag; esuriuit z sitiuit iusticiā bonoꝝ opeꝝ.

¶ Pars quinta de btitudine misc̄die beate virginis

L Uintā btitudinē pōit saluator nr̄ Mat. v. dī. Bti misicordes: qm̄ ipi misc̄diam ꝯseqnt. Hāc āt btitudinē fuisse i sūmo i mr̄e dei: pbari pt ex his q̄ supi⁹ diximus i. iij. pte huius opis. ser. v. pte. j. Probat etiā ħ Alb. vbi s.

c.cxij.di. Btā ꝟgo ₰m vniuersalē modū ec/
clesie appellat̃ ⁊ ē mr̃ miscḋie: qḋ non ꝯuenit
ꝓprie alicui alt̃i creature. Dicunt̃ āt aliq̄ viri
miscḋie.i.iclinati ad miscḋiam. ⁊ sic habent
oēs alij cōparationē ad miscḋiaꝫ ꝑ modū par
ticipatiuū ⁊ accidētalē. Jp̄a aūt sola hꝫ cō/
parationē ad miscḋiam ꝑ modū ꝑticipatiuū ⁊
accidētalē Jp̄a āt sola hꝫ cōparationē ad mi₰i
cordiā ꝑ modū origīs eēntial' ⁊ ꝑ modū ma
tris. Cōueniētia āt eēntial' iꝓportionabil'r
excedit modū inherētie accidētal' ₰m sniam
phi.j. poster.ꝙ btissima ꝟgo iꝓportōabil'r
excedit i miscḋia vniuersos. Jtē ₰m vsuꝫ ec/
clesie ḋr ip̄a btissima ꝟgo regina miscḋie: eo
ꝙ ab illa fuit origo regni miscḋie ⁊ grẽ.s.per
gnātiōeꝫ filij sui: a q̄ oīs grā ⁊ miscḋia ꝓces/
sit. Qḋ āt est cā cāe: est etiā causati. vt ḋr i li.
de cau₰. ⁊ ꝓbat̃ i.l.q̄ occidit. §. i hac. ff. ad le.
aq. ⁊.l. videamus. §. fi. ⁊.l.q̄ domū. ff. loca. ꝙ
⁊c̃. Vn̄ Bern̄. i q̄dā ser. inq̄t. Quicq̄d miseri
cordie nob filꝰ exhibuit: ħ totū nob mr̃ ꝓpe
ꝯtulit q̄ filiuꝫ genuit in q̄ nob oīa donauit.
Vn̄ ꝯcludit Alb. vbi ṡ. dicēs. Patꝫ ꝙ ꝙ oēs
alij sūt ₰ui miscḋie. btā aūt ꝟgo ē regina mi
sericordie. Sꝫ iꝓportionabil'r ē maiꝰ eē re
ginā miscḋie q̄ꝫ esse ₰uū miscḋie. ꝙ btissima
ꝟgo iꝓportionabil'r excellētiꝰ se hꝫ ad mi/
sericordiā q̄ꝫ alij. Jtē sup illa ꝟba Matt. v.
Bti mi₰icordes: ait glo. Miscḋia est dare ⁊
dimitte̾. sꝫ b. ꝟgo iꝓportiōabil'r plꝰ ḋdit ⁊
dimisit oībꝫ viatoribꝫ sup oēs creaturas. ꝙ
habꝫ btitudineꝫ miscḋie sup oēs. Jtē Amb.
Miscḋia ē nullū relinq̄re i miseria: ⁊ nullū
miseꝝ facere. Hoc aūt i sūmo fuit i btā ꝟgi
ne. ꝙ ⁊c̃. Jtē Bern̄. Miscḋia nō solū i elemo
synis ꝯsistit: sed i oī pctō corrigēdo. imo ħ ē
opꝰ magnū charitatꝭ ⁊ miscḋie. c. int̃ opa. ḋ
sp̄ō. c. tria sūt genera. xlv. dist. ħ aūt fuit i sū
mo in ip̄a ꝟgine. ꝙ habuit i sūmo btitudinē
miscḋie. Jtē miscḋia reddita ē ei iꝓportio
nabil'r ad oēm miscḋiam: q̄ ē p̄miū. ꝙ ⁊ bti/
tudo miscḋie fuit in ea ad oēm miscḋiam q̄ ē
meritū. Hec Alb. Et iō dicere possumꝰ btē
ꝟgini illḋ ps̄. cij. Qui coronat te i miscḋia et
mi₰atōibꝫ. Jp̄a q̄ꝫ ꝟgo pijssima dicere p̄t il
lud Job. xxxj. Ab infantia creuit mecū mise
ratio: ⁊ de vẽo mr̃is egressa ē mecū. Cū ꝙ scri
ptū sit Prouer. xiiij. Miscḋia ⁊ ꝟitas p̄pa
rāt bona. Et. xxj. eiusdē li. ca. Facere miscḋiā
⁊ iudiciū magꝭ placet deo q̄ꝫ victie. Et iteꝝ
ibidē. Qui sequit̃ mi₰icordiā ⁊ iusticiā inue
niet vitā ⁊ gl'iam. Et. xxij. Qui ꝓnꝰ ē ad mi/
sericordiā bn̄dicet̃. Nō ē miꝝ si hec regia mi
sericordie tot bona tātāq̄ꝫ gl'iam recepit i ce
lesti p̄tīa: tātūq̄ꝫ ḋo placuit: atq̄ꝫ sup oēs ali
os fuit exaltata ⁊ bn̄dicta. Adeo em̄ fuit mi
₰icors ꝙ illi dicere possumus illud ps̄. lvj.
Magnificata ē vsq̄ꝫ ad celos mīa tua. ⁊ ēt
illḋ ps̄. lxij. Melior ē miscḋia tua sup vitas
Et. lxviij. Benigna ē miscḋia tua. Et. lxxxv.
Multe miscḋie oībꝫ inuocātibꝫ te. ⁊ ca. vij.
Magna ē sup celos miscḋia tua. De ip̄a q̄ꝫ
dici p̄t illḋ ps̄. xcix. Jn eternū miscḋia eiꝰ Et
iō de illa in nos diffundit abūde. Vn̄ dicere
possumꝰ illḋ ps̄. cxvj. Cōfirmata est sup nos
miscḋia eius.

De mūdicia cordis btē ꝟgis M

Sexta btitudo ē illa quā ponit dn̄s
Matt. v. di. Bti mūdo corde: q̄m
ip̄i deū videbūt. Hec āt btitudo si
mil'r i bn̄dicta ꝟgīe fuit i sūmo: vt
ꝓbat Alb. vbi ṡ. ca. cxiij. Vt em̄ ait Ans. Ea
puritate nitebat q̄ sub deo maior neq̄t itelli
gi. Jtē charitas ē ḋ corde puro ⁊ ꝯscia bona
⁊c̃. j. ad Tim. j. Sꝫ i btā ꝟgīe fuit sūma cha
ritas: ꝙ ⁊ sūma puritas. Jtē actꝰ fidei puri/
ficat: iuxͣ illḋ Act. xv. Fide purificans corda
eoꝝ. Qḋ etiā hr̃ de ꝯse. di. iiij. c. verꝰ. Sꝫ be/
atissima ꝟgo habuit fidē ꝑfectissimā: ꝙ ⁊ cor
dis mūdiciā ⁊ puritatē. Jtē ₰m Diony. v. c.
cele. hierar. tres sūt actꝰ hierachie. s. purga/
re: illuminare: ⁊ ꝑficere. Et sunt ad seinuicē
ordinati ita ꝙ magꝭ purgatꝰ: ē magꝭ illumi
natꝰ ⁊ magꝭ ꝑfectꝰ. Sꝫ btā ꝟgo fuit i sūmo
ꝑfecta: ꝙ i sūmo purgata ⁊ illumiata. Jtē vi
sio dei q̄ ē p̄miū huiꝰ mūdicie ē iꝓportiona
bil' i btā ꝟgīe q̄ꝫ in aliq̄ alia creatura. ꝙ ⁊ ip̄a
cordis mūdicia. Jtē sup illḋ Matth. v. Bti
mūdo corde: ait glo. Mūdo corde sunt q̄s
ꝯscia nō arguit pctōꝝ. ⁊ mūdū cor habꝫ q̄ si
bi nihil ꝯsciꝰ ē. Hec āt i btā ꝟgīe fuerūt i sū/
mo: ꝙ habuit mūdiciā cordis i sūmo. Unde
ip̄a dicere pōt illḋ Tob. iij. Mūdā seruaui
aīam meā. Licꝫ ꝟo mltas tribulatiōes i hac
vita ꝑpessa sit: ħ nō fuit q̄ꝫ hr̃et i se aliquā pec
cati imūdiciā. Et iō dicere pōt illḋ Job. xvj.
Hec passa sum absq̄ꝫ iniq̄tate manꝰ mee cū
hr̃em mūdas ad deū p̄ces. Quia ꝙ innocēs
manibꝫ ⁊ mūdo corde ascēdet ad mōtē dn̄i:
⁊ stabit i loco sctō eius: vt ait ꝓpha ps̄. xxiij.
Jō bn̄dicta ꝟgo oī mūdicia plenissima: est i
mōte diuie ꝯtēplatōis ceteris altius colloca
ta. Jp̄a em̄ sola inter oēs simplices viatores
poterat dicere illud Prouer. xx. Mundū ē
cor meū: pura sum a pctō. Hec aūt eiꝰ puri/
tas apparebat ex rectitudine opeꝝ eiꝰ. Scri
ptū est em̄ Prouer. xxj. Qui mundꝰ ē rectū
est opus eiꝰ. Apparet q̄ꝫ eiꝰ mūdicia ex mū/
dicia reꝝ ad dei cultū ꝑtinentiū. Nā Exod.
xxv. p̄cepit deꝰ de arca federꝭ ꝙ deberet de au
rari auro mūdissimo intꝰ ⁊ foris. Hec āt ar
ca figurabat mūdissimā ꝟginē Mariā. Jtē
ꝙ fieret cādelabꝝ ductile ex auro mūdissi/
mo ibidē. Et eiusdē li. xxxvij. ḋr ꝙ Moyses
fecit oraculū de auro mūdissimo: ⁊ mēsaꝫ fe
cit ac circūdedit eaꝫ auro mūdissimo. Et si/
mil'r lucernas septē ḋ auro mūdissimo. ⁊ alt/
tare thimiamatꝭ de auro mūdissimo. ⁊ thi/

miamata de aromatib9 mundissimis. Si g̊ hec corruptibilia ad suũ cultũ deputata voluit de9 eẽ mũdissima. et sil'r voluit chr̃s involui suũ corpus in syndone mũda Matt. xxvij. multo mag' credẽd9 est elegisse mr̃em suã oĩ mũdicia repletissimã. Quã q̇dẽ mundiciã mr̃is dei q̇dã impugn̄re studẽt: sz tñ p̄ualere ꝯ ip̄am dei matrẽ nõ pñt. q̇nimo oẽs cõit' chr̃iani dñc sue mũdiciã venerant'. Unñ ego in epl'a directa Sixto põtifici maximo alloq̄ns ip̄am dei genitricẽ dixi: Mũdicia in cũct' colit' nũc en tua tẽplis. Jã prz atq3 ortus gl'ia mag̃ tui. Põt ãt b. ꝟgo gl'iari non solũ de mũdicia cordis sui: sed etiã de mũdicia cuiuslibet sue oꝑatõis. Unñ dicere põt illud Job. ix. Fulserũt velut mundissime manus mee. Et ḋ oĩ suo oꝑe dicere poterat illḋ Gen. xx. Jn simplicitate cordis mei ꝛ mũdicia manuũ meaꝝ feci hoc. Ex q̇b9 oĩb9 ꝑcipere possum9 q̄ntã dei gr̃az habuerit sꝑ ꝛ ĩ pñti ĩ sũmo suꝑ oẽs alios btõs habeat ip̄a ꝟgo purissima. Scp̄tũ est eñ Prouer. xxij. Qui diligit cordis mundiciã ꝓpter gr̃am labioꝝ suoꝝ habebit amicũ regẽ.

N ¶ De btitudine pacis beate virginis.

Matth. v. ait saluator Bti pacifici qm̄ filij dei vocabunt'. Quã btitudinẽ in sũmo fuisse in bñdicta ꝟgie: ꝓbat Alb. vbi s̃. c. cxiij. Ait eñ glo suꝑ dicta ꝟba: Bti pacifici. Pacifici s' q̇ oẽs mot9 ani rõi subijciũt. q: his nihil repug̃t: q̇ sil'es s' p̄ri suo celesti q̇ ẽ sũma q̇es. Hoc ãt totũ est ĩ sũmo ĩ b. ꝟgine. g̊ ꝛ pacifica est ĩ sũmo. Jtẽ alia glo. ibidẽ inq̇t. Dũ lex carnis repug̃t legi mẽt': nõ mõ alteri sz nec nob possum9 eẽ pacifici. Unñ ḋr Bal. ĩ c. j. in fine p̄n. de pace iura. firma. allegãs Aug. ḋ ciui. dei: ꝙ pax vera nõ ẽ q̄ diu pugnat' cũ vicijs. g̊ suꝑ oẽs iꝓportionabil'r b. ꝟgo pacifica extitit: in q̄ caro aduersus sp̄m ei9 nõ rebellauit. Jtẽ sic ẽ p̄miũ ad p̄miũ: ita meritũ ad meritũ. sz alijs pacific' dat' p̄miũ ꝙ filij dei sũt ꝑ adoptionẽ. btissime ãt ꝟgini datũ ẽ ꝙ sit mr̃ dei sũmi ꝑ naturã: qḋ improportionabilit' pl9 ẽ q̄3 esse filiũ dei ꝑ adoptõez. g̊ p̄miũ btissime ꝟgis est iꝓportionabil'r suꝑ p̄miũ alioꝝ. g̊ ꝛ meritũ suꝑ meritũ. Hoc ãt est pacificatõis btitudo. g̊ ꝛc̃. Jtẽ pacifici dicunt' hi q̇ faciũt pacẽ int' alios. h ãt fecit fili9 dei: pacẽ faciẽs his q̇ ꝓpe ꝛ his q̇ longe erant vt apl's ait Eph. ij. ca. Sed mediũ vniuersale ꝑ qḋ fuit facta pax int' deuz ꝛ hoĩes fuit btã ꝟgo: mediatrix: et recõciliatrix oĩm. oẽs ei fuerũt recõciliãdi ꝑ ip̄am. g̊ in pacificatõe excellit oẽs viatores: ꝛ ĩ sũmo fuit pacifica. Sciebat ei q̄ntũ bonũ ẽ pax. de q̄ inq̇t Prudẽti9 ĩ li. de ꝯflictu vicioꝝ ꝛ ꝟtutũ. Pax plenũ ꝟtutis opus: pax sũma laboꝝ. Pax belli exacti p̄ciũ: p̄ciũq3 ꝑicl'i. Sidera pace vigẽt: ꝯsistũt terrea pace. Nil placidum sine pace deo: nec mun9 ad arã Cũ cupis offerre: ꝓbat si turbida frẽm Mens ĩpacati sub pectoris oderit antro. Et ibidez. Meritoꝝ clausula pax ẽ. Nõ iflata tumet: nõ ĩuidet emula ferri. Oĩa ꝑpeti' patiẽs atq3 oĩa credit. Nunq̄3 lesa dolet: cũcta offensacula donat. Lucan9 q̄3 de nõ cog̃scẽtib9 bonũ pac' inq̇t. Impia en cerna ruperũt secl'a pacẽ ꝛc̃. Et Prosꝑ ĩ li. epigrã. ait. Morib9 in sctĩs pulcra est ꝯcordia pac'. Uincunt' mõi p̄lia pace dĩ. Et iteꝝ Insontẽ vitã pac' amator agit. Hãc aũt pacis btitudinẽ fuisse in innocẽtissima dĩ mr̃e possũ9 etiã alio mõ ꝓbare. Nã inq̇t ꝓpħa p̄s. cxviij. Pax ml'ta diligẽtib9 legẽ. ꝛ Sap. iij ḋr. Donũ ꝛ pax est elect' dei. Et Jac. iij. scriptũ est. Fruct9 iusticie ĩ pace semiat'. Hec ãt oĩa fuerũt suꝑ oẽs alios in b. ꝟgie. g̊ ꝛc̃. Jtẽ in pace vocauit nos de9. vt ait apl's. ij. Cor. vij. Ergo ml'to mag' matrẽ suã voluit eẽ pacificã. Ip̄a eñ genuit ꝑncipẽ pacis: Esa. ix. et illũ quẽ appellat Greg. in ꝓlogo decretaliũ regẽ pacificũ q̇ est pax nr̃a Eph. ij. Ergo ꝛ ipsa fuit valde pacifica. Unñ dicere poterat illud qḋ inq̇t ꝓpħa dicẽs p̄s. cxix. Cu3 his q̇ oderũt pacẽ erã pacific9. Et p̄s. iiij. In pace in idip̄m dormiã ꝛ req̇escã.

¶ De btitudine ꝑsecutõis beate ꝟginis. O

Dicit saluator nr̃ Lu. vj. Bti erit' cũ vos oderint hoĩes: ꝛ cũ seꝑauerint ꝛ exprobrauerint et eiecerint nomẽ vestrũ tanq̄3 malũ ꝓpter filiũ hoĩs. Gaudete in illa die ꝛ exultate: ecce eñ merces vr̃a copiosa est ĩ celo. et Mat. v. idẽ inq̇t et etiã ait. Bti q̇ ꝑsecutionẽ patiunt' ꝓpter iusticiã: qm̄ ip̄oꝝ ẽ regnũ celoꝝ. Querit' g̊ Utꝝ btitudo ista fuerit in btã ꝟgine? Et ꝯcludit Alb. suꝑ Missus est. ca. cxvj. ꝙ excellẽtissime fuit in illa. Ip̄a eñ multiplex martyriũ ꝑpessa est: vt oñdet' deo dante ĩ. x. parte hui9 oꝑis. s'mõe. ij. Multas q̄3 tribulatiões ꝛ ꝑsecutiões tolerauit (maxime a iudeis) sibi illatas: vt scribit btũs Ignati9 in q̇dã sua epl'a. Si eñ vt ḋr in c. nulli dubiũ iij. q. j. boni a malis sꝑ ꝑsecutionez patiunt'. Et ibidẽ habet' in c. q̇ s'm carnez. xxiij. q. iiij. Et Prosper ĩ libro epigram. ḋr. Impia ꝑs mundi parti est infesta pioꝝ. Et vt ait apl's ij. ad Tim. iij. Oẽs qui pie volunt viuere in christo Jesu ꝑsecutiões patiunt'. Et vt inq̇t ꝓpħa p̄s. xxxiij. Multe tribulatiões iustoꝝ. Et ꝑ multas tribulatões oportet nos intrare in regnum celoꝝ: vt scriptũ est Act. xiiij. Unde Prosper vbi s̃. ait. Nunq̄3 bella bonis. nunq̄3 discrimina desunt. Et cum quo certet mens pia semper habet. Et hoc ꝑmittit deus vt magis mercatur per patientiaz:

de q̃ Cato inquit. Magna etenĩ moꝝ est ſꝑ
patia ỽtus. Et iõ inq̇t Ouid. in. iiij. de triſti-
bus. Fert ſapiẽs oẽs caſus patient̃ amaros
Frena nec ĩdomiti more recuſat eq̃. Scit ei
verã eſſe ſniam eiuſdẽ poete in li. de põto di-
centꝫ. Sepe creat molles aſꝑa ſpina roſas.
Et illð Matth. poete in lib. Tobie di. Noĩe
paſſa dei redolet tribulatio: paſcit Paſſio:
delectat leſio: pena ſapit. Cum ḡ oĩs meriti
occaſio fuerit in mr̃e dei: pfecto credẽdũ eſt
ip̃am btiſſimã ỽginẽ multꝫ ꝑſecutõibꝫ ⁊ di-
uerſ tribl'atõibꝫ fuiſſe exercitatã: ⁊ eas amo
re iuſticie ⁊ ỽtutꝫ eq̃nimit̃ toleraſſe. Vñ di-
cere potat illð p̃ſ. cxviij. Multi q̇ ꝑſequunt̃
me ⁊ tribulãt me: a teſtioniijs tuis ñ declia-
ui. Et illð. ij. Coꝝ. xij. Cõplaceo mihi in ĩfir-
mitatibꝫ meis: ĩ necitatibꝫ: in ꝯtũelijs: ĩ ꝑſe
cutiõibꝫ: ⁊ anguſtijs ꝓ chr̃o. Quãto eĩm ma
iores ꝑſecutiões ⁊ tribulatões ꝓ iuſticia pa
tiebat̃: tãto magꝫ ĩ charitate dilatabat̃. iux̃ il
lud p̃ſ. iiij. In tribulatõe dilataſti mihi. Qr
igit̃ ſcp̃tũ ẽ. j. Pe. iij. Siq̇d patimi ꝓp̃t iuſti
ciã bti eritꝫ. Idõ gl'ioſa ỽgo q̃ tãtũ paſſa eſt
ꝙ oẽs puros viatores ĩ tolerãdis paſſiõibꝫ
ſuꝑauit: vt ĩ dicta pte. iij. huiꝰ opis. ſer. ij. di
cet̃. Etiã in gl'ia ⁊ btitudine oẽs exceſſit. Ad
quã nos ꝑueĩre faciat ip̃a ỽgo btiſſima Amẽ.

¶ De duodecim fructibꝫ ſpũalibꝫ q̇ fuerũt
in btã ỽgine. Sermo. VIII.

P Inquit Paulus
Gal'. v. Fructꝰ ſpũs ſunt charitas:
gaudiũ: pax: patia: benignitas: bo-
nitas: longanimitas: mãſuetudo: fides: mo
deſtia: ꝯtinentia: caſtitas. Hos aũt fructus
excellẽtiſſime fuiſſe in b. ỽgine: ꝓbat Alb. ſu
per Miſſus eſt. c. cxix. ĩter alia ſic arguẽdo
Eſa. iij. ſcp̃tũ ẽ. Dicite iuſto qm̃ bñ: qm̃ fru-
ctũ adinuẽtionũ ſuaꝝ comedet. ⁊ p̃s. cxvij.
Labores manuũ tuaꝝ q̄r mãducab ⁊c. ḡ in
oꝑibꝫ bonis ẽ refectio ſiue fructꝰ Sꝫ ĩ b. vir
gine fuert̃ oꝑa ĩproportiõabil'r bõa. ḡ ⁊ refe
ctio ac fructꝰ ĩproportiõabil'. Itẽ ꝓuer. xvij.
dr̃. Secura mẽs q̃ſi iuge ꝯuiuiũ: ſꝫ btiſſima
ỽgo alijs ĩproportiõabil'r ſecura fuit. ḡ alijs
ĩproportiõabil'r ꝯuiuauit. Hec ille. Et ideo
nos poſſũꝰ dicere deo illð p̃ſ. ciij. De fructu
oꝑm tuoꝝ ſatiabit̃ t̃ra. i. ỽgo maria. Ip̃i q̄ꝫ
ỽgi in hũc mũdũ veniẽti dicere potuert̃ ãge-
li illð Iob. xxij. Hẽbis fructꝰ optĩos. De eiꝰ
ẽt fructibꝫ dici p̃t illð ꝓuer. iij. Primi et pu-
riſſimi fructꝰ eiꝰ. De ip̃a ẽt gl'ioſa ỽgĩe ỽifi-
cat̃ illð ꝓuer. xl. De fructu manuũ ſuaꝝ plã
tauit vineã. ſ. eccl'ie catholice. Ip̃a q̄ꝫ virgo
ſpũſctõ repleta dicere p̃t illud Cañ. j. Sub
vmbra illiꝰ quẽ ðſiderauerã ſedi ⁊ fructꝰ eiꝰ
dulcꝫ gutturi meo. Et illud eiuſdẽ lib. vij. c.

Maria fructꝰ habuit

Aſcẽdã ĩ palmã ⁊ app̃hẽdã fructꝰ eiꝰ. Nõ ſo
lũ ãt ip̃a app̃hẽdit ſꝫ et toti mũdo fructꝰ bono
rũ opeꝝ ꝓtulit. ñ eĩ potuit arbor bõa fructꝰ
malos facere. Nã oĩs arbor bona fructꝰ bo-
nos fac̃ Mat. vij. d q̇bꝫ fructibꝫ h̃ ſmõe diſ
¶ De fructu charitatꝫ btẽ ỽgis (ſeremꝰ

P Rimꝰ fructus ſpũs dr̃ charitas q̇
ſm theologos h̃ ñ ĩportat ỽtutẽ. d
q̃ dcm̃ ẽ s. ſꝫ actũ eiꝰ. Q ãt h̃ fru
ctus fuerit ĩ ſũmo in b. ỽgĩe: ꝓbat
Alb. vbi s. ſic Charitaſ ẽ q̃ d t̃ra ad celũ euo
cat. ⁊ ſic duo ĩuũt̃ q̃ ꝑtinẽt ad hũc fructũ. ſ.
a t̃renis ſeꝑatio ⁊ ad celũ eleuatio. Vtrũq̄ꝫ
ãt iſtoꝝ ĩ b. ỽgĩe fuit ĩ ſũmo. Q eĩ ĩpropor-
tionabil'r alijs a t̃renis ſeꝑata fuerit: ptꝫ ꝑ h̃
ꝙ nec puluis venial' pcti pedibꝫ eiꝰ adheſit.
qð oĩbꝫ alijs viatoribꝫ ĩeuitabile fuit. Q ãt
ad celũ maxĩe ſit eleuata: ꝓbat̃ ꝑ illð Mat.
vj. Vbi ẽ theſaurꝰ tuꝰ: ibi ⁊ cor tuũ erit. ḡ the
ſaurꝰ tuꝰ trahit ad ſe fructũ. Sed b. ỽgo ha
buit theſauꝝ ĩproportiõabilẽ ĩ reg̃ celoꝝ. ḡ
ĩproportiõabil'r eleuabat̃ ad celũ in ꝯtẽpla-
tiõe ĩ ꝯgnitõe ⁊ affectõe diuĩoꝝ. Vñ ip̃a in-
q̇t illð Eccĩ. xxiiij. Quaſi cedrꝰ exaltata ſũ in
labano. Libanꝰ eĩ q̃ ĩterp̃tat̃ cãdidatio ſcat
eccl'iaꝫ militãtẽ ⁊ triũphãtẽ cãdidã puritate
Sic ḡ cedrꝰ ĩ libano ẽ altior oĩ arbore: ita b.
ỽgo ẽ magꝫ eleuata erga deũ ĩ eccĩa dilectõe
Preterea ĩ p̃s. xiiij. ⁊. xxiij. fit t̃plex q̃ſtio. P̃i-
ma ẽ: q̇s aſcẽdet ĩ mõtẽ dñi. Scða: q̇ſ ſtabit
ĩ loco ſctõ eiꝰ. Tertia ẽ: Dñe q̇s hitabit ĩ ta-
bnaculo tuo: aut q̇s requieſcet ĩ mõte ſcõ tuo.
Difficile ſiq̇dẽ ⁊ ꝑfectũ ẽ aſcẽdere. Difficiliꝰ
ỽo ẽ ⁊ ꝑfectiꝰ ſtare. Difficillimũ ãt ⁊ ꝑfectiſ-
ſimũ ẽ hitare ⁊ q̇eſcere. Aſcendere ꝑtinet ad
apl'os q̇ ſt̃ maiores d eccĩa. ſꝫ nõ ꝑtinuit ad
eos hitare: ſꝫ deſcẽdere. Et ĩ figurã huiꝰ ãge
li aſcẽdebãt ⁊ deſcendebãt ꝑ ſcalã quã vidit
Iacob Geñ. xxviij. Vñ ⁊ apl's Paulꝰ raptꝰ
vſq̄ꝫ ad tertium celuꝫ: vt ip̃e ait. ij. Coꝝ. xij.
Moxq̄ꝫ deſcẽdit ad diſponẽdũ cubilia ĩfir
moꝝ: vt patꝫ. j. Coꝝ. vij. Ad ꝑfectiorẽ ḡ ſta
tũ q̄ꝫ apl'oꝝ ꝑtinet aſcẽdere ⁊ ſtare ac q̇eſce-
re. ſꝫ ſuꝑ ſtatũ apl'oꝝ nõ fuit ſtatꝰ eminẽtior
q̄ꝫ ſtatꝰ btẽ ỽgis. ḡ ad eiꝰ ſtatũ ꝑtinet aſcẽde-
re. habitare: ⁊ q̇eſcere. Itẽ Lu. xiiij. ⁊. xviij. dr̃
Qui ſe hũiliat exaltabit̃. Sed btiſſima ỽgo
fuit in ſũmo hũiliata. ḡ in ſũmo eleuata. Cũ
ḡ charitatis fructꝰ ſit eleuatio ad celũ: mani
feſtũ eſt ex his ꝙ btiſſima virgo habuit fru
ctũ charitatis in ſũmo. Itẽ vt dr̃ Sap. vj.
Incorruptio facit ꝓximũ deo. qð etiã ꝓbat̃
ꝑ. §. ſancimus. in aut̃. de leno. coll'. ij. Sed ĩ
btã ỽgine fuit improportionabilis incorru-
ptio. ḡ improportionabilis vnitas deo. ⁊ ꝯſe
quẽter improportionabilis fructꝰ charitatꝫ
Itẽ. j. Ioã. v. dr̃. Hec eſt charitas di vt mã-
data eiꝰ cuſtodiamꝰ. Et. ij. Ioan. j. Hec eſt

De charitate btẽ Marie

charitas dei vt ambulem⁹ ſm mādata eius Hoc aūt egit btā ṽgo ſup oēs alios excellē/tius.ģ ꝛc. Sentiēs ģ ipſa ṽgo bn̄dicta ſe re/pletā iſto fructu charitatiſ ꝛ oīb⁹ alijs fructibus ſeq̄ntib⁹: dicebat ſponſo ſuo celeſti illud Cant.v. Ueniat dilect⁹ meus in hortū ſuū ꝛ comedat fructū pomoꝝ ſuoꝝ.

De Gaudio beate virginis.

R Ructū gaudij fuiſſe in b. ṽgine ꝓbari pōt ſic. Ut ait glo. ſup eplām Pauli Gal.v. Gaudiū ē puritas ꝯſcīe ꝛ eleuatio aīi in his q̄ digna ſūt exaltariſ. Sꝫ hec tria: puritas ꝯſcīe: et ele/uatio aīi: ꝛ dignitas donoꝝ ſpūaliū fuerūt ī ſūmo in ipā. vt ex p̄cedētib⁹ pꝫ. ģ habuit fructū gaudij ī ſūmo. Itē pſ.xcvij. dr. Uiderūt oēs fines tre ſalutare dei nr̄i. Jubilate deo oīs terra ꝛc. vbi glo. ait ꝙ viſio ſaluatoris eſt cā iubilatōis. Sꝫ in viſiōe iſta btīſſima virgo ī ſūmo vidit. ģ iubilauit ī ſūmo. Itē Lu. ij. dicebāt angeli. Annūcio vob gaudiū magnū q2 nat⁹ ē nob ſaluator mdi. Sꝫ impro/portionabil'r mai⁹ eſt ſaluatorē naſci d ſe q̄ꝫ naſci ſibi. ģ īproportionabil'r oīb⁹ cām gaudij habuit. et ſic īproportiōabil'r magis oīb⁹ gauiſa fuit. Itē īproportiōabil'r mai⁹ eſt ſaluatorē naſci ſibi filiū q̄ꝫ naſci ſibi dn̄m. Si em̄ btā gēs cui⁹ eſt dn̄s de⁹ ei⁹: pſ.xxiij. īpro/portiōabilit' beatior ē cui⁹ dn̄s fili⁹ ei⁹. ģ ꝛc. Itē Jo.xiiij. dr. Si diligeretis me gauderetis vtiqꝫ ꝛc. Dilectio ģ eſt ꝛ imediata cā gaudij Sꝫ b. ṽgo habuit dilectōeꝫ ī ſūmo. igit' habuit etiā gaudiū ī ſūmo. Itē Lu.x. ait dn̄s. Gaudete ꝛ exultate q2 noīa vr̄a ſcpta ſūt ī cel'. Et h̄ ē gaudiū de p̄deſtinatiōe etn̄a ꝛ d p̄n̄ti iuſticia. ſed b. ṽgo habuit p̄n̄tē iuſticiā ꝛ de

S ſua p̄deſtinatōe noticiā. ģ ꝛ gauiſa fuit ī ſū/mo. ¶ Iſtd aūt gaudiū nō hn̄t mali. Unde Proſp ī li. epigrā. inq̄t. Fallaces curis ſp torq̄nt' amar'. Et mala mēs nūq̄ꝫ gaudia pacis hꝫ. Felices vere faciūt ſp qꝫ btōs. De vero et ſūmo gaudia nata bono. Item Col'.iij. ait apl's. Hn̄tes ſup oīa charitatē q̄ ē vinculuꝫ ꝑfectōis: ꝛ pax dei exultet in cordib⁹ vr̄is. ģ charitas ē cā exultatiōis. Sꝫ b. ṽgo habuit charitatē ī ſūmo. ģ ꝛc. Itē Phil'.iiij. dr Gaudete ī dn̄o ſp iteꝝ dico gaudete: dn̄s eī ꝓpe ē. ģ dei ꝓximitas ē cā gaudij. Sꝫ btīſſime ṽgini ī ſūmo ꝓxim⁹ fuit. ģ ipā ſūmū gaudiū habuit. Itē Rom.xiiij. ait Paul⁹. Regnū dī intra vos ē. pax ꝛ iuſticia ꝛ gaudiū ī ſpūſctō Sed btīſſima ṽgo īproportiōabil'r pl⁹ ha/buit ī corde de regno dei. ģ īproportionabiliter pl⁹ de gaudio in ſpūſctō. Itē pſ.lxxxviij. dr. Miſcdia ꝛ ṽitas p̄cedēt faciē tuā. btūs ꝑpl's q̄ ſcit iubilatiōnē. ſꝫ ī b. ṽgīe p̄ceſſit miſcdia in ſūmo. ģ ſciuit iubilatiōnē in ſūmo. Eſt āt iubilatio ſm Greg. in moral'. q̄ddā gaudiū inteſuꝫ qd occultari nō valet: ꝛ exꝑmi nō p̄t Et h̄ gaudiū ſolū hr̄i p̄t in do: vt Bern. ſup Eccl'iaſticū inq̄t. Itē Tob.v. ait Tobias ſenior. Quale gaudiū mihi ē q̄ in tenebris ſe/deo ꝛ lumē celi n̄ video: q̄ſi dicat. nullū. Ad qd facit. l.j. C. de cuſto. reo. vbi dr ꝙ ꝑuatio lucis īnocētib⁹ ē miſera ꝛ noxijs ſeuera. Ergo a ꝯtrario ſenſu. qd arg. valet. l.j. §. hui⁹ rei. ff. d offi. ei⁹ cui mā. eſt iuris. In luce eſſe ꝛ lu/mē celi videre ē cā leticie. qd ꝓbat' ꝑ.l. q̄tiēs. ff. de ſerui. Hoc aūt fuit ī btīſſima ṽgīe ī ſūmo. ģ habuit gaudiū in ſūmo. Item b. ṽgo oīb⁹ viatorib⁹ ꝛ cōprehēſorib⁹ eſt cā gaudij et leticie. ģ plus oīb⁹ habuit gaudij ꝛ leticie Quia cā eſt nobilior ꝛ potētior ſuo cauſato c. is q. de ꝑcu. ꝛ. l. digna vox. C. de legi. Un̄ Sara in figura ei⁹ dt Gen̄.xxj. Riſum mi/hi fec dn̄s ꝛ oēs q̄ audierint corridebūt mi/hi. q̄ſi diceret. Gaudiū principal'r ꝑtinet ad me. alijs aūt in ꝯſeq̄nti ꝑ me. vn̄ Judith.xv dr in figurā ipſi⁹ virgīs. Tu gl'ia hierl'm: tu leticia iſrl': tu honorificētia ꝑpl'i nr̄i. Et Eſa. ix. Letabunt' corā te ſicut q̄ letant' in meſſe: et ſic exultāt victores capta p̄da qn̄ diuidūt ſpolia. Ubi tangunt' due cauſe gaudij. ſcilꝫ meſſoꝝ de fructu. ꝛ victoꝝ de ſpolijs. Si ģ eſt gaudiū de fructu: btā virgo habuit fru/ctū in ſūmo. Un̄ dicere p̄t illd Eccī.xxiiij. Et flores mei fruct⁹ honoris ꝛ honeſtatis. Iteꝫ habuit victoriā ꝛ ſpolia in ſūmo: q̄ ex fauci/bus leuiathan totū mūdū q̄ſi ſpoliū eripu/it. ģ gaudij fructū in ſummo poſſedit. Hec Alb. vbi s. Quātū em̄ gaudiū fuit bē. ṽgis etiā aliter ꝓbari p̄t. Nā ſi ad partū ei⁹ gau/det chor⁹ celeſtiū ꝛ angeli canunt deo. etſi vt dr Mat.ij. magi gauiſi ſūt gaudio magno valde videntes ſtellā q̄ eos ad pueꝝ natū ꝛ matrē eius ꝑduxit. ꝑfecto nulla lingua fari poſſet nec intellect⁹ capere ingentiſſima gau/dia virginis gl'ioſe q̄ habuit in ꝯceptu filij: in partu: lactādo eū: in portādo eū ī vtero ꝛ in gremio: ꝛ ī ꝯuerſando cū eo. Jō in cātico ſuo Lu.j. ipā ait. Exultauit ſpūs me⁹ in deo ſalutari meo. i. extra ſaltauit ꝛ ſupra ſe ſaltauit p̄ gaudio. Unde dicebat illd Abachuch vlt'. Ego aūt in dn̄o gaudebo: ꝛ exultabo in deo Jeſu meo. Uerificatū etiā fuit in ea il/lud pſ.lxxxiij. Cor meū ꝛ caro mea exultaue/rūt ī deū viuū. Et illd pſ.cxxv. Repletū eſt gaudio os nr̄m ꝛ lingua nr̄a exultatōe.

Argumē/tū a ꝯtrio

De Pace beate ṽginis

T In p̄cedēti ſmōe tractauim⁹ de beatitudine pacis mr̄is dei. idō h̄ breuit' me expediā de fructu pacis eiuſdeꝫ quem in ſummo fuiſſe in ea probat Albertus vbi ſupra cap.cxxij. et nos poſſu/mus arguere ſic: vt habet' Lu.ij. et de con/ſe. diſtin.j. c. Nocte ſancta. et c. et hymnis. ꝛ

c.hi duo. z c.porro. in natiuitate chri canebāt angeli: in tra pax hoib bone volūtatis. sed btissima vgo iproportionabil'r oib habuit bonā volūtatē. g iproportionabil'r oibus habuit pacē. Itē Esa.xxxij. dz. Op⁹ iusticie pax. sed b. vgo iusticiā habuit i sūmo. g z pacē in sūmo. Itē ps. lxxv. scptū ē. Fact⁹ ē in pace loc⁹ ei⁹. sz vgo btissima iproportionabiliter fuit loc⁹ dei. g habuit pacē improportionabilē. Mūd⁹ ei ei⁹ pacē pturbare nō potuit. qz spū paupima fuit. nec etiā diabol⁹. qz hūillima fuit. nec sil'r caro ei⁹. qz nullū pcti fomitē sensit. Preterea vt ait Aug. i li. 9fes. Ille sol⁹ verā pacē hz q i solo deo qescit. z nihil aliō iordinate qrit. Un mali n hnt pacē: iux illō Esa. xlviij. Nō ē pax ipijs dt dns. et Hiere. xij. Nō ē pax vniuerse carni. De talibus carnalib z mūdanis dz ps. xiij. viā pacis nō cognouerūt. et Ezech. vij. qrent pacē z non erit zc. Btā aūt vgo in solo deo qescebat et eū solū sup oēs viatores dilligebat. g pacē in sūmo hēbat. Seruauit eñ illud 9silium phe dicētis ps. xxxiij. Inqre pacē z pseqre eā. et illud apl'i Eph. iiij. Sollicite seruare vnitatē spūs in vinclo pacis. Nec mir si b. virgo habuit fructū pacis i sūmo: cū fruct⁹ ventris sui fuerit ille quē Greg. non⁹ in plogo decretaliū appellat regē pacificū.

De patientia beate virginis.

V T inqt apl's Iac. j. Patiētia op⁹ pfectū hz. Et lō iqt saluator Lu. xxj. In patiā vra possidebitis aias vras. Per patiā naqz i aduersitatib oēs scti glificati sūt. Un Iudith. viij. dz. Oēs q deo placuerūt ab initio p multas tribulatōes trāsierūt fideles. Qui vo tētationes nō susceperūt cū timore dni: p ipatientiā suā iproprium murmuratōis sue 9 dnm ptulerūt. extermināti sūt ab exterminatore. Uirgo āt btissima i oib aduersis patiētissima fuit Quapropt d illa dz Can. ij. Sic liliū int spinas sic aica mea int filias. Nā sic liliū vl' rosa n amittit pulcritudinē vl' amorē int spinas: sic nec ipa pdit odorē patie int tribulatiōes. Ipā z vo i sūmo habuisse fructū patie: pbat Alb. vbi s. ca. cxxxiij. sic ps. xciij. dz: fz mltitudinē doloz meoz i corde meo 9solatiōes tue letificauerūt aiā meā. sz btissima vgo habuit dolorē passiōis p⁹ filiū suū i sūmo. g z 9solatiuū fructū patie i sūmo. q eñ fuit socia passionū: debuit ēt ēē socia 9solationū. c. j. d sepl'. Itē dz Prouer. vl. Date siceram merētib z vinū his q amaro sūt aio. sz beatissima vgo habuit amaritudinē i sūmo. g z sicerā 9solatōis i sūmo. Itē Esa. lxj. Dabit ei dns coronā p cinere: oleū gaudij p luctu: palliū laudis p spū merorīs. sz btissima vgo habuit luctū z merorē i sūmo. g et gaudiū ac 9solatōez i sūmo p fructū patie. vn̄ signatū est i ea illō apl'i ij. Cor. j. Sic abūdāt passiōes chri i nob: ita z p chrm abūdat 9solatio nra. Dēm⁹ g z nos imitari patiā b. virginis maxie expectatōe future remūeratōis Ipa ei in tribulatōib suis dicebat illō Ro ma. viij. Nō sunt 9digne passiōes hui⁹ tpis ad futurā gl'iam q reuelabit in nob.

De lōganimitate beate vginis

S Cōm glo. sup epl'az ad Gal. v. cap. Lōganimitas est i expectatōe boni nō deficere sz refici. nō sufficit ei incipe nisi duret z pseueret. l. si p pie §. vsū. ff. d i rē vso. et p Bar. i. l. luci⁹. ff. d lej. z l. si qs. ff. d solu. Itē alibi dz: q n q icepit sz pseuerauerit zc. l. iij. ff. d diuor. z l. alia. E. d his q. vt i di. cū si. Un g qs hz tolerare aliquē dolorē vl' laborē ad breue tps. vl' expectare hz aliqd magnū bonū sz cito recipiendū: eq anio conat sufferre, ppt breuitatē tpis Sz qn i hmōi videt se diu pmāsuz i labore z dolore vl' 9seqndo bono: mltū solet attediari z fatigari z aliqn deficere ex diuturnitate ei⁹. Sz lōganimitas retinet hoiez ne attedicet: sz pseuerās pmaneat. et si n ita cito finiatur labor: sed diu maneat: z in lōgū bonū expectatū pueniat. et sic longanimitas reficit mētē qdā certitudie pmij Un apl's ij. ad Cor. vj. ait. Exhibeam⁹ nosmetipos sic dei mistros in longanimitate. Btā autē vgo p mltos ānos fuit i laborib mūdi z expectatiōe gl'ie. s. p sexagita z tres ānos vt coit creditur: sempqz erat magis feruēs ad oē op⁹ bonū. g fructū lōganimitatis excellētissime habuit. Hāc aūt vitatē sic pbat Alb. vbi s. ca. cxxiij. Bonū expectatū reficit. sed btissima vgo iproportionabile gaudiū alijs expectauit. g fructū lōganimitatis iproportiōabilit habuit. Itē bonū expectatū n reficit nisi i aliq certū sit hri. g vbi maior est certitudo: ibi maior refectio i expectādo. sz btissime vgis certitudo oib alijs iproportiōabil'r maior extitit. g ipi⁹ expectatio oib alijs iproportionabil'r fructū habuit longanitatis. Itē ois ali⁹ expectatio ē p modū esurietis: Expectatio vo gl'iose vgis fuit p modū comedētis: sz iproportiōabil'r magis dlectat expectatō i comedēdo qz i esuriēdo. g bndicta vgo fructū lōganimitatis iproportiōabil'r habuit viatorib vniuers. Hec ille. Et sic excessit lōganimitatē Abrae: de q ad Heb. vj. dz. Lōganimiter ferēs adept⁹ ē re pmissiōez. Excessit etiā apl'os z alios fideles qb dz ad Col'. j. In oi ope bono fructificātes z crescētes i scia dei oi vtute 9fortati: in oi patia z lōganimitate cū gaudio. Un d ei⁹ expectatōe dici pōt illud Prouer. xvij. Gēma gratissima expectatō pstolātis: vbi dicit glo. Qui pmia futura fi

delicer expectat q̄si gēme splēdidissime pos-
sessione letaꝛ. Et talis fuit lōganimis expe-
ctatio beate ꝟginis.

De bonitate virginis.

y Ut ait glo. ad Gal. v. c. Bonitas
est dulcedo animi. Scd'z āt phm
Dulce est qđ est amaro iꝑmixtū.
Dulciꝰ qđ est amaro impꝑmixtiꝰ.
Dulcissimū ꝟo qđ ē amaro impꝑmixtissimū.
S; animꝰ btē ꝟgis fuit oī amaritudīe impꝑ
mixtissimꝰ. iuxͣ illđ Sap. viij. Nō hȝ amari-
tudinē ꝯuersatio illiꝰ. ğ eiꝰ anim⁹ fuit dulcis-
simꝰ. Jō canimꝰ ei. O clemēs. o pia. o dulcꝭ
ꝟgo Maria. Itē hec dulcedo ē đ bonis cog
nitꝭ ꝛ habitꝭ: vt ait Alb. vbi s. ca. cxxv. Sed
btissima ꝟgo bona nobilissima ī se habuit ꝛ
ꝯğuit. ğ dulcissima fuit. Itē ps. xxx. inq̇t Da
uid. Quā magğ multitudo dulcedis tue dn̄e
z quā abscōdisti timētibꝫ te. S; btissima ꝟgo
nobilissimū timorē. s. reuerētie habuit ī sum
mo. ğ ꝛ dulcedinē habuit ī sūmo. ¶ Itē Ju
dicū. vj. legiꝛ ꝙ vellꝰ dulci roꝛe iplerū postea
totā areā ipleuit. Per vellꝰ āt btissima ꝟgo
ītelligiꝛ q̄ totū mōȝ dulcedīe repleuit. ğ plꝰ
oībꝫ dulcedīs habuit. Itē vt đꝛ ad Heb. ix. ī
arca fuit vrna cū mānā. ꝑ arcā aūt h. ꝟgo. ꝑ
māna ꝟo sūma dulcedo designaꝛ. ğ ipā vir
go ī sūmo habuit dulcedinē. Itē Eccī. xxiiij
ait ipa mr̄ dei. Spūs meꝰ sup mel dulcꝭ: ſȝ
ꝑ mel cōiter intelligiꝛ q̇d dulcissimū: iuxͣ illđ
Judic. xiiij. Quid dulciꝰ melle? Ergo btissi-
ma ꝟgo habuit maiorē dulcedinē q̄ȝ omes
alij viatores. Itē vt ait Alb. vbi s. q̄nto ar-
boꝛ altioꝛ: tāto eiꝰ fructꝰ est dulcioꝛ. s. beatis-
sima ꝟgo fuit arboꝛ oībꝫ altissima ꝛ dignis-
sima. vt sup patuit in. iij. ꝑte huiꝰ opis. ser.
iiij. ꝑte vl. ğ ꝛ fructꝰ bonitatꝭ eiꝰ fuit dulcissi
mus. Pterea ab effectu cogn̄sciꝛ cā: vt đꝛ in
li. de cauſ. et sic bonitas fructꝰ denotat bo-
nitatē sue arboꝛis. qꝛ q̄lis ē causa: talꝭ ꝓdu-
ciꝛ effectꝰ. c. ferꝛ. et c. vulnerato. j. q. j. ꝛ c. tue
de spō. c. accessit. et c. ex lr̄is. de despō. ipu. l.
de pupillo. ff. de no. ope. nū. et notaꝛ in c. cuȝ
clerici. ex. de censi. Sed fructꝰ btē ꝟgis fuit
oī dulcedine repletissimꝰ. ğ ꝛ rami. iuxta il-
lud Jac. iij. Nunq̇d fons de eodē foꝛamine
emanat dulcē ꝛ amarā aquā? q̄si dicat: q̄lis
intꝰ talis ꝛ extra. Cū ğ a btissima ꝟgie sum-
ma dulcedo ꝓcesserit: patȝ ꝙ ipā dulcedinē
ꝛ bonitatē ī sūmo habuit. Et iō ipā Can. ij.
inq̇t de spōso suo celesti eā dulcedīe replēte.
Fructꝰ eiꝰ dulcꝭ gutturi meo. In eodē q̄ȝ ca.
inq̇t illi sponsus eiꝰ. Uox em̄ tua dulcis. et
iiij. ca. Eloquiū tuū dulce. Un̄ ꝛ ipsa dicere
poterat de ꝟbo dei illud Apoc. x. erat in oꝛe
meo tanq̄ȝ mel dulce. Pcepta q̄ȝ dī erant
sibi dulcioꝛa sup mel ꝛ fauū: vt đꝛ ps. cxviij
ꝛ iō dicebat illđ Eccī. xxiij. Nihil dulciꝰ q̄ȝ
respicere in mādatꝭ dn̄i. Ipa etiam fuit illa
quā deꝰ ꝑuenit in bn̄dictiōibꝫ dulcedīs: ps.
xxj. Quapꝛopꝛ dicere potat illđ Hiere. xxxj.
Sōnꝰ meꝰ dulcꝭ mihi. Et de ipā dici pt illđ
Ezech. xxxiiij. Dulci somno capiꝛ. ꝛ illđ Eccī
xj. Initiū dulcoꝛꝭ habet fructꝰ eiꝰ. De ipā q̄ȝ
dicere valemꝰ illud. ij. Esdre. v. Dulcedo eiꝰ
ꝛ honoꝛ in secula. Nō solū aūt deꝰ infunde-
bat aīe btē ꝟgis dulcedinē: ſȝ etiā angeli su-
is dulcibꝫ eloquijs ꝛ canticꝭ in ea causabant
magnā iocunditatē. iuxͣ illđ Amos. ix. Stil
labūt mōtes. i. angeli dulcedinē. q̄ vicȝ dul-
cedine etiā totū coꝛpꝰ ꝟginis replebaꝛ. Scri
ptū est em̄ Prouer. xvj. Dulcedo aīe sani-
tas est ossiū. Ex q̇bꝫ oībꝫ apparet quō excel-
lētissime fuit in ꝟgīe dulcedo bonitatꝭ. Un̄
qꝛ q̄ntū pura creatura pōt: imitata ē boni-
tatē diuinā: Jō de illa affirmare possumꝰ il-
lud Sap. vij. s. ꝙ ē imago bonitatꝭ illiꝰ. Lȝ
aūt bonitas rei cōit ad intrinseca referaꝛ. l.
cū q̇d. ff. si cer. pe. tm̄ h. ꝟgo habuit bonitatē
nō solū intrinsecā: sed etiā extrinsecā. ꝑfectis-
sime em̄ sꝑ obſuauit illđ Tullij in. iij. de of-
fi. dicētꝭ. Bonꝰ vir nō mō facere: ſȝ nec cogi-
tare q̇dē audebit q̇cq̄ȝ qđ nō audeat ꝑdicare
Et illđ eiusdē autoꝛis q̇ in li. de amicicia in-
q̇t. Illos bonos viros appellandos putemꝰ
q̇ assequunꝛ q̄ntū hoīes pn̄t naturā optimā
bn̄ viuēdi ducē. Et illud Apulei in li. đ deo.
Socratꝭ dicētꝭ. Nihil est deo gratiꝰ ꝛ simili
us q̄ȝ vir aīo ꝑfecte bonꝰ q̇ ceteros āntecellit
Ipa nāq̄ȝ ꝟgo optima ī bonitate creaturas
oēs supauit ꝛ diuine bonitati q̄ntū possibi-
le fuit approping̃uit. Nō est aūt mirū si oēs
ipam ꝟginē bn̄dictā diligūt. Uera est ei illa
Tullij sn̄ia in q̇dā oꝛone ad cesarē dicentis
Nihil est tā populare q̄ȝ bonitas. de q̄ boni-
tate ipā ꝟgo diffundit in oēs. Un̄ illi dicere
possumꝰ illđ ps. ciij. Apiente te manū tuaȝ
oīa implebunꝛ bonitate. Et merito. Dē em̄
bonū est naturalꝛ suij ꝑius diffusiuū: vt ait
Dionysius. iiij. ca. đ diuis noībꝫ. Quicūq̄ȝ
ğ efficiꝛ deuotꝰ ipiꝰ ꝟgis: ꝛ illā ꝑ amoꝛē reci-
pit in coꝛde suo: dicere pt illđ Sap. vij. Ue
nerūt mihi oīa bona pariter cū illa.

De mansuetudine virginis.

Scdm glo. Gal. v. mā suetudo ē tra A
ctabilis. Un̄ inq̇t Catholicō ꝙ mā
suetꝰ đꝛ quasi manu suetꝰ. iuxͣ illđ
Sap. xvj. mansuetabiꝛ ignis. Ille
igiꝛ q̇ ꝑmittit se tractari sine ira đꝛ mansue
tus. Et ista est differētia inter patiētiā ꝛ mā
suetudinē que silꝛes videnꝛ. qꝛ patiētia mo-
derat ꝛ reglꝛat passionē tristicie q̄ insurgit ex
aliq̄ molestia: ne nimis ꝯtristeꝛ. Sed man
suetudo refrenat passionem ire ne frangat:
ꝛ ꝯtra ratiōnē aliquid agat. Ideo glo. sup il-
lud Jac. j. Cū māsuetudine suscipite insitū

ꝟbū:aīt.ꝙ mā̃suetudo est ꝯ irā. Qui ḡ min⁹ hꝫ de ira:magꝭ hꝫ de mā̃suetudie. Sꝫ btīssi ma ꝟgo fuit sine aliq̃ ira: ḡ fuit mansuetissi ma. Seruauit ei illd Ecc̄i.iij. In mansuetu dine ꝑfice opa tua ⁊ sup glīaꝫ hoim diligerꝭ Nihil nāqꝫ ē tā peculiare ipatorie maiestati q̃ʒ mā̃suetudo:vt ait impator i.l.fi. C. ð do na.inť vi.⁊ x.et ideo ipe multū se docet mā̃ suetū.in.l.j.C.siqs imp.male. et multū lau dat mā̃suetudinꝫ.in.l.impal'. C.ð nupť.vbi ðe Bal.in pn.ꝙ in sola mā̃suetudie ⁊ clemē tia pares dꝭo esse possum⁹.et ideo impatrix mūdi hāc ꝟtutē sup oēs viatores i sūmo ha

B buit. ¶ Hoc etiā ibidē aliť ꝓbať. Nā inť su pbos sp iurgia sūt. vt dꝭ Prouer.xiij. ḡ sup bia p se est cā iurgioꝝ. et sic vbi ē pl⁹ de sup bia:ibi ē pl⁹ de iurgijs ⁊ min⁹ ð mā̃suetudie Ergo p oppositū:vbi ē min⁹ de supbia:min⁹ est de iurgijs ⁊ pl⁹ de mā̃suetudie. Sed ī be atissima ꝟgie fuit hūilitas i sūmo. ḡ ⁊ man suetudo. Itē vt ait Alb. vbi s̄.c.cxxvj. Tra ctabilis et mā̃suet⁹ est ille q̃ hꝫ bonos mores et ē oib⁹ ꝯformis ⁊ cōformabil' in his q̃ fieri pñt hmōi s̄m deū. Sed btīssima virgo fuit hmōi:vt patuit s̄. Vñ Bern̄.i ser. assūptio nis inq̃t. Oib⁹ oīa facta est ⁊c̄. ḡ mā̃suetissi ma fuit Illa em̄ ꝑfecto fuit mā̃suetudine re pleta que in orōnib⁹ suis a deo sup oēs alios est audita.cui hūiliū ⁊ mā̃suetoꝝ sp placuit depcatio:Judith.ix. Si ḡ vt dꝭ ps̄.xxiiij. De⁹ diriget mā̃suetos i iudicio.et ps̄.xxxvj. Mā suetī hereditabūt trā:et delectabunť in mul titudine pacꝭ sup eā.Et.ps̄.xxvij. De⁹ saluos faciet oēs mā̃suetos tre. Et ps̄.cxlix. exulta bit mā̃suetos in salutē. Et Prouer.iij. man suetꝭ dabit grām. Proculdubio credenduꝫ est ꝙ suscipiens mansuetos dñs:vt ait ꝓpha ps̄.cxlvj. hāc mā̃suetissimā ꝟginē i celesti pa tria sup oēs puras creaturas exaltauit. Et ideo ipi mrī dei q̃ ꝓpť fructū mā̃suetudinis ad illā mirabilē sedē pueñtura erat:ꝑdixit da uid ps̄.xliiij. Propť ꝟitatē ⁊ mā̃suetudinꝫ ⁊ iusticiam:⁊ deducet te mirabil'r dextra tua. Sciēs em̄ ipsa ꝟgo bn̄dicta ꝙ Ecc̄i.j. scptū est:Bñplacita est deo fides et mansuetudo. ꝑfecit illud qð cōsulit Sapiēs eiusdeꝫ li.xj. ca.scꝫ In mā̃suetudine serua aīam tuā. et h̄ maxime egit vt filio suo ꝯformareť.ð q̃ pre dictū erat Zach.ix. Exulta satꝭ filia siōr iu bila filia hierl'm: ecce rex tu⁹ venit tibi iust⁹ et mā̃suet⁹ ⁊c̄. et Esa.xj. in ꝑsona ei⁹ dꝭ Ego q̄si agn⁹ mā̃suet⁹ q̃ portať ad victimā.

De benignitate beate virginis.

E Inq̃t glo. Gal'.v.ꝙ benignitas ē lar gitas reꝝ. Hūc āt fructū fuisse i sū mo in btā ꝟgine:ꝓbat Alber.vbi s̄. ca.cxxvij. Et nos possumus argue re sic.Largitas reꝝ ꝯsistit i dando.q̇ beati⁹ ē dare q̃ʒ accipe.c. ꝑdicator.xvj.q.j.⁊.c.cum Marthe.i.j.colūna. ð cele.mis. ⁊ h̄ etiā inq̃t glo.i rub.ff.cōmo. ⁊ fuerť ꝟba dn̄i iesu q̃ re fert Paul⁹:sic ðscribiť Act.xx. Sꝫ btīssima ꝟgo iproportiōabil'r pl⁹ alijs dedit.q̇ sic de us pr̄ dādo nob filiū suū q̃ ad diuitatē nob sil' cū illo oīa donauit:vt dꝭ Rhom̄ viij. ita ipa dādo nob filiū dī q̃ ad hūanitatꝫ ab eo mistratā:etiā cū illo nob oīa largita ē. Et sic nob ꝯtulit deū ⁊ oīa creata.⁊ ꝯñter iproportiōabil'r fuit larga ⁊ beigna. Beignitas em̄ dꝭ q̄si bona igneitas. Nā sic bon⁹ ignis cale facit etiā a lōge: ita ille q̃ beign⁹ ē bn̄ficia ex hibet:ñ solū amicꝭ sedetiā inimicꝭ. Hoc aūt egit ipa beignissia dei genitrix q̃ filij sui ꝑfe ctissima imitatrix fuit:q̃.p crucifixorib⁹ exo rauit Lu.xxiij.ergo ⁊c̄.

D ¶ Itē.j. ad Cor. xiij. dꝭ Charitas patiēs ē: benigna est.Ergo vbi maior est charitas:ibi maior est benignitas.Sed btā ꝟgo in sūmo habuit charitatē ḡ ⁊ benignitatem. Itē beni gnus est spūs sapie:vt dꝭ Sap.j. Sed bea tissima ꝟgo plena fuit spū sapientie. vt ꝓba tū est s̄.ser.v.hui⁹ ptis.pte.j. et sermone.vj. etiā pte.j. in pncipio. Ergo benignitatꝭ fru ctu fuit repleta. Seruauit nāqꝫ illud Cassi odori in epistolis suis dicentꝭ. Ornamētum oīm bonoꝝ est sincera benignitas. Igiť si tu gradu: dignitate: aut virtute supas reliq̃s: noli illos pedib⁹ ꝯculcare. sed sis amabalis affabilis et vultu facieq̃ʒ placid⁹. Hec ille. Preterea cum de⁹ sit benign⁹:vt dꝭ Joel.ij Vñ ad Titū. ij.ait Paul⁹. Appuit benigni tas et hūanitas saluatoris nr̄i dī. ꝑfecto te nendū est matrē ei⁹ fuisse benignā cū oib⁹ et sup oēs puras creaturas habuisse fructum benignitatꝭ.ꝑfectissime ei fuauit illð Ephe. iiij.Estote inuicē benigni. Vñ ꝓuidēs in spi ritu ꝓpha ipam dei matrē ꝓpter suā benigni tatē esse coronādā:ꝑdixit illi ps̄.lxiiij.Benedi ces corone anni benignitatꝭ tue.

De fructu fidei beate virginis.

E Scdm glo.ad Gal'.v. fides inq̃tū ē fruct⁹ spūs: dꝭ inuisibiliū certitudo De q̃ iā tāgit glo.i rub. C.ð sū.tri.⁊ fi.ca. Dicit āt Alb. vbi s̄.ca.cxxviij. ꝙ dlectatio itēdiť ex certitudie trib⁹ modꝭ. Primo p scibiliū pl'alitatē: vt si delectatio ē i sciēdo.qnto pl'a sciūť:maior ē dlectatio Sꝫ btīssima ꝟgo pl⁹ oib⁹ sciuit. ḡ maiorē dlecta tionē hūit. Scdo p nobilitatē ⁊ melioritatꝫ scitoꝝ. Maior ē ei delectatio i sciēdo melio ra ⁊ nobiliora.vt ē ꝯgnitio diuioꝝ q̃ ē nobi lior ⁊ dlectabilior ꝯgnitiōe īferioꝝ s̄m phm xj.et.xviij.de aīalib⁹.ij.ð celo ⁊ mūdo.xj.me ta.⁊.x.Eth.et in li. ð secretꝭ secretoꝝ ad Ale xandrū. Vñ inq̃t Tho.sup.ij.ð aīa:ꝙ ille ing tellect⁹ nō ē nobilior q̃ pl'a itelligit: sꝫ q̃ nobi

liora cognoscit. Sed beatissima virgo sciuit nobiliora et digniora: quia habuit cognitionem trinitatis et eterne beatitudinis sue et aliorum: qua scientia nihil iocundius. Nulla enim est delectabilior cognitio quam scire deum et se ab illo nunquam separandum. ergo etc. Tertio attenditur delectatio per modum sciendi. Nam si aliquid sciatur per reuelationem dei: magis delectat quam si sciatur per humanam adquisitionem et studium. Sed cognitio virginis benedicte fuit per diuinam reuelationem et spiritussancti instructionem: vt patuit supra sermone.v.et.vj. ergo improportionabilem habuit inuisibilium certitudinem omnibus alijs excellentiorem. Et sic fructum fidei habuit in summo. ¶ Potest etiam hic accipi fides pro fidelitate. iuxta illud Iuuenalis li.j.satyra.iij. Quantum quisque sua nummorum fuat in arca: tantum habet et fidei. et Eccl.xxij. Fidem possidet cum amico in paupertate illius vt et in bonis eius leteris. Et ita accipitur in.l.ff.de consti.pecu.et ff.depo.l.j.§.merito.C.de act.et obli.l.bonam fidem.et in.j.in prin.ff.de pac.et in eodem sensu accipitur in.l.cum vendere.ff.loca.et i.l.generaliter.C.nu.pecu. Et ab Ouid.in ep'lis dicente. Multa fidem promissa leuant. Et in.iij.de fastis. Tarda venit dictis difficilisque fides. Et a Catone dicente. Raro fides ideo: quia multi multa loquuntur. Et ab Esopo fabula.xxxj. Expedit infido non irritare fidem. Et ab eodem Ouid.i.iiij de ponto.ep'la.x. Quis labor est puram non temerare fidem? Et a Lucano i.j.li.vbi ait. Nulla fides regni socijs etc. Et li.viij. Ardua quippe fides robustos exigit annos. Et li.x. Nulla fides pietasque viris qui castra sequuntur. Et a Richardo poeta in lib. de nuptijs qui ait. Quis bonus absque fide? et Hester.vj.vbi inquit rex Asuerus. Quid pro hac fide honoris ac premij mardocheus secutus est. Et eiusdem li.xvij. ca.de eodem mardocheo dicitur. Cuius fide et beneficijs viuimus. Si ergo hic accipiatur fides pro fidelitate: etiam in summo fuit in ipsa virgine. Fuit enim fidelissima deo. Unde de ea dici potest illud Neem.ix. Inuenisti cor eius fidele coram te. De fidelitate quoque eiusdem virginis predixit ipse deus.ij.Reg.vij dicens Dauid. Erit fidelis domus tua. et.iij.Reg.xj.inquit Salomoni. Edificabo tibi domum fidelem. Ipsa enim virgo sola cum filio suo fuit domus fidelis vsque in sempiternum coram deo Unde ipsa dicere potest illud ps.lvj. Testimonium meum fidele ipsi. Fuit etiam fidelissima generi humano. propter cuius fidelitatem fuit reconciliatum deo. Unde de primo parente dici potest illud.j.Cor.vij. Sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem. Fuit etiam et est fidelissima in omnibus promissionibus suis. Unde de ipsa dici potest illud Iosue.xxiij. impleuit ope quod promisit.

Fides et fidelitas

Fidelis Maria

F ¶ De fructu modestie beate virginis.

De modestia matris dei supra tetigi in sermone.iij.huius partis.pre.iij. ideo hic non multum me extendam. Sciendum tamen secundum glo.Gal.v. quod modestia consistit in dictis et factis vt non fiat excessus vel defectus quantum ad verba vel habitum et gestus exteriores. Modus enim in omnibus est seruandus tam in victu quam vestitu et alijs.l.sed et si quod §.j.ff.de vsufruc. Facit.l.solet.§.non vero.ff.de offi.procon.et le.et.l.diuortio.§.j.responso.ff.de neg.ge. Dicit autem Alb. vbi supra.ca.cxxxix. quod in virtutibus politicis medietas duorum extremorum est virtus. vt dicitur.ij.Eth. Unde Ber.ait. Tene medium si non vis perdere modum. In virtutibus vero theologicis tanto aliquid habet perfectius esse virtutis quanto magis eleuat et extendit ad consecutionem finis. Unde modus ibi attenditur secundum maiorem eleuationem virtutis. fides enim tanto magis est virtus quanto magis eleuat potentiam ad credendum. Et similiter spes tanto perfectius habet esse virtutis quanto magis eleuat ad sperandum. Et similiter est in amore: cuius modus est non tenere modum. vt inquit Ber. Si ergo modesti est tenere modum: modestissimi in summo erit tenere modum in summo. Summus autem modus in via est eleuare potentiam ad perfectissimum actum qui potest esse in statu vie. huiusmodi autem eleuatio fuit in beata virgine. ergo ipsa habuit fructum modestie in summo. Item glo.super illud Rho.xij. Rationabile obsequium vestrum. ait Neque nimis neque minus. Hoc autem inter omnes puras creaturas solum conuenit b.virgini perfecte. ergo etc. Item spiritus sapientie est modestus: vt dicitur Sap.vij. Et sapientia que desursum est: modesta est et suadibilis etc. Iac.iij Sed in beata virgine fuit spiritus sapientie in summo super omnes viatores: vt supra probatum. ergo et modestia in summo. Item prouer.xxij.dicitur. Finis modestie timor domini. sed in beata virgine fuit timor domini in summo: vt patuit supra. ergo et modestie fructus. Ipsa etenim perfectissime seruauit illud Phil.iiij. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. Et illud.j.Pe.iij. Cum modestia et timore sciam habentes bonam.

¶ De continentia beate virginis. G

Continentia secundum glo.ad Gal.v.est abstinere a bonis placitis et licitis. Intelliguntur autem hic placita secundum sensum: non secundum intellectum: vt ait Alb. vbi supra.c.cxl. Non enim est virtus abstinere a bonis placitis secundum intellectum: que sunt simpliciter bona secundum virtutem appetenda. A bonis autem sensibilibus et delectabilibus abstinere est virtus continentie. Summe vero delectabile secundum sensum est actus generationis. ergo ab hoc abstinere est maximum virtutis. Et hoc potest esse tripliciter. Primo per abstinentiam perfectam: vt in coniugatis.xxxj.dis.c. nicena. qui ab alijs continent extra se. Secundo per abstinentiam perfectiorem: vt in viduis.xxvij.q.j.c.nuptiarum. Tertio per abstinentiam perfectissimam: vt in virginibus: que tante est excellentie quod persuaderi potest sed non imperari.c.integritas.xxxij.q.j. Hec autem in beata virgine fuit in summo. ergo et fructum continentie habuit in summo. Preterea virtus est circa arduum et difficile.ij. Eth. sed maxime arduum difficile videtur esse abstinere ab actu ge-

Continentia fit tripliciter

neratiōis nature corruptibilitate. vñ Salo
mon dicebat deo Sap. viij. Nō possuz esse
ptinēs nisi tu dederis. g̃ vbi ē illa abstinētia
in sūmo: ibi est ꝛ ptinētia in sūmo. sꝫ hec fu-
it in btā vgie. g̃ ꝛc. Itē augmētat vtutē pti-
nētie abstinere nō solū a delectabilib licitꝭ:
sꝫ etiā a debitꝭ. ꝛ q̃nto magꝭ debitꝭ tāto ma-
ior est ptinētia abstinere ab illis. sꝫ btīssima
vgo abstinuit ab honorib sibi debitꝭ super
oēs creaturas inq̃tū erat dī mr̄. Cū g̃ se hu
miliauerit in sūmo: ꝛ a reuerētia impropor
tionabilit̄ sibi debita ptinuerit: pfecto habu
it fructū ptinētie ī sūmo. Vñ de illa dici pōt
illd̄. ij. Mach. xiiij. Cōtinētie ppositū tenu-
it. s. in sūmo. Ex q̃ apparet ei9 excellētia. Cum
em̄ nō sit cōdigna pōderatio aie ptinētis: vt
dr̄ Eccī. xxvj. pculdubio excellētia beate vir
ginis ptinentis in sūmo erit improportiona
bilis ꝛ inextimabilis.

De fructu castitatis beate vginis

Quia sup̄ ſmōe. iiij. hui9 ptis tra-
ctaui de vtute vgitatꝭ ꝛ castitatꝭ
mr̄is dei: ideo h̄ breuit̄ me expediā
de fructu ei9. Sciēdū g̃ ſm glo.
ad Gal. v. q̄ h̄ castitas est recte vti licitis.
Ille āt recte vtit̄ q̄ ſuat dictū aplī. j. Cor. x.
Siue māducatꝭ siue bibitꝭ siue aliud facitꝭ
oīa ī glīaꝫ dei facite. Sic faciebat imperator
q̄ in. l. j. in pn. C. de vet. iu. enu. ait. Ita ani-
mos nr̄os ad dei oīpotētꝭ erigim9 adiutoriū
vt neqꝫ armis pfidam9: neqꝫ nr̄is militib:
neqꝫ bellorꝫ ducib vl' nr̄o īgenio: sꝫ oēm spē
ad solā referam9 puidētiā trinitatis. Oēs g̃
actōes hūane sūt referibiles ad deū. Ille igit̄
pfect9 in sūmo erit q̄ oēs act9 suos ī deū re-
fert. ꝛ hmōi sic referri ē vti. Vñ mgr̄ sen. i. j.
dist. j. inq̄t: q̄ vti est id qd̄ in vsū venerit re
ferre ad id qd̄ fruendū est. s. deo q̄ sol9 ē fruē
dus. Sic āt ptigit referre differēter: ita cō-
tingit vti different̄. Nā aliq̄ viatores refe-
rūt ī deū aliq̄ solū. alij vo oīa: sꝫ habitualit̄.
nā īpossibile ē eos sp̄ oīa referre actual'r: vt
pbat Alb. vbi s̄. ca. cxxxj. qꝛ nō est hō q̄ non
peccet. iij. Reg. viij. Qui aūt peccat nō pōt
sp̄ oīa ī deū referre actual'r. nā ptūc qñ pec-
cat nō refert ī deū illd̄ ī q̄ peccat etiā venia-
lit̄. sꝫ b. vgo oīa sp̄ ī deū referebat actual'r cū
nūq̄ꝫ peccaret: sꝫ sp̄ ī gr̄a dei staret: vt s̄. pba
tū est. g̃ improportionabil'r sup̄ oēs bn̄ vsa
est licitꝭ. ꝛ pseq̄nt̄ habuit fructū castitatꝭ in
sūmo: ſm Alb. vbi s̄. Dicit aūt Nico. de Ly
ra. sup̄ eplāꝫ ad Gal. ca. v. q̄ cast9 pprie dr̄ il
le q̄ nec psentit pcupiscētijs: nec etiā patit̄ ea
rū molestias. Hec igit̄ excellētia castitatis
singularissimo modo puenit dei genitrici: q̄
nunq̄ꝫ alicui carnali pcupic psensuꝫ: pstitit:
imo nec vnq̄ꝫ aliquē motū ei9 sensit. ꝛ ideo in
sūmo castissima fuit. De9 em̄ illā ī purissima
vginitate sp̄ pseruauit. vñ ipa dicere pt̄ deo
illud Hiere. iij. Dux vgitatꝭ mee tu es. Ei9
q̄ꝫ castitatꝭ excellētia ōndit̄ ex eo q̄ ipa non
ſuauit cā ex timore vel vecūdia. sic illa de q̄
inq̄t Ouid. Casta est quā nemo rogauit ꝛc.
sed ſuauit illud psiliū Tullij dicētꝭ. Nō sce
nō sis casta metu sed mēte fideli ꝛc. Itē ipa
pfecte euitauit oēs occasiōes luxurie. vñ vo
luit eē pauprima. qꝛ vt ait Ouid. ij. d' reme.
amo. Diuitijs alit̄ luxurios9 amor. Et in po-
tu parcissima fuit. qꝛ vt ait idē poeta vbi s̄.
Vina parāt anim veneri si plurima sumas
Et luxuriosa res est vinū. Prouer. xx. ꝛ c. lu
xuriosa. xxv. di. Itē nūq̄ꝫ ocio vacauit: sciēs
verā esse Ouidij sen. ī. j. de reme. amo. q̄ inq̄t
Ocia si tollas perire cupidinis arcus. sꝫ sp̄
diuersis opib ꝛ austeritatib oīa libidis in
cētiua refrenauit: ſuās illd̄ Col. iij. Morti-
ficare mēbra vr̄a. His igit̄ duodecī fructib
spūs repleta btīssima vgo soluta fuit ab oī
lege hūana ꝛ carnali. iuxta illd̄ Gal. v. Qui
spū dei agunt̄ nō sunt sub lege. Per hos eti
am fruct9 cū ceteris vtutib diabolū pstra-
uit ꝛ despexit. Cui dr̄. iiij. Reg. xvj. Spreuit
te: subsannauit te vgo filia sion. Figurata
q̄ꝫ fuit ipa bn̄dicta vgo in ligno vite in me-
dio padisi: qd̄. xij. fruct9 ptulit: vt dr̄ Apoc.
vlt̄. qꝛ hos. xij. fruct9 spūs nō solū ī se habu-
it sꝫ etiā ad salutē oīm gentiū mirabilr̄ pdu
xit ꝛ cōicauit. Cui btīssime vgini sit ppennis
glīa p̄ infinita secl'a seclorꝫ. Amen

De gratijs gratis datis btē vginis.
Sermo. IX.

Visso d' gratijs
gratū faciētib qualit̄ fuerunt in 3
btā vgine: pseq̄nter videnduꝫ est
de gratijs gratis datis. Sic em̄ ptinuatio
ordinata debet fieri de titulo ad titulū: vt in
l. ij. ff. de sta. ho. ꝛ in. §. qb. in. j. psti. co. ꝛ i. l.
cū delaneonis. §. asinā. ff. de fun. instruc. Et
silr̄ de libro ad librꝫ qñ cōmode fieri pōt: vt
notat̄ insti. de acti. in pn. lꝫ hec nō sit oīno ne
cessaria ſm glo. in rubrica. ff. de pdi. fur. Si
cut etiā ptinuatio solet fieri de lege ad legeꝫ
qñ cōmode fieri pōt: vt est glo. in. l. ij. ff. d' v.
ob. et aliqñ de pagrapho ad pagrapb. vtrū
habet̄ in. l. gallus. vbi glo. in. §. j. ff. de libe. ꝛ
posthu. Pari mō etiā psentaneū videt̄ pti-
nuare hūc ſmonē loq̄ntē de gratijs gratis
datis ad suprascp̄tos loq̄ntes d' gratijs gra
tū faciētib. Multe aūt sūt gr̄e gratis date
q̄rꝫ aliq̄s ponit apl's. j. Cor. xij. di. Alij q̄dē
p̄ spm̄ dat̄ ſmo sapie. alteri aūt ſmo sciētie
ſm eūdē spm̄. alij fides in eodē spū. alij gr̄a
sanitatū. alij opatio vtutū. alij pphetia. alij
discretio spirituuꝫ. alij genera linguarꝫ. alij
interp̄tatio ſmonū. Quasdā vo alias gr̄as

ponit idem Aplus ad eph.iiij.di. Ipe dedit qsdam qdam aplos: qsdam aut pphas: alios vo euangelistas: alios aut pastores z doctores ad 9summationē sctōꝝ i opus ministerij in edificationē corpis chri. De qbꝫ gratijs h ptractabimꝰ: oñdentes ql'r in mre dei fuerūt excellentissime.

¶De sapia quā habuit btā vgo in 9templatione eternoꝝ.

Utrū maria vidit angelos p spēs pprias

Pro expeditione huiꝰ pmē ptis qrit vtꝝ mr dei in hac vita viderit angelos z spūalia p spēs pprias? Et videt q sic. Ipa em (vt ait Alber. vbi s. c.cxxxij) videre potuit, z vidit spm increatū p spēm ppriā/ g et quelibet aliū. Itē i ij. dial'. inqt Greg. Quid em nō vident q vidente oia vident: sed ipa vidit videntē oia/ g vidit oia. Itē Phus ait: q intell's cogscit oia ppe seipm agnoscendū. Quicqd aūt est fm nām cognoscitiuū alicuiꝰ: cogscet illud nisi impediat. Illa aūt impedimēta fm Augustinū sunt phantasmata corpaliū aīe per amorē 9glutinata: qbꝫ abstract' aīa seipam videt. Sed ab his aīa btē vgis potuit se abstrahere/ g potuit seipam videre p spēm ppriam. Itē fm Aug' in li. de spū z anima. Aīa a pncipio sue creatiōis hꝫ in se 9cupiscibilitatē/ rōnabilitatē/ z irascibilitatē/ g in se est nāl'r cognoscitiua: vñ posito p possibile q n infunderet corpi: adhuc eēt cognoscitiua: et nō eēt coartata p aliam nām/ g apta nata est cognoscere oia. Sꝫ inordinatū est q aliqd foret cognoscitiuū oim alioꝝ z nō suijpiꝰ/ g anima nāl'r est cogscitiua suijpiꝰ et oim aliorū/ g cognosceret oia z seipam nisi impediat. hoc aūt ē impedimentū qd dictum est s. sed in aīa btissime vgis h fuit sublatū/ g vidit seipam z oēs angelos z oia creata. Vñ Augustinꝰ in li. de spū z aīa inqt: Animꝰ corpis dñator/ rector/ z habitator videt se p seipm: non qrit auxiliū corpaliū oculoꝝ: imo vo ab oibꝫ corpalibꝫ sensibꝫ tanq̄ cōpedibꝫ abstrahit se ad se vt videat se in se: z nouerit se apō se: z dum vult deū cognoscere eleuat sup se. Item Phs in .j. de aīa dic: q oino et penitus difficillimū ē aliquā fidem accipe d aīa fm suam subam: opationes em z potentias ipsiꝰ et accidentia nō est difficillimoꝝ cognoscere. Si g cognoscere animā in se p suā spēm est d nūero difficillimoꝝ ē/ g ē d nūero cogscibiliū/ g fm Phm (q nō habuit ad grām respectū) possibile est animā cognoscere per spēm ppriam/ lꝫ difficulter. Sed ista difficultas amouet p abstractionē a phātasmatibꝫ corpalibꝫ: q abstractio fuit cōpletissima i cōtemplatione beate vginis/ g vidit animas z spūs in sua contemplatione. Si g vt ex pcedentibꝫ patꝫ etiam philosophice loquendo: anima in corpe citra auxilium gre gratū facientis in 9templatione spirituum z spūalium aspectum dirigere potest z videre: pfecto multo fortius anima btē vginis eleuata z abstracta plenitudine grē hoc facere poterat. Item Paulus in raptu vidit dispositionem celest' hierarchie: z beato Dionysio reuelauit/ g multo magis btā virgo vidit statum angeloꝝ z triumphant' eccl'ie. Qd em est concessum fuo: mlto magis 9cessum fuit vniuersoꝝ dñe. q: capacitas serui regulat fm capacitatē dñi. l. si mihi et tibi. §. in regula. ff. de le. j. Item Martinus vidit demones/ et Jacob angelos: qñ dixit Geñ. xxxij. Castra dei sunt hec. Ergo et beata virgo in sua contemplatione poterat videre angelos z demones et animā ppriam: immo et ipsuꝫ deū. Hac igit sapia de diuinis repleta magnifice locuta est ipa virgo benedicta cōponens canticum illd excellentissimū Magnificat anima mea dñm. Hac sapia freta docuit apl'os sapientissimos de multis mysterijs fidei et secretis diuis post ascensionem filij. Et qd miruꝫ si sapientissima oim fuit q mr fuit chri: qui est dei vtus et sapientia: vt d. j. Cor. j. Ipe igit dei filius q dixit apl'is Lu. xxj. Dabo vobis os z sapientiam cui nō poterunt resistere omnes aduersarij vestri: multo excellētius dedit eam sue charissime genitrici. Si enim deꝰ sapiam pstat paruul' .i. humilibꝫ. Ps. cxviij. multo magis eam pstitit humillime virgini. Jō illi inqt Salomon Sap. vij. Dic sapie: soror mea es. De eius quoqꝫ sapie profunditate dici pt illud Esa. xl. Non est inuestigatio sapie eius. De ipius etiam fmonibꝫ pt dici illud Prouer. xviij. In labijs sapientis inuenit sapia. et .x. eiusdē li. ca. Os iusti parturiet sapiam. Si em vt scptum ē Ecci. xxvij. hō sanctꝰ in sapia manet sic sol: pfecto oim sctōꝝ sctissima virgo in sūma semp sit sapia.

¶De gra scie btē vgis.

Gratiam scie ad finem bene opandi postulabat ppha Ps. cxviij. dicēs Sciam doce me vt discam iustificationes tuas. Multiplici em ex cā qrūt hoies scire: vt ait Bern. i qdam ser. dicens: Sunt q scire volunt vt sciant: z vanitas est glie. Sunt q scire volūt vt sciant: z curiositas est. Sunt q scire volūt vt lucrētur: z cupiditas est. Et sunt q scire volunt vt edificent z alios: z charitas est. De his qqꝫ diuersis respectibꝫ sciendi tractat Arch. i c. nōne. xxxvij. dist. et ego diffuse dixi in .ij. pte Rosarij fmonū, serm. xxix. pte. iij. Hec aūt

Z Multiplex scire

scia. put est gr̃a gratis data consistit in hoc q̃ sciat quis eloqui de morib9 et nãlib9 reb9 et artib9 liberalib9 et mechanicꝭ: put expedit ad salutem anime pcurandum in pꝛimis: ꝛ hoc p infusionem dei: iuxta illud .j. ad Coꝛ. j. Gr̃a data est vobis in christo Jesu: qꝛ diui tes facti estis in illo/in omni ỽbo/et in omni scia. Hec aũt scia infusa est Salomoni/ nõ solum ad iudicandum p̃lm: ſʒ etiam ad dis serendum de naturꝭ rex/de volucrib9/pisci bus/ ꝛ animantib9 t̃re/ ac de plantꝭ a cedro libani vsq3 ad ysopũ herbã minimã: vt dꝛ. iij Reg. iiij. Hic ãt nõ loqmur de scia sine cha ritate que inflat: vt dꝛ. j. ad Coꝛ. viij. et in c. nisi cum pdem. §. ppt sciam. de renũ. qd etiã notat glo. in. l. Julianus. §. quod dꝛ. ff. ad maced. et in. l. vt ex plurib9. ff. de reg. iu. ꝛ in l. licʒ. ff. de adq. pos. sed loquimur de sciẽtia bona. Hanc ỽo sciam fuisse pfectissime i be ata ỽgine: pbat Albertus vbi s. Et p̃mo de mechanicꝭ scientijs. ca. cxxxiij. sic arguendo Omnis scia de numero bonox est: ſʒ ei nul lum bonum defuit. g̃ omnes scias habuit. Item natura non deficit i necessarijs: vt dꝛ iij. de anima. g̃ multo fortius gr̃a. Sed que dam mechanice scie erant hr̃e ỽgini necessa rie: vt muliebꝛes. g̃ illas habuit ipa q̃ omni gr̃a plena fuit. Int̃ mechanicas aũt mulie bꝛes q̃dam sunt subtilioꝛes et melioꝛes: vt sunt ille q̃ fiunt in aurificijs et sericꝭ opib9 ꝛ subtilioꝛib9 suturis et texturis ꝛ hmõi. ergo eas sciuit dei mr̃: que (vt ait Damas.) a nul lo illustrium supat. Hee etenim scie et opera sunt illustrium feminax. Itẽ sua opatio fu it laudabilissima: g̃ humillima. ſʒ maioꝛ hu militas est scire nobilia ꝛ subtilia ꝛ operari vilia ꝛ cõmunia q̃ʒ tm̃ scire vilia ꝛ opari vi lia: g̃ sciam habuit istarũ opationũ mecha nicax nobiliũ et excellentiũ: lʒ ipa non intẽ derit circa eas. Et rõnem assignat Alb. vbi s. dicens: q̃ ista subtilia magꝭ oꝛdinant̃ ad vanitatem q̃ʒ ad vtilitatem. Et pptea dic̃ iu risconsult9 in. l. si fideiussoꝛ. §. q̃dam. ff. mã da. q̃ non est iurandum de apicib9: ꝛ sic de subtilitatib9 iurꝭ. nimia em̃ subtilitas est p nitiosa. l. lege duodecim tabulax. ff. legi. he re. et iõ debet euitari. l. sancimus. C. ad tre bel. l. sicut. §. si obitoꝛi. ff. qb9 mo. pig. vl̃ hy po. sol. et. l. fi. C. de iu. do. Opatio aũt hr̃e ỽ ginis tm̃ erat circa necessitatem ꝛ vtilitatẽ: g̃ nõ erat circa talia. nos tñ hoc limitare pos sumus: nisi forte in his q̃ ad diuinũ cultum ptinebant. De ista aũt eius opatiõe circa vi lia dꝛ Prouer. vl. Quesiuit lanam ꝛ linum ꝛ opata est consilio manuum suax: manũ su am misit ad foꝛtia: ꝛ digiti eius appꝛhende runt fusum. In legẽda quoq3 eius dꝛ q̃ cer ta hoꝛa diei vacabat operi texture vt neminẽ grauaret: ꝛ arte ꝛ manib9 victum querebat. sic etiam faciebat Paulus apl's: vt dicitur Act. xx. et. x. q. iij. c. cauendum. et ex de cens. c. cum apl's. Dicit nãq3 auctoꝛ libꝛi q̃ dꝛ Pã philus. ca. j. Nam solet ars dominũ sepe iu uare suum. Et itex. iij. ca. inquit: Paup se pe suo pascit̃ officio. Lʒ aũt mr̃ dei habuerit noticiam ꝛ piciam oĩm artium honestax q̃ exerceri possunt cum merito: iuxta illd Se nece in lib. de septem liberalib9 artib9 dicen tis: Meritoꝛia artificia sunt et q̃ valde ho minib9 psunt. iuxta illud Ouidij in. iij. d ar te amandi. Scilicʒ ingenium placida mol lit̃ ab arte. Et studio moꝛes conueniẽt̃ eunt. Et in. j. de ponto. Artib9 ingenuis q̃rum ti bi maxia cura est: Pectoꝛa mollescũt: aspe ritasq3 fugit. Econtra ỽo de ignoꝛantib9 ar tem dic̃ auctoꝛ lib. q̃ dꝛ Facetus c. iij. Est pe cus vt brutum penitus quisquis caret arte. Ars hoiem foꝛmat: nec sinit esse malũ. Tã men ipsa dei mr̃ voluit communit̃ exerceri circa vilia exercitia. Qd etiam põt pbari s̃m Alber. vbi. s. sic. Beata ỽgo pfecta fuit s̃m actionem et contemplationẽ. Vñ de ipa di ci põt illud Luc. x. Maria optimã ptem ele git. Bona pars ẽ actiuox/melioꝛ ɔtempla tiuox: sed optia est eius que pfecta est i acti one ꝛ ɔtemplatione: sic fuit b. ỽgo: g̃ ipa de buit hr̃e opera actionis que contemplationi minime repugnarent Hec aũt sunt opa ma nualia/grossa/ꝛ cõmunia: que non req̃runt multã attentionem cogitationis: g̃ videtur q̃ circa hmõi deberet esse operatio virginis. Hec Alb. vbi s. Et idem etiam pbat q̃ ipsa virgo benedicta sciuit artem mechanicã im pꝛopoꝛtionabilr̃ alijs ꝛ excellent̃ sic arguen do. Sicut se habet effectus ad effectum: ita causa ad causam. sed effectus causat̃ ab ar te mechanica beate ỽgis excellit impꝛopoꝛ tionabiliter effectum causatum ab artibus mechanicis in alijs. Quod pꝛʒ: quia dignis simũ ad quod oꝛdinat̃ ars mechanica est ve stimentum: sed dignissimuʒ oĩm vestimen tox fuit tunica inconsutilis: quam filio suo fecit beatissima virgo: g̃ si eius ars mechani ca causabat dignissimũ effectũ: ɔcludendũ est q̃ habebat ipam artem i summo. ¶ Et q̃ ỽo habuerit artes liberales in summo pbat idem Alber. vbi s. ca. cxxxv. sic: Prouer. ix. dꝛ. Sapientia edificauit sibi domũ: et exci dit columnas septem. sed ista domus est be ata virgo/septem columne sunt septem ar tes liberales: g̃ beata virgo habuit septẽ li beralium artium scientiam. Item Exod. xj dicit̃: Mulier petat a vicina sua vasa argẽ tea et aurea. qd exponũt glose et sancti de sci entijs secularibus: g̃ sancti debent secũ sci entias seculares depoꝛtare de mundo: ergo

Scia in flat.

Maria habuit oẽs sciaς.

Maria circa vi lia se ex ercuit

Sciuit et artes mecha nicas.

Sciuit artes li berales

⁊ btīssima ꝟgo. Itē Can̄.iiij. dr̄ de turri da-
uid q̄ ꝑcat̄ sacra scp̄tura. Mille clipei pen-
dent ex ea: omnis armatura fortiū. Sed cli
pei fm expositores sūt physice scie. Octauo
scie liberales ptinēt ad munitionē sacre scri
Scie valent ptura/ ḡ sanctoꝝ est illas scire/ ḡ et btīssime
ꝟgis. Item q̄dam scti laudant̄ a talibꝰ scien
tijs: vt Gregoriꝰ/ Hiero. Augꝰ. Leo papa/
btā Caterina ⁊ multi alij. Ualent em̄ ad in-
tellectū ⁊ corroborationem sacre scp̄ture. vt
hr̄ dist. xxxvij. c. de q̄busdam. ꝺ q̄ p. Panor.
in c. de multa. ꝑ illum textū de p̄bē. ⁊ dig. in
c. venerabilis. eodem ti. et c. inotuit. de elec.
O Facit. l. ij. C. de post. ḡ btē ꝟgini non debuit
deesse materia huius laudis. ¶ Q) āt grā-
maticam sciuerit: ꝑbat Alb. vbi s. c. cxxxvj.
Nam sup illud Luc. ij. Maria cōseruabat
omnia ꝟba hec. inq̄t glo. ꝙ legerat de diuer
sis scp̄tur: et ↄferebat lecta cum his q̄ in fa
cto implebant̄ de filio/ ḡ sciuit legere ⁊ itelli
gebat qꝺ legebat. q: legere et non intelligere
negligere est: vt ait Cato. ḡ sciuit gramma-
ticam. Dic̄ q̄q: Damascenꝰ ꝙ btā virgo fuit
enutrita in templo vbi ꝟgines instruebant̄
Item cū grāmatica sit scia recte loq̄ndi ⁊ re
cte scribendi: et ip̄a in loq̄ndo vel scribendo
nunq̄ꝫ peccauerit/ ḡ grammaticā sciuit i sū-
mo. Hoc etiam ptꝫ ꝑ lr̄am rn̄salem scp̄tam
ab ip̄a btō Ignacio. Si em̄ Susannā eru-
dierūt parentes eiꝰ fm legem Moysi: Dan.
xiij. ꝑncipium aūt eruditionis est a grāma-
tica: vt colligi pōt in. l. j. C. de ꝑfessoribꝰ libe
raliū artium. li. x. ꝑculdubio credendum ē
btām ꝟginem in grammatica fuisse erudi-
tissimā: nam grammatica in bono vsu assū-
pta est vtilis aie. c. siq̄s. xxxvij. di. Et sil'r sci-
uit rhetoricā. Qꝺ sic ꝑbat̄. Nam (vt inq̄t Au
gustinꝰ in li. de doctrina chr̄ia.) in sacra scp̄tu
ra sunt diuersi colores rhetorici/ sꝫ sacrā scri
P pturā beatissima ꝟgo ꝑfecte sciuit/ ḡ ⁊ rhe-
Jura sciuit toricam. ¶ Jura q̄q: ciuilia ⁊ canonica ⁊ le
ges ac ꝺcreta etiā sciuisse in summo: probat
Alb. sup Missus ē. c. cxxxviij. hoc mō. Sa-
pientia boni aduocati ⁊ eloquentia eius ma
nifestat̄ in tribꝰ. s. Primo ꝙ obtineat apud
iustum ⁊ sapientē iudicem. Scꝺo ↄ aduersa
rium astutum et sagacem. Tertio ꝙ in cau
sa desꝑata: ⁊ de his aliqꝺ tangit̄ in. l. ꝑuidē-
dum. et in. l. quisq̄s. C. de postu. Sed virgo
beatissima aduocata nr̄a obtinuit apud sa-
pientissimū et iustissimū iudicem deum: ⁊ ↄ
astutissimū aduersariū diabolum: ⁊ in cau
sa deꝑatissima int̄ deum ⁊ hoiem: in q̄ nll's
hominū loqui audebat: nec Moyses legis-
doctor; nec Salomon sapientissimus. Naꝫ
ip̄a obtinuit optatam sn̄iam nostre liberati
onis/ ḡ iura sciuit. Item alij aduocati pos-
sunt ꝑbare sophistice (lꝫ non real'r) iniustum
esse iustum. Sed btā ꝟgo de nr̄a iniusticia
iusticiam fecit/ ḡ improportionabil'r omībꝰ
optime allegare sciuit. Item ip̄a imperatrix Leges
fuit/ ḡ leges condere potuit: et legis interp̄- ↄdere.
tatio penes ip̄am fuit. Facit. l. j. et. ij. C. ꝺ ve.
iur̄. enu. iuncta. l. ꝑnceps. ff. de legi. ⁊ oīa iu-
ra in arca sui cordis clausa habuit. ad qꝺ fa-
cit. l. oīm. C. de legi. et. l. penl'. C. de his q̄. vt
indig. iuncta ꝺ. l. ꝑnceps. Et ↄn̄r in summo
iura ciuilia et canonica sciuit. Nec videt̄ in-
congruum mulieres habere peritiam iur̄.
Legit̄ enim de vxore Joānis andree glosa-
toris ꝙ tantam ꝑitiam in vtroq̄ꝫ iure habu
it vt publice in scholis legere ausa sit. ¶ Lꝫ Q
aūt dicat̄ ꝙ dialectica non placet deo: q: re-
gnum dei est in simplicitate fidei ⁊ nō in cō-
tentione. c. oēm. xxxvij. distin. vn̄ etiam dr̄ ꝙ
dialectici diebꝰ ac noctibus torquent̄: et in
obscuritate ment̄ gradiunt̄. c. nōne. eadem
dist. et ꝙ garrulitas ranaꝝ q̄bꝰ ꝑcussa ē egy
ptus: designat garrulitatē dialecticoꝝ ⁊ so-
phistica argumenta eoꝝ. c. legimus. et c. se-
quen. xxxvij. dis. tamen dialectica p̄t addisci
sine pctō/ ⁊ simil'r alie scientie mundane. §.
sed econtra. et c. turbat. ⁊ c. siq̄s. eadem dist.
Omnia em̄ q̄ in iure canonico dicunt̄ ↄ lo-
gicos siue dialecticos: intelligunt̄ solum de
his qui relict̄ necessarijs ad salutem/ vl' ex
curiositate tm̄ seu ex alio malo fine circa hu
iusmodi occupant̄: non aūt ꝺ illis qui addi
scunt bono fine. Et sil'r dicendum ē de alijs
scientijs paganoꝝ ab ecclesia particularit̄
non damnat̄: que cum merito pn̄t addisci:
dummodo fuent̄ debite circumstātie. Ua
let em̄ ad salutem ⁊ ꝑfectum aie et fidei de-
fensionem. sicut demonstrat mgr̄ Gratianꝰ
in ꝺ. c. turbat. et septē capl'is seq̄ntibꝰ. xxxvij
dist. Btām igit̄ ꝟginem Mariā logicā q̄q:
sciuisse: ꝑbat Alb. vbi s. c. cxxxix. dicēs ꝙ lo
gica est vtilissima ad sciam sacre scripture ⁊
ad heresum destructionem ⁊ fidei ↄfirmati
onem ⁊ rōnis redditionem de ea que in no-
bis est fide/ ḡ ista scientia maxime est neces-
saria sanctis: et ↄn̄r beatissime virgini neces
saria fuit: que in vniuerso mundo cunctas
hereses interemit. Itē dr̄ Hiero. ꝙ lib. Job
continet ꝑpositiones/ assumptiones/ ⁊ con-
clusiones: et idem est in alijs libris sacre scri
pture in q̄bꝰ sunt diffinitiōes/ diuisiones/ et
conclusiones: et in aliq̄bꝰ sunt ꝟsus exame-
tri vel pentametri fm hebreos. sicut in libro
Job/ et in psalmis/ et in cantic̄/ ḡ logicā ip̄a
⁊ poetriam sciuit: quia scp̄turam sacram in
qua hec habent̄ plene nouit: et hec ita esse in
cantico suo demonstrauit: ⁊ ꝑcurrendo de
speciebꝰ logice: que sunt/ tēperatiua/ sophi-
stica/ demonstratiua/ ⁊ dialectica. Dic̄ Alb
tus vbi s. c. cxl. ꝙ temperatiuam in summo

sciuit: qz nunq̃ in tentatiõe succubuit. Sophisticam i summo habuit/ qz oẽs astutias diaboli cognouit et oĩa sophismata sua patefecit. Dialecticam i summo sciuit: qz oĩa pblemata soluere sciuit. Demonstratiuã in summo sciuit: qz nobilissimã ꝓpriam passionem de nobilissimo ꝓprio subiecto p semetipã cõclusit. Nobilissimũ subiectũ est pmar summa bonitas. Nobilissima et ꝓpria ei9 passio est miscdia. Un̄ in orone dicim9: Deus cui ꝓprium est misereri. Hanc aũt ꝓpriam passionem de hoc subiecto btã vgo conclusit: qñ p eam tanq̃ p mediũ summe bonus de9 in ope nostre redemptionis in se summã misericordiã demonstrauit: q̃si tali vterek demõstratione. Quicũq3 aufert q̃dcũq3 malũ auferibile et confert omne bonum conferibile ipe est summe misericors/ s3 de9 bõ in nr̃a redemptiõe abstulit oẽ malũ auferibile: ⁊ contulit omne bonũ ꝯferibile/ g̃ summe misericors. Et hoc factum ẽ p mediũ ipius btẽ virginis de q̃ carnem assumpsit: ⁊ ex q̃ incarnatus e fecit. Ex quo pat3 q ipa habuit oẽs ptes logice in summo.

R. Imperator plen9 phia

¶ Phiam etiam habuisse vginem gl'iosam manifestũ est. Nam impator dr phia plenus. C. ad sill'. l. penl'. g̃ ipsa impatrix celestis. Ad qd facit. l. pnceps .ff. d legi. Item ad phiam ptinet detinere furorem amoris viciosi. §. illud q3 in aut. qb9 modis nãles efficiunk legitimi. De q̃ per Albricum de Rosate in. l. vnica. C. de senatusꝯsul. clau. tol. Et pecunias contemnere. l. i bonorib9. §. phis. ff. de vaca. mu. atq3 in dictis temperatũ esse. §. nos vo. i proemio. ff. Hec aũt omnia fuerunt in di matre. Item philosophia dr a philos qd ẽ amor: ⁊ sophia qd est sapientia: quasi amor sapientie: vt no. in. l. j. ff. de iusticia et iu. d q̃ p Arch. viij. di. in pn. Sup omnes aũt btã virgo amauit sapientiã/ g̃ sup oẽs habuit phiam. Et similit physicam et medicinam pbat Alb. in pallegato loco. c. cxlj eam habuisse sic: Ut inquit Phs. j. d anima: Cognitio anime valet ad omnia: maxime ad scientiam nãlem/ sed beatissima virgo pfectissimã cognitionem anime habuit: pfectissime em̃ se cognouit/ g̃ ⁊c. Item p diuersas ꝓprietates lapidum/ specierum/ lignoꝝ/ et animaliũ/ et ceterarũ nãliũ diuerse figuranr intelligentie mysterioꝝ in sacra scptura/ g̃ sine noticia reꝝ non est pfecta noticia scpturaꝝ: sed btissima vgo perfecte sciuit scpturã/ g̃ habuit in summo nãliũ

Sciuit mediciam

sciam. Item nullus fuit morb9 q̃ntũcũq3 incurabil' q̃n sciret et posset eum curare/ g̃ i summo habuit sciam medicine. Item ipsa sciuit curare solo verbo/ g̃ sciuit medicinam i summo. Item ipa sciuit curare corp9 ⁊ animã/ g̃ in summo habuit medicie cognitionem/ iõ ei canik: Cecos tu illumina/ mortuos resuscita: da mestis leticiam. Ut em̃ dr Ecclesiastici. xxxviij. Altissim9 de terra/ id est de virgine Maria creauit medicinã. Quapropt̃ de indeuotis btẽ virgini dicere possumus illud Sap. j. Non est in illis medicamentũ. Et illud Hiere. viij. Medicus nõ ẽ ibi. Jdo cuilibet fideli dr illud Ecci. xviij. An̄ languorem adhibe medicinã/ id est vginis deuotionem: q̃ te pseruabit a petoꝝ infirmitate.

S. Sciuit mathematica

¶ De scientijs q̃3 mathematic; q in btã virgine fuerũt: pbari põt fm Alb. vbi s̃ ca. cxlij Nam ipa fuit pfectissima fm affectũ/ g̃ ⁊ fz intellectum. Cum g̃ dilexerit omnia diligibilia: ꝯcludendum est q etiam cognouit omnia cognoscibilia. Item fm Hierom. geometria/ arithmetica/ ⁊ musica/ habent i sua scia vitatem. c. si q̃s grammaticã. xxxvij. di. ⁊ vitas pficit intellectum vt bonum eius/ g̃ ⁊c. Preterea laudak Abraam q erat pitus in astris: et docuit egyptios astronomiã: ⁊ per eam ditatus est. Jõ videk q istas scientias pfectissime habuerit beata vgo quantu3 ad id qd vtile est in eis: vt per illas deueniak in cognitionem creatoris ⁊ noticiã scpturaꝝ: ⁊ quantum scire congruit: cũ ipsi mri di nullum bonum defuerit. Et q̃tum ad musicas

Sciuit musicã

patet q tam in veteri q̃ in noua lege erant cantores et vsus cantus ad diuinum cultũ. Cantus aũt recte scik p musicã/ g̃ ad cultu3 dei ptinet scientia musice/ g̃ fuit in beata virgine: cum p instrumentoꝝ pulsationem ⁊ diuersam melodiam excitek animi affect9 ad deum: vt pat3 in helisco/ q̃ faciens psalteriũ adducere ⁊ pulsare: excitata est mẽs eius ad ꝓphiam: vt dr. iiij. Reg. iij. Preterea q̃cquid pfectissimo auditui dilectabilissimũ fuit ad audiendum illud maxime harmoniacũ fuit: sed auditus filij dei nobilissim9 fuit/ ergo vox matris sibi delectabilissima fuit ad audiendum: et consequenter summe harmoniaca. Un̄ Can̄. ij. dr ei: Sonet vox tua i auribꝰ meis: vox em̃ tua dulc;. Ergo ipa beatissima vgo effectum musice scientie habuit in summo. Habet em̃ musica delectationem nãlem: ⁊ in omnib9 etatib9 atq3 oib9 morib9 vsus ipius est amicus: vt ait Phs. viij. Politicoꝝ ca. vij. Item musica letificat cor ⁊ tybie ac psalterium: suauem faciunt melodia Ecci. xl. Dicit quoq3 Macrobius in lib. de somno Scipionis: Omnis anima musicis sonis capik: et musica capit omne qd viuit. Et Boecius in musica lib: o. j. inqt: Nulla ẽ omnino etas que a cantilene dulc; delectatione seiuncta sit. Cassiodorus etiã lib. ij. epistolaꝝ: epl'a. xl. ait: Musica tristiciam noxiam iocũdat: tumidos furores attenuat: cruentam seuiciem efficit blandã: effugat igna

uiam/soporantē languorē expellit/vigilanti bus reddit saluberrimā quietem/viciatā tur-pi amore ad honestū studiū reuocat castitate: tollit mentis tediū bonis cogitationibus semper aduersum: pniciosa conuertit ad auxiliatricem grām: et per dulcissimas voluptates expellit animi passiões. Nihilqȝ efficacius inuentū est ad pmouendū anios q̄ꝫ pcaue cithare blanda resultatio. Hinc etiaȝ appellatā existimam⁹ chordā: qḋ facile corda moueat. Hec ille. Si ḡ musica tantū vtilis etiam malis: et eos ad bonū inducit: mlto magis bonos in melius pficere faciet: et pñr in oim bonoꝝ optima vgine excellētissime fuit que cordis leticiam et delectationē in sūmo habuit. ¶ Quantū vo ad astronomiā legit Gen.j.ca. In pncipio creauit deus celum et terram. vbi expositores ponūt plures celos Item ibidem dr: Fecit deus duo luminaria magna: solem et lunā et stellas: et posuit ea i signa et tempora/dies et ānos. Ex q̄ videt q sit necessaria vel saltē vtilis astronomia ad intelligentiā scpturaꝝ: quam qr brā vgo plene habuit: io astronomiā excellentissime intellexit. De arithmetica etiam eodem mō ꝓbari pōt. Nam cum sit circa nūeros: qui in scripturis diuinis continent diuersa mysteria: vt pꝫ Dan.ix. et.xij. et computatiões annoꝝ de vitis antiquoꝝ ibi notant: et diuersa festa diuersis tpibꝫ agunt et in scptura agi describunt: ḡ est necessaria vel saltem vtilis scia algorismi: et pñr scia de nūero scꝫ arithmetica: ḡ et in brā vgine nō ē credenda defuisse. Et similr pbare possum⁹ de geometria: nam in sacra scriptura diuerse mensure sūt et mensurationes: vt mensura ephi/chori/modij/cbades/cubiti/calami/rinciridis/et alie mensurationes: vt in tabnaculo Exo.xxvj. ca. et in templo Ezech.xl. De hmōi aūt ē scia geometrie. Un dicunt geometri.i. calculatores. C.d decurio.l.canonem.li.x. vl' agrimensores.C. de excusa. arg.l.fi.lib.x. et.ff.d excusa.tuto.l. geometri. ḡ cum hmōi sciētia sit necessaria ad intelligentiam sacre scripture: absqȝ dubio fuit in beata vgine. Et de pdictis scientijs potest etiam sic pbari. Nam cum habuerit scientiam legalem in q̄ mltū curat d scientia arithmetice in computādo: put habet in.l.iij.§.scio.in glo.in verbo bissexto.ff.de minori. et in.l.j.in fine. in glo.in vbo/septime pditionis.C.d iust.cōmit. Similr et de geometria: vt in toto titulo.ff. si messor fal.mo.dixe. et finium regundoꝝ. et cōi diui. et in.§.penul.insti.d offi. iudi. et alibi sepe: pcertim i diuia tiberiadi Bartoli cōcludit q vtile fuit ipām habere has scientias. Geometria eīn est licita et approbata.l.artem geometrie.C. de malefi.et mate. ¶ Q

autem habuerit theologiam in summo: pbatur. Nam cum habuerit iuris prudentiā (vt s dictum est) et iuris prudentia sit diuinarū reꝝ noticia: vt dr in.l.iusticia.§.iuris prudentia.ff.de iusti.et iu.et insti.eo.§.iuris prudentia. Cumqȝ d diuinis tractet non solum in iure canonico. sedetiam in ciuili: vt patet C.de summa trini.et fi.ca. maxime in epistola Ind' claras. ḡ habuit scientiam theologie. Et potest etiam sic probari fm Albtum vbi s ca.cxlv. Inquit ps psal.cxviij. A mandatis tuis intellexi. ḡ impletio mandati auget intellectum opanti. Sed beata vgo mandatum in summo impleuit/ergo theologiā in summo intellexit. Item ibidem inqt idē ps. Lucerna pedibus meis verbum tuum. Sꝫ beata vgo sola nunqȝ pedem affectus offendit/ḡ lucerna verbi illam pfectissime illuminauit. Preterea Ezech.j. dr: Cum eleuarentur animalia: eleuabant parit et rote iux ea. Quod exponens btūs Greg. inqt: q cū deuant doctores in vita scꝫ spūali: honorat et exaltat in eis scientia. Sed beata vgo habuit excellentissimā/ḡ etiam habuit eleuatissimā theologie sciētiam. Item apostoli sciuerunt theologiam cum nō didicissent humanitus/ḡ multo fortius beata vgo. Item ipa habet aureolam pdicatorum: vt pbabit infra in vltima parte huius opis/ergo sciuit theologiam. Item de beata Cecilia legitur: Uirgo gl'iosa semper euāgelium christi gerebat in pectore/ergo multo fortius brā virgo. Item.j. Joan.ij. dr: Unctio docet vos d omnibꝫ: vbi glo. ait.s.ad salutem ptinentibꝫ Sed beata vgo super omnes fuit vncta/ergo improportionabilr sciuit omnia ad salutem ptinentia: de quibꝫ est theologia. Item in arca erat lex dei. Exo.xxv. sed per arcam figurat brā vgo/ḡ ipa in se habuit totam legem dei per scientiam ipsius. ¶ Q autem sciuerit librum sententiaꝝ: pbat Albtus vbi s ca.cxlviij. Nam materia primi libri reducit ad materiā de trinitate et de predestinatione: de potentia et voluntate dei ac gratia eius: sed de hac materia plurimū sciuit beata vgo: q̄ potentiā et bonitatem ac grām dei in summo in se experta fuit: et diuinam trinitatē ac sui pdestinationē excellentissime intellexit. Scdōs liber est de angelis et operibꝫ sex dieꝝ et statu hoīs: sed hec omnia perfectissime sciuit mr dei/ergo scdm librum in summo intellexit. Tertius liber est de incarnatione verbi: et de vtutibus et pceptis diuinis. Sed beata vgo hec omnia sciuit i summo/que vbi incarnationem per experientiā cognouit: et vtutes ac pcepta perfectissime intellexit ac in se habuit/ergo et tertium librum optime sciuit. Item in quarto libro

V Iuris prudētia

Sciuit theologiam

X Sciuit libros sniaꝝ

agit de sacramentis et resurrectiõe. Ipa au tem gras sacramentales in summo habuit: vt patebit. i. fmone. xi. huius partis. Habuit etiam corpus simillimũ corpib resurrectis: qr eius corpus fuit immune ab oi macula culpe: et etiam a pena mortis: vt dicet infra in tractatu de assumptione eiusdẽ. Itez optime cognouit naturam corpoꝝ resurgẽtium: et resurrectionem domini ipa pma vidit et credidit: vt ait Amb. in lib. de vginib. Ergo omnes libros sniaꝝ in summo sciuit.

y ¶ Qd aũt totã bibliam ꝛ omnia pure creature scibilia intellexerit, pbat p illud Joan. xvi. vbi ait chrs aplis: Spũssanct docebit vos oẽm vitatem. g multo magis docuit eius mrem. Dic aũt Alb. vbi s ca. cxlix. q btissima vgo fuit sufficient pfecta p habitum nature et gre: potens in operationes exire: ꝛ finẽ consequi cuiuslibet scientie: ꝛ hec scia exiuit in actum et operationem, qñ, vbi, qualr, et quantũ ordinabat sibi ad btitudinem ꝛ aliꝝ ad salutem: habuitqz pfectam cognitionem oim ad suam btitudinem ptinentiũ fm statum vie. Et omnia q fuerunt in eius anima naturalia vel adqsita sic erant gra informata cum gra coniuncta vt omnia essent gtuita. Concludendo g hanc ptem dico q de beata vgine dici potest illud Sap. ix. Scit illa omnia et intelligit. Et nos illi dicere possumus illud Luc. xvi. Scimus qr scis omnia Et illud Ps. cxxxviij. Mirabilis facta ẽ scientia tua Et merito. Cum enim dicat. i. Regum. ij. Deus sciaꝝ dominus ẽ, pfecto non est dubitandum q mrem suam scia replere voluit. Uñ de ipa inqt Sap. vi. Ponam in lucem sciam illius. Et ipa pt dicere illd Prouer. xx. Noui sciam sanctoꝝ. de qua p totũ orbem diffudit: iuxta illud Ecci. xxi. Scientia sapientis tanqz inundatio inũdabit. De fmone aũt scientie eius dici põt illud Prouer. xv. Letat homo in sciẽtia oris sui: ꝛ sermo oportunus est optimus. Ipsi quoqz virgini in hunc mundum venienti dicere potuit deus illud. iij. Regs. iij. Dedi tibi cor sapiens et intelligens. De ipa etiam dici poterat illud. iij. Regũ. iiij. Erat sapientior cunctis hominib. Et illud Judith. xi. Mirabant omnes sapiam eius. Et illud Ecci. ca. xxxix. Collaudabunt multi sapiam eius: Et ipsa dicere poterat illud Ecci. i. Precessi sapiẽtia omnes q fuerunt añ me. De illa qqz dicere possumus illud Dañ. v. Scientia et sapientia inuenta sunt in ea. Et illd Ecci. xxiij. Omnia vidit oculus eius. s. intellectualis. Ex qbus omnib concludi põt q btã vgo q cognouit omnia creata et creatorẽ: sciuit numerum animaꝝ in inferno existentiũ cum earũ penis: ꝛ eaꝝ q erant in purgatorio: ꝛ in sinu Abrae: ꝛ in mundo: et pulcritudinẽ eaꝝ: et silr nũeꝝ oim angeloꝝ, archangeloꝝ, ꝛ aliorum btoꝝ spirituum. De qb inqt Dionys. q maior est numerus angeloꝝ qz oim alioꝝ rum creatoꝝ simul: et q p vno angelo sunt decem archangeli: et semp multiplicant in decuplo ascendendo de ordine ad ordinem Sciebat g btã vgo oim istoꝝ numeꝝ et eorum distantiam ꝛ pulcritudinem differentẽ ꝛ gliam. Item cognouit naturam diuinam .s. btissimã trinitatem ꝛ distinctionem psonaꝝ ꝛ ppͥetates attributas trib psonis melius qz vnqz cognouerint vel cognoscent omnes pure creature sub celo existentes. Item oim stellaꝝ nomina ꝛ ppͥetates sciebat. Nã deus cõicauit sibi p grã illud qd ei canit Sedulius dicens: Qui stellas numeras qꝝ tu nomina solus, Signa, ptates, cursus, loca, tpa nosti.

¶ De fide btẽ vginis. z

Ut inqt glo. sup illud Pauli. i. ad Cor. xij. Alteri fides ꝛc. Hic accipit fides put est gra gratis data p cõstantia fidei vel fmone d fide. Qd aũt btã vgo omnes supauerit vt in fide sic sumpta: pbat Alb. vbi s. ca. cl. sic: Nam alioꝝ cõstantia fuit deficiẽs et inceepta, ipsius aũt non. Uñ de ea solet exponi illd Eccẽs i. Gnãtio pterit gnãtio aduenit: terra vo in etnum stat. Item Mat. xvij. inqt saluator: Si habueritis fidem sic granum sinapis: ꝛ dixeritis mõti huic: tolle te et mitte te in mare: obediet vob. Granum sinapis est tenax: paruum, ꝛ calidum, et significat fidem btẽ marie: q fuit ita constans, certa, et humil q ad ipsius dictum qñ dixit angelo: Fiat mihi fm vbum tuum, summus montiũ tulit se d celo et misit se in mare hui mũdi p incarnatione ex ea: vel in mare sui vteri. Certe nullius sancti vel sancte fuit vnqz fides tam constans ꝛ tam feruens q istud petere auderet vel impetrare posset. Non etiam abraam: q tamen (vt ait Aplus ad Rhom. iiij.) credidit in spem contra spem. Credidit nanqz in spem repromissiõis sibi facte ab angelo d filio nasituro cõ spem quam naturalr habebat. s. q non esset ei amodo filius nasciturus: cum esset antiquus dieꝝ et haberet vxorem sterilem. Sed maior fuit fides btẽ vginis: q credidit angelo sibi dicenti: q ex vgine pmanente nasceret de ꝛ homo. Magis enim est contra naturam vginem concipe et parere deum et hoiem: qz sterilem ꝛ vetulã ex antiquo viro concipe purum hoiem: ergo ipsa improportionabiliter supauit Abraam in fide: et consequenter omnes alias: p illam re

gulam. Quicqd est supius supiori: est etiã multo magis supius inferiori.arg.in.l.ð ac/cessionib9.ff.de diuer.ꝛ tem.pscp.et in ca.ex
A parte.ex de deci. ¶ Item Greg. in homel'. paschali inqt: Fides nõ hꝫ meritũ vbi hũa/
Habuit maximã fidẽ
na rõ pbet experimentũ. Sed istud a btã vgi/ne creditũ maxime fuit sup rõnẽ ꝛ experimẽ tũ/ g habuit maximũ meritũ. Ex qb9 omib9 ptꝫ ꝙ ipa vgo bñdicta habuit maximũ habitũ et actũ fidei sup omnes viatores. Hac aũt fidei sue constantia mr̃ dĩ diabolũ supe rauit: vñ ipa volẽs ꝯ cum ðcertare dixit do illud Judith.ix. Da mihi in aĩo ꝯstantiã ꝛ ꝯtemnã illũ: ꝛ virtutem ei9 vt euertam illum De timore etiã demonũ, pp̃ ꝯstantiam vgis põt dici illud Judith.xvj. Horruerũt per se ꝯstantiam eius. Ipa qq3 vgo de plĩmis my sterijs fidei edocuit pmos pdicatores apo/stolos: vñ illi dicere poterãt illud Ps.cxviij Declaratio smonũ tuoꝝ illũinat. Et qꝛ per virtutem smonum suoꝝ eccl'ia fuit bñ dispo sita: iõ de ipa dici põt illud Ecci.xliij. In ser mone ei9 composita sunt omnia. Et illð Ecci viij. Sermo illius ptãte plen9 ẽ. Eius ãt ser mo ꝛ doctrina non fuit sic illius de q̃ inquit Cato: Turpe est doctori cũ culpa redarguit ipm. et Ouið.in.ij.de trist. ðr de se et ð alijs malis doctorib9. Crede mihi mores distant a carmine nr̃o. sed pfuauit illð Prospi in li. epigrã.dicẽts: Nõ sat ẽ dñi pcepta euoluere lingua. Js meminit legꝫ q̃ meõr ẽ operꝫ.

B ¶ De grã sanitatũ btẽ vgis.

Gratia sanitatũ est curare ĩfirmos/ non medicina nãli: sed virtute diui na. Nã ope diabolico (vt fit i ican tationib9 et supstitiõib9) curare infirmos nõ pertinet ad grãm istam/ sed ad pctm: vñ et phibitũ est.xxvj.q.ij.c.illð.et.q. iiij.c.igit. Hanc aũt grãꝫ sanitatũ habebãt apl'i. Unde etiam ad vmbrã Petri transeũ/tis per viã infirmi tacti ei9 vmbra sanabant̃ vt ðr Act.v. g̃ multo excellentius hec grã fu it in ipa mgrã ꝛ dña aploꝝ dei genitrice ma ria. Uñ ð illa ðr Ecci.xliij. Medicina oim in festinatione nebl'e Nebula ista ẽ caro chri sti de terra vginali exorta: nullo pcti ponde/re pgrauata: et vltra puritatẽ angelicam ele uata: ac calore spũssancti formata. Hac er/go medicina nobis a btã vgine facta et ppo/sita: tot9 mund9 virtual'r est sanat9. Uñ Ber. in qdam smone inqt: De plenitudine ei9 oẽs recipiũt grãm: eger curationem: tristis ꝯso lationem. Iõ eius fili9 inqt Ecci.xxiiij. Ego quasi fluui9 dorix/ q̃ interptat̃ medicamẽtũ gnãtionis: egressus sum de paradiso dĩ nr̃i .i.de btã vgine: que fuit paradisus volupta tis a pncipio: in quo posuit deus hoiem: id est chr̃m: quem formauerat. Cum g̃ illð qð est causa cause sit cã causati: vt ðr in li.ð cau sis. et notat̃ in.l.domũ.ꝛ in.l.videam9.in fi. ff.locati. et in.l.qui occidit.§.in hac.ff.ad.l. aql'. Si btã vgo gnãuit medicinã ꝛ medicũ sanatorẽ oim: ꝯcludendũ est ꝙ ꝛ ipa totum orbem sanauit. Item ipaꝫ habuisse grãꝫ sa/nitatũ in summo: pbat Alb. vbi s̃. c.clj. Et possum9 arguere sic. Btã vgo non solum to tum hoiem sanum facit in aĩa ꝛ corpore: et curat oẽs morbos incurabiles: vt s̃ patuit: sed etiam post mortẽ curat ꝛ mortem fugat: et etiam quos curat sanat ad immortalita/tem: g̃ superat omnes in grã sanitatũ. Ideo ipa inqt Prouer.viij. Qui me inuenerit in/ueniet vitam: ꝛ hauriet salutem a dño.

¶ De opatione virtutũ btẽ vgis

Super illud.j.ad Cor.xij. Alij opa/tio virtutũ. ait glo.i. miraculoꝝ q̃ fit ꝯ nãm.i.solitũ cursuꝫ nature.c.cũ marthe. §.qsiuisti.ꝟ.miracl'm. de cele.mis. Et ista est differentia int̃ istã grãm ꝛ pcedentem: qꝛ pcedens vicꝫ grã sanitatũ ẽ circa ea ad que se extendit etiam virtus natu/ralis: sed vbi per naturam fit sanatio infir/mitatũ mediantib9 medicinis ꝛ successiue p grãm diuinam fit subito. Sed operatio vir/tutũ est circa ea ad que non se extendit potẽ tia nature create: vt est illuminatio cecoꝝ: et resurrectio mortuoꝝ: solem ĩ celo firmũ sta/re vel retrocedere. Oim aũt virtutũ ꝛ miracu loꝝ maximũ est deus homo: seu vbum ca/ro de vgine factum. Uñ Hiere.xxxj.ðr: No uum faciet dñs sup terram: femina circũda bit viꝝ. Nouum aũt istud est sup oẽs noui tates: cuius nunq̃ꝫ fuit nec erit sil'e: iuxͣ illð Esa.vl. Quis audiuit vnq̃ꝫ tale: aut qs vidit huic sil'e: Ergo beata vgo habuit grãꝫ ope/rationis virtutum in summo. Licꝫ em̃ fuerit op9 magnũ et mirabile qð factum ẽ sub Eze chia rege Juda: qñ scꝫ ad petitionem ei9 in si gnum sue sanatiõis ꝛ remissiõis culpe sol re uersus ẽ retro p.x.lineas ĩ horologio achaꝫ regis Juda: vt habet̃.iiij. Reg.xx. tamen qꝛ hoc op9 fuit vmbra et figura: maior fuit ipa res figurata. Signũ etem̃ datũ fuit in sana tionẽ et remissionẽ pcti nõ vnius homis so/lum: sed totius humani generis infirmi ad mortẽ: ꝙ qñ sol iusticie filius dĩ altissimi re trocederet.x.lineis: tunc sanaret̃ hõ. Nouem linee sunt nouẽ ordines angeloꝝ recti añ de um/ decima linea est humana natura. Re/uersus ẽ g̃ q̃si retro qñ paulo min9 ab ange/lis minoratus est: qꝛ mortalis fact9 formaꝫ serui accipiens: habitu inuent9 est vt hõ: ðr Phil'.ij. et sic in decima linea. Horologiuꝫ aũt ad cuius decimã lineam reuersus ẽ sol

est btā ꝟgo ex rege Achaz descendens: q̄ i se
habuit pfectionē oim ordinū angeloꝝ ꝛ ho/
minū. O q̄nte ꝟtutꝭ opꝰ: deus factꝰ est hō vt
hō fieret deꝰ/cecꝰ illuminatꝰ/infirmꝰ sana/
Maria cecos illūinauit
tus est p ꝟginem bn̄dictā. Cecos q̄qꝫ corpa
liť multotiens illuminauit. Un̄ legiť q̄ q̄dā
clericꝰ ei valde deuotꝰ q̄ arte scribendi vitam
suam sustentabat: audiens ꝛ legens pluries
de pulcritudine ꝛ excellentia ipsiꝰ: rogabat
frequenť ip̄am ꝟginem vt illi semel dignare
tur ōn̄dere Cui reuelatum fuit q̄ tanta ē cla
ritas eius vt si videret eam: visuꝫ amitteret.
Qui nimis affectuose eam videre cupiens:
dixit se non curare d̄ amissione oculoꝝ: dū/
modo semel mereceť eam videre. Cogitauit
tn̄ sibi in hoc puidere ne amissio ē visus opor
teret eum mendicare: scribere non valendo.
Un̄ statuit in mente sua vnū oclm̄ clausuꝫ
tenere cū sibi appareret: ꝛ altero ip̄am aspice
re: vt saltē oculus clausus sibi remaneret il
lesus. Cū igiť sup h̄ anhelanti: q̄dā vice sibi
cū magna gl'ia appereret btā ꝟgo: et ille clau/
sum vnū oclm̄ tenere inciperet: tantā pulcri/
tudinē et magnificentiā in ea cum vno oclo
apto vidit q̄ non ꝯtentus vidisse vno oculo
nisi eam totꝭ ocul' vidissꝫ: etiā si centū habu/
isset: apuit subito etiā alium vt plenꝰ ꝯtēpla
reť. Qui subito ex immensitate lucis vtroqꝫ
oculo orbatus est: nec tn̄ ex h̄ ꝯtristatꝰ est: sꝫ
mirabil'r ꝯsolatus ex ip̄a visione. Rogauit
tn̄ btām mariā vt saltē vnum oclm̄ restitue
ret: vt ex scp̄tura viuere posset. Cui pĳssima
ꝟgo vtrūqꝫ oclm̄ ptinꝰ reddidit.

De spū pphetico btē ꝟgis

P
Secundū gloß. j. ad Coꝝ. xĳ. pphetia est p̄/
dicere futura vel occulta pn̄tia vel p̄teri
ta nunciare: que via naturali sciri non pn̄t.
Quot modis ꝟo quis dicať pphetizare: po/
nit Bar. in. l. j. in pn̄. ff. de no. ope. nū. Q̄r āt
hanc grām btā ꝟgo habuerit in summo: p/
bat Alb. vbi s̄. ca. cliĳ. sic: Prophetia est di
uina inspiratio/ ḡ vbi improportionabil'r ē
spūsscti pn̄tia ꝛ grā et inhabitatio: ibi etiam
improportionabil'r est inspiratio et pphetia.
Hoc aūt fuit in btā ꝟgine: iuxͣ illud Luc. j.
Spūssanctus supueniet in te/ ḡ ip̄a in sum
mo habuit spm̄ pphetie. Item spūssanctꝰ in
animas sanctas se transfert: et amicos dei ꝛ
pphas constituit: vt d̄r Sap̄. vĳ. Ubi ḡ im/
proportionabilis est trāslatio: est impropor/
tionabilis pphetia ꝛ amicicia. Hoc aūt totū
fuit in sanctissima anima domine oīm crea/
turaꝝ/ ḡ habuit pphetiam in summo. Item
Mat. xj. d̄r: Lex et pphete vsqꝫ ad Joannē/
et ille fuit ppheta et plus q̄ꝫ ppheta: q̄r chr̄m
digito demonstrauit/sed improportionabi/
liter plus est chr̄m generare et nob dare: q̄ꝫ
demonstre/ ḡ si pp̄ť demonstrationem Joā/
nes est dictus est ppha: multo fortius btā ꝟ
go diceť pphetissa. Sic enim seip̄am mr̄em
ꝛ ꝟginem demonstrauit corpe: sic ip̄m filiū
suum in pphis ꝛ scp̄turis pmissum toti mū
do demonstrauit: ꝛ sic summa pphetissa fu/
it. Un̄ Esaie. viĳ. d̄r: Accessi ad pphetissam.
vbi glo. ait scꝫ ꝟginem Mariam/ ḡ ip̄a per
excellentiam d̄r pphetissa. Sequiť ibidem q̄
conceptū ex ea filium iussit deꝰ vocari Acce/
lera/spolia/detrahe/festina/p̄dari. qd̄ nomē
p effectum ꝯuenit chr̄o filio huius excellen/
tissime pphetisse. Item si Caiphas eo q̄ esset
pontifex anni illius pphauit: vt hr̄ Joā. xj. ḡ
improportionabil'r btīssima ꝟgo regina et
impatrix mundi sup omnes grām habuit p
phetie. Itē quantū ad hanc grām habuerit
p effectū monstrauit: qn̄ ꝯscia secretoꝝ ꝛ p̄/
scia futuroꝝ: ministris nuptiaꝝ dixit Jo. ĳ.
Q̄dcunqꝫ vobis dixerit/facite: p̄uidens spū
pphetico q̄ filius eius volebat aquam in vi
num conuertere. Q̄r aūt sexus nō repugnet
pphetie patꝫ: q̄r in nouo et veteri test. pphe/
tisse fuerunt: vt patet de Maria sorore aa/
ron Exo. xv. et Lu. ĳ. Anna pphetissa cōme
morať. Acť. q̄qꝫ. xxj. d̄r: q̄ Philippus habu
it q̄ttuor filias q̄ pphetabant. Preťea Joā/
nes d̄r ppha et plus q̄ꝫ ppha: q̄r p̄rem ꝛ ma/
trem q̄dāmo pphas fec̄: vt hr̄ Luc. j. Mul
to ḡ magis dici debet ppha et plus q̄ꝫ pphe
ta btā virgo q̄ Joannem pphām constituit.
nam ad eius salutationem exultauit in vte/
ro mr̄is: vt mysterium occultum qd̄ spū pro
phetico cognouerat: eo mō q̄ poterat ōn̄de/
ret. Non solum aūt ip̄e Joannes ad vocem
ꝟgis bn̄dicte constitutus est ppheta: sed eti/
am mr̄ eius facta est pphetissa et spūsancto
repleta: vt hr̄ Luc. j. Q̄r ꝟo btīssima ꝟgo spi
ritum pphetieū in summo habuerit: in suo
mirabili cantico ōn̄dit: in q̄ non solum p̄teri
ta et pn̄tia occulta nunciauit: sꝫ etiam futu/
ra excellentissime p̄nunciauit. Jō illi in mū
dum venienti dicere potuit deus illd̄ Hie/
re. j. Prophetā in gentib⁊ dedi te. Si ḡ Pe
trus dicebat sue. ĳ. canonice. j. ca. Habemꝰ
firmiorē pphetieū s̄monem. Multo mag/
h̄ dicere poterat ip̄a dei mr̄/ de q̄ etiam dici
potest illud Eccī. xlvj. Exaltauit vocem eius
in pphetia.

Maria prophetissa

De discretiōe spirituū quā habuit btā ꝟgo

E
Prime Joan. iiĳ. d̄r: Nolite credere omni
spūi: sed pbate spūs vtꝝ ex deo sint. Et
ppťea d̄r i. l. j. §. dolū. ff. d̄ eo p quē fac. erit.
q̄ facil'r omnibus credens d̄ facili decipiť: ꝛ
dicitur esse in culpa. Facit. l. iĳ. §. sed et si sic
. ff. de in rē ꝟso. Diciť etiam Eccī. xix. Qui ci

Credere facil'r

to credit leuis est corde. Quod maxīe intelligi debet ꝺ illo qui credit cito spiritui sibi aliquo modo apparenti. Angelus eñ tenebrarum transfigurat se in angelum lucis: vt ait Paulus.ij.Cor.xj. Discretio ḡ spirituū est cognoscere bonas inspirationes a mal' suggestionib9 mundi: carnis: ꝛ diaboli. Quam grām in sūmo habuisse matrē dei: pbat Alber. vbi s̄.ca.cliiij.sic. Spūalis homo iudicat oīa.j.Cor.ij.id est discernit agēda a nō agendis: ꝛ simulata a veris. sed beata virgo improportionabiliter fuit spūalis. ergo improportionabiliter alijs oīa iudicauit. et sic sup omes discretionem habuit. Item.ij.ad Cor.ij. inquit. Paul9 de diabolo. Nō ignoramus astutias eius. ḡ multo min9 mater dei. Item in vitaspatꝝ legit̄ ꝙ btūs Antonius videns totum mundū laqueis diaboli plenū: exclamauit. O q̄s euadet hos tantos laqos? Et vocē audiuit dicentem sibi ꝙ sola humilitas. sed btā ꝟgo improportionabil'r omnib9 alijs humilis fuit. ergo improportionabiliter super oēs indeceptibilis fuit. nūq̄ eñ decepta est: sed deceptorē in omnib9 vicit. Item ꝓpriū est spūs nequā tentare spirituales de superbia. sed ipa nunq̄ʒ habuit stimulū supbie. ḡ a spū maligno maxime fuit inuincibilis: cuius machinationes sup oēs intellexit

F De genere linguaꝝ beate virginis.

GRatia generū linguaꝝ est scire loq̄ varijs linguis ꝛ itelligere idiomata caꝝ: que hō nō didicit p suā industriā: sed p solaʒ gratiā diuinā. Quā grām habuit btūs Antonius de Padua ordinis nostri: q̄ Rhome p̄dicans itelligebat̄ ab oīb9 nationib9 hoīm. Et cum ibi essent pñtes non solum latini sed etiam greci: alemani: gallici: hispani: et alij multi diuersaꝝ linguaꝝ: singulis videbat̄ ꝙ p̄dicaret in lingua sua. Hāc grām dedit de9 apostolis in die Pētecostes qñ in linguis igneis descendit sup eos spūssanctus Act.ij. cū quibus beata virgo erat. que sil'r cū eis hāc gratiam linguaꝝ recepit: imo ipsis oīmibus excellentius: vt ait Albertus vbi s̄.ca.clv. ꝛ potest pbari ꝙ ipsa habuit gratiam linguarū hoc modo. Lingue in signū sunt fidelib9 j.ad Cor.xiiij. Sed ipsa fidelissima fuit. ergo donum lingue in summo habuit. Item ipsa est aduocata oīm. ergo debuit scire idiomata singuloꝝ. Uñ dr idem Alb. vbi s̄. ꝙ multi ex diuersis mundi partibus audientes famā sanctitatis beate virginis accedebant ad eam visitandā: vt ab illa instruerentur in fide filij eius, quib9 illa loquebatur linguis in q̄b9 erant edocti ꝛ enutriti: eosq̄ʒ cōsolabat̄ ꝛ confortabat. vñ ipsi dicere poterant beate virgini illō Cant.iiij. Mel et lac sub lingua tua. Sunt autē septuagintaduo genera linguaꝝ: sicut fuerūt discipuli christi.c. septuaginta.el.ij.xvj.dist. que oīa perfectissime habuit beata ꝟgo Maria

De interp̄tatione sermonū btē ꝟginis

INterp̄tatio s̄monū s̄m glo.j.ad Corin.xij.est scpturas scire exponere. ◦ H Qꝫ aūt btā ꝟgo hāc grām in sūmo habuerit: patet ex p̄dictis in quib9 pbatū est ꝙ omes scripturas intellexit. Itē nō ē verbū quod dñs non reuelauerit seruis suis: vt dr Amos.iij. ergo multo magis matri sue interpretationē omnium sermonum et scripturaꝝ dedit. vnde in illa verificabat̄ illud Eccī.iiij. In lingua sapia agnoscitur ꝛ sensus ꝛ scientia ꝛ doctrina. Uerba eñ sunt note earum que sunt in anima passionum: vt dicit̄ in.j. periher. ꝛ in li. sex p̄n. ꝛ notat̄ in l.iij.§.idem tubero.ff.de suppel.lega. ꝛ facit l.nō aliter.ff.de le.j.et.l.is qui.§.fi.ff.de tuto. ꝛ cura.da.ab his.l.q̄dam.ij. de condi.insti. ꝛ.l.diuus pius.§.de minore.al's.l. ꝺ minore.ff.de q̄stio. Beata igit̄ ꝟgo optime sciens omnes scripturas interp̄tari dicere poterat illud Eccī.lj. Dedit mihi dñs linguaʒ mercedem meam: et ipsa laudabo eum. Appropiate ad me indocti: et congregate vos ī domum discipline. aperui eñ os meum cōparate vobis sine argento sapientiam

De gratia apl'at9 ꝛ euangelistaꝝ ac pastorum que fuit in beata virgine.

APostolat9 grāʒ habuisse beatam ꝟginē pbat Alb. vbi s̄.ca.clvij. ◦ K Nā si Joānes baptista dicit Joānis.j. Ego vox clamātis in deserto. q̄si diceret. Nō eñ predico voce: sed tot9 sum vox p̄dicans penitentiā. quia omis vita mea: victus: vestitus: et habitatio inuitāt homines ad penitentiam: ex q̄ habeo gratiā apostolatus. Multo magis hoc dicere poterat beatissima virgo: cui9 omnis vita erat vox inuitans homines ad innocentiā. Item proprietas apostoloꝝ est illa que habetur Matth.v. vbi christus dixit illis. Uos estis lux mundi. sed hoc conuenit beatissime virgini in summo. ḡ habuit gratiam apostolatus in summo. Item apl'us grece idem est q̄d missus latine. quia fuerunt missi apostoli ad p̄dicandā fidē: vt inq̄t Arch. in c. fūdamenta. super ꝟbo apostolos. de elec. lib.vj. Sed beata ꝟgo missa fuit in mūdo ad concipiendū ꝛ pariendū fidei auctorē. ḡ excellētius habuit grāʒ apl'at9 oīb9 apl'is. ¶ Euāgelistaꝝ q̄ʒ grām habuit: q̄ oīm q̄ euangeliste scpserunt magistra fuit. Uñ Luc.ij. dici/ I

tur. Maria aūt cōseruabat oīa v̄ba hec cō/ferēs in corde suo. vbi glo. ait: Ut cū x̄ps p̄/dicāde vel scribēde incarnatōis adueniret: sufficiēter oīa put essent gesta posset explica re. s. fidelib᷒: maxie aplis ⁊ euangelistis.

K ¶ Pastor etiā grām habuit: q̄ totā ecclīaȝ benedicto fructū ventris sui pauit ⁊ ꝯtinue pascit. De q̄ p̄dictum fuerat Esa. xl. Sic pa stor gregē suū pascet. Itē ip̄a genuit eum q̄ sol᷒ ē pastor bon᷒ Joā. x. ⁊ trāssūptiue in. §. ecce. ij. q. vij. q̄ est magn᷒ pastor ouiū. Heb. xiij. ḡ dignitatē pastoꝝ habuit. q: p illū vni/uersum orbē cibauit. imo nō solū greges: ſ; etiā alios pastores ip̄a pauit. vn̄ de illa dici pōt illud Hiere. vj. Ad eā venient pastores.

L scȝ vt pascant̄ ab ip̄a. ¶ Cōcludit igit̄ Alb. sup Missus ē. ca. clx. ꝙ oia dona gratis da ta ⁊ oēs grās vniuersal'r ⁊ oīfarie habuit b. v̄go sup oēs alios excellēti᷒: q̄ sibi fuer̄t col/late: ⁊ si nō ad misteriū in ecclīa: ad decoran dā potētiā: ad nobilitandā naturā: ⁊ ad ho/norandā p̄sonam suam: et sic ad p̄fectionis ⁊ delectationis augmentū: in materiā lau/dis ⁊ oīm bonoꝝ sp̄ūalium cōplementum. De q̄b᷒ donis nobis cōīcare dignet̄ ipsa vir/go beatissima Amen.

De eiusdē beate v̄ginis sanctitate ac pecca ti immunitate: impeccabilitate: puritate: et meritabilitate Sermo .x.

M Templuȝ dei san ctum est. j. ad Cor. iij. Inquit bea tus Augustinus in ser. j. de assūp. virginis beatissime. Ad tante virginis pro/menda laudis preconia quō tenue ingeniuȝ ⁊ iners lingua sufficiat: cum ad hoc etiā nō possit sufficere p̄ boꝝ profunda loquacitas. Nec mirum si hec v̄go sanctissima suis lau dibus humane vocis modos exuperat: qn̄ ipsam humani generis excellentib᷒ meritis transcendit naturā. Sed nō omnino nobis a laudib᷒ ei᷒ est reticendū. q: ⁊ si minus su/ficit sensus inopia ad effectū: sufficiēs tn̄ est apō deū deuote mēt͛ affect᷒. nec ambigēdū est quin valeat hec de se loquenti sapie prebe re igniculū: que toti᷒ sapie plenitudineȝ suo castissimo ptulit in vtero. valetq; cum vult efficaciam v̄bi tribuere: q̄ v̄bum p. qd̄ facta sunt oīa v̄gineis visceribus gestauit in corpe Hec ille. De ista ḡ dignissima v̄gine iteꝝ lo qui ꝑpōtes: q̄nq; considerationes in p̄nti sermone faciemus.

Prima dicet̄ sanctitatis
Scd̄a imunitatis. s. a pctō
Tertia impeccabilitatis
Quarta puritatis
Quinta ⁊ vltima meritabilitatis.

Pars p̄ma hui᷒ s̄monis de sanctitate siue sanctificatiōe beate v̄ginis

Beatā v̄giēȝ in vtero m̄ris fuisse scti ficatā: p̄bat Alex. d̄ Ales in. iij. pre sum. in trac. de sctificatiōe b. v̄gis ⁊ Fran. may. in tractatu d̄ ꝯceptōe v̄ginis. ⁊ sctūs Bo. in. iij. di. iij. ⁊ b. Tho. in iij. pte sum. q. xxvij. ar. j. et in. iij. di. iij. ⁊ i. iiij. di. vj. ar. ij. q. j. Et hec veritas p̄bari pōt hoc modo. Ecclīa celebrando festiuat ei᷒ natiui tatē. ḡ fuit sctā anteq; nata ex vtero. ḡ fuit in vtero sctificata. Uñ Ber. in q̄dam ser. ait. Est itaq; v̄go regia veris honoꝝ titulis cu/mulata: q̄ pcul dubio sancta fuit an̄q; nata. Neq; em̄ natiuitas ei᷒ festiuis laudib᷒ ho/noraret̄: si nō sctā nasceret̄. Hec ille. Si em̄ nō fuisset sanctificata: ecclīa erraret celebrā do ei᷒ natiuitatē. q: statuit: in pctō nō debe/re statui gaudiū nec solēnitas: ſ; potius do lor ⁊ luctus. Cū ḡ ecclīa nō possit errare. j. q. iij. c. saluator. xxiiij. q. j. c. pudenda. ⁊. c. a re/cta. ⁊ in glo. in c. ita dñs. xix. dist. ⁊ q̄ opposi/tum teneret esset heretic᷒. patet ꝓpositū. Itē s̄m Ph̄m i. ij. ⁊. vij. Topi. Si qd̄ min᷒ vide tur inesse ⁊ iest: ḡ ⁊ id qd̄ magis. Nā si rex et p̄nceps honorat clericum: sequit̄ ꝙ mag᷒ ds honorare papam. Luȝ ḡ Hieremias fuerit sctificat᷒ in vtero: vt patet ei᷒. j. ca. vbi dixit illi de᷒. Pri᷒q; te formarē in vtero noui te: et anteq; exires de ventre sctificaui te. Joan nes q̄ȝ sctificat᷒ fuerit i vētre m̄ris: vt patet Lu. j. vbi dr̄. Et sp̄ūsc̄ō replebit̄ adhuc ex vte ro m̄ris sue. Minor aūt est euidētia de san/ctificatiōe illoꝝ q̄ȝ de sctificatōe bt̄e v̄ginis. Ergo ml'to mag͛ ip̄a fuit a deo sctificata: p̄ illā regulā Ber. sup᷒ allegatā. Qd̄ aliqs licȝ paucissimis est ꝯcessū ⁊c̄. Lōge tn̄ excellēti/or fuit sctificatio v̄gīs sctificatiōe Hieremie et Joānis. Illoꝝ ei sctificatio īportat emun dationē. bt̄e aūt v̄gīs repletōem scti sp̄ūs et grē inundatiōeȝ. De hac aūt sctificatōe ꝓphe tauerat Dauid p̄s. xlv. di. Sctificauit taber naculū suū altissim᷒. Si ei Hieremias fuit sctificat᷒ vt esset dignior ꝓp̄ha dei: ⁊ Joan nes vt digni᷒ posset ch̄r̄m digito demōstra re: multo mag͛ debuit b. virgo sctificari: vt esset dignior m̄r dei: et ch̄r̄m i suis visceribus posset digni᷒ generare. Incōueniēs ēt em̄ fu isset ꝙ tāpreciosū thesauꝝ. s. dei filiū p̄ eter nus i vtero ei᷒ poneret: nisi sctūs ⁊ mūd᷒ fu isset. Lui inq̄t ꝓp̄ha p̄s. xcj. Domū tuam dn̄e decet sctitudo in longitudie dieꝝ. Ad euitā dum ḡ illud incōueniēs: necesse est fateri be atā v̄ginē fuisse sctificatā. q: argumentū va/let reducendo rē ad incōueniēs: vt inq̄t glo/sa in. l. ij. C. vt in que desunt aduo. p legē offi dius. ff. d̄ leg. iij. ¶ Quadrupliciter aūt fuit sctificata btīssima virgo. Primo in matris

N Maria in vtero sctificata.

Differentia ei᷒ sanctificationis

O

Maria scificata q̃drupl'r — utero vt s̄.dictū est.7 tūc collata est ei gr̄a et remota pnitas ad peccandū tā venialiter q̃3 mortal'r. Et vt ait Alex.de Ales vbi s̄.scrifi/catio remouit a vgine oē qd ee poterat incli/natiuū ad pctm̄:ad q̄scūq3 carnales motus q̄ velut serpētes in carne hūana serpunt. Et hec q̄dem scrificatio tāta fuit vt etiā postea ad alios extenderet vtutes suas: atq3 extin/gueret in alijs oēm concupiscentiam carnis Proindē Ecci.xxiiij.ipsa inq̄t. Quasi cedr⁹ exaltata sū in libano.q2 sic̄ cedr⁹ inficit ser/pentes odore suo:ita eius sctitas in alios ir/radians:et bonoꝝ exēploꝝ odorem spirans extinguebat 9cupie mot⁹ in carne serpētes. et banc vtutē nō babuerūt alij in vtero scti/ficati:vt sic ad alios vtutē suā trāsfunderēt atq3 carnales 9cupias extinguerēt. De bac aūt btissime vgis scrificatione alios fructifi cātes pdixerat Dauid in psona ei⁹ dicēs ps̄. cxxxj. Efflorebit scrificatio mea. Sic aūt fu it p scrificationē primā dei gr̄a repleta.q̄ l3 ei⁹ liberꝝ arbitriū nōdū esset in fine vltio sta/bilitū:tn̄ nunq̃3 ea inclinabat ad malu3:sed sp ordinabat ad bonū:et in statu innocentie ab oi pctō illibata3 9tegebat. Un̄ Bern̄.ad canonicos Lugdunēses scribit Puto q̄ co/piosum mun⁹ gr̄e in eam descēderit que ei⁹ nō solū scrificaret ortū:sed eā ab oi pctō cu/stodiret imunē. Ideo sp̄ūsctūs poterat di/cere vbo diuino incarnādo illud.j. Paral'. xix. Preparaui edem sctām. Et ipsi vgini di/ci poterat illud Judith.viij. Tu mulier san/cta es. De bac etiā scrificatione pdixerat Da

P uid ps̄.xcv.dicens. Sanctimonia 7 magni/ficentia in sanctificatōe ei⁹. ¶ In scda autē sanctificatiōe q̄ facta est in cōceptōe filij dei tantā largitatem et copiam sp̄ūscti accepit quantā pōt creatura viatrix accipe:non deo vnita vnitate psone:taq̃3 oimode ad diuios vsus tam mente q̃3 corpe dedicata fuit tota luce diuinitatis resplenduit. Et hoc signifi/care voluit angelus qn̄ dixit Luc.j. Sp̄ūs/sanct⁹ superueniet in te 7 virtus altissimi obū brabit tibi. et tūc total'r fuit in dei gr̄a cōfir/mata ita vt ampli⁹ peccare non posset. Ex q̄ concludit Alb.vbi s̄.ca.cxlvj.q̄ scrificatio btē vgis oēs alias excedit i h:q2 alij scrifica/ti postea venial'r peccauerūt:fm ipm̄:vl'fm alios saltem peccare potuerunt: ipsa autem vgo non:vt infra pbabit in.iij.pte hui⁹ ser. De hac aūt scrificatiōe cōfirmāte in sctitate pōt exponi illd Judith.ix. Dom⁹ tua i sctita

Q te pmaneat. Btā ei vgo fuit dom⁹ dei pma nens in sctitate. ¶ Tertia sanctificatio fuit qn̄ de hoc mundo beata ei⁹ aia migrauit:et in plenitudine sctōꝝ collocata est:iuxta illd Ecci.xxiiij. Et in plenitudine sctōꝝ detentio mea. Quarta vo cum in aia 7 corpe resusci/tata:sup oīm sctōꝝ 7 sctāꝝ atq3 btōꝝ spiri/tuū altitudinē iuxta sctissimū filiū suū in sa cratissimo celi palatio sublimata atq3 indi/cibiliter gl'ificata residit. vn̄ ipa dr illd Ecci xxiiij. In ciuitate scrificata sil'r requieui

De Immunitate btē vgis ab oī pctō

R — Ut inq̄t Aug.i li.de natura 7 gr̄a Cū de pctis agit nullam prorsus oportet de mr̄e dn̄i facere mētiō3 Ipa em̄ ab oi pctō fuit imunis. vn̄ dicere poterat illd Job.xxvij. Neq3 ei re/prehēdit me cor meū in oi vita mea. Itē fm Ans.in li.d 9ceptu vginali. Ea puritate ni/tebat q̄ sub deo maior nequit itelligi.s3 maior pōt itelligi si peccauit.ergo nunq̃3 peccauit.

S ¶ Non obstat aūt illd Ecci dictū qd refert Leo papa in smōe natiuitat̄ dn̄i:7 hr̄ etiā in ca.adhuc istāt.§.scimus aūt.d pe.di.iij.vbi dr. Nemo mūdus a sorde:neq3 infans cui⁹ est vita vni⁹ diei sup terram. et Job.xv. Celi non sunt mundi in conspectu ei⁹.s.dei. et p celos q̄dam intelligunt sanctos.q2 rn̄det q̄ generi p spēm derogat:vt in.c.generi.d reg. iu.li.vj.et in.l.in toto iure.ff.co.ti.7.l.sanci/mus.C.de penis. Per speciale em̄ piuilegiū concessū btissime vgini derogat illi regl'e ge nerali q̄ oēs peccauerūt:iuxta illd Ecci.vij. Non est hō iust⁹ q̄ faciat bonū et nō peccet. Et idem hr̄.iij. Reg.viij.7 ij. Paral'.vj.ca. et Exo.xxxiiij.vbi dr deo. Nullus est apud te innocēs.7 Esa.lxiiij.vbi scptum est Facti su mus imundi oēs nos: q̄si pann⁹ mēstruate vniuerse iusticie nr̄e.

De Impeccabilitate beate virginis.

T Utrum Maria potuerit peccare — P Ro expeditiōe hui⁹ pr̄s q̄rit: Nū/qd btā vgo potuerit peccare? Et p mo videt q̄ sic Nā Aug.i li.lxxx/iij.q̄stionū dr q̄ idō de⁹ fecit hoīe3 peccabilē q2 gl'osi⁹ est posse peccare 7 nō pec care q̃3 nō peccare ex ipossibilitate.g̃ hoc de buit cōuenire mr̄i dei q̄ fuit gl'iosior oib9 cre atur̄. Itē Ecci.xxxj.in laudē scti dr. Qui po tuit trāsgredi 7 nō est transgressus: 7 facere mala 7 nō fecit.g̃ hoc etiā illi conuenit q̄ ē oī laude dignissima. Itē Damas.inq̄t:q̄ oīe creabile ē vtibile fm eē 7 fm electiōe3.fm eē vt corpalia.fm electiōe3 vt rōnalia. S3 btā vgo fuit composita ex vtroq3.g̃.videt fuisse vtibilis in vtroq3. Et ad h fac illud Job.xv. Ecce int scōs ei⁹ nēo imutabil'. Insup glori osi⁹ est qd ex victoria hr̄ q̃3 qd sine victoria. vt pbat glo.i.l.pe.ff.de cap.et post li.reuer. Corona em̄ victorib9 dat:vt ait btūs Ma/xim⁹ in sermone pluriū martyꝝ.sed vbi nul la ē pugna:nulla etiā ē victoria:vt dr Greg. in moral'.g̃ cū in btissima vgie maxima fu/

erit ⁊ ſit gl'ia:⁊ ipſa ꝯſecuta ſit triūphātiſſi-
mā coronā. ſequit̃ ꝙ magnā habuit victori-
am:⁊ ſic prius maximā habuit pugnam. ergo
potuit peccare. Sed contra hoc eſt autori-
tas Bern. in ſer. de natiuitate virginis di.
Ego puto ꝙ copioſior gratia ſctificatiōis in
ea deſcenderit ꝙ̄ in alijs in vtero ſanctifica-
tis:q̄ totā vitam ei⁹ imunē ab omni peccato
efficeret. quod nemini in natis mulierū cre-
dimus eſſe donatū. Hec ille. Itē fruſtra eſt
potentia q̄ nunq̄ reducit̃ ad actū. ſicut dici
mus ꝙ inania ſunt ꝟba q̄ nullus ſequit̃ effe
ctus. l. fi. C. de reuo. do. ſed btā ꝟgo nunq̄
fuit peccatrix. ergo fruſtra in ea fuiſſet potentia
peccādi. Cū ergo deus ⁊ natura nihil agāt fru-
ſtra: vt dr̃. j. Phyſi. iij. de aīa. ⁊. j. de celo et
mundo. et notat̃ in. l. q̄ bis idem. ff. de ꝟ. ob.
ſicut etiam dr̃ ꝙ in iure nihil eſt ſuꝑfluū: vt
in. §. ſane. in proemio ſexti. et in. l. j. §. nulla
itaq̄. C. de ve. iu. enu. et in ꝓma conſti. co. §
q̄bus. et in. l. ſi qñ. in prin. ff. de lega. j. dr̃ ꝙ
nullū in iure ꝟbū eſt poſitum ſine myſterio.
videt̃ dicendū ꝙ de⁹ nō dedit btē ꝟgini po-
tentiā peccandi: q̄ fuiſſet ſuꝑflua. vñ dr̃ glo.
in c. ꝑ baptiſmū. de conſe. diſt. iiij. ꝙ btā ꝟgo
ex miracl'o nō potuit peccare. Preterea pec
re ñ eſt aliq̄d poſſe ſed poti⁹ nō poſſe: vt ait
glo. in c. j. ſuꝑ ꝟbo oīpotens. de ſum. trini. et
fi. ca. q̄ allegat Auguſtinum de pe. diſt. ij. §.
charitas. ergo ⁊c̃. Itē phus in. ix. metaph. inq̄t
ꝙ potentia eſt ꝓncipiū tranſmutatiōis in al
terū. ſed in btā ꝟgīe nullū fuit ꝓncipiū tranſ-
mutandi in pctm̄. ergo nulla potētia peccandi
Item cuicū q̄ inconueniēs eſt ineſſe actum:
eidem inconueniēs eſt ineſſe potētiā. ſed be-
atiſſime ꝟgini inconueniens eſt ineſſe actū
peccandi. ergo inconueniēs eſt ineſſe potentiā
peccandi. Item inter non poſſe peccare: nec
poſſe mereri: mediū eſt non poſſe peccare et
poſſe mereri. ſed ꝓmū ꝑtinet ad ſtatum cō-
prehenſorū ſimpl'r. ſecundū aūt ad ſtatū vi-
atorū ſimpl'r. ergo medium ꝑtinet ad ſtatū me-
diū. ſed ille eſt btē ꝟginis que fuit ſimpl'r
viatrix: et ſcḋm q̄d comp̄hendens. vt ait Alb.
vbi ſ. ca. clxxv. ergo nō habuit potētiā peccan-
di. Et ita concludit Alb. ibidem di. ꝙ ñ poſ-
ſe peccare ꝑ ſe ſequit̃ naturā inuertibilē. et h
modo de⁹ trinitas dr̃ nō poſſe peccare. Unde
ait Hiero. in c. vl. de pe. di. ij. deus ſolus oī-
potens dr̃: q̄ cum oīa poſſit: peccare non pōt
Secūdo mō dr̃ nō poſſe peccare qḋ h̄z vni-
onem ꝑſonalē cū natura inuertibili. ⁊ h mō
chr̄s hō nō potuit peccare. Uñ Damaſce. dr̃
ꝙ impeccabilis erat dñs ieſus. Tertio mō
dr̃ nō poſſe peccare qḋ habet ꝯiunctionē vel
conuerſionem totalē ad naturā inuertibilē
ꝑ mediū qḋ eſt de ſui natura inſeꝑabile: vt ē
habit⁹ gl'ie. et ſic ſancti in p̄ria non pñt pec-
care: iuxta illud ꝓphe p̄ſ. cxlvij. Cōfortauit. ſ.
roborauit; ſeras portarū tuarū. ſ. ſuꝑne hieru
ſalem: vt null⁹ poſſit exire peccādo. Quarto
mō dr̃ nō poſſe peccare qḋ h̄z cōiunctionem
ad naturā inuertibilē ꝑ mediū. qḋ ⁊ſi de ſui
natura in ſe quidem eſt ſeꝑabile: eſt tñ oīno
ſeꝑatū a ꝯ̄trio repugnante vel reſiſtēte vel im-
pediēte. et ꝓpter hoc in ſuo ſūmo in tali ſub-
iecto eſt inſeꝑabile: vt eſt plenitudo gr̃e i be
ata ꝟgīe. et hoc mō dr̃ b. ꝟgo ñ potuiſſe pec-
care. Uñ ⁊ Bern. de Joſeph dr̃: ꝙ credebat
poti⁹ ꝟginē poſſe parere ꝙ̄ Mariam poſſe
peccare. Et ex his patz rñſio ad obiecta. pu-
gnā aūt habuit: nō tñ ab intra. ſ. i carne: ſed
ab extra. ſ. ꝑ tribulatōes: vñ ⁊ victoriā. Oēs
ergo autoritates ⁊ rōnes q̄ vident̃ ꝓbare ꝙ po-
tuerit peccare loquunt̃ de potētia ſcḋm ꝙ op-
ponit̃ ad nō poſſe ꝓmo vel ſcḋo vel tertio mō
ſūptū. Patet igit̃ ꝙ nō poſſe peccare cōiun-
ctū cū poſſe mereri: eſt ꝓpriū ꝓuilegiū b. ꝟgi-
nis: vt ait Alb. vbi ſ. ¶ Hoc ergo ꝓuilegiū: nō
poſſe peccare: contulit illi ſpūſſctūs in ſcḋa
ſctificatiōe: cū ex ei⁹ imaculatiſ ſanguib⁹ cor
pus filij dei formauit: vt ait ſctūs Bo. in. iij.
di. iij. ar. ij. q. iij. ⁊ btūs Tho. in. iij. ꝑte ſū. q.
xxvij. ar. v. Si em̄ poſt conceptionē filij dei
potuiſſet peccare: pl'a incōuenientia ſeq̄rent̃
ſcḋm Bern. Primo redūdaret in ꝯtumeliam
ꝓlis. q̄ ei⁹ mr̃ eſſet peccatrix ⁊ ſerua diaboli
⁊ iniq̄tatis. Scḋo eſſet in detrimētum ma-
tris. q̄ ſic damnari potuiſſet. Tertio eſſet in
dānū hūani generis: ⁊ in ꝯtēptū toti⁹ diuini
intēti. q̄ incarnatiōis op⁹ ſuſpectū nō imeri
to reddi poſſet. Uñ oīno aſſerēdū eſt ꝙ i cō-
ceptōe filij dei talit̃ extitit cōfirmata ꝙ vo-
lūtas ei⁹ ñ potuit poſtea ꝯuerti ad malū: nō
tñ ꝑ liberi arbitrij ablationē: nec ꝑ alicuius
potentie amiſſionē: ſed ꝓpt̃ liberi arbitrij per
grām cōpletionē ⁊ ꝯfortationē et defect⁹ ab
lationē. et h ex ſingulari indulto ipi b. ꝟgini
collato. Et ꝯfirmant̃ p̄dicta ꝑ ſniā ſcti Bo.
vbi ſ. q̄ ait. Dignior fuit b. ꝟgo ex hoc ꝙ mr̃
dei effecta ē ꙙ ſit aliq̄s angelus in celo. Si
ergo angeli in grā ſunt cōfirmati: multo magis
mater dei. Hec ille.

Nō poſſe peccare dr̃ quadrupl'r.

Reſponſio ad argumētū.

V

X

De puritate in ſūmo b. ꝟginis.

BEatiſſimā ꝟgīez habuiſſe puritatē
in ſūmo poſſibilē h̄ri ab aliq̄ pura
creatura: ꝓbat̃ autoritate Anſ. ſu
peri⁹ allegata: q̄ habet̃ in li. de cōceptu ꝟgīa
li. vbi inq̄t. Decuit vt ꝯceptio illius hoīs de
mr̃e fieret puriſſima ⁊c̃. Si em̄ aliquā ipu-
ritatē pcti habuiſſet vel ꝯtraxiſſet: nō poſſet
dici hr̃e puritatē tantā q̄ ſub deo maior neq̄
at intelligi. Nam ſi maior ē puritas in filio
ei⁹: ip̄e eſt de⁹. Ad ꝓbandā aūt btē ꝟgīs pu-
ritatē adduci pōt illud ꝓuer. xxv. Aufer ru-
biginē de argēto: ⁊ egredietur vas puriſſimū.

Argentū fuit vterq̄ parēs btē ꝟgīs de cui⁹ semie ꝓpagata est btā ꝟgo. Ablata em̄ rubigine ⁊ ifectōe a semīe illo q̄ debebat ipa virgo ꝯcipi: egressa est mr̄ dei tanq̄ vas purissimū. Si em̄ cōtamiata esset ipa ꝟgo aliqua macula pcti: bruta ⁊ inaniata maiori puritate niterent. Dicit ḡ Alb. vbi s. ca. clxxviij. ꝙ maior puritas attēdit̄ p maiorē accessū ⁊ approximationē ad sūme pur. ⁊ ꝙ puritas sequit̄ naturā lumis ⁊ lumiosi: vt qđ pl⁹ ptici pat d̄ natura luc: plus habeat puritatis: vt sūma lux ⁊ sūme lūinosū sūme sit lucidū et purū. ⁊ vbi magis ꝓrie ⁊ vere est ꝓrietas lucis: ibi etiā magis ꝓrie ⁊ vere sit ꝓrietas puritatis. Res em̄ capit ꝑuilegiū ⁊ nomen ei⁹ rei de q̄ magis pticipat: vt in arg. p glo. in. l. ij. ff. de lib. leg. et insti. de adop. §. femie. ⁊. ff. de sta. ho. l. qrit̄. Subdit Alb. vbi s. Uñ cū sit lux corpalis ⁊ lux spūalis: vt dr̄ Aug⁹. super Gen̄. ad lrām. et magis ꝓrie dicat̄ lux spūal' q̄ corpalis: erit ⁊ puritatis corpalis ⁊ spūalis: q̄ꝫ spūalis est dignior. Puritas āt corporalis dr̄ maior ₰m maiorē cōuenientiā ad sūmā corpalē lucē. et ₰m h̄ aq̄ purior ē terra et aer q̄ aq: et ignis q̄ aer: et firmamētū q̄ ignis: et celū crystallinū q̄ firmamētū: ⁊ celū empyreū q̄ aqueū. Silr̄ maior puritas spūal' est ₰m maiorē ꝯueniētiā ad sūmā spiritualē lucē: q̄ est de⁹: q̄ lux est in tenebris lucens: i q̄ tenebre nō sūt vlle: vt dr̄. j. Joañ. j. Scđm h̄ ḡ aīa sensitiua purior ē vegetatiua: et rōnal' q̄ sensitiua: ⁊ rōnal' angelica q̄ rōnalis hūana ₰m naturā. ₰m aūt grām q̄ ē q̄ōd lumē creatū pcedēs a luce icreata: vbi ē maior pticipatio grē: ibi maior est appropinq̄tio ad pmā lucē. ḡ vbi grā est i summo: ibi appropinq̄tio in sūmo: et puritas in sūmo. Sed in b. ꝟgīe respectu oim aliarū creaturarū nō vnitarū ꝟbo diuio fuit grā i sūmo. ḡ appropinq̄tio ad sūmā lucē i sūmo: et ꝯñter puritas in sūmo. Itē. j. ad Tim. j. dr̄. Charitas de corde puro. s. est. vbi ḡ maior est charitas: ibi maior est puritas. sed charitas i b. ꝟgine fuit in sūmo. ḡ ⁊ puritas. Petr⁹ etiā dixit vt h̄r Act. xv. Fide purificās corda eorū. ⁊ loquit̄ de fide formata p charitatē. sed btā ꝟgo habuit fidē talē in sūmo. ḡ ⁊ puritatem. Inđt q̄ꝫ Alb. vbi s. ꝙ non obstat huic cōclusioni ꝙ puritas ꝟgīs in statu vie non plene apphendebat p spēm lucē increatā vt btī. q̄ꝛ h̄ ideo erat: q̄ꝛ maior lux grē e in subiecto passibili ꝯiūcto corpi passibili ac grosso min⁹ imutat ⁊ mouet actual'r q̄ minor lux grē in subiecto ipassibili ⁊ gl'ioso. Et h̄ apparet p exēplū a sīli. Uidem⁹ eī ꝙ q̄ñq̄ꝫ maior lux min⁹ illūinat p coniunctionē cū aere obscuro: q̄ minor lux cōiūcta cū aere claro. vñ luna q̄ñq̄ꝫ in nocte magis illūinat i aere claro q̄ sol in die in aere obscuro ⁊ obnubilato ⁊ tñ improportionabil'r maior est lux solis q̄ lune. Et sic fuit in b. ꝟgīe q̄ ⁊si nō ita actualiter cōtinue videret deū sūmā lucē p spēm vt scti: ꝓpter distantiā corpis sui passibil': tñ hēbat maiorē grē hītu ⁊ subam q̄ ipsi. vñ et magis erat ꝓria luci etne. et ꝯseq̄nt̄ magis oībus pura. Hec ille.

Uñ attēdat puritas.

¶ Possum⁹ autē dicere ꝙ ei⁹ puritas fuit pfecta: impmixta: et continua. Fuit em̄ pfecta. q̄ꝛ cū triplex sit puritas .s. hūana: angelica: ⁊ diuina: ipsa puritatem diuinā in vtero nouē mensib⁹ portauit: ⁊ puritatē angelicā trāscendit: ⁊ oēm puritatem humanā vniuersal'r supauit. Fuit q̄ꝫ ei⁹ puritas impmixta. Nō em̄ habuit admixtiōēs original' pcti. q̄ꝛ fuit a filio dei pseruata. nec mortalis actualis. q̄ꝛ fuit pris potētia ꝯfirmata. nec venialis. q̄ꝛ fuit a spū diuino cōsecrata. Uñ dicere pōt illđ Judith. xiij. Uiuit dñs: q̄ꝛ custodiuit me angelus eius: et hinc euntē et ibi cōmorantē: et huc reuertentem. Custodiuit em̄ eā dñs in mūdū euntē. q̄ꝛ in originali fetore ⁊ putredine labi non pmisit. Et in mūdo cōmorātem. q̄ꝛ ipam a mortali ꝯseruauit. Et ad patriā reuertētē. q̄ꝛ siue macula venial' pcti ipsam de mūdo ad celestia euocauit. Puritas insup ei⁹ fuit continua. nunq̄ em̄ fuit ītrupta. vñđ ait Eccl. xxiiij. Usq̄ ad futur̄ secl'm ñ desinā. Ad pdicta etiā de puritate btissime ꝟgis pōt adduci ꝙ ₰m leges illđ dr̄ purū cui nihil ē admixtū. l. in his. in pn. ff. de solu. ⁊. l. librorum. §. chart. ff. de leg. iij. ⁊ no. in cle. si dignitatē. de pben. ⁊ in. l. j. §. pur⁹. ff. de reli. ⁊ sūp. fu. Itē purū exponit̄. i. sine dolo. iij. q. ix. c. pura. et pur̄ p simplici accipit̄. l. duos. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. et in aut̄. vt oēs obe. iudi. §. hec cōsiderātes. in aut̄. de nup. §. si ꝟo ab initio. Cū igit̄ bñdicta ꝟgo fuerit separata ab omi puritate ⁊ sine aliq̄ dolo: ac plena oī simplicitate scitatis: seq̄t̄ īuincibil'r ꝯcludēdū ꝙ fuit purissima.

Puritas Marie.

De Meritabilitate btē ꝟgis

Maria in oibus meritis.

Beatissimā ꝟgiēꝫ in oī sua opatione in oībus ⁊ q̄libꝫ motu liberi arbitrij meritū adq̄sisse pbari pōt ₰m Alb. vbi s. c. clxxvj. Nā inq̄t Apl's Col'. iij. Oē q̄dcūq̄ꝫ facit̄ in ꝟbo vel ope: in nomie dñi nr̄i Jesu chr̄i facite. Et. j. ad Cor. x. Siue māducetis siue bibat̄ vel aliq̄d aliđ faciat̄: oīa in gloriā dei facite. Aut ḡ aliq̄s implet h̄: aut nullus. Si null⁹: ḡ frustra pcipit̄ vel cōsulit̄ vl' monet̄. Si aliq̄s: ḡ btissima ꝟgo. ḡ in oī eo q̄đ fecit merebat̄. Itē q̄libet motu mereri ē q̄ddam bonū. aut ḡ est cōicabile. aut non. si est cōicabile. ḡ sūme bon⁹ deus cōicauit illđ alicui. ḡ btissime sue matri. Si aūt dicatur ꝙ nō est cōicabile: nō videt̄ verū. quia idem de quolibet ope ꝯtingeret dicere. Itē ꝙ ipsa

btissima v̾go trāscenderit in meritꝭ oēs puras creaturas: pbat̄ sic. Diuia gr̄a siue charitas est p̄ncipiū merēdi: vt d̄t mgr̄ in.ij.di.xxvij. et Tho.j.ij.q.vi. sed btā v̾go fuit p̄ oībus plena diuia gratia ꝛ charitate a primo instāti q̄ habuit vsū liberi arbitrij. vt pbatū est in p̄cedētibꝫ s̄monibꝫ hui⁹ opis. ꝟ ab illo instanti cepit p̄ oībꝫ mereri. Et cū dicat Augustin⁹ ad Bonifaciū ꝙ gratia meret̄ augeri: vt aucta mereat̄ et pfici. ꝟ crescente gr̄a in Maria: crescebat rō merēdi ꝛ meritū. Preterea si de btō Frā. d̄r ī legēda maiori quam cōposuit sctūs Bonauē. ꝙ mos erat angelico viro nunq̄ꝫ ociari a bono. Quid cedēdū est de btā v̾gie: pfecto nō est dubitandū ꝙ a p̄mo istanti vsus liberi arbitrij vsq; ad suuz felicissimū transitū sp̄ fuit ī actu merendi et pbat̄: q̄m̄ si aliq̄n vel ī minimo spacio fuisset ociosa a bono ope saltē peccasset venialiter. cui⁹ oppositū tenēt oēs doc. in.iij. dis.iij. Itē vbicūq; nō pōt in discernēdo rō errare: ꝛ voluntas nūq; pōt eligere malum: hi sp̄ eligit bonū ꝛ optimū. Sed vtrūq; boꝝ fuit ī btā v̾gine: vt patet ex dictis s̄. ꝟ ipā semp̄ elegit bonum ꝛ optimū. iuxta illō Luc.x. Maria optimā p̄tem elegit. et ꝯseq̄nt̄ in oī ope merebat̄. Itē s̄m ph̄m ī li. d̄ aīa: intellect⁹ sp̄ est rectus. nisi q̄n se īmiscet phātasticꝭ ꝛ deducit̄ ab illis. sed intellect⁹ btē v̾ginis nūq̄ꝫ se immiscuit phātasticꝭ nec deduct⁹ fuit ab ill'. ꝟ sp̄ rect⁹ fuit. Sed rectū d̄r cui⁹ mediū n̄ exit ab extremis. v. Physic. ꝟ sp̄ directus fuit in sūmū bonuz. et ꝯn̄ter sp̄ merebat̄. Et hec oīa cōfirmat sctūs Odilio ī ser. v̾gis bn̄dicte dicēs. Unū p certo scim⁹ ꝙ oīs Marie actio

Merebat̄ in oībus passionibꝫ.

sp̄ intēta fuit ī dn̄o. ¶ Nō solū aūt merebat̄ ī oībꝫ opatōibꝫ sꝫ etiā in oībꝫ passiōibꝫ ex libero arbitrio p̄cēdētibꝫ: vl' eo ꝯcurrēte ī eis. vt pbat Alb. vbi s̄. ca. seq̄nti. Magnū ei est meritū ex tolerātia passionū. iux̄ illō. ij. ad Timo.ij. Si tolerabim⁹ ꝛ cōregnabimus. vn̄ Paul⁹. ij. ad Co.j. inq̄t. Sic abundant passiōes chr̄i in nobis: ita ꝛ p chr̄m abundat cōsolatio n̄ra. Et iteꝝ ibidem d̄t Sciēte q̄m̄ sicut socij passionū estꝭ: sic eritꝭ ꝛ consolationis. Qui em̄ sentit incōmodū: debet etiam sentire cōmodū. l. s̄m naturā. ff. de re. iu. cū si.

Conclo.

¶ Concludit aūt Alb. vbi s̄. sic dicēs. Dicim⁹ ꝟ ꝙ btissima v̾go q̄libet motu liberi arbitrij ad agendū vel patiendū merebat̄. sed nō merebat̄ motibꝫ naturalibꝫ in q̄ꝫtū naturalibꝫ: sed rōnalibꝫ gr̄a iformatꝭ. vn̄ motibꝫ liberi arbitrij gratuitꝭ merebat̄. vbi etiaꝫ liberū arbitriū ꝛ gr̄a opabant̄. sed liberꝝ arbitriū vt iumētū: gr̄a vt sessor. s̄m Ans. iux̄ illud Apl'i. j. ad Coꝝ. xv. Nō aūt ego sed gr̄a dei mecū. et sic merebat̄ q̄libet motu q̄ ꝯtingit mereri. Hec ille. De q̄bꝫ innūeralibꝫ meritis nos faciat esse consortes ipā virgo benignissima q̄ dixit illō Sap. vij. Sine inuidia cōico. s. deuotꝭ meis in p̄n̄ti gr̄aꝫ: ī futuro āt gl'iam sempiternā: mediante dilectissimo filio meo: q̄ est bn̄dict⁹ in secula Amē.

De sacramētis eccl'ie q̄ recepit beata v̾go Sermo. xj.

SCōm reuelationē notū factū est sacr̄m: ad Eph. iij. Inq̄t apl's ad Heb. vlt̄. Optimū est gratia stabilire cor. Ideo aūt d̄t: optimū. q̄ꝛ nihil est melius in vita gratia dei. Est em̄ ita preciosa ꝙ p eam p̄cipitur om̄e bonum. Un̄ Eccī. xl. d̄r. Gratia dei sic paradisus in bn̄dictiōibꝫ Et. ij. Pe. j. Maxia ꝛ p̄ciosa nobis donauit deus. s. p gr̄aꝫ suā. Inter alias aūt dei gr̄a deest gr̄a sacramētalis. s. sacroꝝ eccl'ie: q̄ s̄m mgr̄m in. iiij. sen. di. ij. sūt septē. scꝫ Baptism⁹: cōfirmatio: panis bn̄dictiōis id est eucharistia: penitētia: vnctio extrema: ordo: et coniugiū siue m̄rimoniū. de quib⁹ tres ꝯsideratiōes in p̄n̄ti s̄mone faciem⁹.

Primo vtꝝ btā v̾go illa suscepit

Scd̄o q̄re de h̄ scp̄tura mētionē nō fecit.

Tertio q̄d vtilitatꝭ ex eis adq̄siuit.

Pars p̄ma hui⁹ sermonis vtrū btā v̾go suscepit sacr̄a eccl'ie.

PRo expeditiōe p̄me partꝭ q̄ritur: Nunq̄d b. v̾go suscepit eccl'iastica sacr̄a: Et r̄n̄det Alb. sup Miss⁹ ē c. lxxij. dicens: ꝙ b. v̾go oīa eccl'ie sacr̄a suscepit q̄ t̄pe suo fuerunt omnibꝫ hominibus generaliter instituta et pmulgata oībꝫ obs̄uanda: non ex necessitate vt alij. sed multiplici de cā. Primo ad sui ip̄i⁹ hūiliationem. Scd̄o p̄pter scandali euitationem. Tertio p̄pter p̄cepti impletionē. Quarto propter meritoꝝ supererogationē. Quinto p̄pter heresum cōfutationē: maxime illi⁹ q̄ ipsam asserebat non fuisse hoīeꝫ: sed de natura angelica. Sexto ad pfectoꝝ instructionē: vt q̄ est sctūs scrificet̄ adhuc. Septimo ad pctōrū redargutionē. Pn̄t etiam iste cause reduci ad tres: p̄p̄t q̄s sacr̄a instituta et ordinata sūt int̄ alias causas q̄s ponūt theologi i. iiij. dist. j. Et ibi Rich. noster ar. ij. q. j. Prima. Secā fuit ob sui maiorem humiliationē. Secūda ob alioꝝ instructionem. Tertia ob bonoꝝ exercitationē. ¶ Quantū ad p̄mā sciēdū est ꝙ sic p̄m documētū q̄d īfudit nob̄ prima m̄r eua: fuit supbia: q̄ voluit se d̄o eq̄re: ita p̄ma Marie v̾tus (vt inq̄t Amb.) est humilitas: quā ipā m̄r n̄ra sp̄ūalis in oībꝫ edocuit. vn̄ sicut legalia obseruauit instituta p omnibꝫ pctōribꝫ tanq̄ꝫ pctō subdita foret: q̄ tn̄ omni carebat pctō: vt patet in sacrificio purifica-

tionis et filij redẽptione. ita etiã sacrã q̃ sunt medicine p̃ncipalr̃ pctõꝝ voluit ex hũilitate suscipe: Vñ Berñ. in q̃dam ser. inq̃t illi. Uere Maria nõ indiges purificatione: sed nec fili⁹ tu⁹ circũcisiõe. Esto g̃ et tu sicut vna ex mulierib⁹: sicut ille est vn⁹ ex illis. s. pctõrib⁹ sm apparẽtiã. Scd̃o sacrã suscepit btã ṽgo ꝓpter instructionẽ alioꝝ: vt pfectos doceret sui exemplo seruare leges supioꝝ: etiã si nõ tenerent̃ more ĩpatoris in. l. digna vox. C. de legi. et in. §. fi. insti. de ioffi. testa. ibi dic̃. Lꝫ soluti sim⁹ legib⁹: tñ sm leges viuere voluim⁹. et istud est pfecti⁹: q2 ea in bñficijs nostris sunt gratiosiora: q̃ cũ liceret nõ impendere: dilectiõis tñ cã impẽdim⁹. c. iam nũc. xxviij. q. j. et p glo. in c. j. in fi. de sum. trini. et fi. ca. Promulgatũ aũt fuerat edictũ p apostolos ex p̃cepto cħr̃i p̃cipient̃ Matth. vlt. Eũtes docere oẽs gentes baptizãtes eos in noĩe patris et filij et spũsscti: docẽtes eos seruare q̃cunqꝫ mãdaui vob̃. s. de penitentia: eucharistia: et alijs hmõi: Uoluit g̃ btã ṽgo hec obseruare vt iuitaret nos suo exẽplo ad pniam. Pctõres etiã instruit vt non erubescant assumere remedia hũilia instituta ad delendũ pctã. Erubescũt em̃ q̃dam pctã sua cõfiteri: contra q̃s Berñ in q̃dam ser. exclamat di. O nimia insania hoĩm: pudet ablui et nõ pudet inq̃nari. pudet sorde ẽ absterge re: et nõ pudet cõtrahere. Btĩssima aũt ṽgo cũ esset sine pctõ: sacrã in remediũ ꝯ pctã instituta suscepit ac si esset peccatrix. Tertio h̃ fecit ꝓpter bonoꝝ exercitatiõnẽ: vt seruaret illud Apoc. vl. Qui iust⁹ est iustificet̃ adhuc Uolẽs em̃ q̃tidie merita cumlare: sacrã deuota sumebat: vt mag̃ in merito et dei gr̃a q̃tidie cresceret p effectũ eoꝝ.

¶ Pars secũda hui⁹ sermonis quare sacra scriptura non facit mentionẽ de sacramentis a btã ṽgine susceptis.

B Albert⁹ vbi s̃. ca. clxxij. ponit q̃nqꝫ int̃ alias rõnes q̃re de sacroꝝ susceptiõe a btã ṽgĩe nihil sit exp̃ssuz in diuinis scp̃tur̃. Prima ẽ: vt p hoc deuotio fideliũ excitet̃: iuxta illud Eccĩ xxiiij. Qui edunt me adhuc esurient. Et infra Qui elucidãt me vitã etñã hẽbũt. Facit ad hoc illõ qd̃ solebat dicere Bar. s. ꝙ Lin⁹ ei⁹ mgr̃ fecit illũ mgr̃m: q2 sp relinq̃bat eũ dubitãtẽ: et p hoc magis exercitabat̃ postea ad inq̃rendã ṽitatẽ. Scd̃a rõ fuit: vt nr̃a vana gl̃iatio repmat̃: nr̃a bona opa ꝓ mag̃ cõpu tãdo. Uanitas em̃ hũana cupit alijs ĩnotescere ex vana gl̃ia q̃cq̃d boni pegerit. quod ꝓhibet dñs Mat. vj. di. Cũ facis elemosynã noli tuba canere añ te. Btã aũt virgo cũ esset excellentissimi meriti: et opa excellentissima plurima fecerit: vt ipsa sacrã suscipiendo: et multa alia. noluit tñ illa exp̃mere vel narrari facere: vt discamus occultare bona opa nr̃a q̃ñ nõ est necessariũ. sicut et fili⁹ ei⁹ ea q̃ egit vsqꝫ ad trigesimũ vite sue annũ: q̃ vtiqꝫ friuola nõ fuerũt: sed oĩa magnifica et excellẽtissima. nec ipa narrauit: nec ab euangelist̃ expmi voluit. p h̃ significãs nos non debere virtutes nr̃as ꝓpalare. Uera em̃ est snĩa Greg. in moralib⁹ dicẽt̃. Studiũ celestis desiderij a malignis spiritib⁹ custodire nõ sufficit q̃ h̃ ab hũanis laudib⁹ nõ abscondit. vñ depdari desiderat q̃ thesauꝝ publice in via portat. Dñs g̃ nr̃ et dña suas excellẽtias et operatiões ad mirabiles sibi notas noluerũt manifestare: iuxͣ illud Prouer. xxvij. Laudet te alius et ñ os tuũ: aliena labia et ñ lingua tua. Unde Berñ. inq̃t Increpat cħr̃i natiuitas se laudãtes: et se ostẽtare cupientes. Nã de nocte voluit cħs nasci. vbi sũt q̃ ãimpudent̃ gestiunt ostentare semetipsos? Deniqꝫ tacet cħs et nũciat angelus: laudat m̃ltitudo celest̃ exercit⁹. sileat g̃ os tuũ: laudet te alienũ. Hec ille. Tertia cã esse põt ꝙ Aliq̃ sũt dñs q̃dã voluit nob̃ esse dubia in via: etiam deo seruanda circa diuiãs scp̃turas: vt mẽtes nr̃as alliciat ad cõcupiscendũ pfectã cognitionẽ in pr̃ia. Vñ sup illud Exo. xij. Non remanebit ex eo q̃cqꝫ vsqꝫ mane: qd̃ aũt residuuꝫ fuerit igni cõburet̃: inq̃t Gre. Qd̃ ex agno remanet cõburim̃ ãdat̃: vt qd̃ de mysterio incarnatõis ei⁹ penetrare et itelligere non possum⁹: ptãti spũsscti hũilit̃ reseruem⁹. vt nõ supbe q̃s audeat vl̃ ꝯtẽnere vel denegare qd̃ nõ itelligit sed igni tradat. i. spũisctõ relinq̃t: donec oĩa in futuro q̃libet cog̃scat. nec tñ interim nr̃a deuotio sine exercitatõne torpescat: sm illõ qd̃ p̃cedit ibidẽ. Caput cũ pedib⁹ et itestinis vorabit̃. Caput em̃ igni vorare est diuitatẽ illius fidei pcipe. Pedes vorare est vestigia hũilitat̃ amãdo et imitando tenere. Uorare intestina est ṽboꝝ cħr̃i occl̃ta et mystica mãdata pq̃rere: q̃ voram⁹ cũ auide sumimus. In voratiõis aũt ṽbo pigricia nr̃a rephẽdit̃ q̃ ṽba ei⁹ atqꝫ mysteria nec p nosipsos req̃rimus: et dicta ab alijs inuiti audim⁹. Nõ remanebit aũt ex eo q̃cqꝫ vsqꝫ mane. q2 ei⁹ dicta mag̃ sũt excutienda sollicitudĩe: vt añq̃ veniat dies resurrectiõis in nocte p̃nt̃ vite oĩa mãdata ei⁹ itelligẽda penetrẽ⁹. Hec ille. Quarta cã põt ẽẽ. q2 sic b. Aug. in li. ð natura et gr̃a vnã ponit regl̃aꝫ de b. ṽgie: vt vbicũqꝫ ð pctis agit̃ de ea nolit fieri q̃stiõeꝫ. ita et p regl̃a et p p̃ncipio p se noto de ipsa supponat̃ in bono quicq̃d boni aliq̃ pura creatura fecerit vel receperit vt eius fuisse expers nullaten⁹ credat̃: cum (vt inquit Damas.) a nulla illustrium superet̃. Qnta causa est: vt remoueatur supfluitas a scriptura. sicut

em̄ nihil diminutū. ita sup̄fluū in ipsa posi/
tū est. q2 (vt ait phs) q̄ vnū dicit qd plura cō
tinet: plura dr. Vñ dicto ꝛ p̄ ꝯstanti habito
ꝙ ṽgo Maria fuit grā plena: sup̄fluū fuit
addere ꝙ recepit gratias sacram̄tales quas
apl'i ꝛ alij scti receperūt Frustra ei fit p̄ plu
ra qd satis exp̄mit ꝛ fit p̄ pauciora. l. dñs te/
stamēto. ff. de cōdi. inde. Ex q̄ igit̄ p̄supponit̄
tacite ꝙ b. ṽgo n̄ fuit expers alic⁹ boni ab alio
habiti: sequit̄ regula ꝙ exp̄ssio eoꝝ q̄ tacite
insunt nihil opat̄. l. iij. ff. de le. j. et ꝙ rei satis
demōstrate frustra adijcit̄. l. j. ff. de do. p̄le. ꝛ
ꝙ in reb⁹ claris nō est opus coniecturis. l. cō
L tinuus. §. cum ita q̄s. ff. de ver. ob. ¶ Et ad
roborandū p̄dicta adduci pōt illud. Bern.
dicētis. Si ei nec foliū de arbore: nec vnus
de passerib⁹ cadit sup̄ terraꝫ sine patre cele/
sti. i. ei⁹ ordiatiōe. ḡ de ore euāgeliste sup̄flu
um defluere verbū p̄sertim in sacra historia
nō puto. Oia quippe plena sunt sup̄nis my/
sterijs ac celesti singul'a dulcedine redundā
tia. Si tamē diligentem habeat īspectionē
ei⁹ q̄ nouit sugere mel de p̄tra: oleoq3 d̄ saxo
durissimo. Hec ille. Dic̄ āt Albertus. vbi s̄.
His ḡ rōnib⁹ btissima ṽgo hūilē susceptio/
neꝫ sacrōꝝ ꝛ in se hr̄e voluit ꝛ tacere. vt dū
se magis oīb⁹ hūiliaret. ꝛ ip̄am sui hūiliatē
q̄ntū in se erat modis oīb⁹ occultaret: sic hūi
litate p̄fectā eā etiam tacendo tota scp̄tura p̄
clamaret. Nos q̄3 dicere possumus ꝛ crede
re ꝙ de⁹ sctis suis doctorib⁹ reuelauit ad ṽ/
ginis gl'iam illud q̄3 ip̄a ex hūilitate reticuit
ꝛ occultauit. s. de susceptiōe eccl'i sacramenti.
Et ad hoc adduci possūt verba thematis nr̄i
sc3. Scdm reuelationē notū factū est sacr̄m
sc3 a btā ṽgine susceptum. Vñ dr Alb. vbi s̄
Cōcedim⁹ ip̄aꝫ oīm sacrōꝝ grās vel īse ip̄is
vl' in eq̄pollēti excellēter suscepisse.

Pars tertia huius sermonis q̄d suscepe/
rit btā ṽgo ex sacramentis ecclesie.

D Beatissimā ṽginē eccl'iastica sucepis
se scr̄a: satꝫ ex sup̄iorib⁹ patuit. ꝛ p̄t
etiā vltra p̄dicta sic p̄bari. Nā sa/
cramētū idē ē qd sacrū signū. vt dr
Aug. li. x. d̄ ciui. dei. ca. v. Trāssumptiue in c.
sacrificiū. de ꝯse. dis. ij. Vel dr sacr̄m. i. sacre
rei signū: qd idē est. Et hāc etymologiā pōit
mgr̄ in. iiij. dist. j. vbi etiā ait ꝙ sacr̄m est īui
Argumē sibilis grē visibilis forme. Bonū aūt est ar/
tū ab ety gumentū ab etymologia vocabuli q̄n nō re
mologia pugn̄t ei⁹ diffinitōi. l. ij. §. appellata. vbi Bar.
ff. si cer. pe. et. l. j. vbi moderni p⁹ Bar. ff. de
apq̄. pos. ꝛ in p̄emio infortiati. ꝛ īsti. d̄ testa.
in p̄n. vbi Angel⁹ aretin⁹. Que aūt dicat̄ ety
mologia ponit glo. q̄ allegat Aristo. in. l. tu/
gurij. ff. de ṽ. bg. S3 ī btā ṽgīe fuerūt oīa
p̄dicta bona excellentissime ḡ ꝛc. Itē vt inq̄t

Rich. nr̄ in. iiij. dist. j. ar. ij. q. iij. Sacramen
ta sunt quedā p̄testatio seu fidei cōfessio fa/
cta. Sed hec sup̄ oēs fuit in ip̄a ṽgine ḡ ha/
buit ꝛ suscepit sacramēta. ¶ Itē ip̄a virgo
legalia seruauit sicut purificationem ꝛc. ḡ ꝛ
euāgelica. Itē dñs dixit Joanni vt habetur
Mat. iij. Sic decet nos adimplere oēm iu/
sticiā. glo. i. p̄fectā hūilitatē. et loq̄bat̄ d̄ sus/
ceptione sacri baptismi. ḡ. p̄pter eādē causaꝫ Suscepit baptismum.
debuit btā ṽgo baptizari et alia recipere sa/
cramēta. De baptismo aūt in particulari ar
guit Alb. vbi s̄. ca. lxvij. di. Quicq̄d h3 oēm
grām: h3 oē ꝯferēs grām. sed btissima virgo
habuit oēm grām. ḡ habuit oē ꝯferēs grām.
ḡ habuit baptismū q̄ cōfert̄ grā. Item p̄ce
ptū de baptismo post p̄mulgatōem obligat
oēs ad susceptionē sui. ḡ ꝛ btām ṽginē. Iteꝫ
dñs baptizat⁹ fuit q̄uis n̄ indigeret. ḡ ꝛ be/
ata ṽgo debuit baptizari. Itē Joā. iij. ait sal
tor. Amen dico vob: nisi q̄s renatus fuerit
ex aq̄ ꝛ sp̄ūscō nō intrabit regnū dei. sed btā
ṽgo regnū dei ītrauit. ḡ baptizata fuit. Iteꝫ
si nō baptizata fuisset: ignaros sue scificati/
onis scādalizasset. sed neminē scandalizauit
ḡ baptismū recepit. Iteꝫ de apl'is supponit̄
ꝙ fuerint baptizati p̄ illud Joā. xiij. Qui lo
tus ē nō indiget nisi vt pedes lauet. Et h̄ te/
net Aug. in c. q̄n. de cōse. di. iiij. l3 nō habe/
atur exp̄sse ī euāgelio. ḡ ml'to forti⁹ debet il
lud supponi de btā ṽgine: q̄ fuit p̄fectissima
obseruatrix cōsilioꝝ ꝛ p̄ceptoꝝ dei. Itē Si
nō esset baptizata n̄ hr̄et characterē p̄ quem
distingueret̄ a gētilib⁹ ꝛ iudeis. Dic̄ ḡ Alb.
vbi s̄. ca. lxxij. ꝙ b. ṽgo suscepit p̄ baptismuꝫ Suscepit cōfirmationē.
characterꝫ imp̄ssionē: ṽtutū exercitationē: et
meritoꝝ augmentatiōem. ¶ Q aūt sacr̄m
cōfirmatiōis recepit: p̄bari pōt sic. Nā inq̄t
Raban⁹ quē refert Alb. vbi s̄. ca. lxviij. Cō/
firmatio est sacr̄m maiori reuerentia dignū
Ergo si b. ṽgo recepit baptismū: multo ma/
gis cōfirmationē. Itē ṽgo bñdicta fuit ple/
ne christiana. sed hoc fit p̄ sacr̄m cōfirmatiōis
Vñ dr Raban⁹ quē refert Alb: ibideꝫ. Oēs
fideles p̄ manuū Epoꝝ impositionem post
baptismū dedēt accipe sp̄m sctm̄: vt pleni in
ueniant̄ christiani. ḡ ꝛ ipsa recepit ꝯfirmatōis
sacr̄m. Dicit aūt Alb. vbi s̄. ca. lxxij. ꝙ p̄ illd̄
sacr̄m. recepit alteri⁹ characterꝫ imp̄ssionē amplio
rē: meritoꝝ augmētationē p̄fectiorē: ꝛ virtu
tū exercitatiōeꝫ ꝛ declarationē. L3 aūt ibi n̄
fuerit vnctio sensibilis: nō defuit tn̄ vnctio
inuisibilis: cū btūs Tho. dicat i. iiij. ꝙ apl'i
fuerūt cōfirmati in die Pentecostes: misso
in eis sp̄ūsctō ad robur. vbi loco vnctōis vi/
sibilis fuit ignis in forma linguaꝝ p̄ q̄ndaꝫ
correspōdentiā. Nā oleū est fomētū ignis:
et lingua bona corrñdet balsami odori. Be/
ata aūt Maria fuit in receptōe illa sp̄ūscti

F Suscepit sacrm penitētie. cum aplis recipiens spūs pacleti vnctionē ꝗ ꝛ chrisma recepit. ¶ Q. ꝟo sacrm pnie recepit ꝓbat Alb. vbi s.ca.lxix.dicēs. Cōfessio fuit in lege noua ꝛ veteri pcepta generalr oibus.ꝗ btā ꝟgo ꝯfitebat. Itē sup illō Mat. iij. Pniam agite:ait glo. Pnia est pma vtꝰ sed btissima ꝟgo habuit oēm ꝟtutē.ꝗ ꝛ penitentiā Nō obstat ꝙ nō habuit pctm.qꝛ dicit Greg.in c.ad eiꝰ.v.dis.Bonaꝝ mētiū est ibi culpā agnoscere vbi culpa nō est. Recognoscebat ꝗ se fuisse debitricē pcti original ꝯtrabendi:ꝛ a filio suo redēptā:cui pctō fuissꝫ obnoxia nisi diuia grā pueniēte fuisset pꝛuata Dicit aūt Alb. vbi s.ca.lxxij. cuꝫ se.ꝙ h sacramētū pnie recepit in excellēti eqpollentia nam ꝑ contritione habuit inocentie conuersationē.ꝑ ꝯfessione graꝝ actionē.ꝑ satisfactiōne ꝟo superogationē. Itē ibidē dr ꝙ cum sit triplex ꝯfessio.s.accusatio peccatoꝝ:recognitio incōgruitatis vel magnitudinis bñficioꝝ:ꝛ ꝯfessio ꝺ infusione meritoꝝ. hec fuit ꝓprie btē ꝟginis ꝯfessio. Confitebat aūt ꝙ tātam grām recepit quā nunꝗ̄ de ꝯdigno meruit:nec oms creatura mereri potuit: lꝫ ipa de congruo meruerit. Hec silia cōfessa fuit btō Joanni euāge. suo ꝓprio cōfessori. Hec Alb. vbi s. ¶ Sacramentū qꝫ eucharistie

G Suscepit Eucharistiā eam recepisse ꝓbatur ꝑ illud Joā.vj.vbi inquit dñs. Nisi manducaueritꝭ carnem filij hois ꝛ biberitꝭ eiꝰ sanguinē:nō habebitꝭ vitā in vob.ꝗ omēs fideles tenent illud recipe tpe determinato ab ecclia. ꝗ et btā ꝟgo illō suscepit. Item ibidē ait saluator. Caro mea vere est cibꝰ:et sanguis meꝰ vere est potus:ꝗ manducat meā carnē ꝛ bibit meū saguinē: habet vitā eternā. Et iterū. Qui manducat hunc panē viuet in eternū.ꝗ non est dubitandū btām ꝟginē deuote hunc panē māducasse. Item hoc est sacrm amoris. ꝗ ipm maxime debuit suscipere ipsa ꝗ fuit summa in amore. Dicit ꝗ Alb. vbi s.ꝙ beata ꝟgo ex hoc sacro recepit dñice passionis rememorationē:deuotiōis actualis exercitationē: et ꝯ corpalem absentiā filij ꝯsolationē. ¶ Quan

Suscepit extremā vnctionem. tū ꝟo ad extremā vnctionē verum illā suscepit: dubitari nō licet. Nam Jaco.ij.scptū est. Siqs totā legē fuauerit:offenderit aūt in vno:factꝰ est oim reus. Trāssumptiue in c.defleat.de reg.iu.ꝛ ꝺ pe.di.v.c.frēs. Item in iure solebat dici ꝙ qui cadit a syllaba:cadit a toto.l.ij.§.deinde.ff.de regu.iu. Item Mat.v. dr saluator. Unus apex nō ꝑibit a lege donec omia fiant.ꝗ qui tenet ad legem obligat ad totā legē suandā. Cum igit b.virgo teneret ad legē: sequit ꝙ suauit pceptuꝫ legis de extrema vnctione.quā ecclesia instituit dño inspirante. vnde Marci.vj. dr ꝙ apli circuibant castella:oleo curantes infirmos. Si ꝗ btissima ꝟgo ꝓpt hūilitatē alia suscepit sacra:hoc qꝫ suscipere debuit. maxime qꝛ pusillos scandalizasset si nō suscepissꝫ ecclie sacramenta. Dicit ergo Alb. vbi s.ca. lxxiij.ꝙ btā virgo in extrema vnctione recepit complete victorie pterite ꝛ plene glie future significationē.ꝛ loco remissionis venialium totius doloris mortis remissionē.ꝑ infirmitatꝭ alienationē totiꝰ corporis glificatiōnē. Licꝫ em̄ hoc sacramentū potuerit btissima ꝟgo nō recipe:tanꝗ̄ exempta ꝑ ꝓuilegium:quod confert dñs his quos sine infirmitate ꝛ mortꝭ dolore dignat euocare:ꝗ (vt videret) non tenent ad vnctionē extremā cum oleo ad infirmos ꝑ infirmitatibꝰ institutaꝫ: vt hꝛ Jaco.v:Unde illi dici poterat illō Hester.xv. Non ꝑ te sed ꝑ omibꝰ hec lex ꝯstituta est. Uoluit tñ ipsa ꝟgo huic ꝓuilegio ꝑ se introducto ꝓpter humilitatē abrenūciare:sicꝫ alia ꝓuilegia sua dum viueret occultauit. Et ideo sacramentū istud ꝑ pctōribꝰ institutum humiliter suscepit:vt humilitatē quam ꝑ totam vitam tenuerat egressura ꝯsummaret. Et dum in extremo vite articulo ad conformitatē pctōꝝ descenderet dño exaltante choros omēs trāscēderet angeloꝝ. Hec Alber. Qui etiam vbi s. addit ꝙ in sacramento matrimonij cū sit triplex bonū: omē istō repit in ꝯiugio Marie. Uñ Aug.xxvij.q.ij c.omne.inquit.Omē nuptiaꝝ bonū impletum est in parentibꝰ chri.s.fides: ples: ꝛ sacramentū. Prolē cognoscimꝰ ipm dūm filium ꝟginis. Fidem:qꝛ adulteriū nullū intercessit. Sacramentū:qꝛ nullum diuortiū interuenit. Habuit autē btissima ꝟgo istam grām excellentiꝰ: qꝛ mater fuit tanteꝓlis et virgo. Item ꝓpter suam ꝛ ꝯiugis ꝯtinentiā dño ꝓmissam. Coniugia em̄ sunt sanctiora pari voto ꝯtinentiū. Unꝺ Aug.inqt Tanto sanctiꝰ cōiuges manebatꝭ ꝗnto sanctiora cō corditer deo placita seruabatis. De hoc aūt sacramēto hic ptranseo. qꝛ in sequenti fmone clarius de eo tractabit. ¶ Solū autē sacramentū ordinis btissima virgo nō recepit

H Ordies ñ recepit. vt inquit Alb. vbi s. Hoc em̄ fm exterioreꝫ hoiem quandā repsentat dignitatē.interius aūt fm ꝟitatem ptinet ad humilē seruitutē vñ statui beatissime ꝟginis opponebat ꝗ interiꝰ summā habuit coram deo dignitatem exterius ꝟo summā habuit corā homibꝰ humilitatē. Et ita hoc sacrm nō recepit tribus de causis. Primo ꝓpt sui status ꝯfletatē:vt dictū est. Scḋo ꝓpt hūilem aliaꝝ mlieꝝ cōformitatē.ꝗ ab h sacro excludūt ꝓpt tria scꝫ ꝓpt sexꝰ indignitatē:ꝛ maiorē peccādi fragilitatē.ꝛ ꝓpter eā ꝗ ex his sequit regiminis incōgruitatē. Tertio nō recepit hoc sacrm ad designandū status sui eleuationem. Omes em̄

Oēs em̄ dignitates eccl'ie sunt ītroducte in
seruitiū. vñ Matt. xx. inq̄t dñs. Reges gē-
tiū dñant̄ eoꝝ ⁊c. Uos aūt nō sic: sed q̄ ma-
ior est vestꝝ fiet sicˀ vt fuus. vbi inq̄t Bern̄.
Nō est qḋ sibi blādiat̄ celsitudo: vbi solsici-
tudo maior. vnde etiā pastores noīant̄ p̄lati
q̄bꝫ ḋr Hiere. j. Constitui te sup̱ gentes ⁊ re-
gna: vt euellas ⁊ destruas ⁊ edifices ⁊ plan-
tes. vbi ḋc Bern̄. Disce exēplo ꝓphetico p̄si-
dere nō tā ad imperandū q̄ȝ ad fatigandū.
disce sarculo tibi opꝰ esse nō sceptro vt opus
facias ꝓphe. ille em̄ nō regnaturus ascendit:
sed extirpaturꝰ. Hec Bern̄. Qr igit̄ officiuȝ
ordinū p̄ncipalit̄ datum fuit vicario christi
⁊ alijs ministr̄ꝭ eccl'ie. Btā aūt v̄go non fuit
assumpta a dño in ministeriū sed in salutis
auxiliū ⁊ regni consortiū ⁊ in coadiutorium
iuxta illud Gen̄. ij. Faciamꝰ ei adiutoriū si-
mile sibi. ideo ipsa nō debuit suscipe ordinē
q̄ nō fuit vicaria sed socia ⁊ pticeps ī regno.
nā fuit etiā pticeps passionis ꝓ genere hūa-
no qn̄ oībꝫ ministr̄ꝭ ⁊ discipul' fugientibꝫ so-
la sub cruce ꝯstitit: et vulnera q̄ filius corpe
ipsa corde suscepit. vñ ⁊ tūc gladiꝰ ipiꝰ aiam
v̄ginis ptrāsiuit. ¶ Lȝ aūt sacr̄m p̄dictū nō
recepit: tn̄ q̄cq̄d dignitat̄ꝭ vel gratie in ipsis
ordinibꝫ ꝯfert̄: in ipa excellentissime fuit. In
ordinibꝫ em̄ ꝯfert̄ septiformis gr̄a spūssan-
cti. hec aūt oīfarie gr̄a plena fuit. Itē cū tria
sint in sacr̄o ordīe. s. dignitas ministerialis:
ptās spūalis: ⁊ admīstratio executōis. Hec
oīa btissima v̄go eq̄pollent̄ ⁊ excellent̄ in se
habuit. Ministri ei eccl'ie hn̄t dignitatē bn̄-
ficialē ꝑ characterē excellētie. btissima autē
v̄go hȝ coronā regni eccl'ie militant̄ꝭ ⁊ triū-
phāt̄ꝭ. vñ ⁊ summꝰ mīstroꝝ papa dicit̄ seruꝰ
suoꝝ dei. Hec aūt appellat̄ regina ⁊ dña an
geloꝝ ⁊ impatrix totiꝰ mūdi. Itē in ministr̄ꝭ
eccl'ie est ptās spūalis vel tp̄alis delegata a
dño. vel subdelegata ⁊ vicaria. In ipsa aūt
est plenitudo ptāt̄ꝭ celestis ꝑpetua ex autori
tate ordiata. Itē in mīstris est executio ligā-
di ⁊ soluēdi ꝑ vsuȝ clauiū. In ipa aūt est do-
mināḋi legitia ptās ad ligādū ⁊ soluendū ꝑ
imperiū. ⁊ sic q̄cq̄d est dignitat̄ꝭ ⁊ gr̄e in or-
dinibꝫ in gn̄e ꝯstat btissime v̄gini mīme de-

Habet gr̄as oīȝ ordinū.

fuisse. Hec Alb. vbi s̄. Qui etiā ī c. seq̄nti ī-
q̄t. Et ne videat̄ v̄tutes siue dignitates ge-
nerales habuisse ⁊ spūalibꝫ caruisse: dicimꝰ
ipam singuloꝝ ordinū dignitates ⁊ gr̄as ꝑ
eq̄pollētiā ⁊ cū excellētia possedisse. Habuit
nāq̄ȝ cū exorcist̄ꝭ demonū expulsionē. Nā de
illa p̄dictū fuerat Gen̄. iij. Ipsa conteret ca-
put tuū. Figurata q̄q̄ȝ fuit ꝑ Hester q̄ vicit
Aman: ⁊ per Judith q̄ Holofernē interfecit
Judith. xiij. Cum ostiarijs habuit introdu
ctionē mūdoꝝ ⁊ imūdoꝝ exclusionē. Unde
Ezech. xliiij. ḋr. Porta hec clausa erit ⁊ non
apiet̄: sed dñs ingrediet̄ ꝑ eā. q. d. porta hec
p̄ncipē ⁊ imitatores suos introducit: ⁊ indi-
gnis clausa erit. Habet etiā cū acholytis il-
lūinationē. vñ Nūe. xxiiij. ḋr. Orie̅t stella ex
Jacob. Habuit cū lectoribꝫ oīm ꝓphetiarū
expositionē ad lr̄am in seipa. de q̄ scriptū est
Esa. vij. Ecce v̄go ꝯcipiet ⁊c. Habet cū sub-
diaconis doctrine apl'ice ostensionē. vñ signat̄
ꝑ arcā in q̄ erat deuteronomiꝰ ⁊ māna ⁊ di-
uina sapia. Iḋ de ipa dici p̄t illḋ Sap. viij.
Doctrix ē em̄ disciplīe dī. Habet cū diaco-
nibꝫ v̄bi dn̄i seruatiōeȝ ⁊ alijs ad scribendū
narrationē ⁊ ꝯsilioꝝ dn̄i ꝑfectā impletionēȝ
Un̄ Lu. ij. ḋr. Maria autē conseruabat oīa
v̄ba hec ⁊c. Habet cū sacerdotibꝫ dn̄ici cor-
poris ꝑ se ipaȝ formationē: tractationē: ⁊ cōi
cationē. h̄ ē q̄ corpꝰ dn̄icū mediāte eiꝰ v̄bo ⁊
ꝯsēsu ḋ carnibꝫ ⁊ sanguinibꝫ ipiꝰ formatum
fuit: ⁊ ipm̄ familiarissīe ⁊ diutissime tracta-
uit: ⁊ in cibū ⁊ potū nob̄ cōicauit. et per hoc
nos oēs ad iugū suū suaue et onus leue cha
ritat̄ꝭ. s. ligauit: et ab oībꝫ culpis et penis ab-
soluit: et vitā nob̄ et̄nā cōtulit: iux̄ illud sal-
uator̄ꝭ Joā. vj. Qui māducat me ⁊ ipse viuet
ꝓpter me. Habet q̄ȝ cū ep̄is clericorum or-
dinatiōeȝ: p̄bendaꝝ collationē: tēploꝝ ꝯse-
crationē: ac sacrarū v̄ginū velatiōeȝ. Ordi-
nat em̄ ep̄s sacerdotes ꝑ sacr̄i collatiōeȝ. btis-
sima aūt v̄go ꝑ ꝯtinentie obligatiōeȝ: iux̄ il-
lud Esa. lij. Mūdami q̄ fert̄ꝭ vasa dn̄i. Cō-
fert etiā ep̄s p̄bendas īstituēdo: btissima āt
v̄go p̄bēdas faciēdo. Cōsecrat q̄ȝ ep̄s tēpla
corpalia dedicādo. btissima aūt v̄go templa
spūalia castimoniā īspirādo ⁊ sibi illa speci-
alit̄ vēdicādo. Cōsecrat etiā ep̄s v̄gīes exte-
riꝰ bn̄dicēdo. btissima aūt v̄go ꝯsecrat v̄gi-
nes interiꝰ v̄tutibꝫ adornādo ⁊ eas filio suo
despōsando. et nō tm̄ opprobriū sterilitatis
eis auferēdo: sed eas sibi spālr ī filias ado-
ptādo: et diuinū cultū dedicando: ⁊ ad sta-
tū dignissimū exaltādo. iuxta illḋ Sap. vj.
Incorruptio facit eē ꝓximū deo. Hȝ etiā cū
papa btissima v̄go oīm eccl'iaꝝ sollicitudi-
nē. q̄r papa ē pr̄ patꝝ. ipa v̄o ē mr̄ oīm chri-
anoꝝ: imo oīm bonoꝝ: iuxta illḋ Sap. vij.
Qm̄ oīm bonoꝝ mr̄ est. Habet etiā excellē-
tius papa ptāt̄ꝭ plenitudinē. papa em̄ solum
habet eam in vita ista sed nō ī celo nec īpur-
gatorio nec ī inferno: sic b. v̄go. Quāuis aūt
ipa mr̄ dei bn̄dicta sacr̄a ꝓ petōribꝫ istituta
hūilit̄ susceperit: nō tn̄ ꝓpter h̄ peccatricē se
mentiens ope falsū dixit. sed vltra debitū in
bonis se petōribꝫ cōformās: ac vere se hūileȝ
esse ope denūcians: ꝑ oīa verū dixit. Sic q̄ȝ
patet q̄ q̄cq̄d est dignitatis vel gr̄e in sacra-
mentis eccl'ie: hoc totuȝ v̄go bn̄dicta habu-
it plenarie: cui sit sempiterna gloria per om-
nia secula seculoꝝ Amen.

De bñdicte ṽginis Marie desponsatione.

Sermo.xij.

Um esset de/
c
spõsata mr̄ Jesu Maria Jo/
seph: ĩuenta est ĩ vtero hñs de
spũscto Mat.j. In despõsati
one btĩssime ṽginis Marie impleta ẽ ꝓphia
Esa.lxij.di. Gaudebit spõsus sup̱ sponsam.
Magna etem̃ ꝛ indicibil' fuit Joseph ꝯsola
tio qñ sibi diuĩo nutu ꝛ volũtate tãprestãtis
sima atq̃ʒ dignissima ṽgo fuit ꝯiugio copu/
lata. Lʒ ei magnã excellẽtiã ꝛ sanguis gene/
rositatẽ recepisset a parẽtib᷒: maiorẽ tñ nobi
litatẽ ꝛ p̃ciosi⁹ donũ recepit a d̃o sibi talẽ vx
orẽ tribuẽte. iux̃ illð Prouer.xix. Dom⁹ ꝛ di
uitie dant̃ a p̱entib᷒: a dño aũt vxor prudẽs.
In eo etiã ṽificatũ fuit illud Prouer.xvij.
Qui iuenit mlierẽ bonã ĩuenit bonũ ꝛ hau/
riet iocũditatẽ a dño. Et illð Eccl.xxv. Btũs
vir q̃ hitat cũ mliere sẽsata. ꝛ se.ca. Mlier̃
bone btũs vir. p̱s ei bona mlier bona. ꝛ.xxvj
eiusdẽ li. d̃r. Gr̃a sup̱ gr̃am mlier sctã ꝛ pu/
dorata. ꝛ p̃t itelligi d̃ mliere hac dignissima
quã sortit⁹ est Joseph ĩ suo sacratissimo ꝯnu
bio. De q̃ tria mysteria ꝯtẽplabimur.
Primũ dicet̃ ṽitatis.
Scðm temporalitatis.
Tertiũ ṽo causalitatis.

R
Utrum potuerit desponsari.

Pars p̃ma q̃ dicit̃ ṽitatis.
PRo expeditiõe hui⁹ p̱tis q̃rit̃ Utrũ
h. ṽgo potuerit despõsari: Et p̃mo
videt̃ ꝙ nõ. Ip̃a em̃ fecerat votũ
ꝯtinẽtie. Un̄ Aug. in li. d̃ sctã ṽgi/
nitate inq̃t. Annũcianti angelo Maria rñ/
dit. Quõ fiet istð qm̃ virũ nõ cog̃sco: q̃ð p̱fe
cto nõ diceret nisi se ṽginẽ deo añ vouisset.
Et glo. sup̱ illð Lu.j. Uirũ nõ cog̃sco: ait. Ec
ce tãgit ꝙ ip̃a vouerat castitatẽ. Nã dicũt q̃
dã doc. ꝯtẽplaui ꝙ ṽgo bñdicta legẽs illud
Esa.vij. Ecce ṽgo ꝯcipiet ꝛ pariet filiũ: non
existimãs se esse illã: amore ip̃i⁹ ṽgis d̃uouit
ṽginitatẽ vt posset illi⁹ effici ancilla ꝛ pedisseq̃
putãs eã nõ recepturã ancillas nisi ṽgines.
Cũ ꝗ̃ dicat Hiero. sup̱ p̃mã ep̃l'am Pauli ad
Tim.ca.v. Uouẽtib᷒ ṽginitatẽ: nõ solũ nu/
bere: sed etiã velle: dãnabile est. Trãssumpti
ue.xxvij.di.c. vouẽtib᷒. videt̃ ꝙ cũ bona cõ/
scia post tale votũ nõ potuerit despõsari. per
tale etem̃ votũ erat obligata ad ꝯtinẽdũ. spõ
salia aũt obligãt ad mr̄imoniũ. ꝛ mr̄imoniũ
tp̱e debito ad soluẽdũ debitũ. ꝗ̃ si obligauit
se ad spõsalia: venit ꝯ̃ votũ suũ. Itẽ si sic ob/
ligata fuisset ad opposita. Itẽ aut ꝯsensit in
carnalẽ copulã: aut nõ. Si sic. ꝗ̃ p̃mã fidẽ ir
ritã fec. Si nõ ꝯsensit ĩ carnalẽ copulã. ꝗ̃ nul
lũ fuit mr̄imoniũ. q̃ finis mr̄imonij ẽ vt so/
boles p̱creet̃. l. fi. C. de indi. vid. tol. ꝛ. c. om̃e.
xxvij.q.ij. p̱creatio aũt fit p̱ copulã. cessante
ꝗ̃ fine ꝛ his q̃ sũt ad finẽ mr̄imonij: cessabit
mr̄imoniũ. q̃ fini dat esse. l.iij.§. sciendũ. ff.
ad exhibẽ. ꝛ denoĩatio fit a fine. l. stipulatio.
§. opus. ff. de no. ope. nũ. Itẽ ꝯdicio adiecta
q̃ est ꝯ̃ subam mr̄imonij ĩpedit ne mr̄imoni/
um fiat. ṽbi gr̃a Cõtrahã tecũ si p̱cures mi/
hi venena sterilitat̃. p̱curatio ei sterilitat̃ ẽ
ꝯ̃ subam mr̄imonij. q̃ inimit bonũ p̱lis. ꝗ̃
impedit mr̄imoniũ. c. fi. d̃ cõd. ap. ꝛ. c. solet. ꝛ
c. aliqñ. xxxij.q.ij. Sic ꝗ̃ si diceret̃: Cõtrahã
tecũ sub hac ꝯdiciõe vt nũq̃ʒ me cognoscas:
non videt̃ esse mr̄imoniũ. d. c. fi. ita nec erit
mr̄imoniũ cũ ꝯdicio ꝯtinentie est adiecta ꝗ̃
videt̃ ꝙ nulla fuit desponsatio ex q̃ nullũ vi
det̃ potuisse seq̃ mr̄imoniũ. Itẽ posito ꝙ po
tuerit desponsari: nõ tñ fuit ꝯgruũ. scp̃tũ est
em̃ Sap.j. Sp̃ũsctũs discipline effugiet fi
ctũ. ꝗ̃ in ista sũma sp̃ũscti op̱atiõe nulla de/
buit esse fictio. ꝗ̃ btĩssima ṽgo p̱ nupta se ge
rere nõ debuit: q̃ ṽgo sp̱ manere voluit. Itẽ
mr̄imoniũ p̃mo institutũ fuit in officiũ cã p̱
lis: ꝛ postea in remediũ cã vitãde fornicatio/
nis: vt d̃t ap̃l's. j. ad Cor. vij. vbi ait. Unus
q̃sq̃ʒ suã vxorẽ habeat ꝓpter fornicationẽ vi/
tandã. sed ꝓpt̃ neutrã istarũ cãrũ ꝯgruebat eẽ
mr̄imoniũ in btã ṽgine. ꝗ̃ videt̃ ꝙ inutilis
fuerit ista despõsatio. ¶ Sed his argumẽ/
tis nõ obstantib᷒ in ꝯ̃riũ est ṽitas. Un̄ Alb.
sup̱ Missus ẽ. c. xxxviij. inq̃t. Dicim⁹ ꝙ ista
despõsatio ꝛ possibil' fuit: ꝛ vtilis. Possibil'.
q̃ licʒ btã ṽgo fecisset votũ ꝛ habuisset fir/
mũ ꝓpositũ ꝯtinentie: poterat tñ ꝯsentire in
mr̄imonialẽ societatẽ. facta tñ diuinit⁹ ĩspi/
ratõe vtriq̃ʒ d̃ alt'o. s. ṽgini ꝛ Joseph ꝙ vel/
let ṽgo manere. ꝛ sic ꝯsensit ĩ societatẽ mari
talẽ ꝛ nõ in copulã carnalẽ absolute Et ꝙ vi
det̃ dicere Aug. ꝙ ꝯsensit in copulã carnalẽ
ĩtelligẽdũ est nõ absolute sʒ sub ꝯdicioe. s. si
de⁹ sic vellet. hec ille. In oĩ ei actu sp̱ subĩtel
ligit̃ hec ꝯdicio: reb᷒ sic stãtib᷒. h ẽ alit̃ deo ñ
disponẽte: vt d̃t glo. in. l. q̃ð fu⁹. ff. de ꝯdi. ob
cau. ꝛ bon⁹ est tex. cũ rhetorica Bar. in. l. itẽ
q̃rit̃. §. q̃ ĩpleto. ff. d̃ loca. Sed p̱ maiori p̱di/
ctorũ declaratõe est sciẽdũ f̃m s̃niaʒ Petri lõ
bardi in.iiij.di.xxx.c.ij. ꝛ Graciani in c. btã
Maria al's. §. sed q̃rit̃. xxvij.q.ij. ꝙ btã ṽgo
añ despõsationẽ fecerat votũ mẽtalẽ castita
tis ꝛ ꝓposuerat se illð ſuare: sed nõ exp̃sserat
ore. ꝛ sil'r vouerat Joseph. nõ absolute tñ vo
uerãt. sed sub ꝯdiciõe. s. nisi de⁹ alit̃ vellet vt
ait Aug. in li. d̃ nuptijs. postea ṽo ex diuiã ĩ
spiratiõe vterq̃ʒ ꝯsensit sponsalib᷒ ꝛ mr̄imo
nio. Fuit em̃ ĩter eos verũ mr̄imoniũ: vt det̃
minant canoniste in c. q̃dã. ꝛ c. ex publico. de
ꝯuer. cõiu. Et idẽ d̃t mgr̄ ĩ.iiij.di.xxix. ꝛ.xxx.
Qð sic declarat̃ f̃m Rich. ĩ.iiij.di.xxx.ar.ij.
q.ij. ꝛ Tho. ĩ.iij. p̱te sũ. q.xxix.ar.ij. d̃t: ꝙ ma

Z
Marie despõsatio fuit possibil'

Q. verũ sit matrimoniũ Marie

trimoniū dr esse verū qñ suā pfectionē attingit. Duplex aūt est pfectio rei. Prima qdē pfectio in ipa forma rei ɔsistit ex q̄ spēm sortitur. Scda aūt pfectio ɔsistit in opatōe rei: p quā res aliqr suū finē attingit. Forma aūtē mrimonij ɔsistit in qdā idiuisibili ɔiunctōe aiorū p quā vnº ɔiugū fidē alri suare tenet Finis aūt mrimonij ē ples generāda et educāda. Quātū g̃ ad pmā pfectionē oīno fuit verū mrimoniū inter vginē et Joseph. qz cū nuptias nō ɔcubitº sz ɔsensus faciat. l. nup. ff. de reg. iu. et c. ex his oībz. xxvij. q. ij. vterqz ɔsensit in copulā ɔiugalē: non aūt in copulā carnalē: nisi vt s. dictū est sub ɔdicōe si deo placeret. Nā ad pmā pfectōē mrimonij (vt inqt Rich. vbi s) nō reqrit ɔsensus ad copulā carnalē nisi iplicite et sub ɔdicione scz si alr ɔiunx eā exegerit: etsi deº debitū reddēdi nō relaxauerit. Et h mō b. vgo in copulā carnalē ɔsensit. nec in h pículo se exposuit: nec suo voto in aliq̄ derogauit. qz diuia inspiratione certificata fuit q iosepb nūq̄ ab ea exigeret carnalē copulā. etsi exigeret deº eā a debito reddēdi absolueret. vt inqt Aug. vbi s. vbi etiā inqt: q postq̄ b. vgo genuit filiū sil' cū viro suo vginitatis votū labijs expssit: et vterqz in vgitate pmāsit. Que vba recitat mgr in iiij. di. xxx. et Gracianº in c. j. §. cū igit. xxvij. q. ij. Quantū vo ad scdm pfectionē mrimonij. s. de generāda et educāda ple: dicendū q q̄ ad pmū. s. ad actū generatiuū plis nō fuit h mrimoniū ɔsūmatū. Uñ Amb. sup Luc. inqt. Nō te moueat q scptura mariā ɔiugē vocat. nō em vginitatis ereptio sz ɔiugij. testificatio et nuptiarū celebratio dclarat. et Aug. in li. d nup. quē refert Graci. in c. istitutū. §. Itē Aug. xxvij. q. ij. ait de maria et iosepb cōiuges fuerūt mēte nō carne: sic et pentes. Ex q̄ dat intelligi q sic iosepb pat dñi dictº ē nō effectu genite sz officio et cura puidēdi: sic et ɔiūx mris eiº appellatº est nō ɔiugij effectu sz mistratōe necessariorū et indiuiduo mentis affectu. Hec ille. Et in h sensu etiā loqt. Hierony. sup illō Matth. j. Genuit virū marie dicēs. Cum virū audieris suspitio tibi nō subeat nuptiarū. s. ɔsūmatarū p ɔcubitū sed recordare ɔsuetudinis scpturarū q sponsi viri et sponse vocent vxores. hec ille. trāssūptiue i c. genuit. xxvij. q. ij. Aug. qz vbi s. ait. Coniunx vocat ex pmo desponsatōis fide quā cōcubitu nec cognouerat nec cogniturus erat Quantū vo ad pfectionē educāde plis fuit verū mrimoniū vt dt Aug. vbi s. et in c. institutū. §. iuxta hāc. xxvij. q. ij. et mgr in. iiij. di. xxx. vbi etiā inqt. Perfectū mrimoniū fuit nō in significatiōe: qz mrimoniū cōsūmatū pfectiº vnionē chri et eccl'ie significat. sed ex his q̄ comitant cōiugiū. s. ex fide: ple et sacramento. q̄ tria inter chri parētes fuisse asserit Aug. in li. de nup. et in c. omē. xxvij. q. ij. et d. c. institutū. Magister aūt Petrº lombardº in. iiij. sen. di. xxix. dt d mrimonio btē vginis Tanto sanctiº et pfectiº fuit quāto a carnali pollutione imunis fuit. Non obstat mō dictū Hiero. sup allegatū de ɔtrabente matrimoniū post votū ɔtinētie: q peccat: qz rūdet Rich. et Tho. in. iiij. di. xxx. q illud intelligit de illo qui absolute vouit suare castitatē: qd mater dei nō fecit anteq̄ Joseph desponsaret: vt s. declaratū est. nec etiā fecisse psumitur: qz q fecerit votū istō est facti: facta aūt nō psumunt nisi pbent. l. in bello. §. facte. ff. de capti. et postli. re. ¶ Nō obstat etiā qd dictum est de ɔditōne adiecta ɔtra substantiā mrimonij que impedit mrimoniū. qz intelligit qñ posita fuit absolute: nō aūt qñ posita est sub cōditionē: sicut in casu nostro. Nā vgo maria ɔtrahēs cū iosepb: intēdebat tacite hanc ɔditionē. s. de nō copulādo carnaliter nisi aliter deº disponeret. Uel dicendū sm Alb. vbi s. q illud quod dicunt iura de conditione adiecta matrimonio intelligitur de ɔditione inhonesta. c. fi. de cōdi. appo. Cōdicio aūt licita et honesta nō impedit mrimoniū. Unde nō est simile de voto ɔtinentie et de pcuratione sterilitatis et similibz. cū etiam coniuges post carnalē copulā possint votū ɔtinentie emittere: etsi emiserint tenent obseruare: vt habet extra de conuer. coniu. ca. ad apostolicā. Et clarius rūdendo dico q si quis post votum simplex ɔtinentie mrimoniū contrahat licz peccet tñ tenet mrimoniū c. meminimº. et c. ɔsuluit. et c. rursus. extra q cle. vel vo. et. xvij. dis. c. si. vir. et xxvij. q. ij. ca. nos nouimus. et c. porrectū de regu. Beata autē vgo non peccauit. qz hoc ex diuina permissione et inspiratione fecit. Facit ad hoc l. graccus. C. ad. l. iul'. de adul. vbi hr q illud quod fit lege pmittente penā non meret. et. l. iuste possidet. ff. de aliq. pos. vbi dicit. Juste possidet qui autore ptore possidet. Beata em vgo que dei voluntate ipellente nupsit: etiā eius instigatione pus votū vginitatis fecit. vñ Bern. sup Missus est. Homel'. ij. inqt. Deus dedit vgini partū q̄ ei tā ante et vginitatis inspirauerat votū: et humilitatis progauerat meritū. Et Homel'. iiij. iterū dicit alloquens ipsam bñdictā vginē. Sermo dei viuus et efficax añ tibi factº est mgr q̄ filiº: tuā prius instruxit mentē q̄ indueret carnē. Ubio g̃ te deuoues exhibere vginē. et nescis q ipsi te exhiberi oporteat etiā matrē. Hec ille. Ex qbz desponsatio Marie fuit possibil'. Alber. ibidē fuit Fuit etiā vtilis ad multa: vt ait Alber. ibidē. fuit utilis. Primo mrimoniū bonū ondat. Scdo vt dña oim bonorū nullo bono puetur. Tertio

vt host⁊ fallat. Quarto vt test⁊ castitat⁊ habeat. Quinto vt origo dn̄e p cōiugē suā describat. q: nō ꝯsueuit scptura femias genealogizare. Sexto vt ab īfamia seruet. Septimo vt pena caueat. Octauo vt a chr̄o psecutio tollat. Nono vt fili⁹ dei cōprobet. s. ex testimonio Joseph: cui dixit angelus Mat. j. Noli timere accipe Mariā coniugē tuā. qd̄ em̄ in ea natū est: de spūsctō est. Decimo vt dn̄o fitulat. Undecimo vt spūale mr̄imoniū significet. Duodecio vt pentes spūales ostēdant. Tredecio vt hūilitas ꝟginitati coniūgat. Decioq̄rto vt occasio incurie d fama ꝟginis tollat. Decioq̄nto vt hūilitas ⁊ charitas filij dei ondat: q poti⁹ voluit fili⁹ fabri reputari q̄3 matrē infirmari. Decimosexto vt mr̄is dignitas hūilitati societ. vt q̄3to maior sit hūiliet se in oibꝫ: vt sit mat dei ⁊ vxor fabri. Hec Alb. Sed de his vtilitatibꝫ b breui⁹ ptrāseo. q: de ipis tanq̄3 de cau desponsationis bte ꝟginis in. iij. pte hui⁹ smōis clari⁹ dicem⁹. Ad aliō aūt qd̄ sup̄ obiectū est d simlatione ibidē rn̄det Alb. sic. Dicim⁹ ꝙ est simulatio deceptōis: vt in hypocrit⁊. ⁊ est simlatio hūiliatōis q̄ qs nō vult magn⁹ vl hūilis pdicari: sed vilis reputari. Primā simlatiōe3 effugit spūsctūs. in hn̄te aūt scd̄am inhitat vt h̄: Esa. lxvj. vbi ait dn̄s. Sup quē requiescet spūs me⁹ nisi sup hūilē ⁊c. Qd̄ ꝟo obijcit ꝙ cā mr̄imonij d3 esse ples: vel cā vitāde fornicatōis: rn̄det idē Alb. sic. Dicim⁹ ꝙ b itelligendū est d mr̄imonio p copulā carnalē cōsumādo. Isti⁹ aūt mr̄imonij cause fuerūt q̄ supra dicte sunt. Hec ille. Et sic non obstant aliq̄ in ꝯtrariū adducta.

Cui⁹ etatis fuit Maria

¶ Pars scd̄a hui⁹ smonis q̄ d: tpalitatis.

Querit p expeditiōe hui⁹ ptis: in q̄ etate b. ꝟgo erat qn̄ ꝯtraxit cū Joseph ⁊ qn̄ ꝯcepit dn̄m? Et rn̄det q̄dā doc. iter q̄s est btūs Aug. i li. de mirabilibꝫ sacre scpture. ⁊ Frā. de mayro sup Missus est. scd̄m Augustinū: ꝙ videt fuisse duodecim annoꝝ. Et hec opinio pt sic pbari. Oia facta st rite circa b sctm̄ mr̄imoniū a spūsctō ordinatū. g etas legitia est seruata: ⁊ in ea factū fuit. Etas aūt legitima ad ꝯtrahendū mr̄imoniū est duodecim annoꝝ in puella. l. q̄ etate. ff. d testa. ⁊ insti. de nup. in pn. vbi glo. ⁊. l. minorē. ff. de ritu nupt. ⁊ c. ꝯtinebat. ⁊ c. attestatiōes. ex de despon. impu. Itē cū mirabilia sint q deo imediate operante fiūt. q̄nto aliq̄d est mirabili⁹: tāto laudabili⁹ est alijs paribꝫ. sed vite pfectio ⁊ ꝟtutū ꝯsūmatio est nobilior i iuuene q̄3 in sene. arg. in. §. optimū. ⁊ ibi glo. in aut. de mona. col. j. ⁊ q̄nto laudabilior: tanto mirabilior. g vbi erit laudabilissima: erit mirabilissima, sed pfectio est mirabilior in iuuene q̄nto psona est minor. g btissima ꝟgo in īfima etate q̄ hui⁹ grē capax fuit deū in se suscepit. ⁊ ꝯnter in eadē etate desponsata fuit. nā sponsa erat qn̄ dei filiū ꝯcepit. Item q̄nto aliq̄d citi⁹ datur tanto plus dat. §. plus aūt. insti. de act. vn̄ dici solet ꝙ qui cito dat bis dat: vt notat glo. in. §. itē si ille. insti. de fideiuss. sed beatissime ꝟgini tantū dedit de⁹ p incarnationē filij sui q̄ntū pure creature dare potuit. g tācito dedit q̄3cito illa capax fuit. Nescit em̄ tarda molimina spūsscti grā: vt ait b. Amb. sup Lu. g ex pte dant⁊ nulla fuit mora dandi: imo videt affectasse dationē. Und̄ ⁊ de filio dei d: ps. xviij. Exultauit vt gigas ad currēdā viā. s. celeriter. g statim dedit qn̄ susceptiuū capax fuit. Preterea qn̄ aliq̄d est dubiū: reducit ad intellectū iuris. vt ait glo. in. l. s3 nisi. ff. de iure do. ⁊ in. l. curat. ff. de admi. tuto. g hec desponsatio in dubio p̄sumenda est fuisse facta in p̄dicta etate duodecim annorū: q̄ a iure d: etas ad ꝯtrahēdū mr̄imoniu3 legitimū. Alb. aūt sup Missus est. c. xxxix. d: ꝙ cū supponat ꝙ in btissima ꝟgine fuit om̄is ꝯgruētia tā ex pte nature q̄3 ex pte gratie. ad b vt mat dei fieret credendu3 est ꝙ in tali etate deū ꝯcepit q̄ pfecta fuit i statu corporis ⁊ q̄ntitate. ⁊ ꝙ circa eandē etatē desponsata fuit tantū ante q̄ntū sponsalia solent p̄cedere mr̄imoniu3. vic3 circa duos menses. Ad illd̄ aūt qd̄ sup̄ d: ꝙ mirabilior ⁊ laudabilior esset iuuētute ista pfectio: rn̄det Alb. ibidē dicēs. Dicim⁹ ꝙ cum nihil sit laudabile nisi aliquo mō dependeat ab arbitrij libertate: ⁊ ab habitu ꝟtutis: non statim illd̄ fieri debuit: cū btā ꝟgo libero arbitrio vti potuit sed interuenire debuit tpis ptractio in q̄ fieret ⁊ meritoꝝ accumlatio: ⁊ purificatōi quā acceperat maior in vtero succederet depuratō ⁊ ꝟtutū exercitatio. vt oim ꝟtutu3 apice sublimata: de ꝯgruo suo singulari merito mōo subuenire pdito saluatorē gignendo. Et sic pat3 ꝙ nō statim deus hoc donū dedit cum ei⁹ btissima ꝟgo capax fuit: sed q: nō tm̄ dedit: sed ꝯgruentissimo modo tunc deum statim dedit qn̄ susceptiuū ꝯgruentissimo mō capax fuit. vt non esset tm̄ datum optimu3: sed donu3 pfectum ⁊ pfectissimo modo datum. Nec illa velocitas donū duplicat que tpis ꝯgruitatē anticipiat: ⁊ a dato modum dandi deformat: ⁊ a recipiēte gl'iam minuit: ⁊ dignitatē recipiēdi ab ipo excludit. Hec ille. Que ꝯfirmari pn̄t p argumentū qd̄ ide3 doctor facit ibidem dicēs. Cōtra grauitatē moꝝ ⁊ honestatē est acceleratio mr̄imonioꝝ imo in om̄i re celeritas nimia nō laudat. l. j C. de execu. rei iu. Nam nimia celeritas dicit p̄uigna iur⁊. arg. in c. pēderet. l. dist. ⁊. §. sed

aliđ.v.q.v. In isto aũt mrĩmonio sctĩssimo
nihil incõgruũ fuit vel inhonestũ. ğ expecta
tum fuit tp̃s oportunissimũ ⁊ honestissimũ
Itẽa corꝑe btẽ ꝟgis debebat formari cor-
pus chr̃i ꝑfectissimũ ƀm naturã Cũ ğ ex ta-
li ⁊ ex magꝭ tali magꝭ tale fiat: debuit eiꝰ cor
pus esse ꝑfectissimũ ƀm naturã ad generati-
onẽ. qꝛ nemo põt aliq̃d ad aliũ transferre ni-
si eo mõ q̃ ip̃e illđ habet. c. nemo plꝰ. de reg.
iu. li. vj. ⁊ l. nemo. ff. eo. ti. ⁊ c. nuꝑ. de dona.
inť vi. ⁊ vx. ⁊ c. diabertũ. j. q. vij. ⁊ c. quõ. đ cõ
se. di. iiij. Ex qƀ videť ꝙ btã ꝟgo debuit cõ-
cipe filiũ dei in ea etate q̃ ꝑfectior est ad ꝯtra
hendũ mrĩmoniũ ⁊ generandũ ꝑfectissimũ
filiũ. Dicit aũt phs in li. de aĩalibꝫ ꝙ mlĩer
in. xviij. anno est magꝭ idonea ad ꝯsũmãduꝫ
mrĩmoniũ: generãdũ filios ꝑfectissimo mõ.
ğ ⁊c. ¶ Ad hanc q̃stionẽ volẽs r̃ndere dico
ꝙ de tp̃e huiꝰ desponsatõis ⁊ ꝯceptiõis chr̃i
nihil deťminatũ in sacra scp̃tura repiť. vñ ⁊
difficile est scire. Et ideo suꝑ illđ ꝓuer. penl'.
Tria sunt mihi difficilia ad cognoscenduꝫ:
⁊ quartũ penitꝰ ignoro. exponit Nico. đ Ly.
ƀm vnã trãslationẽ. i. viã chr̃i in ꝟginis vte-
ro in sua incarnatione. Diciť tñ in legẽda b.
ꝟginis ꝙ cũ ip̃a bñdicta ꝟgo esset. xiiij. anno
rũ: sũmꝰ põtifex p̃ceptũ fecit vt oẽs ꝟgines
in tẽplo educate q̃ ad etatẽ q̃ttuordecim an-
noꝝ ꝑuenerãt ad domũ parẽtũ suoꝝ reuer-
terenť vt legitimo mrĩmonio traderenť. Cũ
aũt om̃es alie ꝟgines huic p̃cepto obedissẽt
sola btã ꝟgo in templo remansit: dicẽs ꝙ nõ
poterat tenere viã carnal' mrĩmonij: qꝛ a pa
rentibꝫ suis fuerat ꝑpetuis dei fuitijs dedi-
cata: ⁊ etiã ip̃a ꝑpetuã deo ꝟginitatẽ ex voto
mẽtali ꝓmiserat. Semel aũt deo dicatũ nõ
est ampliꝰ ad hũanos vsus trãsferendũ. l. se-
mel. de reg. iu. li. vj. ⁊ c. mãcipia. de reꝝ. ꝑ. et
c. ligna. đ ꝯse. di. j. ⁊ c. q̃ semel. xix. q. iij. Que
audiẽs sũmus põtifex: ex vna ꝑte timebat of
fendere deũ: si eã ad frãgendũ votũ castitatꝭ
cõpulisset: cũ ꝑ ꝓpham dñs dicat Vouete et
reddite: ps̃. lv. Et iteꝝ. Redde altissimo vo-
ta tua: ps̃. xlix. Alia ꝟo ex ꝑte metuebat idu-
cere nouã ꝯsuetudinẽ in ꝓp'o dei de seruãda
ꝟginitate ꝯtra p̃ceptũ ꝑmis parentibꝫ datũ
de ml'tiplicãda ꝓle Geñ. j. Qua ex re habito
ꝯsilio cũ sapientioribꝫ ⁊ antiq̃oribꝫ ꝓp'i: oẽs
r̃nderũt in tãdifficili ⁊ insolitare ad oraculũ
diuinũ esse recurrẽdũ: q̃ q̃buscũq̃ꝫ rebꝫ etiaꝫ
desꝑatis modũ ⁊ ordinẽ ponere põt. l. j. §. j.
C. de ve. iu. enu. cuiꝰ voluntatẽ sꝑ debemus
inq̃rere ⁊ ꝯsiderare: vt ei bñplaciti esse vide-
amur: vt in auť. de triẽ. ⁊ semis. in ꝑn. Cũ igiť
om̃es in oratiõe deuote ꝑsisterent rogãtes
deũ vt q̃d in hac cã faciendũ esset: illis reue-
laret. statim cunctꝭ audiẽtibꝫ: in loco ꝓpitia-
torij facta est vox dicẽs: ꝙ oẽs q̃ erãt de do-

Responsio ad questionem.

Ad deum recurrere

mo ⁊ familia Dauid habiles ad ꝯtrahendũ
mrĩmoniũ: ad tẽplũ ante altare ꝯuenirẽt sin
guli ꝟgã in manu ferẽtes: ⁊ cuius ꝟga fron
duisset ⁊ floruisset ⁊ suꝑ sũmitatẽ eius spũs-
sctũs in columbe specie descẽdisset (ƀm Esa.
vaticiniũ j. ca. vbi đr. Egrediet ꝟga de radi
ce Jesse: ⁊ flos de radice eiꝰ ascendet: ⁊ req̃es-
cet suꝑ eũ spũs dñi) ille eã desponsaret tãq̃ꝫ
sibi a dño deputatã. Cũ ğ oẽs ꝟgã suã por-
tantes ordinato tp̃e ad templũ ꝯuenissent ⁊
corã altari se p̃ntassent: sola ꝟga Joseph inť
oẽs alios de domo Dauid statim fronduit
⁊ flores emisit: ac spũssctũs in eiꝰ cacumine
in sp̃ẽ columbe descendit. Quapropť accla-
mãtibꝫ cunctꝭ ad tãgrande miraculũ: sacra
tissimã ꝟginẽ ip̃si Joseph tãq̃ꝫ digno tãegre
gia ꝯiuge in spõsam dederunt. Posito ğ ꝙ
vt in dicta legẽda đr: ⁊ a multꝭ teneť btã vir
go cũ esset etatꝭ annoꝝ q̃ttuordecim despõ-
sata fuit. R̃nderi posset ad dictũ phi đ ido-
neitate ꝑfecte generãdi filios a femĩa i. xviij
anno: ꝙ loquiť de cõi cursu nature. Nõ aũt
vbi est ꝑfectio nature ⁊ gr̃e q̃ ꝑficit naturaꝫ:
vt hꝫ in. ij. sniaꝝ di. xxvij. ⁊ ꝑ Alexã. de Ales
in. iij. ꝑte sum. in trac. đ gr̃a: sicut fuit in btã
ꝟgine. vñ dici põt ꝙ ip̃a fuit felici duplomã
te vsa. ⁊ in sil'i đr glo. insti. de nup. in ꝑn. ⁊ al
legat. l. ꝯtinuꝰ. §. cum ita. ff. de ꝟ. ob. Ante
etatẽ em̃ cõem ad ꝯcipiendũ reꝑiunť alique
ml'ieres ꝯceptioni apte. c. puberes. de despõ.
impu. ⁊ c. ꝓposuisti. de ꝓba. Si ğ hoc hñt ali
que ex bonitate natural' complexiõis: vt etiã
ãte duodecimũ annũ ꝯcipere possint: Mul
to magꝭ btĩssima ꝟgo habẽs ꝑfectionẽ natu
re ⁊ gr̃e potuit esse ꝑfecte idonea cõceptioni
ꝑfectissime filij dei in anno. xiiij. maior em̃ ẽ
ꝟtus gr̃e q̃ꝫ nature: vt ꝓbat btũs Amb. in li.
de sacra. Trãssumptiue in. c. reuera. de ꝯse.
di. ij. Videť ğ cõmunior opinio ꝙ gl'iosa ꝟ-
go cõpleuerat annũ. xiiij. ⁊ intrauerat. xv. q̃n
ꝯcepit saluatorẽ mundi. Nã licꝫ ante illã eta
tem. s. in. xij. anno potuisset generare sicut ⁊
alie ⁊ ml'to meliꝰ: tñ videť dicenduꝫ ꝙ deus
voluerit hãc desponsationẽ fieri nõ ita acce
lerate ratiõe maiorꝭ honestatꝭ ⁊ ğuitatꝭ mo
rũ: vt s̃. dictũ est. Et ꝓpť hanc cãm ꝟgines e-
ducate in tẽplo nõ tradebanť nuptui in. xij.
anno: lꝫ tunc eẽnt nubiles. sed in. xiiij. Quã
etatẽ nõ transibãt ꝓpť ꝑiculũ: iuxta illđ. j. ad
Coꝝ. vij. Propť fornicatiõẽ vitandã habe
at vnaqueq̃ꝫ ml'ier viꝝ suũ ⁊c. In hac ğ eta
te voluit chr̃s matrẽ suã desponsari nõ rõne
alicuiꝰ ꝑiculi: sed qꝛ tunc erat ꝑfectissime a-
pta sue ꝯceptiõi: q̃ in desponsata ꝟgine fieri
debebat: vt in seq̃nti ꝑte huiꝰ ser. ondeť. No
luit aũt hãc suã incarnationẽ vlteriꝰ ꝓroga
ri rõnibꝫ p̃allegatꝭ ¶ Si aũt q̃rať cuiꝰ etatꝭ
erat Joseph q̃n btĩssimã ꝟginẽ desponsauit:

P

Dico q circa hoc ē duplex opinio. Quidam em̄ dicūt q erat senex. sic legit in li. de infantia saluatoris. vn̄ etiā dr̄ q qn̄ iuit ad teplū cū alijs d̄ familia Dauid/ portabat vgā suā abscōditā: timēs forte derideri ab alijs q cū esset vetulus vellet nubere. preterit tn̄ ad templū ne faceret 9 mādatū summi sacerdot̄ ex pte dei factū. in q̄ oēs q̄ erāt nubiles de pgenie Dauidica tenebāt cū vgā p̄dicta ad ipm teplū pficisci. Qn̄ vo sua virga floruit: ipse Joseph cogscēs p h miraculū: magis p reuelatiōem spūsscti q̄ in colūbe specie sup ipsā virgā suā appuerat/ q hec delicata puella sibi debebat in sponsam: ⁊ q hec erat diuina volūtas vt eā despōsaret: lʒ cū rubore ipsam virgā sic floridā in publicū videndā ab oib9 ptulit: atq; ptin9 bn̄dictā vginē despōsauit.

¶Ad argumētū aūt q̄d fit 9 hāc opinioēs scʒ q nō videt cōueniēs fuisse q vna puella sic delicata nuptui traderet spōso antiq̄: respōdēt tenētes hāc opinioēm: q h fuisset icōueniēs si h mr̄imoniū factū esset cā pcreāde plis: vl' ppt vitandā fornicatioēm. sed ppter nullā haꝝ cāꝝ ɔtractū fuit. sed sctissima volūtate diuina ita pactū est mult̄ de cau. q̄s lʒ nr̄a fragilitas intelligere ad plenū nō pōt. q: vera ē snīa Pauli ad Ro. xj. dicēt̄. O altitudo diuitiaꝝ sapie ⁊ scie dei q̄ʒ icōprehēsibilia sunt iudicia eius: ⁊ inuestigabiles vie ei9. ⁊. si ex bono. de pe. di. iiij. tn̄ cū btō Aug. dicere debem9. Si rōne facti pfunditatē iudicij dei penetrare n̄ possum9: manifeste tamen scim9 verum esse ⁊ bonū omne q̄d facit Quāuis aūt dicat pha ps. xxxv. Judicia tua abyssus m̄lta. tn̄ p̄dicti doc. hui9 desponsatiōis assignant duas cās. s. q de9 voluit matrē suā desponsari seni/ vt appareret hāc desponsationē nō libidinis cā fieri: sed solū ex obediētia sui bn̄placiti ⁊ p̄cepti. Jtē ppt confutatiōem hereticoꝝ q̄s sciebat debere opinari ⁊ p̄dicare q Joseph habuit filios carnales ex btā vgie: et cū ea stetit mr̄imonialr saltē post parturitōe; filij dei. Quoꝝ iniq̄ ⁊ puersa opinio potuisset colorari ex Joseph iuuētute.

Cause h9 desponsationis

¶Alia est opinio q Joseph eēt iuuenis: pulcer ⁊ decor9. Et int alios doc. hāc opinionē tenētes est magr̄ Joānes Gerson cācellari9 Parisieñ in sermone de ntiuitate beate vginis Marie: cōsideratiōe. iij. vbi ait. Non oportet credere ipm Joseph iustū viꝝ Marie senio fractū: debilitatū: aut frigidū fuisse dū nupsit Marie adolescētule: ad saluandū castissimū atq; pudicissimū cū ea cōuictū. Potuit nanq; plus opari spūssanct9 in cōseruādo castitatē ipsi9 Joseph p repssionē vl' extinctionē fomit̄ originalis in ipo q̄ʒ senect9 vel seniū opet. Etem q̄s nesciat q̄sdā senes septuagenarios aut octogēarios spurcissimis ⁊ fedissimis libidinib9 exarsisse: cūtes post desideria sua ⁊ in admuētionib9 suis turpissimis: q̄les etiā vel cogitare vel dicere pudor est fetore cōputrescentes. Sensit aūt vginitat̄ grām q̄ dixit: scio q cōtinens esse nō possū nisi dederit de9. Hec ille. Hāc vo sniam posuit Salomō Sap. viij. Jbidē etiā pbat p̄dict9 doctor/ Joseph nō fuisse senē: sed iuuenē: et dr̄. Nec vrget in oppositū libellus de īfantia saluatoris: q: iure dānat9 ē

Opinio Gersonis

Mouet aūt ad h pie credēdū multiplex rō. Prima ppt mysteriū: pphetici cū q̄ dr̄ in Esa. scʒ. lxij. ca. Letabit spōsus sup spōsā: ⁊ habitabit iuuenis cū vgine. vbi glo. inllineat̄ et ordinaria dr̄. s. Joseph cū Maria. Mouet etiā ad h finis ⁊ rō despōsatiōis Marie cū Joseph. Que rō duplex principalr assignat. Una ppt mysteriū ⁊ obsequiū p̄stādum ipsi Marie ⁊ puero Jesu eūtib9 i egyptū. illicq; manētib9 ⁊ inde remeātib9 ⁊ ɔseqnt vsq; ad pfectā etatē. Cōstat āt q ad talia n̄ fuiss̄ idone9 hō senio ɔfract9 ⁊ ipotens q̄ eget ampli9 vt ei mistret q̄ʒ mistret. q̄ onerosior Marie q̄ʒ obseqntior extitisset. Alia rō fuit ad cōseruandā Marie famā apd pfidos iudeos: et ad incarnatiōis mysteriū celādū demōib9: q̄ rō cessasset prsus si Joseph senex: frigidus ⁊ maleficiat9 palā apparuisset. tal' eñ q̄ pacto credi potuiss̄ alicui9 pr̄ ifāt̄?

Q Joseph fuit iuuenis.

¶Queret igit aliqs: cur senex depigit? Cui rn̄deo q depingit alicubi senex ppt mēt̄ maturitatē ⁊ castitat̄ vtutē. sic dr̄ Sapiēs q etas senectutis vita imaclata. s. Sap. iiij. c. Quo 9 dr̄ pphetic9 sermo q maledict9 puer cētum annoꝝ. s. Esa. lxv. Uel ideo pigebat senex ab initio nascēt̄ eccl'ie dū Marie ppetua vgitas nōdū (vt mō) radices fixerat in cordib9 fideliū: ne suspicarent carnale aliq̄d de Joseph ⁊ Maria. Et hinc fortassis omissa est solennizatio de tā venerādo letoq; cōiugio. Depictū tn̄ iuuenim9 Joseph i etate iuuenili. Ul' dic illud Oracij i poetria: pictorib9 atq; poet̄ Q̄dlibet audendi sp fuit eq̄ ptās. Jdē q̄ʒ doctor i sua Josephina metrice inq̄t. Ergo ioseph reputasse senē: fecere seniles Jn se virtutes: vl' neu carnalis hēt Suspicio de te q̄q; carnale maria Donec vginitas tua fixa fidelib9 eēt Cordib9: inde mior ē mētio d̄ ioseph acta Non subito totam se monstrat gratia mōo. Nūc sec9 esse decet dū toto credit orbe Copula vginea vob̄ sine labe fuisse Mūda: decēs: cauta: celesti par ⁊ honesta. hec ille. Rō aūt pncipal' q̄re eccl'ia sic fec̄ eū depigi senē: maturꝝ ⁊ grādeuū/ fuit: ad amouēdā p̄dcāꝫ hereticoꝝ opi. Uidet q̄ ist̄ n̄ icōuenient tenēdū q Joseph erat iuuenis: pulcerrim9 et formosissim9 vt eēt sil'is sue spōse pulcerrie ⁊ formosissime. et q sic excepto chr̄o null9 vir

Cur Joseph senex depingitur.

aut mľier vnq̃ꝫ fuit pulcrioꝛ btã ꝟgine:imo
nec tãte foꝛmositatꝭ: ita excepto ipo dño Je-
su ꝛ mr̃e ei⁹ nullus vir aut mulier fuit vnq̃ꝫ
foꝛmosioꝛ sctõ Joseph:imo nec tãte foꝛmosi
tatꝭ. Et silr̃ ẽ dicẽdũ de nobilitate: sapĩa: pu-
ritate: ꝟtuositatibꝫ: ꝛ gratijs g̃tꝭ datꝭ ꝛ g̃tũ
faciẽtibꝫ. ¶ Et p̃t hec opinio sic ꝓbari. Nã

Probatio hui⁹ opiniõis

credendũ est ꝙ oĩa q̃ ꝯdecẽtia sunt ad hone
stũ ꝛ ꝯsolatoriũ mr̃imoniũ/ de⁹ voluerit esse
in mr̃imonio ac despõsatiõe mr̃is sue bñdi-
cte. Sed vt dr̃ i chronica d̃ nugꝭ phoꝝ: Cleo
bolus vn⁹ ex septẽ sapientibꝫ dixit vxoꝛẽ esse
ducẽdã ex paribꝫ ꝛ ecõtra. Vñ Ouid. i epl̃is
inq̃t. Siqua voles apte nubere: nube pari.
Vera est eñ illã eiusdẽ poete sñia vbi supra.
Q̃ male ineq̃les veniunt ad aratra iuuenci
Tã p̃mit̃ magno cõiuge nupta minoꝛ. q̄ vi
det̃ ꝙ in hoc sacratissimo mr̃imonio diuina
inspiratiõe facta fuerit oĩs silr̃itudo possibil̃
int̃ spõsam ꝛ spõsum suũ sibi ab et̃no depu-
tatũ ꝛ ꝑpatũ. Et ad h̃ applicari possꝫ illd̃ qd̃
inq̃t glo. in c. q̃nto. de diuoꝛ. s. ꝙ mr̃imoniuꝫ
nõ debet claudicare: q̃uis ad aliđ ꝓpositum
dixerit. Jtẽ illud q̃d dicũt iuriste ꝙ mr̃imo-
niũ dꝫ ꝯbi cũ eq̃li. l. creditoꝛ. §. j. ff mãda. Et
hãc rõnem approbans mg̃r Joã. Gerson vbi
s̃. ait. Sicut decuit Mariã vt sũma purita
te niteret: sic decuit vt h̃ret suo modo spon-
sum purissimuꝫ: q̃ cũ ꝑpetua ꝟgine ꝟgo pri⁹
ac posteri⁹ ꝑmãeret: vterq̃ꝫ regali ꝓgenie re-
nitens ꝛ illustrꝭ: vterq̃ꝫ sctificatiõem in vte-
ro recipiẽs. Hec ille. Qui etiã in eiusdẽ ser-
monis cõsideratione scd̃a inq̃t. Maria de q̃
nat⁹ est Jesus/ sic̃ fuit ĩ vtero sctificata p̃us
q̃ꝫ nasceret̃: ita de Joseph ꝟgiali viro suo pia
credulitate credi p̃t: q̃uis nõ oĩno similiter.
Põt forsitan hec dissilr̃itudo notari in h̃ ꝙ
Joseph post origiale ꝯctũ sctificat⁹ est ĩ vte-
ro baptismo flamĩs. sic̃ Joãnes bap. ꝛ alio-
rũ pl̃imi Sic eñ in officio hierosolymitano
de Joseph cõposito ꝯtinet̃. Mariã ꝟo ita p̄-
uenit gr̃a sctificans vt q̃uis lege cõi teneret̃
obnoxia originali iuxta causas vniuersales
generatiõis ab Adã traducte. non sic aũt fi-
lius ei⁹ iesus. quia non ex virili ꝯcubitu ge-
nitus est. nihilomin⁹ ip̃a ꝟgo Maria lege p̄
uata ac p̄uilegiata sic p̄uẽta ẽ vt nequaq̃ꝫ il-
lud pctm̃ originale ꝯtraheret: qm̃ h̃ ꝛ potuit
ꝛ decuit fieri: vt ꝑfectissim⁹ saluatoꝛ fili⁹ ei⁹
ꝑfectissimũ in sua mr̃e modũ saluatiõis im-
pẽderet: taliter eã sctificãdo a pctõ vt in illđ
in q̃d aliq̃n casura erat: ip̃o sctificãte ꝛ gr̃am
infundente non caderet: et ita ꝯtereret caput
serpentꝭ antiqui nunq̃ꝫ ab eius pede cõtrita.
Hec ille ad lr̃am. Qui etiã in seq̃nti ꝯsidera
tiõe inq̃t. Maria sic̃ habuit repssionẽ fomi-
tis originalis ne in viciosam exardesceret cõ
cupiam: sic de Joseph ꝟginali spõso suo itel

ligi pie põt: p̄sertim dũ mr̃imonialr̃ eidẽ cõ
iunct⁹ est. vñ sicut Maria potuit ex senten-
tia dicere illđ Sare vxoris Tobie iunioris
filie Raguel. Tu scis dñe q̄ nunq̃ꝫ ꝯcupiui
viꝝ: ꝛ mũdã ꝑuaui aĩam meã ab oĩ ꝯcupia.
viꝝ aũt cũ timoꝛe tuo: non cũ libidine mea
ꝯsensi suscipe: Tob. iij. Sic ipse Joseph po-
tuit apđ deũ gl̃iari dicẽs. Tu scis dñe quia
nunq̃ꝫ ꝯcupiui feminã ꝛ mũdã seruaui ani-
mã meã ab oĩ ꝯcupia: vxoꝛẽ aũt cum timoꝛe
tuo nõ cum libidine mea ꝯsensi suscipe. Te-
stis ꝛ assertoꝛ hui⁹ sñie nobis est Hiero. in
libello de ꝑpetua ꝟginitate Marie ꝯ Hel-
uidiũ. similr̃ Hugo de sctõ Victoꝛe in tra-
ctatu de ꝯiugio btẽ Marie: et alij sctĩ q̃ꝫ plu
rimi. Joseph igit̃ p̄us q̃ꝫ iũgeret̃ cũ virgine
Maria corrupt⁹ vel vxorat⁹ nõ fuerat. Et h̃
maxime ꝯcludim⁹ ex eo: q̄ si mr̃i sue dñs iã
ꝓpe mortẽ neminẽ dare custodẽ voluit nisi ꝟgi-
nem. s. Joannẽ euãgelistã. Joã. xix. q̃nto ma-
gis existimandũ est ꝙ h̃ fieri voluit in ado-
lescẽtioꝛi etate. Hec ille. Et hec rõ fuit Nico
lai de Ly. sup Mat. Dicit̃ eñ ĩ cõi ꝓuerbio
Non dare el bono bochono in mano del gi-
oto. Et ideo tãpulcra puella nõ debuit dari
custodiẽda nisi pudicissimo virgini. Hãc q̃ꝫ
sñiam ponit p̄dict⁹ Joã. Gerson ĩ sua Jose-
phina di. Corrupto nunquid fuerat sociãda
puella Que grãdeua fuit soli cõmissa Joan
ni: q̃si dicat non. Sequit̃ aũt idẽ doctoꝛ in
p̄dicto s̃mone ꝛ ꝯsideratõe dicẽs. Silr̃ fili-
us Jesus sicut nõ voluit nasci: ita nec nutri
ri nisi in puritate ꝟginali. Porro Joseph si
ab vxoꝛe post imediatũ tp̄s nuptiaꝝ ꝯtinuit
semetip̄m: sicut euangeliste testimoniũ ha-
bet ꝙ nõ cognoscebat eam donec pepit filiũ
suũ p̄mogenitũ. Matth. j. Et h̃ ꝓpt̃ reueren
tiã tanti sacramẽti: tãtiq̃ꝫ mysterij. h apertissi-
me dat̃ intelligi ꝙ nec post partuꝫ cognouit
eam: qm̃ vrgẽtioꝛ erat rõ tũc q̃ꝫ pri⁹ vt ab ei⁹
cognitiõe abstineret. Et h̃ nob̃ non vt dubiũ
sed vt certa fide tenendũ iniũgit̃ ꝙ Maria
post partũ inuiolata ꝑmãsit. Addam⁹ ꝙ Jo
seph cũ esset vir iustus Mat. j. cũ p̄terea fo
mitẽ originalis pctĩ vl̃ repssum vl̃ extinctũ
h̃ret. ita eñ decebat fieri ne Marie speciosi
tas vel familiaritas sibi cederet in scãdaluꝫ
vel ruinã: ipse ex ꝯuictu ꝛ cohabitatõe fami
liari Marie nõ mouebat̃ ad libidinẽ sed ad
castitatẽ eam exp̃ssione hmõi fomitꝭ in seip̃o
q̃ꝫ ex Marie ꝟtute ꝛ merito: q̃ꝫ ex disciplina
to cõuersationis modo. Hic figuraliter põt
intelligi d̃ sunamite que erat puella pulcra
nimis ꝛ dormiebat cum Dauid: q̃ tamẽ nõ
cognouit eam: nec in ei⁹ cõcupiscentiã quõli
bet exarsit. iij. Reg. j. Sic eñ certissimũ ẽ d̃
Maria ꝯiuge sua ꝙ ex ꝯuictu seu associati-
one viri nulla cã carnis titillatio: null⁹ pruri

Joseph habuit fomitis repssiõis

tuo: nulla illecebra puenies ronem vl' inobediens sibi vexabat eã: alioqn peccasset saltem venial'r: qd Aug. negat: negãt z doctores. q: grẽ plenitudinẽ habuit ad vincẽdũ ex oi pte pctm plus q Adã ex originali iusticia.

Mariã nemo cõcupiscebat

¶ Tradit dñs Bona. h se habuisse a iudeorũ fideli narratiõe q null ex aspectu gl'iose vgis (q vis eẽt pulcra nimis) vrebat aut inflãmabat ad fedã carnis ocupiam. sed eam poti extinguebat ille diuin aspect q̃si frigidus qdã ex oculis ros virgine spiraret vl' effluerect a mẽte sua castissima. Cũ maria igit gra plena fomitẽ repmẽte mansit Joseph repletʼ grã, pctm saltẽ mortale qdlibet supante. Nouit Maria mysteriũ incarnationis a seculis abscõditũ angelo nũciãte. nouit z Joseph admonit i somnis ab angelo. et (vt existimo) pie edoct familiarit a Maria. Sicut brãz Ceciliã legim Ualeriano spõso suo dixisse: Est mihi mysteriũ qd tibi reuelẽ amantissime iuuenis: si tota illo fide custodias zc. Quidni fuerit audiẽtior diuino ofidẽs auxilio Maria erga spõsum suum Joseph pudicissimũ cum esset iustus, q̃ Cecilia erga Ualerianũ quẽ vrgebat impet nuptiaz? Turbata est Maria in angelica salutatione: sed non cõturbata vel incredula. Turbat ẽ ipe Joseph ad stupendũ tante nouitat miraculũ: ita vt nollet Mariã traducere: nõ tñ conturbat vel culpabil'r incredulus. sed stupor qdam apphẽderat eũ. sicut d Petro legim Lu. v. dũ ait ad Jesũ. Exi a me dñe qa peccator sum. Joseph eñ sil'r ziungi ziugio tã excellentissime virgis indignum se iudicabat.

Joseph cõuersatio cum

Propterea nõ ex credulitate suspiciosa: s ex pfundissima hũilitate videt Mariã traducere noluisse: sed q̃si dixisse. Exi a me dña qa pctõr sum. Hinc angelus ad eã Mat. j. Joseph fili Dauid noli timere accipe Mariaz ziugẽ tuã. nõ dixit: noli incredulus esse. Uisitauit Maria Zachariã z Helisabet. Non dubiũ qn de licẽtia a zsensu viri sui Joseph iam de sacro incarnatõis instructi: visitauit z Joseph vel illo tũc: vel in solẽnitate pasca li q prima erat z ad quã ire iubebat lex i hierusalẽ. Decãtauit canticũ Maria. cecinit et ipe Zacharias. Nõ dubiũ qn particeps z cõscius canticoz istoz Joseph extiterit. Congratulata ẽ Maria cũ ceteris parẽtib z cognatis ipsi Helisabet puerpe dũ Joãnẽ enixa ẽ: a q zgratulatiõe Joseph alien nõ fuisse putãdus est. Maria filiũ suũ pmogenitũ mox vt nat ẽ adorauit cum gaudio z exultatõe. Joseph ab hoc adorationis gaudio z exultatione nequaq̃ alien fuisse credẽdus ẽ. Maria zseruabat oia q dicebant de pucro Jesu p pastores: p tres magos: p Symeonẽ: p Annã: z p ceteros, conferens in corde suo: z admirans nõ ex ignorãtia: sed ex isolita mysterij reuerentia. et Joseph simil'r. Nã scriptũ est. s. Lu. ij. q erat pr Jesu z Maria admirãtes sup his q̃ dicebant de puero. Obediuit Joseph angelo iubenti in somnis vt acciperet matrẽ cũ puero z fugeret i egyptũ Mathei. ij. Obediuit z Maria noua illa puerpera z delicata iuuẽcula, nocte zsurgẽs. In q̃ pegrinatiõe laboriosissima dicere poterat vterq ad dñm cũ ps. Cãtabiles mihi erãt iustificatiões tue in loco pegrinatiõis mee. Quis aũt sufficiẽter existimare possit egressum: pgressum: z ingressum pegrinatiõis illi septẽnalis: qnt fuerit hic labor: dolor: et timor? et qnt idẽ diuioz sapor z dulcor ex mutua collatõe z allocutõe Joseph cũ Maria: z amboz cũ puero iesu: ex recogitatione tãdẽ diui zsilij sup redẽptiõe generis hũani? Quis det interfuisse collocutõnibus hmõi? Quis pegrinatiõib his cõcesserit astitisse? Quis iconomiã illã honesta paupertate gratissimã viri z vxoris cũ filio vbi p famlo dabat asin zsiderare potit? Si vet illa mater Helisabet exclamauit phice ad vnicã Marie salutatiõem. Si exultauit p gaudio Joannes ifans i vtro suo: qd ex ztinua cohabitatiõe z allocutõe cũ Maria z puero iesu iustus Joseph accepit diuie zsolatõis z illũinatiõis dici neqt. Quis det hymnũ d cãticis siõ ex Maria suauit audisse in terra aliena? qs det eã baiulãtẽ in vlnis speciosũ forma p filijs hoim: q̃ blãdiebat arridẽti: q̃ dolebat vagiẽti: q̃ freqnt tibi viro suo ioseph baiulandũ: fouendũ: osculandũq tradebat vidisse. Hec Joã. Gerson vbi s. ¶ Qui etiã in qrta zsideratiõe eiusdẽ hmõis sic dt. Quia corp Marie fuit ipsi Joseph iure mrimoniali: q̃ fit mutua trãslatio corpis viri ad mlierẽ et ecõtra. Proide ioseph dict ẽ pr iesu chri nedũ a iudeis h putãtib: s ab ipa et vgie maria: dũ filio ait Lu. ij. Ego z pr tu dolẽtes q̃rebam zc. Fuit itaq Joseph pr Jesu reputatiõe. fuit pr curatõe: q: nutrici. fuit tertio pr generatiõe: nõ qdẽ sua: sed Marie vxoris sue: coopante spũscto z qdãmõ vices Joseph gerente, nõ virili semie sed mystico spiramie.

Joseph fuit pat Jesu

Propterea pater qdẽ Joseph nõ naturalis: sed legalis pueri iesu dici põt. cui spũssanct suscitauit semen carnali valenti. Nat ẽ igitur Jesus in terra seu fũdo ipsi Joseph. De q̃ terra exclamat Esaias. xlv. ca. Rorate celi desup z nubes pluãt iustũ: apiat terra z germinet saluatorẽ. Et ps. ait. Ueritas de terra orta ẽ. Hec ille. Cui argumentũ corroborari põt p ca q̃ habent i. ff. z ex diuerso. el. j. insti. de re. di. vbi dr q illõ qd semiat vl' plãtat in fũdo alicui: stati vt fecit radices i ipa terra, efficit ei cuius ẽ fũd siue ipa terra. De q

etiā hꝫ in.l.si firmamētū.§.penl'.ff.de rei vē.
et in.l.ij.C.eo.ti.ꝛ in.l.q̇ domū.ff. ad.l.aq̇.ꝛ
in.l.si p̄cario.ff.cōia p̄di.ꝛ i.l.q̇d sit.ff.ď vsu/
ris. Sequit̄ p̄dictᵒ doctoꝛ ibidē. Cur igit̄ nō
cōpetat ipsi ioseph ius aliq̇d legale vltra ce/
teros hoīes ī bñdicta pueri Jesu formatiōe:
qm̄ natᵒ est in ea ꝛ ex ea carne cuiᵒ dñium iu
re mr̄imoniali ꝟe trāslatū erat in ip̄m. Hec
ille. Mulier em̄ sui corꝑis ptātē non hꝫ:sed
vir ꝛc.j.ad Coꝝ.vij.et.xxvij.q.ij.c.sunt q̇ di/
cūt.et.§.cū g̃.et.xxx.q.j.c.nosce.et de cōuer.
ꝯiu.c.q̇dā.et de ꝯsan.ꝛ affi.c.nō debet. Seq̇
tur Joānes Gerson vbi s̄. Vñ nō ꝯfūdebat̄
Maria vocare Joseph dñm suū: queadmo
dū ꝛ Sara Abraā Geñ.xvij. Nam ꝛ p̄ponit
eū sibi:dicēs filio. Pr̄ tuᵒ ꝛ ego.nec mirꝝ: q̇a
maioꝛ in Maria q̄ꝫ in Sara hūilitas.ꝛ Jo
seph dignitas Abrae dignitatē suꝑabat. Fu
it aūt hec ꝓcreatio pueri iesu in ꝟe Maria ꝑ
spm̄sctm̄ de ꝯsensu vero vel interp̄tatiuo vi
ri tui Joseph. volebat em̄ q̄ fieret voluntas
dñi ꝑ oīa:cū esset iustᵒ. Libet igit̄ h̄ exclama/
re. O mirāda ꝓsus Joseph sublimitas tua.
O dignitas incōꝑabil' vt mr̄ dei:regina celi
ꝛ dña mōi appellare te dñm nō indignū pu/
tauerit.nescio sane q̇d h̄ ampliᵒ habeat mira
bilis vl' hūilitas ī Maria:vl' ī Joseph sub/
limitas: q̄ꝫuis icōꝑabil'r exuꝑet vtrūq̄ꝫ pu/
er Jesus bñdictᵒ i secl'a.de q̄ scp̄tū est q̄ erat
subditᵒ illis. Subditᵒ fabro is q̇ fabricauit
aurorā ꝛ solē:ps̄.lxxiij. Subditᵒ femīe textri
ne cui flectit̄ oē genu celestiū:terrestriū:ꝛ in/
fernoꝝ.ad Phil'.ij. Cuperē mihi ꝟba suppe/
terēt ad explicādū tāaltū ꝛ abscōditū a secul'
mysteriū: tāadmirandā venerādāq̄ꝫ trinita
tē Jesu: Joseph ꝛ Marie. Velle q̇dem mihi
adiacet:sed posse nō inuenio:ac in ip̄o cona/
tu deficio.vñ cū gr̄a sil'r ꝛ gl'ia naturā nō tol
lat:sed extollat ꝛ ꝑficiat:cogitemᵒ pia deuo/
tione q̄ si vincl'o q̄dā naturali obligatio con
surgit filij ad matrē ꝛ mr̄is ad spōsum suū:
et vtriusq̄ꝫ.s.filij ꝛ mr̄is ad fidelissimū:vigi
lantissimū: ꝛ sedulū custodē ꝛ nutriciū Jo/
seph:q̇ fuit caput Marie. Caput em̄ mulie/
ris ē vir.j.Coꝛ.xj.ca.ꝛ.c.duo pueri.ď despō.
impu.et c.cū caput.xxxij.q.v.hñs ide aucto
ritatē aliquā ī Mariā:sic ꝛ Maria suo mo
do in filiū suū Jesum iure natural' mr̄nitat.
Quātᵒ extimādᵒ ē iustᵒ ip̄e ioseph tūc in gl'ia *Joseph magnᵒ sanctᵒ.*
ꝛ in cel' q̇ tal' ꝛ tātᵒ iuētᵒ est h̄ ī miseria ꝛ ī ter/
ris:ꝑfecto si nō mētiebat̄ iesus q̇ Joā.xij.ait
Vbi sū ego:illic ꝛ mister meᵒ erit.iste ꝓximi
oꝛ sibi videt̄ collocādᵒ ī cel' q̇ in misterio fu/
it vicinioꝛ:obseq̄ntioꝛ:atq̄ꝫ fidelioꝛ pᵒ Ma/
riā inuētᵒ ī terr. Hec ille. Ex q̇bꝫ patꝫ q̄ nul
lus sctūs ī celo ē maioꝛ sctō Joseph pᵒ ꝟginē
bñdictā .nec huic obstat dictum saluatoris
Mat.xj.di. Jnt̄ natos mlíeꝝ ñ surrexit ma

ioꝛ Joāne bap.qꝛ rñdet̄ q̄ nō dixit:nō surre/
xit eq̄lis. Nō minorē igit̄ gl'iam hꝫ sctūs Jo/
seph Joāne bap.q̇ salte est ei eq̄l'. ¶ Si āt te
nere velimᵒ q̄ ip̄e Joseph sit maioꝛ i gl'ia ce/ *Joānes bap.quō sit maioꝛ*
lesti Joāne bap.put inuerc apte videt̄ p̄dictᵒ
doctoꝛ Joā gerson.ī ꝟbis p̄allegat:ꝛ etiā in
allegādis īferiᵒ:possumᵒ rñdere ad obiectio
nē q̄ fieri possꝫ de p̄dicta snīa saluatoꝛ: Jnt̄
natos mu.ꝛc.dicēdo:q̄ ibi saluatoꝛ ñ dixit:
nō surrexit maioꝛ in reg̃ celoꝝ.sed solū: non
surrexit maioꝛ.s.i h̄ mōo q̄ ad hoīm venera/
tionē.nā ab oībus credebat̄ sctūs. Et posito
q̄ saluatoꝛ dixisset:nō surrexit maioꝛ in reg̃
celoꝝ.dicere possumᵒ:ꝑ regnū celoꝝ ñ intel/
ligit de celesti p̄ria. Nā qñ predicta ꝟba dixit
dñs iesus adhuc ñ erat mortuᵒ Joānes ba/
ptista:ꝛ ꝯñter ñ erat btūs i reg̃ celoꝝ:nec cō/
secutᵒ fuerat etnā felicitatē:q̄ ꝑ regnū celoꝝ
ꝓprie sumptū intelligit̄.sed ꝑ reg̃ celoꝝ h̄ itel
lexit eccl'iam militantē/q̄ sepe i sacro euāge/
lio appellat̄ regnū celoꝝ. Vñ i homel'.ď vir/
ginibꝫ suꝑ illa ꝟba saluatoris Matth.xxv.
Sil'e ē regnū celoꝝ decē ꝟgi.ꝛc. Gre. Pᵒ
q̄rēdū nob̄ ē q̇d sit celoꝝ regnū:aut cur decē
ꝟginibꝫ cōꝑet:q̄ etiā prudētes ꝛ fatue dican
tur.dū em̄ regnū celoꝝ cōstet qꝛ reproboꝝ
nullᵒ igredit̄:etiā fatuis ꝟginibꝫ cur sil'e esse *Regnū celoꝝ dr̄*
ꝑhibet̄. Sed sciēdū vob̄ ē q̄ sepe i sacro elo/
q̇o regnū celoꝝ p̄ntis tp̄is eccl'ia dr̄.de q̄ ꝛ in
alio loco dñs dt:Mittet filiᵒ hoīs angelos
suos ꝛ colligēt de reg̃ eiᵒ oīa scādala. Neq̄ꝫ eī
in illo reg̃ btitudinis in q̄ pax sūma ē inueni
ri poterūt scādala q̄ colligant̄. Et inde rursū
dr̄. Qui g̃ soluerit vnū de mādat istis mini
mis ꝛ docuerit sic hoīes:minimᵒ vocabit̄ in
regno celoꝝ. Mandatū q̇ppe soluit ꝛ docet
qñ h̄ q̇sq̄ꝫ p̄dicat q̄d viuēdo nō implet.sꝫ ad
regnū eťne btitudinis venire nō valet q̇ nō
vult ope iplere q̄d docꝫ. Quō g̃ i eo minimᵒ
vocat̄ q̇ ad h̄ nullo mō itrare ꝑmittit̄. Quid *Minimᵒ i reg̃ celoꝝ*
itaq̄ꝫ ꝑ hāc snīam nisi p̄ns eccl'ia regnū celo
rū dr̄:in q̄ doctoꝛ q̇ mādatū soluerit minimᵒ
vocabit̄:q̄a cuiᵒ vita despicit̄ restat vt eiᵒ q̄ꝫ
p̄dicatio ꝯtēnat̄. Hec ille. Jn illis igit̄ ꝟbis
saluatoris intelligit̄ q̄ nullus int̄ natos mu
lieꝝ surrexerat vsq̄ꝫ tunc maioꝛ in regno ce/
loꝝ.i.in ecclesia militante/Joāne baptista.
quia(vt ibidem dr̄)fuit non solum ꝓpha:sed
plus q̄ꝫ ꝓpheta.et tante erat reputationis vt
reputaret̄ Messias.sic patet Joan.j. Si āt
dicamᵒ q̄ saluatoꝛ loquebat̄ non solū ꝓ p̄e
senti tempore:sed etiam ꝓ futuro:etiāꝫ eius
sententia est vera. Nam vsq̄ꝫ ad hodiernū
diem nullus sanctᵒ est in maiori veneratiōe
ꝛ gl'ia apud eccl'iam militantē Joanne bap.
post btām virginem. Et q̄ saluatoꝛ solū loq̇
ret̄ de maioritate in hoc mundo: patet. Nā
post illa ꝟba Inter natos mulierū non sur/

rexit maior Joãne baptista: imediate subdi
dit. Qui ãt minor ẽ in reg̃ celoꝝ maior ẽ illo
Sed posito ꝙ expsse dixisset saluator Int̃ na
tos mlieꝝ nullus surrexit vl' surget maior ĩ
glia padisi Joãne baptista: adhuc possz tene
ri ꝙ sctũs Joseph sit maior ĩ gl'ia ipo Joãne
baptista. Si tenere vellem⁹ opinionẽ vnius
deuoti ipsi⁹ scti Joseph q̃ opinat⁹ est ꝙ sicut
de⁹ voluit p̃seruare btãm ꝟginẽ a pctõ origi
nali vt esset ei⁹ digna mr̃: Ita etiã voluit p̃
seruare sctm̃ Joseph vt eẽt mr̃is sue dignus
sponsus ⁊ ei⁹ idone⁹ p̃ nutrici⁹ ⁊ mister pu
rissimus. et q̃ntũ possibile esset cõformaret̃
in puritate ipsi inocẽtissime ꝟgini. et hãc suã
opinionẽ ꝯfirmat dicto p̃dicti mgr̃i Joãnis
Gerson in exordio sermonis de natitate btẽ
ꝟginis: vbi ait. Sicut decuit vt Maria tã
ta puritate niteret (sicut dt Ans.) q̃ sub deo
maior neq̃t itelligi: Ita decuit vt Joseph tã
ta p̃rogatiua polleret q̃ silitudinẽ ⁊ cõueni
entiã exp̃meret talis spõsi ad talẽ spõsam de
qua nat⁹ est Jesus q̃ vocat̃ chr̃s. Uñ sic laus
Marie est laus chr̃i filij sui: ita laus ioseph
in p̃conium redundat vtriusq: Jesu. s. ⁊ Ma
rie. Et sic ex aduerso dt sapiẽs Ecci. iij. ꝙ de
decus filij est pr̃ sine honore. simil'r dedecus
sponse esset sponsus sine honore derelictus.
Hec Gerson. ¶ Dicit aũt p̃dict⁹ deuot⁹ ꝙ
ꝑ hãc p̃seruatiõez nõ seq̃t̃ ꝙ btũs Joseph sit
eq̃lis btẽ ꝟgini ꝑ oĩa: sed solũ ꝯformis. Naz
excellentior fuit p̃seruatio ipsi⁹ mr̃is dei q̃z
spõsi sui. Ipa eñ purissima ꝟgo talit̃ fuit p̃
seruata ꝙ nullã penit⁹ infectiõem sensit ĩ aĩa
sed nec etiã in corpe. Joseph ꝟo habuit corp⁹
infectũ sic alij. sed anteq̃z in eo infũderet̃ aĩa
purgatũ fuit sanctispũs sctificatiõe. et tunc
creata ⁊ infusa est aĩa ⁊ ab originali pctõ p̃
seruata: eo mõ q̃ credidit mgr̃ Paulus de
Uenetijs p̃seruatã fuisse gl'iosam ꝟginez. q̃
tñ credit̃ ab alijs fuisse excellenti⁹ p̃seruata.
Si aũt hec opinio esset vera: nõ seq̃ret̃ ex ver
bis chr̃i p̃dictis ꝙ Joãnes baptista esset ma
ior Joseph. q: loquit̃ de his q̃ ceciderũt ĩ pec
cato originali ⁊ surrexerũt ab eo: in q̃b⁹ non
cõprehẽderet̃ ipe Joseph. ¶ Utꝝ ãt Joseph
ab originali macula p̃seruat⁹ fuerit: ipse de⁹
nouit q̃ talẽ sibi i patrẽ putatiuũ ⁊ gubnato
rẽ hũanitatis sue ⁊ dilectissime spõse ac mr̃is
sue purissime cõiugẽ sup oẽs mõi hoĩes ele
git. De q̃ loq̃ns Jo. Gerson vbi s̃. ait. Sol
uit̃ ex his q̃stio Cur de Marie ⁊ cur de Jo
seph p̃conijs: dignitatib⁹ ⁊ excellẽtijs: virtu
tib⁹: operib⁹ ⁊ gestis: ampliora non tradit scri
ptura. Neq̃z eñi mũdus ipse cape posset q̃ sup
his scribẽdi essent libros. sed ex his q̃ dixim⁹
bz deuote ꝯtẽplãtis anim⁹ vñ facil'r assurgat
ad laudes quantaslibet Marie et Joseph.
Quõ sic recte ascribat eis ꝑ sufficientiã aut
virtualẽ ꝯtinentiã laudes q̃s in alijs creatu
ris etiam angelicis cõsiderat. Nã habet h̃ hie
rarchic⁹ ordo s̃m Dioñ. vt inferioꝝ virtutes
sint ĩ supiorib⁹ pfectiori modo reposite: quẽ
admodũ sapia pfectior ẽ in seraphin q̃z i che
rubin. Est aũt Maria sup choros angeloꝝ
ꝑ gr̃am ⁊ gl'iaz sublimata: q̃d de ipo ioseph
negare nõ audeo: sed nec affirmare p̃sumo.
Erũt igit̃ in ambob⁹ pfectiões ceteraꝝ crea
turaꝝ irrõnabiliũ ⁊ rõnabiliũ: etiã angelica
rũ eminẽti q̃dã modo repabiles ⁊ attribui
biles. Et hoc q̃z late pateat ad cõmẽdatiõez
vtriusq: ꝑspicuũ est solerter intuẽti: ⁊ ꝑ cõsi
sideratione intrãti cãpos amplissimos oim
ꝟtutum: donoꝝ: btitudinũ: fructuũ: spũs et
similiũ. Hec ille. De ipso aũt sctissimo Jo
seph ꝓphetauit Dauid ps. xx. dicẽs deo. Pre
uenisti eum in bñdictiõib⁹ dulcedinis: posu
isti in capite eius coronam de lapide p̃cioso
In q̃b⁹ ꝟbis tria tangit. Primo p̃paratõem
ꝟtualem. ibi: Preuenisti. Scdo ꝯsolatiõem
diuinalem. ibi: in bñdictiõib⁹ dulcedis. Ter
tio sublimationẽ triũphalez. ibi: posuisti ⁊c.
¶ Circa p̃mũ est sciendũ ꝙ diuina sapiẽtia
q̃ ab eterno omnia vidit: hũc sctissimũ virũ
nõ solũ p̃elegit ex oib⁹: sed etiã sup oẽs p̃pa
rauit ⁊ disposuit ad tã alta mysteria cogno
scenda ⁊ ptractãda taliter ꝙ nihil ei defuit.
Uñ q̃dam deuot⁹ p̃dicator dicebat ꝓplo de
Joseph a dõ electo: Scias eũ deductũ ex al
to. Et de hoc dubitare esset quasi sacrilegiũ.
Crimẽ eñ ẽ sacrilegij / dubitare an is dign⁹
sit quẽ p̃nceps ad aliq̃d officiuz elegerit. l. ij.
C. de crimi. fal. Et ꝯfirmant̃ p̃dicta ꝑ illud
q̃d inq̃t b. Tho. i. iij. pte sũ. q. xxvij. ar. iiij. d.
Quos de⁹ ad aliq̃d eligit: ita p̃pat ⁊ dispõit
vt ad illd ad q̃d eligunt̃ iueniant̃ idonei. vñ
dt apl's. ij. ad Cor. iij. Idoneos nos fecit mi
nistros noui testamẽti. Cũ g̃ deberet Joseph
esse custos btissime virginis et pueri Jesu: ⁊
eoꝝ socius ⁊ gubernator: ⁊ hr̃e reginã celi in
ꝯiugẽ: ⁊ esse marit⁹ illi⁹ q̃ esset spõsa dei. Cre
dis ne ꝙ errauerit deus in electõe ipsi⁹: aut
ꝙ aliq̃d ei deesse pmiserit: q̃n eũ pfectissimũ
fecerit: pfecto hoc esset valde erroneũ ⁊ stul
tissimũ opinari. De⁹ eñ (vt s̃. dixim⁹) cũ ali
quẽ ad aliq̃d op⁹ pagẽdũ assumit: dat ei oẽz
sufficientiã ad pficiendũ. vt etiã inq̃t Petr⁹
Joãn. in. iiij. di. iiij. Et facit ad p̃dicta. l. q̃dam
cõsulebat. ff. de re iudi. Unde de isto sctissi
mo viro sup familiam dei cõstituto dici põt
illud Lu. xij. ⁊ Matth. xxiiij. Quis putas ẽ fi
delis seruus ⁊ prudens quẽ constituet dñs
sup familiã suam? Ego igit̃ teneo ꝙ in toto
mundo nunq̃z fuit vir ita sufficiẽs ad tã di
gnum opus sicut beatus Joseph. Unde de
ipso dicebat q̃dam deuotus p̃dicator ꝓplo:
Audeo tibi dicere ꝙ fuit vir integre ratiõis

De⁹ etiaz p̃seruauit Joseph ab originali

Differentia ei⁹ preseruatiõis

Quare scriptura tacet d̃ ioseph.

Specialis sermo d̃ ioseph.

ita ꝙ fuisset sufficiēs ad regimē toti⁹ mundi
Si ī maiori et in minori. Nā q̄ erat sufficiēs ad mai⁹: m̄lto mag̃ est
credēdus fuisse sufficiens ad min⁹. Et ꝓbari
pōt hec snīa ꝑ.l.nō debet. et.l.de reg.iu.et c.
cui licet.eo.ti.li.vj.et.l.iurisgētiū.§.adeo.ff.
de pac.⁊.l.legatū.et.l.ad rē mobilē.ff.ð ꝓcu.
et ꝑ ea q̄ no.in.l.cū pacto.ff.de ser.ex.⁊ in c.j
de cor.et in c. ex ꝑte.de deci. Qui ḡ fuit a dō
electus idone⁹ ad regimē filij sui:q̄ in infini-
tū est excellentior ⁊ maior mōo:et ad gubna
tionē spōse diuīe q̄ est dignior vniuerso orbe.
m̄lto mag̃ credēdus ē fuisse sufficiēs ad re-
gendū totū mōm. Et ideo q̄dā p̄dicator di-
cebat. Male faciūt q̄ depingunt eū decrepi
Joseph ꝑfectōne repletus tū:melācholicū q̃ ac vilē:cū flascheto ad cin
gulū:hoīem tāprudentē atq̃ sapiā repletū.
Cū em̄ btīssima ꝟgo fuerit tāte ꝑfectōis: nō
dubium est ꝙ etiā eius ꝯiunx fuit ꝑfectione
repletus:vt esset ei⁹ cōiugio idone⁹. Ait em̄
Ambro.ꝙ cōnubiū ð̄r quasi duo boues sub
iugo vt cōueniant in trahēdo. ꝙ si aliter fa-
cies o tu q̄ vis nubere: Se hauerai de la sal
za:te la māgiarai. Fuit etiā btīssim⁹ Joseph
sup̄ oēs hoīes puros silīs virgini gl'iose ī no
bilitate.q̄a int̄ oēs q̄ sc̄ egressi de stirpe Adā
non est egressus vir dignior ac nobilior illo.
q̄d patʒ Mat.j.in genealogia ei⁹. Nā ōis ꝑ-
fectio ⁊ nobilitas gener̃ hūani ⁊ maxīe stir-
pis iudeoꝝ tānobilis est collata ī eo:vt dice
bat q̄dā deuot⁹ p̄dicator remanēte fece ī sac-
co. Sicut ḡ bn̄dicta virgo fuit de stirpe re-
gali:ita ⁊ btūs Joseph cui ð iure debebat̄ re
Nobilitas Joseph gnū.sicut Mat.x.ca.patere p̄t. ¶ Fuit etiā
in eo alia nobilitas dignior:de q̄ loq̄ns mgr̄
Joā.Gerson in p̄allegato ser.cōsideratōe.j.
ait. Nō faciūt nobilē antiq̄te diuitie: vt vide
tur Arist.describere:neq̃ dn̄atio super cete-
ros:aut aliquod hmōi tp̄ale dat nobilitatē:
sed seruit⁹ dei:cui seruire regnare est: cuius
agi frenis sūma libertas est. Unde Agatha
theologizans gl'iabat̄ inter opprobria dicēs
Sūma ingenuitas ista est in qua chr̄i serui
tus comprobat̄. Ex q̄b⁹ elicit̄ Mariā et Jo-
seph sūma nobilitate p̄ditos fuisse. q̄a supre
mā in dei obseq̄o etiā corꝑali exhibuere fui-
tutē. Nobiliores igit̄ q̄ꝫ nobilissim⁹ regū Da
uid sic eo sanctiores ⁊ timoratiores ī dei fue-
Quare de⁹ ꝑmisit Mariā ⁊ Joseph laborare. runt seruitio. Hec ille. ¶ Sed h̄ orit̄ dubi-
tatio. Cū Maria ⁊ Joseph fuerint de stirpe
regia ꝓgeniti:q̄ pacto voluit deus ꝙ ip̄e Jo-
seph nutrici⁹ ei⁹ seruilib⁹ opib⁹ intēderet? Fu
it em̄ faber lignari⁹. Et sil'r ð̄r Hiero. Ma
riā opi textrino opam dedisse. Rn̄det magr̄
Joā.Gerson vbi s̄.di. Mirandū non est si
pauꝑtat̃ honeste p̄dicator et amator Jesus
voluit ī honesta pauꝑtate nasci ⁊ laboriossissi
mus cū laborātib⁹ educari:dans in h̄ exem-
plū oīb⁹ etiā nobilib⁹ ne vacēt inerti ocio:q̄d

est fomes:fōs:⁊ origo oīm viciorꝝ: q̄m mul
tā maliciā docuit ociositas Eccī.xxiij. Et oci-
ositas ac voluptas sunt arma diaboli.c.nisi
cū p̄dē.§.verꝝ.de renū. et in desiderijs ē oīs
ociosus.c.nunq̃.de cōse.dist.v. De ip̄o igit̄
scrō Joseph ꝟificatū est illð p̄s.cxxvij. Labo
res manuū tuarꝝ q̄r mādūcab/btūs es ⁊ bn̄
tibi erit. Dicit etiā ibidē mgr̄ Joan.Gerson
vbi s̄. Illud q̄d de forti m̄liere p̄dicat sapi-
ens Prouer.vl. Marie cōuenit:q̄ panē oci-
osa nō comedit:sed q̄siuit lanā ⁊ linū ⁊ opa-
ta ē ꝯsilio manuū suarꝝ. Jō rite subifert̄ my-
stice de Joseph viro suo. Nobilis ī porta vir
ei⁹. Et hec de nobilitate Joseph ⁊ Marie di
cta sufficiāt. Hec ille. Noli igit̄ mirari ꝙ Jo
Joseph apte fuit faber
seph fuerit faber. debuit em̄ sic eē vt eēt con-
formis deo:q̄ ē oīm fabricator. Itē q̄r nullū
exercitiū ita cōueniebat chr̄i nutricio:maxīe
q̄r nat⁹ est ī diuersorio:in q̄ ꝑ.xl.dies ꝑm ali-
q̄s steterūt.⁊ ip̄e Joseph (vt credit̄) forte ali
quā cunā ⁊ aliq̄lē reductū ibi fecit de asseri-
bus aūt vimib⁹ ꝓ defensiōe pueri ⁊ m̄ris ei⁹
a frigore. Itē cū eēnt ī egypto/nullū aliō po
terat q̄si hr̄e exercitiū apti⁹ ad adq̄rendū vi-
ctū q̄tidianū. Preterea q̄r ex ligno natura hu-
mana ē ꝑdita.idō ꝯueniebat vt faber ligna-
ri⁹ diceret̄ p̄r recuꝑatoris ⁊ restauratoris. Fu
it aūt figurat⁹ ī Joseph filio Jacob quē Pha
rao rex egypti fecit p̄ncipē sup̄ vniuersaʒ t̄rā
egypti:dicēs ei vt hr̄ Gen̄.xlj. Ad tui oris im-
periū cūct⁹ ꝑl'us obediet. Tulitq̃ anulū de
manu sua ⁊ dedit eū ī manu eius: vestiuitq̃
eū stola byssina:⁊ collo torquē aureā circūpo
suit:fecitq̃ eū ascēdere sup̄ currū suū secun-
dū:clamāte p̄cone vt oēs corā eo genuflecte
rēt ⁊ p̄positū eē scirent vniuerse terre egypti.
Dixitq̃ ei rex. Absq̃ tuo ip̄io nō mouebit q̄s
q̃ manū aut pedē in oī terra egypti: ⁊ voca-
uit saluatorē mōi. Hec ibi. Anul⁹ āt quē rex
etern⁹ dedit Joseph est btā ꝟgo quā dedit ei
spōsaʒ. Ip̄a em̄ ꝟgo bn̄dicta ē ille anul⁹ quē
q̄ portauerit ī digito suo ꝑ deuotiōeʒ poterit
intrare ad celestes nuptias. Induit q̄ʒ eum
dn̄s veste alba:q̄r ei⁹ ꝟgitas ⁊ puritas ꝑ hāc
despōsatiōeʒ fuit mag̃ ðalbata. Torq̄s aūt
aurea ē charitas ligās cor ei⁹ cū corde ꝟgis.
Int̄ Mariā ei ⁊ Joseph fuit amor īdicibil' ⁊
sctīssim⁹. nā p⁹ chr̄m filiū suū nullū hoīeʒ vl
creaturā aliā ita amauit ꝟgo pijssima sic Jo
seph. ⁊ sil'r ioseph btīssimā ꝟginē sup̄ oēs pu
ras creaturas dilexit. ¶ Nō ē āt mirꝝ si chr̄s
Joseph
voluit ꝙ oēs creature obedirēt Joseph:cū ⁊ oīa obe-
ip̄e illi obediēs extiterit ⁊ subiect⁹: vt hr̄ Lu. diebant.
ij. De q̄ inq̄t Joā.Gerson ī ꝯsideratōe.iij.p̄-
dicti ser. Legim⁹ puerꝝ iesum dn̄.xij.annorū
fact⁹ eēt subditū fuisse Joseph ⁊ Marie:q̄
subiectio sic inextriabilē notat hūilitatē ī Je-
su:ita dignitatē icōꝑabilē signat ī Joseph et

Maria. Hec ille. ¶ Quo ad scdm qd tetigit ps. i ybis positis. s. de solatione diuiali ipius Joseph: q i supioribus aliq dca sunt: io breuius hic me expediam. Dico at q nunq fuit aut erit aliq mulier ita solata d suo sposo sicut bta vgo de Joseph. nec aliqs marit ita solatus de sua iuge sic sctus Joseph de vgine bndicta. ¶ Sed hic oritur dubiu qre Joseph voluit dimittere ea: vt hr Matt. j. Et rndetur q h no fecit ex suspicione: q vgo adeo honesta erat q d ea nulla penit suspicoez hre poterat. Un Chrys. sup Mat. inqt. O inextimabil vtus Marie: plus credebat Joseph scitati Marie q eius vto. Rone at qre ea volebat dimittere sup tetigimus. de q etia inqt glosa sup Mat. q ex facie vgis egrediebatur qdam splendor tanq si sol fuisset in laterna crystalli. Et io vides Joseph tanta maiestate: ex humilitate volebat separi ab ea reputas se idignissimu uersari cum ipa. Sed ab angelo fuit confortat: Mat. j. z sceqnter valde solatus cogites q deus fecerat eu dignu habitare z uersari cu sposa diuia z cu filio eius bndicto. in q uersatioe solatioes inextimabiles habuit. Sposa em debz coicare boa sua suo sposo: z vxor suo marito. de q p. Cynu in l. vbi adhuc. C. de iure do. z faciut etia nota ta in. l. si cu dote. §. sinaute. ff. solu. ma. Sut em duo in carne vna vir z vxor Gen. ij. z ob hac causaz vnus alteri debet subuenire: vt dr in c. j. d iu. lepro. Preterea sicut femie gaudent puilegiis viror z coruscant radiis eorum. l. femine. ff. de sena. z. §. sinaute. in aut. de su. coll. iiij. z. l. mulieres. C. de digni. li. xij. Ita etia equu est viros coruscari z illustrari radiis vxor z participare de solatioibus earum. Et io no est dubitandu q bta vgo comunicauit suas solatioes cu dilectissimo sposo suo Joseph: z participe fecit eu suar diuitiar spualium: cu etia qlibet filius debet coicare cu patre suo de suis diuitiis. iniquissimu em esset prem egere cuius filius sit in facultatibus. l. si qs. §. si impubes. ff. de libe. agnosce. Un dr in. l. parentu. C. de alen. libe. ac pare. Parentu necessitatibus liberos succurrere iustu est. Ideo credendu est q dns Jesus abundatissime subuenerit patri suo putatiuo z nutritiuo Joseph de suis bonis z operibus celestibus z solatioibus diuinis ipum repleuerit. Un cu chrs haberet claue paradisi z vna dederit mri sue: dedit z vna suo patri Joseph: vt dicebat qda deuotus pdicator. Qui aut habet claue habz etiam ea q ptinent sub claue. O igit solatissime Joseph qnta erat dulcedo tua qua ex societate filij dei z mris eius pcipiebas. None vnicuiqz eor dicebat. Jn odore vnguetor tuor currimus. Can. j. Quato em societas e sanctior tato e iocudior conuersatio. z q cu bono uersatur: bonus efficietur: ps. xvij. z multo magis btus Joseph uersando cu sctissimis eor dei filio z mri eius qtidie i scitate cresce bat. z pficiebat de bono i melius: intues gesta z modos sctissime vite vtriusqz. nullus aut vnq fuit q tata prte habuerit de dulci Jesu z bndicta mre eius sic Joseph: q (vt creditur) p. xxx. annos cu eis uersatus est i h modo. na pauo an baptismu chri mortuus est vt coiter tenetur. Si igit btus Joan. euagelista scl dormies i sinu iesu tata solatione recepit: z flueta euagelij d eius sacri pector fonte potauit. z si frat Ruffinus socius bti Fra. scl vides gliosaz vgine sibi apparete cu filio in brachijs tata recepit suauitate q qsi eius aia d corpe exiuit. qd ipe agere debebat ex ptiua eor visioe z uersatioe cu illis: z suauissima iugatoe p tot anos ad vna mesaz: Dic mihi o deuota aia qle gaudiu credis hret in nocte natiuitatis dni: Catabat angeli: z ipe Joseph ex dulcedie flebat sollicitus facere ignem ad calefaciedu dulce Jesu z mrem eius. Qua ta erat teneritudo ipius Joseph qn audiebat ones benignu dei filiu eu appellare prem: z sibi i mesa fuire volete: O vtina ego vl vnu d fragmet illi uiuij hre possez. Quatu pterea gaudebat qn videbat dulcissimu dnm iesuz i labore z artificio suo eu adiuuate: z sibi mirifica illius artis carpetarie ondente. Qua dulcedine replebatur qn ipm paruulu iesulinu tenebat i brachijs z dulcit osculabatur: z strigebat suauit: no scl tm sicut Symeo senex: sz qtidie: z adiuuabat iuge suam vgine bndicta ad facied u infantulu qetissimu z gtiosissimu: z lineamia lauada. O bndicte iosephe quo potas sufferre tata suauitate qua dulcedo paradisi dei filius te suis brachijs amplexabatur z dulciter osculabatur: pfecto credo q z tu illi dulcit decatabas Jesu sole serenior zc. Uide i officio nois Jesu. Si sctus Fracisc loqns de do cu scta Clara raptus e in extasim cu ipa. z ita igne spussci inflamatus vt videretur circustatibus q totu monasteriu in q erat arderet: qd agere tu debebas qn cu sctissima sorte tua vgine de celestibus loqbaris z cuz ipo deo: pfecto stupebas audies mirabilia q no licet hoi loq. ij. Cor. xij. Que solatio tua erat qn audiebas dnm Jesum cuz mre sua colloqnte: pfecto tu illi dicere potas cu ps. Cosolatioes tue letificauerut aiam mea. Quid agebas o boe Joseph qn videbas sposam tua dnocte surgente ad orone z i orone a terra eleuata: z innumera angelor multitudie circudata z mag splendore renitente ac sepe p pctor uersioe cu lachrymis deu depcate. Credo q z tu exurgebas z cu orate orabas z cu lachrymate lachrymabaris: z totus deuotioe replebaris meritis eius dilectissime spo

Joseph voluit dimittere mariam

Joseph moritur

Cosolatio Joseph

Filij patri coicet.

ſe tue. Si eñ ſctã Cecilia ſuo ſpõſo feroci ⁊
ĩdeuoto tot celeſtes ↄſolatões ĩpetrauit: q̃d
credẽdũ ẽ tibi chariſſimo ac ſctiſſimo ſpõſo
ſuo ĩpetraſſe ſpõſa ʒ tuã pietate repletiſſimã
q̃ etiã ꝓ inimicꝭ ſuis ĩpetrat grãs: O ſctiſſi/
me ioſeph ſi petrꝰ ſcl'tm̃ vidẽs gl'iam ⁊ pul/
critudinẽ ieſu trãſfigurati dixit: vt hr̃ Mat
the .xvij. Dñe bonũ ẽ nos h̃ eẽ ⁊c. q̃d tu dice
re debebas cui nõ ſolũ ſel' ſʒ ſepiꝰ (vt pie cre/
dit̃) ſe bñdictꝰ ieſus trãſfiguratũ ĩ corꝑe glo
rioſo oñdit? Si ml'ier emorroiſſa tãgẽs fim
briã veſtimẽti ieſu ab ĩcurabili ĩfirmitate cu
rata ẽ Mat. ix. ⁊ Lu. viij. Etſi oẽs q̃ tãgebãt
vl' fimbriã veſtimẽti eiꝰ ſalui fiebãt a q̃cũqꝫ
detiebant̃ ĩfirmitate. Mat. xiiij. ⁊ Mar. vj
Etſi cecꝰ natꝰ tactꝰ digito ſaluatorꝭ cũ luto
ex ſaliua oris eiꝰ facto illumiatꝰ ẽ Joã. ix. Et
ſi ip̃e bñdictꝰ ieſus tãgẽs cecoꝝ oculos illu/
miabat eos Mat. ix. ⁊ tangẽs manũ puelle
mortue reſuſcitauit eã: vt ĩ eodẽ c. hr̃. ⁊ ſi tan
gẽs feretꝝ ĩ q̃ iuuenis mortuꝰ ferebat̃ ad ſe
pulturã r̃ſuſcitauit ip̃m: vt hr̃ Lu. vij. Quã
ꝟtutẽ ⁊ fortitudinẽ ĩ bñ agẽdo: ⁊ feruorẽ ĩ di
uio amore ĩ tua aĩa ⁊ corꝑe ĩprimere debe/
bãt oſcl'a ⁊ ãplexꝰ bñdicti ſaluatorꝭ? O felix
ioſeph qñ b. ꝟgo plorãs q̃rebat filiũ ſuũ cre/
do q̃ ⁊ tu cũ ea lachrymabarꝭ ⁊ dicebas illõ
Tob. x. cũ ip̃a pijſſima ꝟgie. Heu me fili mi
lumẽ ocl'oꝝ nr̃oꝝ. ⁊ ſolaciũ vite nr̃e. oĩa bõa
ſil' in te vno hñtes nõ debuimꝰ te dimittere
a nob. Quia ꝟo illi q̃ ſũt ſocij paſſionũ dñi
etiã eẽ ſocij ↄſolationũ. c. j. de ſepl'. ⁊. ij. Coꝝ.
j. Jõ ip̃a btiſſima ſponſa tua voluit ſꝑ q̃ tu
ꝑticipares ꝺ ſuis ↄſolatõibꝫ ſicut ꝑticipaſti
ſꝑ de eiꝰ tribulatõibꝫ. Vñ cũ dicẽti ad eiꝰ re
uerẽtiã vl' vnũ Aue maria ↄferat ip̃a benig
ꝟgo remũeratiõnẽ magnã. ꝓfecto tibi tanto
tꝑe ſuiẽti illi ⁊ ſuo filio obtinuit ĩdicibilẽ p̃/
miationẽ ⁊ gl'iam. Quã tertio tãgit pſ. ĩ ꝟ-

Premia tõ ioſeph

bis p̃allegatꝭ dũ dr̃ deo ꝺ te. Poſuiſti ĩ capi
te eiꝰ ⁊c. Qualẽ ãt ſublimatiõnẽ hẽas ĩ cele/
ſti gl'ia declarat Joã. gerſon ĩ p̃dicto ſer. ↄſi/
deratõe. iij. di. Felix illa dies tota celebrima
mõo Sacra docẽs lera: q̃ ſcandit ad ethera
ꝟgo Mat̃: ⁊ angelicos ciues ſuꝑuolat oẽs
Huc tibi ꝟgo ioſeph ieſus ⁊ tua ſpõſa ꝓin/
quũ Credere fas ſtatuũt ſoliũ: tales ob ho/
nores Cõcinimꝰ: facite nob̃ hec gl'ia detur.
Pro noticia aũt maiori trãſitꝰ bti Joſeph ⁊
gl'ificatõis eiꝰ ẽ ſciẽdũ q̃ inq̃t p̃dictꝰ doctor
vbi s̃. Legimꝰ ĩ trãſitu marie ip̃m ieſuʒ aſti
tiſſe. h̃ ei Hiero. argumẽtat̃. ſʒ ⁊ ĩ obitu felici
ioſeph recte credẽdũ ẽ mariã ſpõſam ⁊ filiũ
ieſũ corꝑal'r affuiſſe. Añ ei chr̃i paſſionẽ de/
functꝰ ẽ. alioq̃n eñ cuſtodia mr̃is alt̃i cõmiſ
ſa nõ fuiſſet. Hec ille. Pie igit̃ credo q̃ dul
cis ieſus ⁊ pijſſima ꝟgo ĩfirmo ioſeph ſolli/
cite ſuiebãt: ⁊ ei fercula ꝓpinabãt: atqꝫ ꝓprijs

mãibꝫ qñ opꝰ erat eũ portabãt: ⁊ circa lectuʒ
ſtãtes ip̃m ↄfortabãt. Dicebatqꝫ Joſeph do
mio ieſu: Nũc letꝰ moriar ſperãs q̃ cito veĩ
es libare nos. Jn trãſitu ãt eiꝰ dixit ei ieſus.

Nota de transitu ioſeph

Vade dilecte mi alacrit̃ ab hac miſeriaꝝ val/
le. ⁊ porta h̃ nomẽ bonũ nouũ ſctis p̃ribꝫ q̃
ĩfra paruũ tp̃s veniã ad vos: ⁊ ad celeſtia re
gna ꝑducã. Precepit aũt angel' ip̃e dñs di.
Subuenite ſcti dei: occurrite ãgeli dñi ſuſ/
cipiẽtes aĩam eiꝰ. Ad ip̃m ꝟo ioſeph de hac
vita migrãtẽ ait. Chorꝰ angeloꝝ te ſuſcipiat
⁊ cũ lazaro q̃ndã pauꝑe eternã hẽas requiẽ.
Aĩa igit̃ ip̃iꝰ cũ mag̃ honore ĩ ſinu Abrae ab
angel' delata ẽ. Jn reſurrectiõe ãt chr̃i ĩ q̃ ml'
ti reſurrexer̃t ex ſcis p̃ribꝫ: vt hr̃ Mat. xxvij.
Pie credit̃ q̃ etiã ſctũs ioſeph gl'ioſus r̃ſur
rexit ⁊ ſil' cũ chr̃o viſitauit bñdictã ꝟginẽ ſpõ
ſam ſuã. ⁊ h̃ ſctũs Bernardinꝰ p̃dicãs Pa
due affirmãs clamabat. Jn aĩa ⁊ corꝑe ẽ ſan
ctꝰ ioſeph ĩ celis gl'ioſus: ⁊ viſa ẽ crux aurea
ſuꝑ caput eiꝰ. ⁊ ſic ego credo q̃ ſit ĩ vita eter
na ĩ aĩa ⁊ corꝑe cũ maria ⁊ ĩdicibili gl'ia hñs
clariſſimã aureolã ꝟgitatꝭ ⁊ doctrine: q̃r p̃di
cauit paſtoribꝫ ⁊ magis. Jtẽ puto q̃ ſit apõ
pedes btiſſime ꝟgis: honoratꝰ ab angel' ⁊ ſã
ctis oibꝫ: ⁊ hñs magnã iuriſdictõeʒ apõ dñm
ieſum ⁊ ſpõſam ſuã ad ĩpetrãdã grãm ſuis
deuotꝭ. Et iõ o deuoti chr̃iani habete hũc ſã
ctũ ĩ deuotõe: q̃r ei multũ ſumꝰ oẽs obligati
Qui igit̃ vult aliq̃d a deo obtinere: accipiat
btm̃ ioſeph ꝓ aduocato ſuo añ ꝟginẽ bñdi/
ctã ſpõſaʒ eiꝰ: ⁊ btiſſimã ꝟginẽ apõ filiũ ſuũ
⁊ dñm ieſuʒ añ p̃rem celeſtẽ: ⁊ oĩa ĩpetrabit.

Joſeph corpore ⁊ aĩa btũs

¶ Pro ↄcl'one aũt huiꝰ partꝭ q̃ ſuꝑdicta ꝺ
gl'ia ⁊ ſublimatõe ioſeph ↄfirmat Joã. ger/
ſon vbi s̃. di. Legimꝰ chr̃o reſurgẽte multa
corꝑa ſctõꝝ ſurrexiſſe ⁊ ĩtroiſſe ĩ ſctãm ciui/
tatẽ hierl'm ⁊ apparuiſſe ml'tis. Et hic forte
dr̃ apl'is. Acceper̃t mulieres de reſurrectiõe
mortuos ſuos. Recogitet oro piꝰ aĩmꝰ ſi iu
ſtus ioſeph vnꝰ ex ill' putãdꝰ fuiſſʒ q̃ marie
appuerit chariſſime ſpõſe ſue ⁊ eã ↄſolatꝰ ſit
Qui tãdẽ chr̃o aſcẽdẽte ĩ celũ ſil' ⁊ aſcẽderit
gl'ificatꝰ: ⁊ collocatꝰ ẽ a dextrꝭ ip̃iꝰ ieſu: h̃ ẽi
potioribꝫ bõis ſuis. Ex q̃bꝫ ↄcludit̃ q̃ꝫ recte ⁊
q̃ꝫ gl'ioſe faciũt ⁊ fecer̃t q̃ celebritatẽ ꝺ ꝟgiali
ↄiugio marie ⁊ ioſeph ꝑagere ſenſer̃t tã ꝟbiſ
q̃ꝫ ſcp̃tꝭ ſuis. Hec ille. Qui etiã ĩ ſeq̃nti ↄſi/
deratõe p̃dicti ſer. alloq̃ns ſynodũ ſctẽ rho/
mane eccl'ie tũc ↄgregatũ ait. De celebritate
ꝟgial' ↄiugij ioſeph cũ maria: vl' de ip̃iꝰ feli/
ci trãſitu fieri ſolẽnitatẽ exoptamꝰ: q̃tũs ma
rie meritꝭ ⁊ ĩtceſſiõe tãti tãqꝫ potẽtꝭ ⁊ ĩꝑioſi
ꝑroni apõ ſpõſaʒ ſuã reddat̃ eccl'ia vnico vi
ro vero ⁊ certo ſũmo põtifici ſpõſo ſuo vice
chr̃i: noſqꝫ ſingl'i ꝺo renaſcamur felici ntita
te h̃ ꝑ grãʒ ⁊ ĩ futo ꝑ gl'iaʒ q̃ ẽ natale ſcõꝝ. in
tcedẽte te: ⁊ ſi fas ẽ dicere q̃dã iure tuo iubẽ

Carmia gersonis d iosepħ.

te gl'iossime Joseph vir Marie: de q̄ nat⁹ ē
Jesus q̇ vocat̃ chr̄s. Hec ille. Qui etiā ibid
alloq̄ns v̇ginē bn̄dictā metrice inq̇t. Alma
redēpto:ꝫ mr̄ cui lege supna Uir iust⁹ v̇goq;
ioseph cū v̇gine nupsit. Da celebrē dignū q;
tuo ꝑsoluere cultū Cōiugio. fac nos purga-
tis sordib⁹ oēs: Posse deo ꝯiungi: fidel q̇ fi
dere puras. Desponsans aīas diuio germine
cōplet. Portio nā ꝑstātior eē maria Credit̃:
hec cel': hec mūdo dign' or ipo. Gr̄a nā supat
nām gr̄a q̄ se Diuidit i reliq̄s: istā fōtal'r im
plet. Que clausit gremio: quē n̄ tot⁹ capit or
bis. O li nā celi Gabriel festiu⁹ ab arce. Pre
radiās alacer tot⁹ iocūdi⁹ ipam Nazareth
vrbē galilee mittit̃. Illic desponsata viro daui
dis d stirpe ioseph Qui dict⁹ erat: clauso re
ꝑit̃ v̇go maria Hostiolo: cui dixit aue: cui g̃
tia plena: cui tecū dn̄s gabriel. q̄ v̇ba saluꝫ
Uirgo silēs cogitat aīo turbata: q̇usq; Nū
cius arcanū diuo ꝭmōe retexit. Hoc nā stu-
pet hocq; ioseph reputās se Mysterijs tātꝫ
idignū voce modesta Clamat: id vn̄ mihi: qſ
sū? te depcor a me Mox exi dn̄a. nec em̄ mi
hi nubere tecū Fas video. dū multa ioseph
trepid⁹ cogitaret Soluit̃ i somnū: cui iussio
celica dixit Audi clare ioseph vxori trade vi
rū te. O nimiū dilecte deo: cui sposo freq̄nt̃
Blāda iesum gremio posuit. fident̃ adim⁹
Hūc thronū: resi det vbi gr̄a saluificās nos
Mira ioseph iusti v̇t⁹: lauſ mira mariā Cui
de⁹ vxorē sociat: mirare sacratū Fecūdū ꝑlis
cū v̇gitatꝫ honore Cōiugiū. faber o mir⁹: cui
subdit̃ vltro. Aurorā ꝛ solē q̇ fabricat: hūcq;
benigno Noiat ore p̄tem: tali q̇; gaudet alu
mno. Regia stirps ꝛ sacra Joseph te reddit
ab ortu Clarꝫ isignē titul': te leta decēt Pau
ꝑies manuūq; labor nutriuit. obinde Stre
nu⁹ ꝛ lib a psalmo teste btūs. Hic vxor tua
tecū sic virꝫ abūdās. Te dn̄m sposūq; vocat
nos redde btōs. Hec ille. ¶ Frā. āt d mayr.

Joseph q̄druplr̄ sup iterptat̃.

sup Miss⁹ ē. ait. q̇ ꝭ nomē ioseph ꝭm Hie-
ro. hꝫ q̄druplicē iterp̄tatiōem huic mysterio
ꝯuenientē Quaꝝ p̄ma ē q̇ ioseph dr̄ dn̄i iust⁹
q̄r ex abūdātia sue iusticie ita fuit dn̄o appro
priat⁹ vt p̄r ei⁹ diceret̃. sic eū appellāte mr̄e.
Lu. ij. Scd̄a iterp̄tatio ē q̇ iterp̄tat̃ dn̄o iu-
stificat⁹. q̄r sic ipa v̇go fuit scificata vt dn̄m
pareret: ita ipe fuit iustificat⁹ vt dn̄o alimē-
ta nutritōis ꝓcuraret tāq; p̄r. ꝛ iō dr̄ Lu. iij.
q̇ ipe dn̄s putabat̃ fili⁹ Joseph. q̄r. s. seduli-
tatē patnā illi exhibebat. Nos v̇o possum⁹
assigr̄e aliā cām hui⁹ reputatōis quā ponit
Joā. gerson i sua iosephia. s. q̇ dn̄o nr̄o erat
silis ioseph i facie ꝛ i ceterꝫ dispōnib⁹ corꝑis
qd̄ de⁹ eē voluit. q̄r nisi int̃ staturā ꝛ effigieꝫ
chr̄i ꝛ ioseph fuisset silitudo: nō eēt reputat⁹
a iudeis ei⁹ fili⁹: ꝛ ꝯn̄ter reputassent btāꝫ v̇-
ginē adulterā. Ex qb⁹ ꝯcludit̃ q̇ si ioseph fu
it silis chr̄o pulcerrim⁹ extitit. Dicit igit̃ Jo

Joseph silis chr̄o

an. gerson vbi s̄. Personas int̃ siles ē nex⁹
amoris. De ioseph ast rō suadet q̇ facilsalis
Forma iesu forme silis reputāda fuissꝫ. Si
nō: q̄ pacto p̄r ei⁹ credit⁹ eēt? Qualit̃ intacte
mr̄is saluasset honorē. Disparitas vult⁹ ꝓ-
lis cū p̄re putato. Gr̄a nāe fieri vult ꝯsona
sepe. Nōne minor iacob⁹ frat̃ dn̄i ꝑhibetur
Ualde sibi similis? qd̄ gr̄a nō caro fecit ꝛc̄.
¶ Sequit̃ Frā. de may. vbi s̄. Tertia iterp̄
tatio ē q̇ ioseph iterp̄tat̃ augmētū: q̄r lꝫ i ce
terꝫ desposatōib⁹ v̇ginū d cōi lege fiat dimiu
tio itegritatꝫ i ꝓposito dū sposa dat assensuꝫ
i copulā carnalē. i ista tn̄ desposatōe fuit ap-
positū augmētū. q̄r tūc v̇gitatꝫ ꝓpositū v̇go
firmauit puritatꝫ effectū eliciēdo: occurrēte
tūc obiecto ꝛ materia castitatꝫ. Quarto int̃-
p̄tat̃ appositio. q̄r licꝫ in ceterꝫ desposatōib⁹
cōiter aufert̃ a sposo itegritatꝫ ꝓpositum: isti
[illegible] sposo ex tali sacr̄ali copula nō fuit ablatū
sed nouit̃ appositū cū aspect⁹ purissime v̇gi
nis oēs ad castitatꝫ vestigiū iclinaret. Et mł
to magis ei⁹ floridū ꝯsortiū ꝭm btm̄ Hiero
ny. iux̄ illd̄ sapiētꝫ Cū ꝓpe est imitat̃ illā. Jo-
seph ḡ q̇ ante q̄ꝫ acciperet i sposam btām v̇gi-
nē ꝓposuerat ꝭuare v̇ginitatē ꝑpetuā: vt in-
q̇t Aug. i li. de scā v̇gitate. qd̄ ꝭm eūdē Au-
gus. factū fuit de nutu vt ipe ioseph esset di-
gn⁹ sposus btē v̇gis. ꝓpt̃ istā desposatōem n̄
mutauit ꝓpositū sꝫ firmauit. vn̄ dr̄ Mat. j.
q̇ cū eēt iust⁹ nolebat eā traducere. i. ꝭm Au
gus. carnal'r cog̃scere. Hec Frā. vbi s̄. Ma
gister āt Joā. gerson i sua iosephina loq̄ns

De morte ioseph

de obitu ꝛ gl'ia ipi⁹ ioseph sic canit. Uenerat
illa dies q̄ vitā morte pararet Perpetuā ti-
bi iuste ioseph dauid inclyta ꝓles. Chr̄s ad-
est cū mr̄e pia: qb⁹ officiose Seruieras: vul
tu placido solant̃ euntē. Ora licꝫ lachrymis
oppleuerit int⁹ abortis. Natural' amor etei
sat credere fas est Ex patrē iesus ꝛ sposū fle
uit morientē Uirgo benigna suū: fidi custo-
dis amato Procubit lecto: cōplexās mēbra
pudicis Oscula dat labijs: mi vir ꝯclamat
abs te? Deseris: ꝛ viduā passurā dira relin-
q̇s. Uelle tn̄ dn̄i fiat. dilecte valeto. Nil ti-
meas: dn̄s placida te sede locabit. Protin⁹
ipe ioseph p̄ciosa morte q̇euit. Lugubres re
cipit vestes viduata maria. Ereq̇as reddūt
d̄notas nazareth vrbe. Tota viriū flēt plebſ
q̄ vixerat absq; q̄rela. Oib⁹ i cōe bon⁹ sctissi
mus heros. Certa Dauid regis ꝛ p̄clarissi-
ma ꝓles Casta velut turtur sī cōpatere sit vi
duata Sola volat repetēs arētes arbore ra
mos. Pro cātu resonat plāctu gemebunda
pudico. Sic dolet abrupto vite social' amo
re. Uirgo gemēs deflēsq; vix plāgore mo-
desta: At subito vt sensit subtrīstē fili⁹ ei⁹: so
lās alloquit̃: secretaq; plima pādit. Atq; fu

turoꝝ seriē priuādo recēset Cara mihi p̄mis
mr̄ nolito doloꝝ Accumulare tibi cās:sꝫ re-
spice mētꝭ Inferiore ocl'o fidei cū lumīe q̄les
Collegio p̄rim bn̄ q̄ viuere poꝝ: Applausus
iubilosq̄ꝫ d̄dit custodis amici. Decedēs aīa
dū libū īgressa ꝓpiquā. Sic etei nouit denū
ciat eē salutē. Nā saluator adest ego sū salua
tio certa. Porro te solā mr̄ custode carentē
Neu repures subeo curā iā discipl'oꝝ. Pri-
mꝰ astabit nūcꝰ mihi:iā ml'ieres Scīe gau
debūt sese p̄bere mistrans Audis vt affinis
nr̄ piꝰ iste ioānes Hactenꝰ hec deserta colēs
mō fluīe cepit. iordāis baptisma nouū: bapti
smate cuiꝰ Abluat: vt sic aq̄s r̄creādis spiri
tib⁹ vis Me ꝓpl'o oñdet: digito mōstrabit: ꝛ
agnꝰ Inq̄et ecce dei mōi q̄ crimīa tollit. Nā
q̄ꝫ colūbia spē supastitit almꝰ Spūs: ꝛ mā-
sit ī eo dū tīgit̄ vndis. Uidi eq̄dē ꝛ noui: celi
testāt̄ apti Uox ego clamātꝭ ī deserto: paret o-
mnis Diliget ꝛ calles dn̄o ꝓpl's venienti Quā
q̄ꝫ sui pigeat scelerꝭ: q: ꝓxiat ecce Regnū ce
loꝝ: trūco ē affixa securꝭ. Dēiq̄ꝫ multa mihi
gēs associabit̄ vltro Cōspicies ocul' tādē me
scādere celos. Scādere ꝛ ip̄e ioseph vt mecū
regnet ī euū. Regnab̄ parit̄ fuerit dū vita ꝑ
acta Nomē laus ꝛ honor dabit̄ ꝑ secl'a nob̄.
Procūbit mr̄ genub⁹ q̄ꝫ affusa repēdit Gra
tes ꝛ r̄petit. fiat tua nate volūtas. Debeo so
lari rursꝰ visura ioseph te. Et nos chr̄icole ta
lē veneremur: amenꝰ. Fūdamꝰ q̄ꝫ p̄ces tibi
supplice carmīe tl'es Illustrꝭ p̄riarcha ioseph
dauid alta ꝓpago Iusticie cultor: clarꝭ nūc-
rāde ꝓbis Uirgīeo splēdore micās: custosq̄ꝫ
marie: Testꝭ nutritor ꝛ chr̄i fide mister Cō-
scie mysterij qd̄ nesciuere p̄ora Secl'a: tu v̄-
bū vite qd̄ erat caro factū Gestasti māib⁹: ēt
tibi s̄bditꝰ vltro Dignꝰ fieri nutu q̄ tēꝑat or-
bē. Tu vir tu dn̄s mr̄is dn̄i dn̄oꝝ Magne
ꝑegrīe dudū terrꝭ mō rcḡs Felix ī celi p̄ria se
curꝰ. ꝛ oīs Exꝑs terrorꝭ: labor: anxietas ꝓcul
absūt Quesumꝰ intēde nob̄: miserosq̄ꝫ beni
gnꝰ Inspice nos ocul' q̄s tāta ꝑicula turbāt
Esto ꝑegris fautor: dux: auxiliator Defessos
r̄foue tot scādala tolle viaꝝ. Dirige cecos eri
ge lapsos: optia dec̄ Gr̄a: dux: baculꝰ q̄ꝫ spei
firmissimꝰ adsit. Pax ī credēdo cordis me-
ditatō suauis. Tētamēta sathā: mōi: carnis
suꝑemꝰ. Te duce ꝑ cumlo meritoꝝ ꝛ laude
tuoꝝ. Certuꝫ ꝙ mag̃ es venerari dignꝰ ho-
nore In terrꝭ: īmēsa tenet quā gl'ia cel'. Est et
ei chr̄e tecū tuꝰ iste mister. Est ꝛ cū spōsa spō
sus charissimꝰ alma Uirgīeos ne tuos sedēs
locat eq̄ p̄tes: Sit tn̄ hac ī re simplex medi
tatio nr̄a: Sctis saluꝰ honor volumꝰ alijs
suis esto. Quos d̄ p̄matu ꝯtētio nulla fati-
gat Magne ioseph mag̃ velut ipiose p̄one
Cū desiderio petimꝰ fer opē nr̄i misere Celi
ca suscipiat nos tādē p̄ria tecū. Hec ille.

¶ Pars tertia huiꝰ s̄mōis q̄ d̄r causalitatꝭ.
scꝫ q̄ꝫ rōnabil'r ꝛ q̄ ex causa btā v̄go fuit de-
ponsata.

Ut p̄t colligi ex mgr̄o sniaꝝ. i. iiij.
di. xxx. circa fi. ꝛ a btō Tho. ꝛ Ri
char. ibidē ar. ij. q. ij. ī rn̄siōe. ij. ar.
ꝛ a btō Tho. i. iij. ꝑte sūme. q. xxix
ar. j. ꝛ a Rabano ꝛ Petro Ioānis suꝑ Ioā.
valde fuit ꝯueniens ꝯgruū ꝛ rōnabile chr̄m
nasci d̄ v̄gine despōsata. P̄mo rōne sui. secū-
do rōne mr̄is sue. tertio rōne nr̄i. Primo h̄
fuit ꝯueniēs ꝓpt̄ chr̄m q̄druplici rōne. Pri-
mo q̄dē vt mysteriū incarnatiōis sue diabo
lo celaret̄: vt d̄r in c. inuēta. xxv. q. ij. Unī ꝛ ait
btūs Ignaciꝰ: sic refert Hiero. suꝑ Matt.
hac de causa v̄ginē fuisse despō satā. Factū ē
aūt h̄ ad tutelā pueri: ne diabolꝰ ꝯtra eū ve-
hemētiꝰ nocumenta ꝓcuraret. Sciebat em̄
ip̄e diabolꝰ dei filiū debere incarnari ꝓ redē
ptione humani generꝭ: sed tempꝰ ignorabat
Unī caute obseruabat ad sciendū qn̄ mōm
intraret: vt redēptionē nr̄am īpediret. Hec
aūt despōsatio v̄ginitatē mr̄is dei parientis
ip̄i diabolo occultauit: vt ait Origenes suꝑ
Mat. dicēs. Que fuit causa vt esset despon
sata Maria Ioseph: nisi qt̄us h̄ sacrm̄ dia
bolo celaret̄: ꝛ ille malignꝰ fraudis cōmēta
aduersus despōsatā nulla penitꝰ inueniret.
Hec ille. De hoc etiā Ambro. suꝑ Lucā ait.
Nō mediocris q̄ꝫ cā est vt v̄ginitas Marie
fallere ꝛ p̄ncipē mōi: q̄ cū despōsatā cerneret
viro: partū nō potuit habere suspectū. fallen
di em̄ mōi p̄ncipis fuisse ꝯsiliū ip̄iꝰ dn̄i v̄ba
declarāt cū apl'i iubent̄ tacere de chr̄o. Hec
Amb. Et h̄ p̄ꝫ Mat. xvj. Itē sanati iuben
tur tacere d̄ remedio: vt p̄ꝫ d̄ leproso Mat
thei. viij. ꝛ de cecis Matt. ix. ꝛ de puella re-
suscitata Marci. v. ¶ Predictis āt nō ob-
stat si dicat̄ ꝙ nō latēt diabolū ea q̄ sūt ī cor
pore: q̄ꝫuis lateāt ea q̄ sūt in corde. q: vt ait
Aug. i. iij. de trini. Multa q̄ cognosceret di
abolus v̄tute sue nature ꝓhibet̄ cognoscere
a diuina v̄tute. Itē dicūt doctores ꝙ etiā la
tēt diabolū ea q̄ sūt in corꝑe qn̄ appropinq̄-
re nō pōt. Diabolꝰ aūt nō poterat appropin
q̄re v̄gini ꝓpt̄ v̄tutē sctītatis ip̄iꝰ. ꝛ etiā q: i-
pediebat̄ a deo ꝛ ab angel' eā custodientib⁹:
s̄m Frā. de may. vbi s̄. ꝛ ideo scire nō potuit
vtꝝ v̄go ꝯcepisset sine viro cū eā maritū ha
bere videret. ¶ Scd̄o h̄ fuit ꝯueniēs ꝓpter
chr̄m: ne ab infidelib⁹ tanq̄ꝫ illegitime natꝰ
abijceret̄. vn̄ Amb. suꝑ Lu. ait. Quid iude-
is: qd herodi posset ascribi si natū ex adulte-
rio viderent̄ ꝑseq̄: q̄ si di. nihil. Ergo fuit ꝯue
niēs vt eiꝰ mr̄ despōsaret̄. q: alit̄ oēs arbitra
ti essent chr̄m ex stupro fuisse generatū. ꝛ sic
eū tanq̄ꝫ illegitime natū despexissent. Nā iu
ra tales detestant̄: ꝛ ꝑuāt successiōe paterna

Q
Chr̄s de-
buit na-
sci d̄ v̄gie
d̄spōsata

R

S

Illegiti/mi despi/ciunt

auc.in cōplexu.C.d incest.nup.z auc.licz.C.
de natu.libe. Solēt eī vt plurimū eē imitato/
res pārni scelerꝭ.c.siqs cū militibꝰ.vj.q.j.z c.
si gēs.lvj.di. Et ꝓm canōes sūt irregulares
lxvj.di.c.psbrōꝝ. Nec sine dispēsatōe dbent
ad sacros ordines ꝓmoueri.c.pcipimꝰ.xxx/
iij.di. Cū ergo chrs futurꝰ eēt sūmꝰ sacerdos z
rex regū: debuit tali suspitiōe carere: ne iudei
dedignarent eū hr̄e regē z sacerdotē. qr filij
ex adulterio geniti abominatio sūt deo.c.di
cat.xxxij.q.iiij. Vñ z ꝓm leges nō ꝓmouent
ad dignitates nisi ī defectu legitimoꝝ.l.ge/
neralit.§.spurios.cū glo.ff.de decu. Et hāc
rōnē tangēs Amb.sup Lu.ait. Cū partꝰ in/
nupte lege dānet: ꝯgruū fuit vt ꝟgo despō/
saret: ne videret chrs a legis iniuria cepisse.

z

¶ Tertio fuit h̄ ꝯueniēs ꝓpter chrm vt a io
seph nutriret. vñ z pat eiꝰ dictꝰ est q̄si nutri
ciꝰ. Ut em̄ habet Luc.ij. existēs btīssima vir
go cū Joseph: z inueniēs puerū Jesum in tē
plo: dixit ei: Ego z pat tuꝰ dolētes q̄rebamꝰ
te. Nō negauit aūt chrs ioseph eē patrē suū
sed rñdit. Quid ē ꝙ me q̄rebatis? Et in h̄ ve
rificatū est illud Grecismi. Est pat hic cura:
pat est aliꝰ genitura. Pat em̄ sepe q̄s appel
lat rōne curatōis z gubnatōis: vt in auc.de
armis.§.h̄ aūt obsuare.z in.l.ij.C.de debi/
to.ciuita.libro.xj.z no.C.d emē.isti.co.in pn
ci. Supdictā aūt rōnē tangit Amb.sup Lu
cā dicēs. Desposata est vt infantis curā ge/
reret ipe Joseph: siue in egyptū iens: siue in/
de denuo rediens. Quarto fuit ꝯueniēs hec
desposatio vt ꝯsueto mō scpturaꝝ genealo/
gia chri p viꝝ dscriberet. Vñ Amb.sup Lu
cā ait. Qui ī seculū venit: seculi debuit mo/
re describi. Viri aūt psona q̄rit q̄ in senatu z
reliqs curijs ciuitatū generꝭ asserit dignita/
tē. Cōsuetudo etiā nos instruit scpturaꝝ: q̄
sp viri originē q̄rit. Hec ille. Mulier em̄ ef
ficit de familia viri.l.fi.§.idē rescpserunt.ff.
ad munici.z.l.qcūqz.C.de milic.lib.xij. Qr
aūt btā ꝟgo ꝓm legē desposari nō poterat nisi
viro q̄ esset de tribu iuda z familia Dauid:
ex genealogia sp̄osi.i. Joseph: dephendit ge
nealogia Marie z chri filij eiꝰ. Scdo pnci/
palr̄ dico ꝙ fuit ꝯueniēs ipm nasci de ꝟgie
desposata ꝓpt ipam ꝟginē: z h̄ q̄druplici rō/
ne. Primo ne a iudeis occideret tanq̄ adul
tera: vt ait Hiero. Nā ꝓm leges ꝟgo adulte
ra de stirpe sacerdotali cōburebat Leui.xxj.
Ipa aūt ꝟgo descēderat nō solū de tribu iu
da sed etiā de tribu leui.s.de stirpe Aarō: vt
patuit s.i.ij.pte huiꝰ opis.ser.j.pte.ij. Lapi
dabat q̄z nō solū illa q̄ iā erat desposata sed
etiā illa q̄ ī domo pris custodiebat vt virgo
nūq̄ nuptura cuiuscūq̄ alterius tribꝰ eēt.
Vñ dr Deut.xxij. Si nō ē in puella inuēta
ꝟgitas lapidibꝰ obruēt eā viri ciuitatꝭ zc. Itē

v

Propter virginē fuit cōueniēs

de iure ciuili antiq̄ capite puniebat tā adul/
tera q̄z adulc.l.q̄uis.C.ad.l.iul.de adulte.
hodie ꝟo adultera retrudit ī monasteriū ad
agēdā pniam. vt ī auc.ibi posita. Scdo fuit
ꝯueniēs eā desposari ꝓm Hiero. z Origenē
vt ei a ioseph misteriū exhiberet z fuiret. vñ
Chrys.sup Mat.inq̄t illō qd habet ī c.iuē/
ta.xxvij.q.ij.di. Sicut em̄ illā postea cōmē/
dauit chrs discipulo: sic etiā nūc angelꝰ co/
pulat spōso: nō ī fedꝰ solēne ꝯiugij: sed ī ꝯsor
tiū cōis habitaculi. Hec ille. Itē h̄ ꝯgruum
fuit vt ipe Joseph ꝓcuraret necaria ipi ꝟgi/
ni z filio eiꝰ de arte sua. erat āt carpētariꝰ vt
ait Chrys. z vt eā associaret. sic z fecit cū sil
in bethleē pexit: vbi filiū suū pepit: z ad tē/
plū ī purificatiōe eiꝰ: z cū in egyptū iuit z re/
dijt. Vñ Bern.in q̄dā ser.inq̄t. Quia ista de
licata puella sola erat. iō fideli socio indige/
bat: a q̄ z añ partū z ī partu z post partū as/
sociaret: z a laboribꝰ releuaret. Tertio fuit cō
ueniēs vt p h̄ ꝟgo ab īfamia libaret. vñ Am
bro.sup Luc.ait. Desposata est ne temerate
ꝟgitatis adureret infamia. cuiꝰ grauis aluꝰ
corruptele videret insigne pferre. Maluit
aūt dñs aliq̄s de suo ortu q̄z de mr̄is pudo
re dubitare. Sciebat em̄ tenerā eē ꝟgis ve/
recūdiā z lubricā famā pudorꝭ. nec putauit
ortꝰ sui fidē mr̄is iniurijs astruendā. Ser/
uat itaq̄z.s. marie sicut pudore itegra: ita in
uiolabili opiōne ꝟgitas. Hec ille. Et Bern.
sup Missus ē inq̄t. Quis em̄ eā vidēs non
desposatā z tñ grauidā. nō potiꝰ diceret me/
retricē q̄z ꝟginē? Nō āt decebat h̄ dici d mr̄e
di. tolerabiliꝰ ergo z honestiꝰ fuit putari iesū ad
tp̄us d ꝯiugio natū fuisse q̄z de fornicatiōe.
Hec ille. Et ī h̄ apparuit charitas z benigni
tas dñi nr̄i iesu chri: q̄ potiꝰ voluit diminui
d honore suo q̄z d honore mr̄is sue. ¶ Quar
to fuit ꝯueniēs: sicut dt Alb.sup Missus ē
vt patuit s. ad h̄ vt dignitas mr̄is hūilitati
sociaret: sic ꝙ eēt filꝰ mr̄ dei z vxor fabri.s.io/
seph. Vñ ī vilipēsiōe chri dicebant pharisei:
vt hr̄ Mat.xiij. z Mar.vj. Nōne hic ē fa/
bri filiꝰ? Cōgruū ergo fuit vt dei genitrix suarz
illō Eccī.iij. Quāto maior es tāto magis te
humilia in oībꝰ: z corā deo inuenies grām.
Quāto em̄ q̄s maior ē tāto magis hūilitas
cōmēdat ī eo. Vñ Hiero. ī q̄dā epl'a ait. Ni
hil ē qd hoībꝰ nos ita grōs ac deo faciat q̄z
si vite merito magni: humilitate simꝰ īfimi
¶ Tertio pncipalr̄ fuit ꝯueniēs btā ꝟginē
dsposari ꝓpt nos. z h̄ q̄druplici rōe. Primo vt
chrs natꝰ d ꝟgie certiꝰ crederet testimonio io/
seph q̄ mr̄em eiꝰ ꝟginē desposauerat: z a tpe
dsposatōis diligēti cū cura custodierat. Nā
spōsa a tpe dsposatōis erat sub custodia spō
si: vt ait Hug. cardinal sup Mat.j. z Lu.j
c. z Ber.sup Missus ē.di. Mos erat iude/

x

y Propter nos fuit cōueniēs

orū vt a die despōsatōis vsq₃ ad tp̄s nuptia
rū spōsi spōsas i custodia recipent vt eaꝝ pu
diciciā curiosi⁹ fuarent: ꝛ ipi eis fideliores
existerēt. Hec ille. Itē erāt in eoꝝ ptāte q̄ ad
obseq̄a ꝛ sil'ia. c. ml'ierē. xxxiij. q. v. ꝛ debebāt
defendi a virꝫ suis i his q̄ sibi occurrissent.
īsti. de iniu. §. ꝯ āt. Et rōnē tāgēs Amb. sup
Luc. ait. Locupletior testꝫ pudorꝫ marit⁹ ad
hibeť: q̄ possit delere iniuriā ꝛ vindicare op/
probriū si nō agn̄sceret sacr̄m. Grego. q̄₃ i ho/
mel'. sup Mat. inq̄t. Sicut discipul⁹ dubi/
tās ꝛ palpās fact⁹ est testꝫ vere resurrectōis
sic spōsus fuit custos ꝛ testis integerrime v/
ginitatis. trāssumptiue in c. sic q̄ppe. xxvij.
q. ij. Et q̄ magis ꝯfirmamur i fide ꝯceptōis
A chri de spūsctō ex vgine. ¶ Scdo fuit ꝯgru
um vt vginibꝫ causa vitande infamie dareť
ꝛ cā male excusatōis tollereť. Un̄ Amb. vbi
sup̄ ait. Nō decuit vginibꝫ sinistra opinione
viuētibꝫ velamen excusatiōis relinq̄: q̄ in/
famata q̄₃ mať dn̄i videreť. Tercio fuit cō/
ueniēs vt vniuersa eccl'ia designeť: q̄ cuꝫ sit
vgo: despōsata tn̄ est vni viro. i. chrō: iuxta
illō apl'i. ij. Coꝝ. xj. Despondi vos vni viro
vginē castā exhibere chrō. Et hāc rōnē tan/
git Aug. i li. de sctā vginitate. Chrys. q̄₃ sup
Mat. inq̄t. Quia futuꝝ erat vt oēs scti d̄ ec
clesia vgie nascerenť chrō despōsata. chr̄s de
despōsata nat⁹ est ne indigni⁹ nascereť dn̄s
B q̄₃ fui. ¶ Quarto fuit ꝯueniēs: vt inq̄t Hu
go cardinal' sup Matt. j. q̄ mať dn̄i eēt de
spōsata ꝛ vgo: vt in p̄sona ipi⁹ ꝛ vginitas ꝛ
mr̄imoniū habereť ꝛ honorareť ꝯ hereticos
alteri eoꝝ detrahētes. Idcirco exultēt vgies
ꝛ ꝯiugate imitātes gl'iosam vginē Mariā
despōsatā Joseph vt ip̄am p vgitatē ꝛ casti/
tatē ꝯiugalē imitādo in p̄n̄ti seculo: eā q̄₃ se/
C quanť p sublimē gl'iam i futuro. ¶ Nos āt
addere possum⁹ alias q̄nq₃ rōnes. Pria: vt
fideles credētes eā despōsatā ꝛ cū ꝯiuge ha
bitātē sine viro ꝯcepisse magꝫ mererēť: ꝛ ide
uoti ac obstinati i sua ptinacia sic eoꝝ exigē
tibꝫ demeritꝫ magꝫ īdurarēť. Et hāc rōnē tā
git Amb. sup Luc. di. q̄ q̄ secularibꝫ vāita/
tibꝫ occupanť scire diuia nō p̄n̄t nec merenť.
D ¶ Scda rō ē illa quā ponit Hugo car. sup
Luc. j. c. s. vt b. vgis marie vbis maior fides
hīeť ꝛ oīs mētiēdi suspicio tollereť. Ut ei ait
Amb. sup Lu. videreť mētiri inupta p̄gnās
ꝛ culpā velle obūbrare mēdacio. neq₃ ei cre/
dereť ei si dicerꝫ se vginē. ꝛ iō d̄t Amb. vbi s̄.
Fides marie vbis asseriť: ꝛ mēdacij causa re
moueť. cām em̄ mētiēdi despōsata nō habu
it cū ꝯiugij p̄miū ꝛ gr̄a nuptiaꝝ part⁹ sit fe/
miaꝝ. Hec ille. transsūptiue i c. pudor. xxxij.
q. ij. ꝛ sūpra ē hec snia origial'r ex lege q̄rit. §
si ml'ier. ff. d̄ edil. edic. ¶ Tertia rō ē illa quā
E ponit idē Hugo card. vbi s̄. di. De feia vgi

ne despōsata nasci voluit: vt ab oī gdu muli
eris opprobriū tollereť. s. a ꝯiugatis: a vidu
is ꝛ a vgibꝫ. Hec ille. Predictaꝝ aūt rōnuꝫ
p̄tē ponit Bern̄. sup Missus est. di. Necio
igiť vgo maria despōsať: q̄ꝛ p h̄ ꝛ a canibꝫ sā
ctū abscōdiť: ꝛ a spōso vgitas cōprobať: ꝛ vo
ginis tā vecūdie q̄₃ fame p̄uideť: ꝛ a secretis F
celestibꝫ hostis excludiť. ¶ Quarta rō esse
pōt illa quā ponit Chrys. sup Matt. Quia
ei vt d̄r Mat. xiij. erat Joseph faber ligna/
ri⁹. Jō ip̄e Chrys. inq̄t. Fabro lignario Ma
ria desponsanda erat q̄n̄ chr̄s eccl'ie spōsus
oēm salutē hoīm opatur⁹ erat p lignū crucꝫ
Hec ille. ¶ Quinta rō est vt ostēdereť etiaꝫ
post ꝯsensum i mr̄imoniū p vba d̄ p̄n̄ti lice/
re ambobꝫ ꝯiugibꝫ vl' alt'i eoꝝ etiā alt'o iui/
to an̄ tn̄ carnalē copulā trāsire ad vota meli
ora: vtpote p votū castitatis ꝛ īgressum reli
giōis mori mōo. ex̄ d̄ ꝯuer. ꝯiu. c. ij. ꝛ ibi late
p doc. ꝛ. l. deo nob. C. de epis. ꝛ cle. Btissima
igiť vgo ꝛ scūs ioseph sil' despōsati ꝛ mr̄imo
nio copulati ꝛ i vgitate p̄seuerātes dederūt
exēplū alijs ꝯiugatꝫ sil' faciēdi ꝛ caste viuēdi
Qd̄ exēplū imitat⁹ ē sctūs Elziari⁹ tertij or
dis bti Frāscis. q̄ cū btā Delphina vxore sua
quā in iuuētute vxorē iuuēculā accepat: p̄se G
uerauit i vginitate vsq₃ ad mortē. ¶ Et hec
q̄dē de sponso btissime vginis terreno dicta
sufficiāt. Habuit nāq₃ aliū spōsum dignio/
rē. s. celi terreq₃ opificē deū. de q̄ dici p̄t illud
Joā. iij. Qui habꝫ spōsam spōsus est. De⁹ eī
cū btā vgine spūale mr̄imoniū ꝯtraxit. qd̄ q̄
dē mr̄imoniū habuit triplicē gradū ac tripli
cē ꝯsensum: ꝛ triplex bonū ac triplicē copulā
siue ꝯiūctionē. Primo habuit triplicē gra/
dū: q̄ꝛ fuit initiatū: ratificatū ꝛ ꝯsūmatum.
Initiatū q̄dem fuit p vba de futuro a p̄phe/
ta q̄ dixit Esaie. vij. Ecce vgo ꝯcipiet ꝛ pari/
et filiū ꝛc̄. Et ab angelo q̄ ait Luc. j. Ecce cō
cipies ꝛ paries filium ꝛc̄. Deinde fuit ratifi
catū p vba de p̄senti quādo ip̄a ꝯsensit ꝛ di
xit. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi s̄m vbū tuū.
Ultimo fuit ꝯsummatū quādo filius dei in
thalamo vteri virginalis naturā nostram si
bi eternaliter copulauit. Un̄ clamat ecclesia
in officio diuino: Ecce completa sunt oīa ꝛc̄. H
¶ Secūdo in illo matrimonio fuit triplex
ꝯsensus. s. animi: verbi ꝛ signi. Et istum tri/
plicem ꝯsensum ip̄a postmodum in cantico
suo exp̄ssit Luc. j. Nā ꝯsensum animi exp̄ssit
cum dixit: Magnificat anima mea dn̄m. s.
spōsum meuꝫ celestem. Cōsensum aūt signi
exp̄ssit cū dixit: Exultauit spūs meus in deo
salutari meo Exultauit. i. extra saltauit. Tā
tū em̄ gaudiū habuit in aīo q̄ etiā manife/
stabať in interiori signo. Consensum vo ver
bi exp̄ssit cū subdidit. Quia respexit humili
tatem ancille sue. ꝛ hoc fuit q̄n̄ ip̄a dixit: Ec

I ce ancilla dñi rc. ¶ Tertio in isto matrimonio fuit triplex bonũ.s.fidei: plis r sacramẽti. Fidei qd̃e: q: virginitatis votũ deo factuz semp illibatũ custodiuit. Fuit etiã ibi bonũ plis: q: dei filiũ de suis castis visceribꝫ generauit. Bonũ q̃z sacri: q: nunq̃z a filio suo diuisa vel separata fuit. Quarto in hoc matrimonio fuit triplex copula. nã in mrimonio carnali triplex ꝯiunctio inueniť. vna causať ex ꝯsensu aĩoꝝ. scḋa ex ꝯiunctiõe corpoꝝ. tertia ex indiuisibili habitatiõe amboꝝ. r eodẽ modo iter chr̄m et br̄am virginẽ fuit ꝯiũctiõ aĩoꝝ p mutuã charitatẽ: iuxta illḋ Can. vj Ego dilecto meo r dilect⁹ me⁹ mihi. Fuit et ibi ꝯiũctio corpoꝝ p nature vnitatẽ: q: vna caro chr̄i ẽ et mr̄is. vñ ḋ b pt exponi illḋ Gene.ij. Erũt duo in carne vna. Nã ad formandũ corp⁹ chr̄i fuerũt duo.s. spũsctũs q̃ corpus ipm formauit: r br̄a virgo q̃ materiã ministrauit. Fuit etiã idiuisibis hitatio amboꝝ q: sic i vita sua dilexerũt se: ita r in morte ñ sunt separati. vñ Joã.xix.ḋr. Stabat iuxͣ crucẽ Jesu mr̄ ei⁹. Cũ q̃ r nos hic stem⁹ p amorẽ r deuotõem: vt post hãc vitã habitare valeamus cum ipo in celesti palatio et ab illo recipe mereamur eternã felicitatẽ. Amen.

¶ In noĩe dñi nr̄i Jesu chr̄i incipit q̃nta ps hui⁹ deuoti opis qḋ Mariale appellať: in q̃ tractať de annũciatiõe btĩssime virginis: r de icarnatiõe filij dei in ea. Hec aũt ps ꝓprio ac pticulari noĩe Gaudiũ mḋi nũcupať.

Sermo.I.

a N E timeas Maria inuenisti grãm apḋ deũ Luc.j. Huius diei celeberrimã festiuitatẽ sũmis debem⁹ studijs venerãri. Hec ei est respectu pncipij maior solẽnitas toti⁹ anni. Hoc nãq̃z festũ pncipiũ est r fundamentũ oĩm aliaꝝ festiuitatũ. Cum q̃ dicať q̃ cuiusq̃z rei potẽtissima ps est pncipiũ.l.j.ff. de ori.iu. et no.i c.pncipat⁹.j.q.j.r p glo.i c.j.ḋ ꝯes. vñ Arist. ait.j.eth.c.iiij.et.v.poli.c.j. q̃ pncipiũ est dimidiũ toti⁹. Sꝫ in alijs festis ab hac pncipiũ hñtibꝫ r ab ea causatis gratulamur. mlto magꝭ debem⁹ in ista solẽnitate iubilare r iocũdari. q: nisi b redẽptiõis nr̄e pncipiũ fuisset: ipi⁹ finis nõ eẽt subsecut⁹. remotꝭ ei pncipijs remoueť pfectio r eẽ ab oĩbus posterioribꝫ: vt ait ꝯmẽtator Auerrois sup.x.Meta. Merito igiť hec celeberrima dies est ab oĩbꝫ festiuis gaudijs recolẽda in q̃ gaudiũ fuit toti⁹ mũdi. r iḋ de ipa Dauid decãtabat ps.cxvij. di. Hec ẽ dies quã fecit dñs: exultem⁹ r letemur i ea. Jsta etei ẽ dies sacratissima in q̃ virgo ex oĩbꝫ pelecta magni regꝭ Asueri ẽ ꝯiugio copulata. Cũ eñi. vt hr̄

Annũciatio ẽ pncipiũ oĩz festoꝝ.

Hester.ij. pdict⁹ rex asuer⁹ ḋdisset sup filios isrl' capitalẽ sniaꝫ r sub pena mortꝭ mãdassꝫ ne i ꝯspectu ei⁹ aliq̃s accederet nõ vocat⁹: psuasa Hester a mardocheo ꝓpinq̃ suo: assũptisq̃z duabꝫ puell' ad obsequiũ suũ. q̃z vna ei⁹ fimbrias vestimẽti portabat: alia vero brachijs suis eã sustẽtabat: accessit ad eũ. Que cũ regis magnificẽtia r ornat⁹ ei⁹ pulcritudinẽ aspiceret cecidit i brachijs vni⁹ ex puellis suis. Jpe vo rex descẽdẽs ḋ solio suo virgã quã manu tenebat ḋposuit i signũ clemẽtie: r mãibꝫ ꝓprijs sublevauit hester: r ad ei⁹ petitionẽ ad illi⁹ domũ accessit: atq̃z ꝓpl'z iudaicũ a morte libatũ exaltauit. r iffecto ei⁹ inimico amã: oẽs illius possessiões donauit hester: atq̃z eã i regno suo ꝯfirmatã vxorem suã sup oẽs amauit. Per asueꝝ nãq̃z q̃ iterptať btitudo: itelligiť de⁹: i cui⁹ ꝯgnitõe ꝯsistit btitudo Qui erat irat⁹ hũano generi ꝓpť pctm̄ pmoꝝ parẽtũ q̃ diaboli suggestiõi cõ[s]enserãt. r iḋ statuerat oẽm hoĩeꝫ mori debere: vt ḋr Heb.ix. r ad iferos descẽdere: iuxͣ illud ps.lxxxviij. Quis ẽ hõ q̃ viuet r ñ videbit mortẽ: eruet aĩaꝫ suã de manu iferi? Nõ erat ãt aliq̃s q̃ ad deũ accedere auderet pro grã ipetrãda: iuxta illḋ Hiere.vij. Tu noli orare p ꝓpl'o isto: q: ñ exaudiã te. Erat q̃ furor dei terribil'ꝯ oẽs ita vt ad mãsuetudinẽ verti ñ posset. vñ Esa.xxx.ḋr. Ardẽs furor ei⁹ r grauis ad portãdũ. Uerũtñ hester q̃ iterptatur abscõdita.i. virgo maria q̃ abscõdita r occulta erat mõdo sꝫ mltũ cognita deo. suasa a mardocheo ꝓpinq̃ suo.i.a suo sctĩssimo ꝓposito: vl' ab angelo sibi pticulariť ad custodiã deputato. vl' a gabriele archãgelo q̃ ei ꝓpinquus iḋ ḋr: q: (vt ait Hiero.ad Eustochiũ) Sp ãgel' ẽ cogta virgias. itrauit ad regẽ oipotẽtẽ deũ sociata duabꝫ ancill'.i. hũilitate r puritate siue virgitate. Sicꝫ aũt rhinoceron ad aspectũ alicui⁹ serẽ virgis oẽm deponit feritatẽ: r mãsuet⁹ ad gremiũ ipi⁹ virgiꝭ accedit sic de⁹ vidẽs hãc sctĩssimã virginẽ amore illi⁹ tact⁹ oi dimissa idignatiõe r aspitate descẽdit i vteꝝ ei⁹: atꝫ virgã furorꝭ sui deponẽs: eã sibi ppetuã ꝯiugẽ et regni sui ꝯsortẽ deputauit. Jpa vo magnitudinẽ mysterij icarnatiõnis ei⁹ audiẽs: r tãtũ se magnificari ꝯgnoscẽs obstupuit: r turbata est turbatiõe admiratiõis r sic attonita r territa cecidit i brachiis hũilitatꝭ. q̃ ꝓpť illi dixit angel⁹ gabriel verba ꝓposita.s. Ne tĩeas maria: inuenisti grãꝫ apḋ deũ.s.p quã hũanũ gen⁹ ab etña dãnatione liberasti. r pcusso ac ḋstructo amã.i. diabolo illi⁹ possessiões adq̃sisti.s. pctoꝝ aĩas p tuũ filiũ ad pniam ꝯuertẽdas: atq̃ altissimi dei vnigenitũ de spũsctõ ꝯcipe meruisti De q̃ mysterio tres ꝯsideratiões faciem⁹.

Prima diceť possibilitatis.

Scđa necessitatis.
Tertia vo appellabit causalitatis.
¶ Pars. I. hui⁹ fmōis q̄ dr possibilitatis.

B N Ro exdeditōe hui⁹ ptis ꝛ ꝯfutatōe hereticoꝝ duas qōnes examiabimus. Prima vtꝝ possibile fuerit diuinā nām cū hūana vniri vnitate suppositi. ꝛ sic deū fieri hoiez. scđa vtrū possibile fuerit ꝙ ex vgīe ꝯcipet ꝛ nasceret. Primā qōnē examiat Alex. ð ales. i. iij. pte sū. i tract. ð ꝯueniētia icarnatōis. q. j. ꝛ Sco. in. iij. di. j. ꝛ Petr⁹ de aqla ei⁹ discipul⁹ ibidē q. j. et sā. Bona. in eadē dis. ꝛ Rich. nr̄ ibidē ar. j. q. j. ꝛ sctūs Tho. in. iij. pte sū. q. j. ar. j. ꝛ i. iij. scpto. di. j. ar. j. vbi dicūt ꝙ ad h vt aliq̄ sint vnibilia reqrit ꝙ aliq̄ modo sint silia

Uniri naturam diuinā et humanā

Est aūt duplex silitudo. Una est fm aliquā formā cōez pticipatā ab ipis silib. Et h mō nulla est silitudo iter deū ꝛ hoiem: creatorē ꝛ creaturā: imo iter eos est distātia penitus iproportionabil. vn̄ dr in c. dānam⁹. de su. tri. ꝛ fi. ca. ꝙ iter creatorē ꝛ creaturā nō pōt tāta dissilitudo notari qn iter eos sit maior dissilitudo notāda. ꝛ h respectu non dicunt vnibiles. nā natura diuina ꝛ hūana nō ꝯueniūt sil in aliquā formā cōem iter eas in genere vl in specie. Alia ē silitudo fm ꝯueniētiā ꝓportiōis vni⁹ ad alteꝝ i ordie vl in hitudine: sic iusticia creata ꝯuenit cū icreata nō i genere vl i specie. qr iusticia icreata est ipsa diuia eēntia. iusticia vo creata est qlitas. s ꝯueniūt in habitudine ad eūdē effectū q̄ est reddere vnicuiqꝫ qđ suū ē. de q̄ loqr. l. iusticia. ff. de iusti. ꝛ iu. ꝛ isti. eo. i pn. Silr bonitas icreata q̄ est de⁹: ꝛ creata q̄ est qlitas: nō ꝯueniūt in aliq̄ forma cōi int se s i ordie. qr bonitas creata ordiat ad bonitatē icreatā. h g ordinari ad aliđ facit silitudinē ꝛ ꝯueniētiā. vn̄ bonitas creata dr silis bonitati icreate ꝛ nō ecōtra. qr nūqꝫ determinat silitudo respectu alicui⁹ deterioris s respectu maioris vl eqlis. ꝛ tali mō creatura ē silis creatori ꝛ hō deo. Silitudo ei nō dr idētitatē. insti. de nup. §. int eas qꝫ. imo nihil est idē cū eo: cui est sile. l. qđ nerua. ff. depo si. Et aliqđ dr sile alicui⁹ etiāsi in plib differat qꝫ ꝯueniat cuz

Similitudo creatoris et creature

illo. ff. ð ānu. lega. l. i singulos. Dico igit ad ꝓpositū nr̄m ꝙ iō creatura dr silis creatori: qr est ordinabilis ei. Solū g est inter deū et hoiem silitudo in ordie vl in habitudie vni⁹ ad alteꝝ. s. hois ad deū. Et ex h sūt vnibiles nō eo mō fm Rich. q̄ elemēta vniunt in mixto: nec eo mō q̄ nutrimētū vnit nutrito: nec eo mō q̄ materia ꝛ forma vnit i ꝯposito: nec eo mō q̄ accidens vnit subiecto. Quia ad h ꝙ pdictis modis fiat vnio reqrit mutatio ꝛ opatio: necnon ꝛ possibilitas in qlibet extremo. Persona āt filij dei ē act⁹ pur⁹. vn̄ nec mutari pt vllo mō. Jō dicēdū ꝙ natura humana fuit sibi vnita tāqꝫ nāe supposito. non inesse p eā ꝯstituta sic suppositū creatū ꝯstituit in esse p sui naturā s tāqꝫ supposito ꝯstituto i eē p naturā diuinā. psona em̄ filij dei nō ꝯstituit i eē p naturā hūanā cui⁹ ē suppositū ex tpe: s p naturā diuinā cui⁹ est suppositū ab eterno. ¶ Tal aūt vniōis possibilitas multis valet rōnib cōprobari: int q̄s vna dr intimatōis: alia similatōis: tertia vo attributōis. Pria rō sic ꝯcludit fm pdictos doctores. Dē qđ ē alteri maxie itimū ꝛ amabile est ei vnibile vniōe maxia: s de⁹ ē aīe intimus ꝛ amabilissim⁹. g sibe rōali pfecte vniri pt spūs increat⁹. Uer⁹ ei amor efficit vnū ex duob: vt iqt Tulli⁹ i li. ð amicicia. Un̄ ð duob vers amicis inqt Ouid. iiij. li. de tristibus. Hi duo corpib mētib vn⁹ erāt. ꝛ phs ix. eth. c. iiij. ꝛ. x. et i. ij. li. magnoꝝ moraliū. c. lxxxvj. ait ꝙ amic⁹ est alter ipe. Qđ etiā inquit Tulli⁹ vbi s. Diffinit aūt amicicia sic. Amicicia est vni⁹ ad alteꝝ cū charitate ꝯiūctio. vt no. in. l. si fuerit. ff. de reꝝ di. vn̄ Dionysius. iiij. de di. no. dr ꝙ amor est vis vnitiua amātis cū amato. ꝛ s. Bona. in. ij. sen. di. xxxix. in qstiōib circa litterā. ꝛ di. xlij. arti. ij q. ij. inqt. Tāta est vis amoris vt trāsformet amantē in amatū. ꝛ iđo potuit vnire deū cū hoie. Scđa rō sic infert. Eoꝝ est facilis vnio q̄ ad inuicē silitudinē hnt. qr i habētib symbolū. i. silitudinē: facilior est trāsitus vt ait phs. ij. phys. ꝛ in. ij. de generatōe in c. ð pmissiōe ꝛ trāsmutatiōe elemētoꝝ. ꝛ no. in. l. si rē §. itē si. ff. de rei ven. de q̄ p Albricū ð rosate in. l. j. ff. de iudi. Jtē oia silia ꝯiūgunt. iij. de regi. pn. Sz hō creat⁹ ē ad dei imaginē ꝛ silitudinē. vt dr Geñ. j. ꝛ i. l. si vindicari. ff. ð penis. ꝛ in. l. siqs. C. eo. ti. ꝛ. xxiij. q. v. c. hec imago. et de pe. di. ij. c. illa ania. g hūana natura est vnibil diuie aliq̄ mō in psona. Tertia rō sic pbat. Quicqđ nō implicat ꝯdictionē vel impfectionē: s pfectionē ꝛ dignitatē: est deo attribuendū. s ipm icarnari est hmōi. g ꝛc. Maior pt p Diony. in li. de diuinis noib. minor pbat. nā diuinā naturā vniri hūane in vnitate psone nō est aliud qꝫ diuinā psonā (q̄ ab eterno fuit hypostasis respectu diuie nāe) fieri hypostasim respectu hūane nature i tpe. hoc aūt nō dr aliquā ꝯdictiōez vl impfectionē: s potius pfectionē ꝛ dignitatē ac nobilitatē. Sic em̄ cū de⁹ sit bon⁹ ab eterno nullā tn̄ patit impfectionē vel indignitatē si est cā bonitatis create in tpe: qꝫuis bonitas creata longe sit inferior bonitate icreata: sic cū psona filij dei sit hypostasis itellectual ꝛ spūalis ꝛ icreata ab eterno: i nullo derogat ei si sit hypostasis nāe create ex tpe. ¶ Licet aūt nō valeam⁹ de hac vnione adducere exē

C Probat vnionis possibilitas

D

Exēpla illiꝰ vni/onis

pla in creatura que sint totaliter sil'ia: vt ait
Aug. i epl'a ad Uolusianū. tn̄ duo de mag
ꝯueniētibꝫ allegabimꝰ. Primū est Alex de
ales. ⁊ Rich. vbi s̄. ⁊ beati Tho. i. iij. parte
sum. q. ij. ar. j. et in. iij. scripto. dist. j. ar. j. s. ḋ
insertōe rami trūco arboris. Nā sic ibi erat
vnꝰ ramꝰ ꝑ naturā: ⁊ pōit aliꝰ ramꝰ ꝑ isertio
nē. ita i eadē ꝑsona in q̄ erat natural'r diuia
nā ꝑ vniōez posita est nā hūana. ⁊ sic nō sūt
pl'es arbores sꝫ vna tm̄: ita nō sṫ ibi pl'es ꝑ/
sone sꝫ vna sola. s. ꝑsona diuia chr̄i. Et sic i
arbore iserta sṫ pl'es fructꝰ differētes specie
vt qn̄ ramꝰ vniꝰ arbor iserit arbori diuerse
spēi. ita in vnitate ꝑsone chr̄i sūt alie ꝓprieta
tes ꝯueniētes nāe diuie: ⁊ alie ꝯueniētes na
ture hūane. Et sic i vniōe q̄ ē ꝑ isertiōez vnū
nō est alteꝝ: sed fit ḋ hypostasi alteriꝰ: vt qn̄
pyꝝ iserit pomo fit vnū suppositū. s. vna ar/
bor: ⁊ natura pomi nō est nā pyri: nec ecōtra
sꝫ tn̄ vterqꝫ fructꝰ ē de eē arbor. qḋ pꝫ q: hec
est vera. ista arbor ē pyrꝰ. ⁊ etiā hec ē v̄a. ista
arbor ē pomꝰ. sic in sil'i ē de ꝯiūctōe ⁊ vniōe
diuie nāe et hūane i chr̄o: eo ꝙ nā diuia nō
est hūana nec eꝯ. sed nā diuina ⁊ hūana sunt
vnū suppositū cōe in vtraqꝫ nā subsistēs. et
hec est vera. h̄ ē hō: demōstrato chr̄o. et iteꝝ
hec ē vera. h̄ ē deꝰ: eodē ḋmōstrato. Nā vnio
diuie nāe et hūane in ꝑsona chr̄i fac euꝫ esse
hoiē. n et deū. Scḋm exēplū siue sil'itudinē
ponit Aug. in li. de spū et aia di. Sic i vni/
tate ꝑsone hois aia vnit corꝑi vt hō sit: ita i
vnitate ꝑsone chr̄i deꝰ vnit hoi vt chr̄us sit

Q̃ vnio hec fue/rit i v̄gie

¶ Q̃ āt ista vnio et icarnatio filij ḋi potuerit
fieri i v̄gie fuata eiꝰ v̄gitate ꝓbari mł'tipl'r
p̄t: sꝫ breuitat cā solūmō duplici rōe ꝓbabi
mus. Prio rōe causatōis. fundamētū cꝰ pōit
autor i li. ḋ cau. di. Ois p̄ma cā mag ⁊ p̄us
influit in suū effectū q̄ꝫ scḋaria. cū igit oē p̄/
us possit eē sine suo posteriori: ⁊ deꝰ hoies ꝓ
duci faciat mediāte semie. ḡ etiā sine vllo p̄t
hoiez ꝓducere. Si ei sol v̄tute sua gn̄ari fac
ranā vl' muscā n̄ ꝯcurrēte ad gn̄atōꝫ aliq̄ ra
na vl' musca: sꝫ solū ex limo l' luto. mł'to ma
gis deꝰ potuit sua v̄tute ifinita hoiez ꝓduce
re nō ꝯcurrēte semine virili sꝫ solū ex purissi
mis sanguibꝫ v̄gis bn̄dicte. Scḋa rō ḋr cō
ditōis. nā qn̄ legislator statuit aliq̄d cū ꝯdi/
tiōe ꝑ h̄ intelligit ꝙ p̄t euenire oppositū illiꝰ
sine tali ꝯditiōe. vt cū ḋr. Si q̄s occiderit ꝓ/
ximū ꝑ idustriā. innuit ꝙ aliq̄s p̄t occidere
ꝓximū nō data oꝑa. Sil'r si dicat. Si vene
ris ad me dabo tibi denariū. innuit ꝙ ille p̄t
nō venire: ⁊ sic non recipe denariū. Cū ḡ lex
dicat Leui. xij. Mulier si suscepto semie pe
perit masculū immūda erit ⁊c. ꝑ h̄ innuit ꝙ
mulier aliqn̄ erat ꝯceptura et paritura sine
virili semine: vl' ꝙ parere poterat.

¶ Pars. II. huius s̄mōis q̄ ḋr necessitatis.

Si q̄rat vtꝝ ad reꝑatōez hūane nāe
lapse fuerit nc̄aria icarnatio filij ḋi
Pro meliori declaratōe p̄suppone
dū est ꝙ pctō p̄moꝝ ꝑentū tota nā
hūana ē ifecta ⁊ pctō obligata: ⁊ ꝯn̄ter etne
dānatōi: q: tūc erat tota i ip̄is p̄mis ꝑentibꝫ
peccātibꝫ vt declarat Alex. de ales i. ij. ꝑ. sū.
in tractatu ḋ pctō origiali. q. j. ⁊ in. iij. ꝑte sū.
i tract. ḋ icarnatōe chr̄i. ⁊ scrūs Bona. in. ij.
di. xxxj. Et hoc ꝓbat auc̄te apl'i ad Rom. v
di. Per vnū hoiem pctm̄ itrauit in mōm: ⁊
ꝑ pctm̄ mors. in q̄ oēs peccauert. trāssūpti/
ue i c. placuit vt q̄cūqꝫ ꝑuulos. de ꝯse. di. iiij
Itē p̄supponēdū est ꝙ huiꝰ casus necessaria
fuit reꝑatio s̄m Alex. vbi s̄. ⁊ Ans. in li. Cur
deus hō. ⁊ beatū Bona. ⁊ Rich. in. iij. di. xx Necesse fuit chr̄z icarnari.
ar. j. q. j. Qḋ sic ꝓbat. deꝰ et nā nihil agūt fru
stra. j. phys. iij. ḋ aia. ⁊. j. de celo et mundo. ⁊
no. in. l. q̄ bis idē. ff. de v̄. obli. sꝫ deꝰ creauit
hoiem ad ꝯseq̄ndū btitudinē: vt ait Aug. i
li. Enchi. et ponit Mgr̄ in. ij. sen. dist. j. vbi
ḋr. Fecit deꝰ rōnalē creaturā vt sūmū bonū
intelligeret: intelligēdo amaret: amādo pos
sideret: possidēdo frueret. Cū ḡ ꝑ pctm̄ fue/
rit hūana natura deuiata a ḋo fine suo: ⁊ ꝑ
ꝯn̄s a beatitudine: ita vt ad nihilū tēderet.
sequit ꝙ si deꝰ eā nō reꝑasset: mīme suū finē
ad quē creauit eā deꝰ ꝯsecuta esset. et ꝑ ꝯn̄s
sapia diuina diceret defectiua fuisse creādo
hoiem ad finē quē nūq̄ꝫ ꝯseq̄ deberet. Hoc
aūt est incōueniēs in deo ponere. vn̄ Ans. i
li. Cur deꝰ hō. inq̄t. Nō decet sūmā firmita
tē et firmissimā stabilitatē suū firmū ꝓposi/
tū infirmari. nec decet sūmā bonitatē ꝑmit
tere nobilissimas creaturas fraudari suo fi
ne. hec ille. Ergo necessaria fuit reꝑatio ho/
minis lapsi. Dū āt q̄rit: vtꝝ ad hāc reꝑatio
nē necessaria fuit incarnatio filij dei ꝛn̄det
s̄m Alex. de ales vbi s̄. ⁊ Tho. in. iij. ꝑte sū. Necessa/riū dicit̄ dupliciter
q. j. art. ij. ꝙ aliq̄d ad finē aliquē ḋr eē necā/
riū duobꝫ mōis. Prio sine q̄ finis h̄ri nō p̄t
sicut cibꝫ est necāriꝰ ad ꝯfuatōem vite hūa/
ne. Illḋ aūt dicit ꝓprie necāriū qḋ si non fie
ret res ꝑiret vel deterior fieret. l. imp ēse. ff. ḋ
v̄. sig. ⁊ sic nō fuit necessaria incarnatio filij
dei ad restauratiōem hūani generis. q: deꝰ
ꝑ suā oīpotētē v̄tutē poterat naturā huma/
nā mł'tis alijs modis reꝑare. Scḋo mō ḋr
aliq̄d necessariū ad finē aliquē: ꝑ quod viꝫ
meliꝰ ⁊ ꝯueniētiꝰ ꝑuenit ad ip̄m finē: sicut
equus necāriꝰ ḋr ad iter. Necessariū em̄ qn̄
q̄ꝫ exponit. i. ꝯueniēs. lxxvij. di. c. credo vos
frēs. et ibi Arch. ⁊ necessitas. i. ꝯgruitas. vt
in aut. de triē. ⁊ semis. circa p̄n. Itē aliqn̄ ex/
ponit necessitas. i. cōmoditas vel honestas.
xxj. q. iiij. c. j. in vltia glo. Aliqn̄ etiā expon/
tur necessario. i. vtilit: vt i p̄ma ꝯsti. codi. in
p̄n. ⁊ necessariū. i. vtile. ff. solu. ma. l. j. et no.

insti. de acti. §. alie. Itē q necessariū exponatur qñqz .i. vtile z expediēs pbaf p glo. in cle mē. j. ō pcu. z. ff. de of. p̄. p̄. l. j. z. ff. ō ope. nonū. l. ō pupillo. §. meminisse. Ex his oibꝫ modis fuit necariū filiū dei incarnari z pati ad hūane nature repationē: qz iste modus fuit melior: vtilior: ꝯueniētior z magis expediens

Nō fuit ꝯuenientior via redimēdi

q̄ꝫ aliqs ali⁹. vñ Aug. in. xiij. li. de trini. z ponit Mgr in. iij. sen. dist. xx. ait. Si qraf vtꝝ alio mō potuerit de⁹ repare hūanū gen⁹ q̄ꝫ p mortē filij sui? Dicim⁹ z aliū modū ei fuisse possibilē cuius ptāti cūcta subiacent: sed nr̄e miserie sanāde ꝯuenientiorē nullū fuisse nec oportuisse. hec ille. Et hoc qz nullus ali⁹ ita satisfaciebat diuine iusticie. vñ vulgaris poeta florētinus in. iij. comedia inquit. Oēs alij modi fuissent insufficientes ad iusticiā. Si fili⁹ dei nō fuisset hūiliat⁹ ad incarnandū se. ¶ Et hoc pbaf sic. Deus ab eterno ordinauit hoiem ad btitudinē: vt ptz ex p̄dictis: z h̄ etiā a theologis in. iiij. di. xlix. z p Tho. j. ij. q. iij. ar. viij. sz ipe p pctm̄ trāsgrediēdo mādatū dei eternā dānationē pmeruit. aut ergo deus debuit eū beatificare stāte eo ī peccato z nō faciēte pniam de crimie ppetrato aut nō. nō est dicēdū q sic. qz tūc deus fuisset iniustus. qz iniusticia est saluare pctōrē: vt ōr Augu. in li. de spū z aīa trāssumptiue: in. j. sen. di. xlij. c. iiij. Itē iusticia reqrit vt delicta non remaneāt impunita. l. si longi⁹. ff. de iudi. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aq. l. ītichū aut pāphilū. ff. de solu. Deus aūt est iustus z iusticiā diligit (ipo di. ps̄. vij.) z nō pōt facere iniusta: vt ōr in p̄dicta di. pmi sen. Si xpo nō saluasset eū. tūc determiatio sua q̄ ab eterno statuit ei dare beatitudinē fuisset fallibilis qō eē nō p̄t: qz de⁹ infallibilit̄ scit oīa anq̄ꝫ fiāt. xxvj. q. v. c. vl. ī fi. z oīa nuda z apta sunt ocul' ei⁹: Heb. iiij. z c. de⁹ oīpotēs. ij. q. j. z. q. v. c. p̄s bz: z est īfallibil' ꝟitas. c. si consuetudinē. z c. q ꝯtēpta. viij. di. Ut ḡ hoc incōueniens remoueref z ordiatio dei effectu mādaref: atqz diuīa iusticia ꝗetaref: necesse fuit satisfacere p pctō p̄dicto Qua satisfactione facta posset hō ꝯsequi btitudinē: nedūz fm diuīe miscōie magnitudinē: sed etiā fm diuine iusticie rectitudinē. Hō ꝯstat q hō

Hō' purus non potuit satisfacere.

pur⁹ siue aliq̄ creatura nō potuit satisfacere p h̄ pctō. cui⁹ rō assignaf a Rich. ī. iij. dis. xx. ar. j. q. iiij. z. v. z a scto Bona. ī eadē di. z ab Alex. de ales vbi s̄. Nō em̄ potuit p angelū repari: qz de rōe iusticie est vt q̄ peccauit satisfaciat: iux illō Ezech. xviij. Aīa q̄ peccauerit ipa morief. trāssumptiue ī c. si hēs. xxiiij. q. iij. Quia ille q̄ obligatiōez fecit dz soluere ōbitū. l. crimē. ff. ō penis. z. l. sancim⁹. C. eo. ti. Cū ḡ āgel⁹ nō peccauerit: nō debuit p eū fieri satisfactio p pctō pmoꝝ parētū. qō pbaf etiā p ea q̄ habenf in. l. ob maritoꝝ. C. ne vxor p mari. z in c. rhomana. ō sen. ex. li. vj. z in. l. si pena. ff. de penis. z in c. illud. xj. q. iij z in c. nullius. z c. placuit. z c. iudei. j. q. iiij. z in c. q̄siuit. extra ō his q̄ fi. a ma. pte ca. z ibi glo. vbi ōr q nō dz portare penā q̄ non fecit culpā. Et idē hr̄ in c. cognoscētes. de consti. Itē reatus pcti originalis obligauit totam humanā naturā: z singl'os eius generis ab Adā ppagādos ad eternā dānationē. sz nullus angelus pōt equari toti humane nature ex se. Si igif fm Ans. in saffactiōe debet fieri restitutio de ablato: z emēdā ō iniuria z sic illud p qō fit satisfactio dz esse mai⁹ q̄ꝫ cōmissum vel saltē eq̄le. z optet plus reddere q̄ꝫ fuerit ablatū p satisfactione iniurie vltra dānū: vt patz in. §. item mixta. z in. §. tripli. insti. de actio. vel saltem tantundē. Ergo oportebat q ille p quem satisfactio debebat fieri de pctō originali eēt tātus q posset eq̄ri toti hūane nature. z q etiā pl⁹ valeret vel saltē tātūdē. sz null⁹ angel⁹ singl'aris ē hmōi ḡ zc. Itē in restauratōe z repatiōe ista optebat q hō restitueref ī illa dignitate ī q̄ erat añ pctm̄ z in q̄ remāsisset si nō peccasset. qz illa ōr pfecta restitutio p quā oīa restituūt ītegre. l. j. cū seq̄n. C. ō sentē. pas. sz hō añ peccatū nulli erat subiectus nec fuisset nisi deo imo oīa alia creata ad eius vtilitatē erāt sibi subiecta: iux illō ps̄. viij. Omia subiecisti sub pedibꝫ ei⁹ zc. qō notaf etiā ī. l. ij. ff. de sta. ho. z pp̄ h̄ ōr eē dignissim⁹ int̄ oēs creaturas. l. iustissime. ff. ō edil. edic. vbi gl. allegat Uirgiliū z Ouidiū ad hoc. qō etiā no. ī. §. qz xpo in aut. de nupt. z in. l. venditor homis. ff. de euic. z insti. de rez di. §. ptus ancillaꝝ. z ō iuna. gen. z ci. in fi. Sz si p angelū vl' aliā creaturā redēpt⁹ fuisset: nō esset ad p̄stinū statuz restitut⁹. qz sic teneref illi angelo vl' alteri redimēti sicut creatori. qz dicūt p̄dicti doct. nō Et min⁹ est bñficiū redēptiōis q̄ꝫ creatiōis. Et ad hoc pōt applicari illud qō inq̄t Claudianus in maiori volumie dicēs. Nō minor est ꝟtus q̄ꝫ q̄rere parta tueri. Qui etiā ibidē ait Plus est fuare q̄situ q̄ꝫ q̄sisse nouū. Ad h̄ q̄z applicari posset illud qō dixit ipator. C. ō ve. iu. enu. l. j. §. cūqz. s. q laudabilior est ille q̄ factū subtilit̄ emēdat eo qui p̄us inuenit. Semp igif hō illi redimēti ipm fuisset debitor sue salutis obligatiōe naturali q̄ vult vt bñ faciēti bñ faciam⁹. l. sz z si lege. §. ꝯsuluit ff. de peti. here. l. aq̄l⁹ regul⁹. ff. ō dona. c. cū in officijs. extra de testa. z c. de forma. xxij. q. v. Itē in btitudine nō possz hō ipi angelo rōnabilit̄ coeq̄ri: sic nec fu⁹ dño suo dz equari sz Matt. xij. inq̄t saluator. Erūt hoīes sicut angeli dei ī celo. Ergo nō debuit hō redimi p aliū q̄ꝫ per deū: vt eū adoraret z amaret ex

Hō ñ debuit redimi p aliū nisi p deū.

toto corde suo et ex tota aĩa et ex oĩbꝫ viribꝫ suis: vt pcipit Deut. vj. ꝛ Matt. xxij. transsumptiue in c. oĩs. xiij. dis. ꝛ i c. vnico. §. hoc vnguẽto. de sacra vnc. qđ quidẽ pceptũ implere nõ potuisset si ab alio ꝙ̃ ab ipo deo fuisset redemptꝰ. Debuit etiã ab eo redimi vt ipm deũ solũ veneraretur nõ tm̃ vt creatorẽ sꝫ etiã vt redemptorẽ: q̃ dixit Esa. xlij. Gloriã meã alteri nõ dabo. ꝛ ĩdo debuit ipe icarnari ꝛ genꝰ humanũ redimere: ne glĩa sua daretur alteri rõe redẽptõis. ¶ Preterea ꝙ nec angelus nec alia pura creatura potuerit homĩnẽ reparare pbatur. Quia vt ait Aug. sup Joan. Maiꝰ est ð impio facere iustũ ꝙ̃ creare celũ et terrã. sꝫ p lapsum hũani generis oẽs ceciderũt in ipietatẽ. ergo ad hoc ꝙ de ipĩs fieret pij ꝛ iusti necaria fuit maior actio ꝙ̃ fuerit creatio celi et terre. Hec aũt nõ põt inueniri nisi i creatore oĩm oĩpotẽte. ergo ꝛc. Itẽ fm Ans. in li. Cur deꝰ hõ. c. xx. pena debuit corñdere delicto. qꝛ p mẽsura delicti dꝫ esse ꝛ plagaꝝ modꝰ Deut. xxv. ꝛ. l. respiciẽdũ. ff. de penis. et. l. pedibꝫ. §. j. ff. de icẽ. rui. ꝛ nau. ꝛ. l. j. §. sꝫ et q̃ porcũ. ff. ð abige. sꝫ pctm̃ hoĩs fuit ĩfinitũ: nõ rõne actꝰ. sꝫ qꝛ p naturã hũanã puanit bono infinito. Itẽ qꝛ rem in potẽtia infinitã corrũpit. qꝛ si deo placeret indiuidua hũane nature multiplicari possent sine fine. Item hec offensa dꝛ infinita rõe ei offensi: q̃ est infinite virtutis: iux illd ps. xlvij. Magnꝰ dñs ꝛ laudabilis nimis: ꝛ magnitudis eiꝰ nõ est finis. Tãta ei est iniuria ꝙ̃ta ẽ psona offẽsa §. atrox. insti. ð iiu. ꝛ no. i c. cũ illoꝝ. ð sen. ex. Cũ igit oẽs angeli ꝛ hoĩes ac cetere creature sint potẽtie finite nõ potuerũt facere istaꝫ emẽdã ꝛ satisfactiõem ĩfinitã. qꝛ vnũquodqꝫ sicut se hꝫ ad entitatẽ: ita se hꝫ ad opatiõem: vt ait Cõmẽtator. ix. Meta. Itẽ qꝛ impossibile est a potẽtia finita ĩfinita ptrãsiri. j. Posterioꝝ. Finiti eñ ad infinitũ nulla est pportio. iij. et. viij. phys. j. de ce. ꝛ mun. ꝛ. j. meta. Et ĩo Ans. i li. Cur deꝰ hõ. c. vj. idẽ. Illã emẽdã facere nõ potuit nisi ille q̃ esset deꝰ ꝛ hõ. deꝰ q̃ posset: hõ q̃ deberet. Ex quibꝫ claret ꝙ nece fuit vt vniretur deꝰ et hõ vniõe psonali. q̃ apð doctores icarnatio noiatur. vt ex tali vniõne ꝯsurgeret vna psona q̃ satisfacere possꝫ fm diuinitatẽ: ꝛ in nã hũana debitrice penas tolleraret. ꝛ ista fuit psona chri. Et hoc ꝯfirmatur auctẽre Aug. i li. cur quñ quõ deꝰ. c. vj. dicens. Ad hoc valuit naturaꝝ diuersitas ꝛ psone vnitas i chõ ꝛ hũano generi necaria fuit. vt qđ nõ posset hũanitas: diuina facere natura: et siqđ nõ ꝯueniret nature diuine: hũana exhiberet. et nõ aliꝰ atqꝫ aliꝰ sed idẽipe eẽt qui ex vtroqꝫ pfecte exñs p hũanã qđ ipa debebat et p diuinã posset qđ expediebat. hec ille. Et hec est cã q̃re hõ nũc possit deo satisfacere p pctis mortalibꝫ: ꝙ̃uis infinita dicatur coꝝ offensa rõnibꝫ pdictis. Quia hoc agit in virtute passiõis chri q̃ fuit meriti infiniti.

Alia rõ ꝙ nulla creatura potuit hoiem reparare

Conclusio

¶ Pars. III. huiꝰ fmõis q̃ dꝛ causalitatis.

Pro expeditiõe huiꝰ ptis q̃rit: q̃re potiꝰ psona filij ꝙ̃ pris vl' spũs sancti fuit icarnata: cũ etiã alie psone diuine potuerint icarnari: vt decla rat mgr i. iij. snia. x. di. j. Ad quã dubitatiõeꝫ respõdet Alexã. de ales in. iij. pte sum. i tractatu de ꝯueniẽtia incarnatiõis. ꝛ btũs Tho. i iij. scripto. dist. j. ar. ij. ꝛ in. iij. pte sum. q. iij. ar. viij. et sctũs Bona. in. iij. dis. j. ar. ij. q. iij. ꝛ Alex. lõbar. ibidẽ et Rich. in eadẽ di. ar. ij q. iij. dicẽtes: ꝙ hoc ꝯueniẽs fuit multis rationibꝫ. Quarũ vnã assignat Hugo de sancto victore in li. de spũali clamore dicẽs. Cõgruentissimũ fuit rõne mediatõis vt filius ad incarnationẽ mitteretur magis ꝙ̃ pater vel spũssctũs. Decebat eñ vt q̃ erat medius eẽt etiã mediator. Hec ille. Et ad hoc ostendẽdũ chrs voluit in oĩbus tenere mediũ. Natus ei est media nocte: vt pdictũ fuerat Sapiẽtie. xviij. Et positus fuit in medio aĩaliũ Lu. ij. sic pdictũ fuerat Abacbuch. ij. Inuẽtus etiã fuit i medio doctoꝝ: Lu. ij. Et trãsiens p mediũ illoꝝ ibat: Luc. iiij. Et erat in medio discipl'oꝝ sicut q̃ mĩstrat: Mat. xx. ꝛ Lu. xxij. In medio etiã mũdi crucifixꝰ est Ps. dicẽte. Operatꝰ est salutẽ in medio terre. Et in medio latronũ occisus est Joã. xix. sic pdictũ fuerat Esa. liij. Itẽ post resurrectiõeꝫ suã i medio discipl'oꝝ appuit: Luc. xxiiij. et Joã. xx. Et ĩo etiã in incarnatiõe se verũ esse mediatorẽ oñdit ¶ Notãdũ est aũt ꝙ ð rõne medij sunt ista tria. s. vnire: distare ꝛ innotescere. Primũ. s. vnire fecit chrs. assumpsit eñ humanã naturã in vnitate diuĩe psone: qua fecit vtraqꝫ vnũ: ad Eph. ij. mundũ recõcilians sibi ꝛ deo pñi. j. ad Coꝝ. v. ꝛ hoc inqꝫtũ dedit semetipm p oĩbꝫ i redẽptionẽ. j. ad Tim. ij. Vñ Greg. in. xx. moral'. ait. Uenit mediator dei ꝛ hoim chrs iesus: vt qꝛ p ima nr̃a distabamꝰ a sũmis iungeret ima sũmis atqꝫ ex eo nobis via redeũdi fieret quo summis suis ima nr̃a copularet. Scḋo de rõne medij est distare ab vtroqꝫ extremo: vt ait phs. ij. Eth. c. v. ꝛ no. in. l. iij. §. adiectio aũt ista. ff. ad. l. cor. de sic. Chrs aũt incarnatus fm naturã hũanã distat a deo ꝛ ab hominibꝫ fm naturã diuinã. Tertio de rõne medij est innotescere. Clarius ei cognoscitur mediũ ꝙ̃ extrema in sui excellẽtia: vel ledũt vl' soluũt sensum fm sniam phi. ij. et h. ꝛ. vj. pol'. Mediũ aũt est magis adequatũ potẽtie: ꝛ ĩo clarius apphenditur. Ad qđ applicare possumus illud Maximiani poete dicentis. Maior

Quare solꝰ filiꝰ fit incarnatus

Rõe mediatiõis.

Tria sũt de ratiõe medij

cū̄ medijs grā rebꝰ icſt. Quia igitˀ chr̄s ſm
vnū extremū. i. ſm naturā diuinā potentiā
noſtrā intellectiuā incantū excedit vt eū cog
noſcere nō poſſimus: ſed ſm naturā huma-
nam melius cognoſci potuit: ideo congruū
fuit ipm̄ incarnari. Item vt inquit Hugo
vbi ſup: a. Illū qui ſatiſfactionē facere debe
bat ꝓ humano genere oportebat eſſe media
torē inter deū ⁊ hoīes. Filius aūt inter diui
nas pſonas tenet mediū locū. ergo ipe poti-
us debuit incarnari. Erat eīm q̄ſtio inter de
um ⁊ hoīem. Deꝰ ꝯquerebatˀ de hoīe ꝙ ipm̄
offenderat: homo de deo ꝙ creaturā ſuā re-
Mediator debet tria hr̄e liquerat. ſꝫ chr̄s ſoluit hāc queſtionē: medi-
atorē ſe faciēs ¶ Ubi notandū ꝙ mediator
debet hr̄e cōmunitatē: autoritatē ⁊ ſtrenui-
tatē. Un̄ humanū genus cōquerebatˀ ſe nō
habere cōitatē Job. ix. c. dicēs. Neqꝫ eīm vi-
ro q̄ cōmunis eſt mihi rn̄debo. Nec auctori
tatē que poſſet partes arguere. ⁊ iō ibidem
dr̄. Nō eſt q̄ neutrū poſſit arguere. Conque
rebatˀ etiā ſe nō hr̄e ſtrenuitatē q̄ poſſet diui
dere. vnde ibidē ſubditˀ. Et ponere manum
ſuā in amboꝰ. Chr̄s aūt fuit verus media
tor: q̄ habuit cōitatē cū deo inq̄ꝫtū deus: ⁊
cū hoīe inq̄ꝫtū homo. iuxta illud ad Gal. iij.
Mediator vnius nō eſt. ſ. nature: ſed dupli
cis. ſ. diuīe ⁊ humane. Scd̄o habuit auctē i
arguendo: iuxta illud qd̄ p̄dictū fuerat d̄ eo
Eſa. xj. Arguet in equitate ꝓ mā̄ſuetis terre
Tertio habuit ſtrenuitatē in dicendo. vnde
Matth. vij. dr̄. Admirabanˀ turbe ſup do
ctrina eiꝰ. Erat eīm docens ſic poteſtatē hn̄s
Chr̄s ḡ ſe ponēs inter deū ⁊ hoīem pacifica
uit oīa. vn̄ Apl's ad Col. j. ait. Pacificās ꝑ
ſanguinē crucis q̄ in celis ſunt ⁊ q̄ in terris.
Cōtingit aūt ſepe ꝙ mediator ab vtraqꝫ pte
vulneratˀ. ⁊ ſic chr̄s vulneratꝰ eſt a pr̄e. iuxta
illud Eſa. liij. vbi ipe pr̄ d̄ filio ait. Propter
ſcelꝰ ppl'i mei pcuſſi illū. Itē ab hoīe fuit per
cuſſus: vn̄ Zach. xiij. ipſe inq̄t. His plagis
plagatꝰ ſum in domo eoꝝ qui me diligebāt
alia rō q pr̄ nō debuit icarnari ¶ Alia rō q̄re filiꝰ potiꝰ debuit incarnarī.
Quia pr̄ ꝑ eū oīa creauit: iuxta illud Joā. j.
Oia ꝑ ipm̄ facta ſunt. ⁊ Gen̄. j. In p̄ncipio
creauit deus celū ⁊ terrā. Ubi expōit Aug.
In p̄ncipio. i. in filio. Et pſ. xxxij. dr̄. Uerbo
dn̄i celi firmati ſunt: ⁊ ſpū oris eiꝰ oīs ꝟtus
eoꝝ. Que ꝟba exponēs Greg. in quodā ſer.
inq̄t. Uerbū dn̄i filius eſt pr̄is ⁊c̄. Itē Pſ.
ciij. dr̄ Dauid loq̄ns deo. Oia in ſapīa feci
ſti. i. in filio: q̄ eſt ſapīa pr̄is. Cū ḡ in creatu-
ris videamꝰ ꝙ ꝑ eandē artē reficit artifex rē
artificiatā deſtructā: ꝑ quā p̄mo fecerat eā.
decuit deū pr̄em ꝑ ꝟbū ⁊ ſapiam ſuā oīa re
parare ꝑ qd̄ ⁊ ꝑ quā oīa creauerat. Et hāc ra
tionē tāgit mgr̄ in. iij. di. j. di. Ordine ꝯgruo
atqꝫ alto dei ſapīa fecit ꝯſilio: vt deꝰ q̄ in ſa-
piētia mūdū ꝯdiderat: eadē q̄ in celis ſunt ⁊
in terris reſtauraret. hec ille. Itē cuꝫ filiꝰ ſit
imago dei: vt dr̄ Col'. j. ꝯgruū fuit ipm̄ icar
nari: q̄ ex h̄ hꝫ ꝯueniētiā cū eo q̄ erat repa-rā
dus: ſcꝫ cū hoīe ad imaginē dei facto Gen̄. j.
Quia ei ꝑ culpā fuerat d̄formatꝰ: ꝯgruētiꝰ
nō potuit reformari q̄ꝫ ꝑ ipaꝫ imaginē dei:
vt imago icreata imaginē creatā rformaret
¶ Itē filius dei eſt ꝟbū patriſ. qd̄ ſic pcedit
ab ipo vt pater ſe manifeſtet ꝑ ipm̄. vn̄ ipſe
ait Mat. xj. Nemo nouit filiū niſi pat: ne- J
qꝫ pr̄eꝫ q̄s nouit niſi filiꝰ: ⁊ cui voluerit filiꝰ
reuelare. Paruiſſima aūt in mūdo remāſe
rat cognitio dei. ⁊ in paucis an̄ incarnatōeꝫ
chr̄i. Cōgruū ḡ fuit vt verbū dei in carne ve
niēs manifeſtaret hoībꝰ pr̄em. qd̄ etiā fecit.
vn̄ ipe ait Joā. xvij. Pater manifeſtaui no
men tuū homībꝰ quos dediſti mihi. Sicut
ergo nullo medio melius pōt hō manifeſta
re intētionē ſuā q̄ꝫ vt ꝟbū intelligētie ſue vo
ci copuletˀ: ⁊ illud pferat ī publicū. Quia vt
ait Aug. Inter oīa ſigna ꝟba obtinent p̄n
cipatū. ⁊ colligitˀ ex ſentētia Ariſto. i. j. pier.
⁊ auctoris in lib. ſex p̄ncipioꝝ. Et vt inquit
Speculator in ti. d̄ aduocato. §. vj. Uerba
iō ſunt inſtituta vt ꝑ ea q̄s in alteriꝰ noticiā
ſuā intētiōeꝫ pferat. Sic nō potuit ꝯgruen
tius deitatis fieri reuelatio ⁊ intētōis diuīe
manifeſtatio q̄ꝫ vt verbū ſuū copularetˀ car
ni: ſic nr̄m voci. ꝑ quā nob̄ ditatſ noticia do
naretˀ. Sic eīm diſcipulꝰ īſtruitˀ ⁊ ꝑficitˀ ꝑ h̄
ꝙ recipit ꝟbū mgr̄i: ſic humana natura ꝑfi
citˀ ex h̄ ꝙ vnitˀ ꝟbo dei: a q̄ oīs ſapiētia ⁊ ꝑfe
ctio deriuatˀ. vn̄ Eccl̄i. j. dr̄. Fons ſapiētie ver
bū dei in excelſis. ¶ Aliā rōnem ponit mgr̄ Alia rō
in. iij. di. j. vbi recitat Aug. di. Non pater vl'
ſpūſſctūs carnē induit: ne alius eſſet filiꝰ in
diuinitate: ⁊ alius in hūanitate. ⁊ ne idē eēt
pater ⁊ filiꝰ: ſi deꝰ pater d̄ hoīe naſceretˀ. Dei
igitˀ filius hoīs filiꝰ factꝰ eſt vt eſſet verꝰ deꝰ
⁊ verus homo vnus filius. Hec ille. Dicit
quoqꝫ idē Aug. in li. de trini. ꝙ dei filius nō
queſiuit niſi matrē in terris. quia iam habe
bat patrē in celis. Et in li. Cur deꝰ homo. ite
rū inq̄t. Siq̄s querat de illa ſūma ſempiter
naqꝫ trinitate. cur potiꝰ filij ꝑſona debuit i-
carnari q̄ꝫ patris ⁊ ſpūſſcti: reſpōdebimus
Quoniā ſi quelibet alia ꝑſona icarnaretur:
eſſent duo filij in trinitate filius. ſ. dei ⁊ filiꝰ
ꝟginis. et ſic fieret in ꝑſonis que ſꝑ equales
eſſe debēt ſm dignitatē: inequalitas natiui
tatū. digniorē nāqꝫ natiuitatē haberet natꝰ
ex deo q̄ꝫ natꝰ ex ꝟgīe. Hec ille. ¶ Preterea
dei ſapiētia ⁊ virtus attribuitˀ filio: dicente
aplo. j. ad Coꝝ. j. Nos aūt p̄dicamus chr̄m
dei ꝟtutē ⁊ ſapiam. Et iō ſic ꝑ diabolicā ma
liciā ⁊ ꝟſutā aſtutiam eſt ſeductus hō ⁊ in
ſeruitutē redactꝰ: ita decebat vt ꝑ dei ſapiāꝫ

a seductore liberaret̃: ⁊ in p̃stinā libertatē de/
duceret̃ Peruersoꝝ ei malignitatib⁹ est ob/
uiandũ ab eo q̇ pōt.c.pastoral'.§.fi. de offi.
dele. Item ꝯgruũ fuit vt ꝑ ip̄m dei filiũ q̇ ē
ꝟtus ⁊ brachiuꝫ patris: hostis ip̄e dei diabo
lus debellaret̃ ⁊ vinceret̃: iuxta illd̕ Lu.j. Fe
cit potētiā in brachio suo. dispsit supbos mē
te cordis sui. Itē fuit ꝯueniēs vt ꝑ obedien/
tiā redēptoris fieret hũana redēptio sic ꝑ in/
obedientiā p̄mi hoīs fuit facta p̄uaricatio.
vñ Apl's ad Rho.v. ait. Sicut ꝑ vni⁹ hoīs
inobedientiā pctōres ꝯstituti sunt multi: ita
⁊ ꝑ vni⁹ obedientiā iusti ꝯstituunt̃ multi. Et
ratio ꝯgruitat̃ ptꝫ: q̃ ꝯtraria ꝯtrarijs curā
tur.ij. Etħ. ⁊ c. cum ex iniũcto. de here. ⁊ de
ꝯse.di.ij.c. ego Berengarius. ⁊ no. in.l.j.ff. ꝓ
derelicto. ⁊ ꝑ glo. in cle. cupientes. de pe. d̕ q̇
etiā habet̃ in c. effectu.xxvj.q.vij. ⁊ d̕ pe.di.ij
c. siq̇s semel. sed nullā ꝑsonā sic decebat exhi
bere obedientiā sicut filiũ patri. Obediētiaꝫ
eñ patri seruare tenet̃ q̇libet bon⁹ filius: vt
declarat Alex. de ales in.iij. pte sũme in tra/
ctatu de quarto p̄cepto decalogi. Quod q̄li
ter intelligat̃ vide glo. in.l. liber homo. la.ij.
ff. ad.l. aquil'. Ergo ipse fili⁹ dei poti⁹ debuit
incarnari: vt obedientiā suo patri exhiberet
ꝑ quā hoīem inobedientē saluaret. Iteꝫ iste
mediator ⁊ redēptor tanq̃ꝫ verus pontifex ꝓ
hoīb⁹ deputat⁹ debebat ꝓ hũano gñe suppli
care ⁊ orare: vt ꝓbatur ꝑ apl'm Heb.v. Sꝫ
ꝯgruenti⁹ fuit filiũ orare patrē q̃ꝫ ecōtra. g̃
ip̄m poti⁹ decuit incarnari Unde Ans. li.ij.
Alia rō Cur de⁹ hō. inq̇t. Congruētius sonat filium
supplicare patri q̃ꝫ aliā ꝑsonā. ¶ Preterea
dei īcarnatio facta est vt miscdia diuia oñ/
deret̃. Maior aũt miscdia ostendit̃ qñ ille ī
carnat̃ qui p̄ncipaliter offensus est q̃ ꝟo hō
peccando a ꝓpetijt sapiam q̄ attribuit̃ filio in
diuinis peccauit ꝯ eā. ⁊ iō ad maiorē demon
strationē diuine clemētie ꝯgruũ fuit vt ipsa
dei sapiētia offensa incarnaret̃. ⁊ ꝓ pctō ꝯtra
se cōmisso satisfaceret. Et ꝓpter ħ sctũs Bo/
nauē. in.iij. sen. di.j. introducit filiũ dei patri
suo dicentē illd̕ Jone.j. Propter me manet
hec tēpestas ꝓijce me in mare. i. in vterũ ꝟgi
nis: que (vt in tertia pte p̄ncipali hui⁹ opis
dictũ est) a ꝓꝑe'lat̃ mare Beatus q̄ꝫ frat' Ja/
copon⁹ de tuderto ordinis nostri in suis lau
dib⁹ dicit. De⁹ pat' in q̄ est oñis potētia ad
filiũ dulcit' dixit. o fili mi in te oīs sapientia
⁊ industria toti⁹ redēptionis hũane. Si so/
nare facis ħ instrumentũ placebis toti curie
⁊ splēdere facies eā. Fili⁹ respondit patri O
dulcissime pat' in tua volũtate semꝑ cum re
uerentia steti. Et ꝟtus obediētie ꝑ me exci
tabit̃. Si locus idone⁹ mihi ad in habitan/
dus inuenit̃. Et tũc spũssctũs respondit: ha/
bitatio ꝑ me vobis parata est: quā nullus in
habitauit. Et in ea nullũ inuenitur peccatũ
quia ꝑ me scrificata est. ¶ Nos ꝟo hic pos/ L
sumus ꝯtemplari ꝙ facta hac determinati/ Quomo
one a sanctissima trinitate de incarnatōe ver do Adaꝫ
bi eterni: diuina reuelatiōe siue angelica an pñtauit
nunciatōe intimatũ est p̄mo parenti nostro deo septē
dño Adam: qui redēptionē suā ⁊ posteritat̃ mulieres
sue ex culpa sua dānate totis affectib⁹ expe/ ex quib⁹
ctabat. ꝙ si aliquā dignā mulierē diuio cō/ deberet ī
spectui pñtaret: ex ea desideratꝫ cunct̃ gen/ carnari
tib⁹ carnē assumeret. Tunc dñs Adā pñta/
uit corā deo septē mulieres vnā post aliā. q̄/
rũ p̄ma fuit Sara vxor Abraā: q̄ cũ gestis
honestis corā deo reuerēt̃ ꝓcedens ait. Per
nostra culpa tu ne condēnasti nō stamo do/
lenti vel nr̃o delicto. De reuoca signore el to
interdicto. E fa mercede al hō qual tu crea/
sti. Cui de⁹ pater rñdit. O sara nōne memi/
nisti derisionis quā tu mihi fecisti qñ dixi te
debere cōcipe filiũ tuũ Isaac: ⁊ credere no/
luisti te hr̄e posse filiũ: allegās ꝙ senueras: ⁊
marit⁹ tu⁹ abraā vetul⁹ erat: vt habet̃ Gen.
xviij. nō eñ digna es fieri sponsa mea. oꝑtet
eñ sponsā meā esse mihi fidelissimā ⁊ oñes
alios excedere ī fide. cui ego dixi Osee.ij. De
sponsabo te mihi in fide. Ipsa g̃ sara reiecta
⁊ sic ꝯfusa: dñs adā pñtauit deo secũdā mu/
lierē: q̄ fuit Rebecca vxor Isaac: q̄ corā deo
ꝓstrata hũilit' dixit. Ad te mia ciascunocri/
da. o g̃tioso idio nnn star si duro Trane del
nr̃o carcer li obscnro. Ascolta i nr̄i dolorosi
cridi. Cui rñdit de⁹ O rebecca nōne recorda
ris ꝙ malicia tua virũ tuuꝫ decepisti: p̄ua/
stiq̃ꝫ esau p̄mogenituꝫ tuũ bñdictione p̄na
vt hr̄ Gen.xxvij. q̃ igit̃ magnũ est pcm̄ falla
cie: q̄ ꝓcedit ex certa malicia. c. brũs. §. ille g̃
xxij.q.ij. Itē q̃ fallacijs est obuiādũ.l.i fun
do.ff. d̕ rei vendi. ⁊.l.j.§. cā.ff. de. edil. edi. iō
recuso te ꝓ sponsa mea ⁊ mr̄e filij mei. Tunc
dñs Adam pñtauit deo tertiā ml'ierē: q̄ fuit
Rachel vxor Jacob p̄riache: q̄ genib⁹ flexis
dixit. O dulcissime domie o pietas diuia o
īmensa bonitas o benigne deus desiste a tua
ira ⁊ recipe hoīeꝫ ad te se inclinantē. Cui de⁹
rñdit. Nōne recordar̃ o rachel ꝙ furto ab/
stulisti idola p̄ris tui laban: ⁊ abscondisti ea
subter stramenta cameli. Insuꝑ etiaꝫ patri
tuo illa q̄renti mendaciũ dixisti. vt hr̄ Gen.
xxxj. q̃ igit̃ oñe furtũ est ꝯ meũ p̄ceptum.
Exo.xx. d̕ q̄ in c. penale.xiiij.q.v. ⁊ c. oīs.xxxij
q.iiij. Itē q̃ oēs q̇ amāt mendaciũ sunt filij
diaboli.xxij.q.ij.c. cauete. Id̕o nolo te ī obe
diētē mādat̃ meis ⁊ mēdacem fieri celi regi
nā: cũ poti⁹ merearis puniri de mēdacio. qd̕
nō dꝫ remanere īpunitũ.l. debuit.ff. d̕ his q̇
no. infamia. ⁊.l. accusatiōis.ff. de accu. ⁊ fi.ff
de rei ven. Quarta mulier pñtata ab Adaꝫ
fuit Judit vidua q̄ d̕uote dixit. Adā offen/

fendit tuā reuerentiā qui fuit creatꝰ ad tuā similitudinē: noli respicere ad suā ingratitudinē. Sed ostende nob tuā magnā clemētiā. Cui spūsſctūs rñdit. O Judit nōne recordaris ꝙ Holofernē ꝓncipē militie regis babylonie occidisti ⁊ māibꝰ tuis caput eiꝰ āputasti: vt hz̄ tui li. c. xiij. Licꝫ aūt zelo dei hoc feceris ⁊ ꝓ liberatōe ꝓpl'i tui: ⁊ ꝯseq̄nt cū merito: tñ nō est equū ꝙ mlier homicida q̄ manꝰ suas hūano polluit sanguine sit mat sanctisctōꝝ nā si homicida efficit irregularis: ⁊ nō pōt ꝓ moueri ad sacros ordines: ⁊ eijcit iā ꝓmotꝰ c. siquis viduā. l. dist. ⁊ c. aliquātos. dist. lj. ⁊ ex de homicida. c. sic dignū. ⁊ c. significasti. mlto magis homicida mlier est sacratissimo incarnatiōis diuine mysterio incōgrua ⁊ iō nolo in te descendere ad opandū sctissimi vbi celestis ꝯceptionē. ❡Quinta mulier fuit sctā Susanna: q̄ dixit. Cū lacrimis ⁊ dolore ad te venimꝰ cū suspirijs ⁊ facie verebūda. Et ex toto corde rogamꝰ vt errorē nostrū si placꝫ remittere velis. Cui dixit deꝰ. O Susanna nōne recordaris ꝙ vngebas te in pomerio ⁊ ob hanc cām induxisti illos duos senes in ꝯcupiscentiā tui: vt hz̄ Dañ. xiij. ⁊ ideo nolo te fieri sponsam meaꝫ. Qui em̄ cām dāni dat dānum dedisse videt ca. si culpa. de iniu. ⁊ dāno da. l. q occidit. §. in hac. ff. ad. l. aquil' ⁊ l. ꝑtor ait. la. ij. §. hec aūt. ff. vi bono. rapto. ❡Sexta mlier fuit Anna ꝓphetissima assidue stans in tēplo: vt habet Luce. ij. que ait. Nō decet tantā vtutē ꝑire. Cū fide q̄ntā habuerūt scti pr̄es q ꝓ tuo amore fuert afflicti ⁊ mortui: ꝯcede nobis tuā clemētiā. Cui deꝰ respondit. O Anna tn scis ꝙ vidua es ⁊ corrupta: q̄re non decet te esse matreꝫ filij mei: ⁊ ideo nolo te. mater em̄ filij mei debet nitere tanta puritate qua in creatura aliq̄ neq̄at sil'is reꝑiri. Quia locus debꝫ esse ꝓportionatꝰ locato. iiij. phys. Et ideo purissimo filio meo nō ꝯuenit nisi purissima mater. Tunc Adam anxiatus cepit cogitare si aliq̄ virgo esset in mundo nulliꝰ criminis rea: q̄ repulsam habere nō posset. Et tandē recordatꝰ est de gl'iosa ⁊ intemerata vgine Maria: q̄ ante deum deducta atq; in terrā hūillime prostrata demissis illis suis pudicissimis oculis: reuerēdissimis gestibꝰ ⁊ suauissima voce dixit. Si hūana natura non est digna cōsequi grām ad te o altissime dñe noli respicere grandē nr̄m errorē. Sed vultū tuū dirige ad nos benignuꝫ. Tunc deus pat dixit filio ⁊ spūisctō. Que est ista q̄ ascēdit ante cōspectū nostrū sic virgula fumi ex aromatibꝰ myrrhe ⁊ thuris ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij: Uere specie sua ⁊ pulcritudine meum attrahit animū vt cōcupiscā decorē suū. Filiꝰ vo patri inq̄t. Si placet eterne maiestati

M

Maria pñtata ꝓ cōcipiendo filiū

vr̄e descendā in ortū vteri huiꝰ sacratissime vgis vt colligā lilia sue nitidissime puritatis. Nā ipa est ortꝰ ꝯclusꝰ: fōs signatꝰ: cuiꝰ emissiōes padisus locꝰ voluptatis in q̄ sunt cōsita vniuersa floꝝ genera ⁊ odoramēta vtutum. Spūs aūt sctūs dixit. Nōne vides quanto charitatis ardore mens huiꝰ sacratissime vgis sit repleta. q̄ntaq; in tāta vtutū oim plenitudie sit hūilitate decorata. Or ḡ sic ꝓphetatū est Esaie. lxvj. Sup humilē debeo q̄escere: replebo hꝰ purissime ⁊ hūillime vgis tā carnē q̄ȝ mētē. ⁊ erit reqes mea in secl'm secl'i hic hītabo q̄m elegi eā. Rñdit aūt pr̄ eternꝰ illō Sap. viij. Hanc amaui ⁊ exq̄siui ⁊ ꝓposui mihi spōsaꝫ accipe: ⁊ amator factꝰ sū forme illiꝰ: vnigenitꝰ meꝰ sit vnigenitꝰ eiꝰ: ⁊ spiritussctūs sit habitator in ea fecūdꝰ. ꝓcedat ḡ nr̄e nūciꝰ maiestatis. ⁊ roboret aim vginis ipaꝫ sublimādo nouo salutatōis mūere Uocet ḡ gabriel: ⁊ ipe tāti mysterij nūciꝰ existat. ❡Tūc dixit illi Uides gabriel illā vgiē cuꝰ suauissimꝰ odor corā nob fragatus: Uides puellā illā oim vtutū pulcritudine rutilātē. Uides padisum voluptatis quē plātauimꝰ a ꝓncipio: vides fontē pietatis q̄ irrigat vniuersa terra: vides sacrariū mentis sue: diuinitatis nr̄e habitaculū gratiosuꝫ: Curre igit cito et nūcia illi nr̄m placitū: nūcia ei trinitatis ꝯsiliū. Dixitq; sibi pr̄: Accipe hāc lr̄am ⁊ da illi ex pte mea. Dixitq; filiꝰ. Cū ista vgo sit de sua vginitate valde tenera sum certꝰ ꝙ lectis literis pr̄is ex admiratiōe stupebit ⁊ turbabit ⁊ iō da sibi istas lr̄as noie meo. Dixitq; spūs sctūs. Sum certꝰ ꝙ disposuit vginitatē ꝑpetuā ſuare. ⁊ ꝯcipi nō pōt naturalr absq; vginitatis violatōe. dubitabit ḡ satis q̄liter poterit hoc esse: ⁊ iō da illi istā aliā lr̄aꝫ noie meo. Missus est ḡ angelꝰ gabriel a deo in ciuitatē galilee ⁊c̄. ❡Et nota ꝙ vt dr̄ Frā. de mayr. in trac. sup Missus est. sup isto vbo Gabriel. ꝙ angelꝰ appuit vgini in hūana effigie ⁊ visibili. allegās Chryꝰ. sup Mat. Hoc idē dr̄ Rich. in. iij. di. iij. ar. ij. q. iiij. Pergensq; angelꝰ gabriel iux diuinū mādatū in ciuitatē galilee igressus ad btāꝫ vginē maria cū reuerētia: eā q; salutās sibi assignauit lr̄am dei pr̄is quā inuenit associatā tribꝰ nobilissimis puell': int alias quaꝝ ꝓma prudētia vocat. scd̄a vginitas. tertia vo hūilitas. Accipiensq; btā vgo lr̄as eterni pr̄is cum maxio tremore eas apuit: inuenitq; scriptū. Aue gratia plena ⁊c̄. Tunc btā vgo vidēs nouitatē huiꝰ annūciationis: ꝯsuluit ꝓmā puellā. s. prudētiā: q̄d sibi sup hoc videret. Que rñdit ꝙ nō ita cito ⁊ de facili suū pberet assensum: nec isti cōdescenderet: sed bñ cogitaret sup his. Quia scptū est ꝙ i rebꝰ arduis mature et cū maria deliberatione est pcedendū: iuxta no. in. l. si.

N

O

ff. de carbo. edic. ꝛ in. l. plata. C. d sen. ꝛ inter so oim iud. Et h est qd dr. Que cuz audisset turbata ꝛc. Tunc Gabriel vidẽs eã turbatã dedit ꝛ assignauit sibi scdam lram ex pte filij dei. quã suscipiẽs cũ reuerẽtia iuenit Ne timeas Maria: inuenisti em̃ grãm ꝛc. Tũc ꝯsuluit secundã sociã. s. ꝟginitatẽ dicẽs sibi. O socia mea charissima: scis ꝙ te indissolubili dilectiõis vinculo amplexata sum: ꝛ d h votũ feci dño. qd igit tibi sup h agendũ videt. Que rñdit ꝙ peteret de mõ. ꝛ ido dixit. Quõ fiet istud qm̃ viꝝ nõ cognosco. i. nõ cognoscere ꝓpono. acsi apte diceret. Cũ ſm viã nature ĩpossibile sit feminã ꝯcipe absqꝫ sue integritatis violatiõe: egoqꝫ firmit ꝓposuerim mee itegritatis ꝟginitatẽ ſuare illibatã: quõ ergo fiet istud qd tu dicis. Tũc dedit illi tertiã lram q̃ mittebat a spũsctõ. quã aperiẽs inuenit. Spũssctũs supueniet in te ꝛc. q. d. ꝙ virtute spũssctĩ supplebit qd ꝟtute seminis viri lis actiuã vim habẽtis fit in ꝯceptione ꝓlis. Tunc btã ꝟgo tertiã cõsuluit domicellã. scꝫ hũilitatẽ. Que rñdit illud Aug. in ser. d natiui. ꝟginis. O btã Maria seculum om̃e captiuũ tuũ depcat assensũ: te dña mundus sue fidei obsidẽ fecit. noli morari ꝟgo: nuncio festinant rñde ꝟbum ꝛ suscipe filiũ. da fidẽ et senti ꝟtutẽ. rñde ꝟbum bñdicta ꝟgo qd optant supiores. i. angeli qd optãt inferiores. i. pres inclusi. qd desiderãt posteriores scꝫ filij ꝑ tuũ filiũ redimẽdi. qd appetũt exteriores. i. appetit9 creature in te ꝯsũmãdi. nõ tñ ꝓpt h te extollos ꝟgo gl'iosa: qꝛ h poti9 diuie benignitatis est q̃ tuoꝝ meritoꝝ. Tunc btã ꝟgo cũ ꝓfundissima hũilitate genibus flexis manib9 mẽtis piter ꝛ corpis eleuatis dixit. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm ꝟbuꝫ tuũ. Mox qꝫ pfectis ꝟbis ꝛ dato assensu dictis angelicis a btã ꝟgine in ei9 vtero sacratissimo q̃ttuor mirãda fuerũt facta: vt põt trahi ex dictis Grego. sup illud Cañ. ij. Ecce iste venit saliẽs. ꝛ ex dictis Frã. d may. sup h ꝟbo ancilla. Primũ fuit corpis chr̃i de puris sanguib9 ꝟginis ꝯceptio ꝛ formatio. Non em̃ successiue formatũ est corp9 illd sctissimũ sicut cetera corpa hũana: sed in istanti totũ. Scdm fuit anie chr̃i de nihilo creatio in eodẽ instanti q̃ corp9 fuit formatũ. Tertiũ fuit aie ad corp9 vnio siue infusio. Non em̃ cõpletis. xl. dieb9 aia chr̃i fuit ifusa suo corpi sicut in ceteris fit. sꝫ i eodẽ istanti q̃ corp9 fuit formatũ. Quartũ fuit hũanitatis a diuitate assũptio. formato em̃ corpe ꝛ aiato diuitas in eodẽ instãti assũpsit hũanã naturã. vñ Rich. nr in. iij. d. ij ar. ij. q. iiij. dt ꝙ in eodẽ instanti fuerit corpis ꝯceptio ꝛ carnis ꝛ aie vnio ꝛ in ipoꝝ ꝯiũctio ne hũane nature ꝯstitutio: ꝛ carnis ꝛ anie ꝛ hũane nature assũptio ad vnitatẽ ꝑsone filij dei. Fuerit ei facta pdicta ꝑ ꝟtutẽ spũssctĩ q̃ ĩfinitate sue ꝟtutis potuit ea facere in istãti Sicut ei carnẽ potuit formare sine virili semine: qd nõ potuissꝫ ꝟtus creata: ita potuit eã in instãti formare: q̃uis caro pura formari nõ possit nisi i tpe ꝟtute creata: ꝛ q̃uis int pdicta nõ fuerit pus ꝛ posteri9 ſm tps: fuit tñ ibi pus ꝛ posteri9 ordie nake. Scdm ei phm in pdicamẽtis illd est pus nake alio qd ẽ cã ipi9 vl' psupponit ab eo. Et sic fuit p9 carnis ꝯceptio q̃ aie creatio: qꝛ psupponit ab ea. ꝛ eadẽ rõe ẽ p9 aie creatõ q̃ ad ei9 ad carnẽ vnio: et vnio carnis ꝛ aie q̃ nake hũane ꝯstitutio: et ꝯstitutio hũane nake q̃ ei9 assũptio ad vnitatẽ diuie ꝑsone. nec tñ itelligẽdũ ẽ ꝙ ꝯstitutio illi9 nake hũane pus tmiata fuerit ad aliquã actualẽ sui exñtiã in seipam q̃ i ꝟbo. qꝛ nũq̃ nec in tpe nec i instãti actu fuit exñs i seipa: al's ei nõ ꝟe possꝫ dici filiũ dei fuisse ꝯceptũ i ꝟgie: qd falsũ est. Hec ille egregi9 doc. Rich. Patꝫ igit q̃nti meriti fuit h hũillimuꝫ ꝟbũ marie ꝟgis. s. ecce ancilla ꝛc. qꝛ tũc ꝟbũ caro factũ est ꝛ habitauit in nob. vt dr Jo. j. De q̃ btẽ ꝟginis hũilitate Hiero. dt. O vere btã hũilitas marie q̃ deũ hoib9 pepit: vitam mortalib9 edidit: celos innouauit: padisum apuit: mũdũ purgauit: ꝛ hoim aias ab iferis libauit. Hec ille. Cui9 meritis nos ab oi malo libare dignet bñdict9 fili9 Amen.

¶ De eadẽ beate ꝟginis annũciatõne ꝛ chr̃i conceptione. Sermo. iij.

Ecce virgo cõcipiet ꝛ pariet filiũ: ꝛ vocabit nomẽ ei9 emanuel: Esa. vij. vt inqt Chrys. sup Mat. iudei nõ dicũt: ecce ꝟgo ꝯcipiet: sꝫ ecce puella: sꝫ si puella idẽ est qd ꝟgo: nihil o nob diuersuꝫ sentiũt. si ꝟo itelligũt ꝑ ꝟba pdicta ꝙ puella cõi lege ꝯiugij cẽt pitura: iã nõ cẽt signũ: qꝛ signũ dꝫ exceder oẽs ordieꝫ reꝝ. vt ei ait Aug. i q̃dã ser. Ea sũt dei mirabilia q̃ sꝫ hoib9 impossibilia. Q aũt hec ꝯceptio deberet eẽ mirabil' pꝫ ex imediate pcedẽtib9: vbi ait ꝓpha Propt h dabit ipe dñs vob signũ Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛc. Fuit g̃ mirabile signũ ꝙ ꝟgo cõcepit ꝛ ꝟginitatis pudorẽ nõ amisit. ꝓpter tale signũ dr Ecci. xxxvj. Jnnoua signa: imuta mirabilia. Et Bern. in q̃dã ser. ait. O noua miracula ꝛ signa mirabilia: ꝯcept9 fuit sine pudore: ptus sine dolore: puer qui nascit ds est mat de q̃ nascit ꝟgo est. Hec ille. Jdo bñ dr in ꝟbis ꝓpositis. ꝛ vocabit nomẽ ei9 emanuel. i. nobiscũ de9. qd exponit Hug. de sctõ vic. di. De9 nobiscũ est q̃ttuor mõis. s. ꝑ pñtiã: ꝑ pticipationẽ hũanitatis: ꝑ vinclũ charitatis: ꝛ ꝑ pꝛocinũ ꝟitatis Jn pmo mala nr̃a cogñscit

Marginalia: P — Q — Jn assensu ꝟginis facta sũt quattuor miranda — R — Virginẽ ꝯcipe est mirabile — De9 ẽ nobiscũ q̃ttuor modis.

in scđo expꝛ͛ est. in tertio cōpatiꝛ. in q̄rto au-
fert. Ber. aūt đr. Triplex erat hūani gn̄is in
digētia. s. ꝯsilij: auxilij ꝛ ꝑsidij. nā faciles su
mus ad seducēdū: debiles ad opandū. ꝛ fra
giles ad resistēdū. Si discernere volum⁹ in
ter bonū ꝛ malū decipimur: si tētam⁹ facere
bonū defici⁹: si conamur resistere malo de-
ijcimur. Proīn necāria fuit saluatoꝛ ꝑn̄tia
vt sit nobiscū de⁹: q̄ in nob̄ ꝑ fidē habitās ce
citatē nr̄am illuīet: ꝛ nobiscū manēs īfirmi-
tatē adiuuet: ꝛ ꝓ nob̄ stās fragilitatē nr̄am
ꝓtegat ꝛ ꝓpugnet. De his q̄ꝫ mirabilibꝫ ꝯce-
ptiōis ꝛ natiuitatꝭ chr̄i đ v̄gīe ait Aug. in li.
đ symbolo di. Parit mr̄ ꝛ v̄go est: feta ꝛ in-
tacta est: factoꝛ oīm fit int͛ oia: portaꝛ māibꝫ
rectoꝛ toti⁹ orb̄ lābit vbera regēs sidera: ta-
cet ꝛ v̄bū est. Hec aūt ꝯceptio chr̄i in vtero
v̄ginali fctā fuit. viij. kal. apꝛil. ꝛ eodē die re
uolutꝭ. xxxiij. annis passus fuit: sic đr Aug.
Xp̄s vo- Chryß. ꝛ Ber. Rō aūt q̄re chr̄s ꝯcipi voluit
luit cōci- ī vere est: q2 illo tpe ꝑmi parētes peccauerūt
pi et pati in q̄ etiā creati sūt: s͡m sn̄iaꝫ Isiđ. in. viij. etȝ.
in vere. ꝛ Alex. đ ales i. ij. p. sū. đ q̄ suff͛ cie͛ tractaꝛ i.
j. pte rosarij s͛monū ser. iiij. p. j. Sicut ei voluit
pati ī vere vt ōnderet se pati ꝓ pctō ipoꝝ ꝑ-
moꝝ ꝑentū: ita etiā voluit illo tpe īcarnari:
ꝛ in v̄giali vtͦo ꝯcipi. De q̄ ꝯceptōe v̄gini an
nūciata q̄ttuoꝛ ꝯsideratiōs faciem⁹.

Prima dicet͛ diuersitatꝭ.
Scđa ꝯgruitatis.
Tertia iocunditatis.
Quarta ꝛ vltima tpalitatis.

Pars ꝑma hui⁹ s͛monis q̄ đr diuersitatꝭ

Magna ꝓfecto ꝛ multiplex fuit di-
uersitas īter ꝯceptiōeꝫ nr̄aꝫ ꝛ ꝯce
ptionē chr̄i ex v̄gīe. Prima nāqꝫ
ꝯceptio nr̄a fuit imūda: cōceptio
Marie āt chr̄i mūdissima purissima ꝛ scīssima. vn̄
differunt dixit angel⁹ b. v̄gini Luc. j. Qđ ex te nasceꝛ
christi et scm̄ vocabiꝛ fili⁹ đi. nos ei cū pctō ꝯcipimur
nostra cō ꝛ cū pctō nascimur: chr̄s āt fuit sine pctō cō-
ceptio. cept⁹ ꝛ nat⁹. ꝛ q2 ei⁹ ꝯceptio fuit mūda: ideo
mūdauit nr̄aꝫ imūdā ꝯceptōeꝫ: iux̄ illđ Job
xiiij. Quis pt facere mūdū de imūdo ꝯceptū
semīe: nōne tu q̄ sol⁹ es? Scđo ꝯceptō no
stra fuit ex cōmixtōe semis vtriusqꝫ pentis:
ꝯceptio āt chr̄i fctā est ex purissimis sāguibꝫ
v̄gis: nō ex virili semie: sꝫ spūsscti opatōe ꝛ v̄
tute. Iō dixit angel⁹ bt̄e v̄gi vt hꝫ Lu. j. spūs
sctūs supueniet in te: spūs ei sctūs in mariā
supuenit vt daret mr̄i scīficatiōis grāꝫ: ꝛ vt
daret femie potentiā diuīitatꝭ receptiuā: ꝛ vt
darꝫ v̄gini potētiā gn̄atiuā. Tria ei videbāꝛ
īpossibilia. s. ꝙ mr̄ aliq̄ sine pctō saltē venia-
li pereret. ꝛ ꝙ feīa deū ꝯciperet. ꝛ ꝙ v̄go gn̄aret.
Spūs aūt sctūs ī ea supueniēs dedit ei scti-
tatē vt sine pctō pereret: iux̄ illđ ps. xlv. Scti-
ficauit tabnaculū suū altissim⁹. Deditqꝫ po
tētiā diuīitatꝭ receptiuā vt deū ꝯciperet. vn̄ đr
Apo. xij. Mulier amicta sole. tūc ei sole ami
cta fuit qn̄ deū suo in vtͦo ꝯcepit. Dedit qꝫ v̄
gini in potētiā gn̄atiuā vt manēs v̄go gn̄are
posset: sic dicūt v̄ba thematꝭ nr̄i. vn̄ Hugo.
đ. s. vict. exponēs illđ Mat. j. Qđ ī ea natū
est: đ spūsctō est. ait. Nō ꝙ đ spūsscti sbā se-
mē pt⁹ accepit. sꝫ q2 ꝑ amorē ꝛ cooꝑatiōꝫ spūs
scti ex carne v̄gis diuio ꝑtui naꝛe sbām mi-
nistrauit. Q2 ei in corde v̄gis amoꝛ ipi⁹ spūs
scti singl'arit͛ ardebat. iō spūssctūs ī ei⁹ carne
mirabilia faciebat ꝛ cui⁹ dilectio in ei⁹ cor-
de nō suscepit sociū: ei⁹ opatio ī illi⁹ carne nō R
habuit exēplū. hec ille. Tertia nr̄a ꝯceptō
ñ statim ꝑficiꝛ: sꝫ palauti ꝯceptū corp⁹ orga
nizaꝛ: vt declaratū ē in. j. pte h⁹ opis: ser. j. p.
ij. nō sic āt fuit ꝯceptio chr̄i. q2 stati p⁹ ꝯcēsuꝫ
v̄gis corp⁹ ei⁹ organizatū ꝛ aiatū fuit: vt ō.
patuit ser. p̄cedēti. lꝫ ita ꝑuū eēt vt liniamēta
ei⁹ vix discerni possēt. sꝫ postea ī magnitudie
creuit. vn̄ sup illđ Ioā. ij. Quadragita ꝛ sex
ānis edificatū est tēplū: ait Aug. Hic nūer⁹
ꝑfectōi dn̄ici corꝑis ꝯgruit: q2 vt dicūt phy-
sici: tot diebꝫ forma hūani corꝑis ꝑficiꝛ. Nō
igiꝛ fuit dn̄s in īstanti sue ꝯceptionis ꝑfect⁹ L
corꝑali magnitudie sꝫ grā ꝛ v̄tute. Quar
to nr̄a ꝯceptio est naturalꝭ: ꝯceptio aūt chr̄i
fuit mirabilꝭ ꝛ inuestigabilꝭ. fuit eni͞m incarna
tionis hui⁹ mysteriū oīm nouoꝝ nouissimū
iux̄ illđ Hierem. xxxj. Nouū faciet dn̄s sup
terrā: femia circūdabit virū. fuit eni͞m sup fa-
cultatē naꝛe: rōis ꝛ mētꝭ hūane. vn̄ Hiero.
ad eusto. inq̄t. Qđ natura nō habuit. vs⁹ ne-
sciuit: ignorauit rō: mēs nō capit hūana: pa-
uet celū: stupet terra: creaꝛa oīs etiā celestis
miraꝛ: h totū ꝑ gabrielē marie diuinit⁹ nun Qualiter
ciaꝛ. Qualit͛ aūt ista ꝯceptio fuit mirabilis in cōceptio
ōndit Ber. in s͛mōe đ natiuitate. dn̄i di. In chr̄i fuit
illa assumptōe nr̄e carnis fecit de⁹ mixturas mirabil.
tres mirabiles. ꝯiūcta q̄dē sūt tria ad inuicē
de⁹ ꝛ hō: mr̄ ꝛ v̄go: fides ꝛ coꝛ hūanū. In ꝑ-
ma cōmixtiōe trinitas est in sbstantijs ꝛ vni
tas in ꝑsona sic in diuīitate sūma trinitas est
ī ꝑsonis ꝛ vnitas ī sba. ꝛ sic ibi ꝑsone nō scin
dūt vnitatē: ꝛ vnitas nō minuit trinitatē ita
ī hac nec ꝑsona ꝯfundit sbas: nec ipe sbe ꝑso
ne dissipāt vnitatē. Scđo est mr̄ ꝛ v̄go. a se-
culo q̄ppe nō ē auditū ꝙ v̄go peperit ꝛ ꝙ mat
v̄go ꝑmāsit. Tertia ē fides ꝛ coꝛ hūanū mi-
rū est ei ꝙ hūanū coꝛ his duobꝫ fidē accōmo
dauit. scꝫ ꝙ de⁹ hō eēt: ꝛ ꝙ v̄go peperisset. Sic
ei ferꝝ ꝛ testa nō pōt ꝯiūgi: sic ꝛ hec duo ne-
q̄unt misceri si nō misceaꝛ glutino spūsscti.
q2 igiꝛ ꝯceptio chr̄i sic fuit mirabilꝭ: iō fuit i-
uestigabilꝭ: ꝓpt͛ qđ đr Ioā. bap. vt hꝫ Ioā. j.
Cuius nō sum dign⁹ vt soluā corrigiā calci-
amēti ei⁹: Per pedē significaꝛ diuīitas: ꝑ cal
ciamentū caro. ꝑ corrigiā autē aīa. Sicut

em̃ pes mediãte corrigia calciamẽto iungit̃:
sic diuitas mediãte aĩa carni vnit̃:q̃ at nescit
mediũ ignorat extrema. Et q: Joã. dixit se ñ
eẽ sufficientẽ itelligere vel aliȷ̃ exponere chr̃i
corrigiã.i.ei⁹ aĩaz.p ꝯñs relinq̃t ꝙ nõ sit suf
ficiẽs cog̃scere ei⁹ pedẽ.i.diuitatẽ.nec ei⁹ cal
ciamentũ.i.ei⁹corp⁹ de spũsctõ genitũ.De q̃
in q̃dã ser.dr̃ Petrus rauẽ. Hodie est ieffa
bile sacr̃m ꝯceptõis dñice:credere magꝫ cõ/
uenit q̃3 referre.nã qd natura nõ h3:vsus ne
scit:ignorat rõ:mens non capit hũana:celũ
pauet:terra stupet:creatura mirat̃:ql'r hũa/
nus s̃mo enarrabit? Quis em̃ attiget arca/
nũ diuitatꝫ:partũ ꝟgĩs:cãm rex:secl'oꝝ ne/
gociũ diuitatꝫ ꝛ carnis ꝯmertiũ atq3 hoĩem
deũ? Hiero.q̃3 in ser.ad Eusto.ait. Fuit igit̃
mirabil'.q: fuit sup̃ naturã:ex eo ꝙ manens
ꝟgo ꝯcepit. Fuit sup̃ rõnẽ ex eo ꝙ deũ genu
it. Cõtra hũanã ꝯditionẽ ex eo ꝙ sine dolore
pepit. ꝯtra cõsuetudinẽ ex eo ꝙ sine pctõ de
spũsctõ ꝯcepit. Hec ille.

M
Chr̃s de/
buit cõci
pi ꝛ nasci
ex femia.

¶ Pars scda hui⁹ s̃monis q̃ dr̃ ꝯgruitatis
Congruũ fuit chr̃m ꝯcipi ꝛ nasci d
femia ꝛ carnẽ de mlr̃iere assũere et
nõ de viro vl' alia mar̃ia ꝓbat mgr̃
in.iȷ̃.dis.xȷ̃.ꝛ sacri doctores ibidẽ
ꝛ b.Tho.in.iȷ̃.pte sum.q.xxȷ.ar.iȷ̃. Et hec
ꝟitas mlr̃tis põt rõnibꝫ corroborari. Prima
dr̃ nobilitatꝫ sic. Sic em̃ si rex nobilitare vel/
let vnã domũ totã:necessariũ eẽt ꝙ ꝛ mascu
los ꝛ femias oẽs p̃uilegiaret:sic de⁹ volens
totã naturã hũanã nobilitare voluit ip̃e ma
scul⁹ eẽ ꝛ de femia nasci vt vtrũq3 sexũ nobi/
litaret. Et hec rõ tãgit̃ a mgr̃o:ꝛ fundat̃ i di/
ctꝫ Aug.in li.lxxxiȷ̃.q̃stionũ dicẽs. De⁹ cũ li
berat nõ ptẽ aliquã tm̃ sed totũ liberat. Qd
etiã hr̃ de pe.di.j.c.quẽ penitet.sequit̃ Aug.
Sapiẽtia aũt est ꝟbũ dei:q̃ dicit̃ fili⁹ vnige/
nit⁹:q̃ hoĩe suscepto liberationẽ hoĩs indica
uit. Hec ille. Ex q̃bꝫ sic arguit mgr̃ di. Ho/
minis aũt liberatio ĩ vtroq3 sexu debuit ap/
parere. Ergo q: virũ oprebat suscipe q̃ sexus
honorabilior est.l.j.ff.de sena.ꝛ.l.in mlr̃tꝫ.ff.
de sta.ho. ꝯseq̃ns erat vt feminei sex⁹ libera
tio appereret ꝙ ille vir de femia nasceret̃. hec
ille. Si em̃ ita peccauit sexus masculin⁹ sic

Chr̃s cõ/
cep⁹ ere/
xit spem
feminis

feminin⁹.ẽ pari passu fuit ambulãdũ vt in
fil'i dr̃ in.l.maximũ viciũ.C.d libe.pte. ꝛ in.
§.mascl'os.insti.de exhe.libe. Preterea fuit
etiã ꝯgruũ vt in femininis spem ip̃e dñs ꝯfir
maret. Si em̃ sexũ virilẽ assumẽs ab h̃ my/
sterio femĩas exclusisset: q̃ spes mlr̃ieribus in
chr̃o fuisset? Nã in penã pcti satꝫ fuit subie/
ct⁹ feminine⁹ sexus: cũ Eue dictũ fuit. Sub
viri ptãte erꝫ:ꝛ ip̃e dãnabit̃ tui:Geñ.iȷ̃. Vñ
vt hr̃ ibidẽ:sic Adam dixit deo. Mlr̃ier quã
dedisti mihi: dedit mihi ꝛ cõedi.sic ei⁹ poste
ri dicebãt illd Ecc̃i.xv. A mulier initiũ factũ
est pcti:ꝛ p eam oẽs morimur. Quocirca vt
mlr̃ier q̃3 cog̃sceret se fore redẽptã.ꝛ aliq̃3tulũ
recuparet dignitatẽ pditã:ꝯgruũ fuit vt hõ
a deo assumẽdus de femia ꝯcipet̃. vñ Berñ
sup Cañ.inq̃t. O admirãdã ꝛ om̃i laude di
gnissimã ꝟginẽ: o feminã sup oẽs feĩas sin/
gularit̃ venerãdã:atq3 mirabilẽ parentũ re/
paratricẽ ꝛ posteroꝝ viuificatricẽ.ꝛ.j. Letare
pr̃ Adã:sed tu magꝫ exulta mr̃ Eua: d q̃ or/
tũ ẽ malũ p⁹ cui⁹ opprobriũ ĩ oẽs trãsit mlr̃ie
res. Instat nanq3 tps q̃ iã tollat̃ opprobriũ.
nec h3 vir ꝙ ãpli⁹ causet̃ aduers⁹ mlr̃ierez.q:
ecce si vir decidit p feiaz:iã nõ erigit̃ nisi p fe
minã.hec ille.ꝛ Aug.in ser.d natiui.ꝟgis ait
Eua occidẽdo obfuit:maria viuificãdo pfu
it.pcussit illa:sanauit ista.vñ ꝛ merito male
dictio eue ĩ bñdictionẽ mutat̃ marie.hec ille
Qd bñ ip̃m aue s̃cat in q̃ q̃dẽ sr̃ eedẽ lr̃e q̃ in
noie eua sũt s3 p̃postere: vt p3 intuẽti. ꝛ sic
pt3 p̃ma rõ q̃re fuit ꝯgruũ chr̃m assũere car
nẽ d feia ¶ Scda rõ dr̃ ꝯrietatꝫ.pposuit em̃
ds nr̃az ĩfirmitatẽ curat̃ ꝯriȷ̃s.q: vt ait Gre
ĩ q̃dã omel'.ꝯria ꝯriȷ̃s curãt̃:vt calida frigi/
dis ꝛ frigida calidis. Nõ ei vt ait Aug.ĩ q̃/
dã s̃.morit̃ frig⁹ nisi ĩ calore:nec morit̃ ama
ritudo nisi in dulcedĩe:ꝛ nõ ẽ mortua mors
nisi ĩ vita Peccauit ei adã in dulcedĩe ligni
vetiti.satisfecẽ chr̃s ĩ amaritudĩe crucꝫ ꝛ fellis
vñ valdẽ ꝯgruũ fuit vt sic p mlr̃ierẽ supbã fa/
ctũ fuit iitiũ ruine nr̃e:ita p mlr̃ierẽ hũilẽ sũ/
eret initiũ nr̃a redẽptio vt ait Beda sup Lu.
Q: nihil tã naturale q̃3 vnũq̃dq3 dissolui eo
vincl'o q̃ ligatũ ẽ.l.nihil.ff.d reg.iu.ꝛ.c.j.ex
eo.ti. Et ad h̃ applicari poss3 illd Ouid.i.j.d
reme.amo. Una man⁹ vob vuln⁹ opẽq3 fe/
rat. Man⁹ ei femĩe nos vulnerauit:ꝛ man⁹
feĩe nos sanauit ¶ Tertia rõ dr̃ oñdẽde ꝟita
tis Nã si chr̃s nat⁹ ñ fuiss3 d feia:null⁹ vnq̃3
veꝝ hoĩez ip̃m fuisse credidisset: cũ mlr̃ti he/
retici eũ fuisse veꝝ hoĩez negauerit.ꝛ si d ꝟgi
ne nat⁹ sit:qm̃ g̃ necariũ ẽ hũanitatẽ chr̃i cre
dere.q: vt Leo papa inq̃t in ser.natiui.dñi:
Paris picli res est cũ in chr̃o dño aut p̃ne
gl'ie negat̃ eq̃litas:aut nr̃e nat̃e ꝟitas.neces/
sariũ fuit ad oñsionẽ istius ꝟitatꝫ vt chr̃s ex
femia nasceret̃. Hic Amb.in li.d ĩcarnatõe
ꝟbi ait. Mlr̃ta s̃3 nat̃az veniẽs mlr̃ta sup̃ na
turã fecẽ. Scdm ꝯditionẽ ei nat̃e in vt̃o for/
matũ ẽ corp⁹: s3 sup̃ naturã ꝟgo ꝯcepit ꝟgo
pepit vt crederes q: de⁹ erat q̃ ĩnouabat na/
turã:ꝛ hõ erat q̃ s̃m nat̃az nascebat̃ ex hoĩe.i.
hũana carne. hec ille.ꝛ ppt̃ p̃dicta iq̃t Sco.
in.iȷ̃.di.iiȷ̃.q⁹ b. ꝟgo põt dici mr̃ chr̃i nat̃al'
ꝛ miracl'osa. Predictã q̃3 rõz approbãs Au.
ĩ epl'a ad volusianũ inq̃t. Si oĩpotẽs de⁹ vñ
cũq3 formatũ hoĩez nõ ex mr̃no vt̃o sed repẽ
te afferret aspectibꝫ hoĩm:nõne opionẽ ꝯfir/

N
Per con
traria
chr̃s nos
redemit

O

maret erroꝝ vt nō veꝝ hoīez assūpsisse crederet̄: z dū oīa mirabil'r faceret: destrueret qḋ miscḋit̄ fec̄. nūc ꝟo ita int̄ deū z hoīez mediatoꝛ appuit. vt in vna ꝑsona copulans vtrāqz naturā: z solita subliaret īsolitꝭ z insolita solitꝭ cparet. hec ille. Licz aūt vt ait s. Bo. i. iij. di. xij. ar. ij. q. iij. chr̄s potuisset assumere carnē de viro z ml'iere sic assūpsit de ml'iere tm̄ z ꝟgīe qꝛ sic opatōe spūsscti purificauit vterū virgis: sic purificare z scītificare potuit z voluissz vim gñatiuā in viro z ml'iere vt ex eis sctūs nasceret̄ absqz vlla feditate. vñ potuit absqz icōgruētia si voluisset carnē assūere ꝭm legē nat̄e institute ḋ viro z ml'iere cōgruēti⁹ tñ fuit vt carnē assūeret ḋ ml'iere tm̄ z ꝟgīe qḋ ꝓbat̄ ml'tꝭ rōnibꝫ ꝭm Bo. vbi s. z Tho. i. iij. pt sū. q. xxviij. ar. j. ij. z. iij.

Chr̄s cōgruenti⁹ carnē assumpsit de femīa z ꝟgine

P ¶ Et p̄mo rōe ꝯꝟuatōis. s. honoꝛꝭ p̄nī. decet ei filiū honoꝛare parētes: sic p̄ceptū est Exo. xx. z. l. veluti. ff. de iusti. z iur. z. l. liberto. ff. ḋ op. lib. chr̄s igit̄ q̄ nō venit soluere legē sed adiplere Mat. v. honoꝛauit p̄rez suū in vita z ī moꝛte. in vita ipi⁹ honoꝛē q̄rēdo. vñ dicebat Jo. viij. Ego honoꝛifico p̄rez meū. Jn moꝛte ꝟo ꝑꝑt obediētiā ei⁹ moꝛiēdo: vt h̄r Eph. ij. Cōgruū itaqz fuit vt etiā ī ꝯceptiōe sua ꝟuaret honoꝛē p̄nū. qḋ vtiqz non fecisset si aliū sibi p̄rez ab ip̄o deo in t̄ra q̄sisset. z hec est rō bt̄i Bo. vbi s. Qui etiā ibidē arguit sic. Fili⁹ dꝫ honoꝛare mr̄ez suā sic̄ z p̄rez iux̄ possibilitatē suā. qꝛ ꝭm ph̄m. viij. eth. Parētibꝫ nō pōt equalēs reddi. sꝫ chr̄s potuit hūc honoꝛē seruare mr̄i sue vt ꝟgo ꝑmaneret. ḡ cōgruebat vt faceret: qꝛ fili⁹ nō honoꝛās mr̄ez impi⁹ est vt ait Bal. in. l. ꝯgruēti⁹. ī fi. C. ḋ pa. po. Neq̄qꝫ aūt decuissz vt fili⁹ dei q̄ oīa restaurare z ꝑficere venerat: mr̄ez peioꝛē nob̄ redderet q̄ꝫ accepisset. Si eī ioseph āplioꝛa dona dedit beniamin: qꝛ frat̄ ei⁹ vterin⁹ erat Genes. xliij. q̄ꝫto mag̃ fili⁹ dei p̄ciosissimū donū fecūditatꝭ ꝟgi alis q̄ excedebat fecūditatē ꝯiugalē z ꝯtinētiā vidualē debuit dare mr̄i sue Et hāc rōnē tāgit Aug. in ser. de natiui. chr̄i dicēs. Fas nō erat vt ꝑ ei⁹ aduentū violaret̄ ītegritas q̄ veniebat saluare coꝛrupta. z iteꝝ Electa est ꝟgo integra cui fecūditas matrꝭ daret̄. z facta est fecūda mr̄ in q̄ ꝟgīs ītegritas ꝟuaret̄. Scḋa rō ḋr decoꝛatōis. s. sapientie et̄ne. nā Sap̄. viij. ḋr ꝙ sapīa est cādoꝛ lucis et̄ne z specl'uꝫ sine macl'a. z Heb. xj. ḋr ꝙ est splēdoꝛ p̄ne gl'ie z figura sb̄c ei⁹. Sꝫ sic̄ ḋr Aug. in q̄dā ser. z Amb. in li. de ꝟginitate. Nihil ē puri⁹ mr̄e ītacta. ḡ decebat vt ex mr̄e īcoꝛrupta nasceret̄ ip̄a dei sapīa. z hāc rōnez tāgit Ber̄. in q̄dā ser. di. Nō ḋcebat deū aliā matrē q̄ꝫ ꝟginē: nec ꝟginē alium filiū h̄re q̄ꝫ deū. qꝛ nec maioꝛ int̄ mr̄es. nec maioꝛ int̄ filios nasci potuit. O igit̄ dña mat̄ ꝑ quā talē habem⁹ fr̄em: q̄d gr̄a ꝓ: q̄d laudis tibi retribuem⁹? Hec ille. q̄ et ait Deū decebat hmōi natiuitas q̄ nō nisi de ꝟgīe nasceret̄. Tal' cōgruebat z ꝟgini part⁹ vt non ꝑeret nisi deū. Uoluit ita de⁹ illā esse ꝟginē de q̄ imaculata imacl'at⁹ ꝓcederet oīm macl'as purgaturus. Et b. Amb. inq̄t. Ut coꝛp⁹ ei⁹ veꝝ oñderet̄ nascit̄ ex femīa. sed vt oñderet̄ ei⁹ diuitas nascit̄ ex ꝟgīe. Tertia rō ḋr ꝑfectōis vniuerse nature. Scḋm aūt Ans. q̄ttuoꝛ mōis pōt de⁹ ꝓducere hoīez ad esse. Aut sine viro z femina. sic̄ eduxit adā: Geñ. j. Aut ḋ viro sine femīa: sic̄ Euā Geñ. ij. Aut de femīa z viro: vt oēs cōiter generāt̄. Aut ḋ femīa sine viro z h̄ decuit fieri in īcarnatiōe filij dei rōe singularissime puritatꝭ. Et hāc rōnez tāgit dñs Bo. vbi s. z Tho. in. iij. pte sū. q. xxxj. ar. iiij. q̄ pōt. sic ꝯfirmari. Sic̄ eī vt dixit b. Andreas apl's Egee ꝓcōsului Prim⁹ Adā fuit foꝛmat⁹ ex terra ꝟgine q̄ ante nō fuerat laboꝛata: sꝫ solū ꝑadisi flumībꝫ rigabat̄: Geñ. ij. sic ꝯgruū fuit vt scḋs adam fieret ex intacta ꝟgine: q̄ laboꝛata nō esset viri cōplexibꝫ: sꝫ solū rigata celesti gr̄a tāq̄ꝫ ꝑadisii flumibꝫ. Et hec ē terra de q̄ ps. lxxxiiij. ait ꝓpha. Dñs dabit benignitatē z terra nr̄a dabit fructū suū ¶ Quarta rō ḋr cōplerionis scꝫ gr̄e diuie in ip̄a ꝟgine. nā Lu. j. dictū est ei ꝑ angelū Aue gr̄a plena. Nō fuisset aūt plena gr̄a si ꝟginitatꝭ ꝟtutē z aureolā nō habuisset. ¶ Quītā rōnez ponit Alex. lombar. in. iij. dis. xij. q. vl. di. ꝙ sic̄ lapsus hūani gñis fact⁹ est ī vtroqꝫ sexu. z inchoat⁹ est in ml'iere ac ꝯsūmat⁹ in viro. sic etiā ꝯgruū fuit ī reꝑatōe vt sex⁹ vterqꝫ interueniret z sic etia ꝟgo petīn inchoauit sic maria ꝟgo salutē generaret. z sic ꝑ ml'ierē ichoaret̄ reꝑatio: z ꝯsūmaret̄ ꝑ viꝝ. s. chr̄m dñm. z hec rō dici pōt reꝑationis. ¶ Sexta āt ḋr cōmēdatiōis. s. ipi⁹ ꝟgitatꝭ. nā vsqꝫ ad aduentū chr̄i hec ꝟtus nesciebat̄: cū tñ sit p̄cipua z singl'arꝭ. Quā sꝑ īꝑatoꝛ. i. chr̄s duxit eē colendā z venerādā. l. si q̄. C. ad sena. ꝯsul. oꝛ. Sed oēs illi p̄cepto se obligatos sētiebāt Geñ. j. Crescite z ml'tiplicamī zc̄. z ad h̄ intē debāt: hocqꝫ affectabant. Congruū ḡ fuit vt vl hec ꝟtus nob̄ oñderet̄: z in vtroqꝫ sexu vt viri haberēt quē imitarēt̄. s. chr̄m ꝟginē: z mulieres quā seq̄rēt̄. s. ei⁹ mr̄ez. ꝟgitas eīm ē illa q̄ replet ꝑadisum. c. nuptie. xxxij. q. j. Jp̄a eī est potēs deo cū fiducia hoim aīas p̄sentare ḋ. sancim⁹. in aut̄. de leno. z ꝑ glo. in. l. ij. ff. ḋ oꝛi. iu. z in aut̄. de mona. ḋ. pe. col. j. ¶ Septima rō ḋr ꝯditōnis siue ꝓꝓꝛietatꝭ ipius ꝟbi generati. Uerbū eīm absqꝫ coꝛruptōe coꝛdis ꝯcipit̄. q̄nīmo coꝛdis coꝛruptio ꝑfecti verbi ꝯceptionez non patit̄. qꝛ ergo caro chr̄i sicut fuit a ꝟbo dei assumpta vt esset ipi⁹ caro ꝓpꝛia: ꝯueniēs fuit ꝙ etiā ip̄a sine coꝛruptiōe

Q

ↄcipet. Vñ in qdã ser. ephesini ↄcilij dr. Ne
q3 vbũ nr̃m cũ parit corrũpit mẽtẽ: neq3 de⁹
R vbum subale ptũ eligens pemit vginitatez.
¶ Octauã rõnẽ ponit Aug. in li. d sctã vgi-
nitate dicẽs Optebat caput nr̃m insigni mi
raclo fz corp⁹ nasci d vgie: vt fcaret mẽbra
sua d vgie eccĩa fm spm̃ esse nascitura. Hec
ille. Et hec rõ põt dici fcatõis. Hãc etiã vita
tẽ pbare possum⁹ tali rõne. Si ei sũm⁹ sacer
dos nullã corruptã poterat ducere in vxorẽ
vt hr̃ Leui. xxi. q̃to mag spõsa dei pr̃is de-
buit ee ĩcorrupta z oĩ mũdicia plenissima.
¶ Pars tertia hui⁹ fmonis de bñdicte an-
S nunciationis iocunditate.

Côceptio chri fuit iocũdissima.

Quam iocũda fuerit ãnũciatio hec hodierna die facta hũanis nõ valet vbis enarrari. Fuit ei pmo iocũdissima deo. Sic em̃ qlibet rex solẽnizat z leticiã facit ac ferias fieri pcipit: vt in glosa ĩ rubri. C. d ferijs: qñ ei⁹ fili⁹ ↄhit mr̃imoniũ sic de⁹ pr̃ ineffabilẽ solẽnitatẽ fec̃ qñ ei⁹ fili⁹ cũ hũana natura p ĩcarnationẽ se copulauit. Jõ dr Mat. xxij. Sile est regnũ celoꝝ hoĩ regi q fec̃ nuptias filio suo. Si ei letat⁹ est abraã ĩ ortu z ablactatõe filij Gen.
T xxi. q̃to mag de⁹ pr̃ de filij sui ↄceptu z incarnatõe. ¶ Scdo fuit iocũdissima angel' oib q ineffabilit letati sũt de filij dei ĩcarnatiõe qr a sua creatõe nũq̃ fuerũt ita honorati. Sic em̃ serui exaltãt qñ soror eoꝝ germana ↄhit cũ dño suo: vt hr̃ in li. Hester d iudeorũ pplo exaltato z hester cũ asuero rege cõtrahẽte. sic angeli qñ aĩa chri fuit vnita z desposata vbo honorati sũt. Est em̃ ania soror germana angeloꝝ: qr ab eodẽ pr̃e eis sil'is ẽ pducta z d eadẽ mr̃e. i. de spũali natura. De hac aũt iocũditate inqt Aug. in ser. ãnũciatiõis. Egerũt in celo festũ dũ Gabriel redijt
V z vgo ↄcepit. agam⁹ z nos in terris gaudia noua: qr vgo ↄcepit z pepit. ¶ Tertio iocũdissima fuit toti hũano gñi qd cũ deo pacificauit. fuerat em̃ ĩ maxima discordia cũ suo creatore deo: q ↄ cũ irat⁹ steterat p qnq3 milia annoꝝ sed in ista die chr̃s se fec̃ mediatorẽ z recõciliatorẽ. z fuit ↄueniẽtissim⁹ mediator: qr erat d pgenie vtriusq3 ptis. Jõ dr lapis angular: qr vtrũq3 parietẽ ↄiũxit. vñ canit eccl'ia. Pacẽ de⁹ reddidit in se recõciliãs ima sũmis. z h in hac bñdicta annũciatõe ĩ-
X ceptũ est: qd postea in passiõe cõpletũ fuit. ¶ Quarto fuit iocũdissima sctĩs pr̃ib ĩ limbo exñtib. fuert ei certificati p diuinã reuelatiõez d ĩcarnatõe messie: quã tot desiderijs efflagitabãt z expectabãt. Jtẽ credẽdũ est q gabriel angel⁹ mlt' alijs angel' sociat⁹ statĩ facta ãnũciatõe b. vgini prexit ad sinũ abrae ĩ q erãt illi sctĩ pr̃es. atq3 cũ maria exultatiõe notificauerit eis ↄceptũ eẽ dei filiũ ex vgie. dixitq3 ill'. gaudete pr̃es sctĩ qr hodie puella illa sctĩssima d q pphetasti z ĩ figur pnũciastis hũilitate sua deũ de celo ad terrã traxit: z ĩ suo vgiali vtro ↄcepit. O igit pr̃ nr̃ adã: o eua mr̃ gñis hũani: o abraã: o isaac: o iacob: o esaia: o hieremia: o alij pr̃iarche z pphe dicite mihi q̃tũ exultasti q̃tũq3 gauisi est hodierna die? pfecto mariaz leticiã z ĩenarrabilẽ iocũditatẽ habuisti. vñ z ãnũciati angelo rñdere potuisti illd. iiij. Reg. vij. hec dies boni nũcij ẽ. Cũ ei Salomõ dicat Prouer. xiij. q desideria cũ cõpleta fuerit delectatiõez pariũt. nõ ẽ ãbigendũ vos mirꝝ ĩ modũ delectatos fuisse: audiẽdo sũmũ oĩm desiderioꝝ vr̃oꝝ eẽ adipletũ. Credo etiã q vob in ill' obscurissimis tenebr caligãtib: ĩ qb p tot milia ãnoꝝ nõ viderat lumẽ: hodierna die ad ↄsolatõez vr̃az z tãti gaudij certificatõez miranda z clarissĩa lux appuit. cui⁹ visiõe ↄfortati in dei laudes z grãꝝ actiões ptin⁹ psilisti z tũc vificatũ fuit illd qd saluator iudeis dixit Joã. viij. Abraã pr̃ vr̃ exultauit vt viderz diẽ meũ: vidit z gauis⁹ ẽ. ¶ Quĩto fuit hec Y ãnũciatio z ĩcarnatio filij dei iocũdissima ipi vgini: lz hãc iocũditatẽ ei pmo factã pus ponere debuisset. sz in fine dimisi. qr q ĩ fine dicũt meli⁹ mẽorie impmũt. vt ait Gre. ĩ qdã omel'. z pbat p c. liqdo. d ↄse. di. ij. Cõtẽplari aũt possum⁹ q̃tũ b. vgo exultauerit q fuaz se facer cupiebat illi⁹ vgis q ↄcipe z pere debebat saluatorẽ: cũ ei apparẽs angel⁹ Gabriel dixit Aue grã plẽa dñs tecũ. q. d. O maria vgo sup oẽs pelecta tu nõ eris fua: nõ ãcilla nõ pedisseq: sz dña dñaꝝ z mr̃ dei ab eťno pordiata. Tu es illa vgo de q locuti sunt oẽs pphe: tu es regia celoꝝ z ipatrix oĩm hoĩm z Z ãgeloꝝ: z oĩm grãꝝ di receptacl'uz. ¶ Quãtã vo dulcedinẽ ĩ ↄceptõe sui bñdicti filij senserit cũ in vẽtre suo oĩs padasi dulcedo itrauit: qs explicz fmõib? qs h excogitare poterit? O maria nõne p suauitate cõmota sr oĩa viscera tua? nonne p melliflluitate iubilauit aĩa tua? nõne p altitudie mysterij ĩ extasi facta ẽ mẽs tua? pfectõ si qs dixiss tibi illd Judicũ. xiiij. qd dulci⁹ melle? tu rñdere potuisses. ẽ vbũ di ĩcarnatũ in vtro meo. si ei dulcedinẽ magnã pstat de⁹ timẽtib se (vt ait ppha ps. xxx) pfecto sup oẽm intelligentiã hũanã fuit dulcedo quã dedit de⁹ sibi ↄcipiẽti se.

¶ Pars tertia hui⁹ fmonis q dr tpalitatis. A

Chr̃s nõ dbuit statim p⁹ lapsum incarnari

Circa tpalitatẽ ĩcarnatõis filij di ex vgie qri pñt tria. pmũ dr expectationis. scdm determinatiõis. tertiũ vo attributõis. ¶ Quãtũ ad pmũ qd dr expectatõis: mirant qdã z curiose inqrũt cur de⁹ q est clemẽtissim⁹: z cui pprĩũ ẽ misereri sp z pcere tãdiu ↄtinuit in ira misedas

suas. videt ei eis q statī p⁹ lapsū hūani gnis īcarnari obuisse: amor ei fac accelerar donū cū g bnficiū īcarnatōis fuerit puri amoris et eximie charitatis. iux illō Jo. iij. Sic ds dilexit mūdū vt filiū suū vnigēitū daret. et Eph. ij. Propr nimiā charitatē suā q dilexit nos de⁹ misit filiū suū i silitudinē carnis pcti. videt q citi⁹ debuisset illū mittere. nā charitas nō tardat amico subuēire: fm illō Prou. iij Ne dicas amico tuo vade et cras dabo tibi: cū statī possis dare. Cōfirmat qz hec ratio q: (vt ait Cassiō. li. iij. epl'a. xl. epl'a) nō possum⁹ extiare iocūdū qd nimia fuerit dilatōe suspēsū. Spes ei q differt affligit aiaz Prouerb. xiij. vn Mathe⁹ poeta i poetria pte. j. c. j. canit. Pollicitū languet vltiore mora. et Staci⁹ i. ij. thebaidos inqt. Nō gnior miseris mortalib⁹ addita cura Spes vbi longa venit. Et hēric⁹ samariē. li. ij. ait Nā mora denigrat donū meritūqz mīorat Sz cita grandificat mūera pua man⁹. Jō Jacob⁹ bnuentan⁹ sui li. c. xx. dt. Cū spōdes aliqd man⁹ illico v̄ba sequat Auget ei meritū q cito soluit idē. Dr etiā i cōi puer. Qui cito dat bis dat nescit dare q dare tardat. et Cassiō. li. vj. c. pl'a: epl'a. ix. inqt. Oīe siqdē iustū cū celeritate cōmoda trāsit ad bnficiū. Ex qb⁹ oīb⁹ videt q de⁹ iustissim⁹ dbuerit accelerar bnficiū icarnatōis sue. et maxie qz vt dicūt qdā

B si pus in mūdū venisset m'ti forte fuissēt salui q nō st. ¶ Sed ad hāc curiosaz disputatiōnē rndet Alex. de ales. in. iij. pte sum. i tract. de puenientia icarnatōis. et b. Bona. in. iij. di. j. ar. ij. q. iij. et Rich. ibidē p oīa. et Alexā. lomb. in eadē di. et Tho. in. iij. pte sum. q. j. dicēs q valde pgruū fuit cbām differre icarnatōez suā. Primo rōe punitōis et curatōis Scdo rōne cōmēdatōis. Tertio rōne pfua-

De⁹ distulit incarnari pp̄ tria

siōis. Primo nāqz fuit pgruū h bnficiū differre ppr puniendū hois pctm. nā facilitas venie icentiuū tribuit delinquēdi. c. qz st. xxviij. di. et l. ita vulnerat⁹. ff. ad. l. aq. vn mōtanari⁹ in luna celeri inqt. Oīe freqntari fac ipunitio crimē. Accendit culpā facil' dimissio pene. Eadē etiā snia hr in. c. sz illō. di. xlv. et c. qlapis. l. dis. et di. xciij. c. penul. et ex. d vi. et bo. cle. c. clericoz. cū ibi no. et. s. q. vlt. c. exigunt. xx. q. ij. c. placuit. et. xxiij. q. iiij. c. est iniusta. et. xxv. q. iiij. c. loci. Quia igit Adā putauit se pctm leue et veniale cōmisisse: vt ait sctūs Bona. in. ij. dis. xxij. ar. j. q. ij. vt de⁹ sibi et posteris suis ōnderet q graue fuit eius pctm: puenies fuit bnficiū redēptionis differre. ne si statim pcessuz fuisset qdāmō peccato suo bō cōmodū reportaret et peccare in deū pap formidaret Licz aūt h bnficiū dici posset liberali⁹ si statim pcessuz fuisset nō tn hūano generi fuisset vtili⁹. cui ex tarditate incarnatōis ostensa fuit gnitas peccati. Preterea cū extūc hoies proni facti sint ad malū vt hr Gen. viij. et i. c. oīs etas. xxij. q. j. et. §. si qs igit. in aut de mona. col'. j. et. §. sancim⁹ i aut. de leno. coll'. iij. et. §. charitas aūt. d pe. di. ij. et di. iij. c. ad huc istāt. v̄. scim⁹. et meli⁹ i. c. pclui⁹. xx. q. iij. pgruū fuit vt i pmo pctō de⁹ seueritatē ōnderet: vt sic timore hūanaz audaciā coerceret. Oñdit āt diuie vltōis sed ueritas: maxie in h q tantos clamores et luctus sctōz patz tāto tpe sustinuit anqz descendere vellet. et ipe adā cū tota posteritate sua etiā iusta exul fuit a padiso: et dret⁹ i limbo penituit ei cū i h mōo. 930. ānis: et tn oportuit eū expectare i carcere qsi. 4000. ānis. Et iō dicas ad argumētū i priū q pcedit qn et hibitio doni celerit dati pfci ei cui dat et nō alit nā et pat nō dat subaz suo filio qtuis eū amet: nisi qn scit illi posse pdesse Medicus qz qtuis egrū diligat n tn statim sz oportuno tpe illi tribuit medicinā. Uera ē ei snia Ouidij. i. j. de reme. amo. dicētis. Tēporib⁹ medicia valet data tpe psūt Et data nō apto tpe vina nocēt. Quia igit oīa tps hnt: Eccs. iij. et oī negocio ē tpis optunitas. vt dr eiusdē libri c. viij. Uñ autor li. de morib⁹ medicoz c. xv. iqt. Oīa fructificāt cū vēit apta dies. et Bellin⁹ i speculo vite pte. j. ait Tēpe cuncta suo qsqz pit⁹ agit. Jdo de⁹ pitissi⁹ medic⁹ q cūcta fec bōa in tpe suo vt inqt Salomō Eccs. iij. expectauit optunitatē tpis ad icarnatōez suā: et maxie cū ipe sit iudex iust⁹: vt dr ps. vij. fecit qd ad boni iudicis officiū spectat De q Ouid. iqt. i. vj. d tristib⁹. Judicis officiū ē vt res: ita tpa rez Querere. Jpe eñ iudex vniuersoz de⁹ nō regit fz ipetū amoris: sz fm reglaz sapie et rōnis. et ido dona ei⁹ nō accelerant nisi fuato dbito ordie ¶ Preterea sapiēs artifex ad nihil trahit iuitū cui dedit semel arbitrij libertatem. Sic g debuit hūanū gen⁹ rcpare de⁹: vt salutē iueniret q vellet: et q nollet qrere in sua malicia dānaret. Null⁹ g qrit medicū nisi se cogscat egrotū. Cōgruū aūt fuit sic curare hoiez: vt suaz ifirmitatē agnosceret et medico grat⁹ existeret: cogscens se pria v̄tute nō posse curari. vn sup epl'az ad Gal'. inqt glo. Augu. Magno psilio factū ē vt post hois casuz nō ilico dei fili⁹ mitteret. Reliqt eñ de⁹ hoiez pus in libtate arbitrij vt vires nature sue cognosceret. et ita ifirmitate sua cognita clamaret ad remediū et grē iploraret auxiliū. Ad illud ēt qd dr q m'ti fuissent saluati si citi⁹ venisset: rndet q bonū cōe pponit singl'ri. et bonum vniuersi bono puato. j. etb. et. iij. pol'. et c. lz. qbusdaz de regu. c. dilēcissimi. viij. q. ij. et c. hōc mēorie el. j. de post. p. et c. scias. vij. q. j. et c. vbi piculū. §. cetez. d elec. i. vj. et l. fu. C. cō.

Rñ. ad argumē

Qui Dīa suo tpe sunt facienda

Sic de⁹ debuit redimere vt libertas arbitrij maneret

munia de le.z.l.j.ff.d solu. Et ideo cũ pdicti ordis ɔgruētia reqreret ꝙ icarnaret i fine tẽpoꝝ.p cõi z vniuersali vtilitate: nõ debuit p pter singlares psonas accelerari. ¶ Scdo decuit h bñficiũ ꝓtrahi ꝓpt ipsius bñficij cõmendationẽ. nã tale ac tantũ bñficiuz qle est incarnatiõis filij dei merito exigebat vt crederet fide firmissima: z charitate feruẽtissima diligeret tanqȝ remediuz altissimũ atqȝ salubrimũ. Jõ ɔgruẽtissimũ fuit vt añ christi aduẽtũ piret mlta testimonia ꝓbãtia explicita i vbis qȝ implicita i figurꝭ: vt mltꝭ firmissimis testimonijs q̃d erat secretũ z altũ certissimũ fieret z indubitabile ad credendũ. piret etiã multiplicia ꝓmissa z ardẽtissima desideria: vt sic ꝓmissũ expectaret: expectatũqȝ differret: ac dilatũ ampliori feruore desideraret. et sic desideratũ tandẽ gratissime exhibitũ amãtissime susciperet: maximaqȝ sollicitudĩe custodiret. Ait em̃ Cassio. li.ix. eplaꝝ. epla. xxiiij. Habet h hũana ɔditio vt celerit adepta fastidio sint: dũ oẽ pciosum vilescit oblatũ. dulci⁹ aũt accipit qd sub aliq̃ dilatiõe pstat. Et Prosp in li. epigrã. canit: Gratior ẽ fruct⁹ quẽ spes ꝓductior edit. Ex qb⁹ oib⁹ patet q̃nta sit ingratitudo: imo stulticia nr̃i tpis: q redẽptorẽ incarnatũ z ꝓ nob mortuũ nõ tantũ diligim⁹ q̃ntũ sctĩ pres affectabant z amabãt ꝓmissum z vẽturũ. Vñ Bern. in ser. ij. sup Cañ. dr. Ardorẽ desiderij patꝝ suspirãtiũ chrĩ in carnẽ pñtiam freq̃ntissime cogitãs: cõpũgor z cõfundor in memetipso: z vix ɔtineo lachrymas ɔsideratiõe miserabiliũ tẽpoꝝ hoꝝ: ꝙ nunqȝ nob tantũ ingerat gaudiũ grẽ hui⁹ exhibitio/q̃ntũ sanct. veteribꝰ pstabat desideriũ ꝓmissoꝝ. Hec ille. De hac aũt cã dilatiõis aduent⁹ chrĩ loq̃tur Aug⁹. q sup eplam Pauli Gal. inquit: Multi dicẽt: q̃re non añ venit chrs? Quib⁹ rñdẽdũ est. qꝛ nõdum venit plenitudo tpis moderãte eo q fecit tpa. Sciebat em̃ q̃n venire debebat: z etiaz pati: z cetera facere. Añ tñ p lõga tpa series pconum pmittẽda erat. diu em̃ pdicẽdus erat q sp erat tenẽdus. q̃ntoqȝ maior iudex veniebat: tãto pconũ series lõgior pcedere debebat. Hec ille. Et q̃d factũ est ad declarandã excellẽtiã iudicis: etiã fieri debuit p demõstrãda eminẽtia sue maiestatis. ¶ Tertio decuit h ꝓpter ordis cõseruationẽ. Reqrebat em̃ maxia dĩ sapia vt oĩa ordinata essent ẽm loca z tpa. Faciũt ea q nõ tant in c. non debet. de ɔsang. z affi. Inter oĩa aũt opa diuina h est pfectissimuz p qd facta sunt oĩa. Oĩs aũt ꝓcessus ab impfecto debz esse ad pfectũ: z nõ ecõtra. j. ad Cor. xiij. Cũ venerit q̃d pfectum est: tũc euacuabit qd ex pte ẽ. Fuit g ɔgruũ vt illd op⁹ fieret in fine tẽpoꝝ. vt sicut pm⁹ hõ fact⁹ ẽ sexta die: sic secũdus fieret in sexta etate. Nã illa etas est apta ad exercitiũ sapie. ꝓpter. s. multã expientiam. Dicit em̃ Eccĩ. xxxiij. Vir in mltꝭ expt⁹ multa cogitabit. Et q̃m cõit antiq̃ mltoꝝ habẽt expientiã: Jdeo dr Job. xij. Jn antiq̃s est sapientia: z in mlto tpe prudentia. et ideo pferunt iunioribꝰ. l. ij. ff. de fi. instru. Min⁹ q̃qȝ ɔcupiẽ carnalis hñt senes qȝ iuuenes. Vñ Tulli⁹ in li. de senectute ait. O pclaꝝ opus senectutꝭ: aufert em̃ a nobis q̃d in adolescẽtia est viciosissimũ. s. libidinẽ corpis. Sic in sexta mõi etate vigebat sapĩa ꝓpt multas ꝓphetias q pcesserãt. et minor ɔcupĩa carnis ꝓpt mlta iudicia dei terribilia q hoĩes experti fuerãt qb⁹ pcedẽtes etates nõ sic abũdauerant. Que oĩa ɔfirmat Aug⁹. in li. Cur q̃n et quõ de⁹. c. vij. di. Q̃n redẽptor hõ fieri dignatus sit: puto ipse nob donauit aliq̃ntulũ intimemus: patet tũc aliquẽ mlto ampliori auxilio indigere q̃n grauiori necessitate vrget. Et tãto digni⁹ subsidiuz ꝓmereri q̃nto diuti⁹ atqȝ obnoxi⁹ id opando q̃sierit. Diabol⁹ nãqȝ q numũ deceptõis hoĩb⁹ accõmodauerat cũ maris z intolerabilib⁹ vsurꝭ illũ instãter exigebat. z tãdiu hoc facere ɔsueuerat ꝙ iaz hereditario iure se oẽm carnẽ possidere putabat. Vñ h. Job dr. Absorbebit fluuiũ z ñ mirabit. z hz fiduciã ꝙ ifluat iordanis i os ei⁹. Hinc apte insinuãs ꝙ hostꝭ antiqu⁹ oẽs añ saluatoris aduentũ ita suos esse arbitrabat ꝙ ei paꝝ d ill' erat. vñ ẽt credebat se obtinere posse oẽs i chrõ credituros. i. baptizandos: q̃s p iordanẽ intelligim⁹: in q fuerũt sacrate baptismi pmitie. Scim⁹ eq̃dẽ qꝛ de⁹ sex dieb⁹ opat⁹ ẽ. z i septio reqeuit. Silr q̃z mõz istũ p sex etates distinxit quẽ ñ ãpli⁹ fluctuare psciuit: vt in etate. vij. oĩa cessarẽt z a suis actib⁹ q̃escerẽt. Hoc vtiqȝ diabol⁹ sciens: cũ iã p. v. etates valde effrenate sup hoĩes dñiũ suũ exercuissꝫ: tũc tãto effrenati⁹ se ad debellãdos hoĩes ꝑpabat q̃nto itelligebat nõ nisi sextã etatẽ sibi supesse. Q̃n g diuĩa pietas cõgruẽti⁹ hoĩb⁹ succurreret qȝ cũ illoꝝ necẽtatẽ vndeqȝ igemiscere ɔspicerꝫ: z cũ mõi finẽ iã nũc imĩere sciret? Sz nimiꝝ fortasse iõ tã diu vẽire distulerat vt magnũ remediũ merito magnũ pcurreret d̃siderium. vl' ẽt vt hoĩez quẽ die. vj. ɔdiderat. vj. etate redimeret. isu p vt gen⁹ hũanũ q̃d iã fere ad occasũ deuenerat z p pctõ suo totũ ad ima tẽdebat: cui nemo ali⁹ succurrere potat nisi dsursũ veniret q hõ fact⁹ ẽ illd exigeret: z d se velut podium faceret: vt q̃cũqȝ illi podio tenacit adhereret ab imis ẽsurgeret: cũ illo dñico podio celos ascẽderet: ibiqȝ ec̃nal'r p illd sb sisterꝫ. hec ille. Quãrũ ad scdm̃ i hac pte q̃d dr determĩatõis q̃rit. q̃re ñ expectauit vsqȝ ad vltimũ finẽ tẽpoꝝ: sꝫ icarnat⁹ ẽ in h tpe determinato. Et rñr.

Marginalia (left): D — Ut commẽdaret bñficiuz distulit i carnari — E — Ut ordo temporũ seruaret distulit icarnari.

Marginalia (right): Ut magnũ desideriũ piret distulit incarnari.

Ne fervor tepe-ret i hoie nō decuit deū ad vltimū incarnari

fm pdictos doc. q̄ h̄ fuit valde ꝯgruū mlti
plici rōne. et omissa pma rōe q̄ dr capitis. s. q̄
chrs sit caput eccle: vt dr Col. j. sic būit aliq̄
mēbra pcedētia: ita bre debuit aliq̄ seqntia:
ne capud fieret i cauda ꝛ diceret mōstꝝ. Se
cūdā rōes ponē q̄ dr tepiditatis. būana ei nā
pcliua ē magis ad malū q̄ ad bonū. ꝛ iō si di
uti9 ptraxisset icarnatōez: ꝛ fidē ꝛ spē pdidisset
Pri9 g̃ vēire ipm i carne n̄ decuit rōib9 pdi
ctis. Si āt diuti9 tardasset/tepuisset feruor in
cordō būano ꝗtidie. Vn̄ orabat pphā d. Exur
ge dn̄e ꝛ ne repellas i finē. Tertio fuit h̄ ꝯue
niēs rōe optūitatis. decebat eni ductorē pfcm
tūc se viā ondere cū eēt optūitas currēdi ad
brauiū. h̄ est i fine tpm: nec tn̄ an̄ fminū: vt p
tiorē iudicij stimlati ac p spē pmij attracti ꝛ
p exēpli iformatōz aiati seq possem9 efficacit
ducē nrm. Glo vo i cle. j. d sū. tri. ꝛ fi. ca. circa
pn. i vbo. ex tpe. pdicta ꝯfirmās sic ait. Dubita
ri poss; d tpe icarnatōis q̄re tūc ꝛ nō pri9 vl
tardi9. Canōiste dicūt satis eē dicere cū Pau
lo. O altitudo di. ꝛc. Ro. xj. et d pe. di. iij. c.
si ex bono. nā i ptāte miserētis ē qn̄ ꝛ qn̄tū mi
sereri velit. fac de pe. di. ij. c. si em inqt. vltra
mediū. v. sic. et q̄d no. ex q̄ cle. vl vo. c. ij. Di
cūt tn̄ theol. q̄ certū ē nō fuisse ꝯueniens an̄
pctm̄ deū icarnari: cū op9 icarnatōis pncipa
lit ordiet ad abolitiōez pcti. Et vt dr Luc. v.
Nō sanis sꝫ ifirmis op9 ē medico. Nec vēit
vocare iustos sꝫ pctōres. ij. q. j. c. mlti. et d pe.
di. j. c. libent. Itē nec fuit ꝯueniēs statī post
pctm̄ deū icarnari. Cū ei ex supbia pctm̄ pue
nisset: sic liband9 erat hō vt hūiliat9 recogsce
ret se libatore idigere. q̄d mag ꝯsilio dilatuꝫ
fuit. vt ꝯgnita sui ifirmitate hō clamaret ad
medicū ꝛ gr̄e posceret auxiliuꝫ. Ad finē vo
secli n̄ debuit differri: vt de ipfectiōe būane
nature p icarnatōez pueiret gdati ad pfectio
nē glie i fine secli. ❡ Itē fuit equū p9 datā le
gē moysaicā ꝛ pphicā quā mlti spnebāt: iusti
ficari deo gen9 būanū p icarnatōez ꝛ tpe gr̄e
Q: si dilatū fuisset ad finē secli: forsan reue
rētia ꝛ noticia di ꝛ moꝝ honestas i tris fuisset
abolita. Fuit et h̄ ꝯueniēs ad māifestādā di
uinā vtutē saluātē p fidē pteriti: pn̄tis ꝛ futu
ri. vt no. Ber. i rub. h9 titli. Hec glo. vbi s.

H Incarnatio dr plenitudo tēporis

❡ Quātū ad tertiū q̄d dr attributōis: q̄rit.
q̄re tpi icarnatōis dn̄ice attribuit pleitudo:
iux illō Gal. iiij. At vbi vēit plenitudo tpis
misit de9 filiū suū natuꝫ ex mliere ꝛc. Ad q̄d
rn̄r fm q̄ndā glo. sup pdicta vba apli: q̄ est
tps vacuū: tps semiplenū: ꝛ tps plenū. Tps
vacuū fuit an̄ lege: qn̄ hoies dei cognitōe va
cui erāt. et iō creaturas ꝛ muta aialia adora
bāt. iux illō Eph. iiij. Tenebris obscuratum
hn̄tes itellectū: alienati p viā dei p igrātiā q̄
est i ill. Tps semiplenū fuit sub lege: qn̄ da
ta ē cognitio vni9 dei: sed n̄ dabat gr̄a p quā
possent pfecte iplere mādata di. Tps āt ple
nū est modernū. q: mō dat gr̄a p quā iplere
possum9 diuia mādata. et h̄ p incarnatiōem
vbi ꝯsecuti sum9. ❡ Sed pdicti doc. vbi s. D
diffusi9 assignt cās h9 attributiōis. Pria dr
cōpationis siue respect9 ad deū ꝛ ad angelū
ac ad hoiem. Ad deū dico: q: tūc facta ē ple
na vnio ꝛ pticipatio ditatis a creatura. q: di
uinitas fuit vnita būanitati chri. q̄d pri9 fa
ctū nō fuerat: nec fiet in etnū. Ad angelū vo
q̄a ruina āgelica repat ex electis hoib9 p redē
ptionē: iux illō ps. cix. Judicabit in natiōib9
iplebit ruinas. s. angeloꝝ. Ad hoies āt mlti
plicit. tū pp plenā libatiōez a culpa: fm illō
ad Col. j. In ipo cōplacuit oēm pleitudinē
deitatis ibitare: ꝛ p eū recōciliari oīa. Tū pp
ꝯsecutiōez oim bonoꝝ necessarioꝝ ac salutē.
Nā q̄ntū ad itellectū reuelata ē vitas. q̄ntū
vo ad effectū donata ē gr̄a charitatis. iux il
lud Jo. j. Gr̄a ꝛ vitas p iesū chrm facta est.
Fuit et h̄ ꝯuenient dictū p cōpatōez ad oēm
creaturā q̄ ex icarnatōe filij di pfecta ē. Cū ei
oīs creatura ordinata sit ad hoiem: ꝛ būana
nā vnita sit diuie p incarnatōez vbi: cōpleta
ꝛ pfecta p h̄ fuit oīs creatura. Et h̄ est q̄d ait
apls Eph. j. Scdꝫ bn̄placitū ei9 q̄d pposuit i
dispositiōe tēpoꝝ instaurare oīa in chro. Et
hec est rō Alex. de Ales vbi s. Scdo dr tps
plenitudis rōne pfectiōis. tū q: oīa erāt pa
rata. q: sic venit dare nob pacē pectoris: ita
voluit repire pacē tpis. tū q: oīa pmissa pri
bus tūc sit ipleta: vt dr glo. fm scm̄ Bona. i
iij. di. j. iux illud Eccl. iij. Da mercedem dn̄e
sustinētib9 te: vt pphe tui fideles inueniant.
Tertio dr tps plenitudis etiā fm Alex. vbi
s. rōne termiatōis. tū q: nullū aliō tps expe
ctat p9 tps chri. q: vt dr. j. Cor. x. Nos sum9 i
q̄s fines secloꝝ deuenerunt. Unde ait dn̄s
Matt. xxiiij. Nō pteribit generatio hec do
nec oīa fiāt. Tū q: i isto tpe iplebit nūer9 ele
ctoꝝ: iux illō Apoc. vj. Sustinete adhuc mo
dicū tps donec ipleat nūer9 fratꝝ vroꝝ. Tū
q: oīa q̄ scpta sit a pphetis: h̄ tpe impleri debe
bant. nā nō solū de pteritis: sed etiā d futuris
pphe pdixerunt. q̄ oīa in ista sexta etate ipleta
erāt: ꝯcurrēte septia in q̄ mōo termiato ele
cti oēs glificādi sunt: pstāte ipo q̄ in ipa tpis
plenitudine carnē assūpsit de itemerata vir
gine: vt illi p amorē adherentes in hac vita:
cū ipso postmodū gaudeam9 i alia in infini
ta secula seculoꝝ. Amen.

De eadē annūciatiōe ꝛ icarnatōe filij dei. Sermo. II.

J Priuilegia Marie. ꝯcessa rie. i ꝯceptione filij di

q

Quod nascetur ex te sanctum: vocabit filius dei.
Luce. j. Beata virgo Maria in

ↄceptõe filij sui pmo fuit pfectissime sctifica ta: sic pdictũ fuerat ps. xlv. Sctificauit tab/ naculũ suũ altissim⁹. Scdo grã plene fecun data. Lu. j. Tertio i plenitudie ↄsũmata: vt dt Hiero. i smõe ad Eusto. et Rich. de sctõ vic. in expositiõe: Ecce vgo ↄcipiet. li. ij. Tan tã em̃ tũc plenitudinẽ grẽ de⁹ aĩe btẽ Marie dedit: qñtã eã p futuro pmereri debere ↄspe xit. Quarto donis spũsscti repleta. qr spũsscã ctus venit sup eã excellẽtiori mõ q̃3 vnq̃3 fece rit sup aliquã purã creaturã. s. ↄcipiẽdo. Lu. j. Quinto fuit i grã ↄfirmata: sic asserit Ri/ char. vbi s. 7 Ber. i epl'a ad Lugduneñ. Nõ em̃ habuit potẽtiã ad peccãdũ p⁹ ↄceptiõe3 filij dei: vt ait san. Bonauẽ. iij. di. iij. ar. j. q. vj. 7 b. Tho. i. iij. p. sũme. q. xxvij. ar. v. i rñ. ad. ij. arg. et Alex. d' al'. i. iij. pte sũme. q. ix. mẽ bro. iij. ar. ij. §. ij. et Rich. d' media villa i. iij. di. iij. ar. j. q. iiij. Sexto fuit de pseuerãtia in grã 7 stabilitate finali certificata. Nã cũ sci/ uerit Maria magdalena d' pte optia electa q̃ nõ auferet ab ea Lu. x. et apl'i de pmissiõe spũsscti in eis in etnũ: Jo. xiiij. 7 Paul⁹ d' in/ sepatiõe sua a charitate chri: ad Ro. viij. non debet h btissime vgĩ defuisse/ q̃ oĩa puilegia alijs ↄcessa obtinuit: sm Berñ. Et hãc certi/ tudinẽ habuit vl' hr̃e potuit diuĩa ĩspiratõe vl' reuelatõe. Septio fuit spũ pphetico radi ata: sic patz in suo cãtico Lu. j. in q̃ triplici lu mine pphico se illũinatã oñdit. s. pñtis: pteriti 7 futuri. Octauo sacre scpture mysteria ei fu erũt reuelata. sic patet i eodẽ cãtico. ibi: Sic locut⁹ ẽ 7c. Nono fuit ei dei facies (vt pie cre dit) reuelata: vt ait mgr̃ Barth. pisa. i li. btẽ vgis. Chõ sm q possibile ẽ in pñti vita fuit recreata. et h seq̃t ad pdictũ. Si em̃ Petr⁹ visa glia transfigurato Jesu dixit: Dñe bo/ nũ 7c. Mat. xvij. q̃d facere debuit vgo btissi ma degustata ei⁹ deitate. Decio mr̃ dei ẽ fcã 7 vocata: q̃ nihil pt dici mai⁹ ad ei⁹ laudẽ. 7 h est q̃d pdixit ei angel⁹ i vbis posits. s. Qd na scet 7c. Undecio sup oẽs puras creaťas me/ ritis 7 glia ẽ exaltata atq3 oĩb⁹ bñdictiõib⁹ re/ pleta. sic ipa inq̃t i suo cãtico di. Lu. j. Or re sper. hũ. an. sue: ecce ei ex h b. me d. o. gc. De q ↄceptiõe sacratissima tres pulcras ↄsidera Prima dicet missiõis. (tiões facie⁹. Secunda actionis. Tertia vo collocutiõis.

K Pars. I. hui⁹ smõis q̃ dr missionis

F Nq̃t b. Ber. sup Missus ẽ. Hodie vgo regia gẽmis ornata vtutũ: ge/ minoq3 mẽtis 7 corpis pit' decore p/ fulgida: specie sua 7 pulcritudie ce/ li ciuiũ i se puocauit aspcm: ita vt reg' aim i suã ↄcupiaз iclinaret: 7 celestẽ ad se nũciũ de supnis educeret. hec ille. Ad q̃z declaratõe3 q̃rũť pl'a. Et pmo: vtr̃ ↄueniẽs fuerit icarna tionẽ filij di ãnũciari b. vgi p angelũ. Ad q̃d rñdet Ric. nr̃ i. iij. di. iij. ar. ij. q. iiij. q sic. 7 h pt pbari m'tiplici rõe. Prio rõe ordiatiõis: vt. s. suareť ordo quẽ de⁹ statuit: q̃ mediãtib⁹ angel' diuĩa hoĩb⁹ mistranť. Ait ei Dioñ. iiij ca. celest' hierar. Diuinũ iesu bẽignitat' my steriũ angeli pmũ edocti sũt. postea p ipos ad nos cognitiõis grã trãsiuit. Et i eo. li. et inq̃t: Diuias visiões gl'iosi patres nr̃i adepti sũt p medias celestes vtutes. Hec ille. Scdo em̃ Jsi. vij. ety. angeli grece/ latine nũcij iterpťãť ab eo q dñi volũtatẽ pplis nũciarũt. Meri to g̃ angel⁹ ad annũciãdã filij dei icarnatio/ nẽ missus ẽ: vt antiqu⁹ ordo suareť. Q si ↄ q̃s arguat dicẽs sm sniã3 Dioñ. v. ca. celest' hierar. q supmis angel' sit reuelatio imedia te a deo, pp̃ eor̃ dignitatẽ. s3 mr̃ dei ẽ sup oẽs angelos dignificata. g̃ imediate a deo debe/ bat sibi ãnũciari h mysteriũ. Rñr sm Tho. in. iij. pte sũ. q. xxx. q mr̃ dei supior erat q̃ntũ ad dignitatẽ ad quã diuinit⁹ eligebať: s3 q̃n/ tũ ad statũ pñt' vite iferior erat ãgel'. qr 7 ipe chrs rõne passi bil' vite modico ab angel' mi norat⁹ ẽ: vt dr Heb. ij. Uerũtñ qr chrs fuit sil' viator 7 ↄphẽsor q̃ntũ ad cognitiõe3 diui nor̃: nõ idigebat ab angel' istrui. sed mr̃ di ñ erat i statu ↄphẽsor̃: iõ de diuio ↄceptu per angelos instruẽda erat. Etsi ad h obijciať q btã vgo ex lũine grẽ 7 fidei cog̃scebat di filiũ incarnãdũ: 7 credebat h fidelissime: q̃a i vbo mris fuerat sctificata: iõ nõ videť q tale my steriũ deberet ei p angelu3 reuelari. Rñr q l3 vgo fidẽ hr̃et de mediatore añ annũciati/ onẽ: tñ ex hũilitate cordis sui nunq̃3 cogita/ uit se ad tale mysteriũ sublimãdã. igiť d hoc debuit p ãgelũ pmoneri. ¶ Scdã rõ dr mo dificatiõis: vt. s. mod⁹ redẽptiõis corñdeat mõ pditiõis. vt sic Eua a malo ãgelo edocta occasio fuit nr̃e pditiõis: sic Maria ab ange lo bono istructa fieret cã nr̃e salut'. Bon⁹ g̃ mod⁹ fuit hoiem repandi vt ãnũciatiõ salua tois fieret ab angelo. sic pma suggestio fue rat a diabolo. Et sic diabol⁹ hois pcurauε rat dãnatiõe3: ita bon⁹ angelus eũ adiuua/ ret ad salutẽ. Et sic diabolũ miserat maledi/ cta turba ifernal' ad Euã: vt ei iferret prauã psuasionẽ 7 mẽdacẽ assertiõem ac fallacẽ p/ missionẽ: sic angel⁹ mittereť a collegio bñdi/ cte trinitat': offerẽs ei reuerẽdã salutatiõem cũ dixit Aue 7c. 7 verã assertõ3 di. iueñisti 7c. ac vtilẽ pmissiõe3 di. ↄcipies 7c. Et hãc rõnẽ tãgẽs venerabil' Beda sup Luc. inq̃t. Aptũ pfecto hũane restauratiõis pncipiũ vt ange lus mittereť ad vgĩnẽ partu ↄsecrãdã diui/ no. q̃a pma hũane pditiõis fuit rõ cũ serpẽs mittebať a diabolo ad mulierẽ spiritu sup/ bie decipiendã: imo ipe diabolus veniebat q̃

Couenie bat chri/ stũ p an/ gelũ an/ nũciari

Maria supior 7 i feriõr e/ rat ãgel'

L

gen⁹ hūanū decept; pmis parētib⁹ imortali
tat; glīa denudauit. Qr igit̄ mors intrauit
p feminā: apte redit ⁊ vita p feminaʒ. Illa a
diabolo seducta viro gustū nec; obtulit. hec
edocta p angelū/mōo salut; auctorē edidit.
Hec ille. Ad h̄ etiā pōt adduci illō q̄d dr̄ i. l.
oia. ff. de re. iu. scʒ Oia q̄ vno iure ꝯhūt: ꝯrio
iure peūt. Itē ad h̄ posset applicari illō Pro/
uer. xviij. Mors ⁊ vita in manu lingue. In
manu em̄ lingue serpēt; fuit mors pestifere
suggestionis. In manu aūt lingue Eue fuit
mors stulte dubitatiōis. In māu ligue Ade
fuit mors stulte excusatiōis. Sed in manu
M lingue b. v̄gis fuit vita nr̄e salut;. ¶ Tertia
rō dr̄ reformatiōis. vt. s. int̄ hoies ⁊ angelos
pax reformaret̄. Angel⁹ em̄ odiebat hoiem
qr ip̄m sua restauratōe defraudauerat. Hō
v̄o odiebat angelū: qr ip̄m decepat: inq̄ntuʒ
diabol⁹ est angel⁹ p naturā. Et qr chr̄s carnē
assumebat vt vtrosq; recōciliaret: iux̄ illud
ad Col. j. Pacificās p sanguinē cruc; q̄ i cel
N sūt ⁊ q̄ in tr̄;. Iō vtriq; debuert̄ in h̄ negocio
misteriū exhibere. ¶ Quarta rō dr̄ iflāma/
tiōis siue eleuatiōis ipsi⁹ v̄gis i deuʒ: vt sic p
amorē in ip̄m eleuata ⁊ charitate iflāmata:
maiori deuotōe ad ꝯceptū afficeret̄: ⁊ pri⁹ eū
ꝯcipet mēte q̄ȝ corpe. de q̄ Aug. in li. de v̄gi/
nitate ait. Beatior fuit Maria ꝯcipiēdo fi/
dē chr̄i q̄ȝ ꝯcipiēdo carnē chr̄i. Et itez idē in/
q̄t. Materna ꝓximitas nihil Marie ꝓfuis/
set nisi felici⁹ chr̄m corde q̄ȝ carne gestasset.
Hec ille. ¶ Quinta rō dr̄ certificatiōis: vt
scʒ tāto certior fieret de h̄ mysterio q̄nto plu/
ries ⁊ varijs modis sup eo fuissʒ istructa. s.
mētal'r ⁊ vocal'r. et etiā vt fides nr̄a de incar
natiōe v̄bi pl'ib⁹ testimonijs muniret̄: vt ait
Rich. vbi s̄. ¶ Sexta rō dr̄ demōstratiōis
O scʒ vt ei⁹ puritas ōnderet̄. vn̄ Hiero. i ser. ad
Eusto. inq̄t. Bn̄ āgel⁹ ad v̄ginē mittit̄: q̄a sp
angel' ē cognata v̄gitas. pfecto in carne p̄ter
carnē viuere: nō hūana vita ē sed celest; . vn̄
in carne angelicā glīam adq̄rere maioris est
meriti q̄ȝ hr̄e. esse q̄ppe angelū felicitat; est.
esse virginē v̄tutis. dum h̄ grā obtinere niti
tur q̄d hʒ angel⁹ ex natura Hec ille. ¶ Se/
ptima rō dr̄ repatiōis. Qr em̄ p incarnatōis
mysteriū ruina angelica erat repanda: inq̄n/
tū anie sctē debebāt assumi ad ordīes ange/
licos a q̄b⁹ mali angeli ceciderūt. iō ꝯueniēs
fuit vt angelico fieret intuētu: s̄m Rich. vbi
s̄. ¶ Octaua rō dr̄ minoratiōis. Pro mino
rib⁹ em̄ negocijs de⁹ angelū mittere ꝯsueuit
Nā misit Raphaelē ad curatiōem ifirmita
tū: vt hr̄ Tob. xij. et Gabrielē ad liberatiōeʒ
captiuoꝝ: Dan. ix. Misit q̄ȝ Michaeleʒ ad
expugnatiōem inimicoꝝ: vt hr̄ Apoc. xij. Cō
gruū g̊ fuit vt angel⁹ mitteret̄ ad annūcian/
dū illū q̄ veniebat ad infirmitatū curatōeʒ:

ad captiuoꝝ liberatiōem: ⁊ ad hostiū expu/
gnatiōeʒ. iux̄ illō Esa. lxj. Spūs dn̄i sup me
vt mederer ꝯtritos corde Ecce ifirmoꝝ cura
tio. ⁊ p̄dicarē captiuis indulgentiā. Ecce ca/
ptiuoꝝ liberatio. et diē vltōis deo nr̄o. Ecce
inimicoꝝ expugnatio. ¶ Nona rō dr̄ ꝯuer/
sationis. q̄a em̄ btā v̄go virginitatē deuoue/
rat: ⁊ eā pfectissime obseruare videbat: ideo
hoim ꝯsortia fugiebat. q̄ ex re angelos vide
re ꝯsueuerat. Qr g̊ solebat sepe ab angelo vi
sitari: cōuenieter debuit ab eo de tāto myste
rio cōmoueri. ¶ Decia rō dr̄ ꝯctiōis. Debe/
bat em̄ ꝯhi spūale mr̄imoniū int̄ naturā di
uinā ⁊ hūanā p incarnatōem v̄bi. et iō ꝯueni
enter debebat intuenire aliq̄s idone⁹ media/
tor. sed null⁹ potuit eē mag; idone⁹ angelo:
q̄ oēs creaturas dignitate excedebat. g̊ ipse
angel⁹ debuit intuenire: vt eo medio ꝯiūge/
ret̄ ꝯsensus v̄gis cū diuio ad pfectiōeʒ mr̄i/
monij q̄d ꝯhit̄ ex ptiū ꝯsensu. l. nuptias. ff. d
reg. iu. Et sine q̄ nō pōt eē mr̄imoniū. c. cū lo
cū. et c. tua nos. de spō. ⁊. xxvij. q. ij. c. suffici/ P
at. ¶ Et hāc rōnem tāgit btūs Aug. i ser. de
annūciatiōe dicēs. Secreta ꝯiugia celebra/
ta sūt i Marie thalamo: q̄b⁹ Gabriel para/
nymph⁹ intfuit: ne admiraret̄ v̄go btā dum
spūsctūs ꝓmittebat̄ esse marit⁹ vt nasceret̄
fili⁹ ⁊ pudor maneret illesus. Petit̄ g̊ Ma/
ria celestib⁹ regnis. Mittit̄ angel⁹. Rex ipe
stellato micās solio mādata dirigit. Lōcio/
nāte igit̄ deo mirant̄ sedes: stupēt throni: ac
diuin⁹ silet exercitus. Uade inq̄t Gabriel et
ethereas sedes rūpe: ⁊ ꝯsiliū nr̄m v̄gini ōfer
Marie. Hec incolit parua nazareth menia
sed sibi parent regna celestia. Huic g̊ vnicū
filiū meū donare volo: vt sit illa mr̄ ei⁹ cui⁹
ego sum pr̄. Et subdit Aug. Statim igitur
cūcto celi audiēte senatu: mandato Gabriel
accepto: flāmeos oraq; tonantia pauens ar/
cano paruit tremefact⁹ impio. Mox igitur
astrifeꝝ volatu rabido secauit: aerē ꝑcussit
lumine noctē: ac flāmeos art⁹ vibrās velut
pauo vniuersi coloris radijs sole obrect⁹: p
medios celi sinus ferebatur donec extrema
Marie tecta coruscās ingredit̄ dicēs: Aue Q
grā plena dn̄s tecū. Hec ille. ¶ Ex cui⁹ ver
bis etiā appet q̄ iste angel⁹ non ē missus ab
alio q̄ȝ a deo. et h̄ triplici de cā fieri debuit.
Prio rōne negocij ꝓ q̄ mittebat̄: q̄d tāgra/
ue erat q̄ ad illū mitti n̄ debuit aliq̄s subde
legat⁹: sic fuisset angelus q̄ fuisset missus ab
aliq̄ alio angelo. Scd̄a cā ē rōne v̄gis. quia
s̄m Bern. nō fuisset ꝯueniēs q̄ de⁹ tale secre
tū diuers̄ angelis specifice reuelasset ꝑus q̄ȝ
btē virgini. Tertia cā fuit qr debebat mitti a
pr̄e: qr h̄ erat op⁹ potētie. a filio: qr erat opus
sapie. ⁊ a spūsctō: qr erat op⁹ grē ⁊ miscōie.
O igit̄ admirāda legatio. o dignissima an/

A solo deo mitti debuit angelus

R. Gabriel de q̄ ordine erat.

nūciatio ⁊ ex oī pte venerāda q̄ nec p̄mā silēz
visa ē nec hr̄e seq̄ntē. ¶ Scdo in hac pte q̄ri-
rit de q̄ ordine fuerit iste angelus Gabriel.
de q̄ loq̄ns Fran. de may. sup Missus ē. dr:
ꝙ h nomē nō est officij nomē sed psone: et ꝙ
oīa noīa angelica in diuia scptura expssa et
sanctꝭ patribꝫ reuelata terminant in el. sicut
Michael: de q̄ hr̄ Dañ. x. et Raphael: de q̄
habet Tob. xij. et Uriel: de q̄ in. iiij. li. Esdre
hr̄. et Gabriel: de q̄ hr̄ Luc. j. et Dañ. viij. ac
ix. ca. Rō aūt hui⁹ termiatiōis est fm eūdēz
doctorē ibidē: Ut denotet vltimata ꝯiūctio
quā scti angeli hn̄t cū deo in vnione btifica.
Istud em̄ nomen el. in hebreo idē significat
q̄d de⁹ in latino. ¶ Ad q̄stionē aūt ꝓpositaz
rn̄det: ꝙ q̄uis q̄dam dixerint eū fuisse ꝺ infi-
mo ordine. s. angelico: q̄a Lu. j. dr. Missus ē
Gabriel angelus a deo ⁊c̄. Itē lꝫ alij dixerint
eū fuisse archāgelū. sic inq̄t Alb. sup Mis-
sus est. ca. xvij. Archangeloꝝ aūt ordo ē me
dius infime hierarchie. Et h videt approba
ri p illud q̄d canit ecclesia dicēs. Gabrielem
archangelū scim⁹ diuinit⁹ te esse affatuz. Et
hāc opinionē etiā tenet btūs Tho. in. iij. scp.
sen. dist. iij. et i. iij. pte sūme. q. xxx. tn̄ videt eē
tenēda opinio eoꝝ q̄ dixerūt ipm fuisse de su-
p̄mo ordīe spirituū btōꝝ. q̄uis em̄ ꝓprie di
cant angeli illi q̄ sunt in vltimo choro ⁊ ī fi-
ne vltime hierarchie: tn̄ large oēs spūs bea-
ti de q̄buscūq̄ ordinibꝫ appellant angeli: fm
Isid. vij. etymol'. Et sic n̄ obstat dictū euan-
gelij eū appellārꝭ angelū. q̄r etiā seraphin nū-
cupant angeli. Nō etiā obstat ꝙ eccl'ia eū ap
pellat Archāgelū. q̄r vt ait Diony. in li. ange
lice hierarchie: Angeli sup̄mi ordinis ī se cō-
tinent pfectiōes inferioꝝ ordinū: vn̄ ⁊ eoruz
noībꝫ appellari pn̄t. sicut ⁊ sacerdos in se ha-
bet pfectiōem oīm ordinū inferioꝝ. vn̄ ⁊ sub-
diacon⁹ ⁊ diacon⁹ appellari pōt. Qꝫ aūt fue-
rit iste angelus de ordine seraphico: pbat p
illō Esa. vj. vbi dr ꝓpha. Uolauit ad me vn⁹
de seraphin. Si ḡ de hoc ordine fuit q̄ Esaiā
ad ꝓphetādū incarnatiōem purgauit: multo
magis de ipo ordīe esse debuit q̄ ipsam īcar-
natione nunciauit. Pie ḡ tenenduz videt ꝙ
iste angelus fuit vn⁹ de p̄ncipalioribꝫ ordis
seraphici. q̄d tenere videt Ber. sup Missus
est: dicēs. Nō arbitror hunc angelū ad ꝟgi-
nem missum de minoribꝫ esse. q̄ q̄libet ex cā
solēt ad terras crebra fungi legatiōe. q̄d ex
eius noīe palam intelligi dat: q̄d interptat
fortitudo dei. Hec ille. ¶ Dicunt ḡ q̄dā do
ctores ꝙ iste angelus Gabriel p̄ncipalior fu
it omniū spirituū beatoꝝ post luciferum. et
hoc videt verisil'e. q̄a cū princeps vult aliq̄d
magnifacere: p viꝝ apō se fideliorē id agere
solet. Sic de⁹ etern⁹ volens h oīm maximū
opeꝝ suoꝝ facere. s. incarnatiōem filij sui q̄

Qꝫ Gabriel fuerit de ordine Seraphico

S

excedit oīa opa dei: fm Aug. in. xiiij. de trini.
nō fecit nisi mediante angelo fideliori ⁊ gra-
tiori: ⁊ p ꝯn̄s altiori. q̄r tanto q̄s apud deum
est altior: q̄nto ei est gratiosior. Cū ḡ iste an-
gelus fuerit legat⁹ dei ad spōsam suā: nō de
buit esse legat⁹ minor sed legat⁹ a latere. Et
hanc opinionē tenet Frā. de may. vbi s̄. Qui
illa ꝟba Missus est Gabriel angelus a dō:
sic exponit. scꝫ īmediate. q̄a cōiter angeli ab
archangelis trāsmittunt īmediate. et archā
geli a supioribꝫ. s. a thronis fm btm̄ Gre. in
moral'. Ex ista aūt īmediatione vident acci-
pi q̄ttuor theologica argumēta. Primū est
ꝙ iste angelus videt esse deo īmediat⁹. quia
talis est ordo in missionibꝫ q̄lis ē ordo in p-
fectionibꝫ angeloꝝ: p eo ꝙ inferiores semp
mittunt a supioribꝫ: fm btm̄ Diony. in li. de
angelica hierarchia. Cui⁹ ratio ē. q̄a ordo di-
uine sapiē req̄rit vt vltima disponant p me-
dia: et media p suprema. Et ideo cū iste fue-
rit imediate a deo missus: videt ꝙ in ordine
hierarchico sit ei īmediatus. Secundū ar
gumentū est: ꝙ iste angelus videt esse sim-
pliciter oīm sup̄mus. q̄a cū oēs angeli sint
inuicē subordinati vsq̄ ad p̄mū queꝫ appel-
lat his Dionysi⁹ in li. de diuīs noībꝫ summū
seraph. solus sup̄mus deo est imediatus. q̄r
a sup̄mo vsq̄ ad nouissimū subordinate ex-
tendit claritatis sue radium celestis pater.
Tertiū argumētū est ꝙ iste angelus est hie-
rarcha in ordine seraph. q̄a cū sit in ordine il
lo sup̄mus: ille est hierarcha in vnoquoq̄ or
dine qui in illo est sup̄mus. Nisi forte dicat
ꝙ nullus angelus in hoc ordīe seraph ē hie-
rarcha. q̄a nullus attingit ad tātā pfectiōez
q̄ntā lucifer in illo ordine habuisset. et iō illa
dignitas erat forsitan hoī reseruata. Quar
tū argumentū est: ꝙ iste angelus videt hie-
rarcha vniuersalis in tota hierarchia celesti
fuisse. q̄a cū ordo sup̄m⁹ seraphin p̄ncipetur
oībꝫ alijs ꝟtutibꝫ: vt patꝫ ī li. Diony. celestis
hierarchie. ille q̄ p̄ncipat in sup̄mo ordīe: oī-
bus simpl'r p̄ncipat. Ista tn̄ argumēta non
cōcludūt euidēter nisi p̄mo supposito. Naz
angeloꝝ merita nob sūt incognita. sed ꝓpter
intēsam affectōez pure mētꝭ ad chr̄i pconia:
istū celestē nūciū q̄ntū valem⁹ alijs nō piudi
cando nec determinādo efferimus. Hec ille
vbi s̄. Qui etiā rn̄det q̄ttuor oppositiōibꝫ q̄
fieri possent ꝯ predicta. et maxīe: siq̄s diceret
ꝙ cū fm btm̄ Diony. ī li. de angelica hierar
chia: illi de ordine seraphico nō mittant ad
exteriora. nō videt iste angelus fuisse de illo
ordine. q̄a rn̄det p̄dict⁹ doctor ꝙ hoc veꝝ est
ꝺ cōi lege. nō tn̄ est ꝯ eoꝝ dignitatē si ex p̄ui-
legio singulari q̄nq̄ mittant: sicut fuit ī hac
sacratissima annūciatiōe: cū psona ꝟbi q̄ in
infinitū ē ei⁹ nobilior fuerit ī h mysterio in-

Opinio Fran. de mayro.

carnatiõis missa. Sz ꝯ p̄dicta argui posset: ꝙ eccl'ia in officio angeloꝝ p̄mo noīat sc̄tm̄ Michaelē q̄ȝ Gabrielē in hymno ad laudes q̄si digniorē. Itē appellat eū ppositū paradisi dicēs. Michael p̄posit⁹ paradisi quē honorificāt angeloꝝ ciues. Itē appellat eū p̄ncipē celest̄ exercit⁹. vñ canit. Collaudam⁹ venerantes oēs celi milites: sed p̄cipue p̄matē celest̄ exercit⁹ Michaelē in v̄tute ꝯterentē zabulon. Ipse eñi est q̄ supauit i bello luciferꝝ: vt h̄r Apoc. xij. vñ videt̄ esse sup̄m⁹. Quib⁊ oībus r̄ñderi posset: ꝙ sic in q̄libet reḡ cōit̄ est vn⁹ general̄ capitane⁹ ꝛ p̄nceps militie q̄ ab oīb⁊ militib⁊ reḡ venerat̄. et tñ p̄ h̄ nō sequit̄ ꝙ iste sit sc̄ds a rege: vel dignioꝛ oīm i regno eius. qꝛ sepe reꝑiunt̄ aliq̄ ipso ꝓximiores regi: ꝛ digniores apud illū. sic ꝛ in ꝓposito. Ꝙ aūt Michael luciferꝝ debellauit. h̄ nō egit in v̄tute ꝓpria sed dei: q̄ ad maiorē ꝯfusionē suꝑbie luciferi fecit eū nō ab excellētiori angelo paradisi: sed ab vno alio non sup̄mo supari. Iuxta illd. j. ad Coꝝ. j. Infirma mūdi elegit de⁹ vt ꝯfūderet fortia. ꝛ ꝓpt̄ hāc victoriā forte postea eū p̄fecit aīab⁊ in celū deferēdis. et iō eccl'ia eū p̄mo noīat ꝛ particularit̄ veneratur. Verꝝ qꝛ de his nō reꝑit̄ certa determiatio in sacra scp̄tura: saltē oportꝫ ꝯcludere ꝙ Gabriel angel⁹ est apd̄ deū excellētissim⁹. ¶ Ei⁹

I Magnitudo Gabriel̄ missi apparet

aūt magnitudo apparet ex trib⁊ magnis officijs q̄ de⁹ in curia sua illi cōmisit. Primū est reuelatio secretoꝝ: vt ait glo. sup illd Dañ. viij. Gabriel fac istā intelligere visionē. Secundū est victoria p̄lioꝝ. Vñ dt̄ q̄dā glo. sup Dañ. ꝙ Gabriel p̄posit⁹ est a deo p̄lijs gerēdis. Tertiū est assistētia añ deū. Vñ ip̄e dixit Lu. j. Ego sum Gabriel angel⁹ q̄ asto añ deū. Magnū est igit̄ secreta reuelare. mai⁹ est victorias p̄lioꝝ ꝯcedere. sed maximū est añ deū sp̄ assistere. De ipso etiaꝫ angelo inq̄t Greg. in q̄dā Homel̄. Ad h̄ mysteriū sūmū angelū venire dignū fuerat q̄ sūmū oīm nūciabat. Cōueniēs eñi fuit ꝙ p̄ tanta re singularissima: singularis nunci⁹ mitteret̄ q̄ esset oīm angeloꝝ excellētissim⁹. Dicit etiā Gre. vbi s̄. Dict⁹ ē aūt Gabriel: q̄d nomē officio suo ꝯgruit. Gabriel eñi dei fortitudo nominat̄. Per dei nāq̄ȝ fortitudinē nunciādū erat ꝙ v̄tutū dñs ꝛ potēs in p̄lio/ad debellādas p̄tātes aereas veniebat. ¶ Sciēdū q̄ȝ f̄m Hiero. ꝙ hoc nomē Gabriel pōt multiplicit̄ interp̄tari. Primo (vt s̄. dictū est) fortitudo dei. qꝛ diuia fortitudo mag̃ cōnexa videtur fuisse in ista incarnatione q̄ȝ in mūdi creatiōe. Plus eñi distat de⁹ a q̄libet creatura q̄ȝ creatura a nihilo. Ar. in c. damnam⁹. de sū. tri. et fi. catho. et ideo pl⁹ fuit facere hoiem deū q̄ȝ ꝓducere de nihilo mūdū. Secūdo Gabriel interp̄tat̄ virtus nostra deus. quia v̄tute

V Gabriel multipl'r īterp̄tat̄.

diuina cōcepit virgo: nō humana. vt declarat Damasce. in. iij. sniaꝝ suaꝝ. Tertio Gabriel interp̄tat̄: cōfortauit me de⁹. Angelus eñi ex p̄te dei confortauit v̄ginē. Quarto gabriel interp̄tat̄ cōfirmatio dei. quia p̄ ipsius annunciatiōeꝫ ꝯfirmatū est coꝛ beatissime virginis. Vñ in officio diuino canit eccl'ia. Confirmatū est coꝛ virginis in q̄ diuia mysteria angelo nunciante suscepit. ¶ Tertio in hac p̄te q̄rit̄ An iste angelus apparuerit beātē v̄gini in visione corꝑali: Et r̄ñdet Rich. vbi s̄. et Tho. in. iij. p̄te sum. q. xxx. et Alb̄t⁹ sup Missus est. ca. xx. ꝙ sic. Et possum⁹ h̄ ꝓbare auctoritate Augustini in sermone annūciationis: dicēt̄ in p̄sona v̄ginis. Venit ad me q̄dā magn⁹ paranymph⁹ chr̄i: nō p̄triarcha p̄mus aut ꝓpha egregius: sed Gabriel archāgelus: facie rutilans: veste coruscās: incessu mirabilis ꝛc̄. Que oīa ꝑtinere nō p̄nt nisi ad corporeā visionē. Hoc āt ꝯueniēs fuit Primo rōne similitudinis. q̄a illud q̄d annūciabat̄ erat incarnatio dei inuisibilis. vñ conueniens fuit vt ad hui⁹ rei declaratiōem inuisibilis creatura formā assumeret in qua visibiliter appareret: cū etiā oēs apparitiōes corporales veter̄ testamēti ad hāc apparitionē ordinate fuerint q̄ dei fili⁹ apparuit in carne.

X Gabriel visibilit̄ Marie appuit

Scd̄o fuit ꝯueniēs rōne certitudinis. Ea eñi que sunt oculis subiecta certi⁹ cōp̄rehendimus q̄ȝ ea que solū imaginamur. iuxta illud Oracij in poetria dicēt̄. Segni⁹ irritāt animos demissa p̄ aures Q̄ȝ q̄ sunt oclīs subiecta fidelib⁊. Et q̄d inq̄t impatoꝛ in. §. fi. insti. de gradib⁊. s. Veritas mag̃ occultata figi. de q̄ȝ p̄ aures animis hoim infigit̄. Et Hoff. vbi s̄. Certioꝛ aure arbiter est ocul⁹. Vñ dt̄ Chrys̄. sup Mat. ꝙ angelus nō in somnis: imo visibiliter virgini astitit. Nā q̄a magnā valde reuelatōeꝫ ab angelo accipiebat: agebat tante rei euentus missione solēni. Tertō fuit ꝯueniēs rōne altitudinis. s. ꝓpter altitudinē ꝛ dignitatē matris dei: que non solum in mente sed etiā in corporeo vētre erat dei filiū receptura. et ideo nō solum mens ei⁹: sed etiā sensus corporei erāt visiōe angelica delectādi. ¶ Si v̄o obijciat̄ ꝙ f̄m Aug. xij. sup Geñ. ad l'ram: intellectualis visio ē potioꝛ et dignioꝛ corꝑali: ꝛ p̄cipue ip̄i angelo magis ꝯueniēs. Nā visiōe intellectuali videt̄ angelus in sua subā. visiōe aūt corꝑali videt̄ solū in figura assūpta corporea. igit̄ angelus annūcians magis apparere debuisset in visiōe itellectuali q̄ȝ corꝑali. R̄ñdet btūs Tho. vbi s̄. ꝙ intellectualis visio est potioꝛ q̄ȝ imaginaria vel corporalis si sit sola. Sed ip̄semet Augustin⁹ ibidē dicit: ꝙ est excellētioꝛ ꝓphetia q̄ habet simul̄ intellectualē ꝛ imaginariā visionē q̄ȝ illa q̄ habet alterā tm̄. btā aūt vir

go nō solū pcepit visionē corpalē: sed etiā intellectualē illūinationem. vñ ei⁹ appitio fuit nobilissima. ¶ Dicit aūt Albe⁹ sup Missus est. q iste angel⁹ appuit btē vgini in hūana specie pulcerrima ꝛ ī forma iuuenili ꝛ ī veste cādida ꝛ clara. Et facta fuit hec salutatō mane. s. ī ortu diei: vt significaret veri solis cōceptū. s. chri. Fuerūt tñ circa h varie opiniōes q̄s refert Frā. de may. sup Missus ē. Nā aliq̄ dixerūt q hec annūciatio ꝛ incarnatio vbi fuit facta media nocte. iux illud Sap. xviij. Dū mediū silētiū tenerēt oīa: ꝛ nox ī suo cursu mediū iter hrēt: oīpotēs fmo tu⁹ dñe a regalib⁹ sedib⁹ venit. Alij vo dicūt q facta est hora tertia. q: sic pm⁹ hō fuit illa hora pductus: ita eadē hora debuit pcipi chrs. Et ad auctē allegatā de media nocte rñdēt: q ītelligit de aduētu ex mris vro ī mōm. et nō de aduētu de sinu pris ī vterū vgis. Et dicūt q vter⁹ vgis dr regal' sedes filij dei. Alij etiam dixerūt q hec incarnatio facta fuit vespertina hora. s. in sero hora cōpletorij. quia illa hora mult̄ puilegijs fuit illustrata: maxie q hac hora fm eos fuit creat⁹. q: sic hō tanq̄ excellētior fact⁹ est post oīa aīalia: Geñ. j. Jta sol lūinare mai⁹ p⁹ oīa lūinaria. et sic ī sero. Dicūt ḡ isti q fuit pueniens vt eadē hora q̄ sol corpore⁹ format⁹ fuit ex luce pmaria: etiā forma ret sol iusticie ī vgie itacta. Sꝫ Frā. vbi s. videt tenere q mysteriū incarnatiōis fuit inceptū hora vespertina. qa in sero appuit Gabriel angelus btē vgini ꝛ eā salutauit ꝛ icarnatiōem filij dei ipi annūciauit. Et ppt h ecclesia in sero facit pulsari Aue Maria. vt iq̄t sctūs Bonauē. quē refert Frā. vbi s. Sꝫ collocutio int btissimā vginē ꝛ angelū durauit vsq3 ad horā matutinā in q̄ btā vgo consensum pstitit ꝛ filiū dei pcepit. et pter h fm ritū ecclie post matutinū. s. in hora inci piēt aurore sonat Aue maria. vt deo ꝛ btē virgini de cōpletōe tā excelsi mysterij grāꝝ debite actiōes referant. ¶ Dicit q̄ꝫ Fran. vbi s. fm sniam Augustini in. iiij. de trini. q chrs icarnatus fuit ꝛ passionat⁹ in mēse martij. s. xxv. die. Et rō q̄re in tali mense voluit incarnari et pati: fuit ppt mlta puilegia isti⁹ mēsis: maxime duo. Primū dr pmordialis creatōis. q̄a isto mēse dr mōs cū suo ornatu creat⁹. Et ideo dixit dñs Exo. xij. d h mēse. Mēsis iste pncipiū mensiū pmus erit vob in mēsib⁹ anni. Secundū puilegiū fuit israelitice liberatiōis. qa isto mēse fuit pp's israelitic⁹ liberat⁹ de egyptioꝝ captiuitate: et educt⁹ p Moysen transito mirabil'r mari rubro. et ideo cōgruū fuit vt ei daret tertiū puilegiū. s. renouatiōis p chri incarnatiōem. de q̄ pdictū fuerat Hiere. xxxj. vbi dr. Nouū faciet dñs super terrā: femia circūdabit viꝝ. Jtē ꝛ q̄rtū. s. liberatiōis hūani gener̄ de futura diabolica p passionē eiusdē. Q aūt hec annūciatio facta fuerit in martio: patet Luc. j. vbi h̄r q facta est in mense sexto a pceptiōe sctē Helisabet q̄ pcepit btūꝫ Joānē baptistā. xxiiij. septēbris: vt patet ex ei⁹ natiuitate. q: psuppo nit stetisse in vtero matr̄ nouē mēsib⁹: sic fieri solet cōit. et sic sext⁹ mēsis a pceptiōe beati Joānis fuit marti⁹. Vñ Beda in homel. q̄dā inq̄t. Quia chri incarnatio sexta etate seculi futura erat: recte sexto mense concepti Joannis missus ad Mariā angelus nascituꝝ nūciat saluatorē. Mensem aūt sextum martiū intelligim⁹ cui⁹. xxv. die dñs nr ꝛ cōceptus tradit ꝛ passus: sicut ꝛ. xxv. mēs decembris est natus. Dicit aūt Fran. vbi s. q in tali die in q̄ chrs incarnatus est cepit fieri mōi creatio. Nam in illa creauit de⁹ celum et terrā: naturā angelicā ꝛ lucē pmariā: vt dicūt aliq̄ doctores. Et ideo pgruū fuit vt ī ta li die crearet aīa chri q̄ celo ꝛ natura angelica est dignior ꝛ luce pmaria splēdidior: ꝛ formaret eius corpus quod est terra incōpabiliter pciosior. Jtem ibidem dr pdict⁹ doctor q incarnatio dñi nostri facta fuit in sexta feria. in qua sic chrs voluit pati: vt patet Joan. xix. ita etiam voluit incarnari. Et hec ei⁹ opinio pbari pōt. Nā sicut pm⁹ hō format⁹ fuit de terra sexta feria: vt patꝫ Geñ. j. ita cōgruū fuit vt secundus Adā eadē die formaret de vgie Maria. ¶ Dicit q̄ꝫ Frā. d may. in sermone annūciatiōis q sexto millenario annoꝝ a creatiōe mōi facta est incarnatio filij dei. Sicē eñ in sexto die formauit hoīem ad imaginē ꝛ silitudinē suā impssaꝫ: ita isto senario formauit de⁹ illū hoīem q̄ est imago dei vel eius silitudo expssa fm apl'm. Et sic die illo fuit hō lapsus: isto millenario fuit repatus. et sicut in isto anno agebat septuagesimascda generatio ab adā: sic iste hō. lxxij. discipulos habuit. Hec ille. Albert⁹ aūt vbi s. c. xxxj. dr q chrs rōnabiliter in ciuitate cōcipi debuit: sic dicēs. Chrs nō in mari q̄ loc⁹ piscium: non in aere qui est locus auiū: nec ī campo q̄ est locus agrestium aīaliū: sed in ciuitate q̄ est locus ppius hoim cōcipi debuit. q̄ pter nos ꝛ pter nostrā salutem de celo descendit. Et ibidē etiam dr Est ꝛ alia rō q̄re dñs voluit in ciuitate cōcipi. Dñs eñ q̄ñ de celo descēdit: nō sine cel' nec sine regno celoꝝ venit: sed celuꝫ celoꝝ secū tulit. hoc eñ lucifer non fecit. quia sicut fulgur de celo cecidit ꝛ celū ibi totū reliquit: ignem suū mō secum deferens quocunq̄ vadit. Dñs aūt id quod fuit pmansit: ꝛ ad matrē veniēs: de bonis paternis non expulsus fuit. Unde nunq̄ extra regnum celoꝝ fuit. vnde ꝛ quando in vtero pcept⁹ fuit: ipsa vgo suū regnū celorum fuit

Z Apparuit in specie hūana

Qua hora sit fcā salutatio

Jn martio chrs icarnat⁹ et passus

Jn martio creat mūdus.

A Jn sexto millenario incarnat chrs

Jn ciuitate cōcipit chrs

De hac ğ ciuitate gl'iosa dicta sunt: qm̄ oīa
q̄ ad pfectiōem ciuitat prinent/in btissima
virgine inueniri ꝛ de ipsa dici pn̄t. Fuit em̄
fundata sup humilitatē: p castitatē murata:
turrita p charitatē: ditata p paupratē: custo
dita p discretiōem: libera imunitate pctōꝝ:
pacifica supatiōe tentationū: diuino officio
ornata p elegantiā moꝝ: edificata in refugi
um pctōꝝ: populosa ꝟtute ꝛ oīm donoꝝ gra
tuitoꝝ: irrigua abūdātia oīm miserationū:
in altissimo sita p excellētiā p̄uilegioꝝ. Hec
B
ille. ¶ Qui in caplo seq̄nti q̄rēs: q̄re in gali
In galilea incarnatus.
lea annunciat⁹ sit: tandē ꝯcludit di. Dicim⁹
ꝙ annunciatio ꝛ ꝯceptio dn̄ica fieri debuit i
Galilea: ꝛ ꝓpter factū qd̄ fiebat: ꝛ ꝓpter finē
ꝓpter quē fiebat. Dn̄s em̄ icarnat⁹ fuit vt iu
deos ꝛ gentiles saluaret: ꝓpterea in regiōe q̄
ab vtrisq̄ inhabitabat̄ annūciari ꝛ ꝯcipi vo
luit. Q aūt ab vtrisq̄ ihabitaret̄: patet. et p̄
mo ꝙ a gentib: Esa. ix. et p h ꝙ d̄r trās ior
danē galilee gentiū. Q aūt a iudeis: patet p
euāgelistā Lucā q̄ d̄r. ij. ca. Ascendit aūt Jo
seph a galilea ciuitate nazareth i iudeā. ꝛ sic
in regiōe cōi cōcipi voluit: qꝛ p oīb nasci vo
luit. non em̄ iudeoꝝ de⁹ tm̄: sed etiā est gētiū
Itē regio illa suo noīe ꝓprietatē icarnatiōis
ꝓprijssime exp̄ssit. Galilea em̄ iterp̄tat̄ reue
latio siue trāsmigratio. In hac aūt annūci
atiōe fiebat sūmi secretoꝝ reuelatio: qn̄ ver
bū quod in p̄ncipio erat apd̄ deū ꝛ lucē inha
bitat inaccessibilē quā nemo vnq̄ vidit: ca
ro factū est. ꝛ vidit oīs caro salutare dei nr̄i.
quod libꝝ aperuit ꝛ signacula oīa soluit: et
nobis oīa q̄cunq̄ audiuit a patre nota fecit.
Sil'r modo fiebat h trāsmigratio maxia de
ignorātia in sciam: de culpa in grām: de vm
bra in veritatē: de seruitute in libertatē: de ti
more in amorē: de grauitate in leuitatem: de
austeritate i benignitatē: de diuinitate i hu
manitatē: q̄ maxia trāsmigratio fuit. qꝛ i ea
p̄mū ad vltimū in vnā psonā trāsmigrauit.
Hec Alb. vbi s̄. Fran. aūt mayro. vbi s̄. dic̄
Galilea fuit regio felicissima: vn̄ mltitudo
aplica a dn̄o ibidē incarnato fuit electa. Et
ꝓpter hoc dicebant iudei Act. ij. Nonne oēs
isti galilei sunt? ¶ Scdꝫ aūt btm̄ Hierony
mū Galilea hꝫ q̄druplicē interp̄tatiōem in
carnatōis mysterio ꝯgruentē: Quaꝝ prima
est ꝙ galilea d̄r rota. et illud cōuenit icarna
tionis mysterio. q̄a ibi rota diuinitatis fuit
vnita quadrato nostre hūanitat. Unde ait
q̄dā ꝙ in hac ꝟbi copula in q̄ fallit oīs regu
la circulus q̄drat̄. Rota q̄ppe significat diui
nitatē. qꝛ circular figura nō hꝫ p̄ncipiū ne
q̄ finem. sicut eternū vere est sine p̄ncipio et
sine fine. Unde q̄dam phs diffiniens q̄d est
deus: dixit ꝙ deus est circulus cui⁹ centrū ē
vbiq̄: ꝛ circūferentia nusq̄. Hic aūt phus
fuit Paulus trimegist⁹: cuius diffinitiōem
etiam refert Alexan. de Ales. in. iij. parte sū
me in tractatu de cōuenientia incarnatiōis
chr̄i. q. ij. Sequit̄ Fran. vbi s̄. Quadrat⁹ ꝟo
q̄ ex omni parte est finitus in puncto: desig̃t
naturā creatā. Et idcirco circulus tūc fuit q̄
dratus quando de⁹ extitit hūanat⁹. ¶ Se
cūda interp̄tatio est ꝙ Galilea d̄ volubilis.
Et istud significatū huic ineffabili mysterio
congruit. quia sicut in motu quo voluit ali
q̄d mobile: cōiungit̄ finis mot⁹ cū principio
vt patet in celo: ita incarnatiōis mysterio pri
ma natura. s. diuia: que est primū p̄ncipium
oīm: ꝛ humana que ē vltima in genere intel
lectualiū est sil'is copulata. vn̄ dicit beatus
Dionysius in li. de diuis noīb: ꝙ in isto my
sterio de⁹ nostrā eternitatē reduxit ad suum
p̄ncipium ¶ Tertia interp̄tatio est ꝙ gali
lea d̄ transmeans. Et ista significatio huic
mysterio est ꝯueniēs. quia in eo natura hūa
na transmeauit ad suppositū aliene nature:
cū esset nata suppositari in supposito ꝓprio d̄
suo genere: ꝛ tn̄ fuit suppositata i supposito
diuie nature: fm illd̄ ad Heb. ij. Nō āgelos
app̄hēdit sed semē Abrae ¶ Quarta inter
p̄tatio est: ꝙ galilea dicit̄ trāsmigratio mea.
et cōuenit isti mysterio. quia in eo dei filius
semetip̄m exinaniuit dum verbū caro factū
fuit: Joan. j. Unde sicut natura hūana fuit
eleuata p assumpcionē: ita psona diuina fu
it inclinata p susceptionem. Et ideo dei fili⁹
fuit dict⁹ viator ꝛ p ꝯn̄s trāsmigratio sibi cō
ueniebat. vn̄ d̄ ei Hiere. xiiij. Quare sic co
lonus futurus es in terra ꝛ q̄si viator decli
nās ad manēdū? Quare futur⁹ es velut vir
vagus? Et fm hec oīa dn̄s Jesus chr̄s ꝯue
nienter in regione galilee incarnatus fuit: ꝛ
galileus appellatus est. ¶ Sed p̄dictis op
poni pōt ꝙ vt habet̄ Joā. vij. iudei dixerunt
Nicodemo: Scrutare scp̄turas ꝛ vide: q̄a a
galilea ꝓpheta nō surgit. sed respōdet̄ ꝙ ipsi
fuerūt excecati: existimātes omnē regionem
p̄ter iudeā ꝑpetuo a diuis bn̄ficijs esse repel
lēdā. Itē si opponat̄ ꝙ iudei dicebāt Jo. vij.
Nunq̄d a galilea christus veniet? quasi dice
rent non. ꝛ reddebant rōnem dicētes. Nōne
scp̄tura dicit: quia ex semine Dauid ꝛ bethle
em castello vbi erat Dauid venit chr̄s. Re
spondet̄ ꝙ ipi pfidi iudei in hoc decipiebant
quia putabāt chr̄m in nazareth natū vbi fu
erat educat⁹: cum tn̄ essꝫ natus in bethleem
vt habet̄ Lu. ij. Si tamen iudei mēte fideli
et non obstinata scripturas inspexissent/po
terant dirigi per illud vaticinium Esa. ix.
Terra zabulon ꝛ terra neptalim via maris
trans Jordanē galilee gentium. Populus
q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā
ambulantib in regione vmbre mort lux or

ta est eis: sic inducit euangelista Matth. ij Hec Fran. de mayro. vbi s. ¶ Albertus aūt vbi s. c. xxxiij. pbat ɔgruum fuisse chr̄m cōcipi in nazareth / q̄ flos interp̄tat. Vn̄ etiam ait: Bn̄ g̃ in nazareth conceptus fuit / q̄ sic flos de flore sine mixtione de m̄re saluo ṽginitat꜌ decore ꝓcessit. Vn̄ Bern̄. sup Missus est inq̄t: In nazareth g̃ annūciat̃ christ⁹ nasciturus: qꝛ in flore sperat̃ fructus ꝓcessurus. Nomen igit̃ ciuitatis in q̄ ɔcipitur exp̄mit statum temporis ꝛ finem opis ad quez venit. Cum em̄ chr̄s in nazareth cōcipit̃ hyems transijt: temp⁹ innouatōis aduenit: fructus appropinquauit: omnibus se exhibuit: medicinam confecit: sensum refecit: coronā cis peccatoribꝫ venit. Hec em̄ sunt ꝓprietates flores: ꝓpt̃ q̄s congruit nazareth ad locum diuine conceptionis. Hec ille. Merito g̃ nazareth vocatus est loc⁹ in quo conceptio floris illius annunciata est / qui inquit Cā. ij Ego flos campi et lilium conuallium. Ad hanc qꝫ annunciationem faciendam ɔgrue vnus ex angelis missus est. Angeli enim dicunt̃ flores paradisi. Nazareth aūt est in q̄dam valle montibꝫ vallata firmissimis: vbi abundat saluia / ruta / et ortomilia. Per saluiam aūt sapiā / p rutam iusticia / p ortomiliam ṽo bonitas designat̃: q̄ oia pfecte fuerunt in filio dei rege angeloꝝ. In illo etiam loco extant vestigia cuiusdam eccl'ie que fuit a ꝑmitiuis chr̄ianis fabricata sñ cui⁹ altare adhuc est columna q̄dam q̄ d᷑ mediasse inter ṽginem et angelum / que erat constituta in medio oratorij. Conceptus q̄qꝫ fuit chr̄s in Nazareth vt adimpleret̃ ꝓphetia Esa. xj dicens: Egredief̃ ṽga de radice iesse: et flos de radice eius ascendet. Vbi f̄m ṽitatem hebraicam habet̃: Et nazareus de radice eius ascendet. M̄r enim d᷑ radix filij: ꝛ filius appellat̃ flos m̄ris. xxxiij. q. iij. c. tunc saluabit̃ Vbi glo. Item hoc ideo factū est vt bt̄e virginis excellentia figuraret̃. vt enim s̄ dictū est nazareth flos interp̄tat̃. Et floris triplex est conditio que ṽgini competit. s. pulcritudo / redolentia / et fructuositas: quas ɔditiones ponit Bernardus in ser. de Assump. dicens: Commēdat flores pulcritudo / suauis redolentia / et spes fructus / gratia triplex. Prima igit̃ cōditio d᷑ pulcritudo / quia flores sunt pulcerrimi. Sic et bt̄a ṽgo in corpore et anima pulcerrima fuit. Cui d᷑ a spōso suo celesti Cā. iiij. Tota pulcra es amica mea et macula non est in te. Sup q̄ ṽba ait Hugo de sancto Victore: Pulcra i corpore / pulcra in mente / corpore decora / m̄ete sincera. Scd̄a conditio floris est redolentia ꝛ suauitas odoris. Hinc ꝛ beatissima virgo suauissimū reddebat suaꝝ ṽtutū odorē. Jo in ꝑsona eius d᷑ Ecci. xxiiij. In plateis sicut cinnamomū ꝛ balsamū aromatizans odorē dedi / q̄si myrrha electa dedi suauitatē odoris. Fuit aūt hic odor bt̄e ṽginis exemplar꜌ ꝛ immacl'ata vita. Vn̄ Amb. lib. j. d̄ ṽginitate ait: Fuit vt virgula fumi ex aromatibus myrrhe: qꝛ multis erat repleta ṽtutum odoribꝫ: manna vero qꝛ ex ea fragrabat suauissimus odor etiam spiritibꝫ angelic꜌. Et Hiero. ad Paulam et Eustochiū in ser. de Assūptione inquit: Vere hortus delitiaꝝ bt̄a virgo in q̄ consita sunt oīa floꝝ genera ꝛ odoramenta ṽtutum. Tertia conditio floris est fructuositas / sic et a ṽgine florentissima fructus ille dulcissimus exijt Jesus bn̄dictus p cuius gustum omnes electi salui fiūt Vn̄ Ecci. xxiiij. dic̄: Ego m̄r pulcre dilectionis / timoris / et agnitionis / et sancte spei / i me oīs grā / vite / et ṽitatis / in me oīs spes vite ꝛ ṽtutis: transite ad me omnes q̄ ɔcupiscit꜌ me ꝛ a gn̄ationibꝫ meis adimplemī. Spūs em̄ meus sup mel dulc꜌ ꝛ hereditas mea super mel et fauum. Ipa q̄qꝫ ṽgo flos est campi d̄ q̄ ortum est p̄ciosum lilium cōualliū q̄ delet̃ ꝛ culpa f̄m Aug. in s̄mone de natiuitate virginis. Ex quibꝫ omnibꝫ patet expositio euāgelij Luce. j. dicentis: Missus est Gabriel a deo in ciuitatem galilee q̄ vocat̃ Nazareth ¶ Glosa ṽo sup Lucam inq̄t: Locus q̄ mittit̃ angel⁹ nazareth vocat̃: qꝛ nazareus. i. sanctus sanctoꝝ nuncupat̃ venturus. Fran. aūt de may. vbi s̄ approbās p̄dicta sic dicit: Nazareth ciuitas gl'iosissima nomine suo habz sex interp̄tationes huic mysterio ɔgruentes Quaꝝ p̄ma est q̄ nazareth interp̄tat̃ flos: q̄ significatio competit incarnatōis mysterio / qꝛ sic flos gignit̃ ex subtilissimis humoribꝫ ṽgule: ita chr̄s dn̄s non fuit gn̄atus ex hūano semine: sed ex purissimis sanguibꝫ ṽgis bn̄dicte: f̄m btm̄ Dioñ. in. iij. c. de di. no. Et io Esa. xj. d᷑: Egredief̃ ṽga de radice iesse. p bt̄a ṽgine / et flos de radice eius ascendet. p ip̄ius felici ꝓle. Scd̄o nazareth interp̄tatur sanctitas: et h̄ ɔuenit p̄nti mysterio: qꝛ lꝫ beatissima ṽgo fuerit sanctificata in m̄ris vtero: tñ illa sc̄tificatio nō fuit ita plena sic sc̄tificatio scd̄a: qñ chr̄m ɔcepit. p q̄ sc̄tificatione dixit ei angel⁹ Luc. j. Spūssanctus superueniet in te ꝛ ṽtus altissimi obumbrabit tibi. Tertio nazareth interp̄tat̃ ɔsecratio: et h̄ etiaꝫ optime ɔgruit p̄nti mysterio: qꝛ res d᷑ ɔsecrata q̄ p aliquod sacramentū est deo dicata. Idem em̄ ē deo dicare et ɔsecrare: f̄m glo. in c. j. d̄ reli. do. et pbat̃ in c. eccl'ijs. et c. in sancta. de conse. dist. j. Sequit̃ Francisc⁹ Ista aūt ciuitas fuit deo dicata p sacr̄m sue incarnationis ibidem celebrare. Et hoc ē dignissimū sacramentū int̃ omnia ptinētia ad

Margin notes:

L Cōgrue ɔcipitur xp̄s i nazareth

Flor⁹ triplex cōditio

D Nazareth hab꜌ sex interp̄tatiōes

ꝑsonā dn̄i nr̄i Jesu chr̄i ſm tp̄s: eo mō q̄ sacramentū dr̄ sacrum secretum. Et isto modo ista ciuitas fuit sacratissima. Quarto nazareth interp̄tatur vnctio: et h̄ etiam ꝯgruit huic sacr̄o: qꝛ tunc fuit illa vnctio celebrata de q̄ fuit ꝓphetia ꝑnunciata. Dan̄. ix. vt qn̄ vngeret̄ sanctussanctoꝝ: induceret̄ iusticia sempiterna. Chr̄s autē q̄ dr̄ sanctussanctoꝝ in hac ciuitate fuit vnct⁹: qꝛ in p̄mo instanti sue cōceptionis spū̄sancto sine mensura fuit repletus. Sic̄ loquit̄ Petrus apl's Act. x. di. Unxit eum dn̄s spū̄sancto et ṽtute. Quinto interp̄tat̄ mundicia q̄ competit incarnationis mysterio: qꝛ in ṽbi ꝯceptione ita fuit purgata ṽgo gl'iosa more angelico: vt purgatio dicat̄ esse q̄dam act⁹ hierarchicus q̄ ipa nituit tali puritate q̄ maior sub deo nequit intelligi: vt dic̄ Ans. in lib. de concep. ṽgi. licꝫ sibi fuerit maior puritas chr̄i q̄ est deus. Sexto interp̄tat̄ custodia: qꝛ ibi fuit custodia assignata ꝑ deū ad custodiendam istam ṽginē bn̄dictam. Un̄ Origen̄. tractans illud euangelicum. Inuenta est in vtero hn̄s de spū̄sancto: querit a q̄ inuenta et cui inuenta, et dic̄: Ab angelis obſuantibꝫ eam ad honorē ei⁹ q̄ ab ea generand⁹ erat. ¶ Sed attendendū ē q̄ chr̄s dn̄s nr̄ in sacra scp̄tura dr̄ fuisse ḋ q̄druplici ciuitate aspiciēdo ad diuersas ꝓphetias. Primo q̄dem de ciuitate sion ꝓgenit⁹ fuit a regibꝫ de stirpe Dauid ibidem succedentibꝫ Mat. j. Sic̄ reges sicilie dicunt̄ frāci: qꝛ in francia ꝓgeniti sunt ab antiq̄. Secundo dr̄ fuisse ḋ ciuitate nazareth: qꝛ ibi fuit in vtero natus ꝑ ꝯceptionē in annū̄ciatiōe De qua natiuitate dixit angelus ad Joseph Mat. j. Qđ in ea natum est de spū̄sancto ē. Tertio dr̄ fuisse de ciuitate Bethleem: quia ibi est natus ex vtero: vt habet̄ Lu. ij. Quarto dr̄ fuisse de ciuitate Hierl'm, qꝛ ibi sepultus fuit. Si vt dr̄ sanctus petr⁹ de Rhoma ꝛ sctū̄s Jacobꝫ de galicia: et sctū̄s ludouic⁹ de Marsilia: ꝛ Antoni⁹ ḋ padua. Intelligēdū tn̄ q̄ int̄ omnes istas appellationes nazareth obtinuit p̄ncipatū: tū qꝛ ppl's dicebat ī solēnitate de ramis palmaꝝ: Hic ē iesus ꝓpheta a nazareth galilee. Mat. xxj. tū qꝛ iudei volentes cap̄e dn̄m dicebāt q̄ q̄rebant iesum nazarenū Jo. xviij. Tum qꝛ in titulo triumphali scp̄sit Pilatus: Jesus nazarenus rex iudeoꝝ. Joā. xix. Un̄ et credentes in chr̄o nazareni fuerunt apellati: et chr̄icolaꝝ societas dicta est secta nazarenoꝝ Act. xxiiij. Hec Fran. de mayro. vbi s̄. Cum g̊ chr̄s sit oriund⁹ de ciuitate nazareth, claꝝ est: hāc ciuitatem q̄ est p̄ria sua valde diligit. Uera ē enim sn̄ia illa Uirgilij in bucol'. scꝫ. Dulcis amor patrie. q̄ probat̄ ꝑ. l. q̄ habebat. ff. ḋ le. iij. et ibi Albr̄. ḋ rosa. Un̄ Ouiđ. li. ḋ ponto canit: Nescio q̄ natale solum dulcedīe cunctos. Ducit et īmemores nec sinit eē sui. Et Gualtherus in alexan. lib. j. ait: O patrie natal' amor sic allic̄ omnes ꝛc̄. et li. vj. Dulcior est patrius alieno cespite cespes. Et Uirgilius vbi s̄. Nos patriā fugimus ꝛ dulcia linquimus arua. Et Cassioḋ. epl'aꝝ. li. j. epistola. xxj. inq̄t: Unicuiqꝫ patria sua charior est. Si aūt p̄dict̄ opponat̄ qđ scp̄tū ē Joā. j cum Philipp⁹ apl'us dixisset Nathanaeli. Quem scp̄sit Moyses in lege ꝛ in ꝓphet̄ inuenim⁹ Jesum a nazareth, ipse Nathanael rn̄dit: A nazareth p̄t aliq̄d boni eē. q. d. non. Et sic videt̄ q̄ chr̄s non debuerit eē de ciuitate nazareth. Rn̄det̄ q̄ si Nathanael ṽba p̄dicta dixit dubitatiue vel negatiue: vt exponit Chrys. errauit. et iō Philippus eū duxit ad chr̄m vt ab eo instrueret̄, dicens ei: Ueni ꝛ vide. Uel meli⁹ dr̄ ſm Nico. de ly. sup̄ h̄ passu ex mente Augustini q̄ nathanael erat doctus in lege: ꝛ iō sciebat chr̄m debere ꝯcipi in nazareth ſm vaticiniū Esa. xj. ꝛ iō dixit predicta ṽba affirmatiue. s. A nazareth pōt aliq̄d boni esse. ¶ Quarto in hac p̄te ad maiorem declarationem p̄dictorū. s. mensis in quo facta est incarnatio ṽbi q̄ fuit marcius: vt s̄ dixim⁹. et ita tenet sancta mr̄ eccl'ia. ¶ Quereret̄ quare potius in isto mense facta est q̄ in alio. Et rn̄det̄ ſm sn̄iam Bernardi sup̄ Missus est: q̄ hoc tempus fuit valde cōgruū tali mysterio. Un̄ breuitat̄ cā dico q̄ tempus fuit conueniens ꝓp̄t tria. Primo ꝓpt̄ nouitatem. Nam vt inq̄t Isido. v. lib. ethymol. Hic mensis appellat̄ mensis nouaꝝ a romanis. Tunc enim omnia virent: ridet terra et arbores: cessant niues ꝛ glacies: et fit aeris serenitas. Uēro arbores impinguant̄ ꝛ om̄ia florescunt. In h̄ tp̄e nouo: nouus hō venit in mundum. Un̄ Hiero. ad Eustoch. ait: Uerū nouū ꝛ oīm nouitatū supeminens nouitas qn̄ de⁹ quē ferre nō poterat mund⁹: neqꝫ videre aliq̄s vt viuere possit, sic ingressus ē hospitiū ventris vt pudoris claustra nesciret sic gestat⁹ vt tot⁹ de⁹ in eo eēt. Conuenienter g̊ in h̄ mense debuit ꝯcipi q̄ auctor ē mūdi. ¶ In cui⁹ ꝯceptiōe facta sunt q̄tuor noua. Primū fuit noua angeli salutatio. Unđ Bern̄. in ser. ḋ annunciatione ait: Iniungit̄ angelo noua salutatio ꝛ nouā ṽgo ꝓfessa ṽtutem noue salutatiōis honorat̄ obsecro. Et Hiero. vbi s̄ inq̄t: Non simplex vel ꝯsueta fuit ista salutatio: ſꝫ omni admiratōe digna. Scđm nouū fuit ṽgis sine viro conceptio. Jō Bern̄. in q̄dam ser. Pentecostes ait: sub stantial'r vtero ṽgis elapsus de spū̄sctō conceptus est chr̄s. O magna miracula concept⁹ fuit sine pudore, ꝑt⁹ sine dolore, mr̄ sine corruptiōe. Tertiū nouū fuit rāte maiestat̄ ab

Chr̄s dr̄ fuisse de q̄ttuor ciuitatibꝫ.

Unicuiqꝫ dulce ē natale solum.

E

Quare ī marcio voluit cōcipi.

In cōceptione chr̄i fuerūt iiij noua.

breuiatio.vñ Bern̄.sup Missus est/ait: In ɔceptu partuq̄ ꝟginali noua ac mira ꝓfecto ispiciť q̄ diligenť inqriť. Porro agnosciť longitudo breuis/latitudo angusta/altitudo subdita. Quartū nouum fuit oīs creature renouatio: q̄ppe oīs creatura erat antiq̄ta ⁊ a ꝓpo vsu elongata: qꝛ post p̄mū pctm̄ nulla creatura habuit vsum suū debitū. Facta em̄ vt homī fuiret exn̄ti sine pctō ⁊ subdito deo/qñ ḡ hō peccauit: debitū fuitiū creaturaꝝ amisit. Chr̄o em̄ in carne veniēti omnis creatura p̄stinā exhibuit fuituteͤ: ⁊ tanq̄ renouata misteriū suū hoī impēdere ɔsueuit: ⁊ ad h̄ exponi pt illud Apoc.xxj. Ecce noua facio oīa. Scd̄o fuit ɔueniēs in h̄ tp̄e incarnari ꝑꝑ̄ delitiositateͤ. Nā tp̄e verꝭ solēt q̄dam flumina p̄ncipalia inundare: vt phison ⁊ tigris. In incarnatione aūt filij dei facta ē influētia sp̄ualiū charismatū ⁊ donoꝝ: iux̄ illō Ecci.xxviij. Ego sapia effudi flumia.s. gr̄e et scie. Dic̄ q̄z Isid.v.ety.m. q̄ ver dictū est: qꝛ viret: ⁊ post hyemē vestiť tellus herbis ⁊ floribꝫ. Et ph̄s dic̄ q̄ ver ē pictor terre. Tertio fuit h̄ ɔueniens ꝓpť ɔformitateͤ. Tali em̄ mēse verꝰ Adam ē de limo formatꝰ ⁊ in padiso collocatꝰ: et inde ꝓpť p̄uaricationē expulsus. Nā inť oēs mēses p̄mꝰ fuit martiꝰ: vt s̄ dirimus. Lꝫ em̄ apō iudeos aplis habeať primus: vt dꝛ in.§. p̄mū.lxxvj.di.et p glo.in c. celebritateͤ.de ɔse.di.iij. tn̄ romani martiuz p̄mū mēsem putauerunt: vt inq̄t Arch.in c. ieiuniū.lxxvj.di. quē mēsem p̄mū Rhomulus q romā cōdidit/voluit appellari martiū in honoreͤ Marcꝭ p̄ris sui/ vt historiog̃phi tradūt ⁊ poete: qꝛ igiť martiꝰ erat p̄mꝰ mensiū: iō septimꝰ mēsis ab eo appellať septēber. ⁊ decimꝰ december: et sic d̄ singul: vt p glo.i c.si.q incipit/oblationes.lxxv.dis.et in.l.j.ff. de aq̄ q̄ti.⁊ esti. Vñ dic̄ Jo.an.in cle.j.d̄ re. li.et vene.sctoꝝ. q̄ Julius antiq̄tꝰ appellabiť q̄ntilis: et augustus sextil̄.s.a p̄ mense martio: s̄ȝ postea Juliꝰ appellatꝰ est h̄ nomine.ad honoreͤ Julij cesarꝭ: et augustus ad honoreͤ Augusti imꝑatoris/et ibidem dic̄ q̄ antiq̄tus non erant nisi decem menses anni apō romanos: q̄ꝝ p̄mus erat martius: s̄ȝ postea additus fuit ianuarius ⁊ februariꝰ. ¶ Iste āt mensis martij a ꝑpellať menß nouaꝝ frugum Ezo.xiij. q̄d nomen dr̄ Fran. d̄ mayro. sup Missus est/eē ɔueniens ēquis nonduz sint tūc fruges formate: qꝛ eo tp̄e germia sē nouiť ꝑpagata: et iō vocanť noue fruges. aut iō sic dꝛ: qꝛ mundꝰ q̄ p̄nᵐ habuit in h̄ mense fuit ꝑductus in fructibꝫ suis: nā non ꝑduxit t̄ra hac p̄ma vice fructꝰ vt nunc fac̄ cū tp̄e: s̄ȝ in instanti ad impium dei. dc̄ q̄ dixit in.j.ꝑte rosarij h̄ monū.ser.iiij.ptē.j. Vl̄ sic appellatur/qꝛ in padiso terrestri vbi positꝰ fuit dn̄s adam: ē tal̄ dispositio aerꝭ: vt ait Frā. vbi s̄. q̄ in h̄ mense sē mature noue fruges Tali ḡ mense lapso p̄mo adā: ɔueniens fieri debuit reꝑatio p nouū adā ī eodē. Et iō tūc ē chr̄s incarnatꝰ ⁊ in padiso vteri ꝟginal̄ collocatus vt custodiret illū. Eodē insup die q̄ verꝰ adā suos p lignū dānauit: nouꝰ Adam eos p lignū reꝑauit. O igiť adā gr̄as age ꝟgini bn̄dicteq̄ illū ɔcepit q̄ omnia mala tua et pctā venit abolere.

Quis mēsiū anni fuerit p̄mꝰ

Martiꝰ dr̄ mēsis nouaruꝫ frugum.

¶ Pars.II. huiꝰ s̄mōis/q̄ dꝛ actionis

Queriť p expeditiōe huiꝰ p̄tis Quid agebat ꝟgo br̄ā qñ ad eā intrauit angelus salutandā? Et r̄ndeť q̄ erat in actu ɔtēplationis. Dr̄ em̄ Esa.xxx. In silentio et spe erit fortitudo vr̄a. Sed dn̄a nr̄a h̄ maxīe indigebat fortitudīe fidei/ḡ debuit eē in silētio ⁊ spe/ s̄ȝ h̄ ē in ɔtēplatiōe/ḡ ⁊c̄. Scd̄m enim Ph̄m.vij.phys. Anima sedendo ⁊ q̄escēdo fit prudēs. Item Osee.ij.c. dt̄ deus: Ducā te in solitudinē ⁊ loq̄r tecū: et p h̄ tangiť statꝰ ɔtēplatiōis. Item Threñ.iij. dꝛ: Sedebit solitariꝰ et leuabit se sup se. et h̄ facit ɔtemplatiuus. Cum ḡ in h̄ mysterio deberet br̄a ꝟgo eleuari sup se ⁊ ad deū appropinq̄re: sequiť q̄ h̄ faciebat p ɔtēplationē. Itē nobilissima opatio ɔgruit nobilissimo statui: vt arguit ad h̄ ꝓpositū Albꝰtus vbi s̄.c.xxxvj. Sed hec fuit nobilissima opatio.s. ɔceptio filij dei: ḡ debuit fieri in nobilissimo statu.s. ɔtēplationis. Itē sup illud Geñ.xxviij. Scalā vidit iacob/ait glo. Illi diuina ɔspiciunt q̄ ab appetitu tp̄aliū ocl'os claudūt. Sed br̄issima ꝟgo in h̄ ope dei fortissimū aspectū habuit/ḡ maxīe ocl'os a tp̄alibꝫ clausos habuit: ⁊ sic maxīe ɔtemplationi vacauit. Et h̄ verꝝ esse affirmat Albꝰ vbi s̄ ca.seq̄n. dicens: ¶ Concedimꝰ q̄ br̄issima ꝟgo in actu ɔtemplatiōis fuit qñ ad eā ista annunciatio venit. Ipa em̄ in hac annunciatione ī summo pure creature eleuabať cauꝭsaliť in summā p̄tātem: qꝛ sup nām deū genuit: ⁊ ad h̄ eleuabat fides. Iux̄ illō Mar. ix. Omnia sunt possibilia credenti. Itē in sūmā dignitateͤ: qꝛ p hoc totius creature p recreationē mr̄ effecta est/ et ad h̄ eleuabat humilitas: iux̄ illud Luc.xiiij. Qui se humiliat exaltabiť. Descensus em̄ eiꝰ p humilitateͤ ascendere magis eā faciebat p ɔtemplatōeͤ. Juxta illud Luc.x. Reuelasti ea puulis.i. humilibꝫ. Item eleuabať in summā charitatem: qꝛ deo p h̄ summa et maxima ꝓpinq̄tate ꝓpinq̄ssima extitit: vtpote q̄ ipius filia mr̄ ⁊ soror ac sponsa fuit: ⁊ ad h̄ eleuabat diuinꝰ amor iux̄ illud Prouerb.viij. Ego diligentes me diligo. Itē eleuabať ad sūmā dei

Maria ī salutatione fuit in ɔtēplatione.

familiaritatē: ⁊ illā faciebat castitas. Iuxͣ il
lud Sap. vj. Incorruptio facit eē ꝓximum
deo. Oēs aūt iste ꝟtutes ꝑparabant ad h̄ my/
steriū suas potentias eleuando habitualit̄:
maxime ꝟtꝰ humilitatꝭ. De q̄ loqn̄s Aug. in
q̄dam ſmone ait: Humilitas genuit nobis
deum. i. gnāri fecit. Charitas tn̄ tāq̄ꝫ forma
⁊ vincl'm ꝑfectionis fecit ɔiunctionē actual'r
⁊ complementū. Un̄ de ip̄a dt̄ Hugo de san
cto Uict. q̄ deū captiuū et ligatum de celo
Angelꝰ Mariā orantē inuenit — duxit in hunc mundū. Hec Alb. ¶ Dicunt
aūt doctores q̄ angelꝰ ingressus est ad ꝟgi/
nem orantem/ suspirantē/ ⁊ lachrymantem.
Primo ingressus est ad eam orantem: q̄ꝛ il/
la hora orōni ardentissime inuigilabat. Un̄
Bern̄. sup Missus ē/ inq̄t: Quo igressus: i
secreto cubiculo vbi clauso sup se ostio ora/
bat prēm in abscondito. Si em̄ ɔceptio pre/
cursoris fuit denūciata p̄ri p̄occupato in sa/
cro officio multo ꝓbabilꝰ est q̄ ɔceptio sal/
uatoris fuerit denunciata btē ꝟgini in orō/
ne et deuotione actual'r exn̄ti. Et ꝓbat̄ dicto
Augustini li. iij. de mirabilib̄ sacre scriptu
re dicentis: Mr̄ dn̄i orans ꝟbo angeli an/
nunciantis sine vllo incredulitatis aut ino/
bedientie obiecto ɔsensit. Ex q̄b̄ verbis acci
pit argumentū Fran. de mayro. vbi s̄. q̄ ga
briel angelꝰ inuenit ꝟginem beatissimā i de/
uota orōne exn̄tem: qn̄ eaꝫ salutauit. De cuiꝰ
orōne ad miserendū humano generi deū in
clinante verificata fuit illa Ouidij snīa in. j
de arte amandi/ di. Flectit̄ iratꝰ voce rogan
te deus. ¶ Scd̄o ingressus est ad eam su/
B Inuenit eaꝫ āgelꝰ d̄siderio suspirātē — spirantem. Nam p p̄mam sanctificationem
btā ꝟgo inflāmata fuit ad desideriū incarna
tionis filij dei ⁊ salutis omniū electoꝝ. Un̄
oīs ꝟtus mentis sue in id qd̄ postea in ea fa
ctū est toto conatu ferebat̄. Ip̄a em̄ fuit fe/
lix clausicula totius expectationis ⁊ deside/
rij ⁊ postulationis aduentꝰ boni iesu: in qua
omnia desideria sctōꝝ patꝝ p̄cedentiū ɔsū/
mari et t̄minari vident̄: ꝓpt̄ qd̄ omnino ē i/
exp̄ssibile nob illud feruidū desideriū ⁊ orō/
nis ꝟtuose suspirium q̄ suspirabat ad deum
vt filiū suū mittere dignaret̄ ad nr̄am assu/
mendam nām̄. Non credas aūt q̄ ad ipsuꝫ
recipiendum in carne sua se dignam reputa
ret: q̄ꝛ grām sctificationis eā omni virtute re
pleuit/ sic a p̄ncipio ip̄am mentē ꝟgis in oīꝫ
ꝟtutum radice. s. sctā humilitate inabyssa/
uit: q̄ sicut nulla post filium creatura tantum
ascendit in humilitatis ꝑfectissime recogni
tione: ita nec alicui pure creature datum est
in via tantū gustare nihilum eē: nec tantū se
annihilare subvolitu maiestatis diuine: ꝓpt̄
qd̄ non mirꝝ si orō tal' humilitatꝭ non soluꝫ
penetrabat nubes: sꝫ etiam oēs angelicas co
hortes: et ɔtinuo sistebat̄ ante acceptabilissi

mū ɔsistoriū sctissime trinitatis. In ipsa er
go hora sue annunciatiōis cū suspirijs ml'/
tis filiū dei ad incarnādū dep̄cabat̄. ¶ Ter
tio ingressus est angelus ad eā lachrymātē — D Inuenit eā p̄ duo
p̄ deuotiōe et p̄ dulcedine quā ɔcipiebat cū — rione la/
cogitabat deū hoib̄ adeo fore ꝓpitiū: q̄ pro — chrymantem
eis carnē assumeret/ lachrymantē insup pre
compassione totꝰ humani generis sauciati
⁊ vulnerati et captiui sub iugo angeli tene/
braꝝ. O si vidisses ꝟginē paulo an̄ aduentū
angeli in hac orōne feruida forte et cor tuuꝫ
mollires dulcedine deuotionis. Erat q̄dem
ip̄a vt puto in hac orōne plus solito feruen/
tissima mentali eleuationi intentissima et di
ligentissima ad ꝑscrutanda deuote mysteria
incarnationis. Tunc humil'r corde deuoto:
plangentib̄ ocul' et vultu ad celestia reuoca
to dicebat deo: O clementissime dn̄e deꝰ rex
regū q̄ bonitate tua mūdum creasti d̄ nihi/
lo: ⁊ post angelos hoiem ad tuam imagineꝫ
formatū dn̄m ɔstituisti creaturaꝝ vt tibi ser
uiret et te diligeret: tibiq̄ꝫ in oib̄ obtempa/
ret: miserere ei iā ꝑdito p pctm̄: misere boni
tate tua: misere clemētia et charitate tua: a/
peri celos ⁊ descende/ iam tot annoꝝ milia
ꝑcurrerūt ⁊ scti p̄res ⁊ ꝓphe ⁊ p̄riarche ⁊ ami
ci tui in tenebris habitāt expectātes lumen
tuū Ueni obsecro pr̄ benignissime: veni ⁊ ne
respicias pctā hoim: descende de cel' verꝰ de
us/ veꝝ lumen/ gaudiū/ solatiū/ dulcedo et
ɔsolatio afflictoꝝ. O si ocul' ꝓprijs tam grā
de mysteriū aspicerē. O q̄ꝫ letarer cū deū in
carne viderē. O q̄ntū scti p̄res gaudiū sus/
ciꝑent. Rūpe moras creator optime et veni
ad libandū nos. Fac mihi hāc grām vt tue
mr̄is ancilla et pedissec̄q̄ efficiar. O si cernere
possem an̄q̄ꝫ moriar illā bn̄dictā ꝟginē que
paritura est meū saluatorē. ꝑfecto illiꝰ pedi
bus ꝓuoluta eiꝰ me ſuā facerē ⁊ illiꝰ sp man
datis obtēꝑarē. In his deuotissimis suspi/
rijs ⁊ lachrymoꝝ orōnib̄ occupatā repperit
angelꝰ ꝟginē imaculatā: quā dulcit' saluta/
uit: ⁊ iocūdissimo vultu ac suauissima voce
illi dixit: O maria oi grā dei plenissima. O ꝟ
go sup oēs alias bn̄dicta. O puella d̄i et'ni
ɔiugio deputata: si videre a ꝑet'ꝫ ꝟginē dei
filiū pariturā aspice teip̄am. Si desideras
creatorē incarnari: p̄pa d̄uote hiracl'm scti/
simi vteri tui. Si optas saluatorē d̄ celo de
scēdere ɔsensū p̄be ⁊ ɔcipiet̄ ex te. Te em̄ in
sponsā suā p̄r et'nꝰ elegit: te filiꝰ i mr̄em suā
an̄ secl'a deputauit. Te spūsctūs sup oēs ꝟ/
gines adamauit. Gaude igit̄ ⁊ letare: q̄ꝛ rex
regū et dn̄s dn̄antiū atq̄ꝫ imꝑator angeloꝝ
nascet̄ ex te.

¶ Tertia ꝑs huiꝰ ſmōis q̄ dr̄ collocutōis

I

Ut inquit euangelium Luce. j. beata vir
go audita angelica salutatiōe turbata

est in ſmone ei⁹: ꝛ cogitabat q̄lis eēt ſalutatio iſta. Ubi appet laus ꝟgis in auditu/ i affectu/ ꝛ in cogitatu. In auditu em̄ laudat modeſtia/ q: audit ꝛ tacet. In affectu ꝟecūdia/ vn̄ turbata ē. In cogitatu ꝟo prudentia q: cogitabat q̄lis eēt iſta ſalutatio. ¶ Turbata eſt aūt vt ait Nico. de ly. ſup Lucam. ꝛ Franc. de mayro. in. iij. di. iiij. nō de viſione angeli/ q̄m ſepe angelos videre cōſueuerat: ſꝫ q: nunq̄ꝫ talia loq̄ntes audierat: ob nouitatem igit̄ locutiōis admirari cōpulſa fuit. Fuit ḡ turbatio non impatientie/ ſed admirationis/ pudoris/ ac timoris: eſt igit̄ turbata. i. ꝟecundata. Angelus em̄ (vt ſ. dictū eſt) ei apparuit in forma pulcerrimi iuuenis Non etate ſenili/ q: illa etas dt̄ vetuſtatem ꝛ defectum in ꝟtute ꝛ ſenſu/ non in etate puerili: q: lꝫ illa etas dicat nouitatē: tn̄ ēt oſtendit ipfectionem. et iō decuit ꝛ ꝯueniēs fuit vt appareret in etate iuuenili: q: hec etas dīc nouitatē et pfectionem: ꝛ ille angel⁹ nunciare venerat eum q̄ erat nou⁹ q̄tum ad humanitatē: et pfectus q̄tum ad diuinitatē. Beata igit̄ ꝟgo Maria illum iuuenem pulcerrimū videns et nondum eū angelum eē cognoſcens et ſe ſolam cum eo in thalamo inueniens fuit tui bata. i. nimium verecunda. Un̄ Hiero. ad Euſtochium ait: Tante puritatis Maria extitit vt eē mr̄ dei mereret̄. Ad quam cū Gabriel in viri ſpecie deſcendiſſet ꝯternata ac pterrita rn̄dere nō potuit. Nū ḡ a viro aliq̄ fuerat ſalutata. et Amb. ſuper Lucam dīc: Trepidare q̄dem ꝟgis eſt et ad omnes viroꝝ ingreſſus pauere ac oēs eoꝝ affatus vereri. Diſcant ḡ mulieres ꝓpoſituꝫ pudoris imitari. Maria pauet angelica ſalutatiōe. Scd̄o turbata fuit. i. expauefacta Angelus q̄ppe cum lumine et cū candida et luminoſa veſte ſibi appuit: (vt ſ. diximꝰ) Et iō et tali fulgore expauefacta fuit. Non em̄ venit angelus in veſte nigra/ ſꝫ fulgida ꝛ cādida. qd̄ q̄dem ꝯueniēbat mltiplici rōne: vt pbat Alb. vbi ſ. c. xxvij. Primo rōne annūciantis: q: candor veſtimēti deſignabat fulgorē ꝛ claritatē atq̄ꝫ innocentiā angeli. Secūdo rōne annūciati: q: annūciabit̄ ille q̄ eſt candor luc̄ ef̄ne ꝛ ſpecl̄m ſine macl̄a. Sap. vij. Et aſſūpſit ꝑmitias nr̄e maſſe cū imunitate culpe: ꝛ ſic in oīmoda puritate ꝛ claritate. Tertio rōne illi⁹ cui fiebat annunciatio q̄ fuit tota candida/ q: ab omni pctō penitus aliena. Quarto rōne modi pcedendi in hac icarnatione: q: fuit ſine corruptiōe ꝛ ſine diminutione ꝛ ſine mixtione: ſic̄ lux pcedit de luce. Cū ḡ ꝯcept⁹ iſte fuerit puriſſim⁹: ꝛ puriſſima fuerint oīa q̄ ꝯcurrerūt i hac icarnatione: ꝯgruebat angelū venire in clare veſte.

Maria q̄re turbata.

Quare angel⁹ in veſte fulgida apparuit

K ¶ Btā igit̄ ꝟgo videns angelū venire cum tāta claritate et cū tāfulgida veſte: fuit turbata. i. expauefacta. Un̄ canit eccl̄ia: Et expauit ꝟgo de lumine. Tertio fuit turbata Maria. i. nimis admirata/ ꝛ h̄ maxie de duob⁹ Pri mo de eo q̄ angelus in forma hūana oſtio rata de clauſo intrauit ad eam. Un̄ Bern̄. vbi ſ. ait Non eſt ſuſpicandū q̄ angel⁹ aptū inuenerit ꝟgis oſtium: cui nimiꝝ erat in ꝓpoſito frequētias hoīm fugere: ꝛ colloq̄a vitare ne vl̄ orantis ſilentiū turbaret̄: vel ꝯtinentis caſtitas tentaret̄: clauſerat vtiq̄ꝫ etiā illa hora ſup ſe habitacl̄m ſuū prudentiſſima ꝟgo: ſꝫ homib⁹ non angel̄. Proinde etſi potuit ad eam intrare angelus nulli tn̄ hoīm facil̄ patebat ingreſſus. Intrauit ḡ angelus nec fuit illi difficile p oſtiolū clauſum abdita ꝟginis penetrare: cui vtiq̄ꝫ ex nature ſue ſubtl̄itate q̄dlibet corp⁹ q̄ntūcūq̄ꝫ ſolidū ꝛ ſpiſſum puium eſt ac facile penetrare. ¶ Scd̄o admirata fuit de eo q̄ tam nouā ꝛ inauditam ſalutationem ſibi fecit q̄ ſcꝫ deus deberet eſſe ſecum: non tm̄ in mente p grām: ſed etiam in ventre p ſuſceptam hūanā nām. Un̄ Petrus rauen̄. in q̄dam ſerm̄. ait: Quis motu blando/ affectu pio/ ꝟginem ſibi mr̄em/ famulāq̄ꝫ ſibi ꝟteret in parentē: viſcera tn̄ ei⁹ turbata ſunt: ip̄a q̄q̄ꝫ tremefacta hūana cōditio cum eius conditore deus quē tota creatura non capit: totum intra pect⁹ ꝟgis ſe recepit. Nam vt angelū vidit: mens ei⁹ cōtremuit cum ei⁹ ingreſſu deitatis ſenſit ingreſſum. Hec ille. Un̄ ſi Salomon debens edificare deo tēplū dicebat. ij. Para. vj. Quis ego ſum vt edificē ei domū dignāꝫ? Si em̄ celi celoꝝ cape eum neq̄unt: quant⁹ ego ſuꝫ vt edificem ei domū? Mlto magl̄ debebat h̄ dicere btā que debebat deū non in templo materiali/ ſed in vtero ſuo recipe: et ideo fuit de h̄ in magna admiratione. ¶ Fran. aūt M de may. in. iij. di. iiij. dīc q̄ ꝟgo ſanctiſſima in hac ſua turbatione cogitabat myſteriū incarnationis ꝟbi/ qd̄ ſibi in ſalutatione extitit reuelatuꝫ: ſed non mod⁹ erat ſibi exp̄ſſus ſcꝫ q̄ ꝟgo pareret: et iō timebat ne h̄ eēt vl̄ fieret cum ꝟginitatis d̄minutione. Un̄ ſubdit̄ in euangelio p̄dicto. Et cogitabat qual̄ eſſet iſta ſalutatio. ¶ Circa q̄ttuor aūt eius cogitatio ꝟſabat̄. Primo circa ſalutantis q̄lita tem. ſ. vtrum eēt bon⁹ nuncius vel nō. Scie bat em̄ q̄ diabolus ſepe ſe transfigurat i angelum luc̄. c. licꝫ. de regularib⁹. et. xxvj. q. v. c. nimiꝝ. et. xxix. q. j. §. ſ. et. ij. ad Co. xj. Sꝫ p dei reuelationem ſtatim cognouit q̄ erat bonus angelus et dei ſpecialis nunci⁹ vt ait Bern̄. ſup Miſſus eſt. In h̄ aūt obſeruauit btā ꝟgo illud Catonis conſiliū di. Qd̄ tibi ſuſpectum eſt ꝯfeſtim diſcute quid ſit. Nāq̄ꝫ ſolent ꝑmo que ſt̄ neglecta nocere. Scd̄o

L

Cogitatio Marie erat circa q̄ttuor

eius cogitatio ꝟsabaꝛ circa salutationis no/
uitatem: qꝛ a seclo non est auditū ꝙ aliq̄ fe
mina ab angelo sic vocata grā plena / vel bn̄
dicta: ꝛ iō talis nouitas ꝟboꝝ q̄dammodo
eam turbauit ꝛ in admirationem duxit. Un̄
Petrus rauen̄. vbi s̄ ait: Uenerat angel⁹ in
specie bland⁹ / in ſmone terribil' / humana p̄
ferens / diuina repromittens: vn̄ et ꝟginem
quam leuiꝛ solicitauit visus: turbauit audi
tus. Et Aug⁹ in ſmone de Annūciatiōe in/
q̄t: Post illius bn̄dictionis p̄sagium terreꝛ
ꝟgo nouitate ꝟboꝝ. Tertio sua cogitatio ꝟ
sabaꝛ circa suā indignitatē: qꝛ indignā se re/
putabat tali visione ꝛ salutatiōe. Un̄ Ber̄.
vbi s̄ ait: Nimiꝝ indignā se angelica saluta
tione reputabat: ꝛ forsitā in mente talia me
ditādo reuoluebat. Unde h̄ mihi vt veniat
ad me sic salutandam angel⁹ dn̄i? Quarto
eius cogitatio ꝟsabaꝛ circa dei bonitatem q̄
tanta erat ꝙ ꝑ ip̄am humanū gen⁹ saluare ꝛ
redimere dispōebat. Un̄ illi inq̄t Bern̄. vbi
s̄. Inuenisti qd̄ an̄ te inuenire nemo potuit
grām. s. apd̄ deum: dei ꝛ hoīm pacē mortis
destructionem ꝛ vite reparationē. Et Hiero. in
ſmone ad Eusto. ait: Hec est q̄ dedit angel'
gl'iam / deum t'ris / finem vicijs / vite ordinē
ꝛ moribꝫ disciplinā. Ista igiꝛ q̄ttuor in cor
de suo reuoluens noluit statim rn̄dere: sꝫ co
gitabat qual' eēt ista salutatio: ſuans illd̄ cō
silium poete dicentis: In rn̄dendo nūq̄ꝫ ce/
ler eē memento. Un̄ Petr⁹ rauen̄. vbi s̄ in/
q̄t: Cito nāqꝫ rn̄dere fatuitat' est hūane: co/
gitatio ꝟo ponder' ē maximi ꝛ iudicij p̄ma/
turi. et Bern̄. vbi s̄. ait: Turbata est / sed nō
ꝑturbata / ꝙ q̄ turbata est fuit ꝟecundie vir
ginal' / ꝙ non ꝑturbata fortitudis / ꝙ tacuit
ꝛ cogitauit prudentie. Turbatus sum inq̄t
ꝓpha: ꝛ non sum locut⁹. Cogitaui dies anti/
q̄s. Sic btā ꝟgo turbata est / ꝛ non ē locuta:
sed cogitauit qual' eēt ista salutatio. Iō seq̄ꝛ
in euangelio p̄dicto angelica ꝯfortatio. naꝫ
dixit: Ne timeas Maria. s. de salutatiōe in/
solita / cui⁹ cā subdiꝛ: Inuenisti grām apud
deum. s. non solū ꝑ te: sꝫ ꝑ toto hūano gene/
N re. ¶ In h̄ aūt cogscitur angel⁹ bon⁹ a malo: ꝙ
Differt angel⁹ bon⁹ qn̄ appet in p̄n° terret / in medio
angelus ꝯfortat / in fine ꝟo letificat. Iō iste angelus
bonus a bn̄dictam in p̄ncipio terruit qn̄ ip̄a turbata
malo. fuit. In medio ꝯfortauit qn̄ dixit Ne time/
as Maria ꝛc̄. In fine ꝟo letificauit qn̄ eam
dei filio grauidam reliq̄t. Angel⁹ ꝟo malus
qn̄ in angelum luc' se transfigurat. Primo
delectat. In medio diuersis tentatiōibꝫ mlt/
tum ꝯturbat. In fine ꝟo mltum contristat
Iste ḡ angel⁹ cogscēs ꝙ cogitatio ꝟgis ꝟsa/
baꝛ circa q̄ttuor p̄dicta / at ille rn̄dit. Primo
ad q̄litatē salutantis dū ait: Ne timeas Ma
ria: sup q̄ dicꝛ Bern̄. Ne timeas maria. nihil
h̄ doli vl' fallacie. Nullas h̄ insidias suspice
ris / non sum hō: sꝫ spūs / nō angel⁹ sathane:
sꝫ dei nunci⁹. Scd̄o rn̄dit ad salutatōis no
uitatē / dum ait: Inuenisti grām apd̄ deum
Ubi Pe. rauen̄. Timet siq̄dem non q̄ inue
nit / sꝫ q̄ ꝑdit. Quid ḡ timet q̄ securitatē pa/
rit / reꝝ cām / gaudiū seculoꝝ? timor non est
vbi diuinū ē negocium nō hūanū. Quid ti/
met Maria cui iudex ē cā / assertor integri/
tas / test' mūdicia? Tertio rn̄det ad reputa/
tionē indignitatis sue / dum ait Ecce ꝯcipies
in vtero ꝛ paries filiū ꝛc̄. q. d. q̄ ꝯcipis dei fi
liū digna ꝓculdubio es videre angelū: q̄ es
electa mr̄ dei digna es salutari a nūcio dei.
Un̄ Ber̄. vbi s̄ ait btē ꝟgi in ꝑsona angeli:
Ne timeas Maria. O si scires q̄ntū tua hu
militas altissimo placeat / q̄ntaqꝫ tibi apud
ip̄m sublimitas maneat angelico te īdignā:
nec eloq̄o: nec obseq̄o iudicares: non mirer'
Maria ꝙ angel⁹ ad te venit: nam ꝛ maior
angelo in te venit. Non mirer' angelū dn̄i/
cū: nā ꝛ dn̄s angeloꝝ est tecū: postremo q̄d
nisi angelum videas cū angelice viuas. Cur
aūt indebitā tibi dixer' grām angeloꝝ q̄ in/
uenisti grām apd̄ deū? Quantū ꝟo ad q̄rtā
cogitationē de bonitate diuina q̄ ꝑ cā mun/
dū saluare disposuerat. Rn̄det angelus ap
probādo eā dicēs: Uocab' nomē ei⁹ iesū. vbi
Ber. ait: Jesus hebraice / latine saluator dr̄:
h̄ ē nomē qd̄ dedit cec' visum / surdis audi/
tū / claudis gressum / ſmonē mut' / vitā mor
tuis: totāqꝫ diaboli ptātē d̄ obsessis corpibꝫ
effugauit. Subdidit āt angel⁹ ad maiorē ꝟ/
ginis ꝯfortationē. Hic erit magn⁹ ꝛ fili⁹ al/ O
tissimi vocabiꝛ ꝛc̄. ¶ Ubi notandū ꝙ chr̄s
dr̄ magn⁹: ꝛ maior angeloꝝ respectu diuita
tis ſm illd̄ Heb. j. Tāto melior angel' effe/
ctus q̄nto differēti⁹ p̄ ill' nomē hereditauit:
Dr̄ qꝫ mior angeloꝝ ꝯsiderata humanitate
ei⁹ in se sine diuitate. Et ita ītelligiꝛ illd̄ Ps̄
viij. Si r'feraꝛ ad chr̄m / minuisti eū paulo
min⁹ ab angel'. Hec āt audiēs maria ab an/
gelo: rn̄dit vt hꝛ Lu. j. Quō fiet istd̄ qm̄ viꝝ
nō cogsco. i. nō cogscere ꝓpono. ¶ Ubi notā
dū ꝙ int' angelū ꝛ ꝟginē gl'iosam q̄si q̄dam
dialog⁹ fuit fact⁹: ꝛ ſm q̄sdā cepit a media
nocte ꝛ durauit vsqꝫ ad aurorā. Scd̄ꝫ alios
āt icepit ab aurora ꝛ durauit vsqꝫ ad ortum
sol'. Alij āt (vt s̄ diximus) dicūt ꝙ incepit i se/
ro ꝛ ꝑdurauit vsqꝫ ad horā matutinā. Nā ꝟ
go angelū int'rogauit req̄rēs de mō: angel⁹
ꝟo exposuit: deinde ꝟgo consensum p̄buit:
ꝛ ꝯsentiēs vt sic fieret rogauit. Primo igiꝛ in
terrogauit ꝛ modum q̄siuit dicēs: Quō fiet
istd̄ ꝛc̄. vbi Petr⁹ rauen̄. ait: Interrogauit
zacharias angelum ꝛ punit⁹ fuit. Interro/
gauit Mariā ꝛ laudata fuit: erat eīm intro
gationū diuersitas: ꝛ cā ꝑ diuersa. Hec cōg

Quare Zacharias introgās punit⁹ fuit ꝛ nō maria.

tra naturã credidit: Ille pro natura dubita
uit. hec ĩtegre rei ordinẽ q̃siuit. Ille qd de⁹
iubebat fieri: nõ posse putauit. Ille impellẽ
tib⁹ exẽplis ad fidez nõ accessit. hec ad fidez
sine exẽplo ꝓcucurrit. hec mirabat̃ d ꝯtu vir
ginali: ille de ꝯceptu dubitabat ꝯiugali. ꝛ sic
ꝑz ꝙ ꝟgo ñ dubitauit de facto sz tm̃ q̃siuit
de mõ. Vñ B. r. vbi s. ait. Nõ dubitat ꝟgo
d facto: sz modũ q̃rit ꝛ ordinez. nõ ei q̃rit an
fiat: sz quõ fiat. Et Amb. sup Luc. dr. Nõ d
effectu ꝟgo dubitauit: sz accõmodauit affe
ctũ: ꝛ spopõdit obsequiũ. Neqz ei nõ crede
re angelo maria debuit neqz tã temere vsur
pare diuina. vñ dixit. Quõ fiet istud? Tem
peratior ẽ ista rñsioqz ꝟba sacerdotis. Nec
ait. Quõ fiet istud? Ille rñdit. Vñ b sciam
Negat ille se credere. ꝛ q̃si fidei adhuc aliũ
q̃rit autorẽ Ista se facere ꝓfitet̃. nec dubitat
esse faciendũ qd quõ fiat inq̃rit. legerat em̃
Maria. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pariet filiũ. ideo
credidit futuꝝ. sz quõ fieret ante nõ legerat
Nõ em̃ queadmodũ fieret vl̃ ꝓphete tanto
fuerat reuelatũ. Tantũ em̃ mysteriũ nõ ho
minis fuit sz angeli ore ꝓmẽdum. Hec ille.

Mlier tribus modis filiũ generat.

¶ Sciẽdũ ẽ at̃ ꝙ trib⁹ modis ꝑt aliq̃ muli
er filiũ generare. aut spũalit̃ sic fit in bapti
smo vl̃ in ꝯuersiõe ad fidẽ. Iuxta illd. j. Co
rinth. iiij. In chr̃o iesu ꝑ euangeliũ ego vos
genui. Aut natural̃r. s. de viro vt fit cõiter.
Aut supnatural̃r. s. opatiõe spũsscti sine vi
ro. Dixit g̃ brã ꝟgo. Quõ fiet istud ãgele. di
id est. quõ intelligis tu ꝙ istũ filiũ debeam
generare. Si dicis ꝙ spũal̃r. qꝛ. s. erit meus
fili⁹ spũal̃. magnũ q̃dẽ erit talẽ filiũ spũalez
hr̃e: sz tñ nihil ad me ꝑtinebit. qꝛ de mea sub
stãtia nihil habebit. Si ꝟo intelligis ꝙ natu
raliter generabo: ꝛ ꝙ voluntas dei sit ꝙ de
Ioseph spõso meo ipm̃ debeã generare: gau
debo q̃dẽ de tã nobili ꝓle. sz tñ dolebo de ꝑ
dita ꝟginitate. Si aũt intelligis ꝙ supnatu
raliter ꝛ diuina ꝟtute generabo: gaudebo q̃
dem de ꝓle tã magnifica ꝛ d ꝟginitate ꝯser
uata. Vñ Ber. sup Missus est ait in ꝑsona
ꝟginis. Cũ dñs testĩ ꝯscie mee sciat votũ eẽ
ancille sue vi ꝛ nõ cognoscere: q̃ lege q̃ ordi
ne sibi placebit vt illd faciã? Si me oportu
erit frãgere votũ vt talẽ pariã filiũ ꝛ gaude
bo de filio: ꝛ dolebo de ꝓposito. Fiat aũt vo
lũtas ei⁹. Si aũt ꝙ ꝟgo ꝯcipiã ꝛ ꝟgo pariã
qd vtiqz ñ sibi placuerit ĩpossibile ei nõ erit
tũc sciam vere ꝙ respexit humilitatẽ ancille

Angelus exponit modum ꝯceptõis

sue. ¶ Scdo angel⁹ modũ sibi exposuit ꝙ
sez nõ spũal̃r. nõ natural̃r: sed supnaturalit̃
ꝛ mirabiliter filiũ generaret dicens. Spiri
tussctũs supueniet in te. b est. non ꝯcipies de
humano semine sed mystico spiramĩe. quia
spũssctũs in te descendet ꝛ de tua carne vir
ginea accipiet ꝛ corp⁹ chr̃i sua ꝟtute ꝑficiet

Et qm̃ ꝟgo posset dicere. quõ ipa cũ sit pura
creatura posset diuinã lucẽ q̃ est inaccessibi
lis sustinere. Angel⁹ subiũxit. Et ꝟtus altis
simi obũbrabit tibi. De⁹ q̃dẽ est ignis inex
tinguibilis. Heb. xij. De⁹ nr̃ ignis assumẽs
ẽ ꝛ lux inaccessibil̃. j. Timo. vj. Lucez habi
tat inaccessibilẽ. Est etiam dulcedo ineffabi
lis. Eccl'i. xxiiij. Spũs meus sup mel dulcis
ꝛc̃. Habẽdo g̃ brã ꝟgo deũ in vtero habuit
diuinũ ignem: diuinã lucẽ ꝛ diuinam dulce
dinem. Si igit̃ caro tactũ modici carbonis
nõ posset sustinere. Si ocul⁹ solẽ non posset
respicere. Si palatũ mel dulcissimũ nõ põt
ferre: quõ pura creatura posset pati tãtũ ca
minũ diuinitatis: posset respicere in solem tã
ĩfinite claritatis. posset sustinere suauitatez
tã infinite dulcedis? ꝓculdubio non potuis
set nisi ꝟtus altissimi sibi obũbrassz. Et iõ di
xit ãgel⁹. ꝛ ꝟt⁹ altissimi obũbrabit tibi. ignis
em̃ inextinguibil̃ ꝛ diuin⁹ se sibi obũbrabit
qñ int̃ se ꝛ aĩam ꝟgis corp⁹ assumptũ po
suit ꝛ sic tãtũ ardorẽ sustiere potuit. ¶ Tũc Q
maria humilit̃ cõsensit di. Ecce ancilla dñi.
Nõ em̃ fili⁹ dei in ipam venisset nisi cõsensũ
ꝑbuisset. inuito em̃ bñficiũ nõ ꝯfert̃. l. inuito
ff. de regu. iu. Nõ est aũt credẽdũ ꝙ ꝟba ꝑ
dicta ita nude ꝓtulerit: sed ꝙ ipa genuflexa
oculisqz ꝛ mãib⁹ ad celũ leuatis ac ꝑ nimio
gaudio lachrymas cõtinere nõ valẽs cũ ma
gno cordis desiderio exclamauit. Ecce ancil Ecce qñ
la dñi ꝛc̃. Istud ãt aduerbiũ ecce aliqñ facit demon
demonstrationẽ ad oculum. sicut. j. Ioã. j. strat
Ecce agnus dei. Aliqñ ad intellectuz sic ibi
Esa. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛc̃. Non em̃ fiebat
demõstratio ad oculũ. qꝛ ꝟgo beata nonduz
erat nata. sz fiebat demõstratio ad itellectũ.
Aliqñ ꝟo demonstrat affectũ. sicut hr̃ Io. x.
cum iudei dixerũt de chr̃o qñ sup Lazaꝝ la
chrymat⁹ est. Ecce quõ amabat eũ. qñ igit̃
ꝟgo dixit. Ecce ancilla dñi. põt esse demon
stratio ad oculũ: vt sit sensus Ecce ꝑsens est
ꝓmpta ꝛ pata ancilla dñi ad obediendum.
Et põt fieri demõstratio ad intellectũ tanqz
dicat ꝟgo ad angelũ: Quesiui a te modum
ꝯcipiẽdi ꝛ exposuisti. Et ecce ancilla dñi: mo
dũ ipm̃ intellexi ꝙ. s. nõ naturalit̃ sed supna
turaliter ꝯcipe debeã. Potest etiam demon
strare affectũ: vt sit sensus. Ecce ancilla dñi
Offert deo suo sensus: desideriũ ꝛ affectum
Et iõ ipe meũ affectũ cõpleat ꝑ effectũ Vlti
mo mõ orauit vt sibi sic veniat vt angel⁹ di
xerat cũ ait. Fiat mihi sm̃ ꝟbũ tuũ. Istd sig
rũ est Iosue. xv. vbi dr̃ ꝙ Axa filia Caleph
sedẽs i asino dixit pr̃i suo. Pater: terrã aren
tẽ ꝛ australẽ dedisti mihi: da mihi irriguam
dedit qz ei irriguũ superius ꝛ irriguũ inferi
us. Axa sedens in asino est ꝟgo Maria que
dñabat̃ corpi suo: q̃ habuit teram arentem

.s. carnē ab omni humore ɔcupiscētie exiccatam. terrā q₃ australē. i. aiam afflatu spūssācti inflāmatā: τ tñ petiit irriguū supiꝰ et irriguū inferiꝰ qñ dixit: Fiat mihi ſm verbum tuū. Nihil em̄ supiꝰ diuinitate. nihil inferiꝰ mortali carne. Tūc igit irriguum supius et inferiꝰ habuit qñ in eiꝰ vtero verbū caro factū fuit. vt. s. nob grām suā daret in pñti seculo τ vitā eternā in futuro Amen.

De eadē filij dei incarnatione ex virgine. Sermo. iiij.

R Virtus altissimi obumbrabit tibi. Lu. j. Beatus Aug. in q̄dam ser. alloquens gloriosam virginem Mariam inquit. Dic mihi iam queso sctīsctōꝝ mr̄ τc. vide supra in q̄rta pte huiꝰ opis. ser. iiij. p. ij. in fi. Etiā dic in ſmōe annūciatiōis. Audite frēs mariaz nobiscū loq̄ntē: carne absentē: spū presentē: vultū auertētē a collocutiōe verecundia vginitatis τ indicantē quō mr̄ effecta sit creatoris. Inq̄t ḡ maria: In domo mea erā puella iudea ð dauid regꝫ stirpe generata. adulta sū τ despōsata. despōsata sū ɔiugi: et placui alti. ñ incuenierē adulterio: s₃ incueniente spū scto. despōsata sū hoī iudeo: et placui altissimo. despōsauit me vir iudeꝰ: τ amauit me Jesus deꝰ. igr̄ auit Joseph spōsus meus q me adamasset deus meꝰ. et putauit q de adulterio itumuissꝫ vēter meꝰ. vtꝰ āt altissimi obumbrabit mihi: vt dicunt vba ꝓposita Sup q̄b₉ duas tm̄ ɔsideratiōes faciemus. Prima dubitatiōis appellabit. Scd̄a vo fructificatiōis.

Pars prima huiꝰ sermonis que dicitur dubitationis.

S Non expeditōe pme ptis mouetur vna dubitatio. s. vtꝝ si Adā nō peccasset filiꝰ dei incarnatꝰ fuissꝫ. Ad quā rñdet btūs Tho. i. iij. scripto di. j. ar. iij. τ i. iij. pte sūme. q. j. ar. iij. cū suis seq̄cib₉ dicēs q nō. Et h̄ ꝓbat pmo rōnibus scd̄o autoritatib₉. Pria rō ð₂ diuie sapie sic. Diuīa sapia in oib₉ modū ɔgruū τ ordinez debitū adinuenit. vñ q₂ hō deserto ðo ad corporalia reuersus lapsus fuerat. iō ɔueniēs fuit vt deꝰ carne assūpta: etiā corpalia salutꝭ remedia hoī adhiberet. Quapropter Augꝰ. sup Joā. ait. Caro te excecauerat: caro te sanat. qm̄ sic venit chr̄s vt de carne vitaz carnis extingueret. Scd̄o idē ꝓbat rōne diuie miscd̄ie sic. Deꝰ ex miscd̄ia sua pmittit peccata fieri vt ex eis eliciat maiꝰ bonū. Nam vbi abūdauit iniq̄tas supabūdauit τ grā. vt dt apl's ad Rhom. v. Et q₂ esse potuit aliquid maius humana natura: et pcipue vnio humane nature τ diuine in psona chrī. iō diuina miscd̄ia culpā i hoīe pmisit esse: ꝓpt illud bonū maximū inde eliciendū. vl' ꝓpt vnionē diuine nature τ humane i chr̄o. ꝓpter quod Grego. in bñdictiōe cerei paschal' inq̄t. O felix culpa q̄ talē ac tantū meruit hr̄e redēptorē. ¶ Tertio idē ꝓbat rōne diuine ꝓuidētie sic. Predestinatio τ ꝓuidētia dei τ quantuz ad factū τ q̄ntuz ad modū falli ñ pōt. sic nec p̄scientia dei q̄ futuroꝝ est. Et ideo sic deꝰ p̄destinauit salutē alicuius hoīs per orōnes aliq̄ꝝ implendam: ita p̄destinauit opus incarnationis in remediū humani pcti. Preterea auctoritatib₉ idē ꝓbat. Nā h̄ affirmat Aug. sup illud Mat. j. Ipe em̄ saluū faciet ppl'm suū a pctīs eoꝝ dicēs: Si homo non peccasset virgo nō pepisset. Et iteꝝ exponēs illud Mat. xiij. Venit filiꝰ hoīs q̄rere et saluū facere qđ perierat. Dicit em̄ Aug. i li. de verbis apl'i. Si hō nō peccasset filius hominis nō venisset. s. in carnē. Itē sup illud. j. ad Tim. j. Chr̄s Jesus venit i hūc mōm peccatores saluos facere. Ait ei idē Aug. Nulla cā fuit veniēdi chr̄o dño nisi pctōres saluos facere. tolle vulnera tolle morbos et nulla erit causa medicine. Cū ḡ remota cā removeat effectꝰ. c. cū infirmitas. de pe. et re. ca. cū cessante. ð appella. cū similib₉. vt etiam ait phs. ij. phyſ. videt dicendū q si pctm̄ nō fuisset: filiꝰ dei carnē nō assūpsisset. ¶ Hoc etiā ꝓbat autoritate Gre. quā in missa recitat eccl'ia dicens. Nihil nobis nasci profuit nisi redimi ꝓfuisset. sed redemptio nō fuissꝫ si seruitus pcti non extitisset. ḡ si peccatum nō fuisset: filiꝰ dei tpalit natꝰ nō essꝫ. Augꝰ. vt q̄d q₃ in q̄dā orōne ad btām vginem ait. Si deesset em̄ nescia pcti ꝓ peccatorib₉ pareres. si deesset q̄ peccasset: aut q̄d mr̄ fieres saluatoris si nulla esset indigētia salutis. Et Leo papa in sermone de trinitate sic dicit. Si em̄ homo ad imaginē τ sil'itudinē dei factus i suo honore māsisset. creator mōi creatura nō fieret. neq₃ eternus tpalitatē subiret et equal' deo patri filius formā serui non assumeret. Ambro. etiā sup Lucā sic inq̄t. Ille iustꝰ venit ad pctōres vt ex peccatorib₉ faceret iustos. pius venit ad impios: vt nos faceret pios. humilis venit ad supbos vt ex superbis faceret humiles. Et Bern. in ſmone ad milites ait. Venit medicus ad egrotos: redemptor ad venditos: ad errantes via: ad mortuos vita. Hec ille. Ex quib₉ oib₉ rōnib₉ et auctoritatib₉ videt ꝓbari τ ɔcludi q chr̄s ñ fuisset incarnatus si homo non peccasset. ¶ Sed his argumētis non obstantib₉. Credo q sit vera opinio Alexādri de ales i tertia pte sūme. i tractatu ð incarnatiōe chrī τ Sco. in. iiij. di. vij. q. iij. dubio. j. τ Petri de

[Marginal note, left:] Si adaz ñ peccasset vtruz chr̄s icarnatꝰ fuisset

[Marginal letters, right:] T A X

Si hõ ñ peccasset cbis car nẽ passi bile non assũpsisset

aquila eadẽ dis. 7 Ricb. in. iij. di. j. art. ij. q. iiij. 7 scti Bona. ac Frã. de mayr. ac Alexandri lõbardi i eadẽ dist. s. ꝙ etiã si hõ nõ peccasset: dei fili⁹ incarnat⁹ fuisset: sꝫ carnẽ passibilẽ et mortalẽ nullo mõ assũpsisset. 7 hoc pbat mult rõnib. Primo rõne similatiõis sic fm sniam autoris in li. sex pncipiorum. Tãto vnũqdqꝫ pfecti⁹ est qnto magis assimilatur suo pncipio. Cũ g vt hr Deut. xxxij. dei pfecta sunt opa. sequit: ꝙ deus q creauit mũdum: vt dr Geñ. j. 7 Ecci. xviij. vbi scptum est. Qui viuit in eternũ creauit omnia simul Ut ipas res inqntũ capacitas eaꝝ attingebat pfectas faceret: voluit in eis ponere sitĩtudinẽ suã. Uñ bonitas diuina in creando mõm posuit sitĩtudinẽ suã in eo ꝙ fecit eum bonũ. 7 magnitudo in eo ꝙ fecit eũ magnũ. 7 eternitas in eo ꝙ fecit eũ durabilem. 7 sic de singulis. qꝛ fm ph m. ij. physic. 7. v. metaphys. Ois effect⁹ naturalr assilat sue cause. Tũc sic arguit. Dẽ illõ p qd dignitates diuine meli⁹ 7 pfecti⁹ oñdũt pfectões suas et sitĩtudies. 7 qerant i mõo deũ facere ꝯgruũ fuit. cũ iste sit nobilior finis p quẽ mundus vel aliqua creatura sit creata. Ad h em de⁹ creauit mõm vt in eo oñderet seipm 7 opatione suã intrinsecã. Sꝫ si natura humana est assumpta a diuina i vnione suppositi 7 psone. q qdẽ psona sit ver⁹ de⁹ 7 hõ: oẽs diuie dignitates hñt pfecte suas sitĩtudies in h ope. qꝛ bonitas diuina non põt meli⁹ op⁹ facere de creatura. nec magnitudo magis bonã. nec eternitas magis durabilẽ. 7 sic dẽ alijs dignitatib diuinis. g 7c. Nã si nõ esset assũpta a diuina ipa humana natura: nulla dignitas diuia hrẽt pfectionẽ nec qeret i pductione mũdi. qꝛ ptãs diuina sp posset facere mai⁹ op⁹ in mõo: 7 meli⁹ qcunqꝫ ope facto. Ista g fuit vna ex causis incarnationis dei vt dignitates diuine oñderent perfecte simi litudines suas in creatura et qetarent in eacũ in nullo alio ope intrĩseco potuissent qetari omes dignitates diuine nisi in isto. In isto aũt qetant oẽs diuine dignitates 7 operatio totalis mõi: tãqꝫ in ope sũmo 7 nobilissimo. ¶ Scda rõ dr dilectiõis. Cũ em qlibꝫ fidel teneat deũ diligere toto corde: tota anima: et tota mente: vt pcipit Deut. vj. Mat. xxij. Luc. x. 7 Mar. xij. trãssumptiue in ca. ois. xiij. dist. 7. c. vnico. §. hoc vnguento. de sacra vncti. Sequit ꝙ fuit ꝯgruũ deum facere oẽ illud p quod meli⁹ flecti posset 7 magis moueri ad talem dilectionẽ. Si eĩ deus non fecisset i natura hũana id p qd ipe magis ab ea diligi posset. nollet se totaliter et intime diligi ab ea. qd est impossibile cũ ipse sit summum bonũ. 7 p ꝯñs summe diligibile. Uel vellet se diligi sũme 7 totaliter a natura humana ipo nõ faciente in ea totũ illõ p quod plus eũ debet diligere. Et sic reqreret ab ea qd nõ debet exigere 7 vellet rõez amoris poti⁹ fundari in ea qꝫ in seipso. qd ẽ impossibile. Si eñ vt ait phs. j. metaphy. Unũqdqꝫ entium nitit natura sibi ppria. Et fm cõmentatorẽ. ix. metaphi. vnũqdqꝫ fm ꝙ se habet ad entitatẽ: ita se hꝫ ad opationez Et de⁹ ẽ infinita bonitas: debet dilectio magis fundari in eo qꝫ in natura humana q est finita. 7 p ꝯsequẽs ꝯgruũ fuit ad mouendũ creaturã humanã ad diligẽdũ eũ: ꝙ ipa natura humana assumeret a diuina. ita ꝙ de⁹ et homo esset in vnitate suppositi et persone Et hãc rõnem approbat Aug⁹. in li. cur qñ 7 quõ de⁹. c. vj. di. Deus homo fieri dignatus ẽ: qten⁹ tãto illũ pleni⁹ diligamus atqꝫ laudem⁹ qto clarius eius beniuolentiã erga nos cognouim⁹. ¶ Tertia rõne ordinationis sic. Finis oĩs creature est homo. Juxͣ illud phi in. ij. phys. 7. ij. de aĩa di. Nos sumus qdammõ finis oim: 7 vtimur tãqꝫ ppter nos oib que sũt. E h dupliciter. s. intrinsece 7 extrinsece. Intrinsece qꝛ oĩs creatura ad ipm ordinat tãqꝫ ad finẽ sub vltimo fine do fm beatũ Bonauẽ. in. ij. dis. xv. ar. ij. q. j. Et paret hoc etiã Geñ. qñ dixit de⁹. Faciamus hoiem ad imaginẽ et similitudinẽ nostrã: vt psit piscib maris et volatilib celi 7 bestijs terre. Extrinsece vero: qꝛ vltimo inter oĩa creata factus est homo. Cũ igit deus vt habet Apoc. j. 7 penul. sit alpha 7 o: pncipium 7 finis. ꝯgruũ fuit vt deus fieret homo. 7 sic pncipiũ ꝯiũgeret cũ fine. et idem esset pncipiũ et finis. Figura em circularis qua finis ꝯiũgitur pncipio e pfectissima fm arithmeticos. Finis aũt dei est pncipiũ hois Uñ ait Joãnis. viij. Ego sum pncipium q et loqr vobis g 7c. Et iste rõnes militant etiã si Adam nõ peccasset. ¶ Quarta rõ dr ampliationis sic Capacitas hũane nature non est p pctm in aliquo ampliata. Sed post peccatũ natura humana fuit capax tanti boni vt deo vniretur. 7 a deo assumeret i vnitate psone. Ergo ante peccatum multo magis istius boni capax fuit. Ergo deus humanã naturã assumpsisset etiã si hõ non peccasset: imo mlto magis. sꝫ non fuisset passus nec mortuus. quia fm phm. ij. de generatõe. Deficiẽte cã. s. pctõ defecisset etiã effectus. s. mors 7 passiõis filij dei. Et isto mõ hñt intelligi omnes rõnes 7 autoritates alterius opinionis. quib etiaꝫ clarius sic potest rñderi. s. ꝙ quotiẽscũqꝫ ad causandũ vnũ effectũ plures cause eque pncipaliter cõcurrũt. cessante vna tm: nõ cessat effect⁹ qui potest causari ab altera eaꝝ causarum. vt notatur: in. §. affinitatis. insti. de. nup. 7. l. si ventri. §. in bonis. ff. de pri. credi.

Responsio ad rõnes pme opiniõis

z in.l.liberorū.ff.de his q̄ notā.infa. Et per
Barto.in.l.ita stipulatus.ff.de verboꝝ ob
ligatione.z loquitur de causa finali duplici
ad vnū effectū ꝯcurrente.sicut est in ꝓposito
nr̄o.z dicit ꝙ vna cessante non cesset effect⁹.
posito ḡ.p vero ꝙ vna causa incarnationis
chr̄i fuerit pctm̄:tñ cū alie ꝗ̄plures fuerint
ad hoc simul ꝯcurrentes.de quibꝫ supra di/
ctum est z dicet̃ in sequentibꝫ ꝗ̄uis cessasset
ip̄m pctm̄:nō cessasset incarnatio remanen/
tibus aliȷ̈s causis.q2 vo solum peccatum fu
it causa passionis et mortis chr̄i.ideo cessan
A te peccato:cessasset mors z passio ei⁹ ¶ Qui
ta rō dicit̃ cōicatiōis sic. Scd̄m Dionys.in
iiij.c.de angelica hierarchia.Bonū vt bonū
naturaliter est suijpsi⁹ cōmunicatiuum.sed
deus est summa bonitas in abstracto.ergo
summe debuit z debet esse cōmunicatiua:
ita vt si possibile esset ꝙ a creatura ꝑticipa/
ret̃:infinite deberet ei cōicari. Cum igit̃ ma
ior sit cōmunicatio ꝑ cōpunctionem ꝑsone
diuine ipsi nature humane in vnitate ꝑsone
ꝗ̄ sit in ꝯiūctiōe gratuita et glorificata que
erit in visione z fruitiōe dei in p̄ria q2 cū illa
erit ista z non econtrario.ḡ vt deus summe
cōmunicaret bonitatē suā:etiāsi hō non pec
casset carnem assumpsisset.z h̄ p̄cipue vt in
ip̄a natura humana bonitatē suā3 cōicaret
oī creature.q2 f̄m Grego. in omel̄. super il/
lud Mat.vlti. Predicare euāgelium omni
creature Oīs creature nomīe intelligit̃ ho/
mo.q2 cōmune aliq̄d habet homo cum om̄i
creatura. Lapides nanq3 sunt: sed non vi/
uunt. Arbusta sunt:viuūt sed non sentiunt.
Bruta vo sunt:viuūt sentiūt sed nō discer/
nunt. Hoīes vo sunt:viuūt sentiūt z discer/
nūt:atq3 cū angelis intelligūt. Ergo vt oīs
creatura bonitatē dei participaret in homīe
debuit etiāsi hō nō peccasset carnē assumere
¶ Sexto idē ꝓbatur rōne occasionis sic.
Omne illud qđ de⁹ ꝓuidit fiendum a p̄nci/
pio: z angeli ꝓuiderūt.ita debuit fieri nul/
la alia occasione accedente.q2 summum bo/
nū in natura humana nō d3 esse occasiona/
tū.sed incarnatio filiȷ̈ dei est sūmū bonū in
humana natura quā3 a p̄ncipio creationis
mōi oñdit de⁹ nōnullis angel̄.ḡ nō debuit
esse occasionata.s.ꝓpter pctm̄ facta nisi cum
p̄ciose.s.ad passionē z mortē.ḡ pz ꝓpositum
ꝙ aūt ante pctm̄ ꝓuisum z p̄ostensum fuerit
h̄ mysteriū angelis:ostendit Bern̄. super il/
lud Jone.ij. Propter me venit hec tempe/
stas. Exponēs illud vbum de ꝑsona filiȷ̈ dei
dicens.ꝙ lucifer ꝓuidit rōnale3 creaturam
assumendā in vnitatē ꝑsone filiȷ̈ dei: vidit et
inuidit. Vñ inuidia fuit causa casus diabo
li z mouēs ip̄m ad temtādū hoiem:cuius fe/
licitati inuidebat z ꝑ pctm̄ demereretur hu

mana natura assumptiōem z vnibilitatē ad
deum. Ex quo patet ꝙ lucifer intellexit vnio
nem humane nature.z ip̄m lapsu3 intellexit
vt impedimētum vnionis.ꝓpter qđ z procu
rauit lapsum. Ex hoc ergo relinquet̃ ꝙ cir/
cū̄scp̄to lapsu adhuc est ponere ꝯuenientia3
incarnationis. Hec Alexander. Et de h̄ fun
damēto etiā tractabit̃ in sequēti f̄mone ꝑte
p̄ma. ¶ Septimo idē ꝓbat̃ rōne ꝑsignatio
nis sc3 sacramēti matrimoniȷ̈. certū ē em̄ an B
lapsum fuisse institutū m̄rimoniȷ̈ sacram̄tū
dicēte dño Gen̄.j. Crescite z multiplicami
ni z replete terrā. Et Adā. Hoc os ē ex ossibꝫ
meis:et hec caro est ex carne mea. Hoc autē
dicit apostolus esse sacramētum magnū in
chr̄o z eccl̄ia.ad Eph.v. Si igit̃ sacramētu3
h̄ institutū est:z mansiss3 etiā circumscripto
lapsu: patet etia3 quia ipsa res sacra futura
erat.s.icarnatio filiȷ̈ dei:cui⁹ ip̄m erat signū
¶ Octauo ꝓbatur rōne oñsionis sic. Cum
ml̄ti essent modi redimēdi gen⁹ humanum
f̄m Augustinū.xiij. de tri. voluit tamē deus
illud redimere isto modo vt magis alliceret
hominē ad amorē sui:sed mag̃ alliciebatur
ad amorē sui si fuisset assūptus in statu in/
nocētie:ḡ etiā si homo non peccasset vt nos
ad amorē suū mag̃ alliceret:carnē assume/
re debuisset. Et hec veritas ꝯfirmat̃ autori/
tate Augustini in quodā f̄mōe dicēt̃. Que
maior causa veniēdi deo:nisi vt oñderet no/
bis dilectiōe3 suā. vt si amare pigeat:reama C
re ñ pigeat. Hec ille. ¶ Nono idē ꝓbat̃ rōne
punitionis sic Nullus inde debet reportare
ꝯmodū vñ meret̃ suppliciū.l.j.z.l. ne ex do/
lo.z.c.ex tenore.de rescrip. vbi habet̃ ꝙ nemi
ni malicia sua d3 patrocinari.z null⁹ ex do/
lo suo deb3 lucrū ꝯsequi.et nemo ex delicto
suo debet facere cōdicione3 suā meliorem.l.
transactione finita. C. de trāsac.z.l. nō frau
dat̃. §.nemo.ff.de.reg.iu.et qđ ibi no.z.xvj.
q.j.c.legi.h̄ em̄ esset contra iusticie ordinem
Si aūt de⁹ nō incarnat⁹ fuisset nisi peccass3
homo:maximū cōmodū de suo pctō repor/
tasset. Cū em̄ nullā maiorē dignitatē.nullū/
q3 maius donū z bn̄ficiū excellenti⁹ potue/
rit deus dare hoī ꝗ̄ ꝙ suā natura3 assume/
ret.hoc aūt bn̄ficium nō habuisset si nō pec
casset. Quis nō videt ꝗ̄rum bonu3.ꝗ̄tūq3
bn̄ficiū assecutus est ex suo peccato: Ex quo
f̄m ordinē diuine iusticie meruisset eternu3
suppliciū. ¶ Decimo idē ꝓbatur rōne beati
cationis. Nā triplex reperit̃ beatitudo hoīs
f̄m doctores. Prima est substātialis que cō
sistit in anima.z hanc solū in deo habet:que D
ꝯsistit in tribꝫ ipsius anime dotibꝫ videlic3 Triplex
fruitione:tentione:z visione. Scd̄a est ꝯsub beatitudo
stantial̄:que ꝯsistit in beatitudine corporis
videlic3 claritate:agilitate:subtilitate z im/

passibilitate. Tertia dr accidentalis. quia si
ne ista esset q̄dē homo beatus: sed non oīno
q2 ipsi sensus corporei nō haberēt plenā le/
ticiā q̄ntū ad pn̄s spectat. Presupposito eī
saluo meliori iudicio q oēs sensus homis
debeant esse in actibꝫ suis in cōpleta pfecti/
one vt corporis beatitudo plenissima sit: q̄
plenior esse non possit. q2 beatus non est cui
boni aliqd deest qd habere pōt fm Augusti/
num in libro de vera innocentia. Et tunc ar
guo sic fm p̄dictos doctores z Bona. i. iij.
dist. j. ar. j. q. ij. Homo totalit̃ debz beatifi/
cari. sz nō beatificat̃ nisi in deo q̄ sol⁹ est ei⁹
merces. sicut ab Abraā ait Gen̄. xv. Ego sū
merces tua magna nimis. nec beatificatur
totalit̃ nisi beatificet̃ in aīa z corpe totalr.
Sensus aūt exterior nō pōt beatificari nisi
in re corpali. ergo si tota beatitudo hois in
deo esse debet: z non ab alio: mendicari con/
gruit deū esse corporeum. hoc est: sibi vnire
corp⁹ in quo tanq̄z in pprio obiecto corporis
sensus possint suā btitudinē inuenire. Et li/
cet q̄s diceret q sensus habuissent suos act⁹
etiā sine h q de⁹ esset incarnatus. vtpote vi
sus de quo p̄ncipaliter loquimur. et cuius
appellatione omnes quandoq3 sensus ho/
minis ↄtinent̃. vt i. l. vnica. §. videamus. C.
de rei vxo. acti. z. ff. d le. ij. l. si mihi et Titio
in pn̄. z de iniurijs. l. itē. apud. §. siquis. z de
tri. vino oleoq̄z le. l. ex vsu. z. C. de om̄i agro
deserto. l. q̄ agros. li. xj. Nā visus nr̄ delecta/
tus fuisset absq3 eo q de⁹ factus fuisset cor/
poraliter visibilis. Uidisset em̄ pulcritudi/
nem celoꝝ z alia corpalia omnia et maxime
iocundat⁹ fuisset videndo pulcerrima cor/
pora sanctoꝝ. Rn̄deo q verꝝ est: nō tn̄ i deo
solum fuisset beatificatus p hanc visionē: in
quo debet tot⁹ homo beatificari. Un̄ hoc est
singulare gaudiū beatoꝝ q vidēt nr̄am hu
manitatē vnitā diuinitati. Hinc Berū. ait
Plenū prorsus omni suauitatis dulcedine
videre hoīem homis ↄditorē. Ecce em̄ dul/
ce lumen z delectabile oculis videre solem
iusticie chrm dn̄m. de q̄ Malach. iiij. Uob
timentibꝫ nomē meū orief sol iusticie. Et h
singulare gaudiū Esaias exp̄ssit. c. xxxiij. di/
cens. Regem in decore suo videbūt. Istam
rationē ↄfirmat Augustin⁹ in lib. de spiritu
z aīa di. Propterea de⁹ factus est homo: vt
totū in se hominez beatificaret. vt siue hō in
grederet̃ intus p intellectum. siue egrederet̃
extra per sensum: in creatore suo pascua in/
ueniret. Pascua intus in cognitione deita/
tis. pascua foris in carne saluatoris. Hec il/
le. Ex quibꝫ omnibꝫ claret q si cōsiderat̃ in
carnatio fm circūstantiā. vtpote: q2 assum/
psit carnē passibilem z mortalem. sic est vera
p̄ma opinio. q2 vtiq3 nō fuisset deus incar/
natus si hō nō peccasset. Si aūt consideraf
in se simpliciter: tenendum est q si fili⁹ dei
fm opinionem scd̄am incarnatus esset. etiāz
si homo nō peccasset rationibus predictis.
Alijs quoq3 fundamentis potest eadē veri
tas declarari: que ponet̃ in sermone sequenti
parte prima.

Pars scd̄a hui⁹ sermonis que dicit̃ fructi
ficationis.

De generatiōe z ↄceptiōe filij dei ex
v̄gine ꝓpheauit Esaias ꝓpheta sui — E Incarna
li. c. xlv. dicēs. Rorate celi desup et — tio assi/
nubes pluant iustū. apiat̃ terra z — mulatur
germinet saluatorē. ¶ Un̄ est notādū q in/ — pluuie
carnatio chri pluuie assimilat̃. q2 pluuia tri/
bus modis generat̃. s. v̄tute caloris attrahē/
tis. z vaporis ascēdētis. ac venti colligentis.
Uenti em̄ volātes supra mare mlt̄ū humo/
rem sepe colligunt z secum ad aerem attra/
hētes in pluuiam dissoluūt. Et similit̃ bea/
ta v̄go his tribꝫ modis hāc celestem pluuiā
generauit. Gratia em̄ dei ē amor dei. Amor
aūt est ille ignis de quo ipse saluator ait Lu.
xij. Ignē veni mittere in terrā. Quia igitur
bn̄dicta v̄go fuit plena gr̄a z amore dei: et
ↄsequent̃ igne z calore. Ideo v̄tute isti⁹ colo
ris diuinū fontem ad se traxit et istam cele/
stem pluuiā generauit. de qua ps̄. lxxj. dicit̃
Descēdit sicut pluuia in vellus. Item filius — Fili⁹ dr
dei est vapor v̄tutis dei. Sap̄. vij. Iste igit̃ — vapor
vapor inter v̄ginis viscera sine sui incisione
siue apertione se occultauit z postea in plu/
uiam se diffudit quando mōm famelicum
satiauit. Iuxta illud ps̄. lxxvij. Pluit illis
manna ad manducādū. Btā aūt virgo ait
illud Ecc̄i. xxiiij. Quasi libanus non incisus
euaporaui habitationē meam. Itē spiritus/
sanctus dicit̃ ventus. Iuxta illud Joā. iij.
Spūs vbi vult spirat. Iste aūt vētus flans — Spūssā
in Maria eius humores collegit et corpus — ctus dici
christi formauit ita vt salutarem pluuiam — tur vēt⁹
generauit que vniuersūm mundū fructifi/
care fecit. Dicitur aūt Jacobi. v. Non pluit
per annos tres z menses sex. Anni tres sunt
tria tempora que precesserāt. s. nature: cul/
pe z legis scripte. in quibꝫ pluuia benedicti/
onis nō venit. Quartū aūt temp⁹ est gratie
Et in isto etiam nō venit vsq3 ad mēses sex.
In isto aūt mense sexto missus est Gabriel
angelus a deo Luce. j. Et tūc rorauerunt ce
li desup: z nubes virginalis pluit iustuz. at
q3 aperta est terra. i. ipsa virgo benedicta. et
genuit saluatorem. ¶ Sed p maiori decla — Utilita/
ratiōe p̄dictoꝝ est sciendū q fili⁹ dei incar/ — tes īcar
nat⁹ est ꝓpter multas vtilitates homini z — natiōis
ti mundo ↄferendas. Prio vt mōm mali/
gnitate inflāmatū refrigeraret. ideo assimi/
latur rori in verbis p̄allegatis. Ros em̄ ca/

lorem temperat:ʒ refrigeriū prestat. Juxta
illō Ecci.xviij. Nōne ardorē refrigerat ros
Et sic iste ros temperauit estū cōcupiscētie
Juxta illud Ecci.xliij. Ros obuians ardori
venienti humilē faciet eum. Item adduxit re
frigerium gratie.iuxta illud Dan.iij. Fecit
mediū fornacis quasi ventum roris flantē
F ¶ Secūdo incarnatus est vt mūdū aridū
impinguaret. Ros em̄ quosdā pisces maris
inpinguat ʒ in aliquib⁹ regionib⁹ oues ro-
re pascunt ʒ impinguant. Sic iste ros mun
dum aridū ipinguauit. Cui dici potuit illō
Gen.xxvij. In pinguedine terre ʒ rore celi
desuper erit benedictio tua. Impinguatur
em̄ in chr̄o ex consideratiōe sue humanitatis
que appellatur terre pinguedo. et ex cōside-
ratione sue diuinitatis que dicitur ros celi.
¶ Tertio incarnatus est vt mūdum sterilē
G fecūdaret. Locus em̄ vbi ros nō descēdit est
sterilis. Sic mūd⁹ erat sterilis a bono opa-
tione.sed descendit ros iste in ipm ʒ germi-
nare fecit.iuxta illō Osee.xiiij. Ero q̄si ros ʒ
israel germinabit quasi liliū. ¶ Quarto in-
carnat⁹ est vt mundū famelicū saturaret.
vn̄ Nūeri.xj.dr. Cūq̄ descēderet nocte sup
castra ros: descēdebat pariter ʒ māna. Isto
tamē māna nō pascunt homīes coruini.id
est p peccatū denigrati sed paruuli:id ē.ho-
mines mansueti ʒ p puritatē albi. Nā pulli
coruo⁊ q̄diu hn̄t pilos albos a parētib⁹ re-
linquunt.ʒ tūc eleuātes capita ʒ aperiētes
rostra celesti rore pascūt. Unde Ps.inquit
de deo. Qui dat iumētis escam ipsorum: et
pullis coruo⁊ inuocātib⁹ eum. Qn̄ autē ni-
grescere incipiūt a parentib⁹ suis nutriūtur
Et hec dicit glosa super p̄dicta verba psalmi
H ste. ¶ Quinto incarnat⁹ est vt potestatē de
Xps ros monū coerceret.ros em̄ nocturno tpe cadēs
venenosa animalia arcet.ʒ ideo venenū eo⁊
non tantū nocet de nocte quantū de die fm
phm.raro etiam pungunt serpentes q̄diu
stant inter herbas irroratas. Sic iste ros ce
lestis ad nos veniens maliciā demōis refre
nauit. Unde ipsi filio dei dicitur Esaie.xxvj
Ros lucis ros tuus:ʒ terrā gigantiū:id est
superborum demonum detrahes in ruinā.
I ¶ Notādū vo q̄ ros generatur ī medio ae
ris intersticio:a tempate calido ʒ temperate
frigido. ¶ Tria aūt sunt intersticia.s.celum
mundus:ʒ infern⁹.chr̄i igit incarnatio non
est effecta in supremo intersticio.id est ī celo
q: angelicā naturā nō assumpsit. Unde ad
De⁹ nō ē Heb.ij.inq̄t apl's. Nusq̄ em̄ angelos app̄-
īcarnat⁹ hendit. Non etiam est facta in inferno.q: de
ī celo nec mones nō redemit nec eis pepercit Juxta
ī iferno: illō.ij. Petri.j. De⁹ angel' peccātib⁹ non pe-
sʒ in me- pcit:sed facta est in medio interstitio.i.ī mū
dio. do q: naturā hūanā assumpsit. Juxta illud

apostoli ad Gal.iiij. Misit de⁹ filiū suū fa
ctū ex mli'ere factū sub lege. Ista āt roratio
.i.filij dei īcarnatio facta fuit ex calido ʒ fri-
gido. Duo em̄ īduxerūt deū vt homo fieret
scʒ abūdantia charitatis ex pte sui que fuit
q̄si calor.iuxta illō ad Rhoma.v. Cōmēdat
deus charitatē suā in nob ʒc.ʒ miseria gene
ralis ex parte nr̄i que fuit quasi frigus. Un̄
Ps.inq̄t. Propter miseriā inopū ʒ gemitū
paupe⁊ nūc exurgā dic̄ domin⁹. In h autē
fuit dissimilitudo inter naturalē rorationē
ʒ istam supernaturalē.scʒ dei incarnationē
quia in naturali est temperatus calor ʒ tem
peratum frigus. In hac aūt supernaturali
fuit nimi⁹ calor amoris. Juxta illō ad Eph.
ij. Deus qui diues est in misericordia ꝓpter
nimiam charitatem suam qua dilexit nos
cum essem⁹ mortui peccato viuificauit nos
in christo. Item fuit nimiū frigus languoris
Juxta illud ps. Omnes declinauerūt: siml
inutiles facti sunt:non est qui faciat bonū
non est vsq̄ ad vnum. ¶ Iste autem ros ce- K
lestis descendit in beata virgine:que facta ē
instar conche marine que ex rore celesti gene
rat margaritā. Nam sic dic̄ Isidorus in li-
bro etymol' Concha marina certo tempore
se aperit ʒ rorē celestē recipit:ʒ sic margari-
tā inter sua viscera gignit. Sic vgo btā ani
mum suum cosentiēdo aperuit quādo dixit
Ecce ancilla dn̄i.et tunc ros spiritussancti i
eam descēdit:ʒ sic filiū dei generauit. Et hāc
apertionē beatissime vginis ʒ descensū spi
ritussancti in eā ac saluatoris incarnationē
ex ea:petebat ꝓpheta Esaias in vbis p̄allega
tis dicens. Rorate celi ʒc. Hec etiā virgo
benedicta fecūdata fuit ad instar terre:q̄ ro
re celesti pfusa:generat viridē herbam. Ju-
xta illud Deut.xxxij. Fluat vt ros eloquiū
meū quasi stille super germen. Et ideo canit
eccl'ia de chr̄o dicēs. Descēdit in vte⁊ virgi- L
nis quasi ros super germen. ¶ Fuit etiā bea Maria
ta virgo ad instar velleris gedeonis quod ro- vellus
re impletū fuit.et deinde rorauit areā ʒ im
pleuit conchā.vt habetur Judicū.vj. Istud
enim vellus figurauit vterum beatissime
vginis in quo descēdit plenitudo roris:id est
totius diuinitatis. Ex qua plenitudine con-
cha:id ē omīs ecclesia repleta est. Un̄ Ber-
nardus in quodā sermone inquit. Rigatu-
rus areā domin⁹ celesti rore:totū vellus pri
us infudit.redemptur⁹ em̄ genus humanū
vniuersum preciū contulit in Maria. De q̄
dici potest illud Prouer.xix. Sicut ros sup
herbam:sic ʒ hilaritas regine. ¶ Tunc em̄
rex celestis isti regine arrisit quando de celo
sicut ros in eius vterū descēdit. ʒ eā velut
herbā bonā fructificare fecit. Unde ipā di
cere potest illud Job.xxix. Ros morabit in

M Castruʒ Maria

messione mea. ¶ De ipa etiā exponi pōt illō Exodi.xvj. Suaue q̄ʒ ros iacuit p circūitū castroꝝ. Castꝛ em̄ dei fuit beate ꝟginis animus: qui ita vallatus fuit ꝛ munitus φ nūq̄ potuit ingredi inimicus. Castra etiā dei dici possunt eiusdē matris dei viscera i quibus diuina maiestas ad habitandū de celo descendit. Unde canit ecclesia: Caste parentis viscera: celestis intrat gratia: venter puelle baiulat secreta q̄ nō nouerat. Dicta sūt em̄ castra ab obseruatione castitatis: quā obseruabant milites antiqui. vt ait q̄dam glo sa in.l. qui cum vno.ff. de re mili. Castra etiam aliquādo exponunꝭ.i. hospitia. vt. C. de metatis.l. omnes. in pncipio libri.xj. Propꝛie vo dicunꝭ loca in quibꝫ est exercitus ad pugnam. vt in.l. qui mitunꝭ.§. finali.ff. ex quibus causis maio. Et ideo beate ꝟginis viscera in quibꝫ hospitat⁹ est steterit nouē mensibꝫ

N

domin⁹ exercituū fortis ꝛ potens in prelio: merito castra appellari possunt. In istis ergo castris.i. castis visceribꝫ intemerate virginis genitus est ros celestis id est dei filius. de quo pater eius etern⁹ inquit Job.xxxviij. Quis genuit stillas roris: quasi di. nisi ego. De descensu quoq̄ʒ istius roris celestis exponi potest illō psal.cxxxij. Sicut ros hermon qui descendit in montem sion. Ipe etiam dei filius volens intrare virginis vterū dicebat illud Canticoꝝ.v. Aperi mihi amica mea: columba mea: immaculata mea: qꝛ caput meum plenum est rore. Hic ergo ros suauissimus in sacrario vteri virginalis nouem mensibꝫ requieuit: sicut ipe predixerat Esaie.xviij. vbi dicitur. Hec dicit domin⁹:

O

Ego quiescam i loco meo sicut nubes roris in die messis. ¶ Sexto pncipal'r incarnat⁹ est fili⁹ dei vt mōm p pecatū tenebrosum illuminaret. Un̄ verificatum est illud Esaie ix. Populus qui sedebat i tenebris vidit lucem magnam: ambulantibꝫ in regione vmbre mortis: lux orta est eis. Erant em̄ hoīes in tenebris ignorantie obcecati ꝛ facti sicut bestie: iuxta illud psal.xlviij. Homo cūm in honore esset nō intellexit: compat⁹ est iumētis insipientibꝫ ꝛ similis factus est illis. Et in signum huius fecit deus primis parentibus post peccatum tunicas pelliceas que facte erant de pellibꝫ animaliū: in signuʒ sue ignorātie bestialis. Beata aūt virgo eis generauit eū q̄ dicit Joā.viij. Ego sum lux mūdi. De q̄ Joā.j.dr. Erat lux vera q̄ illuminat omnē hominē venientē in hunc mundum. ¶ Septimo incarnatus est vt mūdum i dominio diaboli positum a seruitute eius liberaret. Ante aduentū nāq̄ʒ saluatoris nostri diabol⁹ erat vt mūdi domin⁹ ꝛ pnceps. ca. pudor.xxxij.q.ij. Non erat aūt potestas sua per terrā q̄ cōpareꝭ ei. q̄ fact⁹ est vt nullū timeret. Job.xlj. Uenit ḡ leo de tribu Juda vt ꝯ illū dimicaret ꝛ humanū gen⁹ de manibus ei⁹ eriperet: ꝛ ipm de mōi dominio eijceret. Un̄ ipe dn̄s dicebat Joā.xij. Nūc pnceps mōi hui⁹ eijcieꝭ foras. ¶ Octauo icarnatus est vt nos ꝟuos pcti (iuxta ea q̄ habētur ad Rom̄.vij.ꝛ.ij.q.vij.ca.q̄d ḡ) ad libertatem innocētie pduceret. ꝛ de vitupio ꝛ ignobilitate vicioꝝ ꝟtutum nobilitate insigniret. ꝛ nos iniustos ꝛ sceleratos p passiōeʒ ꝛ mortē suā deo patri recōciliaret. Un̄ Hieronym⁹ sup Amos pphàm inq̄t. Per filiuʒ ꝟginis de seruis facti sumus liberi: de ignobilibꝫ nobiles: de peccatoribꝫ iusti. qꝛ satisfecit p nobis qui eramus debitores mortis. Dicam⁹ ḡ oēs saluatori nostro O dn̄e Jesu O redēptor noster. O fili dei benedicte: ecce nos ꝟuos eos esse pfitemur cū illa q̄ angelo respōdit q̄ ei incarnatōem tuā annūciauerat: Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ꝟm ꝟbū tuū. Quibꝫ ꝟbis ianue celestꝭ hierl'm apte sūt nobis: in q̄s itroduci mereamur ipi⁹ bn̄dicte ꝟginis intercessiōe: ꝛ secū ac cū illa regnare in secula seculoꝝ. Amen

¶ De eadē sacratissima filij dei incarnatōe
Sermo.V.

P

Uas admirabile opus excelsi. Eccl'i.xliij. Ille dicitꝭ esse artifex sapiēs ꝛ bon⁹: q̄ nō solū scit vas de nouo fabricare: sed etiā scit destructū in melius reparare. Nam subtilitas artis p opa difficiliora cognosciꝭ. Difficilius est aūt vas ꝯfractum reparare q̄ʒ nouū facere. Et ideo inquit impator in.l.j.§.cūq̄ʒ C. de vete. iure enu. φ laudabilior est is q̄ factū subtiliter emēdat: eo q̄ pus adinuenit. facit etiā ad p̄dicta φ facili⁹ est aliq̄d de nouo adq̄rere q̄ʒ pditū recupare. c. sunt q̄ arbitrātur. ꝛ ibi glo. de pe. dist.j. ꝛ c. reperiunꝭ. de peni. dist.iij. ¶ Deus igiꝭ est optimus artifex. qui vniuersum mōm ex nihilo fabricauit velut vas bonum. Gen̄.j. Et vas destructū.s. hominē in melius reparauit. In hoc em̄ vase depicta erat imago dei. quod vas pmi parentes incaute ꝟuantes ꝯfregerūt: qꝛ mutauerūt gl'iam incorruptibilis dei ꝛc. ad Roma.j. Igiꝭ p reparatiōe huius vasis plorauit genus humanū q̄nq̄ʒ milibꝫ annis ꝛ vltra. dicens cū ps. Fact⁹ sum velut vas pditum. Tandē audiuit deus paꝭ ei⁹ clamorē: ꝛ misit sapientissimū artificē.s. spm̄ sctm̄. de q̄ dicꝭ Sapiē.j. Omniū em̄ est artifex q̄ potest facere mundū de inuiū do ꝯceptū semine. Job.xiij. Et operatione istius artificis fi

Deus bo minē tan q̄ʒ vas cō fractū re pauit

lius dei incarnatus istud vas reparauit in virgine gloriosa preciosius quam prius. Quod figuratum fuit Hiere. xviij. vbi dictum est Hieremie. Descende in domum figuli. quam descēdit: et vidit fieri vas quoddā luteū. sed vas illud totū contritū est. Deinde de ipsa massa assumpta fecit figulus vas optimū queadmodū ipse voluit. quo facto dedit illud Hieremie: in signū quod deus eque repararet hierlm destructā vt figulus vas illud. Spūal'r eīn per primū vas intelligitur prima mulier quā diabolus tentās totam adeo contriuit quod nō remansit in ea nec in suis posteris tanta integritas vt posset reponi scintilla diuine gratie in ea. Fecit igitur deus de eadē massa humani generis aliud vas admirabile: sicut dicunt verba proposita. s. beatā virginē Mariam: per cuius conceptū vas illud humani generis destructū reparauit: et supernam hierusalē in repletione angelice ruine per filiū suum restaurauit. ita quod felicius est quod per ipsam virginē lucrati sumus quam quod per Euam perdidimus. Unde ille Chrysostomus sup Missus est. inquit. Aue gratia plena: vltra iam nō diabolus aduersum te. vbi enim primus vulnerauit bellatori: ibi summus medicus antidotū per mulierem posuit. Per mulierē decurrit fallacia. per mulierem emanant meliora. Nō vereris culpatam cōdemnationē. Mater enim illius que condemnauit efficieris. Aue animatum tēplū dei celi terreque domina. Hec ille. Et Gregorius nazanzenus sup Lucā dicit. Tabulas nostre nature quas culpa confregerat denuo verus legislator de terra nostra sibi dolauit absque concubitu: diuinitatis sue corpus susceptibile creans quod diuinus digitus sculpsit. s. Spūs sctūs superueniet in virgine. De hac igitur reparatione in vtero virginis facta: tres consideratōes faciemus.

Prima dicetur assumptiōis
Secūda reparationis.
Tertia vero operatiōis

¶ Pars prima huius sermonis que dicitur assumptionis

a Inquit Aug. in li. de vera innocētia c. lxiij. Diuinitas verbi equalis patri facta est particeps mortalitatis nostre. nō de suo: sed de nostro accipiens: vt et nos efficeremur participes diuinitatis eius. nō de nostro: sed de ipsius dono. Hec ille. Hoc autē fuisse congruum. s. deum humanam carnē assumere. probari pōt vltra dicta in superiori sermone multis rōnibus: vt elicitur ex dictis Alexandri de ales in. iij. parte summe in tractatu de conuenientia incarnatiōis. et Richar. ac beati Bonauentu. in. iij. dist. j. art. ij. q. j. et sancti Thome in. iij. parte summe. q. j. arti. vj. Et primo rōne ostensiōis diuine potē tie. Nunquam enim potentia perfecte ostenditur nisi effectus virtuti cause coequetur. Cum igitur potētia dei sit infinita perfecte nō ostenditur nisi in actu infinito. Omne autē quod creatū est finitatem habet. Ergo cōgruum fuit deū incarnari vt ostenderet infinitā potentiā suam in cōiunctione: tam distantium. s. creatoris et creature. Magna enim ostēsa fuit eius potentia in coniunctiōe disparium elementorum vtrique cōtrariarum qualitatū in vno corpore et in tanta concordia et equalitate: sicut fuit in corpore Ade ante lapsum. Maior autē fuit ostensio potentie sue in cōiunctione illorum ad spiritū humanū. Maxima vero in coniunctione vtriusque. s. corporis et anime ad spm̄ increatū: inter quod est maxime disparitas et distantia. De qua coniunctione loquitur Bern. in sermone de natiuitate dicēs. Talia opera fecit illa omnipotēs maiestas in assumptiōe nostre carnis: ita mirabiliter singularia et singulariter mirabilia: vt talia nec facienda amplius sup terrā. verbum quippe et anima et caro in vnam conuenere personam. et tria vnum sunt: nō cōfusiōe substantie sed vnitate psone. Hec ille. Opus ergo incarnatiōis diuine fuit ostensiuum infinite virtutis eius et potētie secundum Damascenū libro. iij. c. j. Nihil enim maius quam creatorē fieri creaturā. ¶ Secūda rō dicitur declaratiōis summe sapientie diuine. Sapiētis enim secundum phm j. Metaph. est ordiare. Ordo autē vt ait Augustinus. xix. de ciui. dei. est pariū dispariūque rerum vnicuique locū suum tribuēs dispositio. Accipitur autē hic locus nō proprie sed pro congruētia pro dignitate: pro gradu: vniuscuiusque. Ergo ad manifestandā summā sapientiā dei congruū fuit summā fieri ordinationē. que enim a deo sunt: ordiāta sunt. ad Roma. xiij. Ordinatio autē summa in creatura est dum iuxta omnē possibilē modū reducitur in suū fontem quo vnitur suo principio. Hoc autē nō pōt fieri nisi illi vniatur psonaliter. Quacunque enim alia data: hec maior est et prestantior. In hac igitur ostensiōe ostendit deus suā infinitam sapientiam. Unde Bern. in quadam epla inquit. Nemo nouit hominū nec noscere potest ad plenū: quid boni ad gratiā: quid decoris ad gloriā: quid cōmodi ad salutē penes seipam contineat huius venerandi mysterij. s. humane redemptiōis inscrutabilis altitudo. Hec ille. ¶ Tertia ratio dicitur attractatiōis. quia enim homo naturaliter attrahitur ad visibilia et illis afficitur. ideo cōueniens fuit vt deus per assumptionem humane nature visibilis fieret: vt ex visibili eius humanitate ad cognitionē et amorē eius diuinitatis inuisibilis homines traherentur. Et ideo Aug. contra eos qui querunt vtrū deus potuerit aliter humanū genus redimere quam per incarnationē suam. dicit in libro de

Deus hominē assumere debuit

declaratur dei sapientia

R attrabit homo

agone chꝛiano. Poterat qͥdē sed ſi alit̃ face-
ret: ſil'r nr̄e ſtulticie diſpliceret. Si em̄ non
appareret ocul' pctōꝝ: lumē eis vtiqꝫ eternū
qd ꝑ interioꝛes oculos videt̃: inq̄natis mēti
bus videre nō poſſent. Jō aūt nos viſibilit̃
cōmonere dignat⁹ eſt vt ad inuiſibilia ꝑpa-
raret. Hec ille. ¶ Quarta rō dr̄ demōſtrati
onis infinite bonitati diuine. De⁹ em̄ cū ſit
ſūme ꝛ infinite bonus q̄ nihil meli⁹ cogita-
ri valet ſm Anſel. i li. monologion. debuit ſe
ſūme diffundere pn̄te creatura. qꝛ ſicut d̄ na
tura boni eſt ſe diffundere i alios: vt dictū ē
ſup in ſer. p̄cedēti. ita de natura ſūmi boni ē
ſe ſūme diffundere. qꝛ vnūqͥdqꝫ nitit̃ nā ſibi
ꝓꝑia. j. Metaph. ſed nō ſe ſūme diffundere
pn̄te creatura niſi humane nāe vniret̃. ꝗ ꝛc.
Licꝫ em̄ de⁹ pat̃ ſe diffuderit pleniſſime i fi-
liū ꝑ generatiōem ꝛ pat̃ ꝛ fili⁹ in ſpm̄ ſctm̄ ꝑ
ſpirationē. tn̄ hec diffuſio facta eſt creatura
nō pn̄te. ꝛ etiā ſi nunq̄ facta fuiſſet aliq̄ cre
atura. vn̄ ſi ſūmū bonū nō ſe ſumme diffu-
diſſet creatura pn̄te: fuiſſet cogitare maioꝛē
diffuſionē. ꝛ cū maioꝛ diffuſio maioꝛē argu-
at bonitatē: fuiſſet etiā cogitare mai⁹ bonuꝫ
ipo deo: qd ē impoſſibile eſſe. Ad demōſtrā
dā ꝗ ſūmā bonitatē ſuaꝫ ipi creature decuit
deū incarnari. Vn̄ Joā. iij. dr̄ Sic de⁹ dile-
xit mōm vt filiū ſuū vnigeītū daret. ¶ Qui
ta rō dr̄ coꝛroboratiōis. ſm em̄ Rich. vbi ſ
ꝑ incarnatiōē filij dei coꝛroboꝛata ē ſpes no
ſtra: vt deo poſſim⁹ ꝯiūgi ꝑ clarā btām viſio
nē ꝛ ꝑfectā fruitionē. Vn̄ Aug. xiij. de trini.
c. xix. inqͥt. q ſi nā fili⁹ dei miſcdia fact⁹ ē fi-
lius hoīs ꝓpt̃ filios hoīm. qn̄to credibili⁹ eſt
nā filios hoīm grā̄ fieri filios dei? Et iſte oēs
gnātōes locū habēt ꝛſi hō nō peccaſſet. ꝛ ꝓ-
bāt q de⁹ humanā carnē aſſumpſiſſꝫ. ꝓpter
pctm̄ aūt carnē moꝛtaleꝫ aſſūpſit vt ꝑ hoīe
ſatiſfaceret. ꝛ ꝯ hoſtē illi⁹ diabolū decerta-
ret. Et h̄ eſt qd Aug. in li. cur qn̄ ꝛ quō deus
c. vj. ꝯcludēdo dr̄. Subtilit̃ ꝗ ſubtilē inimi-
cū deus expugnare voluit: ꝛ q̄ſi ſub eſca hu
manitatis hamū celauit diuinitatis. qꝛ ūs ille
q̄ oēm carnē q̄ſi merito inuaſerat: carnē iue-
niret q̄ ſibi ꝓſus nil deberet. quā dū illicite
ꝯtingeret merito eā quā q̄dāmodo licite poſ
ſidebat amitteret. Sic qͥppe hoſtis antiqu⁹
deludēd⁹ erat: vt q̄ hoīem deluſerat ꝑ hoīeꝫ
deum: deluſus ꝛ ipe fieret. ꝛ ſicut incautum
hoīem callide ſibi ſubiecerat. ita ꝑ hoīeꝫ cau
tū nō callide: ſꝫ ſapient̃ ſubijceret̃. Hec ille.
¶ Magis aūt ꝯgruū fuit deū aſſumere na
turā humanā q̄ꝫ angelicā vl' alteri⁹ creature
qd ꝓbat̃ ſm ſctm̄ Bona. in. iij. di. ij. ar. j. q. ij
ꝛ btm̄ Tho. i eadē diſt. ar. j. Et Alex. de ales
vbi ſ. ꝛ Rich. de media villa. in. iij. di. ij. ar.
j. q. ij. Et ꝑmo rōne ꝑſonal' diſtictōis ſic. Li-
cet em̄ etiā in angel' repiat̃ ꝑſonalitas ſicut
in hoīe. qꝛ angel⁹ eſt ꝑſona: vt dr̄ in. ij. ſniaꝝ
diſt. iij. tamē magna eſt differētia int̃ hoīem
ꝛ angelū: in h̄ q in hūana natura eſt ꝑſona-
litas ſm Oꝛigenē. ꝛ in angelica nō. Vna em̄
ꝑſona humana oꝛiginat̃ ab alia: quia filius
eſt a patre. quod ita nō eſt repire in angelis
Vnus em̄ angelus nō ē ab alio: ſed oms ſi
mul creati ſunt. Et hec habent̃ a magiſtro
vbi ſ. Et ideo magis ꝯgruebat q de⁹ aſſu-
meret eam naturā in q̄ eſſet talis diſtinctio
ſm Oꝛigenē: ſicut eſt in diuinis ꝑſonis tan-
q̄ꝫ magis ꝯfoꝛme diſtinctiōi eaꝝ. ¶ Scd̄a
rō dicit̃ exemplaris repſentationis. Homo
em̄ magis expſſe repſentat deum q̄ꝫ angel⁹:
ratiōe cuius dicit̃ microcoſmus grece. i. mi-
nor mund⁹ latine: ſm pℏm. viij. Phyſ. Ani
ma em̄ humana ꝛ rationalis nō tm̄ repſen-
tat deum ꝓut ꝯſiderat̃ in ſe: ſed etiam inq̄n
tum vnit̃ coꝛpoꝛi ꝛ illud regit: ꝛ in quo toto
habitat: ſicut de⁹ in maioꝛi mūdo. eſt em̄ to
ta in toto: ꝛ tota in q̄lib ꝫ pte: ſm Aug. in. vj
de tri. ni. quod qualiter intelligat̃ expoſui in
ſcd̄a parte Roſarij ſmonū. ſermone. x. parte
ꝑma. Et iſta rōne magis dicit̃ hō factus ad
imaginē dei q̄ꝫ angelus: ſm Alexandrū de
ales vbi ſupra. ꝛ in. iij. parte ſumme i tracta-
tu de angelis. ꝛ btm̄ Bonauētura in. ij. diſt.
xvj. arti. ij. q. j. Et ratiōe huius maioꝛis ſimi
litudinis fuit maioꝛ ratio vnibilitatis. quia
omne ſimile appetit ſuum ſimile. Eccl'i. xiij.
¶ Tertia ratio dicit̃ maioꝛis compoſitiōis
Homo em̄ cōpoſitus eſt ex natura coꝛpoꝛa
li ꝛ ſpūali ꝛ q̄dāmodo cōmunicat cuꝫ omni
creatura: vt dictū eſt ſup ſermone p̄cedenti.
pte ꝑma. Hinc eſt q cum homo aſſumit̃ ꝛ
deificat̃: q̄dammodo omnis creatura in eo
exaltatur: dum ſuo ſimili deus vnit̃. Et ideo
aſſumptio humane nature magis facit ad
ꝑfectionē vniuerſi q̄ꝫ aſſumptio angelice: qꝛ
in homine maioꝛ eſt cōmunitas cū om̄i cre-
atura q̄ꝫ i angelo. Congruū etiā fuit vt car-
nē aſſumeret noſtri gener̃ ſm Btm̄ Bona-
uentu. in. iij. diſt. xij. arti. j. q. ij. ꝛ Rich. in ea-
dem diſt. ꝛ Alexan. in. iij. parte ſūme in tra-
ctatu de ꝯueniētia incarnatōis. Et ꝓbari pt̄
multis rōnibꝫ habendo reſpectū ad peccatū
Et ꝑma dicit̃ ꝯſeruatiōis diuine iuſticie: vt
videlicꝫ eiuſdem generis eſſet p̄uaricatoꝛ ꝛ
ſatiſfactoꝛ. Nam ſi alteri⁹ generis eſſet: nō
attribueret̃ eidem generi ſatiſfactio cui ꝛ of
fenſio. ac ꝑ hoc nō recte ſeruaret̃ iuſticie re-
ctitudo qui ab illo genere requirit emendaꝫ
in q̄ repperit p̄cedentē offenſam. l. ſancimus
C. d penis. ꝛ. l. ſi pena. ff. eo. ti. ꝛ. l. ob marito
rū. C. ne vxoꝛ ꝑ mari. ꝛ c. romane. de ſentē. ex
cōi. li. vj. cū ſi'. Vn̄ Anſ. in li. Cur de⁹ ho-
mo. dicit Si nouū hoīem facit nō ex genere
Ade: nō ꝑtinebit ad genus humanū quare

[Margin notes: Demonſtrat̃ dei bonitas. — S Coꝛrobo rat̃ ſpes hoīs. — T Nō hu-māngelicā naꝫ aſſu-mere — V Nō ma-gis repn̄tat deuꝫ q̄ꝫ āgel⁹. — Chr̄s de-buit aſſu mere car nē nr̄i ge neris]

nō debuit satisfacere p̄ eo q̄ nō venit de illo.
sed sicut iustū est vt p̄ culpa hōis homo
satisfaciat. ita iustum est vt ille qui satisfecit
sit idē aut eiusdē generis cū eo q̄ fecit pct̄m.
aliter nec Adā nec aliq̄s satisfacere p̄ se po
x tuisset. ¶ Secunda ratio dicit̄ indicatiōis
diuine dulcedinis ꝛ misericordie: vt videli/
cet deus qui ab homine ɔtempt⁹ fuerat tan
q̄ȝ ab aduersario ꝛ inimico ip̄e idem generi
humano vniret̄ in chr̄o in vnitate suppositi
In hoc eñ manifestat̄ mira dei ɔdescensio:
qui voluit sibi cōiungere p̄ indissolubile vin
culum humanum genus sibi inimicū: iuxta
illud ad Rhoma. v. Cōmendat autē deus
charitatē suam in nobis: quia cū inimici es/
semus reconciliati sumus deo p̄ mortē filij
y sui. ¶ Tertia ratio dicit̄ diuine sapientie de
terminationis: que nullo pōt infringi vicio
Decreuerat eñ deus ꝛ ordinauerat vt totū
humanū genus multiplicaret̄ ex vno ꝓpter
rep̄sentatiōem illius vniuersalis p̄ncipij qd̄
est deus. Hoc autē p̄ peccatū infringi nō de
buit. ꝛ ideo mediator dei ꝛ hominū christus
homo verus nō aliunde: sed de massa toti/
us generis humani debuit formari. Unde
apostol⁹ ad Hebreos. ij. ait. Qui sanctificat
ꝛ qui sanctificatur ex vno omnes. sed christ⁹
est qui sanctificat. Qui v̄o sanctificat̄ est hu
manū genus. ergo apparet q̄ christus debu
Chr̄s nō it esse de genere humano. ¶ Notandū q̄ȝ
d̄buit as/ q̄ nō fuit ɔgruū q̄ christus assumeret ip̄m
sumere p̄ hominē p̄mū. s. Adam fm̄ Alexandrum de
mū hoiē ales vbi supra. ꝛ sanctū Bonauentu. iterū
vbi sup̄. q. ij. ꝛ hoc triplici respectu. Primo
eñ nō ɔueniebat respectu omniū creatoris.
vt videlicet persona chr̄i hominē assumeret
peccatorē cum ip̄e in forma assumpta debe
ret peccatores iudicare: ꝛ nullatenus de pec
cato argui posse. nec fm̄ naturā assumentē
nec fm̄ naturā assumptam. fm̄ quas natu/
ras competit ei iudiciaria potestas. Uñ ip̄e
dicebat Joā. viij. Quis ex vobis arguet me
de pctō? Sed si christus assumpsisset Adā:
sequeretur q̄ ꝓprietates que cōueniūt Ade
conuenirent christo homini. igitur esset dice
re de ip̄o sicut d̄ Adā q̄ peccauit. sed ip̄e est
deus. ꝛ ꝓprietates que conueniunt illi homi
ni assumpto: conueniūt filio dei cui vnitur.
ergo diceretur: filius dei peccauit. quod est
z impium dicere: ꝛ impossibile esse. ¶ Secun
do nō conueniebat respectu p̄mi hominis.
quia nemo de sua malicia debet reportare
cōmodum: vt dicum est in sermone precedē
ti. vt habetur etiā in c. ex litteris. de dolo et
cōtuma. Sed si Adam ꝓpter satisfactiōem
de sua culpa cōmissa assumeret̄ a verbo: re/
portaret ineffabilem sublimitatem ꝛ vtilita
tem: quod est absurdum dicere. vt videlicet
ille qui tantū se deiecerat per culpam: tantū
exaltaret̄ vt esset deus. sufficiebat nāq̄ȝ sibi
nimiū vt saltē ei recōciliaret̄: nedū q̄ ip̄e de A
us efficeretur. ¶ Tertio hoc nō cōueniebat
respectu humani generis. quia cum ille ho/
mo esset pene debitor: vtpote ille qui erat re/
us omniū animaꝝ nostrarum: nō esset eius
passio tantū deo grata quantū si esset inno/
cens. ꝛ vix etiam sufficeret ad satisfaciendū
p̄ se: nedum cum alijs satisfactiōem suā pos
set cōmunicare. ¶ Potest quoq̄ȝ ꝓbari vl⁹
tra p̄dicta cōueniens fuisse filium dei assu
mere carnem humanā alijs rationib⁹. Et p̄/
mo ratione diuine p̄destinatiōis fm̄ Alexā Fili⁹ dei
drū de ales in. iij. p̄te sūme in tract. de p̄de/ fuit p̄de/
stinatiōe chr̄i. ꝛ Richar. in. iij. dist. vij. ar. ij. stiat⁹ esse
q. ij. ꝛ Bonauē. in eadē dist. arti. vlti. q. ij. et homo.
Alexan. lombardū eadem dist. vbi dicit: q̄
hec est vera ꝓpositio q̄ filius dei fuit p̄desti
natus esse homo. hoc est: fuit p̄uisus ab eter
no q̄ assumeret humanā naturā. vel q̄ p̄de/
stinatū fuit ab eterno q̄ filius dei fieret ho
mo. ꝛ h̄ ɔcedit magister i p̄dicta dist. vij. ter
tij. Nā qui p̄ordinat̄ ad aliquid dicit̄ p̄desti
nari ad illud. sed anteq̄ȝ fili⁹ dei esset homo
p̄ordinatū est vt fieret homo. ergo ꝛc. Item
hec est vera ꝓpositio: homo p̄destinatus est
esse filius dei: fm̄ Alexandrū vbi supra. et
Richar. ꝛ Bonauen. vbi sup̄. q. iij. ꝛ Alexā.
lombardum eadem dist. exponendo sic. Ho
mo p̄destinatus est esse fili⁹ dei. hoc est: ante
q̄ȝ esset hō p̄uisus ē eē fili⁹ dei. Uel sic. Ho
mo p̄destinatus est esse filius dei. id est p̄de
stinatum est vt homo sit filius dei. Et ita in
telligit̄ illud apostoli ad Roma. j. dicētis de
christo homine. Qui predestinatus est fili/
us dei in v̄tute. vbi ait glosa. predestinatus
est Jesus vt qui futurus erat in carne filius
David: esset in virtute filius dei. Conueni/
ens ergo fuit vt si Adam nō peccasset: filius
dei humanā carnem assumeret: cum diuina B
p̄destinatio nō possit falli. ¶ Secūdo idē Angeli
ꝓbatur rōne angelice cognitiōis qui statim stati cog/
ex quo creati sunt cognouerūt incarnationē nouerūt
dei futurā. Unde sanct⁹ Maxim⁹ in quo/ incar
dam s̄mone ait. Utrū angeli cognouerint natōēꝫ fi
futurā incarnationē ambigi nō oportet. La lij dei
tuit aūt eos inuestigabilis domini cōceptio
atq̄ȝ modus: qualiter totus in genitore: ꝛ to
tus manebat in omnib⁹. necnō ꝛ in virginis
cellula clausus. Unde ꝛ angel⁹ Gabriel cū
virgo quesisset: quomō fiet istud: in genera
li tm̄ respondit. Spūssctūs supueniet in te.
Uñ dt̄ Bern. in q̄dam s̄mone: q̄ de⁹ pat̄ sta
tim angelis creatis ostēdit filiū suū incarnā
dum ꝛ eis oīb⁹ obtulit ad honorandū. vnde
lucifer sup̄bia intumescēs inuidia contabe/
scēs hoī assumendo a filio dei noluit subijci

lʒ seipm eq̄lē deo facere appetijt.ꝛ iō merito corruit:vt scptū est Esa.xiiij.Et tūc factū est pliū magnū in celo inter lucifeꝝ ꝛ seq̄ces ex vna parte:ꝛ angelos bonos ex altera. vt scriptū est Apoc.xij.Vñ ꝓiecto dracone cū seq̄cib⁹ suis cātabāt angeli dicētes. Facta est salus ꝛ v̄tus ꝛ regnū dei nr̄i:ꝛ ptās chr̄i eius. ¶Tertio idē ꝓbat rōne demōstrationis festinate.mox em̄ Ade formato demōstratuʒ est incarnatiōis chr̄i mysteriū:qñ misit de⁹ soporē in eo.Gen.ij.quē soporē magister vocat extasim in.iiij.dist.xxix.Tūc em̄ i formatiōe Eue ex latere ipsius Ade intellexit ꝛ postea p̄dixit spū ꝓphetico vnionē dei cum carne humana qñ dixit de vxore sua:que figurabat eccl'iam sicut ipē chr̄m.Hoc nunc os ex ossib⁹ meis ꝛ caro de carne mea. Ubi dicit Alexan.vbi s̄.ꝙ ad hoc significandum facta est Eua ex corpore Ade:vt sicut ipi q̄si vnum corpus carnale erāt:sic christus ꝛ ecclesia q̄si vnū corpus sp̄uale.quia ecclesia de ipo formata est.Vñ ad Ephes.v.ait apl'us. Membra sum⁹ corpis eius ꝛ de carnibus eius ꝛ de ossib⁹ eius.Ex quib⁹ omnib⁹ ptʒ ꝙ etiāsi Adam nō peccassʒ:dei filius humanā carnē assumpsisset.Et pōt alia rō dicta nobilitationis ꝛ ꝑfectionis assignari. Nam deo cōueniebat nobilitare ꝛ ꝑficere omnia ꝑ suam incarnatiōem:nō obstante peccato.Vñ ꝑ eā nobilitauit ꝛ ꝑfecit naturā humanā nobilissimo indiuiduo.ꝛ genus corporeū nobilissimo corporeo.ꝛ gen⁹ sp̄uale nobilissima anima.q̄ omnia facta nō fuissent chr̄o nō incarnato.Itē omnia elementa ꝑ chr̄m dedicata sunt ꝛ sanctificata tam in vnione nature ad naturam q̄ꝫ etiā ꝑ singularē eius operationē.Nā terra sanctificata est in grano frumēti in eucharistia.ꝛ vinū ꝛ aqua in ei⁹ ꝓciōso sanguine.aq̄ etiā in baptismate:in q̄ sanctificauit oēm creaturā.aer in assumptione christi.ignis in missione spūssctī in linguis igneis.ꝛ sic de alijs

¶Pars secunda hui⁹ s̄monis que dicit̄ reparationis.

E

Pro expeditiōe hui⁹ partis querit̄ quare de⁹ magis voluit humanaʒ naturā assumere ꝛ eam reparare: q̄ꝫ angelicā.Ad quā dubitationeʒ q̄ responsum ē in q̄rta parte hui⁹ opis:s̄ mōe v.parte.ij.Ideo hic nō multū insudabo.tñ ad maiorē declaratiōem dictoꝝ vbi sup dico ꝙ ꝓut pōt colligi ex dictis Alexandri de ales in.iij.pte sūme:in tractatu de necessitate incarnatiōis.ꝛ Rich.in.iij.dist.ij.arti.j.q.iij.ꝛ beati Bonauēture in eadē dist.ar.j.q.ij. ꝛ theologis in.ij.s̄niaꝝ disti.xxj. Multis ex causis nō debuit reparari angelica natura.

angelica nā ñ debuit reparari: ꝫ hūana

Peccatū em̄ luciferi ꝛ socioꝝ eius fuit irremissibile.ꝛ p̄mo respectu arbitrij.Nam liberū arbitriū angeli ante electionē se habʒ mutabil'r.post electionē v̄o se habet immutabiliter.liberū v̄o arbitriū homis se habet mutabil'r ante electiōem:ꝛ post electionem vsq̄ꝫ ad mortem.Vñ phs in.iij.de regimine ꝑncipū ait.Liberi sum⁹ vsq̄ꝫ ad finē ad h̄ ꝛ ad illud:ad bonū ꝛ malum.Angelus ḡ sic fuit cōditus:vt ante electiōem posset reuolui tā ad malū q̄ꝫ ad bonū.sed postq̄ꝫ elegisset aliq̄d boꝝ siue malū siue bonuʒ:nō posset amplius mutari.sed h̄ret libeꝝ arbitriū ꝯfirmatū i illo siue bono siue malo.ꝛ nō posset illō detestari.q̄ angelus cuʒ aliq̄d intelligit nō facit sicut homo qui cognitiōes suas accipit in tēpore:ꝛ nō totum siml' intelligit:sed vnū post aliū:ꝛ vnū ex alio.sicut ex p̄missis accipit ꝯclusionē.Angelus em̄ accipit statim totum ꝯferendo sed sine tpe ꝛ sine discursu:ꝛ nō vnū post aliū:vel vnum ex alio. Et sic s̄m statū sue ꝯditiōis iudicat de re tota simul:ꝛ iudicando videt eam totā simul.ꝛ sic certissime iudicat ꝛ nō pōt decipi sicut homo:ergo ꝯsequēter nec excusari.Cum ḡ semel elegerit lucifer malū:in q̄ fuit ꝯfirmatū ei⁹ libeꝝ arbitriū:vt ait sctūs Bonauē.in.ij.dist.vij.ꝛ habet̄ ꝑ glosam in c.qui ep̄s.xxiij.dist. nō pōt amplius penitere siue ꝑ penitēctiam culpā suā delere:maxime q̄ volūtas nō pōt detestari peccatū in se existēs sine grā gratis data disponēte ꝛ ꝓueniēte.Volūtas aūt diaboli s̄m sctm̄ Bonauē.ꝛ Richar.in p̄dicta distin.caret omni gratia libeꝝ arbitriū disponēte.Cum igit̄ peccatū nō possit remitti sine gratia gratū faciente ꝛ sanāte.ꝛ ad hanc ꝑtingi nō possit sine p̄dicta gratia ꝓueniēte ꝛ disponēte:qua diabol⁹ ꝑuatus est.patʒ ꝙ eius peccatū est irremissibile. Sciēduʒ ḡ ꝙ angelo fuit a deo ꝑfixus status merendi vsq̄ꝫ ad p̄mā voluntatem bonā vel malā. Ideo sicut hō postq̄ꝫ tps merēdi ꝑtrāsijt.s. tempus vite q̄ntūcunq̄ꝫ solū vnuʒ mortale peccatū fecerit nō pōt vltra bonā volūtateʒ adquirere sicut etiam fuit de angelis.Unde Damascenus inq̄t.Hoc est in angelis casus qđ in hominib⁹ mors.Et Augu.in libro de fide ad Petruʒ ait.Sic creauit angelos deus vt qui vellent:ꝑpetuo boni essent:ꝛ qui nollent:nunq̄ꝫ eos diuino munere repararēʒ Propter casum igitur angeli ablata est ei gratia merendi.vnde quando angelus cecidit:statim extra statum merendi fuit.Homo v̄o quando peccauit nō exiuit statū merendi.ideo se disponere potuit ad obtinendā misericordiā dei.Unde inquit Richar.in.ij dist.xxj.arti.j.q.iij.ꝙ humana natura non p̄cipitauit se in ꝓfundū ex tāto conatu.sicut

D Angelo fuit ꝑfix⁹ stat⁹ merēdi

angeli mali q̄ in malo obstinati sunt ⁊ indurati. E ¶ Secūdo fuit irremissibile respectu qualitatis peccati: ⁊ h̄ triplici rōne. Primo ratione generis peccati. nam tā angelꝰ q̄ȝ homo peccauit ꝑ supbiam: sed differenter. homo enī peccauit appetendo sciētiā dei. Genesis. iij. vbi dixit diabolus primis parentibus. Eritis sicut dij scientes bonū ⁊ maluȝ. sed angelꝰ peccauit appetēdo oīpotentiam: vt habet̄ Esa. xiiij. vbi dixit angelus. Ponaȝ sedē meam ad aq̄lonē ⁊ ero similis altissimo Quā q̄dē oīpotentiā nunq̄ȝ voluit deus cōmunicare alicui creature. quia s̄m illam est omniū ṗncipiū. q̄ꝛ igit̄ angelus appetijt esse ṗncipiū ⁊ esse simil' deo. ꝓpter h̄ appetijt illō ad qō nullo modo erat ordinatus. ⁊ ꝓpter h̄ nō habet excusatiōem aliquā. ⁊ sic eius peccatū est inexcusabile ⁊ irremissibile. Ad sciētiam aūt est homo ordinatus in gl'ia: nō autem ad oīpotentiam. Peccatū ḡ hoīs est excusabile respectu p̄dicto ⁊ ꝯseq̄nter remediabile. nō sic aūt fuit pcm̄ angeli. quia illō appetijt qō ꝓpriuȝ erat creatoris.

Pc̄m angeli fuit irremissibile

F ¶ Scd̄o idem ꝓbat̄ rōne circūstantie peccati. Nā in Adam fuit aliqua ignorantia. quia mortale credidit esse veniale: sicut dicit Augustinus sup Gene. Angelus aūt nō habuit ignorantiam in peccando: ⁊ ideo peccatuȝ hominis fuit remissibile: nō aūt peccatū angeli. Possumus etiam dicere: q̄ Adam peccauit ex q̄dam infirmitate humana. ideo peccauit in patrem. Eua ex quadā ignorantia feminea: ideo peccauit in filium. Diabolus aūt peccauit ex ꝓpria ⁊ certa malicia: ⁊ ideo peccauit in sp̄m sanctū. quod peccatū vt ait saluator Matth. xij. nō remittit̄ in h̄ seculo nec in alio. qō etiā habet̄ de pe. dist. j. c. Deꝰ q̄ filius

G ¶ Tertio idē ꝓbat̄ rōne occasionis peccati. q̄ꝛ homo alio instigāte ⁊ eū decipiēte peccauerat. ⁊ ideo ignoscēdū fuit ei q̄ prouocatus ita fecit. l. qui maior. §. si libertus. ff. de bo. liber. Deceptis enī est subueniendū. l. ij. ff. ad tertu. ⁊ l. ij. §. hec vba. ff. ad velle. ⁊ ca. inter. de dona. ⁊ c. cū vniuersoꝝ. de re. ꝑmu. Ipē vo sathanas nullū instigatorē habuit: sed seip̄m ad pcm̄ ex sua prauitate reflexit. Quapropter homo qui per alium ceciderat etiam ab alio reparari debuit. Unde magister in. ij. dist. xxj. ait de Adam. Qui aliquā licȝ modicā cadēdi occasiōem habuit: idcirco per dei gratiaȝ iuuari debuit ⁊ potuit ad veniam. vt qui per alium ceciderat: per alium iuuaret̄. qui ergo incitatoreȝ habuit ad malum: nō iniuste reparatorem habuit ad bonū. Diabolus vo quoniā sine tentatione alicuius peccauit: per aliū vt resurgeret iuuari nō debuit: nec per se potuit. Ideo irremediabile eius peccatum extitit. Peccatuȝ vo hominis sicut ꝑ alium habuit initium: ita ꝑ alium nō ꝯgrue habuit remediū. Hoc etiam asserit apl'us ad Rhomañ. v. dicens. Si enī ꝑ vnius delictū multi mortui sunt. multo magis gratia dei ⁊ donū i grām vniꝰ Iesu chr̄i in plures abūdauit. ¶ Tertio ṗncipalit̄ ꝓbat̄ pcm̄ luciferi fuisse irremediabile rōne ꝓprietatis diuine iusticie. In primis enī parētibus erat tota natura humana: vt ait Augustinus. xiij. de ciuita. c. iiij. que per eos postea erat multiplicāda i alijs: sed i angelo peccante nō erat tota natura angelica: imo iā tota erat multiplicata. ⁊ ꝓpter h̄ diuine iusticie ꝯgruuȝ fuit vt nō statim puniret hoīem vl' iudicarȝ q̄ȝcito peccauit donec species humana multiplicaret̄. ⁊ maxime numerus electoꝝ. ⁊ tūc iudicarent̄ ⁊ punirent̄ q̄ essent puniendi. sed statim debuit punire angelū: quia in eo nō habuit locū p̄dicta dilatio. Homo igit̄ debuit iudicari in fine vite sue: ⁊ in die iudicij. ⁊ tūc nullū erit remedium sicut nec mō angeli.

H Deꝰ statim debuit punire āgelū ⁊ nō hoīem

I ¶ Quarto idē ꝓbat̄ rōne ꝯditiōis diuine miscd̄ie. Cū enī vt sup̄ dictum est: in ṗmo homīe esset tota humana natura: ip̄o perdito tota fuisset corrupta ⁊ ꝑdita. sed q̄ȝuis natura angelica in aliq̄b; cecidisset: pars tñ maior ꝑstiterat: s̄m magistꝝ in. ij. dist. xj. sed vbi maior est indigentia: ibi maiori opus est miscd̄ia. l. siquis ad declinandā. §. penul. C. de epis. ⁊ cleri. l. vnica. C. publice leticie. li. xij. Quia igit̄ angelica natura nō ceciderat tota: humana autē sic: quia in radice peccauit. ideo nō fuit cōgruū diuīe misericordie ⁊ summe pietati vt ita nobilē creaturā sicut est humana natura ex toto sineret perire. Unde ad h̄ ꝓpositū adducit magister i. ij. dist. xxj. c. p̄terea. Augm̄ in libro Enchiridion. c. xxviij. dicētē. Placuit vniuersitatis creatori ⁊ moderatori: vt q̄m nō tota multitudo angeloꝝ deū deserendo perierat: ea que perierat in eterna dānatione remaneret. que aūt cū deo illa deserente ꝑstiterat: de sua certissime cognita felicitate gauderet. at vo creatura rōnalis que i hoib; erat: q̄m pctis atq̄ȝ supplicijs tota ꝑierat: ex parte reparari placuit. vñ angelice societati suppleret̄ qō ruina illa minuerat. Hec ille.

K ¶ Quinto idē ꝓbat̄ rōne diuine sapientie. Nam q̄ꝛ angeli sūt ꝯditi in ꝓpinq̄ dispositione ad gl'iam. tū rōne nature: q̄ꝛ sp̄uales pꝰ merēdi tum rōne loci: q̄ꝛ in celo empyreo. Idcirco a diuina sapientia tempꝰ meriti est eis tā breue p̄fixum in quo mereri potuerūt ⁊ demereri. homini vo q̄ꝛ ꝯditꝰ est in corpore aiali ⁊ ita in dispositiōe remotiori ad gl'iam: quia corpus qō corrūpit̄ aggrauat aīam. Sapi. ix. Et etiā datus est ei locus distans ad merendum. s. paradisus terrestris. ideo prefixꝰ

Breuetē pꝰ merēdi fuit āgelis p̄fixū longū āt hoīi

est ei termin⁹ lõg⁹.ꝛ ei⁹ pctm̃ remediabile fu
it.angelicũ ꝟo irremediabile ꝛ inexcusabile:
q² angel⁹ ẽ spũs:ꝛ iõ debebat eẽ fortis ꝛ ꝓm
ptus.hõ ꝟo habebat carnẽ q̃ ad bonũ semꝑ
ẽ infirma:dicẽte dño Matt.xxvj.Spũs q̃/
dẽ ꝓmptus ẽ caro aũt infirma.Infirmitas
ꝟo aliq̃lr̃ excusat.l.q̃sitũ.ff.de re iudi.ꝛ etiã
fragilitas naturalis.l.ij.§.siqd aũt.C.õ ve
te.iu.enu.Aliã etiã rõnẽ assignat btũs Bo/
nauẽ.in.ij.dist.xxj.ar.j.q.ij.dicẽs.Diuia sa/
piẽtia iuste voluit iusticiã suam ꝛ seueritatẽ
sui iudicij ĩ hoĩe exercere ꝑter eternã dãnati
onẽ in h̃ qꝫ hoĩem ĩ carne mortalẽ morti tra
didit:ꝛ hoĩs innocẽtis mortẽ ꝓ satisfactiõe
suscepit.sic vt spũs inuit⁹ desereret corp⁹ ꝛ
mors exigat̃ in pena sicut cõmissa fuerat in
culpa.angel⁹ ãt ĩ natura ĩmortal' erat:ꝛ iõo
nõ erat via ad exercẽdũ in ipo seueritatẽ nisi
ꝑ mortẽ dãnatõis eterne.Hec ille.Quare ãt
natura angelica post pctm̃ nõ fuerit capax
pñie sicut hũana:diffuse tractat Alexan.de
ales ĩ q̃rta pte sũme.q.lv.ar.j.cui⁹ dicta bre
uitatis causa ꝑtransco

¶Pars tertia huius ꝟmonis que dicitur
2 operationis.

Incarnationem operata est tota trinitas

IN hac parte q̃rit̃:a q̃ opata sit ĩcar
natio filij dei:Et rñr qꝫ hanc incar
nationẽ ꝟbi tota trinitas effecit.vt
hr̃ ex̃ de sũma trini.ꝛ fide ca.c.fir/
mit.Opa em̃ trinitatis sũt indiuisa ab extra.
Uñ Aug.in.j.de trini.c.iiij.ait.qꝫ sicut pr̃ ꝛ
fili⁹ ꝛ spũssctũs inseꝑabiles sũt.ita ꝛ inseꝑa/
bilit̃ oꝑant̃.ꝛ in.xiij.li.eiusdẽ opis inq̃t.Nõ
facit pr̃ facit fili⁹ ꝛ spũssctũs.ac oĩa simĺ ꝛ fi
lius:ac amboꝝ spũs parit̃ ꝛ ꝯcordit̃ oꝑant̃.
M Hec ille.¶Quãuis ãt tota trinitas ĩ incar
natõe ꝟbi oꝑata sit:tñ ꝑsona filij sola huma
nã carnẽ assumpsit.Uñ mgr̃ in.iij.dist.j.ait
Dicim⁹ qꝫ nihil oꝑat̃ fili⁹ sine patre ꝛ spũsan
cto:sed vna est hoꝝ oꝑatio indiuisa ꝛ indiui
sibilis.ꝛ tñ fili⁹ nõ pr̃ vel spũssctũs carnẽ as/
sumpsit.ipam tamẽ carnis assumptionem
ipa trinitas oꝑata est:sicut inquit Aug.de
fide ad Petrũ.c.ix.dicens.Reconciliati su
mus ꝑ solũ filium ꝟm carnẽ:sed nõ soli filio
ꝟm deitatem.Trinitas em̃ nos sibi recõcili
auit ꝑ hoc qꝫ solum ꝟbuz carnẽ ipa trinitas
fecit.Sicut em̃ inseparabilis est vnitas tri/
nitatis:ita ꝛ operatio.Nõ tamẽ eandẽ trini
tatẽ natã de virgine:crucifixam ꝛ sepultam
catholici tractatores docuerũt:sed tm̃mõ fi
liũ.Nec eandẽ trinitatẽ in specie colũbe de/
scendisse suꝑ chr̃m:sed tm̃ spm̃sctm̃.Luc.iij
Nec eandẽ dixisse de celo:Tu es fili⁹ meus
dilect⁹:sed tm̃ vocẽ pr̃is factã fuisse ad fili/
um.Lu.iij.ꝛ Mat.xvij.ꝛ.ij.Petri.ij.q̃uis
pater ꝛ fili⁹ ꝛ spũssctũs inseꝑabiles sint:ꝛ ita

Solus filius est incarnatus

inseꝑabil'r operent̃.hec est mea fides:quoni
am hec est fides catholica.Licꝫ g̃ sol⁹ filius
carnẽ assumpserit:ipam tamẽ incarnatiõeꝫ
cum patre ꝛ spũsancto operat⁹ est.Hec ma
gister vbi suꝑ.Hec autẽ fieri posse declarat
Augustin⁹ in sermone de natiuitate dñi ꝑ
tria exempla.¶Primũ est de anima.nam N
in anima est ratio.ꝛ vna est aĩa ꝛ ratio:sed
anima aliud agit:ꝛ aliud ratio.Aĩa em̃ vi
uit:ratio ꝟo sapit.ad animaꝫ ꝑtinet vita:ad
rationem sapiẽtia.ꝛ tamẽ nec anima est sine
rõne:nec ratio sine anima.ꝛ cum vnũ sint:
anima tamen sola suscipit vitam:ꝛ ratio so/
la suscipit sapientiam.Sic pater ꝛ filius li/
cet vnum sint ꝛ vnus deus:ad solum tamẽ
christũ ꝑtinet caro:sicut ad solam ratiõem
ꝑtinet sapiẽtia.¶Scõm exemplũ est de so O
le.Ex vno em̃ solis radio ꝓcedit calor ꝛ splẽ
dor.sed calor exiccat:splẽdor illuminat.Ali
ud igit̃ suscipit calor:aliõ splẽdor:licꝫ calor
ꝛ splẽdor ab inuicẽ neq̃ant seꝑari.nã splẽdor
suscipit illuminationẽ non feruorẽ.calor ꝟo
suscipit feruorẽ:nõ illuminationẽ.aliudqꝫ si
mul:aliõ ꝟo singularit̃ agũt:ꝛ tñ ab inuicẽ
nõ separant̃.Sic ꝛ fili⁹ suscepit carnẽ ꝛ non
deserit pr̃em:nec se diuisit ab eo.In diuita/
te g̃ est eq̃litas:in carne sola filij ꝓprietas.et
tñ ab eo pr̃is ꝛ spũsancti nũq̃ꝫ recessit diui
nitas.¶Tertiũ exemplũ est.Nã vt cithara P
musicũ melos sonis dulcibꝫ reddat:tria pa
riter adesse vident̃.s.ars:manus ꝛ chorda.
Ars dictat.manus tangit.chorda resonat ꝛ
auditur.ꝛ tamen nec ars nec manus sonuꝫ
reddunt.sed ea cum chorda parit̃ oꝑant̃.
Sic nec pater nec spũsanct⁹ carnẽ suscipi/
unt:ꝛ tamen cum filio pariter operant̃.sola
chorda excutit:ꝛ carneꝫ solus filius recipit.
operatio tamẽ in tribꝫ cõsistit.quomõ ergo
pertinet ad solam chordam soni redditio:sic
ꝑtinet ad solũ filiũ carnis humane susceptõ
Hec ille vbi s̃.Que exempla etiã ponit in li
bro de virginitate beate ꝟginis.Solet etiã
ad hoc dari eexemplũ de tribus domicellis
siue sororibꝫ que ex seipis vnã induunt aliq̃
veste quando nubit.omnes em̃ tres eandẽ
operationem faciunt:ꝛ tamen vna illarum
sola induitur ꝛ nubit.Dari quoqꝫ potest ex
emplum de igne in quo est substãtia:splen
dor ꝛ calor.ꝛ tamen quãdoqꝫ splẽdorẽ vide
mus:substantiã aũt ꝛ calorẽ nõ ꝑcipimus.
Nã in candela splẽdorẽ q̃dem ꝑcipim⁹:calo
rem autẽ minime videm⁹.Sic in ꝓposito fi
lius dei sol⁹ carne vestitus apparuit:cũ ta/
men ei⁹ oꝑatio a patre ꝛ spũsctõ diuisa non
sit.¶Q aũt vna ꝑsona diuia incarnari po Q
tuerit sine alia probat Petrus de aquila in
iij.dist.j.q.ij.ꝛ sanct⁹ Bonauẽtura in eadeꝫ
dist.arti.j.q.ij.ꝛ Richar.ibidem per omnia

Exemplis probat solũ filiũ incarnatũ

z Alexāder de ales in.iij.pte sūme in tracta-
tu de ɔueniētia incarnatiōis.cui⁹ rōne cau-
R sa breuitatis omitto. ¶ Sed hic q̄rit̄.cū in-
Quare carnationē filij dei tota sic trinitas opata.q̄
appropat̄ re totiens in sacra scp̄tura z in articul' fidei
cōit̄ spūi-appropriet̄ hec operatio spiritui scō dum di
scō opa- citur: Qui conceptus est de spiritusancto.
tio incar Respondet sanctus Bonauentura in.iij.di
nationis stin.iij.art.j.q.j.z Alexander de ales in.iij.
parte summe in tractatu de cōceptione chri
sti.z Richar.in.iij.dist.iij.arti.j.q.j.z btūs
Thomas in.iij.scripto.disti.iiij.arti.ij.q.j.
z in.iij.parte summe.q.xxij.arti.ij.q hoc fit
triplici de causa. Primo ratiōe cause mouē
tis deum ad humane nature susceptiōem:q̄
fuit charitas. Ex amore em̄ maximo venit
filius dei vt carnem sibi assumeret in vtero
ỽginali:vt habet̄ Joan.iij. Uñ magister in
iij.dis.iiij.hanc rationē approbās ait. Non
em̄ ideo operatio incarnatiōis spūiscō spe-
us attribuit̄:q2 ipse eā sine pr̄e z filio fecerit:
sedq2 spūsctūs est charitas z donū patris z
filij ex ineffabili dei charitate ỽbū caro factū
est z inextimabili dei bono filius vniuit sibi
formā serui. Hec ille. Preterea vt ostendat̄
q nō ex aliq̄bꝫ meritis sed ex sola liberalita
te z gratia dei carnē assumpsit:attribuitur
chr̄i ɔceptio spiritui scō:qui est ipa gratia.
S ¶ Secūdo idem pbat̄ ratiōe ỽtutis prepa
rantis.sicut em̄ charitas dei ad hoīem mo-
uit deū pncipal'r:sic charitas ipius ỽginis
eam maxime disposuit ad hoc donū suscipi
endū:vt dicit sctūs Bona.vbi sup̄. Illud āt
quod maxime pparauit ỽginem fuit amor.
Unde queādmodū mulier ɔcipit p viri dile
ctionē z ipius adhesionē:que est causa desi
deriorꝫ in amore ỽtutis generatiue. Sic be-
ata virgo ppter amoris singularitatē:singu-
lariter ɔcepit deū ex deo.z ideo ɔcepisse dr̄
de spūsancto. Unde Hugo de scō victore i
q̄dam libello inq̄t. Cōcepit ỽgo Maria de
spūsancto:nō q de spūsancto semen partus
susceperit:sedq2 per amorem in operatione
spūsancti ex carne ỽginis diuino partui sub
T stantiā ministrauit. Hec ille. ¶ Tertio idē
pbat̄ rōne rep̄mēde siue excludēde falsitat̄.
Ideo nāq3 dicit̄ ɔcept⁹ de spūscō:vt carna
le corpus interuenisse nō credat̄.z q omis
peccati ɔtagio excludat̄.z ne credat̄ q se im
miscuerit feditas ɔcupiscentie ac p hāc pec
catū originale:vt inq̄t sctūs Bonauē. vbi s̄
Patꝫ q̄ vt inq̄t magister vbi s̄.q freq̄ns no
minatio spūscti ab illo ope patrē z filiū nō
excludit:sed potius vno nominato tres intel
ligunt̄:sicut fit sepe in alijs operibꝫ. Unde
Augustin⁹ sup hoc mouēs q̄stionē in libro
Enchiridion:in hunc modū eā determinat
dicens. Cum illam creaturā quā virgo cōce
pit z peperit:q̄uis ad solā psonā filij ptinē-
tē tota trinitas fecerit.neq3 em̄ sepabilia sut
opa trinitatis:cur in ea faciēda solus spūs-
sanct⁹ nominatus est: An ỽo quādo vn⁹ tri
um in aliq̄ opere nomiat̄:vniuersa opari tri
nitas intelligit̄.ita vere est z exemplo doce-
ri potest. Audistis ɔpositā q̄stionē:eiusdem
q3 solutionē. Hec magister vbi sup̄. ¶ Pa- V Spūsctūs
tet q̄ q licꝫ incarnatio chr̄i facta sit opatiōe ct⁹ supue
totius trinitatis:tñ singulariter spūiscō at- niet in te
tribuit̄:q̄ in gl'iosam ỽginē superuenit:sicut ei expōit̄
angelus Gabriel pdixit Luce.j.dicēs. Spi-
ritusctūs superueniet i te.qd̄ exponit beatus
Tho.in.iij.dis.iij. Primo superueniet in te.i.
sup possibilitatem z cursum nature dando
fecunditatē z fuando ỽginitatē. Scd̄o sup
ueniet in te.i.sup id qd̄ habes de plenitudie
ei⁹.q2 sicut olim implebat mētē:ita nūc im-
plebit ventrē. Tertio superueniet in te.i.super
te de celis veniet:q2 oē datū optimū desur-
sum est. Jaco.j.qd̄ notat glo.in.l.ij.ff.de le-
gi. Quarto superueniet in te.i.sup merita tua
z supra merita omniū creaturarū. Quinto
superueniet in te.i.supra omnes q̄ ante te fue-
rūt. Et ỽtus altissimi.i.dei fili⁹ qui est sapiē
tia patris(vt dicit̄.j.ad Cor.vj.) obūbrabit X
tibi.i.sub vmbra carnis tue latebit.sub vm
bra em̄ carnis latuit ỽtus deitatis ¶ Scd̄ Incarnatio facta
hic ad maiorē pdictorꝫ declarationē dicere ē mediante nūcio
possum⁹ q icarnatio filij dei est facta celesti
nūcio mediāte:z spūscō opante:ac ipa ỽgi
ne materiā ministrāte. Primo igit̄ dico q fa-
cta est mediante celesti nūcio:quia missus ē
Gabriel angelus a deo zc̄. De tali aūt nun-
cio exponi pōt illud Prouer.xxv. Aqua fri-
gida est anime sitienti:z nunci⁹ bon⁹ de ter-
ra lōginqua. Aqua frigida sitim sedat:estū
tēperat:z q̄dam iocūditate in bibendo dele
ctat. Beata aūt ỽgo Maria valde sitiebat
aquam diuine gratie.habebat aūt estū ma-
gnū.i.magnū desideriū de humani generis
salute. Habebat quoq3 magnā iocunditatē
d pmissa deo ỽginitate. Et ideo Gabriel an
gelus fuit sibi sicut aqua frigida.q2 plenitu
dinē gr̄e sibi pdixit dicēs: Aue gratia plena.
Salutē q3 humani generis per eam fiendā
asseruit dicens: Et vocabis nomē ei⁹ iesum.
id est saluatorē. Uirginitatem etiā illibatā
sibi seruandā pdixit dicēs:q ɔcipet de spū- Y
sancto z nō de semine humano dū ait. Spi-
ritussctūs superueniet in te zc̄. ¶ Scd̄o facta
est hec incarnatio opatiōe spūscti. Uñ Be-
da sup Lucā ait. Spūsanct⁹ in ỽginem su
perueniens q̄ in eius vtero redemptoris corp⁹
operatione sua sine virili semine de eius virgi
nea carne creauit. Et Augustinus in sermo
ne de annunciatione ait. Dixit angelus: O
Maria virgo dei:filia dei:si a me requiris:

quō ꝟgo parias ꝛ post ꝑtum ꝟgo ꝑmaneas/
quō fiat in te q̄ fecit te/ audi me ꝛ non ꝑtur/
beris in te. Spūssanctus supueniet in te. ita
vt nec estum patiaris libidis ꝛ mat̄ sis crea
toris. Et Bern. sup Missus est/ inq̄t: Ecce
ꝯcipies ꝛ paries filium. Concipies qd̄ caro
nescit/ non hꝫ ꝯditio/ natura non admittit.
O btā ꝛ vere btā ꝟgo Maria q̄ p̄ter generā
di curas: p̄ter matna fastidia ad tantā glo/
Z riam germis ꝑuenit. ¶ Tertio dico ꝙ hec
ꝟgo ma/ incarnatio facta est ip̄a ꝟgine materiā mini
teriā mi/ strāte/ quam materiam spūssanctus sic san/
nistrauit ctificauit ꝙ nunq̄ꝫ vlli vsui nisi diuino apta
fuit/ sic̄ dic̄ Hieron. in ſmone ad Eustoch.
exemplū lane adducēs. vn̄ ait: An̄ q̄dem ad/
uentum spūsscti in vtero ꝟgīs vterus eius
q̄uis impollutus ꝛ sctūs: adhuc tn̄ vilitate
humanitat̄ erat induc⁹ tanq̄ꝫ lana candidis
sima. Ad quā cū accessit spūssctūs velut ea/
dē lana cū inficit̄ sanguie cōchili vl' muric̄:
ꝟtit̄ in purpurā. vsa est ip̄a sine coitu in ma/
trē dei: vt iam non sit qd̄ fuerat/ sꝫ purpura
mundissima ad indumentū summi reḡ di/
uinit⁹ aptissime dedicata. De h̄ etiam sic̄ dic̄
Alchuin⁹ in li. ð trini. Btā Maria lana mū
dissima fuit: ꝛ ꝑ ꝟgitatē clarissima: q̄ sola es
set digna in se filij dei recipe dignitatē. Sic̄
lana conchili sanguine intincta vt ex eadem
fieret purpura: impiali maiestate tantūmō
digna: quā q̄ nll's cēt dign⁹ inducere nisi au/
gusta p̄dītus dignitate. Hec ille. De cui⁹ ꝟ/
ginitate immacl'ata dei filiū mirabil'r cōci/
piente ꝛ parturiente inq̄t Aug⁹ in ser. de na
tiuitate dn̄i. Uirga aaron subito ꝓduxit flo
res ꝛ frondes ac nuces/ ꝟga ꝓtulit ꝙ an̄ nō
habuit/ non radicata plantatiōe/ nō defossa
sarculo/ nō animata succo/ nō fecundata se
minario. Uirga q̄ potuit ꝯ nām nuces edu/
cere/ ꝛ ꝟgo nō potuit nature iure dei filium
gnāre. q. d. imo multo mag̃. Hoc aūt osten
dit exemplo speculi ꝛ radij sol'/ dicēs: Sol'
radius specula penetrat: ꝛ soliditatē ei⁹ īsen
sibili soliditate ꝑtrāsit: ꝛ tal' videt̄ extrinsec⁹
q̄lis existit intrinsec⁹. Itaq̄ꝫ nec cū ingredit̄
violat: nec cum egredit̄ dissipat. Sic em̄ spe
culū nō rūpit radios sol'/ sic integritatē ꝟgi/
nis ingressus aut aggressus viciare nō potu
Ad īcar/ it diuinitat̄. Hec āt incarnatio fieri nō potuit
nādū fili nisi ip̄a ꝟgine ꝯsentiēte. Un̄ Bern. sup Mis
um opor sus est/ ait: Da ꝟgo rn̄sum: rn̄de ꝟbū ꝛ susci
tuit ꝟgi/ pe ꝟbū: ꝓfer tuum: et suscipe diuinū: emitte
nē ꝯsētire trāsitoriū: ꝛ amplectere sempitnū. Cōsensuꝫ
igit̄ ꝟgo p̄stitit qn̄ dixit: Ecce ancilla ꝛc̄. Qd̄
exponit Bern. vbi s̄ dicēs: Uerbū qd̄ erat i
p̄n° apd̄ deū fiat caro de carne mea: nolo vt
mihi fiat aut declamatorie p̄dicatū/ aut sin
gularit̄ significatū/ aut imaginarie somni/
tū: sed silent̄ inspiratū: ꝑsonal'r incarnatum
ꝛ corporal'r inuisceratum. Hec Bern. In per
sona ꝟgīs. Cū q̄ ꝟbo dei incarnato nos icor/
porari faciat h̄ ꝑ amorē ip̄a mat̄ ei⁹ bn̄dicta
vt ī celesti palatio postmodū illi vniamur ꝑ
gl'iam in secl'a secl'oꝝ: Amen.

¶ De eadem mirabilissima filij dei incar
natiōe ex ꝟgine. ¶ Sermo. VI.

A Sanctificauit ta
bernaculū suum altissim⁹. ps̄. xlv.
Preciosis reliquijs solet fieri p̄cio
sum tabnacl'm aureum vl' argenteum: q: lo
cus dꝫ esse ꝓportionatus locato: vt ait Phs
iiij. Phyſ. et. ij. de anima. Cum igit̄ nll'm tā
p̄ciosum locale: nullāq̄ꝫ p̄ciosiorem reliq̄am
mundus vnq̄ꝫ hr̄e potuerit filio dei: idcirco
decuit illam hr̄e tabnacl'm p̄ciosum vbi re/
poneret̄ speciosus forma p̄ filijs hoiꝫ. Hoc
aūt tabnacl'm fuit btā ꝟgo Maria specio/
sa int̄ filias hierl'm: q̄ figurata fuit Exo. xxv
vbi dn̄s p̄cepit moysi dicens: Fac mihi san/
ctuariū ꝛ habitabo in medio eoꝝ ꝛc̄. Per h̄
em̄ sanctuariū figurata fuit ꝟgo bn̄dicta: q̄
sup omnes sanctos sanctior est. Inuent⁹ est
aūt vn⁹ optim⁹ faber. s. spūssanctus/ q̄ ipsam
adeo subtil'r ornauit ꝑ artem suā vt fieret di
gna habitatio filij dei. repositaq̄ꝫ ē in h̄ san/
ctuario arca thesauroꝝ oim. s. ip̄e dei fili⁹: in
q̄ sunt omnes thesauri sapīe dei absconditi:
vt dr̄ ad Col'. ij. In eo etiam ē altare vbi ma Maria
ctant̄ bestie. In h̄ em̄ altari. s. ꝟgine gl'iosa q̄ est altare
est altare exemplariū: siq̄s attendat reperiet exēploꝝ. o
plene q̄l'r actus brutales ꝛ bestiales debeat
occidere: ꝛ de occisis facere sacrificium deo
corde ꝯtrito et humiliato. Nam in h̄ altari
inueniet malleū humilitatis ad ꝯterendum
leonem supbie: aculeum charitatis ad feriē/
dum serpentē inuidie: stimulum pauptatis
ad ꝑcutiendū lupū auaricie: iacl'm ꝟgitat̄
ad interficiendum porcuꝫ immūdicie: ibiq̄ꝫ
oīa arma pata inueniunt̄ ad effuganda oīa
pctā. Ibi etiā ē mensa ꝓpositiōis: q: in ip̄a ē
tam pctōꝝ q̄ꝫ iustoꝝ refectio. In h̄ etiam al
tari ē candelabꝝ respiciēs ad aq̄lonē. Nā ab
aq̄lone pandet̄ om̄e malū. Hiere. j. Inde ei
ꝯsurgit tenebraꝝ p̄nceps: q̄ īsultat fidelib⁹ p̄
cipue in hora mort̄. Hoc āt candelabrū est
ipsius ꝟginis adiutoriū et subsidium cōtra
diabolum in exitu vite p̄ntis. ¶ In isto igi B
tur tabnaculo ꝟgineo deus habitationem
suam elegit. Un̄ Leo papa in ſmone de Na
tiuitate ꝟginis inquit: Oportebat q̄ppe edi/
ficari domū ī q̄ descēdēs celest̄ rex hīc digre
tur hospitiū. Hanc igit̄ domū dei sapīa edi
ficauit: ꝛ in ea excidit columnas septē. Se/
ptem nāq̄ꝫ hec domus suffulta colūnis exti/

tit:qꝛ venerabil' mater dñi septẽ spũsscti do
nis dotata fuit. Necesse eni fuit erigi prius
thalamũ q̃ veniẽtẽ ad nuptias susciperet spõ-
sum. hec ille. De cuiꝰ spõsi aduẽtu ad nupti
as cũ btã ꝟgine angelo mediante celebratas
tres pulcras ꝯsideratiões faciemus
Prima dicit determinabilitatis.
Scda societatis.
Tertia vero mirabilitatis

Pars prima huius sermonis q̃ dicit
determinabilitatis.

C

Narratur q̃dã legatio facta a scis ad deuz pro incarnatione

Pro expeditiõe huiꝰ ptis possumꝰ
deuote cõtẽplari q cũ pꝰ pctm̃ ade
clausum fuisset celũ ita vt nullꝰ in-
trare possz. Videñt ãt adã ꝛ sci pres
se a suo desiderio fuisse defraudatos: atqꝫ i
limbo p tot milia ãnoꝝ stetisse icarceratos.
sup h' sciẽtes p doctrinã sacre scpture se non
posse ab illo carcere liberari nisi aduẽtu mes
sie: cõsiliũ fecerũt int' se q̃d agẽdũ foret. Inter
alios aũt erat Dauid rex rõe dignitatis regal'
pncipalior: q̃ hortatꝰ est eos vt mitterẽt lega
tionẽ ad dñm p hac grã impetrãda. Legatꝰ
em̃ fidel' sanitas ẽ. Prouerb. iij. Et qꝛ vt ait
Cassio li. ij. epl'aꝝ. epl'a. vj. Dis legatio virũ
sapientẽ reqrit. ꝛ coꝝ secura sub'a ẽ q̃ cõmit-
tit' approbatis. Ideo dixit ipse Dauid alijs
sanctis prib' illõ ps. xlix. Cõgregate illi san-
ctos eius q̃ ordinauerũt testamentuz eiꝰ sup
sacrificia. Elegerũt igit' viginti d' seipis sctis
prib' ptiarchis et ꝓphetis: q̃ electi fecerũt il-
lud qd' d'r. iij. eneyd. ocius omẽs Impio leti
parẽt ac iussa facessunt. Quoꝝ primus fuit
Abel iustus: qui corã deo pcidens dixit. O
benignissime deꝰ: tu semel creasti Adã prez
meũ ad finẽ btitudinis. vt p theologos i. iij.
di. j. sed si nõ facis misericordiã nunq̃ pueni-
et ad finẽ ad quẽ cũ posteris eiꝰ ipm creasti.
Ergo debes illi misereri: et eũ cũ posteritate
sua ad felicitatẽ pducere. Qd' em̃ sel' placuit
ampliꝰ displicere nõ debet. c. qd' semel. de re.
iur̃. li. vj. siqs te. C. de testi. l. p fundũ. ff. de
seruitu. rust. p̃. et. l. pompõiꝰ. ff. de nego. ges.
c. p tuas de pba. c. quẽadmodũ. de iureiur̃. ꝛ
c. horrẽdos. xxxij. q. v. Et ideo vt poeta inqt.
Te facere ecõtra: gl'ia nulla tibi. ¶ Secun-
dus fuit Noe q̃ ait Dñe tuũ ẽ misereri semp
ꝛ parcere. Cui d'r in ps. l. Cor cõtritũ ꝛ hũili-
atũ deꝰ nõ despicies. Hoc em̃ est ꝓpriũ ma-
gnanimi ani. Iuxta illõ Ouid. iij. de tristib'
Quo quisqꝫ ẽ maior: magis ẽ placabilis ira.
Et faciles motꝰ mẽs generosa capit. Corpa
magnanimo satis est pstrasse leõi. Pugna
suum finẽ cũ iacet hostis habet. Cum igitur
Adam magno dolore de peccato suo penitus
erit et hũiliatꝰ sit: debes ei clement' indulge
re. ¶ Tertiꝰ fuit Abraã dicẽs. Volo pba-
re q tibi debitũ est parcere hũano generi. qꝛ
si in te deficit miscdia q̃ est ꝓprietas diuinitatis
c. qꝛ deitatis. d' pe. di. j. deficeret etiã deuz ee:
qd' est ipossibile. Si g° vis esse deꝰ fac miaz.
¶ Quartus fuit Isaac q̃ dixit. Dñe odia sũt
restringẽda. fauores ꝟo ãpliandi. c. odia. de
reg. iur̃. li. vj. Licz g° pctm̃ Ade fuerit valde
odiosuz: et magnã meruerit penã: tñ maior
dz ee tua miscdia. Vt em̃ ait q̃dã Glo. sup
illõ Gen. iiij. Maior est iniqtas mea q̃ꝫ vt
veniã merear. Maior est dñi misicordia q̃ꝫ
oim hoiz miseria. g° amplifica miscdias tuas
q̃ saluos facis spantes in te. vt d'r ps. xvj.
¶ Quītꝰ fuit Jacob ptiarcha q̃ iqt Scptũ
est de te Ecci. ij. Pius ꝛ misericors est domi
nus. Et ideo nõ debes hũano generi miseri-
cordiã denegare. Tu em̃ es deus clemens ꝛ
pius. Exo. xxxiij. ꝛ de pe. di. j. c. quem penitet
Tu es ille de quo d'r Magnꝰ est deꝰ ꝛ ma-
gna misicordia eiꝰ. de ꝯse. di. ij. c. accesserũt
Tu es dñs magnus ꝛ saluator noster. i aut.
de eccle. titul'. §. siqs in noie dei magni. Tu
es bonꝰ medicꝰ aiaꝝ. de pe. di. iij. c. adhuc in-
stãt. xxiij. q. iiij. c. Nabuchodono. et xj. q. iij.
Tu es iudex misicors. xxxij. q. j. c. apud mi-
sericordẽ. ꝛ iõ debes nostri misereri. et aiab'
nostris medicinam prestare. ¶ Sextꝰ fuit
Moyses. q̃ ait illõ qd' ipe dixerat Exodi. iiij.
Obsecro dñe mitte quẽ missurus es. q̃si di.
Adã peccauit ꝛ g°uit' punitꝰ est. tps g° est vt
oñdas misicordiam tuã ¶ Septimus fuit
Josue: q̃ dixit. Cũ scptũ sit ps. cxliiij. Sua-
uis dñs vniuers': ꝛ misatões eiꝰ sup oia opa
eiꝰ. Nõ debes ꝯ hũanum genꝰ esse crudelis.
¶ Octauus fuit Dauid: q̃ ait illõ ps. lxxxiiij.
Ostende nob' dñe misicordiã tuam: ꝛ salutare
tuũ da nob'. Et illõ ps. cxliij. Inclina dñe ce-
los tuos et descende. ¶ Nonus fuit Salo-
mõ qui ait. Nõ dz q̃s odio alteriꝰ pgrauari. c.
nõ dz de reg. iur̃. li. vj. ꝛ dãnũ qd' q̃s sua cul-
pa sentit sibi ꝛ nõ alteri dz iputari. c. damnũ
d' re. iur̃. li. vj. ꝛ. l. qd' q̃s ex culpa. ff. eo ti. et. c.
vl. de homi. ꝛ c. sepe ꝛ hi q̃ septimo. l. di. ꝛ fac
c. nullius. j. q. iiij. cũ silib'. Cum igit' tot sint
ptiarche ꝛ ꝓphete sancti ꝛ iusti: nõ debent tã
to tpe supportare penã p pctõ Ade. Miseri
cordia ei digni sũt q̃ alieno laborant vicio.
l. legũ. C. d' natu. li. ¶ Decimꝰ fuit Esaias p-
pheta q̃ inqt. O dñe: ego libri mei c. vij. te in-
spirante ꝓphetaui dicẽs. Ecce ꝟgo ꝯcipiet et
pariet filiũ: ꝛ vocabit' nomen eiꝰ emanuel. i.
nobiscũ deꝰ. Nõ g° dz mẽtiri spũs tuus. fac
igit' impleri illud quod impcatus sum eius-
dem li. c. xlv. di. Rorate celi desup et nubes
pluant iustũ: apiatur terra ꝛ germinet salua
torẽ. Et. lxij. c. Vtinã dirũpes celos et descẽ-
deres. Iã ei tps istar de q̃ tu p os meũ locu-
tus es: dicẽs li. mei c. xiiij. Prope est vt vẽiat
tps eiꝰ et dies eiꝰ nõ elõgabunt'. Miserebit'

E

em̃ de⁹ Jacob ꝛ isrl' saluabit. ¶ Undecim⁹ fuit Hieremias q̇ dixit. Ego dixi ex ꝑcepto tuo: libri mei.xxxj.ca. Nouū faciet dñs sup terrā: femia circūdabit viꝝ. Fac ḡ hāc puellā ab eterno ordinatā sine vlla dilatiōe filiū tuū i sacratissimo vẽo suo circūdare ¶ Duodecim⁹ fuit Malachias ꝓhera: q̇ ait. Cur me mendacē apparere ꝑmittis? Nōne a tei spirat⁹ filios isrl' ꝯsolat⁹ sū? dicēs libri mei. c.iij. Statim veniet ad tēplū scm̃ suū dñatoꝛ quē vos q̄rits. ꝛ āgel⁹ testamēti quē vos vults. Descēdat igit̄ ḋ celo ille cui⁹ nomē est admirabil' ꝯsiliari⁹: de⁹ fortis pr̄ futuri secl'i ꝛ ꝑnceps pacs. vt dr̄ Esa.ix. ¶ Tredecim⁹ fuit Agge' ꝓha: q̇ inq̄t. Tu ꝑmisisti mittere messiam ad saluādū mūdū qñ dixisti ꝑ os meū.ij.lib.mei.c. Adhuc vnū modicū ꝛ ego mouebo celū et terrā: ꝛ veniet desiderat⁹ cūctis gentib⁹. Cū ḡ nō deceat regē labiū mendax. Prouer.xvij. Et cū oē ꝑmissum sit debitū.l.j.ff.ḋ pac.c.q̄lit̄.extra co.ti.ꝛ.l. nō minorē.C.de trāsac. Cūq꞉ sit vera illa snīa Jacobi beneueñani dicētis sui libri.c.xx.qḋ dare noluers nulli spōdebis amico. Dedecet ḃ cūctos ꝑcipueq꞉ bonos. graue est em̃ fidez fallere.l.j.ff.de ꝯsti.pecū.ꝛ.l.cū venderet.ff. loca.ꝛ.l.generalit̄.C.de nō nume.pc. Jō nō debes Messie aduētū ampli⁹ ꝓcrastinare. ¶ Decimusq̄rt⁹ fuit Zacharias ꝓpha q̇ ait. Ego te inspirāte libri mei.c.ix.ꝑnūciaui aduentū messie dicēs. Exulta satis filia sion iubila filia hierl'm: ecce rex tu⁹ venit tibi iust⁹ ꝛ saluatoꝛ. veni ḡ dñe ꝛ noli tardare. ¶ Decimusquintus fuit Abachuch ꝓpha q̇ inq̄t illud libri sui.j.c. Usq꞉ dñe clamabo et nō exaudies? vociferaboꝛ vim patiēs. ꝛ nō saluabis. Et illḋ Ps.lxxiij. vt q̇d de⁹ repulisti nos irat⁹ est furoꝛ tu⁹ sup oues pascue tue. q̄re faciē tuā auertis? obliuisceris iopie ꝛ tribulatiōis nr̄e. Exurge dñe adiuua nos et libera nos ꝓpt̄ nomē tuū. ¶ Decimussext⁹ fuit Job q̇ dixit illḋ ps.lxxxiij. Nūq̇d i eternū irascers nob. aut extēdes irā tuā a generatōe in generatiōez? tu ḡ exurgēs misereber̄s sion qꝛ tps miserēdi ei⁹ qꝛ veīt tps.ps.cj. Quid em̃ faciā tibi o custos hoim? q̄re posuisti me ꝯrariū tibi.ꝛ fact⁹ sum mihimetpi grauis. Cur nō tollis pctm̃ meū.ꝛ quare nō aufers iniq̇tatē meā. Job.vij. Nōne optie nosti ꝙ vniuersa vanitas oīs hō viuēs? ps.xxxviij.et ꝙ hō vanitati sil'is fact⁹ ē.ps.cxliij. ꝛ de pe. di.ij.§.vlt̄.i fi. cū ḡ illū fragilē fecers. qꝛ de limo terre eū formasti. Gen.ij. ꝛ Ecci.xvij. c.trāssūptiue.i c.hi duo.de ꝯse.dist.j.debes ei⁹ fragilitati cōpati. nō est em̃ hois via ei⁹ Hiere.x. Fac ḡ vt v̄ificet̄ ḋ hoie quē ad imaginē tuā creasti: illḋ Ecci.xij. vbi Salomō ait. Ibit hō in domū eternitats in quā itroduci nō pōt nisi ꝑ incarnatū filiū tuū q̇ oīm saluandoꝝ erit via v̄itas ꝛ vita. Joā.xiiij.et c.si ꝯsuetudinē.viij.di. ¶ Decimusseptim⁹ fuit Ezechiel ꝓpheta: q̇ ait ps.xxxv. Homies ꝛ iumēta saluabis dñe. quēadmodū magnificasti misc̄diam tuā deus.ꝛ illḋ ps.xliij. Exurge q̄re obdoꝛmis dñe: exurge et ne repellas in finez. ¶ Decimusoctau⁹ fuit Daniel ꝓpheta: q̇ ait. Tu me appellasti virū desideriꝝ. libri mei c.x. Adimple ḡ desideriū meum: ꝛ humanā assume naturā: vt verificet̄ illud Baruch.iij.c.qḋ de tua futura inter homies cōuersatiōe locut⁹ est tanq꞉ de ꝑterita dicēs. Hic ē de⁹ nr̄ ꝛ ñ extimabit̄ ali⁹ aduersus eum. Hic adinuenit oēm viā disciplie.ꝛ tradidit eā Jacob filio suo ꝛ isrl' dilecto suo. post hec sup terrā visus ē: ꝛ cū homib⁹ ꝯuersat⁹ ē. ¶ Decimusnon⁹ fuit Ezechiel ꝓpha.q̇ ait. O fili di bñdicte: tu ꝑmisisti ecc̄ie tue ꝙ eā despōsandā i carne veīres: di. illḋ Osee ij. Despōsabo te mihi i fide. Ecce ḡ ꝙ ipa spōsa tua.s꞉ ecc̄ia fideliū desiderat te videre et āplecti: dicēs illḋ Cañ.j. Osculet̄ me osculo oris sui.ꝛ iḋo ne moreris veīre. s꞉ intra ꝑ illā sacratissimā portā de q̄ ego ꝑdixi libri mei c. xl.ꝙ tibi soli erat apta.ꝛ null⁹ vnq꞉ hoi꞉ ingredier̄ ꝑ eā. ¶ Uigesim⁹ fuit sapiēs Ecclesiastic⁹ q̇ dixit. Cū v̄o sit illa snīa poetica i.ij. de pōto. vbi Ouidi⁹ ait. Regia crede mihi res ē succurrere lapsis. Tu q̇ es rex regum ꝛ dñs dñantiū: hūano debes lapsui subuēire ꝛ misereri. maxie amoꝛe amicoꝝ tuoꝝ p̄iarchaꝝ ꝛ ꝓphaꝝ: q̄s in diuis scripturis filios tuos imo deos appellare fecisti: iuxta illud ps. lxxx. Ego dixi dij estis ꝛ filij excelsi oēs. Et iḋ q̄lib꞉ coꝝ in miserijs extñs dicere tibi pōt illḋ Oui.i epl'is. Turpe erit in misers veteri tibi reb⁹ amico. Auxiliu꞉ nulla p̄re tulisse tuum. Quāto ei magis q̄s indiget: tāto āpli⁹ inotescit amici ei⁹ charitas: iuxta illḋ vulgare ꝓuerbiū. Albisogno se cognosce lamico. vñ Esop⁹ fabula.lxij.iq̄t Sors aspa mōstrat amicos: Quis amet ꝛ q̄s ñ sola ꝓcella doc꞉. ꝛ Autoꝛ libri q̇ dr̄ Facet⁹ ca.vj.ait. Fid⁹ in aduers̄ cognoscit̄ oīs amic⁹ Et Jacob⁹ bñuēran⁹.ca. xxxiij. Not⁹ i aduers̄ oīs amic⁹ erit. Amoꝛ igit̄ q̇ miseris p̄rib⁹ ipis afficeris te d꞉ iducere ad succurrēdū eis ḡtis et nō expectare ab eis ꝑciū vl' mercedē quā reddere nō possent. Ut ei inq̄t Claudian⁹ i maioꝛi volumie. Nō q̄rit ꝑciū vitā q̇ d꞉ amoꝛi. Non ḡ facias eos ampli⁹ te expectare: q̇ dicere pñt illḋ Ouid. i epl'is. Aurib⁹ interdū voces captam⁹. ꝛ oē꞉ Aduentus strepitū credim⁹ esse tui. O igit̄ dñe de⁹ pr̄ misc̄diaꝝ et de⁹ toti⁹ ꝯsolatiōis q̇ ꝯsolars nos i omi tribulatiōe nr̄a.ij.Coꝛ.j. cū sis pr̄ nr̄. Juxta illud Deut.xxxij. Jpe ei ē pr̄ tu⁹ q̇ possedit ꝛ fecit ꝛ creauit te. vñ dici⁹

tibi. Pr̄ nr̄ q̄ es ī celis. Mat. vj. ꝛ c. de q̄tidi
anis. de pe. di. iij. Si tan̄q̄ pr̄ oīb⁹ p̄esse vis
singulos put potes adiuua ꝛ singulos rele-
ua q̄ singl'oꝝ habes sollicitudinē. c. clemēs
viij. q. j. pr̄ em̄ diligit suos filios. l. isti. q̄dez.
ff. qō me. cā. ꝛ. l. fi. C. de cura. furi. ꝛ thesauri
zat filijs suis. c. cū apl's. ex̄ de censi. ꝛ iō nob
debes dare thesauros eterne btitudis. Non
em̄ debes facere ꝯ naturalē īstinctū oīm bo
noꝝ patꝝ q̄ desiderāt ꝙ filij sint bonoꝝ suo
rū heredes. l. scp̄to. ff. vn̄ li. ꝛ. l. de emācipat
C. de legi. here. ꝛ. l. pe. ff. d̄ bo. libe. Hāc aūt
hereditatē hr̄e nō possum⁹ nisi p filiū tuū q̄
est pign⁹ hereditat nr̄e. ad Eph. j. Quapro
pter debes eū mittere ad incarnatōez: vt ve
rificet̄ illō ps̄. cxxvj. Cū dederit dilect suis
sōnū: ecce hereditas dn̄i filij merces fruct⁹
H vētris. ¶ Factū ē āt cū venissent filij dei an̄
Diabol⁹ dn̄z: affuit int̄ eos ꝛ sathan. Job. ij. c. q̄ ē ꝯ-
volens i sut⁹ hostis habēs mille nocēdi modos q̄b⁹
pedire in conat̄ hūanū gen⁹ puertere. xvj. q. ij. c. visis
carnatōz lr̄is. Qui sp bonū vertit in malū ꝛ in electis
maculā imponit. ij. q. vij. c. j. Qui habz sug
gestiōes callidas ꝛ illaq̄antes. c. nerui. et ibi
glo. xiij. di. Qui conat̄ leges d̄i destruere. c.
sexto die. xxxv. di. Qui est host antiqu⁹. c. sa
cerdotes. lxxxj. di. q̄ sathanas ꝛ draco appel-
lat̄. Apoc. xij. ꝛ c. audi. xj. q. j. Qui sp circūit
q̄rens quē deuoret. c. nulli dubiū. iij. q. j. et
vj. q. j. §. verꝝ. Qui est leo insidiās. de pe. di.
ij. c. si em̄ inquit. ver. liberi arbitrij. Ipe igit̄
ꝯsurrexit ꝯ isrl'. ꝛ incitauit regē. l. deū. j. Pa
ral'. xxj. et dixit. Absit a d̄o impietas: ꝛ ab oī
potēte iniq̄tas. op⁹ em̄ hoīs reddet ei. ꝛ iux̄
vias singulorūz restituet eis. Job. xxxiiij. Et
iterꝝ loq̄ns deo ait. Dn̄e q̄d est hō ꝙ memor
es ei⁹: aut fili⁹ hoīs q̄ꝛ reputas eū. ps̄. cxliij.
Ipse em̄ dolose egit vt inueniat̄ iniq̄tas ei⁹
ad odiū. ps̄. xxxv. Tu aūt iust⁹ es ꝛ oīa iudi
cia tua vera sunt Tob. iij. Da q̄ illis ſm opa
coꝝ ꝛ ſm neq̄tiā adinuētionū ip̄oꝝ. ſm opa
manuū coꝝ tribue illis. ps̄. xxvij. Cōuertā-
tur itaq̄z pctōres ī infernū. ps̄. xvij. Tu em̄
de ip̄is dixisti p pphā m. Deleant̄ de libro vi
uentiū: ꝛ cū iust nō scribant̄. ps̄. lxxxvj. Au
diētes aūt hūani gener legati illū ꝯ eos ad
uersariū insurrexisse: d̄ q̄ d̄ꝛ Job. xlj. Nō est
ptās sup terrā q̄ cōparet̄ ei q̄ fact⁹ ē vt nullū
timeret potentiā aduersarij phorescētes. c.
statutū. §. cū ꝯo. d̄ rescp̄. li. vj. defecerūt viri
bus ꝛ timuerūt valde. dixerūtq̄z illō Esa. xxxvij
Dies angustie dies hec. potētiorib⁹ ei pares
esse nō possum⁹. l. j. in pn̄. ff. de ali. iudi. mu.
I cau. fac. ꝛ. ff. de rei vē. l. officiū. ¶ Possum⁹
De⁹ hāc aūt hic meditari ꝙ audit vtriusq̄z pt allē-
ꝯtrouer- gatiōib⁹ determiare volēs de⁹ ī hac cā tāar
siā deter dua sedebat sup soliū excelsū ꝛ eleuatū. Esa.
mināns vj. Sedere ei p tribunali in sentētijs pferē

dis multū opat̄. q̄ꝛ sn̄ia alit̄ nō valeret. ar. ī
l. ij. §. ꝛ bonoꝝ. ff. q̄s ordo in bono. pos. sed ꝛ
fac. C. de officio ciuiliū iudicū. l. j. ꝛ in aut.
de iudi. §. sedebūt. ꝛ c. d̄ sen. experi. reci. l. fi.
de quo p Albricū de rosate in. l. fi. cū sn̄iam.
C. de sen. ꝛ inter om. iudi. Angeli aūt stabāt
in circūitu throni. Apocal'. vij. Quos eq̄ssi-
mus iudex nō dedignabat̄ facere suos asses
sores ī hac decisiōe difficillima. vt cūct ma
gis innotesceret iusticia sua: licz ip̄e nullius
egeat ꝯsilio: q̄ oīa sciat an̄q̄z fiāt. c. de⁹. ij. q. j
ꝛ c. fi. ī fi. xxvj. q. v. Et iō d̄ꝛ theos. i. vidēs vl'
pcurrēs. nā oīa videt et pcurrit ſm Papiā
ꝛ notat̄ p Arch. in c. extimāt. xj. q. iij. De⁹ q̄
oīpotēs vt nos a sn̄ie p̄cipitāde platōe cōpe
sceret. lz oīa nuda ꝛ apta sint ocul' ei⁹: ꝛ oīa
sint ei manifesta: tn̄ vt nob exemplūz daret
inq̄rende et diligent̄ examinā de vitat ꝛ na
ture pcedendi in causis decidēdis: voluit h̄
ip̄e obſuare. vt d̄ꝛ in c. deus oīpotēs. ij. q. j.
Ip̄e igit̄ iudex discret⁹ q̄ pscrutat̄ cordiū se
creta. c. tua nos. de simo. ꝛ q̄ scit corda ꝛ vo-
lūtates hoīm. c. nouit. de iudi. ꝛ c. j. ex̄ ne se-
de vacan. ꝛ q̄ est testis oīm q̄ agunt̄ in h̄ mū
do. ī aut. q̄. mo. na. ef. le. §. pen'. ꝛ extra de iu
reiu. c. ꝛ si chr̄s. Cui⁹ ē thesaur⁹ oīs scie. c. le-
gimus. xxxvij. di. A q̄ legūlatores pferendi
leges licentiā acceperūt. ī aut. vt hi q̄ ob. se.
ha. per. res mi. in pn̄. de quo p Albri. de ro. ī
l. leges sacratissime. C. de legi. et sub rubri.
ff. eo. ti. licz nulli⁹ ꝯsilio regat̄ q̄ oīa regit sua
infinita sapiētia: Iuxta illō Boe. iij. d̄ ꝯsol.
dicētis. O q̄ ppetua mūdū rōe gubn̄as ꝛc.
Vn̄ de illo d̄ꝛ Esa. xl. ꝛ ad Roma. xj. Quis
ꝯsiliari⁹ ei⁹ fuit: quasi dicat: nullus. Ip̄e ei
est magnus cōsilio et irreph̄ēsibilis Hiere.
xxxij. Et ꝯsiliū eius in abysso magna. Eccle.
xxiiij. ꝛ ip̄e habet ꝯsiliū ꝛ intelligentiā. Job
xij. Cui⁹ ꝯsiliū in et̄nū manet. ps̄. xxxij. ꝛ ip̄e
est terribil' in ꝯsilijs sup filios hoīm. ps̄. lxv
De filio q̄q̄z dei q̄ est sapiā pr̄is d̄ꝛ Prouer.
viij. Ego sapiā habito ī ꝯsilio: tn̄ vt ondēret — Oīa cū ꝯsilio sūt facienda
verā eē illā sn̄iaz puerb. xiij. Qui agūt oīa cū
ꝯsilio mlt'a regūt̄ sapiā. ꝛ iō astut⁹ oīa agit
cū ꝯsilio: vt ibidē d̄ꝛ. Que ei cū ꝯsilio fiunt:
fructu nō carebūt. l. hūanū. C. d̄ legi. ꝛ. l. du
biū nō est. C. de repu. ꝛ ea q̄ fiūt cū ꝯsilio sa
piētū p̄sumūt̄ bn̄ facta. l. epalē. C. de epi. au
di. et d. l. humanū. C. de legi. ꝛ nō solēt indu
cere pniam. vt ita glo. ī aut. de ap. §. j. ī vbo
ꝯsulētis: plenissime. Voluit se hr̄e p modū
approba marie vt ei⁹ sn̄ia ab oīb⁹ equissima
in ret̄: iuxta illud ps̄. lxxxvij. De⁹ q̄ glīficat̄
ꝯsilio sanctoꝝ. Et ideo licet sit solutus oīb⁹
legib⁹: ſuare tn̄ eas voluit: sicē etiā fac terre
nus impator. l. digna vox. C. de legi. et ea q̄
leges circa assessores statuerūt obſuauit. d̄
q̄b⁹ tractat̄. C. de assesso. ꝛ dome. ꝛ. ff. d̄ offi.

assesso.p totū.7 in c.statutū.§.assessor.de re scrip.li.vj. Allocut⁹ est igit deus vniuersos celor̄ ciues 7 dixit illud Job.xxxiiij. Judici um eligam⁹ nob7 inter nos videam⁹ qd sit meli⁹. Et illō.ij.Re.xvj. Inite ɔsiliū 7 vide te qd agere debeamus. Interrogauit ḡ rex Aluer⁹.i.de⁹ sapiēs āgelos. q̄r snia regia .i. hūana natura subiaceret. Hester.j. Factuʒ est aūt silentiū magnū in celo q̄si media ho ra. Apoc.viij.vt scʒ meli⁹ delibaret qd dice re deberēt.q7 vt d7 Ecci.xxj. Labia prudētū statera pōderant. 7 nemo aliqd debʒ dicere qd p⁹us mēte nō agitauerit.l.labeo.§.fi.ff.d supelle.le.7 ɔsilia nō sunt p̄cipitāda.sʒ cum deliberatōe et maturitate danda.c.pōderet circa p̄n.l.di.facit.l.humanū.C.d legi. 7 c. cū i veteri.de elec. Itē snia diffinitiua nō de bet fieri sine magna dliberatōe.xj.q.v.c. cū apud.7 c.se.7.C. de penis.l.q̄ sniam.7 d sen. ex peri.le.l.ij.7 c.j.d re iudi.lib.vj. nihil etiā importās debet fieri sine deliberatiōe.c. lʒ. el.j.xlv.dis. Deliberatio em̄ est valde vtilis 7 necessaria.c.anterior̄.ij.q.vj.7.xj.q.iij.c. illa pposito. 7 c.se. Seruauerunt igit scti angeli illō.ij. Reg.xxiiij.delibera et vide qd rñdeas. Sciēdū ē aūt s̄m Dioñ.in li.de di. no.7 mḡr̄m in.ij.dis.ix.tres esse hierarchias angelor̄ q̄r q̄libet ɔtinet tres ordīes spiri tuū bt̄or̄. Transacta igit media hora dixit rex celestis cuilibet hierarchie illud.ij. Re. xvij.qd das ɔsiliū? Rñdit aūt p̄ncipal ange lus p̄me hierarchie nomīe oīm alior̄ dicēs Ptās tua dñe ptās eterna q̄ non auferet et regnū tuū qd nō corrūpet. Dan.vij. Tu ha bes ptātē vite 7 mort. Sap.xvj. Sed q̄to potētior: tanto debes esse misericordior .qa s̄m pphām ps.lxj. Ptās tibi ē 7 tibi dñe mi scdia 7 misereris oīm q̄m oīa potes. Sap. xj.7 natura tua clemēs est 7 pia.magisq̄ʒ ad miscdiam q̄r ad vindictā p̄na.c.q7 deitatis de pe.di.j.vbi etiā d7.nullaten⁹ vis mortem pctōris:sʒ vt magis cōuertat 7 viuat. qd fuit p̄ncipalit dictū Ezech.xviij.in q̄.c.etiā tu di xisti. In q̄cūq3 hora ingemuerit pctōr: oīm iniq̄tatū ei⁹ q̄s opat⁹ fuerat nō recordabor trāssūptiue i c.pōderet.l.dist.7 in c. si petr⁹. xxiij.q.j. Facies ḡ hoi ingemiscēti p̄pter sua pctā miscdiam:ne dicāt aduersarij nr̄i non potuit eos itroducere in terrā quā eis se da tur̄ pmisit. Deut.ix. Tūc surgēs ille ange lus qui erat p̄ncipalior scdē hierarchie dixit Princeps q̄ sit digna p̄ncipatui cogitabit. et ipe sup duces stabit. Esa.xxxij. Scis āt dñe q7 in mltitudine ppl'i dignitas regis. 7 i pau citate plebis ignominia p̄ncipis Prouerb. xiiij. Nō ḡ pmittas vt tant⁹ ppl's tu⁹ minua tur. Dixisti ei vt colloces eū cū p̄ncipibꝫ:cū p̄ncipibꝫ ppl'i tui.ps.cxij. Vt sedeat cū p̄nci

Rñsio p̄mi cōsiliarij

pibꝫ et soliū glie teneat.j.Reg.ij. Tūc sur rexit angel⁹ p̄ncipalior tertie hierarchie 7 di xit. Deus deor̄ 7 dñe dñantiū Deut.x. Dñe vniuerse creature exaudi me Judith.ix. Re gnū em̄ tuū est regnū oīm secl'or̄. 7 dñatio tua a generatiōe in generationē. ps.cxliiij. Et tu es rex oīm regū 7 dñs oīm ptātū.viij dist.c.q̄ ɔ. Parce ḡ dñe parce pp'lo tuo 7 ne des hereditatē tuā in pditionē: vt dñent eis natōes:7 dicāt in gētibꝫ vbi est de⁹ eor̄. Jo elis.ij. Sʒ cogscāt q7 nomē tibi dñs. Tu so lus altissim⁹ sup oēm terrā. ps.lxxxiij. Tu ḡ q̄ pasti i iudicio thronū tuū: iudicas po pulos i eq̄tate.ps.ix.nūqd pdes iustum cuʒ impio? Absit a te vt hāc rē facias:7 occidas cū ipio iustū:fiatq3 iust⁹ sic ipi⁹. Nō ē em̄ h tuū q̄ iudicas oēʒ trā. Neq̄q3 ḡ facias h iu diciū. Gen.xviij. Loqui em̄ q7 eq̄tas iudicia tua.ps.cxviij. Cū igit irat⁹ fuerit miscdie re cordaberis. Aba.ij. Roborabit ei clementia thron⁹ tu⁹. Prouer.xxv. Tu etiā q̄ es sciar̄ dñs.j.Reg.ij.q̄ es sapiētissimus ab eterno. Ecci.j. Scis q7 iudex sapiēs iudicabit ppl'ʒ suū:7 p̄ncipat⁹ sensati stabiles erūt. Ecci.x. Et rex sapiēs stabilimentū est ppl'i sui. Ecci. vj. Tuū ḡ p̄ncipatū quē sup hoiem habes stabilē te suare decet. Cū em̄ tu dñe sapiens sis.ij.Reg.xiiij.debes suscipe aias paupex̄ Qui em̄ suscipit aias paupex̄ sapiens est. Prouer.xj. Nō ḡ velit deus pire aiam sed retractat cogitās ne pereat penit⁹ q̄ abiect⁹ est.ij.Reg.xiiij. De⁹ igit iudiciū tuū regi da 7 iusticiā tuā filio regis.ps.lxxj. Ipe em̄ est sapia tua.ad Col.ij.7 sapia eos q̄ se obsuāt liābāit. qm̄ oibꝫ potētior est sapia Sap.x. Fac ḡ vt hoies p sapiam tuā liberati sifica ri faciāt illud Sap.iiij.s. Sapia tua libati sunt oēs q̄cūq3 placuerūt tibi ab initio. Sʒ qd vltra possuʒ vociferare ad regē.ij.Reg. xix. Nisi q7 de⁹ charitas ē.j.Jo.iiij.7 c.habȳt. xj.q.iij. Et iō parcere debes oibꝫ: qm̄ oīa tua sunt q̄ amas oīa. Sap.xj. Nunqd em̄ obliuiscet misereri de⁹:aut ɔtinebit i ira mi sericordias suas? ps.lxxvj. Quis aūt est hō vt imaculat⁹ sit:7 iust⁹ appareat nat⁹ d mu liere? Ecce inter sctōs tuos nemo imutabil: 7 celi nō sunt mūdi i ɔspectu tuo: q̄to magis abominabil hō 7 inutil? Job.xv. Recorda re ḡ dñe hoim q7 caro sunt: spūs vadēs 7 nō rediēs.ps.cxvij. Miscdia aūt tua plena est terra.ps.cxviij. 7 iō ɔgruū ē te hūano gene ri misereri. ¶ Tūc rex celestis talibꝫ allega tiōibꝫ audit snīam tulit angelor̄ approbā do ɔsiliū.7 reprobādo suggestiōes diaboli 7 ait illō Prouer.xj. Desideriū iustor̄ oīne bonū: pstolatio impior̄ furor. Annuēte igi tur deo btōr̄ angelor̄ petitōi 7 sctōr̄ patrū supplicatōi dixerūt oēs p̄mates sctōr̄ ange

Judex deus pēta lit sniam

loꝝ regi celesti. Cōsiliū inierūt oēs pncipes
regni tui vt edictū iperatoriū exeat. Nūc ita
q; rex ꝯfirma sniam ⁊ describe decretū vt ñ
mutet. Dañ. vj. Tūc rex supnꝰ ꝯsolatus est
sctōs pr̄es dicēs eis. Nolite timere ꝯfortent
manꝰ vr̄e. Sicut eñ cogitaui vt affligerem
vos cū ad iracūdiā ꝓuocastȝ me. sic ꝯuersꝰ
sum vt bn̄faciā vob. Zach. vj. Dixit q; Da
uid regi illō ps̄. cxxxj. De fructu ventrȝ tui
ponā sup sedē meā. Tunc exultātes oēs scti
pr̄es q̄ de semīe iudaico deberet nasci filius
dei. s. de btā vgine que fuit de stirpe Dauid
ceperūt dulcit̄ canere illō Hester. viij. dicē
tes. Judeis noua lux oriri visa est: gaudiū:
honoꝛ ⁊ tripudiū apō oēs pp̄los: vrbes atq;
L puicias. ¶ Dixit aūt deꝰ pr̄ filio ⁊ spūiscto.
Cōmitti- Legatū opꝫt nos mittere ad illā nr̄am spō
tur lega- sam pudicissimā q̄ eā animet ad ꝯsensum p̄
tio gabri stādū: annūcietq; sic ex ea filiū debere ꝓcre
eli ad ma ari q̄ non ꝑuabit̄ pudicicia vginali. Quibꝫ
riam alacrit̄ ꝯsentiētibꝫ vt ait Aug. i ser. j. ō ann
ciatiōe. Ueni inq̄t o Gabriel: mīster efficito
terribil' sacr̄i. abscōditū obsecū da miracl'm
Ad reqsitionē ⁊ redēptionē errātȝ Ade a me
is cogoꝛ descēdere sedibꝫ. illū ei quē ad ima
ginē meā creaui: pctm̄ iueterauit: tabefecit
quē feci: offuscauit quē plasmaui decorem.
lupus meū depascit pecꝰ. deserta est padisi
possessio: lignū vite ab ignea rūphea fuat̄.
clausus ē voluptatȝ agellꝰ. misereoꝛ erranti
⁊ app̄hēdere cupio hostē. latere āt volo oēs
celestes vtutes: tibi soli pando secretū. Ad
vginē Mariā pge. Uade ad aīatā ciuitatē
de q̄ ōr. Gl'iosa dicta sūt ō te ciuitas dei. va
de ad rōnalē meū padisum. pge ad oriētalē
splēdidā portā. vade ad mei vbi dignū habi
taculū. pge ad scōm in terra celum. vade et
denūcia ei mee pn̄tie imbrē. pge ad p̄patum
mihi sanctuariū. vade ad spōsam incarnati
onis filij mei. mōm thalamū natiuitatȝ eiꝰ
loq̄re in aureo rōnales arcana. p̄para mihi
aurȝ introitū. sȝ ne ꝯturbes nec terreas vgis
animū: delicatū mihi sacrariū appara. p̄ mā
mei vocē gaudij ꝓclama tu dicito vgi Ma
rie. Aue grā plena. vt miserear ego maligni
tati Eue. Audiuit angelꝰ hec: ⁊ intra se cogi
tabat dicēs. Stupēdū est h̄ miracl'm: ⁊ oīs
ꝯsciētie p̄cellit sensū. Qui i cherubin terribi
lis est: ⁊ in seraphin inuisibil'. ⁊ in oibꝫ vtu-
tibꝫ angelicȝ incōp̄hēsibil': puelle sui hītacu
li pn̄tiā repromittit. ⁊ q̄ Euā ꝯdēnauit: eius
familiā glificare i tātū cogit̄: vt dicat p̄pari
sibi p aurē ingressum. ⁊ pōt vterꝰ cape eum
quē nō capit celū? Hec et hmōi angelo co-
gitāte: ait ad eū dn̄s. Quid turbarȝ ⁊ mira-
ris o Gabriel? nūqd nō pꝰ a me missus es
ad Zachariā sacerdotē. ⁊ natiuitatē Joānis
ei nūciasti. Nōne p icredulitate sniam ei si-
lētij ꝓtulisti: nūqd nō ꝯdēnasti senē sine vo
ce eū esse faciēs? nūqd nō decreuisti. ego au
tē ꝯfirmaui? nūqd nō nūciatiōis tue effectꝰ
ꝓsecutꝰ est? nūqd nō effugata sterilitate ꝯce
pit steril': ⁊ nature vacatio aufugit? nūqd ñ
tūc ē seges illa fertil' facta q̄ iā arebat: nūqd
ipossibile est apō me qcq; q̄ creaui oīa vbo?
Cur g̃ ambigis? Ad hec angelū rn̄dētē au-
diamꝰ. Dn̄e inq̄t sanare culpas nāe dissolue
re passionū lāguorē: deficiētiū artꝰ ad vita-
lē reuocare vtutē. ipare nature ꝓcreatiōis fi
lioꝝ effectū: soluere sterilitatem. ⁊ vetustissi
moꝝ mēbroꝝ vetustā ariditatē i viriditatȝ
reformare statu; sterilicq; aruo manipuloꝝ
repēte oñdere ꝓtū: opꝰ existit tue vtutȝ qō ex
more ꝑficit̄. Testis ē Sara. ⁊ pꝰ illā rebecca
⁊ iteꝝ Anna q̄ mirifie ⁊ sterilitati sil' fuiētes
a te librarē acceperūt: vginē āt parere q̄ ō vi
ro genitura nō est: sup oēm legū naturā. Et
tuā quō puelle annūciabo pn̄tiā. Te eñ ce-
li ⁊ terre nō capiēt fines: ⁊ quō vterꝰ capiet
vginal'? aut quō feret Maria ignē deitatis
tue sedis? Et dn̄s ait. Si lesit ignis pn̄tia i
solitudine rubū. ledet vtiq; ⁊ mariā mea p̄-
sentia. Si vo ignis ille q̄ figurauit diuini
mei ignis e celo aduētū: inflāmabat q̄dē ru
bum: non aūt cōburebat. Quid vtiq; dices
de veritate non in ignis flāma: sed in specie
pluuie descendente? Hec Augꝰ. in persona
dei ⁊ angeli.

¶ Pars secunda huius sermonis que dici
tur societatis.

M Erexit igit̄ angelꝰ Gabriel ad sa- M
cratissimā vginē Mariā q̄ erat so
ciata duodecī puellis siue domi-
cellis. vt pt̄ colligi ex euāgelio Lu
ce. j. Que vtuose domicelle instruebāt eā i Quō ma
tā alto mysterio. ¶ Pria q̄z fuit dn̄a secre- ria habu
ta seu clausura siue solitaria: q̄ istruebat be- it socias
atā vginem vt in secreto meditaret̄ illō ps̄. q̄ eam in
lxxxiiij. Bn̄dixisti dn̄e terrā tuā: auertisti ca struebāt
ptiuitatē Jacob: remisisti iniq̄tatem plebis
tue ⁊c. Sciebat āt btā vgo q̄ delicata est di
uina visio: ⁊ ñ dat̄ admittētibꝫ alienā: vt ait
Ber. i q̄dā smōe. Uñ inq̄t Jacoponus nr̄ i
suis laudibꝫ. Sola solitaria inuēta. Et ibo
stabat solitaria et secreta: ꝑfecte seruans il-
lud documentū Senece ad Lucillū dicētis
Fac qō facere ꝯsueuisti: ⁊ a turba q̄ntū po-
tes te separa. Primū argumentū cōposite
mētis existimo posse ꝯsistere ⁊ morari secū.
inimica aūt est multoꝝ ꝯuersatio. Recede
g̃ in te q̄ztū potes. Et iteꝝ ad eundē scribit
Crede mihi. Qui nihil agere videt̄: maioꝛa Notatu
agūt. hūana diuiaq; sil' tractāt. Non igit̄ in dignissi
uenio cū q̄ te malum esse q̄s tecū. fuge g̃ mt̄ mū de so
titudinē. fuge paucitatē. fuge etiam vnum. litudine
Et qcq̄d facias: cito redi a corpe ad animum

illū noctibꝯ atq; diebꝯ exerce.oīaq; impedi-
menta dimittet z vaca bone mēti. Nemo em̄
ad illā ꝑuenit occupatꝰ. Hec ille. Seruabat
etiā btā ꝟgo illō Quintiliani li. viij. dicēt̄.
Etiā in turba: in itinere: ī ꝯuiuio faciat tibi
cogitatio ip̄a secretū. Nouerat nanq; btissi
ma ꝟgo verā esse illā Prosperi sniam in li-
bro epigrāmatū dicētis. Scrutari legē pñt
vtcū q; quieti. Si mōi a strepitu libera cor
da vacēt. Et ideo faciebat illō quod hortat̄
Bern̄. in q̄dā ꝟmōe di. O aīa scā: sola esto
vt soli oīm dño serues teip̄am quē tibi ex oī
bus elegisti. Fuge publicū: fuge z ip̄os do-
mesticos. Secede ab amic̄ z intimis: men
te: intentiōe z spū. An nescis te verecūdum
hīe spōsū q̄ neq̄q; suā velit tibi idulgere pñ
tiā pñtibꝯ ceter̄. Vñ ō ip̄a ꝟgīe sollicitaria
verificabat̄ illa snia Hiero. ad p̄sidiū dicēt̄.
Habebis cellulā q̄ te solū capiat: imo ñ eris
solus. Angelica tecū turba ꝟsabit̄. Tot tibi
erūt socij q̄t scti. fabulabit̄ tecū iesus. Nun
q̄d poter̄ talē aliū tuis ꝟmōibꝯ hr̄e ꝯsortem
Ad h̄ etiā adduci p̄t illō qd̄ inq̄t Theophra
stus in aureolo tractatu de nuptijs dicens
Sapiēs nūq; solꝰ eē pōt. hz em̄ secū oēs qui
sunt: q̄q; fuerūt vnq; boni: z aīm liber̄ q̄cū
q; vult transfert. Que oīa ꝯfirmans diuus
Amb. in li. de ꝟginibꝯ ait. Maria ad ip̄os ī
gressus angeli inuēta ē domi in penetralibꝯ
sine comite: neq̄s intētiōnē obrūperet: nequis
obstreperet. neq; em̄ comites feminas desi-
derabat q̄ bonas comites cogitatōes hēbat
Quinetiā tūc sibi minꝰ sola videbat̄ cū sola
esset cui tot scti aderāt. tot angeli. tot ꝓphe.
Deniq; etiā Gabriel eā vbi reuisere solebat
inuenit. Hec ille. Beatissima igit̄ virgīe ma
nēte sic clausa ī secretario oratorij sui: stati
affuit angelꝰ ad hostiū pulsās. Lucurritq;
p̄rinꝰ dña secreta: nec tñ ei subito aperuit: s;
aspiciēs p̄ fenestras: p̄spiciēs p̄ cancellos. at
q; angelū dī cognoscēs domestica angelor̄
ait. Deo grās. et angelꝰ rñdit sp̄. Interroga
uitq; dña secreta: z ait illō. j. Reg. xvj. Pa-
cificus ne est ingressus tuꝰ: Qui rñdit: pa-
cificꝰ. Ego em̄ sum angelꝰ a deo missus ad
hāc ꝟginē vt annūciē ei totiꝰ mūdi salutē et
pacē. Tūc hec scā fuitrix b. ꝟgis ānūciauit
ei dicēs. Ecce ꝟgo sacratissima ꝓ angelꝰ dī
stat ad hostiū pulsans z dicēs tibi illō Can̄.
v. Aperi mihi soror mea. s. ꝟm naturā. spōsa
sez eterni p̄ris. Et nisi fallor vox eiꝰ ē archan
geli Gabriel̄. Cui purissima virgo vt aprire
assentiēs. rñdit illō p̄dicti ps̄. lxxxiiij. sup̄ q̄
tūc meditabat̄. s. Audiā q̄d loquat̄ ī me dñs
deꝰ. qm̄ loquet̄ pacē in plebē suā z sup̄ sctōs
N suos zc̄. vsq; in finē. z tūc dña secreta apuit
hostiū. ¶ Scd̄a domicella fuit dña intelli
gentia q̄ instruebat btām ꝟginez vt peteret
intellectū eor̄ q̄ legerat in libro Esaie ꝓphe
c. vij. s. Ecce ꝟgo ꝯcipiet zc̄. Vñ ip̄a dicebat
deo illō ps̄. cxviij. Da mihi intellectū z scru
tabor legē tuā. Quoniā declaratio ꝟmonu;
tuor̄ illuminat: z intellectū dat paruulis. i.
humilibꝯ. Et subito angelus īgressus ad eā
dixit. Aue gratia plena dñs tecū. Aue spon
sa dei. Aue futura genitrix creatoris tui et
mei. Aue animatū templū dei. Aue sacrari-
um spūssancti. dñs tecū p̄ grām qui statim
in vtero tuo erit p̄ assumptā humanā natu
rā. Possumus etiā dicere q̄ hec secūda do
micella appellabat̄ dña audiētia que omnē
ambasiatā ꝟgini missam auscultabat attē-
te. Et hec est germana intelligētie. Quia vt
inq̄t Tulliꝰ in. j. art is veter̄. Is maxime do
cilis est q̄ attentissime paratꝰ est audire. De
hac aūt domicella fit mētio Luc. j. vbi post
p̄dicta ꝟba angeli dr̄ de btā ꝟgine Que cu;
audisset. Ecce q̄ dña audiētia p̄sens est per
quā attētissime audiuit sctissima virgo nū-
ciū dei: ponderās qd̄libet ꝟbū tāte salutati-
onis nunq; alꝰs audire. De q̄ sctūs Ber. sup̄
Missus est inq̄t. Merito ꝯcupiuit rex de-
corē ꝟginis. Fecit em̄ quicq̄d lōge p̄monita
añ fuerat a p̄re suo Dauid dicēte sibi. Audi
filia z vide z inclina aurē tua; z obliuiscere
populū tuū z domū p̄ris tui. Quia nec po-
pulū augere plis successiōe. nec domū p̄ris
sui relinq̄re curauit heredē. S; q̄cq̄d hono-
ris in ꝓplo. q̄cq̄d ō paterna domo rex terre
nar̄ hr̄e potuisset oīa arbitrata est tāq; ster
cora vt chr̄m lucrifaceret. Nec fefellit eā in-
tētio. qm̄ z chr̄m sibi filiū vēdicauit. nec ꝓpo
sitū violauit. Hec ille. Quia g̊ btissima vir-
go intēta erat intelligētia diuinor̄. iō meru
it audire dñm sibi dicētē p̄ ps̄. Intellectū ti
bi dabo z instruā te ī via q̄ gradier̄. firma-
bo sup̄ te oculos meos. i. grām meā ī te soli-
dabo. Nouerat aūt btā virgo verā esse sen-
tentiā Ysidori in libro ō sūmo bono dicētis.
Cū oramꝰ: ip̄i cū deo loq̄mur. Cū legimꝰ de Lectō cō
us nobiscū loquit̄. Omis g̊ ꝓfectꝰ ex lectiōe mendat̄.
z meditatiōe ꝓcedit. Que em̄ nescimus: le-
ctione discimꝰ. qd̄ aūt didicimus: meditati-
one ꝯseruamꝰ. Geminūq; ꝯfert bonū lectio
sacrar̄ scripturar̄ siue q2 intellectū mentis
erudit. seu q̄ a mūdi vanitatibus abstractū
hominē ad amorē dei p̄ducit. Tāto em̄ va
na spes mortalitatis huius nobis vilescit:
q̄nto ampliꝰ legēdo z audiēdo spes eterna
claruerit. Hugo ꝟo de sctō victore in libro
de sacra scptura ait. Nihil in hac vita dul-
cius sentit̄. nihil auidiꝰ sumit̄. nihil ita men-
tem ab amore mūdi sep̄at. nihil sic animū ꝯ
tentatiōes roborat. nihil ita hominem exci-
tat z adiuuat ad oīe opꝰ bonū z ad omnes
laborē sicut studiū sacre scpture date ad no

strā vtilitatē. vt dr aplˀs ad Rho. xv. qui ait. Quecūq3 scp̄ta sūt: ad nostrā doctrinā scp̄ta sunt: vt p ꝯsolationm scp̄turaꝝ spem habeamꝰ. Amb. q3 in ſmōe de q̄dragesima inq̄t. Quisq̄s v̄bo chr̄i pascit̄: terrenū pabulū nō req̄ret. Nec em̄ pōt seculi panē capere qui pane reficit̄ saluatoris. Negligit famē corporis q̄ pabulo lectionis intēdit. nec ventris curā habere poterit q̄ alimentū v̄bi celestis adq̄rit. Hec em̄ est refectio que satiat animā. que impinguat viscera: cū de oībꝫ scripturaꝝ cibū eloquij pennē accipimꝰ. Hec ille. Beatissima v̄go q̄ attentissime dei v̄bo intendebat adeo q ip̄m in corde ꝛ corpore suo recepit: dicere poterat illud Hiere. xv. Inuenti sunt ſmones tui et comedi eos. Et factū est v̄bū tuū mihi in gaudiū ꝛ leticiā
D cordis mei ¶ Tertia domicella fuit domina erubescētia siue verecūdia: q̄ btissima v̄go erat ornata. nā naturalit̄ inest v̄ginibꝫ. xxx. q. iiij. c. nec illud. q̄ multo magꝰ inerat regine v̄ginū. De q̄ v̄tute inq̄t Bern. sup Cant. Aliud ornamētū sponse est verecūdia. Nescio aūt siq̄d gratiꝰ v̄ecūdia i moribꝫ hoīm dep̄hendi q̄at. v̄ecūdia em̄ oīm est ornatus etatū. s3 in teneriori etate ampliꝰ pulcriusq3 enitescit. Quid amabiliꝰ verecūdo adolescēte? q3 pulcra hec est ꝛ q3 splēdida gēma moꝝ in vita ꝛ in vultu adolescētis? q3 vera ꝛ mime dubia bone nūcia? spei bone indolis iudex ꝛ v̄ga discipline q̄ pudēdis affectibꝫ imminēs lubrice etatꝭ motꝰ actusq3 leues exerceat ꝛ cōp̄mat insolētes. Quid ita stultiloquij ꝛ oīs deinceps turpitudīs fugitans? Soror ꝯtinētie est: nullūq3 eque manifestū inditiū colūbine simplicitatꝭ. necnō etiā ē innocētie testꝭ lāpas est pudice mētꝭ iugit̄ lucēs vt nihil i ea turpe. nihil indecoꝝ residere attētet qđ nō ilico illa p̄dat. Ip̄a expugnatrix ē maloꝝ. ꝛ p̄pugnatrix puritatꝭ innate. ac spēalis glīe ꝯscie est. fame custos: vite decꝰ: v̄tutis sedes: v̄tutū p̄mitie: nature laus: ꝛ isigne totius honesti: Rubor ip̄e genaꝝ quē forte inuexerit pudor q3tū gr̄e ꝛ decorꝭ suffuso affert vultui solet. Hec ille. Arist. q3. iiij. eth. c. x inq̄t. Laudamꝰ iuuenē verecūdū. Sapiens etiā Eccl'iasticꝰ. xxij. ait. Ante grandinē p̄ibit coruscatio ꝛ an̄ verecūdiā p̄ibit gr̄a. Beatus aūt Bern. vbi s̄. inq̄t. Quid tā p̄priū verecūdie q3 p̄prias vitare laudes? Ex q̄ apparet q3tū fuerit btissima v̄go hac v̄tute insignita. d̄ q̄ dr Lu. j. Turbata est i ſmōe eiꝰ s. angeli. Nā mens eius est alterata ex celsitudine audite laudis sue. vn̄ ꝛ in facie ruborem v̄ecundie demonstrauit. qđ etiā euenit p̄pter aspectū angeli i forma virili. De quo Ambro. in. ij. li. de virginibꝫ dicit. Angelus Maria quasi viri specie mota trepidauit vt agnoscas aures religiosas ꝛ oculos verecūdos. Ex quo p̄cip̄e possumꝰ q̄ntum erubescebat ꝯsortia hoīm que turbat̄ ꝛ erubescit in ſmonibꝫ angeloꝝ. p̄fectissime em̄ seruauit illud quod inquit imp̄ator. in. l. vnica. C. de mania. li. xj. di. Verecūdia castis moribus p̄seueret. Nec miꝝ si fuit verecūda cū esset nobilissima. verecūdia em̄ nobiles p̄dit naturales. ca. j. vbi Archid. de regul'. lib. vj.
P ¶ Quarta domicella fuit dn̄a taciturnitas q̄ instruebat eā vt nō stati r̄nderet s3 p̄us cogitaret itra se altitudinē ꝯsilij diuini sup salute generꝭ hūani. Vn̄ Bern. inq̄t. O annūciatio mirifica. O salutatio p̄egrina: plenitudinis copiā portās ꝛ v̄gineum corpꝰ illustrās. Preueniēs itaq3 iudicē p̄co tāp̄clarꝰ ꝛ mitis: festinꝰ p̄perat vt i p̄torio v̄ginitatꝭ suscipi possit deꝰ maiestatꝭ. Cogitabat aūt v̄go q̄lis eēt ista salutatio q2 de plenitudie ipiꝰ debebāt accip̄e vniuersi. Captiui redēptōē3: tristes ꝯsolatōē3: p̄ctōres veniā: iusti gr̄am: ꝛ fi angeli leticiā: deniq3 tota trinitas glīā3. ꝛ filiꝰ dei carnis hūane sub̄am. Sapientissima igit̄ v̄go ornata erat discretissima taciturnitate: sciēs verā esse sniā3 Macrobij li. iij. saturnaliū i exordio dicētis. Nihil tācōgruū sapie q3 locꝭ ꝛ t̄pibꝫ aptare ſmōes. Vn̄ ſuabat illđ qđ inq̄t Amb. in. j. de offi. c. viij. dicit. Sapiēs vt loquat̄ mlˀta ꝯsiderat q̄d dicat. cui dicat: q̄ in loco ꝛ tēp̄e. Et autor astrolabij canit. Prouidet an̄ diu q̄d recte dicere possit Vir sapiens: stultus imediata refert. Obſuauit q3 prudētissima v̄go illđ qđ inq̄t Pāphilꝰ poeta sui libri. c. viij. s. Verbi p̄ncipiū: finē q3 resp̄ice v̄bi. Vt meliꝰ possis p̄meditata loq̄. Itē ſuauit documētū Senece ad Lucillū dicētꝭ. Tardiloquū eē te iubeo. Nihil ei vnq̄3 dicebat nisi p̄us mature p̄meditasset. Sciebat ei q vt ait phs. j. pol. Magnū ornamētū mlˀieꝝ ē silētiū. Vn̄ de eiꝰ taciturnitate ab alijs v̄ginibꝫ imitanda. Ait ei Amb. sup Luc. Disce v̄go v̄boꝝ vitare lasciuiā. Maria etiā salutatiōem angeli verebat̄. Cogitabat em̄ q̄lis esset ista salutatio. Et iō cū v̄ecundia: q2 pauebat: cum prudētia. nā b̄ndictiōis nouā famulā mirabat̄
D q̄ nusq̄3 lecta: nusq̄3q3 an̄ fuerat cōp̄ta. Hec ille ¶ Quinta domicella fuit dn̄a timorosa Sapiētissima ei v̄go ſuauit illđ Ecci. xviij. Nō sapiens in oībꝫ timet. habebat aūt non ſuilē sed castū ꝛ reuerētialē timorē. ꝛ maxime timebat oīa q̄ castitatē eiꝰ i aliq̄ possent maculare. Et p̄p̄t h̄ timuit i visiōe angelica. Vn̄ Ber. sup Missus est: ait. Solēt v̄gīes q̄ vere v̄gines sūt sp̄ pauere ꝛ nunq̄3 esse secure. ꝛ vt caueāt timēda etiā i tuto p̄timescere: sciētes se i vasis fictilibꝫ thesauꝝ portare p̄ciosum. ac p̄inde q̄cq̄d nouū: q̄cq̄d subitū

fuerit ortū: suspectas hñt insidias. ⁊ totū ꝯ se
existimāt machinatū. ⁊ idcirco maria turba
ta est in ſmone angeli. Hec ille. Quapropt̃
necesse fuit ipam ab angelo ꝯfortari. Unde
Bern̄. vbi. s. inqt. Angelꝰ intuitꝰ ꝟginē ⁊ va
rias secū voluere cogitatiōes facillime dep̄-
hendēs: pauidā ꝯsolat̃. Et familiarit̃ vocās
ex noīe benigne ne timeat ꝑsuadet. De hꝯ qꝫ
aureliꝰ Aug. inqt in ſmone annūciationis.
Salutat angelꝰ puellā viri salutatōis igna
rā. terret̃ ꝟgo nouitate ꝟboꝝ. Ad quā ange
lus. Ne timeas Maria. ne iq̄t aspectu meo
mat̃ dn̄i mei terrearis. Ego ꝯceptiōis tue mi
nister adueni: nō vt ꝟgitatē amittas iterue
ni. ipe me misit ad te q̄ est nasciturꝰ ex te. Et
R tūc dixit dn̄a timorosa. Hic est bonꝰ angelꝰ
ꝯfortās ⁊ letificās ¶ Sexta domicella fuit
dn̄a honesta q̄ dicebat btē ꝟgī illō. j. ad Coꝝ
xiiij. Oīa honeste ⁊ ſm ordinē fiāt in vobis.
moꝝ em̄ honestas est ſuanda in oib₉. l. vni-
ca. C. de mania. li. xj. honestas nāqꝫ ꝟsat̃ cir-
ca mores. l. scire opter. §. penl'. ff. de tutorib₉
⁊ curatorib₉ dādis ab his. ⁊ vnū de iuris p̄-
ceptis est honeste viuere. i. iusticia. §. j. ff. de
iusticia ⁊ iure. ⁊ insti. eodē. §. iuris p̄cepta. Et
idē ponit̃ in ꝓemio decretaliū. Habuit g̃ be
ata ꝟgo honestatē i oib₉ gestis suis. ⁊ maxie
in oculoꝝ reglatiōe. Quia em̄ vt ait Ceciliꝰ
firmanꝰ in li. de btā vita. c. iiij. libido aspectu
maxie ꝯcitat̃. ⁊ Quītilia. in p̄ma declamati
Nota de ocul' im-pudicis. one inq̄t. Oculi nr̄i sunt tota luxuria nr̄a q̄
nos in om̄ia q̄tidie p̄cipitāt vicia. ⁊ Seneca
ad Lucillū scribit. Oculi sunt irritamēta vi
cioꝝ ⁊ duces sceleꝝ. Jō ipa ꝟgo bn̄dicta ser-
uauit illō Eccī. ij. vbi Salomō ait. Oculi sa
pientis in capite eiꝰ. s. sunt bn̄ regulati. trans-
sumptiue in c. accepisti. de ꝯse. di. iiij. ⁊ de sa.
vnct̃. c. vnico. §. qꝛ ꝟo. Et qꝛ ē duplex ocl'us
s. ocl'us mētis: de q̄ hꝫ in c. q̄rūdā. de elec. li.
vj. vbi Joā. an. dic̄. q᷑ dꝫ esse purꝰ. ꝑ illō. c. ⁊.
j. q. j. c. ml'ti. Item ocl'us corꝑis q̄ silr dꝫ esse
purꝰ. xxxij. q. v. c. q̄ viderit. Impudicꝰ ei ocu
lus: īpudici cordis est nūciꝰ. c. nec solo. eadē
q. ⁊ causa. Jō ita puros habuit btā ꝟgo ocu
los nō solū mētis sꝫ etiā corꝑis vt de vtrisqꝫ
dictū fuerit Can̄. v. Oculi eiꝰ sicͤ colūbe. trās-
sumptiue in. §. Ecce. xxxv. dis. Hec em̄ puris
sima eiꝰ domicella dn̄a honesta instruebat
ipaꝫ vt staret cū ocl'is depssis ad terrā. ⁊ cū
ml'ta modestia. Tanta aūt fuit eiꝰ honestas
vt nemo vnq̄ꝫ tētationē carnalē ō ipa habue
rit vt in alijs ſmōib₉ dixīmꝰ. Nihil ei vt ait
Amb. in li. de ꝟginitate fuit in maria toruū
in ocl'is. nihil in ꝟbis ꝓcax: nihil in actu in-
uerecūdu. nō gestꝰ fractior. nō incessus solu
tior: nō vox petulantior: sed om̄is honestas.
¶ Septima domicella fuit dn̄a prudētia q̄
istruebat btāꝫ ꝟginē vt prudēt̃ de mō incar-
nationis inq̄reret. Jō ipa ait. Quō fiet istō
q̄m virū non cognosco? Quō habebo filiū q̄
nescio virū? Quō portabo fetū q̄ fugio ꝑtū?
Quō vacuo vt̄o generabo? Undō p̄bebo lac
labijs infantis sugere postulantis? Et merito
ista inq̄rebat prudentissima ꝟgo. Ut em̄ ait
Boe. ij. de ꝯsol'. Reꝝ exitꝰ prudentia metit̃.
Ad hanc aūt inq̄sitionē btissime ꝟginis re-
spondit angelꝰ. cuiꝰ ꝟba ponit Aug. in quo
dā ſmone dicens in eius ꝑsona. Ne timeas
Maria: neqꝫ expauescas ꝟgo ꝑtuꝫ neqꝫ me-
tuas: neqꝫ formides mulctū in expta: tm̄ cre-
de ⁊ ꝯcepisti: Ama ⁊ peꝑisti. q̄m meruisti g̃-
tiā apud deū. Et quā gr̄am: dei ⁊ hoīm pacē
mortis destructionē: vite reꝑationē. Cōcipi-
es em̄ ⁊ paries filiū: nō cuiuslibet meriti ho
minē: sed totiꝰ secl'i saluatorē. Recole Ma-
ria in libro Esa. ꝓphete ꝟgineꝫ quā pariturā
legisti ⁊ gaude ac exulta qꝛ tu esse meruisti.
Tu ibi p̄figurata es ꝟgo. Ecce em̄ in vt̄o cō
cipies nō de viro: sed de spūsctō grauida eris
in corrupta maneb. Paries q̄dē filiū: ⁊ ꝟ-
ginitatis nō patieris detrimentū. efficieris gra
uida ⁊ eris mat̃ sꝑ in tacta. ¶ Octaua do- S
micella fuit dn̄a pudicicia q̄ istruebat btāꝫ
ꝟginē vt votuꝫ qō fecerat de ꝑpetua ꝟgitate
ſuanda inuiolabilit̃ custodiret: ⁊ in illibate
castitatis ꝓposito vsqꝫ ad mortē īmobilit̃ ꝑse-
ueraret. Pudicicia em̄ est ꝟtus aīi q̄ violē-
tiā nō sentit. xxxij. q. v. in p̄n. ⁊ c. de pudicia.
Qui ꝟo castitatē deo vouerūt irritū faciēdo
votū: dānationē incurrūt. xxvij. q. j. c. j. Dice
bat aūt hec domicella btē ꝟgini. licꝫ sit ꝟa il-
la snīa mōtanarij in luna celeri. Res est dif Difficil'
ficilis castā bn̄ ducere vitā. Nulla fere ma- res caste
ior q̄ꝫ caste viuere p̄ca. Sola nāqꝫ suū finit̃ viuere
morte duellū. Unde dꝛ q᷑ castitatē ſuare est
ꝑ viā artissimā ⁊ difficilē incedere. c. de his.
xxviij. di. xxxiij. q. v. c. tūc saluabit̃. circa me
diū Unde etiā dꝛ: q᷑ castitas nō nisi deo īspi
rante habet̃. dicto. c. de his. Tn̄ deꝰ hanc ti-
bi inspirauit qui etiā res penitꝰ desperatas
ad optatū finē ꝑducere p̄t. l. j. §. j. C. ō vete.
iu. enu. Tibi diuia gr̄a replete facillimū erit
eā obſuare. ⁊ posito q᷑ tibi esset difficile: de-
bes meminisse q᷑ ꝟtus ꝯsistit circa bonuꝫ et
difficile. ij. ethi. Et q᷑ vt inq̄t poeta Absqꝫ la
bore graui non possunt magna parari Nul
lo igit̃ mō pudicicia est violāda q̄ est ml'ieꝝ
ornamentū maximū. §. q̄ vero cas. in autē.
quō opor. epis. Licꝫ dixerit angelꝰ q᷑ de spū-
sctō ꝯcipies ⁊ ꝟginitatē nō amittes. Tn̄ dif
ficile videt̃ in ꝯcipiendo filiū nō sentire ali-
qō libidinis ⁊ ꝯcupiscentie incendiū: ⁊ non
maculare in aliquo pudicicie pudorē. Et iō
cū dicat̃ in cōmuni ꝓuerbio. Non de ponte
cadit q̄ cū sapientia vadit. Sapient̃ p̄uo in
quire si talit̃ fiet hec cōceptio q᷑ in ea totalit̃

cessabit nō solū corꝑis ⁊ spūs corruptela:sꝫ
etiā nec minimꝰ in ipa libidis motꝰ sentiet.
nec aliqs indecēs actꝰin hac generatōe inue-
niet. De h aūt loquit Amb.in.ij.li.ō vir-
ginibꝰ dicēs. Uide quātā pudiciciā ꝟginā-
lē in animo seruat:que nō soluꝫ odit corpo-
ris et spūs corruptelaꝫ:sꝫ etiā omnē actū li-
bidinis quātūcūqꝫ fieret sine offensa dei.et
ad diuinaꝫ ꝓlē eēt ordiatꝰ q̄ꝫtū ex se erat odio
habuit. Unō merito pensandū est ꝙ fuerit
hec p̄cipua causa q̄re modus ꝯcipiendi filiū
dei iā a deo p̄fixꝰ nō fuerit sibi diuinitꝰ reue
latꝰ vt ꝟbo ⁊ actu hāc ꝑfecta pudiciciaꝫ de-
mōstraret. Hec ille. Cognoscens autē ange
lus dn̄o reuelānte ꝟginis cogitatiōes:dixit
ei. Noli o pudicissima ꝟgo expauescere No
li de tue ꝟginitatꝭ ꝑmanētia sollicitudineꝫ
gerere. Intacta ꝑmanebis: ⁊ de ꝓle gaude-
bis. Sine ꝯiūctiōe mortalis viri efficieris
murus altissimi.ꝓinde nō est qō metuas:sꝫ
inde est qō gaudeas Tūc em̄ dolor sequeret
partū si p̄cederet libido ꝯceptū. Tūc ꝟo spi-
ritussctūs supueniet in te ⁊ ꝟtꝰ altissimi ob-
umbrabit tibi.i. refrigerabit te sub vmbra-
culo spūsctī. Nō ḡ calorē ꝯcupiscentie pati
verearꝭ. Nā in te erit ꝯceptior nō ꝯcupiscētie
libido. Non em̄ erit estus vbi vmbrā faciet
L spūsctūs. ¶ Nona domicella fuit sctā obe
diētia q̄ ab Eua fuit repulsa:sꝫ a btā ꝟgīe ḡ-
tant acceptata. Sciebat em̄ ꝙ hec est ꝟtus
oīm ꝟtutū moraliū p̄clarissima. vt declarat
btūs Tho.ij.ij.q.ciiij.ar.iij. Itē ꝙ sola ē q̄ fi
dei meritū possidet obediētia:sine q̄ īfidelis
q̄sqꝫ ꝯuicit:etiāsi fidelꝭ esse videat.c. sciendū
viij.q.j. Nouerat q̄ꝫ ꝙ obediētes magnā a
deo recipiūt remūerationeꝫ.c.nulla.xciij.di.
Un̄ dic glo.i.l.desertorē.§.i bello.ff.ō re mi
li. Magna ē ꝟtꝰ obediētia Sciebat etiā ꝙ
meliꝰ essꝫ obedire q̄ꝫ sacrificare.j.Re.xv.⁊.
d.c. sciēdū.viij.q.j. ⁊ c.illō.ō maio.et obe.et
qō Prouer.xv.scp̄tū ē. Mēs iusti medita-
bit obediētiā. Et iō sp̄ meditabat btīssima
ꝟgo quō meliꝰ diuīe volūtati ꝑ oīa obedi-
ret:sciēs verā eē illā Uirgilij sniāꝫ ī li.geor-
gicoꝝ decētꝭ. Est legū ꝟuāda fides: supma
ptās. Qō mandat fieriqꝫ iubet parere neces
se ē. Sicut āt mūdani reputāt lucꝝ qōdam
qn̄ satisfaciāt volūtati ꝓprie.l.cū ꝟuꝰ.ff.ō cō
di.ca.da.n̄ se.ita ipa lucꝝ maximū existima-
bat satisfacere volūtati diuīe. Quapropt sic
ꝑfectā obediētiā sempꝰ obꝟuauit ꝙ ꝑ eaꝫ su-
mꝰ a morte liberati:sic ꝑ inobediētiā p̄moꝝ
parentū fueramꝰ ad etnā damnatiōeꝫ ꝯdē-
nati. Un̄ Aug.in ꝟmone de natiuitate ipiꝰ
virginis ait.ꝑ inobediētia obediētia cōmu-
tatur.fides ꝑ pfidia cōpensat. Et iterum.
O felix obedientia o insignis gr̄a:q̄ dum hu
militer fidē dedit celi in se opificē icorꝑauit.
Hec fuit ꝟe obediētia oī sacrificio ḡtior:hec
volūtas cūctꝭ hostijs acceptior.hinc ꝓmeru
it gl'iaꝫ quā postmodū cecinit dicēs. Ecce ei
ex hoc btām me dicēt oēs generatōes. Et lo
quit Aug.ꝑticularit de obediētia pn̄tis my
sterij.s.in ꝯsentiēdo diuini ꝟbi ꝯceptōi. Tan
tū aūt placuit deo eiꝰ obediētia vt mereret fi
liū dei sibi facere subiectū ⁊ obediētem. vnō
Ber.supꝫ Missus est:exponēs illō. Luc.ij.⁊
erat subditꝰ illis:inqt. Quis? Quibꝰ? deus
hoibꝰ: deꝰ inquā cui angeli subditi sunt: cui
p̄ncipatꝰ ⁊ ptātes obediūt:subditꝰ ē Marie
⁊ nō tm̄ marie sꝫ etiā Joseph ꝓpt mariā. Mi
rare ḡ vtrūlibꝫ: ⁊ elige qd ampliꝰ mirerꝭ siue
filij dei benignissimā dignatōeꝫ.siue mr̄is eiꝰ
excellentissimā dignitatem. Utrūqꝫ stupor.
vtrūqꝫ miraculū:ꝙ feīe deꝰ obtꝑet.hūilitas
sine exēplo.⁊ ꝙ feīa deo p̄ncipet sublimitas
sine socio. In laudibꝰ ꝟginū singlarit canit
ꝙ sequūt agnū q̄cūqꝫ ierit Quibꝰ ḡ laudibꝰ
iudicas dignā q̄ etiaꝫ p̄it? disce hō obedire.
disce puluis obtꝑare. disce terra subdi. Eru
besce supꝰbe cinis. deꝰ se hūiliat ⁊ tu te exal-
tas. deꝰ se oībꝰ subdit ⁊ tu dn̄ari hoībꝰ gesti
ēns tuo te p̄ponis auctori. Quotiēs ei hoībꝰ
p̄esse desideras: totiēs deū p̄ire ꝯtēdis. hec
ille. Faciebat igit h. ꝟgo illō qō postea egit
filiꝰ suꝰ:sciēs ꝙ tāta est excellētia obedientie
ꝙ nihil ē pctm̄ nisi qō ꝯ ipam fuerit ꝑpetra
tū.pctm̄ ei est p̄uaricatio legꝭ diuī ⁊ celestiū
īobediētia mādatoꝝ. vt ait Amb.in li.ō pa-
radiso. Hec igit sctā domicella suadebat be
ate ꝟgī vt oꝑaret salutē mūdi atqꝫ hortabat
ea tāgrādi sacro assensuꝫ p̄bere. Sctūs aūt
Ber.supꝫ Missus est.in ꝑsona angeli de btē
ꝟgini exhortādo eā ad ꝯsentiēdū. Audisti ꝟi-
go factum: audisti ⁊ modū. Utrūqꝫ mirū:
vtrūqꝫ iocundū. Jocūdare filia sion:exulta
satꝭ filia hierl'm: ⁊ qm̄ additui tuo dꝫtū est
gaudiū ⁊ leticia:audiamꝰ ⁊ nos te rn̄sum le
ticie qō desideramꝰ ⁊c. Idē q̄ꝫ sctūs ibidē in
ꝑsona oīm sanctoꝝ patꝝ inqt eidē btīssime
ꝟgini. Expectamꝰ o dn̄a ꝟbū misatiōis: q̄s
miserabilit p̄mit snīa dānatōis. Et certe of-
fert tibi p̄ciū nr̄e salutꝭ. statim libamur si cō
sentis. In sempiterno dei ꝟbo facti fuimus
oēs.⁊ ecce morimur:in tuo breui rn̄so sumꝰ
reficiēdi vt ad vitā reuocemur: h supplicat a
te o pia ꝟgo flebil adā cū misera sobole sua
exul de ꝑadiso.h Abraā.h Dō.h ceteri flagi
tant sctī p̄res tui q̄ habitāt in regiōe vmbre
mortꭍ. h totꝰ mūdus tuis genibꝰ ꝓuolutꝰ ex-
pectat. nec īmerito:q2 ex ore tuo pēdet ꝯsola
tio miseroꝝ. redēptio captiuoꝝ. libatio dā-
natoꝝ:salus deniqꝫ totiꝰ gn̄is tui ⁊ vniuer-
soꝝ filioꝝ adā. Da ꝟgo rn̄sum. Festinant o
dn̄a rn̄de ꝟbū qō terra:qō īferi qō expectāt
⁊ superi. Ipse q̄ꝫ rex ⁊ dn̄s q̄ꝫrum concupi-

nit decorē tuũ:tantũ desiderat tue rñsionis
assensum:in q̄ nimiꝝ ꝓposuit saluare mōm
⁊ cui cōplacuisti in silētio: iā magẜ placeb ex
ꝟbo:cũ ipe tibi clamet e celo. O pulcra inter
mlieres fac me audire vocē tuā. Si ḡ eũ fa
cies audire vocē tuā. ipe te faciet audire sa
lutē nr̄aꝫ:nũqd nō h̄ est qd̄ q̄rebas: qd̄ geme
bas: qd̄ diebꝫ ac noctibꝫ orando suspirabas
Rñdeas itaqꝫ cito angelo. imo ꝑ angelum
dño. Rñde ꝟbũ: ⁊ suscipe ꝟbum. ꝓfer tuũ ⁊
suscipe diuinũ. emitte tuũ trāsitoriũ: ⁊ am
plectere sēpiternũ. Quid tardas: qd trepi
das: crede ꝯfitere ⁊ suscipe. Sumat hũili
tas audaciā:q2 etsi grata in silētio ꝟecũdia:
magẜ tñ nũc in ꝟbo pietas est necāria. aperi
ꝟgo btā cor fidei:labia ꝯfessioni: viscera cre
atori. Ecce desideratꝰ cunctis gentibꝫ pulsat
ad ostiũ. O si te morāte ptrāsierit: ⁊ rursus
incipias dolēs q̄rere quē diligit anima tua.
Surge curre aperi. surge ꝑ fidē. curre ꝑ de
uotionē. aperi ꝑ dilectionē. hec ille. Tũc btā
ꝟgo his ꝟbis ꝯfortata ⁊ de magnifica ꝓle le
tificata ⁊ de suo pudore ⁊ integerrima pudi
cicia certificata: statim surrexit: genua in ter
rā fixit: terrā osculata fuit: oclos ad celum
eleuauit: brachia ad celos extendit. Et sic cũ
maxio gaudio: cũ ingenti feruore: cũ indici
bili deuotiōe: cũqꝫ ineffabili charitate dixit:
Ecce. In q̄ ꝟbo denotaꝛ ꝓmtitudo obediētie
⁊ inceptio nr̄e salutẜ ⁊ altitudo ꝟginalꝰ ꝯtē
platiōis. ⁊ demonstratio sue volũtatẜ. Hoc
Ecce ponit diuersimode — em̄ ꝟbũ Ecce. aliq̄n ponit expositiue siue de
mōstratiue vl̕ idicatiue. vt ꝺ peni. di. j. c. ec
ce. ⁊. xxxv. q. v. c. ecce. ⁊ insti. ꝺ reꝝ diui. §. cũ
ex aliena planta. ⁊. §. h̄ amplꝰ. ⁊ ꝺ peni. di. ij
c. si em̄ inq̄t. ⁊ insti. de vsufru. §. j. ⁊. xxviij. q
j. c. sic em̄. §. his de causis. ⁊ extra de bap. c.
maiores. ver. ad id. ⁊. ff. qd̄ cuiusqꝫ vni. l. j.
Aliq̄n ponit exhibitiue. vt. xxij. c. egressꝰ. Ali
q̄n inceptiue. vt extra da renũ. c. nisi cũ ṗdē.
§. ꝓpter maliciā. ⁊. xxxvj. di. c. ecce. ⁊ de maio.
⁊ obe. c. solite. Aliq̄n etiā ponit ꝯtēplatiue. vt
ibi. Ecce q̄ꝫ bonũ ⁊ q̄ꝫ iocundũ habitare frēs
in vnũ. ps. cxxxij. ⁊. c. dilectissimis. xij. q. j. ⁊.
c. nulli. ij. q. j. ⁊ om̄ibꝫ his modis pñt expo
V ni ꝟba benedicte virginis cũ dixit. Ecce ⁊c̄.
¶ Decima domicella fuit dña hũilitas siue
dña ancilla. q̄ ꝑerat familie domꝰ btē ꝟgis
⁊ om̄ia officia domꝰ ꝑagebat. Hec aũt btāꝫ
ꝟginē instruebat vt de se licꝫ ad tantā excel
lentiā exaltabaꝛ: nō alta sed hũilia sentiret:
cogitaret ac diceret dicēs ei illud Tob. iiij.
Suꝑbiā nũq̄ꝫ in tuo sensu aut in tuo verbo
dñari ꝑmittas. quia vt ait Marcialꝰ poeta.
Etherea pacē vētꝰ ⁊ suꝑbia tollũt. ⁊ sꝫ Clau.
li. j. Inq̄nat egregios adiũcta suꝑbia mores
⁊ vt ait prudentiꝰ in lib. de sichomachia. c. v
frangit deꝰ omne suꝑbũ. Alta cadũt. inflata
crepant. tumefacta ꝓmunꝛ. Sed q̄ꝫto ma
ior es tanto magẜ te hũilia in oibꝫ: ⁊ corā deo
inuenies gratiā. Eccī. iij. Uirginitas em̄ cũ
hũilitate est admirabilis. §. hec scꝑsimꝰ. xxx
di. Nāc aũt ꝟtutē veniet cōmendare filius
tuꝰ. c. displicet. §. si. aũt. xxiij. q. iiij. ⁊ ipaꝫ ꝟ
bis ac factẜ ondet. xciij. di. c. dñs. Uñ ꝺr di
scipulꝰ suis Matt. xj. Discite a me q2 mitis
sum ⁊ hũilis corde trāssũptiue in c. q̄ se sit. el.
scd̄o. ij. q. vj. hec etem̄ ꝟtꝰ est ꝯꝟuatiua oim
aliaꝝ ꝟtutũ. Uñ Berñ. in li. de improbatōne
viciorꝝ. c. ij. inq̄t. Firma solet ꝟtus hũiles ser
uare q̄etos. nec cadit in plana q̄ req̄escit hu
mo. Huiꝰ aũt domicelle documēta ipa ꝟgo
bñdicta ꝑfecte ꟑuauit. qd̄ pateꝛ poterit ex re
sponsione quā angelo fecit. De q̄ inq̄t Bern̄.
O venerāda ꝟginitas. o ꝑdicāda hũilitas.
ab angelo mař dñi appellaꝛ ⁊ se ancillaꝫ dñi
ꝯfiteꝛ. Uñ ait. Ecce ancilla dñi. tāq̄ꝫ diceret.
Paratũ est cor meũ deꝰ: q2 intactꝰ ꝑmanet
vterꝰ meus Respexit em̄ hũilitatem ancille
sue. Uenit ḡ mansuetꝰ implēs celos. trans
grediens ꝑ humilē ad suꝑbos. ⁊ celos nō re
linquēs inflatos tumore suꝑbie aꝓposito hu
militatẜ remedio: mitis medicꝰ ipe curaret.
Uenit em̄ mansuetꝰ ⁊ mitis sedens suꝑ nu
bem leuē. i. suꝑ Mariā humilem. Hec ille.
¶ Undecima domicella fuit dña desidero X
sa que incitat beatā ꝟginē ad desideriũ ꝯce
ptionis filij dei ⁊ saluationis mundi. qd̄ q̄dē
desideriũ ipaꝫ taliter inflāmabat ꝙ cũ ꝓpha
dicebat. ps. xlj. Quēadmodũ desiderat cer
uus ad fontes aq̄ꝝ: ita desiderat aīa mea
ad te deꝰ. Sitiuit aīa mea ad te deũ fontē vi
uũ. Et iteꝝ cũ eodē ꝓpha dicebat ps. xxxvij.
Dñe ante te om̄e desideriũ meũ. Ex q̄ appa
ret sctītas mentẜ ꝟginalis. Nā vt ait Cassio
dorꝰ li. iiij. eplaꝝ. epla. v. Ex q̄litate deside
rij. pōt mēs honesta cognosci. Uidebaꝛ aũt
btē ꝟgini magna mora expectatō ⁊ tarditas
icarnatōis. Iuxta illd̄ Senece in ꝓuerbijs
Etiā celeritas dei desiderio mora est. Et id̄o
subdit ⁊ dixit. Fiat mihi ẜm ꝟbũ tuũ. Qd̄ ex
ponēs Bern̄. suꝑ Missus est ait. Fiat in de
siderij signũ: nō in dubitātẜ indiciũ. Nā ꝑ h̄
ꝙ dicit Fiat mihi ẜm ꝟbũ tuũ. magẜ intelli
gendũ est affectũ exꝑmere desiderātẜ q̄ꝫ affe
ctũ inq̄rere more dubitātẜ: q̄ꝫq̄ꝫ nihil obstat
intelligi fiat. Ecce ꝟbuꝫ orōnis. Nemo q̄ppe
orat nisi qd̄ credit ⁊ sperat. vult aũt a se req̄
ri deꝰ qd̄ polliceꝛ. Et id̄ forte mlta q̄ dare dis
posuit ṗus polliceꝛ vt ex ꝓmissione deuotio
exciteꝛ. Sicqꝫ qd̄ gratẜ daturꝰ erat deuota
orō ꝓmereaꝛ. Hoc vtiqꝫ ꝟgo prudēs intelle
xit q̄n ṗueniēti se mũeri gratiositate ꝓmissi
onis appꝰsuit meritũ sue orōnis dicēs. Fiat
mihi ẜm ꝟbũ tuũ. Fiat mihi ꝺ ꝟbo ẜm ꝟbũ
tuũ. ꝟbũ qd̄ erat in ṗncipio apd̄ deũ fiat ca

ro de carne mea sm verbum tuum. Fiat obsecro mihi verbum non platum quod transeat sed conceptum ut maneat: carne videlicet indutum non aere. Fiat mihi non tantum audibile auribus sed visibile oculis palpabile manibus, gestabile humeris. Non fiat mihi verbum scriptum et mutum. sed incarnatum et vivum. Hoc est non mutis figuris: mortuis ipellibus exaratum: sed in forma humana meis castis visceribus vivaciter impressum. Et hoc non mortui calami depictione: sed spiritussancti operatione. eo enim modo fiat mihi quod nemini ante me factum est. nemini est post me faciendum. Porro multifarie multisque modis olim deus locutus est patribus in prophetis. et aliis quidem in aure. aliis in ore. aliis in manu: factum esse verbum domini memoratur. Mihi autem oro ut in utero fiat iuxta verbum tuum. verbum igitur quod ab alio fieri non potest dignetur in me et mihi fieri secundum verbum tuum. s. silenter inspiratum. personaliter incarnatum: et corporaliter inviseratum. Hec ille in persona virginis. O igitur beatissime sponse dei ardentissimum desiderium: quod tante efficacie fuit ut illum facere mereretur sibi filium per quem facta sunt omnia. et propter quod deus exaudivit desiderium omnium sanctorum patrum et tunc verificatum fuit illud prophete ps. ix. Desiderium pauperum exaudivit dominus. ¶ Duodecima domicella fuit domina fidelis sive domina credentia que exhortabatur illam ut si quod optabat complere volebat in fide firmissima persisteret. quia omnia possibilia sunt credenti. Mar. ix. Dicebat quoque ei. Per fidem tuam facies montem elevare se et proiicere in mare. Luc. xvij. id est dei filium qui est mons dei. mons pinguis de celo venientem facies in mare uteri tui descendere. Dicebat etiam illud Cassiod. li. iij. eplarum epla. iiij. Illi firmiter credere debetis quem vestris utilitatibus arridere cognoscitis. s. angelo annuncianti: et deo eum mittenti. et iterum illud Ovid. in. iiij. de tristi. epla. iij. Crede quod est et ius ac desine tuta vereri. Deque fide certa sit tibi certa fides. Cuius domicelle salutaribus monitis perfectissime obtemperavit beata virgo. unde Luc. i. eam laudavit Elizabeth de credulitate dicens ei Beata que credidisti quoniam perficientur in te que dicta sunt tibi a domino Ipsa igitur virgo ab his duodecim domicellis sic bene persuasa: alacri animo et vultu iocundo inquit secundum Aug. in quodam sermone. Contingat mihi o Gabriel archangele secundum verbum tuum. veniat ad cubiculum suum qui in sole posuit tabernaculum suum. oriatur mihi virgini permanenti sol iusticie in cuius penis eterne permanet sanctitas. Cui perpetua castitate florescens mea perduret integritas. Egrediatur sic splendor iustus. et salvator ut lampas accendatur. Procedat iam sponsus de thalamo suo. quia secura facta sum de proposito meo Nec mora. revertitur nuncius: et virginalem thalamum ingreditur christus. efficitur subito pregnans beata dei genitrix. et cuncta per secula predicatur hec felix. Sine mora ut assensus virginis panditur: celestis sponsus inmaculatum corpus ingreditur. et qui toto mundo non capitur: puelle intacte membris infunditur. Credit monita quod audivit. et meruit sentifica ta quod credidit. denique tantum se ad celi fastigia sublevavit ut verbum apud deum in principio. i. dei filium de summa celi arce susciperet Nos namque ut beatissima virgo annuncianti angelo assensum prebuit: spiritus in eam descendit. de quo dei filium concepit. Hec ille. O igitur responsio gratissima O verbum efficacissimum. O ineffabilis virtus Marie virginis. O inexcogitabilis clementia creatoris. O incomprehensibilis altitudo mysteriorum dei. una mulier hebrea fecit invasionem in domo regis eterni. una puella sic divinam sapientiam circumvenit quod ipse deus inquit Cant. iiij. Vulnerasti cor meum soror mea sponsa. ubi glo. ait. pro tuo amore carnem assumpsi. Ex virginis ergo carne deus summam altitudinem vestivit humilitate. summas delicias penalitate. summam opulentiam paupertate. summam lucem tenebris. summum honorem opprobriis. et propter eius dilectionem summum amabile exposuit flagellis. Concepto autem dei filio ex virgine angelus Gabriel in celum se recipiens filij dei incarnationem supernis civibus nunciavit. qui in cantus suavissimos et innumerabiles gratiarum actiones proruperunt. Pie quoque creditur ut supra dictum est sermone. ij. huius partis. parte. iij. quod hoc bonum novum etiam sanctis patribus in limbo existentibus annunciavit. Et ideo letati sunt gaudio magno valde Surrexerunt autem quattuor prophete confortantes et animantes omnes qui erant in limbo. Primo surrexit Moyses et ait. Manna de celo descendit Nu. xi. gaudeant ergo et reficiantur omnes esurientes. Secundo surrexit David et dixit. Exortum est in tenebris lumen rectis corde: misericors et miserator et iustus dominus ps. cxi. Gaudeant ergo et illuminentur omnes cecutientes. Tertius vero qui surrexit fuit Salomon qui ait De vinea celi botrus erupit. gaudeant et vino precioso repleantur cuncti sitientes. Bibite ergo omnes et inebriamini charissimi. Cant. v. Quartus fuit Daniel qui surrexit et dixit. Lapis sine manibus de monte precisus est. Daniel. ij. Gaudeant ergo omnes fideles. Miserunt autem legatos ad benedictam virginem qui gratias illi egerunt: benedixeruntque eam una voce ex parte omnium dicentes. Tu gloria hierusalem tu leticia israel: tu honorificentia populi nostri quia fecisti viriliter. et confortatum est cor tuum: eo quod castitatem amaveris. erisque benedicta in eternum. Judith. xv. Respondit autem eis b. virgo dicens illud. Tob. xij Benedicite deum celi: et coram omnibus viventibus confitemini ei. quia fecit nobiscum misericordiam suam.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicitur mirabilitatis. z

Singulare divinitatis opus quod numquam sile factum est nec fiet: fuit incarnatio filij dei ex virgine. De quo ipse deus inquit Neemie. vj. Opus grande ego facio. Debet

inq̄t illi ꝓpha Abacbuch.iij.sui li.c. Dñe op⁹ tuũ.s.magnũ est: i medio annoꝝ viuifica il-lud. Quapropẽ Aug. in ser. vij. õ natiuitate dñi ait. O mira ꝛ inexq̄sita compago. O no-ua ꝛ inaudita cõmixtio. de⁹ q̄ est ꝛ q̄ erat cre ator efficitẽ creata. q̄ imensus est capitẽ. diui-tes ꝯstituẽs paup efficitẽ: icorpore⁹ carne ve stitẽ. sermo carnescit: videtẽ inuisibilis. palpatẽ ipalpabilis. ꝯprehenditẽ incõprehensibil'. im mortal' occiditẽ. ꝛ quẽ celũ ꝛ terra nõ capit: in p̄sepio angusto locatẽ. numeratẽ in secl'o q̄ est ante secula. hõ cħs iesus. De his mirabili-bus opatiõib⁹ loquebatẽ Dauid ps. cxxxviij. dicẽs deo Mirabilia opa tua ꝛ aia mea co-gnoscet nimis. Sciendũ est aũt ꝫ Tho. in. iij. scrpto. di. iij. ar. ij. ꝛ. in. iij. pte sum. q. xxxiij. ar. iiij. ꝛ Alexan. de ales in. iij. pte sum. in tra ctatu de ꝯceptiõe cħi p spũmscm̃. ꝛ Rich. in. iij. dis. iij. ar. ij. q. iij. ꝛ seraphicũ Bona. in eadẽ di. ar. vi. q. ij. ꝛ in q̄stionib⁹ circa lrãm. ꝛ Alexan. lombar. in eadẽ dis. q̄ formatio cor-poris cħi de ꝟgine fuit miracl'osa. vñ Anẽ. i li. de ꝯceptu ꝟginali. c. xiij. inq̄t. Spũsscũs ꝛ ꝟtus altissimi de ꝟgine mlĩere virũ mira-biliter ꝓpagauit. Rationes aũt adductas a theol'. vbi s. quare hec formatio fuerit mira-culosa causa breuitatis ptranseo. adeo aũt est mirabil' q̄ a nobis est incognoscibilis. vñõ Chrysos. in omel'. de natiui. dñi ait. Scio q̄a ꝟbum caro factũ est: sed quõ factũ sit nescio Mirarẽ q: ego nescio: omis creatura igno-rat. Hec ille. Multis ḡ ex causis mirãda est dei incarnatio. Primo q: in ea dñs fact⁹ est suus. de⁹ em̃ est dñs vniuersoꝝ. ij. Macb. xiiij. Et certe ipẽ fili⁹ dei ẽ rex regũ ꝛ dñs do minantiũ: Apoc. j. ꝛ. c. ij. ꝟ. fi. õ sẽ. ꝛ re. iu. ꝛ tñ (vt ait apl's Phil'. ij.) exinaniuit semet-ipm formã fui accipiẽs: ꝛ venit ministrare ꝛ nõ ministrari: Mat. xx. Scõo fuit mirãda: q: summ⁹ fact⁹ est lim⁹. Quis excelsior dei filio: ꝛ q̄d vili⁹ limo: ꝛ tñ tãta dignatiõe de-scendit de⁹ in limũ: ꝛ tãta sublimatõe ascen-dit lim⁹ in deũ vt q̄cq̄d illo fecit de⁹ lim⁹ fe-cisse dicatẽ. ꝛ q̄cq̄d lim⁹ ptulit deus in illo p-tulisse p̄dicetẽ. q: idẽ est de⁹ ꝛ hõ. ꝛ nõ mõ hõ sed vilissim⁹ hoim est reputat⁹ Esa. liij. imo nec vt hõ habit⁹: sicut ipẽ testatẽ p ꝓpham ps xxi. di. Ego aũt suꝫ ꝟmis ꝛ nõ hõ: opprobriũ hoim ꝛ abiectio plebis. Tertio fuit mirabi-lis: q: etern⁹ fact⁹ est tpal'. Etern⁹ em̃ est pat etern⁹ fili⁹: etn⁹ spũsscũs vt õz in symbolo Athanasij: ꝛ tñ nũc tpe incipit mẽsurari: ꝛ in cipit hẽe p̄ncipiũ q̄ erat in p̄ncipio apõ deuꝫ p̄rem: Joã. j. ꝛ q̄ in cel' nõ est posterior p̄re i-cipit esse posterior mr̃e in terris vñ ꝛ eternus nũc õz infãs octo dieꝝ: ꝛ nũc puer. xij. ãnoꝝ Lu. ij. ꝛ q̄si incipiẽs. xxx. ãnoꝝ: Lu. iij. Quar to fuit mirabil': q: imẽsus fact⁹ est puus. im-mẽsus ei est p̄r: im̃s⁹ fili⁹: imẽsus spũsscũs vt i eodẽ symbolo hẽ. ꝛ tñ illa q̄ sua magnitu dĩe celũ ꝛ terrã iplet: vt õz Hiere. iij. ꝛ q̄ dixit Esa. lxvi. Celũ sedes mea: ꝛ terra scabellũ pe dũ meoꝝ. tãpu⁹ fact⁹ est vt vix hũanis ocl'is mẽbroꝝ ei⁹ distinctio videri posset: iuxẽ illud Esa. ix. Paruul⁹ nat⁹ est nob ꝛ fili⁹ dat⁹ ẽ no bis. Quito est mirabil' hec icarnatio: q: icõ-p̄hensibil' fact⁹ est localis. Qui ei oĩni rei ad est p pñiaꝫ: potẽtiã ꝛ essentiã: vt declarat be-atus Tho. in. j. pte sum. q. xl. in angusto vẽ tris loco ꝯcluditẽ. ꝛ q: nõ est ei loc⁹ in diuer-sorio: reclinatẽ in p̄sepio: Lu. ij. Sexto est mi rãda hec icarnatio: q: simplicissim⁹ p eã vi-detẽ cõponi. de⁹ ei (vt ait phs. xij. meta.) est sũ me simplex. cui⁹ nature (vt ait Leo papa i q̄ dã ser.) nec addi põt nec minui. ꝛ tũc incipit hẽe corp⁹ ꝛ aiam ꝛ mẽbra diuersa. ꝛ q̄si in se hẽet aliq̄d supfluũ voluit circũcidi: Luce. ij. Septimo fuit mirabil': q: sapia dei p̄ris q̄si ignorãs facta est. vñ ꝛ ad modũ addiscẽtis se habuit audiẽs ꝛ interrogãs legis doctores. ꝛ dict⁹ est pficere etate ꝛ sapia corã dõ ꝛ hoib⁹ Lu. ij. Octauo est admirãda: q: fortis p eaꝫ fact⁹ est ifirm⁹. Ipẽ em̃ est dei ꝟtus sic ꝛ dei sapia. j. Cor. j. ꝛ tñ nũc ab vna iuuecula vin-citẽ: cũ mẽbra pãnis iuoluta ꝟgo mr̃ alligat: ꝛ manus pedesq; crura stricta cingit fascia. Nono ẽ mirãda: q: p eã diues fact⁹ est paup nã glia ꝛ diuitie in domo ei⁹. ps. cxj. In q̄ sẽ diuitie ꝛ glia: Prouer. x. a nunc ita paup fa ctus est vt nõ habeat vbi caput suũ reclinet Mat. viij. ꝓpẽ q̄õ Threñ. iij. ipẽ iq̄t. Recor dare pauptatis mee. Decimo fuit mirabil': q: panis esuriuit: panis inquã ille q̄ de celo de scendit: Joã. vj. ex q̄ ois hõ viuit. s. õ ꝟbo di Deutẽ. viij. ꝛ Mat. iiij. ꝛ c. inẽ cetera. õ of. iu. or. Jtẽ ille q̄ dat escã oi carni: vt õz ps. cxxxv esurit in ifantia cũ infantib⁹: ꝛ cũ viris vir pfe ct⁹: Mat. iiij. ꝛ. xxi. Undecio fuit miranda: q: fõs sitiuit. fons inquã ille q̄ dat aquã vi-uã saliẽte in vitã etnã. Joã. iiij. vñ canit eccia puoq; lacte pastus est: p quẽ nec ales esurit Sitiuit fatigat⁹ ex itinere: Jo. iiij. Sitim q̄ q; se pati oñdit i cruce dũ dixit. Sitio Joã. xix. ¶ Scõo fuit admirabil': q: de⁹ fact⁹ est hõ: iuxẽ illõ Joã. j. Uerbũ caro factũ est ꝛ ha bitauit i nob. Audite ḡ celi ꝛ obstupescat ter ra: q̄d em̃ mirabili⁹: q̄d iscrutabili⁹ q̄ꝫ q̄ ex ꝟgine fact⁹ sit de⁹ hõ. O ꝟgo gl'iosa: o ꝟgo sctissima: o ꝟgo incõpabil': o ꝟgo toti mũdo admirabil': q̄ factorẽ tuũ fecisti: q̄ creatoreꝫ oĩb ꝓcreasti. q̄ genitorẽ vniuersoꝝ genuisti: q̄ maiestatẽ diuiaꝫ i tuo vẽo recepisti: q̄ alti-tudinẽ dei ad tãtã hũiliatõꝫ iclinasti: amore illi⁹ quẽ ꝯcepisti ipetra nob ab eo gaudia pa

De eadẽ btissime ꝟginis ãnũciatõe (diss
Sermo. viij.

Formatio corporis cħi fuit miraculosa

A a

Aue gratia plena

Lu.j. Inqt dñs Andreas sicul⁹ dict⁹ barbati⁹: sup.c.cõquest⁹.de ferijs. Põdero vnũ ex textu h⁹ capituli q̄ nõ cõmemorat nomẽ ꝓpriũ: sȝ õt btẽ ṽgis. ⁊ sic exp̃mit nomẽ dignitat ⁊ nõ nomẽ ꝓpriũ. Et sepe mirat⁹ sum q̄ chr̃iani nominẽt illã illustrissimã dñaȝ noĩe ꝓprio: q̄ noĩanda esset noĩe sue incõp̃hensibil̃ dignitat. Hec ille. Ex qb⁹ dixerũt q̇dã q̄ in salutatõe angelica nõ debȝ poni Maria. qõ nomẽ nõ posuit angel⁹. Ad euãgeliũ eñ nõ dȝ aliq̇d apponi: iux̃ illõ Apoc.vl. Siq̇s apposuerit ad hec apponet de⁹ plagas sup illũ sc̃ptas in li. isto. ¶ Sed sciẽdũ est ẽm Alb. sup missus est.c.lx. q̄ angel⁹ rõnabilir̃ reticuit nomẽ ꝓpriũ btĩssime ṽgis in salutatõe. nã digni⁹ eã salutauit noĩe noue excellentie ⁊ dignitat: vt p mutatẽõȝ noĩs mutatio stat⁹ denotaret. In collatõe eñ magnaꝝ dignitatũ solet fieri mutatio noĩm: vt patet in papa nouiter creato. vñ Joã.j. dixit chr̃s Petro Simõ ioãnis tu vocaberis cephas. Quare aũt pape nouiter electo mutet̃ nomen ponit Joã. an. in proe. sexti. in ṽbo bonifaci⁹. Angelus g̃ ꝓpriũ nomen ṽginis bñdicte qõ est Maria mutauit dicẽs: gr̃a plena. Et tũc verificatũ est illõ Esa.lxij. Uocabit̃ tibi nomẽ nouũ: qõ os dñi nomiauit. Hoc aũt nomen Gratia plena circũlocutio est tñ ꝓprij noĩs btẽ ṽginis ⁊ ꝑsone ip̃ius. qõ nulli alij ꝯuenit ꝓprie nec deo nec creatur. ẽm q̄ plenitudo gr̃e intelligit̃ susceptiue tñ. De⁹ ei nihil habet gr̃e susceptiue: ⁊ nulla alia pura creatura plena est gr̃a susceptiue p̃ter btãm ṽginẽ q̄ sola tantũ recepit õ gr̃a q̄ nulla pura creatura pl⁹ recipere potuit. vñ b illi ita ꝓpriũ fuit q̄ ei angel⁹ illõ p ꝓprio noĩe iposuit. Principes nãqȝ ⁊ maximi põtifices nõ solẽt ꝓprio noĩe salutari. ⁊ iõ angel⁹ solũ exp̃ssit nomen ei⁹ ꝓprie dignitat salutãdo eã. neqȝ eñ (vt q̇dam dicũt) credendũ est q̄ sctã trinitas dixerit angelo. vaõ ad Mariã: sȝ vade ad illã excellẽtissimã ṽginẽ gr̃a plenã. Licȝ aũt eius nomẽ ꝓpriũ angel⁹ reticuerit p̃dicta rõne: ecclesia tñ apposuit in salutatione Maria ꝑ gr̃a plena: vt p gr̃a plena recolat btĩssime ṽginis dignitatẽ. p Maria aũt iclinet eã ad subleuãdã nr̃am necessitatẽ. ⁊ iõ eccl'ia nõ errauit. Ad illõ aũt qõ s̃. dictũ est ñ debet̃ ad euangeliũ apponi rñdet̃ q̄ intelligit̃ de appositione falsitatis. vñ apl's ad Gal.j. ait. Si angel⁹ õ celo venerit ⁊ aliõ euangelizauerit vob̃ q̄ȝ qõ euãgelizauim⁹ vob̃: anathema sit. De annũciatõe aũt ip̃i⁹ btĩssime ṽgis duas tñ ꝯsideratiões faciem⁹.

¶ Prima dicet̃ exemptiõis: ibi. Aue.

¶ Scõa ẽa gratificationis: ibi. gr̃a plena.

¶ Pars p̃ma hui⁹ ẽmõis q̄ õr exemptiõis. B

Mos antiq̇ssim⁹ est q̄ cũ aliq̇s amico suo occurrit vel litterã aut ambasiatã ei mittit: in principio ponit ṽba salutatiõis. Diuersus autẽ modus salutatõis inuenit̃ in sacris scripturis. Nam dñs Jesus post resurrectionẽ apparens apl'is dixit eis. Pax vobis. Luce. xxiiij. ⁊ Joã.xx. Itẽ occurrẽs mulierib⁹ venientib⁹ a monumẽto suo salutauit eas dicens. Auete: Matt.vl. ⁊ Joab p̃nceps militie exercitus Dauid occurrẽs amase vt amicũ salutauit eũ dicẽs Salue mi frat̃.ij. Re.xx. ⁊ iudei q̄ erant hierosolymis mittẽtes litteras eis q̄ erant in egypto amicis suis ⁊ generis sui salutauerũt eos dicẽtes. Salutẽ ⁊ pacẽ bonã. scȝ mittim⁹ vob̃: vt hr̃.ij. Mach.j. Angelus aũt Raphael ingressus ad Tobiã salutans eũ dixit. Gaudiũ tibi semp sit: Tob.iiij. Saluator q̄ȝ noster p̃cepit apl'is vt in quãcũqȝ domũ intrarẽt: salutarẽt eos qui in ea essent: dicentes. Pax huic domui: Mat.x. ⁊ Luc.x. Summi aũt pontifices p salutatiõe dicunt Salutẽ ⁊ apl'icam benedictione: vt patȝ in proemio lib. decretaliũ ⁊ sexti ac clemẽtinaꝝ. Angelus autẽ Gabriel non sine magna causa salutauit beatissimaȝ ṽginẽ: dicẽdo Aue. qõ fecit vt õnderet ex pte cui⁹ eam salutabat. s. toti⁹ trinitatis Nã hec dictio: Aue. habȝ tres lr̃as inuentes ꝑsonas diuine maiestatis. s. patris ⁊ filij ⁊ spũsscti. Prima eñ lr̃a q̄ est A significat spũmsctm̃ Ipse eñ spũssctũs (vt ait Gre. in q̄dã omel) amor est. Scõa lr̃a est: U. significãs ꝑsonaȝ filij: q̄ est ṽbũ p̃ris: ⁊ medi⁹ nõ situ sed nũero int̃ patrẽ ⁊ spũmsctm̃. Nã tres sũt q̄ testimoniũ dant in celo. Pater: ṽbũ ⁊ spũsssctũs: ⁊ hi tres vnũ sunt. j. Joã.v. Tertia lr̃a est. E. ⁊ significat patrẽ. nam vt dicit Hilarius in libro de trinitate. eternitas est in patre: non ita tamẽ qui fili⁹ ⁊ spũssctũs etiã sit eternus cũ eo. sed q̄ ei appropriat̃ mag. Eternũ eñ iportat q̇d sine p̃ncipio. Fili⁹ aũt ⁊ spũssctũs q̄uis nõ habeãt p̃ncipiũ creatiõis nec factionis: habent tamẽ principiũ emanatiõis. qa emanat fili⁹ a patre. ⁊ spiritussctũs ab vtroqȝ: etsi ab eterno. Solus autẽ pater est sine aliquo p̃ncipio: q̄ a nullo ipse emanat. Dicit g̃ angelus Aue. quasi dicat: Tota trinitas me mittit ad te: q̄ ⁊ ip̃a tota opabit̃ istã incarnationẽ in te. Uel possumus dicere q̄ p A. que est prima lr̃aꝝ: quã greci vocant alpha: ⁊ hebrei aleph: significat̃ diuitas. Per U. autẽ que ẽm Priscianũ in p̃mo li. est vltima lr̃aꝝ alphabeti ẽm latinos: significatur natura hũana: que est vltima inter natu

Quare nomẽ ꝓpriũ reticet̃ in salutatõne angelica

Diuerse salutatio nes i scri pturis.

tas intellectuales. Per e. aũt significat̃ btã
vgo Maria: vel qa fuit hebrea: vel qa egre-
gia ⁊ excellẽtissima est iter oẽs mlieres. Ap-
parẽs ḡ angelus btẽ vgini dixit: Aue. q̃si di
ceret. Diuinitas hũanitatẽ recipiet ex te he-
E brea ⁊ egregia atqʒ excellentissima virgine.
¶ Notandũ qʒ ꝙ vera est illa vulgaris sen-
tentia. Oẽs dicũt e vl' a q̃cq̃t nascunt̃ ab cua
scʒ i egressu ex vtero mr̃is. nascunt̃ em̃ lugẽ-
do. Qui plorat⁹ est ẽm Aug. in li. de ciui. di:
quasi q̃dã ꝓpheria nr̃i incolat⁹. significãs ex
hoc ꝙ in vallẽ lachrymaꝝ ⁊ miseriaꝝ intra-
mus. Et masculus q̃dem in ploratu suo na-
scens ꝓfert A. q̃si di. Similis sum Ade ma
sculus pctõ ⁊ miserijs ac multis calamitatib⁹
et morti ꝓpt̃ eũ subdit⁹. Femina vo nascens
plorãdo ꝓfert E. q̃si dicat. Femĩa sum Eue
similis: cui⁹ miserijs ⁊ maledictis subijcior.
Sed qa Adã ⁊ Eua cum filijs ⁊ filiab⁹ suis
ab eis mortificatis viuificant̃ p vginẽ matrẽ
quod significat̃ p u. q̃ est media inter A ⁊ E.
Ipsa em̃ vgo fuit mediatrix ⁊ genitrix vite:
ideo illi dixit angelus Aue. q̃si di. Tu es il-
la que viuificabis adam ⁊ euam cũ posteris
suis. Sciendũ etiã ꝙ lr̃e hui⁹ dictiõis Aue
ꝯrio mõ se habẽt lr̃is hui⁹ noĩs Eua. Et ideo
dixit angelus btẽ vgini: Aue. q̃si di. Tu in
totũ ꝯria es Eue. ideo salutando tibi dicim⁹
Aue. Et hoc est q̃d canit eccl'ia dicens. Su-
mens illud aue Gabrielis ore: funda nos in
pace mutãs nomẽ Eue. Ipsa em̃ Eua suos
filios fecit inimicos dei. btã aũt vgo nos pa
cificauit deo. Eua supbiuit ꝯ dñm: volẽs eẽ
similis deo: Maria se ꝓfundissime hũilia-
uit vocãs se nõ matrẽ dñi (sic erat) sed ancil
lam ei⁹. Eua corpalis mater cunctoꝝ viuen
tiũ spũal' coꝝ interfectrix fuit a deo mltiplicit̃
maledicta. Maria spũal' mr̃ oĩm saluãdoꝝ
ipoꝝ viuificatrix fuit a deo bñdictiõib⁹ re-
pleta. De hoc aũt inq̃t sctũs Maxim⁹ in q̃-
dam ser. Eua posteros ex sua carne nascẽtes
trãstulit ad iferos. bñdicta vgo ex sua prole
natos dirigit ad celos. Ex carne Eue nati di
cunt̃ filij hoim. ex carne Marie filij renati
dicunt̃ filij dei. Cedat ḡ nũc improꝑiũ Eue:
qa vniuersi sum⁹ leti p partũ btẽ vgis Ma
rie. Et vitã quã destruxerat Eua/repat vgo
Maria. Hec ille. Et iõ dixit ei angel⁹ Aue.
q̃d est oppositũ de Eua. Sciẽdũ qʒ ꝙ lr̃a A
exp̃ssa voce format̃ in gutture ⁊ in gutture
cõiter hebrea locutio format̃. V ꝓnũciat̃ in
labijs ea acuẽdo. ⁊ latinus in labijs q̃dãmõ
loquit̃ in palato. ⁊ in palato grec⁹ sua vba ꝓ
nũciat. Aue: ḡ inq̃t angelus btẽ vgini Aue.
q̃si di. Ois lingua tã hebrea q̃ʒ latina ⁊ gre-
D ca te laudat. hoc oĩs doctrina attestat̃ myste
rij. ¶ Sciendũ etiã ꝙ hoc vbo Aue: ondit̃
singularitas Marie. sibi em̃ ꝓprie ꝯuenit h

verbũ: q̃d deriuat̃ ab a q̃d est sine: ⁊ ve: q̃d ẽ
interiectio dolẽtis: q̃si sine ve. Ve em̃ impor-
tat miseriã. Nul'a aũt pura creatura fuit si-
ne ve sic btã vgo. Vñ inq̃t Alber. sup Mis Maria
sus ẽ. ca lix. Cõcedim⁹ ꝙ btã vgo fuit diuer- fuit sine
simode sine diuersis ve. Fuit em̃ sine ve cõi oĩ oĩ ve
bus hoib⁹. sine ve speciali mlierib⁹. ⁊ sine ve
ꝓprie matrib⁹. Ex pte em̃ corpis oĩs hõ p pec
catũ icurrit triplex ve. s. ipsi⁹ corpis distẽpa-
tionẽ ⁊ naturaliũ appetituũ inordinatiõem.
Itẽ ipsi⁹ corpis añ mortẽ ad aĩaʒ repugñtõeʒ:
ẽm ꝙ caro ꝯcupiscit aduersus spm̃. Gal. v.
Itẽ post mortẽ corpis incineratiõem. de q̃b⁹
dr̃ Gen. iij. Maledicta t̃ra i ope tuo. In la-
borib⁹ comedes ex ea cũctis dieb⁹ vite tue: spi
nas ⁊ tribulos germinabit tibi: ⁊ comedes
herbas terre. In sudore vult⁹ tui vesceris pa
ne tuo donec reuertaris in terrã de q̃ sumpt⁹
es. qr puluis es ⁊ in puluerẽ reuerteris. Hec
ibi. In maledictiõe aũt opeꝝ notat̃ iordina-
tio appetituũ naturaliũ. In spinis ⁊ tribul'
concupiẽ ꝯ spũm. In labore ⁊ sudore corpis
distẽpatio. p reuersionẽ in puluerẽ incinera-
tio. Prio igit̃ hoi dictũ fuit istõ triplex ve. s.
maledicta terra i ope tuo. i. corp⁹ de t̃ra fcm̃
In sudore vult⁹ tui vesceris pãe tuo. Per su
dores aũt significat̃ corp⁹ distẽpatũ cui⁹ hu-
mores resoluunt̃ i sudorẽ. Spinas ⁊ tribu-
los germiabit tibi. s. corpis pũctões ⁊ pruri
tus ꝯcupiẽ ꝯ spm̃: donec reuertaris in terraʒ
de q̃ sũpt⁹ es. s. p incineratõem. Sed ab isto
triplici ve libera fuit beata virgo q̃ corp⁹ ha
buit eucraticũ: ⁊ cũ spũ p oĩa pacificũ: ⁊ nun
q̃ʒ in cineres resoluendũ. Hec Alb. vbi sup.
In ea nanqʒ nõ fuit aliqua inordinatio pas-
sionũ: nec distẽpantia humoꝝ vel inordina-
tio opeꝝ. qa ordinatissima fuit in oĩb⁹. ⁊ nul
lus etiã prim⁹ motus ad peccãdũ seu rebel-
landũ ꝯ spm̃ fuit i ipsa. Vñ dictũ fuit ð illa
Gen. iij. Ipa ꝯteret caput tuũ. Caput em̃ ser
pentis antiq̃ sunt pmi mot⁹ pcti q̃b⁹ ipe insidi
atur aĩe. sed vgo Maria illõ ꝯtriuit: ex to
to extinguẽs. Itẽ incinerata post mortẽ non
fuit: sed glorificata i corpe regnat cũ filio. Vñ
Aug. in q̃daʒ sermone ait. Putredo ⁊ vmis
sunt opprobriũ hũane cõditionis. a q̃ Ma-
rie excipit̃ natura: quã de ea Jesus assũpsis-
se ꝓbat̃. Similr̃ ex pte aĩe triplex ve oĩs hõ
incurrit. s. erroris: doloris: ⁊ pudoris. Error
aũt est triplex. s. in eligẽdo: in discernendo: ⁊ Triplex
in credẽndo. Errare aũt est aliud ꝓ alio puta error
re. s. falsum ꝓ vero: vl' bonũ ꝓ malo. iuxta il
lud Esa. liij. Oẽs nos q̃si oues errauim⁹. s.
ꝓpter pctm̃. Et Aug. in q̃dã ẽmone inq̃t. Er-
ror nõ est natura hoĩs instituti: sed pena da-
mnati a deo ꝓpt̃ pctm̃. In eligẽdo aũt errãt
q̃ eligũt malũ ad opandum sub ratione bo-
ni: iuxta illud Prouer. xiiij. Errant q̃ operan

tur malū. Tales em̄ eligūt malū vt bonum.
sic luxuriosus eligit delectatōēz carnis ꝓ fe
licitate sua. Et ꝯ tales electores dꝛ Esa. v. ⁊ i
c. siqs hoīem. ⁊ i c siqs dixerit. ⁊ in c. ve vob.
xj. q. iij. Ue q̄ dicit̄ malū bonū ⁊c. Jn discer
nēdo ṽo errāt q̄ ad quē finē opent̄ nō discer-
nūt: sed p̄cipitāter agūt q̄ faciūt: ꝯ illd̄ Caro
nis documētū. Quicq̄d agis prudēter agas
⁊ respice finē. Oīa ei denoiant̄ a fine. ij. d̄ aīa.
et. l. si is q̄ q̄dragita. §. sed si op⁹. ff. ad. l. fal.
et. l. stipulatio. §. op⁹. ff. de no. ope. nū. ⁊ intē-
tio nr̄a opi nr̄o nomen imponit. vt ait Amb.
in li. de offi. Jn exeq̄ndo aūt errāt q̄ nō opan
tur ⁊ exequunt̄ bonū qd̄ iceperūt vl̄ tarde et
pigritia agūt q̄d rō opandū d̄creuit. Ut em̄
T ait phs in ethic̄: opoꝛtʒ ꝯsiliata velocit̄ exeq̄
¶ Ab isto triplicato ve erroꝛis exempta fu-
it btā ṽgo. qꝛ p̄mo nō errauit in eligēdo. Nā
optimā ꝑtē elegit q̄ nō auferet̄ ab ea Luc. x.
Jtem nō errauit in discernēdo: quia sp̄ opa-
ta est ꝯsilio manuū suaꝝ. Prouer. vl. id ē in
opib⁹ suis ꝯsiliū habebat: discernendo debi
tas circūstantias ⁊ optimū finem. Nō etiaʒ
errauit i exeq̄ndo. qꝛ exurgēs abijt in mōta-
na cum festinatione ⁊c. Lu. j. Et sic in opib⁹
suis fuit feruēs ⁊ velox. Q2 aūt nullū ve er-
roꝛis fuerit in ip̄a ṽgīe: ꝓbat Alb. vbi s̄. int̄
alia dicēs. Quia sine spūssctī ꝯsilio nihil fe-
cit: ideo sine ve erroꝛis fuit. De ve aūt dolo
ris hr̄ Eccl̄. ij. vbi dꝛ. Cūcti dies ei⁹ pleni sūt
laboꝛib⁹ ⁊ erūnis. Sed quō dicim⁹ de ṽgīe
ꝙ nō habuit ve doloꝛis: cū (vt d̄r Damasce-
nus) doloꝛes part⁹ fuerūt ei reseruati i passi
Sapiēs
ōne filij: Tunc em̄ aīam ei⁹ ꝑtrāsiuit gladi⁹
n̄ turbat̄
vt p̄dixerat senex ille Symeō Lu. ij. ¶ Pro
isti⁹ oppositiōis declaratiōe est sciēdū ſm Al
ber. vbi s̄. ꝙ sapiēs nō turbat̄: sic ꝓbat Se-
neca ad serenū hoc modo. Ualidi⁹ est q̄d le-
dit eo q̄d ledit̄: et foꝛtioꝛ nō est neq̄tia ṽtute
sed ifirmioꝛ. Non ledit̄ aūt q̄s nisi a malis.
ḡ non ledit̄ sapiens. Jtē ibidē d̄t. Quicq̄d fit
in sapientē petulāter: superbe ⁊ ꝓterue: tētat̄
frustra. Jtē. Diuinitati nō nocet̄. sed om̄is
sapiens participatiue de⁹ est. ḡ sapienti non
nocet̄. Jtem oīs iniuria est alicui⁹ rei q̄ perdi
potest. sapiens nihil pōt ꝑdere. qꝛ cū om̄ia in
se reposuerit: nihil credidit foꝛtune: sed oīa
bona sua habet in solido. ⁊ sic nihil foꝛtuna
sibi eripe potest. Unde nulla turbatio cadit
in sapientē. quia non turbat̄ vel contristatur
quicq̄d ei acciderit. Si ḡ nulla turbatio ca
dit in sapientē. cum oē ve doloꝛis sit turba-
tio: sequit̄ ꝙ in sapientē nō cadit ve doloꝛis.
Sed citra deū beata ṽgo fuit omni sapien-
te sapientioꝛ ⁊ ꝑfecta. ḡ in ea non fuit ve do-
loꝛis: q̄d intelligit̄ q̄ntum ad rōnem. qꝛ do
loꝛē sue rōni dominantē nunq̄ȝ habuit. q̄ in
omnib⁹ ⁊ sup̄ oēs potētias oꝛdinatissima fu

it: et in q̄ ratio semꝑ supioꝛ ⁊ dn̄ans inferio
rib⁹ virib⁹ extitit. vnde q̄cq̄d doloꝛ̄ sustinu-
it in coꝛpe ſm sensualitatē: vt in passiōe filij:
in materiā amoꝛis ⁊ gaudij sp̄ totū cessit ſm
rōnem. et sic in ea doloꝛ maxim⁹ in passione
filij ſm sensitiuā nunq̄ȝ ꝯtrari⁹ fuit gaudio
rōnis q̄d hēbat ex cognitiōe q̄ nouerat ꝙ ex
passione filij seq̄bat̄ dei honoꝛ et redēptione
hūani generi̅. Sine ve ḡ doloꝛis in rōne fu-
it. Sāis aūt in ceteri̅ sapientib⁹ ⁊ ꝑfectis vi-
ris hoc aliq̄n fuerit: vt. s. ſm rōnem nō hab-
erint turbatiōem vl̄ doloꝛē in aduersis. non
tn̄ ita vniuersal̄r quin aliq̄n turbat⁹ fuerit ⁊
offuscat⁹ oculus rōnis: etsi nō excecat⁹. q̄d
nō fuit in beata ṽgine. Lʒ etiā in oīb⁹ hoīb⁹
veniat ve doloꝛis moꝛti̅: iuxta illud ps̄. cxiij.
Circūdederūt me doloꝛes moꝛti̅: q̄ sunt ma
ximi. qꝛ vltimū terribiliū est moꝛs. iij. Eth.
tn̄ ab hoc ve btā ṽgo libera fuit: q̄ in moꝛte a
filio visitata: ⁊ ad felicit̄ de hac vita migrā-
dū inuitata: cū indicibili iocūditate de hac
vita decessit. Et tunc ṽificatū fuit illd̄ Can.
v. Aīa mea liq̄facta est vt dilect⁹ locut⁹ est. f
¶ Tertiū ve pudoꝛis incurrit hō ꝑ peccatū.
Nam de p̄mis parētib⁹ in statu innocētie dꝛ
Geñ. iij. ꝙ erāt nudi ambo ⁊ n̄ erubescebāt.
sed post pctm̄ videntes se nudos erubuerūt
Un̄ ꝓpt̄ pudoꝛē fecerunt sibi perizomata ad
cooꝑiendū se. Jstd̄ aūt ve pudoꝛis trāsiuit i
oēs q̄ faciūt ꝯfusiōe digna. iuxta illd̄ ps̄. To
ta die ṽecundia mea ꝯ me est. ⁊ ꝯfusio facie
mee cooꝑuit me. Sʒ ab hoc ve fuit imunis
btā ṽgo. qꝛ nihil turpitudīs vnq̄ȝ gessit: nec
in se habuit vel sustinuit. ¶ Sciendū q̄ȝ ꝙ
Triplex ve.
ex ꝑte ꝯiuncti. s. aīe ⁊ coꝛꝑis repit̄ in hūano
genere triplex ve. s. ve culpe: ignoꝛantie: ⁊ pe
ne. Ue culpe est triplex. s. oꝛigīalis: actualis
moꝛtalis: ⁊ venial̄. De p̄mo dꝛ Hiere. xv. ca.
Ue mihi mater mea: qꝛ genuisti me viꝝ rixe
Et ꝯceptu em̄ ꝯhit̄ pctm̄ oꝛiginale. cū q̄ na-
scit̄ hō cū rixa carnis ⁊ spūs inuicē aduersan
tibus: vt dꝛ ad Gal̄. v. Et ab h̄ ve libera fuit
btā ṽgo: q̄ (vt patuit i p̄ma ꝑte hui⁹ opis) cō
cepta fuit sine pctō oꝛiginali. Et iō lʒ oīs pu
er nascens ploꝛet suū miserabilē statū dicēs
Ha ha. q̄si dicat. O quāte guai qui ex Adā
et Eua descendit ex peccat. Beata tamē ṽgo
ab hac peccati miseria immunis de matris
vtero ridens exijt. acsi dicere vellet. Sola ri
dere possum que ab oꝛiginalis peccati cala-
mitate sum p̄seruata. Ue aūt culpe moꝛta-
lis actualis est triplex ſm Alber. vbi s̄. s. Ue
auaritie in opere: luxurie i coꝛꝑe. et sup̄bie in
coꝛde. Et de isto triplici ve dꝛ Apoc. viij. Ue
ve ve habitantib⁹ in terra. Lʒ ergo vera sit il
la sententia. j. Joan. ij. Oē q̄d est in mundo:
aut est ꝯcupiscentia carnis: aut ꝯcupiscētia
oculoꝝ: aut sup̄bia vite. tn̄ in beata virgine

nõ fuerũt. in qua fuit summa libalitas ɔtra auariciã: summa castitas ɔtra luxuriã. ꝛ sũma humilitas contra sṗbiã: vt ꝓbatuꝫ est in prima parte hui⁹ opis. ¶ Septẽ aũt sũt ve hui⁹ culpe actualis mortalis: de q̃b⁹ dicit Esa. j. Ue genti peccatrici: ꝑplo ḡui iniq̃tate: semini nequã: filijs sceleratis. d̃reliq̃rũt deũ: blasphemauerũt sctm̃ israel: abalienati sunt retrorsum. In hac aũt autoritate nõtant̃ septẽ peccata capitalia: quib⁹ debet̃ ve eterne damnatiõis: a quib⁹ oĩo btã ṽgo immunis fuit. ꝛ ideo bñ dicit̃ ei Aue. i. sine aliq̃ istoꝝ ve. Primũ eni ẽ viciũ gule: ꝛ huic dedita gens dicit̃ peccatrix: quod ĩportat habitũ ꝑmanentẽ. Nullũ eni viciũ est in nob ita ꝑmanẽs vt gula. quod viciũ est in hoĩe q̃si habituatũ ꝛ citi⁹ exercet̃. De quo peccato d̃r Esa. v. Ue qui cõsurgitis mane ad ebrietatẽ sectandã: et ad potãdũ vsq3 ad vesperã. Secundũ ve est peccatũ acidie: que aggrauat animã: vt nihil boni agere libeat: vt inq̃t Damascen⁹. Et de hoc ve dicit̃ Ecci. ij. Ue dissolutis corde. i. negligẽtib⁹ ꝛ corde tepidis. Tertiũ ve est luxuria: que semen neq̃ter effũdit. De quo vicio dicit̃ Amos. vj. Ue q̃ opulenti estis in sion: qui lasciuitis in straꝭ vestris. Quartũ ẽ auaricia. cui vicio dediti sũt filij scelerati. quia nihil scelestius auaricia. vt dicitur Ecc̃l. x. De quo dicit̃ Abachuc ij. Ue qui cõgregant auariciã malã domui sue. Quintũ est sṗbia: quo vicio homines derelinquũt deũ. Et de isto dicit̃ Esa. xxviij. Ue corone sṗbie. Sextũ ẽ ira: ꝑ quã hoĩes pessimi blasphemant deuꝫ. De quo vicio d̃r Ecc̃i. ij. Ue his q̃ ꝑdiderũt sustinentiã. i. patientiaꝫ victi ab ira. Septimũ est inuidia. cui vicio dediti dicunt̃ alienati retrorsum a deo Deus eñ bona sua cõicat. Contra qd̃ fac̃ inuidus q̃ dolet de bono ꝓximi. Uñ Orati⁹ i epistolis ait. Inuidus alteri⁹ marcescit reb⁹ opimis ꝛc̃. De hoc autẽ vicio d̃r in ep̃la Jude. Ue his q̃ abierũt in viã Cain ꝛ chore. hi eniꝫ et inuidia moti sũt. ꝓm⁹ ꝯ Abel. scd̃s ꝯ Moysen. Ab oĩb⁹ autẽ ꝑdictiꝭ ve libera fuit totalit̃ beata virgo q̃ nullũ vnq̃ꝫ pctm̃ cõmisit dicente Aug. in li. de natura et gr̃a. Cum de peccatis agit̃ nullã ꝓrsus de btã ṽgie volo hr̃e q̃stionẽꝫ. Scim⁹ eni q̧ plus gr̃e ei donatũ fuit ad vicendũ ex oĩ pte pctm̃ q̃ ɔcipe ꝛ parere meruit quẽ ɔstat nullũ hũisse pctm̃ Fuit eñ cãdor lucꝭ et̃ne et speculũ sine macula. Sap. vij. De ve aũt pcti venial̃ cui debet̃ si hic nõ purget̃ pena purgatorij: itelligi põt illud Michee. ij. Ue vob q̃ cogitatiꝭ inutile. Nã cogitatiões iutiles cõit̃ sũt peccata venialia. a q̃b⁹ etiã ꝑfecti nõ abstinent. iux̃ illud Prouer. xxiiij. Septies i die cadit iustus. Trãssumptiue in c. septies. d̃ pe. di. iij

Hoc aũt ve nõ fuit ĩ ip̃a ṽgie: q̃ nũq̃ꝫ habuit aliq̃d pctm̃ etiã veniale: vt inq̃t sctũs Bonauen. ĩ. iij. di. iij. Ue ignorãtie etiã ẽ ĩ hoĩb⁹ Nescit eni hõ finẽ suũ: ꝛ ignorat vtꝝ amore an odio dign⁹ sit: Ecc̃s. ix. Ignorami⁹ nãq3 diẽ mortiꝭ nr̃e ꝛ q̃ ꝑgem⁹. s. ad penã vl' ad gloriã. ꝛ an sim⁹ ĩ gr̃a dei. Sꝫ h. ṽgo ab isto ve fuit imunis: q2 certa erat nõ solũ q̧ gr̃aꝫ dĩ habebat: sꝫ etiã q̧ plena erat gr̃a. ãgelo sibi hoc nũciãte q̃ mẽtiri nõ põt. Itẽ ꝑ diuinã reuelationẽ sciuit diẽ obit⁹ sui. ꝛ q̧ maximam gl'iaꝫ cõsecutura erat. Ignorãtiã etiã nullã habuit de ꝑtinẽtib⁹ ad salutẽ. ꝑ cũ eñ plene edocta fuit: cui⁹ vnctio docet de oĩb⁹: vt ait Alber. vbi. s̃. ¶ Inuenit̃ etiã ĩ hoĩb⁹ ve pene Et põt esse triplex. s. ve pene pnĩe: qñ ɔsciã remordet de pctõ: iux̃ ill' Aug. in. j. ɔfes. Jussisti dñe ꝛ ita est: vt omnis anim⁹ inordĩat⁹ sit pena sibiĩpĩ. Et Ph̃s in ethicis dic̃. Oĩs malus implebit̃ penitudie. Hoc autẽ ñ fuit in beata virgine: q̃ nunq̃ꝫ habuit remorsũ cõscientie: vt ait sctũs Bona. vbi s̃. Scd̃m ve pene est incliatio ad alia mala ꝑpetrãda. Uñ Gre. in moral'. dic̃. Pctm̃ qd̃ ꝑ pniam nõ diluit̃ mox suo põdere ad aliũ trahit. Et de h̃ d̃r Osee. vij. Ue eis qm̃ recesserũt a me dic̃ dñs. s. peccãdo. Btã aũt ṽgo h̃ ñ habuit q2 nulla fuit ĩ ea ĩcliatio ad malũ. ꝛ sp̃ in bono ꝑmãsit. Tertiũ ve est pene purgatorij. de q̃ exponi põt illd' Hiere. xlv. Ue misero nihil scꝫ dicit ille q̃ est in purgatorio. Itẽ ve pene gehẽne. de q̃ exponi põt illud Job. x. Si impi⁹ fuero ve mihi. s. q2 ad infernuꝫ descendã Ab his aũt oĩb⁹ ve btã ṽgo libera extitit. q2 nullũ pctm̃ purgãdũ: vel ꝓpt̃ qd̃ infernales penas timere deberet vnq̃ꝫ habuit. ¶ Triplex etiã ve ɔtigit mĩerib⁹ spẽcialit̃. ṽgib⁹ ve sterilitatiꝭ. ɔiugatiꝭ ve subiectionis. s̃. his ita. xv. q. iij. ꝛ ca. addit̃. xxvij. q. ij. viduis aũt ve desolatõis. q̃b⁹ vltimis duob⁹ annexũ est ve corruptõis. Ab isto ãt triplici ve vt dicit Alb. vbi s̃. ĩmunis fuit btissima dei mr̃: q̃ fuit ṽgo sine sterilitate: imo cũ fertilitate ac fecũditate diuie ꝓlis. Fuit etiam ɔiugata sine corruptiõe. q2 cũ viro suo in ṽgitate ꝑmansit: vt dictũ ẽ in ꝑcedẽti s̃mõe hui⁹ opis. ser. vlti. Fuit etiã sine futuitõe. nõ ei in ea ĩpletũ est ill' Geñ. iij. Sub viri ptãte eris: ꝛ ip̃e dominabit̃ tui. Nã ip̃a nõ fuit subdita Joseph. sꝫ ip̃e illi: cui ꝛ dĩ fili⁹ subdit⁹ fuit Lu. ij. Fuit postea vidua sed ñ desolata fuit filio suo diuino associata. ꝛ p⁹ ei⁹ mortẽ filio adoptiuo Joãni cõmẽdata: Joã. xix. ¶ Mr̃ib⁹ q̃ꝫ contingit multiplex ve. Uñ saluator ait Mat. thei. xxiiij. Ue aũt ꝑgnãtib⁹ ꝛ nutriẽtib⁹. Est nanq3 illis triplex ve. s. damnificẽtie: indigẽtie ꝛ afficientie. Damnũ autẽ triplex icurrit femina cũ mater efficit̃. s. q2 in conceptu per

Marginalia: B Septeꝫ ve peccati mortalis. — H Triplex ve pene — J Triplex ve mulierum — K Matribus ɔtingit multiplex ve

dit ꝟginitat thesauꝝ impciabilē: post cōcep
tū/corpis venustatē ꝛ sanitatē. Nō eñ mu
lieres grauide apparēt ita pulcre sic p̄us: nec
ita sane. qꝛ subijciunꝰ mlt̄ alterationib⁊ ꝓpt
ꝯceptū. In partu aūt pdūt hoim societatē.
nō eñ pñt viri accedere ad eas. Sed ab his
oib⁊ dānis fuit exempta btā ꝟgo. nā in cōce
ptu nō amisit ꝟginitatē: sed aucta fuit ei⁹ pu
ritas. Unō canit ecclīa: Rubū quē viderat
Moyses incōbustū: cōseruatā agnouimus
tuā laudabilē virginitatē ꝛc̄. Pulcritudinē
etiā nō minuit ei⁹ ꝯceptio: imo ita fuit aucta
ei⁹ pulcritudo vt eā Joseph inspicere nō pos
set fixe facie ad faciē. Et merito: qꝛ rex eterne
glīe erat in ea. Et h̄ d̄r glo. sup illō Lu. ij. Et
nō cognouit eā donec pepit filiū suū p̄moge
nitū. q̄ ait. Joseph Mariā facie ad faciē nō
poterat videre: quā spūssctūs a ꝯceptiōe pe
nitus repleuerat. et ideo nō cog̃scebat facie
ad faciē quā desponsauerat donec vter⁹ eius
euacuaret. Itē in partu nō pdidit hoim soci
etatē: imo tūc mediatrix d̄i ꝛ hoim ꝯstituit.
vñ ꝛ in puerpio a pastorib⁊ ꝛ regib⁊ visitat.

Triplex ve idigē/tie ❡ Incurrūt etiā matres ve indigētie tripli
citer. Nā ad ꝯcipiēdū indigēt cōpare. i. viro
de q̄ ꝯcipiāt. post ꝯceptū indigēt q̄ete. in pa
riendo obstetricatiōe. Hec aūt btissima vir
go i ꝯceptu nō habuit cōparē. qꝛ ꝯcepit spū
sctō coopante. Qd̄ eñ in ea natū est: de spū
sctō est. Mat. j. Itē p⁹ ꝯceptū non indiguit
q̄ete: qꝛ nō debilitata fuit: sed roborata. Uñ
vt h̄r Lu. j. Subito p⁹ ꝯceptū exurgēs abijt
in mōtana cū festinatiōe ad visitandū He
lisabet ꝛ ꝟuiēdū ei. Itē in pariēdo nō indigu
it obstetricatōe: qꝛ (vt inq̄t Hiero.) nulla ibi
obstetrix fuit: nulla obseq̄a mulieꝝ. Et tunc
ꝟificatū fuit illō Esa. xxxv. Germinans ger
minabit letabūda ꝛ laudās. s. deū: circūstan
tib⁊ angel̄ ꝛ canētib⁊: Glīa in excelsis deo.

2 ❡ Tertio p̄ncipal̄r mr̄es incurrūt ve affici
entie. q̄a afficiunꝰ in ꝯceptu libidīe ꝛ corru
ptiōe: post ꝯceptū pudore. qꝛ nulla mlīer i
uenit q̄ natural̄r ꝯsūmato mr̄imonio ñ eru
bescat. Itē afficiꝰ mlīer grauedīe in portādo
in vētre ꝛ ī partu maxīo dolore. Uñ ad osten
dēdū grauitatē doloris mlīer pariēt dicit
Ps. xlvij. Ibi dolores vt pturiēt. ꝛ Gen. iij
p̄me mlīeri dixit de⁹. In dolore ꝛ erūna par
tus tuos emittes. Trāssūptiue i c. cū enixa.
dist. v. vbi ēt d̄r de mlīere tali. In carnis cō
mixtione voluptas est: in ꝑtu ꝟo ptu dolor
ꝛ gemit⁹. De ip̄a etiā mlīere cōiꝰ d̄r. Añ ptū
onerosa: in ptu dolorosa: ꝛ post ptū laborio
sa. Btissima aūt ꝟgo sine hmōi ve fuit. nam
cōcepit sine libidine ꝛ corruptiōe. vñ illi ca
nit ecclīa. Dom⁹ pudici pectoris tēplū repen
te fit dei: intacta nesciēs viꝝ ꝟbo ꝯcepit filiū
Non etiā habuit ve pudoris: q̄ nō fuit sup
posita viro. Uñ caniꝰ ei. Gaude ꝟgo mater
chr̄i: q̄ p aurē ꝯcepisti Gabriele nūcio. Item
sine grauamine filiū suū bñdictuꝫ in ventre
portauit: imo cū maxima suauitate. Hēbat
eñ in vtero gaudia padisi. vñ Bern. in q̄dā
sermone ait. Pōdus amoris tollebat pond⁹
grauedis. Esa. q̄ꝫ. xix. d̄r. Ecce dñs ascendet
sup nubē leuē. Nubes eñ leuis fuit virgo
Maria: q̄ grauamē i portādo dei filiū i vte
ro non habuit. Pepit q̄ꝫ sine dolore: imo cū
indicibili iocūditate saluatorē mōi. Et tunc
iplerū fuit illō Esa. lxvj. Añq̄ꝫ pturiret pepit
masculū. Uñ caniꝰ illi. Gaude qꝛ deo plena
pepisti sine pena cū pudoris lilio. De his āt
inq̄t Bern. sup Missus ē. Fuit Maria si Maria
ne corruptiōe fecūda: sine grauamīe g̃uida: pepit si
et sine dolore puerpa. ❡ Quare aūt nō dolu ne dolo
erit assignaꝰ triplex rō a btō Tho. in. iij. pte re quare
sūme. q. xxxv. ar. vj. s. naturalis: legalis: ꝛ di
uinalis. Pria rō ē natural̄. qꝛ dolor partu
rient causaꝰ ꝓpter apriōem meatuū: p q̄s p
les egrediꝰ. sed chr̄s egressus ē vtero matr
clauso: nullusq̄ꝫ meat⁹ ē apt⁹. et p ꝯñs non
debuit mr̄ ei⁹ ip̄m pariēdo dolorē sentire. Et
ad p̄dicta adduci posset illō q̄d ait Aug. in
li. de symbolo di. Nasciꝰ chr̄s ex ꝟgine sicut
flos ex virga sine semīe ꝛc̄. Scd̄a rō ē legal̄
Nā iust⁹ ꝛ innocēs ñ d̄ꝫ puniri. l. gracc⁹. C.
ad. l. iul̄. de adul. ꝛ c. cog̃scētes. de cōsti. Cū g̃
hic dolor dat⁹ fuerit p̄me mulieri q̄a pecca
uit: beata ꝟgo q̄ fuit inocētissima debuit ab
hoc dolore esse imunis. Tertia rō est diuia
lis. Nā vbi fuit tāta dulcedo ꝛ suauitas nō
potuit eē dolor. Duo eñ ꝯ̄ria nō pñt i codeꝫ
instāti iesse eidē subiecto: ꝰm p̄hm i p̄dicamē
to q̄ntitat. et i. ij. Topic. ꝛ no. in. l. si ancillā.
ff. de vsuca. pro suo. ꝛ ī cle. gr̄e. de rescp̄. de q̄
plene p Car. flo. i c. j. de ꝯsti. imo iclusio vni⁹
ꝯ̄rij est alteri⁹ exclusio. ij. topic. ꝛ. l. cū pror. i
p̄n. ff. de iudi. et. l. hec ꝟba. ff. de ꝟ. sig. et c. cū
renūciaꝰ. xxxij. q. j. Et etiam d̄r q̄ꝛ contrario
vno posito tolliꝰ reliquū. vt notaꝰ in autē. de
mā. p̄n. §. neq̄ꝫ aūt. Cū igiꝰ btissima ꝟgo ha
beret in vtero spūssancti suauē inundantiā:
et filiū dei q̄ est dulcedo ifinita: vt ait Aug.
in li. de vero cultu. ꝑfecto dolere non potuit
Nam si (vt ait Aug. in q̄dā sermone) tāin
gens et tā maxima est dulcedo dei q̄ꝛ si in in
ferno vna gutta descēderet: totā damnatoꝝ
amaritudinē dulcoraret. Quid iocūditatis
sentire debebat ꝛ dulcedis ip̄a ꝟgo dignissi
maq̄ in suo sacratissimo vtero fontē diuine
dulcedinis habebat: ꝛ pariendo eū suauissi
me effūdebat. Ex p̄dict igiꝰ patet q̄ꝫ cōgru
enter dixerit angel⁹ btissime ꝟgini: Aue. q̄si
sine ve. i. sine oī ve. qꝛ idefinita eq̄pollet vni
uersali ꝰm iura. l. j. §. cum vrbē. ff. de offi. p̄
fec. vr. et. l. si pluribus. ff. de lega. ij. et ibi B

bricus de rosate. et c. si romanoꝝ. xix. dist. et c. quia circa. de pui. et c. vlt. de ꝯiugio lepro/soꝝ. et. ff. de serui. vrba. pdi. l. si seruit⁹. §. j. et l. si dom⁹. §. q̄ edificiū. et ibi Jaco. de but. ff. co. ti. 7. ff. de reb⁹ dubijs. l. si is q̄. §. vtꝝ. in fine. et c. vt circa. de elec. l. vj. et ibi glo. et c. pa/storalis. de dona. et. l. cū auꝝ. ff. de auro 7 argento legato. et p̄ Bart. in. l. si cū dies. §. plenū. ff. de arbitr. et p̄ Dynū ex̄ de regul' iur. in pemio li. vj. et p̄ doctores in c. saluator. j.
M q. iij. et c. q̄ si dormierit. xxxj. q. j. ¶ Sicut autē ve est termin⁹ cōminationis ꝯtra pccōres: sic aue est terminus ꝯsolationis: confortatiōis et bñdictionis iustis. Recteq̄ dicim⁹ cū angelo ipsi domine nostre Aue. Nō eñ fuit in ipsa illō ve de quo dr̄ Eccl'iastes. iiij. Ve so/li: quia si ceciderit nō habet subleuātē. Ipsa eñ nunq̄ fuit sola: sed semp̄ deo 7 angelis comitata. Nec etiam illud Eccēs. x. Ve tibi terra cuius rex est puer. Beata etem̄ vgo q̄ in diuinis scripturis appellat̄ terra: a puero non fuit recta sed a deo gubernata. De quo Dañ. vij. dicit̄. Antiquus dieꝝ sedit. s. in be/ata vgine. Non fuit etiam in ea illō Eccī. ij. Ve duplici corde 7 labijs sceleratis 7 mani/bus malefacientib⁹ 7 pccōri ingredienti terram duab⁹ vijs. Nam fuit simplici corde et lingua optima ac manibus mūdissimis de/corata: ac sine vlla duplicitate. Non etiā fu/it in ea illud Esa. iij. ca. Ve impio in malum cum omni pietate fuerit repleta. Nō etiā fuit in ipsa illud eiusdem libri. v. ca. Ve q̄ tra/bitis iniq̄tatē in funiculis vanitat. In ipsa nanq̄ nulla vnq̄ iniquitas vel vanitas fu/it. Nec illō quod in eodē ca. scp̄tuȝ est. Ve q̄ sapientes estis in oculis vestris: cū in sua re/putatiōe esset vilissima 7 valde abiecta. Nec etiam illud eiusdem libri. ca. vj. Ve mihi q̄a tacui. Ipsa eñ non tacuit vbi opus fuit. sed locuta est cum angelo: consensum suum cō/ceptiōi cbr̄i p̄bendo. Nec illud eiusdeȝ libri ca. xxxiij. Ve q̄ predar. Non solū eñ aliena nō abstulit: sed oīa sua pauperib⁹ erogauit. Nec illud eiusdē libri ca. xlv. Ve qui cōtradicit factori suo. Nec illud Hiere. xlv. Ve nob quia peccauim⁹. Ipa eñ semp̄ volūtatē su/am diuine voluntati conformauit. et vt su/pra dictum est nunq̄ peccauit. Nec etiaȝ fuit in ea illud Amos. vj. Ve qui opulenti estis. Nec illud Esa. v. Ve q̄ potentes estis ad bibendum vinum. Ipsa eñ sūme abstinentie fuit in cibo 7 potu. Nec illud Matth. xviij Ve homini illi p̄ quem scandalū venit. Nō eñ vnq̄ aliquē scandalizauit: sed omnes bene edificauit. Nec etiā in illa fuit illō Matthei. xxiij. Ve vobis hypocrite. Ipsa eñ hy/pocrisim summe detestata ē 7 euitauit. Nō etiam fuit in ea illud Lu. vj. Ve vobis q̄ sa/turati estis. Ipsa enim de ipsa cecinit Lu. j. Esurientes impleuit bonis. s. deus. Nec fuit in ea illud eiusdē ca. Ve vobis q̄ rideris. Vl' illud. Ve vobis diuitib⁹. Ipsa nanq̄ nunq̄ dissolutiōib⁹ vacauit: nec diuitias hr̄e volu/it: sed orōnib⁹ 7 deuotiōib⁹ dedita fuit: 7 di/uitias cōtēnens paupcula esse voluit. Ipam ergo ꝯgrue salutam⁹ dicētes: Aue Maria. quia nullū vnq̄ ve fuit in ea q̄d ei nocumentū quouis modo afferret.

Pars. II. huius sermonis que dicit̄ grati/ficationis.

N
GRatia dei fuit multipl'r in Ma/ria. Unde Bern. in q̄dam sermōe inq̄t q̄ habuit grās corpales: mentales 7 celestes. Grās āt corpales habuit q̄ttuor que fluxerūt in carne ei⁹: q̄a ipsa fuit virginitatis primiceria sine corru/ptione fecunda: sine grauedine grauida: et sine dolore puerpa: vt supra dictū est. Gra/tie mentales siue spūales fuerunt quattuor que fluxerunt in eius mente. s. deuotio hūi/litatis: reuerentia pudoris: magnitudo cre/dulitat: 7 martyriū cordis. Gre celestes sil'r fuerunt q̄ttuor q̄ fluxerūt de celo. s. ei⁹ in vtero scrificatio: angelica salutatio: spūssancti supuentio: 7 filij dei ꝯceptio. ¶ Possumus q̄ȝ dicere q̄ btā vgo septēplicē habuit graꝝ diuersitatē. Prio grē inuentiōem. Vñ dixit ei angelus Lu. j. Inuenisti grām apō deum. — Septē/plicē gra/tiā babu/it.
Ubi Bern. ait. Inuenisti grāȝ quā q̄rebas: inuenisti q̄d ante te inuenire nemo potuit. Pñt ḡ peccatores secure sibi dicere: Redde nobis grām quā p̄nob inuenisti: q̄ nisi nos peccatores fuissem⁹: tu talē ac tantā gratiaȝ nō inuenisses. s. vt esses mater redemptoris. Secūdo habuit grē in vētre repletiōeȝ. Idō vocauit eam angelus gratia plenam. ¶ Est aūt triplex plenitudo. Quedaȝ est instar flu/minis. et ista fuit in chr̄o: iuxta illud ps. lxiij Flumen dei repletū est aq̄s. — Triplex plenitu/do grē
Quedā est instar riui. et ista fuit in Stephano 7 ī ceter scīs Vñ ps. p̄dicto dr̄. Riuos ei⁹ inebrians. Et q̄dā est media inter has duas: q̄ est instar fontium. et hec fuit in Maria. q̄ semp̄ fuit plena 7 nunq̄ in aliq̄ diminuta. 7 sic ei⁹ plenitudo fuit media inter plenitudinē diuinā 7 hu/manā: ita q̄ ei⁹ plenitudo fuit minor q̄ȝ di/uina: sed maior q̄ȝ oīs alia plenitudo humana. Unde Bern. ait. Legim⁹ Stephanū plenū gratia 7 apl'os plenos spūsctō: sed longe dissil'r a Maria. q̄ nec in illo habitauit corporaliter diuinitat plenitudo: nec illi cōce/perunt de spūsancto Hec ille. Et ideo de beata virgie que a deo recepit plenitudinē gratiaꝝ 7 in sacra scriptura appellat̄ terra exponi potest illō ps. xxiij. Dñi est terra 7 plenitu

do eius. Qd etiā hr̄. j. Cor. x. et. viij. dist. c. q̄ iure. et. xiij. q. ij. c. in eccl'iastico. et ex̄ de deci. c. tua nob. Btūs q̄ȝ Hierony. sup illō Lu. j. Aue gr̄a plena. inqt. Talibꝫ decebat ṽginē oppignerari mūeribꝫ vt esset gr̄a plena: q̄ dedit celis gl'iam: terr꞉ deū/ pacēq̄ȝ refudit: gētibus fidem: finem vicijs: vite ordinē: moribus disciplinā. Tertio habuit gratie accumulatiōem. q̄a ea q̄ alij sancti habuerūt particulariter: ip̄a habuit vniuersal'r. Vn̄ Hiero. in sermone assumptiōis ait. Bn̄ gr̄a plena: q̄a ceter꞉ q̄dē p partes gr̄a p̄stat: Marie ṽo tota se infudit gr̄e plenitudo. Descendit q̄ppe sicut pluuia in vellus: et stillicidia stillantia sup terrā. Plane celest꞉ imber lapsu placido virgineū vellus infudit: z tota diuinitatis vnda in ei⁹ carne se cōtulit: ac demū p cruc꞉ patibulū exp̄ssum oībꝫ terr꞉ pluuias salut꞉ ifudit: z hūanis mētibꝫ stillicidia gr̄e p̄stitit. Vere ḡ plena p quā largo sp̄ūsscti imbre supfusa est oīs caro. Q ṽo ipsa habuerit oēs gr̄as vniuersal'r q̄s ceteri habuerunt particularit̄: patet. q̄a Abraā q̄dē habuit fidem: sȝ ip̄a fidelior. Moyses māsuetudinē: sed ip̄a mansuetior. Dauid hūilitatē: sed ip̄a humilior. Joānes ṽginitatē: sed ip̄a purior Martha hospitalitatē: sed ip̄a liberalior. q2 nouem mensibꝫ chr̄m in suo vtero portauit. Magdalena contemplationē: sed ip̄a in cōtēplatione sublimior. Nicolaus miscd'iam: sed ipsa clementior: q̄a mr̄ miscd'ie appellat̄. Quarto habuit gr̄e accumulate impmixtionē. Alij nāq̄ȝ scti habuerūt gr̄aȝ: sed cū pmixtione venialiū. in ip̄a aūt nulla fuit peccati admixtio. iux̄ illud Cañ. iiij. Tota pulcra es amica mea z macula nō est ī te. Ip̄a enī fuit pulcra: q2 sine pctō origiāli. Fuit tota pulcra: q2 sine pctō actuali. Fuit etiā sine macula: q2 sine pctō veniali. Quīto habuit gr̄e impmixte conseruationē z ꝯfirmatiōem. Adeo nāq̄ȝ in gratia ꝯfirmata fuit z ꝯseruata ꝙ ab illa nunq̄ȝ cadere potuit: eoꝙ diuina sapientia septē eā colūnis muniuit: Sap. ix. Per septē aūt colūnas (vt s̄. dictum est) intelligi p̄nt septē sp̄ūssancti dona: q̄bꝫ ipsa plena fuit. Vl' p̄nt intelligi septē ṽtutes: tres theologice z q̄ttuor cardinales siue politice q̄s ip̄a habuit. Vn̄ Ecc̄i. xxiiij. ait. In me oīs gr̄a vite z ṽtut꞉. Sexto habuit gr̄e ꝯseruate remunerationē. Quia enī de⁹ dat mēsurā gl'ie s̄m quantitatē humilitat꞉ z gratie: ideo de⁹ sibi īmensitatē gl'ie ꝯtulit. q2 īmēsam hūilitatē z gratiā habuit. Qm̄ enī pfunde se hūiliauit: ideo alte sublimari pmeruit q̄ntū ad locum subiectū z affectū. Nā q2 ipsa recubuit in nouissimo loco: iō exaltari meruit sup choros oīm angeloꝝ. Et q̄a humilitatē habuit interius in corde et mansuetudinē exteri⁹ in corpore: ideo exaltari pmeruit q̄ntū ad totū suum subiectū. s. corp⁹ z aīam. q2 z aīa ei⁹ fuit gl'ificata: z corp⁹ fuit veste imortalitat꞉ indutū. Et q2 se hūiliauit: sumēdo ancille officiū: iōo cōmissum ē ei officiū illuminādi sanctos q̄ sunt in via: z illos q̄ sunt in p̄ria. Vn̄ Ber̄. inq̄t. Marie p̄ntia tot⁹ illūinat̄ orbis: adeo vt ipsa celest꞉ patria clari⁹ rutilet virginee lāpadis illustrata fulgoribꝫ. Itē ꝓpter h̄ ꝙ se appellauit z reputauit ancillaȝ facta est dei mr̄ z dn̄a angeloꝝ. vn̄ poeta vulgar꞉ inq̄t illi. Qn̄ desti ri posta al messo facto. Ecco lancilla del signore dicēdo laterna ṽita suo carnal māto fece del sangue del tuo cor prēdrēno. Sopra di te tāta gratia infondendo che ci ascumangel de la somma altura. Ti fe subiecto come bon famel... Septīo habuit gr̄e remunerate emanatiōeȝ siue diffusionē. q2 sup nos miscd'iaȝ z gr̄am suam lōge: late: sublimit̄ z pfūde diffundit. Vn̄ Bern̄. ait. Quis o bn̄dicta miscd'ie tue lōgitudinē: latitudinē: sublimitatē z pfūdū inuestigare possit. Lōgitudo ei⁹ vsq̄ȝ ī diē nouissimū subuenit vniuers̄. Latitudo ei⁹ replet orbē terraꝝ: vt miscd'ia ei⁹ plena sit oīs t̄ra. Sublimitas ei⁹ ciuitat꞉ supne ruinas īstaurauit. Profūditas ei⁹ sedētibꝫ ī regiōe vmbre mort꞉ redēptionē obtinuit. Tu ḡ pietat꞉ gr̄aȝ quā apō deū inuenisti notā facias mōo: obtinēdo reis veniā: egris medelā: pusillis corde robur: afflict꞉ ꝯsolatiōeȝ: piclitātibꝫ adiutoriū z liberationē. Hec ille. ¶ Sȝ p maiori pdcōꝝ O Maria declaratōe ē sciēdū ꝙ btā ṽgo habuit gr̄am habuit ḡ purā: plenā: z supplenā. Habuit nāq̄ȝ gr̄am tiā purā purā sine alicui⁹ ꝯtrij admixtōe. Habuit plenā gr̄aȝ sine aliq̄ diminutōe. Habuit gr̄am supplenā cum larga diffusiōe. Primo habuit gr̄aȝ purā sine ꝯtrij admixtione. Scti enī alij in vita p̄nti z si hn̄t gr̄am: tn̄ cum ea hēbāt admixtionē. Primo timor꞉. s. ne essent ingrati deo. Ecc̄i. ix. Nemo scit zc̄. vel ne caderent a gr̄a. j. Cor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Istā aūt admixtiōeȝ timoris b. virgo nō habuit: q2 certa erat se gr̄aȝ dei hr̄e: vt supra dictū est: cū ei angel⁹ ex pte dei dixisset: Aue gr̄a plena. Sciebat etiā ꝙ a gr̄a cadere n̄ poterat. Vn̄ dicere poterat illō Ecc̄i. xxiiij. Vsq̄ȝ ad futuꝝ seculū nō desinā. Secundo serui dei habēt admixtionē laboris. q2 oportet eos multū laborare ad sensualitatē obdomādā z rōni subijciēdā. iuxta illō. j. Cor. ix. Castigo corp⁹ meū z ī seruitutem redigo zc̄. Istā aūt admixtionē laboris nō habuit ṽgo bn̄dicta: quia nullos mot⁹ rōni ꝯtrios vnq̄ȝ psensit. Vnde Bern̄. ait. Beata virgo ictus impugnationis nunq̄ȝ ptulit: z incētiua carnis non tolerauit. capit serpentis contriuit ita ꝙ eā fugiens expauit. Tertio sancti viri

bn̄t admixtionē doloris: et eo q̄ multos de fectus hic se vident: etsi aliq̄s defectū se hic non crederet: tūc ipse omnes hēret: iux̄ illud Bern̄. in q̄dam ser. Omnia illi desunt q̄ nihil sibi deesse putat. Istam aūt admixtionez. btā v̄go non habuit: q2 nullus defectus gr̄e vnq̄ in ea fuit: sed omnes gr̄as ⁊ v̄tutes sp habuit. Ex quo sequit̄ q̄ habuit gr̄am plenā sine aliq̄ defectu vel diminutione. Magnū q̄ppe est hr̄e potētiam receptiuā gr̄e quā habent petōres dum sunt in mundo: sed ea carent damnati in inferno: et illud ē magnum chaos qd̄ est in inferno: impotentia. s. ad gratiam recipiēdā: iux̄ illd̄ Luc. xvj. Int̄ nos et vos est magnum chaos. Maius aūt est habere gustū siue guttā gr̄e quā bn̄t boni dū adhuc sunt impfecti: et ista gutta gr̄e valet eis ad bonoꝝ opeꝝ fecundationē: et ad viciorum refrigerationē: ac ad sitī mūdane extīctionē. De duob3 p̄mis dr̄ Can. v. Caput meum plenum ē rore: ⁊ cincinni mei guttis noctium. De t̄tio dr̄ Augus. in q̄dam ser. Qui biberit de fluuio padisi cuius vna gutta maior ē oceano: restat vt in eo sitī hui9 mūdi penit9 extincta sit. Maximū v̄o est hr̄e calicez plenum gr̄e quem bn̄t viri pfecti. de q̄b3 dr̄ Act. ij. Repleti sunt omnes sp̄ūscō. Et iste calix gr̄e valet eis ad salutem adq̄rendā: ad fiduciā de deo obtinendā: ⁊ ad ꝯsolationem mundanam obliuioni tradendā. De duob3 p̄mis dr̄ Ps̄. cxv. Calicem salutarī accipiā: ⁊ nomen dn̄i inuocabo. De t̄tio dr̄ Ps̄. xxij. Calix meus inebrians q̄ꝫ p̄clarus est. Permaximū āt ē hr̄e fōtē gr̄e: quē bn̄t bti: et iste fons eos viuificat et satiat et inebriat: iux̄ illud Ps̄. Inebriabunt̄ ab vbertate domus tue: ⁊ torrente voluptatis tue potabis eos. Jō Cant̄. v. dr̄: Bibite amici et inebriamini charissimi. Ad istū aūt fontē sitiens pueni re pp̄ha et ibi satiari petebat dicens Ps̄. xlj Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū ⁊c. Supmaximū v̄o est non tm̄ hr̄e potentiam receptiuam gr̄e et gustū gr̄e atq3 calicē: ꝫetiam fluuiū oīm gr̄aꝝ. Et istaȝ plenitudinē h3 btā v̄go maria. de q̄ dr̄ Cant. iiij. Fons hortoꝝ puteus aq̄ꝝ viuentiū q̄ fluunt impetu de libano. Ipa est em̄ pute9 aq̄ꝝ viuentiū inq̄ꝫtū petōres mortuos viuificat a petō. Est fons hortoꝝ inq̄ꝫtū bonos fecundat in ope bono Est fluuius vadens cū impetu inq̄ꝫtū btōs letificat in celo. Iux̄ illd̄ Ps̄. xlv. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. ❡ Tertio habuit ⁊ hab3 gr̄am supplenam cū larga ⁊ plena diffusione. Vn̄ Bern̄. inq̄t: Btā v̄go velut alteꝝ solem induit: q2 sic ille sup bonos ⁊ malos indifferent̄ orit̄: sic ipa q̄q3 p̄terita merita non discernit: ꝫ oib3 exorabilem ⁊ clemētissimā se exponit: oīmq3 necessitates amplissimo miserat̄ affectu. Tam copiosa aūt est ⁊ tam plena q̄ eius plenitudinē sensit infern9: q2 p eam expoliatus fuit / sensit t̄ra: q2 mortuos reddidit / sensit celum qd̄ se apuit / senserunt angeli q̄ fuerūt repati / senserūt petōres q̄ fuerunt iustificati / senserunt iusti q̄ fuerunt btificati. Addit etiam Ber. Virgo beata p̄ciosum illd̄ balsamū tanta copia: tāta q3 diffudit plenitudine vt copiosissime influat circūq̄q3. Et iteꝝ ait: Quanto ḡ deuotionis affectu mariā a nob̄ honorari voluit de9 q̄ toti9 boni plenitudinem in ea posuit vt siqd in nob̄ est spei: siq̄d gr̄e vel salutis: ab ea nouerim9 redūdare q̄ ascendit affluens delitijs. Totī ḡ medull̄ cordis veneremur mariā: q2 sic est voluntas eius q̄ totū nos habere voluit p illam. Hec ille. Habuit igit̄ btissima v̄go plenitudinem gr̄aꝝ. ❡ Sed notā dum est q̄ q̄druplex est plenitudo. Prima dr̄ sufficientie: quā bn̄t oēs electi. q̄ q̄dē bn̄t omnia q̄ sunt eis sufficientia ad salutez. De q̄ plenitudine dr̄ Act. vj. Stephan9 aūt plenus gr̄a ⁊c. Scd̄a est plenitudo abūdantie: quā habuerūt apl̄i q̄ p̄ ceterī scīs sp̄m scm̄ in maiori abundantia receperūt. Et ita itelligit̄ illud Act. j. Repleti sunt oēs sp̄ūscō. Tertia est excellentie quā habuit btā v̄go: ⁊ ita itelligit̄ salutatio āgelica dicen̄. Aue gr̄a plena. Ipa em̄ excellētissime sup oēs apl̄os ⁊ scōs sp̄m scm̄ recepit: iux̄ illd̄ Prouerb. vlt̄. Multe filie ꝯgregauerūt sibi diuitias: tu v̄o supgressa es vniuersas. Cetere em̄ habuerūt mensurā gr̄e: Maria aūt fontē gr̄arum. Cetere habuerūt v̄tutes ⁊ gr̄as p̄ticulārit̄: Maria v̄o habuit oēs vl̄r. Quarta ē plenitudo effluentie quā habuit chr̄s: vn̄ d ip̄o dr̄ Joan. j. De plenitudine ei9 oēs accepimus gr̄am p gr̄a. Prima aūt plenitudo q̄ est in sanctis assimilatur plenitudini vasis. Vas em̄ habet plenitudinem mensuratā f3 suam ꝓportionem: sic et de9 f̄m q̄ hō dispōit vas anīe: dat sibi mensuram gr̄e. iux̄ illud Eph. iiij. Vnicuiq3 data ē gr̄a f̄m mēsuram donatiōis chr̄i. Scd̄a plenitudo que est in apl̄is assimilat̄ plenitudini riuuli decurrentis. Ipsi em̄ riuos doctrinaꝝ suaꝝ sparserūt ⁊ ip̄m mundū infecundū germinare fecerūt Iux̄ illd̄ Ps̄. lxiiij. pallegati. Riuos ei9 inebrians ml̄tiplica genimina ei9 ⁊c. De istī riuis dr̄ Esa. xxxiij. Locus fluuioꝝ riui latissimi et patētes. Sc̄i em̄ apl̄i fuerūt loc9 fluuioꝝ p plenā a deo receptā sapiam: ⁊ fuerūt riui pmanentē doctrinā: et fuerūt patētes p scām ꝯuersationē aptā. Tertia plenitudo q̄ fuit in v̄gine assimilat̄ plenitudini fontī. vt ē dictū ē p illd̄ Can. iiij. Fōs hortoꝝ ⁊c. Habet em̄ fructuosam germinationē: et id̄o dr̄ fons hortoꝝ. Habet ppetuā effusionē: id̄o dr̄

Habuit gr̄as ple/nā

Habuit it ⁊ hab3 gr̄am supplenā

Q

Quadruplex est plētudo

pute⁹ aq̃ꝝ viuentiũ. Habȝ velocẽ ꝛ abũdan
tẽ emanationẽ / ꝛ iõ seq̃r: q̃ fluũt impetu ď li
bano. Quarta plenitudo q̃ in chr̃o assimila
tur plenitudi fluminis: qꝛ a nll'o alio flumine
incipit: sed a mari ꝓcedit et sp̃ fluit. De q̃ dꝛ
ps̃. p̃dicto. Flumẽ dei repletũ ẽ aq̃s ꝛc̃. Istõ
aũt flumẽ sic impletũ: mr̃em suã spũscto sic
impleuit ꝙ seipm̃ q̃ est cibꝫ angeloꝝ in ea p̃
parauit in cibũ hoĩm / iõ subdiꝛ: Parasti ci
bũ illoꝝ: qm̃ ita ẽ ꝑparatio ei⁹. Deinde emisit
riuos. s. apl'os: q̃s sic inebriauit. i. ĩ tãta abũ
dantia impleuit ꝙ ꝑ eos germia fidei ꝑ totũ
orbem mltiplicauit / iõ subdiꝛ: Riuos ei⁹ in
ebrians multiplica genimĩa ei⁹. Deinde illõ
flumen emisit stillicidia. i. in cordibꝫ alioꝝ
sanctoꝝ misit spũsscti dona: ꝑ q̃ gaudenter
eos germinare fec̃ ꝑ opa bona / iõ subdiꝛ: In
R stillicidijs ei⁹ letabiꝛ germinãs. ¶ Istã aũt

Maria hȝ q̃druplicẽ mẽsurã grãrũ.

plenitudinẽ supefluentẽ chr̃s donauit mr̃i
sue: qꝛ de plenitudine ei⁹ accipiunt vniuersi:
non tñ oibꝫ eq̃l'r se diffundit: sed ꝺm dispo
sitionẽ recipientiũ dat mẽsuram grãꝝ. Ha
bet em̃ q̃druplicẽ mensurã. de q̃ dꝛ Luc. vj.
Mensurã bonã ꝛ ꝯfertã ꝛ coagitatã ꝛ sup
effluentẽ dabũt in sinũ vestꝝ. Ipa nãq; q̃s
dam fac̃ bñ incipe ꝑ grãm incipientẽ: et istꝭ
dat mensurã bonã q̃ldam fac̃ in medio ꝓfi
cere ꝑ grãm ꝓgredientẽ: et istis dat mẽsurã
ꝯfertam: qꝛ maiorẽ grãm eis ꝯfert: q̃sdã fa
cit semꝑ ꝑseuerare: ꝛ istꝭ dat mensurã coagi
tatam: qꝛ grã dei sic exagitat eos ꝛ cõfirmat
ꝙ ab ipa nunq̃ȝ cadũt: q̃sdã ṽo fac̃ supefflue
re ꝑ grãm ꝑficientẽ ꝑ quã ipsi effluũt: mõ ꝑ
ṽba edificatoria: mõ ꝑ bona exempla: et mõ
ꝑ miscdie opa. ¶ Notandũ ãt ꝙ sunt q̃ttu

Quattuor sũt sig̃ plẽitudis ĩ maria

or signa plenitudis. Primũ ẽ nõ resonare.
sic pꝫ in vase pleno vino: qđ repcussum nõ
resonat. Iõ dꝛ Job. vj. Nunq̃d mugiet bos
cũ an̄ ꝑsepe plenum fuerit? Scđm ẽ nõ pl⁹
appetere: sic pꝫ in stomacho pleno q̃ non pl⁹
appetit eoꝙ saturitatẽ hȝ. Iõ dꝛ ꝓuer. ij. Aia
saturata calcabit fauũ: aia ṽo esuriens etiã
amaꝝ ꝑ dulci sumet. Tertiũ ẽ supeffluere: si
cut patȝ in fluuio inundante. vñ Ecci. xxiiij.
dꝛ: Qui implet q̃si phison sapiam. Phison
em̃ ẽ fluui⁹ ꝑadisi t̃restrꝭ: q̃ ď ꝑadiso egredi
ens: t̃ram euilath circuĩt ꝛ iundat. Quartũ
signũ est ponderosum eẽ: sic patȝ in vase: qđ
qñ ẽ vacuũ / est leue: sed qñ est plenũ / est pon
derosũ. Ista aũt q̃ttuor signa fuerunt in be
ata ṽgine: ꝑ q̃ oñdiꝛ ꝙ fuit grã plena. Prio
em̃ nunq̃ȝ resonauit ꝑ impatientiã vel mur
murationẽ: lȝ mltas tribulatiões ꝑpessa sit:
sed semꝑ de oibꝫ deo grãs egit. Scđo quia
adeo cor suũ fuit plenũ amore celestiũ ꝙ nũ
q̃ȝ mũdana appetijt: sȝ semꝑ t̃rena despexit:
qꝛ celestẽ dulcedinẽ degustauit: iõ ois dulce
do mũdana sibi amara fuit. Vñ ꝓuer. vl. dꝛ
Gustauit ꝛ vidit qꝛ bona ẽ negociatio eius.
Nam sic dic̃ Chrys. Vere nõ hȝ qđ sup t̃rã
amet q̃ celestẽ dulcedinẽ degustauit. Tertio
ꝑ cõtinua bñficia nunq̃ȝ effluere cessauit. vñ
Bern. sup Missus ẽ / ait: De plenitudine ei⁹
accipiũt vniuersi: captiuus redemptionẽ: ce
cus illuminationẽ: eger curationẽ: tristꝭ ꝯso
lationem: pctor veniã: iust⁹ grãm: angel⁹ le
ticiam: filius dei hũane carnis subam: et to
ta trinitas gl'iam: ita vt nõ sit q̃ se abscõdat
a calore ei⁹. Quarto intantũ fuit p̃ maxima
grẽ plenitudine ponderosa: ꝙ si ipa sola in
vna statera ponereꝛ ab vna ꝑte: et ceteri oẽs
scti tã noui q̃ȝ veterꝭ testamẽti ꝛ oẽs angeli i
alia: ipa ampli⁹ ponderaret. Vñ Bern. vbi
s̃ exponens illõ Ecci. xxiiij. In plenitudie sã
ctoꝝ detẽtio mea. inq̃t: Vere i plenitudie sã
ctoꝝ detentio ei⁹: cui nõ defuit fides ꝑriar
chaꝝ / nec spes ꝓphaꝝ / nec zel⁹ apl'oꝝ / nec cõ
stantia martyrũ / nec sobrietas ꝯfessoꝝ / nec
castitas ṽginũ / nec fecũditas ꝯiugataꝝ / nec
puritas angeloꝝ. ¶ Si aũt q̃raꝛ q̃l'r beatissi

S Qualiꝛ maria inuẽit grãm

ma ṽgo grãm tantã inuenit? Est sciendũ ꝙ
eua ꝑ tria grãm dei amisit. s. ꝑ supbiam / ino
bedientiã / ꝛ curiositatẽ vanã. Econtra ṽo be
nedicta ṽgo grãm dei inuenit merito hũilis
tatꝭ quã habuit. s. qñ se ancillã vocauit. Su
ꝑ quem locum dt Bern. Semꝑ solet eẽ grẽ
diuine familiarꝭ hũilitas q̃ cedere nõ nouit
honoribꝫ: isolescere gl'ia nescit / mr̃ dĩ eligiꝛ:
ꝛ ancillã se noiat. Nõ ẽ magnũ in abiectiõe
eẽ hũilẽ: magna ꝛ rara ṽtus est hũilitas ho
norata. Scđo inuenit grãm merito obediẽ
tie quã deo exhibuit qñ dixit: Fiat mihi ꝺm
ṽbum tuum. Vñ Aug. in q̃dã ser. ait eua oc
cidendo obfuit. Maria viuificando ꝓfuit /
ꝑ inobedientia em̃ obedientia cõmutaꝛ / fi
des ꝑ ꝑfidia cõpẽsaꝛ. Tertio inuenit grãȝ me
rito solitudis / non em̃ fuit curiosa: sed deo ꝛ
sibi vacauit. vñ angel⁹ nõ inuenit eã in foro
tanq̃ȝ mũdanis curꝭ inhiantẽ: sȝ in thalamo
tanq̃ȝ soli deo vacantẽ. Dic̃ em̃ Amb. in li. ď
ṽgibꝫ. Nõ dȝ ṽgo eẽ vulgarꝭ. i. de vulgo / nõ
in foro / nõ i platea / voce q̃rula / gestu lubri
ca / facil' auditu vel affatu. Quicũq; igiꝛ hec
tria hȝ. s. hũilitatẽ. obediẽtie ꝓmptitudinẽ. ꝛ
mentꝭ vacationẽ. dei grãm poterit inuenire.
iuxͣ illõ Esa. lxvj. Sup quẽ req̃escit spũs me
us nisi sup hũilẽ? Ecce hũilitas. ꝛ q̃etũ. Ecce

T Propt̃ nos inuenit tantã grãm.

mentꝭ tranq̃llitas. ꝛ trementẽ ꝺmones me
os ꝛ ex hͦ adimplentẽ. Ecce obediẽtie veloci
tas. ¶ Si ṽo q̃raꝛ ꝓpt̃ q̃d bt̃a ṽgo inuenit
tantã grãm? Rñdeꝛ ꝙ non tm̃ ꝓpt̃ se: sȝ etiã
ꝑ nob: vt de eius plenitudine accipiam⁹. vñ
Ber. vbi s̃ inq̃t: Copiosissima charitate bea
tissima ṽgo sapientibꝫ ꝛ insipiẽtibꝫ debitricẽ
se fecit: oibꝫ miscdie sue sinũ apit: vt de ple
nitudine sua cũcti recipiant. Hec ille. Sup

dicta aūt q̄si oīa ꝯfirmat Alb. sup Missus est. vbi int̄ alia dic: loquēdo de plenitudine grē ꝙ ē distinguere triplicē plenitudinem. Pria ē effluxiua ⁊ non receptiua: ⁊ appellat̄ plenitudo eťna: ⁊ hec ē in deo solo q̄ dat gratiā ⁊ nō recipit a q̄q̄. iux̄ illō ps. lxxxiij. Gratiam ⁊ gl'iam dabit dn̄s. et hec plenitudo q̄ dei ē sub figura asueri/ q̄ iterp̄tat̄ britudo: describit̄ Hester. xv. vbi dr: Uidi te dn̄e q̄si angelū dī ⁊ cōturbatū ē cor meū p̄ tiore gl'ie tue: valde ei mirabil' es dn̄e ⁊ facies tua plena ē oim gr̄az. Hāc plenitudinē recepit vgo maria i se: q: deū i mente habuit plenū oim gr̄az: et in vētre p icarnationē. Et h̄ mō. nll's ali⁹ habuit plenitudinē gr̄arū nisi ipa: vt ait Bern. vbi s. Scd̄a plenitudo fuit i cb̄o s̄z hūanitatē. iux̄ illō Joā. j. Plenū grē ⁊ vi. Et Esa. xj. dr: Requiescet sup eu sp̄us dn̄i. ¶ Sz sciēdū ꝙ oib⁹ sctis data ē gr̄a ad mēsurā: lz nob ignorā/ s̄z illi notissimā q̄ oīa ꝯstituit in pōdere/ nūero/ ⁊ mēsura. Sap̄. xj. Homi āt cb̄o. i. aie ei⁹ ifusa fuit gr̄a ab initio sue ꝯceptiōis sine mēsura: s̄m illō Joā. iij. Nō ei ad mēsurā dat de⁹ sp̄m. s. ipi cb̄o. Fuit ḡ plen⁹ gr̄a/ q: īn̄gru3 hō habuit p gr̄am q̄ de⁹ h3 p nām. Uñ dr Jsid. in li. d trini. ꝙ trinitas sibi soli nota ē ⁊ hoi assumpto. verū q: anima cb̄i carni fuit vnita i ventre vgis. sic etiā pt dici ꝙ ista plenitudo sine mēsura fuit i vgine vt dicat̄ gr̄a plena. ⁊ ita itelligit̄ illō Hiero. ad Eusto. Jn Maria toti⁹ grē q̄ in cb̄o fuit venit plenitudo. Tertia plenitudo ē illa q̄ dat̄ sctis ad mēsurā. vt s̄ dictū ē. Dicūt̄ aūt pleni s̄z capacitatē suā: ⁊ hec plenitudo fuit excellētissime i maria/ q̄ sola (vt ait Alber. vbi s̄) tātā gr̄am habuit ꝙ ois pura creatura maiorē recipe non potuit. Nā nisi ipa eēt de⁹: nō poss3 maior gr̄a intelligi q̄3 ꝙ sit mr̄ dei. Hec ille. Hec ḡ mēsura gr̄az tantū abūdās fuit in vgine q̄tū ad recipiēdū fuit lata capacitas vniuerse creature. Et merito tantā recepit gr̄am (q: vt inq̄t Thom. in. iij. pte su. q. xxvij.) q̄nto aliq̄d mag' appropinq̄t p̄ncipio in q̄libet genere: tāto mag' pticipat effectū illi⁹ p̄ncipij. Uñ dr Dion. iiij. ca. celestis hierar. ꝙ angeli q̄ sūt deo ppinq̄ores magis pticipant d bonitatib⁹ ei⁹. cb̄s āt ē p̄ncipiū grē s̄m diuitatē auctoritatiue: ⁊ s̄z hūanitatē instrualr: iux̄ illud Joā. j. Gr̄a ⁊ vitas p iesum cb̄m facta ē. Trāsumptiue i c. libēter. d pe. dist. j. et in c. vnico. ex̄ d purg. post par. ⁊ d ꝯse. dist. j. in p̄n. ⁊ disti. ij. c. in calice. Cū igit̄ britissima vgo Maria ppinq̄ssima ei fuerit s̄m hūanitatē: q: ex ea accepit hūanā nām. ḡ p ceteris maiorē debuit a cb̄o plenitudinē grē obtiere. Et iō Alb. vbi s̄. ca. ccxxxvij exponēdo illō Lu. j. Jnuenisti gr̄am apō deum/ inq̄t: Jnuenisti gr̄am increata3: ⁊ in illa ⁊ cū illa oēm creaturā. Uenerūt em̄ tibi oīa bona parit̄ cū illa Sap̄. vij. Hec āt oīa inuenisti apō deū. Apud deū dico ppinq̄ssima sil'itudie/ dignitate/ familiaritate/ ⁊ nature vnitate: ⁊ h̄ apō deū creatorē/ recreatorem/ ⁊ gl'ificatorē. H' ille. Qui et eiusdē li. c. ccxxxvj. exponēs p̄dicta vba/ ait: Propriū ē regine apō regē eē. iux̄ illō ps. Astitit regia a dextris tuis. sil'r ⁊ mr̄is ppriū eē apō filiū. iij Reg. ij. vbi dr: Posit⁹ ē thron⁹ mr̄is reg' apō thronū reg'. Jtē sic dr fili⁹ eē apō p̄rem pter identitatē nature. iux̄ illō Jo. j. ⁊ vbum erat apō deum. sic etiā dici pt mr̄em eē apō filiū pp̄t identitatē nature: in q̄ ē vnū cū mr̄e: sic ⁊ in alia nā ē vnū cū p̄re. Hec ille. Ex quib⁹ pt3 gl'iosam vginem pp̄t ppinq̄tatē filij plenitudinē grē ab eo suscepisse. ¶ Subdit q̄3 p̄dict⁹ doctor eiusdē li. cxcviij. ca. Jam ḡ sufficien̄t ośsum ē q̄l'r brā vgo gr̄a plena fuerit: q: oēs gr̄as gnāles ⁊ spēales oim creaturaz in summo habuit: ⁊ etiā illas a q̄b⁹ ois creatura vacua fuit. nā ⁊ gr̄am increatā i se totā cōtinuit. ⁊ sic p oē3 modū gr̄a plena fuit. vñ fuit vas dī gr̄a plenū. d q̄ Ecci. xliij. dr: Uas admirabile op⁹ excelsi. Et iō illi sic replete oī gr̄a dicere possum⁹ illō ps. xliij. Diffusa est gr̄a in labijs tuis: pp̄tea bñdixit te de⁹ in eťnum. Cum em̄ de⁹ māsuet' det gr̄am Prouer. iij. ⁊ q̄ bon⁹ est hauriat sibi gr̄am a dn̄o Prouer. xij. et si gr̄a dei ⁊ mīa est in sanct' ei⁹ Sap̄. iiij. et si q̄nto q̄s est maior ⁊ magis se humiliat: tanto maiorē apō deū inuenit gratiā Ecci. iij. Nā de⁹ humilib⁹ dat gr̄am. Jacobi. iiij. et. j. Pe. v. pfecto britissima vgo māsuetissima/ optima/ sanctissima/ atq3 humillima debuit amplissimā a deo cōseq̄ gr̄am. Et si p reuerētia accedit nob bona gr̄a Ecci. xxxij. merito in hac vgine oim reuerēdissima suprenit indicibil' gr̄a dei. Uñ dic sanctus Bonauen. in. j. dist. xliiij. ar. j. q. iij. ꝙ de⁹ de potentia ordiaria non pōt dare tantā gratiam alicui pure creature q̄ntā dedit vgi marie. Hanc aūt gratiā ipa sola habuit q̄ reg' regū ⁊ dn̄i dn̄antiū ⁊ dei creatoris oim mat̄ fuit. Quia ḡ tantū deo gratiosa est: iō p̄ oib⁹ sanct' q̄cq̄d ab eo petierit impetrabit. Si ei impetrauit nob filium dei: q̄nto magis impetrabit remissionē pcō3. Prop̄t tātas aūt gratias quas h3 ⁊ nob obtinet appellat̄ thronus gratie dei. Jō Apl's ad Heb. iiij. inq̄t: Adeam⁹ cū fiducia ad thronu3 gratie ei⁹ vt miscdiam ꝯseq̄mur ⁊ gl'iam inueniam⁹ cu3 auxilio opportuno. Ad quam ille nos puenire faciat qui in seculum seculi viuit ⁊ regnat Amen.

¶ De eadē iocundissima annūciatiōe.

¶ Sermo. VIII

y Luce splendida fulgebis. Tob. xiij. Fenestra vitrea talis est nature q per ipam intrat lux: sed nō puluis nec aq. Rō est: q2 vitrū est corp9 diaphanū qd aptū est ad luce recipiendum: 7 ē cū h magne soliditat/ 7 iō impenetrabile. ¶ Spūalr aūt dico q btā vgo maria fuit fenestra lucidissima lucē ferēs oim saluandoꝝ: 7 tā corp9 ei9 q̄ spūs fuerūt diuina grā ita soliditati q lʒ p ipam etni sol' lux nob illuxerit: tn̄ i eā nec culpa: nec macl'a vn/ q̄ȝ intrare valuit. Figura āt hui9 hr̄ Gen̄. vij. In arca em̄ Noe erat fenestra vitrea p quaȝ lux intrabat habitantib9 in arca: 7 tn̄ aq̄ diluuij p fenestrā illā nō potuerūt itrare. Per arcā em̄ figurat btā virgo: in q̄ Noe. i. vera qes. s. fili9 di reqeuit. Ecci. xxiiij. Et q creauit me/ reqeuit in tabnaculo meo. Aures enim btē vgis fuerūt diaphane: vt p ipam intraret vera lux: angelo nūciante: 7 hāc lucē oib9 cōicauit. Vn̄ ipa inqt Ecci. xxiiij. Ego in cel' feci vt oriref lumē indeficiēs. Sȝ cū fuit tāte soliditat/ vt nulli9 pcti aq̄ potuerit i ipam itroire. Volēs igif ad etnā patriā puenire: hāc lucē tota adhesione dȝ aspicere. Vn̄ ait Amb. in li. d vgitate. Sit nob tāq̄ȝ i imagie descripta vgitas: vitaq̄ȝ marie: in q̄ velut in specl'o refulget spēs castitat/ 7 forma vtut/. De cui9 vgis annūciatiōe duas tm̄ ꝯsideratiōes faciem9.

Maria fenestra.

Prima dicef habitatiōis
Scda vo bn̄dictiōis

¶ Pars. I. hui9 fmōis/ q̄ dr habitatiōis

Z Dixit angel9 btē vgi Luc. j. Dn̄s tecū. In qb9 verbis denotaf habitatio di in vgine. ¶ Sciendū q̄ fm magrm in. j. sniaꝝ. di. xxxv. q de9 dr eē i oib9 reb9 creat/ tripl'r. s. p eēntiā/ pn̄tiam/ 7 potentiā/ 7 in scis suis q̄rto mō. s. p inhabitantē grāȝ/ vel h incboatā/ vl' in futuro ꝯsummatā. Oib9 āt his modis erat dn̄s deus cū btā vgine pfectius q̄ȝ i ceter/ oib9. Dr em̄ de9 eē in creatur/ p eēntiā inq̄tū p suum ꝯtinuū influxū ꝯseruat creata in esse. Vnd Greg. inqt: Oīa in nihilū redirēt nisi ea manus oipotēt/ sustēraret. Et sic expōit Chrys. illd Joā. j. Sine ipo. s. gubnāte/ factū est nihil. i. qd factū ē nihil ē. Quanto aūt aliq̄ creatura/ vel in specie/ vel in indiuiduo hȝ pfecti9 eē: tāto magl' pt aliq̄ mō dici de9 ibi magnus eē p eēntiā. Vn̄ h mō magl' dr eē in homine q̄ȝ in brut/. Et q2 btē marie dedit nobilissimū eē: q2 optie formata 7 cōplexionata fuit sup oēs. vt dictū ē 7 pbatū in. ij. pte huius opis. ser. iiij. Jō illi recte dixit angelus:

De9 ē i re b9 tripl'r.

Dn̄s tecū. Per pn̄tiā āt dr eē de9 in oib9 creatur/: nouit oīa intima creature. Oīa em̄ nuda 7 apta sūt ocul' ei9: ad Heb. iiij. De q̄ hr̄ in. j. sniaꝝ. di. xxxv. Vn̄ dr glo. in. §. alie. isti. d actio. q de9 scit itentionē 7 corda oim. De h etiā hr̄ in c. de9 oipotēs. ij. q. j. et c. erubescāt. xij. di. 7 c. tua nos. d simo. Jn btā āt vgie fuit de9 p pn̄tiā: q2 non solū vidit oīa secreta ei9. s. affect9 7 cogitat9 ocl'o cognitiōis: sȝ etiā ocl'o approbatiōis: nā oēs act9 ei9 interiores 7 exteriores vt sctissimos approbauit. Per potentiā vo dr eē in creatur/: q2 oib9 dat virtutem opandi. Vn̄ Jo. xv. dr saluator: Sine me nihil potestis facere. Et q2 dedit btē vgini vtutem opandi pfecti9 q̄ȝ alteri creature: iō dr ei pfectius q̄ȝ alijs: Dn̄s tecū. Per grām aūt est in scis. Vn̄. j. Joā. iiij. scp̄ū ē Qui manet in charitate in deo manet 7 de9 in eo. Qd etiam hr̄ in c. abijt. xj. q. iij. Sȝ certe nullus pōt equari in charitate btē vgini/ q̄ inqt Cañ. j. Introduxit me rex in cellā vinariam. i. grē iue abundantiā: et ordinauit i me charitatem/ q̄ excellenti9 fuit de9 in illa q̄ȝ in ceter/ sanctis. Sed vltra pdictos modos essendi fuit mō inaudito a secul' 7 stupēdissimo in vgine. s. p pn̄tiam corpalem: q̄n vbum caro factum ē in ea: vt inqt Bern̄. sup Missus est/ qui exponit: dn̄s tecum. s. cito erit p incarnationē. ¶ Si āt dicaf fm pbm. Sermones inqrēdi 7 faciendi sunt fm materiam d q̄ tractaf: vt hr̄ in. ij. Eth. vn̄ in materia amoris non dȝ poni nomen timoris: qd est h nomen dn̄s. iux illud Malach. j. Si ego dn̄s vbi est timor me9? Cum ḡ tractatur h materia summi amoris. s. incarnatio filij dei: videf q nō debuerit dicere angelus: Dn̄s tecum. sed: Pax vob vl' pax tecum. sic̄ filius dei salutabat q̄s diligebat. Rn̄det Albertus. vbi. s. q in ista salutatione in eo q dr: Dn̄s tecum duo intenduntur. Vn̄ vt psona mittent/ ꝓprie exp̄maf. Alteꝝ vt liberū arbitrium btē vgis ad credendū 7 assentiendū ꝓpinquissime iclinef. Ista em̄ duo pfectissime 7 ꝓprijssime exp̄mit h nomē/ dn̄s. qd a potētia imponit. s. a dn̄ando. Vn̄ Amb. in q̄dam ser. inqt: q dn̄s est nomen potentie: 7 qn absolute dr: solli deo appropaf. Alij vo dn̄i dicunf fui illi9. 7 sunt dn̄i aliquoꝝ pticularit/ vel alicui9 loci determinati. Jpē aūt deus absolute dr: dominus. Hester. iiij. Domin9. q2 ē dn̄s oim. cui dr: Dn̄s ꝓpriū. Et nus vniuersoꝝ tu es. qd soli9 dei ē sic psona mittens ꝓprie nominaf in hac salutatione. Per idē etiā liberū arbitriū btē virginis ad credendū cm̄ inclinaf. Ad credendū cm̄ mirabilia 7 ꝯsentiendū in ea maxie dispenit fides de oipotentia: q̄ credit 7 aduertit deus omnia posse facere: naturasq̄ȝ mutare et eis impare. Vn̄ cum h oim nouoꝝ nouissimus

Dn̄s tecum duo exp̄mit

annunciaret btē ṽgini: ad cor ei⁹ inclinandū ad credendū cōgruētissime poni debuit hoc nomē dñs / qḋ est oipotentie dmonstratiuū. Quia ṽo liberū arbitriū btissime ṽgis etiā p se facile erat ad credendū patu: nō indiguit expssissima oipotentie isinuatiōe cū terrore vt diceret: dñs oipotens. vl': dñs exercituū. sed suffecit ipi⁹ leuis ānūciatio: ꝛ q̄si obscura expssio potentie: q̄ p h̄ nomē dñs importat. Dic ḡ ei angel⁹: dñs tecū. q̄si apte dicat Nihil credas tibi impossibile q̄ scis te dñm in sociū h̄re / sed dic ꝯfident: Oia possum in eo q̄ est mecū. Si em̄ aliq̄ duo vnū officiuz debeant opari: q̄d impedit si vn⁹ ē debil' cuz alt' adeo sit fortꝫ vt p se officiū possit pficere: isto etiā nō iuuāte. Et ex his patꝫ solutio ad obm: q: h̄ dñs ponit ad denotandū potētiā fiendi: nō timorē vl' terrorē. ¶ Possumus etiam alit' exponere h̄ verbū angeli fm Alb. vbi s̄. s. Dñs tecū. i. tu es regina eiusdē regni cui⁹ ipe est rex: ꝛ iō tu es tecū ꝛ ipe est tecū. q: etiā (vt ait Athanasi⁹ in symbolo) dñs ē pat' ꝛ dñs filius ꝛ dñs spūssctūs / ꝛ tñ vn⁹ ē dñs. Jō exponit' fm Bern. sup Missus ē / sic dicente. Pr tecum q̄ filium suū fec' ꝛ tuū. Filius tecum q̄ ad condendū in te mirabile sacramentū: miro mō sibi fecit sacrariū: ꝛ tibi suat genitale signaculū. Spūssctūs tecū q̄ cū pr̄e ꝛ filio tuū sctificat vtex. Et q: pr̄i attribuit' potētia / filio sapia / spūisctō bonitas ꝛ beniuolentia / iō exponit': dñs pr̄ tecū exercens summā potentiā: dñs fili⁹ tecū / oñdēs eximiam sapiaꝫ: dñs spūssctūs tecū / exhibēs nimiā beniuolentiā. Dñs ḡ pr̄ potentiā suaꝫ tecū monstrauit q̄ fac magna ꝛ inscrutabilia ꝛ mirabilia absq̄ nūero: vt dꝛ Job. v. Lꝫ em̄ magnū fuerit creare celū ꝛ t'rā ex nihilo: magnū q̄q̄ in diluuio saluare in arca hoies ꝛ de oi genere animaliū: magnuꝫ etiā libare ppl'm isr'l d egypto tant' mirabilib: magnū insup ꝯducere ppl'm illū in tāto nūero p deserti. xl. annis d celo māna pstito. Magnū q̄q̄ oēs gentes cū regib suis d t'ra pmissionis p Josue extminare. Magnū etiā ch'istū cecos illuminare / demones effugare / infirmos sanare / ꝛ mortuos resuscitare. Tamen oia ista magnalia excedit mysteriū icarnatiōis / qḋ est infinite potentie. Jō recte dꝛ: Dñs tecum. s. pr̄: q: fec' tibi mag q̄ potēs est Lu. j. Scdo dñs fili⁹ / q̄ ē dei ṽt⁹ ꝛ sapia: vt dꝛ. j. Cor. j. tecū ē q̄ te ifinita sua sapia fabricauit: iux' illd Prouer. ix. Sapia edificauit sibi domū. Dñs q̄q̄ spūssctūs tecū: q̄ ex dilectione ꝛ amore in te descēdit: ꝛ filiū dei icarnari fec': iux' illud Esa. lxiij. Spūssctūs ductor ei⁹ fuit. Predicta aūt oia ꝯfirmat Ber. vbi s̄. dicens int' alia. Lum dñs sit cum oibus sctis: spēal'r tñ est cū Maria: cū q̄ vsq̄ tanta ei ꝯsensio fuit vt illi⁹ nō solū voluntatem: sꝫ etiam sibi carnē ꝯiungeret: ꝛ de sua ṽgisq̄ suba vnum ch'm efficeret: vl' potius vnus ch'is fieret / q̄ etsi nec totus de deo / nec totus d ṽgine: totus tñ dei ꝛ tot⁹ ṽgis eēt / nec duo tñ filij: sed vnus vtriusq̄ fili⁹. Ait itaq̄ āgel⁹: Dñs tecū / nec tm̄ dñs fili⁹ tecū quē carne tua induis. sed etiā dñs pr̄ tecū q̄ genuit quem ꝯcipis. ꝛ de⁹ spūssctūs tecū: cu ius ṽtute generās ṽgo pmanebis. Btūs āt Maxim⁹ in q̄dam ser. ait: Dñs tecū i mente / tecū in ventre / tecū in vtero / ꝛ tecū in auxilio. Nos aūt dicere possum⁹ ṽgi: Tecum dñs pr̄ cui⁹ spōsa facta es / tecū fili⁹ cui⁹ venerāda mr̄ es / tecū spūssctūs cui⁹ sacrariū electa es. Tecum pr̄ et'n⁹ q̄ anq̄ esses te elegit i filij sui mr̄em. Vn̄ tu dicere potes illḋ pu'er. viij. Ab et'no ordinata sum. Tecū fili⁹ queꝫ nouē mensib in vtero tuo sacratissimo portasti / tuo lacte pauisti ꝛ educasti. Tecū spūs sanctus q̄ ē dator grāꝝ ꝛ caput influens in nos: et te collū fec' p qḋ grē descendūt: ꝛ sic i stomachū cib nō nisi p collū mittit': sic non nisi p te nob grā destinat'. Hinc spōsus celestis te alloq̄t' Cañ. vij. di. Collū tuum sic turris eburnea. ¶ Sic aūt angel⁹ dixit Gedeoni: vt h̄r Judic. vj. Dñs tecū viroꝝ fortissime. sic dixit tibi: dñs tecum mlieꝝ fortissima / purissima / ꝛ sctissima. Jlle inquā dñs de q̄ h̄r Deut. x. De⁹ deoꝝ ꝛ dñs dñantium: de⁹ magn⁹ ꝛ potēs ꝛ t'ribil'. Et cui Judith. ix dꝛ: Tu es ipe de⁹ nr̄ q̄ cōter' bella ab initio: et dñs ē nomē tibi ꝛ. xvj. eiusdē li. c. Adonai dñe de⁹ magn⁹ es tu ꝛ pclarus in ṽtute tua: ꝛ quem nēo supare pōt. De ipo etiā dꝛ Ps. xxj. Dñi ē regnū: ꝛ ipe dñabit' gentiū. et ps. xxiij. Dñs fortꝫ ꝛ potēs: dñs potēs in plio. ꝛ ibiḋ. Dñs ṽtutum ipe ē rex glīe. et ps. cxxxiij Dñe nomen tuum in et'num: dñe mēoꝛiale tuū in gnātione ꝛ gnātionem. Et Ecci. xliij. Terribil' dñs ꝛ magn⁹ vehement': ꝛ mirabilis potentia ipi⁹. Jgit' ille dñs tecum quē vidit Esaias / q̄ inq̄t sui li. c. vj. dicēs: Vidi dominū sedentē sup soliū excelsum ꝛ eleuatū: ꝛ plena erat oīs t'ra maiestate ei⁹. Dñs ille est tecū q̄ in te adimpleuit illud Esa. xxxiij. Domin⁹ iudex nr̄: dñs legifer nr̄: dñs rex nr̄: ipe veniet ꝛ saluabit nos. Et illḋ eiusdē li. c. lx. Nō erit ampli⁹ sol ad lucēdū p diē / nec splēdor lune p noctē illūinabit te: sed erit tibi domin⁹ in lucē semp't'nā: ꝛ de⁹ tuus in gl'iaꝫ tuam. Tu ṽo ṽgo gliosa potuisti dño deo dicere quem tecū eē audiebas illḋ. ij. Mach. xiiij. Tu dñe vniuersitat' q̄ nullius indiges dnꝫ deu. ꝛ q̄ es domin⁹ oim ꝛ diues in oēs q̄ inuocāt te: ad Rom. x. Qui es rex regū ꝛ domin⁹ dominantiū: q̄ solus habes immortalitatem ꝛ lucē habitas inaccessibilē: quē nll's hominū

vidit nec videre pt: cui ē honor ꝛ glīa ꝛ im/
periū sempit̄nū. j. Tim. vj. Qui habes i ve/
stimētoꝛ i femoꝛe tuo scptū. Rex regū ꝛ dn̄s
dn̄antiū Apoc. xix. Quare cū hac paupcl'a
eē ꝛ habitare dignaris. lꝫ em̄ dicat poeta. ij.
metam. Nō bn̄ ꝯueniunt nec ī vna sede mo
rant Maiestas ꝛ amoꝛ. tn̄ maiestas tua cū
tāto amoꝛe mecū moꝛari delectat. ꝛ iō post/
q̄ꝫ tu vis eē mecū: ego q̄ꝫ sic sp fui: ita ꝛ sem/
p volo esse tecū. Tu em̄ deꝰ ops es merces
mag̃ mea nimis Geñ. xv. Tu es foꝛtissimꝰ
deꝰ spirituum vniuerse carnis Nūe. xxiij. et
nō ē aliꝰ deus in celo vl' in t̄ra q̄ possit facere
opa tua ꝛ cōpari foꝛtitudi tue Deut. iij. Tu
deꝰ meꝰ es spūs incoꝛpoꝛeꝰ q̄ nec mēbꝛis di/
stinguer̄ / nec mole censer̄. xxiiij. q. iij. c. q̄dā
ꝟ. antropomoꝛphite. q̄ incrementū das nob
ad bn̄ agendū. xix. di. c. scd̄m. j. q. j. c. si fue/
rit. de ꝯse. di. iiij. c. aliō ē. ꝛ ex̄ ō deci. c. cū non
sit in hoie. Tu es deꝰ dn̄s ꝛ mgr̄ sine aliquo
pctō. c. iij. ō simo. et. xxj. q. vj. c. q̄ sine salutato
re. Tu es deꝰ in q̄ viuimꝰ mouemur ꝛ sumꝰ
c. nō obfuer̄. xxvj. q. vij. Tu deus meus es
ignis ꝯsumēs ꝛ eml'atoꝛ Deu. iiij. Tu es de/
us fidel' ꝛ absq̄ꝫ vlla iniq̄tate: iustꝰ ꝛ rectus.
Deu. xxxij. Tu es deꝰ ꝓpitiꝰ ꝛ clemēs / miseri
coꝛs ꝛ lōganimis ꝛ ml'te miseratiōis. Nee.
ix. Tu es rex oīs t̄re deus. Ps̄. xlvj. Tu es
deꝰ adiutoꝛ nr̄ in et̄num. Ps. lxj. Tu es ille
de q̄ inq̄t ꝓpha ps̄. lxxij. Quā bonꝰ isrl' deus
his q̄ recto sūt coꝛde. Tu es deꝰ coꝛdis mei
ꝛ ps mea deꝰ in et̄nū. Ibid. Tu es deus rex
nr̄ añ secl'a: q̄ mō opar̄ salutem i medio t̄re.
Ps̄. lxxiij. O deꝰ meꝰ q̄s silis erit tibi? Ps̄.
lxxxij. Tu es deꝰ abscōditꝰ. Esa. xlv. Tu es
dn̄s deꝰ verus deꝰ viuens ꝛ rex sempit̄nus.
Hiere. x. Tu es dominꝰ deꝰ foꝛtitudo mea.
Abacuk. iij. Tu es dn̄s deꝰ oīm creatoꝛ t̄ri/
bil' ꝛ foꝛt̄: iustꝰ ꝛ mīꝫicoꝛs q̄ solus es rex bo
nus: solꝰ p̄stans: oīpotens ꝛ et̄nꝰ. ij. Mach.
j. Tu es vnꝰ deꝰ ꝛ pr̄ oīm q̄ es sup oēs ꝛ per
oīa ꝛ in oībꝫ nob. Eph. iiij. Tu es deꝰ q̄ opar̄
in nob velle ꝛ pficere p bōa volūtate Phil'.
ij. Diligā igit̄ te dn̄e foꝛtitudo mea: dn̄s fir/
mamētū meū ꝛ refugiū meū ꝛ libatoꝛ meꝰ.
ps̄. xvij. Quia āt angelꝰ dixerat btē ꝟgi do/
minus tecū. ipa dixit dn̄o illō Ouiō. i epl'is
epl'a. v. Et tua sum: tecū q̄ꝛ fui puerilibꝫ an/
nis. Et tua qō supest tpis eē pcoꝛ.

Pars. II. hꝰ ꝟmōis / q̄ ō: bn̄dictiōis.

Benedicta fuit ꝟgo maria inter ml'ie/
res: i ml'ieribꝫ: ꝛ sup ml'ieres. De p
ma bn̄dictōe ō: Lu. j. Bn̄dicta tu
Triplex inter mulieres. ō scda ibidē: bn̄dicta
bn̄dictio tu i ml'ieribꝫ. ō t̄tio i figurā Judith. xj. Bn̄/
marie. dicta filia tu a dn̄o excelso p oībꝫ mulieribꝫ
sup t̄rā. Ista āt triplex bn̄dictio sic pt accipi.
Prima ei q̄ ō: bn̄dicta int̄ ml'ieres: accipit
penes statū: q̄ꝛ ipa ꝯuenit cū statu oīꝫ ml'ie/
rū. s. cū ꝟgibꝫ: q̄ꝛ fuit ꝟgo icoꝛrupta / cū ꝯiu
gat̄: q̄ꝛ fuit ꝯiugio copl'ata / cū viduis: q̄ꝛ fu
it vidua ōrelicta. Si em̄ tpe passiōis ioseph
spōsus eiꝰ vixissꝫ: nō est ꝟisile q̄ chꝛs eā recō
mēdasset alteri iā factā q̄nq̄genariā: quā illi
recōmēdauerat iuuēcl'am: ꝓpt hūc āt tripli/
cē statū pt sibi ꝯuenire illō Ecci. xxiiij. In ia
cob inhabita. i. in ꝯiugat̄ q̄ st̄ in luctu mun/
dane tribl'atiōis / ꝛ in isrl' hereditare. i. i vidu
is: q̄ debēt in oꝛonibꝫ deū ꝯtēplādo videre. ꝛ
in elect̄ meis mitte radices. i. i ꝟgibꝫ: q̄s de
us elegit vt sibi mistrēt ꝓpt suā mūdiciā: iuxta
illō ps. c. Ambulās i via imacl'ata hic mihi
mistrabit. In ipis em̄ btā virgo radices mi
sit: q̄ p ma ꝟgitat̄ scrē votū emittēs: aliis vt
i ppetua ꝟgitate psisterēt mgr̄a ꝛ cā fuit. Se
cūda bn̄dictio q̄ ō: bn̄dicta in ml'ieribꝫ: acci
pit penes fructū suū ꝛ meritū. Ipa em̄ ha/
buit fructū ꝛ meritū oīm femiarū. Habuit
em̄ fructū tricesimū q̄ debet ꝯiugatis: Fru
ctū sexagesimū q̄ debet viduis: ꝛ fructū cen/
tesimū q̄ debet ꝟgibꝫ. Ipa em̄ in domo dei
fuit sic lapis angl'ar̄ q̄ ē in vnoq̄ꝫ ꝑiete non
tn̄ ē totꝰ i vno / nec totꝰ in altero: sꝫ eminet to
ti edificio. Ipa nāq̄ꝫ fuit in nūero matrū q̄
ad fecunditatem: i nūero viduaꝝ q̄ ad spōsi
subtractionē: ꝛ i nūero ꝟginū q̄ ad incoꝛru/
ptionē: ꝛ tn̄ nec ex toto fuit in ꝑte matrū: q̄ꝛ
fuit incoꝛrupta: nec ex toto in ꝑte viduarū:
q̄ꝛ fuit sp celesti sponso associata: nec ex toto
in ꝑte ꝟginū: q̄ꝛ fuit fecūda. q̄ꝫuis aūt sic fue
rit in his ꝑtibꝫ: tn̄ eminet vniuersis. ꝓuerb.
vl. vbi ei ō:: Tu aūt supgressa es vniuersas.
Tertia bn̄dictio q̄ ō: bn̄dicta sup oēs ml'ie/
res: accipit penes q̄ddā singulare ꝓuilegiū
qō ipa hꝫ respectu oīm ml'ieꝝ. s. ꝟginuꝫ / vi/
duaꝝ / ꝛ cōiugataꝝ. q̄ꝛ q̄cq̄d boni fuit in eis
ipa habuit: q̄cq̄d ꝟo mali ipa vitauit. In ꝟi/
ginitate em̄ ē vnū bonū. s. integritas carnis.
ꝛ vnum malū. s. sterilitas ꝓlis. Silr̄ in vi/
duitate ē vnū bonū. s. libtas animi. ꝛ vnum
malū. s. solitudo ꝯsoꝛtij. Silr̄ in cōiugio est
vnū bonū. s. iocunditas ꝓlis. ꝛ vnū malū. s.
coꝛruptio carnis. Btā āt maria fuit ꝟgo si/
ne sterilitate: vidua sine solitudine: ꝛ ꝯiuga
ta sine coꝛruptiōe. Vel fuit bn̄dicta sup oēs
ml'ieres. s. sup ꝟgines poꝛitate: q̄ꝛ p ma ꝟgi/
tatē ꝟuauit. ꝛ puritate: q̄ꝛ post deum maio/
rē puritatem habuit. et fecunditate: q̄ꝛ ꝟgo ꝛ
mr̄ extitit. Fuit q̄ꝫ bn̄dicta sup viduas. q̄ꝛ
fuit in oꝛonibꝫ feruētissima: in opibꝫ pietat̄
magis assidua: ꝛ in castitate mag̃ pura. Fu
it aūt bn̄dicta sup ꝯiugatas. q̄ꝛ in ea fuit ꝓ/
les dignioꝛ / fides integrioꝛ / et sacrm̄. i. habi
tatio indiuisibilioꝛ. Sꝫ ō ist̄ benedictiōibꝫ

diffusi⁹ ⁊ clarius dicem⁹. j. in hac eadẽ pte.

E
Benedicta i mulierib' exponit.

¶ Alit̃ ꝗ₃ pt accipi ista triplex bñdictio/ q̃ dr bñdicta int̃ mlĩres/ in mlĩerib'/ ⁊ sup mulieres. Prima em̃ mlĩer supbiuit vsq₃ ad demũ. vsq₃ ad diuinitat̃ appetitũ. ꝯ deũ. i. ꝯ dĩ pceptũ. ⁊ sup deũ: in h. s. ꝙ noluit id qđ de⁹ voluit eã velle. et iõ volũtatẽ suã sup dĩ volũtatẽ posuit: ⁊ q₂ sic supbiuit: iõ maledicta fuit. Btã aũt Maria humiliauit se vsq₃ ad mlĩeres p ꝯformitatem: q₂ tãq₃ vna illa₄ se eis ꝯformabat: sic pt₃ in sui purificatione. ⁊ iõ bñdicta fuit int̃ mlĩeres. Hũiliauit etia₃ se ꝓpt̃ mlĩeres. i. ꝓpt̃ ea₄ salutẽ. Nã qđ Eua supbiendo abstulit: Marie hũilitas mlĩeribus restituit: ⁊ iõ fuit benedicta in mlĩerib'. Hũiliauit ẽt se int̃ mlĩeres qñ se ancillã appellauit: ⁊ iõ bñdicta fuit sup oẽs mlĩeres: q₂ q̇ se humiliat exaltabit̃ Lu. xviij. De benedictiõe etiã ei⁹ in mlĩerib' dr Ber. vbi s. Benedicta tu i mlĩerib': q̃ gnãlem mlĩe₄ euasisti maledictionem: vt nec steril' maneas nec cum dolore parias. Concipies q̇ppe sine culpa/ g̃uida er̃: s₃ nõ g̃uata/ paries: s₃ non cũ tristicia/ nesciens vi₄: s₃ gignes filiũ/ illius er̃ mr̃ cui⁹ de⁹ ẽ pr̃: patnẽ charitatis erit corona tue castitat̃. Sapiã patnĩ cordis erit fruct⁹ vteri ꝟginal': deũ deniq₃ paries ⁊ đ celo ꝯcipies. De bñdictiõe int̃ mlĩeres dr Petrus Rauen. sup Missus est: Uere benedicta int̃ mlĩeres q̃ celo fuit maior: t̃ra fortior ⁊ orbe latior. Deũ nãq₃ quẽ mund⁹ nõ capit sola cepit: portauit eũ q̇ portat orbẽ: suũ genuit genitorẽ: et nutriuit oĩm viuentiũ nutritorẽ. De bñdictõe sup oẽs mlĩeres dr Hiero. in ser. đ Assump. Bñdicta (inq̇t) i mlĩeribus. i. pl⁹ benedicta q̃₃ oẽs mlĩeres: q₂ q̇cq̇d maledictiõis p Euã diffusum ẽ: totũ marie bñdictio abstulit. Insup g̃ram refudit. Idẽ in alio serm̃. ait: Eua obfuit: Maria ꝓfuit. Eua luxit: Maria illuxit. Cadat improꝑiũ eue: q₂ loti sum⁹ vniuersi p p̃tũ ꝟgis Marie. Uel dr fuisse benedicta sup oẽs mlĩeres: q₂ triplici maledictiõi mulieres erãt subdite. s. oppro₂ij q̃ ad nõ ꝯcipiẽtes. Unde dixit rachel cũ peꝑisse₃ Genes. xxx. Abstulit domin⁹ opprobriũ meũ. Pctĩ q̃ ad ꝯcipientes: iux̃ illud ps. l. Ecce em̃ in iniq. ꝯcep. sum. Et supplicij q̃ ad pariẽtes. Genes. iij. In dolore paries filios tuos. Sola igit̃ maria sup oĩes mlĩeres ẽ benedicta: cui⁹ ꝟgitati addit̃ fecũditas: ⁊ fecũditati in ꝯceptu sctitas: ⁊ sctitati in p̃tu iocũditas.

F
Quadruplex ratõ benedictionis

¶ Oĩa ãt s̃ dicta confirmat Alb. in loco ꝓallegato ca. cc. int̃ alia dicẽs ꝙ q̃druplex ẽ rõ benedictiõis. Dr em̃ benedictio q̃ndoq₃ maledictõis euacuatio: iux̃ illđ ps. lxxxiiij. Benedixisti dñe terrã tuã: auertisti cap. iacob ⁊c̃. Scđo dr fecũdatiõis ãpliatio. iux̃ illđ Genes. j. benedixit eis di. Cresci te ⁊ mlĩtipli. et reple. t̃rã. Tertio dr singlar̃ g̃re collatio. iux̃ illđ Benedixit dñs abraam Geñ. xxij. Quarto dr ꝯgratulãtiũ collaudatio. Uñ Mat. xxj. dicebat ꝓpl's chr̃o: Benedict⁹ q̇ venit i noĩe dñi. Et fm oẽm modum istũ ⁊ rõnẽ fuit bñdictissima ꝟgo i mlĩerib' bñdicta. Pṁo nãq₃ fuit bñdicta euacuatõe maledictõis mlĩe₄. De qb' i pcedẽti ser. tractauim⁹ ꝓbãdo ꝙ oẽ ve mlĩe₄ ablatũ fuit a glĩosa ꝟgĩe. Int̃ alias ãt maledictõẽs ẽ sterilitas. nã vt ait Amb. Pudor ẽ feĩs nuptiarũ ꝓmia nõ hr̃e. i. filios. ĩđo opprobriũ videt̃ feĩs nõ hr̃e plẽ. qb' hec ẽ cã nubẽdi. c. j. xxxij. q. ij. ꝓpt̃ qđ vt hr̃. j. Reg. j. Fenẽna exprobrabat anne ꝙ steril' eẽt: q₂ sterilitas lege dãnabat̃. Ab hac ãt maledictõe fuit btã ꝟgo libera: q̃ ꝟgitatẽ sterilẽ i mũdo nobilitauit ⁊ exaltauit: ac ĩ se dedicauit đo ⁊ ꝯsecrauit vt rẽ excellẽtẽ ⁊ g̃tissimã đo ⁊ angel': q₂ replet padisum btis. c. nuptie. xxxij. q. j. Et sic nõ solum euacuata ẽ hac mlĩe₄ maledictõe: ĩmo earũ maledictionẽ ĩ bñdictõe₃ mutauit. Euacuata q̇₃ fuit maledictõe illa đ q̃ inq̇t Hiero. sup Mat. ⁊ hr̃ in c. cõnubia. xxxij. q. ij. vbi ait: Cõnubia legitia carẽt q̇dẽ pctõ: non tñ tꝑe illo q̇ ꝯiugales act⁹ gerũt̃ pñtia spũsctĩ dat̃: etsi ꝓ̃ha eẽ videat̃ q̇ officiũ gnãtionis obsequit̃. Hec ille. Et h est ꝓpt̃ libidinem ⁊ delectatõnẽ iordiatã a q̃fm Phm rõ absorbet̃. Hec em̃ maledictio nõ fuit i ꝟgĩe btissima q̃ sine carnali ꝯcupiã gnãuit. vñ sup illđ Lu. j. Benedicta tu in mlĩerib'/ ait glo. Que sine exẽplo mlĩebris ꝯditiõis ꝟgo ⁊ mat̃ deũ genuisti. In qb' ꝟbis tãgit̃ euacuatio ꝓdictarũ dua₄ maledictionũ.

G
Benedictio fecũditat̃

¶ Scđa bñdictio dr fecũditat̃ ãpliatio seu supexaltatio. Nulla ei mlĩer vnq̃₃ fuit vl' erit sic excellẽtissime fecũda sic b. ꝟgo: q̃ ꝟgo ĩmaclata ꝑmanens deũ ⁊ hoĩem ꝯcepit: ⁊ peꝑit creatorẽ ⁊ redemptorẽ secl'i/ ac recõciliatorẽ ⁊ reformatorẽ pacis int̃ deũ ⁊ hoĩe₃. Et h ẽ qđ eccl'ia canit di. Uirga Jesse floruit: ꝟgo deũ ⁊ hoĩem genuit. pacẽ de⁹ reddidit ĩ se recõciliãs ima sũmis. Benedicta g̃ int̃ oẽs mlĩeres fuit hec mlĩer q̃ diuinã maiestatem vteri sui carne vestiuit. Qđ ĩ figura ꝓmõstratũ fuerat Jone. iij. vbi dr ꝙ rex Niniue descẽdit đ solio: ⁊ ĩdut⁹ ẽ sacco ad placãdã irã dĩ ꝯ niniuẽ. Dei em̃ filius rex regũ descẽdit đ celesti solio: ⁊ ĩ vtero ꝟginali ĩdut⁹ ẽ sacco nr̃e mortalitatis: in q̇ erat thesaur⁹ sanguis sui cui⁹ ꝓcio ꝑitu₄ mũdũ recõciliauit pr̃i.

H
Triplex bonũ collatũ ꝟginibus

¶ Tertia bñdictio dr singular̃ g̃re collatiõis. Uñ ꝓ maiori declaratõe dicto₄ ĩ pn. h⁹ pt̃ ẽ sciẽdũ ꝙ t̃plex bo^m repit̃ a đo collatũ ꝯiugat̃/ viduis/ ⁊ ꝟgib'/ mlĩerib'. s. bo^m/ meli⁹/ ⁊ optim. đ qb' Beđ. ĩ q̇dã ser. ait: Bona est castitas ꝯiugal'. melior ꝯtinẽtia vidual'. s₃ optima ẽ itegritas ꝟginal': q̃

oīa excellētissime fuerīt ī v̄gīe bñdicta: ī q̄ fu
it (vt s̄ dictū ē) v̄gitas/ ꝯiugalitas/ z vidui/
tas/ z q̄cq̄d ꝑfectiōis repit̄ ī eis. Jn v̄gitate
est triplex bonū. s. carnis icorruptio/ nulli vi
ro subiectio/ z angelica cōuersatio. De p̄ dr
Sap. vj. Carnis icorruptio fac̄ ꝓximū deo.
Et rō ē: q2 vt ait Greg. in q̄dā homel. Tāto
vnusq̄sq3 a supno amore disiūgit̄: q̄nto infe
ri⁹ delectat̄. Et sic ꝑ ꝯriū tāto mag̾ vnusq̄s/
q3 deo approximat̄ z ꝯiungit̄: q̄nto magis a
delectatiōib9 t̄renis abstrahit̄. Vñ q2 ꝑ v̄gi/
tatē abstrahit̄ hō a maxīs delectatōib9: ido
mag̾ approximat̄ z ꝯiūgit̄ deo: z hac d̄ cā si/
bylle (etsi gētiles) ꝓpt̄ v̄gitatem credunt̄ rece
pisse spm̄ ꝓphetie. Sz btā v̄go maria in hoc
oēs v̄gines excessit q̄ ab oī motu z cogitatio
ne turpi incorrupta fuit: z in puritate ange/
los supauit. Scōm bonū v̄ginū est: q2 nulli
viro subijciunt̄ sic̄ ꝯiugate. de quib9 Aug⁹
xxxij. q. v. in c. doluit. inq̄t: q2 dn̄s statuit ꝯiu
gatas cē q̄si famulas viroꝝ. s. in dispositiōe
domus z familie. Virgines nāq3 ab hm̄oi
s̄uitute sunt libere. j. ad Coꝝ. vij. Btā āt v̄/
go lz ꝯiugata/ nō fuit subdita viro: sz ei⁹ do/
mina: vt patuit s̄ ser. p̄cedenti. Vñ Joseph
erat sic̄ ille maritus q̄ vxorez suā appellabat
dn̄am suā sanctissimā. ff. de annu. le. l. ticia.
§. q̄ marco. z tal's allegat̄ lex q̄ marco. Item
erat sic̄ ille q̄ suam vxorez appellabat dn̄am
suam reuerendissimā. vt in aut. vt iudi. sīne
q̄q̄ suff. §. h oīno. col. ij. Tertiū bonū v̄gita/
tis ē angelica ꝯuersatio. Oē em̄ sil'e appetit
sibi sil'e Eccl. xiij. Et oīa sil'ia ꝯiūgūt̄. ij. phy/
sicoꝝ. et. viij. eth. Cū ḡ vt ait Hiero. ad Eu
stoch. angel' sit cognata v̄gitas: iō angeli cū
v̄gib9 delectant̄ ꝯuersari. Vñ angel⁹ appa/
rēs Joāni v̄gi: oñdit ei illa mirabilia q̄ scri/
psit ī apocalypsi. z Gabriel Danieli castissi/
mo duplicē aduentū saluatoꝝ manifestauit
Sz nll'a vnq̄3 pura creatura maiorē habuit
v̄gitat̾ puritatē: nec sil'em btē v̄gi: ḡ ipa ha/
buit maximā angeloꝝ ꝯuersationē. Recte
igit̄ ei dr: Bñdicta tu in mulierib9. s. v̄gib9.

I
Triplex bonū cō/iugatoꝝ

¶ Jn ꝯiugat̾ ēt triplex repit̄ bonū. s. fides/
ples/ z sacr̄m. vt ait Aug. in li. d̄ nuptijs. et
theologi in. iiij. di. xxx. Fides q̄dem: vt alt̄ al
teri seruet fidelitatē: nō cōmiscēdo se cū alte
ra ꝑsona. Sz b. v̄go nō solū cū altero se nō
cōmiscuit: sz nec etiā cū viro suo ioseph. Vñ
vt ait Aug. in li. d̄ nuptijs. Tāto ei⁹ ꝯiugiū
fuit sancti⁹ q̄nto casti⁹. Bonū aūt ꝓlis sequi
tur ex ꝯiugio. et ꝓpt̄ h ē institutū m̄rimoniū
Hoc aūt bonū fuit in btā v̄gine q̄ sup oēs cō
iugatas: vt ait Seduli⁹ poeta: Gaudia ma
tris hñs cū v̄gitat̾ honore. Nec p̄mā sil'em
visa ē/ nec hr̄e seq̄ntē. Proles em̄ aliaꝝ ꝯiu/
gataꝝ ē pura creatura z peccatrix. sed ꝓles v̄
ginis fuit de⁹ z hō sctissim⁹. Tertiū bo^m cō

iugij est sacr̄m. de q̄ apl'us ad Eph. v. inquit
Hoc aūt dico magnū sacr̄m ī chr̄o z eccl'ia.
s̄cat em̄ ꝯiunctionē chr̄i cū eccl'ia. i. cum bo
nis fidelib9 ꝑ dilectionē: z h q̄ ad ꝯsensū mu
tuū voluntat̾ exp̄ssum ꝑ v̄ba. Quo āt ad cō
iunctionē corpoꝝ ꝑ copl'am: s̄cat cōiunctio
nem dei cum nr̄a humanitate in vna ꝑsona.
z sic indissolubil' ē talis ꝯiunctio. Nūq̄3 em̄
sepata est deitas ab humanitate postq̄3 eā si
bi vniuit. Hinc ē q2 m̄rimoniū ꝯsummatū
ꝑ copulā nunq̄3 dissolui pōt: vt corrñdeat si
gnum sig̃to. Hoc āt sacr̄m impletū ē in vte
ro v̄ginali: in q̄ facta ē talis vnio. Et iō ꝑma
xime bonū istō ꝯiugatoꝝ repit̄ in v̄gine.

¶ Jn viduis āt repit̄ triplex bonū. s. Libtas
ꝯtēplationis. Vñ d̄ Anna ꝓphetissa vidua dr
Lu. ij. q2 templū freq̄ntabat s̄uiens dō ī orōī
nib9 die ac nocte. Scōm bonū ē carnis ma/
ceratio. Nā vt ait Apl's. j. Tim̄. v. Vidua ī
delitijs viuens mortua ē. Vñ z sctā iudith
vidua ieiunijs insistebat ꝯtinuis: vt hr̄ libri
sui ca. viij. Tertium ē exercitiū in opib9 pie/
tatis z mīe: vt ostendit apl's in p̄allegato ca.
Vñ et vidua illa sareptana Heliam cibo ne
cessario pauit. vt hr̄. iij. Regū. xvij. ¶ Hec
aūt oīa sine compatione fuerunt in btā v̄gie
Maria. nam ieiunīa nō solū in lege mādata
s̄uabat: sz etiam (vt ait Amb. in li. d̄ v̄gi/
nib9) alia addebat: totaq3 dedita erat orōni
z ꝯtemplationi: christumq3 mendicū z pau/
perē sua paupṫate nutriebat. Vltra aūt has
gr̄as bonis mulierib9 cōes: habuit aliā sin/
gularē: q2 oīm mulieꝝ: imo z viroꝝ m̄r z do
mina effecta ē: cū eū genuerit q̄ oīa creauit z
oēs redemit. Recte ḡ illi dr: Bñdicta tu in
mulierib9. s. spēalem gr̄am sup oēs. Quarta
bñdictio dr ꝯgratulatio laudantiū. De q̄ in
cātico triū pueroꝝ q̄ orabāt ī camino ignis
dr Dan. iij. Bñdicite oīa opa dn̄i dn̄o: lau
date z supexaltate eū in secula. Hec aūt bñ/
dictio ē triplex in b. v̄gine sup oēs mulieres
Lz em̄ aliq̄ mulieres fuerint collaudate d̄ v̄
tutib9 suis z bñdicte ab hoīb9 vt Judith et
aliq̄ alie. nulla tñ eaten⁹ vt maria. Collauda
ta em̄ fuit bñdicta v̄go ab angelis: vt pz ex
p̄cedentib9: cum ei dixit angel⁹ Gabriel: Be
nedicta tu in mulierib9. Et merito: q2 genu/
it angeloꝝ restauratorē: et ꝯciuium suoꝝ re
demptorē. Restaurauit nāq3 filius su⁹ red/
dendo ꝑ eq̄pollentiā deꝑditum: ac multipli
cādo nūeꝝ z augmētādo supadditū. s. ornā
hierarchiā. Vñ ipē ē gloriosius sup oēm hie/
rarchiā cū m̄re sua assūpta ī celū d̄ q̄ gaudē
tes angeli laudātes bñdicūt dn̄m. vt canit
eccl'ia. Hoīes q̄3 laudauerīt btām v̄ginē ꝑ be
lisabet dicētes Lu. ij. Bñdicta tu ī mulieri/
bus. Et rōnē hui⁹ bñdictiōis assignat Aug.
in q̄dam ser. di. Que vitā viri z mulieribus

Triplex bonū vi/duaꝝ

R

Triplex bñdictio congratu/lationis

pepisti. Laudata q̃3 fuit z ꝯtinue laudat̃ ab oib' corꝑali' reb' q2 eã imutauit causalic̃ int ouãdo.q2 fili' ei' ẽ ille q̃ inq̃t Apoc.xxj.et Esa.lxv. Ecce ego creo celos nouos z terraz no.zc. Itẽ oĩa corꝑalia nobilitauit ꝑ filium suũ:cui' corp' aliq̃ mõ cũ oib' corpib' ꝯuenit z excedit.z iõ illis de cauſ bñdicta eĩ:nõ solũ i mlĩerib':ſ3 etiã ab oib' mlĩerib' z vniuerſ creaturi bñdicit. Uñ sic de dño dicim' Bñdicite oĩa opa dñi dño:ita de ipa dicere possum'. Bñdicite oĩa opa dñe oim. Albt' vo sup Missus ẽ.c.ccj.dr.q istã bñdictiões vgis cõprehẽdere i se oẽm aliã bñdictionez: facile ẽ videre singl'a discurrẽti. Nos vo i h ſmõe solũ duas bñdictiões explicabim' cã breuitatis:alijs i seq̃nti ser. dimissis. Predictus ãt doctor i ca.seq̃nti inq̃t. Prima bñdictio ẽ illa q̃ bñdixit de' diei septie i q̃ req̃euit ab oĩ ope qd patrarat Gẽñ.ij. Est aũt illa benedictio opex ꝯsũmatio z eterne req̃ei pfiguratio. In btĩssima vgie fuit ꝑfecte operũ cõsũmatio.q2 oĩa creata i vno homĩe vniũt cũ creatore.et pmũ fit vltimũ et vltimũ primũ. Nõ eñi ẽ ꝑfectio mot' nisi i circulo. In ea etiã fuit nõ solũ future req̃ei signũ:ſ3 etiã cã. Si ĝ dies septia ẽ bñdicta ꝓpt̃ sabbatuz diei.et tñ excelsior ẽ sabbatism' recreatiõis q̃ creatiõis.ĝ z maior bñdictio. in oib' eñi requiem q̃siuit Eccĩ.xxiiij.z in ipa sola iuenit. in q̃ iuenit oĩa q̃cũq3 q̃siuit.vñ z in tabernaculo ei' req̃euit:vt i pallegato ca.dr. Hec ẽ eñi vera sion quã elegit dñs in hitationẽ sibi.ibi req̃es mea i secl'in secl'i. ibi hitabit q̃m elegit eã:ps.cxxj. Ex q̃b' appet quõ btã vgo habuit septie diei bñdictionẽ. Seq̃t̃ q̃3 idez doctor in ca.cciij. Scda bñdictio q̃ bñdixit deus fuit illa quã dedit Ade z Eue dicens. Crescite z mlĩplicami z replete t̃rã z subijcite eã:z dñami piscib' maris z volatilib' celi z vniuerſ animãtib' q̃ mouent̃ sup terraz: Gẽñ.ij. Hec ãt bñdictio tria cõplectit̃ i se.s. nature fecũdationẽ:terre subiectiõez: z aialiũ dñatiõem. Fecũditas ẽ duplex.s.carnal' et spũalis. Btĩssima ãt vgo vtranq3 habuit in sũmo:vt patet ex p̃cedẽtib'. Uñ de ipa dr Q̃m oim bonoꝝ mr̃ est Sap.vij. Habuit etiã terre subiectionẽ i sũmo. Terram nãq3 corpis sui p̃ oib' habuit sibi subiectã z i oib' rõni parẽtẽ:vt ſ. declaratũ ẽ in p̃cedẽti ser. Dñationẽ q̃q3 habuit z subiectionẽ oim aialiũ. Nã dñat̃ piscib' maris.i. demonib' i amaritudĩe iferni ꝯstitutis. Dñat̃ etiã volatilib' celi.i.eleuatis angel' z volãtib' i celũ: z ad altitudinẽ cõtẽplatiõis dei. Dñat̃ etiã ꝑ misericordiã vniuerſ animãtib' q̃ mouent̃ sup terrã.i.oib' homib' in mobili vita ꝯstitutis Et sic ipa btĩssima virgo habuit benedictiões pmoꝝ parentũ. ¶ Seq̃t̃ idẽ doctor seq̃nti ca.dicẽs. Isaac benedixit Jacob Gẽñ.xxvij. Det tibi de' de roze celi z de pinguedine terre abũdãtiã frumẽti vini z olei: et ſuiant tibi ppl'i:z adorẽt te trib':esto dñs fratꝝ tuoꝝ:z incuruent̃ añ te filij mr̃is tue.q̃ maledixerit tibi sit ille maledict'.et q̃ bñdixerit tibi bñdictionib' repleat̃. Hec q̃3 bñdictio in trib' ꝯsistit.s.in abũdantia necessarioꝝ: vt ibi.Det tibi de' zc. In dignitate honoꝝ.ibi. esto dñs fratꝝ tuoꝝ.et i amotõe icomodoꝝ ibi:qui maledixerit tibi zc. Item ꝑ roꝛ celi intelligit̃ grã cõtemplatiõis.et ꝑ pinguedinẽ terre grã actiõis. Et ex his fit frumentuz fidei:et in vinũ spei:ac oleũ charitatis. S3 cõstat q btĩssima vgo hec oĩa hũit in sũmo.s. cõtẽplatiõem:actionẽ:fidẽ:spem:z charitatẽ.ĝ pncipiũ hui' bñdictiõis Jacob habuit in sũmo. Scdo in hac bñdictiõe ẽ dignitas honoꝝ q̃ itelligit̃ ꝑ h qd dr:seruiẽt tibi ppl'i z adorẽt te trib'. Esto dñs fratꝝ tuoꝝ:et incuruent̃ añ te filij mr̃is tue. Ppl'i eñi sũt gẽtiles ad fidẽ cõuersi:trib' iudei: fratres sui sũt chr̃iani:filij matris sue s̃t angeli. Oẽs ei isti o benignissima vgo fuiunt tibi in eccl'ia militãte.z adorent te hyꝑdulia in eccl'ia triumphãte.z incuruant̃ añ te.q2 vbiq3 et oib' dñaris cũ germana tibi pietate. Tertiũ qd fuit in hac bñdictiõe: icõmodoꝝ amotio et laudis cõicatio.qd intelligit̃ ꝑ h qd dr. Qui maledixerit tibi.s.corde:ore:vl' ope:maledictionib' repleat̃.s.pñtis vite z future.et q̃ benedixerit tibi:bñdictiõib' repleat̃.s.i hac vita z futura. Istã aũt bñdictionez habuit in sũmo btĩssima vgo q̃ nũq3 aliqd icõmodum habuit q̃ caruisse ſm rõnez voluerit. imo oẽ incõmodũ suũ sibi cõmodũ fuit. Qui autez ipam corde:ore:vel ope maledixerit:eternaz maledictionẽ hereditabit. Qui vo ipam corde:ore:vel ope bñdixerit:bñdictionẽ grẽ diuine in pñti obtinebit:z glĩe in futuro:ipsa dicẽte Eccĩ.xxiiij. Qui me elucidãt vitã eternã hẽbũt. Ad quã nos pducat oĩpotens dei fili' meritis sue bñdictissime matris

De eiusdẽ bñdicte vginis annunciatione
Sermo.ix.

Cum descende ret ros:descẽdebat pariter z manna. Nume.xj. Tpe veris q̃n philomena cãtat:ros tũc incipit descẽdere et cãpi germiare.q2 imber abijt. Spũaliter donec mũdus fuit in hyeme pcti ꝓpt̃ pctm̃ pmoꝝ parẽtũ:ꝓuat' fuit roꝛe.i.gratia spiritussancti. Unde Aggei.j.dicitur. Prohibiti sunt celi ne darent rorem. Sed canẽte philomena:id est Gabriele archangelo illud dulce carmen Aue gratia plena:descendit ros de

Marginalia: Benedictio requietionis. — Benedictio Ade. — Benedictio Jacob.

celo.s.filiꝰ dei ī vteꝝ ꝟgīs.et cū eo dulcedo bn̄dictōīs ⁊ grē.cessauitq; gelu amaritudinis ⁊ doloris. Hoc autē figuratum fuerat Judic̄.vj.vbi legit̄ dn̄s dedisse signum Gedeoni ꝙ libarent̄ filij isrl' de manu madian: ꝑ hunc modū.s.ꝙ ipē Gedeon vellꝰ in area poneret: et ibi tm̄ ros descēderet ⁊ nō in aliq̄ ꝑte terre.qđ ⁊ factū ē. Et sic postmodū percusso madian: ꝯuit isrl' ml'to tp̄e. Spūal'r aūt illđ fuit signū qđ genꝰ hūanū petebat a dn̄o deo. Un̄ ps̄.lxxxv.inq̄t Dauid. Fac mecū signū in bonū vt videāt q̄ oderūt me ⁊ cōfundant̄. Dn̄s ꝟo dedit signuȝ de rore celi ꝙ descēderet in virgine Maria: vn̄ Esa.vij.dr̄. Propterea ipē dn̄s dabit vob signum Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ ꝑiet filiū ⁊c̄. Qđ signū ꝯq̄scēs Dauid ait ps̄.lxxj. Descēdet sic̄ pluuia ī vellꝰ ⁊ sic̄ stillicidia stillātia suꝑ terrā. Nā ipā virgo btā fuit vellꝰ q̄ celestꝭ agnꝰ coopꝑtꝰ ē. Jpā igit̄ sola fuit ī q̄ ros descēdit: cui canit eccl'ia Sctā ⁊ īmaculata ꝟgitas qbꝰ te laudibꝰ efferā nescio.q2 quē celi capꝑe nō poterant: tuo gremio ꝯtulisti. Un̄ Ber̄.suꝑ Missus ē exclamat di. O vēter capacior celis: diffusior terris: latior elemētꝭ: q̄ illū ꝯtinere valuit q̄ tribꝰ digitꝭ molē t̄re appēdit. Hec ille. Jn h̄ aūt siḡ bn̄dicto ꝑcussus est Madian.i.diabolꝰ: ⁊ libati sīt filij isrl'.i.fideles chr̄i.et lōga id est et̄na req̄es data ē ill' ī gl'ia cū angel' di. Jđ Ber̄.btē ꝟgini vbi s̄.inq̄t. Ex h̄ btām te dicūt oēs generatiōes.q2 oibꝰ generatiōibꝰ vitā ⁊ gl'iam iuenisti. Jn te ei angeli leticiā: iusti grām: pctōres veniā meruerūt in et̄nū. Merito igit̄ in te respiciūt ocl'i totiꝰ creature.q2 ī te ⁊ ꝑꝑ te ⁊ de te benigna manꝰ oipotētꝭ dei q̄cq̄d creauit recreauit. Hec ille. De q̄ benigna ꝟgīe duas ī h̄ ꝟmōe ꝯsideratiōes

(faciemꝰ.

Prima dicet̄ ꝯsecutiōis.

Scđa ꝟo ꝯfirmatiōis.

Pars p̄ma huiꝰ ꝟmonis q̄ dr̄ ꝯsecutionis.

N Beata ꝟgo vt ēt suꝑ diximꝰ ꝟmone p̄cedēti ꝯsecuta ē oēs alias bn̄dictiones q̄ ī sacra scꝑtura repiūt̄. Jnt̄ alias recepit bn̄dictōeȝ oīm.xij.patriarchaꝝ quā dedit singul' coꝝ Jacob p̄r ipoꝝ: vt hr̄ Gen̄.xlix. Sȝ q̄uis oēs dicant̄ bn̄dictiōes: q̄dā tn̄ illaꝝ sīt magꝭ ꝓphie vl' maledictiōes: qbꝰ omissis: illas solū q̄ vere sīt bn̄dictiōes q̄lit̄ cōprehēdant̄ sub bn̄dictōe bn̄dicte ꝟgis Marie declarabimꝰ. Dicit āt Alber.suꝑ Missus est.ca.ccv.ꝙ cū filij Jacob diuersas significēt virtutes. Judas significat charitatē. Et iđ in ꝑsona Jude decē et septē ibi ponunt̄ ꝓꝓetates de charitate. Unde dr̄ ei sic Juda laudabūt te fratres tui: manꝰ tua in ceruicibꝰ inimicoꝝ tuoꝝ: adorabunt te filij patris tui: catulus leonis Juda ad p̄dā ascēdisti fili mi: req̄escens accubuisti vt

Decem ⁊ septē ꝓꝓetates charitatꝭ

leo et q̄si leena, qs suscitabit eū? Nō auferet̄ sceptꝝ de iuda nec dux de femore eiꝰ: donec veniat q̄ mittēdꝰ ē ⁊ ipē erit expectatio gētiū Ligās ad vineā pullū suū.⁊ ad vitē o fili mi asinam suam. Lauabit in vino stolā suā ⁊ in sanguīe vue palliū suū. Pulcriores sīt oculi eiꝰ vino ⁊ dētes eiꝰ lacte cādidiores. Prima g̈ ꝓprietas ē ꝙ charitas ē dignissima oīm ꝟtutū.iuxta illđ.j.Co.xiij. Maior hoꝝ ē charitas.j.q̄;Cor̄.xij.dr̄.ꝙ ē via excellētior. Qđ etiā hr̄ de pe.di.ij:c.charitas. Et hoc intelligitur ꝑ h̄ qđ dr̄. Juda laudabūt te frēs tui. Scđa ē ꝙ ipā ē expugnatrix pctōꝝ.iuxta illud.j.Pe.iiij.Charitas opit multitudinem pctōꝝ. Trāssumptiue ī.c.ml'te.j.q.j.et.xxiij q.iiij.c.ipā pietas.⁊.ij.q.vij.c.quēadmoduȝ ⁊ de pe.di:iij.c.in tātū.⁊ extra de bap.ca.maiores. Et idē hr̄ Prouer.x.⁊ Jac̄ vlti. Et hoc intelligit̄ ꝑ h̄ qđ dr̄. Manꝰ tue ī ceruicibus inimicoꝝ tuoꝝ. Tercia ē ꝙ dat ꝟtutibꝰ cētiā ꝟtutū. Et h̄ intelligit̄ cū dr̄. Adorabūt te filij p̄ris tui. Quarta ē ꝙ amatrix est arduorum. Et h̄ itelligit̄ cū dr̄. Catulꝰ leonis iuda. Quinta ē ꝙ expoliatrix ē demonū. Et hoc intelligit̄ cū dr̄. Ad p̄dā ascēdisti fili mi. Sexta est ꝙ victrix ē passionū. Et h̄ itelligit̄ cum dr̄ req̄escēs. Septia est ꝙ suꝑatrix ē tētationū.⁊ h̄ intelligit̄ cū dr̄. Accubuisti vt leo. Octaua est ꝙ facit ꝓ dilecto aīaȝ ponere.⁊ h̄ intelligit̄ cū dr̄ leena Nona est ꝙ nihil p̄t eā a dilecto sepāre.q2 inseꝑabilit̄ est vnita deo. de pe.di.ij.c.charitas. Et ideo dicebat Paulꝰ Rho.viij. Quis nos seꝑabit a charitate dei ⁊ h̄ intelligit̄ cū dr̄. qs suscitabit eū: Decima ē ꝙ facit in eternū regnare.j.Cor̄.xiij. Charitas nūq̄; excidit. Trāssūptiue in.c.charitas nūq̄;.de pe.di.ij.⁊ h̄ intelligit̄ cū dr̄. Nō auferet̄ scep.đ iu. Undecima ꝙ facit filios do generare.qđ intelligit̄ ꝑ h̄ qđ dr̄.⁊ dux de femore eiꝰ. Duodecima ē ꝙ facit chr̄m de celo descēdere.⁊ h̄ itelligit̄ cū dr̄: donec vēiat qui mittēdꝰ ē. Tredecia ē ꝙ vnit mēbra eccl'ie inse.ex q̄ totū corpꝰ ē ꝯnexū ⁊ cōpactū.⁊ h̄ itelligit̄ cū dr̄. ligās ad vineaȝ pullū suū. Deciaq̄rta ē ꝙ vnit ⁊ ligat m̄bra cū capite.⁊ h̄ ē qđ dr̄.⁊ ad vēit o fili mi asinaȝ tuaȝ. Deciaq̄nta est ꝙ facit christū suo sanguine nos lauare. iux̄ illđ Apoc̄.j. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is ī sanguīe suo.⁊ h̄ itelligit̄ cū dr̄. lauit in vino stolam suā ⁊ ī sanguīe vue palliū suū. Decimasexta est ꝙ fecit eū ꝑ doctrinā vocare: iuxta illud Joan.vl. Simō ioannis diligꝭ me: pasce oues meas.⁊ h̄ itelligit̄ cū dr̄ pulcriores sīt ocl'i eiꝰ vino. Deciaseptia ē ꝙ fecit chr̄m nos sibi ꝑ sacr̄a icorꝑare: et h̄ ē qđ dr̄. Dētes eiꝰ lacte cādidiores.⁊ sic ī vniuerso sūt decē ⁊ septē ꝓprietates charitatꝭ.s. ꝙ ē dignissima ꝟtutū expugnatrix pctōrum

dās ṽtutib⁹ eē ṽtutū: amatrix arduoꝝ: spo/
liatrix demonū. victrix passionū: triumpha
trix temptationū. facit aīam ꝑ dilecto ponere
ꝛ nūq̄ȝ ab eo separi: in eternū regnare: filios deo
generare: cbr̄m ď celo descēdere: vnire mem
bra cū capite: sanguīe cbr̄i lauare: ꝑ doctri/
nā vocare: ꝑ sacra incorpare. qđ itelligit per
hoc qđ dr̄: Dētes ei⁹ lacte candidiores. Per
lac em̄ intelligit mā suetudo sacroꝝ ď carne
cbr̄i ꝛ passiōe fluētiū. Iste ḡ sunt ꝓprietates
charitat̄ in qb⁹ ꝯsistit bn̄dictio Jude. Sed
ad nobiliorē subaȝ sequunt̄ nobiliores ꝓpri/
etates. ḡ qcūq̄ȝ hȝ charitatē in summo: hȝ et
has ꝓꝓetates ī sūmo. ꝛ ꝑ ꝯn̄s bn̄dictiōes iu
de ī sūmo. Sȝ btīssima oim dn̄aꝝ dn̄a ha/
buit charitatē ī sūmo. ḡ et has ꝓꝓetates ha/
O buit ī sūmo. ¶ De bn̄dictiōe q̄ȝ Zabulō in/
qt idē doctor ca. seqnti: ꝙ Zabulon interpre
tat̄ zel⁹ aīaꝝ ſm mgr̄m Rich. de scto vic. q̄
ait. Iste ē Zabulō q̄ irascēdo irā dei placare
consueuit: q̄ pie seuiēdo dū hoim vicia pcu/
tit: q̄si n̄ parcēdo meli⁹ parcit. Absq̄ȝ dubio
nihil sic placet deo: nihil sic placat deū q̄ȝ ze/
lus aīaꝝ. Debet aūt zabulō n̄ solū delinqn/
tes corrigere: sed etiā tpe ꝑsecutiōis ꝯ ꝑseqn
tes defendere: ꝛ ꝓmptior esse ad mala feren
da q̄ȝ inferēda. Et q̄r hȝ necesse q̄nq̄ȝ ꝓ culpa
coꝝ irasci: amplius dȝ dolere cū cogitur eos
ꝑ culpa pcutere q̄ȝ cū cogit̄ ꝓ coꝝ defensiōe
puniri. Libenter ḡ se occurrētib⁹ piculis ob
ijcit: ꝛ ď seuiētiū ꝓcellas tēpestatū se sponte
opponit: vt tēpestatib⁹ diu fatigatos ꝛ tādē
litorib⁹ ereptos: blāde excipiat ꝛ benigne fo/
ueat. Et q̄m scim⁹ fieri venationē aīaꝝ q̄nq̄ȝ
ꝑ occultam suggestionē demonū: ꝛ q̄nq̄ȝ ꝑ
apertā ꝑsecutiōeȝ hoim: vtrūq̄ȝ nouit zabulō
cōprehēdere ꝛ caute detegere: vigilatq̄ȝ ꝯ se
uitiā ꝑseqntiū ꝛ ꝯ fraudulētiā insidiantium
Nescio āt si pt hō a deo in hac vita aliquid
mai⁹ accipe. Ignoro si cui possit hac gratia
maiorē aliquā de⁹ hoi ꝯferre: q̄ȝ vt ei⁹ mini
sterio puersi hoies ī meli⁹ mutet̄: ꝛ de filijs
diaboli filij dei efficiat̄. An forte cuiq̄ȝ mai⁹
eē videbit̄ mortuos suscitare: ḡ ne mai⁹ erit
suscitasse carnem mortuā iteꝝ morituā q̄ȝ
aīam ī eternū victurā: ḡ ne mai⁹ erit restituis/
se carni gaudia mūdi q̄ȝ aīe gaudia celi: O
q̄lis dos: q̄lis dignitas talē grāȝ a deo acci
pere. Nō decuit celestē spōsuȝ spōse sue aliā
dotē donare q̄ȝ vt ꝑ adoptiōis grām possit
multos filios gignere deo: ꝛ filios ire: filios
gehēne regni celest̄ heredes ascribere. hec
aīa ille. ¶ Ex qb⁹ vt ait Alb. vbi s. itelligit ꝙ ꝑ
Zabulon zel⁹ aīaꝝ fcat̄. q̄ hȝ decē ꝓꝓetates
Prima ꝙ odit petm̄: et iō zelo iusticie iusti
petōrib⁹ indignant̄. c. vera. xlv. di. Scda ꝙ
maxie placat deū. Tertia ꝙ nō parcēdo pl⁹
parcit. Quarta ꝙ nihil pl⁹ placȝ deo. Quin

Zel⁹ aīarū hȝ decē ꝓprietates

ta ꝙ ꝓmptior est ad mala ferēda q̄ȝ iferēda.
Sexta ꝙ blāde recipit penitētē. Septiā ꝙ
vigilat ꝯ ꝑsecutores ꝛ manifestas insidias.
Octaua ꝙ hō n̄ pōt mai⁹ donū accipe. No/
na est ꝙ ē dos quā celest̄ sponsus dat spōse
sue. Decia ꝙ filios dei generat. s. q̄n ē discre/
tus sic esse dȝ. c. no ī ꝑpetuū. xxiij. q. iij. In/
discret⁹ em̄ nec correctionē inducit nec salu/
tē. c. cū btūs. xlv. dist. Iste ḡ st̄ ꝓꝓetates zeli
in qb⁹ ꝯsistit bn̄dictio Zabulō. Sȝ ad nobi/
liorē subam sequunt̄ nobiliores ꝓꝓetates. ḡ
q̄cunq̄ȝ hȝ zelū aīaꝝ in summo: hȝ has ꝓꝓe/
tates in sūmo. ꝛ ꝑ ꝯn̄s bn̄dictiones zabulon
in sūmo. Sȝ btīssima ṽgo habuit zelū aīaꝝ
in summo. ḡ bn̄dictionē in sūmo. ¶ De bn̄/ P
dictione q̄ȝ Isachar dr̄ idem doctor ca. ccvij.
ꝙ fuit in btā ṽgine. Dicit̄ em̄ Gen̄. xlix. Isa/
char asin⁹ fort̄ accubās iter terminos: vidit
terrā ꝙ esset bona ꝛ reqem ꝙ esset optia: et
supposuit hūeꝝ suū ad portādū: factusq̄ȝ ē
tribut̄ seruiēs. Ubi glo. inqt. Recte post na
tiuitatē Gad ꝛ Aser Lia talē filium genuit.
q̄r nisi ꝑ abstinentiā ꝛ patientiā mens hūa/
na ad verū gaudiū nō ptingit. Oportet em̄
non solū delectationē falsam: sed ꝛ vanā cō
turbationē excludere q̄ vult de ṽitate gau/
dere. Et iste fili⁹ Isachar. i. merces dr̄. q̄r illđ
gaudiū verum tanq̄ȝ mercedē oim laboruȝ
expectam⁹. Scim⁹ aūt ꝙ mare sp̄ fluctuat
terra aūt in eternū stat. sic ꝛ cetera elementa
sp̄ in motu sunt. et sola terra stāre: cetera sta
re nesciunt. Et scim⁹ q̄r ois q̄ ꝑ varia deside/
ria fluctuat quē adhuc seculariū cāꝝ ꝓcel/
la exagitat: ad illđ eternū gaudiū admittitur.
et illo torrēte voluptat̄ n̄ potat̄: q̄nto min⁹
inebriat̄. Hec est terra illa bona tranqllitas
mētis q̄n mēs ī se tota colligit̄: ꝛ in vno eter
nitat̄ desiderio imobiliter figit̄. Hec est ter/
ra quam ꝓmisit dn̄s dī. Bti mites q̄m ipsi
possidebūt terrā. Pro hac t̄ra Isachar asin⁹
factus ꝛ fortis effect⁹: libenter supponit hu/
meꝝ ad portandū ꝛ fact⁹ ē tributis seruiēs
Mlt̄ū em̄ sibi subito viluerat si se asinum
anial pene ceter̄ vili⁹ reputabat. Mlt̄ū cō
cupiuit terrā quā vidit: ꝑ q̄ ad oēm laboreȝ
fort̄ ꝑdurauit. Uiderat nihilomin⁹ ꝙ sane
ad pulcritudinē illi⁹ terre oēs pulcritudīes
iusticie nr̄e sūt vt pān⁹ mēstruate. Uiderat
nihilomin⁹ ꝙ nō sūt cōdigne passiōes hui⁹
tpis ad futurā gl̄iam. In vno ḡ sibi vilis: ī
altero fort̄ effectus: de vno hūiliat⁹: ꝛ de al
tero roborat⁹: fortitudis sue hūeꝝ ad oēm
laborē libēter inclinauit. ꝛ in adq̄rēdo diui/
na n̄ sua: vero regi tributū ꝑsoluit. Un̄ Ps̄
Ut iumētū fact⁹ sū apđ te. Jtē ꝓpter te mor/
tificamur tota die. Qr ṽo hui⁹ vite hōa ad
necessitatē nō respuebat: hāc terram penit⁹
non deserebat. Qui ṽo futuram vitam ad/

huic cape nō pokat: īter termīos hītabat. nā istā tolerabat ad necessitatē: ⁊ illā cōcupiuit ad iocūditatē. satagebat istā penit⁹ deserere ⁊ in illā penit⁹ intrare. Fecit ḡ qd̄ potuit. q̄ti die i illā nitebat̄: ⁊ in ista manere cogebat̄. ⁊ sic int̄ termīos morabat̄. Hec glo. ¶ Ex q̄s verbis cōcludit Alb. sic dicēs. Ex his cōcludit̄ ꝙ ꝑ Isachar gaudiū īt̄nū interpᵗat̄. Cui⁹ i his ꝟbis decē ꝓprietates exꝑmunt̄. Pᵗia est ꝙ falsā delectationē excludit. Scd̄a ꝙ vanā ꝑturbationē elidit. Tertia ꝙ ē merces labor. Quarta ꝙ mēte stabilit: iuxͣ illud Staciū in .i. achilleidos. Dāt gaudia vires. Quīta ꝙ animū roborat. Un̄ Hu. de scto vic. in didas. li. ij. ait. Leticia anim⁹ repat̄. Sexta ꝙ hoīe3 hūiliat. Septīa ꝙ aīm eleuat. Octaua ꝙ terrā .s. viuentiū ꝓspicit. Nona ꝙ req̄em sentit. Decia ꝙ glīam deo ascribit ⁊ reddit. Iste ḡ ꝓprietates sūt int̄ni gaudij: in qb⁹ cōsistit bn̄dictio Isachar. Sꝫ btīssima ꝟgo habuit gaudiū in sūmo. ḡ et ꝓprietates ei⁹ sūmo. ḡ ⁊ bn̄dictōe3 Isachar: i sūmo. hec ille

Gaudiū mēts habet decē proprietates.

D ¶ Qui etiā ca. seq̄nti inq̄t Sequit̄ bn̄dictio Dan: de q̄ dr̄. Dan iudicabit ppl'm suū sic̄ ⁊ alia trib⁹ in isrl̄. Glo. ꝟo ait. Per officium Dan illecebrosas cogitatiōes cōprehendim⁹ arguim⁹ ⁊ dānam⁹. Recte eñ Dan iudicium vocat⁹ ē. Ex qb⁹ (ait Alb.) colligit̄ restrictio cogitationū inutiliū. iuxͣ illd̄ Hiero. ad Eusto. Nolo sinas cogitatiōes malas intrare aiam tuā. sed dū puul⁹ ē hostis eū allide ad petrā ⁊c̄. Istā aūt restrictionē b. ꝟgo i sūmo habuit q̄ talit̄ oēs cogitatiōes ordinatas habuit ꝙ null⁹ vel pu⁹ motus illicit⁹ ꝯ eā exurgere potuit. Et sic bn̄dictiones Dan habuit.

Restrictio cogitationū

R ¶ De bn̄dictiōe etiā Gad dr̄ ca. ccix. Sequit̄ bn̄dictio Gad. Gad accinct⁹ p̄liabit̄ añ eū: et ipe accinget̄ retrorsū. Ubi glo. inq̄t. q2 ad Dan ꝑtinet disciplina cogitationū. Ad Gad ꝑtinet disciplīa sensuū. Un⁹ ē sedare ciuilē discordiā. ali⁹ repellere hostile3 pugnā. hic vigilat ꝯ ciuilem ꝑditionē. ille ꝯ hostiū incursionē. Frustra aūt i obseruāda ciuiū ꝯcordia laborat: nisi eodē studio gad ciuitatē nr̄am ꝑ sensuū disciplinā muniat ⁊ hostiliū vicioꝝ agmia instāte p̄lio acriter feriat. vn̄ dr̄. Gad accinct⁹ p̄liabit̄ añ eū. Gad ꝓculdubio tūc sic accingit̄: qñ sensuū dissolutiōes ꝑ disciplinā restringit. Tūc fortiter dimicat qñ carnalia desideria ꝑ carnis mortificationē trucidat. Hec glo. Ad q̄ hortat̄ Phus. iij. Eth. ca. xj. dicens. Quēadmodu3 pueꝝ oportet s̄m pceptū pedagogi viuere: sic cōcupiscibile resonare rōni ⁊c̄. Et. ij. Politicoꝝ ca. iij. iteꝝ dr̄. Mag̃ oportet ꝯcupiscētias reglare q̄ṡ subas. Et Ouid. in ep̄lis inq̄t. Sperne voluptates: nocet empta dolore voluptas. Ex p̄dicta autē bn̄dictione dicit Alb. colligi. ꝙ ꝑ Gad disciplina sensuum in religit̄. cuius sunt tres ꝓprietates. Prima ꝙ ciuitatē mentis custodit. Scd̄a ꝙ hostilem pugnā repellit. Tertia ꝙ hostes ꝑ abstinentiā diuertit. Has aūt ꝓprietates i sūmo habuit btā ꝟgo q̄ ciuitatē sui cordis taliter custodiuit ꝙ nunq̄ aliqs hostiū ipam impugnare attētauit. ḡ bn̄dictionē Gad in sūmo hūit.

Disciplina sensu um habes tres ꝓprietates

S ¶ Idē q̄3 Alber. i seq̄nti c. dr̄. Sequit̄ bn̄dictio neptalim. de q̄ dr̄. Neptalim ceru⁹ emissus dans eloqa pulcritudinis. vbi glo. ait. Sicut ad Dan ꝑtinet ꝑ repn̄tationē penē reprimere exurgētia itra vicia. sic ad Neptalim ꝑtinet ꝑ ꝯsolationē3 p̄mioꝝ inflammare bōa desideria. q2 ꝟo q̄cq̄d scptū reppe rit ad sp̄ualem intelligētiā ꝯuertit ꝯuersionis nomē accepit. Sꝫ notādū ꝙ nō aui volāti s3 ceruo currenti cōpat̄. nā auis q̄dē volādo lōge a terra suspēdit̄. Ceru⁹ āt ad dandos salt⁹ terre vicinat̄. s3 nec i ipis suis saltibus separ̄ a terra. Sic nimirꝫ neptalim dū ꝑ reꝝ visibiliū formā q̄rit īuisibiliū naturā q̄sdā salt⁹ dare. nō āt ad plenū volare ꝯsueuit. q2 i eo ꝙ se ad sūma erigit. reꝝ corpaliū3 secum vmbras trahēs. ima oino nō deserit. sic nouit Neptalim carnalia sp̄ualib⁹ miscere. ⁊ per corporalia incorpalia describere. vt vtraq3 hoīs natura i ei⁹ dictis īueniat vñ se mirabilit̄ reficiat. q̄ ex corpea ⁊ incorpea natura ꝯstat. Illd̄ aūt in hmōi dict̃ valde mirabile ē: ꝙ tūc fere sp̄ blādiūt̄ qñ iuxta sensu3 lr̄e nihil sonare vident̄. q̄le ē illd̄. Capilli tui sic̄ greges capraꝝ. ⁊ illd̄. Nasus tu⁹ sic̄ turris libani. ⁊ silia. nisi forte i hmōi dict̃ h̄ qd̄ tālibēter amplectimur et iocūda q̄da3 vt ita dicā lr̄e fatuitate ad sp̄ualē itelligētiā ꝯsurgere coartamur. Hec glo. ¶ Ex qb⁹ dr̄ Albertus vbi s̄. colligi. ꝙ ꝑ Neptalim intelligit̄ ꝯtēplatio inuisibiliū ꝑ visibilia cum doctrina. Ad quā ꝯtēplationē de⁹ hoiem creauit. ⁊ iō dedit ei oculos erectos ad celum. iuxta illd̄ Ouid. in .i. Metam. Pronaq3 cum spectent aīalia cetera terrā. Os hoi sublime dedit celūq3 videre Iussit: et erectos ad sidera tollere vultus. De h̄ etiā inq̄t Bern. silue. in microcosmo. Bruta patēter habent tardos aīalia sensus. Cornua deiectis vultibus ora ferūt. Sꝫ maiestatē mētis restante figura. Tollit hō erectū solus ad astra caput. Ut celi leges i deflexosq3 meat⁹. Exemplar vite possit hr̄e suc. Assistūt oēs opi cu3 q̄nq3 ministri. Sensus q̄ cernūt exteriora docēt. Nūci⁹ īgredit̄ sensus: mētēq3 getā Euocat: vt certa res rōe ꝓbet ⁊c̄. Dēm⁹ ḡ oēs cu3 Neptalim erigere aīos nr̄os ad cōtēplanda celestia. Dic̄ nāq3 Sen̄. li. v. de naturali q̄sti one. O q̄ṡ contēpta res est hō nisi supra humana se erexerit. ¶ Inq̄t āt Alber. vbi s̄. ꝙ

Contemplatio inuisibiliū

Sex ꝓprietates cōteplatōis
hui⁹ bn̄dictiōis Neptalim sūt sex ꝓprietates
Prima ē p̄mioꝝ ꝯsideratio. Scd̄a deside-
rioꝝ īflāmatio. Tertia scptuꝛaꝝ ad spūalē
intelligētiā cōuersio. Quarta ē nec visibiliū
nec inuisibiliū derelictio. sed inť vtrūqꝫ salta-
tio. Quīta ē ꝑ absurditatē lr̄e ad spūalē ītel-
lectū coartatio. Sexta ē spūal' doctrīe īstru
ctio. Hec āt oīa ip̄a v̄go bn̄dicta habuit ī sū
mo: q̄ sola inť oēs hoīes viatores ꝑfectā in
via habuit cōtēplationē: ⁊ oēs scpturas fm
oēm scrisp̄us sensū ītellexit: et v̄bo īcarnato
vet⁹ ⁊ nouū testamētū exp̄sse docuit: cuius ⁊
ip̄a oꝛe ⁊ oꝑe disciplīe dei doctrix imo glosa
T fuit. Et sic bn̄dictionē Neptalī in sua bn̄di-
ctiōe īcludit. Hec ille. ¶ Qui etiā in ca. cxl.
inq̄t. Sequiť benedictio Aser. de q̄ dr̄. Aser
pinguis panis ei⁹: ⁊ p̄bebit delitias regibus
Ubi glo. dr̄. Aser q̄uis mlťū esuriat panē
iusticie: dedignať tn̄ eū comedere nisi fuerit
ꝯspsus oleo miscdīe. Ex mlťa em̄ delitiaruꝫ
affluētia q̄ sibi sꝑ abūdat ex spoliīs ꝓ freq̄n-
ti victoꝛie multū est delicat⁹ effect⁹. nec etiā
sapit panis vllus q̄ntūcunqꝫ nitidus nisi sit
oleo ꝯspsus: intātū vt de ip̄o ꝓnūciet scptu
ra dicēs. Aser pinguis panis ei⁹. Si ei gau-
diū est suꝑ vno pctōꝛe pniaꝫ agēte: q̄nta tūc
solēnitas erit suꝑ q̄libet iusto libēter ꝓ iusti-
tia moꝛiēte. Uere pinguis panis ei⁹ p̄bebit
delitias regib⁹. O q̄lis panis ei⁹. o q̄les de-
litie ei⁹ q̄ tātū sapiūt regib⁹ talib⁹. Certe re-
ges isti iā ad nuptias introierūt q̄ ad illō et-
nū ꝯuiuiū sedēt. Iāqꝫ illo pane angeloꝝ de-
litiīs eťnis vescunť. iā toꝛrēte voluptatꝭ ine
bꝛiant. et adhuc Aser delitias īsatiabilr̄ esu
rit. Sꝫ vn̄ ei diuitiaꝝ abūdātia nisi vt est di
ctū de hostiū spoliīs in tamfreq̄nti victoꝛia.
Quāto ei ampli⁹ atterūť hostes iusticie: tan
to vberi⁹ cumlāť gaudia ꝯscie. Hostib⁹ ḡ
fugatis ⁊ oīb⁹ pacificatꝭ nil obstat q̄n illa ci
uitas nr̄a experiať q̄ sit illa pax dei q̄ exuꝑat
oēm sensū. et q̄ꝫ magn̄ sit mlťitudo dulcedinis
tue dn̄e quā abscōdisti timētib⁹ te. Quid ḡ
miꝝ si eā q̄libet amatoꝛ mūdi nescit quā de⁹
diligētib⁹ se abscōdit? Qui em̄ in bonis fals
spem figūt: bona vera īueniꝛe non pn̄t. vn̄ di
cunt. Quis ostēdit nob bona? Est em̄ manna
absconditū qd̄ nemo nouit nisi qui accipit.
Mens em̄ q̄ laudib⁹ hoīm delectať: q̄d sit
in eternū gaudiū expiri non mereť. Hec glo.
Moꝝ iustificatio. ¶ Ex qb⁹ colligiť vt ait Alb. vbi s̄. q̄ ꝑ Aser
intelligiť moꝝ iustificatio. Cui⁹ h̄ nouē ꝓpri
etates ponūť. p̄ma ē esuries ꝓ iusticia. scd̄a
delectatio in miscdīa. tertia diuitiaꝝ abun-
dātia. q̄rta delitiaꝝ affluētia. q̄nta hostiū fre
q̄ns victoꝛia. sexta celestiū cōuiuaꝝ p̄paratio.
septīa ꝯscie exaltatio. octaua suꝑne pacis ex
ꝑientia. nona abscōdite dulcedis p̄gustatio.
Cōstat aūt q̄ in beatissima v̄gine in sūmo fuit
esuries iusticie ⁊ excellētia victoꝛie: sicut ⁊ di
uitiaꝝ ⁊ delitiaꝝ spūaliū affluētia: ⁊ ꝯuiua
rū ⁊ pacis ⁊ delectatiōis eminētia. vtpote q̄
nos iustificauit ⁊ mr̄ miscdīe extitit serpētē
p̄ oīb⁹ ꝯtriuit: oēs filias ī diuitiīs suꝑgressa
abūdauit: delitiīs affluēs inixa suꝑ dilectuꝫ
ascēdit: panē angeloꝝ ⁊ vinū oīb⁹ dedit mi-
xtū: p̄ oīb⁹ ꝯsoꝛtib⁹ suis oleo exultatiōis vn-
cta fuit: ꝑ quā pax vera de celo descēdit ⁊ ve
rū māna nouē mēsib⁹ ī se abscōditū habuit.
⁊ tūc oīb⁹ ī cibū manifestauit ⁊ donauit. Et
sic bn̄dictio sua bn̄dictionem Aser includit
Hec ille. ¶ Bn̄dictio aūt Joseph hr̄ ī dicto
ca. xlix. Gen̄. cū aliīs oīb⁹ p̄cedētib⁹ ⁊ sequēti
bus. vbi Jacob sic ait. Fili⁹ accrescens Jo-
seph. fili⁹ accrescens ⁊ decoꝛus aspectu. filie
discurrerūt suꝑ muꝝ: sed exasꝑauerūt eū ⁊ iur-
gati sūt: inuiderūtqꝫ ei hn̄tes iacla. sedit ī foꝛ
ti arc⁹ ei⁹: ⁊ dissoluta sť vincula bꝛachioꝝ et
manuū illi⁹ ꝑ man⁹ potētꝭ Jacob. Inde pa
stoꝛ egressus ē lapis israel: deus pr̄is tui erit
adiutoꝛ tu⁹. et oīpotēs bn̄dicet tibi benedi-
ctiōib⁹ celi desuꝑ ⁊ bn̄dictiōib⁹ abyssi iacētꝭ
deoꝛsū: bn̄dictiōib⁹ vbeꝝ ⁊ vulue. bn̄dictio-
nes pr̄is tui cōfoꝛtate sť de bn̄dictiōib⁹ pr̄m
ei⁹ donec veniret desideriū colliū eťnoꝝ. Fi
ant ī capite Joseph ⁊ ī v̄tice nazarei inť fra-
tres suos. Hec ibi. Dic aūt Alb. vbi s̄. ca. se-
q̄nti q̄ hec bn̄dictio Joseph fm ītellectū lit
teralē diuidiť ī dcē ⁊ septē ꝑtes ip̄aꝫ itegran-
tes. Pr̄ia ē dī filiatio. Scd̄a diuīa imitatio
Et he ītelligunť ꝑ filiū bis positū. Tertia ē
augmētū sapīe. Quarta augmētū grē. ⁊ iste
due ītelligūť ꝑ accrescēs bis positū. Quinta
est bona fama q̄ꝫtū ad seip̄m. et hec ītelligiť
ꝑ illō q̄d dr̄: decoꝛ⁹. Sexta ē edificatio ꝑ exē
plū. et hec ītelligiť ꝑ illō qd̄ dr̄. filie discurre-
rūt suꝑ muꝝ. Septīa ē patiā ab oꝑe. ⁊ hec ī
telligiť ꝑ illō qd̄ dr̄: sꝫ exasꝑauerūt eū Octaua
est patiā ab oꝛe. ⁊ hec ītelligiť ꝑ illō qd̄ diciť:
⁊ iurgati sť. Nona ē patiā a coꝛdis iniuria: ⁊
hoc est qd̄ dr̄: inuiderūt ei hn̄tes iacula. De-
cima ē libatio a malo culpe. ⁊ hoc ē qd̄ dr̄: se
dit ī foꝛti arc⁹ ei⁹ ⁊ dissoluta sť iacla. Unde
cima ē tpal' oꝛigo. ⁊ h̄ ē qd̄ dr̄. Jn̄ egressus ē
pastoꝛ. Duodecīa ē tētatiōis suꝑatio. et h̄ est
qd̄ dr̄. De⁹ pr̄is tui erit adiutoꝛ tu⁹. Decīa-
tertia ē collatio boni gl'ie. ⁊ h̄ ē qd̄ dr̄: bn̄dicti
onib⁹ celi desuꝑ. Decīaq̄rta est collatio boni
grē. et h̄ ē qd̄ dr̄: bn̄dictiōib⁹ abyssi iacētꝭ de-
oꝛsū. Decīaq̄nta ē collatio boni nature. ⁊ h̄ ē
qd̄ dr̄: bn̄dictiōib⁹ vbeꝝ ⁊ vulue. Decīasexta
ē collatio boni hereditariī. et h̄ ē qd̄ dr̄: bn̄di-
ctiōes pr̄is tui ꝯfoꝛtate sť de bn̄dictiōib⁹ pa
trū ei⁹ donec veniret desideriū colliū eťnoꝝ
Decīaseptīa est bonitatꝭ ī alios hereditatio:
Et h̄ ē qd̄ dr̄: In capite Joseph ⁊ ī v̄tice na-
zarei inť fr̄es suos. In his āt itegrať benedi

ctio Joseph. Sꝫ ꝯstat ꝙ hec oĩa fuerũt i btis-
sima ɥgie i sũmo q̃ fuit sũma filij dei ꝛ pfe-
ctissima ei⁹ imitatrix: hñs plenitudinẽ sapiẽ
grẽ: fame: exẽpli: patiẽ: imũitatꝭ culpe: tpalis
origo chr̃i. plena ẽt bono gl'ie: grẽ: et nature:
q̃ oim pgenitoꝝ ɥtutes cũ excellẽtia habuit
ꝛ suam grẽ plẽitudinẽ ad oẽs transmisit. Et
sic patꝫ q̃lit bñdictio ioseph i btissime ɥgis
x bñdictiõe iclusa sit. Hec ille ¶ Bñdictio aũt
Beniamin hec fuit. Beniamin lup⁹ rapax:
mane comedet p̃daꝫ ꝛ vespe diuidet spolia.
Dicit ɥo Alb. vbi s̃. ca. ccxiij. ꝙ hec bñdictio i
trib⁹ ꝯsistit. Primũ ẽ pditoꝝ oim ereptio a
culpa. Scðm de ereptiõe ꝯgratulatio i grã
Tertiũ in futuro oim ꝛ singuloꝝ gl'iatio in
gl'ia. Et hec i btissima ɥgĩe fuerũt i sũmo: q̃
sũmã i ereptiõe habuit victoriã: sũmãqꝫ de
ereptis in pñti leticiã: ꝛ sũmã in futuro glo-
riã. Et sic sua bñdictio bñdictionẽ beniami
includit. Si aũt ƀm tropologicũ sensũ p Jo-
seph itelligit grã discretiõis i actiõe: p benia-
min ɥo grã cognitiõis i ꝯtẽplatiõe. Constat
q̃ꝫ ꝙ hec in sũmo habuit btã ɥgo. Et sic oẽs
bñdictiões filioꝝ Jacob in bñdictiõe Dñe
nr̃e cũ excellentia sũt incluse. Hec ille.

Pars. ij. hui⁹ ƀmonis q̃ d̃r ꝯfirmatiõis.

y Benedictio Balaam. Predicta ɥitas. s. oẽs sacre scp̃ture bñdictiões fuisse i Maria ɥgĩe bñdicta ꝯfirmat i declarãdo bñdictiões Balaaꝫ datas pplo israel.
Quaꝝ p̃ma hẽ Nũe. xxiij. vbi ait. De sũmis
silicib⁹ videbo eũ de collib⁹ ꝯsiderabo eũ po
pul⁹ sol⁹ q̃ hitat ꝛ iter gẽtes ñ reputabitur.
Quis dinumerare possit puluerẽ Jacob: et
nosse nũeꝝ stirpis isrl'? Moriat anĩa mea
morte iustoꝝ: ꝛ fiãt nouissima mea hoꝝ silia
Hec ibi. Que bñdictio ƀm Alb. vbi s̃. c. cc-
xiiij. hꝫ q̃nqꝫ pticulares bñdictiões. Pria est
ꝯuersatiõis altitudo. Et hec est duplex. Uel
imitatiõe angeloꝝ. ꝛ h̃ ẽ qð dic̃: De sũmis si
licib⁹ videbo eũ. Uel imitatõe sctõꝝ ꝛ perfe
ctoꝝ hoĩm. ꝛ h̃ ẽ qð dic̃: de collib⁹ ꝯsiderabo
eũ. Scða bñdictio est a malis sepatio. et hec
dupl'r. Ul' a cõione demonũ. ꝛ h̃ est qð dicit
ppl's sol⁹ q̃ hitat. Ul' a ꝯsortio maloꝝ hoĩm
et h̃ ẽ qð dicit: int' gẽtes non reputabit̃. Ter-
tia bñdictio est in se perfectio. Et hec dupl'r.
Uel in actiõe. et h̃ ẽ qð dic̃: Jacob. Uel in cõ
tẽplatiõe. et h̃ intelligit̃ p isrl'. Quarta est se-
minis mltiplicatio. Et hec dupl'r. Ul' ẽ mul-
tiplicatio spũs. ꝛ h̃ ẽ qð d̃r: nũeꝝ stirpis isrl'.
Uel ƀm carnẽ. ꝛ h̃ ẽ qð dicit: puluerẽ iacob.
Quĩta bñdictio est finis btĩtudo. Et hec du
plicit̃. s. bona mors. et h̃ est qð dicit: moriat̃
anĩa mea morte iustoꝝ. et bñdictio post mor
tem. et h̃ ẽ qð dic̃: fiãt nouissima mea hoꝝ
similia. Et sic hec bñdictio prima cum suis
subdiuisiõib⁹ decẽ hꝫ bñdictiões. Quaꝝ p̃-
mã beatissima ɥgo hũit i sũmo. cui⁹ ꝯuersa
tio summe angelica fuit ꝛ in ɥtutũ dei for-
mitate. ꝛ in ɥgitatꝭ dignitate. Jn carne enim
p̃ter carnẽ viuere: nõ est hũana vita sꝫ ange-
lica. Scðm habuit isrl' in sũmo. q̃ oẽs prios
patrũ mores oñdit in se sꝫ excessit eosdẽ. Uñ
ꝛ in altissimis habitat hoĩm ꝛ angeloꝝ. Ter
tiam etiã habuit in sũmo. Sũma eñ hũili
tas q̃ i ip̃a fuit cum sugbia diaboli nihil cõe
hũit. Jtẽ ab errore vel pctis gẽtiliũ imunissi
ma fuit. ꝛ sic q̃rtã bñdictionẽ habuit. Quin
tã etiã i sũmo habuit. qꝛ sola pfectã cõtẽpla-
tionẽ hũit in via. Sextã q̃ꝫ. qꝛ q̃libet actiõe
liberi arbitrij meruit. Septimã etiã habuit
qꝛ fecunditatẽ carnis sil' cũ integritate possi-
dens deũ ꝛ hoĩem genuit. in q̃ oẽs hoĩes in
in filios spũalit̃ regenerauit. et sic etiã octa-
uã bñdictionẽ huit. Nonã sil'r hũit. q̃ morte
gl'iosa ꝛ sine dolore ꝛ cuꝫ amore mortua fu-
it. Decimã etiã hũit q̃ gl'iosissime in anĩa et
corpe resurrexit. ꝛ sic ptꝫ q̃lit bñdictiões pri-
mo datas oẽs ɥgo gl'iosa cũ excellẽtia recce-
pit. Hec Alb. ¶ Scða bñdictio Balaam
p̃ncipalis hẽ etiã Nũe. xxiij. vbi d̃r. Non est z Secũda bñdictio Balaaꝫ.
idolũ in Jacob nec videt̃ simulacrũ in isrl'
dñs deus ei⁹ cũ eo est ꝛ clãgor victorie regꝭ
in illo. De⁹ eduxit eũ de egypto: cui⁹ fortitu
do sil'is ẽ rhinocerotꝭ. Nõ est auguriũ i Ja
cob: nec diminutio i isrl'. Tpib⁹ suis dicetur
Jacob. ꝛ isrl' q̃d opat⁹ sit de⁹. Ecce ppl's vt
leena ꝯsurget. ꝛ q̃si leo erigetur Nõ accubabit
donec deuoret p̃dã ꝛ occisoꝝ sanguinem bi-
bat. Hec ibi. Que bñdictio ƀm Alb. vbi s̃.
ca. seq̃nti sil'r ꝯtinet decẽ pticulares bñdicti
ones. Pria ẽ imũitas pctõꝝ corpaliũ. ꝛ hoc
est qð d̃r. Nõ est idolũ in Jacob. vel imuni-
tas pctõꝝ spũaliũ. ꝛ h̃ est qð d̃r nec videt̃ si-
mulacrũ i isrl'. Scða ẽ diuinũ auxiliũ. et h̃
est qð d̃r. Dñs de⁹ ei⁹ cũ eo. Tertia ẽ admo
nitio p̃dicatoꝝ. ꝛ h̃ ẽ qð d̃r. clãgor victorie in
illo est. Quarta est de mðo eductio. ꝛ h̃ ẽ qð
d̃r. Dñs de⁹ eduxit eũ de egypto. Quĩta ẽ in
regno ꝯfirmatio ꝛ roboratio. ꝛ h̃ est qð dic̃.
cui⁹ fortitudo sil'is est rhinocerotis. Sexta
est humane sapiẽ euacuatio. ꝛ hec est duplex
vel q̃ꝫtũ ad aĩalẽ itellectũ. ꝛ h̃ est qð d̃r. Non
est auguriũ i Jacob. vl' q̃ꝫtũ ad carnalẽ effe-
ctũ: ꝛ h̃ est qð d̃r. neqꝫ diuinatio in isrl'. Se-
ptima ẽ diuine sapiẽ repletio. ꝛ hec iteꝝ est
duplex. vel q̃ꝫtũ ad tpalia. ꝛ h̃ est qð d̃r. Te-
porib⁹ suis dicet̃ Jacob. vl' q̃ꝫtũ ad spũalia.
ꝛ h̃ ẽ qð d̃r ꝛ isrl' q̃d opat⁹ sit de⁹. Octaua est
ꝯfidẽtia i fide. ꝛ h̃ ẽ qð d̃r. Ecce ppl's vt lee-
na. Nona est exultatio in spe. ꝛ h̃ est qð dicit
q̃si leo eriget̃. Decĩa est refectio in charitate
ꝛ h̃ est qð d̃r. Non accubabit donec deuoret
p̃dam. Sunt aũt iste bñdictiões cũ suis be
nedictiõib⁹ tredecim: q̃s oẽs bñdicta virgo

excellētissime recepit.Primā em̄ ⁊ scđam in
sūmo habuit q̄ nec venialiter vnq̄ꝫ peccauit
Tertiā ēt habuit ī eo ꝙ grā plēa fuit. Quar
tam habuit.q꞉ oim̄ ꝑfectissime doctrix fuit
ope.Quintā habuit.q꞉ de mūdo oīno segre
gatissima fuit. Sextā habuit.q꞉ in regni so
lio iux̄ regē glīe ipa ī reginā misc̄dīe sublima
ta fuit.Septimā habuit.q꞉ animalem sen-
sum oīno euacuauit.Octauā habuit.q꞉ sup
ōis fidei eminētiā eminebat. Nonā habuit
q꞉ carnalē affectū nullū habuit:in q̄ etiā fo-
mes pcti extinct⁹ fuit:Decimā habuit:io q̄
diuina sapiā plēa fuit:q̄ ipam sapiāꝫ genera
uit.Undecimā:duodecimā:⁊ tertiādecimā
habuit in sūmo:q̄ fide:spe:⁊ charitate oēs
anteceſſit.Et sic patꝫ q̄lr̄ scđa principal' bñdi
ctio Balaā in bñdictiōe bñdictissime ꝟgīs
cū oī excellētissima cōprehēsa sit. Hec Alb.

B Tertia bñdictio Balaaz.

¶ Tertia ꝟo bñdictio ṗncipal' ipi⁹ Balaaz
h꞉ Nūe.xxiiij.vbi ait.q̄ꝫ pulcra tabnacl'a tua
Jacob:⁊ tētoria tua isrl' vt valles nemorose:
vt horti iux̄ fluuios irrigui: vt tabernacula
q̄ fixit de⁹:q̄si cedri ꝓpe aq̄s:fluet aq̄ de situ-
la ei⁹:⁊ semē illi⁹ erit in aq̄s multas. Tollet̄
ꝓpt' Agag rex ei⁹ ⁊ auferet̄ sceptꝝ illi⁹.Deuo
rabūt gētes hostes illi⁹:ossaq̄ꝫ eoꝝ ꝯfringēt
et ꝑforabunt sagittis. Accubās dormiuit vt
leo ⁊ q̄si leena quā suscitare nullus audebit
Qui bñdixerit tibi:erit ipe bñdict⁹.et q̄ ma
ledixerit tibi:in maledictiōe reputabit̄.Hec
ibi.Dicit aūt alb.vbi s̄.ca.ccxvj.ꝙ ī hac be-
nedictiōe nouē bñdictiōes sīt cōprehēse.Pri
ma est mltiplicatio eccl'iasticaꝝ actionū.Et
h̄ intelligit̄ ꝑ illō qđ dic̄: q̄ꝫ pulcra tabnacl'a
tua.Scđa est pulcritudo religionū.et h̄ est
qđ dicit:tētoria tua isrl'.Tertia est ordo ⁊ in
stitutio ṗdicatoꝝ.⁊ h̄ est qđ dicit. Fluet aq̄
de sitl'a ei⁹ Quarta ē regni iudaici trāslatio.
⁊ h̄ est qđ dicit.Tollet̄ ꝓpter Agag rex eius
Quinta est regni gentiū eccl'ie subiectio.⁊ h̄
est qđ dicit:Deuorabunt gētes hostes illi⁹.
Sexta est demonū ꝯfractio.⁊ h̄ est qđ dicit
ossaq̄ꝫ eoꝝ cōfringēt. Septīa ē antichr̄i in-
terfectio.et hoc est qđ dicit:et ꝑforabunt sa-
gittꝭ.Octaua est a somno mortꝭ resurrectio.
Et h̄ est qđ dicit:Accubans dormiuit vt leo
Nona est bonoꝝ ⁊ maloꝝ remūeratio. et h̄
est qđ ait Qui bñdixerit ⁊c. ¶ Qualiter aūt
ista tertia ṗncipalis bñdictio cū suis ꝑticul'
cōueniat btīssime ꝟgini:facile est declarare.
Ipa em̄ fuit(vt s̄.sepi⁹ dictū)sūme actiōis:
ꝯtēplatiōis:et doctrine.et in suo partu ab-
stulit regnum iudeoꝝ:q̄ regē genuit chr̄ia-
noꝝ.et ꝑ ꝯseq̄ns destruxit regnū gētium et
demonū:⁊ antichr̄i:quē filij sui ore interfi-
ciet s̄m sniam Pauli.ij.ad Thes.ij.⁊ oēs
bonos ⁊ malos remūerabit:que remunera-
torē oim̄ generauit:⁊ ipm̄ nob in ṗmiū do-
nauit.Hec Alb. ¶ Quarta bñdictio princi-

C Quarta bñdictio Balaaz.

palis Balaā:q̄ nō tā d꞉ bñdictio q̄ꝫ benedi-
ctionis causa.Habet̄ etiā Nume.xxiiij.vbi
ait.Orief̄ stella ex Jacob ⁊ cōsurget ꝟga de
israel ⁊ percutiet duces Moab: vastabitq̄ꝫ
oēs filios Seth.et erit idumea possessio
ei⁹.hereditas Seyr cedet inimicis suis.isra
el ꝟo fortiter aget. De Jacob erit q̄ dn̄et̄.et
ꝑdet reliq̄as ciuitatis.Hec ibi.Hec aūt bñ
dictio s̄m Alb.vbi s̄.ca.seq̄nti diuidit̄ in se-
ptē ꝑtes.Prima est bñdictissime ꝟgīs gene
ratio.Scđa filij dei ex ipa incarnatio. Ter
tia vicioꝝ destructio.Quarta hoīm libera-
tio.Quinta bonoꝝ ꝯfirmatio. Sexta bono
rū dn̄atio.Septima maloꝝ dānatio.Pria
intelligit̄ ꝑ hoc qđ d꞉: Orief̄ stella ex iacob.
Scđa ex h̄ qđ dicit̄:⁊ cōsurget virga de isrl'
Tertia ex h̄ qđ d꞉:et ꝑcutiet duces Moab
Quarta ꝑ h̄ qđ dicit̄:et erit idumea posses-
sio ei⁹.Quinta ꝑ hoc qđ dicit̄: Israel ꝟo for
titer aget.Sexta ꝑ hoc qđ d꞉ de Jacob erit
q̄ dn̄et̄.Septīa ꝑ h̄ qđ dicit̄:et ꝑdet reliq̄as
ciuitatꝭ.Patet ḡ q̄lr̄ he q̄q̄ꝫ ꝑtes oēs bñdi-
ctiōes hui⁹ vlīe ꝓcedūt ⁊ depēdēt a benedi-
ctiōe btīssime ꝟgīs:q̄ est radix et causa oīm
bñdictionū. Quicq̄d em̄ est cā cause:est cau
sa oīm seq̄ntiū causatoꝝ. Uñ cum btīssima
ꝟgo fuerit cā generatiōis corꝑalis filij dei:
et illa sit cā oīm bñdictionū:patet ꝙ in ipsa
sua bñdictione alie oēs bñdictiōes causalit̄
sūt īcluse.Hec Alb.Et iō non solū illi dicere
possum⁹ cū angelo.Bñdicta tu in mulieri-
bus.sed:bñdicta tu in oib⁹ creaturꝭ ꝑ quaꝫ
creature oēs sīt a filio ei⁹ bñdicte.Cui sit ho-
nor ⁊ ꝑennis glīa ꝑ īfinita secl'a secl'oꝝ Amē

De eadem ꝟginis Annunciatiōe Sermo.x.

BEnedixisti dn̄e terram tuam:auertisti captiuitatē
Jacob.Remisisti iniquitatem ple
bis tue:ps̄.lxxxiiij.Per salutationē angelicā
factam beate ꝟgini ex ꝑte dei humana na-
tura q̄ ṗmo erat maledicta ⁊ exōicata:rebñ
dicta ⁊ absoluta ac recōciliata fuit. Dicunt
em̄ iura ꝙ si papa ex certa sciētia aliquē excō
municatū salutauerit anīo eum absoluendi
(q̄uis ꝟba absolutiōis nō dixerit)eo ipo ab
soluit̄ ab excōmūicatōe.c.si aliq̄n.⁊ ibi glo.
de sen.excō.arg.in.c.cum olim essem⁹.de ṗ-
uile.et.c. Adrianus.lxiij.dist.et.c.pacem.d̄
conse.dist.ij.Nam ⁊ princeps sola volunta
te manumittit seruū.l.apud eum.ff. de ma-
numis.Ergo multo magis absoluit saluta-
tio dei:benedicens beatam virginem in ꝑso
na totius humane nature. De qua possunt
ad ꝓpositum nostrū exponi verba proposit:

Sup̱ q̄b⁹ duas tm̄ ꝯſiderati͠oes faciemus.
Prima appellabit̄ adimpleti͠ois
Scd̄a ṽo ⁊ vltima fructificati͠ois
Prima ps hui⁹ ſmo͠is q̄ d͛ adimplet͠ois.

E In btiſſima ṽgie adipletas eſſe oēs bn̄dicti͠oes p̱ Moyſen datas filijs iſrl̄: nō ē difficile demōſtrare. Un̄ ſciēdū ē ꝙ ipe Moyſes bn̄dixit populū iſrl̄ obſuātē pcepta dei. vt hr̄ Deut. xxviij. di. Bn̄dict⁹ eris i ciuitate: bn̄dictus in agro: bn̄dict⁹ fruct⁹ vētrꝭ tui: et fruct⁹ terre tue: fructuſq; iumentoꝝ tuoꝝ: ⁊ greges armentoꝝ tuoꝝ: ⁊ caule ouium tuaꝝ: bn̄dicta horrea tua: ⁊ bn̄dicte reliq̄e tue: bn̄dict⁹ erꝭ ingrediēs ⁊ egrediens. Dabit dn̄s inimicos tuos q̄ ꝯſurgēt aduerſū te corruētes i ꝯſpcū tuo: p̱ vnā viā venient ꝯ te: ⁊ p̱ ſeptē fugient a facie tua. Emittet dn̄s bn̄dictionē ſup̱ cellaria tua: et ſup̱ oīa op̱a manuū tuaꝝ: bn̄dicetq; tibi in terra quaꝫ accep̱is. Suſcitabit te dn̄s in ppl'm ſuum ſic̄ iurauit tibi: ſi cuſtodierꝭ mādata dn̄i dei tui: ⁊ ambulaueris in vijs ei⁹. videbūtq; oēs terraꝝ ppl'i ꝙ nomē dn̄i inuocatū ſit ſup̱ te: et timebūt te. Abundare te faciet dn̄s oib⁹ bonis: Fructu vteri tui: ⁊ fructu iumētoꝝ tuoꝝ: fructu terre tue quā iurauit dn̄s patrib⁹ tuis vt daret tibi: Ap̱iet dn̄s theſauꝝ ſuū optimū celū vt pluuiam tribuat terre tue in tp̱e ſuo Bn̄dicetq; cunctis op̱ib⁹ manuū tuaꝝ: fenerabis gentib⁹ multꝭ: ⁊ ipſe a nullo fen⁹ accipies. Conſtituet te dn̄s in caput ⁊ nō in caudā: et eris ſemp̱ ſup̄ ⁊ non ſubter. Hec ibi. Ubi ſm Alber. ſup̱ Miſſus eſt. ca. ccxviij. ponunt̄ decem ⁊ nouē bn̄dicti͠oes. Prima eſt gr̄a contemplati͠ois. et hec ſignificat̄ cū d͛: Benedictus in ciuitate. Scd̄a eſt gr̄a acti͠ois. et hec denotat̄ cū d͛: Bn̄dictus in agro. Unđ glo. ibidē ait. i. habebis bn̄dictionē ꝯtēplatiue ⁊ actiue. Tertia eſt puritas deuoti͠ois. et hec notat̄ cum d͛: Fruct⁹ ventrꝭ tui. Quarta eſt vtilitas bone op̱ati͠ois. ⁊ hec ſignificat̄ cū d͛ Fruct⁹ terre tue. Quinta eſt in alijs fructificatio. et hec eſt triplex. ſ. in laicꝭ: in clericꝭ: et religioſis. Primū ſcat̄ p̱ iumēta. Scd̄m p̱ armēta. Tertiū ṽo p̱ caulas ouiū. Sexta eſt ṽtutū frugalitas. Et hec eſt duplex. Ul' q̄ntū ad actū. et hec notat̄ cū d͛: Bn̄dicta horrea tua. vbi glo. ait: ṽtutū cuſtodia. Uel q̄ntū ad habitū. et hoc ē qđ dicit̄: Bn̄dicta reliquie tue. Un̄ glo. ibideꝫ ait. i. bona volūtas q̄ remanet poſt op̱a. Septima eſt felix conſūmatio. Et hec eſt duplex. ſ. q̄ntū ad op̱ationē boni. et hoc eſt qđ d͛: Bn̄dict⁹ ingrediens. Uel q̄ntū ad euaſionē mali. et h̄ eſt qđ d͛: Bn̄dictus egrediens. vbi glo. ait. Ingrediens in p̱ceptiōe p̄mij. et egrediens ab hac vita ad eternam. Octaua eſt victoria temptationū ⁊ hoc eſt qđ dicitur: Dabit dn̄s inimicos tuos ⁊c̄. Nona eſt cū temptatiōe ꝓuentus ⁊ hoc eſt qđ dicit̄: p̱ vnā viā venient ⁊c̄. Decima eſt ſpūalis refectio. et hec eſt duplex. ſ. de gr̄a cōtemplationis vel contritionis. Et ꝓpter hoc d͛: Emittet dn̄s bn̄dictionem ſup̱ cellaria tua Uel de labore ſatiſfactionis Et hoc eſt qđ d͛: ⁊ ſup̱ om̄ia op̱a manuum tuarū. Undecima eſt celeſtiū donoꝝ multiplicatio. Et hoc eſt qđ d͛: Bn̄dicet tibi in terra quā acceperis. Un̄ ibi glo. ait. Gr̄a celeſtiuꝫ multiplicatio donoꝝ. Duodecima eſt ſcōꝝ aſſociatoꝝ: et hec notat̄ cuꝫ d͛: Suſcitabit te dn̄s deus tuus ſibi in ppl'm ſanctuꝫ. Tredecima eſt hoſtib⁹ timoris incuſſio. Et ꝓpt̄ h̄ d͛. Uidebūt oēs ppl'i terraꝝ ꝙ nomē dn̄i inuocatū ſit ſup̱ te ⁊ timebūt te. Quartadecima eſt ſpūaliū ⁊ tp̱aliū ſucceſſio. Et ꝓpt̄ h̄ d͛. Abūdaret te faciet dn̄s oib⁹ bonis. Quintadecima ē in ſubditꝭ ꝓſperatio. Et hec ē triplex. Uel ī religioſis. ⁊ hec notat̄ cū d͛. Fructu vteri tui. Uel in clericꝭ. et hec ſignificat̄ cū d͛. et fructu iumētoꝝ. Uel in laicis. ⁊ hoc eſt qđ d͛. ⁊ fructu terre tue. Sextadecima ē abundantia diuine ſapīe. Et ꝓpt̄ h̄ d͛. Ap̱iet dn̄s theſauꝝ ſuū optimū. Decimaſeptima eſt doctrine p̄eminētia. Et h̄ eſt qđ d͛. vt pluuiā tribuat in tp̱e ſuo. Decimaoctaua eſt bonoꝝ opeꝝ freq̄ntia. Et h̄ ē qđ d͛. Bn̄dicetq; cunctis op̱ib⁹ manuū tuaruꝫ. Decimanona eſt dignitatis excellētia. Et hec eſt triplex. ſ. in dādo ⁊ nō accipiēdo. q͛ beati⁹ eſt dare q̄ȝ accip̱e Act. xx. ⁊. xvj. q. j. c. p̄dicato. ⁊ de cele. miſ. c. cum Marthe. ṽ. ſane. Et ꝓpter hoc d͛: Tu fenerabis gētib⁹ multis. Uel in regendo ⁊ nō ſubeſſendo. Et hoc eſt qđ d͛. Conſtituet te dn̄s in caput ⁊ nō in caudā. Uel i exaltādo ⁊ non dep̄mendo. Et ꝓpter hoc d͛. Et eris ſp̱ ſup̄ ⁊ non ſubter. Ubi glo. ait. Quia eris mgr̄ et nō diſcipulus. dn̄s ⁊ non ſuus. p̄latus ⁊ nō ſubditus. ¶ Iſte aūt om̄es benedicti͠oes ſm Albertū vbi ſ. ꝯueniūt beatiſſime virgini: vt patet ſingulas diſcurrēti q̄s declarare p̱ticulariter in ip̱a ṽgine cauſa breuitatis omitto. maxime q͛ patent ex dictis in ſmōe p̄cedēti: ¶ Bn̄dicti͠oes q̄q; date ab ipſo Moyſe filijs iſrael ſingulis in p̱ticulari eidem beatiſſime virgini cōueniunt que habent̄ Deut. xxxiij. vbi ait ad Ruben Uiuat Ruben ⁊ non moriat̄. et ſit paruus in numero. Ubi tria dicunt̄ de Ruben. Primū ꝙ viuat p̱ gr̄am. q͛ gr̄a dei vita eterna. ad Rho. vj. Et hoc intelligitur per illud qđ dicit̄. viuat. Scd̄m eſt ꝙ nō moriat̄ p̱ pctm̄. Aia em̄ que peccauerit ipſa morieꝫ Ezech. xviij. ⁊. xxiiij. q. iij. c. ſi habes. Et ꝓpter hoc dicitur. nō moriatur. Tertiū eſt ꝙ paruus ſit numero. i. paucos ſibi ſil'es habeat in bono F

Benedictiones Moyſi

Que oĩa excellẽtissime fuerũt i ipã ỽgine be
nedicta:in q̃ oĩs grã vite fuit.⁊ q̃ nunq̃ȝ pec
cauit:⁊ nullã sibi sil'eȝ ĩ ỽtutibꝫ habuit.Hec
Alber.vbi s̃.c.ccxix.Qui etiam c.seq̃nti ait.
Hec aũt est bñdictio Jude.Audi dñe vocẽ
Jude:⁊ ad ꝑpl'm suũ introduc eũ.Manus
ei⁹ pugnabit ꝓ eo.⁊ adiutor illi⁹ ꝯtra aduer
sarios eius erit.Jn q̃ bñdictõe q̃ttuor ponũ
tur.Primũ p̃cum exauditio.Scḋm ad po
pulũ introductio.Tertiũ est suꝑp̃ius defen
sio.Quartũ est alioꝝ ꝓtectio.Hec autẽ oĩa
excellẽtissime fuerũt in btissima ỽgine.Jn q̃
fuit exauditio ĩ sũmo.Nã.iij.Regũ.ij.ipĩ di
ctũ fuit in ꝑsona Bersabee.Pete mr̃ mi qḋ
vis:nõ eñ fas est vt auertã faciẽ meaȝ a te.
Et in ꝑsona Hester ei dicit̃ Hester.iiij.c.Et
si dimidium regni mei petieris impetrabis.
Jp̃am eñ ỽginẽ fili⁹ er⁹ nihil ei negãs hono
rat.Jtẽ introductio ꝑpl'i ei ꝯuenit:q̃ vt colu
mna nubis ꝑpl'um in terrã ꝓmissiõis intro
ducit.Jtẽ suꝑp̃ius defensio in ip̃a in sũmo
fuit quã hostis nunq̃ȝ vel leuit̃ ledere potu-
B it.Jtẽ alioꝝ ꝓtectio in ip̃a fuit q̃ nos ab ho-
ste maligno ꝓtegit.Hec Alber. ¶Benedi
ctio aũt Leui fuit hec.Perfectio aũt tua et
doctrina tua a viro sctõ tuo quẽ ꝓbasti in tẽ
tatiõe ⁊ iudicasti ad aq̃s ꝯtradictiõis.Qui
dixerit patri suo ⁊ mr̃i sue:nescio vos.⁊ fra-
tribꝫ:ignoro vos.⁊ nescierunt filios suos:hi
custodierũt eloquiũ tuũ:⁊ pactũ suũ s̃uaue
rũt.Judicia tua o Jacob ⁊ legem tuã israel:
ponet thimiamã in furore tuo:⁊ holocaustũ
suꝑ altare tuũ.bñdic dñe fortitudinẽ eius ⁊
oꝑa manuũ illi⁹ suscipe.Percute dorsa ini
micoꝝ eius ⁊ q̇ odiũt illũ nõ ꝯsurgãt.hec ibi
Jn q̃ bñdictiõe nouẽ ponunt̃.Primũ est vi-
te ꝑfectio.ibi.ꝑfectio tua.Scḋm est doctri-
ne altitudo.ibi.⁊ doctrĩa tua.Tertiũ ẽ chri-
sti eductio.ibi.a viro sctõ tuo.Quartũ ẽ oim
abnegatio:ibi.q̇ dixerit pr̃i suo ⁊ mr̃i sue:ne
scio vos:s̃uando exhortationem saluatoris
Mat.xix.dicẽtis.Oĩs q̇ reliq̃rit pr̃em aut
mr̃em ꝓpter me:centuplũ accipiet ⁊ vitã et-
nã possidebit.Quintũ est p̃ceptoꝝ ⁊ ꝯsilio-
rũ ĩpletio:ibi.q̇ custodiũt eloquiũ tuũ.Se-
xtũ est ꝓ alijs intercessio:ibi.ponũt thimia-
ma in furore tuo.Septimũ ẽ de passiõe glo
riatio:ibi.bñdic dñe fortitudinẽ eius.Octa
uũ est remuneratio de oꝑibꝫ bonis.ibi.oꝑa
manuũ ei⁹ suscipe.Nonũ est hostiũ destru-
ctio.ibi.percute dorsa inimicoꝝ ei⁹.Qualit̃
aũt i bñdicta ỽgine hec oĩa fuerint:vt ait
Alb.vbi s̃.c.ccxxi.est facile videre.Jp̃a ei fu
it ꝑfectissima i vita ⁊ altissima in doctrina q̃
totã legẽ sciuit.Chr̃m q̃ȝ de suo vtero eduxit
q̇ ibi q̃draginta hebdomadibꝫ:sex diebꝫ mi
nus q̇euit.Jtẽ oĩa abnegauit ⁊ ꝑfectissimaȝ
pauꝑtatẽ habuit:ac oĩa p̃cepta ac ꝯsilia ĩ sũ
mo ĩpleuit.⁊ ꝓ alijs int̃cessio excellẽtissima ĩ
illa fuit.q̃ oĩbꝫ dñm placauit.⁊ adhuc ꝓ no
bis ꝯtinue int̃cedit.Jtẽ post filiũ sũmã pas-
sionẽ habuit:⁊ sũmã hȝ ḋ passiõe gl'iationẽ
Jtẽ q⁊ sũmas ⁊ nobilissimas actiões habuit
sũmã etiã remunerationẽ accepit.Jtẽ q⁊ si-
bi ⁊ oĩbꝫ nob̃ hostẽ vicit a q̃ nunq̃ȝ victa fuit
suꝑmũ de hoste triũphũ reportauit.⁊ sic pȝ
q̃lit̃ btissima ỽgo habuit bñdictiõem Leui
Hec Alb.Bñdictio ỽo Beniamin hec fuit D
Beniamin amãtissim⁹ dñi hĩtauit ꝯfident̃ i
eo q̃si in thalamo tota die cõmorabit̃:⁊ int̃
humeros suos req̇escet.Hec ibi.Jn q̃ bñdi
ctiõe ſm Alb.vbi s̃.c.seq̃nti q̃ttuor ponunt̃
Primũ est pre oĩbꝫ dilectio:ibi.Beniamin
amãtissim⁹ dñi.Scḋm ẽ secura habitatio.
ibi.hĩtabit ꝯfident̃.Tertiũ ẽ diuia ĩhabita-
tio.ibi.q̃si ĩ thalamo tota die cõmorabitur.
Quartũ ẽ in oꝑibꝫ illi⁹ delectatõ.ibi.int̃ hu
meros illi⁹ req̇escet.Hec ãt oĩa habuit in sũ
mo btã ỽgo:q̃ suꝑ oẽs puras creaturas dile
cta est a dño ⁊ securissima habitat ĩ regali so
lio ⁊ in q̃ habitauit diuitas corꝑalr̃.⁊ q̃ pru
dẽtissima ml'ier ĩ oĩbꝫ delectabit viꝝ ⁊ filiũ
suũ.Hec Alb.¶Bñdictio ãt ioseph hec fu
it.De bñdictiõe dñi terra ei⁹.ḋ pomis celi ⁊
rore atq̃ȝ abysso subiacẽte.ḋ pomis fructuũ
sol' atq̃ȝ lune.ḋ ỽtice antiq̃ꝝ mõtiũ.ḋ pomis
colliũ et̃noꝝ.⁊ de frugibꝫ terre ⁊ de plenitu
dĩe ei⁹ bñdictõ illi⁹.Qui apparuit ĩ rubo ve
niat suꝑ caput ioseph:⁊ suꝑ ỽticẽ nazarei in
ter frẽs suos.Hec ibi.Que bñdictio ſm Al
ber.vbi s̃.c.ccxxiij.ĩ octo ꝯsistit.Primũ ẽ di
uine dulcedĩs p̃gustatio.ibi.ḋ pomis celi ⁊
rore.Ros in q̃ntũ illuiat ĩtellectũ.pomũ in
q̃ntũ refic̃ affectũ.Scḋm ẽ ĩ hũanitate chr̃i
ḋlectatio.ibi.atȝ abysso subiacẽte.Tertiũ ẽ
ĩ oꝑibꝫ chr̃i refectõ.ibi.ḋ pomis fructuũ sol'
Quartũ ẽ ḋ g̃rijs eccl'ie iocũdatio.ibi.⁊ lũe
Quĩtũ ẽ ḋ g̃rijs ⁊ ỽtutibꝫ ãtiq̃ꝝ patꝝ exul-
tatio.ibi.ḋ ỽtice antiq̃ꝝ mõtiũ.Sextũ ẽ mo
dernoꝝ ꝑfectoꝝ ꝯg̃tulatio.ibi.ḋ pomis eter
noꝝ colliũ.Septim ẽ de gl'ia eccl'ie triũphã
tis exultatio.ibi.ḋ fructibꝫ terre ⁊ ḋ plenitu-
dine ei⁹ bñdictio illi⁹.Octauũ ẽ gl'ie chr̃i ho
mis ꝑticipatõ.ibi.bñdictio illi⁹ q̇ apparuit ĩ
rubo.Hec ãt oĩa btissima ỽgo hũit ĩ sũmo q̃
sũmã diuie dulcedĩs ñ tm̃ p̃gustationẽ sȝ et
comestionẽ ⁊ totũ ĩ se mãna hũit.sũmaȝ q̃ȝ ĩ
chr̃i hũanitate dilectiõeȝ ⁊ delectationẽ hũit
qñ ludebat corã eo ĩ orbe t̃raꝝ ꝑ singl'os di-
es.Prouer.viij.Jtẽ ꝓ ḋfectu eccĩe ꝯg̃tulati
onẽ:q⁊ sũmã ad ip̃am hũit charitatẽ.Jtẽ de
pr̃m sctitate exultatiõeȝ a q̇bꝫ duxit originẽ.
⁊ q̃ꝝ possederat ꝑfectõeȝ.Jtẽ ḋ ꝓfc̃u moder
noꝝ ꝯg̃tulatõeȝ hũit.Quibꝫ oĩbꝫ ip̃a mgr̃a
fuit ⁊ dux ac exẽplũ.Jtẽ ḋ eccl'ie triũphãtis
gl'ia sũme gaudebat:vtpote illi⁹ imꝑatrix ⁊

regina. de gl'ia aũt hoĩs chr̃i nõ ꝑtẽ ſʒ totum
habebat cũ q̃ vna eſt ĩ nã̃ familiarꝭ ĩ gr̃a. in
gl'ia ipm. ⁊ ſuã gl'iam pl⁹ q̃ʒ ſe ⁊ ſuã ꝓpriã di-
lexit ⁊ diligit. Sic igiť ꝯſtat mãifeſte btiſſi-
mã ꝟginẽ oẽs benedictiões Joſeph ĩ ſũmo
I habuiſſe. Hec Alb. ¶ Benedictio ãt Gad
hec fuit. Benedict⁹ ĩ latitudine Gad q̃ſi leo
requieuit. cepitq; gladiũ ⁊ ꝟticẽ: ⁊ vidit ṗnci-
patũ ſuũ ꝙ ĩ ꝑte ſua doctoꝛ eẽt repoſit⁹ q̃ fu
it cũ ṗncipib⁹ ꝑpl'i ſui: ⁊ fecit iuſticias ſuas ⁊
iudiciũ ſuũ cũ iſrl'. Hec ibi. De q̃ benedicti
one dc̃ Alb. vbi s̃. c. ſeq̃nti: ꝙ ſex cõpꝛehẽdit.
Primũ ẽ regni dilatatio. ibi. benedict⁹ ĩ lati
tudine Gad. Scd̃m ẽ ꝑ foꝛtitudinẽ requietio.
ibi. q̃ſi leo requieuit. Tertiũ ẽ hoſtiũ ſubiectõ.
ibi. cepit gladiũ. Quartũ ẽ imperij adeptio.
ibi. ⁊ ꝟticẽ. Quintũ eſt ſui ṗncipat⁹ cognitio
ibi. ⁊ vidit ṗncipatũ ſuum. Sextũ eſt docto
ris apud ipm repoſitio. ibi. ꝙ ĩ parte ſua do
ctoꝛ eſſet repoſit⁹. Hec autẽ oĩa in ſũmo ha-
buit btiſſima ꝟgo. ſ. Primo regni dilationẽ
qꝛ a ſol' oꝛtu ⁊ occaſu btãm ipam dicũt oẽs
generatiões q̃ eſt regina celi ⁊ mõdi ⁊ angelo
rũ atq; hoĩm; q̃ foꝛtitudinẽ ⁊ requiem atq; de
hoſtib⁹ victoꝛiã habuit in ſũmo: vt iã pluri-
es declaratũ eſt. ſũmãq; impꝫij adeptionẽ ha
buit: ſuiq; ṗncipat⁹ cognitionẽ habuit ĩ ſũ-
mo. qꝛ ſuꝑ oẽs choꝛos angeloꝝ ⁊ puras cre
aturas exaltata diuinã oꝑationẽ in ſe ⁊ glo
riã pleni⁹ cognoſcit. Itẽ doctoꝛis repoſitio
apud ipam fuit in ſummo. qꝛ ille magiſtro-
rũ optim⁹ nouẽ mẽſib⁹ repoſit⁹ requieuit ĩ vte
ro ei⁹. Et ſic patʒ q̃liter btiſſima ꝟgo habuit
benedictiones Gad in ſũmo. Hec Albert⁹.
¶ Benedictio aũt Dan hec fuit. Dan catu-
lus leonis fluet largiter de baſan. Que be-
nedictio ſm Alber. vbi s̃. c. ccxxv. tria cõple-
ctiť. Primũ ẽ humilitas. ibi. catul⁹. Scd̃m
foꝛtitudo. ibi. leonis. Tertiũ ẽ largitas. ibi.
fluet. Hec aũt bñdictio in ipa ꝟgine gl'ioſa
excellẽtiſſime fuit. q̃ vt ſuꝑ ĩ parte. iij. hui⁹
oꝑis ſm mõe. iij. ⁊. iiij. ꝓbatũ eſt: ſuꝑ oẽm crea
turã fuit humillima atq; foꝛtiſſima: adeo ꝙ
vicit mõm: deũ ⁊ diabolũ. Itẽ fuit largiſſi-
K ma. Nã deo dedit mundũ: homi regnũ celo
rũ ⁊ ipm deũ. ¶ Benedictio ꝟo Neptalim
hec fuit. Neptalim abũdantia ꝑfruet. ⁊ ple
nus erit de bñdictionib⁹ dñi: mare ⁊ meridi
em poſſidebit. Dicit aũt Albert⁹ vbi ſuꝑ c.
ſeq̃n. ꝙ bñdictio iſta ꝯpꝛehẽdit q̃ttuoꝛ. Pri
mũ eſt abũdantia donoꝝ ſpũaliũ. ibi. abun
dãtia ꝑfruet. Scd̃m eſt plenitudo bonoꝝ ce
leſtiũ. ibi. plen⁹ erit benedictõib⁹ dñi. Terti
um eſt pctõꝝ ꝯuerſio. ibi. mare. Quartũ eſt
iuſtoꝝ ꝯuerſatio. ibi. meridiem poſſidebit.
Hec aũt oĩa ĩ ſũmo fuerũt in btã ꝟgine q̃ et
gr̃a plena fuit ⁊ ſuꝑ oẽs gl'ioſa: ⁊ pctõꝝ recõ
ciliatrix ⁊ mediatrix ac ſaluatrix: ⁊ iuſtoꝛum
ꝯſeruatrix. Et ſic benedictões Neptalim ha
buit. Hec Alb. ¶ Benedictio aũt Azer hec
fuit. Benedict⁹ in iſrael Azer ſit placẽs fra
trib⁹ ſuis. tingat in oleo pedẽ ſuũ. ferrũ ⁊ es
calciamentũ ei⁹. ſicut dies iuuẽtutis ita ⁊ ſe
nectus tua. Hec ibi. Hec ãt benedictio ſm
Alb. vbi s̃. c. ccxxvj. ꝯtinet ſex. Primũ eſt fi-
lioꝝ mltiplicatio. ibi. benedict⁹ ĩ filijs Azer
Scd̃m ẽ fratꝝ dilectio. ibi. ſit placẽs fratri-
bus ſuis. Tertiũ eſt miſcd̃ie abũdãtia. ibi.
tingat in oleo pedẽ ſuuʒ. Quartũ ẽ incoꝛru-
ptibil' patiẽtia. ibi. ferrũ. Quintũ eſt ſonoꝛa
doctrina. ibi. es calciamentũ ei⁹. Sextũ eſt ĩ
bono ꝯtinuatio ꝑſeuerãtie. ibi. ſicut dies iu-
uẽtutis tue. Hec aũt oĩa manifeſtiſſime fuiſ
ſe in btã ꝟgine: patʒ ex ṗdictis: cũ ſit oĩm bo-
noꝝ matř: ac plena charitate ad deũ: ⁊ dile-
ctione ad ꝓximũ: reginaq; miſcd̃ie: ſũmeq;
patiẽtie ⁊ doctrine: atq; in bono ꝑſeuerantie. L
Hec Alb. ¶ Poſt hec ãt poſuit Moyſes
vbi s̃. Deut. xxxiij. benedictionẽ oĩm ſimul di
cẽs. Nõ eſt de⁹ ali⁹ vt de⁹ rectiſſimi: aſcenſoꝛ
celi auxiliatoꝛ tu⁹. Magnificẽtia ei⁹ diſcur
rũt nubes. habitaculũ ei⁹ ſurſuʒ. ⁊ ſubť bra
chĩa tua ſempiterna. eijcit a facie tua inimi-
cũ. dicetq;: ꝯtere. habitabit iſrael ꝯfidenť. et
ſol⁹ Jacob in terra frumẽti ⁊ vini. celiq; cali
gabũt roꝛe. btũs es tu iſrael. q̇s ſilis tui po-
pule q̇ ſaluaris: in dño ſcutum auxilij tui: ⁊
gladi⁹ gl'ie tue de⁹ tu⁹. negabũt te inimici tui
⁊ tu coꝝ colla calcab. Hec ibi. In hac ãt be
nedictiõe ſm Alb. vbi s̃. c. ſeq̃nti nouẽ ꝯtinẽ
tur. Primũ ẽ veri dei cognitio. ibi. Nõ ẽ de
us ali⁹ vt de⁹ rectiſſimi. Scd̃m ipi⁹ dei au-
xiliatõ. ibi. aſcẽſoꝛ celi auxiliatoꝛ tu⁹. Et hec
auxiliatio eſt q̃druplex. Primo apl'is ſpm̃
ſctm̃ ĩ terrã mittẽdo. ibi. Magnificẽtia ei⁹
diſcurrũt nubes. Scd̃o ꝓ nob̃ pr̃em intꝑel-
lãdo. ibi. habitaculũ ei⁹ ſurſum. vbi glo. ait.
Coꝛp⁹ a moꝛtuis ſuſcitauit: ⁊ ĩ dextra patrꝭ
collocauit ⁊ ꝓ nob̃ intercedit. Tertio gr̃am
ṗuenientẽ ⁊ cooꝑantẽ poꝛrigẽdo. ibi. ſubter
brachia tua ſempiterna. Quarto hoſtẽ impe
dientẽ repellendo. ibi. a facie tua inimicũ: iu
xta illud Joã. xij. Nũc ṗnceps hui⁹ mõdi eij
cieť foꝛas. Tertiũ ṗncipale in benedictione
iſta eſt timoꝛis mali ablatio. ibi. habitabit
iſrl' ꝯfidenť. Quartũ eſt ſaturitatꝭ boni poſ
ſeſſio. ibi. ſol⁹ ocul⁹ Jacob ĩ terra frumẽti et
vini. Quītũ ẽ ꝑfecta viſio dei ꝑ ſpẽm. ibi celi
q; caligabũt roꝛe. vbi glo. ait. ꝑ ſubtili ac le-
uiſſima dei cognitiõe. Sextũ ẽ ſũme btitu-
dinis cõpꝛehẽſio. ibi. btũs es tu iſrl'. Septi
mũ ẽ oĩb⁹ creaturꝭ ṗlatio. ibi. q̇s ſil'is tui po
pule q̇ ſaluaris: Octauũ ẽ diuia ſubuẽtio. ⁊
hec ẽ duplex. ſ. vel nos iuuãdo ꝯ malũ. ibi. ĩ
dño ſcutũ auxilij tui. vel ad bonũ oꝑandũ.
ibi. gladi⁹ gl'ie tue de⁹ tu⁹. Nonũ eſt hoſtiũ

um subiectō.⁊ hec ē etiā duplex. Una q̄ nos puniēdo mō: faciūt nobis coronas i futuro Et ad h̄ ꝓpositū exponit q̄dā glo. iux̄ illō ps. cxxviij. Sup̄ dorsum meū fabricauer̄t pctō res.⁊ notatur ibi. negabūt te inimici tui. vbi glo. ait.s. in p̄nti vita. Alia v̄o q̄ de eoꝝ pēa nobis i futuro erit exaltatio. ibi. tu coꝝ colla calcab. Et ita intelligit̄ illō ps. Letabit̄ iust⁹ cū viderit vīdictā. Hec āt oīa btīssima v̄go possedit i sūmo. Ip̄a eīm sup̄ oēm creaturā deū cognouit.⁊ nobilissimo auxilio innixa.s. super filiū suū dilectissimū corp̄e ⁊ aīa gl'iosa ascendit.⁊ imunissima oīs timoris mali sub vmbra illi⁹ q̄escit.⁊ torrēte voluptat; ei⁹ sup̄ oēs iebriata fuit. p̄fectissimāq̄ hūanitat; et trinitatis chr̄i cognitōē habuit i sūmo ⁊ supremā p⁹ filiū bñdictiōem app̄hēdit: ac sup̄ oēs puraꝝ creaturaꝝ ordīes vt supior exaltata fuit. diuinūq̄ auxiliū sup̄ oēs habuit: cū q̄ maxia ⁊ excellētissima op̄a fecit. Itē inimicū nō tm̄ i celo sed etiā in terra sub pedib; calcauit. Sic ḡ p; q̄lit̄ btīssima v̄go bñdictōes singloꝝ singl'arit̄: ⁊ vniūsoꝝ vniūsal'r: singulas ⁊ vniuersas possedit in sup̄mo. Hec Alb. Et nō solū ip̄a fuit bñdicta: s; etiā p̄ eā oēs hoīes sūt bñdicti. Un̄ ipi nascēti dicere potuit de⁹ illō Gen̄.xij. In te bñdicent̄ vniuerse cognatōes terre. Ip̄a eīm fuit illō semē Abrae cui dictū fuit Gen̄.xxij. Bñdicent̄ in semīe tuo oēs gētes terre. Quāta āt sup̄ beatā v̄ginē venerit dei bñdictio demōstrari p̄t p̄ illō Prouer.x. vbi d̄r. Bñdictio dn̄i super caput iusti. Cu; ḡ ip̄a fuerit oīm iustissima: vt ꝓbatū ē s. in q̄rta p̄te hui⁹ op̄is. ser. iij. nō p̄ōt dubitari ip̄aꝫ sup̄ oēs alios fuisse a dn̄o bñdictā. Si igit̄ bñdixit de⁹ Obededon q̄ arcā suā recepit i domo sua. ij. Regū. vj. ⁊. j. Paral. xiij. Quāto magis bñdixit btīssimā v̄ginē q̄ ip̄m in vtero suo recepit. Etsi de⁹ benedixit oib; q̄ timēt ip̄m: vt d̄r psal. cxiij. Etsi ille q̄ ꝓn⁹ ē ad miscdiam bñdicet̄. Prouer. xxij. Un̄ ⁊. ij. Regū. ij. d̄r. Bñdicti vos q̄ fecistis miscdiam. p̄fecto de ip̄a mr̄e dei q̄ sup̄ omnes habuit donū timoris dei: ⁊ in misericordia oēs excessit v̄ificatū fuit illud Eccl. xxiij. Inīt bñdictos bñdicet̄. Un̄ tali dicere possum⁹ illud Judith. xiij. Bñdicta es tu filia a dn̄o deo excelso. Et illō. xv. eiusdē li. ca. Bñdicta eris i eternū. Et nō solū ip̄a fuit benedicta: sed etiā oēs op̄atōes ei⁹. Un̄ de ip̄a p̄t dici deo illō Job. j. Op̄ib; manuū ei⁹ bñdixisti. Itē illi dicere possum⁹ illud. ij. Reg. xxviij. Bñdictū eloquiū tuū. Si ḡ in die iudicij dicet dei fili⁹ electis Mat. xxv. Uenite bñdicti ⁊c. p̄fecto sue charissime genitrici dicet. Ueni mr̄ mea sup̄ omnes benedictissima ad paratum tibi regnum a constitutione mundi.

¶ Pars secunda hui⁹ s̄monis que dicitur fructificatiōis

SUper illa v̄ba q̄ dixit scā Elisabeth v̄gini bñdicte Lu. j.s. Bñdict⁹ fructus vētris tui: ait Ber. Nō iō ille bñdict⁹ q̄ tu bñdicta: s; q̄ ille bñdictus iō tu bñdicta: q̄m ille i bñdictōib; te p̄uenit. Qualit̄ āt sit iste fruct⁹ v̄ri v̄gial' bñdict⁹ ostēdit Alb. vbi s. c. ccxxx. dicēs: q̄ de bñdictiōe isti⁹ fruct⁹ possum⁹ loq̄ s̄m tres vias. Uel q̄ntum ad significationē: vl' q̄ntum ad suppositionē: vl' q̄ntū ad subam. ¶ Quo ad p̄mū d̄r: q̄ ista bñdictio h; q̄ttuor significata. Est eīm bñdictio maledicti euacuatio. ⁊ ē benedictio oīs boni possessio. ⁊ ē benedictio fecūditatis exaltatio. ⁊ ē bñdictio ꝯgratulātiū collaudatio. ⁊ q̄lib; istoꝝ modoꝝ et oīmi alio mō fuit benedict⁹ btē v̄gis fructus Primo eīm q̄ ad maledicti euacuationē. Et hoc tripl'r Incidit eīm hō p̄ pctm̄ triplex maledictū. Primū maledictū ē fomitis pūctio. id est inclinatio ad malū ⁊ delectabilia carnis: iuxta illud ad Roma. vij. Uideo aliā legē in mēbris meis repugnātē legi mētis mee ⁊ captiuū me ducentē in lege pctī. Sed beatus fruct⁹ vētris btē v̄ginis.s. Jesus ab oī fomite pctī ⁊ inclinatiōe ad malū fuit imunis. Un̄. j. Petri. ij. d̄r. Qui pctm̄ non fecit nec dolus inuētus est in ore eius. Imo ip̄e ē agnus dei q̄ mōi pctā abstulit. Joā. j. De q̄ Aug. i c. nemo. de ꝯse. dist. iiij. ait. Nemo tollit pctā mōi nisi chr̄s q̄ ē agn⁹ dei tollēs peccata mōi. Scōm maledictū inductū p̄ pctm̄ est labor inueniēde v̄itatis. Un̄ Sap. ix. d̄r. Difficile extimam⁹ q̄ in terra sūt: ⁊ q̄ in ꝯspectu sūt cū labore inuenim⁹. Que aūt in celis sūt q̄s inuestigabit? Fruct⁹ aūt btē v̄gis fuit benedict⁹ q̄ nullā ignorantiā habuit sed oēm sciam. Oīa eīm q̄ fuerūt: sūt vel erūt in actu sciuit aīa chr̄i iuxta illō Heb. iiij. Oīa nuda sunt ⁊ ap̄ta oculis eius. Tertiū maledictū est necessitas incineratōis. de q̄ habet̄ Genes. iij. Cinis es ⁊ i cinerē reuerteris. Un̄ homi d̄r Eccl'i. x. Quid sup̄bis terra ⁊ cinis? S; fruct⁹ Marie ab h̄ maledicto fuit imunis. De q̄ inq̄t ꝓpha ps. xv. Nō dab sctm̄ tuum videre corruptionē. ¶ Scōa significatio benedictōis est oīs boni possessio: s̄m illud dictū Abrae Genes. xij. Benedicā tibi ⁊ magnificabo nomē tuū.s. q̄ ad temporalia ⁊ nc nālia: erisq̄ benedict⁹.s. q̄ ad spūalia ⁊ ḡtuita. ⁊ in te bñdicent̄ oēs gētes.s. q̄ ad diuialia q̄ p̄ chr̄; fructū btē v̄gis q̄ descēdit ab Abraam recipiūt hoīes bñdictionē gl'ie. Fructus aūt hic Marie: benedict⁹ ē oīs boni possessione tripl'r. Primo q̄ habuit bonitatē hūanē nāe i sūmo. Un̄ Damas. d̄r. q̄ assūpsit dei fili⁹ p̄mitias hūane masse.i. humanitatē in

M Qualit̄ chr̄us sic bñdict⁹

Triplex maledictū hoīs.

Chr̄s est bñdictus possessio ois boni.

ea puritate q̄ fuit i Adā in statu innocētie. z
ꝓpterea dr Esa. vij. ꝙ Emanuel part⁹ ex ṽgi
ne butyrū z mel comedet: vt sciat reprobare
malū z eligere bonū. s. grē. Dicit aūt cōedis/
se. i. vnisse: sicut qđ comedit incorpat z vnit
comedēti. Butyrū qđ est pinguedo lactis. i.
innocentiā: z mel dulce. i. sapiētiā. Secūdū
bonum qđ in se habuit chr̄s est bonum diui
ne nature in summo: qr fuit ver⁹ de⁹. Unde
apl's ad Col. ij. inqt. In q̄. s. chr̄o habitat ple
nitudo deitatis corpal'r. Et Act. x. dr. Deus
erat in illo zc̄. Tertiū bonū est ex ꝯiūctione
diuine nature cū humana. z sic om̄e bonum
possedit in summo. De hac autē ꝯiunctione
inqt Leo papa i q̄dā ſmōe. Salua igit vtri/
usqꝫ ꝓprietate nature: z in vnā coeūte ꝑsonā
suscipit a maiestate humilitas: a ṽtute infir
mitas: z ab eternitate mortalitas. vt qđ no/
stris remedijs ꝯgruebat: mori posset ex vno

Qualit oia chr̄m laudāt. z resurgere haberet ex altero. ¶ Tertia si/
gnificatio benedictiōis est ꝯgratulātiū lau
datio. De q̄ Raphael angel⁹ ad Tobiā z fi
liū ei⁹ inqt. Bn̄dicite deū celi z corā oib⁹ vi
uētib⁹ cōfitemini illi: qr fecit vobiscū mise/
ricordiā suā. Et hec est triplex. s. angelorū: ho
minū: z rerū corporaliū. Angeli em̄ laudant
z bn̄dicūt fructū vētris Marie: qr ꝑ ipm
restaurat⁹ est numer⁹ diminut⁹ eorū. Un̄ ec
clesia canit deo pr̄i. Per quē. s. chr̄m maiesta
tē tuā laudāt angeli: adorāt dn̄ationes: tre/
mūt potestates. Celi celorūqꝫ ṽtutes ac bea/
ta seraphin socia exultatiōe ꝯcelebrāt. Ho/
mies ṽo bn̄dicere z laudare debēt dn̄m iesū
qr fact⁹ ē eorū frat: ductor: ac redēptor: in q̄
credētes saluant: vt ait apl's Act. iiij. z ideo
Matth. xxj. dr. Et q̄ p̄ibāt z seq̄bant clama
bāt: Osanna filio Dauid. bn̄dict⁹ q̄ venit in
noie dn̄i: osanna i excelsis. Osanna aūt idē ē
qđ obsecro salua nos. Hi igit q̄ p̄ibāt signi/
ficabāt p̄res veterꝫ testamēti: q̄ ṽo seq̄bant:
patres noui testamēti. q̄ oēs debēt gaudere
z ꝯgratulari de saluatiōe nr̄a facta ꝑ chr̄m.
Tertio etiā alia corpa habēt ꝯgtulari z lau
dare modo suo ꝓpter fructū vētris Marie.
qr aliq̄ mō vnita sūt cū suo creatore inq̄ntū
ipe fact⁹ est hō. q̄ participat cū oib⁹ corpori/
bus inq̄ntū z ipe corp⁹ habꝫ. z ipe oia demū
ṙnouabit z meliorabit. Et iō (vt hr̄ Dan. iij.)
cātabāt tres pueri i fornace dicētes. Bn̄dici
te oia opa dn̄i dn̄o zc̄. vsqꝫ i finē. Bn̄dict⁹ ḡ
ē fruct⁹ vētris Marie ſm triplicē significa
tionē bn̄dictiōis. ¶ Quantū ṽo ad suppositi

N onē bn̄dictio ista hꝫ tria appellata: z ꝓ oibus
reddit locutio vera. Est em̄ bn̄dict⁹ fructus

Triplex bn̄dictio nāe i xp̄o iste triplici bn̄dictiōe. s. nature: gratie z glo/
rie. z quelibet harū est triplex. Bn̄dictio em̄
nature i eo fuit triplex. Habuit nāqꝫ corp⁹
bn̄dictū: aiam bn̄dictā: z deitatē benedictā.

Corpus em̄ fuit benedictū tripl'r. Primo q̄
ad materiā. qr ex materia icorrupta. s. ex pu/
rissimis sanguinib⁹ btissime ṽginis fuit for
matū. Un̄ Sap. viij. ait diuia sapiētia. Ad
corpus coinq̄natū accessi. Scđo fuit benedi
ctū in armonia. qr optime ꝓportionatū cum
oīmoda ꝓportiōe humorū: adeo ꝙ nō incur/
risset aliquā ifirmitatē si diu vixisset: z mor/
te violēta nō fuisset occisus: sed senio defecis
set: vt inqt Aug. Tertio fuit bn̄dictū in for/
ma. z h̄ tripl'r. s. i cōgruētia q̄ntitatis: in ele/
gātia dispositiōis: z in venustate coloris. et
sic in statura: in figura: ac in colore fuit pul/
cerrim⁹ ṽginis fructus. Cui inqt ꝓpha psal.
xliiij. Speciosus forma p̄ filijs hoim: diffu/
sa est gr̄a in labijs tuis: ꝓpterea bn̄dixit te de
us in eternū. Habuit q̄ꝫ aiam bn̄dictā: iux
illud Sap. viij. Sortit⁹ sum aiam bonam

Aia chr̄i fuit bn̄dicta tripl'r Fuit aūt aia ei⁹ bn̄dicta tripl'r. Primo rō/
ne mali ab ea elōgati. s. mali pcti: fomitis: et
igr̄atie. Scđo rōne boni in ipa ꝯcreati. s. in/
telligentie acutissime: memorie tenacissime:
volūtatis ad oē bonū sine difficultate ꝓm/
ptissime. Habuitqꝫ oī naturarū naturalem
cognitionē: ṽtutū politicarū ꝑfectionē: z su/
premā dei dilectionē. Habuit q̄ꝫ ad deū sū/
mā imaginis sil'itudinē: z ad corp⁹ nullā cō/
trarietatē. Un̄ de chr̄o inqt ꝓpha ps. xx. de co
pr̄i Dn̄e p̄uenisti eū i bn̄dictōib⁹ dulcedinis
Tertio fuit bn̄dicta: qr habuit bn̄dictā diui
nitatē. z sic habuit in se trinitatē. Un̄ đ chr̄o
dicere possum⁹ illđ qđ canit eccl'ia. s. Bene/
dicta sit sancta trinitas atqꝫ indiuisa vnitas
Trinitas aūt ista scā in chr̄o est scā ei⁹ ca
ro: scā aia: z scā deitas. z in ea idiuisa vni
tas. s. in ꝑsona. qr vna est ꝑsona de⁹ z hō. nō

Triplex bn̄dictio gr̄e i chr̄o due ꝑsone: nec duo supposita: sed vnū. Ha/
buit q̄ꝫ fruct⁹ iste ṽginal' bn̄dictionē gr̄e tri
plicit. s. cū p̄re gr̄am increatā: cū m̄re gratiā
creatā z cōiunctā ꝑ vtrūqꝫ. Un̄ q̄ ad p̄mum
ipe dicebat Jo. viij. Ego z pat vnū sumus.
Quo ad scđm ṽo inqt Jo. vij. Mea doctri/
na nō est mea sꝫ eius q̄ misit me patris. Quo
ad tertiū aūt ait Leo papa i q̄dā ſmōe. Uer
bū dei de⁹ dei fili⁹ vt liberaret hoiem ab eter
na morte fact⁹ est hō: z tanto federe vtrāqꝫ
naturā ꝯseruit vt nec inferiorē cōsumeret assū/
glorificatio: nec supiorem diminueret assū/
ptio. Hec ille. Habet etiā a patre triplicem
gr̄am increatā. s. ꝙ est de⁹ cū eodē p̄re coet/
nus: ꝙ est eius fili⁹ natural'. ꝙqꝫ cū eo ē spi
rator spūsscti: iuxta illud Joā. xvj. Mittā
vob a patre spm̄ ṽitatis. Cū matre etiā tri/
plicē gr̄am creatā habuit. Primo. s. qr oēm
gr̄am z gratis datā z gratū faciētē z singu/
lariter p̄uilegiatā habuit. vt sicut ipa dr gr̄a
plena: ita z fruct⁹ vētris ei⁹ dicat gr̄a plen⁹:
vt hr̄ Joā. s. excellēti⁹ tn̄ q̄ ipa: vt sup patu/

it ser.vij.huiꝰ ptis. Scd̄o q: sicūt ipa cōicat aliis grām: ⁊ de plenitudie eiꝰ oēs recipiūt: vt ait Ber. sup Missus ē. Sic ō plenitudie fructꝰ eiꝰ oēs accepimꝰ Joā.j. pfectiꝰ tn̄ de plenitudie chr̄i q̄z ꝟgis. Tertio q: dat remissionē pctoꝝ: aliē tn̄ filiꝰ q̄z mr̄. q: filiꝰ inq̄tū deꝰ dat efficient: ⁊ inq̄tū hō meritorie. mr̄ ꝟo suffragio oꝛonis sue ipetrādo pcōrib⁊ penitētib⁊ remissionē pctoꝝ. ¶ Ex pte etiā ꝯiūctiōis i. ex ꝯiūctiōe deitatis cū humanitate habuit triplicē grām. Una ꝙ fuit filiꝰ pluriuz. Nā mr̄ eiꝰ habuit prēm ⁊ mr̄em: nō deū sed hoiez tm̄. pr̄ ꝟo chr̄i nō habuit patrē nec matrē: nec deū nec hoiem. Ipe aūt chr̄s habuit patrē ⁊ mr̄em. s. deū patrē ⁊ hoiem matrem Scd̄o ex ipa ꝯiūctiōe dei cū hoie hab⁊ ꝙ sit redēptoꝛ: iuxta illud Mat.xx. Filiꝰ hoīs venit dare aiam suā in redēptionē p multis. Itē p hāc ꝯiūctionē factꝰ ē spōsus aiaꝝ. Un̄ ij. Coꝛ.xj. ait apl's. Despōdi em̄ vos vni viro ꝟginē castā exhibere chr̄o. Itē p eādē ꝯiūctionē factꝰ est sacerdos siue pōtifex fideliū: iuxta illud ad Heb.ix. Chr̄s assistēs pōtifex futuroꝝ bonoꝝ ⁊c̄. Factꝰ q̄z ē iudex viuoꝛū ⁊ moꝛtuoꝝ: iuxta illud Jo.v. Paī oē iudiciū dedit filio. Tertio ex hac ꝯiūctione hab⁊ ꝙ sit btītudo oim. Un̄ Joā.xvij. dr̄. Hec est vita eterna vt cognoscāt te veꝝ deū ⁊ quē misisti iesum chr̄m. ¶ Benedictio etiā gl'ie q̄ benedictꝰ ē fructꝰ Marie ē multiplex. Habuit em̄ gl'iam cōpꝛehēsoꝛis dū fuit viatoꝛ: qd̄ nulla creatura habuit. Nā i mōo q̄lib⁊ sanctus est solū viatoꝛ: ⁊ post hāc vitā solū cōpꝛehēsoꝛ. Chr̄s ꝟo in h̄ mōo fuit viatoꝛ inq̄ntū moꝛtal': ⁊ merebaī. cōpꝛehēsoꝛ etiā sil' fuit q: aia eiꝰ clare ītuebaī diuīitatē cui erat vnita vt nūc. ⁊ summā aureolā habuit sup oēs aureolas ⁊ p̄mia accidētalia oīa in sūmo: vt apte intelligaī ō eo illō Eccl'i.xlv. Dilectus deo ⁊ hoib⁊ cuiꝰ memoꝛia i benedictiōe ē: similē illū fecit in gl'ia scōꝝ. s. etiā dū hic vixit Nō solū aūt fuit viatoꝛ ⁊ cōpꝛehēsoꝛ: sed etiā viatoꝝ ductoꝛ: cōpꝛehēsoꝝ coꝛonatoꝛ: et viatoꝝ ac cōpꝛehēsoꝝ adiuuatoꝛ. Habuit etiā gl'iam redēptoꝛis. nā fuit hoim liberatoꝛ: demonū supatoꝛ: ⁊ nāe humane exaltatoꝛ. Itē gl'iam creatoꝛis. Ipe em̄ est miscd̄ia in scōis: iusticia i dānatis: ⁊ gl'iosus in seipo Hec Alb. vbi s. Ex q̄b⁊ apparet q̄z recte dictū fuit bte ꝟgini Benedictꝰ fructꝰ ventris tui. Nō solū aūt ipe ē benedictꝰ: sed etiā nos benedicit i esse nāe: gr̄e ⁊ gl'ie. Itē benedicit nos benedictiōe tpali: spūali ⁊ celesti. Et ppter h̄ inq̄t Dauid ps̄.lxvj. Benedicat nos deꝰ deꝰ nr̄: benedicat nos deꝰ. Ter em̄ dr̄ deus: vt ostēdat hāc triplicē benedictionē. ⁊ noster: vt denotet fructū vētris Marie. q: p h̄ est factꝰ noster deꝰ singulari mō dū ex ea carnē nostram assumpsit Et ido nos debemus eū tripl'r benedicere. s. coꝛde. Un̄ ꝓpha inq̄t ps̄.ciij. Benedic aia mea dn̄o: ⁊ oīa q̄ itra me sūt nomi scō eiꝰ. Itē oꝛe eū benedicere debemus: iuxta illō ps̄.xxxiij. Benedicā dn̄m in oī tpe: sp laus eiꝰ i oꝛe meo. Itē benedicere eū debemꝰ ope: sicut faciebat ps̄. dicēs. Benedicā dn̄m i vita mea. Quātū ꝟo ad subam est benedictꝰ iste fructꝰ f̄m Ber. sup Missus ē in odoꝛe: i sapoꝛe: i specie vl' decoꝛe. ē etiā bn̄dictꝰ plenitudie gr̄e. Primo igiī dico ꝙ eiꝰ odoꝛ tantꝰ fuit ꝙ patrē recōciliauit. Unde i psona dei patrꝭ dr̄ Gene.xxvij. Ecce odoꝛ filij mei sicut odoꝛ agri pleni cui benedixit dominꝰ. Qd̄ exponēs Ber. ait. Ager plenꝰ dr̄ ꝟgo Maria: de cuiꝰ vtero vite fructꝰ fluxit credētib⁊: ⁊ nos oēs de plenitudie eiꝰ accepimus. Scd̄o tantꝰ fuit iste odoꝛ ꝙ demōes ꝯturbauit: iō assimilaī odoꝛi vitis: q̄ hoies delectat ⁊ bufones ꝯturbat. Un̄ Eccl.xxiiij. ipa inq̄t. Ego q̄si vitis fructificaui suauitatē odoꝛis. Assimilaī etiā odoꝛi myrrhe. Un̄ ibidē ait. Et q̄si myrrha electa dedi suauitatē odoꝛis. Sicut em̄ myrrha expellit ꝟmes sic odoꝛ istiꝰ fructꝰ expellit ⁊ ꝯturbat demones. Tertio tantꝰ fuit istiꝰ fructꝰ odoꝛ ꝙ totū mōm suauitate repleuit: ita vt q̄libet clamet ⁊ dicat Cant.j. Trahe me post te: i odorē curremꝰ vnguētoꝝ tuoꝝ. Et illō Job.ix. dicere pt chr̄s. Dies mei trāsierūt q̄si naues poma poꝛtātes. Sicut em̄ i nauib⁊ post poma remanet odoꝛ. sic cōpleta moꝛtali chr̄i vita: q̄ p mare huiꝰ mōi nauigat: odoꝛ sue cōuersatōis nobiscū remāsit. ¶ Scd̄o iste fructus ē benedictꝰ i sapoꝛe. Et pmo aiam nr̄az delectat. Un̄ Cant.ij. dr̄. Fructꝰ eius dulcis gutturi meo. Eapropī Petrꝰ i chr̄i trāsfiguratiōe tāta istiꝰ fructꝰ fuit repletꝰ dulcedine ꝙ voluit ibi sp manere: vt hr̄ Mat.xvij. ⁊ ō h̄ pdixerat ꝓpha psal.xxxiij. dicēs. Gustate ⁊ videte qm̄ suauis est dn̄s. ⁊ psal.xxx. Q̄ magna multitudo dulcedis tue dn̄e: quā abscōdisti timētib⁊ te. Scd̄o appetitū ꝓuocat. vn̄ Ber. sup Missus est: inq̄t. Fructꝰ iste semel gustatꝰ dulcedine sua magis excitat appetitū: nosq̄z inuitat ad se dicēs. Qui bibūt me adhuc sitiēt. Tertio oīa amara dulcoꝛat. vn̄ Deuī.xxxiij. dr̄. Inundatiōes maris q̄si lac sugit. Ille em̄ inundatiōes maris q̄si lac sugit q̄ mūdanas amaritudies delectabil'r recipit. Et Judith.v. scptuz est. Fontes amari dulcoꝛati sunt eis ad bibendū. Un̄ Paulus in suo raptu de dulcedine istiꝰ fructꝰ gustauit: ⁊ oīa aduersa postmodū gaudenē sustinuit. Et iō dicebat.ij. ad Coꝛ.xij. Gaudeo in tribulatiōib⁊ meis. Quarto oīa alia dulcia in amaritudinē ⁊ insipiditatē cōmutat. Un̄ Job.xxvij. dr̄. Aīa saturata. i. dei amoꝛe

O Triplex grā i chr̄o

P Triplex bn̄dictio gl'ie in chr̄o

Q Chr̄s bn̄dictus in odoꝛe

R Bn̄dictꝰ in sapoꝛe

re repleta: calcabit fauũ. i. despiciet oēm dul
S cedinē mũdanā ⁊ terrenā. ¶ Tertio iste fru-
Chr̄s bñ- ctus ē bñdict⁹ ĩ specie siue decore. Uñ ps̄. ait
dict⁹ i spē Ex sion spēs decoris ei⁹. Ei⁹ aũt spēs Prio
ē tā pulcra ⁊ speciosa ꝙ reqrit a nob̄ magnā
purificationē: iux̄ illō Mat. v. Bti mundo
corde qm̄ ipi deũ videbũt. Scd̄o ē tā gr̄iosa
ꝙ ĩ ea habem⁹ nr̄am delectationē. iux̄ illō. j.
Pet. j. In quem desiderāt angeli ꝓspicere. ⁊
Hester. xv. Facies tua plena ē gr̄aꝝ. Tertō
ē tā gl̄iosa ꝙ ĩ ea habem⁹ nr̄am btitudinē: iu
xta illd ps̄. cxxvj. Cũ dederit dilectis suis so
mnũ: ecce hereditas dñi filij merces fruct⁹
vētris. Dr̄ āt chr̄s fruct⁹ terre v̄gial' nō rōne
T semis: s; rōne soli. ar. ĩ. l. q̄ scit. ff. de vsuris. ⁊
Triplex in. l. partiũ. C. de rei ven. ¶ Quarto iste fru-
gr̄a ĩ xp̄o ctus est benedictus ꝓpter triplicē gr̄e bñdi-
ctionē q̄ fuit in ip̄o. Prima est gracia vnio-
nis. de q̄ dicit' Joā. j. Uerbũ caro factũ est ⁊
habitauit ĩ nob̄. Scd̄a est gr̄a ĩfluxiōis. Nā
ip̄e est caput eccl'ie: ⁊ in illā influit sensuz fi-
dei recte: ⁊ motũ oꝑatōis bone: iux̄ illō Jo.
j. De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹ ⁊c̄. Ter-
tia gr̄a ĩmēsuratōis. Ip̄e em̄ habuit gratiaz
sine mēsura Jo. iij. vbi dr̄. Ista aũt bñdictō
triplex significata ē Deut. xxxiij. vbi dr̄. Be
nedict⁹ ĩ filijs Azer: sit placēs frib⁹ suis. tin-
gat ĩ oleo pedē suũ: ferrũ ⁊ es calciamentuz
ei⁹. Per Azer ei q̄ interp̄tat' bñdict⁹: ĩtelligit'
chr̄s q̄ verā ⁊ sempiternā h; btitudinē. Ip̄e
āt q̄ ē caput eccl'ie: ad Col. j. ⁊ de sac̄ vnct. c.
vnico. §. ad exhibēdũ. h; gr̄az ĩfluxiōis ĩ mē
bra fideliũ. ⁊ iō ē placēs ⁊ grat⁹. Et h̄ ē qd̄ dr̄
sit placēs frib⁹ suis. Hab; em̄ gr̄am copio-
sam sine mēsura. iō dr̄: tingat ĩ oleo pedē su-
um. Ceteri em̄ sc̄ti vix tingũt ĩ oleo sp̄ũsc̄ti
digitũ suũ. Chr̄s aũt a capite vsq; ad pedes
tot⁹ in illo oleo tinct⁹ fuit. ⁊ iō eccl'ia grati-
as agit deo ps̄. xxij. di. Impiguasti ĩ oleo ca
put meũ. i. chr̄m. Habet etiā gr̄am vniōis. ⁊
ꝓpter h̄ dr̄: ferrũ ⁊ es calciamētũ ei⁹. Per fer
rũ em̄ qd̄ oia domat intelligit' patiētia dei.
ꝑ es v̄o qd̄ est ĩputribile ĩtelligit' eternitas di
Fuit em̄ iste fruct⁹ v̄ginal' calciatus ferro ⁊
ere. q: inseꝑabil'r fuit vnit⁹ diuitati: q̄ hab;
inseꝑabilē p̄tātē ⁊ interminabilē eternitatez.
Cũ q̄ bñdictissimo dño nr̄o hic mereamur
vniri ꝑ amorē: vt ĩ futuro sec'lo illi ɔiũgi va
leam⁹ ꝑ infinitā gl'iam Amē

¶ De Jesu bñdicto fructu btē v̄gis
Sermo. XI.

EGo sum lux mũ
di Jo. viij. Tpe noct; obscura res
q̄ cadit intra sordes vt plurics in-
ueniri nō pt̄: nisi accēso lumie diligēter q̄rat'
⁊ euertant' loca vbi ē ꝑdita. Spũal'r āt hũa
na nā d̄ manib⁹ p̄moꝝ parentũ cecidit inter
sordes ⁊ pulueres pcti diabolo suadente. ⁊
adeo ĩmersa ē vt ĩde reduci nō potuerit. q:
nō erat ĩ ea lux gr̄e: s; caligo pcti occupaue-
rat vniuersum mōm. S; venit btā v̄go ma
ria q̄ accēso lumīe diuio q̄siuit ip̄am hũanā
nāz ꝑditā: ⁊ ĩuentā associauit ⁊ copulauit ce
lesti āgeloꝝ collegio. Hoc āt ꝑ figurā signi-
ficatũ ē Lu. xv. vbi dr̄. ꝙ q̄dā mulier hñs de
cē drachmas: cũ vna earũ eēt ꝑdita: accēdit
lucernā ⁊ euertit domũ ⁊ q̄siuit diligent' et
ĩuenit eā. ⁊ ea inuēta ɔuocauit amicas ⁊ vi-
cinas dicēs: Cōgratulamini mihi q: inueni
drachmā ꝑditaz. Per decē nāq; drachmas
denotant' nouē angeloꝝ ordīes ⁊ hũana nā:
ex q̄b⁹ ɔsistit celoꝝ ornatus ⁊ pulcritudo. q:
denari⁹ numer⁹ ē cōpletissim⁹. Haꝝ āt dra
chmaꝝ vna. s. humana nā de manu innocē-
tie cecidit: ⁊ sordib⁹ est ĩmersa ⁊ nō erat q̄ eā
inde posset eruere. Ex h̄ aũt erat totũ vniuer
sum turbatũ. q: suo carebat decore. sed tan
te calamitati cōpatiēs sc̄tissima mulier. s. be
ata v̄go Maria ipleuit sue mentis lucernā
oleo sc̄tē hũilitatis: in quā lumē diuie maie
statis descēdit. Uñ ip̄a inq̄t Eccl. xxiiij. Ego
feci in cel' vt orirent' lumē indeficiēs. Reuol-
uitq; totā domũ: q:. s. ip̄am hũanā nām q̄si
euertit ⁊ mutauit: vt ip̄a fieret mr̄ ⁊ v̄gitat;
pudiciciā nō amitteret. Releuauit igit' hāc
drachmā de luto infernaliũ sordiũ: ⁊ ange-
loꝝ ɔsortio adiũxit. Quo facto vocauit ami
cas ⁊ vicinas. i. aīas saluādoꝝ: dicēs illō Pro
uer. viij. Uenite ad me oēs q̄ ɔcupiscitis me
⁊ a gnātōib⁹ meis adimplemi. Hec aũt oia
facta sũt in incarnatiōe v̄bi diuini in ip̄a vir
gine mediāte angelica salutatiōe. In q̄ ĩ vte
ro v̄ginali lux vera descēdit: q̄ illumīat oēm
hoiem ve. ĩ hũc mōm Jo. j. Uñ ip̄a ait Jo-
an. xij. Ego lux in mōm veni. qd̄ etiā insinu-
ant v̄ba thematis nr̄i. De hac aũt luce eterna
incarnata vnā tm̄ ɔsideratione faciemus q̄
dicet' noiatōis.

T
C. Ma
ria iuēit
drachmā
de decimā

¶ Quare fruct⁹ vteri v̄ginal' noīat⁹ sit Je-
sus: ⁊ de triginta excellētijs isti⁹ nois ɔside
ratio vnica. X

SEcōm sc̄tm̄ Bona. ĩ euāgelio Luce
⁊ btm̄ Thom. in. iij. ꝑte summe. q.
xxxvij. ar. ij. fruct⁹ vteri v̄ginalis fi
lius dei cōuenientissime appellatus
est Jesus in sua circũcisiōe. sicut habet' Lu-
ce. ij. vbi dicit'. Uocatũ est nomē eius Jesus
q: noia debēt ꝓprietatib⁹ reꝝ esse correspon-
dentia. §. sed sicq̄s. in aut. de ɔsu. ⁊. §. est ⁊ ali
ud. instit. de dona. cum mult; similib⁹. h̄ āt
nomen ɔuenit ꝓprietati verbi ĩcarnati. quia
Jesus saluator interꝑtat'. c. j. de imu. ec. lib.

vj. ipse vo fili⁹ dei incarnat⁹ ē vt mōm saluā
ret: vt dr Jo.iij. De h igit sacratissimo noīe
loq̄ aliq̄d volentes: possum⁹ q̄si innumeras
ei⁹ excellētias demōstrare. q̄rū triginta solū
modo cā breuitatis explicabim⁹. ¶ Prima
aūt dr p̄destinatōis. Ab eterno enī h nomē
p̄destinatū ꝛ p̄noiatū fuit. Vn̄ Esa.lxiij. dr.
Dn̄e a seculo nomē tuū. Et ꝓpha Dauid ps.
lxxi. inq̄t. Sic nomē ei⁹ bn̄dictū i secula: an
te solē ꝑmanet nomē ei⁹. In libro etern̄ eterne
p̄destinatōis quē scp̄sit de⁹: de q̄ habet Exo.
xxxij. q̄ dr li. vite: in q̄ sunt scp̄ti oēs electi: vt
hr. Dan̄.xij. De q̄ etiā facit mētionem salua
tor Lu.x. di. apl'is Gaudete: q: noīa vr̄a scri
pta sunt in celis. Scriptū est in p̄cipio h no
men mellifluū Jesus. Unde ipse ait ps.xxx
ix. In capite libri scriptū est d̄ me. De hac eti
am eterna nois Jesu p̄destinatiōe ꝛ p̄nomi
natiōe inq̄t ꝓpheta ipi filio dei Esa.lxij. Uo
cabit tibi nomē qd̄ os dn̄i noīauit: ꝛ eris co
rona glorie ꝛ diadema regni in manu dei.

y

¶ Secunda excellentia dicitur p̄figurati
onis. Istud enī nomē p̄figuratū fuit i vete
ri testamēto. Triplicē enī Jesum legim⁹ in
Judea fuisse. Prim⁹ fuit Jesus Naue q̄ fu
it Josue. ꝛ hic dr saluasse ꝑplm isrl. q: intro
duxit eū in terrā ꝓmissiōis: quā etiā ei diui
sit: vt hr Josue.xiij. ꝛ.xviij.c. ꝛ fuit figura do
mini nr̄i Jesu chri: q̄ introduxit oēs electos
in gl'iam sempiternā. Scd̄s fuit Jesus fili⁹
Josadech q̄ fuit sacerdos sanctissim⁹: q̄ ree
dificauit templū. de q̄ Zacha.j. dicit. Ostē
dit mihi dn̄s sacerdotē magnū Jesum. Iste
igit figurauit simil'r dn̄m nr̄m Jesum chri
stu q̄ fuit sacerdos: ꝛ obtulit seipm patri i sa
crificiū. atq3 tēplū gr̄e ꝛ veritatis edificauit.
Terti⁹ fuit Jesus fili⁹ Sidrach: qui fuit ꝓ
pheta ꝛ doctor sapiētissim⁹: atq3 renouauit
sapiētiā de corde suo: vt dr Eccl'i.l. Et iste si
mili mō figurauit dn̄m nr̄m Jesum chrm q̄
fuit ꝓpha magn⁹ i oꝑe ꝛ ſmōe: ꝛ sapiam no
ui testamēti suo scō spū innouauit. ¶ Ter
tia excellētia hui⁹ dignissimi nois dr ꝓpheta
tiōis. De illo enī ꝓphe ꝑ multa tp̄a an̄ incar
nationē ipi⁹ filij dei ꝓnūciauerūt. Vn̄ Aba
cuch sui libri c.iij. dicebat. Ego aūt in dn̄o
gaudebo: ꝛ exultabo i deo Jesu meo. Et .iiij.
Esdre.vij. dr de⁹ pat. Et erit post annos hos
morief fili⁹ me⁹ Jesus: ꝛ cōuertet seculum.
¶ Quarta excellētia dr annūciatiōis. Fuit
enī h nomen mirificum ꝑ angelum annun
ciatū bn̄dicte ṽgini: dū ei dixit Luc.j. Pari
es filiū: ꝛ vocab nomē ei⁹ Jesum. ¶ Quin
ta excellētia dr reuelatiōis. Ut enī hr Mat
thei.j. h nomē magnificū a deo ꝑ angelū re
uelatū fuit Joseph sponso bt̄e ṽgis. ¶ Se

z

xta excellētia dr saluatiōis. Quilibet enī de
uotus hui⁹ sctissimi nois salutem ꝯseq̄tur
eternā. Vn̄ vt habet Mat.j. angelus appa
rēs Joseph in somnis ꝛ ei p̄cipiēs vt filium
ex ṽgine nascituꝝ appellari faceret Jesum:
assignauit rōnē dicens. Ipse enī saluū faciet
ꝑplm a pctis eoꝝ. Et Act.iiij. dixit Petrus
Nō est aliud nomen sub celo datum homib⁹
in q̄ oporteat saluos fieri credētes. Et ps.cv
inq̄t Dauid. Saluabit eos ꝓpter nomē suū
Ipse ḡ fili⁹ dei rectissime Jesus. i. saluator
dictus est a saluādo. c. decz. de immu. ec. li. vj.
vbi Arch. Quia est ille q̄ ait Esa.xliij. Nō ē
absq3 me saluator. Et Osee.xiij. Saluator
nō ē p̄ter me. Ipse ē ille quē incarnari deside
rabat Esaias: dicēs sui li.c.xlv. Apiat terra
ꝛ germinet saluatorē. Ille est de q̄ Zacha.ix
dr. Ecce rex tu⁹ venit tibi iustus ꝛ saluator.
Nomē enī Jesu saluatoris est nomē regale.
Vn̄ Pilat⁹ scp̄sit suꝑ ei⁹ crucē: Jesus naza
renus rex iudeoꝝ: vt habet Jo.xix. Ipse enī ē
ille de q̄ dixerūt angeli pastorib⁹ Luc.ij. An
nūcio vobis gaudiū magnū q: nat⁹ est ho
die vobis saluator. De q̄ etiā dicebat apl's
ad Phil.iij. Saluatorē expectam⁹ dn̄m Je
sum ꝛc̄. De q̄ simil'r inq̄t Joānes sue prime
canonice.iiij.c. Pater misit filiū saluatorē
mōi. De q̄ etiā dicit Luc.xix. Filius homis
venit saluum facere qd̄ perierat. Et .j. ad Ti
mo.j. Chrs Jesus venit in hūc mōm vt pec
catores saluos faceret. De h q̄q3 p̄dictū fue
rat Job.xxx. vbi dr. Etsi corruerit ipe salua
bit. ¶ Septima excellētia hui⁹ nois dr re
missiōis. Vn̄ sciendū est q̄ antiq̄t⁹ in veteri
testamēto erat terribile nomē dei: ita q̄ inq̄t
Esaias ꝓpha sui li.c.xxx. Ecce nomē dn̄i ve
nit d̄ lōginq̄ ardēs furor ei⁹ ꝛ grauis ad por
tandū. Sed hec dei terribilitas tēperata est
in fonte miscdie ꝛ pietatis. i. in vtero ṽgina
li ꝑ Jesum chrm dn̄m nostꝝ. Intantū autē
h p̄ciosum nomē Jesu diuinā irā ꝯtra pecca
tores mitigat: ꝛ tantū a celesti patre venera
tur: q̄ nullū est adeo graue pctm̄ qd̄ ab eo si
per h nomē venia deuote postulet: nō ꝓtin⁹
remittat. Vn̄ Act.x. dicebat Petr⁹. Huic
oēs ꝓphete testimoniū ꝑhibēt remissionem
peccatoꝝ accipe ꝑ nomē ei⁹ oēs q̄ credūt in
eū. ꝛ .j. Joā.ij. ait apl's. Scribo vobis filioli
mei: q: vobis remittunt peccata vestra ꝓpt
nomē eius. Eapropter inq̄t sctūs Bernardi
nus in q̄dragesimali suo de religiōe chria
na. sermōe.xlix. Sicut grauit estuāti ꝛ lōgo
sitis ardore succenso: fons frigid⁹ ꝛ salubris
ꝛ grat⁹ efficit. sic mētib⁹ iniq̄tate deꝑssis: no
men Jesu culpe grauedinē ꝛ peccati merorē
expellit. Dicit enī Act.xxij. Ablue pctā tua
inuocato nomie Jesu. Vn̄ ps. dicebat. Pro
pter nomē tuū dn̄e ꝓpitiaberis peccato meo
multū est enī. Hec ille. Ex q̄b⁹ colligi pōt q̄
q̄cūq3 etiā sceleratissim⁹ in vltimo fine vite

Excellentie nois Jesu

Hoc nomen saluat oēs

A
Remittit pctā

cōstitut⁹ nō valēs aliter de pctis suis pniam agere nisi p cordis ↄtritiōem. tūc si vere inuocat corde h̄ nomē Jesus: remissiōem ↄsequit suorum peccatorum. Scriptū est em̄ Joelis ij. ⁊ ad Roma. x. Ois quicūq₃ inuocauerit nomē dn̄i saluus erit. Transsumptiue in c. adhuc instāt. d̄ pe. dis. iij. Jō ps. dicebat ps. lxxviij. Propter gl'iam nomis tui dn̄e libera nos: ⁊ ppici⁹ esto pctis nostris pter nomē tuū. Magnā em̄ miscdiam facit deus ⁊ humanissime iudicat ⁊ punit pctā eorum qui fuerūt amatores nomis sui. Vñ idē ppha ps. cxviij. inqt. Aspice i me ⁊ miserere mei ſm iudiciū diligētiū nomen tuū. ¶ Octaua excellētia dr̄ iustificatōis: ⁊ hec sequit post p̄cedētem. De qua inqt apl's. j. ad Corinth. vj. dicēs. Sed abluti estis ⁊ sctificati ⁊ iustifica-

B ti in nomie dn̄i nostri Jesu chr̄i. ¶ Nona excellētia dr̄ receptionis. s. spūssancti per hui⁹ sanctissimi nois inuocationē. Vñ. j. ad Corinth. xij. dicit. Nemo pōt dicere: dn̄s Jesus nisi in spūsctō. Qd exponit Alexan. de ales dicens ꝙ nemo pōt dicere corde: ore ⁊ opere Dn̄s iesus: nisi in ṽtute spūssancti. Et null⁹ etiā pōt p̄dicto mō pferre hoc sanctissimum nomē: qn illa platiōe efficiat dignus vita et gloria sempiterna. Nam omnes actus q̄ eliciunt a spūsancto: meritorij sunt glorie sempiterne. Vñ magni thesauri ⁊ diuitie recondunt in hoc nomine Jesu. Hec ille. Et ideo illud deuotissime adorare d̄bemus. Ait em̄ Petr⁹ rauēnas sup Missus est. Cū nomen

Nomē iesu dꝫ adorari Jesu adoram⁹ totā deitatis maiestatē adoram⁹. Si ergo adorant reges. i. cū reuerētia adeunt. ij. Regū. j. ⁊ pnceps terren⁹ dr̄ adorari mō p̄dicto. l. ij. C. de fabri. li. xj. Itē adorari dr̄ cum salutat. l. ij. C. de ↄsu. li. xij. ⁊. l. j. C. de silētiarijs. eodē li. ⁊ simil'r qn̄ pncipis nomē nomiat detectiōe capitis venerat. mlto magis hoc fieri debꝫ sanctissimo impatoris celestis nomini. q₂ sicut adorādo imagines: nō picturā sed picture rep̄sentationē veneramur. ca. placuit. de cōse. dist. iij. Vñ metrice dr̄. Effigiē chr̄i cum transis pnus adora. Nō tn̄ effigiem: sed q̄d designat honora. Ita etiā debem⁹ adorare ⁊ honorare particulari aliq̄ reuerētia nomen dn̄i nostri Jesu chr̄i: qd totius deitatis rep̄sentat maiesta-

C tē. ¶ Decima excellētia dicit cumulationis scꝫ gratiarum ⁊ meritorum. Vñ Chrys. in q̄dam ſmōe ait. Quo nomē dn̄i diligit pfundius ⁊ inuocat freq̄nti⁹: eo exaltat in deū altius. scꝫ p meritorum ⁊ gratiarum cumulationē. Jō h̄ itelligēs sapiēs Ecclesiastic⁹ sui libri. l. j. c. iquit dn̄o Jesu. Laudabo nomē tuū assidue: ⁊ collaudabo illud in ↄfessiōe. Idcirco etiā dr̄ de btis cētū q̄dragitaq̄ttuor milibꝫ seq̄ntibꝫ agnū q̄cūq₃ ierit Apoca. xiiij. Habētes

nomē ei⁹ scp̄tū in frōtibꝫ suis. ¶ Undecima

Exaudimur i noīe Jesu excellētia dr̄ exauditiōis. s. orōnū nrarum i virtute nomis Jesu. Ipe em̄ inqt Joā. xvj. Si qd petieritis patrē in noie meo dabit vobis Sup quibꝫ ṽbis ait Aug. Nō petit in noie saluatoris: qd petit ↄtra rōnē salutis. Proinde sctā eccl'ia q̄ semp salutaria petit: in oibus orōnibꝫ suis ⁊ petitōibꝫ exaudit: q₂ i eis semp adiūgit in officijs sacris Per dn̄m nostrū Jesum chr̄m. Vñ Amb. sup Joā. inqt. Nemo dicat se esse paupem cū petat patrē i noīe filij: q₂ accipiet dona dei. Sicq₃ fiet diues i dn̄o q̄ deuot⁹ extiterit ei⁹ nomini gl'ioso. Sūt nāq₃ plerīq₃ q̄ in necessitatibꝫ suis ↄfidūt in tpalibꝫ bonis. sed iusti ↄfidūt i inuocatiōe dn̄i nr̄i Jesu chr̄i. Vñ ppha ps. xix dr̄. Hi in curribꝫ ⁊ hi in equis: nos aūt i noD mine dn̄i dei nr̄i inuocabim⁹. trāsumptiue xxiij. q. iij. §. Itē ab aliq̄. ¶ Duodecima excellētia dr̄ deductiōis. Uirt⁹ em̄ hui⁹ salubrimi nois nos deducit p viam ṽtutis. Vñ ppheta ps. xxij. inqt. Deduxit me sup semitas iusticie pter nomē suū. Et ideo q₂ oīns sum⁹ vt paruuli in via dei: nos exhortat idē ppha ad laudādū h̄ sanctissimū nomē q̄ dirigimur p rectā semitā dicēs psal. cxij. Laudate pueri dn̄m: laudate nomē dn̄i. Possum⁹ em̄ dicere dn̄o Jesu chr̄o illō psal. xxx. Propter nomē tuum educes me ⁊ enutries me.

Honorādū est nomē iesus ¶ Tredecima excellētia dicit honoratiōis. Hoc em̄ sanctissimū nomē ab angel' marie venerat. Vñ Orige. in q̄dā homel'. inqt. Nomē Jesu nomē ē gl'iosum ⁊ oī cultu dignissimū. Dicūt āt q̄dā deuoti doctores: maxime sctūs Bernardin⁹ in q̄dā ser. ꝙ cū Paulus rapt⁹ fuisset in paradisum (sicut ipe attestat ij. ad Corinth. xij.) Tūc didicit nomē dn̄i Jesu pfecte ab oibꝫ adorandū. Possum⁹ etiā ↄtemplari ꝙ in p̄uata visiōe ipe Paul⁹ vidit gloriosum Jesum ꝙ ↄstitut⁹ erat in gl'ia dei pris in celestibꝫ sup oēm pncipatū ⁊ ptātem ⁊ oē qd noiat nō solū in h̄ seculo sed etiā in futuro. Cū igit cerneret illū in tantā gl'iam sublimatū tot⁹ spūali inflammatiōe accēsus ex amore illi⁹ magna voce exclamauit di. Jesu amor me⁹: Jesu dilecte me⁹: Jesu redēptor me⁹ ad cui⁹ noiationē oēs ciues bti adorauerūt eū maxia reuerētia. Quia vt dr̄ Alex. de ales ⁊ sctūs Bona. Jesus est nomē deitatis relate ad hūanitatē relatiōe rōnis. Christus aūt est nomē humanitatis relate ad diuinitatē relatiōe reali. In ipa em̄ angelorum veneratiōe intellexit spūsctō edocēte ꝙ nomē Jesu esset adorandū ab oibꝫ. Vñ postea e celo egrediēs: ac illa q̄ viderat recolēs scp̄sit illō qd hr̄ ad Phil. ij. In noīe Jesu oē genu flectat celestiū: terrestriū ⁊ ifernorum. celestiū. s. p gl'iam: terrestriū p grām: ⁊ iferuorum p iusti

ciā sempiťnaꝫ. Eapꝑter eccl'ia volens hoc ab
oībꝫ adipleri statuit in c. decꝫ ꝺ in niū.cc.di.
Cōuenientes in ecclesia: nom̄ illud qꝺ est suꝑ
oē nomeꝫ a quo aliud sub celo nō est datum
hoībꝫ in q̄ saluꝰ fieri oporteat credētes no/
mē vicꝫ iesu chꝛi q̄ saluū fac̄ ꝓpl'm suū a pec/
catꝫ eoꝝ: exhibitōe reuerētie special' extollāt.
ꝛ qꝺ generaliter scribit vt in noīe iesu omne
genu flectat: singuli singl'aiť i seipis īplen/
tes: ꝑcipue cū agūť missaꝝ sacra solēnia glo
riosuꝫ illꝺ nom̄ qn̄cūqꝫ recoliť: flectant ge/
nua cordis sui. qꝺ vl' capitꝫ iclinatiōe testen/
tur. hec ibi. Et hoc fuit oꝛdiatū a papa Gre/
gorio i ꝯcilio lugdun̄. Si igiť nomē dn̄i Je/
su ab oībꝫ angel' sic venerať ꝛ adoꝛatur parꝫ
q̄nta dꝫ ab hoībꝫ reuerētia honoꝛari. Quā/
tūcūqꝫ peccēt illi huiꝰ scīssimi noīs inimici
qui ꝯ eccl'ie ꝑceptū: imo ꝯ mādatū apl'icum
ꝛ verius spūssancti facientes nō soluꝫ ipī nō
adoꝛāt: sꝫ nō adoꝛādū ꝑdicāt atqꝫ illud ado
rātes ꝑsequūť. Dicit aūt huiꝰ noīs manife/
statoꝛ gl'iosus scīūs paťmeꝰ Bernardinus
vbi s. Uere venerabil' reuerētia ꝛ veneratio
reuerenda. vt dignitas tāti noīs haberetur i
terris: qꝺ angeloꝝ hierarchie veneranť i cel'
Tāsingularis em̄ reuerētie est nomen Jesu
ꝙ ab eiꝰ venerabili laude nullꝰ excipiť statꝰ:
nullꝰ excludiť locꝰ: nullū ꝑscribiť tēpus: nul
lū remouendū est opꝰ. ¶ Pꝛimo em̄ nullus
excipiť statꝰ. vnde ꝓpha ait ps. penul. Reges
terre ꝛ oēs ꝓpl'i ꝑncipes et oēs iudices terre:
Juuenes ꝛ ꝟgies: senes cuꝫ iunioꝛibꝫ laudēt
nomē dn̄i: qꝛ exaltatū est nomē eiꝰ soliꝰ. Cō/
fessio eiꝰ suꝑ celū ꝛ terrā. Reges aūt ťre dici
mus optime se regētes: ꝛ voluptatibꝫ coꝛpo/
rū imperantes: iuxta illud poeticum. Tu si
animo regeris: rex es. si coꝛꝑe: serues. Que ver
ba dixit sancta Catarina Maxentio impa/
toꝛi. Dicunť etiā ꝓpl'i q̄cunqꝫ sunt in vnū ad
honoꝛandū nomē dn̄i nr̄i Jesu chꝛisti in vni
tate fidei cōgregati. Principes ꝟo ꝛ iudices
sunt angelici ciues ꝑicipātes per potentiā: ꝛ
iudicantes per sapientiā. Juuenes sunt cha
ritate feruentes. virgines castitate fulgētes:
seniores aūt a voluptate deficientes et a libi/
dine frigescentes. iunioꝛes sunt balbucien/
tes. Laudent inquit nomē dn̄i: vt nullus sta
tus: nō dignitas: non sexus: non etas ab eiꝰ
laude intelligatur excludi. quia exaltatuꝫ ē
nomen eius solius: et confessio eius super ce
lum et terram. Hec auteꝫ confessio laudem
illam ꝺsignat: que tanto nomini perhibetur
in terris: etiam celebrari in celis. tamen non
i merito super vtrūqꝫ ꝯsistit. quia nec celestia
nec terrestria possunt illis laudibus eq̄lia re
periri. Scꝺo ab eius laude nullus excludi/
tur locus. Unde Esa. xxiiij. scriptum est. In
doctrinis gloꝛificate dominū: et insulis ma

E
Oēs sta/
tꝰ debent
nomē ie/
su bono/
rare

ris nomen dn̄i israel. Ubi est em̄ locꝰ vbi nō
sit diffusum nomen dulcis iesu: vt verificeť
qꝺ scribiť Cant. j. Oleum effusum nomē tu/
um. Propterea Apl's ꝑco gl'iosi nominis Je
su diffundebat hoc venerabile nomen vbi n̄
fuerat noīatū: iuxta qꝺ dn̄s Act. viij. dixit ad
Ananiā. Uas electionis est mihi iste vt poꝛ/
tet nomen meū coꝛā gentibꝫ ꝛ regibꝫ et filijs
israel. Jnde ē qꝺ tibi dn̄e Jesu chꝛe possumꝰ
cum ꝓpha testimonium perhibere dicentes.
Scꝺm nomē tuū deꝰ sic et laus tua vsqꝫ in
fines terre. Sicut em̄ in toto oꝛbeterrarum
noīs Jesu reuerētia dilatatur: sic i ecclesia q̄
ꝑ totū mundū distendiť ipsi deuotio laudis
offerť ꝛ ministrať. Un̄ ꝓpha inq̄t. Om̄es gen/
tes q̄scūqꝫ fecisti venient ꝛ adoꝛabūt coꝛaꝫ te
dn̄e: ꝛ gl'ificabūt nomē tuū. Et ne locum ali/
quē credas exclusum: audi eundē ꝓphetā di
centē ps. cxij. A solis oꝛtu vsqꝫ ad occasū lau
dabile nomē dn̄i. Tertio ab eius laude nul/
lū ꝑscribiť tp̄s. Nam sicut localiť non circū/
scribiť: ita nec tēpoꝛaliter diffiniť. ꝓpterea i/
quit ꝓpha vbi s. Sit nomē dn̄i benedictū ex
hoc nūc et vsqꝫ i secl'm. Sic ipē em̄ eternꝰ ē
quē oēs creature in vnū laudāt ꝛ cōmendāt
ita ꝛ laus eius noīs ineternū ꝑseuerat. Hoc
ꝗ est nomē qꝺ ꝑmanet in eternū. sic ꝓpha inq̄t
dicēs. Sit nomen eius benedictū in secula.
Quarto ab eius laude nullū remouendū est
opus. Un̄ Apl's ad Col. iij. ait. Oē q̄dcunqꝫ
facitis in ꝟbo aut in oꝑe: in noīe dn̄i nr̄i Je/
su chꝛi facite. Optimꝰ em̄ oꝛdo ē vt totiꝰ ꝟbi
vl' oꝑis nr̄i a noīe Jesu initiū ꝛ oꝛigo sumať:
ꝛ in Jesu cōsummatio referať. Nam et dn̄m
nr̄m Jesum christum oꝛōnes ecclesie termi/
nanť. Quare si doꝛmitū accedis: si inde resur/
gis: si cibū vel potū sumere icipis vl' desinis
si scribis vl' legis seu aliq̄d aliud oꝑaris: no/
men Jesu reuerentialiter interpones: exem/
plo Pauli q̄ h̄ suadebat. vn̄ Act. ix. scp̄tum
est. Disputabat aūt Paulus in synogoga ꝑ
oē sabbatū: interponēs nomē dn̄i Jesu. Hec
scīūs Bern̄. ¶ Decimaq̄rta excellentia huiꝰ
dignissimi noīs dꝛ timoꝛatiōis. Demones ei
h̄ sacratissimū nomē valde ꝑtimescūt. Nam
de credentibꝫ Mar. vl. dixit dn̄s. Jn nomie
meo demonia eijcient. Hanc em̄ ꝑtātem de/
dit discipulis suis. Mat. x. di. Ejicite demo
nia. Quod explētes. lxxij. discipl'i: vt dicitur
Lu. xij. reuersi sunt cū gaudio dicentes: dn̄e
in noīe tuo demonia subijciunť nobis: Qui/
bus chꝛs rn̄dit. Uidebā sathanaꝫ sicut fulgur
de celo cadenteꝫ. q. d. Nolite mirari si nomē
meum demones expauescunt qꝺ eos ab ho/
mine pellit: cū ꝟtute eius sathanas cū omi/
bus āgelis suis ꝺ celo sicut fulgur ceciderit.
Un̄ Apoca. xij. de angelis bonis q̄ pugnaue
runt cū lucifero ꝛ vicerunt eū: dꝫ Et ipi vi/

F
Demōes
timēt no/
mē Jesu

rūt eū ꝓpt̄ sanguinē agni ⁊ ṽbū testimonij qḋ habebāt.s.noīs Jesu. vñ exultātes cane bāt. Facta ē sal⁹ ⁊ ṽtus ⁊ ptās chr̄i ei⁹. Nec mirū si ꝑ h̄ nomē demões effugāť cū ei⁹ fro/ rē ⁊ fortitudinē sustiere ñ possint. vñ Hierē. x. dr̄. Magn⁹ es dñe ⁊ magnū nomē tuū in fortitudie. ⁊ ps̄. iq̄t ps̄. cx. Sctm̄ ⁊ terribile nomē ei⁹. sctm̄ ē q̇ppe angel' bonis. terribile ṽo ē demōib⁹ ⁊ vir꜡ impijs. vñ ps̄. xcviij. etiā dr̄. Cōfiteanť noī tuo mag̃: qm̄ tribile ⁊ san ctū ē. Si igiť volum⁹ demonē fugare debe/ mus facere sic̄ fec̄ Dauid: de q̄ legiť. j. Re. xvij. φ in pera sua accepit quinq; lapides ḋ torrēte: et accepto baculo suo ꝓrexit ꝯ Goli/ am philisteū: ⁊ iterfecit eū. sic em̄ ⁊ nos de/ bem⁹ in pera. i. in mēte nr̄a accipe q̇nq; lapi/ des de torrēte. i. q̇nq; vulnera saluator꜡ me/ ditādo deuote ei⁹ passionē: q̄ ꝑ torrētē signi ficať: iuxͣ illḋ ps̄. cix. De torrēte in via bibit ⁊ cū baculo. i. ī ṽtute cruc꜡ ire ꝯ philisteū. diabolū: ⁊ ꝓsternere eū ī noīe dñi Jesu chr̄i Nō pōt ei diabol⁹ h̄ scīssimū nomē supꝑor/ tare. Vñ legiť φ q̄dā nocte voluit ip̄e mali gnus sathanas sctm̄ Antonium ḋ Padua dormientē suffocare: q̇ ꝓpt̄ stricturā euigi/ lās atq; ꝓtin⁹ nomē dñi Jesu īuocās libera tus est. Nā diabol⁹ statim audito h̄ noīe au/ fugit. ¶ In ciuitate q̄ꝫ papiēsi q̄dā nobilis matrona noīe dña Catarina vxor dñi Hie ronymi de Taronib⁹: in cui⁹ domo ego exñs scholar꜡ morabar: Dū q̄dam vice ad domū ꝑrexisset cuiusdā sue: hēbat in domo pēdisse quā demoniacā: et loq̇ inciperet ip̄a dña Ca/ tarina cū diabolo: ip̄e diabol⁹ dixit illi. Tu bonā fortunā habuisti: q2 cū ego vellē intra re in corp⁹ tuū: fui ꝓhibit⁹. Cui illa ait. Qñ h̄ fuit: et q̄re intrare in me nō potuisti? Rñ dit diabol⁹. Tali die qñ tu eras ī supliminari hostij sale ego volui ītrare in corꝑe tuo sꝫ tu īuocasti illḋ nomē qḋ ego sustiere nō pos sum: ⁊ iō ītrare nō valui. Tunc illa suꝑ hoc cogitans recordata est. ⁊ mihi retulit φ illa die sibi exñti in ip̄o loco tāt⁹ horror ī ip̄aꝫ ve nit φ videbať ei φ a mille demonib⁹ circun data eēt. vñ ⁊ ꝑ nimio horrore capilli ei⁹ ere/ cti sť. ip̄a ṽo exclamauit. O Jesu q̇d est h̄: ⁊ statim fuit libata. nā oēs demōes ꝓtin⁹ au/ fugeřt. ¶ In q̄dā etiā Italie ciuitate (vt mi hi retulit q̄dā fr̄ nr̄ fidedign⁹) erat q̄dā mo/ nialis q̄ diu vexata fuit a diabolo: ⁊ tādē de cepta fuit ab eo ⁊ īducta vt seip̄aꝫ suspēderet ꝑ gulā. Et cū ip̄a rñdisset diabolo sibi virilr̄ apparēti φ ñ hēbat chordā idoneā ad suspē/ diū: stati diabol⁹ dedit ei vnā catenā ferreaꝫ cū q̄ se suspēdit. Casu ṽo abbatissa vadens ad locū in q̄ erat illa monial' suspēsa ⁊ vidēs eam sic suspēsam: genuflexa cepit fortiť cla/ mare et dicere. O Jesu. et statim illa catena

ꝯfracta est ⁊ euanuit. ⁊ illa monial' q̄ adhuc mortua nō erat liberata fuit. oīaq; sic̄ ꝑ ordi nē acciderāt ip̄i abbatisse ⁊ p̄dicto fratri qui hec mihi retulit enarrauit. ¶ Narrauit q̄q; mihi q̇dā frater nr̄ noīe Pacific⁹ de triuilio q̇ nūc morabať mecuꝫ in h̄ loco scte Marie de angelis apḋ mediolanū: φ cū ip̄e eēt con fessor cuiusdā ꝯgregatiōis monialiū nr̄aꝝ: diabol⁹ assūpsit formā cuiusdā monialis ex antiq̇orib⁹ ⁊ mag꜡ reputat꜡ ī mōasterio. ⁊ di xit cuidā moniali iuueni. O si scires q̇d pať nr̄ ꝯfessor dicit de te tu nō hēs ī eo ꝯfidētiā nec vnq̄ꝫ ires ad ꝯfitēdū ei: ip̄e em̄ de te de/ risum facit: ⁊ habet malā opinionē. Credēs āt ip̄a monial' φ illa ꝑsona q̄ ei loq̄bať esset monial' p̄dicta: adeo cepit diffidere: ḋ suo cō fessore φ nūq̄ꝫ ibat ad illū: imo etiā vocata ire differebat. ⁊ oīa diuerticula q̄rebat: vt ñ iret. Dubitans aūt ꝯfessor φ diabolus aliq̄ ṽsutia ip̄am decepisset: fecit tādē illā (ſꝫ cuꝫ magna difficultate) ad se venire. Quā inter rogās de cā q̄ ad eū nō veniebat sic̄ alie mo/ niales ad ꝯfitendū: ip̄a tādē cū mlť꜡ lachry/ mis ⁊ suspirijs rñdit φ talia ⁊ talia audie/ rat ḋ eo. Cogñscēs āt ꝯfessor diaboli fallaciā dixit illi. Vade ⁊ dic illi ꝑsōe q̄ tibi hec sug/ gessit φ mētiť ꝑ gulā. Tūc illa ad cellā suā ire volēs: cū iret suꝑ quādā scalā: ecce φ dia bol⁹ ī forma p̄dicte monial' sibi denuo appa/ ruit ⁊ īterrogauit eā dicēs. Quō fecisti cum ꝯfessore: ⁊ q̇d dixit tibi? cui illa rñdit. Dixit mihi φ vos mentimi ꝑ gulā. Tūc diabolus rñdit. ip̄e est vn⁹ ribald⁹ ⁊ bñ mētiť ꝑ gulā: ñ aūt ego. Hoc aūt audiēs ip̄a monial' ⁊ hor/ rēs talia audire de suo cōfessore exclamauit di. O Jesu q̇d audio hodie? Ad hāc āt noīa tiōem dñi iesu stati diabol⁹ disparuit. et illa mōial' territa cucurrit ad cellā illi⁹ monial' ī cui⁹ forma sibi diabol⁹ apparuerat: ⁊ oīa ei narrauit q̄ acciderāt ꝑ ordinē: ⁊ ab ea intel/ ligēs φ ip̄a nūq̄ꝫ sibi talia dixerat de ꝯfesso re nec cogitauerat. Illa iuuenis perrexit ad ꝯfessorē ⁊ fallaciā diabolicā ei detexit: decla rās quō ad noīatiōꝫ iesu euanuit ab ocul' su is ⁊ fugit. ¶ Aliḋ q̄ꝫ mirabile accidit. nā cū b. Bernard⁹ Papiā ḋ mediolano ꝓrexisset: q̇dā vxorē suā demoniacā ad illuꝫ adduxit. Tūc diabol⁹ ꝑ os ei⁹ dicere cepit. Nūq̇d me de hac feīa expelles? Cui seru⁹ dei. Bern. rñ/ dit. Nō Bernardus eijciet te: sꝫ dñs Jesus chr̄s. Mox aūt vt sctūs Bernard⁹ orare ce pit: spūs nequā dixit. Quālibēter egrederer sꝫ nō possū: q2 nō vult de⁹ magn⁹. Cui sctūs Et q̇s est de⁹ magn⁹? Ad quē ille. Jesus na zarenus. Cui rursus ait Bernardus. Vidi/ sti ne vnq̄ꝫ illū? Quo rñdente φ sic: iterū in/ terrogauit euꝫ di. Vbi vidisti eum? Et ille. In gl'ia. Cui sctūs. Et tu in gl'ia fuisti? Qui

B
Q nomen iesu fugat demones

ait. Utiqȝ. Cui Ber. Et quō ide existi? Et il/
le. Cū multi cecidimꝰ. Et qdē oia pdicta vo
ce lugubri p os vetl'e oibꝫ audiētibꝫ loqbat
Cui etiā ait sctūs Bernardꝰ. Nunqd in illā
gliam redire velles? Et ille mag eiulato ex/
clamās ait. Tarde est. Tūc ꝓ orante viro
dei egressus est. Sed cū be. Bernardꝰ inde
abisset: eo iā elōgato: iterū diabolꝰ iuasit illā
Uir āt eiꝰ ad sctm̄ Bernardū accurrēs: qd
acciderat īdicauit. At ille pcepit collo eiꝰ al
ligari chartulā in q ꝟba hec scpta erāt. In
noie dn̄i nr̄i Jesu chr̄i pcipio tibi demon ne
hāc mulierē ꝯtingere psumas. Qd cū factū
fuisset: postea ad eā accedere nunqȝ ausus ē
Ex qbꝫ oibꝫ ꝯcludit ꝙ demones vehemēter
timent ꝟtutē nomis Jesu. Un̄ exclamabāt
Matth. viij. Quid nob ⁊ tibi Jesu fili dei?
cur venisti an̄ tp̄s iudicare nos? Fugiunt g
demones cū h sctissimū nomē inuocari sen
tiūt acsi torqrent ⁊ horribile tonitruū senti
rēt: iux illd ps. Uox tonitrui tui in rota. Un̄
mgr Joānes alemanꝰ in suo qdragesimali
smōe. xix. inqt. Cū nomen dn̄i Jesu deuote
inuocat: expellit statim diabolꝰ. vn̄ Ps. ait
Laudās iuocabo dn̄m: et ab inimicis meis
saluꝰ ero. Et hūc modū inuocādi nomē dn̄i
habuit nobil' hō ille q purgatoriū sctī patri/
cij ingrediēs: oēs diabolicas illusiones eua
sit cum dixit: Jesu fili Dauid miserere mei
Hec ille. ¶ Decimaqnta excellētia huiꝰ bn̄
dicti nois dr supatiōis. l. oīs tētatiōis. Con/
suetū est qppe ꝙ qn̄ qs cupit ⁊ qrit derelinq
re prauā vitā: et in nouuȝ hoiem se mutare:
diabolꝰ suis īsidijs ⁊ toto conamie se oppo/
nit. Proinde Eccī. ij. dr. Fili accedēs ad ser/
uitutē dei sta in iusticia ⁊ timore: ⁊ ppa aiaȝ
tuā ad tentationē. Un̄ ⁊ Greg. sup Luc. ait.
Appropinqnte saluatore appropinqt tenta/
tio. lucē rectitudinis sequit vmbra tētatōis
Proinde si insurgit diabolꝰ noli timere sed
sta in acie fortiter dimicādo: apprehende ar
ma ⁊ scutū: ⁊ erige ꝯtra eū vexillū salutꝭ: qd
est Jesus inuocādo illū. Nullū em̄ est vali/
dius remediū ꝯ diaboli tentamēta ⁊ mūdi
blādimenta atqȝ ꝯ carnis spurcicias qȝ fre/
quēs Jesu noiatio. Un̄ Ber. sup Cant. ser.
xv. ait. Tristat aliqs vestrū: veniat in cor Je
sus ⁊ psallat in os: ⁊ ecce exortū lumen nois
vmbrā effugiat atqȝ serenuȝ reddit. labit qs
in crimē: currit insup ad laqueū mortis de/
spando. Nōne si inuocet nomē vite ꝯfestim
respirabit ad vitā? Cui aliqn̄ stetit an̄ facieȝ
salutaris nomis duricia (vt assolet) cordis:
ignauie torpor: rācor animi: lāguor acidie?
Cui fons forte siccatus lachrymaꝝ: inuoca/
to iesu nō continuo erupit vberior: fluxitqȝ
suauior? Profecto nihil ita ire furorē cohi/
bet; supbie tumorē sedat: sanat liuoris vul/

D
Tētatio/
nes vin/
cūt p no/
mē Jesu

nus: restringit luxurie fluxū: extinguit libi/
dinis flāmā: sitim tēpat auaricie: ac totius
corpis fugat pruriginē. Siqdē cū nomino
Jesū: hoiem mihi ꝓpono mitē: hūilē corde:
benignū: sobriū: castū: misericordē: oiqȝ ho/
nestate ac sctitate ꝯspicuū. Cū deniqȝ ipm
deū oipotentē exoro: q suo me sanet et robo/
ret adiutorio: hec oia mihi sil' sonāt cū sono
erit Jesus. Hec ille. Sctūs qȝ Bernardinꝰ
vbi s. postqȝ oñdit ꝙ nomē Jesu nos defen
dit a demonibꝫ: ꝯcludit dicens. Igit si ꝯsti
pent acies: si ꝯsistāt castra: si exurgat aduer
sum te pliū: nō formides piculū: nomē iesu
sonet ī corde deuoto: nomē inuoca ꝟtuosuȝ
Quia vt dr Exo. xv. Oipotēs nomē eiꝰ: cur/
rus pharaonis ⁊ exercitū eiꝰ pieci i mare. et
sic liberatꝰ est ppl's dei. In huiꝰ qȝ misteriū
Jesus Naue successor Moysi: fortꝭ ī bello:
iā nois Jesu ꝟtute: nō ꝓpria: de hostibꝫ triū
phabat. Ad h etiā exhortādū audi plīj ducē
ꝯrepantē in spū. ij. ad Tim. ij. dicētē. Fili
mi ꝯfortare i gr̄a q est in chr̄o Jesu. qsi dice
ret: arma tua ne reijcias ex tiore: sed alacrit
pugnā aggrediarꝭ inuocato noie Jesu ⁊ fu
giēt ptes aduerse. Nequnt em̄ adunata tar
taree noctꝭ phātasmata tāti nomis lucē: tā/
tāqȝ odoris fragrāciā spurcissimi spūs illi:
atqȝ tātā ptātē Jesu chr̄i nois sustiere. Hec
ille ¶ Deciasexta excellētia hꝰ pciosi nois dr
deuitatōis. Per illd ei picl'a ⁊ aduersa de/
uitant. Multꝭ em̄ piculis ⁊ casibꝫ fortuitꝭ
subiecti sumꝰ. De qbꝫ loqt Augꝰ. xxi. d ciui.
dei: ⁊ Paulꝰ. ij. ad Cor. xi. dt. Pericul' i ma
ri ⁊c. Casus āt fortuiti hūana nequnt pui/
dentia pcaueri. l. q fortuitꝭ. C. d pig. act. ⁊. l.
in rebꝫ. in pn. ff. cōmo. et. l. ij. §. si eo tpe. ff. d
admi. re. ad ciui. p. Facit. l. vex. ff. de miori.
Et iō in his ⁊ sil'ibꝫ iuocādū ē nomē salutꝭ
dn̄i nr̄i iesu chr̄i: clamādo cū ꝓpha ps. liij. et
dicēdo. Deꝰ i noie tuo saluū me fac. Itē ipse
ait ps. xc. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā eū
cū ipo sū in tribulatōe: eripiā eū ⁊ gl'ificabo
eū. Et iterū ibidē. Qm̄ i me spauit libabo eū.
ptegā eū qm̄ ꝯguit nomē meū. In oibꝫ igit
aduersitatibꝫ debemꝰ recurrere ad turrim
defēsiōis nr̄e. d q inqt Salomō puer. xviij
Turrꝭ fortissima nomē dn̄i Et vt nr̄i actꝰ p/
spe dirigāt: debēꝰ freqntare iuocatōeȝ nois
hꝰ bn̄dicti: vt ex freqntatōe actꝰ generet hitꝰ
Et ad h faciēdū vltra ꝯsiliū apl'i Col'. iij. sup
allegatū: inuitamur etiā in Act. Apl'oꝝ. ca.
xvij. ⁊. xxvj. q. v. c. nō licet. Qd obfuabat im
pator dicēs i. l. in noie dn̄i. C. d of. pfec. pto.
afri. In noie dn̄i nostri Jesu chr̄i ad oia cō/
silia: omesqȝ actꝰ gerendos sp pgredimur.
Per ipsum em̄ iura impij suscepimus. per
ipsum pacem cū Persis in eternū cōfirma
uimus. p ipm acerbissimos hostes ⁊ fortis/

I
Pericl'a
p nomen
Jesu de/
uitant

Impera
tor inuo/
cat nom̄
Jesu

simos tyrānos deiecim⁹: ꝑ ipm ꝑ mltas dif
ficultates. supauim⁹: ꝑ ipm ⁊ africā defen-
dere: ⁊ sub nr̄o impio redigere nob ꝯcessuȝ
est: ꝑ ipm qȝ vt nr̄o moderamie recte guber
net ⁊ firme custodiat confidim⁹. Hec ille.
Qui etiā in aut. de armis. in pn. inqt Ma-
gnū deū ⁊ saluatorē nr̄m Jesum chr̄m et ei⁹
auxiliū inuocātes studem⁹ oēs nr̄os subie-
ctos qꝫ regimē ꝯcessit nob de⁹ illesos ⁊ si-
Sp no- ne calūnia custodire ⁊c̄. Ratōeȝ aūt q̄re de
miet no- bem⁹ freqnt inuocare nomē dn̄i assigt scr̄us
mē Jesu Bernardin⁹ vbi s̄. dicēs. Ex h̄ em̄ mēs im-
buta atqȝ habituata scō noie Jesu christi in
oī subitaneo casu atqȝ instāti ꝑiculo eructa-
bit ꝟbū bonū atqȝ inuocabit nomē dn̄i nr̄i
Jesu chr̄i: ipo dn̄o teste q̄ Mat. xij. ait. Bo
nus homo de bono thesauro cordis sui ꝓ-
fert bona. Sic expientia docēte videm⁹ ꝙ q̄
nomē diaboli aut blasphemias ex ꝯsuetudi
ne freqntat occurrēte repentino ac ꝑiculoso
casu idipm euomit: dicēte dn̄o vbi s̄. Ma-
lus hō de malo thesauro cordis sui profert
mala. q2 ex abūdantia cordis os loquit. Ex
habitu igit abūdāt thesauri nois dn̄i Jesu
mens in repētino ꝑiculo iuocās nomē eius
in adiutorium: sentiet sibi statī Jesum esse
pn̄tē: scptura teste: q̄ Exo. xx. ca. ait. In oī lo
co in q̄ fuerit memoria nois mei veniā ad te
Hinc in ꝑsona hmōi ꝓpheinqt. Tribulatio
nē ⁊ dolorē inueni ⁊ nomē dn̄i inuocaui. Et
iterꝫ dr. Dirupisti dn̄e vincula mea: tibi sa-
crificabo hostiā laudis: ⁊ nomē dn̄i iuocabo
Hec ille. Btūs qȝ frater Michael de Car
chano in suo q̄dragesimali de fide in s̄mōe
viij. natiuitatis inqt. Lege scpturā sacrā: et
in tota saliua euangelica nō inuenies inuo-
cātes hoc nomē accepisse repulsam. Audiui
etiā q̄ȝ plurrimos enarrātes in mltis ꝑicu-
lis siue equitādo siue itinerādo siue ꝑ mare
eūdo siue cadēdo in hui⁹ nois inuocatōe il-
lesos euasisse. Deficiet em̄ mihi tps enarra-
re q̄tiēs a magnis ꝑiculis memi me ꝑ inuo
cationē hui⁹ nois liberatū. Qn̄ g̃ lectū itra-
tis: in noie iesu. qn̄ comeditꝭ aut bibitis: in
noie iesu. qn̄ equū ascēditꝭ aut descēditꝭ: in
noie iesu. qn̄ aliqd op⁹ inchoatꝭ ⁊ qn̄ relinq-
tis: in noie iesu. qn̄ loq̄ icipitꝭ: in nomie iesu
facite. Et sic in oib͛ liberi eritꝭ. Hec ille. Un̄
Ps. inqt ps. ix. Sperēt in te q̄ nouerūt no
mē tuū: qm̄ nō derelīq̄sti q̄rētes te dn̄e. Et
ps. xliij. iterꝫ dr. Exurge dn̄e adiuua nos: et
libera nos ꝓpt nomē tuū. Ipm ei est illō no
mē de q̄ dr Exo. xv. Omipotēs nomē ei⁹. Ido
idē Ps. dicebat ps. cxxiij. Adiutoriū nostꝝ
in noie dn̄i q̄ fecit celū ⁊ terrā. ¶ Decimaie
R prima excellētia dr curatiōis. Per h̄ em̄ no
mē ifirmitates sanant ⁊ mlta miracl'a fiūt.
Un̄ Petr⁹ Rauen̄. ait. Hoc ē nomē qd de-
dit cecꝭ visū: surdis auditū: claudis cursuȝ: Mira-
s̄monē mutis: vitā mortuis: totāqȝ diaboli cula fiūt
ptātē de obsessis corpib͛ effugauit. Hec il- ꝑ nomen
le. Proinde Albti. de rosate in suo lectiona- Jesu
rio in ꝟbo Jesus: dr. Nomē Jesu ē nō soluȝ
miserorꝫ refugiū: ⁊ lugētiū ac mestorꝫ sola-
ciū: sed etiā infirmorꝫ remediū. videt ei esse
q̄si tyriaca: de q̄ dr Auicenna. ij. canonis: ꝙ
est sublimior oim medicinarꝫ ⁊ melior earū
ꝓpt sui mltitudinē iuuamēti. ⁊ addit ꝙ illi
q̄ vtit tyriaca tpe sanitatꝭ nō nocēt venena: ⁊
fit secur⁹ ab egritudinib͛ pestilētie. Et reue-
ra h̄ nomē iesu nō solū ꝯ mala pn̄tia expellē
da valet: sȝ etiā ꝯ futura repellēda. ⁊ vniuer
salit ꝯ oia. Hec Albti. vbi s̄. Et iō siq̄ ifirmi
tas tibi vl' tuis occurrit: nō spreto remedio
naturali recurre ad iuocationē Jesu. Sepe
q̄dē ꝯtigit ꝙ nō pn̄t remedia naturalia ad-
hiberi: vl' ꝓpt corꝫ carentiā: aut ꝓpter morbi
⁊ ifirmitatꝭ ignorātiā: seu q2 ē q̄si irremedia
bile malū. ꝓpt qd recurrēdū est ad remediū
qd fidelib͛ suis Mar. vl. reliqt de⁹ sup trā
di. Signa āt eos q̄ crediderint hec seqnt: in
noie meo demonia eijciēt: linguis loqnt no-
uis: serpētes tollent: et si mortiferꝫ q̄d bibe-
rint nō eis nocebit: sup egros man⁹ ipo͞nēt ⁊
bn̄ hēbūt. Nec recurrēdū ē ad fatuas ⁊ isa-
nas ⁊ oīno erroneas incātatōes q̄rūdā qui
credūt se iuocare nomē dn̄i: ⁊ iuocāt nomē
diaboli in icātatiōib͛ suis: eo ꝙ sepe nomia
ignota ibi ponunt: atqȝ sepe mēdacis inter-
ponunt: lȝ sepi⁹ Pr̄ nr̄ ⁊ Aue maria ad opi-
mentū malicie dicat: et q̄uis aliqn̄ liberari
videant aliq̄ hmōi incātatiōib͛. tn̄ ꝑmittēte
iudicio dei: demō ipe q̄ ex ꝟsutia sua fecit ho
minē vl' puerꝫ egrotari: eo iuocato ꝑ impiā
incātationē auferēs ipm infirmitatē ⁊ lan-
guorē: infligit ꝑ ifidelitatē ⁊ errorē culpam
mortalē in corde. Proinde ꝓpha ps. xxxix. h̄
puidēs ait. Btūs vir cui⁹ est nomē dn̄i spes
ei⁹: ⁊ nō respexit in vanitates ⁊ insanias fal-
sas. De plurib͛ āt relatiōe fidegna testimo-
nio nr̄is tpib͛ audiuim⁹ q̄ iuxꝫ ꝟbū dn̄i sup
egrotātes manu iposita ad iuocationē hu-
ius gl'iosi nois liberati sūt. Nā sic effusum
vnguentū mistrat grām sanitatꝭ in corpib͛.
sic nomē Jesu dat salutꝭ grām aiab͛ sil' et
corpib͛. Unde ps. cv. ꝓpheta ait. Sanauit
eos ꝓpt nomē suuȝ: vt notā faceret populis
potētiā suā. Et qd mirabili⁹ est: etiā ptōres
infideles ad inuocationeȝ nois Jesu fecisse
miracl'a ⁊ sanasse infirmos manifeste com-
probat. Un̄ de btō Dionysio ariopagita le-
git ꝙ cum adhuc gētilis existēs disputaret
Athenis cū Paulo: q̄dam vice cecus q̄daȝ
a natiuitate trāsibat ꝑ viā. quē videns Dio
nysius ait Paulo. Si vis vt credā q̄ predi-
cas de Jesu nazareno quē asserꝭ ēē filiū di:

dic huic ceco vt in noīe ei⁹ videat. etsi illūi/natus fuerit ad inuocationē ipsi⁹: credā illi Sed ne vtarꝭ vbis magicꝭ: ego pscribā tibi formā vboꝝ. Dic ḡ sic. O cece: in noīe Jesu chr̄i nati de vgine crucifixi z mortui q̄ resur rexit z ascēdit in celū: vide. R̄ndit āt Paulus. Hoc est minimū z facillimuz vtuti nois dn̄i nr̄i Jesu chr̄i. sed vt oīs suspicio mali d medio tollat: volo q tu eadē verba pferas. Cū ḡ Dionysi⁹ pdicta vba dixisset illi ceco: stati pfectissime illūinat⁹ est. z Dionysi⁹ cre didit in dn̄m nostrū Jesum christū. Multa q̄ʒ alia exempla adducere possum⁹ q̄ cau sa breuitatꝭ omitto. Sicut est d illo claudo ex vtero matris sue q̄ stabat ad portaʒ tēpli hierosolymitani mēdicās: queʒ (vt hr̄ Act. iij.) erexit z pfecte liberauit Petr⁹ in nomie dn̄i nr̄i Jesu chr̄i: dū ei dixit. Jn noīe Jesu christi surge z ambula. z pfestim surrexit z ambulauit. ¶ Unū mirabile exēplū referā qd mihi retulit pr̄ frat Bartholome⁹ d Por tis dicēs q cū quadā vice eēt cū hr̄o fratre Jacobo de marchia ordinis nr̄i: et trāsirent ꝑpe domū cuiusdā nobilis q̄ egrotabat ifir mitate maxia: deuicti pcib⁹ cognatoꝝ ipsi⁹ infirmi: intrauerūt domū ei⁹. q̄s cum infir mus vidisset rogauit ipm hr̄m frēm Jacobū vt illi daret bn̄dictionē suā. Cū ḡ ipm be nedixisset in noīe Jesu: ille infirm⁹ stati surrexit sanus. ¶ Decimaoctaua excellētia hu ius mirabil' noīs dr̄ glorificatiōis. De q̄ inqt ꝓpha ps. v. Gl'iabunt in te oēs q̄ diligunt nomē tuū. Qui vult ḡ de hostib⁹ victoriam reportare z in cunctis actib⁹ suis honorabi liter euadere: debet deuote h sacratissimuʒ nomē inuocare. ¶ Decimanona excellentia dr̄ sociatiōis. Cū illis eīn morat z familiari ter stat dn̄s nr̄ Jesus chr̄s q̄ in deuotiōe sui nomis pseuerant. Un̄ Matt. xviij. ipse ait Ubicūq̄ fuerint duo vel tres cōgregati in noīe meo: ibi sum ego in medio eoꝝ. Trāsumptiue in c. cū scēptura. j. q. j. ¶ Uicesima excellentia dr̄ psolationis. De q̄ inqt Hugo de scrō victore in q̄dā ser. Jesus nomē dulce: nomē delectabile: nomēq̄ʒ valde confortans pctōrem. De hac etiā dr̄ scrūs Bernardin⁹ vbi s. Tanta est psolatio aie q̄ letat in chr̄o Jesu: vt paupertas p diuitijs: asꝑitas p delitijs: z vtilitas p honorib⁹ reputet: cun cta supplicia p noie ei⁹ illi dulcia fiant. Un̄ plus ei catena placet q̄ regi⁹ honor aut corona. Propt̄ hoc eīn vt dr̄ Act. v. Jbāt apl'i gaudētes a pspectu pcilij: qm̄ digni habiti sunt p noie Jesu pumeliā pati. Igit si men tem tuaʒ tristicie caligo demergit: si grauis imineat ac pcellosa tempestas: si pniciosus ingesserit se turbo ventoꝝ: si maria terrificum mugitū z horrendū depromāt: si ptrarient litora maris: z nauicula quoq̄ fluctib⁹ impleat: Jesum inuoca: q̄ i nauib⁹ dormire putat: ipm q̄ nec dormit nec dormitat: z plena fide dic ei. Exurge dn̄e Jesu: quare obdormis dn̄e vel es filiis dormienti? Exurgēs eīn pculdubio Jesus vēto cōminabit: z dicet mari. Tace z obmutesce: vētiq̄ʒ pfugient. z cōplanabunt tumide vnde fluctuū: et colles eq̄litatis ꝓprie terminos nō excedēt: pcella puertet in aurā: et tēpestas cōmutabit in serenū. Sed hi q̄ (vt dr̄ Prouer. ij.) letant cū malefecerint z exultāt in reb⁹ pessimis: hec d noie Jesu chr̄i sentire nō possunt Rō est aūt q̄r delectatio est piūctio puenientis cū puenientē. Quia eīn Jesus est pax q̄ exupat oēm sensum: nō sapit supbo q̄ sp iurgia q̄rit. Quia ē mūdicia sūma: nō sapit luxurioso q̄ sp mēte z corpe q̄rit in luxuria delectari velut sus in volutabro luti. Et q̄r est sūma liberalitas: non sapit auaro: q̄ affectu t'paliū z insatiabili desiderio pcupie flagrat Et q̄r ē sūme mit̄s: nō sapit viro turbulento z iracūdo. Et q̄r est sūma leticia z hilaritas sempiterna: non sapit acidioso z spiritu tristi: q̄ desiccat oīm vtutuʒ ossa. Quia vo est charitas psūmata: nō sapit ingluuiei dedito cui⁹ de⁹ vēter est. Sapit eīn aie mūde: anie scrē: anie charitate feruide. q̄r talis cū ꝓpha dicere pōt. Ego aūt i dn̄o gaudebo z exultabo in deo Jesu meo. Hec scrūs Bernardinus: Jō Ps. inqt ps. ix. Letabor z exultabo in te: psallā nomi tuo altissime. Et ps. cxxxv etiā ait. Laudate dn̄m qm̄ bon⁹. psallite nomini ei⁹ qm̄ suaue. ¶ Uicesimaprima excellētia dr̄ illūinatiōis. De q̄ scrūs Bernardin⁹ vbi s. ait. Jllūinat intellect⁹ ad deuotā inuocationē nois iesu chr̄i. q̄r vt scribit Zach. vj. Oriēs nomē ei⁹. i. veluti sol radiās hūanā mentē. Sicꝫ eīn sol iste material' diffundens radios suos ostendit oīa q̄ in mundo sunt et materialē exhibet claritatē: sic solare nomē Jesu mētes irradiat vt videāt ea q̄ sꝫ in deo fm pspicuā veritatē. Nō eīn illūinat hoc nomē in supficie tm̄: sꝫ in medullis sensuum claritateq̄ rationum z vitate sniarū. Un̄ in pncipio Apocal'. hr̄. Apocalypsis iesu chr̄i quā dedit illi dn̄s facere palā seruis suis. Apoca. eīn reuelatio interpͣtat: q̄ p Jesum chr̄m facta ē. Un̄ Joā. ix. ca. cec⁹ illūinatus mystice ait. Jlle q̄ dr̄ Jesus lutū fecit et vnxit oculos meos: et dixit mihi. Uade ad natatoria siloe et laua. et abij et laui: z vidi. Uisio eīn ptinet ad cognitionē. Unctio vo ad delectationē. Nouim⁹ eī dici q si q̄s oleū in ore tenuerit: z ad aq̄ꝝ pfunda descēdens illō exufflauerit: reddit aq̄ supficiē clariorē: et abscondita pducit in lucem. Jn tenebris vsq̄ huc sum⁹: caligat noster ocul⁹: cespitat

Z

M Nomen iesu psolatoriū.

N Nomen Jesus illuminat itellectū.

gressus nõ recipim⁹ visuȝ nisi iesu sue reful
gẽtie lũmĩe radioso notũ faciat in cordib⁹
nr̃is lumẽ suũ. Lumẽ est em̃ nomẽ Jesu qḋ
ethere cordis nr̃i mystica reserat. sic lumen
solis materialis manifestat. Vñ Ber. No-
ne hui⁹ noĩs luce de⁹ vocauit nos in admi-
rabile lumẽ suũ? In hoc siqdẽ libro illi pa-
tres antiq̃ ꝑ meditationẽ et ꝯtẽplationẽ sic
studebãt ꝙ diuis mysterijs eruditi: litteris
mortuis ꝛ palpãtib⁹ ñ egebãt. Tu ṽo q̃nto
mag̃ a terra subtraheris: ꝛ ad alta te subtol
lis: ꝛ ad Jesũ cõuertis intuitũ mentis: tanto
magis recipis veꝝ lumẽ Naȝ vt ḋr Mat.
xvij. Apl'i ad mõtis supciliũ iã assumpti ꝛ
in mõtis specula cõstituti: leuãtes ocl'os ne
minẽ viderũt nisi soluȝ Jesuȝ ꝓpter hoc em̃
erat in gl'ia ꝓpl'us iudeoꝝ. Qꝛ not⁹ in iudea
de⁹: in israel magnũ nomẽ ei⁹. nũc ṽo qꝛ ꝑ-
diderũt iesum: cecitas ꝑseuerat in eis. Hec
P ille. ¶ Vicesima scḋa excellẽtia ḋr inflãma-
tiõis: quã ponit sctũs pr̃ me⁹ Bernardin⁹:
q̃ noĩs hui⁹ fuit singularissimus p̃dicator.
Vñ etiã ad h̃ ostẽdendũ de⁹ trãstulit eũ de h̃
mũdo ad celũ: qñ in choro fratꝝ canebatᷣ in
vigilia ascensionis illa antiphona ad Ma-
gnificat. Pr̃ manifestaui nomẽ tuũ hoib⁹:
nũc ṽo ad te venio. Dicit em̃ p̃dict⁹ sctũs
vbi .s̃. Aliã gr̃aȝ spare debet aĩa in nomĩe
regis Jesu: q̃ noĩatᷣ inflamationis. ſm em̃
Ber. ꝑ nomẽ dñi venitᷣ ad rẽ noĩs. qꝛ ꝑ cog-
nitionẽ sui noĩs venitᷣ ad dilectiõeȝ ꝛ frui-
tionẽ numĩs. Hinc Ps̃. ait Cõfitebor noĩ
tuo dñe: qm̃ bonũ est. Sup q̃ Aug. inquit
Nomẽ dñi bonũ est: qꝛ ip̃m bonũ est q̃ bo-
ni sum⁹ vt ip̃m diligam⁹ ꝛ totuȝ cor pona-
m⁹ ad eũ amandum ꝛ laudandũ. Hec ille.
¶ Vicesima tertia excellẽtia ḋr roboratiõis
de q̃ idẽ sanct⁹ Bernardin⁹ inq̃t vbi .s̃. Ali-
am q̃ȝ gr̃am in noĩe Jesu aĩa spare debet:
q̃ ḋr roboratiõis. Roboratᷣ em̃ spũs in vir-
tute hui⁹ noĩs ad oĩa aspa ꝑferẽda. In cui⁹
mysteriũ Act. xxj. ꝓpha Agab⁹ tulit zonam
Pauli: ꝛ alligãs sibi pedes ꝛ manus dixit
Hoc ḋt spũs sctũs: Viꝝ cui⁹ zona hec ẽ sic
alligabũt iudei ꝛ tradũt in man⁹ gẽtiũ. Re
spondit aũt Paul⁹ ꝛ dixit. Nõ solũ alligari
sed et mori in hierl'm parat⁹ suȝ ꝓ noĩe dñi
Jesu chr̃i. Ecce cohortis humane Cẽturio ꝛ
dux chr̃iane militie nõ fract⁹ ꝑiculo: nõ su-
ꝑat⁹ p̃lio: ṽtute dimicãs nõ furore: nõ cedit
gladijs sed mag̃ hostib⁹ dat pauorẽ: sic de-
spicit vniuersa supplicia sicut solet herba pu
trefacta cõtẽni: ꝛ sicut adamas ferri despi-
cit sectioneȝ. minas et verba tyrãnoꝝ ludũ
quẽdam extimat pueroꝝ: qm̃ p̃miuȝ erat ei
dissolui ꝛ esse cũ chr̃o Stãs igitᷣ miles iui-
ctus depositoq̃ȝ aĩe ꝛ corꝑis torpore fragi-
litatẽ nr̃am cõsolidat ꝛ ꝓuocat ꝓ noĩe Jesu
ad viriliter dimicandũ: sui ducis exemplo d̃
victoria iã securi. q̃ ad Rho. viij. inq̃t. Cert⁹
sum qꝛ neq̃ȝ mors neq̃ȝ vita neq̃ȝ creatura
aliq̃ poterit nos separi a charitate dei q̃ est
in chr̃o Jesu dño nr̃o. Hic ẽ equ⁹ q̃ traȝ vn-
gula fodit: exultat audacter: ĩ occursum ꝑ-
git armatis: cõtẽnit pauorẽ: ñ metuit vulne
ra: ñ discrimia: neq̃ȝ sanguinẽ neq̃ȝ mortẽ:
Alacri ac securo corde ꝑicl'a subit armatus
noĩe Jesu chr̃i. Sil'i ardore noĩs Jesu fla-
grabat in corde illi⁹ pusill⁹ grex duodena-
rius eccl'ie p̃mitiue. Vñ ṽtute illi⁹ tot vicit
et fregit genera bestiaruȝ q̃t iugo noĩs iesu
chr̃i subdit differẽtias nationũ. Vere bella-
tores inclyti q̃ flecti nõ poterant sȝ occidi: ꝑ-
hibentes testimoniũ ṽbo dei: testimonium
scȝ iesu chr̃i cuȝ ꝓpha dicentes. In noĩe tuo
spnem⁹ insurgentes in nob̃ Hec ille Debe-
m⁹ ĩg̃ eẽ ꝯstãtes ĩ oib⁹ aduersitatib⁹ toleran-
dis: dicẽtes cũ ꝓpha ps̃. xxxij. In nomĩe sctõ
ei⁹ sꝑauim⁹. ¶ Vicesimã quartã excellẽtiã
ponit hr̃ũs frat Michael de Carchano vbi
s̃. que ḋr refrigeratiõis: ꝛ est q̃si idẽ cũ p̃ce-
denti. Ait aũt sic. Dico igitᷣ ꝙ hoc nomẽ Je-
su est refigeriũ patiẽtib⁹: q̃uis em̃ dñs ser-
uos suos in tẽtatiõe succũbere nõ ꝑmittat:
nihilominus ꝑmittit eos sustinere afflicti-
ones. sed despandũ nõ est: nec obliuiscendũ
tũc noĩs dulcis Jesu: sed tũc maxie inuocã-
dũ. Pro inde ꝯsolãdo patiẽtes Mat. v. ca.
ip̃e dñs ait. Btĩ eritis cũ maledixerint vob̃
hoĩes: ꝛ ꝑsecuti vos fuerint: ꝛ dixerit oẽ ma
lũ aduersũ vos mentientes ꝓpt nomẽ meũ
Gaudete ꝛ exultatate: qm̃ merces ṽr̃a copio
sa est in celis: imo mẽti inflamãte amoris ie
su inextimabilis leticia ẽ ꝓ noĩe ei⁹ pati solũ
ex inebriatiõe sui amoris ꝛ appetitu sil'itudis
cordis ei⁹: nll'o alio p̃mio expectato. Nõ-
ne sepi⁹ est gaudiũ hoĩ pati ꝓ amico mor-
tali: et cũ nescit ille ꝓ q̃ talis passio sustinetᷣ:
q̃nto magis ꝓ dño immortali Jesu chr̃o q̃
tanta ꝓ nob̃ passus est: Jõ Aug. inq̃t Dat
magnã audaciã nomẽ dñi scp̃tũ in cordib⁹
iustoꝝ cõtra impetuȝ maloꝝ: vt patienter
toleretur ꝛ prudenter euitetur: Unde beata
Agatha iudici sibi tormenta aspa cõmian-
ti inuicto aĩo rñdit dicens. Si feras mihi
ꝑmittas: audito chr̃i nomĩe mãsuescunt. si
ignẽ adhibueris: rorẽ salutificũ mihi de celo
angeli mĩstrabũt. Propt ṽtutẽ ei hui⁹ scti
noĩs martyres in tormẽtis oĩb⁹ triũphabãt:
dicẽtes cũ ꝓpha. Adiutoriũ nr̃m ĩ noĩe dñi
ꝛc. Nec mirum si cum tanto gaudio tanta
martyres sustinuerũt. qꝛ ipse erat qui in eis
oĩa supportabat. sicut apl'us ad Phil. ij. ait
opatᷣ in nob̃ velle ꝛ ꝑficere ꝓ bona volunta-
te. vñ ꝛ Apoc. ij. ca. aĩe patiẽti ꝓpt nomẽ suũ
dñs ḋt Patientiaȝ hẽs ꝛ sustinuisti ꝓpter no

Marginal notes: P Nomen Jesu roborat. — P Nomen Jesu refrigerat.

men meũ: ꝛ nõ defecisti. Jlle nẽpe ꝓpt nomẽ
dñi Jesu sustinet q̇ passione sua gl'ificat no/
mẽ chꝛi: ꝛ nõ ꝓpt nefaria opa ſꝫ ꝓpt sacra vir
tutũ instituta chꝛiane religiõis ꝑsecutiões
sustinet patiẽter. sic btũs Pe. sue. j. canoni/
ce. ca. iiij. inq̄t. Nemo vr̃m patiat̃ q̄si fur vl'
homicida aut maledic⁹ aut alienoꝝ appeti/
toꝛ. Si aũt vt chꝛian⁹ nõ erubescat: gl'ificet
aũt nomẽ dñi iusto noĩe. Hec ille. Nos ꝟo
hui⁹ excellẽtie possum⁹ dare exẽplũ de beato
Jgnacio epo anthiocheno: q̇ ductus Rho
mã ꝛ a Traiano ĩꝑatoꝛe exhoꝛtat⁹ vt nega/
ret dñm Jesũ chꝛm: rñdit q̇ h̃ facere ñ pote
rat: q2 habebat nomẽ ei⁹ sc̉ptuꝫ in coꝛde suo.
Vñ cũ fuisset martyrizat⁹: extractũ fuit coꝛ
ei⁹ a coꝛꝑe: ꝛ inuẽtũ fuit nomẽ Jesu sc̉ptũ in
eo l'ris aureis: ꝛ in q̄scunq̧ ꝑtes diuidebat̃
sꝑ iueniebat̃ h̃ mellifluũ nomẽ l'ris ipsis au
reis insc̉ptũ. ¶ Vicesimaq̄nta excellẽtia d̃r
refrenatĩõis. s. malaꝝ cogitationũ. Vñ scũs
Bernardin⁹ vbi s̃. ait. Scim⁹ q̇ ĩpossibile ẽ
mẽtẽ diuersis cogitatõibꝫ nõ pulsari: ſꝫ ĩ nob
est ꝓpt maximã cogitationũ diuersitatẽ sub
disciplĩe regl'a refoꝛmari. Si ei memoꝛiter
nomẽ Jesu tenuerim⁹: mẽte iã pene spũales
effecti: tã facilit' noxia ñ euagabimur cogita
tione. Sꝑ est ḡ de tãti suauitate noĩs aliq̇d
memoꝛie cõmendandũ: q̇d ruinatũ iugiter
pascat auidi⁹ appetitũ. Et lꝫ ip̄m nomẽ Jesu
sub effectibꝫ varijs imp̉mere memoꝛie vale
am⁹: scio q̇ ml'tũ iuuat ꝛ expedit ip̄m imp̉/
mere sub triũphali titl'o ꝛ bñficio passiõis:
vt iux̃ apl'm ad Heb. xij. Aspiciam⁹ ĩ auto/
rẽ fidei ꝛ ꝯsũmatoꝛẽ iesuꝫ q̇ ꝓposito sibi gau
dio sustinuit crucẽ ꝯfusiõe ꝯtẽpta. Saltem
igit̃ aliq̄ diei hoꝛa recogitẽ⁹ dñice passiõis ĩ/
signia ad fruẽdũ suauit' ĩ ꝯsciã: recolẽdũq̧
fidel'r in memoꝛia: ꝛ ꝑseq̄ndũ firmit' ĩ actio
nis industria. Tãte em̃ pietatis exhibitẽ satis
est ipiũ obliuisci: cũ ꝑegrinãtis atq̧ recedẽtis
amici p̃ñtia sub memoꝛia cuiusdã teneam⁹
signi. Hec ille. Ad h̃ aũt ꝑagendũ nos hoꝛ/
tat̃ ip̄e dñs Cañ. viij. d. Pone me vt signa/
culũ sup̄ coꝛ tuũ. et Bern. sup Cañ. d̃r. No/
mẽ Jesu sꝑ tibi in sinu sit: sꝑ in manu: q̃ tui
oẽs in Jesuꝫ ꝛ sensus dirigant̃ ꝛ act⁹. Nihil
em̃ ita exercitatos reꝑat sensus: virtutes ro
boꝛat: vegetat bonos moꝛes atq̧ honestos
castasq̧ fouet affectões. Si ei ꝑ mẽtis pigri
ciã atq̧ coꝛpoꝛẽ sedes: sanat te iesus. hẽs ei
in noĩe Jesu vñ act⁹ tuos vl' p̃uos coꝛrigas
vel min⁹ ꝑfectos adipleas. Jtẽ vñ tuos sen/
sus aut ꝟuces vt nõ coꝛrũpant̃: aut si coꝛrũm
pant̃ sanes. Btũs q̧ frat' Michael de Car
chano vbi s̃. ait. Freq̄nti⁹ facti expimur dile
ctissimi ĩ nob q̇ subito replemur tedio ꝛ lã
guoꝛe: mesticieq̧ põdere p̄mimur: ꝛ aridi
reddimur. hoꝛret cesa: lectio displicꝫ: vagat̃

R Refrenatiua cogitationes.

anim⁹: tepoꝛ ꝛ rigoꝛ ĩ toto sentiunt̃ affectat
q̄ntũcũq̧ ꝓlõget̃ oꝛo: magis tepiditate ḡuat̃
q̄ꝫ suauitatis dulcedĩe cõdiat̃: nec regni desi
derio: nec gehẽne supplicio. Sõn⁹ iste letar/
gic⁹ aut soluit̃ aut fugat̃. sed facto modico
tp̄is itervallo ex intimo coꝛdis affectu inuo
cato Jesu solitarij residem⁹: subitq̧ alacri/
tas gaudij tã ĩmmẽsi: q̇d nec lĩgua loquit̃:
nec vocabuli oꝛõne ꝓfert̃. Vñ Joã. xj. Cum
nõ aderat Jesus: moꝛit̃ Lazar⁹: mesticia re
plet̃ dom⁹. sed ecce Jesus domũ ĩgredit̃: so
roꝛes plenas mesticia ex sua p̃ñtia ꝯsolat̃: la
zar⁹q̧ resuscitat̃. Debet igit̃ q̇cũq̧ fidel' no/
mẽ iesu sꝑ ĩ coꝛde gerere. Ait em̃ Bern. sup
Cant̃. Qui sequunt̃ agnũ debẽt hr̃e nomen
ei⁹ ꝛ nomẽ p̄ris ei⁹ sc̉ptũ ĩ frõtibꝫ suis. Sic
em̃ radix arboꝛis q̄nto magis figit̃ in ꝓfũdo
tãto eius fruct⁹ ampli⁹ expãdit̃ in excelso. sic
nomẽ Jesu in intimo coꝛdis fixũ atq̧ solidi
us radicatũ euenire facit abundanti⁹ ꝛ vbe
rius inundãtiã graꝝ. Hec btũs Michael
vbi s̃. ¶ Vicesimasexta excellẽtia d̃r deside
rationis. De q̄ sctũs Bernardin⁹ vbi s̃. ait.
Nomẽ regis Jesu est desiderabile. nisi ei de/
siderium in aĩa ꝓuocaret: Esa. xxvj. ca. nõ af
firmaret dicẽs. Dñe nomen tuũ memoꝛiale
ĩ desiderio aie. Hec ille. Qui etiã ibidẽ expo
nẽs illd̃ Esa. xij. Haurietis aq̄s in gaudio d̃
fontibꝫ saluatoꝛis: inq̄t. De tuo noĩe dulcissi
me Jesu chꝛe vbertate supirrigua fundunt̃
aq̄ copiosissime salutares: q̄ non solũ sitim
tẽꝑerãt pctõꝝ: sed magis ꝓuocãt desideriũ
ꝛ estuare faciũt ad fruitõeꝫ dilecti donec ĩ/
uenerit q̇d req̄rit. Hec ille. Et ꝓpt hãc cãm
apl'i baptizabãt oẽs q̇ ꝯuertebant̃ ad fidem
in noĩe dñi iesu: vt hr̃ Act. ij. ꝛ. x. ca. Q̇d ꝑa/
gebãt ad ĩducẽdũ oẽs ad amoꝛẽ ꝛ deuotõeꝫ
hui⁹ sctissimi noĩs. De ip̄o etiã vbiq̧ p̄dica
bant. Vñ btũs Joã. euãgelista dicebat ꝓcõ
suli. Nec chꝛm dñm meũ negabo: nec a p̄di
catiõe noĩs ei⁹ q̇escã: donec cõsũmẽ cursum
ministerij q̇d suscepi. ¶ Vicesimaseptima ex/
cellẽtia d̃r delectationis. De q̄ loquit̃ sanct⁹
Bernardin⁹ vbi s̃. di. Nomẽ Jesu est dele/
ctabile. q̇s em̃ ignoꝛat q̇ si desideriũ ĩ noĩe
iesu impleat̃ delectat aĩam: ꝓptea ait Ps.
Psallite noĩ ei⁹ qm̃ suaue. Tãta ẽ ei suaui/
tas noĩs Jesu chꝛi q̄ ꝑiterni gust⁹ expientiã
palatũ coꝛdis afficit̃: q̇ oꝛis labijs nõ ꝓfert̃
Vñ Apoc. ij. sc̉ptũ est. Vincẽti dabo mãna
abscõditũ: ꝛ nomẽ nouũ sc̉ptũ q̇d nemo scit
nisi q̇ accipit. Mãna q̇ppe abscõditũ iesus
est: q̇ penitẽtes ꝛ agonizãtes ĩ solitudĩe mũ
di ꝛ in certamĩe carnis suauitate sua reficit
ꝛ oblectat. Nomẽ aũt nouũ scribit̃ cũ noĩs
Jesu noticia ꝛ dulcedo ĩterioꝛa penetrãs la/
bijs coꝛdis ĩfundit̃. q̇d q̇dẽ ꝑ solã expientiã
gust⁹ spũalis agnoscit̃. q̇a ꝟtutẽ hui⁹ noĩs ne/

S Nomen Jesu est desiderabile

T Est delectabile.

mo scit nisi q̄ accipit. Hec ille. Ideo Dauid
p̄s.lj. dicebat. Expectabo nomē tuū qm̄ bo-
nū ē in conspectu sctōꝝ tuoꝝ. Et ō electis dꝛ
p̄s.xliiij. Memores erūt noīs tui dn̄e in oī
generatiōe ⁊ generatiōez .s. in vita et̄na: iux̄.
illō p̄s.lxviij. Et q̄ diligūt nomē ei⁹ hitabūt
in ea. Que oīa ꝯsiderās idē ꝓpha dicebat p̄s.
cij. Bn̄dic aīa mea dn̄o: ⁊ oīa q̄ intra me sūt
noī sctō ei⁹. Et loq̄ns deo itex̄ dicebat. Con
fiteamur noī scō tuo: ⁊ gl'iemur ī laude tua
V ¶ Uicesimaoctaua excellētia dꝛ admiratio
Est ad- nis. de q̄ Esa. ix. dꝛ. Et vocabit̄ nomē ei⁹ ad-
mirabile mirabilis: ꝯsiliari⁹ ⁊c̄. Adeo eīm admirabi
le ē h̄ nomē ꝙ de⁹ noluit illō multꝭ antiq̄s
p̄rib⁹ reuelare. nā Moysi dicēti sibi Exo. iij
Si dixerint mihi filij isrl' qō nomē est tuū:
q̄d dicā eis: rn̄dit de⁹ Sic dices ill'. q̄ ē mi-
sit me ad vos. ꝓpterea Salomō dicebat p-
uer. iij. Qō nomē ē ei⁹: ⁊ qō nomē filij eius
si nosti? q. d. est inscrutabile. Tāta ē eīm cla
ritas hui⁹ noīs vt ꝑfecte īuestigari n̄ possit.
Un̄ sctūs Bernardin⁹ vbi s̄. ait Quātūcū-
q; ꝑtēdas purissimā ocl'oꝝ aciē: si n̄ habue
ris ꝑ grām organi sanitatē: videre n̄ poterꝭ
excēsiuā īproportionabil' lūmis claritatez
Si eīm in ortu solis cū effulget sup hemi-
spheriū nr̄m: claritatē radioꝝ ei⁹ neq̄s aspi
cere: sed reuerberarꝭ lūine oriētꝭ: quō sol' iu-
sticie splendorem vic; noīs iesu ꝑ vniuersa
mōi climata rutilātꝭ q̄s poterit cōprehēdere?
Quapp̄t ī huius mysterium Gen̄. xxxij. col
luctāti Jacob dixit angel⁹ magni ꝯsilij Je-
sus chr̄s: q̄d q̄rꝭ nomē meū qō est mirabile?
stupet celū. tremūt angeli: creatura n̄ susti
net: natura n̄ sufficit: rō n̄ agn̄scit īcarnatōis
mysteriū ⁊ noīs Jesu incōprehēsibile sacr̄m
qō pacē terrꝭ: gl'iaz cel': salutē ꝑditꝭ: vitam
mortuis iextimabili pietate dispēsat. Uere
igit̄ nomē mirabile qō v̄bis mirificat̄ ⁊ si-
gnis: qō sb̄ modio late n̄ potuit s; supeffulsit. l; renitētib⁹ gētib⁹ ⁊ iudeis: q̄ v̄tute ma
gna reddebāt apl'i testimoniū resurrectiōis
dn̄i nr̄i Jesu chr̄i. ⁊ gr̄a mag̃ erat ī oib⁹ ill':
Act. iiij. Lōgū ei esset ꝓseq̄ mirabilia et mi
racula q̄ in h̄ noīe facta sūt tpib⁹ nr̄is ⁊ q̄ti-
die fiūt. q̄ memoriā fallūt ⁊ s̄mōnē excedūt
ac in nūerādis mirabilib⁹ tāti noīs oīs lin-
gua angelica vl' hūana repit̄ penit⁹ ineq̄lis
Un̄ ꝓpha volēs nec valēs explicare mirabi
lia ei⁹: q̄si sb̄sistēs in illo noīe: pedēq; retra-
hēs ait p̄s. viij Dn̄e dn̄s nr̄ q̄; admirabile ē
nomē tuū in vniuersa terra. Nā ī terra viuē
tiū mirabil' ē hui⁹ noīs gl'ia. ⁊ in t̄ra ꝑegri-
nātiū mirabil' ē hui⁹ noīs gr̄a ⁊ in t̄ra mo-
rientiū mirabil' ē hui⁹ nomis iusticia vt iu
xta apl'm In noīe Jesu oē genu flectat̄ cele-
stiū: t̄restriū ⁊ īfernoꝝ: ⁊ oīs ligua ꝯfiteat̄ q̄
dn̄s nr̄ Jesus chr̄s in gl'ia est dei p̄ris. hec
ille. Que oīa ꝯfirmat ⁊ faciēda approbat p-
pheta p̄s. cxliiij. dicēs. Laudationē dn̄i loq̄-
tur os meū ⁊ bn̄dicat oīs caro noī sctō ei⁹ ī
seculū ⁊ in seculū seculi. ⁊ p̄s. lxviij. itex̄ dic.
Laudabo nomē dei cū cātico: ⁊ magnifica-
bo eū in laude. Et p̄s. lxxj. ait Bn̄dictū no-
mē maiestatꝭ ei⁹ in et̄nū: ⁊ replebit̄ maiesta
te ei⁹ oīs t̄ra. Et p̄s. lxxiiij. etiā ait. Cōfitebi-
mur tibi de⁹: cōfitebimur ⁊ inuocabim⁹ no
mē tuū. ¶ Uicesimanona excellētia dꝛ exal X
tatiōis. de q̄ Esa. xij. dꝛ Memētote qm̄ ex- Est excel
celsū ē nomē ei⁹. Nullū ei nomē ita magnifi sum
cauit ⁊ exaltauit de⁹ sic̄ nomē dn̄i nr̄i Jesu
chr̄i. Un̄ apl's ad Phil'. ij. ait. De⁹ exalta-
uit illū ⁊ donauit illi nomē qō est sup omē
nomē. Et ideo optime faciet eccl'ia instituē-
do ꝑticulare festū de triūphāti noīe Jesu cū
speciali officio ab vniuersis chr̄icolis cele-
brandū. qō q̄dē officiū ego ip̄o dn̄o iesu ad-
iuuāte cōposui. ¶ Tricesima excellētia di- Y
cit̄ deuotionis. Nā nomē Jesu est dulce vn
guētū meditātib⁹: iux̄ illō Cant. j. Unguē-
tū effusuz nomē tuū: iō adolescētule dilexerūt
te nimis. Qō expones Orige. ait Planū est
ꝙ ad effusionē olei sequit̄ loci impinguatio
ī q̄ facta ē olei effusio. Sic ē necessariū vt ī
cordib⁹ fidelium in quib⁹ fuerit nomē dn̄i
freq̄ntatū pinguis deuotio subseq̄tur que
adulescētulas. i. nouas aīas in p̄nie labore
ad currēdum post dilectū ardētissime exci-
tet in amorē Hec ille. Sctūs q; Bern̄. sup
Cant. ser. xv. inq̄t. Jesu dulcꝭ memoria dās
vera cordis gaudia: sed sup mel ⁊ oīa dulcꝭ
ei⁹ p̄n̄tia. Nil canit̄ suaui⁹: audit̄ nil iocūdi
us: nil cogitat̄ dulci⁹ q̄; Jes⁹ dei fili⁹. Hec
ille. Qui itex̄ ait vbi. s̄. nō tm̄ est lux nomē
Jesu: s; cib⁹. An nō totiēs confortarꝭ q̄tiens
Jesu recordarꝭ? Oleū ē nomē Jesu: arid⁹ q̄;
ē oīs aīe cib⁹ nisi hoc oleo condiat̄. O q̄nta
dulcedo stillare videt̄ ex labijs innocentis:
qn̄ doct⁹ a deuota mr̄e nō valēs ad huc di-
cere Pr̄ nr̄ nec Aue Maria: cū reuerētia no
minat nomē Jesu. Nā nomē Jesu mel ē in
ore: ⁊ melos in aure. Hoc est eīm nomē de q̄
inq̄t dei fili⁹ Exo. vj. Nomē meū adonai nō
indicaui eis. s. indeuotꝭ ⁊ ꝑseq̄ntib⁹ nomen Inuehit
meū. Quid ḡ dicē⁹ de q̄busdā religiosis de ꝯ inimi-
q̄b⁹ scp̄sit b. Bernardi. epl'a; manu ꝓpria cos noīs
cuidā reuerēdissimo cardinali legato Bo- Jesu
nonien̄. se lamētās valde ⁊ cōq̄rens ꝙ cum
ipse multis sudorib⁹ nomē dn̄i Jesu per to
tā italiā discurrens fecisset vt dignum erat
ab oīb⁹ venerari: ipsi ꝯstitutiōes q̄sdā fece-
rūt ꝑcipientes cōfessorib⁹ suis ne aliquez in
cōfessiōe audirēt q̄ h̄ gl'iosuz nomē ī domo
sua scriptuz vel depictum teneret. et quod
crudeli⁹ ⁊ abominabili⁹ ē: cu; coꝝ cōuersi
ad q̄rendū panē ꝑgerent: clamabant in pla

teis ⁊ ad portas domoꝝ alta voce. Fora. Je-
su. Faciebātq; sibi portari ab eoꝝ nō dicam
deuotꝭ sed cōplicibꝫ oēs iesus scptos ⁊ depi-
ctos ⁊ cū maxio Jesu christi dñi nr̄i vitupio
comburebāt: in muris aūt depictos seu scul
ptos rostrꝭ ferreis deuastabāt. O turcꝭ ⁊ sa-
racenis peiores. o tigribꝫ ⁊ feris oībꝫ crude-
liores: vos estis illi de quibꝫ inqt Dauid lo-
q̄ns deo ps̄. lxxiij. Polluerūt tabernaculuȝ
nois tui. ⁊ ibidē. Usqȝq̄ deꝰ improperabit ini-
micꝰ: irritat aduersariꝰ nomē tuū in finē. Et
iteꝝ. Memor esto huiꝰ. inimicꝰ improperauit
dño: ⁊ ppl'is insipiēs icitauit nomē tuū. De
glioso aūt Bernardino paupertatis amatore
⁊ sequacibꝫ eiꝰ nomē dñi Jesu magnificātibꝫ
⁊ defendentibꝫ pphetauit idē ppha in p̄dicto
ps̄. di. Paup ⁊ inops laudabūt nomē tuū.
Cōtra vos ṽo rebelles huic sctō nomini im-
p̄cat deuȝ ⁊ rogat vt vos puniat: ps̄. lxxviij.
di. Effunde irā tuā in gētes que te nō noue-
rūt: ⁊ in regna q̄ nomē tuū nō inuocauerūt.
Transsumptiue. xxiij. q. v. §. hinc notādum
O pditi inimici nois Jesu. pfecto isti faciūt
ↄtra illud p̄ceptum dei Leui. xix. Non pol-
lues nomē dei tui. De talibꝫ ↄqueritꝰ di filiꝰ
di. Esa. lij. Nomē meū tota die blasphematꝰ
scȝ ab ipsis. De qbꝫ dici pōt illud Esa. lxiiij.
Non est q̄ inuocet nomē tuū. Isti em̄ volu-
erūt facere sicut iudei dicens. illō Hiere. xj.
Mittamꝰ lignū in panē eius ⁊ nomē eiꝰ nō
memoretꝰ ampliꝰ. De talibꝫ dici potest illud
Act. iij. Ignorātes Jesum crucifixerūt eum
¶ Nos ṽo debemꝰ ſuare illō Esa. xij. Cōfi-
temini dño ⁊ iuocate nomē eiꝰ. Memētote
qm̄ excelsuȝ est nomē eiꝰ. Et tūc dicere pote-
rimꝰ dño nr̄o Jesu chr̄o illō Hiere. xiiij. No
mē tuū iuocatū est sup nos. De nob q̄ȝ dici
poterit illō Soph. iij. Sperabūt in nomie
dñi. Et illō Amos. v. Stabūt in sublimita-
tē nois dñi dei sui. De nob etiā q̄ descēdimꝰ
de ppl'o gētili ⁊ honoramꝰ nomē dñi Jesu: di
cere pōt ip̄e dñs illō Malach. j. Magnū ē
nomē meū in gentibꝫ. Et iteꝝ ibidē. Nomē
meuȝ ē honorabile i gētibꝫ. ⁊ iteꝝ. Offertur
noi meo oblatio munda. s. a nob. Istis ṽo q̄
nō solū isurgere ausi sunt ↄtra p̄ciosum san
guinē ipiꝰ ⁊ puritatē mr̄is sue: sȝ etiā de noie
sctō suo vitupiuȝ facere p̄sumpserūt: dicere
valet illō Malach. j. Uos polluistꝭ nomen
meū. Et patꝰ celestꝭ pōt dicere filio illō Osee.
j. Uoca nomē eiꝰ nō ppl's meꝰ. De ip̄o quoq;
dño nr̄o Jesu chr̄o dici pōt illō. j. Mach. vj
Dedit se vt libaret ppl'm ⁊ adq̄reret sibi no-
mē eternū. Rogemꝰ ḡ ip̄m dñm Jesuȝ chri
stū vt nos faciat annūerari cū illis de qbꝫ dr
Apoc. xxij. Uidebūt faciē eius: ⁊ nomē eiꝰ in
frontibꝫ eoꝝ. Proptꝰ tantas autē excellētias
bn̄dicti nois huiꝰ exclamat sctūs Bernar-
dinꝰ vbi s. dicēs. O nomē dei Jesu exaltatū
sup om̄e nomē. O triūphale nomē. O gau-
diū angeloꝝ. O leticia iustoꝝ. O pauor in-
feroꝝ: in te omnis spes venie: in te oīs spes
gr̄e: in te om̄is spes glie. O nomen dulcoro
suȝ tu pctōribꝫ veniā p̄stas: tu mores reno-
uas: tu mētes diuīa dulcedīe reples: tu phā
tasmata pellis. O nomē gratiosuȝ p te alta
mysteria reuelantꝰ: p te anīe ad diuinū amo
rē inflāmantꝰ: roborantꝰ in pugna: ⁊ a cunctꝭ
picul'liberantꝰ. O nomē gl'iosuȝ: nomē desi-
derabile: nomē delectabile: nomē admirabi-
le: nomē venerabile. Tu dulcissime nomen
regꝭ Jesu sic paulatī ad celi fastigia p gr̄aꝝ
charismata mētes fideliuȝ sursum rapis: vt
oēs q̄ ad deuotionē huiꝰ nois intrant: ṽtute
eiꝰ gl'iaȝ inueniāt ⁊ salutē p iesuȝ chr̄m dñm
nr̄m. Hec ille. Ad cuiꝰ amorē nos hortatur
ip̄a ṽgo imacl'ata q̄ nobis benigne offert ad
amplexandū ⁊ osculandū ip̄m bn̄dictū fru-
ctū ventrꝭ sui Jesuȝ: dicens. Ama iesuȝ spō-
sum tuū dilectū. Ama iesuȝ in toto tuo pos-
se. Ama iesum amore pfecto. Ama iesū anīa
inamorata. Ama iesum q̄ tibi vult bonum.
Ama iesuȝ q̄ p te mortē sustinuit. Ama iesū
q̄ tanta p te passus est. Ama iesum q̄ te caro
p̄cio emit. Ama iesum q̄ te caro precio emit
Ama iesum q̄ te ad amorē suū inuitat. Ama
iesum q̄ te liberauit. Ama iesum absq; men-
sura. Ama iesum mēte pura. Ama iesum su-
per omnē creaturā. Ama iesum cui es despō
sata. Ama iesum q̄ tanta bona tibi tribuit.
Ama iesum ⁊ fac sibi solenne festum. Ama
iesuȝ ⁊ iā nō desiste. Ama iesuȝ ⁊ eris saucia
ta. Ama iesum ⁊ cū ip̄o te stringe in brachia
Ama iesum vt solus ipse tibi placeat. Ama
iesum q̄ te creauit. Ama iesum qui sua lacte
te potauit. Ama iesum q̄ tuos pcutiet inimi
cos. Ama iesum q̄ p te certat. Ama iesum p
quē securaberꝭ. Ama iesum qui est tua vita
Ama iesum ⁊ sis absq; omni impedimento.
Ama iesum ⁊ cum eo sis vnitus. Ama iesuȝ
⁊ in eo consolare. Ama iesum anima dilecta
Ama iesum a quo sis refecta. Ama iesum in
corde concepto. Ama iesum a quo eris de-
corata. Ama iesum ⁊ te in eum iacta. Ama
iesum in charitate nō ficta. Ama iesum qui
te facit stare erectam. Ama iesum de ipso re
pleta. Ama iesum qui tantū te diligit. Ama
iesum cum grandi feruore. Ama iesum dul
cissimo amore. Ama iesuȝ qui te faciet gau-
dere. Ama iesum in toto tuo posse. Ama ie-
sum qui te faciet beatum.

> Bernardinus extollit nomē Jesu.

¶ De eadem beatissime virgi-
nis Annunciatione.
Sermo. xij.

a t **v es qui libe**-
ras ab oĩ malo: Sap̃. vj. Uni
genit⁹ dei fili⁹ volens hũanũ
gen⁹ ď manu diaboli liberare
incarnat⁹ est: ⁊ liberauit nos sicut liberauit
Codrus rex Athenienſiũ ꝑpl'm ſuũ. De quo
narrat Aug. xviij. de ciuita. dei. ca. xix. ꝙ cũ
regio ſua ⁊ ciuitas ingẽti bello hoſtiũ debel
larẽẽ: hũani auxilij diffidentia: ad oraculuꝫ
Appollinis ꝯfugit: ac ſciſcitat⁹ eſt quõ tam-
graue bellũ diſſolui poſſꝫ. Rñdit aũt Apol-
lo ꝙ hoc fieret ſi ipſe hoſtili manu occubu-
iſſet. Qđ cum in hoſtiũ caſtriſ intellectũ fuiſ
ſet: ordinauerũt ꝙ nullo modo regẽ Athe-
nienſiũ occiderẽt. Uidens igiẽ Codrus ciui
tatẽ ſuaꝫ nullo modo pacẽ habere poſſe niſi
ip̃e ab hoſtib⁹ interficereẽ: depoſuit regis in
ſignia: ⁊ habitũ paup̱is induit: ⁊ caſtra ho-
ſtiũ eſt ingreſſus. vbi qndã ad pugnãduꝫ p-
uocãs: interfect⁹ occubuit: ſicqꝫ ciuitatẽ ſuã
liberauit. Sĩl'i etẽm mõ ꝟbũ dei rex eccleſie
militantiſ vidẽs humanũ gen⁹ ⁊ ciuitatẽ hu-
ius mũdi ab infernalib⁹ hoſtib⁹ obſeſſam ⁊
captiuatã: cognoſcẽsqꝫ eã nõ poſſe aliter ita
ꝯgrue ⁊ iuſte libari qꝫ p̱ incarnationẽ ⁊ mor
tẽ ſuã: cũ in forma dei eſſet exinaniuit ſemet
ip̃m formã ſerui accipiẽs ĩ ſĩl'itudinẽ hoĩm
fact⁹: ⁊ hĩtu inuent⁹ vt hõ: ⁊ fact⁹ eſt obediẽs
vſqꝫ ad mortẽ: vt ďr ad Phil'. ij. ⁊ ſic libera
uit hũanũ gen⁹: vt ďr ei in ꝟbis thematiſ nr̃i.
Hoc aũt myſteriũ incarnatiõis ⁊ paſſionis
ſue voluit hoſtib⁹ nr̃is demonib⁹ eſſe occul-
tũ. q꞉ (vt ďr. j. Corꝫ. ij.) ſi cognouiſſent nunqꝫ
dñm gl'ie crucifixiſſent vel crucifigi feciſſẽt.
Ideo ipſi dño Jeſu ĩcarnato inqt Eſa. ꝓpha
ſui li. c. xlv. Uere tu es de⁹ abſcõdit⁹ de⁹ iſrl'
ſaluator. De cui⁹ incarnatiõis annũciatiõe
iteꝝ qttuor ꝯſiderationes faciemus.

¶ Prima diceẽ appellatiõis. ſ. ip̃ius ꝟginis cum concipientis.

Scđa cõmendationis. ſ. eiuſdem ꝟginis

Tertia dictionis. ſ. ſaluationis angelice

Quarta ꝟo ꝯditionis. ſ. ipſius angelice ſalutationis.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis que dicitur appellationis.

B **D**Oſſet aliqs qrere qua de cã btiſſi
ma ꝟgo Maria cum angelo ſibi
annũciante incarnationẽ filij dei
loquẽs appellauerit ſe ancillã di-
cens Luc. j. Ecce ancilla dñi ⁊c̃. Cui rñdeo ꝙ
vere eã dixiſſe. q꞉ ip̃a erat optima dei ancilla
hñs oĩ̃es bonas qlitates bone ancille: que
ſunt qttuor inẽ alias. Primo eĩ̃ cognoſciẽ
aliq̃ bona eſſe ancilla qñ in hũilitate ſp̱ ſe cõ
ſeruat. ⁊ talis ancilla fuit Heſter: que (vt hr̃
ſui li. ca. xiiij.) dixit deo Tu ſcis dñe ꝙ abom
miner ſignũ ſup̱bie ⁊ gl'ie mee: ⁊ nũqꝫ letata
ſit ancilla tua niſi in te dñe deus. Cõditiões bone
bilis eĩ̃ fuit tanta hũilitas: q̃ cũ eſſet regia
tñ ſic erat hũillima. Humilitas nãqꝫ bono
rata multũ eſt deo grata. Iſtã aũt humili-
tatẽ habuit ꝟgo Maria: que licꝫ ab angelo
reuerẽter fuerit ſalutata: licet a p̃re celeſti ab
eterno fuerit ſponſa electa ⁊ p̃electa: licꝫ fue
rit a filio dei vt mater ei⁹ eſſet añ ſecl'a depu
tata: licꝫ a ſp̃ũſctõ fuerit oĩ̃i gr̃a repleta: lꝫ
a tota trinitate fuerit ĩ reginã celoꝝ aſſũpta:
tñ recogñſcit ſe minimã ancillã dicens Lu. j.
Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue. Non medio-
cris eĩ̃ hũilitas eſt oblata tãta gl'ia hũilita
tẽ nõ obliuiſci: ⁊ honorib⁹ nõ inſoleſcere nec
extolli ſed qnto plus honoraẽ magiſ hũiliari
ſic fecit btã ꝟgo: vt inqt Bern̄. ſup̱ Miſſus C
eſt ¶ Scđm ſignũ bone ancille eſt qñ dñm
iratũ placat ⁊ reconciliat. ⁊ talis ancilla fuit
Abigail: q̃ Dauid iratũ placauit. Uñ ip̃a di
xit. j. Reg. xxv. Loquebaẽ obſecro ãcilla tua
in aurib⁹ tuis: ⁊ audi ꝟba famil'e tue ⁊c̃. Ta-
lis qꝫ ancilla ⁊ ml'to melior fuit b. ꝟgo Ma
ria que deũ ꝯtra gen⁹ hũanũ iratũ ſua hũili
tate placauit. Eua habuit duos dños. ſ. ma
ritũ: ⁊ dei filiũ. ſed vnũ fecit eijci de p̱adiſo.
aliũ fecit ſuſpẽdi in ligno. Btã aũt ꝟgo ha-
buit duos dños. ſ. dei filiũ: ⁊ gen⁹ hũanũ cu-
ius ipſa fuit filia. ſed vnũ. ſ. dei filiũ de celo
ad terrã deduxit: ⁊ nouẽ menſib⁹ in vẽo ſuo
hitare fecit. Aliũ ſcꝫ gen⁹ hũanũ deo recõci-
liauit. vñ Aug. in ſer. natiuitatiſ ei⁹ inqt Ma
gñi nr̃i penã intulit mũdo. genitrix dñi nr̃i
ſalutẽ attulit mũdo ⁊c̃. ¶ Tertiũ ſignũ bo
ne ancille eſt qñ inimicos dñi ſui nõ recipit:
ſed ip̃os ꝯfutat ⁊ expellit. hoc eĩ̃ facere tene
tur qlibet bon⁹ ſeru⁹ ⁊ ſubdit⁹. ⁊ ꝯtra faciẽs
peccat: iuxta notata p̱ Cynũ ⁊ Bal. in. l. ſiqs
teſtib⁹. C. de teſti. ⁊ p̱ Bart. in. l. ſi accuſatio.
ff. de lega. ⁊ p̱ doc. in. l. j. §. cũ patron⁹. ꝟ. cer
te. ff. de offi. p̃fec. vr. vbi glo. ďt ꝙ vaſall⁹ cõ-
trahens amiciciã cum inimico dñi ſui: amit
tit feudum. ⁊ allegat. l. liberi. C. de inoffi. teſ
ſta. Talis autẽ bona ancilla fuit Judith: q̃
Holofernem interfecit: ⁊ dixit (vt hr̃ ſui li. c.
xiij.) Non p̱miſit me dñs ancillam ſuã coin-
qnari: ſed ſine pollutione pcẽi reuocauit me
vob̃ gaudentem in victoria ſua: in euaſione
mea ⁊ liberatõe veſtra. Tal' qꝫ ⁊ melior an-
cilla fuit btã ꝟgo: q̃ caput demonũ. i. ipſum
p̃ncipẽ demonioꝝ ꝯtriuit: vt p̃dixerat deus
Gen̄. iij. Que p̃rẽtem ei⁹ ligauit. iuxta illud
Job. xl. Ligabis eũ ancillis tuis. Que in do
mo Nabuchodonoſor. i. in tota curia infer-
nali fecit ꝯfuſionẽ magnã. Iſtã talẽ ancillam
ſuã nõ p̱miſit de⁹ coinqnari: q꞉ ſuauit ei⁹ ꝟ-
ginitatẽ. Et ipſa fuit ſine pollutõe pcẽi. nam

habuit pctī oīs īmunitatē. Item de inimico
dei magnā fec̄ victoriā. Itē euasit oēm spur
ciciā carnis: ⁊ opata est nr̄am liberationem
Qualit̄ aūt ptātem demonis contriuit dicit
Ber̄. q̇ ait. Multꝭ versutijs serpēs insidiatꝰ
est calcaneo Marie: sꝫ sine causa. Oīm vni-
uersam prauitatē hereticā ipsa sola cōtriuit.
Alius siq̇dem illam non de suba carnis sue
chr̄m edidisse dogmatizabat. Aliꝰ de spū scō
nō ꝯcepisse sibyllabat. Alius post partū vir-
ginē cognitā blasphemabat. Sed ꝯtriti sūt
insidiatores: ꝯculcati supplātatores: cōfuta-
ti derogatores. ⁊ btām eā dicūt oīes gene-
ratōes. ¶ Quartū signū bone ancille est qn̄
fidel'r seruit dn̄o suo. Nā seruꝰ d̄r a seruien
do. facit. l. natural'. in pn̄. ff. de p̄scp. v̄. ⁊. xxiij
q. j. c. nulli. Uel d̄r a seruādo. l. ⁊ in seruoꝝ. ⁊
l. libertas. §. seruitꝰ. ff. d̄ sta. ho. ⁊. §. serui. in-
sti. de iur. per. Appellatione aūt serui cōpre-
hendit̄ etiā ancilla. l. seruis legatꝭ. ff. de le. iij
⁊. l. in testamento. §. serui. ff. de v̄bo. sig. Illa
v̄o est bona fua ⁊ ancilla dn̄o suo q̄ ad oēm
obedientiā est pata: iuxta illd̄ ps̄. cxxij. Ecce
sicut ocl'i seruoꝝ in manib⁹ dn̄oꝝ suoꝝ. Si
cut oculi ancille in manib⁹ dn̄e sue: ita oculi
nr̄i ad dn̄m deū nostrū ⁊c̄. Per ocl'os aūt in
telligunt̄ affectiōes ⁊ intellectꝰ. Per manū
aūt dei intelligit̄ eiꝰ potentia vel filius dei.
Sicut em̄ hō p manū opat̄: sic p v̄bum dei
facta sūt oīa: iuxta illd̄ ps̄. xxxij. Uerbo dn̄i
celi firmati sunt ⁊c̄. Uel p manū dei intelli-
git̄ eiꝰ volūtas. q̄ sicut hō opat̄ manu: sic et
deꝰ opat̄ sua volūtate. Un̄ d̄r Aug. q̄ dei fa
cere est a se fieri velle. Btā igit̄ v̄go ācilla d̄i
suos ocl'os. i. affectiones suas ⁊ intellectū sp
habuit in manib⁹ dei. i. in potētia dei ꝯside-
rando in seip̄a opa sue potētie. vn̄ ip̄a dicit
Luc̄. j. Q̄ fecit mihi magna q̇ potēs est. Itē
ibidē. Feci potētiā in brachio suo ⁊c̄. Habu
it etiā intellectū ⁊ affectū in d̄i manu. i. in fi
lio dei: ip̄m sup oēm intellectū angelicū cog
noscēdo: ⁊ eū sup oīa diligēdo. Habuit etiā
ocl'os suos. i. totū affectū ⁊ intētionē suā in
manu dei. i. in volūtate dei. q̄ q̇cq̇d deꝰ vo-
lu ip̄a sp voluit. Nā cū eiꝰ voluit vt votū
v̄ginitatꝭ emitteret: statim emisit. Cū etiam
voluit vt mr̄imoniū ꝯtraheret: stati ꝯhere
ꝯsensit. Itē cū voluit vt filiū dei cōciperet: sta
tim desiderauit ⁊ ꝯsensū p̄stitit. Cū etiā vo
luit vt in Egyptū fugeret: statim iuit. Item
cum voluit vt inde rediret: statim redijt. Et
sic ocl'i eiꝰ sp fuerūt in manu dei. Et ꝯn̄t me-
rito dicere potuit. Ecce ancilla dn̄i. Ista aūt
ancilla figurata fuit. j. Regū. xxv. vbi d̄r: q̄
cū Dauid. i. deꝰ: misisset nunciū. s. Gabrielē
archāgelū ad Abigail d̄i. Rex Dauid. i. deꝰ
pat̄ rex celestꝭ misit me vt accipiat te in vxo
rē. Ipsa rn̄dit. Ecce famula tua sit tua ancil-
la vt lauet pedes fuoꝝ dn̄i mei. ⁊ festinauit
⁊ facta est vxor eiꝰ. In btā igit̄ v̄gine est falsi
ficata illa sn̄ia Gualterij de castiliōe li. viij.
d̄i. Añ feret stellas tellꝰ septēq̄ triones Ab-
luet oceanꝰ ⁊ siccū piscis amabit. Quā serui
ad dn̄m sit veri nexꝰ amorꝭ. Int̄ eos nulla ē
ꝯcordia. nā licꝫ ex̄ Pax p̄tēdat̄ odio ꝯfligit̄
itꝰ. Pacē vultꝰ hꝫ agitāt p̄cordia bellū Ip̄e
eī loq̄t̄ de fuis coactꝭ: q̄lis nō fuit b. v̄go: q̄
deo fuiuit ex amore: iux̄ illd̄ Ouidij in li. si-
ne titulo. Est q̇ fuitiū ferre facet̄ amor. Oēs
ḡ p deuotionē debemꝰ effici filij huiꝰ ancille:
⁊ vnusq̇sq̄ nr̄m dicere possit deo cū pp̄ha p̄s
lxxxv. Saluū fac filiū ancille tue.

¶ Pars secūda huius sermonis que dicit̄
cōmendationis.

Sicut d̄r Bern̄. sup Missus est: sa-
lutatio angelica in secretario trini-
tatꝭ dei facta est ⁊ digito dei scp̄ta. E
Et cū in ꝯsistorio supcelestꝭ palatij
annotatōe diuīe maiestatꝭ sumpsisset origi-
ne: vni de fortissimis palatij. s. Gabrieli da-
ta est ad deferēdū. In q̄ q̇dē salutatōe dat̄ i-
telligi q̄ b. v̄go habuit oēs grās spūales q̄s
cetere mlieres hr̄e ꝯsiderāt tpal'r. Desiderāt
em̄ hr̄e pulcritudinem: nobilitatē: diuitiaꝝ:
vbertatē: spōsum pulcrū ⁊ nobilē: famā cele
brē: ⁊ nobilē p'lē. ¶ Primo nāq̄ b. v̄go ha- Maria
buit magnā pulcritudinē. Primo spūalē. q̄ habuit
nulla vnq̄ habuit maculā pctī: vt diffuse p oēs gra-
baui in p̄ma pte p̄ncipali huiꝰ opis. Itē ha- tias spi-
buit formositatē corpalē: vt pbaui in. ij. pte rituales.
p̄ncipali huiꝰ opis. ser. iiij. Et q̄ ad oēs istas
formositates dixit ei spōsus eiꝰ celestꝭ Cañ.
iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macl'a nō
est in te. Nō ei fuit aliq̄ macl'a ī eiꝰ corpe: nō
in sua mēte vl' mēoria vl' affectu. Nō inquā
macl'a original' pctī: non actual' mortal': aut
venialis. Et iō ad cōmēdandū eā de h. dixit
ei angelꝰ: Aue. i. sine ve alicuiꝰ culpe vl' ma-
cule. ⁊ ꝯn̄ter tota formosa. Un̄ illi d̄r Hugo
de sctō vic. sup Cañ. Quā pulcra es ⁊ suauis
quā scrutator reꝝ pbat: quā inspector cordi
um laudat: quā diligit actor pulcritudinis:
cui testimoniū phibet mgr̄ v̄itatis. Hec ille
¶ Scd̄o habuit magnā nobilitatē. vt pba F
tuꝫ est in. ij. pte huiꝰ opis. ser. j. Habuit em̄
nobilitatē originis de regali stirpe: vt ibideꝫ
patuit. Itē nobilitatē moris. q̄ fuit oīm ho
noꝝ moꝝ honestate p̄clara: vt ait Amb. ī li.
de v̄ginib⁹. Itē nobilitatē v̄tutis. q̄ omi vir
tute fuit repleta: vt d̄r Eccī. xxiiij. Et hanc tri
plicē nobilitatē tangit pp̄ha ps̄. xliiij. dicens
Astitit regina a dextris tuis. Ecce nobilitas
originis. in vestitu deaurato. Ecce nobilitas
moris. circundata varietate. Ecce nobilitas
v̄tutꝭ. Istā ḡ triplicē nobilitatē mr̄is dei in-
sinuamꝰ cū eā Mariā in p̄dicta salutatione

Margin (left): D — Seruꝰ vñ dicit.

appellam⁹. Ut em̄ dictū est in .iij. pte huius
opis: inter alias interp̄tationes Maria int̄
p̄taṫ mar̄ stella: a stando in oīm ꝟtutū fir-
mitate. Et sic patz nobilitas ꝟtutꝫ. Itē inter
p̄taṫ illūinata. ꝛ p h̄ denotaṫ nobilitas moꝝ
ꝛ oīs honestatꝫ in qb⁹ illūinata fuit. Itē int̄-
p̄taṫ dn̄a. ex q̄ denotaṫ nobilitas origis. Re
cte ḡ ei dicim⁹ Aue maria. i. dn̄a nobilissima.
Ad pfectū aūt dn̄m (sic̄ dt Dionysi⁹ in li. de
diuis noib⁹) tria req̄runṫ. s. p̄eminētia: ꝯtinē
tia: ꝛ pmanētia. Si em̄ debet esse aliq̄s pfe-
ctus dn̄s opꝫt ꝙ aliquib⁹ p̄emineat: ꝛ ꝙ ali
quos possideat ꝛ sub se ꝯtineat: ꝛ ab ip̄o do
mino non cadat. Ista ꝟo tria habet ista dn̄a
nr̄a. vn̄ ipsa dicit Eccī. xxiiij. Ab initio ꝛ ante
secula creata sum. Ecce p̄eminētia Ipsa em̄
ante oīa secl'a p̄cessit: non tpe: sed dignitate.
Et vsqꝫ ad futuꝝ seculū nō desinā. Ecce p-
manētia. ꝛ in hierl'm ptās mea. Ecce ꝯtinen
tia. Huic ḡ regine ꝛ dn̄e dicere possum⁹ illō
ps̄. cxliiij. Regnū tuū regnū oīm seculoꝝ: ꝛ
dn̄atio tua in om̄i generatiōe ꝛ generatione
Tertio habuit sp̄ualiū diuitiaꝝ vbertatē: iu
xta illō Prouer. vl. Multe filie ꝯgregaue-
rūt sibi diuitias: tu ꝟo supgressa es vniuer-
sas. Uere em̄ oēs supgressa est. qꝛ ea q̄ cetere
habuerūt pticulariṫ: ipsa habuit vniuersal'r
vt s̄. pluries est declaratum. Sicut em̄ ſm
Phm ea q̄ sparsa sunt in aīalib⁹ p naturā:
collecta sunt in hoīe p rōnem. vt simplicitas
in columba: benignitas in agno: liberalitas
in leone. ita oēs grē q̄ sparsim alijs date sunt
in Maria insim'l fuerūt collecte. Et ꝓpter h̄
ei dicim⁹: gr̄a plena. Quarto habuit spōsuꝫ
nobilē. s. deū. ideo dr ei: dn̄s tecū. Fuit ei se-
cū dn̄s paṫ q̄ sponsam suā fecit valde poten-
tem. dn̄s fili⁹ q̄ matrē suā fecit valde sapien-
tē. dn̄s sp̄ūsctūs q̄ dilectā suā fecit valō cle
mentē. iuxta illō ꝓuer. vlṫ. Manū suā misit
ad fortia. Ecce q̄ꝫ potens. ꝛ os suū apuit sa-
pientie. Ecce q̄ꝫ sapiens. ꝛ lex clemētie in lin-
gua ei⁹. Ecce q̄ꝫ clemēs. Un̄ Bern̄. i q̄dā ser.
inq̄t. Tecū dn̄s vt te sctificet: tecū vt te ꝯser
uet: tecū vt faciat matrē de filia: ꝛ reginā de
ancilla: ac celū de terra. Tecū pater cū filio:
fili⁹ cum pacleto: tota trinitas ope indiuiso.
Hec ille. Qualiṫ aūt btā ꝟgo fuerit sponsa
b omipotentis dei: declaratū fuit in p̄cedenti
pte hui⁹ opis. ser. vlṫ. idō hic ptrāseo. ¶ Quī
to habuit famā celebrē. ideo dr ei Lu. j. Bn̄-
dicta tu in ml'ierib⁹. i. sup om̄es mlieres bn̄
dicta ꝛ laudata. Ubi Bern̄. inq̄t. Bn̄dicta
tu in mlierib⁹: qꝛ singularꝫ meriti es. bn̄di-
cta: quia mulierum saluatrix es. benedicta:
quia ꝟgo ꝛ mater es. O vere femina super
om̄es feminas bn̄dicta. O vere gēma inexti-
mabil' de thesauro celestꝫ sapiē ꝓducta ꝛ to-
tius trinitatꝫ artificio incōpabil'r adornata
vere tu es bn̄dicta in mlierib⁹. qꝛ tu es mar-
tyrū gl'ia. ꝟginū decus: inocētie speculū: ca-
stitatꝫ exemplar: ꝛ integritatꝫ forma. ¶ Se
xto habuit nobilē ꝓlē. idō ei dr. Bn̄dict⁹ fru-
ctus ventrꝫ tui. De ista aūt bn̄dictōe fruct⁹
dr Gen̄. xxvij. in bn̄dictiōe facta Jacob Det
tibi de⁹ abundantiā frumēti vini ꝛ olei. In In hebreo
isto ei fructu b. ꝟgis. s. dn̄o iesu chr̄o sūt tres sunt tres
sube. s. caro: q̄ significaṫ p frumētū: que fuit substantie
mortua in passione: sꝫ pullulauit in resurre-
rectione: ꝛ ml'tum fructū attulit in sp̄ūscti
missiōe. iuxᷓ illō Joā. xij. Nisi granū frumē-
ti cadēs in terrā mortuū fuerit: ip̄m solum
manet. si aūt mortuū fuerit: ml'tū fructū af
fert. Per oleū ꝟo itelligiṫ ei⁹ aīa: q̄ oleo sp̄ūs
scti total'r fuit vncta: iuxᷓ illō ps̄. xliiij. Unxit
te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo leticie. Per vinū aūt (qd̄
ſm Ps̄. letificat cor hoīs) intelligiṫ ei⁹ diui-
nitas: in cui⁹ visione ꝯsistit gaudiū ꝛ iubil⁹
oīm sctōꝝ: iuxta illō Job. xxxiij. Uidebis fa
ciē ei⁹ in iubilo. De isto aūt frumēto: oleo: et
vino vēter btē ꝟginis cōfecit nob vnguentū
mirabile ad curāda ꝛ pfecte sanāda oīa vul
nera nr̄a. iuxᷓ illō Eccī. xxviij. Unguentari⁹
faciet pigmēta suauitatꝫ ꝛ vnctiones ꝯficiet
sanitatꝫ. Ex qb⁹ oīb⁹ ptꝫ q̄liter salutatio btē
ꝟginis oēs causas cōphendit ꝓpter q̄s ipsa
merito cōmendari debet.

¶ Pars tertia hui⁹ ſmonis q̄ dr dictionis.
Salutatio angelica a pr̄e ad quē spe
ctat autoritas fuit impata: a filio q̄
ē pr̄is sapiā fuit dictata: ꝛ a sp̄ūsco
fuit ꝯscpta. De q̄ ꝓpha inq̄t ps̄. xliiij.
Lingua mea calam⁹ scribe velociṫ scribentꝫ
Et a tota trinitate (vt s̄. dictū ē) fuit Gabrie-
li cōmissa. Et ista salutatio tal' ꝛ tāta cū de-
uotione maxia est dicēda. Uideam⁹ igiṫ a q̄- Qui de-
bus debeat dici: q̄liter: ꝛ ꝓpṫ q̄d. Primo aūt bet dice-
dico ꝙ debet dici maxie a virꝫ celestib⁹ ꝛ de re Aue
uotis. qd̄ significaṫ p h̄ ꝙ istā salutatōꝫ tres Maria.
cōposuerūt. s. angel⁹: q̄ dixit. Aue gr̄a plena
dn̄s tecū: bn̄dicta tu in mlierib⁹. Eccl'ia ꝟo
addidit: Maria. Elizabeth aūt adiūxit. Et
bn̄dictus fructus ventrꝫ tui. Et rōnem assi-
gnat Nicola⁹ de Lyra sup Lu. Qꝛ qn̄ ange-
lus salutauit btām ꝟginē nōdū cōcepat dei
filiū. Et idō nō dixit: bn̄dict⁹ fruct⁹ vētrꝫ tui.
Sed qn̄ ip̄a ꝟgo salutabat Elisabeth habe
bat in vtero dei filiū bn̄dictū. Angel⁹ aūt est
celestꝫ ꝛ pur⁹. vn̄ Dion̄. in li. de ange. hierar.
ait. Angel⁹ est speculū purū: clarissimū: ꝛ in
cōtaminatū: incoinq̄natū: ꝛ imaculatū. Ec-
clesia etiā est sine macula ꝛ ruga: vt diciṫ ad
Eph. v. ꝛ in. c. eccle. de pe. di. j. Elisabeth ꝟo
fuit iusta ꝛ sine q̄rela: vt dr Lu. j. Ex qb⁹ da-
tur intelligi ꝙ q̄cūqꝫ ip̄am salutationē ꝟgi-
neā digne ꝛ meritorie vult dicere: debet ha-

bere cor puꝝ ⁊ angelicũ q̃tũ ad deũ: ⁊ eẽ sine macl'a peti q̃tũ ad seipm: ⁊ esse sine q̃rela q̃tum ad ꝓximũ. Uel põt dici ꝙ ꝑ angelũ significanꝭ ꝟgies: iuxta illð Bern. Quid deco rꝰ ꝟginitate: q̃ de hoĩe angelũ facit. Per ecclesiã ꝓo significanꝭ vidue. Eccl'ia em̃ q̃dãmodo vidua mãsit: qñ spõsus suꝰ ad celum ascendit. Per Elisabeth q̃ erat copulata ꝯiugio intelligunꝭ ꝯiugati. Illi igiꝭ q̃ ſuant virginitatẽ: ⁊ q̃ digne custodiũt suã viduitatẽ: ⁊ q̃ licite vtunꝭ copula mr̃imoniali: hãc salutationẽ digne dicere pñt. Nihilominꝰ tñ etiam pctõres non dñt ab eiꝰ cessare laude. Uñ Hiero. in ser. ad Eustochiũ ait. Si ꝟgo es: lauda. q: meruisti esse qð laudas. si ꝯtinens es: venerare ⁊ lauda. q: non aliunde ꝯstat vt possis q̃ gr̃a chr̃i. q̃ fuit plenissime in Maria quã laudas. Qꝫ si ꝯiugata aut certe peccatrix es: nihilominꝰ ꝯfitere ⁊ lauda. q: inde miscõia oĩbꝫ ꝓfluxit ⁊ gr̃a vt laudẽt. Et q̃uis nõ sit speciosa laus in ore pctõris: noli tñ cessare. q: inde tibi ꝑmittiꝭ venia vñ et oĩbꝫ vt laudes. Hec ille. ¶ Scðo videndũ ẽ q̃liter ista salutatio sit dicẽda. Et rñdeꝭ ꝙ est dicẽda freq̃nter: hũiliter: ⁊ deuote. Primo q̃dem freq̃uẽter btã ꝟginẽ salutare debemꝰ. q: freq̃uẽter ab ipa bñficia multa recipimꝰ. Jð ad h ꝑagẽdũ exhortamur Esa. xxiij. vbi dꝛ. Sume citharã. i. salutationẽ angelicã: q̃ qñ dꝛ facit ꝟgini q̃ndã melodiã. ⁊ circũ ciuitatẽ. i. gl'iosam ꝟginẽ Mariã: in q̃ omes ciues. i. cogitatiões fuerũt vnite in vnã fidẽ. ⁊ dꝛ circũi. q: tota ⁊ in circũitu est laudanda. Nihil ei in ea fuit qð nõ fuerit laudedignũ. Deinde subdit ꝓpheta: Bene canta: freq̃nta canticũ vt memoria tui sit. Jlle em̃ bene canit q̃ corde: ore: ⁊ ope eã laudat. Jlle canticũ freq̃ntat q̃ ab eiꝰ laude nũq̃ cessat. ⁊ talium ꝟgo btã habꝫ memoriã: q: eos copiose remunerat dum vitã eternã eis donat. iuxta illud Ecci. xxiiij. Qui me elucidãt vitã eternã habebũt. ¶ Scðo ista salutatio est dicẽda humiliꝭ. Et illa hũilitas nõ tm̃ debet esse in corde: sꝫ etiã in corpe. s. in genuflexione. Non est em̃ magnũ si ad istã salutationẽ mortal' hõ genua ponit in terrã: ad cuiꝰ ꝓlationem rex gl'ie de celo descẽdit in terrã. Nõ est magnũ si ad illã salutationẽ se humiliat ꝟmiculꝰ ad cuiꝰ ꝓlationẽ altissimꝰ factus est paruꝰ. Nõ est magnũ si seruꝰ se hũiliat ⁊ genua flectat qñ reginã celi ⁊ terre salutat: cui dici põt illud Judith. xj. Humiliũ ⁊ mansuetoꝝ sp̃ tibi placuit dep̃catio. Tertio dicenda est hec salutatio deuote. Tũc aũt deuote dꝛ qñ dꝛ cũ cordis attentione: cum recta intentione: ⁊ cũ fidei ⁊ spei certitudine. Debet igiꝭ dici cũ attentiõe cordis: ne ipa cõq̃raꝭ ⁊ dicat illð Esa. xxix. Populꝰ hic labijs me honorat: cor aũt eiꝰ longe est a me. Debet etiã dici cũ recta intẽtione. Multi em̃ salutant ꝑsonas nobiles vt videanꝭ eis familiares. et silr̃ multi salutãt btãm ꝟginẽ vt deuoti eiꝰ esse videanꝭ ⁊ credanꝭ. De talibꝫ põt dici illud Mat. vj. Amẽ dico vob: receperũt mercedẽ suã. Debet etiã dici cũ fidei ⁊ spei certitudine: vt. s. ea q̃ petimꝰ ab ipa hr̃e speremꝰ. Supba est em̃ illa dña q̃ salutãtes nõ resalutat. Et q: regina nr̃a est hũillima: iðo eos q̃ deuote eã salutãt: ipa ꝫ digne laudãdo resalutat etiaꝫ ipa ad se inuitãdo: ⁊ dicẽdo illud Ecci. xxiiij. Transite ad me oẽs q̃ ꝯcupiscitis me ⁊c̃. ¶ Tertio videndũ est ĩ hac pte ꝓpter q̃d ipa salutatio sit dicẽda. Et rñdeꝭ ꝙ ꝓpꝭ tria. s. ꝓpꝭ debitũ: exẽplũ: ⁊ fructũ. Primo ꝓpter debitũ. q: salutatio debeꝭ amicꝭ: bñficꝭ: ⁊ dñis. ⁊ ipa ẽ amica nr̃a: iuxꝭ illð Ecci. xxiiij. Ego mat̃ pulcre dilectõis. i. q̃ pulcre diligo ⁊ pulcre amari volo. Cañ. ij. Surge ꝓpera amica mea. Est etiã bñfica nr̃a: iðo dꝛ Sap. vij. Proposui ꝓ luce hr̃e illã ⁊c̃. ⁊ infra. Uenerũt aũt mihi oĩa bona pariꝭ cũ illa ⁊c̃. Et eiusdẽ li. c. viij. Proposui hãc adducere mihi ad cõuiuendũ: sciẽs qñ mecũ cõicabit de bonis suis. De bñficijs aũt q̃ ab ea reicpimꝰ dꝛ Aug. in q̃dã orõne. Per te ꝟgo btã hereditamꝰ miscðiam: miseri ⁊ ingrati gratiam pctõres veniã: sublimia infimi: celestia terreni: deũ hoĩes: mortales vitã: patriã ꝑegrini. Ideo illi põt ꝯuenire illð Rhom. vl. Salutate Mariã q: multũ laborauit in vobis Laborauit q̃dẽ filiũ nutriẽdo: in egyptũ fugiendo: discipulos docendo: ꝑaupertatẽ sustinendo: ⁊ ꝓ nob orando. Est etiã dña nr̃a: cui canimꝰ in officio q̃tidiano. O gl'iosa dña ⁊c̃ Et iõ ex debito est a nob salutãda. ¶ Scðo debemꝰ eã salutare ꝓpꝭ exemplũ. Habemꝰ de h exemplũ ab angelo q̃ eã salutauit in thalamo. vñ dꝛ Luc. j. Jngressus angelꝰ ad eaꝫ dixit Aue ⁊c̃. A Joãne etiã q̃ eã salutauit in vtero. vñ dꝛ Lu. j. Exultauit infans in vtero eiꝰ. A chr̃o etiã salutata est ĩ celo: qð in figurã hꝫ. iij. Reg. ij. vbi dꝛ. Surrexit rex in occursuꝫ mr̃is: adorauitq̃ꝫ eã. i. salutauit: qñ. s. ipam in celũ reduxit. Debemꝰ g̃ erubescere eã ñ salutare postq̃ eã tales salutãt. iuxꝭ illð Ecci. xlj. Erubescite a salutationibꝫ de silentio. vñ Bern. in q̃c. Inuitat nos ad Marie salutationẽ Gabriel' exẽplũ: Joãnis tripudiũ: ⁊ resalutatiõis lucrũ. Tertio debemus eã salutare ꝓpꝭ fructuꝫ. Si em̃ eã salutamꝰ cũ deuotione: ipa nos resalutat cũ gr̃e exhibitione. Special'r aũt tres gr̃as eã salutantibꝫ dat. De q̃bꝫ hꝫ Ecci. xv. vbi dꝛ: Obuiabit illi q̃si mater honorificata. Obuiamꝰ ei illi nos sctis ðsiderijs ⁊ laudibꝫ deuotꝭ. Jpa ꝓo nobis obuiat auxilijs oportunis. ⁊ pmo

[Marginal notes: Qualiꝭ sit dicendũ Aue Maria — I — K — Quare sit dicenduꝫ Aue Maria — L — Tres gr̃e danꝭ salutanti bus Mariam]

dat nobis panē gratie.ideo sequit̄ ibidē. Cibauit illū pane vite ⁊ intellectus. Scdo dat v̄tutē p̄seuerātie.iō subdit̄ Et firmabitur in illo ⁊ nō flectetur. Tertio dat exaltationem glie.ideo sequit̄.et exaltabit illū apud p̄oximos suos. Quidā aūt deuotus p̄dicator dr̄ q̄ qñ ipsaʒ bñdictā v̄ginē salutā⁹:impont m⁹ man⁹ in oīa ei⁹ merita ⁊ gratias. Nā cū de excōicato dicatur.ij.Joā.canonica. Qui dr̄ illi aue:cōicat operib⁹ eius malignis.de q̄ etiā h̄r in cle.si sūm⁹ pontifex de sen.ex.et idō dr̄ glo.in c.si aliqñ.eo.ti.q̄ excōicatuʒ nō debem⁹ salutare.sʒ dicere sibi possū⁹:de⁹ faciat te emēdare. Profecto si salutādo malū dicimur ponere manū in opib⁹ eius prauis: mlto magis salutando v̄ginē optimā:ei⁹ cōicam⁹ opib⁹ bonis.q2 bonū naturalr̄ est sui ipsi⁹ diffusiuū ⁊ cōicatiuū:vt ait Dioñ.i.iiij de diui.noib⁹. Et iō oēs debem⁹ illud documētū metricū. Uirgis intacte cū veneris an̄ figurā Os venerādo caue ne sileat. aue. Rhome em̄ vn⁹ cardinalis facit reueretiā alteri:et illi obuiās eū salutat ⁊ ab illo resalutat̄. Scriptū est em̄ Ecci.xli. Erubesce a salutātib⁹ de silentio. Multo ḡ magis debem⁹ v̄ginē gl'iosam salutare deuote.

M Pars quarta huius sermonis q̄ dr̄ conditionis.

Cui⁹ cōditionis sit Aue Maria.

Si queraf ⁊ cuius conditiōis sit angelica salutatio: Rñdetur q̄ est diabolo valde odiosa:btissime virgini valde gratiosa:et nobis valde fructuosa. Prio dico q̄ ē diabolo valde odisa. nec mirū.q2 p illā fuit territ⁹. vñ dr̄ Cañ vj. Terribil' vt castro acies ordiata. Per illā et iā fuit ɔfusus:iux̄ illō Judit.xiiij. Una mulier fecit ɔfusionē in domo Nabuchodonosor regis. Per illā q̄ʒ fuit ɔtrit⁹:vt p̄dictū fuerat Geñ.iij. vbi. de⁹ dixit diabolo Ipa ɔteret caput tuū. Per illā etiā fuit mortu⁹: vñ figuralr̄ dr̄ Judic.iiij. Inf̄ pedes Jabel ruit:defecit ⁊ mortu⁹ ē Zizara.i. diabolus. Interp̄taf̄ ei zizara exclusio gaudij:⁊ significat diabolū:q̄ a celesti gaudio ē exclusus: et alios excludere q̄rit. Qñ igit̄ diabol⁹ salutationē angelicā audit:ita ē ei sicut si audiret terribile tonitruū q̄ terreret̄: iux̄ illō ps. Uox tonitrui tui in rota.et sic si ebri⁹ rotaret̄.et sic si videret baculū siue clauā q̄ pcutiat̄:iux̄ illō Num̄.xxiiij. Cōsurget virga d̄ isrl' ⁊ pcutiet duces moab.i.demones. Iteʒ ita est sibi acsi videret gladiū q̄ vulneraret̄ et iugularet̄:iux̄ illud Judith.xiij. Amputauit Judit caput Holofernis. Judit em̄ interp̄tatur gl'ificās.⁊ s̄cat btām v̄ginē:q̄ semper deū gl'ificauit. Holofernes aūt īterp̄tatur īfirmitas dissensiōis. et s̄cat diabolū:q̄ mltos robustos eneruat:⁊ mltos pacificos ad dissensiōeʒ ꝓuocat. Tūc ḡ Judith caput Holofernis amputauit: qñ b.v̄go diabolo dñium abstulit. Itē ita est sibi acsi videret clauū ⁊ malleū q̄ excerebraret̄. de q̄ in figura dr̄. Judic.iiij. Sinistraʒ manū misit Jabel ad clauū ⁊:dexterā ad malleū temp⁹ Zizare valde pforans. ¶ Scdo dico q̄ ista salutatio est btissime v̄gini valde gratiosa.cū ei eā audit valde gratiose recipit.q2 in ea recitantur sex p̄uilegia q̄ ipa habuit. Primū ē: q2 ipa fuit speculū toti⁹ mōdi:iux̄ ill' d̄ Sap. vij. Cādor ē lucis et̄ne et speculū sine macla. et h̄ notaf̄ cū dr̄:Aue.i.sine ve alicui⁹ culpe. vt s̄ dictū est. Scōm ē q̄ ipa ē lucerna ciuitatis supne.qd̄ notaf̄ cū dr̄: Maria.q̄ interp̄taf̄ illūinatrix. vñ illō q̄d dr̄ de dño nr̄o iesu chr̄o Apoc.xxi.s. Lucerna ei⁹ ē agn⁹:pōt dici de ipa b.v̄gie. Sic em̄ i celesti pallatio chr̄s est sic sol:ita b.v̄go ē sic luna.et iō Ber. inqt Marie p̄ntia tot⁹ illūinat̄ orbis:adeo vt et ipa supna ciuitas clari⁹ rutilet v̄ginee lāpadis illustrata fulgo:ib⁹. Tertiū est q̄ ipa est aq̄duct⁹ celestis gr̄e.sic h̄r Ecci.xxiiij.qd̄ notatur cū dr̄ gr̄a plena. vñ Ber. h̄ affirmans ait Propterea generi hūano flueta gr̄e defuerūt: q2 nōdū intercesserat aq̄duct⁹. Quartū est q̄ ipa fuit thalā⁹ regis gl'ie:i q̄ nouē mēsib⁹ requieuit:⁊ de q̄ ꝓcessit tāq̄ spōs⁹ ꝓcedens d̄ thalamo suo.ps.xviij.⁊ h̄ notaf̄ cū ei dr̄:dñs tecū. Quītū ē q̄ ipa ē facta receptaculū bñdictiōis et̄ne.qd̄ notaf̄ cū dr̄:bñdicta tu i mlierib⁹. Eua em̄ icurrit maledictiones:ipa v̄o attulit bñdictionē. vñ Aug.inqt. Maledictio eue i bñdictōeʒ mutat̄ Marie. Sextū ē q̄ ē mēsa refectōis supne.qd̄ notaf̄ cū dr̄:bñdict⁹ fruct⁹ vētris tui. Istū ei bñdictū fructū vētris sui dat nob ad comedēdū ⁊ bibēdū. vñ ait Cañ.v. Comedite ⁊ bibite amici:⁊ iebriamini charissimi. Dat ēt seipam nob ad māducādū p deuotionem. vñ inqt Ecci.xxiiij. Qui me edūt adhuc esurient:⁊ q̄ bibūt me adhuc sitiēt. ¶ Tertio dico q̄ salutatio ista est nob valde fructuosa:q2 libat a ɔfusione et̄na ⁊ p̄suat a culpa:ac dignos fac̄ vita et̄na. Uñ ipsa v̄go btissima inquit Ecci.xxiiij. Qui audit me nō cōfundet̄. Ecce p̄mū.et q̄ opant̄ in me ñ peccabūt. Ecce scōm ⁊ q̄ elucidāt me vitā et̄nā hēbūt Ecce tertiū. Ista āt regina lʒ sit tā nobil' ⁊ alta q̄ nō pt digne laudari a nob ꝓpt̄ suā sblimitatē:ē tñ tā hūil' ⁊ pia q̄ laudes nr̄as libent̄ recipit ꝓpt̄ suam benignitatem. Quapropt̄ eā oēs salutare et laudare debem⁹. iō illō q̄d deo dr̄ Ecci.xliij. possum⁹ d̄ ipa dña nr̄a dicere.s. Bñdicētes eā exaltate q̄ntū potestis:maior ei ē oī laude. Null⁹ em̄ sufficient̄ laudare pōt illā quā sic hūilr̄ salutauit angel⁹:quā sic singlarit̄ elegit p̄ et̄n⁹:iux̄ illō ps. Elegit eā de⁹ ⁊ pelegit

rā.quā sic reuerent̄ honorauit fili⁹:iuꝝ illud Lu.ij.Et erat subdit⁹ ill'. cui sic totał'r se cō-misit spūsſctūs: iuꝝ illḋ Luc.j. Spūsſctūs superueniet in te.quā sic vniuersał'r adorat et collaudat tot⁹ mōs. Vñ ipa ait vbi s̄.Ecce em̄ ex h beatā me dicēt oēs generatōes. Rogemus ḡ ipam vgine beatā vt nob grā3 impetrare dignet̄ a filio suo:q̄ sic eam bñdicamus in h seclo: vt postmodū cū illa benedicta esse mereamur in futuro Amen.

Incipit sexta ps huius Sermonarij q̄d Mariale appellat̄: in q̄ tractat̄ de bñdicte vgis Marie Visitatiōe. Sermo.I.

A Quare vgo abijt i mōtana

Exurgens Maria abijt in montana. Luc.j. Quinq3 de cauſ btissima virgo post angelicā salutatiōem abijt in montana ad salutandū Helisabet. Prio ꝓꝑ pietatē.pietas ei ipa3 ad h induxit. Qḋ i spū puidit Salomō Cañ.iij.di. Que est ista q̄ ascēdit p desertū sicut virgula fumi ex aromatib9 myrrhe ꝛ thur[ſ]:ꝛ vniuersi pulueris pigmētarij? Fuit nāq3 b. vgo virgula.i. flexibil' ad pietatē: quā etsi habuit ad oēs vniuersał'r:pticulariť tñ et precipue exercuit eam circa Helisabet. Dr autē:ex aromatib9. q2 fuit plena odorib9 oīm grāꝝ. nec mirꝝ.qa vt ait Oraci⁹ li.j epl'aꝝ:epl'a.ij. Quo semel ē ībuta recēs fuabit odorē Testa diu. Vas em̄ qḋ a pncipio sue nature fuit repletu3 aliq̄ bono odore: seruabit diu odorē illū. et sic vgo ab exordio sue ꝯceptiōis plēa deo: i q̄ sc oēs vtutes: remāsit sp oim aromatizātium vtutū odorib9 respsa:iuꝝ illḋ ꝓuerbioꝝ.Qḋ noua testa capit īueterata sapit. Addit̄ aūt: vniuersi pulueris pigmētarij. q2 oēs grās qs alij sci habuerūt ptical'ariť ipa habuit vł'r. Scḋo eā visitauit ꝓꝑ scitatē. Maria em̄ venit ad Elisabeth:ꝛ chr̄s ad Joānē vt ipm scificaret:sic etiā postea venit ad baptismū Joānis vt cū scificaret:vt inq̄t Amb. super Lu.vñ Petr⁹ Rauen.i q̄dā ser. sic ait. Jdcirco et maria p⁹ ꝯceptū ad Elisabeth ꝓpat q2 chr̄s q̄ i vēo suo erat: ioānē3 adhuc puulū in vētre mr̄is positū scificare festiat Hec ille.Hec ille. Tertio eā visitauit ꝓꝑ ꝯgtulatiōnē ꝛ officiositatē: vñ Amb.i occurrēt[ſ] di ei Homel'.inq̄t. Morale ē oīb9 vt q̄ fidē exigūt fidē astruāt.ꝛ iō cū angel⁹ abscōdita nūciar3:vt fides astrueret̄ exemplo senioꝝ feie sterilis h ꝯceptū marie vgi nūciauit:vt possibile deo oē qḋ ei placuerit assereret. Ubi aūt h audiuit maria ñ q̄si icredula ḋ oracl'o:nec q̄si dubitās ḋ exeplo:sed q̄si leta p voto:religiosa p officio:festina p gaudio in mōtana ꝓrepsit. Quarto visitauit eā ꝓꝑ impellētem charitatē siue ꝓpter spūsſcti grā3 eleuātē.vñ Amb.vbi s̄.ait. Quo em̄ iā deo plēa nisi ad supiora vgo cū festiatiōe ꝯscēderet.nescit eni tarda molimina spūsſcti grā. De h etiā Pe. rauen.vbi s̄.ait. Accepto igiť consensu vgis vt sine virili semine ꝯciperet dei filiū: discessit āgel⁹ ab ea: visū vtriq3 subtrahēdo:ñ famulatū:atq3 celestia petit.quem vgo seq̄t dū in mōtana pgredit̄: Jnsup plane ꝛ vltra angelus grā superueniēte puenit. Est ḡ nimiꝝ ꝛ in angel' charitas:q̄ supeniuit i maria Hec ille Quinto visitauit eā ꝓꝑ hūilitatē.Eādē eni hūilitate3 quā angelo maria exhibuerat di. Ecce ancilla:hoib9 ēt exhibere curabat. et iō festinanter abijt i mōtana ꝛ Zacharie domū itrauit vt Elisabeth visitaret: ac pgnāti vetule iuuēcula mistraret.vñ Amb.vbi s̄.ait. Didicist[ſ] vgies pudorē marie: discite hūilitatē:venit ꝓinq̄ ad ꝓximū: iunior ad seniorē nec solū venit:ſ3 etiā ꝓor salutauit. Decet em̄ vt q̄nto castior vgo sit tanto hūilior: nouerit deferre seniorib9: sit mgr̄a hūilitat[ſ] in q̄ ē ꝓfessio castitat[ſ]:ē ꝛ cā pietat[ſ]: est etiā norma doctrine. Cōtuendū est em̄ q2 supior venit ad inferiorē vt iferior adiuuet̄:maria ad Elisabeth:chr̄s ad Joānē. Hec Amb. Hāc etiā cā3 visitādi affirmat Aug.i q̄dā ser. di. Deniq3 i mōtana cū festinatōe vgo abijt: et elisabeth salutata i ei⁹ misterio q̄si mēsibus trib9 hūil'r stetit. Terti⁹ hic fuit vgis ascensus vt difficile rūpet̄ triplex funiculus. Feruebat fidē i q̄rēda grā charitas: splēdebat i carne vgitas: in obseq̄o eminebat hūilitas. Hec ille. De q̄ visitatōe vgiali tres ꝯsiderationes facie⁹

Pria dicet̄ lr̄al' expositōis.

Scḋa moralis instructiōis.

Tertia ṽo virtualis ascensionis.

Pars pma h⁹ smōis q̄ ḋr lr̄alis expositiōis

A

Narrat euāgeliū hodiernu3 Luc.j. descriptū: ꝙ maria exurgens.s. a q̄ete orationis et deuotiōis q̄ erat ꝓreuia oīb9 opib9 suis:vt iq̄t Nico.ḋ ly. sup h vbo Abijt i mōtana. ꝓriū ē nomē loci fm q̄sda3. qa loc⁹ i q̄ mãebat Zacharias erat altior galilea a q̄ recessit maria:distās circa.lxxiiij.miliaria a domo Zacharie: q̄ erat ꝓpe hierl'm circa q̄tuor miliaria. Theophil⁹ āt expositor ait Propt̄ h āt abijt i mōtana:q2 Zacharias i mōtāis hītabat:cū festinatione. qḋ exponit Nico.ḋ Ly. eā fecisse vt oñderet ꝙ vgo nō d3 morari i loco publico: nec ibi ꝯhere colloq̄a. Orige.aūt ḋr. Jes⁹ q̄ in vēo illi⁹ erat festiabat adhuc in ventre mr̄is Joānē positū scificare. Ul' abijt ad visitādā Helisabet cū festiatōe. q2 op⁹ bonū q̄nto fit citi⁹:tāto efno regi ē gti⁹: iuꝝ illḋ ꝓuer.xxij. Uidisti hoiem velocē in ope suo:corā regib9 stabit. Dicit̄ enim ꝙ qui cito dat bis dat: vt Postilla euāgelij.

no.in.§.itẽ si ille.insti.de fideius. ꝛ i.§.plꝰ ãt.
insti.de acti. Et salutauit Helisabet. Qd fecit
ſm Nico.de ly.tũ q2 erat hũillima.tũ q2 erat
iunior:ideo ṗus eã salutauit:forte dicẽs illi
Pax tibi.sicͣ dixit postea filiꝰ eius discipl'is:
Pax vob. Jo.xx.ꝛ Lu.xxiiij. q2 etiã ad eius
obsequiũ venerat: ideo ṗor eã salutauit. Et
factũ est vt audiuit salutatiõez Marie He
lisabet ꝛc.Qd exponens Amb.vbi s. ait Cito
aũt euẽtꝰ Marie ꝛ pñtie dñice bñficia decla
rant. Nã seqꝛ. Et factũ ẽ vt audiuit saluta/
tionẽ Marie Helisabet/ exultauit infans i
vt͞o eiꝰ.Uide distinctiõez singl'orꝫ verborꝫ p
ṗetates.vocẽ ṗor Helisabet audiuit:s3 Jo.
ṗor grãz sensit:illa nature ordine: hic exulta
uit rõne mysterij.illa Marie: iste dñi sensit
aduẽtũ.Grecꝰ vo expositor sup Lu.dt.Pro
pheta eni parẽte acutiꝰ videt ꝛ audit:salutat
q3 pphetatũ.sed qm̃ verbis ñ poterat:saltat in
vtero:qd maximũ existit in gaudio.qs vnq3
nouit tripudiũ natiuitate antiquiꝰ:insinua
uit grã q̃ nature igrã extiterãt. reclusus ven
tre miles agñuit dñm ac regẽ ortuꝝ:ventris
tegmie ñ obstãte mystice visiõi. ispexit nãq3
nõ palpebris sed spũ. Orige.ãt inqt. Nõ an/
tea replerꝰ fuerat spũ:donec assisteret q̃ chr̃m
gerebat i vt͞o.tũc aũt ꝛ spũ erat plenꝰ ꝛ resa/
lutabat in parẽte.vñ seqꝛ.Et repleta spũsctõ
Helisabet:exclamauit voce mag͞ dĩ.Bñdi/
cta tu inẽ ml'ieres.Cuiꝰ rõnez assig͞t Orige.
di.Nulla eni vnq3 tãte fuit grẽ pticeps aut
eẽ potit.vniꝰ ei diuini germis parẽs ẽ vnica.
Beda vo dt.Eadẽ aũt voce ab Helisabet q̃
a Gabriele bñdicit:qtenꝰ ꝛ ãgelis ꝛ hoibꝰ ve
nerãda mõstret.Theophilꝰ vo addit.Qr ãt
alie sctẽ ml'ieres fuerũt q̃ tñ genuerũt filios
pctõ inqnatos:adiũgit.et bñdictꝰ fructꝰ ven
tris tui.Orige.etiã inqt.Fructũ aũt vẽtris di
genitricis dñm dixit.q2 neqq3 ex viro: sed ex
sola Maria pcessit. Nã q̃ semẽ sũpserũt a pa
tribꝰ/fructꝰ eorꝫ existũt.Seuerꝰ vo ait. In q̃
pte emergit Eutic͡is redargutio dũ fructꝰ vẽ/
tris chr̃s asserit.Ois eni fructꝰ est eiusdẽ na
ture cũ plãta. Uñ ꝛ vginẽ relinquit eiusdez
fuisse nature cũ scdo Adã q̃ tollit pctã mdi.
Sed ꝛ q̃ phantasticã opinionẽ de carne chr̃i
confingunt:in vero dei genitricis partu eru
bescant.nã ipe fructꝰ ex ipa substãtia pcedit
arboris.Ubi sunt etiã dicẽtes q̃si p aq̃ductũ
chr̃m transisse p vginem.Aduertãt ex dictis
Helisabet quã repleuit spũsctũs chr̃m fru
ctũ vent͡ris.Hec ille.Sequit.Uñ h mihi vt
veniat mr̃ dñi mei ad me.Ista ãt (vt ait Ni
co.de Ly.) nõ poterat scire Helisabet nisi p
reuelatiõem spũscti. Sup qbꝰ verbis inquit
Amb.vbi s. Nõ q̃si ignorãs dixit:scit eni eẽ
sctispũs grãm ꝛ operationẽ vt mater dñi ma/
trẽ pphete ad pfectũ sui pignoris salutet.sed
q̃si non hũani hoc meriti sed diuine grẽ mu
nus esse cognoscat ita dt.Orige.etiã ait.Cõ/
uenit aũt hoc dicẽs cũ filio. Nã ꝛ Joãnes i/
dignũ se sentiebat aduentu chr̃i ad ipm.Di
uina aũt pmissio duxerat Mariã ad Heli/
sabet: vt Joãnis testimoniũ ab vtero pueni
ret ad dñm.Tũc eni Joãnẽ dñs in pphetam
cstituit.Hec ille.Qui iterꝫ ait.Uenerat aũt
mr̃ dñi visura Helisabet miraculosum cce/
ptũ quẽ retulerat angelus: vt p hoc sequat
credulitas potioris ad vginẽ manaturi. Et
ad hanc fidẽ facit ſmo Helisabet dicentis:
Et btã que credidisti:qm̃ pficient in te q̃ di/
cta sunt tibi a dño. Ubi Amb.inqt. Uides
mĩme dubitasse Mariã:sed credidisse: ꝛ iõ
fructũ fidei csecutã.Beda vo inqt. Nec mi/
rũ si dñs redẽptorꝰ mdĩ/operationẽ suã icho
auit a mr̃e: vt p quã salus oibꝰ parabat: ea/
dem psona fructũ salutis hauriret ex pigno/
re.Amb.aũt sup Lu.dt.Sed ꝛ vos btĩ q̃ au
distis et credidistis.Quecunq3 eni crediderit
aĩa: ꝛ ccipit ꝛ generat di vbũ: ꝛ opa eiꝰ agno
scit.Beda vo addit. Ois aũt aĩa q̃ vbũ di
mẽte ccipit:virtutũ statim celsa cacumia gre/
su cscendit amoris:qtinꝰ ciuitatẽ iuda.i.cõ/
fessionis ꝛ laudis arcẽ penetrare:et vsq3 ad
pfectionem fidei:spei:ꝛ charitatis q̃si tribꝰ i
ea mensibꝰ valeat cõmorari.Grego.aũt sup
Ezech.dt.Simul ꝛ de p̃terito ꝛ de pñti ꝛ de
futuro p pphetie spũm Helisabet tacta est:q̃
ꝛ eam pmissionibꝰ angeli credidisse cogno/
uit.et matrẽ nominãs:q2 redẽptorẽ humani
generis in vtero portaret intellexit. Et cũ oĩa
pficienda pdiceret: quid etiã de futuro seq/
ret aspexit.Hec ille.Dicit aũt Amb.ꝛ Ber.
sup Lu. q cum in ṗmo aduẽtu virginis et sa/
lutatione eius tantũ vtilitatis senserit btũs
Joãnes ꝛ mater eiꝰ:pfecto cõstat eos mltũ
pfecisse ex diuturna eiꝰ mansiõe.s.p tres mẽ
ses qbus moraz traxit in domo Helisabet.
Quia vo dicit euãgeliũ q exultauit Joãnes
in vtero matris: est Sciendũ q est differẽtia
inter gaudere ꝛ exultare. quia gaudere est i
aĩo letari.Exultare aũt est ostẽdere gaudi/
um aliq̃ sig͞ extrinseco ꝛ manifesto.Et si qrat
Quod fuit h signũ: Rñdet q vt dicũt phy/
sici:maxime Auicẽna.xxj.tertij.ca.de gene/
ratione embriõis.filius existẽs in vtero ma/
tris tenet terga seu spatulas v͡sus vẽtrẽ ma/
tris:faciẽ vo versus terga ꝛ spatulas matris
Cũ igit btissima vgo salutaret ꝛ dulcit am/
plexaret sctãm Helisabet:statim b. Joãnes
vertit faciẽ v͡sus ventrẽ mr̃is sue: ꝛ genibꝰ fle
xis adorauit chr̃m existẽtem in vtero vgĩs btĩ/
dicte:q̃si qrẽs amplexari chr̃m: sic mr̃ christi
amplexata erat mr̃ez eiꝰ. Nõ ei distabat nec
sepabat a chr̃o nisi p tenuẽ vẽtris parietẽ.Ha
uisus est g Joãnes nõ solũ interiꝰ in aĩo ex

Differẽtia gaudere ꝛ exultare.

pñtia saluatoris ⁊ matris eiꝰ: sed etiã tali si/
gno mirabili voluit indicibilẽ exultacioẽȝ su
am demõstrare.

Pars. II. huiꝰ sermonis q̃ dicit̃ moralis
instructionis.

C
Que exẽplo Marie facere debemꝰ

In occurrẽti euãgelio dicũt̃ octo de
btã vgĩe: q̃ ⁊ nos eiꝰ imitatiõe debẽꝰ
facere. Prĩo ꝙ exurrexerit statiȝ pꝰ
cõceptiõem filij dei: vt nos ĩstrueret
ꝙ statim qñ ꝯcepimꝰ ꝓpositũ bonũ ⁊ salubre
(iuxͣ illd̃ Esa. xxvj. A facie tua ꝯcepimꝰ ⁊ q̃si
ꝑturiuimꝰ spm̃ salutꝭ) debẽꝰ exurgere a sen/
sualitatibꝫ ⁊ pctĩs ⁊ a torpore acidie. iuxͣ cõ/
siliũ ꝓphe Esa. lij. di. Cõsurge ꝯsurge indue/
re fortitudie tua sion. et Pauli Ephe. v. exo/
rantꝭ ⁊ di. Surge q̃ dormis ⁊ exurge a mor
tuis: ⁊ illuminabit te chr̃s. et Prouer. vj. ait
D Salomõ. Vsq̃ȝ q̃ piger dormis: qñ exurges
a somno? ¶ Scd̃o d̃r ꝙ abijt. s. a galilea: q̃ i/
terp̃tat̃ rota vel volubilis: vt nos instrueret
discedere ab amore ⁊ affectiõe reꝝ mũdana/
rũ volubiliũ: ẜm cõsiliũ ꝓphe. ij. di. Surgite
⁊ ite q̄ nõ hẽbitꝭ h̃ reqem. Vel vt instrueret
nos statiȝ ꝯcepto ꝓposito bono abire ad illd̃
E in opꝰ ꝑducẽdũ: iuxͣ illd̃ Joã. v. Surge tolle
grabatũ tuũ ⁊ ambula. ¶ Tertio addit̃: cũ
festinatiõe: vt instrueret nos debere cẽ feruẽ
tes ⁊ veloces ad bñ opandũ: ⁊ ad currẽdam
viã diuinoꝝ p̃ceptoꝝ: vt dicere deo valeamꝰ
cũ ꝓpha. Viã mãdatoꝝ tuoꝝ cucurri cũ di/
latasti cor meũ. De q̃ via etiã puer. iiij. inqt
deꝰ. Viã sapĩe mõstrabo tibi: ⁊ ducã te ꝑ se/
mitas eqtatꝭ: q̃s cũ ĩgressus fuerꝭ ñ arctabũ
tur gressus tui: ⁊ currẽs ñ hẽbis offendicu/
lũ. Beda vo d̃r. Festinãter ire ẽ nõ pedũ gres
sus accelerare: sed in fide sp̃ ac vtute ꝓficere.
Jtẽ h̃ egit vt nos instrueret sine mora ⁊ festi/
nant̃ ꝯuerti ad pniã. iuxͣ illd̃ Ecci. v. Ne tar
des ꝯuerti ad dñm: ⁊ ne differas d̃ die ĩ diẽ.
Sic ẽ Maria festinauit: ita ⁊ nos debemꝰ
festinare ad bona opa accelerãdo. ⁊ q̃cq̃d bo
ni agere valẽꝰ instant̃ opando. iuxͣ illd̃ Eccs
ix. Q̃dcũq̃ȝ põt facere manꝰ tua instant̃ opa/
re. q̄ nec opꝰ nec rõ nec scia nec sapiẽtia erit
apd̃ inferos q̃ tu ꝓperas. Ait eñ Chryſ. in q̃
dã ser. Nihil ẽ q̃d vitã nr̃am ita valeat euer
tere vt opeꝝ actiõeȝ dissimulare sempq̃ȝ dif
Bonum nõ ẽ dif/ferendũ ferre. sepe eñ illud oibꝫ nos bonis fecit exci/
dere. Hec ille. Vñ dixerũt aliq̃ sapientes ꝙ
bonũ opꝰ nunq̃ȝ est differendũ: ne forte aliq̃
casu supueniẽte impediat̃: iuxta illd̃ Lucani
in p̃mo. Tolle moras sp̃ nocuit differre pa/
ratꝭ. Et id̃ Cato moral' in suis documentis
ait. Rẽ tibi quã noscꝭ aptam dimittere noli:
Ne rursus q̃ras q̃ iã neglexeras añ. Et Ora
ciꝰ in ep̃lis inq̃t. Tu quãcũq̃ȝ deꝰ tibi fortu/
nauerit horã Grata sume manu: nec dulcia
differ in horã. et Prosper in li. epigrã. canit
Quid iuuat in lõgum cãs ꝑducere morbi?
Cur dubium expectat cras hodierna salus.
Marcialis vo ait. Viuẽdi recte fatuꝰ ꝓcra/
stinat horã. et Ouid. i. j. de remedio amoris
exhortat̃ di. Sȝ ꝓpera: nec te vẽturas differ
in horas. Qui nõ est hodie: cras minꝰ aptus
erit. et ibidẽ. Vidi ego ꝙ p̃mo fuerat sanabi
le vulnꝰ: Dilatũ lõge dãna tulisse more. Di/
cũt aũt p̃dicti sapiẽtes ꝙ malum sp̃ differri
F debet. si forte aliq̃s casus supueniẽs ĩpediat
eiꝰ ꝑpetratiõem. ¶ Quarto addit̃: in mõta Celestibꝫ
na. vt nos ĩstrueret ascẽdere ad vite altitu/ appropin
dinẽ: appetẽdo celestia ⁊ appropinq̃ndo ad ea q̃re iube
suãdo ꝯsiliũ angeli q̃d dedit Loth Geñ. xix mur.
ca. di. Ne stes in oĩ loco circa regionẽ: sed in
mõte saluũ te fac: vt vificet̃ de vnoq̃ȝ nostrũ
illd̃ p̃s. Ascẽsiões in corde suo disposuit ĩ val
le lachrymaꝝ in loco quẽ posuit. Etenĩ bñdi
ctionẽ dabit legislator: ibũt de vtute in vtu/
tẽ: videbit̃ deꝰ deoꝝ ĩ sion. Abijt q̄ȝ ĩ mõtana
vt oñderet ꝙ lȝ via vtutũ sit difficil' iij. Eth.
tñ nõ dȝ hõ rõne difficultatꝭ desistere: sic nec
illa cessauit ab ascẽsu mõtano: incedẽdo per
viã saxosam ⁊ arduã: ⁊ pedester ambulãdo.
Ad adq̃rẽdas eñ vtutes nõ sine labore pue
nit̃: sic nec ad montana sine difficultate ascẽ
dit̃. Vñ metrice d̃r. Absq̃ȝ labore graui non
pñt magna pari. Jn h̃ etiã labore quẽ susti/
nuit btã vgo ascendẽdo ꝑ hãc viã difficilem
oñdit nob verã esse illã Senece sniam in. ij.
li. de ira dicentꝭ: Nihil est tã difficile ⁊ ardu/
um q̃d nõ hũana mens vincat. Et ideo lȝ ve
rũ sit q̃d ait imperator in. §. sancimꝰ. in aut̃. d̃
mona. s. ꝙ nõ facilis est vite mutatio: sed cũ
magno fit anĩ labore. Nos tñ sciẽtes ꝙ ani/
mus oĩa vincit: atq̃ȝ etiã vires corpꝰ hr̃e fa/
cit: ẜm sniam Ouidij in. ij. de põto: debemꝰ
ꝓficisci ꝑ viã altã q̃ ducit ad vitã Mat. vij.
scȝ ꝑ viã vtutꝭ: q̃ est ardua. et nõ ire ꝑ viã fa/
cilẽ q̃ descendit ad infernũ. vt inq̃t Virgiliꝰ
vj. Eneid. in ꝑsona Sibylle d. Facilis descẽ G
sus auerni ⁊c̃. ¶ Quinto addit̃: in ciuitate Pctã cõ
Juda. Judas aũt cõfitẽs interp̃tat̃: vt nos fiteri do/
instrueret ad ꝯfitenda pctã nostra ⁊ diuul/ cemur.
gandas diuias laudes: maxĩe eundo ad ec/
clesias: ad p̃dicatiões ⁊ missas: ac alia diui/
na officia. Vel abijt in ciuitatẽ Juda: vt nos
instrueret ad intrãdũ claustrũ regularꝭ ob/
seruãtie: q̃d est ciuitas cõfitentiũ pctã: ⁊ lau
des deo canẽtiũ. De q̃ ciuitate exponi mora/
lit̃ põt illd̃ Ecci. x. Labor stultoꝝ affligit eos H
q̃ nesciunt in vrbẽ ꝑgere. ¶ Sexto addit̃: in Non seq̃
domũ Zacharie: vt nos instrueret non debe debemꝰ
re seq̃ cogitationes vanas: sed semꝑ memo/ cogitati/
res esse mandatoꝝ dei ad faciendũ ea: iuxta ones va/
illud Nuñ. xv. Memores p̃ceptoꝝ dñi fa nas
ciunt ea. Zacharias eñ memor dñi interpre
tatur. Intrauit etiam in domum Zacharie

vt seruiret Helisabet: mr regis mri milites. In q dedit nob exeplu humilitatis: vt seruem illo Mat. xx. Quicuq voluerit inter vos maior fieri: erit vester seruus. Quod faciebat Paulus qui dicebat .i. ad Cor. ix. Cu liber essem ex oibus: oim me feci suu vt plures lucrifacerem. Hoc aut pfectissime adimpleuit magister humilitatis dns nr Jesus chrs qui de seipso inqt Mat. xx Non veni ministrari: sz ministrare. et Lu. xxij. dicebat aplis. Ego aut in medio vestrum sum tanq qui ministrat. Ob qua cam Papa vocat se seruum seruorum dei: vt patz in pemio decretalium: sexti z clemetinarum. et silr imperator eode respectu appellat se seruu. vt in .l. j. circa pn. C. de p. pto. afri. Itez intrauit in domu Zacharie senis z muti: vt ostederet q fortiores debent ire ad domos ifirmorum: z sani fratres vt ifirmis ministret: seruado cosiliu Ecci. vij. dicetis. Non te pigeat visitare ifirmos. ex hoc

J em in dilectioe firmaberis. ¶ Septimo addit. Et salutauit Helisabet. vt nos instrueret in solo deo securitate nri desiderij z spez nostra collocare: vt possim dicere cu pha illo ps. lxxij. Deus cordis nri z ps nra deus in eternu. Helisabet nanq dei nri securitas interpretatur. Ite salutauit Helisabet: vt nos istrueret bonu positu z gram pcocepta primis coicare sicut ipa fecit Helisabet z puero eius. Ite salutauit Helisabet pgnate: vt nos instrueret debere gaudere de bono posito ab altero cepto. Quia scptu est Ecci. xlj. Erubesce a salutantibus de silentio. Ve illis qui pregnates spualiter faciut abortiri: z prauis cosilijs suffocant partu in vtero Scptu est em Amos. i. Sup tribus sceleribus filiorum Amon z sup quattuor no querta eu: eo q dissecuerut pgnates Galaad. Ite bra virgo intrauit domu z salutauit Helisabet intus in domo: vt ostenderet q illi qui extra vagantur indigni sunt eius salutatione. qz inqt dns Mat. x. Nemine in via salutaueritis. Et Amos. v. dr. In cunctis qui foris sunt dicetur ve. Ambitiosi naq amant salutationes forenses. s. salutari in foro: vt inqt dns Mat. xxij. Esau aut qz foris erat amisit benedictioem paterna pmogeniture Gen. xx. Chrys. aut sup Matt. inqt: q ideo visitauit Helisabet vt arcanu dei incarnatiois mysteriu qd pmalare nolebat: ipi Helisabet cognate sue secte apiret: z silr cu ea de accepris a deo bnficijs gras illi referret. Alijs vero n manifestauit rone quam Chrys. vbi s. assignat dicens. Celabat que supra dicta sunt in se virgo: nec cuiqz hoim padit. Non em credebat ab alijs posse fidem adhiberi miradis relatibus: imo magis putabat se pati couicia si diceret: qsi volens scelus pprium palliare. Grecus vero expositor sup Lu. ait. Ad sola aut refugit Helisabet. sic em consueuerat pter cognatoem z pter certam hmoi pcunctioem. ¶ Octauo addit q mansit in domo Zacharie qsi tribus mensibus: vt. s. nos instrueret pseuerare in bonis opibus z fugere hoim puersatioes q debet cuitari marie a vgibus z alijs iuuecuils mlieribus

R Ait em Hiero. in suo trasitu. Ego puto q si cu viris femie habitauerint/viscariu diaboli no deerit. ¶ Has aut rones tages Amb. i homel. occurretis diei inqt. Discite z vos secte mlieres sedulitate qua pgnatibus debeatis exhibere cognatis. Maria q ante sola in intimis penetralibus hsabat: no a publico vgitatis pudor: no a studio aspitas motiu: no ab officio plixitas itineris retardauit. In motana virgo cu festinatioe: vgo officij memor: iniurie imemor: affectu vigete no sexu relicta pexit domo. Discite sacre vgies n circucursare p alienas edes: n demorari i plateis: n aliqs i publico miscere smoes. Maria in domo sera festinat i publico masit apd cognata sua z tribus mesibus. Etem q pter officiu venerat inherebat officio. Masit at tribus mesibus: no q dom ea delectaret aliena. sed qz frequentius videri i publico displicebat. Hec ille. Mystice aut p Maria (q stella maris interptatur) figurat platus: q dz cu subditis maere tribus mesibus sez documetis ibuedo: exepl pfortado: z tpalibus fouedo. Un Petro dictu fuit a dno Jo an. vl. ter: Pasce oues meas. Postea vero debet reuerti in domu sua: ne pter aliena negocia negligat sua. iux illo Gen. xxx. Justus est vt aliqn puidea domui mee.

L Pars tertia huius sermonis que dr virtus lis ascensionis.

Exurgere dr triplicit In sacra scptura dr qs exurgere triplicirer. Aliqn a somno culpe: vt dicebat ctu est in pte precedenti. vn dicebat aplus ad Ro. xiij. Hora est ia nos de somno surgere. In peccatis em pmanes dicitur dormire. qz sic i somno dormies nil meritorij opis agit: qa vsus liberi arbitrij est ligat: ita petor i tali statu lz opus agat de genere bonorum. nihil meret qui ad vita etna psequede. Et sic dormieti i somnis videt sibi aliqn hre mltas diuitias z delitias z i eis gaudere: sed euigilas se illius vacuu videt z qsi illusu vn tristatur: ita petori videt q ista bona mudi teneat z possideat: z du sperat se in eis pmanere: i morte qsi euigilat: z tuc cernit illa bona fallacia fuisse z trasitoria z eis carere seu illa dimittere p morte. sicqz affligit z mltuz dolet. Un ps. inqt. Dormierut somnu suu z nihil inuenerut oes viri diuitiarum in manibus suis. Aliqn aut dr exurgere penitetes in spe venie. Qn ei qs de petis suis pniam agit: dr sedere p humiliatioes sui. Na z de more loqndi e vt cu qs humiliat dicat posit ad sedendu

passionis vocat sessionẽ. dũ psal. ait. Tu cognouisti sessionẽ meã. i. approbasti: ⁊ gratam habuisti hũiliatiõem meã. Tali igit hũiliato ⁊ sedẽti ĩ pnĩa dr: vt exurgat. s. sperando veniã peccõꝝ: ⁊ adiutoriũ grẽ ad bñ operandu. Nã vt ait Amb. de pnĩa dist. j. c. nemo. Nemo põt digne agere pnĩaꝫ nisi q̃ sperauerit veniam. Vñ ipsis penitẽtibꝫ dr p pha ps. cxxvj. Surgire postq̃ sederitis q̃ mãducatis panẽ doloris. i. vos q̃ pascimini dolore et lachrymis cõtritiõis: postq̃ sederitis. i. hũiliaueritis vos: surgite ad spem venie. Aliq̃n vero dr q̃s surgere ad pfectũ grẽ: eleuãdo se ad contẽplandũ celestia ⁊ ad illa festinãdo. Et isto modo loquit spũsscũs anime a deo dilecte Can. ij. ca. dicẽs. Surge pꝑa amica mea: colũba mea: formosa mea ⁊ veni. s. ad contẽplatiõnẽ supnoꝝ ⁊ pfectionẽ ṽtutũ. Jã enim hyems. s. peccõꝝ transijt: imber. s. passionum abijt ⁊ recessit: flores. s. scõꝝ desiderioꝝ apparuerũt in terra nr̃a. i. in aĩa scã. Et isto tertio modo surrexit bñdicta virgo cuꝫ dr. Exurgens Maria abijt in mõtana cũ festinatione. Unde dicere possum⁹ q abijt Primo in mõtana diuinoꝝ. s. scĩssime trinitatis. Nã tota trinitas in ea suas excellentissimas pprietates posuit. Secũdo abijt in mõtana angeloꝝ. Oẽs em̃ eoꝝ dignitates et oĩa eorũ misteria ipsa vna ⁊ sola in se cõphẽdit. Tertio abijt in mõtana celoꝝ. qꝛ recte ipsa dr celũ pꝑter sui amplitudinẽ. Habuit eniꝫ amplũ affectũ ad diligẽdũ: amplũ vterũ ad deũ concipiẽdũ: amplũ intellectũ ad cognoscendũ: et amplũ sinũ ad cõpatiẽdũ. Quarto abijt in mõtana p̃triarcharum. Oẽs nãq3 grãs ⁊ excellẽtias q̃s habuerũt p̃triarche q̃bus deo fuerũt accepti: m̃lto excellenti⁹ habuit beata ṽgo. Quinto abijt in mõtana pphetaꝝ. Ipsi em̃ q̃nq3 pphetabant de p̃teri to: q̃nq3 de futuro: et q̃nq3 de pñti occulto. Brã autẽ ṽgo oĩbꝫ his modis excellẽtissime pphetauit. Sexto abijt in mõtana feminaꝝ. Omnes em̃ bñdictiões q̃s habuerunt dñe veteris testamẽti sparsim ⁊ singulatim: hec vna virgo sil' cõpleta est. Septimo abijt in mõtana creaturaꝝ. s. recipiens in se oẽs pfectiões eaꝝ. Que oĩa (qꝛ patẽt ex dictis ĩ alijs sermonibꝫ) breuitatis cã ptranseo ad pñs. solum intendens h̃ declarare quõ ipsa gloriosa ṽgo ascendit in montana vere hũilitatis: fraterne charitatis: ⁊ cõtẽplatiue iocũditatis. Quantũ ad p̃mũ. s. de vera hũilitate põt exponi illud Geñ. xix. In mõte saluum te fac. nã vt ait Gracian⁹ in. §. taciturnitas. de pe. di. j. Sine hũilitate nemini potest esse sal⁹. Dicit aũt hũilitas et vallis et mons diuersis respectibus. Nam vallis dr que est in imo. Per humilitatẽ ãt habet vera cognitio ppꝛie vilitatis. Est em̃ hũilitas (vt ait Ber.) virt⁹ q̃ hõ verissima sui ipsi⁹ cognitiõe sibi vilescit. Et fm̃ hoc exponit illõ Psal. q̃ ait deo Emittis fontes. s. gratiaꝝ: in cõuallibꝫ. i. in mẽtibꝫ hũiliũ. Mons ṽo dr hũilitas inq̃ntũ p eã eleuat mens ad cognitiõem dei ⁊ aliarũ virtutũ: ⁊ demũ exaltat in celum. qꝛ qui se humiliat exaltabit Matt. xxiij. Et fm̃ hoc Amb. in li. de silitudinibꝫ assimilat eã monti ad quẽ ascendit septẽ gradibꝫ. Exurgẽs igit Maria ascẽdit hũc mõtẽ vere hũilitatis: et visitauit Helisabet se hũiliando inferiori: pgens regina ad vasallũ: dña ad ancillã: mater dñi ad matrẽ seruuli. Qd intelligẽs Helisabet visitata ⁊ a spũscõ edocta: exclamauit voce magna. Qd exponẽs Ber. ait. Nõ tã clamorosa q̃ deuota. Deuotio em̃ clamor est. Nã Exo. xiiij. Moyses. et Dañ. xiij. Susanna. et. j. Reg. j. Anna / sine voce clamauerunt. vñ nõ clamor sed amor clamat ĩ aures dñi. Exclamauit aũt. i. ex pleno clamauit. Repleta em̃ spũscõ Helisabet tacere nõ potuit. Nã ex abũdantia cordis os loquit Mat. xij. Dixit aũt: Unde. i. q̃ iusticia vl' q̃bꝫ meis factis vel meritis accidit hoc mihi sterili seni ac maledicte vt veniat mater dñi mei virgo fecũda: iuuenis: ac bñdicta ad me: ⁊ nõ ego ad illã dñam ⁊ reginã meam. Et ita exponit btũs Amb. in q̃dã Homel. ¶ Scdo beata ṽgo ascẽdit in mõtana fraterne charitatis. Charitas em̃ dr mons ille de q̃ inq̃t ppheta ps. xlvij. Mons dei mons pinguis: mõs in q̃ bñplacitũ est deo hitare ĩ eo. De⁹ nãq3 charitas est. j. Joã. iiij. Et trãssũptiue in c. abũdãt. xj. q. iij. Per istũ igit montẽ ascendit btissima virgo vt salutaret Helisabet: quo eã cõsolaret de donis a deo recepꝛis: ⁊ illã a ṽecundie pena libaret. Ut ei dr Lu. j. Erubescebat Helisabet se grauidaꝫ repiri in senectute: et carnalibꝫ actibꝫ opam dedisse: ⁊ ideo occultabat se. sed pfortata ex verbis beate ṽginis q̃ prius ṽecundabat se esse grauidã: postea ĩ dño gl'iabat se pphetam ⁊ plus q̃ pphetã cõcepisse: vt inq̃t Amb. vbi s. Ascendit ẽ regina celi sup istũ montẽ charitatis: vt sua sanctissima salutatiõe spũscõ repleri faceret beatũ Joannẽ ⁊ matrẽ eius. Uñ dr in euãgelio hodierno. Et factũ est vt audiuit salutatiõeꝫ Marie Helisabet: exultauit infans in vtero eius. Et sic spũmsanctum recepit virtute ṽbi virginei. et p ip̃m spũmscm̃ baptizat⁹ ẽ ⁊ ab originali pctõ mũdatus est: vt inq̃t Petrus Damian⁹ in q̃dam sermone. Qua repletione spũssancti sentiens beatus Joannes filiũ dei venire ad se: p gaudio in matris vtero tripudiauit: et motu salutauit quẽ voce nõ potuit. Exultauit em̃ quasi gestiens salutare dñm suum ⁊ matrẽ eius: eiq3 assurgere

Multipl' abijt maria in mõtana.

Humilitas dicit mons et vallis

M Charitas dicit mons

Ideo Chry. sup Lu. ait. Ideo chr̄s fec̄ Ma
riā salutare Helisabet: vt ſmo ꝓcedēs d̄ vte
ro matris vbi h̄itabat dn̄s: ꝑ aures Helisa
bet ingressus descēderet ad Joannē: vt illic
eū vngeret in ꝓpham. Hec ille. De repletiōe
q̄z spūsctī ipsi⁹ Helisabet ex v̄tute salutatio
nis v̄ginalis d̄r vbi s̄. Et repleta est spūsan
cto Helisabet: ⁊ ꝓphetauit btē virgī dicens
Bn̄dicta tu int̄ mulieres. i. int̄ oēs ml'ieres
bn̄dictas maiori bn̄dictiōe insignis. iuxta il
lud Eccl. xxiiij. In multitudine electoꝝ ha
bebit laudem ⁊ inter bn̄dictiōes benedicetur
Itē bn̄dicta tu singulariter que es v̄go cum
fecunditate ⁊ mater cū v̄ginitate: ⁊ genuisti

Propt̄ tria fuit Maria bn̄dicta

deū qui creauit te. ¶ Tria v̄o fuerūt in btā
virgine ꝓpter q̄ singulariter fuit benedicta.
Primū fuit hūilitas. Quia v̄o se vacuā ostē
dit: ideo impleri meruit. Un̄ ei dixit angel⁹:
Aue gratia plena. Secūdū fuit virginitas:
quā vt meli⁹ custodiret/ freq̄ntias hoīm fu
giebat. ꝓpter q̄d dn̄m comitē hr̄e meruit. Un̄
ei dictū est: dn̄s tecū. Tertiū est: dei ⁊ ꝓximi
charitas: cui⁹ amore hoīm maledicta contē
psit: ⁊ ideo bn̄dicta fuit ab angelo q̄a trium
phantē eccl'iam reparauit. Bn̄dicta q̄z fuit ab
Helisabet: q̄a eccl'iam militantē iā q̄si mor
tuam suscitauit. Quātū em̄ fuerit btissima
v̄go repleta charitate: apparuit ex hoc q̄ ipa
postq̄ salutauit Helisabet: mā͂sit cū ea qua
si trib⁹ mensib⁹. Quia em̄ vt h̄r Lu. j. qn̄ ipa
bn̄dicta dei mr̄ ꝯcepit filiū suū erat sext⁹ mē
sis conceptiōis beati Joānis. Ideo ipa pijssi
ma virgo voluit ibi circa tres menses ꝑma
nere vt int̄esset natiuitati btī Joānis: et illi
charitat̄ obseq̄a impēderet. O igit̄ gl'iose p̄
co q̄ reginam angeloꝝ in tuo ortu tibi mini
strantē ⁊ seruientē hr̄e meruisti. O imēsa re
gine celi charitas: q̄ deū in vtero suo habēs
cognate sue Helisabet ac puero ei⁹ vt empti

N Cōtēplatio dicit̄ mons

cia ancilla hūillime suiebat. ¶ Tertio ascē
dit in mōtana ꝯtēplatiue iocūditat̄. Contē
platio em̄ d̄r mons iocūdus, de q̄ inq̄t deus
Esa. lvj. Adducā vos ad montē sanctū meū
et letificabo eos in domo orōnis mee. holo
causta eoꝝ placebūt mihi sup altari meo. q̄a
dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit̄ cunctis po
pulis. Hec ibi. Figurat̄ āt mons iste ꝑ mon
tē thabor: ad cui⁹ sūmitatē ducēs iesus Pe
trū Jacobū ⁊ Joānē trāsfiguirat⁹ est an̄ eos:
Mat. xvij. ostēdēs eis aliq̄l'r gloriā suā. Ex
cui⁹ visionis suauitate inebriatus Petr⁹ ait
Dn̄e bonū est nos h̄ esse. Ad hui⁹ g̊ montis
ascensum oportet ducere Petꝝ: q̄ interp̄tat̄
discalciat⁹. ⁊ Jacobū q̄ interp̄tat̄ supplātās.
et Joannē q̄ interp̄tat̄ in q̄ est gr̄a. i. oportet
mōm ꝯtēnere: diabolū ⁊ ei⁹ tentationes sup
plātare. et carnis castimoniā gratiosam ha
bere. et ꝑ hanc contemplatiōem ascēdit mēs
hūana vsq₃ ad exercitium patrie supne. de q̄
Esa. lj. d̄r. Gaudiū ⁊ leticia inuenit̄ in ea: gra
tiarꝫactio ⁊ vox laudis. Per hūc montē cō
tēplatiōis transiuit btā v̄go q̄ mentē sꝑ in di
uinoꝝ cōtemplatione eleuatā tenuit. q̄d cla
rissime in suo mirabili cantico mystic̄ sentē
tijs pleno ōn̄dit. de q̄ in seq̄nti sermone disse
remus. Semꝑ q̄z delectata ē habitare ī mō
tanis. q̄r fundamēta ei⁹ fuerūt in mōtib⁹ san
ctis: vt d̄r p̄s. lxxxvj. ¶ Debem⁹ igit̄ ⁊ nos ꝑ
montana ista ascēdere ⁊ ibi trib⁹ mēsib⁹ mo
rari. i. in alto ꝯtēplatiōis ꝑseuerare q̄usq₃ in
nobis defecerit inordinat⁹ amor mōi: nr̄i: et
nr̄oꝝ. Siq̄dē mensis a mene d̄r: q̄d est defe
ctus. Et h̄ est q̄d dictum est Abraā Gen̄. xij.

O Quomō nos ascēdere in mōtana debem⁹

Egredere de terra tua ⁊ de cognatiōe tua: et
de domo p̄ris tui: ⁊ vade in terrā quā mon
strauero tibi. Ad h̄ aūt faciendū nos hortat̄
de⁹ dicēs cuilibet nostꝝ illō Exo. xxiiij. Accē
de ad me in montē ⁊ esto ibi. Iste nanq̄ est
mons ille de q̄ spūal'r exponi p̄t illō q̄d i eo
dē ca. d̄r. s. Habitauit gl'ia dn̄i sup montem
sinai. In isto mōte exaudit de⁹ orōnes sibi fa
ctas. vn̄ dicebat Ps̄. Exaudi me de monte
sctō tuo. Oportꝫ aūt nos eē mūdos corde si
cū purissima v̄gine ad sūmitatē hui⁹ mont̄
volum⁹ ꝑuenire. Dicit em̄ ꝓpha p̄s. xiiij. Dn̄e
q̄s h̄itabit in tabnaculo tuo: aut q̄s req̄escet
in mōte sctō tuo? Et rn̄dit. Innocens mani
bus ⁊ mūdo corde. Jō dormiētes in pctis et
somnolenti ac pigri nō pn̄t ascēdere montē
istū. iux̄ illō Exo. xix. Nō poterit vulg⁹ ascen
dere in mōtē. in mōtē. s. cōtēplatiōis. de q̄ p̄s.
lxiiij. d̄r. Mons syō in q̄ h̄itasti i eo. Syō q̄p
pe interp̄tat̄ specl'atio: quē montē de⁹ valde
diligit: dicēte ꝓpha p̄s. lxxvij. Induxit eos in
montē sctificatōis sue: mōtē syon quē dilexit
Qui aūt sup istuꝫ montē deuote ascenderit
saluabit̄. Scp̄tū est em̄ Abdie vnico ca. In
mōte syon erit saluatio. Nō est v̄o mirandū
si btā v̄go libēter mōtana ascēdit. nā ⁊ filius
eius solit⁹ erat ascēdere mōtes cā orōnis. vn̄
Mat. xiiij. d̄r. Ascēdit in montē solus orare
Et idē h̄r Mar. vj. Iste ē mōs de q̄ Apocal.
xxj. inq̄t btūs Joā. euāg. Sustulit me i spū
in montē magnū ⁊ altū. In ist̄ q̄z mōtanis
ꝯtēplatōis btissima v̄go bibebat aq̄s dulcis
simas diuine ꝯsolatōis. Propheratū em̄ fu
erat Joel. iij. ⁊ Amos. ix. Stillabūt mōtes
dulcedinē. s. mr̄i dei. De ist̄ etiā montib⁹ p̄
dixerat Dauid p̄s. ciij. Rigās. s. de⁹: montes
de supiorib⁹ suis: sup mōtes stabūt aq̄. s. di
uine ꝯsolatiōis. In ist̄ q̄z mōtib⁹ pascit fili⁹
v̄ginis deuotos suos tanq̄ in pascuis. de q̄
bus dici p̄t illō Job. xxxix. Circūspicit mō
tes pascue sue. In ist̄ mōtib⁹ stāti v̄gini bn̄
dicte veniebat ei⁹ dulc̄ filius ad eā recreādā
Un̄ ipsa inq̄t Can̄. ij. Ecce iste venit saliens

in montib9. Sup istos mõtes ex charitate z cõpassiõe deflebat ipa vgo piissima pctã hominũ: sic pphatum fuerat Hiere. ix. vbi dr: Sup mõtes sumã fletũ. Vñ z nos debem9 in istis montib9 pctã nrã deflere: vt sim9 d illis de qb9 dr Ezech. vij. Erũt in mõtib9 sic colũbe. Colũba em hz gemitũ p cantu. In istis at mõtib9 pascent sil cũ btã vgine aie nre spũalis psolatiõis refectõe: sic pdictũ fuit Ezech. xxxiiij. vbi dr: In pascuis pinguib9 pascent sup montes isrl. Isrl em videns deum vel dei visio interpretat. Et iõ deus nos hortatur ascendere mõtes istos Josue. ij. di. Ad montana cõscẽdite. Verificabit em de nob illud Judic. j. Fuit dñs cũ iuda z montana possedit. Ad ista at montana non pñt puenire cũ btissima vgine illi q sunt implicati in terrenis cupiditatib9: q dicere pñt illud Jos. xvij. Non poterim9 ad montana pscendere. Ad ipa montana maxime debent pastores z plati pscẽdere. Scptũ ẽ ei Hiere. xxxiij. Habitaculũ pastoz in ciuitatib9 mõtuosis. In montib9 em istis inuenient btãm vginẽ q visitabit eos sic visitauit cognatã suã helisabet. Ad q nos etiã faciat visitari ipe benedict9 ei9 filius: Amen.

De eiusdẽ sctissime vgis visitatiõe.

Sermo. II.

Magnificat aĩa mea dñm Lu. j. Jnde diu9 Ambro. sup Lu. Sic pctm a mlieribus incepit: ita z bona a mulierib9 inchoat. Vñ nõ ociosum videt q et añ Joãnẽ Helisabet pphetizat: z maria añ dñi gnãtionem. Seqt aũt: vt marie q psona melior: eo pphetia sit plenior. Hec ille. Btũs vo Basili9 addit di. Virgo em ĩtentõe sublimi ac specula tiõe pfunda ĩmensitatẽ ptemplãs mysterij: q̃si pfundi9 gradiens magnificat deũ dicẽs: Magnificat aĩa mea dñm. Hoc aũt dulcissimũ canticũ tympanistria nrã decãtauit ĩ domo helisabet qñ visitata ac salutata ipa cognata sua: sentiẽs humillima di mr se beatã pdicari ab helisabet: ptin9 in laudes dei prupit: vba themat9 nri decantans. q. d. fm Nico. d Ly. sup Lu. O helisabet tu me magnificas: sz ego totũ deo attribuẽs ipm magnifico in h cantico. De q tres psideratiões faciemus.

Prima dicet sublimitatis
Scda modalitatis
Tertia vo appellabit causalitatis

Pars. I. huius fmonis/ que dr sublimitatis.

Sublimitas z excellẽtia cãtici vgial ostendit tripl'r. Primo rõne ordinati onis. Nã vt dicunt doct. catholici: oĩa cantica veteris testamẽti sũt subordiata canticis noui testamẽti: maxime isti excellentissimo cantico mris dei: cui oĩa illa dic cantica velut vmbra defuiũt. Precessit em pmo canticũ moysi Exo. xv. s. Cantem9 dño zc. Et fm spũalem sensum fcat libationẽ a seruitute pctõz. Scdo canticũ ppli israel. s. Ascendit pute9 zc. Nu. xxj. Et notat largitatẽ graz z donoz. Tertio canticũ Delbore. s. Qui spõte obtulistis aĩas vrãs zc. Judic. v. z insinuat obedientiã subditoz. Quarto canticũ eiusdẽ Moysi. s. Audite celi q loquor. Deu. xxxij. z demõstrat instructionẽ diuiniorum eloqoz. Quinto canticũ Anne. s. Exultauit cor meũ in dño. j. Reg. ij. Et sigt vbertatẽ gtuitoz. Sexto cantica diuersa dauid in psalmis: z figurant varietatẽ dulcium sonoz. i. gaudioz mentaliũ. Septimo cantica canticoz Salomonis/ z fcant piunctionem amoz. Hec autẽ oĩa cantica deseruisse cantico vginali. Ptz. Nam ipam tympanistriam nrãm describit euãgelista a vicijs denudatã/ cũ ei p angelũ dr: Aue. i. sine ve. i. sine pctõ. Itẽ gratijs fecũdatã /cum subdit: gra plena. ac di soli9 impio subiugatã/ cum infert: dñs tecũ: bñdicta tu i mlierib9. q. di. Mulieres cetere sub viri ptãte sunt: tu soli dño q est tecũ. Itẽ isinuat eã diuis eloqujs illustratã: qñ cogitabat qlis esset ista salutatio: rumĩnãs scpturas z iter qrẽs. Quõ fiet istud? Item tãti filij delitijs plenã/ qz inuenta ẽ in vtero hñs de spũsctõ: z modulatis gaudijs pdotatã: ac p amorẽ total'r dõ piunctã: cum ad montẽ ptemplationis z diuine laudis ascẽdens cecinit dicẽs: Magnificat aĩa mea dñm. Et exultauit spũs me9 in deo salutari meo. Et aduerte diligent q qcqd in cãticis cãticoz petit/ aut factũ ẽe describit: totum z plus h lucide habitum insinuatur in Magnificat. Nã ibi petit oscl'm/ cũ dr: Osculet me osculo oris sui: vt hr Cañ. j. ca. h hr piunctio. s. diuine nature cum hũana. Ibi postulat tractio dum dr in eodem ca. Trahe me post te. Hic hr discursio. Nam maria pgit cum filio in vtero ad Helisabet. Ibi qrit loc9 past9 z accubit9 du dr in eodem ca. Indica mihi quem diligit aĩa mea: vbi pascas: vbi cubes in meridie. Hic hr cubãs in vtero vgis z pastus ei9 aliment. Ibi videbat longe saliens in montib9: vt hr. ij. ca. Hic festinant ducit in mõtanis. Ibi qrebat in lectulo z nõ repiebat: vt habet. iij. ca. Hic claudit i corpusculo et repit i psepio. Ibi vocat dilectus vt descendat: vt hr. vj. ca. Hic humiliat vt se ostẽdat. Ibi pversio ei9 ad hũanã nãm sperat: vt

bꝫ.viij.c. Hic iam facta dmonstratꝫ. Ibi incarnandꝰ petebatꝫ ad oscl'a ⁊ amplexꝰ: vt habetꝫ. viij.c. Hic incarnatꝰ alitꝫ ⁊ datꝫ oībꝫ eius desiderātibꝫ amplexꝰ. ¶ Scdo apparet huius cantici excellentia/ rōne cōphensionis Hoc em̄ canticū cōphēdit in se canticū vite etne siue fcationē eius. De q̄ celesti cātico dr Apoc.xiiij. ꝙ scti cantabant canticū nouum añ sedem dei ⁊ agni. Sciendū ḡ ꝙ pmus gradꝰ ⁊ summꝰ btitudis est vnio diuinitatꝭ: in q̄ ꝯsistit felicitas.c.ieiuniū. de ꝯse. di. v. Et ex h gradu tanq̄ ex fonte oēs alius gradꝰ btitudis deriuatꝫ: vt inqt btūs Tho. in.iiij. dist. xlix. ⁊ oēs alij theologi ibidē. In q̄ visione aīa eleuata mox deū magnificat vt pmus ꝟsus insinuat. Et quia tanti boni vnio sine imēso gaudio eē nō pōt: statim exultat spūs in deo salutari suo: vt dr scds versus. In h aūt lumine ⁊ gaudio anīa seipam cogn̄scit ⁊ videt se illa tanta gl'ia idignā: ⁊ sic fatetꝫ se humilē ancillā: vt tertius ꝟsus sonat Hinc compat pmia ad merita ⁊ pmiatū ad pmiantem/ ⁊ addit: Quia fec̄ mihi magna/ mihi indigne/ magna pmia tribuendo premians/ q̄ potens est. vt hꝫ in q̄rto ꝟsu. Inde ꝟo ꝓspicit nō ex meritꝭ hūilitatꝭ: sed ex mera miscdia oēs btōs btitudinem ꝯsecutos: ⁊ dr in qnto ꝟsu. Et miscdia eius a ꝓgenie in ꝓgenies ⁊c̄. Postmodū de ipa improportiōata ꝓportione.s. pmij ⁊ pmiate anime disserens: cum anima habeat vltra id qd de sui natura conseq pōt: fatetꝫ id euenire ex mera di potentia/ dicens in sexto ꝟsu. Fecit potentiam in brachio suo. Sꝫ ipa potentissima manu intuetꝫ eq̄ssimā iusticiam malos merito punientē/ ⁊ dic̄: Dispsit supbos mēte cordis sui. ⁊ deposuit potentes de sede. in septio versu. Et qm̄ non ē pua portio illiꝰ summe felicitatꝭ societas btōꝝ repleta ad supabundantiam: ⁊ inebriata ab vbertate domꝰ di: ipos intuetꝫ: ⁊ ait in ꝟsu octauo. Esuriētes impleuit bonis ⁊c̄. Qm̄ ꝟo ista esuries non ē in patria: sed fuit in via: ibi intuetꝫ ꝓmissiones factas sub duplici testamento/ testante Ps. Sic̄ audiuimus sic vidimus ⁊c̄. exultatq; in tali ꝓspectu. Iuxͣ illd Cañ.j. Exultabimꝰ ⁊ letabimur in te: memores vberꝝ tuoꝝ.i. testamentorū. Et sic sunt duo testamenta: sic submittit duos ꝟsus.s. Suscepit isrl' puerꝝ suum. et Sic̄ locutus est/ p nouo testamento. Sic igitꝫ apparet quō istud canticū canticoꝝ.s. Magnificat: omnia cantica continet padisi. vbi effectual'r sine cessatione cantatꝫ hoc canticum nouum Magnificat: fm illud Ps. Cantate dn̄o canticum nouū: laus eius in eccl'ia sanctoꝝ. Qd canticū dr nouū nouitate vniuersitatꝭ: q: factū ē a mr̄e ⁊ domina vniuersoꝝ. Itē nouitate potestatis: q:

R
Magnificat cōp bēdit cā/ticuꝫ vite dr etne

Magꝫ dr cāticū nouū.

nunq̄ visa ē tanta ptās sic̄ illa: de q̄ Hiere. xxxj. sc; Nouum faciet dn̄s sup terrā: femia circūdabit virꝝ. Item nouitate iocunditatꝭ. Nll'm em̄ canticū cantatꝫ in eccl'ia tanta iocunditate sic̄ Magnificat. Hec Joānes do minici Cardinal's sup Magnificat. ¶ Magister ꝟo Joannes gerson cancellariꝰ parisiensꝫ in suo tractatu pmo sup Magnificat dr: Quid appropatius: qdve diuinius poterimꝰ accipe q̄ ipmmet psalteriū marie decachordum hn̄s decem ꝟsus q̄si totidē chordulas sonorissimas conformitꝫ ad illud vniuersale decachordum totiꝰ rōnal' creature qd connectitꝫ ex nouē ordibꝫ angeloꝝ q̄si nouē fidibꝫ argutꝭ: iūcta ex hoībꝫ decima quā in pmis parentibꝫ p pctm̄ ruptā summꝰ nr̄ citharista repauit: vt ꝯcordaret psalteriū iocundum cū cithara. Est itaq; pma huiꝰ psalterij Marie chordula sonās dei magnificētiā. q: dn̄s ē cuiꝰ eleuata est magnificētia su p celos. Magnificat (inqt) aīa mea dn̄m. Nō dic̄ illū vel illū: sed simpl'r ⁊ antonomasice/ dn̄m. Scdo magnificatꝫ in salutatiōe. Ppterea vocat ipm salutare/ q: dn̄i ē salꝰ. Tertio magnificus ē in respectōe hūilium ⁊ btificatiōe. qm̄ excelsus dn̄s ⁊ humilia respicit Quarto magnificꝰ in magnoꝝ opatione et nomis sui scrificatiōe. Quia (inqt) fecit mihi magna q̄ potens ē: ⁊ sctm̄ nomē eiꝰ. Côsonat ps. Quia magnificasti sup oē nomē sanctū tuū. Quinto magnificꝰ est in mia ⁊ miseratiōe timētibꝫ eū. Sexto magnificꝰ in supboꝝ mēte/ cordis sui deiectiōe siue dispsiōe. Septio magnificꝰ in hūiliū exaltatōe: potētibꝫ de sede depositꝭ. Octauo magnificus i esurientiū impletōe: cū diuites dimisit inanes. Nono magnificꝰ i pditoꝝ libatione. q: suscepit isrl' puerꝝ suum. Decimo magnificus in ꝓmissoꝝ suoꝝ completiōe. Sic locutus ē ad pres nr̄os Abraam et semi eiꝰ in secula. Hec ille. Cui cū rn̄disꝫ eiꝰ discipulꝰ sibi placere hanc expositionē (Nā ille tractatꝰ pcedit p dialogum) subiunxit pdictꝰ doctor dicēs. Quid ꝟo censeres si varios omniū organoꝝ sacre scpture modulos: immo voces omnis generꝭ musicoꝝ cōcordare faceremꝰ cū h Marie psalterio decachordo? Et iterꝝ dic̄. Scias sitr ꝙ in auribꝫ suis nr̄a psaltes copiosissime ⁊ districtissime faciebat resonare voces oīm musicoꝝ: dū mentꝭ intuitū sicū plectro meditatiōis liberrimo discursu miraq; celeritate diffundebat vbiq; dū q̄si sil' in oēs ⁊ singl'os se diffundebat affectꝰ qd solet hūana mēs singulatim variare canendo. Hec ille. Et id possumꝰ dicere ꝙ h. virgo figuratꝫ p philomenā. q: sic̄ ista auis supat omnes alios aues in cantu: ita btā ꝟgo oēs sanctos. Et id illi dicere possumꝰ illd qd ca

Gerson pari exponit Magꝫ

Laus o/uidij de philomena

niste Ouid. in li. de philomena di. Dulcis amica veni noctis solacia pstans. Inter aues etem nulla tui similis. Tu philomena potes vocu discrimina mille. Mille vales varios rite deferre modos. Nam quis alie volucres modulamine tenent. Nulla pot modulos equiualere tuos. Insup est auiu spacijs garrire diurnis. Tu cantare sil nocte: dicq potes. Scta tn dño depromis mũera laudis zc. Et qb omnib prez sublimitas hui cantici rõne cõphẽsiõis: q in se cõphendit oim aliorum canticorum pfectiões. ¶ Tertia rõ ostẽdens excellentiã z sublimitatẽ hui dr ocordationis. Hoc em canticũ ocordat cũ oõne dñica quam fecit saluator nr z docuit: vt hr Mat. vj. sc Pr nr zc. Et hãc ocordantiam declarat Joãnes dñici vbi s. cui vba cã breuitatis omitto. Post oõnẽ g dñicam nulla est excellentior/nulla sublimior/nulla dignior/nulla vtilior ac salubrior isto bñdicto cantico. Et iõ cuilib deuoto inqt Esa. xxiij. Bñ canc: freqnta canticũ. et Ezech. vij. Canite tuba. i. voce sonora. pparẽt oẽs. s. ad canendũ deuote h canticũ. Hoc em est illd canticu qd suaui sono canit Ezech. xxxiij. Hoc etiam ẽ illud canticũ de q pdixit Dauid ps xxxix. dicens: Immisit in os meũ canticum nouum: carmen deo nro. Vñ dicebat Ps. lxviij. Laudabo nomen dei cum cantico: et magnificabo eum in laude. Et Ps. xcv. oẽs inuitabat ad canendũ dicens: Cantate dño canticũ nouum: cãtate dño ois tra. Et Ecci. xxxix. dr: Collaudate canticũ z bñdicite dominũ. Et Esa. xlij. Cantate dño canticũ nouum: laus ei ab extremis tre. Et Michee. ij. scptum ẽ: Cantabo canticũ cũ suauitate. Bta aũt vgo dicebat cum ppha ps. xij. Cantabit dño q bona tribuit mihi: et psallã nomini dei altissimi. Et ps. lviij. Ut cantẽ fortitudinẽ tuã. qd fecit cũ dixit: Fec potentia in brachio suo zc. Itẽ dicebat illd ps. lxxxviij Miscdias dñi in etnũ cantabo. Qd fec cu dixit: Et mia ei a pgenie in p. zc. Ipa g fuauit pceptũ spũsscti dicent p os Dauid Ps xcviij. Cantate z exultate z psallite. Vñ z in ei psona pdixerat idẽ ppha Ps. lxx. Exultabũt labia mea cũ cantauero tibi. Dicebat q ipa bñdicta vgo illd Ps. c. Miscdiam z iudiciũ cantabo tibi dñe. Qd fec qñ cecinit dicens: Deposuit potentes de sede z exaltauit hũiles. In h aũt cantu suo dedit b. vgo exẽplũ illis q sunt diuio cultui deputati: vt deuote cantarẽt cantica diuia fm ordinẽ ecclesiasticũ. c. in die. de ose. dist. v. Et cũ ipa exultauit in deo: dedit exẽplũ cantãdi z iubilãdi mag corde q ore. sic postea ordinauit ecclesia in c. nõ mediocrit. d ose. dist. v. et c. sedulo. xxxviij. di. et c. cantantes. vbi glo. xcij. di.

T

Pater nr magis excellit alias orationes

¶ Pars. II. huius smonis/ q dr modalitatis.

Inqt Nico. d ly. sup Luc. q in canticõ brẽ vgis pmo ponit mod cantandi. et hec est ps pña. Scdo subdit cã cantandi. ibi: Quia respexit zc. z hec est ps sequens. Circa pm declarat laus vgis tanq magna/cum dr: Magnificat. Scdo vt deuota/ibi: aĩa mea. nõ tm labia mea. Tertio vt dbita/cum dr: dñm. cui debet laus et honor. Quarto vt iocũda/ibi: Et exultauit spũs meus. Quinto vt recta/ibi: in deo salutari meo. Et dic in deo ratiõe creationis/salutari: rõne recreatiõis/meo: rõne assumpte humanitatis: q sic fuit ipi vginis z non alterius. Hec ille. Dr aũt Magnificat anima mea dñm. nõ tm addẽdo aliqd ad ei maiestatis magnitudinẽ/q imẽsa ẽ: nec augeri pot nec minui. Vñ Ecci. xviij dr: Quis inuestigabit magnitudinẽ ei? nõ est minuere nec addere nec iuenire magnalia dei. Magnificauit aũt ei magnificentiam oib nũciando. sic faciebat dauid/dicẽs ps. xxxiij. Magnificate dñm mecũ. Et hãc expositionem approbat Joannes gerson vbi s. di. Dñs a creatura magnificat/non i augmentũ sui in se: s q magn eẽ pdicat: cantatur z laudat/aut certe: q magnificã fac animã cui magna fac q potens est. Nã q s iustificauit hos z magnificauit. Nunqd parum tibi videt magnificata brẽ Marie vgis aĩa q opationi supra modũ magnifice fuit ausa pbere osensum: Fiat (inqt) mihi fm vbũ tuum. i. fiam mr illius filij cui est pater deus. Quid excelsius/qd sublimi z magnificentius poterit cogitari? qd z vidit cum pphetice subiunxit Ecce em ex h beatam me dicent oẽs gnãtiões. Hec ille. ¶ Item Maria magnificauit dñm hũiliãdo se. iux illd ps. Accedet hõ ad cor altum: z exaltabit de. Magnificauit dñm: illũ oib pponẽdo/dicẽs cũ ppha Ps. cxliiij. Exaltabo te de me rex zc. Magnificauit dñm ei corp mysticũ augẽdo. iux illd Esa. xxxiij. Magnificat est dñs qm repleta ẽ sion iudicio z iusticia. Magnificauit dñm: ipm laudãdo ac dicendo cũ ppheta ps. lxviij. Magnificabo eũ in laude. Magnificauit dñm ipm bñdicẽdo: iux illud Ecci. xliij. Bñdicentes dñm exaltate illũ qntum potestis: q ẽ maior oi laude. Magnificauit dñm: eius inimicos expugnãdo. iux illd Exo. xv. Cantemus dño glõiose enim magnificat est zc. Dicebat g otinue ipa beata vgo sponso suo celesti cum Ps. Repleatur os meũ laude vt cantẽ tota die magnitudinem tuã. Itẽ dicebat cũ eodẽ ppha Magnificabo eũ nimis in ore meo. Omnes q q inuitabat ad idem faciendũ dicens cũ ppha

Lyra exponit magnificat.

De quo magnificat

Maria deũ magnifica uit.

ps̄.lxvj. Oēs gētes magnificate eum. Dice-
bat āt do illō Exo.xv. Quis silis tui magni
fic⁹ in scītate? Et illō ps̄.viij. Eleuata ē ma
gnificētia tua sup celos. Ex h āt cātico appa
ret excellētia ꝛ altitudo atqꝫ audacia isti⁹ di
gnissime ꝟgis/ q̄ illū magnificare attētauit
De q̄ dr Ecci.xliij. Quis magnificabit eum
sicuti ē.q.d.nll's. Ipe nāqꝫ ē ille d quo b. iob
xxiij. sui li.ca.dicebat: Nolo mlta fortitudi
ne ꝯtendat mecū: neqꝫ magnitudis sue mo-
le me pmat. Et rōnē assigbat.xxxix.c. dicēs:
Est em̄ magnus fortitudiē ꝛ iudicio ꝛ iusti-
cia: ꝛ errari nō pt. Uera ē em̄ pphe snia dicē
tis Ps̄. xlvij. Magnus dn̄s ꝛ laudabil' ni
mis: et magnitudis ei⁹ nō ē finis. Et tn̄ ista
nobilissima puella eum magnificauit.i.ma
gnū fec. Quia em̄ dn̄s magn⁹ ī ei⁹ vtero par
uul⁹ fact⁹ ē: ꝛ ī visceribꝫ ei⁹ creuit: ꝛ lacte ei⁹
nutrit⁹ magn⁹ fact⁹ ē. Iō merito inqt ei⁹ mr̄
se illū magnificare .i. maiorē facere. Scd̄s
āt Ber.inqt: Nō laudat h magn⁹ dn̄s ꝛ lau
dabil' nimis/ sed pu⁹ dn̄s ꝛ amabil' nimis.
Dic̄ g̊ brā ꝟgo: Mag. aīa mea. qꝛ lingua nō
suffic. Un̄ glo. inqt: Quia tāto munere dn̄s
me sublimauit vt nll'o lingue officio explica
re possim. iō tantū animi interiorꝫ affectū ī
agendis grāꝝ laudibꝫ offero. Uel dr: Aīa
mea.q.d. nō solū corp⁹ ꝛ lingua: sꝫ pncipal'r
aīa mea magnificauit dn̄m. De⁹ em̄ (vt s̄ di
xim⁹) magnificat⁹ ē ꝛ laudand⁹ magꝫ mente
q̄ꝫ voce. iux̄ illō apl'i Eph. iiij. Cātātes ī cor
dibꝫ vr̄is dn̄o. vn̄ dicebat: Psallā spū psallā ꝛ
mēte. Ex qbꝫ patꝫ suauitas cantici hui⁹ ꝟgi
nal'. Lꝫ em̄ dicat Ecci.xl. Tybia ꝛ psalteriū

Suauitas hui⁹ cantici

dulcē faciūt melodiam ꝛ sup vtrūqꝫ lingua
suauis: tn̄ dulcior ē cāt⁹ spūal'. s. iubil⁹ cordis
ꝛ mētalis melodia. Scptū ē em̄ Ecci. xxx.
Nō ē oblectatio sup̄ cordis gaudiuꝫ. Quis
g̊ erit tante sufficiētie vt valeat explicare vel
pcipe q̄nte melodie ē cāticū qd instrumēta-
lit ꝟgis scte aīa cātat. Cōsidera si vales q̄lis
sit cithareda/ q̄lis cithara/ q̄lis ꝛ cātici ma-
teria. Nā etiā bonus cantor voce rauca vta
tur: male cantat. et bon⁹ cithareda fracto in
strumento: male citharizat. Nec etiā sufficit
vox pulcra ꝛ instr̄m nobile: si auctor artꝫ sit
imperitus. Iux̄ illō Ouid. in.iij.li. d pōto.c.
x. Nō bn̄ cantantes/ labor ē audire puellas.
Itē data peritia artis ꝛ instroꝝ cōpositiōe pfe
cta. si materia sit displicibil': d suauitate ci-
tharizantiū ꝛ canentiū aliqd subtrahit. Ad
faciendā g̊ pfectā ꝛ delectabilē melodiā req
rit bon⁹ magr̄: bonū instr̄m: ꝛ materia sua-
uis et delectabil'/ q̄ oīa erāt in eo. De q̄ inqt
Virg. in.j.en̄. cithara crinit⁹ iopas. Perso-
nat aurata docuit q̄ maxim⁹ athlas. In isto
āt cantico cithareda est spūsscūs: q etiam ī
oī instrumento inepto ꝛ vili suauiter sonat.

Ut em̄ inqt Greg. in smone aploꝝ. Tetigit Spūssā
ctus cithā-
puer citharedā Dauid et psalmistā fec. Te
tigit etiam puer iuniorē Danielē: ꝛ iudicē reda
senū fec. Pastorem armentariū Amos: ꝛ p
phetam ꝯstituit. Piscatorem Petꝝ: ꝛ pnci
pem aploꝝ ordinauit. Teloneariū ꝛ publi-
canū Mattheum: ꝛ apl'm ac euangelistam
creauit. Persecutorem fideliū Paulū: ꝛ p-
dicatorē gentiū fec. Qual'r g̊ cantabit et ar-
monizabit spūssanct⁹: vbi instr̄m est aīa ꝟ
ginis sctissime? Sꝫ adde nobilissimo citha
rede: ꝛ suauissimo ac optimo instro pciosaꝫ
ac delectabilē materiam. Quia in h dignissi
mo cantu cantant magnalia diuine laudis.
Un̄ bn̄ cecinit ꝟgo gl'iosa/ dicēs: Mag. ani
ma mea dn̄m.q.d. cū ppha: Confitebor dn̄o
nimis in ore meo: et ī medio multoꝝ lauda
bo eum. Ps̄.cviij. Nimis inqt: nō respectu
magnificati: sed respectu audientiū/ q tāma
gna cape nequeunt. Uel melius exponēdo:
Confitebor dn̄o nimis in ore meo. i. si volue
ro magnificare deum ore meo: nimis esset et
nimis plixum: immo impossibile. Un̄ ꝛ pau
lus q̄ in padiso vidit/ loq non potuit. ij. ad
Coꝝ. xij. Magnificat g̊ anima mea dn̄m: q
rapta est ad videndum eius magnificentiā. x
qꝛ ꝟbis h bn̄ fieri non posset. ¶ Et bn̄ notā-
dum est q dr/ anima mea. Nullus em̄ pprie
dicere pt/ mea: nisi q̄ total'r hꝫ animā liberā
ab oī seruitute: vt inqt Archieps florentinus
in. iiij. pte summe. ti. xv.c.xxviij. §.ij. vbi eti
am dic: q triplex est seruitus a q̄ oportet eē li
berā ꝛ immunē vt sit anima sua. Primo est
seruitus criminis siue viciosoꝝ. de q̄ dr Jo. viij
Qui facit pctm̄ seruus est pcti. Sed pctm̄ si-
cut est triplex: ita ꝛ eius seruitus ē triplex. Est
em̄ triplex pctm̄. s. mortale/ qd pfecte fac ho-
minē seruum pcti ꝛ diaboli. iux̄ illō. ij. Pe. ij.
A quo qs supatus est/ eius ꝛ seruus est. Et vt
dr Aug. Quis est seruus tot dominoꝝ qt vi-
cioꝝ. Et h maxime impedit animā ne possit
deo vacare. Per originale aūt pctm̄ sensus
homīs ꝛ cuncta cogitatio eius pna ē ad ma
lum ab adolescentia sua: vt dr Gen̄. viij. ꝛ c.
omnis etas. xij. q. j. Nec liberat aīa ab im
pedimento talis seruitutis pugne carnis con
tra spm̄. vn̄ non pōt ita libere volare ad deū
p ꝯtemplationē ꝛ vacare diuinis. Nec aliq
sacramento circūcisionis vel baptismatꝫ vel
alterius libat a tali seruitute: lꝫ subleuet pl⁹ ꝛ
minus: sꝫ semp remanet pugna carnis que
animā captiuā ducit sub lege pcti sm incli-
nationem: etsi non dominet oīno. Ueniale
āt tepefacit animā ꝛ pigriorē reddit ad ascē
dendū in deū feruoreꝫ tollens spūs. Scda
seruit⁹ est sanguinis siue ppinqꝝ: que etiā aīam
aliqual'r tenet captiuam: ne in deum total'r
vadat. Sic patꝫ de illo q̄ christū seq cupiēs

Triplex seruit⁹ q fac aīam eē nō suā

bat: sed tñ retinebat ne eum sequeret/ dicens: Permitte me pˀus sepelire prēz meū Mat. viij. Cōtra quē defectū .s. nimie affectionis ad parentes: venit dñs mittere gladiū separationis dicēs: Ueni separare filiū aduersus prēz: z filiā aduersus mrēm suā zc. vt hr̄ Mat. x z Lu. xij. Et h iō: qz caro z sanguis regnū di nō possidebūt: vt ait apl's. j. ad Cor. xv. Un̄ z Amb. inqt in c. cui portio. xij. q. j. Nec ē vera sacerdotij fuga/ abdicatio domesticoꝝ: z qdam alienatio charissimoꝝ: vt suis se abneget q deo fuire gliscit. Nec ille. Tertia seruitus ē mundialiū z terrenaꝝ reꝝ: spinis suis solicitudinū animā ligatā tenentiū ne libere deo fuire valeat: vt pz de illo q dño fuire cupiebat pfecte. Cui infroganti dñm de via pfectiōis/ cum ipe dñs rñdisset: Si vis pfectus esse: vade z vende oia q habes et da paupib et sequere me. Tristis recessit discedens ab eo. qz habebat mltas possessiones: vt dr Mat. xix. Necesse est g vt aia q vult intelligere magnalia dei: z in zspectu eiˀ solˀ semp meditari: a iugo cuiuslibz hay seruitutū sit libera z imunis. Jn cuiˀ figurā dixit dñs abrae Gen. xij. Egredere d tra tua .i. de mūdanis cupiditatib/ et de cognatione tua .i. de amicis z attinentib/ z d domo pris tui .i. de vicijs z criminib p q qs efficit filius diaboli/ z d domo ac familia eiˀ. iux illō Joan. viij. Uos ex prē diabolo estis: z desideria pris vri .i. diaboli facere vultis. Seqr i dic. ca. Gen. et veni in trām quā mōstrauero tibi .s. zteplatiōis z suauis pfectiōis. Tal' aūt pt dici filiˀ dei renatˀ nō ex sanguib iniqtatū neqz ex voluntate carnis necessitatū amicoꝝ: neqz ex volūtate viri .s. mūdi vanitatū. Et zñr pōt dicere/ aia mea. Cū āt nulliˀ creature pure aia sit q nō fuerit subiecta pctō. qz si dixerimˀ: qz pctm̄ nō habemˀ: ipsi nos seducimˀ z vitas in nob nō ē: vt dr Joan. i canonica sua/ excepta sctā vgine: vt dic Aug. Que etiā parentum amorē oblita est segregata ab eis in sua infantia z deo totalr mācipata: vt historia natiuitatis eius edocet: z ab oi trena cupiditate elongata. Restat vt tal' vgo ab oi iugo fuitutis excussa: totā aiam suā possideret z dicere sola poterit Magnificat anima mea dñm. et ita cecinerit vsqz in finē. Poterat em̄ dicere cū Ps. Meditatio cordis mei in zspectu tuo semp. Nec Archieps florentinˀ. Cuiˀ vba aut nō zcludūt intētū. quod necessario est dicendū q b. vgo fuit totalit libera z immunis a pctō originali: aliter nō semp potuisset dicere/ anima mea: vt ipe psupponit. Nam p illo tunc: vel instanti q fuisset in pctō originali: nō fuisset libera aia eius: sed sua diaboli z pcti: vt diffuse pbauimus in parte .j. huius opis. Sola g beata vgo int puras humanas creaturas potuit dicere illud Ezech. iiij. Anima mea non ē polluta ab infantia mea vsqz nunc. Et illud ps. xxj. Anima mea illi viuet .s. semp. z nūqz diabolo fuiet. z zñr semp magnificabit dñm.

¶ Jn qb vbis apparet vtus z sanctitas vginis: q nō egit sicuti multi alij q carmia vl' alia opa ediderunt: in qb descpserunt facta egregia magnoꝝ viroꝝ: vt ab eis vl' eoꝝ posteris diuitias vel honores zseqrent. Alij vo laborauerunt tractare materias delectabiles z obscenas: vt poete Alij subtilia: vt phi Alij lucratiua: vt iuriste. Alij tempoꝝ successus: vt historiographi. Et sic vt cōir ad capessendam vel tpalem cōmoditatē: vl' gl'iaz z famā: vt in ppetuum duraret eoꝝ mēoria Sic Ouid. qui inqt in vl. Metamor. Jāqz opus exegi quod nec Jouis ira/ nec ignes: Nec poterit ferrum: nec edax abolere vetustas. Un̄ de talib verificat illō Eccles. vl. scz Faciendi plres libros nullus ē finis. Btā autem vgo h canticum edidit pcise ad decantādas dei laudes. z h est eius omnis finis z intentio. Et iō dr: Magnificat anima mea dominū. ¶ Et nota q nō dic/ deum: non sponsum: nō filium: nō prēm: qbuis qdlibet horū dicere potuerit vere. Sed tm̄ dr/ dñm: vt oi via zprias laudes fugeret z diuis tm̄ intēderet. Si em̄ dixisset/ deum: suam hūilitatem tacuisset: qd fieri nō poterat: cū ea vsqz ad redundantiā plena esset/ z oi vbo/ actu/ gestu qz se humilē et vilem pdicaret p posse. Qui em̄ dic deum: sui dicentis nllam zditionē expmit: cū deus nō dicat relatiue. Si aūt dixisset: sponsum/ prem/ vel filium: multuz se laudasset. Et iō dr: dominū. qd nomen est relatiuum ad suum z ancillam: qz h nomē seruus et ancilla est nomen vilitatis. Et sic sic respondit angelo: Ecce ancilla dñi/ ita nūc cecinit: Magnificat anima mea dñm. Quia g btā vgo nō qsiuit famā vel gl'iam suā: sed semp diuinā: iō deus reddidit eam gl'iosaz z famosam. Jpe em̄ inqt .j. Reg. ij. Qui me gl'ificauerit: gl'ificabo eum. Et nō solū ipa ē famosa: sed etiam h eius canticum ē famosius omnib alijs canticis. Unde omni die cātat: z hora mltum apta .s. in vespis z modo mltum grato et solenni mag' qz oia alia ecclesie cantica. ¶ Alia qz rōne dixit bñdicta vgo/ dñm. vt .s. h suum cāticū diuie laudis redderet magnificū. Nā ad magnā laudez qtuor reqrunt .s. vt sit a magno laudante/ magno modo/ de magnis factis/ z d magnis psonis. Et qb oib h canticum reddit magnificū. Nā laudans ē magna .s. anima vginis talis z tāta. Modˀ ē nobilissimˀ/ qz exultauit spūs eiˀ zc. Jtem ē de magnis factis q in ipo cantico narrant. Restabat g vt a gr-

y

Dñm dr n̄ deū vel sile aliqd

Z Canticū magnificū magnū

to magna laus diceret vt esset tota magna. Et hoc fit cum ait / dn̄m. Et prudenť dixit absolute dn̄m. non illū vel illū : qꝛ non loqť de aliq̄ dn̄o alicuius portionis mundi vt fecerūt tragici z comici z historiographi / sʒ ð dn̄o vniuersali. Cui dr Hester. xiij. Dominus vniuersoꝝ tu es et in diciōe tua cuncta sunt posita. De illo loqť cui soli dr illð Exo. xxj. Dn̄s bonꝰ innocēs. Qui ē deꝰ deoꝝ z dominꝰ dn̄antium. Deu. x. Et cui dr Judith. ix. Dn̄s nomē est tibi soli / q̄ solꝰ ē dn̄s fortis z potēs. dn̄s potēs in p̄lio. ps̄. xxiij. Qui solus est dn̄s ꝟtutum. ps̄. xlvj. Qui ē dn̄s excelsus terribil' sup oēm t'ram. Ibidem. Cui inq̄t idem ꝓpha ps̄. lxxxiij. Nomen tibi dominꝰ. tu solꝰ altissimꝰ sup oēm t'raʒ. Cui etiā dr Ecci. xliij. Terribil' dn̄s z magnꝰ vehemēter. Et. ij. Mach. xiij. Tu dn̄e vniuersoꝝ q̄ nulliꝰ indiges. Est ḡ h̄ canticū valde magnificum. qꝛ de tanto dn̄o loquiť: Et iō est excellentius oībꝫ scp̄turis mundialibꝫ. ¶ Quo ꝟo ad diuinas scp̄turas est sciendū fm q̄sdaʒ catholicos doctores. q̄ tria sunt q̄ preferunt scp̄ta scp̄tis. s. tempus in q̄ adinuenta sunt: forma tradendi: z dignitas p̄sone tradent̄s.

Tria p̄ferunt scripta scp̄tꝭ

Respectu p̄mi istud canticū p̄ponit' omnibus scp̄turis veteris testamenti. Respectu scdi p̄poniť omnibꝫ ep̄l'is / actibꝫ / z ꝓphetijs / noui testamenti. Respectu tertij p̄poniť oībus scp̄tis in euangelijs: except̄s his que ð ore chr̄i emanauerunt. qꝛ nulla p̄sona post christum dignior rep̄iť Et iō h̄ canticum est frequentandum fm p̄dictos doctores: q̄ etiam dicunt q̄ alia quoq; rōne dixit btā ꝟgo: dn̄m. vt. s. mentem ad timorem z reuerentiam dei excitaret. Quia initium sapīe est timor dn̄i. Ecci. j. Iste em̄ t'minus dn̄s includit timorē filialem / q̄ est amoris. Iux̄ illud Malach. j. Si ego dominus / vbi est amor meus? Item dixit dn̄m vt ꝓprietates ði explicaret: q̄ non est dn̄s sic tyrannus temporalis: q̄ a dep̄datione subditoꝝ dr dn̄s: quasi do minus: imo nihil / sed multum z cuncta surripio. Sed a largitione bn̄ficiorum dicitur dominus quasi do minus. Et h̄ insinuauit cum eius beneficia cōmemorauit. Primo data sibi in particulari dicens: Fecit mihi magna q̄ potens est. z postmodum bn̄ficia data omnibꝫ dicens: Et miscd'ia eius zc̄. Scd'o a libatione opp̄ssorum dr dn̄s: quasi do manꝰ. i. adiutorium. Et h̄ insinuauit cū eum salutarem appellauit. i. salutē dantem. Itē cū dixit: Deposuit potētes ð sede. s. opp̄mentes alios / z exaltauit hūiles. s. a potentibus dep̄ssos. Tertio a debellatiōe inimicoꝝ dr dn̄s: q̄si do minas hostibꝫ. Et h̄ īsinuauit cum dixit: Fecit potētiā in brachio suo: dispersit sup̄bos mente cordis sui. ¶ Grecꝰ āt

Dn̄s vnde dicať

expositor sup Luc̄. exponit hec ꝟba ꝟginis: Mag. anima mea dn̄m / dicēs: q̄ h̄ inq̄t beata ꝟgo. q. d. mirabilia q̄ deus p̄nunciauit: in meo corp̄e exercebit. Sed aīa mea ifructuosa apð deum nō erit. Conuenit aūt mihi z voluntatis fructū afferre. Nā q̄nto amplior decor miracl'o: tanto teneor glificare i me mirabilia op̄antē. Orig. aūt sup h̄ passu inq̄t: Si aūt dn̄s nec augmentū nec detrimentū recip̄e pōt: quid est q̄ Maria loquiť Magnificat anima mea dn̄m? Sʒ si ꝯsiderem dn̄m saluatorē imaginē eē inuisibil' di: z animā factā ad eiꝰ imagineʒ: vt sit imago imagīs: tunc videbo qm̄ in exemplo eorū q̄ solent imagines pingere: qn̄ magnificauero animā meā op̄e / cogitatione / z fmōe: tūc imago ði grādis efficiť: vt ip̄e dn̄s cuiꝰ imago est in anima mea magnificeť. Hec ille. Et idem dic̄ diuꝰ Amb. sup Lu. q̄ ait: Magnificať dn̄s: non q̄ hūana vox ei aliq̄d adiūgat: sʒ qꝛ magnificať in nob dū aīa nr̄a q̄ ad imaginē dei ē creata: p iusticiā se christo ꝯformat q̄ est imago p̄ris. Et sic dū ip̄m christū imitādo magnificat: q̄dam p̄ticipatiōe magnitudis eiꝰ sublimior fit vt illam imaginem splendido bonoꝝ colore factoꝝ: z q̄daʒ emulatiōe ꝟtutis in se videať exp̄mere. Magnificať ḡ dn̄s non in se: sʒ in nob. sic etiā dr sc̄tificari. Vn̄ ei dicimus: Sc̄tificeť nomē tuum. Hanc aūt magnificationē diuinam fiendā ab aīa btē ꝟgīs p̄dixerat ꝓpha dauid: q̄ in eiusdem p̄sona inq̄t Ps̄. ciij. Bn̄dic anima mea dn̄o: dn̄e deus meus magnificatꝰ es vehemenť. ¶ Sequiť aūt btā ꝟgo i cantico suo dicens: Et exultauit spūs meꝰ in salutari meo. Qð expones Hugo Cardinalis dr: q̄ anima z spūs idem sunt. sed aīa dr inq̄ʒtum animat z viuificat corpus. vn̄ h̄ bn̄ viuendo magnificat deum q̄ fec̄ eā. Spūs āt dei inq̄ʒtum sup̄celestia ꝯtēplať: cuiꝰ p̄p̄e est exultare in ðo. Et hec exultatio ml't'ū displicet diabolo. Vn̄. j. Reg. iiij. Philistijm ingemuerūt dicētes: Ue nob. Nō em̄ fuit tanta exultatio heri et nudiustertius. Ue nobis. Quis nos saluabit ð manibꝫ sublimiū deorū istoꝝ. Bis āt dr: Ue nob. qꝛ duplex ē exultatio q̄ displicet eis. Una ꝯ tristiciaʒ secl'i. De q̄ dr. ij. ad Coꝝ. vij. Tristicia secl'i mortem opať. Alia ꝯ tristiciaʒ carnis q̄ sp̄m deijcit. De q̄ ꝓuerb. xviij. scp̄tū ē: In merore animi. i. aīe deijcieť spūs. Et ꝓpť h̄ dr ad Phil'. iiij. Gaudete in dn̄o semp: iterum dico gaudete. Hec exultatio siue hoc gaudium qð est i deo: est ꝯ gaudium diaboli: contra gaudiū mūdi: z contra gaudiū carnis. Gaudiū ꝟo diaboli est impietas cōtra deum. Prouer. ij. Letanť cum malefecerint z exultant in rebus pessimis. Gaudium mūdi ē vanitas cō

A Expositō Græci et Origēis

B Aīa z spiritꝰ idē sūt

tra p̄ximū. Job.xxj. Gaudent ad sonitum organi: ducūt in bonis dies suos ꝛ in pūcto ad inferna descendunt. Gaudium carnis ē voluptas ꝯ seipm. De quo Prouer. xiiij. dr Extrema gaudij luctus occupat. In his autem non gaudebat btā virgo/ sed in deo. Et io inqt: Exultauit spūs meus ꝛc. In q̄ nulla est simulatio/ In deo salutari meo. i. in filio saluatore. nō in mundi honore/ nō in carnis voluptate/ nō in generi nobilitate/ nō in corporis pulcritudine/ nō in mūdi p̄spitate. sed in deo salutari meo. iux illud Ps. Cor meū ꝛ caro mea exultauerunt in deū viuū. Et. j. Reg. ij. Exultauit cor meū in dño: et exultatum est cornu meum in deo meo. Dic autem Aug. in q̄dam ser. Exultat in dño qui terrena nō curat/ quē p̄speritas non emollit/ quē aduersitas tpalis nō frangit/ quem sola dei memoria delectat. iux illō Thren. iij. Memoria memor ero: ꝛ tabescet ī me anīa mea. ¶ Pōt etiam sic exponi: Exultauit spiritus meus in deo salutari meo. i. a me fm carnē ꝯcepto. Vn̄ ipa sola ꝛ spēal'r pōt dicere eū suū. Hec Hugo p̄dict⁹. Sȝ lȝ hec expositio sit bona: tn̄ recti⁹ ꝛ meli⁹ dixiss; expōnendo ī termis: in qb⁹ loquit̄ btā vgo eū appellans salutare suum: q sic fuit suū salutare vt nunq̄ȝ eo mō fuerit alteri⁹: qꝛ nll'm saluauit redimendo a pctō originali p grāȝ p̄seruationis: nisi ipam quā dignissimo mō redemit. sic canit eccl'ia in officio ꝯceptionis/ dicēs: Nll'm redemit fili⁹ ex oī gēte digni⁹: q̄ te suauit. puide mundam paterno scelere. Et io chrs dr salutare btissime vgis p̄ticl'ari ꝛ singulari modo: ꝛ ita p antonomasiam appellat̄: et nll's alius pōt eum sic nuncupare. Vera est eīn illa snīa quā ego metrice scp̄si dicens btē vgini: te crimine solam Immunē nat⁹ ꝯtulit cē tuus. Nō potuiss; aūt btā vgo dicere deū saluatorē suum spēalem nisi ab orignal' pctī casu ꝛ dānatiōe p̄seruass; ꝛ saluass;. Hāc vo p̄ticl'arem ac dignissimā salutationem p̄uidens in spū Abacuk p̄pha dixit in p̄sona vginis btissime sui lib. vl. ca. Ego aūt in dño gaudebo: ꝛ exultabo in deo Jesu meo. Jesus eīn idē est qđ saluator. Dauid q̄ȝ ps. lxij. ait in p̄sona eiusdem. In velamento alaꝝ tuaꝝ exultabo. De⁹ eīn alis benignitatis ꝛ misc̄die sue velauit aīam vgis ne infici posset immūdicia pctī original'. De q̄ velatione ipa tūc: ꝛ etiam in h̄ cātico exultauit: ꝛ nō solum ipa p̄pt h̄ exultauit: sed etiā tota ciuitas celestis: ita vt posset dici illud Hester. viij. Exultauit tota ciuitas. ꝛ de oībus sanctis angelis de saluatione ꝛ p̄seruatione dñe sue gratulantib⁹ dici poss; illō. ij. Esdre. xiij. Exultauerūt cum musici ꝛ leticia dei. De ipa q̄ȝ exultatione vgis p̄pt p̄seruationem a casu original' pctī p̄dixit dauid ps. xv. in p̄sona ei⁹ dicens: Prouidebā dñm in ꝯspectu meo semp: qm̄ a dextris est mihi ne cōmouear. Propt̄ h̄ letatum ē cor meū ꝛ exultauit lingua mea ꝛc. Exultare aūt debuit Maria ad grāꝝ actionem deo reddendaȝ: qꝛ ipe deus exultauit in vtero eius vt gigas ad currendam viam. s. sue salutis ꝛ toti⁹ mūdi. ps. xviij. Vn̄ dicebat illō ps. lxv. Exultaui sub lingua mea. In p̄sona q̄ȝ eius dixerat dauid Ps. lxx. Exultabūt labia mea cū cātauero tibi ꝛ anima mea quā redemisti. s. ab originali pctō p̄suando. Inuitabat etiaȝ alios ad exultādū illō ps. lxxx. Exultate deo adiutori nr̄o. et ps. xciiij. dicebat: Uenite exultem⁹ dño: iubilem⁹ deo salutari nr̄o. Ad hāc etiam exultationē exhortabat̄ btām vginē Joel p̄pha. ij. ca. sui lib. di. Exulta ꝛ letare tra. Per trā eīn (vt sepe declarauim⁹) intelligit̄ spūal'r vgo bñdicta. Nec mirū si ipa exultauit. Nam ō alijs sctīs scp̄tū ē ps. lxxxiij Exultauerūt in deū viuū. Et ps. lxxxix. in p̄sona eoꝝ dr: Exultauim⁹ ꝛ delectati sum⁹. et ps. cxxxj. etiā canit dauid dño di. scti tui exultēt. Et. cxliiij. ꝛ iusti tui exultabūt. Ps. q̄ȝ xlvj. dic electis. Jubilate deo in voce exultationis. et ps. cvj. iterū ō ipsis ait: Annūcient opa ei⁹ in exultatione. Et ps. cxvj. scp̄tum ē: Uox exultatiōis in tabnacul' iustoꝝ. et Ps cxxv. in exultatōe metent. Et iteꝝ: Uenīēt cū exultatione portātes manipulos suos. ꝛ ps cxxxj. Scti eius exultatiōe exultabūt. Quid g̃ credendum ē fecisse istā sanctissimā et sup oēs a deo electam vginē? Profecto credēdū est q semp exultabat in dño/ sic ō ea ē dictū fuerat Esa. xlj. vbi dr: Exultab in dño ꝛ ī sancto isrl' letaberis. Vn̄ ipa dicebat illō Esa. lx. Exultabit anima mea in deo meo. Ipa g̃ faciebat in terris qđ scti facient in cel'. De qb⁹ dr ps. penl'. Exultabūt scti in gl'ia. Et iterū: Exultationes dei in gutture eoꝝ. Et Esa. lxv ill' inqt deus: Gaudebitis ꝛ exultabitis vsq̄ȝ in sempitnū. ¶ Basili⁹ vo exponens p̄dicta vba cantici hui⁹. s. exultauit ꝛc. ait: Primus fruct⁹ spūs ē pax ꝛ gaudiū. Quia g̃ vgo sctā filij. totā sibi hauserat spūs grām: merito subiūgit: Et exultauit spūs meus in deo salutari meo. Et idem animā dr ꝛ spm̄. Cōsueta aūt in scp̄turis exultatiōis platio: insinuat alacrē quendā et iocosum habitum aīe in his q̄ digni sunt. Proinde vo exultat in dño ineffabili cordis tripudio ꝛ resultatōe ī strepitu honesti effectus. Beda aūt exponēs illō In deo salutari meo. et assignans cām hui⁹ exultationis/ inqt: Quia eiusdē Jesu. i. saluatoris spiritus vgis eīna diuitate letat̄ cuius caro temporali ꝯceptione ferat̄. Amb. vo dr Magnificat g̃ aīa Marie dñm et exultat spūs eius

Left margin notes: Quō spūs Marie exultauit; C; Vn̄ spiritus marie exultauit

Right margin notes: D; E; Expō basilij.

in deo: eoq anima et spūs patri filioque deuota: vnum deū per quem oia pio venerat affectu. Sit aūt in singul' marie anima vt magnificet dn̄m. Sit in singul' Marie spūs vt exultet in dn̄o. Theophil' aūt inqt: Ille deus magnificat q digne sequit christum. et dū christianus vocat christi nō minuit dignitatē magna et celestia operando: et tunc spūs eius. i. spūale chrisma exultabit. i. proficiet et nō mortificabitur. Orige. vo ait: Prius at anima magnificat dn̄m: vt postea exultet in dō: nisi enim antea crediderimus: exultare nō possumus Hec ille. Exultare aūt fm Papiam et Huguitionem et Catholicon: est valde vel extra saltare. et est gaudium qd nō solū verbis exprimit: sed etiā gestu corporis pre nimia leticia ostendit. Et tal' fuit exultatio btissime virginis q exultauit. i. ex totius humane nature facultates saltauit et exiliuit: ac tota in eterne maiestatis contemplationem absorpta: gaudio ac leticia inexplicabili in aie et in corpore repleta fuit.

Spūs dr multipl'r. ¶ Quia vo dr exultasse spm̄ suū: est notandū q spūs multipl'r accipit: sed qtū ad presens spectat: dico q accipit. Primo pro flatu hominis. Iux illd Gen. ij. Inspirauit in faciē eius. s. ade: spiracl'm vite. i. spm̄ siue flatum Pro aere etiam q respiram' sumit spūs. iuxta illd Ps. Os meum apui et attraxi spm̄. Iste g spūs Marie. s. flat' exultauit in dō q tot' ad gl'iam dei diffusus pādit magnalia sua. Spūs etiā ingressum aer dr suus. dici pt ingressum nō solū aer: sed etiam tot' mūdus factus ē suus cū dei sit: et per pns dn̄a oim. Aer g iste ingrediens per os virginis ad suū creatorē q ei' latebat in ventre: modo suo exultabat: qr mag' purificat': atque radijs diuitat' impletus: dulcissime resonabat. ¶ Scds spiritus dr angelus. iux illd ps. dicent' dō: Qui fac' āgelos tuos spūs. Quelibz at aia a principio creatiōis sue hz angelum ad sui custodiam deputatū: vt ait Hiero. sup Mat. et ponit mgr sniar in. ij. disti. xj. Btā igit vgo habuit int' alios vnum spm̄ supmū: q fortas sis nec ante nec postea datus ē alicui ad custodiam: sed soli vgini huic ab initio refuatus. Sic em̄ sola fuit mr vnigeniti filij dei: et in gratuitis vniuersis mirabil'r singularis: sic etiam sane dici pōt custodiā sibi singularē datam fuisse. Si em̄ habuit singl'arissimū spōsum ad fruitium: et electissimum apl'm ad obsequm: quare non credat habuisse nobilissimū spm̄ ad auxilium. Hic igit spūs angelicus datus sibi ad custodiam: prius exultauerat dō obedientia/ humilitate/ et alijs vtutibus ipsius vgis alme. At vbi vbum dei eius est carne vestitum: exultauit in deo salutari. i. Jesu Marie filio. qr deputabat ad custodiam: siue potius ad obsequm

Angel' dat' marie ad custodiā exultauit

dn̄i dei sui. Si tenere qs velit q angel' matris sit etiam angelus plis donec nascat: fm qsdam dicētes q qn̄ filius nascit accipit angelum pprium: qr tūc est sic fructus ab arbore mre pcisus: sed donec est in ventre mris: est sub custodia angeli materni tāq aliqua ps mris. Fructus em̄ pendens dr ps fundi l. fructus. la. ij. ff. de rei vendi. Et hec opinio fuit bti Thome in. j. pte summe. q. cxiij. ar. v. Uel vt aliq allegant. c. cxiij. q. v. Quis ergo explicare poterit qnto gaudio exultabat spūs ille q pmo vidit deum incarnatū. Qui fuit pmus spūsancti mister ad illud ineffabile opus. Qui pmus corpusculum illd aut formauit aut formanti astitit. Qui pm' visibiles cunas deo parauit. Qui pmus cibū de mre in os diuinum expressit. Qui sic assistit visione in celo coram pre: sic assistebat i fris filio incarnato. Qui pmus illud vidit desideratum cōmerciū. Angelus qz Gabriel accepto vgis rn̄so. et vbo dei incarnato: ptinus ad celum totus iocundus ac exultans celestem curiam letificatur' ascēdit. Iste autem Marie spūs certus de pn̄ti: p tota hierarchia celica exultabat. Exultabat namque hic optimus Marie spūs/ qm̄ videbat ipam dei mrem effectam: et tanto filio dignam. ¶ Tertio dr spūs anima. iux illud Ecces. iij. Quis scit si spūs filiorū Adā ascēdit rursum? Et vl. eiusdem li. ca. dr. Reuertat puluis. i. corp' in terram suaz. et spūs. i. anima: ad deum q dedit illum. Et iste spūs marie exultauit. Et est sensus q spūs. i. anima: q magnificauit deum q ad alios etiā exultat q ad seipam: ita q sic dilatat deus. i. magnus ostendit per os vgis in corda audientium ei' magnificationem: sic etiam crescit in ipo spū vel anima sua per maiorem inherē tiam/ capacitatem/ et dilectionem ei'. Uel ē dicendum de mente qrundam doctorum: q ania Marie piūcta corpi magnificauit dominū. Spūs vo rapt' a piunctione corpis qtum ad sensum actualis informatiōis exultauit in dn̄o. Un̄ mgr Joannes gerson in tractatu scdo sup Magnificat dr: Btā vgo fuit in excessu spūs vel in extasi mentis respectu illor qrum non poterant ex sua vtute vel intelligentia ppria cognitionem accipere: vt quid esset de' in se et in sua magnificentia. Quid angeli per omnia. Quid felicitas quā nec oculus vidit/ nec aur' audiuit/ nec in cor hois ascendit. Hec ille. Ex q visiōe supnaturali exultauit in dn̄o spūs ei'. O igit beata beator virgo pijssima: per istā ineffabilē exultationē tuā impetra et mihi a dn̄o quē tātope magnificasti: vt et ego illū digne merear magnificare: et spūs me' exultare possit in deo salutari tuo et meo. O beatissime

Bīa marie exultauit

spūs vginis gl'iose: qui semꝑ in dō exultauit
Nec mirꝝ: qꝛ in se deū habuit q̄ habitāt i hu
mili spū: Esa. lvij. Ipsa em̄ fuauit illō Ecc̄i
vij. Humilia valde spm̄ tuū. Et ideo de⁹ sꝑ
habuit curā de spū ipsi⁹ vgis. Unde dicere
poterat deo illō Job. x. Uisitatio tua custo/
diuit spūm meū. O benedictē spūs Marie
de q̄ dici pōt illud p̄s. xxxj. Nec est in spū ei⁹
dolus. Et ideo ꝯfidenter dixit in morte illō
p̄s. xxx. In man⁹ tuas dn̄e cōmēdo spm̄ meū
Spūs idest fer/uor ma/rie exulta/uit ¶ Quarto accipit̄ spirit⁹ ꝑ feruore mentis
iux̄ illō ad Rhom̄. xij. Spū feruentes: dn̄o
seruientes. Et. j. ad Tim̄. v. Spm̄. i. feruo/
rē: nolite extiguere Et iste feruor deuotionis
virginis gloriose exultauit in dn̄o. i. ipsaꝫ ex
ultare fecit. Quinto accipit̄ spūs ꝑ deo. quia
spūs est deus. Joan. iiij. Uel particulariter
accipit̄ ꝑ ꝑsona spūsc̄ti. Istū aūt spūm suū
dicit btā vgo exultasse in deo. quia ipam ex/
ultantē fecit in se deo salutari suo. Sic etiaꝫ
dꝛ ad Rhoma. viij. Ipse spūs postulat pro
D nobis gemitibꝫ i enarrabilibꝫ. quia nos po/
stulantes facit ꝛ gementes. ¶ Exultauit er/
go beate vginis spūs afflat⁹ rore spūsancti.
Sicut etiā dicit̄ de xp̄o Luc̄. x. In illa hora
exultauit Jesus in spūsancto. De hac afflati
one spūsancti in ipsam dei matrem predixe
rat Dauid: dicēs deo patri p̄s. cxlvij. Flabit
spūs eius ꝛ fluent aque. s. diuiaꝝ laudū ab
ore vginis ꝑ hoc mirabile canticū. O Ma/
ria q̄s erat ille spūs qui tantū exultare faci/
ebat spūm tuum? Profecto erat ille de quo
dꝛ Sap. xij. O q̄ꝫ bonus ꝛ suauis ē dn̄e spi/
ritus tuus. Et Ecc̄i. xxiiij. inq̄t ip̄e de⁹. Spi
ritus meus sup̄ mel dulcis. O btīssima vgo
tu semꝑ habuisti istum spirituꝫ paracletū. i.
cōsolatorem: qui te semꝑ in omnibꝫ suis san
ctis opibꝫ direxit. Unde dicere poteras deo
illud p̄s. cxlij. Spūs tu⁹ bonus deducet me
in terram rectaꝫ. De te q̄ꝫ dici poterat illud
Esa. lxiij. Spūs dn̄i ductor eius fuit. et idō
eam mirabil'r exultare fecit. Tu etiaꝫ dicere
poteras illud Ezech. iij. Eleuauit me spirit⁹
inter celum ꝛ terā. Et illud Apocal'. xxj. Su
stulit me in spiritu. Adeo em̄ eleuabit men
tem tuā spūsanctus vt de spū tuo dici pos/
sit illud. j. ad Cor̄. ij. Spūs oīa scrutat̄ etiaꝫ
ꝓfunda dei. Et ideo ꝯtinue exultabas tu in
deo salutari tuo. Sꝫ dic mihi obsecro o ge/
nitrix dei sanctissima. Quis est iste deus in
quo exultabas? Certe rn̄dere potes Iste est
ille q̄ inq̄t Gen̄. xvij. Ego sum deus omnipo
tens. Et ideo fecit mihi magna q̄ potens est.
Ipse est ille cui dꝛ Nū̄e. xvj. Fortissime de⁹
spirituū. Et ideo exultauit in eo spirit⁹ me⁹.
Iste est ille de quo dicit̄ Deut̄. iiij. et ad He
bre. xij. Deus noster ignis cōsumens est. Et
ideo igne sui amoris accendit spūm meum
ac eum exultare fecit. Ipse em̄ est deus cor/
dis mei: et pars mea deus in eternū: p̄s. lxxij
Ipse est de⁹ saluator meus Esa. xij. Ipse est
deus absconditus. s. in ventre meo Esa. xlv.
Ipse est de⁹ dn̄s fortitudo mea. Abachuch
iij. Ip̄e est deus totius consolationis. ij. ad
Corꝝ. j. Iste est ille deus qui locutus est in
sancto suo: p̄s. cvij. id est in corde meo. et fe/
cit me exultantē canere laudes suas in can/
tico isto: quod vult ab omnibus frequētari
ac dici cum iubilo. Unde dixit mihi Esa. lix
Spūs meus qui est in te: et verba mea que
posui in ore tuo non recedent de ore tuo: ꝛ de
ore seminis tui amodo vsq̄ꝫ in sempiternū.
Sicut ergo ego exaltaui in dōmino: ita ꝛ se
men meum seruiet ipsi: p̄s. xij. scꝫ hoc canti/
cum deuote decantando. et tunc de semine
deuotorꝝ meorꝝ verificabit̄ illō p̄s. xxxvj. Et
semen illius in bn̄dictione erit. Quilibet er/
go deuot⁹ meus debet magnificare mecū i
hoc cantico filiū meū. et exultare ei ac dicere
cum ꝓpheta p̄s. xlv. Tu es salutare vultus
mei ꝛ deus meus. Exultent ḡ oēs gentes. qꝛ
gentibꝫ missum est hoc salutare. Act̄. xxviij
Ipse est em̄ ille de quo dicebat Jacob deo
Gen̄. xlix. Salutare tuuꝫ expectabo dn̄e: et
erit expectatio gentium. Ipse est ille de quo
Dauid rogabat deum: p̄s. l. dicens. Redde
mihi leticiam salutār̄ tui. Et p̄s. lxxxiiij. Ostē
de nobis dn̄e misc̄diam tuā: ꝛ salutare tuuꝫ
da nobis. Ipse est ille cui⁹ incarnatiōem vi/
dētes ꝓphete in spū exultabant. Un̄ Esa. lij.
sui libri ca. dicebat. Uidebūt oēs fines terre
salutare dei nostri. Si ḡ sancti patriarche ꝛ
ꝓphete tantū exultauerunt ꝓpter huius salu/
taris expectationem: q̄re exultare non debet
spūs meus in deo salutari meo quē icarna/
tum habeo in vtero meo.

Pars secunda huius sermonis que dicit̄
causalitatis.

Causa hui⁹ cantici vginalis vt inq̄t
Nicola⁹ d̄ Lyra sup̄ Lu. fuit: vt dī
bn̄ficia cōnumeraret ꝛ ei gr̄as re/
ferret. Un̄ Primo cōnumerat bn̄
ficia sibi collata singularit̄. ibi. Qꝛ respexit
hūilitatē ancille sue ꝛc̄. Sc̄do bn̄ficia colla/
ta pplo iudeorꝝ special'r. ibi. Suscepit israel
puerꝝ suum. Circa p̄mū dicit. Quia respexit
hūilitatē ancille sue. q. d. s̄m Nicolaū d̄ Ly.
vbi s̄. Bn̄ debeo magnificare ꝛ laudare dn̄ꝫ [illegible] re
Qꝛ respexit hūilitatē ancille sue. Nam lꝫ ex spexit [illegible]
oībꝫ v̄tutibꝫ fuerim disposita ad conceptio/ militatē
nem filij dei: specialiter tamē hoc fuit ex hu/ Marie.
militate. Un̄ diu⁹ Hiero. in suo transitu in
quit. Maluit de⁹ de btā Maria incarnari
ꝓpter hūilitatē q̄ꝫ ꝓpter aliam quācunq̄ꝫ vir/
tutem. Hugo aūt Cardinalis exponit hec

verba Respexit humilitatē ancille sue.i.me
humilē ancillā. Placuit em̄ ei hūilitas an/
cille cui displicebat supbia Eue. vt sicut p su
pbiā Eue mors intrauit in mundū: sic p hu/
militatē ancille vite pandat introit⁹. Unde
in figurā dixit Lia Geñ.xxix. Uidit dñs hu
militatē meā: nūc amabit me vir meus. Ha
buit aūt humilitatē btā ṽgo a pr̄e suo Da/
uid: q̄ dixit.ij. Reg.vj. Ludā z vilior fiā pl⁹
q̄ fact⁹ sum: et ero humilis in oculis meis.
et cū ancillis de q̄b⁹ locuta es gloriosior ap/
parebo. Itē a filio q̄ dixit Matth.xj. Disci/
te a me q: mitis sum z humilis corde. ¶ Sz
h est Notandū q multipl'r respicit deus ho
minē. Primo peccata dimittendo. sicut re/
spexit Petrum Lu.xxij. Secūdo respicit pe
nam infligēdo. Unde Exo.xiiij.dr. Respici/
ens dñs sup castra egyptiop: interfecit exer/
citū eop. Et Abac.j. inq̄t deo pphā. Quare
nō respicis iniq̄ agentes. Tertio respicit: oc/
culta cordiū ꝯsiderādo: iuxta illud Cant.ij.
En ipse stat post parietē nostp: respiciens p
fenestras: pspiciens p cancellos. Et hoc mo/
do respexit deus ṽginē bñdictā: cui⁹ occul/
ta cordis sp tēdebāt in deū. Quarto respicit
aliquē: eius opera acceptādo. Geñ.iiij. Re/
spexit deus ad Abel et ad munera eius zc.
Transsūptiue in c. scriptū.xiiij.q.v. et de pe.
dist.j.c. nunq̄d. z dist.v.c. cōsideret. z.iij.q.
vij.c. in grauib⁹. Et hoc modo respexit deus
opa ṽginis gloriose que illi erāt gratissima.
Quinto respicit: grām inspirando Uñ orat
Ps̄. dicens. Respice in me et miserere mei.
Et hoc etiam modo semp respexit eā: cui ple
nitudinē suap gratiap infudit. Sexto respi
cit approbādo Iuxta illud Abac.j. vbi dr ei
pphera. Oculi tui mūdi sunt: et non poteris
respicere ad iniq̄tatē.i. eam approbare. aliter
non esset summe bonus. Et isto quoq̄ modo
respexit matrē suam cuius omnia opera ap
probauit. Septimo respicit remunerando:
iuxta illud Geñ.xxxj. Laborē manuū mearū
respexit deus. Et hoc etiam modo respexit
beatissimā virginē: cuius operationes ma/
gnifice remūerauit Octauo respicit: ab ini/
micis defendēdo: z ab oī malo liberando: iux
illud Exo.ij. Respexit deus filios israel z li
berauit eos. Hoc q̄q3 modo singulariter re
spexit deus virginē bñdictā: quā ab omnib⁹
hostib⁹ z malis liberauit et preseruauit. Et
ideo ipsa sola semp deum magnificauit z ex
ultauit in deo salutari suo. Ipsam nanq3 so
lam saluauit preseruādo ab originali pctō.
et ideo deus ita fuit hoc modo salutaris su/
us q nunq̄3 fuit nec erit alteri. Rōnem aūt
hui⁹ magnificatiōis et exultationis assignat
dicens. Quia respexit.i. semp oculo amoris
et grē aspexit humilitatez ancille sue.i. me q̄
semp fui humilis ancilla eius. Non em̄ vn/
q̄3 seruiui diabolo p pctm̄ origīale. sed semp
fui eius seruitijs mancipata z dedicata. In
his ergo ṽbis beata ṽgo ostendit se sine ori/
ginali pctō fuisse conceptā. et de hac pserua/
tione gratias agit deo salutari suo. Uñ no/
tandum est q sicut btā ṽgo si ꝯcepta esset in
peccato originali: non semper magnificasset
dñm: nec exultasset i deo salutari suo. Quia
in illo instāti q̄ fuisset in pctō magnificasset
diabolū: z exultasset in eo. sicut pctōres di/
cunt exultare in reb⁹ pessimis Prouerb.ij.
Ita etiā nō sp fuisset respecta a deo. q: in il/
lo instāti fuisset ab ipso deo reprobata et de/
specta. nec in illo instanti potuisset se appel/
lare ancillā dei. quia fuisset ancilla ac serua
diaboli. ¶ O igit gl'iosa ṽgo sp a deo respe
cta: roga cum q̄ dixit Leuit.xxvj. Respiciaz
vos z crescere vos faciā: vt nos respiciendo
p grām: faciat in bonis opib⁹ z ṽtutib⁹ pfice
re. Tu q̄q3 o bñdicte de⁹ sicut respexisti hu/
militatē ancille tue et domine mee: ita nunc
respice de sanctuario tuo. Deut.xxvj. et re/
spice ad orationē fui tui.ij. Reg.viij. Respi
ce et exaudi me dñe. ps̄.xij. Tu qui respexisti
humilē ancillā tuā virginem Mariā: respi
ce ad hūilitatē nostraz: Judith.vj. Respice
dñe in seruos tuos: ps̄.lxxxix. Nō est aūt mi/
randū si de⁹ respexit ṽginem Mariaz pau
perculā. Nā oculi ei⁹ in paupem respiciunt:
ps̄.x. Et q̄d mip si humilitatē respexit ancil/
le sue: q̄ humilia sp respicit: ps̄.cxij. z.cxxxvij
Ille ergo cui humiliū z māsuetop sp placu/
it depcatio Judith.ix. et q̄ sp respexit in ora/
tionē humiliū: ps̄.cj. semp exaudiuit et gratā
habuit orōnem hui⁹ hūilis ancille sue. Unde
ipsa merito dicere pōt deo illud ps̄.xxx. Re/
spexisti humilitatem meā. Ipse em̄ inq̄t Esa.
lvj. Ad quem respiciā nisi ad humilē zc. Qz
etiam hec humilis ancilla dei fuit in fide sta
bilissima: ideo eā respexit deus: cui dr Hie/
re.v. Dñe oculi tui respiciunt fidem. O igit
ancilla dei: tu es illa que dicere potes illud
Hester.xiiij. vbi Hester regina in figurā tui
dixit deo. Tu scis q nunq̄3 letata sit ancilla
tua nisi in te dñe deus. In tui q̄3 figuram di
xit Abigail.j. Reg.xxv. Famula tua sit i an
cillam. O ancilla dignissima q̄ pp̄ter humi
litatem tuam facta es angelop regina. Tu
bene sciebas vt ait Ambro. q nulla maior ē
dignitas q̄3 deo seruire: cui seruire: regnare
est. Fac ḡ z nos seruos tuos: z ex benignita/
te tua filios tuos: vt vnusq̄sq3 nostrū possit
dicere deo illud Sap.ix. Ego sum filius an
cille tue. O hūillima dei ancilla: nunc super
oēs angelorūz choros exaltata: pfecto adim
pleta ē pphetia tua in q̄ pnūciasti di. Ecce ei
ex h btāz me dicent oēs generatiōes. Qz em̄

De⁹ multipl'r respicit hominem.

R Dño ad ṽginē vt nos rspiciat

deus ab hũilib⁹ honorat. vt dr Eccl. iij. Jõ
te oim humillimã voluit ab oib⁹ merito ho
norari z btificari. Jtez quia vt inqt fili⁹ tu⁹
Lu.xviij. Ois q se hũiliat exaltabit. Et de⁹
humiles ponit in sublime. Job.v. Et q hũi-
liat⁹ fuerit erit in gl'ia. Job.xxij. Nõ imerito
fecit te in celesti curia sup oim scrõꝝ gloriaz
exaltari: q humilitate tua oẽs supasti: z cun
ctos ad salutẽ pduxisti. Uñ exclamat Aug.
in sermone de assũptiõe dicẽs. O vera humi
litas q deũ hoib⁹ pepit: vitam mortalib⁹ edi
dit: celos innouauit: mũdũ purificauit: pa-
radisum apuit: z hoim aias liberauit. Fa-
cta est Marie hũilitas scala celestis p quaz
de⁹ descendit ad terras. Quid eñ est dicere
Respexit hũilitatẽ ancille sue: nisi approba
uit. Multi eñ vident in ɔspectu hoim hu-
miles esse: sed coꝝ hũilitas a deo nõ respicit
Si eñ veraciter hũiles essent: ab hoib⁹ nõ se
laudari vellent. z nõ in mũdo sed in deo spi-
ritus coꝝ exultaret. Hec ille. Beda vero sup
Lu. de bñdicta vgine loquẽs ait. Cui⁹ hũili-
tas a deo respicit: recte btã ab oib⁹ collauda
tur. Athanasi⁹ aũt dt. Si eñ ſm pphã be
ati sunt q habẽt semẽ in sion: z prios in hie-
rusalẽ: qntũ debet esse pconiũ diuine ac sa-
crosancte vgis Marie: q ſm carnẽ verbi ge-
nitrix est effecta? Grec⁹ vero ait. Nõ aũt se be
atã appellat inani. vexata gl'ia. Uñ eñ loc⁹
i ipa supbie q se ancillã dñi nũcupauit? Sz
sacro tacta spũ: q futura sunt pscivit. Hu-
go aũt cardinal' exponẽs illa vba Ecce enim
ex hoc btãm me dicent oẽs generatiões: in-
qt. Id est oẽs gẽtes. s. iudeoꝝ z gentiliũ: vi-
roꝝ z mulieꝝ: diuitũ z pauperũ: angeloruz
z hoim. qr oẽs p ipam salutare bñficiũ acce
perũt. hoies recõciliationẽ: angeli repationẽ
Ch̃s eñ dei fili⁹ opat⁹ est salutẽ in medio
terre. i. in vtero Marie. que qdam mirabili
pprietate terre mediũ appellat. Ad illam eñ
respiciunt (vt Bern. inqt) et qui habitant in
celo z q habitãt in inferno. i. in purgatorio: z
qui habitãt in mũdo. Primi vt resartiãtur.
Scdi vt eripiant. Tertij vt reconcilient. Ex
hoc g btãm te dicent oẽs generatiões o btã
vgo. qr oib⁹ generatiõib⁹ vitã: grãm: et glori
am genuisti. mortuis vitam. pctorib⁹ grãz.
miser' gl'iaz. ¶ Ideo dr Judith.xv. Tu glo
ria hierl'm: tu leticia israel: tu honorificẽtia
ppli nri: q fecisti viriliter. Primũ est vox an
geloꝝ qꝝ ruina p ipsam repata est. Scdm
est vox hoim: qꝝ tristicia p eã letificata est.
Tertiũ est vox mulieꝝ qꝝ infamia p ipsam
delata est. Quartũ est vox mortuoꝝ qꝝ ca-
ptiuitas p eã reducta est. Hec ille. Qui etiã
vbi s. declarat: quõ oẽs generatiões beatifi
cant gl'iosam vginẽ. s. incipientiũ: pficienti-
um: pfectoꝝ: z btoꝝ. Et iteꝝ inquit q mun-

Z
Quõ oẽs
Generati
ones be-
atam di-
cũt Ma
riam

dus illos dicit esse btõs q diuites sunt. iuxta
illud Ps. Btm̃ dixerũt ppl'm cui hec sunt.
Sed ppha inqt. Btũs ppl's cui⁹ dñs deus
eius. Et talis fuit btã vgo. Itẽ ait q oẽs di-
cunt btm̃ illũ a q bñficia receperũt. Et ideo
nos oẽs debem⁹ dicere beatã vginẽ Mari-
am. qr ab ea multa recepim⁹ bñficia: maxie
qttuor. s. Preciũ nre redẽptionis. j. ad Coꝝ.
v. Medicamẽtũ nre egritudinis: Eccl. xxviij
Uiaticũ nre pegrinatiõis: Joan. vij. et Pre
miũ nostre retributiõis: Geñ. xv. et Esa. lxij.
¶ Btissima igit vgo ab oib⁹ generationib⁹
btificat. Et pmo a generatione diuina. De q
inqt pr filio vt hr ps. cix. Añ luciferꝝ genui te
De q etiã Esa. liij. dr Generatiõem ei⁹ quis
enarrabit? scz eternã. qsi dicat. nullus. Ipse
igit de⁹ pr postqz cuncta creauit p verbum
suũ cũ spũ scõ: bñdixit btẽ vgini in figuraz.
et btãm eã dixit qñ bñdixit diei septime: in q
reqeuit ab oi ope qd patrarat: Geñ. j. Est ãt
ista benedictio opeꝝ ɔsummatio: a pctis va
catio: z eterne reqei pfiguratio. Que oĩa per
fecte repiunt in btissime vgie. Fuit eñ i ea
pfecta opeꝝ ɔsũmatio qñ oĩa creata in vno
hoie vniunt cũ creatore. z pmũ fit vltimum
et vltimũ pmũ. non eñ est pfectio mot⁹ vel
opis nisi in circulo. Fuit scdo in vgine san-
cta a pctis vacatio. in q nullũ vnqz fuit pec-
catũ origiale vel actuale mortale aut venia-
le. Tertio hec reqes nõ tm̃ fuit future reqei
signũ sed etiã cã. Si g septia dies ẽ bñdicta
ppt sabbatũ dei. i. cessationez ab opib⁹. et tñ
excellẽtior ẽ sabbatism⁹ recreatiõis: q. s. req-
escẽs i vgie mũdũ recreauit sabbato recrea
tiõis. g z bñdictio maior. In oib⁹ eñ reqem
qsiuit z i ipa sola iuenit: in q iuenit oĩa qcũ-
qz qsiuit. vñ z i tabernaculo ei⁹ reqeuit: Eccl
xxiiij. Postqz vero ipe dei fili⁹ d vgie nat⁹ cõ-
uersat⁹ ẽ in mũdo: semel pdicãs ml'ieri excla-
mãti z dicẽti Btũs venter q te portauit zc.
Rñdit. Quinimo Bti q audiũt vbũ di z cu
stodiũt illd. q. d. Nõ solũ illa q me portauit
btã est: sed etiã oẽs q audiũt vbũ dei z obs-
uant z cõplẽt illud ope bti sũt. Et qr ipa vir
go pfecti⁹ audiuit z obseruauit oĩa mãdata
dñi z cõsilia: ideo btissima z bñdicta est sup
oẽs. Et sic patet quõ diuia generatio beataz
dic vginẽ gl'iosaz. ¶ Scdo eã dr btãz gene-
ratio angelica. de q põt exponi illud Geñ. j.
Iste sunt generatiões celi et terre. Et dr ibi
generatio creatio a deo. et generatio celi est
creatio angeloꝝ. Sicut Aug⁹ sup Geñ. ad
lrãm exponit illd In pncipio creauit de⁹ ce-
lũ z terrã. i. angelicã naturã. Hec aũt gene-
ratio celi. i. angeloꝝ: beatificat: laudat: z be
nedicit multiplr vginem gl'iosam. Uñ Ga-
briel p oib⁹ dixit illi. Aue gratia plena: cum
sibi nunciauit ɔceptũ filij dei. Ad partũ vero

M
Dina ge
neratio
btãm dr
Mariã.

N
Genera-
tio ange-
lica btãz
dr Ma-
riam

eius postq̄ȝ angel⁹ cū magna luce apparens
nūciauit pastoribꝫ cū magna iocūditate na-
tiuitatē filij ꝟgis: facta est cū ipso mlˈtitudo
militie celestꝭ.i.angeloꝝ canētiū Glˈia in al-
tissimis deo. ꝛ ī terra pax hoībꝫ bone volun
tatꝭ Lu.ij. q̄si diceret. Glˈia paraꝭ in celˈ ꝓpē
deū natū ex ꝟgine Maria: et pax recōcilia-
tionis cū eo hoībꝫ hn̄tibꝫ bonā voluntatem.
In assumptione ꝟo ei⁹ cū ascendit in celū vt
canit ecclˈia Gaudēt angeli. ꝛ laudantes bn̄-
dicūt dn̄m: ac admirātes de tā excellenti glo
ria dicūt Que ē ista que ꝓgrediꝭ q̄si aurora
cōsurgēs ꝛc̄. Can̄. vj. Tpe q̄ȝ magni Grego
rij cū ipe Gregori⁹ in ꝓcessione ꝓgrediēs ꝑ
vrbē Rhomā cū oī clero ꝛ pplˈo ad rogādū
deū ꝓ cessatione seuissime pestꝭ q̄ Rhoma-
nā vrbē inuaserat: deferri faceret q̄ndam ta-
bulā vbi depicta erat imago btē ꝟgis Ma-
rie ꝓ vexillo an̄ ꝓcessionem: visi sunt angeli
circa figurā btē ꝟgis canētes in laudeȝ eius
Regina celi letare allˈa. Quia quē meruisti
portare allˈa Resurrexit sicē dixit allˈa. Cui
addidit Gregori⁹. Ora ꝓ nob deū allˈa. De
hac aūt btificatiōe angelica hī Can̄. vj. vbi
dꝛ. Surrexerunt filie sion ꝛ btissimā p̄dica-
uerūt eā. Filie em̄ sion dicunꝭ angeli nō ꝓpꝭ
sexū sed ꝓpter intelligentiā et clarā atq̄ȝ cōti-
nuā speculationē diuinoꝝ Sion nanq̄ȝ iter
p̄taꝭ speculatio. Et ad hoc creati sunt ange-
li: qui oēs surrexerūt ad laudādā ꝛ btifican
dā reginam suā bn̄dictā ꝟginem. ¶ Tertio
btām dixit eā ꝛ dicit generatio hūana. De q̄
dꝛ Eccē. j. Generatio p̄terit. s. ꝑ mortē. ꝛ ge-
neratio aduenit. s. ꝑ natiuitatē alioꝝ hoīm.
Est aūt triplex hoīm generatio. s. reproboꝝ:
electoꝝ. ꝛ doctoꝝ. Et he om̄es generatiōes
beatā dicunt eā ꝛ laudāt. De generatiōe pra
ua reproborum dꝛ Deut. xxxij. Generatio ꝑ
uersa est ꝛ infideles filij. Et Matth. xv. inq̄t
saluator Generatio praua ꝛ adultera signū
querit ꝛc̄. Ista aūt generatio praua ac infi-
delis ꝛ adultera est gentiliū: iudeorū: sara-
cenoꝝ: thurcoꝝ: armenianoꝝ: indianorum:
georgianoꝝ: nestorianoꝝ: et oīm scismatico-
rū ac hereticoꝝ: grecoꝝ ꝛ latinoꝝ malorūq̄ȝ
chrīanoꝝ: qui tn̄ oēs modo suo benedicunt
beatā ꝟginem. Saraceni em̄ ꝛ thurci bene-
dicunt eam venerātes in tēplis suis ꝛ ei thu
rificantes: ꝛ nomē ei⁹ in tali reuerentia habē
tes ꝙ blasphemātes illam: graui pena mul
ctanꭍ: vt patet in Alchorano Mahumeti le
ge eorum. In quo libro dꝛ sic de ipsa virgine
Dixerunt angeli. O Maria: deus annūciat
tibi ꝟbū ex ipo ꝛ erit nomē eius Jesus fili⁹
Marie. Et iteꝝ ibidē dꝛ. Dixerūt angeli O
maria: de⁹ vtiq̄ȝ elegit te clarā sup̄ mulieres
seculoꝝ. Et mlˈta alia ibi dicunꭍ ad laudem
ꝟgis glˈiose. De paganis ꝟo ꝛ gentilibꝫ lati-

O Generatio hūana Mariam beatā dicit.

nis ptꝫ ī Ouidio q̄ in li. de vetula mlˈta p̄di-
xit de virgīe bn̄dicta ad ei⁹ ꝯmēdatōeȝ. Itē
de Uirgilio q̄ ī li. buccolicoꝝ ait. Jā redit ꝛ
virgo: redeunt saturnia regna. Jam noua ꝓ
genies celo demittiꭍ alto ꝛc̄. Nā q̄ȝuis Hie
ro. dicat Uirgiliū nō hec intendisse dicere ꝺ
chr̄o vel mr̄e eius: tn̄ possibile ē etiā ꝙ sicut
Caiphas ꝓphetauit de salute mōi ꝑ mortem
vni⁹. s. chr̄i. n̄ h̄ itendēs nec intelligens. ita ꝛ
Uirgili⁹ de chr̄o ꝛ mr̄e ei⁹ bn̄dixerit: vt sen-
tit Aug. Et silˈr dici pōt ꝺ Ouidio ꝛ alijs pa
ganis. Ex grecꝭ ꝟo fuerūt multe. Sibylle q̄
mlˈta ad cōmēdationē chr̄i ꝛ mr̄is eius dixe-
rūt. de q̄bꝫ infra dicā ī p̄te sequēti hui⁹ op̄is
ꝭmone p̄mo. Scismatici quoq̄ȝ ꝛ heretici et
si in multis errent. vel q̄ꝛ diuisi sūt ab vnita
te fidei. vel q̄ꝛ male sentiunt de aliquibꝫ arti
culis fidei: veneranꭍ tn̄ beatam virginem ex
ceptis illis q̄ asserūt ipsam habuisse alios fi-
lios ex Joseph. qꝺ blasphemum est ꝛ iniquū
dicere de mr̄e dei. Sȝ ꝛ mali christiani mō
suo benedicūt ꝟginē glˈiosam. Nā ꝛ homici
de. adulteri. incestuosi. blasphemi. ꝓditores
ꝛ oīm vicioꝝ spurcicia īfecti aliq̄n venerāꭍ
ip̄aȝ ieiunantes in honorē ei⁹ diē sabbati vel
diē occurrētē annūciatiōis sue ꝑ totū annuȝ
semel in hebdomada. ꝛ ieiunātes ei⁹ vigili-
as ī pane ꝛ aq̄. ꝛ faciētes elẏnas amore eius.
imo etiā mlˈte meretrices in die sabbati non
peccarēt ꝓpꭍ reuerētiā ꟈgis. ꝛ mlˈti videnꭍ be
atā ꝟginē in maiori veneratiōe hr̄e q̄ȝ chr̄m
filiuȝ ei⁹: magꝭ ex simplicitate mori q̄ȝ scien-
tia. Sȝ q̄ꝛ honor mr̄is redūdat ī filiū. Pro-
uer. xvij. patietiā hȝ fili⁹ dī de hac q̄rūdā vi-
roꝝ ꝛ mulieꝝ simplicitate. Ecclˈie q̄q̄ȝ pluri-
me ꝑ vniuersuȝ orbē ꝯstructe ꝛ dedicate ad
honorē ipi⁹ ꝟgis plene imaginibꝫ ei⁹ osten-
dūt deuotōeȝ eximiā etiā armigeroꝝ ꝛ alioꝝ
mundanis deditoꝝ. q̄ ad ip̄am p̄ꝗssimaȝ vir
ginē se cōmēdantes cum votꝭ g̃as ab ea in
numeras recipiūt: ꝛ euasiōes ex ꝑiculis ma-
ximis. Generatio ꝰ etiā reproboꝝ bn̄dicit et
btificat mr̄eȝ dei. ¶ Generatio q̄q̄ȝ rectorū
ꝛ electoꝝ. de q̄ ps̄. inq̄t. Generatio rectoruȝ
benediceꭍ. Et iterū. Hec est generatio q̄ren-
tiū dn̄m. Et Sap̄. iiij. dꝛ O q̄ȝ pulcra est ca-
sta generatio cū claritate. Que generatio cō
prehendit cōgregatiōeȝ oīm honoꝝ fideliuȝ.
silˈr q̄ȝtū pōt beatificat ꝟginē bn̄dictā. etsi n̄
tantū quātum mereꭍ. Unde statuit ecclesia
officiū ꝑticulare quod diciꭍ singulis diebus
ad honorē ipi⁹ virginis: sicut aliud officiuȝ
ad honorē dei et ꝙ singulis diebus ter pul-
sentur campane ad honorē eiusdem bn̄dicte
mr̄is dei. maxime de mane et de sero vt oēs
ip̄aȝ immaculatā ꝟginē genibꝫ flexis adorā-
tes venerenꭍ ac btificent: ꝛ ei se recōmēdent
et de ꝑceptis ab ea bn̄ficijs g̃as agāt. Gene

Pctōres etiā btāȝ eā dicūt

P Iusti etiā mariam beatā dicunt

ratio ḡ electoꝝ ꝛ oīm fideliū btām dicit do/
minā nr̄am. qd̄ patet ex multitudine eccl'iaꝝ
sub ei⁹ titulo edificataꝝ. Nō est em̄ ciuitas
vel castꝝ seu villa q̄ non habeat ecclesiā vel
saltē capellā aliquā ad honorē virgis Ma/
rie: imo plures repiunt̄ eccl'ie ei intitulate q̄ꝫ
in honorē saluatoris et alioꝝ sctōꝝ oīm. Et
in ipsis ecclesijs ꝛ domib⁹ p̄uat̄ vbiq̄ꝫ depi/
git̄ eius imago: q̄ oēs attrahit et accēdit ad
eius amorē ꝛ deuotionē. Tales nāq̄ꝫ pictu/
re sunt libri ignorātiū litteras: in q̄bus lege
re p̄nt ꝛ incitant̄ ad deuotionē. ca. platū. de
cōse. dist. iij. Et vbi in ecclesijs in p̄te inferi/
ori eaꝝ q̄si in scrā ponit imago crucifixi tā/
q̄ꝫ candelabꝝ ad illuminādū et incitādū ad
sui imitationez. In p̄te supiori seu sacrario
q̄si in sancta sctōꝝ ꝛ in loco ꝓpitiatorij. s. ta/
bule altar̄ ponit̄ cōiter figura btissime v̄gis
cum filio in vlnis: vt mediāte ip̄a speremus
ꝓpitiationem a pctis nr̄is apud filium suū.
Cōficiēs sacr̄m in spiciat mariā — Hoc aūt salubrit̄ institutum ē vt dū sacer/
dos diuina sacr̄a p̄ctractat: Mariā intuēs:
cogitet q̄lis fuit: cui creditū est: solo v̄bo ver
bum carnē efficere. ꝛ q̄lis debet eē sacerdos
q̄ v̄bo suo vel poti⁹ chr̄i a se plato vult cor/
pus chr̄i ꝛ sanguinē efficere ex substantia pa
nis ꝛ vini. ꝛ exemplo sue hūilitatis ꝛ purita
tis discat humilē ꝛ puram gerere mentē: ac
mediatricē ponat ip̄am v̄ginem pijssimā ad
p̄ se interpellandum: ad digne fidel'r mini/
strandū tantū sacramentū. Fiūt in ecclesijs
p̄cessiones annuatim ad honorē saluatoris
in die palmaꝝ. ꝛ sil'r ad honorē matris sue ī
die purificationis ad correspondentiam ad
ip̄m diem palmaꝝ. Nam sic tūc portant̄ ra
mi oliue cum palmis ī signum victorie chr̄i
de morte p̄ resurrectionē futurā. ꝛ ad signi/
ficandū etiā nos hn̄tes victoriā de vicijs p̄
p̄niam ad vitā gr̄e resurrecturos: Ita in die
purificatiōis cādelas accēsas gestam⁹ ī ma
nib⁹: lumē ardētissime charitat̄ ipsi⁹ virgi
nis designantes: ꝛ cā viuā. i. ꝓpitiam in nr̄is
opib⁹ ꝛ necessitatib⁹ hr̄e semp̄ habituros p̄/
testantes. Ip̄am q̄ꝫ btām p̄dicāt ꝛ btificant
oēs sermocināntes ꝛ p̄dicantes chr̄icolis: ex/
ordium p̄ gr̄a imperrāda a salutatiōe ange
lica facientes. Pretea cum octo sint solenni
tates p̄ticulares deo cōsecrate: vt Natiuita/
tis dn̄i: Circūcisionis: Epiphanie: Resurre/
ctiōis: Ascensiōis: Trinitat̄: Pentecostes:
ꝛ Corp̄is chr̄i. Ita octo sunt celebritates ad
honorē v̄gis bn̄dicte. s. ei⁹ imaculate atq̄ꝫ sā
ctissime Cōceptiōis: Natiuitat̄: P̄ntatiōis
ei⁹ in tēplo: Annūciatiōis: Visitatiōis: Pu
rificatiōis: Assumptiōis: ꝛ Festū niuis.
Q ¶ Tertia hoim generatio est sctōꝝ doctoꝝ
De q̄ Apl's. ij. ad Coꝝ. iiij. inq̄t: In chr̄o ie/
su p̄ euāgeliū ip̄e vos genui. Generare ḡ di/
cunt̄ doctores ꝛ p̄dicatores eccl'ie p̄lati eos Sācti et
q̄s sua doctrina trahūt ad bn̄ op̄andū. Btā doctores
āt virgo a generatōe oīm sctōꝝ tā noui q̄ꝫ ve btām eaꝫ
teris testamēti est btificata. Nam oēs sacre dicūt
scripture testamenti veter̄: ꝛ omnes aucto
res q̄ eas ediderūt: ip̄aꝫ v̄ginē in figuraꝫ btāꝫ
dicunt. Vn̄ Ruth. iij. d̄r Ruth: ex q̄ nata ē
btā v̄go. Bn̄dicta es tu filia a dn̄o. ꝛ iudith
q̄ caput amputauit Holofernis et figurat
ip̄am v̄ginem gl'iosam. Sil'r ab Ozia prin
cipe popl'i isrl' multpl'r bn̄dicit̄. Vn̄ ei d̄r vt
hr̄ Judith. xiij. ca. Bn̄dicta es tu filia a do/
mino deo excelso p̄ omnib⁹ mulierib⁹ super
trā. ꝛ bn̄dict⁹ dn̄s q̄ te direxit in abscisione
capit̄ principis inimicoꝝ nr̄oꝝ: q꞉ nomē tu
um ita magnificatum ē vt nō recedat laus
tua de ore hoim q̄ memores fuerint v̄tutis
tue. Et iteꝝ ibidē d̄r: q꞉ vniuersi filij isrl' ado
rauerūt dn̄m dicētes ad eā. Bn̄dixit te de⁹ ī
v̄tute sua: q꞉ p̄ te ad nihilū redegit inimicos
nr̄os. Achior q̄ꝫ ex gentili fact⁹ iude⁹ ad eā
dixit: Bn̄dicta tu a deo tuo: q̄m in oī gente
q̄ audierit nomen tuū magnificabit̄ de⁹ isrl'
sup̄ te. Et. xv. eiusdem li. ca. d̄r: q꞉ Joachim
pontifex summus de hierl'm venit Bethu/
liā ad videndū eā cū p̄sbyter̄ suis vniuers.
ꝛ bn̄dixerūt eā oēs vna voce dicētes. Quia
fecisti viril'r ꝛ ꝯfortatū est cor tuū: ideo eris
bn̄dicta in eternū. Que oia fuisse incomp̄a/
bilit̄ p̄fecti⁹ in inclyta mūdi regina per istas
duas mulieres figurata: ap̄tissime patet.
¶ Oēs etiā noui testamenti doctores stupē R
tes bn̄dictiōes gl'iose v̄gis ꝛ ei⁹ excellētiam:
nō cessant appellare btāꝫ: atq̄ꝫ collaudare:
bn̄dicere ꝛ p̄dicare hāc v̄ginē gl'iosissimā: q̄
v̄ginitat̄ gl'ia p̄manente huic mūdo lumen
etn̄ū effūdit iesū chr̄m dn̄m nr̄m. Vn̄ canit
ecclesia. ꝛ fuit dictū bti Grego. di. Beata es
Maria q̄ dn̄m portasti creatorē mundi: ge
nuisti q̄ te fecit et in etnum p̄manes virgo.
Et iteꝝ: Bn̄dicta ꝛ venerabil' es v̄go Ma/
ria q̄ sine tactu pudoris inuenta es mr̄ sal/
uator̄ ꝛc̄. Oēs etiā alij scti immensis eā ex/
tollunt p̄conijs. Et sic p꞉ꝫ quō ip̄am beataꝫ
dicūt oēs generatiōes. Et si dicat̄ q꞉ aliq̄ iue
niunt̄ ita scelerati q꞉ eaꝫ nunq̄ꝫ bn̄dicunt: sꝫ
maledicūt. Itē aliq̄ sunt non solū infideles:
sedetiā de baptizat̄ q̄ de illa noticiā nō hn̄t
vt sunt p̄uuli. ꝛ iō eā actual'r non bn̄dicunt
Dico q꞉ p̄t exponi: oēs generatiōes. i. aliq̄ d̄
oīb⁹ generatiōib⁹: q꞉ de omib⁹ generatiōib⁹
aliq̄ sīt ꝯuersi ad fidē q̄ laudāt btissimā v̄gi/
nem ꝛ eā btificāt: ꝛ ita exponit Nico. de Ly/
ra. et est distributio p̄ generib⁹ singuloꝝ. sic
sepe distribuit terminus vniuersal' in sacra
scriptura. ꝛ etiā ī iure canonico. vt ī c. nā con
cupiscētia. d̄ ꝯstitu. ꝛ ī c. cū hūilitat̄. xxij. q.
ij. et in c. si q̄s omnē. j. q. vij. ꝛ in c. mulier. xv

q.j.De q̄ distributiōe h̄r ꝑ theologos in.iiij
di.xlvj.Dicere tn̄ possumꝰ vt sup̄ est decla-
ratū:ꝙ q̄si oēs de singulis generatiōibꝫ be-
atificāt modo suo ꝟginē bn̄dictā.et iō eā sꝑ
debemus bn̄dicere.qꝛ ꝟificabit̄ de ea illud
Nume.xxiiij.Qui bn̄dixerit tibi ip̄e erit bn̄-
Qꝛ btā: dictꝰ.Marie aūt eā collaudare ⁊ btificare
iō sꝑ bn̄- debemꝰ de hoc stupendo ac valde mirabili
dicenda. cātico ab ipso edito:et dicere ei illō.j.Regū
xxv.Bn̄dictū eloquiū tuū. Et illō quod ait
mgr̄ Joānes Gerson in.iiij.tractatu super
Magnificat:dicens. Dignare nos laudare
te ꝟgo sancta.o ter q̄terqꝫ btā. Btā ꝑmo q̄
credidisti:clamat Elisabeth.Beata secūdo:
quia gratia plena ɀm Gabrielis salutatio-
nē.Btā tertio: bn̄dicta:qꝛ bn̄dictꝰ fructus
ventris tui.Btā q̄rto:qꝛ fec̄ tibi magna q̄ po
tens est.Btā q̄nto:qꝛ mr̄ dn̄i. Btā sexto:qꝛ
fecundata ꝟginitatis honore. Btā septimo:
qꝛ nec ꝑmā silem visa es nec h̄re sequentem.
Hec ille.Merito ḡ dixit dn̄a nr̄a Beatam
me dicēt ⁊c̄.In eius em̄ figurā p̄dixerat Lia
Gen̄.xxx.Hoc ꝓ btitudie mea:btā͡ꝫ me q̄p-
pe dicent oēs mulieres.Mgr̄ aūt Joannes
Gerson in.v.tractatu suo sup̄ Magnificat
assignat rōnem q̄re ipsa gl'iosa ꝟgo btificet̄
ab oibꝫ generatiōibꝫ:dicens ꝙ hoc ideo est.
qꝛ ip̄a mr̄ est illiꝰ q̄ fecit oēs generatiōes ce-
li ⁊ terre.⁊ oim̄ q̄ in eis sunt. Itē͡ꝫ qꝛ ab ini-
tio ⁊ an̄ secula ip̄a fuit p̄destinata vt affinis
esset oim̄ generationū in oī genere affinitatis
ideo eam bn̄dicūt ⁊ laudant oēs generatio-
nes.Est em̄ nr̄a soror ab humana specie.est
mr̄ ex nr̄a post filiū regeneratiōe.est cogna-
ta angelis ⁊ nobis ex silitudine intellectua-
lis nature.est vnum cor nobiscum ⁊ vnꝰ spi
ritus ex dilectionis obligatiōe.Marie autē
eā btificant oēs generationes.qꝛ cognoscūt
bn̄ficiorꝫ largitiōes ex ea ꝓcedere.Ideo ipsa
dic̄ Ecci.xxiiij.Memoria mea in generatōe
S seculorꝫ.¶ Sequit̄ aūt ꝟgo bn̄dicta in suo
Qꝛ fecit cantico expōnēs q̄re ab oibꝫ sit btificāda:et
mihi ma dr̄.Quia fecit mihi magna q̄ potēs est. Qđ
gna expo expōnēs Theophilꝰ ait.Dn̄dit ꝟgo non per
nitur. suā ꝟtutē se btam p̄dicandam:sed cām assi-
gnat dicēs.Quia fec̄ mihi maḡ q̄ potens ē.
Que tibi fec̄ magna?Credo vt creatura ede
res creatorē:faml'a dn̄m generares: vt ꝑ te
mūdū deꝰ redimeret ꝑ te illūinaret.ꝑ te ad
vitā reuocaret.Dr̄ aūt deꝰ potēs essentialit̄
qꝛ ꝑ se ⁊ ex se oīa pōt.Un̄ ad Rho:xj. dicit̄.
Ex q̄ oīa:ꝑ quem oīa:⁊ in q̄ oīa. Ip̄e em̄ est
vere potens.qꝛ de paruis ⁊ infimis fac̄ ma-
gnos ⁊ fortes.paupem em̄ facit ⁊ ditat:hu-
miliat ⁊ subleuat.j.Reg.ij.Beda ꝟo dicit:
Respicit aūt hoc ad initiū carminis vbi di
ctū est:Magnificat aīa mea dn̄m. Sola
em̄ aīa illa cui dn̄s magna facere dignat̄:
dignis eū p̄conijs magnificare pōt. Siq̄s
ꝟo q̄rat q̄ fuerint ista magna q̄ deꝰ oipotens
fecit btē ꝟgini? Rn̄det Hugo cardinal'.ꝙ T
inter alia pn̄t.xij.assignari.Primum fuit:in Duode-
vtero matris sctificatio.et nos addere debēꝰ cim ma-
Et ab originali pctō p̄seruatio.Scd̄m ange gna fecit
li salutatio.Tertiū gr̄e plenitudo. Quartū deꝰ Ma
filij conceptio.Quintum fecūda virginitas rie
Sextū ꝟginalis fecunditas.Septimū ho-
norata humilitas.Octauū obediētie ꝓmpti-
tudo.Nonū fidei deuotio.Decimū est pru-
dens ꝟecundia.Undecimū ꝟecunda prudē
tia.Duodecimū dn̄ium celi.Hec ille. Nos
aūt dicere possumꝰ ꝙ deus nunq̄ fecit nec
faciet aliq̄ tāmagna ⁊ excellentia in aliq̄ pu
ra creatura sic̄ fecit in virgine gl'iosa.L͡ꝫ em̄
magnū fuerit creare de nihilo celum ⁊ terrā
⁊ oē͡ꝫ ornatū eorꝫ:tn̄ hec q̄uis sint ampla:n̄
sunt adeo magna vt sint diuine maiestatis
capacia.Corpꝰ ꝟo virginis minimū forma-
uit in q̄ essentialr̄ totꝰ ē deꝰ cōtētus: dicente
apl'o d̄ chr̄o ad Col'.ij. In q̄ hitat oīs pleni-
tudo diuinitatis.Et ꝓpt̄ h̄ canit eccl'ia.San-
cta ⁊ īmaculata ꝟginitas:q̄bꝫ te laudibꝫ ef-
ferā nescio.Qꝛ quē celi cape nō poterāt: tuo
gremio cōtulisti.Magnum p̄terea fuit qn̄
deꝰ ppl'um israel d̄ manu Pharaonis regis
Egypti signis magnis ⁊ ꝓdigijs liberauit:
ipso Pharaone cū suis in mari sūmerso:vt
h̄r Exo.xiiij.Sed maiꝰ fuit in ꝟgine:qꝛ non
vnū ppl'uꝫ tm̄:sed genꝰ hūanū saluauit: dia
bolo infernali deuicto ꝑ eius filium:q̄ dixit
Lu.xij.Nunc ꝑnceps huiꝰ mundi eijciet̄ fo
ras.Magnū fuit qn̄ māna de celo descen
dit Nūe.xj.sed maiꝰ est ꝙ deꝰ in ꝟginis vte
rū descendit.Magnū p̄terea fuit ꝙ deꝰ pa
uit ppl'm israel in deserto q̄draginta annis
māna de celo.Itē ꝙ de quinqꝫ panibꝫ chr̄s
magnā hoim̄ multitudinē satiauit.Matt.
xiiij.S͡ꝫ maiꝰ fuit ꝙ in ꝟgie panē angelorū
sc͡ꝫ c h̄r̄m formauit:q̄ totū humanū genꝰ sui
corꝑis sacro pascere ⁊ satiare venit: qn̄ ipse
inquit Joan.vj.Ego sū panis viuꝰ q̄ d̄ celo
descendi.Siq̄s manducauerit ex hoc pane
viuet in eternū.Magnū fecit deꝰ qn̄ eduxit
mel de petra:oleumqꝫ d̄ saxo durissimo:vt
h̄r Deut̄.xxxij.Sed maiꝰ fecit in ꝟgine d̄ q̄
oriri fecit petrā illam a q̄ fluxerunt aque gr̄a
rū ⁊ oleuꝫ pietatis ⁊ misc̄dic:iuxta illō:j.ad
Corꝫ.x.Bibebant aūt de spiritali cōsequen-
te eos petra.petra aūt erat chr̄s.Magnum
fecit deꝰ qn̄ Jordanis cōuersus est ī suū fon
tem:vt h̄r Josue.iij.et etiam p̄s.cxiij.Sed
maiꝰ fecit in ꝟgine qn̄ antiquꝰ dierꝫ ⁊ canus
eternitate vidit ꝟginē ⁊ retrocessit ad infan-
tiā diei vnius.sicut p̄dixit Daniel ꝓpha.vij.
sui lu.ca.dicēs.Antiquꝰ dierū sedit ⁊c̄.Et ve
breuibꝫ oīa magna in creaturis facta cōpre-

bendaꝫ:nihil in eis tā magnificū est:q̄n vno
solo actu ꝟgo gl'iosa oēs exuperet. Maximuꝫ
eñ oim̄ q̄ vnq̄ꝫ facta sūt aut fient: factum est
in ꝟgine.q̄n de⁹ q̄ fecit oia ꝛ a nullo est fact⁹
nec creat⁹:fact⁹ est fili⁹ ꝟginis:ꝛ exinaniuit
semetipm̄ formā serui accipiēs:ad Phil'.ij.
O mirabilissima ꝛ stupendissima dignatio
diuina:q̄ in ꝟgine creator fact⁹ sit creatura
de⁹ homo ꝛ hō de⁹:infinit⁹ fact⁹ sit finitus:
eternus t̄palis:imortalis et īpassibilis passi
bilis ꝛ morti subiect⁹:ditissim⁹ pauꝑ ꝛ ege-
nus:īmēsus ꝑuul⁹ ꝛ abiect⁹. Quis vnq̄ꝫ au
diuit talia? Natura nō capit: vsus nescit:rō
hūana nō comp̄hēdit:caligant oculi.stupe-
scūt aures:turbant oēs sensus.ecce q̄ mūd⁹
pugillo cōtinet.sphera centro claudit. in cē-
tro iacet circulus.de vase ꝓdit figulus.fon-
tē excedit riuul⁹.ꝑs excedit totū. lux mōstra
tur ꝑ ignotū.stella gignit solē.et vna puella
regit deū. Dicit ḡ btā ꝟgo. Ille q̄ facit mag̃
ꝛ inscrutabilia ꝛ mirabilia q̄ꝝ nō est nūerus
vt dr̄ Job.ix.et cui inq̄t ꝓph p̄s.lxxxv. Tu es
deus q̄ facis mirabilia solus. Et de q̄ etiam
dr̄ p̄s.cxxxv. Qui facit mirabilia magna:fec̄
mihi mirabilissima et inextimabilia. Un̄ di
cere pōt deo ip̄a ꝟgo bn̄dicta illud p̄s.lxxxix.
Misericordia tua magna est suꝑ me. ¶ Sed o — V
ꝟgo gratissima:nunq̄d tu aliq̄d fecisti deo? — Quid
Nunq̄d vicē ei reddidisti? Profecto si fas ē — maria fe
dicere:tu fm̄ q̄d maiora fecisti deo q̄ꝫ ip̄e de — cerit deo
us tibi ꝛ vniuerso generi humano. Uolo ḡ
ego dicere q̄ tu ex hūilitate reticuisti. Tu ei
solū cecinisti: Quia fec̄ mihi magna q̄ potēs
est. Ego ꝟo cano et dico. Quia tu fecisti ma-
iora ei q̄ potēs ē. De⁹ nanq̄ꝫ hoīem de limo
terre formauit. Tu ꝟo btīssima ꝟgo deum
de tuis purissimis sanguib⁹ generasti:ꝛ illū
purissima carne tua cooperuisti et velasti.
Un̄ dicere potes illō Ecc̄i.xxiiij. Ego feci in
celis et oriret lumē indeficiēs:ꝛ sic̄ nebula
tegi oēm carnē. Purissima āt caro tua p̄ua
let oib⁹ reb⁹ mōi. Itē de⁹ hoīem de fructib⁹
ꝑadisi educauit.ꝛ tu ip̄m deū pauisti vbere
de celo pleno:cui⁹ lactis vna gutta p̄ualet oi
bus lignis paradisi:fructib⁹q̄ꝫ oib⁹ toti⁹ mū
di. De⁹ q̄ꝫ hoīem pellicea induit veste. et tu
ꝟgo gl'iosa dei filiū tuis pānicul' inuoluisti:
ꝛ postea tunica inconsutili induisti q̄ p̄ualet
oib⁹ tunicis mūdi. Et sic discurrendo ꝓbare
possum q̄ tu ꝟgo dignissima fm̄ q̄d multo
ampliora bn̄ficia ꝯtulisti cħrō q̄ꝫ de⁹ hoī in
sue creatiōis p̄mordio. Sic eñ q̄nto ꝑsona
cui dānū ꝛ iniuria infert est maioris dignita
tis:tanto mai⁹ censet dānū maiorq̄ꝫ iniuria
§.atrox.insti.ō iniu.ꝛ.l.pror.§.atrocē.ff.co.
ei. Ita bn̄ficia alicui collata tanto reputari
debēt excellētiora q̄nto excellētior est ꝑsona
cui cōferunt. Et iō tua erga dei filiū obseq̄a

et illa q̄ ei bn̄ficia ꝯtulisti:dignissima:excel-
lētissima:atq̄ꝫ q̄dāmō incōꝑabilia fuerunt.
Hoc tn̄ vt tā magna facere posses deo:fuit
vnū de illis magnis q̄ fecit tibi ip̄si q̄ potēs
est:ꝛ sctm̄ nomē ei⁹. O igit btā ꝑ oēs genera
tiones hebreoꝝ:grecoꝝ:latinoꝝ:et oim̄ ge-
neralit nationū ꝛ linguaꝝ. O sctā sanctaꝝ.o
pulcerrima ꝛ prudentissima feminaꝝ: Quid — Et sctm̄
miꝝ si ꝑ nomē sctm̄ suū fecit tibi tā mag̃:tā — nomē ei⁹
stupēda:tāq̄ꝫ admirāda q̄ potens est. Nōne
ipse est q̄ dixit Geñ.xxxij. Quid q̄ris nomen
meū q̄ō ē admirabile? Nōne ip̄e ē q̄ ait Exo.
iij. Ego sum q̄ sum. h̄ nomē mihi in eternuꝫ.
Nōne ip̄e q̄ dixit Exo.vj. Nomē meuꝫ ādo-
nai nō indicaui eis? Quia ḡ hoc nomē mel-
lifluū indicauit tibi:fac vt etiā nob̄ ei⁹ ꝟtu-
tē oñdere dignet. Fac vt ei⁹ nomē bn̄dictuꝫ
deuote freq̄ntet a nob̄: vt dicat ipse fili⁹ tu⁹
de nobis illud.ij. Paral'.vj. Elegi hierl'm vt
sit nomē meum in ea. O gl'iosum nomen:ō
q̄ ꝓpha inq̄t p̄s.cx. Sanctū ꝛ terribile nomē
ei⁹. Profecto nullus vnq̄ꝫ hoc bn̄dictū no-
mē tāta deuotiōe venerat⁹ est sic̄ hec sapien-
tissima tympanistria nr̄a q̄ illō Ecc̄i.lj.dice-
bat deo. Laudabo nomē tuū assidue:et col-
laudabo illō ī cōfessione. Un̄ ꝑ ꝟtutē ipsius
diuini nois se ad tātam altitudinē ꝑuenisse
ꝓfitet dicēs. Fecit mihi mag̃ q̄ potens est et
sanctū nomē ei⁹. Suꝑ q̄b⁹ ꝟbis dr̄ Nicola⁹
de Lyra. Quicq̄d sanctitatis p̄t cogitari:to
tū eminēti⁹ est in eo: Hugo aūt cardinalis
exponit dicēs. Sctm̄ dr̄: ab effectu.q̄r parti
cipes sui facit sctōs.i.firmos et mundos:ac
finaliter btōs:iux̄ illud Joel'.ij. Ois q̄ inuo-
cauerit nomē dn̄i salu⁹ erit. ¶ Sequit aūt
btā virgo in cantico suo dicens. Et misericordia — X
ei⁹ a ꝓgenie in ꝓgenies timentib⁹ eū. In q̄b⁹ — Et mia
verbis cōnumerat bn̄ficia cōiter toti huma — eius ꝛc.
no generi collata. Dicit ḡ. Et misericordia ei⁹.s.
in me inchoata:dilatat:ꝯtinuat:ꝛ multipli-
cat a ꝓgenie.s.iudeoꝝ:in ꝓgenies gentiū.i.
in oēs ꝓgenies mūdi quas credituras p̄ui-
dit. Et hoc est q̄ō subdit:timentib⁹ eū. Non
mundū:nō diabolū:fm̄ q̄ exhortatur dn̄s
Matth.x.dicens. Nolite timere eos q̄ occi
dunt corpus ꝛc. Et ita exponit Hugo Car-
dinalis suꝑ Lucā.vbi etiā dicit q̄ talibus ti
mentib⁹ deū fit misericordia ab ipso:iuxta illud
Malach.vl. Uobis timentib⁹ nomen meū
oriet sol iusticie:et sanitas in pēnis ei⁹. Un̄
Act.x.inq̄t btūs Petr⁹. In veritate compe-
ri q̄r non est acceptor ꝑsonaꝝ deus:sed in oī
gente q̄ timet deū acceptus ē illi. Nicolaus
ꝟo de Ly.exponit. Et misericordia ei⁹.i.bn̄ficium
incarnationis q̄ō ex misericordia dei factum est.
Un̄ petebat Dauid dicens. Ostende nob̄ dn̄e
misericordiam tuam.quasi diceret. Ostēdisti po
tentiam in creatione mūdi de nihilo ꝛ sapi-

entiā tuā in mūdi gubernatiōe sic ordinataꝫ
et iusticiā tuā in pctōꝝ punitiōe. sicut in dilu/
uio ꝛ sūmersiōe sodome ꝛ gomorre. Et ideo
ostēde nob dñe miscdiaꝫ tuā in filiȷ tui icar/
natiōe a ꝓgenie. s. iudaica. Qꝛ sic dr Joā. iiij.
Salus ex iudeis ē. Qꝛ incarnatio dei facta
est in ꝟgine iudea natiōe. Sed qꝛ bñficium
incarnatiōis ad totū mūdū diffundit: ideo
subdit. In ꝓgenies. s. oim nationū. Uerūtñ
qꝛ lꝫ hoc bñficiū incarnatiōis se extēdat ad
oēs q̄ꝫtū ad sufficientiā: nō tñ q̄ꝫtū ad effica
ciā. sed tm̄ ad iustos. Ideo subdit: timētibꝫ
eum. s. timore filiali ꝛ casto. Hec ille. Beda
ꝟo inqt. A specialibus se donis ad generalia
dei iudicia couertēs: toti⁹ hūani generꝭ sta/
tū describit subdens. Et miscdia ei⁹ a proge
nie in ꝓgenies timētibꝫ eū: q̄si diceret. Non
solū mihi fecit magna q̄ potēs est: sed ꝛ in oi
gente q̄ timet deū accept⁹ est illi. Orige. aūt
et Aug. inqt Miscdia dei nō in vna genera
tiōe sed in sempitnū extendit a generatiōe in
generationem. Ipse etem̄ de⁹ inqt Deut. v.
Ego sum dñs faciēs miscdiaꝫ in multa mi/
lia diligētibꝫ me ꝛ custodiētibꝫ p̄cepta mea.
Et idē hꝫ Exodi. xx. Et ps. cxvj. dr. Miscdia
dñi manet in eternū. Grec⁹ ꝟo expositor ait.
Et miscdia ei⁹. s. quā hꝫ in generatiōe gene/
rationū: nr̄am tractans salutē soli⁹ intuitu
pietatis. Miseret aūt nō q̄litercūqꝫ: sed his
q̄s timor ei⁹ cōpescuit in q̄libet natiōe. Unō
dr: timētibꝫ eū q̄ scꝫ ad fidem ꝛ pniam ꝯuer/
tunt. Nā q̄ obstinati sūt incredulitatꝭ vicio
clauserūt sibi ianuā pietatꝭ. Theophil⁹ autē
dr. Uel ꝑ h̄ innuit ꝙ timētes deū miscdiam
ꝯseq̄nt in generatiōe ista. i. in pñti seculo. et
in futura. i. i seclo futuro. in h̄ seclo cētuplū
accipiētes. ꝛ i alio mlto maiora. s. vitā etnā.
Illis aūt q̄ nō timēt deū nec pniam agūt de
pctis suis: sꝫ assidue peccāt: nō miseret de⁹.
c. diaconi. xciij. di. Qꝛ facere miscdiam mal'
nō est aliō q̄ꝫ ipꝭ fauere. xiiij. q. vj. c. si res ali
ena. Progredit aūt ꝟgo bñdicta in cantico
suo dicēs. Fecit potētiam in brachio suo ꝛc.
vbi ait Hugo cardinalis: ꝙ qꝛ vt inqt Ps.
Uniuerse vie dñi miscdia ꝛ ꝟitas. Jō cōmē
data miscdia di in timētibꝫ eū: cōmēdat vir/
go prudens iusticiā in cōtemptoribꝫ: osten/
dens q̄d mereant ꝛ q̄d fiet illis dicēs. Fecit
potentiā in brachio suo. i. potenter ꝑ filium
oꝑatus est ꝑ quem oia creauit ꝛ recreauit ꝛ
glificauit ꝛ ptātes aereas debellauit. Dicit
aūt filius brachiū patris. quia sicut a corꝑe
exit brachium: ꝛ ab eodem: et a brachio ma
nus: ita a patre filius: et ab eodem patre ꝛ fi
lio spūssctūs. Uñ Ecci. xxxvj. dr. Glorifica
manū ꝛ brachiū dextꝝ. Itēꝫ qꝛ ꝑ ipm oꝑat
pater. Est autem filius vt brachium figuli
qui vasa gloriosa de luto facit Juxta illud

Fecit potētiam ꝛc.

Filius dr brachiuꝫ patris

Ecci. xxxviij. Figul⁹ sedēs ad op⁹ suū i bra/
chio suo formabit lutū ꝛ añ pedes suos cur
uabit ꝟtutē suā. Itē est vt brachiū pugilis q̄
pugnando brachium regis egypti. i. diaboli
ꝯfregit. Uñ dr Eze. xxx. Fili hoīs brachium
Pharaonis regꝭ egypti cōfregi ꝛc. Itē est vt
brachiū nutricꝭ ad portandū ꝑuulos. Esa. xl.
In brachio suo cōgregabit agnos. Et Osee
xj. dixit de⁹. Ego q̄si nutrici⁹ effraim in bra/
chijs portabā eos ꝛ nescierunt ꝙ curarē eos
Jō dr Esa. xxxiij. Esto brachiū eoꝝ in mane
ꝛc. Itē fec ipe fili⁹ di potētiā i brachio suo in
cruce extēso. qꝛ diabolū fugauit ꝛ captiuos
d īferno liberauit. ac electos oēs ad superna
leuauit. De p̄mo āt ꝛ scdo dr ps. Qui ꝑcus/
sit egyptū cū p̄mogenitꝭ eoꝝ: ꝛ eduxit isrl' de
medio eoꝝ i manu potēti ꝛ brachio excelso.
De tertio āt p̄dixit ipe dñs Joā. xij. Cū exal
tat⁹ fuero a terra oia trahaꝫ ad meipsuꝫ. De
h̄ etiā brachio solū electꝭ salutifere reuelādo
dr Esa. liij. Et brachiū dñi cui reuelatū est.
Hoc ē illō brachiū q̄ territi demones amic/
tūt vires suas: iux illud Exo. xv. Irruat sup
eos formido ꝛ pauor in magnitudine bra/
chij tui. Fiāt imobiles q̄si lapis ꝛc. De ipso
etiā brachio fit mentio Job. xl. ca. vbi dr. Si
habes brachiū sic de⁹. De h̄ etiā brachio iqt
ꝓpha deo pr̄i ps. lxxvj. Redemisti i brachio
tuo ppl'm tuū. Et ps. lxxxviij. In brachio vir
tutis tue dispsisti inimicos meos. Ipe vero
de⁹ i codē ps. dic d electo suo. Brachiū me/
um ꝯfortauit eū. Salomō q̄ꝫ Sap. v. iqt d
do. Brachio sctō suo defendit illum. E. xvj.
eiusdeꝫ. li. c. loq̄ns do de mal' ait. ꝑ fortitu/
dinē brachij tui flagellati sūt ꝛc. In isto igit
brachio di dñt oēs potētiā ꝛ fortitudinē atq̄
q̄ꝫ spem suā ponere: ꝛ ñ facere sic q̄daꝫ q̄ po/
nūt spē suā i hoībꝫ vel rebꝫ mūdanis. Cōtra
qō scel⁹ inqt Hiere. ꝓpha. xvij. sui li. c. Ma
ledict⁹ hō q̄ ꝯfidit i hoīe ꝛ ponit carnem bra
chiū suū. ꝛ a dño recedit cor ei⁹. De tali etiā
dr. ij. Paral'. xxxij. Cū eo ē brachiū carneū. et
Ezech. xxx. ait dñs. Cōminuā brachiū eius
forte. i. qō ipe reputat eē validū. vñ ꝛ Hiere.
xlviij. d tali ꝯfidēte in hūano auxilio fragili
dr. ꝛ brachiū ei⁹ ꝯtritū ē. Ecōtra ꝟo ē d ꝯfi/
dēte i brachio diuio. Uñ inqt Orig. Timē/
tibꝫ āt se fec potētiā i brachio suo. qꝛ lꝫ infir/
mus ad deū accesserꝭ: si timuerꝭ eū ꝓmissaꝫ
ꝟtutē ꝯseq̄rꝭ. Uenerabil' āt Beda exponēs
p̄dicta ꝟba cātici ꝟgīal' ait. hūani generꝭ sta
tū describēs: q̄d supbi ꝛ q̄d hūiles mereant
oñdit di. Fec potē. in brachio suo. i. i ipo dei
filio. Sic em̄ tuū brachiū ē q̄ oparꝭ: sic bra/
chiū di dēꝫ ē ei⁹ ꝟbū ꝑ qō opat⁹ ē moꝫ. The
ophil⁹ ꝟo dr. In brachio suo. s. ei⁹ filio icar/
nato potētiā fec: qꝛ natura deuicta ē ꝟgīe pa
riēte ꝛ dō hūanato. ¶ Grec⁹ āt inqt vel dic

Contra ponētes spem in homine.

Fec̄ ꝑ faciet potētiā.nō vt dudū ꝑ Moysen
ↄ egyptios.nec ꝑ angelū: vt qn̄ multa milia
rebelliū ꝓstrauit assyrioꝝ.nec q̄q̄ȝ alio medi
Dispsit supbos — ante.sȝ i ꝓprio brachio triūphū docuit itelli⸗
gibiles hostes supando.vn̄ seq̄r.Dispsit sup
bos mēte cordis sui.s. q̄ȝlibet mētem clarā n̄
parētē ei⁹ aduētui.q̄ ēt apuit ꝛ viciosas ostē
dit supbas coꝝ cogitatiōes.Cirillus ṽo ait.
Mag̃ ꝓprie demonū hostil' caterua itelligē
da est h̄.hos ei seuiētes i t̄ra dissipauit adue
niēs dn̄s.ꝛ ↄpeditos ab eis obediētie sue re⸗
stituit.Theophil⁹ aūt d̄r.Pōt ēt h̄ d̄ iudeis
itelligi q̄s i oēȝ dispsit regiōȝ sic̄ nūc dispsi sc̄
Hec ille.Vn̄ Nico.d̄ ly.exponit.Dispsit sup
bos.i.legispitos ꝛ phariseos q̄ fuerūt supbi
mēte cord̄ȝ sui spernētes ↄsiliū dei.vt d̄r Lu.
vij c.Et iō ipi cū ceter̄ȝ iudeis.xlij.āno a passi
one chr̄i fuer̄t capti ꝛ captiuati ꝑ Titū ꝛ ve
spasianū ꝛ ꝑ orbē dispsi.Et loq̄r h̄ ṽgo de fu
turo ꝑ modū p̄teriti ꝓp̄ certitudinē euētus
sue ꝓphie.Hugo ṽo cardinal' exponit.disp⸗
sit supbos.i.dispgi ꝑmisit mēte cordis sui.i.
volūtatū ac sensuū diuersitate.Sic̄ ei mlʼti
tudis credētiū est cor vnū ꝛ aīa vna Act.iiij
sic supboꝝ ↄrie sc̄ opiniōes ꝛ volūtates ac sē
sus diuersi.Vn̄ ꝓuerb.xiij.d̄r.Int̄ supbos
ꝑ iurgia sc̄ Vel exponat̄.Dispsit.i.ab iuicē
sepauit.vl' exules a reḡ diuisit supbos mēte
cordis sui.q.d.n̄ dico apparētes supbos i ex
t̄iori hitu:sȝ supbos mēte cordis sui.i.q̄ hn̄t
supbiā in volūtate iteriori.Sepe ei apparet
supbia i lōg̃ ꝛ p̄ciosis vestibꝫ ꝛ i alijs actibꝫ
Duplex ē supbia. — extioribꝫ:nec tn̄ est i mēte.ꝛ sepe i curtaꝛ vili
tunica ē lōga ꝛ mag̃ supbia.Vn̄ notādū ꝙ
ē duplex supbia.s.iterior ꝛ ext̄ior.sic̄ etiā est
duplex hūilitas.Iux̄ illō̄ Ecc̄i.xix.Est q̄ ne⸗
q̄ter se hūiliat ꝛ iteriora ei⁹ plēa sc̄ dolo.Su
ꝑbiēs aūt sub hitu sctitat̄ȝ est sūme detestā⸗
dus.c.h̄ scōsim⁹.xxx.di.De⁹ āt oēs istos sup
bos dispsit.sic̄ dispsit edificātes turri babel
sup faciē vniuerse t̄re Gen̄.xi.Itē dispdit lu
xuriosos.i.ꝑmittit dispgi a luxuria.non tm̄
mēte cordis sȝ etiā passiōe corpis.vn̄ ps.inq̄t.
Dispierūt i endor q̄ interp̄tat̄ fons gn̄atiōis
Silr̄ dispgit auaros.i.dispgi ꝑmittit ab a⸗
uaricia ꝛ mēte ꝛ corpe.Vn̄ Exod.v.d̄r.Disp
sus ē ꝓpl'us ꝑ vniuersaȝ terrā egypti ad colli
gēdas paleas.Recte aūt dispsus d̄r auar⁹.
q̄r cuilibȝ rei quā possidet dat vnā p̄tē cordis
sui.Et iō Ecc̄i.x.scp̄tū est.Auaro nihil ē sce⸗
lesti⁹ In vita em̄ sua ꝓiecit intima sua.i.cor
suū.Vn̄ ps.i ꝑsona auari dic̄.Effusus sum
sic aq̄ ꝛ dispsa sc̄ oia ossa mea Sic̄ ei de aq̄
nihil remanet cū effundit̄.ita d̄ corde suo ni
hil remāet auaro:sȝ totū effundit̄ exteri⁹ sup
rebꝫ suis.Hec ille.Ego ṽo dico ꝙ cuȝ radix
ois pcti sit supbia.Ecc̄i.x.ꝑ supbiā q̄ est re⸗
bellio ↄ deū itelligit̄ oē pctm̄.Et iō btā ṽgo
in his ṽbis:dispsit supbos ꝛc̄.intellexit oēs
pctōres q̄s de⁹ a facie sua dispdit.ꝛ ad et̄nā
dānatōeȝ dispdet De q̄bꝫ exponi moral'r pōt
illō̄ Gen̄.vi.Dispdā eos cū t̄ra.Et Nūe.xvi
Eos repēte dispdā.Et ps̄.lxxvij.d̄r.In mali
cia eoꝝ dispdet eos.Et ps̄.cxliiij.Oēs pctō⸗
res dispdet.Et ps̄.lxxxviij.inq̄t ꝓph̄a d̄o.Di
spdisti inimicos tuos.Et ps̄.xci.d̄r.Dispgēt̄
oēs q̄ opant̄ iniq̄tatē.Hoc aūt nob itimauit
vt hortaret̄ nos ad pniaȝ.Sciebat em̄ ꝙ ex
supbis ꝛ q̄buscūq̄ȝ pctōribꝫ se ꝑ pniaȝ hūili⸗
antibꝫ de⁹ indulget.iux̄ illud.ij.Paral'.xij.
vbi ipe dn̄s inq̄t.Quia hūiliati sc̄ n̄ dispdā
eos.Vn̄ ꝛ ꝓph̄a ait ps̄.lxxvij.Propiti⁹ fiet
pctis eoꝝ ꝛ nō dispdet eos.¶ O igit̄ pijssi⸗ A
ma ṽgo q̄ nos sic benigne admonuisti:tu be Dño ad
ne vides ṽificatū esse de nob illō̄.i.Mach. ṽgine ne
xi.Dispsi sunt vnusq̄sq̄ȝ in locū suū.Vn̄ etiā dispergamur
dicere potes illō̄.ij.Reg.xxij.Vidi isrl' disp⸗
sum in mōteȝ.Et illō̄.i.Paral'.x.Derelinq̄⸗
rūt vrbes suas:ꝛ huc illucq̄ȝ dispsi sc̄.Et il⸗
lud Ecc̄i.xlviij.Dispsi sūt in oēm terrā.Vi⸗
des benigna dn̄a ꝙ d̄ grege filij tui.i.de cō⸗
gregatione chr̄ianoꝝ dici q̄damm̄ō pōt illō̄
Hiere.x.Ois grex eoꝝ dispsus est.ꝛ ꝙ mlʼti
q̄ deberēt esse scti ꝛ filio tuo vniti ꝑ deuotōȝ:
ab eo recesserūt:ꝛ ꝑ pctm̄ dispsi sc̄.Vn̄ de isl'
dici pōt illō̄ Thren̄.iiij.Dispsi sunt lapides
sanctuarij.ꝛ ipe bn̄dict⁹ pastor nr̄ dicer̄ pōt
illō̄ Ezech.xxxiiij.Dispse sūt oues mee.roga
igit̄ ipȝ bn̄dictū filiū tuū q̄ n̄ vult mortē pec
catoꝝ sȝ vt mag̃ ↄuertat̄ ꝛ viuat.Ezech.xv⸗
iij.De q̄ scp̄tū est Esa.xi.Dispsos iuda colli
get a q̄ttuor plagis t̄re.Obsecra eū q̄ ↄgre⸗
gat isrl'.Esa.lvi.Qui ex te hūanat⁹ ē vt filios
dei q̄ erāt dispsi ↄgregaret in vnū.Io.ij.De
q̄ etiaȝ p̄dixit Dd̄ ꝓgenitor tu⁹ ps̄.cxlvi.di.
Dispsiōes isrl' ↄgregabit vt nos ad se reuo⸗
care ꝛ sibi vnire digneť.Tu q̄ȝ o dn̄a nr̄a cui
tāmagna fec̄ q̄ potēs est:ↄgrega dispsiōȝ no
straȝ.ij.Mach.i.vt tecū magnificare dn̄m
valeam⁹ ꝛ exultare in deo salutari nr̄o.Et n̄
sim⁹ cū illis sociati de q̄bꝫ in seq̄nti ṽsiculo
cecinisti dicēs Deposuit potētes d̄ sede.Sȝ
de illis hūilibꝫ q̄s exultandos p̄nunciasti.
¶ Hec aūt ṽgis bn̄dicte ṽba exponēs Hu B
go cardinal' d̄r.Deposuit potētes de sede.i. Deposu⸗
d̄ponet.q̄r gl'ia pctōꝝ iterc⁹ ꝛ ṽmis.i.Ma⸗ it potētes
chab.ij.Exaltauit.i.exaltabit humiles.Per
potētes aūt h̄ intelligi pn̄t supbi.Vn̄ glosa
sup p̄dicta ṽba inq̄t.Potētes sunt supbi q̄
sup̄ modū se extollūt ꝛ nō in dei ṽtute sȝ in
suo potētia ↄfidūt q̄ deponunt̄.Nā vt inq̄t
Seneca in li.tragediaꝝ.Supbos sequit̄ vi
ctor a tergo de⁹.Et saluator ait Ois q̄ se ex⸗
altat hūiliabit̄ ꝛc̄.Mat.xxiij.ꝛ lu.xviij.Su
ꝑbia em̄ deorsuȝ trahit.ꝛ hūilitas sursuȝ ele
uat.xcvi.dis.c.cū ad verū.Merito aūt de⸗

bēt hūiles exaltari ⁊ potētes deꝑmi q̇ humi
les ⁊ ipotētes oppꝛesserīt. qꝛ q̇ in vno aggrauat
dꝫ i alio subleuari. l. cū q. ff. ð iureiur. Potē
tes eī solēt i potētiū vires absoꝛbere. l. gnāl'r
ff. de fideiuſ. ⁊ ð solu. l. si duo. ⁊. xvij. dist. c. si
vir. ⁊. lxxvj. di. ieiuniū. ⁊. xiiij. q. j. c. rogamꝰ
⁊ extra q̇ cle. vl' vouē. c. meminimꝰ. ⁊. c. rursꝰ
⁊ ð ꝯceſ. ꝑbē. c. autoꝛitate. li. vj. Mystice āt
exponit̃ ꝓm ꝑdictū doctoꝛē sic. Deposuit po
tētes ð sede. i. dmōes eiecit ð celo. ⁊ exaltauit
hūiles. i. hoīes loco eoꝛū sublimauit. Unde
Ecc̄i. x. dꝛ. Sedes ducū supboꝝ destruxit ⁊
sedere fec̄ mites ꝑ eis. Ex h̄ aūt ꝓcedit ꝙ de
mones ita inuidēt hoībꝫ. qꝛ hoīes tenēt ꝑ hu
militatē locū eoꝝ quē ipi amiserūt ꝑ supbiā
Uel ꝑ hūiles itelligunt̃ angeli boni i sede fe-
licitat̃ eternalit̃ exaltati. vt ait mgr̄ Joā. ger-
son in octauo tractatu sup Magnificat in
scd̄a ptitiōe. ¶ Itē deposuit potētes. i. iude-
os. de sede. s. lr̄alis intelligētie in q̄ qescebāt:
nō inuestigātes spūalē itelligētiā: ⁊ q̄si mgr̄i
docebant. Un̄ Matt. xxiij. inq̇t dn̄s Sup
cathedra Moysi sederūt scribe ⁊ pharisei. ⁊
exaltauit hūiles. i. gētiles ob hūilitatē ad spi
ritualē itelligētiā ad ꝑdicandū fidē euāgeli
cā sublimauit. Un̄ Ecc̄i. x. ꝑdictū fuit. Ra-
dices gentiū supbaꝝ arefecit deꝰ. ⁊ plātauit
hūiles ex gētibꝫ. Et Mat. xxij. inq̇t saluatoꝛ
iudeis. Auferet̃ a vobis regnū dei: ⁊ dabit̃
gēti faciēti fructū eiꝰ. Et h̄ significatū fuit. j.
Reg. iiij. vbi dꝛ ꝙ Heli sacerdos non pote-
rat videre lucernā. s. spūalis intelligētie. ⁊ ce
cidit de sella capta arca. i. finito sacerdotio.
Un̄ Heb. vij. inq̇t Paulꝰ. Trāslato ei sacer
dotio: necesse est vt ⁊ leg̃ trāslatio fiet Hec
Hugo. Et ista fuit expositio Nico. de Ly. q̇
ait. Deposuit potētes ð sede. i. iudeos q̇ erāt
potētes in lege ⁊ ꝓphet̃. dimittentes eos ex
suo demerito in ꝓfūdo erroꝛ̃. ꝓꝫ ꝙ dꝛ Rho.
xj. Cecitas ex ꝑte ꝯtingit in isrl'. Et exaltauit
hūiles. i. gentiles humil'r ⁊ deuote ꝑdicatio
nē aplo'ꝝ suscipientes. Cyrillus ṽo ꝑdictas
expositiōes approbās inq̇t. Magna sapie-
bant demones ⁊ diabolꝰ gentiliū: sapientes
pharisei ⁊ scribe hos tn̄ ðposuit. erexitq; hu
miliātes se sub potēti manu dei. dās ill' ṽtu-
tem calcandi serpētes ⁊ scoꝛpiōes. oēmq; po
testatē inimici. Erant ⁊ iudei qn̄q; ptāte su-
perbi. sꝫ ꝓstrauit hos incredulitas. ex gētibꝫ
aūt ignobiles ⁊ hūiles ꝑ fidē ad pacē ꝯscen-
derūt. Gregoꝛiꝰ aūt dicit. Deitatis tribunal
nr̄ intellectꝰ esse cognoscit̃. sꝫ iniq̄ ptātes post
trāsgressionē incubuerūt ꝑcoꝛdijs ꝓtoplasti
tanq; in ꝓpꝛio solio. Ob hoc q̄ venit dn̄s: ac
spūs iniq̄s eiecit a sedibꝫ voluptatū. ⁊ ꝓstra-
tus a demonijs exaltauit eoꝝ ꝯsciētias pur-
gās ⁊ eoꝝ mētē statuēs ꝓpꝛiā sedē. Hec ille.
Hugo aūt cardinal' etiā exponēs dicēs. De

E Judei sunt depositi de sede

posuit potētes de sede. sic Paulū supbientē
de legali doctrina. ⁊ exaltauit hūiles id est.
ipꝫ hūilē iā factū ad ꝑdicādū fidē euangelij
sublimauit. Moralit̃ autē ꝓm eundem: po-
tētes sunt q̇ nō in dei sꝫ in sua ṽtute ꝯfidūt.
vt s. diximꝰ De q̇bus Esa. lix. dꝛ Cōfidunt i
nihilū ⁊ loquūtur vanitates. Humiles sūt
q̇ se nihil reputant ⁊ in solo deo confidunt.
Illos igit̃ deponit. i. deijcit dn̄s. hos ṽo ex-
altat. Un̄. Job. xij. dꝛ. Effudit oppssionem
sup ꝑncipes et eos q̇ oppssi fuerāt releuauit
Et tūc ṽificat̃ illð Ecc̄i. iiij. De carcere cate-
nisq; interdū vnus egredit̃ ad regnū. et aliꝰ
natꝰ in regno inopia ꝯsumit̃. ¶ Exēplū autē
depositionis supboꝝ in se ꝯfidētiū. ⁊ exalta
tiōis humiliū habemꝰ in Saul rege supbo
deposito. ⁊ Dauid hūili sublimato. j. Reg.
xv. ⁊ de Sobna de sūmo sacerdotio deposi-
to. ⁊ Eliachim exaltato. Un̄ Esa. xxij. inquit
dn̄s ipi supbo sacerdoti in se ꝯfitēti. Expellā
te de statiōe tua ⁊ de ministerio tuo deponā
te. ⁊ vocabo ꝓuū meū Eliachim ⁊ induā illū
tunica tua. ⁊ ptātē tuā dabo in manꝰ eius.
Per potētes etiā intelligunt̃ vane gl'iosi q̇ i
fama ponūt suā potentiā q̇ deponūt̃ a statu
gr̄e. sic depositi fuerūt illi de q̇bꝫ dꝛ Gen̄. vj.
Isti sunt potētes a sec'lo viri famosi ⁊c̄. Itē
deponūtur illi potētes de q̇bꝫ inq̇t Luca. li.
vi ij. Uirtꝰ ⁊ sūma ptās nō coeūt. q̇. s. sit vicio
si. Itē deponūtur illi potētes ð q̇bꝫ dꝛ Esa.
v. Ue q̇ potētes est̃ ad bibēdū. Et ꝑ istos in-
telligunt̃ gulosi. Item deponūt̃ iracūdi q̇ sūt
potētes i vindicta faciēda. Un̄ in figura dꝛ
Judicū. v. Oēs potētes i Esebon ꝓstrauerīt.
Esebon eī interꝑtat̃ cingulū tristicie vl' cogi
tatio meroꝛ̃. ⁊ ꝑcat iracūdos: tristes ⁊ indi-
gnatos ⁊ cogitātes se vlcisci de hostibꝫ. De-
ponūt̃ q̇ꝫ illi q̇ volūt eē potētes i h̄ mōo sup
alios vt eos ꝯculcare possint ⁊ oppmere: sic
Nemroth. ð q̄ dꝛ Gen̄. x. ꝙ cepit esse potēs i
tra Et idē dꝛ. j. Paral'. j. Cū eīm deꝰ sit solus
rex potēſ. vt ait apl's. j. ad Tim̄. vj. Nō vult
h̄ suā potētiā ab aliq̄ vsurpari. Et iō ðpo-
nit eū q̇ illā ꝑsumit vsupare. Un̄ Ezech. vij.
dr. Quiescere faciā supbiā potēt̃. ¶ E cōtra
rio ṽo exaltāt̃ hūiles. i. illi q̇ seipos viles re-
putāt. ac ꝑ oīa diuīe volūtat̃ dispositioni se
subijciūt. ꝓuantes illð. j. Pe. v. Hūiliamini
sub potēti manu dī vt exaltet vos in die visi
tatōis. Scꝑtū est eī Ecc̄i. xj. Sapiētia hūi-
liati exaltabit caput illiꝰ. Inter oēs aūt hūi-
les tu ꝑncipatū tenes o hūillima ṽgo ancil-
la dei q̇ sꝑ dicere potuisti cuꝫ ꝓpha. ps̄. cxxx.
Dn̄e nō ē exaltatū coꝛ meū neq; elati sūt ocli
mei. Neq; ambulaui i magnis: neq; i mira
bilibꝫ sup me. Si nō hūilit̃ sentiebā ⁊c̄. ⁊ iō
sup oēs exaltata fuisti. Quia eīm tu fuisti ve
vall' deꝑssa ꝑ hūilitatē. iō merito sublimari

In se confidentes deponit

D

Omnes potētes deponet.

E Humiles exaltantur

debuisti. Scriptũ est ei Esa.xl. Oĩs vallis ex
altabit. Quapropter dicere potes illud Eccĩ.xx
iiij. Quasi cedr⁹ exaltata sum in libano ꝛ q̃
si cypssus i mõte sion. Quasi palma exalta
ta sum in cades.ꝛ q̃si platan⁹ exaltata sũ iux
F aq̃s. ¶ Prosequit̃ aũt btissima ṽgo i cãtico
Esuriẽtes iple/uit ꝛc. suo di. Esuriẽtes iplevit bonis: ꝛ diuites di
misit inanes. Qđ exponit Nico.ď Lyra. di.
ꝙ ꝑ esuriẽtes designant̃ gẽtiles.q̃ cũ magno
desiderio ṽbũ dei recepert. Per diuites ṽo
legispiti diuitijs scpturaꝝ p⁹ repleti. q̃s di
misit inanes ꝑ excecatiõ3 eoꝝ.ꝛ falsũ itelle
ctũ scpturaꝝ. Hugo ṽo cardinal' ďr ꝙ ꝑ esu
riẽtes intelligũt̃ nõ solũ gẽtiles.s3 etiã oẽs iu
sticiã ꝛ glˀiam desiderãtes.iux̃ illď Mat.v.
Bti q̃ esuriũt ꝛ sitiũt iusticiã qm̃ ipi satura
bũt̃. Trãssũptiue in c.accessert.de 9se.di.ij.
Et ď h̃ i figurã h̃r.iiij. Reg.iiij. vbi Helise⁹
repleri fec̃ vasa vacua nõ pauca. Et ad h̃ ad
duci põt illď.j. Reg.ij. Repleri p⁹ ꝓ panib⁹
se locauert ꝛ famelici saturati st̃. et Prouer.
xiij.ďr. Iust⁹ comedit ꝛ replet aĩam suã. vẽ
ter aũt ipioꝝ insaturabil'. Uñ seq̃tur Et di
uites.i.supbos.vl' diuites ad lr̃a3 dimisit i
anes.i.vacuos oĩ bono ꝛ ṽtute.iux̃ illď Gual
terij in alexãdriade. Aufert pecunia mores.
nõ auferre solet. Et hec itelligunt̃ ď adq̃ren
tib⁹ diuitias ꝑ fas ꝛ nefas. q̃ remanẽt ꝑuati
lumie diuĩe cognitiõis. ꝛ tenebrati i pctĩs.c.
nõne.xxxvij.di. Ad h̃ etiã fac̃ ꝙ difficile ẽ sil'
ṽtutes ꝛ diuitias possidere.ꝛ onust⁹ põdere
auri chr̃m paupe3 nõ põt seq̃.c.socrates.xij.
q.ij. Et ita exponi põt illď ps.xxxiij. Diuites
eguert ꝛ esurierũt. Ul' exponat̃.ianes.i.frau
datos a spe sua. Scriptũ est ei Job.xxvij. Di
ues cũ dormierit nihil secũ auferet. apter o
culos suos ꝛ nihil iueniet. ꝛ Sap.v.ij. spes
ipĩj q̃si lanugo q̃ a vẽto tollit̃. ꝛ tãq̃3 spuma
gcilis q̃ a ꝓcella dispgit̃.ꝛ tãq3 fum⁹ q̃ a vẽ
to diffusus est. ꝛ Apoc.iij. Tu dicis q2 diues
sũ ꝛ locupletat⁹.ꝛ nulli⁹ egeo.ꝛ nescis q2 tu es
miser ꝛ miserabil' ꝛ paup:cec⁹ ꝛ nud⁹. De ta
li etiã diuite inq̃t Prosper i li.epigrã. Ter
renis opib⁹ cũ diues gaudet iniqu⁹. Ueris se
miseꝝ nescit egere bonis. Cũ l3 aduersis ces
santib⁹ oĩa parcãt. Lege tñ mortis sit faciẽd⁹
iops. Merito ḡ tales diuites dimittunt̃ in
anes.q2 terreni st̃. Terra aũt ďr ianis ꝛ va
Esurit auarus cua. Geñ.j. Uñ Hiere.iiij.inq̃t ꝓpha. Aspe
xi terrã ꝛ ecce vacua erat. Itẽ remanẽt auari
ianes.q2 auar⁹ ñ iplebit̃ pecunia.vt ďr Eccĩ.
v. Uñ Orati⁹ in epl'is ait. Sp auar⁹ eget.ꝛ
Hiero.i ꝓlogo.pncipij biblie dic̃ Auaro de
est tã qđ h3 q̃3 qđ nõ h3. Auar⁹ ḡ cũ nõ possit
ipleri pecunia.nõ p̃t etiã i aliq̃ alia re ipleri.
q2 nihil aliđ amat.ꝛ seipm ꝛ aĩam suã vẽdit
amore pecunie: vt ex ea ipleat arcã Uñ Eccĩ.
x.ďr. Nihil ẽ scelesti⁹ q̃3 amare pecuniã.h̃ ei

sc3.amator pecunie ex auaricia: aĩam suã ve
nalẽ h3. Ex q̃b⁹ p3 declaratio h⁹ ṽsiculi Esu
rientes ꝛc. Sup q̃ etiã dic̃ glo. Quia hũana
ꝓsperitas p̃cipue i honorib⁹ potẽtatuũ.ꝛ in
abũdantia diuitiaꝝ 9sistere videt̃. post de
iectionẽ potẽtiũ ꝛ exaltationẽ hũiliũ de diui
tũ exinanitiõe. ꝛ paupeꝝ repletiõe mẽtione3
facit. Basili⁹ ṽo aꝓbans p̃dicta ait. Dis
ponit q̃dẽ nos pñs ṽbu3 etiã q̃ ad sensibilia:
edocẽs reꝝ mũdanaꝝ icertitudinẽ. Caduca
siq̃dẽ sunt hec sic̃ vnda q̃ ab ipetu vẽtoꝝ hic
inde diffundit̃. Intellectualit̃ aũt sumendo
esuriebat gen⁹ hũanũ exceptis iudeis. hos nã Esurinnt mystice
q̃3 ditauerat legis traditio ꝛ sctõꝝ dogmata
ꝓphaꝝ Quia ṽo nõ hũilit̃ hesert ṽbo hũana
to: dimissi st̃ ianes nihil deferẽtes nõ fidẽ:nõ
sciam.ꝛ spe bonoꝝ ꝑuati sũt. et a ẽterna hie
rusalẽ ꝛ a vita futura exclusi. q̃s ṽo de gẽti
bus fames ꝛ sitis 9triuerat: cũ hesisset dño
repleti st̃ spũalib⁹ bonis. Hec ille. Glo.aũt
dic̃. Qui ẽtna toto studio q̃si esuriẽtes desi
derãt saturabũt̃ cũ chr̃s apuerit i glˀia.sed q̃
ẽrenis gaudẽt:in fine toti⁹ btitudinis ianes
dimittẽt̃ Mgr̃ ṽo Joan.gerson in tract.ix.
sup magnificat ait. Esuries nob necessaria ẽ G
si tãtis q̃rim⁹ ipleri bõis. Esuries aũt causat̃
ex euacuatiõe stomachi a noxijs humorib⁹.
hãc ṽo paupertas spũs fac̃. Exẽplũ habem⁹ ie
su chr̃i crucifixi:q̃ nõ vult biber̃ vinũ secl'aris
ďlectatiõis.q2 myrrhatũ.q2 felleũ.q2 acetosũ
ẽ spũi. Uñ dic̃ cũ ꝓpha. Renuit 9solari aĩa
mea:memor fuit dei ꝛ delectat⁹ sũ. Hec ille
Qui iteꝝ ibidẽ inq̃t. Si esuriẽtes iplent̃ bo
nis.si bti st̃ q̃ esuriũt iusticiã: cũ btitudo ni
hil aliđ sit q̃3 dei fruitõ. qđ est oẽ bonũ.9ñs
est ꝙ esuriẽtes de q̃b⁹ Maria loq̃t̃ sint bti.
Dic̃ etiã ibi p̃dict⁹ doctor. Sic maria p̃ cete
ris puris in via esurijt iusticiã: sic p̃ ceteris pu
ris viatorib⁹ ipleta fuit bonis ex illo.i illo.ꝛ
ꝑ illũ q̃ est oẽ bonũ dicẽs aĩe sue. Bñdic aĩa
mea dñm:q̃ replet in bonis desideriũ tuum
¶ Quib⁹ ãt bonis repleta fuerit in hac vita
subifert idẽ doctor di. Maria sic p̃ ceteris in Quibus
via cognouit:credidit ꝛ itellexit figuras legis ꝛ bõis ma
nature chr̃i sacerdotiũ p̃signãtes.sic i ill' aut ria fuerit
ꝑ illas mãducauit fruitiue bñdictũ fructũ ipleta in
vẽtris sui.ꝛ spũal'r ei⁹ sacr̃m. vñ exaltauit spi hac vita
rit⁹ ei⁹ i deo salutari suo.ꝛ iteꝝ ait maria dũ
legebat dauid p̃re3 suũ dicẽtẽ chr̃o filio suo.
Tu es sacerdos i eternũ s3 ordinẽ melchise
dech.q.s.panẽ ꝛ vinũ obtulit.extũc itellige
bat ꝛ mãducabat spũal'r h̃ sacr̃m bñdictu3.
vñ cecinit Magnificat aĩa mea dñm. Ite3
psallẽs illď dauidicũ. Memoriã fec̃ mirabi
liũ suoꝝ misericors ꝛ miserator dñs:escã dedit
timẽtib⁹ se. Credebat ꝛ itelligebat hãc escã
sacr̃alẽ figurari ꝛ i figura comedebat eã ꝛ te
stamẽtũ sperabat hereditatis eterne.ꝛ ñ min⁹ re

fecta ē ꝛ īpleta bonis bꝰ sacr̄i q̄ꝫ p̄res ātiq̄. de
q̄bꝫ ait apl's. q̄ eādē escā spūalē māducaue-
rūt. ꝛ eūdē potū spūalē biberūt. Biberūt aūt d̄
spiritali ꝯn̄ti eos petra. petra aūt erat chr̄s q̄ ē
ꝟe panis q̄ de celo descēdit. Itē maria stans
vl' orās ī t̄plo. aspiciebat. credebat ꝛ ītellige
bat oēs oblationes: victimas ꝛ holocausta.
Sacrificia īsup matutina ꝛ vespertina mādu
cās īplebat̄ bonis bꝰ bn̄dicti sacr̄i. etiā an̄ cō
ceptū bn̄dicti fructꝰ vētr̄ sui. Et sic ītellexit
filiū suū fuisse agnū q̄ occisꝰ ē ab origie mūdi
ꝑut Joā. in Apoc. loq̄tur. sic recolēs sacrifi-
ciū Abel ꝛ eiꝰ martyriū. fruebat̄ chr̄o agno q̄
fuit figural'r occisꝰ ī eo ī q̄ fuerāt p̄mitie mar
tyꝝ. q̄ q̄ꝫ fuit ꝟginitat̄ ꝯsecratoꝛ. ꝛ dū celebra-
bat̄ phase siue pascha iudeoꝝ. celebrabat et
ip̄iꝰ aīa cū exultatōe spūs pascha nr̄m q̄d im-
molatꝰ ē chr̄s. quē epulabat̄ ī azymis sinceri
tat̄ ꝛ ꝟitat̄ fermēto veti relicto. ꝛ fermento
malicie ꝛ neq̄tie. Itē q̄cūq̄ꝫ loco fuerit corpo
ralit̄ in vespe cene dn̄i ꝯcōedit an̄ ꝛ post īstitu
tionē bꝰ sacr̄i veꝝ corpꝰ ꝛ bibit spūal'r verūꝫ
sanguinē filij sui plꝰ appropꝛiare q̄ꝫ apl'i rece-
perūt. Itē vespe dicte cene dicēda ē frui cor-
pe ꝛ sanguie filij sui plꝰ appropꝛiare q̄ꝫ ip̄e chri
stꝰ dr̄ se cibasse eodē pane ꝛ vino mystice cō-
secrat̄. q̄ nō in fide sꝫ ī clara visiōe. nec ī au-
gmētū charitat̄ seip̄o fruitꝰ ē. Itē dicto ve-
spe ꝛ si nō fuit īsignita charactere sacerdotal'
officij nihilominꝰ tūc ꝛ ātea ꝛ postmodū fu-
ī regale sacerdotiū p̄ ꝯsortibꝫ suis īūcta. n̄ q̄-
dē ad ꝯsecrādū sꝫ ad offerēdū hāc hostiā pu
rā: plenā ꝛ pfectā ī altare cordis sui. ī q̄ sp ig
nis ardebat holocausti. fuit sicut rubꝫ ardēs in
cōbustꝰ. Itē plꝰ ꝯplacuit dō ꝛ plꝰ hūano gn̄i
ꝓfuit post chr̄m bn̄dictū fructū siue filium
suū: offerēdo ip̄m spōtanee in holocaustū in
ara cordis sui feruētissima charitate succēsi
q̄ꝫuis h̄ p̄mitꝰ fieret in enigmatibꝫ ꝛ figuris
an̄ cenā hāc bn̄dictā fructꝰ vētr̄ sui. Hec ille
Qui et ibidē alloq̄ns saluatorē nr̄m ait illi.
Jesu tua fruitio esuriētes replēs bonis ꝟtu
osiꝰ affecit Marie spm̄ q̄ꝫ corpal' ꝯtrectatio
ꝛ lactatio suauissima tuij psīꝰ q̄ es bn̄dictus
fructꝰ ventris sui. Rō q̄ cū maiori merito.
Vn̄ exultauit spūs eiꝰ in dō salutari suo. Et
iteꝝ ait. Jesu tua fruitio seu māducatio mi-
rabilioꝛ fuit ꝛ ꝟtuosioꝛ suo mō ī maria q̄ꝫ so
la ꝯtrectatio vl' visio corpal' dū natꝰ es ī be-
thleē Jude. dū reclinatꝰ sup fenū iacuisti in
medio duoꝝ aīaliū in p̄sepio q̄si pabulū iu-
mētoꝝ. Et certe ꝯpatꝰ ē hō iumēt̄ īsipiētibꝫ
ꝛ silis factꝰ ē ill'. q̄bꝫ dedesti cibū. ꝛ ad q̄ꝝ vi
lia ꝛ sordida corde sepe venis ꝯtinentibꝫ cū
eccl'ia choꝛ̄ angeloꝝ Gl'ia ī altissimis dō et
ī t̄ra pax hoībꝫ bone volūtat̄. Ibidē et p̄di-
ctꝰ doctoꝛ subnectit dicēs. Jesu tua refectio
dū maria recepit eccl'ie sacr̄m: etiā sacramē-

Quō mā ducatio sacr̄i re- pleuit

talit̄. maxie post aduētū spūssctī qn̄ cepit hoc
sacr̄m frequētari: fuit admirabilioꝛ suo mō
q̄ꝫ materal' gn̄atio ꝟbi dei. Hec eī fruitio sa-
cramētal' ponit gn̄ationē ꝟbi dī ꝛ aliō mul
tū vltra ī admirationē ꝛ vtilitatē oīm a ꝓge
nie ī ꝓgenies timētibꝫ eū. Jesu tua fruitō sa
cramētal': q̄ Maria īpleta ē bonis: exēplar
erat ꝛ est oībꝫ fidelibꝫ q̄ esuriāt h̄ sacr̄m. ꝛ i-
pleant̄ bonis eiꝰ cū fidei certissime firmitate
Jesu tua fruitio sacramētalis īpleuit Ma-
riā p̄ꝰ bonis q̄ꝫ obiret. i. obuiā tibi chr̄o iret
ꝛ assumeret̄ in celū. Nec abhorret a pietate
fidei. q̄ tu bn̄dictꝰ fructꝰ ventr̄ sui totꝰ festi
uus adueniēs deder̄ sibi sic postmodū Dio
nysio in carcere mysteriū h̄ tui corpis dī. Ac
cipe h̄ mat̄ mea q̄d mox cōplebo tibi ī regno D
meo. Hec ille. ¶ Recurramꝰ ḡ oēs ad hanc
bn̄dictissimā ꝟginē ꝛ dicamꝰ ei. O clauige- Dio ad
raria cellarioꝝ reḡ pacifici. O repleta om̄i- h̄ vt iple
bus bonis filij tui. Ecce q̄ nos esuriētes cō- mur bo-
uertimur ad te esurientē olim. ad te paupe- nis.
rē spū: ad hūilē ancillā chr̄i. iā brām: iā bn̄di
ctā p oēs gn̄atiōes. Tu ḡ pijssima ꝟgo nūc
eternis epul' semp abūdantissime plena por
rige nobis panē de q̄ quotidie splēdide epu
laris. noli negare aliq̄ micarū fragmēta vl-
cerosis nobis ꝛ mēdic̄. q̄ꝝ sūt tot lingue cla
mātes ad tuā misericordiā q̄t sūt vlcera no-
strā ośdētia miseriā. panē ḡ tuū cū esurienti
bus ꝛ egenis comede. Tob. iiij. Imitare fi-
liū tuū. q̄ aīam tuā esurientē satiauit bonis.
ps̄. cvi. Qui dat escāꝫ esurientibꝫ. ps̄. cxlv.
O igit̄ ꝟgo benignissima aīam esurientē ne
desperer̄ Eccī. iiij. Sed frāge esurienti panē
tuū Esa. lviij. Anīa eī nr̄a esuriēs dabit tibi
gl'iaꝫ. Baruch. ij. ca. si eā īpleri facies bonis
filij tui. Obsecra ḡ illū vt nos nō dimittat ī
anes bonis moribꝫ ꝛ plenos pctīs: sic dimit-
tit illos diuites. d̄ q̄bꝫ dr̄ Mich. vj. Diuites
eiꝰ repleti sūt iniq̄tate. Sed fac nos ꝯseq̄ il-
las veras diuitias d̄ q̄bꝫ dic̄ apl's Eph. iij. vt
. s. det nobis diuitias gr̄e sue. Fac nos ꝯseq̄ ī
uestigabiles diuitias gratie chr̄i. vt in eodē
c. inq̄t apl's. Fac nos hr̄e remissionē pctōꝝꝫ
s̄m diuitias gr̄e eiꝰ. ꝛ adipisci diuitias gl'ie
hereditat̄ eius. Eph. j. ¶ Seq̄tur aūt ī cā- J
tico ꝟginali. Suscepit isrl' pueꝝ suū: recor- Susce-
datꝰ misc̄dīe sue ꝛc̄. In q̄bꝫ ꝟbis btā ꝟgo tā- pit israel
git bn̄ficiū īextimabile exhibitū toti huma- pueꝝ suū
no generi cōiter. sꝫ ꝓp̄l'o israelitico spālit̄ Vn̄
exponit Nico. de lyra. sic Suscepit isrl' pue
rū pueꝝ suū. q̄ deꝰ accepit carnē puerilē de
ꝓp̄l'o isrl'. q̄d fuit bn̄ficiū illi ꝓp̄l'o collatū par
ticularit̄. maxie q̄ꝫtū ad credētes de ꝓp̄l'o il-
lo. Recordatꝰ misc̄dīe sue. Ad. modū eī̄ re
cordantia se habuit qn̄ filiū suū p̄ribus an-
tiq̄s ꝓmissuꝫ in carne misit. Jō subdit̄ Sic
locutꝰ est ad p̄res nr̄os. i. ad p̄triarchas ꝛ pro

pheta҃ Abraã ꝛ semini ei⁹ ẜ ꝙ dꝛ Geñ.xxij. In semine tuo bñdicentur omes gẽtes terre. In secl'a.qꝫ caro hũana ꝑmanebit generalit' deitati vnita. Hec ille. Hugo aũt cardinal' exponit sic. Suscepit isrl'.i.ꝑpl's iudaic⁹.pu erũ suũ nõ dicit dñm:qꝫ venit ministratur⁹ nõ dñatur⁹.Mat.xx. Fili⁹ hoĩs non venit ministrari ẜ mistrare. vñ dicere debebãt iu dei illõ Esa.ix. Puer nat⁹ est nob:ꝛ fili⁹ da tus est nob ꝛc. Recordat⁹ miscdie sue.i.sibi ꝑmisse. Iux̄ illõ Esa.lxiij. Misationũ dñi recordabor. Vl' sic. Suscepit isrl' pue҃ suũ .i.ꝑpl'm iudaicũ vl' mag̃ ꝑpl'm chrianũ vidẽ tẽ deũ.ad sanandũ vt medic⁹ infirmũ.iux̄ il lud ps. Qui sanat oẽs ĩfirmitates tuas. Vñ Ecci.xxxviij. dꝛ Honora medicũ ꝑpt' necessi tatẽ em̄ illũ creauit altissim⁹. Itẽ suscepit eũ ad docendũ vt mgr̄ discipulũ. Jo.xiij. Vos vocat' me mgr̄ ꝛ dñe ꝛ bñ dicitꝫ: suũ etem̄. Vñ ps. inqt. Qui docꝫ hoĩeꝫ sciam. Et ite҃ Btũs hõ quẽ tu erudier' dñe: ꝛ de lege tua docuer' eũ. Itẽ ad regẽdũ vt gubernator re git naue. Vñ dicebat ꝓpha ps.xxij. Dñs re git me҃ nihil mihi deerit. Itẽ ad pascẽdũ vt pastor gregẽ suũ. vñ dicebat Jo.x. Ego sum pastor bon⁹. ꝛ Esa.xl. dꝛ. sic pastor gregẽ suũ pascet ꝛc. Itẽ ad lauandũ pollutũ. iux̄ illud Apoc.j. Ipse dilexit nos ꝛ lauit nos a pctĩs nr̄is ĩ sanguĩe suo. Itẽ ad soluẽdũ vinctũ ꝺ carcere pcti ꝛ ĩferni.ꝛ illũiandũ cecũ iux̄ illõ ps. Dñs soluit cõpeditos dñs illumiat cecos. Itẽ ad ditãdũ paupem. Vñ.ij.Cor.viij.ait apl's. Propt' vos egen⁹ fact⁹ est cũ eẽt diues vt illi⁹ ĩopia nos diuites essem⁹. De ħ etiam dꝛ.j.Reg.ij. Dñs paupem fac ꝛ ditat.pau pere fac spũ ꝓprio.ꝛ ditat spũsctõ. paupeꝫ fac ad modicũ ꝛ ditat in et'nũ. His modis sus cepit isrl' pue҃ suũ. Vnõ ps. rogabat dicẽs. Suscipe dñe fuũ tuũ ĩ bonũ. Aliqñ em̄ pu er accipit' ꝑ fuiẽte vl' ꝑ fuo.l.pueri.ĩ pn.ff.ꝺ ꝟ.sig.ꝛ le.iij.l.vxorẽ.§.testamẽto.ꝛ nota.i c. in veteri.lxxvij.dis. Recordat⁹ miscdie sue. id ẽ ꝑmissiõis sue misicordit' facte ꝛ misicor dit' adiplende Abacb.iij. Cũ irat⁹ fuer' mi sericordie recordaber'. Seqt'. Sic locut⁹ est ad pres nr̄os.qb ꝑmisit se filiũ suũ datu҃. Abraã ꝛ semini ei⁹.i.imitatorib eius Nam Rho.ix.inqt Paul⁹. Nõ oẽs q ex isrl' sũt:hi sunt israelite neqꝫ q ex semine sunt abrae oẽs sunt filij Abrae. Non em̄ filij carnis hi filij dei sunt.sed q sunt filij ꝑmissionis extiman tur in semine. Et ad Gal'.iij. dꝛ. Qui ex fide sunt hi sunt filij Abrae. Et notant' nomiauit Abraã in pticulari.qꝫ ei ter fuit facta specia lis ꝑmissio de chrõ nascituro. vt patꝫ Geñ. xij.xxi.ꝛ.xxij. Iteꝫ vt habet' Geñ.xviij. ipe Abraã tres vidit ꝛ vnũ adorauit. quẽ ꝑ spm̄ itellexit gerere figurã filij dei incarnãdi. Itẽ

specialit' expmit'.qꝫ pm⁹ a pte pdicauit fideꝫ. Vñ etiã dꝛ pat' fidei noster.ad Rhoma.iiij. In secl'a. Quia gl'ia beato҃ nunqꝫ deficiet: sed in eternũ durabit. Vel in secl'a.i. semini duraturo in secula. vl' misericordiã ꝯsecutu ro in secula secl'o҃. Nos autẽ dicere possu mus ꝙ in sacra scptura aliqñ puer accipit' ꝑ paruulo Jesu vt in missa natiuitat' ei⁹ duꝫ canit'. Puer natus est nob ꝛc. Dicit' aũt pu er q̃si pur⁹ aer a puritate.fm Arch.in c.j.de cle.egro.lib.vj. ꝛ fm Albricũ de rosate ĩ suo reptorio in primo alphabeto in verbo puer. Puer ꝑ chrõ sic põt etymologizari. Per p. patris.per v verbũ. per e.eternalit'.per r.re gnans significat'. Vel per p partus.ꝑ v. vir ginis.ꝑ e.hereditatẽ.ꝑ r.restituẽs. Vel ꝑ p. pastor.ꝑ v.verus.ꝑ e.errantes.per r.recõcili ans vel reuocãs. Vel ꝑ p.panis. ꝑ v.viuus. ꝑ e.esurientes. ꝑ r.reficiẽs. Ipse em̄ est ille q corpe suo ꝛ pcioso sanguine reficit oẽs fide les. Et hoc pdixit ꝓphetice btã ꝟgo dum ceci nit. Esurientes impleuit bonis.i. im plebit more ꝓphetico. Predicta aũt expositio Hu gonis accepta ẽ a glosa super Magnificat In qua expositiõe hui⁹ penultimi ꝟsiculi dꝛ Post generalẽ diuine pietat' ꝛ iusticie cõme morationẽ ad singularẽ noue incarnationis dispensationẽ ꝯuertit ꝟba di. Suscepit isrl' pue҃ suũ. q̃si medic⁹ egrũ: visibilis ĩ hoĩes fact⁹ vt faceret isrl'.i. videntẽ puerũ suũ. Et addit Beda. Obedientẽ.s. ꝛ humilẽ. Nam q ꝯtemnit hũiliari nõ potest saluari. Basili⁹ ꝟbo dicta in pcedentib approbãs ait. Israel dicit nõ materialẽ quẽ sola nobilitat appel latio:sed spiritualẽ qui nomẽ fidei retinebit habens ocl'os tendentes ad deũ videndũ ꝑ fidem. Potest etiã ad israel carnalẽ hoc ap tari:cum ex eo q̃si infiniti crediderint. Hoc aũt fecit de⁹ recordat⁹ miscdie sue. Sicut lo cutus est ad patres nostros Abraã ꝛ semini eius in secl'a. Nam Abrae dixit deus. Sta tuã pactũ inter me ꝛ te.ꝛ semẽ tuũ post te in generatiõib suis federe sempiterno. vt sim de⁹ tuus ꝛ seminis tui post te. cui⁹ ꝑmissio nis dei genitrix recordata memoriam fecit. Beda ꝟo etiã inqt. Semen aũt dicit' nõ car ne ꝓgenitus ꝙ fidei eius vistigia secut⁹. cui aduentus saluator' in secl'a ꝑmissus est. Il li em̄ dicunt filij Abrae q eius fidẽ imitant'. xxij.q.ij.§.item opponit'. Unde saluator Jo. viij.inqt. Si filij abrae estis:opera abrae fa cite. Glosa aũt exponens in secl'a ait. Quia ipa ꝑmissio hereditat' nullo fine claudet':et vsqꝫ in finẽ seculi credentes nõ deerũt ꝛ bti tudinis gl'ia erit perennis. Si aũt q̃ratur:q̃ re de⁹ pmo ꝑmisit abrae incarnationeꝫ filij sui? Possum⁹ inter alias causas assignare vltra pdicta.ꝙ qꝫ ipe fuit pmus q psbyter.h

Puer ꝑ christo sumit'

R
Orō ad mariā vt suscipiat nos spūalit̄ isrl' vt puerū

senior appellat⁹ est. vt dr ī c. vl. lxxxiiij. di. Jō Jesus puer illi merito ē ꝑmo ꝓmiss⁹. ¶ O igit̄ sctissima ꝟgo cui⁹ merit ꝛ interuētu suscepit de⁹ pueꝝ suū isrl' q̄ (vt dictū est) interp̄tatur vidēs deū. fac ꝛ me videre deum filiū tuū. fac vt in lumīe tuo videā lumē. Tu em̄ Maria. i. illuminās vel illūinata vocaris. fac ḡ etiā me illuminatū ꝛ videntē. vt mihi dici possit illō Geñ. xxxij. Jsrael appellabit̄ nomē tuū. Deus em̄ fili⁹ tuus bona ꝓmisit israeli. Nū. x. Fac vt in me ꝟificet̄ illō Deut̄. xxxiij. Btūs tu israel q̄s silis tui? Diligit ei de⁹ isrl' ꝛ vult saluare eū in eternū. ij. Paral'. ix. Et in israel magnū nomē ei⁹. ps̄. lxxv. Vñ ipse inq̄t Esa. xix. Hereditas mea israel. Fac vt sim ille de quo dicit̄ Esa. xlv. Jsrael saluatus est in dño salute eterna. Fac vt sim ille d̄ q̄ dicit̄ Osee. xiiij. Jsrael germinabit q̄si lilium. Et Baruch. iiij. Jsrl' dilectio sibi. Jta vt mihi dicat fili⁹ tuus de⁹ meus illō Sopho. iij. Jubila tu israel. Et illō Joañ. j. Ecce ꝟe israelita in q̄ dol⁹ nō est. Sed nō sufficit ꝙ sim israel nisi etiā puer fiam. s. innocētia: hūilitate ꝛ obediencia: q̄lis appellat⁹ est Dauid annosus. ꝛ Abraā cētenari⁹. Ecce ei o ꝟgo dignissima ꝙ de⁹ me⁹ ꝓ salute mea factus est puer tu⁹. Vñ Mat. ij. de magis dr. Jnuenerūt pueꝝ cū Maria matre ei⁹. ꝛ in eodē c. dr Joseph ab angelo Tolle puerū et matrē ei⁹: defuncti sunt em̄ q̄ q̄rebant aīam pueri. Et Lu. ij. etiā dr. Cū cōpleti essent dies octo vt circūcideret̄ puer. ꝛ ibidē. Cū inducerēt pueꝝ Jesum ꝛc̄. Et iteꝝ Puer autē Jesus crescebat ꝛ cōfortabat̄ ꝛc̄. Cū igit̄ silitudo sit cā amor. viij. ethic. Non est miꝝ si puer tu⁹ ita pueros diligit. Vñ Luc. xiij. dr. ꝙ Jesus appꝰhendēs pueꝝ: statuit illū sec⁹ se: ꝛ ait discipul' suis. Quicūq₃ susceperit puerū istū in noīe meo. me suscipit. ꝛ Mat. ix. etiā dr. ꝙ accipiēs pueꝝ statuit eū in medio discipuloꝝ. quē cū cōplex⁹ esset ait. Quisq̄s vnū ex hmōi pueris recepit in noīe meo: me recipit. Jtē Lu. xviij. scp̄tū est ꝙ offerebāt infantes ad illū vt eos tāgeret. Qd̄ cū viderēt discipl'i increpabāt illos. Jesus aūt ꝯuocās eos dixit. Sinite pueros venire ad me ꝛ nolite eos vetare. taliū em̄ est regnū dei. Et postea intulit di. Quicūq₃ nō recepit regnū dī vt puer: nō ītrabit in illō. Et iteꝝ Mat. xviij dr. ꝙ q̄rentib₉ discipl'is q̄s maior esset in regno celoꝝ: Jesus aduocās ꝑuulū: statuit eū in medio coꝝ. ꝛ dixit illis. Amen dico vob: nisi ꝯuersi fuerit ꝛ efficiamini sicut ꝑuuli. nō intrabit in regnū celoꝝ. q̄cūq₃ ḡ hūiliauerit se sicut ꝑuulus iste: hic maior est in regno celoꝝ. Quia ꝟo discipuli h̄ audito effecti sunt sic̄ ꝑuuli. ideo dñs me⁹ ꝛ fili⁹ tu⁹ o ꝟgo bñdicta eos postea appellabat pueros dicēs Joañ. xxj. Pueri nūq̄d pulmentū habetis? Marie aūt b. Joañ. euāgelista. ꝛ ipē fili⁹ tuus adoptiu⁹ ꝛ tibi a filio tuo deputatus vt puer effect⁹ erat. de q̄ vt canit ecclesia dixit idē fili⁹ tu⁹. Ecce puer me⁹ dilect⁹ quē elegi. posui sup̄ eum spiritū meū. ¶ Fac ḡ ꝛ me esse talē pueꝝ. ꝛ non de illis de q̄b₉ dr. j. Cor. xiiij. Nolite pueri effici sensib₉. nō inq̄₃ illū pueꝝ malū de q̄ dr Esa. lxv. Puer cētū ānoꝝ morient̄. Et de q̄ dr in c. Paul⁹. ij. q. vij Maledict⁹ puer centū ānoꝝ. Nō de illis pueri q̄ fetēt vrina. Per vrinā aūt fetentē q̄ d̄ corꝑe egredit̄: significāt̄ exteriora oꝑa mali exēpli. Cōtrariū āt faciebat apl's Paulus tāq̄₃ bon⁹ puer dans oīb₉ odorē suauem boni exempli. Vñ dicebat. ij. ad Cor. ij. Chri bon⁹ odor sum⁹ in om̄i loco. Nō etiā facias me effici de illis pueri q̄ sunt timidi ad bonū aggrediendū ꝛ ꝑagendū: iuxta illō Judicū. viij. Timebat: q₂ puer adhuc erat. Non de illis de q̄b₉ dicit̄. j. Reg. ij. Erat peccatū pueroꝝ grande nimis corā dño. Non de illis q̄ stercorizant mō in lecto. mō in gremio matris. ꝛ significāt luxuriosos ꝛ corruptiōi carnali deditos. iux̄ illō Joel'. j. Cōputruerūt iumēta in stercore suo. Et eiusdē lib. iij. c. Posuerūt pueꝝ in prostibulo. Talis fuit q̄dā puer q̄ in septimo anno gñauit filiū. De q̄ per glo. xx. q. j. c. in sūma. ꝛ ꝑ doc. in ca. iij. de despō. impu. ꝛ in c. fi. de eo q̄ cogno. ꝯsan. vxo. sue. ꝛ ꝑ Hostiē. in sūma. in ti. de peni. §. cui ꝯfitendi. ꝟ. cui pueri. Nō de illis q̄ semꝑ hñt facies ꝛ man⁹ īmundas. Per faciē aūt significat̄ ꝯscientia qua cognoscimur a deo cognitione approbationis quando est bona. Per manus ꝟo significant̄ actiones corꝑales. Econtra ꝟo boni pueri habēt faciē id est ꝯscientiā mundā quā sepe lauant ꝑ ꝯfessionem: seruātes ꝯsilium ꝓphete dicent Esa. j. Lauamini: mūdi estote ꝛc̄. Et saluator nostri qui ait Mat. vj. Faciem tuā laua. Similiter habent man⁹ id est actōnes corꝑales impollutas. custodientes illō Geñ. xxxviij. Manus vestras seruate inoxias. Non etiā facias me effici de illis pueris q̄ stant in luto. i. dediti sunt terrenis q̄ tanq̄₃ lutum sunt in cōparatione celestiū. Juxta illō Sap. vij. tanq̄₃ lutū extimabit̄ argentū in cōparatiōe illius. Boni autē pueri rogant deū cū ꝓpha ps̄. lxviij. di. Eripe me de luto vt nō infigar. Nō facias me effici de illis pueri q̄ sunt debiles ad oꝑa ꝟtutum. Iux̄ illud Esa. xl. Deficiēt pueri ꝛ laborabūt. ꝛ iuuenes infirmitate cadent. De hoc etiā hr̄ Thre. ij. vbi dr. Cum deficeret ꝑuulus ꝛ lactens in plateis. Nō de ill' q̄ generāt ꝟmes. Per vermes aūt q̄ rodūt viscera ꝛ intestina significant̄ secrete detractōes ꝛ crudeles infamatiōes ipioꝝ

L
Orō ad ꝟginē ne sit vl' efficiatur de mal' pueris.

Vñ.ij.Machab.ix.dr:ꝙ de corpe ipῑ Anti ochi scaturiebãt vermes.nõ de ill'q nõ hñt ve/ rũ iudiciũ rõnis.et iõ nõ accipiunt in testes. l.iij.§.lex iulia.ff.de testib9.⁊ insti.ð testa.§. testes.⁊.iiij.q.iij.c.j.⁊.ij.Nõ de illis q dãt p̄/ ciosum iocale ꝑ pomo.de qb9 dr Thre.j.De derũt p̄ciosa qq; ꝑ vino ⁊c.Nõ ð illis q a ma ne vsq; in sero sp̃ comedũt:⁊ significant gu/ losos.de qb9 dr Esa.lvj.Canes impudẽtissi/ mi nescierũt saturitatẽ.Nõ de illis q nõ cla/ re loquunt.iuxta illð Hiere.j.Puer ego sũ nescio loq.Transsũptiue in c.in scptur.viij q.j.Itez nesciuit vocare patrẽ ⁊ matrẽ.Esa. viij.s.celestẽ in orõnib9 suis:et nesciũt eũ lau dare sicut eis p̄cepit ꝓpha p̄s.cxiij.dicẽs.Lau date pueri dñm ⁊c.Nõ de illis q multũ dor/ miũt.de qb9 dr Esa.lvj.Dormiẽtes ⁊ aman tes somnia.Multũ etiã dormire est multũ in pctis iacere.ar.in c.ponderet.l.dist.Non de illis q mag diligunt nutricẽ etiã seruam q̄ȝ matrẽ.i.q magis amãt laudari q̄ȝ corrigi et rep̄hẽdi.Nihil aũt est miseri9 illo q vanis laudib9 ⁊ adulationib9 delectatur.c.Nihil. lxxiij.dist.Nõ de illis ð qb9 dicit Prouer. xxij.Stulticia colligata ẽ in corð pueri.Nõ sicut ille cui inq̇t Ouidi9 in p̄mo ð remedio amor.Tu q̄res:nec te q̇cq̄ȝ nisi ludere opor tet.Lude:decẽt animos mollia regna tuos. Non de illis qui seipsos disperdũt:⁊ ad do mũ reuerti nesciunt.domũ.s.celestẽ.errãteq; in deserto hui9 mũdi.Iuxta illud p̄s.cvj.Er rauerũt in solitudine:⁊ viam ciuitatis habi taculi nõ inuenerũt.Non de illis q inuicem rixant.iuxta illud Geñ.xxv.Collidebãt i vte ro eius paruuli.Non de illis q clamorosi st. iuxta illð Exo.ij.Cernens paruulũ vagien/ tẽ.Sed fac me puerorũ malorũ imꝑfectionẽ euitare cum Paulo:qui.j.Cor.xiij.dicebat Cũ essem paruulus loq̄bar vt paruulus:sa/ piebam vt paruulus:cogitabã vt paruulus Cum autẽ factus sum vir:euacuaui q erant paruuli. ¶ Fac etiã me eẽ de illis puer qui puero tuo iesu assimilant:q sũt inocẽtes:ser/ uãtes illð.j.Cor.xiiij.Malicia ꝑuuli estote. Scptuȝ est em̄ Iob.xxij.Saluabit innocẽs mũdicia manuũ suarũ.Fac vt sim ð illis de quib9 dr Dañ.j.in qb9 nulla sit macula.Itẽ de illis q pauc ꝯtenti sunt:scientes scriptuȝ esse Eccĩ.xix.Initiũ vite hoĩs aqua ⁊ panis: et dom9 ꝓtegẽs turpitudinẽ.Unde apl'us q bonus puer erat dicebat.j.Tim̄.vj.Habẽ/ tes alimenta et qbus tegamur:his contenti simus.Et sic seruauit sobrietatem boni filij Qui etiam in limo siue in puluere sedẽt:ser/ uantes illud Esa.xlvij.Descende:sede in pul uere.Et sic seruãt hũilitatem:qr hũilẽ spiritu suscipiet glia.Prouer.xxix.Fac o mr dei be atissima vt dicere possim illð.iij.Re.iij.Ego

M Petitio vt sit de bõis pue ris.⁊ po/ nit ꝯditi/ ones corũ.

sum puer paruulus.s.hũilitate.Itẽ vt sim ð illis bonis puer q mot9 carnis nõ sentiũt:⁊ castitatẽ ꝑfectã huãt.De q dr Sap.vj.Cu/ stodia legũ ꝯsũmatio icorruptiõis.Incor/ ruptio aũt facit esse ꝓximũ deo.Et adiplent ꝯsiliũ apl'i dicent.j.Tim̄.j.Teip̄m castum custodi.Fac me esse de illis pueris de qb9 di cit.j.Reg.xij.Mundi sunt pueri a mlierí/ bus.Itẽ de illis q largi ⁊ libales sunt etiã ca nib9.vñ Mat.xv.dr.Catelli edunt de micis dñorũ.Sciũt em̄ ꝙ Prouer.xxij.scriptũ est Uictoriã ⁊ honorẽ adq̇rit q libẽter dat mu/ nera.Unde seruant illud cõsiliũ dñi dicẽt Lu.vj.Oĩ petẽti te tribue.Qui obediũt pa/ rẽtib9.iuxta illð Eccĩ.iij.Filij sapiẽtes eccle sie iustorũ:et natio illorũ obediẽtia ⁊ dilectio. Ideo dr.j.Pe.j.Quasi filij obedientie ⁊c. Scp̄tũ est em̄ Prouer.xxj.Uir obediẽs lo quit victoriã.Qui amant se mutuo.qr Eccĩ xiij.dr.Oẽ anial diligit sibi sil'e.Et sic habẽt charitatẽ:et sunt veri discipuli saluatoris q ait Ioã.xiij.In h̄ cognoscẽt oẽs ꝙ discipuli mei est si dilectiõem ad inuicem habuerit. Qui nõ ꝯfidũt in se:sed in patre suo.s.celesti Sciũt em̄ scp̄tũ eẽ Hiere.xvij.Maledict9 q ꝯfidit in hoĩe:⁊ ponit carnẽ brachiũ suũ.⁊ bñdict9 vir q confidit in dño.Unð vnusqsq; eorũ dt cũ ꝓpha p̄s.x.In dño cõfido ⁊c.Qui clamorẽ de iniurijs sibi illatis referũt patri suo.s.celesti.iuxta illð p̄s.cxix.Ad dñm cum tribularer clamaui ⁊c.Qui non sunt sollici/ ti de aliquo:seruantes illud q̇d ait saluator Matth.vj.Nolite solliciti eẽ dicẽtes:Quid manducabimus ⁊ q̇d bibem9 aut quo oꝑie/ mur.Et illud.j.Pe.v.Omnẽ sollicitudinez vestrã ꝓijciẽtes in deũ:qm̄ ipsi cura est ð vo bis.Qui cito ⁊ de modico placant:seruãtes illud Eph.iiij.Sol nõ occidat sup̄ iracundi am vestrã.Et illud Mat.vj.Dimittite ⁊ di mittet vob.Et illud Eccĩ.xxviij.Relinq ꝓ/ ximo tuo nocẽti tibi.Qui homĩes ꝑsonatos expauescũt ⁊ fugiũt.Unde Seneca ad Lu/ cillũ ait.Pueri hos amant cum qb9 ludere ꝯsueuerũt.etsi ꝑsonatos videãt expauescũt. Scp̄tum est em̄ Eccĩ.ix.Lõge esto ab hoĩe ptãtem occidendi habente ⁊ non suscitandi. Et eiusdẽ li.xiij.ca.Aduocat9 a potẽte disce/ de.Qui verecundi sunt.Ait em̄ Sene.vbi s̄. Uerecundia bonũ est in adolescẽte signum. Vñ Comicus poeta ait.erubuit salua res ẽ Et Eccĩ.vij.dr.Uerecũdia ei9 sup̄ aurum.Et eiusdẽ li.xxvj.ca.dr.Gr̄a sup̄ gr̄az mlier san cta ⁊ pudorata.Qui veraces sunt:seruãtes illud Eph.iiij.Deponẽtes mendaciũ:loq̇mi veritatem vnusquisq; cũ ꝓximo suo.Scp̄tũ ẽ em̄ Prouer.xij.Labiũ veritat firmũ est i ꝑpetuũ Iõ de puer inocẽtib9 dr Apoca.xiiij.In ore ipsorũ nõ est inuẽtũ mẽdaciũ.Qui nõ gliant

de põpositis z vanis vestib⁹:fuãtes illð Eccl. xj. In vestitu ne glieris vnq̃. Qui pmittũt se regi a supiorib⁹ suis sapiẽtib⁹. iux illð Oui/ dij in li. de arte amãdi. In puero ẽ etas mol lis z apta regi. Qui simplices sũt z sine dolo ac duplicitate. iux illð .j. Pe. j. Sicut mõ geni ti ĩfantes sine dolo. Seruãt eni illð saluato ris ↄsiliũ Mat. x. Estote prudẽtes sic serpẽ tes z simplices sicut colũbe. Et illud Ro. xvj. vbi apl's ait. Volo vos eẽ sapiẽtes ĩ bono: et simplices in malo. Simplicitas eni iusto⁊ diriget eos. Prouer. xj. z cũ simplicib⁹ sermo cinatio ei⁹. s. dei. puer. iij. Jõ dr Sap. j. In simplicitate cordis q̃rite illũ. Qui libent plo rant z libẽter ridẽt. iux illð Joã. xvj. Amẽ di co vob: qr plorabitis z flebitis vos: sz tristicia vr̃a vertet in gaudiũ. Tps eni ẽ ridendi z tps flẽdi Eccs. iij. Qui plorãdo nascunt. iux illð Sap. vij. Primã vocẽ siliter oĩb⁹ emisi plo rãs. Bti eni q̃ lugẽt qm̃ ipi ↄsolabũt Mat. v. ca. Qui ñ verecũdant mãducare panez. iux illð Thre. iiij. Paruuli petierũt panẽ. i. q̃ ab oĩb⁹ addiscere ñ verecundant: sed oĩm panẽ. i. doctrinã comedũt tãq̃ ĩgeniosi pueri. sicut fu/ it Salomõ q̃ d se ait Sap. viij. Puer erã ĩ/ geniosus. Qui sp̃ sũt hilares ĩ bono. iux illð Eccl. xxvj. Diuitis z paupis cor bonum: z ĩ oĩ tpe vult⁹ hilaris. Hilarẽ eni datorẽ diligit de⁹ ij. Cor. ix. Qui credũt pmissionib⁹. s. diuis. et iõ ↄsequunt eas. vñ Nũe. xiiij. inq̃t dñs. Paruulos ĩtroducã in t̃rã q̃ displicuit vob Qui amãt vestimẽta decẽtia z nitida. fuan/ tes illð Eccl. ix. Oĩ tpe sint vestimẽta tua can dida. Qui deũ laudãt. iux illð ps. viij. Ex ore ĩfanciũ z lactẽ. pfe. lau. vñ q̃nq̃ eis dat spũs pphie: sm illð Lu. j. Tu puer ppha altissimi vocaberis. Tal' puer erat apl'us q̃ dicebat. j. Thes. ij. Facti sum⁹ sicut puuli ĩ medio vestr̃. Sciebat eni q̃ dñs vocat puulos ad regnũ celo⁊: di. Prouer. ix. Siq̃s est puul⁹ veniat ad me. Et q̃ puulos in ocul' suis elegit ad re gnũ. j. Regũ xv. vbi dictũ est Saul. Cũ eẽs puul⁹ in ocul' tuis vnxit te dñs ĩ regẽ. Noue rat ẽt q̃ dñs sapiaz pstat puul'. ps. xviij. vt ĩ/ q̃t Salomõ puer. viij. Intelligite puuli astu tiã. Et. xiij. eiusdẽ li. c. j. Possidebũt paruuli astutiã. Itẽ q̃ dñs custodit paruulos. cxiiij. et q̃ intellectũ dat puulis: ps. cxviij. vñ sal/ uator ait p̃ri suo Matt. xj. Abscõdisti hec a sapiẽtib⁹ z pru. z reue. ea puul'. et idẽ hr̃ Lu. x. Sciebat q̃z q̃ boni pueri hitãt cũ deo. iux illð Lu. xj. Pueri mei mecũ sũt ĩ cubili. ¶ O
N igit brĩssima btõ⁊ virgo pijssima: q̃ vides q̃ ego nõ sum puer bon⁹ sicut desiderat videri fi li⁹ tu⁹/ rogo vt cõpatiaris mihi. z de me pue/ ro tuo dicas ei illð Mat. viij. Dñe puer me us iacet ĩ domo paralytic⁹ z male torq̃t: sed tu dic v̂bo z sanabit puer me⁹ Lu. vij. z tũc osci tabit puer septies. iiij. Reg. iiij. et vivificabit ĩ me illð. j. paralip. xxxiiij. Cũ puer eẽt cepit q̃re re dñm. Dic o v̂go scĩssima filio tuo. Ne a/ uertas faciẽ tuã a puero tuo. ps. lxviij. Dic ei nõ illð ps. lxxxv. Da impiũ puero tuo. sed vt exaudiet me clamãtẽ z dicẽtẽ sibi illð Sap. ix. Noli me reprobare a pueris tuis qm̃ seru⁹ tu⁹ sũ ego z fili⁹ ancille tue. z tũc ex sua beni/ gnitate d me dicet illð Osee. xj. Puer me⁹ isrl' z dilexi eũ. Et illð Esa. xj. Ecce puer me⁹ exaltabit: z sublimis erit valde. q̃ v̂ba hñt sz vnã trãslatiõem. Tũc q̃z dicet tibi benign⁹ fi li⁹ tu⁹ illð Gen. xliij. Ego suscipio pue⁊. et il/ lud Job. xlij. Faciẽ ei⁹ suscipiã. Ego ãt ei exul tãs dicã. Exaltabo te dñe qm̃ sus. me. ps. xx/ viij. qr me ppt' ĩnocẽtiaz meã suscepisti. ps. xl. scz a m̃re tua ĩpetratã. Itẽ qr me suscepit de/ xtera tua. ps. lxij. Item qr sal⁹ tua de⁹ suscepit me. ps. lxviij. z cũ glĩa suscepisti me. ps. lxxij. Tũc eni dicã ei. Suscepisti me d vt'o m̃ris. ps. cxxxviij. Fac ẽt o sctã⁊ scĩssima vt puer tu⁹ oñdat se mihi. qr eũ ex dfectu meo pdidi. Vñ dicere possũ illð Gen. xxxvij. Puer nõ cõparet: z ego q̃ ibo? Dic g̃ ei de q̃ dr ps. cvj. Suscepit eos d manu iniq̃tatis: vt me q̃z ini quũ suscipe dignet. Ego aũt dico tibi o puer dñe mee illð q̃d ĩ eodẽ ps. hr̃. s. Suscipe me sm eloquz tuũ. Tu ei dixisti Hiere. iij. Re/ uertere ad me z ego suscipiã te. Ego v̂o toto corde reuertor ad te z oro dicẽs illð Act. vij. Dñe iesu suscipe spm̃ meũ: vt te cũ brĩssima m̃re tua sp̃ magnificare possit z exultare ĩ te deo salutari meo: cui sit honor z glĩa Amẽ.

Incipit ps. VII. huius opis q̃d Mariale nuncupat: in q̃ tractat de brĩssime v̂ginis Marie parturitiõe. Hec ãt ps pprio ac parti culari noĩe fluui⁹ dulcedis infinite appellat.

Sermo I

a

Nnuncio vo bis gaudiũ magnũ: qr nat⁹ ẽ hodie saluator mũdi. Luc. ij. et in euãge. occurrẽtis solẽnitatis Inq̃t Leo papa ĩ ser. natiuitatis dñi. Saluator nr̃ dilectissimi hodie nat⁹ ẽ: gaudeam⁹: neq̃ ei fas ẽ locũ eẽ tristicie vbi natal' ẽ vite: q̃ cõ sũpto mortalitatis tiore ĩgerit nob de pmissa etnitate leticiã. nemo ab h⁹ alacritatis pticipa tiõe secernit. vna cũctis leticie cõis ẽ rõ: qr dñs nr̃/ peccti mortisq̃ dstructor sicut nullũ a reatu liberũ reppit: ita p liberãdis oĩb⁹ vẽit. exultet sctũs qr appropiq̃t ad palmã. gaudeat pctõr qr ĩuitat ad veniã. aĩet gẽtil' qr vocat ad vitã. Hec ille Que v̂ba accepit origĩalr ab Aug. ĩ ser. iij. h⁹ solẽnitatis. Oẽs igit ĩ hac celebria fe stiuitate ñ solũ cordis iubilare deẽm⁹: sz ẽt ore z ligua leticiã nr̃az dmõstrare vt possim⁹ puu

lo nato dicere cũ ꝓpha ps. cxxv. Repletuȝ est gaudio os nr̄m: ⁊ li. no. ex. Cām āt hui⁹ tāti gaudij assigṅt angel⁹ ĩ ṽbis themač nr̄i. Sup q̄b⁹ tres solũmō duotas ↄsideratiões faciemus.
Prima dicet̃ ꝓpheratiõis.
Secunda declaratiõis
Tertia consolatiõis.

B Recitat ꝓphias ð icarnatione chr̄i

Pars. I. hui⁹ ſmonis q̄ ð̄r ꝓphetatiõis

Quia de ꝓphetijs incarnatiõis ⁊ natiuitač chr̄i diffuse tractaui i. ĩ. pᵗe rosarij ſmonũ. ser. xiiij. p. iij. ido h̄ breui⁹ ptrãseo. Solũ autẽ q̄nq; ꝓphias referã ꝓphaꝝ veterꝭ testamẽti: vt appareat ṽificatũ esse illð Amos. iij. Nõ faciet dñs ṽbũ. s. icarnari ⁊ nasci q̄n p̄u⁹ loq̄t̃ ad ꝓphetas suos. Haꝝ āt ꝓphiaꝝ pima ð̄ nr̄itate ei⁹ ex ṽgie sepi⁹ allegata in p̄cedentib⁹ ser. h̄r Esa. vij. vbi ð̄r. Ecce ṽgo cõcipiet ⁊ pariet filiũ: ⁊ vocabit̃ nomẽ ei⁹ emanuel. i. nobiscum de⁹. Scð̄a q̄ debebat nasci media nocte h̄r Sap. xviij. vbi inq̄t Salomõ. Dũ mediũ silentiũ tenerẽt oĩa: ⁊ nox ĩ suo cursu mediũ iter h̄ret: oĩpotens ſmo tu⁹ dñe a regalib⁹ sedib⁹ veñ. Tertia q̄ deberet nasci ĩ via: ⁊ ñ h̄re domũ vl' hitatiõeȝ ꝓpiã: h̄r Hiere. xiiij. vbi illi ð̄r ꝓpha. Quare sic colon⁹ futur⁹ es in t̃ra: ⁊ q̄si viator declinãs ad manedũ. q̄re futurus es velut vir vag⁹? Quarta q̄ debebat nasci apð̄ Bethleē h̄r Mich. v. q̄ ꝓphia recitat̃ et Mat. ij. vbi ð̄r. Tu bethleē terra ephrata ñ. mima es ĩ milib⁹ iuda. ex te eĩ exiet dux q̄ regat ppl'm meũ isrl': ⁊ egress⁹ ei⁹ ab initio a diebus eẽnitač. Quĩta ꝓphia q̄ fili⁹ ðĩ q̄ ĩ veti testõ dederat legẽ filijs isrl': debebat corpal'r cũ hoīb⁹ ↄuersari ⁊ ill' dare legẽ euãgelicã h̄r Baruch. iij. ca. vbi ð̄r de eo. Hic ẽ de⁹ nr̄ ⁊ ñ extiabit̃ ali⁹ aduersus illũ. Hic adinuẽit oẽȝ viã discipline: ⁊ tradidit eã Jacob filio suo: et isrl' dilecto suo. Post hec sup t̃rã visus ẽ ⁊ cũ hoīb⁹ ↄuersat⁹ est. Et ĩ c. seq̄nti ĩmediate subinfert̃. Hic liber mãdatoꝝ ðĩ: ⁊ lex q̄ ĩ eẽnũ manet. oẽs q̄ tenẽt eã pueniẽt ad vitã. q̄ aũt reliq̄rit eã: ĩ morṫe. Hec ibi. ¶ Nõ soluȝ aũt ꝓphe dei ð̄ chr̄i natiuitate p̄dixerũt: sed et infideles ⁊ pagani. Int̃ q̄s fuit Albumasar li. vj. introductorij sui ĩ astrologia. q̄ ſm trãslatioñẽ Hermãni secũdi ⁊ Joãnis hispalẽsis dixit: q̄ vna ṽgo hebrea pulcra atq; honesta ⁊ mũda: atq; a viro suo ĩtacta: ðbebat parere ⁊ nutrire filiũ quẽ appellaret Jesũ. Plato q̄ȝ de h̄ p̄dixit ſm Hiero. ⁊ Aug in. vij. li. cõfes. Vñ refert Erbic⁹ phs in cõmẽtario sup illo ṽbo Boetij de disciplĩa schol'. s. Platonis ꝓbata diuinitas: q̄ in tũba Platonis inuẽta fuit lamina aurea sup pect⁹ ei⁹ in q̄ sc̄ptũ erat. Credo in iesum chr̄m nasciturũ de ṽgie passurũq; p hũano genere: ⁊ tertia die resurrecturũ. et merebunt̃ iusti videre dñm deum

C Ex isfidelis p̄dixe rũt icarnatiõem chr̄i

suũ Jesum: regẽq; suũ ṽbũ pr̄is atq; pncipium cũ eo cũcta cõponẽs. Hec ille. Dicit etiã b. Tho. ij. ij. q. ij. ar. vij. q̄ mlt̃ gẽtiliũ facta fuit reuelatio de chr̄i icarnatiõe. sic patet in Balaã q̄ p̄dixit ð̄ natiuitate chr̄i Nume. xxiiij. di. Orief̃ stella ex Jacob ⁊c. Et in btõ Job q̄ cũ esset ð̄ pp'o gẽtili ꝓphetauit de ea sui libri ca. xix. loq̄ndo more ꝓphetico de futurꝭ tãq̄ȝ de p̄teritꝭ: dũ dixit. Scio q̄ redẽptor me⁹ viuit: ⁊ in nouissimo die de terra surrectur⁹ sũ: et rursum circundabor pelle mea: ⁊ in carne mea videbo deũ saluatoreȝ meũ ⁊c. Recitat q̄ȝ idem doctor vbi s. inueniri ĩ histořijs romanoꝝ: q̄ tpe Cõstãtini augusti ⁊ Helene mr̄is ei⁹ inuentũ fuit q̄ddã sepulcrũ in q̄ iacebat hõ laminã aureã h̄ns in pectore in q̄ sc̄ptũ erat sic: Chr̄s nascet̃ de ṽgine ⁊ credo in eũ. O sol: Helene ⁊ Cõstantini tpib⁹ iterũ me videbis. i. videri facies. Et q̄dam putãt hoc esse ideȝ cum illo q̄d refert Erbic⁹ phus scȝ fuisse corpus Platonis talẽ laminam in pectore habentꝭ. Legit̃ quoq; in chronicꝭ regũ Castelle q̄ apud Toletum sub quodã saxo inuent⁹ est liber vetustissimus: q̄ scriptus erat lr̄a hebrea: greca: ⁊ latina. et in illo dicebat̃ sic. Christus fili⁹ dei nascet̃ de ṽgie Maria: et p salute hoīm patietur. Uirgili⁹ q̄ȝ in bucolicꝭ canit. Ultima chumei iã venit carminis etas. Jam redit ⁊ virgo redeũt saturnia regna. Jam noua pgenies celo demittit̃ alto. Sil'r Ouið. in li. de mutatõe vite q̄ intitulat̃ de vetula: sic ait. Una q̄dẽ talis felicꝭ tpe nup Cesarꝭ augusti fuit ãno bis duodeno a reg̃ nouitate sui. Qui significauit post annũ sextũ nasci debere ꝓphãm absq; matrꝭ coitu de virgine ⁊c. ¶ Sibylle q̄ȝ. xij. predicte p̄dixerunt de chr̄i natiuitate: sic declarat sctũs Aug. xix. de tri. et Lactanti⁹ li. j. ⁊ iiij. diuinaꝝ insti. quaꝝ solũmõ q̄nq; dicta ad p̄sens recitabim⁹: q̄a de alijs dixim⁹ in dicto sermone rosarij nr̄i. ¶ Prima ꝓphetia ẽ Sibylle psice: q̄ ait. Ecce bestia ↄculcaberꝭ ⁊ nascet̃ dñs in orbẽ terraꝝ: ⁊ gremiuȝ ṽgis erit salus populoꝝ. Inuisibile ṽbũ palpabitur. ¶ Scð̄a ꝓphetia est Sibylle libyce: que ait Ecce veniet dies ⁊ illũinabit dñs cõdensa tenebraꝝ: ⁊ soluet̃ nexus synagoge: et desinẽt labia ꝓphaꝝ: ⁊ videbũt regẽ viuentiũ: ⁊ tenebit illũ in gremio virgo dña gentiũ: ⁊ regnabit in miscð̄ia: ⁊ vter⁹ matris ei⁹ erit statera cũctoꝝ. ¶ Tertia ꝓphia ẽ Sibylle Erythree dicentis. In vltima etate humiliabit̃ deus humiliabit̃ ꝓles diuia. vnietur humanitati diuinitas. iacebit in feno agnus. et puellari officio educabit̃ deus ⁊ homo. Signa autẽ p̄cedent apud iudeos. Mľier vetustissima scȝ Helisabet puerum concipiet. Stella orbis mirabit̃: ⁊ ducatũ p̄stabit. s. magis ad

D Quõ sibylle p̄dixerũt de christo.

ortũ.s.chri. Hic hñs annos.xxxiij.eliget sibi de piscatoribꝫ ⁊ eiectis hoibꝫ nũerũ duodenariũ: vnũq3 diabolũ.s.Judã.nõ in gladio bello vel eneadẽ vrbẽ.s. Romã: regesq3 subijciet. sed ĩ hamo piscatoris.s.Petri. Huic q̃ttuor aĩalia.i.q̃ttuor euãgeliste: surgẽt in testimoniũ. Huic cõtradicet a bestia.i. antichristo Erit aũt bestia horribilis.s. Mahumet: ab oriẽte veniens cui⁹ rugitus vsq3 ad gentes punicas audiet. hec illa. ❡ Quarta ꝓphetia est sibylle tyburtine. que ait: Nascet christus in bethleem: annũciabit in Nazareth regnãte tauro pacifico ⁊ fundatore q̃etis. O felix illa mr̃ cui⁹ vbera christũ lactabũt. Hec illa. Et in hoc ꝯcordãt cũ deuota muliere q̃ vt hr̃ Lu. xj. exclamauit dicẽs christo. Btũs vẽter qui te portauit ⁊ vba q̃ suxisti. Per tauꝝ ãt in p̃dicta ꝓphia intelligit̃ fm glo. Octauian⁹ imperator q̃ appellat⁹ est taurus. quia habebat taurũ ꝓ insigni. Pacific⁹ q̃3 dict⁹ est: q2 multis annis (vt infra dicet̃) ĩ magna pace mũdũ rexit: cuius tpe christus nat⁹ ẽ. ❡ Quinta sibylla est Chumica in italia nata: q̃ fuit tpe Nume põpilij scdi regis romãoꝝ: sic dicẽs. In diebꝫ illis exurget mlier de stirpe iudeoꝝ nomine Maria: ⁊ habebit spõsum noĩe Joseph: ⁊ ꝓcreabit̃ ab ea sine cõmixtione viri de spũscto filius dei noĩe Jesus. et ipsa erit vgo añ ⁊ post partũ. q̃ vo ex ea nascet̃ erit ver⁹ deus ⁊ ver⁹ hõ: sic oẽs ꝓphe p̃dicauerũt. Hec illa Ex q̃bus oibꝫ appet neq̃tia ⁊ dãnosa iudeoꝝ obstinatio: q̃ nec suoꝝ dictis ꝓphaꝝ nec gẽtiliũ3 de christo sic clare loq̃ntiũ volũt credere ĩ ipm: De q̃bꝫ canit ecclia in missa occurrenti. Si nõ suis vatibꝫ credat vel gentilibꝫ: sibyllinis vsibꝫ hec p̃dicta.

Pars. II. huius sermonis que dicit̃ declarationis.

Natiuitas chri miraculis declaratur.

Natiuitas filij dei ⁊ parturitio matris ei⁹ diuersis ẽ miraclis ⁊ prodigijs declarata. Quoꝝ p̃mũ ponit Innocẽti⁹ papa terti⁹ dicẽs ꝙ Rome duodecim annis pax fuit. vñ romani tẽplũ pacis pulcerrimũ ꝯstruxerũt: cõsuluerũtq3 Apollinẽ quantũ durare deberet p̃dictũ tẽplũ. Qui rñdit ꝙ duraret vsq3quo vgo pareret. Qð audiẽtes dixerũt. g̃ in eternũ durabit. Credebãt eñ ꝙ nunq̃3 pareret vgo: put etiã impossibile erat ꝑ naturã. Qua ex re ĩ foribꝫ tẽpli scp̃serũt: Templũ pacis in eternum. sed in ipsa nocte in q̃ vgo bñdicta pepit filiũ suũ dñm iesum christum/templũ illð funditus corruit. et ibidẽ est mõ ecclia scte Marie noue: in q̃ ego fui. ❡ Scdm ꝓdigiũ põit Orosius ⁊ Innocenti⁹ p̃dict⁹ dicentes: ꝙ in die natiuitatis dñi fons aq̃ in liq̃rẽ olei vsus est: et erumpẽs vsq3 ad tyberim tota die illa largissime emanauit. Prophetauerat eñ Sibylla ꝙ q̃ñ nasceret̃ saluator ꝓrumperet fons olei. ⁊ ibi mõ est ecclia q̃ dr̃ scta Maria trãs tyberim. ❡ Tertiũ ꝓdigiũ ponit Chrys. sup Mat. dicens: ꝙ magis sup q̃dã mõte orantibꝫ in nocte natiuitatis dñi: stella sup eos apparuit: q̃ formã pueri pulcerrimi hẽbat: ⁊ in eius capite crux pẽdebat: q̃ magos alloq̃ns dixit: Jte in iudeam: ⁊ ibi puerũ natũ q̃ ẽ dei filius inuenietis. Et ipi statim recesserũt: ⁊ in iudeã ꝑrexerũt: q̃rẽtes ⁊ dicẽtes. Ubi est qui nat⁹ est rex iudeoꝝ? Uidim⁹ eñ stellam eius in oriẽte ⁊ venim⁹ adorare eum: vt hr̃ Mat. ij. ❡ Quartũ miraculũ ponit mgr̃ Bartholome⁹ pisan⁹ in suõ Mariali dicẽs: ꝙ vinee Engaddi faciẽtes balsamũ in nocte ntitatis dñi miraculose floruerũt: ⁊ liq̃rẽ suũ3 dederũt. Et hoc factũ fuit vt significaret̃ impletã esse scpturaꝫ q̃ in ꝑsona btissime virgis inq̃t Ecci. xxiiij. Sic cinnamomũ ⁊ balsamũ aromatizãs odorẽ dedi. Et ibidem. Quasi balsamũ nõ mixtũ odor me⁹. Ei⁹ aũt sponsus ait Cañ. ij. Uinea nr̃a floruit: ⁊ fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. ❡ Quintũ ꝓdigiũ fuit de boue ⁊ asino recognoscẽtibꝫ christum modo suo Nã cũ (vt infra dicet̃) deberet Joseph a galilea ꝓficisci in Bethleẽ cũ btã vgine ꝑgnãte: duxit secũ bouẽ: forte vt ipm venderet ⁊ censum ꝓ se ⁊ vxore sua solueret: ⁊ de residuo viueret: maxĩe q2 timebat ipsam debere añ reuersionẽ parere. Asinũ q̃3 duxit secum forte vt sup eũ vgo bñdicta grauida veheret̃. Cũ aũt btissima vgo filiũ suũ pepit: statim bos et asin⁹ genibꝫ flexis creatorẽ suũ adorauerũt Et hoc p̃dictũ3 fuerat Esa. j. vbi dr̃. Cognouit bos possessorẽ suũ: ⁊ asin⁹ p̃sepe dñi sui. israel aũt me nõ cognouit dr̃ dñs. De q̃ etiã ꝓphetauerat Sibylla samia: a sama isula dicta q̃ ait: Ecce veniet diues: ⁊ nascet̃ de paupercla: ⁊ bestie terraꝝ adorabũt eũ. clamabũt et dicẽt. Adorate eũ in atrijs celoꝝ. Hec illa De hoc etiam p̃dixerat ipse domin⁹ Esa. xliij. Glorificabit me bestia agri. quia a comestione feni sup quod puer iesus iacebat abstinuit bos ⁊ asinus. ❡ Sextum prodigiũ ponit beatus Hieronymus super Esa. ix. ca. dicens ꝙ in hora natiuitatis christi omnes sodomite per vniuersum orbem mortui sunt. domini

De sodomitis mortuis ĩ natiuitate domini.

quos fecit dei filius eradicari: ne in natura quã assumpserat tanta ĩmũdicia inueniret̃. Unde q̃dam dicunt Uirgiliũ qui illo vicio infectus erat illa hora mortuũ esse. Propter hoc etiã abominabile scel⁹ de⁹ mittit fames: terremotus ⁊ pestilentias: vt ait imperator in auten. vt non luxuri. cõtra natu. coll. vj. circa medium. et glo. in ca. flagitia. xxxij. q. vij. Quod peccatũ ꝓpter sui turpitudinẽ appellat̃ nephãda libido. vt in. §. item lex iulia. insti. de publi. iudi. et ca. in eo. xxxij. q. iiij. Jtem

appellat fedissima neq̃tia. E. de adulte. s. fe/dissimã. Tãborrẽdum etiã est viciũ ꝯ natu/rã ꝙ vt ait Aug⁹. de⁹ vidẽs hũanã naturam eo vicio contamiatam/fere desijt incarnari. ¶ Septimũ ꝓdigiũ posuit Eusebi⁹ ꝛ magr̃ histoꝛiaꝝ dicẽtes ꝙ in die natiuitatis dñi in oriente apparuerũt tres soles. Qui paulatĩ ad inuicẽ appropinq̃ntes: in vnũ solẽ reda/cti sunt. ꝑ quod significabat ꝙ cognitio vni us dei ꝛ triũ ꝑsonaꝝ diuinaꝝ toti mõdo imi/nebat: ꝛ ꝙ de⁹ ver⁹ creatoꝛ ꝛ rectoꝛ solis na/tus erat. q̃d ꝓdigium q̃a infideles ꝛ obstina ti non intellexerũt q̃d significaret: ideo in er roꝛe suo remanserunt. Unõ dicere potuerũt illud Uirgilij. iij. Eneid. Tris adeo icertos ceca caligine soles Erram⁹ pelago. ¶ Octa uum ꝓdigiũ ponit Orosi⁹: Eutropi⁹ ꝛ Inno centi⁹. iij. dicentes: ꝙ Octauianus impatoꝛ vniuerso oꝛbe dicioni Romanoꝝ subiugato intantũ senatui placuit vt eum ꝓ deo colere vellent. Prudẽs aũt impatoꝛ se moꝛtalẽ cõ/siderans ꝛ cognoscẽs: imoꝛtalitatꝭ nomẽ no luit vsurpare. Ad illoꝝ ãt importunã instã/tiã Sibyllã ꝓphetissam aduocauit: scire vo lens ꝑ eius oracl'a si in mõdo aliq̃s eo maioꝛ aliq̃n nasci deberet. Cũ g̃ in hac die natiuita tis dñi ꝯcilium sup hac re cõuocasset. ꝛ sibyl la in camera impatoris oraculis isisteret: ho ra circiter tertia: vel ẽm aliq̃s sexta: aere liq̃/do: puro ac sereno existẽte: circulus aure⁹ cir ca solẽ apparuit ꝛ in medio circuli ꝟgo q̃daꝫ pulcerrima stans sup aram/pueꝝ gestãs in gremio Tunc sibylla cesari ostendit. Cũ aũt impatoꝛ ad p̃fatam visionẽ plurimũ admi/raret: audiuit vocẽ de celo dicentẽ. Hec est ara celi. Dixitq̃ʒ ei sibylla Hic puer maioꝛ te est: et ideo ipm̃ adora. Intelligens igit im/peratoꝛ ꝙ hic puer maioꝛ se erat: ei thura ob tulit ꝛ deũ se appellari nõ ꝑmisit. Ipa vo ca/mera ad honoꝛẽ btĩssime ꝟginis ded͛cata ẽ. vnde vsq̃ʒ in hodiernũ diẽ d͛r sancta Maria ara celi: et est in oꝛdinis nostri monasterio: et ego in ipsa eccl'ia ꝛ capella missaꝫ celebra/ui. Legit quoq̃ʒ ꝙ quãdo Hieremias ꝓphe/ta in egyptũ descendit: dedit egyptijs signũ ꝙ tunc idola sua coꝛruerent q̃n virgo pare/ret. Et ideo sacerdotes egypti imaginẽ virgi nis cũ puero in secretario templi adoꝛabant Sed in nocte qua bñdicta ꝟgo filiũ suũ pe perit/omnia idola coꝛruerũt. Rome etiam erat q̃dã magna statua in aere diabolica ar te sublleuata. de q̃ rñsum erat ab idolis ꝙ ñ caderet donec ꝟgo pareret. Uñ in sacratissi ma nocte natiuitatꝭ dñi cecidit. ꝑ q̃d significa tũ est ꝙ p̃ns ꝑncipis demonũ ꝑ virginẽ cõ/trita fuit. Ad cui⁹ bñdicte ꝟginis gl'iaꝫ hãc deuotã laudẽ dicam⁹ Salue regina miseri coꝛdiosa ꝛc. vide in coꝛona nostra. cxxxviij.

Pars tertia huius sermonis que dicitur consolationis.

De consolatõnib⁹ ex hac benedicta chꝛi natiuitate habitꝭ nemo posset sufficiẽter sermocinari: tñ ꝑ ꝯsola tione vestra quinq̃ʒ ad p̃ns refere mus. Prima d͛r diuinalis. s. ipsi⁹ dei. Solẽt eñ p̃res q̃n eis nascit fili⁹: maxĩe ꝑmogenit⁹ tantã in leticiã ꝛ gaudiũ ꝓsilire: ꝙ etiã nun/ciãti sibi parturitiõem ipaꝝ: aliq̃ in signuꝫ boni ꝛ gratissimi nũcij mũera largiunt. ꝛ eo maxĩe q̃n ꝑ m'lta tp̃a in desiderio bñdi ipm̃ filiũ ꝑmanserunt. Cũ igit de⁹ ꝑ multa milia annoꝝ steterit in desiderio bñdi filiũ ex ima culata virgine: vt patet Esa. xlix. vbi ipe ait. Nunq̃d ego q̃ alios parere facio: ipe nõ pa/riã: Ego q̃ alijs generatiõem tribuo: nunq̃d sterilis ero: q. d. non. sed tp̃e debito ꝛ oꝛdina to filiũ ex purissima virgine habebo. Seq̃t ꝙ in hac sacratissima natiuitate filij sui dile ctissimi signa maxime dilectõis oñdit: ꝛ do/naria gr̃e sue abũdantissime elargit⁹ est: et annuatim in die ista elargit. Nõ solũ autẽ p̃r celestꝭ gauisus est: sed etiã spũssctũs q̃ hu ius generatiõis mediatoꝛ fuit. Esa. lxij. Et ipe fili⁹ in die natalis sui ꝯuiuiũ fecit ꝛ omi anno facit ꝑmatib⁹ suis. i. angelis ꝛ sctĩs ac deuotis suis. Sicꝫ ꝛ d̃ Herode legit Mat. xiiij. et Mar. vj. ꝙ in die natalis sui fecit ce/nam ꝑncipib⁹ suis ꝛ tribunis ac ꝑmis gali/lee. Oẽs igit ĩ hac die ꝯfidẽter postulẽt a deo q̃scũq̃ʒ volũt gr̃as: ꝛ facillime eas poterunt ipetrare. Magni etenĩ ꝑncipes ĩ natalicijs suis se subditꝭ suis liberalissimos solẽt exhi/bere. ¶ Scd̃a ꝯsolatio d͛r spũalis. s. spiritu/um btõꝝ: oĩm vicꝫ angeloꝝ q̃ in hac natiui tate indicibili gaudio iubilarũt. Uñ vt ha/bet Luc. ij. postq̃ʒ angelus nũciauit pastori bus natiuitatẽ saluatoꝛis: facta ẽ cũ eo mul/titudo celestis exercitus laudantiũ deum et dicentiũ: Gl'ia in excelsis deo ꝛc. Gr̃as eñ deo referebãt ꝛ valde exultabãt: q2 nat⁹ erat ille q̃ eoꝝ ruinã venerat repare. De q̃ ꝓpheta uerat Dauid p̃s. cix. di. Iudicabit in natiõi/bus implebit ruinas. De hoc ãt gaudio an/geloꝝ inq̃t Aug. ĩ ser. x. de natiuitate dñi dicẽs Hodie chꝛs in leticia est: ꝛ diabolus ĩ luctu Hodie angeli in exultatiõe: ꝛ demones ĩ cõ/fusione. Hec ille. ¶ Tertia cõsolatio d͛r pa/stoꝛalis. Sed anteq̃ʒ ad ei⁹ declaratiõeꝫ ve/niamus est sciẽdũ ꝙ natiuitas dñi fuit a trib⁹ generib⁹ creaturaꝝ int͛ alias venerata: q̃ a[illegible] q̃d moꝛale nob̃ inuũt. Prio ab angel'. q̃ vt s̃ dictũ est) annũciauerũt ipaꝫ natiuitatẽ dul/citer decantantes. Per q̃s significant inno centes ꝛ iusti q̃ partum virginis digne cele brant ꝛ decãtant ĩ coꝛdib⁹ suis deo: ẽm cõsi/liũ apl'i Col. iij. Scd̃o ab aĩalib⁹ fuit hono/

(Margin notes: H — Magne gr̃e p̃stãt ĩ ntĩtate dñi fide/libus. — Angeli letant — I — Natitas chꝛi est a triplici [illegible]atura venerata)

rata.s.a boue ⁊ asino iuxta ꝑsepe astantibꝫ ⁊
circũdãtibꝫ regẽ natũ. Et ista aĩalia simpli-
cia ⁊ laboriosa significãt hoĩes simplices ac
bñ operantes:q̃ partũ ṽgis p opa mi scõie ve-
nerant. Quos ⁊ ip̃e dñs ĩ celesti pr̃ia honora
bit. Iuxͣ illud ad Ro.ij. Glĩa honor ⁊ pax oĩ
operanti bonũ. Tertio fuit honorata a pasto-
ribꝫ:p q̃s significant aĩaꝝ p̃lati: q̃ vigilãt su
p gregẽ suũ. Unicuiqꝫ em̃ p̃lato inquit dñs
Ioã.xxj. Pasce oues meas. Prelati igit̃ oẽs
debẽt d̃ subdit̃ suis diligẽter curã hr̃e:si na
tiuitatẽ chr̃i cũ sctis pastoribꝫ volũt honora
re:⁊ cũ ipsis in hac die cõsolationẽ de puulo
Iesu recipe. Fuit em̃ hec natiuitas valde cõ
solatoria p̃dict̃ pastoribꝫ q̃ custodiebãt vigi
lias noctis sup gregẽ suum. Et erat ille locꝰ
ꝓpe ciuitatẽ Bethleẽ p vnũ miliare: q̃bꝫ (vt
d̃r Luc.ij.) apparuit angelus dñi:et claritas
dei circũfulsit illos:⁊ timuerũt timore mag̃
Uidẽtes em̃ angelos moriebant̃: Iudic.xiij
Scd̃z aũt Bedã sup Lu. apparuit angelꝰ cũ
claritate:q̃d in nulla alia apparitõe angelica
factum repit̃.vt ostenderet q̃ natꝰ erat ille q̃
illũinare venerat eos q̃ in tenebris et in vm-
bra mort̃ sedent: ad dirigẽdos pedes suos
in viam pac̃.Luc.j. Dixit aũt illis angelus.
Nolite timere: Ecce em̃ euãgelizo vob gau-
diũ magnũ q̃d erit oĩ ꝑplo:q̃a natꝰ est hodie
saluator qui est chr̃s dñs in ciuitate Dauid.
Et hoc vobis signũ.s.do. Inuenietis infantẽ
pannis inuolutũ ⁊ positũ in ꝑsepio. Cõside-
ra ḡo aĩa deuota q̃ntũ exultauerũt scti pa-
stores messiã natũ esse: ab angelo audientes
simul ⁊ vidẽtes multitudinẽ maximã ange-
loꝝ post istã annũciatiõez cũ ip̃o angelo dul
citer canentẽ ⁊ in celũ iubilãdo ascẽdentem.
Sequit̃ aũt in euãgelio. Et factũ est discess-
erũt angeli ab eis in celũ/pastores loq̃bant̃
ad inuicẽ dicẽtes. Trãseamꝰ vsqꝫ Bethleẽ ⁊
videamꝰ h̃ ṽbũ q̃d fecit dñs ⁊ ondit nob. Et
venerũt festinãtes ⁊ inuenerũt Mariã ⁊ Io
seph ⁊ infantem positũ in ꝑsepio. Uidentes
aũt cognouerũt de verbo q̃d dictũ erat illis
de puero hoc. ⁊ oẽs q̃ audierãt mirati sũt de
his q̃ dicta erant a pastoribꝫ ad illos. Et re-
uersi sũt pastores laudãtes ⁊ glĩficãtes deũ
de oĩbꝫ q̃ audierãt ⁊ viderãt: sicẽ dictũ est ad
R illos. ¶ Sed p maiori declaratiõe p̃dictoꝝ
Tria li- est sciendũ q̃ hõ libenter videt tria. Prio rẽ
benter vi dilectã ⁊ charam. vbi em̃ est amor:ibi oclꝰs
demus libenter respicit. Et ideo pastores affectuose
ꝑrexerũt ad videndũ chr̃m fidelissimũ ami-
cũ:qui venerat in mõm propter nimiã cha-
ritatẽ suã vt saluaret eos. Uñ apl's ait Eph.
v. Chr̃s dilexit nos ⁊ tradidit semetip̃m pro
nobis ⁊c. Secundo libẽter videt homo rem
pulcrã. Nam vt d̃r Augꝰ.vj.musice. Nihil
amamus nisi pulcrũ. Uñ etiã Dionysiꝰ in li.
de diui.no. ait. Bonũ ⁊ pulcrũ fm oẽm rõnẽ
cuncta desiderant intueri. Qr igit̃ chr̃s erat
speciosus forma p̃ filijs hoĩm: vt d̃r ps.xliiij
ideo eum videre sũmope desiderabãt. Ter-
tio videt hõ libẽter rẽ nouã ⁊ rarã. Uñ vul-
go d̃r q̃ oĩa noua placẽt. et q̃ sunt pulcritu-
dine decorata. vt in. §. in scd̃o. in ꝓemio. ff.
Perrexerũt ḡ pastores ad videndũ oĩm no
uissimoꝝ nouissimũ.s. deũ hũanatũ. O pa-
stores currite: currite ⁊ videbit̃ admirandã
nouitatẽ/videre eũ q̃ ad dexterã pr̃is sedet ĩ
feno reclinatũ:⁊ illũ cui celũ sedes est ꝑsepis
angustia detineri. et q̃ vniuersum mõm no-
uo vestit ornatu: pãnis vilibꝫ iuolui. ⁊ q̃ dñs
est angeloꝝ collocari ĩ medio iumentoꝝ. ⁊ q̃
toti mõo dñat̃ in alieno nasci. et cui oĩs crea
tura fuit tenet̃/obstetricũ ĩ sua natĩtate ca
rere famulatu. hñtẽ diuersoriũ p palatio: ꝑ-
sepe p solio: pãnos paupcl'os p purpureo et
regali idumẽto: ac bruta aĩalia p regia fami
lia. videre puulũ infinitũ. Et iõ d̃r. Uidẽtes
coĝuerũt d̃ ṽbo.s. incarnato. q̃d dictũ erat ill̃
de puero h̃.s. puulo nato. Cogitate igit̃ o de
uoti christiani q̃le fuit gaudiũ istoꝝ pastoꝝ
q̃ñ domũ illã plenã multitudine angeloꝝ et
celesti claritate irradiatã ingressi/saluatorẽ
mõi natũ iuenerũt: oculis ꝓprijs ꝯspexerũt:
et forte (vt piũ est credere) manibꝫ ꝯtrectaue
rũt ⁊ dulcit̃ osculati fuerũt. Possumꝰ ãt de-
uote ꝯtẽplari q̃ statim q̃ pastores domũcu
lã illã intrauerũt: videntes puerulũ ip̃m tã
pulcrũ ac formosũ: a cuiꝰ facie radij clarissi-
mi exibãt. ⁊ quẽ agcli adorabãt ⁊ laudabãt:
ꝓni in terrã maxĩa hũilitate ⁊ reuerẽtia ado
rauerũt eũ. Deinde btĩssimã ṽginẽ ceperunt
magnificare: hãc deuotissimã laudez dulcit̃
decãtãtes. Laudata sit sp virgo delicata mr̃
grandis messie: A deo et̃no ꝯsecrata gaude
gaude Maria: qr hodie ridet curia celestis
⁊ oẽs iubilãt. Glĩa ĩ excels̃ eos cãtãdo audi
uimꝰ custodiẽdo pecora nostra. Et ideo ad te
venimꝰ videre hec noua: tu q̃s nos facias be
nedicere a tuo puerulo: ⁊ nob tuum dulcissi
mũ natũ brachijs nr̃is ꝯstringere p̃sta. Ui-
dens aũt beata virgo sanctos illos pastores
desiderãtes osculari bñdictum filiũ suum:
vultu iocũdo intuebat̃ ip̃m: scire affectans
vtrũ esset cõtentus. Pius aũt puer facie pla
cida ⁊ alacri inspiciebat illos btõs pastores
atqꝫ signis q̃bꝫ poterat manuũ ⁊ vultus de-
monstrabat se esse cõtentissimũ: imo eos in-
uitare ad se osculandũ ⁊ amplexandũ vide-
bat̃. Quapropt̃ btĩssima ṽgo filij sui volũta
tẽ cognoscẽs: eis filiũ suũ osculãdũ ⁊ ample
xandũ porrexit. q̃ reuerẽdissime ac deuotissi
me amplexato: atqꝫ ab eo bñdictiõe recepta
pleni ineffabili ꝯsolatiõe recesserũt. Letẽtur
itaqꝫ paupes: qr ditissimꝰ oĩm paup factus

oīpotens de⁹ pmo se paupib⁹ manifestauit Recenter q̄ȝ paruulꝰ.q: altissim⁹ ꝛ cūctoꝝ maximus se īfimū ac minimū fecit. Un̄ h̄ festū ē maxie fratꝝ minoꝝ. Et ad h̄ īsinuādū voluit ipe paruul⁹ Jesus locū natiuitatꝭ sue eē sub cura fratꝝ ipoꝝ. Tūc aūt de⁹ fact⁹ ē hō qn̄ hoīes volebāt dij extimari. Tūcq̄ fact⁹ ē puer paruul⁹:qn̄ hoīes ōsiderabāt magni reputari. Nō tn̄ p susceptionē hui⁹ puitatis tpal' ꝛ hūanal' ē in aliq̄ ibonorata vl' dimiuta magnitudo diuinitatis etnal'. Sicut ei dī Tho.i.iij.pte sū.q.ij.diuitas suscepit hūanitatē q̄si p modū insertiōis.put ei est ram⁹ in arbore:sic q̄dāmō hō ī v̄bo. Itē q̄si p modū ibabitatōis. Un̄ sicut ibabitatio dom⁹ non mutat ibabitātē:sic nec hūanitas diuitatē. Per modū q̄ȝ induitiōis:iux̄ illō Phil'.ij. Habitu iuent⁹ vt hō. Sicut ḡ vestis nō mutat eā ponentē:ita nec humana paruitas diuinā celsitudinē. Mod⁹ tn̄ isti⁹ vnīōis ē ineffabil'. vn̄ Joā.bap.dicebat Jo.i. Cui⁹ n̄ sū dign⁹ corrigiā calciamēti soluere. Per corrigia nāq̄ q̄ adaptat calceū:itelligit ei⁹ diuinitas:q̄ glificauit ꝛ sibi ōiūxit hūanitatē.ac si diceret btūs Joānes. Ego nescirē nec audere exponere hāc inexplicabilē vnionē. Et idō q̄dā p̄dicator dicebat s̄m sctm̄ Bona. Quāto magis declarare intēdo:tāto pl⁹ nodus cordis stringit̄. De hac tn̄ admirabili vniōe habemus causam maxime exultationis ꝛ leticie. Gaudeant ḡ omnes fideles cū ipis pastorib⁹ in tanta hui⁹ diei festiuitate.qō fieri debere vt ostenderet sancta mr̄ ecclesia:ordinauit q̄ q̄libet nō habēs votū abstinēdi a carnibus in sexta feria possit eas comedere in signū leticie si natiuitas domini venerit ī dicta feria.c.fi.de obser.ieiu. Et idē dicē dū ē de sabbato.c.q: dies.de ōse.dis.v.ꝛ ibi doc. Ad hāc aūt leticiā nos hortat̄ Aug.i q̄dā s̄mōe de natiuitate dn̄i di. Exultate v̄gines chr̄i ōsors vr̄a ē mr̄ chr̄i. Exultate vidue chr̄i:q: ipe fecundā v̄ginitatē cui vouistis ōtinētie castitatē. Exultate ōiugate fidelit viuētes:ꝛ oēs chr̄iani diuina p̄cepta obseruātes quia estis mr̄es eius si facitis voluntatē patris ei⁹. Ipe em̄ dixit.s.Mat.xij. Qui fecerit volūtatē patris mei qui ī celis est hic meus frater ꝛ soror ꝛ mater est. Ego aūt dico: Exultate ꝛ vos peccatores:q: liberator vester nat⁹ est:de cui⁹ ortu in figuraȝ Sāson dictū est mr̄i ei⁹ Judicū.xiij.cui angel⁹ ait: Cōcipies ꝛ paries filiū:cui⁹ caput nō tāget nouacula:erit eīn nazare⁹ dei ab ifantia sua ꝛ ex matris vtero.ꝛ ipe incipiet liberare isrl' de manu philistinoꝝ. Iste em̄ fili⁹ v̄gini p angelū annūciat⁹:ab vtero mr̄is nazareus id est sctūs de manu philistinoꝝ.i.demonū cepit pctōres liberare in natiuitate:sed ōsūmauit ī sua passiōe. Figura āt eius aduēt⁹ pōt illa assignari q̄ h̄r.j. Reg.vlti.vbi dicit̄. Porro rex isrl' mutauit habitū suū.ꝛ igressus ē bellū.venit em̄ mutatꝭ vestib⁹.i.assūptis hūane nāe q̄litatib⁹:ne a diabolo agsceret̄.ꝛ vt ōfidētē demonē de sua potētia aggrederet̄.ꝛ manu ad manū atq̄ ictu ad ictū cū eo decertaret. illūq̄ ōsternēs:pctōres de māu ipi⁹ eripet. Jubilēt ḡ hodierna die oēs tā iusti q̄ȝ pctōres.q: ecōtrario ōtristant̄ maledicti demōes. Un̄ legit̄ q̄ cū q̄dā p̄dicator vellet i crastino p̄dicare d̄ natiuitate saluatoris.sathanas voluit eū strāgulare sed non potuit. Et interogat⁹ ab eo q̄re h̄ facere voluisset:rn̄dit.q: nihil p̄t p̄dicari ꝓp̄ qō tātum nos affligamur ꝛ potētia nr̄a diminuat̄ q̄ntū ꝓp̄ filij dei icarnatiōem ꝛ natiuitatē. Exultēt itaq̄ vniuersi fideles:ꝛ dulcia cātica modulent̄.facta est em̄ pfecta ōsonātia int̄ nām acutā ꝛ graue.i.int̄ facturā ꝛ factorē. Et iō inq̄t ps. Psallite dn̄o i cithara ꝛ voce psalmi.i tubis ductilib⁹ ꝛ voce tube cornee. Jubilate in ōspectu regꝭ dn̄i.moueat̄ mare ꝛ plenitudo eius:orbis terraꝝ ꝛ qui habitāt in eo ꝛc̄.

¶Quarta ōsolatio fuit sctōꝝ patꝝ i limbo existētiū. Cōtēplant̄ em̄ q̄daȝ deuoti dicētes q̄ ille angel⁹ q̄ natiuitatē chr̄i pastorib⁹ annūciauit.vl' ali⁹ ad libū descēdit cū claritate mag.ānūciauitq̄ eis messiā ab eis tāto tpe expectatū ex v̄gie natū eē. Quidā aūt dicūt q̄ i illa hora q̄ chr̄s nat⁹ē:nō solū obscuritas noctꝭ i meridianā lucē ōuersa est sup hemisphertiū nr̄m ꝛ toti⁹ orb⁹ supficiē illumiauit: s; etiā vsq̄ ad limbū descēdit.d̄ q̄ maxio splēdore stupefacti scti p̄res desiderabant scire vn̄ tanta claritas p̄cederet. Tūc surrexit rex Dauid in mediū ꝛ dixit. Nōne recordamini p̄res ac fr̄es q̄ hodie s̄t nouē mēses ab illo die q̄ nob̄ āgel⁹ filiū dei icarnatū eē ānūciauit? Gaudere itaq̄:q: ista lux ē illa d̄ q̄ ego p̄dixi ps.cxj. Exortū ē in tenebrꝭ lu.rectꝭ corde:misericors ꝛ mi̅sator ꝛ iust⁹. Tūc surrexit Esaias ꝓpha ꝛ ait. Hec lux ē illa d̄ q̄ ego ꝓpheta ui li.mei c.ix.di. Popul⁹ q̄ sedebat i tenebrꝭ vidit lucē magnā:ambulātib⁹ i regiōe vmbre mortꝭ lux orta ē eis.puul⁹ nat⁹ ē nob̄ ꝛ fili⁹ dat⁹ ē nob̄. Sctā q̄ȝ Hester regia surgēs inq̄t. Hec ē illa lux de q̄ li.mei.viij.c.fuit p̄dictū.s.iudeis Noua lux oriri visa ē.gaudium:honor ꝛ tripudiū apō oēs ꝑplos:vrbes atq̄ puicias. Ipis ḡ sctis p̄rib⁹ i hac festiua collocutiōe existētib⁹ apparuit angel⁹ dn̄i:ꝛ iocūda voce ait. Annūcio vob̄ gaudiū magnū ꝛc̄. Tūc Moses canere cepit di. O vere btā nox q̄ expoliauit egyptios.ditauit hebreos.hec nox ē de q̄ scptū ē. Et nox sicut dies illumiabit̄.ꝛ nox illuminatio mea i delicijs meis.hec nox ē q̄ sola meruit scire tp̄s ꝛ horā q̄

ff

Marginalia: Quō humana nā sit assum pta a v̄bo — Hortat̄ hodie oēs debere gaudere. — 2 Pr̄es in libo gaudebāt.

chr̄s de ꝟgine nasci dignat⁹ est. Tūc oēs san
cti patres ceperunt brām ꝟginē collaudare:
dulcit̄ decātātes ꝛ dicētes
Laudam⁹ oēs messiā incarnatū
Faciam⁹ dulce cāticū puerulo hodie nato
O fili ꝟgis Marie Jesu gratiose
Trahe nos de carcere tenebroso
Et tu virgo benedicta spōsa eťni p̄ris
Fac vt nr̄a offensio ꝯdonet̄ nobis a tuo dul
cissimo nato

M
Quō maria ď natiuitate filij gaudebat.

¶ Quinta ꝯsolatio fuit beatissime ꝟginis
q̄ debuit poni ante p̄cedētes. sed ideo eam in
fine posui. quia ea q̄ in fine dicunt̄ meli⁹ me-
morie imp̄munt̄. vt notat̄ in. l. ꝛ liq̄do. ff. de
ꝯdi. ꝛ demō. Et idē dc̄ Greg. in homel. pēte
costes. Dico igit̄ ꝙ beatissima ꝟgo de partu
ritiōe ꝛ natiuitate filij sui bn̄dicti indicibilē
ꝯsolatōem recepit. q̄ sine vllo dolore: imo cū
maxia iocūditate ꝛ suauitate eū parturiuit:
sicut sup̄ ꝓbatū est i pte p̄cedēti hui⁹ opis. ser.
vij. parte. j. Et habet̄ a theologis in. iij. dist.
iiij. ꝛ ibi b. Bona. ꝛ Alexā. lōbar. ar. j. q. vij.
Vn̄ ip̄a bn̄dicta ꝟgo reuelauit btē Birgitte
ꝙ in parturitōe sui filij tota repleta fuit dul
cedine: nō solū q̄ ad omnia mēbra corpis: sȝ
etiā q̄ ad oēs potētias aīe. Gaudebat etiaȝ
q̄ peperat s̄uata ꝟginitate cū pudoris lilio
Vn̄ legit̄ in chronicis ordinis nostri ꝙ de⁹
semel reuelauit btō Egidio nr̄o. ꝙ p̄tor ibat
ad eū: vt interrogaret q̄liter ꝟgo parturijt.
Cui frat̄ Egidi⁹ prexit obuiam cū baculo ī
manu. Et cum ei appropinquasset: dixit illi
Scio qd q̄ris. Tūc autē leuauit baculū ter
ram ꝑcutiēs ꝛ dicens: virgo ante partū. Et
ecce statim liliū ortum est. Deinde iteꝝ dixit
virgo in partu. Et ecce aliud liliū. Percus-
sit etiā tertio dicēs: virgo post partū. Et sta-
tim aliud lilium exortum est in signū pudi-
citie ꝟginalis. Jocūdabat̄ etiā de filio: q̄ si
bi erat vnic⁹ ꝛ tot⁹ suus. in cui⁹ generatiōe
null⁹ pat̄ habebat partē. Et iō sic̄ ꝑm Sco-
tū in. j. sen. tota ꝟt⁹ eterni p̄ris est in filio ꝑm
diuinitatē. sic in ip̄ius chr̄i humanitate erat
tota ꝟtus matris. Cōsolabat̄ etiā sūmopere
ꝯsiderās q̄ntū bonū esset ip̄am pepisse talē
filiū. Vn̄ nō solū gaudebat de se sed etiā de
oīb⁹ saluādis ꝑ suū partū. s. hoīb⁹ p̄teritis: p̄
sentib⁹ ꝛ futuris. Jubilabat insup. q̄ vt in-
q̄t Petr⁹ Joānis sup Lucā. Nō solū ꝯside-
rabat humanitatē paruuli: sed etiā diuinita
te ꝟbi eterni. ꝛ clari⁹ q̄ȝ fecerit Paul⁹ q̄n ra
ptus fuit in celū. ij. Coꝝ. xij. ꝛ q̄ȝ Stephan⁹
vidēs celos aptos: ꝛ Jesum stantē a dextris
dei. Act. vij. A corpe etiā filij sui: maxime a
vultu iocūdissimo exibat splēdor mirabilis
totū illuminās mūdū. ꝛ sapor ac ardor indi
cibilis maternū letificans corpus ꝛ aīam.
Possumus aūt deuote ꝯtēplari. ꝙ bn̄dicta

ꝟgo ꝛ Joseph sciētes natiuitatē chr̄i ꝓximo
imminere: diligēter se p̄parabant ꝑm suam
pauꝑtatem ad recipiendū filiū dei. ꝟgo para
bat pāniculos ꝛ alia necessaria: vt faciūt mu
lieres q̄n sunt ꝓpe partū. Joseph ꝟo emit vi
tulū vt faceret festū. Cum aūt audisset fieri
p̄ceptū impatoris vt oēs ad ciuitates a q̄b⁹
trahebāt originē ꝓficiscerent̄. de q̄ meli⁹ di-
cet̄ in seq̄nti sermone cepit flere. ꝛ sic lachry-
mās prexit domū ꝛ cum maxima tristicia ꝛ
dolore narrauit ꝯiugi qd̄ sub pena mortis
senserat fieri ip̄i beate ꝟgini: ꝛ dicebat. Heu
mihi misero: q̄ cū necesse habeā ire ad ciui-
tatē bethleē: nō potero videre scām natiui
tatē filij dei a patrib⁹ ita desideratā. nec po-
tero sponsam meā adiuuare ꝛ s̄uire ei sicut
meret̄. ducere aūt illā ꝑ tā lōgā ꝛ laboriosaȝ
viā ꝑiculum est. Pijssima aūt ꝟgo ꝯsolaba-
tur eū dicēs. Ne ploreꝫ ego em̄ deo adiuuā-
te incolumis veniā vobiscū. ꝛ ibi pariā filiū
meū sicut ꝓphe p̄dixerūt. Meli⁹ em̄ sciebat
ꝛ intelligebat ꝓphetias q̄ȝ ip̄i ꝓphe q̄ eas scri
pserāt. Tūc scūs Joseph eā reuerēter ponēs
super asinā: manu ducebat vitulū. Ecce quō
regina celi vadit comitata. Et tunc ꝟificata
fuit ꝓphetia Aggei. ij. c. di. Adhuc vnū mo-
dicū dt̄ dn̄s ꝛ ego mouebo celū ꝛ terrā: ma-
re ꝛ aridā: ꝛ mouebo oēs gētes: ꝛ veniet desi
derat⁹ cūctis gētib⁹. Modicū dixit: q̄ par
uū tēpus transiuit a ꝓphetia Aggei vsq̄ȝ ad
natiuitatē chr̄i. Tūc aūt de⁹ mouit celū: q̄a
angelicos sp̄us totāq̄ȝ celestē curiā ꝓ natiui
tate filij sui gaudio ac leticia ac tripudio re
pleuit. Itē mouit terrā. i. ꝟginē Mariā. vt
sicut terra dat nobis fructū corpalē: ita ip̄sa
nobis fructum vite pariēdo ꝓduceret. Mo
uit q̄ȝ mare ꝛ aridā. q̄ oēs gētes tūc ꝛ ꝑ ma-
re ꝛ ꝑ terram ꝓficiscebant̄ singuli ad suas ci
uitates natiuas. In ciuitate ḡ Bethleemiti
ca cū tādem ꝑuenissent ꝓpter tarditatē hore
ꝟificatū fuit in ip̄is illud cōmune ꝓuerbiū
Semp caret bono hospitio ꝛ bona cena qui
ad hospitandū vadit tarda hora. Nam licet
oīb⁹ indifferent̄ debeat fieri hospitalitas
c. q̄escam⁹. xlij. dist. q̄ etiā apud barbaros in
uiolabilit̄ custodit̄. ca. offerat. xxxij. q. vij. tn̄
ip̄os (q̄ forte sine pecunijs erāt) nullus (licȝ
cū magnis p̄cib⁹ ꝛ amore dei rogarēt) hospi
tare voluit. Vn⁹ em̄ hospitalari⁹ vidēs Jo
seph pauꝑculū ꝛ brām ꝟginē grauidā cogi-
tabat ꝙ ip̄a occuparet totam vnā cameraȝ.
vn̄ dixit eis. Si citius venissetis habuissetis
hospitiū: nūc ꝟo tota dom⁹ plena est hospiti
bus ꝛ ideo recedite. Ali⁹ ꝟo cogitās ꝙ parū
cū eis posset lucrari dixit. Ego expecto vnū
magnum dn̄m cū magna comitiua: ꝛ ideo
nō possum vos hospitari. Alter autē interro
gans sanctū Joseph vn̄ veniret. Intellecto

Quō Joseph cū maria p̄gnāte nō iuenit hospitiū

itinere qḋ fecerāt: dixit ei. O stulte senex q̄z
magna fuit indiscretio tua ducere istā puel
lā sic delicatā p tāaspam ꝛ difficilē ac lōgaꝫ
viā. nolo i domo mea hospitari gētes īdiscre
tas. Ad aliū ḡ cū puenisset: ille cepit eū irri-
dere dicēs socijs suis. Videte istū insipientē
senē q̄ ē zelotyp⁹ sue vxoris: ꝛ iō ipam vbiqꝫ
secum ducit. Vade igit̄ senex fatue: qꝛ nolo
stultos nec zelotypos tenere in domo mea.
Ali⁹ aūt dixit ei. O senex dementate: q̄re cir
cūducis p totā ciuitatē hāc iuuēculā graui-
dā? Reduc eā ad hospitale mulieꝝ. Cum ḡ
ad illud puenisset req̄rēs hospitiū: r̄nsum ei
fuit ꝙ illud erat hospitale infirmoꝝ. vn̄ ibi
nō poterat hospitari. Alr̄ v̄o hospes inq̄t. O
inueterate dieꝝ maloꝝ: crudel' ꝛ impie: q̄re
vxorē tuā cū vtero tāmagno ꝛ partui ꝓpinq̄s
simā cū piculo abortus in tāmagnū tumul
tū hoīm adduxisti: q̄re nō dimisisti eā reqe-
scere in domo tua: ne credas ꝙ velim pmit
tere ꝙ pariat in domo mea: ꝛ ꝯturbet mihi
totū hospitiū. Vade ḡ ꝛ q̄re alibi habitacu-
lū. Hec aūt oīa fiebāt diuina dispositiōe. qꝛ
hospites illi erāt mali: ꝛ nō merebant̄ hanc
grām: vt in eoꝝ domo chr̄s nasceret̄. Ab oī
bus igit̄ vitupiose repulsam hn̄s: necesse ha
buit ad diuersoriū decliare. In q̄ itroducta
dilectissima spōsa dei ꝛ sua: nō sine lachry-
mis dixit deo. O dn̄e de⁹ parce mihi ꝙ i tāvi
li loco collocaui mr̄em vr̄am. Cū āt prexissꝫ
Joseph p ciuitatē ad pcurādū cibaria p aīa
libꝫ: ꝛ paleā p sternēdis iumētis: ꝛ vt faceret
lectū: sicut meli⁹ potat regine celi. Ipa bn̄di
cta v̄go partui vicina ꝯtēplabat̄ iteri hūili-
tatē dei ꝛ sui nihilitatē: ꝛ dicebat. O dn̄e de
us rex regū ꝛ impator angeloꝝ q̇s sum ego
vt habitare dignat⁹ sis nouē mēsibꝫ i vtero
meo? Que ē sufficiētia ancille tue: vt parere
ꝛ educare d̄beat regē et̄ne glie? Sꝫ postq̄z ti
bi placuit me eligere i tuā mr̄em: fiat volū-
tas tua sctissima ꝛ cū mag̃ desiderio a sctis
pr̄ibꝫ expectata. O felix illa hora in q̄ vide-
bo te deū meum ex me natū. qn̄ te meis bra
chijs dulcit̄ astringā: ore d̄osculabor ꝛ meo
lacte pascā. In talibꝫ āt deuotꝭ orōnibꝫ exn̄-
te v̄gie: ꝛ deo īfinitas grās d̄ tāto bn̄ficio si-
bi collato referēte r̄uersus ē Joseph: ꝛ diuer
soriū illd̄ put s̄m possibilitatē suā valuit or
dinauit. Sꝫ cū btīssima v̄go sciret p diuinā
reuelationē se i hac nocte sacratissima debe
re filiū suū pturire: tota ipa nocte i orōne de
uotissime stetit. Prima igit̄ vigilia noctꝭ ve
nit de celo lux valde splēdida: q̄ solā virginē
cooꝑuit. ꝛ magna multitudo angeloꝝ p̄me
hierarchie parit̄ descēdit dulcit̄ canētiū illū
v̄siculū psal. Egrediat̄ dn̄s de loco sctō suo:
veniet vt saluet ꝑplm suū. In scd̄a aūt vigi-
lia noctis venit lux maior de celo: q̄ non tm̄
Mariā ꝛ Joseph cooꝑuit: sꝫ etiam totā do
mūculā siue tuguriū in q̄ erat btā v̄go. ꝛ cūꝫ
ea luce parit̄ descēdit magna multitudo an
geloꝝ scd̄e hierarchie dulcissime canentiū ꝛ
dicētiū. Ecce iā venit desiderat⁹ cūctis gēti
bus. In hora v̄o medie noctis venit de celo
maxima lux: q̄ nō solū domū illā itra ꝛ extra
cooꝑuit: sed etiā totā ciuitatē imo etiā totuꝫ
mūdū illumiauit: ita vt q̄libꝫ miraret̄ ꝙ me
dia nocte dies clara videbat̄. ꝛ cū ea luce pit̄
descēdit maxia mlt̄itudo āgeloꝝ tertie hie-
rarchie dulcissime canētiū illd̄ Esa. xlv. Api
atur terra ꝛ germiet saluatorē. ꝛ isti oēs āge-
li i hūana specie pulcerrīa apparebāt ꝛ btām
v̄ginē laudabāt atqꝫ ei grās r̄ferebāt: qꝛ coꝝ
restauratorē generasset. O bn̄ dicte Joseph:
dic mihi q̄d tūc faciebas? pfecto lachrymas
ex deuotiōe ꝯtinere n̄ potas. Ipa v̄o v̄go be
atissima tō absorpta i abysso diuie ꝯtēplati
onis ꝛ ꝯsolatōis: senti ēs i vtero suo sacratis
simo moueri filiū suū ꝛ exire velle. eleuatꝭ de
uotissime māibꝫ ꝛ ocul' i celū. atqꝫ gēibꝫ fle-
xis deo grās agēs de tāto bn̄ficio pepit dul
cissimū filiū suū. q̄ ab ea tanq̄z radi⁹ de luce
pcessit. eūqꝫ ptin⁹ r̄uerēdissime btā v̄go ad-
orauit sil' cū Joseph ꝛ oībꝫ ill' āgel' q̄ dulcissi
mas faciētes melodias decātabāt illd̄ psal.
xliiij. Specios⁹ forma p̄ filijs hoīm: diffu-
sa ē grā i labijs tuis: ꝓpterea bn̄dixit te deus
i eternū. O v̄go bn̄dicta. o virgo sctissima. o
v̄go felicissima. q̄d egisti tūc de filio tuo? cuꝫ
ne osculata ꝛ amplexata fuisti? pfecto tue i-
effabili pietati ꝯgruit vt nob̄ aliq̄d d̄ tuis cō
solatiōibꝫ reuelare digneris. de eo tibi dice-
re possum illud Jacoponi nr̄i in suis laudi-
bus dicentis.

Dic maria dulcissima cum q̄nto desiderio
mirabaris filium tuū hominem ꝛ deū
Quādo parturiebas absqꝫ dolore.

Primū te eū adorasse credo o grā plena ꝛc.
vide in corona nostra c. viij. ¶ Possum⁹ au N
tē ꝯtemplari ꝙ postq̄z bn̄dicta v̄go filiū pe- Maria
perit ꝛ adorauit: ꝯsiderās eius diuinā maie alloq̄r pu
statē nō audebat eū tāgere. Vidēs tn̄ eū nu- erū natū.
dū in tāti frigoris algore: ꝛ cupiēs eū pānis
iuoluere atqꝫ affectās ipm osculari ꝛ ample
cti: quē aīalia suo flatu calefaciebāt: intue-
bat̄ iocūda facie filiū suū bn̄dictū rogās eū
vt sibi ōn̄dere dignaret̄ q̄d agere d̄beret. Ipe
v̄o amorosus Jesus in mat̄nis brachijs ire
gestiēs manibꝫ ꝛ pedibꝫ atqꝫ alacri vultu.
oculoꝝ nutibꝫ idicabat mr̄i: ꝛ efflagitare vi
debat̄ vt eū reciperet in vlnis suis. Tūc btīssi
ma v̄go inq̄t filio. postq̄z me ita alacrit̄ inui
tas: postq̄z i brachijs meis venire desideras
postq̄z meo lacte cibari affectas. postq̄z i gre
mio meo reqescere appetis: q̄ i vtero meo no
uē mensibꝫ habitasti: ꝯfident̄ te in brachijs

Orō v̄gīs ptui vicine ad deū.

meis accipiā ꝛ amplexabor. Tūcq̧ fuerunt cū accipiēs osculata ē suauiter ꝛ amplexata. Ipse ṽo dulcis filiꝰ mrēm suā sil'r suis puulis brachijs ad collū eiꝰ appositis amplexatꝰ ē: ꝛ oscula illiꝰ labijs impssit ꝛ de vberibꝫ eiꝰ lac de celo ꝑparatū suxit. Ipa ṽo ṽgo btissima (vt dꝫ Luc.ij.) pānis eū inuoluit ꝛ reclinauit i p/sepio. q2 nō erat ei locꝰ i diuersorio. Et ꝯside rās ineffabilē filij dei hūilitatē: cepit nō sine lachrymis eū alloq̄ di. O fili bn̄dicte q̄nta ē tua erga hūanū genꝰ benignitas ꝛ clemētia Tu eni q̄ es eternꝰ: factꝰ es tpal' ꝛ puerulꝰ. tu imortal' ꝛ ipassibil' factꝰ es passibil' ꝛ mor tal'. Tu oim creator/factꝰ es creatura. tu do minꝰ āgeloꝝ ac rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiū: for/mā fui accepisti. tu scūlscītoꝝ: silitudinē pec catoꝝ assūpsisti. tu oipotēs deꝰ: factꝰ es hō infirmꝰ. tu sapia ꝛ eloq̄ntia pr̄is: factꝰ es in/fans ꝛ q̄si loq̄le ignarꝰ. tu oim ditissimꝰ: fa/ctus es paupculꝰ. tu panis angeloꝝ factꝰ es famelicꝰ. tu q̄ vestis aues celi: natꝰ es nudꝰ. tu q̄ regis orbem vniuersum: ab alio regeris ꝛ gubnaris. tu quē celi cape nō pn̄t: i h vili tu gurio detineris. O maxia maiestatis tue hūili atio. O idicibil' māsuetudo. O icōpabil' be nignitas. O admirāda diuitaris tue vilifica/tio. Alij reges nascunf de potēti regina. tu i/pator celi ꝛ terre natꝰ es ð ṽgine paupcula. Alij reges nascunf i ciuitate metropolitana tu natꝰ es apð puulū oppidū. Alij ipatores nascunf in regali palatio: tu natꝰ es i vili di uersorio. Alij reges q̄n nascunf reclinanf in lecto aurato: molli plumeo. tu reclinatꝰ es i abiecto ꝛ pūgenti p̄sepio. Alij reges regunf pānis sericis ꝛ aureis. tu inuolutꝰ es vilibꝫ pā nicul'. alij ipatores hn̄t ml'titudinē regū: du cū: baronū: famuloꝝq̧ ac fuoꝝ eis astātiū ꝛ fuiētiū: tu habes bouis ꝛ asini famulatū: ꝛ istiꝰ paupcl'e mr̄is tue obsequiū. Post hec aūt ṽba vidēs btā ṽgo ꝙ dulcissimꝰ eiꝰ filiꝰ desiderabat iteꝝ redire in brachijs maf'nis. rursum accepit eū i vlnas suas: ꝛ ab osculis eiꝰ cessare nō poſat. Et aspiciēs ocl'os eiꝰ pul cerrimos dicebat. Isti sūt oculi q̄ ꝯtēplanf bonos ꝛ malos. manꝰ āt tāgēs dicebat Iste sūt manꝰ q̄ celos formauerit. ꝛ pedes sil'r tā/gēs aiebat. Isti sūt pedes q̄ꝝ scabellū ado/raf. Tu es deꝰ meꝰ. tu es pnator meꝰ. tu es filiꝰ meꝰ. tu es dn̄s meꝰ. tu es saluator mūdi. tu es expectatꝰ ꝛ desideratꝰ a cūctis ꝑpl'is: tu es vita mea. tu es tota spes mea. tu ꝯsolatio mea. tu gaudiū angeloꝝ. tu dulcedo padisi. tu gl'ia btoꝝ. tu reqes aiaꝝ. tu fabricator celoꝝ. Decātabat q̧ btā ṽgo ponēs filiū su um dulcissimū i gremio ꝛ dicebat. Gremio mr̄is residet sapia pr̄is. filiꝰ iste meꝰ regit vbi q̧ deꝰ. Et i his dulcibꝫ elodijs osculabaf nūc frōtē: nūc oclos: nūc genas: nūc ora: nūc ma nus: nūc pedes dilecti filij sui. f. ṽgo oī ꝯsola tiōe repletissima. fac obsecro ꝛ nos vl' aliq̄d mimū ð istis ꝯsolatoibꝫ tuis sentire. maxie cū ipse filiꝰ tuꝰ a te suauit' āplexatꝰ ꝛ osclatꝰ ac suis collū tuū suauit' strigēs brachijs lābe/bat lac ṽgineū ð māmill' eiꝰ. Porrige nob si nō totū (filiū tuū āplexādū sic fecisti pastori bus.) saltē sūmitatē pedis vl' manꝰ eiꝰ ad re uerenf tāgēdū ꝛ osculādū. ꝛ ꝯcede nob vt sic te cū filio tuo diligamꝰ ꝛ veneremur in hac vita vt postmodū tecū ꝛ cū illo regnemꝰ in eterna secula seculoꝝ. Amē.

¶ De eiusdē btē ṽginis parturitiōe Sermo. II.

Germinans ger minabit ꝛ exultabit letabūda ꝛ lau dās. Esa. xxxv. Suscepit eqdē be/atissima ṽgo inextimabile gaudiū: cū vidit se pepisse sine corruptōe ꝛ dolore. Nō āt gau dij pōt assignari. Nā si (vt hꝫ Jo. xvj.) mlier cū parit tristiciā hꝫ. cū āt pepit masculū iā n̄ memit p̄ssure ꝑpf gaudiū q2 natꝰ ē hō i mū/dū. mlto magis gaudere debuit bn̄dicta mr̄ dei q̄ pepit sine dolore. neq̧ habuit tristiciā. nec (vt q̄dā fatue arbitranf) iacēs pepit filiū suū. neq̧ obstetricū habuit adiutoriū. Vnð Hiero. aduersus Heluidiū ait. Nll'a ibi ob stetrix fuit. nulla mulieꝝ sedulitas intcessit ipa pānis inuoluit. ipa mař ꝛ ṽgo. Credo igit ꝙ appropinq̄nte hora partꝰ senserit ṽgo pu rissima tātā intꝰ leticiā q̄ntā nō senserat vn̄ q̄̄ oibꝫ diebꝫ vite sue. ꝛ oēs sensus sp̄ales ꝛ corpales q̄dā ienarrabili suauitate replebā tur. ꝛ sic repleta gaudio cū imēso dulcore a nulla vnq̧ creatura gustato pepit mellifluū filiū suū. O gaudiū ṽe icogitabile cū virgo gl'iosa videbat ocul' corporeis quē sc̄i p̄res ceteriq̧ electi tantū affectauerāt videre: quē etiā nō alteriꝰ filiū ēe sciebat q̄ suipiꝰ ꝛ dī. De h aūt gaudio btē ṽgis p̄dixit Esaias ꝓ pheta i ṽbis thēatis nr̄i. Sup q̄bꝫ q̄ttuor ꝯsi/derationes faciemꝰ

Prima dicef tēporalitatis
Scđa localitatis
Tertia paupertatis
Quarta ṽo causalitatis

¶ Pars p̄ma q̄ dꝫ tēporalitatis

Pro expeditōe huiꝰ ptis ē sciēdū ꝙ chris tanq̧ dn̄s ꝛ ꝯditor oim ele/git sibi tp̄s i q̄ nasceref: sic ēt elegit sibi mrēm ð q̄ nasceref. vn̄ noluit nasci i estate. s; i pfūdo hyemis. f. viij. kal'. ia nuarij: q̄n aspitas hyemal' ē maior. ꝛ sic non delectabilē estatis s; aspitatē hyemis ad nati uitatē suā elegit vt extūc carnis afflictōes iā patereř ꝑ salute nr̄a. Cuiꝰ tp̄is ꝯueniētia et

Cõgrue tpe chr̃s nasci voluit.

ɔgruitas ad natiuitatem chr̃i assignat̃ ſm Tho.in.iij.pte sum.q.xxxv.ar.viij.trib⁹ rõnib⁹ Et pmo rõne radicatõis. Nã illo tpe lucis solaris claritas augmẽtũ recipit.ꝛ iõ tũc chr̃s nasci voluit qñ tal' lux augeri icipiebat vt ostẽderet ꝙ ipẽ veniebat vt hoies crederẽt in lucẽ diuinã.ac tãdiu in hac luce pficerent ꝗdiu ptingerẽt vsq̃ ad pfectũ diẽ vite eterne.ꝛ vt demõstraret̃ ꝙ ipẽ est lux vera q̃ illuminat oẽm hoiem venientẽ in hũc mõm Joan.j. Vñ Aug.in ser.x.de natiuitate dñi ait Hodie nat⁹ ẽ chr̃s.illuminat⁹ est mõs.exultate ġ̃ virgies.scã virgo nob pepit cui sine corruptiõe nubatis.exultate oẽs chr̃iani:natal' est chr̃i.exultati serui:natalis ẽ dominãtis.exultate liberi:natalis est libertatis.exultate debiles ac egroti:natal' est redẽptoris. Hec ille.

Q Tpe pacis voluit nasci.

¶ Scdo ɔgruũ fuit chr̃m tali tpe nasci.scz tpe Octauiani cesaris.nã tũc erat totus mõs sub impio ipi⁹ ipatoris romani i pace Et iõ chr̃s voluit isto tpe nasci.q: pacẽ oib⁹ dare veniebat.vñ Hiero.sup Esa.inqt. Veteres reuoluam⁹ historias ꝛ iueniem⁹ vsq̃ ad.xxviij.annũ cesaris Augusti i toto orbe terraꝝ fuisse discordiã ortã.orto aũt dño bella cessauerũt:iux̃ illð Esa. Nõ leuabit gẽs ɔ̃ gentẽ gladiũ.ad ostẽdẽdũ ꝙ chr̃s iõ nasci voluit vt filios q̃ erãt dispsi ɔgregarẽt i vnuz: vt eẽt vn⁹ pastor ꝛ vnũ ouile Jo.x. Hec ille. Nõ tñ solũ cessauerũt tũc bella:qnimo añ chr̃i natiuitatẽ p.xij.annos maxia pax fuit i toto mõo.ad ostẽdẽdũ ꝙ ille nascebat̃ q̃ ẽ pax nr̃a faciẽs vtraq̃ vnũ: vt ait apl's Eph.ij. Hic ẽ etiã ꝙ auctẽ isti⁹ vni⁹ pncipis ꝛ ipatoris totus mõs descpt⁹ ẽ:iux̃ illð Luce.ij. Exijt edictũ a cesare Augusto: vt describeret̃ vniuersus orb. Ubi Greg.ait. Quid ẽ ꝙ nasci turo dño mõs describit̃:nisi q: ille veniebat i carne q̃ electos suos ascriberet in eternitate. Quo ɔ̃ de reprob p pphãm dr̃. Deleant̃ de libro viuẽtiũ ꝛ cũ iustis nõ scribant̃. In q̃busdã vero chronicis legit̃:ꝙ appropinq̃nte chr̃i natiuitate Octauian⁹ p mõm vias publicas fieri pcepit.ꝛ oia debita romanis dimisit:vt ostẽderet ꝙ ille i mõm veniebat q̃ debita pctõꝝ volebat dimittere.ꝛ cui debebãt viã cordiũ ad illi⁹ susceptiõem oẽs pparare.iux̃ illð Esa. xl. Cõsalamini pp'e me⁹ dr̃ dñs.loqmi ad cor hierl'm:ꝙ dimissa ẽ iniqtas illi⁹.s.p icarnatiõẽ filij dei suscepit ð manu dñi duplicia p oib⁹ pctis suis. vox clamãtis i deserto:parate viã dñi:rectas facite semitas dĩ nr̃i. Predictus ãt impator Octauian⁹ (vt scribit Suetonius ꝛ Eutropi⁹) nat⁹ ẽ ex pr̃e Octauio senatore.ꝛ mr̃e Actia nepte Julij cesaris.genita ex Julia sorore ipi⁹ cesaris.q̃ nupserat Lucio balbo. De h Octauiano refert Plini⁹ i.ij.libro nãlis historie:ꝙ cũ q̃dã vice vrbẽ roma

De Octauiano cesare.

nã itrarz:apparuerũt stelle i modũ corone posite sup caput ei⁹. Hic sedatis oib⁹ bell' orbeꝫ totũ subegit impio romano:cũctis inimicis ꝛ turbãtib⁹ romanũ iperiũ deuictis. Vñ canebat Ouidi⁹ i.j.de fastis. Jupit̃ arce sua totũ cũ spectat i orbẽ. Nil nisi romanũ qð tueat̃ habz. Que vba dixit tpe hui⁹ Octauiani imparatoris. Reguit ãt ãnis.lvj. Duodecim cũ Marco anthonio ꝛ Marco lepido.ꝛ.xliiij. p se. Et vt dr̃ Solin⁹ ð mirabilib⁹ mõi.tempore hui⁹ Augusti plimũ arma cessauerũt et igenia valde floruerũt. Fuerũt ei tũc Horaci⁹ flacc⁹:vgili⁹.ouidi⁹.macer. catull⁹ veronẽs therẽti⁹.varro:marc⁹ tulli⁹ cicero.appoliodor⁹.valeri⁹.mesal la.valeri⁹ maxim⁹.salusti⁹:ꝛ alij ꝗplimi.ꝛ vt dr̃ Orosi⁹. Octauianus ipẽ rediẽs victor ab oriẽte cũ triplici triumpho vrbẽ igressus ẽ.ꝛ tũc August⁹ appellat⁹ ẽ.ꝛ salutat⁹ eo ꝙ ipiuz romanũ auxisset Cũ ġ̃ pacificũ teneret ipiũ:edictuz fec(vt dr̃ dc̃m ẽ) vt dscriberet̃ vniuersus orb.vt sciret qð pruĩcie ꝛ qð hoies eẽnt i toto orbe.ꝛ dicebat̃ descptio.q: nũer⁹ coꝝ q̃ cẽsuz ferebãt redigebat̃ i scptis: vt refert mgr̃ i histo ria scholastica. Dicebat̃ ãt pfessio:q: q̃lib3 offerens denariũ suũ psidi.põebat illũ sup caput suũ ꝛ pprio ore pfitebat̃ se eẽ subditũ ipio romano. Regnãte igit̃ isto ipatore pacifico chr̃s fili⁹ dĩ nasci voluit rõne quã põit venerabil' Beda sup Luc.di. Nascitur⁹ i carne dei fili⁹ sic ð virgie nat⁹ vgitatis sibi dec⁹ ostẽdit eẽ ġ̃tissimũ. Sic pacatissimo tpe secl'i pcreat̃ q̃ pacẽ q̃rere docuit.ꝛ pacis sectatores reuisere dignat̃. Nullũ ãt potuit mai⁹ eẽ pacis idiciũ ꝗ vna totũ orbẽ descptiõe ɔcludi.cui⁹ moderator August⁹ tãta.xij.ãnis circa tps dñi ce natiuitatis pace reguit: vt bell' toto orbe sopitis pphetie psagiũ ad lr̃am videat̃ implesse. Hec ille. Theophil⁹ vero dr̃. Cõueniens erat vt p chr̃m m'toꝝ deoꝝ cult⁹ ðficerz et vn⁹ de⁹ coleret̃.vñ vn⁹ rex orbi ipasse describit̃. Nec existiare debem⁹ regẽ regũ Jesuz chr̃m sub descptiõe mõi natũ absq̃ mystica ꝛ rõnabili cã. Quapropt' Orige.ait. Diligẽti⁹ intuẽti mãifestũ ẽ:sacr̃m q̃ddã ide fcari.ꝙ i toti⁹ orb pfessiõe describi oportuerit chr̃m vt cũ oib⁹ scpt⁹ oẽs scificaret. ¶ Tertia rõ q̃re tali tpe nasci voluit chr̃s dr̃ subiectõis.q:s. tũc iudei sub iugo seruitutis erãt.ꝛ iõ q: chr̃us venit nos ð statu seruitutis i statũ libtatis reducere.sicut mortalitatẽ nr̃am suscepit vt nos ad vitã reduceret.ita vt dr̃ Beda.seipm nascẽs seruituti subdidit vt a seruitute libaret. Unde Chry.sup Mat.ait. Qñ iudaica gẽs sub iudaicis regib⁹ (ꝗuis pctõrib⁹) erat: pphe mittebant̃ ad remediũ ei⁹.nũc ãt qñ lex dĩ sub ptã te regis iniq tenebat̃ nascit̃ chr̃s.q: magna ꝛ despabil' ifirmitas medicũ artificiosioreꝫ q̃re-

R Tpe regis alienigene iudeoruz nasci voluit chr̃s

bat. Hec ille. Preterea voluit ⁊ chr̄s nasci tp̄e regis alienigene: vt impleret pphetia Jacob Genes. xlix. Nō auferet sceptrū de iuda nec dux de femore eius donec veniat q̄ mittēdus ē. ⁊ ipse erit expectatio gentiū. Et ideo isto die debem⁹ deo laudes reddere: ⁊ eternā gl'iam tota mēte cogitare. qm̄ cū deus fec singularit glo'iosū filij sui natiuitate. Unde Aug. ser. xxiiij. de natiuitate dn̄i ait. Hodie veritas de terra orta ē: chr̄s de carne nat⁹ ē. gaudete itaq₃ ac solēnit hūc diem celebrate eternaq₃ dona spe firmissima cōcupiscite. filij dei eē accepta ptāte p̄sumite. ppt nos ei tpal' effect⁹ ē tpoꝝ effector. pꝑter nos i carne apparuit mūdi cōditor. ppt nos creat⁹ ē creator. Qd adhuc mortales reb⁹ mortalib⁹ oblectamini. ⁊ fugitiuā vitā si fieri posset tenere conamini: spes lōge clarior effulsit i terris: vt terrenis vita pmitteret i cel'. Hec ille. Ex q̄b⁹ oīb⁹ p₃ q̄ cōgruo tp̄e chr̄s d̄ vgine nat⁹ est.

¶ Pars scd̄a hui⁹ s̄mōis q̄ dr̄ localitatis

S Chr̄s specialr q̄tuor citates elegit

SIcut dn̄s nr̄ elegit tp̄s natiuitatis ita etiā elegit locū. Un̄ sciendū s̄m Tho. i. iij. pte sū. q. xxxv. q̄ chr̄s specialr q̄tuor ciuitates elegit. s. nazareth sue ɔceptōis. hierl'm sue passiōis. romā ecclesie pncipatui: ⁊ bethleē sue natiuitati. Prio eīm voluit i nazareth ɔcipi ⁊ nutriri: ad expmēdā hūiliationē ⁊ extirpādā elatiōes. nā superbi hoīes d̄ h̄ pcipue gl'iant q̄ de ciuitatib⁹ nobilib⁹ ducūt originē: in q̄b⁹ volūt pcipue honorari. Chr̄s āt vt suā hūilitatē oñderet: ⁊ istoꝝ supbiā ⁊ vanā gl'iā ɔfutaret p̄riū fec quia apd̄ ciuitatē paruā ⁊ igbilē voluit ɔcipi ⁊ nutriri. vn̄ Jo. j. dicebat Nathanael. A nazareth pt aliqd̄ bōi eē: q̄si admirat⁹ q̄ chr̄s a tā vili ciuitate eēt oriūd⁹. Scd̄o elegit hierl'z passiōi. tū vt i ea ppt sui nobilitatē sedē regni cōstrueret ⁊ teplū dei edificaret. ⁊ sic hierl'm esset sil' ciuitas regal' ⁊ sacerdotal'. Sacerdotiū āt chr̄i ⁊ regnū ei⁹ pcipue ɔsūmatū est i passiōe ei⁹. tū ppt sui hūiliatōes ⁊ nr̄as eruditōes vt dc̄m ē. Et his d̄ cau n̄ noluit i hierl'm nasci: s₃ poti⁹ opprobriū pati. Tertio insup noluit nasci i roma: q: sic dr̄ i q̄dā ser. ephesini ɔcilij. Si maximam romā elegisset ciuitatē ppt potētiā ciuiū imitatiōem orbterraꝝ putaret. si vo fili⁹ fuisset ipatoris: vtilitati h⁹ mūdi ascriberet. S₃ vt hūanitas chr̄i ostēderet [...] diuinitas cognosceret orbē trāsformasse terrarū: paupculā elegit mr̄e₃ ac paupiorē ⁊ igbiliorē p̄riam. Nā vt dr̄ apl's. j. Coꝝ. j. Infirma mūdi elegit de⁹ vt ɔfun. for. S₃ bn̄ elegit romā eccl'ie sue pncipatū: vt vic₃ ipa eēt caput eccl'ie. tū i signū pfecte victorie. tū vt exide fides diuulgaret ⁊ diffūderet p vniuersū mūdū vt sua ptās mag₃ oñderet: ⁊ sic ipe chr̄s mag₃ agsceret: s̄m illō Esa. xxvj. Ciuitatē₃ sublimē hūiliabit. ⁊ ɔculcabit eā pes pauperis: ⁊ gressus egenoꝝ. i. aploꝝ Petri ⁊ pauli. Roma ei ē caput oīm ciuitatū. isti. de satisda. tu. §. fi. ⁊ ēt ē caput toti⁹ orb. l. nemini. C. de ɔsu. li. xij. ⁊ ē cōis p̄ria. l. roma. ff. ad muni. ⁊ oīm gētiū ac nationū ɔtinet pncipatū. ij. q. vij. c. beati. Roma caput orbis ¶ Quarto elegit bethleē sue natiuitati: vt sup dc̄m ē. q: i oīb⁹ actib⁹ suis se hūilē exhibere voluit. vn̄ dr̄ i euāge. h⁹ festiuitatis Luc. ij. q̄ cū p⁹ emanatū edictū ipatoris de descriptione orb oēs irēt vt pfiterent singl'i i ciuitatē suā ascēdit ⁊ Joseph a galilea d̄ ciuitate nazareth i iudeā ciuitatē dauid q̄ vocat bethleē. eo q̄ esset d̄ domo ⁊ familia dauid. vt pfiteret cum Maria dēspōsata sibi vxore pgnāte. Dauid ei erat d̄ ciuitate bethleē: vt hr̄. j. Regū. xvj. ¶ Tres āt rōes possum⁹ assigāre: q̄re apd̄ ciuitatē istā voluit chr̄s nasci vltra p̄dictas. Quarum Prima dr̄ adipletōis. s. pphie q̄ hr̄ Mich. v. Tu bethleē ⁊c. quā posui i p̄cedēti ser. pte. j. Scd̄a rō dr̄ iterpratōis. q: s̄m Greg. i moꝝ. bethleē iterptat dom⁹ pāis. Ipe āt chr̄s ait Jo. vj. Ego sū pāis viu⁹ q̄ de celo descēdi. Ergo ad hāc iterptatōe₃ vificādā/ i bethleē cū nasci ɔgruū fuit. vn̄ Gre. i home. nati. dn̄i ait. Loc⁹ i q̄ dn̄s nascit dom⁹ pāis antea vocat⁹ ē. q: futuꝝ pfecto erat vt ille ibi p nām carnis appereret q̄ electoꝝ mētes i eterna satietate rficeret. Tertia rō dr̄ fcatōis. q: vt Gre. i p̄dicta hom. inqt. ppt hūanitatē quā assūpserat q̄si i alieno nascebat. n̄ s̄m ptāte: s₃ s̄m nām. Et ēt dr̄ Bed. In diuersorio loco eget vt nob mltas māsiōes i domo pr̄is sui pparet. ⁊ vt dr̄ Aug. i. ij. ser. d̄ purificatiōe vgis. In p̄sepe deiect⁹ ē pōi vt eēt pioꝝ cibaria iumētoꝝ. Qd̄ ēt Aug. ppt p̄dicta hortat fideles ad fuerētiā h⁹ loci i q̄ chr̄s nat⁹ ē: i li. j. ɔ Julianū di. Uenerare natiuitatē q̄ a trene natiuitatis vincul' libat⁹ es. honorare bethleē pusillā ⁊ minimā p quā tibi regressus ad padisū₃ patefact⁹ ē. Quare i bethlee₃ voluit na sci

¶ Pars tertia hui⁹ sermōis que dicit paupertatis.

LUce. ij. dr̄. Factū ē āt cū eēnt ibi. s. apd̄ bethleē. ipleti s̄t dies vt pareret ⁊ pepit filiū suū pmogenitū. h̄ a n̄ accipit pmogenit⁹ rspc̄u scd̄i. sic i. l. q̄ duos. j. Primogenit⁹ dr̄ rn̄so. ff. de reb⁹ dubijs. s₃ dr̄ pmogenit⁹: q: cuj nemo añcedit. sic i. l. pxim⁹. ff. d̄ v. sig. ⁊ ēt hr̄ i d. l. q̄ duos. seq̄t i euāgel'. ⁊ pānis eū inuoluit ⁊ reclinauit i p̄sepio. q: n̄ erat ei loc⁹ i diuersorio. ⁊ tūc vificatū ē illō Luc. ix. Uulpes foueas hn̄t ⁊ volucres celi nidos. fili⁹ āt hoīs n̄ h₃ vbi caput suū reclinet. Diuersoriū vo qd̄ sit tractāt legiste i. l. si horreū. q̄ est lex. iij. ff. i q̄b⁹ cau. pig. vl' hypo. ɔbi. ⁊ canōiste in c. qm̄. xx. q. iij. S₃ s̄m mgr̄m i scholastica historia dr̄ optimēū q̄d ē int duas domos: sub q̄ eūtes ad colloq̄ndū. vl' ppt aer₃ intepērie di Diuersoriū est

uertebāt. In h̄ g̃ diuersorio ſm q̃sdā Joseph q faber erat ꝑauit ꝑsepe boui ⁊ asino. vl' ſm alios ibi erat ꝑsepe ꝑ mlta tꝑa factū ad ſuitium trāseūtiū. Dicūt āt q̃dā deuoti doctores ꝙ cū Joseph cū btā ꝟgīe venisset ad ciuitatē bethleē. tū q2 paupes erāt. tū q2 tarde venerāt. plane eīm ꝑrexerāt. q2 btissima ꝟgo erat vicina partui: vñ fuerāt ꝺ vltimis. Itē q2 ex ipa ciuitate mlte reges ⁊ potētes ꝑsone originē traxerāt: tā mlte gētes aduenerāt ꝙ oēs habitatōes erāt occupate cū hospitijs. vñ nō potuert hospitiū iuenire. ⁊ necesse habuerūt ad diuersoriū se r̄ducere. Nos ꝟo dicere possumꝰ ꝙ h̄ diuina volūtate factū ē vt nob daret exēplū humilitat̃ ⁊ pauꝑtat̃ amplectēde. Itē vt ꝟificaret ꝓphetia Esa. j. Cogñuit bos possessorē suū: ⁊ asinꝰ ꝑsepe dñi sui ⁊c. ⁊ Baruch. iij. ca. vbi ꝺr filio dei. In medio duoꝝ aīaliū cognosceris ſm vnā trāslationē. Voluit āt dñs poni ī medio istoꝝ duoꝝ aīaliū vt ondēderet ꝙ ꝓplm iudaicū ⁊ gētilē ꝯiūgere debebat ad suū ſuitiū. Nā tūc arat in boue ⁊ asino qñ diuerse ꝓfessiōis hoīes simil ꝯiūgunt in vno officio. c. ī noua. xvj. q. vij. Mirare q̃so aīa deuota q̃ extrēa fuerit pauꝑtas regis celoꝝ ⁊ oīm creaturaꝝ ꝓ te nascētis. Audi Hiero. ad marcellā dicētē. Quo ſmōe q̃ voce speluncā tibi saluatoris exponā: ⁊ illd ꝑsepe ī q̃ infantulꝰ vagijt: silētio magis q̃ ſmōe honorandū ē. vbi sūt late porticꝰ: vbi aurata laq̃aria vbi domꝰ dānatoruꝫ penis laboreq3 vestite. vbi istar palatij opibꝫ extructe basilice. vt vile corpusculū hoīs ꝓciosiꝰ ābulet. ⁊ q̃si mōo q̃cq̃ nō possit eē ornatiꝰ tecta sua magis velit aspicē q̃ celū: Ecce ī h̄ ꝑuo terre foramie celoꝝ ꝯditor natꝰ ē. h̄ īuolutꝰ pānis. h̄ visꝰ a pastoribꝫ. h̄ demōstratꝰ a stella. h̄ adoratꝰ a magis. Et idē ad Eustoch. inq̃t. Ille cuiꝰ pugillo mūdus ꝯcludit: ꝑsepis cōtinet angustia. Quid erat videre filiū dī īuolutū pānis: vagiētē: lachrymātē ⁊ ꝑ frigore tabescētē. Eamꝰ oēs q̃so cū pastoribꝫ ⁊ dicamꝰ sibi O angeloꝝ rex dignissime q̃ ꝓ nob ad hāc necitatē vēisti: ⁊ ex paupcula mr̄e natꝰ ī tuguriolo vilissimo nō hēs vbi caput reclines. q̃d vis a nob: q̃d tibi g̃tū ꝑsoluere possumꝰ. vis auꝝ vl' argētū: placēt tibi gēme vl' iocalia vl' ꝓciosa q̃q3 delectabilia: ⁊ si forte ista spreueris q̃ faciūt tm̄ ad ornatū ñ ꝓ tua necitate. domū accipes ad habitādū. ligna ad pānos calefaciēdū. ⁊ mox īfantulꝰ iste clamabit. O rōnales creature: nolo mōi diuitias: nolo delitias. nolo magnificētias. ecce carnē assumpsi vt ꝓ vob. xxxiij. annis laborās affligar idesinent. in fame ⁊ siti. in vigilijs. in ꝑegriatōibus. ī angustijs. ī ꝑsecutiōibꝫ. ī plagis. ī ꝟberibus. ⁊ ī sanguis effusiōe. vsq3 ad mortem. si mihi placere cupitis q̃ vos ita diligo. pctā vestra mihi donate. illa suꝑ hūeros meos ponite: dolētes ī corde vr̄o de oībꝫ cōmissis vestris. ⁊ ego ꝓ vob oībꝫ satisfaciā. ego oīm penitentiā portabo. O hūani cordis duricies: cur nō mollireris: cur nō flecteris. cur nō moueris ad vocē saluatoris: Sꝫ tu q̃d faciebas o ꝟgo pijssima qñ factorē oīm videbas ī assūpta carne tam īfimo ī loco natū: credo ꝙ lachrymas ꝯtinere ñ poterāt ocli tui q̃ tāto magis cōpatiebaris q̃nto eras certior ꝺ altitudine sacri. Nēpe animꝰ hūanꝰ excogitare non sufficit q̃lit tu ꝟgo benignissima dilecti filij tui artissimā pauꝑtatē defleuisti. Sꝫ o bn̄dicta ꝟgo aliq̃ntulū ꝯsolare: ꝯsiderās ꝙ filiꝰ tuꝰ fec more honoꝝ ⁊ excellētiū imꝑatoꝝ: q̃ añ se deferri faciūt vexilla sua q̃ ad pugnā ꝯ hostes deferre itēdūt. Filiꝰ eīm tuꝰ ī hūc mūdū vēiēs signū ⁊ vexillū añ se portauit ī q̃ picta ē hūilitas: pauꝑtas ⁊ austeritas: q̃bꝫ malignū hostē diabolū debellauit

¶ Pars q̃rta huiꝰ ſmōis q̃ ꝺr causalitatis

PRo expeditōe huiꝰ ꝑtis q̃rit q̃ de cā ī nocte natitatis dñi missa celebret: cū ī alijs festiuitatibꝫ tm̄ ī die celebrare liceat: Ad qꝺ rñdet Thelesphorꝰ a Petro papa q̃rto: vt hr̄ ꝺ ꝯse. di. j c. nocte scā. ꝙ nocte scā natitatis dñi saluatoris missas celebrāt ꝑsbr̄i ⁊ hymnū āgelicū scꝫ Glia ī excels ī eis solēnit decātāt. q̃m et eadē nocte ab āgelo pastoribꝫ ē nūciatꝰ. ⁊ subito facta ē cū āgelo mltitudo militie celestis laudātiū ⁊ dicētiū Glia ī excels deo. Suꝑ q̃ ꝺr glo. ꝙ hec ꝟba tm̄ dc̄a sūt ab āgelo. sꝫ alia scꝫ Et ī terra pax hoībꝫ bōe volūtatis: addit Hilariꝰ. ¶ Querit scōo q̃re tres misse celebrant: Rñdet Ber. ī glo. ex de cele. miss. c. cō suluisti. ꝙ celebrāt ꝓpt mysteriū. q̃m ꝑ illas tres missas repn̄tant tres statꝰ. s. statꝰ añ legē: sub legē: ⁊ statꝰ gr̄e. Nā illa q̃ cātat ī nocte repn̄tat statū illoꝝ q̃ fuert añ legem. q̃m oēs erāt ī tenebris. Et iō ī aliq̃bꝫ ecclijs ꝺr ī ꝑma missa: Populꝰ q̃ ambulabat ī tenebris. Scōa missa ꝺr ī aurora. ⁊ significat tp̄s sub legeī q̃ iā icipiebāt ex ꝑte scire chr̄m ꝓpt dc̄a legis ⁊ ꝓphaꝝ: sꝫ nō plene. ⁊ iō cātat int diē et noctē. Et itroitꝰ ꝺr Lux fulgebit. Tertia ꝺr ī die. ꝑ quā designat tp̄s gr̄e. s. pn̄s in q̃ orta ē lux chr̄s dñs nr̄. ⁊ iō ī officio misse ꝺr: Puer natꝰ ē nob. Alij autē dicūt: ꝙ ī chr̄o sūt tres sub̄e. s. diuitas: aīa ⁊ corpꝰ. Iō ī eiꝰ natiuitate tres cātant misse. vna ī nocte ꝓfūda. ad significandā diuitatē q̃ oīno nobis ē occulta. Alia ī aurora: ad denotādā eiꝰ aīam q̃ nob parti fuit occulta ⁊ ꝑtiꝫ māifesta. Tertia cātat luce clara: ad significādā eiꝰ carnem q̃ a nob fuit māifesta. ¶ Tertio q̃rit q̃re christꝰ

x exclamat Hiero. ī ꝑsepe dñi

y

z Quare tres misse cātant in die natal' dñi.

A nasci voluit tpe pacis? Rñr vltra rónes s̄.al
Quare legatas q̄ h̄ fec̄ vt ipleret̄ ,pphetia Esa.ij. Cō-
tpe pacis flabūt gladios i vomeres: ⁊ lanceas suas i fal
nasci vo- ces. nō leuabit gēs ɔ̄ gētē gladiū: nec exerce-
luit. bunt̄ vltra ad pliū. Itē (vt ait Hugo cardi
nal' sup Luc̄. ij. h̄ egit vt oñderet q̄ ipe refor
matur⁹ erat pacē int̄ deū ⁊ hoies. int̄ iudeū
⁊ gētilē. int̄ hoiēs ⁊ āgelū. fecerat siqdē pacē i
celo: ⁊ venit facere pacē i terra. Un̄ Job. xx-
v. dr. Qui facit ɔcordiā i sublimib⁹ ei⁹. Itē
ad demōstrādū q̄ ipe ē rex pacific⁹: vt canit
eccl'ia i solēnitate occurrēti. ⁊ sic appellat eū
Grego. non⁹ i ,plogo decretaliū. q: ḡ auctor
pacis ñ bñ colit̄ nisi tpe pacis. cle. ij. §. scim⁹. d̄
sepul. ⁊ c. decz. d̄ imu. ecc. li. vj. Iō voluit vt
tpe natiuitatis v̄ificaret̄ illō Esa. xxxij. Sede
bit ppl's me⁹ i pulcritudīe pacis: i reqe opulē
ta. ⁊ i tabnacul' fiducie. trāssūptiue i c. fūda-
mēta. §. ,pinde offic̄ij. d̄ elec. li. vj. q. d. nascē-
do. Pacis leuitas sopiat qd̄ belli calamitas
itroduxit. l. j. in p̄n. C. d̄ cadu. tol. Intātū nā
q: est amator pacis q̄ cā vsq: ad sanguīs effu
sionē q̄siuit. vñ vt ait ps. lxxv. Fact⁹ ē in pa-
ce loc⁹ ei⁹. In h̄ etiā oñdit q̄ desiderabat in
nob esse pacē: iux̄ illō ps. lxxxiiij. Audiā qd
loq̄tur i me dn̄s de⁹: qm̄ loquet̄ pacē i plebē
suā. Seruem⁹ ḡ ⁊ pacē ⁊ ɔcordiam si volu
mus paruulū v̄gis filiū libent̄ ɔuersari no
biscū. Un̄ apl's. ij. Cor. xiij. inqt. Pacem ha
bete ⁊ de⁹ pacis erit vobiscū. s. hic p̄ grām ⁊ i
alia vita p̄ glīam Amē.

¶ De cadē breuissime v̄gis parturitōe
Sermo. III.

Peperit filiū suū
B p̄mogenitū Luc̄. ij. Decz regiā ma
iestatē aliqñ visitare getē suā. ⁊ p-
mittere se videre a suis suis. ⁊ cū ill' int̄duz
loq̄: eisq: grās elargiri: p̄cipue qñ raro ab
eis vis⁹ ē. Cōsueuit āt rex ista faciēs pari fa-
cere soliū vl' thronū ei⁹ decori regio ɔgruētē.
q̄ qdē thron⁹ multiplici sit ornat⁹ apparatu
Spūal'r rex etern⁹ de⁹ remotus stetit a suo
ppl'o indignat⁹ ,ppter culpā humani generis
illi a p̄mis parētib⁹ trāssusam. Sed tpe ple
nitudinis aduenīēte qñ voluit rex nr̄ se ppl'o
suo māifestare ⁊ ipm p̄sonal'r visitare. fec̄ si-
bi thronū pulcerrimū. s. v̄ginē gl'iosam. per
[illegible]ā vis⁹ ē cū hoib⁹ ɔuersari ⁊ puelle brachi-
is baiulari. d̄ q̄ throno inqt ,ppha ps. lxxxviij
Thron⁹ ei⁹ sic dies celi. De h⁹ q: throni ino
cētia h̄r. ij. Reg. xiiij. vbi dr. Rex ⁊ thron⁹ ei⁹
sit inocēs. Nā ñ solū ch̄s s: etiā brā v̄go ab
oī pctō imūis fuit. Hui⁹ āt throni admirabi
lis figura h̄r. iij. Reg. x. vbi legit̄ salomonez
fecisse i domo libani thronū d̄ ebore grandē
quē vestiuit auro mūdissimo. ⁊ hēbat sex ḡ-
dus. Inferioritas aūt ⁊ sūmitas ei⁹ rotūda
erat. ⁊ i pte posteriori erāt due man⁹ tenētes
sedile hicīde. ⁊ duo leōes stabāt iux̄ man⁹ ⁊
xij. leūculi stabāt sup ḡd⁹. ⁊ i illo solio sedēs
rex Salomō ɔferebat grās. Spūal'r nāq: Maria
p̄ hūc thronū intelligit̄ v̄go gl'iosa q̄ fuit de p̄ throñū
ebore p̄ v̄ginitatē. ⁊ deaurata p̄ pfecta charita salomōis
tē. sed ḡd⁹ iferiores sc̄ sex gnā sctōx: sup q̄s signat
sublimata sedet vltra choros āgelox. s. p̄n-
archax: ,pphax: aplox: martyx: ɔfessox ⁊ v̄-
ginū. Sūmitas v̄o h⁹ throni ,p tāto dr rotū
da: q: rotūditas i figura pfectōr fcat. eo q̄
sit capacior oib⁹ figuris. Nā sublimitas gl'io
se v̄gis gēitricis dī oib⁹ ē latior ⁊ pfectior. ipa
ei cū cherubin ē sapiētissima. cū seraphin ar
dētissima. oēsq: alias h: pfectōes angelox ⁊
sctōx ipis oib⁹ excellēti⁹. Un̄ Paulin⁹ dia-
con⁹ i ser. v̄gis ait. Nec mix̄ frēs charissimi
si hec admirabil' v̄go sctōx celsitudinē trāscē
dit mortaliū. cū i hac pte ēt excellat hōx ag-
gmia āgelox. Hec ille. Due āt man⁹ tenent
ipam. s. due nāe ch̄i. humanitas ⁊ diuitas.
Duo q: leōes iux̄ ipam q̄si ad custodiā ch̄i
tes: ⁊ ab heresib⁹ custodiētes. sūt duo testa-
mēta. Duodeci v̄o leūculi sc̄. xij. articli fidei
q̄s habuit ⁊ sp̄ tenuit. In h̄ ḡ throno sedens
ch̄s rex pacific⁹ p̄bet se ppl'o clemētē ⁊ beni
gnū ac p̄sto oib⁹ ad hūc thronū accedētib⁹
dona elargit̄. vñ Anf. i medita. brē v̄gis dr exclama-
tio ansel-
ipi m̄ri dei. Tu dñā porta vite: ianua salutis: mi v̄gi
adit⁹ repatōis: aula vniūsal' pietatis ac gnāl' nem
rcōciliatōis vas ⁊ tēplū: ⁊ sal⁹ vniuersox. tu
oñdisti mōo dñm ⁊ deū suū quē nesciebat.
Tu visibilē exhibuisti mōo creatorē suum
quē p⁹ ñ videbat. Tu genuisti mōo rstaura
torē q̄ pdit⁹ idigebat. Tu pepisti mōo rcō-
ciliatorē quē re⁹ ñ habebat. p̄ fecūditatē tuā
peccōr imūd⁹ ē iustificat⁹: exul educt⁹. celū s
dera: terra: fluia: dies: nox ⁊ q̄cūq: prāti būa
ne vl' vtilitati sc̄ obnoxia i amissis d̄ qb⁹ val-
de grulāt̄ sc̄ p̄ te q̄dāmō rsuscitata. q̄dā ieffa
bili grā dotata. Hec Anf. De cui⁹ imaclate
v̄gis prturitōe tres ɔsideratōes faciem⁹
Prima dicet̄ exultatōis
Scda certificatōis
Tertia v̄o fructificatōis
¶ Pars p̄ma hui⁹ smōis q̄ dr exultatōis Qualit̄
Quātū gaudere ⁊ exultare i hac celeberri d̄ natiuitate
ma festiuitate debeam⁹ vltra dca i ser. dni gau-
j. hui⁹ ptis: pte vl. oñdit̄ ex h̄ q̄ gaudiū h⁹ sa- dere debe
cratissime natiuitatis dni nr̄i a stella magis i ori mus
ente ⁊ a sibylla octauiāo i occidēte: ⁊ ab āge-
lo pastorib⁹ i iudea: q̄ ē i medio mōi cū maxi
ma leticia ē āñūciatū. si ḡ tātū exultat subli
tas āgelox. mlt'o magis iocūdari ⁊ gaudere
dz hūilitas hoim ita p̄ h̄ subliata. q: nat⁹ est
pncipl'r nob. Nō ei (vt ait apl's Hebr. j.) an-
gelos s: semē abrae apphēdit de v̄gie nat⁹.

Filiꝰ eternꝰ dī vt hoīes libaret ab eterna mor/
tē factꝰ ē hō: vt ait Leo papa ī s. nati. Et hac
ð cā maxīe dꝫ letari hūanū genꝰ. Nā si ī aliq̄
ciuitate obsessa a pessimis inimicis hoīes illiꝰ
ciuitatꝭ fame ⁊ siti deficiētes oēs ī pꝉiculo es
sent vt traderēt in ore gladij ad mortē. q̄dā/
q̄ adueniēs eos libaret: q̄s ibi esset q̄ nō sūme
gauderet ⁊ solēnia ageret: Cū igr̄ citas huiꝰ
mūdi obsessa eēt ⁊ possessa a diabolo et āgelꝭ
eiꝰ: adeo q̄ deficiebāt hoīes fame vitatꝭ et si
ti bōitatꝭ. vn̄ hic migrātes ad mortē etnā de
scēdebāt. veīt de celo vtri vginal' rex magnꝰ fa
ctꝰ puꝰ: dn̄s fortꝭ ⁊ potens: dn̄s potēs in pre
lio ꝯ̄ antiquū hostē. ⁊ nos de manu eiꝰ eripu
it ⁊ libauit. ⁊ iō sūmope nos opꝫ gratulari.
Figura āt hꝰ hr̄. iiij. Re. xix. vbi dr̄ q̄ tpe eze
chie regꝭ iude obsessa fuit citas regal' hierlꝫ
ab imēsa mltitudie exercitꝰ Sēnacherib re
gꝭ assyrioꝝ. et ita coartata q̄ hoīes eiꝰ tie/
bāt capi. atꝫ ī mlta amaritudie anxietateq̄ꝫ
lachrymātes residebāt. sꝫ media nocte āgelꝰ
dei descēdēs de celo libauit eā occis. clxxxv.
milibꝫ viroꝝ ð exercitu sennacherib: ꝓpter q̄d
deuictꝰ ⁊ ꝯfusus reuersꝰ ē ī trā suā: pp'ls aūt
libatꝰ mltꝭ dieb; festiuauit grās agere deo:
repletꝰ mltꝭ diuitijs ð spolijs inimicoꝝ. q̄ꝫto
ḡ magꝭ exultare dꝫ genꝰ hūanū ð aduētu re/
gꝭ āgeloꝝ. q̄ ī carne apparēs ꝓstratꝭ hostibꝫ
eiꝰ ð ipoꝝ supnis cubilibꝫ gl'iosisq̄ꝫ sedibus:
atq̄ꝫ celestibꝫ opibꝫ illam copiose ditauit.

Quō maria ð ptu gaudebat

¶ Sup oēs āt hoīes gaudere debuit ipa q̄
illū pepit vgo bn̄dicta. Sꝫ forte q̄s dicꝫ. vn̄
gaudiū hr̄e potuit de ptu isto cū sola essꝫ cuꝫ
vetulo ioseph spōso suo nō ī domo a frigore
⁊ ventꝭ ptecta sꝫ ī pādochio vndiq̄ꝫ tenebroso
⁊ magꝭ aīalibꝫ q̄ꝫ hoībꝫ apto: nō ꝯfortata a
societate mlieꝝ eā visitanciū: sꝫ ab oībꝫ feis
segregata. nō ī lecto q̄escēs sꝫ ī tra vel lapide
duro. vbi n̄ erat ignis defumēs sed frigꝰ intē
sū medie noctis. vbi etiā nō erāt cibi delica
ti q̄bꝫ indigēt mlieres ī ptu. non cōfectiones
nō vina pciosa. sꝫ austeritas et paupertas ī mē
sa. Que ḡ illi fuit cā gaudēdi: Ad hec respō/
deret btā vgo si p̄ns adessꝫ. Gaudiū extra sū
⁊ delectatōeꝫ q̄ declarari nō pōt. Illud em̄
vt ait deuotꝰ meꝰ Bern̄ sup Ecclesiasticū so/
lū est veꝝ ⁊ plenū gaudiū: q̄d nō de creatu
ra sꝫ de creatore ꝯcipit. cui ꝯpata oīs aliūde
iocūditas meror est. oīs suauitas dolor ē. oē
dulce amaꝝ ē. oē postremo q̄d delectare pōt
molestū ē. Si em̄ ꝓpha gaudebat ī dn̄o ⁊ ex
ultabat ī deo iesu suo. Abac. iij. q̄re ego gau
dere ⁊ exultare ī eo n̄ debui ex vtero meo na
tē exultauit. vt hr̄ Jo. viij. quō ego sine igēti
gaudio ⁊ exultatōe eē potui: cū ipꝫ messiam
ex me genitū vidi: certe cor meū ⁊ caro mea
exultauerūt in deū viuū. q̄ cū sit fons ⁊ origo
oīs bonitatꝭ: oīs dulcedīs ⁊ suauitatis: cu
ius odore reuiuiscūt mortui. cuiꝰ aspectu le
tificāt āgeli. cuiꝰ iussu mouēt celi: sup abū/
dabā gaudio ipm ex meis visceribꝫ genera/
tū aspiciēdo. nec egebaꝫ ꝯsolatiōe hūana cū
abūdarē diuīa. nec societate mlieꝝ cū ades/
set exercitꝰ āgeloꝝ canentiū. nec trenuꝫ cibū
affectabā. q̄ꝛ panē viuū ð celo missū oēꝫ sapo
rē ⁊ oē delectamētū in se ꝯtinētē. ⁊ oēꝫ appeti/
tū satiantē hēbam. Mirabile igit̄ mō gaui/
sa ē btissima vgo cū vidit etnā felicitatē ex se
ꝓgenitā. nā gaudiū orit̄ ex bono adepto. vn̄
Job. iij. dr̄. q̄ effodiētes thesauꝝ gaudentq̄ꝫ
vehement̄ cū inuenerit sepulcrū. ⁊ h̄ q̄ꝛ sꝑāt
ibi iuen ire thesauꝝ q̄d cupiūt. Antiq̄ eī in se
pulcrꝭ dn̄oꝝ cū eis ponebāt thesauros. cum
ḡ q̄ꝫto maiꝰ ē bonū tanto maiꝰ gaudiū seq̄t̄
cū hꝫ ꝑfecto ex sūmo ⁊ vl'i bono hito a bn̄di/
cta vgine ex ꝑturitiōe sui filij ineffabil' ei cō/
solatio causata ē. Marie vo gaudebat q̄ꝛ li/
cet alie mr̄es n̄ possent ī vitate dicere filiū ex
toto eē suū cū ex pte sit viri: ipa tn̄ sola pepe/
rit filiū ex toto suū ¶ Possūꝰ aūt deuote me
ditari circa ꝑturitiōeꝫ b. vgis. q̄ lꝫ ipa bn̄di/
cta vgo nō eēt obligata edicto Augusti cesa/
ris ð descrꝑtōe faciēda. q̄ꝛ erat mr̄ regꝭ oīm ꝑ
ꝯceptiōeꝫ eiꝰ effecta. tn̄ ad oñdendū exēplū
obediētie ⁊ reuerētie maioribꝫ ⁊ p̄sidētibꝫ. et
secl'aribꝫ ⁊ discolis ipendēde voluit obedire
Octauiano infideli Juxta illud. j. Petri. ij.
Subditi estote dn̄is vr̄is. n̄ tm̄ bonis ⁊ mo
destis sꝫ etiā discolis ⁊ malis. ⁊ ꝓpt̄ eandem
cām voluit etiā filiꝰ eiꝰ obedire pcepti p̄nci/
pū secl'ariū. vt ptꝫ ī solutōe cēsus Mat. xvij.
Vn̄ inq̄t Greg. in c. q̄d ergo. xj. q. iij. Quid ḡ
miꝝ si pctōr hō obediētie i p̄ntis vite breui/
tate se subijcit: q̄n hāc mediator dei ⁊ homi/
nū tenuit. Btā igit̄ vgo vt dictā obedienti/
am adipleret discessit a citate sua nazareth
q̄ erat in ꝓuincia galilee ⁊ ꝑrexit ī bethlem q̄
erat in ꝓuincia iudee. cuiꝰ discessio valde fu/
it molesta illis bōis mlieribꝫ q̄ erant vicine
hitatiōi virginis in nazareth. vt ꝯtēplat̄ dn̄s
Jo dn̄ici in q̄dā ser. Nā vidētes btāꝫ vgieꝫ ḡ
uidā. lꝫ crederēt eā ex ioseph cōcepisse. expe/
ctabāt cū magꝭ desiderio p̄ntes eā eē ī ptu eiꝰ
Erat eī tm̄ pulcritudo et honestas ⁊ sctitas
affabilitasq̄ꝫ ⁊ sapia eius q̄ videbat̄ q̄si vna
fruitō ꝯuersari cū ea ⁊ loq̄ secū. ꝓpt̄ q̄d vicine
eiꝰ affectabāt eē cū ea. sꝫ ipa se totā do tr̄uās
amabat solitudinē: ac rarissime ad ostiū do
mus se recipiebat: minꝰ ad fenestras aspicie/
bat. sꝫ ī tēplo ⁊ ī domo oroi vacabat hoiꝫ cō/
uersatiōeꝫ fugiēs. vt cū do ⁊ āgel' familiariꝰ
ꝯfabularet̄. ⁊ ī lege dn̄i meditaret̄ die ac no
cte Verā eī sciebat eē. Prosꝑi sniaꝫ ē li. epigr.
dicētꝭ. Scrutari legem p̄nt vtcunq̄ꝫ sereni. si
mōi a strepitu liba corda vacēt. Poterant ḡ

D Quare Maria voluit obedire edicto cesaris.

ille vicine dicere int̃ se. Uenit ꝓcerto dies ptꝰ
eiꝰ. ꝛ tũc indigebit nr̃o adiutorio: ac vocare
nos faciet ad adiuuanduꝫ: itrabimusq; do-
mũciꝰ ꝛ hẽmꝰ copiã cõuersandi cuꝫ ea. O q̃
erit gratiosus fructus tãsancte tanq; hõeste
ac pulcre iuuencule. ita humil' est ꝛ amorosa
ꝙ dare aliȷ̃ nollet ad lactãdũ filiũ suũ: sꝫ ipm
suis vberibꝫ lactabit. Sꝫ cũ tenebit illuꝫ in
gremio vl' brachijs suis: nos aliq̃n reuerẽter
auferemꝰ illũ de maĩbꝫ suis ꝛ ducemꝰ in do
mos nr̃as. ꝛ ꝯsolatiõeꝫ hẽbimꝰ d̃ filio suo. et
ita ip̃a neĉc hẽbit q̃nq; ꝯuersari nobiscũ. Sꝫ
diuia dispositione p̃dicte m̃lieres fraudate
sũt a suo desiderio. Nã ip̃a pijssima v̾go cum
Quõ Joseph ho-spitiuꝫ q̃rens deridetur
spõso suo Joseph ad bethleemiticã vrbẽ ꝓfe
cta ẽ. vbi vt ꝯtẽplat' sctũs Uinc. in q̃daꝫ ser.
cũ ad q̃ddã hospitiũ diuertisset. hospes cer-
nẽs Joseph vilibꝫ vestibꝫ idutũ ꝛ paupeꝫ ar
bitratꝰ: dicit ei. Nõ possuꝫ hõe senex vos ho
spitari: quia pl'es nobiles expecto isto ser.
ꝛ tũc. s. ioseph cog̃uit veraꝫ esse illam. Ouid.
sniam. i. ij. d̃ arte amãdi. Ip̃e licꝫ vẽias mu-
sis comitatꝰ homere. Si nihil attulerꝭ ibis
homere foras. Et in j. de fastis. Paup̾ vbiq;
iacꝫ. Perrexit g̃ ad aliũ hospitẽ: q̃ interroga-
uit eũ di. Dñe q̃t eq̃taturas ꝛ famulos hẽtꝭ.
q̃ rñdit nullas: sꝫ asellũ ꝛ bouẽ ꝛ vxoreꝫ meã
tm̃. At ille iquit. Istud hospitiũ nõ est ꝓ vo-
bis: sꝫ ꝓ hñtibꝫ m̃ltã pecuniã ad expẽdendũ:
ite ad hospitale paup̾ꝝ. Iuit igr̃ ad aliũ ho
spiteꝫ q̃ dixit illi. O senex miser: quõ nõ eru-
buisti ducere in vxorẽ tã delicatã iuuenculã
vade ad aliõ hospitiũ: q2 h̃ nõ poteris mane-
re. Et sic paup̾culꝰ Joseph nesciebat q̃ iret. ꝛ
p̃cipue dolebat de btã v̾gine quã sciebat ma
trẽ dñi ab oibꝫ hoibꝫ venerãdã ꝛ nouerat te-
nerã esse v̾gis v̾ecũdiã. vñ valde dolebat de
d̾risionibꝫ q̃ eis fiebãt ꝓpt' paup̾tatẽ: iuxta il-
lud Juuenal'. li. j. Nil hꝫ infelix paup̾tas du
rius in se Quã ꝙ ridicl'os hoies fac̃. Sꝫ cõ-
fortabat euꝫ b. v̾go di. illõ Señ ad Lucillũ.
Placeat nob̃ q̃cq̃d d̃o placꝫ ob h̃ ip̃m q̃ꝺ si-
bi placꝫ: ꝛ etiã forte ꝯfortando euꝫ ꝙ hec tri-
stitia v̾teret' in gaudiũ. dicebat illõ Ouid. in
li. d̃ põto. Sepe creat molles aspera spina ro
sas. Nõ g̃ diffidamꝰ de diuia bonitate: sꝫ fir-
mit' sup̾nũ expectemꝰ adiutoriũ. Nã nõ ẽ ab
breuiata manꝰ dñi. Eamꝰ igit' ad aliquẽ lo-
cũ remotũ a tuml'tu hoim vt possimꝰ q̃etiꝰ
deo vacare ꝛ ip̃e cui ẽ cura d̃ oibꝫ ꝓuidebit no
bis. Querẽtes g̃ iuenerãt diuersoriũ siue cro
tã atꝫ tuguriũ. i q̃ itrãtes pepit ibi v̾go gl'io
sa suũ benedictũ filiũ gaudiũ m̃ris hñs cũ v̾
ginitatꝭ honore. Ut ei inq̃t Orige. sup̾. Luc.
Sicut Abacuch itrauit ad Danieleꝫ i lacũ
leonũ ꝯferẽs ei prãdiũ bonũ: et exiuit ñ ap̾tꝭ
ostijs sꝫ clausis. sic b. maria saluis claustris
odoris cõcepit ꝛ pepit filiũ suuꝫ p̃mogenitũ
Cui ꝓtinꝰ genuflectẽs ꝛ euꝫ adorans dixit.

Salue mi dilecte fili: adoro te deuꝫ meum:
q̃ dignatꝰ es ꝓ salute mea ꝛ oim hoim hanc
vallẽ lachrymaꝝ intrare. Postmodũ v̾o de-
osculata ẽ faciẽ gratiosi sui filij dei. O facies
plẽa oim g̃tiaꝝ in quã desiderãt ãgeli ꝓspi-
cere. Deĩde deosculãs manꝰ dicebat. O ma-
nꝰ btĩssime q̃t infirmos estꝭ sanature: q̃t mi-
racl'a op̾ature: Osculabatur ẽt pedes di. O
sctĩssimi pedes q̃tũ discurrerꝭ p̾ varias ciui
tates ꝛ castra ad docẽdũ ꝛ laborãdũ ꝓ ꝯuer
sione pctõꝝ: ꝛ in talibꝫ suauissimis eloquijs
dulcit' ãplexabat' suũ charissimuꝫ vnigenitũ
tota repleta dulcedine ab eo sil'r suauissime
ãplexata: ita vt dicere posset illõ Cañ. ij. Le-
ua eiꝰ sub capite meo: ꝛ dextra illiꝰ ãplexabit'
me. ꝛ ip̃e p̾uulꝰ Jesus v̾ba m̃ris lãbẽs ꝛ oscu
lãs dicere poterat illõ Cañ. iiij. q̃ pulcre sunt
mãme tue soror mea. spõsa mea: pulcriora sũt
v̾ba tua vino: ꝛ odor vnguẽtoꝝ tuorũ super
oĩa aromata: fauꝰ distillãs labia tua sponsa.
mel ꝛ lac sub ligua tua. ꝛ odor vestimẽtoꝝ tu
oꝝ sic̃ odor thurꝭ. Gaudebat g̃ btĩssima v̾go
ꝛ sil' valde obstupebat de admirabili natiui-
tate filij sui. q̃ natꝰ erat d̃ ip̃a matre sine p̃ie.
mirabat' ꝙ eẽnitas facta sit noua. imẽsitas
p̾ua. pulcritudo deformis: maiestas abiecta
sapiã muta. fortitudo ifirma. iustitia vt rea
ꝛ opulẽtia facta sit egena

Pars scđa huiꝰ s̾mõis q̃ d̾r certificatiõis
Ulla mulier de suo p̾tu vnq̃ fuit
certior btã v̾gie. vt p̾ꝫ. xij. discurrẽ
do. Prĩo em̃ fuit certificata d̃ mat̾nitate
ꝯterna habilitatiõe. i. ꝙ erat electa a
d̃o vt eẽt m̃r filij d̃i. Uñ ille inq̃t ãgelꝰ Luc. j
Inuẽisti g̃raꝫ apđ deũ. ecce ꝯcipies i vtero ꝛ
paries filiũ. et sic fuit certificata ꝙ erat ido-
nea m̃r filij d̃i. Scđo certificata fuit de futu
re ntiuitatꝭ vaticiatiõe. Si ei alij ꝓphe ꝓphe
tãtes fuer̃t certificati a d̃o itrinsecꝰ de v̾itate
quã p̃dicebãt ꝙ sic erat veꝝ sic ip̃i spũ ꝓphi-
co videbant ꝛ annunctiabãt. sic ip̃i sil'r con-
gnouit certissime facta reuelatõe ãgelica spũ
ꝓphetico eo ꝙ erat illa v̾a futura m̃r filij dei
quã ꝓphete p̃dixerãt. Tertio fuit certificata
d̃ m̃rni amorꝭ duratõe. M̃l'ie nãq; sũt m̃res q̃
pariũt filios q̃ tñ i ꝓcessu t̾pis p̾dũt g̃raꝫ vi-
roꝝ ꝛ filioꝝ. Maria ãt ñ solũ i suo cõceptu
certificata fuit ꝙ in suo v̾to fieret idiuisibil'
vnio diuĩtatis ꝛ hũanitatꝭ i vna p̾sona. sꝫ ẽt
fuit i g̃tia ꝯfirmata s̾ꝫ oẽs theol. i. iij. sniarũ
di. iij. Quarto certificata fuit d̃ noĩs filij dei
diuulgatõe. ꝛ h̃ q̃n dixit illi ãgelꝰ: vt h̾r Lu. j.
Hic erit magnꝰ ꝛ filiꝰ altissimi vocabit'. q̃ꝺ
factũ est q̃n dedit illi deꝰ nomẽ q̃ꝺ est sup̾ oẽ
no. s̾ꝫ ꝙ ait ap̃l's Phil'. ij. vt. s. noiet' deꝰ ꝛ fi-
liꝰ dei. Quĩto certificata fuit d̃ regni filij sui
p̾petua duratiõe ꝛ h̃ q̃n dixit illi ãgelꝰ. Et re
gni eiꝰ nõ erit finis. In cꝰ signũ hẽmꝰ ꝙ oĩa
gna ꝛ impia finẽ habuer̃t. Et verificata fuit

E Maria
certissima.

snia Goffredi in poetria di. ca.xxxiij. Hoc vnū pscire potes: qꝛ nulla ptās Esse morosa pōt. qꝛ res fortuna secundas Impat esse breues. si vis exempla. pores Respice fortunas. emarcuit illa poꝝ. Florida pspitas. mios sb uertit athenas. Iliō atrides magne cartaginis arces Scipio. sꝫ mlti romā: fuit alea fati Tpe ꝟsa breui. breuis est distantia leti. Domis ꝛ mesti. nox ē vicina diei. Nec aliēa docent: ꝛ te tua fata docebūt: hec ille. Nihil ei est stabile ac ppetuū in h mūdo hoiꝰ. l. ij. §. sꝫ qꝛ diuie. C. d ve. iu. enu. ꝛ. §. vt āt i auꝭ. d nō alie. aut pmu. re. ec. ꝛ. §. hāc dicentes. in auꝭ. vt oēs obe. iudi. De dñationiꝰ aūt cito trāseūtiꝰ (iuxta illō Lucani. in. j. Sūmisqꝫ negatū stare diu.) ptꝫ discurrēdo breuiꝭ ꝛ cōsiderādo finitionē triū regnoꝝ potētissimoꝝ. Finitū nāqꝫ ē regnū assyrioꝝ i. Mccxlix. annis. Regnū medoꝝ non durauit nisi annis. ccxlix. Regnū rhomāoꝝ sb regiꝰ durauit. ccxliij. annis. In signū ꝟo ꝙ regnū chri non hēbit finē iā durauit. Mcccccxcij.. nec vnqꝫ terminabiꝭ. ¶ Sexto certificata fuit i Joan. exultatōe Luc. j. vbi dixit Helizabet. Exultauit i gaudio infans i vtero meo. Hec em̄ exultatio fuit iusitata: ꝛ iō miraclosa: maxime qꝛ facta fuit i vtero. ꝛ ēt accelerat⁹ fuit i infante vs⁹ rōnis ꝛ volūtatꝭ: vt possꝫ inꝭ viscera mr̄na agnoscere: credere ꝛ consentire.

¶ Septio certificata fuit i helizabet testificatiōe: qꝛ dictū fuerat p āgelū Lu. j. Et ecce heliza. cognata tua ꝛ ipa ꝯcepit filiuꝫ i senectute sua. Cūqꝫ maria iuissꝫ i montana: et salutassꝫ heliza. ipa testificata fuit ꝟba āgelica fore vera di. Vñ h mihi vt mr̄ dñi mei veniat ad me. ¶ Octauo certificata fuit Joseph approbatiōe. cui angel⁹ apparuit in somnis: Mat. j. di. Noli timere accipe mariā ꝯiugē tuā: qd ei in ea natū ē: de spūsctō est. Qd factū Joseph approbauit dū ipaꝫ in vxorē duxit. ꝛ silr cū eo ꝟgitatē ppetuā vouit. ¶ Nono certificata fuit pastoꝝ veneratiōe: qbꝰ in hac nocte apparēs angel⁹ dixit illud Lu. ij. Annūctio voƀ gaudiū magnuꝫ qd erit oīꝭ pplo: qꝛ nat⁹ ē voƀ hodie saluatoꝛ ꝛc̄ Qui pastores venerūt ꝛ iuenerūt iuꝭ ꝟbū angeli. p qꝫ pastoꝝ veneratiōeꝫ fuit certificata b. Maria. ¶ Decio certificata fuit āgeloꝝ iubilatiōn. vñ Lu. ij. c. legiꝭ ꝙ facta fuit multitudo celestꝭ exercitus cū āgelo canētiū ꝛ dicētiū. Glia i altissimis deo ¶ Vndecio certificata fuit sc̄ti Symeōis āplexatiōe. vñ legiꝭ Lu. ij. ꝙ cū q̄dragesimo die natitate chri Maria ꝛ ioseph portauerūt iesū ad tēplū: tūc Symeō fuit duct⁹ spū in tēplū. Cūqꝫ vidissꝫ iste senex pueꝝ iesū: eodē spūsctō ispirat⁹ coḡuit eum mūdi saluatorē. Aperiēs āt brachia sua senilia ipꝫ āplexat⁹ est di. Nūc dimittꝭ fuuꝫ tuū dñe ꝛc̄. Que ꝟba cū āplexu tāferuido fuerūt marie manifestatiua filij sui natitatꝭ iocunde. Duodecio ꝛ vltio fuit certificata sc̄tē Anne vaticinatōe. Nā legiꝭ Lu. ij. ꝙ ipa nō recedebat d templo Fuiēs deo die noctuqꝫ ieiunijs ꝛ orōniꝰ vacās. ꝛ spū di mota i ipa hora q̄ puer fuit pñtat⁹ sup altare: supuenit et ipa ꝛ dñm laudabat: ꝛ spū ꝓphetico plena oībus pñtiꝰ expectātiꝰ redēptōꝫ isrl loq̄baꝭ qꝛ. s. h puul⁹ nup nat⁹ erat mūdi saluatoꝛ. Et est aduertēdū ꝭm Tho. pte. iij. q. xxxvj. ar. v. ꝙ iste due manifestationes sꝭ excellentiores alijs reuelationiꝰ.

¶ Pars. III. huius ꝭmonis/ q̄ dꝛ fructificationis.

Inqt Leo papa in q̄dā ser. Que h sacramtū mēs cōphēderet? Que hāc grāꝫ valeat lingua narrare? q d. nulla. nihil em̄ vtili⁹ salubri⁹qꝫ hūano generi ꝯtigere potuit qꝫ chri ort⁹ d cui⁹ vtilitatiꝰ aliqd breuiꝭ in hac pte loq̄mur. omittēdo ḡ ꝙ chrs p hūanitatē quā assumpsit factus ē mediatoꝛ nr̄ ꝛ satisfactoꝛ ꝓ pctis/ atqꝫ redēptoꝛ hūani generꝭ. iuꝭ illō Apo. iiij. vbi ei dꝛ: Redemisti nos dñe de⁹ in sanguie tuo ꝛc̄. Solū referā sex fructificatōes. Pria qꝫ dꝛ iclinatōis. s. diuie maiestatꝭ. Nā videm⁹ tpalr ꝙ nō puā grām sibi deputāt fieri subditi si rex aut pnceps eorum digneꝭ visitare sua hitacula. Quātā ḡ grāꝫ feċ noƀ dñs de⁹ nr̄ creatoꝛ ꝛ gubnatoꝛ oīm creaturarū? Ad nos descēdit d cel. ꝛ tenebras nr̄as visitauit Ex q̄ colligit Amb. i q̄dam ser. cū q̄nta sollicitudie hoies se pꝑare debēt ad chri natitateꝫ suscipiēdā di. Ecce siqs nr̄ꝫ seniorē suū i domū suā suscipe dbuissꝫ: ab oīꝰ sordiꝰ ꝛ imūdis reꝰ ipam domū mūdassꝫ ꝛ q̄cūqꝫ necia cēnt ꝭm suā possibilitatē ꝑpassꝫ. Etsi h facit mortal suscipture⁹ mōtalē: qꝫto magꝭ se mūdare dꝫ creatura vt suo creatori appenti in carne nō displiceat. Hec ille. Qui ibideꝫ ponit dei dignatōeꝫ di. Ille iust⁹ venit ad nos pctōres vt ex pctōriꝰ faceret iustos. pi⁹ venit ad ipios vt ex ipijs faceret pios. hūil venit ad supbos vt ex supbis faceret humiles. qd pl'a? Ille nā bonus venit ad nos hoies q pleni eram⁹ oīꝰ mal. Hec Amb. Sꝫ si ista iclinatōeꝫ melius vis attēdere. ꝯsidera ꝙ ex hac dñi nr̄i natitate: ipe q est creatoꝛ ꝛ pr̄ nr̄ De q̄ Deu. xxxij. dꝛ: Ipe em̄ est pr̄ tuus q possedit ꝛ feċ ꝛ creauit ꝛc. dignatus ē fieri frater nr̄. Quā iclinationē tāgit Augꝭ. i. xiij. de tri. Vñ Apls ad Heb. ij. ait: Non ꝯfundiꝭ eos vocare frēs/ di. Narrabo nomen tuum fribus meis. ps. xxj. Ipe q̄qꝫ inqt Magdalene vt hr̄ Jo. xx. Vade ꝛ dic friꝰ meis. ascendo ad prēm meū ꝛc̄. Et iō ipe dñs a noƀ appellaꝭ fraꝭ nr̄. vt i c. olim. viij. q. j. O qꝫ igēs est hec grā. O qꝫ benigna diuie maiestatis

Marginal notes: H — Vtilitates nati chri — Q chrs est fr̄ nr̄

inclinatio, vt is qui vniuersoꝝ est dñs fiat frẽ miseri pctõris. Hic filij isrl' audiẽtes q2 de⁹ visitasset eos: adorauerũt pni i terrã. Exod.iiij In cui⁹ figurã Areuna vidẽs regẽ dauid ad se venientẽ: egressus ẽ obuiã illi. ꝛ adorauit pno vultu in terrã: ac dixit. Que cã ẽ vt dñs me⁹ rex veiat ad suũ suũ. vt hr̃ .ij. Re.vl.ꝛ.j. Paral'.xxj. Sic qlibet aĩa deuota cõsiderãs tãtã dignitõnẽ ꝛ iclinatiõez altissime maiestatis di: dicere dꝫ illð qð hr̃ Job.vij. Quid ẽ hõ q2 magnificas eũ: aut qd apponis erga eũ cor tuũ? visitas eũ diluculo: ꝛ subito probas illũ. Et ps. viij. Quid ẽ hõ q̄ mẽor es ei⁹: aut fili⁹ hoĩs qm̃ visitas eũ. Huic autẽ sic dño suo obuianti occurret ip̄e rex celestis. et amplexãs illũ dicet ei. Ego sũ frẽ tu⁹ noli timere. Hester.xv. Hec igr̃ fuit pma vtilitas natiuitatis dñi nr̃i iesu chr̃i. q2 frẽ nr̃ effect⁹ est Quã qdẽ p⁹ ɔceptiõez suaz desiderabat scã mr̃ ecclesia: di. illud Cañ.viij. Quis mihi det te frem meũ sugentẽ vbera mr̃is mee vt iueniã te foras? q.d. licꝫ p incarnatiõez frẽ meus fact⁹ sis: desidero tñ te foras videre. s. ex vtero iã egressum p natiuitatẽ vt te deoscularer te adorẽ. ¶ Scða fructificatio dr̃ sublimationis.

Humana natura nobilitata et exaltata est

Nõ est ei adeo paupcula ꝛ ifirmi generis mr'ier q̄ non nobilitet si a nobili ducat in mr̃imoniũ. ꝛ vtiqꝫ iuxta nobilitatẽ viri est ẽt nobilitas vxoris ẽm leges. C. de legib⁹. l. mr'ieres. ꝛ. ff. de senatorib⁹. l. femie. Cũ g̃ natura nr̃a iũcta sit mr̃imõialit' ipi regi regũ ꝛ dño dñantiũ Apoca. xix. c. et ꝟe iũcta dei filio qs digne possit exp̄mere ip̄i⁹ exaltatiõem? De h̃ em̃ mr̃imonio ait apl's Eph.v. Sacrm̃ hoc magnũ est i chr̃o ꝛ i eccl'ia. Trãssumptiue i c. debitũ extra ð. biga. Hãc ei sibi copulauit chr̃s scꝫ naturã nr̃am i thalamo vteri ꝟginal'. Hic Gre. ait Jã intelligit charitas vr̃a qs ẽ rex regis filij pr̃. Ille vtiqꝫ cui p ps. dr̃. De⁹ iudiciũ tuũ regi da. ꝛ iusticiã tuam filio regis. Qui fec̃ nuptias filio suo. Tũc ei de⁹ pr̃ deo filio nuptias fec̃ qñ hũc i vtero ꝟginis hũane nature cõiũxit qñ dñm añ secl'a fieri voluit hoiez in fine secl'oꝝ. Vter⁹ ãt geitricis ꝟgis h⁹ spõsi thalam⁹ fuit. ð q̃ dr̃ ps.xviij. Tanq̃ spõsus pcedens ð thalamo suo. De h̃ ꝛ Leo papa i ser. i natali dñi ait. Jn natali em̃ dñi frẽs charissimi qsi in nuptijs spũalib⁹ spõse sue eccl'ie chr̃s adiũct⁹ ẽ. Tũc ꝟitas de t̃ra orta e. tũc iusticia ð celo r̃spexit. pcessit spõsus ð thalamo suo h̃ ẽ ꝟbũ dñi ð vt̃o ꝟgiali. processit ei ð spõsa sua eccl'ia. i. hũanã carnẽ suscepit. Cũ ita ex nobilitate spõsi spõse metiatur nobilitas. q̃ta ẽ nobilitas nr̃e nature que di ꝟbo ẽ ɔiũcta? vñ tãta vnitas ẽ int' hoiez illũ ꝛ deũ: vt de⁹ dicat h̃ hõ. O mag̃ nobilitas o mira nr̃e nature sublimitas. ꝛ in tante sublimitatis ꝛ exaltatõis signũ ãgeli q̄ añ natiuitatẽ se ab hoib⁹ adorari patiebãt: vt ptꝫ Geñ.xvij ꝛ in plr'ib⁹ alijs locis. h̃ p⁹ chr̃i incarnatiõez et natiuitatẽ nõ patiunt': vt ptꝫ Apoc. vl. vbi qñ b. Joannes euãgelista voluit ãgelum adorare: phibuit ãgel⁹ di. Vide ne feceris. ɔseruus em̃ tu⁹ sũ ꝛ frm̃ tuoꝝ. Vñ Gre. in home. sup illð. Erant appropinq̄ntes ꝛc̃. sic ait. Timet angelus ab hoĩe adorari: qñ naturã humanã videt in deo sic sublimatã vt fieret vna psona. Et ideo cõsiderantes p incarnationem filij dei humanã naturã tantũ nobilitatam ꝛ exaltatam instruimur vt eã diligent' cõseruemus ne eã inq̄nemus ꝛ maculem⁹ peccãdo. Vnð Aug. in li. de vera religione sic ait. Demõstrauit nobis de⁹ q̃ excelsũ locũ int' creaturas habeat natura hũana in h̃ q̄ hoibus in vero hoĩe apparuit. Et Leo papa in ser. de natiuitate dñi sic dt. Ag̃sce o chr̃iane dignitatẽ tuã: ꝛ diuine ɔsors fact⁹ nature noli i veterẽ vilitatẽ degeneri ɔuersatiõe redire ꝛc̃. Et q̃uis hec ɔiũctio: int'. s. psonã diuinam et hũanã naturã sit facta i ɔceptiõe: i natiuitate tñ innotuit: tãq̃ si in ɔceptiõe facta fuisset ðspõsatio. h̃ ꝟo bannũ nuptiaꝝ: ꝛ ẽt traductio. Qua propt' Aug. magnificat istã natiuitatẽ in ser. j. de accidẽtib⁹ ad gr̃az di. Hec Aug⁹ ꝑ natiuitas mira ẽ: q2 q̃lẽ genuit: tal' ꝛ genuit. tollit natiuitatem q̄ genuit ið ꝟgo inr̃ q2 ꝟbũ caro factũ ẽ. si ei hec q̄ genuit tal' ẽ: illð qð genuit q̃le ẽ? Vis noscere q̃lis chr̃i ẽ q̄ sic nat⁹ ẽ: Audi qs ꝛ q̄nt⁹ est. Verbũ patris: artifex mũdi: lumẽ celi: pax terre: itegritas ꝟgis: fecũditas mr̃is: ãgeloꝝ laus: hoim salus: defctoꝝ via: errãtiũ venia: vulneratorũ medicina: bonoꝝ iocũditas: martyrũ victoria: ifantiũ palma. Adhuc ampli⁹ audi. Qui sicut nat⁹ est extinctor mortis. oppressor diaboli: petra fũdamẽti: lapis angularis: mõs dei: scala celi: ianua padisi: ciuitas regis magni: agn⁹ et pascua: spõsus ꝛ sponsa: resurrectio ꝛ eterna vita. qm̃ p ip̃m ꝛ ex ip̃o ꝛ i ip̃o sunt oĩa. hec ꝛ q̄cũqꝫ dixerim⁹ de deo pua st. Nõ em̃ sufficit lingua enarrare vel laudare quã mẽs pauida ꝛ firma nõ valet ɔphẽdere. Hec tñ Maria q̄ talẽ pepit ꝟgo ꝛ mr̃: gr̃ia fecundata: spũ scõ inp̃gnata. nouũ germen. nou⁹ part⁹ ag̃scit. videt ocul': mirat' mẽte: itegra pseuerat i carne. Amplectit' manib⁹ quẽ portat mundũ regẽtez. Lac infudit celesti potu. figit dulcissima oscula pia mater ꝟbo: q2 misericordia ꝛ ꝟitas occurrerunt sibi. ꝛ quẽ ocul' carnis intuet' filiũ: mente ɔspicit deum Suscepisse se gaudet ppetuã posteritatẽ nõ amissa itegritate. vitã fert i gremio: ꝟitatem portat i corde. qm̃ ꝟitas de terra orta ẽ: ꝛ iusticia de celo pspexit. Maria de hoĩe: pr̃ terra: chr̃s ex maria sine hoĩe pr̃e: ꝟitas ex terra hec ille. Qm̃ igit' ista oĩa ɔueniũt chr̃o s̃ꝫ humanitatẽ: ptꝫ q̄ natura hũana ex i carnatõe ꝛ

I Maria dilectio ad nos ondititur in natiuitate christi

natitate filij dī mltū sit sublimata. ¶ Tertia vtilitas ī hac pte dr oñsionis .s. dilectōis dei ad nos. Cū em̄ ex magnitudine doni argui soleat magnitudo amoris. Iuxta illud Greg. in omel. penthecostes. Probatio dilectōis exhibitiōe opis. vñ ad h̄ ꝓpositū dñs approbauit sniam pharisei Lu. vij. Certe ex chri īcarnatiōe z natiuitate maximus amor dei ad nos oñdit. Quid ei maius .qd sublimius nob dare potuit q̄ꝫ filiū suū eq̄lez sibi? Vñ z ipe chrs ex h̄ arguēs ait. Ioā. iij. Sic deus dilexit mūdū vt filiū suū vnigeitū daret vt ois q̄ credit in illū ñ peat sꝫ hēat vitā etnaz. Hic bñ exclamat Greg. di. O iestimabil dilectio charitatis: vt suū redimeres filium tradidisti. Inde ē qd canit ecclia. Propt nimiā charitatē suā q̄ dilexit nos deus: misit filiū suū ī similitudinē carnis pcti. vt hr Eph. ij. z Rho. viij. Magnā ei charitatē deus nob oñdit ī co q misit legatū ad nos. iuxta illud Abdie. j. Auditū audiuim a dño z legatū ad gentes misit De q̄ dr Prouer. xiij. legat fidel sanitas Et. j. Ioan. iiij. dr. In h̄ appuit charitas dī ī nob: qm̄ deus filiū suū vnigeituz misit in mōm vt viuam p cū. Maria vero. qr misit cū in silitudinē carnis pcti. vt splendor pne glie ñ solū carnis nube velaret sꝫ etiā silitudine pcti denigraret. vt pctōr ei circūcisus est et redemptus. Lu. ij. Hic iterū. j. Ioā. iiij. dr In h̄ ē charitas ñ qr nos dilexerim deuz sꝫ qm̄ ipe prior dilexit nos. z filiū suū misit ꝓpitiatione p pctis nris. Vere ñ video quō maius signū dilectōis deus pr nr oñdere potuisset. vñ Ber. in li. d diligēdo deo. excellentiā h dilectōis ꝯsiderās ait. Mltū meruit deus d nob q z ī meritis scipm dedit nob. Quid em̄ melius seipo poterat dare? g si dei meritū q̄rit: illd ē pcipuū qm̄ ipe prior dilexit. dignus plane vt reamet. psertim si aduertat qs: qs; q̄re et q̄ꝫtū amauerit: qs em̄? nōne is cui ois spūs cōfitet. ds meus es tu qm̄ bonor meor ñ eges? ps. xv. Va h charitas maiestatis q̄ppe non q̄rētis q̄ sua sūt. j. Cor. xiij. Quib at tāta charitas exhibet? Cū adhuc iqt iimici essem p morte filij eius reconciliati sum. vt dicitur Rho. v. Dilexit g nos deus gtis et iimicos. sꝫ q̄ntū dilexit? Sic vt filiū suū vnigenitū daret. Sup q̄ ait Chrys. Nemo amator carnalium etiā si sit sup modū insaniēs ita exardescere pt ī amorē dilecte sue queadmodū deus effundit ī amorē aniar nrar. z certe nō puū donū nō pua vtilitas ē oñdisse se tm̄ hoiem diligere. Qua propt Aug. ī ser. ix. d nati. dñi ait Sic g pctm̄ z pēa pcti q̄ p scelus corrupte mlieris intrauit ī mōm. p inuiolate vgis ptū aufert. z qr in ꝯditiōe generis hūani p mlierē q̄ d solo viro facta ē ꝯtigit vt mortis vinculo teneremur obstructi h̄ ī redēptiōe hūani generis diuia bonitas egit vt p viz q̄ d sola muliere natus ē vita hoib redderet. Illic hūanaz nām neq̄ssima deceptōe sibi diabolus in pcti silitudine sociauit hūanā. hic deus nām ī vnitate psone suscepit: ibi feia decepta est vt fieret filia diaboli. hic vgo gr̄a repleta ē vt fieret mr sūmi atq ꝫ icōmutabil vnigeniti dei. Ibi angelus deiect p supbiam seducere mlieris animū obtinuit. h̄ deus humilians se p miscdiaz: vtero icorrupte vgis ex ea nascitur implevit Dei em̄ filius Iesus chrs q in forma dei erat: ipe (sm Aplm) semetipm exinaniuit formā serui accipiēs. formā serui. i. nām serui in suā accepit ille deus psonā / atq ꝫ hoim factor in silitudinē hois factus / habitu inuentus vt hō. z humiliauit semetipm factus obediēs prius sq ꝫ ad mortem crucis. Hec ille. ¶ Quarta vtilitas dr adoptōis. Nō em̄ sufficere diuie maiestati visū ē si nos visitaret. si nraz sibi nām mri moniatr coplaret. si se nos diligere sūme demostraret: sꝫ vt oēm dilectōis gdū expleret. Nos q̄q ꝫ voluit adoptare ī filios vt ꝯfidenter dicere possemus: Pat nr q̄ es in celis zc. Mat. vj. c. qd añ īcarnationē nō poterāt dicere scti. Ob h̄ em̄ vt ait Aug. in q̄dā smōe d natitate dñi. Unigenitus q̄ est ī sinu pris dignatus ē nasci ex homie verus hō: vt nos nasci faceret ex deo. Hoc āt Apls oñdit dicens Gal. iiij. Cū aūt venit plenitudo tpis: misit deus filium suum factū ex mliere: factū sub lege: vt eos q̄ sub lege erāt redimeret: vt adoptionem filior recipemus. Ecce em̄ sm Aug. vbi s. queadmodū natus deus hō fecit vt nos hoies nasceremur ex deo. Qd etiā ostēdit btūs Ioānes. j. ca. euangelij sui dicens: Quotq̄t aūt receperunt eū dedit eis ptātē filios dei fieri his q̄ credunt in nomie eius. Et hāc adoptionē recepim in hoie scdo quā pdideram in pmo. Hec ille. Per chrm g homine filij facti sum saltē meritorie. Et h̄ tāgit sctūs Bon. z alij doc. ī. j. dis. xxvj. et ī. iij. di. x. maxie ipe. s. Bon. ar. vl. q. ij. dicēs: q si q̄rat an simus filij adoptōnis p chrm. Hoc pt dupl'r intelligi / aut sm cāz effectiuā / aut meritoriā. Si importat cām meritoriam vl dispositionē: absq ꝫ dubio ver est q sum filij adoptionis p chrm. Ipse em̄ nob meruit gram p quam sum filij adoptiui: inq̄ꝫtum est caput ecclie: vt hr Col. j. z ad Eph. v. et ī cle. vnica. ī pn. d iureiu. et ī c. vnico. §. sꝫ vbi. de sa. vnc. z h̄ nō solū respicit diuinā nām etiam nām assumptā. Si vo iportat cāz effectiuā adhuc ver est. Deus em̄ pat nos adoprauit p filiū z spm sctm̄ q̄ ad ꝯsummationē Ad nram em̄ adoptionē duo ꝯcurrunt. s. redemptio q̄ facta est p filij missionem: z gratificatio que facta est p missionem spūssancti. Et hoc est qd dic August. in lib. de spū et

R Adoptati sum ī filios per chri natiuitatē

Dupl'r sum filij adoptiui

sia c.vj. A pr̃e ꝑ filiū ꝛ spm̄sctm̄ ad nos di/uia descēdūt. pr̄ siqdē tradidit filiū q̄ redi/ret seruos. misit spm̄sctm̄ q̄ seruos adopta/ret in filios. filiū dedit ī p̄ciū redēptiōis. spi/ritūsctm̄ in ꝑuilegiū adoptiōis. hec ille. Hāc āt vtilitatē extollit Joānes apl's in .j. canōi/ca. c. iiij. dicēs. Uidete q̄lē charitatē deꝰ pat̄ nob oñdit vt filij d̄i nomiēmur ꝛ simꝰ. Sic ꝛ apl's Paulꝰ Gal. iij. d̄t. Oēs ei filij d̄i estꝭ ꝑ fidē q̄ ē in chr̄o iesu. Et vt oñdat q̄nta vtili/tas tibi īde ꝑueniat ēt vltra dignitatē filiati/onis. Arguit sic Rho. viij. di. Non em̄ acce/pistis spm̄ huiutꝭ iterꝝ ī timore: sꝫ accepistꝭ spm̄ adoptiōis filioꝝ dei. Ipē eni spūs testi/moniū reddit spūi nr̃o q sumꝰ filij d̄i. Si āt filij ꝛ heredes: heredes q̄dē dei: coheredes āt chr̄i. Ecce q̄nta vtilitas vt heredes dei simꝰ. Hāc eandē snīaꝫ ɔfirmat ad Gal. iiij. ca. di. Jā nō est huꝰ sꝫ filiꝰ. q si filiꝰ ꝛ heres per de/um. Et merito. nā nō solū filiꝰ naturalis: sed etiā adoptiuꝰ est heres p̄ris adoptantꝭ. l. pe/nul. C. de adop. ꝛ. l. si pr̄. ff. e. ti. ꝛ. §. itē adop/tiuos. insti. de here. que ab intest. defe. Ex p̄dictis etiā patꝫ quantū nos diligat pat̄ nr̄ celestis filios suos. Nā filiꝰ dicit̄ a filos gre/ce qō est amor latine. vt no. ī sti. q̄ da. tu. pos. §. fi. Itē q̄nta sit dignitas nr̃a. Nā filiꝰ ado/ptatꝰ ɔseq̄t̄ nomē dignitatꝭ paterne. l. cū ado/ptiuū. C. de decu. li. x. Un̄ filiꝰ regꝭ vl' comi/tis d̄r rex vel comes. xxiiij. q. j. c. vl. Et iō no/bis inq̄t ps. Ego dixi dij estꝭ ꝛ filij excelsi oēs. O q̄nta ḡtia: cū vt ait Aug. Qui serui digni nō eramꝰ filij efficimur. Et sic patet q̄rta vti/litas. ¶ Quīta ꝟo d̄r ɔsolatiōis scꝫ fidei nr̃e. Cū enim (vt inq̄t apl's Rho. x.) ex verbis Esa. liij. ca. fides sit ex auditu. auditꝰ aūt ꝑ verbū chr̄i. Reuera nisi chr̄s ꝑsonalit̄ venisset: vix fuissent credita q̄ ꝓphete p̄dixerūt. Tā ar/dua em̄ sunt credibilia nr̃e fidei q eā homi/ni asserenti vix vl' vnq̄ꝫ hō credidisset. vn̄ ne/cessariū fuit vt ip̄a veritas ꝑ se descenderet: nobisq̄ꝫ visibilis appareret: vt ex visibilibus ad inuisibilia raperemur. ꝛ mens nostra tā/to iam firmiꝰ audita crederet: q̄nto cuꝫa q̄ audissꝫ fallere n̄ posse mīme dubitarꝫ. Hic causam natiuitatis sue ip̄e testatꝰ ē Jo. xviij. di. Ego in hoc natꝰ sum ꝛ ad h̄ veni in mūdū vt testimoniū ꝑhibeā veritati. Et iō nunc tā/to infidelitatis peccatū maius est q̄nto et is [illegible]hāc p̄dicauit ꝟitas est. Hinc ait Joānis xv. Si nō venissem ꝛ locutꝰ eis nō fuissem: peccatū nō haberēt. nūc aūt excusationē non habēt de pctō suo. Sic etiā vt fidem ātiq̄ꝝ patrū confirmaret visibilis voluit apparere in specie ignis et flamme. Exodi. iij. et. xx. c. Uos inq̄t audistis q2 de celo locutus sū vob. Quia igit̄ fides nr̃a magis certificat̄ ex hoc q non angelo vl' homini: sꝫ ip̄i deo loq̄nti cre/dit voluit filiꝰ dei incarnari. Un̄ Aug. xj. de ciui. dei ait. Ut hō fidēciꝰ ambularet ip̄a ve/ritas dei filiꝰ hoīe assumpto ɔstituit atq̄ꝫ fū/dauit. Hec ille. Et sic patꝫ quinta vtilitas. ¶ Sexta āt d̄r ɔfirmatiōis. s. spei nr̃e. Quis em̄ nūc pōt eē desꝑatiōis locꝰ vbi se vidꝫ hō per chr̄m effectū dei filiū: illū suū frem effectū. De hoc natū ɔfirmat spes. Ber. ait. Merito mihi spes mag̃ est ī christo nostra puto ei q iā me spernere n̄ poterit os d̄ ossi/bus meis ꝛ caro d̄ carne mea. h̄ ei mouit fra/tres ioseph ne eū interficerēt. Gen̄. xxxvij. cū Judas dixit. Caro ei ꝛ fr̄ nr̄ est: sic chr̄s iesus ex q̄ hō factꝰ ē ꝛ fr̄ nr̄ miseret̄ nr̄i: etiā ip̄o iu/re ꝓpinq̄tatis. Nēo ei carnē suā vnq̄ꝫ odio ha/buit sꝫ nutrit ꝛ fouit eā: vt ait apl's Ephe. v. trāssumptiue ī ca. n̄ extimemꝰ. xiij. q. ij. Item oīs hō naturalit̄ diligit ꝓximū sibi. Ecci. xiij ꝛ tenet̄ eū diligere. xiiij. q. iiij. c. dꝫ hō. ꝛ d̄ pe. di. ij. §. prios aūt ꝛ. §. ꝓinde. Dic āt Mōta/narius ī luna celeri. Quisq̄s amat seruit. er/go chr̄s dꝫ nobis succurrere tā q̄ꝫ nr̄ ꝓximꝰ. oēs ei hoīes rōe eiusdē nature dicūt̄ ꝓximi. de pe. di. ij. c. charitas. §. item nō illi. Un̄ no/bis ꝑ btām ꝟginē factꝰ est debitor ex q̄ factꝰ ē hō. Ait ei Cassidorus li. xij. epl'aꝝ. epl'a. v. Gratificante natura illis ampliꝰ d̄bemus q̄ nobis aliq̄ ꝓximitate iūgunt̄. Possumꝰ aūt inducere dn̄m Jesū ad subueniendū nobis ꝛ eū rogare ne ꝑmittat nos cōburi igni ifer/nali: dicendo illi illud Oracij ī. n. ij. li. epl'arū epl'a. xix. Nā tua res agit̄ paries cū ꝓximꝰ ar/det. Preterea ꝑ hoc q filiꝰ dei est vnitꝰ nob nr̄am assumendo carnem: maxime spes nr̃a erigit̄ q diligamur ab eo. Un̄ Augꝰ. xiij. de trini. ait. Quid est ei qō tātū mētes erigat et ab immortalitatis desꝑatione subleuet q̄ꝫ q nos tanti fecit deus vt eiꝰ filiꝰ īmutabiliter bonus in se manēs qō erat ꝛ a nobis accipi/ens qō nō erat dignet̄ nr̄m iure ɔsortiū ma/la nostra moriendo ꝑferre. Et. x. d̄. ciui. dei c. xxix ait. Gr̄a dei nō potuit gratiꝰ cōmendari q̄ꝫ vt ip̄e vnicꝰ dei filiꝰ ī se icōmutabilit̄ ma/nēs indueret hoīem ꝛ spem dilectiōis sue da/ret hoīb hoīe medio q̄ ad illum ab hoībus veniret̄: q̄ tn̄ lōge erat īmortal'a mortalib. ī cōmutabil'a cōmutabilib. iustꝰ ab impijs. beatus a miseris. ꝛ q2 naturalit̄ indidit nob vt hri īmortalesq̄ꝫ esse cupiam: manēs beatꝰ. suscipiensq̄ꝫ īmortalitatē: vt nobis tribueret qō amamꝰ ꝑpetiēdo ɔtēnere docuit qō tie/mus. Hec ille. ¶ Preterea charitas nr̃a ad deū ꝑ incarnationē ꝛ natiuitatē filij dei ma/xime excitat̄ ꝛ flāmatur. Un̄ Aug. ī li. de ca/thezizandis rudib ait. Que maior est cā ad/uētꝰ dei nisi vt oñderet dilectiōeꝫ suā in nob. Et ꝑmo subdit. Si amare pigebat: saltē nō reamare pigeat. Itē ꝑ natiuitatē filij. d̄i regu/lata ē nr̃a opatio. q2 ip̄aꝫ nob exēplum p̄te/

Filiꝰ adoptiuꝰ ēt est heres.

Per xp̄i natiuitatem ɔ fide nostra consolamur.

Charitas nr̃a excitat̄ ꝑ chr̄i natiuitatē.

buít recte vínẽdi ꝛ recte opandi. Unð Aug⁹
in q̊dam ser. de natiuitate dñi sic ait. Nõ se/
quendus nõ erat q̄ videri nõ poterat. vt ğ ex/
biberet̃ hõi ꝛ q̄ ab hoíe videret̃ ꝛ quẽ hõ seq̄/
retur: de⁹ fact⁹ hõ. Et in li. de agone chr̄iano
ait Hec medicina hoím tanta ẽ q̄nta nõ põt
cogitari maioꝛ. Nam q̄ supbia sanari põt si
hũilitate filij dĩ nõ sanat̃: ꝛ q̄ auaricia sana/
ri põt si pauptate filij dei nõ sanat̃: Que ira/
cundia sanari põt si patientia filij dei nõ sa/
natur: q̄ ipietas sanari põt que charitate filij
dei ñ sanat̃ Postremo q̄ timiditas sanari põt
si resurrectiõe chr̄i ñ sanat̃: Erigat ğ spẽ suã
gen⁹ hũanum ꝛ recognoscat naturã suã. Ui/
deat q̄ꝫtũ locũ habeat in opibꝫ dei Hec ille
Postremo ex natiuitate filij dei pducitur hõ
ad sui plenã fruitiõem. Nã p hũanitatẽ chr̄i
collata est nobis ad plenũ participatio diui/
tatis que ṽe est btitudo hoís. Un̄ Augusti.
in q̊dam sermõe de natiuitate dñi sic ait Fa/
ct⁹ ẽ de⁹ hõ vt hõ fieret de⁹. De ista aũt ꝛ alijs
p̄dictis vtilitatibꝫ ait idẽ Aug⁹ in ser. viij. ð
natiuitate dñi. Cessat oís sollicitudo: chr̄us
ad nos charitas venit. cesset omnis infirmi/
tas: hodie saluatoꝛ apparuit. cessent bella. ð
finant lites: hodie pax vera de celo descẽdit.
cesset hoís amaritudo: hodie p totuꝫ mũdũ
melliflui facti sunt celi. Fugiat moꝛs qꝛ vita
nobis est data de celo hodie sup terraꝫ. gau/
dent ãgeli: letant̃ archãgeli: gloꝛiant̃ pphete:
inuitant̃ sancti. turbant̃ mali: ğtulant̃ boni
In p̄senti p grãm: et in futuro p gl'iam in se/
cula scl'oꝛum Amen.

O Quõ maria se int̃ponit pro petõꝛe.

De eadẽ btissime ṽginis parturitione
Sermo .iiij.

Ne dimittas legẽ matris tue. Pꝛouerb. j. Nulla res est adeo difficilis quam non repu/
tet pficere mr̄n⁹ amoꝛ. Exemplum videmus
i gallina. q̄ cũ sit aíal infirmum et debile: pꝛo
liberatiõe eñ pulloꝝ aggredit̃ foꝛtioꝛa se vt
canẽ imo ꝛ hoíem. ꝛ parit̃ p educatiõe filioꝝ
sollicite laboꝛat. Hoc p tãto dictũ ẽ vt osten
dat̃ q̄ mr̄ feruẽti affectu filios diligit. Spũ
alit̃. Petõꝛ p̄nti vita oĩn ẽ cõsilio destitutus
nisi ṽginis mr̄is (q̄ singulari p̄rogatiua di/
citur mr̄ petõꝝ et aduocata) adiuuet̃ interuẽ
tu. Hec em̄ omĩ sollicitudĩe se interponit p
filijs suis: etiã ꝯ foꝛtioꝛẽ se. qꝛ cũ petõꝛ p cul/
pã mereat̃ moꝛtẽ: ipsa totis viribꝫ deũ inua/
dit p̄cibꝫ ꝛ suffragijs: ꝛ p petõꝛe itercedit. iõ
siq̄s ei⁹ ꝯsilio adq̄euerit: ð filio pditiõis filiũ
faciet herdẽ gl'ie. Cui⁹ figura hr̄ Gen̄. xxvij.
vbi Rebecca dedit Jacob filio suo ꝯsiliũ de
habẽda hereditate p̄mo geniture. vide ibi hi/
stoꝛiã. Per rebeccã nãqꝫ q̄ interp̄tat̃ multũ
accepit significat̃ btã ṽgo maria. q̄ sup oẽs
alios plus gr̄e accepit: cui ð͛ illð pu͛er. xxxj.
Tu supgressa es vniuersas. Per pr̄em Ja/
cob Isaac q̄ interp̄tat̃ risus: itelligit̃ chꝛist⁹
dispẽsatoꝛ hereditatꝭ supne. ¶ Sꝫ nota q̄
hec hereditas debet̃ sctõ ꝛ iusto: de q̄ inquit
de⁹ p ps̄. Et ego p̄mogenitũ ponã illum ꝛc̄.
Per Jacob aũt lenem. i. politũ / intelligitur
petõꝛ ṽtutibꝫ spoliat⁹. Igit̃ hec pijssima mr̄
cupiẽs hũc petõꝛẽ ducere ad pniam ꝛ ad he/
reditatẽ celi obtinẽdã / ðt ei: Audi ꝯsiliũ me
um fili mi: iux̃ illð ps̄. xxxiij. Uenite filij au/
dite me: Poꝛta inq̄t duos hedos. s. ꝯtritio/
nẽ ꝛ ꝯfessionem: ꝛ ego eos igne charitatꝭ de/
coquã. dabisqꝫ eos pr̄i tuo chr̄o vt tibi bñ/
dicat añ moꝛtem. Sed rñdet petõꝛ. Ego sũ
lenis. s. sensualitatibꝫ ꝛ delicijs ꝛ spoliat⁹ ṽ/
tutibꝫ ac meritꝭ. Qui ṽo hereditatẽ p̄moge/
niture vult obtinere dꝫ eẽ pilosus. i. ṽtutibꝫ
plen⁹. cog̊scet ğ me petõꝛẽ ꝛ sine virtutibꝫ ac
maledicet mihi. Sꝫ ꝯfoꝛtat eũ mr̄ sua. ꝛ sic
ei⁹ ꝯsilio obediẽs: pgit ad gregẽ fideliũ: ꝛ re/
diẽs ad pr̄eꝫ chr̄m tãgit̃ ab eo. Qui iueniẽs
eũ vestitũ ṽtutibꝫ p hũilitatẽ: ꝛ hñtẽ manuꝫ
pilosaꝫ p effectũ boni opis / ðt: Uox q̄dẽ vox
iacob ẽ: sꝫ man⁹: manus sr̄ esau. acsi dicat:
Uox q̄ intonuit ꝯ te, pp̄ter petã tua erat vox
peccantꝭ: sꝫ man⁹ tua videt̃ man⁹ iusti: et sic
nõ cog̊scit ip̄m. qꝛ ip̄e ait Eze. xviij. In q̄cũ/
qꝫ hoꝛa igemuerit petõꝛ: oĩm iniq̄tatũ eius
q̄s opat⁹ fuerat nõ recoꝛdaboꝛ. Bñdic ğ eũ i
roꝛe celi ꝛ pinguedĩe tr̄e: tribuẽs h ei grãꝫ: ꝛ
ĩ futuro gl'iam. Quia igit̃ bonũ ẽ ꝯsiliũ ma
tris nr̄e: ad illã recurrere debem⁹. Un̄ Ber.
in q̊dã ser. ait: O petõꝛ: si ad maiestatẽ filij
dei nõ audes accedere vt nõ liq̄fias q̄si cera
a facie ignis: vade ad mr̄em mie: ꝛ oñde illi
tua vlcera: ꝛ fili⁹ oñdet pr̄i latus ꝛ vulnera.
Pr̄ nõ negabit filio postulãti: nec fili⁹ nega
bit mr̄i int̃pellãti: nec mr̄ negabit petõꝛi plo
rãti. Hec ille. Ip̄a em̄ sp p nob oꝛat suũ di
lectissimũ filiũ. De cuius pturitione tres cõ
sideratiões faciemus.

Prima dicet̃ appellationis.
Scða meritatiõis
Tertia ṽo filiatiõis

¶ Pars. I. hui⁹ s̃monis / q̄ ð͛ appellatiõis

Pro expeditiõe hui⁹ ptꝭ q̄rit̃ Nunq̄d
b. ṽgo p eo q̄ pepit dñm nr̄m iesũ
chr̄m ṽe appellãda sit mr̄ dĩ: Et re ma. sit ṽa QX Ma
spõdet Rich. nr̄ i. iij. di. iiij. art. ij. mr̄ dei
q̄ b. ṽgo vere appellãda ẽ mr̄ dĩ. qꝛ oĩa q̄ req̄
runt̃ ad rõnẽ mr̄nitatis fuerũt in ip̄a respe/
ctu iesu chr̄i. vñ sic chr̄s ð͛ ver⁹ fili⁹ ṽgis. ita
ip̄a ð͛ ei⁹ ṽa mr̄. p̄mũ ptꝫ Lu. j. cũ ei dixit an
gel⁹ Paries filiũ ꝛc̄. et Lu. ij. ð͛: Pepit filiũ
suũ p̄mogenitũ. Et i eoð ca. ẽt hr̄ q̄ btã ṽgo

dixit dn̄o Jesu chr̄o. Fili qd fecisti nobis sic?
Scdm ꝟo ptʒ Mat.ij. vbi angel⁹ dixit Jo-
seph. Accipe puer̄ z mr̄eʒ ei⁹. z Lu.ij. dr̄ Di-
xit mr̄ eius ad illū zc. z Jo.ij. scriptū est. erat
mr̄ Jesu ibi. Jō. Joā. damascen⁹ inqt. Theo
tocon ꝟe sctām mariā p̄dicam⁹ ꝟginē. z in. c.
Cyrilli approbat̄ i ephisina synodo dr̄ Siqs
nō ɔfitet̄ sctām ꝟginē genitricē dei: anathēa
sit. Et sancta mater eccl'ia in diuinis officijs
illā sic crebro noīat. vn̄ in officio misse iducit
p̄ncipiū cuiusdā salutatiōis Sedulij poete
qui ait Salue sctā parēs enixa puerpera re
gē. Qui celū terrāqʒ regit ꝑ scl'a: cui⁹ Numē
et eterno cōplectēs oia giro. Imperiū sine fi-
ne manet. q̄ ventre btō Gaudia mr̄is habēs
cuʒ ꝟginitatis honore. Nec p̄mā similē visa
es nec hr̄e sequentē. Sola sine exemplo pla-
cuisti femīa chr̄o Et iter̄. Virgo dei genitrix
quē tot⁹ n̄ capit orb. In tua se clausit viscera
factus hō. In eadē etiaʒ missa canit ecclesia.
Post ꝑtum ꝟgo inuiolata ꝑmāsisti: di geni-
trix intercede pro nobis. Et in vesperis Aue
maris stella dei mr̄ alma. Et in completorio
Sub tuū p̄sidiū cōfugim⁹ sctā dei genitrix
Et in letanijs. Scā di genitrix ora ꝑ nobis
Si em̄ ei⁹ fili⁹ n̄ fuisset de⁹ z hō. quō. xl. die-
bus stetissʒ in deserto sine corꝑali cibo? Mat.
iiij. z suꝑ vndas maris siccis pedibꝫ ābulas-
set Mat. xiiij. et ꝓpria ꝟtute reddidisset ceco
nato visuʒ. Joan. ix. z quadriduano mortuo
vitā. Joā. xj z faciē suā in sol' claritatē trans-
formasset in trāsfiguratione. Mat. xvij. z fu
rentes iudeos et Pilati milites vnica voce
ad terrā ꝓstrasset. Jo. xviij. z quō proximus
morti tā fortiter clamasset vt petre scinderēt̄
Matt. xxvij. Et iō filio virginis dr̄ Esa. xlv.
Vere tu es deus abscōdit⁹. Merito igitur
gloriosa dr̄ ɔcepisse z peꝑisse deū ¶ Quare
aūt hec sit ɔueniens z ꝓpria locutō: declarat
s. Bonauē. in. iij. dist. iiij. z b. Tho. in. iij. pte.
q. xxv. ar. iiij. q2 oē nomen significās in cō-
creto naturā aliquā: pōt supponere ꝑ q̄libet
hypostasi illius nature. Cū aūt vnio icarna-
tiōis sit facta in hypostasi: manifestū est q̄ h
nomē de⁹ pōt suppōere ꝑ hypostasi hn̄te hu-
manā naturā z diuinā. z iō quicqd conuenit
diuine nature z hūane pōt attribui illi ꝑsone
siue hypostasi. ſm q̄ ꝑ ea supponit nomen
significās humanā naturā. Cōcipi āt z nasci
[...]ne attribuit̄ z hypostasi ſm naturā illam
in q̄ ɔcipit̄ z nascit̄. Cū ḡ in ipo p̄ncipio ɔce-
ptiōis fuerit hūana natura assumpta a diui
na ꝑsona: cōueniens ē q̄ vere possit dici deū
esse cōceptū et natū de ꝟgie Ex h em̄ dr̄ aliq̄
mł'ier alicui⁹ mr̄. q2 eū ɔcepit z genuit. Qua
re z btā ꝟgo vere dr̄ mr̄ dei. nō q̄ sit mr̄ diui
nitatis. sʒ q2 ꝑsone hn̄tis diuinitatē z huma-
nitatē est mr̄ ſm humanitatē. z ideo dr̄ mat̄

Quō illa sit vera. Maria ē mater di

dei ꝓpter cōmunicatiōeʒ idiomatū. Et ita ex
poni dn̄t verba q̄ ponit Aug⁹ in li. de ecclesi
asticis dogmatibꝫ di. Nat⁹ est ſm veritateʒ
diuine nature ex deo dei fili⁹ natus ē ſm ꝟi-
tatē hūane nature ex homine hoīs fili⁹. vt si
adoptōe: nō appellatiōe. nō nūcupatiōe: sed
natura i vtraqʒ natiuitate nascēdo filij nom̄
haberet. Hec ille. ¶ Fuit ḡ ꝟgo sctissima ve
ra z natural' mr̄ chr̄i. qꝺ ꝓbat̄ ex dictis b. Tho.
in. j. pte sum. q. xxvij. z i. iij. pte. q. xxxij. ar. iij.
Nā ad rōneʒ ꝟe p̄nitatis vl' mr̄nitatis z filia
tiōis ɔcurrūt p̄cipue tria. Primū est genera
tio viuentiū. vt viuū generet viuū. z ꝓpterea
q2 ignis generās nō est qꝺdā viuēs. nō dr̄ p̄
aut mater ignis generati. Scdm ē collatio
substantie. Naʒ faber lignor̄ nō dr̄ pr̄ scānī
aut cuiuslibet alteri⁹ artificij qꝺ ipe fabricat
q2 nō cōicat sibi substātiā suaʒ. Tertium est
materie p̄parate administratio. ꝓpterea ter-
ra nō dr̄ ꝓprie mr̄ hoīs q2 ē materia remota.
Quartū vero addi pōt quod est assimilatio
in natura specifica. Jō capill⁹ a h hoīe gene-
rat⁹ nō dr̄ filius hoīs. q2 nō assimilat̄ homi-
ni specifice. Cuʒ ḡ btā ꝟgo viuens genuerit
chr̄m viuenteʒ: cōicaueritqʒ ei corpulentam
substantiā. administraueritqʒ ad formatiōʒ
corꝑis ei⁹ materiā p̄paratā z chr̄s ab ea geni-
tus fuerit ei siml' i specie. q2 ꝑfect⁹ homo fu-
it ex aīa rōnali z hūane carne subsistens. se-
quit̄ q̄ fuit ei⁹ naturalis filius. et ipsa ipsius
vera mater. Si āt aliqs obijceret: q̄ chr̄s ex
btā ꝟgine miraculose nat⁹ est. sed miraculo-
sa generatio nō sufficit ad rōnem maternita
tis vel filiatiōis. nō em̄ dicim⁹ Euam fuisse
filiā Ade. ḡ videt̄ q̄ chr̄s nō debeat dici fili⁹
ꝟginis. Rn̄dere possum⁹ ſm Damſ. in. iij. li.
q̄ natiuitas tꝑalis q̄ chr̄s natus est ꝓpter no
strā salutē est qꝺammō ſm nos. qm̄ nat⁹ est
hō ex muliere z tꝑe ɔceptiōis dbito. suꝑ nos
aūt: qm̄ non ex viri semie sed ex spūsctō et de
sctā ꝟgine suꝑ legē cōceptiōis. Ex q̄ vt iquit
b. Tho. in. iij. pte sum. q. xxxv. ex pte matris
natiuitas illa fuit naturalis. sʒ ex pte oꝑatio-
nis spūsctī fuit miracl'osa. vn̄ ipsa ꝟgo bene
dicta est vera mr̄ dei. Quis ḡ explicare vale
at q̄to affectu filiū suū gestauit i vtero. pe-
perit i diuersorio. reclinauit in p̄sepio suoqʒ
lacte pauit vbere de celo pleno? Quis enar-
rare sufficiat quāto gaudio ei⁹ ifantilia mē-
bra ɔtrectabat. dū inuoluebat pānis z stricta
cingebat fascia? Quis isuꝑ excogitare q̄at q̄ʒ
iocundissima fuerit ābor̄ ɔuersatio amoris pin-
guissima fuerit ābor̄ ɔuersatio amoris pin-
guedie plena? Cōuiuebāt profecto dulciter:
colloq̄bāt̄ suauit̄ z ꝟgo ore mellifluo fili mi
sepi⁹ igemiabat. audiebatqʒ rn̄dentē filium
cū omi reuerētia. Genitrix mea colēdissima.
mr̄ mea dulcissima. parēs mea amātissima.
suauissimaqʒ sibi inuicē oscula ꝓpinabāt.

Q. magi sit vera z naturalr mr̄ chri

¶ Pars.II. hui⁹ fmõis/ q ōz meritatiõis.

An Maria meruerit fieri mr̄ dei.

Pro expeditiõe hui⁹ ptis q̃rit̃ Nun/ q̄d btā ṽgo meruerit fieri mr̄ dei? Et rñdet̃ fm Rich.in.iij.dist.iiij. ar.iij.q.j. ꝙ incarnatio filij dei pt ꝯsiderari dupl'r.s. q̃ztum ad eēntiam ꝛ q̃ztū ad circũstantiā. Primo mō nll's vnq̃z potuit mereri incarnatioñe filij dei. Qḋ pbari pt mlt'pl'r:ſʒ ad pñs solū pbabim⁹ duobꝫ modis. Primo: qꝛ fundamentū meriti nō pōt cadere sub merito. ſʒ incarnatio filij dei semꝑ fuit fundamentū oīs meriti post lapsum hūane nature: inq̃ztū sine fide ei⁹ implicita vel explicita nūq̃z potuit q̃s mereri vitā eternam. Uñ Aug⁹.in lib.ench.c.pen'.di. Nec antiq̃ꝝ q̄cūq̃z iustoꝝ p̄ter fidem chr̄i salutē potuit inuenire/ q̄ ꝛc. Jō inq̄t Apl's ad Titū.iij. Apparuit benignitas ꝛ hūanitas saluatorꝫ nr̄i dei/ nō ex opibꝫ iusticie q̄ fecim⁹ nos:ſʒ fm suam misc̄diam saluos nos fecit. Et ꝯfirmant̃ p̄dicta p illḋ qḋ ōz Ro.xj.ſcʒ si gr̄a dei iā nō ex opibꝫ:alioq̄n iā nō est gr̄a. Hec ibi. Que eñ non dat̃ grat̃/non ē gr̄a. c.gr̄am.j.q.j.ſʒ fm Aug.xiij.ḋ tri. c.xix. In rebꝫ ꝑ tp̄s ort̃ illa summa gr̄a fuit:ꝙ hō in vnitate pſone ꝯiunct⁹ est deo/ q̄ nulli⁹ merito est de⁹ incarnat⁹/sed ex mera gr̄a. Cui⁹ incarnatioñe nō potuisse ab aliq̄ mereri/ pbat̃ alio mō sic. Nam incarnatio filij dei fuit infinita/ tum qꝛ de⁹ est infinite excellentie: iux̄ illḋ Ps.xlvij. Magnus dñs ꝛ laudabil' nimis ꝛ magnitudis eius non est finis. Tum qꝛ fuit ad reparandam humanā nām: q̄ q̃zuis non habuerit infinitatē indiuiduoꝝ in actu/habuit tñ in potencia: vt ait Porphirius in v'libꝫ: qꝛ nisi deus p̄fixisset numerū: erat apta nata cōicari in infinitū/ q̄ meritū nullius hoīs puri: īmo nec oīm hoīm siml': sufficere potuit ad impetrandā filij dei incarnationem. p quā humana natura erat reparanda. ¶ Si aūt loq̄mur de p̄dicta icarnatione scḋo mō .s.q̃ztum ad circũstantiā. ſ pt eē dupl'r.s. aut q̃ztū ad circũstantiā tp̄is/ aut q̃ztum ad circũstantiā pſone in qua debebat incarnari. Primo mō pōt dici ꝙ sancti pr̄es veterꝫ testamēti meruerūt ꝙ filius dei naturā humanā assumeret eo tp̄e q̄ icarnatus est. Ipi eñ feruentissimis desiderijs ꝛ orōnibꝫ p̄suppōita filij dei incarnatiōe futura meruerūt ei⁹ accelerationē. Nā fm oēs theologos maxime scḋm Boñ.in.iij.dist.iiij ar.iij. ꝛ Rich.ibidem.ar.iij.q.ij.et in.iiij.dist.xv. ar.iiij.q.vij.ꝛ b.Tho.ij.ij.q.lxxxiij.art.xvj. Ille q̄ orat pie:humil'r ꝛ reuerent̃:fidel'r et pseuerant̃:et petit necessaria ad salutē:meret̃ exaudiri a deo. Iux̄ illḋ Matt.vij. Ois q̄ petit accipit:et q̄ querit inuenit: ꝛ pulsanti

Incarnatio q̃tuȝ ad circũstantiā tēporis cadit sub merito

aperiet̃. Sed sancti pr̄es q̄ fuerunt añ chr̄i aduentū:sic pecierunt filij dei incarnationem eis necīam ad salutem/ dicētes illḋ Esa.xlv. Rorate celi desup ꝛ nubes pluāt iustū: aperiat̃ t̄ra ꝛ germinet saluatorem/ q̄ ꝛc. ¶ Si ṽo loq̄mur q̄ ad circumstātiā pſone distinguendū est de merito fm theologos: maxīe Rich.et scḋm Boñ.in.iij.dist.iiij. ꝛ etiam i ij.di.xxvij.ar.ij.q.ij. Uñ p maiori declaratione ptermittēdo hic q̄s dicat̃ bñmerit⁹ fʒ legistas.ḋ q̄ late p Balḋ.in.l.iubem⁹. C.de sacrosan.eccle.vbi allegat mlt'a iura. Et fm canonistas.de q̄ p glo.in c.si q̄s de fuis.xij.q. ij.sequendo solum doctrinam theologicā. dico ꝙ est meritum condigni/meritum congrui/ꝛ meritum digni. Meritum cōdigni est illud in quo non reperit̃ pfecta rō merendi:quando ſcʒ est adeq̄tio meriti ad p̄miūȝ: vtputa si q̄s p vnum diem seruit alicui laborando fidel'r: meret̃ de condigno certā mercedem siue p̄miū: vtputa grossum vl' carlinum. Meritum digni ꝛ congrui est:quando non est pfecta adequatio meriti ad p̄mium. Sed differencia est int̃ meritum digni ſcʒ ꝛ congrui: qꝛ meritum digni est completū in actu. Meritum ṽo ꝯgrui est meritū nō oīno pfecte completū:ſʒ tñ exiguum hñs vere ꝯgruencū. Uel est pfecta dispositio et ꝓpinq̄tas ad ꝯseq̄ndam aliquā mercedem in futuro. Exēplum aūt vtriusq̃z sic dare possumus. Quidam rex potentissim⁹ p sua magnificētia pclamari fac̃:ꝙ si q̄s p vnam diem fuerit dabit ei decē milia talenta auri:tūc si q̄s ei fuerit p illam diē:merebit̃ ipa decē milia talenta:nō merito ꝯdigni: qꝛ mai⁹ est p̄miū q̃z sit meritū laborꝫ. ꝛ sic non ē adeq̄tio meriti ad p̄miū:merebit̃ tamen ipa talenta merito digni:qꝛ cū sic placuerit regi pmittere ille q̄ ei fuit p diem factus est dign⁹ ipo p̄mio ex regia libalitate p̄parato. Sed posito ꝙ q̄s fuerit p illam diem: sed ex lassitudine p aliquā hore morulam q̄euerit a fuitio siue laboře:licʒ nec merito condigni/nec merito digni meret̃ ipa talenta:qꝛ non laborauit pfecte p integrum diem:tñ merito ꝯgrui dicet̃ mereri illḋ p̄miū.q: qḋ minimū est p nihilo reputat̃.l.qḋ minimum.ff.ḋ re.iu.c.reuera.vbi glo.de ꝯse.di.ij. Et silr' si q̄s cū a p̄ncipio diei ceperit feruent̃ laborare ꝛ pseuerauerit vsq̃z ad.xxiij.horā ꝛ vlteri⁹ pseq̄uat̃ laborando. Ille q̄ videbit eū ꝓpe finē laborꝫ dicet. Iste [illegible] ret̃ decē milia talēta auri. Uel dicet: Ille lucratus ē decē milia talenta auri: qꝛ est ꝓpe cōplemētū meriti:ꝛ parꝝ deficit:ꝛ est disposit⁹ ad pficiendū ꝛ ꝯsequendū p̄miū. Uñ posito cāu ꝙ aliq̄ superueniente impedimēto sine culpa sua nō potuerit pficere. licʒ nec merito cōdigni nec merito digni meret̃ ipa ta/

Triplex meritū: ſ. condignum dignum et congruum

Quomõ Maria meruit incarnationẽ chrĩ

lenta: tñ ipe merebit merito ꝯgrui. ¶ Mo do ad ꝓpositum nr̃m dico ꝙ lꝫ btã vgo Maria non meruerit merito condigni concipere chr̃m: qꝛ bñficium incarnationis est sup merita oĩm angeloꝝ ꝛ cunctaꝝ creaturarũ. vñ ꝛ supra merita ipsius vgis benedicte: tamen qꝛ ex benignitate sua deꝰ diffiniuit ꝑ salute humani generꝭ carnem assumere ꝺ vna muliere. ipa btissima vgo a ꝓncipio sue vite vsqꝫ ad incarnationem filij dei merebat esse mat dei merito congrui. qꝛ propt excellentiam sanctitatis sue ꝛ ꝑfectionem vtutum: ad hoc erat magis idonea ꝛ disposita q̃ oẽs alie mulieres que vnq̃ fuissent aut future essent in mundo. At vbi vba illa sctissima ꝓtulit. s. Ecce ancilla domini. ꝛ suum consensum verbo firmauit: ilico meruit merito digni concipe christum ꝛ effici mat dei. Tunc eñ inuenta est excessisse merita oĩm electorum. Et maxime propt eminentiam q̃ttuor vtutum. Prima fuit obedientia / dũ dixit: Ecce. exhibuit nãqꝫ se tantum ꝓmptissimam ad obediendũ deo q̃nto fieri põt a pura creatura: ꝛ inteñssima fuit illius voluntas q̃ntum intendi potuit. vñ nõ tantũ intensa fuit voluntas abrae: dum voluit filium imolare / aut q̃rumcunqꝫ q̃ ꝑ dei obedientia dura ꝛ aspera queqꝫ pati nõ recusarũt. Scda vtus fuit humilitas / quam demonstrauit dũ ait: ancilla dñi. Tunc eñ tantũ descẽdit in nihilum respectu dei ꝙ nulla vnq̃ creatura ita viluit sibijpsi ꝑ deo sic ipa. et licꝫ magna fuerit humilitas Abrae / cum dixit Genes. xviij. ca. Loquar ad dñm meum cũ sim puluis et cinis. Et Job cum dixit. xvij. c. sui lib. Putredini dixi: pat meus es: mat mea ꝛ soror mea vermibꝰ. Et Dauid Ps. xxi. dũ ait: Ego aũt sum vmis et non hõ: opprobrium hoĩm et abiectio plebis. Tñ humilitas vgis benedicte supauit istoꝝ ꝛ q̃rumcunqꝫ alioꝝ humilitatẽ Proptea in cantico suo cecinit Lu. j. Respexit humilitatẽ ancille sue: ecce eñ ex h btãm me dicent omnes generationes. Tertia fuit eius fides / quam explicauit dum ꝓsecuta est: Fiat mihi. Tunc eñ captiuauit oẽꝫ intellectũ in obsequm di. credidítqꝫ simplr ꝛ purissime q̃cunqꝫ fuerãt sibi ꝑ angelum intimata. Hinc Helisabet cõmendans illam dixit: Btã q̃ credidisti: qm ꝑficient in te q̃ dicta sunt tibi a dño. Quarta vtus fuit charitas / quã demõstrauit duꝫ ait: ꝺm vbum tuum. Tunc eñ oẽ cor suũ et oẽ ẽẽ atqꝫ oẽ obtulit volũtarie deo. Qua ꝓpt tantã dei gr̃am in h actu recepit ꝙ sic ꝑfectiones diuine oĩ intellectui sunt incõꝑhensibiles. sic ꝑfectiones graꝝ q̃s btã vgo suscepit in ꝯceptiõe filij dei solo diuio intellectui et anie chrĩ fuerũt compꝑhẽsibiles. Uñ credit ꝙ ad illam abyssum imꝑscrutabilẽ oĩm charismatũ spũsscti q̃ in ipam dei genitricẽ deꝰ scẽderunt in hora cõceptiõis filij sui: intellꝰ humanꝰ vel angelicꝰ nũq̃ potuit attingere. Mlta nãqꝫ plã opatus est deus in vgine. ꝛ q̃dem grandia q̃ ea q̃ scpta sunt aut excogitata ꝺm sniam diui Hiero. in ꝺmone ad Eustoch. Pro conclusione aũt huius partis di

Conclo.

co ꝙ qꝛ btã vgo fuit purissima ꝛ nunq̃ aliq̃ pcti sorde maculata / atqꝫ omnibꝰ vtutibꝰ redimita. meruit effici mat dei merito ꝯgrui. Iuxͣ illud Ans. in lib. de ꝯceptu vginali. Decuit vt ꝯceptio illius hoĩs ꝺ mre fieret purissima tãta puritate qua sub deo neq̃at maior intelligi ꝛc. Uñ canit ecclesia: Beata viscera Marie vgis q̃ meruerũt portare eterni pr̃is filium.

¶ Pars. III. huiꝰ ꝺmonis / q̃ dꝛ filiationis

Triplex ẽ filiatio

Ut patere põt ex ꝑdictis. sic btã vgo est vera mr̃ dei. ita ꝛ dei filiꝰ ẽ verus filius vgis. ita ꝙ ipa bñdicta vgo hꝫ vnũ ꝛ eundẽ filiũ cum deo. ¶ Notandũ tñ ꝑ maiori declaratiõe ꝑdictoꝝ ꝙ q̃tum ad pñs spectat triplex reperitur filiatio. s. nãlis / legal / ꝛ spũal. lꝫ q̃nqꝫ genera filioꝝ distinguãt a iuristꝭ. vt ꝑ glo. insti. de adop. in ꝓn. ꝛ in aut. q̃bus mo. na. effi. sui. §. ij. ¶ Filiatio nãlis est: q̃ q̃s efficit filiꝰ ꝑ carnalem gnãtionem. Filiatio legal ẽ que fit ꝑ impialem adoptionem. Filiatio spũal ẽ q̃ fit ꝑ spũalem baptismi regnãtionẽ. Et ꝺm hanc triplicẽ filiationẽ vgo Maria habuit tres filios. Primꝰ fuit chrs quẽ ꝑ nãlem generationẽ habuit. qꝛ eũ ꝺ suis visceribꝰ gnãuit. Uñ Gal. iiij. dic Apls: Misit deꝰ filiũ suũ natũ ex mliere ꝛc. Et Rho. j. Qui factꝰ est ex semine Dauid ꝺm carnẽ. Ex q̃bꝰ vbis habet ꝙ btã vgo ex ꝓgenie Dauid duxit originẽ. Si eñ chrs ꝺm carnẽ ex semie dauid natus est. et in carne chrĩ nõ fuit nisi semen virgis: manifestum ẽ ipam ex semine dauid descendisse. Non solum aũt h oñdit ex aplica auctoritate: sed etiam ex testimonio ecclesie q̃ errare non põt. Ait eñ: Natiuitas gloriose vgis Marie ex semine Abrae: orta de tribu Juda clara ex stirpe Dauid. Ostenditur etiam h ex voce ipsius Dauid ꝓphe ipaꝫ exorantꝭ vt Gabrieli assentiat / dicens ei ps. xliiij. Audi filia et vide ꝛc. Quia igit btã vgo fuit mr̃ filij dei: ꝛ ipe dei filiꝰ: ex tali maternitate tria ꝯsecuta est. ¶ Primo matri

Maria huit tres filios.

Maria ex filiatõne sua tria cõsecuta ẽ

subditus impium. Uñ Lu. ij. dꝛ: Et erat subditus illis. Jõ Augusti. inqt: Hoc singlarit illa femina habuit vt sibi habeat nascẽdi humanitate subditũ quẽ nõ solũ humana: verꝫ etiã angelica natura venerat ꝛ adorat altissi

tiũ. Scðo ↄsecuta est miscðiez pietatꝫ perfectũ affectum. Vñ Berñ. in qdam ser. inqt: Quantũ viscera illa ꝟtus pietatis affecit: qbus nouem mensibꝫ pietas reqeuit: nã 7 añ mentē q̃ȝ ventrē repleuit: 7 cũ ex vtero ꝓcessit ab animo non recessit. Tertio ↄsecuta est sublimationē ad filiũ. Vñ Damas. inquit: Decuit mrem ad filiũ sublimari: vt ad ipm ascenderet sic ipe ad illã descēderat. ¶ Secundꝰ filiꝰ btē ꝟgis fuit ioãnes euãgelista/ q fuit eius filius ꝑ imperialē adoptionē. Est aũt adoptio qdam legal' filiatio: inducta ad solatiũ coꝝ q filios ñ hñt. l. cũ eũ. C. ð adop. 7. l. adoptio. ff. eodem ti. Quia ãt btissima ꝟgo erat in morte nr̃i saluatoris ꝓuãda suo dilectissimo filio. iõ ad aliqlem ↄsolationeꝫ eius ipe impatoꝛ celestꝭ in tribunali crucis exñs publico edicto Joannē mr̃i sue in filiũ adoptauit/ dum ait: Mlier ecce filius tuꝰ. Ex illa ãt adoptione Joannes tria ꝓuilegia habuit. Primũ est ꝙ factus est Gabriel' archangeli socius. Vñ Petrꝰ Damianus inqt: Joannes archangelo Gabrieli ad custodiam dei mr̃is socius est datus vt ille integram ꝟginem inuisibil'r custodiret: 7 iste forinsecus fragilitati femīe obedientie sue ministerium exhiberet. Scðm est ꝙ factus est ꝟbo ði magꝭ intimus. Vñ idem doctoꝛ ait: Quanto Joannes familioꝛ cum mr̃e dei cõuersat: tanto vicinioꝛ ꝟbo efficit. Tertium est ꝙ factus est quadam spũali grã frat' saluatoris/ dicente eodem doctoꝛ. Sic dixit dñs mr̃i. Hic est filius tuus/ ita dixit discipulis Hoc est coꝛpus meum. et causatum fuit in illis ꝟbis effectꝰ: vt ilico panis ille dñicũ fieret coꝛpꝰ. Ex qdaꝫ itaqꝫ similitudine (si dicere audeamꝰ) btũs Joannes nõ solũ filiꝫ positus est nomine: sꝫ ꝓp' ista ꝟba dñica qddam maius necessitatꝭ sacramentũ apud beataꝫ ꝟginem meruit obtinere. ¶ Tertius filiꝰ fuit Joãnes baptista/ q fuit eius filius ꝑ spũalem baptismi regenerationē. Ipa em̃ eũ baptizauit/ non baptismo flumīs: sꝫ baptismo flamīs. sic dic Chꝛy. Cum em̃ btã ꝟgo maria salutauit Helisabet: vox salutatiõis per aures eiꝰ ingrediens ad pueꝝ descendit. ꝟtute cuius salutationis puer spm̃sctm̃ accepit. Vñ dixit Helisabet bñdicte ꝟgini. Ecce em̃ vt facta ē vox salutatiõis tue in auribꝫ meis: exultauit in gaudio infans in vtero meo. Per illam ḡ ꝟgis salutationē recepit Joannes spũsancti infusionem. sic ꝓdixerat Gabriel angelꝰ pr̃i suo zacharie Luc. j. di. Spiritusancto replebit adhuc ex vtero mr̃is sue. Per illã ãt spũscti repletionē meruit a peccato originali emundationē. Si ḡ ad voceꝫ salutationis Marie puer spũsctõ repletꝰ est 7 ab oꝛiginali peccato purgatus: apte claret ꝙ btē ꝟgis spũalis filius effectus est: qꝛ per spm̃sctm̃ ꝑ eam fuit baptizatꝰ. ¶ Sciendũ est igit' ꝙ btũs Joannes in vtero materno exñs: ꝟtute salutationis btē ꝟgis qttuoꝛ ꝓrogatiua accepit. Primo exultationem: qꝛ exultauit in vtero mr̃is audiens melliflua verba btē ꝟgis. Scðo a peccato originali purgationem: vt š dictum ē. Tertio spũscti receptionem. qꝛ deum in vtero ꝟginali eē cognouit: 7 illum vt potuit ꝑ illam exultationē in vtero adoꝛauit. Quarto spũscti repletiõeꝫ: qꝛ non solum ipe repletus est spũsancto ꝓphetico: sedetiam mr̃em repleri fecit. Unde Luc. j. Postq̃ȝ dictũ est ꝙ exultauit infans in vtero eius. Sequit': 7 repleta est spũsancto Helisabet: 7 ꝓphetauit 7c. Sꝫ his duabus vltimis filiationibꝫ dimissis ↄcludamꝰ nr̃m ꝟmonem in filiatione naturali dñi nr̃i Jesu chr̃i ex ꝟgine. de q̃ 7 de eius effectu loquens Berñ. inqt: Cum deus cum omnibus sit: spẽal'r tñ est cum Maria: cum qua tanta vtriqꝫ cõnexio ei fuit vt illiꝰ nõ solũ voluntatē: sedetiam carnē sibi ↄiungeret. et de sua ꝟginea suba vnũ chr̄m efficeret/ vl' potiꝰ vnꝰ chr̄s fieret: q licꝫ nec totꝰ ð deo/ nec totꝰ ð ꝟgine: totꝰ tñ dei 7 totꝰ ꝟgis eēt/ nec duo essent filiꝫ: sꝫ vnꝰ vtriusqꝫ filiꝰ: q ē bñdictꝰ i secula secloꝝ: Amen.

Joãnes bꝫ tria ꝓuilegia

Joãnes bap. qt quoꝛ ꝓrogatiua accepit

¶ De eiusdē btissime ꝟgis parturitiõe.

¶ Sermo. V.

Gratia mulieris sedule delectat viꝝ suũ Ecci. xxvj. Multum bonorꝫ ↄfert viro sua vxoꝛ sollicita. si ↄtingat ꝑegrinos ad domũ suã declinare q cõmode nõ posset ill' mistrare nisi vxoꝛe mediante. Quedam em̃ mulieres sunt ita ꝓmpte. et (vt vulgarit' ðꝛ) auisate ꝙ dicto citius (vt ita loquar) vidēt oĩa ad viri nutũ mistrare. ¶ Spũal'r: pr̃familias domꝰ est deꝰ pat': q volens moꝛtalibꝫ peregrinis nimio frigoꝛe fatigatꝭ ꝓuidere de cibo: voluit ꝟginē Mariã suã eē sponsã: cuiꝰ sollicitudinē eccl'ie filiꝫs ad ↄuiuiũ diuinum venientibꝫ ꝑpararet necessaria. De q̃ sponsa ðꝛ ps̃. cxxvij. Uxoꝛ tua sic vitꝭ abũdãs in lateribꝫ domus tue. Et figurat' Geñ. xviij. vbi ðꝛ: ꝙ cum tres angeli i foꝛma triũ viroꝝ venissent ad tabna cl'm Abꝛae. vocauit Abꝛaã vxoꝛē suã Sarã 7 dixit ei: Accelera tri[redacted]ta simile cõmisce: 7 fac subcinericeos panes Per tres aũt viros intelligunt' tres potētie aīe. qbꝫ ipa aīa deo 7 angel' assimilat'. Uel ꝑ tres viros intelligit' triplex hoim genꝰ: seu triplex tp̄s. s. tp̄s legꝭ nature/ scp̄ture/ 7 grẽ. In oĩi em̃ tp̄e fuerunt omnes potentie aīe

pegrine a deo post lapsum Ade. Itē oīes
hoīes cuiuscūqȝ generꝭ ꝛ ꝯditiōis fuerūt pe
regrini: et necesse habuerūt applicare ad ta-
bernaculū abrae.i.ad fidem ei⁹ quā habuit
de Messia venturo. Volēs ḡ de⁹ oib⁹ hoib⁹
tam veterꝭ q̄ȝ noui testamēti ꝓuidere d̄ vero
pane.i.de filio suo/q̄ est panis viu⁹ d̄ celo de
scēdens Joan.vj. Elegit v̄ginē bn̄dictam q̄
tria sata simile cōmiscuit (vt inq̄t Bern̄.) dū
in vtero suo nouū/antiquū/ꝛ etn̄ū ꝯiunxit.
nouū.s.animā chr̄i de nouo creatā/antiquū
.i.corpus eius de natura veteris Ade ꝓdu-
ctum/ꝛ etn̄ū.i.dei v̄bum: q̄ ꝯiunctione miri
fica oēs fideles refecit: nō solū posteros per
sacramenti susceptionē: sȝetiam p̄mos ꝑ cre
dulitatem. Vn̄ inq̄t Leo papa in q̄dam ser-
mone. Verbi incarnatio h̄ ꝯtulit faciēdo q̄
fecit ꝙ sacramentū salutis humane in nulla
vnq̄ȝ antiq̄tate cessauit. Nam q̄ p̄dicauerūt
apl'i.hec annunciauerūt ꝓphe/ nec sero ē im
pletū: qd̄ semꝑ est creditū/nec min⁹ adepti
sunt q̄ in illū crediderunt ꝓmissum q̄ȝ q̄ re-
ceperūt donatū. Hec ille. Fuit ḡ btā virgo
Maria illa mulier sedula: q̄ virꝝ suū.i.spō-
sum celestē deū oblectauit: dū venientib⁹ ad
eū pegrinis.i.hoib⁹ ꝑ fidem/ panē dulcissi
mū.i.filiū suum ꝯcipiendo ꝛ parturiēdo ꝓ-
tulit. De qua dei m̄re ꝛ eius partu q̄nqȝ ꝯsi-
derationes faciem⁹.

Prima dicet̄ ꝯditionis
Scd̄a cōmendationis
Tertia ōn̄sionis
Quarta inductionis.
Quinta v̄o expositiōis

¶ Pars. I. hui⁹ s̄monis/q̄ d̄r ꝯditionis
.s.partus virginalis ꝛ ipsi⁹ v̄gis ꝑturientꝭ.

A Dīa pt⁹ marie et aliarum mlierꝝ

Pro expeditione p̄me partꝭ s̄monis
nr̄i: est sciendū p̄mo ꝙ part⁹ btē v̄
ginis fuit dissimil' a partu aliarū
mlierꝝ. Cetere em̄ mlieres an̄ par
tum hn̄t timorē ne i partu piclitent̄. In par
tu hn̄t dolorē: ꝛ post partū incurrūt languo
rem. Btā aūt v̄go nec an̄ partū timorē habu
it: nec in partu dolorē/nec post partū lāguo
rem. Primo em̄ an̄ ꝑtū timere nō potuit: q̄
se ab eterno a p̄re celesti electā sciebat in spō-
sam. iuxͣ illd̄ ps̄. cxxxviij. Elegit dn̄s sion: ele
git eam in habitationē sibi. Per sion nāqȝ i
telligit̄ btā v̄go: q̄ semꝑ dei gl'iam specl'aba
tur. Sion em̄ speculatio interp̄tat̄. Nō etiā
debuit timere q̄ dei filium in vtero habebat:
Eccī.xxiiij. Qui creauit me req̄euit in taber-
naculo meo. Timere nō potuit in quā spūs-
sanct⁹ cū plenitudine gr̄e sup̄uenit. Luce.j.
Spūssanctus sup̄ueniet in te: ꝛ quā dei an-
gelus custodiebat. Angel⁹ em̄ eā custodiuit
ꝛ in mundū venientē ꝛ in mūdo exn̄tē: et de
mūdo recedētē. Vn̄ ip̄a dicere poterat illd̄ Iu
dith.xiij. Viuit dn̄s q̄m custodiuit me an-
gelus eius. ꝛ hinc euntē.ꝛ ibi cōmorantē. et
inde reuertentē. Scd̄o in partu non habuit
dolorem. ꝛ h̄ ꝯueniens fuit mltꝭ rōnib⁹. d̄ q̄-
bus tractaui in.v.ꝑte huius opis s̄mōe.vij.
ꝑte.j. de q̄b⁹ vnam tangit Hugo de scō Vi
cto. dicēs: Eua postq̄ȝ malā delectationē cō
ceperat: ꝙ filios in dolore paritura eēt audi
uit: vt apte demonstraret̄ ꝙ nō idcirco pari
at cū dolore eo ꝙ a viro: sed q̄ ex libidine cō
cepit. Btā aūt v̄go nō solū sine libidine ꝯce-
pit/sed nec de semine viri accepit. ꝛ iō sine do
lore filium edidit. Aliā etiā rōnē tangit p̄di
ctus doctor dicēs: Absit vt tristicia ꝛ gemi-
tus ibi interuenerit vbi gaudiū oīmode p̄di
cat̄. Gaudebat em̄ in imensum d̄ tanta ꝓlis
maiestate. de ꝯseruata sibi v̄ginitate. de hūani
generꝭ saluatiōe. ꝛ de angelica iubilatiōe. q̄
ibi angeli aderant q̄ epithalamiū decātabāt
Et iterꝝ idē ait: Absit vt ibi tristicia interuene
rit: ad cuius partū mltitudo angelorꝝ ceci-
nit. Tertiā rōnem assignat Damas. q̄ inq̄t:
Btā v̄go dolores q̄s effugit pariens. hoc in
chr̄i passione sustinuit. Tertio post partum
nll'm sensit languorē. Non em̄ potuit lāgue
re q̄ medicinā celestē.i.filiū dei in vtero por
tauit: q̄ (sic̄ d̄r Mat.iiij.) sanat oēs lāguores
ꝛ oēs infirmitates. Itē nō potuit languere
illa cū q̄ erat gigas fortissim⁹: q̄ oēm imbe-
cillitatē sustentauit. de q̄ d̄r ps̄.xviij. Exulta
uit vt gigas ad currendā viā ꝛc̄. Vn̄ Aug. i
q̄dam s̄mone in ꝑsona v̄gis loquit̄/ di. Qui
natus est ex ventre meo exiuit vt gigas ma-
gnific⁹: ꝛ vent̄ meus nō ē pudore euacuat⁹.
Nō potuit etiam languere illa cū q̄ erat di
v̄tus que ip̄am confortabat ꝛ firmit̄ robora
bat. d̄ q̄ d̄r Esa.xl. q̄ lapsis dat v̄tutem: ꝛ his
q̄ non sunt fortitudinē ꝛ robur mltiplicat. q̄
sibi refrigeriū p̄stabat. ꝛ nullam pati mole-
stiam ꝑmittebat. Vn̄ dixit ei angelus Lu.j.
Virtus altissimi obumbrabit tibi. ¶ Scd̄o B
p̄ncipal'r in hac parte est sciendum ꝙ part⁹ Partus marie fu
btē v̄gis fuit multe puritatꝭ. ꝛ hoc duplr̄ scȝ it multe puritatꝭ
ex parte m̄ris ꝛ ex parte ꝓlis. Primo em̄ in
m̄re fuit tanta puritas ꝙ nec in cōceptu/nec
in partu v̄ginali sua potuit violari v̄ginitas:
sed s̄uata puritate virginali ip̄a eum conce
pit ꝛ pepit. nec mirū: q̄ ip̄a est sidus dei: iō
pepit filiū tanq̄ȝ diuini splendoris radium:
Sidus em̄ radiū suū emittit sine sui corru-
ptiōe. ꝛ v̄go pepit filiū suū sine violatiōe. vn̄
canit eccl'ia: Sic sidus radiū ꝓfert: v̄go fili
um pari forma: neqȝ sidus radio: neqȝ mat̄
filio fit corrupta. Hinc etiā ē ꝙ ꝓpha ortum
chr̄i assimilat luci/dicēs Ps̄.xcvj. Lux orta
est iusto. Et ps̄.cxj. iterꝝ ait: Exortum ē in te-
nebris lumē rectis corde. Itē q̄ btā v̄go est

campus dei.iõ filium suum gnãuit tãqz florem amenũ. Sic eñ flos õ campo orit sine campi fossione.sic chrs õ vgine natus ẽ sine mris corruptione. Uñ ipa inqt Cañ.ij. Ego flos campi. Quia vo ẽ liban9 dei. iõ gnãuit thus odorifex. Sic ãt thus qõ emanat cortice nõ inciso est magis odorifex z pciosũ. sic filius vgis q egressus est nõ inciso cortice.i. nõ violato vginali pudore totũ orbem suo odore repleuit. Uñ ipa vgo inqt illud Ecci. xxiiij. Quasi liban9 nõ icisus euaporaui habitationẽ meaz. Scdo ista puritas attendit ex pte plis. Jn chro eñ ẽ diuitas: aia z corp9 Ei9 ãt diuitas ẽ purissima. De q Sap. vij. dr: Candor ẽ lucis etne: z specl'm sine macl'a. Ei9qz aia a dõ fuit purissima creata Uñ ipe fili9 vgis dicere põt illõ Sap. viij. Sortit9 sum aiaz bonã. Ei9 etiam caro fuit pura. qz õ purissimis sanguib9 vgis assumpta. Unõ Damas.ait: Tẽplũ ɔstruxerat sibi christus ex castis z purissimis sanguib9 vgis aia rõnali z intellectuali animarũ pmitias masse nre. ¶ Tertio in hac pte dico q part9 vgis fuit mlte paupertatis. vt s declaratũ ẽ in.ij.sermone hui9 pte. pte.iij. Caruit eñ btã vgo oibus ill' q cetere ml'ieres in ptu suo desiderãt hre. Primo nãqz caruit fuentiũ pitia: quia nll'am fuitricẽ habuit: sed ipa (vt inqt Hiero.ɔ Heluidiũ) puex pãnis inuoluit z in pseppio collocauit. Nll'a eñ ml'ier assistere voluissz paupcule pegrine in diuersorio posite z in media nocte. loco ãt domicellax habuit bouẽz asinũ. Scdo caruit pãnox copia qb9 se z puex tegere possz. Uñ Bed.in qdã ser. õ dño nrõ ait: Qui totũ mundũ vario vestit ornatu: pãnis vilib9 inuoluit. Tertio caruit ignis pitia q ml'tum vtil' fuissz ppt hyemẽ z noctẽ: tam ad calefactionez pueri z mẽbrox ɔsolationẽ qz etiã ad illumiãtionẽ loci tenebrosi. Quarto caruit cibox abundantia. qz cum eẽt paupcula pce viuebat.z puex nõ nutricib9 dabat lactãdũ/ sz ppijs vberibus nutriebat. Uñ canit eccl'ia. Jpm regẽ angelox sola vgo lactabat vbere õ celo pleno. Quinto caruit camere pulcritudine z lecti mollicie. Nã p camera habebat stabl'm: qõ nõ est habitacl'm hoim/ sz iumentox. p lecti mollicie puer habuit psepe z fenũ. Jstã aũt tãtã paupertatẽ chrus in se z in mre eligere voluit vt diuitũ supbiã ɔfunderet: z paupib9 ɔsolationẽ daret. Uñ Bern.inqt: Nimix si voluissz venire poterat mouẽdo celũ ɔcutiẽdo terrã. z emittẽdo fulgura nõ sic ãt pcessit. sz ñ tm hõ fact9 ẽ: sz etiã paup. z paupem matrez elegit q careret cunis qb9 infantez recliaret. z h fec hũanã volẽs ɔculcare supbiã. Hec ille. ¶ Quarto pncipal'r dico q pt9 vgis fuit ml'te nouitatis: accipiẽdo nouũ pprie. Nõ eñ dr nouũ qõ al's ẽ vsitatũ.l. nõ ẽ nouum. vbi docto. ff. de legi. nec dr nouũ qõ aliqñ factũ est. sz mõ renouet. c. achaci9. xxiiij.q.j. z c.satis.xxxiiij.q.j.et c.pcept.xij.di. sz illud pprie dr nouũ qõ nũqz fuit.c. auaricie. z ibi Archidia.õ elec.li.vj. Jsta aũt nouitas marie fuit triplex. Nam p fuit nouitas gnãtiõis. noua eñ z inaudita gnãtio fuit qñ de sola matre voluit nasci. Uñ dic Aug.in ser. de natiuita. dñi. Precesserat pma gnãtio sine viro z femina sic in Adam. Scda õ viro sine femina sic eua. Erat tertia de viro z femina sicut in nob. Restabat g quarta sine viro õ femina cunctis viuentib9 desiderata: q tres pdictas libauit. Scdo fuit ibi nouitas vniõis. qz fm Berñ.in vnam psonaz vnita sunt tria .s. nouũ/ antiquuz/ z etnum. vt s dictũ est.s. anima/ caro/ z diuitas. Jtem vnita est supma natura.s.ipa diuitas z natura media .i. aia.z natura infima.i.caro. Tertio fuit nouitas signox. de q inqt Bern. in ser. de natiuita.dñi. Jnnoua dñe signa/ immuta mirabilia: qm ipa ɔsuetudine viluerũt hora.plane sol ortus z occasus.tre fecunditas.temporx vicissitudo. miracl'a magna sunt: sz totiens visa viluerunt. Ecce (inqt) noua facio oia. z vere noua miracl'a. ɔcept9 fuit sine pudore. partus sine dolore. z mr sine corruptiõe. vgo pepit. z post ptũ vgo inuiolata pmansit. fecunditatẽ mris bñs cũ vgitatis honore. De ista etiã mirabili nouitate dr Aug. in lib. de symbolo. Parit mr z vgo. fera z intacta. factor oim fit creatura. portat manibus q regit omnia. lambit vbera. regẽs sidera. tacet z vbum est. necdũ qs esset demonstrabat. z vniuersa creatorem suum indicabant. Et hec sufficiant q ad ɔditiones part9 vginal'. ¶ Quantum vo ad conditiones ipius vgis mris parturientis ẽ sciendum. q mr chri pmo fuit filio valde vnita. Uñ ipa inqt Cañ.ij. Dilectus meus mihi z ego illi. et vij. eiusdem li.c. iterx ait: Ego dilecto meo z vnita ad me ɔuersio ei9. Jntantũ aũt fuit mr filio vnita. q sine ea nõ ɔcipit. Nã Luc.j. dixit ei angelus: Ecce ɔcipies in vtero z paries filiũ. Nec mix: qz ei9 vter9 erat flos puritatis. Juxta illõ Cañ.j. Lectul9 nr floridus. sine mre filius non inuenit. Uñ Mat.ij.dr: Jntrãtes domũ iuenerũt puerũ cũ Maria mre eius. Nec mix/ qz ipa est via vitatis: q Ecci.xxiiij. inqt: Jn me ois gra vite z vitatis. Sine mre filius non crucifigit. Uñ Joã.xix.dr: [illegible]bat iuxta crucem Jesu mr ei9 zc. Nec mix. qz ipa est mat pietatis: et ex pietate materna ibi stabat: et cum illo crucifigi parata erat. Nã ei pdictum fuerat Luc.ij. Tuam ipsius animã ptransibit gladi9. Sine mre spũssanct9 a filio non destinat. Unde Act.ij.dr: Erant

C Partus marie fuit multe paupertatis

D Partus marie fuit multe nouitatis

E Maria fuit chro valde vnita

oēs pseuerantes in oroīone cū mlieribꝫ ꝛ ma-ria mr̄e Jesu: ꝛ sic orātes receperūt spm̄scm̄ Nec mirū: qꝛ ipa est aqductus grē spūalis. Jux illud Ecci. xxiiij. Ego qsi aqueductus exiui de paradiso. ¶ Scdō dico ꝙ mr̄ chri-sti fuit filio valde chara. qđ qdem ille oñdit qñ in cruce exñs tantā curam de ea babuit ꝙ illā ioāni recōmēdauit. Chr̄s nāqꝫ in hac vita qnqꝫ habuit ꝛ possedit. Habuit qdē ali qñ qndam (lꝫ paruā) p expensis sibi datam pecuniā. Habuit corpꝰ ꝛ animā: habuit ma trē ꝛ ecclīam. Ea aūt q fuerūt vilissima: cu-stodi vilissimo. ea ṽo q fuerūt chara ꝛ charis sima. custodibꝫ charis ꝛ charissimis cōmen dauit. Nā pecuniā quā ɔtemptibilē ꝛ vilissi mā reputauit: custodi vilissimo. i. Jude sca-rioth recōmēdauit. Corpꝰ ṽo suū charis cu-stodibꝫ dimisit. s. Joseph de arimathia ꝛ ni-codemo. Ecclīā ꝫ aūt quam habebat chario rē: chariori custodi tradidit. s. Petro aplō: sꝫ mr̄em quam habebat charissimā: charissi mo custodi cōmendauit. s. Joanni euangeli ste. Animā ṽo quā habebat sup̄charissimā: custodi sup̄charissimo recōmendauit. s. pa-tri eťno/ dicens Luc. xxiij. Pat̄ in manꝰ tu-as cōmendo spm̄ meū. Ex h aūt ꝙ Joannes a chr̄o sup oēs alios discipl̄os dilectꝰ: vt Jo an. xxj. hr̄ mariam in custodiā accepit: ostē-dit ꝙ ipa bn̄dicta Maria filio suo charissi-ma fuit. ¶ Tertio dico ꝙ fuit i maxima re-uerentia filio. Qđ patꝫ ex qnqꝫ. Primo qꝛ si bi subditus eē voluit: iux illđ Luc. ij. ꝛ erat subditus ill̄. Scdō qꝛ eius voci ,pmꝰ obedi uit. sic ptꝫ Jo. ij. Cū em̄ vinū in nuptijs de-fecisset. ꝛ ṽgo dixisset mistrꝫ. Quodcūqꝫ di-xerit vob facite: statim vt filius cognouit ꝙ mr̄ h dixerat: miracl̄m fecit: ꝛ aquā in vinū mutauit. Tertio ex eo ꝙ filiꝰ in occursum p rexit: qñ. s. ipa de hac vita transiuit. Quar-to ex hoc ꝙ ipam ad suam dexterā colloca-uit. Quinto ex h ꝙ eam nr̄am petitionariaꝫ fecit. De quibꝫ tribꝫ vltimis hr̄. iij. Regū. ij. sub figura Bersabee mr̄is Salomōis: vbi dr̄: Surrexit rex in occursum mr̄is: adora-uitqꝫ eā. Ecce qꝛ reuerent̄ sibi obuiauit. posi tusqꝫ est thronus mr̄is regis: que sedet ad dexteram eius. Ecce qꝛ eam ad suam dexterā collocauit. Deinde subdit̄: Dixitqꝫ ei mater Petitionē vnā puulam ego depcor a te: ne cōfundas faciem meaꝫ. Dixitqꝫ ei rex: Pete mr̄ mi: neqꝫ em̄ fas est vt auertā faciē meā a te. Ecce qꝛ nostram petitionariam eam fec. ¶ Quarto dico ꝙ btā ṽgo fuit dei filio ve-ra. qđ patꝫ ex eo ꝙ sibi carnis substantiā mi nistrauit: atqꝫ ɔuenientē locum ac ɔueniēs nutrimentū ei exhibuit: ꝛ nouem mensibus eum in vtero portauit ꝛ fouit. ꝛ ei nato đ ne cessarijs ,puidit. Jō ipe dñs nr̄ Sap. vij. in-

Maria fuit chr̄o valđ chara

G Maria fuit i maxima re-uerentia chr̄o.

H Maria fuit vera mr̄ dei

qt: In ventre mr̄is figuratꝰ sum caro. Ecce locus ɔueniens nouem mensiū tp̄e coagula tus sum in sanguine. Ecce qꝛ in eiꝰ vtero no uem mensibꝫ stetit: ita ꝙ sic dic̄ Augꝰ ꝛ Da mascenꝰ de decimo aliqd tetigit. Pōt enim mulier portare filium decē mēsibꝫ in vtero ꝛ nō plus nisi p duos dies vltra decimū men sem. l. in testamēto. §. fi. ff. de suis ꝛ legi. he. et. §. mulier. vbi glo. in auf. de resti. ꝛ ea que pa. colū. quarta. et. l. gallus. in pn̄. vbi glo. i ṽbo menses. ff. de libe. et posthu. et ibi per Bal. et. ff. đ statu homi. l. septimo mēse. vbi glo. Postea sequit̄ ex semine hoīs. Ecce qꝛ ei subam carnis mistrauit/ et dic̄ hoīs nō ho-minū. Ceteri em̄ sunt nati ex semine hoim. chr̄s aūt solum ex semine hoīs. i. ṽgis. Un-de chr̄s non vocat se filiū hoim: sꝫ filium ho minis. vt hꝫ Mat. xvj. et. xxvj. et Marc. ij. ix. et. x. Lu. v. et. vj. et Joan. xiij. c. ꝛ vocatur ibi semen eius sanguis ṽgineus a spūctō to talit̄ depuratus. Deinde subdit: Et delecta-mento somnij ɔuenientis Ecce ɔueniens nu trimentū ꝛ misterium. Jpa em̄ vt vera ma-ter eum natū pannis inuoluit ꝛ suo lacte pa uit. Uñ canit ecclīa. Membra pannis inuo luta ṽgo mr̄ allegat: ꝛ manus pedesqꝫ cru-ra stricta cingit fascia. Et iteꝝ: Jpm regē an geloꝝ sola ṽgo lactabat ꝛc. Jdō qñ ipa ṽgo vult nob filium placare: potest dicere illđ. ij Mach. vij. Fili miserere mei que te i vtero nouē mensibꝫ portaui: ꝛ lac triennio dedi et alui: ꝛ in etatē istā pduxi. ¶ Quinto dico ꝙ btā ṽgo fuit chr̄i tota mat̄: qꝛ ei totā subam corpalem mistrauit: ita ꝙ nullus pat̄ aliqd sibi dedit. Jdō dr̄ Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs sup terram: femia circūdabit viꝝ. So-let aūt homo circūdare qđ suū ,pꝛiū ē. Nul la ḡ mlier inquā pueꝝ pfecte circūdedit: qꝛ caro pueri tota sua nō fuit/ sꝫ pr̄ ibi ptem ha buit. Uirgo āt btissima filiū suū i vtero cir-cūdedit: qꝛ ibi de alieno nihil fuit. vñ fuit sic figura circularꝫ. Nā alie figure fm̄ Aug. ex plibus lineis pficiunt̄. figura ṽo circularis vna tm̄ linea claudit̄: corpꝰ āt chr̄i formatū est tm̄ vna linea. i. sola carne ṽginea. Jllud etiā qđ ē circūdatū ex oi pte est clausum Nā si aliq̄ aptura ibi fuerit: bn̄ circūdatum nō erit. Nulla igit̄ mlier pueꝝ in vtero circūde dit: qꝛ nll̄a clausa in ɔceptione/ sed oīs apta fuit. sola aūt ṽgo filiū circūdedit: qꝛ ex omī pte clausa fuit. s. añ ptū/ in ptu/ ꝛ post ptuꝫ. Et iđ dr̄ Cañ. iiij. Hortꝰ ɔclusus/ fōs signa tꝰ ꝛc. Sexto fuit filio suo pia ꝛ studiosa mr̄: qꝛ ei solicite oīa pietatꝫ officia exhibuit vt dif fuse tractaui in. iij. pte huius opis. ser. j. p. ij. Et iđ h ptranseo.

I Maria fuit tota mr̄ chr̄i

¶ Pars. II. huius s̄monis/ que dr̄ com mendatiōis.

R

[E]N quit deuota quedā mulier dño nr̃o Jesu chr̃o vt hr̃ Lu. xj. Btūs vēter q̄ te portauit ⁊ vbera que suxisti. Et cōiter tenet q̄ hec mulier fuit beata Marcellina pedisseq̄ scē Marthe. In quibus vbis cōmēdat ventrē illū sacratissimum q̄ dñm nr̃m Jesum chr̄m pepit ⁊ vbera eius sctissima q̄ ipm virgineo lacte nutrierūt. De primo aūt. s. de vētre virginali dixit de⁹ sponse sue Cañ. vij. Uēter tu⁹ sicut aceru⁹ tritici vallat⁹ lilijs. Ei⁹ ei vēter fuit plen⁹ illo tritico. de q̄ dr̃ Jo. xij. Nisi granū frumēti cadēs ī terrā mortuū fuerit ⁊c. Hoc āt triticū fuit instar aceruī. Aceru⁹ eī tritici ī imo est lat⁹. in medio ptim lat⁹ ⁊ ptim angust⁹. Chr̄s āt q̄ztuz ad naturā ifimā. i. hūanā fuit nobis manifestus: q̄ztū vo ad naturā mediā. i. aniam fuit partim occult⁹ ⁊ partim manifest⁹. sz q̄ztuz ad naturā summā. i. diuinā. fuit nob valde angustus. i. occult⁹. Istud āt triticū fuit generatū in vētre ipi⁹ bñdicte virgis q̄ fuit vallatus lilijs. Et dicit lilia in plurali. qa oīa q̄ in ipsa fuerūt pura ⁊ munda fuerūt. habuit eīm mūdas cogitatōes: intētiōes: locutiones et opatiōes. Et dicit vallat⁹. q̄ꝛ venter eius lilijs puritatis et mūdicie vndiq̄z fuit circūdatus. s. int⁹ et extra. sursum et deorsuz. a dextris ⁊ a sinistris. añ et retro. ita q̄ hostis in ei⁹ corpꝰ nūq̄z itrare potuit. nec aliquā impuritatē immittere valuit. Nā int⁹ inueniebat lilium puritatꝭ. extra liliū castitatis. sursum liliū cōtemplatiōis. deorsuz liliū humilitatis a dextris liliū temperantie. a sinistris liliū patientie. ante liliū puidētie de futuris. retro liliū iusticie de pteritis. Ex qb⁹ patz q̄z vere locuta sit pdicta mulier dicēs. Beatus venter q̄ te portauit. Nos vo dicere possum⁹ Beatus venter marie virginis q̄ fuit thalam⁹ chr̄i iux̄ illō ps. xviij. Tāq̄ spōsus procedēs de thalamo suo. q̄ fuit requies saluatorꝭ nr̄i. Uñ ipa virgo inquit Eccī. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Qui fuit fons omniū gratiaruz. iuxta illud Cañ. iiij. Fons hortoꝝ: pute⁹ aquaꝝ viuētiū ⁊c. In h̄ aūt distat ille fons ab alijs fontib⁹ q̄ alij fōtes aquā hauriūt ab inferiori. et redundant ad supi⁹. Iste vo fons celestis aquas suarū graꝝ hūit a supiori. i. ab altitudine trinitatꝭ ⁊ fluit ad nos inferius per dona sue largitatis. O btīssime vēter mr̄is dei. pfecto tu fuisti apotheca oim charismatū dei. Uñ Ber. inqt. Apotheca ē Maria oim graꝝ ī q̄ celestis pigmētari⁹ cū oīb⁹ suis vnguētis se collocauit. ⁊ cū oīb⁹ delicijs accubuit. Tu fuisti spūssctī habitaculū. vñ inqt angel⁹ Lu. j. Spūssctūs supueniet in te. ve eīm supuenit q̄ꝛ sup oēz aliā creaturā ī te descēdit. Tu fuisti armariū diuie sapie. ptinēs illū d̄ quo dr̄ ad Col'. j. In q̄ sunt oēs thesauri sapie ⁊ sciē dei abscōditi. Tu fuisti receptaculū lucꝭ eterne: pcipiēs illū de q̄ scriptū est Sap. vij. Cādor est lucis eterne et speculū sine macula. Et Heb. j. Qui cū sit splēdor glīe ⁊c. Tu mūdo pduxisti suauitatē diuini odoris. Unde dicere potes illud Ecci. xxiiij. Ego q̄si vitis fructificaui suauitatē odoris. iō adolescētule. i. aīe deuote clamant ⁊ dicūt illud Cañ. j. Trahe me post te: in odorē currem⁹ vnguētoꝝ tuoꝝ. Tu pepisti padisi dulcorē: illū videlicz q̄ dixit Cañ. j. Spūs me⁹ sup mel dulcis. Tu ptulisti ignē etnū diuini amorꝭ. illū scz de q̄ scptū est ad Heb. xij. Deus nr̄ ignis ↄsumēs ē. Qui qdē ignis in te nouē mensib⁹ habitās: totā te charitatis ardore incendit. Unde Hiero. in smone ad Eustochium ait. Mariā totā impleuerat spūssanctus ac totam incāduerat diuin⁹amor: ita vt ī ea nihil esset qd̄ mūdan⁹ violaret affect⁹. Sic ei aurū ad psentiā ignis liq̄scit. sic ⁊ ei⁹ aīa ad psentiā ignis diuini tota liq̄facta fuit. Unde ipa virgo beatissima dicebat illud Cant. v. Aīa mea liq̄facta est. Eius q̄z vēter dulcedine indicibili repletus est. Et ad hoc exponi potest illud qd̄ ipa sponsa dei inqt Cañ. v. s. Uenter meus intremuit ad tactuz eius. s. ex nimia ⁊ insolita suauitate quā sensit in cōceptōe illius. De hoc sanctissimo ventre exponi possunt illa verba. Prouer. xviij. Si attribuāt deo. s. de fructu oris mei replebit vēter eius. Iste est ille venter btīssim⁹ q̄ nobis pepit fructū ⁊ mercedē salutis eterne. Unđ Dauid ps. cxxvj. inqt. Cū dederit dilectꝭ suis somnum: ecce hereditas dñi filij merces fruct⁹ vētris. De q̄ fructu ad dei dexterā exaltādo ponit de⁹ dicere ipi btē virgini illđ ps cxxxj. s. De fructu vētrꝭ tui ponā sup sedē meam. De secretꝭ aūt ↄsolatiōib⁹ hui⁹ btīssimi vētrꝭ virginalis possumus dicere illud Prouer. xj. Qui inuestigabit oīa secreta vētris. De isto etiā vētre pleno aq̄ diuine dulcedis pncipalit intelligi debēt vba saluatoris nr̄i Jo. vij. dicētꝭ. De vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue. Talem q̄ ↄsiderem⁹ ventrē et replebim⁹ mentē Exclamem⁹ q̄z cū deuota mulicre pdicta: ⁊ dicam⁹ dño nr̄o iesu chr̄o. Btūs venť q̄ te portauit: vēter. s. imaclat⁹: venter itact⁹: venter sctūs: puritate plen⁹: innocētia decorat⁹: venter illibat⁹: vter⁹ mūdissim⁹: vēter ipollut⁹ Btūs vēter q̄ etne btitudis aditū reserauit. btūs vēter q̄ orbē vniuersū bñdictōe repleuit btūs venť p quē pctōres veniā: iusti grām: angeli leticiā: filius dei hūane carnis substātiā: totaq̄z trinitas gl'iam pcepit. ¶ De beatitudine vo vbeꝝ sequit. ⁊ vbera q̄ suxisti. s. sunt btā. ipa eīm pauerūt pascētē oīa. Sz sciendū ē q̄ btā virgo habet vbera spūalia. q̄ sūt tria būt.

Margin notes: Venter Marie cōmēdat · Est thalam⁹ spō[nsi] · Est apotheca · L Cōmendat vba marie q̄ tria būt

cius pietas ꝛ charitas qb⁊ nos ɔsolaꝛ ꝛ nu-
trit: Iuxͣ illð Esa.lxvj. Satiamini ab vberi
bus ɔsolatōis vestre. ¶ Hn̄t āt vbera vim
attractiuā.ɔuersiuā ꝛ effusiuā. Primo hn̄t
vim attractiuā: cum sit spongiosa ꝛ porosa.
Et eodē modo vbera ꝟgis bn̄dicte hn̄t vim
attractiuā: quia nos ad se ꝛ ad deū trahunt
Sūt aūt quattuor que naturalr̄ trahūt.scʒ
simile.calidū.ꝛ quedā ꝓprietas reꝝ.sic patet
ī adamāte.ꝛ vacuū.ꝛ silr̄ ista q̄ttuor īducūt
btāʒ ꝟginē: vt ꝑ vbera sue charitatꝭ ꝛ pietatꝭ
nos ad se trahat. Uñ ꝓpͭ ista q̄ttuor possu-
mus sibi dicere illud Cañ.v. Aperi mihi so-
ror mea: amica mea: colūba mea ꝛ īmaclata
mea. Primū quidē qð attrahit est simile.et
ideo ip̄a nos debet attrahere ꝓpͭ silitudineʒ
nature.vñ ei dr̄ Soror mea. Ut em̄ sc̄ptum
est Eccī.xiij. Om̄e animal diligit simile sibi
Secūdū qð attrahit ē caliduʒ.et iō ip̄a nos
debet attrahere ꝓpter calidū charitatꝭ ītime
ꝛ hac rōe dr̄: amica mea.i.que me ītime dili
git. Uñ ip̄a inq̄t Cañ.v. Ego dilecto meo ꝛ
intēdo ꝑ amorē.ꝛ ad me conuersio ei⁹. Ter-
tiū qð attrahit est proprietas naturalis.sic
apparet de calamita attrahente ferrum.ꝛ iō
ip̄a virgo nos ferreos.i.in malo obstinatos
ꝛ duros debʒ attrahere ꝓpter ꝓprietateʒ sue
misericordie. Sic em̄ deo ē ꝓpriū misereri sp
ꝛ parcere.sic etiā mr̄i ei⁹.ꝛ ideo subdiꝛ. Colū
ba mea. Sicut em̄ columba caret felle.sic ꝛ
ip̄a nō hʒ fel amaritudīs: sʒ tota plena ē dul
cedine pietatꝭ. Iō ei dr̄ Cañ.j. Meliora sūt
vbera tua vino: fragrātia vnguētis optimis
Ubera em̄ Eue fuerūt plena vino.i.sentētia
mordacis iusticie. Sʒ vbera btē virgis fue-
runt meliora.qꝛ plena sūt lacte dulcꝭ miseri
cordie. Quartū qð attrahit est vacuū.ꝛ iðo
ip̄a nos dʒ attrahere ꝓpͭ vacuū hūilitatꝭ ꝓ-
funde.vnde subdiꝛ. Immaculata mea. Ip̄a
em̄ oīno se euacuauit ab oīb⁊ macul mundi
maxime a macula supbie. Sic em̄ superbia
cor fac̄ inflatū.sic hūilitas cor facit vacuuʒ.
Quia aūt illud dr̄ vacuū ī q̄ nihil est.l. fi.ff.
ð iiusto.rup.irritoqʒ tes. Ip̄a ꝟgo bn̄dicta re
cte vacua ab omni superbia fuit. que nihil
elationis vnq̄ʒ in se habuit.et iō a tali vacui

Ubera hn̄t vim ɔuersiuā

tate regine nostre debem⁹ attrahi.vt nō al-
ta sed hūilia sentiam⁹ ¶ Scðo dico ꝙ vbe-
ra hn̄t vim ɔuersiuā.sūt em̄ posita in pecto-
re vt cordi sint vicina.vt sic ꝑ caloreʒ cordis
fiat decoctio sanguinis.ꝛ ī materiā lactis fa
cilius ɔuertaꝛ. Uñ lac dr̄ sanguis bis coct⁹
semel in venis ꝛ semel in mamill. ꝛ ꝺm Pa
piam dr̄ lac a leucos grece qð est albū latine
qꝛ sanguis in mamillis efficiꝛ alb⁊: vt īquit
Archið.in c.deniqʒ.iiij.di. Istam autē vim
ɔuersiuā in nobis hn̄t vbera ꝟginis glose.
faciūt em̄ in nobis q̄ttuor ɔuersiones.ꝓpter
quas ip̄a dicit Eccī.xxiiij. Ego mr̄ pulcre di
lectiois ꝛc̄. Prio nāqʒ ꝑ vbera sue charitatꝭ
ꝛ pietatis ip̄a ɔuertit frig⁹ nostrū in colorē.
qñ a nobis expellit torporē: ꝛ nobis dat fer-
uentē amorē. Ideo dic̄. Ego mr̄ pulcre dile-
ctiōis.i.q̄ frigus ꝛ torporē expello: et calorē
diuini amorꝭ īduco. Scðo ɔuertit nr̄m me
rorē in gaudiū ꝛ delectatōeʒ.qñ:s. aufert tri
sticiā seculi.ꝛ dat timorē dei.s. filialē: q̄ qui-
dē est delectatio cordis: Iuxͣ illð Eccī.j. Ti-
mor dñi delectabit cor.ꝛ dabit leticiā ꝛ gau
diū ī lōgitudinē dieꝝ: Iō seq̄ꝛ.ꝛ timoris. De
ista aūt delectatōe diciꝛ Esa.xv. Delectabit ī
fans ab vbere.q̄ʒuis si in ꝓpria significatiōe
accipiaꝛ īfans.s.ꝑ eo q̄ fari nō pōt.vt ī.l.mu
lier.ff.de ꝟ.ob. Unde puer statim cū egredi
tur ð vtero matrꝭ diciꝛ infans.l.aretusa.ff.
de sta.ho. Ista verba principalius intelligi
possunt de dño nr̄o Iesu chr̄o infante qui ð
lectabaꝛ sugere vbera suauissima matrꝭ sue
benedicte. Tertio ɔuertit tenebras nostras
in lucē quando.s.expellit a nobis ignoranti
am ꝛ errorē.ꝛ dat verā dei cognitiōeʒ. Ideo
subdit.ꝛ agnitionis. De hac aūt ꝟtute expo-
ni pōt illud Esa.lv. Mamilla regū lactabi
mini. Reges em̄ fuerūt apl̄i ꝛ sacri exposito
res. Horū vero regina fuit btā virgo Ma-
ria. Tūc aūt istoꝝ regū mamilla lactamur
qñ coꝝ sacris doctrinis ac meritis ꝛ exēplis
in dei erudimur cognitiōe. Quarto ɔuertit
tēpestatē ī trāq̄llitatē.qñ.s.aufert dubietatē
vacillātē.ꝛ dat spem aīe ꝛ tranq̄llitatē.ideo
subdit.ꝛ sancte spei. Spes em̄ aīaʒ firmat
ꝛ trāq̄llā fac̄: Iuxͣ illð ad Heb.vj. Cōfugi⁹
ad tenēdam ꝓpositā nobis spem: quaʒ sicut
ancorā anime habem⁹ tutā ac fixam. Istaʒ
spem ꝓhetа ab vberib⁊ beate virginis se re
cepisse gl̄iabaꝛ dicēs ps̄.xxj. Spes mea ab
vberib⁊ mr̄is mee ¶ Tertio vbera hn̄t vim

Ubera hn̄t vim effusiuaʒ

effusiuā.qꝛ lac effundūt. Est aūt lac cādidū
nitidū: frigidū et pigue.et significat q̄ttuor
bn̄ficia q̄ recepim⁹ ab vberib⁊ charitatꝭ ꝛ pi
etatis btē ꝟginis Marie: de q̄b⁊ dr̄ Thren.
iiij. Candidiores nazarei ei⁹ niue. nitidiores
lacte rubicūdiores ebore āti̇q̄: sapphyro pul
criores. Est em̄ lac cādidū.qꝛ nazarei.i.eius
deuoti: ab ip̄o recipiūt cādorē innocentie.iō
dr̄. Cādidiores nazarei ei⁹ niue. Secūdo lac
est mūdū.qꝛ ei⁹ deuoti recipiūt ab ea nitorē
mundicie. Iō subdiꝛ. nitidiores lacte. Ter-
tio lac ē natura frigidū: qꝛ recipiūt ab ea re-
frigeriū ꝯ estū ɔcupie. Iðo subdiꝛ: Rubicū
diores ebore āti̇q̄. Ebur ei ē natura frigiduʒ
Quarto lac est pingue.qꝛ ab ei⁹ vberib⁊ re-
cipiūt pinguedinē deuotiōis interne. Ideo
subdiꝛ: sapphyro pulcriores. Sapphyr⁹ em̄
hʒ colorē ethereū.vñ significat celeste deside
riū. Ea propter vnusq̄sqʒ deuotus ad alterū

dicat illō Prouer. vij. Ueni inebemur vberibꝫ .s. bn̄dicte ꝟgis. Jp̄a enim dat nobis triplex lac spūale. Primū ē lac celestꝭ doctrine. Sic em̄ nutrix grossa cibaria comedit ⁊ sibi incorporat: et in lac ꝯuersa puero infūdit. Sic btā ꝟgo magnas et difficiles sn̄ias mēorie cōmendabat Jux̄ illud Lu. ij. Maria ꝯseruabat oīa verba hec ꝯferēs in corde suo. Et illa postmoduz sic digesta discipulꝭ effudit. vt ait Beda sup̱ Luc. Secūdo dat nob̄ lac pietatꝭ et misericordie. sanguis em̄ in nobis sepe accendit̄. ⁊ sic cor ad iracūdiam ꝯcitat̄. Sꝫ in beata ꝟgine totus sanguis iracūdie cōuersus fuerat in lac dulcis misericordie. qꝛ nihil in ea seuerꝝ vel austerꝝ fuit: sed tota lactea ⁊ mellea .i. dulcis ⁊ pijssima extitit: iuxta illud Cañ. iiij. Mel ⁊ lac sub lingua eiꝰ. Uñ Berñ. ait. Reuolue totā scp̄ture seriez: ⁊ si qd̄ in Maria austerꝝ inuenerꝭ. de cetero eam suspectā habeas. ⁊ ad ip̄az accedere verearis. Tercio ip̄a dat nob̄ lac spūalꝭ gratie. Uñ dicere potest illud Esa. lv. Uenite emite absqꝫ argēto ⁊ absqꝫ vlla cōmutatōe vinū ⁊ lac. Per q̄ intelligimꝰ grāz dei letificātē ⁊ dulcorantē aīaz. Ad p̄standū aūt istā grām nō reqrit btā ꝟgo a nob̄ magnā p̄ciū sonoritatē: sꝫ tm̄ mētꝭ affectū: et iō dic̄ Absqꝫ argēto. Nec reqrit vt cū ea aliquā cōmutatōez faciamꝰ. sꝫ gratis donat. ⁊ iō inqt. ⁊ absqꝫ vlla cōmutatōe. Nec mirū si ꝺ h̄ vino et lacte ip̄a nobis abūdant̄ effundit: cū eo plena sit. Uñ Cañ. v. ait. Bibi vinū meum cū lacte meo.

Lac marie habuit tria.

¶ Sciēdū aūt ꝙ sanguis q̄ cōuertit̄ in lac ex illa duplici decoctione de qua sup̄ dictū ē non solū trahit albedinē: sed etiā saporositatē et vbertatē. Lac igit̄ beate ꝟgis p̄mo habuit albedinē quā traxit a duplici decoctōe. Prima decoctio fuit facta ab igne spūssancti in vtero mr̄is sue qn̄ spūssctus eā sanctificauit. Scd̄a ꝟo in filij dei ꝯceptōe qn̄ i eaz spūssctūs sup̱uenit. Scd̄o eiꝰ lac habuit saporositatē: quā traxit a spūssctī depurgatōe. Nunq̄ꝫ em̄ aliq̄ mulier habuit lac tā saporosum sicut ip̄a. Et rō est: qꝛ lac aliarꝝ mulierꝝ habet multū impuritatꝭ. ⁊ iō nō p̄t esse multū magni saporis. Lac aūt b. ꝟginis sic fuit a spūsancto depuratū ꝙ factū ē dulcissimuz ⁊ nimiū saporosū. ⁊ qꝛ fuit optimi saporis. iō fuit optimi nutrimēti. De q̄ lacte inqt Aug. in s̄mone annūciatōis. Lacta Maria creatorē tuū: panē celi: p̄ciū mūdi. Prebe lābenti mām̄illā: vt ille p̱ te p̱cutiēti p̄beat maxillā. Lacta eū qui fecit te talem vt ip̄e fieret in te. Tertio eius lac habuit vbertatē a celesti sūministratōe. Nō em̄ lac suū fuit a natura p̱pinatum: sed de celo largit̄ sumministratū. Unde canit ecclesia. Jp̄m regē angelorꝝ sola ꝟgo lactabat vbere ꝺ celo pleno. Jp̄a igit̄ virgo tā dulci ac saporoso lacte mammillas plenas habens de filio suo nato gaudebat: dicens illud Cañ. j. Jnter vbera mea cōmorabit̄. ⁊ ip̄i filio suo blandiēdo dicebat illud Cañ. vij. Dabo tibi vbera mea. De istis aūt vberibꝫ p̄dixerat spōsus celestꝭ: qui ī eodē c. inquit. Erūt vbera tua sic botri vinee. Hāc autē mr̄em lactantē filiū dei ⁊ ip̄m paruulū Jesum desiderabat videre synagoga q̄ dicebat Cañ. viij. Quis det mihi te frēm meum sugentē vbera matris mee? Jp̄i quoqꝫ ꝟgini dicebant p̄res veterꝭ testamenti illud Cāticorū. j. Exultabimus et letabimur ī te memores vberū tuorū. De istis etiā vberibꝫ exponere possumus illud. Esa. lxvj. Sugetis ⁊ ad vbera portabimini. et sup̱ genua blādiet̄ nobis sicut mater blandit̄ filio suo.

Pars tertia huius sermonis que dicitur ostensionis.

M Natiuitas chrī oībꝫ est ostensa

Jncarnatio ⁊ natiuitas filij ꝺi oībꝫ creaturꝭ rōnalibꝫ ē p̄ostēsa. Primo angelis: vt iqt Aug. v. sup̱ Geñ. ad litterā. ⁊ s. Ber. sup̱ Jone. j. c. dicētes. ꝙ Lucifer cogn̄uit naturā hūanā debere p̱uenire ad hāc dignitatē vt eēt deꝰ. Hoc quoqꝫ mysteriū p̄cognitū fuisse angelꝭ declarat b. Tho. ij. ij. q. ij. ar. vij. ¶ Scd̄o h̄ mysteriuz fuit ostēsū p̄triarchis. vicz ī Abel: in q̄ fuerunt tria iusticie p̄conia. s. ꝟginitas: sacerdotiū: ⁊ martyriū: qbꝫ ip̄e p̄mꝰ gessit figurā chrī: vt inqt Aug. in li. diuersarꝝ q̄stionū ad Orosiū ⁊ etiā sup̱ Mat. Uidit etiā h̄ mysteriū Noe in arca federꝭ. de q̄ Geñ. ix. dixit deus. Hoc erit signū federꝭ iter me ⁊ t̄rā. Arcū meū ponā in nubibꝫ celi. Qd̄ exponēs Joānes euangelista Apoc. x. c. dr̄. Uidi alterꝝ āgelū fortē descēdētē de celo amictū nube: ⁊ iris ī capite eiꝰ. Jste aūt angelꝰ ē filiꝰ dei. Nubes ꝟo leuis ē hūanitas ꝺ ꝟgīe sūpta. Uñ Esa. xix. dr̄. Ascēdet dn̄s sup̱ nubē leuē. Arcꝰ āt iste ē diuinalꝭ miseratō. Nā ī arcu sūt due p̱tes. Prīa q̄ est fortis est lignū. secūda debilis est linū. Et tn̄ pars debilior. s. linū siue chorda inclinat p̱tē fortiorē. s. lignū. Et silr̄ in chrīo hūanitas tanq̄ pars debilior inclinauit diuinitatē fortiorē ad sagittādū diabolū ⁊ miserēdū homi. Et iste arcus apparuit ī celo. i. ī vtero ꝟginali in signū federꝭ. i. nr̄e saluatōis. Abraam q̄qꝫ vidit h̄ mysteriū: de quo dr̄ Geñ. xv. Eleuans aūt oculos suos Abraam cū occubuisset sol apparuit clibanꝰ fumans. ⁊ lampas ignis trāsiēs p̱ diuisiōes illas. Per clibanū autē fumantē intelligit̄ vterꝰ virginalꝭ spūsancto obumbratꝰ Lu. j. Per lampadez vero intelligit̄ christus. Juxta illd̄ Esaie. vj. Saluator eiꝰ vt lāpas accēdat̄. Jō gauisus est Abraā vt dr̄ Jo. viij. vidēs diē dn̄i incarnādi. ¶ Jsaac etiam vidit h̄ mysteriū p̱ figu

Figura incarnationis et natiuitatis christi

N ram que habet Gen.xxv. vbi dr qꝫ Abraam
dixit ad seruū seniorē domus sue. Non acci
pies vxorē filio meo i terra quā habito: sʒ ad
terrā et cognatōeʒ meā pficisceris. ꝛ inde ac
cipies vxoreʒ filio meo Jsaac. Et ista sponsa
tandē fuit Rebecca. de q̄ in eodē ca. dr: qꝫ eo
tpe Jsaac ambulabat ꝑ viam q̄ ducit ad pu
teū: cuius nomē est viuentis: egressus fue/
rat ad meditādū in agro incliata iā die. Cū/
qꝫ leuasset oculos: vidit camelos venientes
pcul. Rebecca quoqꝫ inspecto Jsaac descen
dit de camelo: et tollens cito palliū cooꝑuit
se. Seruus aūt cūcta que gesserat narrauit
Jsaac. Qui introduxit eam in tabernaculuʒ
Sare matris sue. ꝛ accepit eā in vxorē. et in
tantū dilexit eam qꝫ dolorē q̄ ex morte mrīs
sue acciderat tēperauit. Allegorice aūt expo
nendo dico. qꝫ ꝑ Abraam qui interptatr pa/
ter multarū gentiū significatr deus: qui ē pa
ter omniū ꝑ creatōem. Seruꝰ autē suꝰ fuit
Gabriel: cui deꝰ dixit cū incipe vellet myste/
riū incarnatōis sue. Nō accipies vxorem fi/
lio meo in terra quam habito. i. de celo i quo
principaliter habitat: vbi est angelica natu/
ra. Non em̄ fuit voluntas dei pr̄is qꝫ filius
suus angelicā naturā assumeret sʒ humanā
Unde ad Hebre. ij. dicitr. Nusqꝫ ei angelos
appꝑhēdit sed semē abrae. Igitr accepit filius
dei vxorē in alia terra: i qua nos cognati eiꝰ
scʒ ꝑ aiām creatā ab eodem patre habitamꝰ
Hec autē vxor Rebecca significat humanā
naturā siue eccl'iam. Rebecca enim interp/
tatur multū accepit. quia magnū fuit: imo
maximum qꝫ filius dei se ei sociaret. et plus
qꝫ si totū mundū ꝛ totū celū sibi daret. Jsa/
ac vo qui interptatur risus: est dei filiꝰ: q̄ ri/
sus est ꝛ gaudiū oīm electoꝝ. ꝛ q̄ in sua nati
uitate totū mundū letificauit. Jpe vo egres
sus est ad meditandū in agro. i. in mūdo qn̄
disposuit oīa que ptinent ad salutē nostram
Ambulabat autē ꝑ viam que ducit ad pute
um. Hec vo via est charitas. de q̄ Aug. de
laudibꝫ eius inqt. Uia igitur es o charitas.
Qualis via? supexcellens. Cuiꝰ via? hominis
ad deū: ꝛ dei ad hoīes. Per istam viaʒ venit
filius dei ad puteū. Puteꝰ aūt fuit vgo be/
nedicta. Puteus certe plenus aqs salutari/
bus. Unde ipi inquit angelus. Aue gr̄a ple/
na. Puteus inquā altus cōtemplatiōe et ꝓ/
fundus hūilitate. puteꝰ latus charitate. pu
teus irriguus sanctitate. puteus apertꝰ oi/
bus gratiositate. Puteus enim est apertꝰ. l.
fluminū. §. fi. ff. de dam. infec. ꝛ al's allegatr
l. si damni. §. item videamꝰ. eodē ti. cum ibi
no. Jste est puteus q̄ appellatꝰ est viuentis
ꝛ vidētꝭ. Gen. xvj. Hic ē puteꝰ aqꝝ viuētiū
Can. iiij. Et ideo cuilibet nostꝝ dicitr Pro/
uer. v. Bibe fluenta putei tui. Sequitur au

tem in pdicta historia. Et inclinata erat iam
dies. id est vltima etas et finis temporū erat
Cumqꝫ leuasset oculos suos intendens in fi/
nē mūdi: vidit camelos. i. gentiles ad fideʒ
venientes dorso curuo: quia idolis erant de
diti. Rebecca vo. i. eccl'ia visio Jsaac. i. chro
descendit de camelo. i. de cōuersatōe veteris
vite. et pallio se operuit: quia pristinā cōuer
uersatōem erubuit: ꝛ pallio honestatis se co
operuit: Quā Jsaac. i. chr̄us in tantū dilexit
qꝫ eam sibi in sponsaʒ copulauit. et dolorem
qui ex morte mr̄is. s. Eue vel synagoge acci/
derat ꝓpter ꝑuaricatōem tēperauit. Hāc aūt
meditationē Jsaac. s. qꝫ tūc cognouerit chri
stū incarnādū: declarat eccl'ia q̄ canit d' chro
Uergente mundi vespe vti sponsus de tha/
lamo egressus honestissima vginis matris
clausula. Quibꝫ vbi aliqlitr tangit hanc figu
ram. ¶ Jacob etiā vidit hoc mysteriū. q? vt
habetr Gen. xxviij. Uidit scalā sup terrā: cu/
ius cacumen ptingebat ad celū: ꝛ dominuʒ
innixū scale. et angelos dei ascendētes ꝛ de/
scendentes ꝑ eaʒ et ait. Uere dn̄s est in loco
isto. Et iteꝝ Gen. xxxij. inqt. Uidi dn̄ʒ facie
ad faciē: et salua facta est aīa mea. Per hāc
aūt scalā itelligitr hūanitas chri. cui piūcta D
est diuinitas q̄ est leticia āgeloꝝ. ¶ Joseph
qꝫ cogūit mysteriū dn̄ice incarnatiōis qn̄ ex
posuit somniū pincerne Pharaonis d' tribꝫ
ꝓpaginibꝫ i vite: di. Tres ꝓpagines tres ad/
huc dies sunt: post quos recordabitr Pha/
rao misterij tui. ꝛ tūc restituet te in gradū p
stinum. Gen. xl. Tres ei dies significāt tria
tempora. s. legis naturalis: scripture et gratie.
Jn tertio aūt tpe deus pater misertus ē ge
neri humano: et ipm restituit ad ꝑcipāduʒ
gl'iam diuinitatis in chro. ¶ Tertio princi/
paliter dico qꝫ ꝓphete viderūt h mysterium.
Moyses viciʒ in rubo ardēte: et nō cōbusto
Exo. iij. Per ignē em̄ figurabatr spūssanctꝰ.
cuius virtute vgo cōcepit. q̄ igne desiderat
eccl'ia aduri dicens deo. Ure igne scrispūs
renes nr̄os. et cor nr̄m dn̄e ꝛc. Per rubum
vo figurabatr vterus vginalis: Juxta illud
qd canit eccl'ia dicēs. Rubū quem viderat
Moyses incōbustū conseruataʒ agnouimꝰ
tuā laudabilē virginitatē: dei genitrix inter
cede ꝓ nobis. Aaron aūt vidit h mysterium
qn̄ virga sua sicca ꝛ arida floruit: frōduit: ꝛ
fructū amygdalinū fec̄ Numeri. xvij. Per
hanc em̄ virgā figurabatr b. vgo. de q̄ Esaie
xj. pdictū fuit. Egredietr vga de radice Jesse
ꝛ flos de radice eius ascendet. et q̄ nō natu/ P
raliter sed vtute dei. ¶ Gedeon qꝫ h myste/
riū vidit in vellere: qn̄ pluuia descēdit i vel/
lere terra nō madefacta Judic. vj. Per plu/
uiam em̄ figurabatr dei filius: q̄ descēdit in
vellere. i. in vtero virginis Juxta illud ps.

Prophetia ostensa e icarnatio xpi

lex. Descendit sic pluuia in vellus terra nõ madefacta. i. virginitate mris incorrupta: Iuxta illud qd canit eccl'ia. Qñ natus es ineffabiliter ex virgine: tūc implete sunt scripture: sicut pluuia in vell9 descēdisti vt saluum faceres genus humanū rc. Iosue etiā vidit hoc mysterium in statione solis quādo dixit. Sol contra Gabaon ne mouearis. et stetit sol spacio vnius diei in medio celi: Iosue. x. Quia sol id ē filius dei: de quo Malach. iiij. dicit. Vobis timentib9 nomen meū orietur sol iusticie. stetit in medio celi. i. i vtero virginali. Vñ ps. inqt. Suscepim9 de9 misericordiā tuam in medio templi tui. Dauid q3 hoc mysterium puidit qñ pbauit ps. lxxxiiij. di. Ueritas de terra orta est. i. filius dei: qui inquit Joannis. xiiij. Ego sum via veritas r vita. eit ortus de terra: id ē de virgine Maria. Similiter hoc mysteriū cognouit Daniel ,pheta. qui ait sui libri ca. vij. Aspiciebā in visione noctis: r ecce in nubib9 celi q̄si filius hominis veniebat. r dedit ei dñs potestatē: honorē et regnū. potestas eius ptās eterna q ñ auferetur. r regnū qd nō corrūpetur. ¶ Quarto pncipaliter cognouerūt hoc mysteriū duodecim Sibylle. quarum Prima scz Persica depingitur vestita aurea veste cū velo albo in capite. Scd'a vero scz Libyca depingitur ornata serto viridi flor9 in capite: vestita pallio honesto: r nō multū iuuenis. Tertia autē Delphica vestita veste nigra: et capillis circūligatis capiti. in manu cornu tenens: et iuuenis. Quarta vero chimica: vestita celibina veste deaurata: capillis per scapulas sparsis. et iuuenis. Quinta autē scz Erythrea monachali veste iduta. nigro velo in capite: manu gestās gladium nudum nō mltū antiq: mediocriter facie turbata. habens sub pedib9 circulū aureū ornatū stellis ad sili'tudinem celi. Sexta vo. s. Samia iuuenis: habens formosū pect9: subtili. velo capite coopto. manu3 ad pectus tenēs ensem nudū sub pedib9 habens. Septima aūt scz Cumana vestita aurea veste: librum apertū r altū in manu gestans. et aliū librū in sinistra habens sup genu capite discoopto. Octaua vo. s. Helespontina vetula r antiqua: veste rurali induta. ligato velo antiq capite sub gula circūuoluto vsq3 ad scapulas q̄si despecto habitu. Nona autē. s. Phrigia: induta veste rubea. nudis brachijs. antiqua facie saturnina. crinib9 sparsis p dorsum: digito indicās. Decima. s. Tyburtina multū senex: veste rubea induta. desuper ad collū pellē hircinā p scapulas habēs. capill' discoopt'. breue i manu tenēs Undecima. s. Europa: decora: iuuenis. facie rutilās velo subtilissimo capite ligato: iduta veste aurea breue in manu tenens. Duodecima scilicet Agrippa: vestita rosea veste: nō multū iuuenis. manū tenēs in gremio q̄si admirans. et sinistrā manum tenēs ostēdens dorsum cum breui scripto. Quar dicta hic non refero. qa sup posui in pmo sermone huius ptis. Et in prima pte rosarij sermonum. sermone. xiiij. Quinto pncipaliter dico q hoc mysterium fuit ostensum r declaratū visibiliter patrib9 noui testamenti. de q9 inqt ipe saluator Luce viij. Uobis datum est nosse mysteriū regni dei. Vñ etiam apl's dicebat Luce. x. Beati oculi q vident q vos videtis. s. filiū dei hūanatū r natū ex virgine.

Q Sybille etiam eorum cognouerunt incarnatione chri

Pars quarta huius sermonis que dicitur inductionis.

Si quaratur qd induxerit filiū dei venire in hūc mōm: Rñdetur vltra pdicta fm scēm Bonauē. in vltima q̄stione. plogi sniar: q ipe dñs venit vt esset magister noster. Si em ipe nō doceret frustrā qs legēdo laboraret. Legerat ipe in illo studio celesti subtilē theologiā. theologicasq3 altissimas spiritib9 angelicis in throno diuinitatis i medio trinitat. Et nunc venit practicare stādo iter Mariā r Joseph i medio bouis r asini. Quia em hō p pctm factus erat vt bestia: iuxta illud ps. Cōparat9 est iumētis insipientib9 r sil'is fact9 est illis Ideo in stabulo et inter bestias eū quesiuit ibiq3 posuit suā cathedrā ad legēdū oēs sciencias. taliter q qlibet de q̄cūq3 scia ibi posset discere. O grāmatice veni si vis audire tuā lectiōem. Dicit ille pceptor interrogans puer. Quot sunt partes orōnis: Et ipse respōdet Octo. s. Nomē vbum rc. Et ego dico tibi q inuenies practice oēs has ptes in hoc puero. Primo ei est nomē. q: Jesus. Secūdo vbū. s. eternū. Tertio pticipiū. quia capit nomen r vbū. i. hūanitatē r diuinitatem Quarto est pnomē. q: appellatur chr's. et nos nūc dicimur chriani a chr'o. r in padiso appellabimur iesuani a Jesu. Quinto est ppositio. cui vnū tm accidit. s. q: seruit casui. et tm accusatiuo r ablatō. nō ntō. i. illis qui appetūt nominari r exaltari sup alios ex superbia. Nō genitiuo. i. illis q gloriantur de genere. vel q generatiōi lasciue. i. luxurie deseruiunt. Non datiuo. i. his q dant ad rodendu3 primo. Nec vocatiuo. i. adulatorib9 r simulatorib9 ac hypocritis q dicunt dñe dñe rc. Seruiuit tn accusatiuo. q: orauit p accusatorib9 r crucifixorib9. Et ablatiuo. id est his qui sibi abstulerūt honorē. p quib9 apud patrē intercessit. vt habetur Luc. xxiij. r predictum fuerat Esa. liij. O rhetorice r tu qd q̄ris: Nōne ita ornate eloq vt corda flectere possis: S3 qd tantū inflexit mundum q̄tū doctrina chri: Unde humanū genus pōt di

R Ex his venit in carne vt esset mgr nr

Quō oēs artes discūtur a christo.

cere de chr̄o illō qō dr in.iiij. eneid. Solus h̄
inflexit sensus animūq; labātē Impulit. O
dialectice qd q̄ris? Certe v̄itatē. Ueni igitur
ad puer̄ istū q̄ est v̄itas Joānis. xiiij. et.c. q̄
ɔtēpta. viij. dis. O arithmetice qd q̄rs? Nō-
ne numer̄? Unde incipis numerare dicens
Unus: duo: tres zc. Ecce q̄ in hoc puero est
vnus.i. vna p̄sona. duo.i. diuinitas et hūa-
nitas. et tres.i. anima: corpus z eterna maie
stas. O geometr̄. quid quer̄s nisi figuras cir
culares zc. Audi quid de deo dicit Trime-
gistus. Deus est sicut sphera intelligibilis
cuius centrū est vbiq;: circūferencia v̄o nus
q̄. Sz i ip̄o q̄drat̄ circulus: q; ip̄e deus factus ē
hō qui est de quattuor elementis z humori-
bus. O musice: veni si vis audire melodiaz
dulcissimā. Nūq̄ ei audisti tāsuauē armo-
niā de fa nature acute.i. factoris: in fa natu-
re grauis.i. facture. et inter has notas cātāt
omnes angeli et sancti. O astronome vis be
ne diuinare? veni ad presepium z inuenies
pulcerrimū astrolabiū in quo poteris vide-
re tuā fortunā. vade z inspice z videbis solē
in v̄gine inter scorpionē et librā.i. deum ira-
tū z iuste punientem. O nobilis intellectus vis
altas res addiscere? vade ad scholā istius bā-
bini. q; ip̄e ē infinite sapiētie. Nā sapie eius nō
est nūerus. ps. cxlvj. O ph̄e qd q̄ris nisi sapiē
tiam humanor̄ vel celestiū. Ueni ḡ ad par-
uulū istū q̄ ōndet tibi mūdanor̄ z t̄paliū re
rum vanitatē Juxta illud Eccē. j. Uanitas
vanitatū z oīa vanitas. Ac faciet amare cele
stia dicēs. Que sursū sunt q̄rite: nō q̄ sup̄ ter
rā. Col. iij. O iurista q̄ optas scire iusticiam
bñ admīstrare.i. ius suuz vnicuiq; tribuere
zc. l. iusticia. ff. d̄ iusti. z iure. veni ad gymna
siū huius paruuli q̄ tibi ōndet hoc facere: di-
cens. Reddite q̄ sunt cesar̄ cesari: et q̄ sunt
dei deo Mat. xxij. O medice ecce q̄ altissi-
mus de terra.i. de virgine Maria creauit
medicinā. Eccī. xxxviij. Nam puer iste factus
est oīm languenciū medicina: q̄ solo v̄bo cu
rat oīm īfirmitatū genera. Uñ Sap. xvj. in
quit Salomō illi. Tu dñe v̄mo sanat oīa
O theologe: vis verā sciam de deo? Ecce q̄
puerulus iste deus est: q̄ docet hoīem scienciaz.
ps. xciij. Iste autē omniū doctor̄ optimus
nō in throno sedet aureo: vt faciebat Hiar
chas bragmanus: sicut refert Hiero. in epi
stola ad Paulinū: docēs de natura z de mo
rib;: ac de cursu dier̄ ac syder̄. Nō in regali
req̄escit solio: sic̄ Salomon. j. Paral. xxviij
disputās sup̄ lignis: ac cedro libani vsq; ad
ysopū. z differēs de iumētis z volucrib;: re-
ptilib;q; z piscib; zc. iij. Reg. iiij. Ecce ei plus
q̄ Salomon hic Mat. xij. Sed eius schola
est diuersoriū. eius cathedra presepiū. Ipius
sedes est fenū. O dignissima schola. o sacra-
tissima cathedra. ¶ Currite oēs et p̄gite ad
audiēdū istū paruulū q̄ mltas legit lectiōes
Prima est q̄ ipse verus deus et homo ē su-
per oīa diligendus. Ratio est: quia ip̄e p̄-
or dilexit nos: et tradidit semetip̄m pro nob
j. Joannis. iiij. Scda q̄ ei est instanter obe
diendum; q; ip̄e p̄ nobis factus est obediens
zc. ad Phil. ij. Tertia q̄ p̄ ipso et p̄ximo est
moriendū. j. Petri. ij. Chr̄s p̄ nob passus
est vobis relinq̄ns exemplū vt sequami ve-
stigia eius. Quarta q̄ oportet semp̄ orare:
z nunq̄ deficere. Lu. xviij. Ip̄e em̄ nō solum
in vita; sed etiā p̄ximus morti orauit in cruce:
vt dicit̄ Heb. v. Quita q̄ a peccato est absti
nendū. Ip̄e em̄ venit effundere sanguinem
vt nos sanaret a peccatis nostr̄. Apocal. j.
Sexta q̄ mundus est spernendus: sicut ipse
postea fecit fugiens cum iudei vellent eū fa
cere regē. Joan. vj. Septima q̄ inimicis est
parcendū: sicut ip̄e postea fecit suis occisori
bus. xxiij. Octauo q̄ ab incepto opere bono
nō est cessandū: sic̄ ip̄e postea egit qui ab in
cepto hūane redēptionis op̄e nunq̄ cessauit
donec p̄fecte cōpleuit. Unde in cruce dixit.
Cōsummatū est Joā. xix. Itē licz sibi a iude
is suggereret̄ vt descēderet de cruce. Mat.
xxvij. Ipse tñ noluit: sed in cruce voluit mo
ri et terminare. Nona q̄ pene et aduersa sūt
patienter tolerāda: qō postea ostendit facto
Ip̄e em̄ in tot tribulatōib; nō aperuit os su
um: vt p̄dictū fuerat Esa. liij. Decima q̄ ca-
ro est macerāda: iuxta illō ad Col. iij. Mor
tificate mēbra vestra zc. Ip̄e em̄ vt nos ad p̄
dicta animaret: venit ad tolerandū multa ma
la. z sponte subdidit corpus multis afflicti-
onib;. Uñ inq̄t Esa. l. Corpus meū dedi p̄cu
tientib;. et genas meas vellentib;. Faciē me
am non auerti ab increpantib; z ɔspuētib; i
me. Ante em̄ q̄ deus incarnaret̄ dicebant ho
mines. Dio a ha bon tēpo. Non prouo mai
vno affano al mūdo. Et ideo ipse venit expe
riri z probare vt exemplo eius discamus aspe
ra sufferre: z sensualitatē mortificare z refre
nare. Et xp̄c h̄ etiā in magna siti potari volu
it aceto et felle. Joā. xix. Undecima lectio fu
it q̄ ɔtinue debemus aīam nr̄am deo cōmen
dare. Qō ip̄e postea fec̄ q̄ in cruce sp̄m suum
p̄ri cōmendauit Lu. xxiij. Duodecima lectio
fuit de oīb; v̄tutib;. Sup̄bis em̄ legebat d̄
humilitate quā in seip̄o ostendebat: q; exina
niuit seip̄m zc. ad Phil. ij. Auaris de euā-
gelica paup̄tate. q; inuolutus erat vilib; pāni-
culis z sic de singulis. Stabat autē ad pe-
des Salomonis regina Sabba.i. v̄go bñ-
dicta: audiēs sapiam eius q̄ factus est nob sapi
entia a deo. j. Cor. ij. Has aūt lectiōes cepit
legere mḡr iste eximius ī diuersor̄ gymnasio
q̄s repetiuit postea in doctor̄ medio ī tēplo

Quō xp̄s legit mltas lectiones.

t Propter charitatē venit in mundū

Luc. ij. Sꝫ lecturā suā ꝯpleuit ī cruc. pulpito. ¶ Venit qꝫ fili⁹ dei in mūdū vt infinitā suā charitatē ꝛ clemētiā demōstraret. Ut ei dt Pe. dami. i tercio In h chri mysterio ꝓfū dū pelag⁹ diuie clemētie demonstrat. Apte sūt em̄ cataracte celi. ꝛ descēdit abundātia bonitat diuie. Uñ apl's Eph. ij. ait. Propt nimiā caritatē suā q̄ dilexit nos de⁹: cū essemus mortui pctīs: cōuiuificauit nos chro: cuius gratia saluati sum⁹: vt oñderet abundantes diuitias grē sue in bonitate sup nos in chro iesu. Et. j. Joañ. iiij. dicit. In h apparuit charitas dei in nobis qm̄ filiū suū vnigenitū misit in mundū vt viuam⁹ p euꝫ. O chriane: ama benignū filiū v̄gīs quē amor trāsportauit de celo ad terrā. O charitas oīpotens ligans oīpotentē. O dulcissime paruule. O benignissime Jesu. O clemētissime dñe celi ꝛ terre. q̄re in mundū venisti? Certe si digneris mihi r̄ndere: dices. Perfarte inamorare. Fecerat nāqꝫ deus hoiem ad imaginē suā. Gen̄. j. Sed videns ꝙ nec sic amabat eum: ait. Ego faciā me ad imaginē ꝛ similitudinē ei⁹. vt vel sic amet me in seipo. i. in sua imagīe ꝛ silr̄itudīe. q2 silr̄itudo est cā dilectiōis. viij. ethi. Ama ḡ frēꝫ tuū ꝛ carnē tuā. ꝛ dic paruulo Jesu illō Can̄. viij. Quis mihi det te fratrē meū sugentē vbera matr mee vt inueniā te ꝛ deosculer. ꝛ iā me nemo despiciat? Non pōt aūt q̄s se excusare: q2 factus est visibil ꝛ oīb sensib sensibilis: vade

v

igit ꝛ amplectere eū. ¶ Sꝫ dicet aliq̄s. Si fuissem ego ī Bethleē qñ nat⁹ est recepissem eū ꝛc. Sed quō recepisses tūc cū nō cognosceret si nūc cognitū non recipis? Et q̄s eius corp⁹ in hac festiuitate ea q̄ ꝯuenit deuotōe ꝛ p̄paratiōe recepit? Tantā ḡ clementiā demōstrauit de⁹ sciens ꝙ ad faciendū se amari nulla melior ē via q̄ꝫ amare. Et dixit. Ecq̄ homo me nō amat. tāta signa amor ei ostēdam ꝙ me amabit. ligabo em̄ eū catena aurea dilectōis ꝛ charitat. Qui aūt ab oīb dꝫ amari: ideo voluit aduentū suū toti mōdo intimari. Uñ sic qñ dñs papa vult egredi de palatio. tota Rhoma h itelligit ad excussionē bombarde de castello scti Angeli. Ita egressus maximi pape. i. filij dei de vtero v̄ginali itimat⁹ fuit p intonatoꝝ impial' edicti. Uñ dꝛ Lu. ij. Exijt edictū a cesare Augusto ꝛc. Et sic tot⁹ orbis cognouit aduenisse suuꝫ dñm. vñ celū misit stellā. aer splēdorē. Sol v̄o vt ait Amb.) accelerauit ortū suuꝫ vt ad marie nuptias veniret. Pergam⁹ igit ꝛ nos ad visitandū pueꝝ bñdicte v̄ginis. Et ne timeam⁹ ad illā ire q2 aliqñ eū offenderimus Scim⁹ em̄ ꝙ puer turbat⁹ de facili placat. Da ei pomū. ꝛ pax fctā erit. Uade ḡ ꝛ da isti puulo pomū. i. cor tuū inflāmatū ꝛ rubicūdū p feruorē. qō ip̄e appetit dicēs illō Prouer. xxiij. Prebe mihi cor tuū: ꝛ ocl'i tui vias meas custodiāt ¶ Venit qꝫ saluator noster in mundū vt q̄ttuor dura: ꝛ q̄si inflexibilia mollificaret ꝛ flecteret q̄ erāt ista. s. Celū neminē recipiēs. Angel⁹ hoiēꝫ nō diligēs. De⁹ hūano gnī recōciliari nolēs. Et mors nemini parcēs ꝛ oēs absorbēs. Sed ista q̄ttuor fecit v̄ginis fili⁹ flexibilia. Unō ps. de illo ait Inclinauit celos ꝛ descēdit ꝛ caligo sub pedib ei⁹. Factū est em̄ flexibile celū vt hoies suscipiat Angel⁹ vt hoies diligat. Ipse de⁹ descēdit ꝛ hoies recōciliauit. Et caligo sub pedibus eius fuit. q2 mortem suppeditauit.

x Venit vt dura flecteret.

¶ Venit insup vt pfectū dñium mōi hēre videret. Scōm em̄ dionysiū ad pfectū dominiū tria req̄runt. s. p̄eminētia. ꝯtinētia. ꝛ permanētia. Sed de⁹ nō videbat dñari ī mōdo nec q̄ttū ad p̄eminētiā. Juxta illō. Esa. lxvj Facti sum⁹ q̄si in pncipio cū nō dñaret nri nec q̄ttū ad ꝯtinētiā. eiusdē libri. c. xxvj. Dñe de⁹ nr̄ possederūt nos dñi absqꝫ te. Nec q̄ttū ad p̄manentiā. q2 videbat a dñio cecidisse ꝛ aliis renūciasse iux illō Esa. xix. Tradā egyptū ī manu dñoꝝ crudeliū Sꝫ p natiuitatē suā ip̄m dñiuꝫ recupauit. Uñ Luc. j. dictuꝫ fuit. Hic erit magn⁹ ꝛ fili⁹ altissimi vocabit Ecce p̄eminentia. Et dabit illi dñs sedē Dauid pris sui ꝛc. Ecce ꝯtinētia. Et regni ei⁹ nō erit finis. Ecce p̄manētia

y Venit vt dñium haberet

¶ Venit qꝫ vt nos ad bñ opandū habilitaret. Ante aduentū eius ip̄ius hoies nullū bonū p q̄ō iustificarēt facere poterāt. Uñ dicebat illō Esa. liiij. Oēs iusticie nr̄e q̄si pānus mēstruate. Et iō indigebant iustificatore. Et ꝓpter h fact⁹ est nob iusticia. Uñ apl's ad Rho. v. ait. Justificati ex fide pacē habeam⁹ ad deū p Jesuꝫ christum.

z Venit vt ad opandum habilitaret.

A

¶ Venit etiaꝫ vt v̄ificaret illa ꝓphia Esa. ix. Popul⁹ q̄ sedebat in tenebr vidit lucem magnā ꝛc. Tenebre nanqꝫ q̄ttuor incōmoda inducūt. s. horrorē. obscuritatē. tristiciam ꝛ frigiditatē. Ante ip̄i⁹ aūt aduētū hoies erāt in tenebris. q2 erāt in horrore ꝛ timore. ex eo ꝙ erāt in ptāte demonū traditi. Unde tunc dici poterat illō Exodi. x. Facte sunt tenebre horribiles in vniuersa fra egypti Erāt etiā in obscuritate: q2 erāt m'tiplici ignorantia inuoluti. Uñ dicere poterant illud Job. xxxviij. Nos q̄dem inuoluimur tenebr. Erāt qꝫ in tristicia. q2 dei visione erāt puati. Unō dicere poterat hūanū gen⁹ illō Tob. v. Quale gaudiuꝫ mihi est q̄ in tenebris sedeo ꝛ lumen celi nō video. Erāt etiā hoies in frigore. q2 erant ab igne diuini amoris elongati. De q̄ ōt ip̄e saluator Luc. xij. Ignē veni mittere in terrā. Iste aūt ppl's ambulās in tenebris hodie vidit lucē magnā. s. dñm Jesum q̄ ait Joañ. viij. Ego sum lux mundi. Luc

aũt h3 aſſecurare.i.illũinare.letificare.ꝛ calefacere. Primo ꝗ chr̄s aſſecurauit hoĩe3 expellēdo ab eo timorē ac refrenādo demonis ꝑtātem. Uñ pš. inqͣt. Ortus eſt ſol.i.Chr̄s. ꝛ ɔgregati ſũt.ſ. demões. ꝛ in cubilib' ſuis collocabunt. Scđo nos illumĩauit dās verā dei cognitionē.iuxta illd̄ Lu.j. Illumiare his q̄ in tenebris ꝛ in vmbra mortꝭ ſedēt: ad dirigēdos pedes nr̄os ĩ viā pacꝭ. Tertio nos letificauit reſtituēs dei viſionē. de q̄ exponi pōt illd̄ Prouerb.xv. Lux ocl'oꝝ letificat aĩam. Quarto nos inflāmauit ĩfundens diuinū amorē. Und̄ pš. inqͣt. Jgnē miſit vt luceret eis p noctē. Jſta q̄3 q̄ttuor hodie angel' de celo nob attulit. Remouit eĩ obſcuritatē ꝛ induxit illumĩatiōnē. Uñ de paſtorib' dr̄ Luc.ij. Claritas dei circũfulſit illos. Remouit etiā timorē ꝛ ĩduxit ſecuritatē cũ ait Nolite timere. Remouit q̄3 triſticiā ꝛ induxit leticiā dĩ. Ecce euāgelizo vob gaudiũ magnũ. ¶ Hoc aũt gaudiũ fuit magnũ q̄ntũ ad q̄druplicē dimēſionē. Nā fuit altũ taliſ q̄ vſq3 ad celos aſcēdit. ꝛ angelos ſic letificauit: q̄ celos reliq̄rũt: ꝛ ad paſtores veniētes ſuũ eis gaudiũ retulerũt. Fuit etiā ꝓfundũ. q: infernũ penetrauit ꝛ ſctōs p̄res q̄ erāt in limbo letificauit. iuxͣ illd̄ Eſa.ix. Ambulātib' in regione vmbre mortꝭ lux orta eſt eis. Fuit q̄3 longũ q: iuit vſq3 ad oriētem ꝛ magos ſic letificabit q̄ ſua regna reliq̄runt ꝛ ad pueꝝ cucurrerũt. Juit etiā in occidentē: vbi Auguſtũ letificauit. ita q̄ ip̄ius Chr̄i imagine viſa thura illi obtulit. Uñ Sap.viij. dr̄. Attingit a fine vſq3 ad finē fortit̄ ꝛc̄. Fuit inſup latum. q: ꝓfudit p̄teritos. Joā.viij. Abraā pat̄ veſter exultauit vt videret diem meũ: vidit ꝛ gauiſus eſt: ait ſaluator. Jtē p̄ſentes Uñ angel' dixit paſtorib'. Annũcio vob gaudiũ magnũ qd̄ erit oĩ ꝑp̄lo. Lu.ij. Jtē ex̄tēdit̄ ad futuros. Uñ Amb. ait. Hec ē gl'ia natal' dñi vt ĩ futuꝝ trāſeat ad p̄deſtinatos ꝛ in ꝑpetuũ mãeat ad deuotos. Quarto angel' remouit frigiditatē: ꝛ adduxit veꝝ ignē cũ annũciauit chr̄i ortũ dĩ. Nat' eſt vobis hodie ſaluator ꝛc̄. ¶ Scđo venit chr̄s ĩ mũdũ vt hũani generꝭ ĩfirmitates ſanaret. Homo eĩm inter alias patiebat̄ q̄nq3 infirmitates.ſ.tumorē ſupbie. cecitatē ignorātie. inſipiditatē in mēte. vulnerationē culpe ꝛ fetorē ɔſuetudĩs praue. Sed ab ip̄is ĩfirmitatib' nos ſaluauit fili' dei p q̄nq3 remedia q̄ adduxit. Portauit eĩm carnē de q̄ fecit emplaſtrũ. ſanguinē de q̄ fecit collyriũ. ſpm̄ humanũ de q̄ fecit mel dulciſſimũ. Aiam: que fuit vas vnguētariũ. Et diuinitatē q̄ fuit balſamũ p̄cioſum. Prima igit̄ infirmitas erat tumor ſupbie. q̄ p̄mo ort' eſt in celo. Deinde in terreſtri p̄adiſo. ꝛ tandē ſparſus eſt ĩ toto mũdo. Et id̄ chr̄s de ſua carne fecit emplaſtrũ qd̄ ip̄m tumorē maturauit ꝛ fregit. Fit aũt emplaſtrũ de herbis ꝛ florib' abſciſſis: ɔtritis ꝛ coctis. Caro aũt chr̄i fuit herba ſicͭ ꝛ noſtra. Juxta illd̄ Eſa.xl. Omĩs caro fenũ Fuit etiā flos. ꝛ h̄ ꝓpter innocentiā ꝛ puritatē. ꝛ fuit abſciſſus p mortē. Eſa.liij. Abſciſſ' eſt de terra viuētiũ: ꝛ ɔtrit' p flagellationē. Jbidē. Attrit' eſt ꝓpter ſcelera nr̄a Et coct' p p̄naꝝ nimiā aduſtionē. Uñ inqͭ p pš. Oſſa mea ſic cremiũ aruerũt. Ecce hũilitatꝭ emplũ. ſupbie medicamentũ. Scđa infirmitas erat cecitas ignorātie. Et id̄o chr̄s de ſanguĩe ſuo fecit collyriũ q̄ ceci illuminātur Et ꝓpter h̄ dr̄ Apoc.iij. Collyrio vnge ocl'os tuos vt videas. Jſtud aũt collyriũ factũ eſt de ſaliua ꝛ terra Joā.ix. id ē de deitate ꝛ humanitate. Et de melle ꝛ cera.i. de diuinitate melliflua ꝛ carne incorrupta. Figura āt huius collyrij habet̄.j. Reg.xiiij. de Jonatha. q̄ guſtauit de fauo mell'. ꝛ illũĩati ſunt ocl'i eius. Tertia infirmitas erat inſipiditas in mente: q̄ ſpūalia ſibi deſipiebant. Et id̄ chr̄s de ſpū ſuo mel dulciſſimũ fec: qd̄ inſipiditatē hoĩs dulcorauit. Uñ ait Eccĩ.xxiiij. Spiritus me' ſup mel dulcis. Eius aũt dulcedo nō ſentiebat̄ q̄ñ in vaſe corꝑis clauſa tenebatur. Sed q̄ñ inclinato capite tradidit ſpm̄: tunc ei' dulcedo repleuit celũ ꝛ mundũ Uñ canit eccl'ia. Hodie p totũ mundũ melliflui facti ſunt celi. Quarta infirmitas erat vulnus culpe. Juxta illd̄ Eſa.j. Uuln' ꝛ liuor ꝛ plaga tumēs ꝛc̄. Et id̄ chr̄s de aĩa ſua fecit vnguētariũ in quo ɔtinent̄ oĩa vnguenta oĩm vulneꝝ ꝛ infirmitatũ. Oĩa eĩm vulnera aĩe cauſant̄ aut ex ignorantia. aut ex malicia. Sed Joā.j. dr̄. Uidimus gl'iam eius.i.gl'ioſam miſericordia3 eius. que ſanat vulnus cauſatũ ex malicia. Sequit̄ paulopoſt. Plenũ gratie ꝛ veritatis. Gratia aũt eius ſanat vulnus cauſatu3 ex infirmitate: v̄itas v̄o vuln' cauſatũ ex ignorātia. Quinta infirmitas erat fetor. Chr̄s attulit diuinitatē tanq̄3 balſamũ p̄cioſum: cui' odorē ſenſit Lazar' q̄driduan' ac fetidus ꝛ reuixit Joā.xj. Eſt aũt p̄ma dies mora la delectatio Scđa malus ɔſenſus. Tertia malũ op'. Quarta mala ɔſuetudo. ꝛ tũc homo efficit̄ fetid' corā deo ꝛ mũdo. Qui ꝗ ad odorem iſti' balſami nō reſurgit: magꝭ eſt inſenſibilis q̄3 mortu' fetidus ꝛ imundus. Propter has aũt curatiões inqͭ p̄ba de chr̄o pš cij. Qui ſanat oĩes infirmitates tuas. Et Aug. p̄dicta ɔfirmans inqͭ. Magn' de celo venit medic': q: p totũ mũdũ magnus iacebat egrotus. ¶ Poſſum' aũt dicere q̄ q̄ꝫ infirmitates dicit̄ ꝑ infirmitas cauſat̄ in hoĩe ex comeſtione vermium. nadam infirmitas cauſat̄ in hoĩe ex comeſtione. ꝛ tali modo ĩfirmatus ē Adam: qui de fructu vetito comedit.

pomo vetito comedit. ⁊ iō infirmitatē mētꝭ
⁊ corpis icurrit. Hoc aūt viciū gule hodie
in m̄ltis dn̄atur. ⁊ iō sepe infirmant᷑ ⁊ mori-
unt᷑. Scp̄tum est em̄ Ecc̄i.xxxvij. In multꝭ
escis erit infirmitas. ⁊ ꝓpter crapulā m̄lti p-
ierūt. Hanc aūt infirmitatē venit saluator
nr̄ saluare p dietā ieiunādo q̄draginta dieb᷒
⁊c̄. Mat.iiij. vt etiā nos doceret abstinere a
nociuo cibo. ⁊ gulā refrenare: si volum⁹ sani
viuere. Qui em̄ abstinēs est adijciet sibi vi-
tam. Ecc̄i.xxxvij. Scd̄o causat᷑ infirmitas
ex nimia frigidatiōe Peccatū ei mortale est
notabilit᷑ frigidū. ita ꝙ ignē diuini amoris
extinguit. vn̄ Hiere.vj.d̄r. Sic̄ frigidā fac
cisterna aquā suam: sic frigidā facit malicia
aīam. qd̄ frig⁹ pcti facit aīam pigrā in bono
ope. iux̄ illd̄ Prouer.ij. Propt᷑ frigus piger
arare noluit. i. cor suū scindere p ꝯtritionē. ⁊
serere p bonū opus Hanc aūt infirmitatē
sanauit p sudorē sanguineū. In sudore ei la
chrymarꝫ hō frigid⁹ inflāmat᷑. Vn̄ ait Greg.
de Magdalena ꝙ frigida venit ad chr̄m sꝫ
iflāmata recessit post lachrymas. Ignis igi
tur amorꝭ q̄ erat in chr̄o: ip̄m sudare fec̄ san
guinē Vn̄ Lu.xxij.d̄r. Et fact⁹ est sudor vul
tus ei⁹ sic̄ gutte sanguis ⁊c̄. Et sic nr̄am infir
mitatē frigidatiōis curauit. Tertia infirmi
tas causat᷑ ex nimietate ⁊ corruptione sangui
nis. Sanguis aūt nimi⁹ d̄r abundātia ter-
renorꝫ. q̄ sepe est causa pcti. Vn̄ ps̄. ait. Pro
dijt q̄si ex adipe iniq̄tas eorꝫ. Sanguis aūt
putrid⁹ d̄r ip̄a carnal᷑ ꝯcupiscentia q̄ anīam
maculat. ⁊ corā deo putridā facit. De h̄ aūt
sanguīe exponi pōt illd̄ Esa.j. Cū m̄ltiplica-
uerit᷑ orōnes vestras nō exaudiā vos. Ma
nus em̄ vr̄e sanguīe plene sunt. Et Osee.iiij
Sanguis sanguinē tetigit. Hanc aūt infir
mitatē sanauit p minutionē sanguīs in ma
nib᷒ ⁊ pedib᷒ ⁊ latere ⁊c̄. Istā aūt minutiōēꝫ
nos facim⁹ qn̄ venā oris nr̄i in ꝯfessione api
mus. Vn̄ Prouer.x.d̄r. Vena vite os iusti
os aūt ip̄orꝫ operit iniq̄tatē. Quarta ifirmi
tas causat᷑ ex humorꝫ. i. viciorꝫ corruptione.
Vn̄ ps̄. ait. Nō est q̄ faciat bonū nō est vsqꝫ
ad vnū. Corrupti sunt ⁊ abominabiles facti
sunt ⁊c̄. Et istā infirmitatē sanauit fili⁹ ṽgi-
nis p assumptionē amare medicīe. de q̄ ipse
ait ps̄.lxviij. Dederūt in escā meā fel: ⁊ in siti
mea potauerūt me aceto. Et iō ⁊ nos debe-
mus bibere amarā potionē ꝯtritiōis ⁊ dolo
ris pctōrꝫ nostrorꝫ Iuxta illud Hiere.xxxij.
Pone tibi amaritudinē ⁊c̄. Que medicina
quāto erit amarior tāto erit ṽtuosior ad ma
los humores expellēdos. De q̄ exponi pōt il
lud Esa.xxiiij. Amara erit potio bibētib᷒ eā.
Alias q̄ꝫ infirmitates hūanas venit chr̄s sa
nare vnguētꝭ sue grē. De q̄b᷒ d̄r Ecc̄i.xxxviij
Vnguentarius ꝯficiet vnguenta sanitatis.

¶ Venit etiā in mundū fili⁹ dei pditos sal- D
uare Vn̄ ps̄. ait. Deus aūt rex nr̄ ante secl'a Venit
opat⁹ ē salutē in medio terre. i. in hūana car chr̄s pdi-
ne. Caro em̄ chr̄i nō d̄r terra sed mediū terre tos sal-
Natura q̄ppe nr̄a habuit duplicē extremita uare
tē. vnā q̄ fuit sub inocētia. Aliā ṽo q̄ mō est
sub miseria. Chr̄s ḡ assumpsit naturā nr̄am
cū innocētia ⁊ q̄ꝫtuꝫ ad h̄ pticipauit cū p̄ma
extremitate. Itē assumpsit eaꝫ cū miseria. i.
cū penalitate. ⁊ q̄ꝫtū ad h̄ pticipauit cū scd̄a.
Nat⁹ q̄ꝫ est vt reduceret exules ⁊ pegrinos
⁊ iō venit portās secū regnuꝫ. Propt᷑ qd̄ d̄r
Esa.ix. Et fact⁹ est p̄ncipat⁹ sup humerꝫ ei⁹.
Iste aūt p̄ncipat⁹ est dignitas regal᷑: quam
portauit vt nos reges faceret. vel est onus
pctōrꝫ nr̄orꝫ qd̄ portauit vt nos alleuiarꝫ. iu
xta illud Esa.liij. Vere languores nr̄os ip̄e
tulit. Vel est crux quā ip̄e suis humerꝭ por-
tauit. vt nos tanq̄ꝫ ad vexillū colligeret. Iu
xta illd̄ Esa.xj. Leuabit dn̄s signū in natio-
nes ⁊c̄. Quia igit᷑ fili⁹ dei tantū nos honora
uit q᷑ fecit nos sil'es sibi in creatione. et fr̄es
suos in redēptiōe. ⁊ faciet coheredes in gl'ifi
catione atq̄ꝫ hūanatus est p nr̄a salute. Iō
merito debem⁹ eum honorare. ⁊ debitas ei
grās referre. Modus aūt referēdi grās ali Grās re-
qn̄ fit p solā vocꝭ expssionē. Aliqn̄ p manuū ferimus
eleuationē. Aliqn̄ p genuflexionē. Aliqn̄ per m̄ltipl'r.
totā corpis ꝓstrationē. Et h̄ significatū est
Geñ.xvij. vbi Abraā audita futura natiui-
tate Isaac: cecidit in faciē suā scꝫ grās refe-
rendo. Oēs ḡ nō solū corde ⁊ corpali venera
tione grās puerulo nato referam⁹: sed etiaꝫ
s̄mone: dicētes illd̄.iiij. Reg.vij. Hec dies
boni nuncij est. si tacuerim⁹ ⁊ noluerim⁹ nū-
ciare: sceleris arguemur. In terrā q̄ꝫ nos p-
sternere debem⁹ saltē corde. vt de sua visita
tiōe sibi grās repēdam⁹. Sic̄ figuratū fuit
Exo.iiij. vbi d̄r. Audierūt ꝙ visitasset dn̄s fi
lios isrl'. ⁊ pni adorauerūt. Legit᷑ q̄ꝫ Jone.
iij. ꝙ rex indut⁹ est sacco. ⁊ sedit in cinere. et
oēs s̄ui ei⁹ idē fecerūt. Tūc aūt rex chr̄s sedit
in cinere: qn̄ indut⁹ est carne. Et iō ⁊ nos de-
bem⁹ ei ꝯfirmari ī hūilitate ⁊ grās illi refer
re tympanū assumētes ⁊ d̄i. illd̄ Exo.xv. Cā-
tem⁹ dn̄o ⁊c̄. In tympano ei est forma sphe-
rica pell'rasa ⁊ p ip̄m causat᷑ melodia Et sic ī
chr̄o est diuitas et̄na. caro q̄ fuit crucifixa ⁊
aīa omī iubilatōe plena. Itē tympanū fit d̄
corio in ligno extēso ⁊ ṽga pcusso. ⁊ corpus. i.
corp⁹ chr̄i fuit extēsum in cruce. iux̄ illd̄ ps̄.
Extendēs celū sic̄ pellē. Et pcussuꝫ disciplia
pr̄is. Esa.liij. Propt᷑ scel⁹ ꝓl'i mei pcussi eū
Istud ḡ tympanū debem⁹ assumere p medi
tationē. ⁊ sibi cātare p grārꝫ actionē iux̄ illd̄
apl'i.ij. Thes.ij. dicentꝫ. Nos aūt grās age
re debem⁹ deo sp. Itē debem⁹ dicere deo cū
ꝓpha ps̄.xxxij. In psalterio decem chordarꝫ

psallã tibi Per psalteriũ ei decẽ chordaꝝ in
telligiť chřs incarnat⁹ in q̃ fuerũt q̃nq; chor
de.i.q̃nq; vulnera qb⁹ oñdiť ei⁹ hũanitas.ꝛ
q̃nq; alie qb⁹ ostẽsa fuit sua diuĩa maiestas
sc; natiuitas supnaturalʼ. glʼia resurrectõis
maiestas ascensionis. missio spũscti ꝛ iudi
ciaria potestas.

E Moralitates circa chřm natum.

¶ Pars.V.hui⁹ ſmonis q̃ dr̃ expositionis.

Volẽs aliq̃d moralitatꝫ tãgere cir
ca expositionẽ euãgelij pñtꝫ solen
nitatꝫ. Dico q̧ p Mariã q̃ illũi-
nata ĩterpr̃tať significať aĩa a deo
inspirata ꝛ illũinata.q̃ tũc ꝯcipit ꝛ parit Je-
sum.i.saluatorẽ:qñ bonũ ꝓpositũ ꝯcipit cor-
de.ꝛ postmodũ illõ ꝓducit in ope. Et iõ bo-
ni religiosi q̃ a deo ĩspirati de ĩtrãda religiõe
ꝓfessionẽ ĩ ea fecerũt:pñt dicere dc illõ Esa.
xxvj. A facie tua ꝯcepim⁹ ꝛ pturiuim⁹ spm̃
salutꝫ. Istũ aũt pueꝝ sic ꝯceptũ extrabit de
vẽtre mřis austeritas vite cãtãs ꝛ iubilãs ĩ
penis ꝛ mortificatõe carnis cũ puulo vagiẽ-
te. Paupťas ãt illũ pãnis ĩuoluit. hũilitas
xo ĩ p̃sepio reclinat. Et iste tres ṽtutes sunt
q̃si tres optĩe obstetrices. Sed o religiose:si
istũ puulũ ĩ te natũ vis nutrire ꝛ fouere: at
tende q: est ĩuoluẽdus.reclinãd⁹. custodien
dus.leuãdus.lauãd⁹.deducẽdus:ꝛ cibãd⁹.
Et ad hec oĩa q̃rende sť nutrices grõse ṽgi
nes.q: est ṽginitatꝫ fili⁹.i.speciose virtutes.
Excludende aũt sũt rugose vetule.i.ĩuetera
te malicie: q: malo oclʼo tenellũ puulũ solẽt
fascinare. Iste aũt bone nutrices nõ dñt esse
sole.q: ṽtutes ꝯsocianť ĩ charitate. Ait eĩ ꝓ-
pha ps̃.xliiij. Adducenť regi.s.nato.ṽgines
in plurali. vt sc; ſuiãt sedulo officio: post cã
reginã q̃ ip̃m de spũsctõ genuit. debeñ ḡ esse
gemine ad oĩa officia. Primo aũt ĩuoluen-
dus est puulus sed nõ nisi mũdis pãnis. Fe
rãt igiť due puelle pãnos mũdos. Una pã-
nos abluat:pmittens q̧ eos q̃tidie lauabit
Et hec est ꝯtritio q̃ dicit. Lauabo p singulas
noctes lectũ meũ lachrymis meis stratũ me
um rigabo.ps̃.vj. Altera pãnos extendit vt
desiccenť ad solẽ.ꝛ hec est ꝯfessio:q̃ abscõdi-
ta ꝓducit ĩ lucẽ:dicẽs. Dixi ꝯfitebor aduer-
sum me iniusticiã meã dño ꝛc̃.ps̃.xxxj. Se-
cũdo ad reclinãdũ pueꝝ due se offerũt. Una
lectũ parat.ꝛ hec est scrã meditatõ: q̃ sternit
cor floribꝫ scp̃turaꝝ ꝛ cãtat cũ spõsa. Lectu-
lus nr̃ floridus. Cañ.j. Alia pueꝝ reclinat.ꝛ
hec est charitas q̃ Jesum amplexať brachijs
amorꝫ.ꝛ inť sua suauissĩa vbera fac eũ dor-
mire di. Fasciculꝰ myrrhe dilect⁹ me⁹ mihi
inť vbera mea cõmorabiť Cañ.j. Tertio ad
puerũ custodiendũ due se offerũt. Una euꝫ
custodit a strepitu ĩtrinseco.ꝛ hec ẽ trãquil-
litas q̃ claudit cubiculũ.ꝛ si modicũ q̃d sini-
strũ audierit dr̃. Quis es tu q̃ clamas ꝛ inq̃-
etas regẽ.j. Reg.xxvj. Altẽa eũ custodit ab ĩ
cursu extrinseco.ꝛ hec ẽ emulatio q̃ nihil si-
nistrũ sinit ĩtrare ĩ toto domo cordis vlʼ cor-
porꝫ.q̃ si viderit oclʼm:aurẽ vlʼ aliquẽ sensuꝫ
aliq̃d apportare nociuũ: clamat. Filij mortꝫ
estis vos: q: nõ custodistꝫ dñm vřm regẽ.j.
Reg.xxvj. Hãc b. Petr⁹ clauiclʼari⁹ regis
uři locat ostiariã mlʼto meliorẽ q̃ illa quã ĩ-
uenit ĩ domo p̃ncipis sacerdotũ. Jo.xviij Et
magꝫ sollicitã q̃ illa q̃ purgãs triticũ Isbo
seth:obdormiuit.ij. Re.iiij. Quis ẽ (inq̃t b.
Petr⁹) q̃ vob̃ noceat si boni emlʼatores fue-
ritꝫ.j. Pe.iij. Aĩa mea hãc loca ad ianuã cor
dis si vis chřm custodire.q: dura sicť ĩfern⁹
emlʼatio.ꝛ lãpades ei⁹ lãpades ignis atq; flã
maꝝ Cañ.viij. Quarto ad pueꝝ leuãdũ due
se offerũt. vna eũ excitat ꝛ euoluit q̃tiẽs sonu-
erit horologiũ amorꝫ.ꝛ hec ẽ sollicita deuo-
tio q̃ singlʼa mysteria voluit ꝛ rumĩat. qb⁹ q̃-
si pãnis ĩuolut⁹ est puer nř iesus q̃ amict⁹ est
lumĩe sicť vestimẽto.ps̃.ciiij Reuela (ait.ps̃l
deo) oclʼos me.ꝛ ꝯside.mira.d le.tua. Deuo
tio nãq; est feruor mẽtꝫ reuoluẽs aĩaꝫ ĩ chřo.
vñ ꝓpha ait ps̃.lxij. De⁹ de⁹ me⁹ ad te de lu.
vi. Sitiuit ĩ te aĩa m.q̃ mlʼtiplʼr tibi ca.mea.
Altẽa ṽo eũ alloq̃ť:sꝫ ñ nisi d legitĩa snĩa ip̃i⁹
ꝛ hec est attẽta orõ q̃ dr̃. Dñe labia mea ape.
ꝛc̃.ps̃.l. Hmõi aũt vox est dulcꝫ puulo.ꝛ iõ
postea silʼ cãtãt deuotio ꝛ orõ. Exurge q̃re ob
dormis dñe:exurge ꝛ ne repellas in finẽ ps̃.
xliij. Quĩto ad pueꝝ balneãdũ due se offerũt.
vna balneũ parat.ꝛ hec est pietas.q̃ videns
lachrymãtẽ pueꝝ.ꝛ audiẽs ei⁹ ploratũ: educ
aquã calidã abũdanť d fõtib⁹ cordis sui:di.
Aĩa mea liq̃facta ẽ vt dilect⁹ locut⁹ est. Cañ.
v. Et nõ solũ aq̃ abluit sꝫ vnguẽto vngit ꝛ ait
Factũ est cor meũ tãq̃ cera liq̃scens.ps̃.xxj.
vñ illi dr̃ puul⁹. Odor vnguentoꝝ tuoꝝ sup
oĩa aromata. Cañ.iiij. Altẽa ṽo pueꝝ tenet.
ꝛ hec est pseuerãtia. q̃ tãdiu tenet donec sibi
placuerit ĩ hac lachrymaꝝ valle ĩ aq̃s nostre
miserie balneari.di. Tenui illũ nec dimittã
Cañ.iij. Sexto ad pueꝝ deducẽdũ due se of
ferũt. Una eũ gestat dicẽs cũ Pau.j. Cor.vj.
glʼificate ꝛ portate dm̃ ĩ corpe vřo.ꝛ hec ẽ obe
diẽtia ñ coacta.q̃ a posteriori .s.dorsũ portat
onera ꝯ cor.sꝫ mřna ꝛ volũtaria q̃ filiũ a pte
anťriori portat sup̃ pect⁹ deliciose inter bra-
chia.ꝛ sic vult portari puul⁹ nř Jes⁹ di. Po-
ne me vt sig̃culũ sup̃ cor tuũ.ꝛ sic sig̃culum
sup̃ brachiũ tuũ. Cañ.viij. Altẽa p̃cauet ne
gerula offẽdat ad lapidẽ ĩpatiẽtie.ꝛ sic ledat
puulũ q̃cũq; occasione.ꝛ hec ẽ circũspectio q̃
iugiť clamat obediẽti iusto. Qui se existĩat
stare videat ne cadat.j. Cor.x. Cantant ḡ he
due deducẽtes puulũ. Incipit ãt obedientia
iubilans in opib⁹ ꝛ dr̃ In mãib⁹ portabunt

te. Et rñdet circũſpectõ ꝓcauẽs ab exterioribꝰ ne vñ q̃ȝ offendas ad lapidẽ pedẽ tuũ. pſ. xc. Septio ad pueꝝ cibãdũ ſe due offert. Una eũ paſcit. ⁊ hec eſt miſcõia. q̃ mẽbra eiꝰ refic. Uñ ipſe dñs ait Mat. xxv. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mãducare ⁊c̃. ⁊ ſubdit. Qd̃ ei vni ex minimis meis. ſ. mẽbriſ feciſtiſ. mihi feciſtis Hec tñ nõ de furfure cibo porcoꝝ imitatrix Cain. ſed d̃ ſimila delicatiſſia imitatrix abel parat polẽtã. deinde ĩ manu pueri ponit pomũ cantãs. Oĩa poma noua ⁊ vetera dilecte mi ſuaui tibi. Cañ. vij. Altera ꝟo eũ lactat ⁊ potat. ⁊ hec ẽ mãſuetudo: q̃ d̃ cordis vberibꝰ dulces ſmones eliq̃t. nõne inq̃t ſapiẽs. Ardorẽ refrigerabit ros: ſic ⁊ ꝟbuȝ. Ecc̃i. xviij. Hec d̃t ꝑuulo. Dabo tibi vba mea. Cañ. vij Et iteꝝ Dabo tibi poculũ ex vino ꝯdito Cañ viij. Ipe aũt puer rñdit ei. Fauꝰ diſtillãs labia tua mel ⁊ lac ſub lĩgua tua Cañ. iiij. Iſtiſ aũt nutricibꝰ officiũ ſuũ dulcit̃ explentibꝰ: ⁊ nũc reclinãtibꝰ: nũc excitãtibꝰ: nũc paſcẽtibꝰ nũc deducẽtibꝰ ⁊c̃. in ſpũali tripudio enutritus: puer Jeſꝰ creſcit etate ac ſapiẽtia ⁊ gratia corã deo ⁊ hoĩbꝰ Lu. ij. Et tũc dicere poſſumꝰ illd̃ Eſa. ix. Paruulꝰ natꝰ eſt nob ⁊ filiꝰ datꝰ eſt nob. ¶ Loq̃ndo aũt d̃ chr̃o ad litterã dico. ꝙ licȝ ipe dñs Jeſus hodie fuerit ꝑuulꝰ q̃ȝtũ ad etatẽ. matrẽ. ſtaturã. familiã. pomũ. lectũ. cibũ. ⁊ veſtimẽtuȝ. Põt tñ dici ꝙ fuit ꝑuulꝰ triplici alia rõe. Primo: q2 offẽſus de facili põt placari. vt s̃. diximꝰ. Qui ei aũ dixerat tãq̃ȝ ĩplacabilis Ezech. vij. Non parcet ocl'us meꝰ ſuꝑ te ⁊ nõ miſerebor: mõ d̃t Eſa. xl. Predicate ãnũ placabilẽ dño Secundo q2 emẽdo facilit̃ decipi põt ꝑuulꝰ. vñ aliq̃ñ ꝓ vno pomo dat totã ſuã hereditateȝ. Olim aũt deꝰ regnũ ſuũ valde care vendebat. q2 nullus ipm emere poterat. nec ꝓ aliq̃ ſui pnĩa. nec ꝓ morte aliq̃ ſȝ mõ dat ipm regnũ ꝓ calice aq̃ frigide. Mat. x. imo etiaȝ ꝓ vna bona volũtate. Uñ inq̃t pſ̃. Deſideriuȝ pauperꝝ exaudiuit dñs Jõ deũ qd̃ãmõ decipimꝰ. q2 eiꝰ regnũ q̃ſi ꝓ nihilo ab eo obtinemus. Uñ pſ̃. d̃t deo. Pro nihilo ſaluos facies illos. Et de bꝛĩs ĩ figurã iteꝝ ait. Pro nihilo habuerũt terrã deſiderabilẽ. Tertio d̃r ꝑuulꝰ. q2 ad inſtar ꝑuuli dȝ a nob ſpũal'r cõcipi ꝑ bona ꝓpoſita. ⁊ poſtea ꝑturiri ꝑ bona oꝑa vt ꝓdiximꝰ iux̃ ꝓallegatam autoritateȝ Eſa. xxvj. A facie tua ꝯcepimꝰ ⁊c̃. Sed ml'ti ſũt q̃ aborſuȝ faciũt. q2 bonũ ꝓpoſitũ ad opꝰ nõ ꝑducũt. iux̃ illd̃ Eſa. xxxvj. Uenerũt filij vſq̃ȝ ad partũ. ⁊ ꝟtus nõ eſt pariẽdi. Debet q̃ȝ nutriri ꝑ ꝑſeuerãtiã. ⁊ iõ cuilibȝ fideli d̃t deꝰ pat̃ illd̃ Exo. ij. Accipe pueꝝ iſtũ ⁊ nutri mihi. Debet etiã portari ꝑ patientiã. iux̃ illd̃ Ecc̃i. vj. Subijce humeꝝ tuũ ⁊ porta illã. ſ. ſapientiã que eſt chr̃s. Si eñ ipm ſaluatorem portauerimꝰ ꝑ deuotionẽ in h̃ ſecl'o. ipe nos ab angelis ſuis portari faciet in celum: ꝑenniter regnaturos cum eo q̃ eſt bñdictus in ſecula ſecl'oꝝ Amen.

F Quare chr̃s natus fuerit ꝑuulꝰ

Pars. VIII. huiꝰ ſmonarij qd̃ Mariale appellat̃: in q̃ tractat̃ d̃ bñdicte mr̃is dei purificatõe. Hec ãt ps ꝓprio ac ꝑticl'ari noĩe dedicatio ſctĩſctõꝝ nũcupat̃. Sermo ꝓmus.

Lumẽ ad reuelationẽ gentiũ. Lu. ij. Hodie ſacroſctã mat̃ eccl'ia ſũma cũ veneratione ⁊ reuerẽtia ac honore ſolẽnitatẽ deuotiſſimã purificatõis immaculate ꝟginis matriſ dei ac redẽptoris nr̃i feſtiuis laudibꝰ venerat̃. q̃ȝobrẽ ꝯgruũ videtur vt ⁊ nos ꝑuuli eiꝰ deuoto mentiſ affectu de tanta feſtiuitate memoriã recolamꝰ Uñ [illegible] inq̃t phs. j. etħ. ꝙ ſmones inq̃rẽdi ſũt ſm materiã de q̃ ſũt. tũc ei ſufficient̃ dicet̃ ſi ſm ſubiectã materiã dicet̃. Jõ licȝ de tã celeberrima ſolẽnitate ſmocinari me ineptũ videã: tñ ꝓ modulo ingenij mei aliq̃d eloq̃ amore eiuſdẽ pijſſime ꝟgis de ſctiſſima ipiꝰ purificatione conabor. Ait eñ Leo papa ĩ ſmone de dñica ĩfra octauã natiuitatiſ dñi. Rõ adẽ nõ tacendi vbi orit̃ difficl'tas fandi. Marie aũt ad ꝓdicãdũ d̃ hac feſtiuitate me inducit diui Amb. dictũ in li. d̃ ꝟgĩtate q̃ ait. Talis fuit Maria vt eiꝰ vita oĩm ſit diſciplĩa. Uñ nõ ẽ vlla tenꝰ dubitãdũ ꝙ q̃cũq̃ȝ ꝑegit: ⁊ maxime dũ ꝑuulũ filiũ ſuũ in tẽplo pñtauit cũ ingẽti myſterio ⁊ ꝓ oĩm hoĩm eruditõe ꝑfec. Ipa nãq̃ȝ fuit lumẽ qd̃ gẽtibꝰ ĩ tenebriſ cecutiẽtibꝰ ſolẽ iuſticie dei filiũ reuelata facie cõtẽplandũ oñdit. De cuiꝰ purificatõe q̃ttuor ꝯſiderationes faciemꝰ. A

Prima dicet̃ illuminationis
Secunda cauſationis
Tertia dubitationis
Quarta ꝟo appellabit̃ purificationis

Prima ps huiꝰ ſmonis q̃ d̃r illũinatiõis. B Quare cãdele accenſe hodie portẽtur.

Fꝛte intelligere deſiderãt ml'ti q̃re eccl'ia ordinauit ꝙ ĩ iſto feſto purificatõis ꝟgialis portent̃ candele in manibꝰ accenſe. ꝓpter qd̃ hec feſtiuitas cãdelaria appellat̃. Non aũt ſtatuit h̃ fieri in annũciatione q̃ eſt tã [illegible] feſtiuitas ⁊ maior iſta. nec etiã in aſſumptione q̃ eſt maior oĩm ꝟginis feſtiuitatũ. Nõ etiã ĩ natiuitate eiuſdẽ ſed ſolũ in purificatõe. Uidet̃ eñ eis ꝙ ſaltẽ in aſſumptiõe deberẽt potius portari cãdele accenſe ad ſignificandũ ꝙ ſic in celis illo die a tota curia celeſti cuȝ hymnis ⁊ cãticis ac laudibꝰ honorata ẽ. ſic ⁊

in terris honorari debeat. Uñ q̄zples mouet̃
nouitate rez videres i p̄nti solēnitate ꝯfluer̃
plebē ad eccl'ias. cū lumiaribꝫ ꝓcessional'r ꝑ
gērē. Quibꝫ vt tante admiratōis cā tollat̃. ꝛ
deuotōe potiꝰ q̄z admiratiōe īcitent̃: satiffa-
cere cupiēs dico ꝙ q̄druplici rōe h̄ ꝯuenien-
tissime eccl'ia ordiauit. Pr̄io ꝓpt̃ remouēdā
erroneā ꝯsuetudinē. scdo ꝓpt̃ oñdendā v̄gis
puritatē. tertio ꝓpt̃ colēdā hodiernā p̄ntatio
Ut ritus idolorum mutaretur. nē. q̄rto ꝓpt̃ nr̄az īstructūz. ¶ Qua ad p̄mā
rōnē dico ꝙ vt refert autor rōnal' diuinoꝝ.
Rhomāi qñ culturis idoloꝝ ᵭditi erāt: ᵭ qn
to ī q̄ntū āñū in kal'. februarij ad honorē fe-
brue mr̄is martis (quē deū belli appellabāt)
lustrabant vrbē tota nocte cū cereis ꝛ facibꝫ
accēsis. vt eiꝰ filiꝰ eis ᵭ hostibꝫ victoriā darz
cuiꝰ genitricē tantis laudū p̄conijs efferebāt
Et istō spaciū dicebat̃ lustꝝ. Uñ canit eccl'ia
Lustris sex q̄ iam ꝑactis. Sex ei lustra faciūt.
xxx. ānos. Nā spaciū. v. ānoꝝ appellat̃ lustrū
vt in aut. hec ꝯsti. ino. in fi. coll'. viij. ꝛ no. i◆
siq̄s nec cām. §. penl'. ff. si cer. pe. ꝛ. l. itē q̄rit̃.
§. si ipleto. ff. loca. Jn eodē etiā mēse sacrifi-
cabāt Plutoni q̄ dicebat̃ februꝰ. ꝛ reputaba
tus ab eis deꝰ iferni: vt ip̄e cū ceteris dijs ife
roꝝ ꝓpitiaret̃ aīabꝫ dānatoꝝ. Cui ēt offere-
bāt hostias solēnes excubātes cū laudibꝫ in
tēplo cū cereis accēsis. Arbitrabāt̃ etiā rho-
māi seq̄ntes. q̄rūdā poetaꝝ fabulas. maxie
Ouiᵭ. in. iiij. de fastis. ꝛ. v. metam. ꝙ in p̄nci-
pio huiꝰ mēsis Pluto de vrbe tulerit Pro-
serpinā ob eiꝰ formositatē: quā fecit deā. vñ
Ceres mr̄ eiꝰ ꝛ cog̃ti cū facibꝫ eā q̄sierūt ī no
cte ī mōte ethna q̄ est ī sicilia. ī q̄ ᵭr eē porta
īferni. ꝓpt̃ qᵭ ml'ieres rhomane his diebꝫ fe
stū lūinariū exercebāt. ꝛ istā historiā (vel ve-
riꝰ fabulā) rep̄ntātes: vrbē rhomanā cū faci
bus ꝛ lūinaribꝫ circūibāt. Quos abomiabi
les errores ꝯsiderās Sergiꝰ papa sil' ꝛ cog̃-
scēs ꝙ difficile est resistere ꝯsuetudini q̄ as-
silat̃ nat̃e. vij. et h̄. Uñ ꝯsuetudo ᵭr alt̃a na-
tura. vt ait glo. ī. l. j. ff. ad macedo. ꝛ ᵭ postu.
l. j. §. bestias. ꝛ ᵭ adq̄. re. do. l. natale. §. ī his.
ꝛ ᵭ libe. ꝛ post. l. siq̄s posthumos. ī p̄n. ꝛ isti.
de re. di. §. cernēs. vbi glo. Aīaduertēs p̄di-
ctas hereticas ꝛ diabolicas sup̄stitōnes ad
huc esse recētes ī ꝓpl'is chr̄ianis rōne assuefa
ctiōis q̄s oportebat īgenio sub iugo chr̄i flecti
pia cautela statuit hūc diē cū cereis bn̄dictis
ꝛ ꝓcessiōe solēni ꝑ orbē t̃raꝝ ad honorē bti-
sime◆gis Marie mr̄is dn̄i nr̄i Jesu chr̄i di
nr̄i celebrari. q̄ nō fuit rapta a plutōe deo in
fernali sꝫ suscepta ī spōsam a deo oipotēti et
et̃no q̄ fec̄ celū ꝛ terrā. nec fuit mr̄ martis dei
belli: sꝫ illiꝰ q̄ solꝰ ē verꝰ deꝰ q̄ fec̄ pacē eterni
p̄ris sui cū hoīe. Remāsit g̃ eadē solēnitas ꝓ
cessiōis ꝛ illūinatōis: sꝫ alia fit intētōe q̄z p̄ꝰ.
Fit ei ad significādū ꝙ pulcerrīa atq̄ sctis-

sima dei genitrix fuit illᵭ lumē qᵭ orbē vni-
uersū ꝑ filiū suū illustrauit. ¶ Scdo h̄ fuit
ordinatū ꝓpt̃ oñdēdā v̄gis puritatē. Qr em̄
E Ut ostenderet̃ virginis puritas
btissima v̄go sꝑ fuit pura. mūda. clara. ꝛ im
maclata. volēs eccl'ia hāc suā puritatē ꝛ ope
rū claritatē oñdere: ne aliq̄s deceptꝰ voca-
bulo purificatōis crederz eā aliq̄ñ fuisse ma
culatā. statuit vt oēs cū cereis accēsis ñ mor
tuis eā honorarēt. volēs ꝑ lumē significare:
ꝙ ip̄a v̄go bn̄dicta fuit tota splēdida lūino-
sa intꝰ ꝛ foris. Jntꝰ ꝑ durā ꝯsciam ac sinceri-
tatē ꝛ sctāz volūtatē quā ꝯiūctam sꝑ hūit cū
ᵭo. Exteriꝰ v̄o ꝑ oīmodā sctitatē. Uñ de ip̄a
fulgētissīa mr̄e dei dicere possumꝰ illᵭ Apo.
j. Facies eiꝰ sic̄ sol lucꝫ in v̄tute sua. ¶ Ter-
D Ut recoleret̃ hodierna ꝓcessio.
tio ad h̄ institutū fuit ꝓpt̃ recolendā hodier
nā p̄ntationē. Sic̄ ei declarabit̃ in ꝑte vl. hꝰ
s̄monis. hodie corꝑal'r p̄ntatꝰ fuit dn̄s Jesꝰ
in tēplo. Ubi fuerūt q̄ttuor sctissimi hoīes.
q̄ cū laudibꝫ ꝛ iubil' ac lumīaribꝫ ip̄m hono
rabāt. s. Maria ꝛ Joseph. Simeon ꝛ An-
na ꝓphetissa. q̄ oēs cū alijs etiā adorauerūt
reuerēter ip̄m dn̄m nr̄m Jesuz chr̄m. q: non
est verisil'e ꝙ sctūs ille senex esset solꝰ qñ btā
v̄go in tēplo p̄ntans filiuz suū dedit illuz in
vlnas eiꝰ. Hoc igit̃ eccl'ia rep̄sentans facit
ꝓcessionē cū cereo accenso q̄ in manibꝫ por-
tat̃. ꝑ quē significat̃ ip̄e dn̄s Jesus. q̄ hodie
ad templū est portatꝰ. Tria em̄ sunt ī cereo
accēso. s. cera. lychiniū siue stupinū. ꝛ ignis.
que significāt tria q̄ sunt ꝛ erant in Christo.
Cera em̄ significat carnē chr̄i sine cōmixtōe
ꝛ corruptione viri. Lychinū v̄o albū in cera
latēs significat aīam chr̄i purissimā ꝛ omni
sctitate cādidissimā in corꝑe latentē. Jgnis
v̄o siue lumē significat diuinitatē chr̄i. q: vt
ᵭr ad Heb. xij. Deus ignis ꝯsūmēs est. ꝛ se
pe legit̃ apparuisse in igne. vt in rubo. Exo.
iij. ꝛ in colūna ignis Exo. xiij. Jtem descen-
dit in igne suꝑ montē sinai. Exoᵭ. xix. Et iō
inq̄t q̄dam versificator. Hanc in honore pie
candelā porto Marie. Accipe ꝑ ceram car-
nē de v̄gine verā. Bombicis puritas aīam ꝑ
E
optime notat. Per sūme lumen deitatis tolle
cacumē. ¶ Quarto h̄ fuit īstitutū ꝓpt̃ nr̄az
instructōz. Jn h̄ ei instruimur ꝙ si volumꝰ
añ deū esse purificati ꝛ mūdi tria nob̄ sunt
necessaria. s. fides vera. actio bona. ꝛ intētio
recta. Duo p̄ma. scꝫ fides vera cū oꝑatōe bo
na significant̃ ꝑ cādelā ī māu accēsaz. De q̄bꝫ
Ut moraliter instrueremur
inq̄t Gre. ī q̄daz omel'. Jlle v̄e credit q̄ exer-
cet oꝑando qᵭ credit. Sꝫ h̄ est notanduz. ꝙ
tria sūt q̄ custodiūt cādelā ne extinguat̃. s. qñ
abscōdit̃ a vento ac alijs cādel' associat̃. ꝛ ei
sufficiēs pabulum ministratur. Qui g̃ non
vult extigui: abscōdat̃ a vēto laudis hūane.
aggreget̃ ꝛ vniat̃ ꝯg̃regatiōi sctē ꝛ hēat pa-
bulū orōis ꝯtinue. Tria q̄z sūt q̄ impediūt

ne candela extīcta reaccendat̄.s.remotio.bu- mectatio.⁊ grossi corpis īterpositio. Multi ͛ sunt q̄ nō accedunt̄.siue q: p̄dicatoribꝰ nō appropinq̄nt nec adiūgūt̄. Deut.xxxiij. Qui appropinq̄nt pedibꝰ eiꝰ accipiūt de doctrina illiꝰ. Siue q: aq̄s deliciarū bumectāt̄.j.Cor. ij. Aīalis hō nō pcipit q̄ sūt spūs dei Siue q: amor terrenorū ī eis interponitur Mat. xiij. Sollicitudo secl'i istiꝰ ⁊ fallacia diuitia rū suffocant v̄bū. ¶ Sciendū est etiā ꝙ sic candela sine lumie dr̄ mortua ⁊ lumē p se si- ne cādela nō h̄n lucē:sed mortuū esse videt̄. ita ⁊ opatio sine fide: ⁊ fides sine bona opa- tione mortua est. Iac.ij.⁊ c.fert̄.⁊ c.sic vrge ri.⁊.§.opponit̄.j.q.⁊ de pe.di.ij.c. si eni.⁊ di. iij.c.qrat.§.illō autē.⁊ de sacra vnct.c.vni- co.§.q: v̄o. Ad q̄d applicari p̄t illō q̄d dicūt iuriste.s.ꝙ nō sufficit fides nisi pbare artis experiētia subsequat̄.l.j. circa p̄n.ff. de ven. inspi.⁊.l.j.C.de decre. ab or.fa.⁊.l.j.in pma colūna.C.de iusti.codi.cō. Per lychinū aūt significat̄ intētio recta q̄ stat intꝰ in aīa sicut lychinus in cādela. Nā aliq̄n fit opus q̄d ab extra videt̄ bonū:⁊ est de se de gn̄e bonorū: sed ꝓpt̄ malā volūtatē nō est meritoriū. imo viciosū: Puta si mlier paupertate cruciaret̄: ⁊ tu de tua suba ei puideres.h̄ q̄dem est de se bonū ⁊ ab extra videt̄ laudabile ⁊ meritoriū est eni opꝰ miscdie. Sed si tu h̄ faceres ma la intētiōe: vt.s.p hāc elemosynā eaz trabere possis ad ɔsentiēdum pctō. vl' vt vanā gl'iaz ɔseq̄ris ab alijs.totū h̄ opus esset ad deme- ritū. Ecce ḡ ꝙ intētio bona requirit̄ vt.s.oīa opa tua facias amore dei ⁊ cū intentōe bona ⁊ h̄ nō portab candelaz accensaz in manibꝰ. ¶ Pro maiori etiā declaratiōe p̄dictorū di- cere possumꝰ ꝙ cādelas in purificatione dei ferimꝰ rōne v̄ginis ⁊ chr̄i ⁊ nr̄i. In v̄gine eni fuerūt q̄ttuor ꝓrogatiue q̄ p candelā intelli- gunt̄. Prima est v̄ginitas in carne.q̄ signifi cat̄ p cerā:quā apes generāt sine corruptiōe De ipa autē dr̄ Esa.vij. Ecce v̄go ɔcipiet ⁊c. Scd̄a est puritas in mēte. q̄ significat̄ p ly- chinū candidū intꝰ in cera occultatū. Di ipa nāq3 dr̄ ps̄.xliiij. Oīs gl'ia eiꝰ filie regꝭ ab i- tus. Tertia est scificatio in v̄ro:q̄ significat̄ p h̄ ꝙ ille cādele scificant̄ ⁊ bn̄dicūt̄. De ipa etenī dr̄ ps̄.xlv. Scificauit tabnaculū suuz altissimꝰ. Quarta est claritas ī ɔuersatōe.q̄ significat̄ p lumē. De qua dr̄ Sap.iiij. O q̄3 pulcra est casta gn̄eratio cū claritate. ¶ Se cūdo candelā deferimꝰ rōne chr̄i. Cādela ei hec significat chr̄m rōne ꝯpositiōis ⁊ ɔsum- ptōis. Quo ad pmū dico ꝙ in cādela accen sa sunt tria.s.cera.lychinū ⁊ lumē. vt s̄.etiā diximꝰ.⁊ i chr̄o est triplex suba.s.caro sine se mine gn̄ata. Vn̄ ps̄.inq̄t in ꝑsona chr̄i. Fa- ctū est cor meū sic cera.s.in generatione.sed

Hodie triplici ḡ cā candelas deferimus

liq̄scēs ī passiōe. Scd̄o ē ibi lychinꝰ.i.aīa cā dore inocētie decorata.iux̄ illō Sap.vij Cā dor est luc' et'ne ⁊c. Tertio ibi est lux.i.diui- tas lumiosa.iux̄ illō Io.j. Erat lux v̄a ⁊c. Et sic ignis vnit̄ cere mediāte lychino.sic diui- nitas vnita ē carni mediāte aīa. De his aūt tribꝰ dr̄ Cañ.v. Dilectꝰ meꝰ cādidꝰ ē.s.p can dorē mūdicie.⁊ rubicūdꝰ.s.p fulgorē diuinita tis.⁊ electꝰ ex milibꝰ.s.ꝓpt̄ icorruptionē car- nis ¶ Scd̄o chr̄s significat̄ p cādelā rōe cō sūptōis. Sic̄ ei cādela accēsa se totā ɔsumit in nr̄m suitiū.sic Chr̄s totū se ɔsūpsit in no strū obsequū. Nā ɔsumpsit carnē suā p vul- nerationē ⁊ attritionē. Vn̄ Esa.liij. dr̄ Ipse vulneratꝰ est ꝓpt̄ iniq̄tates nr̄as:⁊ attritꝰ est ꝓpt̄ scelera nr̄a. Cōsūpsit etiā sāguinē ꝓ tota- lē effusionē. Vn̄ angeli admirātes dixer̄t ei Esa.lxiij. Quare rubrū est indumētū tuū et vestimēta tua sic calcantiū i torculari? Cō- sumpsisse q̄3 dr̄ aīaz p tristiciā ⁊ dolorē. Vn̄ Mat.xxvj.ipe ait. Tristis est aīa mea vsq3 ad mortē. Itē ɔsumpsit vitā corpalē p abbre uiationē. Unde in ꝑsona eiꝰ dr̄ Esa.xxxviij. Precisa ē velut a texente vita mea. Cōsūpsit ēt subam tpalē vsq3 ad denudationē. Vn̄ de spoliātibꝰ eū ī morte ipe ait ps̄.xxj. Diuiser̄t sibi vestimenta mea ⁊c. ¶ Tertio p̄ncipalit̄ cādelas deferimꝰ rōne nr̄i. Per cādelā ei ac- censaz significat̄ ꝙ debemꝰ h̄re vitā scām ⁊ famā p̄clarā. Primo autē vitā scām faciūt bona opa: fides ⁊ recta intētio sincera. Opa tio bona significat̄ p cerā q: sicut cera medi- ante rore celesti gignit̄. sic bona opatio a dō tm̄ habet̄. iux̄ illō ad Phil'.ij. Deus est qui opat̄ in nob velle ⁊ pficere p bona volūtate. Fides aūt intelligit̄ p lumē. Ut eni candela sine lumie nō lucet: sic nostra opatio sine fi- de deo nō placet. Iuxta illō ad Heb.xj. Si ne fide impossibile est placere deo. Intentio vero recta signat̄ p lychinū q̄d est occultum ⁊ candidū ⁊ lumis baiulū. Sic eni intētio nr̄a debet esse occulta. Vn̄ Grego. in q̄dam omel'.ait. Sic aūt fit opus in publico vt tn̄ intentio maneat in occl'to. Debet etiā esse cā dida.i.pura. Iuxta illō Matt.vj. Si ocu- lus tuus simplex fuerit totū corpꝰ tuū luci- dum erit. debet q̄3 esse lumis baiula. q: de- bet opa nr̄a corā deo p̄sentare:⁊ ab eo remu nerationē expectare. De q̄ Mat.vj.inq̄t sal uator.⁊ pater tuꝰ q̄ vidit in abscondito red- det tibi. Scd̄o p candelā significat̄ fama p- clara. Cādela ei accēsa lucet. abscōdita non emittit splēdorē ⁊ extīcta fetet. Sūt āt q̄daz feruētes in vita ⁊ lucidi ī doctrina.q̄ sunt sic cādela accensa. ⁊ de singl'o eorū dici pōt illō Ioā.vj. Ipse erat lucerna ardēs ⁊ lucēs aū āīm. Alij v̄o sunt ɔtenti h̄re bonā vitā tm̄. ⁊ abscondūt suam doctrinā. ⁊ isti sunt sicut

Chr̄s significat̄ p cādelā.

Propter nos portamꝰ candelam

cādela abscōdita. facientes cōtra dictū salua-
toris q̄ ait Lu. xj. Nemo accendit lucernā ꝛ
abscōdit eā sub modio ꝛc. Sunt etiaꝫ aliꝫ q̄
nec ardēt nec lucēt: sed ferent ꝑ mala opa. Et
isti sunt sicut candela extincta q̄ q̄dē nō lucꝫ
sed fetet. Et de istoꝝ fetore dicit Esa. xxxiiij
c. De cadaueribꝫ eoꝝ ascēdet fetor. Anie em̄
pctōꝝ sunt cadauera. q2 sunt mortue. Iuxta
illō Ezech. xviij. Anīa q̄ peccauerit ipa mo-
riet. c. si habes. xxiiij. q. iij. pctm̄ ei est mors
anīe. Et de talibꝫ cadaueribꝫ ascendit fetor ꝑ
malū exēplū. Nos vō illos nō imitari debe
mus sꝫ fuare illō qō admōet saluator Mat
v. di. Sic luceat lux vr̄a corā hoībꝫ vt vide-
ant vr̄a bona opa ꝛ glificēt prēm vr̄m q̄ ī ce
lis est. Et tūc poterim⁹ digne interesse cāde-
laꝝ ꝓcessioni in hac sacratissima die. Hec ē
em̄ illa solēnitas tantis decorata mysterijs
tātisqꝫ honoribꝫ sublimata. quā oēs p̄cipua
debēt deuotione celebrare. Un̄ Aug. in q̄dā
s̄mone inq̄t. Celebrem⁹ ḡ diē festū nō hūane
deuotiōis sed diuine dignatiōis. nō infirmi
tatis sed eternitatꝭ. nō informatiōis sed re-
formatōis dn̄i nr̄i Iesu chr̄i. Hec ille. Ad ꝓ
cessionē q̄ꝫ ip̄e mi cū ꝓfunda hūilitate ꝛ de
uotissima meditatiōe incedere debes: reco-
gitādo dignationē altissimi dei. q̄ hodie par
uulus ad tēplum portari voluit. vt nos ma
gnos in celesti faciat felicitate. Considerādo
insuꝑ q̄ ꝑ hāc ꝓcessionē repn̄tam⁹ tā salutife
rū magnūqꝫ sacrm̄. Sūma ḡ cū reuerentia
ꝛ honestate debes associare bn̄dictā dei ma
trē ad tēplū incedentē cum illo suo pulcerri-
mo. xl. dieꝝ giganrello in brachijs: atqꝫ illū
cū ea eterno pr̄i ꝓ totī⁹ mūdi salute offerre.
Cādelas etiā bn̄dictas magna cū deuotōe ī
domibꝫ suis dn̄t singuli custodire. Ad audi
endā q̄ꝫ p̄dicationē de tā celeberrima festiui-
tate dn̄t oēs cū puritate cordis ꝛ anīe mūdi
cia accedere. ibi deuotissime ꝑmanere. Pre
dicatores etiā dn̄t mundi ꝛ puri esse ab omi
pctōꝝ īmūdicia q̄tuꝫ hūana fragilitas pa-
tit. q̄ purissime ꝛ imacl'ate v̄gīs purificatōꝫ
volūt ap̄lis declarare. Uidem⁹ eī q̄ si aliq̄s
indign⁹ loq̄t de aliq̄ excellēti ac nobilissima
ꝑsona. illi dr̄ q̄ pus vadat ad lauādū os suū
Oēs ḡ q̄ volūt de hac purissima v̄gīe loq̄: p̄
us dn̄t mēte ꝛ labijs esse mūdati. Un̄ qlibet
pctōr sentiēs in se alicui⁹ pctī īmūdiciā debꝫ
dicere illō Esa. vj. Uir pollut⁹ labijs ego sū
in medio ap̄lī polluta labia hn̄tis ego habi-
to. Deinde rogare dꝫ dn̄m vt mittere digne
tur seraphin de celis q̄ tāgens labia iniq̄tatē
auferat ꝛ p̄cordia emūdet. q̄ de tā excellentꝭ
regine purificatōe digne valeat p̄dicare.

¶ Pars secunda huius s̄monis que dici-
tur causationis.

Pro expeditōe hui⁹ ꝑtis q̄rit q̄ de
cā de⁹ ordinauerit p̄ceptū cerimo-
niale p̄sentatiōis pueri in tēplo q̄-
dragesimo die natiuitatꝭ eius. qō
hr̄ Leui. xij. Ad qō rn̄dent expositores ibi. q̄
h̄ fecit mltiplici ex causa. Primo vt ꝑ h̄ itel
ligat: q̄ sicut corp⁹ pueri q̄draginta diebꝫ in
matno vtero organizat. ꝛ q̄dragesimo die
aīa corꝑi infundit sic in tēplū vt inq̄t Aug.
in li. lxxxiij. q̄stionū. ꝛ Alex. de ales in. iij. ꝑte
sum in tractatu de sctificatiōe b. v̄gīs. q. vj.
ꝛ glo. ordiaria suꝑ Leui. xij. c. ꝛ de h̄ etiā tra-
ctant legiste in. l. gall⁹. in p̄n. ff. de libe. ꝛ post
hu. ꝛ canoniste. v. di. in p̄n. Ita q̄dragesimo
die a natiuitate puer ī tēplū materiale dn̄o
debet p̄sentari. Scd̄o vt sic aīa post q̄dragi-
ta dies corꝑi infusa statim ꝑ culpā pctō ma-
culat. sic puer q̄dragesimo die tēplū ingredi
ens ꝑ hostias ab ip̄a macula ampli⁹ expiet.
Tertio s̄m Frā. de may. in ser. p̄n̄tis soleni-
tatꝭ: vt det̄ itelligi q̄ sic in q̄dragita sūt q̄tu
or ꝛ decet. ita illi q̄ volūt tēplū celeste igredi.
debēt decē p̄cepta cū fide q̄ttuor euāgelioꝝ
ꝑfecte seruare. Quia vō corp⁹ femīe organi-
zat in octoginta diebꝫ. ꝛ octogesima die aīa
corꝑi infundit s̄m p̄dictos doctores Iō s̄m
p̄ceptū p̄dictū legꝭ puella debebat p̄n̄tari in
tēplo octogesimo die. Sciendū ḡ q̄ quādo
mlier pepereat masculū: efficiebat imunda
septē diebꝫ a ꝯsortio hoīm ꝛ ab ingressu tē-
pli. post septē aūt dies efficiebat mūda q̄ ad
ꝯsortiū hoīm. sed quo ad ingressum templi
remāebat īmunda vsqꝫ ad q̄dragesimū diē
in quo p̄sentabat filiū in templo ꝛ purifica-
bat. Si vō pepisset feminā remanebat imū-
da: quo ad ꝯuersationē hominū. ꝛ quo ad in
gressum templi. xiiij. diebꝫ. post q̄s efficieba
tur munda q̄ ad hoīm ꝯuersationē remane-
bat aūt īmūda q̄ ad igressū tēpli vsqꝫ ad. lx-
xx. diē in q̄ p̄n̄tabat filiā in tēplo ꝛ purifica-
bat. Et hec oīa habent Leui. xij. Causas aūt
q̄re de⁹ voluit tātā esse differētiā ī organiza
tiōe corꝑis femīe ꝛ pueri ꝛ infusiōe anīe eoꝝ
assign̄t doctores vbi s̄. Prima ē: q2 chr̄s assū
ptur⁹ e. at carnē ī sexu virili. iō vt ip̄m hono
raret. ꝛ ampliorē sibi grāꝫ faceret: voluit vt ci
ti⁹ formaret: ꝛ mat citi⁹ mūdaret. Scd̄a vt
qm̄ mlier p̄⁹ peccauit q̄ꝫ vir. ꝛ fuit cā pctī vi
ri. vt in c. Adā de pe. di. vij. Un̄ Eccī. xxxvij
dr̄ A mliere initiū factū est pctī. ꝛ ꝑ illā oēs
morimur. ꝛ ꝑ ꝯn̄s deuꝫ pl⁹ fatigauit q̄ nr̄is
mal' opibꝫ fatigat. iuxͣ illō Esa. xliij. Seruir
re me fecisti ī pctīs tuis ꝛ p̄buisti mihi labo
rē ī iniq̄tatibꝫ tuis. sic erūne ei⁹ ab erūnis vi
ri duplicate sūt exteri⁹ in mūdo. Unde inq̄t
glo. ordinaria suꝑ Leui. xij. q̄ tota maledi-
ctio Adā data est suꝑ Euā. Et vltra ei addi-
dit deus. In dolore ꝛ erūna paries ꝛc. Ita

Quare pueri debēt offerri in templum. xl. die.

Quare corp⁹ femine tardius organizatur

etiã duplicarent eius erũne in vtero. Tertia cã est vt ostenderet q̄ sp mlier debet esse subiecta viro. Jõ noluit eã de⁹ añ vir formare: nec equaliter: sed post in duplũ.

Pars. III. huius sermonis que dicit Dubitationis.

Q̄ vgo nõ idigebat purificatiõe

NOn imerito h̄ q̄ri põt Nunqd brã vgo idigebat purificari? Et r̄ñr fm oẽs doctores sup euãgelio hodierno. & h. Tho. i. iij. p. sũme. q. xxxvij q̄ nõ. Uñ dico q̄ nõ indigebat: nec rõne sui pturiẽtis: nec rõne plis: nec rõne legis: nec rõe mysterij siue significatiõis. Prio nõ indigebat rõne sui. nihil em̄ purificat nisi imũdũ. sed ipa tota erat purissima: tota sctissima: & tota mũdissima. Siqdẽ spũsctũs scificauerat ei⁹ mẽtẽ. iux illõ Lu. j. Spũsctũs superueniet in te. Fili⁹ dei scificauerat ei⁹ vẽtrẽ. iõ ei dictũ fuit vbi s̄. & virt⁹ altissimi obũbrabit tibi. Pr̄ vo celestis scificauerat ei⁹ ventrẽ & mẽtẽ. iux illõ ps. xlv. Scificauit tabnaculũ suũ altissim⁹. Scdo nõ idigebat purificatione rõne plis. q: i filio nulla fuit ipuritas: sed oĩmoda sctitas. Jn ipo nãq; fuit triplex natura. s. diuitas vera: aĩa lucida: & caro immaculata. Uñ Sap. vij. dr. Cãdor ẽ lucis eterne: q̄ ad aĩam lucidã. & speculũ sine macla: q̄ ad carnẽ imaculatã. & imago bonitatis dei q̄ ad diuitatẽ verã fm quã fili⁹ dei ẽ imago di pris. iuxta illõ Col. j. Qui ẽ imago dei iuisibilis. Q̄ etiã nõ idiguerit purificatiõe rõne plis: patet. Nã vas plenũ flore ameno: & repletũ balsamo: ac pfusũ solari radio: nullaz ex his imũdiciã ɔhit: sz efficit magis pur et magis odorifer ac magis lucidũ. Tertio ñ indiguit purificatiõe rõne legis. Lex em̄ purificatiõis posita Leui. xij. ca. tria supponebat scz fractiõem vginitatis. vñ dr: mlier. q̄ fcat se⁹ fractões in ɔcipiẽdo & pariẽdo. Supponit ẽt seminũ cõmixtionẽ. et iõ dr: si suscepto semie. Tertio supponit assimilatõez: vt. s. fili⁹ sit silis parẽtib⁹ i natura. Jõ dr: pepit masculũ. Jsta at tria i vgie ñ fuerũt. nã i ea nulla fuit fractio vginitatis: sed ppetua illibatio qa fuit vgo añ ptũ: i ptu: & p⁹ ptũ. Jbi ẽt nõ fuit seminũ cõmixtio. q: nõ ɔcepit ex seminũ cõmixtiõe: sz ex mystica spiratõe. & iõ ad hãc legẽ ñ tenebat in q̄ ipa ñ cõphẽdebat. Qñ em aliq lex dat sub ɔditiõe: nõ obligat nisi illos q̄s tãgit illa ɔditio: vt ait Fran. de may. vbi s̄. Cũ g lex dicat. Mlier si suscepto seie pepit masculũ imũda erit &c. cõcludit q̄ brã vgo q̄ nõ pepit suscepto semie: nõ fuit imunda. q: obligatio sub ɔditiõe ñ ligat añ iplerã ɔditiõem. l. cedere die. ff. d v. sig. l. legata. ff. de cõdi. & demõ. l. j. C. de ɔdi. iser. c. de illis. et c. vep. ex de ɔdi. appo. & no. i c. nõ solũ. xxxij q. viij. Dicit g glo. sup Leui. xij. ca. q̄ Moyses spũ dei cogscens q̄ brã vgo debebat cõcipe & parere filiũ sine semĩs susceptiõe: & cõsequẽter nõ fieri imũda mysterialr: addidit. Si suscepto semie &c. q̄si diceret. Nemo intelligat hãc obligatiõez imũdicie ɔhẽde cõphẽdere matrẽ filij dei: qa ipa nõ ɔcipiet nec pariet filiũ de semie suscepto: sed de spũsctõ. et idcirco imaculata pmanebit. De q̄ Ber. i q̄dam ser. inqt. Putas em̄ q̄ dictur⁹ Moyses mulierẽ q̄ pepisset filiũ imũdã ẽe: nõ timuerit sup matrẽ dñi blasphemiã irrogare? Et idcirco pmisit. Si suscepto semie. alioqn si non pariturã puidisset sine semine vginis: q̄ necessitas erat de suscepto semie facere mẽtionẽ? Patet g q̄ lex illa matrẽ dñi nõ includit q̄ nõ suscepto semine filiũ pepit. Hec ille.

Lex purificatiõis nõ cõphẽdebat Mariã

Uñ inqt Frã. de may. in ser. occurrentis solẽnitatis. Jn institutiõe hui⁹ sacri clare phetauit Moyses q̄ vgo erat paritura sine virili semie. Et sic isti⁹ sacri institutio ifert virginis partũ: cum dr. Si suscepto semine peperit masculũ &c. Nam qñ q̄s in aliq lege vl pacto aut pmissiõe vel iuramẽto apponit cõditionẽ: p h̄ dat intelligere q̄ casus ille qñq; eueniet vel saltem euenire posset sine tali cõditiõe. Alioqn illa cõditio frustra & inuanũ esset apposita. Exemplũ de lege habem⁹ Exo. xx. vbi de⁹ dedit legẽ. Siqs occiderit primũ suũ cum hac conditione q̄ hoc fecit p industriã: ab altari inqt meo euelles eũ. Jsta aũt ɔditio apposita dat itelligere q̄ si aliqs erat occisurus & nõ p industriam: et ille non erat euellendus sic ab altari: vt ibi patet. Exẽplũ de pacto habem⁹. ij. Reg. iij. vbi Dauid fecit pactũ cũ Abner pncipe militie ppli israel cũ hac ɔditiõe q̄ redderet ei vxorẽ suã Michol. Ex q̄ dedit intelligere q̄ aliter poterat euenire factũ pacis. et ideo dixit. Nõ videbis aliter faciẽ meã. Exẽplũ pmissiõis hẽm⁹ Josue. xv. vbi Caleph pmisit dare filiã suã vxorem cũ hac ɔditiõe. s. siqs caperet ciuitatẽ quã expugnabat. q: notũ erat q̄ poterat dare sine tali conditione. et ideo apposuit cõditiõez. Exẽplũ iuramẽti habem⁹ ps. cxxxj. vbi dr q̄ de⁹ iurauit Dauid dare regnũ sempiternũ filijs suis: si custodierint legẽ suã: dans itelligere q̄ aliter esset si cõditio nõ euenisset. De⁹ g q̄ dixit p Moysen. Mlier si suscepto seie pepit masculũ &c. dedit intelligere q̄ qñq; mulier esset paritura masculũ semie ñ suscepto. aliter frustra addidisset: si suscepto semie. cũ via naturali alit parere ñ possz. Sic hõ ñ pt videre sine ocul apris: nec ambulare sine motiõe pedũ. Hec ille. Nos aũt dicere possum⁹ ex mẽte ipi⁹ doctoris q̄ hec locutio diuia de mliere pariẽte ptinet duo. s. vnũ affirmatiuũ ex vbis: cũ dr. Mlier si suscepto seie peperit masculũ immũda erit. Alit vo negati

nū ꝟtualr̃ ꝯtinet.s.mlr̃ier si n̄ suscepto semīe pepit masculū: nō erit imūda. Quo p̄supposito dico: ꝙ si p̄dicta locutio negatiua q̄ i affirmatiua ꝟtualr̃ icludit̃ nō fuisset ꝟificabilis: dei ꝟbū q̄d ꝑ moysen dixit fuissꝫ ridicl'osum. sic̄ ridicl'osa eēt ꝓmissio siq̄s p̄nceps diceret subditꝭ suis. siq̄s ambulauerit sine pedibꝫ vl' locutꝰ fuerit sine lingua: vel viderit sine ocul': dabo sibi cētū. Et iō vt sac̄ dī scptura n̄ dicat̃ ridiculosa posuisse: Cōcludēdū est Moysen diuīo spū illūinatū de ꝯceptione ⁊ ꝑturitiōe purissime ꝟgis i p̄dictꝭ ꝟbis ꝓphetasse. q̄ sine virili semīe ꝯcipiēs imūda fieri n̄ debebat. Et iō venerabil' Bedā sup̄ Lu. ait Si legꝭ ipiꝰ ꝟba diligētiꝰ ispexerꝭ: ꝑfecto repies ꝙ ipa dei genitrix sic̄ a cōmixtiōe virili: sic a legali iure sit imūis Nō eī oīs mlr̃ier pariēs: sed ea q̄ suscepto semīe peperit designat̃ imūda: rituq; legꝭ docet̃ eē mūdāda ad distictionē.s.illiꝰ q̄ ꝟgo ꝯcepit ⁊ pepit. Hec ille. Titꝰ etiā expositor vbi s̄. ait. Reuera nō h̄ūbebat necessitas ꝟgi sacre vt dies purgatōis eiꝰ expectaret̃: q̄ cū ex spūsctō ꝯcepissꝫ caruit ꝯiugio. Tertio nō fuit i filio ꝟgis tm̄ assimilatio nature hūane: sed fuit ēt ibi sublimitas nature diuīe. Virgo eī pepit filiū ⁊ sibi sil'eꝫ q̄ntū ad nām hūanā: ⁊ sibi dissil'eꝫ q̄ntū ad naturā diuinā. et iō obligatio legal' i ea locū hr̄e nō potuit. Quarto nō indiguit purificatione rōne mysterij siue significatōis. Lex eī p̄cepit vt puer die. xl. ⁊ puella die. lxxx. ratōe assignata i ꝑte p̄cedēti in tēplo p̄ntaret̃.s. qꝛ vsq; ad illō tp̄s organizat̃ corpꝰ ⁊ ifūdit̃ aīa. Sed istō mysteriū siue significatio n̄ habuit locū i chr̄o. qꝛ i eodē istāti ꝯceptōis sue fuit plene organizatū corpꝰ eius: ⁊ aīa eidē corpori ifusa: ⁊ vtrūq;.s. anīa ⁊ corpꝰ diuinitati vnitū fuit. ⁊ statim ꝑfectꝰ deus ⁊ ꝑfectꝰ hō fuit: s̄m oēs doctores catholicos: maxie Aug. in li. de fide ad Petꝝ. ⁊ Greg. sup̄ cantica. ⁊ Alexā. de ales in. iij. ꝑte sūme. in tractatu de scīficatione ꝟginis. et Nicolaū d Ly. super Hiere. ⁊ Fran. de mayro. sup̄ Lu. ⁊ Rich. d media villa in. iij. sniaꝝ. di. ij. ar. ij. q. iiij. Ergo nulla idiguit purificatiōe ipa imaculata mr̃ eiꝰ Maria.

Pars. IIII. huius sermonis que dicitur purificationis.

Quare voluit purificari.

F Orte aliq̄s dicet Cū vt s̄. ꝓbatum est btīssima ꝟgo nō idiguerit purificatiōe: nec filiꝰ eius p̄ntatiōe. q̄re voluit istā cerimoniā purificatōis et p̄ntatiōis obseruare? Ad q̄d rn̄dēt doctores p̄dicti: maxie btūs Tho. ⁊ Frā. de mayr. vbi s̄. ꝙ h̄ rōnabil'r fecit. Nos aūt dicere possumus ꝙ q̄ndecim de causis h̄ egit. Primo rōne hūilitatꝭ. Decebat eīm vt ꝟgo q̄ ꝓpt̃ hūilitatē suā electa fuerat mr̃ dei subderet se legis cerimonijs. nec p̄ alijs se ondēret singularē. q̄d fuisset signū sup̄bie. sed cū ceterꝭ mulieribꝫ se hūilir̃ ꝯformādo filiū suū imitaret̃ De q̄ Bern̄. ait. Qui sine pctō est n̄ dedignatur pctōr reputari. Vn̄ idem Ber. in sermōe purificatōis inq̄t. Putas nō poterat animꝰ ꝟginis cōmoueri ac dicere: Quid mihi opꝰ est purificatiōe? Cur abstineā ab ingressu tepli: cuiꝰ vterus nesciēs viꝝ factꝰ est tēplū spiritussctī? Cur nō ingrediar tēplū q̄ pepi templi dn̄m? Nihil i h̄ ꝯceptu: nihil i partu ipurū fuit. nihil illicitū. nihil purgandū. nimiꝝ cum ꝓles mea istā purgatōem venerit facere delictoꝝ. Vere o btā ꝟgo nō habes cām: nec tibi opꝰ est purificatiōe. Sed nunq̄d filio tuo opꝰ erat circūcisiōe? Esto int̃ mlr̃ieres tanq̄ vna illaꝝ. Nā ⁊ filiꝰ tuꝰ sic est i medio pueroꝝ. Hec eīm hūilitas n̄ solū ex ꝑte mr̃is fuit: sed etiā ex ꝑte filij q̄ sil'r legi se subijcere voluit. In ntītate eīm habuit se vt pauꝑ hō. in circūcisiōe vt pauꝑ ⁊ pctōr ⁊ hō. sed hodie vt pauꝑ: pctōr ⁊ seruꝰ. Pauꝑeꝫ etēm se ostēdit in eo ꝙ pauperꝝ oblatiōem elegit. pctōreꝫ in eo ꝙ ipe cū mr̃e voluit expiari. seruū ꝟo i eo ꝙ baptizari voluit: n̄ ꝓpt̃ culpā purgādā: sꝫ ꝓpt̃ eiꝰ maximā vtilitatē ondēdā. Hec ille Sic̄ aūt mr̃ dei dedit nobꝫ exēplū hūilitatꝭ ⁊ cōitatꝭ dū voluit alijs mlr̃ierībꝫ eē cōis: ita ēt dedit exēplū pauꝑtatis. vbiq; eīm regia celi pauꝑtatē s̄uauit: vt patꝫ i suo ꝯiugio: qꝛ nō fuit despōsata ipatori: sed pauꝑi fabro. Itē i suo puerꝑio: in q̄ n̄ habuit reꝝ abūdātiā sed magnā penuriā. in suo q̄; nutrimēto: qꝛ sic̄ dt̄ Hiero. colo ⁊ acu victū adq̄rebat: vn̄ se ⁊ saluatorē mūdi nutriebat. In suo ēt offertorio hodierna die pauꝑtatꝭ exēplū dedit. qꝛ oblatiōem hūiliū ac viliū ꝑsonaꝝ atq; pauperū obtulit. ¶ Scd̄o h̄ egit rōne approbatiōis: vt. s. approbaret legē vetīs testi h̄ p̄cipientē a deo eē datā. ꝯ hereticos q̄ dixerūt eā datā fuisse a diabolo. Et hāc rōnē tāgēs Orig. in q̄dā hom̄. inq̄t. Ubi sūt q̄ deū legꝭ negāt a chr̄o fuisse i euāg. p̄dicatū: an putādū ē ꝙ filiū suum bonꝰ deꝰ sub lege inimici fec̄ quā ipe nō dederat. In lege eī moysi scptū ē q̄d seq̄t̃. Oē masculinū adapiēs vuluā scm̄ dn̄o vocabit̃. Hec ille. ¶ Tertia rō dr̄ obs̄uatōis. Lꝫ eī p̄nceps sit solutꝰ suis legibꝫ. l. p̄nceps. ff. d legi. tn̄ decet eū legibꝫ viuere. l. dig̃ vox. C. c. ti. l. ex ꝑfecto. C. d testi. ij. q. vij. c. nos si icōpetent̃. et c. ꝯfidunꝰ. et c. iō. §. his ita rn̄det̃. xxv. q. j. et c. iustū ē. ix. di. et c. cū oēs. de ꝯsti. et. ff. q̄d q̄sq; iu. ꝑ totū. maxime i. l. j. vbi dr̄. Quis aspnabit̃ idē ius sibi dici q̄d ipse alijs dixit vl' fecit. q̄d q̄s i altiꝰ ꝑsonā equū eē credidit: id in sua q̄ꝫ ꝑsona valere patiat̃. Ideo chr̄s voluit s̄uare legeꝫ quā ipse dederat: lꝫ ad eā nō teneret̃ ꝑ naturā suaꝫ. nec mr̃ eiꝰ ꝑ sui grām

Ut approbaret legem.

Ut legē seruaret.

q2 augusta ex grã ĩpatoris gaudet ꝑuilegijs ei⁹.d.l.ꝑnceps.Feic em̄ coruscãt radijs maritoꝝ.§.si vo.ꝛ al's allegat.§.hec itaqꝫ.ĩ auten.ꝺ ꝯsu.ꝛ.l.feic.ff.ꝺ sena.Et hãc rõnẽ ꝓbamus dicto eiusdẽ saluatorꝭ nr̃i q̃ inq̇t Mat.v.Nõ vẽi soluere legẽ ſꝫ adiplere. ¶Quarta rõ ꝺʒ ꝟificatõis:vt.s.ꝟificarent̃ ea q̃ ꝑdixerãt ꝓphe ꝺ ꝑñtatõe chr̄i ĩ tẽplo:maxie Aggei.ij.vbi inq̇t de⁹.Adhuc vnũ modicũ est ꝛ ego mouebo celũ ꝛ t̃rã:ꝛ veniet desideratus cũctꝭ gẽtib⁹.ꝛ iplebo domũ istã gl'ia.s.tẽplũ Salomõis.Itẽ Dañ.vij.inq̇t ꝓpha.Aspiciebã ego ĩ visiõe noctꝭ:et ecce ĩ nubib⁹ celi q̃si fili⁹ hoĩs veniebat:ꝛ vsqꝫ ad antiquũ dierum ꝑuenit.ꝛ in ꝯspectu ei⁹ obtulerũt eũ.Ps.qꝫ ꝑl.x.cecinit dicẽs.Dñs ĩ tẽplo sctõ suo.s.venict.Et Malach.iij.ꝑdictũ fuerat.Statim veniet ad tẽplũ scm̄ suũ dñator quẽ vos q̃ritis:ꝛ angel⁹ testamẽti quẽ vos vultꝭ.¶Quinta rõ ꝺʒ excusatiõis.s.ne tpe sue ꝑdicatõis iudei se excusare possent:ꝛ dicere chr̄o.Doctrinã tuã nolũ⁹ accipe:q2 dissilis es ꝑrib⁹ nr̃is:ꝛ legꝭ traditiões nõ obseruas.Ut g̃ eis oẽs cãs dubitãdi ꝛ resistẽdi auferret:voluit legꝭ cerimonias obseruare.Et hãc rõnẽ tangit b.Tho.i.iij.pte sũme.q.xxxvij.¶Sexta rõ ꝺʒ liberatõis.Ut em̄ ꝺi fili⁹ nos libaret a iugo ꝑceptoꝝ cerimonialiũ legꝭ antiq̃:voluit ipe eã cũ m̃re sua ꝑfecte adiplere.Et hãc rõnem tãgẽs venerabil' Beda ĩ ser.festiuitatꝭ hodierne inq̇t.Ut nos a legꝭ vincl'o solueremur:sic chr̄s/ita ꝛ b.Maria legi ẽ spõte subiecta Intrãtũ aũt ẽ lex purificatiõis ablata ꝙ mulier si vult ꝑt eadẽ hora q̃ filiũ ꝑepit intrare tẽplũ ꝺi vt ei grãs referat.c.si ml'ier.de ꝯse.dist.v.et c.j.de purifi.p⁹ ꝑtũ.Hoc etiã ẽ illꝺ q̃d inq̇t Paul⁹ Gal'.iiij.dicẽs.Misit de⁹ filiũ suũ natũ ex ml'iere factũ sub lege:vt eos q̃ sub lege erãt redimeret.Btũs vo Tho.in iij.pte sũ.q.xxxvij.ar.iij.addit ꝺi.Et vt iustificatio legꝭ ĩ suis mẽbris spũal'r ipleret̃.Nã ꝓpt hoc ipm voluit hostias legales ꝓ se offerri q̃ erat ꝟa hostia:vt figura ꝟitati ꝯiũgeret:et ꝑ ꝟitatẽ figura approbaret̃.Hec ille.Ut g̃ lex purificatõis ꝛ ꝑñtatiõis termiaret̃:voluit ipe ad eã venire.Nã sic expientia videm⁹ adueniẽte luce cessant tenebre:ꝛ adueniente splẽdore solis recedit vmbra.Et ita adueniente purificatiõe ꝟa q̃ ẽ chr̄s:cessauit typica.id ẽ figuratiua purificatio.Sic em̄ ĩ circũcisione chr̄i euacuata ẽ lex circũcisiõis:ꝛ mutata fuit circũcisio ĩ baptismũ:sic nũc ĩ purificatiõe inocẽtissimi chr̄i ꝛ purissime m̃ris ei⁹ euacuata fuit illa purificatio antiq̃.Un̄ August.ĩ q̃dã ser.ait.Dñs q̃dẽ suscepit circũcisiõnẽ ablatur ipam circũcisionẽ.suscepit vmbrã datur⁹ lucẽ.suscepit figurã:ipletur⁹ veritatẽ.Ipe em̄ nob legeꝫ dedit.Hec ille.Chr̄s nãqꝫ nob verã purificatõem attulit.s.fidem Iux̄ illꝺ Act.xv.Fide purificãs corda eoꝝ.Ut g̃ chr̄s ille veri purificatõi finẽ iponeret et hãc nouã ac nobiliorẽ.s.fidẽ induceret:voluit purificari.Hinc ẽ ꝙ ꝑres de cet̃o nõ tenent̃ ad solutiõem illaꝝ antiq̃ꝝ solutionũ ꝑ filijs.nec m̃res ad purificatõem vl' tẽpli ingressiõem.nec filij ad illã redẽptiõem:de q̃ ĩ seq̃nti ꝟmõe dicet̃.q2 chr̄s oĩa abstulit.Unꝺ merito honorãd⁹ ꝛ gl'ificãd⁹ ẽ.Hinc Aug.ĩ q̃dã ꝟmone ait.Quis igit̃ f̃res charissimi nõ adoret ꝑmũ ꝛ nouissimũ:initiũ ꝛ finẽ:Quis inq̇ꝫ nõ adoret eũ ꝑ quẽ aspirauit dies ꝛ fugate sunt vmbre:Nat⁹ em̄ est ĩpator vt absolueret̃ pctõr.Dñs nãqꝫ Jesus tribuit nob magnã spem ꝑ carnẽ quã suscepit:magnam grãm:magnã ꝯsolatiõem.Hec ille.¶Septima rõ ꝺʒ occultatiõis.s.diaboli.Nã sic inq̇t Aug.iij.de tri.Diabol⁹ multa ꝑt ꟝tute sue nature:a q̃b⁹ tñ ꝓhibet̃ diuĩa ꟝tute.Un̄ ꟝tute sue nature poterat diabolus cog̃scere matrẽ dei ñ fuisse corruptã:sed ꟝ginẽ remãsisse.ꝓhibit⁹ tñ ẽ a deo cog̃scere modũ ꝑt⁹ diuini.Nã in ĩfantia chr̄i optebat ĩpediri maliciã diaboli ne eũ acri⁹ ꝑseq̇ret̃ q̃n chr̄s nec pati disposuerat nec ꟝tuteꝫ suã ondere volebat:ſꝫ oĩb⁹ alijs ĩfãtib⁹ se sileꝫ exhibere.Un̄ Leo papa ĩ ser.ephie ait:ꝙ magi iueneãt Jesũ q̃ntitate ꝑuũ:aliene opis ĩdigẽtẽ:fãdi ĩpotẽtẽ:ꝛ nulla ab hũane ĩfãtie gñalitate discretũ.Cũ g̃ btã ꟝go vẽit hodierna die ĩ tẽplũ vt purificaret̃:occl'tatũ fuit diabolo ꝙ ipsa eẽt m̄r dei.¶Octaua rõ ꝺʒ abiectõis:ne.s.chr̄s ab ĩfidelib⁹ abijceret̃ tãq̃ illegitie nat⁹.Un̄ Amb.sup Lu.ꝺr.Quid iudeis:q̃d Herodi posset ascribi:si natũ ex adul'tio videret̃ ꝑsecũ.Nã ꝺ natꝭ ex adul'tio ꝺʒ in c.si gẽs.lvj.di.de tali cõmixtiõe meretricũ.Existimãdũ est degeneres ꝓl'os ꝛ ĩgbiles ꝛ furẽtes libidine fore,pctãdos:ꝛ ad extremũ vniuersam plebẽ ad detiora ꝛ ĩgbiliora ꟝gẽte:ꝛ nouissime nec bello secl'ari fortẽ:nec stabilẽ:nec honorabilẽ hoib⁹:nec deo amabilẽ eẽ vẽturã.hec ibi.Proptea b.꟝go hodie offert filiũ suũ in tẽplo:vt approbet̃ ex lege ꝙ ñ ẽ nat⁹ ex fornicatiõe.¶Nona rõ ꝺʒ defensiõis:vt.s.defẽderet̃ b.꟝go ne occideret̃.Naꝫ ex pte m̃ris sue erat de stirpe Aarõ:vt dictũ ẽ ĩ n.ij.pte.ꝑnci pali h⁹ op's.F.j.p.ij.Uirgo ãt ꝺ stirpe sacerdotali ꝓpt̃ stuprũ occidebat̃.sic scptũ ẽ Leui.xxj.Sil'r ꝟm legẽ lapidabat̃ nõ solũ illa q̃ iã erat despõsata vl' nupta:sed etiã illa q̃ in domo ꝑris custodiebat̃:vt ꟝go q̃nqꝫ nuptura.Dr̃ em̄ Deut.xxij.Si nõ est ĩ puella iuenta ꟝ginitas:lapidib⁹ obruẽt eã viri ciuitatꝭ illi⁹ ꝛ moriet̃:q̃m nefas fecit ĩ isrl' vt fornicaret̃ ĩ domo ꝑris sui.Btã igit̃ ꟝go Maria hodie venit in templũ vt se reddat immunẽ ab hac

Ut ꝓphetie implerentur

Ut excusationes tolleret

R

Ut figura cessaret

L

Ut diabolo mysteriũ celaret̃

Ne a iudeis abijceret̃

M

Ne vt adultera occideret̃.

N pēa. ne. s. a iudeis tāq̃ȝ adulťa occideret. De
Ut here/ cima rō dr̄ detestatiōis. detestād⁹ eīm erat er
tici ɔfu/ ror hereticoꝝ q̄ male d̄ hūanitate chr̄i sense/
tarētur rūt: maxīe Heluidij q̄ dicere p̄sūpsit matrē
chr̄i a ioseph p⁹ ptū fuisse carnal'r cognitam
B ei derogat dignitati ꝛ sctitati mr̄is dei q̄ i/
gratissima videret̄ si tāto filio ɔtēta n̄ eēt. ꝛ si
v̄gīitatē q̄ i ea miracl'ose ɔſuata fuerat spōte
pdere voluisset p carnis ɔcubitū. Detestād⁹
etiā fuit error Mānichei q̄ dixit chr̄m n̄ veꝝ
ſȝ phātasticū corp⁹ habuisse. B ei derogat di/
gnitati psone assumēt̄: q̄ cū sit v̄itas: nō de/
cuit vt i ope ei⁹ aliq̄ fictio eēt. Reprobād⁹ ēt
fuit error Ualētini q̄ dr̄ chr̄m attulisse corp⁹
celeste. q2 sic n̄ saluaret̄ v̄itas hūane nature i
chr̄o. Refutant̄ āt hi errores p B q̄ h. v̄go fu
it v̄a mr̄ chr̄i. vt hr̄ Mat. j. Uñ i capl'is Ci/
rilli approbat̄ i ephesina synodo dr̄: q̄ siq̄s n̄
ɔfitet̄ h. v̄ginē genuisse ſm carnē veꝝ deum
anathēa sit. et Ro. ix. inq̄t apl's: q̄ ex iudeis ē
ſm carnē chr̄s q̄ ē sup oia de⁹ b̄ndict⁹ i secl'a.
Nō ē aūt ex iudeis nisi mediāte b. v̄gīe. Jdō
hodie ipa p̄ntat ipm i tēplo tāq̄ȝ ei⁹ v̄a ꝛ na/
tural' ac dig̃ ꝛ imacl'ata mr̄: detestās supdi/
Ut tem/ ctas erroneas opiones hereticoꝝ. ¶ Unde/
plū san/ cima rō dr̄ sctificatiōis. s. tēpli. Uñ Aggei. ij
ctificaret p⁹ pphiā supsc'ptā d̄ aduētu chr̄i i tēplū: sub
dit. Et mag̃ erit gl'ia dom⁹ isti⁹ nouissime pl⁹
q̄ȝ pme. et. j. Ex die ista b̄ndicā ꝛc. Malach.
q2. iij. p⁹ sup sc'ptā pphiā subdit. Jpe ei q̄si
ignis ɔflās ꝛ q̄si herba fullonū. ꝛ sedebit cō/
flās ꝛ emūdās argētū: ꝛ purgabit filios leui
Sic g̃ vt sctificaret baptismū Joā. vēit ad
baptismū: vt inq̄t Hiero. Aug. ꝛ Chrys. sup
Mat. ita vt sctificaret tēplū/ voluit i eo p̄sen
tari. Uñ Gre. nisen⁹ sup Lu. ait. Qui terre/
ne ɔtagia corruptele nō sensit: nō indigebat
in tēplo sctificari p quē sctm̄ sctōꝝ ipm erat
O tēplū sctificādū. ¶ Duodecima rō dr̄ signifi
Propter catōis. s. p̄pt̄ mysticā significatōeȝ. Nā Leui.
mysticaȝ xij. c. pcipit̄: vt illi q̄ possent offerrēt agnum
significa sil' ꝛ turturē siue colūbā p filio vl' filia. q̄ v̄o
tionem n̄ sufficerēt ad offerēdū agnū/ offerrēt duos
turtures aut duos pullos colūbe. Chr̄s g̃ q̄
cū diues eēt: p̄pt̄ nos egen⁹ fact⁹ ē: vt illi⁹ ino
pia diuites eēm⁹. vt dr̄. ij. Coꝛ. viij. p se pau
peꝝ hostiā offerre voluit. sic ꝛ i ipsa natiuitate
pānis inuolut̄ ꝛ reclinat̄ in p̄sepio. Uoluit āc
de ist̄ aīalib⁹ p se oblatiōem offerri p̄pt̄ eoꝝ
significatōem. Turtur eīm q2 ē auis loq̄x: p/
dic[illegible]em ꝛ ɔfessiōeȝ fidei fcat. q̄a v̄o ē anial
castū: significat castitatē. et q̄a est solitariuȝ
aial: significat ɔtēplatiōeȝ. Colūba v̄o ē ani
mal mansuetū ꝛ simplex: vñ fcat māsuetudi
nē ꝛ simplicitatē. Quia aūt ē anial gregale:
significat vitā actiuā. Hmōi v̄o hostia signi
ficabat pfectiōeȝ chr̄i ꝛ mēbroꝝ ei⁹. Utrūq̄ȝ
aūt istoꝝ anialiū p̄pter ɔsuetudinē gemēdi

p̄sentes sanctoꝝ luct⁹ designat. Sed turtur
que est solitaria: significat oratiōnū lachry/
mas. Colūba v̄o q̄ est gregalis significat pu
blicas oratiōes eccl'ie. Utrūq̄ȝ aūt anial du
plicatū offert̄: vt sctitas sit nō solū in aīa sed
etiā in corpe. Et hec oia pbant̄ p dicta sacro/
rū expositoꝝ p̄ntis euāgelij sil' illa ɔiūgendo
Dicit eīm Beda i hom. Hostia aūt hec pau
peꝝ erat. pcepit q̄ppe dñs i lege vt q̄ possent
agnū p filio aut filia simil' ꝛ turturē siue co/
lūbā offerrēt. q̄ v̄o nō sufficiebāt ad offeren/
dū agnū: duos turtures vel duos columbe
pullos offerrēt. g̃ dñs cū diues esset: paup fi
eri dignat⁹ ē: vt nos sua paup̄tate diuitiarū
suaꝝ donaret eē pticipes. Cirill⁹ v̄o ait. Ui/
dendū est aūt q̄d hec oblata insinuāt. nimi/
rū loq̄cissima ē turtur i auib⁹. at colūba est
aial māsuetū. Tal' āt fact⁹ ē erga nos salua/
tor/ māsuetudinē pfecte colēs: ꝛ vt turtur ob/
hē allexit: replēs ortū suum p̄prijs melodijs.
Occidebat̄ g̃ turtur ꝛ colūba: vt ipe p figu/
ras nob pādat̄ passur⁹ in carne p vita mūdi
Hec ille. Et Beda vbi s̄. dr̄. Ul' colūba sim
plicitatē: turtur indicat castitatē. q2 ꝛ colū/
ba simplicitat̄: ꝛ castitat̄ amator est turtur.
ita vt si ɔiugē casu pdiderit: nō vltra aliam
q̄rere curet. Merito g̃ turtur ꝛ colūba dño
offerunt̄ in hostiā. q2 simplex ꝛ pudica fide/
liū ɔuersatio ē illi iusticie sacrificiū gratuȝ.
Athanasi⁹ āt addit. Jō v̄o bina iussit offerri
q2 hoīe ɔsistēte ex aīa ꝛ corpe duplū a nob po
scit de⁹: castitatē. s. ꝛ māsuetudinē nō solum
corpis ſȝ ēt aīe. alioq̄n erit hō fictor ꝛ hypocri
ta: gerēs in tegumētū occulte malicie inocē/
tiā apparētē. Beda v̄o vbi s̄. etiaȝ dr̄. Cū aūt
vtraq̄ȝ auis p̄pt̄ ɔsuetudinē gemendi p̄ntes
sctōꝝ luct⁹ d̄signet: i B tñ differt̄ q̄ turtur so/
liuag⁹. colūba āt gregatim volare ɔsueuit. ꝛ
ob id iste secretas orōnū lachrymas: illa pu
blicos eccl'ie ɔuēt⁹ i sinuat. Ul' colūba q̄ gre
gatim volat: actiue vite freq̄ntiā dmōstrat.
turtur v̄o q̄ singl'aritate gaudet: specl'atiue
vite culmia denūciat. Et q2 eq̄ vtraq̄ȝ conditori accepta est hostia: ɔsulte Lu. veꝝ turtu/
res an pulli colūbaꝝ p dño sint oblati nō di
xit: ne vnū alti viuēdi ordinē p̄ferret: ſȝ verū
q2 seq̄ndū doceret. hec ille. ¶ Per oblatiōes P
g̃ q̄ fiebāt i tēplo i purificatiōe: fcat̄ oblatio Morali
quā facere dñt q̄ volūt itrare tēplum celeste. zatio ob/
Ut ei sepe supdictū ē oēs debāt offerre aut latiōnū
agnū: aut duos turtures: aut duos pullos
colūbaꝝ. Btā aūt v̄go n̄ obtulit agnū: vl' q2
paupcula erat: vl' q2 veꝝ illū agnū di offere/
bat q̄ abstulit pctā mūdi: vt dr̄ Jo. j. Jlli g̃ of
ferētes agnū igrediunt̄ tēplū celeste q̄ d̄o of
ferūt inocētiā: iuxꝫ illō p̄s. Ego āt in innocētia
mea igressus sū: redime me ꝛ miserere mei.
Et isti dicuntur diuites: vt ait Hugo car.

dinalis sup Lu. q2 redēptio aīe viri diuitie ꝓprie: Prouer. xiij. Illi vo offerētes turturē intrāt celeste tēplū: q vitā sequūt ɔtēplatiuā. Sed illi offerūt colūbā ꝛ igrediunt tēplum padisi q duocē vitā ducūt actiuā. Utraqꝫ āt auis bina ponit: q2 ꝛ vtraqꝫ habet gemitū p cātu. Et vita ɔtēplatiua dꝫ hr̄e duplicē ocu- lū. vnū ad ɔtēplandū ꝛ desiderādū celestia: et aliū ad videdū ꝛ despiciēdū terrena. ꝛ silr vita actiua dꝫ hr̄e duplicē actū animi. s. vnū erga se ad sui gubnatiōeꝫ. ꝛ aliū erga ꝓximū ad illi9 edificatiōem. Utraqꝫ etiā vita dꝫ hr̄e duplicē gemitū fm Greg. Nā ɔtēplatiua dꝫ hr̄e gemitū amoris: q fit p desiderio ꝓrie ce lestꝭ. ꝛ gemitū deuotiōis q fit p ɔsideratiōe dn̄ice passiōis. Silr ꝛ actiua vita dꝫ hr̄e du plicē gemitū Unū cōpūctōis p pctis ꝓꝓrijs. et aliū cōpassiōis p pctis ꝛ miserijs alienis. ita vt vnusqsqꝫ actiuā vel ɔtēplatiuā pagēs vitā/dicere possit illō Thre. j. Mlti sūt ge- mit9 mei. De gemitu aūt amoris exponi pōt illō Cañ. ij. Fulcite me floribꝫ: stipate me ma lis: q2 amore lāgueo. De gemitu vo deuotōis illud Roma. viij. Spūs postulat p nob ge mitibꝫ inenarrabilibꝫ. De gemitu āt doloris p pctis ꝓꝓrijs exponit illō ps. Rugiebā a ge mitu cordis mei. De dolore vo cōpassiōis p ximi illud Threñ. j. Oēs porte ei9. s. hierlm destructe: iō sacerdotes ei9 gemētes. ¶ Tre decima rō dr̄ pn̄tatiōis: quā ponit Arbana- si9 sup Lu. di. Sed qn̄ a pn̄is aspectibꝫ la- tuit dn̄s aut qs loc9 excipit ab eius impio: vt ibi existendo semot9 a pr̄e sit: nisi afferat hie- rosolymā ꝛ introducat in tēpluꝫ? Sed forte cā nr̄i hmōi scpta sūt. Sic em̄ nō grā sui hō fact9 ē ꝛ circūcisus i carne: sed vt nos p grāꝫ faceret deos: ꝛ vt spūalr circumcidamur: sic ꝓpt nos sistit dn̄o: vt discam9 dō pn̄tare nos ipsos. Beda qꝫ vbi s. ait. Post trigesimū āt ꝛ tertiū circūcisiōis die dn̄o sistit: mystice isi nuans neminē nisi circūcisum vicijs: dn̄icis dignū esse ɔspectibꝫ: neminē qꝫ nisi mortali- tatis nexibꝫ absolutū supne ciuitatꝭ gaudia posse pfecte subire. Hec ille. ¶ Decimaqrta rō dr̄ instructiōis: vt. s. nos istrueret φ si vo lum9 tēplū eternū supne patrie itroire: debe mus nos renouare: q renouatio figurat per aialia i tēplo deo offerēda. Un̄ sciēdū φ i ve teri testamēto pcipue fiebat oblatio d sex ge- neribꝫ aialiū. de tribꝫ volatilibꝫ: q sūt passer turtur ꝛ colūba. ꝛ de tribꝫ gressibilibꝫ: q sūt bos: ouis ꝛ capra. ad demonstrādū pctī re- atū. De9 em̄ creauit hoiem innocentē: q si in inocētia ꝑstitissꝫ: nō fuisset necesse ipm aīa liū sanguine expiari: nec ꝓꝓtiā sensualitatē ꝛ carnē mactare. qd significat in aialiū morte Sed postqꝫ cecidit opꝫuit ipm redimi p im molatiōeꝫ agni imaclati: ꝛ p pciū sanguinis

Colūbā offerūt

Ut discamus nos deo pn̄tare

Q
Ut nos istrueret

iesu chr̄i. Un̄ p sacrificia illoꝝ aialiū n̄ aufe- rebat pctm̄: sed fcabat imolatio iesu chr̄i Et p illa sacrificia istruebat hō imolare suā sen sualitatē seu bestialitatē sui pui desiderij. et q ad pctā spūalia q designt per aues. ꝛ q ad pctā carnalia q p bestias denotant. Nā hō i statu inocētie habuit sex. s. sagacitatē q ad i- tellectū. rectitudinē q ad iudiciū. bonitatē q ad volūtatē. strenuitatē q ad effectū. sobrie- tatē q ad victū. ꝛ māsuetudinē q ad ɔuersa- tionē cū alijs. Sꝫ p pctm̄ oīa ista pdidit. Ce cidit em̄ a sagacitate i hebetudinē. a rectitu- dine i obliqtatē. a bonitate in maliciā. a stre nuitate ꝛ fortitudine i segniciē ꝛ timiditatē. a sobrietate i ingluuiē. ꝛ a māsuetudie in fu- rorē ꝛ crudelitatē. Renouari g̃ dꝫ hō ab he- betudine i sagacitatē p sollicitudinē vigilan tie: iō offerebat passer: vt hꝫ Leui. xiiij. Et ꝓpt h ps. inqt. Uigilaui ꝛ fact9 sum sic pas ser solitari9 in tecto. Renouari etiā debet ad rectitudinē p simplicitatē. et iō offerebat co lūba: Leui. xij. Et ꝓpt h inqt saluator Mat. x. Estote simplices sic colūbe. Renouari etiā debet ad bonitatē p dilectōem sincerā. ꝛ iō offerebat turtur: qd ē anial fidele in diligen- do. et ꝓpt h dꝫ i euāge. hodier. Obtulert par turtuꝝ. Renouari etiā dꝫ ad strenuitateꝫ p obediētiā. ꝛ ideo offerebant boues: vituli et vacce: q sūt aialia obediētia. Un̄ ꝓuerb. xiiij dꝫ Ubi nō sūt boues ꝑsepe vacuū est. Reno uari ēt dꝫ ad sobrietatē p austeritatē ꝑsimo- nie. et iō offerebant capre siue hedi: q sr̄ ania lia hn̄tia pilū ꝛ cibū aspeꝝ. et ꝓpt h dꝫ Cant. iiij. Capilli tui sic grex capraꝝ. Renouari ēt debet ad māsuetudinē p tolerantiā. ꝛ iō offe rebant oues siue agni: q sunt anialia māsue tissima. Et ꝓpt h dicebat saluator discipulis suis Mat. x. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ. ¶ Decimaqnta rō dꝫ puri- gationis. q2 em̄ vt inqt apl's Rom. xv. Que cūqꝫ scpta sunt: ad nr̄am doctrinā scpta sūt Ideo debem9 scire φ saluator nr̄ voluit silr cū mr̄e sua ad purificatiōem ire: vt nob insi- nuaret: φ si ipi q fuerūt sine crimine voluert purificari: mlto magꝭ nos pctōres ꝛ maculꝭ ac vicioꝝ imūdicijs iuoluti debem9 purga- ri. s. int9 ꝛ extra. Int9 em̄ dꝫ volūtas purifi- cari ab oī mala affectiōe. iux illō ps. Exerci- tabar ꝛ scopebā spm̄ meū. Itē intentio ab oī duplicitate: iux illō Iac. iiij. Purificate cor- da vr̄a duplices aīo. Itē rō ab oī ꝑturbatōe. sic em̄ in aq turbida imago nō lucꝫ: sic ratō turbata veꝝ n̄ videt. Iō puer. xv. dꝫ. Aufer rubiginē de argēto. i. ꝑturbatiōem ab aīo: ꝛ egrediet vas purissimuꝫ. i. rō erit clara ꝛ pu ra. Et Eze. xij. inqt de9. Purissimas reddā aqs ei9. Tūc em̄ de9 aquā purissimā reddit qn̄ rōnē turbatā clarā ꝛ pacificā fac. Scd̄o

In inocētia sex habuimus.

R
Ut doceret nos d̄bere purgari.

debem⁹ purificari ex q̄ntū ad oēs sensus cor poris exteriores. Nā debēt purgari ocl'i ab illicita visiōe. Unū Ps̄. dicebat do. Auerte oculos meos ne videāt vanitatē. Itē aur ab illicito auditiōe: iux illud Ecci. xxviij. Sepi aures tuas spinis: ⁊ noli audire linguā nequā. Itē os a pua locutōe: dicēte apl'o Eph. iiij. Ois fmo mal⁹ d ore vro ñ pcedat. Item man⁹ ab illicita opatiōe: dicen cū ps̄. Lauabo int innocētes man⁹ meas. Itē odorat⁹ a lasciua odoratiōe. iux illd Amos. vj. Optio vnguēto delibuti ⁊c. Ista āt oīa purgāda sūt a negligētia ⁊ torpore. iux illud Ecci. vij. De negligētia purga te cū paucis. Debem⁹ qz purificari opibus pietatis. Miscdia em ⁊ elemosyna purgāt pctā: vt dr Tob. xij. et Prouer. xv. scptū ē q p miscdiam ⁊ fidē pctā purgantur. et Lu. xj. ait dns. Date elemosinā ⁊ ecce oīa mūda sūt vob. Sic em aq extinguit ignē ita elyma pctm: Ecci. iij. Itē p ꝯfessionem fit ista purgatio. vñ dr. j. Machab. iiij. Teplū purgatū fuit p Judā ⁊ socios ei⁹. Judas ꝟo interptat ꝯfessio. Studeam⁹ g̃ esse talit mūdati ab omni vicio: vt de nobis ꝟificari possit illd Judic. xvj. Purificati obtulerunt sacrificia. i. sil cū purissima ꝟgie: q̄ hodie obtulit p nob filiū suū in teplo. Qui est bndict⁹ i secula seculoꝝ Amen.

De eadē intemerate ꝟginis cōceptione
Sermo II

Suscepimus de⁹ miscdiaz tuā inmedio tēpli tui. ps̄. xlvij. In sacra scriptura aliqn accipit teplū p teplo spūali. de q̄ inqt apl's. j. Cor. iij. di. Nescitis qz teplū dī estis vos. Et. vj. eiusdē epl'e c. iterū ait. Nescitis qz mēbra vrā teplū sūt spūssācti q̄ i vob ē. Et. ij. Cor. vij. etiaz dr. Uos em estis teplū dei. Sup oēs aūt electos btissima dei genitrix ꝟgo ē teplū diue maiestatis. Unde ipsa merito itelligi pñt ꝟba pposita. De q̄ teplo etiā intelligi spūal'r pōt illd q̄d inqt deus. iij. Reg. xj. di. Templū qd scificaui noī meo ꝓpitiaui. Sed heu qz de q̄busdā hodie ꝟificatū est illd. ij. Paral. xxiiij. Dereliqrūt teplū dñi dei sui. et illud. ij. Esdre. j. Polluerūt teplū scm dñi. ⁊ illud ps̄. lxxviij. vbi ppheta inqt deo. Polluerūt teplū scm tuum Quidā em nō solū dereliqrūt deuotōez quā hr̄e tenent erga btāz ꝟginē Mariā: sed etiā eā blasphemāt: ⁊ eā maculatā ⁊ pollutā ostēdere q̄rūt. ⁊ iō nō ē mi si ei⁹ excellētiā ⁊ maiestatē ꝯteplari atqz illi⁹ puritatē ꝯceptōis itelligere ñ pñt ꝓpt suā obstinatiōez. Un̄ d ill ꝟificat illd. ij. Paral. vij. Nō poterāt sacerdotes igredi teplū dñi. Qz ꝟo nunc cōit oēs

Maria templū

chrīani hui⁹ sacratissimi tēp'i ꝟginal' scītatē venerant: iō de illis ꝟificatū est illd. iiij. Re. xj. Ingressus est oīs ppl'us i teplū dñi. Merito g̃ dr btā ꝟgo teplū: q̄d interptat. i. tectū amplū: fm Isid. xv. etym. et Arch. xvj q. vj. c. ex h virim⁹. qz fuit tāampla charitate vt deū i se recipe potuerit. In h teplo laudabat dnm pnceps ꝓpha Dauid. vñ dicebat. Adorabo ad teplū scm tuū: ⁊ ꝯfitebor noi tuo. Hoc em ē illd teplū de q̄ spūal'r itelligi pt illd Ezech. xliij. Ingressa ē glia dñi teplū. et illd Apoc. xv. Impletū est teplū dñi maiestate ei⁹. Hoc ēt ē illd teplū de q̄ dr Apoc. xj. Aptū est teplū dei i celo. Btā ei ꝟgo sp ē parata subueīre recurrētibus ad eā atqz eos defēdere ab oibus mal'. queadmodū ēt eccl'ia defēdit ⁊ adiuuat puulos expositos añ eā. c. si. lxxxvij. di. Et sic rei ad eccl'iaz ꝯfugiētes debēt fm iura extrahi violent d ea: vt hr i c. rex. xvij. q. iiij. et c. int alia. de imu. ec. ⁊. l. pūcti. C. de his q̄ ad ec. ꝯfu. ita ad btām ꝟgines recursū hñtes saluant ab hostibus ⁊ liberant. Un̄ ipa figurata fuit p illud teplum de q̄. j. Mach. x. dr. Quicūqz ꝯfugerint i teplū obnoxij regi in oī negocio dimittant. Lral'r ꝟo teplū accipit p eccl'ia matiali. vt i c. ex mltis. j. q. iij. et ita exponere possum⁹ ꝟbū thematis nr̄i: in qb oēs chrīani debēt deo grās referre: qa receperūt saluatorē in teplo p matrem suā hodie pñtatū. Ipm nāqz recepit scūs ille senex Symeō i vlnas suas de sinu gl'ose ꝟgis: cui tāqz psone cōi ⁊ toti⁹ hūane nature pcuratori ipa pijssima ꝟgo filiū suū donauit ⁊ liberal'r obtulit. De q̄ scīssima solēnitate pñtatōis dñj nr̄i Jesu chrī: ⁊ purificatiōe mr̄is ei⁹ iterū q̄ttuor ꝯsiderationes faciem⁹.

cōfugiētes ad ecclesiam nō

Prima dicet expositiōis
Scda subiectionis
Tertia declarationis.
Quarta ꝟo appellabit ꝯsolatiōis.

Pars. I. hui⁹ fmōis q̄ dr expositiōis. I

Volēs moral'r exponere euāgeliū hodiernū/ dimittā expositiōez lralē illoꝝ ꝟboꝝ: Postqz cōpleti sūt dies purgatōis Marie ⁊c. In pcedenti em sermone patuit q nō fuit purgata ab aliq̄ macula: sed voluit seruare cerimoniā purgatōis ad exēplū ꝟe hūilitatis. Hec em est vera hūilitas q̄ nō vult hūilis pdicari: sed vilis reputari: vt ait Bern. Aliqs qz d causis h egit: qs ibidē retulim⁹. Sed addere possum⁹ q etiā voluit ad teplū ire p purificatiōe ꝓpt exēplū et meritū obediētie q̄ pl⁹ facit q̄ tenet facere: vt inqt Hugo cardinal sup Lu. vbi etiā dr q beata ꝟgo hoc etiaz fecit in signum futuri ⁊ faciēdi. Concept⁹ em Marie significat conceptū fidelis anie: cuius spōsus est chrs. iuxta illd Jo. iij. Quibus

Pro cēte plo voluit purgari.

ſponſam ſpõſus ē. Jpe em̄ illi inq̄t Oſee.ij.
Deſpõſabo te mihi ĩ fide. Semē ſponſi ē ei⁹
gr̄a q̄ fecūdat̃ aīa: iuxta illō Eſa.vj. Semē
ſctm̄ erit q̄d ſteterit in ea. Ex h̄ aūt ſemīe na
ſcunt̃ filij ſcti.i.ſctā deſideria ⁊ bona ꝓpoſi
ta ac opa. Vn̄ ſuſcipiēti tale ſemē inq̄t ꝓph̄a
ps.cxxvij. Et videas filios filioꝝ tuoꝝ. Sic
aūt btā vgo Maria voluit purgari (lȝ n̄ in
digeret) ita poſt partū bonoꝝ opeꝝ debet ſe
aīa reputare imūdā: iux̄ illud Job.ix. Ve
rebar oīa opa mea ſciens ꝙ nō parceres de
linq̄nti. Et ĩfra. Si lot⁹ fuero q̄ſi aq̄s niuis:
⁊ fulſerint velut mūdiſſime man⁹ mee: tn̄ ſoꝛ
dibꝫ intinges me. ¶ Moꝛalr̄ etiā p Mari
am ſignificat̃ vita actiua ⁊ cōtēplatiua. Dr̄
em̄ ſtella marį. vn̄ ſtella ad ꝯtēplatiōem ꝑti
net. mare vo ad actiōeȝ. Purgari aūt debet
vita actiua a ſoꝛdibꝫ opeꝝ ⁊ ab imūdicia af
fectionū ⁊ a turpitudine cogitationū. q̄ tria
tangunt̃ Eſa.j. cū dr̄ Lauami.ſ. ab imūdicia
affectionuȝ: mūdi eſtote.ſ. ab oībꝫ immūdis
opibꝫ: ⁊ auferte malū cogitationum vr̄aꝝ q̄
ad tertiū. Cōtēplatiua aūt vita purgari de
bet ab affectibꝫ ⁊ cogitatōibꝫ tm̄. vn̄ ꝯtēpla
tiuo dici pt illō Joſue.xvij. Non hēbis ſoꝛtē
vnā: ſed aſcēdes in mōtē.ſ. ꝯtēplatiōis: ⁊ ſuc
cides tibi atq̄ȝ purgabis ad habitandū ſpa
cia.ſ. fugiēdo oīa mūdana. ¶ Dū aūt dr̄ in
euāgelio ꝙ Maria ⁊ Joſeph tulerūt pueꝝ
Jeſum in hierl'm ⁊c. in h̄ dat̃ foꝛma parētibꝫ
vt offerāt filios ſuos dn̄o: eos ducēdo ad ec
cleſias ⁊ p̄dicatōes ⁊ iſtruēdo in bonis moꝛi
bus ⁊ vtutibꝫ: ſuādo illō Eccl.vij. Filij tibi
ſūt/erudi illos: ⁊ icurua eos a pueritia eoꝝ.
et Leui.xv. dr̄. Docebitį filios iſrl' vt caueāt
imūdicias ⁊ n̄ moꝛiant̃ i ſoꝛdibꝫ ſuis. Pro
uer.q̄ȝ.iiij. inq̄t Salomō. Nā ⁊ ego fili⁹ fui
pr̄is mei tenell⁹ ⁊ vnigenit⁹ coꝛā mr̄e mea: ⁊
docebat me. Sȝ mlti offerūt filios ſuos po
ti⁹ diabolo q̄ȝ deo: curioſe ac vicioſe oꝛnādo
⁊ vicijs ac mal' moꝛibꝫ eos ĩbuēdo. vn̄ Ps.
d ill' inq̄t. Immolauerūt filios ſuos ⁊ filias
ſuas demonijs. Eſt ēt h̄ notādū ꝙ dr̄ Jeſus
poꝛtari in hierl'm. nā Matt.ij. dr̄ poꝛtari in
egyptū. ⁊ Mat.iiij. dr̄ duci i deſertū: ⁊ poꝛta
tus i mōtē excelſū ⁊ ſup pinaculū tēpli. Hie
ruſalē ei ē vita ꝯtēplatiua vbi ē ve pacį viſio
ſic em̄ interp̄tat̃ hierl'm. vn̄ cāit eccl'a: Vrbs
btā hierl'm dicta pacį viſio. Egypt⁹ vo ſcat
vitā actiuā: vbi ē meroꝛ ⁊ turbatio. ſic em̄ i
terp̄tat̃ egypt⁹. Et iō inq̄t dn̄s diſcipul' ſuis
Joā.xvj. Jn mūdo p̄ſſurā hēbitį. et Luc.x. dr̄
ꝙ Maria ſedebat ſec⁹ pedes dn̄i. Martha
vo ſollicita erat ⁊ turbata circa plīma. De
ſertū vo ē clauſtꝝ vbi ieiunat̃ ⁊ diabol⁹ ſupa
tur. Mōs excelſus ē veſtigiū ꝯplatiōis. Pi
naculū tēpli ē ſedes mgr̄alis. Jn his igit̃ q̄n
q̄ȝ locį iueniri pt ieſus.i. ſal⁹. Sed tn̄ ꝯſide
rādū eſt q̄s eū ibi poꝛtauerit. Nā in hierl'm
⁊ i egyptū ip̄m poꝛtauit Maria ⁊ Joſeph.i.
augmētū.ſ. fides ⁊ charitas. Sp̄us āt ſctūs
duxit eū i deſertū. Jn mōtē vo ⁊ ſup pinacu
lū tēpli tulit eū diabol⁹. Jdo lȝ etiā de⁹ ferat
aliq̄s ſup mōtē ꝯplatōis ⁊ ſup pinaculū cathe
dre mgr̄alis: tn̄ valde timēdū eſt tā ꝯplatį q̄ȝ
mgr̄is ne eos diabol⁹ in ip̄m mōtē ꝯplatōis ⁊
ſedis magiſtral' poꝛtauerit. vn̄ Maria flēs
⁊ dolens dicebat Joā.xx. Tulerūt dn̄m meū
⁊ neſcio vbi poſuerūt eū.ſ. an ſup montē: an
ſup pinnaculū. ¶ Dicit aūt glo. ſuper Luc.
ꝙ q̄ttuoꝛ ꝑſone poꝛtauerūt Jeſum in hac die
ſcȝ Maria ⁊ Joſeph: Symeō ⁊ Anna. p q̄s
ſcat̃ ꝙ chr̄s p grām a q̄ttuoꝛ ꝑſonis poꝛtat̃.
Prīo ab illis q̄ hn̄t pn̄iam amarā: q̄ ſignifi
cant̃ p Mariā: q̄ amaꝝ mare interp̄tat̃. ⁊ ta
lit̃ poꝛtabat apl's di. Gal'.vj. Ego eī ſtigma
ta dn̄i Jeſu in coꝛpe meo poꝛto. Et Heb.xiij
Exeam⁹ ad eū ex̄ caſtra: improꝑium ei⁹ poꝛ
tātes. Scdo poꝛtat̃ ab illis q̄ hn̄t bonā opa
tionē ꝯtinuā: q̄ ſignificant̃ p Joſeph: q̄ (vt di
xim⁹) interp̄tat̃ augmētū. Tales em̄ ab ado
leſcētia incipiūt: ⁊ vſq̄ȝ ad moꝛtē nō deficiūt
Vn̄ Thrēn.iij. dr̄. Bonū erit viro cū poꝛta
uerit iugū dn̄i ab adoleſcētia ſua. Tertiō poꝛ
tat̃ ab his q̄ hn̄t etiā in aduerſis lōganimita
tē ⁊ ꝑſeuerātiā: ſeruātes illō Eccl.vj. Sub
ijce humeꝝ tuū ⁊ poꝛta illam.ſ. diuinā ſapi
entiā. Quidā aūt ſubijciūt os: quia ſciūt ali
os inducere ad pn̄iam. Quidam digitos q̄
aliq̄lem ſeu modicā habent patientiā. Qui
dā manū ſiniſtraȝ qui ſūt patiētes in paruis
tribulatōibꝫ ⁊ aduerſis. Quidā manū dexte
ram: q̄ ſunt patiētes in ꝓſperis. Quidam vo
ſubijciūt humeros: q̄ ſunt patiētes in graui
bus tribulatōibꝫ ⁊ penis. Quarto poꝛtatur
ab ill' q̄ hn̄t puritatē ⁊ mūdiciā: q̄ ſignifican
tur p Annā: q̄ mūdiciā ⁊ ꝯtinētiam ſuauit.
Poꝛtāt em̄ chr̄m q̄ hn̄t mūdiciam coꝛꝑis.j.
Coꝛ.vj. Glrificate ⁊ poꝛtate deū i coꝛpe vr̄o.
Jtē illi q̄ hn̄t puritatē mentį. Vn̄ ſponſa iui
tat ſponſum Cañ.j. dicens. Lectulus nr̄ flo
ridus. Beatus igit̃ ille de q̄ verificabit̃ illō
Gen̄.xlix. Suppoſuit hūeꝝ ſuū ad poꝛtādū
ſcȝ dn̄m ieſum. Jp̄e em̄ ſaluatoꝛ in moꝛte ei⁹
dicet illud Ezech.xij. Jn humerį poꝛtat⁹ ſuȝ
ſcȝ a te. et ideo ego nunc poꝛtabo te in celum
¶ Per oblatiōes aūt que fiebāt in purifica
tione moꝛaliter ſignificabat̃ oblatio quā q̄li
bet chriſtianus redemptoꝛi ſuo debet offer
re. De qua Bern̄. in q̄dā ſermōe inq̄t. Quis
mihi tribuat vt oblatiōem meā dignet̃ ma
ieſtas tāta ſuſcipe? Duo minuta habeo dn̄e
coꝛpus ⁊ aīam dico. ⁊ hec tibi ꝑfecte poſſum
in ſacrificium laudis offerre. Bonū em̄ mi
hi longeq̄ȝ glorioſius atq̄ȝ vtilius eſt vt tibi
magis offerar q̄ȝ deſerar mihi ipſi. Nam ad

Quomō vtraq̄ȝ vita debet purgari.

V
Filios offerri deo debere dr̄

Jeſ⁹ poꝛtat⁹ ē ad diuerſa loca

X
Jeſus a q̄ttuoꝛ ꝑſonis moralit̃ poꝛtatur.

Oblationes hodierne q̄d ſignificēt moralr̄

meipm aia mea pturbat. Nec ille. Oẽs g̃ de
uote offeram⁹ nos dño nr̃o iesu chr̃o: q̇ p no
bis obtulit seipm deo pr̃i. ⁊ q̃tidie p̃sentem⁹
ista duo mũera. sicut faciebat q̇dam religio
sus dicẽs ei. Quid tibi p tãtis reddã dulcissi
me grates Saluator meritis: nil satis esse põt
Ut tñ exigua vel saltẽ in pte repẽdã Que po
tero tota munera mẽte ferã. Oẽ igit̃ toto mi
hi q̃d ptingit i orbe. Atq; aĩam iuncto corpe
semp habe. O igit̃ deuoti chr̃iani vt nõ igra
ti sim⁹ dño nr̃o iesu chr̃o de tãto nob̃ collato
bñficio: si nõ habem⁹ res tpales quas illi of-
feram⁹: saltem offerre festinem⁹ sibi cor no-
strũ imaculatũ. hoc est em̃ qd̃ ipse a nob̃ hr̃e
desiderat: dicens illud Prouer. xxi. Fili p̃be
mihi cor tuũ. O igit̃ fornicator ⁊ adulter. O
luxuriose ⁊ imũde: si aliud offerre non p̃ua-
les: saltẽ offer illi pctm̃ cordis tui. et tu aua-
re insatiabilitatẽ tuã. et tu pessime pctõr con
tritionẽ oim pctõꝝ tuoꝝ. qa cor ptritũ ⁊ hu
miliatũ de⁹ nõ despiciet: p̃s. l. Uñ idẽ pph̃eta
inq̇t p̃s. lxxxiiij. Audiã q̇d loquat̃ in me dñs
de⁹: qm̃ loquet̃ pacẽ in plebẽ suã: ⁊ sup sctõs
suos: ⁊ in eos q̇ puertunt̃ ad cor. ¶ Sequit̃
in euãgelio. Et ecce hõ erat in hierl'm: cui no
men Symeon ⁊c̃. Pro cui⁹ declaratione est
notandũ q dñs sciens multos se hr̃e debere
p̃dictores: multos adhibuit sue icarnatiõis
testes: lz magis credat̃ duob⁹ affirmantib⁹ q̃z
multis negãtib⁹ ⁊ p̃dicẽtib⁹ fm Inno. in c. q̇d
psonale. de v. sig. et Jo. an. in c. j. de rescp. li.
vj. et glo. i. l. diẽ. §. si plures. ff. d arbi. Uolu-
it etiã hr̃e testes digniores q̇b⁹ magis credit̃.
etiam qñ tot sunt ab vna pte q̃t ab alia: fm
glo. in aut̃. de testi. §. scim⁹. coll'. vij. ⁊ Spe.
in ti. de testi. §. qm̃. v. porro. et pbat̃ in. l. iij. i
p̃n. ff. d testi. Primo aũt adhibuit Mariã
⁊ Joseph. Scd̃o angelos. Tertio pastores.
Quarto reges. s. magos. Quinto Symeo-
nẽ ⁊ Annã senes: q̇ oẽs nato dño testimoniũ
reddiderũt. Joãnes vo ⁊ Helisabet nõdum
nato sed cõcepto testioniũ suũ dederũt. Pro-
phete vo ⁊ p̃triarche ab initio mũdi facti et di
ctis nec pceptũ nec natũ: sed pcipiendũ ⁊ na
scituꝝ ac passuꝝ p̃sagiati sunt. Apl'i vo natũ
passum ⁊ gl'ificatũ vbiq; p̃dicauerunt. Oẽs
g̃ isti testes fuerũt dñice icarnatiõis. Quib⁹
Esa. xliij. ipe dñs ait. Uere vos oĩes testes
mei. De hac aũt testificatiõe inq̇t Amb. sup
Lu. Non solũ ab angelis ⁊ pph̃is: a pastori-
bus ⁊ a parentib⁹: sed etiã a seniorib⁹ ⁊ iustis
generatio dñi accepit testimoniũ. ¶ Seq̇t̃
Et hõ iste iust⁹ ⁊ timorat⁹ ⁊c̃. Iste Symeon
cõmendat̃ pncipal'r de trib⁹. Primo em̃ q̃n
tũ ad pximũ d̃r iust⁹. Scd̃o q̃ntũ ad deum
d̃r timorat⁹. Merito aũt post iusticiã subdi
tur timor. q: ipse timor est custodia iusticie.
iux̃ illd̃ Ecci. j. Qui sine timore ẽ nõ poterit

y
Chr̃s vo-
luit hr̃e
testes sue
icarnati-
onis

iustificari. Tertio d̃r. Et sp̃ũsctũs erat in eo
q̃ntũ ad se. In ipo aũt dat̃ forma cuilibz bo
no sacerdoti q̇ dz esse hõ p mãsuetudinẽ. Nã
Mat. v. d̃r. Bti mites qm̃ ipsi possidebunt
terrã. i. eccl'iam. Scd̃o debet esse Symeõ. i.
audiẽs merorẽ p pfessiõem. sicut faciebat p-
pheta q̇ ait Eze. iij. Ueni ad trãsmigratõem
et sedi vbi illi sedebant: ⁊ mansi ibi septẽ die
bus merẽs i medio eoꝝ. Tertio debet ẽẽ iu-
st⁹: alioq̇n mãsuetudo ⁊ cõpassio ⁊ facilitas
venie occasionẽ tribueret delinq̃ndi. c. vt cle-
ricoꝝ. ex̃ d vi. ⁊ ho. cle. ⁊ c. pe. vbi glo. de trã-
la. p̃. et in aut̃. vt hi q̇ obli. se. ha. phi. res mi.
§. vt aũt nõ dem⁹. et c. est iniusta. xxiij. q. iiij.
Et pp̃t hoc d̃r q nimia mansuetudo crudeli
tas est. c. ipsa pietas. eadẽ q̃stione ⁊ cã. Ideo
inq̇t Salomõ Sap̃. j. Diligite iusticiã q̇ iu-
dicatis terrã. Quarto debet esse timoratus.
Scp̃tũ est em̃ Ecci. xxvij. Si non in timore
dñi tenueris te instant̃: cito subuertet̃ dom⁹
tua. Quinto debet esse sollicit⁹ p cõi vtilita-
te. Uñ d̃r hic: Expectãs psolationem israel.
Seruabat em̃ illd̃ Act. xx. Attẽdite vobis ⁊
vniuerso gregi. Sexto debet esse habitacu-
lũ sp̃ũsctĩ p hũilitatẽ. Quia hũilib⁹ dat gra
tiam de⁹: Jaco. iiij. Uñ d̃r. Et sp̃ũsctũs erat
in eo. Scp̃tũ est em̃ Esa. vl. Sup quẽ respi-
ciã nisi sup hũilẽ ⁊ q̇etũ. ¶ Põt ⁊ alit̃ expo-
ni fm moralitatez hoc q̇d d̃r. Et ecce hõ erat
in hierl'm ⁊c̃. Hierusalem em̃ q̇ (vt s. dictuz
est) interp̃tatur visio pacis: significat eminẽ
tiam vite claustralis: ex q̃ videri põt pulcri-
tudo pacis celestis in quã ascendit popul⁹ dei
Qui aũt sunt in imo vite secularis nõ p̃nt q̃
remota sunt videre. Symeon vo figurã te-
net bonoꝝ claustraliũ. Unde dicunt̃ h sex q̃
eo q̇ debent esse in bono claustrali. Primũ
est vt sit audiens tristiciã: quod hoc nomen
Symeon sonat. Nam ea q̇ ad lucrũ penitẽ
tialẽ excitant libẽter debet audire: nõ ea que
cõmouent ad risum. Ait em̃ saluator. Bti q̇
lugẽt qm̃ ipi psolabunt̃. Mat. v. Ecõtra vo
de dissolutis inq̇t Lu. vj. Ue vob̃ q̇ ridetis: qa
lugebitis ⁊ flebitis. In h g̃ nomie symeon insi
nuat̃ nobis amor disciplie. Secundum est
amor obedientie. q̃d notatur ibi: iust⁹. Uul-
gariter em̃ ille iust⁹ d̃r q̇ nihil vult de alieno
habere. Justus g̃ est ille qui de his q̃ a se ali
enauit cum claustrũ intrauit nihil vult ha-
bere. Ideo Bern. dicebat fratrib⁹ suis. Qui
vestri curã semel nobis cõmisistis: q̇d rursus
de vobis vos intromittitis. ¶ Tertiũ est ti
mor. vñ addit̃. timoratus. Initiũ em̃ sapie ti
mor dñi Ecci. j. Deb; g̃ claustralis esse talis
vt v̄ificet̃ de eo illud Esa. xj. Et replebit eum
sp̃ũs timoris dñi. Quartũ est q habeat con
tinuã anhelationem ad sp̃ũales ⁊ supernas
psolatiões. Ideo d̃r. Expectãs psolatões israel

Symeõ
ẽ forma
boni sa-
cerdotis

Symeõ
tenet for
mã boni
claustra
lis.

Nõ eñi dꝫ q̃rere mũdanã ꝯsolationẽ q̃ amit tere fac diuinã/ dicẽte Ber. Delicata ẽ diuina ꝯsolatio: ꝛ nõ daꝛ admittẽtib⁹ alienã. Quin tũ est desideriũ ꝑficiendi. Jõ dꝛ: Et spũssan ctus erat in eo. Ut eñi ait Berñ. testis inha bitantꝭ ꝛ trahentꝭ spũsscti ẽ bona voluntas. Nã sic appet in vel' cum a ventis feruntꝛ. sic bñ appet cũ ventꝭ spũsscti cor hoĩs pculit. qꝛ eũ ad bonũ ꝓpositũ ꝛ op⁹ ꝟtuosum implen/ dum induc. iuxͣ illõ ps. Spũs tu⁹ bon⁹ de ducet me in t̃rã rectã. Sextũ est ꝙ desideret videre chꝛm añ morte suã/ idõ dꝛ: Rñsum acceperat Symeon a spũsctõ nõ visuꝝ se mor tem nisi videret chꝛm dñi. Debet autem ap petere illã visionẽ quã efflagitabat ps. di. Uisita nos in salutari tuo: ad videndũ ĩ bo nitate electoꝝ tuoꝝ. Appet eñi dñs Jes⁹. ꝛ si ñ ꝑ corpalr: tñ ꝟtualr ꝛ spũalr ꝑ intnã ꝯso latiõnẽ electis suis: ita vt q̃si certos eos red det de salute sua/ dicens aĩe fideli illud ps Salus tua ego sum Uñ ipsi electi talẽ fidu ciã de salute sua habentes in hac vita dicũt cũ aplõ illõ Phil'. j. Cupio dissolui ꝛ eẽ cuꝫ chꝛo. ¶ Seq̃ꝛ euangeliũ. Et venit in spũ in templũ. Hoc aũt factũ est vt oñdaꝛ ꝙ et nos debem⁹ in spũsctõ obuiare chꝛo dño venitẽti in templũ: vt possit de vnoq̃ꝫ nr̃m dici illud Esa. lxiiij. Occurristi letãti ꝛ facienti iusticiaꝫ Propꝛ h̃ aũt ista solẽnitas nõ solũ purifica tio ꝛ candelaria/ sedetiã hypopanti .i. occur/ sus vel obuiatio appellaꝛ: vt ait Alex. d' ales in. iiij. sui cõpendij. Debet igiꝛ q̃libꝫ itrare ec clesiã ex deuotiõe ꝛ non ex cupiditate. sic aliq̃ faciunt q̃ solũ ꝑpꝛ pecuniã ad eccl'ias vadũt vt cantent. sic dicebat q̃dã. Dñe miserere. ʒa candilla ʒa dane. Nõ dꝫ etiam q̃s intrare in templũ in spũ supbie/ sic ambitiosi: qui sibi vsurpãt dignitates eccl'iasticas. Nõ in spũ auaricie sic simon mag⁹. Non in spũ inanis glie: sic illi q̃ se ornãt pompatice: vt apparer ant hoĩb⁹ alijs maiores ꝛ digniores. Nõ in spũ simulatiõis: sic hypocrite vt videantur alijs sanctiores. Nõ in spũ luxurie: sic illi q̃ iõ ad eccl'ias vadunt vt ml'ieres videant: et mulieres vt videant viros: ꝛ ꝯcupiscant vl' ꝯcupiscanꝛ. Nõ in spũ vanitatꝭ: sic illi q̃ va/ dunt ad eccl'ias cã solatij. vel vt vana loq̃nꝛ siue d' t̃palib⁹. Nõ in spũ accidie: sic illi q̃ ĩ ec/ clesijs dormiũt q̃n dicunꝛ diuina officia vl' q̃n p̃dicaꝛ ꝛ nõ orãt: nec stãt attenti. Tales eñi nõ ĩueniũt chꝛm: nec illũ amplexanꝛ bꝛa chijs spũalib⁹ aĩe. Jn spũ g̃ sctõ dꝫ vnusq̃sq̃ꝫ templũ intrare: vt possit pueꝝ Jesum vide/ re ꝛ amplecti cũ sctõ Symeone. ¶ Sequiꝛ aũt in euangelio ꝙ p̃dict⁹ Symeon accepit eũ in vlnas suas. i. in bꝛachia sua. ad innuẽ/ dum ꝙ ꝑ opa bona veniꝛ ad salutẽ. Nõ eñi sufficit fides habenti tp̃s ꝛ modũ bñ opan/ di: iuxͣ illõ Jac. ij. Quid ꝓderit fratres si fi/ dem dicat q̃s se habere: opa autẽ nõ habeat: nunq̃d poterit saluare eũ: quasi dicat non. Uñ etiã addit. Sicut corpus sine spũ mor tuũ est: ita fides sine opib⁹ mortua est. Unõ j. Cor. iij. dꝛ. Unusq̃sq̃ꝫ ꝓpriã mercedẽ acci/ piet ꝛ ẽm suũ laborẽ. Glo. ꝟo sup h̃ euãgelio dicit ꝙ ꝑ hoc ꝙ senex accepit ĩfantẽ: instrui/ mur ꝙ deposita vetustate debem⁹ induere nouitatẽ vite: iuxͣ illõ Rho. xij. Renouamĩ/ ni spũ mẽtis vr̃e: ꝛ induite nouũ hoĩeꝫ q̃ ẽm deũ creatus est. Jtẽ ꝑ hoc ꝙ vlne iusti senis corpe suscepti pueri teguntꝛ: significaꝛ ꝙ lex vetus operienda erat grã euangelica. Jtẽ ꝑ h̃ denotabaꝛ ꝙ mund⁹ in pctis ĩueterat⁹ chꝛi/ ane infantie nouitate erat induendus. Jteꝫ vt inq̃t Hugo card. vbi sup. Symeon q̃ Je sum in vlnis portauit: tenet figurã bonoꝝ actiuoꝝ. Maria ꝟo que in vtero ipsum ge/ tulit: tenet figuram bonoꝝ cõtemplatiuoꝝ q̃ in corde chꝛm gestant. Joseph aũt q̃ cre ditur eũ in humeris ĩ egyptũ portasse: tenet figurã platoꝝ: q̃ mag' ꝑ chꝛo laborãt: ꝛ mi/ nus eius visione perfruunꝛ. Hec ille. Beda ꝟo sup illa ꝟba: iust⁹ ꝛ timoratus ait. Quia difficulter iusticia sine timore custodiꝛ. Nõ illũ dico timorem q̃ tẽporalia sibi bona sub/ trahi ꝑhorrescit: quẽ perfecta dilectio foras mittit: sed timoreꝫ domini sanctũ q̃ manet ĩ secl'a. quo iustus deum quãto ardenti⁹ dili git tanto solerti⁹ offendere cauet. Et Amb. addit. Et bñ iust⁹ q̃ nõ suã sꝫ ppl'i grãꝫ req/ rebat. Uñ seq̃ꝛ. Expectãs ꝯsolatõem Jsrael Quod exponit Greg. nisenus dicẽs. Nõ vtĩ q̃ꝫ mũdanam felicitatẽ in cõsolatõeꝫ Jsrael prudens Symeon expectabat sꝫ verã trãsla tionẽ ad ꝟitatis decorẽ ꝑ seꝑationem a legis vmbꝛa. Habuerat nanq̃ꝫ ꝑ oracl'a ꝙ visur⁹ esset chꝛm dñi p̃us q̃ꝫ de secl'o p̃nti transmi graret. Uñ sequiꝛ: Et spũssanctus erat ĩ eo: a quo. s. iustificabaꝛ. Amb. aũt dicit: Cupie/ bat ipe q̃dem corpee vincul' fragilitatꝭ absol ui: sed expectabat videre ꝓmissuꝫ. Sciebat eñi quia beati ocl'i qui viderẽt dñm. ¶ Gre go. ꝟo. xviij. moral'. inquit. Jn quo etiam di scim⁹ q̃to desiderio ex plebe israelitica san/ cti viri icarnatiõis ei⁹ mysteriũ videre cupie rũt. Beda aũt dic: Uidere aũt mortẽ expia ri eam ꝑcat. Multũ q̃ꝫ felix. morteꝫ videbit carnis q̃cunq̃ꝫ chꝛm dñi p̃us oculis carnis videre sategerit ꝯuersationẽ habẽdo in cele sti hierl'm: ac tẽpli dei limina freq̃ntãdo. h̃ ẽ sanctoꝝ (in quib⁹ de⁹ habitat) exẽpla sectan do: Eadẽ aũt spũs grã qua olim venturꝝ p̃/ cognouerat: et nunc venientẽ cognouit. Uñ sequiꝛ. Et venit in spũ in tẽplũ. Ubi inquit Origeñ. Et tu si vis tenere chꝛm ꝛ amplexa/ ri manib⁹: omi labore nitere: vt ducẽ habeas

A Qualiꝛ obuiare chꝛo debemus

B Chꝛm ac cipere in vl nas mo/ raliꝛ de/ bem⁹.

C Quanto d̃siderio quisq̃ꝫ dꝫ satagere videre

spm̄: veniasq; ad templū dei. Greg. ꝑo ait:
Q beat' ille sacer ad sacra introitus: ꝑ quez
ad vite t'minū maturauit: brē manus q̄ ver
bum vite palpauerunt: ⁊ vlne q̄z q̄s ad susce
ptionē ꝑauit. Beda aūt inq̄t: Accepit aūt iu
stus ſm legem pueꝝ iesum in vlnas suas vt
significet iusticiā opeꝝ q̄ ex lege erat ꝑ man'
⁊ brachia figuratoꝝ. humili q̄dem: sed salu
tari fidei euangelice grē imitanda. Accepit
senior infantez chr̄m: vt insinuet h' secl'm q̄si
iā senio iā defectū ad infantiā ⁊ innocentiam
chr̄iane religionis redituꝝ. Hec ille. Jn q̄b'
ꝟbis ꝯfirmat ea q̄ supi' diximꝰ de senectute
Symeonis. Orig. ꝑo de eodem Symeone
loq̄ns ait: Si ad tactum fimbrie vestimēti
mul'ier sanata est: q̄d putandū ē ð Symeone
q̄ in suas vlnas accepit infantē, ⁊ gaudebat
videns ꝑuulū a se gestari q̄ venerat ad vin
ctos soluēdos: sciēs neminē eū posse de clau
stro corꝑis emittere cū spe future vite: nisi
D cū quē in brachijs ꝯtinebat. ¶ Aug' aūt in
Exultās admirat' Aug' humilitatē chr̄i. ser. hodierne festiuitat' ð tanta filij dī humili
tate ⁊ tāg̃ndi mysterio exultans exclamauit
dī. O oīpotentia nascent' / o magnificētia ð
celo ad t'rā descendent' adhuc in vtero por
tabat': ⁊ ex vtero m'ris a Joan. baptista salu
tabat': in tēplo p̄ntabat': et a Symeone sene
famoso / annoso / ꝓbato / coronato cog̃sceba
tur. Tūc cog̃uit: tūc adorauit: tūc dixit. Et
nūc dn̄e dimitte ſuum tuū in pace. Quia vi
der't ocl'i mei salutare tuū. Differebat' exire
de h' seculo vt videret natū ꝑ quē ꝯditū ē se
culum. Agnouit infantē senex: et fact' est in
puero puer. Jnnouatus est in etate: q̄z plen'
erat pietate. Rogo frēs charissimi q̄s sit iste
senex Symeon: quā magnitudinē sentiebat
in ꝑuulo? Qð videbat m'r portabat: qð i tel
ligebat mundū regebat. Jpa ferebat ⁊ chr̄s
regebat. Symeon senex ferebat chr̄m infan
tem: chr̄s regebat Symeonem in senectute.
Quid igit' dixit Symeon / audite: Nunc di
mittis dn̄e ſuū tuū i pace. Jn pace inquam
quā cōmēdatur' es discipul' tuis dī. Pacez
meā do vob: pacē relinq̄ vob. Dictū em̄ fue
rat ei a dn̄o q̄ nō gustaret mortem nisi vide
ret chr̄m dn̄i natū. Natus est chr̄s. ille venie
bat ⁊ iste ibat. s; nisi veniret ille iste ire nole
bat. Jā senect' matura excludebat: s; sincera
pietas detinebat. At vbi nat' est chr̄s: at vbi
eū a m'ris manib' portatū vidit: ⁊ diuinā in
fan[illegible]ā pia senect' agnouit. Accepit eū i mani
bus suis ⁊ dixit: Nūc dimitt' dn̄e ſuū tuū i
pace. Jmpletū ē desideriū senis in mūdi ip̄i
us senectute. Jp̄e ad senē venit q̄ mūdū ue
teratū iuenit. Jn isto q̄dē secl'o diu esse nole
bat: chr̄m i h' secl'o videre cupiebat: cātās cū
ꝓpha ⁊ dī. Ostēde nob dn̄e miam tuā: ⁊ salu
tuū da nob. Deniq; vt nouerit' ita eē: istius
modi leticiā ꝯcludit dī. Nūc dimitt' dn̄e ser
uū tuū i pace. Quia viderūt ocl'i mei saluta
re tuū. Hec sunt testimonia tua dn̄e Jesu:
añq̄z tibi sternerēt' fluct' mar': cāpi cederēt
imꝑanti: añq̄z vent' te iubēte siluiss;: mortui
te vocante surrexissent: sol te moriēte paluis
set: t'ra te resurgente tremuiss;: celū te ascen
dente patuiss;: adhuc em̄ i manib' m'ris por
tabar': ⁊ iā dn̄s orb' ag̃scebar'. Hec ille.
E ¶ Dixit ḡ Symeon: Nūc dimitt' ſuū tuū.
vbi Theophil' ait: S; ð dn̄e ꝯfitent' est q̄
ip̄e mort' est ⁊ vite dn̄s, ⁊ sic pueꝝ quē susce
pit deū ꝯfitet'. Orig. ꝑo addit. q. dī. Q diu
chr̄m nō tenebā clausus erā: ⁊ ð vincul' exi
re nō poterā. Basili' āt dr: Si voces iustoꝝ i
q̄ras: oēs sup h' mūdo r ei' flebili mora inge
miscunt. Heu mihi (dīc David) q̄z incolat'
meus ꝓlongatus est. Amb. ꝑo inq̄t. Vide ḡ
iustū velut corꝑe carcere mol' iclusum vel
le dissolui vt incipiat eē cum chr̄o. Sed qui
vult dimitti veniat in templū: veniat in hie
rusalē: expectet chr̄m dn̄i: accipiat in mani
bus ꝟbū dei: ⁊ ꝯtemplet' velut q̄busdā fidei
sue brachijs: tūc dimittet' vt nō videat mor
tē q̄ viderit vitā. Grec' aūt expositor ait: Sy
meon bn̄dicebat deū int' cetera q̄ ꝓmissa sū
bi facta sortita erāt efficacie ꝟitatē. Nā ꝯso
lationem isrl' ocul' ꝑspicere meruit ⁊ manib'
portare. Hec ille. Desiderium em̄ si cōpleat
delectat aīam. Prouer. xiij. Et hō se reputat
lucrari q̄n qð desiderat obtiet. l. cum ſuus.
cū ibi no. ff. ð ꝯdi. cau. da. nō se. Et iðo valde
delectat' ē Symeon ð cōpletione ꝓmissi di
uini. Jn pace aūt dixit se dimitti. q̄z ð sanct'
dr Eccl. xliiij. Corꝑa ipoꝝ in pace sepulta sū.
Vñ David Ps. iiij. dicebat: Jn pace in id
ip̄m dormiā ⁊ req̄escam. Grec. ꝑo nisen' inq̄t:
Quia postq̄z chr̄s culpā hostilem destruxit:
nos q̄z p̄ri recōciliauit. facta ē translatio san
ctoꝝ in pace. Origenes aūt dīc: Quis est q̄
de seculo isto recedit in pace nisi is qui intel
ligit q̄ deus erat in chr̄o: mundū recōciliās
sibi: nihilq; habet inimicū deo: sed bonā pa
cem in bonis in se opib' assumpsit. Grec' ꝑo
ait: Fuerat aūt sibi repromissum non visuꝝ
se mortez nisi ꝑus videret chr̄m domini. Et
ideo impletum oñdens subdit: Quia vide
rūt ocl'i mei salutare tuū. Qð exponēs Hu
go cardinal' sup Lucam dīc: Oculi. s. exteri
ores ⁊ interiores. interiores deū: exteriores
hoīem. quia ipsum quem tenebat i brachijs
vex deum ⁊ vex hoīem credidit: ⁊ tādem vi
surū se facie ad faciē sperauit. Sic etiam de
abraā dixit dn̄s iudeis. Abraam pat' vester
exultauit vt videret diē meū: vidit ⁊ gauis'
est Jo. viij. Beati ḡ fuerunt ocl'i Symeōis
Jnquit em̄ saluator discipulis suis Luce. x.
Beati oculi qui vident que vos videt'. Dīc

Canticū Nūc dimitt' q's ponit

fit aũt Symeõ/salutare tuũ.i.chr̄m.ꝰ q̄ dr̄ Lu.ix. Filiꝰ hoīs nõ venit pdere/sz saluare. Sequit̄ aũt: Qd̄ pasti añ faciē oim pplor. q2 oēs ppli eũ desiderabãt z expectabãt. De iudeis em̄ hr̄ Esa.lxij.vbi ppha in psona oiz dicebat. Utinã dirumpes celos et descēderes. De gentibꝰ aũt Gen̄.xlix.vbi dr̄: Et erit expectatio gentiũ. et Aggei.ij. Ueniet desideratꝰ cunctis gentibꝰ. De vtrisq3 etiã Esa.lij dr̄: Preparauit dñs brachiũ sctm̄ suũ in aspectu oim gentiũ: z videbũt oēs fines t̄re salutare dei. Cyril.aut dr̄: Fuerat chr̄i mysteriũ
F qd̄ patuit ī vltimis tpibꝰ secl'i ppatũ añ mũdi əstitutionē Uñ seqt̄: Qd̄ pasti añ faciem oim pplor. Greg.ꝟo inqt: Attendite etiã sagacitatē digni z venerandi senis añq3 dignꝰ videret̄ hec visiõis pstolabat̄ əsolatiõez isrl'. vt aũt qd̄ postl'abat obtinuit: exclamauit se vidisse salutē oim pplor. Adeo em̄ infantis ineffabile iubar illustrauit eũ vt pcessu tpis secutura mox sibi fierent nota. Theophilus aũt addit. Signant̄ dr̄: añ faciē: vt .s. omībꝰ eiꝰ incarnatio appereret. Hoc aũt salutare dr̄ eē gentiũ lumen z gl'iam isrl'. Uñ seqt̄: Lumen ad reuelationē gentiũ z gl'iam pleb tue isrl'. Qd̄ exponens Athanasiꝰ ait: Gētes añ chr̄i aduentũ in vltimis tenebris erãt əstitute: ac cognitiõe diuia puate. Cyril. ꝟo addit Sed chr̄s adueniens factꝰ ē lux tenebrosis z erraticis q̄s diabolica manꝰ pssit. vocati sūt aũt a deo pr̄e ad noticiã filij/q̄ ē lux vera. hec ille. De h aũt pdictũ fuerat Esaie. ix. vbi dr̄. Ppl's gētiũ q ambulabat ī tenebris vidit lucē magnã: ambulãtibꝰ in regiõe vmbre mortis lux orta ē eis. Gre. ãt nisenꝰ ait: iõ signãter dixit pleb tue. q2 nõ ab eis tm̄ ē adoratꝰ/ sz insup ex eis ē s̄m carnē natꝰ. Beda ꝟo ait Et hũ reuelatio gentiũ isrl' gl'ie pfert̄. q2 cuz plenitudo gentiũ introierit: tũc oīs isrl' saluus erit. Hec ille. h aũt inqt Paulꝰ Ro.xj Hugo ãt car. vbi.s. expones h ꝟbũ Lumē ad reue.gentiũ.ait: Nota q ab h ꝟbo habuit occasionē eccl'ia vt cũ lumībꝰ faceret pcessionē. Est ãt cãdela q̄si q̄dã liber laicor eis oñdens q̄l'r ignis charitatis chr̄m in nr̄m seruitiũ expēdit. Uñ z nos debemꝰ ad h attēdere vt ei lucez bonor oper repēdamꝰ. ¶ Cõcludendo ãt hãc pte dico q sctũs symeõ in h cãtico laudauit puulũ iesũ q̄drupl'r. Prio q sit pax. de q̄ Eph.ij. dr̄: Ipe em̄ est pax nr̄a zc. z Col'.j. Pacificans p sanguinē suũ siue q̄ i cel' siue q̄ i tris sūt. Scd̄o q sit salꝰ. vñ mat. j. dictũ fuit Joseph. Ipe em̄ saluũ faciet populũ suũ a pctis eor. Tertio q sit lumē. de q̄ Jo.j. dr̄: Erat lux ꝟa q̄ illuminat oēm hominē venientē in hũc mundũ. Quartuz q sit gl'ia. de q̄ inqt Dauid ps̄.xvj. Satiabor cũ appruerit gl'ia tua.

¶ Pars.II. huius s̄monis/que dr̄ subiectionis.

Quia p̄mus angelꝰ z p̄mꝰ hõ lumē gr̄e amiserunt ppt̄ supbiã suã: lumen rape volētes diuīe gl'ie: p̄ij̄s hosimꝰ deꝰ hoīem q̄ in tenebris sedebat huiꝰ mũdi: z lumē celi videre nõ poterat vt dixit Tobias Raphaeli angelo Tob.v. decernēs illuminare: z viã ducentē ad lumē gl'ie ꝟbo z exemplo ei oñdere. lumē.s. ꝟbum diuinũ d̄ lumine pr̄e genitũ misit in mundũ obumbratũ carne hũana: s̄m illd̄ qd̄ pmiserat p Ezech. ppham eiꝰ l.h.xxxij.c.di. Solem nube tegã.i. deitatē ꝟbi nube hũanitatis. vñ hũilitatē docuit ꝟbo cũ dixit Mat.xj. Discite a me q2 mitis sum z humil' corde. Et hodie facto se oñdit hũilē qñ in tēplo voluit pñtari ipe q̄ suos electos fac̄ sibi tēplũ: ac (vt q̄dã dicũt) q̄nq3 siclis redimi tãq3 s̄uꝰ q̄ ē dñs vniuersor. z p se sacrificiũ offerri tãq3 si eēt pctõr expiandꝰ oblatiõe: q̄ cũctor pctã purgauit. a mr̄e ꝟgīe vt puulꝰ z infirmꝰ ē deportatꝰ: q̄ īmensus oīa portat z sustētat ꝟbo ꝟtutis sue. Uñ Amb. in ser. hodierno inqt. Offer b. maria ꝟgo tanq3 legē obs̄uans in tēplo quē edidisti: vt nõ oībꝰ sz paucis reuelet̄. Quis ē iste quē genuisti: o q3 puus: o q3 magnꝰ ē quē peperisti. puus in hũanitate: magnꝰ in diuinitate. puꝰ in regno iudeor: magnꝰ in regno gentiũ. Quis putas nob posset indicare int̄ huiuscemodi obseq̄a animi tui sensum: cũ hinc secus exerneres ex te natũ tãtillũ infantē: illinc attēderes deũ imēsum: hic creatũ: illic creatorē. hic infirmũ: illic fortissimũ. hic alēdũ: illinc alētē. hic nõ loq̄ntē: illic angelos docētē: q̄s inquã pectoris tui arcana reuelare valeat q̄bꝰ modis cogitatũ ad vtrãq3 flectebas: cũ vnũ dei atq3 hoīs filiũ in manibꝰ tenēs: hic adorares vt dñz: illic oscularetis vt puulũ: Quis ad tãm ineffabile miraculuz non obstupescat: Quis nõ pene elinguis fiat: Tenet puella ī gremio suũ z oim creatorē. O admirãdũ spectaculũ ad qd̄ nõ solũ hũana: verũetiã angelica stupescit natura. Hec ille. Hoc etiã ē illud lumen qd̄ ppauit deꝰ pr̄ añ faciē oim populor: vt p suũ exēplũ oīs pfectionis semitã nob oñderet. Oīs em̄ chr̄i actio nr̄a ē instructio. c. solēnitas. el.ij. z ibi glo. d̄ əse.di.j. z.c. si solꝰ.viij.di. facit.c. dñs nr̄.lvj.di. z.c. significasti. de elect̄. z.c. deꝰ oipotēs.ij.q.j. Ipse ergo chr̄s fuit lumiare maiꝰ qd̄ deꝰ dedit nobis vt vniuersuz orbē illũinaret. Beata aũt virgo fuit lumiare minꝰ: cuiꝰ vita inclyta cũ
H cras illustrat eccl'ias. Et iõ hodie ī signũ huius dant̄ cãdele accēse ī manibꝰ fideliũ. cãdela em̄ repñtat bñdictã ꝟginē. q2 sic in cãdela ē cera moll' z ductil' significãs hũilitatē. z lychinꝰ albꝰ significãs puritatē. z lumē ardēs

G Oblatꝰ hodie facto se humilē ostēdit

Hãc humilitatē admiratus Ambrosiꝰ af/ fectu ex/ clamat

H Quõ cãdele signã/ mari/ am

īnuēs charitatē:ita ipa i sūmo habuit ista ꝑ
fectissime:in qbꝫ eā debemꝰ imitari:qꝛ eiꝰ vi
tā nobꝭ deꝰ dedit i exēplū. vñ b. Tho. i.iij. pre
sum.q.xxxvij.ar.iiij.ait: Sic plenitudo grē
a chr̄o deriuaṫ in mr̄em:ita decuit vt mr̄ eiꝰ
hūilitati ꝯformareṫ. ⁊ iō sic chr̄s lꝫ legi nō es
set obnoxiꝰ:voluit tñ circūcisionē ⁊ alia leg̃
onera subire:ad demōstrādū hūilitat̃ ⁊ obe
diētie exēplū.eadē rōne voluit ⁊ mr̄em suā i/
plere leg̃ obꝯuātias:qbꝫ tñ nō erat obnoxia
I Hec ille. ¶ Vñ sciendū ꝙ ipa bñdicta ꝟgo
Maria subiecit se triplici legi — Ma se subiecit triplici cerimōie leg̃. Prīo se sub
didit legi purificatiōis q̄ data erat mlꝛieribꝫ
gnāntibꝫ filios ꝭꝫ modū nāle: vt dꝛ i specl'o
histo. Nā cōiṫ oīs mlꝛier ꝯcipit cū libidiosa
delectatōe / qð ꝓuenit ex corruptiōe pc̄ti pri
moꝝ ꝑentū. ⁊ iō deꝰ ordiauit oēs mlꝛieres sic
ꝯcipientes debere purificari ab hac imūdi/
cia. Quā ordinatōꝫ voluit imacl'ata ꝟgo ob
ꝯuare:vt se ꝯformaret filio suo / q̄ cū eēt ino
cētissimꝰ int̄ pc̄tōres reputatꝰ ē: vt p̄dictū fu
erat Esa. liij. Et formā ꝯui accepit i silitudi/
nē hoīm factꝰ Phil'. ij. O igiṫ ꝓfūda hūili/
tas atqꝫ ꝑfectissima obediētia gl'iose ꝟgis q̄
meruit d̄ diabolo ꝑfectā victoriā reportare.
Sic em̄ diabolꝰ vicerat Euā inobedientem
diuio mādato: ita ipa obediēs illū suꝑauit.
Scp̄tū ē em̄ Prouer. xxi. Vir obediēs loq
K tur victoriā. ¶ Scd̄o se subiecit legi p̄ntati
Proles erat subiecta triplici legi — onis. Vñ sciēdum ē ꝙ d̄ ꝑle nata duplex p̄ce
ptū tradebaṫ i lege. Vnū qdē gnāle ꝙtū ad
oēs: vt. s. cōplet̃ diebꝫ purificatiōis mr̄is in
tēplo p̄ntareṫ: ⁊ offerreṫ ꝓ ea sacrificiū:siue
eēt masculꝰ siue feīa: vt hꝫ Leui. xij. Et h̄ qdē
sacrificiū (vt inq̄t gloꝭ. suꝑ Leui.) fiebat ad
expiationē pc̄ti: in q̄ ꝑles erat ꝯcepta ⁊ nata
qꝛ regl'ariṫ oīs q̄ nasciṫ: i origiali pc̄tō nasci
tur. Et lꝫ ꝑ circūcisionē p̄dictū pc̄tm̄ origia/
le tollereṫ:tñ etiā purificatio ⁊ p̄ntatio erat i
dicta ad ꝯfirmatōꝫ circūcisiōis : ⁊ maiorē d̄
letionē fomit̃ ipiꝰ pc̄ti. Sic etiā nūc lꝫ ꝑ ba/
ptismū tollaṫ pc̄tm̄ origiale : tñ postea susci
piṫ sacr̄m ꝯfirmatiōis ⁊ chrismaṫ baptizatꝰ
c. j. ⁊ ibi glo. d̄ ꝯse. di. v. Vñ inq̄t glo. i c. nūso.
de sen. ex. ꝙ ꝯtemnens sacr̄m ꝯfirmationis
post baptismū nō ē chr̄ianus. facit etiā ad h̄
glo. in c. veniens. d̄ trāsac. P̄ntabaṫ q̄qꝫ ꝑ/
les in templo:non tñ ad expiationē:ꝭꝫ etiam
ad quandā ꝯsecrationē ipsiꝰ. Et iō aliq̄d of/
ferebaṫ in holocaustū: ⁊ aliq̄d ꝓ pc̄tō. Diui/
tes em̄ offerebāt agnū in holocaustū: ⁊ tur/
turē aut pullū columbe ꝓ pc̄tō. Pauꝑes ꝟo
par turtuꝝ vl' duos pullos colūbaꝝ:vnū in
holocaustū: ⁊ alteꝝ ꝓ pc̄tō. Si aūt q̄raṫ / q̄re
deꝰ iussit offerri pullos colūbaꝝ ⁊ ñ colūbas?
Rñdet Bern. ⁊ Hugo card. suꝑ Luc. ꝙ h̄
idō feċ:qꝛ lasciuam auem i tali etate offerri
decuit ꝓ saluatore: in q̄ luxui apta nō esset.

L Aliud ꝟo erat p̄ceptū de p̄mogenit̃ tā in
hoībꝫ q̄ꝫ in iumētis. Sibi em̄ dn̄s depMa/ — Preceptum de primogeniture
uerat omne primogenitū isrl':ꝓ eo ꝙ ad libe
ratōeꝫ ppl'i isrl' ꝑcusserat p̄mogenita egypti
ab hoīe vsqꝫ ad pecus p̄mogenitis israel re/
seruatis: vt hꝫ Exo. xiij. ⁊ Deuṫ. xv. P̄moge/
nita aūt leuitarū nō redimebanṫ:qa deputa
ti erāt ad ꝑpetuū dei cultū:alij ꝟo p̄mogeni
ti aliaꝝ tribuū redimebanṫ q̄nqꝫ siclis argē
ti: vt hꝫ Nūe. xviij. Et iō aliq̄ dicūt btā3 ꝟgi
nē redimisse filiū suū q̄nqꝫ siclis. sed alij (et
forte melius) dicūt eā nō redemisse eū:qa ro
taliṫ diuinis erat mancipatꝰ officijs: ⁊ sacer
dos erat in eternū ꝭꝫ ordinē Melchisedech
sicut p̄dictū fuerat ps̄. cix. Et hec p̄ntatio fi/
gurata fuit. j. Reg. j. qñ Anna obtulit filium
suū Samuelē dn̄o corā Heli summo sacer
dote. nā pari mō: imo excellētiori obtulit be
ata ꟗgo filiū suū dn̄o coraꝫ scō Symeone:
q̄ fuit nō solū p̄mogenitus ipiꝰ sc̄tissime ꝟgi
nis: vt hꝫ Lu. ij. sed etiā dꝛ p̄mogenitꝰ i mul
tis fratribꝫ: Rom. viij. ⁊ c. scrūssctōꝝ: Dan.
ix. ⁊ iō ipsi soli ꝯuenit ꝓp̄e illð qð lex dicebat
.s. ꝙ om̄e p̄mogenitū masculinū sanctū deo
vocabiṫ: vt hꝫ Exo. xiij. ⁊ etiā recitaṫ in euā/
gelio hodierno. Vñ Gre. nisenꝰ inq̄t. Solꝰ
autē hic partꝰ masculinꝰ sc̄tūs esse ꝯspiciṫ q
nihil de femineitate culpe portauit. vnde et
Gabriel q̄si hoc d̄cretū ad ip̄m solū ꝑtinere
memorās dicebat. Qð ex te nasceṫ sc̄tm̄ vo
cabiṫ filiꝰ dei. ⁊ in ceter̃ qdē p̄mogenit̃ san/
ctos illos vocari euangelica solertia statuit
tanq̄ꝫ oblatiōe diuīa sortitos huiusmodi no
men. At in totiꝰ p̄mogenito creatura qð na
sciṫ sc̄tm̄ ꝓnūciat angelꝰ q̄si ꝓprie sc̄tm̄ exn̄s
Amb. q̄ꝫ idē affirmās ait. Solꝰ ꝑ oīa in na
tis de femīa sc̄tūs fuit dn̄s iesus. quē ꝑ figu
rā futuri mysterij leg̃ diuie p̄scp̄ta signabāt
eo ꝙ solꝰ sc̄tūs eccl'ie ꟗginis ad generādos M
ap'los aꝑiret genitale secretū. Tertio sub
iecit se btā ꟗgo cerimōie oblatōis offerēs ꝓ
se ⁊ filio: qð in lege fuerat ordinatum. De q̄
oblatiōe facta ꝓ chr̄o admiratꝰ sanctꝰ Cyril.
exclamat dicēs. O ꝓfunditas sapiētie ⁊ sciē
tie dei:offert hostias qui ꝑ singl'as hostias
honoraṫ cū p̄re. Figuras leg̃ custodit ꝟitas
q̄ legis est ꝯditor. sic deꝰ legē custodit vt hō.
vñ sequiṫ. vt darēt hostiā: ꝭꝫ ꝙ dictū ē i lege
dn̄i: par turturū aut duos pullos colūbaꝝ.
Sꝫ hic q̄ri pōt qdnā fecerit btā ꟗgo de the/ — Quid fecerit maria cum thesauro oblato
sauro illo quē obtulerāt magi filio suo i ma/
gna quātitate: ⁊ quō infra sic paucos dies a
die epiphanie sit facta adeo pauꝑcula ꝙ nō
potuit emere agnū ad offerendū. Ad qð re/
spōdeṫ ꝙ ipsa nō feċ vt faciūt mlꝛti q̄ thesau
rizāt in h̄ mōdo: ⁊ pauꝑibꝫ nihil ipendūt: sed a regibꝫ
ꝯuauit illð ps̄. Dispsit dedit pauꝑibꝫ. vñ ni/
hil sibi ꝯuauit. Et rō huiꝰ pōt assignari. Qꝛ (vt

inq̇t Auerrois in lib. ꝺ ſuba orb; Mã reple
ta vna forma nõ ſuſcipit diuerſas formas. ꝟ
bi grã. Pulpitũ poſtq̄ʒ habuit iſtam formã
nõ pt hr̃e alia manẽte ꝑma. Sil'r vana mu-
lier hñs frõtẽ meretric; nõ p̃t hr̃e frontẽ ſeu
faciẽ honeſtat;: ⁊ cor plenũ imũdicia nõ põt
eẽ plenũ puritate Cũ igit̃ b. ꝟgo fuerit reple
ta pietate circa ꝓximũ ⁊ amore diuĩo: nõ po
tuit repleri cupiditate ⁊ amore rez̃ t'renaz̃.
Et iõ dedit paupib; ⁊ diſpẽſauit theſauz̃ ꝑ-
dictũ: vt ſic pietatẽ erga ꝓximũ ↄſeruaret: ⁊
ſctitat; formã nõ amitteret ꝑ t'renoz̃ abũdã
tiã. Nouerat eñ filiũ ſuũ amatorẽ eẽ paup-
tatis: ⁊ ocl'os ei⁹ in paupem reſpicere: vt ait
ꝺꝺ pš. x. ⁊ verã eẽ illã Señ. ad Lucil. ſñiam
ꝙ nemo ali⁹ ẽ deo dignior q̄ʒ q̇ opes ↄtẽpſit.
N Sciebat q̄ʒ ꝙ onuſt⁹ põdere auri chr̃m pau
perẽ nõ p̃t ſeq̇. c. ſocrates. xij. q. ij. ¶ Sʒ pro
morali declaratiõe p̃dictoz̃ poſſẽt h̃ fieri ſex
q̄ſita. Primũ vnde moueť offerẽs hãc obla
tionẽ. Scõo ꝑ quẽ deferať tal' oblatio. Terti
um q̇d ẽ iſta donatio. Quartũ q̇ dirigiť tal'
oblatio. Quintũ cui dať tal' offerẽda bñdi-
Vñ ꝺbe ctio. Sextũ q̇ fuerit hui⁹ p̃ntatiõis aſſocia-
at offerẽſ tio. ¶ Ad p̃m rñr ꝙ a bethleẽ moueť offerẽs
moueri iſtã oblatõʒ ad ꝟcandũ ꝙ q̇cũq̄ʒ vult ꝺ ſe fa
cere cũ ieſu ſacrifi[m] ꝑ recedere dʒ a bethleeʒ
.i. a cura carnis. q̄ʒ vt ait apl's Ro. viij. Si
ſm car. vixerit; morìemi. ſ. vita ſpũali. ⁊ ite
rũ: Qui in carne ſt' ꝺo placere nõ p̃nt. Lʒ eñ
antiq̇ doct. dicãt ꝙ bethleẽ interp̃tať dom⁹
panis / tñ moderni interp̃tanť domũ carnis
Qui g̃ vult ꝺo mũdã oblationẽ offerre dʒ re
cedere ꝺ domo carnis. i. ſenſualitat; ⁊ ſolici
tudis tpaliũ: ⁊ ſuare illꝺ Geñ. xij. vbi abraã
audiuit dominum dicentem ſibi: Egredere
ꝺ t'ra tua ⁊ ꝺ cogtõe tua ⁊ ꝺ domo p̃ris tui.
Ad h̃ etiã faciẽdũ hortať ꝓpha di. Pš. xliiij.
obliuiſcere ꝓpl'm tuũ ⁊ domũ p̃ris tui: ⁊ ↄcu
piſcet rex ſpẽm tuã. Dom⁹ ãt p̃ris ẽ caro quã
a p̃re nr̃o recipim⁹: vt i ea q̄ʒdiu h̃ viuim⁹ ha
bitem⁹. a q̄ domo ſpũal'r recedere debemus
O .i. ab ei⁹ ↄcupiſcẽtijs elõgari. ¶ Ad 2[m] dico
Per quẽ ꝙ maria ⁊ ioſeph fecẽrt hãc oblatõʒ. ⁊ h̃ ad i
oblatõ ꝺ ſinuãdũ ꝙ ad bñfaciendũ dʒ te dirigere pu
bet defer ra ꝟgo maria. i. pura ⁊ recta itentio. q̄ʒ vt ait
ri Amb. in li. ꝺ offi. Intẽtio tua opi tuo nomẽ
iponit. ⁊ oia denoĩanť a fine. ij. ꝺ aĩa. ⁊. l. ſi is
q. xl. §. ſed ſi op⁹. ff. ad. l. fal. ⁊. l. ſtipl'atio. §.
op⁹. ff. ꝺ ope. no. nũ. Et iõ finis marie ẽ atten
dend⁹. l. deniq̄ʒ. ff. ꝺ mio. et. l. papinian⁹. §.
memiſſe. ff. ꝺ iof. teſta. Dʒ q̄ʒ ibi eẽ ioſeph q̇ i
terp̃tať accreſcẽs vl' augmẽtũ: ad denotãdũ
ꝙ qñ q̇s aliquã deo oblatõeʒ faẽ oꝑando ali
q̇d boni ꝑ amore ei⁹: dʒ hr̃e voluntatẽ creſcẽ
di ſꝑ de bono in meli⁹: iuxͣ illꝺ pš. Ibũt ꝺ ꝟ-
tute in ꝟtutẽ. ⁊ pl⁹ faciendi ad p̃ns ſi poſſet.
Bona eñ voluntas ꝓ facto reputabiť: qñ ꝑ
nos nõ ſtat q̇n eã effectui mãcipem⁹ .l. cũ he
res. §. ſtich⁹. el. ij. ff. de ſta. li. ad idẽ faẽ tex.
in c. dixi. et ml't; . c. ſe. ꝺ pe. di. j. ¶ Ad 3[m] rñr P
ꝙ dñm nr̃m Ieſum chr̃m tulerũt ⁊ p̃ntaue Quid de
rũt deo: ad denotandũ ꝙ ille q̇ vult ꝺo gra- beam⁹ of
tum ſacrificiũ offerre / dʒ ſibi dñm Ieſũ pre ferre
ſentare. i. vitã ſuaʒ ipſi⁹ vite ↄformare. Qui
eñ (vt ꝺr. j. Io. ij.) ꝺr ſe in chr̃m credere: de-
bet ſic ille ambl'auit ⁊ ip̃e ambulare: maxie
in hũilitate: ↄſiderãdo ꝙ ille q̇ eſt via ꝟitas
⁊ vita. Io. xiiij. ſe duci ab alijs tanq̄ʒ ignarũ
ꝑmiſit. Vñ euãgeliũ inq̇t: Cũ inducerẽt pu
erũ Ieſum ⁊c̃. Et ille q̇ ſol⁹ ſctũs ⁊ bonus ẽ
tanq̄ʒ imund⁹ voluit cũ mr̃e expiari. ⁊ ille q̇
celo nõ capiť ⁊ oia regit: hodie in vlnis ſenis
ſe recipi ⁊ portari ꝑmiſit. ¶ Ad 4[m] rñdeť ꝙ Q
ad tẽplũ obtulerũt: ad denotãdũ ꝙ debem⁹
eccl'ias freq̄ntare: ⁊ ibi orõnes nr̃as deo of-
ferre / dicente pš. In eccl'ijs bñdicite dño de
fontib; iſrl'. ¶ Ad 5[m] rñr ꝙ ad Symeoneʒ R
ſacerdotẽ tulerũt: ad ſignificãdũ ꝑ cui⁹ ma-
nus debeat fieri ſacrifi[m] nr̃m. q̄ʒ ꝑ man⁹ ſy-
meonis / q̇ interp̃tať obediẽs. q̄re g̃ tibi i pa-
trem ſpũalẽ aliquẽ timoratũ / iuſtũ et diuis
mandat; obedientẽ. q̄ʒ male põt alijs p̃cipe
q̇ nõ didicit obedire. Aſſume tibi aliquẽ du
ctorem in q̇ ſit ſpũſſanct⁹ / q̇ ſit antiquus. i.
practicus ⁊ exp̃t⁹: q̇ ſit mũd⁹ ⁊ liber a vicijs
ne ꝑ malũ exemplum vel doctrinã peſtiferã
ad illa te inducat. Elige g̃ viz̃ irrep̃henſibi
lem ſub cuius gubnatione regar; . q̄ʒ ſtatus
ſubditoz̃ eſt integritas p̃ſidentium. c. mira
mur. lxj. di. Econtra ꝟo langueſcente capite
cetera mẽbra ſub ip̃o dolent. c. ſunt plĩmi. ⁊
c. ex merito. vj. q. j. Et ꝓpť hoc leges ordina-
uerũt: vt aſſumend⁹ ad docendũ alios: p̃cel
lat ceteros morib; . l. magr̃os. C. de ꝓfeſſo. et
medi. li. x. Iõ Seneca hortabať Lucillum
epiſto. liij. dicens: Illum elige doctorẽ queʒ
magis admireris q̄ʒ cum audieris. ¶ Ad S
ſextum rñr ꝙ par turturũ aut duos pullos
columbaz̃ ſil' in p̃ntatione chr̃i obtulerunt.
Si aũt dicamus ꝙ etiam q̇nq̄ʒ ſiclos ꝓ re-
demptione dederunt: h̃ fuit ad denotanduʒ
ꝙ q̇nq̄ʒ ſenſus corꝑis debent offerri deo i ſa
crificium: vt q̇dam deuoti doctores dicunt
Iõ euangeliſta ſpũſctõ duct⁹ poſuit diſiun
ctiue par turtuz̃: aut duos pullos colũbaz̃
q̄ʒ aliq̇b; ↄuenit offerre turtures: aliq̇b; ꝟo
columbas: nec oẽs volunt offerre turtures
nec omnes colũbas. Aliq̇ eñ q̇ volunt deo Quid a-
ſacrificiũ offerre ⁊ remanere in vita actiua ⁊ ciui ꝺbe
habitu laicali: ſecũ debent deferre par turtu ant offer
rũ. i. vnitatẽ: q̇ denotať ꝑ vnũ par. ⁊ fidelita re
tẽ / q̇ ꝑ turtures deſigť. Tu g̃ q̇ in laico habi
tu vis deo ſacrificare: ſua vnitateʒ vt non q̄
ras vel ſeq̄ris ſectas diuiſiões: ꝑtialitates ⁊
hmõi. ſʒ vnionẽ dilectiõis ⁊ charitat; dãdo

el'ynas z subueniēdo pp̄is: faciēdo illō qō dr
Tob.iiij. Si ml'tū tibi fuerit abundant' tri
buc/si exiguum habuer] ex h exiguo cōica.
Serua q̄z fidelitatē:faciēdo illō qō i eodē c.
dr.s. Attēde tibi ab oi fornicatōe:z p̄ter vxo/
rē tuā nō patiar] crimē scire. Serua fidē le/
gēdo z audiēdo sacras scp̄turas:audiendo
diuīa officia p̄dicatōesq3: z ill' credēdo opi/
bus adimple/z sic offeres dn̄o par turtuꝝ.
T Alij vo volētes se pfecti⁹ dn̄o ꝯsecrare ītran
Quid p/ do religionē debēt offerre duos pullos colū
fecte dbe baꝝ.p binariū aūt nūeꝝ (q ē p̄n^m diuisiōis)
ant do of desigt' q tales debēt eē diuisi.i. sepati a mū/
ferre danis:s3 int' se debēt eē q̄si vnum par.i. siml'
vniti z sine diuisiōe.qz inqt pp̄ha Ps. cxxxij
Ecce q̄z bonum z q̄z io.ha.frēs in vnum. Co/
lūbaꝝ pulli sūt calidi/s3 casti:ad inuenduz q
religiosi debēt eē calidi.i. feruētes ī diuino
amore/s3 puri z mundi a carnalite: fuādo il/
lud Luc.xij. Sint lumbi vr̄i p̄cincti: et lu/
cerne ardentes in manibȝ vr̄is. Columbaꝝ
pulli nō volāt discurrēdo/s3 clausi manēt in
nidis suis. sic z religiosi nō debēt discurrere
vagi p ciuitates z villas nisi p mag̃ necītate
vl' vtilitate.qz religiosus ex cellā suā vl' mo
nasterium ē sic pisc] ex aquā.c. placuit. xvj.
q.j.debēt g̃ remanere clausi ī cell' z ī claustr]
suis.qz loc⁹ ē ꝯsuatiu⁹ locati:vt dr.iiij.phys.
Colūbe gemūt loco cāt⁹:z ita religiosi debēt
lugere pctā sua z dātiū eis el'ynas. ne sint d
ill' qbȝ dr ps.cxxvj. Qui māducat] panē do/
lor].Debēt q̄z ꝯsūmare vitā suā i fletu z me/
rore pnīe. Vn̄ mōach⁹ dr a monos grece qō
latie dr vn⁹:z achos qō ē trist] ;q̄si vn⁹ z trist]
d.c.placuit.xvj.q.j.Debēt em̄ lugere in h se
culo:vt post morte3 gaudeāt in celo:iux illō
Henrici samariens lib.ij. Una serena dies
ml'toꝝ nubila pensat. Et luteū tergit qō fac
vnda solu3. In illa em̄ felicissima die trāsit⁹
boni religiosi oīs mesticia ī sempit'nū gaudi
um ꝯuertet'. Sic etiā colūbe hitant ī cauer/
nis petre.petra āt erat chr̄s:vt ait apl'us.j.
Coꝝ.x.sic vita religiosoꝝ d3 eē confixa ī cru
ce cū chr̄o:vt vnusq̄sq3 eoꝝ dicere possit cum
Paulo ad Gal'.vj. Mihi āt absit gl'iari ni
si in cruce dn̄i nr̄i Jesu christi. Columbe hn̄t
collum variatū ac q̄si depictū z totū fulgen
tē. z sic religiosi debēt eē specl'm alioꝝ z lux
mundi p bonum exēplū:fuādo illō qō hor/
tat' saluator Mat. v. dicens: Vos estis lux
mundi. Sic luceat zc̄. Joānes āt andree in
c.vnico.d sa.vnc.ponit septē pp̄etates colū/
be dicēs q fcant septē dona s pūsscti ꝯ septē
pctā mortalia. Sed h d pp̄etatibȝ alijs colū
bꝫ ptranseo. qz in .ij. pte rosarij smonū. ser.
xxxviij.pte.iiij.posui sedecim eius pp̄etates.
solū dicā illō qō inqt saluator mat.x.s.Esto/
te simplices sic colūbe. vt possit] cū purissi/
ma virgine maria hodierna die oblationem
mundam offerre.

¶ Pars tertia huius sermonis que dici
tur declarationis

Pro maiori declaratione p̄dictoꝝ3 V
ꝯsunt videnda duo. Primū ē circa
significationem sacri purificatio
nis. Scōm circa purificationem
btē vgis. Quo ad p̄mū dicit Fran. d mayr.
vbi .s. q s̄m sensum mysticum ml'ier decu/
bans in puerpio īmūda ē aīa peccatrix: q
cōcepit pctm̄ cōsentiendo z pepit pficiendo.
De q cōceptu z ptu infelicissimo dr Jaco.i.
Concupiscētia cū cōcepit parit pctm̄. Pctm̄ Moral'
vo cū ꝯsummatū fuerit generat mortē Ista purifica/
aūt ml'ier post talem ptum īmundissimū et tio anie
dolorosum ꝯuertēs se ad seipam. z ītelligēs
pctm̄ pp̄rium d3 p̄mo ꝯsummare suā īmūdi
ciā septē diebȝ.i. septe3 psalmis pnīalibȝ qbȝ
culpa abstergit'. Quoꝝ p̄m⁹ est pcti recorda
tio assidua.sic dicebat sanctus Ezechias: vt
ht' Esa.xxxviij.dum ait deo: Recogitabo ti/
bi omnes annos meos in amaritudine ani
me mee. Scōs dies est pcti ꝯsideratio pfun
da:vt intēte ꝯsideret q̄ntū malū fecit ī eo q
di maiestatē letal'r offendit.sic faciebat san
ctus Dauid di. Qm̄ iniqtatē meā annuncia
bo z cogitabo p pctō meo. Ad qō hortat' p/
pheta Hiere.ij.di. Vide vias tuas in ꝯualli
.s.humilitatis pfunde. Tertius dies est pec
cati detestatio amara: vt tibi peccasse displi
ceat z pctm̄ abhorreat .sic faciebat Ps. di.
Iniqtatē odio habui z abominat⁹ sū. Quar
tus dies est pcti renūciatio pfecta: vt pponat
firmit' nūq̄z ad ppetrata redire nec ppetrat]
delectari.sic illi q letant' cū malefecerint: et
exultāt in rebȝ pessimis : vt inqt Salomon
puer.ij. Quint⁹ dies pcti lamētatio: vt plo/
ret z lugeat pp̄t pctā cōmissa sic faciebat ps
q dicebat: Laboraui ī gemitu meo: lauabo
p sin.no.lec.me.la.me.stra.me.r. De⁹ em̄ ex
ꝯtritiōe plāgēti pctā sua pcit z indulget. Ad
qō applicari poss3 illō Oui.in.j.d ponto di.
Parcēdū est aīo miserabile vuln⁹ hn̄ti. Se
duli⁹ ēt inqt. Culpa fugit:cedunt lachrymis
delicta refusis. Sat] āt ē dur⁹ cui⁹ mēt] do
lorem oculi carnis neq̄unt declarare: vt ait
Aug.d pe.di.iij.§.his auctibȝ. z al's allegat'
c.sunt pl'es. Sext⁹ dies est remissionis expe
ctatio: vt nō despet d mīa dei.q ē maior omi
culpa . sic despauit pditus il'e Cain: q dixit
Gen̄.iiij. Maior ē iniqtas mea q̄z vt veniā3
merear. Septimus dies ē remissiōis exora
tio vt rogare deū n̄ cesset p remissiōe tātoꝝ
peccaminū:dicēs cū publicāo Lu.xviij. De⁹
ppiti⁹ esto mi pctōri:z cū ceco mēdico. Jesu
fili Dauid miserere mei.vt in eo.c.Lu.habet.

Ist[?] ꝟo ꝯsūmat[?].vij.dieb[?].s.i actib[?] ꝟtuosis
q[?] imūdicia pcti ꝯsumit̃:debꝫ ista mlier.i.
aĩa peccatrix octauo die circūcidere puer̃
quē pepit pollutū.i.sordidatū actū. Ista aũt
circūcisio fit ꝑ actū ꝯfessiōis i q̃ ꝑcidit̃ pecca
tū:sic̃ i circūcisiōe carnis ꝑputiū. De q̃ men/
tis circūsione dr̃: Deut.xxx. In illo die circū
cidet dñs cor tuū et aĩam tuā:ꝛ.x.eiusdē li/
bri.c.inq̃t de⁹. Circūcidite ꝑputiū cord[?] vr̃i.
Sꝫ post istā emūdatiōem.vij. die[?] dr̃ lex ꝙ
illa mulier debet manere in sua purificatiōe
xxxiij.dieb[?]. Isti aũt.xxxiij.dies significāt vi
tā chr̃i:q̃ vixit triginta trib[?] annis.sicut doce
mur in euāgelio q: postq̃ꝫ est a pctō emūda/
ta:nō pōt ꝑseuerare in bono nisi imitādo ea
q̃ chr̃s opat⁹ ē in sua vita. sic̃ docet Aug⁹.in
li.d vera religiōe. Et tādē i fine isti⁹ vite ꝑce
dēt[?] ꝑ istos.xxxiij.dies.talis aĩa offert sacer
doti nr̃o.i.chr̃o:qui est sacerdos in eternum
ſm ordinē melchisedech.ad ostium taberna
culi.i.ad itroitū paradisi:duos pullos colū
barū.i.intellectū ꝛ volūtatē fertilissimā fru/
ctib[?] bonor̃ oper̃. Vel ꝑ duos pullos colū
bar̃ intelligit̃ aĩa et caro castissima.quibus
x oblationib[?] talis aĩa intromittit̃ in taberna
Vñ ꝛ qñ culū patrie celest[?] ꝛ eterne felicitat[?]. ¶ Quo
hic istitu/ ad 2m de purificatiōe ꝟgis ē sciendū ꝙ (vt le
tū h festū git̃ in q̃dā historia:ꝛ etiam refert mgr̃ Alb.
de padua in ser.p̄ntis festiuitat[?]) festū puri
ficationis gl'iose ꝟgis antiq̃tus non fiebat.
Tꝑe aũt Justiniani augusti apd̃ Constanti
nopolim facta est magna hoim mortalitas
Cūq̃ꝫ plaga inualesceret nec vllū remediuꝫ
posset reꝑiri:reuelatum est cuidā sancto vi/
ro vt q̃rto nonas Februarij purificatio bea
te ꝟgis celebraret̃:ꝛ sic om̃is mortalitas ces
saret in hoib[?]. Quā solēnitatē dum fideles
celebrarent:oīs pestis abscessit. ¶ Dic̃ q̃qꝫ
Fran.de may. vbi s̃.ꝙ btā ꝟgo post partū fi
lij stetit in Bethleem vbi peperat vsq̃ꝫ ad diē
q̃dragesimū:in q̃ venit in hierl'm ꝛ obtulit
d̃o filium in illo templo in q̃ ip̃a fuerat edu
cata. In q̃ templo morabat̃ Anna ꝓphetissa
que diu ibi steterat.nam vt hr̃ Lu.ij.hec san
ctissima mulier cum vixisset.vij.annis cum
viro suo transtulit se post mortem viri ad tē
plū et ibi morā traxit vsq̃ꝫ ad annos.lxxxiiij.
Scd̃m autē cōem opionem habebat annos
xx.qñ ad habitandū in templo accessit Ex q̃
colligim⁹ ꝙ in eo stetit annis.lxiiij. Cum igit̃
mr̃ dñi ibi fuerit educata (vñ dic̃ Aug. in q̃
dam sermone ꝙ ioseph accepit eā de templo
dñi/q̃ tꝑe nullo dubitante erat ibi ip̃a An/
na ꝓphetissa.nam adhuc non transierat an/
nus a tꝑe q̃ btā ꝟgo fuerat de templo assum
pta) Constat ꝙ ip̃a d̃i mat̃ b̄ndicta fuit sub
y cara isti⁹ sanctissime ꝓphetisse educata. Hec
Frã. ¶ Qui etiam ibidem inq̃t ꝙ senectus
sancti Symeonis fuerat a deo detenta in h ꝗ sime
seclo:nec trāsiret donec possꝫ sctis p̄rib[?] i lim on senec/
bo detentis nunciare noua dñice natitatis. tutc dcen
Quemadmodū aliq̃n ꝯtingit nuncios retie tus rñsū
ri vt videant rer̃ euentum ad certius nunci accepit a
andū. Vñ chr̃o viso dr̃: Nunc dimittis ꝛc̃. spūsctō
Et tunc ip̃leta fuit ꝓphetia Malach.iij. vbi
deus dixit:Ecce ego mitto angelū meū.i.sy/
meonē/ q̃ ꝑꝑabit viam añ te. Et ibidem dr̃:
Et statim veniet ad templū sctm̃ suum dña
tor quem vos q̃rit[?] ꝛc̃. Sic̃ em̃ btūs Joan/
nes ꝑnunciauit p̄rib[?] chr̃m ad inferna vētu
rum ſm Greg. ita sanctus Symeon ꝑnun/
ciauit eum ad t̃ram venisse. Ip̃e em̃ fuit pri
mus q̃ illuc ꝑuenit de sanct[?] post chr̃i aduē
tum. Hec ille. Tꝑe aũt istius Symeōis (vt
dicunt doctores) erat cōmunis opio apd̃ o/
mnes intelligentes ꝙ īminebat aduent⁹ xp̄i
ſm signa a ꝓphis ꝛ p̄triarchis data. Quapp̃t
Symeon feruentius deum p̄teꝫ rogabat ꝓ
emissione redemptor[?]. Et iō vt dic̃ euangeli
um occurrent[?] festiuitat[?]. Rñsum accepit a
spūsancto.s.q̃ in ip̃o erat:vt dic̃ glo.non visu
rum.i.experturum se morteꝫ: nisi videret chri
stum dñi. Vñ dicere poterat illud Job .xix.
In carne mea videbo deum saluatorē meū.
Dic̃ aũt mgr̃ Albtus de Padua vbi s̃. No
tandum ꝙ rñsum nō dat̃ nisi petenti ꝛ intro
ganti. Vñ cum dr̃ ꝙ iste hō recepit rñsum a
spūsancto dat̃ intelligi ꝙ frequent̃ cū suspi
rijs lachrymis et gemitib[?] orādo clamabat
ad altissimū vt mitteret ꝯsolationem isrl'. et
forte ꝟba plorant[?] ꝛ orant[?] hec orāt. O dñe
q̃re tardas: q̃re faciē tuā auert[?] ꝛ obliuiscer[?]
inopie ꝛ tribl'atōis nr̃e. Tu ei distulisti chri
stū tuū vsq̃ꝫ adhuc:sꝫ istat tp̄s oportunum:
nūc ē expediēs. Mitte ḡ saluatorē ꝑdit[?]/ ca
ptiuis redēptorē/ꝛ ꝯsolatorem mest[?]. Veni
dñe libã nos:scio āt q: nō lōge ē tp̄s aduēt⁹
tui.ꝛ iō nolo mori nisi te videā:ꝑ quē mors
inimica vincet̃.volo viuere donec fontē vite
amplectar.nolo ex h seclo recedere nisi tu ve
nias ꝑ quem ꝯditum ē secl'm. Quib[?] dictis
rursus ad lachrymas ꝛ gemitus ꝯuertebat̃
deprecans deum vt hoc suum desiderium
adimpleret. Vnd̃ respondit ei spūsctūs il/
lud Dañ.x. Noli timere vir desiderior̃/cō/
fortare:ꝛ esto robust⁹. Dixit q̃ꝫ ei de⁹. Cōfi/
de senior:vigorē sume:nō te frāgat etas ḡui
or.nō te ꝯcutiat mors vicinior:ñ morier[?] ni/
si videas: nisi ctīa tāgas: nisi vlteri⁹ ꝯplexe/
ris chr̃m. Quo rñso senex sctūs valde ꝯforta
tus est ꝛ q̃si iuuenis effect⁹ ex feruore. ¶ Sꝫ
d h lati⁹ dicet̃ in seq̄nti pte:q̃ nullaten⁹ ꝯriat̃
his q̃ h dicūt̃. Nā potuit eē ꝙ sctūs symeon
ml'to tꝑe rogauit deū ꝓ missiōe messie: quē
tñ nesciebat de spūsctō debere concipi Et sic
ꝑseuerādo i hac sua petitiōe tādeꝫ certificat⁹

est ⁊ refugium habuit in egypto. vt in dicta ꝑte sequenti dicet̄. ¶ Pro ꝯclusione aũt hui⁹ ꝑtis est sciendũ ꝙ inq̄t Franc. de mayro. vbi s. expo nens illa ṽba euãgelij hodierni. Postq̄ im pleti sunt dies purgatõis Marie: in celesti patria q̄ttuor gradus impletiõis inueniunt̄

Quattuor gd⁹ im pletõis i patria

Quoꝝ p̄m⁹ ē fm̄ ꝯtinētie exigẽtiã. et isto mõ sunt plene aĩe sctõꝝ diuina glĩa. q̃ da ia ē eis felicitas fm̄ exigẽtiã suoꝝ meritoꝝ. de qua plenitudie ad lr̃am dicit ꝓpha ps. xv. Adim plebis me leticia cũ vultu tuo: delectatões i dextera tua vsq̄ in finẽ. Scd̃s g̃dus est fm̄ ꝯtinẽtis sufficiẽtiã. et isto mõ sunt plene gr̃e voluntates angeloꝝ: q̃ nõ solũ fm̄ exigẽtiã meritoꝝ: sed etiã fm̄ sufficientiã donoꝝ na turaliũ acceperũt magnã felicitatẽ. vt dicere possint deo illd̃ ꝓpheticũ ps̄. lxxxix. Repleti sumus mane mĩĩcordia tua: exultauim⁹ et delectati sumus. Terti⁹ g̃dus est fm̄ ꝯtinẽ tis excellẽtiã: vltra quã nihil capi põt. et isto mõ est plena donis gr̃e aĩa ṽginis bñdicte q̄ꝫ tũ cape pt̄: q̄ꝫuis nulli⁹ ãgeli capacitas sit talit̄ sic adimpleta. De q̄ plenitudine sctissi mus Gabriel Luc. j. inquit. Aue gr̃a plena. Quart⁹ grad⁹ est fm̄ ꝯtinẽtis redũdãtiã: si cut aĩa chr̄i: a qua fluit fons gr̃e ad vniuer sam eccl̃iaꝫ. sic testat̄ btũs Jo. j. c. euãge. sui di. De plenitudine ei⁹ nos oẽs accepim⁹ gra tiã ꝓ gr̃a. quã q̄dẽ graꝫ cõicaui mr̃i sue. Qr ṽo qñ aliqd̃ vas ē total̃r plenũ fm̄ totã suaꝫ excellẽtiã: ĩpossibile est illd̃ ad aliquã ꝑtẽ ĩcli nari quin redũdet. Ideo q̃ mr̃ dñi h̃ mõ est gratia adimpleta: deuotis est p̄cibus incli nãda: vt sup nos redũdare faciat de sua gr̃a Rogem⁹ igit̄ ip̃am pijssimã ṽginẽ: vt sicut cõsolata est sctm̃ symeonẽ senẽ dũ eũ tãgere ⁊ osculari ꝑmisit filiũ suũ. ita etiã dignet̄ no bis suũ impꝑtiri p̄ꝛociniũ: ⁊ impetrare a ꝑuu lo suo Jesu hãc ꝓ nob̄ graꝫ. ꝙ si eũ nõ possu mus (q̃ nõ meremur) videre in h̃ seculo: sal tem feliciter videamus in futuro.

Pars quarta hui⁹ sermonis que dicitur consolationis.

A De ei⁹ cõ solatiõe.

Licet beata ṽgo Maria in hac die habuerit aliq̄ntulũ doloꝛis: habuit tñ plus ꝯsolatõis. Unde videndũ est in hac parte p̄mo de cui⁹ ꝯsola tione. scd̃o de Symeõis exultatiõe. Quo ad p̄mũ dico ꝙ q̄libꝫ aĩa fidel̃ debꝫ deuote ꝯtẽ plari q̄nta fuerit benignitas saluatoꝛis nr̃i dñi iesu chr̄i: q̄ hodierna die ad tẽpluꝫ velut pctõꝛ voluit deportari: ⁊ ꝑuulus. xl. dierum in sacerdotis manibꝫ p̄sentari. Cogita ergo o deuota aĩa quõ infantul⁹ chr̄s ꝑuuloꝛum moꝛe ꝓpt̄ frig⁹ plãgebat: ⁊ dic ei. O iesu dul cis. O impatoꝛ mũdi. O saluatoꝛ nr̄: q̄d plã gis bone Jesu? q̄d ploꝛas fili dei? O peccatoꝛ ecce ꝙ plãgit impassibil̃ peccatũ tuũ. Cogi tabat nanq̄ꝫ hodierna die dulcis Jesus ꝙ sicut nũc offerebat̄ in tẽplo: ita alia vice offerri de bebat in cruce: ad colũnã: ad effusionẽ sãgui nis: ad pũcturas spineas: ad moꝛtẽ i medio latronũ: lãcea ꝑfoꝛari: clauis trãsfigi: ⁊ vitu periose occidi. Flebat igit̄ et mater ei⁹ pijssi ma flebat Joseph: ⁊ se a lachrymis cõtinere ñ poterãt videtes dei filiũ lachrymari. Nec tñ tristicia ṽgis ⁊ sponsi sui ꝓtin⁹ i ꝯsolatõẽ ṽsa est qñ in tẽplo exñtes audierũt symeonẽ ⁊ Annã tãta p̄conia de ꝑuulo Jesu p̄dicãtes atq̄ꝫ illũ tãq̄ꝫ veꝝ deũ adoꝛãtes: O q̄nta cõ solatio fuit tunc ip̃ius gl̃iose virgis qñ suo spõso celesti cũ ĩdicibili hũilitate ac reueren tia obtulit suũ filiũ bñdictũ. ac audiuit ip̃ sum suũ g̃tiose ei⁹ oblatõem suscipiẽtẽ: atq̄ꝫ ṽbis suis dulcit̄ rñdentẽ. ¶ Possum⁹ eẽm B deuote meditari ꝙ ip̃a bñdica ṽgo cũ ꝑuũ sec ad tẽplũ gestans reuerẽter i brachijs no bilissimũ illũ gigãtellũ speciosũ foꝛma p̄fi lijs hoim: genibꝫ flexis ac manibꝫ iunctis cũ ꝓfũdissima coꝛdis deuotõe oblatõeꝫ suã fec̃ dicens. O bñdicte ⁊ gratiose deus Ego sum ancilla tua cui misisti altã ambasiatã vt essẽ mater vnigeniti tui. Nũc offero tibi grãdẽ messiam hunc nobilẽ puerulum hominem et deum suscipe nunc ꝑ tuam benignitatem hunc fructũ sapoꝛosum natũ de vtero meo Et oblatio mea si tibi sit accepta remitte no bis nostrũ defectũ ⁊ benedic nos si tibi pla cet sponse dilecte. Ad hec autẽ ṽba purissi me ṽginis descẽdit lux magna de celis: que illã ac puerum suũ cooperuit. repletũq̄ꝫ est tẽplũ gl̃ia domini. Audiuitq̄ꝫ ipsa bñdicta ṽgo sponsum suũ celestẽ in hec verba sibi re spondentẽ. O maria virgo purissima domi cella graciosa pulchra et virtuosa sup om̃es creaturas. O charissima ⁊ dilecta sponsa tã nobilẽ figuram habes tam clarã ⁊ lumino sam vt radios solis obtenebras. O Maria tuum donum tam acceptũ mihi est ⁊ gratũ vt ob amorem tui condono mũdo scelerato ⁊ oĩbus qui tibi puro coꝛde seruiunt. Et per tuum amoꝛẽ dabo eis eternam cõsolationẽ. Sis bona ⁊ diligens nutrix filij mei delica ti ⁊ eris imperatrix mei stat⁹ ⁊ regni. O q̄le gaudium: o quanta suauitas. o q̄ꝫ immensa dulcedo: o q̄ꝫ ineffabilis iocunditas tũc aĩ mam purissime virginis repleuit: cũ ex vna parte audiret benignuꝫ sponsum suum hec sibi melliflua ṽba ꝓpinantẽ. ex alia ṽo vide ret mlt̃itudinẽ angeloꝝ copiosam filiũ suuꝫ reuerent̄ adoꝛãtẽ. Ex alia ãt teneret ĩ brachijs ip̃ꝫ dulcissimũ filiũ suaues amplexus eius collo ⁊ melliflua oscula oꝛi suo dulcit̄ imp̃ mẽtẽ. Flebat sctũs Joseph ex deuotõe audi ens ⁊ vidẽs hec mirabilia. ⁊ tot⁹ ꝯsolatõe re

L

De bibliotheca Prolomei

plebat. ¶ Post ꝯsolatōez ꝟo marie ꝛ ioseph
subsecuta ē cōsolatio sancti senis symeonis
Pro cui⁹ meliori declaratōe est sciendū ꝭm
mgr̄m historiaꝝ ꝙ Prolome⁹ philadelph⁹
rex egypti fuit valde studios⁹ ꝛ libroꝝ cupi-
dus. vn̄ sue bibliothece p̄fecerat q̄ndā sapiē
tē noīe demetriū. a q̄ cū q̄sisset nūeꝝ librorū
q̄ erāt ī sua bibliotheca: rn̄dit adesse librorū
xxiiij. milia volumīa; ꝛ cito posse ac crescere
vsqꝫ ad. l. milia volūīna. Addiditqꝫ nūciatū
sibi eē iudeos hr̄e legē diuinā digito ip̄i⁹ dei
viui sc̄ptā. p̱ q̄ sūmope erat insudādūz: vt ex
hebreo in grecū traducta eloquiū ī archiuis
regalibꝫ haberet. ſꝫ multū esse q̄ posset h̄ age
re nisi natiōe hebreū. Nā theopōp⁹ cū histo
rijs q̄s scribebat hāc voluisset interserere: in
amētiā ꝟsus est. Et ob eādē cāz Theotectus
factus est cec⁹. Quare mi domīe rex Prolo
mee tibi supplicādū est sūmo iudeoꝝ pōtifi
ci vt destinare digneř viros greca ꝛ hebrai-
ca lingua p̱itos: q̄ hāc legē de hebreo ī grecū
traducāt. Hoc aūt audiēs q̄dā ex ꝯsiliarijs
reg̃ Aristi⁹ noīe: ac calamitati iudeoꝝ cōpa
tiēs subiūxit dicēs. Bonū est mi rex qđ De-
metri⁹ insinuat. sed vt facili⁹ obtineas qđ ī-
petrare optꝫ: redde pōtifici captiuos q̄s deti
nes iudeoꝝ. Cui⁹ ꝯsiliū placuit regi: ꝛ iude-
orūz captiuos. cxx. milia liberauit. Iussitqꝫ
dari eis. cxx. marcas auri vl' argēti. Quo fa-
cto Eleazar summus sacerdos ei destinauit
et singul'. xij. tribubꝫ sex viros sapiētissimos
vtraqꝫ lingua: q̄ sūt numero. lxxij. vt legē di
uinā iterp̄tarenř. Qui cū ad regē p̱uenissent
facta p̄us magna disputatōe ꝛ p̱bato in cō-
spectu Prolomei ꝙ tm̄ vn⁹ ē de⁹. date sř sin
gulis singule camere: et deputat̃ custodibꝫ
null⁹ alteri loqui scribere poterat: vel q̄uis
mō aliq̄d insinuare. Et diuisa biblia cōtigit
Symeoni seni liber Esaie iterp̄tādus. Qui
cū venisset ad illū locū Esa. vij. Ecce ꝟgo cō
cipiet ꝛ pariet filiū. stupefact⁹ ac timēs ne
Prolome⁹ diceret ī diuia sc̄ptura esse mēda
ciū (qꝛ īpossibile videbař ꝙ ꝟgo ꝯcipet ꝛ pa
reret filiū) abrasit li ꝟgo ꝛ sc̄psit alma. h̄ em̄
vocabulū aliq̄n idē significat qđ ꝟgo abscō-
dita. Aliq̄n alma idē est qđ sc̄tā. ꝛ sic accipiř
in c. alma. de sē. ex li. vj. ꝛ in. c. j. de reli. ꝛ vene
ra. sanc. eodē li. vbi diciř. Alma maŕ ecclesia
ꝛ ita etiaz accipiř in c. antiquis. ix. q. iij. vbi
đr. alme sedis nr̄e ꝛc̄. Et alm⁹ idē est q̄d san-
ctus. vn̄ sc̄tūs Benedict⁹ đr almificus in. c.
sunt nōnulli. xvj. q. j. Aliq̄n alma idez est qđ
pulcra vel excelsa: et ita accipiř ī. l. j. C. nego
ciatores ne militēt. li. xij. vbi đr. in alma vrbe
Nō solū aūt iterp̄taŕ sc̄tā vel pulcra vl' excel
sa: sed etiā nutriēs: vt ait Catholicon. De q̄
iterp̄tatōe tractat Arch. in. c. gl'iosus de re-
li. ꝛ ve. san. li. vj. vn̄ etiā illa q̄ nō est virgo đr

Historia trāslatiōis biblie p̱ lxxij iterp̄tes.

alma. ꝛ ita appellāt poete venerē q̄ virgo nō
fuit. qđ oñdit Virgili⁹ q̄ i. j. enei. introducit
Didonē: q̄ Enee inq̄t. Tu ne ille Eneas quē
dardanio anchise. Alma ven⁹ frigij genuit
simoētis ad vndā: Cū āt Symeō scripsisset:
Ecce alma concipiet: repperit postea diuit⁹
ibi scriptū Ecce ꝟgo ꝯcipiet. Vn̄ sc̄do abra-
sit virgo ꝛ sc̄psit alma. ꝛ iterum postea rep-
perit sc̄ptū Ecce ꝟgo ꝯcipiet. Vn̄ rursus et
tertio abrasit ꝟgo: ꝛ scripsit alma: ꝛ sil'r po-
stea reppit sc̄ptuz: Ecce ꝟgo ꝯcipiet. ꝛ illa ꝟ-
tio ꝟgo erat sc̄pta l'ris aureis. Quapropter
cog̃scēs Symeō h̄ eē celeste mysteriū; p̱stra
tus ī terrā orauit dn̄m vt ei reuelare digneř
q̄dnā h̄ significaret. ꝛ an mř redēptoris debat
remanere ꝟgo ī ꝯceptu: p̱tu ꝛ pōst p̱tū. roga
uitqꝫ deū vt sibi ꝯcederet videre ipaz ꝟginē
cū filio an̄q̄z moreret. ꝛ rn̄suz accepit ꝙ illa
ꝟgo pareret messiā filiū dei q̄ redimeret isrl'
ꝛ ꝙ ip̄e n̄ moreret donec ip̄m recipet ī vlnis
suis. ꝛ p̱pt h̄ đr ī hodierno euāge. Rn̄sū acce
p̱erat symeō a sp̄ūsc̄tō nō visuꝝ se mortē nisi
videret chr̄m dn̄i Et vēit ī sp̄ū ī tēplū. vbi đr
glo. ꝙ cū ibi b. ꝟgo aduētasset: sp̄ūssc̄tūs re-
uelauit symeōi ꝛ dixit. Ecce symeō ꝙ ꝯpletū
ē desideriū tuū. ecce ꝙ iā videb̄ messiā tibi p̱
missū. vade igiř cito ad tēplū: ꝛ ibi eū repies
ꝛ ī brachijs tuis accipies ꝛ deuote adorab.
¶ Cogita ḡ aīa deuota q̄nto cū gaudio ꝛ ex
ultatiōe ac feruore sc̄tūs ille senex symeō ad
tēplū p̱perauit. ꝛ q̄nta cū reuerētia saluatorē
mūdi adorauit. ꝯsidera etiā q̄nta fuerit bn̄-
dicte ꝟgis clemētia ꝛ benignitas q̄ filiū suūz
ip̄i symeōi osculādū ꝛ amplexādū libaliř ob
tulit. Vn̄ sequiř ī euāgelio. Et accepit eū ī vl
nas suas. O Symeō q̄d ag̃s: an forte nesc̃s
ꝙ iste est q̄ terrā palmo ꝯcludit: Nōne ip̄e ē
quē celi celoꝝ cap̱e nequnt: vt đr. ij. Paraľ.
ij. Quō ḡ eū capis ī brachijs tuis: O bn̄di-
cte senex tu cōpleuisti vnū đ maxīs đsiderijs
q̄ hēbat btūs Aug. Tria em̄ cupiebat q̄ ha-
bere nō potuit. s. videre rhomā ī flore. Pau-
lū p̄dicātē: et chr̄z ī carne. O cū q̄nta suauita
te: cū q̄nta leticia: cū q̄nta dulcedine: ꝛ cum
q̄nta teneritudine bn̄dictū Iesuz in manibꝫ
tuis suscepisti. q̄z dulciť stringebas inť bra-
chia. q̄z suauia figebas oscula. O deuoti chr̄i
ani rogem⁹ ēt nos p̄ijssimā ꝟginē vt etiā no
bis porrigere digneř sicut obtulit symeoni
pueꝝ suū bn̄dictū: vt possimus eū amplecti
ꝛ osculari ¶ Arbitror āt ꝙ sc̄tūs ille senex sy
meon habens dn̄m Iesuz ī manibꝫ exclama
uit: ꝛ dixit O bn̄dicte puer: tu es creator me
us: tu es de⁹ me⁹: tu es redēptor me⁹: tu es
expectat⁹ a cūct̃ gētibꝫ: tu sc̄toꝝ gl'ia: tu āge
loꝝ dn̄s. Iste sř man⁹ q̄ vniuersū orbē fabri
cauerūt. hi sř pedes q̄ꝝ scabellū adorař. isti
sūt oculi bonos et malos cōtēplātes: nūc vi-

Quō symeoni facta sit reuelatio.

D

Quanto đsiderio symeō ad tēplū p̱perauit videre chr̄m

E

Exultatio symeonis dux acciperet puerum.

dent te oculi mei. nūc tractant te man⁹ mee. nūc ğ dimitte me exire de hoc seclo vt vadā ad scōs p̄res q̄ sunt in limbo: et porte eis h bonū nouū. Dimitte me ne videā te i cruce suspensum. ne videā te inter duos latrones crucifixū. O Maria ecce ꝙ tuā ipi⁹ aīam p trāsibit gladi⁹: q̄ ꝟba lachrymando dicebat sctūs Symeō ipi btē ꝟgi. O q̄t gemitus: q̄t suspiria: q̄t lachryme ibi sunt effuse ab isto sancto sene vna cū ipsa ꝟgīe ex recordatione passiōis chri. Sȝ dimissa hac lugubri meditatōe reuertamur ad exultatōeȝ ipi⁹ Symeonis. Credo eīm ꝙ tanto gestiuit gaudio vidēs saluatorē mūdi: ac cū in vlnis suis baiulās: vt ꝟbis exp̄mi ñ possit. O bñdicte senex quē accepisti i vlnis tuis? nōne regē regū et dñm dñantiū? Quē ad tuū pect⁹ dulcit̄ deduxisti: nōne filiū dei? Quē suauit̄ aspexisti: z iocūdo vultu tibi arridētē z blādientē ɔtēplatus es: nōne creatorē vniuersi z saluatorē mūdi? O felicia brachia. o btī oculi tui. o felices man⁹ tue q̄ meruerūt tanto ꝓuilegio decorari. Decātabat ğ iste bñdict⁹ senex z dicebat. Nūc dimittis ſuū tuū dñe ſm ꝟbum tuū i pace Quia viderūt ocli mei salutare tuum. Viderūt ñ p somnū: nō p phātasmata: ñ i figurā: sȝ viderūt corꝑalr. viderūt p̄ntialr. viderūt certitudialr: viderūt facie ad faciē saluatorē secloꝝ ac plasmatorē meū. O dulcis Jesu iā ɔtēt⁹ moriar. iā secur⁹ ex hac vita recedā. iā gaudēs ꝑmos parētes cū p̄triarchis z ꝓphetis visitabo z annūciabo eis ꝙ te palpabilē ꝓbuisti i mālbꝫ pctōꝝ. annūciabo eis ꝙ te tetigerūt man⁹ mee. ꝙ te amplexata sūt brachia mea. ꝙ viderūt te ocli mei. O siquis vidisset illū btm senē: postq̄ āplexato z adorato dño recessit vt ad domū suaȝ ꝑgeret: et ibi ex hac vita migraret: nō potuisset se a lachrymis ꝓ deuotōe ɔtinere. Existimo enīȝ ꝙ p viā ibat dulcit̄ decātādo. Nūc dimitt̄ seruū tuū dñe zc. Et cū his dulcibꝫ cātic̄ cum ad domū suā ꝑuēisset genibꝫ flexis in terrā: manibusq̄ z oculis i celū eleuat̄ grās agēs deo d̄ tāto mysterio sibi reuelato z oñso: feliciter migrauit ad dñm. Cui sit honor z glā in secula seculoꝝ Amen.

Incipit pars nona huius sermonarij qd̄ Mariale appellat̄. Hec āt pars Hort⁹ deliciarꝝ siue paradisus voluptat̄ ꝓpō noīe nuncupat̄. z i ea tractat̄ d̄ btīssime m̄ris dei assimilatōne.

Sermo primus.

A Speciose et delicate assimilaui te filia sion. Hiere. vj. ca. Inquit magister Bartolomeus pisanus in suo Mariali. Omniū rationabiliū et intellectualiū spirituū appetit⁹ studiū: sollicitudo z cura. et si ad sūmi boni plenitudinē obtinendā veluti imꝑfecti ad ꝑfectū: effectus ad cāȝ: inquieti ad qetē: z q̄ si finis ad finē tēdat incitet̄ z ꝑgat: put expientia ɔuincit phie: ꝑit attestat̄ z scri. Ad id vri q̄ bonū ꝑcipiēdū obtinēdūq̄ sic hūana natura iualida cernit̄ z ꝓbatur: vt grā remota nec ad ipm q̄rendū assurgat: et intellect⁹ attingere neq̄at: naturalibꝫ cūct̄ fret⁹. Nr̄aȝ ğ naturā ad deū ꝑcipādū vt finē ab ipo actore oim d̄o ɔditā z creatā: sȝ ad ɔseq̄ndū ipotētē effectā tā pctō q̄ viribꝫ cernēs z attēdēs altissim⁹: lȝ lucem iaccessibilē habitet vt ad ipm hō hēet accessū tā p fusco q̄ i p̄nti: tenebras posuit latibulū suū. vicȝ carne se vestiendo hūana. vt quē cernere h i sua deitate ñ possum⁹: i nr̄a saltē mortalitate cōsistētē viderem⁹. Sȝ q̄ i loco h nr̄m celebratū ē gaudiū vt de⁹ nob ꝑsonalr vniret̄: fieret. p deus hō. z sūma imis: t̄renis celestia: z diuia mortalibꝫ necterent̄: nisi i horto ɔcluso: fonte signato: padisi medio: thalamo veri spōsi: salomonis lectulo: cubiculo asueri: sūmi di tēplo celo: loco z oraclo: vētre. s. z vro itemerate ꝟgis marie? Hoc i sole altissim⁹ tabnaculū locauit: carnēq̄ ex ei⁹ purissimis sanguinibꝫ assūpsit. z vt gigas potēs ex ea integra manēte exiuit. ac se p filijs hoīȝ speciosū oculis mortaliū vidēdū obiecit. Maria ğ cū mediū fuerit vt lux supna i p̄nti pāderet̄ hoibꝫ indubitāt̄ ē tenēdū ipaȝ nūc i glia eē portā: viā scalā et ianuā. vt deitas i p̄ria cernat̄ beatifice z fidelibꝫ reseret̄. Hec ille. Si igitur btā ꝟgo a nob q̄rat dicēs illud Esa. xl. Cui assimilastis me? nō solū eā assimilare poterimus p̄dict̄. sȝ etiā vnusq̄sq̄ nr̄m ei rndere potit ꝟba themat̄ nr̄i. Sup q̄bꝫ videbimus q̄ndecim assimilatiōes ipi⁹ bñdicte ꝟginis

¶ Mater dei assimilat̄ padiso voluptat̄ z d̄r hort⁹ deliciaꝝ. Assimilatio. j.

De benedicta virgine dicit̄ i figura Genes. ij. Plantauit deus paradisum voluptatis. i. Mariam a p̄ncipio: id est in partibus orientis. scȝ gratie. In q̄ posuit hominem quem formauerat. quia deus i eius vtero posuit christum quem opatione spūssctī formauit. Ille āt loc⁹ ē valde amen⁹. q: ibi sūt oia illa q̄ viridariū faciūt amenū: q̄ etiā fuerūt i btā ꝟgine. Et int̄ alia sūt q̄nq̄. Primū ē diuersitas arboꝝ. Un̄ d̄r Gen. ij. Produxit de⁹ omne lignū pulcrū visu et ad vescēdū suaue. Ista autem diuersitas arborum fuit in m̄re dei. que dicit Ecclesiastici. xxiiij. Quasi cedr⁹ exaltata sum in libano zc. Ubi ponuntur sex differentie arborum que fuerunt in ea. s. cedrus ɔteplatiōis excelse. cypressus odorifere fame. palma gliose victorie. rosa patiētie

B Maria padisus dicit̄ ꝓpt quinq̄.

oliua miſercordie: ꝛ platan⁹ fidei ꝑfecte. Pla
tan⁹ eñ hꝫ folia ad modū ſcuti. ꝛ ſignificat
fidē. ſiue qꝛ ad modū ſcuti hꝫ tres angl'os. i.
tres articl'os ꝓncipales: qbꝰ credit in ſanctā
trinitatē. ſiue qꝛ ad modū ſcuti defert ꝛ hr̄ i
leua. i. in pn̄ti vita: ꝛ nō ī dextra. i. ī btitudīe
qꝛ hic ē fides: ibi viſio ꝛ ſpēs: ſiue qꝛ fides eſt
nobis ſcutuꝫ ꝯtra diaboli tentamēta. vnde
apl's ad Eph. vj. ait. In oībꝰ ſumētes ſcutuꝫ
fidei: vt poſſit ſoīa tela inimici ignea extīgue
re. Nō tm̄ aūt ī padiſo erat diuerſitas arbo
rū: ſꝫ maxime fuit ibi a deo poſitū lignū vite
in medio padiſi. Geñ. ij. De quo ſic dr̄ Aug.
Uirgo maria padiſ⁹ dr̄. In cui⁹ ī medio po
ſitum eſt lignū vite: cui⁹ folijs ſanant̄ īfirmi
cui⁹ odor viuificat mortuos: cui⁹ ſapor dul
corat amaros: cuius vmbra refrigerat miſe
C ros: cui⁹ aſpect⁹ letificat angelos. Hec ille.
¶ Scd̄o ī padiſo fuit iocunditas riuoloꝝ.
vn̄ Geñ. ij. dr̄. Fluui⁹ egrediebat̄ de loco vo
luptat̄ ad irrigādū padiſum q̄ diuiditur in
q̄ttuor capita. Iſte fluui⁹ padiſi ē abūdātia
ſpūſſcti: q̄ fuit copioſiſſime in maria. ꝛ diui
dit̄ in q̄ttuor capita. qꝛ vnū mittit ad cōtem
platiuos: dans eis grām ꝛ deuotōēꝫ orandi
Aliū mittit ad actiuos dans eis grāꝫ ꝑſeue
rādi. Aliū mittit ad p̄latos dans eis grām
D ꝑſidēdi. Aliū vero mittit ad ſubditos dans
eis grām obediēdi. ¶ Tertio fuit in padiſo
aure tenuis gratū refrigeriū. vn̄ Geñ. iij. dr̄
de Adā. Cū audiſſet vocē dn̄i deambulāt̄ ī
padiſo ad aurā poſt meridiē. Iſtd̄ aūt refri
geriū fecit in btā v̄gine ſpūſſcti grā: iux̄ illd̄
Lu. j. Spūſſctūs ſuperueniet in te: ꝛ virtus
E altiſſimi obūbrabit tibi. i. ab oī eſtu carnal'
ꝯcupīe te refrigerabit. ¶ Quarto ī padiſo
fuit cāt⁹ auiū: maxīe ſpūaliū. ſ. āgeloꝝ. q̄ lau
dē dei ſꝑ cantāt: iux̄ illud Job. xxxviij. Cū me
laudarēt aſtra matutina ꝛ iubilarēt oēs filij
dei. Iſte igit̄ aues. i. angeli ad honorē bn̄di
cte v̄gis decātauerūt ī ſuo ortu: iux̄ illd̄ He
ſter. viij. Judeis noua lux oriri viſa eſt ꝛc.
Cantauerūt etiā ī ſuo ꝑtu dicen̄. Gl'ia in excel
ſis deo ꝛc. Lu. ij. Itē ī ſua aſſumptōe. vn̄ in
figura p̄dictū fuerat. ij. Reg. vj. Deducebāt
arcā dn̄i. i. btām v̄ginē cū iubilo et clangore
tube. Et etiā mō cātāt ī ſua gl'ificatiōe et ſil'r
chr̄s cum eis laudat matrē ſuam: iuxta illd̄
Prouerb. xl. Surrexerunt filij eius et bea
F tiſſimā p̄dicauerūt: vir eius ꝛ laudauit eaꝫ.
¶ Quīto ī padiſo terreſtri fuit dulcedo fru
ctuū. d̄ qbꝰ licitū erat comedere: dicēte dn̄o.
Geñ. ij. De omi ligno padiſi comede. Unuſ
tm̄ fruct⁹ fuit ꝓhibit⁹: d̄ q̄ ibidē ſubdit de⁹.
De lig̃ aūt ſcīe boni et mali ne cōedas. Btā
aūt v̄go maria melior ē ꝛ dulciorē fructū ꝓ
tulit illū. ſ. de q̄ ipi v̄gi dictū fuit. Lu. j. Bn̄
dict⁹ fruct⁹ vētr̄ tui. Iſte etiā ē fruct⁹ ille q̄

inq̄t Joā. vj. Ego ſuꝫ panis viu⁹ q̄ d̄ celo de
ſcēdi. Fruct⁹ q̄dē ſcīe boni et mali fuit occa
ſional'r cauſatiu⁹ mortis: dicēte dn̄o Geñ. ij
ꝓmis parētibꝰ. Quacūqꝫ hora comederitis
ex eo morte moriemini. hic aūt fruct⁹ b. v̄gis
eſt viuificatiu⁹. Un̄ dixit. Ego ſū panis viu⁹
Fruct⁹ etiā oīs padiſi terreſtr̄ fuit d̄ humo
ꝓduct⁹: iux̄ illd̄ Geñ. ij. Produxit aūt dn̄s
de⁹ de humo omē lignū ꝛc. ſꝫ fruct⁹ v̄gialis
fuit de celo delat⁹. vn̄ ait: q̄ de celo deſcendi
Itē fruct⁹ ligni vite poſit⁹ ī medio padiſi cō
ſuabat vitā corꝑalē. Un̄ p⁹ pctm̄ Ade dixit
de⁹ āgel' Ge. iij. Uidete ne forte ſumat d̄ lig̃
vite ꝛ viuat in eternū. Iſte aūt fructus cele
ſtis dat nobis vitā celeſtē ꝑpetuā. Un̄ dicit̄
Jo. vj. Si q̄s mānducauerit ex h̄ pane viuet
ī et̄nū. Btā igit̄ v̄go q̄ nob̄ attulit hūc cibuꝫ
bn̄dictū: facta ē q̄ſi nauis iſtitoris de longe
portās panē ſuū Prouerb. xl. ¶ O igit̄ dn̄e
de⁹ q̄ formaſti adā ī agro damaſceno: ꝛ poſt
ea cū trāſtuliſti ī padiſo t̄reſtri Geñ. ij. Et ibi
Nico. de ly. ꝛ c. illd̄. ꝛ ibi Glo. xl. di. ꝛ ꝑ glo: ī
l. aſſumptō. ff. ad muni. ꝛ ꝑ magiſtꝝ ſen. i. ij
di. xvij. ꝛ ꝑ mgr̄m in hiſt. eccl'iaſtica. Me q̄ꝫ
de agro dameſceno ī q̄ eſt terra rubea. i. d̄ ru
bedie pctī eripe: ꝛ libera me d̄ ſanguībꝰ. pſ.
l. ac trāſfer ī padiſū t̄reſtrē ad deuotiōēꝫ bn̄
dicte mr̄is tue. q̄ eſt amenior padiſo illo t̄re
no. Fac vt ſuꝑeꝫ oēs ī amore h⁹ amenīſſimi
padiſi. ita vt ī bono dicat̄ d̄ me illd̄ Eze. xxxj
Cedri nō fuerūt altiores illo ī padiſo dei. trāſ
ſumptiue ī c. ꝓncipiū. de pe. di. ij. Hic eſt em̄
ille padiſus d̄ q̄ iq̄t fili⁹ dei Ecc̄i. xxiiij. Ego
ſic aq̄ duct⁹ exiui de padiſo. Iſte āt v̄gīalis
padiſ⁹ aliū padiſū ꝓduxit. Un̄ dixit illi ei⁹
ſpōſ⁹ celeſt̄ Can̄. iiij. Emiſſiōes tue padiſ⁹
Et iō ipē padiſus celeſt̄ dn̄s nr̄ poſtea dixit
latrōi ꝯuerſo. Hodie mecū er̄ ī padiſo. Lu.
xxiij. ꝛ trāſſumptiue ī c. baptiſmi vicē. d̄ ꝯſe.
di. iiij. O igit̄ dn̄e ieſu padiſe de padiſo rogo
te ne emittas me vnq̄ꝫ de h̄ padiſo volupta
tis ſic eieciſti Adā Geñ. iij. ꝛ c. Adā. ꝛ c. q̄libꝫ
xl. di. Grā ei h⁹ bn̄dicte mr̄is tue q̄ ē ſic padi
ſus ī bn̄dictiōibꝰ Ecc̄i. xxiiij. Fac ḡ vt dicere
poſſim ꝯtinue illd̄ Geñ. iij. Uocē tuā audiui
in padiſo. Fac vt n̄ ſolū ſel' mihi dici poſſet
illd̄ Eze. xxviij. In delicijs padiſi dī fuiſti. ſꝫ
ꝑpetuo dicat̄ illd̄. ij. Cor. xij. Rapt⁹ ē in pa
diſū. ꝛ illd̄ Ecc̄i. xliiij. Trāſlat⁹ ē in padiſum
ꝛ tūc ero ſecur⁹ ꝛ cōſolat⁹. Cū em̄ de padiſo
materiali dicat̄ Geñ. iij. q̄ de⁹ collocauit an̄
padiſum voluptatis cherubin ꝛ flāmeū gla
diū atq̄ v̄ſatilem ad cuſtodiendū ne q̄s in
troeat. multo magis ad cuſtodiā iſti⁹ celeſt̄
padiſi collocauit multos angelos ꝛ flāmaꝫ
ignis ſpūſſancti ad defendendū ne aliq̄s de
mon vnq̄ꝫ eū introiret ꝑ peccatū: et nō ſoluꝫ
ad cuſtodiendū ipm padiſū: ſꝫ etiā eos q̄ ī il

B Exorat actor in beatam v̄ginem.

lo℞ deuotõez ingrediunt. O igit felix: o for
tunatus: o btũs ille q̃ in ꝑadisũ istũ deuoto
mẽtis affectu introierit. Nã inquit saluator
noster Apo. ij. Dabo ei edere de ligno vite
qḋ est i ꝑadiso dei mei. In h̄ etiã ꝑadiso inue-
niet oĩa bona q̃ dicunt fuisse in ꝑadiso mate
riali. de q̃ ait Damas. li. ij. Paradisus i oriẽ-
te positus est: oĩm terra excelsior: tẽperato z
tenuissime ac purissimo aere fulgẽs: plãtis
sp̄ floridis comat⁹: ac bono odore plen⁹: lu-
mineq̨ replet⁹. hec ille. Et idẽ dic. Aug. sup
Gen. z. xiij. de ciui. dei. Bern. etiaz sup Can.
inqt. Habitabat homo in ꝑadiso et in loco
voluptatis ꝯuersatio ei⁹. vbi nihil doloris
aut molestie sentiebat: odorifer; stipat⁹ ma-
lis et pomis: fulcitus floribꝫ: honore et glia
coronatus: z magna claritate ob insigne di-
uine sĩilitudĩs refulgebat. Et erat ei soror at-
q̨ societas cũ btã plebe angelo℞. z cũ mili-
tia celest; curie atq̨ exercit⁹. Hec ille. Albri
cus ãt ḋ rosate in suo dictionario in ɥ. ꝑadi-
sus: dr. Iste ꝑadisus dr amenissim⁹ ex mirĩ-
ficis insertiõibꝫ: ex pulcerrimis plãtatiõibꝫ:
ex fragrãtissimis aromatibꝫ: ex ɥnantibꝫ flo-
ribꝫ: ex tempatissimis roribꝫ: ex moderatissĩ
mis vent; et flatibꝫ: ex amenissimis auiũ cã-
tibꝫ: ex purissimis fluminibꝫ: ex validissimis
sepibꝫ z ex oculissimis custodibꝫ. Ibidẽ etiã
inqt p̄dict⁹ doctor h̄z Catholicõ q̃ ꝑadisus
dr q̃si parãs dei visũ. Que oĩa excellẽtissime
fuisse i ꝑadiso nr̄o ɥgĩali possent mortaliter
declarari: s; breuitat; cã ptrãseo: relinq̃ns il
la ꝯtẽplãda sagacissimo ac prudẽtissimo le-
ctori: q̃ nouit sugere mel ḋ petra: oleũq̨ ḋ sa
xo durissimo: atq̨ de exiguis eximia cogita
re. ¶ Scḋo p̄ncipal'r in hac pte dico q̃ btã
M Maria assimilat horto deliciaꝝ. ɥgo ẽ hort⁹ deliciaꝝ: quẽ q̃dẽ hortũ de⁹ ma
nu sua plãtauit. Un̄ in figura dr Hester. j.
c. Iussit rex. i. de⁹: ꝯuiuiũ ꝑpari in vestibulo
horti z nemoris. i. i vtero ɥgis: quod regio
cultu et manu ꝯsitũ erat. Tũc em̄ deus ibi
parauit ꝯuiuiũ q̃n naturã hũanã sue diuita
ti vniuit. De ista etiã plantatione dicit Ecci
xxiiij. Plantauit illuz dominus. Item ḋ ipa
bn̄dicta ɥgine pōt exponi illud Ezech. xvij.
Plãtabo eã et erũpet i germẽ: ait dñs. Et il
lud eiusdẽ li. c. xlvij. Sup aq̃s multas plãta
ta est. Secũdo de⁹ istũ hortũ plãtatũ ꝯseuit
diuersis arboribꝫ. i. diuersis ɥtutibꝫ. Un̄ in
hui⁹ significatõe pōt exponi illḋ qḋ dr Ecci
ij. vbi ait Salomõ. i. de⁹. Feci hortos et po-
meria: z ꝯseui ea cũcti gener; arboribꝫ. Et di
cit: hortos in plurali: q: de⁹ cõseuit z hortuz
sui corporis ɥgitate. z hortũ sue mẽtis hũi-
litate. Tertio ipm̄ cõsertũ diuers riuis gra
tiaꝝ irrigauit z quodãmodo iebriauit. iux
illud Ecci. xxiiij. Rigabo hortũ plãtationũ
meaꝝ et inebriabo part⁹ mei fructũ. Quar
to ipm̄ irrigatũ totũ amenissimũ fec: iuxta
illḋ Ezech. xxvij. Terra illa iculta. i. Maria
q̃ fuit integra z illibata facta est vt hort⁹ vo
luptatis. Et in istũ hortũ sic deliciosũ deus
descẽdit z ibi comedit: q: carne et sanguine
ɥgis se ibi pauit z lilia collegit. q: in ei⁹ pu-
ritate multũ delectat⁹ fuit. Un̄ Can. vj. inqt
ipsa sponsa celestis. Dilectus meus descẽdit
in hortum ad aureolã aromatũ vt pascatur
in hortis z lilia colligat. Iste aũt hort⁹ fuit
clausus: irriguus: amenus et fructiferus.
Primo nanq̨ fuit hortus clausus: quia ita I Hortus clausus.
sp̄ habuit btã ɥgo cor clausũ malo q̃ nũq̨ i
illḋ subintrauit aliq̃ demõis suggestio vl p̄
ua delectatio. z h̄ ẽ qḋ dr Can. iiij. Hort⁹ cõ
clusus es soror mea spõsa: fõs signat⁹. qḋ iḋ
dr: q: nũq̨ ei⁹ cor subitrauit aliq̃s pu⁹ ꝯsen-
sus: de⁹ em̄ ipam signauit z clausit. z ipe so-
lus clauẽ portauit: cui⁹ thesaur⁹ ic⁹ latebat
Q aũt p̄dicta ɥba Cãtico℞ itelligãt de btã
ɥgine pt; p glo. in c. oĩbꝫ. xxiiij. q. j. ¶ Et no-
tãdũ q̃ i p̄allegata autoritate bis dr hort⁹
ꝯclusus. q: ɥgo gliosa in corpe z i aĩa sic ab
oĩni infectõe z vicio clausa fuit q̃ nunq̨ ali
quã maculã recepit. Scḋo fuit hort⁹ irrigu Hortus irriguus
us. iuxta illud Can. iiij. Fons horto℞ pute⁹
aquarũ viuẽtiũ que fluũt impetu de libano
Aque em̄ gra℞ istius horti bonos fecundãt
z ideo dr. fons horto℞. Boni em̄ sunt hort⁹
dei q̃ sensus suos clauserũt ꝯ delectamenta
mũdi. Iste etiã aq̃ pctõres mortuos in pec-
catis viuificãt. z ideo dr. pute⁹ aq̃℞ viuẽtiũ
Mali em̄ q̃ sunt ꝓfundati in peccat; sũt pu
teus diaboli. z ideo deo de malis dr ps. liiij.
Deduces eos in puteũ interit⁹. Un̄ etiã exo
rabat deũ idẽ ꝓpheta dicens ps. lxviij. Neq̨
vrgeãt sup me puteus os suũ. Aque igr̄ btẽ
virginis iḋo dicũt viue. q: ipos peccatores
p peccatũ mortuos ad vitam gr̄e reuocant.
Iste etiã aque beatos in celo letificãt. z ideo
dr. q̃ fluũt impetu de libano. Un̄ z ꝓpha iqt
ps. xlv. Flumis impet⁹ letificat ciuitatẽ dei.
Tertio iste hort⁹ fuit amenus. z iḋo postq̃ Hortus amenus.
sposus celest; sponsam suã cõmendãs dixit
Hortus ꝯclusus es zc. stati amenitatẽ isti⁹
horti descp̄sit dicẽs. Emissiões tue ꝑadisus
malo℞ punico℞ cũ pomo℞ fructibꝫ. Cypri⁹
cũ nardo: z croce⁹ cũ fistula: z cinnamomuz
cũ vniuers lignis libani. myrrha z aloes cũ
oĩbꝫ p̄mis vnguẽtis. Ecce q̃zamen⁹ z delici-
osus est hort⁹ iste. q: emissiões sue. i. ɥtutes
quas emittebat: fiũt q̃si ꝑadisus. i. deliciose
z amene. Deĩde oñdit suã amenitatẽ: q: ibi
fuert malapunica cũ pomo℞ fructibꝫ. i. vir
tutũ odorabilitas z deuotõis myrrha suaui
tat;. Nã malapunica hñt gña ordiata z po-
ma sunt dulcia. Ad ista aũt poma ipa spon-
sa inuitat sponsum suũ dicens Cant. v. Ue-

niat dilect⁹ me⁹ in hortū vt comedat fructū pomorum suorum. Ibi etiā fuit cypr⁹ cū nardo.i. fama odorifera ꝛ humilitas ꝓfunda. q2 cyprus est herba humillima: ꝛ nard⁹ est odoris boni. Unde Tibull⁹ ait. Illi⁹ puro distillēt tēpora nardo. Ibi q3 fuit nardus ꝛ croc⁹.i. feruens charitas ꝛ celestis ꝯtēplatiōis sublimitas. Nard⁹ em̄ est herba calida ꝛ croc⁹ hab3 colorē aureū. Un̄ Virgili⁹.iiij.georg.ait. Et glaucas salices cassiā crocūq3 rubentē. Et ð hac herba fit optimū ꝛ vtilissimū vnguētū: vt inqt Plin.xxi.li.nālis historie. Un̄ Propertı⁹ canit. Et crocino nares myrrhe⁹ vngat onyx. Ibi etiā fuit fistula ꝛ balsamū cū vniuersis lignis libani: q2 in ea fuit puritas ꝯsciētie: odor bone fame: ꝛ incorruptibilitas ī carne. Fistula em̄ habet suā ꝟtutē ī medulla: ꝛ cinnamomū hab3 odorē suū ī cortice. lignū ꝟo libani est īputribile. Ibi q3 fuit myrrha ꝛ aloes cū oīb⁹ p̄mis vnguētis. q2 ī ea fuit amaritudo tribulatōis ꝓ filij sui passiōe. ꝛ amaritudo cōpassiōis ꝓ miseroꝝ cōpassione ꝛ afflictiōe: atq3 suauitas deuotōis ī mēte. Myrrha em̄ est amara ꝛ simil'r aloes. vnguēta ꝟo sūt suauia. ¶ Quarto iste hort⁹ fuit fructifer⁹. Tūc em̄ hort⁹ fructificat qñ bene irrigat̄. ꝛ vēt⁹ frigid⁹ ꝛ sicc⁹ ab eo amouetur: ꝛ vento calido ꝛ humido bñ ꝑflat̄. Et sic iste hort⁹ fuit fructifer⁹. Nā p̄mo fuit bñ irrigu⁹. mō lachrymis doloris p̄ filij passione mō lachrymis cōpassiōis ꝓ miseroꝝ afflictione. mō lachrymis deuotōis ꝓ desiderio celestis patrie. ꝛ mō lachrymis lamētatiōis ꝓ incolatu p̄ntis miserie. Un̄ sibi pōt ꝯuenire illud qđ ð Esa.lviij. Eris q̄si hort⁹ irrigu⁹: ꝛ sicut fons cui⁹ nō deficiūt aq̄. Scđo ventus aqlonaris ab isto horto fuit exclusus. nā ab austro spūsscti fuit ꝑfusus. Un̄ Cañ.iiij ait celestis spōsus. Surge aqlo (alia aūt lrā ð: Fuge aqlo) ꝛ veni auster ꝑfla hortū meū: ꝛ fluāt aromata illi⁹. Per aqlonē aūt intelligit̄ suggestio diaboli. Aqlo em̄ ē vent⁹ frigidus ꝛ sicc⁹ ac pluuie dissipatiu⁹. Diabol⁹ ei infrigidat a dī amore: iuꝫ illud Eccl'i.xliij. Frigid⁹ vent⁹ aqlo flauit. Itē desiccat ꝛ euacuat ab oī deuotiōe: iuꝫ illđ Job.xxvj. Qui extendit aqlonē sup̄ vacuū. Itē dissipat celestis grē pluuiā: iuxta illud Prouer.xxv. Uētus aqlo dissipat pluuiā. Sed iste vent⁹ ab hortu ꝟginali penit⁹ fuit fugat⁹. nō em̄ potuit aliqđ frigus imittere: q2 ipa semꝑ fuit feruētissima. nec in aliq̄ desiccare. q2 semꝑ fuit deuotissima. nec aliquam guttā celestis pluuie ab ea expellere. q2 om̄i grā fuit plenissima. Per austꝝ aūt intelligit̄ afflatio spūssācti. Auster em̄ est vent⁹ calid⁹ ꝛ humid⁹ ꝛ fecūdatiu⁹. q̄ dđe hortū ꝟginalē ꝑflauit: q2 fecit ipam calidā ꝑ charitatē. humidā ꝑ pietatem: ꝛ fecūdā ꝑ opeꝝ vbertatē. ꝛ sic fluxerunt aromata odorifera. qui odor ad instar balsami q̄dāmodo deū recreauit: ꝛ ad instar cinnamomi hoīes ꝯfortauit. q2 cinnamomū stomachū ꝯfortat: ꝛ ad instar myrrhe demones effugauit. q2 odor myrrhe ꝟmes expellit Et ꝓpter ista tria ð: ī ꝑsona ꝟgīs Eccl'i.xxiiij. Sicut cinnamomū ꝛ balsamū aromatizās odorē dedi: ꝛ q̄si myrrha electa dedi suauitatē odoris. ¶ De isto āt horto ab h̄ austro ꝑflato inquit Berñ. in ser. de natiuitate virginis. Hort⁹ plane delitiaꝝ est Maria. quā nō solū afflauit veniēs: sed etiā ꝑflauit superueniēs auster ille diuin⁹: vt vndiq3 fluant aromata illius. In isto etiā horto fuit viola humilitatis: liliū ꝟginitatis: rosa charitatis ꝛ vinea florida fecūditatis. Ista aūt austro spūsscti ꝑflata magnū fecerūt odorē. nā humilitas odorē fecit deo: ꝟginitas odorē fecit angelo: charitas odorē fec̄ diabolo: q̄ odor ipm ꝑcussit. Un̄ ī ꝟginis figurā ð: deo Judith ix.c. Percuties eū labijs charitatis mee. Fecūditas āt isti⁹ vinee odorē fecit mūdo: iuꝫ illud Eccl'i.xxiiij. Ego q̄si vitis fructificaui suauitatē odoris. In istū hortū sic delitiosū introiuit rex celestis. Un̄ Hester.vij.ð. Intrauit rex ī hortū arborib⁹ ꝯsitū. Ip̄e q3 celestis spōsus inqt Cañ.vj. Descēdi in hortū meū vt viderē poma ꝯuallium: ꝛ īspicerē si floruisset vinea ꝛ germinassent malapunica. Et ipa spōsa dei inqt filio suo illud Cañ.vij. Ueni dilecte mi: mane surgam⁹ ad vineas: videamus si floruit vinea: si flores fruct⁹ parturiūt. si floruerūt malapunica. Ibi dabo tibi vbera mea: oīa poma noua ꝛ vetera dilecte mi ꝟuaui tibi. Hec ibi. Rogem⁹ ḡ oēs vt ēt nob dare dignet̄ de istis pomis suis: ꝛ dicam⁹ ei singuli illđ Cañ.viij. Tu q̄ habitas in hortis fac me audire vocē tuā. De ipa em̄ q̄ erat futura hort⁹ dei p̄dictū fuit Esaie.lviij. Erit q̄si hort⁹ voluptatis terra corā eo. Terra nāq3.i.btā ꝟgo fuit corā deo q̄si hort⁹ voluptatis. Fac igit̄ o bñdicta ꝟgo vt nos ꝯtinue habitem⁹ ī hortis istis. ꝛ ꝟificet̄ de nob illđ Amos.ix. Faciēt hort⁹ ꝛ comedent fructus eoꝝ. Tu em̄ es ille hort⁹ in quē introiuit Jesus Jo.xiij. Fac ḡ vt mihi dicat pat̄ etern⁹ illud Joā.xviij. Ego te vidi in horto cū eo. Btūs em̄ ille erit q̄ hortulū istū bñ coluerit: ꝛ ī eo delectatiōem suā posuerit. Ipi⁹ nāq3 dñs Jesus hortulan⁹ ē Jo.xx. Mei erraure Magdalēa: q̄ (vt ibidē ð) eū hortulanū putauit. Iste ē ille hort⁹ q̄ fructū vite eterne nob p̄duxit: ꝛ florē paradisi gnāuit. Et ideo nō īmerito dicere possum cuilib3 fideli illđ poeticū: pauca ꝟba imutādo. Hortul⁹ iste parit fructū cū flore perhēnē. Cū fructu flores collige carpe duo

Hortus fructifer⁹.

¶ Qr beata ṽgo dicit̃ cedrus
Assimilatio. II.

M C Edrus significat bt̃am ṽginē Ma
riā: q̄ inq̄t Eccl'i. xxiiij. Quasi cedr⁹
exaltata sum in libano. Sūt autē
duo genera cedroꝝ. Unū qđ nasci
tur i libano. Aliud ṽo cedri gen⁹ qđ nascit̃ i
Maria locis maritimis. Primū gen⁹ cedri ꝯsidera
cp̃'sus. tur q̄ntū ad arborē/fructū ꝛ succū. Primo
ei⁹ arbor est alta: imputribil': odorifera ꝛ sp
virens. Et sic bt̃a ṽgo Maria fuit alta p ce
lestiū ꝯteplatiōem. Uñ ip̄a ait Eccl'i. xxiiij.
Ego in altissimis habitaui. Et de illa pōt di
ci illud Amos. ij. Altitudo cedroꝝ altitudo
ei⁹. Fuit etiā imputribil' p oīmodā incorru
ptionē. Fuit em̄ figurata p arcā dei: q̄ facta
fuit de lignis sethim imputribilib⁹. Exodi
xxv. Fuit q̄ȝ odorifera p repletionē oīm ṽtu
tū ꝛ charismatū: iuxta illud Cañ. iiij. Odor
vnguētoꝝ tuoꝝ sup oīa aromata. Uñ Hu
go de scto victo. in q̄dā s̄mōe alloq̄ns ip̄am
bt̄ām ṽginē ait. Null⁹ in gr̄a tibi simil' esse
potuit: per quā gr̄a sup om̄s hominū filios
venit. Spūsscrūs in tua singulariter humi
litate venit: q̄ in tua ṽginitate miraculū nul
li cōpabile fecit. Jdcirco odor vnguētoꝝ
tuoꝝ sup omnia aromata. Filius tu⁹ vnct⁹
tu q̄ȝ es vncta. Jlle q̄dē sup te ꝛ p̄ cūctis par
ticipib⁹ suis accepit vnguēti plenitudinem:
tu ṽo post ip̄m p̄ cunctis suauitatē. Fuit em̄
semp virens: q̄ plātata fuit sup aquas oīm
gratiaꝝ: iuxta illud Hiere. xvij. Erit q̄si li
gnū qđ trāsplātat̃ sup aquas qđ ad humo
rē mittit radices suas: ꝛ nō timebit cū vene
rit estus. Et erit foliū ei⁹ viride: ꝛ in tpe sic
citatis nō erit sollicitū. Uñ Hiero. in ser. de
assūptiōe de hac sacratissima ṽgine secreto
rū ꝯteplatrice celestiū sup illud qđ de ip̄a ca
nit eccl'ia dicēs. Uidi speciosam q̄si colūbā
ascendentē desup riuos aquaꝝ ait. Quia su
per aquā refectiōis educauit eam dñs: et ea
multi riui deducti totā terrā irrigāt delitia
N rum. ¶ Scđo cedr⁹ ꝯsiderat̃ q̄ntū ad fru
cedri ctum. Nā poma illi⁹ cedri in aliq̄ parte sūt
fruct⁹. dulcia: in alia ṽo acetosa: ꝛ in alia inter dul
ce ꝛ acetosum sunt media. Simil'r ṽgo ali
quādo fuit plena dulcedine: aliq̄n amaritu
dine: aliq̄n ṽo simul vtroq̄ȝ. Nam fuit tota
plena dulcedine in chr̄i acceptiōe: iuxta illud
Canti. iiij. Fauus distillās labia tua sponsa
mel ꝛ lac sub lingua tua. Que ṽba exponēs
Hugo de scto victo. in ꝑsona chr̄i ait. Mel
erat diuinitas: mera cera ṽo humanitas tua.
inde meipum feci fauū mellis. qđ em̄ ipse
sum est in te: assūptū est in te. Hec ille. Qui
etiā alloquēs bt̄ām ṽginē inq̄t. O q̄ȝ dulcis
ꝛ suauis es q̄ sola digna eras vt supne dul
cedinis osculum in tuo ꝯspectu susciperes: et

toti⁹ mūdi suauitatē in partu stillares. ideo
mel ꝛ lac sub lingua tua. h̄ est ṽbū p̄ris sub
carne tua: ꝛ sub lingua tua. q̄ absconditum
mel ꝛ lac de⁹ hō. Mel diuinitas: ꝛ lac huma
nitas. q̄ mel de rore celi: ꝛ lac exp̄mit̃ d carne.
Scđo fuit plena amaritudine i filij pas
siōe sicut p̄dixerat ei Symeon Luc. ij. dicēs
Et tuā ip̄ius aīam ptrāsibit gladius. Unde
Bern. alloq̄ns bt̄ām ṽginē ait. Aīam chr̄i
nō attigit crudelis lancea. q̄ chr̄us iā sp̄m
suū emiserat: sed tua ibi erat. Nā gladi⁹ do
loris animā tuam ptrā siuit: vt te pl⁹ q̄ȝ mar
tyrē nō immerito p̄dicem⁹. Jn q̄ nimiꝝ sen
sum corporee passiōis excellit affect⁹ cōpassi
onis. Tertio fuit dulcis ꝛ amara post chri
sti ascensionē. Amara q̄dē ꝑpter filij subtra
ctiōem. Uñ Hiero. vbi s̄. inq̄t. Quātis pu
tas virgo filij dolorib⁹ afficiebat̃: quo desi
derio estuabat dū aīo reuoluerat cūcta q̄
viderat ꝛ audierat. Puto q̄ quicq̄d huma
ne ṽtutis est cogitare nō sufficiat ꝛc̄. Fuit eti
am plena ꝯsolatiōe ꝑpter filium quē ad pa
tris dexterā sublimari videbat. Et ꝑpter fi
deliū instructiōem: q̄ eoꝝ magistra rema
serat: ꝛ ap̄los ac discipulos docebat. Unde
Hiero. vbi s̄. ait. Ecce dño Jesu ascēdente i
celū virgo vacat̃ in schola virtutū: ac medi
tat̃ in lege mandatoꝝ dei: vt ip̄a sit forma
discipline chr̄i ꝛ exemplū ꝑfectionis. Cōuer
sat̃ cū senatorib⁹ celi infra curiam paradisi:
sub disciplina spūsscti. Jnuenit̃ p̄ma inē p̄
mas cohortes summi regis. quoꝝ vita iam
nō erat de terris: sed de celis. ¶ Tertio ce
O drus ꝯsiderat̃ q̄ntum ad succum: qui multi
cedri suc plicē habet ṽtutem. Nā caliginē oculoꝝ de
c⁹ ad mi tergit: tumorē dep̄mit: carnes a putrefactio
ta valet ne custodit: ꝛ cōtra morsus serpentū nobis
subuenit: vt d̄r in li. de ꝓprietatib⁹ reꝝ. Jste
aūt succ⁹ est amor siue charitas bt̄e ṽgis: q̄
i nob multa bona facit. nā detergit caliginē
ignorātie lumīe sue ṽitatis. ꝛ iō vocat̃ Eccl'i
xxiiij. mat̃ agnitiōis. q̄ ignorātiam repellit ꝛ
verā de deo nob cognitiōem infundit. Uñ d
ip̄a exponi pōt illud Prouer. xiiij. Sapiēs
mulier edificat domū suā. Scđo dep̄mit tu
morē supbie exēplo suo humilitatis. Nō est
em̄ aliq̄s ita supb⁹: nec ita sublimis q̄ nō de
beat humiliari ex ꝯsideratiōe tāte humilita
tis. ꝛ tūc bt̄ā ṽgo de supbis ad hūilitatē suo
exēplo reuocatis dicet illđ Eccl'i. xxiiij. Oim
excellētiū ꝛ sublimiū colla ꝓpria ṽtute calca
ui. Tertio custodit a putredine luxurie ṽtu
te sue ṽginitat̄ ꝛ puritat̄. ꝛ iō assilat̃ myrrhe
Eccl. xxiiij. vbi ip̄a ait. Quasi myrrha electa
dedi suauitatē odor̄. Sicut ei myrrha ꝯs
uat carnē a putrefactiōe. sic ei⁹ puritas ꝛ ṽgi
tas ꝯsuat nos a b oī fetore carnal' ꝯcupiscē
tie. Quarto subuenit nob ꝯ morsus serpētū

id est demonū impio sue peccatis. Nā Geñ.iij dixit de⁹ diabolo. Ipa ɔteret caput tuum. Tūc em̄ Maria caput ſpētis ɔterit qn̄ p̄uas suggestiōes dmonū a nob expellit. Sicut igit cedr⁹ libani (q̄ cādidatio interpͣtat) odore suo fugat ſpentes z inficit ſmes: sic ipa btissima ſgo fugat ſpētes.i.demones: z extiguit ſmes.i.p̄uas cogitatiōes: z reddit cādidas mētes. ¶ Scd̄o dico q̄ ē q̄dam cedr⁹ maritima q̄ ē parua ſ3 fructifera z odorifera. z figurat bn̄dictā ſginē: q̄ fuit parua p humilitatē: fructuosa p fecūditatē: z odorifera p sanctitatē. Poma aūt isti⁹ cedri triplicē habēt subaʒ. Prima est calida: media tēperata. vltima ſo est frigida. fruct⁹ igit isti⁹ cedri significat bn̄dictū fructū btē ſginis dn̄m nr̄m Jesum chr̄m: q̄ ɔstat ex trib⁹ subſtātijs.s.diuitate: aīa z carne. Quaꝝ p̄ma.s.diuitas est valde calida. q: est oīm victioꝝ ɔsūptiua: z omniū cordiū iflāmatiua. iux̄ illd̄ ad Heb.xij. De⁹ nr̄ ignis ɔsumēs ē. Media ūt.s.aīa fuit valde tēperata. q: oēs ſtutes i ipa suū tenuere mediū. z nulla vnq̄ ad aliqd̄ declinauit extremū. Ultima ſo sc3 caro fuit frigida: q: ab oī inordiato calore fuit penit⁹ aliena. O igit bn̄dicta ſgo tu es illa arbor diuina sup oēs fructuosa. de q̄ pt exponi illd̄ ps̄.lxxix. Arbusta ei⁹ cedros dei. z illd̄ ps̄.xci. Sicut cedr⁹ libani mltiplicab:t. z illd̄ Nūe.xxiiij. Quasi cedr⁹ ppe aq̄s sc3 diuiaꝝ grāꝝ. z illd̄ ps̄.ciij. Cedri libani q̄s plātauit.s.dextera dei. z sequit i eodē ps̄. Illic passeres nidificabāt. passeres.i.humiles. Passer nāq3 ē auis p̄ua. Jn tuo em̄ exēplo z pͣtocinio o ſgo hūillima oēs duoti tui faciūt suū fundamētū: z nidū sue deuotōis i te ɔstituūt. Tu etiā̄ es illa de q̄ p̄dixit de⁹ Ezech.xvij. di. Sumā d medulla cedri sublimis z plātabo sup mōtē excelsū z eminētē. Jn mōte sublimi isrl̄ plātabo illā z erūpet i germen: z faciet fructū: z erit i cedꝝ magnā z hitabūt sub ea oēs volucres: z vniuersum volatile sub vmbra frōdiū ei⁹ nidificabit. et sciēt oīa ligna regiōis: q: ego dn̄s hūiliaui lignū sublime: z exaltaui lignū humile. Hec ibi. De te q̄3 expōi pt illd̄ Ecci.l. Quasi plātatio cedri i mōte libano. Sicut em̄ hec cedrus ē altissima z oīm arboꝝ dn̄a z regina: vt ait Raban⁹ sup ps̄. ita tu es oīm scrōꝝ altissima atq3 regina. O igit dn̄e de⁹ mitte mi bi obsecro ligna cedrina de libano.ij. Para. ij.i. deuotionē btissime ſgis mr̄is tue. vt possim dicere cū alijs deuotis eius illd̄ Can.j. Tigna domoꝝ nr̄aꝝ cedrina. Et vt cordi nostro qd̄ ē hostiū aīe. faciam⁹ illd̄ qd̄ dr̄ Can. viij.s. Cōpingam⁹ illud tabul' cedrinis. Fac igit o bone iesu vt faciā volūtatē tuā i lignis cedrinis.iij. Reg.v. Fac vt ſificet in me illud.iij. Reg.vj. Texit domū laq̄aribus cedrinis. z iteꝝ illd̄. Operuit domū lignis cedrinis: z parietes dom⁹ intrinsec⁹ tabulatis cedrinis: Fac vt de porticu aīe mee ſificet illd̄ qd̄ in.vij. eiusdē li.c. habet.s. Porticū texit lignis cedrinis a pauimēto vsq3 ad sūmitatē. Fac etiā vt de me dici possit illd̄ qd̄ in eodē c. scptū est.s. Tabulatis cedrinis vestiuit totā camerā.i.aīam. z illd̄ qd̄ in.vj. eiusdē li.c. habet.s. Cedro oēs dom⁹ intrinsec⁹ vestiebatur. z iteꝝ ibidē. Oīa cedrinis tabul' vestiebant: nec oīno lapis apparere poterat i pariete. Per lapidē em̄ h moralr itelligi pt peccatū: qd̄ i die iudicij nō apparebit i illo q̄ fuerit vestit⁹ h cedro p̄cioso i.deuotiōe btissime ſgis. Fac igit o benigne iesu vt tibi i ſitate dicere possim illd̄.ij. Regū.vij. Uides q̄ ego habitē in domo cedrina: z illd̄.j. Paral'.xvij. Ego habito i domo cedrina

¶ Ex btā ſgo dr̄ liban⁹ Assimilatio.iiij.

Licet fm gāmaticos liban⁹ in masculino accipiat p mōte. i feminino p arbore: z i neutro p thure. tn̄ scriptura sacra q̄aliqn̄ trāsgredit regulas Donati: vt certi⁹ exp̄mat itellectū spūssācti. z q̄ nō ē subiecta regul' Prisciani. vt i .c. idignū.xxxviij. dist. accipit i masculino libanū p arbore. cui assimilat btissima ſgo. Un̄ ipa ait Ecci.xxiiij. Ego q̄si liban⁹ nō incisus euaporaui hitatiōnē meā. Ab ista em̄ arbore q̄nq3 fit th⁹ cortice iciso: z illd̄ nō ē ita bonū q̄nq3 ſo fluit cortice nō iciso: z h ē magis lucidū z magis electū. z tali libano nō iciso assilat btā ſgo. Jn q̄cūq3 āt significatōe liban⁹ accipiat cādore sonat. Jn ſgie ſo fuerūt tria cādida z nō icisa.s. spūs: aīa z corpus. De q̄b⁹ dr̄.j. ad Thes.v. Ipe āt de⁹ pacis scīficet vos p oīa: vt iteger spūs vr̄ z aīa z corp⁹ i die dn̄i nr̄i Jesu chr̄i sine q̄rela ſuet Sicut āt h dr̄ liban⁹ mōs: hec liban⁹ arbor. z h libanū th⁹. sic dr̄ nūc ab aplo Hic spūs: hec aīa: h corp⁹. Spūs ḡ marie dicat mons libani: corp⁹ ſo ipi⁹ dicat thus libani siue libanū. Ista em̄ tria nō solū fuerūt cādida p puritatē. vn̄ illis nomē libani optime ɔgruit. sed etiā fuerūt nō incisa z nunq̄3 diuisa. z id̄ bn̄ dixit beatissima ſgo: Quasi liban⁹ nō incisus zc. Spūs em̄ eius nunq̄3 fuit a deo diuisus: quia nunq̄3 ab eo p pctm̄ aliquod sepatus fuit. Aīa q̄q3 ei⁹ nunq̄3 fuit diuisa a rōne. q: ab ei⁹ dominio nunq̄3 recessit. Corpus etiā ipi⁹ nunq̄3 fuit diuisū: q: semp integꝝ z illibatū remāsit. Talis ḡ libanus euaporauit hitatiōnē suā. q: illos i q̄b⁹ habitat p grām euaporat.i. odore bono replet p odoriferā ɔsciētiā. Un̄ ibidē ipa ait. Et sicut cinamomū z balsamū aromatizās odo

Cedrus maritia.

Exoꝛat i btā ſginem

P Maria liban⁹

re dedi rc. Quosdā em̄ ꝯfortat vt ꝑseuerēt i domo gr̄e. et istis est odor cinnamomi: q2 cinnamomū habet ꝯfortare. Quosdā v̄o ꝑseruat a corruptiōe culpe. et istis est odor balsami. q2 balsamū a corruptōe ꝑseruat. A qbusdā aūt fugat v̄mes tētatiōis diabolice. et istis ē odor myrrhe q̄ fugat v̄mes. Brissima igit̄ v̄go suauit illō Eccli. xxxix. Quasi libanus odorē suauitatis habete. Et iō de ipa dici pt̄ illud Cañ. v. Spēs ei9 vt libani. et illō Esaie xxxv. Gloria libani data est ei. De illa q3 exponi pōt illud qō p̄dictū fuerat Osee. xiiij. Erumpet radix ei9 vt libani. Aperi igit̄ o libane portas tuas Zach. xj. vt in me discurrat fons hortoꝝ et puteus aquarū viuentiū q̄ fluūt impetu d̄ libano Cañ. iiij. Et tu dñe Jesu q̄ in h̄ mōte cādido natus es: dic mihi illud Hiere. xxij. Ascende libanū. i. deuotionē matris mee. Felix em̄ ille q̄ de lignis isti9 libani faciet sibi ferculū. sicut Salomō in figurā fecit Canti. iij. Fac vt de me v̄ificet̄ illud Esaie. lx. Gloria libani ad te veniet. et illud Ezechiel. xvij. Aquila grādis magnarū alarū lōgo membroꝝ ductu plena plumis et varietate venit ad libanū. et tulit medullā cedri et summitatē frondiū eius. et trāsplantauit eā in terrā ꝓ semine: vt firmaret radices sup aquas multas. et cū germinasset creuit i vineam latiorē: et fructificauit in palmites: et emisit ꝓpagines.

¶ Q2 btā v̄go dicit̄ cyp̄ssus Assimilatio. IIII.

Q Cyp̄ssus arbor

Fingūt fabule poetaꝝ q2 q̄dā puer noie Cyparissus in sui nois arborem ꝯuersus est. De q̄ ꝑ Ouidiū tractat̄ i. iiij. li. metamor. De hac v̄o arbore q̄ cyparissus d̄r loquit̄ Uirgili9 i. iij Eneid. di. Aeree q̄rcus et conifere cyparissi. et Martialis ait. Daphneas platanos et aereas cyparissos. Hanc tñ arborē latini cōmuniter appellāt cyp̄ssum. quā etiā aliq̄ mutato y greco in u nostꝝ appellāt cupressum: iuxta illud Uirgilij in p̄mo Georgi. Et tenerā a radice ferēs siluane cupressum. de q̄ vide C. de cypressis ex luto damnatoꝝ sup rubrica li. xj. Sacra aūt scriptura appellat dictā arborē cypressum: cui assimilat̄ beata virgo q̄ inq̄t Eccli. xxiiij. Quasi cypressus in monte sion. exaltata sum. Est aūt cypressus arbor odorifera: solida et v̄tuosa: vt ait Jsido. xvij Etymol. Quo ad p̄mū dico q2 lignū cypressi exiccatum magis redolet q̄3 viride: et iō igni appositū vel soli expositum multū redolet. Hui9 q̄3 ligni odor fugat serpētes et v̄mes. Et rōne isti9 odoris dicit̄ cypressus v̄go benedicta. Fuit em̄ odorifera p̄mo. q2 fuit ab omni humore mundani amoris penit9 exiccata. Secundo q2 fuit igni sp̄ūssancti apposita: imo tota fuit in ignem amoris ꝯuersa. Tertio: q2 fuit soli diuino exposita. imo ipa fuit ipo sole tota vestita: vt dicit̄ Apoc. xij. Et q2 sic fuit tota odorifera. iō odor sue sanctitatis expellit serpētes. i. diabolicas tētationes. et v̄mes. i. malas cogitatiōes cōscientiā corrodētes. ¶ Scdo cypressus est arbor solida. ex qua soliditate accidit q2 non pōt putrefieri: nec aliq̄ pōdere flecti. et q2 est apta cōseruatiōi: vt ait Jsido. vbi s̄. Et eodē mō beatissima virgo sic fuit in dei gr̄a solidata q2 eius corpus nunq̄3 potuit putrefieri: nec in vita ꝑ aliquā corruptiōem: q2 fuit p̄ditum v̄ginitate. nec in morte ꝑ aliquā resolutionē q2 fuit vestitū immortalitate. Sicut etiā cypressus pōdere aliq̄ non curuat̄: sed semꝑ in sua rectitudine ꝑseuerat. sic btā v̄go intactus fuit i dei gr̄a solidata q2 nullo pōdere alicuius tribulatiōis vnq̄3 fuit a sua rectitudine incuruata. Passa ē em̄ magnū pōd9 tribulatiōis qñ puella tenera et delicata et de nouo surgēs a partu in egyptū fugit: et ꝑ septē annos ibi ꝑegrīa remāsit. Passa ē etiā magnū pōd9 tribulatiōis qñ filiū suū vidit añ oculos suos crucifigi et vulnerari. Sed q̄m soli data erat i gr̄a dei: iō flecti n̄ potuit ꝑ aliquā ipatiētiā. s3 sp tenuit rectitudinē iusticie et fidei ac gr̄e. nec mirꝝ si fuit sic firma et solida: q2 septē colūnis. i. septē donis sp̄ūsctī fuit stabilita et fundata: iux̄ illō Prouer. ix. Sapiētia edificauit sibi domū: et excidit colūnas septē. Est etiā lignū cyp̄ssi aptū ꝯseruatiōi. et ꝑpt̄ h̄ de ipo fiūt capselle et alia vasa i qb9 scōrū reliq̄e ꝯseruant̄. q2 ꝑpt̄ suā soliditatē non patit̄ vt res posite i eo aliquā recipiāt corruptionē. Q2 igit̄ btīssima v̄go fuit valde solida i ꝓposito v̄ginitatꝭ et i imo hūilitatꝭ. iō eius v̄t9 fuit idonea ad recipiēdū ac ꝯfuādū et retinēdū d̄i filiū nouē mēsib9 i v̄tro ei9. ¶ Tertio cyp̄ssus est arbor v̄tuosa. Oia em̄ q̄ in cyp̄sso sūt medicialia et v̄tuosa existūt. s. folia: cortex et fruct9: vt d̄t Plateari9 et Diasco. ꝓut etiā ponit̄ i li. de ꝓprie. reꝝ. Et simil̄r oia q̄ fuerūt in btā v̄gie v̄tuosa extiterūt. Primo Nam folia. i. ei9 v̄ba fuerūt valde virtuosa. vnum verbum dixit. s. Ecce ancilla domini. Luce. j. qō fuit tante v̄tutis q2 deum incarnari fecit. Aliud etiā v̄bum dixit. s. salutādo Elisabeth. vt ibidē h̄r. qō fuit tāte v̄tutis vt ipam Elisabeth repleri sp̄ūsctō et Joānē in ei9 vtero exultare fecerit. Aliud q̄3 v̄bum dixit. s. Fili q̄d fecisti nobis sic: quod fuit tante virtutis q2 deum hominib9 subditum fecit. Unde sequitur: Erat subditus illis. Luce. ij. Aliud insuper v̄buꝫ dixit vt habet̄ Jo. an. ij. s. Uinū nō habēt. qō fuit tāte v̄tutis q2 aquā in vinū ꝯuerti fecit. Ei9 etiā cortex. i.

R

S

ꝯuersatio tante fuit ꝟtutꝭ ꝛ gratiositatꝭ ꝙ faciebat deo magnã glīam: angelꝭ magnã leticiã ꝛ hoībꝫ magnã honorificẽtiã. iuxta illud Judith. xv. Tu glīa hierl'm. i. dei ĩ q̃ ē visio pacꝭ nr̄e. tu leticia isrl'. i. āgeloꝝ: q̄ vidēt deū facie ad faciē. tu honorificētia ꝑpl'i nr̄i. i. toti us generꝭ hūani. Eiꝰ etiā fructꝰ. i. opa fuerūt magne ꝟtutꝭ. Unū ð illa ð: Prouer. vl. Manū suaꝫ misit ad fortia. Jsta āt fortia q̄ fecit notanť Judith. xv. vbi post p̄dicta ꝟba Tu glīa hierl'm ꝛc. subdiť. Qꝛ fecisti virilr̄ ꝛ cōfortatū ē cor tuū: eo ꝙ castitatē amauerꝭ. et post viꝝ tuū aliū nesciesꝭ. Jō manꝰ dn̄i ꝯfortauit te: ꝛ eris bn̄dicta ĩ eternū. Ex qbꝫ ꝟbis colligiť ꝙ q̄ttuor fortia ꝛ mag opa fec. Primū ꝙ diabolicā ꝟtutē ꝯfregit. qð notať cū ð. qꝛ fregisti virilr̄ ꝛ ꝯfortatū est cor tuum. Tūc eñ virilr̄ egit qñ caput Holofernis. i. ꝟtutē diaboli ꝯfregit. Scðm ē qꝛ carnalē cōcupiscētiā ĩ se penitꝰ resecauit. qð notať cuꝫ ð: eo ꝙ castitatē amauerꝭ ꝛc. Tertiū ē quia manū diuini auxilij ad se iclinauit. qð notať cū ð. iō manꝰ dn̄i ꝯfortauit te. Quartū est: qꝛ sibi bn̄dictionē etn̄e glīe adq̄siuit. qð notať cū ð. eris bn̄dicta ĩ etn̄ū. Propť sup̄dictas āt silitudies q̄s hꝫ btissima ꝟgo cū cypꝑsso possumꝰ ð illa dicere illð Eccl. l. Sicut cyp̄ssus ĩ altitudie se extollēs. s. fuit

¶ Qr btā ꝟgo ð: palma assimilatio. v.

ꝛ Palma significat btām ꝟginē. Unū ipa inq̄t Eccl. xxiiij. Quasi palma exaltata sum ĩ cades vbi ðt Nico. de lyra. ꝙ cades ē locꝰ ĩ q̄ optime crescūt palme. sicut etiā libanꝰ ē locꝰ in q̄ optimi crescūt cedri: ꝛ mōs sion cyp̄ssis: ꝛ hiericho rosis valde ꝯgruit. ꝛ sic de alijs locis magis aptꝭ ad augmētū certaꝝ arboꝝ qui notanť ĩ sacra scp̄tura: marie ĩ ꝑxime allegato. c. ē dicēdū. Btā eñ dei mr̄ iō illꝭ arborib natis in locis sibi magis ꝯuenientibꝫ assimilať: vt ostēdať ꝙ ipa habuit in se ꝑfectionem oēm q̄ in talibꝫ arboribꝫ pōt reꝑiri. ¶ Sed q̄ ad p̄ntē assimilationē est sciendū ꝙ palma ꝯsiderari pōt q̄ntū ad arborē ꝛ q̄ntuꝫ ad folia ꝛ q̄ntū ad fructꝰ. De p̄mo inq̄t Amb. in q̄dā ꝑmōe. Est plane palma vmbrosa ad req̄em: honorabilꝭ ad triūphū: semp virēs: semper vestita folijs: atqꝫ iō ñ marcessit. Quas palme ꝓprietates etiā ponit Jsið. xvij. Etym. Btūs ꝟo Greg. i mora l. ait. ꝙ palma iferiꝰ est angusta. supiꝰ ꝟo ramoꝝ expāsione ē lata. Primo igiť palma ē vmbrosa ad req̄em. eiꝰ vmbra ad req̄escēdū ē grata. Et silr̄ vmbra btē ꝟginis Marie (q̄ est ꝯsideratio vite sue) refrigeriū nobis p̄stat: ꝛ malū ignē refrigerat. Nā ꝯsideratio sue pauptatis refrigeriū dat ꝯ estū auaricie: ꝯsideratio sue hūilitatis refrigeriū dat ꝯ estū ambitōis hūane. cōsideratio sue castitatꝭ dat refrigeriū ꝯ estuꝫ carnalis ꝯcupiscentie. Unū qlibꝫ sic refrigeratus pt̄ dicere illud Cañ. ij. Sub vmbra illius quē desiderauerā sedi. ¶ Scðo palma ē honorabilis ad triumphū. vñ antiq̄tus in signū victorie dabať palma in manibꝫ triūphātis: vt inq̄t Jsið. xvij. Etym. Et in huius significatōe ð: de martyribꝫ q̄ mðm vicerūt Apoc. vij. ꝙ palme erāt ĩ manibꝫ eoꝝ. ꝓpter h̄ etiā poniť palma ꝑ victoria siue ꝑ fine laboris: vt. C. de p̄nci. agēti. i rebꝫ. l. j. li. xij. cū ibi nota. Et in h̄ sensu pōt exponi illud Deutero. xxv. Quē iustuꝫ ꝯspexerint: illi iusticie palmā dabūt. Et illud qð canit Prosper in lib. epigrā. epigrā. xx. di. Palmā q̄ capiť gloria finis habet. Sed notandū ꝙ sūt q̄dam q̄ nō habēt palmā in manibꝫ sed habere ꝓponūt. qꝛ mō nō vincūt sed vincunť. in futuro aūt vincere intēdūt. ꝛ istud est incertū. Alij ꝟo sūt qui nō habent palmā ĩ manibꝫ sed in ore: qꝛ multū bene sciūt alios docere artē vincendi: sed seipos nō docēt: ꝛ istud est vanuꝫ Alij aūt sunt q̄ habēt palmā in manibꝫ. i. in operibꝫ: qꝛ pugnāt ꝛ vincūt: ꝛ hoc est ꝑfectū Duo p̄ma Paulus apl'us a se remouebat: ꝛ tertiū se habere dicebat. Non eñ volebat currere siue pugnare in futuro tm̄. qꝛ h̄ erat incertū. Et iō dicebat. j. ad Coꝛ. ix. Ego igiť sic curro nō quasi ĩ incertū. Nec volebat pugnare ꝟbo alios instruēdo: ꝛ ipe succūbēdo quia hoc fuisset vanū. ꝛ ideo subdit. Sic pugno nō quasi aerē ꝟberans. vox eñ nihil aliud est q̄ꝫ aeris tenuissimꝰ ictꝰ. Sed pugnabat facto hostē. i. corpus suū feriendo. ꝛ ideo subdit. Sed castigo corpꝰ meū ꝛ in seruitutē redigo ꝛc. Btā ꝟgo Maria nō in futurū nec solo ꝟbo: sed facto pugnabat. Et qꝛ faciebat illð qð de machabeis ð. ij. Machab. ij. Manu q̄dē pugnātes. sꝫ deū corde sp̄ orantes. iō sp̄ vicebat ꝛ palmā in manu tenebat. vñ Prouer. vlti. ð de illa. Manū suā misit ad fortia. tūc ei manū ad fortia misit qñ mūdū cū suis vāitatibꝫ supauit. Tertio palma ē sp̄ virēs. ꝛ simil'r btā ꝟgo sp̄ habuit virides cogitatōes: qꝛ fuerūt scē. virides intētiōes: qꝛ fuerūt recte. virides affectiōes: qꝛ fuerūt munde. ꝛ virides opatōes: qꝛ fuerūt sollicite. q̄ omnia valde fuerūt deo grata: iuxta illud Eccl'i. xl. Grām ꝛ sp̄ēm desiderabit oculus. ꝛ sup̄ hec virides satiōes. De hac viriditate btē ꝟginis exponi pōt illud Hiere. xvij. vbi p̄dictū fuit. Et erit foliū eius viride. De ipa q̄ꝫ pōt expōi illð Gen̄. j. vbi dixit deus. Germiet terra. i. btā ꝟgo Maria (q̄ ĩ scp̄tura diuīa appellať tra) herbā virētē. Jpa etei ꝟgo sp̄ fuit virēs. Un̄ sicut palma hꝫ virorꝭ

Palma q̄ntū ad arborē

Palma datur victoribꝫ.

Palma sp̄ viret

ꝑpetuitatē:⁊ diuturnis vestit folijs ⁊ ea cōs
uat nō solū i estate sed etiā in hyeme. sic glo
riosa ꝟgo virorē fidei sꝑ tenuit ⁊ nūꝙ̄ ami
sit. nec tꝑe estatis. i. ꝓspitatis. nec tꝑe hyemis
id ē aduersitatis. s. tꝑe passiōis qn̄ discipuli et
Y alij fideles ꝑdiderūt fidē ❡ Quarto palma
Palma nō marcescit. Et silr ꝟgo nūꝙ̄ fuit corrupta
non marcescit sꝫ sꝑ remāsit itegra tā q̄ ad spm̄ q̄ꝫ q̄ ad aīaꝫ:
qꝫ etiā q̄ ad corpꝰ. iux̄ ꝯsiliū aplī. j. ad Thes.
v. Corpꝰ eni eiꝰ corrūpi nō potuit. q2 fuit di
uinitate ībalsamatū. iux̄ illud Eccli. xxiiij.
Sicut cinnamomū ⁊ balsamū aromatizās
⁊c̄. Anīa q̄ꝫ ipiꝰ corrūpi nō potuit. q2 cū aīa
filij sui fuit vnita: imo q̄dāmō de duabꝫ aīa
bus vna effecta est. qȯ innuit Luc. ij. dū btē
ꝟgini ꝑ Symeonē dr. Tuāipiꝰ aīam ptrāsi
bit gladiꝰ. tuā ipiꝰ aīam. i. aīam tuā q̄ ipiꝰ ē.
vl' aīam ipiꝰ q̄ est tua. Spūs etiā eiꝰ nō po
tuit corrūpi: q2 fuit totꝰ deificatꝰ. ⁊ q̄dāmo
do totꝰ in dei amorē ꝯuersus. Un̄ Hiero. in
ser. ad Eustoch. ait. Totā eā spūssctī repleue
rat gr̄a: totā incāduerat diuinꝰ amor. Pos
sumꝰ etiā hic dicere ꝙ sicut palma habet sti
pitis firmitatē. Est eni trūcꝰ eiꝰ magne ⁊ im
putribilis firmitatis. Sic trūcus ipiꝰ bea
te ꝟgīs habuit iputribilē ꝟgitatē: q2 fuit vir
go nō solū an̄ partū sed etiā i partu ⁊ pꝰ par
Z tū. ❡ Quinto palma (vt s̄. dictū est) iferius
Palma est angusta: supiꝰ ꝟo est lata. ꝑ qȯ significā
ē iferiꝰ an tur tria de sctīs viris: vt dr Grego. i moral.
gusta. Primo ꝙ iferiꝰ sūt arti ⁊ angusti ad appetē
dū terrena. supiꝰ ꝟo sūt lati ad amādū ⁊ ap
petēdū spūalia ⁊ eterna. Quo ad pmū facit
illud qȯ dr. j. ad Timo. vj. Habentes victū
⁊ vestitū: his ꝯtenti simꝰ. ecce q̄ꝫ angusti sūt
ad terrena. De secūdo aūt dicit. j. ad Cor. v
Charitas dei diffusa est i cordibꝫ vestris ⁊c̄.
Ecce q̄ꝫ lati sūt ad spūalia ⁊ eterna. Et de hac
similitudine viri sancti cū palma habet in c.
oīs. xlvij. dist. Secūdo dicit Greg. vbi s̄. ꝙ
serui dei inferiꝰ sunt infirmi corꝑe: superius
ꝟo sunt fortes in mēte. Un̄ Paulꝰ. ij. ad Co
rinth. xij. dicebat. Cum infirmor tūc potens
sum. Tertio dicit Grego. ꝙ serui dei a par
uis incipiunt: sed ad magna ꝑueniūt: iuxta
illȯ Prouer. iiij. Justoꝝ semita q̄si lux splē
dens ꝓcedit ⁊ crescit vsq̄ꝫ ad ꝑfectum diem
Maria igit fuit angusta in infimis amore
terrenoꝝ: sed alta in sūmis in amore celesti
um q2 semꝑ ibi habitabat: iuxta illud Eccli
xxiiij. Ego in altissimis habitaui. Fuit etiaꝫ
debilis corpore: sed fortis in mente. q̄ q̄dem
fortitudo spōsum suum celestem multū de
lectabat: iuxta illud Prouerb. xxv. Mulier
fortis oblectat viꝝ suū. Incepit etiā ab infi
mo loco humilitatis: ⁊ ꝑuenit ad summū lo
cū britudinis. Un̄ indr Luc. j. Respexit hu
militatē ancille sue. ecce q̄ꝫ infima. Ecce eni

ex hoc btām me dicēt oēs generatiōes. ecce q̄ꝫ
sūma. ❡ Scdo pncipalr dico ꝙ palma ꝯsi A
deratur q̄ntū ad folia. cuiꝰ q̄dem folia sūt sur Palma q̄ntuꝫ ad
sum eleuata: in infimo sūt pūctiōe acuta: in folia
lateribꝫ sūt incidētia: in medio plana ⁊ sua
uia: in lōgū ꝓtēsa est: ⁊ sūt sꝑ virētia: vt dr in
li. de ꝓprietatibꝫ reꝝ. Jsta igit folia signifi
cāt ꝟba Marie q̄ ipa dr i cātico suo. Nā ibi
dixit ꝟba sursum eleuata qn̄ deū magnifica
uit ⁊ i ipo exultauit dicēs. Magnificat aīa
meā dn̄m. Et exultauit ⁊c̄. Scdo ibi dixit ꝟ
ba acuta: q̄bꝫ dmōes ꝑforauit: cū ait. Quia
respexit hūilitatē ancille sue. Nihil eni est qȯ
ita hostē suꝑbū suꝑet ⁊ ꝓsternat sicut ꝟba hu
militas. Tertio habuit ꝟba plana ⁊ suauia:
q̄bꝫ dei bn̄ficia i se cognouit dicēs. Quia fe
cit mihi maḡ q̄ potēs ē. Quarto habuit ꝟba
i lōgū ꝓtēsa q̄bꝫ vsq̄ꝫ i finē mdi a gn̄atiōe in
generationē dei miscdiam oībꝫ affuturā esse
pdixit: cū ait. Et miscdia eiꝰ a ꝓgenie i ꝓge
nies timētibꝫ eū. Quinto habuit ꝟba incisi
ua: q̄bꝫ vicia incidebat. Nā a potētibꝫ incide
bat suꝑbiā dicēs. Fecit potentiā in brachio
suo: dispersit suꝑbos ⁊c̄. A diuitibꝫ incide
bat auariciā dicēs. Esuriētes ipleuit bonis:
⁊ diuites dimisit inanes. Sexto habuit ꝟba
virētia: q̄bꝫ admonuit ꝙ bn̄ficiū icarnatōis
diuine in cordibꝫ nr̄is semꝑ debet virere di
cēs suscepit isrl' pueꝝ suū ⁊c̄. vsq̄ꝫ in finē cā
tici. ❡ Tertio pncipalr dico ꝙ palma ꝯside B
rat q̄ntū ad fructꝰ q̄s ꝓducit. Sed nota ꝙ Palmarū fructꝰ
palma multū fructificat qn̄ est plātata in ter
ra arida: vel qn̄ radijs solis est exposita. vel
qn̄ palme masculine est vicina. quia afla
ta a vēto masculine palme feminine fructi
ficāt. Et hec oīa ponit Piniꝰ. xiij. li. natura
lis historie. c. v. ⁊ Arist. in li. de vegetabilibꝫ
⁊ plātis. ⁊ etiā ponunt i li. ḋ ꝓprie. re. optime
etiā fructificat qn̄ ē antiq̄ta. Dr ei ꝙ palma
generosa nō fructificat an̄. c. ānos: ⁊ tūc facit
fructꝰ dulcissimos. Btā igit ꝟgo fructū illū
ꝓtulit. de q̄ dr Cant. vij. Ascendā in palmā
⁊ apprehēdā fructū eius nec miꝝ si hec pal
ma ꝟginal' ita bn̄ fructificauit. Fuit eni pri
mo eiꝰ aīa plātata i terra arida. i. i carne ab
oī humore carnal' ꝯcupiscētie desiccata. Et
de hoc moralr exponi pōt illud Gen. j. Cōgre
gent aq̄ q̄ sub celo sūt in locū vnū. i. in totū
aliū mdm: ⁊ appareat arida. i. ꝟgo Maria
ab oībꝫ aq̄s ꝯcupiscētie penitꝰ aliena. Scdo
fuit radijs sol' exposita. Sicut eni sol mag'
lucē suā diffundit i lunā ⁊ postea i stellas ⁊
postea i nubes ⁊ postea i mōtes. deīde i val
les. sic sol iusticie xp̄s claritatē suā pncipa
liter diffundit i lunā. i. i bn̄dictā ꝟginē mari
am ⁊ postea i stellas. i. i angelos: ⁊ postea in
nubes. i. i apl'os: ⁊ postea i mōtes. i. in docto
res: ⁊ vltimo in valles. i. in subditos humi

les.Tertio fuit spōso suo deo nō tm̄ vicina ⁊ nō tm̄ ꝯiūcta:sed totalr̄ innixa:iuxta illud Cañ.viij.Que ē ista q̄ ascēdit de deserto deli/cijs affluēs:innixa sup dilectū suū.Quarto fuit antiq̄ta.Est aūt q̄ntū ad p̄ns ꝓpositū spe/ctat triplex antiq̄tas.Una ē quā fecit sensus maturitas:iux̄ illō Sap.iiij.Cani em̄ sunt sensus hoīs.Istā ꝟo antiq̄tatē maturitatis habuit btā ꝟgo ō q̄ ōr Lu.ij.Maria ꝯseruabat oīa ꝟba hec ꝯferēs i corde suo.Scd̄a antiq̄tas ē illa quā facit vite sctitas.iuxta illō qd̄ i psal.c.hr̄.s.Et etas senectutis vita imaculata.Et istā etiā antiq̄tatē habuit:q2 fuit sine macula Cañ.iiij.Tota pulcra es ami/ca mea ⁊ macula nō ē in te.Tertia ē:quā fa/cit moꝝ grauitas ⁊ honestas.vñ ō tali sene ōr Sap.iiij.Cōsūmatꝰ i breui expleuit tpa ml̄ta.⁊ ibidē.Senectꝰ em̄ venerabil̄ ē ⁊ nō di/uturna:neq3 nūero annoꝝ cōputata.Et iō ō iuuene tpe:sed sene moribꝰ ōr Job.xlj.Exi/stimabit abyssum q̄si senescentē.Diabolꝰ ei magis timet ⁊ plus dolet cū videt iuuenē in abysso hūilitatꝭ ⁊ aliaꝝ ꝟtutū imersū3 q̄3 cū aspicit senē eisdē ꝟtutibꝰ deditū.Et iō semꝑ valde timuit btām ꝟgine3:q̄ a p̄meua etate fuit imersa i abysso oīm bonoꝝ moꝝ ⁊ sapiē tie diuine.Predictū em̄ fuerat de illa Eccli xxiiij.A mari abūdabit cogitatio eiꝰ:⁊ ꝯsili/um illꝰ i abysso magna.Et i eodē c.ipa in/q̄t.Profundū abyssi penetraui.Et ꝯnter h tertio mō anti q̄ fuit:⁊ ideo sūme fructuosa.

Triplex antiq̄tas

Alit palme assimilatur

¶Alijs q̄3 rōnibꝰ ipa btīssima ꝟgo assimilatur palme.Sicut em̄ palma hab3 radicꝭ ꝓ/fūditatē.h3 em̄ radicē i terrā multū defixā. sic bn̄dicta ꝟgo habuit radicꝭ ꝓfunditatē.i. cordis ꝓfundissimā hūilitatē.⁊ iō deꝰ respe/xit humilitatē ancille sue.Lu.j.Itē sicut palma hab3 culmis sublimitatē.q2 ē arbor ma/gne ꝓceritatis ⁊ altitudīs.s3 ad cedri altitudinē nō ꝑtigit:vt ōt glo.sup ps̄.Sic btā virgo magnā h3 altitudinē meritoꝝ ⁊ p̄mioꝝ: iux̄ illō qd̄ supius allegatū ē Ecci.xxiiij.vbi ipa ait.Ego i altissimis habitaui.s3 tm̄ nō ꝑ/uenit ad altitudinē cedri.i.chr̄i.ꝓp̄ hāc aūt altitudinē de ipa ꝟgine dici p̄t illō Cañ.vij. Statura tua assimilata ē palme.Sicut etiam fructꝰ palme.s.dactyli sūt suauissimi:ita etiā fructꝰ btīssime ꝟgis fuit suauissimꝰ.de q̄ ipi ꝟgini ōr Luc.j.Bn̄dictꝰ fructꝰ vētris tui.Qui etiā fructꝰ palme tāto dulcior ⁊ sa/porosior ē q̄nto imediatiꝰ radijs sol̄ exponit nō est miꝝ si fructꝰ ꝟginal̄ fuit dulcissimꝰ ⁊ sapidissimꝰ cū radijs eterni sol̄.i.diuis splēdoribꝰ imediate sit ꝯiūctꝰ:imo ipe ē splēdor glīe diuie.Heb.j.Sicut etiā palma ē arbor pulcerrima.Uñ Leuit.xxiij.dixit deꝰ filijs isrl̄.Die p̄mo mēsis septimi sumetꝭ fructꝰ arboris pulcerrime spatulasq3 palmaꝝ:⁊ letabimini corā dño deo vr̄o.Sic etiā btīssima ꝟgo fuit pulcerrima.cui dixit eiꝰ celestꝭ spō/sus Cañ.j.O pulcerrima mulieꝝ pulcre sꝭ gene tue ⁊c̄.Sicut etiā palma lōgissimo tpe ꝑdurat:iux̄ illō Job.xxix.Sicut palma ml̄tiplicabo dies:ita btā ꝟgo ñ solū lōgissimo tpe s3 in eternū ꝑdurabit.Uñ ipa inq̄t Eccli xxiiij.Usq3 ad futuꝝ seculū nō ōsinā.Quia āt mr̄ dñi nr̄i iesu chr̄i ōr i sacra scptura ciuitas dei:vt p3 ps̄.lxxxvj.iō merito etiā appellat̄ vrbs palmaꝝ.q2 hab3 oēs ꝓprietates ipiꝰ palme.Felix igit̄ ille erit q̄ ꝑ deuotionē i ista vrbe sp habitabit.Btūs ille ō q̄ i morte sua poterit dici illō Judi.iij.Possedit vrbē palmarū.⁊ illō eiusdē li.iiij.c.Sedebat sub palma id ē sub vmbra ⁊ ꝓtectōe ꝟgis glīose.⁊ ō cuius aīa dici pōt illō.ij.Para.iij.Sculpsit i eā palmas.O igit̄ bone Jesu q̄ dixisti Nec. viij.Afferte ramos palmaꝝ.Cōcede mihi vt tibi obuiā ōuote veniā cū ramis palmaꝝ.sicͭ dn̄ adhuc mortal̄ eēs tibi obuiauerūt pueri hebreoꝝ Jo.xij.Fac vt deuotio mr̄is tue nūq̄3 a me discedat.vt ō me dici possit illō Ecci l.Steterūt circa illū q̄si rami palmaꝝ.⁊ illud Ezech.xlj.Palme celatura erat i pariete tēpli id ē aīe mei.Nō ē āt miꝝ si mr̄ tua appellat̄ palma.Nā ⁊ de capill̄ tuis ōr Cañ.v.Come eiꝰ sicut elate palmaꝝ.Preterea si de q̄lib3 sācto ōr ps̄.xc.Justꝰ vt palma florebit.Quare mr̄ tua sctōꝝ sctīssima ⁊ iustaꝝ iustissima tāq̄3 palma excellētissima floruisse nō credat̄.

¶Q beata ꝟgo dicit̄ rosa
Assimilatio.VI.

Rosa ōr btīssima ꝟgo.Uñ ipa inq̄t Eccli.xxiiij.Quasi plātatio rose in hiericho.Hiericho q̄ppe interp̄tat̄ luna:⁊ significat ecclīam militātē q̄ ad modū lune q̄3diu ē in p̄nti vita mltos defectꝰ h3.In hac g̃ hiericho btā ꝟgo ē plātata.q2 int̄ nos ⁊ deū ē media ꝯstituta. D

Qualitas rose

¶Rosa aūt p̄t ꝯsiderari q̄ntū ad sui q̄litatē:amenitatē ⁊ ꝟtutē.Primo q̄litas eiꝰ ē q̄druplex Una ē q2 rosa est frigida i folijs ⁊ calida i semine:ita q2 passiōes calidas sanat frigiditate folioꝝ:⁊ passiōes frigidas caliditate seminū.Scd̄a est q2 rosa est aq̄sa ⁊ rorida.i.rore plena.Tertia ē q2 rosa q̄nto plꝰ ꝯtrectat̄ tāto maior eiꝰ odor sentit̄.Quarta ē q2 rosa de spinis nascit̄ ⁊ tñ spinā nō hab3 nec illā imi/tat̄.Et ꝓp̄ hec oīa btīssima ꝟgo rose assimi/lat̄.Quidā em̄ sūt frigidi i amore dei ⁊ ista3 frigidā passionē ipa sanat dū eoꝝ corda ad dei amorē iflāmat.Et iō ōr ō illa Prouer.vlti.Non timebit domui sue a frigoribꝰ niuis Oēs em̄ domestici eiꝰ vestiti sūt duplicibꝰ. Frigꝰ niuis ē frigiditas mētis.Cōtra qd̄ frigus ipa suos domesticos.i.deuotos vestit

duplicib9.i.charitate dei ꝛ ꝓximi. Quidam
ꝟo alij sūt calidi.i.malo igne ꝯcupiſc iflāma
ti:q̄ꝝ calidā ifirmitatē ipa sanat. qꝛ i eis ignē
male ꝯcupiē extiguit ꝛ rorē grē refrigerātis
ifundit. Et iō dr Ecci. xliij. Ros obuiās ar/
Rosa est rorida dori veniēti humilē efficit eū. Scdo ipa ē ro
ta rorida.i.rore spūsſcti plena. Vn̄ angel9 ei
dixit: Aue grā plena Luc.j. Istū āt rorē diui
ne grē ab ea excutimus qn̄ ipam p d̄ſideria
feruētia exoram9. Ista āt excussio aliqn̄ fit
calore sol':ꝛ aliqn̄ calore ignis. Sol est chris
iuxta illud Malach.iiij. Vob timētib9 no/
men meū orieē sol iusticie. Ignis ē spūsſcūs
de q̄ saluator ait Luc.xij. Ignē veni mittere
i trā. Qn̄ g̃ ad ipam vehemēter afficimur ex
eo ꝙ solē iusticie i suo vtero habuit:tūc ꝟtu
te sol' ab ea rorē grē excutim9. qn̄ ꝟo ad ipaꝫ
vehemenē afficimur ex eo ꝙ ignis spūsſcti i
eā suꝑuenit:ꝛ ei9 ꝟtute dei filiuꝫ generauit:
tūc ꝟtute ignis ab ipa rorē grē impetram9.
Ista āt desideria feruētia ipa i nob generat:
imo etiā p̄occupat:iuxta illd Sap.vj. Pre
occupat q̄ se ꝯcupiscūt vt se illis p̄or ostēdat
Tertio ipa valde fuit ꝯtrita.i.tribulatiōib9
afflicta.ꝛ q̄nto maiores sustinebat ꝯtritōes
tāto maiores reddebat odores. nā i egypto
expulsa dedit odorē patientie. in passiōe filij
gladio ꝑforata dedit odorē fidei ꝑfecte. i tri
bulatiōib9 ꝟo q̄s a iudeis passa est dedit o/
dorē actiōis gratiaꝝ. nā de oib9 suis aduer/
sitatib9 grās deo referebat. Possum9 q̄ꝫ di
cere ꝙ q̄nto aliq̄s magis ꝯtrectat btissimā
ꝟginē de ea meditādo:loq̄ndo:ꝛ scribendo:
tāto maiorē sentit deuotiōis odorē. Quarto
ipa fuit d̄ iudeis p pctm̄ spinoꝝ nata:sed tn̄
ipa nunq̄ꝫ fuit aliq̄ pctō ifecta:nec eoꝝ mo
res est imitata. Vn̄ canit ecclia in q̄dā offi/
cio q̄ vtunē aliq̄ religiosi. Sicut spina rosaꝫ
genuit iudea Mariā. Judei em̄ erāt sup̄bi:
ſꝫ Maria hūillima. iudei erāt vicijs pleni:
ꝛ ipa grā plenissima. iudei erāt terrēa appe/
tētes:ꝛ ipa celestiū auidissima. iudei erāt lu
xurie d̄diti ꝛ ipa castissima. Seruauit nāq̄ꝫ
ꝯsiliū pris sui Dauid sibi di.ps.xliiij. Audi
filia ꝛ vide ꝛ obliuiscere ꝑplm tuū ꝛ domuꝫ
pris sui. Domū em̄ pris sui ꝛ ꝑplm suū ē ob
lita:qꝛ ei9 mores nō fuit imitata. Fuit etiāꝫ
ista rosa nata d̄ Eua spinosa:ſꝫ ei9 nāim nō ē
imitata. Vn̄ Ber. i q̄dā ser. inq̄t. O ꝟgo ꝟga
nobil':ꝟga iesse p quā i ramo ꝯualuit q̄ ꝑie/
rat i radice. Radix amaritudis Eua: ram9
eī ne dulcedis maria. Mirāda ꝛ ꝑfundissi/
ma dispēsatio diuie sapie ꝙ tal' ꝟga nasciē d̄
radice tali:tal' filia d̄ tali mr̄e. tal' libras d̄ ta
li ꝟuitute p̄scp̄ta:tal' imperatrix d̄ tali capti
E na:d̄ tā sicca spina tāflorens rosa. ¶ Scdo
Rosa est amena. rosa p̄t ꝯsiderari q̄ntū ad suā amēitatē. Ipa
em̄ ex sua amenitate delectat visum:olfatuꝫ
gustū ꝛ tactū:vt dr Pli.li.xx.nāl' his. Et sil'r
btā ꝟgo delectat nos q̄ntū ad spūalē visum
sua pulcritudie:qꝛ ei9 spēs ē valde g̃tiosa. vn̄
i ei9 figura dr Hester.ij. Erat pulcra valde
ꝛ icredibili pulcritudie ꝛ oim ocul' g̃tiosa ac
amabil' videbaē.ꝛ.xv.c. etiā dr. Ipa āt roseo
colore vultū ꝑfusa:ac g̃tꝫ ꝛ nitētib9 ocul' ꝛc.
Delectat etiā āgelos:qꝛ facies ē valde gl'iosa
Vn̄ psal.xliiij.dr ei. Vultuꝫ tuū dep̄cabunē
oēs diuites plebis. diuites em̄ pleb sūt āgeli
q̄ p̄ ceterꝫ hn̄t diuitias regni celoꝝ. Delectat
q̄ꝫ ipm chrm:qꝛ ei9 facies est valde speciosa.
vn̄ in p̄allegato ps.ei dictū fuit. Cōcupiscet
rex decorē tuū. Ipe em̄ Cañ.ij. illi inq̄t. Ostn̄/
de mihi faciē tuā:sonet vox tua i aurib9 me/
is. vox em̄ tua dulcis ꝛ facies decora nimis
Et ꝑp̄ ista tria dr ei illd Judith.xv. Tu gl'ia
hierlm.i.chri q̄ est pax nr̄a:ad Eph.ij. Tu le
ticia isrl'.i.angeloꝝ q̄ i celo ſp vidēt faciē pa/
trꝫ. Mat.xviij. Tu honorificētia ꝑpli nri.i.
generꝫ hūani. Nā oē hoim gen9 i terrꝫ simi cō
surgit ab ortu ꝛc. vt ait Boet. in.iij.de ꝯsol.
c.xij. Oēs em̄ hoies traxerūt originē ab Adā
Eccli.xlix. ꝛ iō dicunē h̄ respectu vn9 ꝑplus
In visiōe g̃ faciei btē ꝟgis chris gloriaē:an/
gel9 letaē:ꝛ humanū gen9 honoraē. Secun Rosa de
do delectat spūalē olfatū p̄ sui odoris imen lectat ol/
sitate. de q̄ odore dr Cañ.iiij. Odor vestimē factum
toꝝ tuoꝝ.i.ꝟtutū sicut odor thurꝫ. qꝛ ꝛ deo
fuit gratum sacrificiū ꝛ recreauit animū no
strū. De isto etiam odore dr ps.xliiij. Myr
rha ꝛ gutta ꝛ casia a vestimentis tuis ꝛc.
Myrrha em̄ q̄ est amara significat castita/
tē siue carnis mortificationē. gutta q̄ tumo
res frāgit significat humilitatē. casia ꝟo q̄ i
aq̄s nasciē significat fidē:q̄ in baptismo ꝑci
piē. Iste nāq̄ꝫ tres ꝟtutes fuerūt in ipa val
de odorifere. Nā castitas siue ꝟginitas fecit
odorē angelo:humilitas deo:ꝛ fides ei9 odo
rē fecit toti mūdo. Tertio delectat spūalē gu/
stū sua suauitate. Vn̄ ipa inq̄t Eccli.xxiiij.
Qui edūt me adhuc esuri.ꝛ q̄ bi. me adhuc
sitiēt. Ipa ei reficit mēoriā cogitatiōib9 sctis
itelligētiā itentōib9 rectꝫ:ꝛ volūtatē affectōi
bus mūdis. Et iō dr Eccli.xv. Cibauit illuꝫ
pane vite ꝛ itellect9:ꝛ aq̄ sapie salutarꝫ pota
bit il. Ipa nāq̄ꝫ cibat mēoriā pāe vite:qn̄ i ta
lib9 cogitatōib9 eā reficit. ꝛ intelligētiā pane
itellect9 qn̄ rectꝫ intētiōib9 eā pascit. ꝛ volun
tatē potat aq̄ sapiētie salutarꝫ:qn̄ sapidis af
fectiōib9 eā nutrit. Quarto delectat spūalē
tactū sua hūanitate ꝛ lenitate. Vn̄ Ber. in/
q̄t. Quid ad mariā trepidat accederē hūana
fragilitas? nihil austeꝝ in ea:nihil terribile
inuenies:tota suauis ē. Quia igiē ē ita sua/
uis:ab oib9 ē q̄rēda:arripiēda ꝛ amplexāda
Querenda p meditatiōem:iuxta illud Sa/
pien.viij. Hāc amaui ꝛ exq̄siui a iuuētute

mea. Arripieda vo e p imitatione/ et amplexada p deuotione. et io dz puer. iiij. Arripe il lam, exaltabit te: et glorificaberis ab ea cu ea fueris amplexatus. Dabit capiti tuo augmeta graciarum: et corona inclyta proteget te. Propter ista aut oia canit ecclesia: Speciosa facta es et suauis in delitijs tuis scta dei genitrix. Per hoc em qd dz speciosa: notat q ipa delectat spualem affectum. Per hoc q dz: et suauis, notat q ipa spualem delectat gustum. p hoc vo q dz: scta dei genitrix: notat q ipa delectat spuale olfatum. In hoc em q dz genitrix fuit i vtero suo balsamum paradisi habuit. et ideo tota odorifera fuit.

F Virtus rose

¶ Tertio rosa pt considerari quantu ad sua virtute. siquidem ex rosis aliqn fit electuarium: aliqn oleum vl collyrium aut emplastrum: et diuerse pparatiões contra diuersas infirmitates. Maxime aut hz rosa virtute sup qdruplice ifirmitate. Ipa em stomachum et cor confortat: fluxum ventris refrenat: oculos clarificat: et dolore capitis sanat: vt dz i li. d pprie. re. qs virtutes rose cu mltis alijs ponit Pli. vbi s. et silr b. vgo cor confortat dado charitate dei: q intantu cor forte fac vt pp chrm vita etia ptipedat et mortez libenter subeat: iux illd Can. viij. Fortis est vt mors dilectio. vn Aug. inqt: Oia seua et immania/ facilia/ et pe nlla fac amor. Ipa qz fluxum pctorum refrenat dando timore: q pcta vitare fac: iux illd puer. xv. In timore dni dz clinat ois ho a malo. Ipa qz oclm intellus clarificat dado diuinorum cognitoz. q qde cognitio oclm mentis illuinat. iux illd ps. Declaratio smo. t. il. et itez: Preceptu dni luci. il. ocu. Ipa etia caput mentis (q e spes) sanat qn spe nram tepida ad celestia desideria subleuat. Q ei spes sit caput mentis pbat p illud. j. Thes. v. Et galea spe salutis assumite. Propter ista aut oia dz Ecci. xxiiij. Ego mr pulcre dilectois. Ecce q cor confortat p charitate. et timoris. Ecce q fluxu viciorum restringit p timorez et agnitois. ecce q spuale visu clarificat p diuinorum illuinatione. et scte spei. ecce q caput mentis sanat p spei subleuatione. Pro pclone aut huius ptis dico q b. vgo fuit illa rosa d q ex poni potest illud Virgilij in culice di. Et rosa purpureo crescit rubicuda colore. Semp ei fuit qsi rosarum flos in diebus vnis: Ecci. l. Seruauit naq: documentu qd i eiusde li. xxxix. c. hr, vbi dz: Quasi rose plantate sup riuos aqrum fructificate.

G Oliua arbor

¶ Q b. vgo dz oliua. ¶ Assilatio. vij.

Beatissima vgo p oliuam figuratur. Oliua em considerari pt qntu ad arbore et qntum ad fructu et qntuz ad liqre. Quantum ad pm e sciendum q oliua e viriditatis continue: e signu recociliationis facte: e signu victorie assecute: et e fecuda i sobole. Et qntu ad ista qttuor ostedit de bta vgie qlis fuit qntu ad se ipam et qntu ad deu: et qntu ad demoes et qntu ad nos. Prio igit oliua est viriditatis continue: q viret in estate: i hyeme: in vere et in autuno. et qntu ad h ondit de bta vgie qlis fuit qntu ad se viriditate sue scitatis nuq amisit: nec i estate consolatiois: nec i hyeme tribulatiois. vn dicere poterat illd Job. xxvij. Donec deficia no recedam ab innocetia mea. Justificatioez meaz qua cepi tenere no desera. Tenuit etia viriditate scitatis in vere iuuetutis et i autuno senectutis: q eude feruore que huit i iuuetute hauit i senectute. vn pt sibi pueire illd Deu. xxxiij. Sic des iuuetutis tue ita et senectus tua.

Scda oliua e signu recociliatois facte. vn dz in historijs romanorum q qn legati rhomanorum mittebant p pace facieda: portabant ramos oliuarum: put etiaz refert Isi. xvij. ethym. Et qntu ad hoc ondit qlis fuit bta vgo qntu ad deum: q ipm nob recociliauit: Vn in signum huius recociliatiois facte ageli in eius pturitioe catauerut Gloria in excelsis deo: et i terra pax hoibus bone voluntatis. Lu. ij. Hec e illa mlier sapientissima q recociliauit Dauid filio suo ij. Reg. xxiiij. et q deu recociliauit generi humano. hec e illa coluba innocetissima: q portauit in arca Noe ramu oliue viretibus folijs in ore suo. Gen. viij. transsumptiue in c. vnico. § q: vo de sa. vnc. p h indicans deuz hoi e recociliatu.

Oliua signum recociliacois.

Tertio oliua est signu victorie assecute. Na olim apud athenas victores ramis oliuarum cosueuerat coronari: sicut dicit Plin. li. xvij. natural historie: et ponitur et in li. de pprie. rex. Et qntu ad h ondit qualiter bta vgo se huit qntu ad demoes: q eos supauit et vicit. Ipa qppe contriuit capud diaboli et suggestiois. iux illd Gen. iij. Ipsa coteret caput tuu Ite confudit astutia sue deceptiois iux illd Judith. xiij. Una mlier hebrea fec confusione in domo nabuchodonosor. Item eiecit eu a dnio sue ptatis: iux illd Judith. ix. Erit meoriale nois tue cu manus femie deiecerit eu.

Oliua signum victorie.

Quarto oliua est fecuda i sobole: q multas nouellas platatioes generat. et qntu ad h ondit qlis sit b. vgo qntu ad nos. Ipsa em tanq mlier fecuda multos filios generat in fide et gra. vn dicere pot cu ppha ps. lj. Ego aut sicut oliua fructifera i domo di et c. Ite ei dici pot illd ps. cxxvij. Filij tui sic nouelle oliuarum i circuitu mese tue. Ipa vo filios qs generat pus ea secu i mesa cibat: iux illud Ecci. xv. Cibauit illu pane vite et intellectus. Ipa ei cibat itellectu di cognitoe: et affectu di timore: q amor e vita aie.

Oliua e fecuda in sobole.

Scdo oliua considerat qntu ad fructu. Scdm aut Isid. vbi s. fructus oliue pmo rubescit: postea virescit: deinde nigrescit. Et silr bta vgo fuit rubea per charitate: viridis p vginitate: et nigra p huiu

H Fructus oliue.

liratē iuxta illō. Cañ.j. Nigra suz: ecce nigre
do hūilitatꝭ: sꝫ formosa: ecce viredo ꝟgitatis
Sic pelles salomōis: ecce rubedo caritatis
Ul' pōt dici ꝙ fruct⁹ isti⁹ oliue fuit christ⁹ q̄
fuit viridis in tota sua ꝯuersatione: iux̄ illō
Lu.xxiij. Si in viridi lig̅ h̄ faciūt: ī arido q̄d
fiet? Fuit ēt rube⁹ ī passiōe. vñ āgeli dixerūt
ei in ei⁹ ascēsiōe illō Esa.lxiij. Quare rubrū ē
indumētū tuū? Fuit aūt niger in morte: iux̄
illō Apoc.xvj. Sol fact⁹ ē niger ⁊c. Tertio
oliua ꝯsideraṫ q̄ntuz ad liq̄rē. De q̄ liq̄re sic
dr̄ Isid.xvij.li.Etym. Surgit oleū ex ama
ritudine radicꝭ in pabuluz lumis. ī refectio
nem esurientꝭ ⁊ ī medicinā vulnerꝭ. Si igiṫ
oleū oliue ē valde vtile mortalib⁹: nā in lu
cerna poniṫ ad illūiandū ⁊ ad ignē nutriendū:
⁊ languidis mēbris apponiṫ ad medendū: ⁊
cibis addiṫ ad cōdiendū. Sic oleū btē ꝟgis
.i. pietas ei⁹ illūiāt tenebrosos in dei agnitō
ne. vñ appellaṫ mr̄ agnitiōis Ecci.xxiiij. q̄d
q̄dē facit lūie sue gr̄e. ⁊ iō ipa inq̄t in p̄dicto
c. penetrabo inferiores ptes terre: et inspiciā
oēs dormiētes. ⁊ illuminabo oēs sperantes ī
dño. Ipa q̄ꝫ curat languidos ⁊ sanat vulne
ratos medicia sue miscōie: iux̄ illō Ecci.xx
iiij. Medicina oīꝫ in festinatōe nebule. i. i fe
stina mi̇ratiōe marie. Possum⁹ ēt dicere ꝙ
eos ꝯsolidat dei timore. q̄ expellit peccatum.
Eccl'i.j. Pctm̄ est languor aīe. Et ꝓpṫ h̄ ipa
dr̄ mr̄ timorꝭ. Eccl'i.xxiiij. Ipa q̄ꝫ cibat ⁊ nu
trit suos deuotos mltiplici ꝯsolatiōe ⁊ sati
at famelicos dulcedine gr̄e ⁊ visitatōis sue:
iuxta illud Prouer.vlt. De nocte surrexit et
dedit p̄dā domesticꝭ suis et cibaria ancillis
suis. imo nos oēs inuitat di. Ecci.xxiiij. Trā
site ad me oēs q̄ ꝯcupiscitꝭ me: ⁊ a generatio
nib⁹ meis adīplemini. ¶ Nō ī merito igitur
oliua significat miscōiam btē ꝟgis. vñ ipsa
inq̄t Ecci.xxiiij. Quasi oliua speciosa ī cam
pis. Ex q̄b⁹ ꝟbis hr̄ ꝙ ipa hꝫ misericordiā ex
cellentē ꝯgruentē ⁊ patentē. Prio āt hꝫ miṡi
cordiā excellētez. ⁊ h̄ patꝫ p h̄ ꝙ vocaṫ oliua.
sic em̄ oleū supeminet oib⁹ liq̄rib⁹. ⁊ si subt⁹
ponaṫ supnatat. sic miscōia btissime ꝟgis su
peminet oib⁹ alioꝝ sctōꝝ mi̇ratiōib⁹. vñ de
ipa exponi p̄t illō Ecci.xxviij. Miscōia hōis
scꝫ cuiuslibꝫ alteri⁹ circa ꝓximū suum Mi
sericordia āt ei⁹ sup oēm carnē. Scd̄o habet
miscōiam ꝯgruentē. q: tūc maxie miscōiam
exhibꝫ qñ maior necessitas īminet. q̄d nota
tur p h̄ ꝙ dr̄ speciosa. q: sicut dr̄ Eccl'i.xxv.
Speciosa ē miscōia ī tpe tribulatiōis. Ter
tio hꝫ miscōiaꝫ cōem ⁊ patentē. q̄d notaṫ per
hoc ꝙ diciṫ: in campis. Ad oliuas eī hortoꝝ
nō pꝫ oib⁹ ingressus. ad oliuas aūt cāporū
oib⁹ est access⁹. Quidā em̄ sctī sunt sic oliue
hortoꝝ: q: tenēt miscōias suas clausas: eo ꝙ
digni non sumus eas recipe. Btā aūt virgo

I
Liq̄r oli
ue.

K
Triplex
miscōia
marie.

habꝫ miscordias oib⁹ cōmunes ⁊ aptas. Et
iō ipa oēs inuitat ad suā mi̇rcordiā di. illō
Prouer.ix. Uenite cōmedite panē meuz: et
bibite vinū. s. mi̇ricordie mee: et illō Esa.lv.
Omes sitiētes venite ad aq̄s ⁊c. ¶ Pōt ēt
dici p h̄ ꝙ dr̄ q̄ꝫ oliua speciosa in campis:
notaṫ ꝙ ipa habet mi̇ricordiā naturalē tota
lem ⁊ vniuersalē. Primo em̄ habet mi̇ricor
diam naturalem: ꝙ notaṫ cū dr̄. quasi oliua.
Sol⁹ em̄ de⁹ ē ꝓprie oliua. i. ipa miscōia: q:
ipi naturale est ⁊ ꝓpriuz mi̇reri sp ⁊ pcere: vt
canit eccl'ia. btā aūt ꝟgo ē q̄si oliua. q: in tan
tū ē mi̇reri asueta et ad mi̇ricordias ita pro
pta ꝙ q̄dāmō ē dei simillima. Scd̄o hꝫ mi
ricordiā totalez. ꝙ notaṫ p h̄ q̄d dr̄: speciosa.
q: ī omi sui pte est pulcra. s. in ramis ī folijs
⁊ ī fructu. Aliq̄ em̄ hñt mi̇ricordiā in ramis
.i. in corde p affectū ꝯpassiōis. Alij ꝟo in fo
lijs. i. ī ꝟbis p affectū ꝯsolatiōis. Alij āt ī fru
ctu. i. in ope p affectū exhibitiōis. Uirgo āt
Maria ē oliua speciosa: q: hꝫ miscōiaꝫ ī cor
de exhibēdo materne cōpassiōis affectū. ⁊ in
ore p nobis aduocādo apud deū. et ī ope ex
hibēdo nob sue miseratiōis auxiliū. Tertio
habꝫ miscōiam vniuersalē. q̄d notaṫ p h̄ q̄d
diciṫ ī campis. Sūt em̄ q̄dam sctī q̄ videnṫ
hr̄e miscōiam spēalez. q: aliq̄b⁹ subueniunt.
et aliq̄b⁹ nō. Alij ꝟo pticl'arē: q: sup aliquibus
infirmitatib⁹ videnṫ accipisse a deo ptātem
curādi: vl' in certis gr̄ijs subueniendi. sic be
atus Anthoni⁹ sup adustiōe cuiusdā ignis.
Et sctōs Leonard⁹ sup inclusos in custodia
carceris ⁊ hmōi. Quidā ꝟo sctī videnṫ habe
re miscōiaꝫ localē: q: maiora bñficia p̄stant
in aliq̄bus locis. sicut in loco sue sepulture:
vel ibi reliquie ꝯseruanṫ. Quidā autez tem
poralē: q: aliq̄b⁹ tēporib⁹ magis subueniunt
sicut pꝫ in martyrib⁹ ⁊ in alijs sctīs qui tpe
sue passiōis vel canonizatiōis: qñ. s. efficiun
tur noui chrī milites sunt se iuocātib⁹ magꝭ
liberales. Miscōia aūt bñdicte ꝟginis ē sic
oliua in campis: q: oib⁹ est vniuersalis atq̄ꝫ
cōmunis oib⁹ psonis: sup oib⁹ morbis curā
dis ⁊ gr̄ijs cūctꝭ ꝯcedēdis: ⁊ ī oib⁹ locꝭ ⁊ atq̄ꝫ
tempórib⁹. ¶ Possum⁹ ēt dicere ꝙ beatissi
ma ꝟgo assimilaṫ oliue mltꝭ alijs ex causis
Nam oliua in arbore siue ligno hꝫ soliditatē
⁊ sil'r ipa fuit valde solida in fide. vñ de illa
dici pōt illō Ecci.l. Quasi vas auri soliduz:
et sic lignū oliue ē imputribilis et puritatis
sic ipa fuit imputribil' et purissima in carne
Fuit nāq̄ꝫ illud lignū de q̄ dr̄ Esa.xl. Lignū
imputribile sibi elegit artifex sapiēs. Itē sic
oliua ī medulla est mlte humorositatis. ita
ipa fuit plena humore gratie in mēte: iuxta
illō Lu.j. Aue gr̄a plena. Itē sic oliua habꝫ
in fronde viriditatē (naꝫ vt sup̄ diximꝰ: folia
oliue semp virent) sic folia. i. ꝟba btē ꝟginis

Maria
de huius mise
ricordias
naturalē
totalē et
vniuersa
lem.

L
Maria
oliua alijs
ratiōi
bus

nis sp fuerũt virida.i.vtuosa. In oī em̄ vbo
suo viroꝛ virtutis apparuit. Eiꝰ ei prudētia
apparuit ī inq̄rēdo: qñ dixit angelo: Quō fi-
et istud ⁊c. Lu.j. Hũilitas āt in cōsentiēdo
qñ dixit: Ecce ancilla dñi ⁊c. ibidē. Deuotio
āt in laudando deũ: cũ ait: Magnificat aīa
mea dñz. ibidē Dilectio charitatis iq̄rendo:
qñ dixit. Fili qd fecisti nob sic: ego ⁊ pr̄ tuus
⁊c. Lu.ij. Pietas in cōpatiendo: cũ dixit Ui
nũ non hñt. Jo.ij. ⁊ sic de alijs eiꝰ verb Itē
sicut oliua habet in floꝛe suauitatē. naz flo-
res eiꝰ suauiť redolent. ita floꝛes b. vginis id
est. eiꝰ moꝛes odoꝛe honestatis plurimum
redolebāt Nā tanta floꝛebat ipa virgo mo-
rũ honestate vt in eius aspectu oīs tentatio
carnal' ab eā inspiciente fugareť. vt ait. Hie
ro. Et idō de illa dici pōt illud Job xv Lereť
q̄si oliua ꝓijciens floꝛem. et illud Aggei.ij.
Lignum oliue floꝛuit. Sicut etiā oliua ha-
bet in fructu vnctuositatem. et quāto oliue
sť nigrioꝛes exteriꝰ: tāto sunt maturioꝛes ⁊
vnctioꝛes interius: et ad exp̄mendum ex eis
oleũ sunt aptioꝛes. Similiter fructꝰ.i. ope-
ratiōes beatissime virginis: q̄uis exteriꝰ ni
grescerēt ꝑ humiliatiōem: tñ iteriꝰ habebāt
imensaz gr̄e ⁊ deuotiōis vnctionē. E idō oēs
debemꝰ h̄ oleo vngi: vt de q̄libet nostruz ve-
rificeť illud ps. ciij. Ut ex hilaret faciē eius i
oleo. transsumptiue in ca. vnico. §. qꝛ vero
de sacra vnctione. Ue aũt illi de q̄ vificať il-
lud. Deuť. xxiiij. Oliuas habebis: ⁊ illis nō
vngeris. Beati aũt illi q̄ dixerũt huic oliue:
Impera nobis: Judicũ. ix. Hec est ei oliua
pullulans. Eccī. xxiiij. Nō solũ aũt ipa diciť
oliua: sz etiā eiꝰ filiꝰ. Un̄ d̄ ambobꝫ dici pōt
illō Zach. xiiij. ⁊ Apoc. xj. Hi sunt due oliue
quia igitur dñs nr̄ de hac oliua natus ē pōt
dici de eo illud Osee. xiiij. Erit quasi oliua
ramus eius. Et ꝓpterea de illo ꝓphetatũ fu-
it Zach. xiiij. vbi d̄r. Stabunt pedes eiꝰ suꝑ
montem oliuarũ: qui est ꝯtra hierusalez ad
oꝛientez. In ipo etem̄ monte olíueti Jesus li
benē moꝛabatur vt pz Matth. xxvj Mar
xj. ⁊ Jo. viij. O igitur amenissima oliueta.s.
christi et beatissime virginis. Et beati illi de
quibus dici poterit in eoꝛum moꝛte illō Ne
emie. ix. Possiderũt oliueta ⁊ ligna pomife
ra. Istis aũt dici potest illud Deuť. vj. ⁊ Jo
sue. xxiiij. Dedit vobis deus oliueta que nō
plantastis. O igitur domine deꝰ: qui p̄cipis
nobis illud Nemie. viij. dicen̄. Afferte fron-
des oliuaꝝ. fac vt ī me verificetur illō Deu.
viij. vbi populo israel dictum est Introdu-
cet te dñs in terram ī q̄ nascuntur oliue. Si
em̄ me in hoc oliueto semel introduxeris: tā
tum: non solum de frontibꝫ: sed etiam de oli
uis colligam: q̄ tibi placitum sacrificiuz de
ipsis quotidie offeraz.

Q̄ bt̄a vgo dicitur Platanꝰ
Assimilatio. viij.

PLatano assimilať virgo benedicta
Pio rōne adaq̄tionis. qꝛ sic pla- M
tanus optime crescit iuxta aq̄s s̄m
illud Oui.i.j. de reme. amo. Quā
platanꝰ riuo gaudet: q̄z ꝓpl's vnda. Et q̄z li-
mosa cāna palustris humo. Ita bt̄a vgo op-
time creuit iuxta aq̄s diuine gr̄e. ⁊ ideo illis
vsibꝫ nos addere possumꝰ ⁊ dicere. Gr̄az sic
sanctā fouit diuina Mariā. Et ꝓpť h̄ ipa in-
quit Eccī. xxiiij. Quasi platanꝰ exaltata sum
iuxͣ aq̄s. Scđo assimilať platano rōne eq̄ti-
onis. qꝛ sic platanꝰ lz ascēdat in altũ: iuxͣ illō
Uirgilij in culice. Nā p̄mũ pꝛona surgebāt
valle patētes Aerce platanus. tamen ad alti
tudinē cedri libani ñ ascēdit: iuxͣ illud Eze.
xxxj. Et platani nō fuerũt eq̄les frondibꝫ il-
liꝰ Trāssũptiue in c. p̄ncipiũ. d̄. pe. di. ij. Sic
bt̄a vgo lz in altũ ascēderit ꝑ vtutũ oīm sub
limitatē: nō tñ ꝑuenit vsq̄ ad altitudinē ce-
dri.i. filij sui. Tertio assimilať platano rōne
infr̄iōis. qꝛ sicut platanꝰ lz de se sit steril': tñ
si inserať facit bona poma: iuxͣ illō Uirgilij
in. ij. geoꝛg. Et steriles plātani malos gesse-
re valētes. Sic bt̄issima vgo lz ꝓpť votũ vgi
tatis esset steril': tñ ꝑ insertiōem spũssctī pro-
duxit ex se ⁊ ꝑtulit ī vtero suo pomũ dulcissi
mũ ꝑadisi. Quarto assi'lať platano rōe dila
tationis.s. folioꝝ. Platanꝰ em̄ est arboꝛ sic
dicta ꝓpť latitudinē folioꝝ. vt ait Isid. xvij
li. Etym. eo q̄ eiꝰ folia sunt patula ⁊ ampla
Nā platos grece planũ d̄r latine. Folia autē
vginis benedicte.i. eiꝰ vtutes q̄bꝫ oꝛnata fu
it eiꝰ vita: fuerũt patula ꝑ exemplũ: ⁊ ampla
ꝑ meritũ: ⁊ tñ plana.i. hũilia ꝑ d̄spectũ. quia
q̄ntũcũq̄ eēt gr̄a ⁊ vtutibꝫ plena: tñ se semꝑ
hũiliabat ⁊ d̄spiciebat ancillā d̄i se vocando
Quīto assil'ať platano rōe ꝯplexiōis. qꝛ pla-
tanꝰ est arboꝛ frigida et sicca. d̄r ī li. de ꝓꝛie.
re. ⁊ b. vgo ab oī ardoꝛe auaritie frigida fu-
it: ⁊ ab oī humoꝛe ꝯcupiscētie sicca: qꝛ terre-
na toto coꝛde despexit. ⁊ nihil in se ꝯcupiscē-
tie habuit. Sexto assimilať platano rōe cu-
rationis. Nā folia platani ad curandas pas-
siones calidas ⁊ humidas ifirmitatũ sť val
de vtilia: qꝛ hũoꝛez d̄siccāt ⁊ caloꝛē tp̄āt: reu
ma restrigunt ⁊ ꝯ tumoꝛē caliduz ocl'oꝝ iu-
uāt: s̄z Diasco. put ēt poniť in li. de ꝓꝛie. re.
⁊ a Pliñ. in. xij. li. natuř. hist. Sil'r etiā folia
b. vgis.i. eiꝰ vba qñq̄ ardoꝛē auaricie tp̄ant
sicut qñ dixit ī suo cātico. Esurientes imple-
uit bonis ⁊c. qñq̄ vo humoꝛē luxurie desic-
cāt sic qñ dixit angelo. qm̄ viꝝ nō cognosco.
Luce.j Qñq̄ etiā fluxũ reumatũ.i. cogitati-
onũ coartāt. Nā velut reuma capitis ad in-
ferioꝛa fluēs est cogitatio mentis ad inferio-
ra tendens. quā vgo benedicta suo verbo et

xe̅plo ad supiora reuocat ꝛ restrigit dicens Magnificat anima mea dn̄m. Et exultauit sp̄us meꝰ in deo salutari meo. Dic̄ em̄ in do ꝛ nō in mō. Itez ɔtra tumore̅.i.supbiaz iuuant eiꝰ v̄ba: cū dr̄. Fecit potētiā in brachio suo: dispsit supbos ꝛc̄. et deposuit potentes de sede ꝛc̄. Dic̄ qꝫ vnicuiqꝫ supbo illud Job xv. Quid te eleuat cor tuū et q̄si mag cogitans attonitos habes oculos? Quid tumet ɔ deū sp̄us tuus

Q̄r bt̄a v̄go dr̄ cinnamomū Assil'atio.ix.

Cinnamomo assilat̄ v̄go btīssima que Ecc̄i.xxiiij. inq̄t. Sicut cinnamomū et balzamum aromatizans odo: e̅ dedi. Est au̅t cinnamomum spe̅s sicca calida ꝛ aromatica: s̄ꝫ Diascorꝫ et Platearīū. put etiā ponit̄ in li. de ꝓpri. re. de q̄ specie fit mētio in. l. s. ff. d̄ publica. Et sil'r ip̄a fuit sicca in carne p̱ ꝑgnantiā ꝛ ꝑcitatem. calida in aīa p̱ feruore̅ ꝛ charitate̅ et aromatica i vtroqꝫ ꝓpt̄ mūdiciā ꝛ puritate̅. ¶ Est āt sciēdū q̄ cinnamomuꝫ cognoscit̄ p̱ q̄nqꝫ siḡ q̄n est bonū. ꝓpt̄ q̄ v̄gine̅ b̄ndictā merito representat. Prio ex colore. q: nō dꝫ esse palliduꝫ nec nigꝝ: sed surruffum. vt dr̄ in li. de ꝓprie. re. Et similit̄ beata v̄go nō fuit pallida p̱ vanā gl'iam: nec nigra p̱ alicꝰ peccati maculā: s̄ꝫ surruffa p̱ charitate̅ succensaꝫ. iuxta illud qd̄ inq̄t Hiero. in s̄mone assūptōis dī. Totam ipaꝫ icanduerat diuinꝰ amor. totāqꝫ repleuerat sp̄ussc̄ti gr̄a. vt in ea nihil ee̅t quod mundanꝰ violaret affectꝰ. sed ardor ɔtinuus ac ꝑfusi amoris ebrietas ꝛc̄. Scd̄o cognoscit̄ ex odore. q: ex sua aromaticitate ml'tū ɔfortat cerebrum et fluxum restringit: vt dr̄ in p̄dicto li. d̄ ꝓprie. re. A cerebro au̅t fluūt sensꝰ et motꝰ. Odor igit̄ sc̄titatꝫ bt̄e v̄ginis ɔfortat v̄tute̅ motiuā: dū eam allicit ad bn̄ opandum. ɔfortat etiā v̄tute̅ affectiuam dū illam inflāmat ad diligenduꝫ. Ite̅ v̄tutez itellectiuā dū eā illūiat ad cognoscēdū. Iste etiā odor sue sc̄titatꝫ restringit fluxū carnalitatis: et īō assil'at odori thurꝫ. cuiꝰ v̄tute restringit̄ fluxus reumatis. vnd̄ ei dr̄ Can̄. iiij. Odor vestimētoꝝ tuoꝝ sic̄ odor thurꝫ. Tertio cognoscit̄ cinnamomū ex sapore. q: appetitū acuit ꝛ īō in salsamētꝫ poni ɔsueuit. ꝛ similit̄ bt̄ā v̄go inflāmat nr̄m desideriū ꝛ acuit appetitū. vn̄ Ecc̄i. xxiiij. ip̄e iq̄t. Qui edūt me adhuc esurie̅t ꝛc̄. Quarto cognoscit̄ ex subtilitate. grossū ei cinnamomuꝫ n̄ e̅ bonū: sed subtile. vt dr̄ i d̄ li. d̄ ꝓprie. re. Et sil'r bt̄ā v̄go n̄ fuit grossa p̱ supbiā: s̄ꝫ subtilissima p̱ maximā hūilitate̅. vn̄ illi dixit d̄s Eze. xvj. Indui te subtilib̄. Sbtilib̄ ei eā vestiuit q̄n dedit ei hūilitate̅ i corde: ꝛ māsuetudine̅ in ɔuersatiōez. Cinamomū etiā in h̄ figurat hūilitate̅ ip̄ius v̄ginis. q: situ breui nascit̄: ramo hūili ac depssō: vt iquit Solinꝰ in li. de mira. mū. Quinto cognoscit̄ cinamomū ex v̄tute. Quādo em̄ e̅ bonū ac laudabile hꝫ mltiplice̅ v̄tutem: vt dr̄ in p̄dicto li. de ꝓprie. re. de q̄ e̅t tractat Pliñ. li. xij. natu. histo. ꝛ valꝫ matie ɔ labioꝝ defectū. i. ꝑctā locutionū. Ista āt locutionū vulnera sanat beata. v̄go sua locutiōe moderata. Oia ei sua v̄ba fuerūt nr̄oꝝ vulneꝝ medicīa: ꝛ nr̄aꝝ locutionū exe̅pla. Ip̄a ei fuit discreta i ingrendo: hūil'r in obediendo: ꝛ pia in cōpatiēdo: vt declarauimꝰ i. vij. pte huiꝰ ser. Ite̅ fuit curial' in salutādo: q̄n salutauit Helisabet Lu. j. ꝛ fuit gr̄a in regtiando: q̄n. s. dī b̄nficia recogn̄scēs regr̄atiata e̅ do dī. Magnificat ꝛc̄. Ite̅ fuit moderāta i rephēdēdo: q̄n (vt hr̄ Lu. ij) dixit Fili qd̄ fecisti nob̄ sic. Fuit qꝫ sapiēs i ɔsulēdo: q̄n mistris nuptiaꝝ dixit: Quodcūqꝫ dixerit vob̄ facite Jo ij. Propt̄ istas ꝓprietates q̄s hꝫ btīssima virgo dr̄ de illa spōsꝰ eiꝰ celestꝫ. Fistula ꝛ cinamomū cuꝫ vniuers̄ lignis libani ꝛc̄. Ip̄a qꝫ suo spōso dicere pōt i bonū illō Prouer. vij. Aspsi cubile meū cinamomo.

Q̄r bt̄ā v̄go dr̄ balsamū Assil'atio. x.

Beatissima v̄go assimilat̄ balsamo Est āt balsamum arbor siue frutex duoꝝ cubitoꝝ in q̄ntitate: silisqꝫ viti i stipite: in folijs v̄o rute: vt dr̄ Isid̄. xvij. li. Etym. et sic dr̄ glo. sup. ij. Can̄. Olim balsamū nascebat̄ i vineis engaddi: ꝛ istar vinee colebat̄. s. i duob̄ hortꝫ regijs q̄rū maior. xx. iugeꝝ erat. vt e̅t inq̄t Pliñ. lib. xij. natu. hist. Sed (sic̄ legit̄ in q̄dā histo) facta captiuitate iudeoꝝ Cleopatra regia illas vites in egyptū trāstulit: ꝛ i q̄daꝫ campo vbi sūt. vij. fontes ipsas plātauit. In vno q̄rū fontiū dcā v̄go dū i egyptū fugerꝫ dr̄ lauasse pueꝝ iesū ꝛ fascias et alia lineamia q̄b̄ inuoluebat̄ eiꝰ corpꝰ. Vn̄ dicūt̄ ille vites non ferre fructū nisi a chr̄ianis solūmō excolant̄ ꝛ si ad alia locū portet̄ ꝛ ibi plātent̄ n̄ appbe̅ dūt nec radices faciūt nisi cū p̄dicti fontꝫ aq̄ balneent̄. ꝛ n̄ solū tādiu ibi viuūt ꝛ fructificāt q̄diu cū p̄dicta aq̄ nutriūt̄ Sic au̅t dic̄ glo. s Ecc̄i. xxiiij. Oia q̄ in balsamo sūt v̄tuosa sūt. s. lignū: fructꝰ ꝛ liq̄r. d̄ cꝰ v̄tutib̄ ponit Pliñ. vbi s̄. ꝛ diffuse pōit̄ i li. d̄ ꝓprie. re. s̄ꝫ breuitatꝫ cā oe̅s eiꝰ ꝓprietates n̄ refero. Sufficiat āt in generali dicere q̄ vt dr̄ Pli. vbi s̄ Balsamū est arbor tota medicinal'. lignū q̄dē est v̄tuosum ꝛ odoriferꝝ: fructꝰ v̄tuosior liq̄r āt e̅ v̄tuosissimꝰ ꝛ suauissimꝰ Et īō bn̄ p̱ balsamū v̄go b̄ndicta significat̄. q: oia q̄ in ip̄a fuerūt v̄tuosa ꝛ odorifera extiterūt Per lignū āt itelligit̄ eiꝰ corpꝰ v̄gineū. cortex v̄o huiꝰ ligni fuit eiꝰ ɔuersatio exterior. semen aute̅ huiꝰ balsami fuit eius aīa b̄ndicta in terra mūda. i. i carne v̄ginea seminata. Dico

igit᷑ ꝑmo ꝙ istud lignū.i.corp⁹ ꝟgineū i tā-
tū fuit ꝟtuosuȝ ꝙ deū traxit ad suū vterꝫ. vn̄
ip̄a ꝟgo inq̇t Can̄.j. Dū esset rex in accubitu
suo nard⁹ mea dedit odorē suauitatꝭ. Nar-
dus em̄ ē herba aromatica ⁊ nigra.de q̄ etiā
p̄ciosū ꝯficit᷑ vnguētū.⁊ significat btāȝ ꝟgi-
nē cui⁹ corp⁹ fuit aromaticū ꝑ odorē purita
tis:iuxͣ illō Ecc̄i.xxiiij. Sic̄ cinnamomuȝ et
balsamū aromatizās odorē dedi.trāssūpti-
ue in c. vnico.§.ad exhibendum de sa. vnct.
Sȝ ip̄a habuit nigredineȝ hūilitatꝭ.iuxͣ illō
Can̄.j. Nigra suȝ sed formosa. Itē plena fu
it vnguētis oīm grāꝝ:iuxͣ illō Can̄.j. Trahe
me post te.in odorē currem⁹ vnguētoꝝ tuo-
Fruct⁹ balsami.
rū Scd̄o fruct⁹ balsami ē p̄ciosus.ē aūt i co
lore rubicūd⁹:in odore aromatic⁹:et interi⁹
vi͛ ee͂ melliflu⁹.⁊ ꝟcat btē ꝟgis fructū bn̄di-
ctū.s.dn̄m nr̄m iesuȝ chr̄m: in q̄ fuerūt tres
sub̄e.s.caro:q̄ fuit i passiōe rubicūda: iuxͣ il-
lud Esa.lxiij. Quare rubrū est īdumētū tu-
ūȝ ⁊c.⁊ aīa q̄ fuit aromatica.i.odore oīȝ vir-
tutū repleta.iuxͣ illō Can̄.iij. Sic̄ ꝟgula fu-
mi ex aromatibꝫ.et diuitas q̄ est dulcedo et
suauitas nr̄a.iuxͣ illō Ecc̄i.xxiiij. Sp̄us me
us suꝑ mel dulcꝭ ⁊c. Tertio dico ꝙ in balsa-
mo ē liq̄r p̄ciosissim⁹. Rami eī balsami resci
dūt᷑:⁊ īde stillat liq̄r balsami miri odoris:vt
Isi.xvij.li. Ety. Et iste odor fuit i btā ꝟgīe: q̄
dr̄ Ecc̄i.xxiiij. Quasi balsamū non mixtum
odor me⁹. Et p̄t intelligi iste odor vl' de odo
re vteri ꝟgial': vel de odore sue sctitatꝭ. Qn̄ ei
ip̄a bn̄dicta ꝟgo habebat i vtero chr̄m.tunc
ibi habebat balsamū.⁊ iō ibi fuit odor balsa
mi nō mixti. Nulla em̄ fuit commixtio na-
turarum.quia natura diuina et hūana non
fuerūt mixte. sȝ vnite. vn̄ canit eccl'ia. Id qd̄
fuit ꝑmāsit et qd̄ n̄ erat assūpsit Nō etiaȝ ibi
fuit cōmixtio seminū.q꞉ ꝟgo nō ꝯcepit d̄ hu
mano semīe:sȝ mistico spiramīe. Nec ēt fuit
i bn̄dicta ꝟgīe cōmixtio viciosa ꝑ aliqd̄ pec-
catū.alit᷑ n̄ possȝ in ꝟitate dicere p̄dicta ver-
ba: q̄si balsamū nō mixtū odor me⁹. Non eī
fuissȝ balsamū nō mixtū si cum ea cōmixtū
p
fuisset originale pctm̄. Erubescat g̃ ⁊ iam su
is cauillatiōibꝫ finē ponant.q̄ hacten⁹ on̄de
re conati st̄ h̄ purissimū atq꞉ īpermixtissimū
balsamū fuisse putredīe atq꞉ fetore original'
pcti ꝯtaminatū ¶ Quāuis āt in cōceptione
ꝟgiali n̄ fuerit aliq̄ mixtio:fuit tn̄ ibi triplex
ꝯiūctio. Nā (sic̄ dr̄ Bern̄) ꝯiūcta sūt ad inui-
cē de⁹ ⁊ hō:mr̄ ⁊ ꝟgo:fides ⁊ cor hūanū. Si
Balsami falsificatō
aūt per illa verba q̄i balsamū n̄ mixtū odor
me⁹.itelligam⁹ odorē sctitatꝭ ꝟgial'. Est sciē
dū ꝙ balsamo aliqn̄ admiscet᷑ oleuȝ.aliquā-
do mel:⁊ sic sophisticat᷑ ⁊ falsificat᷑ atꝫ corrū
pit᷑. Sūt eī q̄dā admixti melli carnal' dele-
ctatiōis:⁊ aliq̄ qui hn̄t solū oleū extiorꝭ ni-
torꝭ ⁊ iō st̄ balsamū sophisticatū. Btā āt ꝟgo
fuit balsamū nō mixtū:q꞉ nunq̄ȝ dilexit mel
carnal' delectatōis:sȝ ꝟuauit sꝑ itegerrimaȝ
ꝟgitatē:nec habuit tm̄ oleū exterioris nito-
ris:sȝ dilexit interiorē sctitateȝ.iuxͣ illō ps̄.xl
iiij. Ois gl'ia ei⁹ filie regꝭ ab int⁹. Balsamū
āt nō mixtū ⁊ verꝫ a balsamo mixto ⁊ sophi-
Uerꝫ balsamū cognoscit᷑
sticato ꝑ q̄ttuor sig̃ cognoscit᷑.ꝑ q̄ etiā virgo
btissima ee͂ balsamū verꝫ ⁊ non mixtū ꝓbat᷑.
Primū signū ē: q꞉ balsamū purꝫ si ponat᷑ in
veste vel in pāno lineo ip̄m non maculat nec
infic̄: vt dr̄ Isid.li.xvij.etym̄. ⁊ etiā ponit᷑ in
li.d̄ ꝓrie. re. si aūt ē mixtū statim ꝑ macl'as
se diffundit. Pulcritudo ml'ierꝭ sepe aspiciē
tē ꝯmacl'at q̄si balsamū mixtū:iuxͣ illō Ecc̄i
ix. Propt̄ spēm ml'ierꝭ mlti ꝑierūt. Pulcri-
tudo aūt b.ꝟgis q̄si balsamū purꝫ nll'm aspi
ciētē vnq̄ȝ macl'abat:sȝ poti⁹ odore sue sctita
tis corda penetrans abstergebat:et illicitos
mot⁹ extinguebat. Scd̄m signū ē:q꞉ si balsa
mū purū ponat᷑ in aq̄ statim fundū petit et
ibi q̇escit.si ꝟo est balsamū mixtū statim suꝑ
aquā enatat:vt ait Isi. vbi s̄. Aq̄ āt est flux⁹
mūdanaꝝ delitiaꝝ diuitiaꝝ ⁊ honoꝝ. In q̄
aqua cū aliq̄ ponunt᷑ mox suꝑenatāt ⁊ extol-
lunt᷑ tanq̄ȝ balsamū mixtū. Btissima āt vir-
go in maxio honore posita se nō extulit: sed
mox fundū hūilitatis petijt di. Ecce ancilla
dn̄i. Tertiū signū ē.q꞉ balsamū verꝫ si pona
tur i lacte statim coagulat᷑. balsamū ꝟo mi-
xtū i ip̄o lacte diffundit᷑: vt ait Isid. vbi s̄.
¶ Sciēdū ē āt ꝙ ē q̄ddā lac liq̄dū: ⁊ q̄ddaȝ
coagl'atū ⁊ q̄ddā pingue.ceteri ꝟo sc̄ti fuer̄t
lac liq̄dū.q꞉ a diuia grā aut effluxer̄t aut ef-
fluere potuerūt. Et iō dicebat apl's Heb. ij.
Opꝫ nos obꝟuare ea q̄ audiuim⁹ ne ꝑeffluamus.
Apl'i āt post aduentū sp̄ūsc̄ti fuer̄t q̄i
lac coagl'atū :q꞉ fuerūt in grā dei solidati et
firmati.vn̄ cantat᷑ d̄ eis. Sic̄ lac coagl'ati st̄
Btā āt ꝟgo nūq̄ȝ fuit lac liq̄dū . q꞉ fuit i istā
ti sue ꝯceptiōis sctificata : ⁊ in ꝯceptiōe diui
ꝟbi totaliter in diuina gratia confirmata et
stabilita. vnde d̄ illa expōi p̄t illō Ps̄. xlvij.
Mōs di mōs pinguis :mōs in q̄ bn̄placitū
est deo hitare i eo. Fuit em̄ mōs ꝑ ꝟtutū alti
tudinē: ⁊ coagl'at⁹ ꝓpt̄ grē ꝯfirmationē:⁊ pin
guis ꝓpt̄ sp̄ūsc̄ti plenitudinē Quartū signū
est: q꞉ si balsamū verꝫ i manu teneat᷑ ⁊ radio
sol' exponat᷑ statim calescit et ignescit: ita vt
vix i manu teneri possit:ſm Isi. vbi s̄. Bal-
samū āt mixtū nihil boꝝ fac̄. Radi⁹ sol' ē ꝟ-
tus sp̄ūsc̄ti q̄ istud verꝫ balsamū.i. [illegible]is ani
mū ita calefecit ꝙ totū igne diuī amorꝭ iflā
mauit.⁊ q̄dāmō in solē ꝯuertit. Et iō Apoc.
xij. d̄scribit᷑ ip̄a ꝟgo amicta sole. Recte g̃ be
atissima ꝟgo ꝑ balsamū desig̃t᷑: ⁊ maxie: q꞉
ip̄m balsamū ꝟcat odorē bone fame.c. vnico
in fine ꝑme colūne.d̄ sa. vnc. Et ip̄a totū mū
dū sue bone fame odore repleuit.

Q̲ bea̅ v̾go d᷑ myrrba Assi̾latio.xi.
(Q Triplex gen⁹ myrrbe.) Eledū est ꝙ triplex myrrba iuenit̃ scȝ myrrba pria:electa ⁊ ꝓbatissima
Myrrba p̄ma ē pnia et amaritudo incipiētiū siue penitētiū.de q̄ dicit̃
Cañ.v.et i c.vnico.§.h vnguento de.sa.vnc.
Man⁹ mee distillauer̃t myrrbā. Myrrba lecta ē pnia claustraliū q̄ dicūt cū ꝓpha ps.
lxxxiij. Elegi abiect⁹ esse i domo dei mei ma gis q̄ȝ babitare i tabnacul' pctoꝝ. q̄rū q̄libet
recte viuēs dicere p̄t illud Eccl.xxiiij. Quasi myrrba electa dedi suauitatē odoꝝ. Myrra ꝓbatissima ē pnia ꝑfectoꝝ. q̄rum q̄libȝ p̄t
dicere illud Cañ.v. Digiti mei pleni s̃t myrrba ꝓbatissima. Isti ei solo desiderio celest̃ p̄rie ⁊ dei amore affligunt̃. Beata aūt virgo
voluit h̄re myrrbā p̄mā cū penitentib⁊:cum tñ ip̄a eēt inocētissima Myrrbā q̄ȝ electam
cū claustralib⁊:cū tñ oim claustraliū eēt magistra. Et myrrbā ꝓbatissimā cuȝ ꝑfectis:q̄z
ip̄a fuit suꝑ oēs puras creaturas ꝑfectas ꝑfectissima. et ido illi inquit Dauid ps.xliiij.
Myrrba et casia a vestimēt̃ tuis ⁊c. et ipsa btissima v̾go dicere p̄t i bono illō Prouer.
vij. Aspsi cubile meū myrrba. Ip̄a ei babuit in se oēs ꝓprietates myrrbe. de q̄b⁊ tractat
Pliñ.in.xij.li.natu.bisto. et Diascor⁹ et auctor li.d̄ ꝓprie.re. Inter alias aūt v̾tutes myr
(Myrrbe ꝓprietates) rbe ē reumata et flux⁹ iordinatos r̃stringere digestiōem ꝯfortare:viscosos bumores pur
gare:a putrefactiōe p̄seruare:fetorē emūdare:labioꝝ vlcera curare.cerebrū confortare:
v̾mes necare:carnē suꝑfluā corrodere:ac bonā et sanā ꝯseruare. Btā āt v̾go nos a fluxu
illicito restringit:ad bñ incepta dirigenda et ꝑficiēda ꝯfortat:malas a nobis affectōnes
auferendo cor nr̃m purga.a pcti putrefactōe nos p̄ſuat:fetorē mali exēpli a nobis elōgat
a delicto labioꝝ sanat:itellectū nr̃m ꝯfortat v̾mes carnalitatū occidit:a nob curas suꝑfluas tollit:⁊ i bono ꝓposito nos ꝯfirmat ⁊ ꝑseuerare facit. Quia igit̃ dña nr̃a in se babet
oms v̾tutes myrrbe et alioꝝ aromatū ⁊ vnguētoꝝ Jō d̄ ip̄a inq̄t ei⁹ spōsus celest̃ Cañ.
iiij. Myrrba et aloes cū oib⁊ p̄mis vnguēt̃ et ꝓpt̃ea cuȝ de ip̄a būanitatē accepit dixit illud Cañ.v. Messui myrrbā meā cuȝ aromatib⁊ meis. Recte ḡ fili⁹ v̾ginis appellat̃
myrrbe fascicul⁹. vñ ip̄a d̄ illo ait Cañ.j. Fasciculꝰ myrrbe dilect⁹ me⁹ mibi: inter verba
mea cōmorabit̃.et eiusdē li.c.v. de ip̄o ēt ait Labia ei⁹ lilia distillātia myrrbā p̄mā ❡ O
igit̃ dñe de⁹ da mibi bāc grām vt vadaȝ ad montē myrrbe ⁊ ad collē tbur̃. Cañ.iiij Iste
eni mons myrrbe odorifera ē v̾go btissima mr̃ tua:q̄ sꝑ fuit tota odorifera. Et q̄d mirū
cum ip̄a fuerit vas plenū balsamo tue sapie Eccl.xxiiij. Quasi balsamū non mixtū odor
me⁹:⁊ bort⁹ plen⁹ liliis oīs mūdicie. Cañ.ij.
Sic liliū int̃ spinas sic amica mea int̃ filias Alabastrū q̄ȝ plenū vnguēto duotiōis ⁊ grē
Cañ.iiij. Odor vnguētoꝝ tuoꝝ suꝑ oia aromata. Ip̄a etiā fuit apotbeca plena aromatib⁊ virtutū. Cañ.v. Gene tue sic̄ areole aromatū. vbi Bern̄ ait. Si vas pigmētarij diu
fuat aromatū fragrātiū:q̄zto mag̃ apotbeca oiȝ grāꝝ:i q̄ celest̃ pigmētari⁹ cū oib⁊ suis
vnguēt̃ se collocauit:⁊ cuȝ oib⁊ suis delicijs accubuit. Fuit ēt cellariū plenū vino celestium doctrinaꝝ. vñ ip̄a inq̄t. Cañ.ij. Introduxit me rex i cellā viariā. ⁊ Cañ.vij. ei d̄r. Gutt̃
tuū sic̄ vinū optim. ❡ Notādū ē āt ꝙ odor (Odor causatur mlt̃iplr̃)
ml'tiplr̃ causari ꝯuenit. Prio ex ꝯcrematōe sic̄ tb⁹ ꝯcrematū ē igne reddit odorē:iux illō
Eccl.l. q̄i tb⁹ r̃dolēs i dieb⁊ estat̃:⁊ q̄i tb⁹ ardēs i igne. Aliqñ v̾o causat̃ ex ꝯtritōe: sic̄ aromata inteḡ paꝝ redolēt:sȝ ꝯtrita ⁊ i puluerē redacta magnū odorē faciūt. Aliqñ āt ex
aptōe:sic̄ balsamū i vase clausū odorē ñ reddit sȝ vase fracto l' apto odorē diffūdit. vñ de
Magdalena d᷑ Joā.xij. ꝙ postq̄ȝ alabastꝝ vnguēti fregit dom⁹ ipleta ē ex odore vnguēti. Aliqñ ēt causat̃ ex diuersoꝝ floꝝ ⁊ berbarū redolētiū aggregatōe: sic̄ p̄tū plenuȝ diuersis florib⁊ ⁊ berb redolētib⁊ magnū facit
odorē. Vñ dicebat Isaac de filio suo Jacob Geñ.xxvij. Ecce odor filij mei sic̄ odor agri
pleni cui bñdixit dñs. Maxīe āt tūc flores ⁊ berbe ꝯsueuerūt redolere qñ a vēto australi
fuerūt ꝑflate:iuxta illō Cañ.iiij. Surge aq̄lo et vēi auster ꝑfla bortū meū:⁊ fluant aromata illi⁹. Istis āt q̄ttuor modis odor causabat̃ in v̾gine gl'iosa. Primo ex ꝯcrematōe.s.
Ip̄a em̄ triplici igne tota fuit concremata.s. igne doloris dū filij sui acerbā passioneȝ cogitabat. Igne desiderij dū ad filiū suū ꝑgere estuabat. ⁊ ea q̄ dixerat ⁊ fecerat memoria
reuoluebat ⁊ igne amoris:q̄z tota erat ignita ⁊ i amorē cōuersa. De q̄ triplici igne dicit
Biero.in ser.assump. Quāt̃ putas eadem v̾go filij dolorib⁊ afficiebat̃:⁊ q̄ amore cruciabat̃:⁊ q̄ d̄siderio estuabat:dū aīmo reuoluebat cūcta q̄ viderat ⁊ audierat: Puto ꝙ q̄cq̄d būane v̾tut̃ ē cogitare ñ sufficiat. Nā ⁊ si
diligebat ex toto corde cb̄r̄m:nouis tñ inflāmabat̃ q̄tidie p̄ñtia ei⁹ absens affectib⁊ d̄siderioꝝ. quā nimiꝝ totā sp̄ūssctūs repleuerat
grā. ⁊ totā incāduerat diuin⁹ amor ⁊c. Ex tāta igit̃ isti⁹ ignis ꝯcrematiōe magnū de corde suo bolocaustū faciebat. q̄d d̄co magnū
odorē reddebat. Vñ i b⁹ figura d᷑ Geñ.viij ꝙ Noe obtulit super altare bolocaustū deo:
Dicit odoratusq̄ȝ est dñs odorē suauitatis. Dicit̃
aūt bolocaustū sacrificiū q̄d totū est icensū Cor igit̃ btissime v̾gis d̄o fuit odoriferū bolocaustū:q̄z totū fuit incensuȝ igne doloꝝ ⁊

igne desiderij celestis et igne amoris. Scdo causabat in ea odor ex ptritione siue pulueri/zatione. vñ de ipa inqt ei⁹ celestis spōsus q̄si ad mirādo. Can. iij. Que ē ista q ascēdit p deser tū q̄si virgula fumi ex aromatib⁹ myrrhe et thuris: et vniuersi pulueris pigmētarij. Per aromata em̄ itelligūt dī bñficia: q ipa pistil/lo duotiōis i corde suo terebat: dū illa mēte sedula cogitabat. Per myrrhā vo fcāt ama ritudines passiōis filij sui: qs ipa pistillo do lo i corde suo terebat dū eas freqnt mēte se sedula cogitabat et amara suspiria emitte/bat. p th⁹ āt fcant ei⁹ iflata et odorifera desi/deria: q ipa pistillo amor terebat dū ea i cor de suo nouis desiderijs renouabat. Per vni uersos vo pulueres pigmētarij: itelligūt ei⁹ vtutes: qs ipa pistillo labor terebat dū vtu tes suas p opa ptinua exercebat. Illi ei bñt vtutes itegras: q eas bñt ociosas: et p m'ta bona opa exercitatas. dr g. Que est ista que ascēdit zc. Virgula fumi pcedēs ex aroma/tib⁹ est bñficiop dī assidua recogitatō. Vir/gula vo fumi pcedēs ex myrrha ē passionis sui filij amara recordatio. vgula āt fumi p/cedēs ex thure ē dsideriop celestiū ptinua re nouatio. vgula vo pcedēs ex vniuersis pul/uerib⁹ pigmētarij est vtutū suap assidua ex/ercitatio. Magnū g odorē deo faciebat q sic terebat ei⁹ bñficia p meditatōnez. et filij sui supplicia p dolorē et celestia dsideria p feruo rē. et oēs vtutes p exercitatiōz. Vñ d ipa di/ci pōt illd Nu. xj. Frāgebat mola et terebat i mortario. s. cordis sui oīa pdicta. ex q ptriti/ōe emanabat fragrātissim⁹ odor. Tertio cā bat odor i eā ex aptōe. odor ei su⁹ n fuit clau sus sz apt⁹ et manifest⁹ i tātū q ascēdit i celū et penetrauit ifernū. et diffusus ē p totuz mū/dū. nā odor sue hūilitat et vginitat in celū ascē dit: et deū ac angelos letificauit. et iō assil'at nardo. Can. j. dū eēt rex i accubitu suo nar/d⁹ mea dedit odorē suauitat. Nard⁹ em̄ est herba pua et odorifera. et i q̄ntū est pua fcat ei⁹ hūilitatē. inq̄ntū vo ē odorifera fcat eius vginitatē. Odor aūt sue scitatis infernū pe trauit: et sctōs pres i limbo exñtes recreauit: et demōes terruit ac pturbauit. et iō assil'at odori vinee Can. ij: vbi dr vinee florētes odo rē dederūt. Odor em̄ vinee hoies recreat sed fpētes pturbat et sil'r odor scitat ei⁹ sctōs pres pfortauit: et demōes expulit et ptrista/uit. Odor vo sue fecūditat totū mōm suaui tate repleuit: et iō assil'at odori vnguētop. In tm̄ ei oēs hoies odore fecūditat sui sit attra cti q post ipaz trahi et currere sp exoptāt dicen. Can. j. Trahe me post te: i odorē cur/rem⁹ vnguētop tuop. Quarto causabit i ea odor ex diuersop flop et herbap. i. vtutū ag gregatiōe. nā i ea fuit liliū mūdicie: rosa ru/bēs charitat imēse/ viola hūilitat. pfunde/ myrt⁹ tpantie: cū ceteris florib⁹ vtutū zc. Iste āt vtutes i ea fuert valde odorifere: q: austro spūssci fuert pflate. Auster ei ē vēt⁹ calid⁹/ hūid⁹/ et fecūdatiu⁹. Auster igit spūs sci eā iflāmauit p amorē: et hūectauit p duo tionē: atqz fecūdauit p bonop opep m'tipli cationē. Ita q ipa sp deo obtulit holocaustū suauissimi odor atqz icēsi. sic pcipit offer/ri Nūe. xxviij. O igit vgo odorifera q scis q vnguēto et varijs odorib⁹ delectat cor. Pro uer. xxvij. onde mihi cellā aromatū et odora mētop vnguēti optimi. Esa. xxxix. vt odorez suauitatis suscipiā. Ezech. xx. Ve etem ill' q nares hñt et nō odorabūt. Ps. cxiij. ve illi d q dici pt illd Ecci. xxx. Nō māducat nec odo rabit. s. odorē tue duotōis et scitat. quē p or bē vniuersū diffudisti: odorē. s. hōe opionis et fame. d q tractat i c. lz d accu. odorē inquā oīs boni exēpli. Tu ei sp dicere potuisti illd ij. Cor. ij. Chri bon⁹ odor sum⁹ i oī loco. trās sūptiue i c. nabuchodonosor. xxiij. q. iiij. et in c. vnico. §. ad exhibēdū. d sa. vnc. Tu ita ab istāti tue pceptiōis odorib⁹ oīm grap reple/ta es q spillā fragrātiā retinuisti. iux illd cō mune pūerbiū. Qd noua testa capit inuetera ta sapit. et illd qd inqt Oraci⁹ i ep'lis. Quo sel' imbuta est recēs huabit odorē Testa diu

¶ M brā vgo dr vitis.

¶ Assimilatio. xij.

Viti assimilat brā vgo m'tis rōnib⁹. Prīo rōne radicis. nam vt vitis fructificet bo[m] ligrem dz eē plantata et radicata in loco in q reuerberet calor sol': et vbi sit puritas aeris et ser dulcedo tre. Calor em̄ solis ē viti necari⁹. et q̄nto directius et diuturni⁹ respicit solē: tan/to fructum exhibet dulciorem Item aer cla rus et purus est viti valde pficuus. et ēprio aer nubilosus est illi m'tum nociuus. Itez tra dulcis est ei valde vtil' et ad bonū fructuz pducendum adiuuatiua. et ēz est d amara: fm Virgil'. in. ij. geor. et pt h in collib⁹ bene alt ac soli expositis rōne dulcis humor et pu ri aer ac fort calor vinee m'tum bñ fructi ficant. et s dicta oīa habent in li. de pprie. re. In isto loco alto radicata fuit btissima vgo .i. in altitudine ptemplatiōis et scitatis. vñ ps. lxxxvj. dr de illa. Fundamenta in monti bus sanctis. Item radix sui cordis fuit optie reuerberata radijs et calore sol'. i. feruore cha ritatis et diui amoris. Habuit etiā serenitatē et claritatem aeris. i. nitorem puritat in men te. Item dulcedinem tre. i. dulcorē benigni tatis in pūersatione: et suauitatē vginitatis in carne. Scdo fuit sil'is viti rōne stipitis. Sti pes em̄ siue lignum vitis inter arbores m'tū crescit. vñ supra domos. et arbores et circa fe nestras domorum circūduci pt. Et sil'r bea/

S Maria vitis ppe

nissima vgo sup oēs scōs ꝛ scās magis cre-
uit merito ꝛ in grē cumulo: iuxta illō Pro
uer.vi. Multe filiē ꝯgregauerūt sibi diuiti-
as: tu vo supgressa es vniuersas. Item ipsa
circūit fenestras ꝛ domos.i.aīas suoꝝ deuo
toꝝ sua pcectōe.iuxta illō Sap.vj. Dignos
se ipsa circūit qrens ꝛc̄.imo ipa circūit totum
mundū.vñ Cañ.iij.dr. Surgā et circumi-
bo ciuitatē. O vitis dignissima q̄ nō solum
circūit vniuersū orbē pregēdo: sȝ etiā circūit
celum illustrādo.vnde ipa inqt Eccī.xxiiij.
Gyꝝ celi circūiui sola. Tertio fuit silis viti
in palmite. palmes em̄ vitis naturalr ē fle-
xibilis.ꝛ illō qō appbendit qbusdā capiteolr
q̄si qbusdā brachijs ꝯstringit.qꝝ adminicu
lo in alta se erigit: ꝛ a vētis ac pluuijs tutus
cōsistit: vt dr Jsid.xvij.Ety. Et silr animus
btē virgis fuit p fidē ad ꝯsentiendum flexi
bilis: cum dixit angelo. Ecce ancilla dñi ꝛc̄.
Itē xp̄m filiū suū nō solū brachijs carnis
dulcir strinxit ꝛ tenuit: sȝ etiā brachijs aīe.s.
intellectu p fidē ꝛ affectu p charitatē: ita q̄
ipm nunq̄ dimisit. vñ Cañ.iij.inqt. Tenui
illū nec dimittā.et cū illo ascendēs in altū de
vtute in vtutē sic ad alta puenit q̄ nec vento
psecutiōis nec pluuia tētatiōis ab eius fide vl
amore discessit. Quarto assilat viti rōe frō-
diū siue folioꝝ. Folia em̄ vitis vulnera mū-
dāt ꝛ mūdata sanāt: vt dr i li.de pꝓe.reꝝ. Et
btissime vginis vba sic̄ qdā saluberrima fo
lia vulnera vicioꝝ nroꝝ mūdāt et sanāt: vt
patere pōt ex dictis.in.viij.ꝛ.ix.pte hui9 ser.
Quito fuit silis viti rōe floris. In estate em̄
vitis floret ꝛ odor florētis vinee expellit oē
venenosum.vñ fugiūt serpētes dū vinea flo
ret: vt dr in pdic.li.de pꝓe.re. Tāq̄ igit flo-
res vitis fuerūt mores btissime vginis.q tanti
odoris.i.tante honestatis fuerūt q̄ oēs serpē
tes.i.venenosas cogitatōes et tentationes a
cordibꝯ aspicientiū effugabāt vt.s. sepe dixi
mus.vñ dicere possum9 illō Cañ.ij. Flores
appuerūt in terra nra.i.in virgine Maria.
Sexto assilat viti in liqre. Ex vite em̄ pce-
dit pmo liqr aq̄: qr ab ipa vite putata et inci-
sa exit aq̄ ad modū lachryme. Nā cū vitis vul
neratur tpe veris lachrymas de se emittit. Et
silr qñ tpe veris fuit btā vgo vulērata pro-
pter passionem filij sui: iuxta illud Lu.ij. Et
tuā ipi9 aīaȝ ptrāsibit gladi9.amarissimas
lachrymas emisit.q tante fuerūt vtutis q̄ ad
ꝯpassionē filiū ei9 iclinauerūt.vñ eā ex ꝯpassi
one discipulo cōmēdauit dicēs i cruce beato
Joāni euāge. Ecce mr tua. Ex vite etiā pce-
dit liqr vini.q moderate sumpt9 corpa plus
q̄ oēs alij liqres ꝯfortat: ꝛ letificat cor hoīs
ps.ciiij.et no.i.glo.i.l.j.ff.ō peri.et ꝯmo.rei
vē. Itē mltas infirmitates ꝛ morbos curat
atq̄ nutrimētū bonū pstat: vt inqt Jsi.xxj.
li.Ety. Et silr pdicta oīa facit btissima virgo
deuotis suis. Nā deficiētes ꝯfortat.ō qbus
dicere pōt illō Zach.x. Cōfortabo eos i do-
mino. Letificat ēt merētes.vnde ait Esa.lvj.
Letificabo eos i dño.ꝛ Hiere.xxxj. ꝯsolabor
eos ꝛ letificabo a dolore suo. Itē curat lāgu
uētes.vñ de ipa exponi pōt illō Job.v. Ma-
nus ei9 sanabūt. Et ipa inqt deuoto suo illud
Hiere.xix. Sanabo te a vulneribꝯ tuis. Su
os q̄ȝ deuotos nutrit cibo ꝛ potu celesti. vñ
illi dicere possum9 illō Sap.xvj. Angeloꝝ
esca nutriuisti ppl'm tuū: ꝛ panē de celo pstis-
tisti eis oē delectamētū in se hñtē: ꝛ oīs sa-
poris suauitatē. Hec āt diuīa vitis inqt Ecā.
xxiiij. Ego q̄si vitis fructificaui suauitatem
odoris: ꝛ flores mei flores honoris ꝛ honesta.
In qbꝯ vbis oñdit q̄lis fuerit respectu filij
respectu sui. pmo em̄ respectu filij ipsa fuit
vitis q̄ ptulit fructum pulcrum suauissimū
et odoriferū.et iō dixit. Ego q̄si vitis fructi-
caui. Primo aūt ptulit fructū pulcrū: quia
fuit a deo pre sanctificata et ab oī inmūdicia
pſuata. Si em̄ terren9 agricola purgās vi-
neā facit vt fructū pl9 afferat: vt dr Joā.xv.
q̄to mag celestis agricola scrificādo ꝛ pser
uādo hāc vitā dignissimaȝ ab oī impfectōne
ꝛ supfluitate fecit eā sup oēs alias vites que
putatōe idigēt fructificare. Scrificauit igit
de9 pr hāc vitē celestē pmo in ei9 plātatiōe.i.
in sua ꝯceptiōe: ꝛ iō ptulit fructū magnū ꝛ
pulcrū. Itē eā scrificauit in spūsscti sup eam
missiōe.ꝛ tūc ptulit fructū pulcriorē ꝛ maio
rē.sȝ cū scrificauit eā splēdore sui.i.filij in ei9
vtero icarnatione: tū ptulit fructū maximū
et pulcerrimū. Scdo hec vitis fec̄ fructum
suauissimū.qr fuit calore spūsscti excocta. et
ideo dr in vbis pallegatis: fructificaui sua-
uitatē. Tūc em̄ vitis dulcē fructum pducit
qñ radius solis ei9 vuā exurit.ꝛ ido dr Cañ.
j. Botr9 cypri dilect9 me9 mihi i vineis eng-
addi. olim āt loc9 ille vocabat ocul9 sol.qr si
cut dr.sol recto radio locū illū respicit.ppter
qō vuas illas valde exurit ꝛ sic vinea illa vi-
nū suauissimū pducit.iuxta illō Cañ.ij. Fru
ct9 ei9 dulcis gutturi meo. Btā āt vgo fuit to
ta igne spūsscti calefacta.vt ait Hiero.i ser.
ad Eusto.ꝛ iō fructū suauissimū tāq̄ optia
vinea pduxit.vñ Cañ.vij.dixit ei sposus ce-
lestis. guttur tuū sic̄ vinū optimū dignū dile
cto meo ad potādū: labijsq̄ȝ ꝛ dētibꝯ illi9 ad
rumināndū. Tertio ista vitis fec̄ fructū odori-
ferū.ex eo q̄ fuit a dī filio imbalsamata.ꝛ iō
subdit in vbis pallegatis odoris. Fili9 em̄ dei
q est veꝝ balsamū nouē mēsibꝯ in ei9 vtero
habitauit: ꝛ tādē de ipa i natiuitate exiuit. ꝛ
iō ipa bñ tūc dicere potuit vba pallegata.s.
botrus cypri.ꝛc̄. Ille em̄ vinee illo tpe balsa
mū pducebāt.vñ ipa fuit vinea engaddi: q

T Qual' fu it maria respectu filij.

optimū ꝛ pfectissimū balsamū pduxit.s.do
minū nr̄m Jesum cbr̄m:iux.illō Ecci.xxiiij.
Sicut cinamomū ꝛ balsamū ꝛc. ꝛ ibidem.
Quasi balsamū nō mixtū odor me⁹. Sicut
igit vitis aquā putrefactā ꝯuertit ī vinū sua
uissimū ꝛ odoriferū:sic brā v̄go amorē mōi
q̄ est tāq̄ aq̄ putrida ꝯuertit in nob in amo
rē dei q̄ est tāq̄ vinū suauissimū ꝛ odoriferū
replēs aīam suauitate deuotōis:ꝛ ipam iui
tās ad odorē sue imitatōis.q̄ gustato statim
exclamat dicēs illō Cañ.j. Trahe me post te
in odorē curremꝰ vnguentoꝝ tuoꝝ. Scdo
pncipalit dico q̄ v̄go bñdicta oñdit q̄lis vi
tis ipa fuerit respectu sui.cum vbi s̄.ait. Et
flores mei flores honoris ꝛ honestatis. Flores
em̄ eiꝰ.i.v̄tutes fuerūt corā deo ꝛ hoibꝫ val
de odorifere:intātū q̄ eaꝝ odor deū delecta
bat.ita vt de ipo dici possit illō Geñ.viij. O
doratꝰ est dñs odorē suauitatis. hoīes q̄ȝ re
creabat. vñ Cañ.ij.d̄r. Uinee florētes dederūt
odorē suū. demōes etiā effugabat.ad qō ap
plicari pōt illō Cañ.ij. Capite nob vulpes p
uulas q̄ demoliūt vineas. nā vinea nr̄a flo
ruit. Jtē ipam in extasim rapiebat. vñ excla
mabat Cañ.ij. Fulcite me floribꝫ: q̄r amore
langueo. Jstos aūt flores.i.ipas v̄tutes ha
buit cū fructibꝫ.i.bonis opibꝫ. ꝛ iōo inq̄t vbi
s̄. Flores mei fructꝰ honoris ꝛ honestatis. Si
cut eī flores oīno sūt inutiles nisi fructꝰ seq̄t
sic ꝛ ipe v̄tutes oīno sunt vacue si opa bona
nō subsequāt cū fieri pn̄t. Et iō inq̄t apl's.ij.
Coꝝ.vj. Hortamur ne iuacuū grāȝ dei reci
piatis. De fructibꝫ aūt istoꝝ floꝝ brē v̄ginis
d̄r Cañ.vij. Uideamꝰ si vinea floruit si flo
res fructꝰ pturiūt. Jpa eī nō habuit v̄tutes
ociosas.vñ de illa d̄r Prouer.vl. Panē oci
osa nō comedit. Quia aūt oīa opa sua facie
bat ad honorē dei. fuās illō apl'i.j.Coꝝ.x.
Siue comeditis siue bibitis siue aliq̄d aliō fa
citis: oīa in honorē dei facite.iō d̄r ibi. fructꝰ
honoris.q̄r in oī tpe suo gl'iaȝ ꝛ honorē dei i
tēdebat.q̄r etiā opa sua faciebat ad vtilitatē
ꝛ edificationē primi.iō subdit. ꝛ honestatis.
Eius eī opa tāhonesta erāt q̄ oēs vidētes at
trahebāt. Ut em̄ inq̄t Tulliꝰ in.j. rhetorice.
honestū est qō sua vi ad se nos allicit ꝛ digni
tate trahit. De hac etiā vite pōt itelligi illud
qō d̄r Geñ.xl. Uidebā corā me vitē i q̄ erāt
tres ꝓpagines crescere paulatī in gēmas: et
post flores maturescere. Ex q̄bꝫ v̄bis h̄r q̄ in
ista vite fuerūt tres ꝓpagines: ꝛ in q̄libet ꝓ
pagine fuerūt tria.s.gēme:flores ꝛ vue. Per
tres ꝓpagines itelligunt tres ī trinitate psō
ne.p alia tria q̄ fuerūt in ꝓpagine intelligūt
tres in cbr̄o sube. Jsta igit vitis.s.v̄go bñdi
cta habuit tres ꝓpagines in se.i.tres psonas
diuīas.s.psona p̄ris:q̄ cbr̄i incarnationē ī ea
fecit.psona q̄ȝ sp̄ussctī:q̄ ill'r p grām suā ī ta

V Qualis fuit maria respectu sui

li generatione coopatꝰ est. Jtē psonā filij dei
q̄ in eiꝰ vtero humanatꝰ est. Jn illa autē ꝓpa
gine.i.in cbr̄o:fuit gēma:fuerunt ꝛ flores et
vua.i.natura diuina:aīa ꝛ caro. Per gem
mā em̄ (q̄ est pncipiū floꝝ ꝛ fructuū) intelli
git eius diuinitas: q̄ est cā ꝛ pncipium oīm
reꝝ. vñ interrogatꝰ cbr̄s a iudeis q̄s esset: re
spondit. Principiū q̄ ꝛ loquor vob Joā.viij.
Per flores aūt intelligit eius aīa q̄ oīm vir
tutum odoribꝫ fuit plena. vñ de illa dici pōt
illō qō ꝓpha pdixit ps̄.cij. Tāq̄ flos agri sic
efflorebit. Per vuā v̄o intelligit eiꝰ caro: q̄
fuit plena musto.i.sanguie p̄cioso. ꝛ tandē
fuit posita in torculari crucis:ꝛ inde emana
uit mustū nostre redemptiōis. vñ q̄ñ angeli
dixerūt cbr̄o illō Esa.lxiij. Quare rubꝝ est ī
dumentū tuū sic calcantiū in torculari ipse
rñdit. Torcular calcaui solus ꝛc. ¶ De ista x
etiā vite pōt exponi illō qō d̄r Judicū.ix. vbi
in pabola recitat q̄ ierūt ligna vt vngueret
sup se regē: ꝛ dixerūt ficui oliue ꝛ viti vt eis
imparēt. Que ꝯsentire noluerūt. rñdit eī fi
cus q̄ nolebat deserere dulcedinē suā. Oliua
v̄o q̄ nolebat deserere pinguedinē suā. Ui
tis autē inq̄t q̄ nolebat deserere suā iocun
ditatē. Per ista em̄ tria.s.ficū: oliuā ꝛ vitē
intelligit brā v̄go. Jpsa em̄ d̄r ficus ꝓpt dul
cedinē sue pietatis ꝛ misc̄dīe. Jtē oliua ꝓpter
pinguedinē sp̄ualis grē. Uitis v̄o ꝓpter leti
ciā iocunditatis interne. Ligna autē siluaruȝ
fuerūt iudei duri ꝛ inflexibiles ac siluestres
q̄ libentiꝰ voluissent q̄ brā v̄go fuisset prin
ceps sue synagoge q̄̄ cbr̄i eccl'ie. ꝛ iō dixerūt
eī. Ueni impa nob.i. veni ꝛ relinq̄s cbr̄m tu
um ꝛ sis dña synagoge nr̄e. Sȝ ipa dña re
nuit.q̄r si h̄ fecisset: amisisset dulcedinē sue
pietatis ꝛ pinguedinē grē sp̄ualis: ꝛ leticiā in
terne iocunditatis. Propt qō p̄r suꝰ Dauid p
m'ltos annos anq̄̄ nasceret eā admonuit vt
synagogaȝ oīno dimitteret: ꝛ cbr̄o regi filio
suo sp adhereret: dicēs ps̄.xliiij. Audi filia
ꝛ vide ꝛ inclina aurē tuā:ꝛ obliuiscere ppl'm
tuū ꝛ domū p̄ris tui. Et ꝯcupiscet rex deco
rem tuū:q̄m ipe est dñs deꝰ tuꝰ. O igit v̄go
brīssima q̄̄tum nos cbr̄iani tibi obligati su
mus.q̄ vitis illa fuisti q̄ illō dulcissimū vinū
ꝓtulit qō letificat deuȝ ꝛ hoīes: Judicū.ix.
De q̄ vite nūq̄̄ v̄ificatū ē illō Esa.xxiiij. Jn
firmata ē vitis. nec illō Hiere.viij. Nō ē vua
in vitibꝫ. Tu em̄ nūq̄̄ ifirmata es p pctm̄:ꝛ
sp plena vuis fuisti v̄tutū. Btūs igit ille de
q̄ dici poterit illō Geñ.xlix. Ligās ad vitem
asinū suū.i. corpꝰ suū ad imitandā castitatē
brē v̄ginis astringens. Beati oēs nos si d̄
vnoq̄q̄ nr̄m dici poterit illud.iij. Regū.iiij
ꝛ.j.Mach.xiiij. Unusquisq̄ sedit sub vite
sua. O requies suauissima sub hac diuīa vi
te reqescere:ꝛ de dulcissimo illiꝰ fructu car

pere z comedere. Nõ solũ autez hec bñdicta
ṽgo dr̃ vitis: sz etiã vinea dei electa quã ipse
plantauit: vt dr̃ Esa.v. Unñ ipe ait Hiere.ij.
Ego te plantaui vineã electã. Et ideo ei⁹ fi/
lius se appellat vitẽ: Joã.xv. dicẽs Ego sũ
vitis vera.s.in hac vinea nata. Sed heu q̃a
de multis ꝯq̃rit dei filius dicens illd Esa.ij.
Uos deuastati estis vineã meã.z nos dicere
possum⁹ dño nr̃o Jesu chr̃o illd Hiere.xij.
Pastores multi demoliti sunt vineã tuam.
De q̃lib3 etiã ꝓphanãte ꝯceptiões btĩssime
ṽgis: ipi⁹ inocentie cultũ ac venerationem
ꝓsternẽte ꝯq̃rit idez saluator dicens illud
Joel.j. Posuit vineã meã in desertũ. Btũs
aũt ille de quo dici poterit in morte sua illd
Prouer.vl. De fructu manuũ suaꝝ planta
uit vineã. Pone igit me o dñe de⁹ custodẽ ĩ
hac vinea tua. Nõ eñ dicã Uineã meã non
custodiui: Cañ.j.sed sepe circũdabo eã.z fo
diã ĩ ea torcular: z ĩ medio ei⁹ edificabo tur
rim Mat.xxj. vt eã deuastare nõ possint be
stie agri. Tu ĝ clemẽtissime de⁹ q̃ dicis nob
illud.iiij. Reg.xix. Plãtate vineas z come/
dite fruct⁹ eaꝝ. Qui etiã dixisti Ezech.xxviij
Plãtabũt vineas z habitabũt ꝯfidẽter. Et
Amos.ix. Plantabũt vineas z bibẽt vinuz
eaꝝ.z Michee iiij. Sedebit vir subt⁹ vine/
am suã.et Zach.iij. Uocabit vir amicũ suuz
subter vineã suam.z eiusdẽ lib.c.viij. Uinea
dabit fructũ suũ.z Malach.iij. Nõ erit ste
rilis vinea ĩ agro. Da mihi istã vineã tuã fer
tilissimã: vt faciã eã mihi hortũ electum.iij.
Reg.xxj. vt mediãte tua grã p laborẽ z mi/
nisteriũ meũ crescat hec vinea in deuotiõe fi
deliũ: ita vt verificet de illa qd̃ dicit Ezech.
xvij.s. Creuit in vineã latiorẽ. Tu igit pr̃fa/
milias q̃ plãtasti vineã: Lu.xx.z.Mat.xxj.
q̃ exijsti p̃mo mane ꝯducere operarios ĩ vineã
tuã: Mat.xx.q̃ dixisti eis. Ite in vineã meã:
z qd̃ iustũ fuerit dabo vob: vt in eodẽ ca.h3.
Dic etiã mihi illud Mat.xxj. Fili vade ho/
die opari in vineã meam. O suauis opatio o
dulcis labor: o melliflua cultura hui⁹ vinee
ex q̃ colligit vinũ illd qd̃ ẽ exultatõ aïe z cor
pis: Ecci.xxj. De q̃ vino ṽificabit illd Pro
uerb.iiij.z Joel.ij. Uino torcularia redũda
bũt.z illd Hiere.xiij. Oĩs lagũcula iple/
bit vino.z illd Esa.xxiiij. verificabit de nob.
.s. Cũ gaudio bibẽt vinũ. Jpsa eñ ṽgo btĩssi
ma vxor tua: q̃ est sicut vitis abundãs in la/
teribꝫ dom⁹ tue: ps.cxxvij.nob ꝯtinue ꝓfert
vinũ suũ dulcissimũ di. Bibite amici mei z
inebriamini charissimi: Cañ.v.

Q Beata virgo dicit nardus
Assimilatio.xiij.

Nardus figurat btãm ṽginẽ.in cu/
ius ꝑsona canit eccl'ia illud Cañ.j.
Dũ esset rex in accubitu suo nard⁹
mea dedit odorẽ suũ Sup q̃bꝫ ṽbis tria sũt
videnda.p̃mo q̃d sit nardus.scd̃o q̃s sit iste
regis accubit⁹: tertio q̃s sit iste odor tãgrat⁹ Quid sit nardus
¶ Circa p̃mũ notãdũ est q nard⁹ est herba
pua: odorifera: calida z ṽtuosa: vt inq̃t Jsid̃
xvij lib.etỹ. Jnq̃ztũ aũ ẽ pua significat glio
se ṽginis ꝓfundã hũilitatẽ. que licet virtuti
bus z nobilitate eẽt maxia: z ĩ matrẽ dei ele/
cta.sp̃ tñ se reputauit puã et abiectã ex hũili
tate: et ꝓp̃a a diuia grã fuit respecta: iuxͣ il/
lud Lu.j. Respexit hũilitatez ancille sue zc.
Jnq̃ztũ ṽo est odorifera significat eius ṽgi/
nitatẽ. cui⁹ mẽoria deo et hoĩbꝫ fecit odorẽ:
iuxͣ.illd Sap.iiij O q̃ꝫ pulcra est casta gene/
ratio cũ claritate. Jmmortal' est ei memoria
ei⁹.qm̃ apud deũ nota est z apud homines.
Jnq̃ztũ aũt est calida significat btĩssime vir
ginis feruẽtẽ charitatẽ.q̃ tanta fuit q deum
d̃ celo ad terrã traxit.vñ. Aug⁹.exclamat di.
O charitas q̃ꝫ magnas vires habes: deũ de
celo ad terrã deposuisti: Jnq̃ztũ aũt est ṽtu/ Uirtus nardi.
osa denotat ei⁹ pietatẽ. Uirtus aũt nardi si/
ue spice ei⁹ ṽm Diascoꝝ z Platearĩũ: z sicut
dr̃ ĩ li: d̃ ꝓp̃ie.h er.est q̃z cerebrũ z stomachũ
atq̃ꝫ cor debile ꝯfortat.iflaturaz q̃ꝫ stoma/
chi deprimit: z fluxũ ventris restringit. Et si/
milit pietas glĩose virginis confortat in tri
bulatione: deprimit cor ab elatione.z restrin
git ventrẽ a carnali delectatiõe Possumus
q̃ꝫ dicere q q̃z ĩ cerebro ẽ sens⁹: ĩ stomacho
appetitus: et in corde amoris affect⁹ Christus
q̃si spica nardi sensuz nr̃m cõfortauit p fidẽ
appetitũ excitauit p spẽ: z.affectũ iflãmauit
p charitatẽ. Docuit ei nos cognoscere diui/
na: appetere supna z diligere eterna.z docu/
it nos ĩ deũ credere: in ipo q̃z ꝯfidere: et cum
amare. Jtẽ nard⁹ siue spica ei⁹ masticata hu
morẽ ligue d̃siccat: et surditatẽ auriũ sedat
z q̃z icisiua z diuisiua ẽ vsq̃ ad ĩtima pene/
trat Uñ z lapidẽ frãgit: vt dr̃ ĩ li. d̃ ꝓp̃ie.re
z hec oĩa cõperũt b.ṽgini: q̃ suo exẽplo nos
docuit liguã ꝯtinere: aures deo apire z gla/
dio doloris aïaz penetrare: siq̃dez ei pauca et
rõnalia dixit. Aures angelo diligẽt apuit.z
tpe passiois filij sui ei⁹ aïam doloris gladius
ptrãsiuit. Jn p̃mo docuit nos hũorẽ lingue
desiccare.i.lubricitatẽ loq̃citatis refrenare: q̃z
os lubricũ opatur ruinas. Prouer.xxvj. Jn
scd̃o ab auribꝫ cordis sorditatem fugare.ne
forte verificet d̃ nob illd ps.cxiij. Aures ha
bẽt z ñ audiẽt.z illd ps.xxxvij. Tãq̃ꝫ surd⁹
ñ audiebã. Jn tertio aũt docuit nos gladio
ṽbi dei vl' doloris de pctõ aïaz pforare.ita vt
lapis.i.cordis lapidei duricia (iuxͣ illd Job
xlj. Cor eius indurabit q̃si lapis frangatur
et dirũpat.et verificet illd ps.ciiij. Dirupit
petram et fluxerũt aq̃.s.lachꝝ.ymaꝝ ex corri
tõe. ¶ Circa scd̃m p̃ncipale ẽ sciendũ q iste

Z Accubit⁹ chri quat tuor

rex chrs habuit iter alias q̄ttuor accubitus Prim⁹ quē sp habuit ⁊ habebit ē in sinu patris:iuxͣ illud Joā.j. Unigenit⁹ q̄ est in sinu pr̄is ip̄e enarrauit. Scd̄s est vter⁹ mr̄is:d̄ q̄ ip̄a inqt Ecci.xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabnaculo meo. Terti⁹ fuit lignū cruc̄ in q̄ ip̄e chrs accubuit ⁊ obdormiuit. vn̄ ei dr̄ Can̄.j. Indica mihi vbi cubas in meridie? Ad lr̄am ei in meridie accubuit in cruce. ⁊ h̄ ei p̄dictū fuerat i p̄sona Jude Gen̄.xlix. vbi dr̄. Requiescens accubuisti vt leo. Ip̄e ei fuit leo de tribu Juda Apoc̄.v. Ad p̄dicta etiam applicari pōt illd̄ Nūe.xxvij. Accubās dormiuit vt leo. Quart⁹ accubit⁹ ē cor hoīs:i q̄ chrs p verā fidē habitat ⁊ requiescit: iuxͣ illud Eph.iij. Habitare chr̄m p fidem in cordib⁹

A Odor nardi gͣtissimus

vr̄is ❡ Circa tertiū p̄ncipale ē vidēdū q̄s sit iste odor tāgrat⁹.p eo q̄ dr̄. Nard⁹ mea dedit odorē suū Ad qd̄ r̄ndet q̄ dū esset rex.i. chrs:in accubitu suo.i.in sinu pr̄is:odorē dedit Marie hūilitas. q̄ ip̄m adeo delectauit q̄ ad ei⁹ vterū descēdit. Cū ei se hūiliauit di. Ecce ancilla dn̄i ⁊c̄. statim chrs de sinu pr̄is ad ei⁹ vterū venit. Dū aūt eēt iste rex in scd̄o accubitu.i.in vtero v̄gis:odorē dedit Marie v̄ginitas.q̄ chrs i vtero mr̄is v̄ginitate ip̄ius ⁊ puritate pascebat̄: iuxͣ illud Can̄.ij. Qui pascit̄ inter lilia.i. inter pudica ⁊ v̄ginitate fragrantia bt̄e v̄ginis viscera. Dum v̄o iste rex esset in tertio accubitu.i. in ligno crucis:odorē dedit Marie charitas.que tanta fuit q̄ iuxta crucē filij stabat pata p hūano gn̄e martyriū sustinere. Un̄ Amb.sup Luc. inqt. Fortasse q̄ cognouerat p filij mortem mūdi redēptionē futurā: putabat aula regalis se sua morte publico iuri aliqd̄ additurā Inq̄ntum aūt iste rex est in q̄rto accubitu.i. in corde hoīs:odorē dat Marie pietas: que nūq̄ desinit sed sp deū ad misc̄diam ⁊ pietatem inducit. Un̄ Hugo de sctō vict.in q̄dā s̄mone ait. Maria est stella:christus sol. Et ideo peccōres velut in nocte a Maria ↄsolāt̄ iusti v̄o tanq̄ in die a chrō illūinant̄. Itaq̄ si ptimescis supplicatur⁹ ad chr̄m accedere: ad Mariā respice.gen⁹ tuū ↄspicis:nihil illic qd̄ timeas inuenis. Et q̄b⁹ oīb⁹ patz q̄ꝫ bene p̄prietates nardi odorifere fuerūt i btā v̄gine. Si aūt Magdalena frangēs alabastrum nardi spicati p̄ciosi: vt h̄r Mar.xiiij. repleuit totā domū ex odore ip̄ius vnguēti vt dr̄ Joā.xij. q̄nto magis illa q̄ corā deo fregit alabastrū cyprīcū nardo: ⁊ nardi cū crocofistula ⁊ cinnamomocū oīb⁹ p̄mis vnguent̄. Can̄.iiij. dedit ei odorē suauissimū. De ip̄a igit̄ btā v̄gine sp dici potuit illd̄ Tibulli. Ill⁹ puro distillāt tp̄a nardo.

Q beata v̄go figurat̄ per galbanum. Assimilatio.xiiij.

B Galban⁹ .i.ferula.

In quit gl'iosa dei genitrix Eccī.iiij. Quasi storax ⁊ galban⁹ ⁊ vngula ⁊ gutta vapoꝛaui habitationē meaꝫ. Assil'atur aūt galbano rōne arboꝛ liquoꝛ ⁊ v̄tutis. Primo rōne arboris Arbor em̄ siue planta ex q̄ p̄cedit galbanus dr̄ ferula s̄ꝫ Isid̄.xvij.li.ethi. ⁊ dr̄ ferula (vt idē dicit) a feriēdo. q̄ pueri ⁊ puelle solēt de ramis hmōi vapulare.l.j.§.impuberis.ff.ad sille.⁊.c.felic̄.§ cū aūt.de penis.li.vj. Btā q̄ v̄go bn̄dicta dr̄ ferula: q̄ diabolū ferijt. diabol⁹ em̄ hēbat magnā potenciā:magnā astuciā ⁊ magnā maliciā. Ipsa v̄o ↄtriuit ei⁹ potentiā:sicut p̄dictū fuit Gen̄.iij. dū ipsi diabolo dn̄s ait. Ip̄a ↄteret caput tuū. Cōfudit q̄ꝫ ei⁹ astutiā:iuxͣ illd̄ Judith.xiiij. Una mulier hebrea ↄfusionē fecit in domo nabuchodonosor ⁊c̄. Itē deiecit ei⁹ maliciā:iuxͣ illud qd̄ in ip̄ius p̄sona dr̄ eiusdē li.c.ix. Erit memoriale noīs tui cū man⁹ femie deiecerit eū ❡ Scd̄o assil'atur galbano rōne liquoꝛ: q̄

C Liquo galbani

dr̄ galban⁹ a galla qd̄ est lac. est etiā pigmentū ex illo succo ⁊ diuersis sp̄eb⁹ ↄfectū. Iteꝫ est gutta magni odoris. vn̄ Exo.xxxiij. dicit̄ Moysi a dn̄o. Sume tibi galbanū boni odoris. De q̄ specie fac̄ mētionē Lucan⁹ li.ix. di.p̄egrinaq̄ꝫ galbana sudant. Per ista autē sp̄ēm significat̄ v̄go btissima:q̄ ad instar lactis fuit alba.i. pura ⁊ mūda.iuxͣ illd̄ Can̄.v Oculi ei⁹ sicut columbe sup riuos aq̄ꝛ q̄ lacte sunt lote. Ip̄a em̄ fuit columba p̄p̄t simplicitatē ⁊ sincerā intētionē ⁊ fuit sup riuos aquaꝛ p̄p̄t gr̄e plenitudineꝫ ⁊ fuit lota lacte p̄p̄t maximā puritatē. vn̄ illi dicere possum⁹ illud Can̄.iiij. Mel ⁊ lac sub lingua tua. Et ip̄a dicere pōt d̄o illd̄ Job.x. Sicut lac mulsiste me. Instar q̄ꝫ pigmēti fuit diuersis v̄tutū aromatib⁹ plena. vn̄ Can̄.iij. de illa dr̄. Que est ista que ascendit p desertū sicut virgula fumi ex aromatib⁹ ⁊c̄. Itē est ⁊ fuit tota odorifera. ⁊ ideo illi dr̄ O dor vnguentoꝛ tuoꝛ sup oīa aromata. q̄ ei⁹ odor ad instar cinnamomi ↄfortat cor ↄtra ict⁹ tribulationū. ⁊ instar balsami p̄seruata putredine peccatoꝛ: ⁊ ad instar myrrhe fugat v̄mes temptationū:iuxͣ illd̄ Ecci.xxiiij. Sicut cinnamomū ⁊ balsamū aromatizans odorē dedi:⁊ q̄si myrrha electa ⁊c̄. ❡ Tertio assil'at̄ galbano rōne v̄tut̄ siue efficacie ei⁹. Ista em̄ sp̄ēs

D Uirtus galbani.

aromatica est tāte v̄tutis q̄ vulnerat sanat: s̄pētes fugat:frigidas passiōes curat ⁊ morbū caducū alleuiat: vt dr̄ in li.d̄ p̄p̄rie.herbarū. Et sil'r btā v̄go sanat vulnera peccōꝛ Nā fugat pecc̄m supbie ex ↄsideratōe sue hūilitatis.⁊ pecc̄m luxurie ex ↄsideratōe sue v̄ginitat̄ ac pecc̄m auaricie ex ↄsideratōe sue paupͣtat̄ ⁊ sic de singul'. Et ideo cuilibet peccōri ad eā recurrenti pōt dicere ip̄a v̄go pyssima illud

Hier. xxx. A vulneribus tuis saluabo te Scdo fugat temptatiões demonū. vñ Judith. vj. dr in figurā. Tradidit eū dñs i manu feie ꝛ cō fudit eū. Ipa eñ hz demonē i sua ptāte ꝛ eū qñ vult põt expellere ꝛ fugare. Tertio inflā mat frigidos ad amorē celestiū. vñ dr Pro uer. vl. No timebit domui sue a frigoribꝰ ni uis. oēs eī domestici eiꝰ vestiti sunt duplici bus. Ipa eñ hz duplicia vestimēta. s. vesti mētū deauratū: ꝛ vestimētū varijs coloribꝰ ↄtextū: iux illō ps. xliiij. Astitit regina a de xtris tuis i vestitu deaurato circūdata varie tate. Et ista duplicia vestimēta induit dome sticos. i. deuotos suos: dās eis vestimētū de auratū. i. aureā charitatē: ꝛ diuersis colori bus ↄtextū. i. ↄtutū varietatē. Et iō illi q sic sic induti: nō timēt frigꝰ pctōꝝ: qꝛ sp calescūt p amorē celestiū. Quarto alleuiat i auaris af fectū terrenoꝝ. Auaricia eñ est sic morbꝰ ca ducꝰ. Sic eñ laborātes morbo caduco ca dūt in terrā: sic auari sp adherēt terrenis. Btā autē ꝟgo istū morbū sanat exēplo sue paup tatis. qꝛ oīa terrena despexit. vñ Bern. in q̄dā ser. de illa inqt. Quicq̄d honoꝝ in pplo: q̄cq̄d de paterna domo regꝝ terrenaꝝ hře potuit: oīa arbitrata ē vt stercora: vt xp̄m lucrifaceret. Quilibꝫ ḡ q̄ isto morbo caduco infirmꝰ est: dꝫ rogare ꝟginē gl'iosam dicēs ei illō Ecci. xxiij. Ne sinas me cadere in illa exprobrati one: ꝛ oīne malū desideriū auerte a me.

Q btā ꝟgo dr liliū Assimilatio. xv.

E Licet multis alijs arboribꝰ ꝛ plantis atq; herbis odoriferis ꝛ rebꝰ aroma ticis assil'et ꝟgo btīssima: tñ breuita tis cā pnūc solū pticularit declara bo in h̄ sermōe quō ipa dr liliū Dimittā ḡ ad plenū declarare q̄re ipsa appellet storax: vn gula ꝛ gutta Ecci. xxiiij. Itē q̄re ipa dicat in eo. c. Ego q̄si terebinthꝰ extēdi ramos meos ꝛ rami mei honoris ꝛ grē. ¶ Sufficit aūt cō pēdiose dicere de pdictis assil'atōibꝰ ꝙ storax (Maria storax) fm Isi. xvij. ethi. est arbor arabic: cuiꝰ fumꝰ purgat aerē corruptū: ꝛ fugat oēm vaporē ꝛ fumū pestilentē. Et sil'r b. ꝟgo q̄ est sic vir gula fumi ex aramatibꝰ. Cañ. iij. purgat ae rē corruptū. i. aīam nr̄am siue spm̄ hn̄tē cor ruptionē pctōꝝ. Vñ de illa dicere possumꝰ illō Tob. xij. Ipa est q̄ purgat pctā. Fugat etiā oēm vaporē ꝛ fumū pestilentē malaruꝫ suggestionū diaboli. vñ de h̄ fumo ꝟginali dicere possumꝰ illō Tob. vj. Fumꝰ eiꝰ effu gat oē genꝰ demonioꝝ. ꝛ de malo vapore pcti ab eo fugato dici põt illō Sap. ij. Nebula dissoluet q̄ fugata est a radijs sol'. ¶ Vngu (Maria vngula) la q̄ est spēs aromatica sic dicta fm Isi. i li. xvij. ethi. ꝛ Nico. de Ly. sup. xxiiij. c. Ecci. qꝛ est vngui sil'is. Et alio noīe dicit onycha. Et hec spēs ponit in ↄfectione tymiamatis vt hꝫ Exo. xx. Et figurat btam ꝟginē: de q̄ ↄfectū est odoriferꝫ tymiama. s. dñs nr̄ Jesus chrs q̄ suo pr̄i oblatꝰ est sic sacrificiū gratissimū su per oīa alia. vñ ipe inqt de intentiōe manuuꝫ suaꝝ i cruce. ps. cxl. Eleuatio manuuꝫ meaꝝ sacrificiū vespertinū. Ipe etem̄ solꝰ pfecte iple uit mādatū qd hꝫ Exo. xx vbi dr Ad vespꝫ vret tymiama sempiternū. Dicit āt fm Isi. li. xiiij. ethym. tymiama a tymo flore odorifero. qꝛ hec ↄfectio pciosissima q̄ appellat tymia ma redolet suauit sicut tymus Sola igitur btā ꝟgo q̄ cōposuit hoc pciosuꝫ tymiama ex purissimis sanguibꝰ suis tanq; ex spēbꝰ aro maticis sicut bona vnguētaria: ꝛ illō obtulit deo in pn̄tatione in tēplo: suauit pceptū dei qd hꝫ Exo. xx. vbi dr. Facies tymiama cōpo situꝫ ope vnguētarij mixtū diligēter ꝛ purū ac scificatōe dignissimū: ꝛ pones ex eo corā testimonij tabnaculo: sanctū scōꝝ erit vob tymiama. ꝛ talē cōpositionē nō facietis i vsus vestros: qꝛ dño scm̄ est. ¶ De gutta etiam (Maria gutta) q̄ est spēs aromatica: ꝛ est lachryma cuiusdā arboris: ꝛ a medicis appellat aromaticū: vt ait Isid. xvij. ethi. solū h̄ dico ꝙ hꝫ ↄtutē dissol uendi ꝛ relaxandi. Vñ vt ait glo. sup illō ps xliiij. Myrrha ꝛ gutta ꝛ casia ꝛc. oēs tumo res ꝛ iflatōes sedat. Et sil'r ꝟgo bn̄dicta sua intercessione dissoluit tumores pctōꝝ nrōꝝ vñ cuilibet ad eiꝰ patrociniū recurrēti dici põt illō Ecci. iij. Sic i sereno glacies soluet pctā (Maria terebinthꝰ) tua. ¶ De therebintho q̄ꝫ arbore mag q̄ in syria nascit fm Pliniū li. xij. natural' histo. cuiꝰ folia sunt densa. nihil aliud dicā nisi ꝙ fm Isido. xvij. ethi. ꝛ Diasco. ꝛ auctorē li. de pprie. re. eiꝰ folia: fructꝰ: cortices ꝛ semia sūt medicinalia. Et sil'r b. ꝟgo fuit tota die me dicinalis: imo ex ea gn̄ata est medicina oīm ifirmitatū. s. filiꝰ dei. Ad q̄d applicari põt il lud Ecci. xxxviij. Altissimꝰ creauit de terra. i. de ꝟgīe Maria medicinā. Radix etiā terebin thi in vino decocta stomachū ↄfortat: ꝛ h̄ do lorē capitis iuuat: vt ait pliniꝰ in. xxiiij. li. pdi cti opis. c. vj. Et sil'r b. ꝟgo q̄ dr radix Esa. xj ꝛ bn̄ nā mr̄ est radix filij sui. xxiiij. q. iij. c. tūc saluabit. i fi. ꝛ ibi no. decocta i vino spūssctī stomachū nr̄ꝫ. i. aīm ↄfortat: ꝛ dolorē capitis. i. mētis nr̄e. q̄ dicit caput: vt in. c. vnico. §. h̄ vnguēto. de sacra vnct. aufert ꝛ sedat. ꝛ iō ipa cuilibet deuoto suo inqt illud Cañ. viij. (F Maria lilium) Dabo tibi poculū ex vino ↄditū. ¶ Liliū āt dici põt ppter multas causas. Prima est: qꝛ liliuꝫ ab extra est candidum: intus aureū in tusq; ꝛ extra odoriferū: vt inquit Isido. xvij ethi. Licet eñ iueniant lilia alteriꝰ coloris: vt crocei ꝛ purpurei: tñ liliū albū est meliꝰ ꝛ efficatiꝰ: vt ait Diascorꝰ ꝛ Platearī: vt etiā dr in li. de pprie. re. de quo lilio nūc loqns di

co ꝙ sil'r btā ꝟgo fuit extra in carne cādida p ꝟginitatē: iuxͣ illō Sap. vij. Cādor est lucis eterne ꝛc. Scōo intus in mente fuit aurea p charitatē Sicut em̄ aurꝫ nūq̄ pōt corrūpi: sic nec eiꝰ charitas vnq̄ potuit extingui iuxͣ illō Cañ. viij. Aque mlte nō potuerunt extinguere charitatē. Tertio intꝰ ꝛ extra fuit odorifera p hūilitatē. Habuit em̄ hūilitatē intꝰ in corde: ꝛ exteriꝰ in ꝯuersatione Et ista hūilitas deo tātū odorifera fuit ꝙ ipm ad se traxit. Vñ illi dicere potuit eiꝰ sponsus celestis illō Cañ. j. Trahe me post te ꝛc. ꝛ nō tm̄ deū ad sui amorē traxit: ſʒ etiā oēs hoīes ad se trahit. Et iōo de illa dici pōt illō Job. xxj. Oēm hoīem ad se trahit. Et ipa dicere pōt illud Joā. xij. Oīa trahā ad me. s. nō solū deū ꝛ hoīes: sed etiam angelos ꝛ alias creaturas Ista aūt sunt tria lilia q̄ btām ꝟginē marie circūdederunt. s. hūilitas: ꝟginitas ꝛ charitas. De qb̄ dīt Berñ. in ſmone ō natiuitate eiusdē. Chr̄s q̄ nūc īter lilia pascit̄ vtiq̄ copiosiꝰ apō Mariā p liliorꝫ mltitudine pascebat̄. An nō lilia sūt decus ꝟginitatꝭ i signo

G hūilitatis cū supeminētia charitatꝭ. ¶ Secunda causa q̄re ꝟgo bñdicta dr̄ liliū est: q̄a liliū habet rectū hastile sursuꝫ: ſʒ tm̄ folia eiꝰ sunt pendētia deorsuꝫ. ꝛ q̄tū flos eiꝰ altiꝰ in hastili erigit̄: tāto caput submissiꝰ inclinat̄. Et sil'r animꝰ btē ꝟginis tāq̄ hastile fuit sp rectꝰ ad deū: sibi de bñficijs ab eo recepꝭ regratiādo: ꝛ in ipm spūal'r exultādo Sic em̄ liliū q̄cq̄d hꝫ odoris ꝛ candoris totū mittit ad sūmū. sic ipa q̄cq̄d habuit sctitatis ꝛ grē totū sp remisit ad deū. Folia autē. i. ꝟba habuit inclinata deorsum: de se hūiliā pferēdo vñ inq̄t Luc. j. Magnificat aīa mea dñm ꝛc. Ecce hastile rectū. Sed audi folia deorsum pendētia. Quia respexit humilitatē ancille sue. Quāto em̄ est magis exaltata: tanto est ad maiorē humilitatē inclinata. In hꝰ aūt figurā dr̄ Exo. xxv. Facies cādelabꝝ ductile de auro mūdissimo: hastile eiꝰ ꝛ lilia ex ipo pcendentia. Candelabꝝ em̄ dei facta est Maria. q̄ fuit ductilis p obediētiā: ꝛ de auro purissimo p charitatē pfectā. Cuiꝰ hastile fuit eiꝰ intētio recta: ꝛ lilia fuerūt eiꝰ ꝟba humilia: q̄ oīa pcedebāt ex ipa. Mundani aūt hoīes ecōtrario hñt hastile reflexū deorsum p obliquā intētionē: iuxͣ illō Mat. xxj. Oīa opa sua faciūt vt videant̄ ab hoīb;. Folia āt .i. ꝟba hñt elata sursuꝫ p iactantiā: supbiā et elationē iuxͣ illō ps̄. Iniq̄tatē in excelso locuti sunt. ꝛ iterꝫ. Posuerūt in celum os suū scꝫ viris sctis ꝛ celestib; detrahēdo: ꝛ se vsq̄ ad celū magnificādo. sed tm̄ vt subinfert ideꝫ p

H pheta. lingua eoꝝ trāsiuit in terra. i. ō t'renis loq̄ndo ꝛ ea diligēdo. ¶ Tertia cā q̄re b. ꝟgo dr̄ liliū est. q̄ liliū integꝝ redolet: ſʒ ꝯfricatū postea fetet. Corpꝰ aūt btissime ꝟginis fuit tāq̄ liliū integrū: q̄ sp pmāsit illibatuꝫ ꝛ ideo sp fuit odoriferū. Fuit em̄ vnctū vnguēto odorifero. qō q̄dē vnguētum fuit ꝯfectū de trib; speciebꝫ aromaticꝭ. de qb; Eccl. xxiiij. dr̄. Sicut cinnamomū ꝛ balsamū aromatizās ꝛc. Fuit em̄ ꝯfectū de cinnamomo hūilitatꝭ. Cinamomū eī hꝫ colorē cinereū. et ꝓpt̄ h̄ dr̄ cinnamomū: ſm glo. sup Ecclasticū. ꝛ iō eiꝰ hūilitatē repñtat Fuit etiā ꝯfectū ō balsamo diuitatꝭ. Tūc eī deꝰ eiꝰ vterꝫ ibalsamauit qñ diuitatē suā ibi posuit. Fuit q̄ꝫ ꝯfectū de myrrha castitatꝭ. Myrrha em̄ cōſuat corpꝰ a putredie: ꝛ significat castitatē: q̄ pſuat corpꝰ a corruptōe Isto igit̄ pciosissimo vnguēto eiꝰ corpꝰ inunctū sp remāsit integrū atq̄ odorifeꝝ. De qb; vnguētis dicit̄ ei Cañ. iij. Odor vnguētoꝝ tuoꝝ sup oīa aromata. Nr̄a aūt corpa cū sint corrupta s' fetida: iuxͣ illō Esa. xxxiiij. De cadauerib; ascendet fetor ¶ Quarta cā q̄re ꝟgo imacl'ata dr̄ liliū est. q̄ liliū orit̄ de spinis. ꝛ tm̄ spinā non hꝫ. ꝛ sil'r ꝟgo btā nata est ꝛ ꝯcepta de parētib; p pctm̄ originale spinosis: ꝛ tm̄ ipa vllaꝫ spinam nūq̄ habuit. Et iō de illa inq̄t eiꝰ sponsus celestꝭ Cañ. ij. Sicut liliū inter spinas: sic amica mea īter filias. Item sic liliū inter spinas natū ꝓpt̄ h̄ nō amittit suū colorē nec odorē. imo q̄to plus a spinis pungit̄ tanto magꝭ eius odor sentit̄. sic btā ꝟgo licꝫ inter spinas. i. iudeos spinosos ꝛ malos ꝯuersata sit: ꝛ ab eis sepius p tribulatiōes puncta sit: tm̄ nunq̄ amisit candorem sue innocētie nec odorē sue fame: imo q̄to magꝭ pungebat̄ afflictionis tāto maiorē spirabat odorē patientie ꝛ sctitatꝭ. ꝛ iō ipa fuit q̄si liliū in transitu aq̄ Eccl. l. Quia q̄to aq̄ tribulatōis p ipam transijt tāto magꝭ illā redolere fec. ¶ Sed

hic est ꝯsiderandū ꝙ qñ lilia ponūt̄ cū lilijs maiorē reddunt odorē. qñ ꝟo sunt cū spinis nihilominꝰ seruāt suum odorē. qñ aūt spine ponūt̄ cuꝫ spinis tunc dāt sibi mutuas punctiones: Quādo em̄ boni sunt insil': tūc sunt lilia cuꝫ lilijs: ꝛ tot dant odores quot hñt ꝟtutes. vñ Matth. xviij. dicit dñs. Ubicūq̄ fuerint duo vel tres ꝯgregati in nomie meo ibi ero in medio eoꝝ. Ipse em̄ est liliuꝫ: q̄ ait Cañ. ij. Ego flos campi ꝛ liliū ꝯualliū. Scti autē viri sunt hortꝰ dei in q̄ crescūt lilia ꝟtutum. Et ideo Cañ. vj. inq̄t btā ꝟgo. Descendit dilectus meꝰ in hortū suum ad areolam aromatꝭ: vt pascat̄ in hortis ꝛ lilia colligat. Quādo igit̄ serui dei sunt insil' ꝯgregati tūc sunt sic lilia cuꝫ lilijs posita in horto diuino ꝛ ipe chr̄s q̄ est amator lilioꝝ est i medio eorum: ꝛ colligit lilia ꝟtutū. Quādo aūt boni s' cuꝫ mal': tunc lilia sunt cuꝫ spinis: ꝛ tunc boni dñt ſuare cādorē sue innocētie: ꝛ odoꝝ

rē sue fame. Et tale liliū cū spinis erat Ps. q
dicebat Cū his q oderūt pacē erā pacificus.
Uñ ꝟo mali sunt cum mal': vt supbi cū sup
bis ⁊c. tunc spine sunt cuꝫ spinis ⁊ se mutuo
pungūt iux̄ illō Prouer. xiij. Inter supbos
sꝑ iurgia sunt. ⁊ Naū. j. Sicē spine se inuiceꝫ
K rodūt. ¶ Quinta cā q̄re ꝟgo glīosa dr liliū
est: qꝛ liliuꝫ habet sex folia: ⁊ hꝫ sex angulos
in radice iuxta numeꝝ sex folioꝝ. Sex autē
folia fuerūt sex ꝟba q̄ dixit btā ꝟgo. duo an-
gelo. s. Quō fiet istud. ⁊ Ecce āncilla dñi: Lu.
j. Unū Elizabeth qñ eā salutauit: ⁊ deū bñ-
dixit: ibidē. Duo filio. s. Fili qd fecisti nobis
sic: Lu. ij. ⁊ qñ dixit. Uinū nō habēt: Joā. ij.
Unū etiā cum ministris nuptiaꝝ: cum ait.
Quōcūqꝫ dixerit vobis facite: ibidē. Ista ꝟo
sex folia siue ꝟba ꝓcesserunt ex radice chari-
tatis. qꝛ oīa fuerūt charitate ⁊ pietate plena
Et quāuis sit vna radix charitat̄ tñ hꝫ sex di-
lectōnis modos. sicē radix liliȷ̄ quāuis sit vna
tñ habet sex angulos. Prim⁹ modus fuit q̄
ipā dilexit deū: illū sup oīa reuerēdo. Scōs
q̄ dilexit aīam suā: ipāꝫ in omī sctitate custo
diendo. Tertius q̄ dilexit corp⁹ suuꝫ: ipm in
ꝟginitate ꝯsuando. Quart⁹ q̄ dilexit dome
sticos ⁊ ꝓpinquos: ipos bonis moribꝫ infor-
mando. Quint⁹ q̄ dilexit amicos in deum.
Sextus q̄ dilexit inimicos ꝓpter deū. Dicit
em̄ Greg. in q̄dā omel'. Ille veracit̄ charita
tē habet q ⁊ amicū diligit in deū ⁊ inimicuꝫ
diligit ꝓpter deū. ¶ Sexta cā q̄re dr lilium
est. qꝛ thalami ⁊ cenacula regū liliȷ̄s adornā
tur vt iocundi⁹ qēscāt ⁊ vescant̄. Et qꝛ vter⁹
btē ꝟginis fuit thalam⁹ ⁊ cenaculū chr̄i: idō
totus fuit liliȷ̄s adornat⁹ ⁊ circūdatus: iux̄
illud Can̄. vij. Uenter tuus sicut aceru⁹ tri-
tici vallat⁹ liliȷ̄s. Tota em̄ fuit liliȷ̄s vallata
nā a supiori fuit vallata lilio eminētis cha-
ritatis. ab inferiori lilio ꝓfunde humilitat̄.
ab interiori lilio ꝑpetue puritat̄ a dextris li
lio tēperantie in ꝓspis. a sinistr̄ lilio patien
tie in aduersis. ab anteriori lilio ꝓuidētie in
futur̄. a posteriori lilio iusticie in p̄terit̄. qꝛ
ꝓ p̄teritis bñficiȷ̄s deo sꝑ grās referebat. ⁊ h̄
debitū iusticie reqrebat. Et qꝛ fuit liliȷ̄s val
lata ⁊ circundata: iō de ipā canit eccl'ia. Sicē
dies verni circūdabāt eā flores rosaꝝ ⁊ lilia
ꝯuallium. Inter ista autē lilia chr̄s pasceba
tur. vñ ipā inqt Can̄. ij. Dilectus me⁹ mihi ⁊
ego illi q pascit̄ inter lilia. Nam mō pasceba
tur lilio supiori: qꝛ delectabat̄ ī ei⁹ charitate
Modo pascebat̄ lilio īferiori: qꝛ delectabat̄
in ei⁹ hūilitate. Modo lilio īteriori: qꝛ dele-
ctabat̄ in ei⁹ puritate. Mō lilio exteriori. qꝛ
delectabat̄ in ei⁹ ꝟginitate. Mō lilio a dex-
tris: qꝛ delectabat̄ in ei⁹ tēperātia. Mō lilio
a sinistris: qꝛ delectabat̄ in ei⁹ patiētia. ⁊ sic
de reliqs. Et qm̄ sic tota fuit florida: iō oīa q̄
ꝑ ipām deo offerim⁹ sūt ei accepta. vñ Ber.
in ser. d natiuitate ipius ꝟginis inqt. Quic-
qd illō est qđ deo paras offerre gratissimis
manibꝫ Marie trade. Nimirꝝ cādidissima
quedā lilia sūt. nec causabit̄ ille lilioꝝ ama-
tor inter lilia nō inuentū q̄cqd illō sit qđ īter
man⁹ Marie inuenerit. Hec ille. ¶ Septi
ma causa q̄re dr liliuꝫ est: qꝛ liliū mltiplices
hꝫ ꝟtutes. de q̄bꝫ tractat Plini⁹ in. xx. li. na
tural' histo. ꝓut etiaꝫ ponit̄ in li. de ꝓprie. re.
Inter alias autē ꝟtutes est ꝙ tumorē sedat:
saniē purgat ⁊ morsuꝫ serpent̄ curat. Et silr
btā ꝟgo sanat tumorē supbie exēplo sue hu
militatis: purgat qꝫ saniē luxurie exēplo sue
ꝟginitatis: ⁊ curat morsum serpētis auari-
tie exēplo sue paupꝑtat̄. Auar⁹ em̄ est cibꝫ ser
pentis. qꝛ diligēdo terrena efficit̄ terra. q est
cibꝫ serpent̄. cui inqt de⁹ Gen̄. iij. Terrā co-
medes cunct̄ diebꝫ vite tue. ⁊ ideo auar⁹ est
dat⁹ serpenti infernali in cibuꝫ iux̄ illō Esa.
lxv. Serpenti panis puluis ei⁹. Rogemus
ḡ dñm nr̄m Jesum christū vt ꝟtute hui⁹ p-
ciosissimi liliȷ̄ ꝟginalis nō ꝑmittat nos a ser
pente maligno deuorari. dicentes cum ꝓpha
ps. lxxiij. Ne tradas bestias aīas ꝯfitentes
tibi. sed itroducat in ꝑadisum suaꝝ deliciaꝝ
vt in eo pascamur ⁊ delectemur int̄ lilia fra
grantia ꝟtutum genitric̄ sue bñdicte ꝑ infi-
nita secula secl'oꝝ. Amen.

Uirtus liliorum

¶ De aliȷ̄s qndecim assilatiōibꝫ b. ꝟginis.
Sermo. ij.

Eus ostēdet

Z

D splendorē suū in te q sub celo
est Baruch. v. c. In creatione
btissime ꝟginis deus demon
strauit suā potentiā infinitā. Tāto em̄ prin-
ceps eccl'iasticus vl' secl'aris maiorē poten-
tiā se hrē ostendit: q̄nto maiora facta ꝑagit.
Et iō rhomani in h̄ se hrē magnā potētiā oñ
derunt ꝙ vniuersum orbē suo imperio sub-
iugarūt. Unō regnū eoꝝ ferreū describitur
Dañ. ij. ad innuendū ꝙ sicut ferrū domat re-
liqua metalla: sic ipi sibi subdiderūt omnia
mundi regna. Potentia ḡ dei infinita in h̄
oñdit̄ ꝙ ipm regnū rhomanoꝝ cum toto or
be nō vi armoꝝ: sed ꝑ simpliciū ⁊ illitterato
rum aploꝝ p̄dicationē ritui ⁊ fidei chr̄iane
subegit. Magis tñ ei⁹ potentia in mūdi crea
tione relucet. Omēs em̄ mundi p̄ncipes cū
omī sua potentia non possent vel vnā puu-
lam formicā aut vermiculum vnum creare.
Unde ꝯcludit beatus Tho. j. parte summe
q. xl. arti. v. ꝙ creare non pōt esse ꝓpria actio
nisi solius dei. Et Aug. in. iij. de trinita. inqt
ꝙ nec boni nec mali angeli possunt esse crea
tores alicuius rei. Et ratio est ista. Quia vl

Potētia dei oñdit in ꝯuersione rhomanoꝝ

dicit Magr in. ij. dist. j. Creare est de nihilo aliqd facere. sed cũ inter nihil ⁊ aliqd sit infinita distãtia (vt ait sanct⁹ Bonauen. in. iij. dist. x. ⁊ Fran. de May. in q̃dam sermõe de corpe chri) Ad hoc vt qs de nihilo possit aliqd agere: necesse est vt habeat infinitã potẽtiã: quã non habent oẽs simul creature. Et iõ solus de⁹ potuit omĩa de nihilo creare. Qui dixit ⁊ facta sunt: mãdauit ⁊ creata sunt. ps. antepenul. et c. reuera. de conse. dist. ij. et c. fraternitatĩ. xxv. q. x. Ex quo patuit eius infinita potentia. Sed si magnã ostendit potentiam in creando celum ⁊ terrã angelosq̧ cũ alijs creaturĩ: mlto maiorẽ ostendit in creatione gloriose ṽginis Marie. qa ipsa est nobilior ⁊ excellẽtior oĩb⁹ creaturĩ simul: cũ ad nobiliorẽ ⁊ excellentiorẽ finem ⁊ effectũ sit a deo electa ⁊ creata. Et ideo vt inq̃t sctũs Bonauen. in. j. dist. xliiij. ⁊ btũs Tho. in. iij. pte summe. q. xxv. ar. vl. Si oẽs creature q̃ntũcunq̧ ascẽderẽt in gradib⁹ nobilitatis essent psentes: oẽs deberent reuerentiã matri dei. Ex hoc itaq̧ q̃ deus eã elegit ⁊ creauit: atq̧ tãaltam ⁊ magnã ↄstituit / sũmã ⁊ infinitaz potentiã suam demõstrauit. ¶ Scdo ostendit summã sapientiã suã in eodẽ ope. Magnã etẽm sapientia in bellatore esse dinoscit̃: q̃ndo armis aduersarij sui eum vincit. Sicut ille disputator q̃ aduersariũ suum sup easdẽ rationes ⁊ auctoritates quas ille ad defensionem suam adduxerat / conuincit: magnaz sapiam se habere ostendit. Et idem est dicẽdũ de pugnante in bello militari: q̃ hostẽ suum ꝓpꝛijs armis ipsi⁹ ꝓsternit. Et ideo in h̃ ostendit deus sapientiã suam q̃ diabolũ hostem suũ (qui mediante femina gen⁹ humanũ sibi subiecerat) etiam p feminã voluit debellare: q̃ fuit ei⁹ bñdicta mater q̃ caput ipi⁹ diaboli cõtriuit: vt pdictum fuerat Geñ. iij. ¶ Tertio ostendit suam benignitatẽ: clemẽtiam ⁊ ↄdescensionẽ. Magna etẽm benignitas est inclyti pncipis: quando se oñdit affabilẽ: benignũ ⁊ domesticũ suis inferiorib⁹ ⁊ subditĩ. et q̃nto humiliores ⁊ viliores sunt illi quib⁹ ostẽdit familiaritatẽ ⁊ affabilitatez: tanto benignior iudicat̃. Et ꝓpter hoc laudatur chr̃s de benignitate. q: etiã cum publicanis ⁊ peccatorib⁹ mãducabat: vt h̃ Mat. ix Item qa tãhumaniter cũ mliere samaritana loquebat̃: vt dicit̃ Joan. iiij. de q̃ discipuli eius mirabant̃ (vt ibidem dr) q̃ pcedebãt fm Aug. ⁊ Chꝛ̃. non ꝓpter mali suspiciõez aliquã. sed stupebant q̃ tã sapiens ⁊ pspicui ingenij mulierẽ inopem ⁊ samaritanã alloqret̃. Sed sup omnẽ benignitatis sue demonstrationẽ hec fuit stupenda ⁊ admirabil' clementie ⁊ humilitatis ostensio: q̃ non solum homini voluit domestic⁹ fieri: sed etiã illorũ obedientie submitti: eligens hanc imaculatã virginẽ: cui vsq̧ ad mortem obediret. ⁊ nõ solum ipsi: sed etiã sponso eius ꝓpter ipsam: vt habet̃ Lu. ij. ¶ Quarto ostẽdit p hãc electionẽ ipsi⁹ bñdicte ṽginis singlarẽ excellẽtiam ⁊ vnicã prerogatiuã. Sibi eñ soli concessit maximũ ꝓuilegiũ oĩb⁹ ꝓuilegijs excellentius que vnq̃ ipe de⁹ cõcessit vel cõcedet tam angelis q̃ etiã q̃buscũq̧ puris homib⁹ scz vt eẽt mater dei. Ex quo apparet ipsius dñe nostre sublimitas ⁊ celsitudo ineffabil' ⁊ incõpꝛehẽsibilis. Cum eñ fm logicos tria sint genera correlatiuoꝝ. s. equiparatiõis: vt amicus: similis ⁊ vicinus. suppositionis: vt filius: seruus: ⁊ discipulus. ⁊ suppositionis: vt pater: mater: dñs ⁊ magr. Cũ btã ṽgo sit mater dei: ⁊ deus fili⁹ eius: ⁊ oĩs fili⁹ sit naturalr' inferior matrẽ ⁊ subdit⁹ eius: ⁊ mater plata ⁊ supior filio. sequit̃ q̃ ipa bñdicta virgo sit supior deo: et ipe de⁹ sit subdit⁹ ei⁹ ratiõne humanitatĩ ab ea assumpte. Et ideo d̃ hoc loq̃ns Berñ. in q̃dam sermõe inq̃t. Ista est beate ṽginis gl'ia ⁊ excellẽs ꝓrogatiua q̃ vnum eundẽq̧ filiũ cum deo patre meruit habere cõmunẽ. Et Amb. sup Lu. ait. Bene gratia plena dr: quia grãm quam nulla alia habuit a deo consecuta est: quia mater dei ẽ effecta. Quare aũt ad tantã sublimitatez sit eleuata: ostendit Ansel. di. Maria ꝓpt̃ peccatores facta est mater dñi: quia sanctior castior ⁊ humilior in genere humano nulla potuit inueniri. Et Berñ. in q̃dam ser. inq̃t: Non decebat deum alia mater q̃ virgo: nec virginẽ alius filius q̃ de⁹. qa nec maior inter matres: nec maior inter filios nasci potuit. ¶ Quinto btãm ṽginẽ mũdo edidit de⁹ vt ostẽderet se esse pfectissimũ artificẽ ⁊ magistrũ. Ad hoc eñ vt qs sit pfectus opifex requirit̃ q̃ sciat facere omnia ptinentia ad illã artem. Ut eñ ait phus. vj. eth. ars est habitus quidam cum ratiõe vera faciẽdi ⁊c. Qr igit̃ quattuor modis potest homo pduci. s. sine viro ⁊ femina: vt Adam. vl' sine femina de viro: vt Eua. vel de viro ⁊ femina: vt oẽs homines cõmuniter generant̃. voluit de⁹ fabricare virginem bñdictam vt in ea conciperet̃ eius vnigenitus sine viro. Et sic p istũ q̃rtum modũ generationis se summũ opificez humani generis declararet. ¶ Sexto eã fabricauit vt nostre indigentie subueniret. Qr eñ boni iudicis officiũ est assignare aduocatum orphanis ⁊ miserabilibus personis. l. ne quicq̃. §. aduocatus. ⁊. §. plerũq̧. et. §. obseruare. ff. de offi. pcon. ⁊ le. ⁊. ff. de postu. l. j. §. ait pretor. et. l. puidendum. C. eodẽ titulo. ⁊. ff. et qui. cau. maio. l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. et facit extra de offi. iudi. c. j. vbi glosa Hostieñ. et alij doct. et c. j.

Potẽtia dei oñditur in creatiõe marie.

M Oñdit̃ etiã benignitas di

N Ostẽdit̃ excellẽtia Marie

O Ostẽdit̃ eẽ pfectissim⁹ magister.

P Maria est miserorũ aduocata

vt lite nõ ꝯtesta. Uñ in ꝯstitutiõib⁹ regñ sici-
lie ꝯtinet: ꝙ aduocat⁹ fisci teneat patrocina-
ri ⁊ aduocare ꝑ causis miserabiliũ ꝑsonarũ
Ideo deus oĩpotens videns miserabilitatez
hũani generis: tanq̃z bon⁹ iudex viuoꝝ ⁊ mor
tuoꝝ ꝓuidit nobis de optima aduocata: fa-
bricãdo hanc sapientissimã ꝟginem: vt apd
ipm ꝓ nob ꝯtinue intercederet ⁊ causas no-
Q stras ꝑoraret. ¶ Septimo ipam fabricauit
Maria vt regnũ impij sui exornaret. Ornamentum
est orna- etẽm regni est hre nõ solum regẽ sed etiaz re-
mentum ginã. et impij nõ tm̃ hre impatorẽ: sed etiam
celestis im impatricẽ. Unde videm⁹ ꝙ de⁹ postq̃z creauit
perij. viꝝ/ dixit Geñ. ij. Non est bonũ hoiem eẽ so
lũ: faciam⁹ ei adiutoriũ silẽ sibi. ⁊ tunc crea
uit mlierẽ: quã ei mr̃imonio associauit ⁊ cõ-
stituit eos reges terre. Ad ornamẽtuz igitur
regni terreni est ꝙ habeat regẽ ⁊ reginã. Et ꝓpt
hoc qñ aliqs rex nõ habet vxorẽ: eius subditi
plerũq̃z ei supplicãt vt eã accipiat. Supniq̃z
celoꝝ regnũ volẽs rex terren⁹ ⁊ impator oĩpo
tens decorare: fabricauit hãc btissimã ꝟginẽ
vt illã regni ⁊ impij sui faceret dñaz ⁊ impa
tricẽ: vt verificaret ꝓphetia dauid ps. xliiij. ei
dicen̄. Astitit regina a dextris tuis in vestitu
deaurato circũdata varietate. Astitit em̃ be
ata ꝟgo a dextris dei. q: in potiorib⁹ bonis ei⁹
vltra oẽs sctõs post filiũ exaltata resedit. Et
bñ dr esse ornata vestitu deaurato. q̇a ẽ in ce
lesti patria cum corꝑe glificato. ex cui⁹ splen
dore post filium suũ tota lucescit ciuitas be-
atorum. Circũdata aũt est varietate grãruz.
Tantũ ꝟo differt glia ipsi⁹ btissime ꝟgis a
glia alioꝝ btõꝝ q̃ntũ sol differt a ceteris lu-
minarib⁹ celi. Et q̇dãmõ sic cetera lũinaria
illustrant a sole: sic tota celestis curia a gliosa
ꝟgine letificat ⁊ decorat. Uñ Berñ. in ser. de
assumptiõe eius inq̇t. Gloriosa virgo dum
celos ascendit: etiaz supnoꝝ gaudia ciuium
copiosis augmẽtis cumulauit. Nam si puuli
necdũ nati Joãnis aĩa liq̃facta ẽ vt Maria
locuta est. quenã fuit illa exultatio ciuiũ su-
pnoꝝ: cum ⁊ eius audire vocem ⁊ videre fa
ciem: eiusq̃z btã ꝑfrui pñtia meruerit. Aug.
quoq̃z in sermone d natiuitate ꝟginis illi ait
Ipm celũ quẽ penetrasti o ꝟgo btã: necnon
cuncta q̃ in eo sunt ꝯtenta noua ⁊ ineffabili
glia decorasti: ꝑoremq̃z ei⁹ gliam vltra q̃z di
ci põt tua p̃sentia magnificasti: noua ⁊ p̃cel-
lenti tuaꝝ ꝟtutũ dignitate irradians: imen
saq̃z grãꝝ tuaꝝ luce ꝑlustrãs. Et iteꝝ Ber.
in q̇dam ser. inq̇t. Marie pñtia tot⁹ illustra
tur orbis: adeo vt ipa etiã celestis patria cla-
rius rutilet ꝟginee lãpadis illustrata fulgo-
re. Propter q̃ oĩa ipsi bñdicte ꝟgini optime
ꝯuenire pñt ꝟba thematis nr̃i: in q̇b⁹ ei p̃dixit
ꝓpha di. De⁹ ostendet ⁊c. Sup q̇b⁹ alias q̇n-
decim assimilatões ꝑscrutabimur eidez do-
mine nostre conuenientes.

Q beata virgo per niuem figuratur
Assimilatio p̃ma

SOlent aliq̇ curiose inq̇rere q̃re san- R
cta mater eccl'ia ordinauit festum Quare
ꝑticl'are ad honorẽ beatissime vir- sit festuz
ginis. v. Augusti ꝓpter vnuz mira- niuis in-
culũ niuis ab ea factũ in tali die. Cum nõ p- stitutum
tereat momentũ tpis q̇d nõ illustret multis
⁊ q̃si ĩfinitis miracul' eiusdẽ intemerate mr̃is
dei. Causa aũt hui⁹ inq̇sitiõis originat ex q̇-
dã iuristaꝝ snia dicentiũ ꝙ vbi ẽ eadẽ rõ: ibi
debet eẽ eadẽ iuris dispositio. l. a ticio. ff. d ꝟ.
ob. l. j. C. de libe. p̃te. vel exhere. c. trãslato. de
ꝯstit. et de silib⁹ idẽ debet esse iudiciũ: vt ait
phs. ij. Topic. et no. in. l. seruis legatis. ff. de
le. iij. ⁊ in. l. nõ possũt. ff. de legib⁹. ⁊ in. l. si li-
bellũ. C. de diuer. re. ⁊ in. l. loci. §. si fundus.
ff. si serui vẽ. et. ij. q. j. c. mlti. in fi. ⁊. ij. q. vj. c.
qui sentit. et in aut. q̇b⁹ mo. na. effi. legi. §. li-
ceat igit. Quaꝓpt eis videt ꝙ eadẽ ratiõe
deberent ab eccl'ia festiuari oẽs illi dies in q̇-
bus ꝓdigia magna ipsi⁹ gliose ꝟgis videm⁹
coruscare. Quoꝝ hesitatiõi volens satisface
re: lz dicat in. l. non oĩm. ff. de legi. Non oĩm
q̃ a maiorib⁹ nostris ꝯstituta sũt rõ reddi po-
test: tñ sm paruã ingenij mei cognitiõem vi-
det ꝙ bñdicta dei genitrix voluit miraculuz
hoc niuis a nob sup alia particularit festiua
ri ꝓpter multã similitudinẽ quã ipsa hz cum
ꝓprietatib⁹ niuis. de q̇b⁹ habet ĩ diuersis sa-
cre scp̃ture capl'is: in q̇b⁹ ipa btissima mater
dei assimilat niui. maxime aũt Dañ. vij. vbi
dr. Antiqu⁹ dieꝝ sedit: vestimentũ ei⁹ albuz
sicut nix. De⁹ em̃ q̃ est antiqu⁹ dieꝝ. i. añ oẽs
dies: q̇a ẽ etern⁹: sedit in vtero gliose virgi-
nis: ⁊ in eo req̇euit nouẽ mensib⁹. Uestimen
tum aũt eius fuit album sicut nix. quia ipsa
virgo purissima que tanq̃z vestimẽto circũ-
dedit eũ suo sacratissimo vtero. iuxta illud
Hiere. xxxj. Nouũ faciet dñs sup terrã: fe-
mina circũdabit virum. q̃ ei⁹ diuinitatẽ te-
xit ⁊ induit sua carne. fuit candidissima ꝑ in-
nocentiã. ¶ Pro cui⁹ ꝟitatis declaratõe tria
mysteria ꝯtẽplabimur de niue. Primũ erit
de ei⁹ aspectu. Scdm de ipsi⁹ tactu. Tertiũ
ꝟo de illi⁹ effectu. Quo ad p̃mũ dico ꝙ nix
est aspectu alba: pulcra ⁊ disgregatiua. Al-
bedo aũt (vt dt Algasel in sua physica. ⁊ po-
nit etiã in li. de ꝓprie. re.) est color ex luce cla-
ra ⁊ mlta ĩ corꝑe ꝑspicuo generat⁹. vnde q̃nt-
to in materia ꝑspicua est lux clarior: tãto al-
bedo est intensior ⁊ nigro impmixtior. Et cã
hui⁹ albedinis in niue est frigidũ. q: quãdo
materia substantial'r ẽ humida: ⁊ in illa do-
minat frigiditas: generatum ex ea est album
Et vt dicit phus. xix. de aialib⁹: nix generat

ex aere vaporoso declinante ad humiditatē aqueā. et hoc ꝑ frigidi actionē. Frig⁹ enī albificat hūidā materiā. Uirgo aūt sacratissima a supna luce in suo corpe albedinē ṽginitatis habuit q̄ aliter haberi nō pōt. iux illud Sap. viij. Scio ꝙ alit ꝯtinens esse nō possum nisi dn̄s dederit. Q aūt ꝑ albedinē significet ṽgitas: patet sacre scripture testimonio. Nā Apoca. xiiij. de ṽginib⁹ inq̄t dn̄s iesus Ambulabūt mecū in albis: q2 digni sūt. Et eiusdē li. vj. ca. dr. Date sūt eis singule stole albe. et. vij. ca. Amicti stolis albis. Brām ṽo matrē dei sine ṽginitatis violatione cōcepisse et pepisse filiū suū: pbat ꝑ illō q̄d de ea predictū fuerat Esa. vij. vbi dr. Ecce ṽgo ꝯcipiet et pariet filiū etc. Nec obstat hereticorum siue phoꝝ oppositio dicentiū ꝙ duo corpa n̄ possunt esse in eodē loco. iiij. phys. Ergo christ⁹ exiēs de vētre matris debuit frangere claustrū sue ṽginitatis. Quia rn̄det ꝙ iste exit⁹ fuit miraculosus et nō naturalis. Uel sm btm̄ Tho. in. iiij. dist. xxx. ar. vl. rn̄det: ꝙ chr̄s nascens habuit dotē subtilitatis. vn̄ Aug. inq̄t Sicut chr̄s exijt de sepulcro clauso: ita nat⁹ est de virgine/clauso virginitatis claustro. Beda q̄z sup Luc. ait. Sicut chr̄s in sūma pace nat⁹ est vt se pacē diligere ostēderet: ita de ṽgine nasci voluit vt virginitatis dec⁹ sibi gratissimū esse mōstraret. Is ḡ q̄ virginitatē in se seruauit/matrē ṽginē hr̄e voluit. putatiuū patrē Joseph virginē ꝯseruauit. Joānē baptistā pcursorē suū et euāgelistā sibi familiarē custodiuit ṽgines. sepe illud ꝓpheticū in se replicans. Ambulans in via imaculata hic mihi ministrabit. Hec ille. ¶ Dico et ꝙ ꝑ albedinē niuis figurat innocentia et puritas ipsi⁹ imaculate ṽginis: que nunq̄ fuit maculata vel denigrata ꝑ aliq̄d peccatū. iux illud Cañ. iiij. Et macula nō est in te. Erubescant ḡ illi q̄ hāc niuē candidissimā nigram q̄nq̄z fuisse ostendere conant. Qui ei⁹ albissimā animā nigredine pcti deturpatā affirmare non verent: cum ꝓpheta in verbis pallegatis dicat de christo. Uestimēta eius alba sic nix: et non nigra sicut coruus. Nos ṽo cādidissimā dn̄am nostrā denigrare abhorrētes: eius innocentiā quātū possum⁹ veneremur et in ista niue nos ab oim criminū nigredine dealbare conemur: vt verificet de nobis illō ps. lxvij. Niue dealbabunt i Selmon. Selmon enī sm Hiero. interprat ṽtutis obumbraculū: et significat ipam virginē bn̄dictā sup cui⁹ puritatis et scitatis vmbra pcōres dealbant. Recurre ḡ o peccator ad patrocinū hr̄e virginis: refice sub vmbraculo sue pietatis: et dic ei illud ps. l. et l. dist. c. cum exaudiero. s. lauabis me et sup niuem dealbabor.

Q Maria albedinē ṽginitatis habuit

Nix sigt innocētiā.

¶ Scdo nix est aspectu pulcra. et hoc ꝓpt albedinem. vnde cum videmus iuuenē albū: dicimus. O q̄z pulcer iuuenis. Et mulieres lauāt faciē vt fiat alba: et ipse dicunt pulcre. Sacra etiā scriptura cū aliq̄d pulcrū vult isinuare compat illud niui. Un̄ Mat. xvij. de pulcritudine vestiū chr̄i in transfiguratione eius inq̄t euangelista. Uestimēta eius facta sunt alba sicut nix. et Mar. ix. dr. Uestimēta ei⁹ cādida nimis sic nix. et Apoca. j. Caput ei⁹ et capilli ei⁹ tanq̄z nix. Nō imerito igit niui compar btissima virgo ꝓpter suā pulcritudinē. de q̄ sat dixim⁹ in scda pte pncipali huius opis. ser. iiij. Ita enī fuit pulcra ꝙ nulla mulier q̄ntacūq̄z decorata fuerit formositate in ei⁹ cōparatione videret pulcra. Nō europa: ob cui⁹ pulcritudinē (vt dicūt q̄dā) tertia ps mōi dr europa. Nō medusa: q̄ se aspiciētes reddebat imobiles: vt fabule referūt poetaꝝ. Nō Jole: cui⁹ amore insaniuit Hercules. Nō dianira: ꝓpter quā bella gesserunt Achelous et Hercules. Nō argia: quā tā ardent amauit polinic⁹ edippi rex thebaꝝ. Nō pātasilea: in cui⁹ faciē tot⁹ intuebat exercit⁹ tanq̄z in speculū. nā q̄si sol videbat in terris Nō polisena: q̄ ad suū amorē traxit Achillē fortissimū. Nō helena greca: ꝓpt cui⁹ pulcritudinē originē habuerūt bella troiana. Non dido sidonia: quā tantū amauit siche⁹ herculis sacerdos. Nō lauina filia regis latini: cui⁹ amore capt⁹ ē rex turn⁹: tot bella gessit cum troiano enea. Nō lucrecia romanoꝝ mulieꝝ dec⁹. Nō aliq̄ mulier hebrea: etiā ex ill' q̄ i sacra pagina dicunt fuisse pulcre nimis. i. valde. Sic enī sepe exponit i diuis scripturis. vt ibi. Nimis honorati sūt amici tui de⁹: nimis ꝯfortat⁹ est pncipat⁹ coꝝ. ps. cxxxviij. et etiā ita q̄nq̄z exponit sm leges: vt no. i. l. in testamēto. C. d suis et legi. et i. l. iij. C. de here. acti. Oēs enī pulcritudines q̄ fuerūt tā i viris q̄z i mulierib⁹ sūt nihil in cōparatiōe formositatis chr̄i et mr̄is ei⁹: que de seipa inq̄t Eccī. xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectiōis. vbi glo. ait. Pulcra mr̄ dicta est q̄ pulcritudiē ꝯcepit filiū etc. Est ḡ vt nix brā ꝓpter pulcritudinē: iux illō Thren. iiij. Candidiores nazarei eius niue: nitidiores lacte: saphyro pulcriores. Legit aūt ꝙ pdicātib⁹ aplis et aliq̄s non valentib⁹ ꝯuertere: mittebant eos ad btissimā virginē q̄ admirantes formositatē bn̄dicte matris, di et ei⁹ sapientissima eloq̄a: cōuertebant ad fidem: cognoscētes illū esse veꝝ deum q̄ tanta pulcritudine renitentē fecerat matrē suam. Ipam enī formosissimā virginē ad nos destinauit de⁹ vt cūctis ꝓplis ostenderet pulcritudinē ei⁹. Hester. j.

S Nix pulcritudiē Marie sigt

¶ Tertio nix ē aspectu disgregatiua. s. visus. et h etiā ē rōne albedis Albedo enī est disgregatiua visus: vt dr i li. de sensu et sensato. et ideo in li. de ꝓprie. re. sic ṽgis sigt

T Nix aspectū castō

scptū est. Nix cādore suo et pulcritudine ad
sui aspectū oculos intuētiū ꝓuocat. sed si ni/
mis diu aspiciat᷑: spēm visibilez disgregat et
īmutat. Hec ibi. Sic igit᷑ si q̄s longo tpe fi/
xis oculis aspiciat niuem sibi īmutat spūm
visibilē: et ei generat vertiginē quādā: ita vt
postea non bñ discernat nec capiat volupta/
tem ex alicuius rei pulcre aspectu. Sic btē
ꝟginis aspectus erat disgregatiuus visus:
ita q̄tūcūq̄ q̄s eēt libidinosus si in eā aspi/
ciebat statiz ardor ꝯcupiscētie et libidīs ab
illo diuertebat᷑: fm q̄ inq̄t Alex. d ales in. iij
pte sum. in tractatu de sanctificatōe btē vir/
ginis. q. viij. z sctūs Bonauē. in. iij. sen. dis.
iij. Hoc autē ꝓcedebat multis ex causis. d q̄
bus tractauimus in. ij. pte ꝑncipali huius
Maria a ꝯspiciē tib᷒ ñ potuit ꝯcu/pisci. — opis: ser. v. ꝑ. vij. Quidaz em̄ radij q̄si sola/
res ex eius vultu lucidissimo coruscabāt: ita
vt eā fixis oculis nemo posset intueri. vt ibi
dē diximꝰ. nec mirꝫ. Si em̄ deo apparente in
nube sup mōtē sinai: z loq̄nte cū Moyse nō
poterat ipe Moyses intueri abyssum clari/
tatis eius: sz ponebat velamē sup faciē suaz:
Exo. xxxiiij. multo minus poterāt hoīes in/
tueri claritatē btīssime ꝟginis: in q̄ erat deꝰ
nō vt in nube: sed vt in mr̄e. q̄ erat illa stella
fulgētissima. de q̄ ortus est sol eterne clarita
tis. Et h̄ etiaz dt Nico. de Ly. sup Mat. c. j.
allegās silitudinē vultus Moysi: cuiꝰ clari
tatez non poterat tueri ppl's isrl᷑: qñ locutus
fuerat cū deo. sicꝫ recitat Paulus. j. Cor. iij
multo itaq̄ magis radiabat ꝟginis btīssi/
me facies: que nouē mēsib᷒ deū portauit in
vtero. et ideo erat ꝯcupiscētie disgregatiua.
Possumꝰ q̄z dicere q̄ hoc etiaz ꝓcedebat ex
diuīa ꝟtute. Expiētia em̄ teste videmꝰ q̄ de/
monū fallacia z incitatōe sepe viri quidā cō
tēnūt vxores suas pulcerrimas et eaꝝ pul/
critudine nō mouent᷑ ad ꝯcupiscentiā: sz po/
tius ex aspectu ꝯcubinaꝝ turpiuz. Multo
igit᷑ magis potuit hoc deus in bono opari in
ꝟgine: vt eiꝰ pulcritudine nemo ad cōcupi/
scentiā ꝯcitaret᷑ sz potius distraheret᷑. Dicūt
q̄ quidaz deuoti doctores q̄ inspicientes ad
btām ꝟginē remanebāt vt attoniti ex eiꝰ cla/
ritate. Videmꝰ ei qñq̄ aliquē ita occupatū
z abstractū i aspectu alicuiꝰ figure vt nō sen
tiat etiā si vocet᷑. Moꝝ etiā honestas ipsius
bñdicte ꝟginis etiaz lasciuoꝝ hoim mentes
ad bñ viuēdū inducebat. Mulier em̄ facie
pulcra: si bñ morigerata fuerit bonos incita
bit ad deuotionē ampliorē: malos aūt ple/
Quō honeste mores malos alliciunt. — rūq̄ ad cōpūctionē. ¶ Ad q̄d facit exemplū
q̄d retulit pr̄ frater Ludouicꝰ de Vincētia
ordis nr̄i: dicēs q̄ in quadā naui ex vna pte
erant duo fratres minores: ex alia ꝟo erat q̄
dā meretrix cuz multis scholarib᷒: q̄ ꝑ padū
ibant a ferraria paduā. In qua quidē naui
dicta meretrix cū ipis scholarib᷒ dissolutio
nes multas faciebat. Mox aūt vt semel in/
tuita est illos frēs honeste stātes z deuote in
ipa naui: magno rubore demisit in ima ocu/
los: z nūq̄ postea ausa ē illos leuare. Scho
lares ꝟo hincinde ipam stimulātes nutib᷒
increpabāt. ipa aūt eos rephēdebat z horta
bat᷑ vt attēderēt z imitarent᷑ p̄dictoꝝ fratrū
honestatē. Postea ꝟo applicata naui ad litꝰ
hora vesptina cū hospitati fuissent apud q̄n
dam indeuotū hospitez. z necdū pransi frēs
etiā de cena diffiderēt: meretrix illa ad se vo
cauit hospitē z dixit vt frēs ipsos bñ tracta/
ret: q2 de sua pecunia oīa solueret. q̄d ille ꝑl
nus fecit. Videtes aūt frēs tantā abūdātiā
escarū / timuerūt ne hospes spe lucri ista eis
tā copiose mīstraret. q̄b᷒ non audētib᷒ come/
dere (q2 ñ habebāt vñ soluerēt) dixit hospes
p̄dict᷒. Nolite timere: nā illa meretrix oīa se
soluturā ꝓmisit q̄ in naui vobiscū fuit. Tūc
frēs deo grās referentes: cibum sumpserūt.
Postea ꝟo cōpleto prandio siue cena: predi/
cta meretrix velut alt'a Magdalena lachry
mis madefacta vēit ad eos dicēs. O patres
O angeli dei. O serui Jesu chr̄i fideles: bñ/
dicti vos a dño q̄ me honestate vr̄a reuoca/
stis a carnis mee putredine. vñ post fratruz
monita pniaz egit. O sancta honestas tu es
illa de qua dr̄ Ecci. xxviij. Gr̄a sup grāz mu
lier sctā z pudorata. grā. s. honestatis in se. et
sup grām in alijs libidinē extinguēdo: sic fu Ambro. describit honesta/tē marie.
it in btā ꝟgine bñdicta. Et ideo inq̄t Amb.
in. ij. li. de ꝟginib᷒. Sit nobis tanq̄ in exem
plari descripta virgitas vitaq̄ Marie: de q̄
velut a speculo refulget species castitatis et
forma ꝟtut᷒. hinc sumat᷒ licz exēpla vbi tan/
q̄z in exemplari magisteria sūt expssa ꝓbita/
t᷒. Que q̄d corrigere: q̄d fugere: q̄d tenere de
beatis ostendūt. ꝑmus discedit ardor nobi/
litas est matri. Quid nobiliꝰ dī mr̄e? Quid
splēdidius ea quā splēdor elegit? Quid casti
us ea q̄ sine ꝯtagione generauit? Nā de cete
ris eius ꝟtutib᷒ q̄d loq̄r? Virgo erat non so
lū corpe sed etiā mente: que nullo doli ambi
tu sinceꝝ adulteraret affectum corde humi/
lis: verbo grauis: animo prudēs: loquendi
parcior: discendi studiosior: nō in incerto di/
uitiarū: sed in p̄ce pauperis spem reponens.
Intēta opi: verecūda sermoni: arbitrū men/
tis solita non hoiem q̄rere sed deū: nullū le/
dere: omnib᷒ bene velle: maiorib᷒ assurgere:
eq̄lib᷒ ñ inuidere: fugere iactantiā: rōnez se/
q̄: amare ꝟtutē. Qñ ista vultu lesit parētes?
qñ fastidiuit humilem? qñ derisit debilem?
quādo vitauit inopē? eos solos cetus viroꝝ
inuisere solita erat quos misericordia non erube
sceret: neq̄ verecundia preteriret. Nihil tor/
uum erat in oculis eius: nihil in verbis ꝓcax

nihil in actu inuerecũdũ: non gestꝰ fractior: nõ icessus solutior: nõ vox petulãtior: vt ipsa corporis spẽs simulacrũ fuerit mentis z figura ꝓbitatis. Bona quippe domꝰ in ipso vestibulo debet agnosci. Ut pmo prẽdat igressu nihil intus latere tenebrarum: et mens nostra nullis repagulis corpalibꝫ impedita tanq̃ lucerne lux intꝰ posita foris luceat. Quid ḡ exequar ciborum ꝑsimoniã: officiorum redundanciã: alterũ vltra naturã supfuisse: alterum vero ipsi nature defuisse. Illic in illa tpa intermissa: hic cõgeminatos ieiunio dies. Et si qñ volũtas sucessisset: cibꝫ plerũq; erat obuiꝰ q̃ morte arceret: nõ delitias mistraret. Dormire nõ prius cupiditatis q̃ꝫ necessitatis fuit. et tñ cũ quiesceret corpus/ vigilabat animus: q̃ freq̃nter in somnis aut lecta repetit: aut somno iterrupta cõtinuat: aut disposita gerit: aut gerẽda disponit. Prodire domuꝫ nescia: nisi cũ ad ecclesiam ꝯueniret. z hoc ipam cũ parentibꝫ z ꝓpinqs. Domestico opsa silẽtio: forẽsi stipata comitatu: nullo meliore tamen suo custode q̃ꝫ seipa. In incessu aspectuq; venerabilis: que non tã vestigiũ pedis colleret q̃ꝫ graduꝫ virtutis attolleret zc̃. Et infra. Sic Maria intẽdebat oibꝫ quasi a pluribꝫ moneref. sic oĩa implebat virtutis officia vt non tã disceret q̃ꝫ doceret. Talẽ euangelista mõstrauit: talem angelus repperit: talem spũssanctus elegit. Quid in singulis morer? hanc parẽtes dilexerunt: extranei pdicauerũt/ q̃ digna fuit ex qua dei filius nasceref. Hec Amb. ¶ Alia etiã ex causa non fuit ꝯcupita: qa pulcritudinẽ suã q̃ntũ poterat occultabat: z mẽbra sua optime coopiebat. Nam honeste vestes que corpus bene tegunt/ pseruant a cõcupiscẽtia. E cõtra vero vestimẽta inhonesta z ornatꝰ meretriciꝰ est causa ꝯcupiscẽtie. Nam videntes iuuenes mulierẽ sic indutam arbitrant eam esse meretricẽ vel habere animũ fornicandi. Talis em̃ q̃sq; esse psumif qualeꝫ eũ vestes indicant. l. item apd labeonẽ. §. siqs virgines. ff. de iniurijs. exteriora nãq; demõstrãt interiora. l. fulcimus. §. illud sciendũ. ff. ex qbus causis in possessionẽ eaf. et. §. ceruos. insti. de rerum diuisione. naturaleꝫ. §. in his. ff. de adq. re. do. Et ideo eã ꝯcupiscũt. q: sperãt illã sue maledicte volũtati ꝯsensum pbituram. O igitur femina vana: o rete diaboli: o mlier lasciua: o bestia ifernalis: o iuuẽca fetida: vt quid ostendis pectus: spatulas z mãmillas? qre sic infasciata incedis? cur sic inhoneste vestiris? quare faciem tuam depingis? qre ipam litras? cur pellem extendis? cur membra tua ostendere hoibꝫ qris: nisi vt omnes ad cõcupiscentiã tuam ꝓuoces: nisi vt illorum aias capias: nisi vt eas tecum ad infernales cruciatus pducas? Si em̃ non haberes carnes venales: non portares eas ad macellũ. Sic ḡ signum vini vel alterius rei venalis facit bonam psumptiõem iuris q̧ talia sunt venalia. l. nec emere. C. de empt. z ven. sic tua inhonestas z expositio ac publica ostensio carnium tuarum isinuat q̧ in aio es corrupta z carnes ipsas venales habes. Absconde igif nuditatem tuam: cela carnes tuas: z fuge virorum consortia: exemplo virginis: de qua inquit Ambro. sup Lu. Discite virgines non circũcursare ꝑ alienas edes: nõ demorari in plateis: non aliquos in publico miscere sermones. Maria in domo sera zc̃. O igif femine dissolute: o pictrices facierũ: o plateárie: o balchonarie: o mulieres inhoneste: que totũ studiũ vestrum posuistis in demõstratione vestre pulcritudis: an nescitis q̧ ille thesaurum sancte virginitatis amittere cupit qui illum freq̃nter in publico gerit? Capite ḡ exemplũ beatissime vginis de qua inqt Amb. vbi s. q̧ videri freq̃ntius in publico displicebat: et ideo neminẽ ad ꝯcupiaꝫ ꝓuocabat: sicut tu balarina impudica facis. quod est maximũ peccatũ z grauissima pena cruciandũ. Noli igif amplius tot chrianorum animas illaq̃are et pciosum sanguinẽ iesu christi conculcare impudicicijs tuis. sed exẽplo beatissime virginis induere vestimẽtis albis honestatis. et sic non incitabis aliquem ad libidinẽ. sed vnusquisq; seruabit de te illud Prouer. vj. Non ꝯcupiscet pulcritudinẽ eius cor tuum. et Eccl. xxv. Non ꝯcupisces mulierẽ in specie. Noli sic freq̃nter morari in porta: sic libenter pdire ad spectacula: cõsiderãs q̧ Dina filia Jacob quia ad videndũ mlieres regionis pretiit: quia in publico apparuit: quia pulcritudinem suam ostendit/ pstituta fuit Geñ. xxxiiij. Et ido te hortaf ꝓpha Hiere. iij ca. exclamans z dicẽs. Reuertere vgo ad ciuitates tuas. i. ad consciam in camera tua. sicut faciebat intemerata virgo Maria. ¶ Secundũ mysteriũ de niue est de ipsius tactu. Pro cuiꝰ declaratiõe dico q̧ nix ẽ tactu frigida: porosa: z elapsiua. Quo ad primũ non oportet venire ad ꝓbationem. q: q̃d patet expsse non est ꝓbare necesse. c. euidentia. de ꝓba. z. l. ea qdem. C. de accu. Manifestũ est em̃ niuẽ esse frigidã: q̃ etiã frigescere facit manũ tãgẽtis. vñ dicif Eccl. xliij. Uetus aquilo flauit aquã frigidaꝫ. i. niuem de q̃ dicif Prouerb. xxv. Sicut frigus niuis zc̃. Et eiusdem libri vlt. ca. dicitur. Non timebit domui sue a frigoribus niuis. Beata igitur virgo frigida fuit. i. humilis. Homines enim frigus habentes vadũt strictis humeris: capite flexo: z humiliter in manibus sufflant. Unde glosa sup illud Apoca. iij. Utinã frigidus esses zc̃. ait. Seruum sibi ido ꝯ

[Left margin: V Honeste vestes pseruant a ꝯcupia.]

[Right margin: X Frigiditas niuis Marie hũilitatẽ signat]

neũ dñs frigidũ optat: vt frigore nuditatez agnoscat: z pãnis idigere se sciat: z humilis reddat ad poscẽda vestimẽta z tegumẽta nuditatis. Uidemus enĩ q pauperes humilius elemosynã petũt tpe frigoris q̃z in estate. dicũt enĩ intra se tpe estatis. Si non inuenero in ciuitate panẽ: ibo extra z comedã fructus agroꝝ. In hyeme aũt nõ sũt fructus i agris. nec audẽt demorari in plateis ꝓpter frigus: maxie qñ sunt male induti. et sic instantius z iportunius petũt elemosynã tpe frigoris. Frigus nãq̃z humiliat nõ tm̃ pauperes: sed etiã diuites: quos aliquãdo delectat aptare ignem z apponere ligna sub ferculis. Dicite o femie lixate z scholate: nũquid in hyeme libenter coopitis nuditatẽ vestram: et qd ꝑgebatis in estate incessu maturo z graui ac fastu pleno? In hyeme celeriter ꝑperatis. Frigida ḡ fuit bñdicta ṽgo. i. calore supbie vacua: sed frigore hũilitatis plena q̃ tãhumilis fuit vt nullibi legat q se matrẽ dei appellauerit: nõ reginã: nõ dñam: sed ancillam/ dicẽs. Ecce ancilla dñi. Lu. j.

Z Porositas niuis capacitatẽ gratiarũ Marie signat

¶ Secundo nix est porosa tanq̃z spongia susceptibilis aquaꝝ. et hinc est q magna niuiũ q̃ntitas si pmat: reducit ad modicã q̃ntitatẽ. Et silr porosa fuit btissima ṽgo: q̃ tantaꝝ grarũ imbrẽ suscepit: vt ex eius abundantia ois creatura repleta sit. Uñ Bern. exponẽs illa ṽba cantici ṽginalis Ecce enĩ ex hoc beataz me dicent oẽs generatiões: ait. Ecce intuentis est aduerbiũ z demõstrantis. acsi dicat. Ecce iam video qd futuꝝ sit de me: qs fructus pcedet ex me: que z quanta bona nõ mihi soli sed omnibꝫ generationibꝫ puenient ex me. Nam z angelicaꝝ generationũ numerus ꝑ meũ genitũ reitegrabit: z hoim generatio in Adã maledicta/ ꝑ ventris mei fructus benedictionẽ ad eternã generatiõem regenerabit. Hec ille. O igit virgo oim gratiaꝝ capacissima: que illum in se suscepit quem totus mũdus non capit: que illũ ꝯtinuit q magnitudine sua omnẽ celoꝝ capacitatẽ excedit: q̃ tantam infusionẽ gratiaꝝ recepit q nunq̃z aliq pura creatura similẽ habuit vl habebit. Ait enĩ Hiero. in sermone ad Eustochiũ. Ceteris ꝑ partes gratia pstat. Marie ṽo tota se ifudit gratie plenitudo.

Z Elabilitas niuis Marie inexplicabilẽ elucidatiõem signat

¶ Tertio nix ẽ elapsiua. Si enĩ de niue corpus hñ sphericũ formaueris/ cito elabit e manibꝫ: vl pila diu palmis tractata liquescit. que q̃nto fortius stringit tanto citius elabit vl in aquã se cõuertit. Et silr bñdicta ṽgo de contrectantiũ manibus elabit. quia sua magnitudine scriptores suaꝝ laudũ elaborãt: et nec qdem minimã partez sufficienter tractare seu expmere pñt. Nam de illius gestis dici potest illa legalis sententia q plura sunt negocia q̃z vocabula. l. iij. § negocia. ff. de nego. gest. z. l. hec ṽba. ff. de pscrip. ve. Et ideo si omnes oratores z poete q fuerũt z erunt: adessent. z de ipsius ṽtutibꝫ z excellẽtijs scribere vellent: in elucidando vel vnam de ꝑrogatiuis: verificaret illa Mantuani poete snia in. j. Eneid. scz. Añ diẽ clauso cõponet vesꝑ olympo. Si enĩ tota maris arena z aqua se in linguis cõuerteret: si folia arboꝝ loq̃rent: si oẽs creature loq possent et laudare btã̃m virginem vellent: z si oẽs beati spũs z sancti dei eius dignitatẽ z excellentiam ac gl'iam expmere attentarent: non valerent ad plenuz explicare nec attingere laudes cõueniẽtes illi que deum parere meruit. Et ideo eximius ꝓphaꝝ Dauid lz diceret psal. xliiij. Lingua mea calamus scribe velocit scribentis Tamen in laudibꝫ btissime virginis expmendis se insufficientez cõfessus ẽ dicẽs ps. lxxxiij. Deficit aia mea in atrijs dñi. Ipa enĩ sacratissima virgo dr in sacra scriptura atrium dei. vt declarauimus in. iij. pte pncipali huius opis: sermone. v. pte. v. Ego ṽo in hoc ope fatigatus: dico cum btõ Job libri cius ca. xix. Quis mihi tribuat vt scribantur sermones mei quos. s. p nimia sublimitate z copiositate virtutũ beate ṽginis pferre nõ possum. De qbꝫ non imerito dicere valeo illud Joan. vlti. Nec ipm arbitror mundũ capere posse eos q scribendi sunt libros. Ex qbꝫ oibꝫ patet q̃ntum ille sit deceptus/ q̃zq̃z paruz de gl'iose virginis excellẽtia z ṽtutibꝫ informatus: qui omne quod de illa dici potest sepẽ se asserit posse explicare sermõibꝫ.

A Sic nix terrã: sic Maria terrenos ipinguat

¶ Tertiũ mysteriũ est de niuis effectu. Nix enĩ habet plures effectus qui ponunt in libro. xj. de ꝓprietatibꝫ reꝝ. in ca. de niue. quoꝝ solum referam z declarabo septem: ꝓpter septez ṽginis ipsius gaudia. z erũt tanq̃z septem thesauri. de qbꝫ dr Job. xxxviij. Nunqd ingressus es thesauros niuis? Quantũ ad pmũ effectũ sic dr ad lrãm in pdicto libro de ꝓprietatibꝫ rerũ. Ex mora niuis super terrã humus impinguat. Sua enĩ frigiditas poros terre claudit. Unde reuocato calore ad interiora radicũ z seminũ/ fit huõꝝ interioꝝ attractio ad radices: z ipsoꝝ inuiscatio: ex qua terra impinguat. Unõ nix herbas malas z supfluas mortificat z attenuat. bonas ṽo nutrit z impinguat. Hec ibi. Et similr beata virgo impinguat terraz. i. nos terrenos: qui eramus macilenti pre penuria panis celestis: qui nõdum erat in terram destinatus: quẽ ipa nobis oriri fecit. Unde ipse fructus ventris ṽginalis inquit Joan. vj. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. de quo benedicto pane comedimus z impinguati sumus. sicut Psalmista pdixerat dicens. Pinguescent speciosa deserti: z exultatiõe colles accingent. Btã igit virgo nõ fuit sicut ille niues que corru

perūt segetes. de q̄bus in l. fistulas. §. fi. ꝺ ꝯ̄ emp. sed fuit illa nix que a deo missa est ī mū dum vt sua coope̅tione vestiret ꝛ impingua ret terram hūane gn̄ationis. vn̄ ꝺ ꝺo inquit ꝓba ps̄. cxlvij. Qui dat niuē sic lanā. Nec ē illa q̄ quelib; suū deuotū impinguat ꝯsola tionib; diuis. Ad qꝺ applicari poss; illꝺ Ec clesiastici. xxvj. B̄ra mulier; sedule delecta
B bit vir suū: ꝛ ossa illi⁹ impinguabit. Scꝺs
Sic nix fetida sic Maria turpitudines vitiorū tegit
niuis effect⁹ ponit̄ in p̄dicto li. ꝺ ꝓꝓie. rerū. vbi sic ꝺr: Nix etiā sua p̄ntia loca fetida ꝛ fi malia ꝛ sterq̄linia tegit ꝛ occultat: et similit̄ beatissima virgo turpitudinem delictorum nostrorum: dum eius infuentu vestimur in dumēto īnocētie ꝛ sctitatis/ qꝺ ipa nos assu mere hortat̄ dicēs illꝺ Apoc. iij. Vestimēt; albis īduar; vt nō appeat ꝯfusio nuditatis tue. Pctōri em̄ dic deus Hiere. xiij. Nudaui femora tua ꝯ̄ te. In cui⁹ signū adā ꝛ eua post pctm̄ se nudos cogn̄uerunt ꝛ erubuer̄t Gen̄. iij. Sic āt illi nudi fuerūt p culpā: ita ex ōrio ꝟgo bn̄dicta vestita fuit p innocentiā. vn̄ de ipa inq̄t Dauid ps̄. xliiij. Astitit regina a de xtris tuis in vestitu deaurato ꝛc̄. Erq; sic est bn̄ vestita: etiam nos vestit de sua supabun dantia. Quapꝓt ꝺ suis ꝺr Prouer. vlt̄. Oēs domestici eius vestiti sunt duplicib;. Et ipa
C est indumētū nr̄m. sic in ꝟbis pallegat; ostē
Sic nix vestigia sic maria īsidias diaboli manifestat
dit ps̄. ꝺi. Qui dat niuem sic lanā. i. brām ꝟ ginem sic nr̄e nuditatis tegumentū. ¶ Ter tius niuis effect⁹ ponit̄ in p̄dicto li. de ꝓꝓie. re. vbi sic ꝺr: Itē nix ferī; ꝛ aialib; nocumē tū p̄stat. q: eoꝝ tegit pascua ꝛ vestigia mani festat. vn̄ tpe niuis fera a venatorib; ꝺ facili capiunt̄. Et sil'r ꝟgo bn̄dicta nob̄ dolos ac i sidias ꝛ machinatōes diaboli māifestat. vt in laqum cadat quē nr̄is pauerat pedib;. Et vt ꝺ q̄libet nr̄m deuincente diabolum ꝟtu
D tute ꝛ infuentu ipsi⁹ ꝟgis dici possit illꝺ. ij. Reg. xxiij. et. j. Paral. xi. Interfecit leonem i medio cisterne tpe niuis. ¶ Quart⁹ niuis ef fect⁹ ponit̄ i eodem li. de ꝓꝓie. re. vbi sic ꝺr. Item nix vi caloris resoluta terrā imbuit/ re mollit/ ꝛ inebriat: quā an̄ resolutionē frigidi tat; sue coartatiōe in sua supficie forti⁹ indu rabat: vt dic̄ Greg. Nec ibi. Et sil'r brā ꝟgo suo exēplo nos duros. i. fortes ꝛ ꝯstantes fa cit ꝯ̄ tentationes mūdi/ carnis/ ꝛ diaboli: di cens nob̄ illud qꝺ canit eccl'ia in officio apo stoloꝝ. Estote fortes in bello ꝛc̄. ꝛ postq̄ vi ctores euasim⁹ vi sue charitat; nos liq̄facit
E ꝛ inebriat deuotione: vt ps̄. illi p̄dixit ꝺ nob̄ Inebriabunt̄ ab vbertate domus tue: ꝛ torrē te voluptat; tue potab̄ eos. ¶ Quintus ni uis effect⁹ in p̄dicto li. ꝺ ꝓꝓie. re. ponit̄. vbi sic ꝺr. Item nix ꝓꝓt sue subte mollitiē ꝛ leui tatem in suo descensu strepitū vel sonū non generātimo insensibil'r de occulto aeris de scendens infestitio suauit̄ supficiei tre se ap plicat ꝛ equal'r se coaptat. Et sil'r bn̄dicta ꝟ go ꝺ alto nos respicit ꝛ ad nos descendit: n̄ in strepitu aut furore magne seueritatis ꝓꝓt pctā nr̄a: sed in dulcedine ꝛ pietate humanit̄ ad nos venit: ꝛ equal'r. i. tam ad iustos q̄; ad pctōres: ꝛ p̄sto est omnib; inuocata. vn̄ ꝺ il la dici pōt illꝺ Sap̄. vj. Pusillum ꝛ magnū
F diligit ꝛ equal'r ē ei cura de omnib;. ¶ Se xtus niuis effectus ē ille q̄ ponit̄ in p̄dic. li. ꝺ ꝓꝓe. re. vbi sic ꝺr. Item aq̄ niuea potētiali ꝛ actuali frigiditate sua fluxū vent; rep̄mit ꝛ ꝯstringit. Et sil'r aq̄ gr̄e ꝟginal' rep̄mit lubri cos ne cadāt i fornicatōes ꝛ adulteria. Quot em̄ ipsius ꝟgis adiutorio ꝛ deuotōe ac eius puritat; ꝛ honestatis exēplo abstinent a labe carnalitat; ꝛ q̄t fratꝝ obsuantiū castitatem monasteria ꝛ q̄t monialiū clausure ꝛ q̄t in se culo dimissi ꝛ dimisse ꝛ q̄t ꝟgines vtriusq; se xus ꝛ q̄t vidue honeste ꝛ q̄t maritate ꝟuāt tho ros illibatos ꝛ q̄t q̄ p̄us fuerunt ꝓclini ad li bidinem se restrinxerūt ꝛ effluere p volupta tes spurcicias cessauer̄t. Ista em̄ nix restrin xit venas libidinū. vn̄ ꝺ q̄lib; tangente istā; niuē p deuotionem: ꝛ bibente aq̄s gr̄e ei⁹ ve
G rificabit̄ illꝺ Osee. xiiij. vbi ꝺr: Siccabit ve nas ei⁹. ¶ Septimus niuis effect⁹ ponit̄ et in p̄dicto li. ꝺ ꝓꝓie. reꝝ vbi sic ꝺr. Itē loca al ta ꝛ mōtuosa nix frequentat: ꝛ diuti⁹ ī monti bus q̄; in vallib; ꝑseuerat: q: venti frigidi li berius in montib; q̄; in vallib; ꝯualescunt. Insup valles sunt mōtib; calidiores ꝓpt̄ maiorē aggregationem ꝛ ꝯfractionē radio rum sol': ꝛ iꝺ niues i mōtib; pl⁹ abūdāt Nec ibi. Mōtes āt i sacra scptura ꝟcant sctōs q̄ sunt alti p celestiū ꝯtemplationē. ꝛ ita accipi tur in ps̄. cxxiiij. vbi ꝺr: Mōtes in circuitu eius. ꝛ Ps̄. cxiij. exultauerunt vt arietes: et colles sicut agni ouium. In his aūtem mō tib; descendit libent̄ brā ꝟgo: q: homib; de uot; ꝛ sctis dat abūdantiā ꝯsolationū: ꝛ sup eos descēdere fac̄ grām sp̄ūsscti q̄ p niuē de signat̄: vt ipa ꝟgo dixit liberio pape: sic legit̄ in officio niuis. ꝛ iꝺ ꝺ q̄lib; deuoto hn̄te grā; brē ꝟgis p̄t expōi moral'r illꝺ. j. Mach. xiij. Erit tibi nix mlt'a valde. Nec mir̄ si bn̄dicta ꝟgo libent̄ in mōtib; morat̄ ꝛ grās suas ef fundit. Nam ꝛ dilect⁹ filius ei⁹ magnifica fec̄ in mōtib;. In mōte em̄ trāsfiguratus est Mat. xvij. Orauit in mōte. Lu. xv. ꝛ. xxj. do cuit discip'los in mōte Joan. vj. et Mat. v. In mōte q̄q; descēdit de⁹ ad Moysen Exo. xix. O igit̄ hoīes t̄reni/ o mortales depssi ii q̄tate/ o onusti pctōꝝ sarcina: deponite pon dus tā graue. vos em̄ est; illi de q̄b; ꝺr Exo. xix. Non poterit vulg⁹ ascēdere ī mōtē. s. cū gramamine tantoꝝ criminū. ꝓtendite q̄ leui tate ꝟtutum ascendere in montē dei ad illus

Maria sua gr̄a lubricos restrigit.

Maria freq̄nt̄ i sctōs descēdit

scȝ de q̄ inq̄t ps̄. Mons dei mons pinguis mons in q̄ bn̄placitum ē d̄o bitare i eo. etem̄ dn̄s habitabit in finē. Mōs.s.deuotiōis et ꝯtēplatiōis. de q̄ moral'r intelligit̄ illō Gen̄. xix. In mōte saluū te fac. Ibi em̄ iuenies niuē.i. ꝟginē gl'iosam niue candidiorē quā ad te mittet deus. de q̄ d̄r Job. xxxvij. Qui p̄cipit niui vt descēdat sup t̄rā. et Ecci. xliij. Imperio suo accelerauit niuem. Mitte igit̄ ad me istā niuē o dn̄e deꝰ. btūs em̄ ero cū bn̄ lotus fuero q̄si aq̄s niuis. Job. ix. c.

¶ M bt̄ā ꝟgo d̄r scala celi

¶ Assimilatio. ij.

B

Beata ꝟgo Maria d̄r scala quā vidit iacob p̄triarcha Gen̄. xxviij. stantē sup t̄rā: cuiꝰ cacumē celū tāgebat. Angeliq̄ȝ ascēdebāt et descēdebāt p eā ⁊ dn̄s ipsi scale inherebat/ quā visionē exponēs Damas. in q̄dā ser. ait: Intellectualis scala ē ꝟgo Maria: ex t̄ra em̄ hȝ natiuitatē: caput āt ad celū. Ois q̄ppe mulierꝭ caput est vir. sȝ hec q̄m̄ viꝝ nō cognouit: caput hȝ deum. Hec ille. D̄r āt scala: q̄r sic p scalā ab alto ad ima descēdit̄/ sic p istā scalā filiꝰ dei ad nos descēdit/ q̄ nunq̄ȝ descēdissȝ nisi ista scala affuissȝ: q̄ humilitate sua ac puritate deū inclinauit vt p ip̄am descenderet: ⁊ ipsi inhereret. vn̄ ip̄a ait Lu. j. Quia respe. hu. ⁊c̄. vbi Bern̄. ait: O vera hūilitas q̄ deū hoib̄ peperit/ vitam mortalib̄ edidit/ celos inouauit/ mundū purgauit/ et aīas hoīm a morte liberauit. Facta est marie humilitas scala celestꝭ p quam deꝰ ad t̄rā descēdit. ꝟgo q̄dem ꝟginitate placuit/ sed hūilitate ꝯcepit. Hec ille. Nam hūilitas ipsiꝰ bn̄dicte ꝟgis sup oīa deo placuit. vn̄ tūc ex hūilitate facta est mr̄ dei/ cum dixit: Ecce ancil. dn̄i ⁊c̄. Luc. j. vbi Cassiod. inq̄t: Erubescant elati: vbi em̄ locū credunt hr̄e sup̄biā: cū celum et t̄rā ab hūilitate videant occupatos. D̄r etiam scala: q̄r p ip̄am angeli ad n̄ram ꝓtectionem descēdunt et gr̄e diuine p eam nob̄ donant̄: et nō nisi p hanc scalam celū scandere possumꝰ. vn̄ inq̄t Bern̄. O ꝟgo scala sublimis in sublime ꝟticem sctm̄ erigꝭ vsq̄ȝ ad sedentē in throno: et vsq̄ȝ ad dn̄m maiestatꝭ/ o q̄ȝ in altū mittꝭ radicem hūilitatꝭ. Cui ꝑfecto scale dn̄s innixꝰ est: q̄r nihil nos deus hr̄e voluit qd̄ p marie manꝰ nō trāsiret: ⁊ nihil ex opib̄ n̄ris sibi esse gratū/ nisi p manꝰ marie offerat̄. Id̄o modicū illd̄ qd̄ deo offerre desideras g̃tissimis marie manib̄ cura tradere si repulsam non vis hr̄e. Hec ille. Hoc etiā p̄tȝ exēplo qd̄ legit̄ in chronicꝭ n̄ris. s. q̄ q̄dam die sctūs Frāciscꝰ vidit duas scalas/ vnā rubeā: cui chr̄s innixꝰ erat/ et aliam albā: in q̄ ꝟgo erat. Et cum admonita bt̄i Fran. frēs scalā rubeam ascēdere conarent̄: dū ire incipent retro ml'ti cadebāt ⁊ ascēdere nō poterāt. De q̄ re sanctus Fran. flendo dolebat. Cui christꝰ dixit: Fac vt frēs tui ad mr̄eȝ meā currāt ⁊ ad scalā albā atq̄ȝ p eā ascēdāt. Tūc b. Franc. exclamare cepit dicēs: Currite frēs ad scalā albā et ascendite p eā. Qd̄ facientes frēs a bt̄ā ꝟgine leta facie suscipiebant̄: ⁊ in celū cū facilitate ascendebāt.

¶ M bt̄ā ꝟgo d̄r mare

¶ Assimilatio. iij.

J

Sicut declaraui in. iij. p̄te principali huiꝰ opis. serm̄. ij. p̄te. ij. bt̄ā ꝟgo d̄r Maria a mari: q̄r hȝ in se ꝓꝓetates marꝭ. Hic āt addere possumꝰ q̄ sic in mari (vt d̄r in li. de ꝓprie. reꝝ) sunt duo vapores. s. humidꝰ ⁊ siccꝰ/ siue subtil' ⁊ grossus et p motū et agitationē vndaꝝ p̄s subtilior resoluit̄ et remanet grossior: q̄ ꝟtute sol' calefacta fit salsa: ⁊ adusta efficit̄ amara. Sic in beata ꝟgine fuerunt duo vapores. i. amores erga filiū. Unus n̄alis ad illius humanitatē: q̄ erat vt vapor grossior. Alius sp̄ual' ad ipsius diuinitatem/ q̄ erat vt vapor subtilior. Et s̄m hoc habebat de deo duas ꝯsolationes. Unam s̄m sensualitatem. Aliam s̄m rōnem. In passione āt filij sui propt̄ motū ⁊ agitatōȝ vndaꝝ. i. afflictōȝ ⁊ vexatōȝ penaꝝ et doloꝝ chr̄i: pars subtilior. i. consolatio s̄m rōnem videbatur resoluta. Abundabat aūt in ea vapor grossior. i. affectio naturall'/ que intantum calefacta est et adusta calore sol'. i. feruore cruciatus ⁊ mortis christi/ qui est sol iusticie. quia tota facta est amara. Un̄ Job. xl. d̄r: Feruescere faciet sic ollam p fundum maris. i. cor ꝟgis. quod quantum feruebat amore tantum vrebat̄ dolore. Et ideo ip̄a ad modum olle bullientis extra fudit aquas lachrymaꝝ. ¶ Sed notandū q̄ d̄r in p̄dicto libro de ꝓprietatib̄ rerum. s̄m Ph̄m in libro de animalib̄: q̄ a mari abstrahi salsedo. Nam si homo accepit vas cereū nouū crudū ⁊ clauserit eius orificium et miserit ip̄m vacuū in mari: aqua maris in eo intrās efficiet̄ dulcis. Istud vas cereū nouū et crudū fuit corpus filij ꝟgis post resurrectionem. Per cerā em̄ q̄ mollis est intelligit̄ eius caro delicatissima: que noua erat in q̄ȝtum erat nouitate incorruptibilitatis ⁊ imortalitatꝭ iduta. D̄r autem eius caro cruda: quia omnis decoctio penalitat' et passionis p̄terite ab ea fuit ablata. Orificium vero huius vasis clausum fuit per clausoriuȝ impassibilitatis: ne intrare amplius possit in eo aliq̄ amaritudo tribulationis. Et sic vacuū omni amaritudine positū ē in mari. id ē ostensum pijssime ꝟgini: que ex amaritudine erat velut mare. et ip̄m vas dulcorauit eiꝰ amaritudinē: et in dulcē aquā ꝯuertit. et in

Duo vapores in mari duos amores i maria signt

R

s̄m quō mari pōt re dulcorat

se hausit dū cor eius indulcoratū in visione ⁊ ꝯtemplatiōe sui corꝑis resuscitati ⁊ glori/ficati indicibili suauitati ⁊ gaudio eius būdi/ctus filiꝰ letificauit. ¶ Figura aūt huiꝰ ama/ritudis ꝟginal' ex passione filij sui ⁊ dulco/ratiōis ex resuscitatōe ⁊ apparitiōe eiꝰ: pt as/signari Tob.x. vbi dr: ꝙ misso Tobia a pr̄e suo cū angelo sibi comite in Rages ciuitate medoꝝ ꝓ recuꝑandis decē talentis ex chiro/grapho debitis ꝑfixo eidem filio redeundi ṫmino. Mr̄ eius interim valde dolebat ꝓ absentia filij sui: ⁊ q̄tidie reditum expecta/bat: ⁊ oī die ꝑgebat ad loca ꝑ q̄ sperabat fi/lij aduentū. Quadā aūt die cū sic inspiceret circūq̄ꝫ vidit filiū suum venientē: ⁊ an̄ euꝫ magnā familiā ⁊ diuitiaꝝ ml'titudinē vnde post lachrymas ml'tas iocundata ē sūmoꝑe de filij visiōe. Per tobiam em̄ pt intelligi hu/manitas chri/ꝑ angelū cui sociatus ē Tobi/as pōt intelligi diuitas: q̄ ipsi hūanitati xp̄i vnita erat. Ipe em̄ chr̄s descēdit in rages ci/uitatē medoꝝ.i. ad infernū hītatiōnē demo/nū ⁊ recuꝑauit decē talenta.i. decimū ordi/nem hūani generꝭ in celo collocandū: cui ex obligatiōe chirographi diuī decreti debebaṫ mors eťna ꝑṗ pctm̄. vn̄ ipe dn̄s Jesus lace/rauit chirographū obligatōis: ⁊ ipa decē ta/lenta recuꝑauit: qꝛ sctōs p̄res de limbo infer/nali eduxit: ⁊ hūanum genꝰ ꝺ morte ꝑpetua libauit ꝑ ꝟtutem sue passiōis. Vn̄ Apl's ad Col.ij. ꝺ ipo inq̄t. Delens qđ aduersus nos erat chirographū decreti qđ erat ꝯtrū nob: ⁊ tulit de medio affigens illđ cruci. Cū igiṫ filiꝰ ꝟgis absentatꝰ eēt ab ea ꝑ passionem et mortē ad quā missus erat a p̄re suo celesti: q̄ ait Esa.liij. Propṫ scelus ꝑpl'i mei ꝑcussi il/lū. vn̄ ipe saluator ait Petro Joā.xviij. Ca/licē quē dedit mihi p̄r nō vis vt bibā illum? Mr̄ eius doloribꝫ plena remansit: ⁊ lachry/mas amaras emittēs nūerabat dies q̄s paṫ eius ꝑ resuscitatōe ipsius assignauerat. ⁊ eri/bat ad loca sacre scripture q̄ loq̄banṫ ꝺ eius re/surrectiōe. Cum āt hora resurrectiōis imine/ret: ⁊ āxiꝰ ꝑ eiꝰ reditu lachrymareṫ: ecce ꝙ vi/dit magnā familiā .i. angeloꝝ ml'titudinem suū filiū p̄cedentē: ⁊ ipm filiū totū gl'iosum aduentare/ q̄ ei dixit seq̄ntia ꝟba: que ponit Ansē. in q̄dā serm̄. O Maria ꝟgo ꝟginū sin/gularꝭ rosa celice amenitatis/ placidum si/dus/ lucerna diui lumīs suscep tua. In tuo Jesu ꝑ oībꝫ gaude gaudio magno: qꝛ quem vt hoiem pepisti: ⁊ ꝓꝓrijs vberibꝫ lactasti: et quē vidisti in cruce pendentē: nūc vides i ce/lo regnantē: et oēm latitudinē celestiū/ ter/restrium/ ⁊ infernoꝝ maiestati eius inclinatā ⁊ oēm inimicoꝝ exercitum attritum. Post hec aūt ꝟba ⁊ dulces amplexus dixit btā ꝟ/go. Bn̄dictus q̄ venit in noie dn̄i. ⁊ nūc fili ⁊ dn̄e mi suscipe p̄ces ancille ⁊ m̄ris tue: ⁊ p̄/sta vt q̄sq̄s ad me q̄ꝫuis pctōr accesserit tuā i/dulgentiā petiturus: illā abundanṫ ipetra/re se noscat: ⁊ callidi hostꝭ insidias in huius vite transitu securus ptrāseat. Et ait ad ipsā dn̄s. O intemerata ⁊ in eťnum bn̄dicta ma/ter mea: qꝛ ex incompabili charitate tua illđ petisti qđ me summoꝑe adimplere delectat: ego te facio m̄rem mīe ⁊ clementie. cōstituo te reginā angeloꝝ: mgr̄am aploꝝ: gubnatri/cem totius eccl'ie mee: orbis vniuersi dn̄am ⁊ impatricē: ⁊ do tibi p̄tātem impandi q̄d/cunq̄ꝫ volueris: et volo ꝙ sis in terrorem de/monū: et ꝙ etiā q̄cunq̄ꝫ scelerati pctōres ha/beant spem ⁊ ꝯfidentiam ad te recurrēdi. fa/cioq̄ꝫ te aduocatā pctōꝝ: ⁊ fontem pietatꝭ et gr̄e. ⁊ volo ꝙ tu sis adiutorium et ꝓtectio iu/storꝝ vt omnes gaudeant de te: ꝯsolenṫ ꝑ te: ⁊ leteṅ in te. Tu em̄ gl'ia hierl'm: tu leticia isrl': tu honorificentia ꝑpl'i mei. Merito igi/tuṙ ꝟgo Maria dr̄ fuisse illa marꝭ aq̄ que ꝑ vas cere noue fuit in dulcedinem ꝯuersa.

¶ Scđo assil'aṫ mari. qꝛ sicut mare (⁊ dr̄ in ꝑ/dicto li. de ꝓꝓie. re. et fuit snīa phi in.) . me/ta. ⁊ Auicēne li. ix. nāliuм q̄stionū) est origo ⁊ p̄nᵐ oīm aquaꝝ: caput et hospitiū flumi/nū: et fons imbriū: ita ipsa bn̄dicta ꝟgo fuit p̄ncipium diuinaꝝ gr̄aꝝ in q̄ꝫtum p̄ncipali/us ꝓpṫ ipam filius dei incarnatus est: ꝑ quē oīs gr̄a mundo elapsa est. Item oīs gr̄e ple/nitudo in ipam descendit tanq̄ꝫ in hospitiū idoneum: ⁊ ꝑ eius merita ⁊ intercessionem in alios diffusa est. Item lꝫ terra .i. ecclesia mi/litans aliq̄n a nubibꝫ q̄ sunt in aere .i. a san/ctis q̄ sunt in celo: et a flumibꝫ .i. a sanctis vi/ris et ml'ieribꝫ q̄ sunt in mundo: irrigeṫ .i. eo/rum orōnibus diuine gr̄e gr̄am ⁊ adaquati/onem recipiat: tamen abundantius et freq̄n/tius a mari .i. ab ipa gl'iosa ꝟgie attrahit plu/uiam salutis ⁊ influentiam gr̄arum. Nam gr̄e alioꝝ sanctoꝝ sunt minime respectu gr̄aꝝ eius. Vn̄ de ill' dici pt illud Ecci. xviij. Qua/si gutte aque maris deputati sunt. Dr̄ quo/q̄ꝫ in p̄dicto lib. de ꝓꝓie. reꝝ: ꝙ mare est sub/sidium in necessitatibꝫ: ⁊ refugium in ꝑicu/lis/ ac itineris compendiū: ⁊ laborantꝭ lucꝝ. Que oīa conueniunt ipsi beatissime ꝟgini: q̄ est spes et refugium oīm ꝑiclitantium ⁊ mi/seroꝝ ac tribulatoꝝ. Vn̄ illi dici pōt illđ ps̄. Spes oīm finium ťre et in mari longe. Itē ꝑ eius medium citius ꝑueniṫ ad portum sa/lutꝭ. Unde deo inq̄t Ps̄. In mari via tua. Item sic illi negociatores q̄ volunt cito diui/tes fieri frequentant mare. Sic ad ipam be/atam ꝟginem recurrentes siue contemplan/do eius exēpla: siue eā deuote salutādo ⁊ cō/mendo eius ꝑconia/ vel imp'orando ipsius suffragia/ celestis gr̄e thesauros cumulant.

Left margin: 2 Figura resurrecti onis xp̄i i tobia ꝑ cessit

Left margin: Dialogꝰ Marie chr̄o re/surgente

Right margin: M Sicut mare est origo oīm aq̄ꝝ sic maria gr̄a.

Uñ in huius figurā dr̄ d discipul' chr̄i q̄ p̄re
rexerūt ad mare Jo.vj. Jtem fm̄ Jsido. xiiij
etym. mare dr̄ pelag⁹ q̄si pellens vndas. Et
sil'r beatissima v̄go repellit a nob̄ vndas ten
tationum. vñ in figurā dr̄ Jone.j. q̄ tulerūt
ionā et miserūt in mare: et cessauit tēpestas.
Per Jonam aūt moral'r intelligit' oīo pura
et deuota: que tunc in mare mittit' qñ btē v̄r
gini Marie porrigit': et tūc tempestas men
N tis nr̄e eius intuctu sedat'. Mlt'e alie p̄pe
tes mar̄ ponunt' in p̄allegato li. d p̄pe. rex.
scz in ip̄o mari p̄creant' diuersi lapides z ge
me mire v̄tutis: et vndar̄ eius attritu poli
te: p motū ipsius ad litora iactant'. Jtem ma
re oīa cadauera et imunda a se eijcit. Jtē
mare p occultas sui abyssi venas tam fonti
bus q̄z flumib⁹ materiaz fluxus admīstrat.
vt dr̄ Hiero. sup Eccle. Jtē est animaliū mlt'
tiplic̄ forme p̄ductiuū mag̃ q̄z t'ra: vt inq̄t
Rabanus sup Ecclesiasticū. xliij. ibi. Jllic
p̄clara et mirabilia op̄a zc. vñ ps̄. ait: Jllic
reptilia quor̄ nō ē numer⁹. Jtem ē mlt'tipli
cis infirmitat̄ curatiuū. Sanat em̄ aq̄ ma
ris hydropicos/ vlcerosos / scabiosos/ z mlt'
tas alias egritudines. vt dr̄ Cōstātin⁹: Que
oīa possent btīssime v̄gi approp̄ari. sed bre
uitatis causa deuotis mentib⁹ hec speculan
da relinq̄.

¶ Q btā v̄go dr̄ aurora
¶ Assimilatio. iiij.

D Inq̄t Salomon de v̄gine gl'iosa Cā
ticor̄. vj. Que est ista que p̄gredit'
q̄si aurora ꝯsurgens: pulcra vt lu
na: electa vt sol: terribil' vt castrorū
acies ordinata. Quib⁹ v̄bis indicat v̄gis ex
cellentiā. Jn die em̄ nihil est pulcrius sole/ i
nocte nihil pulcrius luna/ i ꝯfinio diei z no
ctis nihil pulcrius aurora / in certamine vo
nihil pulcri⁹ acie castror̄ bñ ordinata. Hec
āt Salomonis v̄ba q̄tidie recitat eccl'ia in
officio p̄me ipsius bñdicte v̄gis. et iō illa ex
planare intēdo. Sed in hac parte solum de
clarabo quō appellat' aurora. Hab3 em̄ ei⁹ p
prietates: de q̄bus dr̄ in lib. de p̄prie. rer̄. Au
Sic au- rora est finis noctis p̄cedent̄ z diei sequent̄
rora finis p̄n^m. z dr̄ aurora quasi aurea hora: eo q̄ ruti
noct̄ sic lantem ad modum auri diffundit colorem.
Maria vt dr̄ Jsid. Uñ et sol in aurora a grec̄ chrysi
culpe est stomos. i. auri domus appellat'. Nam radij
eius splēdentes aureas comas demonstrāt
Et sil'r btā v̄go fuit finis noctis culpe: z p̄n
cipium diei. i. gr̄e: q̄ ip̄a p̄ma concepta fuit
sine culpa origiali: z cū rutila iusticie z gr̄e.
qd̄ bñ Job. iij. c. p̄nunciatū fuit. vbi de pctō
origiali dr̄: Obtenebrent' stelle. i. sctī: caligi
ne eius: expectet lucem. i. chr̄m et nō videat:
nec ortum surgent̄ aurore. i. v̄gis gl'iose. et
iō in officio cōceptionis dr̄: Aurora a lumie
incipit: z semp in lumine crescit quousq̄z so
li iungat' z nunq̄z lumine p̄uat'. Et sil'r Ma
ria v̄go purissima a lumine diuine gr̄e in cō
ceptione sua incipiens null' vnq̄z est pctōrū
tenebr̄ obscurata: sed semp in v̄tutum oīm
claritate succrescens: tandem cū sole iusticie
dulcissimo filio suo in celesti gl'ia mirandis
circūdata fulgorib⁹ est ꝯiuncta. Jō eius cla
ritatem intuens esaias dr̄: Sic lux meridia
na clara est. qd̄ habet' eius libri. xviij. c. Sa
lomon q̄z de illa inq̄t Sap̄. vij. Candor ē lu
cis et'ne: et specl'm sine macl'a. Et Hiero. ad
Eusto. dr̄: Nihil est candor̄/ nihil est splēdo Sic ros
ris / nihil est numinis: qd̄ nō resplēdeat in v̄ in auro
gine gl'iosa. Jtem in p̄dicto lib. de p̄prie. rer̄ ra sic ma
dr̄: q̄ aurora dr̄ quasi aura rorans: eo q̄ i au ria chr̄m
rora ros generat' et descēdit ex cuius hume gnāt
ctatione īfundit' terra: z aer̄ caliditas tem
perat': et herbe in sua viriditate ꝯseruant'. et
sil'r btā v̄go generauit rorē celestem. i. dei fi
lium: q̄ gr̄a sua totam t'ram. i. modum: infu
dit: z caliditatem ꝯcupiscentie repauit: z ma
trem suā in viriditate v̄gitat̄ conseruauit. vñ
d illo canit eccl'ia. Descendit in vter̄ v̄gis sic
ros sup gramen. Jtem sic manna descende
bat in aurora. Exod. xvj. Nam qñ descende
bat ros: descendebat parit' z manna. Num.
xj. Jta tota dulcedo p̄adisi in eius vter̄ de
scendit: z postea in natiuitate p vniuersum
orbē sparsa fuit. vñ in die natiuitat̄ dñi canit
ecclesia. Hodie p totū mundū melliflui fa
cti sunt celi. Jtem sic ros descēdens in auro
ra conchas marinas fecūdat z in eis gignit
margaritas. ita spūssanctus in ea supueni
ens eā fecūdauit z p̄ciosam celi margaritā i
ip̄a gnāri fecit. ¶ Possum⁹ q̄z dicere q̄ ros P
istius aurore est decoratiuus/ dulcoratiu⁹ et Sic ros
refrigeratiuus ac fructificatiuus. Jpsa em̄ est decora
btīssima v̄go quasi aurora diuine gr̄e rorem tiuus sic
nob̄ abundant' infundit. d q̄ exponi pōt illō maria
qd̄ dr̄ Geñ. xxvij. Jn rore celi desup erit bñ
dictio tua. et iste ros ē decoratiuus. q̄ vt dr̄
in dicto li. de p̄pe. rc. Jn aurora conche ma
rine se apiunt z rorē suscipiētes margaritas
ꝯcipiūt. q̄ postea in ornament̄ ad decorē po
nunt'. et sil'r anie deuote dū isti aurore. i. v̄gi
ni bñdicte p affectū deuotiōis se apiunt: ro
rē gr̄e supne suscipiūt: p quē margaritas cā
didas. i. affectiōes purissimas ꝯcipiunt. q̄ sūt
aīe ornamēta. Et iō isti aurore dr̄ Esaie. xxvj
Ros lucis ros tuus. q̄ lucidas z mundas
gnāt affectōes. Jtem iste ros ē dulcoratiu⁹
q̄ sic māna dulcis ad modū mell' descende
bat in aurora. vt .s̄. diximus. ita ista aurora
infundit interne dulcedinis gr̄am his q̄ tri
bulato sunt corde. Et iōo qñ p̄cordia nostra
sentiūt dulcedinē ab ip̄a v̄gine imissam: pōt
de illis dici illud Exod. xvj. Suauis ros ia

euit p circuitu castrorum. Ite iste ros est refrigeratiuus. qz in nob refrigerat estu z ardore libidis: iuxta illud Eccl. xviij. Nonne ardore refrigerabit ros? Et eiusdem li. c. xliij. Ros obuians ardori venienti humilem efficiet eu. Iste etia ros est fructificatiuus. qz nos fructificare fac in bonis opibus. vn ipa vgo dicere pt illud Osee. xiiij. Ego qsi ros: isrl germinabit qsi liliu. Dr qz in pallegato li. de ppe. rerum. q aurora lume a sole impetrat. Et silr ipa vgo bndicta velut aurora rutilans nob impetrat lume diuine cognitois z ispiratio nis. Vn d ipa dici pt illud. ij. Reg. xxiij. Sic lux aurore mane absqz nubibus rutilat ¶ In pdicto qz li. d ppe. re. dr: q i ortu aurore flores pmo clausi apiunt: et herbe q estu pcedente marcescut in aurora erigunt: vires aialium in aurora psortant: z aialiu egritudines alleuiant z diminuunt. aurora imitat nam ver z in ea humor sanguine dnat. z io son dulcior est in aurora. Vn dr aurora qsi aurea hora. i. optima. Item in aurora aues letificant z ad cantandu excitant. vn dr aurora qsi auiu hora. Que oia pnt brissime vgini apropari. Ipsa em est q flores clausos. i. mentes humiliu apit ad bn agendu: vt odorem boni exempli vndiqz circufundat. Ipa depssos z marcidos aios, p merore erigit, p spus psolatione, p ipam qz infirmi recipiut aie z corpis sanitate. vires aie recipiut vigorem, sanguis dulcedis z deuotois recipit augmentatione, z oes eius deuoti capiunt illa suaue dormitione. d q dr Ps. cxxvj. Cu dederit dilectis suis somnu: ecce hereditas domini filij merces fruct ventris. Ipa etia e illa aurora q aues. i. deuotas metes in altu p contemplationem volates excitat ad dei laude dices illud ps. xcix. Jubilate deo ois tra: fuite dno in leticia. Ite sic aurora est latronum expulsiua. Na latrones q de nocte i tenebris exeunt: apparete aurora fugiunt z se abscondut: iuxta illud Job. xxiiij. Si subito apparuerit aurora arbitrant vmbra mortis. sic demoes tanqz insani z extriti fugiunt cu hanc auroram. i. vgine gliosam in corde alicuius p deuotionem fulgere cogscut. Non solu at ista aurora refulgens demoes in fuga puertit: sed etia in pfunduz inferni demergit. vn in huius figura dr Exo. xiiij. q adueniete aurora siue vigilia matutina submersus e in pfundu totus exercitus pharaonis. Dr qz aurora ipa vgo gliosa. qz sic aurora expellit tenebras noctis z adducit lucem diei, sic ipa oia noctis viciorum tenebrosa opa z cuctas tenebras peccatorum a nob expellit: z luce diuie gre nob adducit. Vn dicere tuc possum illud ad Rho. xiij. Nox pcessit: dies at appropinquit. abijciamus g opa tenebrarum z induamur arma lucis sic vt in die honeste ambulem. Sicut etia in aurora volucres cant resumut. vt. s. diximus. sic in ortu isti aurore angeli letificati fuerut intantum q ipsi angeli q pus nolebant nos illuminare, purgare, et pficere: postea adueniete ista aurora ceperut nos disponere ad suscipiendu illuinatione gre, purgatione culpe, z pfectione glie. Et ista tria significant Gen. xxxij. Na cu angel dixisset iacob: dimitte me: qm aurora est. ipe iacob eu dimittere noluit donec tria bnficia ab eo cosecutus e. s. purgatione sue affectiue. et h notat cu dr: q emarcuit neru femoris ei. Ite illuinatione intellectiue. qd notat in h q imposuit sibi nome isrl. i. vir vides deu. Ite pfectione glie: z h notat p h q bndictione ab eo obtinuit illa. s. d q dr Eph. j. Bndixit nos oi bndictoe in celestibus. ¶ De aurora etia sic Jacob i dr in pdic. li. d ppe. re. Dicit lucifer i aurora: aurora z orientis solis pntia nuciat ee pxima z vicina. tria bnfi pcedit em aurora sol ortu: z ei visioe oes le cia psecu tant. Et silr lucifer gre diuie ort e in hac au tus e rora. i. in vgine Maria. z ipa gemis xtutu ois adornata ehm sole iusticie no solu pmo strauit: qnimo in suu vtex traxit: z nob peperit: ex q letata e ois creatura. Vn Bern. illi inqt: Recte o Maria aurore officiu ipleuisti. Ipe em sol iusticie de te pcessur ortu suum qda matutinali irradiatoe puenies i te lucis sue radios copiose transfudit. Hec ille. Merito etia aurora psurges dr bta vgo. qz sic fere z bestie ad latibla pfugiunt aurora psurgete: z hoies audaciores sut i aurora qz noctis tpe, sic exorta et nata hac aurora vginali bestie infernales expulse sunt ad latibula sua: z hoies audacia receperut q pus multu eorum potentia primescebat. An aduetu na qz hus vgis totu pcedes tps fuit nox z obscuritas: i q hitabat gen huanu pctorum pmorum parentu obtenebratu: z fere ifernales. i. demones audenti p ipm seuiebat z ei dnabant et hoies timidi erat in pspectu dei z angelorum ppter maclam pcti. Sed hac bndicta aurora radiate fugit diabol ad latibulu suu: et humanu gen factu est audax z securum apparere cora deo z petere ab eo gram. Figura at huius hr Gen. xxxij. vbi hr q cu iacob valde timeret aduentu Esau: apparuit ei de in forma angeli: cum q ipe iacob luctatus est tota nocte. adueniete at aurora dixit ei dns Dimitte me. Ja em ascedit aurora. Ipe vo iacob rndit: Non dimitta te nisi pus bndixeris mihi. Et bndixit eu in code loco, z dixit: Si p deum fortis fuisti: qnto mag p homines pualebis? Et tunc iacob ait: Vidi dominu facie ad faciem: z salua facta est anima mea ortusqz est ei statim sol. Hec ibi. Spualr aut p h scat q ho ppter pctm fact valde timidus

Alie rores ppeietates.

poterat dicere cū Ps. Timor et tremor ve nerūt sup me: et ɔtexerūt me tenebre. Ūn la borās cū dō in lucta petitōis ꝛ obsecratōnis p totā noctē culpe nō potuit eū vincere vl' in clinare ad miam. Sȝ ɔsurgente hac fulgen tissima aurora/ ait domin⁹: Dimitte me: ec ce aurora miscōie Maria ascendit. q. d. Ad illā ammodo r̄curre: ab illa postula ǭcquid vis. Nō vocaberis vltra Jacob .i. luctator/ sȝ Jsrl'.i. videns deum humanatū. et q̄ pus vl torem timebas cogſces redemptorē. Hec q̄ qȝ aurora mirabil'r ɔfortauit hoies. Añ em eius ortū hō infestabaẗ mltiplici tentatione Jmpediebaẗ a bono ope: ꝛ retrahebaẗ a fina li ɔsūmatōe. Sȝ in aduētu isti⁹ aurore om̄ia hec cessauerūt. Ūn ꝓpha ait ps. ciij. Ort⁹ est sol.i. v̄go maria nata est in mūdo / ꝛ ɔgrega ti sūt.s. demōes/ ꝛ ī cubilib₃ suis collocabūẗ .i. in inferno. Ecce tentationū cessatio et exi bit hō ad op⁹ suū. ecce ad bñ opandū expedi tio. ꝛ ad opationem suā vsqȝ ad vespam. et ce in bono ope pseuerātia ꝛ final' ɔsūmatio.

Aurora et dilucu lū idē sūt ¶ Notandū v̄o f̄m Jsi. in li. etym. ꝙ idē est aurora ꝛ diluculū: vt etiā dr̄ in li. ꝓpe. rer. ꝛ dr̄ diluculū: qr̄ diei ē lucidū ꝛ luminosū p̄n cipiū. vnd̄ aurora dr̄ ab aere p̄mo illūinato: diluculū v̄o a luce. Qñqȝ tñ p diluculū itel ligiẗ chr̄s: ꝛ p auroram ipa v̄go bñdicta. Et ita pt̄ exponi illd̄ Job. xxxviij. Nunqd p⁹ or tū tuū p̄cepisti diluculo: ꝛ ondisti aurore lo cū suū? Jnq̄t āt mgr̄ Jacob₃ d̄ voragine i li. btē v̄gis in v̄bo aurora: allegādo Diony. ꝙ lux d̄ se est inuisibil' ocul' corpalib₃ nisi incor poreẗ. vñ adueniente ad nr̄m hemispiū lu ce solari incorpaẗ grossiori aeri: et sic dilucu lum ꝛ aurora efficiẗ. De⁹ igiẗ q̄ ē lux: vt dr̄. j. Joā. j. et q̄ lucē habitat inaccessibilē. j. ad Ti mo. vj. de se erat inuisibil'/ sed adueniens ad nr̄a₃ habitationē grossiori materie .i. hūane nature se vniuit: ꝛ sic diluculū fec: qñ.s. v̄bū caro factū est ꝛ habitauit in nob Jo. j. Jpa eti am lux in vtero v̄gis se posuit: ꝛ sic aurora₃ fec. De⁹ igiẗ diluculo p̄cepit qñ filiū suū q̄ ē v̄a lux īcarnari ɔstituit. aurore v̄o locū ostē dit qñ in btā v̄gie Maria hitationē elegit: iux̄ illd̄ ps. Elegit eā in habitationē sibi. Dr̄ āt aurora. qr̄ sic aurora est media inẗ noctē ꝛ diem: sic ipa v̄go ē mediatrix inẗ deū ꝛ ho minē. Ūn legiẗ in chronicis ordis nr̄i ꝙ cū de us ɔ hōm eēt irat⁹ ꝓpẗ pctā: ꝛ vellet ɔ eū vl tionē suā exercere: inpones se v̄go btā ei⁹ sen tentiā reuocauit. Hec āt aurora rutilās dat

Maria ꝓ pctōrib₃ radium sue mie. Et iō ei canit ecclia Maria mr̄ gr̄e mr̄ mie. ¶ Mrem igiẗ dñi

diligere et q̄rere recurrere pec catores diligere ꝛ q̄rere debent etiā pctōres: ꝛ ad eā recurrere sic ad mrem. nā ꝛ canū catuli ma trē dilīgūt: ꝛ adhuc ceci voce ꝛ odore eā ag noscūt: ac māmas ei⁹ q̄rūt: ꝛ dētiū acumie

compmētes vberi⁹ effūdere cogūt. Qñ etiā esuriūt mr̄na vbera q̄rula voce petūt. Sūt āt velut canū.i. demonū catuli oēs pctōres q̄ filij sc̄ diaboli/ nō nā: sȝ imitatōe ꝛ malicia. vñ d̄ ill' dr̄ dñs Jo. viij. Uos ex pr̄e diabolo estis. hi tñ mrem mie reuereri ꝛ diligere dēbēt qr̄ ipa nō desinit etiā pctōres adiuuare. Et lȝ ipsi sint malicia int⁹ ceci: ita vt eiusdē v̄gis bonitatē ꝛ gl'ia₃ nō videāt ɔtēplādo: voce ta men ꝛ odore eam cogſcere debēt: ꝛ audire vo cē ipsi⁹ vocātis ꝛ dicētis illd̄ Ecci. xxiiij. Trāsi te ad me oēs q̄ ɔcupiscitis me: et a gnātioni bus meis adimplemī. Jtem debēt cogſcere eius odorē in exemplis vite ipsi⁹ ꝛ eā imita ri/ studere/ ꝛ q̄rere māmas deuotōis eius: ꝛ acutis dentib₃.i. instātib₃ ꝛ feruentib₃ orōni bus p̄mere vbera mie ei⁹ vt abūdanẗ eis ꝓpi net lac sue dulcedis ꝛ pietatis. Ad cui⁹ degu stationē debēt ɔtinue anhelare: ꝛ q̄rula voce ꝛ affectu eā efflagitare: vt v̄ificeẗ de eis illud Esa. lxvj. Repleamī ab vberib₃ ɔsolatōis ei⁹ Et vnusq̄sqȝ pctōr dicere deb₃ illud ps. xxj. Spes mea ab vberib₃ mr̄is mee.

Assimilatio v'ginis ad lunā ¶ Ex btā v̄go dr̄ luna ¶ Assimilatio v'ginis ad lunā

Beatissima v̄go merito appellaẗ Lu na: qr̄ h₃ oēs bonas ꝓꝓetates lune d̄ qb₃ Basili⁹ in li. hexameron mē tionē fac̄ di. Luna ē decor noctis: mr̄ roris/ mistra hūoris/ dñatrix maris/ men sura tpis/ emulatrix sol' ꝛ immutatrix aeris. Que septē ꝓꝓetates optie ɔueniūt mr̄e dei. Lune ꝓꝓetates

P̄rio igiẗ dico ꝙ luna ē decor noctis nō solū: qr̄ ipam noctē illumiat: sȝ etiā qr̄ in nocte de cor ipi⁹ lune appet: p̄cipue qñ ē plena. Et sic btā v̄go ī nocte.i. ī obscuritate p̄ntis vite exñs fuit plena luce diuie gr̄e. Ūn ei angel⁹ dixit: Aue gr̄a plena Lu. j. Jtē luce diue p̄ntie. vñ ibidē subiūxit angel⁹/ dñs tecū. Jtē luce v̄gi nal' mūdicie: iux̄ illd̄ Sap. vij. Cādor ē lucis etne. ¶ Sȝ notandū ꝙ ipa v̄go dr̄ luna pul cra Cañ. vj. pulcra vt luna. Jtē luna plena. vñ de illa dici pt̄ illd̄ Ecci. l. Quasi luna ple na in dieb₃ suis lucet. Jtē luna pfecta. vñ per ps. dñs iq̄t: Thron⁹ ei⁹ sic sol i ɔspectu meo ꝛ sic luna pfecta in etnū. ¶ P̄rio āt dr̄ luna pulcra/ imo pulcrior q̄ȝ luna. Luna eni h₃ lu cē mutuatā/ eclipsatā/ variatā/ ꝛ macul' re spersam. P̄ qdem h₃ lucē mutuatā: qr̄ nō lu cet luce ꝓpa/ sed a sole mutuata. Hypocrite āt hñt lucē mutuatā/ nō a vero sole iustitie: sȝ ab hūano fauore. Ūn Jo. v. inq̄t saluator hypocritis/ pharisceis/ ꝛ scribis. Quō potestis vos credere q̄ gl'ia₃ ab iuicē accipitis: ꝛ gl'ia₃ q̄ a solo dō ē nō q̄ritis. Jpa v̄o gl'iosa v̄go ha buit qdē lucē mutuatā/ sed a sole iustitie: nō ab exteriori fauore: iux̄ illd̄ ps. Ōis gl'ia ei⁹ filie regis ab intus ꝛc. Scd̄o luna h₃ lucē ecli psatā. Lux autem btē v̄gis in passiōe sui filij

Maria luna pul cra

ppter dolor vehementiā ex pte corpis eclipsata visa est et obscurata p tristiciā: sz tñ ex pte aie tenuit spūs fulgorē p fidei firmitatē z cōstanciā. Un lz alia lūinaria mūdi. s. aplī fuerint eclipsati tūc fidē pdendo: ipa tñ sp luxit fidei lumē fuando. Et de h in psona ei⁹ pdictū fuerat Ecci. xxiiij. Usqz ad futuṝ seclm nō desinā. ¶ Tertio luna hz lucē variatā: qz sepe i luce variaṫ. vñ dz Ecci. xxvij. Stultus vt luna mutaṫ. Est qdruplex mutabilitas. Prima in mente/ q p diuersas affectiones sepe moueṫ. Scda in corpe/ qd mltiplici mutabilitati z corruptiōi subijciṫ. Tertia est fortūe: qz ipa tpalia ptinue variaṫ. Quarta ē culpe/ q ē in pctōribz: qz d vicio sp fluūt i viciū. Sz istā qdruplicē mutabilitatē semp sub pedibz habuit btā vgo: iuxṫ illd Apoc. xij. Et luna sub pedibz ei⁹: qz oēm animi mutabilitatē et instabilitatē sp vitauit z glia incorruptibilitatz in corpe induta est: frena qz z tpalia cūcta pculcauit: et ab oī culpa semp imunis extitit. ¶ Quarto luna hz lucē macul respsam: cui⁹ mltiplex cā assignaṫ in li. d ppe. re. Btā āt vgo nllas maclas habuit nec in cogitatiōibz: qz sp fuerunt recte. vñ ei dz Cañ. iiij. Tota pulcra es amica mea. Nec in affectibz/ q semp fuerūt mūde. et iō ibidē subdiṫ: et macla nō ē in te. ¶ Scdo dico q ipa vgo bñdicta fuit luna plena. Tūc aūt luna est plena qñ hz plenitudinē in luce/ in virtute/ et in figura. et istā triplicē plenitudinez habuit btā vgo Maria. Primo eñ habuit plenitudinē lucz. i. puritatis in carne. iuxṫ illud Sap. vij. Nihil inqnatū in illā icurrit: candor ē eñ luc eṫne z specl'm sine macla: z imago bonitatis illi⁹. In carne eñ sua nihil fuit corruptionis. et iō dz: nihil inqnatū in illā icurrit. Itē nihil impuritatz. et iō dz: Candor ē eñ luc eṫne: z specl'm sine macla. Itē nihil impugnatiōis: qz ad siītudinē z imaginē filij sui in carne sua pacifica et qeta fuit/ et iō subdiṫ: et imago bōitatz illi⁹. ¶ Scūdo habuit plenitudinē vtutis. i. pietatz in ope. Eius eñ op⁹ pietatis ostendiṫ sup amaricatos. qz sic luna hz vtutem sup mare: ita ipa extendit suā pietatē sup positos in angustia et amaricatōe: z pp h appellaṫ etiā stella maris. Eius qqz pietas ostendiṫ sup debiles et infirmos. qz sic crescente luce lune meliorant oīa bñida: vt dz i li. d ppe. re. ita appente vgis pietate fortificanṫ oīa ifirma. Ostēdiṫ insup sup tenebrosos: qz sic luna lucet de nocte: ita btā vgo nob dat radiū sue illustrationis et psolationis in tribl'atione. Ostendiṫ qz sup aridos z indeuotos. qz sic crescente luce lune crescūt medulle: vt dz in li. d pprie. re. ita aduenientе vgis lune crescit hō i deuotōe. Deuotio eñ ē medulla z irrigatio ossiū. i. vtutū. iuxṫ illd puer. iij. Sanitas qppe erit vmbilico tuo: et irrigatio ossiū tuoṝ. Et iō qlibz indeuot⁹ z arid⁹ spū debz rogare hāc lunā plenā vt impinguet ossa sua: et impleat medulla duotiōis/ diceñ. ei cū ps. Aīa mea sic ṫra sine aq̄ tibi. Et tunc de illo vificabiṫ illd Ecci. xxvj. Gra mlierz sedule. i. vgis marie: delectabit viṝ suū. i. suū deuotū z ossa illius impinguabit. Tertio habuit plenitudinē figure. Tūc eñ luna ē plena qñ hz figurā pfecte sphericā siue rotūdā. Figura āt spherica est mobilis/ capax/ et sine corēs. Et ista ppetas pgruit charitati pfectissime ipsius gliose vgis/ q ad modū figure rotūde siue spherice fuit mobilissima. i. pmptissima ad bñ opandū z oībz subueniēdū: latissima ad capiendū diuinū amorē: et ad oēs ad eaz recurrētes suscipiendū. iuxṫ illud Ecci. xxiiij. Trāsite ad me oēs zc. Itē sine corēs. i. indeficiētissima ad pseuerādū. vñ d charitate ei⁹ q fuit vestimētū aīe: pt dici ei illd Deu. viij. Vestimentū tuū nequaqz vetustate defecit. Et ipa poṫat dicere illd Esa. lj. Iusticia mea nō deficiet. Et d ope ei⁹ fructuoso vificatū est illd Ezech. xlvij. Nō deficiet fruct⁹ eius. Btūs āt erit ille de q vificabiṫ illd Prouer. vij. In die plene lune reuerteṫ i ṫrā suā. Terra eñ nr̄a padisus est. ad quā ille ingrediеṫ q huius plene lune pfecta deuotiōe pfrueṫ. De ipa qz btā vgine dici pt illd Ecci. l. Quasi luna plena in diebz suis lucet. ¶ Tertio dz luna pfecta. tūc āt luna est pfecta qñ illuminat totā noctē. Sunt aūt qdā q hñt lucē plenā: qz hñt vitā actiuā z ptēplatiuā. alij vo semiplenā: qz hñt tñ alterā illaṝ/ sed alij vacuā: qz carent vtraqz. Btā vgo semp fuit luna pfecta: qz vtraqz vita refulsit. Luna etiā est pfecta qñ lucet in pncipio noctz et in medio ac in fine. Impfecta vo qñ solum lucet i pncipio vl in medio aut in fine. Sunt aūt qdam q fulgēt in pn⁹ noctz: sic bñ incipiētes/ alij in medio: sic bñ pficientes/ alij vo in fine: sic bñ pseuerātes. Btā āt vgo fulsit i suo pn⁹. qz i pceptiōe sua fuit iusticia origiali decorata et i vtō mrīs scificata. In medio: qz p spm̄scm̄ de filio dei fuit fecūdata. In fine vo qz ad chri dextram gliose fuit assumpta. vñ de⁹ pr p pphm ait Ps. lxxxviij. Thron⁹ eius sic sol in conspectu meo: z sic luna pfecta in eṫnū: et testz in celo fidel. Ipa eñ fuit sic luna pfecta in sua pceptione et sanctificatione. et sic sol in filij dei conceptiō[illegible] parturitione. et sic testis in celo fidel in nr̄a apud deum aduocatiōe. Ul pōt dici q ipa ē thronus dei inqztum de⁹ in ipa sedit z reqeuit: et sic sol inqztum iustz dat lucem sapie z calor[illegible] diuine gr̄e. et sic luna pfecta inqtū lucet pctōribz/ q sunt in nocte culpe. et sic testz

fidel'in q̄ntū 9 ⱱitatem coram deo ꝑ vtrisq̄ .s.iust; et pctōꝛib9.q: sic dr Prouer.xiiij. Te stis fidel' non mentief. ❡ Sciendū est q̄z ꝙ ꝑ noctem significaꝫ tribulatio vel tentatio si ue obscuritas pci. Quidam āt sc̄ti adiuuāt in pncipio tentationis seu tribulatiōis. alij aūt in medio/et aliq̄ in fine: ip̄a aūt in princi pio/medio/et fine dat adiutoꝛium suum in q̄cunq̄ aduersitate ꝛ tentatione. Item pec catoꝝ tenebr; inuolutos nūq̄ cessat lumine sue benignitatis illustrare: vt de ipsis tene bris valeant exire. Et iō dr Gen̄.j. Fecit de9 duo luminaria magna. Luminare mai9.i. chr̄m: vt p̄esset diei.i.iustis: ꝛ luminare mi nus.i.beatam ⱱginem vt p̄esset nocti.i.pctō ribus. Sic etiam luna ceteris planetis citi us pficit suum cursum: vt dr in lib. de ꝓp̄e. reꝝ. ita btissima ⱱgo Maria p̄ ceteris san ctis suum velocius pbet pctōꝛibus ꝛ tenta tis ꝛ tribulatis auxilium. Et sic luna ceter; planetis ꝛ siderib9 ē mag; tre vicina: ita ip̄a in omnib9 necessitatib9 est nob p̄ cunct; alijs sanct; ꝓpitia. Sic etiam a paganis luna di cebaꝫ regina celi (vt pꝫ Hiere.xliiij.) ita be ata ⱱgo est celi dn̄a. vn̄ illi canit eccl'ia: Aue regina celoꝝ. De ip̄a etiam luna dr Ecci.xl. fm vnam lr̄am Uas castroꝝ in excelsis ī fir mamento celi resplendens gl'iose. Luna em̄ dr vas castroꝝ: q: olim ml'ieres caste et viri ip̄am colebant: et eam Lucinā appellabant. Un̄ Uirgilius ī buc. ait: Casta faue lucina: tuus iam regnat Apollo. Habebant em̄ vir gines pagane duas quas deas putabant .s. Lucinam et Uestam. Hec aūt lucina ꝑ sin copā dr luna. Istud aūt vas castroꝝ fuit ⱱ go beata: q̄ intra viscera sue pietatis recipit omnes q̄ hn̄t mundiciam castitat; . et resplē dent in firmamento celi gl'iose. q: in ecclesia militante dat oīb9 exēplū ⱱgitat; ꝑpetue Si cut etiā de nocte absente sole luna int' sidera pmatū tenet: et tanq̄ absente rege.i. ip̄o so le ip̄a regnū vt regina gubnat. Sil'r quādo rex chr̄s ex aliqua cā faciem suā alicui abs condit: tūc ⱱgo bn̄dicta maxie maxie miseri coꝛdiā suā on̄dit. Nec miꝝ si ista luna ⱱgia lis est ita pia: ita ꝓpitia: atq̄ ita tribulat; cō passiua. Ip̄a em̄ in mūdo ml'tas tribulatio nes est passa. vn̄ pōt dicere illud q̄d inq̄t Di do troianis tribulat;. put refert Mantua nus poeta.j. Enei. Nō ignara mali miseris succurrere disco. ❡ Quemadmodū em̄ lu na triꝑr obscurata videꝫ: fm ꝙ dr August. Aut quando est vacua: aut quādo est nube tecta: aut qn̄ est eclipsata. Et sil'r ip̄a beata ⱱ go in hac vita tres habuit magnas afflicti ones et tribulationes. Una fuit quando Herodes voluit interficere filiū suū: et ip̄sa in egyptū fugit. Tūc em̄ omni ꝯsolatōe va

[marg.: Maria sp adiu toriū ten tat; pbet]

[marg.: x Maria hūit tres magnas tribl'ati ones]

cua fuit. que em̄ cōsolatio sibi ēē poterat qn̄ ip̄sa puella delicata: q̄ de pīu recēter surrexe rat in terrā lōginquā ꝑ vias asꝑas fugere co gebaꝫ: ꝛ pueꝝ sic tenellū ꝑ tālongū iter atq̄ inter tāta ꝑicula secū ferre: ꝛ inter idolatras manere. Scd̄am aūt tribulatōez habuit qn̄ filiū suū amisisse credidit. Tūc em̄ fuit nube tecta. q: nubes obscura doloꝛ; ꝛ tristicie ei9 animā occupauit. vn̄ ip̄sa postmodū filio di xit Luc.ij. ꝙ cū doloꝛe ip̄m reqsiuit. Tertia tribulatio beate ⱱginis fuit in filij sui passi one. ꝛ tūc fuit eclipsata. Luna em̄ qn̄ eclipsat tota sanguinolēta videtur. Et ip̄sa in moꝛte filij sui fuit doloꝛ; gladio vulnerata ꝛ cruen tata. vn̄ Joel'.ij. dr Sol.i.chr̄s: ⱱteꝫ in tene bras.s.ꝑ moꝛtē. ꝛ luna.i.ⱱgo Maria in san guinē.s.ꝑ meroꝛē ꝛ doloꝛē. Et Apocal'.vj. dr. Luna tota facta est vt sanguis. Sed de his tribulatōib9 btē ⱱginis dicā in.x.pte princi pali hui9 opis s̄mone.j. ꝛ ideo hic ptranseo.

Scd̄a ꝓprietas lune est ꝙ ip̄sa dr mat' ro ris: vt habeꝫ in li.de ꝓp̄ie.re. Nā humidita tē aeri imp̄mit ac influit: ꝛ ip̄m aerē alterās ꝛ īmutās i ip̄i9 supficie roꝛē gignit. Un̄ ma nifeste videm9 ꝙ estiuali t̄pe q̄n̄to luna ē cla rioꝛ ꝛ p̄nter aer serenioꝛ: tāto abūdanti9 ros sup gramia se extēdit. Roꝛi āt assil'aꝫ fili9 dl vt declaraui in.v.pte pncipali hui9 opis ser. iiij.pte.ij. Hui9 āt roꝛ; ip̄a ⱱgo bn̄dicta mr̄ fuit. Istū nāq̄ roꝛē deus totū posuit ī vtero ei9. q̄ postea ex eo ꝑ natiuitatē ꝓcedēs totū mūdū irrigauit. vn̄ Bern̄. inq̄t. Rigaturus areā dn̄s celesti roꝛe totū vellus p9 ifudit. Redēptur9 em̄ gen9 hūanū vniuersū p̄ciū ꝯtulit in Maria. Tertia lune ꝓprietas q̄ habeꝫ in p̄dic. li. de ꝓp̄ie. re. est: q: ip̄a est hu moꝛis ministra. nā ibi dr: Luna est oīm humo rū augmentatiua. q: ꝑ occulta nature spira mina fluxus ꝛ refluxus augmētanꝫ. vn̄ i ei9 decremento in ossib9 medulle: in capitib9 ce rebra: ꝛ hūoꝛes in coꝛpib9 diminuūtur et in ei9 incremēto ml'tiplicanꝫ. vn̄ ei9 defectu oīa cōpatiunꝫ. ꝛ ei9 decremētū est inferioꝝ detri mētū. Hec ibi. Et ob hāc causā melius est minuere sanguinē in lune augmēto q̄ in de cremēto. Sꝫ ligna ꝑ edificijs icidere ꝛ arbo res inserere vel plātare est meli9 in decrimen to q̄ in augmēto. ꝛ rō est. q: cū in augmento lune crescāt hūoꝛes: si tūc arboꝛes insereres vel plātares humoꝛ nimi9 q̄ in planta abun daret a natura hn̄ regi nō posset. vn̄ fructus ⱱmiculosos faceret. Ligna em̄ tūc incisa edi ficijs nō sunt apta. q: ꝓpꝫ humiditatē inclu sam ad putredinē sūt parata: ꝛ a ⱱmib9 faciliꝫ coꝛroduntꝫ. Btā aūt ⱱgo nullū humoꝛē sup fluū genuit: sꝫ oīs humoꝛ; boni ministra fuit. Tres aūt hūoꝛes iter alios ministrauit.s. cōce ptionis: nutritiōis ꝛ deuotōis. Conceptiōis

[marg.: y]

[marg.: z]

[marg.: Nota li gna qn̄ i cidi dn̄t arbo res plan tari]

humorē admīstrauit spūiscē: q2 ipa de pu/rissimis sanguib9 suis materiā mīstrauit generatiōi filij dī. Spūs aūt scūs ipm corp9 organizauit z formauit. vñ ipa bñdicta vgo fuit va mr̄ chrī: q2 s̄m phm h̄ soluꝫ ptinet ad rōnē maternitatꝭ vt materiā admīstraret cōceptiōi. z iō dr̄ Mat. j. Cū eēt despōsata mr̄ Jesu Maria zc. Scdm humorē nutritiōis admīstrauit chr̄o qñ eū lactauit vbere d celo pleno. ꝓpterq̄d dr̄ Lu. xj. Btūs venter q te portauit z vbera q̄ suxisti. Tertiū āt humorē deuotiōis admistrat cuilibet suo filio adoptiuo. Hꝫ em̄ duo vbera qb9 lactat filios suos adoptiuos: ex vno infundēs hūorē grē sustis: z ex alio humorē miscdie pctōrib9. Et iō eccl'ia vocat eā matrē grē z miscdie. Btūs igit ille q̄ q̄tidie pascit lacte ab istꝭ vberib9 ꝓpinatō. tātā em̄ dulcedinē sentiet q dicet ipi dulcissime vgini illud Cañ. j. Meliora sunt vbera tua vino fragrātia vnguētis optimis

A Luna dominatur mari — ¶ Quarta ꝓprietas lune ē q dn̄atur mari. Nā dr̄ i dicto li. d ꝓpe. re. Luna ē aq̄ꝝ marꝭ attractiua. Sicut em̄ adamas trahit ferrū post se: sic luna mouet z attrahit post se oceanū. vñ in suo ortu intumescit mare z crescit ex pte oriētali z decrescit ex pte occidētali. et ecōuerso qñ est in occasu crescit mare ex pte occidētali atq3 decrescit ex pte oriētis. et s̄m q luna plus vel min9 ꝓficit in lumie: sic pl9 vel min9 in suo fluxu se extendit vel retrahit ipm mare. vt dic̄ Marcianus. Macrobi9 vo in li. Ciceronis ait. Ocean9 in incremēto lune retinet modū istū. Pmo em̄ die crescentis lune fit copiosior solito z abūdat in sumo: s3 scdo minuit: z sic vsq3 ad diē septimū Deinde iterꝝ crescit p septē dies: ita q i. xiiij. die eit iterꝝ plenū in sūmo. Vñ in nouilunio s3 est mare plenissimū z etiam in plenilunio Hec ibi.

Mare moralit̄ tripliciter accipit — ¶ Mare aūt moralit̄ accipit̄ trib9 modis. Naꝫ vno mō dr̄ mare hui9 vite amaritudo. z sup h̄ mare b. vgo hꝫ vtutem: q2 ei9 pietas (vt. s̄. dixim9) ondit̄ sup illos q̄ sūt i tribulatiōis amaritudie positi. vñ de illa dicere possum9 illd Mat. viij. Venti et mare obediūt ei. Per vētos āt itelligunt̄ aduersitates exteriores. z p mare amaritudies interiores. Vel p vētos itelligūt̄ violētie tēptationū. z p mare pturbatio tribulationū. Secūdo mare vocat̄ pctōꝝ inqetudo. vñ. Esa. lvij. dr̄. Cor impij q̄si mare feruēs qd q̄escere nō pōt. Sed qñ ista luna orit̄ pctōrib9 eos luce sue miscdie illustrādo: tūc crescit mare id ē cor eoꝝ ex pte oriētꝭ grē: z decrescit ex pte occidētꝭ culpe. s3 econtra (qd de9 auertat) si ista luna eis occideret. i. p suā miscdiā3 ipis nō adesset. tūc mare cordis eoꝝ cresceret ex pte culpe occidētis: z decresceret ex pte oriētis grē. Tertio vocat̄ mare mōi vicissitudo

seu mutabilitas: iux̄ illd ps. xcvij. Moueatur mare z plenitudo ei9. z Mat. viij. Motus magn9 fact9 est in mari. Sic aūt s̄. ondsum est mare vtute lune hꝫ q̄druplicē mutabilitatē. Vna est repletiōis: z ista est in nouilunio. Scda est diminutōis: z ista ē vsq3 ad septimū diē. Tertia est augmētatiōis: z ista est vsq3 ad. xiiij. diē. Quarta est iterate repletiōis: z ista est in plenilunio. Et sil'r vtute. i. auxilio bte vginis pctōres in ira dei existentes replent̄ aqua pnie: z decrescit i eis miseria culpe: z auget̄ ꝓfect9 grē: z tādē ꝑueniūt ad plenitudiē glie. ¶ Quinta ꝓprietas lune est illa. de q̄ inqr ꝓpheta ps. ciij. Fecit lunaꝫ in tempe. Nam ipa est mensura tpis. q2 s̄m motū lune accipiunt̄ anni lunares: q̄ apd iudeos obfuant̄. vñ d Ecci. xliij. dicit̄. Luna in oibus in tpe suo ostēsio tpis z signū eui. Et ptinet ann9 lunaris. ccclii ij. dies. vñ patet q ann9 solaris supat annū lunarē in. xj. diebus. Quapropter iudei z arabes seruātes annuꝫ lunari faciunt suū annū minorē q̄ꝫ sit nr̄. xj. dieb9: pterq̄ irātē vni9 diei. Itē s3 lunā distiguunt mēses lunares. Vñ mēsis dr̄ a mene grece qd est luna latine. eo q hebrei ex cursu lune mēses vocabāt. Et accipit̄ mēsis lunaris apud iudeos z arabes s̄m cursum lune i toto zodiaco donec solē attigat. qd facit in xxix. dieb9 cū dimidio: vt astrologi dicūt. Et hec oia hñt i li. d ꝓpe. re. Dies āt lunaris s̄m arabes incipit i sero ab occasu solis: eo q ortus lune fit tpe occasus solis. z sic s3 eos nox ꝓcedit diem. Sed greci z alij q̄ nō vtunt̄ in mēsib9 suis visiōe noue lune cōputāt diē ab ortu solis cū nocte sua vsq3 ad ortū sequētis diei. z sic s̄m eos dies ꝓcedit noctē: vt dr̄ Alphagran9 differentia pma. Et sil'r accipit̄ dies ab eccl'ia q̄ ad festi celebratiōꝫ. c. j. z. c. qm̄ de fer. s3 q̄ ad esum carniū z ieiuniū icipit dies a media nocte. z sic fuat̄ lex more rhomano. ff. de fer. vbi dr̄. More rhomano dies a media nocte icipit. Ex pdictis aūt pꝫ q luna habet dies mēses z annos. s3 tñ habꝫ mēses z annos breuiores q̄ꝫ sol Et sil'r btissima virgo q̄ dr̄ luna habuit plenitudinē grāꝝ z virtutū z donoꝝ sic z chr̄s q̄ dr̄ sol: s3 tñ i minori gradu. licet excesserit oēs alios electos Et ad hoc moralit̄ pt exponi illud Ecci. xxxiij Dies diē supat z annus annū.

B Luna est mensura temporis. — (margin, beside "... ꝑueniūt / ad plenitudiē glie. ¶ Quinta ꝓprietas lune")

¶ Sexta ꝓprietas lune est q ipa dr̄ emulatrix solis. nā aliqñ ipi soli est ante: aliqñ retro: aliqñ sup z alqñ subtus. vñ luna aut est cū sole ī piunctiōe qñ ascēdit: aut a latere: vt qñ a sole recedit vel qñ ad solē reuertit̄. aut in plena oppositiōe. qñ. s. totalit̄ soli opponit̄. Et sil'r beata virgo aū chr̄m est sol iusticie. Fuit q̄tuꝫ ad etatē carnis. z sic mr̄ ē añ filiū q̄ ad hūanitatē. s3 q̄ ad diuinitatē ipa vgo de eo dicere pote/

C Luna emulat̄ solem — (margin, beside "¶ Sexta ꝓprietas lune")

rat illō Joan.j. Añ me nat⁹ est. Itē fuit post
chrm q̄ztū ad mortē. q̄ christus mortu⁹ ē pus
ea. Itē ipa fuit sup chrm matna auctoritate
q̄ ipe dñs hūiliter ei subiect⁹ fuit ⁊ sibi obe
diuit: vt p3 Lu.ij. Itē fuit sub chrīo nō solū
ratōe dignitat] in q̄ztū ipe erat de⁹: s3 etiā sit⁹
localitate cū erat in cruce suspēsus. Tūc em̄
ipa stetit inferius sub eo iux crucē: vt habet
Joan.xix. S3 notādū q̄ qñ luna est sub sole
ita q̄ recto diametro est inter nos et solē so
let eē eclipsis.i.defect⁹ solis causatiua. ⁊ hoc
fuit in passiōe chrī. q̄ b. mr̄ sub filio merens
stetit: et eclipsis sol'.i.mort] chrī ꝓ tāto cau⸗
satiua fuit in q̄ztū naturā q̄ pati ⁊ mori poss3
ex ipa chrs assumpsit. S3 nota q̄ eclipsis so
lis s̄m naturā nō pōt accidere nisi in cōiun⸗
ctione sol' et lune: qñ sol ē in capite draconis
⁊ luna in cauda: vl' ecōtra: vt d̄r ī li. d̄ ꝓpe re.
vñ dicit Albumasar in li. de motu planetaꝝ
Si luna inter nos ⁊ solē obuiat defectū ra⸗
dioꝝ nobis facit in capite vel in cauda dra⸗
conis. Et sil'r ista luna v̄ginal' dupliciter so
le3.i.chrī3 dicit̄ quodāmō obscurasse. primo
quādo ipm ɔcepit ⁊ carne vestiuit. tunc em̄
paulomin⁹ ab angelis minorat⁹ ē qñ exina⸗
niuit semetipm formā serui accipiens: vt d̄r
ad Phil'.ij. Añ hoc fuit q̄si in cauda draco
nis.i.in humana carne: que fuit caput ⁊ p̄n
cipiū pcti. Quando in morte chrī que fuit in
cauda draconis in q̄ztū draco infernal' suū
dominiū termiauit: ista luna solē obscurari
fecit in q̄ztū tenebras sui doloris ad cor filij
trāsmisit. Tūc em̄ (vt d̄r Mat.xxvij) facte sūt
tenebre super vniuersam terram. q̄ tenebre
amaricatōis ⁊ afflictiōis repleuerūt v̄ginē
mariā (que terra in scriptura appellat̄) ⁊ ipsa
cum tāta obscuritate se soli.i.chrīo: sub cruce
opposuit: q̄ eū silr ex sui cōpassiōe obscurari
fecit. Dicit̄ q̄3 in predicto li. de ꝓprie. re. q̄ qñ
luna ē sub sole: q̄uis lumē ꝑdat ex parte ter
re nō tñ ꝑdit ex ꝑte celi. vñ quādo soli cōiun⸗
git̄ nihil luminis ad terrā dirigit. sed tamen
ex ꝑte celi ī plena illumiatōe ꝑsistit. Et sil'iter
btā v̄go q̄uis ī passiōe filij ex parte terre.i.
terrene carnis videret̄ obscura. ex ꝑte tamen
celi.i. aīe celest] ⁊ ratiōis erat clarissima ꝑ fi
dei lumē. Ipa aūt luna tūc fuit impꝑfecta so
lis ɔiunctiōe qñ sup dilectū suū īnixa ad ce⸗
lū est assūpta. Nunc v̄o a latere eius manet.
q̄ ad filij dexterā in throno collocata est: iux
illō ps.xliiij. Astitit regina a dextris tuis ⁊c.
Quod figurā preostēsū3 fuit ī matre Sa⸗
lomonis. iij. Reg. ij. Fuit aūt opposita soli
in annūciatiōe. quia tūc quāto sol.i.deus vl'
angelus ex parte dei eā cōmēdabat: tāto ipsa
econtrario magis se vilificabat: dicēs. Ecce
ancilla domini. Unde quia tūc luna hñ im⸗
pletur luie qñ est soli opposita. ideo btā v̄go
ex tali oppositōe repleta est diuino splēdore
Et iō dixit Luc.j. Respexit hūilitatē ancille
sue ⁊c. ¶ Septima ꝓprietas lune ē q̄ ipsa ē D
imutatrix aeris: et mediāte aere maxime im Luna im
mutat corpa hūana. Vñ Hypocras in p̄n⸗ mutat ae
cipio ꝓnosticoꝝ de luna loq̄ns ait. Est q̄dā rem
celeste sidus in q̄ oportet medicos ꝓuidere:
cuius ꝓuidentia est mirabilis ⁊ stupenda. ⁊
Galienus in cōmēto de dieb⁹ creticis dicit.
Rem certā que nō fallit intendat medicus:
quā docuerūt astrologi egyptioꝝ q̄ ꝑ ɔiun⸗
ctionē corꝑis lunar] cū stellis fortunat] fiūt
egritudines terminabiles ad bonū: ex ɔ̄rijs
v̄o ɔtrarie.s. ad malū. Itē d̄r in li. de ꝓpe. re.
q̄ circa hūani corpis mutationē lunar] vir⸗
tus potissime opat̄. ⁊ hoc accidit tum ꝓpter
sui motus velocitatē. Tū etia3 ꝓpter ipi⁹ ad
nos vicinitatē. Tū ꝓpter occultā sibi natura
liter insitā ptātem. ⁊ iō morboꝝ mutatio⸗
nē medicus ꝑfecte nō discernit qui lunares
effectus in corpib⁹ nō cognoscit. Sicut igit̄
luna habet dñium sup infirmitates corpora
les: vt etiam dicit Hypocras in lib. de iudi
cijs infirmitatis s̄m lunā. sic btā v̄go habet
dominiū sup morbos ta3 corꝑales q̄3 spūa⸗
les: vt.s. faciat eos sanari vl' ad mortē termi
nari s̄m deuotionē vel indeuotionem ipsoꝝ Alie pro
infirmoꝝ ad eā. ¶ Mlti alij effect⁹ ⁊ ꝓprie prietates
tates lune ponunt̄ in p̄dic. lib. de ꝓpe. re.s. q̄ lune
luna h3 naturā sil'em speculo qd̄ lumen reci
pit ab alio ⁊ illō postea reflectit. Itē q̄ luna ē
sue forme ⁊ figure mutatiua. Diuersas efa
cies sui lumīs ōndit ad t̄rā: q̄ nūc circularē
nūc arcualē aspectib⁹ hoim se ōndit. Ite3 q̄
ipa luna est fecūditatis mīstratiua terre se⸗
minib⁹. ⁊ iō a gētilib⁹ appellabat̄ ꝓserpina ⁊
dea seminū q̄ ꝓducunt̄ in terra. Ite3 dicebat̄
diana ⁊ dea siluaꝝ ⁊ nemoꝝ: q̄ aeris de no⸗
cte pascua q̄rētib⁹ in nemorib⁹ ⁊ in siluis lu
minis bñficiū admistrat. et iō gētiles eam
etiā appellabāt deā venatoꝝ: q̄ venatio fit ī
siluis. ⁊ ꝓpter hoc dianā cū arcu depingebāt
eo q̄ venatores arcubus vtebant̄. Itē (vt di
cit Albumasar vbi supra) luna est aeris mū
dificatiua: motu ei suo ɔtinuo aerē rarificat
Vñ si ñ eēt mot⁹ sphere lune aerē ex noctur⸗
na vapoꝝ exhalatōe grossicies īficeret ⁊ non
modicā corruptionē generaret. Que oīa de⸗
uotus ɔtemplator poterit btīssime v̄gini ap
plicare: sed breuitatis causa ī his nō insisto. E
¶ Solū aūt aliq̄ pauca ꝓ ɔclusione huius Sic lu⸗
ptis dica3 p̄mo q̄ luna appellat̄ btā v̄go ꝓ⸗ na ē oim
pter suā humilitatē: q̄ luna est oībus plane infima: sic
tis inferior: ⁊ ipa bñdicta v̄go oībus sanctis ma⸗
humilior. Vñ in numeratōe aploꝝ voluit ī v̄go ria ē oim
fine oīm numerari tanq̄3 inferior ⁊ vilior: vt hūillima
pat3 Act.j. Habet aūt luna hoc ꝓpriū: quia
crescit vsq3 ad diē decimū q̄rtū vl' q̄ndecimū

q̄usq; in ipa cuiusdā hoīs imago integra vi
deat: ⁊ vltra nō crescit ſʒ postea decrescit Et
eodē mō b. ṽgo creuit vsq; ad etatis sue an-
num. xiiij. vl' xv. ⁊ tūc chr̄s qui est imago dī
ꝑ incarnationē in ei⁹ vtero apparuit vir pfe
ctus: non q̄ ad etatem: sed quo ad sapiam et
oīm grāꝝ plenitudinē: iuxͣ illud Hiere. xxxj.
iij. Nouū faciet dn̄s super terraꝫ: femīa cir
cūdabit viꝝ. Postq̄ āt intātū creuit statim
in sua reputatione decrescere cepit. vn̄ n̄ ma
trē dei: nō reginā celi: sed ancillā se vocauit
Lu. j. Et ideo dr̄ Eccī. xliij. de luna ꝙ est lu-
minare qđ minuit in ꝯsumatiōe. q: ṽgo btā
multū se humiliauit in filij sui conceptione.
Uel pōt dici ꝙ ista luna multū creuit in fi-
lij sui ꝯceptiōe: ſʒ postmodū decreuit p̄ tristi
tia ⁊ dolore in ei⁹ passiōe. Luna āt crescēs hʒ
cornua ṽsus solis ortū: decrescēs ṽo versus
solis occasum. vt dr̄ in p̄dicto li. dꝫ ꝓprie. rex
cui⁹ causam ꝓ nūc ꝑ transeo. Et silr̄ btā ṽgo
habuit duo q̄ ipaꝫ disposuerūt ad chr̄i ortuꝫ
s. hūilitateꝫ ⁊ virginitatē. cū quib⁹ quasi cuꝫ
duob⁹ cornib⁹ eius ortū respiciebat. Ei⁹ autē
occasū. i. ei⁹ passionē respexit cū duob⁹ alijs
cornib⁹. s. cū dolore quē hūit de ipius morte
et cū gaudio quē hūit de redemptiōe gene-
ris hūani. ¶ Scđo ⁊ vltimo dico ꝙ ipa vir
go fuit perfectior luna. qđ denotat ex hoc ꝙ
F Quadruplex mutabilitas rerum
Apoc. xij. luna sub pedib⁹ ei⁹ describit. Pro
cui⁹ declaratiōe est sciēdū ꝙ ꝑ lunā designa
tur mutabilitas quadruplex. Prima ange-
licoꝝ spirituū. qui sūt mutabiles ꝑ naturā
sed imutabiles facti ꝑ grām. de qb⁹ dr̄ Job
iiij. Ecce q̄ seruiūt ei nō sunt stabiles. ⁊ in an
gelis suis reppit prauitatē. Scđa est fortu-
ne in reb⁹ tpalib⁹: iuxta illud Eccs. j. Uani-
tas vāitatū ⁊ oīa vanitas: ⁊ nihil stabile sub
sole. vn̄ Bern̄. in li. de ip̄robatione vicioꝝ. c.
ix. ait. Oīa q̄ cernis vanaꝝ gaudia reꝝ. Um
bra velut tenui veloci fine recedūt. Tertia ē
culpe i pctōrib⁹. s. de culpa i culpā. iuxta illō
Osee. iiij. Sanguis sanguinē tetigit. i. vnuꝫ
pctm̄ ad aliud trahit. Quarta est miserie in
hūanis corpib⁹: iuxͣ illud Job. xiiij. Homo
natus de muliere breui viuens tpe. repletur
multis miserijs: qui q̄si flos egredit ⁊ ꝯterit
⁊ nūq; in eodē statu ꝑmanet. ⁊ imparor in. l.
ij. §. ſʒ q: diuine. C. de ve. iu. enu. ait. Huma
ni iuris cōditio semp in infinitū decurrit et
nihil est in ea qđ stare ꝑpetuo possit. multas
etem̄ formas edere natura nouas deprope-
rat. ⁊ in aut. vt oēs obe. iu. §. dicētes. Etiaꝫ
dicit nihil pene i semetipso manet: sed currit
natura semp multas euoluens mutationes
quas neq; puidere facile est neq; predicere.
⁊ in aut. de nō alie. aut pmu. re eccle. §. vt āt
iteꝝ inq̄t. Quid em̄ erit stabile iter hoīes cū
oīs nr̄ stat⁹ sub ꝑpetuo motu ꝯsistat. ⁊ Oui.
xv. Meta. ait. Cūcta fluūt: oīsq; vagās for-
mat imago. Ipa q̄ꝫ assiduo labūt tpa motu
Nō secus ac flumē: neq; em̄ ꝯsistere flumē.
Nec leuis hora pt: ſʒ vt vnda impellit vnda
Urgeturq; eadē veniēs: vrgetq; priorē. Tpa
sic fugiūt ptr: pitereq; sequūt. Trāsit in esta
tē post ver robustior annus Fitq; valēs iu-
uenis: neq; em̄ robustior etas Ulla nec vbe
rior: nec q̄ mag ardeat vlla ē. Nec spēs sua
cuiq; māet: rerūq; nouatrix. Ex alijs alias re
parat natura figuras. Nil eqdē durare diu
sub imagine eadē Crediderī: sic ad ferrū ve-
nistꝭ ab auro Tpa: sic totiēs ṽsa est fortuna Oīs mu
locoꝝ. Hec aūt q̄druplex luna. i. mutabili- tabilitas
tas fuit sub pedib⁹ btē ṽgis. Pria ei muta- fuit sub
bilitas creature celestꝭ ei⁹ subiecta ē impio. pedibus
vn̄ ipa dicere pt illō Gen̄. xxxvij. Uidi solē ⁊ Marie
lunā ⁊ stellas adorare me. Per solē ei itelli-
git supma angeloꝝ hierarchia: ꝑ lunam me
dia: ꝑ stellas aūt infima. Oēs ei angeli ipaꝫ
btīssimā ṽginē adorāt ⁊ venerāt. Mutabi-
litatē q̄ꝫ fortune sub pedib⁹ habuit: q̄ fuauit
illō apl'i ad Phil. iij. c. dicen̄. Oia arbitrat⁹
sum vt stercora: vt chr̄m lucrifacerē. Et q: ꝑ
volūtariā paupratem cūcta tpalia despexit:
inamissibilr̄ ⁊ imutabiliter oīa possedit. iuxͣ
illō Deut. xj. Oīs locus quē calcauerit pes
vester: vester erit. Mutabilitatē etiaꝫ culpe
sub pedib⁹ habuit. q: ab oī pctō innocētissi-
ma fuit. vn̄ illi inq̄t ꝓpha ps̄. cxx. Per diē sol
nō vret te. neq; luna ꝑ noctē. q: nec in die ꝓ-
speritatis cecidit in pctā ꝑ amorē male inflam
mantē. neq; in nocte aduersitatꝭ ꝑ desꝑatōꝫ
vn̄ a Ps̄. ipa nō simplr̄ dr̄ luna. ſʒ luna pfe-
cta in eternū. Luna em̄ tūc erit pfecta qn̄ si-
ne macula erit. ⁊ ṽificabit illō Esa. xxx. Erit
lux lune sic lux solis. qđ in btā ṽgine imple-
tū fuit. Un̄ ⁊ q̄rtā mutabilitatē hūane mise
rie sub pedib⁹ posuit. nā impletū est in ea il-
lud ps̄. lxxj. Orief in dieb⁹ ei⁹ iusticia ⁊ abū
dātia pacis. donec auferat luna. i. mutabili
tas fm glo. Sicᷓ em̄ luna crescit et decrescit
sic ⁊ corp⁹ humanū multiplici mutabilitati
subijcit. iuxta illud ad Rho. viij. Uanitati
creatura subiecta ē ⁊c Et q: ipa miseria mu
tabilitatis tollet in resurrectiōe. idō subdit.
Et ipa creatura liberabit a seruitute corrupti
onis. Ab ista aūt seruitute btīssima ṽgo libe-
rata ē: q̄ pfectā sui corpis imutabilitatē pos-
sidet: ⁊ sup oēs choros angeloꝝ in aīa ⁊ cor
pore glīficata est. ⁊ idō de illa expoīt pōt il-
lud. ij. Reg. xxij. Caligo. i. humana mortali
tas sb pedib⁹ ei⁹ ⁊ ascēdit sup cherubī ⁊ vola
uit. volauit sup pēnas ventoꝝ. Quadruplicit
igit btā ṽgo lunā posuit sb pedib⁹ suis. s. celē
ste naturā ei p̄sidēdo: pspitatē tpalē eā despi
ciēdo: oēm culpā ipaꝫ penit⁹ euitādo: ⁊ hūa
nā miseriā imortalitatē induēdo. Ipa est er-

go luna incedēs clare Job.xxxj. de qua etiaz
dr Abachuch.iij Sol.i.chrs: et luna.i.b. vir
go maria stetert i habitaclo suo. qz sp firmi
permāserūt in oi ope vtuoso

Q beata virgo maria dicitur sol Assimilatio. vj.

b Beatissime vgini inqt deuot⁹ Ber.
O virgo sublimis in vestis Jesuz
deū summe maiestatis carnis sub
stātia; qui te ineffabili vestit glia.
Tu vestis solē nube: et sole ipa vestiris. Hec
ille. Hoc āt eē vez testat btūs Joānes euan
gelista Apoc.xij. vbi ait. Signū magnū ap
paruit in celo. mulier amicta sole etc. p quaz
itelligit ipa vgo bndicta. q dr amicta sole. i.
ornata clarissimo fulgore gre spūssci Et hec
gra fuit septiformis fm. vij. dona spūssci. q
fulserūt in ea et repntant in septē effectib sol

Septez effectus solis ¶ Prim⁹ sol effect⁹ ē calefactio: et significat
donū sapie: q spūs icalescit in amorē dei. vn
Ecci.xliij. dr: Sol tripliciter exurēs mōtes. i.
excelsas mētes inflāmās. Tripl'r aūt infla
mat. s. amore dei: sui et pximi: vl in amorē di
iflāmat tripliciter. s. ex toto corde: ex tota aia et
ex tota mēte. Seqtur āt in pdicto Ecci. c. et
radios igneos exufflās. i. calidas affectiōes
imutans. vn. ij. Machab. j. dr. Refulsit sol
q prius erat in nubilo: et accēsus ē ignis ma
xim⁹. spūs ei gustās deū p donū sapie inar
descit i amorē ipi⁹. vn Aug. inqt deo Gusta
ui et esurio ac sitio: tetigit et exarsi i ɔcupiscē
tiā tuā. Btā aūt vgo vt ondat se hre hūc ef
fectū inqt Ecci.xxiiij. Qui edunt me adhuc
esuriēt: et q bibūt me adhuc sitiēt. Scōus ef
fect⁹ sol ē illuiatio. et ptinet ad donuz intel
lect⁹. vn Ecci.xliij. dr. Sol illuminans p oia
respicere facit: in celo summa gaudia: i infer
no sūma supplicia: in mūdo pressuras et an
gustias: in hoie in seipo pctā et negligentias
Un. j. Mach. vj. dr. Refulsit sol in clypeos
aureos. i. in chrz et vginē mariā: et resplēdue
rūt mōtes ab eis. i. electoz mētes ¶ Terti⁹
effect⁹ solis ē denudatio. qz fac vestes exue
re. Et ad donū ɔsilij refert. quod docet vete
rem ɔuersatiōez et seclarē vitā deponere: iux
illud Mat.xix. Si vis pfect⁹ esse vade et vēd
de oia que habes: et da pauperib: et veni se
quere me. Et hūc effectum etiaz habet beata
virgo. vn qlibet aia ei deuota pōt dicere illd
Cañ. Nolite me ɔsiderare q fusca sim. qz d
colorauit me sol. i. colorē pstine ɔuersatiōis
mutare me fecit. ¶ Quart⁹ effect⁹ solis ē cō
solidatio. et ad donū fortitudis ptinet. p qd
spūs cōsolidat. vn Ecci.xvij. dr. Hō sanctus
id est firm⁹ i sapia manet. De btā aūt vgine
dici pōt illd. j. Pe. v. Cōfirmabit ɔsolidabit
qz. ¶ Quit⁹ effectus sol est toti⁹ hūane vite
regulatio: et ad donū scie ptinet. p qd scim⁹
hū ɔuersari i medio natiōis pue atz puerse.
Un ipa vgo bndicta hortat deuotos suos
dicēs illud ad Phil.ij. Oia facite sine mur
muratōe et hesitatōib: vt sitis sine qrula et
simplices filij dei sine repbēsiōe i medio na
tiōis pue et puerse: inter qs luceī sic lumina
ria in mūdo verbū vite ɔtinentes etc. Sext⁹
effectus solis est liqfactio. et ptinet ad donū
pietatis: q liquescit aia ad cōpassionē pximi
vn Exo.xvj. dr. Cū incalesceret sol liqfiebat
manna. et Sap.xvj. scriptū est. Qd ab igne
nō poterat exterminari: statim ab exiguo ra
dio solis calefactū liqfiebat. Beate aūt vgi
nis pietas liquefacit corda nra ad cōpassio
nem. vn illi dicere possumus illd ps.cxlvij.
Flabit spūs eius et fluēt aq. Septimus effe
ctus solis est desiccatio humoz. et ptinet ad
donū timoris: q carnalis ɔcupiscētia desic
catur. vn Jaco. j. dr. Exort⁹ est sol cū ardore
et arescit fenū. i. carnē: qz ois caro fenum: et
ois glia eius qsi flos feni. Esa.xlij. Propter
hos aūt septē solis effect⁹ dr Esa.xxx. Lux so
lis septēpliciter erit sicut lux septez dierū. Per
hos ēo septē effectus solis diuini saluat hō
et ido dr. j. Reg.xj. Cras erit vob salus: cum
incaluerit sol qui nescit occasum. vn Esa.lx.
etiā dr. Nō occidet vltra sol tu⁹. ¶ Qui sol
ē btissima vgo Maria. vn ps.xviij. dr de eo
In sole posuit tabernaculū suum. Qd expo
nēs Nico. de Ly. dt q vgo Maria recte no
minat sol pter plenitudinē gre. et q in ea ha Maria sol pter septez ex cellētias
bitauit chrs sic in tabernaclo suo. et pter qd
in psona ei⁹ dr Ecci.xxiiij. Qui creauit me re
quieuit in tabernaculo meo. Possum⁹ autē
dicere q ipa bndicta vgo assimilat soli pt
septē excellentias in ea repertas. Prima est
nobilitatis. sicut eñi sol orit ex alto cū splen
dore multo. sic beatissima virgo Maria or
ta est ex alta pgenie. s. ex regali stirpe: et cum
sanctitatis splēdore. Nō eñi orta est cū origi
nalis pcti obscuritate. et ideo ecclia facit fe
stum de eius illibata et fulgētissima ɔceptōe
De ipa eñi gliosa vgine dici pōt illud Ecci.
xxvj. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis dei
sic mlieris bone spēs in ornamētū dom⁹ sue
Sicut etiā sol est planeta nobilis ɔditionis
et materie et forme. vn materia eius ita satiat
sua forma q vlteriorē formā nō appetit: et p
pter hoc est icorruptibilis: sicut et alij celi. vt
trahi pt ex dictis bti Tho. in. j. p. sū. q. ix. ar.
ij. Ista aūt inferiora vt vegetabilia et sensibi
lia sunt corruptibilia. et forme coz non sunt
ita nobiles vt satient suā materiā: imo vt dr
j. Physi. Materia sp appetit formā etc. Ita
btissima vgo est ita nobili materia et forma
decorata q aliā ampli⁹ nō appetit: cū sit i cor
ruptibilis et in aia et corpore beatificata. Se
cūda solis pprietas dr formositatis. habz ei

pulcritudinē in aspectu. licet em̄ m̄lti planete sint formosi: vt venus. iupiter et luna: tn̄ oib' formosior z ad vidēdū delectabilior est sol. vn̄ Eccl. xj. dr. Delectabile est oculis videre solē. Et sil'r btā ṽgo plena fuit pulcritudine sup oēs alios post filiū. vn̄ ei dicit a do Can. iiij. Tota pulcra es amica mea zc. z dr tota. i. itus z foris ad differētiā hypocritaꝝ: q solūmō ab ex̄ hn̄t apparētiā scitatis. Tertia solis ꝓprietas est impmixtibilitatis. Uidem' em̄ p expientiā q sol transit suis radijs p feces z lutū z alia imūda z sordida: z tn̄ nō inficit aliq̄ macula: q2 natura ei' ē ipermixtibilis. i. nō pōt pmisceri alijs reb' extraneis. Et sil'r btā ṽgo lic3 fuerit in hac vita q̄ est fecib' petōꝝ plena: z in q̄ sine petō null' viuit. xlv. dist. c. licet. tn̄ nulla peti macula fuit infecta sed sp remāsit mūdissima z inocētissima. Et ideo in pdic. Eccl. c. subinfert ei' spōsus celestis. z macula nō est i te. Quarta ꝓprietas solis est luminositatis. Sic em̄ sol lune z oib' planetis z siderib' dat lumē: vt dr in li. de ꝓprie. re. z vniuersu3 orbē illuiat. ita btissima ṽgo dedit lumē. s. boni exēpli toti mūdo. vn̄ Ambro. in li. ij. de ṽginitate ait. Talis fuit Maria vt eius sol' vita sit oim disciplina. Sancta q3 mater eccl'ia de illa canit. Cui' vita gl'iosa lucē dedit secl'o. z itez. Cuius vita inclyta cūctas illustrat eccl'ias. Quinta ꝓprietas solis dr fructuositatis. Uidem' ei q blada: legumina: alijq3 fruct' maturescūt z saporositatē adqrunt ṽtute solis. Si aūt nō esset influētia ei' pdicta oīa remanerēt acerba z insipida atq3 impfecta. O igit' virgo lucidissima ṽe tu es sol noster fructuosissim' qm̄ oēs fruct' nostri te mediāte efficiūt maturi. i. oīa opa nr̄a: vt ieiunia: orōnes: elemosyne z silia mediāte tua intercessiōe sūt dō grata z nob' vtilia. z sine illa sūt acerba z a dō n̄ acceptant. et iō inqt Bern̄. Modicū illud qđ deo offerre desideras gratissimis illis z oī acceptatiōe dignissimis Marie manib' cura tradere si nō vis repulsam sustinere. nihil em̄ nos deus hr̄e voluit qđ p man' eius nō trāsiret: Hec ille. Sic etiā sol oīa inferiora fecūdat z coꝝ generatiuā potētiā excitat adiuuat z ↄfortat: sic ipa bn̄dicta ṽgo nos fructificare facit opib' bonis p donū timoris dei. de q̄ dr Eccl. xv. Qui timet deū faciet bona. Ipa em̄ dr mat' timoris Eccl. xxiiij. Qui aīas sibi deuotas ad timēdū deū inducit. Et iō oēs debem' q̄tidie deprecari istū solē vt nos in vita ṽtuosa pseuerare z fructificare faciat: iux' illō Sap. xvj. Oportet pueni re solē ad bn̄dictionē. s. obtinēdā: z ad ortum sol' adorare. Sexta ꝓprietas solis dr generalitatis: q2 orit' generalit' sup bonos z malos Mat. v. z. xxviij. dist. c. fi. z oēs tā iustos q̄ petōres calefacit. Et sil'r beatā virgo ē generał z vniuersalis oim aduocata. vnđ Bern̄. inqt. Queadmodū sol orit' sup bonos et malos indifferēter: sic marie benignitas nō discernēs merita sese exorabilē oib' z clementissimā prebet: oim deniq3 necessitates āplissimo miseret' affectu. Et itez ipam bn̄dictam ṽginē idē doctor alloqns ait. Petōrez o maria quēlibet fetitū nō horres non despicis si ad te suspirauerit. Tu illū a desperatōis barathro pia māu retrahis: spei medicamē aspiras: ac toti mūdo despectū materno affectu āplecteris: foues nec deseris q̄usq3 tremēdo iudici recōcilies. Hec ille. O igitur peccator: o peccatrix etiā si fecisses oīa petā que cōmitti vel excogitari possint z que vnq3 oēs mūdi hoīes z m̄lieres cōmiserunt. Et si tua scelera i numero excederēt numeꝝ stellaꝝ in celo z arene maris: z m̄lto plures essent q̄ frōdes arboꝝ ac folia herbarū noli i despa tōꝝ venire: s3 ad istū solē stati recurre: z iniqtas tua sicut nebula dissoluet' que fugata ē a radijs sol. Sap. ij. Septima ꝓprietas sol' dr incōprehēsibilitatis. Uidem' em̄ q sol ē incōprehēsibilis. ita q i sua rota videri non potest. Tanta em̄ ē sua lux: z tāta est debilitas nostroꝝ oculoꝝ q nō possum' oculis fixis solē nspicere: z si oculos ad eum figim' ledunt'. q2 dr in. ij. de aīa. Excellens sensibile corrūpit sensum. Hec autē ꝓprietas cōpetit btissime ṽgini. Nā ipe cōcepit et pepit filiu3 dei claustris suis ṽginalib' sp pseruatis in tegerrimis intactis z inuiolatis. Quō aūt hoc potuerit esse naturali rōe z via hūana cape z itelligere nō possum' nisi q nō ē impossibile apđ deū oīe verbū. Luc. j. vn̄ Hiero. in fmone ad Eusto. ait. Qđ natura nō habuit vsus nesciuit: ignorauit rō. mēs nō capit humana: hoc totū gestū est in maria. ¶ Predictis q3 ꝓprietatib' addere possum' q b. ṽgo h3 sil'itudinem cū sole i situ. Nā sic sol positus ē in medio planetarū hn̄s tres sub se et tres ifra se. sic btā ṽgo exaltata ē z sublimata i sua assumptiōe: ita q sup se non h3 nisi tres personas diuinas: z intra se habet tres āgelicas hierarchias z p ↄn̄s totā curiā angeloꝝ z hoim q̄ erunt ad ordines angelicos assumēdi. z iō de illa inqt deus. ps. lxxxviij. Thron' ei' sic sol in ↄspectu meo. Itē sic sol hab3 maximā velocitatē: q2 q̄tidie currit ab oriēte in occidēte: sic ipa ṽgo itemeɾata velocissima fuit in motu obedientie. quia diuine volūtati p angelū sibi exposite cito cōsensit dicēs. Ecce ancilla dn̄i zc. Itē in motu beniuolētie. quia statim ascēdit in mōtana cum festiatōe z salutauit Elizabeth: Lu. j. In q̄ dedit nobis exemplum ascendēdi ad supiora p ꝓfectū ṽtutū sine negligētie tarditate. Alie sol' ꝓprietates

Itē i motu diligētie: q2 solicite reqsiuit filiū suū: q remāserat i tēplo Luc.ij. Itē sic motu solis generat calor et inflāmatio in corpore ei exposito. vñ vt dr i pspectiua et ad expientiā videt: si ꝯ speculū concauū stupa ponat z soli exponat a calore generato incēdit Ita btā ṽgo mentes puras z sibi deuotas q sūt vt specula mūda: inflāmat ad dei dilectionē vñ ipa mater pulcre dilectōis appellat Ecci xxiiij. Itē sicut p irradiationez solis oīa nob detegunt: z inter oēs colores discernimus: z nigrū ab albo distinguim⁹. Sic ipa mentib nr̄is dat lumē discretiōis z verā cognitionē viciorū atq3 ṽtutū. vñ dr mr agnitionis Ecci.xxiiij. Hoc aūt lumie carent illi miseri q reuerentiā nō habēt erga illā: s3 poti⁹ ꝯtra eā infelices linguas suas relaxāt ipam blasphemātes. Itē h lumie sunt puati illi q eius puritatē psequunt. vñ dicere possunt illud Sap.v. Iusticie lumē nō luxit nob: z sol intelligētie nō est ortus nobis. z illud Ecci. vñ d qlib3 eorū dici pt. Nō vidit solē nec cognouit distātiā boni z mali. De aliqb etiā istorū dici pt illd ps.lvij. sup cecidit ignis.s. obstinatiōis vl vane glie z ppe reputatiōis: z nō viderūt solē. Atq3 vtinā d qbusdā dici n possit illd ps.ciij. Ortus est sol.s. in mētib fideliū z ꝯgregati sunt.s. ad obscurandū illū. Spero aūt q verificabit illud Naū.iij. Ort⁹ est sol z auolauerunt locuste. ve eñ illi q ex malicia conabit obscurū reddere seu videri facere istū solē clarissimū: ita vt d illo dici queat illud Ecci.xlvj. In iracundia ei⁹ ipedit⁹ est sol. Nō solū āt ipa bñdicta ṽgo appellat sol. vnd de illa dici pōt illud Judicū.v. Sicut sol in ortu suo splendet sed etiā de ea dici pōt illud Sap.vij. Hec est speciosior sole. z illd Ecci xxiiij. Oculi ei⁹ multo lucidiores sunt sup solem. O igr sol fulgētissime rogo vt sup nos lumē tuū diffundas: ita vt de nobis ṽificet illud Malach.iiij. Uobis timētib nomen meū oriet sol iusticie: dicit dñs. z illd Matthei.iij. z Mar.iiij. Ortus est sol z estuauerūt.s. charitatis z deuotōis calore. O sol clarissime illumia oclos meos ne vnq3 obdormiā in morte: ne dicat inimicus me⁹ pualui aduersus eū: ps.xv. z faciē tuā illumina sup ṡuū tuū: ps.cxix. Sicut eñ sol habet ṽtutē fortificatiuā. vñ in eius ascensu super nr̄m hemispheriū ṽtutes aīaliū roborant z fortiores efficiunt: z vsq3 ad diē mediā augmētātur. z qñ ad occasum declinat debilitant: et iō in somniū aīalia resoluunt. vñ z flores in ortu solis apiunt q in ei⁹ occasu claudūtur. Sic tu o btissima ṽgo duotos tuos ꝯfortas z roboras: z ad spem et̄ne vite cōseqndā eos sbleuas. vñ mr scte spei appellar Ecci.xxiiij. Ue āt illi i cui⁹ corde occidit lumē isti⁹ solis

nā d illo ṽificabit illd.iiij. Reg.xxviij. Mortuus est occidēte sole. Pro ꝯclusione autem hui⁹ ptis dico q sicut beata ṽgo ē velut au- J
rora pctōrib z tāq3 luna tribulatis: sic ē tāq3 Maria
sol iustis: qs dupl'r illumiat.s. p exēplū z bñ sicut sol
ficiū. Per exēplū: q2 ipa ē speculū diuinū in duplicit
q dñt oēs speculari: d q dr Sap.vij. Cādor illumiat
est lucis eterne z speculū sine macl'a. Scdo lucet oib p bñficiū. vñ inqt Ecci.xxiiij. Ego mr pulcre dilectiōis: timoris z magnitudis zc. Dat eñ nob dilectō3 p quā inflāmemur. timorē p quē hūiliemur: magnitudinem per quā ad tolerādū aduersa roboremur: z scā3 spem p quā ad sperādū celestia animemur. R
¶ Alexāder aūt d ales sup ps.xviij. inquit. Sol dr b. ṽgo: q2 sicut sol illūinat: z ipsa qa abstulit oēs hereses mūdi. sicut cātat eccl'ia Gaude maria ṽgo: cūctas hereses sola interemisti i vniuerso mūdo Et q2 sicut sol fert sup lunā: sic ipa sup tpalia. vñ Apoc.xij. Apparuit signū magnū in celo. mulier amicta sole.i. maria hñs ꝓprietates sol'. Itē q2 sic lumē solis nūq3 deficit: sic ipa ṽgo sola stetit i fide in passiōe. vñ Can.vij. illi dr. Statura tua q.s. in fide stetisti: assimilata ē palme: q virorē foliorū nūq3 amittit. sic nec tu fidei virtute3. Itē dr sol. q2 sic sol lunā: ita ṽgo illuiat ecclesiā. vñ Bern. ait. Tolle mariā. qd restat nisi tenebre: Itē dt Astronom⁹ solē octies ēe ma- Maria
iorē terra. z sil'r b. ṽgo octo habet puilegia maior oi
qbus ē maior omi terra.i. omi femia vl oi bus aliis
rōnali creatura. Ipa ei nec pmā simile visa feminis.
ē nec hēre seqntē. Pria est noua pfessio ṽginitatis. vñ Lu.j. ipa ait. Qm̄ virū nō cognosco .i. me nō cognosciturā ꝓpono. Nulla autem añ ipam pfessa fuerat ṽginitatē. vñ recte dr ṽgo ṽginū qsi signifera et exēplar ṽginitatis. Scda excellentia est hūilitatis. vñ. Lu.j. ait Ecce ancilla dñi. z respexit humilitatē ancille sue. Tertia: cōceptio sine libidine. vñ Lu.j. ei dr. Et ṽtus altissimi obūbrabit tibi. z h p rubū significat Exo.iij. Quarta: partus sine dolore. vñ Lu.j. ei dr. Aue grā plena zc. Quinta: fecūditas sine corruptōe. vñ ei dictū est. Lu.j. Qd ex te nascet scm̄ vocabitur filius dei. Sexta: ṽginitas singularis. Multe peperūt duces z reges: sola maria pepit filiū dei. vñ ipa dicere pōt. Quasi cedr⁹ exaltata sum in libano. Ecci.xxiiij. Septima: ministratio special'. Multe alie z mlti alij recepeūt filium dei i domib suis: vt Martha Lu.x. z Zache⁹.xix. sola maria i ꝓprio vtero non vno die sed nouem mensib. Ecci.xxiiij. Qui creauit me zc. Uñ in assumptiōe legit euāgeliū de Maria z Martha. q2 btā ṽgo vtrūq3 officiū plenissime habuit. Cōtēplatiua eñ fuit z solitaria. Uñ ingressus ē angelus ad eā. Lu.j. Itē maria ꝯpuabat oia ṽba

hec ɔferẽs ĩ corde suo: Lu. ĭ. Sicut magda-
lena sedẽs sec⁹ pedes dñi audiebat verbum
illi⁹. Lu. x. Jtẽ martha habuit officiũ: quia
chrĩm ĩ hospitio ventris sui recepit: et ei m̃ltis
annis mistrauit. ꝛ Elizabeth cogñte sue Lu.
ĭ. Octaua dignitas fuit suscitatio corpalis.
de q̃ Hiere. xiiij. dr̃ dñ. Solij gl'ie tue recor
dare: nec irritũ facias fed⁹ tuũ nobiscũ. hec
et Alexã. Btã eñ ꝟgo fuit soliũ sup q̃ sedit
de⁹. qđ valde fuit ĩ sublime eleuatũ: iuxᵃ illđ
Esa. vi. Uidi dñm sedẽtẽ sup soliũ excelsũ
et eleuatũ. Uñ de⁹ potuit dicere illud Esa.
xiiij. Sup astra celi exaltabo solium meum

¶ beata virgo dicitur acies castroꝝ
assimilatio. vij.

ꝛ Tentatĩs a diabolo maria est acies castroꝝ

Beatissima virgo tentatĩs a diabo
lo afflictis est in eorum adiutorio
velut castrorum acies ordinata: si
cut eã vidit in spiritu Salomon
Cañ. vi. Dicit eñ Bern. in quodam sermo
ne. Non sic timent hostes visibiles quamli
bet castrorum multitudinem copiosam: sicut
aeree potestates Marie patrociniũ: vocabu
lum ꝛ exẽplũ. Fluũt eñ et pereũt sicut fluit
cera a facie ignis: vbicũqꝫ inuenerit crebraꝫ
ipi⁹ recordationẽ deuotã ĩuocatiõꝫ ꝛ sedulã
imitationẽ. Hec ille. Quia eñ btã ꝟgo ɔtri-
uit caput diaboli: vt pdixerat de⁹ Gen. iij. ꝛ
figuratũ fuit in Judith. ãputãte caput Ho
lofernis. Judith. xiij. Jđ ipe diabol⁹ eã sum-
mopere timet. Quapropt̃ sicut illi q̃ ambula-
re hñt p viã piculosam: vt p desertũ et nem⁹
plenũ feris crudelib⁹ vel latronib⁹ transeun
tes occidẽtib⁹ q̃runt fortem ꝛ bonã societatẽ
q̃ eos adiuuare possit. ꝛ maxie qñ nocturno
et tenebroso tpe necesse hñt transire per loca
ipa horribilia. Jta nos q̃ p desertũ hui⁹ mũdi
necesse hẽm⁹ traducere vitã nr̃aꝫ si volum⁹
puenire ad patriã celestẽ. Jn q̃ deserto sũt be
stie ĩfernales ꝛ hostes terribiles q̃ nos occi-
dere q̃rũt: ꝛ aĩas nr̃as vna cũ corpib⁹ rapere
ad tormẽta. qđ etiã desertũ plenũ est tenebris
pctõꝝ ad pfundũ ĩferni trãseũtes demergi
faciẽtiũ: debem⁹ p nostra optia socia accipe
re deuotionẽ ipi⁹ bñdicte ꝟgĩs: q̃ nobis in
tenebris ambulãtib⁹ lumis sui claritatẽ mi
nistrabit: ꝛ ɔ oẽs bestias atqꝫ hostes defen
siõis sue patrociniũ pstabit: ꝛ ipos inimicos
nr̃os in fugã conuertet. Ait eñ Bern. Sicut
fluit cera a facie ignis: ita ad ĩuocationẽ vir-
ginis toti⁹ malignoꝝ spirituũ exercit⁹ dissi-
patur. ꝛ itꝝ. Celi ridẽt: ãgeli gaudẽt: mũd⁹
exultat: infern⁹ cõtremiscit: demones fugi-
unt cũ dr̃ Aue Maria. Btũs igit̃ ille q̃ sp ẽ
cũ ꝟgie gl'iosa p deuotiõeꝫ: ꝛ dr̃ illi: pone me
iuxta te: ꝛ cuiusuis man⁹ pugnet ɔ me: Job
vij. nã ꝛ si ambulauero ĩ medio vmbre mor-
tis nõ timebo mala: qm̃ tu mecũ es. ps. xxij

Demones eñ eã videntes dicũt: heu heu q̃a
castra dei sunt hec. Gen. xxxij. ve nob ve no-
bis: quia arca federis dñi venit in castris. ĭ.
Reg. iiij. De habẽre etiã adiutoriũ ꝛ ꝓtecti-
onẽ ipius ꝟginis dicent demones. Multa
sunt nimis castra eius: Joel. ij. ꝛ castra for-
tia valde. ĭ. Mach. iiij. Sꝫ heu q: de multis
dici pt illđ. ĭ. Mach. ix. Multi subtraxerũt
se de castris. i. de societate ꝛ deuotiõe ipius
ꝟgis. De q̃ inq̃t ei⁹ spõsus celestis. Cañ. vij.
Quid videns in sunamite nisi choros castro
rũ. s. q̃b⁹ pata est defendere ab inimicĩs oẽm
deuotum suum.

¶ btã ꝟgo fuit terra in qua tota trini-
tas scripsit. Assimilatio. viij.

Beata ꝟgo Maria dicit̃ terra rõne M
pductiõis. qm̃ sicut ex terra flores Sicut fra
pducunt̃ ꝛ pullulant pleni amena flores: sic
fragrãtia: sic ex ipa ꝟgine gloriosa Maria
flos oĩ suauitate fragrãtissim⁹ Jesus chri- christum
stus pduct⁹ est: q̃ de seipo dixit Cañ. ĭ. Ego pduxit.
flos cãpi ꝛc. Jtẽ dr̃ terra rõne subuẽtiõis. q̃a
sicut fra cuilibet nr̃e ĩdigẽtie subuenit. nã in ci
bũ grana frumẽti hordei ꝛ alia segetũ gene
ra pstat. ouiculas nutrit vt de vestimẽtĩs no
bis puideat. ex boum corijs calciamẽta. ꝛ sic
đ alijs ppat. Et sil'r gloriosa ꝟgo cibũ oĩa
bona ĩ se ɔtinentẽ ex sua purissima carne ge
nerauit: vicꝫ chrĩm gl'iosum: vñ de illa dice-
re possum⁹ illđ ps. lxxvij. Dedit illis manna
ad mãducãdũ: ꝛ panẽ celi dedit eis. Panẽ
angeloꝝ mãducauit hõ: cibaria misit eis in
abundãtia. Et ipi gl'iose ꝟgini põt dici illud
Sap. xvi. Panẽ de celo pstitisti eis oẽ dele-
ctamentũ in se hñtẽ ꝛ oĩs saporis suauitatẽ.
Jtẽ dicit̃ terra ipa ꝟgo pijssima rõne repleti N
onis. Terra eñ (vt dr̃ in li. de ppe. re. fm q
inq̃t Aristo.) qñ est spongiosa patit̃ faciliter
motũ ꝛ agitatiõeꝫ ex vẽto subintrãte poros
suos ꝛ replẽte. ex cui⁹ agitatiõe generat̃ terre
motus. Et sil'r ꝟgo bñdicta fuit spongiosa p
pietatẽ ꝛ compassionẽ. vnde ventus. i. dolor
tribulatõis et passiõis filij in eam intrãs re
pleuit atqꝫ terremotũ in ipa fecit. lꝫ eñ in lo
co substiterit p fideꝫ firma: fuit tñ anxietate
valde cõquassata. vñ dr̃ Mat. xxvij. Et ter-
ra mota est. i. ꝟgo maria tota in lachrymas
ꝛ suspiria cõmota est. Et ad insinuandũ suã
stationẽ in fide: ꝛ cõmotionẽ ex cõpassiõe ca-
nit eccl'ia Stabat mater dolorosa iuxᵃ crucẽ
lachrymosa dũ pẽdebat fili⁹. Et quid mirũ:
vbi ei mr̃ stare debebat nisi iuxᵃ lectũ filij sui
dilecti morientis: ꝛ cũ eo trãsfigi ĩ corde q̃ trãs
fix⁹ erat in corpe: Tãto aũt fuit tunc repleta
dolore q⁹ chrs in cruce cernẽs mr̃em lachry-
mis rigantẽ vultũ ꝛ anxietatib⁹ replentissimã
volẽs eã aliqualiter cõsolari ꝛ alloq̃ dixit ei.
Mulier ecce fili⁹ tu⁹. Nã nõ voluit eã noie

mrīs appellare: ne ex tali maternitatis voca-
bulo (qd est nomē dulcedīs et pietatis) ipā
vehemētius ad dolendū cōmoueret. ¶ Tri-
Maria cōmēdat Joanni ex tripli- ci causa
pliciaūt ex cā ipam Joanni cōmēdauit. Pri-
mo rōne sui. Decebat em̄ vt ipe cōditor legis
legē suā obseruaret d honorādis parentibꝫ Exo-
di. xx. Scdo rōe nrī: vt nos istrueret de parē-
tibꝫ nrīs curā habere nō solū in vita: sꝫ etiaꝫ
in morte. Tertio rōne virginis cui amittenti
filiū p cōsolatiōe legauit fidelē discipulū. De
hac tn̄ cōmutatōe inqt Bern. O qlis cōmu-
tatio Joānes ei p Jesu tradit: seruus p dn̄o:
discipulus p mgr̄o: filius Zebedei pro filio
dei: purus homo pro vero deo. Hec ille. Non
est ḡ mirū si virginalis terra tremuit: q talem
D
cōmutationē sensit. Huius aūt terre virgina-
lis preparator: arator: seminator et cultiuator
fuit spūssanctus: vt nasceret in ea fruct bn̄-
dictus totius mūdi: iuxꝫ illd Luc. i. Spūssan-
ctus superueniet in te ꝛc. Congruū nanqꝫ erat
vt amor materiā pparet ꝛ disponeret: ac me-
diator ꝛ opator existeret illi cōiūctōis ꝛ gene-
ratōis q ex maria dilectōe fiebat: cum ꝓpter
grandē amorē erga humanā naturā verbuꝫ
eternū caro factū sit: iuxꝫ illud Joā. iij. Sic
deus dilexit mundū vt filiū suū vnigenituꝫ
daret. ꝛ ad Tit. i. Apparuit benignitas et hu-
manitas saluatoris nrī dei: nō ex opibꝫ iusti-
cie q fecimus nos: sꝫ sm suā miscōiam sal-
P
uos nos fecit. ¶ Ipa qꝫ virgo scīssima fuit
illa terra de q exponi pt illd Joā. viij. Jesus
aūt inclinās se deorsum digito scribebat in
terra. Jesus em̄ ad eā p mysteriū incarnati-
onis se inclinauit ꝛ in eā scribēdo multipli-
citer bn̄dixit. Eo aūt mō chr̄s ad virginē se in-
clinauit q vnicornis venat ꝛ capit. nā vt ait
Natura vnicor- nis dscri bitur
Jsid. xij. li. ethi. vnicornis est aīal ferocissi-
mū ita appellatū eo q habeat in fronte vnū
cornu fortissimū ꝛ acutissimū. qd qcqd im-
petierit aut ventilat aut pforat. ꝛ idē etiā po-
nit in li. de ꝓprie. re. vbi etiā d. Rhinoceron
q idē est qd monoceron. i. vnicornis: cū ele-
phante sepe certamē habet: quē vulneratuꝫ
in ventre ꝓsternit. Tante aūt est fortitudis
vt nulla venātiū vtute capiat. Sꝫ sicut asse-
rūt q d naturis reꝝ scripserūt: virgo puella p-
ponit q venieti sinū apit. In q ille oi fero-
citate deposita caput pōit. sicqꝫ soporatus
vel inermis capit. Et Plini li. viij. c. xxi. ait
Rhinoceros i media frōte hn̄s cornu hostis
est elephātis. Vn̄ suū cornu limat ad saxa ꝛ
acuit. ꝛ sic pparat pugne: ꝛ inclinatōe aluū im-
Unicor- nis chr̄m signat
petit elephātis: quē scit ptē corpis esse molli-
orē. Unicornis aūt iste figurat vnigenitū dī
filiū: q Nūm. xxiij. fortissim de oīm spūum
vniuerse carnis nūcupat. q hꝫ inimicū dia-
bolū quē vtute diuinitatis ꝓstrauit. Hunc scti
patres ꝛ diuersi venatores multis annis ca-
pere conati sūt ꝛ nūqꝫ potuerūt. Naꝫ Abel:
Noe: Abraā: Jsaac: Jacob: Moyses et alij
patriarche suis cū retibꝫ. i. suspirijs ꝛ clamori-
bus psecuti sunt ꝛ nūqꝫ eū vincere valuerūt
vn̄ tūc sua retia lōgissima ꝛ amplissima. scꝫ
figuratōis circa habitatōꝫ ipi vnicornis exte-
derūt: i qbꝫ tādē icideret ꝛ capi possꝫ. Post
illos aūt venerūt alij venatores nō min imo
magis audaces: q ipi vnicorni ꝓpius accesse-
rūt. s. Dauid: Esaias: Hieremias: Daniel ꝛ
alij ꝓphe. multūqꝫ in venatiōe ei fatigati sūt
sed videntes q illū cape neqrent retia sua. s.
ꝓphatiōis circa ei habitaculuꝫ expāderūt a
qbꝫ exire nō posset: sꝫ tādē i eis incidēs cape-
ret. Hūc qꝫ fortissimū vnicornē brūs Joan-
nes baptista cū vidisset in deserto ꝯtremuit
ꝛ nō ausus fuit illū cape: vn̄ canit eccl'ia Ba-
ptista ꝯtremuit: ꝛ nō est ausus ꝯtingere san-
ctū dei verticē. Jpm aūt vna puella virgo. s. dn̄a
nr̄a sue fragrātia humilitatis: virginitatis: charitatis
aliarūqꝫ odore vtutū ad se traxit atqꝫ ei sua-
uissimū fidei sue sinū apiēs illū mansuetissi-
mū fecit: adeo q in ei vtero requieuit. vn̄ illū
postea alijs venatoribꝫ cum qrētibꝫ. s. aplis
tradidit capiēdū. ꝛ ideo saluator nr̄ eis dixit
Lu. x. Amē dico vob qm̄ multi reges ꝛ ꝓphe
voluerūt videre q vos videtis ꝛ nō viderūt
Eapropt ipi virgini inqt Aug. in smone nati-
uitatis eiusdē. Gratulare btā virgo: chr̄s rex et
solio suo venit i vtero tuo: ex sinu prīs i vtero
dignat est descēdere mrīs. Q aūt i sacra scri-
ptura dei fili appellet vnicornis pꝫ ps. xxi-
viij. vbi d. Dilect queadmodū fili vnicor-
niū ꝛ ps. lxxvij. iter scriptū ē. Edificauit sic
vnicorniū sanctificiū suū i terra quā funda-
uit in scl'a. i. dei fili ppauit sibi reclinatoriū
instar vnicornis i virgine Maria. ¶ Hoc aūt D
reclinatoriū vt tāto habitatori idoneū eēt to-
ta trinitas in eo scpsit tres mirabiles ꝓpeta-
tes. nā pr̄ inscpsit suā potētiā: faciēs eā potē-
tissimā: fili suā sapiam faciēs illā sapiētissi-
De tris scripsit i terrā ma- riam
mā: spūs aūt sctūs suā clemētiā faciēs eā cle-
mētissimā. Prio aūt de pr̄ scpsit in illā suā
potētiā faciēs eā tāpotētē q valet oibꝫ sbue-
nire: ꝛ diabolū tyrānū ferocissimū sbiugare
ac fugare. De q singularissime dono ad lau-
dē ipi eterni prīs ipa i suo cātico cecinit di-
cēs Luc. i. Quia fecit mihi mag q potēs est
Magnū qppe ē oēm bestiā nociuā posse su-
gare: sꝫ diabolū ferocissimū tyrānū posse sb-
iugare: cui i potētia nō ē silis in tra Job. xli
est maximū. ꝛ tāto mag qto ipa vtute sua
facit vt nō audeat appropinqre. Nec mirus
q: si cedr naturalit tāte est potētie q solus
p vmbrā fugat serpētes ꝛ oia venenosa: qtō
mag ipa cedr dei in celi libano exaltata p
singularē suā vtutē fugat spētē antiquū di-
abolū: ita vt hoi ipam deuote iuocāti appro-

pinqre nõ audeat vl' nocere. Et iõ debem⁹ cũ
Innocẽtio petere ꝛ dicere. Aue dei mr̃ alma
q̃ ex dignitate q̃ mr̃ dei es impare potes an
gel' ꝛ demonijs. cõpesce demões ne nob no-
ceãt. p̃cipe angel' vt nos custodiant. ¶ Uir
go ãt ipa figurat̃ p lapidẽ p̃ciosũ q̃ vocat̃ ia
spis: quẽ q̃cũq3 sup se portauerit: vt dr̃ i li. de
ꝓrie. re. secur⁹ ꝛ tut⁹ reddit̃. Et sil'r q̃cũq3 se
cũ habuerit deuotionẽ ꝛ affectuosam inuo
catiõem btissime ṽgis: tut⁹ ac secur⁹ efficiet̃
ab inimicĩ q̃buscũq3. Uñ legit̃ q̃ q̃dã mona
ch⁹ fuit i q̃dã ꝯgregatiõe deuotissim⁹ ac fa-
miliarissim⁹ ṽgis g'iose: q̃ sel' istigãte inimi
co: tantũ bibit i cellario q̃ sine sensu oĩno pu
tabat̃. ꝛ cũ esset sero ꝛ sic ebri⁹ cellariũ exiẽs
v̾sus eccl'iam tẽderet p claustrũ: apparuit
ei diabol⁹ in forma cuiusdã tauri mire ma-
gnitudis demõstrãs q̃ eũ vellet cornib⁹ pfo
rare. Et ecce subito vidit q̃ndã pulcerrimã3
puellã veniẽtẽ: cesariẽ sup humeros diffusã
hñte3: ꝛ in sua manu dextera niueã ṽgam te
nentẽ. que diabolũ increpauit: q2 talia face-
re faml'o suo p̃sumpserat. ꝛ iussit vt cito dis
cederet: nec ei q̃c̃q3 mali facere auderz. Qui
bus dictis demon disparuit. Deinde cũ ce-
ptũ iter monach⁹ ille pageret ꝛ eccl'ie appro
pinq̃ret: diabolus q̃si canis nimis terribilis
ex improuiso in eũ ꝓsiliijt. Et itez p̃dicta pu
ella affuit ꝛ demonẽ repulit. Deinũ illo itrã
te eccl'iam: inimic⁹ terribilior q̃3 prius velut
leo immanissim⁹ aduersus eũ rugiẽs quasi
eũ deuoratur⁹ apparuit. Sed puella q̃ pri-
mo ꝛ secũdo eũ liberauerat itez apparẽs: di
abolũ acriter ṽga quã in manu tenebat ver
berauit dicẽs. Quia mihi obedire noluisti.
hec ad presens habere meruisti. ꝛ statim dia
bolus vt fum⁹ euanuit: nec vltra apparuit.
Postea v̾o pijssima illa puella manu appre
hẽdens ip̃m monachũ ad lectũ suũ reduxit.
Lectũq3 discooꝑuit ac ip̃m intra locauit: et
caput ei⁹ reclinauit: ac crucis signũ i ei⁹ frõ-
te premisit. Et cũ mirari cepisset dicẽs. Que
es tu bona puella q̃ tãta mihi bñficia presti
tisti? Rñdit Ego sum Maria mr̃ dei. ꝛ sta
tim disparuit. Que oĩa ille monach⁹ postea
alijs p ordinẽ enarrauit: atq3 vitã suã in me-
li⁹ emẽdauit. Hic sane ꝑpẽdi põt q̃ntũ po-
tens est btissima ṽgo: q̃ nos existentes i me-
dio leonũ: i medioq3 draconũ ꝛ serpentũ in-
fernaliũ defendit ne ab eis deuoremur: occi
damur: strãgulemur: ꝛ mordeamur: ꝛ ne ab
isto hoste nostro diabolo ad infernales pe-
nas deportemur. ¶ Si q̃s aũt q̃rat Quare
cũ diabol⁹ tpe Tobie septẽ viros Sare strã
gulauerit ꝓpter pctm̃ eoꝝ (vt hr̃ Tob. vi.) ñ
etiã trucidet oẽs q̃s i man⁹ suas tradãt pec-
cata mortalia? Rñdeo q̃ h̃ idõ pcedit: quia
de⁹ dedit hoib⁹ hãc ṽginẽ potẽtissimã: q̃ ha-

Exẽpluz quõ maria suos defendit.

R Maria non sinit petores strãgulari sicut viros sare

bet in manu ṽgam ferreã ad arcẽdas besti-
as ifernales ꝛ ip̃os demões effugãdos. Uñ
illi inq̃t ps̃. Reges eos in ṽga ferrea: ꝛ tan-
q̃3 vas figuli ꝯfriges eos. Hec aũt ptãs ipi-
us g'iose ṽginis figurata est Exodi. vij. i vir
ga Aaron q̃ v̾sa est i colubꝝ ꝛ deuorauit vir
gas incãtatoꝝ. Ptãs em̃ ipsi⁹ q̃ nobis ẽ tã
q̃3 ṽga gracil' ꝛ vtil': est valde terribil' demo
nijs ꝛ deuorat potẽtiã spirituũ tenebrarum.
Hoc etiã figuratũ est i Judith d̾ q̃ hr̃ sui li.
xiij. c. q̃ Holofernẽ pessimũ hoste3 ꝓpl'i dei
occidit. Ipa em̃ btã ṽgo a deo ptãtẽ accepit
defendẽdi suos d̾uotos ab isidijs ꝛ ꝑsecuti
onib⁹ diaboli. Et sic filij isrl' g'ificabãt ipa3
Judith d̾ victoria ꝯ Holofernẽ obtẽta: ita ꝛ
nos g'ificare ac magnificare debem⁹ mr̃em
dñi nr̃i d̾ sua potẽtia ꝛ magnificẽtia: vt d̾ nu
mero illoꝝ iueniamur d̾ q̃b⁹ ꝓbatũ ẽ psal. c
xliij. Gl'iam regni tui dicẽt: ꝛ potẽtiã tuã p-
nũciabũt. ¶ Cõueniẽs ãt fuit q̃ de⁹ tãtã po
tẽtiã g'iose ṽgini ꝯferret triplici rõne. Prio
q2 elegerat eã vt esset regia celi. nã si Salo-
mõ (vt hr̃. iij. Reg. ij.) dixit mr̃i sue bersabee
Pete mr̃ mea: neq3 em̃ fas ẽ vt auertã faciẽ
meã a te. q̃nto mag' decuit etnũ p̃rem vt nl'
lã sue potẽtie pcitatẽ ostenderat ei quã elege
rat vt eẽt celoꝝ imꝑatrix. Et iõ illi dr̃ ps̃. xl-
iiij. Astitit regia a dextrĩ tu. ꝛc. Scdo ei tan
tã potẽtiã ꝯtulit: q2 p illũ gr̃a p pctm̃ pdita i
ueniri debebat. Uñ Lu. j. ei dixit ãgel⁹: In-
uẽisti gr̃a3 apd̾ deũ. pdiderat ei eã ipa ãtiq̃
mr̃ nr̃a Eua: ꝛ q̃nq3 milib⁹ annis ꝛ vltra i p-
ditõe pdurauerat. sed ṽgo g'iosa eã adiue-
nit. Uñ Ber. illi inq̃t. Inuenisti gr̃am qua3
q̃rebas ꝛ quam añ te iuenire nemo potuit.
Tertio ei ꝯtulit de⁹ magnã potẽtiã: q2 ipsa
ei⁹ filio ch̃ro magna ꝯferre d̾bebat. s. eũ de
suis purissimis sanguib⁹ i v̾tro suo formare
ꝛ lacte suo sacratissimo enutrire. ꝛ eum q̃ ve
stit oĩa iduere. ip̃mq3 toti⁹ mũdi gubnatore3
regere ꝛ gubnare. ꝛ iõ ipa i cãtico suo cecinit
di. Quia fecit mihi mag' q̃ potẽs est ꝛc. De
hac aũt potẽti v̾tute ab ip̃o deo ipi ṽgini cõ
ferẽda inq̃t angel⁹ ei dẽ Luc. j. Et v̾t⁹ altissi-
mi obũbrabit tibi: q̃. s. te faciet potẽtissimã ee
v̾tute fortitudis plenã. ¶ Tãtã aũt potẽtiã
suã exercet b. ṽgo nos adiuuando nobisq3
subueniẽdo i vita: i morte: ꝛ post mortẽ. Co-
sidera g̊ o deuote ch̃riane q̃ si hr̃es amicu3
q̃ oẽm vite tue idigẽtia3 subleuaret: tibi cha
tus eẽt. s3 si nõ solũ i vita sed etiã i morte ti-
bi succurreret: charior ꝓfecto existeret. si aũt
i vita ꝛ i morte: ac post mortẽ subuenire tibi
nunq̃3 cessaret: iste tibi ꝓculdubio gr̃issim⁹
eẽt ꝛ oẽs i amicicia tua añcelleret. S3 pau-
lisp inspice q̃s i hac vita sit amic⁹ tu⁹. si mũm
q̃ris: decipit. si parẽtes ꝛ ꝯsanguieos: ipsi te
mortuũ associabũt tumulo: ꝛ recedent: te so

S Debuit de⁹ dare Marie magna3 ptãtem

T Maria adiuuat i triplici statu.

lũ ibi sepultũ relinq̃ntes. Btissima aũt ꝟgo
hoibꝫ duo p̃stat bñficia i vita. Unũ iustis.s.
gr̃e diuie. Aliud ꝟo pctõribꝫ.s. diuie miscdie
Et iõ eã appellat eccl'ia mr̃em gr̃e ꝛ matrem
miscdie.q.d. O maria q̃ es grãꝝ diuinaꝝ di
stributrix ꝛ ꝯseruatrix: cõsua iustos i grã q̃
nihil est melius. ꝛ quã q̇ habꝫ (vt Aug. inq̇t)
oĩa alia habꝫ. q̇ eã nõ habꝫ: frustra cetera co
nat̃ hr̃e. Tu q̃ꝫ o maria q̃ es mat̃ Jesu chr̃i q̇
est sũma miscdia ora p pctõribꝫ. Tu em̃ es
multe miscdie oĩbꝫ inuocãtibꝫ re.ps̃. lxxxv.
Scdo i morte adiuuat: in q̃ diuersa p̃lia de
mones hoibꝫ inferũt: qñ ꝟificat̃ illd apl'i ad
Eph. vj. Nõ est nobis colluctatio aduersus
carnẽ ꝛ sanguinẽ: sꝫ aduersus p̃ncipes ꝛ po/
testates: aduersus mũdi rectores tenebrarũ
haꝝ. Jp̃a em̃ pijssima ꝟgo suũ adiutorium
nob p̃bet. Et iõ eam rogat eccl'ia dicẽs. Tu
nos ab hoste ꝓtege. Tertio subuenit pꝰ mor
tẽ: qñ.s. aĩa trãsit de corꝑe ne demões illam
rapiãt. Et iõ eam orat eccl'ia dicens. Et hora
mortis suscipe. Jp̃a aũt ꝟgo clementissima
nec in tali hora deserit suos deuotos: sed eis
morientibꝫ astat: am:nissime ꝟginũ cetu co
mitata. ꝛ cantãtibꝫ angelis aĩas ip̃oꝝ deuo/
toꝝ suoꝝ ad paradisi gl'iam facit deportari
O igit̃ ꝟgo bẽignissima succurre mihi i illa
hora horribili. scio em̃ ꝙ omnia potes Job
xlij. De te nãqꝫ dici põt illud Sap̃. vij. Cuꝫ
sit vna.s. dei sponsa: omnia põt. Tu misere/
ris oĩm: qꝛ oĩa potes. Sapiẽ. xj. ꝛ subest tibi
cũ volueris posse. Sap̃. xij. Tu g̃ si vis po/
tes me mũdare: Luc. v. ꝛ ideo sicut potes ad
iuua nos Marci. ix. Tu em̃ faciẽs facies: ꝛ
potens poteris. ij. Regũ. xxvj. De te naqꝫ
dici põt illd Sapiẽ. x. Oĩm potẽtior est. Et
iõ fac vt de te dicere possim illud. ij. Reguꝫ
xxij. Liberauit me ab inimico meo potẽtissi/
mo. Oĩa em̃ possibilia sunt tibi. Mar. xiiij.
Et tu dicere potes illud Geñ. xxxix. Nec q̇c
qꝫ est qd nõ in mea sit ptãte. Tu etiã dñaris
ptãti maris. motũ aũt fluctuũ eius tu miti
gas. ps̃. lxxxviij. Et de te possumꝰ dicere illd
Eccl'i. xvij. Dedit illi deꝰ ptãtẽ eoꝝ q̃ sũt suꝑ
terrã. Et tu dicere vales illd Eccl'i. xxiiij. Jn
hierl'm ptãs mea. De te q̃ꝫ ꝟificatũ est illud
Dañ. iiij. Ptãs tua i termĩos vniuerse terre
Et iteꝝ. Ptãs eiꝰ ptãs eterna i generatiõe ꝛ
generationẽ. Et illd Josue. ix. Audiuimꝰ fa
mã [illegible]tẽtie eiꝰ. Et illd Eccl'i. xliij. Mirabil'
potẽtia ip̃iꝰ. Et iõ o potẽtissimaꝝ creatura/
rũ potẽtissima: excita potẽtiam tuã ꝛ veni vt
V Deꝰ scri/psit i ma/ria sapen/tiam
saluos facias nos. psal. lxxix. ¶ Scdo p̃nci
paliter dico ꝙ filiꝰ dei scp̃sit in mr̃e sua sapi
entiã suã: faciẽdo ip̃am sapientissimã. Nec
miꝝ si gl'iosa ꝟgo facta est ita sapiẽs: cũ ip̃a
in vtero suo nouẽ mẽsibꝫ tenuerit fontẽ sapi
entie ꝛ sciẽtie dei. ꝛ in gremio suo sepiꝰ baiu/
lauerit eũ. de q̃ dr Sap̃. vij. Sapĩa edifica/
uit sibi domũ. i. dei filiꝰ q̇ est sapia p̃ris: ele/
git sibi btãm ꝟginẽ ad habitandũ. ꝛ iõ sapia
ip̃am repleuit. Uñ dicere põt illd Sap̃. vij
Oĩm artifex docuit me sapiam. Cõueniẽt
aũt sapiẽtissima fuit. qꝛ sic p̃ma ml'ier Eua
ꝑ suã insipiẽtiã maximã dedit occasionẽ no
stre dãnatõis: ita scda mulier in q̃ mutatũ ẽ
illud nomẽ eua in aue: sua sapiẽtia debebat
esse occasio nr̃e saluatiõis. Et sic ille maledi
ctus artifex diabolꝰ infinitos q̃dãmodo ha
bet nocẽdi modos ꝑ maliciã suã: vt dr Au/
gusti. in libro de natura demonũ. ꝛ facit ca.
sciendũ. xxvj. q. iiij. Sic ista ꝟgo bñdicta qꝰ
si infinitos habꝫ modos nos docẽdi ꝛ reuo/
cãdi ab erroribꝫ ꝑ sapiam suam: vt reuocet
aĩas singuloꝝ a corruptõe. Job. xxxiij. Jp̃a
q̃ꝫ ẽ illa q̃ ꝑ sapiam suã placat irã dei: ne con
tra mũdm deseuiat in vltionẽ. Cũ em̃ in sacra
scp̃tura sepiꝰ inueniat̃ pctã acriter punita a
deo fuisse: vt pctm̃ iobediẽtie Adã q̃seũ cum
posteritate sua eiecit de paradiso Gene. iij.
Et pctm̃ luxurie tꝑe q̃ misit diluuiũ delen/
tẽ oĩa aĩalia: exceptis paucis i arca saluatis.
Gene. vij. Jtẽ pctm̃ elatiõis i edificatõe tur
ris Babel tꝑe gigantiũ ꝓpter qd dispsit eos
ꝑ vniuersuꝫ orbẽ ꝛ misit cõfusionẽ linguaꝝ
Geñ. xj. Jtẽ pctm̃ ꝯtra naturã: ꝓpter qd sub
uertit sodomã ꝛ gomorrã ꝛ alias ciuitates
hoc vicio infectas igne ꝛ sulphure Geñ. xix.
Pctm̃ q̃ꝫ murmuratõis Dathan ꝛ Abiron
q̃s a terra viuos deglutiri fecit Nume. xvj.
Et pctm̃ vane gl'ie Dauid in numeratõe po
puli: ꝓpt̃ qd. lxx. milia viroꝝ peste mori fecit.
ij. Regũ. xxiiij. Et pctm̃ irreuerẽtie seu irrisi
onis: ꝓpt̃ qd ignis de celo descẽdit ꝛ ꝯsũpsit
duos q̇nq̃genarios cũ socijs eoꝝ missos a re
ge Juda ad Heliã. iiij. Regũ. j. Jtem pctm̃
blasphemie Sẽnacherib. ꝓpt̃ qd. clxxxv. mi/
lia viroꝝ pugnatoꝝ ab angelo dei iterfecta
sũt. iiij. Regũ. xix. Quid ẽ ꝙ in hodiernis tẽ
poribꝫ i q̇bꝫ tot cõmittũt̃ inobediẽtie ꝯ deũ:
tot fiũt fornicatões: tot sodomie: tot regnãt
elatões ꝛ suꝑbie ac vane gl'ie: tot murmura/
tiões ac irreuerẽtie dei ꝛ sctõꝝ eiꝰ: totqꝫ blas
phemie: deꝰ nõ flagellat mũdm: nõ eũ totalit̃
subuertit: cũ nunqꝫ tãta fuerint in ip̃o flagi
tia sicut in istꝭ miseris diebꝫ: ꝑfecto h̃ iõ ꝓce
dit: qꝛ hec nr̃a sapiẽtissima aduocata eiꝰ irã
sua mitigat prudẽtia. Et iõ Cassianꝰ h̃ ꝯside
rãs ait. Tu patrona humani generꝭ: tu cun
ctis afflictis medica singularꝭ. Quis tuo nõ
eget munere cũ sit peccare cõe. Figurata ãt
fuit h. ꝟgis sapia i Hester regina sapiẽtissi/
ma q̃ Asueri regꝭ irã mitigauit: ꝛ ꝑpl'm isrl'
ne deleret̃ liberauit Hester. vij. vñ de ip̃a ꝟifi
catũ fuit illud Eccl'i. xxxix. Collaudabũt oẽs
sapiam eiꝰ: ꝛ vsqꝫ in seculũ nõ delebit̃: ꝛ no/

men ei⁹ reqret̃ i gnātiōe ₇ gnātionē. Oēs igi
tur ad istā sapiētissimā aduocatā debent re/
currere cū deū cognoscūt ꝓpt̃ sua pctā ꝯ eos
iratū eē. Un̄ Ber̄. ait. O pctōr si ad ꝯspectū
pr̄is accedere times ne liq̄scas q̄si cera a fa/
cie ignis: vade ad mediatricē mr̄e₃ miscdie
₇ oñde ei vuln⁹ ₇ vlcera: ₇ ipsa ꝑ te oñdet fi/
lio pect⁹ ₇ vba: ₇ fili⁹ pr̄i lat⁹ ₇ vulnera. Pat̃
nō negabit filio: fili⁹ nō negabit mr̄i. ₇ mr̄ n̄
negabit tibi. Hec ille. Nemo igit̃ dsperet cū
cām suā tali patrona tutari valeat. Null⁹ i
errore ꝑmaneat cū ad illā sapientissimā ma
gistrā sp̄ recurrere ₇ ab ea instrui possit. Illi
em̄ i mōm venienti dixit de⁹ illd. iij. Reg. iij.
Dedi tibi cor sapiens ₇ intelligēs intantū vt
null⁹ an̄ te sil'is fuerit: nec post te surrectur⁹
sit. De ip̄a q₃ exponi pōt illd Prouerb. xiiij.
Sapiēs mulier edificat domū suā. i. eccl'ia₃
catholicā. Et illd. iij. Reg. iiij. Erat sapiētior
cūct̃s hoib₉. ₇ illd. ij. Paral'. xj. Sapiētior ₇
potētior fuit sup̱ oēs. Et illd Judith. xj. Mi
rabāt̃ oēs sapia₃ ei⁹. ₇ Hester. xiij. Sapia ₇
fide ceteros p̄cellebat. Et illd ps. clvj. Sapi
entie ei⁹ nō ē numer⁹. Ip̄a q₃ dicere pōt illd
Eccs. j. Precessi sapia oēs q̄ fuerūt an̄ me: ₇
trāsiui ad ꝯtēplādā sapia₃: ₇ sapia ꝑseuera.
mecū. Et illd Sap. vij. Optaui ₇ venit i me
x spūs sapie ₇c. ₇ Eccl'i. lj. In sapia vixit aia
De scri/ mea. ¶ Tertio p̄ncipal'r dico q̄ spūssanct⁹
psit i ma scp̄sit i gl'iosa ṽgine clementia₃ suam: ₇ fecit
ria clemē cam clemētissimam. Dignū em̄ fit vt ip̄e spi
tiam ritussctūs illam roborāret clementia q̄ thro
nus altissimi ₇ clementissimi p̄ncipis eē de/
bebat. iuxta illd Prouer. xx. Roborabit̃ cle/
mentia thron⁹ ei⁹. Nam thron⁹ diuīe miseri
cordie est ipsa ṽgo Maria mr̄ clementie et
miscdie. Figurata aūt fuit clementia ei⁹. ij.
Reg. xvij. i illa m'liere q̄ Jonathā Alchimā
fugiētes a facie Absalōis q̄rētis eos occide/
re abscōdit ex clemētia i puteo: expādēdo ve
lū suū sup̱ os putei: vbi latuerūt q̄usq₃ fui
ip̄i⁹ Absalōis eos q̄rētes recesserūt. Ex q̄ fi/
gura dat̃ intelligi q̄ pctōres q̄ deū pctis of/
fendūt: mr̄ miscdie occultat velo clemētie in
ꝓfunditate hūilitat̃ sue: si ad eā ꝯfugerit q̄/
usq₃ ira ₇ vīdicta dei cessauerit. Clementia
ṽo ip̄i⁹ ṽgis excellit oēs alias q̄ i creatur̃ re
ꝑiri p̄nt. vn̄ sicut Uirgili⁹ collaudat Dianā
sup̱ alias deas paganoꝝ: ₇ Didonē sup̱ ali/
as mulieres di. i. j. Enei. Regina ad tēplum
forma pulcerrima dido Incessit: magna iu/
uenū stipāte catua. Qual' i eurote ripis: aut
ꝑ iuga cynthi. Exercet Diana choros quam
mille secute. Hinc atq₃ hinc glomerant̃ ho/
reades: illa pharetrā fert humero: gradiēs
q₃ deas sup̱eminet oēs. Tal' erat dido: talē
se leta ferebat. Per medios istās op̱i regnis
q₃ futuris. Silr̄ nos sup̱ oēs creaturas lau

dare debem⁹ gl'iosam ṽginē de clementia ₇
benignitate: q̄ sup̱ oēs scōs instat op̱atiōi no
stre salut̃: ₇ regnū nob̄ eternū i futura vita
ꝓcurat ₇ prep̱at ex sua miscdia. Et oib₉ vni/
uersal'r clemētissima ē ₇ ꝓmptissima ad sub
ueniēdū. Un̄ Bern̄. i q̄dā ser. eā alloq̄ns in/
q̄t. Ille sol⁹ o ṽgo btā laudes tuas sileat q̄
te fidelit̃ inuocata₃ senserit i suis nec̄itatib₉
defuisse: Et qd mir̄ si inuocata adest q̄ etia₃
nō vocata p̄sto est? De illa ḡ dicere possum⁹
illd Prouer. xvj. Clemētia ei⁹ q̄si imber sero
tin⁹. ₇. xxxj. eiusdē li. c. Lex clemētie i lingua
ei⁹. Ipsi⁹ em̄ benignitas ē illa de q̄ dr̄ Pro/
uer. xj. Clemētia prep̱at vitā. Lic₃ em̄ sit alta
regina: q₃ ē celi terre dn̄a: tn̄ erga nos subdi
tos suos nō vtit̃ imp̱io s₃ clemētia. vn̄ dice/
re pōt illd Hester. xiij. Cū vniuersum orbe₃
mee diciōi subiugasse₃: volui nequaq₃ potē/
tie abuti magnitudie: sed clemētia ₇ lenita/
te subiugare subiectos: vt absq₃ vllo terrore
vitā trāsigētes: optata cūctis mortalib₉ pa
ce fruerent̃. O igit̃ clemētissima dn̄a q̄ nun
q₃ petitiōes deuote tibi supplicātiū repellis
oro vt audias nos ꝑ tua clemētia Act. xxiiij
¶ Possum⁹ q₃ exponere illd qd dr̄ Joā. viij y
sc₃ digito scribebat i terra: dicēdo q̄ ad actū
scribēdi q̄ttuor req̄runt̃. s. scptor: instrumen
tū siue res scribēda: atramētū: ₇ charta siue
alia materia. Et tūc tal' scp̄tura p̄t tradi ad
legendū cuilib₃ legere scienti. Spūal'r āt hec
oia ꝯcurrerūt i liberatiōe mulieris adultere
de q̄ hr̄ i predicto euāgelio. ꝑ quā figuratur
hūana na i pctō lapsa. q₃ ibi fuit digit⁹ dei.
sc₃ spūssctūs scptor: atramentū fuit rubeus
sanguis chr̄i. Charta aūt i q̄ scp̄ta ē fuit be/
ata ṽgo Maria: q̄ fuit liber in q̄ p̄us ꝓphe/ Maria
te designauerūt modū icarnatōis ₇ natiui/ charta in
tat̃ filij dei ex ea: ₇ passiōis ei⁹ ₇ oē mysteri q̄ scp̄ta ē
uīn hūane redēptiōis fiende ꝑ ṽbū dei. Fu/ passio xp̄i
it em̄ btissima ṽgo tanq₃ mūdissima charta
mētal'r chr̄i sanguie asp̱sa: f̄m illd Lu. ij. Et
tuā ip̄i⁹ aīa₃ ꝑtrāsibit gladi⁹. In ista āt char
ta siue terra purissima fuerūt scp̄ta septē do
na spūssci. Et ibi possum⁹ legere q̄nta passa
sit ₇ q̄nta nobis ꝯtulerit. Figura aūt huius
habet̃ Leuit. xiiij. vbi Moyses asp̱sit ꝓpitia/
toriū qd erat in tabnaculo sanguie vituli di
gito suo. vt ꝑ h̄ accedētes ad tabnaculū inue
nirēt remissionē pctōꝝ ₇ eis ꝓpitiaret̃ deus.
Spūal'r em̄ ꝑ altare ad qd sol⁹ sūm⁹ sacer/
dos accedebat: significat̃ immaculata ṽgo
ad quā sol⁹ sūm⁹ sacerdos fili⁹ dei descēdit
vt ibi ꝯficeret hostiā quā ꝑ nobis imolaret.
Ip̄a ṽo btissima ṽgo septies aspersa ē sāgui
ne vituli. q₃ septies ꝑcussa ē gladio passiōis
redēptoris nr̄i. Primo a Symeone. Scd̄o
qn̄ tota nocte audiuit ip̄m flagellari. Tertō
qn̄ mane ad domū Pilati vidit cu₃ spinis

coronari. Quarto qñ audiuit eū ad mortē ꝯdēnari: ꝛ sup humeros ei⁹ crucē imponi. Quinto qñ audiuit eū cruci affigi. Sexto qñ vidit ipm̄ in cruce expirare. Septimo qñ vidit lat⁹ eius lācea transfigi ꝛ apiri. Cōpatiebat̄ em̄ ei tanq̄ vna caro cū dilecto filio suo. ꝛ passiōes oēs q̄ fiebāt ipi filio erant tot vulnera in corde matris: vt inq̄t Hiero. in q̄dam s̄mone. Fuit ḡ p̄issima v̄go altare in cui⁹ corde occisus est vitul⁹ sacrificij: ꝛ illius sanguine septies aspsa est aīa ei⁹. Item ipa facta ē lib federꝭ in q̄ scpsit spūsctūs. vij dona sua ceterꝭ abūdāti⁹. Cupiētes ḡ ad vitā eternā puenire: studeāt in libro isto die ac nocte: ꝛ i eo se faciāt ascribi p deuotōez. Hic em̄ ē iste liber de q̄ dr̄ deo ps̄. cxxxviij. In libro tuo oēs scribent̄. Hic ē liber vite. ꝛ testamentū altissimi ꝛ agnitio v̄itatꝭ. Ecci. xxiiij. In h̄ libro oēs etiā ideote legere pn̄t. de q̄ dr̄ Esa. xxix. Dabit̄ lib nescienti l̄ras. Ue at̄ illis indeuotꝭ de q̄bꝫ dr̄ ꝓpha. ps̄. lxviij. Deleant̄ de libro viuētiū: ꝛ cū iustꝭ nō scribant̄. Quibus etiā ait de⁹ Esa. l. Quis ē hic liber repudij m̄ris vr̄e: q̄ dimisistꝭ eā: Spero tn̄ q̄ de aliq̄bꝫ v̄ificabit̄ illō Esa. xxix. In modico ꝛ i breui audiēt surdi v̄ba libri ꝺ tenebris ꝛ caligine: ꝛ oculi cecoꝝ videbūt: ꝛ addēt mites i dn̄o leticiā: ꝛ paupes hoīes i scīō isrl̄ exultabūt ꝛc̄. Hic etiā ē lib mādatoꝝ dei Baruch v. In die āt finali v̄ificabit̄ illō Dan̄. vij. Iudiciū sedit ꝛ librꝭ apti sūt. Tūc ei vnusq̄sq̄ iudicabit̄. nūq̄d i h̄ libro studuerit: ꝛ ispiciet̄ si i eo scpt⁹ sit. Saluabit̄ nāq̄ oīs q̄ scpt⁹ inuenict̄ i libro vite: Dan̄. xij. O vtinā ꝛ ego de ill' iueniar ꝺ q̄bꝫ dr̄ Lu. iiij. Quoꝝ noīa scripta sūt i libro vite. Fac o btā v̄go vt ꝺ me v̄ificet̄ illō Apoc. x. Accepi libꝝ ꝺ manu āgeli: ꝛ cū deuorassē illū: fact⁹ ē i ore meo tāq̄ mel dulce. Scio em̄ o bn̄dicta dei m̄r q̄ nō itrabit i ciuitatē supnā nisi q̄ scpt⁹ ē in libro vite agni. Apoc. xxj. De īdeuoto āt tuo ait filius tu⁹ eiusdē li. c. iij. Delebo nomē ei⁹ ꝺ libro vite. Qui āt nō ē scpt⁹ in libro vite mittet̄ i stagnū ignis Apoc. xxj.

¶ Q btā v̄go dr̄ speculū dei.

Assimilatio. IX.

Z Maria dr̄ speculū ꝓpt̄ q̄ttuor

Benedicta v̄go Maria dr̄ speculū q̄druplici de cā. Prio ꝓpt̄ speculi ꝯpositōez. Speculū em̄ cōponit̄ ex vitro ꝛ plūbo. Per vitꝝ āt qd̄ ē lucidū s̄cat̄ ei⁹ v̄gitas: q̄ fuit lucida corā deo iux̄ illō Sap. iiij. O q̄pulcra ē casta gnātio cū claritate. Per plūbū v̄o qd̄ ē ductile ꝛ hꝫ colorē cinereū: significat̄ ei⁹ hūilitas. q̄ veri hūiles ꝺ facili ad oē bonū ducunt̄ ꝛ reputāt se cinerē: iux̄ illud Gen̄. xviij. Loq̄r ad dn̄m meū cū sim puluis ꝛ cinis. Et sicut plūbū p se: ꝛ vitrū p se nō facit speculū nisi simul' iungant̄: sic nec Marie humilitas sine v̄ginitate: nec ei⁹ v̄gitas sine humilitate fecisset eam speculū dei: in q̄ ei⁹ imago refulsit. s. chris. De ista ꝯiūctōe v̄gitatꝭ ꝛ hūilitatꝭ inq̄t Hugo de scīō victo. O v̄gitas ꝛ hūilitas quō i vnū ꝯuenistꝭ: q̄d fecistꝭ: sic sublimastis humilē: sic fecūdastꝭ v̄ginē: vt v̄go pariat dei filiū: ꝛ hūil' habeat spōsum deū. Sicut āt speculū recipit i se figurā ei⁹ q̄ fecit illū: ita beata v̄go i suo vtero recepit eū q̄ creauit ipā. Vn̄ i ei⁹ psona dr̄ Ecci. xxiiij. Qui creauit me requeuit in tabnaculo meo. Sicut ḡ fabricator speculi q̄ntū cūq̄ magn⁹ sit tn̄ totā imaginē suā i eo ꝯspicit. Ita lic; de⁹ q̄ btām virginē fecit sit imēsus: tn̄ totū se in ea recepit. Vn̄ Esa. xij. dr̄. Exulta ꝛ lauda habitatio sion. i. v̄go bn̄dicta q̄ es speculū dei. Siō em̄ speculatio siue speculū interp̄tat̄. q̄ magn⁹ i medio tui scīūs isrl̄. Psal. q̄z. lxxxvj. dicit̄. Nunq̄d sion dicet hō: ꝛ hō nat⁹ ē i ea: ꝛ ipe fundauit eā altissim⁹. Sicut aūt speculū nisi esset tersum ꝛ claꝝ nequaq̄ d̄s imaginem suā in eo ꝯspiceret. sic de⁹ imaginē suā .i. filiū suū i v̄gine nō posuisset nisi purissima fuisset. Et iō dr̄ de ea Sap. vij. Cādor est lucꝭ eterne ꝛ speculū sine macula. O ꝛ igit̄ suo iponat silentiū q̄ clarissimū dei speculū p̄dicat fuisse originali vicio maculatū. ¶ Secūdo dr̄ speculū ꝓpt̄ radij solarꝭ penetratōez. Sicut em̄ radi⁹ solarꝭ intrat ꝛ exit speculū sine ipi⁹ speculi corruptiōe: sic ꝛ chr̄s q̄ ē verus sol istud speculū intrauit i ꝯceptu ꝛ exiuit in partu sine v̄gitatis ei⁹ violatōe. de q̄ inq̄t Aug. in ser. de natiuitate dn̄i. Solis radius speculū penetrat ꝛ soliditatē illi⁹ insensibili subtilitate ptransit: ꝛ talis videt̄ intrinsecus q̄lis est extrinsecus. ita q̄ nec cū ingredit̄ nec cū egredit̄ illud dissipat. q̄z in ingressu ꝛ egressu ei⁹ speculum integrū pseuerat. Speculū ḡ nō rumpit radi⁹ solis: ꝛ integritatē v̄ginis ingressus aut egressus viciare potuit diuinitatis: quasi di. nō.

Sic radius vitrū: sic chr̄s mariā nō corrupit

¶ Tertio dicit̄ speculū ꝓpter rez p̄ntiū reprātatiōez. Oia em̄ q̄ ibi sūt relucēt i speculo. ꝛ sil'r in btā virgine tanq̄ in speculo dei oēs debēt inspicere ꝛ postea maculas suas diluere ꝛ tergere. Nā supbi cognoscēt ibi suas maculas respiciendo ad ei⁹ humilitatē. Auari respiciēdo ad ipi⁹ lius paupertatē. Luxuriosi respiciēdo ad ei⁹ v̄ginitatē. Ait em̄ Hiero. in ser. de assūptōe Chr̄s v̄ginē m̄rem elegit vt ipa oībꝫ eēt exēplū castitatis. Oēs igit̄ petōres in h̄ speculo inspiciētes videbūt quō ꝛ qua ex pte sint infecti. Et ecōtra v̄tuosi ītueri poterūt v̄tutes ꝛ bonos mores ipi⁹ quos debēt imitari. Sicut em̄ scīā romana eccl'ia est speculū ꝛ exemplū oībꝫ fidelibꝫ. c. em̄ v̄o. xix. dis. Ita m̄r chr̄i debet esse speculū ꝛ exēplū oībꝫ chr̄is

antis. Et iō inq̄t btūs Amb.ī.ij.li. de ṽginitate.
Sit vob̄ tanq̄ȝ i imagie descpta ṽginitas: vi
taq̄ȝ marie: a q̄ velut e speculo refulget speci
es castitatꝭ ꝛ forma ṽtutꝭ. Et h̄ figuratū fu
it Exo.xxxviij. vbi d̄r ꝙ Moyses fecit labiū
eneū cū basi sua d̄ specul' mulieꝝ. Sacerdo
tes em̄ in illis specul' maculas faciei sue re
spiciebāt: ꝛ eas lauabāt: vt sic mūdi accederēt
ad sacrificādū. Sic em̄ ꝛ nos mac'las mētꝭ
nr̄e i h̄ speculo ṽginali debem⁹ inspicere ꝛ eas
lauare: vt sic possim⁹ mundo corde ꝛ corpe
deo s̄uire. Sicut āt speculū imagies oim tā
paruoꝝ q̄ȝ magnoꝝ i se recipit: ꝛ de q̄libȝ re
q̄ꝫ sit pulcra vl' deformis ṽitatē indicat. sic ꝛ
ṽgo gl'iosa oēs ad se veniētes recipit itra vi
scera sue pietatꝭ: ꝛ ad instar speculi oib' sui
stat⁹ q̄litatē ondit. ¶ Quarto d̄r speculū p
pter ipi⁹ speculi fulgorē. Ipa etem̄ tota fuit
fulgida. Vñ Hiero. inq̄t Sane credo ꝙ vir
go maria tota fuit fides i credēdo: tota ocu
lus i cog̃scēdo: tota charitas i diligēdo: tota
ṽt⁹ i opando: tota cādor i ꝯcipiēdo: tota splē
dor i pariēdo: ꝛ tota dec⁹ i ascēdēdo

¶ Q' btā ṽgo d̄r arc⁹ celestꝭ siue iris
Assimilatio. X.

a Arcus celestis ꝑcat ṽginē gl'iosaȝ
ꝓpter generationē: dispositionē ꝛ
colorationē. Prio ꝓpter gnātionē
Nā arc⁹ p̄dict⁹ (vt d̄r i li. d̄ ꝓprie.
re.) generaꝛ̄ i nubib' i nube lucida ꝯcaua et
aq̄sa ex reflexiōe radij solarꝭ i eā. Btā āt ṽgo
fuit nubes inq̄ntū fuit a terrēis eleuata ꝑ ce
lestiū ꝯtēplatiōeȝ. ꝛ fuit lucida ꝑ fulgidā cō
uersationē. ꝛ ꝯcaua ꝑ hūilitatē. ꝛ aq̄sa ꝑ com
passionē ꝛ pietatē. q̄ hȝ cor melleū ꝛ ductile
ad cōpatiēdū. Radi⁹ igiꝛ̄ solarꝭ. i. grā dei re
fulsit i Maria: q̄ fuit nubes lucida: cōcaua
ꝛ aq̄sa: ꝛ sic arc⁹ celestis fuit effecta. Scdo
d̄r arc⁹ celestis ꝓpter dispositionē. Arc⁹ em̄ il
le ita ē disposit⁹ ꝙ est sine chorda ꝛ sine sagit
ta: ꝛ ṽsus nos tenet cornua. Quidā aūt sunt
sicut arc⁹ cū chorda ꝛ sagitta. q̄ extēdunꝛ̄ a
nimia idignatōe: ꝛ iaciūt sagittas. i. cōmina
tiōes cum nimia crudelitate. ꝛ tenēt cornua
versus se. s. indulgētiā ꝛ bn̄ficiētiā. q̄ inimi
cis suis nolūt indulgere: nec amicis bn̄ficia
exhibere. Sed bn̄dicta ṽgo ē sine chorda in
dignatōis. q̄ est tota mitissima. ꝛ est sine sa
gitta cōminatiōis. q̄ est tota dulcissima. vñ
Bern̄. sup Missus est: ait. Quid humana
fragilitas trepidat accedere ad Mariā: ni
hil em̄ austeꝝ in ea ē: nihil terribile: tota sua
uis est. Habet aūt duo cornua. s. grām ꝛ mi
sericordiā. ꝛ ista tenet ṽsus nos. q̄ iustꝭ dat
grām ꝛ peccatorib' indulgentiā ꝛ mīcdiaȝ.
ꝛ iō appellaꝛ̄ mr̄ grē ꝛ mīcdie. Dū ḡ iste ar
cus sine chorda ꝛ sagitta iclinat ad nos cor
nua: significat ꝙ btā ṽgo nō vult nos ferire
sed nobis misereri ꝛ parcere. ꝛ ꝙ ꝓpter suaȝ
imēsam pietatē semꝑ filiū suū iducit ad par
cendū ꝛ nō feriēdū: dicēs illō Joel'.ij. Par
ce dn̄e parce ꝓp'lo tuo ꝛc̄. Tertio d̄r arc⁹ cele Maria
stis ꝓpter colorationē. Ut em̄ d̄r Bed. ꝛ ha sicarc⁹ hꝫ
beꝛ̄ etiā i li. d̄ ꝓprie. re. Arc⁹ ille ex q̄ttuor ele q̄ttuor co
mētꝭ ꝯhit colores. Nā ex igne ꝯtrahit colo lores
rē rubeū: ex aq̄ ceruleū: ex aere hiacynthinū:
ꝛ ex terra gramineū seu viridē. Et sil'r isti q̄t
tuor colores fuerūt i btā ṽgine. Habuit ei
colorē rubeū: q̄ tota fuit igne diuini amorꝭ
inflāmata. Et istū coloreȝ traxit ab illo igne
de q̄ d̄r ad Heb.xij. De⁹ noster ignis cōsu
mēs est. Scdo habuit colorē ceruleū. q̄ to
ta fuit ꝑ cōpassiōem liq̄da effecta: iuxta illō
ps̄. Factū ē cor meū tanq̄ȝ cera liq̄scēs i me
dio vētris mei. Et istū colorē traxit ab aq̄s. i.
ab oib' tribulatiōib' ꝛ miserijs. nec ab aq̄s
diuinaꝝ graꝝ. de q̄b' d̄r Esa. lv. Oēs sitiētes
venite ad aq̄s. Tertio habuit colorē hiacyn
thinū. q̄ semꝑ fuit in celestib' ꝯuersata: iuxta
illō Eph.iij. Nr̄a aūt ꝯuersatio in celis est.
Et istū colorem traxit ab aere. i. a mētis sue
puritate. q̄ i mēte ei⁹ semꝑ fuit serenitas pu
ritatis. Quarto habuit colorē viridē: q̄ tota
fuit i ꝯuersatiōe viridis ꝛ amena. Et istū co
lorē traxit a terra. i. a sua aīa: ex q̄ ṽtutes ge
nerabanꝛ̄ ꝑ q̄s gratiosa deo ꝛ hoib' reddeba
tur. Eius aūt viror ṽtutū oim alioꝝ sancto
rū ṽtutes supabat. Vñ Eccl'i. xl. d̄r. Gratiaȝ
ꝛ spēm desiderabit oculus: ꝛ sup hec virides
satiōes. i. ṽtutes virētes ex terra ṽginea ꝓce
dentes. Qualiꝛ̄ aūt ipa fuit deo ꝛ hominibus
gratiosa d̄r Gilbtus epūs. Uirtutes Marie
depromebāt in cogitatiōe ꝛ affectiōe cordis
ineffabilē armoniā: quā ipa creatrix ꝛ inha
bitatrix ei⁹ dei sapiētia delectabaꝛ̄ audire.
Coruscabat q̄ȝ foris ꝛ in supficie sermōis ꝛ
int⁹: vñ possent hoies glorificare deū ꝛ exem
pla salutis accipe. Hec ille. Possum⁹ q̄ȝ di
cere ꝙ ꝑ colorē igneuȝ siue rubeū significaꝛ̄
feruor charitatis. ꝑ hiacynthinū nitor scītā
tis. ꝑ ceruleū teneritudo pietatis. ꝑ viridez
ṽo viror ṽginitatis ei⁹. Btā igiꝛ̄ ṽgo figurata
ē ꝑ illū arcuȝ de q̄ d̄r Gen̄. ix. Dixit de⁹: h̄ est
signū federis q̄d do int̄ me ꝛ vos in genera
tiōes sempiternas. Arcū meū ponā in nubi
bus ꝛ erit signū federꝭ int̄ me ꝛ int̄ terrā. cū
q̄ȝ obduxero nubib' celū apparebit arc⁹ me
us i nubib': ꝛ r̄cordabor federꝭ mei q̄d pepi
gi vobiscū. ꝛ n̄ erūt vltra aq̄ diluuij sup t̄rā
ad d̄lēdā oēm carnē. Uidebo em̄ arcū meuȝ
i nubib' ꝛ recordabor federis sempit̄ni. De
ipa ḡ bn̄dicta ṽgie dicere possum⁹ illō Eccī
l. Quasi arc⁹ refulgēs int̄ nebulas gl'ie ꝛc̄. ꝛ
illud Ezech. j. Quasi arc⁹ cū fuerit i nube in
die pluuie. Et illō Abac. iij. exponi pōt d̄ ipa
ṽgie. vbi deo inq̄t ꝓpha. Suscitās suscitab

arcū tuū:iuramēta tribub⁹ q̄ locut⁹ es. Itē
illō Apoc.iiij. Sedes posita ē i celo:z sup se
dē sedēs.s.fili⁹ dī.z iris erat i circūitu sedis zc̄

¶ Q bīa ꝟgo dr collum
Assimilatio.XI.

Ollū i scptura appellat ꝟgo bn̄di
cta.vn̄ Can̄.j.dr.Collū tuū sic mo
B nilia. Pmo āt videbim⁹ q̄re dicat
collū. Scdo q̄re dicat sic monilia
Primo g̃ ē sciēdū q̄ ipa assimilat collo p re
Maria spectū ad deū:ad seipam z ad nos. Pmo p
dr colluz respectū ad deū dr collū triplici rōne. Pmo
triplici rōne ɔiūctōis. Sicē ei collū ɔiūgit caput cor
ratióe pori:sic z ipa chīm q̄ ē caput nr̄m:eccl'ie q̄ est
corp⁹ suū: vnit. Q em̄ chr̄us sit caput eccl'ie
pz p apl'm Col'.j. Hec āt ɔiūctio z vnio i ei⁹
vtero facta fuit qn̄ d ea chr̄s carnē assūpsit
z sibi vniuit:qn̄.s.ꝟbū caro factū ē z habita-
uit i nob:Ioā.j. Scdo dr collū rōne media-
tiōis. Sicē em̄ collū ē mediū int caput z cor
pus:sic z ipa ē mediatrix int deū z nos. vn̄
dr mediū tēpli.ps̄.xlvij. In tēplo q̄dē sr̄ tres
diuisiōes. Pma ē sacrariū.vltia ē corp⁹ ipm
Media ꝟo ē chor⁹. Sicut g̃ chor⁹ ē medius
int sacrariū z corp⁹:sic z ipa ē mediatrix int
deū z humanū gen⁹. Tertio dr collū rōne re
ctitudis. Sicē em̄ collū ē rectū:sic z ipa i oi-
bus q̄ agebat rectā intētionē hēbat. vn̄ Can̄.
vij.dr. Collū tuū sicē turris eburnea. Dr ei tur
ris ꝑpt rectitudinē.z eburnea ꝑpt puritatem
¶ Scdo dr collū p respectū ad seipam.z h̄
ꝑpt tria. Primo ꝑpt eminentiā z dignitatē.
Sicē em̄ p⁹ caput collū eminet oib⁹ mēbris:
sic z ipa post chīm eminet oib⁹ sctis.z iō assi
milat cedro Ecc̄i.xxiiij. Quasi cedr⁹ exaltata
sum i libano. Sicut em̄ cedr⁹ excedit oēs ar
bores i altitudine:sic z ipa excedit oēs sctōs
in dignitate. Scdo ꝑpt eloq̄ntie g̃tiositatē.
Sicut em̄ i collo formant ꝟba:sic z ipa i cō
spectu dei p nob loquit bona. Que ꝟba de⁹
ita libent audit vt dicat ei Canti.ij. Sonet
vox tua i aurib⁹ meis. vox ei tua dulcis. Ter
tio ꝑpt cōpassionē z pietatē. Sicut em̄ collū
de facili flectit:sic z ipa ad cōpassionē de fa-
cili cōmouet. Flectit āt collū mō a dextris:
mō a sinistris:mō ad an̄:z mō ad tergū. Et si
mil'r ipa mō flectit ad illos q̄ sūt i dextris.i.
i ꝓsperitate dādo eis tēperātiā.mō ad eos q̄
sūt a sinistris.i.i aduersitate:dādo eis patiē
tiā.mō ad illos q̄ sūt an̄.z mō ad eos q̄ sūt a
tergo. Boni q̄dē habēt faciē suā an̄ deū.ma
li aūt habēt tergū:iuxta illō Hiere.ij. Uerte
rūt ad me tergū z nō faciē. Flectit g̃ ad illos
q̄ sunt an̄ deū:ɔseruādo eos i grā.z ad illos
q̄ sibi ꝟtunt tergū:inducēdo eos ad pniām.
Tertio dr collū p respectū ad nos.z h̄ ꝑpter
tria nob necessaria. Pmo ꝑpt sustētationez.
Sicut em̄ collū sustētat corp⁹:sic z ipa nos

oēs supportat.z ꝑpt h̄ etiā dr colūna:de qua
scptū est Ecc̄i.xxiiij. Thron⁹ me⁹ i colūna nu
bis. Thron⁹ em̄ dei fuit bīa ꝟgo:q̄ etiā ē co-
lūna inq̄ntū nos sustētat.z ē nubes inq̄ntuz
nos a terrenis eleuat. Scdo dr colluz ꝑpter
sūministrationē. Sicut em̄ a capite median
te collo descēdunt i corpa oia nutrimēta:sic
chr̄o p ꝟginē i nos veniunt oia dona. Ipa āt
nō ē auara:sed manuz sp apit z nob grās spi
rituales tribuit. Un̄ Prouer.vl.dr. Ma-
nū suā apuit iopi:z palmas suas extēdit ad
paupem. Tertio ꝑpt respiratiōem. Sicut ei
a collo iterior aer emittit:sic p ipam nr̄a de-
uotio deo p̄ntat.z sicē exterior aer p collum ad
corp⁹ trahit:sic p ipam nob oīs grā ispirat.
Un̄ Eccl'i.iiij.dr. Sapia filijs suis vitā ispi
rat. ¶ Scdo videduz ē q̄re dicat:sic moni- E
lia. Circa qd ē sciēdū q̄ monile ē ornamētuz Maria
pectorale qd ɔficit ex auro z argēto z lapidi monile.
bus p̄ciosis:z ex his trib⁹ ɔfectū.z istud ē mo
nile dei. Ista āt sūt illa tria de q̄b⁹ dr.j. Ti-
mo.v. Integer spūs vr̄:ania z caro fuet sine
q̄rela. Ipa em̄ habuit corp⁹ aureū.i.icorru-
ptū:aniam argēteā.i.lucidā z purā:z z spm̄
corā deo p̄ciosuz. Dr āt monile a munere.q̄z
spōsi talia ornamēta spōsis suis oli dare cō-
sueuerāt vt se ornarēt.vl' dr a muniēdo:q̄z
pect⁹ sponse munit ne aliq̄s man⁹ ipudicas
apponat.vl' dr ab vniēdo:q̄z duo ora capitij
iūgit:z q̄si vnū d ipis facit.z iō dr monile a
monos qd ē vnū.vl' sic dr a monēdo.q̄z ad-
mōebat vidētes abstiere ab illa tanq̄ a ɔiu-
gata.oli em̄ solūmō nupta deferebat moni
lia. Et sic pz q̄ monile q̄ttuor hēbat facere.s.
pect⁹ ornare:pect⁹ munire:diuisa ɔiūgere:z
oēs admonere. Et sil'r ista q̄ttuor fac nob il
lud monile dei.nā nos ornat suis exemplis.
vn̄ Ecc̄i.xxv.dr. Sicut sol oriēs mdo i altissi
mis dei:sic mlier bone spēs i ornamētū do
m⁹ sue. Scdo munit pect⁹ nr̄m suis p̄sidijs
ne demōes illō itrare possint. Et iō dr Can̄.
vj. Terribil' vt castroꝝ acies ordiata. Ter-
tio diuisos z sepatos a do ɔiūgit.pctā em̄ a
deo diuidūt.vn̄ Esa.lix.dr. Iniq̄tates vr̄e di
uisert int vos z deū. Sz istos sic diuisos ipa
deo vnit cū veniā eis adq̄rit. Quarto aīas
nr̄as sigt.p qd demōes admonent ne ipas cō
tigāt cū sint spōse dei:iux illō Osee.ij. Despō
sabo te mihi i fide. Istud āt sigculū ab oib⁹
r̄cipi d̄bere admonet dī. Can̄.viij. Pone me
vt signaculū sup cor tuū

¶ Q bīa ꝟgo dr columba
Assimilatio.XII.

Olūba significat bīam ꝟginē ꝑpt D
pl'a i q̄b⁹ ipa colūba cōmēdabil' ē. Maria
Pmo em̄ cōmēdabil' ē q̄ ad nidū. sic colū-
q̄z nō nidificat i terra:nec i arbore:sed in fo- ba cōme
ramine petre. Et sil'r bīa ꝟgo nō nidificauit: dabilis.

nec cor suū posuit in terrena cupiditate: nec in sublimi elatiōe: sed in filij sui vulneribꝰ et passiōe. Uñ ei dr̄ Cañ.ij. Surge ꝓpa amica mea: columba mea ꝛ veni i foramibꝰ petre. Ista igit̄ colūba hitabat in petre foramibꝰ. qꝛ ꝑ recordationē ꝯtinuā sp̄ erat in chr̄i vulneribꝰ. Uñ dicēti filio illō Thre.iij. Recordare paupertatꝭ ꝛ trāsgressiōis mee.i.trāsgredientꝭ ꝛ excessiue passionis mee ꝛ absinthij ac fellis: Ip̄a r̄ndit illud qđ i eodē ca.hr̄. Memoria memor ero ꝛ tabescet in me aīa mea. Uel pōt dici φ chr̄s in hac vita habuit pl'es nidos.s.p̄sepiū: patibulū: et sepulcrum: et in istis nidis hec diuina colūba frequētissime hitabat. qꝛ loca hitationis chr̄i cū deuotione maxie visitabat. vñ dr̄ sctūs Odilio. Si volumꝰ scire q̄d dei genitrix pꝰ filij resurrectionē agebat: sine dubio loco dñice natiuitatꝭ: passiōis: sepulture: ꝛ resurrectiōis freq̄nt̄ visitabat: i eis lachrymas fundebat: ꝛ oris sui sctissimi oscula imp̄mebat. Hiero. q̄ȝ in ser. de assump. ait. Forsitan p̄ nimio amore i loco q̄ filiꝰ eiꝰ sepultꝰ est eā hitasse credimus: q̄ pijs pasceret̄ inctꝰ amor obtutibꝰ ꝛc̄.

¶Scd̄o cōmēdabil' est colūba q̄ ad cibum qꝛ non comedit cadauera: sed electa ḡna. Et silr̄ b. ꝟgo nō afficiebat̄ circa terrena ac mūdana: sȝ circa celestia ꝛ et̄na. Pascebat̄ em̄ illo grano frumēti de q̄ dr̄ Jo.xij. Nisi granū frumēti cadēs in terraȝ mortuum fuerit ꝛc̄. Granū nāq̄ȝ frumēti hȝ reficere ꝛ satiare: et q̄tū ad h̄ ꝑcat chr̄i diuinitateȝ. Et in h̄ sensu expōi p̄t illud p̄s. Ex adipe frumēti satiat ꝛc. Itē hȝ exteriꝰ ruborē. ꝛ q̄tum ad h̄ ꝑcat eius carnē sanguīe rubricatā: iux̄ illō Esaie.lxiij. Quare rubrū est indumētū tuū ꝛc̄: Hȝ q̄ȝ interiorē cādorē. et q̄tū ad h̄ ꝑcat eiꝰ aīam candore mūdicie fulgidā. Sap.vij. Cādor ē lucis eterne. Et ꝓpt̄ ista tria dr̄ b. ꝟgo Cant.v. Dilectꝰ meꝰ cādidus: q̄tū ad aīaȝ fulgidā. et rubicūdus q̄tū ad carnē cruētatā. electꝰ ex milibꝰ: q̄tū ad diuitateȝ supremam. Ista igit̄ colūba h̄ ḡno delicatissimo vescebat̄. qꝛ circa chr̄i diuinitatē plenissime delectabat̄.

¶Tertio cōmēdabil' est colūba q̄tū ad gemitū. qꝛ nō hȝ cātū vanitatꝭ: sed gemitū cōpassiōis. Ip̄a etēm̄ ꝟgo cū alijs sctis mlieribus i chr̄i passiōe gemitꝰ emittebat. vñ dicere poterat ill'. Quasi colūbe meditātes gememus: Esaie.lx. De gemitu aūt eiꝰ inq̄t deuotus Ans. O dña mea misericordissima q̄s fōtes lachrymaꝝ dicā erupisse de pudicissimis ocul' tuis cū attēderes vnicū filiū tuū innocentē corā te flagellari: ligari: mactari: ꝛ carnē de carne tua ab impijs crudel'r dissecari? Quibꝰ singultibꝰ extrahebo purissimū pectus tuū verberatū eē cuȝ audires: Mulier ecce filiꝰ tuꝰ.

¶Quarto cōmēdabil' ē colūba q̄tū ad volatū. qꝛ n̄ volat solitaria: sȝ gregatim ꝛ associata. Btā āt ꝟgo ē illa mlier amicta sole: d̄ q̄ dr̄ Apoc.xij. φ date sr̄ ei due ale ad volādū i desertū. Iste em̄ due ale sr̄ amor ꝛ spes: q̄bus volabat ad celū/ dicēs cū p̄s. Quis mihi dabit pēnas sic colūbe: et volabo ꝛ requiescā. Nō āt sola volabat: sȝ alios ad volandū secū trahebat. s. apl'os. Uñ sctūs Odilio ait: Deide ad notū sibi refugiū .s. apl'icū ꝯsortiū circūitu dñicoꝝ locoꝝ ꝑacto cum gaudio remeabat. Hiero. q̄ȝ i ser. de assūp. inq̄t: Post ascēsionē chr̄i marie ꝯuersatio ad exēplū humane vite cū apl'is vsq̄ȝ ad dispsionem fuit. qđ Lu. i Actibꝰ apl'orū cōmēorat di. Hi oēs erāt ꝑseuerātes i orone cuȝ maria mr̄e Jesu.

Quīto cōmēdabil' ē colūba q̄ ad simplicem ꝯtuitū. hȝ ei colūba magnā simplicitatē. iux̄ illō Matt.x. Estote simplices sic columbe. Btē āt ꝟgi inquit eiꝰ spōsus celestis Cañ.j. Oculi tui colūbaꝝ.i. simpl'r aspiciētes. Uñ Hiero. i ser. ad Eusto. d̄ illa inq̄t: Erat cādida mltꝭ meritorū ꝟtutibꝰ/ ac dealbata niue candidior spūsscti mūeribꝰ: ꝛ in oibꝰ colūbe spēm rep̄ntās. qꝛ q̄cq̄d i ea gestū ē totū puritas ꝛ simplicitas: totū ꝟitas ꝛ gr̄a fuit: totuȝ mīa ꝛ iusticia q̄ de celo ꝓspexit. Habuit igit̄ b. ꝟgo simplicitatē i itētiōe: qꝛ sp̄ dei gl'iaȝ q̄siuit i affectōe. qꝛ deū sine admixtiōe mūdani amorꝭ sp̄ dilexit/ i oꝑatōe: qꝛ oīa que faciebat: ad honorē dei ꝛ ꝓxi vtilitatem faciebat. Tal' āt simplicitas mltū ē d̄o ḡta. vñ illi dr̄ j. par'.xxix. Scio dñe qꝛ simplicitatē diligis. Et iō Sap.j. iq̄t Salo. In simplicitate cordis q̄rite illū.

Sexto ꝯmēdabil' ē colūba q̄tū ad r̄sidētiā: qꝛ residet iux̄ fluēta aq̄ꝝ. iux̄ illō Cāt.v. Ocl'i tui sic o. colūbaꝝ sup̄ riuos aq̄ꝝ q̄ lacte sr̄ lote. ꝛ r̄sidēt iux̄ fluēta plēissima. De b. āt ꝟgie Hiero. exponēs illō Cañ. Uidi spēosā sic colūbā ascēdētē d̄sup̄ riuos aq̄ꝝ/ ait: Quasi colūba spēosa fuit: q̄m illiꝰ colūbe speȝ ac simᵗᵉᵐ d̄mōstrauit q̄ sup̄ chr̄istū vēit: d̄sup̄ riuos aq̄ꝝ: qꝛ sup̄ aquā refectionis educauerat eā deꝰ. ex q̄ mlti riui deducti totā t̄rā irrigāt. Dr̄ āt φ colūba iō sup̄ riuos aq̄ꝝ morat̄ vt i de vmbrā accipitrꝭ aspiciat. vl' vt siti suā extinguat. vl' vt ꝯ estū se refrigeret. ꝛ silr̄ b. ꝟgo sp̄ morat̄ iux̄ plenitudieȝ spūsscti vt isidias diabolicas a suis fidelibꝰ p̄cauerī faciat. ꝛ iō figurata fuit ꝑ reginā hester q̄ fraudulētiā Amā recoḡuit ꝛ p̄pl'm suū saluauit. Scd̄o siti amorꝭ mundani [illegible] diuinū amorē penitꝰ i se extinxit. qꝛ sic dr̄ Aug. q̄ biberit d̄ fluuio ꝑadisi (cuiꝰ vna gutta maior ē oceano) restat vt i eo sitꝭ mōi penitꝰ extinguat̄. Tertio ꝯ estū oim tribulationū se refrigerauit. ꝑ illō Hiere.vj. Inuenietꝭ refrigeriū aīabꝰ vr̄is. Fert̄ φ i ptibꝰ vltramarinis volētes reges ꝛ ꝓncipes aliq̄ noua maḡ significa

re hñt apð se colũbã cui⁹ pulli sᷠt i regiõe illa
E ad quã noua transmittere cupiũt. ꝛ ligantes
Colũba lr̃as ad pedes colũbe dimittũt illã. q̃ neq̃q̃ q̃
lr̃as defe escit q̃usq̃ ad regiõez illã ꝑuenerit i q̃ ꝓpos
rens filios eẽ nouit. ꝛ tũc gẽtes illi⁹ regionis cog⸗
scũt illã eẽ colũbã regiã et accipiẽtes lr̃as de
pedib⁹ ei⁹: cog̃scũt noua q̃ mittit eis dñs su
us. Spũalr̃ eram⁹ oẽs i regiõe vmbre mor⸗
tis ꝓpt̃ culpã: ꝛ nullũ bonũ scire potam⁹ de
placatõe etni regꝭ erga nos. ſ3 veniẽs hec di⸗
uia colũba cãdidissima. s. gl'iosa ꝟgo maria
a suꝑno rege missa portauit nobis ꝑuilegiũ
nr̃e reparõis et salutꝭ. ꝛ figura hui⁹ hr̃ Gen.
viij. vbi dr̃ q̃ colũba reũsa ẽ ad arcã portãs
ramũ oliue virẽtꝭ. ꝛ tc̃ cog̃uit Noe ꝛ q̃ iclusi
erãt i arca cessasse aq̃s diluuij suꝑ t̃rã. Spi⸗
ritualr̃ ãt sigificat q̃ gen⁹ hũanũ erat in ar⸗
ca origial' pc̃ti inclusũ et detẽtũ. coopuerant
eũ aq̃ h⁹ culpe mõtes ꝛ colles. i. scõs ꝛ iustos
adeo vt null⁹ possz ex̃ hũc carcerẽ appꝫe ac
exire: ſ3 veniẽs hec colũba eis portauit oliuã
virẽtẽ pacꝭ ꝛ recõciliatõis. q2 ipa effudit ꝛ de
dit saluatorẽ: ꝑ quẽ carcer nr̃ cõfract⁹ ẽ: et do
min⁹ nr̃ nob̃ reconciliat⁹. vñ de carcere isto
educti ad celi palatiũ ꝑducimur. vñ Ber. ipi
bñdicte colũbe nr̃e inq̃t. Inueĩsti o b. ꝟgo g̃⸗
tiã quã nẽo añ te iuenire potuit iferni. s. capti
uatõez: pctõꝝ libatiõz: oẽz mõi restauratõez
celi repatõez: ãgeloꝝ ꝛ hoim cõsolatiõem.

F ¶ Q bt̃a ꝟgo dr̃ elephas Assilatio. xiiij.

Proprie tates ele phãtꝭ.

Beata ꝟgo figurat̃ ꝑ elephãtẽ. de q̃
iq̃t Isi. xij. ety. q̃ dr̃ ab elphio grece
qð ẽ mõs latiẽ. ꝛ h̃ ẽ ꝓpt̃ maxiãz sui
corꝑis q̃ntitatẽ. qð q̃dẽ aial (vt dr̃ i
li. ð ꝓpꝛie. re. ꝛ põit Isið. vbi s̃.) in reb⁹ bellicꝭ
aptũ ẽ. In his eĩ aialib⁹ medi et ꝑ se ligneis
turrib⁹ ꝛ castell' collocatꝭ tãq̃ ð muro dimi
cãt ꝛ iacl'a mittũt ð q̃ꝝ pugna hr̃. j. Mach.
vj. Subifert q̃3 ibidẽ Isi. q̃ ꝯgnitõe ꝛ mẽo
ria p̃ cetꝭ brutꝭ aialib⁹ vigẽt: gregati icedũt
ꝛ motu q̃ valẽt se salutãt: vt dr̃ Solin⁹ i li. ð
mirabilib⁹ mõi. nec ãpli⁹ q̃ semel gignũt et
vnũ tm̃ filiũ. Itẽ dr̃ Pliñ. li. v. natu. histo. q̃
si elephas hoĩez errãtẽ sibi obuiũ viderit i so
litudine: ꝑmo ne ipꝫ t̃reat aliq̃ntulũ de via
se sbtrahit: ꝛ tũc g̃dũ figit ꝛ paulati ipm ꝑce⸗
dẽs viã ei oñdit. ꝛ si draco illi occurrerit viri
lit' se ei expõit. ꝛ hoĩez ðfẽdit. Et li. viij. ẽt dr̃ q̃
elephas it' oĩa aĩalia ẽ maxie vtutꝭ: ita q̃ vix
in hoĩb⁹ tãta ꝓbitas iuenit̃. nã cetꝭ tꝑib⁹ sil'
ꝯueniũt ad flumẽ: ꝛ ibi se abluũt et balneãt:
ꝛ postea sibĩjnuicẽ iclinãt et ad locũ suũ rede
unt. ꝛ iuuenes suos eũdo ꝛ reuertẽdo ante se
ire faciũt: q̃s diligẽti cura custodiũt ꝛ istru⸗
unt ad sil'e faciẽdũ. Itẽ q̃ñ filij coꝝ egrotant
q̃sdã herbas salubres eis ꝯgregãt: ꝛ aũteq̃
eis vtant̃ supio capite eas ad celũ leuãt: ꝛ q̃
dã religiõe a numie suꝑno sibi auxiliũ postu

lant. Que oĩa pñt bt̃e ꝟgini applicari. sed cã⸗
breuitatꝭ solũ explicabim⁹ ꝛ ðclarabim⁹ q̃n
q̃3 elephãtꝭ ꝓprietates. Quaꝝ ꝑma est q̃ in⸗
ter oĩa agrestia anĩalia est magꝭ obediẽs: vt
dr̃ Arist. li. de aĩalib⁹. de q̃ etiã Solin⁹ vbi s̃
ait. Elephas suũ liberatorẽ diligit: et eidem
obediẽs mansuescit. Ista aũt obediẽtia fuit
in b. ꝟgine q̃ nõ tm̃ obediuit deo suo supiori
ꝛ p̃suatori ac liberatori ab originali pc̃tõ et
ab oĩb⁹ alijs vitijs: ſ3 etiã sue inferiori. s. De
lizabet apud quã trib⁹ mẽsib⁹ stetit ꝛ sibi in
ꝑtu seruiuit. Obediuit etiam suo eq̃li. s. Io⸗
seph: q̃ inq̃ntũ spõs⁹ suus sibi erat eq̃lis. Nã
secuta ẽ eũ p̃gnans in Bethleẽ. secuta q̃3 est
illũ in egyptũ euntẽ ꝛ inde reuertẽtẽ. Scða
ꝓprietas elephantũ est illa quã ponit Plini⁹
li. viij. vbi ait. Boni sunt sensus: et idem dic̃
Arist. viij. de anĩalib⁹. sequit̃ Plinius Et sũt
anĩalia ita docilia. q̃ regẽ cognoscere et q̃si
adorare instruunt̃ ꝛ nitunt̃ q̃i reuerẽtie g̃ra
genua sua flectere. Itẽ ad nutũ mg̃ri sui ele⸗
phas aquã de fluuio vel de situla haurit et
circũstantes asꝑgit. et h̃ ego vidi ocl'is ꝓꝑijs
in ciuitate Ml'i fieri ab vno elephante. Et
silr̃ b. virgo suꝑ oẽs puras creaturas sensu
viguit et itellectũ suꝑauit. q2 di ꝓfũda my⸗
steria ceterꝭ ãpli⁹ cog̃uit. vñ Ber. suꝑ Mis
sus ẽ: ait. Quis (excepta fortassis illa q̃ hoc
sola expiri meruit) itellectu capꝫe possit q̃liter
ille splẽdor i accessabil' ꝟgineis viscerib⁹ se i⸗
fudit. nã qð sola ꝑ se trinitas i sola: et cũ sola
ꝟgĩe voluit oꝑari: soli datũ est nosse cui soli
datũ ẽ expiri. Ipa q̃3 suꝑ oẽs regez celestem
adorauit: ꝛ aquã ð sitl'a ei⁹. i. g̃raz tãabũdãt
hausit q̃ oẽs nos asꝑsit. vñ de illa expõi põt
illud qð fuit Esa. lij. p̃dictũ. s. Asꝑget gẽtes
ml'tas. Tertia ꝓprietas elephãtꝭ ẽ quaz põit
Aris. viij. de aĩalib⁹. s. q̃ ẽ maxie domestica⸗
bil'. Nã de facili domesticat̃: ꝛ cũ hoĩb⁹ paci⸗
fice comorat̃. ꝛ silr̃ b. ꝟgo fuit domestica per
ꝯformitatẽ moꝝ. ñ ei fuit singl'arꝭ sed cõis.
Nã voluit ꝯuenire cũ ꝟgĩb⁹: ꝛ iõ ꝟgitatẽ vo
uit. ꝛ cũ ꝯiugatꝭ: ꝛ iõ mr̃imoniũ ꝯxit. Itez cũ
viduis: ꝛ iõ p⁹ mortẽ Ioseph vidualez vitã
duxit. Itẽ fuit ꝑsona cõis. q2 ðo: ãgel': ꝛ hoĩ⸗
bus placer̃ studuit. vñ Ber i q̃dã ser. ait. bt̃ã
ꝟgo Maria dr̃ g̃ra plẽa. q2 deo: ãgel': ꝛ hoĩ⸗
bus fuit g̃ta. deo ꝑ hũilitatẽ: ãgel' ꝑ ꝟgitatẽ
et hoĩb⁹ ꝑ fecunditatẽ. Quarta ꝓprietas ele⸗
phãtꝭ ẽ illa de q̃ inq̃t phs. xiiij. ð aĩalib⁹. ꝛ po
nit̃ i li. de ꝓpꝛie. re. vbi dr̃. Sũt elephãtes na
turalit' bẽigni: q2 felle carẽt. accñtalit' tñ ele⸗
phas efficit̃ seuer⁹ q̃ñ ad ꝑliũ ꝯcitat̃: aut q̃ñ
nimis ꝓuocat̃. Et silr̃ b. ꝟgo ñ hꝫ fel alic⁹ i⸗
dig̃tiõis vl' iracũdie: ſ3 tota ẽ dulcꝭ: suauis:
ꝛ benigna. Uñ ei canit eccl'ia. Speciosa fa⸗
cta es ꝛ suauis ꝛc̃. et Ber. suꝑ Missus ẽ. ait
Quid hũana fragilitas accedere trepidas

Maria sicut ele phas obe diẽs fuit

ad Mariã: Nihil ĩ ea austerũ: nihil terribi-
le iuenies: tota em̃ ẽ suauis. Efficit̃ tñ seue-
ra demõib' qñ ɔ̃ eos ꝓ nob̃ pliat̃. ꝛ ideo dici
tur Cañ. vj. Terribil' vt castroꝝ acies ordia
ta. Quinta ꝓprietas elephãtis ẽ ꝙ pugt cuꝫ
dracone. est em̃ ei' iimic'. vñ dr̃ Pliñ. li. viij
Int̃ elephãtem ꝛ draconẽ ẽ ꝑpetua dimica-
tio. Et silr̃ int̃ btãm ꝟginẽ et diabolũ est ꝑpe
tua inimicicia. sicut dñs ipi diabolo p̃dixit.
Geñ. iij. di. Inimicitias ponã int̃ te et mlie
rẽ ꝛ semẽ tuu ꝛ semẽ illi'. ¶ Notãdũ est aũt
ꝙ elephas duobus modis draconeꝫ vincit.
Primo caput ei' ɔterẽdo: ꝛ tũc draco terri-
ribilit̃ plãgit. iuxͣ illꝺ Michee. j. Faciã plã-
ctũ velut draconũ. Scd̃o aquã in ei' faciem
ꝓijciẽdo. nã in flumie se ꝓijcit qñ draco sibi
appropinqͣt et aquã cũ rostro in ei' faciẽ ꝓij
cit et sic eũ excecat ꝛ a se repellit. Et eodẽ mõ
b. ꝟgo diabolũ supauit. Prio em̃ ꝑ suã hũi-
litatẽ caput diaboli. i. ei' supbiaꝫ cõtriuit. si
cut ipi diabolo p̃dixerat de' Geñ. iij. di. Ip-
sa cõteret caput tuũ. vñ Abac. iij. illi dr̃ Per
cu sisti caput ꝺ domo ipij. Sic ei diabolus
Euã vicerat ꝑ supbiã: sic a Maria vict' ẽ ꝑ
hũilitatẽ verã. vñ. Ber. inqͣt. Eua ꝑ supbiã
de creaturã se eẽ nõ ɔsiderãs: deo parificari
voluit. Maria vero hũilit̃ factori suo se sub
dẽs ãcillã se noiauit. ideoq; illa est abiecta:
ista vero electa. Scd̃o diabolũ vicit: ipsum
qͣdãmõ excecãdo: et in faciẽ ei' aquam ꝓijci
endo. Diabol' em̃ obs̃uabat si aliqñ aliq̃ vir
go ɔcipiet: vt sic mysteriũ dñice icarnatiõis
scire posset. sed ꝟgo ipm̃ excecauit ꝛ in faciẽ
ei' aquã ꝓiecit qñ virũ accepit. q: tunc istud
mysteriũ sibi occultauit. vñ Berñ. ait Ideo
ꝟgo despõsat̃: q: ꝑ h̃ a secret; celestib' hostis
excludit̃ et Amb. inqͣt. Ideo de' celauit na-
tiuitatis sue sacr̃m: q: si p̃nceps huiu' seculi
cognouisset nũq̃ꝫ ꝓ salute nr̃a chr̃m crucifi
gi ꝓcurasset. Btẽ igit̃ ꝟgini (q̃ oẽs demões
supauit et debellauit) dici põt illud Esaie. lij
Uulnerasti dracones. Et illꝺ Apoc. xx. Ap-
p̃hendit draconem serpentem antiquũ.

Sic elephas draconez: sic maria diabolũ vicit.

¶ Q' b. ꝟgo figurat̃ ꝑ gallinã
¶ Assilatio. xiiij.

G

Galline habenti pullos assimilatur
pijssima domina nostra. Nec em̃
gallia p̃ ceter; alijs auib' ꝛ gallis
qͣttuor de nouo assumit. scilicet cõ
passionem: sollicitudinem: magnanimitatẽ
et in fouendo oua curam assiduam. Primo
assumit compassionem: quia super pullos
paruulos et infirmos tantam compassionẽ
habet ꝙ videtur simul infirmari. et ipsaꝫ cõ
passionẽ ostendit ꝛ in plumis siue alis: quia
tota efficit̃ hispida. Et ĩ voce: q: efficit̃ tota
rauca. Scd̃o assumit sollicitudinẽ. ꝛ h̃ ĩ tri-
bus. s. pascendo. q: grana vndiq; q̃rit: et cũ
inuenerit pullos vociferãdo illuc venire fa-
cit. Scd̃o custodiendo. q: sub alis suis eos
custodit: ꝛ ab insidijs milui illos ꝓtegit. vñ
dñs inqͣt Matth. xxiij. Hierl'ꝫ hierusalem
q̃tiẽs volui cõgregare filios tuos: quemad-
modũ gallia cõgregat pullos suos sub alas
et noluisti. Tertio assumit magnanimitatẽ
q: cũ naturalit̃ cetere galline et aues sint pa
uide. ipsa tamẽ hoïes insequẽtes pullos su-
os non solum nõ fugit: sed etiaꝫ in ipsos in-
surgit: eosq; rostro ꝛ alis ac clamorib' iuadit
Assumit ꝛ quarto magnã curã et diligentiã
in fouendo oua: q: se ipsaꝫ negligit et super
oua sp̃ incũbit. ¶ Propt̃ igit̃ ista q̃ttuor b.
virgo ꝑ gallinã ipsam figurat̃. Primo ꝓpter
cõpassionẽ quã ipsa oñdit. Fecit em̃ se hispi-
dam. i: vilem et abiectam ꝓpter magnaꝫ sui
corporis afflictionẽ. Et iõ poterat dicere illꝺ
Cañ. j. Nolite me cõsiderare ꝙ fusca sim q:
decolorauit me sol. acsi di. Postq̃ꝫ sol. i. chri
stus se decolorauit sustinẽdo vilissimã passi
onẽ: et ego decoloraui me ꝑ maximã corpis
mei afflictioneꝫ. Intantũ em̃ cõpassa ẽ filio
suo patiẽti ꝙ qͣdãmõ facta fuit rauca De ip-
sa nãq; sic inqͣt mgr̃ Iac. de voragie ordis p̃-
dicatoꝝ in li. suo b. virgis. Raucedo accidit
vl' ex nimio clamore: l' ex nimio labore siue fa
tigatõe Ipa igr̃ filio ĩ cruce expĩre tm̃ clama-
uerat eiulãdo. ꝛ tm̃ mẽb̃a sua fatigauert ape
ct' ɔtũdẽdo: brachia obstrigẽdo: mã' allidẽ
do: ꝙ tõ fctã erat lãguida ꝛ tõ rauca. Tm̃ ẽt
fleuerat ꝙ ocl'i ei' qͣdãmõ ꝺfecerãt. Et iõ me
rito dicet̃ potuit cũ ꝓpha. Laboraui clamãs:
raucе fctẽ st̃ fauces mee: defecert̃ ocl'i mei ꝛc.
Hec ille. Scd̃o assilat̃ huiusmõi gallie ꝓpt̃
magnã sollicitudinẽ quaꝫ de nobis hꝫ in pa-
scendo et custodiendo. Naꝫ cũ esset in p̃senti
vita nos pascebat cibo doctrine. iuxta illud
Prouer. xxxj. Os suũ apuit sapia: et lex cle-
mẽtie in lingua ei'. Nõ etiaꝫ nos pascit ci-
bo gr̃e. vñ ibidẽ. dr̃. De nocte surrexit: dedit-
q; p̃dam domestic; suis: et cibaria ãcill' suis.
Hꝫ etiã sollicitudinẽ in custodiendo. q: sub
alis suis nos custodit: et ab insidijs diaboli
nos ꝓtegit. Ipa em̃ ẽ illa mulier cui date st̃
duc ale magne Apoc. xij. Una ẽ ala mie sub
q̃ pctõres cõfugiũt vt deo recõcilient̃. Alia ẽ
ala gr̃e sub q̃ iusti cõsistũt vt in gr̃a ɔseruent̃
p̃mi pñt illi dicere cũ ps. Sub vmbra alaꝝ
tuaꝝ ꝓtege me a facie ipioꝝ q̃ me [illegible]xerũt
Scd̃is aũt dr̃ et cuilibet eoꝝ ps̃. xc. Scapul'
suis obũbrabit tibi: et sub pennis ei' sꝑabis.
Quilibet em̃ iust' viuens sub ꝓtectione btẽ
virginis põt sꝑare ꝙ ɔsequet̃ gl'iaꝫ eṫne feli-
citat;. Tertio assilat̃ hmõi galline ꝓpt̃ mag-
nimitatẽ Est ei tã magnimis ꝛ tã fort; ꝙ oẽs
nr̃os hostes inuadit et eos a nobis expellit
Est em̃ (sicut dr̃ Cant. vj.) terribilis vt ca-

Maria gallĩa dr̃.

strorum acies ordinata. Sicut eñ acies bñ ordinate hostibꝰ sunt in magnū terrorē sic ꝙ statim sepe fugiūt ⁊ franguntur: sic demões ipam valde timēt ⁊ a facie eiꝰ fugiūt: et oēs eorum acies cō fringuntur. vñ Cañ. vij dr. Quid videtis in suna mite nisi choros castrorum. Quarto assimilatur galline. qr diligenter nos fouet donec in filios dei nos generet. Unde pōt dicere illd. j. Cor. iiij. In chrīo iesu per euāgeliū ego vos genui. Notandū est aūt ꝙ gallina sepe fouet oua ppria ⁊ oua anatū et pauonū. sꝫ cū oēs creuerit: veri pulli eiꝰ ipi mrī adherēt. pulli vō anatum in aqs se emergūt: pauones aūt de sua pulcritudine gl'iantes: nutricem relinquūt. Et silr b. vgo mltos fouit ⁊ nutrit: sꝫ post ingressu tēporis veri filij et deuoti ipam sp sequūtur per deuotionē. alieni vō deserūt eā: ac se aqs deliciarum imergūt. alij vō de suis mundanis honoribꝰ gl'iantes ⁊ itumescētes: eiꝰ deuoti eē dedignatur ⁊ eā derelinquūt. vñ ipa pōt conqri ⁊ dicere cū. ps. Filij alieni mentiti sūt mihi: filij alieni iueterati sūt ⁊ claudicauerunt a semitis suis. Sepe eñ b. vgo illos q erāt a deo alieni assumit ad fouēdū ⁊ nutriēdū. sꝫ postq̄ eos nutriuit sibi mētiuntur: qr eā desert ⁊ ingrati sibi existūt: ⁊ insup in pctīs iueterascūt. nnulli vero claudicāt volētes suire diabolo et sibi. et iō ipa ñ imerito dr pdcā vba. s. Filij alieni ⁊c.

N Ꝙ ouis dei dr b. vgo Assimilatio. xv.

Ouis dei dr gl'iosa vgo ppt quinqꝫ Pmo ppt fetū. Oues eñ sunt mltū fecūde. ⁊ silr ipa sic fuit fecūda ꝙ illum fructum ptulit q totum mundum satiauit. De quo ipsa inquit Eccl'i xxiiij. Ego quasi vitis fructifcaui suauitatē odoris. Ubi notādū ꝙ iste fructꝰ ē suauissimꝰ i sapore: ⁊ iō dr fructificaui suauitatem. Est amenissimꝰ i odore: ⁊ iō addit: odoris. Et ē honorificꝰ ⁊ hōestissimꝰ i spē siue decore: et iō sbdit: ⁊ flores mei fructꝰ honoris ⁊ honestatis Et dr flos ppt amenitatē: et fructꝰ ppt satietatē. Scdo dr ouis qntū ad pastū. Nam ouis nō cōmedit herbā putridā: sꝫ herbā virētem Herba putrida est amor pcti faciēs aniam putrescere et fetere. iux illd Joel. j. Computruerūt iumenta in stercore suo. Herba vō sicca ⁊ arida ē amor mūdi q cito siccatur ⁊ arescit. iux illd Jac. j. Exortꝰ est sol cum ardore et aruit fenū ⁊ flos eiꝰ decidit ⁊ decor eiꝰ depijt. Herba aūt virēs est amor dei q aiam facit virentē ⁊ deo gratā ⁊ placentē. Primā ergo herbā b. vgo abhorruit. secundam cōtempsit. et terciā germiauit. iux illd Geñ. j. Germinet terra herbā virentē. Ista eñ terra figurat b. vginē: q herbā virentē germiauit: quia dei amore sp plēa fuit. Istū pastum hec ouis di habuit i hac vita. Mō vō hꝫ alia pascua gl'iosa. de qbꝰ Ezech. xxxiiij. In pascuis vberrimis pascā oues vrās: ⁊ in mōtibꝰ excelsis et ibi reqescēt in herbis virentibꝰ: et pascuis pinguibꝰ pascentur sup montes isrl. Ubi nota ꝙ eiꝰ pascua sūt vberrima: pinguia et virentia. Pmo sūt vberrima. qr pascit i cognitōe sūme vitatis. siue eñ ingrediatur ad ɔtēplādā diuinitatē: siue egrediatur ad ɔsiderandam christi hūanitatē: vbiqꝫ iuenit vberimā satietatē. iuxta illd Jo. x. Ingredietur et egredietur ⁊ pascua inueniet. Scdo pascit i delectatione summe suauitatis. ⁊ ista sūt pascua piguia. vñ ipa inqt cū ps. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleatur aia mea. et illi dici pōt illd ps. cxlvij. ⁊ adipe frumēti satiat te. illiꝰ. s. frumēti de q dr Jo. xij. Nisi gnū fru. ⁊c. Tertio pascit i virore summe eternitatis. Et ista sūt pascua virētia q nūq̄ siccari poterūt sꝫ sp virētia erūt. ⁊ iō dicere pt cū ppha ps. xxij. In loco pascue ibi me collocauit. ¶ Tertio dr ouis ppt simplicitatē verā. Hūit eñ simplicitatē aqlinā: colūbinā: ⁊ ouinā: Siplicitas aqlina ē: qr simplici ituitu respic celū ⁊ solē. et iō pullos suos qs viderit cū vno ocl'o respicere ad celum ⁊ cum alio ad terram: tāq̄ degeneres a se abijcit. et silr b. vgo simplici intuitu cordis sui sp ad deū respexit. nec ad terrā ocl'os suos vnq̄ reflexit. ⁊ iō opa lucida sp hūit: iux illd Matt. x. Si oculus tuus simplex fu. to. cor. t. lu. e. Scdo hūit simplicitatē colūbinā Colūba eñ (vt s. dictū est i assil'atione. xij.) caret felle. et diligit ɔparē simpl'ci amore. ⁊ ipa caruit felle amaritudis: ⁊ tota fuit plēa melle dl'cedis ⁊ suauitis. vñ ipa ait Eccl. xxiiij. Spūs meꝰ sup mel dulcis ⁊c. Tertio hūit simplicitatē ouinā Ouis eñ nullū ledit sꝫ oibꝰ fuit. qr de lacte suo nutrit ⁊ de carne pascit ac de lana vestit. et silr b. vgo nullū vnq̄ lesit sꝫ nos nutrit suis doctrīs: pascit suis meritis: ⁊ vescit suis exēpl'. Ul' meliꝰ dicere possumꝰ ꝙ nos nutrit lacte sue dnotōis: pascit carne filij sui quā ipa generauit. de q ipe eiꝰ filiꝰ inqt Jo. vj. Caro mea vē est ci. Uestit ēt nos vestimēto grē in hoc secl'o. ⁊ glie in futuro. ⁊ ppt hoc dr Prouerb. vl. Oēs amici eiꝰ vestiti sūt duplicibꝰ. De illa qꝫ expōi pōt illd ps. cxxvij. Qui dat niuem sicut lanā ¶ Quarto dr ouis ppt obediētiā spōtaneā. Oues eñ mltū sūt obediētes voci pastoris: iux ild Jo. x. Oues mee vocem meā audiunt. Mag obediētia ē audire vocē dei pcipiētis maior audire vocē di ɔsulentis. sed maxia est audire vocē di inspirātis. Btā aūt vgo tāq̄ bona ouis di oibꝰ his vocibꝰ obediuit. pceperat eñ deꝰ ꝙ ter i āno festa solēnia celebrarent vt pꝫ Exo. 33. ⁊ oēs i hierl'm ascēderēt ad tēplū visitarēt. s. festo pasce: pētecost. ⁊ scenofegie. qd qdē pceptū ipa obfuauit. vñ puerum suū duodēariū secū duxit Lu. ij. Scdo obediuit do ɔsulēti. Seruare eñ vgitatē ñ ē pcepti sꝫ

cōsiliū. vn̄ dr. j. Cor. vij. De virginib⁹ p̄ceptū dn̄i nō hēo: ɔsiliū aūt do ꝛc. et istō ɔsiliū ipsa seruauit q̄ virginitatē deo vouit. et iō dixit āgelo Quō fiet istud: qm̄ virū n̄ cognosco. i. n̄ cognoscere ꝓpono Lu. j. Tertio obediuit deo inspiranti Cū ei angel⁹ Gabriel sibi aduētū filij dei nūciasset: illa tā grādia ꝛ tam insolita. s. ꝙ virgo cōciperet ꝛ pareret deū: credere n̄ potuisset nisi de⁹ sibi intri⁹ inspirasset. ꝛ iō diuine inspirationi adq̄esceēs cōtinuo obediuit di. Ecce ācilla dn̄i ꝛc. Propter hec tria p̄dicta p̄dixerat ei p̄r ei⁹ Dauid ps. xliiij. Audi filia ꝛ vide ꝛ inclina aurem tuā ꝛc. ¶ Quarto dr ouis xp̄i cognitōne mutuā. Oues ei cognoscūt pastorē: ꝛ pastor cognoscit oues suas. vn̄ saluator n̄r dicebat Jo. x. Ego cognosco oues meas: ꝛ cognoscunt me mee. Et silr cb̄is q̄ ait vbi s. Ego sū pastor bon⁹. cognouit m̄rē suā i vita sibi tāq̄ fili⁹ obediēdo: Lu. ij. Cognouit et in morte: eā discipulo cōmēdādo Joā. xix. Cognouit et p⁹ mortē: eā ad eternā glīam deducēdo: ꝛ ad suā dexterā collocādo. Bt̄a igit virgo fuit illa scā ꝛ imaculata ouis q̄ nob peperit illū imaculatū agnū de quo dr Joā. j. Ecce agn⁹ dei q̄ tollit pctā mūdi. Et Hiere. xj. ip̄e ait. Ego q̄si agn⁹ mansuet⁹ qui portatur ad victimā. vt em̄ dr Aug. Chr̄s xp̄s multa dict⁹ est agn⁹: maxie ꝓpter pietatē ꝛ mansuetudinē. Agn⁹ ei dr ab agnō grece qd̄ sonat pium latine. Agn⁹ nāq̄ oculo pio ꝛ mansueto aspicit suū occisorē. ꝛ ip̄e pi⁹ iesus oculo pietatis inspiciebat suos crucifixores: ꝛ ꝓ eis patrē orabat: Lu. xxiij. Itē pio oculo respexit latronē q̄ eū paulo ante blasphemauerat: et ait ei. Amē dico tibi qm̄ hodie mecū eris i paradiso Lu. xxiij. Itē dr agn⁹ xp̄s ꝓpter multas alias ꝓprietates. nā agn⁹ inter oīa alia aīalia maxie inuenitur innocēs: vt dr i li. de ꝓprie. re. ꝛ pōit Isi. xij. ety. Nullū em̄ ledit dēte: nec cornu: nec vngue ꝛ q̄cq̄d i eo reperit totū vtile ē. s. caro ad cibū: pellis ad variū vsū: pil⁹ ad indumētū: fimus ad terre impinguatōnē: vngula et cornu ad medicationem. Itē qn̄ vidit lupū gradū figit ꝛ sibi simplici vultu pci petit: capt⁹ ab hoste: ligat⁹ a carnifice nō se defēdit. et siue spoliet vellere siue cute sic aīal innocuū obmutescit. siue ei ducat ad pascua siue defe ratur ad victimā: nec gemit nec murmurat nec calcitrat: sed obedit. Que oīa dn̄o n̄ro ie su chr̄o optie applicari pn̄t. Sz breuitatis cā solū explanabo dictū Isid. vbi s. q̄ ait Latini agnū ab agnoscēdo putant dictū: eo ꝙ p̄ ceteris aīalib m̄rē suā noscat: adeo vt i magno grege stati ad balatū vocē noscat parētis. hec ille. Et silr dn̄s n̄r agn⁹ bon⁹ ꝛ pi⁹ i cruce pēdēs agnouit vocē m̄ris sue balātis. i. lachrymātis. vn̄ ei rn̄dit d. Mlier ecce fili⁹ tu⁹ Jo. xix. Et iō in Missa cātat Agn⁹ dei ꝛc. q̄si di. ecclesia. Agne dei q̄ agnouisti matrē sibi obediēdo miserere nob. Agne dei q̄ agnouisti m̄rē eā recōmēdādo miserere nob. Agne dei q̄ agnouisti m̄rem ei cōpatiēdo i cruce: ꝛ post mortē suā illā ad pacē eternā deducendo: dona nob pacē Silr ꝛ m̄r agnouit filiū in vtero eū nouē mēsibus fouēdo. Itē ex vtero: eū lacte virgineo nutriēdo. Agnouit i mōdo: sibi tāq̄ filio fiducialr impando. vn̄ ait Jo. ij. Vinū n̄ hn̄t. q. d. miraculū fac: aquā i vinū ɔuertēdo: ꝛ sic eis vinū impēde. Agnouit etiā eū i paribl'o ip̄m assocıādo. vn̄ Can̄. ij. inq̄t: Dilect⁹ me⁹ mihi. s. intēdit; ꝛ ego illi. Et eiusdē lib. ca. vij. iterū ait: Ego dilecto meo: ꝛ ad me ɔuersio ei⁹. Hec ē illa ouis dei q̄ impleuit p̄ceptū de duab tunicis: qd̄ hr̄ Lu. iij. vbi dr: Qui hz duas tunicas det vnā nō hn̄ti. Sicē em̄ ouis vnā sup abūdātē tunicā. s. pilorū dat tōsori: ꝛ aliā seruat sibi: Ita ista ouis benignissima q̄ in maxima abūdātia hz idumētū diuine grē: de illa nob oī anno/imo oī die cōicat. O igit ouis innocētissima fac etiā nos oues effici. i. fideles ꝛ inocētes. Oues em̄ dicūt fideles xp̄i: inocētie fruct⁹ dātes: vt pz p Inno. i c. i scriptur̄. in p̄n. viij. q. j. Itē oues appellant oēs boni chr̄iani: vt pz p glo. in ep̄la int claras sup v. oues. C. de sū. tri. ꝛ fi. ca. Fili⁹ em̄ tu⁹ missus ē ad oues q̄ pierāt: Mat. xv. et. ij. q. vij. §. ecce ōnsum. Fac vt sim⁹ de illr ouib de qb inq̄t pastor bon⁹ fili⁹ tu⁹ Joā. x. di. Alias oues habeo q̄ non sunt ex h ouili. s. iudaico. Trāssumptiue i c. hāc societatē. de pe. di. iiij. De illr inquā de qb idē fili⁹ tu⁹ dixit: Bon⁹ pastor aīam suā ponit ꝓ ouib suis. Jo. x. et xxiij. q. iiij. c. tres ꝑsonas: Fac vt filio tuo dicere valeam⁹ cū ꝓpha ps. lxxviij. Nos aūt popul⁹ tu⁹: ꝛ oues pascue tue ɔfitebimur tibi i secl'm: Amen.

In medio eccle: ꝛ sic laudabo te Ps. xxj. Alex. de ales sup ps. lxx. exponēs illa vba eiusdē ps. Testioniū in ioseph posuit/ ait: Joseph fili⁹ accrescēs: p̄ri charissim⁹ religios⁹ ē. in q̄ posuit de⁹ testioniū bonorū b. virgis: q: ꝓ votū castitatis ei⁹ virginitatē honorat/ ꝓ votū obediētie obediētiā ancille dn̄i/ ꝓ votū paupratis illi⁹ paupratē: q̄ (vt dr Hieron̄.) ita paup erat ꝙ colo ꝛ acu acq̄rebat vn̄ se ꝛ saluatorē mōi pascebat. Posuit et testioniū in ioseph q: ip̄a b. virgo ē testis ꝛ aduocata i ca nostrorū q̄ cā honorāt. vn̄ freq̄nt cātam⁹ de ip̄a Eia ergo aduocata n̄ra ꝛc. De h testionio dr de⁹ p̄r in ps. Et thron⁹ ei⁹ sic sol i cōspectu meo. i. bt̄a virgo q̄ ē thron⁹ veri salomōis chr̄i: ꝛ testis i celo fidelr Ibi ei testatr ꝛ allegat ꝓ nob. Vn̄ q̄dā scūs hō narrauit ꝙ cū q̄dā religiosi freq̄nt cāan

tes illaȝ antiphonā Salue regina: dicerent
ꝟbū illō Eia ḡ aduocata nr̄a ꝛc. pl'ies vide-
rāt i spū ipam mr̄eȝ dn̄i ante filij sui ꝓsterni
pn̄ciā: ꝛ ꝓ toti⁹ illi⁹ ordis cōseruatiōe ṕcari.
Hec ille. Et iō ordo nr̄ sp̄ studuit hanc beni-
gnā aduocatā magnificare. Et ip̄a bn̄dicta
mr̄ di h̄ vidēs dedit dotē suā tp̄alē quā hȝ i h̄
secl'o. s. loca tre sctē in māu ꝛ gubnatiōe ordi
nis nr̄i. Exq̄ inuit ꝙ ip̄a dȝ ab ordie isto sin-
gularit̄ magnificari ꝛ honor ipsius ꝛ filij sui
defendi. q̄propt̄ ego ordinis istius Fuul⁹ q̄t i
die dico hec ꝟgi ꝟba theat̄ nr̄i. s. In medio
eccl'ie. i. oīm chr̄ianoꝝ: laudabo te. Sup̄ q̄b
ꝟbis solū. vij. alias assil'atiōes ꝯtēplabimur
M Q̄ btā ꝟgo p̄ ebur figurata ē Assil'atio. j.
Ebur hȝ cādorē: ruborē: frigiditatē
ꝛ soliditatē. Cādor Fcat Marie puri
tatē ꝛ ꝟgitatē. ꝛ ideo ei dicit̄ Can̄. v.
Vēter tu⁹ eburne⁹ distict⁹ sapphy-
ris. Q2 ei vt dictū ē Ebur hȝ cādorē. sapphy-
r⁹ ꝟo hȝ colorē celestē. p̄ h̄ dat̄ itelligi ꝙ ei⁹
puritas ꝛ fuit cādidior q̄ȝ hūana. et celestior
q̄ȝ āgelica. vn̄ Ber̄. i ser assūpt. inq̄t. Si dili-
gēt̄ attēdas i Maria singl'as ꝟtutes: iuētes
singl'ares eē q̄ videbāt̄ cōes. q̄ eīm vl' āgelica
puritas ꝟgi illi audeat cōp̄ari: q̄ digna fuit
sacrariū fieri spūsscti et habitaculum filij dei.
Rubor aūt Fcat ei⁹ charitatē que in ip̄a nū-
q̄ȝ extingui potuit: iuxta illō Can̄. viij. Aque
mlte n̄ potuerūt extīguere charitatē. Et q̄ di
bolū p̄cussit ꝛ p̄forauit: iux̄ illud Judith. ix.
Percutiā eū labijs charitat̄ mee. Et q̄ ipsaȝ
ꝟginē decorauit ꝛ ornauit: iux̄ illō Cant. iij.
Ferculū fec̄ sibi rex salomon ꝛc̄. seq̄t̄. media
charitate ꝯstrauit. et eiusdē li. ca. ij. ip̄a inq̄t
Ordinauit i me charitatē. De ei⁹ āt charita-
te iq̄t Ber̄. Ip̄a ē ml'ier amicta sole q̄ velut
alteꝝ solē induit. q2 sic̄ ille sup̄ bonos ꝛ ma-
los indifferent̄ orit̄: ita ip̄a ṕterita merita n̄
discutit: sed oīb⁹ exorabilē ꝛ clemētissimā se
exponit ꝛ oīm necessitates āplissimo miseret̄
affectu. Frigiditas Fcat refrigeratiōeȝ spūs-
scti ꝛ extinctiōeȝ fomit̄. vn̄ dixit ille āgelus
Lu. j. spūssctūs sup̄ueniet i te. i. te ab oī estu
ꝯcupiē refrigerabit. vn̄ Aug. i ser. ānūci. ait.
Spūssctūs sup̄ueniet in te vt nec estū patia
ris libidis: ꝛ mr̄ sis creatoris. et subdit. Id-
circo q̄dē eīm di ꝟt⁹ obūbrat ne portans deū
fragilitas hūana succūbat: ꝛ vt estas corpis
nesciat quā di ꝟt⁹ obūbrat. Soliditas aūt
Fcat ꝯstantiā sue ꝟtut̄: que tanta fuit ꝙ lȝ tpe
passiōis chr̄i oēs Apl'i fuerīt cōfracti: ip̄a
tn̄ solida ꝛ firma p̄māsit. vnō figurata fuit.
iij. Reg. ix. vbi dr̄. Fecit sibi salomō thronū
de ebore ḡndē. Ip̄sa ei fuit thron⁹ di: q2 de⁹
in ip̄a req̄euit Eccl'i. xxiiij. et fuit de ebore: q2
solida ꝛ firma p̄māsit. et fuit grandis: quia
dignitas oēm angelicā dignitatē trāscendit

De ei⁹ aūt ꝯstātia inq̄t Amb. sup̄ Lu. Ma-
ria fugiētib⁹ apl'is an̄ crucē stabat ꝛ pijs ocu
lis vulnera filij spectabat. Scdi q̄ȝ Paral'.
ix. dr̄. Fec̄ salomō soliū eburneuȝ. i. chr̄s btāȝ
ꝟginē: q̄ fuit soliū ipi⁹ salomonis celestis. Et
iō illi inq̄t ꝓpha ps̄. xliiij. Sedes tua de⁹ i se-
culuȝ se. ꝛc̄. infra. a domib⁹ eburneis ex q̄b⁹
delectauerūt te fi. re. i ho. t. Astitit regina ꝛc̄
Ipi q̄ȝ ꝟgi inq̄t ei⁹ spōsus celestis. Can̄. vij.
Collū tuū sic̄ turr̄ eburnea De illa ēt dici p̄t
illō Thre. iiij. Candidiores sūt nazarei ei⁹ ni-
ue: rubicūdiores ebore ātiq̄ ꝛc̄. h̄ āt ebur ṕci-
osuȝ defert̄ de india: vt hr̄ Ezech. xxvij. vn̄
Virgil'. canit. India mittit ebur. De pulcri
tudie ēt ipi⁹ ꝟgis dicere possum⁹ illō Ouid
ij. metam. Impubesq̄ȝ genas ꝛ eburnea col-
la dec⁹ q̄ȝ. Ebur eīm Fcat. pulcritudinē. quia
res eburnee dicūt̄ pulcre vn̄ Virgl'. iij. geor.
canit. Hipodameq̄ȝ hūeroq̄ȝ pelops isignis
eburno. ꝛ Propti⁹ inq̄t. Siue lire carmē di-
gitis p̄cussit eburnis. i. eburneis. Sic̄ etiā
Tybull⁹ accipit di. Hanc ṕmum veniens
plectro modulat⁹ eburno. De ip̄a q̄ȝ virgie
bn̄dicta exponi posset moralit̄ illō Hester. j.
scȝ ꝙ tētoria reḡ Assueri q̄ erāt aerei color̄
et carpasini ꝛ hiacynthini sustentabant̄ fu-
nib⁹ byssinis ac purpureis: q̄ eburneis circu
lis iserti erāt: ꝛ colūnis marmoreis fulciebā
tur. sed breuitatis cā p̄ trāseo. N
Q̄ btā ꝟgo dr̄ dies Assil'atio secunda.
Ies dr̄ a dyon grece q̄d ē claꝝ la-
tie vt dī Isi. i li. etym̄. ꝛ Fcat b. vir-
gineȝ q̄ tota fuit celesti claritate p̄
fusa. Si eī alij scti dicūt̄ dies: iux̄
illō. j. Ti. v. Oēs vos filij luc̄ est̄ ꝛ filij dei
In q̄b⁹ tn̄ aliqn̄ fuit aliq̄ tenebra culpe. ml'-
ta forti⁹ illa dȝ dici dies in q̄ sp̄ lux diuia ef-
fulsit: ꝛ nūq̄ȝ aliq̄ tenebra locum hūit: vt ait
mgr̄ Iac̄. de voragie i li. b. ꝟgis: vbi etiā dr̄.
Si i isto mōo visibili corp⁹ apacū. i. tra: so-
li se n̄ interponeret: tūc sol sp̄ diē faceret ꝛ nū-
q̄ȝ nox eēt In Maria igitur nihil vnq̄ȝ fuit
opacū: nihil trenū: nihil rōni ꝯriū. ꝛ iō nulla
nox vnq̄ȝ ibi eē potuit: ſȝ sp̄ tāq̄ȝ dies lucida
radiauit. hec ille. Et allegat illō Zach. xiiij.
Erit dies vna q̄ nota ē dn̄o. Non dies neq̄ȝ
nox. i. n̄ vicissitudo dieꝝ ꝛ noctiū. Ista tal' di
es q̄ nūq̄ȝ hūit noctē ē b. ꝟgo Maria. q2 sic̄
dr̄. Sap. vij. Hec ē speciosior sole. Ex q̄bus
ꝟbis ṕdict⁹ doctor aut n̄ ꝯcludit itentū: aut
necesse ē ꝯcludere ex eis ꝙ ꝟgo lucidissima
nūq̄ȝ obscurata fuit p̄ originale peccatum.
De isto etiā die dr̄ ps̄. xviij. Dies diei eructat
ꝟbū: ꝛ nox nocti idicat sciaȝ: Chr̄s ei fuit de-
ꝟbū: ꝛ nox nocti idicat sciaȝ: Chr̄s ei fuit de
es et btā ꝟgo fil'r. Qn̄ igit̄ in sil' erant ꝛ mu
tuo loq̄bant̄: tūc dies cū die erat: ꝛ dies diei
verbū eructabat. Ecōtra ꝟo Adam erat nox
et Eua sil'r: ꝛ ambo sciaȝ dei voluerūt hic. et

Dies bz tres partes pncipales

D

et ideo tunc nox nocti indicauit sciam. ¶ Sz notandu est q dies hz tres ptes pncipales. Prima mane appellat a mene qd est bonu. q2 nihil est luce meli9: vt ait Isi. i li. eth. Et hec ps est finis dormitois: initiu opatiois: hora sobrietatis z celebrate digestiois: vt dr i li. de p. pri. re. Que oia optie quenium b. vgini. Na p mo fuit finis dormitois. Petores ei dormiunt in pctis. iux illd. j. Thess. vl. Qui dormiunt nocte dormiut. Ipsa igit vgo bndicta e finis dormitiois: q2 fine fecit vicijs z pctis. Un Hiero. in ser. assupt. de illa inqt. Dedit celis gliam: terris deu paceqz refudit: gentibz fide: vicijs fine: vite ordine: ac moribz disciplina. Scdo est initiu opatiois. ante aduentu em suu hoies bn opari no poterat. q2 demones eos ipediebat. sed ipa demoes ipedientes expulit z hoies ad bn opandu expeditos fecit. iux illd ps. Ort9 est sol. i. vgo Maria: z qgregati st. s. demoes: z i cubilibz suis collocabunt. s. in iferno. z exibit ho ad opus suu: z ad opatione sua vsqz ad vespam. Tertio fuit mane sobrietatis. Habuit em magna sobrietate in vbo. q2 rarissime repit fuisse locuta. vn glo. sup Lu. ait. Si Maria iuenit ante pceptu apli tacuisse: debem9 post pceptu Apli magis doceri qz docere. Habuit et sobrietate in cibo. Un inqt Amb. i li. d vgi. Si Maria esuriebat: cibz pleruqz obui9 q morte arceret: no delitias mistraret. Habuit qz sobrietate i actu licito: sic est mrimonialis copl'e: a q voluit abstinere z vgitate seruare. sciebat em vera esse snia3 Ouidij di. in eplis. Est virtus placitis abstinuisse bonis. ¶ Scda ps diei est meridies. q qde ceteris horis e magis calida: magis sicca: magis clara: z magis eqlis siue media. q2 tuc sol e in medio celi z eqlit ab ortu z occasu videt distare: vt dr i li. d p.p. re. vbi et hz q meridies d: qsi media dies: vel qsi mera dies. q2 tunc clarior z purior est sol qn de medio celi rutilat: z totu orbe illuinat pari claritate. Bta igit vgo dr meridies. q2 ceteris sctis est magis calida. i. di amore accesa: imo tota fuit in igne amoris couersa: vt ait Hiero. in ser. ad Eusto. Ite fuit ceteris sctis magis sicca. i. ab omi huore qcupie penit9 aliena. vn vocat tra sities: iux illd Esa. liij. Et sic radix d terra sitieti. Fuit etia ceteris sctis magis clara. i. luce diuie sapietie magis plena. vn Apoc. xij. vocat mlier amicta sole. i. sapie diuie spledore. Na sic dr Beda. qn b. vgo Elisabeth salutauit: spussctus ipi Elisabeth sciam pntiu: pteritoz: z futuroz dedit. Pntiu qde q2 ipa3 dei matre esse cognouit: z fructu vetris sui esse bndictu pdicauit. Preteritoz aut: q2 qsensu Marie credetis intellexit. Futuroz vo: q2 a dno pficie da q illi dicta fuerat anuciauit. Deinde subdit Beda. Quis g dicere vl' extimare sufficiat q tuc gra spusscti dei genitrice repleuerit: cui tata i mre pcursoris lux celestis emicuerit. Est etia media. i. mediatrix iter deu z nos effecta. de q medio inqt Ps. Suscepim9 de9 miscdia3 tua in medio tepli tui. i. in vtro vginali. Et itez. De9 aut rex nr an secl'a opat9 e salute i medio tre. i. i Maria vgie. ¶ Tertia ps diei dr vespa a qda stella occidetali q dr vesper9 siue hesper9: q sole occidente seqt z tenebras seqntes comitat. vt dt Isi. vbi s. z ponit in li. d ppri. re. vbi etia dr q hora ista dr sero a ianuis clausis siue seratis. q2 qn venit vespa fores serant: vt oia in domo maneant tutiora. In hora aut vespertina ho a labore reqescit: mercede3 accipit: z in domo se recolligit. Et silr b. vgo taqz hesper9 sp sole. i. chrm comitata est. z sero. i. in fine vite qtuor suis fidelibz facit. Primo naqz a laboribus suis eos qescere fac: iux illd Apoc. xiiij. Amodo em ia dt spus vt reqescat a laboribz suis zc. Scdo eis mercede tribuit Illa em merces est fruct9 vetris sui. i. ei9 bndict9 fili9 iuxta illd ps. cxxvj. Cu dederit dilectis suis somnu3 ecce hereditas dni filij merces fruct9 ventris. Tertio cu deuotis suis cena facit. i q cena ill' apponit pane vite: illu. s. q ait Jo. vj. Ego sum panis viu9 q de celo descedi. Illum etia pane de q dr Eccl. xv. Cibabit illu3 pane vite z intellect9. Apponit etia cibu delectabile. i. seipam: q ait Eccl. xxiiij. Qui edunt me adhuc esuriet: z q bibut me adhuc sitiet. Apponit etia diuersa cibaria. i. diuersas refectiones z gaudia. Un pverb. vlt. dr. Dedit cibaria ancill' suis. Quarto deuotos suos i domu celeste itroducit. z ido vocat porta paradisi z fenestra celi. Un canit eccl'ia. Intret vt astra flebiles celi fenestra facta es De ista die exponi moralr pot illd qd dicut Iuriste: lz ad aliu ppositu. s. q dies interpellat p hoie extra d loca. c. vl. z. C. d q. z comit. stip. l. magna. O igit chriani memetote diei hui9 in q egressi estis d egypto. s. pcti. z de domo fuitutis. s. diaboli. Exo. xiij. Hec em dies boni nucij. iiij. Reg. vij. Hic e sctus dies dni Neem. viij. z ij. Esd. ix. Hec e dies qua fec dns: exultem9 z letemur in ea: ps. cxvij. O sctissima dies in q vificata fuit pphia dauid di. ps cxxvij. Fecit sole in ptate diei. Sol em iusticie chrs in ptate dat9 est sue genitricis. Sed heu q2 multi indeuoti b. vgis pnt ..cere illd Lu. xxiiij. Inclinata e ia dies. Uob aut o deuoti dico illd Rhom. xiij. Nox pcessit: dies aut appropinquit: abijciam9 g opa tenebrarum zc. Ecce nuc dies salutis. ij. Cor. vj.

Q

Q bta vgo dr fons. Assimilatio. iij.

F Ons est b. vgo Maria: iux illd Can. iiij. Fons hortoz pute9 aqz viuentiu3.

R

oo

q̄ fluūt impetu d̄ libano. In qb' v̄bis nota-
ri pōt q ipsa hʒ hortū: campū: z viridariuʒ.
ita q q̄ ad hortū ipa est fons: q̄ ad campuʒ ē
pute' aqz viuentiū: viridariū v̄o fluuius q̄
Maria fluit cū impetu. Per hortū autē significant
fons hortorum boni z btē v̄gis deuoti q̄ sensus suos clause
runt. De q̄libet em̄ bona aīa sponsa dei pōt
dici illd̄ Cant. iiij. Hort' ɔclusus fons signa
tus zc. Debet em̄ claudere os suuʒ a vanis
v̄bis: z man' suas ab opib' prauis. z sic de sin
gulis sensib' corpalib'. z tūc erit hort' ɔclu
sus. Item debet sigillare cor suū a cogitati-
onib' imūdis. z tūc erit fōs signat'. In isto
aūt horto sunt herbe virentes z redolētes. i.
sctē v̄tutes z deuote meditatōes. Sunt etiā
flores. i. mūde affectiones. Ibi etiā crescunt
arbores folia viretia z fruct' suaues hn̄tes
Per arbores aūt intelligunt diuine ɔtēpla-
tiones in altū se erigētes. p folia aūt scrā ver
ba. z p fruct' bona opa. Et iō subdit in p̄di-
cto ca. Emissiōes tue padis'. Sʒ notanduʒ
q nec iste herbe: nec flores: nec arbores p̄nt
fructificare nec crescere nisi iste fons v̄ginal'
mittat eis aquā sue grē. Aduenietē autē aq̄
isti' fontis: herbe v̄tutū z sctōz desideriōz
crescūt. q2 b̄ndictionē ab isto fonte accipiūt
vn̄ Heb. vj. dr. Terra sepe venientē sup se
bibens imbrē: z generās herbā optimā illis
z qb' colit accipit b̄ndictioneʒ a deo. Flores
etiā crescūt: q2 mūde affectiones mag' redo
lent corā deo: iuxta illd̄ Cant. ij. Flores appa
ruerūt: vinee florētes odorē dederūt. Arbo-
res etiā pducūt folia sctōz v̄boz z fructum
bonoz opez. Vnd̄ Hiere. xvij. dr. Erit foliū
ei' viride z in tpe siccitat' nō erit sollicitum:
S nec aliq̄n desinit facere fructū. Et iō b̄n dr q
Puteus ipa est fons hortoz. Per campos aūt intel-
aquaz ligunt mali z pctōres q̄ nō h̄nt aliquā clau-
surā: nec in ore suo. q2 illud laxant ad detra-
ctōnes. nec in manib' suis. q2 illas extendūt
ad illicitas opatiōes. nec in corde suo. q2 ibi
recipiūt imūdas cogitatiōes. Et de talib' dr
Prouer. xxiiij. Per agrū hoīs pigri trāsiui
z p vineā viri stulti: z maceria lapidum erat
destructa. Vn̄ q2 nō hʒ aliquā clausurā nec
maceriā: ideo male bestie. i. demones vadūt
z veniūt in cor ei'. Ad qd̄ exponi pōt illd̄ Job
xx. Vadent z veniēt sup eum horribiles. Et
qm̄ tales male bestie vadūt z veniūt: iō her
bas cōculcāt: flores dissipāt: ac fruct' deuo-
rant. q2 [illegible]s v̄tutes z affectiōes ac desideria
z cūcta bona opa destruūt z ɔsumunt: ita q
oīa efficiunt arida z mortua. Vn̄ Esa. xv. dr
Aruit herba. s. redolentiū v̄tutū: z defec ger
men. s. bonoz opez: z vitor oīs interijt. s. vi-
rentiū affectionū. Sed tn̄ istis cāpis in qb'
sunt oīa arida z mortua btā v̄go sepe est pu
te' aqz viuentiū. Aq̄ em̄ eius sunt viuētes

q2 faciūt reuiuiscere in corde oēs mortuas
volūtates: z virere oēs aridas affectiōes: et
ɔñter fructificare p bonas opatiōes. Vn̄ in
qt' Ps. Et cāpi tui replebunt vbtate. Et iōo
b̄n dr pute' aqz viuētiū. Iste sunt ille aq̄ vi-
uentes de qb' dr Ezech. xlvij. Oīa ad q̄ vene
rit torrens viuēt. ¶ Per viridariū v̄o itel
ligit padisus: in q̄ sunt diuersi flores. s. rose Item
martyz: viole cōfessoz: z lilia v̄ginuʒ. Item Maria
diuerse arbores. Quidā em̄ ibi sunt q̄ fuerūt fluuius.
vt cedri' p eminētē vitā. Alij vt cypressus p
odoriferā famā. z sic de singul'. Quas gra-
tias ɔsecuti sūt mediāte v̄gie. Vn̄ ipa dice-
re pōt illd̄ Eccs. ij. Feci hortos z pomeria z
seui ea cūct' generib' arboz. In isto virida
rio siue pomerio v̄go btā spaciat mō inter li
lia v̄ginū: mō īter violas cōfessoz: mō inter
oliuas p̄riarchaz: q̄ fuerūt dediti opib' mise
ricordie. mō int' palmas aploz: q̄ totū mun
dū fugauerāt. mō īter cedros p̄latoz: q̄ fue
rūt eminētes dignitate. mō īter cypssos reli
giosoz: q̄ odore sue puritat' serpētes. i. dmo-
nes a se fugauerūt. In istō āt viridariū si-
ue pomeriū iste fons siue fluui' mittit aq̄s
suas cū impetu. i. largit z abūdanter. Ad h̄
aūt q fluant aq̄ cū impetu tria reqrunt. s. q
de alto veniāt: q in abundantia fluant: et q
nullā resistētiā inueniāt. Istas igit aq̄s iste
fons siue fluui' celest' effluere facit in viri-
dariū padisi a mōte altissimo trinitat': z fa
cit eas effluere in abundātia maxima pleni-
tudis. q2 nullū pcti obstaculum inueniūt in
btis Et iō b̄n dr: q̄ fluunt impetu de libano.
De ist' etiā aq̄s exponi pōt illud ps. xlv. Flu
minis īpetus letificat ciuitatē dei. ¶ Sed v̄t
p maiori declaratione p̄dictoz pulcruʒ erit
videre q̄lis est iste fons v̄ginalis: et q̄les sūt
aq̄ ei': et q̄liter iste fons diuidit. Circa p̄mū
aūt est notādū q iste fons est signatus z apō
deū positus ac i fluuiū cōuersus ppetuusq;
et dulcs ac amenus. Primo dico q est fons Quomō
sigat': iuxta illud Cant. iiij. Hort' ɔclusus maria est
soror mea spōsa: hort' cōclusus fons signa- fons si-
tus. Bis aūt dr hort' conclusus. et semel: si- gnatus.
gnat'. Intellectus em̄ v̄ginis fuit hor' dei.
q2 plen' erat fide z dei cognitōe. Affect' ei'
fuit hort' dei: q2 plen' erat amore dei. Vter'
eius fuit fons dei q2 plen' erat aq̄ celestis
grē. De' igit clausit ei' intellectū: vt nihil in
ipm intrare posset igrātie vl' erroris. Clau-
sit etiā ei' affectū: vt nihil in ipm itrare pos-
set mūdani amoris. Signauit v̄o suū vte-
rū sigillo v̄ginal' pudoris. Scdō fuit fons
apō deū posit'. vn̄ Ps. inq̄t deo. Qm̄ apō
te est fons vite: z in lumie tuo videbim' lu
mē. Est em̄ fons: q2 refrigerat ab estu cōcu-
piscētie. ē et vite: q2 viuificat a morte letal'
culpe. z est lūinosus: q2 in fundit nob lumen

cognitiōis diuīe. ꝛ ē apō deū posit⁹: ꝛ iō co/piose pōt effluere. Tertio est fons i flumē cō/uersus: iuxᷓ illō Hester.xj. Paru⁹ fons cre/uit in flumen maximū: ꝛ in aq̄s plīmas re/dūdauit. Ipsa eī̄ fuit paru⁹ fons i sua hūi/li ꝯuersatione ꝛ reputatiōe. sed creuit in flu/mē maximū in filij dei ꝯceptōe: ꝛ redūdauit in aq̄s plīmas i sua in celū glīosa assūptiōe vbi intātū redūdat ꝙ de sua plenitudine nō cessat effluere: ꝛ illis q̄ sunt foras.i.q̄ adhuc sunt in exilio: ꝛ ill'q̄ sunt in plateis celestꝭ hie/rusalē iuxᷓ illud Prouer.v. Deriuenť fontes tui foras: ꝛ in plateis aq̄s tuas diuide. Acci/piť aūt aliq̄n flumē ꝓ aq̄ supabūdātia. vt.ff. de aq̄ pluu.ar.l.j.§. deniq3 ait. Que q̄dem aq̄ celestꝭ supabūdantia fuit in ipsa ꝟgine. ꝛ iō eā nob cōicauit abūde. Quarto est fōs ꝑpe/tu⁹. iuxᷓ illud Esa.lvj. Erit q̄si hort⁹ irrigu⁹: ꝛ sic fons aq̄ꝝ cui⁹ nō deficient aque. Amor nāq3 mūdi nō est ꝑpetu⁹ sed cito labiť. q2 est sic aq̄ cisterne. Vn̄ ꝯq̄riť deus Hiere.ij.di. Me dereliq̄rūt fontē aque viue: ꝛ foderunt sibi cisternas dissipatas q̄ ꝯtinere nō valēt aq̄s: Mūdus.eī̄ est sic cisterna pforata q2 nō h3 ꝯsolatiōnē verā: sed fictā. nec ꝑmanen/tē: sed cito effluentē. nec plenā: sed vacuā. iu/xta illō.ij. Joā.ij. Mūdus trāsit ꝛ ꝯcupia/ei⁹. Quīto est fons dulcꝭ ꝛ amen⁹. Sed no/ta ꝙ fons de mari oriť. sed ꝑ meat⁹ subterra/neos dulcorať. ꝛ sic ipsa aq̄ dulcorata fonti imittiť: ꝛ potabil' reddiť. Et sīl'r ipa bn̄dicta ꝟgo de ꝑplō iudaico amaricato ꝑ pccm̄ ori/ginale fuit orta. sed tn̄ sine ipsi⁹ pcti origina/lis amaritudine fuit cōcepta. q2 ꝭm aliq̄s in lumbis parentū fuit semē q̄ ipa debebať cō/cipi purgatū. ꝛ sic ipa gr̄a dei ꝓueniēte ꝛ scī/ficāte sic totalitᷓ fuit dulcedine repleta ꝙ vn/diq3 emisit aq̄s dulcissimas gr̄aꝝ. Vn̄ de ꝑ/genitorib9 btē ꝟginis fuit ꝟificatū illō Ju/dith.vij. Fontes amari dulcorati sunt ad bi/bendū. ¶ Scōo ꝑncipalitᷓ est videndū qua/les aq̄s h3 iste fons. Et rn̄deť ꝙ aq̄ ipius sūt valde ꝟtuose. Nā mltiplicē hn̄t ꝟtutē. Pri/mo nāq3 hn̄t ꝟtutē refrigeratiuā. Et iō val/de grate sūt aīe sitiēti.i. deū desiderāti Juxᷓ illō Prouer.xxv. Aqua frigida hoī sitienti. Sed notandū ꝙ aq̄ fontꝭ in estate est frigi/da ꝛ in hyeme ē calida: ꝛ maxīe aq̄ putei: q̄ ēt dr̄ fons. Et sīl'r b. ꝟgo in estate ꝓspitatis dat aquā frigidā.i. gr̄am refrigeratiuā: ne mēs nimis inardescat terrenoꝝ affectib9 In hye/me ꝟo aduersitatꝭ dat aquā calidā. id ē gra/tiā inflāmantē: ne mens aduersitatib9 ꝑssa a dei amore tepescat. Ipa aūt in aduersitate fuit feruentior: q: iuxta crucē stabat. In ꝓ/spitate ꝟo hūilior. q2 dei ancillā se noīabat. Scōo hab3 ꝟtutē eleuatiuā. Vn̄ pōt dicere illud Joā.iiij. Aqua quā ego dabo fiet in eo fons aq̄ salientꝭ in vitā eternā. Sed nota ꝙ aq̄ quantū descendit tantū etiā ascendit. Et sīl'r aq̄ gr̄e tantū hoīem subleuat ad celestia q̄ntū ipse descendit despiciēdo infima ꝛ ter/rena. Sunt aūt q̄dā q̄ retinēt sibi necessaria ꝛ supflua ꝛ nihil paupib9 largiunť. Et talis erat ille diues q̄ induebať purpura ꝛ bysso: vt dr̄ Lu.xvj. Quia igiť isti nihil descēdunt ideo nihil ascendūt. Alij sunt q̄ retinēt neces/saria ꝛ supflua: dant tn̄ p̄tē supfluoꝝ paupi/bus. de q̄b9 dr̄ Lu.xj. Qđ supest date elemo/synā ꝛ ecce oīa mūda sunt vob. Et isti q2 paꝝ descendūt: iō etiā paꝝ ascendūt. Alij ꝟo sūt q̄ dant paupib9 oīa supflua: ꝛ sibi retinēt ne/cessaria. De q̄b9 dr̄ Luc.iij. Qui habet duas tunicas det vnā nō hn̄ti. Vna eī̄ est tunica necessitatꝭ ꝛ alia supfluitatꝭ. Tunica aūt ne/cessitatꝭ pōt retineri. supfluitatꝭ ꝟo d3 paupi/bus erogari. Et isti multū ascendūt. q2 etiā3 multū descendūt. Alij autē oīa relinquūt tā necessaria q3 supflua. ꝛ se amōre dei paupes faciūt. sicut fecerūt aplī qui dixerunt christo Mat.xix. Ecce nos reliq̄m⁹ oīa ꝛc̄. Et ō hiis multi inueniunť viri pfecti q̄ mūdo totalitᷓ renūciantes ꝛ religiōnē intrātes votū paupꝫ tatis faciūt. Et isti q2 maxīe descēdunt: etiā3 maxīe ascēdunt.s. vsq3 ad chr̄i societatē: ꝛ vs/q3 adiudicariā ptātem. Vn̄ Matt.xix. inq̄t ipe saluator. Amen dico vob ꝙ vos q̄ reliq̄/stis oīa ꝛ secuti estis me: in regeneratōe cum sederit fili⁹ hoīs in sede maiestatꝭ sue: sede/bitꝭ ꝛ vos sup sedes iudicātes duodecim tri/bus isrl'. Tercio h3 ꝟtutē viuificatiuā: quā desiderabat hūanū gen⁹ añ hui⁹ ꝟgis aduē/tū: dicēs illō Nūe.xx. Dn̄e deus me⁹ exaudi clamorē ꝑplī mei: ꝛ api eis thesauꝝ fontꝭ aq̄ viue. Et dicit: api. q2 desup ꝛ a deo est hmōi aq̄ effusio ꝛ emanatio. q̄ fluxit in btām ꝟgi/nē a supiori.i.a spūsctō. Vn̄ Lu.j. dixit ei an/gel⁹. Spūssctūs supueniet in te ꝛc̄. Ipa aūt bn̄dicta ꝟgo cōicauit eam nob inferiorib9 et nos viuificauit. Vn̄ illi dicere possum⁹ illō Neemie.ix. Tu viuificas oīa hec. Oīes ḡ q̄ volūt viuificari accipiant de aq̄ isti⁹ bn̄di/cti fluminis. Oīa eī̄ flumina de iure gentiū sunt publica. ff. de adq̄.re.do.l.adeo.§. ꝙ si toto alueo. de q̄ etiā tangiť in.l.iiij.ff. de re. di. Et iō in flumie publico oib9 nauigare li/cet. ff. vt in flu.pu.na.li.ꝑ totū. Quarto ha/bet ꝟtutē irrigatiuā ꝛ germinatiuā. De irri/gatōe dr̄ Gen.ij. Fons ascēdebat de t̄ra irri/gans vniuersam supficiē terre. De germina/tione aūt dr̄ Esa.lv. Descendit imber de ce/lo ꝛ vltra nō reuertiť. sed inebriat terrā ꝛ ger/minare eā facit. Dicit āt saluator Mar.iiij. ꝙ terra ꝑmo germinat herbā. deinde spicā. ꝛ postmodū plenū frumētū in spica. Iste eī̄ fons celestꝭ terrā aīe nr̄e facit ꝑmo germina/

Quales aquas habuit maria.

re herbã.i.dei timorẽ:q̃ ẽ p̃ncipiũ noue vite
Deinde spicã.i.pniam asperã. ⁊ postmoduz
plenũ fructuz in spica.i. charitate. Qꝛ sic dr̃
ad Rhom.xiij. Plenitudo leg̃ est dilectio.
Quito hꝫ ꝟtutẽ mũdatiuã. Nã in isto fõte
mũdant̃ ⁊ lauant̃ actiui ⁊ ꝯtẽplatiui.⁊ etiaz
ipi pctõres imũdi. Vñ Zach.xiij.dicit̃.Erit
fons patẽs dom⁹ Dauid hĩtantibꝫ hierl'm ĩ
ablutionẽ pecoꝛis ⁊ mẽstruate. Per Dauid
em̃ q̃ interp̃tat̃ manu fortꝭ:ĩtelligunt̃ actiui
Per hierl'm ꝟo q̃ interp̃tat̃ visio pacis intel
ligunt̃ ꝯtẽplatiui. Nomĩe aũt pecoꝛis ĩtelli/
gunt̃ illi q̃ cõmittũt pctã moꝛtalia carnalia:
Noie ꝟo mẽstruate intelligunt̃ illi q̃ cõmit/
tũt pctã moꝛtalia spũalia. Oẽs em̃ in isto fõ/
te celesti dñt lauari Nã actiui qñ cõmittunt
aliquã negligentiã. Contẽplatiui qñ peccãt
ꝑ aliquã inanẽ gl'iaz siue ineptã leticiã.⁊ pec
catoꝛes tã carnalia q̃ꝫ spũalia pctã cõmittẽ/
tes hñt in aĩa ml'tiplicẽ maculã.⁊ ido in isto
y fonte dñt extergere illã. ¶ Tertio p̃ncipal'r
Quomõ Maria fons di/uiditur est vidẽdũ q̃liter iste fons diuidit̃. Et rñdet
q̄ diuidit̃ in q̃ttuoꝛ capita.vt ptꝫ Geñ.ij.Et
h̃ idõ qꝛ de ꝟgine bñdicta egressus est chr̃s q̃
in nos fluxit q̃ttuoꝛ maxĩa bñficia.s.creatio
nis:recreatõnis:iustificatiõis ⁊ gl'ificatiõis
Et ista dicũt̃ flumĩa Qꝛ flumẽ ciuitati ĩ quã
fluit q̃ttuoꝛ bñficia inferre ꝯsueuit. Nã ne/
cessaria apportat:superflua exportat:soꝛdes
abluit:⁊ sitim extinguit.Bñficiũ em̃ creati/
onis oĩa necessaria generi hũano ꝺportauit.
Bñficiũ recreatiõis oĩs sup̃flua expoꝛtauit:
oĩa.s.pctã ⁊ oꝑa diaboli.Bñficiũ ꝟo iustifi/
catõis oĩa ĩmũda abluit.Bñficiũ aũt gl'ifi/
catiõis sitim extinguit:iux̃ illõ Ps.Jnebria
bunt̃ ab vbertate domus tue:⁊ toꝛrente vo/
luptatis tue potabis eos.

Q̃ btã ꝟgo dr̃ nauis Assimilatio.iiij.

z Nauis dr̃ bñdicta mr̃ dei ml'tiplici
Maria dr̃ nauis. rõne. Primo rõne cause efficientꝭ.
qꝛ tota trinitas eã fecit ac fabrica/
uit. Nã de⁹ pr̃ in ea posuit suã po/
tentiã inq̃ꝫtũ potentiã diuitatꝭ receptiuã illi
ꝯtulit. Fili⁹ aũt in ea posuit suã sapiam inq̃ꝫ
tũ sigillũ ꝟgitatꝭ integꝑ ꝟuauit. Spũs ꝟo
sctũs in ipa posuit gr̃az suã inq̃ꝫtũ plenitu/
dinẽ gr̃e sibi dedit. Et idõ de q̃libet ꝑsona di/
uina dici põt illud.ij. Paral'.xx. Particeps
fuit vt faceret nauẽ q̃ iret in tharsia. Scdõ
dr̃ nau[...]rõne cause marial'. De materia em̃
h⁹ nauis hr̃ Eccĩ.xxiiij.vbi ipa ait. Quasi ce
drus exaltata sum ĩ libano. Est igit̃ ista na/
uis facta de cedro ꝟginitatꝭ q̃ cedrus facit
ipam deo gratã ⁊ odoꝛiferã.⁊ ei⁹ carnẽ ꝟua/
uit incoꝛruptã. Jtẽ facta est de cyp̃sso chari/
tatꝭ q̃ cyp̃ssus est tãte foꝛtitudĩs ⁊ soliditatꝭ
q̄ nulli oneri cedit. Et sil'r charitas b.ꝟgis
nulli tribulatiõi vnq̃ꝫ cedere potuit.iux̃ illõ
Cañ.viij. Foꝛtis ẽ vt moꝛs dilectio. Et ibidẽ
Aq̃ ml'te nõ potuerũt extinguere charitatẽ.
Jtẽ facta est ꝺ oliua pietatꝭ q̃ sp̃ viret. qꝛ ei⁹
pietas nũq̃ꝫ alicui deest:nec in vere iuuẽtutꝭ
nec in autũno senectutꝭ: nec in hyeme tribu/
latiõis:nec in estate alicui⁹ mali feruoꝛꝭ. Fa
cta est etiã de platano hũilitatis. Est em̃ pla
tanus arboꝛ amplissima.⁊ hũilitas sic btãz
ꝟginẽ amplissimã fecit q̄ illũ in vtero suo re
cepit quẽ celi capꝫ nõ pñt. Nã sic dic̃ Berñ.
Maria ex ꝟginitate placuit:sed ex hũilitate
ꝯcepit. Tertio dr̃ nauis rõne cause foꝛmalis
Foꝛma em̃ nauis est:qꝛ sup̃i⁹ est apta:infeꝛi
us clausa:in p̃ncipio stricta:in fine angusta
⁊ in medio lata. Et sil'r b.ꝟgo fuit sup̃i⁹ ap/
ta ad amoꝛẽ celestiũ.infeꝛi⁹ clausa ad amoꝛẽ
t̃renoꝝ. Fuit etiã in p̃ncipio stricta.qꝛ ĩ ini/
tio natiuitatꝭ filij ⁊ parturitõis sue coꝛ eius
fuit strictũ afflictiõe:intelligẽs q̄ Herodes
volebat filiũ suũ occidere.vñ necesse habuit
ĩ egyptũ fugere. Fuit q̃ꝫ in fine.s.vite filij sui
angusta.qꝛ gladio passiõis ei⁹ fuit vulnera/
ta. Fuit etiã in medio lata.qꝛ toti⁹ trinitatꝭ
nobile triclinĩũ est. Dr̃ nauis effecta. Quar/
to rõne cause final'. Est em̃ facta vt deũ in ce
lo ad terrã poꝛtaret.iux̃ illõ Prouer.vlt. Fa
cta est velut nauis institoꝛis delonge poꝛtãs
panẽ suũ. Jste est ille pãis q̃ ait Joã.vj. Ego
sum panis viu⁹ q̃ de celo descẽdi Quẽ panẽ
nob b.ꝟgo delõge poꝛtauit. Jsta em̃ dictio
delõge:dr̃ distantiã locoꝝ.qꝛ de celo ad t̃raz
est maxĩa distãtia. Vel dr̃ distãtiã meritoꝝ.
qꝛ nl'la nr̃a merita meruerũt vt de⁹ hõ fieret
Vel dr̃ distantiã statuũ. Cũ em̃ tres fuerint
stat⁹ hoĩs. Vn⁹ añ pctm̃ sub inocẽtia Scdõs
post pctm̃ sub culpa ⁊ pena. Terti⁹ sub gr̃a
⁊ Quart⁹ erit sub gl'ia. Chr̃s carnẽ hũanaz
accepit delõge.i.de p̃mo statu hũane nature
q̃.s.fuit sine pctõ ⁊ sub inocentia. nihilomi/
nus tñ de singul' statibꝫ chr̃s aliq̃d accepit.
Nã de p̃mo accepit ĩmunitatẽ.ꝺ scdõ pena/
litatẽ. de tertio gr̃e plenitudinez. de q̃rto ꝟo
gl'iosam fruitionẽ.qꝛ ei⁹ aĩa btã fruebat̃ di
uinitate. Ad istũ panẽ comedendũ ipa ꝟgo
nos inuitat dicẽs illõ Prouer.ix. Comedite
pa nẽ meũ:⁊ bi.vi.qd̃ mis.vo. Jdem aũt vo/
cat̃ vinũ ⁊ panis.s.chr̃s. Jp̃m aũt vinũ btã
ꝟgo miscuit qñ aquã hũanitatis vino diui
nitatꝭ vniuit.cũ.s.de suis purissimis sangui
nibꝫ materiã hũanitatis deo mĩstrauit. Pa
nẽ q̃ꝫ istũ ipa fecit.⁊ h̃ significatũ fuit ꝑ illã
mulierẽ de q̃ inq̃t saluatoꝛ Mat.xiij.q̄ tria
sata farine miscuit.qꝛ b.virgo cooꝑante gr̃a
spũssctĩ coꝛp⁹ ⁊ aĩam ac diuitatẽ in chr̃o vni
uit. Fermẽtũ aũt in hac cõmixtiõe fuit fides
ipi⁹ ꝟgis bñdicte. Quinto dr̃ nauis rõne ar
boꝛis q̃ in ista naui erecta fuit. de q̃ arboꝛe

dr Ezech.xvij. Cedrũ de libano tulerũt vt fa/ceret malũ. Ista arbor fuit chrs q̃ in ista na ue ṽginis fuit erect⁹: q̃ assimilat̃ cedro nõ solũ ꝓpt̃ sui sublimitatẽ: ſ ʒetiã ꝓpt̃ fruct⁹ q̃litatẽ. Poma ei cedria i aliq̃ sui pte sr̃ dulcia: i ali/q̃ acerba: ꝛ in al: q̃ int̃ dulce ꝛ acerbũ sũt me/dia. p q̃ fcant̃ tres in chr̃o nature. nã in chr̃o est diuitas dulcissima: caro q̃ fuit amaritu/dine plẽa: ꝛ aĩa q̃ fuit dolore repleta inq̃ʒtuʒ sue nature relicta patiebat̃. ꝛ erat dulcedine plena inq̃ʒtũ diuitate fruebat̃. Sexto dr na/uis rõne veli qḋ ibi appensũ fuit. s. chr̃s. de q̃ velo exponi põt illḋ Ezech.xxvij. Byssus va ria d̃ egypto ꝯtexta est tibi i velũ. Dr̃ ãt istḋ velũ fuisse variũ. qꝛ pictũ fuit de colore albo rubeo: ꝛ aureo. Ex carne eñi chr̃i fluxit color alb⁹ ꝓpt̃ suã puritatẽ. ex aĩa color rube⁹ ꝓpt̃ sui charitatẽ ex diuitate ṽo ei⁹ color aureus ꝓpt̃ suã p̃ciositatẽ. Uñ ipsa b. ṽgo inq̃t Cañ. v. Dilect⁹ me⁹ candid⁹: q̃ ad p̃mũ. ꝛ rubicũ/dus: q̃ ad scḋm. ꝛ elect⁹ ex milib⁹: q̃ ad tertiũ Septimo dr nauis rõe merciũ q̃b⁹ onerata fuit: q̃ q̃dẽ fuerũt ei⁹ ṽtutes ꝛ gr̃e: marie hũi litas: ṽgitas: ꝛ fecũditas. Nã p mercẽ hũili/tat̃ fuit g̃ta deo. p mercẽ ṽgitatis angelo. p mercẽ ṽo fecũditatis toti gñi hũano. Et ꝓpt̃ hec tria illi dĩc illḋ Judith.xv. Tu gl'ia hie/rusalẽ. i. dei Hierl'm ei visio pac̃ interp̃tat̃. q̃ pax ṽa i solo do h̃r. Tu leticia isrl'. i. ãgelo/rũ q̃ sp̃ deũ vidẽt. Jsrl' ei dei visio siue specla tio interp̃tat̃. Tu honorificẽtia ꝑpl'i nr̃i. i. to/ti⁹ gñis hũani. ¶ De ista naui exponi põt il

A lud Mar. vj. Erat nauis i media mar̃. Jn q̃b⁹ vbis tria tãgũt̃ d̃ ipa b̃ndicta ṽgĩe Pri/mũ dr̃ fructuositat̃. ibi: erat nauis. Scḋm officiositat̃. ibi: i medio. Tertiũ ṽo g̃tiosita t̃. ibi. mar̃. Jnq̃ʒtũ ei appellat̃ nauis oñdit̃ ei⁹ fructuositas. Nauis eñi valet ad mltas opportũitates. Qꝛ igit̃ nos i mari tẽpestuoso h⁹ mõi positi mlt̃ indigem⁹: iõ de⁹ nob de

Maria vt nauis valet ad tria. ista nauicl'a ꝓuidit. ¶ Uñ notãdũ q̃ b. ṽgo vt spũalis nauis valet maxie ad tria. Priõ ad trãsfretãdũ occursus p̃icl'osos mũdialis occupatiõis. Scḋo ad deferẽdũ ꝓuect⁹ deli/tiosos diuial' ꝯsolatiõis. Tertio ad debellã/dũ icursus angustiosos demonial' tẽtatiõis Priõ igit̃ nob valet ad trãsfretãdũ ħ mare qḋ ꝯtinue vẽt̃ ꝯrijs flatib⁹ nauigã⁹. s. mare isti⁹ mõi. de q̃ inq̃t ps. Hoc mare magnũ et spaciosũ manib⁹ ꝛc. Jn q̃ q̃dẽ mari i maxis p̃icul' sũmersiõis stam⁹. Uñ nob dici p̃t illḋ Ecc̃i. xliij. Qui nauigãt mare narrẽt p̃icula mar̃. Jn q̃b⁹ oĩb⁹ p̃iculis ipa b̃ndicta virgo nos adiuuat. Et iõ Ber̃. inq̃t. Si icurr̃ sco/pulos tribulationũ. si insurgũt vẽti tẽtatio/nũ: Mariã cogita: Mariã iuoca. Jpa ei est nauis de q̃ spũal'r exponi põt illḋ Act̃. xxvij. Nisi hi i naui mãserint: vos salui fieri ñ po/

test̃. Scḋo nob detulit thesaurũ maximũ. s. chr̃m i q̃ sr̃ oẽs thesauri sapie ꝛ scie dĩ abscõ diti Col'. ij. Tertio nob valʒ ad d̃bellãdũ py/ratas isti⁹ mar̃. s. demões. De ipa ei dr̃ Cañ. vj. q̃ ẽ t̃ribil' vt castroꝝ acies ordĩata. Et iõ dr̃ Sap. xiiij. Exiguo ligno credũt hoĩes aĩ mas suas. ꝛ trãseũtes mare p ratẽ libati sũt. Uñ ãt dr̃ exiguo ꝓpt̃ hũilitatẽ. Uñ ẽt ipa ait (vt recitat eccl'ia) Cũ essẽ p̃uula placui altis/simo. Hec ẽ illa nauis d̃ q̃ dr̃ Lu. v. Ascẽdit chr̃s i nauim q̃ erat Simõis. q̃ iterp̃tat̃ obe diẽs. ¶ Scḋo p̃ncipal'r oñdit̃ q̃ ista nauis ẽ officiosa. cũ dr̃. erat i medio. ẽ ei mediatrix dĩ ꝛ hoĩm. Stat aũt in medio triplici de cã. Priõ ad excusãda nr̃a facinora. De q̃ Berñ ait. Dña nr̃a. mediatrix nr̃a. aduocata nr̃a. tuo filio nos recõcilia. tuo filio nos recõmẽ/da. excuset apḋ deũ integritas tua culpã nr̃e corruptiõis. ꝛ hũilitas tua do g̃ta nr̃e veniã ĩpetret vanitati. hec ille. De ipa q̃ʒ exponi p̃t illud Esa. xix. Jn die illa erit altare in medio terre egypti. ꝛ clamabũt ad dñm a facie tri/bulant̃. ꝛ mittit eis saluatorẽ. Scḋo stat in medio ad ĩpetrãda chr̃i charismata. de quo Ber̃. inq̃t. p te accessũ hẽm⁹ ad filiũ o b̃ndicta ĩuẽtrix gr̃e. genitrix vite. mr̃ salut̃. vt p te sus/cipiat nos q̃ p te dat⁹ ẽ nob. Et idẽ Ber̃. ẽt dr̃ Op⁹ ei ẽ mediatore ad mediatorẽ dñm. nec alr̃ nob vtilior ẽ q̃ʒ maria. fidel' ei est q̃ scẽis ãtidotũ ꝛ vir̃ ꝛ ml'ierib⁹ ꝓpiauit. Et Eze. xxx vij. ait dñs. Dabo scẽificatiõʒ i medio eoꝝ i ꝑpetuũ. i. mariã scẽificatõʒ nob ĩpetrãtẽ. Ut ei inq̃t Ber̃. Nihil nos hr̃e voluit qḋ nõ trã/siret p man⁹ marie. Et d̃ ħ etiã exponi p̃t illḋ Ezec̃. xxviij. Posui te i mõte scẽõ dĩ i medio lapidũ ignitoꝝ. i. oĩm scẽoꝝ. tãq̃ʒ. s. dñaʒ ꝛ re ginã. ꝛ q̃si gl'ie datricẽ ꝛ baiulatricẽ. Et ħ est qḋ petebat Ber̃. dĩ. Mediatrix nr̃a fac p g̃ tiã quã ĩuenisti. p ꝓrogatiuã quã meruisti. p miscḋiaʒ quã pep̃isti vt q̃ te mediãte fieri di/gnat⁹ est p̃riceps infirmitat̃ ꝛ miserie nr̃e. te q̃ʒ itercedẽte p̃riceps nos faciat gl'ie ꝛ b̃titu/dis sue. ¶ Tertio p̃ncipalit̃ demõstrat̃ in ṽ bis p̃dict̃ ei⁹ g̃tiositas dũ dr̃. mar̃. Est ei in mari ñ vt vallata fluctib⁹ ſʒ tãq̃ʒ directiua ꝛ liberatiua a tẽpestatib⁹ Et iõ dr̃ Maria: q̃si mar̃ stella. Uñ eã salutat ecc̃ia dĩ. Aue ma/ris stella. Possum⁹ eñi dicere deo illḋ Sa/pie. xiiij. Dedisti i mari viã ꝛ iter fluct⁹ semi tã firmissimã. De ipa q̃ʒ Berñ. inq̃t. Tolle corp⁹ ħ solare qḋ illuminat mõm: vbi dies? Tolle Mariã maris stellã. mar̃ vtiq̃ʒ ma/gni ꝛ spaciosi. q̃d erit nisi caligo inuoluẽs et vmbra mort̃. Pro ꝯclusiõe aũt hui⁹ p̃t̃ di/co. q̃ tot sunt tãti q̃ʒ hui⁹ mõi q̃ insufflãt pe/riculosi venti. q̃ nisi hec nauis tutissima ha/beret̃: vix vn⁹ de mille saluaret̃. Hãc igit̃ na uẽ oẽs debẽt ascendere q̃ ad portũ eterne sa/

Marginalia (right column): B — Uas purum — Maria stat i medio. — C

lutꝫ voluīt ꝓsperis velis feliciter ꝑuenire. Unde Bern. ait. O hō si ad ꝯspectū dei pr̄is accedere times: ne liqſcas q̄si cera a facie ignis. vade ad mediatricē mr̄ē misericordie ⁊ oñde ei vulnus ⁊ vlcera. ⁊ ipa ꝓ te oñdet filio lac ⁊ vbera. ⁊ filius oñdet pr̄i latus ⁊ vulnera. Pater non negabit filio: nec filius mr̄i. nec mr̄ tibi. Hec ille. Ipa aūt btissima virgo est illa nauis de q̄ exponi pōt illud Mat. viij. vbi dr̄: q asce̅dēte Jesu i naviculā secuti sūt deū discipli eius. Si g̃ asce̅derimus ipam nauē: poterimus nauigare mare ⁊ flumina. ij. Esd. iiij. Hec etenim nauis est pncipalis inter eas de qb̄ dr̄ ps. cxiij. Illic naues ptrāsibūt ⁊ Job. ix. Quasi naues poma portātes. Licꝫ aūt ꝓprie nauis sit marina ⁊ ratis fluuialis: vt nota. ff. de ser. l. soler. Tñ p nauē sepe intelligimus siue marina siue pluuialis sit. ff. d exerci. l. j. §. nauē. ⁊ de incē. rui. ⁊ nau. l. j. ⁊. iiij. ⁊. l. ratꝫ. ⁊ talis est bñdicta virgo q̄ mediāte euadimus securi ⁊ liberi ab oīb̄ piculis maris ⁊ fluminū.

Q̄ b. virgo dr̄ nubes Assimilatio. v.

D Nubiū gn̄atio — Nubes tripl'r pōt ꝯsiderari. s. q̄tuꝫ ad eius generatione: q̄litatē: ⁊ virtutem. Fit aūt generatio nubes (vt dr̄ in li. de ꝓprie. re.) aliqñ ex vaporib̄ maris. aliqñ ex vaporib̄ terrenis ⁊ aliqñ ex vaporib̄ corruptis. Et fm hec nubes dr̄ btā virgo. ⁊ etiā hoīes terreni ⁊ corrupti. Ipsa aūt b. virgo dr̄ nubes inq̄tū ex maris vaporib̄ generatur. Talis enim nubes generatur qñ virtute caloris solaris marini vapores attrahuntur ⁊ in nubē cōdensantur. ⁊ eadē virtute omis amaritudo illorū vaporū in dulcedinē cōmutatur. Et similiter in b. virgine tanq̄ in diuina nubecula ois amaritudo maris. i. hūani generis. s. pcti origīnalis in dulcedinē ꝯuersa est iusticie origīalis: virtute radij solaris. i. filialis pseruatōis. Unde iij. Reg. xviij. dr̄. Ecce nubecula parua ascendebat de mari: ⁊ tñ ipsa erat dulcis ⁊ melliflua. Possumus etiā dicere q in ista virginea nube fuerūt multi amari vapores. i. multe amare tribulatōnes. Uñ ⁊ Maria amarū mare interptatur. Que tñ tribulatōes virtute solis. i. diuini amoris in dulcedinē sibi cōuertebantur. Unus vapor marinus fuit tribulatio quā ab Herode passa fuit q̄ ipam vsq̄ in egyptum fugauit. Sed tñ istud exiliū letanter ⁊ patienter sustinuit. Alius vapor marinus fuit tribulatio quā habuit in passiōe filij. ⁊ iste dolor tēpabatur [illegible] q p filij mortē expectabat hūani generis salutē. Dolor etiā partus ⁊ dolor mortis sunt q̄dā vapores marini: q tñ in ipa totaliter in dulcedinē sunt ꝯuersi. q̄ sine dolore pepit: ⁊ sine dolore de hoc mundo transiuit.

E ¶ Scd̄o nubes significat hoīes terrenos: qñ. s. ex vaporib̄ terrenis generatur. Uapores ei terrestres sunt affectiones hoim mūdanorū ⁊ terrenis implicatorū. q̄ p se ad celestia ascēdere nō pñt. Sed b. virgo virtute sui caloris. i. amoris: ab amore terrenorū corda eorū eleuat: ⁊ inter viscera sue pietatis q̄dāmō ea in nubes cōdensat: ⁊ ad amorē celestiū sursum leuat. Tertio generatur nubes ex humorib̄ corruptis. ⁊ tūc aeris corruptio ⁊ pestilētia subsequitur. Iste aūt nubes ex corruptis hūorib̄ generate: sunt īmundi pctōres. de qb̄ dicitur Joel. j. Cōputruerūt iumēta in stercore suo Et ideo alios inficiūt. iuxta illud. j. Cor. xv. Corrūpunt bonos mores colloq̄a mala. Et j. Cor. v. Modicū fermentū totā massam corrūpit. ¶ Scd̄o nubes ꝯsideratur q̄tū ad q̄litatē. Est enim cōcaua. Itē est a terra eleuata: ⁊ motu ꝯtinuo agitata. Primo q̄dem est ꝯcaua ⁊ ad modū spōgie cauernosa. vt dr̄ in li. d ꝓprie. re. Et iō impssionis celestiū de facili est receptiua. Et silr b. virgo fuit cōcaua p hūilitatē. ⁊ iō valde idonea fuit ad recipiendū celestiū grārū infusionē quā recepit: nō in pte sicut alij sctī: sed totā eius plenitudinē. vt ait Hiero. in ser. ad Eusto. Et q̄ p ceteris sctis habuit grām: etiā p ceteris recepit gl'iam. iuxta illud Exo. xvj. Gl'ia dñi apparuit i nube. Ipa etiam vocatur luna. de q̄ dicitur Eccl. xliij. Uas castrorū in firmamēto celi resplendēs gl'iose Luna enim dr̄ vas castrorū. q: nō solū a sole: sꝫ etiā a stellis ⁊ planetis dr̄ recipe aliquā immutationē. Et silr btā virgo a sole. i. a deo recipit oīm grārū infusionē. ⁊ a stellis. i. ab angelis ⁊ sctis recipit ꝯtinue gl'iaꝫ ⁊ honorē. ¶ Secundo nubes est a terra eleuata. ⁊ licꝫ d terra generetur: tñ in terra nō moratur. Et q̄nto nubes fuerit magis eleuata tanto videtur esse minor. Quāto autē est terre vicinior tanto videtur esse maior. Et silr b. virgo lꝫ fuerit in mūdo nata: tñ cōuersabatur in celo. ⁊ erat a terreno amore eleuata. Et q̄nto plus ad celū eleuabatur: tanto magis de se hūilia sentiebat. Uñ eleuata vsq̄ ad maternitatē dei ⁊ vsq̄ ad regnū celi ⁊ dñatum mūdi. tñ se vilissimā reputabit dicens. Respexit humilitatē ancille sue. Homines aūt mūdani q̄nto plus vicinantur terre: tanto magis elongantur a celo: ⁊ de se tāto maiora sentiūt ⁊ amplius p supbiam intumescūt. Tertio nubes est motu ꝯtinuo agitata: q̄ agitatio siue motio pcedit a sue nature leuitate: ⁊ ab aeris subtilitate: ac a ventorū impulsione. Nos aūt nō sumus agiles sꝫ pigri ⁊ desides ad bñ operandū. ⁊ habemus impedimentū a corpe qd̄ hꝫ corruptionē. ⁊ ab aīa q̄ hꝫ terrenā affectionē. De quib̄ dicitur Sap. ix. Corpus qd̄ corrūpitur aggrauat aīmā: ⁊ depmit terrena inhabitatio sensum multa cogitantē. Habemus etiaꝫ impedimentū a spū nr̄o: qui qñ nō habet deū est sibi pondus grauissimū. Uñ Aug. i li. ꝯfessionū inq̄t do

Margin notes: F Nubiū q̄litas. G

Qm̄ tui plenus nō sum oneri mihi suȝ. Bta aūt ṽgo Maria ad bn̄ opandū fuit velocissima: ꝛ habuit corp⁹ leue ex eo ꝙ fuit incorruptissima. Et habuit aniam subtilē: q: fuit tota purissima: ꝛ ab om̄i pctō penit⁹ aliena. Habuit etiā spm̄ deo plenuȝ q̄ eā mouebat ad om̄e bonū. q: fuit spūsctō penissima. ꝛ iō vocat̄ nubes leuis Esa. xxx. vbi dicit̄ Ascendet dn̄s sup nubē leuē. i. btām ṽginē: ꝛ ingredit̄ egyptū. i. mūdū. Btā em̄ ṽgo leuis fuit q: nullā pcti grauedinē habuit. Leuis fuit. q: ṽginitatis integritatē fuauit Leuis fuit: q: nulli nisi deo placere studuit. Leuis fuit: q: sine corruptōe de spūsctō ꝯcepit. ¶ Tertio nubes ꝯsiderat̄ q̄tū ad effectū siue opationē ꝛ ṽtutē. Nubes em̄ terrā fecūdat: estū mitigat: ꝛ arcuȝ celestē generat. vt dr̄ in li. de ꝓprie. re. Et silr̄ b. ṽgo imbre suaꝝ grāꝝ totā eccl'iam irrigat ꝛ fecundat. Est em̄ fons paradisi q̄ vniuersaȝ terrā irrigat. ꝛ in q̄ttuor capita diuidit̄. q: q̄busdā dat ṽtutē prudentie vt sibi ꝓuideāt a picul' futurꝫ. Quibusdam ṽtutē iusticie: vt deo satisfaciant de offensis ptericꝫ. Quibusdā ṽtutē fortitudinis vt sint ꝯstantes in aduersis. Quibusdā ṽo ṽtutem tpantie vt sint abstinētes in ꝓsperis. Scd̄o nubes estū mitigat. nā interponēdo se inter nos ꝛ solē vmbrā generat ꝛ refrigeriū pstat. Et silr̄ b. ṽgo inter solem ꝛ nos se interponit dn̄i dei iusticiā ad miscd̄iam flectit. ꝛ sic nob refrigeriū magnū facit. Sunt etiā multi q̄ patiunt̄ estus tribulationū ꝛ carnaliū ꝯcupiaꝝ. Sed ipa hos estus rore sue grē refrigerat dum eis patiam tribuit ꝛ ꝯcupiscētiaȝ carnalē extinguit. iuxta illd̄ Ecci. xviij. Nōne ardorē refrigerabit ros: Ipa ḡ ṽgo est illa nubes oim maloꝝ nr̄oꝝ mitigatiua. de q̄ Ps̄. ait. Expandit nubem in ꝓtectionē eoꝝ. Tertio nubes arcū celestē in se parit. Qui q̄dē arc⁹ hȝ coloreȝ igneū: viridē: ꝛ celestē. Q: igit̄ b. ṽgo erat ꝯcaua. i. humilis. ꝛ rorida. i. grā plena: iō in se genuit arcū celestē. i. chr̄m q̄ est signū federꝫ int̄ nos ꝛ deū p quē de⁹ ꝓmisit dare grām ꝛ gl'iam: Qui q̄dē hȝ colorē igneū q̄ ad diuitatē iux̄ illd̄ Heb. xij. Deus noster ignis ꝯsumēs est. Itē colorē viridē q̄ ad carnē q̄ rore puritatꝫ sp refloruit: ꝛ etiam mortua fetere nō potuit: sed sp virore enituit. Unde ipē dn̄s inq̄t p Ps̄. Refloruit caro mea ꝛc̄. Habuit etiā colorē celestē q̄ ad aiaȝ: q̄ sp in celestib⁹ hitabat. iuxta illd̄ Joan. iij. Nemo ascendit in celū nisi q̄ ꝛ descēdit fili⁹ hoīs q̄ est in celo. Merito igit̄ bn̄dicta ṽgo dr̄ nubes: marie q: sicut nubes est solarꝫ radij incorporatiua: ꝛ tn̄ radi⁹ q̄ in ipa nube in corpat̄ ipaȝ penetrās ꝛ exiens nō scindit nec ipa nubes diuidit̄: Sic ipa dn̄a nr̄a filiū in se recepit ꝛ carne vestiuit: ꝛ sine sui corruptione pepit. Un̄ de ipsa loq̄ns celestꝫ pat̄ inq̄t Ezech. xxxij. Solē nube tegam. Itē sicut nubes est laborātiū recreatiua: sic ꝛ ipsa est oīs laborꝫ nr̄i ꝯsolatiua. Un̄ Ecci. xxxv. dr̄. Speciosa miscd̄ia dn̄i in tpe tribulatiōis: q̄si nubes pluuie in tpe siccitatꝫ. Item ipa est sicut nubes resoluta in pluuiā q̄ est seminū fecundatiua: germīatiua: nutritiua: impinguatiua: augmētatiua: ꝛ ml'tiplicatiua. Juxta illud Job. xxxvij. Frumētū desiderat nubes. Un̄ de ea dici pōt illd̄ Esa. xviij. Nubes roris in die messis. Nā ipa infundēdo diuine grē rorē facit nos ml'tiplicare bonoꝝ operū messem. Ipa q̄ȝ figurata fuit p illā lucē de q̄ dr̄ Mat. xvij. Nubes lucidā obūbrauit eos Ex q̄ figura fuit btē ṽgis claritas inocentie demōstrata. Naturalr̄ em̄ nubes nō est lucida: imo ꝓpt̄ suā densitatē ꝛ obscuritatē puat nos radijs solis. Ideoq̄ꝫ ꝙ sit lucida hȝ sup naturā. Quāuis ḡ om̄is alia pura creatura hūana ab Adā descēdens fuerit nubes obscura p pctm̄ originale offuscata: tn̄ hec diuina nubecula: pua. s. p hūilitatē: in q̄ rex etern⁹ trāsfigurat⁹ est: ꝛ de terribili iudice in patrē pijssimū mutat⁹ est: tota fuit lucida: p supnaturalē ṽtutē ab om̄i tenebra pseruata. Et figurata fuit p nubē illā: q̄ (vt hr̄ Exo. xiij.) ducebat filios isrl' p desertū. Un̄ pduxit eos ad petram oreb vbi data est aq̄ ꝓplo. Que nubes in die ꝓtegebat sole: nocte ṽo illumīabat: ondēs illis viā p quā ambularēt. Ipsa ei ṽgo gratiosa nos ꝓtegit ab incēdijs tētationū: ꝛ illūinat in nocte tenebrosa igrātie: ꝛ ondit nob viā celestis pr̄ie: ꝛ nos ducit ad fluēta diuie grē. Hec est illa nubes de q̄ exponi posset illd̄. j. Cor. x. Patres nr̄i oēs sub nube fuerūt. Trāsūptiue in c. neq̄ꝙ. de ꝯse. dis. iiij. Sed q̄d mirꝫ si mater dei nubes appellat̄: cū etiā pdicatores oēs scti tali noīe nūcupent̄. vt ptȝ in c. reuertimini. xvj. q. j. Un̄ Esa. lx. ca. de illis dr̄. Qui sūt isti q̄ vt nubes volāt: Tales aūt nubes placēt deo. v. dis. in fi. ꝛ. vj. di. in pn. Et iō ipa gl'iosa ṽgo oim pdicatoꝝ mgr̄a fuit. ꝛ est deo sup oēs gratissima. Ista est illa nubes de qua dici pōt illd̄ Nūe. x. Eleuata est nubes de tabnaculo federꝫ. O igit̄ dn̄e de⁹ pone nubē vestimentuȝ meū: Job. xxxviij. Fac vt sim de illis de q̄b⁹ dr̄ ps̄. lxxvij. Deduxit illos in nube diei. Et vt in me ṽificet̄ illd̄ ps̄. ciij. Qui ponis nubē ascēsum tuū. Et vt thron⁹ me⁹ sit in colūna nubis Ecci. xxiiij. Ut cum mediante hac clara nubecula ascēdero in celū dicat̄ de me illd̄ Ecci. xlv. Induxit illū in nube. Fac ḡ vt de gl'ia mea ṽificet̄ illd̄ Ezech. x. Dom⁹ repleta est nube. i. ṽgis deuotione.

Q. beata ṽgo dicit̄ mons sinai.

Assimilatio. vj.

J Nota de monte Sinai

Mons sinai vt dr in li. de ppie. re. est in Arabia. vt etiã ait apl's ad Gal. iiij. Et est ĩ puincia Madian. De q̃ Josephꝰ in li. ij. antiq̃tatũ inq̃t. Sina mõs est excelsus z ad pascua egregiꝰ: optias herbas ferẽs. Erat qȝ opinio hitare ibi deũ. Et iõ pmitus ibi nemo pascebat oues. q2 pastores illuc minime ambulare psumebãt. Huic mõti appropinq̃ns moyses: pdigiũ vidit. s. igneũ rubũ nõ cõburentẽ: z eiꝰ viriditatẽ z florẽ nullatenꝰ depascẽtẽ z eiꝰ ramos fructiferos nullo incẽdio deuastantẽ: q̃uis flãma velox z vehemẽs nimis esset. Vñ de illo igne dñs ad Moysen locutus est. Idẽ qȝ Josephꝰ. iij. li. ait. Ascendit Moyses in sina. q mons est excellẽtissimꝰ in illis regionibꝰ. Et q2 fmo erat deũ circa eum hitare z erat terribil': iõ circa radices hꝰ mõtis hebrei sua tabnacula locauerũt z ibi deũ videre in igne z ĩ nube. z ipm psonal'r loq̃ntẽ audire meruerũt. Dr itaqȝ mõs sinai mons diuĩe habitationis: angelice freq̃ntationis: mõs lumĩs z inflãmatiõis: mõs pluuie z roris: mons pascue z refectiõis: mons sapiẽ z eruditiõis. q2 de illo monte dñs Moysen z pplm instruebat z ei legẽ cõferebat. Mons miscdie z pmissiõis. q2 inde bona inaudita pplo pmittebat. Mons iusticie z cõminationis. q2 timorẽ inspiciẽtibꝫ inferebat. Mõs amicicie z cfederatiõis. q2 mediãte lege populũ ibidẽ sibi sempitno federe deꝰ vniebat Mons mũdicie z puritatis. Mons leticie z iocũditatis. q2 nulli ad montẽ accedere poterãt nisi q̃ mẽte z corpe mũdi erãt. Ibi etiaȝ illi q̃ mõi erãt coram dño cũ leticia comedebãt z bibebãt. Dicit̃ etiã mõs clemẽtie z pietatis siue ppitiatiõis: z mons sacrificij z orõnis. nã ibi dño ĩmolabat: ac pcibꝫ Moysi z supplicatõibꝫ deũ sibi placatũ z ppitiũ audiebãt. Hec ibi. ❡ Que oia possent bñdicte vgini optĩe applicari. ſꝫ breuitatis grã solũ referã octo silĩtudĩes q̃s ipsa dña nr̃a hꝫ cũ isto mõte scõ.

Octo similitudines montis sina ad Mariã

Prima ẽ. q2 sic mõs ille fuit mõs miscdie z pmissiõis. q2 ĩ eo appares dñs moysi ĩ rubo: z cõpatiẽs afflictõi ppl'i sui pmisit librare eũ a seruitute Pharaõis z egyptiorũ p manũ ipius moysi: vt hr̃ Exo. iij. Sic b. vgo tãq̃ miscdie regia fuit pmissa z figurata ĩ illo eodẽ rubo. sic eccl'ia cãtat di. Rubũ quẽ viderat moyses ĩcõbustũ: cfuatã agũimꝰ tuã laudabilẽ vgitatẽ dĩ genitrix intcede p nob. Itẽ pmissio facta moysi d̃ libatiõe pdicta: q̃ figurabat libationẽ gñis humani d̃ seruitute diaboli. z oẽs alie pmissiões facte in veti testo. p dicta libatiõe in ipa vgĩe cõplete sunt. Nã in eã descẽdit filꝰ dĩ z carnẽ hũanã assũpsit p nr̃a libatione. Et iõ de illa dici põt illd̃ Exo. xix. Descẽdit dñs sup mõtẽ sinai ❡ Secũdo q2 fuit mõs angelice freq̃ntatiõis. Ibi eñ freq̃nt angelꝰ ex psona dñi appuit z locutꝰ est moysi. Vñ dr Act. vij. q appuit illi ĩ deserto mõtis sinai angelꝰ in igne flãme rubi zc. Et ĩ eodẽ c. dr de moyse. Hic est q̃ fuit in eccl'ia in solitudĩne cũ angelo q̃ loq̃bat̃ ei in mõte sina z cũ pribꝫ nr̃is: q̃ accepit vba vite dare nob. Et sil'r b. vgo fuit ab angelo visitata z salutata: z d̃ vbo vite edocta. sic pꝫ Lu. j. Tertio q2 sina fuit mõs lumĩs z inflãmatiõis. nã in eo appuit dñs ĩ flãma rubi Exo. iij. Itẽ eiusdẽ li. c. xix. dr: q totꝰ mõs sinai fumigabat eo q ascẽdisset dñs sup eũ in igne. z ascẽdebat fumꝰ ex eo q̃si de fornace. Et hoc factũ est in b. vgie qñ spũsctũs q̃ est ignis. i. amor diuinꝰ in eã supuenit: z ipam estuantẽ desiderio fumare fecit: z mẽtẽ eiꝰ totã illũinauit ac iflãmauit. Lu. j. vbi ei dixit angelꝰ Spũsctũs supueniet in te zc. Quarto q̃a fuit mõs pluuie z roris. Et sic fuit b. vgo in filij dei cceptione. Vñ ppha pdixerat ps. lxxj Descẽdet sic pluuia in vellus: z sic stillicidia stillãtia sup terrã. Hãc aũt pluuiã z irrorationẽ meruit b. vgo suscipe. q2 hũillima erat Nã a supbis z elatis fugit. Vñ. ij. Reg. j. dr. Montes gelboe nec ros nec pluuia veniat sup vos. Quinto: q2 sina fuit mõs diuĩe habitatõnis. Et sil'r b. vgo fuit habitaculũ dei. Vñ Ps. ait de ea sub noĩe montis. Mons dei mõs pinguis: mõs in q̃ bñplacitũ est do hitare in eo. Etẽñ dñs hitabit in finẽ. i. secula. i. in vltima etate mũdi. Et iterũ idẽ Ps. ait. Dñs in eis ĩ sinai in scõ. Sexto q2 fuit mõs sapiẽ z eruditiõis. Vñ Leuit. xxvj. dr. Hec sunt pcepta atqȝ iudicia z leges q̃s dedit dñs inter se z int̃ filios isrl' in mõte sinai p manũ Moysi. Et sil'r b. vgo illuȝ mundo edidit q̃ est vbum z sapia patris: q̃ est dux z legifer noster: p quẽ reges regnãt: z legũ cõditores iusta discernũt. Septimo q2 ẽ mõs iusticie z cõminationis. Et sil'r b'issima virgo sic sibi deuotis z reuerẽtibꝫ est salutis refugium: ita ctẽptoribꝫ z blasphematoribꝫ erit ad mortis z pditionis iudiciũ. Vñ Exo. xix. dr de mõte sinai. Cauete ne ascendatis in mõtem: nec tangatis fines illiꝰ. Oñis eñ q̃ tetigerit monteȝ morte moriet̃. Octauo q2 sina erat mons pascue z refectionis Vñ dr Exo. iij. q deꝰ apparuit Moysi cũ minasset gregem ad iteriora deserti ad montẽ dei Oreb q2 scȝ ibi erant bona pascua. Oreb eñ est pars montis sinai: vt dr in li. de ppie. re. Et sil'r b. vgo in assũptione sua puenit ad pascua eterne felicitatis: ad que etiã gregẽ fideliuȝ ad se recurrentiũ suo exemplo z adiutorio ingit̃ introducit.

❡ beata virgo dicit̃ thronus Assimilatio. vij.

R Thronus dupliciter accipitur. s. pro tertio ordine supreme hierarchie qui dicitur ordo thronorum. Et pro solio regali. Et omnibus istis modis beata virgo thronus dei potest appellari. Primo enim dici potest thronus ex eo quod habet proprietates illorum angelorum qui throni nuncupantur. Que quidem sunt sex secundum Dion. in li. de angelica hierar. Prima est maria celsitudo: que beate virgini convenit: que ait Eccl. xxiiij. Ego in altissimis habito: et thronus meus in columna nubis. Ipsa enim habitat in altissimis: quia super omnes sanctos est exaltata et sublimata: et ad dexteram filij collocata. Unde dicitur in figuram. iij. Reg. ij. quod positus est thronus matri regis ad dexteram eius.

Sex proprietates thronorum

L ¶ Secunda proprietas est regis circundatio: que etiam ipsi convenit. de qua dicitur Hiere. xxxj. Novum faciet dominus super terram: femina circundabit virum. In quibus verbis triplex novitas denotatur. Prima est quia circundat. i. sine corruptione generat. Illud enim est circundatum quod est ex omni parte clausum. Secunda est: quia circundat virum. Unde Bern. ait. Si dixisset: infantem vel paruulum: nec novum videretur nec mirum. Sed vir erat Jesus necdum etiam natus: sapientia / non etate: non quantitate corporis / sed animi vigore. Habuit enim plenitudinem sapientie et virtutis ab instanti sue conceptionis. Tertia est: quia dicitur: super terram. Ecclesia quidem generat quotidie filios in celo sine corruptione et cum gratie plenitudine. Unde obitus sanctorum natale dicitur: quia tunc nascuntur: et istud non est novum. Sed quod ista talis generatio fiat super terram: istud est omnium novorum novissimum. ¶ Tertia proprietas thronorum est stabilis collocatio. Et ista similiter beate virgini convenit: que stabilis fuit filio in vita: in morte: et post mortem. Nam in vita fuit sibi stabilis per amorem. quia numquam ab eius amore discessit. In morte fuit ei stabilis per associationem. quia iuxta crucem eius semper stetit. Et post mortem fuit stabilis per fidem. quia numquam eam amisit. Quidam enim discipuli ab eo discesserunt per fidem et societatem: sed non per amorem: ut apostoli. Alij discesserunt a fide: sed non ab amore nec a societate: sicut sancte mulieres que iuxta crucem christi steterunt. Beata autem virgo semper immobilis stetit: et in fide: et in amore: et in societate. Quarta proprietas thronorum est regis susceptio. Et ista etiam convenit beate virgini: que excellentiori modo pre ceteris christum suscepit. Omnes enim tam boni quam mali christum suscipiunt per essentiam et presentiam. Boni vero ipsum suscipiunt per inhabitationem gratie. Uirgo autem beata ipsum suscepit per gratie plenitudinem in mente. et per presentiam corporalem in ventre. Quinta proprietas thronorum est regis delatio. Et ista similiter convenit beate virgini que christum de celo detulit. Et ideo vocatur ferculum a deferendo: iuxta illud Can. iij. Ferculum fecit sibi rex Salomon et cetera. Uocatur etiam nubes Esa. xix. ubi dicitur. Ascendet dominus super nubem levem et cetera. Ipsa enim nobis christum tanquam pluviam salutarem copluit: iuxta illud Esa. xlv. Nubes pluant iustum et cetera. Uocatur etiam navis. quia deportavit nobis panem angelorum. Unde Prover. vl. dicitur. Facta est quasi navis institoris de longe portans panem suum. ¶ Sexta proprietas thronorum est familiaris apparitio. Et ista similiter beate Marie convenit. Familiarius enim et aptius mysterium incarnationis sibi christus manifestavit quam ceteris sanctis vel angelis. Nam Salomon dixit se illud ignorare Prover. xxx. dicens Tria sunt mihi difficilia: et quartum penitus ignoro. s. viam iuvenis in adolescentia sua. i. viam christi in incarnatione sua de virgine intacta: secundum expositionem Nicolai de Lyra. Joannes etiam baptista dicit se non esse dignum solvere corrigiam calciamenti christi: Joan. j. id est non esse sufficientem exponere profunditatem tanti mysterij. Gabriel quoque angelus de modo requisitus: ipsum non exposuit: sed ad spiritumsanctum virginem remisit dicens: Spiritussanctus superveniet in te et cetera. acsi diceret secundum Ber. sup. Missus est. Quid a me queris quod ipsa mox experieris? Scies scies et feliciter scies: sed illo doctore quo actore. Ego missus sum nunciare virginalem conceptum: non creare. Uirgo autem benedicta illud mysterium non tamen scivit per infusam sapientiam: sed maxime per experientiam. Unde Ber. ubi supra. ait. Qualiter splendor ille inaccessibilis virginis se infuderit visceribus: soli datum est scire cui soli datum est experiri.

M Maria aptius omnibus incarnationem novit.

Maria stabilis filio

¶ Secundo dico quod ipsa fuit thronus. i. sedes et solium summi regis que sedit in utero suo. Et nunc est thronus dei in mundo. et etiam erit in iudicio. Christus enim fecit eam thronum suum dum esset in ventre eius. In cuius figuram dicitur. iij. Re. x. et. ij. Paral. ix. Fecit rex Salomon thronum de ebore grandem et vestivit eum auro mundissimo nimis. Iste enim thronus fuit de ebore per virginitatem. et de auro per ferventem charitatem: et gradibus per maximam humilitatem. Nam quanto fuit humilior: tanto coram deo facta est sublimior. Christus ergo requievit in eius virginitate: quia diligit mundiciam. et in eius charitate: quia amat fraternam concordiam. et in ipsius humilitate: quia diligit mentem tranquillam. Secundo ipsa est thronus dei peccatoribus qui sunt in mundo. Et ideo dicitur ad Hebr. iiij. Adeamus cum fiducia ad thronum gratie ut misericordiam consequamur et gratiam inveniamus in tempore oportuno. Quidam enim peccant ex timore male humiliante: sicut Petrus qui timore mortis christum negavit. Et isti accedentes ad eam: magnam possunt habere fiduciam. Et ideo dicitur Adeamus cum fiducia ad thronum gratie. Alij vero peccant ex amore male inflammante. sicut David qui malo amore inflammatus in adulterium cecidit. Et sicut Mattheus mala cupiditate allectus illicita lucra exercuit. Et tales ad istum thronum accedentes inveniunt misericordiam. et ideo subditur: ut misericordiam consequamur. Alij vero peccant ex ignorantia excecante. sicut apostolus qui ait. j. ad

N Maria solium summi regis

Tim̃.j. Ignorãs feci in incredulitate. Et ta/
les ad istũ thronũ accedẽtes iueniũt gratiã.
Et ideo addit. Et grãm iueniam⁹ ĩ tp̃e opor
D tuno. ¶ Tertio ip̃a erit thron⁹ chr̃i ĩ iudicio
Maria Et h̃ q̃ntũ ad illos q̃ erũt a dextr̃. Nã illos q̃
thronus erũt a sinistr̃ chr̃s iudicabit. Un̄ Apoc̃.iiij.
chr̃i in iu dr̃. De throno ꝓcedũt vulnera ⁊ voces ⁊ toni
dicio. trua. Ip̃e em̃ chr̃s oẽs ad iudiciũ citabit: di
cẽs. Surgite mortui vẽite ad iudiciũ. Et tal'
citatio dr̃ tonitruũ. Itẽ citatos examiabit di
cens. Esuriui ⁊ ñ dedist̃ mihi mãducare ⁊c̃.
Et iste sunt voces q̃ de throno ꝓcedũt. Ulti
mo ꝯ̃ citatos ⁊ examiatos s̃niam fulmiabit
dicens. Discedite a me maledicti in ignẽ et̃/
nũ ⁊c̃. Et ista ṽba dicunt̃ vulnera de throno
ꝓcedentia. Illi ṽo q̃ erũt a dextris: ad ṽginẽ
gl'iosam tanq̃ȝ ad thronum gratie ⁊ misc̃dic
ꝯfugient. Un̄ p̃s.lxxxviij. inq̃t de⁹ Thronus
ei⁹ sicut sol ĩ ꝯspectu meo: ⁊ sicut testis ĩ celo
fidelis. Ip̃a em̃ in iudicio ex̃ñs erit corã deo
sicut sol. q2 p̃ ceter̃ habebit maiorẽ splẽdorẽ
sapĩe: ⁊ maiorẽ calorẽ gr̃e ⁊ gl'ie. Et erit sic̃ te/
stis fidelis. q2 corã filio suo ꝓ nob̃ bonũ testi/
moniũ ꝑhibebit. Un̄ in q̃dã officio canit̃ ip̃i
virgini. Recordare virgo mater dũ steteris
in conspectu dei sic̃ sol refulgẽdo: vt loq̃r̃ ꝓ
nob̃ bonũ testimoniũ: ⁊ auertas indignatio
P nem suam a nobis. ¶ Alexander aũt ꝺ ales
Multa sup̱ p̃dicto p̃s. inq̃t. Notandũ ꝙ m'ta fuert̃
fuerũt in in throno Salomonis q̃ mystice in throno
throno chr̃i. i. in btã virgine possum⁹ assignare: q̃ in
salomo/ his ṽsib⁹ comp̃hẽdi pñt. Ligna sedile man⁹
nis. ebur auꝝ brachia scamnũ. Argentuȝ leo rex
purpura pina gradus. In btã em̃ ṽgine fue
runt ligna fortitudinis ⁊ ꝑseuerãtie. Unde
Cant.iij. dr̃. Ferculũ fecit sibi rex Salomõ
de lignis libani. i. de cedris q̃ sunt fortiores ⁊
imputribiles. Sunt ⁊ alia ligna libani que
ei competunt. Un̄ ip̃a dr̃ Ecc̃i.xxiiij. Quasi
cedr⁹ exaltata sum in libano: ⁊ sicut cypres/
sus ⁊c̃. Itẽ sedile ⁊ man⁹. iij. Re.x. Due ma/
nus tenẽtes sedile. Sedile est charitas bea/
te ṽginis: s̃m ꝙ Cañ.iij. dr̃. media charitate
ꝯstrauit. Man⁹ due: op̱a p̃uilegiata hũili/
tatis ⁊ pietat̃. Ebur castitas. iij. Reg.x. Fe/
cit thronũ de ebore grandẽ. Fuit em̃ de ebo/
re ꝑ mundiciã ⁊ grãdis in ꝯtinentia. q2 in ea
extinct⁹ fuit fomes. Auꝝ. s. sapĩe. iij. Reg.x.
Uestiuit eũ auro fuluo nimis. et. ij. Paral'.
ix. auro mũdissimo. Brachia lõga ad defen
sionẽ nostrã: ⁊ ad dandũ adiutoriũ lõge po/
sitis. i. pctõrib⁹. ij. Paral'. ix. Brachiola duo
altrinsec⁹. Forte chr̃s puer brachiolis ill'am
plexat⁹ est illam. Scamnũ. ij. Paral'. ix. Et
scabellũ aureũ. q̃si dicat. Diuitias ⁊ sapiam
terrenã pedib⁹ ꝯculcauit. Apoc̃.xij. Mulier
amicta sole ⁊ luna sub pedib⁹ ei⁹. Itẽ pedes
id est affectus ei⁹ vtebant̃ auro rõnis. Argẽ/
tum. i. eloq̃ntia. q̃a ip̃sa est aduocata nostra.
Cant.iij. Colũnas eius fecit argenteas. Leo
Sicut aũt dr̃. iij. Reg.x. ⁊. ij. Paral'. ix. q̃ttu
ordecim leones erãt. Quia ḡ leo est terribile
anĩal: q̃ttuordecim leones sunt septẽ v̄tutes
btẽ virginis: ⁊ septẽ dona: q̃ꝝ odor terret ser
pentẽ veterẽ. i. diabolũ. Un̄ de ip̃a dr̃ Cañ. vj
Terribilis vt castroꝝ acies ordinata. Rex:
q̃a solus rex sedet in throno: ⁊ solus chr̃s in
btã ṽgine. Ezech.xliiij. Princeps ip̃e sedebit
in ea. Purpura. i. martyriũ. Cañ.iij. Ascẽsũ
purpureũ. Martyr aũt fuit btã ṽgo: ⁊ si non
corp̱e: tñ mente. s̃m illud Lu.ij. Et tuã ipsi⁹
aĩaȝ ꝑtrãsibit gladi⁹. Pina. iij. Reg.x. Sũ/
mitas throni rotunda erat. Cant.iij. Recli/
natoriũ aureũ. i. ꝑfectio firma sine angulis
⁊ scrupulis. Gradus sex q̃b⁹ ascendit̃ ad eaȝ
s̃m ꝙ dr̃. iij. Reg.x. ⁊. ij. Paral'. ix. Et sũt sex
partes veneratõis. s. reuerẽtia: deuotio ĩ cor
de: salutatio: ⁊ gratiarũactio in ore: obsequi
um: ⁊ p̃statio in op̱e. Et ĩ q̃libet gradu sedet
leo. i. timor dñi. Ecc̃i.xxv. Timor dñi sup̱ oĩa
se supp̱osuit. De hoc ḡ throno chr̃i dicit de⁹
pater. Et thron⁹ ei⁹ sicut sol in cõspectu meo
Sol splendet ⁊ calet siue ardet. in quo nota
tur gemina stola: quam vtrãq̃ȝ pie credit̃ ha
bere beata virgo in conspectu dei: vt splẽde/
at ⁊ fulgeat sicut sol s̃m stolam corporis: et
amore ferueat s̃m stolam aĩe. Et sicut luna
ꝑfecta in eternum. Dicit aũt Innocenti⁹ pa/
pa ꝙ sicut rationabil'r asserunt q̃ de natur̃
reꝝ edisserũt: luna frigiditatem causat ⁊ hu
miditatẽ. Frigiditas designat virginitatẽ: ⁊
humiditas humilitatẽ. Ignis v̄o de quo ve
nit siccitas natural'r sublimia petit. Aq̃ v̄o
a qua ꝓcedit humiditas q̃si grauis natura/
liter petit humilia. Frigiditas igit̃ ⁊ humidi
tas lune: virginitas ⁊ humilitas ẽ Marie:
que frigida fuit ꝯtra estum luxurie: ⁊ humi
da ꝯtra fastũ sup̱bie. Quia v̄o sp̱ ꝑseuerauit
in virginitate ⁊ humilitate: ⁊ in gloria etiam
apparet ei⁹ virginitas ⁊ hũilitas. ideo bñ dr̃
ꝙ est in ꝯspectu dei sicut luna ꝑfecta in et̃nũ
que. s. nunq̃ȝ patit̃ detrimentũ. Et testis ĩ ce
lo fidelis. Ipsa em̃ orat ibi ꝓ pctõrib⁹: et te/
stat̃ ꝙ filius dei ꝓ eis factus est homo. Un̄
dr̃ Bern̄. Mater ostendit filio pectus ⁊ vbe
ra. Propter q̃d dr̃ Hiere.xiiij. Solij glorie
tue recordare: ne irritũ facias fedus tuũ no/
biscum. Beata igit̃ virgo est thronus: sol: lu
na: ⁊ testis. Q2 thronus est: iudicẽ continet.
q̃a sol: ꝑducit terrenascentia. q̃a luna: noctis
tenebras discutit. q̃a testis: causas absoluit.
Si pctõr es et times iudiceȝ: hec tenet eum.
Si penitens cupis de terrenis curis exire:
hec solis calorẽ ꝑducit. Si nox aduersitatũ
vel ignorantie te premit: luna est. Si causis
vexaris a spiritib⁹ immundis vel desiderijs

importunis. vel i morte ipeterȝ: testȝ tibi erit si eā inuocasti ad videndū opatura ꝛ vitam. Uñ in generali ꝯfessiōe dr. Cōfiteor deo ꝛ b. Marie ꝛc. q̄si dicat vnusq̄sqȝ. Uolo ꝙ ipsa sciat pniāȝ meā ꝛ sit testȝ cōfessiōis mee ipa et oēs scti. Uñ Osee. xj. in fine dr. Judas autē testȝ descēdit cū deo ꝛ cum sctis fidelibꝫ. Nec tm̄ ē testȝ: sed testȝ fidelʼ. Studeas ḡ hr̄e bonā causam. qa ꝑ te ñ mētief. Prouer. xiiij Testȝ fidelis nō mentief. Hec Alexā. vbi s̄. Unusq̄sqȝ ḡ deuotꝰ hr̄e ỽgis pōt dicere illō Job. xvj. In celo testis meꝰ. Quā glīosam ỽginē oro vt ꝑ me testificari dignef in tpe q̄ dāda erit snīa vite mee: vt eiꝰ testimonio mēdacis aduersarij falsitatibꝫ supatis: ab oībꝫ iputatiōibꝫ absoluat: ꝛ cū ipsa patrona mea ascendere merear ad degustāda padisi gaudia: ꝑ infinita secula seculoꝝ Amen.

De eiusdem btīssime ỽgīs assimilatōe. Sermo. IIII.

Q Iberasti me l dne ẜm multitudiēȝ miscōie tue. Ecci. lj. Signuȝ magne libertatȝ ꝛ nobilitatȝ ē alicuius ciuitatȝ vl terre si ipa aliјs oībꝫ tributū soluētibꝫ nō sit tributaria. Ex q̄ apparet libtas ꝛ nobilitas bñdicte ỽginis Marie. Nā cū oīs creatura pure hūana fuerit pctō subdita: ꝛ ꝯñter demoni tributaria: ipa tñ imaculata ỽgo ab h̄ tributo fuit exēpta. qa a cuiuscūqȝ pctī macla fuit aliena. Huiꝰ āt figura hr̄ Gen. xlvij. Nā in illa magna egestate ꝛ caristia graui tota terra egypti fuit tributaria Pharaoni: excepta terra sacerdotali q̄ liba fuit ex ꝑuilegio regȝ. Qua figura denotaf ꝙ tpe q̄ fuit tanta egestas gr̄e. et qñ erat penuria illiꝰ frumēti de q̄ factꝰ est panis celestis. s. chr̄s: tota hūana natura fuit ꝑ peccatū tributaria pctō. solaqȝ mr̄ sacerdotis magni chr̄i fuit ab eo imunis ex diuio ꝑuilegio illā ꝑseruante. De ipsa aūt dira seruitute humana dr Thre. j. Quō sedet sola ciuitas plena ꝑplo Facta est q̄si vidua dña gētiū. Princeps ꝑuinciaꝝ facta est sub tributo. Uocaf. nāqȝ hūana natura dña aliaꝝ creaturaꝝ iferioꝝ: iuꝫ illud Ouid. in. j. metamor. Sanctius his anial mentȝ qȝ capaciꝰ alte Deerat adhuc. ꝛ q̄d dñari in cetera posset. De liberatione ỽo huiꝰ terre dicit ꝓpha ps. lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dī. Hec igif fuit terra sacerdotalis de q̄ natꝰ est sūmꝰ sacerdos q̄ ꝛ hostia ꝑ nobis est imolatꝰ. Uñ Leo papa in sermone de natiuitate virginis ait. Obsecro dilectissimi fratres mei hāc nostre salutȝ histoiā intēdite diligēter: corda vigilent: oculi nō dormiant: creator nāqȝ oīm de beatissima ỽgine carnē sumens sine pctō natus est ꝛ in mōdo cōuersatus. Ecce sacerdos magnꝰ nulla in se hñs pctā. Et idcirco dignꝰ ꝛ potēs fuit vt sacrificiū offerēs aliena mūdaret pctā. Quia igif in rebꝫ hūanis inueniri nō poterat pciū nr̄e redēptionis: redēptor nr̄ semetipm̄ obtulit hostiā in odorē suauitatis. Sicqȝ ipe factꝰ est sacerdos: sacrificiū: redēptor: ꝛ pciū. Hec ille. Bñ igif decuit reginā illā fecundā q̄ talē ꝓduxit fructū liberā fieri ab oī tributo pctī. Uñ Aug. in li. de natura ꝛ gr̄a: ait. Excepta b. ỽgine de q̄ ꝓpf honorē dñi nullā ꝓrsus cū de pctis agif hr̄e volo q̄stionē. Si oēs scti ꝛ scē dei cū viuerēt interrogati fuissent vtꝝ sine pctō fuissent: omnes vna voce dixissent: Si dixerimꝰ qȝ pctm̄ nō habemꝰ: ipi nos seducimꝰ ꝛ ỽitas in nobꝫ nō est. Et ideo de hac imunitate ꝛ singlari sui liberatiōe a pctō ipa bñdicta virgo gr̄as agit deo in ỽbis ꝓpositȝ. De q̄ innocētissima ỽgie adhuc octo alias assimilationes ꝑscrutabimur.

R Q bñdicta virgo dicif vellus Assimilatio. j.

Lexāder de Ales exponēs illō ps. lxxj. Descendit sicut pluuia in vellus: et sic stillicidia stillantia sup terrā. ait. Uellus est ỽgitas Marie. Terra hūilitas ipsiꝰ. Pluuia est deitas vel gr̄a. Stillicidia abūdātia gr̄aꝝ ꝛ donorū. Dicit ḡ ꝓpha. Descēdet sic pluuia i vellꝰ: scȝ deꝰ in vteꝝ ỽgīs. Uellus em̄ Maria fuit rore gr̄e ꝛ diuitate plena. area. i. iudea sicca ꝑmanente. Uñ Hiero. ait. Uellus cū sit de corpe nescit corpis passiōes. Et silr b. ỽgo imunis fuit ab oī imūdicia. Et nota ꝙ ꝓprietates vellerȝ q̄ hr̄e ỽgini ꝯueniunt in his ỽsibus ꝯtinenf. Succida vestȝ ouis ñ sentit: ñ sonat icta. Hirta pilo molli: bibulo: tingitqȝ parato. Pectūt: nent: texūt: ꝙ frigora pellat ꝛ ornet. Succida est btā ỽgo. i. succo pietatȝ plena. Judic. vj. Expsso vellere conchā rore cōpleuit.. Nos sumꝰ conche. Itē vestȝ ouis ē Maria. i. precio simpliciū ꝛ inocētiū. Prouerb. vl. Omnes domestici eius vestiti sunt duplicibꝫ. i. stola gemia. Item non sentit beata virgo motus carnales. Non sonat icta. Lu. ij. Et tuam ipsiꝰ animā ꝑtransibit gladius. Et de charitate dr. j. ad Coꝝ. xiij. nō irritatur. Item hirta. i. hirsuta. i. sim[illegible]e tenēs Acē. j. Hi erant omnes orantes in cenaculo cum mulieribꝫ ꝛ Maria matre Jesu. Et ad litteram hirsuta fuit. quia non erat compta. j. Petri. iij. Quarum non sit exterius capillatura: aut circundatio auri ꝛc. Pilo molli id est cogitatione pia. Unde bene conuenit ei illud Hieremie. xxiij. Ego cogito cogitationes pacis Item bibulo. supple ỽbi dei

Uelleris ꝓprietates.

Lu.ij. Maria ꝯseruabat oīa v̄ba hec confe-
rēs in corde suo. Itē ringitqȝ pato. qꝛ fuit ve
rēcūda. Ecci.xxvj. Grā sup grām mlier scā
ꝛ pudorata. Lu.j. Turbata ē ī ṡmōe ei⁹. Itē
pectīt b. v̄ginē bone ancille. i. dilatār laudi-
bus ꝛ honoribꝫ. sic lana carpinata ampli⁹ di
latat̄. Ecci.xxiiij. In medio ppl'i sui gl'ifica-
bit̄. Itē nent subtiles p̄dicatores de b. v̄gine
Exo.xxxv. Mlieres docte dederūt q̄ nouerāt.
id est p̄dicatores docuerūt q̄ cogitauerunt.
Itē texūt plixas orōnes. Tob.ij. Ibat Anna
ad op⁹ textrinū q̄tidie. Itē pellit frigora infi-
delitat). Vn̄ cantat eccl'ia. Gaude Maria
v̄go: cūctas hereses sola interemisti ī vniuerso
mūdo. Itē ꝛ ornat. Act.ix. Ondebāt tunicas
ꝛ vestes q̄s faciebat illis dorcas. Dorcas in-
terp̄tat̄ caprea vl' damula. ꝛ ṡcat btām v̄gi-
nē quā cōpat spōsus celest) capree: di. Cant.
iiij. Duo v̄ba tua sic duo hinnuli capree ꝛc.
Hec oīa Alex. vbi s̄. ¶ Possum⁹ āt dicere [S]
q̄ b. v̄go dr̄ vell⁹ ꝓpter q̄nqȝ cās. Prio em̄ dr̄ [Maria]
vellus. qꝛ vellus ē de carne excisum: sed sine [vell⁹ ꝓpᵗ]
carnis corruptiōe. Et sil'r ip̄a v̄go bn̄dicta ex [quinqȝ.]
cisa fuit de carnali iudea: ꝛ tn̄ non fuit pctō
corrupta. Vn̄ Ber. ait. Quid Gedeonis si-
gnificat vell⁹ qđ vtiqȝ de carne sed sine car-
nis vulnere decisum in area positum est: nisi
carnē assūptā de carne v̄gis ꝛ sine detrimen
to v̄gis. Ecce Maria velleri ꝯpat̄: q̄ deū ita
ꝯcepit vt cū toto hauriret corpe: nec eiusdē
corpis scissurā pateret̄: sed eēt mollis ad ob
sequiū: solida ad sctimoniā. Quāuis igitur
vellus sit d̄ corpe: tn̄ nescit corpis passiōes.
qꝛ Maria lȝ fuerit in carne: tn̄ vicia carnis
nesciuit. nec vnq̄ȝ corruptiōem sensit: sed sp
īpolluta ꝛ illibata pmāsit. Scđo dr̄ vell⁹: qꝛ
fuit rore spūsctī pfusa. Qđ fuit figuratum
Iudic.vj. vbi dr̄: q̄ vell⁹ gedeonis ipletū est
rore: area sicca remanēte. q̄d Gedeon exp̄ssit
et cōchā impleuit. Vell⁹ q̄dē bibulū ē ꝛ mul-
tū roris recipit: ꝛ exp̄ssū leuit̄ effūdit. Cor ei
btē v̄gis erat bibulū. i. valde sitibūdū ad ro
rē spūsctī suscipiēdū. Et iō recipe meruit ple
nitudinē grāꝝ. Vn̄ Petr⁹ Rauen. inq̄t. Ille
celest) imber elapsu placido se in v̄gineū vel
lus effudit: totaqȝ diuinitat) vnda bibulate
nostre carnis ī vellere se locauit. vn̄ patibu-
lo cruc) exp̄ssa terris oībꝫ pluuiā salut) effū-
deret: ac vitalibus partita stillicidijs: fidei
germīa irrigaret. Qꝛ igit̄ istud vell⁹ v̄gineū
sic ē plenū: ideo nō pōt tālcui desiderio tangi
vel exp̄mi q̄n statim ipleat cōchā. i. aīam ad
ip̄am recurrentē. Hoc aūt vell⁹ repletū fuit
rore original' iusticie. area. i. iudaica gēte in
siccitate pctī remanēte. Tertio dr̄ vellus qa
fuit celesti pluuia madida. vn̄ Ber. expones
illđ p̄s. Descēdet sic pluuia ī vell⁹ ꝛc. ait Plu
uia voluntaria quā segregauit de⁹ heredita
ti sue: placide p̄us ꝛ sine strepitu opatōis hū
mane suo sacratissimo elapsu v̄gineū se de-
misit in vteꝝ. Postmodū aūt vbiqȝ terrarū
diffusa ē p opa p̄dicatoꝝ nō iā sic pluuia in
vellus: sed sic stillicidia stillātia sup terrā cū
q̄dā strepitu v̄boꝝ ac sonitu miracl'oꝝ. Hie
ro. q̄ȝ inq̄t. Plane celest) imber v̄gineū vell⁹
infudit: ꝛ tota diuitat) vnda ī carne se conti-
lit. Deinde p cruc) patibulū exp̄ssū: oībꝫ ter-
r) pluuiā salut) effudit: ꝛ audis mētibꝫ stil- [T]
licidia grē p̄stitit. ¶ Quarto dr̄ vell⁹. qꝛ ad
istar veller) fuit tincta: ꝛ maxīe colore rubeo
Et sic ei⁹ caro facta est purpura celest) impe
ratoris. Vn̄ Alchuin⁹ in li. de trini. ait. Btā
Maria lana mūdissima fuit ꝛ v̄ginitate cla
rissima: q̄ sola digna esset in se filij dei recipe
dignitatē: sic lana cōchilij sanguinē: vt ex cā
fieret purpura impiali maiestate tm̄mō di-
gna: quāqȝ nullus dign⁹ essȝ induere nisi au
gusta p̄dit⁹ dignitate. Quinto dr̄ vellus. qꝛ
ad vestimētū chr̄i p̄patiōem ꝛ fabricatiōem
fuit valđ idonea. De lana q̄dē ouis sine ip̄i⁹ [V]
ouis lesiōe assumit̄ ꝛ idumētū p̄pat̄. ¶ Tri [Maria]
plex aūt vestimentū fecit filio suo btā virgo. [fecit tri-]
Primū fuit materiale. s. tunica icōsutil' quā [plex vesti-]
ip̄a bn̄dicta v̄go miro ope īfanti filio suo fec [mentum]
q̄ puero crescēte crescebat. Secūdū vestime [christo.]
tū fuit corpale. Nam spūsctūs de ei⁹ carne
assumpsit: ꝛ corp⁹ chr̄i sine v̄gitat) violatiōe
p̄pauit ꝛ fecit. q̄d etiā dici pt vest) icōsutilis.
Alioꝝ em̄ corpa ex duabꝫ ptibꝫ. i. ex semie pa
tris ꝛ mr̄is ꝯsuunt̄. Corp⁹ aūt chr̄i fuit incō-
sutile. qꝛ factū est sctispūs opatiōe. Tertiū ē
vestimētū spūale: q̄d nob facit / qn̄ fide ꝛ ce-
teris v̄tutibꝫ nos induit ꝛ ad diuinū amorē
nos calefacit. iux̄ illđ Iob.xxxj. De velleribꝫ
ouiū meaꝝ calefact⁹ est. Oues aūt chr̄i sunt
v̄gines ei⁹. Eaꝝ v̄o vellera sunt ip̄aꝝ merita
et exēpla. Precipua aūt ouis dei est v̄go bn̄
dicta q̄ suis merit) nos induit ꝛ calefac. Vn̄
Prouer. vl. dr̄. Nō timebit domui sue a fri-
goribꝫ niuis. Oēs em̄ domestici ei⁹ vestiti sūt
duplicibꝫ. Duplicia aūt vestim̄ta sunt fides
et opa. vel dilectio dei ꝛ pximi. vl' vita acti-
ua ꝛ ꝯtēplatiua. Que duplicia idumēta de-
uotis suis impetrat. et ideo ab eis oē frigus
expellit ꝛ fugat.

X beata virgo dicitur lux [X]
Assimilatio .ij.

Inq̄t saluator Ioā.xij. Dū lucem ha
bet) credite ī lucē: vt filij lucis sitis.
Sup q̄bꝫ v̄bis ad maiorē d̄claratio
nē ꝛ ꝯfirmatiōeȝ dictoꝝ in scđa pte
p̄ncipali huius opis: sermone. iiij. in expo. d̄
co: q̄ beata v̄go dicit̄ lux. quia lux tenebras
repellit. iuxta illđ Ioan.j. Et lux in tenebris
lucet. De ip̄sa aūt v̄gine inquit Damascen⁹.
Aufer lucē: ꝛ omnia in tenebris: oia icognita

remanebūt. Sic btā Maria dū verū lumē
mōo effudit: cecitatꝭ ⁊ īfidelitatꝭ tenebras ef
fugauit. Vñ Maria interp̄tatꝰ illūinatrix.
Ipa em̄ est illa lux aurore q̄ oriēte sole mane
absq₃ nubibꝫ rutilat: vt ḋr.ij. Reg.xxiij. Ipa
nāq₃ pctōres purgat a tenebris pctōꝝ lūine
grē sue Et ideo ḋr lux aurore. Quia ꝟo frigi
das mētes calefacit: ideo assimilatꝰ luci solis
orientꝭ. Et q: estū ꝯcupie refrigerat: ⁊ a nubi
bus carnaliū passionū aīas serenat: iō assi-
milatꝰ luci matutine q̄ est cū refrigerio. et lu-
ci serene q̄ est absq₃ nubibꝫ. De ipa etiā expo-
ni pōt illō Hester.viij. Iudeis noua lux ori
ri visa est: gaudiū: honor: ⁊ tripudiū ⁊c. Est
em̄ gaudiosa icipiētibꝫ qbꝫ spūales cōsolati-
ones impēdit honorabilis ꝑficiētibꝫ: q̄s ab
oībꝫ impugnatiōibꝫ ꝓtegit. sed tripudiosa ē
ꝑfectꝭ: q̄s ad celestia gaudia introducit. Sic
etiā lux insidias pādit: nā latebras illustrat
et patefacit in qbꝫ īsidie abscōduntꝰ. Sic ipa
insidias diaboli deuotꝭ suis patefacit ne de-
cipiantꝰ. Et ideo diabolus istā lucē multū ti
met ⁊ fugit. iuxta illud Ioā.iij. Nō venit ad
lucē vt ñ arguantꝰ opa eiꝰ. Sicut etiā lux se-
curitatē parit. vñ hoīes q̄ de nocte pauescūt:
in die securi vadūt. ⁊ h̄ ideo ꝓcedit: q: nō ti-
ment offendiculū. iux̄ illud Ioā.xj. Qui am
bulat in die nō offendit: q: lucē huiꝰ mōi vi-
det. Nō aūt timēt q̄ ī luce vadūt: aut pedis
offendiculū: aut hostis latentꝭ incursum: vł
phātasmatꝭ terrentꝭ aspectū. Et silr illi q̄ bea
tā ꝟginē sequuntꝰ ⁊ ei adherent ꝑ deuotiōem
illuminantꝰ ⁊ ꝓteguntꝰ ab ea: vt neq₃ cadant
peccādo: nec a demōibꝫ decipiantꝰ: nec a phā
tasmatibꝫ terreantꝰ. Et iō oībꝫ chrianis dico
illud Ro.xiij. Induamur arma lucꝭ sic vt ī
die honeste ambulemꝰ. Arma em̄ lucꝭ sunt
exēpla btē ꝟginis: q̄ q̄cunq₃ induꝰ fuerit. s. il
la seq̄ndo: tutꝰ erit ab oībꝫ p̄dictꝭ. Sic etiam
lux celestiū corpoꝝ ꝟtutes ad nos vehit Vñ
fm Auicennā lux ipa est vehiculū ꝟtutū ce-
lestiū: q: s. celestia luminaria mediāte luce
agūt ⁊ mouēt ista īferiora. Ita mediāte btā
ꝟgine deuenit ad nos chrs q̄ est dei virtꝰ: vt
ḋr.j. ad Coꝛ.j. Mediante ḡ ista diuina luce
celestꝭ grā nob̄ infunditꝰ: ⁊ deueniūt ad nos
diuine miseratiōes. Et ideo dicamꝰ deo illō
Eccī.xxxvj. Miserere nrī deꝰ oīm ⁊ respice
nos: ⁊ oñde nob̄ lucē miserationū tuaꝝ. Si-
cut etiā lux diuersas res nasci facit. vñ ḋr Di
onyꝯ.iiij. ca. ð diui. no. q̄ꝫ lux oībꝫ corpibꝫ gra
tiā ꝯfert Sic btā ꝟgo genuit illū₃ q̄ multos
nasci fecit dei filios ꝑ grām. et adduxit eos ī
gl̄iam q̄s nō dedignatꝰ vocare frēs: ad He-
bre.ij. Oēs aūt q̄ chri fratres sunt pñt dici fi
lij spūales huiꝰ lucꝭ. sicut innuūt ꝟba in p̄n-
cipio huiꝰ ptis posita. Absit ḡ vt velimꝰ hāc
clarissimā lucē tenebris pctōꝝ obscuratā p̄-
dicare: ne de nobis dicatꝰ. Omīs q̄ male agit
odit lucem ⁊ q̄rit tenebras. s. in ea inuenire.
xviij. q. ij. c. ꝑniciosum. Ne simꝰ de illis de q̄-
bus ḋr in c. hinc etem̄. xlix. dist. Albuginē hꝫ
in oclo q̄ ꝟitatꝭ lucē videre non sinitꝰ iq̄ arro-
gantia sue sapie excecatꝰ. Pupilla nāq₃ oculi
nigra videt. albuginē ꝟo tolerās nihil videt
Qui em̄ sibi candorē sapie tribuit: a luce su-
ꝑne cognitiōis se excludit. et eo claritatē ve-
ri lumis nequaq₃ penetrat quo se apō se per
arrogantiā exaltat. sicut de q̄busdā ḋr ī epl̄a
ad Rom̄. Dicentes se esse sapiētes stulti fa-
cti sūt. Hec ibi. Nos ꝟo hāc lucē serenissimā Proprie
q̄ntū possumꝰ extollamꝰ ꝟginem. s. fulgētis- tates lu-
simā: cui cōpetūt oēs ꝓprietates lucis: q̄s po- cis Ma
nit Aug. sup Geñ. ad l̄ram dicēs. Lux ē sub- rie coue
stantia sūme simplex: sūme multiplex in effi- niunt.
cacia: sūme mobilis ⁊ absolute penetratiōis
⁊ minime resistentie ⁊ sūme: disparia ⁊ ꝯ̄ria
generās ⁊ cōciliās: sūme ꝯuertibilis: oīs na
turalis motiōis p̄ncipiū ⁊ origo: sūme ꝑfecti
bilis: sūme iocūda: sūme cōicabilis. Vñ lu-
ce in corpibꝫ nihil ē vtiliꝰ: nihil cōmuniꝰ: ni-
hil pulcriꝰ: nihil velociꝰ: nihil subtiliꝰ: nihil
impassibiliꝰ: nihilq₃ ꝟtuosiꝰ īuenitꝰ. Hec ille
Et loquitꝰ ð luce creata. Btā em̄ ꝟgo fuit sū-
me simplex simplicitate colūbina: seruās il-
lud Matt.x. Estote simplices sic columbe.
Itē sūme m̄ltiplex in efficacia. nam m̄ltipli-
ces filios spūales q̄tidie generat deo. Vñ il
li p̄dictū fuit illud Iob.v. Multiplex erit se
men tuū. Et hoc est illō semē de q̄ dixit deꝰ
serpēti antiq̄ Geñ.iij. Inimicicias ponā inꝰ
te ⁊ mulierē ⁊ semen tuū ⁊ semē illiꝰ. Semē
ḡ diaboli sunt oēs btē ꝟgis aduersarij. Se-
men aūt mr̄is dei sunt oēs eiꝰ fideles ⁊ deuo
ti. Multipl̄r q̄: istruit deuotos suos. Vnð
illi dici pōt illud Iob.viij. Spūs multiplex
sermo oris tui. Itē est sūme mobilis. vñ pro
bat eiꝰ ꝓprietate ac ꝑ p̄cedenti possumꝰ alle-
gare illō Sap.vij. vbi ḋr. Est em̄ in illa spi-
ritꝰ intelligētie scrūs: multiplex: subtil': mo-
destꝰ: discrtꝰ: mobilis: īcoinq̄natꝰ: certꝰ: sua-
uis: amās: bonꝰ: acutus: q̄ nihil vetat: bñfa
cit: ⁊ hūanꝰ: benignꝰ: stabilis: securꝰ: oēm ha
bens ꝟtutē: oīa ꝑspiciēs: ⁊ q̄ capiat oēs: spūs
intelligibilis ⁊ mūdus. Oībꝫ em̄ mobilibus
mobilior est: ⁊ attingit vbiq₃ ꝓpt suā mūdici
am. Hec ibi. Ex qbꝫ etiā patet alia eiꝰ ꝓprie-
tas. s. q̄ꝫ est summe penetratiōis. Ipa. q̄q₃ est
sūme ⁊ mīme resistētie. Sūme diabolo quē
continue impugt̄ ⁊ cui ꝓ nr̄a salu[te] resistit.
Minime aūt nob̄. q: nob̄ ad eam recurrēti-
bus ñ resistit: s₃ ꝯtinue nos sub sua ꝓtectiōe
recipit. Ipa etiā disparia ⁊ ꝯ̄ria generauit ⁊
recōciliauit. Nō em̄ erat ꝯ̄rius deo ꝓpt pec-
catū. ⁊ maxima disparitas inter creatorem ⁊
creaturā adeo q̄ꝫ non potest tāta dissilitud-

notari q̄n sit etiā icōpabil'r maior.c. dāmna
mus. de sum. trini. ꝛ fi. ca. Brā igit̄ ꝟgo deū
generās ꝛ hoīez: ꝯiūxit disparia ī vnitate p/
sone. ꝛ hūanaꝫ naturā diuīe cōciliauit. Alie
etiam ꝓprietates lucis sup̄ posite aptissime
patēt cuilibꝫ deuote speculāti. ꝙ scꝫ fuerūt ī
ip̄a bn̄dicta ꝟgine. De qb etiā aliq̄s tangit
Salomō Sap̄. vij. vbi post p̄dicta ꝟba sta/
tim subdit: Uapor est em̄ ꝟtutꝫ dei. Et iō ni
hil inq̄natū in illā icurrit. Candor est em̄ lu/
cis eterne ꝛ specl'uꝫ sine macl'a maiestatꝫ dei
ꝛ imago bonitatꝫ illi⁹. Et cū sit vna oīa pōt.
ꝛ pmanēs ī se oīa inouat. ꝛ ī animas sctās se
trāsfert. ꝛ amicos dei ꝛ ꝓphas ꝯstituit. hec ē
speciosior sole: ꝛ sup omnē stellaꝝ dispositi/
onē luci cōpata inuenit̄ pᵒr.

ℭ beata ꝟgo dicit̄ lāpas accēsa Assimilatio. iij.

Finito cōpletorio ī eccl'ia extinguūt̄
oīa lūinaria excepta lampade: que
die ac nocte ardet corā altari maio
ri: q̄a ibi corp⁹ dn̄i ē. Et q̄n sacrista
vel alius frat̄ lumīe idiget: vadit ad lāpadē
ꝛ inuenit. Spūal'r: tpe passiōis chr̄i oē fidei
lumē q̄ dāmō fuit extinctū. q2 oēs discipl'i eo
relicto fugerūt Mat. xxvj. Sed vna lāpas
tm̄mō accēsa remāsit. s. btā ꝟgo Maria: ī q̄
lumē fidei luxit ꝛ exarsit ignis charitatꝫ. et
hec stetit iuxta altare. i. iuxta crucē in q̄ pen/
debat corp⁹ dn̄icū: ꝓm illō Joā. xix. Stabat
iux̄ crucē Jesu mr̄ ei⁹. In cui⁹ signū tribus
noctib vltimis maioris hebdomade cū te/
nebre fiūt/oīa lūinaria extinguunt̄: vno exce
pto: q̄d latet sub altari ꝓm cōsuetudinē aliq̄/
rū ecciaꝝ. sed post modicū cūctꝫ on̄dit̄. Hec
em̄ oīa significāt illō q̄d s̄. diximus. Per exti/
ctionē em̄ alioꝝ lūinariū: denotat̄ extinctio
fidei oīm apl'oꝝ ceteroꝝqꝫ fideliū. Per cā/
delam ꝟo q̄ nō extinguit̄ sed aliq̄ntisp celat̄:
significat̄ btā ꝟgo q̄ sola mente latebat ī cru
ce cum chr̄o suspēsa: lꝫ in corpe semimortua
iaceret iux̄ crucē. Non est igit̄ aliq̄ tpe extin
ctū lumē ei⁹. sicut p̄dictū fuerat Prouer. vl.
vbi dr̄. Non extinguet̄ in nocte lucerna eius
Figura āt hui⁹ h̄r Exo. xxvij. vbi p̄cepit de⁹
ꝙ in tēplo sp lucerna arderet q̄ nunq̄ꝫ extin/
gui debebat. Hec em̄ lucerna fuit btā ꝟgo
q̄ sp pmāsit accēsa corā diuino altari: ꝛ nūq̄ꝫ
fuit extincta: sed seruauit lumē diuīe gratie
p̄bēdū viatorib vnde possint videre viā sa/
lutꝫ. Non est aliq̄s tācec⁹ cui lumē istud non
possit visū restituere. Et iō ei⁹ deuoti dicunt
illi cū ps̄. In lumine tuo videbim⁹ lumē. O
igit̄ dn̄e de⁹ q̄ accēdisti hāc lucernā: ꝛ n̄ abscō
disti eā sub modio: sed posuisti sup cādelabꝝ
vt luceat oīb q̄ ī domo sūt: sic nob̄ facere cō
suluisti Mat. v. ꝛ Mar. iiij. Non me pmit/
tas esse de illis q̄ caligātib oculis nō vidēt
hanc lucernā fulgentissimā. sicut Heli de q̄
dr̄. j. Re. iij. nō poterat videre lucernam dn̄i
Ip̄a nanqꝫ ꝟgo a p̄ncipio sue formatōnis a
te illūinata/nunq̄ꝫ fuit lūine p̄uata. Un̄ d il/
la dicebat ꝓpha p̄s. xvij. Qm̄ tu illuminas lu
cernā meā dn̄e: de⁹ me⁹ illūina tenebras me/
as. q. d. Sic tu illūinasti matrē tuā quā cre/
asti lucernā meā ꝛ oīm fideliū: ita fac vt me
diāte hac lucidissima lucerna illūinent̄ tene
bre pctōꝝ meoꝝ. Hec ē em̄ lucerna splēdens
sup cādelabꝝ scm̄ Ecci. xxvj. Ad cui⁹ lumen
q̄cunqꝫ hn̄ direxerit gressus suos: poterit (cū
ad supnā p̄riaꝫ puenerit) dicere illō Job. xxix
Splēdebat lucerna ei⁹ sup caput meū: ꝛ ad
lumē ei⁹ ambulabā in tenebris.

ℭ bn̄dicta virgo dr̄ vas dei Assimilatio. iiij.

Uas dei appellat̄ b. ꝟgo multiplici
ter. Primo vas puꝝ ꝛ nouū. iux̄ x Maria
illud q̄d in figurā dr̄. iiij. Regū. ij. vas puꝝ
Afferte mihi vas nouuꝫ ꝛ mittite
in illud sal. Istud em̄ vas nouū fuit vterus
ipsi⁹ ꝟginis. q̄a vt ait magr̄ Jacob de vora/
gine in li. btē virginis. ideo dr̄ nou⁹: q̄a ab oī
vetustate culpe penit⁹ fuit mūdus. In istud
aūt vas sal sapīe missū fuit q̄n chr̄s q̄ est dei
sapīa in vteꝝ ei⁹ intrauit. Nō solū aūt illud
vas fuit nouū ꝛ puꝝ: sed etiā fuit purissimū
iuxta illud Prouer. xxv. Aufer rubiginē de
argēto ꝛ egrediet̄ vas purissimū. De⁹ ei ꝓm
aliq̄s abstulit rubiginē ac infectioneꝫ omnē
a semine q̄ debebat̄ ip̄a ꝟgo ꝯcipi. et sic egres
sum est vas purissimū corpis sui. vel saltem
an̄ infusionē anīe virgīs sctīficauit altissim⁹
tabernaculū suū. i. corp⁹ virgineū. p̄s. xlv. Et
sic p conceptiōeꝫ egressum est in esse vas pu
rissimū. i. ipsa virgo que fuit vas diuinum
omni puritate repletissimū. Possum⁹ etiam
dicere ꝙ ipsa ꝟgo in sua īmaculata ꝯceptiōe
fuit purū vas q̄d ab originali pctō fuit p̄ser
uatum. In ꝯceptiōe aūt ꝟbi dei fuit vas pu
rius q̄d a peccabilitate fuit liberatum. Fuit
em̄ tunc ip̄a virgo in gr̄a confirmata: ita vt
non posset peccare nec mortal'r nec venial'r:
ꝓm theologos in. iij. dist. iij. In assūptiōe āt
ei⁹ gl'iosa q̄n ī corpe ꝛ aīa fuit gl'ificata: vas
istud factum est purissimū. q2 īmortalitate
ac impassibilitate atqꝫ et̄na fuit puritate de
coratū. Secundo fuit vas ꝓfundū p ꝓfun/
dā humilitatē. et ideo meruit dei gratia ꝓfū
de adimpleri. Cor nanqꝫ nostruꝫ est vas q̄d
tunc ꝓfunde fodit̄ q̄n ꝓfunde humiliamur.
Sed sunt q̄dam q̄ꝝ cor tm̄ cauat̄ ꝛ fodit̄ in
superficie: q̄a hn̄t hūilitatem in ore ꝛ exteri/
ori ꝯuersatiōe. supbiā ꝟo hn̄t in corde. iuxta
illud Ecci. xix. Est q̄ neq̄ter se hūiliat: ꝛ iteri/
ora eius plena sunt dolo. Alij ꝟo sunt qui ha
bent cor fossum ꝛ concauum vsqꝫ ad medi/

nim. sicut sunt serui dei: q̄ sicut hūiliant̄ exte-
ri⁹ in signo cōuersatōis: sic etiā hūiliant̄ in-
teri⁹ in medio cordis. de q̄b dr Michee. vj.
Hūiliatio tua ī medio tui. Null⁹ āt vnq̄ fu-
it q̄ habuerit cor cōcauū vsq̄ ad ꝓfundū. i.
q̄ ita se hūiliauerit sic chrs ⁊ brā virgo. Ille
enim ꝓfūde se hūiliat q̄ tantū descēdit q̄ntū
descēdere pōt. Chrs autē h̄ egit qn̄ descendit
vsq̄ ad susceptionē nature nr̄e: et vsq̄ ad to-
lerationē pene ⁊ mortis vituꝑiose. Vn̄ inq̄t
apl's Phil. ij. ꝙ exinaniuit semetipm̄ formā
serui accipiēs ⁊c. Sil'r ⁊ b. v̄go nō potuit ꝓ-
fundi⁹ descēdere: nec mag̃ se hūiliare q̄ qn̄
ipa q̄ erat celi terreq̄ dn̄a et dei mr̄ electa se
ancillā ⁊ pedissequā appellauit. Et q: ꝓfun-
di⁹ se hūiliauit q̄ aliq̄ creatura: iō tantā gra-
tiā recepit q̄ntā aliqua pura creatura recipe-
potuit. ¶ Tertio vas dr solidum. q: nunq̄
frangi potuit Vn̄ de illa dici pōt illō Ecci. l.
Quasi vas auri solidū ornatū oī lapide pci-
oso. Cetere aūt mulieres frāgunt̄ in ꝯcipien-
do p v̄ginitatis violationē siue deflorationē
In pariēdo aūt frāgunt̄ p dolorē ⁊ afflictio-
nē. Frāgunt̄ etiā in vita p multoꝝ pctōꝝ ꝑ-
petrationē. q: q̄dlibet pctm̄ frangit cor hūa-
nū. Vn̄ Ecci. xxj. dr. Cor fatui q̄si vas cōfra-
ctū: oēm sapientiā nō tenebit. Frāgunt̄ etiā
in obitu p in cinerationē seu corruptionem.
Ipa aūt bn̄dicta v̄go fuit vas solidū. q: in
suo cōceptu habuit integritatē: in ptu iocū-
ditatē: ī vita v̄tutis stabilitatē: ī obitu v̄o idu-
it imortalitatē. ¶ Quarto fuit vas admirā-
dū: iux̄ illud Ecci. xliij. Vas admirabile op⁹
excelsi. Si eīn esset aliqō vas qō mai⁹ seipo
cōtineret: ita ꝙ sup capacitatē toti⁹ nature
create cōtentū esset in ifinitū mai⁹ ꝯtinēte: ⁊
tn̄ ab ipo ꝯtinereť: istō esset vas mirabile et
stupendū. sed si vas ex̄ns clausū reciperet in se
aliq̄d ⁊ effūderet sine aliq̄ sui aptōe: istō vas
diceret mirabili⁹ ⁊ stupēdi⁹. Si v̄o esset ali-
qō vas qō vinū et aquā sil' sine aliq̄ medio
contineret: et tn̄ nulla cōmixtio fieret: ꝑfecto
istō vas esset mirabilissimū ⁊ stupēdissimū.
Tale āt vas fuit b. v̄go. q: illō qō i suo v̄ro
cōtinebat mai⁹ in ifinitū se erat. Istō ḡ vas
v̄gineū qō ꝯtinuit deū quē celi et celi celorū
capere neq̄unt. ij. Paral'. vj. fuit mirabile et
stupēdū. et iō canit eccl'ia: ⁊ fuerūt v̄ba diui
Aug. di. Scā ⁊ imacl'ata v̄ginitas q̄b te lau-
dib⁹ efferā nescio. q: quē celi cape nō poterāt
gre. cō. Ipa etiā ex̄ns clausa dei filiū ī vtero
suo recepit p ꝯceptiōē. Et sil'r itactis claustris
v̄ginitatis illū effudit p parturitiōē Et iō voca-
tur Cañ. iiij. hort⁹ ꝯclusus ⁊ fōs sigtus. In
isto etiā vase sui vteri habuit vinū diuinitatis
et aquā hūanitatis. ⁊ tn̄ nl'la facta ē cōmixtio
seu cōfusio naturaꝝ: vn̄ canit eccia. De⁹ hō
fact⁹ est: id qō fuit ꝑmāsit: ⁊ qō n̄ erat assum-

Vas solidum.

Maria vas mirabile.

psit: non cōmixtionē passus neq̄ diuisionē ⁊c.
Quinto fuit vas aromaticū. In ei⁹ eī v̄ro ⁊
aīo fuerūt spēs oīm aromatū. i. v̄turū. De q̄-
bus ipa inq̄t Ecci. xxiiij. In me oīs grā vie ⁊
v̄ritatis: ī me oīs spes vite ⁊ v̄tutis. Nā ipa est
spēs aromatica q̄ viuificat mortuos. ⁊ iō ait
In me oīs spes vi⁊c. Ipsa etiā est spēs illa q̄
illūinat cecos. ⁊ iō subdit: ⁊ v̄itatis. Itē est il-
la species q̄ sanat infirmos ⁊ desparatos. et iō
addit: in me oīs spes vite. Itē est illa spēs q̄
roborat ⁊ ꝯfirmat debiles et lāguidos. et iō
subiūgit: ⁊ v̄tutis. In isto etiā vase ꝯtinētur
vnguēta ꝯ oēs ifirmitates. Nā ī ea ē vnguē-
tū qō deprimit tumorē supbie. s. cōsideratio
sue hūilitatis. Itē illō qō extinguit hydropi-
sim auaricie. s. ꝯsideratio sue paupertatis. Et
illō qō expurgat īmūdiciā luxurie. s. ꝯsidera-
tio sue honestatis ⁊ v̄ginitatis. et sic de singulis.

¶ Q b v̄go dr rota dei Assimilatio. v.

Dicit ezechiel ꝓpha sui li. c. j. Appuit
rota vna sup t̄rā iux̄ q̄ttuor aialia
habens quattuor facies. Hec aūt A
rota significat brā virginē. Ipsa
enim fuit rota demōib⁹ terribil'. Sicut eīn
leones terrent̄ qn̄ audiūt strepitū rotaꝝ: ita
ipsi demones fugiūt cū audiunt inuocari ⁊
nomiari hāc rotā diuinam Unde deo inq̄t
Ps. Vox tonitrui tui in rota. Ista aūt rota
sup terrā fuit a terrenis eleuata cogitatione:
affectione: et conuersatione. Itē fuit iuxta
q̄ttuor animalia: que scdm̄ expositores sig-
nificāt euangelistas: iuxta quos ipsa fuit cū
eis cōuersando: atq̄ eos instruendo. Habet
quoq̄ quattuor facies. i. quattuor virtutes
cardinales scʒ iusticiā: prudētiā: fortitudinē:
et tēpantiā. Vel q̄ttuor facies. i. q̄ttor aspec-
tus: quoꝝ vnū vertit ad deum pro nobis
intercedēdo. Aliū ad padisū. i. ad btōs: eos
letificādo. Letificāt eīn sctī q̄ sr̄ i celo n̄ solū
respectu regis: sʒ etiā regine: q̄ mediāte salua-
ti sr̄ Tertiū v̄o v̄tit ad mūdū miserēdo ⁊ ꝓ-
tegēdo: Quartū āt v̄tit ad diabolū exterren-
do ⁊ expellēdo. Vn̄ dr demōib⁹ ēē t̄ribil' vt
castroꝝ acies ordinata Cañ. vj.

¶ Q beata virgo dicit̄ sedes dei.
Assimilatio. vj.

Inq̄t aq̄la volās Joannes euāgeli-
sta Apoc. iiij. Uidi: ⁊ ecce sedes po-
sita erat ī celo. ⁊ s. sedē sedens ⁊c. B
Hec āt sedes figurat brā v̄ginē
q̄ dr sedes rōe artificij q: ad modū sedis fu-
it artificiata. Nā sedes ē a t̄ra eleuata: ⁊ iferi⁹
clausa ⁊ supi⁹ apta. Ipa āt bn̄dicta v̄go fuit
eleuata a mūdo: clausa pctō: et apta deo. Et
ideo ꝓpheta inq̄t deo ps al. xliij. Sedes tua
deus in scl'm scl'i ⁊c. Ista āt sedes posita est
in celo. s. empyreo. adhuc viuens posita erat
affectione et contemplatione. Nunc autem

est ibi gl'ificata habitatiōe. Un̄ idez ꝓpha ait p̄s.x. Dn̄s in celo sedes ei⁹ &c. Ul' posita est.i. ꝑ fidē firmiť stabilita: in celo.i. in eccl'ia militāte. Sup̄ hāc aūt sedez ỽgineā erat sedēs.s. chr̄s dei fili⁹: q̄ lz sup ip̄am essz dignitate: tn̄ in ea sedit ꝛ q̄euit incarnatiōis hūilitate. iuxͣ illud Ezech.xliiij. Princeps ip̄e sedebit ī ea. De hac āt sessiōe p̄dictū fuerat Esa.xvj. vbi d̄r. Preparabiť in misc̄dia soliū: et sedebit sup illud in veritate. Et p̄s.ix. inq̄t Dauid. Sedisti sup thronū q̄ iudicas iusticiā. Sedere ei ꝑ tribunali in sententijs ꝓferēdis / mľtū operať. Et ideo debent sedendo sententiare iudices: vt ꝑ glo. in c. bone. de postu. p̄la. q2 sententia aliter non valeret. Arg. ff. q̄s ordo in bo. pos. ser. l. ij. §. et bonoꝝ. Et facit. C. de offi. ciui. iudi. l. p̄ma. et ī auten. de iudi. §. sedebunt. et. C. de sen. ex peri. reci. l. fi. Sup istā igiť regalē sedem oīa iudicia sua deus faciet. Un̄ p̄s. xxviij. d̄r. Sedebit dn̄s rex in eternū. et p̄s. xlvj. De⁹ sedet sup sedem sc̄tām suā De qua sede etiaz inq̄t Esaias ꝓpheta ca. vj. sui libri dicēs. Uidi dn̄m sedentē sup solium excelsum ꝛ eleuatū &c. Ista aūt sedes excelsa ꝛ eleuata ab oī stercore pc̄ti fuit deo an̄ secula ordinata. Unđ ipsi deo inq̄t ꝓpha p̄s. xcij. Parata sedes tua ex tunc a seculo tu es. Et rōnem hui⁹ assignat p̄s. seq̄nti: dicēs. Nunq̄d adheret tibi sedes iniq̄tatis: quasi dicat. Absit. De hac etiam sede idē ꝓpha ait p̄s. cij. Dn̄s in celo parauit sedē suā: ꝛ regnū ipsius oib9 dn̄abiť. Qui vult g̊ a deo obtinere aliquā gr̄am: debet eum rogare ꝛ dicere illud Sap̄. ix. Mitte illam de celis sanctꝭ tuis: et de sede magnitudinis tue. Sicut autez de⁹ cui d̄r Baruch. iij. Qui sedes ī sempiternū. semp sedit in virgine ꝑ gr̄am: ꝛ nunq̄z ꝑmisit diabolū ī illa sedere ꝑ culpā. Ita etiā ipsa bn̄dicta ỽgo sub vmbra gratie eius semp sedit. Un̄ inq̄t Can̄. ij. Sub vmbra illi⁹ quem desideraueră sedi. Ipsa etiā ꝓpe filiū suū sedet in celo. iuxta illud p̄s. xliiij. Astitit regina a dextrꝭ tuis &c. Lz em̄ aduocati nō debeant sedere cū iudicib9. in auten. vt ab illustrib9. ꝛ qui supra eos sunt. §. sancim⁹. ꝛ. C. de postu. l. q̄sq̄s. Tn̄ hoc fallit in q̄busdam aduocatꝭ ꝓpter eoꝝ dignitatē. C. đ offi. diuer. iudi. l. fi. Et talis est btīssima ỽgo.

Margin: Sn̄ia sedendo feratur.

Q̄ bn̄dicta virgo d̄r ciuitas dei
Assimilatio. vij

Alexander de Ales sup p̄s. lxxxvj. exponit illū psalmū de bt̄ā ỽgine: sic dicēs. Fundamēta ei⁹ in mōtibus sctis. i. in ꝓphis ꝛ p̄riarchis et regib9 ex q̄b9 ipsa bt̄ā ỽgo originez traxit. sic patet in genealogia eius Mat. j. Ipsa etiaz d̄r sion Esa. xxviij. Mittā in fundamētꝭ sion lapidem angularē ꝓbatū p̄ciosum in fundamēto fundatū. Cui⁹ sion porte fuerunt q̄nq̄ sensus q̄ clausi fuerūt ꝯ oē noxiū ꝛ ī honestū et apti ad bonuz. Un̄ aures ei⁹ q̄ clause erāt ꝯtra mūdi strepit⁹: qn̄ ingressus est angel⁹ ad eam / apte sunt salutatiōi ei⁹. Et porta ei⁹ cordis q̄ ꝯ consensum viri clausa erat: apta fuit dīne voluntati: qn̄ dixit. Fiat mihi s̄m verbum tuū. Ezech. xliiij. Porta hec clausa erit ꝛ non aperiet: ꝛ vir non transibit ꝑ eā: qm̄ dn̄s deus israel ingressus est ꝑ eam. Dī autē bt̄ā ỽgo sion. q2 sicut sion erat loc⁹ eminētissimus ꝛ tutissim⁹ in hierl'm: sic bt̄ā virgo in ecclesia etiā triūphāte. Diligit g̊ de⁹ portas siō id est sensus b. ỽginis sup oīa tabnacl'a Jacob. i. plus q̄z corpa aliaꝝ ỽginū. Corpa em̄ dicunť tabnacl'a. ij. Pe. j. Uelox est depositio tabernaculi mei. ad Heb. vl. Habemus altare de q̄ edere nō hn̄t p̄ītez q̄ tabnaculis deseruiūt. Uirgīes aūt hn̄ dicunť Jacob. q2 luctate sunt: ꝛ supplātauerūt fomitē q̄ in bt̄ā ỽgine oīno extinct⁹ fuit. Sequiť. Gl'iosa dicta sunt de te ciuitas dei. Bt̄ā ỽgo ē ciuitas dei de q̄ multa gl'iosa dicta sunt ꝛ p̄dicta ꝑ ꝓphas. vt ē illđ Esa. vij. Ecce ỽgo concipiet et pariet filiū. et Esa. xj. Egredieť ỽga de radice Jesse &c. Et Hiere. xxxj. Nouū faciet dn̄s sup terrā &c. et Can̄. vj. Pulcra es amica mea: suauis ꝛ decora sic̄ hierl'm. Et mľta alia gloriosa dicta sunt de hac ciuitate. ¶ Sūt aūt mľte rōnes q̄b9 b. ỽgo d̄r ciuitas. q2 multa in ea fuerunt q̄ in ciuitate ꝯtingit reꝑire: q̄ p̄nt notari ī his ỽsib9. Rex p̄sul ꝓpl's defensio templa domus lex. Fons schola ludus opes cōmercia pax cib9 arma. In bt̄ā em̄ ỽgine fuit rex. s. chr̄s. de q̄ Apoc. xix. Rex regum ꝛ dn̄s dn̄antiū. Itē in ea fuit p̄sul ip̄e chr̄s assistēs pontifex futuroꝝ bonoꝝ: ad Heb. ix. Itē in ip̄a fuit ꝓpl's. q2 viscerib9 misc̄die sue oēs cōtinebat ꝛ adhuc ꝯtinet. vn̄ d̄r mr̄ misc̄die. sicut Paulus hēbat in se ꝓpl'm cū dicebat ad Phil. j. Sic̄ est mihi iustuz s̄ sentire ꝓ oib9 vob: eo q̄ habeā vos ī corde meo. Et ad Galat. iiij. Filioli mei q̄s iterꝝ parturio &c. q̊ habebat eos in vtero. Item defensio Can̄. viij. Ego mur⁹ ꝛ vbera mea sic̄ turrꝭ. Itē templa Apoc. xxj. Dn̄s de⁹ oīpotēs tēplū illi⁹ est. Et ad lr̄az multa tēpla ꝛ eccl'ie facte sunt ad honorē ipsi⁹. Itē dom⁹ est in ea. s. virginalis aula: in q̄ chr̄s habitauit. Prouer. ix. Sapientia edificauit sibi domū. Et lex. de qua Prouer. vl. Et lex clementie in lingua ei⁹. Et fōs Eccī. xxiiij. Quasi fluui⁹ dorix: ꝛ q̄si aq̄duct⁹ exiui de ꝑadiso. Et schola. Lu. ij. Maria cōseruabat omnia verba hec conferēs in corde suo. et Ludus. Zach. viij. Platee ciuitatis implebunť infantibus et puellis ludētibus. ij. Regum. vj. Dauid saltabat totis viribus

Margin: C. Exponiť p̄s. Fūdamēta ei⁹ &c.

Margin: Maria q̄re d̄r ciuitas.

corā arca.s. cbr̄s añ btām ꝟginē: qñ adduxit eam in supnam hierl'm. Uñ canit eccl'ia: Assumpta ē maria in celū / gaudent angeli laudātes bñdicūt dñm. Ecce lud⁹. Et opes ꝟtutis et grē. Uñ dixit ei angel⁹ Lu.j. Aue grā plena. Prouer.vl. Mi'te filie ꝯgregauerūt sibi diuitias: tu ꝟo supgressa es vniuersas. Itē cōmercia. Prouer.xxiij. Ueritatē emere noli vendere sapiam. Prouerb.vl. Syndonē fec̄ ꝛ vendidit ꝛ tradidit eā chananeo. Et ps̄.cxlvij. Qui posuit fines tuos pacē. q2 in btā ꝟgine non fuit rebellio carnis ꝯ spm̄. q2 oino extinct⁹ fuit fomes in ea. Itē cib⁹ Cant. vij. Uent̄ tu⁹ sicͣ aceruus tritici. In ei⁹ ei ventre fuit granū frumēti: cib⁹ angeloꝝ ꝛ hoīz. Uel vent̄.i. pietas. Itē arma Cañ.iiij. Mille clypei pendēt ex ea: oīs armatura fortiū.

C ¶ Memor ero Raab ꝛ Babylonis scientium me.i. gentiliū ꝛ pctōꝝ: vt ad me ꝯuertātur. Et postea in ꝑticl'ari determinat dicēs: Ecce alienigene.i. gentiles. et tyrus.i. pctōres / alij q̄ sunt ī angustia pnīe sicͣ ꝑus erāt in angustia vicioꝝ. Tyrus em̄ īterp̄tat̄ angustia Et ppl's ethiopū.i. viciosi q̄ erāt deformes ꝛ nigri ꝑ pctm̄. hi oēs fuerūt illic ad me recurrentes. Memor igit̄ ero.s. ad miserendū et nō ad puniendū. Neem̄.v. Memēto mei i bonum. Raab. Per raab aūt meretricē itell'igit̄ aīa q̄ se ꝓstrauit vicijs. Raab em̄ latitudo interp̄tat̄. et ſꝑat eos q̄ vadūt ꝑ latā viam q̄ ducit ad ꝑditionem Mat.vij. Babylon ꝟo ꝯfusio interp̄tat̄: et significat aīaz cōfusam ꝑ pctā. qꝝ oīm ego memor ero ꝛ miserebor scientiū me.i. me laudātiū: ꝛ ad me

D deuoto corde recurrentium. ¶ Nunqd sion dicet. Hoc etiam ō btā ꝟgine exponit̄ / q̄ sion dr̄: eo q̄ de sion.i. de iudeis nata est. sicͣ ꝓphetatum est. Ps̄.cix. Uirgam ꝟtut̄ tue emittet dñs ex sion. Item dr̄ siō: q2 cōtemplatiua erat. De hac ḡ dic̄: Nunqd sion.i. btā virgo ꝯtemplans celestia dicet corde vl' ore ō filio suo. Hō.s. purus est.q.d. Non: q2 Osee.xj. ipe ait: Ego deus et non hō.s. tm̄ i medio tui sanctus ꝛc̄. Quia aūt creditura erat eū esse deum ꝛ hoīem. iō de vtraq3 natura subiungit. Hō natus est i ea. Ecce humanitas. Et ipe fūdauit eā altissim⁹. Ecce diuitas. Hoc em̄ eēt impossibile in puro homine. Qui em̄ fundauit ciuitatē ꝑor est ipsa ciuitate. Qui aūt nascit̄ in ciuitate posterior est illa. Homo natus ē in ea. Non dr̄: puer / sed homo. Hiere.xxxj. Nouum faciet dñs sup t̄ram: femina circūdabit virꝝ. Hoc dicebat Salomon se ignorare. Prouer.xxx. Quartū penitus ignoro. Uiam viri i adolescētia.i. i ꝟgine Et ipe: nō angel⁹: fundauit eā.s. btām ꝟginē. Hec est em̄ ciuitas fundamēta hñs: cui⁹ artifex ꝛ conditor de⁹: ad Heb.xj. Ecci.xxiiij.

Qui creauit me ꝛ reqeuit in tabnacl'o meo. Fūdauit.s. in ꝟtutib⁹. sicͣ ciuitatē vl' tēplum Ipa em̄ fuit ciuitas sūmi dei ꝛ tēplū veri salomonis. de cui⁹ fundatiōe.iij. Reg.v. in fine dr̄: Precepit rex vt tollerēt lapides grandes: ꝛ lapides ꝑciosos in fundamentū tēpli .i. ꝟtutes eminentes in fundatiōe btē marie. Nec mirꝝ. q2 vt dr̄.j. Para.xxix. Non homi parat̄ habitatio / sed deo. Dñs narrabit. id ē narrauit. In scp̄tur̄ ꝑl'oꝝ.i. ꝑ scp̄turas expositas et directas ad ꝑl'os. ꝛ in scp̄tur̄ ꝑncipum hoꝝ q̄ fuerunt in ea.i. Moysi ꝛ ꝓpharum et aploꝝ. In mi'tis em̄ scp̄tur̄ narrat̄ ō btā ꝟgine. Ul' ꝑl'os possum⁹ vocare pauperes ꝓphas / sicͣ fuit Amos. Pricipes ꝟo ditiores ꝛ nobiliores: sicͣ Dauid et elaias. Uel ꝑpl'oꝝ.i. gentiliū. q2 sibyllinis ꝟsib⁹ est ꝑdicta. et per iob q̄ gentil' fuit. Et ꝑncipū.i. ꝓpheraꝝ ō iudeis. Uel ꝑncipes dicunt̄ editores scp̄turaꝝ. vt ꝓphe et euangeliste ꝛ apl'i. Ppl'i ꝟo expositores eorundem. vt Hieronymus / Aug⁹ / et alij. Ul' ppl'i dicunt̄ sancti alij ab apl'is. Principes ꝟo apl'i. Ps̄. Constitues eos ꝑncipes sup oēz t̄ram. Et hi oēs fuerunt in ea.i. ꝯcordes fuerunt in laude ꝟginis / non ꝯ eam vt heretici et pharisei. Sicut letantium oīm habitatio in te scā dei genitrix. Esa.lj. Gaudium ꝛ leticia inuenien̄ i ea In forti em̄ munitiōe habitāt hoīes securi ꝛ leti. in infirma āt sunt timidi. Itē in magna munitiōe et opulenta oīm est spes ꝛ refugiū. Et sil'r ad btām ꝟginē oēs ꝯfugere debent q̄ est turr̄ fortissima ꝛ inexpugnabil' ꝛ terribilis inimic̄ vt castroꝝ acies ordīata Can.vj Opulēta est ꝟtutum ꝛ graꝝ abūdantia. q2 grā et gl'ia plena. Maxima āt est charitat̄ amplitudine q̄ oēs amplectit̄ Uñ ei canit ecclesia: Sub tuum ꝑsidium ꝯfugim⁹ sancta dei genitrix ꝛc̄. Bñ em̄ ei competit qd̄ de filio ei⁹ dr̄ Deut.xxxiij. Dilexit ꝑl'os. Omes scī in manu ei⁹ sunt. Propt̄ hͦ bñ dr̄: Sicͣ letantiū ꝛc̄. Quia ex his omib⁹ mi'ta ē leticia his q̄ ad eā ꝯfugiunt. Esa.vl. Letami cū hierusalem et exultate in ea oēs q̄ diligit̄ eam. Nos ꝟo possum⁹ ꝛ debem⁹ ei dicere illō Judith.xv. Tu gl'ia hierl'z: tu leticia isrl': tu honorificentia ꝑl'i nr̄i. Hec Alexan. vbi.s̄.

E ¶ Nos ꝟo s̄ dictum psalmū possumus ad l'ram exponere ō imaculata ꝯceptiōe b. ꝟgis Ps̄. Fū Cui⁹ ꝑseruationē ab originali pctō volēs de damēta: clare exprim⁹ ꝓphaꝝ Dauid / dixit: Fūdamē- ō virgis ta ei⁹.s. ꝟgis. in mōtibus sanct̄. De qual'r i ꝯceptiōe telligat̄ exposui in.s. pte ꝑncipali huius ope exponit̄ ris. serm.ij. in exo: ō. Uolēs ḡ dauid oñdere q̄ btā ꝟgo q̄ est viua ciuitas dei: nunq̄ fuit a diabolo dei inimico per pctm̄ possessa / ait Fundamēta ei⁹ in mōtib⁹ scīs.s. in mōte innocētie et puritat̄: in monte iusticie origi-

nal'; ꝛ in mōte diuine grē p̄ſuantꝭ.q.d. Quia in his mōtib⁊ fuit fundata.i.ↄcepta. et ideo nunq̄ʒ ab hoste malig̃ fuit capta. Nunq̄ʒ ei diabol⁹ his mōtib⁊ appropinq̄re potuit. Rō nē āt q̄re de⁹ voluit brām v̄ginē fundare in his montib⁊: et ↄn̄r p̄ſuare ab originali pec cato/ aſſig̃t dicēs: Diligit dn̄s portas ſiō ſu p oīa tabnacl'a iacob. q.di. Nolite mirari q̄ de⁹ fecerit hāc ſingl'arē grām ſue mr̄i. Nā di ligit dn̄s portas ſion.i.ip̄am bn̄dictam v̄gi nē/ q̄ eſt porta celeſtꝭ ciuitatꝭ.ſ.p̄adiſi/ ſuper oīa tabnacl'a iacob.i.ſup oēs angelos ꝛ ſan ctos. Et idō voluit eā maiori puritate fulge re: et maiorib⁊ p̄uilegijs gaudere: ac magis gl'ioſam eē. Et ꝓpt̄ h̄ ſubdit: Gl'ioſa dicta ſūt d̄ te ciuitas dei. De nulla em̄ pura creatura vnq̄ʒ dicta fuerunt tā gl'ioſa/ q̄ʒ d̄ v̄gine hac
F bn̄dicta. ¶ Quia v̄o Dauid h̄ appellat ipſā
Ania dr ciuitatē di: eſt ſciendū q̄ oīs anīa pōt dici ci
ciuitas. uitas. Sed aīa cuiuſlibʒ reprobi dr ciuitas babylonis/ q̄ (vt ſ̄ dictū eſt) interp̄tat̄ confu ſio/ q2 plena eſt ↄfuſiōe pctōꝝ. Et in ea regͭ nabuchodonoſor.i. diabolus in ſupbia ſua. Aīa āt cuiuſlibet electi dr hierl'm/ q̄ interpre tat̄ viſio pacꝭ: in q̄ regnat Salomon rex pa cificus.i. chr̄s. Hierl'm aūt edificat̄ vt ciui tas ex auro ꝛ argento ac lapidib⁊ p̄cioſis.i. ex opib⁊ dilectiōis dei ꝛ ꝓximi: cū meditati onib⁊ et ↄtemplationib⁊ p̄cioſis ſup funda mentū fidei Jeſu chr̄i. De q̄ fundamēto d̄.j. ad Cor.iij. Fundemētum aliō nemo ponere p̄t: p̄ter id qō poſitum eſt/ qō eſt chr̄s ieſus. Niſi āt dn̄s cuſtodierit aīe ciuitatē: fruſtra vigilat q̄ cuſtodit eā. Ps̄.cxxvj. Uez nulla anīa tam ꝓprie p̄t dici ciuitas dei: ſic̄ brā vir go poſt filiū. Jp̄a em̄ p excellentiam dr ciui tas: marie ꝓpt̄ tria. Primo ꝓpt̄ plenā vnio nem. Dr̄ em̄ ciuitas quaſi ciuiū vnitas: ſm̄ Jſid.xv.ethy̅. Un̄ ſaluator nr̄ cū miſit du os de diſcipul' ſuis ad ciuitatē hieroſolymā (q2 plena erat ſectꝭ ꝛ diuiſiōib⁊ ac pctis) non dixit: Jte in ciuitatē/ ſed: in caſtellum. vt h̄r Mat.xxj. ſuans illā regl'am Si re p̄ueris: nec nomen hr̄e mererꝭ. Nomia em̄ debēt eē reb⁊ ↄſona. §. eſt et aliud. cum ſil'ib⁊. inſti. de dona. Jn aīa aūt nr̄a ſunt q̄ſi ciues multi et varij cogitatus ꝛ affect⁹ ac deſideria q̄ſi vi ri: paſſiōes v̄o q̄ſi mulieres. Qui oēs debēt ↄuenire in vnū.ſ. vt ↄforment ſe diuine vo luntati: q̄rendo ſemp gl'iam dei ꝛ p̄fectū ſa lutis. Un̄ Alex. d̄ ales ſup ps̄.xlv. ait: Tūc erit ciuitas q̄ſi ciuium vnitas: ſi oēs cogita tiones/ affectiōes/ ꝛ deſideria vnanimit̄ i de um tendant. Qō q̄dem excellentiſſime fuit ī ip̄a bn̄dicta v̄gine. De q̄ inq̄t ſctūs Odilio ī q̄dam ſer. Oīs marie actio ſemp intenta fu in dn̄o. Et Alex. de ales vbi ſ̄. exponens illō eiuſdem ps̄. Fluminis impetus letificat ciui tatem dei, de ip̄a gl'ioſa v̄gine ait: Jp̄a fuit ciuitas quaſi ciuium vnitas. q2 in ea fuit rō nis et ſenſualitatis plena concordia. ¶ Se G
cundo dr ciuitas ꝓpt̄ congruam ꝓuiſionem. Maria
Opꝫ et em̄ ciuitati bn̄ ꝓuideri ne facil'r capi ſicut ciui
atur ab hoſtibus. et ideo requirit̄ vt circūq̄ tas fuit
q̄ʒ habeat foſſata: ne poſſint hoſtes appropi ↄgrue ꝓ
quare ad muros. Hoc aūt fit circa ciuitatē uiſa
anime p humiliationē: qua q̄s ſeip̄m deijcit ꝛ infra ſe ſtatuit p ſuij p̄ſius reputationē: co gnoſcēs ſe ad ima deſcendere ex ꝓpria condi tione ꝛ inclinatione ad mala. Debʒ etiam ci uitas eſſe in portis bn̄ cuſtodita: ꝛ hr̄e bōas portas ac fortes: ne facil'r poſſint ad terram ꝓſterni: et ſic ciuitas ip̄a ab hoſtib⁊ dep̄dari. Porte aūt anīe ſunt ſenſus exteriores.ſ. vi ſus/ auditus/ guſtus/ odorat⁹/ ꝛ tact⁹. Qui etiam appellant̄ feneſtre per q̄s intrat mors pcti ad aīam. iux̄ illō Hiere.ix. Mors itra uit p feneſtras nr̄as. Opꝫ et g̃ nos ſolicite vi gilare circa cuſtodiaʒ hāꝝ portaꝝ. Non em̄ ſufficit cuſtodia angeloꝝ. De q̄ d̄t dn̄s Eſa. lxij. Sup muros tuos hierl'm ↄſtitui cuſto des.i. angelos. Tota die nō tacebūt.ſ. excitā tes animā ad bonum ꝛ ad deum laudandū. Sed neceſſe eſt q̄ q̄libet p ſe vigilet p ↄſide rationem ꝛ diſcretionem: ne ingrediat̄ inimi cus alicuius vanitatꝭ p ip̄as portas: ꝛ ne tā q̄ʒ ciuis ingrediat̄ ſub ſpecie alicui⁹ boni de fectus curioſitatꝭ. Un̄ in figurā legit̄.ij. Re gū.iiij. q̄ Hiſboſeth fili⁹ Saul reg̃ iſrl' po ſuerat ancillam ad cuſtodiam porte palatij ſui/ q̄ nō ſtetit vigilans: ſed dormitauit. Un̄ ingreſſi p portam p̄ncipes latronū Rechab ꝛ Banaa: clam occiderunt illum in lecto q̄e ſcentem. Ex q̄ ſignificat̄ q̄ q̄n̄ ↄſideratio ꝛ di ſcretio q̄ debet cuſtodire portas ſenſuū dor mitat ꝛ non vigilat ad cuſtodiēdum: ipſi de mones latent̄ ſuggeſtionib⁊ mal' ſubintrant ꝛ ablatis frugib⁊ v̄tutum animā occidunt. Oportet etiam ciuitatem eē fulcitam victu alibus et aquis: ne fame et ſiti pereant iha bitantes. Uictualia autem anīe ſunt ſacra menta que ip̄am paſcunt ꝛ reficiunt. Aq̄ v̄o ſunt doctrine ſacre quib⁊ contra calorem la borum ꝛ tentationum refrigerant̄. Omnia autem iſta fuerunt p̄fectiſſime in beata vir gine. Et iō per excellentiam ciuitas dr: Fuit em̄ hūilitate ꝓfundiſſima. Un̄ ip̄a ait Lu.j. Reſpexit humilitatē ancille ſue. Et quanto magis ſe hūiliauit: v̄tutes ſuas occultando tanto magꝭ deus illā manifeſtauit. vt imple ret̄ illud quod inquit filius eius Math.v. Non pōt ciuitas abſcondi ſupra montē po ſita.i. ſupra altā p̄fectionē v̄tutum. Optime etiā cuſtodiuit ſenſus ſuos. Et ideo nihil in q̄natum intrauit in illam. Sap.vij. Sacra mēta q̄ʒ ſuſcepit t̄pe ſuo: vt diffuſe declara

tum ē in.iiij.pte pncipali huius opis.ser.xi.
pte.j.et.ij. In ea etiā nunq̄ defecerunt aq̄
salutaris doctrine. Vñ Lu.ij.dr: Maria cō
fuabat oīa vba hec.s.dicta de filio z a filio:
pferens in corde suo.s. cum his q̄ de eo pnū
ciata erant a pphis. Et sic fluminis impet9.s.
feruentis sapie: letificat ciuitatē dei.i.brā vir
ginem. ¶ Tertio dr ciuitas ppter rectam gu
bernationem. Ad bonitatē em̄ ciuitatis req
rit q̄ habeat bonum regimen z puidam gu
bernationem. Nā Eccles.x.dr: Ve terre cuius
pnceps est puer.i.cuius rector sensibilibus et
vanis intendit vt puer. Econtra vo dr Grati
anus.viij.dist.§.j.q̄ fm Platonē illa ciui
tas iustissime ordinat in q̄ q̄sq3 pprios nescit
affectus.i.passiones z appetit9 suos inordi
natos. Est ḡ in ciuitate anime vt rex vel regi
na voluntas: q̄ habet impare oibus potentijs
Vñ Ans.in li.de pceptu vginali ait: Volū
tas est regina z dña in toto regno anie. Qñ
aūt voluntas pctō cōsentit: iam non est dña
siue regina: sed serua.et nō nisi male pōt talis
ciuitas anime gubnari. Ne igit erret regia
ista z de dña efficiat serua: debet semp hre cō
silium cū rōne. Nam Prouer.xiij.dr: Qui
cuncta agunt cum consilio: multa gubnant
sapia. Et ideo inqt sapiens Eccl.xxxij. Fili sine
consilio nihil facias: et post factum non pe
nitebis. Que em̄ cū consilio fiūt: bñ vt plu
rimū fiunt.l.humanū.C.de le.l.dubium nō
est.C.ō repu. Item psilium z deliberatio ho
mines a malo iudicio retrahit z refrenat. vt
no. Archid.i c.anterior.ij.q.vj. Rō igit cō
siliarius sit anie si dei ciuitas vult ee. Syn
deresis aūt secretarius, q̄ nunq̄ fallit: argu
ens illicita z approbans vtilia et salutifera.
Imaginatio aūt z mēoria referendarij. Co
gitatiōes vo: desideria z passiones: subditi:
q̄ debent bñ gubnari. Et tunc poterit de ipa
aīa dici illō Esa.j. Ciuitas fidel: iusticia ha
bitauit in ea. Que oīa fuerunt excellentissi
mo modo in beatissima vgine: que semp fu
it recta a spūsancto. Vñ de illa pōt dici illō
Esa.lxiij. Spūssanctus ductor eius fuit: et
omnia fm dictamen rōnis z bone conscientie
fecit. Et ideo fuit illa inclyta ciuitas dei: ō q̄
exponi pōt illud qō inqt btūs Joānes Apo
cal.xxi.dicens: Vidi ciuitatē sanctā hierusa
lem descendentem de celo: a deo paratam sic
sponsam ornatam viro suo z habentē clari
tatem dei: z lumen eius simile lapidi pcioso
iaspidis z sic crystallum: et habebat murū
magnū z altū z habebat portas duodecim:
z murus ciuitatis habēs duodecim funda
menta. Et hec ciuitas in quadro posita ē: et
longitudo ac latitudo z altitudo ei9 equalia
Et erat structura muri eius ex lapide iaspi
de. Ipa vo ciuitas ō auro mundo sile vitro

(Margin: P Maria sicut ciuitas fuit recte gubernata.)

mundo. Fundamēta muri ciuitatis oī lapi
de pcioso ornata. Fundamentū pmū iaspis.
Scdm sapphyrus. Tertium calcedonius.
Quartum smaragdus. Quintum sardoni
us. Sextum sardius. Septimū chrysolit9.
Octauum berillus. Nonum topasius. De
cimū chrysopassus. Undecimū hyacinth9.
Duodecimū ametistus Et duodecim porte:
duodecim margarite sunt p singulas: et sin
gule porte erant ex singul margaritis. Et pla
tee ciuitatis aurū mundū tanq̄ vitrū pluci
dum. Et templū non vidi in ea. Dñs em̄ de9
omnipotens templū illius est z agn9. Et hec
ciuitas non eget sole neq̄ luna vt luceant in
ea. nam claritas dei illuminat illam. Lucer
na ei9 est agnus. Hec ibi. Ex q̄bus omnibus
pz mundicia z claritas incompabil hui9 ci
uitatis. Nemo igit eam immūdam fuisse ali
qñ affirmare psumat. ¶ Lz aūt omnia pdi
cta ō ipa exponi possent: tñ vitande plixita
tis cā solum dico: q̄ ipa bñdicta vgo optie
dr ciuitas dei sancta, q2 fuit munda, deo di
cata, z firma. Vñ ipa ait Eccl.xxiiij. Et sic i
sion firmata sum. Fuit etiam hierl'm: q̄ int
ptat visio pacis. Ipa em̄ ait vbi s. In omni
bus requiem q̄siui. Item dr descendisse a deo
q2 ab eo fuit edificata: et data in ciuitatem
refugij peccatoribus. Et ab ipo deo parata.s.
virtutibus. Et vt sponsa ornata omni gra.vt.s.
esset sponsa ipsius dei pris: ex qua vtute spi
ritussancti generaret redemptor humani ge
neris. De qua fulgentissima ciuitate gl'iosa
dicta sūt: maxime triplici rōne qua ipa dr ci
uitas dei. Primo quia deus ipam fundauit
sic Alexandria sic est dicta: quia Alexander
ipam fundauit. Et vrbs Rhoma sic dicta ē
a Rhomulo eam fundante. Vñ de ipa bene
dicta dei ciuitate ait ppha Ps.xlvij. Sicut
audiuimus.s. ex veteri testamēto figuratū,
sic vidimus impletum in ciuitate dei nři.s.
vgine gl'iosa: Deus fundauit eam in eternū
Unde ipa ait Eccl.xxiiij. Ab initio.i. a deo,
q̄ est initium omnis creature. et ante secula.
scz temporalia. creata sum.s. pdestinatione i
mente diuina. Si ḡ deus fundauit eam in
eternum. ḡ in conceptione sua non corruit p
originale pctm̄ Et ppter hoc canit in officio cō
ceptionis. Gl'iosa dicta sunt de vgine Ma
ria. q2 fundauit z pseruauit eam altissimus
all'a ¶ Scdo dr ciuitas dei. q2 ptinue posse
dit eam deus z semp possidebit. Pctōr em̄
possidet a diabolo p culpam. iux illud Luc.
xj. Cum fortis armatus custodit atriū suū:
in pace sunt omnia q̄ possidet. q2 cum ipe di
abolus possidet animā: ita eam custodit q̄
eius temptatiōibus obedescit. Boni autem a do
mino possident: nō solū p gubnationē z do
miniū: sedetiā p grām z obeditionē. Vñ illi

(Margin: I Maria ciuitas dr ppter tria — K)

dicunt cū Ps̄. Tu possedisti renes meos.i.
affectus. Idē q̄q3 ꝓpha inq̄t deo de elect] ei⁹
Ps̄.lxxiij. Mēor esto ꝯgregatiōis tue: quā
possedisti ab īitio. Et tali mō dr̄ aliq̄ ciuitas
alicui⁹ reg]: q2 ab eo possidet: ⁊ sub ei⁹ dn̄io
est. sic Parisius dr̄ esse ciuitas reg] Frācie. ⁊
sic de singul'. Btā igit ꝟgo ꝑ hunc modum
dr̄ ciuitas dei. q2 semꝑ fuit ab illo possessa q̄
ete ⁊ sine aliq̄ vel mīma rebellione. Vn̄ ipsa
ait Prouerb. viij. Dn̄s possedit me in initio
viaꝝ suaꝝ. Si ḡ deus ab initio ⁊ semꝑ pos/
sedit eam: ꝑfecto diabolus nunq̄3 ꝑ origina
L le pctm̄ habuit eam sibi subditam. ¶ Ter
tio aliqua ciuitas dr̄ alicuius in q̄ztum est i/
habitator eius. Et sic Nazareth dicta est ci/
uitas chr̄i: q2 ibi conceptus ⁊ nutrit⁹ est. Vn̄
ꝓpt̄ h̄ appellatus est Nazareus. vt h̄r Mat.
ij. Bethleem q̄q3 vocata est ciuitas Dauid:
q2 ibi natus est et habitauit ī puericia ⁊ ado/
lescentia. j. Reg. xvj. Et ꝑ hunc modum btā
ꝟgo dr̄ ciuitas dei: q2 deus ꝑ corꝑalē subam
ab ea assumptā habitauit in illa. Vn̄ ꝓpheta
ait Ps̄. xlvij. Magnus dn̄s ⁊ laudabil' ni/
mis: in ciuitate dei nr̄i ⁊c̄. Ip̄e em̄ dei filius
ī ventre eius habitauit ꝑ nouem menses tā/
q̄3 ciuis ipsius ciuitatis: ⁊ totam infantiam
⁊ pueriçiam trāsegit cum ea. Hec est illa ci
uitas fortissima muro roborata inexpugna
bili. de q̄ Esa. xxvj. dr̄: Urbs fortitudinis no
stre sion: saluator ponet ī ea mur⁹ ⁊ antemu
rale. Req̄rit em̄ ad fortitudinem bone ciui
tatis ꝙ sit bn̄ murata ⁊ turrita. De btā āt ꝟ
gine ⁊ de deo ip̄am fabricante dici pōt illud
j. Mach. iiij. Edificauit sion ⁊ ꝑ circūitum
muros altos et turres firmas: ne qn̄ venirēt
gentes et ꝯculcarent eam. Dic̄ aūt Alb. supꝑ
supꝑ Missus est. ꝙ idea gl'iosa dicta sunt de
hac ciuitate. s. ꝟgine Maria: q2 omnia que
ad ꝑfectionem ciuitatis ꝑtinent in btissima
ꝟgine inueniri et de ip̄a dici pn̄t. Fuit em̄ fū
data supꝑ hūilitate: ꝑ castitatē murata: tur/
rificata ꝑ charitatem: ditata ꝑ pauꝑtatē: cu
stodita ꝑ discretionem: libera immunitate
pctōꝝ: pacifica suꝑatione tentationū: diuio
officio ordinata ꝑ elegantiā meritoꝝ: edifi/
cata populosa ꝟtute ⁊ ml'titudine oīm dono
rū gratuitoꝝ: irrigua abūdantia miseratio
nū: in altissimo sita ꝑ excellentiā ꝑuilegioꝝ.
M Hec ille. ¶ Sequit aūt Dauid ī p̄dicto ps̄.
Memor ero Raab ⁊c̄. Ubi sciēdū ꝙ ip̄e da
uid in psalmis suis sepe mutat locutionē su
am de vna ꝑsona in aliā. Et qn̄q3 incipit loq
in ꝑsona sua. ⁊ postea in alio ꝟsiculo loquit ī
ꝑsona dei vel alterius sic̄ cum spū sanct⁹ im
pellebat. Vn̄ etiam in h̄ ps̄. idem fac̄. Nam
q̄ttuor ꝟsiculos īmediate seq̄ntes ponit in ꝑ
sona ipsius ꝟgis dicens: Memor ero Ra/
ab ⁊ babylonis scientiū me. Quia em̄ raab
fuit meretrix/que postea fuit ꝯuersa. de q̄ dr̄
Josue. ij. Ingressi sunt domū meritricis no
mine Raab. iō ꝑ eam significant alie om̄es
meretrices q̄ efficiunt postea deuote ipsi⁹ ꝟ/
ginis et ei⁹ meritis ꝯuertunt. Et sil'r ꝑ baby
lonē intelligunt pctōres. vt s̄ expositum est
ſm Alex. d ales. Quia g̃ nll's est adeo crude
lis pctōr: nec aliq̄ adeo scelerata meretrix q̄
vt cōit nō habeat deuotionē btē ꝟgi: et eam
nō aꝑpellet immacl'atā ⁊ innocentē: atq3 sue
illibata ꝯceptionis nō credat p̄seruationem
Jō ip̄a bn̄dicta ꝟgo ꝯ impugnantes suā ino
centiam/ait: Memor ero Raab ⁊ Babylo
nis scientiū me. q.d. Meretrices ⁊ publica/
ni p̄cedent vos in regno celoꝝ. Matth. xxj.
Quia etiam thurci et saraceni et alij oēs ifi
deles gl'iosam ꝟginem Mariā venerant. et
eam credunt a pctō originali fuisse p̄serua/
tam. Vn̄ dr̄ in Alchorano mahumeti. Nul/
lus est ex Adā qn̄ tenuerit eum sathan pre
ter Mariā et filium ei⁹. Quapꝑt (vt retulit
mihi vnus frat nr̄) cum in ciuitate Veneti/
arum eēt vnus theucer ibi obses: ⁊ intellige
ret fieret q̄stionem de ꝯceptione ꝟgis dixit
vni nobili ciui Veneto. Miror ꝙ inter vos
chr̄ianos sint aliq̄ q̄ non credant mr̄em chri
sti btām ꝟginem Mariā eē ꝯceptā sine pec
cato originali: cū nos infideles h̄ firmit cre/
damus. Ill' g̃ q̄ ex ꝑtinacia ⁊ obstinatiōe ꝑse
quunt suam immacl'atā ꝯceptionē/ait ipsa
ꝟgo gl'iosa. Ecce alienigene et tyrus et ppl's
ethiopum hi fuerunt illic. s. ad laudandā cō
ceptionem meam. q.di. Amen dico vob ꝙ
tyro et sidoni remissius erit in die iudicij q̄3
vob. Matt. xj. et Luc̄. x. Quia etiā iudei di
cūt ꝙ mr̄ Messie dz ꝯcipi sine pctō origina
li. Jō subdit: Nunq̄d sion. i. iudea: dicet ho/
mo. i. ꝙ ego sim ꝯcepta sic̄ alij hoies in pctō
q.d. Non. Et assignat rōnē q̄re iudei dicent
eā sine pctō ꝯceptam/dicens: Homo natus
est in ea: et ip̄e fundauit eam altissimus. Et
iō cum dei ꝑfecta sint opa. Deut. xxxij. non
fundauit eam in imꝑfectione pcti. Et hoc ē
fundamentū qd̄ faciunt iudei. Sequit autē
btā ꝟgo in alio ꝟsiculo dicens: Dn̄s narra/
bit in scp̄tur] ⁊c̄. Quia em̄ impugnātes ꝯce
ptionem ipsi⁹ ꝟgis credere nolūt scp̄tur] ꝓ/
pheta ꝝ ⁊ sacre scp̄ture: sacroꝝ q3 doctoꝝ de
innocētia ꝟginali loq̄ntiū. Jō deus fec̄ ⁊ ite
rum faciet vt ml'ti (etiā secl'ares) ꝓ defendē/
da btē ꝟgis conceptiōe tractatus faciēt nar
rantes qual'r ip̄a bn̄dicta ꝟgo concepta ē si
ne pctō originali. Qui scp̄tores q2 sūt ⁊ erūt
plurimi: ideo eorum scp̄ta dicūt scp̄ture po/
puloꝝ. Omnes em̄ ppl'i debent consurgere
ꝓ hac opiōne. Item faciet ꝙ p̄ncipes terre/
ni recipiētes bn̄ficia ⁊ grās ob reuerētiā eius
dem illibate conceptiōis impetratas: faciēt

de hoc fieri scripturas: statuta in scriptis autenticata. facientes vt oēs eorum subditi festū purissime conceptionis mřis dei debeant solēnit̄ celebrare. sicut hodie videmus p orbē t̄rarum mlřis in regionibꝰ adimpletū. Et h̄ puidens i spū brā v̄go ait: Dn̄s narrabit in scripturis populorum et pncipū eorum q̄ fuerūt in ea. i. q̄ in inuocatione mee sacratissime conceptionis fuerunt exauditi: ꝛ receperūt bn̄ficia. Ultimuȝ aūt v̄sicl'm addit Dauid pph̄a in psona oīm deuotorum eiusdem v̄gis/ dicens: Sic vt letātium ꝛc̄. q. d. O btissima v̄go: deus filiꝰ tuꝰ faciet diuulgari et cognosci inocētiam ꝛ immaculatā conceptionē tuā: ꝛ v̄ificari illud qd̄ ego pdixi Ps̄. xxviij. dicēs: Reuelabit dn̄s condensa: et in tēplo eius oēs dicent gl'iam. ita q̄ oēs chr̄iani de ea magnā festiuitatē faciēt ꝛ leticiā: cātantes in missa: Gaudeamꝰ oēs in dn̄o ꝛc̄. Et ideo dr̄: Sic vt: et sunt due dictiones: q̄ tantū significant q̄ntū ita q̄. In ipo eīm v̄siculo h̄ concludit q̄ tanta pdigia coruscabant in testimoniū innocentie sue. et ad illius defensionē fient tot scripture q̄ oēs fideles exultabunt et letabunt̄ de ipsius innocentissime v̄gis puritate. Et h̄ ē qd̄ ait: Sic vt oīm letantium habitatio in te Oēs ḡ per deuotionē habitare debemꝰ in hac sacratissima dei ciuitate. Huius eīm ciuitatis habitatio est optima. iiij. Regū. ij. Hec ē ciuitas lata nimis. i. valde Neem. vij. Et hec ē ciuitas gl'iosa. Sophon. ij. In hac ciuitate desiderabat ipe Dauid pph̄a intrare/ dicens ps̄ lix. Quis deducet me in ciuitatē munitaȝ? Sed heu q2 de multis indeuotis ipsiꝰ btē v̄ginis dici pt illd̄ Ps̄. cvj. Uiā ciuitatis habitaculi nō inuenerūt.

¶ Ex brā v̄go dr̄ castellū

¶ Assi'latio. viij.

D ominꝰ nr̄ iesus chr̄s intrauit i duplici castello. ¶ Primo in castello hierosolymitano. i. in v̄gine bn̄dicta. Que mltis d̄ causis dr̄ castellū Primo rōne sue nitide v̄gitatis. Nā castellū hȝ nomē a castitate. ꝛ dr̄ castellū. i. castū liliū vt dr̄ glo. sup illd̄ Lu. x. Intrauit iesus i q̄ddam castellū. Tale āt castellū fuit ipa benedicta v̄go: q̄ fuit ꝛ est nitide castitatis ꝛ purissime v̄gitatis lilium. Cui dr̄ Can̄. vij. Uenter tuus sicut aceruus tritici vallatus lilijs. Secūdo dr̄ castellū rōne hūilitatis. Nā castelluȝ dr̄ diminutiue de castro. Per castellū igit̄ significat̄ ipsiꝰ humilitas: q̄ q̄uis maxia esset et sup oēs alios supeminens: tn̄ de se parua sentiebat. Sciebat nanq3 q̄ humilibꝰ deus dat grām: ꝛ supbis resistit. Jac. iiij. Unde ob hac humilitatis sue graciositate ipa ait vt canit eccl'ia. Cum essem paruula placui altissimo. Et Lu. j. Respexit hu. ancil. sue. Tertio dr̄ castellum rōne sublimitatis. Nā castelluȝ dr̄: q̄si alta casa. q2 alijs casis supeminet. Ipa v̄go fuit alta casa tripl'r. Primo ex situ. quia eius status est sup oēm statum pure creature. qd̄ vtiq3 figuratū fuit p arcam Noe: quā aq̄ eleuauerūt in sublime: Gen̄. vij. vbi dr̄. q̄ arca eleuata est sup aq̄s. Ipa eīm v̄go super oēm purā creaturā: ꝛ sup oīnes pp'los ē sublimata. Nam creature seu pp'li appellantur aq̄ f'm Alex. de ales sup Ps̄. Aut ppt̄ successionem ppagīs: Iux̄ illud Ecc'es. j. Gn̄atio prerit ꝛ gn̄atio aduenit. sicut etiam flumia exeunt a mari et ad ipm reuertunt̄: et continue fluunt. Et ideo etiam dicunt̄ aq̄ ppt̄ motuȝ: q2 sicut aq̄ sunt in continuo motu: ita etiaȝ natura humana. Un̄ Ouidiꝰ. in. xv. metamor. ait: Cuncta fluunt: omnisq3 vagans formatur imago. Non secus ac flumen: nec eīm cōsistere flumen Nec leuis hora pōt ꝛc̄. Et id̄ dr̄ Job. xiiij. Homo natus de muliere breui viuens tpe: replet̄ multis miserijs. Qui q̄si flos egredit̄ ꝛ cōterit̄: et fugit velut vmbra: ꝛ nunq̄3 in eodem statu pmanet. De q̄ etiā tāgit̄ in. l. ij. §. sed q2 diuine. C. de ve. iu. enu. ꝛ in. §. aūt. in auten. de nō alie. aut p. re. eccl'. et in. §. hāc dicēres. in auten. vt oēs obe. iu. De angel' q̄q3 dr̄ Job. iiij. Qui s̄uiunt ei nō sūt stabiles. s. p naturam. Item pp'li dicunt̄ aq̄ ppt̄ vilitatem elementi. q2 aqua vilis et quasi p nihilo reputat̄. Et sil'r creatura in cōparione creatoris. Iux̄ illd̄ Esa. xl. Gentes quasi stilla situle: ꝛ q̄si momentum stare reputate sunt. Un̄ omnes dicere pn̄t illd̄ Sap. ij. Ex nihilo nati sumus. i. creati. Item dicunt̄ aq̄ propt̄ profunditatem. iux̄ illd̄ Hierem. xvij. Prauum est cor homis ꝛ inscrutabile: quis cognoscet illd̄ ꝛ q. d. null's/ nisi solus deꝰ Scd̄o brā v̄go dr̄ castellum: quasi alta casa ex alto edificio v̄tutum. q2 in alto cacumine v̄tutum sublimata est. In ipa enim completum fuit illd̄ Luce. xxiiij. Induami v̄tute ex alto. Unde dicere potest illud Ecci. lj. Manus meas extendi in altum. Tertio dr̄ castellum. i. casa alta ex dignitate fabricatoris. q2 architector huius castelli fuit ipe deꝰ q̄ fundauit ipam brām v̄ginem: vt dr̄ Ps̄. xlvij. et. lxxxvj. Quia enim ipe est altissimꝰ: voluit istud castellum altum fabricare vt in illo posset habitare. iux̄ illud Ps̄. cxij. Quis sicut dn̄s deꝰ noster q̄ in altis habitat. Uoluit itaq3 saluator noster ab ista casa alta et ab hoc castello altissimo trahere originem f'm carnem. iux̄ illd̄ Luce. j. Uisitauit nos oriēs ex alto. Non enim solum intelligit̄ de ortu eterno quo ad diuinitatem: sed etiam d̄ temporali quo ad humanitatem. Quarto pncipal' v̄go gl'iosa dr̄ castellum rōne dominationis. Nam chr̄s non intrauit in omne ca

Maria alta casa ppt̄ tria

stellum .sed textus euangelic⁹ testat̃ ipm intrasse in q̃ddam spẽale castellũ/ qd̃ denomiatur Bethania. de quo hr̃ Joã.xj. Interp̃tat̃ aũt bethania obedientia seu domus obediẽtie. p̃ quam ṽgo gl'iosa significat̃. Nam ipsa se obtulit p̃mptã ꝛ obtemp̃antẽ diuĩe volũtati in incarnatiõe diuini ṽbi/ rñdens angelo: Ecce ancilla dñi ꝛc̃. Quinto p̃ncipal'r dr̃ castellum rõne expugnationis. Nam filius dei venit in Mariam vt assumeret arma humanitat̃: q̃bꝫ armis indut⁹ nouem mensibꝫ in ip̃a ṽgine occulte p̃mansit: vt sic expugnaret inimicũ humani gener̃/ ꝛ ex illo castello secrete amic̃ suis adiutoꝛium p̃beret. Et i h̃ ip̃a ṽgo figurata fuit. j. Regũ. iiij. vbi dr̃: q̃ philistijm .i. demones cognoscentes q̃ arca dei. i. Maria. de qua dr̃ Ps̃. cxxxj. Surge dñe in req̃em tuam tu ꝛ arca sanctificatõis tue. venit in castra: timuerunt dicentes: Uenit deus in castris: ꝛ ingemuerũt. O q̃t liberati sunt ab inimicis ꝛ a manibꝫ demonũ p̃ p̃tectionem istius castri. s. Marie. Et quot amici habuerunt p̃sidium in tribulatiõibꝫ/ in infirmitatibꝫ/ tempestatibꝫ/ p̃secutiõibꝫ/ necessitatibꝫ ꝛc̃. Nã Maria facta est adiutoꝛium ꝛ refugium p̃egrinantium tanq̃ȝ castellum in deserto. Et iõ eccl'ia h̃ ꝯsiderans ei canit: Sub tuum p̃sidium ꝯfugim⁹ scã dei genitrix ꝛc̃. In h̃ ḡ castello castitate decoꝛato/ humilitate munito/ excellentia sublimato/ obedientia ditato/ munitiõe repleto. s. in ṽgine bñdicta: intrauit Jesus. i. saluatoꝛ noster vt omnibꝫ p̃sidium faceret ꝛ nos ab inimicis p̃tegeret ac liberaret. Quia ṽo castellum est locus q̃ vice ciuitatis regit̃. vt notat̃ .ff. de le. j. l. si heres: §. vic̃. et de le. ij. l. ticia. §. fi. C. de fundis limitꝛ. l. ij. ꝛ d̃ offi. p̃. p̃to. afri. l. in nomie dñi. §. interea. et p̃ Arch. in c. statutũ. §. ij. in ṽbo ciuitatibꝫ. d̃ rescp̃. lib. vj Jõ post assimilationẽ ciuitat̃ posui imediate assimilationẽ castelli. Si ãt accipiat̃ castellũ p̃ receptaculo ad aquã suscipiendã. vt. ff. de aqua quot. ꝛ esti. l. j. §. añpenul. et no. ff. de fui. vz. p̃. l. fistula. in p̃n. ꝛ d̃ acti. em. l. fundi. §. fi. Etiam ip̃a bñdicta ṽgo ꝯgruentissime dr̃ fuisse hoc castellum/ q2 fuit receptaculũ oim̃ aq̃ꝝ. i. grãꝝ diuinaꝝ. ¶ Scd̃o p̃ncipal'r dico: q̃ iesus intrauit in alio castello. s. babylonico. i. in mũdo Nam h̃ mund⁹ recte appellat̃ castellũ babylonicũ. i. ꝯfusionis: ꝯ̃rium castello hierosolymitano. i. diuine visionis. E[illegible] castellum assassinoꝝ ꝛ deo rebellantiũ: marĩe p̃pt̃ septem pessimas ꝯditiões q̃s hꝫ. de q̃bus dicam in. xj. p̃te p̃ncipali huius op̃is. ser. ij. p̃te. j. In h̃ ḡ rebelle castellꝫ .i. in mundũ intrauit filius ṽgis Joan. j. Intrauit siq̃dem vt ip̃m eterno p̃ri suo subiugaret. Et iste introitus factus est in vtero ṽgi[illegible]nali. In q̃ castello ip̃a bñdicta ṽgo eum recipiens/ figurata est p̃ Marthã: vt diffusius dicam loco s̃ dicto Nam illa mľier q̃ in suo castello recepit dñm: fuit Martha: vt habetur Lu. x. Que hebꝛaice interp̃tat̃ p̃uocans qd̃ optime ꝯgruit btẽ ṽgini. Nl'e em̃ p̃ces p̃triarchaꝝ/ nl'a quoq̃ȝ oꝛacl'a p̃phaꝝ/ nl'e ip̃ sup̃ voces seu desideria sanctoꝝ patrum p̃uocare vnq̃ȝ deum valuerunt vt in castello huius mũdi intraret p̃ salute humana. Sȝ humil' ṽgo eum p̃uocauit ꝛ induxit. Et ideo angelus ei dixit: Inuenisti grãm apud deũ. Luc̃. j. Uñ ip̃a recte dicere põt illd̃ qd̃ scp̃tũ est. j. Regũ. j. Ego sum illa mulier que steti coꝛam te oꝛans dominũ p̃ puero isto. Oraui ꝛ dedit mihi dñs petitionem meam quã postulaui. Ip̃a quoq̃ȝ bñdicta ṽgo cõtinue p̃uocat deum ad miscd̃iam sup̃ peccatoꝛes. Unde de s̃mone eius cum filio suo põt dici illud Judith. viij. Iste est s̃mo qui miscd̃iaꝫ p̃ouocat. Pꝛouocat ꝛ peccatoꝛes ad penitẽtiam. iuxta illud Thꝛeñ. ij. vt te ad penitentiam pꝛouocarent Item bonos pꝛouocat ad bñ op̃andum. Unde de ip̃a potest dici illud Deut̃. xxxij. Sic̃ aquila pꝛouocans ad volãdum pullos suos. ¶ Secundo figurat̃ per Martham. quia Martha syriace interp̃tat̃ dominans. Ip̃a ṽo bñdicta ṽgo facta ẽ domina vniuersi. Et maledictionem mulierum in benedictionem conuertit. Unde dixit ei angelus Lu. j. Benedicta tu in mulieribꝫ. Item eaꝝ subiectionem in dominiũ cõmutauit. q2 ip̃a facta est regina angeloꝛuꝫ et dominũ. Unde in ea ṽificatum est illd̃. ij. Esdre. iiij. Opoꝛtet nos scire quia mulieres viris dominant̃. ¶ Tertio figurat̃ p̃ Martham/ que latine interp̃tat̃ martẽ tenens: q̃ dicebat̃ deus belli. Ip̃a em̃ gloꝛiosa ṽgo tenuit/ ligauit/ ꝛ ꝯculcauit martem. i. diabolum inimicum humani gener̃. sicut p̃dictũ fuerat Geñ. iij. Item Judicum. iiij. vbi dr̃: In manu mulieris tradet̃ Sizara. Ip̃a igitur benedicta ṽgo sola meruit recip̃e dei filium in vtero suo .quia de ip̃a dici potest illud Judith. xj. Non est inuenta talis mľier sup̃ terram in aspectu/ in pulcritudine/ ꝛ in sensu verboꝝ. Per ip̃aȝ igit̃ saluatoꝛ noster venit in castellum mundi vt sup̃biam rebellantium humiliaret: ꝛ duriciem obstinatoꝛum mollificaret: et immundiciã ad mũdiciam reduceret: ꝛ isti poꝛtas miscd̃ie ap̃iret: ac a vicijs absticere doceret: ꝛ ad p̃ximi dilectionem induceret: ꝛ ad diuinum timoꝛẽ ꝛ amoꝛem homines pꝛouocaret. Cui benedicto saluatoꝛi nostro fil' cum p̃ijssima matre sua sit infinita gloꝛia p̃ eterna secula seculoꝝ rum Amen.

Maria p̃ Marthã sigt̃.

¶ Incipit. X. pars huius s̄monarij / q̄d Marialē appellat̄: in q̄ tractat̄ de passione b̄tē v̄gis. s. gaudij et meroris. Et particulari ac p̄prio nomine a digniori parte Exultatio m̄ris dei nuncupat̄.

¶ De cōpassione p̄ijssime v̄gis ac d̄ planctu eius. ¶ Sermo .I.

a Dies tribulatōis z angustie dies hec. Esaie. xxxvij. Oēs dies hebdomade sctā m̄r ecclesia sic dispensat: q̄ dn̄icā diē sctissime trinitati / diem lune defunctis / diē marc̄ martyrib̄ et sctis oīb̄: l3 aliq̄ dicant q̄ pctorib̄ / diem v̄o mercurij angel' / diē iouis sp̄ūisctō / diem veneri passioni chr̄i / diem aūt sabbati b̄tē v̄gi Marie dedicauit. Istam aūt diem ipsi b̄ndicte m̄ri dei mult̄ ex causis appropiauit. Primo rōne requietionis. Sicē em̄ in die sabbati deus requieuit ab oī ope q̄d patrarat Geñ. ij. ita chr̄s intrans b̄tissime v̄gis vterū requieuit in ea. Nam sp̄ūssanctus in null'o sctōrum inuenit plenā requiem nisi in chr̄o z b̄tā v̄gine. q̄r in om̄ib̄ alijs sanctis saltem habuit repugnantiā pcti original' vel venial'. sed i chr̄o et m̄re eius null'am repugnantiā iuenit: z id̄o in eis p̄fecte quieuit. Et h̄ figuratum fuit Geñ. viij. vbi d̄r: q̄ columba de arca emissa nō inuenit vbi requiesceret pes eius / s3 reuersa ē in arcam. Et sil'r sp̄ūssanctus non inuenit in diluuio pctōr requiem nisi in maria. Si ḡ dies quo de⁹ cessauit a creatione rerū t̄palium sanctificatus est: q̄r summus opifex de⁹ suam operationem cōpleuit in eo. Lz op⁹ recreatiōis sit maius ope creationis: q̄r in recreatione de⁹ hō factus est: iux̄ illd̄ Jo. j Verbum caro factum est. Profecto etiā et multo magis debuit vnus dies hebdomade deputari ad recolendū h̄ mysteriū requietionis chr̄i in vtero v̄ginali ad honorē ipsi⁹ v̄ginis. Et q̄r sabbo iste b̄ndictus iesus q̄si ab oīb̄ opib̄ vacans cōpleta hūana redēptiōe z recreatiōe in sepulcro (vt. ī. dicet̄) requieuit. Ipa (q̄r sabbm interp̄rat̄ requies) ꝯuenient̄ talis dies deputat⁹ est ad honorē ipsi⁹ m̄ris dī De q̄ ip̄e inq̄t Ps. cxxxj. Hec requies mea in secl'm secl'i: h̄ bitabo q̄m elegi eam. Scd̄o h̄ factum ē rōne b̄ndictiōis: q̄r sic ipa dies sabbati fuit a d̄o b̄ndicta Geñ. ij. ita z b̄tissima v̄go fuit a deo p̄ omnib̄ b̄ndicta. Vn̄ illi dixit angelus ex parte dei. Lu. j. B̄ndicta tu i mulierib̄. P̄r em̄ eternus b̄ndixit eam accipiendo in sponsam: filius in m̄rem: z sp̄ūssanctus in suum sacrarium. Angelus q̄q3 nō solum in p̄sona dei: sed etiam ex parte oīm angelorum z cunctarum creaturarum eā b̄ndixit. Et id̄o sup illa v̄ba Lu. j. B̄tām me dicent oēs generationes. d̄t glo. Non solū create / s3 etiā increate. Tertio h̄ factum ē: q̄r sic sabbm est medium int̄ diē gaudiosum. s. dn̄icum diē: z diem dolorosum. s. feriam sextā: ita ipa v̄go est mediatrix int̄ deum z hoīem. Quarto rōne sepelitiōis: q̄r p̄ totum diem sabbi corp⁹ dn̄i i sepulcro sepultū iacuit. Die em̄ veneris in sero b̄tissima v̄go suo b̄ndicto filio (vt. ī. videbit̄) cū imenso dolore z lachrymis sepulturā impendit: z q̄n illd̄ sacratissimū corp⁹ p̄fecte in sepulcro reconditū fuit: iam incepat nox sabbi: l3 initium sepulture incepisset in fine ipsius diei sexte Et sic ad memoriā istarum exequiarum ad eius honorem sabbm fuit dedicatum. q̄r sic corpus filij sui illa die fuit in tumulo clausum: ita cor v̄gis fuit dolore ꝯclusum. ¶ Quinto h̄ fuit institutum rōne derelictionis. Nā fides chr̄i ab oīb̄ discipul' derelicta est. z h̄ die in ipa sola v̄gine p̄stitit / q̄ domi remāsit expectās resurrectionem filij. Sed q̄dam arguūt q̄ etiā alij habuerint fidem tali die. Nā Joannes etiā ip̄e secut⁹ est chr̄m ad crucē: z ibi manebat cū ipa v̄gine. Jo. xix. Itē credit̄ int̄fuisse sepelitioni christi cū ipa virgine. Cucurrit etiā cū Petro ad monumentū dn̄i. vt h̄r Jo. xx. Itē (vt d̄t Aug. sup Joan.) Petr⁹ q̄ negādo chr̄m fuit mortu⁹: plorando resurrexit z reuixit. Preterea Maria magdalena secuta ē dn̄m cū alijs mulierib̄ vsq3 ad crucē: q̄ scte mulieres sue sepelitioni int̄fuerūt: atq3 postea vnguenta parauerūt vt vngerēt corp⁹ iesu: z cum ipsis vnguentis p̄rexerūt ad monumētū. vt habetur Mat. xxviij. Mar. vl. Lu. xxiiij. et Joā. xx. et ꝯn̄r videt̄ habuisse fidem. Quib̄ r̄ndetur q̄ in sola v̄gine remāsit p̄fecta fides i passione chr̄i. Vn̄ sup illa v̄ba Joā. xiiij. Vt cū factū fuerit credat̄ / ait glo. In ap̄l'is null'a fides remansit in passiōe dn̄i. Et Aug. sup Joannē d̄t q̄ ap̄l'i nō solū carnē chr̄i reliq̄runt: sed etiā m̄ēt̄ fidē. Et Nico. de ly. sup. iij. sententiar. inq̄t: q̄ sabbo sancto tota fides in pectore v̄gis remāsit: et id̄o illi sabbm dedicatū fuit Et h̄ ostendit ecclesia in illis trib̄ diebus p̄pe pasca i matutino in. xv. candel' accensis: q̄ oēs extinguunt̄ p̄ter vnam alijs altiorem q̄ vsq3 ad finē remanet accēsa. Iste em̄ cādele significant. xj. ap̄los: et q̄ttuor Marias sc3 mariā magdalene / salome / alphei / z matrē dn̄i. Oēs em̄ hi erant tanq̄ cādele accēse p̄ fidem. Judas em̄ an̄ passionē chr̄i obscuratus z extinctus fuerat a chr̄i fide z amore Oēs aūt iste candele extincte fuerūt in passione chr̄i p̄ter ipam v̄ginē: in q̄ remāsit lumē fidei occultū. q̄d postea patefactū est ad oēs suo exēplo illuminandū. Propt̄ h̄ etiam in Missa sabbati p̄nisect̄ tract⁹ cū all'a. i. do-

Sabbatū Marie appropriat.

b

lor est de aplo⁊ incredulitate: ⁊ nihilominus gaudiū de marie fide ⁊ chri resurrectione. ppter h etiam in eadē missa omittit offerenda. q2 apli non erāt ɔuersi vt p verā fidē domino possent offerri ¶ Ad auctes āt ɔrias rndet: q triplex fuit gradus in negatione siue in credulitate aplo⁊. Prim⁹ q oēs fugerūt Matt. xxvi. Scds q vigore assumpto qdam eo⁊ secuti st eū. sic Petr⁹ ⁊ Joānes. sic de Petro ht Mar. xxvi. et Mar. xiiij. et Lu. xxij. et de eodē sil cū Joāne Joan. xviij. Tertius grad⁹ est q mortuo chro oēs incre duli effecti sunt: sola btā virgine imobili remanēte ⁊ ɔstātissima in fide. In medio autē gradu fuerūt Petr⁹ ⁊ Joānes ⁊ mulieres pdicte. Uel dicendū q secute sunt eū predicti apli ⁊ etiā mlieres: nō q hrent verā fidez de ei⁹ diuinitate: sz ex qdā amoris ⁊ dilectiōis cordial attractione ⁊ compassiōis affectiōe. O igit magnū feia⁊ pconiū vt in solo pectore femineo tota fides recōdita fuerit. Nā nālr natura feminea est fragil ad resistendū: mobil ad pseuerandū: et parui iudicij ad ɔsulēdū. De pmo. s. d ea⁊ fragilitate ht insti. qb alie. li. vel nō. §. j. De instabilitate ⁊ incōstātia ht. xxxij. q. vij. c. q ɔposuisti. et in. l. filia. C. d inoffi. testa. et in c. forus. §. j. d v. sig. et no. in c. de clā. despō. et c. vl. de pac. lib. vj. et xxxij. q. ij. c. mulier. ⁊ de frigi. et ma. c. vl. De ɔsilio āt ⁊ iudicio ea⁊ inutili vel nociuo ht i l. iij. C. de spon. et in. l. filia. C. d inoffi. test. Nunc āt triplicem defectū b. vgo abstulit a natura feminea: q in tolerātia passiōis ⁊ i cōstantia fidei ⁊ dilectiōis: ⁊ in pspicacia iudicij ⁊ actiōis qscunqz viros incompabilr excessit. Qd ptz ex eo q discipul p timore mortis fugientib ⁊ in fide vacillātib: ipa inconcussa stetit: ⁊ cōstātissima pseuerauit: ⁊ in oīcāu semp meli⁹ egit. Qd patz ex eo q salutē hūani generis magis fm rōnem voluit qz filij sui ab acerbissima pena libationez. Potius qz voluit eum pati asperrimā passionem qz hūanū gen⁹ etnā damnationē: vt in pnti sermone videbit. Un Ans. in qdam serm. ait: Debet q Maria merito laudari. q2 ipsa est dom⁹ firma: quā nec flumina / nec venti / nec imbres. i. varia genera passionū chri q irruerūt in eā subuertere potuerūt a fide: sumersis oīb alijs q ipm pu⁊ hoiem crediderūt: cū tot ⁊ tāta tāala crit pateret. Et Aug. inqt O btā maria qs tibi valeat iure gra⁊ ⁊ laudum pconia impēdere q tuo singulari merito mundo succurristi pdito? Quas tibi laudes fragilitas hūani generis psoluet: q tuo singulari cōmercio recupandi aditū inuenit? Sexto deputatū est ei sabbm rōne passiōis. Passio em scto⁊ eoipo die cōsecrari solet q mortem p chro suscipiunt. E iō eqssimū ēt illa dies vgi dedicet q p chro eius filio dilecto est passa. Sz die veneris sctā: ⁊ die sabbo passio ipsius vgis pdurauit: q illi duo dies deberēt eidem vgi dedicari. Uerū q2 eccla diē veneris passioni filij dedicauit: saltez die sabbi sue mris martyrio ⁊ passiōi debuit dedicare: in q indicibili cruciatu afflicta fuit: ⁊ ei⁹ aiam filial passiōis gladi⁹ ptrāsiuit: vt pdixerat ei sctūs Symeon Lu. ij. Un ipa dicere poterat vba themati nri. Sup qb tres ɔsideratiōes faciem⁹.

Prima dicet vitatis.
Scda causalitatis.
Tertia vo ⁊ vltima multiplicitatis.

¶ Pars. I. hui⁹ smonis / q dr vitatis.

Querit p expeditōe h⁹ ptis nūqd b. vgo tot ⁊ tātos dolores hūerit ex passione filij: tātūqz fleuerit sic de ea scribit ⁊ pdicat? Et rndent qdam nō bn intelligentes scpturas / nec pietatē vginis ɔsiderantes: sed de suo capite legē facientes q btissima vgo nō fleuit in morte filij / nec etiam doluit. Quā erroneā opionem suā conant palliare trib fundamentis. Et primo dicunt q ipa bndicta vgo nō erat sic religij femie ad lacbrymas pna. sed erat sapiēs ⁊ in oīb ɔformis voluntati dei. Un q2 sciebat q de⁹ ordinauerat filiū suū debere mori p salute generis humani: nō dolebat fm eos nec dolorē exterius ondebat: ne a voluntate diuina discordare videret. Scdo dicūt q ipa sacratissima vgo fuit plena charitate. ppter qd compat soli relucenti. Iux illd Ps. xviij. In sole posuit tabnaclm suum. Quapper ex charitate libationem hūani generis multum desiderabat. Sed non ignorabat hanc libationem p mortē filij sui debere fieri. g fm eos non dolebat: sed d morte ipsi⁹ filij exultabat. Tertio q2 sciebat mortem filij sui cito transiturā: ⁊ post triduū filiū suum de morte ad vitam glosum resurrecturum ⁊ postea in celū quadragesima die ascensu⁊ ⁊ indicibilē gliam pp tolerationem mortis consecutu⁊. Un istis consideratis: poti⁹ debuit fm eos gaudere qz flere: ⁊ ad mortē incitare filium suum. sic mr Machabeo⁊ hortabat ad tolerandū passionē filios suos. de q dr. ij. Machab. vij. Supra modum autē mat admirabilis ⁊ bono⁊ memoria digna q peuntes septē filios sub vnius diei tpe cōspiciens. bono animo ferebat pp spem quā in deum habebat. Et singlos eo⁊ hortabat voce patria fortiter repleta sapientia: ⁊ feminee cogitatiōi masculinū animū inserēs ⁊c. ¶ Sed iste rationes sunt friuole / vane / erronee ⁊ nulle. immo siqs eas pertinacit tenere

Triplex gd⁹ incredulitatis aplo⁊

B. Maria tātus doluerit et fleuerit sic scribit.

Illa opinio

velle(vt aliq̄ dicunt)hereticus putaretur. Q: fm sciū Bonauē.in.iij.dis.xvij.ar.j.q. j.ijsdem rōnib₉ posset ꝓbari cb̄m veraciter nō habuisse passionis dolorē.et sic euacua/ ret͂ tota nostra redemptio. Nam ⁊ cb̄s fuit sapientissim⁹ ⁊ p̄dicta oīa cognouit:et cum volūtate diuīa q̄d ad būanitatē se ꝑ oīa ꝯfor/ mare voluit.et tamē verissime in sensualita te sua doluit. Dico igit͂ fm sniām bti Tho/ me vbi s̄.et Scoti in eadē distinc.q.ij.ꝙ cō/ tingit acerbitatē doloris esse in sensualitate vl' in rōne.Fuerūt ḡ p̄dicta cōseruata in pte rationali ipsius virginis. Unde gaudebat quo ad ipsam rōnem. sed ꝑ hoc nō tollit͂ qn cb̄s et virgo sint passi in parte sensuali fm p̄dictos doctores. Habuit ḡ virgo bn̄dicta p̄dictas ꝯsideratiōes in rōne:conseruantes ipam in vera patientia:et conformantes ea diuine voluntati fm rōnem. Et inq̄tū ipsa considerauit fructū passiōis filialis.s.redē/ ptionem humani generis:contenta erat fm rationem ꝙ poti⁹ ipse sic mereret͂ q̄ȝ huma/ nū genus eternaliter ꝑiret.imo in pte superi ori rōnis in qua ipm fructū mortis filij sū/ me appetebat ⁊ desiderabat:etiam summe gaudebat:q: charitate plena. Sed ī pte in/ feriori ⁊ sensuali summe dolebat in corpe et aīa ex cōpassiōe filij sui:vt etiaȝ dicit doctor ⁊ theologus irrefragabilis Alexan.de Ales in.iij.pte summe.in tractatu de conceptione cb̄i.q.xvj.in rn̄sione secundi argumēti.Un̄ inq̄t Hieronym⁹ ad Eustochiū.et Richar/ dus de media villa in tertio.dist.xxxij.art. vij.q.iiij.ꝙ lȝ ipsa benedicta virgo nō fuerit corporaliter martyrizata:tn̄ tāta pena ⁊ an/ xietas eam cruciauit tpe passiōis filij sui ꝙ fuit plus q̄ȝ martyr.Et hoc p̄nūciatum fue rat Joel.ij.vbi d̄r.Sol vertet͂ in tenebras ⁊ luna ī sanguinē.Sol em̄.i.cb̄s qui ē sol iu/ sticie versus est in tenebras ꝑ mortem.⁊ lu/ na.i.ꝟgo Maria:versa est in sanguinem ꝑ compassioneȝ.Tanto em̄ grauius passa est ipsa gloriosa virgo q̄ȝ alij martyres:quanto suum martyriū fuit anie et spūs. Alioꝝ ꝟo martyꝝ fuit corporale.Ipsoꝝ em̄ martyruȝ corpora ptransiuit gladius materialis.bea/ tissime aūt ⁊ pijssime virginis animā ptrāsi uit gladius compassiōis. Unde quanto ani ma est nobilior corpore.c. si solite. de maio/ ritate ⁊ obedientia .ex.c. si habes.xxiij.q.iij. Tanto eius martyriū fuit acerbius:q: gla/ dius penetrans nobilius ⁊ delicatius subie ctū:maiorē causat dolorem q̄ȝ si penetraret subiectum minus nobile ⁊ delicatū.Et con/ firmat Nicolaus de Lyra sup.iij.sniaꝝ p̄di/ ctam conclusionem:dicens ꝙ beata virgo sustinuit in passione christi maius martyri/ um q̄ȝ aliq̄s martyr.Et mouet͂ hac ratione

Acerbitas doloris inest dupli͂r

Maria plus q̄ȝ martyr

Quia dolor passiōis oritur a lesione carnis cum pceptione sensus ⁊ redundat in animā. Dolor ꝟo compassionis orit͂ ⁊ incipit in ani/ ma:⁊ redundat in sensum ⁊ carnem.Quan/ to igitur aīa est potētior ⁊ magis dominans sup carnē:et caro delicatior ⁊ magis subie/ cta anime tanto fit maior redundantia. Et maior dolor est qui incipit ab anima q̄ȝ ille qui incipit a carne.Quia igit͂ ita erat in glo/ riosa virgine.ergo maior dolor fuit cōpassi/ onis in ipa q̄ȝ dolor passiōis qui est ex parte nature corruptibilis.Hec ille. Et Alexan.d Ales sup p̄s.lxxxviij.eādeȝ ꝟitatem affirmat: allegans Hierony.sic dicentem. Beata dei genitrix in ea pte passa est q̄ impassibilis hȝ Et ideo(vt ita fatear)q: spūaliter et atroci⁹ passa est gladio passiōis:plūs q̄ȝ martyr fu/ it.Et Bern.Beatam ꝟginem alloquens ait Cum impi⁹ crudeli lancea filij tui lat⁹ ape/ ruit ipsius aīa ibi non erat.sed tua plane auelli nō poterat.Tuā ḡ aīaȝ ptransiuit vis doloris:vt te nō immerito plus q̄ȝ martyrē p̄dicem⁹.¶ Si aūt q̄s querat:q̄re ipsa bn̄/ dicta ꝟgo in tātis doloribꝫ non est mortua: Rn̄det͂ ꝙ singulari dei priuilegio fuit ꝓser/ uata vt fides cb̄iana in ea conseruaret͂. Itē mult̄s alijs ex causis propter quas deus no luit eā mori cū filio:nec ascēdere cū eo in ce/ lū:sed dimisit eā in hoc mundo ꝑ mltos an/ nos post ascensionē filij ad celū. De q̄bꝫ di/ cemus in vndecima pte hui⁹ opis. ser.j.pte iij.Alia quoq; rōne probari pōt btām virgi nem multū doluisse in passiōe filij.maxime fundamento topico quod ponit ph̄s.ij.To/ picoꝝ dicens.Si de quo minus.ḡ et d̄ quo magis.Sed btissima virgo doluit qn̄ non habuit tantā causam doloris.s.qn̄ perdidit filium suū in hierusalem cū remāsisset in tē/ plo.Unde cum postea reperisset eum:dixit illi:vt habet͂ Lu.ij.Pater tuus ⁊ ego dolen/ tes q̄rebamus te.Et tamen(vt inquit Ori/ genes)nō credebat filiū suuȝ esse captū aut mortuū:sed dubitabat sibi factum fuisse ali quid quod ei displicuisset.et ideo ipm̄ ascen/ disse in celum.Quanto igit͂ magis creden/ da est doluisse tpe passiōis eius: Idē q̄q; ꝓ/ batur ꝑ illā regulā quā ponit Bern̄.in ep̄la ad canonicos lugdunenses dicēs.Qd pau/ cis mortaliū est cōcessum:nō est credendum beate ꝟgini fuisse denegatū.Imo ipa bn̄di/ cta virgo habuit oēs gratias et oīa p̄uilegia que fuerūt in alijs sctis.Si igit͂ alicui mor taliū concessa est gratia dolendi de passione filij dei ⁊ ei compati:pfecto excellenti⁹ ē col/ lata sue matri.Sed btūs Joannes de alfer na ordinis nr̄i tantam gr̄am habuit:ꝙ dum videbat christum in cruce:lachrymas conti nere non valebat.Sil'r beatus frater Jaco

D Quare Maria nō moriebat͂ ī tantis doloribus.

ponus de tuderto etiã ipe ordinis nri audiens legi euãgeliũ passiõis chri: nõ solum lachrymas emittebat sȝ etiã a suspirijs ꝛ magnis clamoribꝰ nõ poterat abstinere. Unde ꝓpẽ hoc exiẽs de eccl'ia currebat ad cellam vt ibi amarissime defleret passiõẽ chri. Seraphicꝰ quoqȝ Franciscꝰ ex abũdantia lachrymarũ: et dolore passiõis dñi emissarum: cecitatẽ oculorum icurrit. Si igitur isti solũ imaginẽ seu similitudinẽ crucifixi aspiciẽtes. vl' passiõẽ eiꝰ nominari audiẽtes: seu eã meditãtes iã pteritã tãtũ dolebãt et amarissime flebãt. qd facere debebat pia mr eiꝰ ipm filiũ suũ in cruce positum ꝛ cruciatũ: occisumqȝ intuendo? Nũqd ipa minorẽ habuit amorẽ et cõpassionem filio suo qȝ extranei? O crudelitas maxima eorum q negãt pietatẽ ꝛ cõpassiõẽs vginis bndicte. Quid dicã ð illo q i smõario cuiusdam scti qui pdicabat egregie de doloribus vginis interseruit opinionẽ hãc erroneã cũ allegatiõibꝰ nõnullis: ꝛ eidem sctõ attribuit? O obstinata malicia ꝛ durissima ceruicositas. Certe sic vere ꝯcludã. Impugnator cõpassiõis mr̃is dei. Aduersariꝰ inocẽtie ꝛ puritatis eiꝰ. Derisor seu detestator euangelice paupertatis. Destructor ꝛ isectator operum pietatis. Inimicꝰ gl'iosi nõis Jesu. ꝛ ꝑsecutor pciosissimi sanguis dñi nr̃i Jesu chri. qd est aliud qȝ pcursor antichri. ꝛ corruptor chrĩane deuotiõis ꝛ fidei. O ꝑuersa rabies. Nam adhuc nõ sunt quiquagita anni q in qdam ciuitate lombardie: dũ qdam pdicator de planctu vginis pplo pdicasset: quidã cõpassiõis et pietatis eius aduersarij: ipm pdicatorẽ qsi hereticũ dẽmõstrare conati sunt: sed cũ i disputatiõe remãserũt cõfusi. Si qs aũt cõtra me insurgere temerarie ausus fuerit: qr pietatem mr̃is dei pdicem. spero verificabitur visio illius deuoti vsificatoris q metrico sermone vulgari ait. Jo vidi vn coruo vlato a lo macello molto terribil. Il becho isanguinato longo e acuto a modo de coltello. Contra il colũbo leuat ifuriato. Ma di che molto fui mara veliato Da poi vidi el mãsueto vcello. Da capo a pedi molto ben armato. Quello animale bruto nigro e fello Soto li soi pedi hauer gitato. Unde il precone de le mal nouelle Da lui essẽdo tuto spilizato De be di gratia de saluar la pelle. Ese partite tuto vergognato. Sȝ reuertẽdo ad ꝓpositũ nostrum dicit Damascenꝰ sup Lucã. Dolores quos vgo effugit pariẽs: hos in passiõe chri sustinuit. Et Ber. inqt. Fugientibꝰ apostol'i in faciẽ filij se opposuerat mater. ac gladio doloris eius aie infixo vulnerabatur spũ ꝛ cruciabatur affectu. Et qd i carne chri agebãt claui ꝛ lancea: hoc in eius mẽte faciebat cõpassio naturalis ꝛ affectiõis materne angustia

Inuehit ꝯ qsdam

De lachrymis etiam ipsiꝰ vginis loquens Ansel. in qdam sermone: ait. O dña quos fontes lachrymarum dicã erupisse de pudicissimis oculis tuis cum attẽderes vnicum tuum filiũ innocentẽ coram te flagellari: ligari: macrari: et carnẽ de carne tua ab impijs crudelit dissecari? Mgr qqȝ Jacobus de Voragie ordis pdicatorum in smone de planctu b. vgis ait. Maria stabat iuxta crucẽ lachrymis plena et doloribꝰ imersa. Et in eodẽ smone allegat pdictã auctoritatẽ bti Anselmi. Idẽ qȝ doctor in ope suo de btã vgine qd incipit. Cogitaui dies antiquos. in verbo mare: dr. q mater di appellat Maria amari: qsi amarum mare. qr sicut in mari est amaritudo aquarum: ita in ipa fuit amaritudo dolorum in passiõe filij. Et ibidẽ etiam dr: q dolor ipsiꝰ vginis causatus ex filij sui passiõe fuit magnꝰ tripl'r. s. intensiue: qr vsqȝ ad aiam penetrauit. Lu. ij. Tuã ipsiꝰ aiam ꝛc. Fuit magnus extẽsiue: qr p dies qttuor cõtinuos se extendit. Nam incepit eiꝰ dolor feria quarta: qr tunc mors chri fuit tractata ꝛ firmata Et continuatꝰ fuit in qrtã feriã. qr tunc i sero fuit captꝰ: collaphizatꝰ: ꝛ illusus. Continuatꝰ etiã fuit vsqȝ in feriã sextam. qr tũc filius eius fuit crucifixꝰ. Itẽ vsqȝ ad diẽ sabbati. qr tũc i sepulchro fuit clausus. Fuit qȝ magnꝰ ostensiue. qr dolorẽ suum ostẽdebat ꝛ manifestabat singultu cordis: abundãtia lachrymarum: voc' clamorose ꝯqstione: pectoris tunsione: ꝛ manuum allisione. Hec ille. Que ego fidel'r extraxi ad l'ram in libro antiqȝ ꝛ mebrãnis scpto. Et iã nos ð b. vgine lachrymãte amarissime in nocte passiõis filij sui bñdicti dicere possumꝰ illð Thren. j. Facta est qsi vidua gẽtiũ. Plorans plorauit in nocte ꝛ lachryme eiꝰ in maxillis eiꝰ. Nõ est q cõsolet eam ex oibꝰ charis eius. Item ipsi pijssime vgini dicere possumꝰ illud Thre. ij Cui comparabo te: vl' cui assimilabo te filia hierl'm: cui adeqbo te: ꝛ cõsolabor te vgo filia siõ? Magñ ẽ velut mare ꝯtritõ tua. Quis medebit tui? Deduc qsi torrẽtẽ lachrymas. et p diẽ ac noctẽ non des reqem tibi: neqȝ taceat pupilla oculi tui. Ipsa vgo rñdere põt illud Thre. j. Sũmersum est cor meũ in me metipa: qm amaritudine plẽa sũ. Predictus etiã mgr Jacobꝰ de voragine in predicto smone de plãctu vgis in exor. inqt. Tanta est pietas huiꝰ vgis mr̃is non solũ erga filiũ naturalẽ: iuxta cuiꝰ crucẽ stabat: Lu. xix. sȝ ꝛ erga filios suos adoptiuos tanta facultas impetrãdi q velit apd deũ patrẽ vt sermocinãtes qqȝ nutrices pplorum nõ aliũde cõfidãt lac doctrine p eos ꝓpinãdũ nisi merit' eius ꝛ pcibꝰ ꝓcuratũ. Ad qd efficiẽdũ cithara dulcissone salutationis ad eam vtunt. Sed cõ

E

Dolor vginis fuit magnꝰ triplicit

Circumspecte loquatur

F

suetudo ecclesie cũ de passione filij eius Jesu est s̃mo p̄dicãti dicere videt̃ illd q̃d Heliseus p̄pha ait Giezi discipulo suo de sunamite morte vnigẽiti sui deplorãti. iiij. Reg. iiij. sc3. Dimitte eã: aĩa em̃ eius in amaritudine ẽ. q̃si diceret. Nõ salutes eã. nã citbara illa angelice salutatõis in luctũ v̾sa apparet Nã quõ Aue ei dices: ab a q̃d est sine: et ve: deriuatũ: que dolorib9 plena ẽ: vt dicere valeat illud Michee. Ue anime mee: qa defecit timorat9 a terra fili9 meus quẽ impleuit spirit9 timoris dñi. Mariã apte nũcupare non possum9 put dña vel illuminatrix iterp̃tat̃: cum satis obscura q̃si luna eclipsata inueniatur. Nolite ḡ vocare me Noemi.i. pulcra3 sed vocate me Mara.i. amarã. q2 amaritudine repleuit me dñs. dicere põt cũ illa Noemi q̃ de felicitate ad infortuniũ deuenerat Ruth.j. Nam nõ grã plena sed vacua indicor hodie. Flecto ei genua mea ad patrẽ dñi mei Jesu vt misereat̃ filij cõmunis: et ñ me audit. Dep̃cor ipm filiũ: vt suis v̾bis melliflui me cõsolet̃. et mihi nõ loquit̃ nisi illd: Ecce fili9 tuus. Q̃d v̾bũ vt gladi9 ptrãsiuit animã mea3: cũ p magistro 2 filio mihi dat̃ discipulus. Judeis supplico vt amodo cõpatiant̃ filio meo: 2 ipsi ɔtumelias et subsannationes adiũgũt. Mortẽ inuoco vt post filiũ supstes nõ remanea3. et fugit a me. Juxta crucẽ sita ad ip̃a3 clamo. Flecte ramos arbor alta: tensa laxa viscera vt deosculer filiũ meũ. 2 rigida ac imobilis p̃seuerat Dñs tecũ. vtiq3 in me vsq3 nũc dñs filius fuit mecũ. me cõfo:tãs: me reficiẽs. et ego secũ ipm sequens: v̾ba ei9 dulciora sup mel 2 fauum audiẽs: miracula ei9 videns: 2 gl'iam dei ex eius opib9 magnificari p̃spiciens. Nũc autẽ me reliq̃t: aĩam a corpe egredientẽ p̃ri recomẽdans. Bñdictã me in m'ierib9 angel9 dixit: que nunc infelicior cũctis m'ierib9 inuenior. Nã que mr̃ vnq̃ fuit que in p̃sentia filij constituta angustijs 2 afflictionib9 circũdari nõ valuit vel in aliquo refrigerium illi prestare? Audio eũ ad mortẽ vsq3 sitientẽ ex maximis penis: et nec potũ a q̃ frigide porrigere ei valeo. sed video spongia3 aceto plenã 2 felle ad os eius apponi. Etsi felix fui et bñdicta in mulierib9: in partu ei9 nõ sentiẽs dolorẽ: nunc mihi video reseruatos 2 adauctos cruciatus: qm̃ nulla mr̃ tantũ dolore3 vnq̃ sensit in partu filij sic nunc ego in passione chr̃i. Sed nec martyr aliqs vl' aliq̃ in suis varijs cruciatib9 vnq̃ tantã penam ptulit vt nunc ego. Est ne bñdictus fruct9 vẽtris mei Jesus: cui oẽs maledicũnt iudei et gentiles? Unus cum appellat malefactore3 Ali9 seditiosum. alter blasphematorẽ. multi ambitiosum 2 regnũ vsurpare volentẽ. reliqui mendacẽ aut seductorẽ: vt vermis 2 non homo: opprobriũ hoim 2 abiectio plebis est effect9: q2 2 s̃m legẽ maledictus ois q̃ pẽdet in ligno.i. ĩfamis. Ex q̃ ḡ in luctũ cõuersa apparet citbara illa angelice salutatõis: dimitte eã: nec salutes. sed nihilomin9 cũ ea iuxta crucẽ maneas: ip̃am meditãdo: ip̃am adorãdo: ip̃am salutãdo: 2 ei9 auxiliũ implorãdo Hec mgr̃ Jacob9 vbi s̃. ¶ Cui9 v̾ba sũt verissima: et ego expientia teste pbaui. Nã cũ q̃dã die vener' scti b̾em pp'o p̃dicare d̃ passione dñi nr̃i Jesu chr̃i: vellẽq3 ex more beate v̾gis auxiliũ implorare: apparuit mihi ñ visione imaginaria: sed in forma visibili corporalib9 ocul' q̃dã vestit9 more p̄phetico: indut9 nigris vestib9: barbã hñs. canã vsq3 ad cigulũ: q̃ videbat̃ Hieremias p̄pha. 2 intelligẽs d̃siderium meũ ĩpellãdi sacratissimã v̾ginẽ: dixit mihi hec v̾ba. O fili mi noli molestare v̾giem mariã Noli acceder̃ ad eã p adiutorio: q2 plena ẽ melancolia lacbrimis eã balneatã 2 intictã madefactãq3 inueni: cõpleta ẽ p̄phetia trenor3 q̃ dic eã manere q̃si viduã dñam gẽtiũ hodie filio suo puabit̃ p iniquã 2 obstinatã gẽtẽ. ppterea cũ sit tãta tribulata 2 repleta angustijs crudelitas esset eã molestare S3 si eã vis alloq̃ 2 nõ desistere veniã tecũ te sociãdo quẽ vis dubito dolorẽ in aĩo eius augmenta. Quib9 dict' vidẽs q̃ ego volebã adire ip̃a3 b. v̾ginẽ: apphẽdit me p manũ 2 duxit corã imagĩe ipsi9 v̾gis q̃ erat vidualib9 vestimẽt' ĩduta ac mesticia plẽissima dolorib9q3 q̃si deficere videbat̃. Ad cui9 pedes ego ptin9 p̃strat9 dixi. Quia vos video afflictã 2 replerã dolorib9 veni ad sociãdum 2 v̾ro pticipare dolore 2 vos ɔducere ad mõtẽ caluarie 2 ibidẽ vobiscũ cũ amaritudie cordis lacrĩare Et si necẽ fuerit vobiscũ martyrisari Sed pp'o isto fidel'r passionẽ filij v̾ri vellẽ intimare s3 de est mihi corpal' fortitudo q̃ ppt̃ cordial'r vos rogo vt me parũ i hac alta materia 2 excellẽti adiuuare velitis. De si mirabili cosa predicare Tunc illa alta suspiria 2 gemitus emittens Tandem visa est mihi i hec verba mdisse. Ex quo nõ possũ hodie pro liberatione filij mei gratiam inuenire: quomodo possum tibi succurrere? Ubi ẽ discretio tua? vbi est prudentia? vbi est sapientia tua? qui deberes mihi compati et cõdolere: per me vis gratiam inuenire. Noli noli in auribus huius infelicissime matris hodie salutationem angelicam personare q̃ tali die mihi in amaritudine tota est conuersa. Nõ igitur mihi dicas Aue id est sine vesum em̃ tota plena dolorib9 ppt̃ passionẽ filij mei. Uñ v̾e dicere possũ illd Threñ.j. Po

Refert auctor d̃ se visionẽ q̃nda3 q̃ nõ debeat virgo saltari cũ passionẽ chr̃i p̃dicamus

fuit me.s.mors filii mei desolatam, tota die merore cōfectā. Et illud Job.xxx. Versa est in luctum cithara mea. et organū meū in vocem flentiū. Ne dicas mihi Maria id est illūinata. quia hodie sum lumine ꝑuata. ita vt dicere possim illud Threñ.v. Mestū factum est cor meū. ideo cōtenebrati sunt oculi mei. Nō dicas gr̄a plena. Mea enī gratia cōsummata fuit in duodecī stellis de q̄bꝫ Apoc.xij. dr̄ In capite eius corona stellarū duodecī. Mo dic vero possum dicere illō Threñ.v. Cecidit corona capitis mei. Nō etiā dicas: dñs tecū. quē tāgere nō valeo. Propterea dicere possum illō q̄d i eodē c. scptū est. s. Defecit gaudiū cordis mei. Nō dicas: bñdicta tu in mulieribus. nā hodie pre omnibꝫ mulierib' maledicor. Uñ dicere valeo illō Esa.lij. Nomē meū tota die blasphemat. Ne dicas: bñdictus fructus ventris tui qui ab oībꝫ maledicitur: accusatur: cōspuit et flagellat. Uñ verificatur in eo illud q̄d Esa.j. scptū est. Blasphemauerūt sanctū Israel. Quapropter dicere potest illō Threñ.iij. Factus sum in derisū

B omni populo. canticū eorū tota die. Hec illa. De doloribꝫ etiā virginis loquēs deuotus Ubertinus de casali. lib.iiij.c.xv. inquit. Cogita q̄ntū potes q̄nta fuerit in corde virginis dolorū mensura. Nulla enī ratio fuit in corde virginis nō solū que minueret: sed nō augmentaret huius doloris virtutē. quod si mens tua sp dei diminuēs bōa: dicat quod nō debuit tātum dolere cū sciret christū ista pati volūtarie. et se ipsum si vellet de morte et de pena posse redimere. Sciret etiam quod omnes electos de infernali gehēna sua liberaret morte. et quod sicut dei filius tertia die debebat resurgere et ex ista morte a deo patre debebat accipe nomē super omne nomē. quo in noīe eius flecteret omne genu. celestiū. terrestriū et infernorū. et nō solū ipsi Jesu: sed etiā propter ipm ipsimet virgini eius matri. Aduertas carnalis aīa quod hec oīa dolorē pietatis materne multiplr augmētabant. Et istorū etiā respectu dolorum aculeis amplius pungebat. ¶ Ad quorū euidentiā nota duplex fore genus dolorum. Quidā manātes ex impatientia et desperatiōe mentis a deo. et ex cōdescēdentia odij in proximū. q̄bus aīa inabyssat in angustia quod de deo vel de proximo se vindicare nō potest. et quod velit nolit penas oporteat sustinere ab eisdē. Isti sunt dolores infernales et prophani. q̄ solū reprobis reseruant: nec infligunt electis nisi inquātū ad tēpus pro suis peccatis illi impie ciuitati iūguntur. Absit aūt talis dolor a christo et a corde materno: et ab omni eius electo. nunq̄ enī de hoc dolore vel modicū degustauit. Est aliud genus dolorum q̄d ex cōplacētia volūtatis assumit. Et sm virtuales reglas ab eterno in

Duplex genus doloris

fluentia dei in electorū mentibꝫ mensuratur. Nec istius doloris posset vnā stillā habere creatura aliq̄ in seipsa. Est enī ex spūsancti influxu agitātis mentē ad dolendū q̄ntum dolere debet. Et sicut iste dolor est semp virtuosus: ita est sp volūtarius. et q̄nto magis est voluntarius: tanto magis est intensus. et q̄nto magis est gratia in anima: tāto est magis voluntaria ad augmentandū in se oēm virtualē dolorem. Uñ et dolores ineffabiles corpis Jesu a gr̄a vnionis sumpserunt sue immēsurabilitatis augmentū. Uñ et ab aliq̄bus dr̄ quod illi dolores fuerunt in corde Jesu a diuina sapia dispensati. Quod sic ego intelligo quod diuina sapia vidēs infinitatē culparum offensionis: vidit quantum dolorē requirebat plena et abūdans satisfactio eorundem. Et quia nulla creatura tantā poterat in se dolorum mensurā nisi p vnionē diuini suppositi dilatare in sūmo: ideo statuit hoiem assumere in vnitate psone. et ex tali vnione illam dilatare assūptā naturā ad illius inextimabilis mēsurationis receptādā capturā. vñ oia obiecta occurrentia aspectui mentis christi nō debuerūt eius virtuosum dolorē diminuere: sed augmētare. Tantū enī dolorē debuit christus assumere et tantū sibi debuit diuina sapientia infūdere q̄ntum sufficeret ad pdicta oia bona conq̄renda ex eius passiōe. Et ideo si iste nō fuissent subsecute gr̄e de sua morte: nunq̄ voluisset nō solū tantū dolere: sed etiā nihil tolerabile assumpsisset. Quāto autē ipse videbat vicinius resurrectiōem instare: tanto sciuit quod tpe passiōis ampliorem oportebat angustiā assumere: vt posset illorum dolorum a diuīa sapia dispositorum exigēte iusticia immēsurabilē mēsurā adiplere. Ex quibus aliq̄lis pōt videri quō dolores christi inextimabiles fuerunt. Uñ et rōnes cōtradicentiū: phantasmata sunt errātiū: et ignorantiū dolorum in Jesu radicē et cām. ¶ Sic ergo fuit i christo hoie: sic et in ipsius reuerēdissima mre: quod ad illā immensurabilē mēsurā dolorum Jesu sup oēm creaturā spūsancto influente accessit q̄ntum status materne puritatis: dignitas participij Jesu: et nature cōsortiū requirebat. Uñ cū isti dolores sint radix oim virtutū reducte p' deriuationē pcti: nulli dubiū est quod in mētes humanas infundit sola īfluētia spūsancti. Et quia fundamētum et radix ois gr̄e et meriti est dolor cordis et corpis crucis christi iesu: ideo beatam virginē tantū repleuit in summo de christi doloribꝫ q̄ntū nō pōt cape omis creatura maternali flatu nō euecta. Mō cogita et mensura mētē virgineā et aliq̄ntulū nauiga i latissimo mari oceano amaritudis dolorum viscerum maternorum. Et cū isti dolores i amorē fūdat: oēs ratiōes itēdētes amorē: itēdūt nō dubiū pariter et

Dolores christo fuerūt a deo dispēsati

Dolor virginis p christi dolorem fuit maximus

dolorē. Et sicut nō minus dilexit chr̄m: quia
sciuit eū esse filiū dei de se naturalr̄ genituȝ:
ita nō minus imo inextimabilr̄ plus dolu-
it: q2 vidit filiū dei sic horribilr̄ tractari: vi-
lificari: ꝛ occidi in assumpta ꝛ de suis visce-
ribꝫ ꝯcepta natura. Et sic nō est minꝰ diligen
dus dei filiꝰ: q2 ista vidit ꝑ nr̄a redēptiōe eē
assumēda: ita sibi magꝭ est condolēdū. q2 sic
amorose ꝛ īmmensos ꝑ nobis sustinuit do-
lores. Et sicut ipē maiores dolores assum-
psit ꝑ redemptiōe hūani generis q̄ꝫ si nulluȝ
redemisset electū: ita ꝛ beata virgo Maria
sibi magis cōdoluit: q2 ipsa videbat ꝙ dolo
res omniū in se portabat. imo sicut ipse fuit
oīm redēptor. ita ipa fuit oīm genitrix: me-
diatrix: recōciliatrix: excusatrix: et aduocata
oīm pctōꝝ. Et iō cū ipa esset aduocata mun
di tantū dolorē spūsſctūs suis īfundit visce
ribꝫ quantū sufficiebat oīm electoꝝ genitri-
ci ad excusandā ingratitudinē mundi. quia
sic dura morte de sui fabrica suū expellebat
auctorē: qui ad ipsos eruendos ꝺ faucibus
mortis de sinu pr̄is aduenerat: seruilē assu-
mēdo naturā. Uñ ipa ꝑ se ꝛ pro toto mūdo
dignū deo morīēti et de se genito exhibebat
lamētū. Et q̄nto certiꝰ sciebat seipam ꝑ filij
mortē redimi: tāto magꝭ sibi grata suo con-
iungebat dolori. Et q̄nto sciebat breuiꝰ esse
tēpꝰ q̄ mors ad solū triduū debebat in mem
bris chr̄i includi: tanto magꝭ satagebat sibi
toto corde cōmori ꝛ consepeliri: et tanto ma-
gis vacabat dolori: nullo mō volens a dolo
re mortꝭ eiꝰ ꝛ ꝑticipatiōe passiōis fraudari.
Et sic ipa sola ꝑ grām redēptoris ipm redē-
ptorē genuit: sic ꝑ eandē grām dolorem sue
mētꝭ plenissime sola ꝑticipauit. Electrix em̄
grā q̄ ipam ad dignitatē maternā elegerat:
totā ad cōpassionē morientꝭ filij impellebat.
Uñ tunc mēti ꝟgineę nulla rō occurrebat de
filio nisi in rōne amaritudinis ꝛ trāsfigentꝭ
doloris. etsi aliq̄ rō mēti carnali videaṫ pos-
se occurrisse maťno aspectui: sic absorbebaṫ
ab amaritudine maternoruȝ viscerum sicut
gutta aq̄ dulcis ab amarissimo mari. Et sic
influxꝰ oīm fluuioꝝ in mari ī amaritudineȝ
cōuertunṫ: sic oēs cogitatōnes mare cordis
ꝟginei in amaꝝ lamentū absorbebat. ꝛ ideo
ipa est speculū ꝛ exēplū oīm lamentantium
mortē chr̄i: ꝛ arca ꝛ armariū doloꝝ corporꝭ
boni iesu. Hec Ubertinꝰ vbi s̄. ¶ Qui etiā
in caplo seq̄nti probat dn̄m nr̄m Jesū chri-
stū sepiꝰ fleuisse. Primo in natiuitate sua. vñ
dicere potuit illđ Sap. vij. Primā vocē si-
milē oībꝫ emisi plorās. Itē fleuit in resusci-
tatione Lazari: Joan. xj. Fleuit q̄ȝ sup ciui-
tatē Hierl'm destruēdā ꝓpť pctā inhabitan-
tiū. Lu. xix. Dicit aūt p̄dictꝰ doctor ibidē de
chro: q̄ dixit. Bti q̄ lugēt: Mat. v. nō seipm

Christus sepius fleuit.

huius btitudinis bn̄dictiōe ꝑuauit: maxīe
cū in eius luctu tanq̄ȝ in radice meriti oīm
electorū luctus a diuina misericordia acce-
ptet. Unde in patibulo crucꝭ abunde fleuit.
Qđ declarās apl's ad Heb. v. đt ꝙ cum cla
more valido ꝛ lachrymis seipsum offerens
exauditus est ꝑ sua reuerentia. Q. si lachry
me (sicut credendū est) respondebāt clamori
vocis ꝛ affectibꝫ mētꝭ ꝛ statui sui corpis: nō
solū fleuerūt illi pij oculi: sed fontes fuerūt
irrigui lachrymaꝝ. Uñ ꝛ omīs mēs deuota
flere cupiens hauriat sibi aq̄s de fontibꝫ sal-
uatoris. Propter hec aūt nō immerito edo-
cta ꝑ spūmsctm sancta mr̄ eccl'ia tēpe christi
mortꝭ in eius ꝑsona deplorat. Caligauerūt
oculi mei a fletu meo. Nō est ergo admiran
dū si totum maternū cerebrū defluat in la-
chrymis: qñ ꝛ corpꝰ filij totū fluere sangui-
nē: ꝛ oculos eiꝰ in lachrymas quasi fontes
effluere: suo doloroso contuebatur aspectu.
Hec ille. Erubescant ḡ negantes in btā vir-
gine fuisse cōpassionē de morte filij: cum p̄e
dictꝰ doctor eiusdē li. ca. xiiij. dicat. Christꝰ
matri sue dedit ꝑ matuȝ cōpassionis vt esset
mare magnū oīs deplorationis ꝛ lamētatio-
nis mortis sue. Ludolfus q̄ȝ cartbusieñ. in
meditatiōibꝫ vite Jesu chr̄i ca. lxiij. inq̄t. O
qualiter tunc aīa matrꝭ intimi doloris gla
dio penetrata erat: cum sic pene filium suuȝ
deficere: lāguere: lachrymari: clamare ꝛ mo
ri: et se in mūdo derelinq̄ in tanto dolore et
anxietate videbat. Et q̄liter clamauit (si tñ
loq̄ poterat) ꝛ dixit. O fili mi dulcissime q̄d
faciā ego mestissima? Cui me miserā cōmen
datā dimittꝭ? O pr̄ oīpotens: in manꝰ tuas
cōmēdo filiū meū: imo dn̄m meū ꝛ filiū tu-
um. Jam em̄ deficio: et ante filium meuȝ in
eius conspectu mori desidero. Talia dicens
extimo ꝙ ꝓpter angustiaꝝ multitudineȝ vel
absorpta erat ꝛ q̄si insensibilis vl' semimor-
tua facta: et ꝙ se sustinere nō valēs corruit ī
faciē suā sup terrā. Nullus em̄ cogitare aut
dicere posset q̄nta mesticia patientē ꝛ mori-
entē filium suspirauerit ꝛ doluerit. Uñ ipsa
sustinebat intus qđ filiꝰ tulit foris. Deuotus
etiā sctūs Bern. in sermone de planctu bea-
te virginis q̄ incipit: Quis dabit capiti meo
aq̄s: sic ait de btā ꝟgine. Credo similiter ꝙ
ipsa erat inter illas feminas q̄ chr̄m sequebāṫ
ministrantes ei. Nullus autē debet mirari
si sequebaṫ illum: cum ipse esset [illegible]tus eius
dulcor ꝛ desideriū. Hanc arbitror fuisse in-
ter illas dolētes: inter illas gemētes q̄ lamen
tabanṫ flētes dn̄m. Poterat hec etiā esse in-
ter illas filias Hierusalē ad q̄s Jesus ñ cla
rus impio: sed plenꝰ opprobrio: spuťꝭ illitꝰ:
et [illegible]grꝭ afflictꝰ: sibiq3 in angariā mortꝭ ba-
iulans cruceȝ: ꝯuersus ait. Filie hierusalem

nolite flere sup me:sz sup vos flete. O vtinā
o bṫā vgo dolor ille sic quotidie īhereret vi/
sceribꝫ meis vt nūc inhesit tuis. Obsecro la/
chrymas illas mihi infunde q̄s habuisti in
filij tui passiōe. Dic mihi si eras ī hierl'm qñ
filiꝰ tuꝰ captꝰ fuit ꝛ vinctꝰ ꝛ ductꝰ ad Annā
At illa. In hierl'm erā qñ hec audiui: ꝛ gres/
su q̄cū qz potui ad dñm meū flēs ꝑueni. Cū
illū fuissez intuita pugnis ꝑcuti: alapis cedi
spinis coronari: ꝛ opprobriū hoiz fieri: com
mota sunt oīa viscera mea. ꝛ defecit ī me spi
ritꝰ meꝰ. ꝛ nō erat mihi fere vox neqz sensus
erāt ꝛ mecū mee sorores ꝛ alie femīe plāgen
tes eū q̄si vnigenitū. Intˀ q̄s erat maria ma
gdalena: que sup oēs alias (excepta illa q̄ lo/
q̄tur tecū) dolebat. Dū chr̄s clamāte preco/
ne ꝛ imꝑante pilato sibi baiulās crucē trahe
ret̃ factꝰ est ꝯcursus pploꝝ. Alij aūt sup ipz
plāgētes seq̄bāt̃: alij vo illudentes ridebant.

Plāctus Marie ad filiuz euntē ad mortez ꝑ modum dialogi

Seq̄bat̃ ipm ꝓut poterat eiꝰ mestissima mr̄
cū mlˀieribꝫ q̄ fuerāt secute eū a galilea mini
strātes ei. A q̄bꝫ velut emortua trahebat̃ q̄/
usqz ꝑuentū fuit ad locū vbi crucifixerūt eū.
vbi ante ocl'os eius fuit in cruce leuatꝰ ꝛ li/
gno durissimo clauis affixꝰ et ip̄e tāq̄z agnꝰ
corā tondente se vocē non dabat nec aꝑiebat
os suū. Aspiciebat ancilla dñm suū in cruce
pendentē morientēqz turpissime. Tanto do
lore vexabat̃ ī mēte q̄ nō posset explicari ser
mone. Manabat em̄ sanguis ex q̄ttuor ꝑri
bus rigātibꝫ vndis: ligno manibꝫ pedibꝫqz
clauis ꝯfixis. De vultu illius pulcritudo ef
fluxerat oīs. ꝛ q̄ erat p̄ filijs hoim speciosus
videbat̃ indecorꝰ oīm. Uidebā q̄ cōplebat̃
ꝓpheticū illō ī eo. Uidimꝰ eū ꝛ nō erat aspe/
ctus neqz decor. q̄r iniq̄ꝝ liuor ꝛ verbera fe/
dauerāt vultū eiꝰ. Uidebā me deseri ab ip̄o
quē genui. nec sup erat aliꝰ: q̄r mihi erat vni
cus: ꝛ iō nō poterat capi in me dolor meus.
Uox mea fere ꝑierat oīs: sed dabā gemitus
ꝛ suspiria. volebā loq̄ sz dolor vba rūpebat.
q̄r vbū iā mēte ꝯceptū dū ad formatioꝫ pre/
tēderet oris: ad se impfectū reuocabat nimi
us dolor cordis. Uox tristis sonabat forꝭ vul
nus denuncians mentꝭ. vba dabat amor q̄
raucū sonabāt. Nā lingua vocꝭ mgr̄a ꝑdide
rat vsum loquēdi. Uidebā mori quē dilige/
bat aīa mea: ꝛ tota liq̄fiebā p̄ dolorꝭ āgustia
Aspiciebat ꝛ ip̄e benignissimo vultu me ma
trem plorātez: ꝛ me voluit paucis vbis ꝯso/
lari. sed [illegible]a ꝯsolari nō poterā: sed flebā dicē/
do. Fili mi: fili mi. q̄s dabit vt ego moriar ꝓ
te: Morit̃ filiꝰ: cur secū ñ morit̃ misera mr̄.
Amor vnice fili dulcissime noli me derelinq̄
re post te: trahe me ad teip̄m vt ipsa moriar
tecū. Male solꝰ morieris: tecū morte ꝑimat̃
ista tua genitrix. O mors mihi misere noli
parcere. tu mihi sola p̄ cūctꝭ places: exerce vi
res tuas: trucida matrē ꝛ cum filio ꝑime si/
mul. Fili dulcor vnice singulare gaudium:
vita anime mee ꝛ oē desiderium: fac vt mo/
riar tecū. q̄r te ad mortem genui: sine matre
noli mori. Recognosce me miserā ꝛ exaudi
p̄cē meā. exaudi me obsecro: in tuo me susci
pe patibl'o: vt q̄ vna carne viuimꝰ vna mor/
te ꝑeamꝰ. O iudei impij nolite mihi parcere
q̄r natuz crucifixistis et matrem crucifigite:
aut alia quacunqz morte seua me perimite:
dūmō cū filio meo finiar simul: orbas orbē
radio: me iudea filio gaudio et dulcore. Ui
ta mea morit̃: ꝛ salus ꝑimit̃: ac de terra tollit̃
omīs spes mea. Cur ḡ viuit in dolore mat̃
post filiū: Tollite: suspēdite matrē cum suo
pignore. Nō parcis proli: nō parcas ꝛ mihi.
tu mihi soli mors esto seua. Tunc em̄ sūme
gauderē si cū chr̄o meo mori possem. Meli
us est mihi mori q̄z vitam ducere mortꝭ. O
fili chare: o benignissime nate miserere ma/
tris: suscipe p̄ces: desine nunc esse durꝰ ma/
tri qui sp ei fuisti benignꝰ ī cūctꝭ: suscipe ma
trē in morte tecū vt viuat pꝰ mortē sp tecum
Nihil vere dulciꝰ mihi q̄z tecū mori. ꝛ vere
nil amariꝰ est q̄z viuere post mortē tuā. O Ie
su tu mihi pr̄: tu mihi mr̄: tu mihi sponsus:
tu mihi filiꝰ: tu mihi oīa eras. Nunc orbor
patre: viduor spōso: desolor ꝓle: oīa ꝑdo. O
fili mi q̄d vltra faciā: Ue mihi ve mihi fili:
q̄ vadā: vbi me vtā dulcissime nate: q̄ō mi/
hi erit solaciū: q̄s mihi subsidiū et cōsilium
vltra p̄stabit: Fili charissime oīa possibilia
sunt tibi. sed si nō vis vt moriar tecū: relinq̄
mihi aliq̄ō benignū cōsiliū. Cui dñs iam ex
ꝑirus in cruce oculis ꝛ vultu annuēs de Io/
anne ait. Mulier ecce filiꝰ tuus. Et erat ip̄e
Ioānes p̄ns: vultu tristꝭ ac plorans. acsi ei
diceret. Mr̄ dulcissima mollis ad flēdum:
mollis ad dolēdū: tu scis q̄r ad h̄ veni: et de
te carnē sūpsi: vt ꝑ crucꝭ patibulū saluarē ge
nus hūanū. Sed noli flere mulier: noli flere
dulcissima mat̃: q̄r tertia die resurgam: tibi
qz apparebo. Depone ḡ dolorē: q̄r ad patrez
vado. Nō te desero: nō te derelinq̄: tecū suz:
tecū ero oī tp̄e seculi. Si s̄m carnē subiacco
impio mortꝭ: s̄m diuinitatez sum: fui: et ero
semp īmortalis ꝛ īpassibilis. Bñ scis vnde
ꝓcessi ꝛ veni. non ḡ tristeris si illuc ascendo
vnde descendi. tempꝰ est vt reuertar ad cuz
q̄ misit me. et q̄ ego vado tu nō potes modo
venire: venies aūt postea. Interim Ioānes
qui est nepos tuus tibi reputabitur filius.
curam habebit tui: et ipse erit tibi solacium
fidelissimū. Et tunc Ioannē intuitꝰ ait. Ec/
ce mater tua: ei seruias: curā habe illiꝰ: eam
tibi cōmēdo. suscipe matrē tuā: suscipe ma/
trē meā. Hec pauca dñs dixit. Illi duo dile
cti sp fundere lachrymas nō cessabāt. Tace

bant isti duo martyres ambo: ꝑ dolore lo
q̄ nō poterāt. Isti duo ꝟgies merētes audi/
ebāt cħm loq̄ntē: ⁊ ip̄m videbāt paulatim
moriētē: nec poterāt rn̄dere ꝟbū: q: illū q̄si
mortuū videbāt. erāt isti duo velut mortui.
vñ spūs illoꝝ voces exaltare ñ poterāt. Au/
diebāt ⁊ tacebāt. q: p̄ dolore loq̄ nō valebāt.
defecerāt em̄ spūs eoꝝ ⁊ amiserant ꝟtutē lo/
q̄ndi. solꝰ illis dolor luctꝰ q; remāsit amicꝰ.
Amabāt flere: ⁊ flebāt amare. Amare flebāt
q: amare dolebāt. nā gladiꝰ cħi aīas vtro/
rūq; trāsierat: ac seue ꝑimebat vtrunq;. que
magꝭ amabat: seuiꝰ flebat. In mēte mr̄ sen/
tiebat cħi dolores. vulnera cħi morientis
seui fuerūt tortores ī aīa mr̄is. Mēte mater
erat ꝑcussa cuspide teli. q̄ cħi mēbra seue fo/
derūt iniq̄. Ipam circuierāt imēsi dolores:
nec poterāt ex refūdi intꝰ atrociꝰ seuientes.
Dolores nati mr̄is aīaȝ gladiabant in carne
cħs soluebat debitū mortꝭ. q̄ ōguius erat q̄
mori aīe mr̄is. Interim cōmēdata mr̄e Ioā
ni: dixit. Sitio. Et dederūt ei illi q̄ crucifixe/
rūt eū acetū cū felle mixtū. quē cū gustasset
noluit bibere. sed dixit Cōsūmatū est. Et ex/
clamauit voce magꝭ di. Pr̄ in manꝰ tuas cō
mēdo spm̄ meū. Et sic dicēs emisit spiritum
Tūc tremuit tra: tūc sol sua lumina clausit.
Merebāt poli: merebāt sidera cūcta. Oē su/
um iubar amisit luna: recessitq; oīs fulgor
ab ethere alto. Scidunt duri lapides: scin/
dunt vestigia tēpli. Surrexert mlti apl'tu
mulis sepłcri. Cogitare libet q̄ntꝰ dolor fu/
it mr̄is: cū sic dolebāt q̄ isensibilia erāt. non
ligua loq̄ nec mēs cogitare valebat quanto
dolore iux crucē stabat emortua mr̄: q̄ cōce/
pit illū ꝟgo ð spūscō. Vox nō erat illi. dolor
abstulerat vires. imo strata iacens psallebat
aīa q̄si mortua. viuens viuebat moriens: vi/
uēsq; moriebat. nec poterat mori: q: viuens
mortua erat. In anima illiꝰ dolor seue seuie
bat. volebat mori potiꝰ q̄ post mortē viuere
cħi. q̄ male viuēs mortua tn̄ erat. stabat do
lens cōfecta seuo dolore. Hec Bern̄. vbi s̄.

Planctꝰ Marie metricus autoris

¶ In supioribȝ āt ꝟbis ipē Bern̄. approbat
illð q̄d ego posui in breui tract. metrico pas/
siōis cħi di. Hic cū ꝟgineas rumor veni/
set ad aures Illachrymāis magni fluminis in
star aq̄s. Ut potuit charā prexit cernere ꝓlē
Singultꝰ toto pectore mesta trahēs Pul/
sabāt misere celū suspiria mr̄is Estq; dolēs
filiū sic lachrymata suum Nate mee vires
mea magꝭ potētia solꝰ Solamen vite spesq;
salꝰ q; mee. O bñdicte puer sctōꝝ glia: mūdi
Plasmator: mr̄is vita brā tue Agne dei pa
tris hac cur mitissime mortē? Quid vidua
ifelix sola relicta gerā? Quid tāterribili tibi
trāsfixe corona Nate caput: vita vis ne ꝑire
mea? tūc iesus eximia mestā pietate ꝑentem
Cōspiciēs: dulci voce benignus ait. Pro me
cur tātos fūdis dulcissima fletus Mi geni
trix? obitu pone dolorē meo Nāq; mea totꝰ
pēa saluabit orb Qua sine celoꝝ gaudia nul
lꝰ hȝ Desine iā tātos ad sidera mittere plan/
ctꝰ Iāq; ocli taceat fessa pupilla tui Nāq; ci
to ꝓpa validꝰ ꝟtute resurgā Et baiulās vi/
ctꝭ hostibȝ astra perā. Taceāt ḡ iā ⁊ cōfūdāt
illi q̄ dicūt mr̄em dn̄i pꝗssimā (eo ꝙ ꝯstantie
ꝟtutē hr̄et) ñ doluisse ex cōpassione filij: cū ēt
de deo dicat Iudic: x. Doluit dn̄s sup miser/
rijs eoꝝ. Si autē vis o p̄dicator ad fletū de
passiōe cħi pplum icitare: studeas dolores
mr̄is ex cōpassiōe filij sil' imiscere. Ill'ei q̄ nō
cōpatiunt ꝟgis anxietatibȝ: nec eas recitant
ppl'is p̄t dicere ipa ꝟgo illð. j. Reg. xxij. Nō
ē q̄ vicē meā doleat. Et iō ad fletū ⁊ cōpassi/
one ppl'ȝ iclina. Brā igit ꝟgo tota fuit dolo
ribȝ repletissima. vñ dicere tūc poterat illð. iiij
Reg. iiij. Caput meū doleo. ⁊ Hiere. iiij. Ue
trē meū doleo. ⁊ illð Job. xxx. Os meū ꝑfo/
rat doloribȝ. expectabā bona ⁊ venerūt mihi
mala. p̄stolabar lucē ⁊ erupuerūt tenebre. inti
ora mea efferbuerūt absq; vlla reqe: puenerūt
me dies afflictiōis. In ipa ēt ꝟificatū fuit il
lud Ezech. xxx. Quasi pturiens dolebat. Et
ipa cū lachrymis loq̄ns cū filio vt eā secum
mori faceret: dicere poterat illud. j. Reg. j. Ex
mltitudie doloris mei locuta sū: et illð Job
vj. Uerba mea dolore sūt plēa. De associanti/
bus āt eā dici poterat illð Job. ij. Uidebā do/
lorē eiꝰ eē vehemētē. Et ipa ēt dicere poterat
illð ps. xvij. Circūdederūt me dolores mortꝭ.
⁊ ps. xxx. Defecit i dolore vita mea. ⁊ ps. xxxviij
Dolor meꝰ renouatꝰ ē. et ps. lxviij. Sup do/
lorē vulneꝝ meoꝝ addiderūt. ⁊ ps. cxiiij. Tri/
bulatōēȝ ⁊ dolorē iueni. Et ð illo dici poterat
illð Hiere. xlix. Tremor appħēdit eā. Angu
stie ⁊ dolores tenuerūt eā q̄si pturiētē. De fle
tu ēt ipsiꝰ ꝟificatū fuit illð Tob. v. Cepit fle
re mr̄ eiꝰ. et. x. eiusdē li. ca. Flebat mr̄ eiꝰ irre/
mediabilibȝ lachrymis. Et q̄d mirꝝ si mr̄ pi/
issima flebat: cū etiā ð angel' dicat Esa. xxxiij
Angeli pacꝭ amare flebāt. Si ēt lugebant et
flebāt apl'i ꝓpt mortē magri. Mar. vl. q̄nto
magꝭ lugere debebat mat ꝓpt mortem filij.
Profecto ipa tātū fleuit ꝙ dicere poterat illð
Thre. ij. Defecerūt p̄ lachrymis ocl'i mei: con/
turbata sūt viscera mea. ⁊ illð Hiere. xiij. di/
cebat. Plorans plorabo: et deducet oculus
meꝰ lachrymas. ⁊ illð ps. vj. Lachrymis me
is stratū m. rigabo. Tūc q̄ ꝟificatū fuit il/
lud Esa. 33. Luxit ⁊ elāguit tra. i. ipa b. ꝟgo
q̄ terra appellat i sacra sc̄ptura. Hoc āt p̄di/
ctū fuerat Hiere. iiij. vbi dr̄. Lugebit tra: et
merebūt celi desup. Rn̄deāt igit mihi ipu/
gnātes pietatem ꝟgis gl'iose: si ipsa seruauit
oīa ꝯsilia sacre sc̄pture que potuit seruare.

rū dicāt ꝙ sic: ꝛ sup oēs ꝑfectissime: vt oib9 manifestū est, ꝯsideret qđ dꝛ Eccl. xxxviij. de q̄libꝫ mortuo ēt extraneo. In mortuū ꝑduc lachrymas ꝛ q̄si dura passus incipe plorare Hec ibi Quid ḡ fec̄ sup filiū mortuū q̄ ēt ex ꝯpassiōe flebat sup defunctū extraneū? Audiāt t'es Quid dicat Oui. li. j. đ reme. amo. Quis mrēm nisi mēt' iops i funere nati Flere vetat? Quid aūt flēdo diceret ponit q̄daꝫ deuot9 vulgari ꝭmōe di. Incipiebat lamentum grande sub cruce induta veste brumatica. Et dicebat fili mi Ecce sperabā de te habere magnā ꝯsolationē iam video te in tāt' tormētis iā āplexabat' crucē ꝛ osculabat' defluentē sanguinē ꝓciosum dicēdo angel9 mihi dixit qđ essem bn̄dicta sup oēs mulieres q̄ nascerent' in terra quādo me in cubiculo stātem solā inueniebat sed iā suꝫ sola derelicta: postea se inclinabat ꝛ an̄ crucem se iactabat ad pedes filij sui iacebat lachrymando corde amaro ꝯquerēdo ꝛ lamentādo cū suspirijs ꝛ lachrymis dicebat Elisabeth mihi humiliter dixit ꝙ fruct9 meus esset bn̄dictus. Et hodie sicut latro tormentat9 vsq3 ad mortem a ꝑfidis iudeis absq3 culpa. Et in cruce posit9 inter duos latrones O Juda in q̄ fuisti offensus a meo filio ꝙ eum vendidisti populo tā ingrato ille te traxit ex tuis scelerib9 ꝛ dimisit tibi omnē offensaꝫ tanq̄ dominus celi ꝛ terre. Et tu ingrate malignitate plenus malum ꝓ bono redidisti. O vtinam nunq̄ in mundo fuisses nat9. Postea dixit magdalene vide dominū qui creauit celum ꝛ terram ꝛ omnia elemēta vt possit pacificare hominē tantū patit' hodie bellū vide clauum q̄ vtrunq3 pedem simul cōcludit: vide man9 ꝯfixas sancto ligno vt hominē possit dignum gratia facere: tant9 sanguis a corpore emanauit vt crux tota est madefacta. Postea cū filius eius expirasset: virgo alta voce dixit: o fili mi: quomodo me derelinq̄s que sum tua mater et filia. Et cum grandi lamētatiōe amplexabat' crucē: ꝛ se in sanguine filij sui balneabat. Postea dixit Joanni: Ecce tuus frater: sub cui9 pectore dormiuisti a capite vsq3 ad pedes flagellat9: ꝛ omnib9 membris ꝯquassat9. Ecce populus iniqu9 nondū videt' saciatus. aime aime fili mi. Et tu pr̄ eterne ꝯpatere mihi tristissime matri. Qn̄ filius tu9 in Bethlehem in magna pauꝑtate nascebat': celi euꝫ honorabāt': tres magi ab oriēte ei mūera offerebāt. Sꝫ hodie in cruce suspēsus ꝓuat9 est oī honore. O fili mi te in tēplū p̄sentaui: hodie ꝑ te sum afflicta. Ego te in tēplo in medio doctoꝝ disputātēꝫ inueni: hodie te in cruce extinctum inuenio: fili tu me sp̄ voluisti sociare: hodie ego te socio ꝛ ꝯduco ad portū amaritudīe plenū pauꝑib9 sp̄ voluisti subuēire: nūc porrige mr̄i tue aliud subsidiū: fili peccātori tu aꝑuisti celū. Et ipe tibi lancea cor tuū. Tu mutasti aquā in vinū: ꝛ tu fuisti potat9 felle ꝛ aceto. tu liberasti puū ꝛ magnū. Et oēs tibi fuerūt aduersarij crudelitate r̄pleti. O altissime creator porrige adiutoriū matri tue fidelissime q̄ tantū dolet ꝙ mors sibi dulcessit. Quis vnq̄ tribulat9 q̄ nō habebat aliq̄lē requiē. Sꝫ tu fili mi inclinat9 capite corona spinea pūgeris. Et corp9 tuū totū ē sanguinatū. Oi me morior dulcissime fili: q2 circūdat dolor inauditus cor meū: Et mō i terrā cado semimortua Occurrūt Joānes: magdalena: iacobe ꝛ salome ꝛ martha: videntes eā cadere: credebāt eam mortuā: ꝛ cito eam adiuuabāt ꝛ ꝯfortabant quantū possibile erat: ꝛ postea se iterū erigebat ꝛ stringebat crucē. Multos alios planctus ipsi9 ꝟginis ad maximā deuotiōēꝫ inducentes posui in. ij. ꝑte Rosarij ꝭmonū. ser. xv. q̄s h̄ breuitatis causa ꝑtranseo.

Pars secunda huius sermonis que dicit' Causalitatis.

Quidam deuotus sacerdos q̄rit a beata ꝟgine causam sui fletus in ꝯpassiōe filij: dicēs metrice. Quid ploras summi genitrix venerāda tonantis. Et gemino tristes lumine das lachrymas? An tuus atroci solymoꝝ carcere vinctus Filius in lachrymas ꝓcubuisse iubet? Te pietas materna mouet: te nobile corpus. Te quoq3 pura fides: te pia causa mouet. Qꝛ moritur nullo damnatus crimine natus Inter latrones (res miseranda) duos Qꝛ fluat et lacero rutilans de corpore sanguis. Et nusq̄ in toto corpe corpus h3. Qꝛ nitidis stropheuꝫ dolor cuincitur ocellis Qꝛ quatiat tenerum canna scelesta caput Fedaq3 ꝙ pulcros deturpent vndiq3 vultus Sputa: ꝙ infanda gens ruit arte ferox Qꝛ nato raptim certant illudere capto. Et noua ridiculis concitat acta locis. ꝛc̄. Sed vt clarius causam doloris et fletus virginalis cognoscamus est sciendum ꝙ multis respectibus ipsa beata virgo habuit causam maximi doloris. et Primo ratione cognitionis. Ipa enim sapientissima sciebat ꝙ fili9 eius tolerabat ineffabiles dolores: et ꝙ null9 vnq̄ fuit nec erit in mūdo se crudeliter martyrizatus quin filius suus acerbiores penas tolerauerit. Ipius eīm dolor fuit maximus oīm doloꝝ p̄nt' vite. ꝭm Ric. i. iij. di. xv. ar. iiij. q. iij. ꝛ s. Bona. i eo. li. dis. xvj. ar. j. q. ij. et b. Tho. i. iij. ꝑ. sū. di. xlvj. ar. iiij. ꝑ totuꝫ. ꝛ h̄ mlt' de cauſ. Prio rōne violatiōis. de q̄ ipse dn̄s ait ꝑ Ps. Et vim faciebant q̄ q̄rebant

P

Cā maximi doloris marie.

I

aīam meā.i. vitā mihi auferre. In oīb⁹ eñī il
lis locis in qb⁹ extimatū est vitā hoīs ꝯsiste/
re: fecerūt maximā vim. i capite p corona spi
neā. i corde p aptionē lateris. in epate vl' san/
guie p flagella i dorso: z claues i manib⁹ et
pedib⁹ vt expiret tot⁹ sāguis. Vñ ipe ait Esa.
lxiij. Torcular calcaui sol⁹. z de gētib⁹ nō est
vir mecū. qz sola vna mulier. i. mr̄ sua secū
fuit passa p pfectā cōpassionē. ¶ Sciēdū ē
āt ꝙ tāta ē distātia int' cruciatū chri i passio
ne z cruciatū alioꝝ scōꝝ: qñtū distat purus
hō a chro. Qd inuit ipe dñs: q vt hr̄ Lu. xxij
in horto orās p calice passionis trāsferēdo:
auuls⁹ ē a discipul' qñtū iact⁹ ē lapidis. petra
eñī seu lapis (vt dr̄. j. Cor. x.) est chrs: q qsi i
infinitū distat in pfectiōe ab alijs. Quia vo
corpus chri erat de suba vgis: ideo illa ei fu
it ꝓpinqssima i dolorib⁹. Scdo dolor chri fu
it maxim⁹ rōne causatōis sue occasiōis. Tā
to eñī qs magis affligit' patiēdo qñto nō p
sua sed p culpa aliena patit'. qz tūc ꝯ iusticiā
z eqtatē cruciat'. Vñ qnto qs videt se pati
qd meret' mitigat' eius pena. Jō Ouid. i epi/
stolis ait. Leuit' ex merito qcqd patiare ferē/
dū est. Que venit indigne pena dolēda fuit
Sed ecōtra qñ qs patit' nō p sua sed p alie/
na culpa: fit dolor eius maxim⁹. Jō Mat.
xxvij. dicebat latro ꝯuersus alteri. Nos qdē
digna factis nr̄is recipim⁹: hic aūt qd? Chri
stus igit' patiēs p alienis delictis nō p suis:
maximā habuit causam doloris. z tāto ma/
iorē qnto oēs penas ꝑtulit q oīb⁹ hoīb⁹ de/
bebant' p eoꝝ peccatis. Vñ Esa. c. liij. dr̄. Ue/
re languores nr̄os ipe tulit: z dolores nr̄os
ipe portauit. Jpe vulneratus est ꝓpter iniq/
tates nostras: attrit⁹ ꝓpter scelera nr̄a. Oēs
nos qsi oues errauim⁹: vnusqsqz in viā suā
declinauit. i. p diuersa petā: z dñs posuit in
eo iniqtatē oim nostꝝ. Cū g̃ p qlibet morta/
li peccato debeat' pena infinita z iferna l': pe/
na ipi⁹ dñi Jesu di z hoīs q satisfecit p oim
hominū petis fuit incōparabil'. Vñ in psō/
na ei⁹ inqt ps. Repleta est malis aīa mea:
z vita mea in inferno appropinquit. i. p alie
nis delictis penas qsi infernales tolerauit.
Et iō Berñ inqt in ser. passiōis. O bone Je
su qd tibi ē z morti: morti nos dediti sum⁹ z
tu soluis. nos peccauim⁹ z tu luis. Et iterū
O hō ꝯsidera mētali oculo qnto remunera
tiōis debito astringaris: respice sudorē san
guineū: alapaꝝ ꝯtumeliā: flagelloꝝ duriciā
coronā spineā: sputi ludibria: crucis suspen/
diū: oculos lāguētes: oris pallorē: fellica ci/
baria: acetosa pocula: caput inclinatū: z de/
niqz mortis suppliciū. Cū igit' fili⁹ btē vgis
fuerit sctissim⁹ z sine vlla macula: q petm̄ nō
fecit: nec inuent⁹ est dol⁹ in ore ei⁹ Esaie. liij.
Jdcirco sūme dolere debuit. qz vt sceleratis

sim⁹ occisus est. Vñ Esa. eo. c. de illo ait. Et
cū sceleratis reputat⁹ ē. Exclamabat g̃ vgo be
atissima. O fili mi btissime tu q es oim scō
rū sctissim⁹/ petōr maxim⁹ reputaris. tu sapi
entie ꝯditor/ stult⁹ extimaris. tu q p ieffabili
bus vtutib⁹ tuis gl'iam z laudē ꝓmereris/
vt malefactor crudelissime pnecaris: ex q do
lor tu⁹ z me⁹ ē ingētissim⁹. ¶ Tertio dolor
chri fuit maxim⁹ rōne cōplexiōis. Dicit eñī
phs i li. sen. z sensa. ꝙ nobiliores potētie sūt
magis apphēsiue obiectoꝝ. qd ptz. Nā cum
ocul⁹ sit nobilior z delicatior manu: manus
vo delicatior calcaneo: hinc ē ꝙ eadē pcussio
eqlit' facta i pdictis/ g̃uiorē penā exhibebit o/
culo q̃z manui vl' calcaneo. Quo psupposi/
to dico ꝙ cum chrus de⁹ z hō habuerit no/
bilissimā cōplexionē sup oēs hūanas creatu
ras: pfecto i morte maximā sup oēs dolores
habuit afflictōem. Et ꝯfirmat' sic. Dixit phs
i li. de sensu z sensa. ꝙ oīs pena ē pncipal'r in
tactu. vñ qñ qs hz vnū mēbꝝ freneticū vel
indormitatū sentit qsi nihil vl' modicū pū/
cturas i eo factas. z ꝓpterea hñtes nobiliorē
tactū magis sūt passibiles. z qnto sensus ta
ctus ē viuacior: tāto dolor ē acutior. vt dr̄. ij.
de aīa. Cū g̃ chrs habuerit sensū tact⁹ viua
cissimū: qz ei⁹ nobilissimū corp⁹ fuit forma
tū vtute spūsancti. z illa q imediate fiūt a deo
sūt nobiliora z pfectiora: dicēte auctore i li.
de caus. Quicqd facit cā scda: nobiliori z al
tiori mō fac' cā pma. g̃ zc. Tāto igit' btissima
vgo maiori cruciabat' dolore ex chri passiōe
qnto sciebat corp⁹ ei⁹ nobilissimū z delicatis
sime cōplexionis acerbiorē penam tolerare.
¶ Quarto g̃uissima fuit pena chri rōne mo
dificatiōis. Tanto eñī pena ē acerbior qnto
veloci⁹ vtutē nature destruit: maxie vbi mē
bꝝ aliqd nō corrūpit. sed chrs i cruce suspē
sus adeo cito ē mortu⁹: vt etiā pses miraret'
g̃ zc. Mod⁹ āt patiēdi fuit g̃uissim⁹. Tū qz
patiebat' i locis maxie sensibilib⁹. s. i manib⁹
z pedib⁹ in qb⁹ est magna neruoꝝ abūdātia
in qb⁹ maxie viget sensus tact⁹. Tū ꝓpt' do/
loris vniuersitatē: qz passus est p totū corp⁹
Vñ vificatū ē illd Esa. j. A plāta pedis vsqz
ad vticē capitis nō remāsit i eo sanitas. Ca/
put eñī illd sctissimū gazophilaciū sapie dei
pūcturis acutissimis corone spinee vsqz ad
cerebꝝ penetrātib⁹ pforatū est. Oculi ei⁹ pi
issimi i derisum velati sunt. facies ei⁹ plena
grāꝝ deturpata est sputis z sanguine: ita vt
leprosus videret': iux' illd Esa. liij. Vidim⁹
eū qsi leprosum: vñ nec reputauim⁹ eū. Ge
ne ei⁹ cādide z rubicūde alapis pcusse sūt. vñ
ipe ait Esa. l. Corp⁹ meū dedi pcutiētib⁹ z ge
nas meas vellētib⁹. Aures ille q melos au/
diūt angeloꝝ replete sūt blasphemijs: detra
ctiōib⁹: ꝯtumelijs: z irrisiōib⁹ pfidoꝝ. vñ ipe

Margin notes: Distātia doloris chri a dolore aliorum — K Nobilior cōplexio i chro — L Mod⁹ acerbissim⁹ passionis

ait ps̄.xxj. Oēs vidētes me deriserūt me: lo-
cuti sūt labijs ꝛ mouerūt caput. Nares eius
btissime: ad cuiꝰ odorē reuiuiscūt mortui: fa
tigant̄ fetoribꝫ cadauerꝝ caluarie loci. Capil-
li delicatissimi capitꝭ eiꝰ ꝛ barbe violētia tra
cti aut euulsi sūt. Os eiꝰ qḋ tā sanā/tā sapidis
simā tāq̧ vtilissimā ꝛ ꝟissimā doctrinā ptu
lerat/ꝑcussum ē. ꝛ tanq̄ ouis ad occisiōem
ductꝰ n̄ apuit os suū. Esa .liij. Collū eiꝰ sua-
uissimū colaphis attritū ē. manꝰ eiꝰ potētis-
sime: ex q̄ꝝ tactu ī firmi sanati sūt: ꝛ leprosi
mūdati sūt: clauis durissimis cruci affixe sꝫ
Pedes eiꝰ q̄ꝝ terra scabellū ē: q̄q̧ discurrē-
tes ꝑ ciuitates/villas ꝛ castra tātū laboraue
rūt ꝓ hoīm salute/ī cruce ꝑforati sꝫ. Un̄ ip̄e
ait ꝑ ꝓphā ps̄.xxj. Foderūt manꝰ meas et
pedes meos: dinūerauerīt oīa ossa mea. To-
tū corpꝰ illḋ dulcissimū qḋ ī cibū salutiferū
nob reliq̄t: multꝭ dirꝭ flagellꝭ cesū/dilacera-
tū ꝛ cruētatū ē. Un̄ ip̄e ait ꝑ ps̄. Ego fui fla
gellatꝰ tota die. Ossa eiꝰ ꝯq̄ssata sūt. līgua
ipiꝰ aceto ꝛ felle amaricata. Un̄ ip̄e inq̄t per
ps̄. Dederūt ī escā meā fel: ꝛ ī siti mea pota-
uerūt me aceto. Demū eo mortuo nō satiati
ꝟ cruciatibꝫ viuētis: latꝰ eiꝰ iā mortui lācea
trāsfixerūt. Un̄ ip̄e ꝯq̄rit̄ Job. xvj. di. Circū
dederūt me lāceis suis: vulnerauerīt lūbos
meos. Et nō solū ei iiuriati sūt: sedetiā vesti
bus eiꝰ. Un̄ ip̄e ꝯq̄rit̄ ꝑ ꝓphā ps̄.xxj. Diui
serūt sibi vestimēta mea: ꝛ sup̄ vestē meā mi
serūt sortē. Que oīa ꝯsiderās btissima ꝟgo
doloribꝫ plenissima dicebat illḋ Threno. ij.
Oculꝰ meꝰ afflictꝰ ē nec tacuit: eo ꝙ nō essꝫ
req̄es donec aspicerer ꝛ videret dn̄s de celꝭ .i.
nō tacui a fletu: eo ꝙ nō eēt req̄es alicui mē-
bro filij mei: donec aspicerꝫ dn̄s .s. ip̄m resus
M citādo a mortuis. ¶ Quinto ḡuissimꝰ fuit
Quō di dolor rōne derelictōis. Diuitas em̄ lꝫ nunq̄
uitas ðre dimiserit hūanitatē chr̄i q̄ ad vnionē: tn̄ de-
liq̄t hūa- reliq̄t eā q̄ ad ꝯsolatōem tp̄e passiōis. Un̄ sci
nitatem endū ē ꝙ (vt dicūt doctores) tātꝰ fuit dolor
chr̄i. chr̄i vt valde mirꝫ eēt q̄re nō moreret̄: nisi q̄
physici dicūt ꝙ nemo ex dolore ī hacvita mo
ri pōt nisi ip̄e dolor cōicet̄ sensualitati. Sꝫ
diuitas chr̄i ꝑmittebat sensualitatē pati vs-
q̧ ad ꝓpinq̄tatē mortꝭ. deinde ꝟtutē nouā ei
cōicabat vt magis pateret̄. vn̄ nō solū semel
sed pluries dolorē mortꝭ sensit. Et iō dicunt
doctores q̄n diuitas dimisit hūanitatē
facere cursum suū: ꝛ nō dedit ei ꝟtutē fortifi
catiuā: tūc clamauit ī cruce cū lachrymis et
clamore valido: vt ait apl'us ad Heb. v. di-
cēs. Deꝰ deꝰ meꝰ vt q̄d dereliq̄sti me Matt.
xxvij. q̄si diceret. Clamauerūt iusti ꝛ dn̄s ex
audiuit eos. ps̄. xxxiij. Pr̄es veterꝭ ꝛ noui te
stamēti ī tribulatōibꝫ suis ꝛ cruciatibꝫ dn̄s
exaudiuit. ꝛ si nō sp̄ liberādo ab illꝭ penis: tn̄
sp̄ ꝯsolādo mentē eorꝝ. Ego aūt clamabo ꝑ
diē ꝛ nō exaudies. Fuit igit̄ asp̄rimus dolor
eiꝰ. q̄ diuitas nullū ei refrigeriū p̄stitit sic ce
teris martyribꝫ: sꝫ ip̄m q̄ ad oē gaudiū ꝛ cō
solatiōem dereliq̄t. Derelictꝰ etiā fuit ab ho
mibꝫ. Un̄ ip̄e inq̄t ꝑ ps̄. di. Qui me ꝯsolare
tur nō iueni. Nō em̄ ꝯsolabat̄ sic fieri solet
morti abdicatꝭ a ducētibꝫ eos. sed ꝯtristaba
tur ab oibꝫ. Nā iudei illudebāt ei cū p̄ncipi-
bus sacerdotū ꝛ blasphemabāt eum. gētiles
ꝟo coronā spinā capiti iponētes ꝑcutiebant
illḋ. Dereliq̄rūt eū discipuli q̄ cum eo erāt.
Un̄ ip̄e ꝯquerit̄ ꝑ ps̄. di. Lōge fecisti notos
meos a me: posuerūt me abominatiōem si-
bi. Dereliq̄rāt eū alie marie q̄ fidē diuitatis
eiꝰ amiserāt. Sola igit̄ pijssima ꝟgo tanto
acriꝰ dolebat ꝛ ei vehemētiꝰ cōpatiebat̄ q̄n-
to eū ab alijs omnibꝫ derelictū cog̃scebat. N
¶ Sexto non modica fuit causa dolorꝭ ī
chr̄o patiēte ꝛ mr̄e cōpatiēte h̄ ꝙ cū latrōibꝫ
crucifixꝰ ē. ꝛ ista rō pōt dici associatiōis. Si
cut em̄ pati iustū ꝛ innocentē cū alijs sctis ꝛ
ꝓbis viris ꝛ iniuste ꝯdēnari ad mortē ē ali-
qḋ refrigeriū: ita ecōtra ꝯdēnari cū scelera-
tis ē augmēte pene: cū ex h̄ videtes iudicent
eū scelestū. Et iō h̄ chr̄s horrēs s̄m sensuali-
tatē orabat ꝑ ps̄. di. Ne ꝑdas cū impijs deꝰ
aiam meā: ꝛ cū viris sanguinū vitā meam.
¶ Septimo erat dolor chr̄i acerbissimꝰ rōe O
suspēsiōis. s. ī cruce. Crux eī illo tp̄e erat sup
pliciū valde abomīabile. q̄ scp̄tū erat Deu.
xxj. Maledictꝰ oīs q̄ pēdet ī ligno. Mors
ḡ ipiꝰ fuit maxie infamie ꝛ ꝯn̄ter acerbissi-
me pene. Un̄ Aug. ī ser. passiōis ait. Ip̄e rex
regū ꝛ dn̄s dn̄antiū mortē sustinuit īmatu-
rā: q̄ ī flore iuuētutis. violentā: q̄ ab alijs ꝛ
bn̄ficiatis. ꝛ acerbissimā: q̄ crucis. ac vilissi
mā: q̄ ī medio latronū. Et Bern̄. sup̄ Cant.
inq̄t O hūilē ꝛ sublimē. o altissimū ꝛ nouissi
mū. o oꝓprobiū hoīm ꝛ gl'ia angelorꝝ: nemo
sulimior: nemo despectior. Esto vilꝭ q̄ntum
potes: nunq̄ chr̄o vilior eris. Ip̄e siq̄dēꝫ rex
regū ꝛ dn̄s dn̄antiū fuit vilissimo p̄cio ve-
nalꝭ expositꝰ: a vilissimo ꝓpl'o vilissima pas-
sus. vilissimo loco crucifixꝰ. crucꝭ supplicio
traditꝰ: int̄ latrones positꝰ: cū iniq̄ssimis et
vilissimis hoībꝫ deputatꝰ. mō vilissimo tra-
ctatus. Etem̄ tanq̄ malefactor bonꝰ dn̄s ca
pit̄. tanq̄ furiosus: māsuetꝰ vīculꭍ astringit̄
tanq̄ pestifer saluator accusat̄. tanq̄ homi-
cida vita hoīm morti dānat̄. tanq̄ leprosus
ꝛ īmundꝰ mūdator criminū ext̄ menia eijcit̄.
tanq̄ latro crucifigit̄. tanq̄ flagitiosissimꝰ
cōfutādꝰ ab oibꝫ et ītuēdꝰ nudat̄. ꝛ tāq̄ ver
mis vilis ꝛ vilissimꝰ sūmꝰ deꝰ ꝯspuit̄ ꝛ ꝯcul P
cat̄. Hec ille. Que oīa inferiꝰ patebūt clariꝰ. Cōditio
ꝓpter q̄ bn̄dicta ꝟgo ineffabiliter dolebat. ꝑsone pa
¶ Octauo dolor chr̄i fuit ḡuissimꝰ rōe ꝯdi tientis
tiōis. Quāto em̄ dignior ē ꝑsona q̄ offendit̄

tāto maior ē offensa.⁊ ꝑ ꝯñs sustinēti ⁊ oī ei
attinēti atq̄ eū diligēti occasio maioris do/
loris. Cū igit̄ dñs Jesus eēt deꝰ ⁊ hō: digni/
or ꝑsona eē nō poterat. Et q̄uis diuitas sua
pati nō posset: tñ q: hūanitas illa erat orga/
nū q̄ddā ⁊ q̄si vestimētū diuitatis. vñ apl's
ad Phil'.ij. ait. Et habitu inuētꝰ vt hō. Jō
oīs iniuria facta illi humanitati ⁊ corꝑi pōt
dici facta deo. sicē q frāgeret vl' spueret ī ve/
stē regꝭ vl' imꝑatoris q̄ īdutꝰ ē: diceret̄ face/
re īiuriā nō vesti: s3 regi vl' imꝑatori. Jnq̄n
tū etiā hō: erat de stirpe regali ⁊ sacerdotali
genitꝰ: rex ⁊ sacerdos sūmꝰ: inocētissimꝰ ⁊ sa
pītimꝰ: ⁊ miracul' ac scītate ⁊ doctrina fa/
mosissimꝰ. Cū igit̄ ei fuerint illate tot ꝯtu/
melie: irrisiōes: maledictiōes: infamatōes ⁊
afflictiōes corꝑi: inde magnꝰ sibi exurgebat
dolor ⁊ mr̄i eiꝰ. Uñ ipa exclamat dicēs illō
Bern. Heu mihi: q: captiuoꝝ libertas ca/
pit̄: gl'ia angeloꝝ illudit̄: deꝰ oīm flagellat̄:
cādor lucis eterne ⁊ speculū sine macula cō/
spuit̄. Et cū vita oīm occidat̄: q̄d restat nob
miseris nisi vt eamus ⁊ nos moriamur cū eo
Dolebat siq̄dē pijssima v̄go de iniurijs tāti
filij: tā sancti: tā innocētis: ⁊ maxie de offensa
dei. ¶ Nono ḡuissimꝰ erat dolor chr̄i ⁊ ma
tris eiꝰ rōne illatiōis. Quāto em̄ plures con
currūt ⁊ diuersoꝝ statuū ⁊ magistratuū et
amici ⁊ valde benefici ⁊ illi q reputant̄ iusti
ad inferendā iniuriā ⁊ morte valde ignomi
niosam alicui: tāto maior dolor ⁊ afflictio se
quit̄ in passo ⁊ in q̄libet attinēte ⁊ amico eiꝰ.
Sed ad iferēdā passionē tā amarā ⁊ oppro
briosam v̄ginis filio: ꝯcurrerūt de oī genere
⁊ statu. ⁊ etiā vnꝰ q ṗus erat discipulꝰ ⁊ bñ/
ficiatꝰ. Et iō v̄go mr̄ eiꝰ dilectissima summe
doluit vidēs iplerū esse illō q̄ō ait ꝓpha ps.
ij. Astiterūt reges terre ⁊ ṗncipes ꝯuenerūt
in vnū aduersus dñm ⁊ aduersus chr̄m eiꝰ.
sc3 ad mortē ei inferendā. Reges q̄dē astite
rūt. s. Herodes rex galilee: q spreuit eū cū ex
ercitu suo: ⁊ īdutū veste alba vt fatuū remi/
sit illū ad Pilatū vt iudicaret eū Luc.xxiij.
Rex romanoꝝ. s. imꝑator Tyberiꝰ: ⁊si nō in
ꝑsona ꝓpria: tñ ꝑ suū locūtenentē Pilatum
tulit sniam mortis ꝯtra eū. Mat.xxvij. Pri
cipes q̄3 sacerdotū ⁊ pharisei q erāt inter ali
os ṗncipaliores: ⁊ iusti homies reputabant̄
collegerēt ꝯsiliū vt chr̄m morti traderēt ⁊ oc
ciderēt Joā.xj. ⁊ ipm tanq̄3 malefactorē Pi
lato pñtauerūt occidendū. Mat.xxvij. Ois
etiā ꝓpl's acclamnbat corā Pilato vt chr̄m
crucifigeret: ⁊ Barrabam sceleratissimū di
mitteret. Et sic factū est vt in p̄allegato c. hē
Affuit q̄3 passiōi chr̄i sexꝰ femineꝰ. s. ancilla
hostiaria vilissima: q̄ lic3 nō posset adire Je/
sum ad eū illudendū ꝓpt' occupatōe3 officij
⁊ ꝓpt' freq̄ntiā ꝓpl'i ipm dñm circūdātis ⁊ il/
ludētis: tñ virꝰ neq̄tie sue exercuit ī discipu
lū eiꝰ Petꝝ volēs eū facere detineri cū chri
sto. vñ ⁊ manifestauit eū dicens. Et tu ex di/
scipul' es hois ipiꝰ Joā.xviij. Itē dixit. Et tu
cū Jesu nazareno eras. Mat.xxvj. ⁊ Mar.
xiiij. Milites q̄3 Pilati (q̄ gētiles erāt post
v̄berationes ⁊ opprobria atq̄ diuersas affli/
ctiōes deduxerūt eū ad patibulū crucis. ⁊ sic
oēs ꝯuenerūt aduersus eū. Couenerūt etia3
bñficiati ad eiꝰ mortē. Nā ipe piꝰ dñs ml'ta
bñficia fecerat ꝓpl'o hebreoꝝ ⁊ patrib9 eoꝝ.
⁊ ista vna cā fuit maximi doloris in ipo. vñ
in cruce dicere poterat cu3 ps. Retribuebāt
mihi mala ꝓ bonis: ⁊ odiū ꝓ dilectiōe mea.
Itē dicebat illō Michee.vj. Popule meus
q̄d feci tibi: aut ī q̄ molestꝰ fui tibi: rñde mi
hi. Ego pr̄es tuos Jacob ⁊ filios eiꝰ tpe fa/
mis in egypto enutriui ne ꝑires: ⁊ postea te
multiplicare feci ī maximū nūeꝝ: ⁊ de dura
egyptioꝝ s̄uitute eduxi. A flagell' q̄b9 totam
egyptū ꝑcussi te libaui ac mare rubrum tibi
aꝑui vt ꝑ illō sicco vestigio ꝑtrāsires: ⁊ pha/
raonē ꝑsecutorē tuū cū exercitu suo demersi
Māna d̄ celo te ꝑ.xl. ānos in deserto paui. a/
quā q̄3 d̄ petra tibi eduxi: ⁊ ꝑseq̄ntes te hostes
ꝓstraui Seon. s. regē Amorreoꝝ: ⁊ Og regē
basan gigātē. Terrā fluētē lac ⁊ mel donaui
tibi. ⁊ ī ea.xxx. reges ⁊ plurimas natiōes tibi
aduersantes interfeci. In mōte sinai tibi legē
dedi. ⁊ d̄ captiuitate ꝑ Esdrā Neemiā ⁊ Zoro
babel reduxi. De ḡui opꝑssiōe Antiochi reg/
te ꝑ Judā machabeū ⁊ frēs eiꝰ excussi Ego d̄
genere tuo carnē sūpsi. ⁊ deꝰ sum factꝰ frat
tuꝰ. Et ꝑ ciuitates ⁊ terras tuā ꝓcurādo salu
tē discurri cū anxietatib9 ⁊ dolorib9 q̄3 pluri
mis/tibi p̄dicādo regnū dei. Cecos tuos il/
luminaui. leprosos mūdaui. claudos erexi.
obsessos a demōib9 libaui. surdis auditū re
stitui. mutis loq̄lā. ifirmis varijs sanitate3.
mortuis vitā. Precepta dei tibi declaraui:
errores ꝯfutaui: vicia rephēdi: ꝯsilia dedi: ⁊
viā ꝑfectiōis tibi oñdi. Quid aliō tibi facere
potui ⁊ nō feci: Heccine reddis dño tuo po
pule stulte ⁊ isipiēs. Que oīa ꝯsiderās virgo
bñdicta sūmope/dolebat. Uñ dicebat cū ꝓ/
pheta ps.xxx. Defecit ī dolore vita mea: ⁊ an
ni mei ī gemitib9 ¶ Decio agḡuabat̄ dolor
chr̄i ⁊ mr̄is eiꝰ rōne festiuatōis. Erat em̄ so/
lēnitas pasce seu azymoꝝ: q̄ erat p̄cipua sup
oēs alias. in q̄ tenebant̄ ex lege oēs iudei cō
uenire ī hierl'm ad tēplū de q̄buscūq̄ ciuita
tib9 ⁊ loc' ad sacrificādū. Et q: ꝑ varias ca/
ptiuitates eoꝝ erāt sat' dispsi ꝑ orbe3. s. ī ita/
lia: asia ⁊ africa ⁊c. vt pt3 Act.ij. De oī pene
natiōe ꝯuenerāt hierl'm ad illō festū. Quan
to āt q̄s dānat̄ ⁊ ducit̄ ad mortē ꝓpt' malefi/
ciū ꝯcurrēte maiori ꝯcursu ꝓpl'i: tāto maior
ei insurgit pena ꝯfusiōis ⁊ erubescētie. Cōsi

Q

Statꝰ in ferētium passionē. mltiplex

R
Tpe sc3 pasce ad/ didit do lori chr̄i.

derat em̄ ꝙ ꝗlibꝫ vidēs narrabit aliis. Et si
ꝑegrinꝰ est reuersus ad p̄riam suā referet et
diuulgabit ibi de eiꝰ dānatione ⁊ vituꝑiosa
morte. ⁊ sic vbiqꝫ ifamabit᷑. De ḡui āt crimi
ne calūnioso. s. ꝺ blasphemia dei (q̄ erat ḡuis
simū p̄ctm̄ apꝺ iudeos) accusatꝰ fuerat: qꝛ fi
liū dei se dixerat. Itē ꝺ crimie lese maiestat᷒:
qꝺ erat ḡuissimū apꝺ gētiles: ꝙ. s. voluisset
se facere regem iudeoꝝ: ⁊ ꝯñter ex ambitiōe
vsurpare imperiū romanoꝝ. vñ i titulo cru
cis scp̄serūt: Jesus nazarenꝰ rex iudeoꝝ. q̄si
diceret. Hec ē cā passiōis eiꝰ. Et vt oēs pos/
sent legere (ex q̄ de oī gēte ibi erāt. s. hebreoꝝ
grecoꝝ ⁊ latinoꝝ) scp̄sert ip̄m titulū lr̄is gre
cis: hebraicis ⁊ latinis: vt h̄r Joā. xix. Cōsi/
derās igit᷑ piissima ṽgo tātā filii ꝯfusionē:
tāqꝫ publicādā ꝑ orbē eiꝰ diffamationē: nō
poterat non valde dolere. Vñ dicebat illud
Threñ. j. Audite obsecro vniuersi p̄pl'i ⁊ vi/
S dere dolorē meū. ¶ Undecio agḡuabat᷑ do
Locꝰ silr lor eiꝰ rōne vilificatōis. s. ex loci vilitate in q̄
crucifixꝰ ē. s. caluarie. in q̄ erāt ossa mortuoꝝ
⁊ alia cadauera. ⁊ ibi occidebāt᷑ vilissimi ho
mies ⁊ sceleratissimi malefactores. ex q̄ ipse
dñs ⁊ mr̄ eiꝰ augmētū habuit doloris. Vñ
dicebat piissima ṽgo illꝺ Threñ. j. Idcirco
ego plorās ⁊ oculꝰ meꝰ deducet lachrymas
qꝛ lōge factꝰ ē a me ꝯsolator. Adeo āt ama/
rissime flebat vt alias oēs mulieres suas so/
T cias ad lachrymas ꝓuocarꝫ. ¶ Duodecimo
Frustra/ agḡuabat᷑ dolor eiꝰ rōne ꝑditiōis. Nā cū co
tio passi/ piosa fuerit apꝺ deū redēptio. adeo ꝙ p̄ciuꝫ
onis ad/ sanguis chr̄i nō solū mōm: sꝫ mille mūdos
didit do redimere potuisset. tñ ip̄e chr̄s ⁊ mr̄ eiꝰ vide
lorem. bat fructū passiōis paucos debere ꝯseq̄ p̄p̄t
ignauiā ⁊ ingratitudinē. Sicut em̄ ex mag̃
lucro qꝺ q̄s videt se ꝯseq̄ ex suo labore/ mul
tū gaudet ⁊ ꝯsolat᷑. ita ecōtra cū aliq̄s maxi
mo labore affligit᷑ ꝓ adq̄sitione alicuꝰ rei ⁊
videt se modicū fructū posse ꝯseq̄: valde cō/
tristat᷑. Quapropter chr̄s vidēs ꝙ multi sūt
ꝑ passiōem suā redēpti q̄ ad ip̄m: ⁊ ad celestē
p̄riam vocati. pauci ṽo saluabunt᷑ p̄p̄t eoruꝫ
malignitatē: dicebat illud Michee. vii. Ve
mihi qꝛ factꝰ sum sic q̄ colligit racemū i au
tūno. Nā videmiata vinea nō iuenit᷑ nisi ali
q̄s paruꝰ racemꝰ. Et silr chr̄s paucos colli/
gebat racemos. i. paucos ad fidem suā ꝯuer
sos ex passiōe sua. Unꝰ racemꝰ fuit latro cō
uersus. Aliꝰ ṽo cēturio q̄ eū filiū dei ē ꝯfes/
sus: vt h̄r Mat. xxvii. Mar. xv. ⁊ Luc. xxiii.
Jesus igit᷑ sciēs oia q̄ vētura erāt Jo. xviii.
vidēs q̄t ꝓuabant᷑ merito passiōis sue: ⁊ sic
vita et̄na: dolore tā maxio cruciabat᷑ ꝙ pote
rat dici q̄si infinitꝰ. Tū qꝛ numerꝰ dānādoꝝ
q̄ ꝓuabunt᷑ merito passiōis sue/ ꝺr infinitꝰ q̄
ad nos. Tū qꝛ ꝓuādi sūt vita et̄na ⁊ infinita
Tū qꝛ dolor dānādoꝝ erit infinitꝰ ⁊ eternꝰ.

Vñ Amb. inq̄t de dño Jesu. Tristis erat et
tristis videbat᷑: nō ꝓ sua passiōe: sꝫ ꝓ nr̄a di/
spersiōe. Fuit ḡ dolor ipiꝰ ex ꝯsideratōe ing̃
titudis hūane ⁊ paucitat᷒ saluādoꝝ maior
q̄ꝫ cruciatꝰ flagellatōis ⁊ crucifixiōis ac mor
tis corporal'. Ut em̄ inq̄t Tho. suꝑ. iii. phys.
ex ꝑditiōe finis mag᷒ auget᷑ dolor q̄ꝫ ex ꝑditi
one coꝝ q̄ sūt ad finē. Nā videmꝰ ꝙ q̄n ali/
q̄s ꝑ totū annū exudauit ad laborādū agrū
seu vineā: si postea veniat tēpestas seu pruī/
na auferēs fructꝰ cāpi aut vinū: tal' grauiꝰ ꝺ
h̄ dolet q̄ꝫ de labore ⁊ sudore totiꝰ āni. Quo
p̄suppostito claꝝ est ꝙ chr̄s h̄ fine voluit cru
cifigi: ⁊ ad h̄ elegit in cruce suspēdi: iuxᵗ illud
Job. vii. Suspēdiū elegit sibi aīa mea: vt. s.
oēs hoies grati existerēt ꝺ tāto bñficio ⁊ sal
uarent᷑. Et iō cū videret aīas futuras ing̃/
tissimas ⁊ ꝓuādas merito passiōis sue: ma/
gis doluit q̄ꝫ de crucifixione. Videmꝰ nāqꝫ
ꝙ mercator q̄ toto tp̄e vite sue insudauit ad
ꝯgregādas merces. xxv. milia ducatoꝝ: si pᵒ
ea veniat i mari tēpestas q̄ nauē cū mercibꝫ
sūmergat: tātū i se dolorē suscipit q̄ntū exti/
mauerat valorē ipaꝝ mertiū. Cū igit᷑ filius
ṽginis vt prudēs mercator spacio. xxxiii. an/
noꝝ semꝑ insudauerat ꝓ salute humani ge
neris: vidēs p̄pter ingratitudinē ꝑdi ⁊ inua/
nū effūdi p̄ciosum sanguinē suū q̄ ad dāna/
dos: vehemētissime doluit. Vñ btūs Bona
in. iii. dist. xvi. ar. vlti. q. vi. introducit dictuꝫ
Philippi cācellarii pariēsis q̄ in ꝑsona chri
sti inq̄t. O hō vide q̄ ꝓ te patior: nō est dolor
sicut ꝓ q̄ crucior. Ad te clamo q̄ ꝓ te morior
Vide penas q̄bꝫ afficior. vide clauos q̄bꝫ cō
fodior. vide lāceā cū q̄ trāsfigor. Et cū sit tā/
tus dolor exterior: extrat interiꝰ plāctꝰ ḡgra/
uior: te cū ingratū tantū exꝑior. Propter p̄/
dictas aūt oēs afflictiōes dicebat ip̄e ṽgis
filius illud ps̄. xxxvii. Afflictꝰ sum ⁊ humi/
liatꝰ sum nis. Ipa āt mr̄ eiꝰ doloratissima ex
clamabat dicēs illꝺ Thre. j. O vos oēs qui
trāsitis ꝑ viā attēdite ⁊ videte si est dolor sic
dolor meꝰ. Filiꝰ em̄ coḡscebat dolorē mr̄is
ex sui cōpassiōe: ⁊ magis dolebat de h̄ q̄ꝫ de
sua passiōe. Btā ṽgo coḡscebat imēsitatem
doloꝝ q̄s patiebat᷑ filiꝰ. ⁊ etiā coḡscebat ꝙ il
le mag᷒ dolebat de mr̄is afflictōe q̄ꝫ de p̄p̄a
afflictiōe. ⁊ p̄p̄t h̄ vnꝰ alteri cōicabat dolores
suū. ⁊ magis affligebat᷑ vnusq̄sqꝫ eoꝝ ex do/
lore alteriꝰ q̄ꝫ ex p̄prio. ⁊ sic dolor vniꝰ gladi
abat ⁊ penetrabat cor alterius: vt ait Hugo.
V pācera i meditatōibꝫ passiōis chr̄i. ¶ Secū
Maria do p̄ncipal'r dico ꝙ piissima ṽgo maxie an/
marie do gustiata fuit: ⁊ ingētes dolores sustinuit q̄n
luit p̄p̄t q̄ꝫ aliis rōnibꝫ. Primo qꝛ mulier erat. scd̄o
q̄nqꝫ qꝛ vnigeniti mr̄ erat. tertio qꝛ p̄ñs erat. q̄r/
to qꝛ ip̄m sūme diligebat. q̄nto qꝛ eū iuuare
nō poterat. Primo āt doluit qꝛ mulier erat

Naturalit̄ em̄ mulieres magꝫ cōpatiunt̄ tri
bulatꝫ q̄z viri. vn̄ mł'ier dr̄ q̄si molier a mol/
licie sic dicta: mutata lr̄a. vt dt̄ Varro: quez
refert Lactā. i li. de opificio dei. c. xij. Jō fm̄
phm̄ i li. viij. de aialib9. Mulieres sūt mol/
liores ꝛ maioris pietatꝫ ꝛ cōpassiōis q̄z viri.
Vn̄ mr̄ magꝫ dolet ꝺ aduersitate ꝛ morte fi
lij q̄z pr̄. Nulla āt mł'ier vnq̄z fuit sic pia ꝛ cō
passiua sicͭ ꝟgo pijssima. ḡ nulla vnq̄z sic fu/
it afflicta ex morte filij sicut ipa. Scd̄o maxi
me doluit: q2 vnigeniti mr̄ erat. Si em̄ ali/
os filios habuisset: sup̄ eis ꝯsolata aliq̄ntu/
lū fuisset. sz amissio vnigeniti ē nimiū dolo/
rosa. vn̄ scp̄tura qn̄ vult exp̄mere aliquē lu/
ctū multū dolorosuz: assimilat eū luctui vni
geniti. vn̄ Hiere. vj. dr̄. Luctū vnigeniti fac
tibi plāctū amarū. vbi glo. ait. Nihil dolēti9
vnigēiti morte. Et iō q2 dolor dānatoꝝ erit
ḡuissim9. Jō dr̄ Amos. viij. Ponā eā q̄si lu
ctū vnigeniti. s. solacia mūdanoꝝ. Sic igit̄
amor vnigeniti excedit alios amores. vnde
maximi amores cōparant̄ amori vnigeniti: iu
xta illō. ij. Reg. j. Sicͭ mr̄ vnicū filiū diligit
sic diligebam te. Jta nō ē dolor maior q̄z de
morte ipi9. Quia mag̃ etiā sit pena de amissiōe
vnigeniti vł' oim filioꝝ isrł': qō ad idē tēdit:
ptz Job. j. vbi Job audiēdo ꝙ oīa sua bona
tp̄alia p̄diderat: nō ōn̄dit sig̃ dolorꝫ. sz audi/
ta morte filioꝝ scidit vestimēta sua ꝓpͭ ve/
hemētiā doloris: ꝛ tōso capite corruit i terrā
Tertio maxie doluit: q2 p̄ns erat ꝛ filiū suū
affligi videbat. Qn̄ em̄ aliq̄ mr̄ audit filiuz
suū mortuū: mł'tū dolet. qn̄ āt audit eū hor
ribili morte occisuz magꝫ dolet. sz qn̄ an̄ ocu
los suos cernit ipum crudelissime mactari.
tūc maxie dolet. Vera ē ei snīa illa Horacij
ī poetria dicētis. Segni9 irritāt anios dmis
sa p̄ aures. Quā q̄ sūt ocul' subiecta fidelib9.
Et illō phi. ij. de aia. s. potētia ꝓpinq̄ meli9 p̄
cipit obiectū q̄z r̄mota. Virgo igit̄ pijssima
vidēs suū bn̄dictū filiū pati penā ignomini
osam: de q̄ dixer̄t iudei Sap. ij. Morte tur
pissima ꝯdēnem9 eū. Itē penā diuturnā. q2
ab illa hora noctis qua capt9 est vsq̄z ad ho
rā nonā in q̄ expirauit: i supplicijs ꝛ dolori/
bus sp̄ fuit. Itē penā iiustā. q2 sicut dr̄. j. Pe
tri. ij. pctm̄ nō fecit: nec iuent9 ē dol9 i ore ei9
Tradebat āt se iniuste. Itē pena dolorosissi/
ma ꝛ acerbissima ineffabilr̄ cruciabat̄. Vn̄
Hiero. i q̄dā sermo. ait. Quot lesiōes i corp̄e
chr̄i: tot vulnera i corde mr̄is. q̄t claui p̄fo/
rātes. q̄t ict9 p̄cutiētes ꝛ carnē rūpentes: tot
sagitte p̄ oculos itrātes ꝛ totum cor ꝛ aiam
ꝟgis vulnerātes. Quarto causabat̄ i ea ma/
xim9 dolor ꝓpͭ imēsuz amorē erga eū. Scdz
em̄ doc. ꝟgo bn̄dicta sola magis dilexit chri
stū q̄z sil' oēs creature. Et iō ipa dicebat Can
ti. ij. Amore lāgueo. Cū ḡ amor sit ꝟtu9 trās/

formatiua amātis cū amato: vt ait Diony. i
li. de diui. no. Cū chr̄s doluerit sup̄ id q̄z lin
gua hūana exp̄mere pt: ꝛ minima p̄cussura fa
cta i corp̄e ei9 excesserit passiōes q̄s passi sūt
vł' i futuꝝ patient̄ aliq̄ i hac vita. ḡ cū amās
debeat p̄ticipare ꝛ sentire ita icōmoda sicͭ cō
moda amici: vt no. i. l. itē ex diuerso. in fi. ff.
fa. her. Cūq̄z amic9 se debeat hr̄e ad amicuz
sicͭ ad seipz: vt ait phs. ix. Eth. q2 amic9 ē alt̄
ipe: vt inq̄t Tull'. i li. de amici. Cōcludit̄ ꝙ
pijssima ꝟgo indicibili dolore ꝯflicta fuit.
Tāto em̄ q̄s magꝫ tristat̄ ꝺ morte alic9 q̄n/
to eū pl9 diligebat ꝛ ei magꝫ vtil' ꝛ fidel' erat
Vn̄ magꝫ q̄s dolet ꝺ morte filij iuuēis pru/
dētꝫ: pulcri sapiētꝫ: ꝛ sibi obediētꝫ ac reuerētꝫ
q̄z de obitu alteri9 has ꝯditiones nō hn̄tis.
Quia ḡ ꝟgo bn̄dicta amittebat filiū optim
ꝛ oēs p̄dictas ꝯditōes i sūmo hn̄tē ꝛ se sum
mop̄e diligētē. Vn̄ Ecci. xxiiij. appellat̄ mat̄
pulcre dilectiōis. Itē filiū p̄debat sibi iā re/
uerētē. vn̄ ibidē dr̄ mr̄ timoris. Filiū q̄z eā i
cruce pio affectu agnoscētē. vn̄ i eodē c. appel/
lat̄ mr̄ agnitōis. Itē filiū ei piū ꝛ clementez.
vn̄ vbi s. dr̄ mr̄ scte spei. Jō maior fuit do/
lor q̄z q̄s exp̄mere vł' cogitare valeat. vn̄ ex/
clamabat dicēs illō Hiere. ix. Quis dabit
capiti meo aq̄s: ꝛ ocul' meis fontē lachryma
rū: ꝛ plorabo die ac nocte filiū meū. Nec mi
rū si ipa bn̄dicta ꝟgo pietate ꝛ charitate re/
pletissima tātū dolorē sensit ꝺ morte dilectis
simi filij: cū etiā q̄lib3 mr̄ cōit magꝫ diligat
filiū q̄z seip̄am: vt inq̄t glo. in. l. videam9. ff.
de iureiu. ꝛ i. l. isti q̄dē. in fi. p̄ illū textū. ff. qō
me. cā. ꝛ iō poti9 vellet mori ip̄am q̄z filium
sicut faciebat Penelope dicēs illō qō pōit
Ouid. in epł'is. Dij p̄cor h̄ iubeāt vt eūtib9
ordine fatis. Ille meos oculos cōprimat il/
le tuos. Desiderabat em̄ ipa p̄us mori cū vi
ro suo q̄z Thelemach9 fili9 su9. Quid ḡ de/
bebat facere ipa ꝟgo sctissima: Etsi fili9 stul
tus mesticia ē mr̄is sue Prouer. x. q2 mr̄ do
let de demētia etiā naturali filij sui. s. ꝙ pati
atur h̄ vituperiū. q̄d debebat agere mr̄ pijs/
sima vidēs sapiētissimū filiū suū tanq̄z stul
tissimū ab oib9 despici ꝛ illudi: Quito sum/
me dolebat: q2 ip̄m iuuare n̄ poterat. Mag̃
em̄ ꝯsolatio mr̄i qn̄ filiū i sua morte oscula/
ri ꝛ amplecti ac adiuuare pōt. Hec aūt me
stissima mr̄ i nullo filiū suū poterat adiuua
re. Audiebat ip̄m dicentē Sitio Jo. xix. ꝛ n̄
valebat ei potū porrigere. Videbat eū vul/
neribus plenū: ꝛ nō poterat vulnera alligare.
Cōspiciebat ip̄m sanguie irrigatū: nec vale/
bat linteo abstergere. Caput male tenentē:
nec poterat sustētare. Ip̄m cernebat in cru/
ce pendētē: nec valebat ꝯsolari. Videbat sangui
nē ei9 i terra fluētē ꝛ nō poterat r̄colligere. Cō
spiciebat ip̄m luto ac imūdicijs r̄pletū: nec

valebat mundificare. Uidebat eũ expirare:
nec poterat osculari vł ꝺ cruce deponere. vñ di
cere poterat illꝺ .j. Reg. j. Mulier ifelix nimis
ego sum. Cũ em̄ discipuli fugissent: nõ babe
bat adiutores vł ꝯsiliatores ĩ tãtis anxieta
tibꝫ. vñ dicere poterat illꝺ Eccĩ. lj. Respiciẽs
erã ad auxiliũ boim ꝛ ñ erat. Nõ ẽt bẽbat cõ
solatores. Uñ dicere poterat cũ ps̃. Sustinui
q̇ sił ꝯtristaret̃ ꝛ ñ fuit ꝛc̃. Et iterꝫ dicebat ꝺo
cũ eodẽ ꝓpha. Elõgasti a me amicũ ꝛ pximꝫ:
ꝛ notos meos a miseria. Et illꝺ Job. xix. Dere
liq̃rũt me ꝓpinq̇ mei: ꝛ q̇ me nouerãt obliti sũt
mei. Exclamabat ãt b. ꝟgo cernẽs tãta dile
ctissimi filij sui tormẽta. ꝛ dicebat illꝺ Ber.
ĩ ser. ꝺ passiõe dñi. Caput ãgelicꝭ tremebũdũ
spiritibꝫ dẽsitate spinaꝝ pũgit̃. Facies pulcra
p filijs boim sputꝭ iudeoꝝ deturpat̃. Oculi
lucidiores sole caligãt̃ ĩ morte. Aures q̄ ĩ ce
lo audiũt ãgelicos cãtꝰ: audiũt pctõꝝ isultꝰ
Os qꝺ docet ãgelos felle ꝛ aceto potat̃. Pe
des q̄ꝝ scabellũ adorat̃ cruci clauo affigũt̃.
Manꝰ q̄ formauerũt celos sũt ĩ cruce extẽse ꝛ
clauis affixe. Corpꝰ ꝟberat̃. latꝰ lancea pfo
rat̃. Et q̇d plꝰ: Nõ remãsit ĩ eo nisi vt p pec
catoribꝫ exoraret Luc. xxiij. De bis afflictio
nibꝫ bt̃e ꝟgis loq̃ns Aug. ser. viij. ꝺ passiõe
dñi: ait. Iuxͣ crucẽ stabat Maria ꝯsiderãs
vultu benigno cbr̄m pẽdẽtẽ ĩ crucꝭ patibulo
pedibꝫ inirẽs: manꝰ leuabat: amplexãs cru
cẽ: ruẽs ĩ oscła eiꝰ. q̄ pte sanguis cbr̄i vnda
rigabat: vt cbr̄m valeret ãplecti cũ nõ poterat
sursum volebat ascẽdere. Sperat amor nõ
nunq̃ꝫ q̄ raro fieri pñt. Sibi cedere cuncta
amor ipatiẽs credit. Volebat ãplecti cbr̄m ĩ
alto pẽdẽtẽ: sꝫ manꝰ frustra ĩ se copiose redi
bãt. se leuãs sursuꝫ e t̃ra erigebat ad cbr̄m.
Et cũ tãgere eũ neq̇bat manu collidebat ad
t̃rã. ꝛ pstrata iacebat imẽsitate dolorꝭ ꝺp̃ssa
sꝫ eã erigere mag̃ vis amorꝭ imẽsi ꝯpellebat:
ĩpetu amoris surgebat itẽꝝ q̄ manibꝫ cupie
bat attractare cbr̄ꝫ. Cũ ꝟo vis ñ eẽt deuicta
dolore: terraꝫ iterꝝ petere cogebat̃. Nec ille.
Et q̇d mirꝝ si pijssima ꝟgo dolebat ꝛ flebat
ĩ vnigeniti sui morte cui cõpatiebãt̃ oẽs cre
ature. Unꝺ metrice dr̄. Angeli electi amare
flebãt: mõs se ꝯturbabat: terra tremebat: sol
obscurãdo se ostẽdebat dolorẽ mortẽ sui cre
atoris. Petre scisse sũt: ꝛ monumẽta apta:
q̄ꝛ cbr̄s tã crudelissimã mortẽ passus ẽ

¶ Pars. iij. huiꝰ s̃mõis q̄ dr̄ multiplicitatꝭ
M Ultiplr̃ ꝟgo głiosa ĩ bac vita fu
it doloribꝫ plẽa. Prĩo ĩ circũcisi
one filij. Ipe eĩ bñdictꝰ filiꝰ eius
x Maria iesus sic prudẽs mercator videns
doluit in emere nãm bũanã p̃cio sui sãguis: vt ꝺ nob
circũcisi possꝫ dici illꝺ. j. Pe. j. Nõ corruptibilibꝫ au
one cbr̄i. ro vł argẽ. redẽ. estꝭ: sꝫ p̃cioso sang. iesu cbr̄i.
ĩ circũcisiõe sua cepit effũdere sãguinẽ suũ ĩ
arrã p̃cij ĩ die pasceues sup̱ bãcbũ crucꝭ ite
rũ łir̃ psoluẽdi. Bonꝰ eĩ mercator q̄ aliq̇d emit
p̄mo dat arrã ĩ signũ rei empte: ꝛ postea fac̃
plenã solutõeꝫ. Et siłr cbr̄s ĩ circũcisiõe effũ
dẽs suũ sacꝝ sãguinẽ fecit p̄ncipiũ nr̄e redẽ
ptiõis: ꝛ cepit apire portã padisi. Ut em̄ ait
Diero. Sãguis cbr̄i clauis ẽ padisi. Debet
igit̃ q̇libꝫ fideł eĩ cõpati: sciẽs ꝙ maxim do
lorẽ ĩ ip̄a sanguis effusiõe sentiebat. Ut em̄
scp̄tũ ẽ Leui. xvij. Aĩa oĩs carnis ĩ sanguie ẽ.
Cogita g̃ o aĩa ꝺuota q̃nto dolore debebat
cruciari ꝟgo pijssima. Aliq̇ ãt dicũt ꝙ ip̄a ñ
erat pñs circũcisiõi filij: sꝫ ibi ꝓpe diuersori
um fuit circũcisus. q̄ꝛ mr̃ nõ potuisset vide
re cruciari filiũ suũ ꝛ carnẽ eiꝰ tenerrimã ici
di. Sꝫ tñ audiebat vocẽ filij lacbrymãtis et
vagiẽtꝭ ex dolore. vñ cũ lacbrymis exclamat
di. O fili mi charissime q̃ꝫ cito ĩcipis pati et
cruciari. Alij ꝟo dicũt ꝙ erat pñs. vñ credẽ
dũ ẽ ꝙ igẽti dolore afflicta ẽ vidẽs icidi car
nẽ illã ꝺlicatissimã ac passibilẽ ĩ sũmo rõe de
licatissime cõplexiõis ꝛ teneritudis cũ esset
solũ octo dieꝝ. Existio ãt ꝙ ip̄e dulcꝭ puulꝰ
ĩ tãtꝭ doloribꝫ ꝛ tormẽtꝭ suis aspiciebat ma
trẽ: ꝛ lacbrymosꝭ vocibꝫ: extenł q̄ꝫ bracbijs in
mr̄no sinu foueri anbelabat. Ipa ꝟo cũ flẽ
te filio amaras fundẽs lacbrymas: eũ q̃ntũ
poterat ꝯsolari satagebat. O Maria q̇d faci
es ĩ mõte caluarie: q̇d ages cũ filiũ tuuꝫ vi
debꝭ occisuꝫ ĩ crucꝭ patibło nõ parꝝ de sãguie
effundẽtẽ: sꝫ ex q̇nq̃ꝫ latꝭ vulneribꝫ riuos san
guis emittẽtẽ: Desine tũc flere: expecta diem
mortꝭ sue. Ista tñ initia fuerũt tuoꝝ doloꝝ.
Circũciso ãt filio ip̄m ĩ bracbijs suis pia vir
go primꝰ accepit: eũq̃ꝫ suauit̃ amplexata ẽ ꝛ
osculata: atq̃ꝫ lacbrymis ex cõpassiõe emanã
tibꝫ vultũ eiꝰ irrigauit. ꝛ ip̄a siłr lacbrymis
filij sui genas suas madefecit: eiq̃ꝫ mãmas
(vt eiꝰ dolorẽ aliq̇lit̃ mitigaret seu alte̱raret)
sugẽdas ꝓpinauit. sꝫ tñ a fletu ꝯtinere nõ va
lebat. Cui benignꝰ filiꝰ vt flere desisteret an
nuebat: ip̄e tñ ex dolore incissure lacbrymas
emittebat. Btã ãt ꝟgo ei dicebat: Cessa tu fi
li flere ꝛ ego etiã cessabo: nõ eĩ valeo lacbry
mas ꝯtiere cũ te video plorare. ¶ Scd̃o do y Maria
luit btissima ꝟgo ĩ egyptiaca pegriatiõe: q̄ñ doluit in
scꝫ vt bꝫ Mat. j. ꝓpt̃ Derodis futurã psecu pegriati
tionẽ nece babuit fugere ĩ egyptũ: sic ãgelꝰ ĩ one egy
sõnis admõuit Joseph. Possumꝰ eĩ deuote priaca
meditari ꝙ ioseph ex somno ꝯsurgẽs ñ sine
amaritudie dixit spõse sue ꝟgini bñdicte. O
ꝟgo dulcissima fugiãꝰ repẽte: q̄ꝛ berodes fi
liũ tuũ pdere q̃rit. O q̃ntꝰ timor tũc ꝟgineã
mẽtẽ iuasit: q̃ntꝰ ve dolor cor ip̄iꝰ benignissi
mũ penetrauit. Puto eĩ ꝙ sine mora filiũ
in bracbijs suscipiẽs lacbrymãtibꝫ ocułipsa
delicata puella cũ ip̄o ioseph ad deserta iter

arripuit. Cōtēplare nūc aīa deuota q̄t noctes
duxerūt isomnes: q̄t vicibꝰ siti estuabāt ar/
dore: q̄tiēs ꝛ absq; cibo nocte vigilauerīt i he
remo timore latronū et feraꝝ. Cōpatere aīa
deuota puerl'o filio ꝟgis sic pegrināti ꝛ exulā
ti Cōpatere ēt m̄ri eiꝰ q̄ i illa vasta solitudīe
nūc trēt: nūc tremit: nūc faciē ipiꝰ lachrymis
rigat: nūc eū adorat: nūc eiꝰ defiet penalita/
tes. O si possibile eēt āgustias ꝟgis q̄s pas
sa est in eundo in egyptū ꝛ manēdo ibi p. vij.
annos: q̄lsq; neċitates passa fuerit inter illos
idolatras egyptiacos: q̄s ēt afflictiōes ppes
sa sit i redeūdo pꝰ septēniū p illa deserta ꝛ pi/
culosa loca cū puulo Jesu septenni: pfecto a
lachrymis n̄ possemꝰ abstiere. De hac āt pe/
grinatiōe loq̄ns mgr̄ Joā. gerson i sua iose/
phia inq̄t. Mēbra ioseph sōno recreās ōfes/
sa labore Corde vigil: iussa q̄ nūciat āgelꝰ au
dit Tristia. surge Joseph fili dauid: accipe/
m̄rē Cū puero: fuge: neu tardes: egyptia ru/
ra Festinꝰ pete: naz pueꝝ trux q̄ret herodes
Perdere. mox spōsꝰ hūili statu exilit atq; Vir
gineū spōse thalamū mestissimꝰ intrat. For
te maria iesū quē cunis sōnꝰ hēbat Tunc vi
gili blāde cura deuota fouebat Ut vidit spō
suz cui nō mos nocte vēire: Instātī presaga
mali cōclamitatio vir En q̄d id est: q̄d hēs: q̄
fert te sors rogo pāde. Heu heu: surge cito:
pueꝝ rape: q̄rit infans. Per di crede mihi: p
reges dirꝰ herodes Se doleţ illusuz: ꝑpera:
mō nūciꝰ alto Demissꝰ celo iussit. nc fingo re
pente Sic fieri: tibi tū ani quid virgo fuisse
Crediderīt: noua tūc iuuenisq; puerpa pau/
p Siplex sueta domi regionuz nescia. tales
Tete dū voces vrgēt: sz visa deo: mox Com
plos. māibꝰ lachrymisq; p ora voluţ Tristī
vtrūq; genu an̄ ipa cunabl'a nati Flectēs te
sternis stupido fixoq; parūp Heres ituitu:
quē cōtēplata benigne Pluria corde gemis
tādē ꝑrūpis amaro Suspirās aio. q̄d amor
meꝰ o tener infans Ac vteri dilecte mei: q̄d
tu: q̄d agemꝰ: Iste tuꝰ custos ꝛ ego q̄ pre fe/
remꝰ: Quale patebit iter: vbi sc̄ gabriel tua
dudū Nūcia dicta mihi: dn̄s sedē dauid illi
crede dabit iacob ipse domo regn̄bit in euuz.
En it ī exiliū flēdi charissima n̄ ē Hora mō:
vir ꝑtulit anxiꝰ effugiendū: Parendūq; dei
iussis: reduc hn̄ spa Promisit pueꝝ ꝛ faciet
q² dux via vita ē. Eritꝰ his ifans ocl'isq; sere
nꝰ apti: Jocundo visus risu cog̃scere m̄rem
Tūc aīm strixit tenere pietatī imago Virgi
neū gladiꝰ ptrāsijt itia cordis. Mox ruit ī fa
ciē pueri: suauissime fili Acriꝰ exclamitat sin
gultās m̄r abire Ac migrare statim: notas pa
triāq; laresq; Linq̄re festini cogimur. n̄ n̄ra
volūtas Sz dn̄i fiat. ꝯiūx dilecta ioseph vir
Blādeꝰ replicat: lacta: cunisq; resolue In/
fantē pānis iuoluēs. m̄r asellꝰ A me sternit ge
rulꝰ puerīq; tuiq;. Nec mora: nocte fugā ca
piūt clā: clāq; rcedūt. Ostiol' pꝰ se claus: nul
lasq; salutes Nll'a vale tota vicinia chara re
cepit. Mirādū maiꝰ int' spectacl'a q̄le Cōspi
cies aīa: casus nūq̄d fuit alt' Aspior: sūmaq;
magī pietate stupēdꝰ. Ergo cōpatere salte:
p cuiꝰ amore Dē fit h: deꝰ ē fugitiuꝰ ꝛ aduēa
p te Virgo tenella: ioseph ḡuis euo virq; bi/
mestris Infans: ig̃ta pagrat: ac dura viaꝝ.
Sat ꝑcul exierant a nazareth: haud sine ml'
to Cōtinuoq; metu. neu q̄s sentiret euntes
Sine pedū strepitu: seu fletī ad vba matris
Vagitu pueri. vl' ab occursu vigilātū. Aut
asini ruditu/latratu ve canino. Vertice mō/
ticuli faciē ꝯuersa retorsit Virgo suā: simul
ipē ioseph/deuotus vterq; Substitit: ide do
mū/villā/tēplūq; salutāt ꝛc̄. Dulce vale na
tale solū: valeāt ꝛ amici. Tuq; hierl'ymis in
sīō ꝟtice tēplū Dixerat. hinc cederes pit' Jo/
seph atq; maria Cōtorq̄nt gressus: ꝛ semita
cepta tenet ꝛc̄. Vespa ōfessos ābos asinū q̄z
lassū Sera domi locat: ī q̄ diuerticula ville
Cōmodiora ioseph reputauit: ꝑtinus vlnis
Excepit pueꝝ ꝑprijs t'req; reclinat. Ipē sinu
m̄ris ereptus vagit. ꝛ inde Vir dat opē dn̄e
satagens descēdat asello Collapsu facili: ho
spes dat stabulū paleasq;. Augēt ligna fo/
cū: gremio mox ꝟgo receptū Fasciolis euol
uēs ifantē igne manuq; Blāda ꝯtrectās re/
fouet ꝛc̄. Et. j. Lux orit': surgūt icedūt limite
cepto Post iter emēsū duri mlt'iq; laboris.
De ꝑcul inspiciūt q̄sici t'ra canopi. Hinc hor/
ror subitꝰ āboꝝ corda pauorq; Cōcutit. ipsa
hz mēs icōcussa resistat Vir pōr alloq̄t spon
sā cog̃sco decora Ꝙ sis o dn̄a: gens ista libi
dine feruens Fedis vrget stimul': si sciuerit
vxor Ꝙ mea sis: mihi q̄d nisi mors o ꟜVgo pa
rat: Atq; pudicicie tibi discrimē. pharaōis
Ducet ad aspectū mox te manꝰ iproba serui
Sors indigna nimis: nos o tibi q̄d faciemꝰ
Blāde puer: fugimꝰ neu te vnū pdat Hero
des Deserimꝰ dulcesq; lares charosq; ꝑpi
q̄s. Ecce q irruimꝰ in tāta picula soli Ignos
ti atq; inopes/lingue ignari/deꝰ alme Nob
q̄d facere voluisti: q̄so maria Filia dic mea
sis. h etas credere veꝝ Suadebit: reliquum
auxilio cōmitto supno. Jure q̄dē dilecte Jo
seph nob ita sp Sperādū: sicca lachrymas:
trepidꝰ pauor absit Virgo refert. nonne me/
mori nos mēte tenemꝰ Ecatī pīce miracl'a:
qual'r abram: Qual'r ꝛ Saram dn̄s saluaū/
uit ꝛ auxit. Est oportuno ꝑtector tpe sūmus
ꝛc̄. Et. j. Plimꝰ hinc aditu explorator q̄libz
astat Inuigilās: gentēq; locumq; req̄rere so
ler. Duz penetrare suos aliq̄s vult aduena
fines Scire volēs vbi nā ꟜVgo pepisse refert
ꝛc̄. Pone metum dn̄a: dixit cui copia fandi
Prima fuit: faciē regī visura: beatam Te re

Carmina iosephia Gersonis

puta:tm̄ dic q̄ regiōe venisti. O bone vir cō
iunx ne tua hec vl' filia fare. Quis pr̄ ifantis:
q̇ formosissim⁹ alto Sāguie se natū vultus
splēdore fatet. Pauca Joseph gr̄aqз refert
doctissim⁹ heros. Uob memphitici nullas
īpēdere dignas Sufficim⁹ gr̄es:q̄ꝝ digna
tio tātūз Pādit i occursu prio solamē opēqз
Istl'a t̄ra nos sors infesta coegit Has oras
petere:ifelix quē cernitis hui⁹ Infantis mr̄ mi
hi filia sola relicta ē. Nanqз pr̄ pueri residet
regiōe remota. Fama loquax aula regis ciro
garrula totaз Egypti ipleuit celebri venisse
puellā Urbe hierosolyma:cui⁹ d̄cor atqз ve
nustas Tanta erat vt nil vltra cet⁹ clamitat
ois. Ergo stati veniat: veniat videat adoret
Regē: sitqз suis vxoribꝫ ānumerata. Urb i
gressū certati cura videndi Cōglomerat po
pulos. variāt hi ṽba vicissim Hi nut⁹ ad re
gē:alij comittant euntes Corā q̄ positi tu ṽgo
iosephqз puerqз Poplitibꝫ flexis solidos d̄
certis honores. Sit lз adolatra:sit flagitio-
sus:i ip̄o Sol⁹ adorat de⁹:a q̄ cuncta prās.
At rex ꝯtēplat⁹ eos:iterprete lingua Mlt'a
petit:causasqз vie sortē:gen⁹:ortū: Si q̄ pre
terea ṽgo pepisst hebrea: Uirgo silet d̄mis-
so ocl'o ṽbū capit heros Grandeuus sctūsqз
mouet sua sp̄us ora Rex i sempit'nū viue:sa
lus tibi q̇ nos Afflictos iopes ocl'o spectare
benig̃ Dignaris.tua sit q̄ ꝯdidit oīa merces.
Est nob̄ o rex tell⁹ galilea ꝓpago. Fertil' ᴣ di-
ues fuit:i q̄ nobile regnū: Reges isignes:sз
nil mortalibꝫ vsqз Tutū l' stabile ē alienige-
no dānatu Nunc p̄mit:dicūt.tn̄ his oracl'a
vatū Regē vētuꝝ p̄scoꝝ ex sanguie regum
Quoꝝ p̄cipui dauid et salomon numerant
Quos genuere pr̄es abraaз isaacqз iacobqз
Hec cui p̄diues oli fuit hospita t̄ra Ad sor-
tē:sed rex venio:q̄ cōpulit istā Et me cū pue-
ro fugitare ferocis herodis Impiū:q̄ cuncta
timēs deseuit i oēs. Et mō dū regnet ꝯfūdit
fasqз nefasqз. H⁹ obinde pr̄ infantis cedere
iussit Hāc miserā me dans comitē pere. mo-
lestū ᴣc. Aufugi⁹ noctu ꝑ tot discrimia rerū
Tot varios casus de⁹ huc nos appulit. o rex
Ergo tuū ꝑ sceptꝝ et maiestatis asylū Regia
ꝑ si iā clemētia cepit egenos Atqз ꝑegrios mi-
ti tractare fauore. Rex fer opē ꝓfugis. petit
hāc ifantul⁹ iste Cuз gemitu petit hāc noua
nupta puerꝑa pauꝑ. Nulli nos erim⁹ oneri:
panē neqз gr̄is. Sз ꝑtū ꝓprijs maibꝫ q̄sisse vo
lūtas. Rex iubet extēplo det domos ᴣ locus
apt⁹ Nil duꝝ fiat:vis nl'la:iiuria nl'la Por
ro mēor repetit:pt⁹ si ṽgis vll⁹ In iuda fue
rit. ita ṽbuз tēꝑat heros Ut neqз scire negēt
neqз se cog̃scere reuelet. Nuꝑ ait vari⁹ suꝑ h̄
rumor fuit ort⁹ Urbe hierolyma:scribaꝝ tur
ba sacroꝝ Cā fuit:religēs vata rn̄sa duorūз
Tp̄s eis dubiū sз post l'atio certa Offert sce-

ptꝝ rex tāgēdū mūera dōat Imꝑat vt surgāt
d̄ducātqз domū mox. Aulica tota cohors:
resōat:plaudit:bn̄dicit:Implз iussa libēs:re
gē collaudat ouāt Cū freitu vario ioseph ad
mirat ab isto Facūd⁹.laudat alt' spēз mlieris
Alt' ꝯpatit puero blādoqз decoro. O pr̄ op̄s
q̄s n̄ sꝑauerit i te. In c⁹ st' corda māu regū-
qз hoimqз Quo vis iflectēs ea:rex ex lubic⁹
asꝑ. Plebs i cōposita:fugitiuos suscipiūt:ᴣ
Aspiciūt gr̄is ais:tractātqз pudice Hospitiū
p̄hēt q̄ te tu ṽgo receptas Cuз sp̄ōso ᴣ puero
ꝓ suo cedit ascll⁹ Ligna cibū mēsaз vir ꝑꝑ-
at pia mr̄ Infantē lactat:euoluēs balneat:i
de Cunis aptat⁹ dormit:q̄s tp̄s in illō Dant
laudes pēsa:q̄tiēs o corda leuarūt Cū māi-
bus dn̄o p⁹ tāta ꝑicula tuti ᴣc. Et .j. p̄dict⁹
doct' alloq̄t dn̄m Jesum:ᴣ itrogat d̄ modo
sue reuersiōis d̄ egypto di. Quis tibi septēni
puero mod⁹ in ꝯdiēdo Tūc fuerit:dubiū ē t
baiuland⁹ vtriqз parēti Tu n̄ appꝑes sat ido
ne⁹ asꝑa ferret. Quō longa vie dispēdia pes
tener. at q̄ Nō asino tua mēbra satis suffulta
locares? Curricul⁹ ne vehit forsan te ṽgo ie-
sumqз Cōsci⁹ i q̄les mō vir fabrefecerat vs⁹
An suꝑ etatē diffūdit gr̄a vires In corp⁹ vl'
iter ꝑagrat breuiore dieta? Uirtus angelica
nec deesse mi̇stra putāda ē ᴣc. ¶ Terti⁹ do- *E Doluit*
lor btē ṽgis fuit qn̄ i tēplo fili⁹ r̄māsit:ᴣ ip̄a *maria in*
ꝑ triduū eū cū maxio cruciatu q̄siuit. vn̄ iuē- *triduana*
to eo dixit:vt hr̄ Lu.ij. Fili q̇d fecisti nob̄ sic *pditione*
pr̄ tuus ᴣ ego dolētes q̄rebam⁹ te. In q̇bus *filij.*
ṽbis ip̄a exp̄ssit titulū magni honoris ᴣ affe-
ctū magni doloris. Magn⁹ ei honor i h̄ no-
tat qꝫ vocat eū filiū. vn̄ Bern̄ suꝑ Miss⁹ est
Ecce marie p̄uilegiū. Quis ei h̄ audeat an-
geloꝝ:sufficit em̄ eis ᴣ ꝓ mag̃ hn̄t qꝫ cū sint
sp̄us ex ꝯditōe:ex gr̄a facti sunt angeli.i. nū-
cij dei. Maria ṽo deū maiestatis et dn̄m an-
geloꝝ suū appellauit filiuз di. Fili q̇d fecisti
nob̄ sic? Dolorē aūt exp̄ssit cū subdit. ecce pr̄
tuus ᴣc. Iste aūt dolor causabat ex triplici
tiore. Unus erat f'з Orig̃is.q꞉ timebat ne iu
deos tāq̄з idignos reliq̄sset:et ad p̄dicādum
gētibꝫ lōge recessisset. Scd̄s erat f'з eundem
Origis.q꞉ timebat ne ad pr̄em q̇ miserat eum
redijsset.ᴣ sic hūanā redēptionē sic exigētibꝫ
demeritis generis hūani nō fecisset. Tercius
erat:q꞉ timebat ne in manibꝫ filioruз Hero-
dis deuenisset. Ut em̄ ait Ouid.in epistolis
Res est solliciti plena timoris amor. vn̄ inq̄t
glo. suꝑ Luc. Metuebat h. ṽgo ne q̄ȯ hero-
des in eis infancia patrare q̄sierat. h̄ archila
des in ip̄i⁹ pueritia iuenta oportunitate per-
ficeret. De isto autē dolore ṽginis ᴣ Joseph
tractat magister Johannes Gerson i sua io-
sephina:dicēs dn̄o Jesu in ꝑsona virginis et
Joseph qn̄ reppierūt eū i tēplo. Fili q̇d nob̄
fecisti ꝑdire totū Per triduū? nā nos nimis

anxia cura Coq̄bat: atꝫ dolor validus rursꝰ
ne ꝑdere te te. Quereret impietas charissime
seua tyrāni. Quid ne putas agimꝰ ꝑme dū
nocte diei Una domꝰ recipit nos ābos te si-
ne fili: Fit nobis nox vna vigil flemꝰ qꝫ ꝓcā-
tes Prio māe cito ꝯsurgimꝰ: atqꝫ ꝓpinquos
Nūc hos: nūc illos int te q̄rere cura ē. Teqꝫ
die tota fili ñ inuēientes. Qñ tertia lux oñt
repetamꝰ ad vrbē. Heu nimiū tristes defes
sus ābelat vterqꝫ. Istū sꝫ remouet iuētio le-
ta dolorē. Oramꝰ fili ne talit egers vltra Nō
faciā remāebo domi: pareboqꝫ vob: Rñdit
puer ꝛc. Mltos alios dolores hūit beatissi

A būit mlꝰtos alios dolores

ma ꝟgo ī pñti vita: vt qñ nece hūit exñs gui
da ꝛ vicina ꝑtui ꝓficisci ad ciuitatē bethlee-
miticā: ꝛ ibi cū mlt̄s incōmodis ꝛ sine hospi
tio ꝯdecēti stare ꝛ in filiū suū ibi parere. De
q̄ q̄ꝛ sats dixi i. vij. ꝑte ꝑncipali huiꝰ opis: h ꝑ
trāseo. Silr nō declarabo h dolorē quē ha-
buit d̄ morte ioseph. d̄ q̄ dixi. v. ꝑ. ꝑn hꝰ opis
in ser: despōsatiōis eiꝰ. Nō etiā referā dolorē
quē hūit qñ filio suo ascēdēte ī celū tpa ī mi-
serijs hꝰ mōi remāsit. d̄ q̄ dicā i. xi ꝑte. ꝑn hꝰ
opis ser. j. Itē ꝑtrāsibo dolores q̄s passa est
ꝓpt tribl'atiōes ei datas a iudeis. d̄ qb dixi i
iiij. ꝑ. ꝑn. hꝰ opis. solū referā illas duas affli
ctiōes q̄s hūit ꝓpt cōpassionē filij: quaꝝ pria
q̄ est q̄rta ī ordine fuit in eiꝰ passiōe. vñ Am
bro. sup Lu. ait. Quis mlte tribl'atiōes trās-
fuderit aiam marie: tñ illa spālr mr̄na trāsfi
xit viscera dño ī cruce moriēte. de q̄ ꝑdixit sy
meō Et tuā ipiꝰ aiaꝫ ꝑtrāsibit gladiꝰ. tāq̄ꝫ si
di. mr̄nis tuis visceribꝫ gladio tribulatiōis
trāsuerbaberis. videb ī cruce pedētē quē ange
lo nūciante in ꝟgitate ꝑmanēs filiū edidisti
ꝛ ibidē et ait ipe Amb. Deniqꝫ illo pēdēte in
cruce: iudei pñtes vt descēderet insultabāt.
Aplī fugiētes d̄ cruce: illū descēdere posse ñ
credebāt: Queve vidit Maria nece fuit ma
terna piaqꝫ viscera ex eiꝰ cōpassione gladio
tribl'atiōis trāsfigi: Sꝫ vt intelligere valeāꝰ
q̄ntꝰ i ea fuerit dolor: videāꝰ q̄ntū ī illa fuerit
amor ad ipm filiū. Cū em̄ nō solū hoies sed
etiā oia alia aialia naturalr diligāt filios su
os. viij. Eth. ꝑfecto amor ipsiꝰ ꝟginis erga
filiū suū fuit in explicabilis q̄ꝛ ipe dñs iesus
erat totꝰ ipiꝰ ꝟginis filiꝰ sine pr̄e carnali. vñ
amor q̄ dꝫ eē in pr̄e ꝛ mr̄e ad filiū: totꝰ erat ī
sola ꝟgie erga suū vnigēitū. ꝟtꝰ āt vnita for-
tior ē dispsa: vt dr̄ ī li. d̄ caus. Itē eū sup oēs
creaturas diligebat: queꝫ sciebat se diligere
sup oēs creaturas: ꝛ eē suū creatorē. vñ tāto
affectu amoris eiꝰ afficiebatr vt mirꝫ sit ꝙ et
tāti amoris ardore ñ sit liq̄facta. vbi aūt est
maior amor ibi ēt sequitr maior dolor d̄ ma-
lo dilecti. Cū igitr iuēti fuerit aliq̄ ꝑentes qui
tantū doluerūt de morte filioꝝ ꝙ ipi expira
uerūt: q̄d putādū ē doloris sensisse ipaꝫ pijssi
mā matrē in tā horribili sui filij occisiōe: ne
mo ei vnq̄ꝫ carnē suā odio hūit: Eph. v. Con
siderate vos pie mr̄es q̄ dolore angustiare-
mini si vnigeitū filiū vr̄m scem̄: gl'iosuꝫ: iu-
uenēqꝫ oibꝫ ꝟtutibꝫ plenū sic crudelr ī ꝯspe-
ctu vr̄o mactari videretis. Magne āt cōpas-
siōis fuit mors chr̄i. q̄ꝛ iudei q̄ ei viuo nō pe
ꝑcerūt: etiā mortuo miseri noluerūt. sed vnꝰ
eoꝝ lācea latꝰ eiꝰ iā mortui trāsfixit De q̄ ip
se ꝯq̄ritr di. Job. xvj. Concidit me vulnere su
ꝑ vulnꝰ: ꝛ irruit ī me q̄si gigas. ꝛ Ber in q̄dā
ser. ad matrē eiꝰ cōuersus ait. Uere btā ꝟgo
aiam tuā gladiꝰ ꝑtrāsiuit qñ crudel lācea fi
lio tuo iā mortuo latꝰ apuit. Ex qb oibꝫ pa
tet ꝙ ipa bñdicta ꝟgo mltiplr passa est mar
tyriū. q̄ꝛ vt ait Ber. vbi s. oēꝫ sensū corporee
passionis excessit effectus sue compassionis.
Aliō q̄ꝫ martyrij geꝰ passa ē ex filij cōmuta-
tiōe: qñ ei dixit Jesus in cruce vt hr̄ Jo. xix. Maria
Mlier: ecce filius tuꝰ. Deīde de q̄ Ber. vbi mltiplex
s. ait An nō plꝰ q̄ꝫ gladiꝰ fuit ser. ille. Reue martyriū
ra fuit ꝑtrāsiēs vsqꝫ ad diuisionē aie ꝛ spūs. ꝑtulit.
O ineq̄ cōmutatio: ioānes ꝓ iesu tradit. fuꝰ
ꝓ dño: discipꝰ ꝓ mgr̄o: filiꝰ zebedei pro filio
di: purꝰ hō ꝓ vero deo. Quō ꝓo tuā effectu-
osissimā aiam ñ ꝑ trāsiuit hec auditio: qñ et
nr̄a (lꝫ saxea: lꝫ ferrea) pectora sola scindit re
cordatio: Et Ans. inq̄t. Dña nr̄a qb singul-
tibꝫ extimabo purissimū pectꝰ tuū vexatū eē
cū audires: Mlier ecce filiꝰ tuꝰ: Quāto q̄ꝫ
dolore cruciata sit cū iniq̄ssimꝰ barrabas la
tro ꝑpositꝰ fuit in liberatiōe suo filio benedi
cto: q̄s enarrabit: Extimo āt ꝙ cum eiulatu
maxio exclamauit sentiēs suū dulcissimū ie-
sum ipi crudelissimo homicide postponi d.
O irectū cābiū. o iniquū iudiciū: bonꝰ despi
citr ꝛ iniquꝰ postulatr: iustꝰ punitr ꝛ pctōr libe
ratr: agnꝰ occiditr ꝛ lupꝰ acceptatr: vita d̄seri-
tur ꝛ mors refuatr. Martyriū etiā passa est
volūtatis. q̄ꝛ tātā dolebat ex cōpassiōe dāna-
tiōis hūani generis ꝙ ꝓ redēptiōe eius ꝑata
erat ꝛ d̄siderabat ī cruce mori cū filio si opꝰ
fuisset. Uñ Amb vbi s. ait Uirgo maria fu-
giētibꝫ aplis añ crucē stabat: ꝛ pijs oclis vul
nera chr̄i spectabat. Et q̄ꝛ cognouerat ꝑ eiꝰ
mortē mūdi redēptiōeꝫ futurā putabat au-
la regal se sua morte publico muneri aliq̄d
additurā: sed ipe chr̄s q̄ factꝰ ē sic hō sine ad
iutorio inter mortuos liber. suscepit q̄dē ma
ternū affectū: sed ñ q̄siuit auxiliū. Passa q̄ꝫ
fuit sacratissima ꝟgo martyriū maceratiōis.
Intantū em̄ in filij passionē corpꝰ suū ꝛ oia
mēbra macerauit: ꝙ q̄dāmō martyriuꝫ sibi
intulit: vt ait mgr̄ Jacobꝫ de voragie in suo
libro: beate virginis. ꝟ. martyrium. vbi al-
legat Augustinum sic dicen̄. Ipa quippe pia
mater inmani dolore eiulans pectoraqꝫ de-
licata contundens: ita ipsa viscera ceteraqꝫ

tigauerat mẽbꝛa: vt iã deficiẽs ad chꝛĩ funꝰ
vix potuerit ꝑuẽire. ¶ Predictꝰ etiã doctoꝛ
Martyꝛ vbi s. dicꝫ ꝙ martyriũ ipius ỽgis hũit q̃rtu-
riũ marie oꝛ ꝯditõẽs graues. ꝙ in mẽte martyrizata ẽ:
hũit .iiij. vñ atrocꝰ passa est dũ passiõis chꝛĩ gladiũ
ꝯditões. in aĩa sua sustinuit q̃ꝫ ſi coꝛꝑalit̃ ꝑempta eẽt
vt ait Hiero. ad Eusto. Itẽ qꝛ eiꝰ doloꝛ non
fuit ꝑticularis ſꝫ vniuersal̃: qꝛ totã aniãꝫ re
pleuit: et nulla in eiꝰ coꝛde remãsit ꝑticula q̃
doloꝛibꝫ nõ fuerit plena. vñ Hiero. vbi s. ait
Constat nempe ꝙ maria intantuꝫ doluit vt
aĩam eiꝰ ꝑtransiret ac possideret vis dolo-
ris ad testimoniũ eximie dilectiõis. Item qꝛ
eiꝰ doloꝛ ñ fuit suꝑficial̃. ſꝫ ꝑ̃coꝛdial̃. nã vſqꝫ
ad coꝛdis ĩtima ꝑtrãsiuit. nᶜ mirꝫ quia moꝛ
tẽ chꝛĩ fecerat suã. vñ Hiero vbi supꝛa ĩquit
Eiꝰ nimirũ dilectio moꝛte foꝛtioꝛ extitit: qꝛ
moꝛtẽ chꝛĩ suã fecit. Itẽ qꝛ eiꝰ doloꝛ nõ fuit
momẽtaneꝰ ſꝫ diuturnꝰ nã etiã pꝰ filij resur
rectionẽ ⁊ ascẽſcionẽ eiꝰ passiones in mẽoꝛia
retinebat: ⁊ sine magni doloꝛis gladio ꝺ̃ eis
recoꝛdari ñ poterat. vñ dicebat illꝺ̃ Cant. j.
Fasticulꝰ myrrhe dilectꝰ meꝰ mihi: int̃ vbꝛa
mea ꝯmorabit̃. Fasciculuꝫ ei myrrhe vocat
collectiõeꝫ amaritudinũ ⁊ passionũ chꝛĩ: q̃s
ĩpa int̃ vbera aĩe. i. ĩ mẽoꝛia deferebat. Et ex
his vulnerabat̃ ꝑ̃ doloꝛe: cruciabat̃ ꝑ̃ amoꝛe
estuabat ꝑ̃ ꝺ̃ſiderio ⁊ maxĩa ꝯpassiõe hec ille
B ¶ Ultimꝰ doloꝛ b. ỽgis explicãdꝰ ĩ pñti ser-
Doluit moꝛ sepelitõis sui filij. Nõ autẽ sine coꝛdis te-
maria in neritudine possumꝰ mẽoꝛie cõmẽdare penã
chꝛĩ sepe- ⁊ afflictiõeꝫ: imo gladio ⁊ lãceas doloꝝ coꝛ
litione ĩpius ỽgis penetrãtes ĩ filij sui sepl̃tura. vñ
ꝯtẽplant̃ q̃dã ꝺ̃uoti ꝙ cũ b. ỽgo staret iuxta
crucẽ Iesu filij sui iam defũcti ibiqꝫ associa
ta Io. euãg. ⁊ magꝺ̃. ⁊ alijs deuotꝭ mł̃ieribꝫ
amarissime deploꝛaret: ⁊ iaꝫ sero appꝛopin-
q̃nte cogitaret quõ filij sui coꝛpꝰ de cruce de
põeret: ecce ꝙ vidit a lõge venire nicodemũ
et Ioseph ab arimathia cũ scalis et malleis
cetisqꝫ ĩstr̃is idoneis ad deponẽdũ coꝛpus. li
bꝛasqꝫ cẽtũ myrrhe et aloes ad vngẽduꝫ seu
ĩuoluẽdũ cũ eis ĩpm coꝛpꝰ Iesu. q̃s illa con
spiciẽs (⁊ qꝛ ꝑ̃ mł̃titudĩe lachꝛymaꝝ eiꝰ ocł̃i
caligabãt ñ cog̃scẽs) cepit valde expauescere
dubitãs ne eẽnt scribe ⁊ pharisei veniẽtes vt
de coꝛꝑe filij sui sic moꝛtui ẽt diuersas stra-
ges facerẽt trahẽtes illꝺ̃ ꝑ totã ciuitatẽ. sicut
magnis malefactoꝛibꝫ fieri ꝯsueuit. q̃ pauo
re ꝑtrita ad Ioãnẽ ⁊ socias dixit. heu mihi:
qꝛ canes rabidi iudei veniũt nõdũ saturati
moꝛte crudelissima filij mei: vt coꝛꝑi eiꝰ no-
ua oppꝛobꝛa ĩferãt et his dictꝭ ĩ t̃rã semimoꝛ-
tua collapsa ẽ. quã circũdãtibꝫ marijs ⁊ eam
(sic meliꝰ poterãt) ꝯfoꝛtãtibꝫ: iterĩ b. Ioã. (et
ĩpe pauefactꝰ) aliq̃ntisꝑ obuiaꝫ ill̃ ꝑrexit: vt
videret ⁊ ĩtelligeret ad q̃d ꝑagẽdũ cũ ill̃ scalis
vẽirẽt. Cũ ỽo ꝯg̃uisset nicodemũ ⁊ ĩpꝫ ioseph
stati ad ĩpam ỽginẽ cucurrit ꝯsolãs eã et di.
Bono aĩo estote dña et mr̃ mea. illi ĩ q̃ veni-
unt st̃ discipl̃i filij vr̃i et mgr̃i ac dñi mei: q̃
ad auxiliũ nr̃m veniũt: Unꝰ ei ẽ Nicodemꝰ
amicꝰ nr̃. alt̃ ioseph ab arimathia q̃ licẽtiã
sepeliẽdi ad dñm obtinuit a pilato. Ex q̃bus
ỽbis ỽgo bñdicta aliq̃ꝫtulũ recreata surrexit
Aduẽiẽtes g̃ ꝑ̃dicti viri ꝺ̃uoti nigris (vt pie
credit̃) vestibꝫ ĩduti. pꝛĩo q̃dẽ filiũ dĩ ĩ cruce
pẽdẽtẽ gẽuflexi adoꝛauert̃ cuꝫ ploꝛatu mag̃.
deinde ieũtes vt visitarẽt ỽginẽ pijssimã: vi-
dẽtesqꝫ ĩpaꝫ mestissimã matrẽ squalidã ⁊ af
flictã et totã lachꝛymis madefactã: cepert̃ la
chꝛymas emittere ⁊ gemitꝰ: nihil ꝑ̃ doloꝛe lo
q̃ valẽtes. demũ aliq̃l̃r spũs r̃sumẽtes: post-
q̃ꝫ cũ bñdicta ỽgĩe lachꝛymos̃ ỽbis ꝯdolue-
rũt ꝺ̃ moꝛte filij: ad petitiõeꝫ ỽgis ĩpꝫ coꝛpꝰ
sctissimũ ꝺ̃ cruce deposuerũt. Cõsidera igit̃
aĩa deuota ⁊ diligẽt̃ intẽde ꝺ̃positõis modũ
Ponunt̃ due scale a lateribꝫ crucꝭ opposite:
Ioseph ascẽdit scalã laterꝭ dextri: ⁊ Nicode
mus ascẽdit scalã laterꝭ sinistri. Ioseph igit̃
reuerent̃ extrahit clauũ mãꝰ dextre. postmo-
dũ nicodemꝰ extrahit aliũ mãꝰ sinistre. Dei
de descẽdit Nicodemꝰ ⁊ vẽit ad clauũ pedis
Ioseph ỽo sustẽtabat coꝛpꝰ dñi. Tũc pijssi-
ma mr̃ q̃ stabat pedibꝫ q̃ntuꝫ pot̃at eleuata:
bꝛachijsqꝫ extent̃ vt filiuꝫ in sinu suo reciꝑet
Pꝛĩo manũ dexterã pẽdẽtẽ suscepit r̃uerẽt̃:
posuitqꝫ ad vultũ suũ ĩtime deosculãs eã cũ
lachꝛymis ⁊ validꝭ suspirijs: dicebatqꝫ ỽba
tanta cõpassiõe digna ꝙ etiã saxea coꝛda ad
pietatẽ flectere potuissent. Euulso autem cla-
uo pedum paulisꝑ descendit. Ioseph. et ĩpsa
benedicta ỽgo accepit coꝛpꝰ filij suis ĩ bꝛach
ijs: ⁊ illꝺ̃ tenerrime osculabat̃. postmodũ in
t̃rã sedẽs põit illꝺ̃ ĩ gremio: ⁊ osculat̃ nũc ca-
put nũc mãꝰ nũc os nũc pedes nũc vulnꝰ la
terꝭ: oẽsqꝫ eiꝰ plagas amarꝭ lachꝛymis laua
bat: ploꝛãtibꝫ oĩbꝫ q̃ astabãt. ⁊ hec q̃ĩ oĩa põit
Bet. in ser. de plãctu ỽgi. di. Stabat maria
leuãs bꝛachia in altũ. et cũ tãgere eũ valuit:
caput: manꝰ: ⁊ bꝛachia eiꝰ depẽdẽtia trahe-
bat supꝛa triste pectꝰ suuꝫ: atqꝫ in osculaꝛ ãp
plexꝰ ruẽs de suo dilecto (lꝫ extincto) satiari ñ
poterat. ſꝫ dũ ꝺ̃ cruce ĩ t̃rã coꝛpꝰ ꝺ̃positũ fu
it: suꝑ ĩpm ruẽs ꝑ̃ incõtinẽtia doloꝛis ⁊ imẽ
sitate amoꝛis q̃ſ moꝛtua stabat. Stabat ad
coꝛpꝰ extincti filij sui mr̃ Maria: lachꝛymis
faciem rigãs: ac ꝑ diuersa toꝛq̃bat̃. suspirijs.
frõtẽqꝫ ⁊ genas ocł̃osqꝫ ⁊ oꝛa freq̃ntiꝰ oscu-
labat̃ ipsiꝰ. lachꝛymaꝝqꝫ tanta vbertate ef-
fluebat vt carnẽ cũ spũ omnẽ in lachꝛymas
dissolui putares. Hec ille. Mgr̃ aũt Iac. ꝺ̃
voꝛa. vbi s. ait Uesꝑe ãt depositũ sacratissi-
mũ coꝛpꝰ ꝑ Nicodemũ ⁊ Ioseph suscipiens
ĩ gremio mr̃: q̃t lachꝛymaꝝ flumia: q̃ꝫ ama-
rissimos singl̃tꝰ: q̃ꝫ alta suspiria: q̃ ỽba me-

sticie plena ex ea ꝓcesserit q̄s possz exꝑmere:
cū singl'a mēbra p̄ q̄reret tamdire cruciata: tā
turpit' delusa: oscularet' ⁊ lachrymis irriga/
ret sociata Maria magdalena ⁊ alijs Ma/
rijs ⁊ deuotꝭ ml'ieribꝫ. Cū āt sero factū essz:
deuoti hoīes pie ⁊ d̄uote corp⁹ illō de brach
ijs nr̄is acipiētes posuerūt ī monumēto mē/
te cōsepulta cū eo. Hec ille Quidā aūt deuo
tus ꝟsificator vulgaris iq̄t. Habendo filiū
in brachijs infinitis cum ꝓfudit lachrymis
maiorq3 plāct⁹ nūq̄3 vis⁹ ē osculabat' omēs
eius plagas ocl'os. os ⁊ totū corpus ei⁹ tan/
gēdo n̄ se satiabat postea dixit fili mi cū q̄n/
ta āxietate ꝓ alieno scelere et iniq̄tate mor/
tē sustinuisti. Sunt iste man⁹ et pedes filij
mei dilecti Sunt hec membra angelica qui
habebat filos meus absq3 omni defectu vi
detur ꝙ fuerunt lacerati per canes raibdos
postea sub pectus filij cadebat fortiter plan/
gēdo cū dolore amarissimo Joseph Maria
Johannes Magdalena Martha Nicode
mus videntes mariam in tanta afflictione
et angustia eam morituram timebant dice/
bat ad inuicem sepeliemus corp⁹ Jesu in mo
numentum nouū Et alleuiabimus eius af/
flictionem. Ego autem arbitror ꝙ aduenien
te nocte ipsa benedicta virgo sepius rogata
fuit vt eius traderet corpus filij sepeliendū.
sed ipsa dicebat. Dimittite me hic mori cū fi
lio meo: vl' saltē: ꝑmittite me iteꝝ oscl'ari eū.
et tunc osculabatur loca clauorū3. tangebat
coronā spineam: ml'tosq3 magne compassio
nis actus faciebat atq3 ad filium dicebat. O
fili dilectissime cur mihi nō loq̄ris: Nonne
hoc est os illud benedictum ꝙ iudeis sic dul
citer predicabat: nonne iste sunt ille manus
que tanta miracula faciebant: nonne isti sūt
illi pedes quorū3 scabellum adoratur. O fili
dulcissime vbi est ille tam delectabilis aspe/
ctus: vbi vultus tuus let⁹ et iocundus: vbi
est facies illa serena: vbi est visus ille amabi
lis: O fili mi speciose p̄ filijs hominum quō
fact⁹ es d̄formis ⁊ opprobriū hoīm: vbi est o
fili loq̄la tua suauis ⁊ cōuersatio mansueta:
q̄re remāet sine filio mr̄: q̄lis erat vita mea
sine te fili mi: tu mihi pr̄ eras: tu mihi mr̄: tu
mihi fr̄: tu mihi spōs⁹: tu mihi blād⁹ fili⁹: tu
mee d̄licie: tu mea gl'ia: tu mi oīa eras fili mi
In his vel sil'ibꝫ lachrymosꝭ fletibꝫ ꝑseuerā/
te ip̄a mestissima ꝟgine q̄dā sctā iportūitate
istabat Magd. ⁊ alij vt corp⁹ illud sacratis/
simū tradi ꝑmitteret sepl'ture ꝓpt' superuenien
tē noctē. q̄bꝫ tādē ꝯsētiēs ⁊ corp⁹ a suis bra/
chijs abstrahi ꝑmittēs: p⁹ modicū3 rogabat
vt iteꝝ dimitterēt illō sel' osculari: et postea
illō eis tradere differebat. ⁊ tādē traditū ite
rū repetebat. ⁊ totiēs p̄ teneritudine deficie/
bat q̄tiēs dabat vl' accipiebat. Tādē sepl'tū
fuit ⁊ manibꝫ ꝓp̄is ab ip̄a ꝟgīe ī sepl'cro coa
ptatū. q̄r vt iq̄t glo. ī c. vbicūq3. xiij. q. ij. me
li⁹ ossa cubāt māibꝫ tumulata suoꝝ. De hac De sepul
āt sepl'tura inq̄t d̄uot⁹ Ubrin⁹ d̄ casali li. iiij tura xp̄i.
c. xx vj. Cogita aīa d̄uota si corp⁹ illō fuit a
sanguie lotū vt ꝯditure aromatū eēt idone/
um. illā q3 loturā sanguis bibe cū amorꝭ dul
core: īmo teip̄am totā in aquā ꝯuerte vt me/
rearis illi sacro corpi applicari. Cogita q̄nto
affectu ille sctē ml'ieres sibi sedule mīstran/
tes dū viueret illō sacꝝ corp⁹ nitebāt' ꝯtinge
re ⁊ se mr̄nis fletibꝫ sociare: sz ⁊ ille dilect⁹ io
annes exꝑti amorꝭ mēoria ⁊ corꝑal' aspect⁹ fi
xura doloꝝ ꝑit' ꝓfossus totū se lamēto sacri
corꝑis: ⁊ q̄li poterat r̄frigerio suspirijs mr̄nis
exhibebat. vn̄ puto ꝙ istoꝝ ꝓlōgatōe fletuū
⁊ deuotoꝝ luctaminū q̄bꝫ mr̄ a filij corꝑi a/
uelli non poterat ⁊ q̄bꝫ ip̄a illoꝝ corda relinq̄/
bat ī lachrymas vsq3 ad horā cōpletorij ē se/
pultura ꝓtracta vt hora cōpletorij ꝓ tardis
accipiat' vesꝑis an̄ sol' occasū: vt q̄si possit di
ci sepult⁹ ī vesꝑis. Piā āt ꝯcertationē dilati
onis sepulture int' d̄uotā ꝟginē ⁊ aduenien/
tes discipulos: d̄uotus lamētator passionis
iesu ⁊ eximi⁹ doc. Ber̄. in q̄dā d̄scribit tract.
d̄ sacre ꝟgis plāctu. Termīato aūt sepl'ture
officio cogita cū q̄ntꝭ gestibꝫ ip̄m sacꝝ saxū
sepl'cri mr̄na cōplectebāt' brachia / rigabant
ocl'i / oscl'abāt' labia / ⁊ tot⁹ gest⁹ corꝑis intra
sua p̄cordia absorber̄ videbat' sepulcꝝ. Am
plectere sepl'cꝝ pia mr̄: ⁊ super ip̄m igemina
myrrhata suspiria ī tuo recessu: ip̄mq3 ī tuo
dolore asporta. Hec ille. Ludol. aūt carthu
sien̄. p̄dicta oīa ꝯfirmās ⁊ lati⁹ explicās ī li.
medi. vite iesu chr̄i ꝑ. ij. c. lxv. ait: Hora vesꝑ
tina meditaberꝭ mēte lugubri ⁊ lachrymabi
li quō mr̄ d̄ni ⁊ alij q̄ttuor stāt ꝓpe crucē: ne/
sciētes q̄d facere debeāt. corp⁹ em̄ deponere
⁊ sepelire nō p̄nt: q̄r nec vires sufficiētes hn̄t
nec instr̄a q̄bꝫ d̄ponāt. recedere aūt eo sic ma
nēte n̄ audent: ⁊ diu manere nocte appropin
q̄nte n̄ valēt. Uide ī q̄nta sit ꝑplexitate ⁊ eis Joseph
corde ꝯparere. interī āt ioseph ab arimathia ab Ari/
ciuitate iude. x. leucꝭ ab hierl'm distāte. anti mathia
q̄t⁹ dicta ramatha vn̄ fuerāt helchana ⁊ anna quō pe
ꝑentes samuel'. diues ⁊ nobil' gn̄e. ⁊ decurio tijt cor/
.i. d̄ ordie curie: ⁊ officia curie impij rhoma pus Je
noꝝ admīstrās: vir bon⁹ ī se q̄ ad deū ⁊ iust⁹ su ad se
q̄ ad ꝓxīm: ⁊ discipul⁹ Jesu: n̄ d̄. xi[illegible]l. lxxij. peliēdū
sed d̄ multꝭ alijs credētibꝫ. q̄r oēs credētes a
p̄n° discipl'i vocabant': sz occultus ꝓpt' metū
iudeoꝝ: ne de synagoga expelleret': q̄ n̄ cōse/
crat neci d̄ni ⁊ actibꝫ ⁊ ꝯsilijs alioꝝ chr̄m ꝑ/
seq̄ntium: q̄ et ip̄e sic̄ et alij discipuli expecta
bat. [illegible]ertitudie spei regnū dei: nō tꝑale ⁊ ter
renū: sed celeste ⁊ et'nū. i. regnū celoꝝ a chr̄o
discipulis ꝓmissum: venit ad sepeliendum
christum anteq̄ intraret sabbatū: in q̄ talia

facere n̄ erat licitū. q2 ei erat discipl⁹ dn̄i: iō
curā de corpe ei⁹ hr̄e voluit vt cū honor sepe
liret. ⁊ nō sic dānati corp⁹ ꝓijceret. s. h. v̄tute
sāguis chr̄i iā fusi roborat⁹ audact̄ oī timo-
re deposito ⁊ ꝯfidēt̄ introiuit ad Pilatū: nec
iudeoꝝ timēs inimicicias nec pilati ptātem:
⁊ petijt magno munere vt de ei⁹ licentia tol
leret corp⁹ iesu de cruce et sepeliret illō bono
rifice. h̄ ꝑferēs oī thesauro q̄ztūlibet p̄cioso.
Petijt aūt h̄ sibi ꝯcedi: q2 f̄m leges hūanas
corpa dānatoꝝ nō dn̄t sine licētia deponi vl'
sepeliri: ⁊ p̄ misit Pilat⁹. Tum ꝓpter petent̄
reuerētiā: Tū ꝓpt̄ chr̄i īnocētiā sibi notaz. et
q2 pl'a in morte eius viderat mirac'la In q̄-
dā aūt historia hr̄ q᷑ Joseph fuierat q̄nq3 an
nis pilato: et ꝑ fuitio petijt et obtinuit corp⁹
iesu ab eo. Fit aūt h̄ secl'ar̄ dignitat̄ ioseph
mētio: nō q᷑ euāgelista hāc cōmēdet s3 q2 ad
Dignitas status Joseph narratur — p̄sidem nisi tal' accedere nō poterat. Q2 ḡ di
ues erat valde insignis: ac pilato not⁹ et fa-
miliaris: potuit de facili ad pilatū intrare et
ab eo impetrare. Q2 v̄o bon⁹ et iust⁹: dign⁹
fuit h̄ mysterio: et meruit corp⁹ iesu sepelire.
vn̄ Beda. Magne q̄dē ioseph iste dignitat̄
apō secl'm: s3 maioris apō deu3 meriti fuisse
laudat̄. vt et ꝑ iusticiā meritoru3 sepeliendo
corpe dn̄ico dign⁹ foret: ⁊ p̄ nobilitatē potē-
tie secl'aris idē corp⁹ accipe posset. Nō em̄ q̄
lib3 ignot⁹ aut mediocr̄ ad p̄sidē accedet̄ et
crucifixi corp⁹ poterat impetrare. vn̄ et Au.
Joseph fiducia diḡtat̄ q̄ p̄dit⁹ erat familia
rit̄ intrauit ad pilatū. Jā min⁹ curās de iu-
deis q̄zuis antea in audiēdo dn̄o deuitaret
inimicicias eoꝝ. vn̄ etia3 Grego. Fuerat q̄nq3
Joseph occl't⁹ chr̄i discipul⁹. deniq3 vincl'a
timoris rūpens feruentior fact⁹ dn̄icū corp⁹
turpit̄ pendēs a ligno deposuit: cōparās p̄ci
osam margaritā v̄boꝝ modestia. Cōsidera
nūc fortitudinē ioseph. q2 non solum audet
corp⁹ chr̄i petere: s3 etia3 sepelire. sicut homo
ptātem hn̄s pl⁹ ex v̄tute q̄3 ex adiutorib⁹. vn̄
Chrys. Inspice aūt hui⁹ viri fortitudinē In
mortis em̄ p̄iculū se tradidit: inimicicia3 ad
oēs sumēs ꝓpt̄ beniuolētiā chr̄i. Vn̄ et The-
ophilus. Audet ausum laudabile3. non em̄
cogitauit: a iudeis decidā ⁊ expellar a iudeis
si corp⁹ petā ei⁹ q̄ est cōdēnat⁹. hec Theophi.
Qui ḡ p̄us impfectiōe meticl'osus et occl't⁹
discipl'⁹ dn̄i fuerat ꝓpt̄ metū iudeoꝝ: vitans
tunc īimicicias eoꝝ: nūc exēplo mortis chr̄i
aīatus: ac v̄tute ⁊ vigore auctus maīfestat
se: ac palā et facto cōfitet̄ ac ostendit christi
discipulu3 petendo ei⁹ sepl'tura3: ⁊ exeq̄ndo
min⁹ curās de ill'ī hoc extremo officio. Con-
cesso aūt sibi corpe vocauit ad se quēdā noīe
De nicodemo — Nicodemū viꝝ sapiēte3 ⁊ legisꝑitū sil'r disci
pulū chr̄i occl'tū. Joseph igr̄ mercat⁹ sindo-
nem. i. pānū lineū candentē et mūdū: vēit ad

crucifixiōis locū portās secum instrumēta:
quibus clauis euulsis corpus ō cruce depo
neret: et ip̄am syndonē qua ipsum inuolue-
ret. Iste aūt pann⁹ mūdus et cādidus ino-
centiā dn̄i et liliosam significat castitatem.
vt q̄ rubricat⁹ fuerat sanguine passiōis: can
didaret̄ syndone īnocētissime castitat̄. Vnō
dr̄ in cantic̄. Dilect⁹ meus candidus et ru-
bicund⁹. Venit ḡ Nicodem⁹ cū eo q̄ p̄ri⁹ ti-
midus nocte ad Jesum venerat. s. an̄ passio-
nē: ferēs secū mixturā myrrhe ⁊ aloes libras
q̄si centū ad ip̄m cōdiendu3. q2 hec sua ama-
ritudine arcēt v̄mes a corpib⁹ mortuoꝝ: ⁊ q̄3
plurimū ea ꝯfuāt: nec cito corruptiōi subij-
ci p̄mittūt. Iste an̄ passione3 christi erat ei⁹
discipulus: sed occultus. post passionem v̄o
manifestauit se ⁊ factus est publicus. s3 nō-
dum habebat verā fidem de resurrectiōe. q2
attulit myrrhā et aloes q̄si corpus ei⁹ mūiri
īdigeret a putredine: l3 ex deuotiōe istā vn-
ctionē faceret. Corp⁹ em̄ chr̄i non indigebat
vnctiōe ꝯseruāte ꝯ̄ putrefactionē. scp̄tū nā-
q3 est. Nō dabis scm̄ tuū videre corruptio-
nē. vn̄ Chrys. Adhuc em̄ vt de nudo homie
disponebāt: sed tn̄ multā dilectione3 demō-
strabāt. et loquitur de Nicodemo et Joseph Quos si-
Per Joseph aūt q̄ iterp̄tat̄ accrescēs: signi- gnēt isti
ficat̄ ꝑsona crescēs ī v̄tutib⁹: q̄ corp⁹ dn̄i po- duo .s. Io
stulat: qn̄ ꝑ digna receptione eucharistie de- seph et Ni
um supplicit̄ orat. Per Nicodemū vero p̄itū codem⁹
significat̄ doctor bon⁹ ferens mixturā. i. do-
ctrinā ex auctoritatib⁹ sacr̄ scp̄ture ꝯfectā ad
vngendum corp⁹ chr̄i mysticū ad ei⁹ salutē:
In syndone etiā mūda paup̄tas et castitas
notat̄. et in aromatib⁹ v̄tutū varietas desig-
tur. Felix tn̄ ꝯscia cui nō defic̄ btitudo paup̄
tatis ꝯ̄ mundū: mundicia castitat̄ ꝯ̄ carnē:
⁊ fragrātia v̄tutū ꝯ̄ diabolū. Cū aūt Joseph
et Nicodem⁹ fuerūt ꝓpe crucifixiōis locū ge
nua flectētes adorauerūt dn̄m. Quos dum
vidit mr̄ volētes deponere corp⁹: q̄si ō mor
te ꝯsurgēs paululū reuixit sp̄us ei⁹. et appli-
cantes recepti fuerūt p̄ eā reuerenter: et pa-
rauerūt se ad deponendū: cū q̄b⁹ ipsa q̄ō po-
terat mīstrabat adiutoriū. Corpe aūt dn̄i in
terrā deposito: dn̄a suscepit caput cū scapu-
lis suis in gremio: Magdalena vero pedes
apō q̄s olim tantā gr̄am inuenerat. Alij au-
tē circūstabāt ⁊ plāctū magnū faciebāt: Cō-
sidera quō felicissim⁹ Joseph brachijs cor-
pus amplectit̄: ac brachijs stringit pectori:
et q̄3 dulcit̄ q̄3q3 diligenter btīssim⁹ Nicode
mus sacratissima mēbra ei⁹ tractat digit̄ et
fouet vnguēt̄: vt ait Ans. Venias ⁊ tu cha-
rissime deuotis gressib⁹ ⁊ sp̄ualib⁹ accessib⁹
ad deponendu3 dn̄m deum tuum de cruce.
et ad plangendum eum cu3 sua bn̄dicta ma
tre: et dicas. Deus meus bone Jesu cōcede

mihi.vt q̄ cum mr̄e tua ⁊ alijs q̄ tūc aderāt
corꝑe interesse:⁊ ea facere nō merui.fideli tn̄
deuotiōe hec eadē mente ꝑtractās:illū ad te
deū meū ꝓ me crucifixū ⁊ mortuū cōpassio/
nis affectū expiar.quē innocēs mr̄ tua ⁊ pe/
nitēs magdalena in ipa passiōis tue hora sē
serūt. Et sciendū ꝙ q̄uis ista depositio dn̄i
de cruce non fuerit sibi in penā.q2 corp9 erat
exanime. Istō tn̄ factū depositiōis in se val
de miserabile fuit⁊ lamētabile:ꝙ vic3 corp9
tante nobilitat{is} tāq3 cadauer tractabat̄.⁊ b.
v̄go q̄ ibi aderat: penā in h̄ facto sensit maxi
mā. Ex h̄ aūt articl'o depositiōis dn̄i d̄ cru/
ce hn̄t̄ duo documēta. Primū est ꝙ fideles
cōicātes ⁊ accipiētes corp9 dn̄i de altari: eq̄/
ꝑant̄ illis q̄ ip̄m deposuerūt d̄ cruce. par em̄
est:imo pl9 chr̄i corp9 sumere de ara altaris
q̄3 de ara crucis. Jlli em̄ acceperūt eū i bra/
chijs ⁊ manib9: s3 isti sumūt i ore ⁊ cordib9.

Duo documēta ꝙ deposi/tiōne chr̄i de cruce.

Scd̄m documētū ē ꝙ ⁊ nos debm9 libent̄
chr̄m cū Joseph d̄ cruce deponere. Quādiu
ei peccō i pct̄is ē:chr̄m in cruce distētū q̄ntū
i se est vinculat ⁊ crucifigit. Pctā ei nr̄a fue
rūt cā ꝙ chr̄s crucifix9 est. s3 mox cū ꝑ pn̄ia3
ad deū ꝯuertit̄:ip̄m de cruce soluit ⁊ d̄ponit
⁊ int̄ brachia sua ip̄m recipit. Vnd̄ sic q̄s cō/
plectēs aliquē int̄ sua brachia pōt facere de
eo q̄cq̄d vult:maxie si illd̄ nō repugnet Sic
peccō: ꝯuersus ꝑ pn̄iam ꝯstringens iā chr̄m
brachijs amor{is}:potēs est de eo oīa q̄ volue/
rit obtinere. Neq̄q̄3 em̄ chr̄s repugnat peni
tēti:s3 parior est ad dandū gr̄am q̄3 ille ad re
cipiēdū. Ad ꝯformādū aūt se huic articulo
recogitet hō q̄3 lamētabile factū fuit ꝙ tale
corp9 q̄d erat de9 sic tractaret̄ ad modū ca/
dauer{is}.⁊ ꝙ corona gl'ie iacuit sic supina:⁊ ꝓ
strata in terra. q̄lē etiā planctū tūc b. v̄go fe
cerit suꝑ corp9 dilecti. Post aliquā v̄o moru
lā rogat Joseph dn̄am: vt ꝑmittat corp9 dn̄i
ꝑungi: ac linteaminib9 iuolui ⁊ sepeliri Jpa
v̄o ꝯtēdebat dicēs. Nolite amici mei tā cito
mihi filiū meū auferre.illū adhuc paululu3
relinq̄re mihi vt faciē ipius valeā ꝯtēplari:⁊
vidēdo inde aliq̄ntulū ꝯsolari Jlli volebāt
eū tradere sepulture: ⁊ ipa volebat eū retine
re.⁊ sic erat hec pial'⁊ miserāda ꝯtentio iter
eos Flebat illa lachrymis irremediabilib9.
Rigabat lachrymis faciē ⁊ extincti filij cor
pus.⁊ ꝑfundebat vndiq3 plagas ei9. lapidē
q̄3 quo corp9 eius positū ⁊ locatū fuerat la/
chrymis madebat.in q̄ adhuc lachrymaru3
ei9 indicia apparere dicunt̄. q̄ nūc in ingres/
sum eccl'ie sc̄ti sepulcri esse memorat̄. Lauit
⁊ tersit vulnera ei9 cruētata:⁊ osculabat̄ ea.⁊
faciē ei9 sacratissimā. Aspiciebat vulnera cor
ꝑis ⁊ vultū ei9 ⁊ caput.videbat spinaꝝ pun/
cturas:depilationē barbe:facie3 ex sputis et
sanguie deturpatā:⁊ despiciēdo ⁊ flendo nō
poterat satiari. Virgis dolores narrari non
pn̄t:q2 male illi erat sic̄ esse poterat.⁊ id̄ q̄n/
tas lamētationes vlulatus plāctus ⁊ fletus
suꝑ idē corp9 vnigeniti filij sui tūc fecerit:v̄/
bis explicari nō posset. Credēdū est tn̄ ꝙ nul
los planct9 irrōnabiles fecerit.q2 dolor eius
ad rōnem suꝑiorē nō ꝑtingebat Magdale/
na v̄o pedes dn̄i q̄s alia vice lachrymis com
punctiōis rigauit: tūc ml'tomagis vndis la
chrymaꝝ cōpassiōis largit̄ lauit. Aspiciebat
pedes sic vulneratos ⁊ ꝑforatos: desiccatos
⁊ sanguinolētos ⁊ flebat amarissime: ⁊ p̄ do
lore videbat̄ deficere.sil'r flebāt vehementer
⁊ alij.ac etiā angeli p̄sentes ibi. Vn̄ Aug. O
q̄s angeloꝝ vel archangeloꝝ illic nō fleuiss3
vbi ꝯtra naturā auctor nature imortal' de9
mortu9 hō iacebat: Videbant corp9 chr̄i sic
male tractatū ab impijs: sic laceratū iacere.
⁊ mariā totā suo cruētatā in cruore sic ama/
rissime flere:⁊ nullo mō poterāt suas lachry
mas refrenare. Sicut em̄ possibile fuit deū
ꝑ assumptū hoiem mori:sic possibile fuit an
gelos bonos i morte dn̄i sui dolere. hec Au
gu. Plange ḡ ⁊ tu charissime amare:⁊ cla/
ma cum Bern̄. dicente. O bone Jesu q̄3 dul
citer cū hoib9 ꝯuersat9 es:q̄3 magna ⁊ abun
dantissima eis largitus es: q̄3 dura ⁊ asꝑa ꝓ
eis passus es:dura verba:duriora verbera:
durissima crucis tormēta. Contēplare etia3
bene dn̄m ⁊ saluatorē tuū: gira ⁊ regira:vol
ue ⁊ reuolue a latere in lat9: a plāta pedis vs
q3 ad v̄ticē capit{is}:⁊ nō inuenies in eo sanita/
tē.sed vndiq3 dolorē vbiq3 cruorē: Non em̄
est in eo mēbrū vel sensus corꝑis:q̄ suā affli/
ctionē ⁊ infirmitatē vel passionē nō senserit.
Vide q̄d in q̄libet sensu vel in q̄libet ꝑte su/
stinuit Jn capite spinas in aurib9 opprobria
in oculis fletū:in ore fel ⁊ acetū: in facie ala/
pas ⁊ sputa:in collo colaphos:in narib9 feto
rē.q2 in loco ex cadauerib9 corrupto fuit cru
cifix9.clauos in manib9 ⁊ pedib9: flagella in
dorso: lanceā in pectore. Quia em̄ gen9 hūa
nū vulnerib9 pctōꝝ fuit plenū:sm̄ illd̄ Esa.
Omē caput languidū ⁊ omē cor merēs ⁊c̄.
id̄ iesus i omi ꝑte corꝑis sui plagas suscepit.
vt ꝑ ei9 liuores i toto sanaremur. Homo ei
erat infirm9 in capite.i. intētione q̄ est caput
anie.q2 in his q̄ faciebat nō sanā intentionē
hēbat. Erat infirmus in manib9.q2 faciebat
oꝑa mala vl' remissa. Erat infirm9 in pedib9
q2 habebat affectionē imundā aut terrenā.
Pes em̄ anie est affect9 ⁊ amor ei9. q2 sicut
corp9 vadit pedib9: sic ania vadit affectib9.
Erat ifirm9 in corde: q2 habebat cogitatōes
noxias ⁊ vanas. Erat infirm9 in toto corꝑe.
q2 hēbat totā vitā mūdanā ⁊ ꝯuersationem
vanā. Vt igit̄ chr̄s suis liuorib9 ⁊ vulnerib9
nos sanaret: voluit vulnerari in capite vt sa

Limitat rōnabil'r supi9 di/cta.

Planct9 Bern̄. de passione domini

naret oēs nr̄as obliq̄s intentiones. Uoluit vulnearari in manib⁹: vt sanaret nr̄as ma/las ꝛ pessimas opatiōes. Uoluit vulnerari ī pedib⁹: vt sanaret nr̄as ī mundas ꝛ t̄renas affectiōes. Uoluit vulnerari ī corde: vt sanaret noxias ꝛ vanas cogitatiōes. Uoluit fla/gellari ꝛ vulnerari in toto corpore vt sana/ret totam nostram vitam et conuersationē. vn̄. Bern̄. Meditare inq̄t positiōez corpis crucifixi ꝛ vide si aliq̄d est in eo qđ nō potet ꝑ te ad p̄ēm: diuinū illud caput multiplici spinarū dēsitate densatū vsq₃ ad cerebri te/neritudinē ꝯfixū ē. Ad q̄d b̄: Ne doleret ca/put tuū: ne tua vulneraret̄ itentio. Caligaue/rūt ī morte oculi sui: et illa lumīaria mag̃ q̄ illumināt orbē ad horā extincta sūt Nōne il/lis obtenebrātib⁹ tenebre facte sunt sup vni/uersam terrā. et illa duo luminaria magna cū ill' luminarib⁹ semota sūt: Hoc aūt totū factū est vt auerterent̄ oculi tui ne viderent vanitatē: ꝛ si viderēt nō adherrerēt. Aures ille q̄ ī cel' audiūt Scūs scūs scūs dn̄s de⁹ sabaoth: audierūt in terra demoniacoꝝ vo/ces dicētes Crucifige crucifige Ut q̄d istōꝝ: ne aures tue obsurdescerēt ad clamorē pau/perꝫ: ne recipent auditū vanuꝫ: ne detractio/nis virus apertis portis vsq₃q̄q₃ susciperent Speciosa illa facies speciosi forma p̄ filijs hoim̄ sputꝫ illita est: afflicta colaphis: abdi/ctaq₃ illusionib⁹ Quare b̄: Ut facies tua il/luminaret̄: illuminata ꝯfirmaret̄: ꝛ diceret̄ de te: vult⁹ ei⁹ n̄ sūt ampli⁹ ī diuersa mutati Os illō qđ angelos docet: hoīes instruit qđ d̄t ꝛ factū ē: felle potatū ē ꝛ aceto. Sed hoc factū est vt ṽitatē ꝛ iudiciū loqueret̄ os tuū ꝛ ꝯfiteret̄ dn̄m deū suū. Man⁹ ille q̄ funda/uerūt celos extense sunt ī cruce: clauisq₃ trās/uerberate durissimis: vt man⁹ tue extende/rent̄ ad inopē. Pect⁹ illō in q̄ sūt oēs thesau/ri sapie ꝛ scie dei absconditi: lancea militari ꝑfossuꝫ est: vt pect⁹ tuū a p̄uis cogitatiōib⁹ mūdaret̄: mūdatū sctificaret̄ et ꝯseruaretur sctificatū. Pedes illi q̄ꝝ scabellum adorare debem⁹ qm̄ scm̄ ē: dura trāsfixiōe transfixi sūt: ne pedes tui festinarēt ad malū: sed cur/rerēt ꝑ viam mādatorum dn̄i. Quid plura: Pro te carnē ꝛ aīam posuit. vt corp⁹ ꝛ spm̄ tuū sibi vēdicaret. Totuꝫ toto se te cōpauit. Huic igr̄ oēꝫ vitā tuā o hō d̄bes: q₂ vitā suā ꝓ tua posuit: ꝛ cruciatus amaros sustinuit ne tu ꝑpe[tu]os sustineres. Cui ṽo iusti⁹ viuā q̄₃ illi q̄ si nō moreret̄ ego nō viuerem. Hec Ber̄. Qui etiā ait. Uide hō q̄ amore te dile/xit dn̄s de⁹ tu⁹: vt vestigia eius seq̄ris. Pro te ligat⁹ est. vt te a vincul' pctōꝝ absolueret. ꝓ te flagellat⁹ ē: vt te a flagell' eterne damna/tionis liberaret. ꝓ te coronatus est spinis. vt te coronaret in cel'. ꝓ te vulnerat⁹ ē medicus vt tu sanareꝝ egrot⁹. ꝓ te crucifix⁹ ē: vt tuas ꝯcupiscētias crucifigeret. ꝓ te mortu⁹ ē: vt te a mortuis suscitaret. ꝓ te sepult⁹ ē. vt ī te vi/cia sepeliret. hec ille ¶ Cui⁹ sepulture modū p̄dict⁹ doctor cartusiēn vbi s̄. c. lxvj. pōit di. Tardāte hora rogat Joānes dn̄am vt per/mittat aptari ꝛ sepeliri corp⁹ dn̄i nr̄i anteq̄₃ intret sabbatū. Jteꝫ ne ꝓpter nimiā moram possent a iudeis pati calumniā. Tandē dn̄a tanq̄₃ grata et discreta: ꝛ cogitās q̄ ipi Joā/ni esset ꝑ filiū cōmissa: ampli⁹ ꝯtēdere nolu/it. ac signās et bn̄dicēs corp⁹: vt volebāt ap/tari ꝑmisit. Tūc vnxerūt corp⁹ ꝛ īuoluerūt ī syndone mūda quā Joseph emerat: ꝛ liga/uerūt illō linteis etiā alijs. s. sudario qđ ca/piti adhibebat̄. ꝛ institis seu fascijs q̄b⁹ totū corp⁹ alligabat̄. q̄ oīa etiā de lino erant. ꝛ (vt credit̄) nicodem⁹ attulerat. ꝛ cōdierunt cor/p⁹ aromatib⁹. sic̄ ꝯsuetū erat iudeis sepelir̄ ꝑ/sonas venerabiles. quē ritū accepert̄ a p̄rib⁹ suis seniorib⁹. Dn̄a tn̄ sp̄ tenebat caput ipi⁹ in gremio suo. qđ sibi reseruauit aptandū: ꝛ Magdalena pedes: apud q̄s misc̄diaꝫ ē cō/secuta. Tādē ṽo Magdalena pedes lachry/mis rigatos deuote abstergit: āplexat̄: oscu/lat̄ ꝛ inuoluit: ac aptat fideliꝰ q̄₃ meli⁹ nouit Sic g̃ aptato reliq̄ corpe respiciūt ad dn̄aꝫ vt ipa compleat. ꝛ oēs planctū re incipiunt. Omes em̄ sic amarissime flebāt: vt vix quis q̄₃ eoꝝ loq̄ posset. videbāt em̄ matrē omi so/latio destitutā. ꝛ sup illā dabāt poti⁹ plāctū q̄₃ sup extinctū dn̄m suū. Reincipe etiā ꝛ tu planctū si forte dimiseras eū. Tunc domia vidēs q̄ ampli⁹ differre nō posset: ponit vul/tum sup faciē filij ꝛ ex iundantia lachrymaꝝ multo magis lauit faciē q̄₃ magdalena pe/des. abstergit autē ꝛ deosculat̄ os ei⁹: ꝛ ī q̄/dam sudario caput ipsi⁹ inuoluit. ꝛ diligent̄ aptat: ꝛ iteꝝ bn̄dicit eū ꝛ signat. Et tunc oēs adorātes flexis genib⁹ ꝛ pedes ei⁹ osculātes accipiūt ꝛ portant eum ad monumētū qđ a mōte caluarie distat passib⁹. l. Dn̄a tenebat caput ꝛ Magdalena pedes: reliqui ṽo erāt in medio. vn̄ Ans̄. Seq̄re ꝛ tu p̄ciosissimū celi terreq₃ thesau[rum]: ꝛ porta vl' pedes vl' ma/nus: brachiaq₃ sustēta. Terre defluētes mi/nutatim p̄ciosissimi sanguis guttas curio/si⁹ collige: ꝛ puluerē pedū ei⁹ linge. Dolorēꝫ quē maria ī exequijs filij sui tolerauit. olim Dauid ī exequijs abner p̄figurau[i]t. Abner a Joab fraudulent̄ interfect⁹ erat. Cui⁹ int̄/fectionē rex Dauid feretꝝ sequēs lugebat: sꝫ etiaꝫ alios ad plorādū incitabat. ita b̄ta ṽgo ꝛ alij deuoti exeq̄as chr̄i deplanxerūt: ꝛ cor/da sua intima cōpassiōe sciderūt. Erat autē ꝓpe locū crucifixiōis hort⁹ ꝛ in horto monu/mētū nouū. s. ipi⁹ Joseph sūptuose factū: et ī petra excisum. i. in vno lapide s̄m q̄ntitatē.

Ecce quomō ī singul' chr̄s crucifix⁹ orēt pro nobis.

Modus sepl'ture dn̄i narratur.

Distātia sepulcri a monte caluarie.

boīs ɔcauatū. in q̄ nōdū q̄sq̄ positꝰ fuerat. i q̄ sepelierūt eū reuerent̄ ⁊ deuote flexis genibus. magnis singultibꝫ et suspirijs validis et sic dn̄m vite dederūt sepulture mort̄. Tūc (vt ait Aug.) ad illiꝰ exeqas angelorum milia miliū decātabāt: q̄ oēs ɔuenerāt ad sepulturā dn̄i sui. Illi cantabāt laudes: ſ; maria dabat gemitꝰ ⁊ suspiria cordis. Quare aūt in alieno sepulcro sepeliri voluit: ponit Amb. q̄ ait. Saluator in aliena sepultura ponit̄: q̄ p aliena moriebat̄ salute. vt q̄d em̄ illi ꝓpria sepultura q̄ i se ꝓpriā mortē nō hēbat? Theophilꝰ vō dt. Qui domū i vita nō habuit pꝰ mortē q̄ȝ in alieno sepulcro recondit̄. ⁊ nudꝰ existēs a Joseph opit̄: vt ondēret abūdantiā ꝓ nob assūpte paupertat̄. Et Ans. inqt. Pauper ita fuit xp̄s vt nō in sua sed in aliena domo nasceret̄. ⁊ viuēs i h mōdo nō h̄ret vbi caput suū reclinaret. nec moriēs vn̄ nuditatē suā tegeret. nec mortuꝰ vn̄ inuolueret̄. nec sepulcrū aut locū vbi corpꝰ suū poneret̄. Sepulto aūt dn̄o mat̄ eiꝰ oī corde amplexabat̄ sepulcrꝫ. ⁊ q̄ poterat voce bn̄dicebat filiū suum. ad sepulcrꝫ sedēs īnixa illi manꝰ extendebat. ⁊ desup illud osculans amaro nimis dn̄m singultu deplorabat Accessit Joānes: ⁊ lugēs etiā ip̄e multū leuauit eā lugentē. Et exeūtes oēs de monumēto posuerūt lapidem magnū ad ostiū monumēti p clausura

¶ Appropinq̄nte autē nocte dixit Joannes dn̄e q eis expediebat recedere. q: nō erat cōueniēs ibi morari. vl̄ de nocte ad ciuitatē redire. Tūc dn̄a ꝓut pōt surgit ⁊ ad monumētū genu flectit ⁊ ip̄m āplectit̄ ⁊ bn̄dicit. Nā cruciata gemitibꝫ: fatigata doloribꝫ afflicta ploratibꝫ neq̄bat stare pedibꝫ tn̄ sic poterat a ml̄ieribꝫ sctis adiuta: cunct̄ plorantibꝫ sil̄ cū ea cepit recedere. Cū aūt venerūt ad crucē: ibi ip̄a genu flexit ⁊ crucē adorauit. sil̄r et oēs fecerūt. Cogitare itaq; potes q ip̄a fuit p̄ma q̄ crucē adorauit. sic etiā fuit p̄ma q̄ filiū natū adorauit. Adorata aūt cruce incedebāt v̄sus ciuitatē hierl̄ez. sed pia dn̄a sepe se v̄tebat retro aspiciēs p cōpassionem Intrantibꝫ aūt illis ciuitatē multi vidētes dominā moti pietate sup illiꝰ dolore ad luctū ɔuertebant̄ amarꝫ: ⁊ ɔcurrebāt vndiq; bone mr̄one. ⁊ v̄gīes ambulātes post ip̄am: ⁊ associantes eā p viā: ⁊ ɔsolātes ac etiā lamētantes eā Sed ⁊ boni hoīes p q̄s trāsibat cōpatiebāt̄ eidē: ⁊ mouebant̄ ad fletū. vndiq; fit ploratꝰ magnꝰ ⁊ luctꝰ. Nā dolor eiꝰ ml̄tos faciebat dolētes. vix lachrymas ɔtinere poterāt q̄cūq; eā plorantē videbāt. Fiebat luctus q̄cūq; trāsibat maria: plorabat ip̄a: plorabāt ⁊ oēs ambulātes cū ea. plorabāt ⁊ ml̄ti venientes obuiā ei. Sic vtiq; deducit̄ a ploratibꝫ plorans q̄usq; ɔuentū est ad domū Joānis Cū aūt ventū esset ad domū: tūc ip̄a v̄tens se v̄sus illas dn̄as inclinauit se grās agens Ille vō iclinātes se eidē valedixerūt: ⁊ cū lachrymis recesserūt. In domū ḡ intrans flebat et lugebat valde cū Joāne ⁊ magdalena ac sororibus suis. soluebat dolor amaras lachrymas. Deplorabat v̄go filij sui mortē nimis amarā in corde suo recolens: ac passionis loca: ⁊ cuncta q̄ passus fuerat in aīo voluens Hec oīa p̄dictꝰ doctor carthusieñ. Alius aūt deuotꝰ p̄dicator inq̄t: q postq̄ȝ pijssima v̄go sepeliuit filiū suū rogauit bt̄m Joānē: q̄ fuerat p̄ns in oībꝫ loc̄ in q̄bꝫ steterat filiꝰ eiꝰ postq̄ȝ recessit ab ip̄a Bethania cum iret ad passionē: vt eā in eis duceret. ⁊ q̄d in eis filiꝰ suus opatꝰ erat vl̄ passus fuerat apiret. Sed breuitat̄ cā p̄teriseo quō p viā eūtes inuenerunt in loco vbi xp̄s ceciderat cū cruce lapidē sanguie vultꝰ iesu cruentatū. ⁊ ibi b. v̄go amaras effudit lachrymas. lapideq; illū asportauit adiutorio comitū. Pretermittā etiā quō eunte illa in montē sion occurrit ei cū fletu ⁊ mesticia dn̄s domꝰ q̄ recepat hospitio filiū suū: ⁊ ei parauerat cenā. Erat ei discipulꝰ iesu. ⁊ secū ɔdoluit de morte eiꝰ. Itē q̄ȝ audiēs pijssima v̄go: q in eo loco filiꝰ eiꝰ oībꝫ apl̄is lauisset pedes genuflexꝰ ante eos: ⁊ eis suū corpꝰ in cibū: ⁊ sāguinē in potū dedisset: rep̄hēdit ip̄os apl̄os dicēs. O ingrati de tāto bn̄ficio: heu nōne debebat̄ potius mortē subire q̄ȝ rapium ⁊ dulcē mgr̄m vr̄m derelinq̄re. Solū dicā q cū puenisset b. v̄go ad hortū in q̄ captꝰ fuit eiꝰ filꝰ. ⁊ in q̄ cū prius q̄ȝ apprehēderet̄ factꝰ in agonia ꝓlixiꝰ orabat. ⁊ factꝰ est sudor eiꝰ sic gutte sanguis defluent̄ in terrā. vt dr̄ Lu. xxij. Uidēs pijssima v̄go terrā sanguie madefactā ⁊ itelligēs q ille sanguis defluxerat de facie filij sui ex rep̄ntatione ⁊ memoria future passionis: cepit altiꝰ ingemiscere ⁊ plāctus ac dolores p̄teritos renouare. O mirabile spectaculū O res nō sine lachrymis memorāda. cū mestissima mat̄ semimortua in terrā se ꝓsternit: osculat̄ sanguinē p̄ciosū dilecti filij sui: ⁊ suis sctissimis manibꝫ illū recolligens dt: Terra tu nō es digna possidere tānobilē thesaurū. Quis posset a fletibꝫ ɔtinere vidēs bn̄dictā v̄ginē bn̄tē manꝰ sanguinē filij sui rubricatas. ⁊ illū sanguinē cū terra illa madefacta reuerent̄ portantē ad domū Joānis. Or vō ex nimio plāctu desiccate erāt lachryme ab oculis eiꝰ. ip̄a cum suspirijs ⁊ singultibꝫ forte dicebat: O fōtes: o mare: o flumi: o vui torrenti sorgite p̄go laq̄ a ioci mei. Si chere soli ip̄anti i sētimēti. Cū q̄ bn̄dicta dn̄a nr̄a ⁊ nos plāgamꝰ ex recordatiōe passionis filij sui vt ad eiꝰ gaudia postmodū ueniamꝰ ⁊ cū ea letemur in gl̄ia p̄adisi Amen.

In alieno sepulcro voluit sepeliri

c

De passione gaudij ipi⁹ btissime ꝟginis Sermo scđs in hac pte.

D

l

In gaudio eius nō miscebit̄ extne⁹. Prouer. xiiij. Quātū fuerit gaudium in mēte ꝟgīs atq; leticia ꝛ ꝯsolatio ac iocūditas ꝛ exultatio etiā ī hac vita null⁹ exp̄mere poss;: ſ; nec cogitare. ipa āt sola nouit q̄ sola expta est. Et ad h̄ applicari possent ꝟba thematꝭ nr̄i. Hic aūt nō loq̄mur ꝺ gaudio mūdano: ꝺ q̄ ꝺr Ecci. ij. Risū reputaui merorē. ꝛ gaudio dixi: qđ frustra decipis? Dicit eī Bern. in q̄dā ser. ꝺ h̄ vano gaudio tpali. Extrema gaudij luct⁹ occupat h̄ est trāsitorie leticie finis: h̄ fruct⁹ glie tpalis. Et Job. xx. scptū est. Gaudiū hypocrite ad instar pūcti. Iste āt hypocrita (vt exponit Greg. in mor.) est mūdus: q̄ hoiem fallit p̄mittēdo ei dare verā leticiā quā dare nō pt̄. Tale gaudiū b. ꝟgo hr̄e noluit: q̄ ī vanitate mūdi nūq̄ delectata fuit. Habuit aūt gaudiū oīa q̄ pōt hr̄e cū merito aliq̄ pura creatura. vñ ꝺ ipa exponi posset illđ. ij. Mach. iij. Gaudio ꝛ leticia repletū est tēplum. Ipa em̄ (vt alibi declarauim⁹) ꝺr tēplū dei. De illa etiā exponi poss; illđ qđ fuit p̄dictū Esa. lj. s. Gaudiū ꝛ leticia inuenief in ea grāꝝ actio ꝛ vox laudis. Vñ ipa dicebat illđ Esa. lxj. Gaudens gaudebo in dño: ꝛ exultabit aīa mea in deo meo. ꝛ illđ Abac. iij. Ego aūt in dño gaudebo: ꝛ exultabo in ꝺo iesu meo. Quis em̄ vnq̄ h̄ meli⁹ dicere potuit q̄ mat̄ ei⁹? Cū etiā dicat̄ Prouer. xx. Iust⁹ laudabit atq; gaudebit. q̄nto magꝭ gauisa fuit ꝛ deū sp̄ laudauit iustissima genitrix illi⁹? Et si rectis corde est leticia ps̄. xcvj. quā leticiā sentiebat rectissimū cor inocentissime ꝟginis? Et si oib; iustis ꝛ fidelib; chrianis ꝺr Mat. v. Gaudete ꝛ exultate: q̄m merces vr̄a copiosa est ī celis. ꝛ Lu. x. Gaudete q; noīa vr̄a scpta sunt in cel. q̄ntū exultare debuit ꝟgo gliosa: cui⁹ merces sup̄ omēs alias erat copiosissima: ꝛ cuius nomē post nomen filij dei erat in celis descriptū? Et si oib; se disponentib; ad grāz recipiendā ꝺr Esa. xij. Hauriet; aq̄s in gaudio de fontib; saluatorꝭ. q̄ntā debuit haurire leticiā illa q̄ sup̄ oēs se disponit ad grām recipiendā? Profecto ipa fuit p̄miceria eoꝝ in quoꝝ psona dicebat Dauid ps̄. cxxv. Repletū est gaudio os nr̄m: ꝛ lingua nr̄a exultatōne. vñ dixit Lu. j. Exultauit spūs meus in deo salutari meo. In ei⁹ ei psona p̄dictuȝ fuerat p̄ figurā illđ. j. Reg. ij. Exultauit cor meū in dño. Et iđ dicere potuit in ipo ingressu in mūduȝ illđ Esa. lx. Exultabit aīa mea in deo meo. Ipsi q̄; ꝯuenire pōt illđ Joel. ij. Exulta ꝛ letare terra. nā btā ꝟgo terra in sacra pagina appellat̄. Et illđ Zach. ix. Exulta satꝭ filia sion: iubila filia hierl'm. Quare aūt ipa sup̄ alios letari deberet manifestū est. nā ps̄. ciiij. ꝺr. Letet̄ cor q̄rentiū dñm. ꝛ. ij. Paral. vj. Scti tui letēt̄ in bonis: ꝺr deo. Et ps̄. ciij. Letabit̄ iust⁹ in opib; suis. ꝛ Prouerb. xv. Letat̄ hō in scia oris sui. ꝛ eiusdē li. c. xxiij. Qui sapientē genuit letabit̄ in eo. Absq; dubio ipa q̄ sp̄ dnm q̄siuit: ꝛ toto corde ei adhesit. q̄ etiaȝ iusticia plena: scītissima: ac oib; bonis opib; ornata fuit: atq; sapiētissima existens dei sapiam genuit sup̄ oēs creaturas poterat dicere deo illđ ps̄. xxix. Circū dedisti me leticia. ꝛ ps̄. iiij. Dedisti leticiaȝ in corde meo. Vñ ei ꝯtinue dicebat illđ ps̄. ix. Letabor ꝛ exultabo in te. Adeo aūt superueniēs in eā spūsctūs letificauit ipaȝ q̄ est dei ciuitas iuxta illđ ps̄. xlv. Flumīs impet⁹ letificat ciuitatē dei. q̄ ipaȝ leticiā oib; cōicabat. ꝛ oēs cū ea ꝯuersantes dulcedine ꝛ iocūditate replebat. Vñ Sap. viij. ꝺr. Nō hȝ amaritudinē ꝯuersatio ei⁹ Nec tediū ꝯuict⁹ illi⁹: sed leticiā ꝛ gaudiū. Q; etiā b. ꝟgo sp̄ erat leta ex pleno gaudio diuinoꝝ. iđ licȝ natural'r esset pulcra: tñ ex h̄ apparebat pulcrior. Ait enim Staci⁹ li. j. achillei. O q̄ntū gaudia formē adijciūt. ꝛ Pamphil⁹ poeta sui li. ca. iij. ait. Est cū leticia pulcrior oīs hō. Seruauit nāq; mat̄ dei illud Phil. iiij. Gaudete in dño sp̄. iteꝝ dico gaudete. Gaudium aūt habuit multiplicit̄. s. gaudiū charitatꝭ ꝛ pacis. De q̄ ꝺr ad Gal. v. ꝺr: Fructus aūt spūs est charitas gaudiū pax. ꝛc. Gaudiū em̄ ꝛ pax sunt effect⁹ q̄ imediate nascunt̄ a spūsctō: vt ait Beatus Thom. ij. ij. q. xxviij. Habuit etiā gaudiū in spūsctō: in q̄ ꝯsistit regnū dei. vt dicit ad Rho. xiiij. Habuit leticiam bone ꝯscie. De q̄ Prouer. xvij. ꝺr. Anim⁹ gaudēs etatē floridā facit: ꝛ secura mens q̄si iuge ꝯuiuiū. Ecōtra ꝟo est ꝺ mala ꝯscia: iuxͣ illđ Aug. in. j. ꝯfes. dicēn. Iussisti dñe ꝛ ita est: vt ois animus inordinat⁹ sit pena sibiipsi. ꝛ Esa. lvij. ꝺr. Cor impij q̄si mare feruēs qđ q̄escere nō pōt. Et in eodē ca. etiā scptū est. Nō est pax impijs. Ipa ḡ habuit in sūmo illud gaudiū de q̄ ꝺr Ecci. xxx. Nō est oblectamentū sup̄ cordis gaudiū. nā iocūditas cordis est vita hominis. Sancta q̄; ꝛ colūbina eius simplicitas mentē ei⁹ letā tenebat ꝛ felicissimā reddebat. Inq̄t em̄ Grego. xij. moral. Nihil est simplici corde felicius. q; q̄ innocentiā circa alios exhibet: nihil est qđ pati ab alijs formidet. Habet em̄ q̄si arcē q̄ndaȝ fortitudinis simplicitatē suā: nec suspectus est pati qđ se fecisse nō meminit. vñ ꝛ bñ p̄ Salomonē ꝺr. In timore dñi fiducia fortitudinis. q̄ ꝛ rursus ait. Secura mēs q̄si iuge ꝯuiuiū. Quasi em̄ ꝯtinuatio refectionis est ipsa tranqlli

Gaudiū mundi

Maria habuit gaudiū multipliciter.

tas mētis. Hec ille. Flos etiā ꝯgitat nō paꝝ leticie mēti ei⁹ intulit. Ait enī Hiero. in ꝓlogo sup Joā. Uirgies merito ī deo delitias īueniūt. q2 amore ei⁹ delicias carnis relinquūt. Scīissima ꝗ ei⁹ hūilitas: pia deuotio obediētia ꝓmpta: laudabil' prudētia: cetera rūqꝫ ꝟtutū decor mir̄ in modū mētē ipi⁹ letificauit. Ait eñ Greg. Absit vt tāta sit delectatio in vicijs q̄nta est in ꝟtutib᷒. Et mgr̄ sen. i. ꝭ. di. j. inqt. Uirtutes ꝓpt̄ se petēde z amande sūt. q2 suos delectāt possessores sincera z pura z sctā delectatōe: z in eis pariūt gaudiū spūale. Sup oīa aūt in h̄ mōo eā letificauit grā diuia. z septē spūscti charismata. Nā sup illō Prouer. xij. Lux iustoꝝ letificat. ait glo. Grā est cordis delectatio. Quāta ḡ habuisse gaudia credenda est: q̄ spūscti grā fuit repleta. z q̄ in vt̄o suo angeloꝝ gaudiū ꝯcepit. Et idō Bern. sup missus est: inqt Necesse erat nō modico leticie z amoꝝ pueniente inflāmari incēdio: q̄ filiū paterne dilectionis cū gaudio scīspūs mox erat ꝯceptura. neqꝫ eñ nisi in deuotissimo atqꝫ purissimo corde tāta se cape poterat dulcedinis et alacritat̄ affluētia. Hec ille. Sed de his oībus gaudijs ꝓnūc ꝑtermittam⁹ loq: z iterū de gaudio eiusdē ꝟgis qñ filiū amissuꝫ quē ꝑ triduū cū mario dolore q̄sierat in tēplo inuenit. Credendū est eñ ꝙ sumope exultauit vñ cū mario gaudio dicebat vicinis suis illud Cañ. iij. Jnueni quē diligit aīa mea: tenebo illū nec dimittā. Pertrāsibo etiā gaudiū qō habuit ipa bñdictissima ꝟgo ex eo ꝙ ipa sola est electa mat̄ filij dei Jtē nō referā ei⁹ exultationē quā ꝯtinue hēbat ex ꝯsideratione ꝙ ꝑ ei⁹ filiū tota hūana natura liberata est ab eterna dānatōe. Si ei gaudiū magnū est angel' sup vno pctōre pniam agente Lu. xv. z Mat. xviij. z c. q2 tua. l. di. z. xxiij. q. iiij. §. ex his. q̄nto mag̃ ipa exultare debebat ꝺ tota hūana natura ꝑ sui ventr̄ fructū recōciliata. Quātū etiā letari debebat cum videret se fuisse cām restaurationis angelice mediāte filio suo. De q̄ dr̄ Col'. iij. Pacificās ꝑ sanguinē suū q̄ in cel' sunt z q̄ in terris zc. Solū aūt in h̄ ꝭmone de gaudijs illis disseram⁹ de qb᷒ cōit̄ ab ecc̄ia laudat̄. q̄ in his cātic̄ describunt̄ cū ei canit̄: Gaude ꝟgo mat̄ chr̄i q̄ ꝑ aurē ꝯcepisti gabriele nūcio Gaude q2 ꝺo plena pepisti sine pena cū pudoꝝ lilio. Gaude q2 magi dona tuo nato ferunt bona quē tenes in gremio. Gaude q2 iur̄ legē obtulisti mōi regē in tēpli sacrario. Gaude qa tui nati quē dolebas mortē pati fulget resurrectio. Gaude chrō ascēdente q̄ in cel' te vidēte motu fert̄ ꝓprio. Gaude ꝟgo q2 emisit paclētū quē ꝓmisit sctōꝝ collegio. Gaude q̄ p⁹ ꝗpm scādis. z est honor tibi grādis in celi palatio. Ubi fruct⁹ ventr̄ tui ꝑ te nob̄ det̄ frui in ꝑenni gaudio Amē. Jstoꝝ aūt gaudioꝝ ꝓmū dr̄ salutatōis siue ꝯceptiōis. scōm parturitiōis. tertiū adoratiōis siue oblationis. q̄rtū p̄ntationis. q̄ntū resurrectiōis z ascēsionis. sextū missiōis siue receptiōis. septimuꝫ ꝟo appellat̄ assumptionis.

Septem gaudia ꝟginis.

¶ Pars ꝓma hui⁹ ꝭmonis. de ꝓmo gaudio b. ꝟgis qō dr̄ salutatiōis siue ꝯceptionis.

SI aliqs magn⁹ impator destinaret vnū de suis p̄ncipalib᷒ secretarijs z ambassatorib᷒ ad aliquā paupculam inuenē ad accipiendū eā in spōsam dilectā ipius imperatoris: certe indicibiliť ex h̄ illa gauderet. Quātū ḡ gaudiū putādū est habuisse sacratissimā ꝟginē: cū ei celestis panymph⁹ Gabriel genuflex⁹ corā illa tāqꝫ dña sua reuerent̄ decātauit ex pte celestis impatoꝝ z dixit: Aue grā plena dñs tecū. Quis enarrare sufficiat q̄nta suauitas z exultatio nō solū mentē sed etiā corp⁹ ipsius ꝟginis irrauerit: cū ipa ꝟgo dicens. Ecce ancilla dñi zc. felicitatē et̄nā in vtero suo clausit z īcarnari fecit. Sed ꝺ hac ꝯsolatiōe dixi in q̄nta pte p̄ncipali hui⁹ opis ꝭmone. ij. parte. iij. Nūqd ei nō sumope exultare debebat q̄ nō solū se grā plenā sed etiā in ea stabilitaꝫ z ꝯfirmatā cognoscebat: z secura de īmarcessibili glīa sua facta erat. Atqꝫ se nō solū matrē creatoris factā esse videbat atqꝫ sponsaꝫ eterni patr̄: sed z toti⁹ mundi dñam z angeloꝝ reginā. Et ideo Aug. in ꝭmone natiuitatis eius inqt. Gratulare btā ꝟgo chr̄s rex ex solio suo venit in vtero tuo. Ex sinu patr̄ in vteꝝ dignat⁹ est descendere matris zc. Jpsa ꝗ bñdicta ꝟgo alios ad ꝯgaudendū secum inuitat dicens. Cōgratulamini mihi omēs q̄ diligitis dñm: q2 cum essem ꝑuula placui altissimo: z ꝺ meis visceribꝫ genui deū z hominē. Unde z sctā eccl'ia admirans ait. Genuit puerpera regē cui nomē eternū. Et gaudiū matris habēs cū ꝟginitat̄ honore. Nec ꝓmā sil'em visa est nec habere sequētē. Hoc autē gaudiū recepit btā ꝟgo existens in orōne: vt ostendat̄ ꝙ deus mittit grās suas orationi vacantib᷒. vñ mgr̄ Joannes gerson in sua iosephina ait Uirgo diuini⁹ intrat Mētis in arcanū substollit seqꝫ sup se Altu sup rapit̄: celos sup euolat omēs. cuncta creata silent fruit̄ caligine diua. Nulla interturbat tantū phāntasma q̄etem. Excedit mens acta deo: loqturqꝫ silēter. Alme pat̄ totiēs hoīm miserate laboꝝes. Nunc miserere ꝑcor: etem rp̄s miserendi Uenit: q̄ dire frangat̄ ianua mort̄. Quo celos reseres vtinā disrupis illos. O celi rorate: pluant. o nubila iustum. Germinet z terra saluatorē bñdictū. Cōcur

E Gaudiū hūit maria ī salutatōe angelica.

Metra iosephia gersonis de gaudio marie.

rũt p̄iter sacroꝝ carmina vatũ. Q. dñs ꝓpe
ꝙ gens quē desiderat omnis Adueniet: ꝓpe
ra: iam nõ tardaueris oro. Iā sceptrũ a iuda
sublatũ. iā danielis Uisio cõplenda: iā v̄go
puerpa fiet. Iāq; virꝝ mlier circũdabit ema
nuelē. Sic symeon: sic anna senes dixere re-
cent. Dum me deifici templi secreta tenerēt.
Mysteriũ p̄grande nimis q̄s nouerit illud
Quis capiet? sed certa fides p̄stāda ꝓphetꝫ.
Tp̄is articlo tali delapsus ab alto. Pzera-
dians gabriel totus festiu⁹ eo ꝙ Mittit ad
talē: talē deferre salutez. Gr̄a q̄ celis. q̄ pax
sit reddita terris Infima q̄ iũgat sũmis: de⁹
ac hõ fiat. Uirginis ingredit thalamũ cum
luce chorusca Cũ pulcro nimiũ vultu: cultu
q; decoro ⁊c. vide ibi. q2 nimis esset longum
oĩa metra recitare. Inferius aũt dicit Dum
ꝓtulit ore. Ecce ancilla dei: fiat missuz mihi
verbũ. Format subito nou⁹ atq; nouissim⁹
adā. Immēsusq; de⁹ mimos sinuat in art⁹.
Cõiugiũ mirare nouũ deitas vbi nubit ⁊. j.
Audijt vt gabriel rñsa fidelia nouit. Uirgi
nei vētris thalamo v̄tute repenti. Et verbũ
caro factũ est. illō ꝓnus adorat. Atq; pacta
vidēs mādata recessit ab illa. Glorificās do
minũ: celestꝫ cũ comitat Multa cohors iu-
bilans: hymnisq; corona melodis. Gl'ia sit
cel' dño sit pax bona terrꝫ. Mr̄ ⁊ ip̄a noua g̃
Gaudiũ habuit in visitatiõe elisabeth: to noua gaudia corde Leta canit ⁊c. ¶ Hic
p̄terāseo aliō gaudiũ q̄d ip̄a v̄go h̄uit dũ cre-
atorē celi ⁊ terre ac dñm angeloꝝ ⁊ iudicē se
cloꝝ ĩ vt'o suo hñs: gaudioq; ⁊ suauitate re
pleta in mõtana prexit ad visitandũ Elysa-
beth. tota spũsctō plena erat. ad salutationē
suā repleta de spũsctō est ip̄a Elisabeth: ⁊ ex
clamauit di. Bñdicta tu iter mlieres: ⁊ bñ-
dict⁹ fruct⁹ vētris tui. Et vñ h̄ mihi vt veni
at mr̄ dñi mei ad me? Ecce eñ vt facta ē vox
salutatõis tue ĩ auribꝫ meis: exultauit ĩ gau
dio ĩfans in vt'o meo. Et btā q̄ credidisti q̄m
p̄ficient in te q̄ dicta sũt tibi a dño. Tũc ma
ria tantā leticiā ampli⁹ occultare nõ p̄ualēs:
Hoc gaudiũ causabat ex q̄ttuor: cũ iubilo ⁊ exultatõe mentꝫ cecinit di. Ma
gnificat aĩa mea dñm ⁊c. Concludendo g̃
p̄mā p̄tē hui⁹ ser. dico ꝙ h̄ p̄mũ gaudiũ btis
sime v̄gis causabat ex q̄ttuor Primo ex eo
ꝙ effecta erat mr̄ illi⁹ cui⁹ de⁹ sol⁹ erat pr̄. d̄
q̄ Aug. in. ser. assũptiõis inq̄t ĩ p̄sona dei an
gelo gabrieli. Uade ⁊ antiquũ ꝯsiliuz v̄gini
defer marie. huic ego vnicũ filiũ meũ: q̄ cha
rior alt nemo fuit. ⁊ vt pleni⁹ dicā: alteꝝ me
donare volo vt illa sit ei⁹ mr̄ cui⁹ ego suz pr̄
De q̄ etiaz loquēs Berñ. inq̄t. Uirgo maria
te mr̄ez p̄stitit gr̄a nõ natura. genitricē te di
ci voluit pietas: quā non sinebat integritas.
Scđo causabat gaudiũ h̄ ex eo ꝙ ꝯcipiebat
op̄atõe spũsc̄ti ⁊ nõ ex semine viri. vñ Aug.
vbi. s. etiā ĩ p̄sona dei p̄ris inq̄t Exiet de sctā
sctm̄ p̄ illibatũ vteꝝ. eritq; sine marito mat
cui⁹ sũ ego sine ꝯiuge pr̄. Beda v̄o sup Luc.
ait. Spũsctũs in v̄gine superuenit: q̄ ⁊ mentē
ip̄i⁹ scificauit: ⁊ in ei⁹ vtero redēptorꝫ corp⁹
op̄atõe sua sine virili semīe d̄ ip̄i⁹ v̄gis car-
ne creauit. Iō Hiero. in s̄mõe assumptiõis
inq̄t cuz ad mariā accessit spũsctũs sic lana
cũ inficit sanguīe cõchiliȷ̄ vel muricꝫ: v̄tit in
purpurā. sic illa ꝯuersa est sine coitu in ma-
trē. vt iā nõ sit q̄d fuerat: sed purpura verissi
ma ad indumentũ sũmi regꝫ diuinit⁹ aptis-
sime dedicata. Tertio causabat h̄ eius gau-
diũ ex eo ꝙ fuit visitata ⁊ salutata a tā nobi
li nũcio celesti. Uñ Aug. vbi s. ait. Secreta
ꝯiugia celebrata sunt in v̄ginali thalamo. q̄
bus Gabriel angel⁹ paranymph⁹ ĩterfuit. Ua
de (inq̄t de⁹) gabriel: ⁊ ethereas sedes rumpe
⁊ bñplacitũ nr̄m v̄gini annũcia marie. hec ĩ
colit p̄ua nazareth menia: sz sibi patēt cele-
stia palatia. Quarto causabat gaudiũ eius
ex eo ꝙ p̄ eā debebat fieri generꝫ hũani sal⁹.
vñ Aug. in quodā ser. inq̄t Maria impleta
est gr̄a: ⁊ eua euacuata est culpa. maledictio
eue in bñdictionē mutat marie. Eua peccan
do obfuit: maria viuificando ꝓfuit. p̄cussit
illa: sanauit ista.

¶ Pars. II. hui⁹ s̄monis q̄ d̄r parturitõis.

Secundũ gaudiuz ip̄i⁹ v̄ginis fuit ĩ
parturitiõe. de q̄ diximꝰ in. vij. p̄te
p̄ncipali hui⁹ op̄is: ser. j. p̄te vltimo
Fuit autē causatũ ex q̄ttuor. Pri-
mo ex tā nobili ꝓgenie. Unde inq̄t angelus
Luce. j. Hic erit magn⁹ ⁊ fili⁹ altissimi vo-
cabit. Sup quē locum d̄t Berñ. Altissim⁹
nāq; pater q̄uis omipotens sit: nõ tñ ineq̄-
lem sibi filiũ gignere potuit. Fecit igit ange
lum magnũ sed nõ altissimũ. Solũ aũt vni
genitũ: q2 nõ fecit sed genuit ip̄m sibi p̄ oĩa
cõparē. nec iniuriā extimat nec iacturā. Se
cũdo causatũ est gaudiũ h̄ ex ꝯs̄uato pudo-
re. vñ Aug. in ser. de nati. dñi ait. Uir nõ trā
sibit p̄ portam (sicut dñs ad Ezechielē dixit)
nisi dñs de⁹ isrl'. Ubi euident ostēdit q' sctā
maria sp̄ fuit v̄go. s. ante partũ in p̄tu ⁊ post
partũ. Cõcipit ⁊ v̄go est. generat ⁊ v̄go est. la
ctat ⁊ v̄go est. Utiq; corrumpi non potuit q̄
ĩtegritatē generauit. Tertio ei⁹ gaudiũ cau
sabat ex angelica iubilatione. Audiebat eñ
angelos iubilātes. Uñ canit eccl'ia. Dũ pa-
ris ⁊ gaudes ⁊c. Et Hugo de san. vict. inq̄t
Ad ei⁹ partũ mltitudo cecinit angeloꝝ. Ab
sit igit vt inter angeloꝝ discursus ĩmunda
sederit. vij. diebꝫ. Et Berñ. ait. Fulget in te-
nebris lux noua de celo: gaudiũ magnũ euā
gelizat angelus de excelso. laudat multitu-
do militie celestꝫ. dat gl'ia deo. ⁊ pax hoībus
bone voluntatꝫ. Quarto causabat hoc gau-

Gaudiũ q̄d h̄uit ĩ p̄turitiõe causabat ex q̄ttuor

diū ex eo pariebat sine dolore. vñ Ber: inquit
O beata summe inter mulieres bñdicta so/
la a generali maledictione libera: ⁊ a dolore
parturientiū aliena. nec miꝝ si dolorē nō in
tulit mr̄i q̄ tulit dolores totius mōi. O vere
nouitas inaudita: ꝟgo pepit: ⁊ post partum
inuiolata ꝑmāsit. fecūditatē ꝓlis cum carnis
itegritate. ⁊ gaudiū mr̄is bn̄s cū ꝟginitatis
honore. Et Hugo d̄ scto vict. ait. Btā virgo
maria nō solū sine libidine ꝯcepit: ſ; neq; de
semie virili partū accepit. ⁊ ob h̄ sine dolore
filiū edidit. Et Aug. in ser. natiuitat; eiusdē
dicit. Precisum est in ea illud Eue infelici/
tatis eulolium. s. in tristicia paries filios. q2
ista i leticia dn̄m parturiuit. q2 illa peccato
rē: ista edidit innocentē. Ipa igit̄ ꝟgo bn̄di/
cta in pariēdo dulcissimū filiu; suū tātā sen/
sit suauitatē. tātoq; gaudio ac exultatōe fu/
it repleta: vt nr̄is neq̄at ꝯmōib; ꝛ̄ferari. Oēs
eni sui sensus corpales et spūales inenarra/
bilē ꝯsolatiōe; ꝑceperunt. O ineffabile gau/
diū marie: cū vidit se pepisse regē angelor;
saluatorē mōi: creatorē oīm et deū deoꝝ: ac
dn̄m dominātiu; radios; sue diuitat; a toto
corpe emitentē. Cū oculis corporeis cernebat
Messiam a sctis prib; tam anxie desidera/
tū. Cūq; illū in brachijs suis suscipiens dul/
citer ad pectus stringebat. ⁊ suauiter illi lac
suū virgineū ꝓpinabat. Et iō in corona nr̄a
illi dixi. O maria facias me paꝝ gustare cō
solationē ⁊ inmēsu; ardorē q̄ penetrabat cor
tuū quādo filiū tuu; in brachijs tenebas et
ip̄e tuo lacte nutriebat̄ ⁊ te brachiculis suis
strīgebat ⁊ te gaudijs totā implebat. Quis
cogitare sufficiat q̄ntu; gauisa fuerit qn̄ vi/
dit pastores filiū suū reuerent̄ adorantes. q̄
dixerūt ei. Gaude maria q2 hodie tota curia
celestis cantat et iubilat. O inextimabilis
iocūditas. O incōpabile gaudiū. O ingen/
tissima ꝟginis iubilatio. Si eni natiuitas
filij sui gaudiū attulit vniuerso mōo: iux il/
lud Luc. ij. Annūcio vobis gaudiū magnū
qd̄ erit omi ꝓplo. q̄ntū iocunda fuisse putan
da est ei⁹ dilectissime genitrici. Nā de beato
Jacopono de tuderto ordinis nr̄i legit̄ in so
lēnitate natiuitat; dn̄i nr̄i Jesu chr̄i: cum in
choro audisset intonari Glia in excelsis deo
⁊c. ex memoria melliflue natiuitat; chr̄i ex ꝟ
gine. ei p̄ dulcedine scissum est cor ⁊ plen⁹ iu
bilo ⁊ suauitate migrauit ad dn̄m Sanct⁹
q̄uq; Francisc⁹ cū in nocte natiuitat; dn̄i in lo
co grecij post euāgeliū p̄dicaret ꝓplo de par/
turitione ꝟginis: visus est a mult; h̄re in bra
chijs suis dn̄m iesu; in forma puerulie ex cu
ius amplexib; miꝝ in modū ꝯsolabat̄.

¶ Pars tertia hui⁹ ꝯmonis que dicit̄ ado/
rationis siue oblationis.

Tertiū gaudiū ꝟginis glīose fuit in
magoꝝ adoratione. Vn̄ sciendū ꝑ
maiori hui⁹ gaudij declaratōe q̄ d̄r B
Esa. xlv. dn̄o nr̄o iesu chr̄o Vere tu
es de⁹ absconditus. sctūs israel saluator. De⁹
eni p̄r dedit eū manifestū fieri; nō omi ꝓplo
ſ; testib; p̄ordiat; a deo. vt ait Petr⁹ Act. x.
Pertiet ei ad diuīe sapīe ordinē vt ei⁹ dona
⁊ secreta nō eq̄lr̄ ad oēs: ſ; īmediate ad q̄s/
dā ꝑueniāt: ⁊ ꝑ eos ad alios deriuent̄. Vn̄ h̄
etiā debuit circa dn̄i iesu natiuitatē obserua
ri vt non oib; manifestaret̄: sed q̄busdā p̄ q̄s
poss; ad alios ꝑuenire. Quapropt̄ sā. Tho.
in. iij. pte sū. q. xxxvj. ar. j. d̄r. Natiuitas chr̄i Q natiui/tas xp̄i
nō debuit oib; cōit̄ esse manifesta. Primo q̄ nō d̄buit
dē q2 ꝑ h̄ ipedita fuisset hūana redēptio: q̄ ꝑ oib; esse
crucē pacta est. q2 vt d̄r. j. Cor. ij. Si cogno/ māifesta.
uissent nūq; dn̄m glīe crucifixisset. Scdo q2
h̄ diminuiss; meritū fidei ꝑ quā ip̄e venerat
hoīes iustificare: ꝯm illd̄ Rho. iij. Justicia
dei ꝑ fidē iesu chr̄i. Si ei manifest; iudicijs
chr̄o nascente ei⁹ natiuitas oib; appareret: iā
tolleret̄ ratio fidei. que est argumentū nō ap
parentiū: ad Heb. xj. Tertio: q2 ꝑ hoc venis/
set in dubiū veritas humanitat; ip̄ius. vn̄d
Augu. d̄r in ep̄la ad Volusianū. Si nullas
ex ꝑuulo in iuuentutē mutaret etates: nll'os
cibos: nullos caperet somnos. nōne opinionē
ꝯfirmaret erroris? nec hoīe; veꝝ vllo modo
suscepisse crederet̄: ⁊ dum oīa mirabil'r face
ret auferret qd̄ misericordit̄ fecit. Vn̄ de grā
dei saluator; erudiēdi erant omes hoīes ad
salutem. nō in ꝑncipio natiuitat; ei⁹: sed po/
stea tpe ꝓcedente: postq̄ operatus est salutē
in medio terre. Unde post passionē; ⁊ resur/
rectione; suam dixit discipulis Matth. vl.
Euntes docete oēs gentes. Hec ille. ¶ No/ Natiui/
tandu; ꝟo est q̄ natiuitas christi q̄ttuor ge/ tas chr̄i
nerib; hoīm fuit manifestata. Primo ip̄i be fuit q̄ttu
nedicte ꝟgini ⁊ Joseph sponso eius: qui in/ or generi
struendi erāt de natiuitate dei anteq̄ nasce/ bus hoī;
ret̄: q2 ad eos ꝑtinebat reuerentiā h̄re prolis manife/
ꝯcepte in vtero ⁊ obsequi nasciture. Sed q2 stata
eoꝝ testimoniū ꝓpter hoc q̄ domesticū fuis/
set habitū suspectū circa magnificationem
christi: Nā testimoniu; domestici reprobat̄
⁊ nō valet. l. iure ciuili. C. de testib;. q2 fami/
liaritas ꝓpinq̄tatis ⁊ ꝯsanguinitat; affectio
veritatē impedire solet. c. accusatores. iij. q. v
iō oportuit vt alijs manifestaret̄ extraneis.
quoꝝ testimoniū suspectum esse non posset.
Propterea Joseph certificat⁹ est ab angelo
Mat. j. dum ei dixit. Joseph fili Dauid no
li timere accipere mariā ꝯiugem tuā: qd̄ eni
in ea natum est de spūscto est. Scdo mani/
festata fuit pastorib; ab angelo Lu. ij. Ter/
tio istis magis q̄ ꝑuenerūt ad chr̄m. xiij. die
natiuitat; ei⁹. q̄ dic festū Epiphanie. i. mani

festationis siue apparitōis celebrat̄. q2 noua stella ipis trib9 magis apparuit: vt infra vi/debit̄. Si em̄ reuoluto anno aut etiā duob9 annis post chr̄i natiuitatē puenissent ad chri stū: non iuenissent eū in Bethleem: cū scri/ptum sit Luce. ij. q9 postq̄ pfecerūt oīa s̄m legē dn̄i. sc3 pue2 iesum offerētes in templū reuersi sunt in galileā in suā ciuitatē Naza reth. Quarto aūt manifesta est iustis in tē/plo. sc3 Symeoni 2 Anne pphetis. qui d̄ ipo pphetauerūt: vt habet̄ Lu. ij. Et isti oēs po/terant dicere cum magis: Uidim9 stellā ei9 Matth. ij. De his v̄o magis tria ad pre/sens videbim9. Primū dicet̄ nominationis Scdm apparitōis: Tertiū v̄o oblationis. Quo ad primū dico q9 isti reges appellati sī magi. i. malefici. Unde Exod. vij. Malefici pharaonis dicunt̄ magi. 2 sil'r omēs incāta/tores 2 diuini dicunt̄ magi. xxvj. q. v. ca. nec mirū. 2. l. nemo. C. d̄ malefi. Dicit aūt Chry. sup Mat. istos fuisse maleficos sed postea 2uersos. quib9 voluit dn̄s suam natiuitatē reuelare: 2 eos ad se adducere. vt p hoc pec/catorib9 spem venie pberet. 2 sic post 2uersio nem retinuerūt denominationē. sicut etiam Simon leprosus post curationē. Et qui sel' fuit fugitiu9: semp dicit̄ fugitiu9. l. qui sit fu gitiu9. ff. de edili. edic. Uel dicūtur magi. i. illusores: q2 illuserunt Herodem: p aliā viā reuertentes ad regionē suam. Mat. ij. Uel s̄m Rabanū sup Matth. magi sunt q̄ sin/gulis rebus philosophant̄. Magus em̄ he braice dicit̄ scriba. grece ph's. latine v̄o sa/piens Unde dicūtur magi. i. sapiētia magni vt etiā dicit Archi. in. legimus. §. sed ecōtra xxxvij. dist. 2 in c. nec mirū. xxvj. q. v. in v̄bo Magi. De his magis sic dicit Remigius. Sciendum est q9 varia est de magis opinio Quidā em̄ dicunt eos fuisse chaldeos. Chal dei em̄ stellam p deo colebāt. 2 ideo dixerūt q9 nuncupanti9 eo2 de9 ostendit verū deu3 natum. Alij v̄o dicunt q9 fuerunt perse. non nulli etiā dicunt eos de vltimis terre finib9 fuisse. alij aūt asserunt eos fuisse nepotes. i. descendētes a Balaā. 2 magis est credendū Balaā em̄ int̄ cetera q̄ pphetauit dixit Nū. xxiiij. Orie(t) stella ex Jacob: 2 2surget hō de isrl'. eius igit̄ descendētes hn̄tes hanc pphe/tiā: mox vt viderūt stellā nouā intellexerunt natū regem 2 venerūt. Hec Remigi9. Dicit etiā Chry. sup Mat. q9 descendētes de ge/nere Balaam elegerunt de seipis. xij. 2 sic9 eo2 moriebat̄: fili9 eius aut aliqs ex ppinq/orib9 in ei9 locū sustinebat̄. q̄ singulis annis certo tp̄e sup montē victorialē ascendebūt. 2 ibi trib9 dieb9 orabāt deū vt eis stellā illā de q̄ balaā p̄dixerat ostēderet. Quadā v̄o vi(ce) dum sic ibidē manerent tres reges: stella q̄/dam ad eos sup montē venit q̄ hēbat formā pulcerrimi pueri sup cui9 caput crux splen/debat. q̄ magos allocuta est di. Ite velocit̄ i terrā iuda: 2 regē quē q̄rit̄s iuenietis. De hac aūt stellā diuerse fuerūt opiniōes. Qui dā em̄ dixerūt (vt ait Remigi9) q9 spūssctūs q̄ postea datus est apl'is in forma ignis: rite his magis apparuit in specie stelle Chry. v̄o sup Matt. videt̄ tenere q9 fuerit angel9 q̄ in tali specie apparuit. Doctores aūt cōiter te/nent q9 fuerit stella realit̄ de nouo creata: vt ponit Nico. de lyra sup Mat. vn̄ glo. sup il/lo v̄bo Uidim9 stellā ei9: ait. s. ppriā q2 hanc creauit ad ostensionē sui. Quo ad scdm aūt videndū d̄ magis. s. q̄re p stellā fcā fuerit magis d̄mōstratio chr̄i nati? Rn̄det b. Tho. in. iij. pte sū. q. xxxvj. ar. v. di. Sic̄ manifesta tio syllogistica fit p ea q̄ sūt magis nota ei cui est aliq̄d māifestandū: ita manifestatio q̄ fit p signa d3 fieri p ea q̄ sūt familiaria illis q̄b9 fit. Manifestū est aūt q9 viris iustis est fami liare 2 2suetū interiori spūssctī edoceri istin/ctu absq̄ signo2 sensibiliū demōstratiōe. s. p spm̄ pphetie. Alij v̄o corpalib9 reb9 deditī p sensibilia ad itelligibilia deducunt̄. Judei tn̄ 2sueti erāt diuia rn̄sa p angelos accipe: p q̄s etiā legē accepant: s̄m illd̄ Act. vij. Acce/pistis legē in dispositionē angelo2. Gētiles v̄o 2 maxie astrologi 2sueti sunt stella2 cur sus respicere. 2 ido iustis. i. Symeoni 2 An/ne manifestata est chr̄i natiuitas p interiorē instinctū spūssctī: iuxt̄ illud Luce. ij. Rn̄sum accepit Symeon a spūsctō 2c. Pastorib9 āt 2 magis tāq̄ reb9 corpalib9 deditis: manifesta ta est chr̄i natiuitas p apparitōes visibiles 2 quia hec natiuitas non erat pure terrena: s3 q̄dammō celestis. iō p signa celestia vtriq̄ manifestat̄. vt em̄ Augu. d̄t in ser. de ephia. Celos angeli habitāt 2 sidera ornāt: vtriq̄ g̃ celi enarrant gl'iam dei. Rōnabilit̄ aūt pa/storib9 tanq̄ iudeis apd̄ q̄s frequēt̄ facte sī apparitiōes angelo2: reuelata est natiuitas chr̄i p angelos. magis aūt assuetis in 2sidera tōne celestiū corpo2 manifestata est p signū stelle. q2 vt d̄t Chry. p 2sueta eos dn̄s voca re voluit eis 2descen(d)ēs. Greg. aūt d̄t in ho me. sup Mat. Judeis tāq̄ rōne vtentib9 rō nale aīal. i. angel9 p̄dicare debuit. gentiles v̄o q̄ vti rōne nesciebāt: ad cognoscēdū deū nō p vocē s3 p signa pducunt̄. Et sic̄ dn̄m iā loq̄ntē annūciauert̄ gētib9 p̄dicatores loq̄n/tes. ita cū nondū loq̄ntē elementa muta pre dicarent. Aug. aūt d̄cit in ser. ephie. Abrae innumerabil' erat pmissa successio: nō carnis semine: sed fidei fecunditate generanda. 2 iō stellarum multitudini est compata. s. Gen. xv. vt celestis pgenies speraret̄. Et ideo gēti/les in siderib9 designati ortu noui sideris ex

Tres re/ges dicti sūt magi

De Opinio/nes q̄ stel la magos/ rum

Quare chr̄is nati/uitas p stellā demon/strauit

citanť vt ꝑueniant ad chr̄m ꝑ quez efficiunť
Qualr̄ fu
trit stella
a magis
visa
semē Abrae. ¶ Hec aūt stella nō fuit vna d̄
stellis celestib⁹ ab initio creatꝫ. vn̄ Aug. i li.
ↄ̄ Faustū dt̄. Nō ex illis erat stella q̄ ab ini-
tio itinerꝝ suorꝝ ordinē sub creatiōis lege cu-
stodiūt. sed nouo ꝟginis partu nouū sid⁹ ap
paruit. Btūs ꝟo Tho. in. iij. pte sū. q. xxxvj.
ar. vij. inq̄t. Sicut Chrys. dt̄ sup Mat. q̄ il
la stella q̄ magꝫ apparuit nō fuerit vna cele-
stiū stellarꝝ: multiplr̄ manifestū est. Prio q̄
dē. q2 nulla stellarꝝ hac via incedit. Hec em̄
stella ferebať a septētrione i meridiez. ita em̄
iacet Judea ad ꝑsidē vn̄ magi venerūt. Se
cūdo apparet h̄ ex tpe. Nō solū em̄ appebat i
nocte sed etiā in meridie: ꝛ suū fulgorē osten
debat: q̄d nō est ꝟtutꝫ stelle: s3 nec lune. Ter
tio q2 qn̄q3 appebat ꝛ qn̄q3 occl'tabať. Cū ei
magi intrauerūt hierl'm: occultauit seipsaz.
deinde vbi Herodē reliq̄rūt on̄dit seipsam
Quarto: q2 nō hēbat ↄtinuū motū sicut alie
stelle: sed cū oprebat ire magos: ibat. qn̄ aūt
eos oportebat stare: stabat. sic̄ ꝛ de columna
nubis q̄ erat i deserto d2 Exo. xiij. Quito: q2
nō sursum manēs partū ꝟgis demōstrabat
sed deorsū descēdēs h̄ faciebat. vn̄ Matt. ij.
d2 q̄ stella quā viderāt magi in oriēte an̄ce-
debat eos vsq3 dū veniēs staret sup̄ vbi erat
puer. Ex q̄ patet q̄ ꝟbū magorꝝ dicētiū: Ui-
dim⁹ stellā ei⁹ in oriēte. nō est sic itelligendū
q̄si ipsis in oriēte positꝫ stella apparuerit eis
in terra Juda: sed q2 viderūt eā in oriēte exi-
stētē: ꝛ pcessit eos vsq3 i Judeā. Nō potuis-
set aūt distincte domū demōstrare nisi fuis-
set terre vicina. Erat ḡ nō in firmamēto celi
collocata: s3 i aere vicino terre. vt ait Fulgē-
tius. ꝛ f̄m volūtatē dei mouebať: vt Leo pa
pa dt̄ i ser. ephie. Trib⁹ magis i regiōe oriē-
tis stella noue claritatꝫ apparuit: q̄ illustrior
ceterꝫ: pulcriorq3 sideribus in se ituentiū ocu-
los aniosq3 ↄuerteret vt ↄfestim aduerteret
Differen
tia illius
stelle ab
aliįs.
nō esse ociosum q̄d tā insolitū videbať. Hec
ille. ¶ Ex q̄b⁹ oībus patet quō hec stella ab
aliįs differebat origine. q̄a nō fuit creata cū
aliįs a ꝑncipio mūdi: sed solū in natitate chr̄i.
Itē officio: q2 alie stelle facte sūt vt sint i sig̃
ꝛ tpa: Gen̄. j. hec aūt v…ucerret magos. Itē
duratiōe: q̄a alie stelle sc̄ ꝑpetue. hec aūt (vt
ait Nico. de Ly.) finito suo misterio redijt i
p̄iacentē materiā. Itē in situ ꝛ locatiōe: vt s̄.
dictū est. Itē in radiatiōe. q2 ceterꝫ stell' erat
lucidior: ita q̄ splēdor solis eā obscurare nō
poterat: ꝛ etiā in meridie splēdidissime appe
bat. Itē in motu: q2 nō mouebať motu cir-
culari: sed ꝑgressiuo. Itē i sui demōstratiōe
ꝛ celatiōe ad tp̄s. Dicit q3 btūs Tho. vbi s̄.
ar. v. Stella q̄ christi natiuitatē manifesta-
uit: oēm occasionē erroris subtraxit. Ut em̄
Aug. dt̄ ↄ̄ Faustū. Nulli astrologi ita cōsti
tuerūt nascentiū hoīm fata sub stellis: vt ali
quā stellarꝝ hoīe aliq̄ nato circūit⁹ sui ordinē
reliq̄sse: ꝛ ad eū q̄ nat⁹ ē ꝑrexisse asseuerēt. sic̄
accidit circa stellā q̄ demōstrauit natiuitatē
chr̄i. Et ido ꝑ hoc nō ↄfirmať error eorꝝ qui
sortē nascentiū hoīm astrorꝝ ordini colligari
arbitranť. non aūt credunt astrorꝝ ordinē ad
homis natiuitatē posse mutari. Similr̄ etiā
vt dt̄ Chrys. non est hoc astronomie opus a
stellis scire eos q̄ nascunť: s3 ab hora natiui-
tatis futura p̄dicere. Magi aūt tp̄s natiui
tatis nō cognouerūt: vt hinc sumētes initiū
a stellarꝝ motu futura cog̃scerēt: sed potius
ecōuerso. Et sic Aug. dicit in ser. Ephie: ma-
gi ab angelis aliq̄ monitiōe reuelatiōes au-
dierūt q̄ stella chr̄m natū significaret. et ꝓ-
babile videť q̄ a bonis: qn̄ in chr̄o adorādo
salus eorꝝ iam q̄rebať. hec ille. Et idē Aug⁹.
in li. q̄stionū veterꝫ ꝛ noui testamēti: ait. Re
gē intellexerūt natuz cū stella indice tꝑalis rex
soleat designari. Hi em̄ magi nō maliuolen
tia astrorꝝ cursum: sed rerꝝ curiositate specu
labanť. Leo aūt papa in sermone ephie dicit
Preter illā stelle speciē q̄ corporeū incitauit
obtutū: fulgentior ꝟtutis radius eorꝝ corda
ꝑdocuit. Btūs ꝟo Tho. vbi s̄. ar. viij. inquit
Magi sunt p̄mitie gentiū in chr̄o credentiū
In q̄bus apparuit sicut in quodaz p̄sagio fi-
des ꝛ deuotio gentiū venientiū a remotꝫ ad
chr̄m. Et ideo sic̄ deuotio ꝛ fides gentiuz est
absq3 errore ꝑ inspiratiōem sp̄ūsscti: ita etiā
credendū est magos a sp̄ū sctō inspiratos sa-
piēter christo reuerētiam exhibuisse. hec ille.
¶ Quo ad tertiū ꝟo. s. de oblatiōe magorꝝ p̄ De obla-
dictorꝝ inq̄t Chrys. sup Mat. Si magi regē tione ma
terrenū q̄rētes venissent: fuissent ↄfusi. quia gorum.
tāti itinerꝫ laborē sine cā suscepissent. vn̄ nec
adorassent: nec mūera obtulissent. Nūc autē
q2 celestē regē q̄rebāt: ꝛsi nihil regalis excel-
lentie in eo viderūt: tn̄ soli⁹ stelle testimonio
ↄtēti adorauerūt. Uiderūt em̄ hoīem ꝛ ado
rauerūt deū: ꝛ obtulerunt munera dignitati
chr̄i ↄgruentia. Aurꝝ q̄dem q̄si regi magno
Thus q̄d in dei sacrificio poniť imolant vt
deo. Myrrha q̄ mortuorꝝ corpa ↄdiūť p̄beť
tanq̄3 ꝓ salute oīm morituro. Greg. q3 in ho
mel'. ephie idem ↄfirmās ait. Magi ꝟo au-
rū: thus ꝛ myrrhā deferunt. Aurꝝ q̄ppe regi
congruit. thus ꝟo in dei sacrificio ponebať.
myrrha aūt mortuorꝝ corpora condiunť. Eū
ḡ magi quē adorāt etiā mysticꝫ muneribus p̄-
dicant: auro regē: thure deū: myrrha morta-
lem. Alij aūt q̄dam doctores dicunt q̄ obtu-
lerūt aurꝝ in paupitatꝫ subsidiū: thus in sta-
bularꝫ fetoris remediū: myrrhā ꝟo i teneri-
tudinis puerilis obsequiū: ad vngēda mem
b…a illi⁹ debilia ꝛ tenera ac delicatissima: qui
nostras penalitates ꝛ infirmitates assūpsit

Nos aūt btōs magos admirabiles nob red dit labor itineratiōis. qa lōgitudo viaꝝ ñ re traxit eos qn pgerēt ad dñm nrm iesū chri stū. nō etiā difficultas tpm: qa in hyeme. nō multitudo expēsaꝝ qs oportebat facere. nō teneritudo cōplexionū: q2 erant delicate pso ne. nō piculū psonaꝝ: q2 eis poterāt fieri mul te īsidie. nō timor vsurpationū. s. ne sua reg ab alijs interim vsurparent. Venerabiles etiā eos reddit audacia ꝯfessiōis: qa coram Herode (q regnū iudaicū sibi vsurpauerat) cōfessi sūt chrm natū eē regē iudeoꝝ. ¶ Sed h qri pt: quō in. xiij. dieb9 potuerūt magi ve nire de vltis terre finib9: vl' saltē de terra lon ginq vsq3 i hierl'm q ē i medio tre habitabil': cū a patria eoꝝ vsq3 i hierl'm esset via vni9 anni fm Chry. Et rñdet Remigi9 q puer ad quē ꝑpabāt: eos ī tābreui spacio pducere potuit Vel dicēdū fm Hiero. q sup dromedarios venerūt: q sunt velocissimi: et tantū currūt vna die qntū eq in mult. Et tūc ipletū est il lud Esa. lx. Inundatio camelorꝝ opiet te dro medarij madian z epha. Si et qrat: qre po ti9 in hierl'm preterūt qz ad aliā ciuitatē ad qrēdū chrm: Rñdet Remigi9 q hierl'm ma gna erat ciuitas z regal'. et iō credebāt q tal' puer ñ nisi i regia ciuitate nasci deberet. Vl' ibi preterūt vt locū natiuitatis chri certi9 disce re possent. q2 ibi sapiētes scribe z legis docto res residebāt: vt ipleret qd dictū est p pphaz Esa. ij. De siō exibit lex z vbū dñi de hierl'm Itē vt studio magoꝝ dānaret pigricia iu deoꝝ: vt. s. essent iexcusabiles. qa potuissent dicere. Nos qdē locū natiuitatis scim9: sed tps ignoram9. Et iō magi ostēderūt eis tps: z di dicerūt ab ipis locū. O qnta igit fuit desidia iudeoꝝ q cū p scripturas iuenirēt chri aduētū esse ꝓpinquū: viderētq3 reges a finib9 tre ve nisse ad eū qrendū z adorandū: iux ꝓphetiā Dauid ps. lxxj. Reges tharsis z isule mune ra offerent: reges arabū z saba dona addu cent. Et adorabūt eū oēs reges zc. nō curaue rūt ad locū natiuitatis chri eis vicinū: z ab ipis demōstratū magis vna cū illis ꝑperare.. Sz h deo pmittēte factū est ꝓpter eoꝝ maliciam Vt em dr in cōi puerbio Achio dlo vol ma le li tolle el seno. Vt etiam dt Greg. vbi s. iō stella disparuit ꝓpe hierl'm vt magi necesse ha berent pcūctari pncipes iudeoꝝ de ortu mes sie: z sic duplici testimonio firmarent i fide. sc3 stelle z sacre scripture. Ipi em scribe z pha risei allegauerūt ꝓphetiā Michee. v. vbi dr q messias nasci debebat i Bethleē. ¶ Sed h inqrendū est: q cā magos impulerit ad su mēdā tālōgā z difficilē viā: Et rñdet Aug9. in sermone pdicto: sic dicēs. Cū al's m'ti na ti essent reges iudeoꝝ: nunq quēq3 illoꝝ ad adorandū qsierūt. q2 nec quēq3 illoꝝ de celo

Magi cōmēdāt

Quare magi venerūt in hierl'm

Quare magi tā lōgā viā assūpsert

loquētē didicerūt. Nō itaq3 regi iudeoꝝ q tales illic esse solebāt hūc tāmagnū honorē lō ginq alienigene ab eodē regno extranei a se deberi arbitrabant: sed talē esse natū didice rāt in q adorādo se salutē q fm deū est ꝯsecu turos minime dubitarēt. Neq3 em etas: cui saltē adulatio hūana seruiret: nō in mēbris purpura: nō in capite diadema fulgēs: non pōpa famulantiū: nō terror exercit9: nō glo riosa fama pliorꝝ/ hos ad eū viros ex remo tis terris cum tanto voto supplicatiōis attra xit. iacebat in ꝑsepio puer ort9 recens: exigu corpe: cōtēptibilis paupertate. sed magnū ali qd latebat in paruulo qd illi homīes pmitie gentiū nō terrena ptāte: sz celo narrāte didi cerūt. Nec ille. Loquerāt ei p appiriōes isti9 stelle q nat9 erat ille q ait Apoc. vlt. Ego sum gen9 z radix Dauid stella splēdida z matuti na. Quare āt ab oriēte venerint: assigt Chry sost. sup Mat. rōnē dicēs. Ab oriēte venerūt magi. q2 vnd dies nascit: inde initiū fidei p cessit. q2 fides lumen est aiaꝝ. vl' q2 oēs q ad chrm veniūt/ ab ipo z p ipm veniūt. ¶ Cur aūt Herodes rex turbat9 sit: tres inter alias causę pnt assigri. Prio. s. vt celsitudo maie statis chri mōstraret. Vn Gre. vbi s. ait. Ce li rege nato/ rex terre turbat9 ē. q2 nimirꝝ ter rena altitudo cōfundit: cū celsitudo celestis aperit. Scdo vt ei9 iudiciaria ptās cognscere tur vel figuraret. vñ Aug9. vbi s. dt. Quid erit tribunal iudicātis qn supbos reges cu na terrebat infantis: Tertio vt delectio regni diaboli ostenderet. Vn Leo papa vbi s. in qt. Non tantū Herodes in semetipo turbat qntū diabolus in herode. Herodes em ho minē chrm extimabat: sed diabolus deum: et vterq3 regni sui successorē timebat: diabo lus celestē sed Herodes terrenū. Supflue tn timebat herodes. qa chrs non venerat re gnum terrenū i terra hre. Vn Leo papa vbi s. ait ipsi herodi. Non capit christum regio tua. nec mōi dñs potestatis tue sceptris est cōtentus angustis. Dis etiā hierosolyma tur bata est de natiuitate chri: cū tn sūme gaude re deberet. qa vt inqt Chry. de aduentu iu sti nō poterāt gaudere iniq. Vl' turbatam se ostendit (l3 non esset) vt se suspectā nō redde ret tyranno: si se letam ostendisset de natiui tate regis iudeoꝝ. Et forte hac de causa ne mo iuit cū magis ad videndū eum. Cū aūt magi discessissent ab Herode malignus z frau dulēto q querebat occidere christū: simulās tamē cū magis se velle adorare eum. Ecce q (vt dr Mat. ij.) iterꝝ eis apparuit stella q pri mo disparuerat. Et in eodē c. dr. Videntes aūt stellā magi: gauisi sunt gaudio magno valde. In tota autem sacra scriptura nullibi repeniuntur tot verba leticie simul posita q

Quare herodes turbat9 ē

qđ̄ ṽba sunt vnita ad denotandū ineffabile coꝝ gaudiū. Per tria aūt ṽba leticie. s. gauisi sunt gaudio magno: ſcaꝛ leticia oīm triuz potētiaꝝ aīe: q̄ tote erāt intēte ad q̄rēdū ⁊ inueniēdū ṽginis filiū: q̄ letate sunt vehement. Dū aūt addiꝛ: valde. denotaꝛ gaudium oīs sensus corpis repleti leticia ex inuētiōe chr̄i. Uidētes em̄ stellā certificati sūt q ip̄m idubitanter in ꝑ̄rio iueni rēt: cū bethleē vbi nat⁹ erat ꝓpe ad q̄nq3 miliaria eē cogouissent. vnd sequiꝛ i p̄dicto euāgelio q ipsa stella p̄cedēs eos duxit ad locū vbi erat puer: et ibi firma stetit/indicans eis q ibi in illo tugurio erat saluatoꝛ m̄ōi cū ṽgine bn̄dicta m̄re sua. Un̄ sequiꝛ. Et intrantes domū/inuenerūt puerū cū Maria m̄re ei⁹. O iocunda inuētio. Desideria em̄ cū cōpleta fuerint delectant aīaz: Prouerb. xiij. Et ꝓcidentes adorauerunt eū. Ubi Bern̄. exclamat dī. Quid facitꝭ o magi q̄d facitꝭ? Lactantē pueꝝ adoratꝭ in tugurio vili: in vilib⁹ pānis. ergo ne de⁹ iste? Et vbi ē regꝭ aula: vbi curie regalis freq̄ntia? Nūq̄d aula ē stabulū: thronus p̄sepiū: freq̄ntia Joseph ⁊ Maria? Jsti insipiētes sunt vt fierēt sapientes. Hec ille. Sequiꝛ aūt. Et apꝭ thesaurꝭ suis obtulerūt ei munera: auꝝ: thus et myrrham. Jn quo actu mystice designauerunt conditiones quas debet habere bona oblatio vel elemosyna. Dum em̄ dicitur: aptis. ostendiꝛ largitas eius. thesauris: bonitas. suis: ꝓprietas. vt non solum elemosyna fiat largiꝛ ⁊ abūdanter in magna copia ⁊ de bonis reb⁹ nō corruptꝭ: sed etiā de ꝓꝑ̄ijs ⁊ ñ alienis reb⁹. Dū aūt addiꝛ/obtulerūt: denotaꝛ celeritas ⁊ hilaritas: vt fiat libēter ⁊ alacri aīo ⁊ vultu: ⁊ cito p̄ueniēdo petitionem paupꝝtatꝭ ⁊ ñ expectādo vt p̄cib⁹ extorqueaꝛ. Dū ṽo dr̄: ei. ſcaꝛ discretio elemosyne ⁊ sinceritas: vt. s. fiat discrete paupi ⁊ nō diuiti siue nō indigēti: nec ex vana glīa vl̄ alio malo fine: sed sincere ex charitate ⁊ amore dei vt ei sit datū qd̄ ei⁹ cā daꝛ paupi. Dū autē addiꝛ: mūera: ōn̄diꝛ liberalitas elyne. vt qd̄ ex debito ⁊ ꝓ sua mercede debet q̄s h̄re: ei nō deꝛ tanq̄3 elyna. ⁊ ne deꝛ aliqd alicui sub p̄textu pietatis: vt postea ampli⁹ habeaꝛ ab eo. Dū aūt dr̄ auꝝ: thus ⁊ myrrhā. q̄ tria q̄libet coꝝ obtulit: vt dicūt doc. vn̄ falsa ē illa sn̄ia: Caspar fert myrrhā: thus melchioꝛ: balthasar auꝝ. Ex hac diuersoꝝ mūeꝝ oblatiōe denotaꝛ varietas elemosyne. Nō em̄ sufficit pauperi dedisse panē si vino vel vestimēto īdigeat: et q̄s ei subuenire pōt. Quid autē mystice designarēt hec tria mūera circa p̄sonā christi sup̄i⁹ dixim⁹. De q̄ etiā eccl̄ia in officio ephie canit. Tria sunt munera p̄ciosa q̄ obtulerūt magi dn̄o in die ista: ⁊ hn̄t in se diuia mysteria. in auro vt ostendaꝛ regis potētia. in thure sacerdotē magnū ꝯsidera. et in myrrha dominicā sepulturā. ¶ Notandū ṽo est q q̄a oꝛdo rōnis exigit vt ſm gradū dignitatis et excellētie ⁊ valoꝛis alicui cult⁹ exhibeaꝛ honoꝛis ⁊ reuerētie. c. statuim⁹. de maio. ⁊ obe. Un̄ cū magn⁹ cultus honoꝛis ꝓp̄edaꝛ i muneꝝ oblatiōe: magnis ⁊ dignis p̄sonis nō vilia sed magna ⁊ nobilia sūt donaria faciēda ⁊ offerēda. Nā vt dr̄ i c. etsi q̄stiōes. de simo. Jn accipiēdis vl̄ dādis mūerib⁹/p̄sone dantis ⁊ accipientꝭ est q̄litas attēdenda. ideo cū ipsi offerētes essent sapientissimi ⁊ coḡscerēt nobilitatē reꝝ: ⁊ eēnt diuites: q⁊ reges ⁊ dn̄i. et offerre vellēt ei q̄ ē potēs in celo ⁊ in terra. q̄ dixit Matt. xxviij. Data ē mihi oīs ptās i celo ⁊ ī terra. Cōgrue elegerūt facere ei oblationē de trib⁹: q̄ꝝ q̄dlibet in genere suo ē optimū. Auꝝ em̄ est potioꝛis valoꝛis inter metalla. thus potioꝛis odoꝛis inter aromata. myrrha potioꝛis vigoꝛis inꝛ vnguenta. Recte ḡ dn̄o iesu obtulerunt auꝝ. q⁊ ip̄e est rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū Apoc. xix. Auꝝ nāq3 offerꝛ regib⁹ ꝓ tributo. c. si tributū. xj. q. j. et ꝑ glo. in c. generali. in ṽ. regalia. de elec. li. vj. Q⁊ ṽo in thure sapia designaꝛ: vt ait Salomon Sap. vij. dicēs de sapia: q infinit⁹ est thesaur⁹ hoīb⁹. Jdeo ꝯgrue illud obtulerūt ei in quo sunt oēs thesauri sapie dei absconditi. Col. ij. Et sic in auro ⁊ thure eū ꝓfessi sūt esse veꝝ regē de regio genere dauidico: q̄ ꝓmissus erat in lege sup israel regnatur⁹. atq3 summū sacerdotē de stirpe Aarō: q̄ debebat sacrificare suū p̄ciosissimū corp⁹ sup aram crucis. et deū ac dn̄m suū. Per myrrhā ṽo eū designauerūt debere ꝓ hūani generis redemptiōe moꝛi: ⁊ in sepl̄cro myrrha ei⁹ corpus cōdiri. sicut postea factū fuisse patꝫ Jo. xix. Jn his q̄3 munerib⁹ designauerunt tria munera q̄ oēs fideles chr̄iani debent offerre dn̄o iesu. nam apto thesauro suo: debent de scrinio coꝛdis sui offerre ei coꝛdialē dilectōez ⁊ charitatē q̄ p auꝝ figuraꝛ. q⁊ sic auꝝ ē valoꝛe maximū ⁊ ṽtute optimuz. nā coꝛ debile restaurat ⁊ ꝯfoꝛtat. et ꝓpter h̄ ponit i electuarijs infirmoꝝ. Jtē in tenoꝛe solidū multūq3 durās. sic charitas inꝛ oēs ṽtutes p̄ncipatū tenet. et q̄ de ea pl⁹ habet: plus valet. ⁊ q̄ nihil charitatis habet/nihil valet. vt patet. j. Coꝛ. xiij. vbi apl̄s ait. Si linguis hoīm loq̄r ⁊ angeloꝝ: charitatē aūt non habeā: nihil sum. Jtē charitas supueniens restaurat oīa merita dep̄dita: et cōfoꝛtat coꝛda debilia ad operandū instanter opera virtuosa. Et ideo charitatem non habenti dicit dn̄s Apoc. iij. Dicis quia diues sum ⁊ locuples ⁊ nullius egeo. et nescis quia tu miser es ⁊ miserabilis: pauper: cecus ⁊ nudus. sed suadeo tibi emere a me aurum ignitum vt locuples fias

Cōditiones bone oblatōis vl̄ elyne.

Magi congrue illa tria obtulerūt

⁊ offeras deo tuo. Charitas etiaꝫ est solida.
qꝛ tenet hoiem solidũ ⁊ firmũ in bono. Vñ
de ea inq̃t apl's vbi s. Charitas nũq̃ꝫ excidit
Trãssũptiue in c. charitas nunq̃ꝫ. de pe. dist.
ij. Et id ð hñte charitatẽ dici põt illð Ecci. l.
Quasi vas auri solidũ. Itẽ q̃libet fidelis de
bet dño iesu offerre thus deuote laudatiõis
et orõnis. q̃a ip̃e ait p̃s. xlix. Sacrificiũ lau-
dis honorificabit me ⁊c. Et idõ vnusq̃sqꝫ de
bet dicere cũ eodẽ ꝓpha ibidez: Dirigat̃ dñe
orõ mea sicut incẽsum in ꝯspectu tuo. Eleua
tio manuũ meaꝝ sacrificiũ vesp̃tinũ. Et tũc
de q̃liber tali dici potuerit illð Ecci. l. Qua-
si thus ardẽs in igne positũ. Iteꝫ debemꝰ illi
offerre myrrhã carnalis afflictiõis ⁊ mortifi
cationis: pñieqꝫ ⁊ macerationis. Sicut em̃
myrrha lꝫ sit amara: habet tñ odorẽ bonum
et vigorẽ ꝯseruatiuũ a putrefactõe: sic pñia
lꝫ videat̃ esse amara q̃ ad sensualitatẽ: tñ est
odorifera deo: ⁊ nos p̃seruat a putrefactione
vicioꝝ. et ẽ valde vtilis ⁊ fructifera. iux̃ illð
Iac. j. Oĩs disciplina in p̃ñti q̃deꝫ nõ videt̃
esse gaudij sed meroris. postea ꝟo fructũ pa
catissimũ affert exercitat̃ p eã. Et tũc dicere
poterit q̃libet nostꝝ illud Ecci. xxiiij. Quasi
myrrha electa dedi suauitatẽ odoris. ⁊ illud
Cañ. v. Manꝰ mee distillauerũt myrrhã: et
digiti mei pleni sunt myrrha ꝓbatissima. Et
Quantũ p̃dicta q̃si oĩa ꝯfirmat Greg. i homel'. ephie.
gaudiuꝫ ¶ Sed iã ad ꝯtẽplandũ ꝟginis gaudiũ ve-
Maria niamus. Si em̃ tantũ gauisi sunt magi de
habuit ð vna Iesu chr̃i visione: q̃ntum gaudere debe
regũ ob- bat eius mater de q̃tidiana eiꝰ amplexatiõe:
latione osculatiõe: lactatõe ⁊ dulcissima ꝯuersatõe?
Cogita aliq̃ntulũ o paupercula mulier: ꝙ si
esses in puerꝑio decubans cũ filio ⁊ in ma-
xima paupꝑtate: q̃ntũ gaudiũ hr̃es si aliq̃s p̃-
potens dñs corã eo genu flecteret: et ei p̃cio-
sa munera offerret. Quantũ g̃ gaudere debe
bat ꝟgo bñdicta: q̃ paupꝑcula existens, vidit
istos tres reges sapiẽtissimos ac potẽtes: q̃
cũ tãta comitiua de tãlõginq̃s ꝑtibꝰ ad visi-
tandũ filiũ suũ venerant: stella eos ducẽte:
eidẽ filio suo adorato tanq̃ꝫ eoꝝ vero deo tã
preciosa munera abũdãter offerre: ⁊ suis oĩ-
bus necessitatibus copiosissime satisfacere.
Possumꝰ aũt deuote meditari ꝙ existẽs be
nedicta ꝟgo sola in diuersorio cũ puero suo
atqꝫ Ioseph: ac cũ boue ⁊ asino: sentiens tot
gentes: eq̃[illegible]pedites: camelos: milites: baro
nesqꝫ cũ turba magna vẽire: cepit timere ne
isti venirent ad ꝑdendũ filiũ suũ. vñ subito
accipiens eũ posuit in p̃sepio ⁊ feno cooꝑuit
O iesu dulcis. O impator mũdi. O infinita
maiestas. O summa potẽtia ⁊ bonitas: quõ
stas? vbi cubas? vbi q̃escis? Cõsidera mo[illegible]di-
cũ o sensualis ⁊ carnalis q̃ gaudes mũdo et
delitijs. Vñ Berñ. inq̃t. Quid vltra gl'iaris
o diues in volutabro lecti picti ⁊c. Abscon-
so igit̃ dulci Iesu inter bouẽ ⁊ asinũ. ecce ap
propinq̃nt scutiferi ⁊ famuli aliiq̃ꝫ gentes.
Stella aũt stabat sup̃ locũ vbi erat dñs Ie
sus: nec vltra ꝓgrediebat̃. Arbitrantes g̃ ꝙ
ibi esset: intrãtes ip̃i reges ⁊ neminẽ vidẽtes
nisi Mariã paupꝑculã puellã ⁊ Ioseph. egre
diunt̃: ⁊ aspicientes stellã, vident eam firmã
stare supra p̃sepiũ. Et iteꝝ ingrediunt̃: et nõ
videntes eũ: iteꝝ egrediunt̃. ⁊ vidẽtes stellã
stare imobilẽ. tertio ingrediunt̃, q̃rẽtes vbi
erat puer q̃ natꝰ erat rex iudeoꝝ. Quibꝰ cum
timore dixit benigna ꝟgo. O reges. o princi-
pes: rogo amore dei ne molestet̃ me paupꝑcu
lã matrẽ. Tũc illi h̃ audiẽtes dixerũt. O vir
go scã. O ꝟgo illibata. O mr̃ dei ne timeas
vidimꝰ em̃ stellã eiꝰ in oriẽte ⁊ venimꝰ cũ mu
neribꝰ adorare eũ: nos venimꝰ bñfacere ⁊ nõ
male. Ne tardes obsecramꝰ oñdere nob̃ de-
sideriũ cordis nr̃i. O spes nostra vbi es? O
gaudiũ nr̃m. O expectatio nr̃a. O dulc̃ Ie
su ostẽde nob̃ faciẽ tuã ⁊ salui erimꝰ. Vidẽs
aũt pijssima ꝟgo eoꝝ magnã deuotõem ⁊ fi
dem: prexit ad p̃sepiũ. Cõsidera mõ quõ illi
reges ⁊ barones sũma cũ reuerẽtia ac deuo-
tiõe ip̃am sequunt̃ eũtẽ ꝟsus p̃sepiũ. Et subi
to b. ꝟgo cũ venissꝫ vbi erat filiꝰ, genu flexit:
et illi sil'r. Et tũc discooꝑuit benignissimũ ie
sũ: ⁊ oñdit illis. Quẽ illi vidẽtes: subito de-
posit̃ coronis ⁊ sceptr̃ regalibꝰ, adorauerũt
eũ: ⁊ nõ potuerũt lachrymas ꝯtinere. sed cũ
fletu exclamarũt dicẽtes O diuina bonitas
vbi iaces? O saluator mõi. O gaudiũ ange
loꝝ quõ te humiliasti? O q̃ntꝰ feruor. O ma
gnanima fides istoꝝ regũ: q̃ nõ suspicati sũt
indignũ reg̃ hitaculũ: nõ paupꝑtatẽ matr̃:
nõ viles pãniculos: nõ asꝑitatẽ feni: nõ fedi-
tatẽ stabuli: nõ ꝑuitatẽ pueri: sꝫ i abiecto lo-
co ⁊ asꝑo feno mirabant̃ filij dei hũilitatẽ: q̃
exinaniuit semetip̃m Phil'. ij. In paupertate
mr̃is stupebãt de indicibili eiꝰ paupꝑtate. In
vilibꝰ pãnicul' attẽdebãt splẽdorẽ ꝟtutũ. In
mortali carne ꝯsiderabãt ineffabilẽ eiꝰ digna-
tionẽ. ¶ Possumꝰ aũt ꝯtẽplari ꝙ diabolus Quõ di-
conatꝰ ẽ auertere m[illegible]gos a fide chr̃i: ⁊ ꝓbare abolꝰ co
ꝙ nõ erat deꝰ sꝫ purꝰ hõ: mlt̃ rõnibꝰ. Quibꝰ nabat re
sapientissima ꝟgo rñdit. Et primo sic arguit ges auer
diabolꝰ di. Iste puer generãdus annũciatꝰ ẽ tere a fidẽ
femie. g̃ est tm̃ hõ ⁊ nõ deꝰ. ꝯseq̃ntia patꝫ. qꝛ p decẽ ar
Isaac Sãson ⁊ Ioãnes baptista annũciati gumẽta
sunt parẽtibꝰ suis: q̃ tñ nõ fuerũt nisi hoies.
Rñdit b. ꝟgo. Veꝝ est ꝙ iste puer annũcia-
tus ẽ mihi nasciturꝰ ex me: sed ꝟgie remanẽ-
te. q̃d de alijs nõ fuit. De me em̃ p̃dictũ fu-
it Esa. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pariet filium: ⁊
vocabit̃ nomẽ eiꝰ emanuel. i. nobiscũ deꝰ. Et
Ezech. xliiij. Vidi portã i domo dñi clausaꝫ
⁊c. et Dañ. ij. Lapis abscisus est ð mõte sine

manib⁹. Scdo dixit diabol⁹: Iste puer ↄce
pt⁹ est in vtero femie: ḡ e hō ⁊ nō de⁹. ptȝ ↄse
q̄ntia. Qꝛ de⁹ cū sit infinit⁹ oīa implet. Vñ
ait Hiere. xxiij. Celū ⁊ terrā ego ipleo. ḡ non
potuit claudi v̄gīs vtero. Rñdit btā virgo
illō Augustini in libro ↄ̄ Faustū maniche-
um dī. Nō plane catholica fides q̄ chr̄m dī
filiū natū ſm carnē credit ex v̄gine vllo mō
eundē dei filiuȝ sic in vtero mulierꝭ includit
q̄si extra nō sit: q̄si celi ⁊ terre administratiōeȝ
deseruerit: q̄si a p̄re recesserit. sed vos mani-
chei corde illo q̄ nihil potestꝭ nisi corporalia
phātasmata cogitare. ista oīno nō capitꝭ ⁊c.
Dixit q̄ȝ illō eiusdē Aug. ī ep̄la ad Volusia
nū. Hoīm iste sensus est nihil nisi corpa va-
lentiū cogitare: q̄ꝝ nullū pt vbiq̄ȝ eē totum.
qm̄ p inumerabiles ptes a liud alibi habeat
necesse ē. lōge alia ē natura aīe ꝙ̄ corpis: q̄n-
to magꝭ dei q̄ creator ē aīe et corpis: q̄ nouit
vbiq̄ȝ tot⁹ esse: ⁊ nullo ↄtineri loco. nouit ve-
nire nō recedēdo vbi erat. nouit abire n̄ dis-
cedēdo q̄ venerat. vñ non ē facta mutatio in
deo: sȝ in hoīe assumpto. Tertio arguit dia-
bol⁹ dī. Iste puer nat⁹ ē ex feia: ḡ e hō ⁊ non
deus. Ptȝ ↄseq̄ntia. qꝛ sicut mors hoīm sub
secuta ē ex pctō pmoꝝ parētū. iux illō Gen.
iij. Quacūq̄ȝ die comederitꝭ ex eo morte mo-
riemini. Ita ēt dolor part⁹: ſm illō Gen. iij.
In dolore paries filios. Sȝ h̄ non fuit ↄue-
niēs deo nasci cuȝ dolore mr̄is parturientꝭ ḡ
⁊c. Rñdit btā v̄go. Ille mulieres pariūt fi-
lios cuȝ dolore q̄ ↄtraxerūt pctm̄ originale.
ego āt sū illa d̄ q̄ dr̄ Cañ. iiij. Tota pulcra es
amica mea: ⁊ macula nō est in te. Et iō pepi
filiū meū sine dolore. Vñ de me ꝓphetatum
fuerat Esaie. xxxv. Germinās germinabit si-
cut liliū: et exultabit letabunda et laudans.
Quarto arguit diabol⁹ dī. Iste puer nat⁹ ē
apud ciuitatē paruā. ḡ ē hō et n̄ de⁹. ptȝ ↄse-
q̄ntia. qꝛ Esa. ij. dr̄ De sion exibit lex: ⁊ v̄buȝ
dñi de hierl'm. Si ḡ iste puer erat de⁹: nasci
debebat ī hierl'm. Rñdit v̄go bñdicta: Fili
us dei debebat nasci d̄ semie Dauid ſm car
nē cui dixit de⁹ p̄ ps̄. cxxxj. De fructu vētrꝭ
tui ponā sup sedē tuā. et apud bethleē na-
sci debebat a q̄ Dauid originē traxit. ⁊ ī q̄ na
tus ē. j. Reg. xvj. vt ipleret ꝓphetia Mich.
v. dī. Tu bethleē ꝫra ephrata puula es ī mi-
lib⁹ Iuda Ex te exiet dux q̄ regat ꝑl'm meū
israel. et egressus ei⁹ ab initio a dieb⁹ eterni-
tatis. vbi trāslatio chaldaica hȝ. Ex te egre-
diet messias. Quinto arguit diabol⁹ dicens
Iste puer nat⁹ ē plorās: ḡ est hō ⁊ nō de⁹. añ-
cedēs ptȝ Sap. vij. Sil'em vocē oib⁹ emisi
plorās. Cōseq̄ntia etiā patȝ. qꝛ vt ait sibylla
agrippa. ē leticia sempit'na. Rñdit sapiētissi-
ma v̄go dī. Iste plorat⁹ ↄgru⁹ fuit fini icar-
natiōis. qꝛ ad h̄ fili⁹ dei carne ex me assūpta
venit in mūdū vt p pctō gn̄is hūani satisfa-
ceret. De cui⁹ fletu pdixit p̄dicta sibylla dī.
Flebit de⁹ leticia sempit'na. Vn⁹ aūt p pctō
alteri⁹ satisfacit: qñ penā pctō illi⁹ debitā in
se suscipit. plorat⁹ aūt est pena pcti q̄d est in
mūdū p adā itroductū. ⁊ iō ↄgruū fuit ad fi-
nē icarnatōis vt fili⁹ me⁹ pēalitatē hāc ⁊ ali
as susciperet. sic p̄dictū fuit Esa. liij. Vere lan
guores nr̄os ipse tulit: et labores nr̄os ipse
portauit. Sexto inq̄t diabol⁹. Iste puer in-
uoluit pannis. ḡ est hō et nō de⁹. añcedēs ptȝ
Lu. ij. ibi. Inuenietꝭ infantē pānis inuolu-
tū. Cōseq̄ntia etiā ptȝ. qꝛ si deū celi celoꝝ ca-
pere nequeūt. ij. Para. vj. m'lto min⁹ pānis
pōt inuolui. Rñdit b. v̄go illud bti Maxi-
mi in ser. de natiuitate dñi. Si tibi sensuum
tuoꝝ fragilitate min⁹ dignū videt filiū dei
d̄ femia natū credere. v̄gineȝ cogita peperisse.
Si tibi pāni q̄b⁹ iuolut⁹ ē fortasse vilescūt
angelos collaudantes: ⁊ m'ltitudinē celestis
exercit⁹ admirare. De⁹ ḡ oīpotens voluit in
uolui panniculis: iux illud q̄d canit ecclesia
Mēbra pānis iuoluta v̄go mr̄ alligat: ⁊ ma
nus pedesq̄ȝ crura stricta cingit fascia. vt ho
minem ī pctis inuolutū ⁊ ligatū dissolueret.
¶ Septio arguit diabol⁹ dī. Iste puer na-
tus ē int aīalia. ḡ ē hō et nō de⁹. Añcedēs ptȝ
Baruch. iij. vbi dr̄. In medio duoꝝ aīaliuȝ
cognosceris: ſm vnā trāslationē. Cōseq̄ntia
ptȝ. qꝛ absurdū videt deū sapie ↄditorē inter
bruta aīalia nasci. Rñdit btā v̄go: qꝛ hō per
pctm̄ fact⁹ erat vt bestia. vñ d̄ eo ps̄. inq̄t Cō
pat⁹ est iumētis insipiētib⁹: et silis fact⁹ ē ill'
Ideo dei fil⁹ vt bestialitatē ei⁹ in rōnabilita
tē ↄuerteret nat⁹ voluit ad hoc insinuādū in
medio bestiaꝝ reponi. Itē vt verificaret pro
phetia Esa. j. Cognouit bos possessorē suum
et asin⁹ p̄sepe dñi sui. Iteȝ vt p h̄ designaret
ↄuersio iudeoꝝ ad ei⁹ fidē: q̄ figurat p bouē
vt patuit in pastorib⁹. Et gentiliuȝ q̄ figurat
p asinū: vt nūc patȝ i magꝭ. Itē p bouē desi-
gnat maturitas discretōisꝭ: q̄ ē ī aīa filij mei p
fectissimo mō Et p asinū austeritas onerꝭ: q̄
erit in corpe ei⁹. Octauo arguit diabolus d.
Iste puer nat⁹ est in diuersorio: ⁊ reclinatus
ī p̄sepio. ḡ ē hō ⁊ nō de⁹ Añcedēs ptȝ Lu. ij.
Reclinauit eū ī p̄sepio. qꝛ nō erat ei loc⁹ ī di
uersorio. Cōseq̄ntia etiā ptȝ. quia h̄ indecens
videt diuine maiestati. Rñdit btissima v̄go
illud sancti Maximi in sermone de natiui-
tate dñi. Si p̄sepe in q̄ infans iacuit despicꝭ
erige paulisper oculos: ⁊ nouā in celo stellaȝ
prestantē mūdo natiuitatē dñicam cōtuere.
Si credis vilia: crede mirifica. Si de his q̄
humilitatis sunt disputas: que alta sunt et
celestia venerare. s. istā micantē stellā cuius
ductu isti reges huc venerūt. sicut p̄dictū fu
erat. Esa. lx. dū dr̄. Et ambulabūt gētes ī lu-

mine tuo: z reges in splēdore ort⁹ tui. Nono
dixit diabol⁹. Iste puer vocat̃ nomie hũano
Jesus. q̃ est hō z nō de⁹. patz ꝯña. q̄a Exo. iij
dixit de⁹ Moysi. Quid q̄rs nomen meũ q̃d
est mirabile? Rñdit b. ṽgo illud q̃d inq̄t de⁹
Esa. lij. Propt̃ h̃ sciet ppl's me⁹ nomē meũ ĩ
illa die: q: egoipē q̇ loq̄bar ecce adsum. Deci
cimo arguit diabol⁹ dicēs. Isti magi obtu/
lerũt myrrhā huic puero. q̃ est hō z non de⁹.
q: myrrha dat̃ ad p̄seruatiōem a corruptōe
q̄ nō ꝯuenit diuitati. Rñdit btā ṽgo. Q: im/
mortal' de⁹ p hoim salute fact⁹ est mortalis:
ideo debuit ei myrrha offerri: p quā morta/
litats assũptio designat̃. Vñ Cañ. iiij. ipa ait
Vadā ad mōtē myrrhe z ad collē thurs. De
oblatiōe aũt istoꝝ regũ ꝓphetatũ fuit Esa. lx.
vbi d̄r. Oēs de saba veniēt: auꝝ z thus defe/
rentes: z laudē dño annũciātes. Tũc diabo
lus ꝯfusus recessit. Ipi ṽo magi ĩ fide robo
rati feruētiores facti sunt. Et credēduz est q
ipē bñdict⁹ ṽgis fili⁹ istos reges q̇ tāto labo
re eũ q̄sierāt z eũ tāreuerēter adorauerāt ac
tāto venerabant̃ affectu: absq3 leticia z mag̃
ꝯsolatōe abire nō pmisit. Idcirco ꝯsiderem⁹
q̄lit̃ in brachijs maťnis exñs aspiciebat ma
gos hilari facie: ipsisq3 gestu ac nutu blādie
bat̃: et signis q̇b⁹ poterat oñdebat se letũ d̄ il
loꝝ visitatōe. de q̇ btissima ṽgo sũmope gau
debat. Joseph ṽo lachrymabat̃ p̄ deuotiōe z

Sic Ra
ban⁹ di/
xit z glo.
ordiaria
Mat .j.
q̇ p̄ferēdi
sē opioni
gersonis
z auctor;

gaudio. Nō em̄ credendũ est ipm Joseph fu
isse absentē qñ magi adorauerunt filiũ ṽgis
vt q̇dā opinant̃/assignātes rōnē: q. s. dei nu
tu h̃ factũ est; ne magi chr̄m putarent de Jo
seph generatũ. Hec em̄ opinio ñ videt̃ vera
Nā spũssctũs q̇ duxerat magos z instruxe/
rat ĩ via de ptinētib⁹ ad ĩcarnatiōez filij dei:
etiā eos instruxerat de misterio Joseph. z q
dat⁹ esset ṽgini spōsus ad habendā curā pue
ri z ipsi⁹ ṽginis. Et ideo credēdũ videt̃ q fu/
erit pñs tali gaudio. Vñ Joannes gerson in
sua iosephina inq̄t. Inuenisse Joseph pasto
res lr̃a tradit. Mentio nulla fit h̃: sed q̄liter
hui⁹ honoris Huius mysterij māsisse puta
bit̃ exors. Presertim reges q: nō cessere repē
te De reditu vetito nā somnis visio facta est
Quid q̃d munerib⁹ est apt⁹ recipiēdis Atq3
recōdendis: an sola relicta videt̃ Mater cũ
puero: qñ vaga fama p orbem Insonuit to/
tā reges venisse potētes In dromedarijs in
pulcro z diuite cultu. Quid q fortassis pre/
grādis fulgida stella Visa fuit muit̃s: signo
q̄ stella pacto Materiā redit vnde fuit for/
mata p̄orē. Tātos nōne Joseph tecũ mirars
honores? Nunq̇d nō matri ꝯgaudes tristia
passe? Multa pri⁹ puto q̇d vult hec venera/
tio q̄rs? Rñdet ṽgo: vates memorata p̄ores
Mi vir: mi dñe saluādas credito gentes. Et
sua pfundet fidei lustratio corda. Primitie
veniũt: inter miracl'a nullũ Mai⁹ p̄dictuz
est: totoq3 iplebit̃ orbe. Fiet z eccl'ia de gētib⁹
ast synagogā Magna p pte cecauit deui⁹ er
ror. Diuitias reges z opes cumulare cupiscēt
Addēt ornat⁹ tēplis cũ dotib⁹ amplis Plu
ra dona ferēt: q̄ mystica pl'a docebũt. Hec il
le. Credēdũ q̄3 est q mitissima z hũanissima
ṽgo Maria cernēs in his magis tantaz fidē
tantāq3 deuotiōem ml'ta eis ṽecũdo z beni
gno sermone d̄ filio suo locuta est: enarrādo
quō illũ angelo nũciāte ꝯcepit z pepit angel'
iubilantib⁹ z cātantib⁹ Gloria in altissimis
deo zc. quō filij sui natiuitas ab angelo fue/
rat pastorib⁹ nũciata. Cōmēdabat ĩsup ma/
goꝝ prudētiā: eoꝝq3 sollicitudinē atq3 beni
gnitatē: q̇ ad ipm videdũ tācito ꝑperauerāt:
z d̄ oblats mũerib⁹ gr̃as referebat. Videlq3
ipa bñdicta ṽgo q dulcs ei⁹ fili⁹ oñdebat si/
gnis q libēter ĩ brachijs magoꝝ fuisset: q̊s
tālibent̃ videbat: illis eũ liberalissime ꝑtulit
amplexandũ z osculandũ. O ṽginis ꝯsueta
pietas. o filij dei ꝓfunda hũilitas. o gr̃a su/
perexcessiua orientaliũ regũ: q̇ a ṽgine mr̃e fi/
liũ dei incarnatũ int̃ sua pectora stringēdũ
susceperũt. Notādũ ṽo q isti magi (vt habet̃
Matt. ij.) admoniti ĩ somnis ne redirent ad
Herodē: p aliā viā reuersi sũt ĩ regiōem suā
Lz em̄ Herodes dixisset eis: Ite z interrogate
diligēter de puero: z cũ inueneritis renũciate
mihi: vt z ego veniēs adorē eũ. hoc malicio/
se dixerat. Vñ Gre. in hom. ephie ait. Ado/
rare eũ se velle simulat: vt vicz hũc si inueni/
re possit extinguat. De h̃ etiā loq̄ns Joānes
Gerson vbi s̄. ait. Stella fuit formata noui
p̄nũcia regis. Cōspiciũt illā reges: veniunt z
in vrbe Sancta dũ sistunt: ꝯq̄rũt est vbi na
tus Judeoꝝ rex? hec vrbez q̄stio turbat. Te
pturbato nimiũ crudelis herodes. Jugit̃ an
xia fit dominādi seua cupido. Turba sacer/
dotũ scribarũq3 agmie multo Cōmoniti ve
niunt: z dant rñsa petēti. Nascet̃ christus in
iude bethleem vrbe Sicut diuina deprom/
psit voce micheas. Auxilio nimis hũano q̄
fidere q̄runt Perdũt diuinũ: fit ĩ vrbe recō/
dita stella Deforis inspicit̃: reges p̄cedit ad
vsq3 Clara domũ supra pueri cōsistere visa
Cōgaudēt valde: crudelis clā pri⁹ ipsis Rex
accersitis fallax ꝯdixerat: ite Querite de pue/
ro vt veniens deuot⁹ adorē. Mentiris fraus
ficta tibi: nam pdere q̄ris Non colere infan/
tem: sic se pq̄rere verũ Fingit hypocrita: vult
expugnare reptum. Hec ille. Propter h̃ igi
tur ipsi magi per aliam viam reuersi sunt in
regionem suam. Et id̄o Herodes iratus q
esset ab eis illusus: fecit in odium eoꝝ cōbu
ri omnes naues tharsis. quia ipsi reges erāt
de ptibus illis. Et ita exponit̃ illud q̃d p̄dic̄
ctum fuerat p David p̄s. xlvij. In spũ vehe/

Quid magorum reuersio fecit

méti ꝯteres naues tharsis. ¶ Hec át reuersio magoꝝ nob aliqd insinuauit faciēdum. Uñ Greg. vbi s. ait. Magnū ꝗo nob aliqd magi innuūt: cū in regionē suā ꝑ aliā viā reuertunt. In eo nāqꝫ ꝙ admoniti faciūt/ ꝑfecto nob insinuāt qd faciam⁹. Regio quippe nostra paradisus ē: ad quā Jesu cognito redire ꝑ viā qua venim⁹ ꝓhibemur. A regiōe etem̄ nr̄a supbiēdo: inobediēdo: visibilia seqndo: cibū vetitū gustādo discessim⁹. sed ad eandē necesse est vt flēdo: obediendo: visibilia contēnendo: atqꝫ appetitū carnis refrenādo redeamus. ꝙ ꝑ aliā viā ad regionē nr̄am regredimur: qn̄ q a ꝑadisi gaudijs ꝑ delectamēta discessim⁹/ ad hec ꝑ lamenta reuocamur. O igit deuota aīa ꝯsidera q̄ntū exultabat virgo brīssima: q̄ videbat pueꝝ suū a bonis regib⁹ sic venerari: τ a malis tm̄ timeri. De q̄ inqt Aug. i ser. ephie. In ꝓsepe iacebat τ magos ab oriente vocabat. Abscōdebat in stabulo: τ agnoscebat in celo. vt agnit⁹ in celo: manifestaret in stabulo. τ appellaret epiphanie dies iste: q̄d latine manifestatio dici pōt. Simul ei⁹ celsitudinē/ hūilitatēqꝫ cōmēdās vt q in apto celo sidereis signis mōstrabat: in angusto diuersorio q̄sit⁹ inueniret. inualidus in infantilib⁹ mēbris inuolut⁹ in pānis adoraret a magis: timeret a malis. Pie ḡ tremeāt reges ad p̄ris dexterā iam sedentē: quē rex impi⁹ timuit adhuc mr̄is vbera lambētē Et ibidē exclamat idē Aug. di. Quis est iste rex tā paru⁹: tā magn⁹: nōdū in terris loq̄ns: τ iā in celis edicta ꝓponēs: O felices reges orientales q̄ isti⁹ magni regis famuli facti estis. Ut aūt dr̄ Chry. sup Mat. cū ad p̄riam suā reuersi essent p̄dicātes multos erudierūt. Et deniqꝫ cū btūs Thomas apl's post ascēsionē dn̄i in illa regiōe ꝑrexisset: ab eo baptizati sunt: τ facti sunt adiutores p̄dicatiōis ei⁹. Quoꝝ corpa post felicē mortē p̄mo ꝑ Helenā Cōstantini matrē repta/ Cōstātinopolim trāslata sūt. Deinde ꝑ scm̄ Eustorgiū Mediolaneñ. epm Mediolanū sunt ꝑducta. Et vltio ꝑ Fredericū impatorē Coloniā teutonie sunt delata. Et vt dr̄ sp cū facie respiciūt v̄sus Mediolanū. τ si aliqñ reuoluant: trepse v̄tūt versus ipaꝫ ciuitatē in q̄ mltis annis steterūt. Eoꝝ ꝗo anie cū dn̄o iesu chr̄o τ ipsa brā v̄gine mr̄e ei⁹ in celesti regno triūphāt.

Corpora regū vbi sint.

Pars. IIII. hui⁹ sermonis q̄ dr̄ p̄ntatiōis

De q̄rto gaudio bn̄dicte v̄ginis satis dixi in. viij. pte p̄ncipali huius opis. et ideo h̄ breuit ptrāseo. Si em̄ Symeō tantū gauisus est in p̄sentatione paruuli Jesu in tēplo: vt viso et amplexato eo cantauerit: Nūc dimittis seruum tuū dn̄e τc. q̄ntū debebat iubilare mater ei⁹ videns scm̄ Symeonē sp̄ūscto feruētē obuiare filio suo: τ corā eo genua flectere: eūqꝫ vt dn̄m τ deū suū adorare adhuc i maternis brachijs existentē: atqꝫ cū hūilitate et deuotiōe maria extendentē brachia: τ dicentē eidem p̄ijssime v̄gini. O bona dn̄a. o genitrix dei mei. o regio celi: obsecro placeat vob dare mihi osculandū τ amplexandū ac in vlnis meis fouendū dulcissimū filiū vestꝝ saluatorē meū: quē tāto tpe expectaui τ videre desideraui: τ de cui⁹ visione rn̄sum a sp̄ūsctō accepi. Ego em̄ ad h̄ officiū a dō elect⁹ sum: ad hoc missus sum: τ huic misterio reseruatus. Cui cū benigna v̄go filiū suū libal'r obtulisset: τ a cui⁹ bn̄dicti pueri facie radij lucidissimi exibāt: ille lachrymis ex dulcedīe decurrentib⁹/ eū reuerēter τ suauiter amplexatus τ osculat⁹ exclamauit. O felix mr̄ q te benedictū saluatorē meū generauit. btūs vent̄ q̄ te portauit τ vbera q̄ suxisti. Existio aūt ꝙ ipe Symeō ebrius sp̄ū exclamaret: Currite currite oēs gētes τ videte pueꝝ q̄ fecit celos Currite v̄gines τ letamī cū Maria. currite viri τ accingimī v̄tute cū scō Joseph. currite vidue τ p̄dicate ac bn̄dicite hūc sctīssimuꝫ paruulū cū Anna. currite angeli τ obstupescite eū in tēplo offerri cui oīa offerunt sacrificia. currite iusti accipite leticiā. currite peccatores τ accipite veniā. currite senes τ cantate mecū Nūc dimittis seruū tuū s̄m v̄buꝫ tuū in pace. Qr viderūt ocl'i mei salutare tuum τc. In q̄ cātico laudauit filiū v̄gīs d̄ trib⁹. Primo ꝙ esset saluator mōi. Scd̄o ꝙ esset lumē toti⁹ orbis. Tertio ꝙ eēt gl'ia plebis isrl'. qr maḡ ē gl'ia iudeoꝝ ꝙ fili⁹ dei nat⁹ sit de eoꝝ stirpe. Nō solū aūt gauisa ē brā v̄go de scō Symeōe cōmēdāte filiū suū: sed etiam de brā Anna ꝓphetissa: q̄ mirabilia de chr̄o oīb⁹ p̄dicabat. De his aūt oīb⁹ tractat Joānes gerson vbi s. dicēs. Rn̄sum symeō accepit desuꝑ olim Non te mors rapiet nisi chr̄m videris an̄. Chr̄s vbi vēit q̄d g̃ra suggerit audit. G̃ra celestis radians bonitatis imago Ecce suū venit ad tēplū dn̄s dn̄ator. Juste senex timorate dei quē sp̄ūs implet Instinctu affatu: fac occurras venienti Ulnis accipito pueꝝ: bn̄dicito dicēs Dimittis dn̄e me nūc in pace s̄m Uerbū scē tuū: q̄ sum seru⁹ tuus alme. Nanqꝫ tuā ꝓpijs oculis nūc cerno salutē Siue salutare quod cūctoꝝ ꝓpl'oꝝ Ante paras faciem lux gentibus alta reuelans Israel ipse tue sal⁹ est τ gl'ia plebis. Mēbra senex ergo q̄uis lāguore grauata Corde vigente mouet: templū petit: ornat ornanter. Nunc ea: nunc illa loca templi suadet alacris. Sic faciant alij. quia mox venit dominator Prospicit ex aditis templiqꝫ per atria quādo Promissus veniat: vidit ꝓcedere tā

dē Bethleē ex vrbe te vgo Joseph puerumq̄z Agmine cū sctō vicinoꝝ atq̄z parētū. Spiritꝰ ex tēplo sctūs sibi ꝑdidit: hic est. Exilit ꝛ iubilat: nō se capit: atq̄z iuuētꝰ Est aq̄le visa: mens ī dño renouaꝛ. Forte sacerdotū sctā ō sorte bti Tūc aderāt cū te puero venerande Joānes Uir zacharias: ꝛ olim steril' sua cōiūx. Uenerat anna senex octogenaria vates Deq̄z iesu cūctꝭ multo ꝯmone loquunꝛ ꝛc.

Pars. V. huiꝰ sermonis de q̄nto gaudio btē vgis q̄d dꝛ resurrectiōis ꝛ ascensionis

2 Gaudiū marie de ꝛsurrectione dñi

In ista pte ꝯtineꝛ gaudiū duplex q̄d ipsa vgo bn̄dicta habuit ō filio suo. Primū est de eius resurrectiōe: qn̄ scꝫ vidit dilectū filiuꝫ suū quē in sepulcro ip̄a reposuerat totū liuidū ꝛ plagatū cū tanta glīa ꝛ triūpho resuscitatū. O cū q̄nta dulcedine cordis ꝛ suauitate splēdidissimū corpꝰ filij sui deoscl'abaꝛ: incipiēdo a capite. discurrebatq̄z ꝑ singula mēbra di. O fili mi q̄z pulcri sꝛ capilli tui q̄s a iudeis dilaniatos ꝯspexi. q̄z pulcra ē facies tua: quā totā liuidā ꝛ sanguine infectā vidi. ꝛ sic de singulis mēbris dicebat. Decātabatq̄z cū ꝓpha dicēs ps. xxix. Cōuertisti planctū meū ī gaudiū mihi.

Chřs resurgēs p̄mo appa ruit marie

¶ Sciendū est aūt q̄ saluator nr̄ p̄mo apparuit sue matri post resurrectōez q̄z alicui alteri. Un̄ Amb. in li. ō vgib̄ ait. Resurrectionē dñi Maria vgo p̄io vidit ꝛ credidit. Huic aūt opinioni nō ꝯtraꝛ illō q̄d dꝛ Mar. vl. s. q̄ surgēs Jesus apparuit primo Marie magdalene. q̄a illud dictū intelligiꝛ sicut illō Mat. xj. Inꝛ natos mlieꝝ nō surrexit maior Joāne baptista. Ex q̄b̄ tn̄ vbis non sequiꝛ q̄n chřs ꝛ btā virgo sint maiores ip̄o Joanne baptista. lꝫ sint nati ex mlierib̄ Sed ꝑ illa vba voluit saluator intimare q̄ inꝛ illos q̄ ceciderāt ꝑ pctm̄ originale nemo surrexit maior Joāne baptista: si eiꝰ vba itelliganꝛ q̄ ad bn̄dā glīam celestem. Ex q̄b̄ cōcludiꝛ q̄ chřs ꝛ b. vgo q̄ nō ceciderūt ī pctō originali: ꝛ ꝑ ꝯn̄s n̄ surrexerūt ab eo: sūt ip̄o Joāne maiores. Et iō ip̄e dñs in p̄dictꝭ vbis studiose ꝛ notanꝛ dixit: nō surrexit nō āt ait: nō est vel erit maior. Et silr̄ itelligunꝛ predicta vba Mar. s. q̄ chřs resurgēs p̄mo apparuit Marie magdalene q̄z alicui alti ex his q̄ aliq̄n peccauerāt. Et ideo notanꝛ post illa vba statim subinferꝛ: a q̄ eiecerat septeꝫ demonia. Et hanc opinionē tenet sctā mr̄ ecclesia. Et in signū q̄ chřs p̄mo appuit vgi gloriose/in die resurrectōis dñi stationem celebrat apō sanctā Mariā maiorē in vrbe Roma. In q̄ eccl'ia cū in p̄dicta die missam decantaret sctūs Greg. ꝛ dixisset Pax dñi sit sꝑ vobiscū. angelꝰ ō alta voce rn̄dit. Et cum spū tuo. Et ob h̄ cū in die Pasce papa ibi celebrat: ī testimoniū huiꝰ miracl'i: qn̄ dꝛ Pax dñi ꝛc. nihil sibi rn̄r.

Quare euangeliste nihil dicūt de appitōne Marie

¶ Si aūt q̄raꝛ: q̄re de hac apparitiōe facta mr̄i nullā faciūt euāgeliste mētionē? Rn̄dēt doc. q̄ apparitiōes chr̄i exhibite mr̄i ꝛ familiaria inꝛ eos colloq̄a: ac q̄z amoris sublimia signa/intantū fuerūt intellectū humanū excedētia q̄ nec potuerunt bn̄ sciri: nec ab inferiorib̄ dici: nisi cū tāta diminutiōe q̄ illa dicere esset nob eoꝝ excessū q̄dāmō denigrare. Itē spūiscto ꝛ euāgelistꝭ ꝓpositum erat illas apparitiōes describere q̄ carnalib̄ hoīb̄ possent de resurrectiōe chr̄i fidedignū testimoniū p̄bere. et iō noluerūt ponere appitiōes factas mr̄i: cuiꝰ testimonio ꝓ filio nō crediꝛ. l. videamus. ff. de in litē iu. Si em̄ vba extraneaꝝ ꝑsonaꝝ deliramenta visa sunt iudeis: mlto magꝭ matrē ꝓ filij honore delirare. Pōt aūt hec apparitio sic ꝓbari. Priꝰ debuit chřs ꝯsolari illos q̄s plꝰ dilexit: ꝛ a q̄b̄ plꝰ dilectꝰ fuit. ꝛ a q̄b̄ pl'a bn̄ficia recepit: ꝛ q̄s magꝭ tribulatos ꝛ afflictos reliq̄rat de passiōe sua ꝛ morte q̄z alios. Amor em̄ debet eē reciprocꝰ. ix. Eth. Et bn̄ficiatus esse debet gratꝰ suo bn̄factori. l. sed ꝛ si lege. §. cōsuluit. ff. de peti. here. et c. cū in officijs. de testa. et c. de forma. xxij. q. v. Cum igiꝛ ip̄e dñs iesus nullū habuerit ī h̄ mōo chariorē amicū: nec a q̄ pl'a bn̄ficia recepit q̄z matreꝫ suā: cui ex p̄cepto legꝭ debebat particularem reuerētiā ꝛ honorē. Exo. xx. Deuꝛ. v. ꝛ Matthei. xv. et quā eiusdē p̄cepti obligatiōe tenebaꝛ ꝯsolari pro suo posse: ꝯm sniam Alex. de Ales in. iij. pte sūme. in trac. de p̄ceptꝭ decalogi: sup. iiij. p̄cepto. Ergo indubitāter tenēdū est q̄ p̄mo eam ꝯsolatus est. Nullus em̄ erat in hoc mōo q̄ tantuꝫ doluerit de morte ipsiꝰ dñi Jesu: q̄ntum cordialissima mr̄ sua Cum igiꝛ ille q̄ in vno grauaꝛ: in alio debeat subleuari. l. eum q̄. ff. de iureiu. Cūq̄z eius sit cōmoda seq̄ qui icōmoda sequiꝛ. l. ꝯm naturā. ff. de reg. iu. et. §. ūc aūt. insti. de empt. ꝛ ven. et. l. id q̄d. ff. de ꝑicu. ꝛ cōmo. rei ven. et c. charitatē. xij. q. ij. et c. q̄ sentit. de re. iu. li. vj. Ideo nō est dubitandū q̄ btā vgo q̄ prima fuit in dolore filij sentiendo: fuit etiam p̄ma in participāda eiꝰ cōsolatiōe: vt essent socij ꝯsolationū sicut fuerant socij passionū ꝛ tribulationū. c. j. de sepultu. et. ij. ad Cor. j.

Appens chřs marie eam gaudio repleuit

¶ Apparuit ḡ ip̄se dulcꝭ Jesus sue bn̄dicte matri totꝰ iocundus: ꝛ eam ineffabili gaudio repleuit. q̄d ex quattuor causis ꝓcedebat. Primo ex eo q̄ filius suus immortalitateꝫ induerat. iuxta illud ad Romaṅ. vj. Christus resurgens ex mortuis iam non moritur: mors illi vltra non dominabitur. Unde Leo papa in quodam sermone inquit: Post passionem Christi/ruptis vinculis mortis: infirmitas in virtutem: mortalitas

in eternitatē. ⁊ ꝯtumelia transiuit in glīam Scdo causabatᷣ ex eo ꝙ videbat filiū suum eduxisse sctōs pr̄es de limbo: sicut p̄nūciatū fuerat Zach. ix. vbi dr̄ cbr̄o. Tu q̄ꝫ i sanguine testamenti tui eduxisti vinctos de lacu in q̄ nō erat aqua. Tertio causabatᷣ ex eo ꝙ filius eius nobis oibꝫ ⁊ p̄ncipalitᷣ sibi ꝺ resurrectiōe spē dabat: iuxta illud. ij. ad Corin. iiij. Qui suscitauit Jesum ⁊ nos cū Jesu suscitabit. Cū eñ caput nr̄m cbr̄s resurrexit ꝑ certo tenere debem⁹ ꝙ etiā nos resurgemus. q: corpus sequitᷣ naturā sui capitis. l. cū in diuersis. ff. de reli. ⁊ sump. fune. ⁊ accessorium sui p̄ncipal. l. cum p̄ncipalis. ff. de regu. iur. ⁊ c. accessoriū. eo. ti. li. vj. Et ideo inq̄t apl'us j. ad Corinth. xv. Si cbr̄s resurrexit: quō q̄dā in vobis dicunt: qm̄ resurrectio mortuorum nō erit? Quarto causabatᷣ ex eo ꝙ videbat ⁊ cognoscebat ꝙ filr⁹ eius angelicū numerꝫ adimplebat ⁊ eoꝝ ruinaꝫ restaurabat iuxta illō psal. cix. Judicabit in natiōibꝫ: implebit ruinas. Et ideo ꝭm Grego. in homel. pasce. angelus q̄ annūciabat cbr̄i incarnatiōnē: dū in veste alba apparuit: de sua reparatiōe suū gaudiū demōstrauit. Cōteplemur ḡ deuote h̄ gaudiū ꝟginis ⁊ dicamus ei. O Maria q̄d fecisti q̄n filiū tuū vidisti. Prio te credo fudisse lachrymas p̄ gaudio: ⁊ postea ridendo dixisse. O fili delicate pulcher et iocunde: iam sum ꝯsolata in corde meo tribulato. O Maria fac me gustare hanc dulcedinē quā sensisti q̄n filiū post resurrectiōnē amplexata fuisti. Possum⁹ aūt deuoto corde meditari ꝙ piissima ꝟgo Maria q̄ ꝑ tres dies afflicta steterat: ⁊ in ꝯtinuis suspiriis adueniēte tertia die a passiōe ⁊ morte filij affectuose expectat resurrectionē ei⁹: idubitanᷣ credēs ꝙ tertia die resurgeret: ⁊ ei statim appareret. vñ plorādo ⁊ lachrymādo corde ⁊ ore sic dicebat O paᷣ eterne: ecce iam tēpus instat vt filiū tuū ⁊ meuꝫ a mortuis reuoces. suscita ḡ illū: ⁊ ad me mitte tāto merore pro sua passiōe afflictam. Deinde ad filium dicebat. O fili mi dulcissime. O fili iocundissime. O fili amātissime. O fili desideratissime. O fili gratiosissime. O fili suauissime: quē vidi plagis repletū: spinis coronatū: crudeliꝙ morte extinctū: ⁊ i sepulcro positū: q̄n videbo te ex mortuis triūphasse? Dixisti mihi sepius o fili dilectissime Die tertia resurgā. ecce iam dies tertia imminet. Surge ḡ dñe in reqem tuā: vt p̄nūciauit Dauid psal. cxxxj. ⁊ veni vt videā te solaciū aie mee ⁊ verificetᷣ illud qō inq̄t ꝓpha psal. xxix. Ad vesperā demorabitᷣ fletus ⁊ ad matutinū leticia. Que verba cum diceret ꝟgo bn̄dicta tota lachrymis madefacta: ecce ꝙ in ipsam intrauit incōsueta leticia ⁊ tantū gaudiū tā q̄ꝫ īdicibilis dulcedo ⁊ ꝯsolatio ꝙ nequibat amplius dolere. vñ intra se cepit dicere Vñ hoc gaudiū mihi? nōne mortu⁹ est fili⁹ me⁹? Est ne forte resuscitat⁹? Et tūc ad filium cōuersa dicebat. Dic mihi o fili charissime: es ne tu ille qui venis ad me? Que ꝟba cū diceret: ecce apparuit dñs iesus filius ei⁹ tot⁹ festiuus ⁊ decorus ac gloriosus: associat⁹ oibus sanctis patribꝫ quos de limbo extraxerat. Qui dulciter salutās matrē suam ꝑdilectam: amplexat⁹ est eam ⁊ osculat⁹. Et dixit illi. Resurrexi ⁊ adhuc suꝫ tecū. ps̄. cxxxviij. Regina celi letare alleluia: quia quē meruisti portare alleluia: resurrexit sicut dixit alleluia. Unus aūt seraphin habebat coronā fulgentissimā in manu: q̄ volebat dñs Jesus coronare matrē suā. Dixit ḡ iterꝫ ip̄e dñs noster matri sue. O dña paradisi ꝑ quā angeli riserunt. ⁊ inimic⁹ supatus ⁊ in inferno ligatus est. Ego sum ille quē cōcepisti ⁊ in vtero nouē mēsibꝫ gestasti ⁊ genuisti. ⁊ altera die in cruce vulneratū ⁊ mortuū vidisti. Nunc me vide gl'iosum ⁊ resuscitatum. Sanctos patres ex limbo traxi. ⁊ fact⁹ sum imꝑator ⁊ domin⁹ vniuersoꝝ. o matᷣ mea bn̄dicta nūc desiste plorare ⁊ pone finē tue tristicie. gaude mecū: ⁊ impone capiti tuo coronā quam ego attuli tibi ⁊ sis dña ⁊ imꝑatrix mei stat⁹.

¶ Aliud q̄ꝫ ineffabile gaudiū habuit ꝟgo beatissima: cū filiū suū ꝑ̄spexit totū gl'iosuꝫ ascendere in celū. Nō eñ est vllaten⁹ dubitādū q̄n ip̄a p̄ns fuerit ascensiōi filij sui. cui interfuerūt etiā apl'i: vt hr̄ Act. j. ⁊ Mar. vlt. Hoc aūt gaudiū ꝟgis causatū est ex q̄ttuor. Primo ex eo ꝙ fili⁹ ei⁹ ad dexterā dei sedere debebat. vñ Mar. vl. dr̄. Et dñs q̄dē iesus postq̄ꝫ locut⁹ ē eis assūpt⁹ ē in celū: ⁊ sedet a dextris dei. Scdo ex eo ꝙ aīas oim sctoꝝ secū ad celū deducebat: ꝭm illō qō ei p̄dixit ꝓpheta psal. lxvij. Ascēdisti i altū: cepisti captiuitatē. Et Michee. ij. dr̄. Ascēdit pādēs iter an̄ eos. Tertio causabatᷣ gaudiū ex eo ꝙ celestē ianuā apiebat: iuxta illō ad Hebre. iiij. Habem⁹ pōtificē q̄ penetrauit celos Jesum cbr̄m. Vñ ecclesia canit illi: Eternitatis nobis aditum deuicta morte reserasti. Et iterū. Tu deuicto mortis aculeo aperuisti credētibꝫ regna celoꝝ. Quarto causabatᷣ ex eo ꝙ filius eius aduocat⁹ humani generis cōstitutus erat: iuxta illud. j. Joā. ij. Aduocatū habem⁹ apud pr̄em Jesum cbr̄m iustū: ⁊ ip̄e est ꝓpitiatio ꝑ pctīs nr̄is. Et ad Hebre. vij. Semꝑ viuēs ad interpellādū ꝑ nob. ⁊ eiusdē epl'e. ix. Cbr̄s itrouit i celū vt appareat vultui dei ꝑ nob. Ascēsur⁹ aūt dñs iocūdissimo vultu ⁊ suauissima voce post dulcissimos amplexus ⁊ oscula dixit charissime matri sue: O dilectissima ⁊ dignissima geni

Dialog⁹ ꝯteplatiu⁹ marie ⁊ iesu in die resurrectōis

Gaudiū q̄d hūit i ascēsiōe

trix mea ⁊ infantiliū necessitatū meaꝝ sedu
la ministratrix ⁊ particeps oīm laboꝝ meo
rū: q̄ fuisti mecū cruci ꝯfixa ex dolore mater
ne dilectiōis teneritudo requireret vt te nūc
mecum adducerem ad glīam: nisi hoꝝ dile
ctoꝝ filioꝝ tuoꝝ ⁊ pusilli gregis mei indi
gentia me moueret: quibꝫ te matrē ⁊ conso
latricem ac magistram intima pietate relin
quo. ⁊ te eis vt ipoꝝ reginam ⁊ dominā re
cōmendo. Iteꝝ aūt veniam ad te: ⁊ cū inef
fabili glīa assumam te. ⁊ vbi ego sum ⁊ tu in
eternū sis mecū

¶ Pars sexta que dicit̄ missiōis. s. spiritus
sancti.

M Beatā ꝟgnē fuisse p̄sentē missiōi spi
ritussancti: qn̄ in die pentecostes. i
forma ignis ⁊ in specie linguarum
descendit sup̱ aplos in mōte sion
nulli dubiū est. Dicit̄ aūt pentecostes a pen
te qđ est qnq; ⁊ costen qđ est decem. q̄ꝛ q̄nq
es decem. i. quinquaginta dies sunt a resurre
ctiōe dn̄i vsq; ad ipam diem. de q̄ vide p̱ Ar
chi. in c. hūc numeꝝ. lxxxvj. dist. Q̄ aūt etiā
ipa bn̄dicta ꝟgo pn̄s fuerit patꝫ. q̄ꝛ Act. j. dr̄
de aplis post ascēsionē chrī. Hi omēs erant
vnanimiter p̱seuerātes in orōnibꝫ cū Ma
ria matre Jesu. Et postea sequit̄ in c. seq̄nti.
ꝙ existentibꝫ illis in eodē loco factus est de
celo son⁹ tanq̄ aduenientis spūs vehemētis:
⁊ repleuit totam domū vbi erāt sedentes ⁊c̄
Si igit̄ sup̱ omnes beata virgo spm̄scm̄ (vt
indubitanter tenendū est) recepit: p̱fecto cō
stat ꝙ de eius receptiōe miꝝ in modū exul
tauit. Missio em̄ ipi⁹ spūsscī totū mundū
letificauit. Un̄ de filio ꝟginis canit̄ deo p̄ri
in p̄fatiōe misse pētecostes. Qui ascēdēs su
per oēs celos sedensq; ad dexterā tuā p̱mis
sum spm̄scm̄ hodierna die in filios adopti
onis effudit. Quapropter p̱fusis gaudijs:
tot⁹ ī orbe t̄raꝝ mūdus exultat ⁊c̄. Et iō multo
magis illū recipientes gaudio ⁊ exultatiōe p̱
fudit. Un̄ ipam bn̄dictā ꝟginē (q̄ ipi⁹ spūs
sancti habitatio ⁊ sacrariū erat) maiori ⁊ in
compabili ꝯsolatiōe repleuit. Nō solū autē
tūc sed p̄us sepi⁹ eā repleuerat: maxie in sua
ꝯceptiōe ⁊ scificatiōe in vtero m̄ris: sicut p̄
dictum fuerat ps. xlv. Fluminis impet⁹ le
tificat ciuitatē dei: sanctificauit tabernacu
lum suū altissimus. Itē in cōceptiōe filij dei
iuxta illud Luce. j. Spūssanct⁹ sup̱ueniet i
te ⁊ ꝟtus altissimi obumbrabit tibi. De hac
repletiōe p̱phetatū fuerat Sapien. j. vbi dr̄.
Spūs dn̄i repleuit orbē terraꝝ. Ipa em̄ or
bis terre dicit̄. Unde de eo inq̄t ps. Opera
tus est salutē in medio terre. Semp̱ ḡ gau
dio replebat̄ ꝟginis anima: que semper spi
ritusancto erat repleta. Unde dicebat deo il
lud Sapien. xij. O q̄ bonus ⁊ suauis est do
mine spiritus tuus.

¶ Pars septima huius sermonis que dici
tur Assumptionis

N Ultimū gaudiū beatissime virgi
nis in h̄ s̄mone explicandū dicit̄
assumptionis. de q̄ dicā in vnde
cima parte p̄ncipali hui⁹ opis: ser
mone. j. ⁊. ij. ⁊ ideo hic succincte pertranseo
Quantū ꝟo gauisa sit in gloriosa sua assum
ptiōe: nullus hominū mortaliū cognoscere
pōt. Hoc aūt ei⁹ gaudiū causabat̄ ex q̄ttuor Gaudiū
Primo ex eo ꝙ in celū ascendebat in aīa ⁊ assūptōis
corpore. Unde Aug. in s̄mone assumptiōis marie fu
ait. Letatur Maria leticia inenarrabili cor it ex q̄ttu
pore ⁊ aīa glīficata p̱ p̱priū filiū quē in vte or.
ro gessit: quē genuit: quē fouit ⁊ aluit dei ge
nitrix: dei ministratrix: deiq; seruitrix. de q̄
quoniā aliter sentire nō audeo: aliter dicere
nō p̄sumo. Hec ille. Et idē ego dico de ima
culata eius ꝯceptione. Scđo causabat̄ eius
gaudiū ex eo ꝙ a tota celesti curia fuit asso
ciata. Un̄ Hiero. in s̄mone assumptiōis ait
Ad eius exequias angeli famulabant̄: ⁊ vni
uerse celoꝝ curie ꝯgratulabant̄. Nec miruꝫ
q̄ꝛ maternus illius honor est q̄ ex ea natus ē
Tertio causabat̄ h̄ eius gaudiuꝫ ex eo ꝙ ad
dexterā sui filij erat collocāda: iuxta illđ ps.
xliiij. Astitit regina a dextris tuis ⁊c̄. Quar
to eius gaudiū causabat̄ ex eo ꝙ debebat es
se humani generis aduocata. vn̄ Bern̄. ait.
Ipa est humani generis aduocata: q̄ nō po
test sustinere repulsam. qm̄ apud deū inue
nit grām. Prudēs q̄dē ꝟgo non sapiam: vt
Salomon: nō diuitias: nō honores: sed grā
am q̄rebat. Queram⁹ igit̄ grām: sꝫ p̱ inuen
tricē grē. Leteꝝ q̄cq̄d est qđ deo offerre pa
ras: Marie cōmēdare memēto. vt eodē al
ueo ad grē largitorē grā redeat q̄ influxit.
Hec ille. Hec sūt gaudia q̄ cōiter ad hono Exēplū
rē ipi⁹ btissime ꝟginis recolunt̄. Sꝫ sciēdū de septē
est (ꝙ vt legit̄) btūs Thomas archieps can gaudijs
tuariēsis q̄tidie cū magna deuotione repete marie.
bat p̄dicta gaudia dicēs. Gaude ꝟgo mat̄
chri ⁊c̄. Semel āt cū eadē gaudia more soli
to in suo oratorio diceret: apparuit ei ipa ꝟ
go bn̄dicta ⁊ dixit. Cur fili mi tm̄mō gaudes
de gaudijs meis q̄ trāsierūt: ⁊ nō poti⁹ leta
ris de illis gaudijs q̄ mō habeo in celo ⁊ q̄ p̱
petuo durabūt? Gaude igit̄ ⁊ letare de cete
ro ac exulta mecū: q̄ꝛ glīa mea excellit digni
tatē ⁊ leticiā oīm scōꝝ ⁊ cūctoꝝ spirituū be
atoꝝ. ⁊ maiorē glīam habeo ipa sola q̄ oēs
simul angeli ⁊ scī. Gaude: quia sicut sol il
luminat diem ⁊ mundū: sic claritas mea il
luminat totū orbem celestem. Gaude: q̄ꝛ to

ta milicia celi mihi obedit: me venerat et ho/norat. Gaude: qr fili⁹ me⁹ mihi semp est obediens: et meā volūtatē et cunctas p̄ces meas semp exaudit. Gaude: qr deus semp ad bn̄/placitū meū remunerat seruitores meos in hoc seculo et in futuro. Gaude: qr proxima se/deo scē trinitati: et vestita sum corpore meo glorificato. Gaude: qr certa sum et secura: q̄ hec gaudia mea semp stabūt et nunq̄ finientur vl' deficiēt. Et qcūq̄ cū his gaudijs spi/ritualib⁹ letādo in h̄ seculo me venerabit: in exitu aie sue de corpe p̄sentiā meā obtinebit et ipam aīam ab hostib⁹ malignis liberabo: et in əspectu filij mei vt mecū gaudia possi/deat p̄ntabo. Et de h̄ habet exēplū i miracul' ipius v̄ginis. vbi legit q̄ qdā q̄tidie dicebat septē eius gaudia: Qui cū venisset ad mortē et ipam bn̄dictam v̄ginem totis affectib⁹ inuocaret: venit illa v̄ginib⁹ comitata et cum maxima angelorum multitudine et dixit illi infirmo. Charissime lōgo tpe mihi gaudia p̄/sentasti: veni ḡ secure: qr nobiscū p infinita secula pmaneb. Pro qb⁹ v̄bis ille mirū i modū exultauit. et cū grās egisset felicit migra/uit ad dn̄m cū ipa dei genitrice eternis gaudijs potitur⁹. Quā v̄ginē gaudiosā obsecro vt aīam meā cū ex h̄ seculo migrauerit in celesti palatio corā dilecto vnigenito suo feliciter p̄ntare digneť Amen.

¶ Incipit vndecima pars hui⁹ s̄moarij qđ Mariale appellat Jn q̄ tractatur de gl'iose v̄ginis marie assūptiōe. et pticulari ac proprio noie Jubilatio angelica nūcupat.

a Eleuauerunt arcam in sublime Gen̄. vij. Bn̄dicta dei genitrix v̄go p arcā Noe figuratur. Quia sicut illa arca p̄seruauit ipum Noe cū filijs suis a diluuio: ita ipa (et mul/to excellēti⁹) saluauit totū humanū gen⁹ ab eterna dānatiōe et de inferni profundo. vn̄ illi canit in corona nr̄a. Ar[illegible] che salua chi vole a te tornare da lo diluuio mortal. che ci profunda. Figurat etiā p arcā testamēti siue federis et h̄ qdrupliciter ex cā. Primo ex causa efficiēte Jllā em̄ arcam fecit Moyses ex p̄cepto dei. Exo. xxv. Btām aūt v̄ginē fecit ipe de⁹ et ha/bitauit i ea: iuxta illđ ps. lxxxvj. Hō nat⁹ est in ea: et ipe fundauit eā altissim⁹. De⁹ em̄ in btā v̄gine fuit alt⁹: qn̄ eā in vtero sanctificauit: fuit altior qn̄ de ea integra ei⁹ v̄ginitate nasci voluit. Fuit v̄o altissim⁹ qn̄ ipam sup oēs angelos exaltauit. Rōne igit cause effi/ciētis ista arca v̄gialis fuit nobilior et digni/or arca federis. Scđo ipa arca federis figurat beatā v̄ginem rōne cause materialis. Fuit em̄ facta de lignis sethim Exo. xxv. que li/gna s̄m Hiero. habēt leuitatē: pulcritudinē fortitudinem et imputribilitatē. p que intelligunt q̄tuor dotes corpis eius. Corp⁹ em̄ gl'iosum ipius beatissime v̄ginis est leue p subtilitatē: pulcrū p claritatē: forte p agilitatem: et imputribile p immortalitatē. Tertio ipa arca dn̄am nostram figurat rōne cause formalis. qr vt habet Exod. xxv. et. xxxvij. habuit in lōgitudine duos cubitos et semissē id est qnq̄ palmos. Joseph⁹ em̄ vocat h̄ cubitum duos palmos. Jn latitudine aūt ha/buit tres palmos. et in altitudine cubitum et semissem: vt in eodē ca. habet. Et simil'r ista arca sp̄ualis fuit qnq̄ palmorum in lōgitudi/ne. qr ipa bn̄dicta v̄go qnq̄ sensus suos vs/q̄ in finē purissimos cōseruauit. Fuit etiā triū palmorum in latitudine. qr restauratiōem angelorum ac salutatiōem hoim et renouatio/nē oim creaturarum procurauit. Habuit etiam hec arca cubitū et semissem in altitudine qr ei⁹ celsititudo humanā et angelicā nām excessit: sed vsq̄ ad filij sui excellētiā nō puenit. Quarto ipa arca btām v̄ginē figurat rōne cause final'. Dicta em̄ arca facta fuit vt əti/neret tabulas testamēti. Deut. xiij. et v̄gam Aaron et vrnā aureā in q̄ erat māna. Hec aūt arca sp̄ual'. s. btā v̄go itra se ətinuit chr̄m in q̄ sūt tres sube. s. diuitas dulcissima p manna significata: et aīa sapiētissima p tabulas testamenti designata. in qb⁹ descrpta erat dei sapiētia: et caro mūdissima q̄ resurrexit. et per v̄gā Aaron q̄ frōduerat designata fuit. Jstā igit arcā eleuauerūt angeli i sublime: vt di/cūt v̄ba proposita. s. i die sacratissime assumptionis eiusdē. De q̄ in p̄nti s̄mōe septē əside/ratiōes faciem⁹.

Prima dicet optatiōis.
Scđa allegatiōis.
Tertia causatiōis
Quarta dormitiōis
Quinta əsolatiōis
Sexta resurrectiōis siue assūptiōis
Septima v̄o et vltima appellabitur iubilationis.

¶ Pars p̄ma huius s̄monis que dicit optationis.

B Eatissima v̄go maria [illegible] dēs filiū suū gl'iosum ascendentē in celum: cū ipo pariter ascēdere exoptabat. Cause aūt hui⁹ desiderij pn̄t qnq̄ assignari. Prima propter appetitū naturalem vltimi finis. Scđa propter instinctū interiorē naturalis legis. Tertia propter clarā ətēplatiōnē filial' pulcritudinis. Quarta propter longā et tediosam prolōgatiōem sue pegrinatiōis. Quinta propter affectuosā expectatiōem curie

Maria arca federis

Maria optabat cũ chr̃o ascẽdere, ascẽdere

tri͂ſup hãtis. Primo igit̃ dico φ mouebat beatam v̾ginẽ ad h̃ deſiderãdũ appetit⁹ naturalˀ vltimi finis. Nã vt ait Ber̃. i li. d̃ vita clerico. c. xxvj. Nãli deſiderio oẽs ſũmũ appetimus bonum. nec ẽ in nob̃ q̃es niſi eo adepto. Et Boet̃. in. iij. d̃ ɔſolˀ. pſa. ij. inq̃t. Ois mortaliũ cura quã multipliciũ ſtudioꝝ laboꝝ exercet: diuerſo q̃dẽ calle ꝓcedit: ſ3 ad vnũ tãdẽ btitudis finẽ nitit̃ ꝑuenire. Et i eodẽ libro etiã d̃r. Eſt em̃ mẽtib⁹ hoim veri boni nãlit̃ inſerta cupiditas. ſed ad falſa deui⁹ error abducit. Et Aug. xiij. de trini. ait. Ad appetendã btitudinẽ natura cõpellit. cui ſũme bon⁹. ꝛ imutabilˀr btũs creator h̃ indidit. Et. x. de ciui. dei iteꝝ d̃r. Oim certa ſnĩa eſt q̃ rõne q̃quo mõ vti pñt btõs eſſe oẽs homies velle. Et rõ hui⁹ deſiderij eſt: q: finis nr̃ btitudo: ẜm mgr̃m ſniaꝝ i. ij. diſt. j. ꝛ ibi ſcũs Bona. pte. ij ar. ij. q. ij. ꝛ. xix. di. eiuſdẽ li. art. j. q. j. ꝛ ꝑ oẽs theolologos in. iiij. diſt. xlix. maxĩe ſanctũ Bona. ꝛ Rich. ar. j. q. j. ꝛ btm̃ Tho. j. ij. q. viij. art. iij. in corpe q̃ſtiõis. Cũ g̃ oĩa appetãt ptingere ad finẽ ſuũ: vt ait phs. ij. ꝛ. viij. phyſicoꝝ. nõ eſt miꝝ ſi etiã nos appetim⁹ felicitatẽ ꝛ ſũmũ bonũ. Oia em̃ bonũ appetũt j. Eth. j. Rheto. iij. Top. ꝛ. iiij. Meta. Hic aũt vltim⁹ finis nr̃ ꝛ h̃ ſũmũ bonũ ẽ fili⁹ v̾ginis. q̃ de ſeipõ inq̃t Apoc. j. Ego ſum ꝓncipium ꝛ finis. ꝓncipiũ vic3 a q̃ oĩs creatura ſũpſit exordiũ. finis v̾o ad quẽ oĩs creatura redigit̃ ꝛ terminat̃: ꝛ ꝑ quẽ oẽ beatificabile felicitat̃. Et iõ d̃r Haymo. Finẽ tãto vehemẽtiori deſiderio maria appetebat q̃nto illũ pl⁹ cognoſcebat: ꝛ q̃nto forti⁹ amabat. Eſt eni3 amor pond⁹ ſpũs rõnalˀ: dicẽte Aug. xiij. cõfeſ. Põd⁹ meũ amor me⁹: eo feror q̃cũq3 feror. q̃nto igit̃ h̃ põd⁹ ẽ mai⁹: tãto mag̃ inclinat ad amãdũ. Et q: btã v̾go ſup oẽs creaturas hũc finẽ. i. deũ amabat. iõ pl⁹ oib⁹ i eum deſiderio ferebat̃. ꝛ ad ipm ptingere: ac cũ illo ɔiũgi cupiebat.

C
Maria nãli inſtĩctu d̃ſiderabat aſcẽdere

¶ Scdõ eã ad h̃ inducebat inſtinct⁹ legis nãlis. Nãlis em̃ inſtinct⁹ eſt oib⁹ aialib⁹ ad dilectõem filioꝝ. Ũn. viij phyſ. Ariſt. vt generãtis ad genitũ nãlis eſt amicicia. Hic aũt inſtinct⁹ ẽ maxĩe in hoib⁹ nã pr̃ magis diligit filiũ q̃3 ſeipm. l. iſti q̃dẽ. in fi. ff. qd̃ me. cã. vbi glo. d̃r idem eẽ de mr̃e. Jmo dico φ mr̃ teneri⁹ diligit ſuu3 filiũ q̃3 pr̃: q: magis ẽ certa eũ eſſe ſuũ filiũ. l. q: ſemper. ff. de i[n]ius vo. Amãt aũt parẽtes filios tanq̃3 aliq̃d ſui. nã pat̃ ꝛ mat̃ eſt radix filij: filius v̾o flos ei⁹. xxx. ij. q. iij. c. tũc ſaluabitur. Ũn etiã d̃r φ pat̃ ꝛ fili⁹ cenſent̃ eſſe vna ꝛ eadẽ ꝑſona. l. fi. C. de impu. ꝛ ali. ſub. ꝛ vox patris vox filij. §. ei q. inſti. de inuti. ſtip. Dicit̃ q̃3 φ null⁹ amor vincit paternũ. l. fi. C. de cura. fu. nec maternũ. l. videam⁹. ff. de in li. iu. Et hec oĩa paterẽ ex etymologia vocabuli. Filius em̃ d̃r a philos grece qd̃ eſt amor latine vt nota. in. §. fi. inſti. q̃ dari tuto. poſ. q: igit̃ in btã v̾gie inſtictus nãe erat ordinatiſſim⁹ ipam inclinabat ad tenerrime diligẽdũ filiũ ſuũ vnigenitũ: q̃ tot⁹ erat ſu⁹ q̃ ad hũanitatẽ. q: qd̃ alij filij habuerũt ab vtriſq3 parẽtib⁹: h̃ fili⁹ ſuus totũ receꝑat ab ipa. Amabat g̃ eũ tanq̃3 aliq̃d ſui q̃ntũ ad carnẽ ꝛ tanq̃3 aliq̃d eterni pr̃is q̃ntũ ad diuinitatẽ: ꝛ tãq̃3 deſiderabilẽ q̃ntũ ad vtrũq3. Ũn immẽſitas amoris ei⁹ ñ ſinebat illã q̃eſcere i triduo q̃ñ puer Jeſus remãſit in hierl̃m Luc. ij. qd̃ oſtẽdit diligẽtia inq̃ſitõis. De q̃ Cañ. iij. habet̃: vbi ipa ait. Surgã ꝛ circũibo ciuitatẽ ꝑ vicos ꝛ plateas: querã quẽ diligit aĩa mea. vbi Berñ. ait. Aurora rutilãs ɔq̃ſta ẽ ſe diẽ ꝑdidiſſe lucentẽ. Stella matutina admirata ẽ triduanã ſolˀ abſentiã. Si g̃ deſiderauit filij ſui p̃ñtiã adhuc exiſtentis i terris: ſic φ q̃eſcere nõ poterat. q̃ntũ deſiderauit p̃ñtiam eius regnãtis in celis

D
Cõtẽplatio mouebat mariam aſcẽdere

¶ Tertio ipam mouebat ad h̃ appetendũ clara cõtẽplatio filialis pulcritudinis. Quãuis em̃ nõ ſit heſitandũ q̃n btã v̾go in hac vita pluries ꝛ manifeſte: nõ ꝑ enigmata vlˀ figuras diuine maieſtat̃ viſiõem habuerit: qd̃ aſſeritur de Moyſe ꝛ Paulo. de q̃b⁹ etiã illd̃ aſſerit Aug. ad Oroſium. Tamẽ ꝑ aggrauatiõem corpis lumẽ in q̃ fit talis viſio: nõ eſt in aĩa ꝑmanẽs habitualˀr: ſed tranſiens. Et ideo beata v̾go affectabat in celis aſcendere cũ filio ſuo: vt ſine diſcõtinuatiõe eternaliter ɔtemplaret̃ ei⁹ diuinitatẽ. Ũn Canticoꝝ. j. illi inq̃t. Indica mihi quẽ diligit aĩa mea: vbi paſcas: vbi cubes in meridie. Ubi d̃r Berñ. Hic paſcis: ſ3 nõ in ſaturitate. Perfrui igit̃ exoptabat fructu ſuauiſſimo vteri ſui. de quo pſal. cxxvj. inq̃t ꝓpheta. Cũ dederit dilectis ſuis ſomnũ ecce hereditas dñi filij merces fruct⁹ vẽtris. In chr̃o em̃ eſt vera diuinitas quã videre ẽ merces ꝛ gl̃ia beatoꝝ: iuxta illud qd̃ inq̃t deus Abrae Geneſ. xv. Ego ſum merces tua magna nimis. Jtẽ eſt vera humanitas: q̃ fuit fruct⁹ beate v̾ginis. ꝛ hanc etiã videre glorioſam eſt felicitas ſanctoꝝ: iuxta illud Joan. xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcãt te veꝝ deũ: ꝛ quẽ miſiſti Jeſum chr̃m. Cupiebat g̃ pijſſima v̾go ſemꝑ ꝛ ſine interruptiõe filiũ ſuũ dulciſſimũ videre: in quẽ deſiderãt angeli ꝓſpicere. j. Pet. j.

E
Incolat⁹ ſecli eã iſcẽdit d̃ſiderare aſſũptionẽ

¶ Quarto ad hoc ipam inclinabat lõga ꝛ tedioſa ſibi ꝓrogatio ſue ꝑegrinatiõis. Uidebat̃ em̃ ei φ iam diu vixiſſet in hac lachrymaꝝ valle. Ũn dicebat cũ ꝓpha pſ̃. cxix. Multũ incola fuit aĩa mea. Erat etiã illi tedioſa ꝑegrinatio huius vite q: habitabat inter malos ꝛ ꝑditos iudeos. Ũn dicebat cũ eodẽ ꝓpheta vbi ſupra Heu mihi q: incolat⁹ meus ꝓlongatus eſt: habi

tauit cū habitātib9 cedar. Cedar em̄ interp̄/tat tenebra. ⁊ sc̄at iudeos tenebrosos: int̄ q̄s ipa habitabat. Dicebat ḡ ipa bn̄dicta virgo illō ad Phil.j. Cupio dissolui ⁊ esse cū chri

F sto. ¶ Quinto ad h ipam iclinabat affectuosa expectatio curie triūphātis. Nouerat em̄ ꝟgo gloriosa q̄ tota celestis curia eā tanq̄ reginā suā cū maximo desiderio expectabat ⁊ ideo dicebat filio suo illō qd̄ h̄r in ps̄.cxlj. Educ de custodia aīam meā ad ↄfitendū nomini tuo. me expectant iusti donec retribu/as mihi. ⁊ iō me debes tecū assumere in celū qd̄ nō solū mihi erit iocundū: s̄ etiā toti cu/rie tue celesti gratissimū

¶ Pars scd̄a huius s̄monis que dicit̄ alle/gationis.

G Maria potuit allegar̄ cās q̄re deberz a filio as/sumi

BEatissima ꝟgo q̄ optīe scit allega/re p̄ alijs: etiā bn̄ sciebat allegare p̄ seipa. Int̄ alias aūt rōnes q̄s adducebat vt filiū inclinaret ad eā as/sumēdā ⁊ pducēdā secū i gl'ia celesti: q̄dru/plici vsa ē fūdamēto. Quas rōnes tāgit Alexan. de ales li.ij. de laudib9 btē ꝟgīs. ca.xiiij. Nā l3 de ipis allegatōib9 ī diuīs scriptur̄ nulla fiat mētio: tn̄ nihil obstat ↄtēplatiōis grā aliq̄ meditari. Dixit ḡ p̄mo sic. Te dulcis fili dū eēs paruul9 blāda manu sepi9 lenīē tra/xi. nūc itaq̄ i recompēsatiōe felici me manu misc̄dīe tue trahe ad te i gl'ia p̄adisi. Ad qd̄ facit illō Hiero. i li. de honorādis parētibus Memēto parētū q̄ tal' es q̄r manib9 incremēta sūpsisti. Scd̄o sic ait. Tu q̄ d̄ meis visceribus lac traxisti ꝟgineū: trahe me post te ad tuū celeste ↄuiuiū: iux illō qd̄ i eodē li. de bono. parē. d̄r. s. Exolue fili qd̄ debes: ⁊ offi/cia debita q̄licūq̄ exhibe famulatu. q̄r parē/tib9 nemo pōt reddere qd̄ debet. Sit tibi ḡ/ta vita illoꝝ q̄b9 charior ē vita tua q̄ ꝓpria. Redde amoris vicē colēde pietatis. Tertio sic inq̄t. Tibi o fili patiēti cōpassa sum. ex q̄ ḡ tua passio mihi ⁊ tibi fuit cōis: q̄re nō cōis est gl'ia: Scd̄m nām em̄ est eū cōmoda seq̄ q̄ incōmoda sequit̄. l. s̄m nām. ff. de reg. iur. ⁊ q̄ in vno aggrauat̄ in alio deb3 subleuari. l. eū q̄. ff. de iureiurā. Quarto dixit sic. Optima pars carnis mee iā celos tenet. q̄r part9 ē pars viscerꝝ m̄ris. l.j. ff. de vē. inspi. ⁊ c. si ad matris. de ↄse. dist.iiij. Ut q̄d ḡ pars reliq̄ mole terrene habitatōis est depssa. Accessorium em̄ debet sequi naturā sui p̄ncipalis. c. accessorium. de reg. iu. li. vj. ⁊ l. cū p̄ncipa/lis. ff. eodē titu. Tu ḡ qui dixisti electis tuis Osee.ij. Trahā vos in funib9 charitat̄. Tu q̄ es brachiū eterni p̄ris trahe me post te. Cā ti.j. i. c. de exilio. s. ad p̄riam. de morte ad vitā. de tenebris ad lucē ꝑpetuā: ⁊ de miseria ad eternā felicitatē.

¶ Pars tertia huius s̄monis q̄ dicit̄ cau/sationis.

D IN declaratiōe hui9 partis q̄rit̄: q̄ de cā chr̄s m̄rem suā i tāpijs petitōib9 nō exaudierit. cū em̄ bonū filiū d̄ceat exaudire m̄rem suā: iuxta illō.iij. Reg.ij. Pete m̄r mi: neq̄ em̄ fas ē vt auertā faciē meam a te. Mirabile q̄bus/dā videt̄ q̄ chr̄s tā venerabilē m̄rē suā quā tā tenero amore diligebat exaudire noluerit vt eā secū ad gl'iam adduceret. sicut ipsa tā anxio affectu appetebat: sed poti9 eā i hac lachrymaꝝ ⁊ calāitatū atq̄ tenebraꝝ caligine remanere voluerit. Sed his hesitatiōibus satisfacere volens: dico q̄ lic3 de9 i suis operib9 nr̄a adinuētiōe nō indigeat: cū certū sit q̄ oīa facit debito ordine: certaq̄ rōne. q̄r iustus dn̄s i oīb9 vijs suis: ⁊ sc̄tūs i oīb9 opib9 suis: vt inq̄t ps̄. Tn̄ p̄ deuotiōe augēda fideliū ⁊ oī sinistra opiniōe tollēda a cordib9 christianoꝝ int̄ alias possum9 assignare q̄ttuor cās q̄b9 ip̄e dn̄s nr̄ rōnabil'r m̄rem suam di/lectissimā secū assumere noluit.

Quattuor cā cx cau chr̄s ascēdēs noluit m̄rē secū assūe/re.

Prima āt d̄r ↄsolatōis respc̄u remanētiū

Scd̄a instructōis respectu scribētiū

I Tertia ↄfortatōis respectu patiētiū.

Quarta ꝟo honoratōis r̄spectu obuiātiū.

¶ Pmo igit̄ dico q̄ chr̄s dimisit m̄rem suā in terris post suā ascēsionē rōne ↄsolatiōis. respectu remanentiū. s. aploꝝ ⁊ alioꝝ fideliū Un̄ sup illō Ioā.xix. Stabat iuxta crucē iesu ⁊c. d̄r Aug. Mirgtur9 ex h mōo dn̄s ita ordinauit: vt vtraq̄ eccl'ie portio triūphās vic3 ⁊ militās: visibili ⁊ inuisibili solatio frueret̄ p̄ ipm̄. Ascēdens em̄ i celū sc̄tis aīab9 ⁊ angel' suā diuinitatē ⁊ humanitatē ꝑpetuo cōtēplandā exhibuit. vt siue ingrederent̄ siue egrederent̄ pascua inuenirent. Eccl'ie ꝟo ad/huc i terra militāti solaciū q̄dē visibile ꝓmisit: qd̄ in die pētecostes impleuit: q̄n sp̄m cō/solatorē cordib9 fideliū imisit. Solatiū ꝟo visibile qd̄ de corꝑali ei9 p̄ntia habebat fideli/bus suis subtrahere iā voluit Et idcirco matrē eccl'ie ↄsolatricē vice sui d̄reliq̄t. vn̄ dum bti angeli in celis aspicerēt illum hoīem: fi/deles i terris intuerent̄ cū gaudio eiusdē hominis verā m̄rem. Hec ille. Et reuera valde gaudiosum erat ⁊ ↄsolatoriū videre in terr̄ feminā hūtē filiū regnātē in cel'. Existimo ei q̄ sicut mō fit ad limia aploꝝ: sic fiebat tūc ad ipam ꝑegrinatio fideliū/reginā celi ⁊ terre videre cupientiū. vt scribit btūs Ignaci9 ad btm̄ Ioānē euāgelistā. ⁊ legit̄ de btō Dionysio q̄ valde desiderabat videre ꝟginē gloriosam. Cū aūt ipam vidit ↄsiderās magnitudinē graꝝ ei9: ⁊ excellētiā ꝟtutū ac hone/statē moꝝ singularēq̄ vite sue sc̄itatē ⁊ mirabilē ip̄i9 pulcritudinē: dixit ei. Si de tui

filiȷ̄ diuitate nõ fuissꝫ mihi a Paulo apl'o p̄dicatū: facilit' te credere ẽe deū. Nec mirū si fideles ad videndā btām ṽginē currebāt: cū legam⁹ multos diuersas mōi partes lustrasse vt aliq̄s homies viderēt ⁊ audirēt: sicut recitat Hiero. ĩ epl'a ad Paulinū. Que visitatōes ipis visitātib⁹ maximā ꝯsolationē afferebāt: ⁊ ipi ṽgini ĩ magnū honorē cedebāt. Si em̄ gl'ia ē mr̄i vni⁹ martyrꝫ vl' alteri⁹ scti: q̄nto honore debebat venerari mr̄ sctiscoꝝ filiȷ̄ dei? Dimisit ḡ chr̄s mr̄em suā ĩ terrꝫ ⁊ noluit eā adducere secū ĩ cel'. q2 apl'is nimis duꝝ fuisset siml' puari p̄ñtia sol' ⁊ lune.

K Mãsit ĩ terris vt scribẽtes ĩstrueret

¶ Scdo dimisit eā in terrꝫ post suā ascēsione rōne instructiōis respectu scribētiū: vt scꝫ fideles instrueret de rudimētis fidei: maxime de his de q̄b⁹ nulli mortaliū nisi ipi cōstare potuit. Quāuis aūt euāgeliste spūsctō dictāte euāgelia sua scp̄serit: nihilomin⁹ credi p̄t ⁊ ṽisil'e ē ꝙ de talib⁹ cū ipa ṽgie ꝯferebāt. Sil'r ⁊ aliȷ̄ legētes euāgelistaꝝ scp̄ta ab ipa q̄rebāt si hec ita se habebāt. Et nõ ē dubitādū q̄n spūsctūs plura btē ṽgini reuelāda fuauerit. Quis em̄ meli⁹ scire potuit de magis venientib⁹ cū stella. de fuga in egyptū. de angelica salutatiōe: ⁊ ṽbis int' ipm ⁊ archangelū gabrielē factis. d natitate chr̄i. ⁊ de circūcisiōe ei⁹. ⁊ de oblatōe ipi⁹ ĩ tēplo. ⁊ de reliq̄s ad filiū suū ꝑtinētib⁹: q̄ꝫ ipa q̄ singula fuit expta: ⁊ cūcta chr̄i opa ꝑ triginta ⁊ tres annos ocul' ꝓpriȷ̄s aspexit. vñ dr Lu. ȷ̄. Maria āt ꝯseruabat oia ṽba hec ꝯferēs ĩ corde suo. Et ob h̄ forte Lucas plura de chr̄i infantia scp̄sit tanq̄ꝫ familiarior ṽgini. nā capellan⁹ ei⁹ asserit' fuisse. Reliq̄t ḡ dñs mr̄em suā magistrā apl'oꝝ ⁊ oīm fideliū. Vñ Hiero. ĩ sermōe ad Eustochiū loq̄ns de btō Joāne euāgelista fuiēti ipi ṽgini. Postea subdit. Nō ꝙ eximi⁹ ille sctoꝝ chorus apl'oꝝ eā deseruerit: int' q̄s post resurrectionē dñi intrās ⁊ exiens familiari⁹ ꝯtulit de chr̄i incarnatiōe: tāto siq̄dem verius q̄nto ab initio ꝑ spm̄sctm̄ pleni⁹ cūcta didicerat ⁊ ꝑspexerat pleni⁹ vniuersa. licꝫ ⁊ apl'i ꝑ eūdē spm̄sctm̄ oia cognouerint: ⁊ in oēm edocti fuerint ṽitatē. Hec ille.

L Mãsit ĩ terris vt ꝯfortarꝫ patiẽtes.

¶ Tertio eā dimisit rōne ꝯfortationis respectu patientiū. Sciebat em̄ chr̄s fideles suos statim post ascēsionē suā int' ꝑsecutiones debere fluctuare. ⁊ ꝙ si matrē suā secuꝫ duxisset: grex fideliū desperare potuisset: et dicere ꝙ chariores secū transferens ceteros traderet obliuiōi. Sed q̄n chr̄ifideles videbāt ꝙ ipam sctissimā mr̄em suam hic reliq̄rat multis tribulatōib⁹ ⁊ ꝑsecutōib⁹ affligēdam: suas passiōes eq̄nimit' tolerabāt ipi⁹ ṽgis patiētissime exēplo. Q aūt gl'iosa virgo multa aduersa post ascēsionē dñi ꝑpessa sit (p̄sertim a iudeis) testat' btūs Ignaci⁹ q̄ ĩ epl'a ad Joannē euāgelistā ait. Maria salome quā diligis filia Anne: hierosolymis q̄nq̄ꝫ mensib⁹ cōmorans: ⁊ q̄dā aliȷ̄ noti referūt Mariā mr̄em Jesu oīm gr̄aꝝ hic abūdantiam. ⁊ dicūt eā in tribulatiōib⁹ ⁊ ꝑsecutiōibus hilarē. ĩ penuriȷ̄s ⁊ indigētiȷ̄s nō q̄rulā iniuriātib⁹ gratā. ⁊ ꝙ molesta letat'. miserꝫ ⁊ afflictis coafflicta. Et infra. Miꝝ aūt ē ꝙ cū ab oīb⁹ magnificet': a pharis eis tñ ⁊ scrib ei detrahit'. Hec ille. Si ḡ dñs Jesus suam dilectissimā mr̄em q̄ nunq̄ꝫ pctm̄ cōmiserat in h̄ mōo pati voluit. q̄nto magꝫ nos digne patimur q̄ q̄tidie peccam⁹. Et iō inq̄t Cato in suis documētis. Qd merito pateris patienter ferre memēto.

M Mansit vt honoraret ab obuiantibus.

¶ Quarto dimisit eam rōne honoratōis respectu obuiātiū. Pro cu ius declaratōe est ꝯsiderādū ꝙ prudēs mercator tractās p̄ciosas merces p̄us tractat et ꝯsideratiōem facit de loco ꝯgruēti ad illaꝝ repositiōem: ⁊ illū locū optime coaptat ⁊ ordinat. Et sil'r cog̃scēs dei fili⁹ mr̄em suā ṽginē gl'iosam esse int' oēs creaturas p̄ciosam: p̄us voluit illi locū p̄parare p̄ciosum ⁊ amenū in q̄ ipa sublimaret'. ⁊ postmoduꝫ de celo descēderet ad ipam assumendā. Et hāc rōnē tangit Hiero. ĩ ser. assūptiōis dī. Ascēdit et p̄ꝑauit huic sctissime ⁊ gl'iosissime ṽgini locū imortalitatꝫ: vt cum eo regnare posset in et'nū. Et iteꝝ ibidē ait. Precessit eā dñs ad celestia: vt pararet ei sicut ipe suis repromiserat discipul' ĩ ethereis māsiōib⁹ locū. Hoc aūt ĩ figura significatū fuerat. ȷ̄. Reg. vj. vbi legit' Dauid regē fecisse tabnaculū iux̄ domuꝫ suā ꝓ reponēda arca federis. ⁊ ꝙ postea descēdit ipe cū electis filiȷ̄s isrl': ⁊ tulit arcaꝫ de domo Aminadab q̄ erat ĩ gabaa. ⁊ posuit eā sup plaustꝝ nouū. quā cū Oza tetigisset: ꝑcussus est a dño. Deinde Dauid cū ipis filiis isrl' associauit arcā ipam cū cithara ⁊ cantorib⁹: ⁊ cū magnis festiuitatib⁹ reposuit illā in loco p̄ꝑato sibi. Per arcā em̄ federꝫ vt sup̄ dixim⁹: itelligit' bñdicta ṽgo. q̄ tali federe ordiata ē vt ipa esset plena gr̄a: ⁊ ꝑ eā nos gr̄a r̄pleremur. ⁊ ist[...] fuit fed⁹ vt ꝓpt' nos saluatorē ꝯcipet: ⁊ ꝑ ipm ꝓpitiationē nob ꝓcuraret. Vñ Aug. ĩ q̄dā ser. inq̄t. Ad te gr̄a plena loq̄r. ex gr̄a debes o piȷ̄ssima cē gratiosa. cui nimiꝝ peccatoꝝ restauratio tante sublimitatis existit causa. Mira loquar o dña. sꝫ si est multū: adeo multū gaudeo. Nos ei tibi teq̄ꝫ nobis mira necessitudo ꝯfederat. cuꝫ vere ꝓ nobis habeas illud qd̄ habes. Si ei nulla p̄cessisset trāsgressio nō foret secuta redēptio nr̄a. ⁊ si necesse nō fuisset nos redimi nō fuisset necesse parere redemptorē. s. chr̄m q̄ tabernaculū. i. locū sublimē in celis beate ṽgini sup oēs angelos s̄m celsitudinem sue maiestatis p̄ꝑauit. Deinde in die assumptiōis

onis eiusdē venit cū electis filijs isrl'.i.cū or
dinibꝫ sctōꝝ.ꝛ recepit arcā de domo Ami
nadab.q̄ interp̄taꝛ ꝑpl's. gabaa ꝟo vallis.i.
eduxit eā de ꝑpl'o mortaliū: ꝛ de valle lacbry
maꝝ.sꝫ in plaustro posita.i.in sacro corꝑe.ꝑ
cussus ē Oza.i.iudeꝰ:q̄ illud tāgere tētauit.
scꝫ murmurando. Uel pōt ꝑ Ozā significari
p̄nceps sacerdotū.q̄ cū portareꝛ corpꝰ beate
virginis ad sepulturā: p̄sūpsit apponere ma
nus ad feretrū in quo erat corpus btissime
virginis: vt illud ad terrā deijceret. sed stati
vigore brachioꝝ destitutꝰ est ꝛ doloribꝫ ma
ximis afflictus. Qui ad exhortationē apl'oꝝ
penitentiā agens tacto sacratissimo corpore
immaculate virginis cōualuit: vt legitur in
quadā historia de assumptiōe ipiꝰ. Hāc aūt
arcam associauit Dauid cū cantoribꝫ. quia
christus cum angelis ꝛ sanctis dulciter ca
nentibꝫ ac psallentibꝫ eam in celum comita
tus est. Et nota ꝙ plaustrum dicit fuisse no
uū: suꝑ quo posita fuit arca. quia corꝑe bene
dicte virginis resuscitato ꝛ incorruptibilita
te dotato reddita est aīa: et sic ad dexteraꝫ
filij sui est in gloria sublimata. Uñ Aug. in
ꝟmone de assumptione eiusdeꝫ ait. Ad hanc
gloriāꝫ tu gloriosa ꝑfecte prouecta es: vt su
perno rege nihil habeas superiꝰ in suꝑnis.
Que angelicā trāsiens dignitatem vsqꝫ ad
summi regis thronū es sublimata. Ubi em̄
posuit idē rex filius tuꝰ qᵭ ex te suscepit. ibi
te posuit reginā de q̄ illud sumpsit. Nec em̄
fas est alicubi te esse q̄ꝫ vbi est id qᵭ a te ge
nitū est. Hinc nos ꝑ te hereditamus miseri
cordiam miseri: ingrati gratiam: veniā pec
catores: sublimia infimi: celestia terreni: de
um hoīes: mortales vitā: ꝛ patriāꝫ ꝑegrini.
Hec ille. Ista igiꝛ fuit p̄cipua causa quare
chr̄s nō assūpsit mr̄eꝫ suā secū: vt vicꝫ post
ea cū maiori honore susciꝑeꝛ in celū. ꝛ ip̄e cū
tota celesti curia illi veniret obuiāꝫ. Et hanc
cām assignat Anſ. in li. de excellētia btē ꝟgi
nis.c.vij. dn̄m nostrū alloquēs ꝛ dicens: O
bone Jesu quō pati potuisti vt te ad regnuꝫ
glorie remeante illā bea[illegible] mr̄em tuā in mi
serijs mūdi relinqueres: et nō statim tecū re
gnaturāꝫ assumeres? Forrassis domine hoc
agere voluisti: ne tue curie veniret in dubiū:
cui potiꝰ occurreret: tibi.s. dn̄o suo p̄mo ī as
sūpta carne celū petēti An ipi mr̄i siliꝛ in ipꝫ
regnū marno iure tecū ascēdēti. Prudētiori
ergo ꝛ digniori cōsilio precedere illam vole
bas: q̄tenꝰ ei locū imortalitatis in regno tuo
p̄pparares. et sic comitatꝰ tota curia tua festi
uus illi occurreres: eāqꝫ sicut decebat mr̄eꝫ
tuā ꝑ teip̄m exaltares. Hec ille. De his aūt
causꝭ remāsiōis sue ī h̄ mūdo post ascēsionē
filij certificata ab ip̄o filio suo bn̄dicta ꝟgo
ꝯtentissima remāsit. Nō em̄ petebat vt assu

Miraculum in assūptiōe marie factum.

mereꝛ cū filio nisi sub ꝯditōe. s. si ᵭo placeret
ꝛ nō aliꝛ. ꝛ h̄ nō fuit velle aliq̄d ꝯ diuinā vo
lūtatē: sꝫ potiꝰ suū velle diuīe volūtati subia
cere. Btissima etem̄ ꝟgo q̄ nūq̄ꝫ peccauit: nū
q̄ꝫ aliq̄d ꝯ diuinā volūtatē voluit. Et in hac
sua petitiōe ꝯditionata fec̄ sic̄ postea egit fili
us eiꝰ. q̄ Mat.xxvj. inq̄t: Pr̄ si possibile est
trāseat a me calix iste. Uerūtn̄ non sic̄ ego vo
lo/ sꝫ sic̄ tu. Fiat volūtas tua.

¶ Pars.IIII. huiꝰ ꝟmōis/ q̄ dr̄ dormitōis.

Querūt q̄dā Nunq̄d gl'iosa ꝟgo sit
mortua/ an ꝟo sine morte fuerit ī
celū assūpta. sic̄ factū fuissꝫ de no
strꝭ p̄mis ꝑentibꝫ si nō peccassēt:
Nā Aug. suꝑ Gen̄. ꝛ recitat mgr̄ in. ij. dist.
xx. di. ꝙ si nō fuissent trāsgressi diuinū prece
ptū sine morte statuto tꝑe fuissent ad melio
rē statū. h̄ ē ad btitudinē trāslati. Ad quam
dubitatōꝫ rn̄r ꝙ lꝫ btissima ꝟgo nūq̄ꝫ hūerit
aliqᵭ pctm̄ actuale nec etiā origiale: vt icon
uincibil'r ꝑbatū ē in. j. ꝑte p̄ncipali huiꝰ ope
ris: tn̄ rōnabile fuit ip̄am mori. vt in eadem
ꝑte ᵭclaraui rn̄dendo ad argumētū quo di
ci possꝫ ᵭbuisse cessare morte in ꝟgine cessā
te in ea pctō. quā rn̄sionem vide ibi in. ij. ser.
ꝑte. ij. Et hāc ꝟissimā opionē tenent catholi
ci docꝛ. Uñ Aug. in ser. de Assumptōe ꝟgis
inq̄t: Mēores ꝯditōis hūane morte illā tem
poralē subijsse mr̄em dei dicere nō metuimꝰ
Jdem q̄qꝫ dr̄ Damaſ. in duobꝫ ꝟmonibꝫ as
sumptiōis eiusdem. ꝛ Hiero. in ser. ad Eu
stochiū vbi ait: Cū ꝑfecto nihil ꝯstet nisi qᵭ
hodierna die gl'iosa migrauit a corꝑe ¶ Fu
it aūt h̄ decens q̄druplici rōne. Primo ꝓpꝛ
filij sui ꝯfirmationē. Cum em̄ chr̄s nām no
strā assumpserit: vt eadē natura q̄ peccaue
rat sanctificareꝛ decuit vt h̄ manifeste on̄de
ret ad ꝯfutandas multas hereses q̄s futu
ras p̄nouerat. Fuerūt em̄ heretici nōnulli q̄
nō solum nām nr̄am. h̄ est de genere Adā eū
assumpsisse negauerūt: sꝫ oīno eū corpꝰ phā
tasticū habuisse asseruerūt. inꝛ q̄s fuerꝛ ma
nichei. Ualētinꝰ aūt hereticꝰ dixit chr̄m ce
leste corpꝰ assumpsisse. Ut ḡ on̄dereꝛ ꝙ chr̄s
vere de illo genere erat qᵭ mortē meruerat:
decuit vt eius genitrix mortē sustineret. Si
ei sine morte ad gl'iam fuissꝫ trāslata. faciꝛr
creditū fuissꝫ vl' ꝙ nō fuissꝫ de hūano gene
re: vl' nō ᵭ illa stirpe p̄moꝝ ꝑentū. ꝛ sic si btā
ꝟgo nō fuisset credita esse ᵭ stirpe hūana ab
adā descēdente. siliꝛ creditū fuisset ᵭ chr̄o eiꝰ
filio. Et ꝯn̄r visum fuisset ꝙ chr̄s ꝑ ip̄o hu
mano genere ꝯgruentē satisfactionem nō fe
cisset: et ꝙ idoneꝰ redēptor nō fuissꝫ. Mors
autē ipsius bn̄dicte ꝟgis ostendit illā fuisse
veraciter de humano genere. ꝛ de illa ꝓpagi

An mortua p̄us vel an sine morte fuerit assumpta.

O Rōnabiliꝛ ᵭbuit maria p̄us mori

ne de q̄ dr̄ Heb.ix. Statutū est hoīb᷒ semel
mori. Scd̄o ꝯueniēs fuit ipam mori ꝓpter
P filij sui ꝯformationē. Neqꝫ em̄ decuit eā me
lioris eē ꝯditiōis q̄ꝫ filiū: q̄ vere de⁹ ⁊ hō est.
Incōueniēs nāqꝫ eēt ꝙ mēbrū p̄cederet ca-
put: cū oīa mēbra sequāt̄ naturā sui capit̄. l.
cū in diuers. ff. de reli. ⁊ sum. fu. Cū igit̄ fili⁹
btē ꝟgīs sit caput toti⁹ eccl'ie. vt ait Apl'us.
Col'. j. Cui⁹ vtiqꝫ ⁊ ꝟgo ē mēbrū. Et ipe mor
tē sustinuerit: imo (vt inq̄t Aug. in. ij. li. d̄ ba
ptismo ꝑuuloꝝ) si null⁹ eū interfecisset: senio
defecisset. pfecto decuit vt btā q̄ꝫ virgo mo-
Q reretur quo filio suo eēt ꝯformis. Tertio
h̄ ꝯueniēs fuit ꝓpter sui meriti augmētatio
nē. Decuit em̄ grā plenā nō solū mereri bo-
nis operib᷒: sed etiā passiōib᷒ ⁊ tribulatiōib᷒
equanimiter toleratis. Patientia em̄ opus
ꝑfectū habet Jacobi. j. Et ꝓpterea deus sepe
immittit aduersa ad augmentū virtutis et
meriti. vij. q. j. c. aduersitas. ⁊. xj. q. iij. c. in cū
ctis. Et quoniā vltimū terribilium est mors
vt dicitur in. iij. Eth. et in. l. vltimū. ff. de pe-
nis. Ideo volūtaria ⁊ patiens eius sustinen-
tia summū patientie genus demonstrat vn
de meritū auget. et tanto magis in btā ꝟgi-
ne meritū augmētauit quāto ꝓ vllo suo cri-
mine mors illi debita nō fuit. Quarto hoc
R ꝯgruū fuit ꝓpter nr̄am cōfortationē. Natu-
Maria raliter em̄ oēs mortē timem⁹ scientes veraꝫ
morit̄ vt esse sniam. Quintiliani in li. declamationuꝫ
morientes declamatiōe. v. dicen̄. O q̄ꝫ graue est mori.
ꝯfortarꝫ. scꝫ q̄ ad sensualitatē carnis. Quāuis at̄ h̄ ti-
mor sublat⁹ sit qn̄ chr̄s dei fili⁹ mortē susti-
nuit. tn̄ posset hō cogitare ⁊ dicere Bn̄ susti-
nuit: q2 n̄ solū hō sꝫ et̄ de⁹ fuit. Virgo at̄ btā
in q̄ fuit pura hūanitas: mortē libēter susti-
nēdo: nos oēs hortata est seruare illud Ju
uenal' documētū li. iiij. satyra. j. dicen̄. Fortē
posce aiām mort̄ terrore carentē. Nā vt inq̄t
Lucan⁹ li. viij. Mors vltima pena ē nō me-
tuēda viris. Vn̄ Tulli⁹ in tuscu. q̄sti. li. j. in
fi. dicit. Teneam⁹ ⁊ nihil cēseam⁹ esse malū
quod sit a natura datū oib᷒. Mors em̄ nō
ē mala: nec in sorte maloꝝ ꝯputāda. v. q. j. c.
illa. in fi. Et iō p̄dict⁹ Tulli⁹ ī eiusdē opis li.
ij. ait. Qui id qd̄ vitari nō p̄t meruit: is viue
re aīo q̄eto nullomō p̄t. Qui ꝟo mortē nō ti-
met: magnū is p̄sidiū sibi ad btām vitā cō-
parat. Et Quītilian⁹ ī li. p̄allegato declama
tiōe. iij. inq̄t. Faciam⁹ poti⁹ de fine remediū
⁊ d̄ necessitate solatiū. Et Seneca ad Lucil-
lū. li. v. epl'aꝝ: epl'a. j. dicit. Vita cū expecta-
tione mortis data est. Ad hanc itur quam ti
mere demētis ē. q2 certa expectāt̄: dubia di-
mittunt̄. Moriens itaqꝫ alacri aīo bn̄dicta
ꝟgo nob ⁊ oib᷒ hoīb᷒ dicebat illō quod inq̄t
Quintilian⁹ vbi sup̄ di. Eeam⁹ spōte ꝯ filio
pleni securitati grās agētes. Sol⁹ vixit quo

ad voluit q̄ mori q̄ꝫ viuere maluit. Infirme
aūt p2sus terreneqꝫ mēt̄ ē vt numerem⁹ an
nos. Ut ei ait Plini⁹ li. vij. naturalis histo-
rie. c. liiij. Natura nihil hominib᷒ breuitate
vite prestitit meli⁹. Nam vt dicit Sene. ī li.
tragediaꝝ. Mors sola port⁹ erūnis dabit.
Et Isido. li. j. soliloquioꝝ. c. j. inquit. Mors
calamitati terminū p̄bet. oēm ei calamitatē
adimit. vn̄ Boeci⁹ li. j. de cōso. canit. Mors
hoīm felix. Et Franciscus petrarcha in suis
triūphis ait. La morte he fine duna presone
scura. Ala nimi gētili A ialtri he noia. chan
posto nel fango ogni lor cura. Et Bern̄. in q̄
dam ser. inq̄t. Mors est finis miserie: victo
ria pugne: ianua vite: adeptio corone: beati-
tudinis plen⁹ īgressus: initiū refrigerij: para
disi scala q̄ ascēdit̄ in locū tabernaculi admi
rabilis vsqꝫ ad mōtē dei. Et iō dicebat Sa-
lomō Prouer. xiiij. Sperat iustus in morte
sua. Just⁹ ei si morte p̄occupat⁹ fuerit ī refri
gerio erit. Sap. iiij. p̄ciosa nāqꝫ in cōspectu
dn̄i mors sctoꝝ eius: ps. cv. vn̄ dr̄. Eccs̄. vij.
dies mort̄ dies natiuitat̄. His ḡ exhortatiōi-
bus. b. ꝟgis ⁊ ei⁹ exēplo nō debem⁹ mortē ꝑ
timescere: sꝫ cū gaudio ⁊ exl'tatiōe expectare
que (vt inq̄t Cato) ē finis oīm maloꝝ. Et ob
hāc cām de⁹ ꝑmisit suā dilectā matrē mori.
Possum⁹ q̄ꝫ aliā assignare rōnē: quā ponit
sctūs Tho. i. iij. pte sum. q. xxvij. ar. iij. in so-
lutiōe p̄mi. ar. di. Btā ꝟgo nō fuit liberata a
morte ⁊ alijs penalitatib᷒: vt ꝑ illas penalita
tes toti eccl'ie thesaurizaret.

Pars quinta huius sermonis: que dici-
tur consolationis.

S Libri apocriphi sic ē liber d̄ trāsitu virginis.

SI q̄rat̄ q̄ btā ꝟgo in morte sua ha-
buerit solatia: Rn̄detur ꝙ lꝫ sacra
pagina de h̄ nō faciat mentionē: tn̄
ex alijs scriptur̄ possum⁹ cōprehē-
dere dormitionē btīssime mr̄is dei mult̄ cō
solatōib᷒ fuisse repletā. Pro cui⁹ declaratōe
ē sciēdū ꝙ Hiero. in ser. assūptiōis vocat il-
lū libellū apocriphū. i. dubiū: q̄ ītitulat̄ d̄ trā
situ ꝟgis. q̄ q̄dē liber etiā appellat̄ apocriph⁹
in. c. sctā. xv. di. Apocripha at̄ dicunt̄ illa scri
pta q̄ꝝ auctor ignorat̄. vl' q̄ ī canōe scriptura
rū nō habent̄. vel q̄ nō sūt in publico legēda
tanq̄ꝫ autētica: vel q̄ sūt dubia ſm Isid. vj.
ety. Et ideo d̄t Hieron̄. vbi s̄. loquēs de pre-
dicto li. Ne dubia ꝓ certis recipiatis. Nō ḡ
rep̄hēdit illū tanq̄ꝫ falsum: sꝫ vult aliqn̄ hr̄i
dubiū. Et p̄dicta de significatiōe apocraphi
approbat glo. in. c. canones. xvj. di. que ait.
Apocripha. i. sine certo auctore: vt sapientia
Salomonis. liber Jesu filij sirach. qui dicit̄
Eccl'iastic⁹. ⁊ liber Judicuꝫ ⁊ Tobie. ⁊ liber
Machabeoꝝ. hi apocriphi dicūt̄: ⁊ tn̄ legū
tur. sꝫ forte nō generalit̄. Hec ibi. Quāuis ḡ
in dicto li. aliq̄ ꝯtineantur q̄ non oino conso

-nant virati. nihil tñ obstat etiã ibi plura ve-
ra cõtineri. Un̄ p devotoꝝ ꝯsolatiõe dicere
possum⁹ ꝙ bñdicta virgo in trãsitu suo q̃t-
tuor habuit solatia inter alia multa. Pri-
mũ fuit angelice reuelationis. Cum em̄ fili-
us beatissime ṽginis celũ ascẽdisset: ipa cõti-
nue desiderabat cũ illo ꝯiũgi. simulq3 cum
ꝓpheta dicebat ps. xlj. Quẽadmodum desi-
derat ceruus ad fontes aquaruz: ita deside-
rat aĩa mea ad te de⁹. Sitiuit aĩa m̄a ad de-
um fontẽ viuũ: q̃n veniã z apparebo ante fa-
ciẽ dei. Fuerũt mihi lachry. mee panes die ac
nocte: dũ dr̄ mihi q̃tidie vbi est de⁹ tu⁹? Si
g̃ desideriũ iusti oẽ bonũ Prouer. xj. pfecto
desideriũ iustissime m̄ris dei totũ erat intẽ-
tũ circa summũ bonũ filiũ suũ. vñ eũ sepe in
orõne alloq̃bat̃ dicẽs. Quãdo farai cõtento
el core mio. Tollẽdo me dal mũdo tenebro-
so? Quãdo adimpirasse il me desio. E vesti-
ro me il palio glorioso. Oñ vedro i chori di-
bri. E te o dolce o bñdeto filio. Cõ tuti quãti
i angel ascbierati Che a venire me farai del
cielo? Quãdo in quel abysso de dolceza. Del
sol vestita e stelle coronata. Saro absorpto
e piẽo dalegreza. Apresso al tuo throno sub-
limata? In his aũt dulcib⁹ ꝑcib⁹ atq3 suaui-
bus petitiõib⁹ exñte ipa bñdicta ṽgine: ecce
ꝙ (vt dr̄ in dicto li. de trãsitu ei⁹) apparuit ei
ãgel⁹. s. gabriel tot⁹ iocũd⁹ cũ ramo palma-
rũ in manu: in signũ pfecte victorie: quã ha-
buerat de mũdo: carne z diabolo. Erat aũt
tot⁹ lucid⁹: z in forma hoĩs pulcerrima. Et
credo eum multoꝝ angeloꝝ comitiua fuisse
sociatũ. Qui reuerent̃ gl'iosã ṽginẽ salutãs
dixit ei. Aue ma dona d grãde cortesia. Aue
maestra dogni seritade. Aue benigna verge-
ne maria. Aue fontana piena de charitade.
Aue del mũdo dignissima regina. Aue o spe-
cio dogni ṽitade. Aue reparo di nostra rui-
na. Aue dogni fidel secura guida. Aue lucẽ-
te stella matutina. Aue sperãza in cui ognũ-
se fida. Aue ricorso de tuti i peccatori. Aue
apozo che cognafflicto aida. Aue vadosi lu-
cidi splẽdori. Aue dõzella dio desponsata.
Aue belleza di supni chori. Dñs tecũ virgo
imbalsamata. Che in te aposti tuti soi theso-
ri. E tãta gloria te ha apparegiata. Ecco il tẽ-
po da te desiderato Fra trei giorni sarai glo-
rificata. A questo dirte da dio son mãdato.
Q aũt angel⁹ apparuerit beate ṽgini annũ-
ciãs ei diẽ felicẽ trãsit⁹ sui: nõ est vllatenus
dubitãdũ. q3 cũ ad alios miserit de⁹ ãgelos
ad ãnũciãdũ eis finẽ vite. pfecto ẽt ẽ creden-
dũ sil'r eũ fecisse m̄ri sue p illã sniam Bern̄. i
ep'la ad canonicos lugdunẽses. Quicquid
alijs lz paucissimis) est ꝯcessum: nõ est cre-
dendũ gl'iose ṽgini fuisse denegatũ. Si er-
go btũs Martin⁹ reuelatiõe supna obitum

Maria in morte hũit q̃tuor solatia.

Angel⁹ Marie nũciauit mortem.

suũ lõge añ pscituit. z Petr⁹ sciuit ꝙ breuis
esset depositio tabnaculi sui. z Paul⁹ ꝙ tps
sue resolutiõis instabat. Et sil'r btũs Joan-
nes euãge. z sctũs Frãcisc⁹. z alij q̃pples scti
vt in coꝝ legẽdis hr̃. multomagĩ h sciuit be-
atissima ṽgo: vt arguit Alb. sup Missus ẽ.
c. clxix. Gloriosa aũt ṽgo ill' angelis q̃ ei an-
nũciauerãt cũ gabriele archangelo h bonũ
nouũ: cum recedere vellent dixit illud Cañ.
v. Nunciate dilecto meo q3 amore langueo.
Scriptũ est quoq3 in q̃dam legẽda assum-
ptionis: ꝙ btã virgo p angelũ tres grãs a fi-
lio perijt. s. vt oẽs apl'os sue dormitioni pre-
sentes hẽret. vtq3 diabolũ non videret. et vt
oẽs q̃ erãt in purgatorio a penis i suo obitu
eriperet. Que oĩa obtinuit. De pma aũt grã
immediate dicem⁹. Scõm solatiũ btĩssi-
me ṽgis in trãsitu suo fuit apl'ice aduẽtatio-
nis. Apl'i ei cũ essent i diuersꝭ mõi ptib⁹ dispsi
si: in q̃b⁹ fidẽ chr̃i pdicabãt: desiderãte btĩssi-
ma virgine illos videre ante mortẽ suã: atq3
trãsq3 eos esse pñtes sue dormitiõi: z ei⁹ cor-
pori impẽdere sepulturaz. domin⁹ nr̄ Jesus
chr̃s fili⁹ eius in ictu oculi eos fecit esse ante
ꝯspectũ m̄ris sue dilectissime. Qui em̄ p an-
gelũ suũ fecit Abachuch ꝓpham in momẽto
tpis p capillũ de Judea in Babyloniã defer-
ri. vt Danieli ꝓphete prãdiũ portaret. Dañ.
vl. z btõ Frãcisco socios suos p mundũ disp-
sos videre cupienti ꝯgregauit ad eius pces.
potuit etiã apl'os z discipulos suos ministe-
rio angeloꝝ in instanti facere deportari. vt
genitrici sue moriẽti debitũ exhiberent obse-
quiũ. Uel dicere possum⁹ ꝙ spũs dñi qui ra-
puit Philippũ apl'm: z statim inuẽtus est in
Azoto. Act. viij. Simil'r eleuari fecit apl'os
oẽs z prin⁹ inueniri in virginis habitaculo.
Affuisse autẽ apl'os dormitioni ei⁹ affirmat
sctũs Dionysius asserens in lib. de diui. no-
mib⁹ se z btm̄ Timotheũ ac pl'imos christi
apostolos z discipulos morti beate ṽginis
interfuisse. De h etiã inq̃t Damascen⁹ i quo-
dam smone. Ex antiqua z verissima traditio-
ne accepim⁹ ꝙ tempore gloriose dormitio-
nis btĩssime ṽginis cũ oĩs scti apl'i ad sal-
uãdas gẽtes orbẽ terre pagrarẽt: in momen-
to tpis in altũ subleuati Hierosolymis con-
uenerunt. Ibiq3 angelica eis visio facta est
z diuia hymnodia potioꝝ audiebat̃ ṽtutũ.
Cũ aũt scti apl'i intelligerent dei genitricis
trãsitũ imminere: cõi eã voce collaudabant
dicẽtes. Cũ in huiusmũdi incolatu te o cele-
berrima virgo haberem⁹ cohabitatricẽ q̃si
ipm dñm deũ z magr̃m videntes consolaba-
mur. Nũc ṽo q3 te trãsmigrandã cognoui-
mus: h solũ nobis remanet refrigeriũ ꝙ te
mediatricẽ habebim⁹ apud deũ. Filius tu⁹
creator omniũ vocat te. Nemo est qui probi

Omnes apl'i fuerũt ꝯgregati in morte Marie.

beat' mrem a filio. ipa natura docet bonora
ri. Nec decet te amplius ꝑmanere i medio na/
tionis praue z puerse. Uade ergo in pace et
placa nob deū. Donec eñ morabaris in ter/
ris modica te terre portio detinebat. Cū au/
tem assumpta eris in celis cōmune ꝓpiciato
rium totus habebit mūdus. Hec ille. Patz
ergo hui9 sancti testimonio apl'os morti glo
riose virginis fuisse presentes. Dicit aūt in
ꝑdicto libro de trāsitu virginis ꝙ eo tēpe ꝗ
angelus annunciauit beate ꝟgini transitū
suum: beatus Joānes euāgelista de licentia
virginis ꝑdicabat ephesi. Quāobrem volēs
btā virgo illū ad se venire. cū sup hoc rogas/
set filiū suū: statim intonuit celū. et in candi
da nebula eleuat9 z rapt9 ipe btūs Joānes
in ꝯtinenti se reperit ante ostiū dom9 in ꝗ
morabat ꝟgo bñdicta. et intrās ad btissimā
virginē cū maxima reuerētia salutauit eā.
Quē videns virgo gloriosa pre gaudio a la/
chrymis ꝯtinere nō valuit. et dixit illi. O io/
annes recordare ꝟboꝝ dñi magistri tui qb9
me tibi recōmendauit in mrem. Ecce ꝙ vo/
cata a dño exoluere debeo ꝯditionis huma/
ne debitū. Recōmēdo igit tibi corp9 meū vt
oī diligētia z cura illō studeas sepelire. Au/
diui eñ ꝑfidos iudeos inter se cōsiliū fecisse
dicētes. Expectem9 donec illa ꝗ chrm pepe/
rit moriat. et tūc rapiem9 corpus ei9 z cōbu
remus. Facies ḡ deportari añ feretrū meū
qñ corp9 meū ad sepulturā deferet hāc pal/
mā sicut ex pte dei angel9 mihi eā deferens
monuit faciendū. Hec eñ palma que vt vi
des est multe claritatis. conturbabit inimi/
cos nostros. et cū ea fient multe mirabiles
operationes. Dixit aūt Joānes. O vtinā nūc
adessent oēs aliȷ apl'i frēs mei vt tibi possent
vna mecū ꝑparare ꝯdecētes exequias et de/
bitas exoluere laudes. Hec ꝟo dicente btō
Joanne statim ad petitionē beatissime ꝟgi
nis apl'i oēs a qdā nebula sicut beato Jo/
anni factū fuerat rapti sunt de locis in qb9
ꝑdicabant. et añ portā dom9 in ꝗ erat ipa be
nedicta ꝟgo sunt delati. ꝗ se insimul inuenie
tes mirati sūt valde. Quos vidēs gl'iosa vir
go multū ꝯfortata fuit. et de eoꝝ missione fi
lio suo grās egit. Ipi ꝟo cognoscētes se ꝺbe
re remāere orphāos z ꝑuatos sua dilectissi/
ma magrā a lachrymis abstinere ñ potuerūt.
Quis aūt eoꝝ planctum describere valeat?
Quis ipsoꝝ suspiria oimqꝫ discipuloꝝ fle/
tus exprimere queat? Qñ eñ chrs passus est
et qñ celos ascēdit: ipa bñdicta ꝟgo ei9 loco
cū ipis apl'is z discipulis remāsit. ex quo ei9
ꝑsentia ꝯfortabant. z dolorem quē de reces/
su dñi habuerant aliqualiter mitigabant.
Nūc vero vtroqꝫ orbati parēte remanebāt.
Arbitrorāt ꝙ dicebāt. Quo ꝑgis mr sine fi

Qualiter ioānes et aliȷ apl'i sil' venerunt ad mortem Marie.

liȷs? Quis nos mestos ꝯsolabit? Quis dile
cti magistri nostri recordationē dabit? Ecce
tu ꝑgis ad alta. nos remanem9 in ima. Tu
ascēdis. nos opprimimur. Te angeloꝝ ꝯuē/
tus circūdabit. fili9 amplectet. pater oscula/
bitur. spūsstūs inflāmabit. nos ꝯuētus ma
lignātiū z ꝑfidoꝝ sinagoga iudeoꝝ flagellis
afficiet. vinculis astringet. tormētis crucia/
bit. et gladio feriet ac mactabit. Sed tu ma
ter nr̄a. tu pia oīū aduocata depcare filiū tu/
um vt nobis assistat: ac nos in tātis tētatiōi
bus z tribulationib9 nō deserat. Quib9 beni
gnissima dña inqt. Pugnate filiȷ mei viriliꝰ
et recordamini ꝟboꝝ magistri vr̄i dicentis.
Mat. vl. Ecce vobiscū sum oibus diebus
vsqꝫ ad ꝯsummationē seculi. Et iteꝝ. Nolite
timere eos ꝗ occidūt corp9: animā aūt occi/
dere nō pñt. Lu. xȷȷ. et rursū Matth. x. Cū
steteritis añ reges z presides nolite cogitare
quō aut ꝗd loqmini. dabit eñ vob in illa ho
ra ꝗd loquamini. Nō eñ vos estis qui loq/
mini sꝫ spūs pr̄is vestri ꝗ loquitur in vobis
Cū igit filius me9 sp ꝑmansur9 sit vobiscū:
Ego quoqꝫ nūqꝫ recedēs ab eo vos nō dese/
ram: sed ad pugnā ꝯfortabo: apd filiū aduo
cabo. Uos ḡ estote fortes i bello: et pugnate
cū antiquo serpēte: et accipietis regnū etnū.

Tertiū solatiū fuit deifice apparitiōis. q2
dñs nr̄ Jesus chrs filius ei9 eā in ifirmitate
visitauit. de quo beatissima ꝟgo indicibilē
ꝯsolationē ꝑcepit. Si eī Jacob pr̄iarcha de
siderauit ante mortē suā videre filios suos.
Gen. xlviȷ. z cū Josephvidissꝫ ait Jā let9 mo
riar q2 vidi faciē tuā. Gen. xlvi. Quātū debe
bat ꝑꝑssima ꝟgo appetere visionē vnigeniti
sui añ mortē: ꝗtū ve ex ipius visitatiōe cōso
lari? Ipm aūt dñm visitasse in morte matrē
suā nulla ten9 est dubitādū. Si eñ apparuit
b. Joanni. z dixit ei. Ueni dilecte mi zc. mul
tomagis credendū est eum apparuisse matri
sue dilectissime z in ifinitū chariori. vt dicit
Albert9 sup Missus ē. c. xvȷȷ. Inquit etiam
Grego. iiȷ. dialogoꝝ z exēplis ꝓbat ꝙ aliqñ
ad ꝯsolationē egredientis aie: ipe solet appa/
rere autor vite. Si ḡ aliȷs apparuit: multo
magis mr̄i: ꝑ supradictā Bernardi sententiā
Quicqd aliȷs zc. Dicit aūt in ꝑdicto libro de
trāsitu ꝟgis ꝙ ipe dñs Jesus de celo descē/
dit cū āgelicis ordinib9. cū cetu patriarcharū
cū martyrū exercitu. cū ꝟginū choro. cū soci
etate ꝯfessoꝝ z oium sanctoꝝ. Qui oēs ipo
dño icipiēte subsequētes dulcia cātica circa
lectū beatissime ꝟgis frequētabāt. Quar
tū solatiū fuit mirifice dulcoratiōis. Ipe ei
dñs Jesus post suauissima oscula z dulcissi
mos amplex9 dixit dilectissime mr̄i sue illud
Cañ. iiȷ. dicēs. Ueni de libano speciosa mea
veni coronaberis. Beata autē virgo respōdit

X Chr̄s apparuit Marie in morte sua.

illud ps̄. xxxix. Ecce venio, q² in capite libri scriptū est de me vt faciā volūtatē tuā deus de⁹ me⁹: volui legē tuā in medio cordis mei. Et iterū ait illud ps̄. cvij. Paratū cor meū deus. paratū cor meū. Omēs aūt angeli ⁊ sancti decantabāt illō Sap. iij. Hec est q̄ nesciuit thorū in delicto. habebit fructū in respectione aiarū sanctarū. Beatissima igit̄ virgo vidēs dulcissimū filiū suū iocūdissimo vultu. extensisq̄ brachijs ei⁹ animā vt expiret expectantē. dixit illō. Lu. j. Beatam me dicent oēs gñationes. Quia fecit mihi magna qui potēs est: et sanctū nomē eius. Ad filiū autē cōuersa ait illud ps̄. iiij. In man⁹ tuas dñe cōmēdo spūm meū. Sicut aūt ab omi corruptione carnis fuerat extranea. ita ab omni dolore mortis fuit aliena. Imo cū indicibili leticia ⁊ inexcogitabili suauitate exijt illa benedictissima aia cantātibus angelis ⁊ tota celesti militia. et in brachijs chari filij sui est recepta. O igit̄ mira ⁊ iocundissima exultatio. O immensum gaudiū. O ineffabilis iubilatio: cū ipa sacratissima ṽgo audiuit melliflua₃ vocē dilecti filij sui eā sic dulciter inuitātis. O felicissimus transitus. O mors ab aliorū cōmuni morte penitus diuersificata. Alij enī dolorib₉ cōquassant̄ in morte. Ipsa aūt ṽgo ɔsolatiōib₉ replebatur ⁊ suauitate. Quāuis aūt ista mors ei fuerit dulcis. tñ ei⁹ tolerantia nō fuit sine magnis meritis. quia beatissima ṽgo eam etiā si asperrima fuisset pati voluntarie parata erat. Fuit ergo in ea mors naturaliter horribilis. sed p̄ grām ɔcupita ⁊ delectabilis. Sicut igr̄ de beato Stephano canit eccl̄ia. Lapides torrētis illi dulces fuerūt. Et de sancto Laurētio legitur q̄ prune ignis ei⁹ carnē adurētes illi refrigeriū p̄stabāt. ex qua tñ grā nō est ablatū meritū. Sil'r ⁊ multo magis est credendū de morte felicissime ṽginis. Ut aūt dr̄ in p̄dicto li. de trāsitu ipi⁹ beate ṽginis dñs noster p̄cepit aplīs vt corp⁹ matris sue deportarēt ad sepeliendū in valle Josaphat in monumēto nouo qd̄ ibi inuenirēt. Ascēdit āt celos dñs nr̄ Jesus chr̄s cum aia gl'iosa sue dilectissime mr̄is cū ineffabili toti⁹ curie celestis iubilatione. et ad dexterā throni sui in gl'ia eam collocauit. Statī aūt post illi⁹ bñdicte aie assumptionē cū tres pudice ṽgies q̄ ibi aderant corpus illud sacratissimū lauare vellēt tanto splēdore coruscare cepit q̄ tangi quidē poterat sed nō videri. Et tandiu ibi p̄mansit ille splendor lucis mirabilis donec ablutuȝ fuit corp⁹ ipi⁹ ⁊ vestitū. Qd̄ cū ab aplīs i feretro esset collocatū. dixit btūs Joannes petro. Tu Petre debes portare palmā an̄ feretrū. q² dñs te nob̄ p̄tulit ⁊ pastorē ouil' sui dereliq̄t. Cui rñdit Petrus. Tibi magis cōuenit eā portare q̄ a dño es ṽgo elect⁹. Un̄ dignū est ⁊ cōgruū q̄ ṽgo deferat ṽgis palmā. Tu etiā sup̄ pect⁹ dñi iacuisti a q̄ hausisti flumia diuīe sapie. et magī ab eo dilect⁹ fuisti. Justū igit̄ videt̄ vt tu q̄ a ṽginis filio pl⁹ grē recepisti: etiā mr̄i ei⁹ p̄stes pl⁹ honoris: cui⁹ fili⁹ effici meruisti. Ego ṽo portabo feretrū in q̄ repositū est corp⁹ ei⁹ alijs aplīs illud circūdantib₉ ⁊ deo laudes referentib₉. Dixit āt Paul⁹: Et ego q̄ sum mim⁹ oīm vestrum etiā portabo feretrū tecū. Eleuās igit̄ Petrus cum Paulo feretrū: alijs q̄q₃ apostolis adiuuantib₉: incepit ip̄e Petr⁹ cantare ⁊ dicere: Egredere isrl' de egypto. domus Jacob de populo barbaro. Fcā est enī maria sctificatio ei⁹: et in hierl'm ptās ei⁹. Dñs āt cooperuit feretrū ⁊ aplōs vna cadēte ⁊ lucidissima nebula: tali't q̄ ipi nō videbant̄. sed tm̄mō corū vox audiebat̄. Cū q̄b₉ erāt etiam angeli cantātes. ita q̄ repleuerūt totā terrā canticis ⁊ sonis mirabil' suauitatis. Un̄ p̄nceps sacerdotū cū maxima p̄pl'i multitudine currēs vt corp⁹ beatissime ṽgis cōburi faceret. p̄cussus est brachiorū destitutione ⁊ cruciatu maximo. sed p̄ pniām postea curatus: vt sup̄ dictū est. Popul⁹ aūt q̄ cū eo erat cecitate fuit p̄cussus. imposita aūt illa palma sup̄ eos q̄ pnīa ducebant̄ ⁊ credere in dñm volebāt: oēs sanabant̄. Sicq₃ bñdicte ṽgis corpus solēnib₉ exequijs est tumulatū. Et forte ip̄e dñs Jesus sicut sua dilectissima mat̄ corp⁹ ei⁹ mortuū sepelierat: ita etiam voluit corp⁹ ipius mr̄is p̄prijs manib⁹ in sepulcro coaptare. Ut enī inq̄t glo. i. c. vbicūq₃. xiij. q. ij. Molli⁹ ossa cubāt manib₉ tumulata suorū. Cū igit̄ de⁹ sepelierit moysen Deut̄. vlti. cūq₃ ip̄e dñs Jesus int̄fuerit exeqijs. Marthe hospite sue. vt i ei⁹ legēda hr̄. q̄nto magī credēdū est ipm genitricis sue exequijs honorē impēdere voluisse: Op⁹ enī mie est sepelire mortuos. q̄ ip̄e p̄r miarū dominus Jesus matris sue sepulture in propria persona voluit interesse.

Pars sexta hui⁹ sermonis q̄ dr̄ resurrectionis siue assumptionis.

Licet btūs Hieronym⁹ in s̄mōe assumptiōis dubitatiue locut⁹ sit de resurrectiōe ⁊ assumptiōe beatissime ṽgis q̄ ad corp⁹. tñ Aug. ⁊ Hugo de scto vict. alijq₃ doctores q̄₃plurimi assertiue ɔfitent̄ ipam bñdictā dei mr̄em i corpore gl'ioso resuscitatā in celū assumptā fuisse. Et ita nūc sctā rhomana indubitāter tenet ecclesia. que sicut nunc de immaculata ṽginis ɔceptione solēnitatē facit. de q̄ antiquis tp̄ib₉ certis bonis respectib₉ ita clare determiare noluit vt diui Augustini efficacissimis mota rōnib₉ ⁊ p̄ncipalr̄ scti spūs inspi

De portatione corporis marie ad sepeliēduȝ.

Q maria sit assūpta cū corpe et aia pbat̄.

ratione gl'iosam dei mrẽz in aia z corpe btificatã esse nõ ambigit. De q̃ etiã notat Archidia.in.c.nc limitar̃.d.ꝯsti. Quã quidẽ veritatẽ q̃z pluribꝫ pbare possum⁹ fundamẽtis. Et primo rõne pfectiõis. Certũ est em̃ ꝙ beata ṽgo fuit grã plena z pfecta sicut ei annũciauit angel⁹ Lu.j. Un̄ Hiero. vbi sup ait. Ceteris p partes grã pstat̃. Marie vero tota se infudit grẽ plenitudo. Hec q̃ grẽ plenitudo nõ solũ fuit in ei⁹ aia: sed etiã in corpe. quia Maria nõ constat nisi ex aia z corpe. Hieronymus aũt nõ dixit ꝙ grẽ plenitudo se infuderit in aia ṽginis: sed in ipa virgine Maria. Plenitudo q̃ gratie fuit etiaz in corpore virginali in q̃ habitauit plenitudo diuinitatis. vñ ipsa inq̃t Ecci.xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Cũ itaq̃z gloria debeat equari gratie. iuxta illd̃ Ecci.iiij. Exequabit gl'iam gratie ei⁹. Concludit̃ ꝙ sicut ipa bñdicta ṽgo fuit plena z pfecta gratia in corpore z aia. ita etiã fuit in eis pariter gl'ificata. Un̄ Bern̄. in q̃dã s̃mone inq̃t. Quãtuz gratie in terris est adepta pre ceteris tm̃ z in celis obtinet gl'ie singular̃. Et Aug. in s̃mone assumptiõis ait. Si merito pre oib⁹ mulieribꝫ Marie donata est grã. eidẽ in morte erit minuẽda? Absit. Si ei mors alioꝝ sanctoꝝ ẽ pciosa in ꝯspectu dñi: mors marie erit pciosissima. Sz q̃ differẽtia esset int̃ mortez ṽginis z aliorũ si nõ est in corpe assumpta? Et Chrys. in quodã s̃mone inq̃t de b. ṽgine. Plena gratia plena ṽtutibꝫ nõ põt nõ plene graz possidere. q̃ rõne sue pfectiõis arguitur eius assumptio totalis. Sc̃do idẽ pbatur rõne restauratiõis. Debuit em̃ restauratio correspondere pũaricationi. in paradiso aũt terresti fuit vterq̃z parẽs. s. Adaz z Eua licz p̄us Adã q̃z Eua. vt p̄z Gen̄.ij. Cũ q̃ nõ sit pfectior padisus terrestris q̃z celestis. debuit etiã in celesti paradiso eẽ vterq̃z parens grẽ. s. chr̃s q̃ nos regenerauit suo sanguĩe. et b. ṽgo q̃ nos pauit sue pietatis lacte. Hi em̃ in quibꝫ culpa nunq̃z fuit extra paradisũ: eẽ nõ debuerũt. alioq̃n melior q̃ ad h̃ fuissz ꝯditio parẽtũ culpe q̃z grẽ. Chr̃s igit̃ p̄us celum ascendit z postea btã ṽgo. Sicut em̃ vterq̃z sexus extra paradisũ expulsus fuit: ad ostendendã plen[illegible]dõnatione: ita vt oñderetur plena redemptio. vterq̃z sexus debuit in celesti paradiso introduci. Al's quõ sperarẽt mulieres se eẽ pfecte redemptas? In aiabꝫ aũt nõ est discretio sex⁹. Et iõ inq̃t Aug. in sermone assumptiõis. Letet̃ maria vt dignũ est leticia inenarrabili gl'ificata in aia z corpe in filio ꝓprio. p filiũ ꝓpriũ. z cũ filio ꝓprio. Tertio idẽ pbat̃ rõne cõpatiõis. Cum em̃ multi sancti iam sint in celo cũ corpe gl'ificato. q̃re nõ credam⁹ ꝙ etiã ibi sit btã virgo q̃ est A

sanctior vniuersis? Et hãc rõnẽ tangit Hiero. in ser. assumptionis. Ut em̃ scriptum est Mat.xxvij. Multa corpa sctõꝝ q̃ dormierant resurrexerũt cũ chr̃o z introierũt in sanctã ciuitatẽ. de q̃bꝫ ibi dicit glo. ꝙ iam sũt cũ corpe in gl'ia. al's vt etiã refert Hiero. vbi s. veri testes resurrectõis nõ fuissent. Scribit q̃z idez Hiero. ad Heliodoꝝ de morte Nepotiani ꝙ illi resuscitati visi sunt cũ corporibus in celesti hierusalẽ Amb. etiã in sermone pascali ꝯfirmat h̃ de Joãne euangelista. Itẽ ibidẽ videt̃ velle ꝙ q̃tiens celebrat̃ festũ resurrectiõis dñi aliq̃ mortui ex sctis resurgũt z in celũ cũ corpe gl'ioso assumũtur. Cũ q̃ mr̃ dei nulla grã sit pũata: q̃ etiã paucissimis fuerit cõcessa. pfecto etiã ipa resurrexit et i celũ gl'iosa assumpta fuit. Quarto idẽ pbat̃ rõne p̄ceptiõis. Mãdauit ei de⁹ Exo. xx. Deut̃. v. z Mat. xv. di. Honora p̄rem tuum z mr̃em tuã. Et apl's ad Eph. vj. addit. Hoc em̃ iustũ est. s. iusticia naturali s̃m philoso. viij. Eth. in fi. z. l. veluti. ff. de iust. z iure iuncto. §. legis p̄cedentis. Cũ igitur chr̃s nõ venerit soluere legẽ s̃z adimplere. Matt. v. Profecto voluit in oibus mr̃is sue venerande honorẽ cõseruare. sicut etiã honorificauit p̄rem suũ. Un̄ ait Joan. viij. Ego honorifico p̄rem meuz. Honorauit em̃ eam in vita: ei obediendo. Nam cũ sederet in tẽplo in medio doctoꝝ vocat⁹ ab ipa statim iuit cum ea relictis doctoribꝫ. z erat subdit⁹ illi. Luce.ij. Honorauit ẽt eã in morte. cũ in cruce illam commendauit discipulo Joan. xix. Ergo z in obitu eiusdẽ mr̃is z post mortẽ debuit illi honorẽ exhibere. Fili⁹ em̃ tenet̃ q̃ntum põt succurrere parẽtibꝫ suis s̃m Alexandrũ de ales in. iij. pte summe. in tractatu de q̃rto p̄cepto decalogi. Sed dicet forte aliq̃s ꝙ chr̃s eã honorauit pre oibus in aia. Cui respõdeo. ꝙ h̃ nõ suffecisset. Nã fili⁹ nõ solũ tenet̃ aie p̄ris z mr̃is bñfacere. sed etiã eorum corpibꝫ. c. ceterũ. lxxxvj. dist. Sed p maiori ꝯfirmatiõe huius argumẽti dico. ꝙ chr̃s debuit z debuit assumere mr̃em suã in aia z corpore. aia z corpore assumere q̃ hoc cõpetebat sue iusticie: sapientie: bonitati immense. et sue potentie. Primo em̃ diuine iusticie sue h̃ cõpetebat. Nam cum ipse de⁹ tantũ honoret corpa sctõꝝ. z a nobis honorari faciat: pfecto iusticie debituz esset: ꝙ si corpus mr̃is sue sub terrã foret a nobis illud faceret venerari. Uidem⁹ em̃ corpa z reliq̃as siue cineres sctõꝝ i locis i q̃bꝫ req̃escũt cõseruari venerabiliter in vasis aureis z argenteis. z in templis mirificis. ac in mauseolis margaritis ornatis. Legimus q̃z quorũdam sctõꝝ corpibꝫ angeloꝝ misterio monumenta p̄parata. z ipa corpa diuina ṽtute integra z incorrupta p̄seruata. Uidem⁹ insup B

Maria mi.

sanctorum ossa sericis et preciosis linteaminibus circumdari: et cum maxima reuerentia adorari: et quando ostenduntur luminaria accendi: et a diuersis mundi climatibus confluentibus gentibus visitari. sicut patet de apostolis Petro et Paulo rhome. et de sancto Jacobo in galicia/ et sic de reliquis. Legimus quoque quod cum quorundam sanctorum corpora essent in loco despecto collocata: facta est reuelatio vt inde amouerentur et in loco venerabili collocarentur. sicut patet de corpore beati stephani protomartyris de cuius inuentione ecclesia festum celebrat. Et similiter exemplificare possumus de corporibus beatorum Geruasij et Protbasij et Nazarij ac Celsi martyrum: et de multis alijs. Si ergo deus sic honorari facit opera sanctorum existentia super terram: quia fuerunt habitaculum spiritussancti: et ad eorum sepulturas facit cecos illuminari/ paralyticos sanari/ leprosos mundari/ surdos audire/ claudos ambulare/ et mortuos resurgere/ tantoque honore fuos suos et amicos mundo facit manifestos. Quanto magis si corpus matris sue esset in terra illud manifestaret vt ad visitandum et adorandum ipsum ex toto orbe terrarum populus conflueret: ipsiusque reliquias et sepulcrum maioribus signis et prodigijs illustraret? Ex quo ergo in nullo loco terrarum virginis corpus veneratur nec reperitur. profecto constat quod tanto thesauro terra non fuit digna: et quod est in loco hominibus inaccessibili et digniori quam terra in celo. scilicet empyreo/ in paradiso/ in vita eterna. In maiori enim honore debet haberi corpus illud quod fuit spiritussancti sacrarium et christi speciale domicilium ac totius trinitatis nobile triclinium: quam omnia corpora aliorum sanctorum. Si autem corpus ipsum virginale nondum surrexisset: cum nec in celo nec in terra veneraretur minus honoris illi impenderetur quam alijs sanctorum corporibus et reliquijs/ quod valde absonum et inconueniens esset. Et hanc rationem tangit Bernardus in quodam sermone dicens: Quoniam sanctorum corpora preciosa deus sublimauit: vtputa Petri et Pauli que tam gloriose venerabilia reddidit et honore tam mirifico sublimauit: vt et ipsis deputetur locus venerationi congruus. et ad ipsa mundus properet vniuersus. Si Marie corpus super terram esse dicatur cum nec deuota frequentatione fidelium veneretur. nec eidem deputetur locus honoris. Nimirum christus videbitur honorem materni corporis contempsisse: cum tamen super terram aliorum corpora sic honoret. Hec Bernardus. Quod si aliquis dicat quod corpus beatissime virginis est adhuc super terram. sed ideo deus non reuelauit vbi sit. quia nos non sumus digni illud videre ac visitare. Respondeo secundum Bernardum. vbi supra. quod de alijs quoque sanctis dicitur ad Heb. xi. Quibus dignus non erat mundus: et tamen eorum corpora non sunt propter hoc nobis occultata. Preterea corpus christi vtique preciosius et dignius: quia diuinitati vnitum deus nobis tradidit contrectandum et dispensandum: ergo non est putandum quod ratione indignitatis nostre virgineum corpus nobis fuerit celatum. Et hanc quoque rationem ponit Augustinus in sermone Assumptionis dicens: Nunquid non pertinuit ad benignitatem domini matris seruare honorem qui non venit soluere legem: sed adimplere. Lex autem sicut honorem matris precipit ita et inhonorem damnat. Qui ergo pre ceteris illam gratia conceptus honorauit: pium est credere/ etiam in morte singulari saluatione et speciali eam gratia honorasse. Hec ille. Preterea si crux quam christus ad horam portauit: et in qua paruo tempore stetit sic honoratur. profecto in maiori honore debuit haberi corpus immaculate virginis: in quo dei filius nouem mensibus habitauit. Et si deus in tanto honore vult haberi imagines et picturas sanctorum. certe in maiori reuerentia voluit haberi corpus illud in quo imago sua illibata permansit: cum vnigenitus eius qui est imago patris in eo decubauit: et per quod imago nostra que corrupta erat reparata fuit. Etsi in tanto honore habita fuit arca testamenti. quia in ea erat virga Aaron: manna et tabule legis conscripte. In maiori proculdubio honore haberi debuit arca illa sanctificata in qua habitauit virga. id est caro christi que floruit. manna. id est diuinitas que omnem dulcedinem habuit. et tabule conscripte. id est anima christi/ que omni sapientia plena fuit.

¶ Secundo hoc competebat diuine sapientie. Sicut enim dicitur Prouer. ix. Sapientia edificauit sibi domum. Sapiens autem architectus domum facit pulcram intus et extra. Sunt vero quedam domus pulcre foris/ sed intus turpes: sicut hypocrite. de quibus ait dominus Mat. xxiij. Ue vobis scribe et pharisei hypocrite qui similes estis sepulcris dealbatis/ que foris hominibus apparent preciosa: intus vero plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcicia. Alie autem domus sunt intus pulcre/ sed turpes exterius. sicut sunt serui dei qui sunt pulcri intus per puritatem: sed turpes exterius per austeritatem. Item quia a mundanis hominibus contemnuntur. Alie etiam domus sunt pulcre intus et foris: sicut sunt beati in anima et corpore glorificati: quorum corpus est lucidum: et anima lucida et formosa. Domus igitur beatissime virginis in presenti vita fuit tota pulcra et intus in anima per puritatem: et extra in corpore per virginitatem. Si ergo sapientia dei in hac vita edificauit sibi domum tam pulcram: ad eandem sapientiam pertinuit post hanc vitam pulcritudinem eius non diminuere/ sed augere: vt esset pulcerrima intus in anima per felicitatem: et extra in corpore per immortalitatem. Et ideo sponsus ipse celestis eam alloquitur dicens. Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea et macula non est in te. ¶ Tertio hoc competebat immense filij dei bonitati. Boni enim filij est magis prouidere matri sue quam sibi. Tam bonus autem fuit filius ipse dominus iesus quod in hac vita potius voluit matri sue succurrere eique prouidere quam sibi.

C Sapientie dei decuit mariam sic assumere

D Bonitati dei decuit sic assumere mariam

mrem q; suã voluit gaudere in partu: iux illud qd ei canit: Dum par; ꝛ gaudes ꝛc. Ipe aũt voluit flere iux illud qd in eius psona dr Sap. vij. Silem vocem omnib⁹ emisi plorans. Cũ igit post hanc vitã corp⁹ suum sibi chrs conſuauerit a putrefactione: iux illud Ps. xv. Non dab sanctũ tuũ videre corruptionem. Profecto etiam est credendum q mrem suã silr a corpis corruptione pfuauit Boni q; filij est mris bre meoriam / et int aduersa / ꝛ int pspa. Chrs g q vt bon⁹ filius int aduersa sue passiõis curã habuit matr: dum adhuc esset passibil et mortal, pculdubio postq̃ fuit int pspa. i. int bona paterna / postq̃ factus est immortal ꝛ gliosus de illa
E nõ miorẽ curã gessit. ¶ Boni etiã filij ẽ magis velle q mr honoret q̃ ipe. Chrs g optimus filius q tantũ honorauit mrem in tr. nunqd eã honorare despexit in cel: Boni q; filij ẽ velle vt magis suiat mri q̃ sibi. Olim aũt a dño date fuert due snie Gen. iij. Una .s. cõmunis viro et mulieri. s. Cinis es ꝛ i cinerẽ reuerteris. Alia vo tm ptinens mulieri .s. In dolore paries filios. Chrs g q vt bon⁹ filius mrem suã a particulari mulier male dictione pfuauit. vt. s. sine dolore: imo cum maxima suauitate pareret. Profecto etiam ab alia omnib⁹ hoib⁹ cõmuni ipam pserua
F uit / a q̃ ipe fuit except⁹. ¶ Quarto h cõpetebat sue potentie. de q inqt Aug. in ser. Assumptionis. Si in ptãte saluatoris ẽ ep̃o sanctor capite capillum nõ pire: est ꝛ mrem suã in anima ꝛ corpe integram posse suare. q si nlls fidelium dubitat h esse posse cur dubitandum est etiam eũ velle: Legit Jonam in ventre ceti pter nãlem vsum suasse incorruptum sola mia: vt hr Jone. ij. Mariam ergo incorruptam preter nãm nõ suabit grã: Seruatus est Daniel in intemperatissima fame leonum: vt hr Dan. vi. et nõ est suata Maria tot dotata meritis dignitatũ. Potuit g a putredine ꝛ puluere alienam facere / q ex ea nascens potuit vginẽ relinqre Hec ille. Que omnia optime pñt adduci ad pbandum q chrs pfuauit mrem suam a pctõ ori
G ginali. ¶ Quinto pncipal'r brãm vginẽ fuisse in anima et corpe glificatam / pbat rõne dedicationis. Qd em semel est deo dedicatum: nõ est amplius advsus humanos trãsferẽdum. c. mancipia. d rer. pmu. ꝛ c. ligna. de 9se. dist. j. et. xix. q. iij. c. q semel. Ubi pcipit q monasteria semel deo dicata nõ 9uertant in domos secularium. Et silr nec hospitalia. et idem de reb⁹ sacris. vt vestib⁹ sacratis et vasis eccl'iasticis. Sed de corpe vgis dr ps. xlv. Sctificauit tabnacl'm suũ altissimus. g si non dbuit hũanis vsib⁹ 9trectari: multo min⁹ decuit ipm a vermib⁹ corrodi: ꝛ

Potuit et de⁹ sic assumer. mariã

puluerib⁹ maculari. Prerea in c. ij. d custo. eucha. pcipit vt eccl'ie materiales fuent nitide: ita vt resplendeant. et ibi etiam dr q nimis absurdũ videt in sacris sordes negligere q̃ dedecerent etiam in prophanis. In eod etiam. c. repbendunt clerici tenentes corpalia seu vasa ecclesiastica immũda. Corp⁹ igitur vgis cũ sit deo eternal'r dedicatum sup omnia corpa: nunq̃ debuit aliq sorde maculari: sed ei summus decor et reuerẽtia deputari. Nõ g iacet sub tre puluerib⁹ / s; gloriosum venerat in celi splẽdorib⁹. Et hãc rõnem tangit Aug⁹ vbi s dicens: Thronũ di / thalamũ dei / tabnacl'm chri / dignũ est ibi esse vbi ipe est. Tam pciosum thesaur dign⁹ est suari in celo q̃ in tra. ¶ Sexto idem pbat rõne figurationis Ut enim s declaratũ est in exordio huius smonis. Per arcam testamenti figurat brã vgo. Cum igit pcepit deus Exo. xxvj. q arca testamenti intꝰ ꝛ foris tota deauraret: ꝛ esset de lignis imputribilib⁹. Profecto significauit q virgo gl'iosa arcanor dei 9tentiua nũq̃ putresceret: nec corpus eius incineraret: sed tota deauraret intus in anima et ex in corpe p glificatiõnẽ. Quam qdem arcam deiferam vidit beatus Joãnes euangelista in spũ dum eẽt in insula pathmos. Uñ dixit Apoc. xij. Apertum est templum dei in celo: et visa est arca dei in teplo. Hanc q; arcam puidit in spũ Dauid pha dbere tsurgere / cũ dixit dño Jesu chro Ps. cxxxj. Surge dñe in reqem tuam tu et arca sanctificationis tue. ¶ Septimo idem pbat rõne vnionis. Caro enim vgis et caro chri / est quasi vna et eadem caro. vt ait Augustinus in ser. Assumptionis dicens: Caro iesu chri / caro ẽ sancte vgis Marie quã sup astra trãsuexit: honorãs oẽs hũanã nã; ꝛ multo magis maternam Hec ille. Cum g vt dicunt phi: Ignis de sua natura congreget homogenea et disgreget eterogenea: nõ est dubitandum q ignis diuinus q fecit q beata vgo esset vnum cum chro in terr: fecit etiam vt illi coniungeret in celis. Et hãc rõnem tangit Augustinus in smone Assumptionis dicens: Putredo et vermis sũt opprobrium humane 9ditionis. a q opprobrio cum chrs alien⁹ sit marie quoq; natura excipit quam Jesus de ea assumpsisse pbat. vt quo fert vna pars / ferat ꝛ aliqua. Et Chrysostomus inqt: Si pars ẽ cũ chro: ꝛ ps cũ vgine. quõ illud sacrum de quo chrs carnẽ et naturã humanã assumpsit tradidit corruptioni: Et Aug. vbi s iterum dic: Quantũ intueor ꝛ quantũ video quantumq; intelligo Marie anima fruit christo ꝛ possidet in chro corp⁹ qd genuit. Cur g non etiam possideat illud p quod genuit. ¶ Octauo idem p

batur rõne filiatiõis. Nam chrs etiã nũc dr vere filius vgĩs/ g vgo est. Nam ab eo qd ẽ vl non est dr oro vera vel falsa.i.periher.sz correlatiua posita se ponũt z perempta se pimũt. vt ait Arist.in pdicamento ad aliqd.z notãt legiste in.l.fi.C.de accepti.g vgo maria nũc vere dr z est mr chri:sed anima eius non est mr chri:cum aia nõ sit ex traduce.vt probat magr in.ij.sen.dist.xvj.c.vl.nec anima sola sit psona fm Alex.de ales in.iij.pte summe in tract.de assumptiõe hũane nãe.q.vj.vbi dic mgrm in h non dixisse vez in.iij.dist.v. vbi ait animã solam eẽ psonam.quem etiã reprobat sanctus Boñ.in.iij.dist.vl.in qstionibz circa lram.z Scotus in.iij.disti.j.in pma qstione.Si g anima non est psona nec hõ:pfecto anima vgis non homo nõ pot dici mr naturalis chri homis. Non etiam caro sola ipsius vgis pprie pot dici mr chri cũ homo mortuus nõ sit hõ fm theologos cõmunit in.iij.dist.xxij.qui reprobãt ibi magistrum.Si g vgo Maria vere mr chri est et appellat de pñti vt quotidie eam nomiat ec
L clesia.sequit q vere ɔiuncta est aĩa ei9 cum suo corpe:z sic est beata in vtroqz. ¶ Nono idem pbat rõne pfectionis. In ipa em vgie est omis pfectior beatitudo pfecta.vt dr ipa canit ecclia. Cum igit omnis pars sit impfecta ex suum totum.vbi ait Phs.v.meta. et.iij.Phys. Si anima btẽ vgis necdũ assũpsit suum corpus:necdum hz oẽm pfectiõez seu essendi modum. Cum aũt angeli omnẽ suã in essendo pfectionem habeant min9 essz pfecta ipa beata vgo qz angeli/ qd est inconueniens.Et hanc rõnem tangit Magr i.iiij dist.xliij.loquens de impfectione animarũ separataz.Et allegat Aug.sup Gen.ad litteram.lib.xij.circa finem/di. Sidqs qrat qd sit opus spiritibz defunctoz sua corpa in resurrectione suscipe: si eis põt sine corpibus sua beatitudo pberi:difficil est questio Nec põt a nob pfecte diffiniri zc.z tandẽ concludit dicens:qz in eis est natural qdam appetitus corpus ministrandi:quo retardant quodãmodo ne tota intentione pgant in illd sũmũ bonum donec ille appetitus cõquiescat Et h non solum dicit Aug9 vbi s. sed etiam Bern.in lib.de diligendo deum. Si g ania vgis nondum habet suum corpus/ nondũ habet totalem z pfectissimã btitudinem / et necdum videt deum ita quietato appetitu si
M cut vident angeli/ qd esset valde absurdum.

¶ Decimo idem pbat rõne cõmunicatiõis Imperator em cõmunicat sua puilegia imperatrici.l.pnceps.ff.de legi. Cum g ipe resurrexerit gl'iosus.vt pz Marc.z Mat.vl.c. g et imperatricem vginem.s.gl'iosam debuit resuscitare z in celum secũ assumere. ¶ Undecimo idem pbat rõne collocatiõis. Loc9 em debet esse pportionatus locato.et econtra:Sapiens g locat res in locis sibi ɔueniẽtibz fm eaz dignitatẽ.qd obseruauit deus q omnia in sapia fecit.vt inqt Ps.Ita em ordinatissime collocauit omnes creaturas q quelibet habz locum sibi ɔuenientem. Res em dignas in loco digno posuit. Digniores aũt in honorabiliori.vt patz discurrẽdo machinam elementarem et celestẽ. Cum igitur post sacratissimũ corpus dñi nri iesu christi: nll'm sit dignius corpe sacratissime vgis matris sue.sequit q sic corpus chri collocatũ ẽ in cel:ita et corpus sue dignissime mris: vt ait Augustinus in fmone de Assumptione vgis.Et quasi omnes pdictas rõnes tangit idem Augustinus vbi s di.De sanctissimo corpe ppetue vgis Marie eiusqz sacre anime assumptione loqui incipientes hoc ipm dicimus:q in scpturis postqz dominus eã i cruce discipulo cõmẽdauit nihil de ea repit preter qd Lucas in Actibz aploz cõmẽorat dicens: Hi omnes erant pseuerãtes vnanimiter in orone cum Maria mre iesu. Quid g de morte/ qd d eius assumptione dicendũ est vbi scptura nihil cõmemorat nisi qrendũ rõni qd ɔsentiat vitati: fiatqz rõ ipa vitas sine qua nec valet auctoritas? Si g btãm virginem dicimus resolutam in cõmunẽ putredinem:vmem ac cinerem:deliberandum est si tante ɔueniat sanctitati z tante aule dei progatiue. Scimus em dictum pmo parenti: Puluis es et in puluerem ibis. Hanc cõditionem caro chri euasit q corruptionẽ nõ sustinuit. Excipit g ab illa generali sentẽtia d vgine sumpta natura. Mulieri qqz dixit deus: In dolore paries.sed ipa vgo sine dolore genuit. Ipa g excipit a qbusdam generalibz:quam tanta attollit dignitatis prerogatiua. Si g eam dicimus adhuc mortis vinculis retineri: nunqd impium erit? Si voluit dominus integram mrem vginitatis seruare pudore.z cur non velit incorruptũ seruare a putredis fetore? Tantam g integritatem merito incorruptibilitas non putredis vlla resolutio sequit. Illud sacratissimũ corpus in escam vermibus traditum sentire nõ valeo/dicere pertimesco.quam extimationez pcul pellit incomparabilis gre munus qd suscepit. Confitendum igit censeo Mariaz ad eternitatis gaudia assumptã benignitate chri: honorabilius qz susceptam ceteris quã gra honorauit p ceteris/ atqz ad cõmunẽ humanitatẽ non esse adductam post mortẽ putredinis: vicz vermis et pulueris: que suũ z omniũ genuit saluatorem. Chrs igit letari facit Mariam in anima et corpe nec vllam seq corruptiõis erumnã quam nll'a secura ẽ

N
Loc9 arguit caz eẽ assumptã.

in pariendo filium integritatis corruptio: vt sit semp incorrupta quam tanta pfudit gr̄a vt integrit viuens oīm genuerit integrā vitam. Hec ille cum multis alijs pbationibus quas breuitatis cā h ptransco. ¶ Duodecimo idem pbat rōne ꝟginal' conditionis que requirebat eam assumi in anima ⁊ corpe ⁊ nō in cinerē conuerti. Fuit em̄ in ea magna dignitas Et maxime qntuplex. Prima: quia mat' fuit chr̄i deifera. ⁊ iō debuit venerari. vt s. pbatum est. Videmus em̄ q chr̄s totus voluit esse mr̄is sue. q2 p̄rem carnalem noluit hr̄e. voluit etiam mr̄em totam eē suam quā alios filios noluit generare. Qui g̃ eam noluit cōicare homini: nunqd eam cōmunicabit ꝟmibus? Et q ex ea noluit generari filios: nūqd ex ea voluit gnāri ꝟmes putridos? Sciebat em̄ q dedecus filij est parēs sine honore Ecci. iij. Scd̄a dignitas est: q2 fuit chr̄i fidelis ministra. et iō debuit exaltari / dicente dn̄o Joan. xij. Vbi sum ego illic et minister meus erit. Ministrauit em̄ ei ip̄m concipiēdo / in vtero gerendo / pariendo / in presepio reclinando / fouendo / nutriendo / in egyptū deportando / ⁊ inde reportando / oēmq3 eius infantiā pio mentis affectu psequendo / ⁊ vsq3 ad crucem ab eo nō recedendo / et nō solū eū sectando pedum gressu: sed etiam imitationis effectu. Fuit g̃ fide ⁊ ope chr̄i ministratrix. ⁊ vsq3 ad eius mortem deuota fuitrix. Et iō inqt Aug⁹ in q̄dam ꝟmōe. Si vbi chr̄s ministros suos eē vult: ip̄a non est / vbi g̃ erit? Et si ibi ē nunqd gr̄a pari? Et si eq̄li gr̄a: vbi est eq̄ dei censura / q̄ reddit vnicuiq3 fm merita? ¶ Tertia dignitas est: q2 fuit vestis chr̄i deaurata: et ideo debuit integra reseruari. Vn̄ Aug⁹ in ser. assumptiōis inqt: Si elegit diuina voluntas inf' ignium flāmas puerorum vestimenta ꝟuare illesa. vt hr̄ Dan. iij. Cur abnuat in mr̄e ppria qd̄ elegit in veste aliena? ¶ Quarta dignitas est: q2 fuit dī arca sanctificata. et iō debuit in templo celesti collocari. Vn̄ Damas. in ꝟmone assumptionis dic̄: Hodie ꝟgo celesti templo inuehit'. hodie sacra dei arca in templo non manufacto reponit'. Columba innocēs auolās ex arca. i. corpe quā deus suscepit pedibus requiem adinuenit. ¶ Quinta dignitas: q2 fuit thesaurus et gemma p̄ciosa. et iō debuit in gazophylacio celesti reponi et nō terre pulueribus sordidari: vt inqt Aug. ¶ Decimotertio idem pbat rōne confortationis. Sic enim chr̄us ex resurrectione sua ⁊ ascensione magnam spem dedit hominibus q et ipsi resurgēt ⁊ in celū assument'. vt inqt Apl's. j. ad Cor. xv. Ita etiam ex mr̄is sue resurrectione ⁊ assumptione magnā spem dedit mulieribus: q ⁊ ip̄e resurgent ⁊ assument' in celum ipasq3

O
Cōditio ꝟgial' arguit eā esse assumptā

P

Q
Totalit' assūpta ē ī testimoniū ꝟe resurrectionis.

mirum in modū confortauit qd̄ et facere debuit Ip̄e em̄ dn̄s vt Aug. inqt vtrūq3 sexū curaturus aduenit. pfecta aūt curatio ⁊ libatio ī resurrectiōe manifestat': g̃ resurrectio ī vtroq3 sexu manifestari debuit in testimoniū pfecte curationis. Sic igit' qntū ad virilem sexum manifestata est chr̄o resurgente: ita et in femina debuit apparere. In nulla āt feia manifestari cōgruentius potuit vel debuit atq3 decuit: q3 in dulcissima mr̄e dei q̄ in vita libera extitit ab oī corruptiōe. Et h est qd̄ ait pph̄a in psona chr̄i. ps. lxxxviij. di. Thronus eius sic sol in conspectu meo: et sic luna pfecta in et'nū: ⁊ testis in celo fidel'. Thronus em̄ filij dei est mr̄ eius: q̄ in conspectu ipsi⁹ sic sol fulget q̄ntum ad gl'iam anime: et sic luna pfecta in et'num q̄ntum ad gl'iam corpis sine defectu: et est testis in celo fidel' q non solum viri resurgent / sed etiam mulieres. R

¶ Decimoq̄rto idem pbat rōne sublimationis. vt. s. nā humana in chr̄o ⁊ in mr̄e et sic in vtroq3 sexu sup oēs angelos sublimaret'. Ipsi em̄ angeli sciebāt nām hūanam eē eis inferiorem ex conditione nature: iux' illō Ps. viij. Minuisti eū paulomin⁹ ab angelis ⁊c̄. Sciebant etiā eam posse eis eq̄ri p gr̄am et meritū. et iō angel⁹ a scō Joanne euangel'. nō pmisit se adorari dicēs Apoc. xxij. Vide ne feceris: conseruus em̄ tuus sum ⁊ fratrum tuorū pphatarum. et eorum q̄ ꝟuant ꝟba libri hui⁹. Q' āt hūana nā ī vtroq3 sexu sic mirabil'r sup eos deberet sublimari: ad plenum nō cognouerat. Et iō de chr̄o ascendente q̄si admirantes dixerunt illud Esa. lxiij. Quis est iste q̄ venit de edom: tinctis vestib⁹ de Bosra? Iste formosus in stola sua gradiens in multitudine ꝟtutis sue. De mr̄e aūt eius ascendēte dixerunt illud Can̄. vj. Que est ista q̄ pgredit' q̄si aurora consurgens ⁊c̄. Cōdecens āt fuit vt sic angeli habebant chr̄m regē ⁊ imperatorē suū ī aīa ⁊ corpe gl'iosum: ita etiā hr̄ent mr̄em eius reginā et imperatricē suā sil'r glificatā. Hanc āt sublimationē meruisse bn̄dictam ꝟginem ⁊ corp⁹ ei⁹ īmortalitate debuisse vestiri: pbat sctūs Ans. in q̄dā ser. dicēs Non dubitandum est beate Marie merita apud deum icompabil'r excelluisse: nec aliquem scōrum singularit': nec etiā omēs cōit' illi soli equari posse. Justū est aūt vt cū maiora ei⁹ sint apd̄ deū merita: excellētiora etiam ab eo pcipiat p̄mia. Deum porro cōstat nihil qd̄ iustū est negligere. Quapropter beatam Mariā iā gl'ia resurrectiōis dotatā: ⁊ ppetua īmortalitate vestitā nr̄a p̄sumit credulitas. Cū em̄ amplior sit ei⁹ iusticia: ⁊ copiosior ei fuerit data gr̄a: quō corpus ei⁹: ipsius vicz dei tēplū. spes adhuc resurgendi manet? Spes q̄ oīm aīas felici expectatione solici

Maria meruit ita assumi

tat: Nũc vero psumptuosum est si credamus q illa omnes sctõs pcessit in pmio quã scimus oẽs pcessisse in merito? Cõuenit certe dei iusto iudicio vt magnitudo muneris amplificet velocitate retributõis: pserim cum pro domini liberalitate nihil donatoris detrahat cõple: imo vgis cõmendet iusticia / extollant merita / atq; accedat fides nr̃a. Itẽ post ascẽsionẽ dñi quis õ credulitate gentiũ gauderet non erat ei pfecta leticia eoq careret filij pñtia. Desiderare at mrem plus pñtiã si sentiã / puta q nõ delinq. Desiderare aũt nõ exilit / sed pfecte. vt nõ solũ aĩa: sz et corpus eius qd fuerat eius deitatis pscium recepracl'm filio suo assisteret. Filium at piũ sctim mris complesse desideriũ nõ ẽ dubitandũ. Nam cum Apl's dicat. Nemo vnq̃ carnẽ suã odio habuit: mlto magis ipa q̃ aliqs carnẽ suã dilexit. Ex cuius saluatorẽ mundi sciebat pdisse triclinio sic spõsum e thalamo. Uolebat ergo btã dña vt caro q oi studio fuerat domino cũ aĩa: q̃ pxime astaret filio. Restitisse at filiũ volũtati genitricis sue qs credat. Cũ z ipe in lege pentes honorari pcipiat: z in qlibet remota barbarie ples pareti honorem deferat: nisi siqs ẽ belua q nec ab amore parentũ est vtcũq; aliena. Ipe igit pietatis auctor z nature dñs penti nõ exhibuit qd et ipe fieri pcepit z nãl'r qlibz solo istinctu sanguinis fac? Ipe g pfectũ honorẽ phibuit matri dulcissime quẽ ipam intellexit velle magnopere. Nõ at cẽt honor pfectus nisi illo vgine um suscitaret corpus: vt tota assisteret filio in cuius tota laborauerat obseqo. celo igit corpus matnũ suũ .s. habitacl'm reposuisse credendus ẽ. Naq; cũ etiã sancti nõ se perfecte btõs existimẽt: nisi cuz in illa resurrectionis gl'ia stolam scdam induerit. hec dña q pleno gustu hauserat q̃ suauis est dñs ad pfectã btitudinẽ sufficere sibi crederet si rabefacto corpe solo spũ pñtiam suam filio exhiberet. Nec vero putandũ est q semimutilata et qdãmõ truncata felicitate mrem celo induceret: imo credendum est oẽm honorẽ ei exhibuisse quem potuit. Quãtũ aũt possit qs explicet. Amplius scriptum est: Anima iusti sedes est sapie. Et iõo maiori z excellentiori sctitate caro pollebat eius q̃ cuiuslibet sancti spũs. Porro fides nr̃a nõ ambigit sctõꝝ aĩas iam regnare in celestibz. Cũ g ille sctõꝝ aĩe q minoris apd deũ sunt sctitatis. deum psential'r videãt. Iniustũ videt maioris sanctitatis pscіam nõ idem saltẽ munus meruisse. Porro sanctoꝝ corpa q fuerunt spiritibus repugnãtia carnis cõpage soluta. quia aggrauarunt animã z in pctm attraxerunt. Inobedientiã rabelluunt et in terreum elementũ abeunt. Animeq; interim longa spe resurrectõis a sordibz p corpa ptractis purgãtur. Rebelle at nõ fuit spũi corpus õtẽ vgis q nll'am vnq̃ habuit aĩe z corpis dissonãtiã / imo cum l'ata z eq̃ta portione vtutũ omniũ tenuit armoniã. Quapr iniustũ ẽ eius corpus puluescere qd nũq̃ aĩe blanditũ ẽ in scelere. Preterea cũ credamus corpus dñi in celo eẽ z toti mũdo ipetrare: cur nõ credamus eiusdẽ corporis materiã z vt sic dicat opificẽ. vginalez .s. carnẽ ibidẽ eẽ? Sed ne suspitiõibz agamus audi breuẽ distinctionẽ z pclude. Corpus sctẽ marie: aut ẽ in celo aut in tra. Immersũ eni mari vel p iane aeris rotari nẽo puto nisi demẽs dicat. Est g vel in celo vel in tra. In terra at nõ ẽ credibile eẽ. Nã filius eius q tanto miracl'oꝝ fulgore q̃rundã sctõꝝ corpa clarificat. mlto minus mris sue corpus in q nouẽ mẽsiũ gtissimũ habitacl'm habuit: si vspiã traꝝ eẽt ingloriũ iacere pmitteret. Nõ ibi siléret miracl'orũ gl'ia: cuncti eni ex oibz vrbibz migrarẽt pegrini. Quia igit nec in tra / nec i aere / nec i mari esse visil'e est. restat vt in celo eẽ credat. Hec ille.

Pars. VII. huius smonis / que õr iubilationis.

Ad intelligendã iubilationẽ vginal' assumptõis ẽ sciendũ q ipa bñdicta vgo pmo assumpta ẽ cũ bono rabili societate / qd figuratũ ẽ. ij. Regũ. vj. vbi õr: q dauid z oĩs isrl' deduce bãt arcã dñi cũ gaudio. et erant cũ dauid septẽ chori. Per Dauid eni intelligit chrs. p septẽ at choros vniuersitas angeloꝝ z sctõrũ: q septenarius nũerus: ẽ nũerus vniuersitatis Unde Greg. in homel'. magdalene inqt. Quia septem diebz oẽ tps cõphendit recte septenario nũero vniuersitas figurat. Uel per septẽ choros intelligunt angeli / patriarche / prophete / apl'i / martyres / pfessores / z vgines / q oẽs ipam honorabil'r deduxerũt / et merito. q oẽs isti eã honorare tenebant. s. angeli: q ipa angelicã vitã duxit / patriarche: q ipa õ eorum stirpe õscẽdẽs eos honorauit / pphe: q ipa spũ pphie plena fuit / apl'i: q eoꝝ magistra extitit. Et intelligendum est de ill' apl'is q iam ad celos p mortez ascenderãt. Alij vero q adhuc viuebant etiã ipsi spũ eam in celum associabant cantãtes z dicẽtes illd qd canit eccl'ia. Uirgo prudẽtissima q pgrederis q̃si aurora valde rutilãs zc. Martyres q̃z eam honorabãt sic tenebant: q ipa gladio passionis pforata fuit. Itẽ cõfessores: q ipa sola in passiõe chri fidẽ tenuit: et chrm pfessa fuit / vgines etiã: q ipa pmiceria vginũ extitit z mgra. Dic aũt qdã doctor q bis euacuatum est celũ. Primo qñ chrs ascẽdit. q tunc nll's angelus pm ipm in celo remãsit. sz oẽs ob

S
Assũpta
est cũ honorabili
societate

uiā cbr̄o venerūt. Scd̄o ꝟo qn̄ brā ꝟgo assū
pta fuit. Quia oēs angeli ⁊ aīe scrōꝝ et ipē
cbr̄s obuiā sibi venerūt. Tertio aūt euacua
bit in iudicio vl'i qn̄ oēs ī valle iosaphat cō
gregabunt. ¶ Scd̄o assūpta fuit cū ieffabi
li iocūditate/ qd̄ fcatū ē. ij. Reg. vj. vbi dr̄:
ꝙ dauid ⁊ oēs filij isrl' deducebāt arcā testa
menti dn̄i in iubilo ⁊ in clāgore buccine ⁊ ꝙ
ipē dauid ⁊ oīs dom⁹ isrl' ludebat corā dn̄o
in om̄ibꝫ lignis fabrefactis/ ⁊ citbarī/ ⁊ lyrī.
Ubi notandū ꝙ sic dic Aug⁹ sup Ps. Tri
plex ē son⁹ music⁹/ vn⁹ q̄ fit cū voce: sic ī can
tu: ali⁹ q̄ fit cū flatu: sicī buccina tertius ꝟo q̄
fit cū pulsu: sic in cithara. Prim⁹ ḡ q̄ fit cū
voce/ tāgit cū dr̄: in iubilo. Est em̄ iubilatio/
cant⁹ modulatio. Scd̄s ꝟo q̄ fit cū flatu/
tangit cū dr̄: In clāgore buccine. Tertius
āt q̄ fit cū pulsu/ tangit cū dr̄: In oībꝫ lignis
fabrefactis ⁊ citbarī. Ex qbꝫ oībꝫ dat intelli
gi ꝙ in deductione istius arce diuinal' in ce
lum fuerunt oīa genera musicoꝝ. Un̄ ꝟifi
catū fuit illd̄. ij. Paral'. v. Cymbal' ⁊ psalte
rijs ac citbarī ⁊ tubis ac voce cōcrepabāt: ⁊
cunctis parit in organis ⁊ lignis diuersi ge
neris musicoꝝ ɔcinnentibꝫ ac vocē in subli
me collētibꝫ longe sonitus audiebat. Si eī
p reparatione templi material' sacerdotes ba
bentes stolas cū tubis/ et leuite hn̄tes cym
bala collaudabāt ⁊ bn̄dicebant dn̄m ⁊ ei cā
ticū decātabant: ⁊ ppl's isrl' tuba cecinit ma
gnifice: ⁊ clamauit voce magna cuꝫ gaudio
magno: vt hr̄. ij. Esdre. v. Quanto mag̃ de
bebant decantare celestium agmina brōꝝ p
reparatione ⁊ resuscitatione atqꝫ glificatione
templi viui diui corpis. s. genitricī creatoris
sui? Et cum ad honoratiōnē statue quā Na
buchodonosor fecerat fuerit son⁹ tube et fi
stule ⁊ citbare/ sambuce/ psalterij/ ⁊ simpbo
nie ac vniuersi generī musicoꝝ: vt hr̄ Dan.
iij. Quare in deductiōe ⁊ exaltatione regine
celi non credam⁹ vniuersa sonoꝝ ⁊ cantico
rum genera affuisse? De bac aūt iubilatione
inqt Hiero. in ser. ad Eusto. Legim⁹ ꝗ̄sepe
ad funera: sepulturasqꝫ scrōꝝ angelos ad
uenisse ⁊ ad exeqas eoꝝ obseqa pstitisse: nec
nō ⁊ aīas eoꝝ vsqꝫ ad celos cū hymnis ⁊ lau
dibꝫ detulisse ⁊ eosdē mlto lumie resplēduis
se. Insup adbuc viuētes ī carne ibi miri odo
ris fragrātiā ɔsensisse. Si igit talia ⁊ tanta
circa defunctos de⁹ dignat⁹ ē exbibere: q̄nto
mag̃ ei⁹ gen[illegible]ci ī die obit⁹ sui credendū est
celoꝝ militiā obuiā aduenisse: eāqꝫ igēti lu
mine circūfulsisse: ⁊ vsqꝫ ad thronū glīe pdu
xisse? Nulli dubiū est totā illā celestē curiaꝫ
supne hierl'm ineffabili leticia tunc exultas
se. ⁊ iocundatam fu[illegible]se indicibili charitate:
tuncqꝫ oī gratulatione iubilasse. Qm̄ festi
uitas hec q̄ nob reuoluit annua ill' facta est
ɔtinua. Nec imerito. Credit em̄ ꝙ ipse sal
uator p se tot⁹ festinus occurrerit: et eam cū
gaudio secū in throno collocauerit. Alioqn
quō crederet implesse qd̄ ipē in lege pcepit.
Honora prēm tuū ⁊ mrēm tuā? Hec ille
¶ Tertio assumpta fuit cū mirabili clarita
te. de qua dr̄ Cān. vj. Que est ista q̄ pgredit
q̄si aurora ɔsurgens ⁊c̄. Fuit aūt tūc multi
plici claritate pfusa. Primo luce supsubstā
tiali: qꝛ cbr̄s q̄ est vera lux obuiā sibi venit ⁊
eam associauit. Scd̄o luce spūali. i. aīa sua
sup oīa oī luce ⁊ glīa illustrata: ⁊ tunc imple
tū fuit ī ea illd̄ Esa. lxiiij. Implebit dn̄s splē
doribꝫ aīaꝫ tuā. Tertio luce corpali: qꝛ eius
corpus imortalitate ⁊ claritate resplenduit.
Si em̄ iusti fulgebunt sic sol: (Matt. xiij.)
q̄nto magis ei⁹ corpus fulgere dꝫ q̄ deū por
tauit. Quarto luce rōnali: qꝛ omnes sancti
q̄ erant ī celo eaꝫ associauerūt. Un̄ in officio
Assumptionis canit eccl'ia. Sic dies verni
circūdabant eā flores rosaꝝ ⁊ lilia ɔualliū.
Flores rosaꝝ sunt martyres/ lilium ɔualli
um sunt ɔfessores ⁊ ꝟgines. Quinto luce i
tellectuali. s. angelica: qꝛ oēs angeli eā associ
auerūt. quoꝝ qdā pcedebāt tanq̄ domicel
li/ quidam subseq̄bant tanq̄ fideles mistri
Oēs āt iubilabāt tāq̄ fuitores deuoti. Ec
ce q̄ luminosa ascēdit: qꝛ a supiori illūmia
ta fuit luce supsubstātiali/ ab inferiori luce i
tellectuali rōnali/ ab interiori luce spūali/ ⁊
ab exteriori luce corpali. De bac etiā iubila
tiōe canit eccl'ia: Assumpta ē Maria in ce
lum gaudent angeli laudantes benedicunt
dominum. Et in corona nostra dr̄: Assum
pta est Maria in celum altum cum hono
re ⁊ sincera festiuitate qd̄ admirati ue dixert
chori angelorum: Que ē ista tāhoneste vela
ta ⁊ tanq̄ aurora ɔsurgens et sol splendens
⁊ lumine pfectum. Et b̄ dubium resolucbat
cum viderēt eā coronatā et altissimo deo as
sistentē/ tunc oēs suas leuabant voces in iu
bilo ⁊ eā laudantes dulci armonia et nondū
a suis laudibꝫ quicuerūt ¶ Quarto assum
pta est cum terribili potestate Juxta illd̄ Cā
tic. vj. Terribilis vt castrorum acies ordīa
ta. Tamterribilis [illegible]anqꝫ fuit demonibus
eius assumptio ꝙ demones de isto aere ca
liginoso in quo morantur penitus aufuge
runt. Nec mirum: fugerunt em̄ perterriti a
tamterribili societate. iuxta illud Cantic. vij
Quid videtis in Sunamite nisi choros ca
strorum. id est choros angelorum et omniū
sanctorum. Fugerunt etiam vulnerati a tā
ineffabili iocūditate. Demones semp in lu
ctu sunt. Et ad b̄ applicari posset illud Ecci.
xxij. Musica in luctu importuna narratio.
Fuert q̄ꝫ excecati a tāmirabili claritate. Ipi
ei tāq̄ noctue diuinā claritatē ferre nō pūt.

T Assūpta ē cū ieffabili iocūditate

V Assūpta est cū mirabili claritate.

X Assūpta cū terribili ptāte.

Malicia eoꝝ penit⁹ excecauit eos Sap.
ij. Fugerūt etiā tremefacti a tā terribili ptāte sic
eī canis cū videt ꝟgā q̄ pcussus est: territ⁹ fu
git. Sic ꝛ demōes cū viderūt ꝟgā iesse ī celū
deduci: territi aufugerūt: iux illud Esa. xxx. A
Maria assilat ꝟge — voce dñi pauebit assur ꝟga pcussus. Beata
etem ꝟgo assilat ꝟge. p̄ rōne noīs: qꝛ ꝟga dr
a ꝟtute. nā ꝟt⁹ q̄ latet in radice se pdit ī vigo
re ꝟge. In ipā āt ꝟgine oīs ꝟtutꝫ pfectio re
perit. vñ ipsa ait Ecci. xxiiij. In me oīs spes
vite ꝛ ꝟtutꝫ. In ei⁹ etiam vigore ac fructu re
fulsit oīs ꝟt⁹ radicꝫ. Radix eī q̄ hec ꝟgā p
duxit fuerūt pr̄iarche. In q̄bꝫ q̄cq̄d grē ꝛ ꝟtutis
fuit totū in b. ꝟgīe eminēti⁹ appuit. Uñ ī ei⁹
natiuitate cātat ecc̄ia euāgeliū Mat. j. descri
Triplex ꝟt⁹ ꝟge. — ptū in q̄ ponūt genealogie pr̄iarchaꝝ. No
tādū q̄qꝫ ꝙ in ꝟga triplex ꝟt⁹ iuenit fm ꝙ ex
triplici suba cōponit. s. cortice/ligno / ꝛ me
dulla. Mediāte aūt medulla nutrit/medi
ante ligō sursū erigit / ꝛ mediāte cortice ꝯ ex
teriores ꝯrietates ꝺfensant. In b. āt ꝟgie tā
q̄ꝫ medulla nutriēs fuit ei⁹ iterior grā. ꝺ qua
angel⁹ ei dixit Lu. j. Aue grā ple. Lignū aūt
erigēs fuit ei⁹ ꝯtēplatio assidua. iux illð Cāt.
iij. Que ē ista q̄ ascēdit sic ꝟgula fumi? Ubi
notādū ꝙ ꝟgula exq̄ ascēdit: sursū tendit: et
suā sūmitatē ꝟsus celū erigit: ꝛ q̄nto magꝫ a
terra recedit ꝛ sursū tendit: tāto ampli⁹ sp sub
tilior fit. Et silr btissima ꝟgo Maria sp sur
sum tēdebat intētiōe ꝛ affectione. Uñ sctūs
Odilio cluuacens in q̄dā ser. ait: Unū q̄ppe
scim⁹ p certo ꝙ oīs marie vita ꝛ actio inten
ta fuit sp in dño. Itē summitatē. i. mentē sp
ad celū dirigebat. s. ī ꝯtēplatōe ꝛ orone: ꝛ q̄n
to a terra p terrenoꝝ ꝯtemptū recedebat: ꝛ sur
sum ad altū p affectū celestiū accedebat. tā
to ī ꝯtēplādo subtilior erat. Tāq̄ꝫ āt cortex ex
teri⁹ defensans fuit ī btā ꝟgie diligēs sui cu
stodia. Seruauit ei illð puer. iiij. Oī custo
dia ꝟua cor tuū. ꝛ ꝓpt hoc Cañ. iiij. appellat
hort⁹ ꝯclusus. Ipā igit fuit illa ꝟga ꝟtuosa
de q̄ inq̄t Dauid ps. cix. Uirgam ꝟtutis tue
emittet dñs ꝛc. Scðo assilat ꝟge rōne ger
minis. Nascit eī siue germiat ex ꝟga flos.
ꝛ flos ipē de ꝟga egrediēs ꝟgā ipam nō vio
lat/sꝫ fecūdat. Uirga etiam nō accipit fecū
ditatꝫ grām nec germinādi potētiā ex aliq̄ se
minis cōmixtione: sed ex sol calore et celesti
rore. Et silr ex ꝟga nr̄a. i. ex btā ꝟgine egres
sus ē flos. s. dñs iesus q̄ incarnatus ꝛ natus
ex illa absq̄ꝫ vteri eius violatione. Uñ sic est
fecūdata ꝙ tñ nullaten⁹ violata: qꝛ sic ante
ptum fuit ꝟgo: ita etiam in ptu ꝛ post partū
remāsit. nec etiā ex virili semie habuit gene
randi potentiā: sed solum ex rore celestꝫ grē
ꝛ ex sol calore. i. spūsscti opatione. vt hr̄ Lu.
j. dum ei dixit angelus. Spūsserūs supue
niet in te ꝛ ꝟt⁹ altissimi obumbrabit tibi. Et

ita exponit illð Esa. xj. Egredietur ꝟga ð radi
ce iesse: et flos de radice ei⁹ ascendet. Tertio
assilat ꝟge rōne culmis. Utunt eī ꝟga pci
pue illi q̄ sunt in aliq̄ culmine dignitatꝫ ꝯsti
tuti sic reges ꝛ dñi. et ꝓpt h̄ btā ꝟgo dr ꝟga.
qꝛ dñs dñoꝝ deus vsus ē illa: ꝛ q̄tidie vtit
ad regendū nos: qꝛ ipam fecit nr̄am gubna
tricē. Et iō Ps. inq̄t deo de btā ꝟgine: Uir
ga directiōis: ꝟga regni tui. De aliis assimi
lationibꝫ ꝟge posui in. ij. pte p̄ncipali huius
opis in exordio scði ꝛ tertij smonis. De ere — Maria pcutit demones
ctione aūt hui⁹ ꝟge in celum p ascensionē: ꝛ
de pcussione demonū ꝓbatum fuerat Nu
meri. xxiiij. vbi Balaam dixit: Consurget ꝟ
ga de isrl ꝛ pcutiet duces Moab: vastabit
q̄ꝫ omnes filios Seth. Huius eī ꝟge no
minatio/saluatio /et laudatio est demonibꝫ
valde terribil: qñ eī audiūt ipam btām ꝟ
ginem nominari: ita est acsi sentirent clauā
q̄ pcuterent. Uñ vt legit in miracul eius: cū
in forma humana apparēs diabol⁹ cuidam
mulieri eam vehement vexaret: ꝛ illa nec p
aquā bñdictam: nec p signum crucꝫ ipm to
talit expellere posset. tandē a q̄dam sctō viro
edocta dixit: Sancta Maria adiuua me. ꝛ
statim diabol⁹ q̄si claua pcussus aufugit di
cens: Diabolus intret in os illi⁹ q̄ hoc te do
cuit. Qñ etiam demon audit salutationem
ei⁹: ita ē acsi audiret tonitruū q̄ terreret. Iu
xta illð Ps. Uox tonitrui tui in rota. Ps.
lxxvj. Et iō de assumptione huius ꝟge in ce
lum exponi pōt illud Exo. ix. Extendit moy
ses. i. chrs ꝟgam in celum/ ꝛ dominus. i. de⁹
pr̄ dedit tonitrua. s. demonibꝫ. Uñ ꝟificatuꝫ
fuit illð Exo. xix. Ceperunt audire tonitrua.
Et ð ipā ꝟgine ꝛ de demonibꝫ in ascēsiōe ei⁹
territus pōt exponi illud Job. xxvj. Quis. s.
demonū poterit tonitruū magnitudīs eius
intueri? Et illud Apoc. viij. et. xvj. Facta sūt
tonitrua ꝛ voces ꝛ flet⁹. i. lamētationes de
monū in gl'iosa ascensione ꝟgis. Quapropt
dicere possum ipsi bñdicte ꝟgi de demonibꝫ
illud Ps. ciij. A voce tonitrui tui formida
būt. De ipā q̄q̄ꝫ dici potest illð Apoc. iiij. De
throno pcedūt fulgura ꝛ voces ꝛ tonitrua.
Et illð Ouið. ij. Metamor. Uñ solet toni
trus ꝛ fulmina mittere terrꝫ. Sectam ergo
demonū pcutit btā ꝟgo tanq̄ꝫ tonitruū Uñ
illi dicere possumus illud Ezech. xliij. Uox
tonitrui tui ꝟberauit eam. Qñ etiam diabo
lus audit ipam imaculatā dei genitricē lau
dari: ita ē acsi sentiret gladium q̄ iugularet
Et h̄ figuratum fuit Judith. xiij. Ubi Iu
dith pugiōe amputauit caput Holofer. Iu
dith eī iterp̄tat ꝯfitens ꝛ gl'ificās deū ꝛ si
gnificat btāꝫ ꝟginē/ q̄ semp deū gl'ificauit.
In cui⁹ assumptione demones q̄si gladio p
cussi sunt Et ad h̄ applicare possum⁹ illð qð

p̄dictū fuerat Hier.xx. Corruent gladio ini
mici. De ip̄a q̄z btā v̄gine v̄ificatum est illō
qō inq̄t de⁹ Zach.ix. Ponam te q̄si gladiuz
fortiū. Et iō vnicuiq̄z chr̄iano ō̄r deus illud
eiusdem li.v.c. Sume tibi gladiū acutum.
Et illō Judic.ix.et.j. Reg.xxxj. Euagīa gla
dium.i. deuotionis btē v̄ginis/ ꝛ ꝑcute.s. de
mones. O igit̄ strenue miles iesu chr̄i: accin
gere gladio tuo sup̄ femur tuum potentissi
me. Ps.xliiij. Hoc inquā gladio de quo ō̄r
Hiere.xlviij. Maledictus q̄ ꝓhibet gladiū
suum a sanguine.i. a demonum vulneratio
ne mediante huius sanctissime v̄ginis deuo
tione ꝛ inuocatione. Omnib⁹ em̄ fidelib⁹ in
q̄t deus illud Ezech.v. Gladium euaginate
post eos. Jste est em̄ gladius q̄ deus prote
git castra fideliū. Ad qō applicari posset il
lud qō ō̄r.j. Mach.iij. Protegebat castra
gladio suo. ¶ Sed dimissis demonib⁹ ex

Oēs āgeli iubilabāt Marie assūptioni

dn̄e nr̄e assumptione ꝯtristatis reuertamur
ad iubilationem spirituum beatoꝝ. d̄ q̄bus
inq̄t Alexāder d̄ ales sup̄ Cañ.li.vj.c.j. In
stante temporis articlo quo in celum Ma
ria est assumpta/ extimo nō solum angelos
inferioris ordinis/ sed etiam alioꝝ ordinum
gl'iose mr̄i dei debitum honorem impendis
se. Uidere em̄ mihi videor angelis: inferio
ris ordinis nūciasse mr̄i dei voluntatem fi
lij eam vocantis ad solium gl'ie. Archange
los nunciasse eius aduentum celesti curie.
Ptātes intueor ad irruendū in ptātes tene
braꝝ ne molirent̄ forte insidias latent̄ se pre
parasse. Principes signiferos q̄ agenda erāt
disponentes p̄ncipal'r. Dominationes v̄ovt
hui⁹ noue solennitatis diem agāt celeberri
mū sp̄ea l'r iniūgentes. Throni illā reginaz
decent̄ locauerūt ad dexteram filij in solio
regni suo. Cherubin prudent̄ ꝛ discrete debi
tam impēderūt reuerētiam. Seraphin igne
charitatis pleni feruentissimo amore vene
rabant̄ dn̄am suam. ꝛ sic Dauid ꝛ oēs ange
li deducebant arcam feder̄ dn̄i cum iubilo
Hec ille. Hiero. q̄q̄z in ser. Assumptōis ait
Non credo vnq̄z in celo solēniorē fuisse ꝓces
sionem. Quis em̄ magna fuerit in chr̄i ascē
sione: satis ista videt̄ fuisse solennior. Hec il
le. De q̄ ꝓcessione assumptionis v̄ginal' etiā
loq̄ns Bern. inq̄t: Per compationē veriusq̄
q̄z illa maiestate potētior: sed ista pompa so
lēnior. Jnuenimꝰ q̄ ip̄e angeli soli redempto
ri occurrere potuisse. Mr̄i v̄o fili⁹ ip̄e cū to
ta celesti curia tā angeloruz q̄z iustoꝝ hoīm
occurrēs: euexit eam ad btām sessionē. Hec
ille. Simil'r credi p̄t fm̄ Fran. de mayr. i q̄
dam ser. tūc animab⁹ q̄ erant in purgatorio
aliquā gr̄am factam fuisse. vn̄ forte pl'ime ꝛ
forsan omnes btām v̄ginem associantes ad
regez eternam euolauerūt/ qō ego existimo
indubitant̄ factū fuisse. Quā āt venerabilit̄ ꝯreuerē
sit suscepta a tota trinitate nō pōt hūanis v̄ter sit su
bis explicari. Si enim filio prodigo iux̄ pa sceptā a
bolam saluatoris pr̄ occurrit cū gaudio: et tota trini
cecidit sup̄ colliū ei⁹: ꝛ oscl'at⁹ ē eū Lu.xv. O tate
q̄nto cū gaudio de⁹ pr̄ hanc non ꝓdigam fi
liam/ sz liberalissimā ac optimā honoꝝ suo
rū dispēsatricē recepit in sue felicitat̄ ꝯsorti
um? Quāta cū exultatione paraclet⁹ sp̄ūssā
ctus recognouit suū sacratissimū habitacu
lū? Quantis v̄o cū iubiliationib⁹ dei filius
hūanitatis sue illustrauit hospitiuz? Audi
Bern. in s̄mone assūptionis dicentē. Quis
em̄ etiam si linguis loquat̄ hoīm ꝛ angelorū
explicare q̄at queadmodū sup̄uenientē sp̄ū
sctō ꝛ obūbrante v̄tute altissimi caro sit fa
ctū v̄bū dei: p̄ qō facta s̄t omnia: ꝛ dn̄s vni
uersitatis quē nō capit vniuersitas creatu
re int̄ v̄ginea sese clauserit viscera factus hō?
Sed ꝛ illō cogitare q̄s sufficiat q̄z gloriose
hodie mūdi regina ꝓcesserit: ꝛ q̄nto deuoti
onis affectu tota in ei⁹ occursū ꝓdierit cele
stiū legionū mltitudo? Quib⁹ canticis gl'ie
thronum sit deducta/ q̄z placido vultu/ q̄z se
rena facie/ q̄z diuersis amplexib⁹ suscepta a
filio sup̄ oēm exaltata creaturā. Cū honore
inquā illo q̄ tāta mr̄ digna erat. Cū illa gl'ia
q̄ decuit tantū filiū. Felicia prors⁹ oscl'a la
bijs imp̄ssa lactent̄ cui v̄gineo mr̄ applaude
bat in gremio. Nūq̄d non feliciora censebi
m⁹ q̄ ab ore sedent̄ in dextra p̄ris hodie btā
salutatōe suscepit cū ascēderet ad thronum
gl'ie cātās ꝛ dicēs: Oscl'et̄ me oscl'o oris sui.
Chr̄i gnātionem Marie assumptionem q̄s
enarrabit? Hec ille. In q̄b⁹ v̄bis innuit de
uot⁹ doctor q̄ sic chr̄i incarnatio explicari n̄
pōt/ sic nec gaudiū v̄ginalis assumptionis
Et in eodem s̄mōe arguendo etiam dic̄. Si
nec ocul⁹ vidit/ nec aur̄ audiuit/ nec in cor
hoīs ascendit q̄ p̄p̄auit de⁹ diligentib⁹ se. scz
Esa.lxiiij.et.j. ad Coꝝ.ij. Quid p̄p̄auit geni
trici sue: Sctūs q̄z Bern. ep̄s ꝛ martyr d̄ iu
bilatiōe v̄ginal' assumptionis in suis home
lijs inq̄t: Hodie btām v̄ginem celi suscepe
rūt letando/ angeli gaudendo/ archangeli
iubilando/ throni exultando/ dn̄atōes psal
lendo/ p̄ncipat⁹ armonizando/ ptātes citha
rizādo/ cherubin ꝛ seraphin hymnizādo/ at
q̄z ad sup̄nū diuīe maiestatis tribunal d̄ du
cēdo. Hec ille. Et Hiero. in ser. Assumptio
nis ait: Hec est dies p̄clara: i q̄ vsq̄z ad thro
ni celsitudinem intemerata mr̄ ꝛ v̄go ꝓces
sit: atq̄z in regni solio sublimata post christū
gl'iosa resedit. Sic itaq̄z vbiq̄z ꝯfident̄ de il
la sctā dei canit eccl'ia qō de nullo sctōꝝ fas
est credere vt vltra angeloꝝ merita trāscen
derit: q̄z si sil'itudo ꝓmittit̄ veritas denegat̄.
Ad cui⁹ ꝓfecto excq̄as q̄ntū fas ē credere fa

mulabant angeli: ⁊ vniuerse celi cõgratula-
bant curie. q̄ credendū ē militiā celoꝝ cum
suis agminibꝫ festiue obuiā venisse genitri
ci dei. eāq̄ vsq̄ ad thronū olim sibi etiā an
ↄstitutionē mūdi ꝑparatū cū laudibꝫ et cāticis
spūalibꝫ ꝑduxisse. Cū em̄ gaudiū sit in celis
de q̄libet peccātore conuerso: multomagis pu-
tandū est ꝑ tāte ꝟginis exultatiōe ⁊ glīa q̄
exultatio sit in supernis. Cuius nimiꝝ festiui-
tas oīm supernoꝝ est glīatio. celicolarūq̄ cō-
gratulatio. p̄sertim q̄ eius celebritas laus
⁊ fauor est saluatoris. Vñ credimꝰ q̄ nō hūc
tm̄ diē solennē ducūt ꝑ eiꝰ amore annuum:
verūetiā cōtinuum ⁊ eternū iocunditatis et
leticie: venerationis ⁊ obsequij. cū omī tripu-
dio amoris ⁊ gaudij. Nec immerito oīs il-
la celestis ciuitas cōgratulatur ⁊ veneratur
m̄rem cuius semꝑ adorat filium regē. ante
quē tremūt potestates ⁊ curuat omne genu
Quā si diligent aspicias nihil ꝟtutis est. ni-
hil speciositatis ⁊ glīe qḋ nō in ea resplēdeat
Et iō si placet tal ⁊ tāta ꝟgo: placeat ⁊ opus
virtutis eiꝰ. Cuiꝰ vita oīm est disciplina. cu
ius mores instituta sunt omniū ecclesiaꝝ q̄
precellit cūctis: ⁊ supereminet vniuersis. Pro-
pterea q̄cunq̄ ꝟgo sibi ab ipsa optat p̄mium
⁊ implorat auxiliū: debet eiꝰ imitari exēplum
Vñ ⁊ Bern. in sermone assumptionis dicit.
Preciosum hodie munus terra nostra di-
rexit in celum: et dando et excipiendo felici
amiciciaꝝ federe copulent humana diuinis
Illo em̄ ascēdit fructus terre sublimis: vnde
data optima descēdunt. Ascendens in altū
ꝟgo sancta Maria. dabit quoq̄ ipa dona
hominibꝫ Siquidē nec facultas ei deesse pōt
nec voluntas. Regina celoꝝ misericors est
m̄r vnigeniti dei. Nihil em̄ sic pōt potestatis
eius seu pietatis magnitudinē cōmendare
nisi forte aut n̄ credit dei filiꝰ honorare ma-
trē aut dubitare q̄s pōt oīno in affectu cha
ritatis trāsisse Marie viscera: i q̄bꝫ dei cha
ritas nouem mēsibꝫ corꝑalit requieuit. Et hec
q̄dē ꝓpter vos dixerim frēs. vt tn̄ interim sile-
am bñficia que ꝑ ipsius glorificatiōe conse
quimur. Si eā diligimus: gauderemꝰ vti-
q̄. q̄ vadit ad filiū. nisi forte (qḋ absit) inuē
trici gratie omnimodis inueniamur ingra-
ti. Quē ei in castellū mūdi huiꝰ intrantē p̄us
ipa susceperat: ab eo suscipit hodie sanctam in
grediēs ciuitatē. Sed cū q̄nto putas hono
re: cū q̄nta exultatiōe: cū q̄nta glīa? Nec in
terris locus dignior ꝟginalis vteri tēplo. in
quo dei filiū Maria suscepit: nec in celis re
gali solio q̄ beatā Mariā hodie filius subli
mauit. ¶ Deuotꝰ quoq̄ Anselmꝰ in q̄dam
sermone ait. Cū christus m̄rem i regnū suū assu-
mere: ⁊ ei magnificētiā glīe decreuisset osten
dere. cuius p̄cor dignitatis ⁊ honoris appa-

Z Quanto honoris appara-tu virgo sit assumpta.

ratibꝫ intendebat tota curia angeloꝝ. Quibꝫ
vocibꝫ exultatiōis atq̄ salutis resonabāt vni
uersa tabernacula antiquoꝝ patrū ipi curie
tūc nuꝑ associatoꝝ. Certe crediderim omēs
illiꝰ patrie ciues festiuiori solito ⁊ sublimio-
ris decoris nitore ad aduētū m̄ris dñi sui p̄
parari. ac noua q̄dā ⁊ ineffabili iocūditatis
gratia ꝑ tante rei expectatiōe cōiubilare. Et
qḋ miꝝ: Ipe em̄ Jesus deus ⁊ dñs oīm filiꝰ
ipiꝰ castissime ꝟgis ⁊ dñe reꝝ: ei sicut vnice
matri sue totꝰ festiuus occurrere voluit. ne
aliq̄s de familiaribꝫ suis se a tāti gaudij im-
mēsitate subtraheret. Vtiq̄ moris inter homi
nes esse scit. vnūquēq̄ bonū seruū cuiuscun
q̄ prepotētis dñi: eo maiori gaudio in aduē
tu amici sui exultare: quo ipm dñm suū co
gnoscit aduentantē amicū magis amare. Cū
ꝟo de aduentu parētū filij sui agit. de quoꝝ
speciali dilectione nullis vlla dubitatiōe te-
net. illi nimiꝝ magis felicē se extimat: q̄ ma
iori iubilo ⁊ festiuiori occursu leticie frena re
laxat. Si ergo hec ita se habēt apd̄ hoīes q̄
bus si qua bonitas est longe tam supernoꝝ ci
uium bonitati impar est. ↄtemplet animꝰ q̄
ad potest. quo gaudio. qua festiuitate. quibꝫ
ↄcentibꝫ iubilabāt oēs beatoꝝ spirituū ordi
nes. qñ ⁊ vnicā m̄rē dñi sui aduētare. ⁊ ipm
dñm deū suū ei videbāt oī glīa sua decora-
tum velle occurrere. Stipatꝰ itaq̄ mille mi
libus. imo innumerabilium angeloꝝ agmi-
nibꝫ: deꝰ ipe huic piissime m̄ri sue de h̄ mūdo
migrāti occurrit. eāq̄ suꝑ oēs celos exalta-
tam cūcte secū creature p̄ni iure dānaturā
in throno glīe collocauit. O dies tāti occur
sus gloriosa. O felix dies tā p̄clare exaltatio-
nis. Beata ⁊ celebris dies tā sublimis glori
ficatiōis. festiua ⁊ omī seculo admirabil. Di
es em̄ illa nō solū te dñam ineffabilit subli-
mauit: sz etiā ipm celū quod penetrasti: nec
non ⁊ cūcta q̄ in eo sunt noua et inextimabi-
li gloria decorauit. Noua q̄dem grā celum
decorauit: qua p̄orē glīā eiꝰ ex p̄ntia tua vl
tra q̄ dici possit aut cogitari magnificauit.
Nā tu dña illuc ascēdēs noua illō ac p̄cellē-
ti ꝟtutū tuaꝝ dignitate irradias. Inmēsa
q̄ miserationū ⁊ gratiaꝝ tuaꝝ luce ꝑlustras
Eadē q̄ dies tui ascensus eos q̄ ciues celi ab
initio creature esse meruerūt solito festiuio-
ri exultatōis gaudio induit. Quia nāq̄ per
gloriosum fructū fecūde virginitatis tue vi
dent semiruptā ciuitatē suā reintegrari: ve
re in tuo aduētu ꝑ quē tantū bonū meruerūt
gaudij sui magnitudo iure debuit augmen
tari. Terrā etiā dies exaltatōis tue o beatis
sima feminaꝝ mira grā irrigauit. q̄ dum te
quā de se ⁊ in se alioꝝ hoīm lege ꝓgenitā no
uit vsq̄ ad creatoris oīm thronū exaltari te
cognoscit antiq̄ maledictōis penā quā i pec

Totꝰ exclamato ribꝫ sermo anselmi.

cato primoꝝ filioꝝ suoꝝ se merito excepisse sciebat: iā p tāte bñdictiōis tue abundantiaꝫ se euadere indubitanť credebat. Quid amplius dicere possum dña? Immensitatē q̄ppe gr̄e ꝛ gl'ie tue desiderare cupienti sensus deficit lingua fatescit. Queadmodū ei oīa q̄ in celo sūt p gl'ificationē tuā ineffabil'r decorātur. ita p eādē gl'ificationē cuncta q̄ in terra subsistūt mirabil'r sublimanť. Si in gloria nempe q̄ p tuā beatā ꝛ itegerrima ꝟginitatē deum suū quē non cognouerāt agnoscere et cognitū colere atqꝫ amare meruerunt. Immense dignitatis decus receperunt: quā do te sup oēs celos ascendere: ac in dextera dei sui bñdicti filij tui exaltari cognouerūt. In eo etiā didicerūt se eidē deo suo totū debere qđ sūt: qn̄ tu q̄ inter illa ꝛ de ill' vna fuist tātam dignitatꝭ eminētiā meruisti. Nihil igiť aut idolis hoīes: aut vlle alie rerum species idoloꝝ cultoribꝫ se debere intellexerunt. qn̄ ꝛ singl'arē auctoreꝫ sui ex castissimo vẽo tuo ad restitutionē pme creatiōis sue ꝓgenitum susceperūt. Et te per quam amissam dignitatem suā recupauerunt. oī creature tā sublimiť ꝑponi intellexerunt. Quas igiť laudes q̄s ve gr̄aꝝ actiōes nō solū humana sed etiā oīs creatura huic sacratissime virgini debet. Purissima nanqꝫ sctitas atqꝫ sanctissima puritas pijssimi pectoris eiꝰ: omnem omnis creature puritatē seu sctitatē icōpabili sublimitate trāscendēs h̄ ꝓmeruit. vt operatrix perditi orbis dignissime fieret. Unde quid laudis ꝓ tam ineffabili bono ipse p eam reparatus mūdus ei iure debeat cor alicuius sub carne mortali viuētis extimare nullatenus sufficit. Utiqꝫ cūcta q̄ deꝰ fecit ꝛ vtiliter bona in eo statu q̄ ꝯdita fuerūt eē destiterūt sed p hāc beatissimā ꝟginē in statū p̄stinum restituta sūt. Sicut ḡ deus sua potētia cuncta patrādo pater est et dñs omnium: ita beata Maria suis meritis cuncta reparando mater est ꝛ domina reꝝ. Deꝰ eni est dominꝰ omniū singula in sua natura ꝓpria iussione ꝯstituēdo. ꝛ Maria est dña reꝝ ꝓsingula cōgenite dignitati p illaꝫ quā meruit gratiam restituendo. Et queadmodum deus ex sua substantia genuit eū p quē cunctis origineꝫ dedit. ita Maria de sua carne peperit illum qui in decorem pme creatiōis oīm cūcta restituit. Itē sicut nulla reꝝ species nisi p dei filiū facta subsistit. ita lex debite dānatiōis neminē deserit nisi quem ab ea filius Marie absoluit. Quis igiť ista recto sensu ꝛ corde sincero ppēdēs plene pcipe q̄at excellentiā dñe huius p quā tā ineffabili gr̄a ꝛ tā inextimabili erectione erectꝰ est mundus? Quis inquā mirā ꝛ omni re p̄ter hanc inauditam mulieris istiꝰ gr̄am oculis mentis aspiciens nō obstupescat. ꝛ nō modo elinguis: verum etiam tante rei comprehensione prorsus immunis fiat? Quapropter ea que nobis impenetrabilia sunt: inter mittentes pcibꝫ impetrare nitamur. vt quod intellectu capere nequimꝰ salutari effectu obtinere mereamur. Ascendat igiť fidelis aīa in mentis speculā ꝛ q̄ntū pōt videat in q̄nta sublimitate locata sit dña nostra. Omis natura a deo est facta. ꝛ deus ex Maria factus Deus omniū factor se ex Maria fecit: ꝛ sic cuncta refecit qui potuit omnia ex nihilo facere: noluit ea violata sine Maria reficere. Deus igitur ē pater reꝝ creatarum. ꝛ Maria est mater rerū creataꝝ. Deus illū genuit per quem sunt omnia facta. ꝛ Maria illū genuit p quē sūt oīa refecta ꝛ saluata. Per has ḡ ratiociatiōes impossibile est vt aliq̄s homo ad eam conuersus ꝛ ab ea respectꝰ damneť. quia ipa genuit eum p quē mortua reuiuūt ꝛ p queꝫ homines ex peccato saluanť. Et q2 nō est iustificatio nisi quā ipsa in vtero fouit: non est salus nisi quā ipsa peperit. Ipsa ḡ est mater iustificantis et iustificatoꝝ. Ipsa mater saluantis ꝛ saluādoꝝ. Igiť mater dei qui solꝰ damnat: qui solus saluat: quē soluꝫ timemꝰ In quo solo speramus est mater nostra. iudex ꝛ saluator noster est frater noster. Quomodo ḡ desperemus cū salus siue dānatio ex boni fratris ꝛ pie mr̄is pendeat arbitrio. Nunq̄d sustinebit bonꝰ frater puniri frēs quos redemit? Bona mater damnari filios suos quoꝝ ipsa redēptorem genuit? Dulcis mater rogabit dulcē filiū suū piū fratreꝫ nostꝝ: filiū ꝓ filijs: vnigenitū ꝓ adoptatis. pius filiꝰ audiet libenter ꝓ filijs. vnigenitꝰ pro his quos adoptauit. dominus ꝓ his q̄s liberauit. Hec ille. ¶ Exultemus ergo etiaꝫ nos cum celicolis ꝛ creaturis vniuersis ꝓvt possumus. ꝛ talem ac tantam ꝟginē matreqꝫ pijssimaꝫ pro nostro modulo laudare studeamus. Ad quod nos hortať Hieronymus vbi sup dicēs. Hodie gl'iosa semp virgo Maria celos ascendit. rogo gaudete. q2 ineffabiliter sublimata cum chr̄o regnat in eternū. Regina mūdi hodie de terris ꝛ de p̄senti seculo nequam eripiť. Iteꝝ dico gaudete. q2 secura d̄ sua immarcessibili gl'ia ad celi iā puenit palatiū. Exultate inq̄ꝫ ꝛ gaudete. et leteť omnis orbis. q2 nobis hodie oibꝫ interuenientibꝫ eius meritꝭ salus aucta est vobis quoqꝫ diligentibꝫ eā honor et virtus amplioꝛqꝫ prestať ꝛ gratia. Idcirco dilectissimi letamini et exultate q2 si deus ore ꝓphetico in sanctis eius laudare iubemur. multomagis eū in hac celebritate beate virginis matris eius oportet cū hymnis ꝛ canticꝭ diligentius extollere. ꝛ dignis deo iubilare p̄

A Hortat laudare ꝟginē ꝛ exultare de eiꝰ assūptione

conijs.ac mysticis honorare muneribꝫ. Nulli em̄ dubiū est q̄n totū ad gl'iam laudis eiꝰ ptineat qcq̄d digne genitrici sue impensum fuerit ac solēnit̄ exhibitum. Propt̄a hortor vos ꝛ cōmoneo in hac sacra solēnitate genitricis dei marie. nolite cessare a laudibꝫ. Q si ꝟgo es gaude. q2 meruisti esse ꝛ tu qd̄ laudas. tm̄ cura vt sis q̄ digna laudare possis. Q si continēs es ꝛ casta venerare et lauda: q2 nō aliunde ꝯstat vt possis esse casta q̄z ex gr̄a chr̄i: q̄ plenissime fuit in maria quā laudas. Q si ꝯiugata certe es aut peccatrix nihilominꝰ ꝯfitere ꝛ lauda. q2 inde oībꝫ misericordia ꝑfluxit gr̄a vt laudēt. Et q̄uis non sit speciosa laus in ore pctōris: noli cessare a laude. q2 inde ꝓmittit̄ tibi venia vnō ꝛ oībꝫ vt laudes. Alioqn nisi iuxta modulū igenij nr̄i deum in sctis suis laudare studeamus quō eum ꝭm q̄ canimꝰ. iuxta multitudinez magnitudinis eis laudare poterimꝰ? Omnino hoc p̄termittendū nō est qd̄ impleturi sumus qn̄qz ꝭm q̄ dicit̄. Beati q̄ habitant in domo tua dn̄e. in secula seculoꝝ laudabunt te. Oēs ḡ parit̄ festiuitatē gl'iose semp ꝟgis Marie deuotissime celebremꝰ. q2 hec est dies p̄clara: in q̄ meruit exaltari super choros angeloꝝ. ꝛ ꝑuenire vltra q̄z nostre humanitatis est natura. vbi nō substātia extollit̄ sed gl'ie magnitudo mōstrat̄. cum eleuat̄ ad dexterā p̄ris: vbi chr̄s introiuit ꝓ nobꝫ pontifex factus i eternū ad celi palatiū. Hec inquam est p̄ntis diei festiuitas: in q̄ gl'iosa ꝛ felix ad ethereū ꝑuenit thalamū. Que ꝓfecto festiuitas sicut ꝛ ꝟgo incōpabil' est ceteris ꝟginibꝫ ita ꝛ incōpabilis est oīm sctōꝝ festiuitatibꝫ ꝛ admiranda etiā ꝟtutibꝫ angelicis. ꝓpter qd̄ ex ꝑsona supnoꝝ ciuiū in eiꝰ ascensiōe admirās sp̄ūs sctūs: ait in canticis. Que est ista q̄ ascēdit p desertū q̄si virgula fumi ex aromatibꝫ? Et bn̄ q̄si virgula fumi. q2 gracilis ꝛ delicata. q2 diuis extenuata disciplinis. et concremata intꝰ i holocaustū incēdio pij amoris ꝛ desiderio charitatis. vt ꝟgula inq̄t fumi ex aromatibꝫ. Nimiꝝ q2 multis erat repleta ꝟtutū odoribꝫ. manāsqz ex ea fragrabat suauissimꝰ odor etiā spiritibꝫ angelicis. Hec ille. ¶ Btus vo Ansel. vbi s. rogat beatā ꝟginē sic exaltatā dicēs. Cogita q̄sumus ꝛ recogita apud te pijssima mr̄. q2 nō ad damnādū s3 ad saluādū pctōres ꝯditor nr̄ factus est hō ex te. Cur itaqz non iuuabis nos peccatores q̄ in tātā celsitudinē es. ꝓpter nos eleuata. vt te dn̄az habeat ꝛ venerec̄ tota pariter creatura? An ideo vtꝝ peream ampliꝰ nō curabis. q2 qcq̄d de nobꝫ miseris vltra eueniat: gl'ie tue nulla iactura īde ꝑueniat? Et h̄ q̄dem fortassis aliquo modo bona domina posses: si ꝓ tui solꝰ exaltatione ꝛ vtilitate mr̄ dei facta fuisses. sed vtiqz deꝰ q̄ hominem assumpsit ex tua castissima carne: h̄ fecit ꝓ tua ꝛ nr̄a cōi salute. Si ḡ tu q̄ plena salute es potita n̄ icēdis vt eadē salus ꝓ modulo nr̄o etiā ad nos vsqz ptingat. iam tuorū sufficiens cōmodoꝝ nr̄oꝝ negligens esse videbaris. q̄ ꝓ totiꝰ mōdi saluatiōe meruisti fieri mr̄ altissimi. Hec Anselmꝰ. Beatꝰ aūt Augꝰ. candē ꝟginē alloq̄ns in q̄dam ꝭmone ait. Accipe itaqz quascūqz meritis tuis impares gr̄aꝝ actiōes ꝛ laudes. Et cum suscipies vota: culpas nr̄as orando excusa. Admitte nr̄as preces intra sacrariū pie exauditionis. ꝛ reporta nobis antidotū reconciliationis. Sic p te excusabile qd̄ p te ingerimus fiat ipetrabile qd̄ fida mēte poscimꝰ accipe qd̄ offerimꝰ: ꝛ impetra qd̄ rogamus. excusa qd̄ timemus. q2 nec potiorē meritis inuenimus ad placādū irā iudicis q̄z te q̄ meruisti mater existere eiusdē redemptoris. Succurre ḡ miseris: iuua pusillamines: refoue flebiles: ora ꝓ populo interueni ꝓ clero. intercede ꝓ monachoꝝ choro: exora ꝓ deuoto femineo sexu: sentiāt oēs tuum iuuamen q̄cūqz deuote celebrāt tuaz assūptionē. Si tibi cōpassio ꝓ afflictis. sit piꝰ affectꝰ sup celoruz ꝑegrinis. Et cū te sp̄ lerantē aspicis. fletꝰ q̄qz nr̄os ad deū ipsa admittas Eūqz vt ꝓpriū filiū ꝓ nobis interpelles p̄camur. Nos enim adhuc i hac certa affligimur. opprobrijs afficimur: esurimus: sitimus: somnum patimur: in carcere retinemur. Tu ꝟo in celestibus regnis p̄lata es cunctis ꝟginum choris Tu agnū q̄cūqz prexerit seq̄ris. Tu ꝟgineos choros ꝛ ab incētiue carnis illecebris alienos p albētia lilia: rosasqz vernātes: ad fontē pennis vite portādos iuitas. Tu in illo btōꝝ felicissimo regno p̄mi ordis dignitate adepta. plantis rosidis aberrans int̄ padisi amenitatē: gramieosqz ꝛ grocos tenero poblite pg̃s feliciqz palma violas imarcessibiles carpis. Tu btis sine fine choris ꝯiuncta angelicis archāgelisqz sociata: īdefessa voce sctūs clamare n̄ cessas. Tu i cubiculo regis btitudīe gēmis ac margaritis ornata existis Tibi thronꝰ ab angel'e locatꝰ i aula regis eterni. Teqz ip̄e rex regū vt mr̄ez verā et decorā sp̄osāz p oībꝫ diligēs amoris āplexu associat Nec miꝝ si dignet̄ tibi aggaudere deus regnās in cel'. quē tu puulū ex te hoiem natuz totiēs osculata es i terris. Has ḡ tuas felicitates possidēs ꝯuertere ad nr̄aꝝ miseriarū salutē. Int̄ hec fr̄es charissimi toto mētis affectu beatissime ꝟginis intercessionibꝫ nos cōmittamꝰ. eiusqz patrocinia oī nisu imploremꝰ vt dū nos supplici cā obsequio freq̄ntamꝰ in terris: ipa nos sedula p̄ce cōmendare dignet̄ in celis. Neqz em̄ dubiū est eam q̄ me

B Depcatō Anselmi ad virginē p nr̄a salute.

ruit p liberādis pferre pciū posse plus san-cctis omib9 liberaciq; impēdere suffragiū. Sz qd nobis pdest hāc interpellare vocib9: nisi etiā humilitatis ei9 exempla teneam9. Cur rem9 ḡ dilectissimi frēs vt cū hui9 diei festi-uitati interesse cupim9 vestimētis humilitatis atq; charitatis induti appaream9. Non nos inuidia aliene felicitatis torq̄at. non ira vsq; ad diuisionez dilaniet. non cupiditas a nob chr̄m excludat. ñ seculi nos tristicia ex-urat. nō pspitas ei9 icaute decipiat. nō luxuria inq̄net. nō immūdicia polluat. nō elatio corrūpat: nō supbia inflet. vt cū n 9 virtuti-b9 ornatos: charitate 9iūctos. hūilitate fun-datos. btā dī gēitrix Maria sue nos festiui-tati inr̄esse psp exerit: ardēti9 subuenire festinet apud filiū 7 dñm suū iesū chr̄m saluatorē nr̄m. q coronis pēnis regni clarificat san-ctos suos 7 ē et̄na laus 7 expectatio oib9 sanctis suis. Hec ille. Cui dulcissimo redēptori nr̄o atq; gl'iosissime mr̄i sue sit infinita laus 7 glīa p oīa secula seculoꝝ Amen.

De eiusdē gl'iosissime vginis assumptione Sermo. ij.

Festū as-sūptiōis est mai9 oib9 aliīs vginal' festū

Domini est assū-ptio nostra 7 sancti isrl' regis nr̄i ps. lxxxviij. Gl'iose assumptionis vginal' festū rēspectu vltimi finis est maior solēnitas oim festiuitatū ipi9 btissime matris dei. Si em̄ oim hoim finis vltim9 ē felicitas. vt p theologos i. ij. di. j. btificāde i summo vginis finis sūma erat felicitas quā cō-secuta ē i sua sacratissima assūptiōe. Quia ḡ fm Solonis pbi sniaz. pbia solūmō a fine 9secraẗ. 7 finis est postrema pfectio rei. vt in l. j. ff. d. iu. 7 iu. 7 res pl9 attribuiẗ fini q̄z pncipio vt. ff. de aq̄ quoti. 7 esti. l. j. §. hoc interdictum. Item finis habet rōem optimi et est causa causaꝝ. ij. phys. Uñ Arist. j. 7. v. meta phys. inq̄t. Finē optimū esse in vnaq̄q; re cē dicim9. q; esse rei confert. Et. iij. Topic. ait. Melior est finis oib9 q̄ sūt ad finē. Dicit q̄z cōmētator sup. ij. metaphy. Qui destruit finē: destruit oē bonū Et pbs. iij. phy. 7. j. d celo 7 mōo inq̄t. Uanū ē oē qd suū nō attingit finē. Uñ inuanū ille hō viuit q ad suum felicē finē nō pr̄git. Ad quē nullus puenire pōt donec est in hac mortali vita iux̄ illō Oui. iij. metamor. Ultima sp expectāda dies homini dicīq; btūs. Añ obitū nemo supmaq; funera debet. Jō ipa pr̄ssima vgo toto cordis affectu hunc suū felicissimū finez q̄tidie p9 filij ascēsionē: vt i pcedēti fmōe diximus expectabat Uñ dicebat suo spōso celesti Ohe sa hormai 9tēto il me de sio. Che 9templar te possa o dolce sposo. E videre lo aspecto gl'orioso Stato e gentil dil me fiol adorno. Quādo sara. quando sara quel giorno Che cō dolceza te possa goldere. Qñ sera che pos sa possidere. El mio fio de chi ina morata so no? Poi che fiol me festi el pmo dono facendo me de ti inamorare. Famel secūdo. e non mel denegare. Che psto venga aldisiato fi-ne. In quelle pietre reducēte e fine. Nel lā-pezare lustrodi ogi toi. fame pegiare fiol poi che ne foi. Ferita e sagitata in mezo el corē. Succorre fio a q̄sto grā dolore. Cō toi suaui e pciosi vnguēti. De fiol mio fa che tā to ñ stēti. E cossi hormai el mio lachrymare Chi me dara le pēne da volare. E vsiro fora de cotāte spine. Torome fora de le triste 9fine Del tenebroso e fastidito mōo. E volaro dal me fiol iocūdo Fiol decoro e cādido gilio E soto lumbra del dolce mio fio. Staro gaudēte e leta in sempit̄no. Jui nel grēbo di quel signor eterno. Darome pace e vinaro zoiosa. Fra tanta turma electa e gl'iosa Dogni vtu e gr̄a ornata e bella. Ma trista mi che anchora nō sono a quella. Nō vedo ancora el charo filiolo mio. Fin che non giongo al fin dil me desio. Cessar nō potero mai d dolere Fil pero fiol el to volere ¶ His vel silib9 vbis deū freq̄nẗ vgo bñdicta deprecabaẗ. Siq̄s āt illā interogasset q̄n ad etbereas māsiōes esset puētura Ipa rñdere potuisset vba thematis nr̄i Sup q̄b9 septē alias cōsideratiōes faciem9

- Prima diceẗ electionis
- Scōa inuitationis
- Tertia introductionis
- Quarta rrangressionis
- Quinta obuiationis
- Sexta ostensionis
- Septia vo 7 vltia appellabiẗ sublimatōis

Pars prima huius fmonis que dicitur electionis

Pro expeditōe pme ptis dicere pos-sum9 de mr̄e dei illō qd recitaẗ in euāgelio sue assūptiōis. 7 ē scptū Lu. x. vbi dr̄. Optimā ptē elegit sibi Maria q̄ ñ auferet ab ea i et̄nū Trāssū-ptiue i c. nisi cū pdē. §. nec putes. d re. ū Jsta ei vba ppe ñ 9uenint alicui scō nec alicui angelo. nec ēt ipi ho. sz tm̄ ipi vgi gl'iose. Cū ei optimū dicaẗ cui9 bonitati ñ est possibil' additio. Optimū nāq; fcat pncipalē gradum bonitatis. ff. de vbo. obli. l. vbi aūt nō apparet. v. at cū optimū. Cū nō sit aliquis sanct9 vel angelus ad cuius pfectionem non possit aliq̄d addi. iō nulli scō vel angelo poterunt vba ista pprie 9uenire. Et cū de9 nō habeat partē bonitatis sed totū. Jpe ei vt ait Aug. in li. de vero cultu. 7 Plato i Timeo. j. Est bonitas ifinita Et vt inq̄t Ans. i lib. mono-

logion est sũmũ bonu; quo nihil maius co-
gitari potest. ideo nec ipi deo p̄dicta v̄ba pos-
sunt cōuenire. Sola aūt gloriosa virgo opti
mā partem habet. Ad cuius pfectōe; inq̄ztū
est pura humana creatura aliquid addi non
potest. Et ē media inter creatorē q̄ totū tenet.
ꝛ omnē aliā creaturā q̄ partē bonā vel meli-
orē possidet. Ipsa nāq; partē optimam obti
net. Inuenit̄ eīm bonū: melius et optimum.
l. exigēdi. i glo. C. de pcu. ꝛ. l. si m̄lier. ff. d mi
no. Et sil'r triplex ē electio. s. bōi a malo r̄pro
bato. de qua in c. hinc etem̄. xlix. dis. ꝛ hec est
incipiētiū. Secūda electio est melio2ʒ int̄ bo
na. qd̄ sp̄ est preeligendū. j. ethicoꝝ. ꝛ. iij. to-
picoꝝ. et c. nō mediocriter. de ɔsecra. dist. v.
et hec electio est pficiētiū. Tertia est optimi
inter meliora. quod sp̄ debet eligi. vt in aut.
d defensione ciuitatis. circa pncipiū. ꝛ ista ē
electio pfectoꝝ. Manifestū est aūt ꝙ cū ipa
v̄go ess; pfectissima: nō tm̄ elegit simplicit̄
bona. nec tm̄ de bonis meliora sed de melio
rib̄ optima. Istā v̄o optimā partē elegit in
mundo et in celo. Prima pars optima quā
elegit in mūdo multiplex fuit. Primo enim
elegit partē optimā d castitate Castitas aūt
tres habet partes. Una est castitas cōiugal'
de q̄ ad Heb. xiij. dr̄. Honorabile ɔiugium
et thorus immaculat⁹. Et ista est pars bona
que habet fructum tricesimū. Alia est casti-
tas vidualis. et hec ē melior. q2 hab; fructū
sexagesimū. Tertia v̄o est castitas v̄ginalis
ꝛ hec ē optima. q2 habet fructum centesimū
Et istā ptē elegit sibi Maria. Ut tñ ostēde-
ret ꝙ nullū bonū ei defuit: ꝛ ꝙ fuit oīb̄ cō
munis psona: voluit eē ɔiugata cū cōiugali
bus: ꝛ vidua cū viduis: et immaculata v̄go
cū v̄ginib̄ immaculatis. vt inquit Bern̄. in
quodā s̄mone. Et quoniā multe fuerūt que
seruādo v̄ginitatē eius exēplo post eam pte;
optimā elegerūt. ideo ipsa elegit partē super
optimā. s. virginitatē cū fecunditate. siue fe-
cūditatē cū virginitate. Un̄ Bern̄. in s̄mōe
assumptionis inquit. Optima; partē elegit
sibi Maria. quia bona q̄dem est fecūditas
ɔiugalis. melior ē castitas vidualis. optima
v̄o fecūditas virginea [illegible] virginitas fecun
da. Et istud p̄uilegiū solūmodo est Marie
qd̄ alteri nō fuit datū. ¶ Secundo ipa btā
virgo elegit partē optimā de hūilitate. Hu
militas eīm habet tres partes siue gradus.
d quib̄ tractat glo. in cle. j. de reli. do. Pri-
mus grad⁹ ē subijci suo supiori. ꝛ de hac dr̄
ad Hebre. vl. Obedite p̄posit⁊ vestr⁊: ꝛ vos
subijcite illis. Et ista est pars bona. Secun
dus v̄o grad⁹ ē subijci suo equali. iux̄ illud
ad Rho. xij. Honore inuice; preuenientes.
Et ista est pars melior. Terti⁹ gradus ē sub
ijci inferiori Juxta illud Luc. xxij. Qui ma-
ior est vestꝝ: fiat sicut⁊ minor. Et facit de pe.
dis. ij. c. j. Et ista ē ps optima quā elegit ma-
ria. q2 nō tm̄ fuit obediēs suo supiori. s. deo
dicēs Luce. j. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi s̄m
v̄bū tuū. Et non solum suo equali. s. Joseph
spōso suo quē sibi preponebat dicēs christo
Luce. ij. Pater tuus ꝛ ego ꝛc̄. sed etiam suo
inferiori se subiecit. s. Elisabeth. apud qua;
trib̄ mensib̄ mansit ꝛ ei humiliter seruiuit.
Ipa eīm de deo sentiebat digna: de se parua
de p̄ximo v̄o magna. Sed multi cōtrariu;
faciunt. Cōtra q̄s dicit̄ Leuit. xxj. Non acce
dēt ad ministeriū dei q̄ fuerint grādi vl' par-
uo vel torto naso. Illi aūt hn̄t grandem na-
sum: q̄ de se sentiunt magna. sicut sunt vane
gloriosi Illi v̄o paruū: qui de p̄ximo senti-
unt modica. sicut sunt p̄sumptuosi. Illi aūt
hn̄t tortū nasum q̄ de d̄o sentiūt indigna. si-
cut sunt heretici. q̄ in scripturis sanctis tor-
tas expositiones faciūt ꝛ de deo erronea di-
cunt. ¶ Tertio elegit beata v̄go optimā p-
tem de pfectione vite. Est eīm vita actiua: q̄ ē
pars bona. Alia est cōtemplatiua. et hec est
melior. Tertia vero est ex vtraq; cōposita. et
hec est optima quā elegit Maria. Jō figu-
rata est p Martham. q̄ fuit actiua. ꝛ Ma-
gdalenā sororē sua; que fuit cōtēplatiua. vt
ait Gregori⁹ ꝛ Augustin⁹ super Lucam. Lu
ce eīm. x. tria dicunt̄ de Martha. que sūt per
tinentia ad vitā actiuā. ꝛ optime īueniunt̄ ī
benedicta v̄gine. Primum est ꝙ ipa excepit
Jesum in domū suam. Scd̄m ꝙ satagebat
circa freq̄ns ministeriū. Tertium v̄o ꝙ solli
cita erat ꝛ turbabat̄ circa plurima. Primu;
eīm opus significat chr̄i ɔceptione; in vtero
v̄ginali factā. Qd̄ igit̄ dicit̄ in euangelio as-
sumptiōis ꝙ intrauit Jesus in q̄dda; castel-
lum. significat ingressu; filij dei in hūc mū-
dū. Dicit̄ aūt mōs castellū. q2 hab; ɔditōes
castelli rebellis. Primo q2 fundamētū eius
instar castri est in alto supbie et vanegl orie.
p̄prie reputatiōis ac pōpe. ꝛ ab ipa superbia
(vt dr̄ Tob. iiij.) sumpsit initiū oīs pditio
Scd̄o quia est munitū lapidibus dur⁊ qui
frangi non possunt. s. obstinationib̄ ꝛ con-
structum est saxis durissimis. sc; auaricie.
vsure: rapine: fraudulētie ꝛ simonie. Isti eīm
lapides ita sunt duri vt nō frangantur mal-
leo verbi dei. Quis eīm est qui velit restitue
re vsuras: furta ꝛ rapinas: ꝛ beneficia simo-
niaca relinquere? De auaro nanq; v̄ificat̄ il
lud Job. xlj. Cor eius indurabit̄ quasi lapis
Tertio quia habet fossatum plenum aquis
immundis ꝛ fetidis luxurie. cum ranis cla-
mantib̄ ꝛ persuadentib̄ in eis permanere.
De luxuriosis enim moraliter verificatur il
lud Exod. viij. Et bulliet fluuius: id est. libi
do ꝛ concupiscentia. ranas. id est. malas co[illegible]

Triplex electio

Castitas hab; tres partes.

Humilitas hab; tres gradus

Martha sig̃t Maria;

Mūdus dr̄ castellum

gitationes ꝛ locutiones. Et illud qđ in eodē
c. habetur. s. ascenderūt rane: operueruntqꝫ
terrā egypti. Et de his tribus malis ꝯditioi
bus hui⁹ castelli mūdani dicitur. j. Joan. ij
Omne qđ ē in mūdo: aut est ꝯcupiscētia car
nis: aut concupiscētia oculoꝝ: aut superbia
vite. Quarto q: est clausū cū pontibus ele⸗
uatis: ac ianuis ꝛ seris. Et similiter castelluꝫ
mundi est clausum non recipiēs dilectionē
proximi per inuidiam. Unde de inuido dici
potest illud. iiij. Regum. xxv. Clausa est ciui⸗
tas. s. mentis sue. Quinto quia habet proui
sionē diuersarum escarum per gulam. Uñ
de vētre gulosi verificatur illud Ecc̄i. xxxvj.
Oēm escam mādūcabit vēter. et est cibus ci
bo melior. De gulosis etiā dicit̄ ad Philip.
iij. Quoꝝ de⁹ venter est. Sexto: quia habet
arma diuersoꝝ generū per iram. vt blasphe
miam. contumeliam: et maledictioneꝫ. Un⸗
de de iracundis dicitur ps̄. lvj. Dentes eorū
arma ꝛ sagitte. ꝛ lingua eorum gladius acu
tus. Septimo: quia est quietū ꝛ securum ꝑ
acidiā qua se reputat tutum in negligentia
ꝛ pigritia et p̄sumptione sua. Uñ de demo⸗
nib⁹ intrantibus in acidiosis dici potest illđ
Judicū. xviij. Uenerūt ad populū quiescen
tem atqꝫ securum ꝛc̄. Quia aūt istud castel
lū mūdi erat inobediēs et rebelle deo patri
Ideo ipse misit filiū suum ad ip̄m subiugā⸗
dum. quasi diceret ei illđ Matth. xxj. Ite ī
castellum quod contra vos est. Quod etiam
habetur Marc̄. xj. ꝛ Luce. xix. Ipsum ḡ ca⸗
stellū intrāte dño: mulier quedaꝫ Martha
nomine excepit illū in domū suaꝫ. Martha
aūt interpretatur domina seu prouocās. Et
significat beatam virginē. que sua maxima
humilitate prouocauit dei filiū vt veniret in
domū vteri sui virginal'. ꝛ ip̄a domia aptis⸗
sime dr̄ que sup oīs dominata est sue sensu
alitati ꝛ carni. nec aliq̄ alia creatura digna
fuit recipere dei filiū i domum vteri sui nisi
ipsa. Uñ canit eccl'ia. Domus pudici pecto⸗
ris tēplū repente fit dei. intacta nesciens vi⸗
rum: verbo ꝯcepit filiū. Nūqꝫ autem factuꝫ
fuit tam excellēs opus vite actiue sicut fecit
ipsa virgo benedicta concipiendo deum in
B vtero suo. ¶ Secūduꝫ opus actiue vite qđ
Q maria Christo ministrauit sicut martha. euangeliū narrat de Martha est. ꝙ satage⸗
bat circa frequens ministeriū Et similiter q̄
opus fecit beata virgo christi conuersatione
Et prīo in eius natiuitate. ī qua (vt ait Hie⸗
ronym⁹) nulla obstetrix fuit: nullius mulier̄
sedulitas intercessit. Ipsa benedicta virgo
puerum natum de terra leuauit: ipsum nu⸗
dum pannis inuoluit eum famescentem la⸗
cte cibauit et potauit. Ipsa eum vestiebat ꝛ
denudabat ꝛ īfirmū etate brachijs suis por
tabat. O qꝫ frequenter enim vt filium suum

osculabat̄. ꝛ vt deum amplexando venerab
tur. Ipsa ei fecit tunicam inconsutilem. ip̄a
eū in tribulatiōe crucis positum visitauit.
ꝛ eum vsqꝫ ad sepulturā ꝓsecuta est. Ipsa ei
nō solū in infantili etate: sed vsqꝫ ad morteꝫ
sollicite mīstrauit. Et iō ip̄a ait Eccl'i. xxiiij.
In habitatōe sancta coram ipso ministraui
Clerici ei ꝛ religiosi qui seruant ordinatio⸗
nes et cerimonias sue religionis ꝛ bñ dicūt
officium in choros. ꝛ bñ predicant. si hoc fa⸗
ciunt vt honorificent̄ ab hominib⁹. non mi⸗
nistrant coram deo: sed coram mūdo. Et si⸗
mil'r laici ieiunantes vel elemosynas facien
tes: eccl'ias seu capellas aut hospitalia edi⸗
ficari faciētes vt laudēt̄ ab hoib⁹: non mini⸗
strāt coram deo: sed coram hoibus. Et iō iā
receperunt mercedem suam de operib⁹ vite
sue actiue. Beata autē virgo que satagebat
circa frequens ministeriū chr̄i. coraꝫ deo sp
ministrauit. quia oīa opera sua ad ipsius
D gl'iam fecit. ¶ Tertium opus quod dicit̄ đ
Quomō maria sic martha turbabatur Martha: est ꝙ sollicita erat: et turbabatur
erga plurima. Et similiter pijssima virgo in
passiōe filij turbata est ſm partem sensitiuā
ꝛ sollicita fuit circa plurima. Nam cū Joan
nes euāgelista venit ad nūciādum ei ꝙ fili⁹
eius captus erat: non remasit pene in ea spi
ritus pre dolore. Et tandem ad se aliquan⸗
tulum reuersa sollicitabatur quomō posset
eum videre ꝛ alloqui ante mortem. Cunqꝫ
pergens de Bethania in hierusalem: mane
obuiasset filio q̄ ducebat̄ ad Pilatum. cer⸗
nēs faciem eius sputis infectam. alapisqꝫ tu
mefactā. ip̄mqꝫ more latronis duci ad mor⸗
tem manib⁹ post tergū ligat̄: vix valens fo⸗
mare vocē pre lachrymis qb⁹ erat plena: vt
ait archiep̄s Florētinus in. iij. parte summe
titu. xv. c. xliij. §. j. dicebat. Heu fili: ego ex⸗
pectabam te isto mane ad prandium: sed vi⸗
deo ꝙ oportet te prandere in mensa doloris.
Quādo ṽo ductus est ad caluarie locū ba⸗
iulās sibi crucem dicebat. Heu fili quid fa⸗
ciā infelix sine te filio meo: Utinā daret̄ mi⸗
hi illa crux ad portādum sicut te portaui in
vtero meo. Qñ aūt in cruce clamauit dicēs.
Sitio: multū sollicitabatur vt posset ei vel
aquā ad bibendū tradere. Bis aūt dicitur i
euangelio Martha martha. q̄a affligeba
tur in vtroqꝫ. sꝫ in anima et in corpore. Tur
babatur quoqꝫ dolore erga plurima. quia
videbat apostolos fidem perdidisse de chri⸗
sti diuinitate. sicut turbaretur quilibet per
fectus christianus: si videret oēs christia⸗
nos fidem relinquere. Turbabat̄ quoqꝫ ꝙ
iudei (de q̄rum stirpe processerat) filium su⸗
um crucifigi facerēt: ex quo damnarentur
Turbabat̄ etiā de latrōe malo ꝛ đ alijs blas
phemātib⁹ chr̄m. Turbata est ex vulnerati⸗

one lateris filij sui. Unde dicere poterat illud ps̄.vj. Conturbata sunt oĩa ossa mea id est, apostoli qui dicũt ossa ecclesie. q2 sustentauerunt corpus eius. Erãt autem ossa beate virginis: in qua tunc erat tota eccl'ia de quo: um conturbatione ipa valde cõturbabatur ex compassione z dolore. Unde sequit z dicit cum eodem pphета. Et aĩa mea turbata est valde. Et ps̄. cxlij. In me turbatum est cor meũ. Ex quib9 omnib9 patz quo modo beata virgo elegit optimaz partẽ vite actiue per Marthaм designat. ¶ Quantum vo ad opera vite cõtẽplatiue p Magdalenam designate: tria etiam notant. Et pmum est quod dicit Maria sedens secus pedes domini. audiebat verbum illius Qd quidem opus ipsa benedicta virgo fecit perfectius omni creatura. Nam Magdalena audiebat verbum domini in paucis sermonib9 respectiue. sed beata virgo non solum audiebat filium suum publice pdicantem: sed etiam in priuato a puericia vsq3 ad mortem audiuit ab eius mellifluo ore verba vite eterne. Ipa em̄ prudentissima virgo quotidie interrogabat filiũ suũ de secretis celestib9. Et ille ad ei9 ɔsolationem suauit instruebat eã de celestib9. vnde possum9 ɔsiderare z cõtemplari q ipa bñdicta virgo sciens filium suũ etiã in puerili etate tantã hr̄e omnium scientiã q̄ntam nunc habet in celis: ponebat illũ ad sedẽdũ. et ipa stabat ad pedes eius et dicebat. Rogo te fili dilectissime: vt mihi dicas aliq̄d de ordinib9 angelorũ quõ stant in celis. qm̄ Moyses et alij pphe de h̄ nihil dixerũt. Item de animab9 sctis q̄liter in angelicis choris collocabuntur. Cui dulcis et optimus filius r̄ndebat Mater mea charissima scias q ego cũ pr̄e meo z spũssancto creaui celũ empyreũ: quod ita appellat. a pyr qd̄ est ignis. q2 in moduz ignis fulget Qd q̄dem celum nouẽ angeloꝝ ordinib9 replevi. s. angelis: archangelis: principatibus potestatib9: vtutib9: dñatiõib9: thronis: cherubin z seraphin. Et in istẽ ordinib9 spirituum beatoꝝ collocabunt aĩe sctõꝝ fm eorũ merita. In ordine em̄ angeloꝝ collocabuntur illi q̄ de peccatis suis pniam faciẽt. et iõ pmũ thema pdicatiõis mee erit Pniaz agite appropinquabit em̄ regnuz celoꝝ. Mat. iiij. In scdo ordine. s. archangeloruz. q̄ est in decuplo pulcrior et pfectior: collocabunt illi q̄ vltra pniam habebunt etiã actualem deuotionẽ q̄ est plus q3 penitentia z sic in operib9 deuotis perseuerabũt. vt de ipis verificet illud Exo. xxxv. z. j. Paral. xxix. Obtulerũt mẽte pmptissima atq3 deuota pmitias dño. In tertio ordine. s. pncipatuũ: q̄ est in decuplo pfectior p̄cedẽte collocabunt misericordes in operib9 corpalib9 z spũalibus. de quib9 ego dicam Matth. v. Beati misericordes qm̄ ipsi misericordiam ɔsequẽtur. In quarto ordine potestatum adhuc in decupulo perfectiori pcedẽte: collocabunt patientes. qui multa aduersa equanimiter tolerabunt. quib9 ego dicã Luce. xxj. In patientia vestra possidebitis aĩas vestras. In q̄nto. s. vtutũ. ponẽtur pacifici. q̄ cũ oib9 (q̄ntũ in eis est) pacem habentes: nulliq3 malum p malo reddentes. quesierunt etiã iter alios pacẽ ponere. de q̄b9 ego dicã Mat. v. Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabunt. In sexto scz dominationũ. btificabunt prelati tam ecclesiastici q3 seculares. qui per portam intrauerunt ad dignitatẽ. z non per simoniã vel ambitionem. et bene gubernauerunt subditos suos: puniendo malos z premiando bonos de quibus Ps̄. inquit: Beati qui faciunt iudicium z iusticiã in oĩ tempe. De quibus etiã dicit apostol9 me9 Paulus. j. ad Tim̄. v. Qui bene presunt duplici honore digni sunt. In septimo. s. thronoꝝ: collocabunt illi qui pfecte seculũ deserentes: paupertatem voluntariã obseruabunt. Qui mecũ iudicabũt mundanos. sicut ego dicã eis Mat. xix. De ipis etiã dicã Mat. v. Bti paupes spũ qm̄ ipoꝝ est regnũ celoꝝ. In octauo. s. cherubico ordine erunt sapientes doctores animaꝝ. qui nõ solum ipi bene viuent: sed etiã alios sua sapiẽtia z doctrina ad vitã eternaz pducent. de quib9 dicit Dañ. xij. Qui docti fuerit fulgebũt q̄si splẽdor firmamẽti. Et q̄ ad iusticiã erudiũt mltos q̄si stelle in perpetuas eternitates. Qui em̄ fecerit z docuerit hic magnus vocabit in regno celorũ. vt ego dicam Matth. v. In vltimo autẽ ordine. s. seraphico. qui sicut omnes alij precedentes sunt pfectiores in decuplo alijs inferioribus ita ipse est pulcrior z perfectior in decuplo ipo cherubico ordine. stabunt illi qui erunt perfecti in ardenti charitate super omnes alios: sicut apostoli z alij similes. Seraphin enim ardens interpretatur et isti implebunt p̄ceptum meũ Leuit. vj. vbi dixi. Ignis sp ardebit in altari meo. De quo igne amoris ego dicam Luc. xij. Ignem veni mittere in terram: z quid volo nisi vt ardeat. His aũt auditis dixit ei bñdicta: Et ego fili in quo ordine collocabor? Cui benignus filius respõgit. Tu mater mea charissima: qui perfectior es omnibus creaturis: in nullo istorum ordinum collocaberis. sed sup omnes spiritus angelicos exaltaberis: Nam due cathedre z sedes fulgentissime sunt nobis preparate in celo. Una mihi in qua sedebo vt rex celorum. Et alia tibi ad dexteram meam in qua sedebis vt regina angelorũ z omnium

Quõ singuli i singul' ordinib9 ãgeloꝝ collocabunt.

sanctoꝝ. Et hoc quidem figuratum fuit. iij.
Regum. ij. vbi legitur ꝙ cum mater Salo
monis iret ad eum: ipse Salomon assur-
rexit ei honorabilit᷑. ⁊ fecit parari matri sue
sedem iuxta sedem suaȝ. Alia aūt die interro
gabat virgo btissima filiū de ordine iudicij
vniuersalis. ⁊ de penis purgatorij ⁊ inferni.
Et sic per singulos dies doctrine eius incen
debat. Qñ aūt cepit christus publice predi-
care. sequebatur virgo benedicta filium: au
diens deuote verbum eius. Unð venerabi-
lis Beda super illud Luc. xj. Beati qui au-
diunt verbum dei ⁊c. ait. Beatam esse ma-
trem suam saluator dixit que verbuȝ dei au
diuit. et plus q̄ȝ om̄es mortales custodiuit
K ❡ Secundū opus vite contemplatiue ostē
dit euangelium Luce. x. in eo ꝙ Martha
dixit de Magdalena: Soror mea relinquit
me solam ministrare. Hoc autem opus fe-
cit beata virgo precipue post christi ascensio
nem. que tota erat intenta orationi ⁊ contē-
plationi. Unde dicere poterat illud aposto-
li ad Philip. iij. Nostra autem ꝯuersatio in
celis est. ❡ Terciū vero opus quod pōt no-
tari de vita ꝯtemplatiua est in hoc quod di-
citur Porro vnum est necessariū. Uita em̄
cōtemplatiua solum illud cogitat. cupit et
diligit: qð est necessarium vltime perfectiōi
humane abstracta a pluralitate temporali-
um actionū ⁊ occupationū exterioꝝ. vñ in-
uenit magnā quietem ⁊ dulcedinē. ⁊ est sine
mūdana ꝑturbatiōe. Et iō de sapientia que
reperit᷑ in ꝯtemplatiōe dicit᷑ Sapientie. viij
Nō habet amaritudinē ꝯuersatio ei⁹: neqȝ
tedium cōuictus illius: sed gaudiū ⁊ letici-
am. Et talis fuit beatissima virgo q̄ soli deo
adherebat. ⁊ illi ita ꝯiuncta erat vt ab omni
bus terrenis penitus separata videret᷑. Dice
batqȝ cum ps̄. Mihi autē adherere deo bo-
num est: ponere in dño deo spem meā. Unde
de ipsa inquit Hieronymus in sermone as-
sumptionis. Puto quicq̄d cordis est. quic-
quid virtutis humane si totū adhibeas non
sufficiat vt cogitare valeas: quāto indesinen
ter cremabat᷑ ardore pij amoris. Quāt̄ mo
uebat᷑ repleta spiritusancto celestium secre-
torum incitamētis: dum reuolueret animo
cuncta que audierat ⁊ que viderat ⁊ cogno-
uerat. nouis q̄ppe inflāmabat᷑ quotidie desi
derioꝝ affectib᷒. totāqȝ eaȝ incanduerat di-
uinus amor ⁊c. Ex quib᷒ omnibus pateȝ quo
modo ip̄a benedicta virgo elegit optimam
partem. nō solum vite actiue sed etiā ꝯtem-
platiue. quod etiam manifestuȝ est, ex his q̄
scribit Hieronym⁹ in q̄dam epistola dicens
ꝙ ipsa beata virgo amane vsqȝ ad tertiam
orationi vocabat. A tertia vero vsqȝ ad no-
nam circa aliqua opera honesta dedita erat

Post nonā aūt angelo deferente sibi refecti
oneȝ: cū parcitate ⁊ gratiarūactione eam su
mebat. Reliquū ꝟo tempus circa quattuor
expēdebat. quia aut legebat. aut orabat. aut
laborabat corpore. sȝ mēte deo vacabat. aut
loca sācta visitabat. scȝ annunciationis ange
lice. natiuitatis christi. passionis et sepulcri.
atqȝ locum ascēsiōis. ⁊ cetera loca in quibus
filius eius aliqua mirabilia operatus erat.
❡ Quarta ip̄a beatissima ꝟgo elegit parteȝ L
optimam de gratie cumulatione. De⁹ enim In grāsā
habet quadrupliceȝ gratie mensurā. de qua Maria
habetur Lu. vj. s. bonā. que est accipient̄ iu optimaȝ
stificatōem. ⁊ hec ē ps bona. ꝯfertā: q̄ alicui ptē elegit
ꝯfert᷑ ñ solū ad sui iustificatiōeȝ: sȝ etiaȝ ad
alioꝝ saluatōeȝ. ⁊ hec ē ps melior. Coagita-
tam: qñ de⁹ grām i aīa agitādo q̄ cōfirmat
sicut. fac̄ his q̄s ī vtero sctificat. Et hec ē ps
optima. Supefluentē aūt quā in tāta abū-
dantia tribuit. vt eā accipiēs de sua plenitu
dine ī alios effundat. Et hec ē ps ꝓpria que
fuit in chr̄o et beatissima ꝟgine. Uñ illis di
cere possumus illud apostoli Eph. j. Scðm
diuitias gratie ei⁹ que supabundauit i vo
bis ⁊c. ❡ Quīto elegit optimam partem de M
omni bono studio et operatione. Quidam In omi
eniȝ intēdūt proximo per eruditioneȝ. et hec ōpatione
est pars bona. Alij intendūt sibi p discussio- optimaȝ
nem. et hec est ps melior. Alij ꝟo intendunt ptē elegit
deo p vacatōnē. Et hec ē pars optima. Ma-
ria aūt ⁊ p̄ximo intendebat p doctrinā ⁊ sibi
p custodiā. ⁊ deo p meditationē int̄nā. Uñ
dicere poterat cum ps̄. Medita⁹ sum nocte
cū corde meo. i. deo vacādo: ⁊ exercitabar. i.
p̄ximū erudiēdo. ⁊ scopebā spm̄ meū. i. ꝯscie
tiā meā diligent̄ discutiēdo. ❡ Scðo pnci- N
paliter dico ꝙ btissima virgo elegit optimā In celo
partē in celo. Et h̄ pōt ꝯsiderari mltipliciter optimaȝ
Et primo q̄ȝtum ad subiectū in quo est gl̄ifi ptē elegit
cata. scȝ in corpe ⁊ aīa. Gloria em̄ quā de⁹
dat sanct̄ suis tres habet ptes Una est qua
glorificat eoꝝ corpa in terris sicut sc̄ptuȝ est
Eccl. xx. Corpa eoꝝ in pace sepulta sūt. ⁊ no-
mina eoꝝ viuent in secula. Et hec est pars
bona. Alia est q̄ gl̄ificat aīas eoꝝ in celo. d
q̄ sc̄ptū est Apoc. vi. Date sunt eis singl̄e sto
le albe. i. dotes aīe. Et hec est ps melior. Ter
tia ꝟo est q̄ gl̄ificat vtrūqȝ. s. corp⁹ ⁊ aīam qð
erit in btā resurrectiōe. Et istam ptē optimā
Maria elegit q̄ in corpe ⁊ aīa gl̄ificata fuit.
Petrus ḡ ⁊ Paul⁹ ac sctūs Jacob᷒ ⁊ multi
alij scti habent partē bonā. q₂ eoꝝ corpa ho-
norant᷑ in terris. Habēt etiā partē melioreȝ.
q₂ eoꝝ aīe gl̄ificant᷑ in celis. Sed nō hñt ptē
optimā. q₂ eoꝝ corpa adhuc iacent in sepul-
cris. Alij scti volāt in celū cū vna ala. i. cum
gl̄ia anime. Jsta aūt est illa ml̄ier amicta so
le que volauit in desertū. id est in celū. ab an

gelis derelictũ.cũ duabꝰ aliis.i.cũ glorificatõe anie ꝛ corpis.vt dr Apoc.xij. Alij sctĩ vestiunt̃ tm̃ vna stola anie. Hec aũt est illa mulier de q̃ dr Prouer.vlt. Byssus ꝛ purpura indumentũ eiꝰ. Per byssum em̃ (q̃ est vestis cãdida) intelligit̃ glificatio anie. Per purpurã autẽ q̃ est vestis regalis.vt nota.C.nulli licere vel in frenis.l.j. in ṽbo chlamydibꝰ. intelligit̃ glificatio corpis ṽginal' qd de regali stirpe descendit. ¶ Scdo ↄsiderat̃ eiꝰ glificatio q̃tum ad moduꝫ q̃ assumpta est. Quedã em̃ anie assumunt̃ in celũ p vnũ angelum. Juxta illd Exo.xxiij. Ecce ego mittam angelũ meũ q̃ introducat te in locũ quẽ paraui tibi dicit dñs. Et ista est pars bona. Alie ṽo anime assumunt̃ a pluribꝰ angelis. iuxta illd Luc.xvj. Factũ est vt moreret̃ Lazarus mendicꝰ.ꝛ portaret̃ ab angelis ꝛc. Et ista est pars melior. Sed si omnes angeli ꝛ sancti ꝛ ipe chr̃s obuiaret anie.ꝛ eã gloriose duceret in celum.ista esset pars optima. Et talem partẽ elegit btã ṽgo. vt sup declarauimus. ¶ Tertio ↄsiderat̃ q̃tum ad locuꝫ ad quẽ assumpta est. Aliq̃ue em̃ anie assumunt̃ ad ordines infime hierarchie. ꝛ ista est pars bona. Alie ṽo ad ordines medie hierarchie. ꝛ ista est ps melior. Alie aũt ad ordines supme hierarchie. ꝛ ista est pars optima. Beata igit̃ virgo Maria que sup om̃es angelicas hierarchias: ꝛ sup omnẽ sanctoꝝ altitudinem est exaltata. iuxta illud qd in figura dicit̃ Gen.viij. Requieuit arca sup montes Armenie.i.sup om̃es beatos celestĩ curie. Et vltra hoc est locata a dextris filij. Juxta illud ps.xliiij. Astitit regina a dextrĩ tuis ꝛc. Profecto optimã partẽ celi empyrei elegit. ¶ Quarto ↄsiderat̃ q̃tuꝫ ad officiũ sibi cõmissum. Deus em̃ ei cõmisit q̃druplex officium.s.sup iustos ꝛ bonos vt eos in gratia dei custodiat. Et idõ illi canit eccl'ia Maria mater gratie. Et ista est pars bona. Jtem super peccatores ꝛ malos vt ad penitentiã recipiat ꝛ cõuertat. Et ideo appellat̃ mat̃ misericordie Et hec dicit̃ pars melior. Jtem sup morientes vt eos ab insidijs diaboli custodiat ꝛ ptegat. Et ideo ei canimus. Tu nos ab hoste prege. Et ista est ps optima. Jtem sup mortuos. vt eoꝝ animas suscipiat ꝛ in celũ deducat. Et ideo ei canimꝰ ꝛ hora mortĩ suscipe. Et ista est pars sup optima. ¶ Quinto ↄsiderat̃ quantũ ad euasionẽ scꝫ om̃is pene. Aliq̃ue em̃ anime iustoꝝ vadunt ad purgatoriũ.qd est sub terra. Jn quo pena ignis valde terribili purgant̃ eoꝝ pctã. De q̃ igne habet̃ in.§.hic autẽ.de peni.di.vij. Et hec est pars bona.qꝛ licet patiant̃ penas: tñ sunt in gratia dei Ut p theologos in.iiij. dist.xlv. Alie autẽ anie que non cõmiserunt peccata ita grauia vt merear̃ puniri pena ignis purgatorij: purgant̃ aliq̃ pena leuiori in h̃ mõdo fm̃ Rich.in.iiij.dist.xxj.ar.j.q.iij. Et di.xlv ar.j.q.ij. Et sanctũ Bona.in codẽ lib.dis.xx. art.j.q.vj. Aliquas etiã anĩas sic purgari testat̃ Greg.in q̃rto dialogoꝝ. Et hec est pars melior. Alie vero anie que nihil purganduꝫ habent: sed plene bonis operibꝰ transeũt de hoc mundo.statim ꝛ imediate celũ ascendũt Et hec est pars optima. De istis em̃ sic morientibꝰ dicit̃ Apoc.xiiij. Beati mortui qui in dño moriunt̃. Amodo em̃ iam dic̃ spũs vt requiescant a laboribꝰ suis. Opa em̃ eoꝝ sequunt̃ illos. Que ṽba nõ intelligunt̃ de eũtibus ad purgatoriũ.qꝛ illi non requiescũt a laboribꝰ suis.imo maiores patiunt̃ afflictiones q̃ȝ ante patiebant̃ in hac vita. Jstã g̃ ptẽ optimã sup om̃es btĩssima ṽgo elegit q̃ nihil vel minimũ purgandũ vnq̃ȝ habuit ꝛ oĩbus ṽtutibꝰ ornata d hac vita migrauit. Et iõ sup oẽs sctõs exaltata in celesti gl'ia fuit.

¶ Pars secunda huius sermonis que dicitur inuitationis.

Legit̃ in p̃dicto li.de transitu btẽ ṽginis q̃ tertia die sue dormitionis resurrexit ipa bñdicta mat̃ dei p̃sentibꝰ apl'is: ꝛ ĩ celũ gl'iosa assumpta fuit. Sed cũ Thomas solꝰ defuisset: ꝛ ideo ipaꝫ resurrexisse credere nollet. statĩ ex aere cincturã ipius ṽginis ad se delatã recepit. et sic credidit. hoc tñ apocriphũ reputat̃. Legitur aũt ĩ historia eutimiaca.li.iij.c.iiij.q̃ resurgente btã ṽgine eiꝰ vestimenta in monumẽto remãserunt cũ sudario: sed postea Juuenalis eps Hierosolymitanus misit illa Marciano imperatori in vrbe Constantinopolitana vbi honorifice collocata fuẽt. Sed ↄtẽplationis grã dicit q̃dã deuotꝰ p̃dicator q̃ ipa benignissima ṽgo inuitata fuit: vt sic gloriosa saltẽ remaneret in terra p aliquos dies.ꝛ potuerũt fideles chr̃iani eã ascendere velle ad celuꝫ cernentes allegare multas sĩl'itudines quas ipa habet cũ terra. Et ponit Alex. de Ales aliquas cap. sup ps.xxiij. exponens illa ṽba. Dñi est terra.id est virgo Maria. Et dr istas sĩl'itudĩes ↄtineri in his ṽsibus. Nigra.rotunda.capax.mediãs.circũdata.feta. Integra.stans.hũilis.cibat oĩa terra ↄtinet aut. Nigra autẽ dicit̃ q̃ fuit de genere iudeoꝝ.q̃ nigri fuerũt ꝛ obscuri p infidelitatẽ erga chr̃m. Jtem qꝛ fuit vilis exterius reputata ab eis. vñ ipa ait Cañ.j. Nigra sũ sed formosa. Jtem sicut terra est elementũ q̃litate obscurũ ꝛ de se opacũ. vt dr in.xiiij. lib.de ṗprie.re. Jtẽ ipa bñdicta ṽgo fuit nigra ꝛ obscura in passiõe filij p dolorẽ ꝛ afflictionẽ.iux̃ illud Esa.xxxiij. Luxit ꝛ elanguit

Margin notes: O; P; Q quadruplex officiũ deus cõmisit Marie; R; S Qual'r p singulos celos fuit inuitata vt in eis maneret. h̃ tractat; Q Maria hꝫ mlt'as sĩl'itudines cũ terra

terra. Et eiusdē li. c. lx. dr. Ecce tenebre operi
ent terrā. i. btām virginē Mariā. Scdo ad
modū terre fuit rotūda. Sic ei terra est ele-
mentū figuratiōe sphericū. vt dr in pdic. lib.
de ppric. re.. z ponit Basili⁹ in li. hexameron
sic b. vgo fuit rotunda. i. pfecta Vñ illi inqt
spōsus ei⁹ celestis Cañ. vj. Veni colū. mea.
pfecta mea zc. Btā igit vgo dr fuisse figure
sphericе. inqtū habuit plenitudinē grē. Nā
sic figura spherica pbat a pho esse pfectior
oīm figurap. ita z ipa fuit pfectissima femi-
nap. Id aūt qd phi vocant sperā terre sacra
scptura appellat orbē terre. Gloriosa g vgo
Maria est illa figura spherica z orbicularis.
de q ps. inqt deo. Orbē terre z plenitudinez
T eius tu fundasti. Tertio sicut terra licz respe
ctu celi sit quātitate minima. est tamen in se
maxima. Vnd est omniū viuentiū corpaliū
receptaculū. vt dicit in pdicto li. de ppric: re.
Et similit beata vgo licet respectu dei sit mi
nima: tamen in se est maxima z capacissima
adeo q vt ipsa inquit Ecci. xxiiij. Qui crea-
uit eam reqeuit in habitaculo eius. Que er-
go fuit receptaculū dei: etiā omnes ad se cō-
fugientes recipiet. Ipsa em̄ est refugium et
receptaculū secup oim ad eam deuote recur
rentium. Et pter hoc data est hoibus a deo
Iuxta illud ps. Terrā autē dedit filijs ho-
minū Vnde ipsa non soluz eos recipit beni-
gne qn̄ ad eam ɔfugiunt. sedetiā misericor-
diter inuitat vt ad ipam recurrant: dicens.
Ecci. xxiiij. Transite ad me omesqui cōcu-
piscitis me zc. Hec em̄ est illa terra de qua
inquit pphera ps. xxxij. Misericordia domi-
ni plena est terra. ¶ Quarto tra est mediū
V mundi. vt dicit in dicto libro de pprietatib
rep z ponit Isid. li. iiij. Etymol. c. j. Et simil'r
btā virgo est media inter deū z hominē que
ita bñ mediauit q p eius mediū salutez de⁹
homini ɔtulit. De quo ps. inquit Operat⁹
est salutē i medio terre. Et figurata fuit ipa
bñdicta vgo p Hester. que liberauit popu-
lum israel morti adiudicatū Hester. iiij. Et
pter hoc in die passionis stetit iuxta crucē
ex parte aquilonis. quasi inter peccatores z
filiū suum. ¶ Quinto sicut terra est circun
X data aquis: ita beata vgo fuit circundata tri
bulationib in morte filij. Et sicut aque nō
sūmergunt terrā. ita nec aque tribulationū
potuerūt suffocare vginē gl'iosam. Iuxta il
lud Cañ. viij. Aque multe nō potuerunt ex-
tinguere charitatē. ¶ Sexto sicut terra aq
Y glutino seruat integra. vt dicitur in pdicto
lib. de pprietatib rep. z ponit Basilius in li
bro hexameron. Ita btā virgo glutino aque
diuine gratie seruata est semp integra p vir
ginitatē. Iuxta illud Esaie. xj. Ecce vgo ci-
piet zc. Et Ezech. xliiij. Porta hec clausa erit
z non aparieт zc. ¶ Septimo sicut terra est Z
stabilis. Iuxta illud Eccles. j. generatio pte-
rit z generatio aduenit terra aūt in eternum
stat. Et ido fm Isid. xiiij. Ety mol'. dicit solū
qz est elementū solidū. Item dicit mūdi fun
damentū. quia omia alia corpa mundi mo-
uent circa eam. s. celum. ignis. aer z aqua: sz
ipa stat sicut fundamentū imobile. Sic be
ata vgo sicut fidei fundamentū fuit sp sta-
bilis in ea aplis tñ z alijs chrianis ab ea re
cedētib tpe passionis chri. Item ipa sp stat
corā deo ad intercedendū p nobis. sicut pro
misit Ecci. xxiiij. dicēs. Vsqz ad futurū secu
lum nō desinam. id est vsqz ad diem iudicij
nō cessabo interpellare deū p vob. ¶ Octa-
ua terra est corpus infimū: sicut celuz est su- A
premū. Iuxta illud Prouer. xxv. Celum sur
sum z terra deorsum. Et sil'r btā vgo in con
sideratione de se infimā z abiectā sp reputa
uit. vñ vilissimo z infimo nomie feminap se
ancillā appellauit: dicēs Luc. j. Ecce ancilla
dñi zc. ¶ Nono sicut dr in li. de ppric. re. xiiij B
z sunt vba Isid. xiij. etymol'. Terra omia ci-
bat. z nutrit omia indigētia alimēto. Et sil'r
btā vgo cibauit totum mundū fructu vteri
sui. de quo pdixerat ps. dicēs. Dñs dabit be
nignitatē. z terra nostra dabit fructū suum.
Vñ de ea dicit Prouerb. vlt. Dedit cibaria
ancillis suis. i. deuotis. ¶ Decimo de terra C
inquit Isid. vbi sup. Terra mater est fecun
ditatis. qz nullū vegetabile pōt crescere nisi
in terrestri substancia radicet. Et sil'r btissi-
ma vgo fertilissima fuit. De cui⁹ fertilitate
exponi pōt illud Geñ. j. Producat terra her
bā virentē. i. omis vtutis opationē. ¶ Vn-
decimo de terra ait Isid. vbi sup. q natura-
liter est frigida z sicca. Et sil'r btā virgo fuit
frigida z sicca p carnis incorruptionē. qz ca
ruit humore luxurie z calore cōcupiscentie.
Vnd de illa exponi posset illud Iudicū. xv.
Terrā aridam dedisti mihi Et Deut. xxviij
Terra quā calcas ferrea est Ferp em̄ est fri
gidū z siccum. ¶ Duodecimo de terra inqt
Basilius vbi s. z ponit in pdicto li. de ppric.
rep. q est corpus equalib spacijs a celo re-
motū. z iō celi centrū a sapientib est vocatū
Vnde z phs inqt. q terra est pprijs equili-
brata ponderib. Quelibz em̄ suap ptiū suo
pondere nitit ad mūdi mediū. q nisu z incli
natione singulariū ptium tota circa centrū
eqlibrata suspendit. z equalit immobilis re-
tinet. sicut scptum est. Qui fundasti terram
sup stabilitatē suam: nō inclinabit in seculū
seculi. Hec Basilius. Et sil'r btissima vgo
dicit centrū celi. qz ad ipam omes respiciūt
tāqz ad mediatricē. Et ipa semp fuit firmissi-
ma in dei amore. sicut pdixerat ps. dicēs de
deo. Firmauit orbē terre q nō ɔmouebit. Et

equalib9 affectionũ bonaꝝ ponderib9 ſꝑ li/braca fuit medio axe diuīe charitatꝭ Et ad hᷓ exponi poſſet illõ Claudiani dicẽtꝭ de deo li. D
j. Tellurẽ medio librauerit axe. ❡ Decimo/tertio de elemẽto terre dr̃ idẽ Baſili9 vbi ſ. ꝙ eſt oĩm corpoꝝ corpulentiſſimũ. Et ſimi/lr̃ btã ꝟgo fuit corpulentiſſima ꝑ ꝓuilegia/tionẽ. qꝛ ipa corpus ꝟgineũ poſſedit in mõo ꝛ corpus diuinũ portauit in vtero ꝛ corpus gl'ioſum poſſidet in celo. Vñ de deuotis ei9 dici põt illõ. j. Paral'. iiij. Inuenerũt terraꝫ latiſſimã: quietã ꝛ fertilem. Corpus eñ btẽ ꝟginis fuit terra quieta a paſſionib9 carna/lib9 ꝑ ꝟginitatẽ. fertilis ꝑ fecunditatẽ. ꝛ la/ E
tiſſima ꝑ gl'ie eternitatẽ. ❡ Decimoquarto de terra inqt Iſiõ. vbi ſup. ꝛ ponit̃ in dicto libro de ꝓꝓie. reꝝ. Quãuis terra ſuꝑficialit̃ exteri9 ſit indecora. intrinſec9 tñ ꝯtinet mul ta ꝓcioſa. Ex quadã eñ celeſtis influentie iꝯ/preſſione in interiorib9 terre venis ꝓcioſe gẽ me ꝛ nobilia metalla generant̃. vñ ꝛ terre ꝟ tuoſitas ſub q̃dam extrinſeca deformitate occultat̃. Hec ille. Et ſil'r bñdicta ꝟgo in ex teriorib9 ſe paupculã ꝛ viliſſimã oñdebat. ſꝫ intus diuitijs ſpũalium donoꝝ plena erat. Unde de ei9 exteriori abiectione exponi põt illõ Hier. iiij. Aſpexi terrã: ꝛ ecce vacua erat Et illud Geñ. j. Terra aũt erat inanis ꝛ va/cua. De diuitijs ꝟo ſpũalib9 ipa dicere pt il/lud Geñ. xlj. Creſcere me fecit deus in terra F
pauꝑtatis mee. ❡ Decimoqnto terra ſm̃ ſe tota eſt qeta. ꝛ nõ ſolũ ſibi ſedetiã alijs. Uñ inqt Iſiõ. vbi ſup. Terra dr̃ ſolum. qꝛ eſt ele mentũ ſolidũ cuiuſlibet corpis q̃ntũcunqꝫ ponderoſi: ſuſtinẽs totam molem. vñ q̃libet grauia ſurſum mota q̃uſqꝫ terrã ſtabilẽ tan gunt ꝑmanẽt inqeta. ſed cũ ꝑuenerint ad ter ram qeant̃. Hec ille. Et ſil'r beatiſſima ꝟgo ſemꝑ fuit qetiſſima ꝑ mentꝭ ſue pacificatio/nem. ꝛ ab oĩb9 animi vagationib9 remoti onẽ. vñ ei attribuit̃ ſabbatũ: qd̃ eſt dies quie tis. iux̃ illõ Leuit. xv. Sabbatũ erit terre ve ſtre. Oẽs qꝫ ei adherẽtes ꝑ deuotionẽ qe/tos trãquillos facit. ita vt de ipis poſtea di ci poſſit illõ. ij. Paral'. x[illegible]ij. Letatus eſt ppl's terre ꝛ quieuit. ❡ Decimoſexto terra dr̃ ſca/bellũ pedum dei. Mat. v. c. Et ſil'r fuit btã ꝟgo ꝑ filij dei ſuſceptionẽ. Quaſi eñ pedes dei q̃bus mediantib9 ſtetit in ei9 vtero fuer̃t aĩa ꝛ caro chr̃i. Et ideo inqt ipſe deus Eſa. lxvj. Terra eſt ſcabellũ pedũ meoꝝ. ❡ De/cimoſeptimo vt dr̃ in ꝓdic. li. de ꝓꝓie. rerũ. Bona terra ſi roꝛe fuerit ꝑfuſa aut cõpluta mollificat̃: impinguat̃ ꝛ melioꝛat̃. Et ſil'r q̃ to meli9 cultiuat̃: tanto maioꝛ fructuũ ab/undantia ab illa ꝓducit̃. Et ecõtrario eſt de nõ cultiuata. Iux̃ illud Ouiõ. in. v. de triſti/bus. Fertilis aſſiduo ſi non renouet̃ aratro.

Nõ niſi cũ ſpinis germẽ habebit ager. Et pa ri modo btiſſima ꝟgo fuit cultiuata aratro ſpũſſcti ꝛ madefacta roꝛe gratie dei. Uñ de illa dr̃ in figurã Judicũ. vj. Oĩs terra ro/ H
re madens. ❡ Decimooctauo: vt inqt Iſiõ Terra
xiiij. ety̅m. Terra ideo ſicca appellat̃ qꝛ terit̃. dr̃ hum9
Et humus dr̃ ab humido mari cui ꝯiungit̃ tell9. opo
Et tellus: qꝛ fruct9 eius tollim9. Item dicit̃ arida.
ops. qꝛ opem fert frugib9: vel qꝛ ex ipſa ꝯſe/quit̃ opem victus quelibet corꝑaliter viuẽs creatura. Dicit̃ qꝫ arida. qꝛ arature ꝛ cultu/re eſt apta. vel qꝛ ab aqua ſiccitate ꝛ aridita te ꝓꝓria eſt diſtincta. Q eñ humida ſit: hoc ab aque vicinitate ꝓcedit. Et ſil'r ipſa bñdi/cta virgo diuerſis tribulationib9 attrita: cõ/grue terra appellari põt. Fuit eñ a pfidis iu deis ſepius ꝯculcata ꝛ deſpecta. vt in ꝓcedẽ ti ſmone diximus. Unde ipa dicere põt illõ pſ. lv. Conculcauerũt me inimici mei. Ap/pellari quoqꝫ põt humus ab humido humi litatis. ꝛ tellus. qꝛ de gratijs eius oĩes tol/limus. iuxta illud Beñ. De plenitudine ei9 accipiunt vniuerſi. Item ops qꝛ oĩb9 ad eam recurrentib9 opem impendit. Uñ in co rona noſtra ei dr̃. Per te han gratia tutti. I creature. Ciaſcuno afflicto in te remedia tro ua. Poteſt etiã appellari arida. qꝛ vnuſquiſ qꝫ põt in ea arare ꝑ deuotionẽ. Unõ de ipſa exponi põt illud Hiere. xxvj. ꝛ Michee. iij. Sion q̃ſi ager arabit̃. Quilibꝫ aũt arãs hãc aridã põt ſperare. ꝙ maximũ fructũ recolli get. Iuxta illud. j. ad Coꝛ. ix. Debet in ſpe arareq̃ arat. Ue aũt in dieb9 illis qñ verifi cabit̃ de hac terra illud Geñ. ij. Homo non erat q̃ operaret̃ terrã. Arida etiaꝫ dicit̃. i. ſic/ca. ſ. ab oĩ humoꝛe peccati. Unde qꝛ nec in corꝑe nec in aĩa vnq̃ꝫ habuit vllam fedita/tem ſeu corruptionẽ pcti: ideo de illa exponi poteſt illud Judicũ. vj. In omni terra ſicci/tas. Et de ipa etiã exponi moralit̃ põt illud Geñ. j. Appellauitqꝫ aridam terraꝫ. ❡ Hec I
eſt illa terra de qua dic̃ deus cuilibet deuo/to ſuo illud. Geñ. xij. Ueni in terrã quã mõ/ſtrauero tibi. De quo etiam in figurã dixit Moyſi Geñ. xv. Semini tuo dabo terram hanc. Quã quidẽ terrã dedit nobis habitan dã dicẽs illõ Geñ. xx. Ecce terra corã vob eſt Et ideo vnicuiqꝫ deuoto cultiuatori ei9 inqt ipſe deus. In pinguedine t[illegible]e erit benedi/ctio tua Geñ. xxvij. Omnes ergo chr̃iani ne gocient̃ in hac terra que ſpacioſa ꝛ lata eſt. Geñ. xxxiiij. De qua etiam in figuraꝫ dixit deus Moyſi Exodi. iij. Terra in qua ſtas ſancta eſt. O igit̃ deuoti chr̃iani ꝯſiderate terrã qualis ſit. Nume. xiij. Quia ſi cã bene ꝯſideraueritis dicetis. Terra quã circũiui/mus valõ bona eſt. Num. xiiij. Hec eſt illa [illegible] de q̃ in figurã dixit Moyſes: Deut. viij

Dñs de⁹ tuus introducet te in terrã bonam
terrã riuoꝝ aquaꝝq₃ ⁊ fontiu₃ in cui⁹ cãpis
erũpunt fluuioꝝ abyssi. Terrã frumẽti hor
dei ac vineaꝝ. in qua ficus et malogranata
⁊ oliueta nascunt̃. Terrã olei ac mellis in q̃
absq₃ vlla pecunia comedes panẽ tuũ. ⁊ reꝝ
oĩm abũdantia ꝑfrueris. Grãs igit̃ agim⁹
tibi dñe deus q̇ verificasti in nobis illud Jo
sue. xxiiij. vbi dixisti. Dedi vobis t̃ram i qua
nõ laborastis. Uñ nos dicere possum⁹ illud
Judicũ. xviij. Uidimus terrã valde opulẽ-
tam. Et de nobis dici põt illd̃. j. Paral'. iiij.
Inuenerũt t̃ram latissimã: quietã ⁊ fertilẽ.
Beatus igit̃ ille d̃ quo dici poterit illd̃ Job
j. Possessio eius creuit in terra. Qui ꝯfiden
ter dicere põt illud Ps̃. xxvj. Credo videre
bona dñi in t̃ra viuentiũ. Oĩes ḡ pctõres
qui volunt saluari debent ꝑ deuotionẽ ꝟgi-
nis ꝟificari facere illud ps̃. lxxj. Inimici ei⁹.
sc₃ dei terrã lingent. ⁊ nõ esse de illis de q̇b₉
dicit̃ Prouer. x. Impij nõ habitabũt suꝑ ter
ram. Hec est illa terra de q̃ dicit̃ Cañ. ij. Flo
res apparuerũt in t̃ra nr̃a. q̃ꝛ flores oĩm vir-
tutum refulgent in ꝟgine Maria. Hec est
illa terra q̃ absq₃ p̃cio põt cõparari. Juxta il
lud ps̃. xv. Pro nihilo habuerũt terrã desi-
derabilẽ. Hec est illa deo gratissima terra. d̃
qua in figurã dixit ei Salomon Sap̃. xij.
Que tibi oĩm charior est terra. Et ideo nos ei
valde obligati sumus q̇ nos fecit inhabita-
tores terre sue sancte. Sap̃. xij. de q̃ Eccs̃. j.
d̃r. Latitudinẽ terre q̇s dimensus est? q̄si di
ceret: nullus. Et eiusdẽ li. ca. xx. scriptum est
Qui opat̃ terrã suã visitabit aceruũ frugũ.
De q̃ terra creata est medicina oĩm saluãdo
rũ: iuxta illud Eccl̃i. xxxviij. Altissim⁹ de ter-
ra creauit medicinã. De q̃ etiã d̃r Esa. xj. Re
pleta est t̃ra sciã dñi. Si q̇s autẽ vult a deo
grãs recipe: pri⁹ debet ad istã terra₃ aspicere
vt ꝟificet̃ illd̃ Esa. xlix. vbi d̃r deo. Uultu in
terrã demiso adorabunt te Deus autẽ dicet
vnicuiq₃ deuoto matris sue illud Hiere. ij.
Recordatus sum tui qñ secuta es me in ter
ra q̃ nõ seminat̃. Per quã significat̃ ꝟgo be
nedicta q̃ virili semĩe nõ fuit seminata. Hec
est illa terra q̃ in oĩ sua ꝑte fuit gl'ificata.
Uñ dicere possum⁹ deo illd̃ ps̃. cvij. Suꝑ
oẽm terrã gl'ia tua. De quo etiã dicere possu
mus illud Baruch. iiij. Fecit terra₃ in et̃no
tp̃e. Hec est illa terra de qua dicit ipse deus
Ezech. xx. Seruiet mihi oĩs domus isrl' in
terra in q̃ placebũt mihi. Sed heu q̃ꝛ de qui
busdã cõqueri põt deus dicẽs illud Hiere.
xvj. Cõtaminauerũt terrã meã. s. eã infamã
do ⁊ p̃dicãdo fuisse pctõ ꝯtaminatam. Ego
aũt dico eis illd̃ Joel'. ij. Noli timere terra.
sed exulta ⁊ letare: zelatus est eñ dñs terrã.
Et ideo faciet ab oĩb₉ cognosci. ꝙ nunq₃ fuit
maculata. sed sꝑ de ipsa ꝟgine dici potuit il-
lud Abacbuch. iij. Et laude ei⁹ plena est t̃ra.
Ipam eñ terrã ab oĩ corruptiõe mirabi-
lit̃ p̃seruauit deus. de quo d̃r ps̃. xiij. Qui fa-
cit mirabilia in celo ⁊ in terra. ¶ Dixerũt ḡ R
fideles chr̄iani: vidẽtes beatissimã ꝟgine₃ in
aĩa ⁊ corꝑe gl'iosam velle in celũ ascendere
Postq₃ tot sil'itudines cũ terra habuisti. et
totiẽs in sacra sc̄ptura noĩe t̃re figurata fui-
sti placeat maiestati tue morari aliquãtulũ
suꝑ terrã. vt de hac terra materiali verificet̃
illud Esa. vj. Plena erit oĩs terra maiestate
eius. Beata autẽ virgo rñdit Paulo. q̇ forte
erat vn⁹ ex postulãtib₉ hanc grãm O Pau
le: nõne tu dixisti ad Col'. iij. Si ꝯsurrexist[is]
cum chr̄o: q̃ sursum sunt q̄rite: nõ q̃ suꝑ ter-
ram. Preterea his tꝑib₉ ꝟificata est illa sen-
tentia Juuenal' dicent[is]. Terra malos homi
nes nũc educat atq₃ pusillos ⁊c̃. Et illd̃ O-
see. iiij. Nõ est veritas. nõ est mĩsc̃dia. nõ est
sciã dei in terra. Nã maledictũ homicidiu₃:
furtũ ⁊ adulteriũ iundauerũt suꝑ terrã. Et
iõ nolo remanere ampli⁹ in ea. ¶ Tunc vt Z
ꝯtemplat̃ q̇dam deuotus: dixit ei vn⁹ alius
ex ipis fidelib₉ chr̄ianis. O benedicta ꝟgo si
in terra habitare nõ vis: saltẽ suꝑ aquas ali
q̇b₉ dieb₉ remanere digneris. Tu eñ habes
ꝓprietates aque. de q̇b₉ sc̄ptum est in lib. de
ꝓprie. re. vbi d̃r. Aqua est inter oĩa elemen- Aque proprietates
ta vtilissimũ elementũ. Celu₃ eñ temperat.
terrã fecundat. aerẽ suis vaporib₉ incorpo-
rat ⁊ ꝯdensat. scandit in sublime. ⁊ celũ sibi
vendicat. Aque etiã sunt oĩm nascentiũ cau
sa. q̃ꝛ fruges gignũt. ac arbores ⁊ plantas ꝓ
ducunt. Itẽ sordes detergũt. pctã abluũt. et
potũ sitientib₉ tribuunt. Est insuꝑ aq̃ terre
ꝯtinuatiua. penetratiua ac repletiua. ⁊ nutri
tiua oĩm inferioꝝ. calorisq₃ celest[is] tempera-
tiua. Nisi eñ hec inferiora suis exhalatiõib₉
tẽperaret: oĩa in nihilũ ꝑ ꝯflagrationẽ vi ca-
loris ꝯtererent̃. Hec ab aĩalib₉ potata nutri
mentũ traducit in carnis vegetationẽ. Hec
piscib₉ dat spiraculũ: sicut aer animãtib₉ p̃-
bet vitã ⁊ animationẽ. Hec sui diffusione ꝑ
interiores ꝑtes terre facit partiũ ei⁹ vnionẽ.
Terra eñ ꝓpter intensionẽ siccitat[is] dissolue
ret̃ in puluerẽ nisi ꝑs cu₃ ꝑte humorositate
aquea vniret̃. Hec oĩm coloꝝ ⁊ sapoꝝ est su
sceptiua. Hec mouet̃ a fundo siue centro ad
circũferentiã. nec sistit donec q̇eret̃ ei⁹ super-
ficies s̃m equidistantiã a cẽtro terre. Hec in
suꝑ lucẽ a radijs solis receptã reflectit in ce-
lestia ⁊ refundit. Et iõ q̃ꝛ suꝑficiẽ habet spe-
cularẽ: ꝑ actionẽ reflexi lumĩs reꝝ obiectaꝝ
imagines in se rep̃sentat. ⁊ intuentiũ facies
ad modũ speculi manifestat. Hec etiã radi-
os solis ipius subam penetrãtes diffundit.
⁊ in ampliorẽ latitudinẽ extendit. Et ideo res

Quomō Maria ꝑ aquā significat.

in se visas facit apparere maiores q̄ʒ sint i se ipis. Quas etiā ꝓprietates tu beatissima virgo ⁊ mlt̄as alias habes in teipā. sic̄ ꝑpendere pōt q̄libet q̇ tuas velit v̄tutes ⁊ excellentias ꝑscrutari. Tu etiā figurata es ꝑ illā aq̄m de q̄ dr̄ Num̄.xix. Qui aqua expiationis nō fuerit aspersus: imundꝰ erit. ⁊ manebit spurcicia eiꝰ sup ꝑ eū. De q̄ etiā dr̄ eiusdē li.c.xxj. Quicq̄d ignē nō potuerit sustiere aq̄ expiationis sanctificat. Peccator em̄ q̇ ignē diuine iusticie ⁊ vltōis sustinere n̄ pōt. ꝑ te sctificat̄ vt igne ifernali nō cōburat̄. Tu es aqua frigida.i.refrigeratiua aīe sitienti. Prouer. xxv. Tu es illa aqua in q̄ resplēdet vultus ꝓspicientiū. Prouer.xxvij. Tu es aq̄ de petra altissima ꝓpinata. Sap̄.xj.id est: a deo missa hoib̄. d̄ qua dr̄ Esa.l. Cōputrescēt pisces sine aqua. Pisces em̄.i.hoies q̇ in mari huiꝰ mundi sunt positi: deficient sine deuotione ⁊ ꝓtectione tua. Sed heu q̄ tu cōqueri potes de q̄busdā indeuotis tuis ⁊ dicere illud Hiere.ij. Me dereliquerūt fontē aque viue. Tu etiā es aqua purissima de q̄ fit mentio Ezech.xxxiiij. Tu es fons aque splendide. de quo hr̄ Apoc.xxij. Tu es aq̄ vite. de q̄ dr̄ p̄allegato.c. Accipe aquā vite gratis. Tu es appellata Maria a ꝯgregatiōe aquaꝝ.i. grāꝝ in te. Juxta illō Gen̄.j. Cōgregatiōes aquaꝝ appellauit maria. Et in eodem ca. dr̄ Spūs dn̄s ferebat̄ sup ꝑ aquas Ergo ⁊ tu debes sup ꝑ eas ferri. ⁊ nobiscū aliq̄ʒdiu cōmorari. R̄ndit aūt btissima v̄go. Cum in sacra scptura ꝑ aq̄s etiā significet̄ pctm̄. Juxta illud Can̄.viij. Aque mlt̄e nō potuerūt extinguere charitatē. Item cū ꝑ aq̄s tribulatōes designent̄. Un̄ in ꝑsona filij mei in passione positi p̄dixerat ꝓpha ps̄.lxviij. Saluum me fac deꝰ qm̄ intrauerūt aq̄ vsq̄ʒ ad aīam meā Et iō idem ꝓpheta dicebat deo ps̄.cvj. Libera me de aquis mlt̄is. nō videt̄ ꝯueniens q̄ ego remaneā sup ꝑ aquas. q̄ in aīa ⁊ corpore glificata dicere possuʒ cū eodē ꝓpha ps̄.xvij Assumpsit me de aquis mlt̄is.

Quō Maria hʒ ꝓprietates aeris.

¶ Ascendit ergo beata v̄go in aera. qd̄ appellat̄ celū aereuʒ. vt inq̄t Fran. de Mayro. in q̄dam s̄mōe. q̄ sua sphera totā terrā ⁊ [a]quā ambit. Et iō demones habitātes in aere appellant̄ aues celi ⁊ volucres Matth.xiij. ⁊ Lu.viij. q̄ circūquaq̄ʒ volitant. Q̄ autē aer dicat̄ celū patʒ Prouer.xxx.ibi. Uiam aquile in celo ⁊c̄. Et ij. Paral̄.vlti. vbi dr̄. Si clauso celo pluuia nō fluxerit ⁊c̄. Itē appellat̄ aer celū. insti. de reꝝ diui.§.fere.⁊.ff.de vsufructu.l.si cuiꝰ.§ inde quesitū. Inuitata aūt fuit btā v̄go vt aliquo tp̄e remāeret in aere. Et potuit illi sic dici Cū (vt dr̄ in li. de ꝓpie.reꝝ) aer naturaliter sit sup̄ijpsius diffusiuꝰ ⁊ extensiuus. trāsparensq̄ʒ ⁊ ꝑspicuus ⁊ celestis v̄tutis ac influentie ⁊ imp̄ssionis solaris lumis receptiuus. ⁊ sup ꝑ om̄ia alia elemēta lenissimꝰ. ⁊ virtutem respirādi om̄ib̄ animātib̄ ministratiuus. Quas om̄es ꝯditiones aeris ⁊ mlt̄o plures ⁊ excellētiores tu v̄go bn̄dicta habes sic̄ patʒ ꝯsideranti tuas p̄rogatiuas. Tu em̄ grās tuas liberalissime om̄ib̄ cōmunicas ⁊ diffundis. Un̄ dicere potes illud Sap̄.vij. Sine inuidia cōmunico. Tu es om̄ib̄ trāsparēs ꝑ oīm v̄tutum exemplaritatē. Tu celestis ⁊ diuīe grē: ⁊ eterni solis influentiā sup oēs creaturas recipiens illūinaris. ita vt de te dici possit illud Apoc̄.xxj. Claritas dei illūinabit eam. Et illō Sap̄.x. Dedit illi claritatē eternā. Nunq̄ʒ em̄ aliq̄ tenebra pcti te obscurauit. Nam a tua ꝯceptione remouit deus oēm pcti originalis tenebrositateʒ. ita vt de illo dici possit illō Uirgi.v.eney. Aera dimouit tenebrosuʒ ⁊ dispulit vmbras. Tu etiā sup ꝑ om̄es sctōs es mitissima ⁊ mansuetissima. Un̄ tibi canit eccl̄ia dicens. Uirgo singular[is] inter oēs mitis. Tu etiaʒ es illa de q̄ dici pōt illud Job.xij. In cuiꝰ manu aīa om̄is viuent[is]: ⁊ spūs vniuerse carnis. R̄nderūt aūt angeli dicētes. Que societas luc[is] ad tenebras. ij.ad Coꝝ.vj. Quāuis eī aer in supiori ꝑte sit lucidus ꝓpter solem sup ꝑexistētem. ⁊ in iferiori ꝑte ꝓpter radioꝝ solariū reuerberationē. In medio tn̄ interstitio est obscurus ⁊ tenebrosus. in quo habitāt demones. vt ꝑ theologos i.ij.sen.di.vj. vbi Tho. ar.iij. Et ibi manent ad hoīm exercitationē: secū tn̄ semꝑ portantes infernū: nō materialiter nec localiter: sed spūaliter. vt inq̄t glosa sup ꝑ Jaco.ij.c. dicēs. Demones quocūq̄ʒ vadunt sꝑ secū infernū portāt q̄ sꝑ ardēt. In eodem q̄ʒ loco (vt inq̄t Bona.in.ij.dis.vj.in q̄stionib̄ circa l[itte]rā) est turbulētia ⁊ vexatio ⁊ varietas imp̄ssionuʒ. Et hinc est q̄ freq̄nt̄ mouēt ventos: ⁊ tempestates ac pluuias In ip̄o etiā loco est frigiditas. ⁊ ibi generant̄ tonitrua fulgura: ⁊ grādines. Dixer̄t ergo angeli btē v̄gini. Ascēde supius. Lu.xiiij.

¶ Cum igit̄ btissima v̄go ad spherā ignis ꝑuenisset rogata est vt ibi aliq̄ntulū remaneret. Et potuit sic ei dici. Tu btā v̄go ꝑ charitat[is] ardorem sꝑ cū deo manere delectaris. Deus aūt assimilat̄ igni. Un̄ Deut̄.iiij. dicit̄. Deus noster ignis ꝯsumens est. Ergo in igne debes aliquātisper remanere. ma[xi]me q̄ ignis spūs sctī te sup ꝑ om̄es alios amplius inflāmauit. Un̄ sic inq̄t sctūs Odilo in q̄dam s̄mone. Credimus ip̄am interfuisse gaudijs ascensionis dn̄ice. ⁊ in die sctō Pentecostes cū apostol̄ spūssctī grām ꝑcepisse. quā ꝯstat eam a ꝯceptione chr̄i plenissime habuisse. Nec ille [Q]uia em̄ tu v̄go ad receptioneʒ ignis spūs sctī te ceteris ampliꝰ ⁊ diligentiꝰ disposuisti N

⁊ ceteris solicitus custodisti. ideo ipse ignis spūssancti maiorē in te orationē ⁊ vtutē habuit. ¶ Quattuor em̄ sunt dispositiua ad recipiendū spm̄sctm̄. q̄ om̄ia tu pfectissime habuisti. Primū est deuota o͛o Ad qd̄ inuendū dixit saluator Joan. xiiij. Ego rogabo patrē ⁊ aliū paraclet̄u dabit vob. Un̄ canit eccl'ia. Orantib apl'is deū venisse nunciat. Hoc aūt tu vgo bn̄dicta habuisti. De apl'is em̄ spm̄sctm̄ recipientib scptum est Act. j. Hi oēs erāt pseuerātes in oronib cū Maria matre Jesu. Scdm̄ dispositiuū est pfūda humiliatō. iuxta illd̄ Esa. lxvj. Sup quē requiescet spūs me⁹ nisi sup humilē ⁊c. Tu vo sup oēs humillima fuisti. Un̄ in tuo cantico cecinisti. Respexit hūilitatē ancille sue. Quapropter Petrus rauen̄. sup Missus est: ait. Ecce quā vocauit angel⁹ dn̄am: ipsa se agnoscit ⁊ ɔfitet ancillā. q2 deuot⁹ anim⁹ infusis bn̄ficijs crescit. ⁊ ad obsequiū auget ⁊ grām. non aūt ad supbiā ⁊ arrogantiā psilit vel ptumescit. Tertium dispositiuū est cordis purificatio. Und̄ pph̄a volens petere spūscti infusionē: Primo petit cordis mundationē dicens ps̄. l. Cor mundū crea in me deus ⁊ spm̄ rectū innoua in visceribꝫ meis. Tu vo hanc purificationē sup om̄es habuisti. quā pater etern⁹ scrificauit. iuxta illd̄ ps̄. xlv. Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. quā filius q̄ est splendor patrꝫ illustrauit. Unde Apoc. xij. Appellaris ml'ier amicta sole. ⁊ quā spūssanct⁹ purificauit. Juxta illud Luce. j. Spūssanctus supueniet in te. Quartū dispositiuū est mētis trāquilla vacatio. Un̄ chr̄s inqt apl'is Lu. vl. Sedete in ciuitate q̄usqꝫ induamini vtute ex alto. Sedete. i. a supfluis curis q̄escite. Tu vero pfectissime obsuasti semp illd̄ ps̄. xxxiij. Uacate ⁊ videte qm̄ suauis ē dn̄s ⁊c. Q. aūt ignē spūssancti sup oēs alios custodierꝫ manifesta est. Nam q̄ttuor fuerūt q̄ istū ignez in te custodierūt. Primū ē: q2 in te habuisti ignē diuinū ⁊ ppetuū q̄ nūq̄ extinguit. s. dei filiū q̄ in vtero tuo nouē mensib habitauit. Nazlicꝫ p natiuitatē suā recesserit a tuo vētre. nō tn̄ recessit tua mente. sed semp ignē spūscti in te incēdebat. Ipse em̄ inqt Luc. xij. Ignē veni mittere i terrā. ⁊ qd̄ volo nisi vt ardeat. Scdm̄ est. q2 habebas pabulum ɔtinuū. i. bona opa. Nūq̄ em̄ ociosa fuisti Un̄ de te dr̄ Prouer. vl. Panē ociosa nō comedit. Et ideo in te vificatū est illud Leuit. vj. Ignis semp ardebit in altari meo. i. in te que fuisti altare dei. Quē nutriet sacerdos. i. chr̄s summus pontifex. subijciens ligna. i. vtutū opa p singulos dies. Tertiū est: q2 habebas sufflatoriū. i. amorē dei. q̄ ɔtinue cor tuū inanimabat. ⁊ in cor tuū sufflabat. Qd̄ quidē sufflatoriū q2 ml'ti nō hn̄t. iuxta illd̄ Viere. vj. Defecit sufflatoriū in igne Ideo ignē spūssancti in se nequeūt ɔseruare. Quartū est: q2 habebas feruorē desideriop̄ q̄ se mutuo inflāmabant Sicut em̄ ex collisione lapidum ignis excutit. sic ex agitatione sctōp̄ desideriop̄ calore spūssancti mens tua inflāmabatur. ⁊ diuinis ɔsolationib replebat. iux̄ illd̄ ps̄. cij. Qui replet in bonis disideriū tuum. Tu quoqꝫ o benedicta vgo vtutem ac operationē ⁊ ɔprietatē ignis in te sup omnes alios habuisti. Nam vt habet in lib. de ɔprie. reꝝ Inter alias ignis ɔprietates est inflāmare: purgare: illuminare ⁊ vnire. Sicut patꝫ de duob ferris que adinuicē vniri nō possunt nisi p ignem. Tu vo beatissima vgo non tm̄ recepisti ignem spūssancti in tua sanctificatione. ⁊ in filij dei ɔceptione. ac in linguis igneis in visibili de celo missione q̄ te totā inflāmauit. purgauit. illuminauit. ⁊ cuꝫ deo vniuit. sed etiā om̄es ignis ɔprietates in te recepisti. Tu em̄ inflāmas frigidos ⁊ ɔpter hoc mater pulcre dilectiōis appellarꝫ Ecci. xxiiij q2 ad dei amorē ⁊ dilectionē frigidos ⁊ tepidos inflāmas ⁊ accēdis. Item imūdos purgas a pctis. ⁊ ɔpter hoc in p̄dicto. c. mater timoris nominarꝫ. q2 vt dr̄ Prouer. xv. Per timorē dn̄i declinat omnis hō a malo. Per ignorantiā q̄ꝫ tenebrosos illūinas ad dei cognitionem. ⁊ ɔpter hoc in pallegato. c. dicerꝫ mater agnitionis. Item hoīes elongatos et diuisos a deo vnis ⁊ copulas ei. ⁊ ɔpter hoc in eodem. c. vocarꝫ mater sancte spei. p spem em̄ homo approximat deo Heb. vij. Tu etiam o vgo gloriosa in sacra scriptura p ignez figurata es. Unde Exod. xiij. dr̄ q̄ deus p̄cedebat ppl'm suū p noctē in colūna ignis. De quo etiā pph̄a ait ps̄. ciij. ⁊ ignem vt luceret eis. p noctē. Te em̄ q̄si nostrā columnā misit deus vt nos ancederes. ⁊ igne tue exēplaritatis illustrares. ⁊ in terrā ɔmissiōis pduceres. Dicit q̄ꝫ Exod. xix. q̄ descendit dn̄s in igne. Tu em̄ fuisti ille ignis in q̄ deus descēdit. Un̄ dicit Exod. iij. Apparuit dn̄s in flāma ignis in medio rubi. Tu ei fuisti flāma illa in qua apparuit [illegible] eus incarnat⁹. Tu es ille ignis ppetuus qui nūq̄ deficiet. Leuit. vj. Tu es quasi ignis effulgēs Ecci. l. Et tūa p̄sentia debes aliq̄tulū elementū ignis decorare. Responderūt autē angeli dicētes q̄ tāclarissime vgini ɔueniebat locus incōparabiliter dignior ⁊ clarior. Ignis nāqꝫ in sua sphera non lucet ab extra expandendo splendorē suum ɔpter defectuꝫ materie. Si em̄ ab extra mitteret splendoreꝫ suum eclipsaret om̄es stellas que supra ip̄m sunt. Sicut manifestū est de duab candelis accēsis quaꝝ vna alteri facit vmbrā. Licet g̃ ignis

Quattuor dispositiua ad recipiendum spiritumsanctum

Quattuor ɔfuauerūt spm̄ sctūm in Maria

Maria ɔprietates ignis

Maria figurat p ignē

de sui natura sit lucidus: tñ nõ diffundit su
os radios p orbẽ rõne p̄dicta. Uñ Diony.li.
xij.d angelica hierarchia inqt: q ignis i sua
essentia est occult⁹: inuisibilis ꝛ incognitus
ac circũuelat⁹ splẽdoribꝫ. Que v̄ba exponẽs
eius cõmẽtator ait. Dicit̃ occultus. q2 in sua
essentia sensibil'r nõ videt̃. Inuisibilis ꝛ in-
cognitus d2: qa sine subiecta materia nõ pci
pit̃. Dicit̃ etiã circũuelat⁹ splẽdoribꝫ. nã splẽ-
didi ignis radij circũuelant̃. q2 ad secretum
sube sue sinum reducti ab hũanis sensibꝫ oc
cultant̃. His dict̃ scrũs Joã. bap. inqt bea-
te v̄gini. Lꝫ o bñdicta dei mr̃ tu habeas p̄di
ctas ꝓprietates ignis: et alias mltas q̃s posu
it Dionysi⁹ vbi s̃. di. q ignis est corpus sen-
sibile lõge excellẽti⁹ ꝛ subtili⁹ oibꝫ alijs rebꝫ
corporalibꝫ: ꝛ nature spũali ꝓximũ. et est tra
dẽs se omnibꝫ sibi quoq̃ modo approximan
tibꝫ. mouens vniuersa se participãtia. reno
uatiuus oim. nature custos. clarus. distin-
guens ꝛ resiliẽs. sursum mouẽs. excelsus. sp
motiuus. cõprehẽsiu⁹ ꝛ mutatiuus ac poten
ter actiuus. et inter oĩa alia elementa natu-
ram hñs puriorẽ ꝛc. Tñ q2 vt d2 in li. de ꝓpe
tatibꝫ re. ignis de sui natura sp sursũ ascẽdit
vt etiã dr phus. iiij. meta. p hoc figurat q tu
q̃ tota fuisti ignea diuio amore: ꝛ sp in mõo
ascẽdisti de altitudine vni⁹ v̄tut̃ ad altitudi
nẽ alteri⁹ maioris. debes etiã nũc ascẽdere in
altum q̃ntũ potes ad locũ tibi ab eťno depu
tatũ. vt v̄ificet̃ de te illud p̄s. xxxij. Ascendit
sup cherubin ꝛ volauit: volauit sup pennas
ventoꝝ. i. oim angeloꝝ. Tũc Gabriel archã

O
Maria
hꝫ ꝓꝑeta
tes lune.

gelus dulciter intonuit. Ascẽde supi⁹ o spe-
cies ꝛ decor totius curie celestis. Ascendit g̃
v̄go brĩssima celum lune in q̃ inuitata est vt
aliq̃ntulũ moraret̃ ꝓpter ꝓprietates lune q̃s
ipsa habuit. ꝛ potuit ei sic dici. Luna d2 q̃si
luminũ vna. i. p̃ncipalis ꝛ maxima. q2 corpi
solari in magnitudine ꝛ pulcritudine est si-
millima. vt d2 in li. de ꝓprie. re. vbi etiã dicit̃
Luna est pulcritudo noct̃. Que oĩa tibi cõ
ueniũt o brĩssima feiaꝝ. Uñ appellar̃ Cañ.
vj. pul'cra vt luna. Sicut em̃ luna noctẽ illu
minat: fugat tenebras: ambulantibꝫ in no-
cte iter oñdit. sic tu vall[e]m lachrymaꝝ tene-
brosam. i. mõi: ꝛ siluã fer̃ plenã illũinas. er-
rãtes reducis. ꝛ pctõribꝫ iter q̃ ad celestẽ pa-
triã puenire possint ostendis. Sic etiã luna
suũ lumẽ recipit a sole: ꝛ receptuꝫ reflectit in
terrã vt in eodẽ li. d2. ꝛ fuit snĩa phi i libro ele
mẽtoꝝ. Ita tu a sole iusticie filio tuo illumi
naris. iuxta illd Apoc. xxj. Lucerna eius est
agnus: ꝛ receptũ lumẽ in mõm reflect̃. Tu
em̃ es lumen ad reue'ationẽ gentiuꝫ: ꝛ gl'ia
plebis tue israel. Lu. ij. Et ideo i hoc celo lu-
ne cõuenienter poteris p aliq̃s dies pmane
re. Rñderũt at̃ angeli. Nequaq̃ ita erit. Lu
na em̃ est instabilis ꝛ mutabilis. Uñ de insi
piẽte d2. Stult⁹ vt luna mutabit̃ Eccĩ. xxvij
Ipsa aũt est ꝛ fuit semp q̃eta. Itẽ luna pati
tur eclipsim. nec semp illuminat̃. Ipa auteꝫ
semp est clara ꝛ luminosa: ꝛ nunq̃ȝ illi deest
lumẽ. ꝛ ideo de ipa d2 Apoc. xij. Et luna sub
pedibꝫ ei⁹. Quapropter ascẽdere debet supi⁹
¶ Cum aũt ad celũ mercurij puenisset: inui

O
Maria
hꝫ ꝓꝑeta
tes mer-
curij

tata est vt ibi cõmoraret̃. et potuit ei sic dici.
O bñdicta v̄go tu nosti q mercuri⁹ a poet̃
appellat̃ de⁹ sapiẽ ꝛ eloq̃ntie. qa f̃m Prolo-
meũ dat esse studiosos ꝛ facũdie amatores.
Et ꝓpter hoc Licaonij appellabant Paulum
mercuriũ rõne eloq̃ntie. vt d2 Act. xiiij. Iteꝫ
scis q a p̄dictis poetis (marie a Lucano) d2
deus aquaꝝ dũ ait: Quãrũ dñs pcussit aq̃-
rũ ꝛc. Itẽ q2 ipse mercuri⁹ ẽ cit⁹ in suo motu:
d2 ab ipsis poet̃ cursor deoꝝ siue planetaꝝ.
Ipe etiã sp cũ sole gradit̃: ꝛ nunc añ solẽ: nũc
post solẽ: ꝛ nunc iuxta solẽ inuenit̃. vt d2 in li.
de ꝓpri. re. Tu v̄o es oim sapientissima ꝛ elo
q̃ntissima. Unde ꝓpter tuã facũdiã dicit ti-
bi spõsus celestis Cañ. ij. Sonet vox tua in
auribꝫ meis. vox em̃ tua dulcis. Insup tu p
patientiã omnibꝫ aquis tribulationũ dñata
fuisti q̃ tuam nõ potuerũt extinguere chari
tatẽ Cañ. viij. Tu etiã citissima ꝛ festina es
in subuentione ꝛ auxilio pctõꝝ: q̃bus miser-
ta: solem. i. filium tuũ associas. nuncq̃ȝ añ il
lum genu flect̃ ꝛ ip̃m p eis dep̄car̃. nũc p⁹
illũ vadens psuades vt parcat. nũc iuxta il-
lum sedens/rogas vt eos illuminet. semp q̃ȝ
illi ꝓxima p amorẽ charitat̃ ꝯsortio sociar̃.
Uñ dicere potes illud Cañ. ij. Dilect⁹ meus
mihi ꝛ ego illi. Dixerũt aũt angeli b. virgini
Ascende alti⁹ regina celi: qa adhuc grandis
nobis restat via. nec hic loc⁹ tibi ꝯuenit. Ipe
em̃ mercuri⁹ a poet̃ ifamat̃ q cũ venere for-
nicat⁹ fuerit. Tu v̄o semp v̄go purissima fu
isti. et ideo non bñ ꝯueniunt nec in vna sede
morant̃ maiestas ꝛ amor. Mercuri⁹ q̃ȝ i li.
de ꝓprie. re. mõ masculin⁹: mõ femini⁹ esse
describit̃. qa se ꝯuertit ad naturã illi⁹ cui cõ-
iungit̃. et cum bonis bon⁹: cum malis autẽ
malus effici d2. Tu v̄o o optia feiaꝝ ꝛ sp ite
merata v̄go cũ bonis bona es: ꝛ cũ malis sp
plena pietate fuisti: ꝛ eis tua bñficia miseri-
cordit̃ p̄stitisti: ac eos tuo exẽplo ad bonũ cõ
uertisti. Ut em̃ scp̃tũ est in c. nõ ẽ. xxxij. q. j. q̃
bon⁹ pmãet: nõ polluit̃ si mal[us] societ̃. sed po-
ti⁹ suo exẽplo mal⁹ in bonũ ꝯuertit̃. Quo di
cto alti⁹ in celũ euolauit. ¶ Intrãs at̃ illa ce
lum venet̃ iuitata fuit sic Tu scis brĩssima

O
Maria
hꝫ ꝓꝑeta
tes vene
ris.

v̄go q ven⁹ a poet̃ appellat̃ dea amor̃. qa a-
more mẽtes iflãmat ꝛ dura pectora mollia
fac. vt d2 i li. p̄dcõ d ꝓp. re. Et tu fil'r mr̃ pul
c[re] dilectõis appellar̃ Eccĩ. xxiiij. Tu ei tãte
charitat̃ extitisti ꝛ tãto pe deũ amasti q eu[ꝫ]

amore tuo captũ ad te traxisti. eũq; tibi spõsum ac filiũ fecisti. Insuꝑ mlťa⁊ ꝟginũ corda eiꝰ amore inflãmasti: ita vt post te filij tui amore ardẽtes ipm seq̃nť q̃cũq; ꝑrexerit: sic ꝑ ꝓphãm fuerat p̃dictũ ps. xliiij. vbi dr. Adducenť regi ꝟgies pꝰ eã. Ipa q̃z venꝰ (vt dr ĩ li. de ꝓprie. re.) dr lucifer: q2 sp̃ p̃cedit solẽ. habetq; colorẽ cãdentẽ ⁊ refulgẽtẽ siľez electro: et suꝑ oĩa sidera fulgẽtiꝰ lucet. ꝓpť qđ appellať iubar: q̃si splẽdorẽ emittẽs. Tu ꝟo ortũ solis eťni ñ solũ p̃uenisti: sz etiã eũ mõo oriri fecisti: ⁊ nouẽ mẽsibꝰ ĩ vẽo tuo baiulasti: et illa stella q̃ solẽ peꝑit fuisti: ac oĩs splẽdor⁊ ⁊ decoris radios ꝑ vniuersum orbem emisisti Uñ đ te p̃t dici illđ Job. xxv. Suꝑ quẽ non splẽdet lumẽ illiꝰ? Et illđ Ezech. xliij. Splendebat ťra a maiestate eiꝰ. Ut ẽt ait Misael ⁊ Ptolomeꝰ: ⁊ poniť ĩ p̃dicto li. đ ꝓp. re. Uenus disponit ad pulcritudinẽ: ad delectationẽ visus ⁊ odoratꝰ: gustꝰ: auditꝰ ⁊ tactus: et facit cantores ⁊ amatores musico⁊. Tu ꝟo o pulcerrima mulie⁊ sola delectasti totã celestẽ curiã q̃ de tua ꝯceptiõe imacľata: natiuitateq; ac filij dei generatiõe ⁊ parturitiõe mellifluis cãtic⁊ ac iubiľ exultauit. et nũc cũ hymnis ⁊ laudibꝰ atq; oĩs gener⁊ musicorũ sonis te ascẽdentẽ comitať. Statiz ãt angeli r̃nderũt. Noli ꝟ morari ꝟgo bñdicta q̃a hec venꝰ a poet⁊ adulťa fuisse ꝑhibeť: ⁊ sepiꝰ fornicata: vt cũ mercurio: ⁊ cũ troiano Anchise. vt Uirgiliꝰ tãgit in. j. eneiđ. Tu ãt sp̃ imaculatã ꝟginitatẽ ꝟuasti. hec inflãmat pestifera libidine: iuxť illđ moraľ poete documẽtũ. Cũ te detineat vener⁊ dãnosa voluptas ⁊c. Tu ꝟo iflãmas charitate. Ascẽde ḡ supiꝰ: q̃a gloriosior tibi corona multoq; dignior hitatio debeť

R Maria hꝫ ꝓprietates soľ

¶ Ascẽdens igiť celũ solis: ibi siľr inuitata fuit. ⁊ potuit ei sic dici. Tu bñ cognuisti o ꝟgo sapiẽtissima q̃ sol radios mittẽs ĩ feces: ñ ificiť ab eis. Tu ꝟo itrãs ĩ hũana generatiõe pctõ ifecta: ñ es cõtamiata: imo aĩa tua itrãs corpꝰ ad modũ radij solar⁊: illibata ⁊ imacľata remãsit a pctõ origiali. Uñ tibi canit eccľia. Sic solar⁊ radiꝰ corruptiõis nesciꝰ itrasti mr̃is viscera o gľiosa dña. Itez sol dr q̃si solꝰ lucẽs: ſm grãmaticos. sic etiaz dr in hist. scholľ. ca. iiij. eo q̃ sit fons totiꝰ lũinis: cuiꝰ radiatõe supiora ⁊ iferiora radianť. vñ vt dr ĩ p̃dicto li. đ ꝓp. re. est maior oĩbꝰ luminaribꝰ cel[illegible] q̃ntitate ⁊ dignitate ac claritate ⁊ ptãte: atq; effectuũ mľtiplicitate. Et in eodẽ etiã li. dr: q̃ sol suo ꝓprio motu ordiato ⁊ impturbato ordinat ⁊ ꝑficit vniuersa. De q̃ inq̃t Amb. ĩ hexamerõ. Sol est oculꝰ mõi: iocũditaſ diei: pulcritudo celi: mẽsura tpm: virtꝰ ⁊ vigor oim nascẽtiuz: domꝰ planeta⁊: decor ⁊ ꝑfectior oĩm stellarũ. Et Marcianꝰ p[illegible]s (vt etiã recitať in p̃dicto li. đ ꝓprie. re.) dr Sol est p̃ncipiũ luc⁊: rex nature: mẽs mũdi: fulgor olympi: ⁊ moderator firmamenti. Et Plato ĩ Timeo ait. Sol a deo factꝰ est q̃si ꝯditor re⁊: lucẽ emittẽs clarissimã q̃ cetera illustranť. Et Arist. in li. de elemẽt⁊ inq̃t. Sol hꝫ lumẽ ꝓprium. stelle ꝟo ⁊ luna lumẽ a sole adq̃situ. sic q̃n a cãdela speculũ ei appositũ illuminať. Itẽ dr Marcianꝰ: vt etiã referť ĩ p̃dicto li. đ ꝓp. re. q̃ sol ĩ medio signiferi incedens bissenos radios emittit ex se q̃bꝰ supiora ⁊ iferiora illustranť. Diony. q̃z ĩ li. de diui. no. ca. v. de ꝓprietatibꝰ solis loq̃ns ait: q̃ nõ solũ illũinat: sz etiã renouat: nutrit: custodit: ꝑficit ⁊ discernit: vnit ⁊ refouet: fecunda facit: auget: mutat: collocat: plãtat: remouet et viuificat oĩa. Hec ille. Cuiꝰ ꝟba exponẽs cõmẽtator dr: q̃ sol ĩ sua suba ⁊ eẽntia hꝫ oĩmodã simplicitatẽ et ꝑpetuã ꝑmanẽtiã ac ĩcorruptibilitatẽ et sũmã ad motũ habilitatẽ et agilitatẽ: sũmãq; actiuitatẽ et ꝟtutez. Nã hꝫ ꝟtutẽ illũinatiuã. Lz em̃ eiꝰ lumẽ q̃nq; ab hoĩbꝰ auferať: vtputa terre interpositiõe vel lune: tñ in suo lũine nũq̃ deficit. Itẽ ꝟtutez renouatiuã. Nã poros terre aꝑit: ⁊ ꝟtutẽ latentẽ in radicibꝰ ad actũ ꝑducit: ⁊ terre supficiẽ herbis frõdibꝰ et floribꝰ renouat et reuestit. Itẽ hꝫ ꝟtutẽ nutritiuã. q2 ad iteriora radicũ et seminũ solar⁊ radiꝰ subintrãs: calore suo hũiditatẽ terre dissoluit: et vi sua attractiua de illa hũiditate attrahit: ac ĩ nutrimẽtũ terrenascẽtiũ ꝯuertit. Itẽ ꝟtutẽ hꝫ iferiorũ ꝯseruatiuã et saluatiuã. nã elemẽta ꝓpter ꝯrietatẽ quã hñt inť se: ad inuicẽ se destruerent: nisi ꝑ ꝟtut⁊ celest⁊ (maxime solis) influentiã cõciliarenť. et sic ĩ esse debito saluarentur. Itẽ hꝫ ꝟtutẽ ꝑfectiuã. q2 q̃d calor elemẽtar⁊ incipit agere ĩ generatiõe corpo⁊: calor solar⁊ ꝑficit ⁊ deducit ad debitũ cõplemẽtũ. Uirtutẽ q̃z discretiuã. nã colores ⁊ re⁊ spẽs q̃ in tenebris sunt ꝯfuse ⁊ icognite: ꝑ ꝟtutem solar⁊ lumis agnoscunť ⁊ ab iuicẽ discernũtur. Itẽ virtutẽ vnitiuã. q2 vnit ⁊ ꝯcordat ac cõciliat planetas ĩ suis effectibꝰ. et ꝓpter hoc collocatꝰ ẽ mediꝰ inť planetas. Habet q̃z virtutẽ fecũdatiuã q2 vim generandi. ⁊ varias spẽs ꝑducẽdi ꝯfert [illegible]ferioribꝰ. Nihil em̃ fructificat vel crescit vbi solis radiꝰ nõ attingit Et de hac ꝟtute tangit phs. ij. phyſ. dicẽs q̃ sol ⁊ hõ generant hoĩem. Itẽ hꝫ ꝟtutẽ ꝯfortatiuã qua mediante corpa aĩaliũ in suis viribꝰ fortificanť. Et simiľr est de alijs viuentibꝰ q̃ eiꝰ approximatiõe in vigore melioranť: et ꝑ eiꝰ elõgatiõnẽ debilitanť. sic patet de floribꝰ q̃ aꝑiunť in ortu solis. sed in eiꝰ declinatione marcescunt ⁊ claudunť. Uirtutẽ etiaz habet tẽpo⁊ et die⁊ mutatiuã: ordinatiuã et distinctiuã. q2 ſm eiꝰ ascẽsum et descensuz ꝑ signa australia et septentrionalia facit tem-

poꝛa diuersa in q̄litatib⁹⁊ dies longioꝛes ⁊
breuioꝛes noctib⁹. Itē hȝ ꝟtutē inferioꝝ īfoꝛ
matiuā.qꝛ ſm ei⁹ aꝓpinq̄tionē ⁊ elōgatio
nē facies hoīm ⁊ aīaliū coꝛꝑa caloꝛe ⁊ vigo
re diſponunť. Unde d̄r Ptolome⁹ (vt etiam
referť in li.de ꝓꝛie.reꝝ.) ꝙ ſol facit hominē
coꝛpulētū:facit pulcrū ⁊ coloꝛatū ⁊ magno-
rū oculoꝝ.Et qꝛ natos ī ſua ꝯſtellatiōe facit
pulcros:ideo depingiť in facie pulcri pueri.
Uñ etiā aꝑpellať phebꝰ.i.pulcer. Habet q̄qȝ
ꝟtutē purificatiuā. Radioꝝ eīm̄ ſuoꝝ diſꝑ-
ſiōe ſubtiliat aerē ⁊ diſgregat: ac ꝯſumit va
poꝛem inficientē aerem:⁊ diſpergit ac fugat
auram peſtilentē. Item habet ꝟtutem cale-
factiuam:inflāmatiuā ⁊ vſtiuā.iuxta illud
Uirgilij.vij.eneiď.Sol mediū celi cōſcēde-
rat igne⁹ oꝛbem. Et ꝟtutem attractiuā.qa ca
loꝛe ſuo attrahit humoꝛes ⁊ vapoꝛes a mari
et ab alijs aquis:q̇ poſtea ī pluuias ⁊ niues
et ſimilia cōuertunť.Itē ꝟtutē viuificatiuā.qꝛ
inter omnes planetas maxime diſponit ani-
malia ad animationē ⁊ viuificationē.⁊ nihil
poſſet viuere in terra niſi iuuareť ſolis vigo
re ⁊ influentia. Item habet ꝟtutem ſue ma-
xime quantitatis ⁊ magnitudinis ac veloci
tatis occultatiuā. Nam cum ſit octies ma-
ioꝛ tota terra:vt dicit Macrobi⁹:ꝓpter alti-
tudinem ſui ſitus vix bipedalis videť.et ī ei⁹
aſpectu viſus humanus decipiť.quia homi
nibꝰ videť maioꝛ in ſuo oꝛtu et occaſu qñ ab
eis magis elongať q̄ȝ in puncto meridiei qñ
eis magis aꝑpꝛopinq̄t. Itē cū ꝯtinue moue-
atur velociꝰ ſagitta:tñ ab aliq̄ moueri nō vi
deť p̄ nimie eīm̄ claritatꝭ intenſione ⁊ exceſſu.
ſicut ei⁹ q̄ntitas:ſic ⁊ mot⁹ velocitas hūanū
viſum ſubterfugit. Hec oīa cōmētatoꝛ vbi
ſ̄.et poniť in p̄dicto li.de ꝓꝛi.re. Quas oēs
ſolis ꝓꝛietates ⁊ mł'to plures tu ꝟgo bñdi-
cta in te hr̄e cognſcerꝭ ſiq̇s tuas ꝟtutes volu-
erit ſpeculari:⁊ ad ſpūalem intelligētiā ꝟtu
tes ipſius ſolis reducere. Tu igiť virgo que
tanti es ſplendoꝛis:tante lucꝭ:tanti decoꝛis:
tante gl'ie ⁊ tanti fulgoꝛis:vt tua pñtia ſuꝑ-
ni reſplendeant ⁊ inferi:q̄ ſicut ſol oꝛiť ſuper
bonos ⁊ malos. Mat.[illegible].et c.ſi.xxviij.diſt.
ita claritatē tuā oībꝰ impertirꝭ. Et nō ſoluȝ es
mōi p̄nceps ⁊ oꝛbis oculus. ſed ſi mille eēnt
mūdi ⁊ oꝛbes:oēs tuis radijs fulgētiſſimis
illuſtrares. Tu cui⁹ intelligentia ſol aꝑpella
tur:dicente btō Epiphano in q̇dam ſmōe. Le-
go ⁊ intelligo ꝙ ꝟgo Maria q̇dā mūdus in-
telligibilis ⁊ admirandus eſt:cui⁹ terra ſoli-
ditas humilitatꝭ:cui⁹ mare latitudo chari-
tatis:cui⁹ celū altitudo ꝯtēplatiōis:cui⁹ ſol
ſplēdoꝛ intelligentie:cui⁹ luna decoꝛ mūdi-
cie:cui⁹ lucifer fulgoꝛ ſctitatꝭ:cui⁹ arcturus
gr̄a ſeptifoꝛmis:cui⁹ ſidera ceteraꝝ oꝛnamē
ta ꝟtutū pulcerrima. Tu etiā q̄ in ſacra ſcri-
ptura ſol vocarꝭ:dicente ꝓpha pſ.xviij. In ſo
le poſuit tabernaculū ſuū.ſ.de⁹.debes pau-
liſꝑ in ſolis celo demoꝛari. Et eo maxime:qꝛ
maieſtatē tuam ꝯgruit ſonis dulciſſimis re
creari:q̇ in h̄ celo ꝑcipi pñt. Diciť eīm̄ in li.de
ꝓꝛie.re. Ex mutuo ꝯcurſu oꝛbiū ⁊ motu cō-
trario planetaꝝ dicūt ſapiētes generari con
cētū ⁊ armoniacā ſuauitatē. Uñ Macrobi⁹
in li.Ciceronis ait. In impulſu ⁊ motu ipo-
rū oꝛbiū efficiť ſon⁹ ille q̇ acuta cū grauibꝰ tē
perans eq̄lē armoniā efficit ⁊ concentū. Ad
hāc āt armoniā celeſtē ꝑficiēdā hoc facit ſol
in ſuo circulo q̄d facit media choꝛdula ī mu
ſico inſtrumēto. Hec ibi. His aūt auditꝭ ce
cinerunt angeli illō Eccī.xxvj. Sic ſol oꝛiēs
mōo:ſic mulieris bone ſpēs in oꝛnamētū do
mus ſue. Que dom⁹ nō eſt h̄:quam videlicȝ
domū iſta fulgētiſſima ꝟgo debet oꝛnare.ſȝ
eſt multo altioꝛ. Et ideo ipſi angeli dulciter
decantādo btiſſime ꝟgini dixerūt. Aſcende
ſuꝑius. ¶ Peruenerūt ḡ ad celū martꝭ vbi
etiā inuitata fuit.⁊ potuit ſic ei dici:Mars
a gētilibꝰ ē aꝑpellat⁹ deus belli.vt d̄r in li.de
ꝓꝛie.re.vbi etiā hr̄ ꝙ iſte planeta diſpōit ad
audaciā ⁊ foꝛtitudiuē ⁊ victoꝛiā de hoſtibꝰ.⁊
etiā inclinat ⁊ diſponit ad igneas oꝑatiōes
fabꝛoꝝ.ſ.⁊ ferrarioꝝ. Tu ꝟo victoꝛioſiſſima
ꝟgo de oībꝰ hoſtibꝰ ſꝑ triūphū ⁊ victoꝛiā ha
buiſti:ſic̄ p̄dixerat dñs diabolo a te ꝯterēdo
dicēs Geñ.iij. Ipa ꝯteret caput tuū. Nūeri
q̄ȝ.xxiiij.ꝓphetatū fuerat Cōſurget virga de
iſrł' ⁊ ꝑcutiet duces moab.i.demones. Unď
in cui figurā Moyſi d̄r Exo.xiiij. Leua ꝟgā
tuā ⁊ extēde manū ſuꝑ mare.i.ſuper malig̃s
ſpūs q̇ ꝯturbāt mare hui⁹ mōi. Tu homies
puſillanimes factos ꝑ pctm̄: facꝭ aīoſos ꝑ
gr̄am eis impetratā. Uñ dicis eis illō Eſa.
xxxv. Dicite puſillanimis: cōfoꝛtami ⁊ noli
te timere ⁊c̄. Tu das fidelibꝰ tuis de mali-
gnis hoſtibꝰ victoꝛiā. Uñ de te dici pōt illō
ij.Machab.x. Prout ſibi placet dat ignis
victoꝛiā. Tu ēt charitate tua coꝛda moꝛtali
um oī metallo durioꝛa facꝭ liq̇da ⁊ tenera ꝑ
deuotiōeȝ.ita vt ꝟificeť illō Judith.xvj. Pe
tre ſic̄ cera liq̄ſcēt. Tu debiles in ſeruitio dei
facꝭ ex feruoꝛe foꝛtes et robuſtos:ita vt ď tu
is bellatoꝛibꝰ dici poſſit illō Joſue.x. Foꝛtiſ-
ſimi bellatoꝛes ei⁹. Rñderūt āt angeli dicē-
tes. Neq̄ q̄ȝ o dña h̄ ꝑmane[illegible]debes. qꝛ iſte
mars aꝑpellať de⁹ belli.tu ꝟo dea pacꝭ. Hic
(vt d̄r ī dcō li.ď ꝓꝛ.re.)ad iracūdiā ⁊ ꝑturba
tionē cōmouet.tu ꝟo q̇etē ⁊ tranq̇llitateȝ ani
ꝓcuras. Aſcēde ḡ ſuꝑi⁹. ¶ Ad celū āt iouis
cū ꝑueniſſet:etiā ibi iuitata fuit:⁊ talibꝰ ꝟbis
iuitās eā vti potuit. Tu noſti ꝙ ſm fabł'as
[illegible]etaꝝ ⁊ gētiliū erroꝛes Jupiť d̄r q̄ſi iuuās
pr̄.qꝛ aꝑpellabať ſūm⁹ deoꝝ ⁊ eoꝝ pr̄. Et hic
planeta ī li.de ꝓꝛ.re.d̄r eē beniuol⁹:calid⁹:⁊

S Maria hȝ ꝓꝑtates mřis

T Propꝛietates Jouis.

hūidus: in suis q̄litatibꝫ tēpat⁹: in colore argente⁹: cādidus: clarus: ac blādus. Et iō in ei⁹ circulo cām felicitatꝭ antiq̄ phī posuerūt. vt dr̄ Marcian⁹ phs. Et ipe repmit maliciā naturalē saturni. Itē in corpe hoīs coopatur ad pulcritudinē ⁊ honestatē. Pulcꝝ em̄ colorē: niueū ⁊ rubore pmixtū causare solet: pulcrosq̄ ocl'os ⁊ dētes ac crines: barbāq̄ rotūdā. vt inq̄t Ptolome⁹. ⁊ etiā ponit in pdicto li. de pprie. reꝝ. vbi etiā dr̄ q̄ pest aeri ⁊ sanguini ac sanguinee cōplexiōi. Et sub ipso ꝯtinent honores ⁊ diuitie ac optimū idumētū. Itē fm astrologos indicat sapiam: rōneꝫ ⁊ vitatē. Et q̄n apparet in ascēdēte desigt reuerentiā: honestatē: fidē: ⁊ disciplinaꝫ. et erit finis ad saluatōem: ⁊ oīm signoꝝ celestium

Maria hꝫ ppeta tes iouis ꝯfortat bonitatē. Hec ibi. Quas oēs pprietates tu vgo bn̄dicta i te hēs: vt patꝫ tuas excellētias ituētī. Tu em̄ es regina celi ⁊ dn̄a angeloꝝ ⁊ oīm sctōꝝ. ⁊ parēs restauratiua oīm creaturaꝝ. Tu benigna es: feruēs ⁊ humilis: mediū vtutꝭ tenēs: oī argēto cādidior ⁊ q̄si nouū speculū in q̄ sol splēdet etne derꝭ: q̄ bonitate tua natū ex te deū mitigas: ⁊ placatū hoībꝫ reddis. Cui⁹ figura hꝫ. j. Re. xxv de Abigail: q̄ accessit i occursum Dauid irati ⁊ veniētꝭ cū exercitu suo vt vlcisceret se de viro ei⁹. vn̄ sua hūilitate ⁊ bonitate placauit illū. Sub te q̄ꝫ o impatrix mōi ꝯtinent honores: diuitie ⁊ indumētū optimū. iuꝫ illud q̄d dr̄ deo ps. xliiij. Astitit regina a dextrꝭ tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Tu q̄ꝫ pepisti illū q̄ est sapia dei prīs. j. Cor. j. In q̄ sunt oēs thesauri sapie dei. ad Col'. ij. Qui ē via veritas ⁊ vita: Joā. xiiij. et c. si cōsuetudinē. viij. dist. Tu deuotos tuos facis pulcros in ꝯspectu dī: rubicūdos charitate: niueosq̄ mūdicia ⁊ puritate: reuerētes: honestos: fideles ⁊ morigeratos: eosq̄ in omī bono cōfortas: ⁊ postremo saluos ac felices reddis. Quibꝫ dixisti Prouer. viij. Qui me inuenerit iueniet vitā: ⁊ hauriet salutē a dn̄o Quibꝫ de causis i celo isto debes aliq̄ntuluꝫ saltē demorari. Rn̄derūt aūt angeli dicētes Nō est ꝯgruū te o dn̄a nr̄a in h̄ celo moram trahere. Iste ei Jupiter a poetꝭ ifamat q̄ ses pi⁹ cōmisit adulteria. de q̄bꝫ tractat Ouid. i li. metam. Tu vo es vgo illibata. Preterea vt legit in li. pdicto de ppe. re. Jupiter i. xij signo significat fuiturtē ⁊ tristiciā: ac paupertatē ⁊ ifirmitatē: q̄ nulla ten⁹ tibi ꝯueniūt. Ascēde igit alti⁹: q̄ in sublimiori loco expectarꝭ.

V Proprietates saturni. ¶ Ascendit g̃ celū saturni. et ibi etiā inuitari sic potuit. O dn̄a q̄ ꝯsolarꝭ mestos: cōsidera q̄ saturn⁹ (vt dr̄ in li. de pprie. re.) planeta est melācholic⁹: maliuolus: frigidus: sicc⁹: nocturnus ⁊ pōderosus: falsidic⁹ atq̄ instabilis: et senex depingit cū facie curua ac colore pallido aut liuido sic plūbū. duasq̄ hꝫ mortiferas q̄litates. s. frigiditatē ⁊ siccitatē Et iō fet⁹ sub ipsi⁹ ꝯstellatiōe nat⁹ ⁊ cōcept⁹: vl' morit: vel pessimas ꝯsequit q̄litates. Nā saturn⁹ fm Ptolomeū i li. d iudicijs astroꝝ facit hoīem plerūq̄ esse fuscū ac turpē: ⁊ ad mala opa inclinat ⁊ ad pigriciā tristiciamq̄. Et q̄uis iste planeta dicat saturn⁹ a saturando: vt dr̄ in pdicto li. de pprie. re. tn̄ nūc a poetis habet q̄dāmō in derisum. Vn̄ Ouid. in epl'is dr̄. Saturn⁹ pījt: pierūt ⁊ sua iura ⁊c. Et ideo debes h̄ aliq̄ntisp morā trahere ⁊ ei⁹ pessimas q̄litates ex tua bonitate vel in bonas cōmutare: vel saltem aliq̄liter tempare. Rn̄dit aūt tunc dn̄s Jesus et dixit sue bn̄dicte matri. Lꝫ in pdicto li. de pprie. re. dicat q̄ saturn⁹ disponit ad sapiam ⁊ doctrinaꝫ: ⁊ tu sapientissima mr̄ mea de teipa semp dicere potuerꝭ illō Eccī. xxiiij. In corde meo doctrina sapie. Q̄uis etiā disponat ad diuitias ꝯgregādas. de re āt dicat Prouer. vl. Multe filie ꝯgregauerūt sibi diuitias: tu vo supgressa es vniuersas. Tn̄ nō ꝯuenit te oī leticia ⁊ iubilatōe dignissimā in loco isto mesticie causatiua demorari: vel imutare ei⁹ naturalē q̄litatē sibi ab initio iditā ad decorē vniuersi. Et his dictꝭ cepit dulciter decantare illud Cañ. ij. Iā hyems transijt: imber abijt ⁊ recessit: surge amica mea ⁊ veni. Et statim introduxit illā in celū stellatū. ⁊ ibi posuit i capite ei⁹ coronā stellaꝝ duodeci. de q̄ hꝫ Apoca. xij. x

¶ In h̄ aūt celo vt pmanere vellet aliq̄diu: sic potuit iuitari. O gl'iosa vgo tu hēs i te oēs stellaꝝ pprietates q̄s ego posui i tertia pte pncipali hui⁹ opis. ser. vl. Tu em̄ fuisti illa stella matutina q̄ chr̄m etne diei solē tenebroso mōo adduxisti. Tu stella matutina q̄ chr̄ianos nauigātes p mōi pelagus ad portū salutꝭ adducis ⁊ dirigꝭ. Vn̄ in hui⁹ figurā dr̄ Matt. ij. Stella antecedebat eos vsq̄ dū veniēs staret sup vbi erat puer. s. iesus: q̄ sal⁹ iterprat. Stelle āt isti⁹ noīe ꝯgrue tuvocarꝭ. Quia sic hec stella q̄ vulgarit dr̄ latramōtana de loco suo nunq̄ moueri videt Maria hꝫ ppetes poli et tn̄ in sphere circulo circūuoluit. vt dr̄ in li. de pprie. reꝝ. Sed q̄ circulū hꝫ breuissimuꝫ q̄si nō videt. vn̄ ⁊ imobil' dr̄. Sic tu o stella diuina: q̄uis in statu gratie imobilit pmāseris ⁊ ab ipso p motū alicui⁹ peccati nunq̄ recesseris: tamen in sphere. i. charitatꝭ circulo: motu dilectionis diuine velocissime cucurristi. Dicit em̄ Bern̄. q̄ q̄ amat vehementius currit veloci⁹ ⁊ pueniit citius. Amor aūt tuus fuit p modū cuiusdā circulationis. q̄a motus circularis est ab eodem in idem. Tu vo sic deū amabas q̄ oīa alia non nisi pter ipsum diligebas. Et sic oīs amor tuus ab eo incipiebat ⁊ ad ipm redibat. Unde Eccī. xxi

iiij.dixisti. Girũ celi circũiui sola.girũ celi.i.
celestẽ amorẽ.Et bñ dixisti:sola.q2 nullius scti
amor fuit ita i deũ totalr directus sicut amor tu
us. Uñ 7 breuissimũ circulũ hẽbat.q2 p9 cõ
tẽplatione dei oĩa q̃ occurrebãt statiz refere
bas i eũ:7 oĩs tua actio sp intẽta fuit in dño
Jtẽ sic illa stella a pollendo vocat pol9:q2 sp
pollet hoĩb9.7 nunq̃ occidit: vt dr in p̃dicto
li.de ꝓprie.re. Sic tu splẽdorẽ tuũ nũq̃ mõe
subtrahis.Et sic(vt i p̃allegato li.dr)ad hãc
stellã astrologi potissime respiciũt.q2 p ei9 si
tũ discernunt termini 7 sit9 aliaꝝ stellaꝝ 7 ce
lestiũ circuloꝝ. Sic sctĩ q̃ sunt veri astrolo
gi celestia ꝯtẽplãtes potissime ad te recurrũt
7 attẽdũt.q2 sit9 siderũ.i.mãsiones btõꝝ q̃s
habent in celo:7 termĩ celestiũ circuloꝝ.i.p
fectões angeloꝝ p te discernũt tanq̃ p ipoꝝ
dñam 7 reginã.et p te etiã tanq̃ p celi portã
oẽs q̃ saluant itroducunt. Jtẽ sicut ista stel
la p giꝝ arcturi sibi ꝓpinq̃ ab aliis stellis est
distincta:a cui9 vicinitate polus arctic9 ẽ vo
cata. Arcturus eñ est curr9 septez stellaꝝ:q̃ — *Actur9 q̃d sit.*
istã stellã circũeunt:faciẽtes ei q̃si circulũ et
coronã.vt hr in dicto li.de ꝓprie.reꝝ. Sic tu
coronis oĩm sctõꝝ q̃ in septẽ ordinib9 distin
guunt decorarẽ 7 coronarẽ.angeloꝝ.s.patri
archaꝝ:ꝓpheraꝝ:aploꝝ:martyꝝ:cõfessoꝝ 7
v̄ginũ. Qua ex re debes in isto celo tibi val
de ꝯdecẽti aliq̃ntulũ stare.marie q̃a istud ce
lũ est ornatum varietate stellaꝝ:sicut tu de
corata es diuersitate v̄tutũ. Rñdit aũt btã
v̄go.Celũ hoc sicut 7 alij inferiores sp mouet 7
instabile ẽ. Uñ Arist.in li.de causis elemen
toꝝ dr.Celũ istud inq̃etũ est 7 mobile natu
raliter:cui9 mot9 ẽ reuolubil sup axẽ 7c. Ego
aũt in oĩb9 req̃em q̃siui:iõ in hereditate dñi
morabor Eccl.xxiiij. Quapropt ascẽdere vo
lo supi9. ¶ Peruenit g̃ post hec ad celũ cry — *Celũ crystallinuz q̃re sic dr*
stallinũ.de q̃ dicit mgr sen.in.ij.dist.xiiij.sm
opinionẽ Bede:q9 factũ est ex aq̃s in modũ
crystalli solidatẽ. Aq̃s eñ sup celos colloca
tas scp̃ture nobis auctoritas insinuat. Naz
Gen.j.dr de deo. Diuisit aq̃s q̃ erãt sub fir
mamento ab his q̃ erant sup̃ firmamentũ.
Firmamentũ aũt est celũ stellatũ. Nã in eo
dẽ ca.dr q9 fecit deus stellas 7 posuit eas in
firmamẽto celi.Et dr firmamentũ:q̃a est fir
mũ.i.solidũ 7 incorruptibile ac in ꝑpetuum
ꝑmanẽs. Unde hac ratõe octaua sphera stel
larũ q̃ ꝯtinet sub se alias septez spheras pla
netaꝝ vocat firmamentũ a deo in p̃dicto c.
vbi dicit:Appellauitq3 firmamẽtũ celũ. Et
ita exponit Nicola9 d Lyra. Jn h̃ aũt celo q̃d
est supra firmamẽtũ siue octauã spherã vl ce
lum stellatum q̃d idẽ est:inuitari potuit ad
manendũ beata v̄go talib9 verbis. Jstud ce
lum est nature subtilis 7 celestis.tu v̄o l3 ha
ctenus in terra fueris:vitã tñ sp celibẽ acti
tasti.et tante subtilitatẽ vt in te filius dei in — *Maria hz ꝓpetates celi crystallini.*
conceptiõe intraret.7 in natiuitate sua extra
te exiret:7 p te transiret non apertis claustrẽ
virginalib9.sicut intrat 7 exit solis radi9 per
crystallũ. Jn isto etiã celo bñdicit de9. Unõ
Dañ.iij.canebãt tres pueri in fornace ignis
dicentes:Benedicite aque oẽs que sup ce
los sunt dño: laudate 7 superexaltate eũ in se
cula. Tu g̃ que semp deum bñdixisti 7 p oĩa
secl'a bñdicere intẽdis:quare in hoc benedi
ctionis loco nõ morarẽ? Considerare etiã de
bes q9 aq̃ iste nõ sunt frigide:fluxibiles:hu
mide 7 ponderose.sed diuina potẽtia sũt ita
leuigate 7 subtiliate q9 in naturã celestẽ sunt
cõuerse.et ideo ꝑmanẽt fixe 7 solide ꝑspicue
q3 7 transparẽtes sicut alij celi.vt dr in predi
cto li.de ꝓprie.reꝝ. Tu v̄o nunq̃ habuisti fri
giditatem alicui9 peccati. Tu fuisti sine flu
xu vicioꝝ.tu non frigida p negligentiã vl te
piditatẽ:sed feruida p charitatez sp extitisti:
atq3 ponderositatẽ iniq̃tatum vel ꝯcupiscẽ
tiaꝝ nunq̃ habuisti. De q̃b9 inq̃t Ps. Om
iniq̃tates mee supgresse sunt caput meum:7
sicut onus graue grauate sũt sup me. Sed fu
isti leuis ad volandũ in altũ p ꝯtẽplationez
Unde de te sub nomie nubis dr Esa.xix. Ec
ce dñs ascendet sup nubem leuẽ 7c. Tu fui
sti solida stabilisq3 in omni v̄tute. Jn te q̃q3
transparet omnis ꝑfectio sanctoꝝ. Tuq3 fu
isti ꝑspicua p oĩm bonoꝝ moꝝ exemplarita
tẽ. Preterea sicut dr in p̃allegato li.de ꝓpri.
reꝝ.Celũ crystallinũ a supiori celo.s. empy
reo recipit lumẽ ac luminositatis plenitudi
nem quã in inferius celũ effluit 7 effundit.
Tu v̄o a celo dine trinitatis tuã recipis cla
ritatẽ quã p orbem vniuersũ diffundis. Uñ
tibi dicere possunt non solũ mortales hoĩes:
sed etiã sctĩ oẽs cum Ps. Jn lumie tuo vide
bimus lumẽ. Jn te eñ velut i crystallo relu
cet splẽdor oĩs sctĩtatis. Unde Amb.in li.de
virginib9 inquit. Sit vobis tanq̃ in imagi
ne descp̃ta virginitas vitaq3 Marie: a qua
velut a speculo refulget spẽs castitatis 7 for
ma virtutẽ. Hinc sumatis lic3 exempla vbi
tanq̃ in exemplari magisteria sunt expressa
ꝓbitatẽ 7c. Et Hierony.in epistola ad Chro
maciũ 7 Heliodoꝝ de te ait. Jn vigilijs iue
niebatur prior: in sapientia legis eruditior:
in humilitate humilior:in carminibus Da
uid p̃stantior:in charitate gratiosior: in pu
ritate purior: et in omni virtute perfectior.
Hec ille. Preterea si teneat opinio quorun — *Celũ crystallinuz tẽꝑat calorem firmamẽti.*
dam astrologoꝝ:que recitat in p̃dicto libro
de ꝓprietatib9 reꝝ.s. q9 celum crystallinũ sup
firmamentũ est collocatũ ad impet9 firma
menti moderatiõem: vel ad caloris genera
ti ex eius velocissimo motu repressionez: vt
calor ille celestẽ ad tẽperantiã duceret: ita q9

ex celi inflāmatiōe mūdus inferior dispēdiū nō patiat᷑. Hoc q̄z tibi ꝯuenit q̄ diuīe vindicte impetū moderaris: ⁊ iracūdie ei⁹ calorem tēperas ac reprimis: atq̧ ab inflāmatiōe ⁊ exterminio interuētu tuo mōm ꝯseruas ⁊ defendis. Et ideo sicͤ celū crystallinū est mediū inter celū empyreū ⁊ stellatū: ita tu es mediatrix dei ⁊ hominū. O igit᷑ spōsa illi⁹ q̄ mittit crystallū suam sicut buccellas: ps. cxlvij. pmane aliq̄ntulū in celo isto crystallino. O intemerata mr̄ chr̄i an̄ cui⁹ sedez vidit beat⁹ Joannēs tanq̄ mare vitreū simile crystallo Apocal. iiij. Cui etiā ostēdit idem filius tu⁹ fluuiū aq̄ vite similē crystallo: Apocal. xxij. Postq̄ ita placet crystallus filio tuo: placeat ⁊ tibi paulisper requiescere i eo. Non em̄ frigidus vētus aquilo h̄ flauit: ⁊ gelauit crystallus ab aqua Ecci. xliij. Sed celum istud crystallinū fabricauit diuīa sapia. Nec in loco isto est aspectus quasi crystalli horribilis De quo habet᷑ Ezech. j. Sed est pulcritudo niuei candoris. His aūt dictis respōdit beata ṽgo illō Ecci. xxiiij. Ego in altissimis habito. s. in mōo p̄ oīm virtutū altitudinez. Et ideo nūc debeo eleuari ad altissima paradisi palatia. Angeli ṽo addiderunt. Nō decet alibi collocare matrē q̄z vbi est eius filius: quē altior locus tenet. Et iō ascende altius o virgo gloriosa: ⁊ iam ingredere beata celi menia. ¶ Intrauit g̃ bn̄dicta dei mater celum empyreū. De quo dicit Raban⁹ ⁊ Basilius in hexameron. Celū empyreuz est corp⁹ puꝝ: natura simplicissimū: de corpulētia habens minimū: quia subtilissimū est. ⁊ p̄mūz mundi firmamētū: quantitate maximū: q̄litate lucidum: figuratione sphericum: locali situ supmū. quia a centro remotum: amplitudine spirituū ⁊ corpoꝝ visibilium ⁊ inuisibilium contentiuū: dei summū habitaculū. Licz enim deus sit vbiq̧: tamen specialit᷑ dicitur esse i celo: quia ibi relucet potissime sue virtutis operatio. Et ideo celum dicit᷑ specialiter sedes dei. Esa. lxvj. Item dicit᷑ thron⁹ dei Matt. v. et c. si christus. de iureiurādo. De quo celo inquit sanctus Bonauen. in. ij. dist. vj. in questionib⁹ circa litterā: q̄ potest recte appellari palatium. tum ꝓpter spaciositatem. tum etiā ꝓpter amenitatē ⁊ claritatez. Est em̄ clarissimū ⁊ splendidissimū. De quo etiam ait Scotus in. iiij. dist. xlix. q̄ ē lumine plenissimū: et omni iocunditate gratiosū Cuius pulcritudinē admirans Dauid inq̄t ps. lxxxiij. Quā dilecta tabernacula tua dn̄e virtutum: concupiscit ⁊ deficit aīa mea in atrijs dn̄i. Et iterum ibidem dicit deo. Melior est dies vna i atrijs tuis super milia. De ipo etiam celo ait sanctus Bonauentura in ij. dist. ij. art. iij. q. ij. in corpore questionis: q̄

Z
Celū empyreum quid sit.

est maximū mole. quia omnia alia corporalia cōtinet. Et iō Baruch. iij. dr̄. O isrl̄ q̄z magna est dom⁹ dei: ⁊ ingēs loc⁹ possessiōis ei⁹: magnus ⁊ nō habens ꝯsummatiōez. ¶ Ei⁹ aūt q̄litates describunt᷑ Apoc. xxj. vbi btūs Joānes inq̄t. Ostendit mihi angelus ciuitatem sanctā hierl'm habentē claritatez dei. Et erat structura ei⁹ ex lapide iaspide. Ipsa ṽo ciuitas de auro mundo. Fundamēta muri ciuitatis omni lapide p̄cioso ornata: ⁊ porte eius erant ex margaritis. et platee ciuitatis auꝝ mundū. Hec ciuitas nō eget sole neq̧ luna vt luceāt in ea. quia nox nō est illic. Nā claritas dei illū luīnat illā: ⁊ lucerna eius est agnus. Hec ibi. Quod q̄dem celū Frācisc⁹ petrarcha in suis triūphis appellat suauissimū montē oīs iocunditat᷑. De q̄ btūs Tobias loquens: dicebat sui li. ca. xiij. Beatus ero si fuerint reliq̄e semīs mei ad videndam claritatē hierl'm. s. supne. Et sequit᷑. Porte hierl'm ex sapphyro ⁊ smaragdo: ⁊ ex lapide p̄cioso oīs circuit⁹ muri ei⁹. ⁊ p̄ vicos ei⁹ cantabit᷑ all'a. In h̄ ergo admirabilissimo celo introducta ipa bn̄dicta ṽgie: q̄s enarrare valet ineffabiles sonos diuersoꝝ instrumētoꝝ: q̄s melodias: q̄s cāt⁹ dulcissimos angeloꝝ: q̄s apparatū indicibilē explicare sufficiat: q̄s laudes ⁊ gr̄aꝝ actiones ei ab omnib⁹ sanctis redditas poterit contemplari: Uidere autē mihi videor p̄r̄iarchas inter se dicētes. Hec est illa benedicta filia nostra que de lumbis nostris venit: et nos de omni maledicto eripuit. Prophetas ṽo cantantes ⁊ illam digito signantes ⁊ dicentes. Hec est illa de q̄ tā mira ⁊ stupenda ꝓphetauimus. Martyres ṽo dicebant. Hec est illa g'l'iosa virgo p̄ quā animati sum⁹ ⁊ ad p̄liū incitati. Cōfessores quoq̧ ⁊ anachorite dicebāt. Jā iam veni beata: iam veni desiderata oibus nobis. Post quos p̄cedebat maxima ⁊ pulcerrima turba ṽginum in capitib⁹ florida serta habentium: que omnes bn̄dicte virgini reuerentiā facientes dicebant: Gratias tibi inumerabiles referimus sacratissima ṽgo: que tuo exēplo nos de mōi fetore ⁊ corruptiōe eduxisti: et ad locum istum amenissimū ꝯuenire fecisti. Tunc btūs Joānes baptista de ipsa benedicta ṽgine ait omnib⁹ angelis ⁊ sanctis. Dn̄s in celo parauit sedē suā: ⁊ regnū ei⁹ oībus dn̄abit᷑. ps. ciij. Ista em̄ est q̄ ascēdit sup̄ celū celi ad orientē: ps. lxvij. Ad ipaz aūt virginē ꝯuersus dixit. Aperuit tibi dn̄s thesaurū suum optimū celū: Deut᷑. xxviij. Unō in veritate tibi dicere possum illud ps. lxxxviij Tui sunt celi ⁊ tua est terra. Te em̄ fecit de⁹ dn̄am ⁊ imperatricē vniuersi orbis. Et iōo tu potes dicere illō Job. xlj. Oīa q̄ sub celo sūt mea sunt. In h̄ g̃ loco p̄mane o bn̄dicta virgo

Qualitas celi empyrei

go. loc⁹ em̄ est spaciosus ad manendū. Gen̄. xxiiij. In optimo q̄ ei⁹ loco fac habitatiōem. Gen̄. xlvij. Et ascēde in locū habitatōis glorie tue. ps̄. xxv. Et tūc dicere poterīs cū eodē ꝓpha ps̄. xxx. Statui in loco spacioso pedes meos. Tūc aūt Dauid. i. chr̄s: ꝛ oēs filij isrl' id est angeli posuerūt arcā dñi i locū suū. iij Regū. vj. Et Salomō .i. chr̄s: cū ꝑplo dei. id ē vniuersa curia celesti: ipam arcā collocauit in tēplo. iij. Regū. viij. ꝛ. ij. Paral'. v. i. i celo empyreo i loco altissimo. Et tūc btā virgo filiū amplexata dixit. Inueni qnē diligit aīa mea. tenebo illū nec dimittā. Cañ. iij. Dixit q̄z. Hec reqes mea in seculū seculi h habitabo qm̄ elegi eā. ps̄. cxxxj.

A ¶ Pars tertia hui⁹ ſmōis q̄ dicit introductionis.

Beatā v̄ginē sup̄ oēs celos debere ascēdere ꝓphetatū fuit Esa. ij. vbi dr̄. Et erit in nouissimis dieb⁹ p̄parat⁹ mōs: dom⁹ dñi i v̄tice mōtiū. ꝛ eleuabit sup̄ celos. Nostra aūt trāslatio dicit: sup̄ colles. i. sup̄ oēs hoīū ordīes. In oībus q̄ celis debuit introduci bñdicta mater dei ꝑpter singularia p̄uilegia q̄ ipa habuit. Vñ dr̄ qdam deuot⁹ theolog⁹: q̄ ipa introducta fuit in duodecim celis materialibus. Quoꝝ p̄mū dr̄ aereū. qd̄ qdez ascendit per v̄tutē humilitatis singulariter in ea renitēris plus q̄z in ceteris creaturis. Quia sicut h celum est inferius ceteris. ita cor ipi⁹ virginis humilius oīb⁹ sensit dū dixit angelo. Ecce ancilla dñi Luc. j. Vñ dicit Bern. sup̄ Missus est. q̄ cor v̄ginis glīose in hoc v̄bo penetrauit centrū terre p̄ humilitatē. ꝛ iō meruit exaltari. Et hāc causam exaltatiōis sue assignuit ipa btā v̄go Elizabeth: dicēs in suo cātico Luc. j. Quia respexit humilitatez ancille

Qualiter Maria introducta i .xij celos

B sue ꝛc. ¶ Scd̄o ascēdit celum etbereū siue olympiū. Licz aūt pħs faciat differētiā inter istos celos. vt refert i li. de ꝓrie. re. tn̄ pn̄ūc possum⁹ p̄ eodez accipe. Ether aūt grece dr̄ splēdor latine: ſm Isi. i li. Etym̄. Et dr̄ ether sup̄ma regio aeris in q̄ est ꝑpetuus splēdor: ꝛ nunq̄ ē obscuritas. q̄ vmbra terre nō pōt illuc ꝑuenire: vt dr̄ i p̄dicto li. de ꝓrie. re. Et figurat btām v̄ginē q̄ sp̄ fuit splendida: ꝛ ad quā nunq̄ ꝑuenit vmbra pcti. Vñ de ipa sp̄ dici potuit illud Esa. xviij. Sicut lux meridiana clara ē. Olymp⁹ aūt (vt dr̄ in p̄allegato li. de ꝓrie. reꝝ) est mōs macedonie excels⁹ nimis. i. valde. ita vt sub illo nubes eē dicātur. Vñ ait Virgili⁹. Nubes excessit olympus. Et ideo appellat celū. Tante em̄ est altitudinis q̄ oēs excedit aerie turbies ꝛ passiones. Vñ pħi ibi ascēdētes vt cursus ꝛ situs stellaꝝ inspicerent. vt ibi possent viuere

Maria olymp⁹

portabāt secū spōgias aq̄ plenas: vt p̄ attractionē aq̄ aerē redderēt spissiorē ꝛ grossiorez Est em̄ ibi aer summe puritatis: vt dr̄ magister historiaꝝ. Et figurat btīssimā v̄ginē q̄ sup̄ oēs mōdi turbines sp̄ illesa permāsit. Et vt ait Ans. tāta puritate renituit q̄ sub deo neq̄t maior intelligi. Istud aūt celū etbereū siue olimpiū intrauit v̄tute fidelitatis. Sicut em̄ h celum oēs tenebras expellit. sic ipa singulari⁹ ceteris creaturis p̄ suā excellentez fidē oēm heresim extinxit. Vñ illi canit ecclesia: Gaude Maria v̄go cūctas hereses sola interemisti in vniuerso mōdo. Nā cū in passione dñi obscuritas infidelitatꝪ intrasset corda oīm discipuloꝝ ꝛ aploꝝ: ꝛ fidē eoꝝ extinxisset: lumē ꝛ claritas fidei in ipa v̄gine sola remāsit. Et ꝓpt h oēs cādele accēse in die parasceues in matutinis extinguunt p̄ter vnā

¶ In tertio celo lune bñdicta virgo meruit exaltari p̄ grām sanctificationis. Quia sicut celum lune ꝓpter frigidā influentiā cōtēperat caliditatē inordinatā ignis ꝛ solis in hec inferiora. ita grā scti ficatōis sue nedū fomitem ꝛ ignē ꝯcupiscētie rēperauit: sed etiā penitus extinxit. Vñ sup̄ illa v̄ba Luc. j. Spiritussctūs supueniet i te ꝛ v̄tus altissimi obumbrabit tibi. Ait Aug. i li. de ꝯcordia euāgeli. q̄ illud obūbrare fuit fomitē extirpare. C

¶ Quartū celū mercurij introiuit p̄ v̄tutez patiētie. q: sicut sup̄ dixim⁹ in parte p̄cedēti Sicut Mercuri⁹ dr̄ dñari aqs: ita ipa p̄ tolerātiā sup̄ oēs aq̄s tribulationū illesa ꝑmanēs eis dñata fuit. Habuit em̄ v̄tutē patiētie in aduers sup̄ oēs alios viatores. Qd̄ patuit in martyrio aīe ab ipa tolerato tpe passiōis chr̄i. ei⁹ em̄ aīam ꝑtrāsiuit gladi⁹ doloris. Luc. ij. Cū q̄ martyriū aīe ꝛ sp̄ūs sit nobili⁹ martyrio carnis. sequit ipam bñdictaz v̄ginē sup̄ oēs meruisse exaltari sup̄ h celū p̄ patiētie v̄tutē. ¶ In q̄nto celo veneris exaltata est p̄ v̄tutē pietatis. q: sicut h celū ē causatiuū amicicie ꝓpter suā benignā influētiā: ita ipa v̄go glīosa post chr̄m maiores causauit amicicias q̄z oēs mōdi hoies q̄ vnq̄ fuerīt vl' erūt: q: pacificauit deū ꝛ hoies. ꝛ amiciciam etiā ꝯtrahi fecit inī hoiem ꝛ angelū: ado q̄ i celo sūt ꝯiūcti sil': nō solū p̄ amorē s; etiā p̄ habitationē. Amicicia aūt est vni⁹ ab alterū ꝯiūctio. vt notat in. l. si fuerit. ff. de re. du. D E

¶ Sextū celū solis ascendere ꝑmeruit ꝓpt suā mirabilē sapiam. Sicut em̄ p̄ ipi⁹ solis illuminatiōem oīa visibilia videnī: ita bñdicta v̄go sua illuminata sapiētia oīa intelligibilia itellexit: ꝛ luce clari⁹ cogñuit. Vñ i ei⁹ ꝑsona expōi pñt illa v̄ba q̄ p̄dixit Dauid ps̄ cxxxviij. Et aīa mea cogñscet nimis. Et nos illi dicere possum⁹ illō qd̄ i eodē ps̄. dr̄. s. Tu cognouisti oīa nouissima ꝛ antiq. ¶ In septio F

H celo martis ꝑ v̄tutē fortitudinis meruit ex-
altari. q2 sicut h celū (vt p̄dixim⁹ i pte p̄cedē-
ti) ad actu3 fortitudinis est inductiuū. Sic
ipa b̄ndicta v̄go nos ad fortitudinē inducit
dicēs nobis illō qđ canit eccl'ia in festo apl'o
rū: Estote fortes in bello ⁊ pugnate cū antiq̄
s̄pēte ⁊c. De ei⁹ aūt fortitudie dr̄ Salomon
N Prouer. vl. Mulierē fortē qs iueniet? q. di.
nullā ei silem inuenire poterim⁹. ¶ Super
octauo celo iouis exaltari ꝑmeruit ꝑp̄ v̄tu
tē tēperātie. q2 sic iupit est i q̄litate tēpatissi-
mus: ita dn̄i mr̄ fuit modestissima ⁊ tēpera-
tissima i suis sensib9. Seruauit nāq3 mode
stiā nō solū i interiorib9 sensib9 s3 etiā i exte-
rib9: iux̄ illō Phil'. iiij. Modestia v̄ra nota
sit oib9 hoib9. ¶ Nonū celū saturni ascēdit
ꝑ v̄tutē paupertat[is]. q2 sicut saturn⁹ dr̄ maliuo
lus oib9 istl' inferiorib9: sic ipa ꝑ v̄tutē paup
tat[is] hec oia inferiora ↄ̄tēpsit. Un̄ ō mō ipa
dicere potuit illō Judith. ix. Cōtemnā illū ⁊
v̄tutē ei⁹. ¶ Decimū celū stellaꝝ ascēdit per
v̄tutē sue misc̄ōie. Sicut em̄ h celū h3 influ
entiā gn̄alē ad hec inferiora. sic ipa post deū
gn̄alit' influit tā iustis q̄3 pctōrib9 salutis re
media. Un̄ ps̄ inqt. Miscōia dn̄i plena est
terra. Que qdē terra ē illa de q̄ idē ꝓpha di-
xit deo ps̄. lxxxiiij. B̄ndixisti dn̄e terrā tuā.
I ¶ Undecimū celu3. s. crystallinū v̄go b̄ndi
cta irroiuit ꝑ v̄tutē ꝑseuerātie. Sicut em̄ ꝑ-
dictū celū l3 sit de aq̄s formatu3: q̄ de sui nā
sūt fluxibiles. tn̄ (vt in p̄cedēti pte dixim⁹) n̄
fluit s3 solidū ꝑmanet. Ita b̄ndicta v̄go lic3
percata sit ō iudeis q̄ erāt fluxibiles ꝑ pctm̄
tn̄ ipa nunq̄3 fluxit. sed ↄ̄tinue in dei gr̄a sta
bil' ⁊ firma ꝑseuerauit: ⁊ iō oib9 v̄tutib9 soli
da ꝑmāsit. Un̄ de ea pt̄ dici illō Eccl'i. l. Qua
si vas auri solidū ornatū oī lapide p̄cioso.
K ¶ Duodecimū celū. s. empyreū ascēdit v̄tu
te sue gl'ificatōis. Sic em̄ h celū ē magl' glo
riosu3 oib9 alijs cel': iux̄ illō ps̄. lxxxvj. Glo
sa dicta sūt de te ciuitas dei. ita b̄tissima dei
mr̄ gl'iosior ē oib9 sctis: ⁊ iō debuit i loco glo
riosiori exaltari: ⁊ ibi sup oēs b̄tōs collocari.
De q̄ gl'ificatōe p̄dixit de⁹ Esa. lx. dicēs. Do
mū maiestatis mee gl'ificabo

¶ Pars q̄rta hui⁹ sermonis que dicit' trās
L gressionis.

Ascēdēs b̄tā v̄go ad p̄paratū sibi
a filio habitaculū: visitauit mā
siōes oim̄ b̄tōꝝ: vt qdā deuot⁹ p̄-
dicator ↄ̄tēplat'. de q̄b9 inqt salua
tor Jo. xiiij. Jn domo p̄ris mei māsiōes ml'-
te sūt. Et p̄mo visitauit decimū choꝝ. i q̄(vt
Chorus puerorum inqt sctūs Bona. i. iij. sen. disti. ix.) sūt pueri
post baptismū statī decedētes. ⁊ alij q̄ nō fu
erūt tāti meriti vt mererent' ꝑuenire ad ordi
nes āgeloꝝ. s3 solūmō saluati sūt merito pas

siōis chr̄i. Isti āt b̄tī rogauerūt b̄tissimā v̄gi-
nē: vt i eoꝝ societate moraret'. Cui ipa rn̄dit
Quasi balsamū nō mixtū odor me⁹ Eccl'i. xx-
iiij. i. ego fui immixta ⁊ intacta ab oī fetore
pctī. Uos āt oēs corrupti fuistis pctō salte3
originali. ⁊ iō vobiscū nō remaneo: s3 tn̄ vos
ↄ̄tinue gl'ie mee fulgorib9 illustrabo. ¶ Ui Chor⁹ v'ginum
sitauit q3 v̄ginū ordinē: q̄ oēs genib9 flexis
obsecrarūt eā vt i eaꝝ societate remaneret di
cētes. Tu fuisti mgr̄a n̄ra. dn̄a n̄ra: ⁊ mr̄ ac
abbatissa n̄ra. ordinēq3 n̄rm istituisti: ordia-
sti: tenuisti ⁊ ↄ̄secrasti. Decet āt mgr̄am mo-
rari cū discipul'. dn̄am cū ancill'. abbatissam
cū subditis: ac mr̄em cū filiab9 suis. ⁊ eo ma
xime: q2 tu i te habuisti tres excellētias. s. pu
ritatē i mēte. v̄ginitatē in carne: ⁊ claritatē i cō
uersatiōe. de q̄b9 dr̄ Sap. iiij. O q̄3 pulcra ē
casta gn̄atio cū claritate. Nos āt q̄ntū nob
possibile fuit tibi sil'es fuim⁹. Cū ḡ silitudo
sit cā dilectōis: ↄ̄iūctōis ⁊ associatōis Eccl'i.
xiij. ⁊. viij. Eth. Jō i n̄ro debes ↄ̄sortio ꝑma
nere. Rn̄dit aūt b̄ndicta v̄go. Oēs vos aliq̄
mō ꝑdidistis puritatē v̄ram saltē ꝑ pctm̄ ve
niale. q2 de vob illud Prouer. xxiiij. v̄ificat'
tū ē. s. Septies in die cadit iust⁹ ⁊ resurgit.
Et illō. iij. Reg. viij. Nō est hō q̄ nō peccet.
Ego āt q̄si liban⁹ nō incisus euaporaui ha-
bitationē meā. Eccl'i. xxiiij. Puritas em̄ mea
nullo vnq̄3 vel minimo pctō fuit incisa vl' de
prauata: q̄ꝓpter vobiscū remanere nō de-
beo. sed tn̄ faciam vos a filio meo coronari.
Cui canit eccl'ia: Jesu corona v̄ginū. Itē de
corabo vos secl'a filij mei: cui itez canitur:
Qui pascis int' lilia sept⁹ choreis v̄ginū. Et
rursum. Quocūq3 ꝑgis v̄gies sequunt' atq3
laudib9 post te canētes cursitant: hymnosq3 M
dulces ꝑsonāt. ¶ Uisitauit insup ↄ̄fessores Chor⁹ cōfessorum
⁊ anachoritas. Qui dixerūt ei. Utinam tibi
placeret o dn̄a gl'iosa habitare cū seruis tu-
is: q̄ deū corde/ore/⁊ ope ↄ̄fessa fuisti: sicut
⁊ nos ad tui imitatiōem ↄ̄fessi fuim⁹: ꝑuan
tes ↄ̄siliū archāgeli Raphael' dicētis Tob.
xij. Cōfitemini ei. s. deo: q2 fecit vobiscū mi-
sericordiā. Opa em̄ dei reuelare ⁊ ↄ̄fiteri ho
norificū ē. Rn̄dit b̄tā v̄go. Cōfitebor dn̄o ni
mis i ore meo: ⁊ in medio multoꝝ laudabo
eū. ps̄. cviij. Uerūtn̄ vobiscu3 nō ꝑmanebo.
q2 sicut cedr⁹ exaltata sum in libano. Eccl'i.
xxiiij. i. sicut cedrus libani est alta sup omes
arbores. ita ego exaltari debeo sup oēs ↄ̄fes
sores: vbi ꝑpetuā de vobis memoria3 ego ⁊
filius me⁹ corā p̄re eterno faciem⁹. Jp̄e em̄
ait Mat. x. Oīs q̄ ↄ̄fitebit' me corā hoib9: ↄ̄fi
tebor ⁊ ego eū corā patre meo q̄ in celis est. N
¶ Postea v̄o visitauit martyres q̄ ipam si- Chorus martyr⁹
militer inuitauerūt ad secū ꝑmanendū dicē
tes. Tu in mōo diuersis afflictiōib9 vexata
fuisti. Un̄ Thren. ij. tibi dicit'. Magna est

velut mare ꝯtritio tua. In h aūt dolore inex
plicabili decorata fuiſti ꝯſtātia iextimabili.
Nos ṽo tui exēplo multas patiēter toleraui
mus paſſiões. Vñ de nob canit eccl'ia. Os
ſancti q̄nta paſſi ſunt tormēta ⁊c. Et iō ſicut
tibi fuimꝰ ſocij paſſionū: debemꝰ etiā eē cō
ſolationū. c. j. de ſepul. Reſpōdit aūt btā vir
go. Vos fuiſtis martyres. ego aūt plꝰ q̄ȝ mar
tyr ꝑ paſſionē filij mei. in qua meā ipiꝰ aiam
ꝑtrāſiuit gladiꝰ. vt mihi ꝑdixerat ſctūs Sy
meon Luc. ij. Qñ em̄ latus filij mei lancea
ꝑforauit: aia eiꝰ in ſuo corꝑe nō erat. aīa ṽo
mea in corꝑe meo erat: qñ ipā lancea ꝑfora
bat. Diſſecabaturq; caro mea videns carnē
vnigeniti mei laniari. Diſſecabat̄ autē aīa
mea vidēs aīam eius tāgrauiter ꝯtriſtari.
Diſſecabat̄ q̄qȝ ſpūs meꝰ vidēs diuinitateȝ
ipiꝰ tāignominioſe tractari. Quia ḡ aīa eſt
dignior corꝑe. c. cū infirmitas. d pe. ⁊ remiſ.
⁊ c. ſedulo. xxxviij. diſ. Iō martyriū aīe (qḋ
eſt dignꝰ martyrio corꝑis) meret̄ altiꝰ exal
tari. Et ꝓpt h ego q̄ſi palma exaltata ſum in
cades. Eccli. xxiiij. Per palmā aūt victoria
intelligit̄. Cades ṽo interꝑtat̄ ſctā: ꝑ quam
vos eſtis ſignificati: q eſtis ſancti. i. ſanguie
tīcti. Lȝ aūt i vr̄o choro nō morabor: vos tñ
mirꝭ in modū ꝯſolabor. Nā ſicut meꝰ filius
ē rex veſter: cui canit eccl'ia: Rex gl'ioſe mar
tyꝝ. Ita ego ero veſtra regina. ¶ Viſitauit
q̄ȝ manſiōes apl'oꝝ: in quibꝫ licȝ apl'i tūc nō
eſſent. tñ ſi ibi fuiſſent inuitata eēt. Vel ſi for
te tūc aliquis eoꝝ ibi erat. potuit eā ſuo no
mine ⁊ alioꝝ omniū ſic ad ibi manendū ex
hortari. De nobis o ṽgo intemerata dr̄ q ſu
mus ſal terre: lux mūdi: lucerna ardens: ⁊ ci
uitas ſuꝑ montē poſita. Tu aūt tanq̄ȝ opti
mū ſal terre q̄ȝ plurimos a pctī putredine ꝑ
ſeruaſti: ⁊ inſipidū mūdū ꝯdiuiſti. ac tanq̄ȝ
fulgētiſſima lux mōi ad dei cognitiōem il
luminaſti: ⁊ mōm tenebroſum illuſtraſti: ac
tanq̄ȝ lucerna ardētiſſima ad dei amorē mul
tos iſlāmaſti. ⁊ mōm frigidū charitatis igne
accēdiſti. ⁊ tanq̄ȝ ciuitas ſuꝑ montē poſita:
viſcera ⁊ ſinū miſcōie tue oibꝫ aperuiſti. Cū
ſis ḡ apl'oꝝ mgr̄a ⁊ gubernatrix: debes i eo
rū collegio demorari. Reſpōdit btā virgo.
Nō relinquā vos orphanos: ſed ꝯtinue vi
debo vos: ⁊ gaudebit cor veſtꝝ. Ego eñ ſum
tanq̄ȝ plantatio roſe in hiericho Eccl'i. xxiiij.
Hiericho nāqȝ iterꝑtat̄ luna. ⁊ ſignificat ec
cl'ſiā. i. apl'oꝝ ꝯgregationē: q ipām eccl'iam
plantauerūt. Quilibet aūt veſtꝝ o apl'i fui
it vna roſa ꝑ aliquā ſpecialē grām q̄ redolu
it. Ego ṽo fui tanq̄ȝ plantatio roſe. qr in me
fuerūt vniuerſal'r oēs gr̄e q in vobis fuerūt
ſingulares. Vos ḡ eſtis roſe corā deo redolē
tes. ego ṽo ſū plātatio roſe: q̄ int̄ vos nō loci
ſituatiōe ⁊ māſiōe: ſed ꝑ grās q̄s habetis fa

miliarit̄ maneo. Nā maneo cū Petro ꝑ di
uinitatis ⁊ humanitatis filij mei cognitiōeȝ
Quia ipē dixit ei: vt hr̄ Matth. xvj. Tu es
chr̄s filiꝰ dei viui. Cū Paulo ꝑ altā ꝯtēpla
tionē: q ait Eph. iij. Nr̄a aūt ꝯuerſatio in ce
lis eſt. Cū Andrea ꝑ ꝑcordialē ad crucē de
uotionē. q cū deberet ⁊ ipē i cruce poni: ſa
lutauit deuote ipām crucē di. Salue crux ꝑ
cioſa: q̄ in corꝑe chr̄i dedicata es. ⁊ ex mēbris
eiꝰ tanq̄ȝ margaritis ornata. Suſcipe diſci
pulū eius q pepēdit in te magiſter meꝰ chr̄s
Cū Iacobo aūt ſuȝ ꝑ vicioꝝ euitationē. Cū
Ioāne ꝑ ṽginitatis ꝯſeruationē. ṽgo em̄ ele
ctus a dño: ṽgo in euū ꝑmāſit: vt canit eccle
ſia. Cū Thoma ꝑ fortiū opeꝝ aggreſſionem
Ipē em̄ dixit alijs apl'is Ioan. xj. Eamus ⁊
nos ⁊ moriamur cum eo. Cū Iacobo alphei
ſum ꝑ ſingularē in vtero ſanctificationem.
Cū Philippo ꝑ ſpecialē cū filio meo famili
aritatē: ſicut ptȝ Ioā. vj. ⁊. xij. c. Cū Bartho
lomeo ꝑ feruentē orationē. Vñ (vt in eiꝰ legē
da habet̄) clamabāt demones dicētes. Bar
tholomee icēdūt me orōnes tue. Cū Mat
theo ꝑ terrenoꝝ deſpectionē. Cū Simone ꝑ
mādatoꝝ dei ꝓmptā executionē. Et cū Tad
deo ꝑ mūdiciā ⁊ puritatē. Nā in hiſtoria Ec
cleſiaſtica vocatur corculꝰ. i. cordis cultor.
¶ Viſitauit poſtmodū choꝝ ꝓphetaꝝ: qui
eā rogauerūt: vt ſecū manere dignaret̄: dixe
rūtqȝ. Tu habuiſti ſpm̄ ꝓpheticū ſic ⁊ nos:
q̄re ḡ nō erit etiā cōis habitatio? Pares em̄
cū paribꝫ veteri ꝓuerbio facile ꝯgregant̄: vt
inq̄t Therentiꝰ. Reſpōdit btā ṽgo. Aliq̄ ex
vobis ꝓphetauerūt de ꝑteritis: alij ṽo de pn̄
tibꝫ occultis vel longinq̄s. alij aūt ⁊ cōmuni
ter oēs de futuris. Ego aūt ꝓphetaui de ꝑteri
tis: pn̄tibꝫ ⁊ futuris. Et ſic i ſion firmata ſuȝ:
⁊ in ciuitate ſctificata ſil'r reqeui: ⁊ i hierl'm
ptās mea. Eccī. xxiiij. Sion q̄ppe ſpeculatio
interꝑtat̄: ⁊ ſignificat viſionē ꝓpheticā: in q̄
ego ſuꝑ oēs exaltata ſuȝ. Vñ etiā dicere poſ
ſum illud qḋ in eodē c. hr̄. ſ. Et q̄ſi cypreſſus
in mōte ſion. Per cypreſſum nāqȝ (cuiꝰ folia
vt dr̄ Plateariꝰ ſunt medicinalia) ſignifica
tur ſpūs ꝓphetie. Verba em̄ ꝓphetaꝝ fuerūt
animabꝫ valde ſalutifera ⁊ medicinalia. Qr
igit̄ reqeuit in me ſpūs multiplex ꝓphetarū:
multiplici debeo ſuꝑ oēs ꝓphetas gl'ia ſubli
mari. De me em̄ ṽificatū eſt illud. ij. Pet. j.
Habetis firmiorē ꝓpheticū ſmonē. Et illud
Eccī. xlvj. Exaltauit voceȝ illius in ꝓphetia.
nō tñ vos deſolatos relinquā. Filiꝰ em̄ meꝰ
vult reddere mercedē ſuis ſuis ꝓphetis Apo
cal'. xj. Vñ nūc total'r cōplebit̄ deſideriū veſ
trū: de q̄ ſcꝑtū eſt Mat. xiij. ⁊ Luc. x. Mul
ti ꝓphete voluerūt videre. ſ. dñm Ieſum in
carne: ⁊ nō viderūt. Nā nō ſolū eū nūc vide
tis regē vr̄m gl'ioſum: ſed etiā me reginā ve

O Chorus apl'oꝝ

P Chorus ꝓphetaꝝ

strā in eternū videre poteritis sup oīa sider
ra incōparabilit̄ renitētē. ¶ Uisitauit postre-
mo chorꝝ patriarcharꝝ: q̄ ei dixerunt. Tu es
filia nr̄a: tu es os ꝛ caro nr̄a. tu fuisti bacul⁹
ꝛ ꝟga senectutis nr̄e. ḡ tanq̄ꝫ filia debes pa-
tres tuos tua pn̄tia honorare: tāq̄ꝫ caro no-
stra debes tua pn̄tia nos fouere. tanq̄ꝫ ꝟga
nr̄a debes tua pn̄tia nob̄ ꝯsolationē īpēdere
Dauid āt q̄ appellat̄ patriarcha Act. ij. subiū-
xit dicēs. Fac vt adimpleat̄ ꝓphetia quā ego ꝓ
genitor tu⁹ posui ps. xxij. dicēs. Uirga tua
ꝛ bacul⁹ tu⁹ ip̄a me ꝯsolata sūt. R̄ndit aūt
btā ꝟgo. Ego q̄si oliua speciosa ī cāpis: Ecc̄i.
xxiiij. Sol⁹ em̄ de⁹ d̄r eē ip̄a oliua: ꝑ quā fi-
gurat̄ misc̄dia: quia ip̄e deus est ip̄a misc̄dia
Uos ꝟo habuistis oleū misc̄die: cui⁹ operi-
bus ōditi fuistis. Ego aūt fui sicut oliua: q̄ꝛ
misereri est mihi q̄si ꝯuersum in nām. Sū
etiā q̄si oliua speciosa ꝛ formosa atq̄ꝫ pulcer
rima in ramis/folijs ꝛ fructu. q̄ꝛ misericor-
diā habuit in corde exhibēdo materne com
passiōis affectū: ꝛ in ore ꝓ salute mōi apud
deū inuocādo ꝛ intercedēdo: ac in ope ꝯferē
do miseratōis auxiliū vniuersal'r oibꝫ ꝛ vbi
q̄ꝫ: ꝛ in oī necessitate: atq̄ꝫ tēporibꝫ. Itez vos
saluādorꝫ numerꝫ carnalit̄ auxistis ex filiorꝫ
vestrorꝫ ꝓpagatiōe. Ego aūt q̄si vitis fructi-
ficaui suauitatē odoris. Ecc̄i. xxiiij. Illū em̄
fructū ꝓtuli sine q̄ nullus pōt saluari. ꝛ q̄ or
bē vniuersū salutari odore repleuit. Uñ di-
cere possum illud q̄ð in p̄allegato c. ꝯtinet̄. s.
Ego quasi therebinth⁹ expādi ramos meos
Uestre em̄ generatōes ꝛ vestre nuptie reple
uerūt terrā. mea aūt ꝟgitas repleuit para-
disum. c. nuptie. xxxij. q. j. ꝛ ideo debeo in al
tiori loco sublimari: ꝛ maioris ac dignioris
fruct⁹ mercedē excellētiorē ꝛ copiosiorē re-
portare. Nō em̄ de me dictū fuit illð Tob.
vj. In copulatiōe sc̄torꝫ patriarcharꝫ admit
teris. Sed in ꝑsona mea p̄nūciauit sapiens
Eccl'i. xxiiij. dicēs. In habitatiōe sc̄tā coram
ip̄o ministraui. Nō tn̄ vos desero patres ne
q̄ꝫ derelinq̄: licꝫ maiora mihi ꝯferant̄ ī cele-
sti regno p̄mia. Ego em̄ oibꝫ sine inuidia cō
munico. Sap. vij. Uñ de vob d̄r. j. ad Corꝫ.
x. Pr̄es nr̄i oēs sub nube fuer̄t. ꝛ illð Mat.
xvij. etiā de nobis dici pōt. Ecce nubes luci-
da obūbrauit eos. Ego nāq̄ꝫ sicut nubes ro-
ris in die messis (Esa. xviij.) cōicabo vobis
ꝯsolatōes meas: ꝛ obūbrabo vos radijs glo
rie mee. ita q̄ ꝟificabit̄ de vob illð Exo. xiij.
Nō defuit eis colūna nubis ꝑ diē q̄ erit ꝑpe
tuus. Et illð Exo. xxiiij. Operuit nubes mō
tem. Et illð eiusdē li. xl. ꝛ Nume. xvj. Operuit
nubes tabernaculū. i. chorꝫ patriarcharꝫ. Et
illð Exodi. xvj. Gl'ia dn̄i apparuit in nube.
Nunc ḡ ascēdente me sup̄ vos ꝟificabit̄ illud
Nume. x. Eleuata est nubes de tabernaculo

Q
Chorus patriarcharum

Possum⁹ q̄ꝫ deuote meditari q̄ ip̄a beni-
gnissima ꝟgo visitauit oēs btōrꝫ spirituum
ordines: eosq̄ꝫ trāscēdit. licꝫ ab eis vt ibi mo
raret̄ inuitata fuerit. De q̄bꝫ angelicis ordi-
nibꝫ inquit Raban⁹ in lib. de mysterio cru-
cis. Nouē sunt ordines angelorꝫ: vt sc̄ptvre
sc̄tē nob cōmēdat auctoritas. h̄ est: angeli: ar
changeli. p̄ncipat⁹: ptātes: ꝟtutes dn̄atōes:
throni: cherubin ꝛ seraphin. Cū ḡ p̄mū ordi
nē angelorꝫ ingressa fuisset dixerunt ei. Tu
nosti o virgo bn̄dicta q̄ officiū angelicū est
custodire hoiem: iuxta illud ps. xc. Angelis
suis deus mādauit de te: vt custodiant te in
oibꝫ vijs tuis. Sicut em̄ tyroni eunti ad bel
lum de bono ꝓuidet̄ magistro: q̄ sciat om̄ia
ad bellum necessaria illi ostendere: vicꝫ q̄ ex
parte hostē aggredi debeat: ictusq̄ꝫ cauere.
Sic misericors de⁹ humanā fragilitatē cog
noscens esse inexpertā ꝛ ineptā ad bellandū
ꝛ resistendū fraudulēto hosti infernali: ne ī
aliq̄ ab ip̄o sathana decipiat̄: ꝛ ꝑ fraudulen
tiam vincat̄: dedit vnicuiq̄ꝫ hoim vnū ex no
bis angelis suis fidelibꝫ tanq̄ꝫ magistrꝫ exꝑ
tū scientē oia necessaria ꝓ humana salute. sic
dicūt theologi in. ij. dis. xj. Itē sicut ambulā
ti ꝑ viā nō tutā sed ꝑiculis plenā dant̄ custo
des ꝛ ductores. ita cuilibꝫ hoi q̄ꝫdiu est via
tor deputat̄ vn⁹ ex nob: ne fallat̄ ab illis ma-
lignis ac sup̄bis spiritibꝫ. de q̄bꝫ inquit ps.
In via q̄ ambulabā abscōderūt laqueū mi-
hi. Uñ ꝛ Aristo. in li. de secretis secretorꝫ ad
Alexandꝫ ait. Nescis q̄ teste Hermogene
egregio doctore duo sunt sp̄ūs q̄ te custodi-
unt: quorꝫ vn⁹ stat ad dexterā ꝛ alius ad si-
nistrā custodiētes ꝛ scientes oꝑa tua: ꝛ refe-
rentes factori tuo quicq̄d feceris. h̄ solum in
ꝟitate debet o Alexander te retrahere ab oī
inhonesto oꝑe. Hec ille. Per q̄s angelos in
telligit vnū ex nobis q̄ stat ad dexterā: ꝛ ali-
um angelū sathane qui stat ad sinistrā. Uel
q̄ꝛ erat p̄lat⁹ duos habebat bonos angelos
custodes: s̄m q̄sdaꝫ. ¶ Nos ḡ angeli dei cu
stodimus hoiem multipl'r. s. remouēdo ab
eo peccatū p̄teritū: increpādo eū vt ab eo re
cedat. Uñ vt habet̄ Judicū. ij. cū angel⁹ inc
crepasset filios israel: ip̄i eleuauerūt vocē cū
fletu. Itē eripiēdo a pctō p̄senti: vt patet in
eductione Loth ꝛ vxoris eius de sodomis.
id est de pcti ꝯsuetudine Genes. xix. Itē im
pediendo pctm̄ futurꝫ: vt ptꝫ Numeri. xxij.
de Balaā: q̄ ad maledicendū ꝑp'o isr'l ꝑgēs
ab angelo impedit⁹ ē. Uñ Bern̄. inq̄t. Quo
tiens grauissima cernit̄ surgere tētatio ꝛ tri
bulatio vehemēs iminere: inuoca angelū cu
stodē tuū: directorē tuū: adiutorē tuū in oi-
bus oportunitatibꝫ tuis. in tribulatiōe em̄
nō dormitat: sed qn̄q̄ꝫ ad tēpus dissimulat.
Nos q̄ꝫ o bona dn̄a ꝓtegimus hominem:

R
Officium angelorꝫ
Qualit̄ angeli custodiunt hoiem

ꝛ in bono grē ſtudemꝰ illuʒ ꝯſeruare multi-
plicit. ſ. oē impedimētū ad bonū remouēdo.
Vñ Exodi. xij. angelꝰ ꝑcuſſit ꝓmogenita egy-
pti: vt ꝓpter h̄ pharao dimitteret ꝑplm dei ſa
crificare in deſerto ꝛ nō ſuffocaret eū ſicut ꝓ
us faciebat. Itē a pigricia excitādo. Vñ Za
charias inqt ſui li. c. iiij. Angelꝰ dñi excita-
uit me q̄ſi hoīem q̄ excitat a ſomno. Itē ī vi-
Angeli ꝓcurāt iuſtificatione hoīs. am pnīe ducēdo ꝛ reducēdo. Vñ vt pʒ To
bie. v. angelꝰ dñi Tobiā duxit in itinere ſuo.
ꝛ etiā reduxit incolumē. Nos etiā iuſtifica-
tionē hoīs ꝓcuramꝰ multiplr. Primo mo-
uēdo ad ꝯtritionē, qđ ī figurā patʒ Tob. xj.
vbi ad documētū angeli de felle (ꝑ qđ intel-
ligit ꝯtritio) liniti ſūt oculi. ſ. cordis Tobie
ceci. Scđo purgādo labia ad ꝯfeſſionē. Vñ
Eſaie. vj. Labia Eſaie purgant calculo igni
to. Tertio gaudēdo ad ſatiſfactionē: iuxͣ illđ
Luc. xv. Gaudiū ē angel dei ſuꝑ vno pctōre
pnīam agēte. Nos etiam defendimꝰ hoīem
multipliciter. Primo ꝑtāte demōis refrenā
do. Vñ Tob. viij. angelꝰ religauit demonē
in deſerto ſuꝑiori. Et Apoč. xx. Angelꝰ liga-
uit demonē: ꝛ miſit eū ī abyſſum. Scđo cō
cupiſcētiā ipiꝰ hoīs debilitādo. Vñ Gene.
xxxij. angelꝰ tetigit neruū femoris Jacob et
emarcuit. Tertio memoriā paſſiōis chrī hu
manis mētib imꝓmēdo. Vñ angelo dictū
fuit Ezech. ix. Signa thau ſuꝑ frōtes viroꝝ
gemētiū ꝛ dolētiū. Defendimꝰ inſuꝑ hoīem
ab inimicis. Vñ Apoč. vij. dixit angelꝰ. No
lite nocere terre ꝛ mari neqꝫ arborib. Ter-
ra eīm ſunt pueri nouiter de terra nati. mare
ſunt adoleſcētes ꝛ iuuenes velut mare ferui
di: ꝛ inſtabiles ꝑ ꝯcupiſcētias. Arbores ſūt
ſenes ī vita ꝓlōgati. De qb omib inqt pš.
Immittit angelꝰ dñi ī circūitu timētiū eū ꝛ
Angeli cōſolant hoīes eripiet eos. Nos q̄qꝫ ꝯſolamur hoīem ꝓmo
ꝟbis. vñ Zacharias inqt ſui li. c. j. Angelꝰ lo
q̄bat ī me ꝟba ꝯſolatoria ꝛ bōa. Scđo cor-
rorādo ꝛ fortificādo. vñ Tob. v. inqt angelꝰ.
Forti aīo eſto ꝛc̄. Et Dañ. xij. dixit angelus
Danieli: q̄ corruerat in terram. Noli timere:
pax tibi: ꝯfortare ꝛ eſto robuſtꝰ. Tertio ſpē
dādo. Vñ ſuo angelo pot q̄lib hō dicere il-
lud Hiere. xvij. Spes mea tu ī die afflictio-
nis. Quarto refrigerādo. Vñ Dañ. iij. dr. q
angelꝰ dñi deſcēdit cū trib pueris ī forna-
cē: ꝛ excuſſit flāmaʒ ignis de fornace. ꝛ fecit
mediū fornacis q̄ſi ventū roris flantē. ꝛ nō
tetigit eos oīno ignis: neqꝫ ꝯtriſtauit: nec q̄c
q̄d moleſtie intulit eis. Nos etiā o glīoſa do
Angeli hoīm vota pñtāt. mina adſumꝰ hoī ad ꝓſentandū eiꝰ vota in
ꝯſpectu altiſſimi. Vñ Bern. inqt ſuꝑ Cant.
Diſcurrit angelꝰ mediꝰ int dilectū ꝛ dilectā
vota offerēs ꝛ referēs dona ꝛc̄. Itē pñtamꝰ
orōnes hoīs corā deo. Vñ Tob. xij. dixit an
gelus. Qñ orabas cū lachrymis ego obtuli
orōnē tuā dño. Allegamꝰ inſuꝑ coraʒ deo ꝓ
ipo hoīe. Vñ Job. xxxiij. dr. Si fuerit ꝓ eo
angelꝰ loq̄ns miſerebit eiꝰ. ꝛ Zach. j. reſpon
dit angelꝰ dño dicēs. Dñe exercituū vſqꝫ q̄
tu nō miſereris hierlm ꝛ vrbiū iuda qb ira
tus es: Itē annūciamꝰ ei ſnīam ꝛ volūtateʒ
dei. Vñ Dañ. ix. dixit angelꝰ Danieli. Ego
veni vt nūciarē tibi: q2 vir deſiderioꝝ tu es
Reuelamꝰ q̄ꝫ hoī ſaluationē aīe ſue. vñ an
gelꝰ dixit Eſa. lv. In leticia egrediemini: ꝛ ī
pace deducemini ꝛc̄. Itē hoīem ꝓſeruamus.
Vñ Judith. xiij. dixit ipa Judith Viuit do
minꝰ: q2 cuſtodiuit me angelꝰ eiꝰ ꝛ hinc eun
tē ꝛ ibi cōmorantē ꝛ inde reuertentē. Et Ge
neſis. xxxij. Cuʒ Jacob valde timeret Eſau:
angelos ſibi obuios habuit ipm adiuuare
paratos. vñ ait. Caſtra dei ſunt hec. Itē nos
ꝓparamꝰ hoī viam: q̄ ducit ad vitā. vñ Ma
lach. iij. inqt deꝰ. Ecce ego mitto angelū me
um q̄ ꝓparabit viā an faciē tuā. Ipm q̄ꝫ ho-
minē ꝑ viā ꝓparatā in celū deducimꝰ. Vnđ
Exo. xxiij. dixit deꝰ. Ecce ego mitto angeluʒ
meū q̄ cuſtodiat te in via ꝛ inducat ī terram
quā ꝓmiſi pātrib tuis. Et Luc. xvj. dr. Factū ē
vt moreret Lazarꝰ ꝛ portaret ab angel ī ſi-
nū Abrae. Que oīa cū tu o bñdicta ꝟgo ex-
hibeas hoī: debes in h̄ angelico collegio re-
manere: q̄ nr̄o fungeris officio. Rñdit bea-
ta ꝟgo. Officiū vr̄m ē regularit circa ſingu
lares ꝑſonas. nā vnꝰ angelꝰ vnū hoīem cu-
ſtodit: ꝛ aliū angelū cuſtodientē habꝫ vir: et
aliū mulier. Vñ ſuꝑ illđ Mat. xviij. Ange-
li eoꝝ ſꝑ vidēt faciē pr̄is: đt gl. Hiero. Ma
gna ē dignitas aīaꝝ: vt habeat vnaq̄qꝫ ab
exordio ſue creatōis angelū ad ſui cuſtodiā
deputatū. Ego ꝟo nō tm̄ vnū viꝝ vl mulie
rē: ſꝫ oēs mōi hoīes cuſtodio: ꝓtego ꝛ ꝯſuo.
Vñ Bern. inqt. Maria oīb ſinuʒ miſcđie
ſue aperit: vt de plenitudīe eiꝰ capiūt vniuer
ſi ꝛc̄. Quapropter ſum figurata ꝑ gallinam
q̄ pullos ſuos cuſtodit ſub alis ſuis: vt dici
tur Mat. xxiij. Quia ḡ officiū vr̄m ſuꝑgra
dior: iđ ſuꝑ vos debeo eleuari. Tūc aūt oēs
angeli decātauerūt ei illđ pš. xliiij. Specie
tua ꝛ pulcritudine tua: intēde ꝓſpere ꝓcede
ꝛ regna. ¶ Aſcēdit ḡ ad ſcđm ordinē ſpiri-
S Officiuʒ archāgelorum tuū btōꝝ: q̄ ſilr eā inuitauerūt dicētes. No
ſtrū officiū eſt cuſtodire m[ul]titudinē genti-
um ꝛ ciuitatē vl ꝓuinciā. Vñ Eſa. lxij. dixit
dñs. Suꝑ muros tuos hierlm ꝯſtitui cu-
ſtodes. vbi glo. inquit. ſ. archāgelos. Rñdit
btā ꝟgo. Ego nō tm̄ vnā ciuitatē ſeu gētē vl
ꝓuinciā cuſtodio: ſꝫ vniuerſuʒ orbē ꝛ oēs ꝓ-
uincias: ciuitates ꝛ gētes. Vñ Bern. inqt de
me. Ipa ꝓclara ſtella ſuis radijs totū illu-
miat mūdm ꝛc̄. ꝛ iđ ſuꝑ archāgelos debeo ſb
limari. Tūc illi decantauerūt ei: Felix nam-
q̄ es ſacra ꝟgo Maria ꝛ oī laude digniſſima

z iõ sup nos ascẽde: q2 maiori glĩa digna es

T ¶ Cũ igif ascẽdisset ad ordinẽ pncipatuũ:
Officiũ principatuum ab eis q3 inuitata fuit vt ibi moraref: q2 (sic ipa facit) officiũ co2 est custodire pncipes z pesse regnis. vñ appellanf pncipat⁹ eo q pncipib2 psint: vł q2 eos custddiãt. Rñdit aũt btã vgo. Ego nõ solũ pncipib2 terrenis pfui sed etiã pncipi celesti: z de eo curã z custodiam habui. q (vt dr Apoc. xix.) ẽ rex regũ z dñs dñantiũ. Jtẽ i oĩ pplo z i omi gẽte pmatũ tenuit. Eccli. xxiiij. Et iõ officiuz vrm excessi z alti⁹ mereor eleuari. Tũc pncipat⁹ ei cecinerũt. Speciosa facta es z suauis i delicijs tuis sctã dei genitrix. z iõ ascẽde supi⁹: q2 nrãm excedis pulcritudinẽ.

V ¶ Peruenit g ad or-
Officiuz prãtum dinẽ ptãtũ: a qb2 etiã inuitata fuit vt cũ eis pmaneret: q2 officiũ co2 est arcere potẽtiam demonũ. Vñ Jsi. i li. Etym. ait. Ptãtes sũt q aduerf ptãtib2 pncipanf: z sua ptãte refrenãt neqciã spirituũ maligno2: ne plus q2 p- mittunf a do exercere audeãt neqciã suã: vł humanis sensib2 inherere. Jpa aũt Cañ. vj. appellaf terribił vt castro2 acies ordinata. Rñdit btã vgo. Ego nõ solũ demõib2 in aere habitãtib2 vł in terra domio2: s3 etiã ptra oẽs infernales demões impiũ ptãtis mee exerceo. Vñ dicere possu3 illð Ecci. xxiiij. Oĩm sublimiũ z excelso2 colla ppria virtute calcaui: z pfundũ iferni penetraui. Et homies a me a dmõib2 libati dicere mihi pñt illð Judith. xiij. Bñdict⁹ de⁹ q p te ad nihilũ fdegit inimicos nr̃os. Tũc ptãtes dixerũt ei. Scriptũ est. Oĩs aĩa ptãtib2 sublimio2ib2 subdita sit: ad Rom. xiij. xj. q. j. c. magnũ. z xxiij. q. v. c. pdest. z. q. viij. i pn. z d cẽsi. c. oĩs aĩa. z iõ tibi subiecti erim⁹. qpropt ascẽde sup nostrã regionẽ: q2 maiorẽ nob habes ptãtem.

X ¶ Ascẽdit g cho2 vtutũ: a qb2 sil'r ad secu3
Officiuz vtutũ. manendũ fuit inuitata. q2 ipa multa fecit et ptinue facit miracła. qð ptinet ad officiũ vtutũ. Vñ Ber. i li. de psideratiõe ait. Virtutes sũt q2 motu vł ope signa z pdigia fiunt Sed btã vgo rñdit eis dicẽs. Ego officium istð excellẽti⁹ oĩb2 vob habui. q2 nunq2 deus fecit ad alicui⁹ vr̃m instãtiã illð stupẽdissimũ miraculũ qð ad instantiã meã fecit. s. q vna creatura respectu eiusdẽ esset mař z filia: z q in partu z post partũ remaneret vgo incorrupta. z q creatorẽ generaret creatura z q minor ptinet in se maiorez: qð fuit oĩm nouitatũ nouissimũ: iuxta illud Hiere. xxxj Nouũ faciet dñs sup terrã: femina circũdabit viꝝ. Quia g in vtero meo de⁹ fecit miraculũ miraculo2. in cui⁹ cõpatiõe miracula vr̃a sũt minima: iõ maiori debeo collocari i glĩa. Tũc vtutes oẽs dixerunt ei. Scit oĩs popul⁹ mulierẽ te eẽ vtutis Ruth. iij. z q i manu tua vtus z potẽtia. j. Paral. xxix. Te igif laudat oĩs vtus celo2. z tibi ẽ glĩa i secula seculo2 amen. ij. Paral. vlt. ¶ Ascẽdit g

Y ad ordinẽ dñationũ: a qb2 ẽt inuitata fuit vt cũ eis maneret. q2 officiũ ipo2 est (vt ait Jsido. vij. Etym.) alijs inferiorib2 angelf psidere: z eis pcipe: ac eos mittere. vñ Zach. ij. dr q vn⁹ angel⁹ pcepit alteri dicẽs. Curre cito ad puer istũ zc. De q btũs Greg. inqt. Quãdiu mõs durat: angeli angelis: z demones demonib2 psunt. Jpa vo bñdicta vgo mittit angelos vbicũq3 sibi placet: z eis pest et domiaf. Respõdit aũt glĩosa dei mr. Vos solũ mittitis inferiores angelos z eis pestis ego aũt mitto oẽs z oĩb2 psum: q2 oĩm sum dña z regina angelo2. z iõ dixit mihi de⁹ illud Deut. xv. Tu dominaberis dñatiõib2 plurimis. Tũc dixerũt ei dñatões. Tua est glĩa: z tu dominaberis oĩm. j. Paral. xxix. z regnũ tuũ oĩb2 dominabif. Ps. ciij. Tu igif collocari debes cũ filio tuo sup oẽm pncipatũ z ptãtẽ z vtutẽ z dñationẽ Eph. j. ¶ Ascẽdit igif vgo btissima cho2 throno2: q inuitauerũt eã dicẽtes: Nr̃am debes tua psentia illustrare societatẽ: q sił'e3 nob habes dignitatẽ. De nob eñi inqt Jsid. in. vij. lib. Etym. Throni sũt agmina angelo2: q sedes eloqo latino dicunf sic vocati: q2 z illis pditor psidet: z sua iudicia p eos disponit: iuxta illud ps. ix. Sedes sup thronũ q iudicas iusticiã. Et ibidẽ. Parauit in iudicio thronũ suum. De te vo dixit de⁹ ps. lxxxviij. Thron⁹ eius sicut sol in pspectu meo. Respõdit aũt vgo bñdicta. Hoc officiũ valde excellẽti⁹ in me fuit: in q de⁹ sublimi⁹ reqeuit z sedit q2 i vobis. q2 in vob solũmõ spũaliter reqescit: z in me nouẽ mensib2 spũaliter z corpaliter resedit. Vñ dicere possum illud Ecci. xxiiij. Qui creauit me reqeuit i tabernaculo meo. Et iõ etiã dicã illud qð ibidẽ habef sc3. Ego in altissimis habito. i. habitare volo. z thron⁹ meus me⁹ i colũna nubis. i. iuxta nubẽ humanitatis filij mei: q sole tegif diuinitatj. Et tunc mihi dici poterit illud. ij. Regũ. vij. Thronus tu⁹ erit firm⁹ in ppetuũ. Et Prouerb. xxix. Thron⁹ ei⁹ i eternũ firmabif. Ego q3 sũ thron⁹ dei multo excelsior q2 vos: q2 per me thronũ gre z miscdie ei⁹ Heb. iiij. Judicat de⁹ pplos i eqtate. ps. xcvij. De me etiã intelligif illð Esa. xxviij. Spũs iudicij sedet sup thronũ. Tũc dixerũt throni: Eleuef thron⁹ Dauid sup isrł. ij. Reg. iij. ponafq3 thronus mřis regis ad dexterã ei⁹. iij. Reg. ij. ¶ Ad cho2 ãt cherubicũ cũ puenisset inuitata fuit vt ipa q sapiẽtissima extitit sup oẽs hoies cũ eis pmaneret: i qb2 singulari mũere ẽ scia di vt inqt Gre. sup Mat. z ppf h cherubin plenitudo scie iterptaf. Rñdit btã vgo. Jn me est maior scie plenitudo q2 i vob. Vñ Bern.

Officiuz domiationum

Z Officius thronorum

A Officius cherubin

de me ait. Profundiſſima diuĩe ſapiẽtie pe-
netrauit abyſſum. ⁊ iõ oportet ꝟificari illud
pſ̃. xvij. Aſcẽdit ſuꝑ cherubin ⁊ volauit. De
beo ei ſociari filio meo: cui dꝛ pſ̃. lxxix. ⁊ c-
xix. ⁊ Eſaie. xxxvij. Qui ſedes ſuꝑ cherubin.
Tũc dixerũt oẽs cherubin vidẽtes gl'ioſam
B ꝟginẽ ſuꝑ ſe eleuari: Gl'ia dñi dei aſſũpta ẽ
Officiũ de cherub. Ezech. ix. ¶ Aſcẽdit ergo ꝟgo bñdi-
ſeraphin cta ad choꝝ ſeraphicũ. in q̃ etiã ad manẽdũ
fuit inuitata. nã ille q̇ erat ꝑm͛ ĩ illo ordine
allegauit excellẽtiã ſuã: quã ponit Iſiđ. vij.
Ety. ⁊ dixit. O ꝟgo btiſſima tu noſti ꝙ nos
ſeraphin .i. ardẽtes appellamur: eo ꝙ inter
nos ⁊ deũ nulli alij interſũt. ⁊ iõ q̃nto ei vi-
cinꝰ collocamur: tãto magis claritate diui-
ni lumĩs iflãmamur: ⁊ tãto maiori claritate
illuſtramur q̃nto ardẽtiori motu dilectiõis
intime inflãmamur. Unñ nr̃m ꝓpriũ officiũ
eſt ardere charitate ⁊ dilectiõe. Tu ꝟo ſuꝑ
oẽs hoĩes charitate dei ⁊ ꝓximi exarſiſti: ſer
uãs illud qđ de te in figurã dictũ fuit a deo
Exodi. xxvij. Ardeat lucerna ſemꝑ ĩ tabna-
culo. ⁊ illud Leuit. vj. Ignis ĩ altari meo ſꝑ
ardebit. mane ergo ĩ ordine iſto. in q̃ ſũt ꝑfectio
nes oĩm inferioꝝ ordinũ: vt inq̇t Diony. ĩ li.
de angelica hierarchia. Quia tu ĩ te habui-
ſti oẽs hoꝝ ſpirituũ ꝓprietates. Angelꝰ enĩ
interp̃tať miſſus: vt ait Iſi. vij. Etym. Oẽs
nãq3 angeli ſũt admĩſtratorij ſpũs miſſi ꝓ-
pter eos q̇ hereditatẽ capiũt ſalutis Heb. j.
Unñ Bern. ait deo. Dñe q̇d eſt hõ q2 innotu
iſti ei: aut filꝰ hoĩs q2 reputas eũ. Deniq3
mittis ei vnigenitũ tuũ: ĩmittis ſpm̃ tuũ: ꝓ-
mittis vultũ tuũ. ⁊ ne q̇d vacet in celeſtibꝫ
ab opꝫ ſollicitudĩs: illos etiã btõs ſpũs ꝓpť
nos mittis in miſteriũ nr̃m. Hec ille. Ange
li enĩ inferioris ordinis mittunť ad ſingula
riũ ꝑſonaꝝ defenſionẽ ⁊ reuelationẽ. qđ pa
tuit. iij. Regũ. xix. vbi angelꝰ portauit He-
lie ſubcinericiũ panẽ ⁊ vas aq̄: q̇ comedit et
bibit: ⁊ ambulauit ĩ fortitudĩe cibi illiꝰ vſq3
ad montẽ dei. Archãgeli ꝟo mittunť ad ſin-
guloꝝ rectoꝝ eruditionẽ: ⁊ ad ſecretoꝝ ma-
ioꝝ reuelationẽ. vñ Gabriel vt archãgelus
Zachariã põtificẽ docuit. ⁊ natiuitatẽ chr̃i
tibi o ꝟgo ſacratiſſima nũciauit. Luc. j. Prĩ
cipes mittunť ad ꝑ̇ncipũ inſtructionẽ: vt pa
tet Dañ. x. vbi ponunť tres ꝑ̇ncipes Perſa-
rũ: Grecoꝝ ⁊ Medoꝝ. q̊s oẽs angelꝰ dñi in
ſtruxit. Poteſtates mittunť ad demonũ et
⁊ tẽtationũ repꝰſionẽ. qđ patuit Exodi. xiiij.
vbi angelꝰ interpoſuit ſe inť egyptios ꝑſequẽ-
tes filios iſrael: ac exercitũ pharaõis ⁊ ipos
filios iſrl'. Uirtutes mittunť ad miraculoꝝ
opationẽ. qđ patuit Tob. xj. de angelo q̇ To
biã illumĩauit: ⁊ filiũ eiꝰ a deglutiõe piſcis
eripuit. Dominatões mittunť ad ſenſuum
ſub dominio rõnis ſubiugatõem. qđ patuit

in figurã Gene. xvj. vbi ãgelꝰ dixit Agar an
cille vt ad dñam ſuã rediret ⁊ ſe ei ſubijceret
Throni mittunť ad iudicij ĩformationẽ. ha-
bẽt enĩ informare iudices vt legẽ intelligãt
⁊ obſeruẽt. Unñ Act. vij. dꝛ. Accepiſtis legẽ ĩ
diſpoſitõe ãgeloꝝ. Cherubin mittunť ad ſci
entiaꝝ eruditionẽ: vt patuit Apoc. x. đ ange
lo q̇ hẽbat libꝝ ĩ mãu. Et eiuſdẽ li. xviij. đ an
gelo a cuiꝰ claritate terra illumĩata ẽ. Nos
ꝟo ſeraphin mittimur ad cordiũ iflãmatio-
nẽ: qđ patuit. iiij. Reg. ij. ĩ angel' q̇ ĩ curru i-
gneo ⁊ eq̇s igneis apparuerũt. Hec ãt oĩa bñ
ficia tu exhibes hũano generi. ergo fieri debes
hitatrix nr̃i tabnaculi. Tũc oẽs ſeraphin ce-
perũt eã rogare dicẽñ. O ſctã dei mr̃ ⁊ oĩm:
o ſacra ꝟgo ꝟginũ: o ſctiſſima mediatrix dei
⁊ hoĩm. o dña ⁊ regina celoꝝ: o iperatrix ex-
ercituũ cũctoꝝ ãgeloꝝ. decet te ardore ⁊ icẽ
dio charitatꝭ deuotiſſimã ĩ ſupmo iſto ordĩe
nr̃o nobiſcũ reſidere: vt tuo felici ꝯſortiõ ꝑfru
amur. Rñdit aũt bñdicta ꝟgo. Ualde mihi
cõplaceo ⁊ ſũme ꝯgratulor đ vr̃o diuĩo ardo
re: ſ3 tñ decz me altiꝰ aſcẽdere: q2 vos ſupa-
ui ĩ amore. Si enĩ deꝰ ab oĩbꝫ ẽ amãdꝰ mlt-
to magꝭ ab illa cuiꝰ ẽ filꝰ Nõ ãt ẽ miꝝ ſi ego
mr̃ dei plꝰ diligã filiũ meũ q̃3 alij eiꝰ ſubditi
cuiuſmõi eſtis vos o ſeraphin ⁊ oẽs alij an-
geli. Ego enĩ ſum mr̃ pulcre dilectõis. Eccl'i
xxiiij. Preterea optet impleri ſcp̃turã Gene.
ij. vbi deꝰ ait. Nõ ẽ bonũ hoĩem eẽ ſolũ: faci
amus ei adiutoriũ ſimile ſibi. Cũ ergo oẽs ſcti ⁊
ſctẽ dei aſſociati ſint vobiſcũ ⁊ alijs ordibꝫ
inferioribꝫ: ⁊ oẽs alij in poſteꝝ gl'ificandi ſi
mili mõ đbeãt vobis aſſociari: ita ꝙ nullus
beatꝰ ſolitariꝰ erit. ſed hoĩes angelis erũt
ſocietate ꝯiuncti: ſicut p̃dictũ fuit Deut. xxxij
vbi dꝛ de deo. Cõſtituit terminos populorũ
iuxta numeꝝ filioꝝ. i. angeloꝝ. Filꝰ tñ deuſ
meꝰ ⁊ hõ ſuꝑ oẽs angelicos ordines merito
eleuatꝰ nõ hab3 ibi ſocietatẽ ſibi q̇ ad huma
nitatẽ. Et iõ ſicut ego in mũdo fui ei ſocia in
tribulatiõibꝫ: ita etiã ei debeo aſſociari ĩ ꝯſo
latiõibꝫ Et ſicut ille ibi aſcẽdit vt ꝯtinue ap-
pareat vultui dei ꝓ hoĩbꝫ. Heb. ix. ita ego de
beo ibi aſcẽdere vt apparcã vultui ipiꝰ filij
ꝓ pctõribꝫ. ⁊ ſic humanũ genꝰ habeat ſemꝑ
añ faciẽ dei adiutoriũ ſimile chr̃o ad ꝓcurã-
dã ſuã ſalutẽ. Unñ ſctã mr̃ cecilia ĩ orone ſecre
ta vigilie mee aſſũptiõis orat deũ di. Mu-
nera nr̃a dñe apđ clemẽtiã tuã dei genitricꝭ
cõmendet oro: quã de h̃ ſeculo trãſtuliſti: vt
ꝓ pctis nr̃is apđ te fiducial'r interceđat. Aſcẽ
dã igiť ſuꝑ vos ad p̃rem meũ ⁊ patrẽ vr̃m: ⁊
deũ meũ ⁊ deũ veſtꝝ. Ipe enĩ me vocat di.
Ueni dilecta mr̃ mea: veni chariſſima geni-
trix mea ⁊ ponã in te thronũ meũ. Aſcẽdẽte
aũt illa: dixerũt q̇dã angeli obſtupeſcẽtes đ
ĩmẽſitate gl'ie eiꝰ. Que eſt iſta q̇ aſcendit đ

deserto delitijs affluēs innixa sup̱ dilectū suum: Cañ. vij. Quibꝫ rñderūt alij āgeli. Ista ē speciosa inť filias hierl'z. Merito āt btissima ꝟgo maria oēs āgeloꝝ ordies trāscēdit: q̄ oēs coꝝ pfectiōes excelēciori mō possedit. Vñ Alb. sup̱ Missus ē. c. cxciij. ꝯcludēs in qt. Patz ḡ q̄liť btissima ꝟgo oēs ꝓprietates angeloꝝ hñs sup̱ oēs angelos ⁊ oēs hierarchias ē exaltata: ita q̄ singuloꝝ ⁊ oīm ꝓprietates ⁊ dona ip̄a sola vniuersal'r ⁊ singulariter i sūmo possidet vniuersa

❡ Pars q̄nta hui⁹ ſmonis que diciť obuiationis.

E
Quō curia celestis marie in assūptiōe obuiauit

SCriptū est. iij. Regū. ij. q̄ Salomon surrexit in occursum Bersabee mr̄is sue ⁊ adorauit eā: ⁊ sedit sup̱ thronū suū. positusqꝫ ē thron⁹ mr̄i regis: q̄ sedet ad dexterā ei⁹. Quia autē oīa in figuram ꝯtingebāt illis. j. ad Coꝝ. x. Hec obuiatio Salomōis figurauit obuiationē chr̄i: qñ in occursum iuit cū curia celesti mr̄i sue in celū ascēdenti. Quis aūt excogitare sufficiat sup̱ne patrie iocūditatē atqꝫ solēnitatē: qñ surrexit rex gl'iosus chr̄s festiuus ⁊ letus: ⁊ regali decore laureat⁹: totāqꝫ btōꝝ ciuitatē cōmouit: vt oēs celi ciues occurrerēt secū mr̄i sue. O solēnitas gl'iosa. o iubilus inexplicabilis: o festiuitas ineffabilis. cū surrexit rex Salomon. i. chr̄s: i occursum matris sue. ecce q̄ꝫ mirifica obuiatio. ⁊ adorauit eā: ecce q̄ꝫ stupēda veneratio. positusqꝫ est thronus mr̄i regis: ecce q̄ꝫ altissima sublimatio. seditqꝫ ad dexteram ei⁹: ecce q̄ꝫ immediatissima ꝯiūctio. Nō tm̄ āt dñs Jesus hō laureat⁹ corp̱e gl'ificato occurrit sue bñdicte mr̄i cum toto angeloꝝ exercitu oīmqꝫ scōꝝ comitiua. sed etiā ip̄e rex etern⁹ de⁹ trin⁹ ⁊ vn⁹ pōt dici huic sacratissime virgini triūphaliter obuiasse: nō motu locali sꝫ cōplacētia fauorabili ⁊ gl'ificatōis influentia p̄ncipali. Primo em̄ pater p̱ q̄ndā approbationez occurrit btē ꝟgini: ⁊ amplexat⁹ est spōsam castissime dilectiōis: singularissime fecūdatōis: ⁊ sollicitissime educatōis. Que singulari mūdicia ꝟgitatis: ⁊ ampli⁹ ꝓfundissima abysso humilitatis placuit sibi altissimo patri. cui ⁊ filiū suū vnigenituz dedit: quē ip̄a de suis castissimis visceribꝫ ꝯcepit ⁊ pep̱it: ⁊ diligētissime enutriuit. Hāc ḡ sponsam corā tota celesti curia etern⁹ pať recoḡuit mr̄em vnigeniti sui ⁊ regni sui ꝯsortē. ⁊ ⁊ dixit illō Esa. xl. Domū maiestatꝫ mee gl'ificabo. Sicqꝫ bñdicta ꝟgo q̄si alťa Hester de triclinio femiaꝝ. i. d ecclia militāte adducta est p̱ totā militiā celestꝫ curie ad cubiculū sup̱ni regꝫ. cui post dulces amplex⁹ dixit cū ps̄. Tenuisti manū dexterā meā: ⁊ i voluntate tua deduxisti me ⁊ cū gl'ia suscepisti me Et tūc donauit illi de⁹ fontalē fecūditatē ad generandū sp̄ualiť oēs electos: ⁊ etiā ad letificādos ip̄os angelos in aliq̄ gustu ⁊ gradu ⁊ exp̱ientia diuinoꝝ: vt inq̄t sctūs Bernardinus i ser. assūptiōis. q̄ incipit: Surge dñe in reqem tuā. Ip̄a igiť ꝟgo ex h̄ accepit a patre rōnē paťnitatꝫ ⁊ sublimitatꝫ regal' ac imp̱ial' sup̱ oēm creataz nām. ❡ Scdō occurrit ei ip̄e fili⁹ i gl'ia sue maiestatis oībꝫ māifestās hāc eē ꝟissimā genitricē suā: q̄ ip̄m ꝯcepit: pep̱it ⁊ nutriuit: atqꝫ ei in assūpta nā fideliť seruiuit. vñ reuerētia filiali ip̄am reuerēter adorauit. O bone Jesu rex eterne gl'ie: q̄d ē q̄ mulierē adoras? Volo inq̄t eaz adorare: qꝛ duo ip̄az faciūt adorādā. Primū ē rō maternitatis. Scdm̄ ē meritū humilitatis. Nā in ea fuit maťnitas singularis ⁊ humilitas incomp̱abil'. Primo igiť dñs Jesus adorauit eā rōne mr̄nitatis: nō vt q̄lecūqꝫ matrez sed singularis sufficiētie: magificētie: ⁊ diligētie. Primo singularis sufficiētie: qꝛ sine virili semie sola ex sp̄ūsctō ꝯcepit. Scdō singularꝫ magnificētie: qꝛ nulla p̄ter ip̄am deum genuit. nulla alia post partū mr̄ ꝟgo p̱māsit. Tertio singularꝫ diligētie. qꝛ nulla vnq̄ꝫ mr̄ filiū tantū dilexit: atqꝫ sic sollicita pro eo fuit. imo nec oēs alie simul sumpte. Sic ḡ in ip̄o ꝯceptu nullū habuit sociuz: ita ⁊ in isto honore nullū habebit ꝯsortiū. Et sicut i tali filio nullā habuit parē. sic ⁊ in h̄ honore nullā habebit ꝯsimilē. Et sicut in p̄cordiali sollicitudine nullā habuit cōp̱abilē: ita ⁊ in gl'ia nullā habebit creaturā eq̄lē. Scdō aūt chr̄s adorat mr̄em rōne abyssus humilitatis. Nā vt dꝛ Luc. xxiij. Qui se humiliat exaltabiť. Quia igiť in hūilitate nō habuit creaturā sil'em: i exaltatiōe nō hēbit ꝯsortē. Est q̄ppe triplex mod⁹ p̄miādi ꝟtutes. Prim⁹ p̱ euacuatiōnē: vt in fide ⁊ spe. q̄bꝫ euacuatis succedit visio fidei ⁊ tētio spei. ⁊ de h̄ mō facit mētionē Paul⁹. j. Coꝝ. xiij. di. Cū venerit q̄d pfectū ē: tūc euacuabiť q̄d ex p̱te ē. Secūd⁹ mod⁹ ē p̱ cōpletionē: vt i charitate ⁊ pl'ibꝫ ꝟtutibꝫ cardialibꝫ: q̄bꝫ addeť cōpletio absqꝫ defectu. De q̄ modo tāgit Salomon Prouer. iiij. di. Justoꝝ semita q̄si lux splendēs ꝓcedit: ⁊ crescit vsqꝫ ad p̱fectū diē. Terti⁹ mod⁹ est p̱ oppositionē. sicut ē in paup̱tate ⁊ esurie ac luctu atqꝫ humilitate: q̄bꝫ de⁹ opposita repromittit. Naz ip̄e dñs testatur Mat. v. di. Bti paup̱es sp̄ū: q̄m ip̄oꝝ est regnū celoꝝ. Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiaz: q̄m ip̄i saturabunť. Bti q̄ lugēt: q̄m ip̄i ꝯsolabunť. De humilitate āt dꝛ Job. xxij. Qui humiliat⁹ fuerit erit in gl'ia. Vide ḡ quō in ꝟgine bñdicta ip̄ius humilitas ⁊ diuina bonitas q̄dam pia oppositiōe ꝯtendunt Na

D
Chr̄s ei obuiauit

ria se hūiliat: se vilificat: seipam despicit: et abiectā reputari appetit. deus vo eā extollit glorificat et exaltat. Maria nō solū se hūiliat sʒ in humilitate sub oī rōnali creatura se abyssat. deus aūt nō solū eā exaltat sʒ sup oēm etiā angelicā creaturam magnificat. et subli mis deus eā vt suā reuerēdissimā mrem reuerenter adorat: et ad eaʒ venerandā honore inextimabili corpaliter se inclinat. O stupēdū pdigiū et inaudite altitudis fastigiū: vt a muliere dei filius recognoscat suū eē hūanū. Quid nō debuit vgini ccedere quā tantū voluit honorare? Profecto isto respectu honoris nō respiceret dei filius millesies mille milia seraphin: et īfinities (si dici liceat) infinitos. sed nec ipi sil' oēs possent vere deum diligere: et de ipo frui vt filio vteri sui: sicut fecit ipa btā virgo. ¶ Tertio occurrit vgini gl'iose spūssctūs recogscēs fornacē sui amoris: et officinā sue stupēde opatōis: in q̄ et de q̄ sfabricatū est corpus mūdissimū filij dī et noua infusa aīa: ambo sil' tāq̄ vnā naturā hūanā itegrā atq̄ pfectā in psona filij dei vniuit Ondit aūt spūssctūs oībus electis expsse q in hac officina et p eā fabrefecit qcqd ī grā mirificū opaf. Et q in hac totū ignē opatiōis virtuose reclusit: quē vnq̄ dare disposuit creature rōnali. Sic ḡ tota trinitas vniformi et ccordi volūtate hāc sacratissimā vginē ostēdit esse suā sponsaʒ incōtabil' charitatis celi reginā inattingibilis dignitatʒ: mūdi dñaʒ impceptibilis pītatis. electorū oīm genitricē piā īexplicabilis pietatis. oīm dei hostiū cōculcatricē triūphātissimā insupabil' strenuitatis oīʒ celestiū thesaurorū dispēsatricē largifluā p sue cōplacētia volūtatʒ. oīm supnarū deliciarū et csolationū gustatricē affluentissimā in triclinio diuie maiestatʒ. Un̄ Bern. sup Cañ. exponēs illō Cañ. viij. Que est ista q̄ pgredif de deserto delitijs afluēs: innixa sup dilectū suū. ait. Sup hūc innitif mr illa felicissima: et in aureo reclinatorio diuie maiestatis recūbēs: inter spōsi: imo filij sui brachia reqescit. O quāta dignitas: q̄ specialis gl'ia initi sup illū quē reuerenf angelice ptātes. Hec ille. Absurdū ḡ est vt tam gl'iosam vginē nō venerenf lingue hoīm quā tota trinitas sic honorat: tanq̄ venerat sublimitas angelorū. Occurramus igif et nos deuotiōe et spū ipi bñdicte vgini ascēdēti ī celū: et eius triūphātissimā assumptionē debita veneratiōe recolamus dicen̄. Canti ioiosi e dolce melodia. Faciamo tuti ab humile Maria et c. vide in corona nra vginis btissime.

Pars sexta hui9 smonis q̄ dr ostensionis

Secundum sanctū Bernardinū in quodam sermone assumptionis. pphetā David ostensa fuit in spū excellētissima assumptio et exaltatio mris dei. Unde ait domio Jesu chro. Ps. cxxxj. Surge domine in reqem tuam: tu et arca sanctificationis tue. id est non solum tu a mortuis resurge: et in reqem padisi tui post labores humane redēptionis ascende/ sed etiam arca tue sctificatōis .i. mrem tuam q̄ te sanctū sctōrū genuit: resurgere facias/ et eam ī reqem tuam assume sibi a te añ secl'a ppatam. Btā eñ vgo appellaf arca. Nam arca dr ab arcendo: eo q arceat et phibeat visum: vt dc sanctus Bernardinus vbi s. Et simil'r btā vgo arcuit p nouem menses filium dei in vtero suo. Et addit: sanctificationis tue/ quia eam sctificauit: iux illud Ps. xlv. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. Ait ḡ: tu et arca sanctificationis tue. id est: sic fuisti sup oēs creaturas in grā sublimati: ita sup omnes ascendite glorificati. Simili etiam mō ostēsa est glorificatio matris dei Joanni euangeliste in specie arce Apoc. xj. vbi ait: Uisa est arca dei in templo: et facta sunt fulgura et voces et tremotus. Per ipsam eñ arcam ītelligitur beatissima vgo. Nam arca (vt alibi dicimus) facta erat ex lignis sethim: vt hr Exo. xxv. Lignum aūt sethim fm Hieronymum hʒ leuitatem/ pulcritudinem/ fortitudinem et impurtibilitatem. Per q̄ intelligunf q̄tuor vrtutes ipsius bñdicte vgis. Nam leuitas cuenit eius paupertati: p quam fuit a terenis affectibus et solicitudibus exonerata. Un̄ Esaie xix. dr: Descendit dñs sup nubem leuem. id ē Mariam paupem/ q̄ nubes q̄dem fuit: qr ex tra nata est/ sed tñ fuit leuis: qr a mundi affectibus prorsus exonerata. Pulcritudo vo competit eius puritati: p quam imunis fuit ab oī deformitate pcti: cui dr Cañ. iiij. Tota pulcra es et c. Fortitudo aūt competit eius stabilitati. s. in fide et patiētia. iux illō Prouer. vl. Fortitudo et decor indumentū eius. et Eccī xxvj. Colūne auree sup bases argēteas et pedes firmi sup plantas stabil' mulieris. Impurtibilitas vo competit eius vginitati: iux illud Sap. vj. Clara est que nūq̄ marcescit. ¶ Templū aūt in q̄ hec arca fuit est triplex Unū ī q̄ fuit bñdicta et sctificata. s. vterus matris sue. s. btē Anne. vñ in figurā dr. iij. Re. viij. q intulerūt arcā dñi in locū suuʒ ī oraculū tēpli in sctā sctōrū. Hec eñ arca federis fuit beatissima vgo. quā deus auferēs sterilitatem parentū: et angelus pmissionē deferens et Joachim opam pbēs: introduxerūt in locū suuʒ. i. in vterum btē Anne. de qua sub dit: in oraculum templi. Ipsa eñ btā Anna quoddam templū dei fuit: cuius oraclm erat mens eius deuota deo et orōni dedita. In cuius etiam vtero beata virgo sanctificata fuit

Marginalia (left): E Spūssāctus ob ulauit Marie. — F Assumptio marie fuit figurata.
Marginalia (right): Quattuor vrtutes btē vgis. — Triplex templuʒ arce

vt eēt sctā sctōꝝ.i.sup oēs sctōs sctificata.vel vt ipa bñdicta ṽgo in vtero mris ꝑpararet ad generandū sctūm sctōꝝ. Scōm tēplū in q̄ visa fuit hec arca fuit tēplū Salomonis: in q̄ fuit purificata. ⁊ ī eo obtulit filiū suū dō in die purificatiōis. Lu.ij. Tertiū ṽo tēplū ī q̄ fuit gl'ificata est templū celi empyrei. de q̄ inq̄t Ps. Dñs in tēplo sctō suo: dñs in celo sedes eius. In hoc igit' tēplo celesti deducta fuit hec sacratissima arca cū indicibilib' tripudijs ⁊ iubilationib' .Et idō in p̄dicta vi- siōe Joānis dr̄ ꝙ facta sūt fulgura ⁊ voces et terremotus. Fulgura.s.ad terrorē demo- nū:q̄ oēs ex terrore in fugā ꝯuersi sunt. Uo- ces ṽo oim sctōꝝ atq; angeloꝝ iubilantium Terremotus aūt.i.cōmotio iudeoꝝ ꝯcurrē tiū. Ostensa etiā fuit alio mō assumptio

S Maria fuit assū- pta vtil'r.

ipius btissime ṽginis p̄dicto Joāni euāge- liste Apoc.xij. vbi ait. Signū magnū appa- ruit i celo mulier amicta sole: ⁊ luna sub pe- dibus ei⁹. ⁊ in capite eius corona stellaꝝ.xij In qb' ṽbis oñdit' ꝙ ipa btā ṽgo assumpta fuit vtiliter: sublimiter: mirabiliter ⁊ hono- rabiliter. Utiliter q̄dē si ꝯsideremus officiū ad qd̄ assumpta est. qd̄ oñdit' ī signo. vñ ait. Signū magnū apparuit in celo.i. btā virgo Maria assumpta ē in celū: vt eēt nob signū Sūt aūt q̄dā signa directiua: vt sūt cruces in via. Et signa distinctiua: vt sūt termini in agris. Et signa oñsiua: vt circulus aū taber nā. Btā igit' ṽgo fuit signū magnū.i.magna significās. Ipa em̄ nos dirigit sic̄ stella ma- ris. Ipa etiaʒ nos a pctīs diuidit. sic̄ aurora q̄ diuidit diē a nocte. Ipa etiā ꝓ nob filio p̄- ces fundit ⁊ vbera oñdit. Uñ est altera He- ster: q̄ apud regē ꝓ nob assistit. Oēs ḡ signe- mus aīas nr̄as deuotiōe istius magni signi vt sub eius ꝓtectiōe viuamus securi. Nā res p̄sumit' esse illius cuius est signū qd̄ in ea re perit': vt ait Bal. in aut'. dos data. C. de do- na. aū nup. de q̄ vide ꝑ Joānē an. in additio- nibus ad specu. in ti. de p̄scrip. Scdo fuit

B Subli miter.

assumpta sublimit': si ꝯsiderem⁹ sitū: q: ipa apparuit in celo empyreo sup oēs ordīes an- geloꝝ. iuxta illd̄ Ps. viij. Eleuata est magni ficētia tua sup celos. Itē appuit in celo tāq̄ʒ regina in throno ad regnādū cū filio: fm fi- gurā.iij. Reg.ij. Itē apparuit tanq̄ʒ aduoca ta in curia ad interpellandū ꝓ mūdo. Uñ fi gurata est in illa sapiente muliere q̄ intrauit ad Dauid ad interpellandū ꝓ Absalone.ij. Reg.xiiij. Itē apparuit tāq̄ʒ hospita ad re- colligendū ingrediētes. Et idō in eius assū- ptiōe cantat' euangeliū de Martha: q̄ chr̄m recepit in hospitio suo: vt hr̄ Lu.x. Tertio

J Mirabi liter.

assumpta est mirabilit' qd̄ apparet si ꝯsidere mus sexū: q: mulier. Miꝝ est autē valde ꝙ mulier appareat i celo: q̄ hoiem expulit a pa radiso. Sed nota ꝙ btā ṽgo dr̄ mulier sex⁹ discretiōe: nō corpis fractiōe: iuxta illd̄ Ecci. xxvj. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis dei sic mulieris bone spēs in ornamētū domus sue. Ornamētū em̄ domus eccl'ie fuit exem- plū ṽginitatis eius. Uel sic̄ sol oriēs ⁊ in al- to existens illuminat mūdū: sic ipa bñdicta ṽgo in assumptiōe ascēdēs illuminauit celū qd̄ dr̄ domus dei. vñ Maria interp̄tat' illu minatrix. Licet g̃ appellatiōe mulierꝭ regula riter intelligat' illa q̄ fuit corrupta. ff. d̄ ꝯtra. emp. l. alioq̄n. ⁊ de ope. no. nū. l. de pupillo. § et gñaliter. ⁊ de edil. edi. l. q̄ritur. §. mulierē. ⁊ de act. emp. l. ex empto. §. si quis virginē. ⁊ xxvij. q.j. c. nec aliq̄. Quīq; tū mulieris appel latiōe intelligit' etiā ṽgo. l. mulierꝭ. ff. de ver- bo. sig. de q̄ dic vt ibi ꝑ doc. ⁊ in. l. mulier. co.

Qualiter maria di cat m'ler m'tiplr.

ti. Uñ mulierib' legatꝭ etiā ṽgines ꝯtinent'. l. suis legatis. §. mulierib'. ff. de leg. iij. et de au. ⁊ argē. le. l. argumēto. §. scdo. et sic accipi tur in p̄dicta auctate. Itē dr̄ mulier bñdicta ṽgo ex ꝓlis fecūditate: nō ex mētis fragilita- te. Muliebris em̄ sexus cōiter est fragilis insti. qb' ali. li. vel nō. §.j. et est instabil'. xxxij q. vij. c. qd̄ ꝓposuisti. ⁊ no. ꝑ glo. in. c.j. de clā- dest. despon. ⁊ facit. c. vl. de pac. lib. vj. Item dr̄ mulier nō ex fatuitate vel ex vicioꝝ multi plicitate. sicut illa cui dr̄. Tanq̄ʒ vna de insi- p̄etib' mulierib' locuta es. Iob. ij. ⁊. xxiij. q. viij. c. cōuenior. Uel vt illa de q̄ dr̄. Mu- lier que erat in ciuitate peccatrix: Lu. vij. sed dr̄ mulier ex ṽtutū singularitate. velut Ju- dith de qua dictū fuit Judith. xj. Non est ta lis mulier sup terrā: in sensu: in pulcritudie: et in ornatu ṽboꝝ. Non etiā dicit' mulier ex debilitate ⁊ mutabilitate. sicut de femina in quit Poeta. varium ⁊ mutabile sp̄ Femina de q̄ extra de verboꝝ sig. c. forus. §. finali. et facit. xxxij. q. ij. c. mulier. ⁊ d̄ fri. et male. c. vl. et in. l. filia. C. de inoffi. testa. Sʒ est illa mu lier de q̄ dr̄ Prouerb. vlti. Mulierē fortem quis inueniet ⁊c̄et de qua in figurā dr̄ Ju- dith. xiiij. Una mulier hebrea fecit confusi- onē in domo Nabuchodonosor. Et Prouer bioꝝ. xj. Mulier gratiosa inueniet gloriam. et. xij. Mulier diligēs corona est viro suo. ⁊ xiiij. Mulier sapiens edificat domū suā. et xv. Beatus q̄ inuenit mulierē bonaʒ. et. xxj. Mulier timēs deū ipa laudabit'. Et iō vni- cuiq; nr̄m moralit' dr̄ Ecci. vij. Noli discede re a muliere sensata quā sortitus es ī nomie dñi. btūs em̄ q̄ habitat cū muliere sensata. ⁊ mulieris bone btūs vir: Ecci. xxvj. Mulier em̄ fortꝭ oblectat viꝝ suū. ⁊ ps bona mulier bona. Ibidē. Et gr̄a ml'ierꝭ sedule dlectabit viꝝ suū. Et datū dei ē ml'ier tacita ⁊ sensata ⁊ gr̄a sup graʒ ml'ier sctā ⁊ pudorata. Ibidē. Tal' g̃ fuit illa mulier. s. btissima ṽgo: q̄ ap-

paruit i celo. Quarto assūpta fuit honorabilit' qd' patz si ꝯsideres ornatū sui corporis qꝛ sole amicta. siue pedū eius: qꝛ luna sub pedibꝫ eiꝰ. siue capitꝭ: qꝛ i capite eiꝰ corona stellaꝝ duodeci. Ascēdit ḡ. b. ṽgo amicta sole. i. circūdata diuinitate filij sui. et luna sub pedibus eiꝰ. ꝑ qd' ꝑpetua stabilitas eiꝰ designaꝶ. Luna em̄ istabilis est ꝛ nō diu manet plena et designat mūdū ꝛ oīa terrena instabilia q̄ maria ꝯtēnēs pedibꝫ cōculcauit: ꝛ ad celū vbi oīa stabilia sunt anhelauit. Corona ṽo q̄ cōsueuit honoris esse signū: significat datū fuisse ipi btē ṽgini honorē sibi cōdignuꝫ. Per. xij. autē stellas apostoli intelligūtur q̄ in obitu ꝛ assumptiōe ipiꝰ gl'iose ṽginis presentes fuisse dicunꝶ. Mulieri autē ipsi date sunt due ale ad volandū. ꝑ quas itelligiꝶ ꝙ tam in corpe q̄z i aīa volauit ad celū. Petrꝰ aūt Joānis sup̱ Apocal'. xij. exponēs p̄dicta verba: Mulier amicta sole ꝛc̄. ait. Jn istis verbis notanꝶ tria que facta sūt in die assūptiōis. Primū est corporis ipiꝰ gl'ificatio. q̄ notatur ibi. Mulier amicta sole. i. Maria amicta corpis gl'ificatiōe. que consistit in q̄tuor dotibꝫ eiꝰ. s. claritate: agilitate: subtilitate ꝛ ipassibilitate. que oīa in sole significātur. Radius em̄ solis ē clarꝰ ꝛ agilis. nā subito ab oriēte in occidentē volat. Jtē subtilis est qꝛ intrat vitrū sine aliq̄ fractione. Jtē est impassibil': quia nec gladio nec lapide vel alio aliq̄ pōt ledi. Et ꝓpter hoc dic̄ dn̄s. Mat. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol. vbi dicit Bern̄. Quis erit splendor aīaꝝ: quādo solis splendorē habebit lux corpoꝝ. Nec etiā gl'ificatō anime et corpis figuraꝶ. Esaie. lxi. vbi dixit deus. Dabo eis coronā pro cinere. i. gloriam anime ꝑ humilitate patientie. et oleū gaudij .i. stolā seu gl'iaꝫ corporis ꝓ luctu. i. ꝑ miseria corpali. Oleū em̄ est sanatiuū seu mitigatiuū doloris. per quod significaꝶ impassibilitas. Jtem est penetratiuū: per quod significaꝶ subtilitas. Est etiā leue. vnde omibꝫ liquoribꝫ supnatat. ꝑ quod significatur agilitas. Jtē lucidū est et cibus luminis. ꝑ quod significaꝶ claritas. Hāc igiꝶ coronā cū oleo habuit virgo bn̄dicta q̄ in aīa ꝛ corpe gl'iosa in celū ē assumpta. Fuit etiā ipsa beatissima virgo i celo militātis eccl'ie amicta sole: id ē maxima castitatꝭ claritate. Habuit nāqꝫ castitateꝫ clarissimā ꝛ altissimā. Clara est em̄ ꝛ alta castitas ꝯiugalis: clarior ꝛ altior castitas vidualis: sed clarissima ꝛ altissima fuit eiꝰ castitas ṽginalis. Vn̄ .j. ad Chor. xv. dr̄. Alia ē claritas solis: alia lune ꝛ alia stellaꝝ. Claritas solis est cōtinētia virginalis: claritas aūt lune est cōtinētia vidual'. ſʒ claritas stellarum est continentia cōiugalis. Oēs tamē has claritates habuit ipa bn̄dicta mater dei/ q̄ fuit ṽgo: coniugata ꝛ vidua. vn̄ Ecci. xxiiij. inq̄t: Jn me oīs grā vite. s. ṽginal'/ coniugal'/ et vidual'. Jn triumphāte aūt eccl'ia in assumptione fuit amicta sole. i. oīm scōꝝ ꝯgregatione/ q̄ cum maxīo gaudio eam ad thronum gl'ie ꝯduxerunt. vn̄ in figuram dr̄ Num̄. x. Eleuata est nubes. i. ṽgo Maria: ꝛ ꝓfecti sunt filij isrl' ꝑ turmas suas eam comitādo. Qd' p̄dictū etiam fuerat Ecci. xxiiij vbi dr̄: Jn dn̄o honorabiꝶ: ꝛ in medio populi gl'ificabiꝶ: ꝛ in eccl'ijs altissimi apiet os suum: ꝛ in ꝯspectu ṽtutis illius gl'iabiꝶ: ꝛ i plenitudine sancta admirabiꝶ: et in m'titudine electoꝝ habebit laudem: ꝛ inꝶ bn̄dictos bn̄diceꝶ. Sic̄ ḡ bn̄dicta ṽgo in t̄ra tenuit p̄matum. vn̄ ipa ait Ecci. xxiiij. Jn omni t̄ra steti: ꝛ in omni pp'lo ꝛ in omni gente p̄matū tenui. ita etiā in celo p̄matū est cōsecuta super omnes electos: ꝛ iō in p̄dicto ca. etiā dic̄: Et radicaui in pp'lo honorificato: ꝛ in partes dei mei hereditas illius: ꝛ in plenitudine scōꝝ detentio mea. ¶ Dr̄ aūt luna sub pedibꝫ eiꝰ .i. omnis defectus ꝛ impfectio. Tūc ei repleta fuit omni bono sine aliq̄ defectu. Vn̄ dicere potuit cuꝫ ꝓpha Ps̄. xxij. Dn̄s regit me ꝛ nihil mihi deerit: in loco pascue ibi me collocauit. Quattuor aūt sunt q̄ gerunt defectum boni. Primū est sup̱bia: iuxͣ illō Ps̄. Defecerūt framee in finem. Et iste defectꝰ ꝯsignaꝶ in luna: q̄ a paganis dicebaꝶ regia celi. Vn̄ dicebāt Hiere. vij. Faciamꝰ placentas regine celi. Sup̱bia em̄ vult audire placētia. Hāc aūt lunam. i. defectū sup̱bie: suppeditauit btā ṽgo ꝑ veram humilitateꝫ. De q̄ Lu. j. ipa inq̄t: Respexit humilitatē ancille sue. Scōm est impatientia: iuxͣ illud Job iiij. Venit sup̱ te plaga ꝛ defecisti. Et h̄ etiā vicium signaꝶ in luna/ cum dr̄ Joel'. ij. ꝙ luna ṽteꝶ in sanguinem. i. anima in furorem et iracundiā. s. ꝑ impatientiā ꝛ iram: ꝑ quā sanguis ebullit/ vel ꝑ quam sanguis effundiꝶ. Et hunc quoqꝫ defectum Maria suppeditauit: que tota mitis ꝛ patiens fuit. Vn̄ ipsa ait Ecci. xxiiij. Sp̄us meus sup̱ mel dulcis: ꝛ hereditas mea sup̱ mel ꝛ fauum. Tertiū ē auaricia: iuxͣ illō Esa. xl. Deficient pueri. id est auari/ ꝛ laborabūt. Auari em̄ ad moduꝫ pueroꝝ plꝰ sunt amatores honoꝝ t̄palīū q̄z regni celoꝝ. Et h̄ etiam defectus signaꝶ i luna que eclipsaꝶ ex vmbra terre. i. aīa ex auaricia trenoꝝ. Et de hoc pōt exponi illud Luce. xxj. Luna non dabit lumen suū. Sed hunc defectum btā ṽgo suppeditauit ꝑ paupertateꝫ ꝛ terrenoꝝ omniū ꝯtemptum. Unde ei dicitur Can̄. iiij. Tota pulcra es amica mea: et macula. s. terrene auaricie: nō ē in te. Quartum ē vanitas gl'ie: iuxͣ illō Ps̄. Defecerūt in vanitate dies eoꝝ. Et h̄ etiam defectꝰ deꝫ

Honorabiliter.

Maria amicta sole.

Quattuor sunt q̄ gerūt defectum

signat in lune mutabilitate: q2 tpal' glia est mutabilis. vñ Ecci.xxvij. dr. Stultus.i.hō tpali ꝛ vane glie dedit⁹: vt luna mutabitur. Nūc q3 defectū maria suppeditauit q mūdi gliā3 despexit. Despexit ei oēz gliā3 exteriorē q̄rēs solūmō interiorē.s.ↄscīe: iux illō ps. xliij.
Quattuor impediunt defectum. Ois glia ei⁹ filie regis ab intus. S3 h etiā3 ē notādū: q ꝗttuor sūt q ipediūt defectū.pri mū ē patia. de q dr Jac.j. Patiētia op⁹ pfectū h3. ꝛ ibidē. Ut sitis pfecti ꝛ itegri in nullo deficiētes. Scdm est spei ↄstātia. vñ Esa.xl. dr. Qui sperāt in dño mutabūt fortitudinē3 assumēt pēnas vt aqle: currūt ꝛ ñ laborabūt atq3 ambulabūt ꝛ nō deficiēt. Tertiū ē meoria dñice passiōis. vñ Heb.xij.dr. Recogitate eū q talē a pctōribꝫ aduers⁹ semetipm passus est ↄdictionē: vt ñ fatigemi aīs vr̄is deficiētes. Quartū est desideriū celestiū: iuxta illud ps. Jngrētes aūt dñm nō deficiēt oī bono. Et ad Gal.vj. ait. Pau. Bonū facientes ñ deficiam⁹. tpe ei suo metem⁹ nō deficiētes Et hec oīa fuerūt in beata ꝟgine: vt pt3 ei⁹ vitā discurrēti.

M. plena btitudo ↄsistit in duodeci. Corona aūt.xij. stellaꝝ in capite ei⁹ significat plenā btitudinē: que ↄsistit in.xij. gaudijs padisi. q significant p.xij. fructꝰ ligni vite Apoc.vl. Quoꝝ duo oriūtur a deo.s. visio diuitat̄: et gaudiū de ↄtēplatiōe hūanitat̄ chri: in qbꝫ cōsistit vita eterna. Joā. xvij. Alia duo causant a loco.s.celo empyreo qꝝ vnū causat ex celi spaciositate: et aliud ex eius speciositate. Alia duo a ↄsortio beatoꝝ vnum a societate angeloꝝ. aliud ex societate hoī3. Alia duo a mūdo: vnū de pulcritudie creaturaꝝ. aliud de stabilitate eaꝝ. Alia ꝟo duo ab iferno: vnū ab euasiōe: ꝛ aliō ex clausiōe. Alia insup duo a seipa: vnū de stola aīe aliud aūt de stola corpis gliosi. et ita exponit Petrus Joannis vbi.s.

Pars septima huius sermonis que dicitur sublimationis.

Ingt deuot⁹ Ber. in ser. assumptionis. Sublimis ista dies ꝛ splendidior sole refulgurās: in q ꝟgo regal' ad thronū dei pr̄is euehit: et in ipi⁹ trinitatis sede reposita naturā etiā angelicā sollicitat ad vidēdū: tota ↄglomerat angeloꝝ frequētia: vt videāt reginā sedentē a dextris dñi ꝟtutū in vestitu deaurato ꝛ ī corpe īmaculato circūdatā varietate graꝝ. ꝛ distinctā mltiplicitate ꝟtutū. Scūs q3 Bernardinus in ser. pallegato ait. S3 qbꝫ laudibꝫ seruit⁹ hoīm reginā efferet angeloꝝ: ꝛ q pconis dilatet mortalis angustia vel officia subministret: cui celestia parēt ꝛ famulāt obseqo celici ciues? Que fert exenia: qs laudes attentet hūana penuria: cui⁹ gliā3 āgelice mirant ꝛ pdicāt ptātes? Quibus digna honoribus plausus hoīm acclamabit i terr̄ quā spūū3 agmina btōꝝ iugiter venerant in celis? Nō est pfecto facultatis hūane ꝟginē gliosā3 vt meret efferre nobis q votū gerim⁹ obsequēdi: talē credere sufficiat tantāq3 fateri quātā null⁹ hoīm valeat explicare. Sufficere forsitan pōt: ꝛ illi cui sūmā ad ipm cedit ad gloriā q hodie sup angelos aīa ꝛ corpe exaltata oīm hoīm ꝛ voces excellit ꝛ supat intellectū. Hec ille. Uolēs autē dñs nr̄ Jesus chris matrē suā dilectissimā resuscitare a mortuis et in celesti gliā sublimare. dixit ei illō Esaie lj. Eleuare eleuare cōsurge hierusalē. Jpa eī virgo bñdicta q fuit tota pacificata: ꝛ dei visione mirabiliter illustrata: merito appellat hierl'm: q interpratur visio pacis. Bis autē ait eleuare: ꝛ semel cōsurge. vt eleuationē tā mentis q3 corpis in gliā designare oñdat. et vt ad sui silitudinē a mortuis gliosa resurgat. Nec mirꝝ si ipa ꝟgo sacratissima eleuata est sup oēs btōs in celis: q in pñti vita super oēs eleuata est in terris. Eleuata eī fuit in mūdo eleuatiōe gtiosa tripl'r. Primo p emi nētiā sctitatis sup mūdiciā ꝟginū ꝛ angeloꝝ. Scdo p excellētiā ↄuersatōis sup obediētiā martyꝝ ꝛ ↄfessoꝝ. Tertio p altitudinē cōtēplatiōis sup eminentiā aplꝰoꝝ: pphetaꝝ et patriarchaꝝ. Et hanc triplicē eleuationē (vt inqt sctūs Bernardinus vbi s.) mystice nobis oñdit scriptura in eleuatōe arce: Noe: in eleuatiōe rote: ꝛ in eleuatiōe aqle. Primo qdem eleuata fuit p eminentiā sctitatis. pingitur... Maria fuit h eleuata tri pliciter.
de Hen.vij.dr. Multiplicate sunt aque.s.pter exuberantiā gratie sublimitatis ꝛ sanctitatis. Multiplicatio eīn aquaꝝ in arca denotat gratiaꝝ plenitudinē in Maria. Jpa eīn est fons hortoꝝ ꝛ puteus aquaꝝ viuentiū. vt scribit Cañ.iiij. Et hortus irriguus ꝛ fons aquaꝝ cuius non deficient aque. Esai. lviij. He aūt aque graꝝ eleuauerūt arcā in qua saluatū est vniuersum semē generatiōis electoꝝ in sublime a terra.i.ab omni teneritate ꝛ amore infecto. Dicit autē in sublime: q2 ad hanc puritatē ꝛ mundiciā nulla pura creatura ascendit nec angeli nec ꝟgines. na3 angeli mundiciā tm̄ habent in mēte: ꝟgines vero in mente ꝛ carne. Sed gliosa virgo cū quadā vtriusq3 pfectiōe sup oēm creaturam est eleuata in sublime. Scdo aūt eleuata fuit p excellentiā ↄuersatiōis designatā in eleuatione rote. de q Ezech.j.dr. Apparuit rota sup terrā. iuxta ꝗttuor animalia habēs quattuor facies: et aspect⁹ rotarū ꝛ opus eaꝝ qsi visio maris. Et sequit. Cū eleuarētur aīalia de terra eleuabant rote. spūs eīn vite erat in rotis. Per illa ꝗttuor animalia mystice doctrina euangelica designat. Per rotā ꝟo qttuor facies habentē ꝟgo benedicta denotat que quattuor habet virtutes: fm quas vita

attiua regit: ⁊ oĩmoda pfectiõe ad euangeli
cã ɔformat. Et qm̃ he ṽtutes licz vmant in
gra: distiguunt tñ in opatõe sua. iõ dr̃ p'alit
ꝙ rote ille eleuabant. q: ṽtutes in ea fuert i
sũmo pfectiõis tã ad agẽdũ q̃ʒ ad patiendũ.
⁊ h̃ in tantã incomphensibilitatẽ intellectui
humano vt merito dicat ꝙ aspect⁹ rotaꝝ et
opus eaꝝ erat q̃si visio mar;. Nã iextimabi
liter supauit oẽm obediẽtiã ⁊ actionẽ atq: cõ
uersationẽ ɔfessoꝝ ⁊ martyꝝ. Nã i oĩbꝰ ipis
fuit pond⁹ difficultat; ad bonũ: ⁊ pnitas ad
malũ. In ipa aũt virgine bñdicta nullũ fuit
oino retardatiuũ. Fuit eñ rota volubil' fm
oẽm spũssancti motũ. Tertio aũt eleuata ẽ
p excellentiã ɔtẽplatiõis ⁊ h̃ designatũ fuit
i eleuatõe aq̃le. de q̃ Job. xxxix. dr̃. Nũqd ad
pceptũ tuũ eleuabit aq̃la: ⁊ in arduis ponet
nidũ suũ? Ipa eñ btissima virgo sup omẽs
apl'os: pphetas: patriarchas: ⁊ q̃scũq: mun
di hoĩes eleuata est p sapiam ⁊ ɔtẽplationez
sicut aq̃la eleuat sup oẽs aues in aere. Et de
his tribꝰ eleuatiõibꝰ tangitur Cañ. vj. vbi de
ipsa beatissima ṽgine dicit. Que est ista q̃ p
gredit q̃si aurora ɔsurgẽs: et hoc in sanctita
te. pulcra vt luna. et in cõuersatiõe electa vt
sol: ⁊ hoc in cõtẽplatiõe: terribilis vt castroꝝ
acies ordinata: ⁊ h̃ in oĩm p̃dictoꝝ cõnexiõe
Que quasi oĩa ponit sanct⁹ Bernardin⁹ ad
P litteram vbi s̃. Ubi etiã dicit ꝙ ipsa bñdi
cta ṽgo trãsiens ex hoc mũdo eleuata est ad
culmẽ triplic; dignitat;. s. altissime: latissime
et firmissime. que tria in eleuatiõe diuĩe ma
gnificentie: diuine sedis ⁊ mõtis immobilis
figurant. Primo qdẽ eleuata est ad culmen
dignitat; altissime: vt sit regnũ ṽginis altũ.
Et de hoc ps̃. inq̃t. Eleuata est magnificẽtia
tua sup celos. Porro singularis magnificẽ
tia dei fuit btã ṽgo. q: i ei⁹ exaltatõe pl⁹ ma
gnificat. ⁊ ẽt ipa bñdicta ṽgo i sua hũiliatõe
deuotõe: graꝝ actiõe: ⁊ oĩm bonoꝝ dei frui
tione plus magnificat deũ q̃ʒ omnis creatu
ra alia simil' sumpta. Uñ merito dr̃ eleuata
super celos. i. super angelos vniuersos. Et
sicut filius dei dñs Jesus sedet ad dexteraʒ
maiestatis in excelsis tanto melior angelis
effectus quãto pre illis differẽti⁹ nomẽ here
ditauit: ad Heb. j. Quod nomẽ pfecto est vt
ṽe sit de⁹ p grãm vnionis. Sic ⁊ mater ipi⁹
Jesu tanto omĩbus angelis melior est quan
to pre omĩbus in dignitate maternali abun
Q dat. Scdo eleuata est ad culmẽ dignitatis
latissime: vt sit regnũ ei⁹ latũ. vñ. ij. Reg. iij.
dr̃. Quo intrauit Dauid: sic faciam cũ eo: vt
eleuet thron⁹ eius sup Judã ⁊ Hierusalem
a Dan vsq: Bersabee. Thron⁹ aũt iste in q̃
sedit ⁊ regnauit Dauid. q̃ manu fortis ⁊ vul
tu desiderabil' iterptat. i. Jesus dei fili⁹. fu
it gloriosa ṽgo maria: que eleuata fuit ad la

Eleuata est ad triplicez dignitatez.

titudinẽ regni: vt de ea dici possit ꝙ nõ solũ
dñat a Dan vsq: ad Bersabee: s; a mari grẽ
vsq: ad mare gl'ie: ⁊ a flumie influxuũ diuino
rũ vsq: ad termios orbis terraꝝ regnãs sup
oẽm creaturã. Tertio eleuata est ad cul
R men dignitatis firmissime. Uñ Esa. ij. dicit
Erit in nouissimis diebꝰ pparatus mons do
mus dñi in vertice mõtiũ: ⁊ eleuabit sup col
les. Mons eñ iste in q̃ bñplacitũ est deo ha
bitare in eo. ⁊ de q̃ abscisus est lapis sine ma
nibꝰ: est gl'iosa ṽgo. de q̃ sine humano opere
natus est chr̃s Jesus lapis angularis. q̃ re
pleuit vniuersam terrã. Hic aũt mõs eleua
tus est sup colles: q: ṽginis ipi⁹ dignitas est
sup oẽs sublimissima ⁊ latissima: ⁊ sup cun
ctos firmissima ⁊ incõcussa: ita vt moueri ñ
possit sublimitas mõtis q̃diu durat firmi
tas lapidis. nec regnũ mr̃is q̃diu durat im
periũ p̃lis. De cui⁹ impio dr̃ Dañ. vij. Pote
stas eius potestas eterna que nõ auferetur:
⁊ regnũ qđ nõ corrũpet. Et hec triplex eleua
tio pmõstrata est Esa. vj. vbi inq̃t pph̃a. Ui
di dñm sedentẽ sup soliũ. q: imobiliter rege
uit sup gloriosam virginẽ rõne dignitat; fir
missime. Soliũ inquã excelsum ⁊ eleuatuʒ
rõne dignitatis altissime. ⁊ plena erat om̃is
terra maiestate eius rõne dignitatis latissi
me. Hec sctũs Bernardinus vbi sup. Bea
tus q̃q: Berñ. in quodã sermone ait. Nec in
mundo dignior locus fuit ṽginalis vteri tẽ
plo q̃ Maria dei filium suscepit: nec in celo
sublimior regali solio q̃ Mariã marie fili⁹
sublimauit. s. in aĩa ⁊ in corpe: sic ipa deside
rabat dicens filio suo ascẽdẽti in celũ. trahe
me post te. s. totaliter. nõ eñ dicebat solũmõ
cũ Dauid ps̃. xlj. Sitiuit aĩa mea ad deum
fontẽ viuũ: sed etiã cũ btõ Job sui li. c. xvij. Li
bera me dñe ⁊ pone me iuxta te. s. totaliter q̃
ad aĩam ⁊ corpus. Tanta aũt excellẽtia exal
tauit dei filius matrẽ suã super oẽs choros
angeloꝝ ꝙ sicut dr̃ qdã doctor deuot⁹: si ibi
vbi ipa residet eẽt multitudo: nouã ɔstitueret
hierarchiã. Licz aũt nullus dubitet ipam
gl'iosam virginẽ Mariã sup oẽs angelicas S
hierarchias ⁊ sup oẽs btõs sublimatam: tñ Mariaz
hãc ṽitatẽ nõnullis pbauim⁹ rõnibꝰ q̃ itelle sup om̃s assũptaz
ctus habeat materiã speculãdi: ⁊ affect⁹ istã pbat ra
met desiderio imitãdi. Primo aũt rõ dr̃ purita tionibus
tis. Sic ei ĝuia natural'r tẽdũt deorsuʒ: ita
leuia sursũ. iiij. de celo ⁊ mũdo. ⁊ q̃to aliqd ẽ
leui⁹ tãto mag; ascẽdit donec ad terminũ si
ue sphærã sue nature pfixã attigit. Creatura
aũt rõnal' fm spm̃ tãto ẽ leuior q̃to ẽ purior
a pctõ. vñ pctm̃ appellat apl's põd⁹. Heb. xij
Deponẽtes oẽ põd⁹ ⁊ circũstãs vos pctm̃
Cui⁹ ĝuedinẽ senserat ps̃. cũ dicebat. Qm̃
iniq̃tates mee supgresse sũt caput meũ: ⁊ sic
onus ĝue ĝuate sũt sup me. Nulla aũt pura

creatura fuit.b.virgine purior.quam nulla leuior. Super oes igitur ascendit rone sue puritatis. vnde dicit Ansel. in quodam sermone. Sicut nulla pt sub deo maior puritas virginis puritate itelligi. sic sub deo locus sibi pingior itelligi non debz illo ad quem virgo e assumpta. Et ideo Bern. super ps. inquit. O virgo virga sublimis que in sublime vertice sctam erigeris vsqz ad sedentem i throno: z vsqz ad dnm maiestatis. Et Hiero. in quadaz ser. ait. Si i domo patris mansiões multe sunt credimus splendidiorem nostri filium pstitisse. quam oliz edificauit sibi domum subnixam colunis. vij. i. vij. spussancti donis. Scdo idem pbatur rone humilitatis ineffabilis. Regula ei verissima a christo est tradita Lu. xviij. q ois qui se humiliat exaltabitur. vnde apls Phil. ij. arguit: q quia christus humiliatus e zc. ideo deus exaltauit illum. z dedit ei nomen super oe nomen. De hoc etiaz habetur puer. xxv. vbi dr. Gloriam pcedit humilitas. Cum igitur aliqua pura creatura non reperiatur ipa beata virgine humilior: conueniens est vt etiam nulla sit in gloria altior z sublimior. vt sicut aqua quanto magis descendit: tanto altius ascendit ita z ipa humillima virgo quanto in inferiori abysso humilitatis descendit: tanto i sublimiori glorie loco sit eleuata. De cuius pfundissima humilitate loquens Ber. super Missus e inquit. Que est hec humilitas tam sublimis que cedere nescit honoribus: insolescere gloria nescit: mater dei eligitur: z ancillam se noiat. Tertio idem pbatur rone dignitatis Videmus ei q deus cuilibz rei deputauit locum fz suam dignitatem. Terra ei quasi fex oim in ifimis iacz. Super eam est aqua tanqz dignior. deinde aer postmodum ignis: post quem sphera lune. z sic de aliis celis. quorum quilibet tanto i maiori altitudine cosistit quanto maiori nobilitate z dignitate iferiora pcellit. Similiter in locis collocari solent hoies fz eorum dignitatem. vnde parabolice loquens dns ait Lu. xiiij. Cum iuitatus fueris ad nuptias non discumbas i pmo loco: ne forte honoratior te sit inuitatus: z veniens qui te z illum inuitauit: dicat tibi. Da huic locum zc. Cum igitur virgo bndicta post deum sit dignissima z super oes puram creaturam excellentissima. eo q e mater dei. pz q decz eam locum habere supmum inter oes creaturas z deum. Quarto idem pbatur rone gratiositatis. Gre ei debetur gloria. iuxta illud ps. lxxxiij. Gratiam et gloriam dabit dns. Maiori autem gre maior debetur gloria. et maxime maxima. quia sic se habz simpliciter ad simpliciter ita magis ad magis. z maxime ad maxime. fm phm. iij. topic. Sz. b. virgo super oms creaturas puras fuit gra plena. iuxta illo Hie. ad Eusto. Ceteris p partes gra prestatur: Marie aut tota se infudit gratie plenitudo. igitur illi debetur summus glorie locus. Vnde Bern. in sermone assumptiõe ait. Quantum plus gre adepta e in terris pceteris: tm z in celis obtinet glorie singularis Quinto idem pbatur rone charitatis. Charitas ei est mensura fm quam mensurantur pmia: vt quanto plus charitatis quis habuerit: tanto etiam plus glorie accipiat: z i celis sublimior fiat. Quia igitur beata virgo super oes creaturas exarsit charitate. quia non tm amauit christum vt deum: sz etiam vt filium proprium. vnde Can. ij. dicebat. Fulcite me floribus stipate me malis: quia amore langueo. Ideo super oms creaturas quas superauit charitate debuit exaltari in celesti retributione. De ipa enim inquit Hiero. ad Eusto. Totam eam incaducerat diuinus amor: z ardor ptinuus pfusit amoris. Cum igitur charitas z amor sit spualis ignis. de quo habetur Luc. xij. z ignis naturaliter ascedat: sequitur q ipa virgo bndicta que super omes igne diuini amoris plena fuit ad altitudinem glorie super oes ascendit. Sexto idem pbatur ratione meritatois Vt enim dr. j. Cor. iij. z in c. psens cleric. xx. q. iij. Vnusquisqz propriam mercedem recipiet fm proprium laborem. Secundum igitur meritum hic habitum habebitur locus in pmio. sz ipa bndicta virgo plus meruit sola quam oes alie creature. vnde sanctus Bonauen. in. iij. di. iiij. ar. ij. q. ij. dt q ipa plus meruit intensiue post anunciationem quam oes sancti z sancte dei sil. igitur zc. Septimo idem pbatur rone passibilitatis. Dicit enim aplus. ij. ad Cor. j. Sicut socij passionum estis: ita z psolatois eritis. ad quod etiam e textus in. c. j. de sepul. Vnde quanto plura quis tormenta tolerauit p christo. tanto gloriosior erit in celo. Et ideo dicebat btus Andreas. Tanto meo regi ero acceptior quanto p eius amore fuero pmanens in tormentis confessor. Et pter hoc petentibus aplis Joane z Jacobo glorie celsitudinem: rndit dns Matth. xx. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Dicunt etiam docto. in. iiij. di. xlix. q martyribus pter passiões toleratas datur aureola sed btissima virgo plus est passa quam aliqs martyrum: iuxta illud Lu. ij. Et tuam ipius aiam pertransibit gladius. Vnde dt Hiero. q tantus fuit dolor ipius virginis: q licet non fuerit mortua: tm fuit plusqz martyr. Quod etiam inquit Richar. nostri i. iij. dist. xxxiij. ar. vij. q. iiij. Ergo super oes alios est i celesti curia laureata z glorificata. Cuius exaltatior sublimatio (vt inquit sctus Bernardinus vbi s.) est nobis valde pficua. nam dum residet iuxta filium tria militanti eccle patrocinia pstat. Primo ei dirigit expediendo viam. Scdo pregit repellendo pugnam. Tertio irrigat impetrando gram. Et hec triplex eleuatio figurata est in sacra scriptura. Prima enim quia dirigit: figurata est Exod. xiiij vbi dns ait Moysi. Eleua virgam tuam z extende manum tuam super mare: z diuide illud vt gradiantur filij israel in medio maris p siccum. Hec enim virga ad cuius eleuationem ppatur via pplo dei: est gliosa virgo Maria. cuius patrocinio ois pene amaritudo pplo dei dulcoratur: z iter ad ingrediendam terram pmissiõis disponitur. Vnde ipi bndicte virgini dicere possumus illud Sap.

Assumptio maria est nobis valde vtilis.

xxiiij. Dedisti in mari viā: ⁊ in flumib⁹ semitā firmissimā: ondēs q: potēs eos ex oib⁹ sanare, etiā si sine rate qsadeat mare. Scda figura de ꝓtectiōe hī. Num. x. vbi dr. ꝙ cū eleuaret arca dicebat Moyses. Surge dñe ⁊ dissipent inimici tui: et fugiant q oderūt te a facie tua. Ex q figura mystice innuit ꝙ cū beatissima ꝟgo eleuata est in celū: demonis potētia iminuta ē ⁊ dissipata. vñ ipa inqt Ecci. xxiiij. Supboꝝ ⁊ sublimiū colla ꝓpria ꝟtute calcaui. Tertia ꝟo figura de irrigatione hī. Job. xxxviij. vbi dr. Nūqd eleuabis in nebula vocē tuā: ⁊ ipet⁹ aqꝝ opiet te? Uox in nebula eleuata ē gfa p oroez ꝟgis ipetrata, ad quā seqr impet⁹ aqꝝ: q: p ipam ipetrar influentia graꝝ atq remissio pctoꝝ. Unde Ecci. xliij. dr. Medicina oim in festinatōe nebule h est: i festina assūptiōe ꝟgis bñdicte. q: oēs q volūt ꝑticipes fiūt grē sue. Jō ipa in tanta glia sublimata oēs inuitat vt ad ipaz recurrāt p gra ipetrāda. dicēs illd Ecci. xxiiij. Trāsite ad me oēs q ↄcupiscitis me: ⁊ a generationib⁹ meis adimplemini. s. in pñti vita recipiētes grām: ⁊ in futuro eternā gliaz. Amē.

Incipit duodecima ⁊ vltima pars huius ſmonarij qd Mariale appellat. in q tractat de btissime ꝟginis Marie coronatiōe siue glorificatiōe. Et ꝓprio ac particulari nomine Triumphus dñe paradisi appellatur.

Posuit diadema regni in capite eius Hester. ij. Ad gloriaz ⁊ honorē beatissime virginis matris dei exordiū sumamus a verbis deuotissimi eius beati Bern. in pncipio cuiusdam sermonis de assumptione eiusdē: q ait. Hic totū decurrat ingeniū: ⁊ aureus sermo tot⁹ reluceat maiestate. Uolūtaria oris mei beneplacita sibi faciat genitrix dei: dña mūdi. regina celi. Ipsa sensum acuat: dirigat stilum: et linguā pauperis venustior respergat eloquio. Quod ⁊ ipa mihi hodie impartiri dignetur: vt de magnificētijs ei⁹ aliquid saltē balbutiēdo depromā. Cuius gloriam in spū videns ꝓpha Dauid inquit deo ps. xliiij. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato: circūdata varietate. Jn quibus ꝟbis ostēdit ꝙ ipa gliosa ꝟgo tanq regina celi diademate coronata sedet a dextris filij vestita aurato charitatis indumēto. atq circūdata varietate oim virtutū atq graꝝ. De cuius triūphantissime ꝟginis glificatione locuturus tria deuotis mētib⁹ speculanda mysteria ꝓpono.

Pmū dr coronatiōis.
Scdm qualificatiōis.
Tertiū ꝟo recordatiōis.

Pars. I. hui⁹ ſmōis/q dr coronatiōis.

De gliosa ꝟgine Maria: i cui⁹ capite posuit de⁹ diadema regni celestis possum⁹ dicere illd Ecci. xlv. Corona aurea sup caput ei⁹ Sed h opepciū ē videre: nūqd ipa bñdicta ꝟgo sicut nūc ē regina celi: ita etiā cū viueret eēt regina mūdi vl saltē regni iudaici? Pro cui⁹ dubij declaratiōe qrit pmo Utrū in reg succedat ordine successiōis/an ꝟo p electionez? Ad qd ↄclusiue dico teneri ꝙ succedit p successionē p tex. notabilē in c. licz deuoto. ⁊ ibi Panor. i. ij. coll. in. v. no. ⁊ allegat bonā glo. i c. deniqz. vij. q. j. cū alijs allegatoib⁹. Sec⁹ āt ē i impio in q succedit p electōz: ſm Pa. i c. venerabilē. de elec. Et sic pma ↄclo ꝓcedit in reg ꝑticulari: nō āt i vlt. Et fac glo. i c. moyses. viij. q. j. Et rō est ſm Bal. in. l. ex h iure. ff. d iusti. ⁊ iu. q: indignū eēt ꝙ monarchia impij q nemi subest iret p successionē in manib⁹ pupilli vel pupille. Sed d reg ꝑticulari magis tolerat/q: ē subditū impio. Cōfirmat qz pdicta ꝙ regnū trāseat p successionē ad quēcūqz d domo regis suata ordis ꝓrogatiua: etiā vsqz ad centesimū gdū p ea q determinat Bal. in c. j. in pn. i. vlt. coll. d feudo marchie. vbi h expsse tenet. Et corroborant pdicta: q: in sciptura diuina in oib⁹ libris Regū ⁊ Paral. videm⁹ ꝙ succedebat p gradus ordine successiuo. Sacra aūt sciptura pōt allegare ad decisionē causaꝝ ſm glo. i. §. singūt in aut. vt iudices sine qq suf. coll. ij. Secūdo p decisiōe pme dubitatiōis qrit Utrū infideles possint creari reges? Et rñdetur ꝙ non. et si sunt: sunt de facto ⁊ nō d iure. vt determinat Panor. in d. c. venerabilē. d elec. ⁊ glo. in pemio insti. Et patz: q: reges vngunt c. j. de sacra vnc. cui⁹ nō sunt capaces heretici ⁊ infideles. Jmo si rex chrianus efficeret hereticus/pderet regnum: vt inqt Bal. in. l. j. in. xiij. colūna. C. d emanci. libe. in repetitione. Tertio qrit Nunqd femine possint succedere in regno? Et rñdet Panor. expsse in c. dilecti filij. in fine pmi no. ⁊ clarius i. iij. colū. in glo. iij. ex de arbi. ꝙ sic. ⁊ facit tex. in c. cum deuotissimā iuncta supsciptione. xij. q. ij. Idem qz tenet pdictus Panor. in c. significauit. de resc. in. iij. no. Secus aūt ē in feudo: vt determinat pdictus Panor. in locis pallegat. ⁊ omnes doctores in. §. et quia. d his q feu. da. pos. p illū tex. ⁊ glo. ibi: q dic ꝙ femina nō succedit i feudis nisi in trib⁹ casibus. Pmo qn noiata est inuestitura. Scdo qn feudū redemit a dño. Tertio qn dñs ei dedit ꝓpter suitium patris. Jn quib⁹ casibus ab aliquo ex parētib⁹ nō est inquietanda. vt in c. siquis sine filio masculo. quēadmo. feu.

Utrū regnū succ. cessiōe vl electione teneat
Utrū infideles possint creari reges
An feie succedāt in reg

ad fi. per Bal. aūt in d. §. ꝛ q: addit quartū casum. s. quādo feudū est datū ad nullū seruitiū, q: nō extātibꝰ masculis succedet femina. Quintū casum ponit Odefre. in sua summa. s. qñ feudū erat quesitū iure emptionis. ꝛ hoc est potius ex natura ꝯtractꝰ q̄ feudi. Sextū casum addūt quidā in feudo ꝯcesso ad certū seruitiuꝫ qd femina pōt explicare p se vel p aliū. ff. de vsufru. ac. l. siquis ticio. et l. si mulieri. ſm Jaco. de belaper. q̄ dr̄ ꝙ fuit in facto in regno Apulie. Feminas aūt regulariter nō succedere in feudis p̄ꝫ in. c. filia. d̄ successi. feudi. Qꝫ autē deficiētibꝰ masculis femie succedāt in regno ꝛ in comitatu tenet etiā Bal. in. l. in multis. ff. d̄ sta. ho. ꝛ Arch. in. d. c. cū deuotissimā. xij. q. ij. dicit hoc fuari de ꝯsuetudine. Et idē videt̄ tenere glo. in. l. fi. C. de arbi. vbi dat exemplū comitisse Capue ꝛ Matelle. Cynus q̄ꝫ idem affirmat in d. l. fi. ꝛ dat exemplū de Marilla: q̄ fuit filia regis Italie. ꝛ post mortē patris multas rexit ciuitates in italia: ꝛ tēpla m̄lta ꝯstruxit: q̄ adhuc extāt. Et ista ꝯsuetudo maxīe videt̄ extare in ptibꝰ gallicanis. d. c. dilecti. de arbi.

Utꝝ feīe habeāt regna p̄p̄ maritos

Quarto querit̄ nunq̄d mulieres habeant aliq̄n regna: iurisditōes ꝛ comitatꝰ ex radijs mariti qbꝰ coruscāt. l. femine. ff. de sena. ꝛ. §. hoc ita q̄ꝫ. i aut̄. de ꝯsu. Et r̄ndet̄ ꝙ sic: vt determiāt Panor. in d. c. dilecti filij. de arbitrꝭ

His autē oībꝰ p̄suppositis dico ꝙ dn̄s nr̄ Jesus chr̄s fuit ille rex de semine Dauid: cuius regnū est fidele deo in ꝑpetuū: vt diffuse ꝓbaui in p̄ma pte rosarij ſmonū: ser. xiij. p. iij. Qui quidē rex ꝓmissus fuit ipi Dauid a deo: vt habet̄. ij. Reg. vij. Cū ergo oēs nobilitates ꝛ dignitates, respectu sanguinis habuerit chr̄s a sola mr̄e sua: cōstat ꝙ ipa ꝟgo bn̄dicta recta linea descēdit d̄ genere Dauid ꝛ ei debebat̄ regnū iudaicū qd fuerat ab Herode alienigena vsurpatū. Et h̄ regnū ei cōpetebat vel ꝓpter defectū mascl'oꝝ ex masculino genere recta linea a Dauid descēdentiū vel q: si q̄ erāt: q: ingratissimi erāt deo: vt habet̄ Esa. j. ido ad ipam ꝟginē gratissimā deuolutū erat ius regni iudeoꝝ qd illis deus donauerat. Qñ em̄ p̄mogeniti sunt ingrati tūc regnū trāsuoluit̄ ad ꝓximiores in g̃du. c. licet. vbi Inno. de voto. Licet autē chr̄s noluerit admīstrare regnū tēporale. imo fugerit qñ iudei voluerūt eum cōstituere sibi regem: Joan. vj. tamē vere erat rex iudeoꝝ. et nō falsum sed verum titulum scripsit Pilatus super crucem. s. Jesus nazarenus rex iudeoꝝ: Joan. xix. Hanc autē dignitatem (vt supra diximus) trāsmisit in ipm mater sua que fuit filia Dauid ꝛ regina sui regni. Unde ipe Dauid cum dixisset psalmo. xliiij. Astitit regina a dextris tuis ꝛc. immediate subiunxit. Audi filia ꝛ vide ꝛc. Istud autē regnum iudaicū quia erat particulare: potuit in mulierē ꝑuenire eo modo quo supra declaratuꝫ est. Et posito ꝙ fuisset imperiuꝫ vniuersale etiā ad ipam ꝑtinuisset. quia rō assignata p Bal. quare ad iperiū nō ꝑueniat̄ p successionem: nō militat in ipa btā ꝟgine: q̄ etiā in ventre mr̄is fuit capax oīs rōis: et ad regimē totiꝰ mūdi aptissima. Et posito sine p̄iudicio veri ꝙ ipa nō eēt ꝓximior ad successionē ipiꝰ regni iudaici. saltē nō pōt negari qñ ad ipm Joseph de iure ꝑtineret: qui de regio semine descēderat p rectā lineā masculinā. vt patet Matth. j. Et cōsequēter ipa ꝟgo vxor regis erat regina: et gaudere debebat priuilegijs eius. l. princeps. ff. de legi. Itē ipsa erat spōsa dei: vt declaraui in quarta parte p̄ncipali huiꝰ opis: sermone. xij. par. vl. Deus aūt est impator celi ꝛ terre: et ꝯseq̄nter ipa erat ipatrix mūdi dū adhuc viueret. Preterea cū (vt s̄. diximꝰ) imperās mūdo debeat per electionē ꝓmoueri. in electione aūt electores teneātur eligere meliorē ꝛ sapiētiorē atq̄ꝫ sufficiētiorē: ſm ꝙ determinat Nicolaus de ly. sup Joan. xxj. c. ꝛ beatū Thomā in q̄li. vj. q. vj. Cumq̄ꝫ ipa benedicta virgo esset oībꝰ puris hoibꝰ qui vnq̄ꝫ fuerūt sapientior ꝛ sufficientior et plena donis sp̄ūsctī: vt declaraui in quarta parte principali huius operis: ſmone quinto ꝛ sexto. ergo ad ipsam ex electione fiēda ꝑtinebat imperiū ꝛ gubernatio totius mundi. Preterea christo ſm humanitateꝫ dedit deus imperium et monarchiam totius mundi. vñ ipe ait Matth. vl. Data est mihi oīs p̄tās in celo et in terra. Sꝫ filio sine liberis moriēti succedit mr̄. l. fi. C. de senatuscon sul. tertu. ꝛ īsti. eo. ti. §. sꝫ nos. ꝛ. §. sꝫ cū. ergo ipa erat imperatrix totꝰ mūdi. Sicut autē eius filiꝰ vt nos doceret fugere mūdi honores noluit in regali sede ꝛ throno residere: sꝫ voluit mīstrare ꝛ nō mīstrari Mat. xx. Unde lꝫ suū eēt regnū mūdi: iuxta illd Joā. j. In ꝓpria venit ꝛc. tamē q: nō venerat imperium exercere: ait Joan. xviij. Regnū meū nō ē de hoc mūdo. Silr̄ fecit eius bn̄dicta mr̄: que etiā noluit vacare regimini mūdi: siue alicuius tēporalis regni: q: curā ꝛ gubernationē habebat dei filij sui. Maior em̄ fuit incōparabiliter eiꝰ dignitas i regēdo deū q̄ꝫ fuisset in gubernādo totū mūdū. Sicut aūt absonuꝫ ꝛ valde indignū atq̄ꝫ vituꝑiosuꝫ esset. ꝙ aliq̄s sapiētissimꝰ atq̄ꝫ nobilissimꝰ rex hn̄s gubernationē sui regni: vacaret gubernationi vniꝰ asini. ita ꝛ multomagis absurdissimū fuisset ꝙ ꝟgo gl'iosa q̄ gubernatrix ꝯstituta erat filij dei: attēderet ꝛ occuparet̄ circa gubernationē alicuꝰ t̄palis ꝛ transitorij regni.

Etiā imperiū totiꝰ mūdi

O igit̄ regina nr̄a serenissima ꝑfecto tu di

Lectorat i reginam mūdi.

Lcere potes illđ .j. Esdre.j. Oīa regna t̃re dedit mihi dn̄s. Et nos tibi dicere possum⁹ illud Tob.xiij. In oīa secl'a regnū tuū. et ps̄ cxliiij. Regnū tuū regnū oīz scl'oꝝ. ꝛ Dan. ij. Regnū qđ in et̃nū nō dissipabit̃. veni ꝙ ꝛ sup nos regnū accipe Judic.xix. De reg̃ em̄ tuo dici ꝑt illđ ps̄.ciij. Et regnū ipsi⁹ oībꝫ dominabit̃. ꝛ Lu.j. Regni ei⁹ nō erit finis. Tu nāq̃ȝ in te habes oēs boni reg̃ ꝛ bone regine ꝓꝓetates. de qbꝫ Aristo. tractat in li. đ regi. ꝑnc̄. et Egidius in eodē tractatu lib.j.c. viij vbi ait: Regem decet eē diuinū ꝛ semideū. In eiusdē etiā opis lib. ij.c.xix. iterū inq̃t: ꝙ rex nō p̄t eē nimis liberal' erga subditos suos: imo vix p̄t ꝑtingere ad libalitatē sibi cōuenientē. Tu ꝟo ad ipam pfectionē libalitatis ꝑuenisti q̄ nob̄ subditis tuis in oībꝫ nr̄is nc̄itatibꝫ libalissime succurr̃. Scis ei ꝙ ait Oui. in.ij.đ ponto. Regia (crede mihi) res ē succurrere lapsis: Conueniēs hoi est hoiem fuare volupras. Et iō dicere potes cū Justiniano impatore.in.l. ꝓuilegia.§.fi.C. de sa-sanc.ec. Hūanitat̃ nr̄e ē egenis ꝓspicere: et dare opam vt paupibꝫ alimēta nō desint. O igit̃ libalissima dn̄a ꝑfecto si non eēs nr̄a regina rōnibꝫ pallegat̃: nos q̄ sum⁹ ꝑpl's dei ꝯstituerem⁹ te reginā nr̄am. Ppl'us em̄ ꝯstituit sibi regē.j. Reg.xj. et. ff.đ ori.iu.l.ij.§. in initio. et.§. exact̃. Ad h̄ em̄ ꝑagendū nos attraheret bonitas tua. Ait nāq̃ȝ Tulli⁹ in orōne ad cesarē. Nihil est tā populare ꝙ̄ȝ bonitas. O regina excellentissima: tu ꝛ fili⁹ tuus estis illi de qbꝫ ꝑncipal'r dixit de⁹ ꝑuerb. viij. Per me reges regnant ꝛc̄. trāssumptiue in epl'a: inc̄ claras. C. de sum. triñ. ꝛ fi. ca. Bti aūt sunt illi q̄ viuunt sub vr̄o regimine. Uerificat̃ em̄ illa Platonis sn̄ia quā refert Boeci⁹.i.ij. de ꝯso. sc̄ȝ ꝙ bt̄e eēnt ciuitates si aut phi regnarēt aut reges philosopharent̃. Quia em̄ bon⁹ rex dȝ h̄re oīa iura in scrinio pectoris. l. oīm. C. de testa. ꝛ dȝ eē plen⁹ sapia .l. penl'. C. đ his q̄. vt indi. Un̄ phs in.j. rhet. to.c.xx. ait: Principes optet sape. Jō tu pfectissime cū filio tuo fuasti illđ qđ inq̃t Salomon Sap.vj. dicēs: Cōcupiscentia sapiē deducet ad regnū ꝑpetuū. Et iō o reges ꝑpl'i diligite sapiam vt in ꝑpetuū regnet̃. Diligite lumē sapie oēs q̄ p̄estis ꝑpl'is. Multitudo em̄ sapientū sanitas ē orbis terraꝝ: ꝛ rex sapiēs ꝑpl'i stabilimentū ē. Hec ille. Tu q̄ȝ o clementissima ꝟgo merito es regina: q̄ȝ pfectissime semꝑ fuit in te pietat̃ ꝛ mie administratio: q̄ ad quēlibȝ bonū regē ꝑtinet: iux̄ illud Prouerb.xx. Miscdia ꝛ ꝟitas custodiunt regē: ꝛ roborat̃ clemētia thron⁹ eius. Et eiusdē li.ca.xvj. Clemētia reg̃ q̄si imber serotinus. Tu etiā habes in te illā boni regis ꝯditionem/ quā ponit Cassiođ. lib.iij: epl'a ꝑ epl'a.l. di. Felicitas regnāt̃ est famulantes amare. Et Tulli⁹ philippic̃ li.ij. inq̃t: Charitate ac beniuolētia ciuiū septū opt̃et eē p̄ncipē mag̃ ꝙ̄ȝ armis. Et Sene. in lib. trageđ. dr̄: Decet timeri cesarē/ sȝ pl⁹ diligi. Tu em̄ fecisti illđ qđ postea nob̄ ꝯsuluit faciēdū deuot⁹ tu⁹ Jsiđ. lib.ij. soliloqoꝝ. c.xl. di. A subditis venerari mag̃ ꝙ̄ȝ timeri stude. Talē q̄ȝ te redde subdit̃ vt mag̃ amer̃ ꝙ̄ȝ timearis Nō sis t̃ribil' in subdit̃: sic eis dn̄are vt delectet fuire. Hec ille. Et ideo nos valde delectat fuire tibi. Lȝ em̄ dicat̃ ꝙ fuit⁹ morti cōparat̃. l. fuitutē. ff. đ reg. iu. l. cū h̄ stat⁹. §. si donatoꝝ. ff. de do. int̃ vir ꝛ vx. l. int̃dicit. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. et. §. si ꝟo. in auc̃. đ nup. tn̄ fuire tibi nob̄ est vita ꝛ ꝯsolatio imēsa. Un̄ tu potes dicere de deuot̃ fuitoribꝫ tuis illđ ij. para. xij. Sciāt distātiā fuitut̃ mee ꝛ seruitut̃ regni t̃raꝝ Et q̄d mir̄ o ꝟgo benignissima si nob̄ est iocūdū tibi fuire: cū fuerit Jacob ꝑ rachel septē annis: ꝛ videbant̃ dies pauci p̄ amor̃ magnitudīe Geñ. xxix. O bona dn̄a tu scis ꝙ fu⁹ tu⁹ sum ego. ps̄. cxv. ne igit̃ trāseas fuū tuū Geñ. xviij. sed ꝑ tua benignitate dignare dicere đ me Erit mihi seruus sempit̃n⁹. ij. Regū. xxvij. ꝛ illđ Esa. xlij. Ecce fu⁹ me⁹: suscipiā eū. elect⁹ me⁹: cōplacuit sibi in illo aīa mea. Placeat hūanitati tue dicere mihi illđ Esa. xlix. Seru⁹ me⁹ es tu: q̄ in te gl'iabor.

¶ Pars. II. hui⁹ s̄mōis/ q̄ dr̄ gl'ificationis:

Quia s̄ diximꝰ bt̄issimā ꝟginē a do coronatā diademate: pulcrū erit videre q̄lis sit ꝛ q̄d significet ista corona. Dic̄ āt glo. i cle. romani. đ iureiur. ꝙ diadema ꝑprie dr̄ corona impialis vel regia/ ꝛ sic dr̄ a dia qđ ē duo: ꝛ demo demis: q̄ ex sui rotūditate p̄n^m demit et finē. ꝛ fit solū ex auro ꝛ lapidibꝫ p̄ciosis. Pro isti⁹ āt ptis expeditione declarabim⁹ illđ qđ dixit bt̄us Joānes euangel'. Apoc̄. xij. s. Signū magnū appuit i celo: mlier amicta sole lunā sub pedibꝫ h̄ns: ꝛ i capite ei⁹ corōa stellaꝝ. xij. In qbꝫ ꝟbis q̄nq̄ȝ mysteria designāt̃ Primū dr̄ signatiōis/ ibi: Signū magnū. Scđm apparitōis/ ibi: apparuit i celo. Tertium gl'ificationis/ ibi: mulier amicta sole. Quartū ꝯculcatiōis/ ibi: lunam sub pedibꝫ h̄ns. Quintū ꝟo coronatiōis/ ibi: ꝛ in capite eius ꝛc̄. ¶ Quo ad p̄^m dico f̄m scēm Bernardinū in ser. assumptōis: ꝙ bt̄ā ꝟgo dr̄ triplicit̃ signū magnū. p̄mo. s. magne gr̄e. secūdo magne gl'ie. tertio magne intelligentie. Primo nāq̄ȝ fuit bt̄ā ꝟgo signū magne gr̄e incarnatiōis filij dei demōstraret dare. Si

Maria dr̄ signū magnū tripl'r.

gnū em̄ operit ꝛ claudit illō qđ signū est. Et sil'r ipa btā ṽgo in imacl'ato vtero suo ex do no gr̄e magne ꝛ ineffabil' clausit ꝛ opuit filium dei ꝓ nob. Un̄ Ezech. xxxij. ait dn̄s: Sole nube tegam. i. chr̄m in ṽgine abscōdam. ꝛ Esa. vij. dr̄: Dabit dn̄s ipe vob signū. ecce ṽgo ɔcipiet ꝛc̄. Ipa igit̄ ṽgo scīssima magne gr̄e nob signū fuit: dū deū ꝑ carnis assūptionem fec̄ eē nobiscū ex gr̄a sua. Et ꝓpt̄ea Gabriel angelus Lu. j. ad eam inqt: Inuenisti grām apđ deum. Quia ipa sola ꝛ nō alia creatura grām ꝑ euam ꝑditā nob reinuenit. vn̄ ipa dicere pōt generi hūano illud Osee. xiiij Ex me fructus tu⁹ inuētus est. Scđo ipa benedicta ṽgo fuit signū magne gl'ie: taꝫ vtiqꝫ magne ꝙ vltra q̄ꝫ dici possit supat in gl'ia: ꝛ letificat oēs angelos ꝛ scōs. Un̄ Ecci. xliij. dr̄: A luna signū diei festi. Ad lr̄am em̄ i pncipio lunar̄ mens̄ luna aspectib⁹ hoīꝫ occultat̄: et tn̄ a sole illuminat̄: ꝛ ei ɔiunctissima ē. Tūc etiā apđ iudeos erat festū neomenie Et sil'r btīssima ṽgo Maria in assumptiōe sua ocul' abscōsa: ꝛ a tota trinitate dei formata / atqꝫ filio suo in gl'iosa sede ɔiuncta: festum supne ac magne gl'ie nouo gaudio et leticia ɔsecrauit. Un̄ Prouer. xij. dr̄: Mulier gratiosa. i. beata ṽgo vere gratiosissima: inuenit gl'iam. s. nouā in paꝛadiso. Et merito qđē inuenit gl'iam nouā in celo: q̄ amissam grām inuenit in t̄ra. Tertio btā ṽgo ē signū magne intelligentie. Signū em̄ ducit in signati cognitionē. ꝛ sil'r ipa ṽgo gl'iosa sup̄ oēm creaturā ducit in sapiam ꝛ intelligentiam dei filij sui. Hinc Esa. xlv. de ipa dn̄s inqt: Exaltabo ad ꝓpl'm signū meū. i. ꝑ signum meum qđ est ṽgo bn̄dicta altā intelligentiā dabo đ meipo ꝛ filio meo. Propt̄ h̄ etiam dr̄: porta celi: qꝛ ꝑ eam alta ꝛ sacra celi ꝛ scptu raꝝ / ac sacramentoꝝ mysteria reserant̄. De ipa qꝫqꝫ bn̄dicta ṽgine dixit de⁹ Noe ꝛ filius eius in figurā Gen̄. ix. Erit signum feder̄ int̄ me ꝛ vos. Qn̄ aūt aliqs h̄ꝫ verā deuotionē ipi btē ṽgi: signum h̄ꝫ de intrando gl'iam paꝛadisi. et illi pōt dici de ipa illud Exod. xiij. Erit quasi signum in manu tua. Quando ṽo de⁹ tāgit cor alicuius deuotione ipius sacratissime ṽginis: pōt dici illud Hester. viij. Sceptrum aureum ꝓtendit q̄ signum clemētie demonstrat̄. Dicat ḡ qlibet chr̄ianus deo illud Ps̄ lxxxv. Fac mecum signū in bonū: vt videāt q̄ oderunt me ● fundant̄: qm̄ tu dn̄e adiuuisti me ꝛ ɔsolatus es me. Hoc ē signū salutis oīm gentium. de q̄ exponi pt̄ illō Esa. v. ꝛ xj. Leuabit dn̄s signum i natōes. Et iō cuilibet chr̄iano dr̄ Esa. vij. Pete tibi signū a domino deo tuo. Predicatorib⁹ aūt ṽbi di ego dico illud Esa. lxij. Trāsite trāsite ꝑ portas: ꝑparate viā ꝓpl'o planum facite iter: ꝛ eleuate si

gnū ad ꝓpl'os qđ dn̄s auditū fec̄ in extremis t̄re. ꝛ illō Hiere. iiij. Leuate signū in sion. ꝛ eiusdem li. l. Annūciate in gentib⁹ ꝛ auditum facit: leuate signum ꝛ nolite celare. Ego aūt sciēs ꝙ vt legit̄ in officio festi đ niue. btā ṽgo gratissimū habuit ꝙ Joānes patricius rome sibi edificauit templū. vn̄ ei dixit. Scire te volo qm̄ tuaꝝ reꝝ hereditatūqꝫ ꝑpetuum successorē tibi volui ꝓuidere: vt dū mihi domū in t̄ra ɔstruxer̄: ego tibi in cel' copiosum thesauꝝ viuū ꝛ et̄nā ɔstruam mansionem. Cogitaui h̄ signum ṽgineū leuare: et ꝑ vniuersum orbē deferre ɔponēdo h̄ opusculum q̄si palatiū portatile ad eiusdē ṽgis gloriam fabricatū. ꝛ iō ꝑdicatori qlibꝫ đsiderās qđ ego hūc libꝝ cōponerē: pt̄ dicere illō Job xxxj. Quis mihi tribuat adiutorē vt desiderium meū audiat oīpotēs ꝛ libꝝ scribat: vt i humero meo portem illū: ꝛ circūdē illū quasi coronā mihi. Per singl'os grad⁹ meos ꝓnūciabo illū ꝛ q̄si ꝑncipi offerā eū. Hec ibi. Rogaui aūtē dn̄m vt in me ṽificari faceret illō Zach. vj. Ipe extruet tēpluꝫ ꝛ portabit gl'iam. s. btē ṽgis / ꝑ totū mundū. vt ipa virgo dicere possit illō Esa. lxvj. Uidebūt gl'iaꝫ meā. s. in h̄ libro descptā. ꝛ ponā in eis signū. s. salutis. ꝛ mittā ex eis q̄ saluati fuerint ad gentes in mare / in africā / in libyam / in italiam ꝛ greciā ꝛ ad insulas lōge ad eos q̄ non audierūt de me. ꝛ iō nō viderūt gl'iam meā. ꝛ annūciabūt gl'iaꝫ meā gentib⁹. ¶ Scđm mysteriū qđ in ꝑdictis ṽbis bri Joā. tangit̄ dr̄ apparitiōis / dum subdit̄: appuit in celo. In triplici em̄ celo appuit. h̄ ṽginale ac celeste signū: vt dr̄ btīssim⁹ pr̄ me⁹ scūs Bernardinus vbi s̄. q̄ ista duo signa ꝑ italiā deportauit: ꝛ adorari atqꝫ venerari fec̄. s. nomē iesu ꝛ gl'iose ṽgis. ꝓpt̄ qđ nunq̄ꝫ fuit heretic⁹ / sed fidei chr̄iane zelator ꝑcipuus nec đ hui⁹ signi veneratōe vnq̄ꝫ penituit: vt scpsit hō q̄ dā: sꝫ vsqꝫ ad mortē in ipsius adoratione ꝑseuerauit. Loquendo aūt de h̄ signo virgineo dic̄ ipe sanctus Bernardin⁹ ꝙ apparuit ꝑmo in celo eccl'ie. scđo in celo gl'ie. tertio ṽo in celo anime. Primo nāqꝫ apparuit in celo ecclesie militantis. de q̄ exponi pōt illō qđ idē Joannes scpsit Apo● xxj. dicens: Uidi celū nouum ꝛ terram nouā. In h̄ em̄ celo appuit vt omnib⁹ bn̄ viuendi ꝑberet exēplū. Un̄ Ambro. in li. ṽgitate ait de ipa ṽgine. Ut de ceteris eius ṽtutib⁹ taceam ṽgo erat nō soluꝫ corpe: sed etiā mēte / corde humil' / ṽgo g̃uis ꝛc̄. Et infra. Talis fuit Maria vt eius soli us vita oīm sit disciplina. Scđo h̄ ṽginale signum apparuit in celo gl'ie. cū. s. in anima ꝛ in corpe in celū assumpta est ipa ṽgo gl'iosa. ex cuius illustratiōe tota celestis curia decorat̄. Un̄ Ber. in qđā sermōe inqt: Marie

Auctor lib. inot vt hunc cōpōeret libꝝ

Maria tanq̄ꝫ signuꝫ apparuit i triplici celo

pñtia totus illustrat̃ orbis: adeo vt ipa celestis hierl'm clarius rutilet ṽgince lãpadis illustrata fulgore. Et Ecci. xliij. dr: Spẽs celi in visione glie. s. mr̃is dei. Tertio insup h v̄ginale signũ appuit z q̃tidie apparet in celo aie. d q̃ celo inq̃t Ps. Celum celi dño. Celũ em̃ cum a celãdo sit dictum: animã designare põt q̃ nob celata manet. Celum aũt celi dr p eo q p inbabitando celo creata est. Hoc igit̃ v̄ginale signum apparet in celo anie. qñ eam visitat z replet spũali ꝯsolatione. Debz g̃ q̃libet fidel' chr̃ianus deuotionis ocl'os leuare ad ꝯtemplandũ h signum: z rogare vt animã suam dignet̃ visitare: vt possit postea ei dicere illud Job. x. Uisitatio tua custodiuit spm̃ meũ. ¶ Tertium mysteriũ a beato Joanne tactũ in v̄bis pallegatis dr gl'ificationis / dum ait: Mlier amicta sole. Triplici em̃ sole dr amicta brã v̄go Maria. Pmo sole amoris / q̃ ad voluntatẽ suã q̃ dei amore feruet. Scdo sole splẽdoris / q̃ ad intellectum q̃ dei lumine splendet. Tertio sole fulgoris / q̃ ad corpus qd excepto do totũ radiosum vltra oẽs btõs fulgoribꝫ replet. vt inq̃t sctũs Bernardinus in loco p̃dicto. vbi psequens addit. Primo igit̃ brã v̄go dr amicta sole. s. calidissimi z ignitissimi amoris q̃ sup omnes btõs diligit deũ z humilitatẽ filij sui Uñ Berñ. ait: Hoc em̃ amoris igne labia pphete purgant̃. istoq3 seraphin accẽduntur. Longe vo alit̃ hec v̄go meruit nõ velut summatim tangi: s3 operiri mag' ac circũfundi. z tanq3 ipo igne ꝯcludi. Sane cãdidissim9 atq3 calidissimus huius ml'ier' amictus cuius omnia tã excellent̃ irradiata noscunt̃ vt nihil in ea nõ dico tenebrosum vel saltẽ minus lucidum: sed nec tepidum liceat suspicari. Hec ille. Scdo aũt dr amicta sole splẽdor' . s. q̃ ad lucem glie quam ei9 anima habet. Uñ Berñ. inq̃t: Deniq3 ipa ẽ mlier amicta sole. i. induta ieffabili claritate. Amicta inquam lumĩe sic vestimẽto. de q̃ ait apl'us Induimĩ dñm Jesum chr̃m. Nã gl'ia ipsi9 dei sup oẽm creaturã ornata fuit. Tertio etiam dr amicta sole fulgoris / q̃ ad lucem quã hz in corpe ex redundantia glie q̃ sibi a deo i anima dat̃. De q̃ Berñ. ait: Q familiaris ei facta es o dña / q̃ pxima / imo q̃intima: vestisti eum suba carnis: z ille te gl'ia sue maiestatis / vestisti nube solez: z ipa sole vestiris. s. tam in corpe q3 in anima. ¶ Quartũ mysteriũ qd dr ꝯculcationis / tangit btũs ioannes vbi s. di. Lunam sub pedibꝫ hñs. qd exponit sanctus Bernardin9 in ser. p̃dicto d ipa brã v̄gine. Habet em̃ luna mutabilitatem / causat frigiditatẽ atq3 lucidit atẽ. Per mutabilitatẽ significant̃ bona tpalia q̃ mutabilia z defectibilia sunt vt luna. Btã em̃ v̄go omnia terrena ꝯtempsit: ne aliq̃ mõ impedirent aut retardarent eius dilectionem ad chr̃m. Unđ merito ipa inq̃t Ecci. xxiiij. Ego mr̃ pulcre dilectionis. Amor em̃ cõmutabilis boni semp aliq̃ mõ d̃rogat amori incommutabil' boni. Proinde Aug9 in. x. ꝯfes. ait deo: Minus te amat q̃ tecum aliq̃d amat qd non ppt̃ te amat. Frigiditas aũt significat mundanam prudentiã frigidã atq3 nocturnam. Et hanc sub pedibꝫ v̄go hñs ptim spreuit atq3 ꝯculcauit eam / ptimq3 famulatui suo subiecit: q2 ea tm̃ ad dei laudem vsa fuit. Lucidit as vo fcat claram creaturaꝝ intelligentiam: z hãc etiam sub pedibꝫ habuit. Nã oĩm creaturaꝝ cognitionẽ in compatione ad supeminentẽ chr̃i sciam paruipẽdit Cũ em̃ apl's Paulus h fecerit. Uñ ipe inq̃t ad Phil'. iij. Que mihi fuerũt lucra: hec arbitratus sum ppt̃ chr̃m detrimẽta. Existimo em̃ oĩa detrimentũ esse ppt̃ eminentẽ sciaz iesu chr̃i zc̃. Quanto mag' ipa bñdicta v̄go h egit q̃ mr̃ extitit saluatoris? ¶ Quintũ mysteriũ a btõ Joãne tactũ in pallegatis v̄bis / dr coronatiõis / dũ ait: Et in capite eius zc̃. Qđ fm scm̃ Bernardinũ vbi s. põt tripl'r intelligi. Primo mõ vt duodecim stelle corone eius sunt. xij. apl'i chr̃i: q2 brẽ v̄gis merit' fuerũt electi: z post ruinã in chr̃i morte sunt ad fidẽ reformati ac p eius instructionẽ edocti. Nã ipa gl'iosa v̄go ẽ singl'arit̃ ciuitas illa de q̃ scribit̃ Apoc. xxj. In q̃ oẽs electi mystice ꝯtinent̃: z in q̃. xij. apl'i ponunt̃. xij. lapidum pciosoꝝ fundamẽta. Et sil'r. xij. margarite: ex qbꝫ fiunt. xij. porte: q̃ designãt. xij. patriarchas / q̃ oĩ lapide pcioso ornati sunt: z p q̃s fides venturi filij dei ipsius brẽ v̄gis meritis ad posteros trãsiuit. Scdo mõ. xij. stelle eius corone sunt. xij. luminose cogitatões seu illuminationes mentis v̄ginal'. Prima stella est cognitio corpalium nãrum. Scda spũalium subaꝝ. Tertia sciaꝝ intellectualium. Quarta v̄tutum affectualium. Quita institutaꝝ diuitus legum. Sexta infusaꝝ a deo graꝝ. Septima irreph̃ensibilium iudicioꝝ. Octaua incomph̃ensibilium miscdiarum. Nona inumerabiliũ meritoꝝ. Decima remunerabilium p̃mioꝝ. Undecima tẽporaliũ decursuum. Duodecima et̃naliũ rõnum. Hec ille. Qui etiã subdit q tertio mõ xij. stelle in corona v̄gis sunt. xij. puilegia q̃ ea regnante z gl'iosa in celo pcibꝫ eius impetrant̃ nob q̃ militam9 z laboram9 in mũdo. Prima em̃ stella est cecoꝝ illumiatio. Unđ ipa ait Ecci. xxiiij. Illuminabo oẽs sperãtes i dño. Scda lapsoꝝ eleuatio. iux' illđ Dañ. xj. Cũq3 corruerit s'bleuabũt̃ auxilio puulo auxilio brẽ v̄gis / q̃ puula dr ppt̃ humilitatem. Tertia sordidoꝝ lauatio siue purgatio

F Maria amicta triplici sole.

H Maria oia terrena ꝯculcauit

D Duodecim stelle i corõa Marie qđ fcẽt.

D Duodecim puilegia marie

Uñ in figuram dr.j. Reg.xxv. Ecce famľa tua ſit in ancillã vt lauet pedes ſuoꝝ tuoꝝ. Hec eñ inqt Abigail ad Dauid.i. Maria ad chr̃m: vult eñ lauare ꝯſcias nr̃as: intellectum z affectum nr̃m a ſordibꝫ viciorum. Quarta ſtella eſt deſolatoꝝ letificatio. Uñ Cañ.j. illi dr: Meliora ſunt vbera tua vino. Qȯ vt ait Pſ̃. letificat cor hoīs. Quinta ē tentatoꝝ adiuuatio. Uñ ipa inqt Ecci.xxiiij. Quaſi platanus: q̃ habꝫ folia ad modũ ſcuti exaltata ſum iuxͣ ꝑpľos baptizatos. Et iõ in tentationibꝫ ſuis dꝫ illi dicere qlibꝫ chr̃ianus illȯ pſ̃. xxxiiij. Apphende arma z ſcutũ z exurge in adiutoriũ mihi zc̃. Sexta eſt in aduerſis roboratio Uñ Eſa.xxviij. dr: Urbs fortitudis nr̃e ſion.i. bt̃ã ꝟgo Maria. Septima eſt mortuoꝝ reſuſcitatio. Uñ ipa ait Ecci.xxiiij. In me oīs ſpes vite z ꝟtutꝭ. Octaua induratoꝝ mollificatio. Uñ in figuram dr Num.ij. Cũqꝫ ꝑcuſſiſſet Moyſes ꝟga bis ſilicem egreſſe ſũt aq̃ largiſſime. Uirga eñ eſt bt̃ã ꝟgo, iuxͣ illȯ qȯ canit eccleſia: Uirga Jeſſe floruit: ꝟgo deũ z hoīem genuit zc̃. Silex eſt cor duꝝ: Bina aũt ꝑcuſſio fit qñ ipa ꝟgo fac̃ pctõꝛ ẽ declinare a malo z facere bonum. a q̃ egrediunť aq̃ largiſſime lachrymaꝝ. Nona ſtella eſt ad Jeſum chriſtũ directio/ſiue vie ſalutꝭ demonſtratio. Ipſa eñ fuit figurata ꝑ illã colũnã ignis z nubiſ. de q̃ hr̃ Exo.xiij. q̃ introduxit filios iſrľ i terram ꝓmiſſiõis. iuxͣ illȯ pſ̃. ciiij. Dedit nubẽ in ꝓtectionẽ eoꝝ z ignem vt luceret eis ꝑ noctem. Decima ſtella eſt in hora mortꝭ ſubuẽtio. Uñ Ecci.xv. dr de ipa. Obuiabit illi q̃ſi mr̃ honorificata. Undecima ſtella ẽ ꝯ ignez purgatorij refrigeratio. Uñ Hiere.xviij. dr Nunqd ȯ petra agri deficiet nix libani? id ẽ: refrigeriũ de Maria poſt mortẽ nr̃am. q.d. nõ. Duodecima ſtella ẽ in vita celeſti ſua preſentia oīm btõꝝ letificatio z delectatio. Uñ ei dicent illȯ Judith.xv. Tu gľia hierľm/tu leticia iſrľ/tu honorificẽtia ꝑpľi nr̃i ¶ Quarto dicere poſſumꝰ ꝙ ꝑ.xij. ſtellas itelligũť.xij eiꝰ ꝓuilegia ſiue ꝓrogatiue. Prima aũt ꝓrogatiua ẽ ſpẽaľ dei pr̃is electio ad opꝰ icarnatiõis filij ſui. Uñ in figurã p̃dictum fuerat Geñ.xxiiij. Uirgo q̃ egrediet ad hauriendã aquã: ipa ẽ quã ꝑparauit deꝰ filio dñi mei.i. chr̃o. Potuerũt eñ eẽ ꝟba angeli Gabrielis loqntꝭ ȯ ꝟgine Maria q̃ ꝑma egreſſa eſt ad hauriendã aquã gr̃e. ȯ q̃ Eſa.lv. inqt deus: Oẽs ſitientes venite ad aq̃s zc̃. De hac autẽ electiõe etiam p̃dixerat Pſ̃. di. Elegit eã deus z p̃elegit eã. Scd̃a ꝓrogatiua eſt filij dei ſpẽaľ deſpõſatio. Uñ.ij. ad Coꝝ.xj. dr: Deſpõdi eñ vos vni viro ꝟginẽ caſtã exhibere chr̃o. In veteri eñ teſtamẽto ſummus pontifex nõ ducebat vxorem/niſi ꝟginem. vt hr̃ Leui.xxj. Tertia ẽ ſpũſſcti fecũdatio. Unde Matt.j. dr: Inuenta ẽ in vtero hñs de ſpũſctõ. Quarta ẽ filij dei ꝯceptio z ꝑturitio. iuxta illȯ Eſa.vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet zc̃. Quinta eſt dei ꝯiunctio ſiue ꝯuerſatio. Unȯ ipa ait Cañ.ij. En dilectus meꝰ mihi z ego illi/q̃ paſciť inť lilia.ſ. ꝟgitatꝭ z puritatꝭ mee/ vel inť vbera z brachia mea. Sexta eſt dei meditatio. iuxͣ illȯ.j. Coꝝ.vij. Mľier inupta z ꝟgo cogitat q̃ dei ſunt: vt ſit ſctã corꝑe z ſpũ. Septima ẽ in libro vite deſcꝑtio: de q̃ dr Apoc̃.vij. Habes pauca nomina in ſardis.i. in virginibꝫ/q̃ nõ inqnauerunt veſtimẽta ſua. id ẽ corꝑa/z nõ delebo nomina eoꝝ ȯ libro vite. Ipa aũt dicere põt illȯ Pſ̃.xxxix. In capite libri ſcꝑtum ẽ de me. Octaua eſt celi ornatꝰ z pulcritudo/iuxͣ illȯ Ecci.xliiij. Spẽs celi gľia ſtellaꝝ.i. ꝟginum/q̃ dicunť ſtelle: quia de die nõ lucẽt: ſꝫ in veſꝑis incipiunt apꝑere.i. in pñti latent: ſed in futuro apꝑebunt q̃d ſunt. Uñ.j. Jo.iij. dr: Filij dei ſumus. ſꝫ nõdum apꝑuit q̃d erimus. Nona eſt ꝑfecta ȯi aſſimilatio. ȯ q̃ dr Apoc̃.x. Uirgines ſunt et ſequunť agnum q̃cũqꝫ ierit. Decima ẽ noui cantici decantatio/qȯ tm̃mõ ꝟgines decantabunt/iuxͣ illȯ Apoc̃.xiiij. Cantabũt ſcti cãticũ nouũ zc̃. Uñ ꝓpha ait Pſ̃.cxxxvj. Quõ cantabimꝰ canticũ dñi in ťra aliena.i. in carne corrupta. Undecima ẽ maioris fructꝰ ꝓmiſſio. Nam fructꝰ triceſimꝰ ꝓmittiť ꝯiugatis/ſexageſimꝰ viduis/centeſimꝰ aũt ꝟgibꝫ. vt dicũt doc. in expõne ꝑabole Matth.xiij. Duodecima ẽ duplicꝭ corone adeptio. Naꝫ ipſi debeť aurea z aureola. Uñ in figurã dr j. Mach.iiij. Ornauerũt faciẽ tẽpli coronis aureis. Facies eñ q̃ ẽ nobilior z altior pars corꝑis: ſcat corpꝰ ꝟginale/qȯ ẽ nobiliꝰ z altiꝰ oīm mẽbroꝝ ecclie. Ornauerũt aũt faciẽ nõ tm̃ vna corona/ſꝫ coronis aureis. Aurea ꝑ charitate ei debeť z aureola ꝓ ꝟgitate. Et lꝫ he corone cõpetãt etiã alijs ꝟgibꝫ: tñ ſingľarius competunt ipſi bñdicte ꝟgi. et iõ he.xij ſtelle dicunť eẽ in corona capitis eius. qꝛ ipa eſt oīm ꝟginũ ꝑmitiuaꝝ regina. ¶ Quinto dicere poſſumꝰ ꝙ iſte.xij. ſtelle ſunt.xij. ordines.ſ.ix. angeloꝝ/[illegible]tres ſctõꝝ.ſ. martyꝝ/cõfeſſoꝝ z ꝟginũ/ q̃ oẽs eã coronãt: qꝛ ipaꝫ ꝑpe tue venerant: mirãť z laudãt. Seraphin ei mirãť z laudãt i ea charitatẽ ſuccẽſam. Cherubin ſapiam tã ꝓfundã. Throni ptãtẽ z q̃etẽ in ȯo ſic trãqllã. Dñatõẽs tãtã ſuꝑ angelos ꝓeminẽtiã. Uirtutes tãtã miracľoꝝ efficaciã. Ptãtes tantã ſuꝑ demõẽs potentiaꝫ. Principatꝰ tantã de oībꝫ regnis ꝓuidentiã. Archangeli tantã de oībꝫ locꝭ diligẽtiã. Angeli tantã de oībꝫ z ſinguľ hoībꝫ cuſtodiam. Martyres tantã i tribľatione ꝯſtantiã. Cõfeſſores tantã ſobrietatẽ z ꝑpantiam, Uirgi

Duodecim ꝓrogatiue marie

Duodecim ſtelle ſc.xij. ordines i celo

nes vero tantã ipsius puritatẽ et mũdiciã. Unde il li dicere possumus illud .ij. Para. vi. Te lau dat omnis virtus celorum / et tibi e gl'ia in secula seculorum: Amen.

¶ Pars. III. huius sermonis que dicitur recordationis.

Z Dico quod dicitur corona marie quomodo sit in ſtitura.

In memoriã et recordatõez triũphãtis sime coronationis dñe paradisi debẽt oẽs deuoti chri quotidie coronã dice re deuota mẽte. Ad quã iducere pñt vnũquẽqꝫ ea que in cõmendationẽ angelice sa lutationis dixi in .v. pte pncipali huius opis. sermone .xij. In hac at corona dicũt .lxiij. Aue Maria: in cõmẽorationẽ annorum quibus ipsa vir go bñdicta vixit in hoc mundo. Licet em de tpe annorum eius in pñti vita fuerint varie opio nes: tñ hec videtur cõmunior: et pñt sic eius anni computari, vicꝫ quod qñ ꝯcepit dei filium com plesset annũ quartũdecimũ et intrasset quartũdecimũ per tantũ tpus quod postea qñ pepit suũ bñ dictum filiũ cõpleuerat quartũdecimũ annũ. Quia vero eius filius mortuus est trigintatriũ ãnorum. ideo ipa tũc habebat ãnos .xlviij. Post ascensionẽ vero filij sui vixit annis .xiiij. cõple tis et intrauit quartũdecimũ annũ: et sic ipa vi xit in hoc mundo annis .lxij. completis et tetigit de .lxiij. Et ob hoc eius vita dicitur fuisse annorum .lxiij. sic et eius filius dicitur stetisse mortuus tribus die bus: quia tetigit de tribus diebus. In hac aũt coro na interponitur Pr nr et ab eo incipit vt signi ficet quod oẽm grãm suã recepit ipa bñdicta vir go a pre celesti a quo oẽ datũ optimũ et oẽ donũ pfectũ descẽdit. Jaco. i. vt etiam dicit glo. in .l. ij. ff. de legi. Sciendũ e aũt quod aliqui postquam di xerunt quinques Aue Maria: dicũt vnum Pr nr: ad memoriã quinque vulnerum saluatoris. Alij vero postquam dixerunt septies: et hoc ad mẽoriã se ptẽ gaudiorum ipsius virgis. Alij postquam nonies dixerunt Aue Maria: interponunt Pr nr: vt ferent quod brã virgo exaltata est supra nouẽ cho ros angelorum. Alij vero postquam dixerũt decies: vt denotent quod ipa gl'iosa virgo est eleuata i de cimo choro celesti. Alij autẽ postquam dixerunt xij. Aue Maria dicunt vnũ Pr nr: in mẽo riã corone .xij. stellarum que est in capite ipius sctis sime virgis. Ultimis aũt tribus Aue Maria i terponitur Pr nr ad reuerentiam sctissime tri nitatis. Sed qualitercunqꝫ dicatur pdicta corona: totũ redũdat in laudem dei et ipsius bñdicte virgis. Ego igitur dico omnibus chrĩcolis illud ad Rom. vi. Salutate Mariam que multũ la borauit in nobis. Ad hoc aũt faciendum nos in uitat sancta mr eccl'ia que eaꝫ diuersimode sa lutat dicens: Salue sctã parens. Et Salue regina misercordie. Aue regina celorum. Aue ma ris stella etc. Principal' vero eius salutatio de portata est a celo. s. Aue Maria / que non de bet reputari res mul'iebris vel solũ spũalium gentiũ / sed oĩm chrianorum. Melius e aũt dicere vnũ Aue Maria corde deuoto et cũ animi feruore quam centũ cũ tepiditate et indeuotiõe. c. nõ mediocrit. de ꝯse. di. v. ¶ Ipam at co ronã deuote dicentes inumerabilia bñficia ab ipa bñdicta virgine ꝯsequentur. De quibus aliqua tangit pro pha Ps. lxiiij. dicẽs: Bñdices coro ne anni benignitatis tue: et campi tui reple buntur vbertate. Pinguescent spẽosa deserti et ex ultatione colles accingentur. Induti sunt arie tes ouiũ et valles abundabunt frumẽto. cla mabunt etenim hymnum dicent: Que oĩa pñt exponi moral'r de facientibus coronã ipius virgi nis. Ex quibus verbis possumus colligere tres fru ctus pncipales corone virginal'. Primus dicitur bñ dictionis / ibi: bñdices corone etc. Scdʒ sm pinguationis / ibi: pinguescent spẽosa deser ti. Tertius vero dicitur incohationis. s. paradisi / vel cõ formationis. s. cũ celesti curia / ibi: cãtabunt etc. Quo ad pm dicit ppha ipi bñdicte virgini. Bñ dices corone anni. i. annorum. Et ponitur nũerus singularis p pl'ali: sic etiam Exo. viij. dicitur: Uenit musca grauissima. Et Uirgi. in .ij. enei. inquit: et armato milite cõplent. i. armatis militibus. Be nedic aũt b. virgo corone annorum benignitatis sue. i. quibus ipa benignissima vixit in hoc mũdo Unde facientes coronã et ꝯsequentur totius vite sue memoriã: obtinent mul'tiplicem bñdictio nem. s. opatiuam / remissiuam / compensati uã / ꝯfortatiuam / et cumulatiuam. Bñdicti onem aũt opatiuam conseqmur a deo vicꝫ a pre celesti: eo quod eius dilectissima spõsa a no bis in ipa corona veneratur a filio. quia eius cha rissima mr honoratur / et a spũsancto: quia vas thesauri ipius a nobis in reuerentia hr. Cum em cuilibꝫ sancto dicat deus illud Geñ. xxvij. Qui bñdixerit tibi in bñdictionibus repleatur. Profecto ille qui faciendo coronã bñdic virgi nem Mariam: a tota trinitate bñdicitur. et de plenitudine bñdictionũ ipsius virgis recipit. Non enim amittitur illa hora que in facicda corona expenditur: sed deo ꝯsecratur et a tota trinitate ac ceptatur. Quia vero dei dicere est facere. Iuxta il lud ps. añpenultimi. Ipse dixit et facta sunt. Ideo eius bñdicere et e bñfacere. Et ꝯñr deus que facientes coronã bñdicit eis bñfac. ¶ Re missiuam quoque bñdictionẽ ꝯseqmur faciendo coronam. Nam cũ bñdictio sacerdotis / epi / cardinal' et pape remittat de petis venialibus sm Franc. mayr. et alios theol'. in .iiij. sniarum dist. xx. et Joanẽ andree in pemio sexti. et ibi doctores sup illud: Salutẽ et aplicam bñdicti onẽ. Multo magis bñdictio dei que est magis cu rialis. ¶ Sciendum est aũt quod a diuersis sũ mis pontificibus concesse sunt diuerse indul gentie dicentibus Aue Maria. que licꝫ credã

Fructus et vtilitates dicentiũ coronaꝫ marie.

M

tur esse maioꝝ numeri ꝗ̃ nunc exp̃mam: ta/
men colligendo ea solum q̃ p certo sciũt Qñ
q̃s dic̃ Aue Maria: ꝯsequit̃ indulgentiam
cclxxxviij. dieꝝ. Et qñ dic̃ Jesus totidē. Et
qñ d̃r Sancta Maria: habent̃ .xl. dies d̃ in/
dulgentia. Quia igit̃ in corona d̃r sexaginta
trib⁹ vicib⁹ Aue Maria et Jesus ac San/
cta Maria ꝛc̃. iõ in summa quis faciens co
coronā ꝯsequit̃ dies. 273658. de indulgentia
Btũs aũt frat̃ Cherubinus de spoleto ordi
nis nr̃i impetrauit a summo põtifice centuꝫ
dies de indulgentia p omnib⁹ facientib⁹ co/
ronā. Et sic in summa erunt ducenti septua/
gintatriamilia septingentiquinq̃ginta octo
dies indulgentie p q̃libet corona. ¶ Felicis
aũt recordationis Sixtus papa quart⁹ oĩ/
bus dicentib⁹ in statu gr̃e infrascp̃tā oõneꝫ
siue salutationē ipsius v̉gis q̃ a ml'tꝭ d̃r ĩ co
rona / ꝯcessit indulgentiā duodecim miliuꝫ
annoꝝ p q̃libet vice q̃ d̃r: Aue sanctissima
Maria mr̃ dei / regina celi / porta paradisi /
dña mundi / singularis ꝛ pura / tu es virgo
Tu ꝯcepisti chr̃m sine pctõ. Tu pepisti crea
torem ꝛ saluatorem mũdi / in q̃ non dubito.
Libera me ab omni malo: ꝛ ora p pctis me/
is Amen. ¶ Bñdictionem q̃qꝫ compensati
uam recipiũt faciētes coronā. Jn recompen
sationē em̃ istius bñdictionis q̃ in ip̃a coro/
na bñdicunt dei mr̃em: bñdicunt̃ ꝛ ipsi nõ so
lum a deo / ſꝫ etiam a tota curia celesti. Oẽs
em̃ angeli ꝛ bt̃i dicunt bt̃e v̉gi illõ Nu. xxiiij
Qui bñdixerit tibi sit ip̃e bñdict⁹. vñ cũ bñ
dicimus ip̃am v̉ginem ꝛ eius filium: rñdet
ip̃a dei genitrix et oĩs p̃adisus secum: Sitꝭ
ꝛ vos bñdicti. D̃r em̃ in cõi p̃uerbio: Quale
v̉bum dixeris tale audies. Et vulgarit̃ di/
cit̃: Tal man:co e tal coltello. Jpsa ḡ pijssi/
ma v̉go nos resalutat qñ eam salutam⁹. alit̃
nõ h̃ret in seruabanitatem ac curialitatē. Nã
si alicui q̃s dicat: Bonus dies / ille si non est
valde rusticus rñdet: Bonus dies ꝛ bonus
annus. Quanto ḡ magis h̃ faciet bt̃ā virgo
nob̃ salutantib⁹ eam? Habet em̃ valde gra/
tas salutationes nr̃as. Nam si Octauian⁹
imp̃ator emit p decēmilib⁹ nũmis vnũ cor/
uum cuiusdā romani: q̃ instruct⁹ ab illo sa/
lutauerat ip̃m imp̃atorē reuertentē victori/
osum de p̃lio / dicens: Aue imp̃ator inuicte:
vt refert Macrobi⁹. Etsi imp̃ator Tyberi⁹ ꝛ
romani ita chaꝝ habuerũt coruũ aliũ: quia
eos salutabat ĩ foro: q̃ postea d̃ ei⁹ morte val
de doluerũt. vt refert Plini⁹. x. nãlis histo/
rie. p̃fecto mlt'o chariores h̃ꝫ v̉go bñdicta il/
los q̃ ip̃am cordial'r salutant. Uñ legit̃ q̃ q̃/
dā abbas mortu⁹ postea resuscitat⁹ ꝛ a mo/
nachis suis interrogatus q̃d vidisset in alia
vita rñdit: O filij: q̃ vult saluari sepe salutet
Mariam. Ut em̃ inq̃t Berñ. Non venit ad

Tota curia celestis recõpensat coronā marie

De coruo Octauianũ salutante

veniam q̃ nescit amare Mariā. ¶ Bñdicti Marie
onem etiā ꝯfortatiuam recipim⁹ deuote fa/
ciendo coronam. Nam efficimur filij ip̃i⁹ v̉/
ginis: ꝛ ꝯñr ab ea tanꝗ a bona mr̃e conforta
mur. Uñ sciendum est ſm doc. maxime car
di. Petꝝ daml. Franc̃. de May. ꝛ Petrum
ioanis sup Joan. q̃ ipsi (vt h̃r Joã. xix) chr̃s
in cruce dixit bt̃e v̉gi de Joan. Mulier ecce
filius tuus. Tanta fuit potentia hui⁹ v̉bi q̃
fec̃ ip̃m Joannem veꝝ filium adoptiuũ ipsi
us v̉gis: ꝛ dedit ei affectum filialeꝫ erga ma
trem / ꝛ eꝯ: immo maiorē ꝗ̃ sit cõit̃ int̃ filiũ
nãlem ꝛ mr̃em eius. qꝛ maior est vis gr̃e ꝗ̃
nature. c. reuera. de ꝯse. di. ij. Quia v̉o Joã/
nes interp̃tat̃ in q̃ est gr̃a. ip̃e Joannes acce
pit hanc filiationē p omnib⁹ q̃ voluerint cē ꝛ
viuere in gr̃a dei ꝛ ipsius v̉gis. Jmp̃ator em̃
celestis stans in tribunali crucꝭ nos adopta
uit in filios mr̃is sue dicens ei de q̃libꝫ nr̃m
Ecce filius. q. d. Assigno q̃ tibi sint filij oẽs
q̃ voluerint esse tui deuoti: ꝛ te reuerent̃ sic̃
mr̃em salutare ꝛ venerari. Et iõ ip̃a nos fili/
os suos non põt refutare: sed cogit̃ materna
pietate ꝯsolari. Uñ ait illõ Esa. xlix. Nunq̃d
obliuisci potest mater infantuli sui? etsi ip̃a
oblita fuerit: ego nõ obliuiscar tui. Mr̃ em̃
dulcius amat filium ꝗ̃ pat̃: quia non tan/
tum passus est pat̃ in ip̃o filio in lucem p̃du
cendo quantum mat̃. Debet igit̃ ipsa beni/
gna v̉go nos tenere diligere sic̃ membra fi/
lij sui / qui est frat̃ noster. et pro indiuiso da/
re nob̃ paradisum ꝛ hereditatem celestē. Et
hec corona est quasi p̃testatio q̃dam et dep̃/
catio filial' / acsi diceremus. Nos o pijssima
v̉go sumus tui filij: et iõ petimus bñdictio
nēm mat̃nam. qꝛ bñdictio mr̃is firmat do/
mos filioꝝ Ecci. ¶ Bñdictionem q̃qꝫ cu/
mulatiuam. s. donorum sp̃ualium ꝛ gr̃arũ
atqꝫ meritoꝝ recipimus faciendo coronam
Et iste est fructus secundus ipsius corone q̃
d̃r impinguationis / ꝛ ideo subdit Prophe/
ta: Et campi tui replebuntur vbertate. Pin
guenscent speciosa deserti ꝛc̃. De ip̃a enim v̉
gine et de nob̃ potest dici illud Ps̃. Benedi
xit eis ꝛ multiplicati sunt nimis ꝛc̃. De hac
etiam bñdictione ꝛ fructu corone q̃ bñdici/
mus bt̃ām v̉ginē p̃dictum fuit Prouer. xj.
vbi d̃r: Anima que bñdic̃ impinguabit̃ Per
campos aũt q̃ sunt lati intelligunt̃ mundani:
q̃ sine districtu obedientie alterius viuunt ĩ
sp̃ũ p̃prie libertatis. Et istis coronam facien
tib⁹ dat bt̃ā v̉go vbertatem fructuum: diui
tiaꝝ honoris ꝛ gl'ie: ita q̃ etiā dormiendo di
tant̃. Jtē cõsolationē filioꝝ eis tribuit: atqꝫ
eis sue misc̃die sinũ ap̃it. Ul' p campos intel
ligunt̃ iusti: vt exponit Alexander d̃ ales. q̃
suscipiunt semē v̉bi dei ꝛ pluuiā gr̃e diuine.
ꝛ istis dat bt̃ā v̉go vbertatem bonoꝝ opeꝝ.

Confortamur per op̃ationē corone.

Per oĩonē coronē cumula⁹ gr̃aꝫ.

Per speciosa aũt deserti intelligunt boni religiosi et religiose fugientes campos.i. terrenas occupationes ꝛ mũdialiũ ↄuersatiões. Desertum em̄ dr̄ monasterium: qꝛ a mũdanis voluptatibꝫ est elongatũ. In q̄ cum posuisti filiam: non amplius recordarı̄s de illa/ vl' raro ipam visitas el'ymis: et tñ h̄ desertum speciosum fit padisus: in q̄ freq̄ntant angeli dı̄. Religiosos ḡ facientes sibi coronam facit btā ⱳgo impinguari charitate ꝛ deuotione. Per colles āt intelligunt dñi ꝛ pncipes tpales: q̄s replet ↄsolationibꝫ si coronam suam facere nō omittant. Sequit: Induti sūt arietes ouium.i. capita spūalia: vt sacerdotes/ epi/ꝛ cardinales: quos īduit vestimēto sanctitatı̄s/ꝛ valles abundabũt frumēto.i. pauperes ꝛ despecti habebũt grām dei p ⱳtutē

N corone. Et iō noster frat Jacobꝫ daleco:one de prouincia scti Franc. q̄ quotidie faciebat mltas coronas btē ⱳgi: hortabat omnes vt facerent coronam et instruebat quō eam facere deberent. Un̄ etiam epi nō discedebant ab eo qn pmitterent ei facere coronā: et vixit lxx.annis in ⱳgitate. Quātas aũt vtilitates recipiat faciens coronam deuoto corde non

Exē pla g corona marie possit ⱳbis demonstrari. Legit aũt q̄ q̄dam iuuenis dissolutus ꝛ a bono pposito deuiat' facta deuotiōe corone liberatus est ꝛ ad bñfaciendũ reductus. Mat etiam q̄dam bñs filium prauum p ⱳtutē corone obtinuit illi' emendationē. Quidam q̄qꝫ perusinus positus in pfundo turris desparsqꝫ posse euadere qnqꝫ coronas dicebat in die: ꝛ sic liberat' fuit. Quadam etiam die cũ nōnulli mercatores florentini venirent de Lugduno vnus eorum post socios remanens plane dicebat coronam: et qꝛ solus erat a latronibꝫ aggress' est/q̄ totum eius vestimentũ in frusta inciderũt: et coronam quā in manu habebat atqꝫ carnem ei' nō tetigerunt. In q̄dam q̄qꝫ lacu existe q̄dam deuoto btē ⱳgis diabol' tantam tēpestatē ↄcitauit q̄ nauis siue barcha ⱳsata est. Famulus aũt cuiusdam deuoti p timore mortı̄s strinxit collũ ei'. Ipe ⱳo cum corona in manu inuocabat btām ⱳginē vt ipm adiuuaret: ꝛ sic libatus est. Legit q̄qꝫ q̄ in q̄dam nauicl'a cũ eēnt q̄dam pueri ludētes: int alios erat ibi filius cuiusdā paupis q̄ q̄tidie faciebat coronā ⱳgis. Un̄ submersa naui oibꝫ alijs suffocatı̄s ille liber sup aq̄s ambulans euasit. Uulterre etiam in morte Pij pape ppt magnā niuem cecidit tectũ domus: ꝛ oīa sup caniciũ steterũt. qꝛ ibi erant duo filij paupis vidue q̄ q̄tidie faciebant coronā. Ad qō miracl'm videndũ cucurrerũt oēs de ciuitate. Itē felcri vxor cuiusdā medici capta a thurcı̄s: ppt coronā liberata fuit itacta cũ filia sua. Itē oruieri q̄dā demoniaca dixit dño suo: Dic officium ⱳgis. Cui ille rñdit: Nescio legere. Et postea traxit coronā de manica dicēs: Hoc ē meũ officiũ: ꝛ aliō nescio. Tũc illa dixit: Bñ bene fratello mio. Questo he el meliore bocbono che tu posse trouare. Legit q̄qꝫ q̄ sup norsiā ad lacũ pilati vn' desperatus cepit clamare dicēs. O demones venite. Qui statim cũ furore venientes dixerũt. Quid vis: qd vis: Et ille ait. Portate me vobiscũ qꝛ nolo ampli' viuere. Illi aũt respōderũt: Nō possumus pter coronā illā quā fecisti hodie. Quidā etiā scholaris perusij appetēs quādā mulierē iuenit necromātē: q̄ in circulo q̄dā intrare ipm faciēs atqꝫ demōes inuocans ab ipsis rñsum habuit q̄ in h̄ malo ei auxilium pbere nō poterāt pter coronam quā fecerat. O pciosa corōa et gl'iose ⱳgini gratissima: q̄ tante es ⱳtutı̄s vt demonũ supes ptātem. Nec imerito. nam p ipam coronam bñdicimus illam: p cui' bñdictionem confracte sunt diabolice ptātes. Qñ aũt in corona diximus ipsi bñdicte ⱳgini: Bñdicta tu in mlieribꝫ. pinde est acsi diceremus Bñdictus sit dies in quo nata es. bñdicta hora qñ orabas: bñdicta qñ fuisti desponsata: bñdicta qñ fuisti annũciata ꝛc. Et sic renouamus ei coronam ab angelo sibi ď padiso allatam. Ipa ⱳo vnicuiqꝫ nostr̄ rñdet: Bñdicta sit vita tua: ꝛ bñdicti anni tui/menses ꝛ dies ꝛc. ¶ Tertius fruct' corone dr̄ incohoationis padisi/ vel ↄformationis cũ patria celesti: in qua bti laudant gl'iosam ⱳginem tanqꝫ suam reginā. Qñ em̄ facim' coronā: pinde ē acsi eius capiti coronā imponerem' ꝛ ipam nr̄am reginā ↄstitueremus. Corona em̄ solũmō dat regibꝫ ꝛ regis. O Per orōnē corōe cōforma mur celestibꝫ

Tũc ḡ ei dicim': O Maria impatrix celi regina qꝫ mũdi: ecce q̄ te elegim' p regina nr̄a ꝛ nos fuulos tuos facim': ꝛ i ppetuum sub imperij tui fuiture viuere volumus. Et iō sum' mittentes coronas añ thronũ Apoca. v. thronum. s. tue maiestatis. Quia aũt miserı̄s miscdia est necessaria: q̄ est plenitudo ⱳtutũ. c. in singul. lxxxvj. di. ꝛ nos sum' miseri: iō tibi offerim' coronam: non q̄ egeas nostris coronis aureis vel argenteis: sed vt p h̄ ↄfitētes te eē magnā reginā mereamur sub dñio tuo semp pmanere. Scim' em̄ q̄ non pt rex alienare castr̄/ villā aut ciuitatē inuitis hoibꝫ ibabitantibꝫ: fm Hostiē. in. c. dilecti. ď maio. et obe. ꝛ Pau. ď castro in q̄dam ↄsilio suo. Et iō postq̄ nr̄a regina facta es nō poterı̄s nos refutare sine ↄsensu nr̄o. Illō em̄ solũ q̄s dr̄ posse facere qō de iure p iuste facere pt. c. faciat. ꝛ ibi glos. xxij. q. iij. O igit dña et regina nr̄a: ecce q̄ nos fui tui pmittimus tibi fuare oēm illā fidelitatē quā tenētur q̄libet boni subditi custodire erga dñm

suũ, de q̃ hr̃ in c. de forma. xxij. q. v. et iõ etiã tu teneris erga nos esse fidel'. Nã sic dr̃ in p̃ dicto. c. Dñs q̃z fideli suo in his oib' vicem reddere dz/ qd si nõ fecerit: merito censebit̃ maledictus ℞c. ¶ Debet aũt vnusq̃sq̃ christianus se ℞ sua oia in manu tua cõmittere: ℞ nã pmittere transire diẽ q̃n saltẽ vnã dicat coronã ad laudẽ tuã. Et q̃zuis male quis viuat non dz vnq̃ a tua deuotione discedere. Vñ exclamabat q̃dam bon' ac deuot' pdicator di. Non te spizar da maria, et iterum: Affrõtatiue a maria. Nam si h̃ puilegiũ habet cardinal' q̃ ponat pileũ siue capellũ suũ sup caput illius q̃ ducit̃ ad iusticiã/ liberat̃: fm Baldum et Paulum de castro in. l. ad/dictos. C. a ppel. A fortiori pallium btẽ vgis p̃t nos ab oib' mal' liberare. Tãlata enĩ est eius miscdia q̃ si aliquẽ deuote facientẽ coronam suam viderit in medio miliũ demonũ trahi ad suppliciũ: eũ ptin' libabit. Nec pmittet aliquẽ male finire q̃ ei' coronã reuerent̃ studuerit facere. Vñ legit̃ q̃ q̃dam iuuenis ad reuerentiã ipi' vgis oi die q̃ durabant rose ℞ flores: faciebat capellũ de ipsis rosis ℞ florib': ℞ ponebat sup caput btẽ vgis ad modũ corone. Qñ aũt deficiebãt rose: p q̃liber rosa flexis genib' dicebat vnũ maria. Accidit aũt q̃ q̃dam die transibat p q̃ndam siluam in q̃ latrones erant: et añq̃ intraret voluit soluere btẽ vgi qd debebat et solitus erat. Dum aũt dicebat Aue maria: ipa bñdicta vgo accipiebat vnam rosam de ore eius ipo nesciente. Qd videntes latrões q̃ deliberauerant pus ipm occidere: venerunt ad eũ interrogãtes ipm q̃nã eẽt illa dña q̃ extraxerat rosas de ore eius. Qui rñdit illam eẽ bẽatã vginem mariã: quã rosis honorabat. Et ipi latrones hoc audito ꝯuersi sunt ad dñm. ¶ Legit̃ q̃q̃ q̃ q̃dam deuota iuuencula docuit q̃ndam auiculã dicere Aue maria: ita q̃ garriendo vix aliud pferebat. Quadã autem die volucris rapax ipam rapuit ℞ asportauit. Que cum clamaret Aue Maria: statim illa auis rapax mortua cecidit: ℞ auicl'a ad gremiũ iuuẽcule est reuersa. ¶ Quantũ vo ipa angelica salutatio q̃ dr̃ in corona sit grata ipsi vgini ℞ filio eius patz. Nam legit̃ q̃ q̃dam mulier docebat filios suos ℞ alios paruulos salutare btãm vginem/ atq̃ affectuose desiderabat videre filium eius. Quadam aũt die vidit puerulum valde decorũ ℞ formosum: ℞ vocans illum cepit eũ docere salutationem angelicã/ ℞ cum diceret: Bñdictus fructus ventri tui/ rñdit puerulus: Vez dici ml'ier: q: ego sum bñdict'. Et volens ml'ier ipm puerulum in vlnis apphendere/ ait: Eia es ne tu ille quẽ ego q̃tidie videre desidero? Et in his vbis disparuit puer postmodũ feruenti' dilexit. ¶ Legit̃ etiã q̃ miles q̃dam diues ℞ nobil' secl'o abrenũciauit ℞ ordinẽ cisterciẽsiũ itrauit nesciẽs lr̃as/ erubescentes aũt monachi tã nobilẽ virũ inter laicos deputare: dedert̃ ei mgr̃m si forte aliq̃d vl' modicũ addiscere posset: ℞ sic int̃ monachos pmaneret. Qui nihil oino p̃ter h̃. s. Aue maria addiscere potuit/ qd tã auide retinuit: vt q̃cũq̃ deambularet ℞ q̃cq̃d ageret illud incessant̃ diceret. Tandẽ morit̃ ℞ in cimiterio cũ alijs frib' sepelit̃. Et ecce sup ei' tumulũ excreuit lilium p̃ciosum hñs in q̃libet folio Aue maria iscp̃tũ lr̃is aureis. Currentes ãt oẽs ad tã grande spectacl'm: terrã d̃ tumulo effodert̃: ℞ radicẽ lilij de ore defuncti pcedere repperierũt. Vñ intellexerũt cũ q̃nta deuotione illa duo vba dixerat: quem ipa btã vgo tãto pdigio illustrauerat. ¶ Legit̃ q̃q̃ in chronicis ordis nr̃i q̃ q̃dã frat' nr̃ vgis gl'iose valde deuot' solit' erat nũq̃ comedere in die nisi pus coronam vgis fecissz. Contigit autẽ vt q̃dam die cum reliq̃s frib' prandere cepisset corone imẽor: cũ aũt pmũ bolũ comedisset: recordatus ẽ q̃ nõdum coronam fecerat: ℞ tact' dolore cepit anxi' causas pquire quõ discederet ab alijs: ℞ bñdictam vginem ex more salutaret. Tandẽ iniuit p̃ri guardiano vt se ire dimittat q̃si aliqua duceret̃ necessitate. Quo impetrato mox ecclesiã petit: ℞ añ vgis figuram cepit coronã facere. Interuallo aũt facto cũ non reuerteret̃: timens guardian' ne aliq̃d mali ei accidisset: pcepit vni fratrꝫ vt eũ pquireret. Qui p totũ monasteriũ discurrẽs ℞ illũ non inueniens: tãdẽ ipm reppit in eccl'ia orantẽ: ℞ facientẽ coronam añ imaginẽ gl'iose vgis. Viditq̃ ipam bñdictam vginẽ i forma pulcerrime ml'ieris: ℞ ppe eam duos angelos q̃ de ore ipsi' fris dicenti Aue maria accipiebant vnã rosam i singul'/ dũ diceret Jesus: poplite flexo ℞ capite inclinato: q̃s rosas ponebãt in corona ipsi' vgis. Jn singul' ãt P̃r nr̃ formaliũ inponebãt. Finita aũt corona b. vgo illam in capite suo posuit: ℞ sic in celũ ascendit. Qd videns fr̃ ille stupefact' alijs frib' enarrauit. Et extũc alij frẽs habuerunt ipm deuotum btẽ vgis in maiori reuerentia: atq̃ ei' exeplo incitati sunt ad dicendam quotidie deuotius coronã ipsius vgis bñdicte p infinita secl'a: Amen.

¶ De eiusdem dñe padisi triumphãti coronatione. ¶ Sermo. .II.

In perpetuũ coronata triũphat Sap. iiij. Jn exaltatiõe vgis gl'iose in celũ vificatum

Margin notes:

℗ Etiã peccator nõ desistat ab orando coronã.

Q Q grata sit angelica salutatio

fuit illud quod in figuram dicit.ij. Paral. xxx. Facta est celebritas grandis in Hierusalem qualis nō fuit a diebus Salomonis in illa ciuitate. Nec immerito. Nam honor est impendēd⁹ illi quē princeps honorat. C. de domesticis ꝛ ꝓtectoribus.l. vnica.in glo. vltima. Vñ si curiales pape viderēt ipsum papā assurgere ad honorādū aliquē:ꝑfecto etiā ipi illū sūmope honorarēt. Vidēres igr̄ oēs angeli ꝛ beati deū tantū honorare brām vginē:ꝛ ipm regē celestem chrm tāta celebritate ac iubilo obuiare sue mr̄i i celū assumēde:atqꝫ illā cū tātis festiuitatib⁹ ad celū deducere.et in throno fulgentissimo collocatā corona triūphantissima coronare:ꝑfectoe ēt ipi regine sue exaltationē sic mirabilē ineffabilib⁹ exultatiōib⁹ ꝓsecuti sunt. Cōtemplat̄ aūt quidam deuot⁹ p̄dicator ꝙ dū bñdicta virgo deberet in celū deferri:fuit facta disputatio q̄s deberet eā deportare. Abraam eñi dicebat ꝙ sibi fuerat primo ꝓmissa Geñ.xxij. ꝛ ideo ad eū ptiebat. Dauid dicebat ꝙ quia etiā sibi ꝓmissa erat:ꝛ ipe erat rex:ido ꝯuenienti⁹ ad eū ptinebat delatio regine. Sanct⁹ Joachim pr̄ ei⁹ dicebat ꝙ ipi erāt pentes remoti ipi⁹ vginis:ꝛ ido nō ad eos sed ad se huiusmodi officiū ptinere. Scā vo Anna dicebat. Ego ipam sepi⁹ portaui dū essꝫ puula ꝛ ideo etiā nūc debeo illā portare:qꝛ ē mea filia. Itē qꝛ ꝯuenienti⁹ ē mlierē a mlere deferri q̄ꝫ a viro.p ar.i c.mlieres.de iudi.li.vj. Sanctus autē Joseph inquit. Ego sum sponsus eius:ꝛ duxi eā in egyptū:ꝛ inde eam reduxi ꝛ debeo ꝓpe ipam spōsam meā sublimari ratōe mr̄imonij. Indecēs ei essꝫ si illā quā spōsam habui i tribulatōib⁹.ꝛ cui⁹ comes fui i miserijs hūanis:nō haberē etiā ꝓximā i cōsolatiōib⁹ ꝛ iubilatiōibus supnis. Volo igr̄ adimplere illud Genes.ij. Relinquet hō patrē ꝛ matrē suā et adherebit vxori sue. Tunc dñs Jesus interrogauit matrē a quo vellet deferri. Cui illa respondit. Manus peccatoris nō moueat me.ps.xxxv. Cum autē angeli hoc audierūt dixerūt. Ergo ad nos ptinet eam portare qui nunq̄ꝫ peccauimus. Tunc dominus Jesus inquit matri sue. Vis mater mea ab angelis deferri q̄ omnes animas portāt. Rñdit bñdicta virgo. Mihi adherere deo bonū est.ps.lxxij. Et iterū ait. O dulcissime fili:ego cū te peperi:nolui seruitricē: sed meis ꝓprijs manib⁹ te pānis inuolui atqꝫ nutriui ꝛ educaui. Tunc dñs Jesus dixit illud Esa.xlvj. Ego feci.s.te sic gl'iosā:ꝛ ego feram:ꝛ portabo.s.ad sedē tibi ab eterno p̄paratā: ¶ Quia vo nihil iordiatū ē laudabile.§.inordiatū.in aut.de here.ꝛ fal. Ido hec gloriose virginis exaltatio et coronatio cum maximo ordine facta est. Cum enim in celuꝫ delata esset cū ꝓcessione solenniori q̄ vnquā facta fuerit in padiso.ꝛ baiulo digniori qui esse possit:atqꝫ cū ordinatissimo modo de q̄ p̄tactuꝫ est in supiori parte principali huius operis. Inceperūt omnes angeli et beati celebrare festū dedicatōnis templi virginal' et exaltatōis atqꝫ coronatōis eius. Unde sanctus Michael ꝛ Gabriel decantauerūt inuitatoriū dicentes. Venite adoremus regē regum:cui⁹ hodie ad ethereū virgo mat̄ assumpta est celū. Et eis respondebāt oēs chori sil' sicut fieri solet i officio matutinali. Et postea hymno decātato cecinerūt angeli primā antiphonā.s. Exaltata ē sancta dei genitrix sup choros angeloruꝫ ad celestia regna. Scdām vo añaꝫ decātauit tota hūana natura di. Paradisi porte p te nob aptē sunt q̄ hodie gl'iosa cū angel' triūphas. Tertiā aūt antiphonā decātauit btūs Joānes bap.dicens. Bñdicta tu in mlierib⁹ ꝛ bñdict⁹ fructus vētris tui:qui hodie te portauit in celis: quē tu sepe portasti in terris. Quartā añam cecinit Jacob⁹ maior dicēs. Specie tua ꝛc. Quītā sanctus Stephan⁹ protomartyr di. Adiuuat eam ꝛc. Sextā oēs cognati et affines ipi⁹ b.vgis dicētes. Sic letātiū oīm nostrū ꝛc. Et sil'r alias antiphonas diuersi intonabāt:put his Michael ꝛ Gabriel cātores p̄ncipales recōmittebāt. Primā aūt antiphonā ad laudes decātauit dñs Adaꝫ di. Assūpta est maria ꝛc. Scdāꝫ sctūs Noe di. Maria vgo assūpta ē ꝛc. Tertiā Abraā di. In odorē ꝛc. Quartā oēs pr̄iarche a q̄b⁹ ipa descēderat dicētes. Benedicta filia tu a dño ꝛc. Quītā oēs ꝓphete dicētes: Speciosa facta es ꝛc. Completis aūt psalmis ꝛ antiphonis:dñs Jesus sacerdos magnus paradisi: hebdomadarius in hac solēnitate dixit orationē.s. Dñe sancte pater omnipotens sempiterne deus q̄ gloriosum habitaculū nostruꝫ bñdicte mr̄is mee fulgorib⁹ illustrasti:atqꝫ totā curiā nr̄aꝫ ei⁹ dulci pñtia letificasti: ꝯcede ꝓpiti⁹ vt quisquis ipsius sacratissime virginis deuot⁹ extiterit i terris:ei⁹ felici cōsortio pfrui mereat̄ in celis. Qui mecū et cū spūsancto viuis et regnas in secula seculoꝝ. Omēs aūt angeli ꝛ beati responderūt Amē. O dies iocūdissima. O celebritas stupēdissima. O solēnitas incōpabilis qua nunq̄ꝫ paradisus habuit maioreꝫ.cum regina Sabba cū tot aromatib⁹ est i hierl'm ingressa.iij. Regum.x.cum scꝫ gl'iosa celoruꝫ regina repleta omniū virtutū aromatib⁹ sup omēs angelicos choros ꝛ ordines atqꝫ hierarchias:i q̄rta hierarchia prope filiū est exaltata:vt probat Alber.sup missus est.c.cxc: vbi etiā dic. ꝙ ipa magis distat ab ordīe seraphico i dignitate ꝛ gl'ia q̄ꝫ seraphic⁹ ordo ab alijs iferio[...]

Dialog⁹ a q̄ debe[ret] maria deferri.

Processio et ordo i assūptiōe marie est habita

S

rib⁹. De cui⁹ virginis exaltatōe inq̄t Aug. in
quodā ſmōe eā alloquēs ⁊ dicēs. Tibi thro
nus gl'ie regis collocat̄ in aula regni. Tecq̧
ip̄e rex gl'ie vt m̄rem verā et decorā ſponſam
pre omīb⁹ diligēs amoris amplexu aſſociat
ſibi. Que verba exponens Alb. vbi ſup̄ ait.
Ex hac auctoritate q̄ttuor ſequunt̄ cōcluſio-
nes. Si poſit⁹ eſt ei thron⁹ regis. ḡ idē ſuus
thron⁹ ⁊ reg̃ ē. Ergo ſup oēs thronos. Itē
ſi m̄r reg̃. ḡ iux̄ regē. Itē ſi ſpōſa reg̃. ḡ iux̄
regē. Itē ſi ip̄a₃ improportionabilit̄ pl⁹ oīb⁹
creaturis diligit. ergo improportionabiliter
ſup oēs collocauit. O dilectiſſimi: hodie fa-
cte ſunt nuptie in p̄adiſo. Hodie rex Aſuer⁹
id ē deus: fecit pari cōuiuiū p̄magnificū p̄n-
cipibus ſuis. et fecit nuptias Heſter. i. gl'io-
ſe ſponſe ſue. nūciauitq̧ pacē cūct̃ populis
ſuis Heſter. ij. O igit̄ regina n̄ra ad ꝯnubiū
eterni regis adducta. ſi nō vis nobis ſeruu-
lis tuis porrigere de pinguib⁹ ⁊ delicatis ci-
bis nuptiaꝝ tuaꝝ: ſaltē aliq̄ fragmenta mi
caꝝ q̄ cadūt de mēſa tua nob̄ ſic̄ catulis por
rige: vt de tua ineffabili iocūditate aliq̄d vel
minimū guſtare valeam⁹. Vos v̄o o deuoti
chr̄iani: ꝯſiderātes q̄ hodierna die ip̄a vir-
go aſcēdit ad tāſublimē gloriā ne ſinatis il-
lam abire niſi vt dicebat q̄dam deuotus pre
dicator prius dimittat vobis la bene anda-
ta. Tāta aūt eſt ſolēnitas hui⁹ diei q̄ eccle-
ſia ſtatuit in c. alma mater. de ſen. ex li. vj. q̄
etiāſi eſſet interdictū in aliqua terra vel ciui
tate. debent in ip̄a ſolēnitate ap̄i porte eccle-
ſiaꝝ: ⁊ pulſari campane: ⁊ officiū ſolenniter
dici ad honorē ip̄i⁹ virgīs hodie ſic venera

T Imperator coronat̄ triplici corona.

bilit̄ coronate. ¶ Verū q̄ i p̄ma p̄te p̄ceden-
tis ſermōis p̄bauim⁹ ip̄am gl'ioſam v̄gine₃
eſſe imp̄atricē mūdi: ad quā dignitatē ſubli-
mata fuit in pūcto ꝯceptōis filij dei. Ideo d̄
eius coronatione loq̄ volentes dicim⁹ q̄ ſm
gloſam in Cle. rhomani p̄ncipes. de iureiu-
Imp̄ator coronat̄ triplici corōa. ſ. Ferrea vl
tra montes in Aquiſgranis. quā accipit ab
archiepiſcopo Colonienſi. et ſignificat eius
fortitudinē. Argentea ab ep̄o mediolanenſi
modoecie. et ſignificat ei⁹ mundiciā et puri
tatē. Et aurea rhome a papa. ⁊ ſignificat ei⁹
ſup̄ioritatē ⁊ excellentiā ſup oēs reges p̄nci-
pes gētes et natōes. Dic̄ tn̄ p̄dcā glo. q̄ Hē
ricus imp̄ator recepit argenteā coronā Me
diolani in eccleſia ſancti Ambroſij. Albric⁹
autē de roſate in ſuo rep̄torio ſiue dictiona-
rio: in v̄bo Corona. inq̄t. De iſtis trib⁹ coro-
nis inueni in q̄dā ſermōe i feſto bti Stepha
ni hoc modo. Imp̄ator recipit tres coronas
Primā in alemania ab archiep̄o Mogun-
tino. ⁊ hec eſt argētea. Et qn̄ archiep̄s dat ſi
bi ip̄am coronā: dicit ei: Iſtā coronā mihi co
ſeruas. q̄ſi dicat q̄ i aīa ſua ⁊ corp̄e ſuo d₃ eē
mūdus ⁊ pur⁹ ſicut argentū. qd̄ eſt puꝝ int̄
alia metalla. Scd̄am coronā recipit in Me
diolano ab archiep̄o mediolanēſi i eccl'ia ca
thedrali. et eſt ferrea. ⁊ recipit eā genuflexo ⁊
archiep̄s dicit ei. Iſtā coronam mihi defen
des. nō intelligēs de ip̄a corona materiali. ſ₃
ſicut ferrū eſt metallū ex quo fiūt infiniti la
bores. ⁊ ē duriſſimū et fortiſſimū. ita imp̄era-
tor debet parat⁹ eē ad ſuſtinēdū oēm laborē
corp̄alē p̄ poſſe. ⁊ eē ꝯſtātiſſim⁹ ⁊ fortiſſimus
in iuſticia exhibēda. maxime pupillis ⁊ vidu
is ac miſerabilib⁹ p̄ſonis. Tertiā coronā re-
cipit rhome a ſūmo pontifice. vel ab alio lo
co ei⁹. ⁊ iſta ē aurea. Et qn̄ papa eam ſibi im-
ponit: dicit. Eſto fidelis vſq̧ ad mortē: ⁊ da-
bo tibi coronā vite. Apoc. ij. Et iſta deſignat
fidelitatē ⁊ prudentiā ſciēdi diſcernere malū
a bono. Sic̄ eñ auꝝ ē p̄cioſi⁹ oīb⁹ alijs me-
tallis. ita ſcire diſcernere bonū a malo eſt di

Maria triplici corona coronata ē.

gni⁹ alijs ſciētijs. ¶ Iſt̃ ḡ trib⁹ coronis fuit
coronata m̄r dei. Cū eñ corona det̄ p̄p̄t habi
tam victoriā d̄ hoſtib⁹. iux̄ illd̄. ij. ad Timo.
ij. Nō coronabit̄ niſi qui legitie certauerit.
Ip̄a bn̄dicta v̄go debuit coronari que p̄em̄
ex oī p̄te debellauit ⁊ deuicit. vt inq̄t Aug. in
li. de natura ⁊ gr̄a. Null'a nāq̧ fuit tā victori
oſa p̄liatrix vt ip̄a: q̄ caput ſerpēt̃ antiq̄ con
triuit. Gen̄. iij. Et iō in ſignū fortitudinis ei
ꝯueniēter data fuit corona ferrea. Itē argē-
tea rōne puritat̃. q̄ tāta in ea fuit ſm Anſel
mū in li. de ꝯceptu v̄giali. q̄ illa maior nul-
la ſub deo valet itelligi. Vn̄ Hiero. i ſmone
aſſumptiōis ait. Nihil eſt candoris. nihil eſt
ſplēdoris. nihil eſt numīs: qd̄ nō reſplēdeat
i v̄gie gl'ioſa. Aurea q̧₃ corona debuit coro-
nari rōne ſup̄ioritatis et ſufficientie. Unde
ſm ſeraphicū Bonauētura i. iij. ſen. diſt. iij.
Ip̄a tāte fuit p̄fectiōis etiā an̄ ꝯceptiōe₃ filij
tātiq̧ lumīs ⁊ aptitudīs regēdi: q̄ v̄e digna
erat eē monarcha toti⁹ mūdi. Cōſidera ergo
o aīa deuota q̄ ſi qn̄ coronat̄ papa vl' imp̄a-
tor fit celeberrima feſtiuitas. multo maior
facta ē in celo in die coronatiōis ipius glori-
oſiſſime regine paradiſi. Si v̄o corona acci
piatur p̄ gl'ia victorie. vt. l. j. C. d̄ athletis. li.
x. ⁊ d̄ re iudi. l. ꝯmodis. Profecto ip̄a glori
oſa v̄go victorijs inumer̃ illuſtrata in p̄pe
tuū coronata triūphat. vt dicūt v̄ba thema-
tis noſtri. Sup quibus duas tm̄ coronas
ipſi⁹ dn̄e n̄re declarabim⁹.

Prima dicitur excellētiaꝝ.
Scd̄a v̄o lapidū p̄cioſoꝝ.

Pars prima huius ſermonis de corona ex-
cellentiaꝝ bt̄e v̄ginis.

a

INnūerabiles ſt̄ excellētie bt̄e v̄gis
q̄b⁹ tanq̄₃ fulgentiſſima corona illu
ſtrat̄. q̄ꝝ p̄ma p̄ōt dici mūdiſſime
puritat̃. d̄ q̄ ſat̃ dixi i p̄ma p̄te p̄nci

Maria excellētissime puritatis

pali h⁹ opis. In qua ꝓbaui ipam intemeratā dei mrēʒ purissimā fuisse ꝛ ab oi labe pctī penit⁹ elongataʒ. qḋ fuit ꝯueniēs ꝑpt̄ tria. q̄ ponit scṫus Bonauē. in. iij. dis. iij. Primo ꝓpter diaboli ꝯfusionē. Cōgruū em̄ erat vt illa q̄ opprobriū nostꝝ auferre debebat. ꝛ nos ꝑ filiū suū de diabolica seruitute eripe veniebat: ipsum inimicuʒ vinceret ꝛ superet. Un̄ Bern̄. et Aug. exponēs illud Gen̄. iij. Ipsa ꝯteret caput tuū. ait. i. suggestiōʒ tuā. q꞉ nulla diaboli suggestio i mēte ipi⁹ ꝟgis ingredi potuit. ꝛ sic ab omni peccato immunis fuit Scḋo h̄ ꝯueniēs fuit ꝑpt̄ nr̄aʒ itercessionēʒ. Congruebat em̄ vt illa que humani generis aduocata esse ḋbebat tāta puritate fulgeret vt nullū peccatū haberet qḋ ei⁹ ꝯscientiā remorderet. Tertio ꝑpter diuinā desponsatōʒ. Cōgruū em̄ fuit vt illa que placuit altissimo deo. ita sic fieret ei⁹ spōsa et mater vnigeniti filij sui. vt essʒ imaclata mēte sic̄ erat itemerata carne. Indecēs nāqꝫ fuisset ꝙ pctōꝝ aduocata esset peccatrix. corona ꝛ gl'ia iustoꝝ iniusta: Sponsa dei polluta. Specialissimuʒ reclinatoriū verbi dei fractū ꝛ infectū. Sacrariū spūsscti violatū. totiusqꝫ trinitatꝭ triclinium cōtaminatū. Et iḋ inqt Bern̄. Decuit regina ꝟginū singulari ꝑuilegio sanctitatis absqꝫ pctō ducere vitā. q̄ dū pcti mortꝭqꝫ pareret ꝑemptorē. mun⁹ vite ex iusticia ꝓ oibꝫ obtineret. Hec ille. Ut ḡ dei genitrix essʒ purissima suꝑ oēs puras creatas de⁹ eā ꝑſuauit nō solū a pctō actuali sꝫ etiā ab originali. Nā ꝓculdubio illḋ ē magꝭ mūdū et puꝝ qḋ nūqꝫ fuit sordidatū: q̄ꝫ illud qḋ sel' fuit infectum ꝛ postea purgatū. Hec āt ꝑma excellētia mūdissime puritatꝭ b. ꝟgis alio noīe appellari ꝑt imunitatꝭ ab oī pctō. Scḋa excellentia ḋr ḡrificatiōis. quā tetigit angel⁹ Lu. j. Nā cū dicēdo Aue: demōstrassʒ ꝑmā excellentiā ꝑdictā. postea subdidit scḋaʒ dicēs. gratia plena. Est aūt sciendū ſm Aug. ad Bonifacium. ꝛ in. li. enchyridion. i. vj. de trini. c. viij. ꝙ gr̄a ē forma q̄ meret̄ augeri. nō q̄dē augmēto ꝛ q̄ꝫtitate molis. vt dic̄ Rich. nr̄ in j. dist. xvij. sed q̄litate ꝟtutis. Et cōseqn̄t̄ et aliqn̄ meret̄ diminui. q꞉ circa qḋcūqꝫ habet fieri vnū oppositoꝝ: hꝫ fieri ꝛ reliquum: ſm phm. Sicut ḡ nō oia alba sunt eq̄liter alba nec oia calida sunt eq̄lit̄ calida. Unū em̄ hꝫ duos gradus albedīs seu caliditatꝭ. ꝛ aliud tres vl' q̄ttuor. ꝛ iḋ vnū ē albi⁹ ꝛ calidi⁹ altero. Sil'r oēs scti hn̄t gr̄am: sꝫ nō eq̄lit̄. Nam vn⁹ hꝫ vnā: ali⁹ aliā. Un⁹ hꝫ duos gradus. ali⁹ tres. ꝛ sic de singul'. Oēm aūt gr̄aʒ quā ꝑ grad⁹ dedit de⁹ alijs sctis. ipi bn̄dicte ꝟgi dedit plenarie ꝛ vniuersal'r. vt inqt Hiero. i ſmone ad Eustochium de. Ceteris ꝑ ptes ꝛc̄

x Excellēt ḡrificata

Tertia excellētia est ꝟginalis fecunditatis de qua angelus vbi sup̄ illi dixit. Paries q̄dē filiū: ꝛ virginitatis nō patieris detrimētū. Quia igit̄ ipa btīssima regina nr̄a sola fuit mr̄ ꝛ virgo icorruptissima. Ideo bn̄dicta suꝑ omnes mulieres appellat̄. Ut em̄ vna mulier sit virgo ꝛ mr̄ sil' ꝛ semel: est impossibile ꝑ naturā. Oportet ergo ꝙ illa que vult esse virgo nō ꝯcipiat filios. Et si vult habere filios: oꝑtet ꝙ amittat virginitatem. Unde oēs phi naturales habuerūt ꝓ ipossibili ꝟginē ꝯcipe ꝛ parere: atqꝫ inuiolatā ꝟginitatem ſuare. ¶ Maria tu sola ꝛ ꝟgitatē illibatissimā obſuasti: ꝛ filiū ꝯcepisti ac pepisti. ꝛ iḋ tibi soli hec excellētia cōpetit: ꝙ. s. ꝟginitateʒ ꝛ fecūditatē sil' habuisti. Hoc aūt singulare ꝑuilegiū illi tibi ꝯtulit: apud quē nō erit impossibile omne ꝟbū. Lu. j. Ut em̄ mulier nō possit esse sil' mr̄ ꝛ ꝟgo: h̄ est iḋo: q꞉ de⁹ dedit hūc ordinē rebꝫ ꝙ nō possit ml'ier ꝯcipe sine sui cōtamiatōe. Cū ḡ ei⁹ sit tollere cui⁹ ē dare. l. q̄ damnare. ff. de re iudi. ꝓfecto ipe de⁹ hūc ordinē potuit mutare in mr̄e sua vt ꝟgo ꝯciperet: imo mutare posset in om̄ibꝫ mulieribus si vellet. Ut em̄ dicit btūs Tho. in. j. parte sūme. q. cv. ar. vj. et habet̄ ab Aug. xxvj. ꝯ Faustū. Deus sic rebꝫ certū ordinēʒ indidit: vt tn̄ sibi reseruaret ꝙ ipse qn̄qꝫ aliter esset facturus. Nō em̄ de⁹ est subiect⁹ ordini secūdaꝝ causaꝝ: imo talis ordo est subiect⁹ deo q꞉ ab ipo deo ꝓcedit: nō ꝑ necessitatē nature sed ꝑ arbitriū volūtatis. Potuisset ei ꝛ aliū ordinē reꝝ ꝯstituere. Un̄ Hugo in lib. ḋ sacramētis ait. Qui fecit vt vnū corpus esset i vno loco: fecit quḋ voluit. Et si voluisset al'r facere potuisset. Hec ille: Ex quibꝫ omnibus patet ꝙ nō recte locutus est ille qui dixit ꝙ ad hoc vt mr̄ dei ꝯciperet̄ sine pctō origīali: necesse erat ꝙ ꝯciperet̄ de virgīe icorrupta remanēte p⁹ ꝯceptū. q̄si de⁹ n̄ possit facere mūdū de immūdo ꝯceptū semine: qḋ est ꝯ diuinaʒ scꝑturā Job. xiiij. Sicut ḡ de⁹ q̄ ab etno elegerat gl'iosam virginē in matrē suā. i ea mutauit ordinē generalē ꝯceptōis sue: vt. s. ꝯciperet̄ sine infectōe pcti. Ita etiā mutauit ordinē ꝯceptus sui. vt. s. ipa ꝯciperet ſuata ꝟgitate qḋ fuit mirabile. Unde Orige. in hom. natiuitatis dn̄i ait. O magne admiratōis gr̄a. o inenarrabil' suauitas. O ineffabile magnuʒ qꝫ sacr̄m. Ipa btā ꝟgo: ipa mr̄ dn̄i: ipa eius ancilla: plasmatio ei⁹ ipa q̄ genuit. Quis vnq̄ꝫ ista audiuit? Quis vidit talia? Quis cogitare potuit sil'ia vt mr̄ ꝟgo essʒ intacta: et generaret ac virgo ꝑmaneret? Hec etenī ꝟgo sctā genuit dnm sꝫ itacta ꝑmāsit. Mr̄ effecta est sꝫ ꝟginitatē nō amisit. Uirgo genuit et ꝟgo ꝑmāsit. Mr̄ filij tacta ē: castitatꝭ sig'l

y Uirgīal' fecunditas

Z Maria sola mat̄ dei — lum nō ꝑdidit. Hec ille. ¶ Quarta ei⁹ excellētia est. qꝛ ipa sola fuit mr̄ dei ineffabilissima. ꝛ ista excellētia pōt dici mr̄nitatꝭ. Hoc aūt ꝑuilegiū si bn̄ ꝯsidereť ē maximū ꝛ stupēdū. Lꝫ ei magnū ꝑuilegiū fecerit chr̄s Cecilie. Lucie Catarine Agnete Agathe Ursule: ꝛ alijs ꝟgib⁹. s. ꝙ sint ei⁹ comites. Uñ ipi canit eccl'ia. Quocūqꝫ ꝑgis ꝟgies sequūť ꝛc̄ Itē licꝫ magnū ꝑuilegiū fecerit Ade. s. ꝙ in lūbis ei⁹ fuerit oēs hoies mūdi: gl'iose tn̄ virgis ꝑuilegiū b̄ ē mai⁹. Oēs em̄ sup̄dicti licet sint excelsi: sublimes ꝛ digni: tn̄ deo sť subditi ꝛ nō plati. Ipa ꝟo bn̄dicta ꝟgo lꝫ sit subiecta dō inq̄ztū creatura: sup̄ior tn̄ illi dꝛ ꝛ plata inq̄ztū ē ei⁹ mr̄. Uñ Luc. ij. de chr̄o deo et hoīe scptū ē ꝙ erat subdit⁹ illi. O ieffabil' dignitas Marie: q̄ impatori oīm meruit iperare. De hac q̄rta excellētia loq̄ns Ber. inq̄t Ista ē nr̄e ꝟgis singularꝭ gl'ia ꝛ excellēs prerogatiua: ꝙ vnū eū dēqꝫ filiū cū deo p̄re meruit hr̄e cōēꝫ. Et Amb. sup̄ Luc. ait. Bn̄ gra plena dꝛ. qꝛ grāꝫ quā nulla alia habuit a deo auctore ꝯsecuta ē. qꝛ mr̄ dī ē effecta Et Ans. inq̄t. Maria ꝓpť pctōres facta ē mr̄ dn̄i: q̄a ea sanctioꝛ: ea castioꝛ: ea hūilioꝛ ī genere humano nulla potuit īueniri. Merito ḡ in tāta debuit excellētia collocari. hec ille ¶ Qui

A Maria deo familiarissima — ta ei⁹ excellētia dꝛ familiaritatis. Ipa em̄ super omnes fuit ꝛ est deo familiarissima. Uidemus ꝙ seculi homines habēt familiaritatē dn̄oꝝ valde charā. et reputāt magnā gratiā: ꝙ sint eoꝝ intrinseci ꝛ domestici. Et quāto maioꝛ est princeps: tāto ceterꝭ parib⁹ maiores se r̄putāt cubicularij: camerarij ꝛ secretarij ei⁹. Quis aūt est maioꝛ p̄nceps: nonne de⁹ q̄ est p̄nceps principū: ꝛ dn̄s oīm dn̄oꝝ. Ergo q̄ habet magnā familiaritatē ipi⁹: habet magnū ꝑuilegiū siue excellētiā. Lꝫ āt magnā familiaritatē habuerint apl'i cum chr̄o Uñ illis dixit Luc. x. ꝛ Mat. xiij. Bti ocl'i q̄ vidēt q̄ vos videtis. Multi em̄ ꝓphe ꝛ iusti cupierūt videre q̄ vos videtis. ꝛ nō viderūt Quia licꝫ aliq̄ antiq̄ patres ꝛ ꝓphete viderīt chr̄m p̄ fidem alōge ꝓspiciendo. nō tn̄ ipsuꝫ viderūt p̄sentē inter eos cōuersando ꝛ docēdo sicut apl'i. Et ideo dicunť beati f̄m Nico. de lyra. qꝛ in eis fuit cōpletū qō antiquis patrib⁹ erat ꝓmissum. Quāuis etiā magnā familiaritatē ōnderit ipe dn̄s Joāni euāgeliste: qꝛ ī pectore suo illū recūbere p̄misit. Joan. xiij. De q̄ etiā fit mētio eiusdem euāgelij xxi. c. Licꝫ q̄ꝫ magnā familiaritatē ostēderit Magdalene cui p̄misit ꝙ lauarꝫ sibi pedes ac crine tergeret: oscularet ꝛ vngeret Lu. vij īcōꝑabilit tn̄ maioꝛ fuit familiaritas quā secū habuit btīssima ꝟgo. Quis em̄ ē magis domestic⁹ alicui⁹ filij q̄ꝫ mr̄ ei⁹: Nonne domesticā ꝛ familiarꝭ fuit virgo bn̄dicta dn̄o ni Jesu: q̄ illū. ix. mēsib⁹ in vtero suo portauit. ꝛ ex vētre suo ꝓtulit ꝛ peꝑit. et sui pectoris mām̄as ei dedit. ꝛ ꝓꝑijs manib⁹ pluries lauit. et fascia ac pannis inuolutū alligauit. et ipm amplexib⁹ amorosis sepi⁹ contrectauit. ꝛ dulcissima oscula labijs ei⁹ impssit ꝛ suis manib⁹ pluries cibauit. et cū eo vsqꝫ ad mortē ei⁹ ꝯuersata fuit: Ipa igr̄ filio suo sup̄ oēs fuit intrīseca: qꝛ erat ei⁹ genit̄x dulcissima q̄ eū carne vestierat. ita ꝙ totā hūanitatē ei dederat. Uñ inq̄ztū hō p̄rem nū q̄ꝫ habuit. ꝛ ipa fuit sibi pr̄ ꝛ mr̄ et oīa. Capropter inq̄t Aug. Nec miꝝ Maria si digna ť tibi ꝯgaudere de⁹ regnās ī celis quē paruulū ex te hominē natū totiēs osculata es ī terris. ¶ Sexta excellētia ei⁹ dicit̄ potestatis.

B Maria potentissima — Ipa em̄ vt inq̄t sctūs Bernardīn⁹ ī q̄dā sermone potuit facere ō deo qō de⁹ nō pōt facere de seipso. Impossibile em̄ est deū ex se generare filiū nisi deū eťnū: īfinitū ꝛ īmortalē: ꝛ tn̄ b. ꝟgo ex deo ꝯcepit ꝛ genuit filiū: nō solū deū sꝫ etiā hoīeꝫ tp̄alē: finitum ꝛ mortalē Ipa q̄ꝫ sup̄ oēs creaturas ē potētissima. Licet em̄ oēs scti ī celo potētes sint apō deū: tamen ipa oēs excedit ī potētia. Nec immerito Ipa ei est mr̄ celestꝭ īpatoris. Itē qꝛ scti sunt potentes apud deū ꝓpter merita. Undō quia vn⁹ meruit plus alio: iō ē potentioꝛ eo. Ipa aūt gl'iosa ꝟgo pl⁹ meruit sola q̄ꝫ oēs scti sil'. ḡ apō deū cūctꝭ ē potētioꝛ. ꝛ idō ipa ait Eccl' xxiiij. In hierl'm p̄tās mea. s. sup̄ om̄es alios sanctos. Sed q̄d tanta potentia Marie nobis ꝓdest: si illa de nobis non curaret: Sed o chr̄iane bonū nouū nūcio tibi. Sicē Maria apō deū oib⁹ sctis potētioꝛ est: ita ꝛ ꝓ nobis apō deū diligēti⁹ itercedit ꝛ feruēti⁹. Et iō pctōꝛ ne p̄mittas te desperatōis barathꝛo demergi: sꝫ ꝯfidenť ad istā potētissimā ꝛ clementissimā aduocatā recurre. Ipa em̄ oīno tibi succurret: qꝛ et poterit. Si enim potuit deū facere hoiem. ꝛ creatorē creaturā. īfinitū finibilē. īpassibileꝫ mortalē. imēsū ꝑuulū. eternū tp̄alē. inuisibilē ꝛ īcorporeū visibileꝫ ac corporeū. atqꝫ diuinā maiestatē sb̄ forma serui. Etsi suis blādicijs et virtutib⁹ potuit deū trahere de celo in terrā. multo magis ꝛ facilius poterit nos trahere ō terra ad celuꝫ. O igiť serenissima regina nr̄a. qꝛ subest tibi cū voluerꝭ posse. Sap. xij. ideo misererꝭ oīm qꝛ omnia potes. Sap. xj. Tu em̄ fuas illud Tob. iiij. Quō potueris ita esto misericoꝛs.

C Maria nobilissima — ¶ Septima excellētia dicit̄ nobilitatꝭ: de q̄ dixi in scōa pte p̄ncipali hui⁹ opis. ser. j. pte ij. Ubi declarauim⁹ ꝙ omnes dignitates ꝛ nobilitates q̄ possūt esse ī aliquo indiuiduo humano f̄m origīnē sanguis fuerūt in ipsa beata ꝟgine. Et iō debem⁹ eā p̄ferre in nobilitate oīb⁹ p̄ncipib⁹ ꝛ principissis regib⁹ et

reginis.impatoribꝫ ⁊ impatricibꝫ.⁊ oībꝫ po
testatibꝫ ⁊ dn̄is.ceterisq̧ hoībꝫ q̇buscūq̧: q̇꞉
ip̄a inter oēs puras creaturas obtinet nobi-
litatis p̄ncipatū. Excedit em̄ om̄es q̄s appel
lat impator nobiles ꝓbatasq̧ ꝑsonas.l.oīm
C.de testa. Itē illos de q̄bꝫ dicit in.l.nobilio
ores.C.de cōmer.⁊ merca. Nobiliores nata
D libꝫ ⁊ bonoꝝ luce conspicuos ⁊c. ¶ Octaua
excellētia dr̄ p̄seruationis.de qua sic inquit
sanctꝰ Bernardinꝰ in q̇dā ꝓmone. Maria
sola p multa annoꝝ milia an̄q̧ nasceret̄ pri-
mo ⁊ p̄ncipalit̄ adā ⁊ euā ⁊ totā posteritatē
p̄seruat in eē. Constat nēpe q̧ ex ꝓpria trans-
gressiōe Adā ⁊ Eua n̄ solū mortꝭ sed etiā an-
nihilatōis exterminium meruissent ⁊ diuina
vltio q̄ ꝑsonaꝝ acceptionē ignorat.sicut nec
culpā angelicā: sic nec etiā hūanā dimisisset ī
punē. Sꝫ ob p̄cipuā reuerētiā ⁊ singularissi
mā dilectōē quā habebat ad ꝟginē p̄seruauit
q̇꞉ eā ab eterno sup om̄es creaturas deo nō
vniendas q̄ creande erant superexcessiue dile-
xit. Propterea p̄seruati sūt protoplasti nec
vt merebantur in nihilū sūt redacti. Ratio
huiꝰ est.q̇꞉ hec benedicta puella ī lūbis erat
Ade ꝓm seminalē rōnem. Potētiaq̧ ꝓducē
de puelle ī p̄mis parētibꝫ imp̄ssa erat donec
educeret̄ in actū. De ip̄a nāq̧ nasci debebat
filiꝰ dei Jesus q̄ solū ꝓm corpulētā substātiā
in Adā exn̄s: erat soluꝫ de ꝟgie ⁊ d̄ nll'a alia
educēdus. Indulsit ḡ misericors deꝰ paren
tibꝫ p̄mis.nec eos annihilauit.q̇꞉ sic non fu-
isset exorta hec ꝟgo.nec p ꝯn̄s chr̄s siue deꝰ
carnem vestisset humanā. Ergo ꝓpter istam
nobilē creaturā deꝰ saluauit p̄mos parētes
de p̄ma coꝝ transgressiōe. Gen̄.iij. Noe d̄ di
luuio īundāte. Gen̄.vij. Abraā de cede regꝭ
Codorlaomor. Gen̄.xiiij. Isaac de hismaele
Gen̄.xxj. Jacob de Esau. Gen̄.xxvij. Juda
icum populū de egypto ⁊ d̄ ip̄ia Pharaōis
manu Exodi.xij. Et de mari rubro. Exo.xiiij
De vitulo in deserto. Exo.xxxij. De manibus
diuersoꝝ regū tyrānoꝝ.s.de nabuchodono-
sor. Dan̄.iij. De captiuitate babylonie: vt p̄-
dictū fuit. Esa.xiij.⁊.xiiij. Et assyriorum.iiij
Reg.xvij. Dauid de leone ⁊ vrso.j. Reguꝫ
xvij. De golia eodē.c.⁊ de Saule.j. Regum
xviij. Et vt breui ꝓmone cūcta ꝯp̄hendā oēs
liberatiōes ⁊ īdulgētias factas ī veteri testa
mēto n̄ ambigo deū fecisse solū ꝓ huiꝰ bn̄di-
cte puelle reuerētia ⁊ amore: quibꝫ eam deꝰ
in sua p̄destinatōe prehonorādā cūctꝭ operi-
bus suis ab eterno p̄ordinauit. Hec sanctꝰ
E Bernardinꝰ. ¶ Nona eiꝰ excellētia dr̄ meri
tatiōis.de q̄ idē sctūs vbi s̄.ait. Plꝰ meruit
gl'iosa ꝟgo ī vno suo ꝯsensu.s.ꝯceptiōis filij
dei q̧ oēs siue angeli siue hoīes ī cūctis suis
actibꝫ motibꝫ ⁊ cogitatōibꝫ. Et q̇dem oēs q̄
meruerūt: nihil ampliꝰ mereri potuerūt nisi

Maria ī meritis excellētissima.

ꝓm diuersos statꝰ ⁊ gradus felicitatꝭ gl'iam
eterne. Hec autē ꝟgo in illo cōsensu meruit
p̄matū orbis: dominiū mūdi: sup oēs crea-
turas sceptrū regni: plenitudinē oīm grarū:
omniū ꝟtutū: omniū donoꝝ: omnium bea-
titudinū: omniū fructuū sp̄us oīm sciarum
⁊ maxime altissime theologie. interp̄tatiōis
ꝓmonū: sp̄us ꝓphetie: discretōis spūūm: opa
tōis ꝟtutū: grē sanitatū. Meruit fecūditatē
in ꝟginitate. maternitatē filij dei q̧ sit stella
maris: porta celi. ⁊ sup oīa q̧ diuie misicor-
die sit regina. et q̧ regina misicordie noiet̄.
Hec ille. Maximū autē meritū ipiꝰ ꝟginis
fuit q̧ ip̄a sola meruit esse mater dei. qd̄ q̄n-
te sit excellentie on̄dit sctūs Bernardinꝰ vbi
sup̄ dicens. Persona ꝟgis tante superexcellen
tie est q̧ nec in ꝑsonis increatꝭ: nec ī angelis
vel hoībꝫ inuenit̄ hec incogitabil' dignitas.
scꝫ q̧ habeat deū filiū. nisi in ꝑsona diuina q̄
est patrꝭ. et in vna hūana que ē matrꝭ. Ma-
xima ḡ dignitas ⁊ excellētia gl'iose ꝟgis que
gl'iam eiꝰ magnā on̄dit est q̧ sit mr̄ dei. qd̄
maiꝰ est q̄ꝫ q̧ sit dn̄a creaturaꝝ dei. Hoc ei
depēdet ab illo sic̄ ramus a radice sua. Ergo
certitudinalr̄ tenendū est q̧ ipsa est sup oēs
ordies āgeloꝝ tā q̄ꝫ p se implēs ⁊ ꝯtinēs vnū
ītegꝝ ac totalē statū cui ꝓꝫ rectā rōēꝫ alt̄a ꝑ-
sona ꝯgrua nō p̄t addi. q̇꞉ ip̄e statꝰ ex sui rōe
ꝓpt̄ dignitatē īcōicabilē exigit vnitatē. sic̄ ei
nullatenꝰ decet pl'es esse chr̄os nec deū plu
res holes eē: sic nullo mō decet dei filiū nisi
vnā solā matrē naturalē habere. Itē rō natu
ral' ex ḡtuita lege apte ac directe dictat q̧ mr̄
regis oīm ē ī sede regia sup oēs ordies mini
stroꝝ ⁊ militū collocāda. ¶ Vn̄ q̇꞉ est electa
in mr̄eꝫ: electa ē ad dignitatē trāscēdētē oēm F
gradū mistroꝝ ⁊ famuloꝝ: q̇꞉ rō mr̄ni amo-
ris eiꝰ q̄ fert̄ ī deū vt ī filiū suū realē: a nullo
alio affectu cuiuscūq̧ q̄ nō ē realit̄ parēs d̄i
p̄terq̧ ab ip̄a vnq̧ ꝑticipari pōt. Nā vt dicit̄
ad Heb.j. Sic̄ filiꝰ dei Jesus sedet ad dexte
rā maiestatꝭ ī excelsꝭ: tāto melior angel' effe-
ctus q̄nto differētiꝰ nomē p̄ ill' hereditauit.
qd̄ nomē est vt sit ꝟe deꝰ p grāꝫ vniōis: sic et
mr̄ dn̄i iesu gl'iosa Maria tāto melior āgel'
est effecta: q̄ꝫto pre oībꝫ creaturꝭ hereditauit
vt obtineret dignissime mr̄is nomē. Vn̄ ꝓ-
pheta ait. Eleuata ē magnificētia tua sup ce
los deꝰ. Magnificētia em̄ dei dicta ē virgo
Maria. Nā sic̄ ī p̄ma ꝯditiōe magnificatꝰ ē
deꝰ. quia de nihilo tā sublime vniuersū ⁊ tā
sublimes angelos cōdidit. Sic q̄ꝫ in repati
one non minꝰ magnificatꝰ est: q̇꞉ de hūana
natura infecta: ꝑdita et damnata chr̄m ho-
minē ꝓpagauit. ⁊ de muliebri sexu in ordine
rōnaliū ꝓm cōem cursū infimū. et mr̄eꝫ sibi
⁊ toti celesti curie dedit. In q̄ q̇dē apparet q̧
magnꝰ ⁊ excelsꝰ dn̄s hūilia respic̄. Et id̄o re-

ſpexit humilitatē āncille ſue: vt ex hoc eū ma
gnificēt oēs generatiōes angelice et hūane.
q2 ſicut magnificētia diuine ꝟtutis ⁊ impe-
rioſitas in hoīe chō reſplendet. ſic viſceroſa:
tenera ⁊ materna magnificētia pietatꝭ i chri
mr̄e ſplēdeſcit. Et hō q̄dē incantū ꝙ ſic chrus
ſpūaliter eſt genit⁹ et cōceptus i corde vniuſ
cuiuſq3 beati vl' iuſti. Sic exēplo naturalis
matris filij dei oēs in ipm vt verū filiū inar
deſcāt. Hec aūt mr̄is magnificētia ampli⁹
magnificat deū q̄3 oīs creatura alia ſil' ſum
pta. Vñ merito eleuata dr̄ ſup celos. i. ſuper
G angelos vniuerſos. Hec ille. ¶ Decimā ex-
cellētiā q̄ dr̄ famulatiōis pōit ſctūs Bernar
din⁹ vbi ſup̄ di. Tot creature ſeruiūt glīoſe
ꝟgini Marie q̄t ſeruiūt trinitati. Oēs nempe
creature quecūq3 gdū teneāt in creaturꝭ ſiue
ſint ſpūales: vt angeli: ſiue rōnales: vt hoīeſ
ſiue corpales: vt corpa celeſtia vl' elemēta. et
oīa q̄ ſūt in celo vl' i t̄ra: ſiue dānati ſiue bti
q̄ oīa ſūt diuio impio ſubiugata: glīoſe ꝟgī
ſūt ſubiecta. Jlle eī q̄ fili⁹ dei ē ⁊ ꝟgis bñdi-
cte volens (vt ſic dicā) paterno pncipatui q̄-
dāmodo pncipatū equipare maternū3: ipſe
q̄ de⁹ erat mr̄i famulabat̄ in terra. Vñ Luc.
ij. ſcptū ē d̄ ꝟgie et glīoſo ioſeph: Et erat ſub
ditus ill'. Preſea hec eſt ꝟa. Diuio imperio
oīa famulāt̄ ⁊ ꝟgo. ⁊ itez hec ē ꝟa. Jmperio
H ꝟgis oīa famulāt̄ ⁊ de⁹. ¶ Undecia excellē-
Maria tia ei⁹ dr̄ ſucceſſiōis. de qua idē ſctūs vbi ſ.
lege ſuc- inquit. Lege ſucceſſionis ⁊ hereditario iure
ceſſionis toti⁹ vniuerſi debet̄ btē ꝟgi pmat⁹ ⁊ regnū.
mūdi do Quāuis āt bñdicta ꝟgo p⁹ filiū fuerit nobi-
mina. lior pſona q̄ fuerit vl' ſura ſit i orbe t̄raz. Tā
te ēt pfectōis ꝙ etiāſi nō fuiſſ3 mr̄ dei: nō mi
nus debuiſſ3 eē dña mūdi. Tñ ſm legesq̄-
bus regit̄ mūd⁹. iure hereditario oēm mōi
hui⁹ pmeruit pncipatū ⁊ regnū. q2 fili⁹ ei⁹ i
pmo inſtāti ſue ꝯceptiōis monarchiā pme-
ruit ⁊ obtinuit vniuerſi: ſic pha teſtat̄ dicēſ
Dñi ē terra ⁊ plēitudo ei⁹ ⁊c. Ex iure ḡ cōce-
ptōis filij dei ꝟgi īcūbebat totū illō pcura-
re ⁊ admiſtrare qd̄ extūc filio datū ē vſq3 ad
etatē legitimā filij ſui ſicut ipi⁹ diligēs nutx
⁊ tutrix ſm ꝙ volūt iura. de q̄ tractat̄ C. q̄n
nulli. tuto. of. fun. ptl. i aut. mr̄i et auie. et ibi
Cin⁹ et Bar. ff. de teſta. tu. l. ſiqs ſub ꝯditōe
⁊ Spe. i ti. de tuto. §. nūc videdū. ꝟ. vt aute.
⁊ ibi Jo. an. i addi. Seq̄t āt ſctūs Bernardi
n⁹ vbi ſ. Nec tñ ●mirū ſi tā generoſa regina
admiſtrādi orbē curā omiſerit. Pmo q2 feia
ſcdo q2 puella. tertio q2 ꝟgō ꝟecūda. quarto
q2 paupcula. qnto q2 cure filij dei ⁊ ſue erat
totalit̄ deſiderata. ſexto q2 ñ credebat̄ mater
dei. nec recipiebat̄ vt orbis dña: ſic nec fili⁹
ei⁹: q̄ vitā totius orbis ⁊ mores ordinabat. ⁊
tñ nō eſt vt de⁹ agnit⁹. nec vt orbis rex et he●
res recept⁹. Vñ Jo. j. dr̄. Mūd⁹ p ipm fact⁹

eſt. ⁊ mūd⁹ eū ñ cog. ⁊c. Sciēs igr̄ mr̄ i filio
vim latēꝭ diuitaꝭ: curā admiſtrādi rē publi
cā dreliqt. At vbi hoēſte poſat p poſſe exeq̄-
bat: ſic pꝫ Jo. ij. ꝙ i reipublice ſolatiū ⁊ au-
gmētū vinū i nuptijs poſtulauit. ac dolēs q̄re
bat filiū ne mūd⁹ pdidiſſ3 dñm. Quimo cū
fili⁹ ei⁹ vnic⁹ moreret̄ i cruce: cū nec vllū ha-
buiſſet i terris q̄ de iure ſuccederet ei: mr̄ ei⁹
ſm oīa iura ſucceſſit. ac p h̄ pncipatum oīm
addſiuit Succeſſiōez āt hāc nuſq3 legimus
reuocatā: ſ3 diuio mūere opante: ⁊ grā ꝟgis
īpetrāte: cernim⁹ expſſi⁹ elucidari q̄tidie dū
eā dñā3 ⁊ reginā oīm pdicam⁹. De monar-
chia āt vniuerſi nūq̄3 chrs teſtat⁹ ē eo ꝙ ſine
mr̄is ſiu dicio neq̄3 poſat fieri Jnſup noue
rat ꝙ pōt mr̄ irritare filij teſtamētū ſi i ſui p
iudiciū ſit ꝯfectū. Jtē pt accuſare vt i officō
ſum. vt pꝫ p glo. i. l. cū fili⁹. ff. de ioffi. te. Se
quit̄ aūt pdict⁹ ſctūs ꝯcludēs et dicens. Ex
his oīb9 aptiſſime claret ꝙ mat̄ Jeſu maria
hereditario iure oīm q̄ ſūt infra deū h3 rega
le dñiū: ⁊ inclytū h3 pncipatū. ¶ Duodecia I
ei⁹ excellētia dr̄ diſpēſatōis. de q̄ ſctūs Ber- Maria
nardin⁹ vbi ſ. ait. A tpe q̄ ꝟgo Maria cōce oīm gra-
pit i vtero verbū dei q̄ndā vt ſic dicā iuriſdi tiaꝝ diſ-
ctionē ſeu auctoritatē obtinuit i oī ſpūſſcti p pēſatrix.
ceſſiōe tpali. ita vt nulla creatura aliquā a
deo obtinuit grām vl' ꝟtutē niſi ſm ipſi⁹ pie
mr̄is diſpēſatōez. Hinc Bernard⁹ deuotiſſi
mus ait. Nulla gratia venit de celo ad ter-
ram niſi trāſeat p manus Marie. ⁊ Hiero.
in ſer. de aſſumptiōe inquit. Jn chriſto fuit
plenitudo gratie ſicut in capite influēte: Jn
Maria ꝟo ſicut in collo tranſfundēte. Vñ
Cantico. vij. de virgine ad chriſtū Salomō
ait. Collū tuum ſicut turris eburnea. Nam
ſicut p collū vitales ſpūs a capite deſcēdūt
in corpus: ſic p virginē a capite chriſto vita
les gratie in ei⁹ corpus myſticū trāſfundūt̄.
Vñ iſte eſt ordo diuinaꝝ grāꝝ defluxus: vt
pus a deo influant in chri animā benedictā
deinde in animā virginis mr̄is. deinde in ſe
raphin. ⁊ ſic ſucceſſiue i alios ordines ange-
loꝝ ⁊ ſanctoꝝ. Demū in eccliam militantē3.
Cum eīn tota natura diuina: totū etiā ſcire
poſſe ⁊ velle diuinū ●ntra ꝟgis vteꝝ extite-
rit clauſum: nō timeo dicere ꝙ oīs fluxus
gratiaꝝ quādā iuriſdicionē habuit hec vir-
go. de cui⁹ vētre q̄ſi de q̄dā diuitatꝭ oceano ri
ui et flumīa emanabant oīm grāꝝ. Reuera
maternitas dei hāc i mūdo naturali iure ob
tinuit dignitatē: vt regina miſericordie ſicut
pdictū eſt merito nuncupet̄. et hoc pter filij
magnificentiā: q̄ eſt rex regū ⁊ dñs dñantiū
Regio namq3 i rege nr̄o chō duas digniſſi
mas dignitates. vic3 ꝙ ſit etern⁹ de⁹ genit⁹
ab etno: ⁊ eternū pducat. eo ꝙ ſpm ſctm ſpi
ret. ⁊ ipe clauſus in ꝟgis vtero i eternitate a

deo p̄re de⁹ generabat̄ etern⁹. Et ī eadē et̄ni
tate ip̄e in vētre m̄ris deū inspirabat ꝛ ꝓdu
cebat. Istā filij dignitatē. s. ꝙ sit generatus a
deo. tā infinito mō v̄go benedicta participat
vt Jesus nō dicat̄ ver⁹ fili⁹ dei ꝗ̄ fili⁹ v̄gis
nec maioꝛ ꝛ mioꝛ q̄ ad diuinitatē. nec dignioꝛ
est dei fili⁹ in throno paterno sedens: vestit⁹
claritate quā habuit anq̄ȝ mūd⁹ fieret ꝗ̄ pā
nis paupib⁹ inuolut⁹. et intra fenū in p̄sepio
reclinat⁹. Et qꝛ b. v̄go ē m̄r tal' filij q̄ ꝓducit
sp̄m scm̄. id̄o oīa dona: v̄tutes ꝛ grē ipi⁹ sp̄us
sancti. qb⁹ vult. qñ vult. quō vult ꝛ quantuȝ
R vult: p̄ man⁹ ipi⁹ administrant̄. Hec ille. Sȝ
de hac excellētia etiam dicet̄ ī. xxij. excellētia.
¶ Tertiadecima excellētia ei⁹ d̄r ꝯsummati
onis. de q̄ idē sctūs vbi s̄. inq̄t. Oēs mundi
naturas ꝛ p̄fectiōes vītia sua p̄fectōe v̄go sa
cra cōpleuit. Licȝ em̄ de⁹ ī mūdi creatiōe ni
hil ꝓduxerit imp̄fectū sȝ oīa p̄fecta. sicut coꝝ
exigebat natura. tn̄ vltie p̄fectōis ꝯsumma
tio vsq̄ȝ ad ptū v̄gis dilata ē. ꝛ soli v̄gī reser
uata. Oia em̄ entia vnū ens nobilissimū ap
petebāt. viuētia vnū nobilissimū viuēs. Con
ceptōes nobilissimū ꝯceptum. Natiuitates
optimū nascibile. Rōnalia singularissimuȝ
rōnale. Sp̄ualia excellentissimū sp̄uale. Et
breuit̄ omēs creature appetebāt vnū q̄ddaȝ
puꝝ creatū. His aūt sic existentib⁹ p̄fectꝭ: p̄
uisum est mūdo de vna femia sup̄ oēs bene
dicta: q̄ vnico solo ptu oīb⁹ generib⁹ reꝝ sū
mā et vltimā p̄fectōeȝ adduxit. Aduerte dili
gēs aīa: ꝙ hec bn̄dicta puella tātā p̄fectōem
attulit vniuerso ꝙ vlteri⁹ p̄fectōis nō est ca
pax. Nec deus pt̄ ordinata potestate ip̄m p̄
ficere vlterioꝛi p̄fectōe. imo si ip̄e p̄r vl' sp̄ussan
ct⁹ de femia nasceret̄ nihil accresceret orbi.
Qꝛ q̄cq̄d nobilitatis. q̄cq̄d deitatis. et q̄cq̄d
et̄nitatꝭ ē: totum ī orbe diffusuȝ ē et ꝓductū
p̄ v̄ginē ī illo eterno suppositū qd̄ generauit
b. v̄go. Nec v̄gini magnū ē ꝙ p̄fectōib⁹ orb
vltimā p̄fectionē adduxit: cū ꝛ ipi vniuersi
tatꝭ auctori vt ita dixerim n̄ nulla adduxerit
puta eterno p̄ncipio icep̄tōis exordiū. Eter
nitati diuie t̄pale periodū. Infinitati imēse
q̄ntitateȝ corporeaȝ. Speciei et̄ne pulcritu
dinē nouā. ꝓ qb⁹ sc̄ptū ē. Oīs cōsūmatiōis
vidi finē. q̄ scȝ est btā v̄go Maria. Hec ille.
L Quartadecia excellētia ei⁹ d̄r oꝛdīs. de q̄ in
quit sanctus Bernardin⁹ vbi s̄. De carne
v̄gis bn̄dicte ꝛ ī p̄te corpis ei⁹ p̄ciosa ꝯsistit
p̄ficit̄ ꝛ t̄miat̄ totū dec⁹ ꝛ pōd⁹ sacroꝝ ecc'ie
dei. Certū est em̄ ꝙ oīs institutio sacroꝝ et
oīa alia sacr̄a tāq̄ȝ in vltimū finē: ad sacrum
oīȝ sacroꝝ excellētissimū. s. eucharistie: ordi
nant̄: qd̄ q̄dē sacr̄m ꝯficit̄ dum panis in cor
M pus xp̄i ꝯsecrat̄ qd̄ ip̄a v̄go bn̄dicta d̄ suis
purissimis sanguinib⁹ generauit. ¶ Quin
tādecimā excellentiā ponit idē sanctus Ber
nardinus vbi sup̄. que appellat̄ retributōis
sic di. Sola benedicta virgo Maria pl⁹ fe
cit deo vl' tātū (vt sic dicam) quantū fecit de
us toti generi humano. De hoc autē dixi ī se
xta parte principali: sermone. ij. parte. iij. S
vide ibi. ¶ Sextādecimā excellentiā ei⁹ que N
dicit̄ incomp̄hensibilitatis: ponit ideȝ sctūs
vbi supra dicens. Sic diuie p̄fectōes omni
intellectui incōp̄hensibiles sunt: Sic p̄fecti
ones grāꝝ quas virgo suscepit ī ꝯceptōe fi
lij dei soli intellectui diuio ꝛ xp̄o ac sibi cō
p̄hēsibiles extiterunt. et q̄dem ꝙ deus gene
raret deum: nulla requirebat̄ in deo disposi
tio. cū ei ex natura cōueniret vt p̄ viā intelle
ctus ꝓduceret verbum p̄ omnia sibi equale
Imo impossibile est ꝙ nō generet deum ꝓ
pter suā fecunditatē: sed ꝙ femina cōciperet
ꝛ pareret deū est ꝛ fuit miraculū miracl'oꝝ.
Opoꝛtuit ei: vt sic dicā feminam eleuari ad
q̄ndaȝ quodāmodo equalitatē diuinā p̄ q̄n
dam q̄si infinitatē p̄fectionuȝ ꝛ gratiarum.
quam equalitatē nunq̄ȝ creatura experta est
Unde credo ꝙ ad illā abyssum imp̄scrutabi
lem omniū charismatū sp̄ussancti que ī bea
tā v̄ginē descenderūt in hora diuine cōcepti
onis itellect⁹ angelicus vl' humanus nūq̄ȝ
potuit attingere. Qd̄ declarans angel⁹ Ga
briel Lu. j. cū ab eo q̄reret b. v̄go dicēs. Quō
fiet istud ꝛc. respondit se tātū mysteriū ig̃ra
re di. Sp̄ussctūs superueniet in te ꝛc. q̄si dice
ret. qd̄ a me q̄rꝭ ignoꝛo: sȝ et̄ne sapie auctoꝛ q̄
sibi soli h̄ altissimū mysteriū reseruauit te per
illuminatissimā experientiā edocebit. Hec
ille. ¶ Decimaseptia eius excellētia d̄r ꝯfor O
mitatis. quā ponit etiā sctūs Bernardinus
vbi s̄. dicēs. Aia xp̄i ꝛ xp̄s inq̄ȝtū hō trāscē
dit omnē ordinē pure creature seu create na
ture. Gradus autē matris cōformis est ipsi
homini xp̄o: cui⁹ humanatio intantū tran
scendit omnē ordinē p̄me ꝯditōis ꝙ est omi
no extra et supra itegritatē ordis vniuersi. ꝛ
ꝓp̄terea nō potuit ꝯtineri ab vniuerso. Sed di
gnitas maternitatꝭ dei sic opi incarnatiōis
cōnexa est ꝙ omino aliter n̄ potuit dari. Un̄
eccl'ia ad v̄ginem ait. Quē celi cape nō pote
rāt tuo gremio contulisti. Hinc etiā ip̄a btā
virgo Ecci. xxiiij. inq̄t. Girū celi circuiui sola
Igit̄ hui⁹ m̄rnitatꝭ atq̄ȝ m̄rne dignitatꝭ oꝛ
do est supra totalē integritateȝ p̄mi ordinis
vniuersi. ꝛ p̄ ꝯñs sup̄ totalē integritatem an
gelicoꝝ ordinū atq̄ȝ hierarchiaꝝ. Un̄ Ber.
in q̄dā s̄mōe ait. O vēter capacioꝛ celis: dif
fusioꝛ terris. latioꝛ elementis: q̄ illū contine
re valuit quē tot⁹ mūd⁹ ꝯp̄hēdere n̄ potuit.
ꝛ q̄ trib⁹ digitꝭ molē terre appēdit. ¶ Decia P
octaua ei⁹ excellētia pt̄ dici trāq̄llitatꝭ. de q̄ i
q̄t idē scūs vbi s̄ Xp̄i filial' aspect⁹ ad m̄reȝ
singularissim⁹ ꝛ amoꝛosissimus ac trāscēdē

Maria oīm p̄fectionum cōsūmatrix

Oīm grāꝝ marie perfectio incōp̄hēsibil'.

M̄rnitatis g̃dus xp̄o conformis ē

tissimus esse debet: ita q totam celestē curiā simul sumptā pter matrē non debet aspicere sub tali reuerentia. nec sub ordine talis aspectu: seu amoris. Quāto autē dei aspect⁹ altius ferī in aliquē beatorū fortius et altius p beatitudinē se imp̄mit illi et tanto altius suscipiī et conspiciī ac acceptaī ab eo. Igiī inexplicabile est sub q̄nta altitudine et latitudīe et gl'ie intimitate dei fili⁹ se ingerit sue matri Et consimiliī sub quanta altitudine: latitudine et intimitate suscipiī ab eadē. Talis aūt dei ad eos fictio glorie in hmōi aspectib⁹ beatorum eorum siquidem gl'ie sedes ē. vn̄ antedictus aspectus dei ad matrē sua regia sedes est Et eius in eo sessio seu fixio est ei⁹ regal' et gl'iosa corona. Vn̄ Hiero. in ser. assumptōis ait Nō est in celis sublimior locus regali solio q̄ Mariā marie fili⁹ sublimauit. Decimanona excellētia ei⁹ dr̄ capacitas: d̄ q̄ idē sanctus vbi supra ait: ſm Dionys. In regno celorū oīa inferiorum dona in superiorib⁹ in tanta p̄excellentia sunt q quasi nulla cōparatio est nisi sicut est circūferentia ad suū centrū. Cū ergo beata virgo supra omnē ordinē sit in tantū q se facit ordinē incōmunicabilē: sicut p̄dictū est: sequiī q sup inferiores omēs ordines tam angelorum q̄ hominū sil' sūptorum ipsa improportionabiliī est plata. Et quicq̄d est glorie in omni inferiori gl'ificata natura tam angelica q̄ humana: h̄ multo p̄excellentius est in virgine matre dei. Nec dubiū hoc reddat aliorum beatorum multitudo nūerosa et magna: quia hoc nihil facit ad rē maioris gl'ie essentialis seu substantialis. Nā in sp̄ualib⁹ illud maius qd̄ est melius reputaī. Vn̄ pl⁹ de substātiali gl'ia est in vno seraphin q̄ sic in omnibus inferiorib⁹ angelis: si p impossibile ſm numerum multiplicarenī in infinitum Supaddendū quoq3 est q nullus inter puras creaturas ordo in celis tantū supat ordinem immediate sibi cōiunctū: q̄ntum gloria matris dei supat omne qd̄ ei inferius est Et ad hanc intelligētiā manuducere pōt consideratio graduū et ordinū eccl'iasticorum Nā q̄cq̄d possunt ordies iferiores: potest etiam sacerdotalis gradus: et incōpabiliī pl⁹ Sic eps̄ sup sacerdotes: et papa sup ep̄os. Idem quoq3 intelligi valet in corporalib⁹ vniuersi Nam oīa supiora ɔtinēt oīa inferiora et etiam plus. Et similiter in gradibus gl'ie infinita sapiētia dei pl'cissime ordiauit. Nā ſm apostolū ad Rho. j. Inuisibilia dei a creatura mūdi p ea q̄ facta sunt intellecta ɔspiciunī. id ē cōspectu intelligūī. Hec ille. ¶ Vigesima eius excellētia diciī vniōis. quā idē sanctus vbi supra sic declarat dicēs. Quāto beati magis vniunī cum deo: tanto gloriosiores fiunt in eo. oēs aūt creature simul immete non tantū vniunī deo q̄ntum sola beata virgo. ¶ Ad cuius intelligētia notādū est q sex sunt ascēsus seu g̃dus vnionis i deum quib⁹ creature i eū g̃datim ascēdūt. Prim⁹ est creatiōis. secūdus cognitiōis. terti⁹ dilectōis. quart⁹ gl'ificatiōis. quintus maternalis cōceptōis. sextus psonalis vnionis. Primus aūt vnionis ascēsus est creatōis. i. p participatōem essendi: p quam entia cōiunguntur deo vt cause efficiēti et finali. Secund⁹ sc3 cognitionis fit per vim cognitōis siue intelligēdi: p quā itellectualia vniūī dō vt sub iecto itelligibili p grām fidei q̄ vniaī ei vt supnaturali credibili. Tertius. s. dilectiōis fit p donū gratificantis amoris: p qd̄ vnimur deo tanq̄ amico et amato. Quart⁹ sc3 gl'ificatōis fit p visionē et fruitionē glorie sempiterne: p quam anima vniī deo et obiecto beatificato facialiī visa. Quint⁹. s. maternalis cōceptōis fact⁹ est in incarnatōe verbi p quā beata virgo facta est mater dei. ita vt vna atq3 eadem ess3 caro virginis et charo chr̄i: nō ɔsiderata i chr̄o diuinitate eius. Sext⁹ autē sc3 personalis vnionis soli christo competit. In quolibet autē istorum existens excedit in infinitū quēlibet alteri⁹ inferioris grad⁹. Quia inferior in sua specie infinities multiplicat⁹ supiori equipari non valet: qd̄ sic patere pōt. Primū em̄ pt3. q2 esse in infinitū excedit nō esse. q2 talia infinita nō equalent mīmo puncto essendi. Scōm etiam pt3. q2 infinita intellectualia intellectu caretia vni intellectui equiualere non possunt. Tertium etiam patet: quia infideles et inimici deo non equiualēt vni fideli et amico dei. Vn̄ puerb. xvj. scp̄tū ē. Melior ē vn⁹ timēs deū q̄ mille filij ipij. Quartū etiā pt3. quicq̄d dari pōt citra visionē dei: nō equalet vni btō. q2 oīa sil' sumpta nō facerēt vnū beatū: q̄uis p q̄nto maior gradus gl'e spe et meritorie et p modū semiarij i dono glorie cōphendaī. et q̄dāmō tale donum dici valeat quo ad q̄d excedere inferioris gl'ie gradū. Quintū q̄3 pt3. nā illa vnio q̄ est p originalē siue maternalē conceptione: trāscendit oēs inferiores in infinitu3 put in hac vniōe siue ascēsu includiī maternus amor sibi correspōdens vt plenarie consūmatus. q2 sicut cōmunis amor gdus cōsūmaī in gl'ia. sic maternus dei amor ɔsummaī in Maria. Sextū et vltimū insup patet. Nā ascēsus q̄ est p psonalē vnionē tante trāscēdētie est q reliqui citra ipm̄ infinities m'tiplicati nō possent illi equiualere. Et loquor put in psonali vniōe includiī beatificata infleaio mētis psonaliter deo vnite. Ecce ergo q q̄ntus ascensus vniōis in deū. s. p maternalē ɔceptionē in infinitu3 excedit oēs alios precedētes. Ex quo manifeste apparet

Maria donorum et gl'ie capacissima

Sex gradus vnionis i deum

ꝙ q̄ntū in p̄n̄ti secl'o talis vnio excessit alias
vniones in grā: tantū nūc in paradiso excedit
i glia. Hec ille. ¶ Uigesimap̄ma excellētia
ei⁹ quā p̄dict⁹ scrūs tāgit in v̄bis ꝑpositꝭ dꝛ
glificatōis. vn̄ etiā ait vbi s̄. sic excepto chō
tāta grā a dn̄o v̄gini data est: q̄ta alicui cre
ature dari possibili erat. ita data ē illi largi⸗
tas glie. nā in paradiso diuie glie pticipatio ce
terꝭ qdamō p ptes daꝛ. sed ſm Ber̄. btā v̄go
Maria diuie sapie ꝓfūdissimā vltra q̄ꝫ cre
di valeat penetrauit abyssū: vt q̄tū sine pso
nali vniōe creature ꝯditio patiꝛ illi luci i ac⸗
cessibili videaꝛ imersa. Hec ille. Qui etiam
ait. Scti collocāꝛ i celo inꝛ angeloꝝ hierar⸗
chias ſm merita sua. Aliqs em̄ collocaꝛ inꝛ
angelos. ali⁹ v̄o inꝛ archāgelos. qꝛ magꝭ me
ruit. ali⁹ aūt alti⁹ qꝛ pl⁹ meruit. Tu v̄o maꝛ
dei dignissima vbi collocata es? An in p̄ma
hierarchia vl' in scda vl' in tertia? Certe nō: sꝫ
alti⁹. Data est ei tibi sedes altissima ꝓpe fili⸗
um tuū dulcissimū. Et iō bn̄dicta tu sup oēs
mlieres. i. sup oēs creaturas ꝓpꝛ sup̄dicta p̄⸗
uilegia ꝛ innūerabilia alia q̄ tibi tulit dulcis
sim⁹ fili⁹ tuus q̄ sit bn̄dict⁹ in secula secl'oꝝ
Amē. Idē qꝫ scrūs vbi s̄. inqt. Dn̄s ait Jo.
xiiij. In domo p̄ris mei māsiones ml'te sūt
. i. ſm glo. diuersa p̄mia meritoꝝ. Et. j. Coꝝ.
xv. dꝛ. Stella a stella differt i claritate. i. btūs
ab alio btō in btitudie. ¶ Un̄ est aduerten⸗
dū ſm Rich. ꝛ Bona. in. iiij. di. xlix ꝙ in bti
tudie duo ꝯsiderāda sꝛ. Primo btitudinis
obiectū. i. increatū bonū. qd exn̄s vnū ꝛ ideꝫ
ab oibꝫ pticipaꝛ. Scdo ꝯsiderāda est ip̄a di
spositio btōꝝ p quā illd bonū clare videudo
ꝛ pfecte diligēdo pticipāt ip̄m. Ex pte igꝛ ob
iecti pticipati null⁹ alio beatioꝛ ē. sed oēs in
gl'ia sꝛ eq̄les. qꝛ idē est subiectū qd pticipant
oēs. Sꝫ ex pte dispositōis btōꝝ vn⁹ alto be
atioꝛ ē. qꝛ vn⁹ alio deū clari⁹ videt ꝛ pfecti⁹
amat. His igiꝛ p̄missis notādū est ꝙ imēsa
dilectio btōꝝ quā inꝛ se hn̄t multiplicat inꝛ
eos q̄si ifinitū numeꝝ gaudioꝝ ſꝫ pfectiōeꝫ
diligentiū ꝛ dilectoꝝ. Ex q̄ crescūt stupendo
mō differētie glie accidētal' inꝛ illos. Tres
ei sūt differētie inꝛ btōs. Quidā nāqꝫ inꝛ se
in gl'ia sꝛ eq̄les. Quidā v̄o aliis maiores. et
alij miores Et ſm Aug. sup Joā. inꝛ eos nō
est aliq̄ iuidia disparꝭ claritatꝭ. qm̄ regnat in
oibꝫ vnitas charitatꝭ Et Greg. in morali. in
q̄t. Tāta vis in illa pace nos sociat: vt qd in
se q̄sqꝫ nō accepit: h̄ se accepisse i alio exultet.
Una cūctꝭ erit btitudo leticie. q̄uis nō vna
sit oibꝫ sublimitas vite. Et ab his oibꝫ sic cō
cordibꝫ honoraꝛ v̄go btā. Primo em̄ sunt q̄
dā in gl'ia eq̄les. ꝛ hi duplicāt p̄dictā accidē
talē gl'iam ex mutuo amore. qꝛ in eq̄li mēsu
ra se diligūt ꝛ se diligeꝛ cognoscūt. vn̄ q̄libꝫ
btūs de q̄libꝫ sibi in gl'ia coeq̄li tātū gaudet

Maria sup oēs glificata

In btitudine duo ꝯsiderāꝛ

q̄tū de semetip̄o. extēsiue tm̄ nō intensiue. ꝛ
idē de ꝯsimilibꝫ infra dicēdis ſm Rich. vbi
s̄. Scdo aūt q̄dā sꝛ in gl'ia maiores. ꝛ hi du
plicāt sibi gl'iaꝫ accidētalē ꝓ q̄libꝫ q̄ in gl'ia ē
sibi minoꝛ. qꝛ de gl'ia cuiuslibꝫ illoꝝ minoꝝ
tātū gaudēt q̄tū de sua ꝓpria. cum quēlibet
ip̄oꝝ ſꝫ suā capacitatē itelligūt gl'iosū. Ter
tio v̄o q̄dā in gl'ia sūt miores. ꝛ hi totiēs du⸗
plicāt sibi gl'iam accidētalē q̄tiēs gl'iosiores
se esse cogscūt eos q̄ ꝓpꝛ amorē eoꝝ duplicāt
gl'iaꝫ suā. Nūc g̃ ad ꝓpositū statuam⁹ ex vna
pte itegral'r totū amorē quē hn̄t scti adiuicē
Atqꝫ ex altꝛa pte amorē q̄ mioꝛ btūs diligit
gl'iosaꝫ v̄ginē. Et credo ꝙ tal' amoꝛ minimi
gl'iosi excedat oēm aliū amorē btōꝝ sil'sum
ptū tā angelicū q̄ꝫ hūanū nō inspiratū i bea
tā v̄ginē vel in chr̄m hoiem seu in ip̄m deū.
Et licꝫ ad h̄ pl'es possent rōnes dari. tn̄ hu{i}ta
tis cā q̄ttuoꝛ subiūgam⁹. Primo rōne ꝯce⸗
ptionis. Tal' em̄ minim⁹ btūs clare cogno
scit ꝙ btā v̄go cuꝫ sit maꝛ dei plus posuit ꝓ
sua salute q̄ꝫ posuerit vel ponere potuerit to
ta rōnal' natura sil' sumpta: ꝯsiderata excel⸗
lentia dilectissimi filij sui q̄ fuit instrumētuꝫ
sue redēptionis: saluatiōis ꝛ glificationis.
Cōsideratꝭ etiā v̄ginis meritis ꝛ suffragijs
ac exēplis. Scdo rōne cōpassionis. tal' nem
pe btūs apte itelligit ꝙ tota rōnalis natura
nō sustinuit nec sustinere potuit tantū dolo
rē ꝛ penā ꝓ sua redēptōe q̄ntā sola sustinuit
dei maꝛ: ꝯsiderata dilectōe ei⁹ erga filiū suū
Tant⁹ etem̄ fuit doloꝛ v̄gis i morte chr̄i ſm
q̄sdā ꝙ si in oēs creaturas q̄ pati possunt di
uideretꝛ: oēs subito interirēt. hic tn̄ doloꝛ vir
tute sp̄ūsscti q̄ supuenit in eā in ip̄i⁹ aīa clau
debaꝛ. nec sensitiue pti corpis: ne an̄ debituꝫ
tps subito moreretꝛ pmittebaꝛ effundi. Ter
tio rōne glificatiōis. Tāta est em̄ gl'ia v̄gis
mr̄is dei: sic ex p̄cedētibꝫ patꝫ. ꝙ tantū exce
dit in gl'ia naturā angelicā ꝛ humanā simul
iunctā: q̄tū circūferētia firmamēti excedit
in magnitudine suū centꝝ: cū itelligat in fi⸗
lio suo se q̄si alteꝝ ip̄m deitate vestitā Quar
to rōne dilectiōis Tant⁹ est em̄ amoꝛ b. vir⸗
ginis ad quēlibet minimū gl'iosum: ꝙ i re⸗
gno celoꝝ natura angeli ꝛ hūana diligēs ali
quē iam beatū est sic p̄dicitꝛ q̄si centꝝ ad cir
cūferentiā firmamēti. vl' min⁹ respectu amo
ris q̄ ipsa v̄go gl'iosa minimū beatū amat:
ꝯsiderato fontali p̄ncipio v[illegible] talis amoꝛ ori
ginē habꝫ. Et ꝓpter hūc amorē v̄gis gaudiū
duplicatꝛ: duꝫ illū btm̄ iuxta capacitatē suā
cernit pleno ꝛ q̄eto desiderio gl'iosum. Et sic
p hunc amorē ꝛ p hūc modū ꝓ q̄libet sancto
ml'tiplicaꝛ v̄ginis gaudiū in celo. Uidēs āt
se minim⁹ btūs tantū diligi a v̄gie ꝙ ꝓpꝛ eū
tanta in ea gl'ia crescit: in tantū inflāmaꝛ in
amorē eius: ac tantū letificaꝛ de gl'ia eius ꝙ

Maior est amoꝛ mīmi bti ad mariā q̄ꝫ oīum btōꝝ ad inuicem.

qtiens intelligit eã se in glia supare: totiens
de glia ei⁹ pl⁹ q̃z de glia ꝓpria iocundaꝛ. Si
g̃ minor sanct⁹ q̄ est in regno celoꝝ tantuz a
beata ꝟgine dilectus est: ⁊ tantũ diligit eaz
necessario sequiꝛ ꝙ om̄es sancti q̄ in glia sũt
maiores: ampli⁹ diligãꝛ ab ea: atq̃z ampli⁹
ꝑ amorẽ ⁊ dilectionis feruorẽ inardescant in
eam. Ex quo accidẽtal' glia in ea ꝓpter illos
⁊ in om̄ib⁹ ꝓpter illã multiplicaꝛ. Quis g̃ ex
ꝓmere posset infinitatẽ gaudij ⁊ amoris q̄b⁹
actiue ⁊ passiue gliosa ꝟgo Maria hac ac-
cidentali gloria varie iocundaꝛ ⁊ honoraꝛ.
Om̄es aũt he differentie beatoꝝ pñt dici lu
na sub pedib⁹ ei⁹ collocata, qꝛ tantũ differt
ei⁹ accidentalis glia a gloria oĩm p̃dictoꝝ
q̃ztũ sol a ꝓprietatib⁹ lune. Hec sctus Bern
ardinus. ¶ Uigesimasecunda excellẽtia ei⁹
diciꝛ cõmissionis. De q̃ sctũs p̃dictus vbi s.
ait. Uarietas qua circũdata assistit ꝟgo glo
riosa a dextris dei est grãꝝ. que. s. nob in hoc
sec'lo ꝑegrinis dispensaꝛ ꝑ eam: vñ maxime
honoraꝛ. Ad hoc em̄ singl'are officiũ diuini
tus ab eterno elect⁹ est. Uñ ipa Prouer. viij
testaꝛ dicẽs. Ab et'no ordinata sum. s. dispen
satrix grãꝝ celestiũ. Ut autẽ h̄ officiũ suũ fa
cili⁹ exequi posset. ꝓpe sancte trinitatis maie-
statẽ est in glia sublimata. Et istud est dia-
dema speciei ⁊ corona glorie q̄ ꝟgo suꝑ ange
los coronaꝛ. vt intra trinitatis gliam ipa sola
ampli⁹ sit euecta ac plus beatissime trinita
tis diligat gliam: capiat: sentiat ⁊ fruaꝛ. q̃z
oĩs alia pura creatura sil' sumpta. de cuius
gloria post filiũ ꝑticipant vniuersi. Hec ille
Qui etiã ibidẽ exorat ipam btãm ꝟginẽ ex-
clamãs ⁊ dicẽs. O femia ab om̄ib⁹ ⁊ suꝑ oĩa
bñdicta. Tu nobilitas ⁊ p̃seruatio gñis hu-
mani. Tu meriti latitudo ⁊ cõsũmata ptãs
oĩm creatoꝝ. tu vnica mater dei. tu dña vni
uersi. regina mundi. Tu dispensatrix oĩum
grãꝝ. Tu ꝯsũmatio vniuersi ⁊ eccl'ie sctẽ de
cor. Tu nr̃a satisfactio digna corã largitore
cũctoꝝ bonoꝝ. Tu oĩm ꝟtutũ donoꝝ ⁊ gra
tiaꝝ incõp̄hensibilis magnitudo. Tu p̃fe-
ctũ ⁊ dignissimũ fasculũ a p̄mo artifice fa-
brefactũ essentie dei capax tẽplũ dei. Tu hor
tus deliciaꝝ. tu exẽplũ oĩm bonoꝝ. ꝯsolatio
deuotoꝝ. ⁊ toti⁹ salutis radix ⁊ ornamẽtum.
Tu porta celi: leticia ꝑadisi: ⁊ vltra q̃z dici
possit: glia sũmi dei Uere balbutiendo has
laudes ⁊ excellẽtias tuas ꝓnũciam⁹. sz tuã i
mẽsã dulcedinẽ suppliciꝛ exoram⁹: vt tu sup
pleas benignitate tua insufficiẽtias nr̃as vt
te digne laudare possim⁹ ꝑ infinita sec'la se-
culoꝝ Amẽ. ¶ Nos aũt dicere possum⁹ cõ
firmãdo sup̄dicta ꝙ btissima ꝟgo est cãcel-
laria i celesti curia. Nã videm⁹ ꝙ in cãcella
ria dñi pape ꝯcedũꝛ tria genera lr̃aꝝ. Que-
dã sꝛ simplicis iusticie: Alie sꝛ pure grẽ. ⁊ ter-
tie sũt mixte q̄ ꝯtinẽt iusticiã ⁊ grãm. Et ẜm
hũc modũ de⁹ i curia sua celesti hz tres can
cellarios. Prim⁹ ẽ ad quẽ spectat dare lr̃as
simplicis iusticie. Et iste ẽ michael archãgel⁹
q̄ ẜm picturaꝝ repñtationẽ põderat aĩas in sua
statera. s. tam bonas q̃z malas: vt bonis ẜm
magnitudinẽ bonoꝝ detꝛ magnitudo p̄mio
rũ. iux illð Zach. iiij. Exeq̄bit grãm grẽ ei⁹
Malis aũt ẜm mensurã delicti detꝛ mẽsura
supplicij: iuxta illð Apoc. xviij. Quãtũ glifi
cauit se ⁊ i delitijs fuit tãtũ date ei tormẽtũ
⁊ luctũ. Et Prouer. xvj. dr̄. Pond⁹ ⁊ state-
ra iudicia dñi sũt. Facit ad p̃dicta lex pedi⁹
ff. de incen. rui. ⁊ nau. cũ si. Scðs cãcellari⁹
ad quẽ spectat dare lr̃as mixtas. s. iusticie et
miscðie est b. petr⁹ apl's q̄ in palacio dei ẽ ia-
nitor ꝯstitut⁹. vbi sꝛ due porte. s. porta iusti-
cie ⁊ miscðie. Nã ꝑ portã iusticie ingrediũꝛ
illi q̄ saluanꝛ ex opib⁹ iusticie. ꝑ portã ꝟo mi-
scðie ingrediunꝛ illi q̄ saluanꝛ ex sola dei mi-
scðia ⁊ grã sine opib⁹. Et istã differẽtiã tãgit
apl's ad Rho. iiij. di. Ei aũt q̄ opaꝛ merces
nõ iputaꝛ ẜm grãm sz ẜm debitũ. Ei vero q̄
nõ opaꝛ credẽti aũt in eũ q̄ iustificat impiũ
reputaꝛ fides ei⁹ ad iusticiã ẜm ꝓpositũ grẽ
dei sic̄ ⁊ Dauid dr̄. beatitudinẽ hoĩs cui de⁹
decepto fert iusticiã sine opib⁹: cũ ait Btũs
vir cui nõ iputabit dñs pctm̄. Hec ille. Jõ
Petr⁹ pingiꝛ cũ duab⁹ clauib⁹. qꝛ cum vna
apit portã iusticie illis. s. q̄ dicere pñt cũ ps.
Apite mihi portas iusticie. ⁊ igressus in eas
ꝯfitebor dño ⁊c̄. Cuz alia ꝟo apit portã grẽ
⁊ miscðie. s. illis q̄b⁹ dr̄ ad Ephe. ij. Grã em̄
iustificati estis ꝑ fidẽ. ⁊ h̄ nõ ex vob. Dei em̄
donũ est: nõ ex opib⁹ ne q̄s gloriet. Tertius
cancellari⁹ est ille ad quẽ spectat dare litte-
ras pure grẽ ⁊ miscðie. Et h̄ officiũ habz be-
ata ꝟgo. ⁊ iõ diciꝛ maꝛ grẽ ⁊ miscðie. Uñ re-
fert Mauril⁹ rho. archieps. ꝙ cũ q̄dã btẽ
ꝟgini deuot⁹ in tribulatione m'lta esset. ipa
gliosa ꝟgo sibi apparuit: ⁊ an se cognosceret
requisiuit. Quo rñdẽte ꝙ nõ: Jlla ait. Ego
sum miscðie maꝛ. Deinde subdit idẽ archi-
eps. O Maria maꝛ sctã grẽ ⁊ miscðie. maꝛ
pietatis ⁊ indulgentie: aperi sinum pietatis
⁊ suscipe mortuos in peccatis. Jstas autem
litteras miscðie dat solũ in p̃senti vita. Nã
animab⁹ decedentib⁹ q̄busdã dat lr̃as pure
gratie. alijs vero simplicis iusticie. ⁊ q̄busdã
mixtas. s. iusticie ⁊ grẽ. Quidã em̄ fuerũt si-
bi valde deuoti. ⁊ istis dat litteras pure grẽ
ꝑ quas mãdat vt detur eis glia sine aliqua
purgatorij pena. Alij autẽ fuerũt miseri pec
catores ⁊ ei⁹ indeuoti. ⁊ istis dat lr̃as simpli
cis iusticie. ꝑ quas mandat vt eis fiat cõdi-
gna vindicta. Alij fuerunt in deuotione te-
pidi ⁊ remissi. ⁊ istis dat lr̃as iusticie et grẽ
simul ꝑ quas mãdat vt ⁊ grã eis fiat. ⁊ tamẽ

T Maria oim gratiarum dei dispensatrix

V

De⁹ pat hz tres cancellarios in curia sua.

illis inferat aliq̄ purgatorij pena ꝓpt negligentiā ⁊ torporē. Et ista significant̄ i Hester regina q̄ vt habet̄ Hester.viij.ca. scripsit lr̄as vt iudei saluarent̄: ⁊ hostes interficerent̄: et paupib⁹ munuscula darent̄. Judei em̄ figurant b. ꝟginis deuotos q̄ ipam laudāt ⁊ glorificāt. q⁊ iude⁹ interꝑtat̄ ꝯfitens. ⁊ isti portant secū lr̄as sue saluatōis. Hostes sūt peccatores miseri. ⁊ isti portant secū lr̄as sue dānatiōis. Pauperes sunt in deuotione tepidi ⁊ remissi. ⁊ isti portant secū lr̄as sue purgationis. ꝑ quas mandat̄ vt dent̄ eis munuscula. i. parua p̄mia. Nam fiet q̄dem eis gratia ꝓpter aliq̄lem deuotōem. sed parua ⁊ cū purgatorij pena ꝓpter negligentiā ⁊ torporē.

x Maria sup oīs affectuosissime diligēda ¶ Uicesimatertia excellentia beate ꝟgis d̄r affectiōis. ꝑ cui⁹ declaratiōe ꝓbabim⁹ hanc ꝟissimā ꝯclusionem trib⁹ rōnib⁹. s. ꝙ quelibet aīa tenet̄ affectuose ⁊ cordialr̄ diligere btām ꝟginē sup oēs puras creaturas. Prima aūt rō d̄r sublimatōis. Teste em̄ Seneca. v. de bn̄ficijs. Quicūq₃ nō reddit equiualens ꝑ suscepto bn̄ficio: viciū igratitudinis incurrit. Et Greg. ait. Cū augent̄ dona: rōnes etiā crescūt donoꝝ ⁊c. q̄si dicat Grego. ⁊ Seneca. Tāta debet esse dilectio ⁊ charitas cuiuslibet erga bn̄factorē suū q̄nta ē dignitas ⁊ bonitas doni suscepti seu bn̄ficij q̄d p₃. Nā si q̄s sublimaret vnū vilissimū rusticū ad dignitatē militis: comitis: vl̄ marchionis: talis vtiq₃ tantū teneret̄ illū diligere q̄ eū sublimauit q̄ntū fuit donū sublimatiōis ⁊ dignitatis illi collate. Multo āt magis eū teneret̄ diligere si eu₃ sublimasset ad dignitatē ducalē: regalem aut imꝑatoriam. Sed si illū sublimaret ad dignitatē ep̄alem vel ad cardinalatū seu ad papatū. tanto em̄ magis teneret̄ diligere q̄nto sp̄uales dignitates oēs tēporales excedūt. vt d̄r in c. solite. de maiori. ⁊ obedi. ꝙ summ⁹ pōtifex imꝑatorē āncellit in sp̄ualib⁹. q̄ tāto sūt tēporalib⁹ digniora q̄nto aīa p̄fert̄ corpi. Ex q̄b⁹ omnib⁹ pa₃ q̄ntū debet bn̄dicta ꝟgo amari ab humana natura q̄ illā puexit ac sublimauit et exaltauit vsq₃ ad dignitatē ⁊ altitudinē diuinitatis atq₃ ipam nām humanā q̄ in compatiōe dei est vilissima deificauit dum illā deo ꝯiūxit i vnitate ꝑsone. sup quā dignitatē ipe de⁹ cū oī potētia sua nullo pacto posset humanā nām magis eleuare ⁊ sublimare. Na₃ ex tali inseꝑabili ꝯiūctiōe deus fact⁹ est homo ⁊ hō deus. q̄ grā ⁊ q̄ dono nihil mai⁹ vn

Incarnatōis vnio maxima q̄₃ ab ipo deo recipi posset: dicēte Aug. i. iij. de trini. c. xix. In reb⁹ ꝑ tēpus ortis illa summa ⁊ excellētissima grā est ꝙ hō in vnitate ꝑsone deo ꝯiūct⁹ est. Et Bern̄. d̄r. Jdcirco dei filius ex clemētia hō factus est vt homo fieret deus. qua clemētia nulla maior potuit reperiri. Et ꝙ hoc sit veꝝ. ꝓbat̄ rōne ꝯiunctionis siue assimilatiōis. Teste em̄ phō i li. de ꝓprie. reꝝ. Jnferior species supiori cōiuncta accipit similitudinē ⁊ denominationem supioris speciei: vt pa₃ in fluminib⁹: q̄ cum habeant specifica nomīa cum ꝑ se existūt. tamen cum ꝯiungunt̄ cū mari ꝑdunt nomen ꝓpriū: ⁊ mare appellant̄. Simil'r si filia alicui⁹ rustici ꝯiungeret̄ i matrimonio cū aliq̄ rege vel imꝑatore: respectu talis cōiūctiōis nō ampli⁹ rustica: sed magis regina vel imperatrix vocaret̄. humanitas igit̄ q̄ mediāte intemerata ꝟgine ꝯiūcta fuit diuinitati verbi dei. gaudet p̄uilegio ipi⁹ diuinitatis du₃ hō ex ipa ꝯiūctione deus digne appellat̄. O grādis dignitas. o magna sublimitas. o ineffabile p̄uilegiū. o inenarrabilis prerogatiua. ꝙ ipa btā virgo (vt sic dixerim) fecerit de deo hominē: ⁊ de homine deū. Cū em̄ (vt ait Anselm⁹ in libro monologion) deo nihil maius cogitari possit. Hec bn̄dicta ꝟgo ad tantam dignitatē sublimauit humanū gen⁹ ꝙ maior nō valet cogitari. Nullius em̄ dignitatis ⁊ excellētie sunt angeli ⁊ archangeli atq₃ omnes alij beati sp̄ūs in compatiōe hoīs deificati. cum tamē ante talē sublimatione₃ humane nature: minor angel⁹ paradisi nobilior esset necdum natura sed gloria quolibet homine nondū beatificato. ꝓpter q̄d ꝓpheta inquit deo psal. viij. Minuisti eū paulo minus ab angelis. Et saluator ait de Joāne baptista Matth. xj. Qui minor est in regno celoꝝ maior est illo. ¶ Ad hanc aūt dignitatē

y Jncarnatōis vnionē maria oīb⁹ alijs plus sola meruit. deificationis peruenit natura humana merito ipius ꝟginis gloriose. q̄ predictam hominis deificationē plus sola meruit q̄₃ q̄dlibet indiuiduū humane nature. Et p̄mo ratione fidelitatis. quia maiorem fidem de incarnatiōe filij dei: ⁊ de hoīs deificatōe habuit q̄₃ q̄libet alia ꝑsona humana. Unde iō ꝯcepit dei filium. quia sup oīa credidit incarnādū. Et ꝓpter h̄ illi dixit Elizabeth Luce. j. Beata que credidisti ⁊c. Scd̄o h̄ ꝓmeruit ratōe puritatis. quia em̄ purissima fuit super om̄es puras creaturas: ideo digna fuit ꝙ deus cum eius purissima carne vniretur: ⁊ de eius purissimo sanguine corpus chr̄i formaret̄. Scd̄m em̄ Alexan. de ales i iij. parte summe. q. v. arti. xvj. in corpe q̄stionis. ⁊ arti. xix. etia₃ in corpe q̄stionis. Beata virgo etiam i corpore matris sue habuit puritatē maximā qua excedebat puritatē Ade quam habuit ante peccatū. Jte₃ excessit puritatem angeloꝝ. quia illi crescere non possunt in merito nec decrescere. nec similiter in puritate. Beata aūt virgo potuit proficere i merito: ⁊ nunq₃ defecit. sed vsq₃ ad vltimū puritatꝭ gradū possibilē creature nō vnite

deo ꝯuenit: vñ oēm puritatē rōnalis creatu
re post filiū excessit. ⁊ ideo ei⁹ incarnatiōem
ꝓmeruit. Tertio hanc meruit rōne humili-
tis. Quia eñ ipa sup oēs humillima fuit. iō
dei fili⁹ volēs altitudinē suā humiliare vsq3
ad assumptionem vilissime carnis morta-
lis: iuxta illud Phil. ij. Chrūs exinaniuit se-
metipm formā ſui accipiēs ⁊c. Nō debuit
incarnari in ipa ꝟgine humiliori creatura q̄
vnq3 fuerit vel erit: vt ꝓfundissima humili-
tas creature īfinitā humilitatē susciperet ma
iestatis diuine. Et iō Bern. assignans rōnē
q̄re btā ꝟgo facta ē mr̄ dei. ait sup Missus
est. Humil' eñ fuit in corde. humil' in ꝟbis.
humil' in factis. humil' in ꝯuersatōe. humil'
⁊ ī obsequijs. Dicit q3 sctūs Bona. in. iij. di
stin. iiij. ar. ij. q. ij. q btā ꝟgo Maria pl⁹ me-
ruit dicēdo humilit̄: Ecce ancilla dñi; q3 si-
mul mereri possēt oēs pure creature. Quar
to h̄ ꝓmeruit rōne charitatis. q2 eñ ois cha
ritas ⁊ amor cuiuscūq3 creature tā humane
q3 angelice: cōparat⁹ amori ⁊ charitati bea-
te ꝟginis: est q̄si q̄dā stilla liq̄ris in cōpatiōe
aq̄ maris: vt alibi declaratū est. Ideo dei
sapiētia (que vt ait Prouer. viij. Ego dili-
gētes me diligo) cernens se amari magis ab
ipa ꝟgine q3 ab oī alio indiuiduo humane
nāe. potui⁹ voluit (vt dignū erat) ei ꝯiūgi ꝑ
amorē ⁊ nature vnionē q3 alicui alteri. Et
ꝓpterea Hiere. xxxj. inq̄t eidē ꝟgini. In cha-
ritate ꝑpetua dilexi te: iō attraxi te miserās
tui. Quinto h̄ ꝓmeruit rōne pietatis. Teste
eñ Amb. pietas ⁊ clementia est p̄clarissima
atq3 excellētissima ꝟtus. Vñ Tulli⁹ in ora
tione facta ꝓ laude cesaris dixit. ꝓut etiā re-
citat Aug. in. ix. li. de ciui. dei. c. ix. Nulla de
ꝟtutib⁹ plurimis gratior aut admirabilior
est miscdia. Hoies eñ ad deos nulla re ꝓpi-
us accedūt q3 salutē hoib⁹ dādo. Pijssim⁹
ḡ dei fili⁹ nō nisi i pijssima ꝟgie Maria de-
buit incarnari. Ipa nāq3 sup oēs creaturas
puras pietate repleta fuit. Nā ante incarna
tionē filij dei adeo peccatorib⁹ a via ꝟitatis
errantib⁹ cōpatiebat̄: ⁊ ꝓ eis diuinā maiesta
tem iugiter deprecabat̄. q de eius cōpassiōe
d2 Threno. ij. Facta est magna velut mare
ꝯtritio tua. Habebat eñ maximū zelū ani-
maꝝ ad imaginē dei creataꝝ: ⁊ ad implen-
dā paradisi domū. Vñ dicebat deo illō ps.
lxviij. Zelus dom⁹ tue comedit me. Filio q̄q3
suo moriēti magis cōpassa est q3 ois simul
pura creatura. vt diffuse ꝓbaui i decima pre
ꝑncipali hui⁹ opis. s̄mōe. j. Licz q3 sic tener
rime cōpateret̄ eidē vnigenito suo quē ꝓprijs
oculis cōspiciebat a ꝑfidis iudeis sic crude-
liter flagellari ⁊ crucifigi. tamē eisdem cōpa
tiebat̄. ⁊ pro ipis patrem ⁊ filiū ac spm̄scm̄
cordialiter depcabat̄; vt remissiōem de tan

Maria oim pijssima.

to peccato ⁊ crimie tā horribili mererent̄ ac-
cipere. Unde s̄m Bernardū ꝓmptior erat i
remissione iniuriaꝝ a crucifixorib⁹ suo filio
illataꝝ: q3 essent crucifixores in illatiōe eaꝝ.
O charitas ineffabilis. O amor incōparabi-
lis. O pietas viscerosa. O misericordia ex-
cessiua ꝟginis benedicte. Profecto si possi-
bile fuisset q aliqua mulier cōcepisset ⁊ pe-
perisset oēs angelos ⁊ homies: ⁊ hi oēs occi
derent̄ in p̄sentia ipius matris. ⁊ ipa occidē
tibus eos iniuriā remitteret: licz magna di
ceret̄ ipius clemētia. Maior tñ fuit pietas
⁊ clemētia ipius pijssime ꝟginis: dñ libera-
liter pepcit illis q̄ suū ⁊ dei filiū occiderunt
Cui⁹ vita omnib⁹ angel' ⁊ hoib⁹ incompa-
biliter erat magis extimāda. ¶ Reuertēdo
igit̄ ad ꝑncipale ꝓpositū: dico q cū humana
natura (vt sup̄ dixi) sit deificata mediāte ꝟ-
gine. q̄ dignitas est sublimitatis atq3 altitu
dinis infinite: tenet̄ q̄libet hō. ⁊ si nō actu cū
sit impossibile: tñ desiderio ⁊ volūtate ipam
sacratissimā ꝟginē infinito amore ⁊ infinita
charitate cūctis dieb⁹ vite sue: imo ī eternū
cordialiter diligere. ¶ Scdo idē ꝓbat̄ rōne
significatiōis. Sicut eñ habet̄ i c. clerici of
ficia. de vi. ⁊ ho. cle. Maiori dignitati ma-
ior cōpetit ornat⁹ ⁊ honor. Cuz igit̄ btissima
ꝟgo sit dignissima mr̄ dei. q̄ dignitas excedit
oēm humanā ⁊ angelicā dignitatē. iō super
oēs creaturas deb3 reuereri ⁊ amari. Et con
firmat̄ p̄dicta rō sic. Bonū naturalr̄ est dili
gibile s̄m phm. j. Eth. ḡ q̄nto mag' aliq̄d ha
bet de bonitate: tāto magis ē diligibile. S3
btā ꝟgo sup oīs puras creaturas fuit ⁊ est
optima: ḡ sup oēs ē diligēda. Deus nāq3 illi
ꝯtulit tantā bonitatē ac gr̄am: tātāq3 digni
tatē q maiorē alicui pure creature deo non
vnite ꝑsonalr̄ ꝯferre nō potuit. q2 nulla tal'
creatura maioris bonitat' vl' gr̄e atq3 digni
tatis capax fuit: vt p3 ex dictis btī Bona. in
j. dist. xliiij. Et iō ipam dei mr̄em tenent̄ oēs
angeli ⁊ rōnales creature diligere ⁊ reuereri
sup oēs alias creaturas. Imo si de⁹ d̄ nouo
crearet alios angelos atq3 creaturaꝝ itelle-
ctualiū spēs oib⁹ alijs creat' digniores. nul-
li⁹ tñ ēēnt dignitatis (vt sic loq̄r) in cōpatōe
dei genitric': tenerētur ipam sup oēs creatu
ras amare ⁊ reuereri ¶ Tertia rō d2 dilecti
onis. Cū eñ amor debeat esse reciproc⁹. ix.
Eth. vt p3 etiā i leonib⁹ ⁊ meretricib⁹. ⁊ qd̄
pl⁹ est etiā i brutis. Vñ Esa. j. d2. Cognouit
bos possessorem suū: ⁊ asin⁹ p̄sepe dñi sui.
Hinc est q btā ꝟgo vnūquēq3 cordialit̄ dili
gat. ḡ vnusq̄sq3 (nisi sit peior adultero ⁊ ca-
ne atq3 bestijs) eā ex corde diligere deb3. Q
aūt btā ꝟgo nos cordialissime diligat: pat3
sic declarādo. Cum eñ sit q̄ntuplex amor. s.
seruilis: quē habet seruus ad dñm suū. de

Z Maria affectuosissime diligēda

B

Amor ē q̄ntuplex

q̃ dr̃ Mat.xxiiij.ꝛ Luc.xij..Fidel' fu9 ꝛ pru
dens quẽ ꝯstituit dñs sup familiã suã. Se
cũd9 aũt amor social'.de q̃ dr̃ Eccl'i.vj.Ami
co fideli nulla ẽ compatio.ꝛ nõ ẽ ꝯdigna põ
deratio auri ꝛ argẽti ꝯ bonitatẽ illi9.Et au
ctor libri q̃ dr̃ Facet9.c.v.canit.Utili9 homi
nihil ẽ q̃ȝ fid9 amic9.Terti9 ṽo dr̃ amor na
tural'.put ẽ parẽtũ ad filios.ꝛ ecõtra.q̃ ma
ior ẽ p̃cedẽtib9:de q̃ dr̃.viij.Eth.Generãtis
ad genitũ nãlis ẽ amicicia.s.magna.Quar
tus ãt ẽ amor mr̃imonial'.s.viri erga vxorẽ:
ꝛ ecõtra.ꝛ iste amor excedit sup̃ dictos.Uñ
Gen.ij.dr̃.Relinq̃t hõ p̃rem suũ ꝛ matrem
suã ꝛ adherebit vxori sue.ꝛ erũt duo ĩ carne
vna.Sed q̃nt9 amor dr̃ celestial'.q̃ est celesti
um angeloꝝ ꝛ beatoꝝ.ꝛ excedit oẽs p̃dictos
Est em̃ tãte ꝑfectiõis ꝛ magnitudnis q̄ so
lus amor vni9 angeli ad nos est ꝑfectior ꝛ in
tensior actu q̃ȝ oĩs amor.Quadruplex p̃di
ctus actiu9 ꝛ passiu9 in p̃nti vita.q̃m ex di
uina visiõe causat̃ amor ꝑfectior ꝛ efficacior
q̃ȝ simpl'r ex fide.Et posito q̄ angel9 inferio
ris chori nos diligat cũ mille gradib9 chari
tatis.claꝝ est q̄ archangel9 q̃ est maioꝛ ca
pacitatꝭ ĩ decuplo nos magꝭ diligit.s.cũ de
cẽmilib9 g̃dib9 charitatꝭ.Ascẽde g̃ successi
ue vsq; ad seraphin:sp̃ multiplicãdo amorẽ
ĩ decuplo.Quib9 pactꝭ si ponat̃ ab vno late
oĩs amor p̃dict9 q̃ntuplex:ab alia ṽo amor
p̃dicte ṽgĩs.dico q̄ ip̃a sola incõpabil'r nos
pl9 diligit maioriq; charitate nob̃ afficit̃ q̃ȝ
oẽs p̃dicti siml'.Nã sicut p̃dictũ est ẽm sentẽ
tiã Diony.i li.de angelica hierarchia.Chari
tas ꝛ amor sup̃ioris ordinis ĩ cõpatiõe infe
rioris:ẽ sicut circũferẽtia ad suũ centꝝ.Et iõ
cũ btã ṽgo sit sup̃ oẽs ordĩes ꝛ hierarchias
angelicas exaltata intantũ q̄ ip̃a facit ordi
nẽ ꝛ hierarchiã incõmunicabilẽ vt p̃diximus.
sequit̃ q̄ oĩs amor angeloꝝ ꝛ sctõꝝ in com
paratiõe ei9 est centꝝ terre in compatiõe ad
circũferentiã ip̃ius terre ꝛ oĩm celoꝝ.ꝛ sicut
apex ꝛ acumẽ ac9 in compatiõe toti9 maris
Uñ de ip̃a inq̃t Hiero.ĩ s̃mõe ad Eustoch.
Totã eã incãduerat diuin9 amor.s.nõ solũ
in amorẽ sui:sed etiã nr̃i.ꝛ iõ ip̃am cordialis
sima dilectione amare tenemur.¶Uigesi
maq̃rta excellẽtia ei9 dr̃ honoratiõis.Dei nã
q; fili9 honorauit mr̃em suã in vita:ĩ morte:
ꝛ post mortẽ.Nã in vita ip̃ius mr̃is sue q̃t
tuor illi fecit honores.¶Prim9 honor fuit
q2 magis famã ip̃i9 q̃ȝ ꝓpriaȝ zelauit.ꝛ h̃ q̃ñ
spõsam illã habere voluit.Poti9 em̃ voluit
putari ad tp̃s q̄ eẽt nat9 ex matrimonio q̃ȝ
mr̃em suã infamari d̃ adulterio.Uñ Amb.
sup Luc.ait.Idcirco chr̃s voluit mr̃em suã
despõsari:ne temerate ṽgĩtatis adureret̃ in
famia.Maluit aũt aliq̃s de suo ortu q̃ȝ de
mr̃is pudore dubitare ꝛc̃.Scdo eã honora

Maria nos plus oib9 dili git

B Maria a chr̃o su per oĩs hõrata.

uit q̃ñ p̃ ceteris mulierib9 q̃ fuerũt añ illam
ꝛ q̃ postea fuerũt vel erũt ip̃am elegit ĩ ma
trẽ.Uñ ei dr̃ Seduli9 poeta.Nec p̃mã simi
lẽ visa est nec habere seq̃ntẽ.Solo sine exẽ
plo placuisti femina chr̃o.Terti9 honor fu
it:q̃ñ dignat9 ẽ ei9 fili9 vocari ꝛ subijci.Uñ
Bern.sup Missus est inq̃t.Eia deũ regem
hoĩm ꝛ angeloꝝ suũ audacter appellat filiũ
dicẽs.Fili q̃d fecisti nob̃ sic.Ecce Marie p̃
uilegiũ.Quis em̃ h̃ audeat angeloꝝ.Dein
de descẽdit cũ illis ꝛ venit ĩ nazareth:ꝛ erat
subdit9 illis.Quart9 honor fuit q̃ñ eã ĩ cru
ce existẽs discipulo cõmẽdauit.Uñ Petrus
dami.ait Cõmisit dñs Petro claues eccl'ie.
voluit ꝛ btõ Joãni custodiã delegare marie
Mater est Maria ꝛ mat̃ eccl'ia.Sed ma
ria mat̃ chr̃i.eccl'ia mr̃ chr̃ianoꝝ.De maria
chr̃s carnẽ suscepit:eccl'iam ṽo de laterꝭ sui
carne ꝓduxit.Ex Maria ꝓdijt ẽm carnẽ na
t9:ꝛ eccl'iam ꝓtulit carne iã mortu9.Ex ma
ria voluit nasci:ꝛ ꝓ eccl'ia dignat9 est mori.
Ex maria seml' nat9 est ĩ ꝑsona sua.ex eccl'ia
nascunt̃ q̃tidie mẽbra sua.Dixit aũt domi
nus Petro.Tibi dabo claues regni celorũ
Sȝ nunq̃d ꝛ btã ṽgo nõ celũ fuit.ĩ cui9 vtero
ṽgĩali nouẽ mẽsib9 tota diuinitatꝭ plenitudo
ꝑmãsit.Hec ille.Scdo honorauit chr̃s ma
trẽ suã ĩ morte sua.q2 ad ei9 obitũ cũ tota ce
lesti curia aduenit.ꝛ ad felicit̃ exuendũ d̃ mi
seria hui9 mõi ip̃am inuitauit.dicẽs illd̃ Cã
tic.ij.Surge ꝓpera amica mea:colũba mea
formosa mea ꝛ veni.Jã em̃ hyems transijt:
imber abijt ꝛ recessit ꝛc̃.Que ṽba exponens
Hugo d̃ sctõ vict.dr̃ q̄ hyems ꝛ imber ẽ vi
ta mortal' q̃ tãq̃ȝ hyems ad aggrediẽdũ bo
nũ ẽ pigra ꝛ ad ꝑseuerãdũ ẽ nubila.ꝛ tanq̃ȝ
ĩber ẽ ad malũ lasciua.Nã hyems iteri9 cõ
strigit:ĩber ṽo exteri9 soluit.Et sil'r vita p̃ns
ĩteri9 ꝯstrigit frat̃nã charitatẽ:exteri9 autẽ
dissoluit ad mõi vanitatẽ.Hyems igit̃ trãs
ijt btẽ ṽgini:ꝛ imber ab ea recessit.q̃ nunq̃ȝ
ĩ frat̃na charitate ꝯstricta:nec ad mũdanas
voluptates ẽ dissoluta.ꝛ iõ ad et̃nas d̃litias
a suo bñdicto filio est inuitata.Tertio hono
rauit eã post mortẽ:q2 tertia die sue dormi
tiõis cũ tota celesti curia ad eã venit:ꝛ ĩ cor
pore ꝛ anima ip̃am gl'ificauit.ꝛ in throno
gl'ie ad dexterã suã eã collocauit:vt declara
ui s̃.ĩ p̃cedẽti ꝑte p̃ncipali hui9 op̃is ser.j.
¶Sicut aũt chr̃s eã honororauit:ita ꝛ nos
ꝓ posse debem9 ip̃am honorare.Prio rõne
ṽtuositatꝭ.Nã vt inq̃t ph̃s.iiij.Eth.Uirtuti
ꝑfecte nõ põt fieri ꝯdign9 honor.Si g̃ ho
mies ṽtuosi debẽt honorari:vt admonet ĩ
pator in.§.illd̃.in aut.de mono.col.j.vbi ait
Uir deo amabil' ĩ ꝯuersatiõe sctã lõgeuũ vi
te pagẽs tp̃s.pollẽsq; animi ṽtutib9.ꝛ cor
poris opatiõib9 veneret̃.q2 ĩ eo gr̃a dei relu

L Mariã nos ꝓ posse bono rare debe mus

cet. Profecto ip̃a ꝟtuosissima dei gẽitrix super oẽs gr̃a dei ⁊ ꝟtutib꜄ plena: debet super oẽs honorari. Scđo rõne supiozitatis. Naȝ j. Pet. ij. dr̃ Regẽ honorificate. Si ḡ reges debẽt honorari a subditis: multo magis regina ⁊ imperatrix totiꝰ orb. Tertio rõne bñficialitatis. Nã ſm pħm. ix. Eth. Bñficiatꝰ q̈libȝ debȝ i aliq̈ r̃cõpẽsare: ⁊ ḡtitudinẽ oñdere erga suũ bñfactorẽ. Ad h̃ facit. l. sed ⁊ si lege. §. ꝯsuluit. ff. de peti. her̃. ⁊ c. đ forma. xxij. q. v. ⁊ c. cũ i officijs. testa. Cũ ḡ a bñdicta virgine inumera bñficia receperimꝰ ⁊ q̈tidie recipiamꝰ. nec in aliq̈ alio possumꝰ recõpẽsare seu reddere vicẽ nisi ĩ reuerẽtia ⁊ amore. seq̈tur ꝙ ad ip̃iꝰ honorẽ ⁊ r̃uerẽtiã debemꝰ q̈tidie aliq̇d facere ip̃amq꜄ post deũ toto corde diligere. Nisi em̃ ip̃a ꝟgo esset: iã sepiꝰ ꝯ peccatores ira diuĩa deseuisset: illosq꜄ ꝑemisset Sȝ btã ꝟgo tanq꜄ pia mr̃ eos abscondit. iux̃ illđ ps̃. xxx. Ascõdes eos ĩ abscondito faciei tue. Sicut em̃ pauo vidẽs pullos suos sibi nõ assimilari: valde odit illos. ⁊ nisi mr̃ eos abscõderet: statĩ ip̃os occideret. Sȝ femella ducit eos in abscõdito: ⁊ occulte nutrit eos donec plume eoꝝ assimilẽt̃ p̃rĩnis. qđ pr̃ cernẽs libent̃ postea videt eos. Sic diuĩa iusticia vidẽs pctõres dissil'es chr̃o ĩ opib꜄: odit illos. atq꜄ ꝑderet nisi mr̃ pia ⁊ aduocata peccatoꝝ ꝟgo bñdicta eos abscõderet ⁊ ꝓtegeret sub alis sue miscđie: donec reuocet eos a pctĩs. facietq꜄ ip̃os sil'es chr̃o ĩ ꝟtutib꜄ ⁊ bonis opib꜄. ⁊ tũc eos repñtat pr̃i celesti q̇ illos oculo gr̃e sue libent̃ intuet̃. Que oĩa ꝯsiderãs Aug. inq̇t ip̃i gl'iose ꝟgini. O btã virgo maria q̇s digne valet gr̃aꝝ ⁊ laudũ p̃conia ĩpẽdere: q̇ tuo singulari assensu mđo succurristi ꝑdito? Quas tibi laudes fragilitas humani generꝫ ꝑsoluet q̄ solo tuo cõmercio recupandi aditũ iuenit ⁊c̃. Ex cuiꝰ ꝟbis colligit̃. xxv. excellẽtia ip̃iꝰ ꝟgis q̄ dr̃ laudatiõis.

Mariaȝ oẽs laudare dƀe mus ꝓp̃ tria

Laudare em̃ eã debẽt oẽs ꝓp̃ debitũ: meritũ ⁊ exẽplũ. Pmo q̇dẽ eã laudare debemꝰ ꝓpter đbitũ: qꝛ cũ essemꝰ ꝑditi ip̃a noƀ salutẽ attulit: ⁊ a morte et̃na nos lĩbauit. Et iđ ip̃a dicere põt illđ Ezech. vj. Recordabunt̃ mei liberati ⁊c̃. Scđo ꝓp̃ meritũ qđ inde ꝯseq̈mur. Nã ex h̃ liberamur a ꝯfusiõe eterna: ꝑseruamur a culpa ⁊ digni efficimur vita et̃na. Ip̃a em̃ inq̇t Eccl'i. xxiiij. Qui audit me nõ ꝯfundet̃. ⁊ qui operant̃ ĩ me nõ peccabũt. Qui me elucidãt vitã eternã habebũt. Tertio debemꝰ eã laudare ꝓpter exemplũ. Habemus em̃ exẽplo ab angelo q̇ eam tã reuerent̃ salutauit. A filio q̇ ip̃aȝ ĩ tãta reuerẽtia habuit ꝙ ei subditꝰ esse voluit Luc̃. ij. A spũsãcto q̇ in eã sup̃uenit. Luc̃. j. Spũssctũs superueniet in te ⁊c̃. A pr̃e celesti: q̇ eã sctificauit. psal. xlv. Sctificauit tabernaculũ suũ altissimꝰ. Et a toto mũdo: q̇ eã btãm ꝓtestat̃ ⁊ dr̃. Un̄ ip̃a Luc̃. j. ait. Ecce em̃ ex h̃ btãm me dicent oẽs generatiões.

F Nõ suffi cimꝰ mariam lau dare

¶ Nõ possumꝰ tñ sufficienter eã laudare ꝓp̃ q̈ttuor causas. Primo ꝓp̃ nr̃am indignitatẽ. de q̄ Hiero. ĩ ser. ad Eusto. inq̇t. De tali tãtaq꜄ ꝟgine loq̇ me ĩdignũ eẽ ꝯfiteor ⁊c̃. Scđo ꝓp̃ suã dignitatem. De q̄ venerabil' Beda ait. Si rex vniuersitas singul' disticta specieb꜄ ĩ btẽ dei genitricꝫ Marie laudẽ magnis succlamet vocib꜄: tñ dignitatẽ eius intelligẽtib꜄ surditas h̃ vel silentiũ apparebit. Et Damascenꝰ ait. Licȝ mille ora: mille lingue: voxq꜄ ferrea sit Sed nec si oẽs lingue hominũ ꝯuenirẽt eaȝ mirificꝫ possent efferre p̃conijs. Oĩm em̃ preconũ excedit magnitudinẽ. ⁊ oẽ eloquiũ ad eius excellentiã insufficiẽs inuenit̃. Tertio ꝓpter nr̃am imbecillitatẽ. Un̄ Augꝰ. ait. O felix puerperiũ: iocundũ angel': optabile sanctis. nec̃ariũ ꝑditis. ꝯgruũ ꝓfugatꝫ. Quid ḡ dicã paup ingenio: cũ de te quicq̇d dixero minor laus est q꜄ tua dignitas meret̃? q̇d de te digne referã: cũ nõ sufficiat lingua carnis tuas enarrare ꝟtutes? Et Damas. ait. Qualiter eã laudare poterit mortal' hoĩs ꝟbum: q̄ de se ꝓtulit ꝟbũ qđ manet in eternũ? Que lingua in eiꝰ laude inuenietur idonea: q̄ illum genuit cui oĩa bñdicũt: ⁊ cũ tremore obediunt elemẽta? Impares igit̃ illi sũt oẽs humane ligue p̃conũ. q̄ de ĩtemerate carnis sue visceribus cibũ noƀ ꝓtulit aĩaꝝ. Et Hiero. vbi sup̃ dr̃. Profecto nec sctĩtas nec facũdia mihi suppetit vt btãm gl'iosaȝ ꝟginẽ digne laudare queã. Oĩm (vt veꝝ fatear) q̇cq̇d humanis dici põt ꝟbis: minꝰ est a laude ꝟgis. Quãto eã sufficient̃ laudare nõ possumꝰ ꝓp̃ ꝟborũ penuriã ⁊ pauꝑtatem. qꝛ. s. ꝟba ad h̃ idonea noƀ deficiũt. Un̄ Aug. dr̃. O btã ꝟgo si celũ te vocẽ: altior es. si mr̃em gentiũ dicã: p̃cell'. ⁊c̃. Et Petrꝰ dami. ait. Cũ btissime dei genitricis laudes scribere volumꝰ: nulla inuenimus ꝟba q̇b꜄ illas digne exp̄mẽdo sufficere valeamꝰ. Tollit em̃ facultatẽ ſmõis materia singularis. Et Gerardꝰ ep̃us ⁊ martyr inq̇t. Utinã tot mihi essent lingue q̈t sũt celi stelle: vt oẽs illas possem ꝯuertere ĩ laudeȝ genitricis dei. nec tñ sic me valerem satiare.

G Maria oib꜄ cõissima

¶ Uigesimasexta eiꝰ excellẽtia dr̃ cõitatis. Ip̃a em̃ fuit ꝑsona cõis: nõ singularis: vt cũ oib꜄ ꝯueniret. ⁊ ad oẽs se ꝑtinere ostẽderet. Primo nãq꜄ fuit ꝯtẽplatiua ⁊ actiua. qꝛ enĩ actiui sepe despiciũt ꝯtẽplatiuos: appellãtes eos ociosos: ⁊ ꝯtẽplatiui actiuos tãq꜄ t̃renis actib꜄ nimis intẽtos. Iđ ip̃a voluit esse in h̃ duplici statu: vt vtrũq꜄ approbaret. Et ideo appellat̃ sol Cañ. vj. qꝛ sic̃ sol ẽ in medio planetaꝝ: sic ⁊ ip̃a ẽ in medio ꝯtemplatiuoꝝ ⁊ actiuoꝝ. Planete q̇deȝ supiores significant

ɔtẽplatiuos/ q̃ magis appropinq̃nt ad celũ. Planete vo īferiores ficāt actiuos/ q̃ magis applicant̄ terris. Ipsa ḡ bñdicta vgo tanq̃ sol/ ē in medio/ īflāmās ɔtẽplatiuos ī diligēdo: ꝛ actiuos illũinans in agẽdo. Scḋo ipa fuit religiosa ꝛ laica. sepe em̄ r̄ligiosi laicos ɔdēnāt: ꝛ laici religiosos iudicant. Et iõ b. vgo fuit claustral': q: ī suo thalamo habitabat: ꝛ foras sine mag necitate vl' vtilitate nõ exibat. Et fuit laical': q: ceter̄ femis se ɔformabat: ꝛ cũ eis ad templũ ꝛ ad dies festos ibat: vt pz Lu.ij. Et iõ ficat̄ p tẽplũ. iux̄ illud Ps. dicent̄ deo: Suscepim⁹ de⁹ miscḋiam tuā in medio templi tui. Sic em̄ templũ est loc⁹ cõis laic̄ ꝛ cleric̄: sic ad ipam oẽs cõit accedere pñt. Laici: vt terrena sapienter diligant. Et religiosi: vt mũdana ɔtẽnant. Tertio fuit vgo ꝛ ɔiugata. Uirgines em̄ despiciebāt ɔiugatas tanq̃ corruptas. Et ɔiugate despiciebant vgīes tanq̃ īfecũdas. Et iõ in h̄ duplici statu eẽ voluit ꝛ vtrũq̃ approbare. Et iõo ficat̄ p firmamẽtũ/ qḋ ē in medio aq̃z. Nam aq̃ supiores in crystallũ conuerse ficant vginitatem. Aq̃ vo inferiores fluxibiles/ mrimoniũ. Btã igit̄ vgo est tanq̃ firmamentũ in medio istaz aq̃z: vgines ɔfirmans in pposito castitatis: ꝛ cõiugatas in studio bone opationis. Quarto fuit plata et subdita. sepe em̄ plati ḋspiciunt subditos: ꝛ subditi iudicāt platos. Et iõ ipa fuit plata qñ in mrẽz ḋi fuit assumpta: et tñ fec̄ se subditā qñ se vocauit ancillā. vñ ficat̄ p lignũ vite. de quo ḋz Geñ.ij. Lignum vite in medio padisi. Paradisus em̄ ficat ecclīam: in q̃ sunt plati ꝛ subditi: in q̃z medio est btã vgo tanq̃ lignũ vite reficiẽs platos cibo sapie. iux̄ illḋ Ecci.xv Cibauit illũ pane vite ꝛ intell's. ꝛ subditos cibo salutar̄ obedientie. De q̃ ḋz Jo.x. Meus cib⁹ ē vt faciā voluntatem ei⁹ q̃ misit me. Quinto fuit ɔsolata ꝛ tribl'ata. Sepe ei tribulati ɔsolatos iudicant: ꝛ ɔsolati tribulatos ɔtemnũt. Et iõ ipa fuit in maria ɔsolatione qñ ei angelus aduentum filij dei nũciauit: ꝛ qñ ipm saluatorẽ mundi ɔcepit. Unḋ dixit Luc.j. Exultauit spũs me⁹ ī deo salutari meo. Fuit etiā ī maria tribulatiõe qñ filium suũ crucifixum vidit. et iõ figurat̄ per lunam Cañ.vj. Luna em̄ lucet ī nocte: ꝛ qñq̃ etiam appet in die. sed tñ lux ei⁹ magis apparet in nocte. Et sil'r btã vgo apparet his q̃ sũt ī die ɔsolatiõis: erudiẽs eos ne euanescāt p inanem leticiam: ꝛ his q̃ sunt ī nocte tribulationis: ɔfortans illos ne frangant̄ p impatientiā. Magis āt lucet his q̃ sunt ī tribulatione q̃ ill' q̃ sunt in ɔsolatione. Sexto fuit iusta: ꝛ tñ nõ vitauit pctõz remedia. vt patuit ī eius purificatiõe Lu.ij. Sepe āt iusti despiciũt pctõres: ꝛ pctõres vilipẽdũt iustos: et tñ ipa fuit iusta: vt iusti p eā recipiāt grām. ꝛ voluit pctõz hr̄e remedia: vt pctõres p illā sperent inuenire veniā: ꝛ iõ ficat̄ p auroram Cañ.vj. ꝛ p stellā matutinā. Ecci.l. Aurora em̄ ꝛ stella matutina sunt medie int̄ noctẽ ꝛ diẽ: ꝛ ipa ē media int̄ pctõres ꝛ iustos. Per ipam em̄ pctõres recipiunt miscḋiam ꝛ iusti felicitatem et̄nam. Septio fuit diues ꝛ paup. Sepe ei diuites vilipẽdũt paupes: ꝛ pauperes ipos diuites dānãdos putāt: ꝛ iõ ipa diuitias hr̄e voluit: qñ magi suo filio aurũ obtulerũt: sed tñ pauptatẽ elegit: q: illḋ pauperib⁹ erogauit: vt ex h̄ daret̄ itelligi q̄ ꝛ diuites ꝛ paupes pñt saluari: s; tñ tutior ē via pauptat̄ q̃ vbtat̄. Et iõ ficat̄ p oliuā in cāpis Ecci.xxiiij. ad quā oẽs tā diuites q̃ pauperes accedere pñt. Ad ipam ei accedũt pauperes vt spũalib⁹ diuitijs ditent̄. Accedũt ꝛ diuites vt in suis diuitijs dirigant̄.

¶ Uicesima septima excellẽtia ei⁹ ḋz ɔtritionis. Ipa Maria em̄ ɔtriuit caput serpent̄ infernal' sic illi pdixerat de⁹ Geñ.iij. di. Ipa ɔteret caput tuum. Per caput aũt intelligi põt eius suggestio vl' ptās aut astutia. Primũ caput. i. suggestionem ipa ɔtriuit ꝛ fregit: ita q̄ nll'a diabolica suggestio ad ipam appropinq̃re ausa fuit. Uñ Fulbert⁹ epus ait: Quid est caput terere: nisi pncipalẽ diaboli suggestiõe; resistẽdo supare. Btã igit̄ maria caput ei⁹ cõtriuit in h̄ q̄ vginitatẽ ꝛ humilitatem huauit. Uirgitate nãq̃ extinxit ɔcupiscentiā carnis ꝛ hũilitate supbiā ment̄. Scḋm caput diaboli. s. ptātem ei⁹ ipa ɔtriuit p filium suũ p quẽ ipm diabolũ suo dñio spoliauit. Uñ filius ei⁹ dicebat Joan.xij. Nũc pnceps hui⁹ mũdi eijciet̄ foras. Tertiũ caput. s. astutia diaboli diuidit̄ ī tria capita. s. in sapiam terrenā animalẽ ꝛ diabolicā. sic ḋz Jac.iij. Sed ipa ɔtriuit sapiam terrenā p pauptatẽ aīalẽ. i. carnalẽ p vgitatẽ/ ꝛ diabolicā. i. supbiā p humilitatẽ. Ul' pt dici q̄ diabol⁹ ē maliciosus. īmũd⁹. supb⁹ ꝛ astut⁹. ipa igit̄ ɔtriuit maliciosum p charitatẽ suam. iux̄ illḋ Judith.ix. Percutiā cũ labijs charitatis mee. Sic em̄ spens sp portat venenũ ī ore/ sic diabol⁹ semp portat maliciā in suggestiõe. Et ɔtrio btã vgo semp portauit charitatis medelā in corde/ ope/ ꝛ smõe. Et sic spẽs qñ lapidib⁹ obruit̄ fundit⁹ necat̄/ sic diabol⁹ qñ orõnib⁹ btẽ vgis pcutit̄ ab oī sua malicia eneruat̄. Et iõ bñ ḋz: Percutiā cũ labijs charitatis mee. Labia em̄ charitat̄ Marie sunt ei⁹ orõnes q̃s p nob effundit ex intimo amore cordis. Scḋo ɔtriuit imundũ p vgitatẽ suā. Demones em̄ dicunt̄ imũdi. q: imũdicias diligũt pcurāt ꝛ suadẽt. ꝛ ī cordib⁹ imũdoz libent̄ habitant. S; istos imũdos ipa ɔtriuit merito sue vgitat̄ ꝛ puritat̄. Uñ ī figuram ḋz

caput serpent̄ cõterens.

Judith.ix. Erit meõriale nois tui cū man⁹ femie deiecerit eū. Ista ē em̄ illa man⁹ de q̄ dr̄ Prouer. xlx. Manū suā misit ad fortia. Que aūt sint illa fortia dr̄ ibidē: Accinxit fortitudine lūbos suos/ roborauit brachiū suū Tertio ꝯtriuit supbū p hūilitatē suā. Uñ in figurā dr̄ Judith .xiiij. Una mlier hebrea fecit ꝯfusionē i domo nabuchodonosor regis. Siē em̄ mag ꝯfusio eēt alicui gigāti si vna puella ipm vinceret vel ligaret. Sic supbis demōib⁹ mag ꝯfusio fuit: qñ ista puella bñdicta p suā hūilitatē eoꝝ supbiā supauit. iuxta illō Job.xl. Ligab eū ancill' tuis .vna ei ō maiorib⁹ ancill' dī. imo maior oim fuit beata ṽgo: q̄ p suā hūilitatē ligauit diaboli potestatē. Quarto ꝯtriuit diabolū astutū. iux illō qō i figurā dictū fuit Judic. iiij. In manu feie tradeť sysara.i. diabol⁹. Ipe em̄ diabol⁹ ē valde astut⁹. Uñ apl's inqt. ij. Cor.xi. Timeo ne sic ṡpens seduxit euā astutia sua: ita ⁊ sensus vři corrūpať ⁊c. Uirgo aūt maria ē valde sapiēs. Uñ puer. xiiij. dr̄: Mlier sapiēs edificat domū suā. i. eccl'iam militantē. Ipe igiť sysara tradit⁹ ē i manu femie. q̄r astutia diaboli tradita ē sapie marie. q̄r illō qō diabol⁹ astute cogitat. h ipa sapienť ordinat. Ista ē illa mlier ō q̄ dr̄. ij. Reg. xx. Exclamauit mlier sapiens ō ciuitate. Et. j. Ingressa ē ḡ ad oēs pplm: ⁊ locuta ē ei sapienť q̄ abscisum caput sibi ꝓicerēt ad Joab. Ipa em̄ ṽgo maria mlier sapiētissima ad deū clamat: qñ suis orōnib⁹ p nob apud deū interpellat. Tūcq̄ sapienť ad pplm loqť qñ ei⁹ inspiratiōib⁹ illūinamur Tuncq̄ caput sibi āputat qñ diabolicas suggestiōes frāgit penit⁹ ⁊ eneruat.

Uictoria Marie super diabolū.

¶ Ul' pt dici q̄ p h qō dr̄: Ipa ꝯteret caput tuū: ondiť victoria ṽgis sup diabolū q̄druplici rōne. Prio rōne ꝯterēt' cū dr̄: ipa. q̄r nō fuit vir: s̄ femia. Scdo rōne modi ꝯterēdi/ q̄r nō pcussit/ nec vulnerauit: sed ꝯtriuit. qō em̄ pcutiť vl' vulnerať: infdū resanať/ qō ṽo ꝯteriť nunq̄ vlceri⁹ repať. Tertio rōne ptˀ quā ꝯtriuit: q̄r nō caudā/ sed caput. i. suggestionē suā. serpens em̄ i cauda pcussus euadit: s̄ i capite ꝯtrit⁹ nunq̄ resurgit. Fec̄ ḡ btā ṽgo more boni milit' q̄ lanceā suā in capite aduersarij sui: nō i pectore frāgere q̄rit. Quarto rōne psone quā ꝯtriuit. q̄r nō aliquē ō puis demōib⁹: s̄ ipm pncipem demonioꝝ ꝯtriuit. qō notať cū dr̄: caput tuum. Ille em̄ serpēs q̄ euā decepit: figurabat luciferꝝ/ q̄ ē caput alioꝝ demonuz. Ipsi igiť bñdicte ṽgi supplicabat hūanū gen⁹ dicēs illud Ecci. xxxvj. Tolle aduersarium ⁊ afflige inimicū: ⁊ ꝯtere caput pncipis inimicoꝝ nostroꝝ Et iteꝝ illō ps. ix. Cōtere brachiū pctōris ⁊ maligni. Et illō Job. xl. Cōtere impios in loco suo. Ipa ṽo bñdicta ṽgo ipsis demonib⁹ dixit: Conterā supbiā duricie vře Leui. xxvj. In ipsa igiť gl'iosa ac victoriosa ṽgine ṽificatum fuit illō Ecci. xlvij. Contriuit inimicos vndiq̄. Contriuit em̄ diabolū de supbia tentantē malleo hūilitatis: tentantem de auaricia malleo paupťatis/ tentātem de luxuria malleo castitatis/ tentantem de gula malleo sobrietatis/ tentantem de ira malleo supportationis/ tentantē de inuidia malleo charitat'/ et tentantē ō acidia malleo solicitudis.

I Maria delitijs affluens.

¶ Uicesimaoctaua ei⁹ excellentia dr̄ delitiositat'. Ipa ei habuit delitias spūales ⁊ celestes tā in mūdo q̄ in celo. iux illud Cañ. vi. Que est ista q̄ ascēdit de deserto delitijs affluens innixa sup dilectum suū. Prio em̄ habuit delitias spūales in h mūdo. De q̄b⁹ dr̄ Berñ. Quid nisi delitias dixerim ṽginitat' decus cū munere fecunditat'/ hūilitat' insigne/ distillant' charitat' fauū/ misericordie viscera/ plenitudinē gr̄e/ ⁊ progātiuā gl'ie singlar'. Hec ille. Scdo habuit ōlitias celestes: ⁊ iste sunt in triplici differētia Aliq̄ em̄ sunt gnāles/ aliq̄ spēales/ ⁊ aliq̄ue singulares. Prime delitie gnāles sunt oib⁹ sanct' cōes. De q̄libet em̄ sctō dr̄ Aug⁹ q̄ in eťnitate dei viget/ in ṽitate dei lucet/ ⁊ in dei bonitate gaudet. Iste aūt delitie cōes nobilius sunt in ṽgine q̄ in ceter' sctis: q̄r iocūdi⁹ gaudet/ clarius videt/ ⁊ nobilius viget. Uñ Sap. iiij. dr̄: O q̄ pulcra est casta gnātio cū claritate. In h em̄ q̄ dr̄: casta gnātio: notať q̄ iocundi⁹ gaudet: ex eo q̄ ṽgo pmāsit ⁊ tñ genuit. In h ṽo q̄ dr̄: cum claritate/ notať q̄ clari⁹ videt. In eo aūt q̄ statim subinferť: imortal' est em̄ memoria illi⁹: denotať q̄ nobilius viget. Q aūt ipa bñdicta ṽgo clarius videat deum oib⁹ sctis/ pt3 p sniam Dioñ. i li. de ange. hier. dicentis: q̄ q̄nto vn⁹ angel⁹ vl' vna anima altiori fungiť loco/ tanto clarius videt deum. Cum ḡ ⁊c. Uñ Hiero. inqt Eleuať sup omēs choros angeloꝝ: vt possit spēm vultūq̄ videre saluator': quem amauerat/ ꝯcupierat ex toto desiderio cordis Et Aug⁹ ait: Marie anima claritate fruiť christi: ⁊ gl'iosis ei⁹ aspectib⁹ semp pñs/ semp cōspiciens/ semp videre sitiēs inextimabil'r pasciť.

R Delitie spēales

¶ Scdē delitie dicunť spēales/ q̄s non oēs scti possident: sed tm̄ ṽgines/ martyres ⁊ doctores: hñtes aureolam. put dicūt theologi in. iiij. dist. xlix. Et has delitias excellentissime h3 gl'iosa virgo. Est em̄ coronata aureola ṽginū. q̄r ipa ē regina oim ṽginuz. Est coronata corona martyꝝ. q̄r ipa pl⁹ q̄ martyr fuit: vt ait Hiero. Est coronata corona pdicatoꝝ. q̄r in ipa sola remansit fides de filio dei: quam alijs pdicauit: ⁊ eos in fide roborauit. Sed ad pñs loquendo nō solū de delitijs ṽginū: dico q̄ hñt coronā siue aure

olā in capite. Qd̄ significatū fuit Exod.xxv. vbi de⁹ p̄cepit fieri sup̄ arcā coronā auream. Itē sunt fulgidi in corp̄e. iux̄ illud Apoc.iij. Ambulabūt mecū in albis: z canūt canticum mirabile: vt hr̄ Apoc.ij. Et hn̄t familiaritatē cb̄ri i societate. iux̄ illd̄ Apoc.xiiij. Hi sequunt̄ agnū q̄cūq; ierit. Hc aūt delitie glo͛si⁹ fuert̄ i v̄gie Maria. de q̄ dr̄ Apocal.xij. Mulier amicta sole zc̄. Alie em̄ v̄gies hn̄t coronā aureolā. ipsa aūt coronā .xij. stell' adornatā. Alie decorant̄ veste alba. z ip̄a ē sole amicta. Alie sequunt̄ agnum pedibꝰ suis. z ip̄a hz lunā sub pedibꝰ suis. i. eccl'iaz militātē z triūphātē sub ip̄io suo. Alie cātāt p̄ conseruata v̄ginitate. z ip̄a p̄ v̄ginitate z fecunditate. z ido ibi dr̄. In v̄to hn̄s zc̄. ¶ Tertio

L Delitie Marie singulares sunt q̄ttuor

hz delitias singulares: q̄ notant̄ cū dr̄. innixa sup̄ dilectū suū. Ubi notādū q̄ q̄ttuor inter alias sunt ei⁹ delitie singulares. Primo dr̄ securitas: quā maxie habuit in mūdo. Secura em̄ erat q̄ p̄ pctm̄ nūq̄ cadere poterat q̄ sup̄ deū innixa erat. Ait em̄ Ps. Qui cōfidūt i dn̄o sic̄ mons sion: nō cōmouebit̄ i eternū zc̄. Erat em̄ securissima de sua p̄enni gr̄a z gl'ia. q: p̄ sctīficatiōez erat in diuina gr̄a cōfirmata. iuxta illd̄ ps̄.xlv. Flumis impet⁹ letificat ciuitatē dei: sctificauit tabernaculuz suū altissim⁹. de⁹ in medio ei⁹ n̄ cōmouebit̄ Scd̄a v̄o dr̄ magna dignitas. Innixa enim erat ei a q̄ angelice p̄tātes reuerēdo resiliunt z in cui⁹ cōspectu aspiciēdo tremūt. iux̄ illd̄ qd̄ canit eccl'ia. Tremūt vidētes angeli zc̄. Et quē laudāt angeli: adorant dn̄atōes: tremūt p̄tātes zc̄. Tertia dr̄ p̄tās. Qui em̄ alicui rei innitit̄ v̄tutez ei⁹ sibi assumit. z ea sic̄ vult vtit̄. Et sil'r ip̄a dei mr̄ de oīpotētia filij sui cui est inixa q̄ntū vult sibi assumit. Et iō dic̄ Eccī.xxiiij. In hierl'm potestas mea. Et Ber. inq̄t. Quare misereri nō poterit mr̄ oipotētie: Quinta est filij sui tota p̄prietas. qd̄ notat̄ cū dr̄: sup̄ dilectū suū. Alij em̄ filij nō sunt total'r mr̄is: sed etiā sūt p̄ris. Iste āt filī⁹ tot⁹ hr̄e v̄gis q̄ ad hūanitatē fuit. q: nullū carnalē p̄rem habuit. Et iō ipsa tota sup̄ eū inixa fuit: z ei⁹ delitias abūdātissime degustauit. z p̄pt̄ h̄ ip̄e illi inq̄t Cañ.vij. Quā pulcra es z q̄decora charissima in delitijs. De ista q̄z delicatissima v̄gine v̄ificatū fuit Illud Job.xxij. Sup̄ oīpotētē delitijs affluens: z eleuabis ad deū faciē tuam. Rogabis eū z exaudiet te: z in vijs tuis splendebit lumē. Qui em̄ hūiliat⁹ fuerit erit in gl'ia. z qui inclinauerit oculos suos ipse saluabitur. O igit̄ v̄go delitijs plēa: q̄ dixisti Prouer.viij. Et delitie mee esse cū filijs hoim. Fac vt de

M

nob v̄ificet̄ illd̄ Neem.ix. Abūdauerūt delitijs a bonitate tua magna. ¶ Uigesimanona excellētia hr̄e v̄gis dr̄ q̄sitionis. Ipsa em̄

singulariter deū q̄siuit: et inuenire meruit: eo q̄ eū q̄siuit suo t̄pe: loco: z modo. Primo em̄ q̄siuit eū suo t̄pe. s. gr̄e. z iō inuenire meruit gr̄az dei. et p̄ cōn̄s ip̄m deum. Et iō dixit ei angel⁹. Inuenisti gr̄az apd̄ deū: Luc.j. Et hoc significatū est Lu.ij. vbi dr̄ q̄ p⁹ triduū inuenit filium i t̄eplo. Prima em̄ dies fuit t̄ps an̄ legē: z nō poterat inueniri. Nā lz rogasset Moyses dicēs Exo.iiij. Obsecro dn̄e mitte quē missur⁹ es. nō fuit exaudit⁹. Secund⁹ dies fuit t̄ps sub lege: in q̄ etiā nō potuit inueniri. Un̄ lz dixisset Esa. in li.ca.lxij. Utinā disrūperes celos z descēderes. tn̄ nō fuit exaudit⁹. Tertia aūt dies fuit t̄ps gr̄e. Et in ista die si q̄rit̄: de facili iuenit̄. Und̄ dr̄ Esa.lv. Querite dn̄m dū inueniri pōt: inuocate eū dū p̄pe ē. ¶ Scd̄o q̄siuit eū suo loco

Maria deū q̄rere z inuenire meruit

N

Sed notādū est q̄ cb̄rs tribꝰ loc̄ fuit q̄sit⁹ scz In p̄sepio a pastoribꝰ. in t̄eplo a parentibus. z i sepulcro a sctis mlieribꝰ. Primo pastoribꝰ fuit dictū Lu.ij. Inuenietis īfantē in p̄sepio. Ubi sciendū q̄ cb̄rs inuenit̄ in hūilitate. z iō dr̄. Inuenietis infantē. Itē inuenit̄ i paup̄tate: et iō subdit̄: pannis īuolutū. Inuenit̄ etiā in carnis maceratiōe. et iō addit̄: positū in p̄sepio. In his aūt tribꝰ loc̄ Maria deū q̄siuit z inuenit. s. in hūilitate: hn̄ se ancillaz vocauit. In paup̄tate: qn̄ oīa terrena cōtēpsit. z i carnis maceratiōe siue asp̄itate: qn̄ v̄ginitatē deuouit. Hoīes aūt mūdani deū q̄rere ecōtrario volūt i delitijs: in diuitijs: z in honoribꝰ. sed ibi non inuenit̄. iux̄ illud Job.xxviij. Nō inuenit̄ in terra suauit̄ viuētiū. i. carnaliū z delitiosoꝝ. Abyssus dr̄ nō est mecū. i. hūana cupiditas: q̄ non habet fundū. q: sic̄ dr̄ Eccī.v. Auar⁹ n̄ implebit̄ pecunia. Et mare loquit̄ nō est mecū. i. tumēs sup̄bia. Sup̄bꝰ em̄ istar mar̄ sp̄ cōtra alios intumescit: semp̄ feruet: semp̄q; est in motu et p̄turbatōe. iux̄ illud Esa.lvij. Cor impij q̄si mare feruēs qd̄ q̄escere non pōt. Scd̄o cb̄rs q̄sit⁹ fuit in t̄eplo a parētibꝰ. Un̄ vt hr̄ Lu.ij dixit ei b. v̄go. Pr̄ tu⁹ z ego dolentes q̄rebamus te. Primo em̄ q̄sierunt eū in comitatu z nō inuenerūt. Postmodū q̄sierūt illū inter cognatos z notos. et sil'r nō inuenerūt. Tandē q̄sierūt eū in t̄eplo: z iuenerūt. ¶ Est aūt sciēdū q̄ rep̄it̄ q̄druplex amor. s. p̄uat⁹: mūdan⁹: domestic⁹: et diuin⁹. Nō potuerūt igit̄ amoribꝰ ip̄m inuenire apd̄ seipsos: q: non inuenit̄ in cb̄rs q̄rit̄ amore p̄prio siue p̄uato: cū ille amor sit periculosus: iuxta illd̄ .ij. Tim.iij. Instabūt t̄pa periculosa et erūt hoīes seip̄os amantes zc̄. Secūdo nō inuenit̄ in comitatu hoim mūdanoꝝ. q: nō inuenit̄ in amore mundano iuxta illud Joā.xiiij. Sp̄us v̄itat̄ quē mūd⁹ nō pōt recip̄e. Tertio nō inuenerūt eū inter cognatos z notos. quia nō inuenit̄ in amo

Ebrs q̄sit⁹ est in tribꝰ loc̄

O

In tribꝰ amoribꝰ non inuenit̄ sed in q̄rto iuenit̄

re parentū. Vñ Berñ. inqt. Quō bone Jesu
int̄ cognatos meos te inueniā. q̄ inter tuos
mīme es inuēt⁹? Jnuenerūt autē ip̄m in tē-
plo dei. i. in amore sp̄ūali ⁊ diuīo: iuxta illud
Joā. xiiij. vbi ip̄e ait. Siq̄s diligit me ſmo-
nē meū seruabit. ⁊ ad eū veniemꝰ ⁊ māsionē
apd̄ eū faciēꝰ. Et de bis q̄ttuor amoribꝫ dicit
idē saluator Lu. xiiij. Siq̄s venit ad me. ⁊ ñ
odit patrē suū ⁊ matrē. Ecce amor domesti-
cus. Adhuc aūt ⁊ aīam suā. Ecce amor p̄ua-
tus. Et q̄ nō baiulat crucē suam Ecce amor
mūdanꝰ. Jlle em̄ crucē baiulat q̄ crucifixꝰ ē
mūdo ⁊ mūdus sibi. Et venit post me. Ecce
amor sp̄ūal' ⁊ diuinꝰ. Tertio fuit q̄sitꝰ i mo-
numēto a sctīs mulieribꝫ. sed ibi eū iacentē
nō inuenerūt. Et ꝑpt' h̄ b. ṽgo cum eis ire no
luit. siue ꝑpter dolorē quē habuisset vidēdo
sepulcrū. siue ꝑpter languorē quē incurrerat
ꝑpter filij sui obitū. siue q2 sciebat eum resur
rexisse gl'iosum ⁊ imortalitate indutū. Cre-
dendū est em̄ ꝙ p̄mo appuit ipsi mr̄i q̄3 alte
ri pꝰ resurrectionē: iux̄ illō Sedulij poete
Sp̄ ṽgo manēs: huiusce visibꝫ astās Luce
palā dn̄s p̄us obtulit ⁊c. Absurdū em̄ fuis-
set si p̄us extraneos de sua resurrectiōe leti-
ficasset: et mr̄i desolate vltimo apparuisset.

Deꝰ q̄ri dēt debito modo

Tertio q̄siuit deū debito mō. Modꝰ aūt
q̄rēdi deū ſm Dioñ. ē triplex. Primꝰ ē p sen
sibiliū manuductionē: iux̄ illō Sap. xiij. A
magnitudie speciei ⁊ creature cog̃scibil'r po
terit creator hoꝝ videri. Et Rho. j. dr̄. Jnui
sibilia dei p ea q̄ facta sūt itellecta ꝯspiciunt̄
Et iste modꝰ cog̃scēdi est magꝭ puuloꝝ ⁊ in
cipiētiū. Scd̄s modꝰ ē p itellectualiū opa-
tionē. ⁊ iste modꝰ ē magis ꝑuectoꝝ et ꝑfici-
entiū q̄ relinquūt sensibilia ⁊ visibilia ⁊ con
uertūt se ad itellectualia. Et tales deū iuue-
niūt: q̄ ait Prouer. viij. Qui vigilauerit ad
me: iueniet me. Tertiꝰ modus ē p imediatā
vnionē. ⁊ iste ē pfectoꝝ q̄ relinquunt sensibi-
lia ⁊ deserūt intellectualia creata ⁊ imedia-
te ad diuia ascēdūt: ⁊ deiformes effecti deo
se imediate vniūt. Et istū modū q̄rendi deū
habuit b. ṽgo. Deꝰ em̄ dr̄ ignis: sol: ⁊ amor.
Btā aūt ṽgo intātū fuit igne diuīo iflāma-
ta ꝙ q̄dāmō fuit i ignē ꝯuersa. Cū em̄ dicat
Chrys. de Paulo: ꝙ sic ferrū imissū in ignē
totū efficit̄ ignis: sic ip̄e charitate succēsus:
totꝰ effectꝰ ē charitas. ꝑfecto h̄ mľto magis
dici pōt de ṽgie b[n]dicta. Jtē intātū fuit so-
le diuīo plustrata ꝙ ip̄o sole fuit amicta: vt
dr̄ Apoc. xij. Jtē intātū fuit amore diuīo re-
pleta ꝙ tota fuit in amorē liq̄facta. vñ dice-
bat Cañ. v. Anīa mea liq̄facta ē vt dilectꝰ lo

Q

cutꝰ est. Trigesima eiꝰ excellentia dr̄ reqe
tionis. Sup oēs em̄ puras creaturas q̄erē
inferioris hoīs ⁊ vacatiōem mētꝭ sp dilexit. ⁊
iō i thalamo suo clauso ostio morabat̄. Vnd
inq̄t Ber. sup Missus ē: ꝙ nō ē credēdū ꝙ
angelꝰ Gabriel qñ ad eā salutādā prexit osti
um aptū iuenerit. sed subtilitate nature sue
clauso ostio introiuit. Voluit aūt b. ṽgo tu
multus fugere ⁊ sibi vacare mľtꝭ de causis

Maria vacatiōe mētꝭ i de um quie

Primo vt orōnes suas secretiꝰ deo offerret
Scd̄o vt suā castitatē cautiꝰ custodiret. Et
istas duas causas ponit Ber. vbi s̄. di. Jn-
gressus ē angelꝰ i secretariū pudici cubiculi:
vbi ip̄a clauso ostio orabat p̄rē i abscōdito.
q2 nimiꝝ sibi i ꝑposito erat frequētias hoim
fugere ⁊ colloq̄a vitare: ne vel orātꝭ silentiū
turbaret̄: vł ꝯtinētꝭ castitas tētaret̄. Tertio
q̄siuit q̄etē mētꝭ: vt ad suscipiēdā gr̄a3 sp̄ūs
scti se habilitaret. q2 req̄escit sup hūilē ⁊ quie
tū. Esa. lxvj. Vñ apľi receperūt sp̄m sctm̄ se-
dētes. i. a curꝭ secľaribꝫ q̄escētes. Hinc etia3
est ꝙ filij isrľ māna recipe ñ potuerūt q̄3 diu
fuerūt i egypto ⁊ donec habuerūt farinā egy-
pti: ⁊ donec trāsierunt mare egypti. Jlle em̄
esse in egypto dr̄ q̄ adhuc ē in petō. et ille h3
farinā egypti q̄ retinet occasiones peti. et ille
nōdū trāsiuit mare egypti q̄ adhuc intricat̄
curꝭ mōi. Quia igit̄ b. ṽgo pfectā mētꝭ q̄e-
tē habuit: iō sp̄ūsctūs in ea pfecte q̄euit. Jn
q̄busdā ṽo nullo mō req̄escit. Jn alijs req̄e-
scit l3 nō pfecte. Jn q̄busdam ṽo req̄escit pfe
cte. Nā in petōribꝫ ñ req̄escit. q2 i eis est pu-
gna ꝯtinua. Jn sctīs ṽo pegrinātibꝫ req̄escit
semiplene. q2 i eis ē req̄es semiplēa. Jn sctīs
aūt triū phātibꝫ pfecte req̄escit. q2 i eis ē req̄-
es pfecta. Et q2 i b. ṽgīe fuit requies pfecissi
ma: ⁊ ipsa bñdicta dī mr̄ sp vacauit diuinis:
ideo sp̄ūsctūs pfectissime i illa req̄euit. Vñ
ip̄a inq̄t Eccī. xxiiij. Jn oībꝫ req̄em q̄siui: ⁊ in
hereditate dñi morabor. Tūc p̄cepit ⁊ dixit
mihi creator oīm. Et q̄ creauit me req̄euit in
tabernaculo meo. Jn figurā aūt p̄dictoꝝ le
git̄ Geñ. viij. ꝙ Noe tribꝫ vicibꝫ colūbā emi
sit de arca. Jn p̄ma aūt vice non req̄euit: q2
loca paludosa iuenit. Jn scd̄a ṽo vice requie
uit: sed nō pfecte req̄euit em̄ aliq̄ꝑtulū in ar-
bore oliue. sed cito ad arca3 redijt: Jn tertia
aūt vice req̄euit pfecte. q2 vltra ad arcā ñ re-
dijt. Per qd̄ datur intelligi ꝙ corda paludo
sa. i. imunda: sp̄ūsctūs fugit. Jn cordibꝫ ṽo
sctōꝝ pegrinantium quiescit. sed nō pfecte.
quia in eis aliquā carnis repugnantiam in-
uenit. Jn cordibꝫ aūt sanctorū triumphan-
tium pfecte req̄escit. quia in eis nullam peni
tus repugnantiā carnis reperit. Et isto mo-
do in benedicta virgine pfectissime requie-
uit: cuius caro spiritui non repugnabat: nec
aliq̄s motꝰ inordinatos emittebat. sed rōni
penitꝰ obediēs fuit. Possumꝰ q̄3 dicere ꝙ
ip̄a q̄etissima ṽgo req̄euit i seipsa ⁊ req̄escit
in nob. Req̄euit eī Prio i seip̄a in h̄ mūdo:
⁊ nūc req̄escit i celo. Jn h̄ em̄ mūdo req̄euit

R Sp̄ūsctꝰ diuersimode i hoibꝫ q̄e-scit

S Maria req̄euit in se

quo ad corpus et animā. Quo ad corpus: qr ut supra dictū est: eius caro cū aīa nō habuit pugnā sicut habet caro alio⁊. iuxta illud ad Gal'. v. Caro ɔcupiscit aduersus spm. Aīa vero eius p amorē cū deo vnita fuit. et ideo perfecte cū ipo requieuit. Uñ dicere poterat cum ꝓpheta ps. iiij. In pace in idipm dormiā et reqescam. Scdo reqescit mō in celo in corpe et aīa. Uñ ipa inqt Eccl. xxiiij. In ciuitate sancta silr requieui. Reqescit em̄ eius corpus in deo qr̄tū ad oēs sensus. Nā oculi ei⁹ reqescūt in vidēdo faciē chrī. Aures ei⁹ i audiēdo vocē illi⁹. Nares ei⁹ in odorādo odorē chrī. Os eius in loqndo ore ad os cū filio Manus eius in tangēdo ꝑsonā chrī. Silr ei⁹ aīa in dō ꝑfecte reqescit. ei⁹ itellect⁹ i pulcritudine sūme veritatis. eius volūtas i dulcedine summe suauitatis. ei⁹ memoria in cōtinuatiōe eternitatis. Et ꝓpter ista dicit de q̄libet beato. et multo magis pōt dici de illa. Esa. xxxij. Sedebit ꝑplus me⁹ in multitudine pacis. in tabnacul' fiducie et in reqe opulēta. Ipa em̄ modo sedet et reqescit in multitudine pac' qr̄tū ad visionē et pulcritudinē sūme veritatis. et i tabernaculis fiducie qr̄tū ad etnitatē securitat'. et in reqe opulēta qr̄tū ad dulcedinē summe suauitatis ¶ Secūdo ꝑncipaliter dico q reqescit in nobis. Uñ notandū est q ipa reqescit i sex generib' hominū: et hoc tangit Eccl'. xxiiij. vbi ait. Girum celi circuiui sola: et ꝓfundū abyssi penetraui et in omī terra steti. et in omī ꝑplo et in omni gente ꝑmatū tenui. et omniū excellentiū et sublimiū colla ꝓpria virtute calcaui: et in omibus requiē q̄siui. Ex qb' v̄bis hr̄ q ipa cōtemplatios fac̄ ɔtinue delectari ɔtēplādo celestia et ido ait. Girū celi circūiui sola. Tūc ei gir celi circūit qñ ɔtēplatiuos celestia desiderare facit. Ipa q3 ꝑsūptuosos a sua p̄sumptōe reuocat: facies eos timere supplicia eterna. et ideo ait. ꝓfundū abyssi penetraui. Tūc em̄ ꝓfundū abyssi penetrat: qñ facit q ꝑsūptuosus penā eternā formidat. Ipa etiā tribulatos ad patiētiā animat. et ideo ait. et in fluctibus maris ambulaui. Tūc em̄ in fluctibus maris ambulat qñ amaricatos ad v̄tutē patientie reuocat. Ipa q3 auaros despicere fac̄ terrena. et ideo ait. In omni terra steti. Tūc em̄ in cordib' terreno⁊ stat: qñ eos ad terreno⁊ ɔtēptū ꝑuocat. Ipa etiā pctōres supare facit vicia et peccata. et iō ait. In omī ꝑplo et in omī gēte ꝑmatū tenui. Peccatores em̄ dicūtur ꝑpl'i. i. depopulati. qr demones eos p diuersa vicia depopulant. Dicunt etiā gētes quasi gētiliter viuētes. Tunc aūt ipa in omni populo et in omī gēte tenet ꝑmatū: qñ facit vt ipi pctōres vincāt et supent oē pctm̄. Ipa q3 supbos reuocat ad hūilitā. et iō ait. et oīm excellentiū et sublimiū colla ꝓpa v̄tute calcaui. Tūc em̄ excellētes et sublimes calcat qñ supbos et arrogātes ad v̄tutē hūilitat' inclinat. In oib' s̄ dict' sex generib' hoim sic correct' et sic reuocat' ipa reqescit. et iō subdit. Et in his oib' reqem q̄siui. O igit bñdicta v̄go q̄ ita libent' qescis in nob: fac vt etiā nos reqescam⁹ in te. et dic nob illd Judic. ix. Sub vmbra mea reqescite Quia v̄o tu sp i deo requieuisti: iō etiā de⁹ sp reqeuit i te. Uñ d̄ te ait Ps. cxxxj. Hec reqes mea in secl'm seculi: h̄ hitabo qm̄ elegi eā. Tu ḡ v̄go bñdicta sup oēs puras creaturas reqem habes. Nā reqes ē fructū sui labo⁊ h̄re. l. oēs. Ubi glo. in v̄bo reqem. C. d̄ fer. De te v̄o q̄ infinitā labo⁊ tuo⁊ mercedē possides: dici pt illd qd̄ dr̄ i. l. fi. C. d̄ a ꝑpa. p. pro. li. xij. s. Reqe3 labo⁊ suo⁊ portauerit ⁊c. ¶ Tricesimaprima excellētia hr̄issime v̄gis dr̄ vulneratōis. Uulnerata em̄ fuit mlt' gladijs siue sagitt' p q̄bus in celesti glia remunerationē maxima3 pcepit. Prim⁹ gladi⁹ fuit timor': p q̄ rogat deū ps. dicēs: Cōfige timore tuo carnes meas. Istū em̄ gladiū h. v̄go habuit: p quē oīa carnis vicia resecauit. Habuit em̄ nō timorē suile, s3 filialē: q̄ pmanet in secl'm secl'i. et q̄ aniam fac̄ pulcram. Uñ ipa inqt Eccl. xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectionis et timoris. Scōs gladi⁹ fuit diui sermōis. d̄ q̄ dr̄ Heb. iiij. Sermo dei ē viuus et efficax et penetrabilio: oī gladio ancipiti. Istū em̄ gladiū Maria in corde portabat: qr dei v̄ba sp in suo corde ɔseruabat / iux̄ illd Lu. ij. Maria aūt conseruabat oīa v̄ba hec ɔferēs i corde suo. Uñ Amb. inqt: Nec historia nec lr̄e docent hr̄ām Mariam gladio vitā finisse. Incertū ē aūt vtz Symeon ꝓ gladio materiali dixerit / an ꝓ verbo dī valido et acutiore oī gladio ancipiti. Terti⁹ gladi⁹ fuit amor'. de q̄ ipa inqt spōso suo celesti. Uulnerata charitate ego su3. De his trib' gladijs inqt Berñ. Est sagitta qda3 timor dñi q̄ carnis desideria ɔfigit et interficit vt spūs salu⁹ fiat. Est etiā sagitta sermo dī viuus et efficax penetrās vsq3 ad diuisionē aie et spūs. Est et sagitta electa amor chrī q̄ aīa3 marie nō solū ɔfixit: s3 etiā ptransiuit vt nullā in pectore v̄ginali pticla3 vacuā amore reliqrit / aut certe ptrāsiuit ita vt veniret vsq3 ad nos: vt de plenitudīe eius oēs accipem⁹. Quart⁹ gladi⁹ fuit ꝑsecutionis. qr mltas cū aplis ꝑsecutōes est ꝑpessa: vt alibi declaraui. Quint⁹ aūt gladi⁹ dr̄ doloris q̄ vulnerata fuit in filij passiōe. Uñ exponēs Berñ. illa v̄ba Symeōis Lu. ij. Et tuā ipi⁹ aiam ptrāsibit gladi⁹ / inqt: Uere ita ptransiuit vt eā pl⁹ q3 martyrem ꝑdicem⁹. In q̄ nimi⁊ sensum corpee passiōis excessit compassiōis affect⁹. De his duob' gladijs vltimis ait Amb. sup

Maria reqescit i sex hoib'

T Maria mlt' gladijs vulnerata.

per Luc. In scriptura sacra gladij noie tpal' tribulatio figurat. Iux illo. Gladiū euagi- nauerūt pctores. Et iter. Gladi⁹ eo₂ intret i corda ipso₂. Et de Joseph tribulato dicit. Ferrū ptrāsiuit aiam eius. Quāuis aūt mlte tribulationes aiam trāsfoderint vginis be- atissime. illa tn̄ illic specialiter designat que materna transfixit viscera dño in cruce mo- riente. Hec ille. Vis ḡ qnq₃ vulneribꝫ: sicut filio suo fuit ɔformis: Ita etiā facta est par- ticeps ei⁹ infinite ɔsolatiōis. ¶ Trigesima secunda eius excellētia dr magnificationis. Nulla eni pura creatura ita deū laudauit ꝛ magnificauit sic ipa. Sunt aūt inter alia de cem per que de⁹ magnificari ꝛ laudari pōt: sc₃ vox hūana: tuba: psalteriū: cithara: tym- panū: organum: cymbalū: sistrum: lyra ꝛ ty- bia. De quibus generibus instrumento₂ legitur. ij. Regū. vj. vbi dicitur. ꝙ Dauid et ois populus laudabāt dñm in oibus lignis fabrefactis ꝛ citharis et lyris. ꝛ tympanis et sistris ꝛ cymbalis ꝛc. Qualiter aūt bñdicta virgo deū magnificauerit oibus istis modis ostē- ditur p canticū eius. cui⁹ decē versiculi istis decem instrumētis optime ɔcordant. Quia enim primo humana lingua deus laudari debet: ideo beata virgo in principio sui can- tici decātauit. Magnificat aīa mea dñm. Quo qdem mōvt ait Tho. in. iiij. dist. xliiij. sancti in patria deū laudāt. Secūdo lauda ri potest de⁹ psalterio. Et ideo qꝛ psalterium exultare facit: ipa ait. Et exultauit spūs me⁹ in deo salutari meo. Tertio laudare possu- mus deū tympano. Et qꝛ tympanū de corio fit asinino: qđ est valde humile ꝛ abiectum: ideo ait. Quia respexit hūilitatē ancille sue. Quarto laudat de⁹ organo. et qꝛ organū in festiuitatibꝫ pulsat: ideo ait. Quia fecit mihi magna qui potens est. Quinto laudat cym balis. et quia cymbalū est instrumētū pium ideo in qnto versu ostendit magnā dei mise ricordiā cōcessam humano generi: dicēs. Et misericordia eius ꝛc. Sexto laudat deus si stro. Sistrū autē est instrumentū quo vte- bantur mulieres ad magnificandā victoriā et potētiā Dauid ɔ superbum Goliā: vt habet j. Regū. xviij. Et ideo ait. Fecit potentia₃ in brachio suo. Septimo laudat tuba. ꝛ qꝛ tu- ba est instrumentū excitās belligeros viros ad pugnā ꝛ inimicos vincendū: ideo cecinit Deposuit potentes de sede. Octauo laudat deus tybia: que dulcē facit melodiā. ꝛ qđam modo suos audiētes sua satiat suauitate. iō ait. Esurientes impleuit bonis. Nono lauda- tur cithara. q in modū humani pectoris for mata est. ꝛ in brachio pulsat dulci melodia: ideo cecinit. Suscepit israel puerū suū. De- cimo laudat deus lyra. ꝛ qꝛ longa est ꝛ arcu

Maria deū sum me mag ficans.

pulsat: ideo ipa virgo ostendēs adimpleta q longo tēpore patribus fuerāt ꝓmissa cecinit dicens. Sicut locut⁹ est ad patres nr̄os ꝛc. Bene ergo decē versibꝫ deū magnificauit vt ostēderet se oibus instrumētis deū laudas- se. Nō solū autē ipa sic excellēter deū magni ficauit: sed etiā alios ad deū magnificandū ꝓuocauit. Unde Bern. in ſmone aduentus ait. Angelus ipe amplius homini nō loque- bat: patriarcha defecerat. deerat ꝓpheta. sa- cerdos auaricie studebat. dux nō inuenieba tur quādo venit dñs: intantū vt auderet di abolus dicere oia regna mundi fore sua. vt patet Matth. iiij. Et ipe filius dei qui iā pre dicare ceperat nō inueniens dñm laudātes: veraciter dixit se nō habere vbi caput suū re clinaret. s. Matth. viij. ꝛ Lu. ix. Erat igitur dñs nō solū puulus sed fere nullus in ɔspe- ctu hoim. ꝛ eius laus totaliter defecerat. Iō vgo sola: mutefacta hoim labia ad dñm lau dandū inuitat dicēs. Magnificat aīa mea dñm. quasi dicat. Oēs gentes magnificate eu₃. ps. lxvj. Et qꝛ ipa sup oēs magnificauit deū. ideo deus qui ait. j. Reg. ij. Qui me ho norificauerit glorificabo eū. sup oēs illam in celesti gloria magnificauit et exaltauit. ¶ Trigesimatertia ei⁹ excellētia dicit vnita tis. multas alias autē ptrāseo causa breuita tis. Si eni de illis loqui vellem: verificaret illud qđ ait Aug. in sermōe quarte dñice de aduentu dicēs. Facili⁹ me tps q copia dese- ret. Dico igit pro expeditiōe huius partis ꝙ maxima fuit vnitas inter bñdictā virginem ꝛ deum. Est autē quadruplex vnitas. s. car- nalis: que est inter virū et vxorē qui sūt duo in carne vna. Genes. ij. Et ista vnitas fuit in ter beatā virginē ꝛ deū: quia eam sibi in spō sam accepit. et spirituale matrimoniū cū ea cōtraxit: Iuxta illud Osee. ij. Desponsabo te mihi in fide. Istud aūt matrimoniū fuit ini tiatum p angelū p verba de futuro: quando ei dixit. Ecce ɔcipies ꝛ paries filiū. Deide fu it ratificatū p verba de psenti quādo ipa vir go ɔsensit et dixit. Ecce ancilla dñi ꝛc. Dein- de fuit cōsumatū qn fili⁹ dei in ea incarna- tus est. Et tūc fuerūt duo in carne vna: qꝛ in corpe chri generādo fuerūt duo. s. ipa virgo ꝛ spūssctūs qui de ei⁹ carne corpus illud for mauit. Scđa est vnitas naturalis q est inter patrē seu mrē₃ ꝛ filiū. de q dr Gen. xliiij. vbi Judas ait d frē suo beniamin. Si intrauero ad prē₃ meū ꝛ puer defuerit: cū aia illi⁹ ex h⁹ aia depēdeat mortet. Ex ista āt vnitate nata li fit ꝙ mr d₃ diligere filiū tāq rē suā. et fili⁹ d₃ honrare mrē₃ tāq cā₃ suā. ꝛ mr ac fili⁹ dñe cōicare sibi actiōes ꝛ passiōes suas. Ista igr naturalis vnitas fuit inter chrm ꝛ htā₃ vgi nē. Ipa enim filiū diligebat tanq rem suā₃.

Unitas quadru- plex inter deum et Mariā

Unde poterat dicere illd.ij.Regū.j. Sicut
mater vnicum diligit filiū:ita te diligebā.
Et filius honorabat matrē vt causam suā.
vnde erat subditus illi.Luce.ij. Et mater et
filius cōmunicabant adinuicē suas actio-
nes. Nam filius fuit tante clementie q̄ cre-
aturam suā fecit matrē suam. et mater tan-
te fuit excellentie q̄ creaturam suam fecit fi-
lium suū. Cōmunicabāt etiam sibijnuicē su-
as passiones. Nam in christi passione ꝛ ma
ter fuit vulnerata gladio doloris: vt supra
dictum est. et filius fuit vulneratus affectu
maxime compassionis. Unde oblitus suo-
rum vulnerū matrē consolatus est dicēs Jo
y annis.xix. Mulier ecce filius tuus. ¶ Uel
Compas cōmunicatio passiōis ꝛ actiōis potest aliter
sio tplex- assignari. Est enī triplex compassio. scilicet
accidētalis: quādo seruus cōpatitur domi-
no suo. Naturalis: quādo mater cōpatit̄ fi-
lio. Essentialis quādo mēbrū cōpatit̄ capiti
suo. Fuit enim virgo benedicta cōpassa chri
sto tanq̄ ancilla dn̄o. et vt mater filio. Com
municauit etiā mater filio suā actionē in cō
trahēdo. q̄ ibi posuit suū ꝯsensū. Itē in ge-
nerando. q̄ ibi posuit materiale principiū.
Itē in saluādo humano genere. q̄ ibi posuit
suā sollicitudinē ꝛ studiū. Tertia vnitas est
socialis inter amicū ꝛ amicū. De qua dicitur
Actuū.iiij. Multitudinis autē credentium
erat cor vnū ꝛ aīa vna. Et ista vnitas ami-
citie facit inter amicos omnia esse cōmunia
Amicorū enī omnia debent esse cōmunia. h̄.
pol. Omnis enī amicicia in cōmunicatione
est: vt ait Phs.viij. eth.c.vij. Ista autē vni
tas ꝛ cōmunicatio fuit inter christum ꝛ ma
trem eius. Nam omnia que fuerūt filij: fue-
runt matris. et omnia que fuerūt matris: fu
erunt filij. Filius enim tria habuit. s. carnem
animā ꝛ diuinitatē. Et ista tria fuerunt ma-
tris. s. caro p̄ generationē, anima per amorē.
et diuinitas eius p̄ fruitionē. Similr̄ ꝛ mr̄ ha
buit humilitatē: virginitatē ꝛ fecunditatem
Et hec oīa fuerunt filij. q̄ ista ab illo ipa re-
Maria cepit. Quarta vnitas est spūalis: q̄ est inter
charitate animā et deū: de qua dicit̄.j.Cor.vj. Qui ad
accensa. heret deo vnus spūs est cū eo. Et ista vnitas
fuit matris ad filiū. Intantū autē fuit cum
eo vnita: q̄ vt sup̄ dictū est tota erat in amo
rem ꝯuersa. Et sicut ferrū missum in igne to-
tū efficit̄ ignis: sic eius aīa charitate succen-
sa: tota facta est charitas. imo mltomagis in
flāmata fuit q̄ ferrū ignitū. nā ferrū sic iflā-
matū pōt aq̄ extingui. et retinet de natura fer-
ri. et nō pōt nisi cū p̄cussionibus flecti. Chari
tas autē inflāmata ipius benedicte virginis
nullis aquis tribulationū extingui potuit.
Unde Can.viij.dr̄. Aq̄ multe nō potuerunt
extinguere charitatē. Insup̄ de amore mūdi
nihil oīno habuit: sed tota amore diuino in-
flāmata fuit. Unde Hieron. in sermone ad
Eustochiū inquit. Totam eā incāduerat di-
uinus amor: ita vt in ea nihil esset quod mū
danus violaret affectus. Ad ipam etiā flecten
dam ad misericordiā nō oportet vti magna
violentia p̄cum: sed leui deuotiōe cordiū. et
ideo vocatur virgula: q̄ cito flectitur. Un-
de Canticorū.iij. de ea dicitur. Que est ista
que ascendit p̄ desertū sicut virgula fumi ex
aromatibus myrrhe ꝛ thuris: et vniuersi pul-
ueris pigmentarij? Ipa enī hab3 flexibilita
tem ad misericordiā: et iō dicit̄ virgula. Ha
bet leuitatē per oīmodā innocentiā. q̄ nūq̄
habuit aliqd̄ peccati pondus: et ideo dicitur
fumi. Habet etiā redolentiā p̄ odoriferā fa
mam. ꝛ ideo dicit̄: ex aromatibus. Item hab3
deuotionē internā. ꝛ ideo dicit̄ thuris. Item
habet oīm virtutū plenitudinē ꝛ abundan-
tiā. ꝛ iō dr̄. ꝛ vniuersi pulueris pigmentorij.
¶ Trigesimaquarta eius excellētia dicit̄ li-
bertatis. Nā liberū arbitriū habuit in bono Z
ꝯfirmatū. et ideo nulli voluit cōsentire pctō. Liberū
Potētia enī liberi arbitrij multis modis po arbitriū
test cōsiderari. Primo prout se habet indif- ꝯsideraf.
ferenter ad hoc ꝛ ad illud. i. ad peccandū vel
nō. Et hoc modo fuit in Adam in statu inno
centie. Unde dicit̄ Eccl.xv. Deus ab initio cō
stituit hominē: ꝛ reliqt eū in manu ꝯsilij sui.
Secūdo cōsiderat̄ cū dispositiōe ad peccan
dum. Et hoc ē in regeneratis post baptismū
quia adhuc remanet in eis fomes ꝛ disposi-
tio inclinans ad peccandū. Tertio cōsidera-
tur cū quadā quasi necessitate ad peccandū.
et hoc modo est in nō regn̄atis p̄ baptismū.
quia fomes in illis non est tm̄ dispositio ad
peccandū sed quasi quedā necessitas. Quar
to consideraf cum dispositiōe ad nō peccan
dum. et hoc modo fuit in sanctificatis in vte
ro: sicut in Hieremia ꝛ Joanne baptista. et
multo excellētius illis in gl'iosa virgine ma
ria: quā deus in p̄mo instāti sue ꝯceptiōis pre
seruauit ab originali peccato. ꝛ simul sancti
ficauit omnē fomitē ad malū ab ipa penitus
elōgādo. Quīto ꝯsideraf cū necessitate ad n̄
peccandū. Et hoc modo est in angelis ꝛ bea
tis. ꝛ fuit in ipa benedicta virgine ab instan
ti incarnatiōis chrī in ea in qua secundo fuit
sanctificata ꝛ in gratia cōfirmata. ita q̄ post
illam sanctificationē nō habuit potentiā ad
peccādū. Et q̄tū ad h̄ fuit in statu angelorū
ꝛ btōrū. q̄ habuit liberū arbitriū in bono cō-
firmatū. Un̄ Aug. in li. de natura ꝛ grā inq̄t
De btā v̄gine nullam prsus cū de pctīs agit̄
habere volo questionē. Scimus enī q̄ plus
grē ei fuit collatū ad vincēdū ex oī p̄te pctm̄
q̄ ꝯcipe ꝛ parere meruit quē ꝯstat nullū ha-
buisse peccatū. Sicut aūt āgeli ꝛ scti in grā

cōfirmati habet liberū arbitriū in bono ꝯfir
matū. ita ecōtrario demones hñt ipm liberū
arbitriū in malo ꝯfirmatum: fm theologos
maxime scdm̄ Bonauē. in. ij. di. vij. ⁊ sil'r dā-
nati. Brā autē virgo hanc excellētiā habuit
sup oēs puros hoīes. nā qd alij hñt post hāc
vitā: ipa in hac vita. s. ꝯfirmationē liberi ar-
A bitrij in bono. ¶ Trigesimaqnta eius excel
Maria lentia dicitur liberalitatis. Sup oēs etenim
liberalis puras creatas ipa fuit liberal'. Un̄ ei⁹ libe-
sima. ralitas ml'tis reb⁹ assimilat. Pmo soli: qꝛ
sicut sol orif sup bonos ⁊ malos: vt ait salua
tor Mat. v. ita ei⁹ liberal' misericordia relu
cet sup bonos vt eos in grā custodiat. et su-
per malos vt illos a malo conuertat. Unde
Bern̄. ait. Uirgo beata autē velut alterū solē
induit. qꝛ ille sup bonos ⁊ malos indifferen
ter orif. Sic ipa q̄ꝫ pterita merita nō discu-
tit: sꝫ oib⁹ exorabilē ac clemētissimā se expo-
nit. oiumqꝫ necessitates amplissimo miserat
affectu. Scdo assimilat elemosynarie libe-
rali. Un̄ Prouer. vl. dicif. Manū suā ape-
ruit inopi. ⁊ palmas suas extendit ad paupe
rē. Cui⁹ liberalitas ondif. ⁊ qꝛ manū hꝫ ap-
tam. ⁊ brachiū extēsū ad paupes. et qꝛ manū
hꝫ elemosynis plenā. Nulla em̄ laus esset ele
mosynarie libali si manū aptā teneret: ⁊ bra-
chiū ad paupes extēderet: sꝫ ipam manū va-
cuā hret. Brā igif vgo tāqꝫ dei elēosynaria
incantū est liberal' ꝙ dat faciliter. ⁊ ido tenet
manū aptā. ⁊ qꝛ dat oib⁹ coīf: idō tenet brachi
um extensum. ⁊ qꝛ dat oib⁹ abūdāter: idō ma
nū habꝫ elēosynis plenā. Tertio assilat mu-
lieri forti. Nā de ipa dicif Prouer. vl. Sur
rexit ⁊ diuisit pdā domesticis suis: ⁊ cibaria
ancillis suis. Et ibidē. Oēs domestici ei⁹ ve-
stiti sunt duplicib⁹. Jpa em̄ qbusdā dat ciba
ria grarū. Et idō dꝛ. Dedit cibaria ancill' suis.
Alijs vo dat duplicia vestimēta: vtutū. s. the
ologicarū ⁊ politicarū. ⁊ ideo dicif. Oēs ami
ci ei⁹ vestiti sūt duplicib⁹. Quibusdā aūt dat
victoriā: qñ. s. ipos vincere mūdū: carnē ⁊ di
abolū facit. ⁊ eis tāqꝫ domestic' suis illos in
pdā ꝯcedit. ⁊ idō dꝛ. Deditqꝫ pdā domestic'
suis. Quarto assimilat pijssime mrī. Unde
ipa dicit Ecci. xxiiij. Ego mr ⁊c. Jpa em̄ fri-
gidos in amore dei ad dilectionē inflāmat. ⁊
idō dicit. Ego mr pulcre dilectiōis. Supbos
q̄ꝫ ⁊ psūptuosos ad sui recognitionē timore
diuine maiestat' hūiliat. ⁊ ideo inqt. ⁊ timor'.
Tenebrosos etiā ⁊ igrātes ad cognitionē dei
illumiat. ⁊ ideo subdit. ⁊ agnitiōis. Jpa insu
per i pfundū despatiōis demersos ad spē ve
B nie reuocat. et idō subdit. et sancte spei. Quin
Maria to assimilat hospiti munifico ⁊ curiali. Un̄
hospitat ipi dꝛ Ecci. xxiiij. Jn Jacob inhabita ⁊ i isrl'
cū tribus hereditare ⁊c. Ex qb⁹ verbis habef ꝙ ipa ho
psonis spitat ⁊ habitat cū tribus generib⁹ psonarū.

Quidā em̄ sūt actiui. ⁊ cū his habitat dādo
eis firmā ad oprandū ꝯstantiā. Et ideo dicif.
Jn Jacob inhabita. Per Jacob em̄ q̄ inter-
ptaf luctator) itelligūf actiui: q̄ sūt i ml'tipli
ci luctatiōe isti⁹ mūdi. Alij vo sūt ꝯteplatiu-
ui cū qb⁹ habitat ipetrādo eis visionem dei
sincerā. ⁊ idō dꝛ. Jn isrl' hereditare. Jsrl' em̄
interptaf vir vidēs deū. Alij aūt sunt pfecti
q̄ habēt vitā actiuā ⁊ cōteplatiuā. Et cū his
electis ⁊ pfect' habitat dādo eis vitā firmā
⁊ pseuerantē. Et ideo subdif. Et i elect' meis
mitte radices. Ex qb⁹ oib⁹ patꝫ ꝙ ipa bñdi-
cta vgo ē liberalissima. Liberal' em̄ dr ille q̄
est larg⁹ ⁊ munific⁹. et q̄ libēter donat et nō
murmurat. Un̄ liberaliter exponif. i. large.
magnifice: plene ⁊ benigne. vt notaf p Archi
diac. i. c. statutū. §. insup. de rescp. li. vj. q̄ oia
fuerūt in ipa dña nr̄a sup oēs. Si vo accipi
atur liberalitas p bonitate. vt in. l. ne qs. ff. q̄
sen. si. ap. rescin. etiā h mō fuit liberalissima: D
qꝛ oim optima. Jpa em̄ ē imago bonitat' il Maria
lius. s. dei vt dꝛ Sap. vij. ¶ Trigesimasexta oim vtu-
ei⁹ excellētia dꝛ susceptiōis. Oes ei scto⁊ vir tū susce-
tutes tā noui q̄ꝫ veter' testamēti a vgie pleni ptiua.
tudinē susceperūt. veteris qdē i vgie futura.
noue vo legis scti in vgine iā facta. Et vt cla
rius ista videanf. qdā scto⁊ noui ⁊ veter' te
stamēti ꝯnumerari vtutes pñt. Claruit nan
qꝫ Abel in vet' testamēto vtute inocētie vn̄ ⁊
dñs respexit ad munera eius. Gen̄. iiij. Cla-
ruit Enoch vtute mūdicie. vn̄ et tulit illum
deus. vide Gen̄. v. Claruit Noe vtute spei.
vn̄ ⁊ sperans a diluuio p arcā liberari ex dei
spēali mādato illā miro mō fabricauit Gen̄.
vj. Claruit Abraam vtute fidei. Gene. xxij.
Credidit Abraā ⁊ reputatū est ei ad iusticiā
vn̄ ⁊ filiū imolare voluit. vt ibidē dꝛ. Claruit
Jsaac vtute obediētie. vn̄ ⁊ pri in sui imola-
tiōe nō ꝯdixit di. Gen̄. xxij. Ubi est victima
⁊ holocaustū pr mi? Et rñdens paf ait. Dñs
puidebit fili mi ⁊c. Claruit Jacob vtute ami
cicie. vn̄ ⁊ dñs ei ml'ta secreta reuelauit. vt de
scala ⁊c Gen̄. xxviij. Claruit Job vtute patie
vn̄ nec ꝯ dñꝫ locut⁹ ē. Job. j. Claruit Moy-
ses vtute māsuetudīs. vn̄ ⁊ dño sēp māsuete
rñdit. ⁊ idō māsuetissim⁹ dictus est. Nūe. xij.
c. Claruit Dauid vtute hūilitat'. vn̄ ⁊ iumē
tū se eē dixit ps. lxxij. dū ait. vt iumētū fact⁹
sum apd te. Claruit Salomon vtute sapie.
vn̄ ⁊ sapiēter de duab⁹ meretricib⁹ iudiciuꝫ
dedit. iij. Re. iij. Claruit Ezechias vtute pe-
nitētie. vn̄ ⁊ versa facie ad parietē fleuit ama
re. Esaie. xxxviij. ⁊ iiij. Regum. xx. Claruit et
Daniel virtute intelligentie. Unde ⁊ somni-
um Nabuchodonosor exposuit Daniel'. iiij.
caplo. Claruit Susanna virtute castimo-
nie. Unde et potius mori elegit q̄ꝫ senibus
consentire. Daniel is. xiij. Et isti sufficiant ex

veteri lege. Nunc etiā sanctos q̄sdā noue legis cōmemoremus. Claruit nanqȝ Joannes baptista ꝟtute penitentie. Unde ⁊ a teneris annis eremū perijt. sicut canit ecclesia dicēs Antra deserti teneris sub annis ⁊c̄. Claruit Petrus ꝟtute cōstantie post spūsancti missionem. vnde ⁊ letanter ibat ad crucem. Claruit ⁊ Paulus virtute fortitudinis. vnde ⁊ dicebat. Cum infirmor fortior sū. ij. ad Cor. xij. Claruit Andreas ꝟtute animositatis. Un̄ ⁊ animose crucem salutauit: dicens. Salue crux p̄ciosa ⁊c̄. Claruit Joannes euāgelista virtute doctrine. vnde ⁊ ceteris altius intonuit dicens. In p̄ncipio erat verbum ⁊c̄. Joan. j. Claruit Jacobus frater Joannis euāgeliste virtute credulitatis. Unde ipse ⁊ Joannes relictis omnibꝫ secuti sunt christum: Matth. iiij. Alter Jacobus virtute claruit sanctitatis. vnde ab omnibꝫ iustus est appellatus. Claruit Philippus ꝟtute sollicitudinis. Unō ⁊ fratri suo Nathanaeli dixit. Inuenimus messiam veni ⁊ vide: Joan. j. Claruit Bartholome⁹ virtute p̄dicatiōis. vnde et multas peregrinauit regiones/dei verbum seminādo. vt patȝ in Legenda eius. Claruit ⁊ Mattheus ꝟtute fidei. vnde ⁊ prim⁹ scripsit euangeliū. Claruit Simon ꝟtute obedientie. Unde ⁊ Simon obediens interp̄tatur. Claruit Thomas ꝟtute hūilitatis. vn̄ ⁊ domino hūiliter respondit: Dn̄s meus ⁊ deus meus. Joan. xx. Claruit Judas taddeus virtute animositatis. vnde ⁊ ꝯtra hereticos epistolam sc̄psit dicens. Hi sunt nubes sine aqua. Judas aūt scarioth suam ꝟtutē p̄didit: vnde ⁊ laqueo se suspendit. Quid ō alijs dicam: O sancti ⁊ sctē dei: q̄t q̄ntisqȝ ꝟtutibꝫ longe a nobis distantibꝫ claruistis. Sed q̄ so

Nota anima mea: audi Isid. de sūmo bo. li. ij. c. xj Si ad boni inq̄t incitamentū diuina (q̄bus monemur) p̄cepta deessent: p lege nobis sanctorꝫ vita sufficeret. At cōtra: dum ⁊ de⁹ p̄ceptis suis admoneat: ⁊ vita sctōꝫ boni opis exempla ꝓponant: nulla est iam de reatu excusatio. qa ⁊ lex dei aures nr̄as q̄tidie ꝓpulsat. et sanctorꝫ documenta nostri cordis intima ꝓuocant. Etsi prauorꝫ sepe secuti sum⁹ exempla: cur nō imitamur sanctorꝫ digna ⁊ laudabilia facta? Etsi apti sum⁹ imitari inimicos in malū: cur pigri sumus imitari iustos in bonum? Exemplo igit̄ sanctorꝫ varias sectare ꝟtutes. Humilitatis ex chr̄o. Deuotiōis ex Petro. Charitatꝭ ex Joāne. Obedientie de Abraā. Patientie de Isaac. Tolerātie de Jacob. Castitatis de Joseph. Māsuetudinis de Moyse. Constantie de Josue Benignitatꝭ de Samuele. Misericordie ō Dauid. Abstinentie de Daniele. Sic ⁊ cetera facta ꝑorꝫ: quo labore: quo moderamic: quaue intentione vel compunctiōe generantur: vir sanctus imitando cōsideret. Hec ille. Quid igit̄ h̄ de virgine dicet? nisi ꝙ ceteris p partes: in Mariā autē tota se infudit gratie plenitudo. quare ⁊c̄. Et ideo antiq̄ in virgine sancta futura suaꝝ ꝟtutū: ⁊ moderni ab ea iam dei mr̄e facta sumpserūt originē ⁊ plenitudinē. Et ꝓpter h̄ ipsa inquit Ecc̄i xxiiij. In plenitudine sanctorꝫ detentio mea

¶ Habet quoqȝ alias innūeras excellētias quas deuotꝭ mentibꝫ cōtemplādas relinq̄. E Solūmodo aliq̄s tangā que incipiūt ab aliqua litteraꝝ alphabeti: sic inuocādo ⁊ orando eam p discursum singulorꝫ lr̄aꝝ. A. Aduocata humani generꝭ defende causam nostram: ⁊ ora p nobis. B. B̄ndicta super oēs mulieres: fac nos a tuo filio benedici. C. Cōsolatio desperatorꝫ ⁊ ꝯfortatio eorꝫ: ne pmittas nos in desperationis barathrū mergi. D. Dulcedo deuotorꝫ: fac nos deuotōis suauitate repleri. E. Excellentissima oim creaturarū: recōmēda nos tuo ⁊ nr̄o creatori. F. Fōs diuinaꝝ graꝝ: sitientibꝫ ⁊ arentibꝫ nob̄ aq̄s salutares effunde. G. Gratiosa deo: angelis ⁊ hoībꝫ: fac nos sponso suo celesti gratiosos H. Honorificētia populi chr̄iani: fac nos itentos esse tue veneratiōi. J. Impatrix padisi: impetra nob̄ vt efficiamur participes tui regni. K. Karismatū dei dispensatrix: paupꝫ ptatē ⁊ mēdicitatē nr̄aȝ subleua. L. Laborātiū reqes ⁊ refrigeriū: eternā nob̄ pausationem p̄pa. M. Mater nr̄a ⁊ dei: fac nos cū filio tuo fratre nostro cōiūgi. N. Nobilitas mōi ne dimittas nos peccati ignobilitate cōfundi. vel Nutrix pupillorꝫ ⁊ orphanorꝫ: nobis miserꝭ ⁊ orphanis subueni. O. Ornamētū vniuersi fac nos virtutibꝫ ⁊ bonis moribꝫ ornari. P. Pacificatrix discordantiuȝ: nos discordes ⁊ rebelles tuo nato subeas cōcordari. Q. Quarte hierarchie p̄sidens: nos in tertia fac locari. R. Regina celi ⁊ terre nos tuos seruos suscipe. S. Spes oīs tribulati adiuua nos naufragos in h̄ mari. T. Tutela oppssorꝫ seuientiū in nos: iram cōpesce demonū. U. Uita mōi: fac recludi portas mortis ⁊ iferni. Nosqȝ tecū fac deduci i terra viuentium Amen.

Pars. II. huius sermonis de corona lapidum p̄ciosorum.

O Egl'iosa ꝟgie i cel' triūphātissime coronata: possum⁹ dicere deo illō ps. xx. Posuisti i capite ei⁹ coronā de lapide p̄cioso. Hec aūt corona est sexagitatriū lapidū p̄ciosoꝝ fm nūeꝝ annoꝝ q̄bꝫ vixit ipa b̄ndicta ꝟgo Maria i hoc mōo. Quia ꝟo nouem sunt ordines angelorū: ideo hanc coronā ipsi angeli fabricātes p

Sexagitatres lapides corone marie.

quolibet ordine posuerūt septē lapides. Ita
ꝙ in supma hierarchia recepit. xxj. in media
totidē: ꝛ in infima silr. Supma aūt hierar-
chia ſm Diony. in li. de angelica hierarchia
dicit grece Epophonia: in qua dicunt eē tria
loca triū celoꝝ: iuxta ꝓprietates triū ordinū
angeloꝝ ipsi⁹ hierarchie. Prim⁹ locus dicit
esse coloris rubei. secundus coloris albi. ter-
tius ṽo coloris flaui. Prim⁹ locus ptinet se
raphin: q̄ depingunt in colore rubeo ꝓpt im
mense charitatꝫ ardorē. Sunt em̄ magꝫ inflā
mati amore diuino q̄ȝ oēs alij angeli. Et isti
ponūt septē lapides p̄ciosos ad fabricādā co
Alabastrum ronā ardentissime seraphine. ¶ Prio. s. ala-
bastrū: q̄d est lapis candidus intercinct⁹ va
rijs coloribꝫ. de q̄ inq̄t Isido. xvj. li. etym. ca.
v. ꝙ vnguenta intraposita pseruat incorru-
pta. Et ideo Magdalena sumpsit alabastꝝ
plenū vnguento: Joan. xij. et effudit sup ca-
put Jesu. Iste autē lapis significat incorru-
ptiōem q̄ fuit in btā virgine: sine q̄ nō fuisset
digna suscipe in se vnguentū p̄ciosum para
disi. Ut em̄ dr. j. Coꝝ. xv. Corruptio incorru
ptionē nō possidebit. Ecōtra ṽo dr Sap. vj.
H Incorruptio facit esse ꝓximū deo. ¶ Scd's
Auripigmentū lapis dr auripigmentū. ꝛ alio noīe vocat ar-
seniscus: auri spēm p̄tendens in colore. ꝛ ha
bet ṽtutē dissoluendi: attrahēdi ꝛ mūdificā
di: vt dr ī li. de ꝓprietatibꝫ reꝝ. Et fcat int be
atā ṽginem ꝛ Joseph dissolutiōem q̄ntū ad
carnalē copulā ꝛ mūdiciā castitatꝫ vtriusq;:
ac mundū ꝛ purū matrimoniuȝ cū maxima
amoris attractione. et q̄ ad oīa q̄ ad essentiā
mrimonij reqrunt. De quo satis dixi in. iiij.
N pte p̄ncipali hui⁹ opis ſmone vltio. ¶ Ter-
Adamas tius lapis dicit adamas. de quo dicit in li. d
ꝓprie. reꝝ. ꝙ appellat gēma recōciliationis ꝛ
amoris. Est aūt adamas (vt inq̄t Isido. xvj
li. etymo. ca. de crystallis) lapis indic⁹ duricie
marie ꝛ valde fortꝫ: q̄ nulli cedit marie: nec
ferro q̄dē: nec igni: nec vnq̄ȝ incalescit. Un̄ a
grecis/vis indomita appellat. Sed cū sit i-
uictus ac ferri ignisq; ptēptor: rūpit tn̄ san
guine hirci calido ꝛ recēti: cuius fragmentꝫ
sculptores in signandis ꝛ pforādis gemmis
vtunt. Que oīa possent btē ṽgini cōueniēter
aptari. sed solum vnā assimilatōem explana
bo breuitatꝫ cā. Et silr faciā d alijs lapidibꝫ:
lȝ ponā diuersas eoꝝ ꝓprietates relinq̄ns p-
spicaci lectori eaꝝ applicatiōem ꝓut ei vide-
bitur. Sicut g̃ adamas nulli cedit metallo
seu malleo pcutienti: ita btā ṽgo ifrāgibilis
stetit in patientia: ꝛ nulli cessit psecutiōi. Ta
cta tn̄ sanguine calido filij sui/fuit mollifi-
cata ad cōpassionē: ꝛ in teneritudinē resolu-
I ta. ¶ Quart⁹ lapis dr ametist⁹ etiaȝ ipē in-
Ametistus dicus: qui īter gemmas purpureas obtinet
p̄ncipatū: ſm Isid. vbi s̄. et leuiter fundit ac

emittit quasdā flāmas. et valet ptra ebrieta
tem. ꝛ facit virilē. Et (vt dr in li. de ꝓprie. re.)
valet ad repellendā malā cogitatiōem: ꝛ ad
bonū pfert intellectū. ꝛ inest ei mollicies ad
sculpendū. Et similr btā ṽgo int oēs beatos
charitate purpureos obtinet p̄ncipatū. Nā
de illa dr Prouer. vl. Byssus ꝛ purpura īdu
mētū ei⁹. Ipsa em̄ tota facta est purpura. i.
charitas. iuxta illud Can. iij. Ascensum pur-
pureū media charitate cōstrauit. ¶ Quint⁹ K
lapis dicit achates. a flumine eiusdē nomis Achates
existentis in Sicilia: iuxta quē gēma prius
fuit inuenta. vt dicit Isido. vbi s̄. Mō aūt ī
pluribꝫ locis inuenit. Et habet diuersas ꝓ-
prietates ſm diuersa loca in quibꝫ generat:
que simul collecte sunt iste (ꝓut ponit in li.
de ꝓprie. reꝝ) Ualere em̄ dicit ad tempesta-
tes auertendas. ad sistēdū flumina: ad regū
fortunas. ad vitanda pꝛicula. Item dr redde
re hominē gratū ꝛ placentū ꝛ facūdū. ac vi-
res conferre. Item visum fouere. ptra sitim
ꝓdesse: ꝛ cōtra venenum valere. Hanc autē
gemmā merito posuerunt seraphin in coro-
na ipsi⁹ ṽginis: que sup omnes creaturas fu
it a deo dilecta atq; illi gratiosa: nosq; ei red
dit placidos ꝛ gratos. Unde de illa dicere
possum⁹ illud ad Eph. j. Gratificauit nos in
dilecto filio suo. ¶ Sext⁹ lapis dr albeston L
qui etiā ſm Aug. xxj. de ciui dei. dicit asbe- Albestō
ston. Et (vt idem ait Aug⁹.) inuenit in Ar-
chadia. et semel accensus nunq̄ȝ extinguitur
Unde dicit Isid. vbi s̄. ꝙ apud gētiles in q̄-
dam templo veneris erat factū candelabrū
in q̄ erat lucerna sic ardens vt nulla tēpesta-
te: nulloq; imbri extingui posset. Et silr lu-
cerna beate ṽginis fuit inextinguibilis. de
qua in figurā dixit deus Moysi Exo. xxvij.
Ardeat lucerna semp in tabernaclo testimo
nij coram dn̄o. ꝛ purpure⁹ erit cultus ꝛc̄. Et
Sap. vij. dicit. Inextinguibile est lumē illi⁹
O potentes seculi. O p̄ncipes. O amatores
mūdi: q̄nto tpe durat lucerna laudū vr̄aꝝ.
Cito lucerna impioruȝ extinguet: Prouerb.
xxiiij. Lucerna aūt ṽginea semper pseuerat:
sempq; lucet: nullas patit tenebras. Nunq̄ȝ
apud ipsam virginem est nox: sed semp me-
ridies. quia vt dr Esa. xviij. sicut lux meridi-
ana clara est. ¶ Septimus lapis dicit absi- M
cos. de quo dicit Isid. vbi s̄. ꝙ est pondero- Absicos
sus ꝛ niger: venis distinctus rubētibꝫ. ꝛ calc
factus ab igne/septem diebꝫ tenet calorem.
Et ideo figurat btām ṽginē q̄ est pōderosa.
id est plena diuino amore. Qr vt ait Aug. in
li. pfes. Amor me⁹ pōdus meū ꝛc̄. Erat etiaȝ
grauida ꝛ ponderosa diuie dulcedinis imē-
sitate: nigra ṽo hūilitate. Unde inq̄t Can.
j. Nigra sum sed formosa. Itē distincta est
venis rubentibꝫ. i. omniū sanctoꝝ ꝛ angelo-

rũ amoribꝫ.q̃ p venas amoꝝ tãq̃ p meatus
q̃sdã ferunt in illã. Iste etiã lapis calefact⁹
igne diuio. septẽ dieb꞉ tenuit calorẽ.i.in oĩ
tpe. Ait eñ Greg. in q̃dã omel' de magdale
na. Quia septẽ dieb꞉ oẽ tẽpus cõprehendit
N recte septenario nũero vniuersitas figurat.
Alabandina. ¶ Post seraphin accesserũt cherubin offerẽ
tes.vij.alios lapides p̃ciosos in corona ipi⁹
v̄ginis. Cherubin autẽ depingunt i colore
albo.q2 vt ait Algazel. Albedo causat ex lu
ce clara z mlta in corpe pspicuo. z hoc bene
cõuenit cherubin.eo q' post seraphin sunt vi
ciniores diuine sapiẽtie.a qua claritatẽ ma
ximã recipiũt. Primꝰ aũt lapis ab eis obla
tus dr Alabandina. z est gẽma sic dicta: ab
Alabanda regione Asie. cuiꝰ color simil' est
calcedonio. vt dic Isi. vbi s. Scdm aũt Di
Maria ascoridẽ. Alabandina est gẽma clara z sub
chrm pro ruffa vt sardi⁹. cui⁹ vtus est sanguinẽ puoca
uocauit re z augmẽtare. Et hec pprietas optime con
ad effusi uenit btissime v̄gini. nã cuz redẽptio hũani
onez san generis nullo alio modo cõgruenti⁹ fieri pos
guinis set q̃z p effusionẽ sanguis Jesu chri. vt pbat
paul⁹ ad Heb.ix.vbi etiã ait. Et sine sangui
nis effusione nõ fit remissio. Btã v̄go istum
sanguinẽ puocauit: dum ipm dei filiũ ad as
sumendã carnẽ humanã induxit. z cõsequẽt
ad effundendũ sanguinẽ in ara crucis p salu
te mundi. Unñ Bern. in q̃dam fmone ait.
Hec est q̃ totius mũdi salutẽ obtinuit z re
parationẽ oĩm impetrauit. Cõstat eñ ipam
p hũano genere fuisse sollicitã: cui dictũ est.
Inuenisti grãm apud deũ. grãm.s. redẽptio
nis nr̃e quã q̃rebas. Hec ille. Nos v̄o cõtem
plari possum⁹ q' btã v̄go dixit filio illd Nu.
xviij. Sanguinẽ tñ fundes super altare. Et
ipse ait. Hic est sanguis me⁹ noui testamẽti
O qui p mltis effundet in remissionẽ peccatoꝝ
Agiristis. Mat.xxvi. z Mar.xiiij. ¶ Scds lapis dr
Agiristis.q̃ habz colorẽ argenteũ. z dr i efre
nare animoꝝ impet⁹ z iracundias. vt refert
in li. de ppri.rex. z recitat etiã Isi. vbi s. in c.
d gẽmis aureis. Et hec etiã pprietas optime
cõuenit gl'iose v̄gini. Nam de⁹ adeo erat ira
tus hũano generi q' nulli⁹ hoĩs p̃ce flecti po
tuerat. licz sepius pulsat⁹ lachrymis sctõꝝ
patrũ. Adam nãq3 vixit nõgentis z.xxx.an
nis. vt scribit Gen.v. Semp in sacrificijs z
orationib꞉ z diuino cultu clamãs z dicens.
Parce dñe parce: z ne des hereditatẽ tuã in
pditionẽ. Joel.ij. Cui rñdit deus Non par
cã: z nõ cõcedam z nõ miserebor. Hiere.xiij.
Idem q̃z orauit Seth fili⁹ adam.q̃ vixit an
nis nongentis duodecim Abel occidit z san
guis ei⁹ clamat vt misereat. z nõ est misert⁹
Noe vir iustus in simplicitate cordis sui ex
clamauit ad dñm. Sil'r z Abraã volẽs im
molare filiũ. Sic Isaac cõsentiens imolari.

z Jacob cũ.xij. priarchis filijs suis. Moy
ses etiã z Dauid cum oĩb꞉ pphetis obsecra
uerunt deum z tñ eos nunq̃ voluit exaudi
re. de q̃bus dici potest illud ps.xvij. Clama
uerunt ad dñm. nec exaudiuit eos. Ista aũt
dulcissima v̄go eius iram mitigauit z hu
manũ genus ei recõciliauit p filium suũ iu
xta illud ad Col.j. Cõplacuit p eum recõci
liari oĩa p ipm pacificans p sanguinẽ cru P
cis zc. ¶ Tertius lapis dr Astrion. qui est Astrion.
lapis indicus crystallo sil'is: in cuius centro
lucet q̃si stella. Sic aũt dr ab astris eo q' eis
opposita eaꝝ fulgorẽ rapit vt dic Isid. in c.
de crystallis. z ponit in li. de ppie. rex. Et si
militer hanc pprietatẽ habet v̄go benedicta.
Stelle eñ dicũt oẽs boni z scti. vt decla
raui in tertia pte p̃ncipali hui⁹ opis. fmone.
vj. in exordio. Quaꝝ stellaꝝ fulgorẽ iste la
pis.i. btã v̄go rapit. q2 sua sctitas alioꝝ oĩm
beatoꝝ sctitatem obumbrari in sui compa
tione facit. Et ad hoc applicari posset illud
Joel.ij. Stelle retraxerũt splendorẽ suum. Q
¶ Quart⁹ lapis dicit Allector⁹. de q̃ dicit Allectorius.
in li. de ppie. rex. q' valet ad faciendũ hoĩez
cõstantẽ z victorẽ discretũ z oratorẽ: z ad re
formãdũ amicos. atq3 sitim extinguit. Has
aũt pprietates z sil'r alioꝝ lapidũ p̃dictoꝝ z
infra dicendoꝝ. licz recitẽ vt ab alijs positas
nõ tñ ex hoc approbo. nec in omni pte veras
esse credo. sed solum ab alijs descriptas refe
ro. z aliquas eaꝝ ad veras btẽ v̄ginis pprie
tates assumo. Istius g̃ lapidis pprietates lz
oẽs habeat bñdicta dei mater: vnã tñ non
minimã habet scz extinctionis sitis. Oẽs
eñ sitim habem⁹ felicitatis eterne. z tanq̃ ca
nes fessi aridã emittim⁹ linguã anhelantes
ad aquã salutis ppetue: quã btã v̄go nobis
ppinauit. De qua ipa dicere põt illd Jo.iiij.
Qui biberit ex aqua quã ego dabo ei: fiet in
eo fons aque salientis in vitã eternã. Ipsa nã
q3 ptulit fontẽ pdisi.s. filiũ suũ. qui aquas
gratiaꝝ suaꝝ oĩb꞉ sitientib꞉ gratis z abũ
danter effudit dicens Esa.lv. Oẽs sitien
tes venite ad aq̃s. z q̃ nõ habetis argentũ ve
nite zc. Similit z beata v̄go nos inuitat ad
extinguendã hanc sitim: z ait Cant.v. Bibi
te amici mei z inebriamini charissimi. Hec
eñ est illa aqua ab ipsa dña nostra nobis p
curata. que sola inebriare facit ebrietate per
petua. de qua pphẽta inq̃t deo ps.xxxv. In
ebriabunt ab vbertate domus tue z torren
te voluptatis tue potabis eos. ¶ Quintus R
lapis dicit asterida z est gẽma candida infu Asterida
sam cõtinens lucẽ sicut stellã intus se mouen
tẽ. redditq3 solis radios candidãtes. vt di
citur in lib. de ppie. rex. Ex qua figurat ipa
gl'iosa v̄go que fulsit vt stella. Unde de ea p̃
dictum fuerat. Nume.xxiiij. Orietur stella ex

Jacob ꝛc. Reddiditq3 radios solis cādidā-
tes. Sol em̄ iste ē chr̄s q̄ hab3 radios igne-
os q̄ ad diuinitatē3. iux̄ illud Heb. xij. Deꝰ
noster ignis est. et ideo dꝛ Dan̄. vij. Fluuius
igneꝰ rapidusq3 egrediebat̄ a facie eiꝰ. Sed
iste lapis in se recipiēs hos radios (iuxta il-
lud Job. xl. Sub ip̄o erant radij solis) fecit
eos candētes p̄ hūanitatē3. Vn̄ dꝛ Dan̄. vij.
Antiquꝰ dieꝝ sedit: vestimentū eiꝰ albū sicut
S Amatistes nix. ¶ Sextꝰ lapis dꝛ amatistes: qui (vt ait
Isid. li. xvj. etymol. ca. x.) si tangit vestē igni
apponendā: ignis non appropinq̄t. et in igne
positus non comburit̄. ꝛ omnib3 magorum
maleficijs obuiat ꝛ resistit. Que proprietas
virginis imaculate p̄seruatiōem a pctō signi
ficat. nā vestis aīe dꝛ corpꝰ. eiꝰ aūt aīa tan-
gens. i. intrans eiꝰ corpus: q̄d rōne originis
erat igni cōcupīe apponendū: ex v̄tute sibi a
deo indita, ip̄m ab oī cōcupia ꝛ igne carnal'
voluptatis p̄seruauit: atq3 ingrediēs naturā3
humanā pctō originali ignitā cōbusta nō fu
it: q̄nimo illesa penitꝰ in illa p̄manēs: omnē
T Berillꝰ magoꝝ. i. demonum maliciam debellauit.
¶ Septimꝰ lapis dꝛ berillus: q̄ (vt dꝛ in li.
de p̄prie. reꝝ) venit d̄ India: ꝛ est coloris au
rei. et dꝛ hr̄e v̄tutē ꝯ p̄icula hostiū. et ꝯ lites
facere inuictū ꝛ mitē: ꝛ valere ad bonū inge
niū: ꝛ hoīem magnificare: ꝛ amorē cōiugalē
nutrire. Sed hoꝝ determīacōe dimissa: vnā
solam p̄prietatē eiꝰ declarabimꝰ q̄ ponit̄ in p̄
dicto libro. s. q̄ oculos hūidos sanat. Siq̄s
g̊ ex aliq̄ humiditate cecitatē incurrerit: vir
tute huiꝰ lapidis visum recup̄abit. Sicut
igit̄ cecitas (vt ait Constātinꝰ) est miserrima
Mala cecitatis taz aie q3 corporis oīm passionū: ita iste lapis curatiuꝰ cecitatis:
est maxime p̄ciosus. Cecitas aūt has malas
ꝯditiones habet. Prīo em̄ sine vinculo car
cerat ꝛ ligat. Scđo iudiciu3 tollit. Vn̄ inq̄t
ph̄s. j. phys. q̄ cecꝰ non iudicat de coloribꝫ.
Tertio decipit in accipiēdo vnū p̄ altero: vt
argētū p̄ auro ꝛc. Quarto trāseūdo pontes
vel malos passus cogit̄ plus credere cecꝰ ca-
ni q3 sibi. Quinto sepe timet vbi nō est timē-
dū. ꝛ ecōtra. Sexto sepe cadit. Septīo nun-
q3 est securꝰ. Octauo aliq̄n se putat tectū et
oībꝫ est ꝯspicuꝰ. Nono faciē eleuat v̄sus so-
lem: ꝛ a sole non illuminat̄: nec aliq̄d videre
potest. Decimo si puerū ductorē suū v̄berat
ab eo punit̄ ꝛ deserit̄. Lz aūt magna īfirmi-
tas sit cecitas hec corpalis: maior tn̄ est sp̄ū-
alis. s. pcti. Que p̄mo facit aīam captiuā dia
bolo. qa a q̄ quis sup̄atꝰ est: eius ꝛ seruus est
ij. Pe. ij. Scđo iudicium ratōis obnubilat
Sicut de pctō ire dī Cato: Ira impedit ani
mū ne possit cernere verū. Et de istis duobꝫ
malis inq̄t Boetius in. j. de ꝯsol. loquēs de
anīa passionibꝫ inordinatis ceca: nubila mēs
est Vinctaq3 frenis hec vbi regnāt. Tertio

talis cecus magis eligit mūdi vanitates q3
celestes ꝛ eternas diuitias. Quarto plꝰ cre-
dere vult latrantibꝫ ꝛ susurrātibꝫ q3 dei p̄di
catoribꝫ. Quinto timet vbi nō est timendū.
iuxta illud p̄s. Trepidauerūt timore vbi nō
erat timor. Timet em̄ offensam hoīm ꝛ non
offensam dei. Timet mala tp̄alia ꝛ nō et̄na.
Sexto sepe cadit in aliq̄d aliud pctm̄: q̄ ni-
hil est abominabiliꝰ: vt ait Augꝰ. in medita
tionibꝫ suis. Dicit nanq3 Grego. in moral.
Peccatū q̄d p̄ pniam nō diluit̄: mox suo pō-
dere ad aliud trahit. Septimo semp̄ est in
p̄iculo damnationis: sciēs si sic moreret̄ esse3
damnatꝰ. iuxta illud q̄d de peccatoribꝫ inq̄t
Ps̄. Descendant in infernū viuentes. Octa
uo scelera sua fiunt publica et ipse cecus cre
dit se non videri. et ab omnibꝫ signat̄ digito
et nō credit. Nihil em̄ occultū quod non re-
uelet̄ Matth. x. Nono orat ꝛ nō exauditur.
q2 pctōres deus nō exaudit. Jo. ix. Decimo
angelū ductorē suum ꝯtemnit. q̄a non facit
s̄m eius monita. Et ille deserit eū: dicēs illđ
Hiere. lj. Curauimꝰ babylonē ꝛ ñ est cura-
ta: derelinquamꝰ eā. Vbi glosa ait. Medici
sunt angeli: q̄s a nob̄ repellimꝰ dū eoꝝ cōsi-
lio nō adq̄escimꝰ. q̄d est intelligēdū s̄m san-
ctū Bonauen. in. ij. di. ij. q̄ angelus tūc nos
dꝛ deserere: q̄n eius custodia nō habet effe-
ctum ꝛ est sine fructu q̄ ad nos. O grandis
infirmitas. O maxima egritudo O misera
mortaliū ꝯditio: attēde ꝛ ꝯsidera vn̄ optatā
possis recup̄are salutē. O cece pctōr quē mū
danaꝝ voluptatū humiditas excecauit. De
q̄ dꝛ Job. xlj. Habitat in locis humentibꝫ. s.
diabolꝰ vt excecare possit voluptuosos. Re-
curre ad medicā que te pōt ꝛ desiderat p̄fe-
cte sanare. Ipsa em̄ (q2 multos q̄tidie sanat
cecos) dicere pōt illud Job. xxix. Oculus fui
ceco. Dic g̊ ei. O alta. o sup̄ma. o incomp̄abi
lis cherubina: illumina oculos mentis mee:
vt aliq̄n videre merear in patria celesti filiū
tuum speciosum forma p̄ filijs hoīm et fa-
ciem tuā decorā ꝛ pulcram nimis. Tertio V
loco throni coronauerūt beatam v̄gine3, se-
ptem alios lapides p̄ciosos in eiꝰ corona im
nentes. Dicunt̄ aūt throni sedes eq̄tatis vel
sedes dn̄i: eo q̄ dn̄s p̄ eos iudicia sua discer
nat ꝛ in eis iudicādo sedeat. In ipsis em̄ sin
gulariter relucet iudicij rectitudo: s̄m q̄ ait
Diony. vbi supra. Et isti depingunt̄ in colo-
re flauo: qui est mediꝰ inter rubeū ꝛ album.
et significat rectitudinē iudicij participan-
tis de iusticia ꝛ miscđia. equitas em̄ dicitur
mediare īter misericordiā ꝛ iusticiā. ¶ Pri
mus aūt lapis dicitur calculus: qui vt dicit̄ Calculꝰ
in li. de p̄prietatibꝫ reꝝ: est rotūdus atq3 du
rissimus: purus et ex omni parte leuissimꝰ.
vn̄ ꝛ tactum delectat. Huic aūt cōtrariꝰ est

aliꝰ lapis q̇ dicit̃ scrupulꝰ. Est ei asperrimꝰ.
et si int̃ pedē ⁊ calceū inciderit: valde nocet. ⁊
ab eo saxa dicūt̃ scrupea. i. aspera. vt ait Isid.
xvj. li. Etym̃. c. iij. Hic aūt calculꝰ significat
purissimā v̾ginē mariā. q̄ est leuissia inq̃tū
nūq̃ȝ habuit aliq̇d pondꝰ pcti. rotūda q̄ to-
tum orbē girat sua miscōdia. iuxta illȯ qȯ ipa
ait Ecci. xxiiij. Gyꝝ celi circūiui sola. Est āt
durissima demōibꝫ: sed māsueta hoibꝫ. Vn̄
ei canit eccl'ia Uirgo singularꝭ inter oēs mi
tis. Ei aūt est ꝯtrius scrupulꝰ. i. diabolꝰ q̇ in-
sidiat̃ calcaneo eiꝰ. Vn̄ dixit deꝰ ipi demo-
ni Gen̄. iij. Inimicicias ponā inter te ⁊ mlie
rē. ⁊ semē tuū ac semen illiꝰ: ⁊ tu insidiaberꝭ
x calcaneo eiꝰ. ¶ Scōs lapis dr̄ sardonicus
Sardonicus. siue sardonix. q̇ (vt dt̄ Isid. xvj. Etym̃. ⁊ po-
nit̃ in li. de ꝓpric. reꝝ) ꝯstat ex tribꝫ coloribꝫ.
Nā niger est in imo: candidꝰ in medio. ⁊ ru-
beꝰ q̄si miniū in supmo. Itē hec sola gēma ī
sigillando de cere suba nihil euellit. Inuenit̃
aūt apud arabes ⁊ Indos. ⁊ luxuriā repelle
re dicit̃. ac valere ad humilitatē ⁊ pudiciciā
Huius aūt lapidis ꝓprietas dn̄e nr̄e corone
optime ꝯuenit. q̄ fuit nigra in imo ꝑ humili
tatē. iuxta illȯ Can̄. j. Nigra sum ⁊c̄. Sȝ cā
dida ī medio ꝑ puritatē mētis ⁊ carnis v̾gi-
nitatē. iuxta illȯ Ecci. xlviij. Pulcritudinem
candoris eiꝰ admirabit̃ oculꝰ ⁊c̄. Itē rubea
in supmo: ꝑ feruentē charitatē. iuxta illud
Prouer. vlti. Purpura indumētū eiꝰ. Pur
pura enī rubeū habet colorē. Itē ipa sola be
nedicta v̾go generādo filiū nihil de pcti cor-
ruptiōe accepit. Et docet suos deuotos esse
castos in corpibꝫ. humiles in cordibꝫ ⁊ pudi
cos in moribꝫ. Recte ḡ figurat̃ ꝑ gēmā sar-
donicā. de q̄ dr̄ Job. xxviij. Nec lapidi sar-
donico p̄ciosissimo. Ipsa enī est p̄ciosissima
y ⁊ nob̄ vtilissima gēma. ¶ Tertius lapis dr̄
Carbunculus. carbūculꝰ. q̇ est p̄ciosissimꝰ: sic dictꝰ. q̄ lucȝ
vt carbo ignitꝰ. ⁊ lucet in tenebrꝭ adeo vt flā
mas ad oculos vibret vt ignis. Color eiꝰ est
igneꝰ ⁊ candidā habet venā. ⁊ a grecꝭ dr̄ an-
tros. a vulgo rubinꝰ. a q̇busdā balagiꝰ. sed
sunt diuerse spēs carbunculi. quaꝝ. xij. assi-
gnat Isid. li. xvj. Etym̃. c. xiij. ⁊ gignit̃ in Li
bya ſm eundē. Hic aūt lapis significat bris-
simā v̾ginē. q̄ nobis pctōribꝫ lucet in nocte
huiꝰ vite. ⁊ mittit ad oculos nr̄i intellectꝰ ra-
dios suos nos illuminātes. Candidā q̄ȝ ha-
buit venā. q̄ mūdo lacte de celo misso ī sua
vbera filiū suum portauit tam suaui vena.
Huiꝰ etiā sūt duodecim species. q̄ ipa duo
decim apostolis doctrinā dedit de filio suo
⁊ taliter eos illūinosos fecit vt postea ꝑ vni
z uersum orbē discurrētes: radijs v̾itatis cor-
Chrysopassus da mortaliū illustrarēt. ¶ Quartꝰ lapis dr̄
Chrysopassus. q̇ venit de ethiopia queȝ lux
celat ⁊ ꝓdit obscuritas. De nocte enī est ig-
neus: de die aūt aureus. vt ait Isid. vbi s̄. ⁊
ponit̃ in li. de ꝓpric. reꝝ. Recte igit̃ hic lapis
ponit̃ in corona v̾gis: vt significet̃ ꝙ ipa ge-
nuit eum qui ꝑ crysopassum figurat̃. s. dn̄m
nr̄m Jesum chr̄m. Quē lux inaccessibil' cla
ritatꝭ sue diuine celat ab ocl'is mortaliū. iux̄
illud qȯ ipe ait Exod. xxxiij. Nō videbit me
hō ⁊ viuet. Deū enī nemo vidit vnq̄ȝ. Joā. j.
Sed in nocte huiꝰ t̃rene vite passibil' vesti
tus ⁊ cognitus in nostra infirmitate. ac ve-
stitus hūana carne. Vn̄ dicebat apl'o Tho-
me. Vide manus meas ⁊c̄. Et sequit̃. Quia
ego ipe sum. Joan. vl. ¶ Quintꝰ lapis dicit̃ A
calcedoniꝰ. q̇ figurat beatā v̾ginē rōne gene Calcedonius.
ratōnis. q̄ vt dicit Isid. vbi s̄. supno imbre
generat̃. Et sil'r ipsa beata v̾go fuit generata
supno imbre. i. diuina gr̄a coopante. s. ꝑ mi-
raculū ex parētibꝫ sterilibꝫ. sicut legit̃ in hi-
storia de natiuitate eiꝰ. De hac aūt generati
one fit mētio Apoc. xxj. vbi dicit̃. Fundamē
tū tertiū calcedoniꝰ. Tria ei sunt hūani ge-
neris fundamēta. Primū est gr̄a sic in his
q̇ ꝓducti sunt imediate a deo. vt Adam per
creationē. ⁊ Eua ꝑ miraculū de costa. qȯ to-
tum fuit ex gr̄a liberali. Scōm fundamētū
est natura. sic in his q̇ ꝓducunt̃ ꝑ viā gene-
ratiōis absq̄ȝ miracl'o. sicut oēs cōiter ge
nerant̃ hoies. Tertiū v̾o est mixtū ex gratia
⁊ natura sic in his q̇ ꝓducti sunt ꝑ gr̄am de
parentibꝫ sterilibꝫ. ⁊ sic fuit btā v̾go. Et ideo
ipa fuit calcedoniꝰ hn̄s tertiū fundamētum
Dicit̃ etiā calcedoniꝰ rōne inuētionis. Naȝ
(vt ait Isi. vbi s̄.) ad repcussuȝ lune plene in
uenit̃. Quasi ei plenitudo lune. i. plenitudo
gratie fuit quādo btā v̾go nata est: ⁊ mater
saluatoris inuenta. Propter qȯ inq̄t apl'us
ad Gal'. iiij. At vbi venit plenitudo tp̄is: mi
sit deus filiū suū natū ex ml'iere ⁊c̄. Item dr̄
calcedoniꝰ rōne coloratiōis. q̄ calcedonius
pallido colore est coloratꝰ. Pallor aūt ꝯue-
nit timenti. q̄ timētes pallescūt. Item ꝯue-
nit abstinēti. Vn̄ abbas Isaac de syria in li.
suo d̾ vita solitario siue monastica ait. ꝙ de
cor monachi est pallor ⁊ macies. Q aūt btā
v̾go habuerit pallorē timoris: ptȝ Ecci. xxiiij
vbi ipa appellat̃ mater timorꝭ. De abstinen-
tia v̾o eius satꝭ dixi in. iiij. pte. p̄ncipali huiꝰ
opis. ser. iij. pte. iij. ⁊ sil'r de dono timoris eiꝰ
in eadē pte. ser. vj. pte. v. Dicit̃ etiā calcedoni
us rōne vigoris. q̄ vt dr̄ in lib. de ꝓpric. reꝝ.
hic lapis sculpture resistit. Nā tante solidi-
tatꝭ est vt nō sit susceptiuꝰ incisionis ⁊ extra
nee susceptiōis. Et sil'r b. v̾go nulliꝰ carnalis
imp̄ssionis seu corruptionis susceptiua fuit
q̄ v̾go ante ptū. in ptu. ⁊ post ptū extitit. Di
cit aūt Diascorꝰ (vt recitat̃ in li. de ꝓpri. reꝝ)
ꝙ iste lapis valet ad vincēdas cās. ⁊ ꝯtra il
lusiones demonū. q̄ ꝓprietas ꝯuenit gl'iose

ꝟgini.q̄ aduocādo ꝓ nob̄ apō deū:nos vince
re in om̄i cā facit ⁊ ꝯtra demonū īpugnatio
B nes ⁊ illusiones defendit. ¶ Sext⁹ lapis ḋr
Chryso- Chrysolit⁹ veniēs de ethiopia.de q̄ ḋr in lib.
litus de ꝓprie.re.ꝙ lucz vt auꝝ.⁊ ꝙ terret ⁊ fugat
demones et iuuat ꝯtra timores nocturnos
⁊ ꝯfortat itellectū ſm Diaſco.q̄ om̄ia ꝯpetūt
btē ꝟgini. Itē ibidē ḋr ꝙ iſte lapis melācho
liā minuit aut depellit. Eſt aūt melancholia
humor ſpiſſus ⁊ groſſus ex fece ⁊ turbulen
tia ſanguis generat⁹. Et ḋr a melon qḋ eſt ni
grū et choli:qḋ eſt humor. vn̄ melācholia ḋr
niger humor. ⁊ a phyſic̄ cholera nigra ap-
Propri- pellat̄.cui⁹ ſunt plures mali effect⁹. Primo
tates em̄ iſtā cholerā nigrā hn̄tes ſemꝑ triſtes ſūt
melācho ſine cā alia ab ip̄a cholera. Vn̄ interrogati
licorum. q̄re ſic triſtent̄:rn̄dēt ſe neſcire. Scḋo(vt ḋr
Galien⁹)mortē timent plus q̄ꝫ debēt. q2 fu-
mus melācholie occupat cerebꝝ. Tertio le-
ui cā plangūt. Quarto ꝑtinacit̄ tacēt. Quin
to ſe putāt plur̄ eſſe q̄ꝫ ſint. Sexto melācho
lia īfirmitates incurabiles facit. Septimo
difficil' eſt cognitōis.de q̄ infirmitate fit mē
tio in.l.ij.ff.de edil.edic. Cōtrarios aūt effe-
ctus habuit b.ꝟgo.q̄ p̄mo ſꝑ leta fuit p̄ ꝯſcie
ſerenitate.dicēs cū aplō.ij.Coꝝ.j. Gl'ia nr̄a
hec eſt teſtimoniū ꝯſciētie nr̄e. Scḋo mortē
nō timuit trāſitura ad vitā īfinitā plenā glo
ria. Vn̄ dicebat cū eodē aplō. Mihi viuere
chr̄s eſt:⁊ mori lucrū Phil'.j. Tertio pepit
eū q̄ cām flet⁹ abſtulit. Vnḋ Aug.inq̄t Eua
lachrymas: Maria gaudiū in ventre porta
uit. Quarto non tacuit ꝑtinacit̄ ſed cito rn̄-
dit Ecce ancilla dn̄i.Lu.j. Quinto nō ſe pu-
tauit plur̄ eſſe: ſed ſe vilem reputauit dicēs
Reſpexit hūilitatē ancille ſue. Sexto ſemꝑ
fuit ſana ⁊ fort̄. De ip̄a em̄ ſola ḋr ꝑ excellē-
tiā Prouer.vlt. Mulierē fortē q̄s inueniet
Septimo fecit deū nob̄ cognoſcibilē.⁊ hītu
carnis ſil'ez nob̄. Cōgruit ḡ h̄ lapis corone ꝟ
gis.q̄ fuit plena leticia ⁊ nō melācholia. Et q̄
ip̄am a nob̄ melācholiā expellit ⁊ leticiā atq̄ꝫ
exultationē animis nr̄is īfundit.⁊ ꝓpt̄ h̄ ap-
pellat̄ leticia iſrl'. Judit.xv. Vn̄ q̄libet eius
deuot⁹ pōt illi dicere illḋ pſ.iiij. Dediſti leti
C ciā in corde meo. ¶ Septim⁹ lapis ḋr Celi-
Celido- doni⁹.cui⁹ due ſt̄ ſpēs. Aliq̄ em̄ celidonij ſt̄
nius. nigri.⁊ alij ruffi. Celidoni⁹ niger.vt ḋr in la-
pidario.⁊ in li.de ꝓpri.re. facit ꝯtra nociuos
hūores ⁊ febres.⁊ lot⁹ aq̄ ſanat ocl'os. Ruf-
fus aūt vt ḋr in loc̄ p̄allegat̄ int̄ alias ꝓprie
tates valet ꝯtra antiquū dolorē.⁊ ꝯ̄ inſaniā
⁊ ꝯ̄ lunaticā paſſionē. Lunatici aūt dicūt̄ illi
q̄ incremētū lune vel ei⁹ decremētū timēt.et
maxīe in capite. Corꝑa em̄ nr̄a ſubiecta ſūt
corꝑib' celeſtib'.vt ḋr Alb̄.in ſuo itroducto
rio ī aſtrologia. Et cerebꝝ maxīe patit̄ ex in
fluētis lune. Huic aūt bn̄dicte ꝟgini luna n̄
eſt dn̄ata.ſed ip̄a illā habet ſub pedib' ſuis.
Apoc.xij. Itē ei oīa corꝑa celeſtia obediunt
ſuꝑ q̄b' eſt exaltata. Vnḋ ip̄a p̄dixerat illud
Eſa.xxviij. Suꝑ aſtra celi exaltabo ſolium
meū. Et ideo merito eſt celidonio coronata.
¶ In ſcḋa q̄ꝫ hierarchia dicūt̄ eſſe tria loca D
triū coloꝝ ſm ꝯditiōes triū ordinū angeloꝝ.
Prim⁹ loc⁹ ḋr purpue⁹ in q̄ ſunt dn̄atiōes
Color aūt purpure⁹ plus hꝫ de rubedine q̄ꝫ
de albedine.⁊ pl⁹ hꝫ de albedine q̄ꝫ de nigre
dine.⁊ inuenit̄ in q̄buſdaꝫ cōchulis marinis
ꝑ modū guttaꝝ ſanguineaꝝ.q̄ addite colo-
ri rubeo acuūt illū colorē vt ait Iſi.xix.Ety.
ca.de tinctur̄. Et h̄ color ꝯuenit ordini dn̄a-
tionū.q̄ (vt ait Diaſco. vbi ſ̄.)ſuadēt ⁊ īſtru
unt nos deponere ſuilem timorē:⁊ totalit̄ ī
deū ferri. Et iō ꝯgrue deſcribūt̄ in loco pur
purei color̄.q̄ acuit rubeū.i. acuit ſanguinē
ſpargendū ꝓ chr̄o.vt nō timeam⁹ eos q̄ occi
dunt corp⁹ Mat.x. Iſte aūt dn̄ationes po-
nunt.vij.lapides p̄cioſos in corona ꝟginis.
Quoꝝ p̄m⁹ dicit̄ cryſtall⁹ qui ex aq̄s ꝟtit̄ in Cryſtall⁹.
glaciē.⁊ ex glacie ml'ti tꝑis ꝟtit̄ in lapidē du
rū:⁊ trit⁹ ac cū melle potat⁹ vbera replet la-
cte;ſi ex cā calida lac ſit amiſſuꝫ vt ait Diaſ.
⁊ ponit̄ in li.de ꝓprie.re. Q aūt cryſtall⁹ ge-
neret̄ ex aq̄: ꝓbat Ar̄.i li.methero. ⁊ Greg.
in moral'.de q̄ ſcꝑtura ſacra exp̄ſſam mētio
nē facit Eccl̄.xvij.di. Flauit aq̄lo ⁊ ꝯgelauit
cryſtallū ab aq̄. Iſte aūt lapis ꝯuenit btē ꝟ-
ginis corone.in ſignū ꝙ ip̄a fuit ī ml'titudi-
ne aq̄ꝝ.i.tribulationū.de quib' dixi in.x.ꝑte
p̄ncipali hui⁹ opis.ſmone.j. Vn̄ pot̄at dice
re cū ꝓph̄a pſ.lxviij. Saluū me fac de⁹ qm̄
intrauerūt aq̄ vſq̄ꝫ ad aīam meā. Sed ipſa
in ip̄is aq̄s facta eſt maḡ firma ſolida ⁊ du
ra.i.ꝯſtans. q2 diuine in oīb' ſe ꝯformabat
volūtati Item ex aq̄s generata eſt.i.ml'titu
dine ac plenitudine grāꝝ cōſtipata ⁊ ornata
Ipſa q̄ꝫ vbera ſctē mr̄is eccl'ie.in q̄bus defe
cerat lac ex nimia caliditate ꝑſecutiōis.reple
uit lacte doctrine ꝓ educādis puer̄.i.nouel
lis in fide. Vn̄ dicere pōt cū aplō.j.ad Coꝝ.
iij. Lac vob̄ potū dedi:nō eſcā. Oēs ḡ debe
mus iſtud lac melliſluū ⁊ ſuauiſſimū degu
ſtare iuxta illḋ.ij. Pet̄.ij. Quaſi mō geniti ī
C fantes lac ꝯcupiſcite. ¶ Scḋs lapis ḋr Ce-
Ceram⁹. ram⁹ hn̄s colorē ceruleū:⁊ inuenit̄ in germa
nia.alt̄ āt īuenit̄ ī hiſpania rutilās vt flāma
⁊ vterq̄ꝫ cadit de loc̄ tonitrui.⁊ ḋr ꝯtra vim
fulguꝝ opitulari.vt ait Iſi.xvj.Etym̄.c.xiij
⁊ ponit̄ in lapidario.⁊ in li.ḋ ꝓpri.re.vbi etiā
ḋr ꝙ valet in p̄luijs vincēdis ⁊ ad dulces ſom
nos. O ſtulti o populares:q̄ vota facitis ſo-
lū aliq̄b' ſctis:credentes ꝙ hi ſoli hēant au-
toritatē ꝯtra grādinē ⁊ tonitrua ⁊ celi ſagit-
tā. Verū eſt ꝙ ipſi p̄nt iuuare: ſed nō ſine ꝟ
gine bn̄dicta. Sagitta celi eſt peſtilētia:fa-

mes.bellũ. infirmitas.ꝛ casus repentin⁹.ac
oĩs aduersitas.de q̃bꝫ inq̃t Deut.xxxij. Ine-
briabo sagittas meas sanguine. Et Dauid.
ij. Reg.xxij.de ipĩs ait. Misit sagittas su-
as et dissipauit eos:fulgura multiplicauit
ꝯturbauit eos. Si vis ğ ab his sagittis libe
rari recõmenda te deuote btẽ ꝟgini. Et tũc
ꝟificabiꝛ in ea illð ps.xc. Scuto circũdabit
te veritas ei⁹.nõ timeb a timore nocturno.
A sagitta volãte ĩ die:a negocio ꝑambulãte
in tenebris: ab incursu ꝛ demonio meridia-
no. Si vis etiã hr̃e victoriã ĩ pl'ijs ꝯ q̃slibet
hostes:ad ip̃aꝫ victoriosissimã dñam recur
re.ꝛ sꝑare poter; ab oĩpotẽte affuturã victo-
riam.ij.Mach.xij. Faciet q̃ꝫ te hr̃e dulcissi-
mũ illũ somnũ.de q̃ dr̃ ps.cxxvj. Cũ dederit
F dilectis suis somnũ: ecce hereditas dñi filij
Corall⁹ merces fructus vẽtris. ¶ Tercius lapis dr̃
Corallus.de q̃ dr̃ Isi.in.c. de gẽmis rubeis
ꝙ nasciꝛ in mari rubro. ꝛ q̃ꝫdiu tegiꝛ aq̃s li-
gnũ est.ꝫ statim qñ extrahiꝛ ꝛ tangiꝛ aere in
lapidẽ induraꝛ.sũt aũt rami eius sub aq̃ cã-
didi ꝛ molles ꝛ extracti cũ retibꝫ rubescũt ꝛ
lapidificanꝛ. Quãto aũt apð nos p̃ciosa est
indica margarita.tanto p̃cisior est corallus
apð Indos. vt ait idẽ Isi. vbi s̃.vbi etiã ait
ꝙ magi hũc dicũt resistere ꝯ fulmẽ. ꝛ idẽ eti
am dr̃ in lapidario.ꝛ in li.ð ꝓpri.re. scp̃tũ est
Ip̃ius.s.coralli ẽ mira p̃tãs. Fulmia.t.pbo
nes:tẽpestatesq̃ꝫ repellit. Est aũt duplex.s.al
bus ꝛ ruffus:ꝛ nũ.q̃ꝫ vltra semipedẽ longior
inueniꝛ. Ruffus aũt maxĩe valet ꝯ oẽm flu-
xum sanguis.ꝛ ꝯ epilentiã. ꝛ ꝯ diabolica et
vana monstra.multiplicat fruct⁹ ꝛ valet ad
expediẽdos fines ꝛ p̃ncipia negocioꝝ. Hec
ibi. Que licet non sint oĩa ꝟa:tñ ip̃a bñdicta
ꝟgo habet has oẽs ꝓprietates.vt patꝫ ei⁹ ex-
cellencias speculãti. Dicit autẽ Zoroastes ꝙ
corallus maxĩe ꝯfert cordi.ꝛ ip̃a ꝟgo cor no
strũ ꝯfortat dãs nob spem eterne salut;. Vñ
G q̃libet ei⁹ deuot⁹ dicere põt illð Eccl.lj. Leta
Corneol⁹ tũ est cor meũ in ea ¶ Quartus lapis diciꝛ
Corneolus.de q̃ scp̃tũ est ĩ lapidario. ꝙ ĩter
alias ꝓprietates valet ad mitigãdũ iras. Cũ
igiꝛ de⁹ parꝛ nr̃ celest; merito sit ꝯ nos irat⁹
ꝓpter pctã nr̃a.ꝛ de iure posset nos p̃uare he
reditate celesti.q: fecim⁹ ei iniurias.ꝛ cũ ma
lefactoribꝫ ꝯuersati sumus:ꝛ facti sum⁹ ma-
lefactores cũ eis.ꝛ alia multa mala ꝑpetra-
uim⁹.q̃bꝫ ſm leges põt fili⁹ p̃uari heredita-
te paterna. de q̃bꝫ hr̃ in.§.cãs.in auꝛ. vt cũ.
de appel.co.col.viij.ꝛ ꝑ glo. in c. q̃ntauallis
de iureiu. Iste tñ lapis p̃ciosissim⁹ adeo irã
eius mitigauit ꝙ (remissa oĩ offensa) in nũe
ro bonoꝝ filioꝝ nos recepit. Vñ deo sic ab
ea mitigato:ip̃a inq̃t illð ps.lxxxiij. Miti-
gasti oẽm irã tuã.auertisti ab ira indignati-
onis tue. Et eccl'ia ei dr̃. Motũ fluctuũꝫ ei⁹
tu mitigas.ps.lxxxviij. Nos igiꝛ q̃ p̃us era
mus ire filij mediãte ip̃a ꝟgine facti sumus
filij dei. Vñ sctũs maxim⁹ in q̃dã ſmone ait
Eua posteros ex sua carne nascẽtes trãsmit-
tit ad iferos.bñdicta Maria ex sua ꝓle na-
tos dirigit ad celos. Ex carne Eue dicũꝛ fi-
lij hoim nati.ex btẽ Marie filio renati dicũ
tur filij dei. Cedat ğ nũc improperiũ Eue q:
vniuersi sum⁹ leti ꝑ p̃tũ sctẽ ꝟginis Marie
Hec ille. ¶ Quint⁹ lapis dr̃ Dionysia Iste H
aũt lapis si aq̃ ꝯteraꝛ vinuꝫ ex ea fragrat qð Dyonisia
ebrietati resistit.vt ait Isi.xvj.li.etym.ꝛ po-
niꝛ in li.de ꝓpric.re. Ip̃a aũt ꝟgo tacta ꝛ con
fricata aq̃ diuĩe grẽ.figurauit nob illð vinũ
dulcissimũ qð letificat cor hoĩs.ps.ciij. Vi
nũ inquã illð qð mũdane voluptat; ebrieta
tẽ extinguit.ꝛ qð ꝯfortat stomachũ. de quo
moraliꝛ exponi posset illð.ij. Tim.v. Mo-
dico vtere vino ꝓpter stomachũ. Illud dico
vinũ qð ꝯfortat amaricatos. de q̃ dr̃ Pro-
uer.xxj. Date siceram merentibꝫ ꝛ vinũ his q̃
amaro sunt corde. In signũ aũt hui⁹ ꝓprie-
tatis ꝟginalis.aq̃ꝝ hydrie ad nuptias sunt I
in vinũ ꝯuerse. Joan.ij. ¶ Sextus lapis dr̃ Diado-
diadocos.de q̃ dr̃ in li.de ꝓprie.re.ꝙ est apt⁹ cos
ad rñsa a demonibꝫ obtinẽda.. Hic aũt la-
pis appellaꝛ sacer.ꝛ quẽ mors sternit adhor-
ret.vt dr̃ in Lapidario. Btĩssima aũt virgo
oĩa q̃ vult rñsa obtinet a demonibꝫ ill' inuit;
Nã sic boni angeli amore obediũt regine ce-
li.sic demões timore. Ip̃a q̃ꝫ morientes ĩ pec
cato mortali abhorret.ꝛ nullũ eis auxiliũ p̃
bet. ¶ Septim⁹ lapis dr̃ Electrũ. Hic aũt K
lapis ex q̃dã arbore fluit q̃ dr̃ suciũ.ꝛ qñ pri- Electrũ
mo fluit de arbore hꝫ liquorẽ gumi sed post
induraꝛ calore vl' frigore in duriciẽ lapidis
ꝑspicui.vt dr̃ in dicto li.de ꝓpri.re.vbi etiam
dr̃ ꝙ clari⁹ lucet iste lapis q̃ꝫ q̃cũq̃ꝫ metalla.
ꝛ ꝓdit venenũ. Aliud ꝟo est gen⁹ electri qð ẽ
metallũ. ꝫ de h̃ ad pñs nõ loq̃mur. Dico ãt
ꝙ hui⁹ lapid; ꝓp̃etas ꝯgruit btẽ ꝟgini. Nã
ꝑ metalla significanꝛ scti in q̃bꝫ sculpiꝛ ima-
go diuĩa.iuxta illð qð in figurã dr̃ Ezech.xl.
In ipĩs ostijs tẽpli cherubin ꝛ sculptura pal
maꝝ ꝛc. Suꝑ oĩa aũt ista metalla hic lapis
ꝟgineus fulget. Ip̃sa eñ b.ꝟgo tota fuit in
lumĩe diuĩe claritat; absorpta: sic aq̃la altis
sime volãs in lumĩe sol' mag; celo appropin
quat q̃ꝫ alie aues. Itẽ diaboli insidias laten
tes sub specie boni.ꝛ eius venenosas sugge-
stiones ꝓdit ꝛ manifestat. Diabol⁹ eñ sepe
se trãsfigurat in angelũ luc;. vt dr̃.ij. Cor.xj
¶ Scðs locus dr̃ nigri coloris. Est aũt ni- L
gredo p̃uatio claritat;.ſm ph'm in li.de sen. Officiũ
ꝛ sensa. Qui locus ꝯuenit p̃ncipatibꝫ.quoꝝ p̃ncipat⁹
officiũ est instruere q̃liter hoies gradus in-
feriores debeãt subdi hoibꝫ gradus supior;
ꝛ vt se p̃uatos extimẽt oĩ reuerentie claritate

in compatiõe supioꝝ.q̄ꝝ mādata suscipiant q̄si a supno lūine. Hi aūt angeli silr offerūt in corona ꝟginali. vij. p̄ciosos lapides. quo/

Ethites rū p̄mus dr Ethites. q (vt dr in li. d. ppe re.) inuenit in litore maris Indici ꝛ Persici. ꝛ ē coloris punicei. sic dr in Lapidario. ꝛ est duplex vt ait Isi. vbi s. s. masclus et femina. et sp bini iueniunt in nidis aqlaꝝ. nec sine his parere valet aqla. ꝛ ꝓpter h aqla istos lapil/los s̄uat in nido suo. De hoc etiā lapide dr in Lapidario. ꝛ in dicto li. d. ppe. re. ꝙ ꝯfert ad sobrietatē. ꝛ ad augendas diuitias ꝛ amorē ꝛ ad victoriā ꝛ fauorē. ꝛ ꝙ appositus p̄gnā/tib9 facit eas cito parere. Hic autē lapillus masculus significat feruorē charitatis ꝟgi/nis bn̄dicte. Alter ꝟo femellus significat humillimā eius ꝟginitatē. Hos em̄ duos la/pides aqla nr̄a diuia in nido cordis sui po/suit. ꝛ sic eternū dei filiū sine aliq̄ integritat̄ sue violatiōe parturijt.

M Emathites. ¶ Scd̄s lapis dicit Emathites. q (vt dr in li. de ppe. re.) venit d Africa ꝛ India. vt etiā inq̄t Isi. xvi. li. ethym. Et valere dr ꝯ oculoꝝ dolores. ꝛ habet ꝟtutē ꝯstringendi fluxū sanguinis. ꝛ dr ab emat qd est sanguis. ꝛ thites qd est sisto sistis. vn̄ ꝓdest sanguinē vomētib9. ꝛ disentericis sin/gulare p̄sidiū est. habet etiā ꝟtutē ꝯ venenū ꝛ serpētis morsum. Sz de his ꝓprietatib9 q̄ oēs ponunt in p̄allegato li. ꝓprietatū reꝝ. et singule pn̄t btē ꝟgini applicari. solū dico ꝙ sic serpens antiquus momordit ꝓtoplastos pctō supbie q̄ est initiū oīs pcti. vt dr Ecci. x. Ita iste lapis diuinus sanauit eos. i. btissi/ma ꝟgo sua humilitate. imo etiā ip̄m serpentem ꝯtriuit. Vn̄ Beda in quadā homel. in/quit. Decebat vt sic serpēt̄ morsu Eua cor/ruit. ita serpent̄ interitu p Mariā resurgeret. Sic at ex supbie radice oīa vicia nascū/tur. sic ex fonte hūilitat̄ oīa bona generan/tur. ꝛ iōo curata plaga. ꝛ interfecto serpente sanguis pctōꝝ restrigit. ꝛ efluere cessat ꝟtute huius lapidis. Sanguis inq̄z ille de quo inq̄t deo ꝓpha Dauid ps. l. di. Libera me de sanguinib9 ꝛc.

N Elictropia. ¶ Tertius lapis dr Elictro/pia. ꝛ ē gēma viridis. guttis puniceis ac ve/nis sanguineis supsp̄sa. Que si ponat in aq̄ radijs solis opposita eā ebullire facit ꝛ aquā in vase positā resoluit in nebulā. ꝛ post palu/lum resoluit inguttulas pluuiales. vt dr in dicto li. de ꝓprie. re. vbi etiā sic hr. Hec gem/ma videt posse facere mira. Nā posita ī pel/ui in aq̄ clara radios solis mutat. ꝛ ex aeris repcussiōe obumbrare videt radioꝝ solariū claritatē ꝛ q̄ndā inducere in aere sanguineū colorē. ita vt q̄ndā solis eclipsim facere videatur. Et ꝓpter hoc Elictropia. i. solis auersio nuncupat. ꝛ hoc expsse dt Isi. et Diasco. Et in Lapidario dr. Ex re nomē hn̄s est elictro/pia gēma. Que solis radijs in aq̄ subiecta bacillo. Sanguineū reddit mutato lumine solē. Eclipsimq̄z nouā terris effūdere q̄rit ꝛc. Et dt Isid. ꝙ p hoc manifestat incantatoꝝ ꝛ magoꝝ stulticia: q in suis ꝓdigijs gloriant. Illudūt eīn hoīm aspectus in his q̄ opant: sicut fac gēma supdicta. Hec ille. Hec aūt gēma figurat b. ꝟginē Mariā. q̄ q̄si pallia/uit diuinitatē hūanitate. ꝛ potētiā infirmitate. ꝛ sic sol diuinitat̄ chr̄s q̄si obscuratus in/duit sanguineū colorē in colūna. et in cruce: qn̄ exiuit de corpe eius sangnis p̄ciosus. Et de hoc tangit Eccs. xij. vbi dr. Tenebrescat sol et lumē: et reuertāt nubes post pluuiam. Joel. xij. Sol vertet in tenebras et luna in sanguinē.

O Enidros ¶ Quart9 lapis dr Enidros qui vt dr in li. de ppe. re. sp desudat et emittit la/chrymas. nec tn̄ liq̄scit aliq̄ mō nec fit minor vn̄ in Lapi. canit. Perpetui flet9 lachrymis distillat enidros. Qui velut ex pleni fontis scaturigine manat. Hec autē gēma figurat ꝟginē pijssimā. Quis ei enarrare poterit cōtinuū ei9 fletū. amaras lachrymas. suspiria. gemitusq̄z de morte filij sui. qn̄ euz videbat in cruce agonizantē ꝛc. de qb9 satis dixi in. x. pte p̄ncipali hui9 opis. ser. j. Licz aūt multū plorauerit. iux illd Thren. Plorans plora/uit in nocte ꝛ lachryme ei9 in maxill tn̄ ei9 pa/tientie ꝟtus in aliq̄ īminuta nō fuit. qz sem/per voluntatē suā cū diuino bn̄placito ꝯfir/mauit. Vn̄ de illa dici pōt ps. lxxxiij. Ascēsiones in corde suo disposuit ī valle lachryma/rū in loco quē posuit.

P epistites ¶ Quītus lapis dici/tur Epistites. de q̄ dr in li. de ppe. re. ꝙ est lapill9 rutilās ꝛ rubicūcdus q soli oppositus ignē ꝛ radios emittit. ꝛ si in aquā feruētē fuerit ꝓiect9 cessat ei9 ebullitio ꝛ post modicū frigescit. vt dr Isi. ꝛ Diasco. Itē dr coercere locustas et volucres. ꝛ nebulas nociuas ac grādines a fructib9 tre. Et silr b. ꝟgo x̄ns iuxta solē iusticie filiū suū tres radios emit/tit. Primū ꝯ locustas. q̄ saliēdo paꝝ eleuāt a terra. ꝛ significāt auaros. q q̄si vipe reptāt sup terrā ꝛ oīa deuorare volūt sua auiditate iux illud Deut. xxviij. Locuste deuorabunt oīa. Sz b. ꝟgo radio suo illuminās auaros ip̄os ab illa auiditate liberat. Vn̄ de ip̄a di/ci pōt illd Exod. x. Flare fec ventū ab occidē/te vehemētissimū. ꝛ arreptā locustā ꝓiecit in mare rubꝝ ꝛc. Scd̄m radiū mittit ꝯ volu/cres. i. supbos. q̄ alte volare nitūt. ꝛ eos deij/cit ad hūilitatē. iux illd Ecci. xxij. Mittēs lapidē ī volatilia deijcit ea. Tertiū radiū mittit ꝯ luxuriosos. ꝛ facit frigidaz aquā q̄ p̄us feruebat igne luxurie.

Q Excolliceros. ¶ Sext9 lapis dicit Excolliceros. q̄ iuenit in Libya. ꝛ est distin/ctus. xl. colorib9. ꝛ iō tale nomē accepit. atq̄z oculos aspicientes hoīs facit tremulos. vt

dr i n li. de ꝓpri. re. q̄ ꝓprietas etiã ipi bn̄dicte ṽgini ↄgruit. Nã q2 de⁹ ↄqrebaṫ q. xl. an nis offensus fuerat a generatõe hac ps. xciiij. Jdeo ṽgo btã. xl. dieb9 post filij resurrectiõ3 assidue orauit deũ ꝑ pctõrib9 tãq3 pia maṫ: Act. j. Et isti. xl. dies fuerunt q̄si. xl. colores isti⁹ lapidis pciosi. Hic q3 lapis ṽgine⁹. ocu los ment̄ facit tremulẽtos. q2 nemo tãti in geniȷ est q̄ recte intueri possit ipsius ṽginis dignitatẽ. Possumus ḡ tremere sed ad ple nuz intelligere neq̄mus. ¶ Septim⁹ lapis

R
gagates. dr Gagates. q̄ pmo in Sicilia in gigãte flu mine fuit repert⁹. ⁊ ab eo noĩatus. de q̄ dr in li. de ꝓpri. re. ꝙ incẽsus odore suo serpẽtes fu gat. demoniacosq3 ꝓgit. ⁊ demõib9 ↄri⁹ esse putaṫ. Jtẽ ṽginitatẽ ꝓdit ſm Diasco. q̄ ait. ꝙ aq̄ ei⁹ bibita. si bibens est ṽgo nõ vrinabit Si non est ṽgo: statim. vrinã emittit. etiã ↄ voluntatẽ suã. Jtẽ hec gẽma (vt in dicto lib. dr) attritu digitoꝝ calefact⁹ paleas leues si bi appositas attrahere ↄsueuit. Jtem pota ta ↄfert hydropicis. q2 nociuũ ↄsumit humo rẽ ⁊ dr ↄfortare epar. Jtẽ eius puluis appositus dentib9: roborat debiles ⁊ laxatos. Jte3 multũ dr valere ↄ phãtasmata ⁊ nocturnas demonũ vexationes. Jtẽ dr sedare dolores ventris: q̄n stomach⁹ patiṫ casu aliq̄ subuer sionẽ. Jtẽ valde accelerat ptũ ⁊ adiuuat par turiẽtẽ. vt dr in Lapidario. De h̄ etiã lapide dt Jsi. ꝙ in aq̄ accendiṫ. i oleo ṽo extinguiṫ. qđ est mirũ. Hec ille. Licet ista sint mirabi lia: tñ mirabilior est ṽgo h̄ⁿ pictã. Et ideo ꝑ hũc lapidẽ pciosu3 est significata. Nihil eñ vnq̄3 mirabili⁹ fuit q̄3 ꝙ ipius ṽgis corpu sculũ tãbreue ↄtinuerit totũ deum totã dei potentiã. totãq3 ei⁹ sapiam ⁊ clementiã Jmo ↄtinuit oẽs creaturas. q2 qđ ↄtinet vas etiã ↄtinet vinũ vasis. Uirgo igiṫ ↄtinẽs deũ in q̄ sunt oĩa: ↄseq̄nter cũ creatore ↄtinuit oĩa creata. O igiṫ admirabilis femĩa q̄ deũ pe perit: filiũ lactauit ṽgo. ⁊ in vl̄o tenuit cun cta tenentẽ. tulitq3 in brachijs oĩa ferentẽ. Jtẽ ipa ꝓdijt ṽginitatẽ. q2 deus nõ elegisset corruptã in matrẽ. Jtẽ fugauit phãtasmata ⁊ illusiones demonũ. q2 pepit eũ q̄ destruxit oĩa teploꝝ idola. ⁊ eiecit diabolũ de mũdi pn cipatũ. iuxta illđ Joã. xij. Nũc pnceps hui⁹ mũdi eijciẽṫ foras. Recte igiṫ hic lapis po niṫ in corona ṽginis q̄ in aq̄ accẽdiṫ. q2 in tẽ pore tribulatõis tanq̄3 bona aduocata ꝑ no bis feruẽtius orat. Jn oleo ṽo extinguiṫ. q̄a tpe ꝓspitat̄ ad illã nõ recurrẽtes illi⁹ adiu torio puanṫ. ¶ Tertius loc⁹ isti⁹ hierarchie

S
Officiũ
ptãtum dr cimbrij colo2. q̄ a vulgo appellaṫ sanguis draconũ. Dũ eñ elephãtes implicanṫ ↄ dra cones: irruunt ipsi elephantes sup eos: atq3 ipos dracones obruũt. q̄3 fusus cruor tra3 inficit. fit q3 pigmentũ q̄cq̄d terra3 tinxerit.

Jste aũt color ↄgruit ordini ptãtũ. Potesta tes nãq3 dicũṫ. q2 maligni spũs eoꝝ potẽtia coercenṫ: ne tantũ noceãt q̄3tum cupiunt. vt dr Diony. in li. de ange. hierar. Uñ ḡ in colo re cimbrij diademata sua collocant. q2 sunt q̄si q̄dã elephãtes q̄ serpẽtes malignos hũa ni genet̄ hostes interficiũt. Quare in signũ victorie loca sue stationis rubricare dicunṫ. Hi aũt siłr in corona ṽginis ponũt. vij. lapi des pciosos. ¶ Quoꝝ pm⁹ dr galactides q̄ h3 colorẽ cinereũ. ⁊ est gustu suauis. ⁊ si attri tus fuerit: q̄ddã lac de se emittit. vt dr Jsi. Hic lapis in ore clausus: turbat mentẽ. ⁊ cir cundat⁹ collo vbera lacte replet. Et siłr b. ṽ go hẽ dr colorẽ cinereũ rõne hũilitatis. ⁊ est tota dulcis ac suauis. ⁊ si atteraṫ ꝑ freq̄nte3 inuocationẽ. vel in collo. i. in corde alligeṫ ꝑ deuotione3. replet lacte. i. spũali ↄsolatione. Si aũt q̄s eũ in ore posuerit: mentẽ ei⁹ tur babit. q2 siq̄s de ipa gl'iosissima ṽgine loqui voluerit: q̄d de illa sufficienṫ dicat penitus ignorabit. Nã vt Hiero. i ser. ad Eusto. ait Quicq̄d hũanis dici põt ṽbis: min⁹ ẽ a lau de ṽgis. ¶ Scđs lapis dr Heraxipen qui (vt dr in li. de ꝓpri. re.) est niger. s3 fugat ṽtu te colorẽ. de q̄ etiã dr i Lapidario. ꝙ dilectũ reddit ⁊ amabilẽ eũ sup q̄ est. Et siłr b. vir go Maria nigra ꝑ hũilitatẽ fugauit ṽtute hũanã ↄditionẽ. Cũ ei dei mṙ sit effecta: ma ius est q̄3 cõphẽdere possit mẽs hũana. Jpa q̄3 si dilexerim⁹ eã faciet nos deo dilectos et amabiles. Uñ dicere põt Joã. xiiij. Qui dili git me diligeṫ a pẽ meo. i. a deo. q̄ est pr nr ꝑ creationẽ. ⁊ bte ṽginis ꝑ singularẽ electionẽ ¶ Tertius lapis dr Jaspis. q̄ est viridis co loris. ⁊ dr repmere febres ⁊ hydropisim in his q̄ gestant ipm caste. ⁊ adiuuare parturi entẽ. ⁊ fugare phãtasmata. ⁊ inṫ picula face re hoĩem tutũ: atq3 interiorẽ refrigerare ar dorẽ: ⁊ fluctẽ cõpescere sanguinẽ ac sudorẽ ⁊ luxuriã cohibere. vlcera q3 inueterata sana re. ⁊ sordes ocl'oꝝ purgare. ac visu3 acuere ⁊ ↄfortare. atq3 maleficijs ⁊ incãtationib9 re sistere. Et tot crediṫ hẽ ṽtutes q̄t habet di uersas venulas ⁊ colores. vt dr Dias. ⁊ poni tur in li. de ꝓpri. re. Quas oẽs ꝓprietates h3 btã ṽgo. Sed solu3 declarabim⁹ quõ curat hydropisim. ⁊ sanat ocl'os. acuẽs visu3. Hy dropicus eñ (id est auarus) sp sitit ⁊ ocl'os suos nũq̄3 satiat. sed sp aliena desiderat: ⁊ cõ gregare maiores diuitias anhelat Unđ au ctor astrolabij inq̄t. Hydropico siłis nunq̄3 satiaṫ auarus. Ex lucro lucri mł'tiplicando sitim. Hanc aũt infirmitatẽ curat btissima ṽgo suo exemplo. q2 sp pauperrime vixit. ⁊ ꝑ pter hoc diuitijs spũalib9 a deo repleta fuit. Uñ Luc. j. cecinit. Esurientes impleuit bo nis: ⁊ diuites dimisit inanes. De ipa aũt h3

Galactides.

T
Heraxipen.

U
Jaspis

dropicis sic curatis ab h lapide pcioso z di-
uino dici pot illd Sap. xj. Data est illis re-
x ques de lapide. ¶ Quart9 lapis dr Hiacyn-
Hiacynthus th9. q (vt recitat in li. de ppie. re.) est mirabi
lis vtutis. qr aeri marie se pformat vt in nu
bilo sit nubilus. z i sereno sit seren9. Et isti9
vtus est pferre leticia: z prariari melacho-
lice qlitati. Est em pfortatiue vtutis. Resi-
stit etia diuersis pestilentijs. q solent in aere
sepi9 generari Uigore etia dat mebris. vege
tat neruos. z dulce ac salutiferu dat sapore
Ite veneno obsistit. z tosico prariatur sm
Diasco. Has aut ppietates oes beatissima
vgo habuit. Sed solu dico ad pns q ipa te
pore nubilo nubilosa fuit. s. tpe passionis fi-
lij sui. z tpe gaudij gauisa e vt declaraui in.
x. pte pncipali hui9 opis. ser. ij. Ipsa qz mdo
leticia ptulit p suu bndictu partu. De q an-
y gelos ad pastores ait Lu. ij. Annucio vobis
Iris gaudiu magnu zc. ¶ Quintus lapis dicit
Iris. q primo in Arabia iux mare rubz est
inuent9. nuc aut in plurib9 locis inuenit. s. i
germania z hybernia. z in multis regionib9
aqlonis. Est aut in colore pspicuus z crystal
lo simil: vt dicit Isid. Et dr iris p silitudine
arcus celest qr pcussus sole sub tecto: spes
z colores arcus celestis in pximos parietes
oppositos repntat. Et inf ceteras vtutes tol
lit dolores parturient Un in li. de ppie. re.
sic dr de illo. Hic lapis (vt fertur) cooperat
parturienti. vel vt citius pariat. vel salte vt
dolore partus facili9 sustineat. z no totu de
piculo ptimescat. Recte igit hic lapis ponit
i corona vginis: vt significet q lz comunis
maledictio data fuerit mlieri a deo Gen. iij
vbi ait. In dolore z erumna coceptus tuos
paries. ipsa tn vgo ab ea fuit exempta. Und
illi canit. Gaude qr deo plena pepisti sine pe
na cum pudoris lilio. Item alias mlieres a
cruciatu z piculo part9 liberat si ad ei9 auxi
liu deuote recurrant. Un cuilibet eaz que
sine piculo filios pepererunt eiusde vginis in-
teruentu: ipa pot dicere illd ps. lxxx. Inuoca
z sti me z libaui te. ¶ Sext9 lapis dr Iena. d
Iena q sic dr in li. de ppie. re. Iena est gema que si
sub lingua hois fuerit posita: ipm dicut pre
dicare plurima futura. vt dr Isido. z Lapi.
Hec ibi. Hic igit lapis merito in vgis coro
na collocat. q sup oes pphas d futur pdice
re sciebat. qr lapide istu. i. spusscti dictatu: co
tinue sub ligua deferebat Un dicere porat
cu ppha ps. xliij. Lingua mea calam9 scribe
A velocit scribent. ¶ Septim9 lapis dicitur
Kauma kauma. q vt dr in li. d ppie. re. est color nuc
albi: nuc subnigri: nuc subrubicudi. nuncqz
sub varijs colorib9 est distinct9. Est aute sic
dictus a kaumate. qd est ide qd incendiu. qr
in locis calidis inuenit. Cui vtus sm Dia-

sco. est curare hydropisim diuersam z diuer
sis imaginib9 sculpit z polit Hec ibi. Et si-
milit beatissima vgo vt hoim corda ad filiu
sui voluntate ptrahat. nuc blandicijs vtit.
nunc minis z aliqn nos flagellis pcuti sinit
vt qui tanqz de genere seruoz amore no tra
bimur. salte verberib9 emedemur. Aliquos
etia delitijs z psolatoib9 spualib9 allicit. ita
vt cum suo bndicto filio dicere possit illud
Joan. xij. Omnia traham ad meipm. Ipsa
qz vgo bndicta videt alba p mansuetudine
z gre subministratione. nigra p sui subtracti
onem. qr eius pntia clarificat. obumbrat ab
sentia. Item rubere p punitionis pmissione
z p varios effect9 dr mutari in colorib9. De
qua mutatone admirat Hieremias ppheta
Thren. iiij. dicens. Quomo mutatus est co
lor optimus. ¶ In tertia qz hierarchia sunt B
tria loca que dicunt esse triu coloz. Prim9
locus dicit indici coloris. Indicus aute co-
lor dicit aereus siue celest. z reperit in Azu-
rio. vt ponit in lib. de ppie. rez. Et iste locus
puenit ordini virtutu. quoz officiu (vt inqt
Grego. iiij. moral.) est operari miracula. q Officiu vtutum.
solum fieri possunt virtute celesti z diuina.
sm Aug. in lib. de vtilitate credendi. Pre-
dicte aut virtutes celestis in corona vginis
ponut septe alios lapides pciosos. ¶ Quo-
ru pmus dicit Kabietes. qui vt dicit in lib. Kabietes
de ppie. rez. est traslucidus z crystallo simi
lis. z dicit pferre ad habenda eloquentiam:
gram ac honorem. z defendere a noxijs z ve
nenosis. ac curare tumores epatis z splenis.
vt dicit Diasco. Hic autem lapis in corona Comendat facudia rhetorici smonis.
vginis merito collocatur. in signum sue cla-
rissime eloquentie. De facundia vero sermo
nis inquit Tullius. ij. de oratore. Quid ad-
mirabilius qz res splendore illustrata ver-
borum: Tantam vim habet illa que recte a
bono poeta est vox. atqz nimiru regina reru
oratio. vt non modo inclinatum erigere aut
stantem inclinare. sed aduersantem atqz re-
pugnantem vt imperator bonus ac fortis
capere possit. Et Seneca in lib. de psolatioe
ad Paulinu ait. Potest eloquetia que par-
ua sunt approbare. magnis z rursus ma-
gna attenuare z ad ima deducere. Imo tan
te virtutis est eloquentia: vt sententias ser-
monis pro libito puertere queat. z falsa pro
veris suggerere. Inquit em Seneca ad Lu
cillum. Incredibile est qz facile magnos vi-
ros dulcedo oronis abducat a vo. Hui9 au-
tem rei sunt exempla plurima. Refert enim
Tullius in tusculanis questionib9 q Egesi
as cyrenaicus phs Cyrene ciuitatis egr pti
adeo eloquenter differebat de bono mort.
z de malo vite psent q mlti morte sibi ma
le inferebant. Un fuit phibit9 a rege Pto-

lomeo illa amplius edocere. De Tullio q̃q3 ait Lactantius. iij. diuinaꝝ insti. aduersus gen. Tullius summus phs secte achademi ce perfectus orator: sua eloq̃ntia corda hoim in mãibꝫ habuit. Plutarchus etiaꝫ inq̃t. ꝙ cũ ip̃e Tulli⁹ oraret ꝑ quinto ligario. q̃ ex ad/ uersarijs cesaris erat: tãta gr̃a facũdie admi rabilis fuit vt cesar i plimos colores vultũ ṽterit: manifestũq3 fuit ꝙ anim⁹ cesaris ṽte baẗ. q̃re ip̃e cesar dulci vict⁹ orõne eũ a crimi ne liberauit. De eloq̃ntia q̃3 poetica inq̃t Ora cius i poetria. Ut pictura poesis erit: q̃ si ꝓ/ pius stes te capiat ꝛc̃. Et Gualfredus ĩ iro/ nia curie papalis ait. Sepius audisti ꝙ vis sermonibꝫ apta ẽ. Et ꝙ naturã callida verba mouent. Hec aũt facundia marie est neces/ saria doctoribꝫ ꝛ mgr̃is. C. d̃ ꝓfes. ꝛ medi. l. magistros. li. x. Et de ꝓfes. q̃ in vr. constan. l. l. vnica. li. xj. Itez aduocatis. vt no. in aut. de iudi. §. ij. col. vj. Ista aũt eloq̃ntia l3 fuerit i multis oratoribꝫ tã chr̃icol' q̃3 paganis: in nul lo tñ tanta fuit q̃nta i magistra eccl'ie catho lice ꝛ aduocata nostra virgine benedicta: q̃ sua dulci facundia impatorẽ celi ꝛ terre ira/ tum pacificauit. ꝛ non vni tm̃ homi ipsi con trario. sed toti generi humano liberationẽ a morte eterna impetrauit. Intantũ etiã au/ res dei sua oratiõe demulsit: vt illũ attrahe/ ret a summo celo vsq3 ad terrã Et tãdulciter allocuta est vt suaserit deo fieri hominẽ. Tã q3 suauiter cecinit ꝙ se i filiũ deus illi dona/ uit. O lingua diserta btẽ ṽgis. O aduoca/ ta eloq̃ntissima: q̃ sua dicendi ṽtute ꝛ effica/ cia chirographũ nostre dãnatiõis de magni dei manibꝫ cadere fecit. ¶ Scd̃s lapis dici tur Kalcophan⁹: q̃ (vt ponit in li. d̃ ꝓpri. re.) est niger ꝛ colore depictus. ꝛ gestat⁹ in ore d̃r clarificare vocẽ: ꝛ defendere a raucedie fau/ ces: vt tradit in Lapidario. Redditq3 vocẽ sonorã que maxime est necessaria bono ora/ tori: s̃m Quintilianũ d̃ oratoria instit. Hec igit gẽma est corone btẽ ṽginis ꝓportionata: ad innuendũ dulcedinẽ ꝛ sonoritatẽ vocis ei⁹ qua ad deum ꝓ nobis interpellat. De q̃ inq̃t illi eius spõsus celestis Cañ. vj. Sonet vox tua in auribus meis. Vox em̃ tua dulcis. Et viij. ca. Fac me audire vocẽ tuã. Terti⁹ la pis d̃r Liguri⁹. de quo d̃r in li. de ꝓprie. re. ꝙ valet ꝯ dolorẽ stomachi: ꝛ stringit fluxũ ven tris ꝑturbati. et valet ictericis ꝛ discoloratis. q̃a ꝑditũ colorẽ eis restituit. Hic etiã lapis recte ponit in corona btissime ṽginis: q̃ ha/ buit stomachũ optimũ. Maluꝫ em̃ stoma/ chum habentes/ assumptũ cibũ vel nõ reti/ nent sed euomunt: vel retentũ in malos hu/ mores ꝯuertunt. Ip̃a aũt virgo bñdicta ci/ bũ ṽbi dei auidissime ꝛ saluberrime assum/ psit. De q̃ d̃r Jaco. j. Cũ mãsuetudine susci/

E Kalcophan⁹.

D Liguri⁹.

pite insitũ ṽbũ qd̃ põt saluare aĩas vestras. Uñ q̃r ip̃m cibũ retinuit ꝛ in nutrimẽtũ bo/ nũ cõuertit. s. bonaꝝ cogitationũ ꝛ opeꝝ: id̃ de illa d̃r Luc. ij. Maria aũt ꝯseruabat oĩa verba hec conferẽs in corde suo. ¶ Quart⁹ lapis d̃r Liparea: q̃ (vt d̃r in li. de ꝓprie. reꝝ) venit de Scythia. et s̃m ꝙ legit mirabilis ẽ ṽtutis. Cum em̃ venatores ꝑsequunt bestias ille ꝑgunt ad istum lapidẽ: ꝛ ip̃m ĩuenẽt tan q̃3 patronuꝫ. Quo p̃nte: nec venator: nec ca/ nes illis nocent. Quid aũt sunt canes: quid venatores: nisi diabolus: caro ꝛ mundus: q̃ nos capiunt retibus suis. Sed si inueneri/ mus hunc lapidem diuinum/ tuti erimus. Erũt em̃ omnes inimici nr̃i sicut canes mu/ ti non valentes latrare. Esa. lvj. ¶ Quint⁹ lapis d̃r Margarita: q̃ põt ꝯsiderari q̃ntuꝫ ad sui generatiõem: q̃litatẽ: ꝛ ṽtutez. Gene/ rant aũt margarite (s̃m Isi. vt etiã d̃r ĩ li. de ꝓprie. re.) ĩ cõchulis marinis. vñ ꝛ a mari. vo cant margarite. Certo em̃ tp̃e ꝛ maxime tp̃e veris ꝛ in autũno tp̃e conchule ad lit⁹ maris se trãsferũt ꝛ ibi se aperiunt ꝛ rorẽ celestẽ inter viscera sua recipiunt. Ex cuius coagulatiõe margarite generant. Et ideo in p̃dicto li. d̃r: ꝙ margarite nascunt in carne cõche sic ĩ pi/ scium cerebro lapilli aliq̃ñ inueniunt. Ista aũt coclea siue cõchula figurat btã̃m ṽginẽ q̃ se apuit vt rorẽ celestẽ reciperet: ꝛ margaritaꝫ. i. chr̃m itra sua viscera ꝯciperet. Nã apuit ange lo ꝯsensũ suũ vt deo in oĩbꝫ obediret q̃ñ di/ xit: Ecce ancilla dñi. Itẽ apuit chr̃o vteꝝ su um vt eũ ibi reciperet. Apuit q̃3 sp̃ui sctõ anim suũ vt ĩ eã superueniret. Et p⁹ talẽ apertionẽ cõ/ sensus sui ꝛ vteri atq3 animi ros celestis sp̃us/ sctĩ in eam descendit. ꝛ istã margaritã in ei⁹ vtero generauit. De hac aũt roratiõe sp̃us san cti ꝛ ipsi⁹ btissime ṽginis apertiõe d̃r Esa. xlv. Rorate celi d̃sup ꝛ nubes pluãt iustũ: apiat terra ꝛ germinet saluatorẽ. Scd̃o margarita põt ꝯsiderari q̃ntũ ad suã q̃litatẽ. Sunt em̃ ipse margarite pulcre: candide: ꝛ clare. Ille em̃ q̃ sunt tales sunt meliores q̃3 ille q̃ flaue scunt. Nam illas q̃ sunt pulcre cãdide ꝛ cla re generauit ros matutinus. Alias aũt gene/ rauit aer vespertinus. Hec igit margarita sic pulcra: candida et clara significat btã̃m vir ginẽ Mariã que fuit pulcra in mente ꝑ pu/ ritatem. candida in carne ꝑ virginitatẽ ꝛ ca/ stitatẽ. ꝛ clara in ope ꝑ sanctitatẽ. Uñ Sap. iiij. dicit. O q̃3 pulcra est ꝛc̃. Ecce pulcritu/ do mentis. casta generatio. Ecce candor ꝛ vir ginitas carnis. cum claritate. Ecce claritas et sanctitas operis. Tertio margarita põt cõ siderari q̃ntũ ad ṽtutẽ. Habet autẽ ṽtutem abstersiuã. q̃a mẽbra a supfluis hũoribꝫ abs/ tergit. Itẽ restrictiuã. q̃r fluxũ sanguis ꝛ vẽ tris restringit. Uirtutẽ q̃3 confortatiuã. q̃a

E Liparea.

F Margarita

cor debile cõfortat. vt dt Plini⁹. Et eodẽ mõ btã virgo p gr̃am quã nobis infundit habet ṽtutẽ abstersiuã inq̃ntũ abstergit pctã pteri ta. Jtẽ restrictiuã inq̃ntũ restrigit animũ ne fluat ad pctã futura. et cõfortatiuã inq̃ntũ cõ fortat cor ꝛ fortificat ꝯtra mala pn̄tia. Et iõ ipsa inq̃t Eccl. xxiiij. Jn me oĩs gratia vie ꝛ veritatis: in me oĩs spes vite ꝛ ṽtutis. Jpsa em̃ dat nob grãz vite: qñ de peccatis preritis im/ petrat nob veniã per quã a peccati morte re/ suscitat̃ pctõr. Dat gr̃am ṽitatis: qñ ꝯtra fu/ tura picula dat cautelã: p quam hõ ipa picu la vitare sciat. Jtem dat gr̃am ṽtutis: qñ cõ tra mala pn̄tia dat ꝯstãtiã p quã hoiem for/ tificat vt a malis p̃sentibus tueri se valeat. Dicit̃ qȝ in pdicto li. de ꝓprie. re. ꝙ margarita q̃ est natural'r pforata ꝛ rotunda: est melior Et simil'r btã ṽgo fuit natural'r pforata. q̃a ab instanti sue ꝯceptiõis fuit diuia gr̃a pene trata. Jtem fuit rotũda. i. oib ṽtutib circũ data. Unde in figurã eius que thron⁹ dei fu it: dicit̃. iij. Reg. x. Sũmitas throni rotũda erat. Sext⁹ lapis dr magnes: et venit de Jndia: vt inq̃t Jsiđ. xvj. etym̃. Ei⁹ aũt ṽtus inter alias est ferrũ attrahere. Hoc aũt lapi de vtuntur marinarij cũ ferro. quod virtu/ te lapidis fert̃ versus tramontanam. Ex quo scire possunt vbi sunt. et multa maris peri/ cula: scopulos ꝛ infortunia deuitãt. Nos au tem sumus in mari hui⁹ mõi varijs agitati pcellis: ꝛ piclitamur/ nisi dirigamur ad por tum salutis: mediãte ṽtute istius diuĩe ma gnetis. Jpsa em̃ ferrũ. i. animã nostrã ferre/ am (hoc est induratã) diriget ṽsus tramõta nam. i. ṽsus seipam p deuotõem: que est stel la maris: facietq̃ȝ nos videre picula in q̃bus sumus: ꝛ vtꝝ ṽsus portum: an ṽo in pcipi/ tium pgamus. Et tandem ipsius directione ab omnib fluctuatiõib liberati/ optatis su pne patrie litorib applicabim⁹. Pertranseo aũt h illud q̃d ponit̃ in li. de ꝓprie. re. ̃fm Di/ asco. et Lapidariũ. s. ꝙ hic lapis valet ad re/ conciliandũ maritos vxorib. et auget gr̃am et decorem in sermone. Jtem ꝙ puluis eius aspersus p q̃ttuor angulos domus sup car/ bones: faciet subito videri existentib in do/ mo ꝙ domus ruat. ꝛ hoc pcedit ex ṽtigine ꝛ cõmotione cerebri. Quod potest beate virgi ni applicari: cuius sublimitatẽ siq̃s voluerit ad plenum intueri: nõ solum cerebri sed etiã intellect⁹ alteratiõem incipiet pati. ¶ Septi mus lapis dr mellectros. licȝ a quibusdam appellet̃ mellantes. ꝛ sic dicit̃: eo ꝙ dulcem ꝛ melleum emittit succum siue sudorẽ. vt po/ nitur in libro de ꝓprie. re. ̃fm Jsiđ. Hic autẽ succus dulcissimus procedit a beata virgi/ ne que tota repleta est dulcedie. Uñ Berñ. inq̃t. Filioli mei q̃d trepidatis ire ad Mari am? Non austera est. non amara: sed mel et lac sub lingua ei⁹. Hec peccatorꝝ scala. Hec mea magna fiducia. hec tota spei mee ratio. Quid em̃ mirũ potest ne illius repellere ma trẽ: aut a matre repelli? neutrũ plane. Non ẽ trepidet ad eã accedere humana fragilitas Tota em̃ suauis est ꝛ dulcis. Jste aũt succ⁹ virginalis gr̃e non solum nos deo pacificat sed etiam oculos cecos nostre mentis illũi/ nat. Et ideo Berñ. orabat dicens. Dñe Jesu chr̃e q̃ illuminas oẽm hoĩem venientẽ in hũc mõm: mitte in me radios illius stelle de qua natus es sol: qui illuminet tenebras mentis mee. Figura aũt huius illuminatõis habet̃ j. Reg. xiiij. vbi dr ꝙ Jonathe oculi illũina/ ti sunt ex degustatiõe mellis. Jste etiam li/ quor suauissimus vulnera aĩarũ sanat. Et ideo Aug. in quodam sermõe exorat di. Eia o generalis oim spes: dulcis vulnerꝝ nostro rũ medicina. Tu nostris medere languorib q̃ post salutare lauacrũ tot abluenda cõmisi mus quot illicita ppetrauim⁹. ¶ Scđs lo/ cus istius vltie hierarchie dr spirici siue phe nicei coloris: quo librorum capita notant̃. et colligit̃ in littorib maris rubri: vt dr in li. de ꝓprie. re. Hic aũt color cõpetit archãgelis. i. pncipib. Sicut em̃ pncipes ponunt̃ in capite mense: sic archãgeli angelis p̃ferunt̃. Et iste color librorꝝ (vt diximus) initijs pponit̃. Hi ãt archangeli. vij. alios lapides pciosos i coro/ na virginis offerũt. ¶ Quorꝝ pm⁹ dr Me/ nophitis. ꝛ venit de Egypto. de q̃ sic dr in li. đ ꝓprie. re. Hec gẽma talis est nature ̃fm Jsi/ do. ꝙ trita ac sup loca q̃ vrenda sunt vel se/ canda posita: vel cũ aceto linita: ita facit ob/ stupescere corpus vt non sentiat cruciatum Hic igit̃ lapis in corona virginis debuit po ni: que ̃fm carnem debebat comburi fomite pcti originalis q̃ est q̃si q̃dam ignis ardorꝝ ꝯcupiscentie accendens: ṽtute lapidis diui/ ni. i. gratie p̃seruantis: ad insensibilitatẽ re/ ducta est: ita ꝙ nullũ penit⁹ ignẽ ꝯcupiscen/ tie sensit. Uñ dicere põt illđ Eccl. lj. Jn me/ dio ignis non sum estuata. ¶ Scđs lapis dr Myrtes. de q̃ dr in li. de ꝓprie. re. ꝙ in co/ lore est silis myrte: q̃ cõpssus spirat odorẽ sicut nard⁹. Btã aũt ṽgo ꝯpressa. i. grauida pepit filiũ miri odoris dicẽs. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni: cui benedixit dñs Geñ. xxvij. ꝛ Cañ. j. Nard⁹ mea dedit odo/ rem suauitatis. vnde totã domũ. i. vniuersũ mõm: repleuit odore vnguenti Joan. xj. ¶ Tertius lapis dr medo siue medus. ꝛ in/ uenit̃ in medorꝝ regione. Cui⁹ virtus (vt dr i li. de ꝓprie. rerꝝ) est contra cecitatem oculorꝝ. Jtem sanat podagrã: si cum lacte mulieris masculũ parturiẽtis tẽpet̃. Et siliter mõ valet ad dolorẽ renũ ꝛ freneticã passiões. Jpa ṽo btã

S Magnes.
N Mellectros.
I Officium archãgelorum.
Menophitis
R Myrtes
L Medo

virgo freneticos peccatores sanat. sic prz. q: fre- netici tenent ligari. c. nõ oĩs. v. q. v. Et silr pec- catũ ligat aiaz. iuxta illud Esa. v. Quasi vincu- lum plaustri peccti. Ipsa vero beatissima virgo a pctõ liberãs: dicit illud Esa. lij. Solue vincu- la colli tui captiua filia Syõ. ¶ Quart⁹ lapis dr melochitus siue melocites. q (vt dr in dic- to li. de ppri. re) nascunt in arabia. r cunas in fantium a nociuis dr custodire. Beata autẽ virgo custodit nos filios suos ab oĩb maĺ. Unde illi dic quilibet eius deuot⁹ illud ps. xvi. Custodi me vt pupillã oculi: sub vmbra alarum tuaz ptege me ¶ Quint⁹ lapis dr nosech. Cui⁹ ppetas est: vt dr in li. de pprie. re. q iclusus anulo vrit digitũ quẽ tangit p̄ sente veneno. et etiaz dicit mutare colorẽ. et sic pdic venenũ vt possit vitari. Et silr beata virgo pcti mortalis venenũ et maliciã nobis oñdit: et sp vrit tangẽtis digitũ. id est pscia z in qua figit nouaculã. et stipulum de tali ve neno. iuxta illud Prouer. xij. quasi gladio pũ- git pscia. ¶ Sextus lapis dr onychinus qui inuenitur in india et arabia. In hoc aũt lapide vt dr in li. de pprie. re. speculari pñt hoies: et astãtiũ imago videt in eo q̃si i speclo. In be atissima ãt virgie oim scoz virtutes et merita vident. nec aliqd põt esse iusticie vel virtutis q̃ nõ sit in virgine gl'iosa. Uñ Aug. in smo. j. de eius assumptiõe ait. Cuius iusticie cuiusue sanctitatis virgo hec indigere potuit. que ad oĩa efficatia grẽ plenitudinem accepit? Aut qs potuit in eius aĩa vl' corpe loc⁹ eẽ vicioz qñ ad celi vicẽ ptinẽs oĩa dei tẽplũ ẽ effecta? Hec reuera dom⁹ illa ẽ de q̃ p Salomonẽ dr. Sapientia edificauit sibi domuz: excidit columnas septem. Septez nãq3 virginalis hec dom⁹ colũnis fulcita est. q: veneranda hec mr dñi septez spũsscti donis dotata fuit Quã talẽ vtiq3 eterna sapia edificauit: vt di gna omĩno esset ex qua ipe carnẽ assumeret. Quid aũt dignius hac virgie? Quid sancti⁹ in hũani generis serie potuit exoriri? Cui nul lus patriarchaz. nullus pphetaz. null⁹ antiq̃ rũ sequẽtiũ patz. nullus prsus hoim potuit cõpari. Nã quõ quisq3 huic extimabitur cõ pandus et conferendus: cuz hec admirabil' virgo cunctoz celsitudinẽ trãscendat morta- liũ. atq3 partu suo hoĩz etiã excedebat meri tũ angeloz: Idẽ q3 in smõe eiusdẽ dici inqt Oim qdẽ scoz mẽorie mirabiles: nihil tñ in gl'ia sic pñs solẽnitas. Abel p sacrificium noiat. Enoch p ptemplationez memoratur Melchisedech sic dei imago pdicat. Noe p iusticiã laudat. Abraã p fidẽ approbat. Ysa- ac p normã memorat. Jacob p luctamẽ bri- ficat. Joseph p castimoĩã honorat. Job per patientiaz magnificat. Moyses sic legisla- tor extollit. Jesus naue sic dux pfert Heli- as sicut zelotes testificat. Esaias sic locutor dei scribit. Dauid sic prudẽtissimus pdicat Ezechiel sicut speculator arcanoz admira- tur: Salomon sic sapiẽs noiat. Sed nullus talis in mõo q̃lis genitrix dei Maria. Quẽ em̃ oẽs illi in enigmate viderũt. ipa tulit in- carnatũ in vtero. Hec ille. ¶ Septim⁹ la- pis dr Optalius siue opulus sm Isi. q (vt dr in dicto li. de pp. re.) est diuersaz gẽmaz coloribꝫ distinct⁹. Est ei in eo carbũculi ge- nus. ignis ametisti. fulgẽs purpura. smara- gdi nitẽs viriditas. et singuli colores sub q̃- dã varietate sũt lucẽtes. nomẽ ãt habet a pa tria. Et ipm lapidẽ India sola gīt. vt dr Isi. Et tot credit hr̃e virtutes q̃t colores. De q dr in Lapidario q oculos se portantis fuat il- lesos et acutos. Sz alioz oclos circũstanti- um obducta nube recõdit: vt nõ videãt vel aduertãt q̃ sunt corã eis. Hic autez lapis in virginali corona puenienter ponit. Ipsa em̃ ei q eã defert in corde p deuotiõem: fuat ocu- los pspicacissimos. vt videre posset cũcta p- tinẽtia ad salutẽ: ita vt de ipo dici q̃at illud Ecci. xxiij. Oĩa videt oculus eius. Ecõtra ve ro de indeuotis ipi⁹ dici pt illud ps. cxiij. Ocu los hñt r ñ videbũt. Et ps. lxviij. inqt ppha Obscurent oculi eoz ne videãt. ¶ Tertius r vltimus locus celi et empyrei et tertie hie- rarchie dr eẽ purpurini coloris. Purpurina autẽ apud pictores nomẽ a puritate sortita est cuius materia generat in his locis q̃ solis cursus illuminat affluẽter. vt dr Isi. in ca. de tincturis. De supdictis aũt nouẽ coloribꝫ tra ctat Plinius li. xxxv. c. ix. vsq3 ad c. xxxiij. et Isi. li. xviij. r. xix. etym. Hic aũt vltimus lo- cus cõpetit ãgelis rõe sue puritatis. Qui vij alios lapides p̃ciosos ponũt in corona vgi- nali ad cõplemẽtũ ei⁹ ¶ Quoz pm⁹ dr Py rites. a pyr grece qd est ignis latine. de q dici tur i li. de pp. re. Huic lapidi plurim⁹ ignis inest. d facili em̃ scintillas emittit. r tenẽtis manũ si vehemẽti⁹ pmat adurit. ppt qd ab igne nomẽ accepit. d q dr i lapidario. Tãgi vult leniter: blãda q3 manu teneri. Nã p̃ssus nimiũ digitos tãgentis adurit. Et talis fu- it bñdicta virgo q igne diuini amoris accensa emittebat scintillas ignitas. i. feruẽtes oro- nes ad deũ. r ignita exẽpla ad primũ. qbꝫ eũ ad feruorẽ spũs accẽdebat. Uñ verificatũ ẽ in ea illud ps. xlix. In conspectu eius exarsit ignis. Et ps. xcvj. A facie eius exarsit ignis Digitos q3 eã nimiuz pmentis adurit. q: si qs eius admirabiles excellentias ad plenuz pscrutari r describere voluerit: tanq3 ad ta- cũ ignis cito ad se man⁹ ab incepto ope re- trahere coact⁹ erit. Et iõ mihi hec scribẽti. et ad indagatõez ac declarationẽ vgialis sub- limitatis pringere nõ valenti. dici pt illud Exo.

M Melochitus

N Nosech.

O Onychinus

P Optali⁹.

Q

Pyrites

iiij. Retrahe manū tuā in sinū tuū. ¶ Se-
R cūdus lapis dr̄ plonites. de q̄ sic h̄r in li. de
Plōites pṗrie. re. Plonites est lapis q̄ dr̄ eē femine⁹.
Nā certo tpe cōcipit ꝛ parit ꝯsil'em lapidē: ꝛ
ꝯfert p̄gnantib⁹: vt dr̄ Diasco. Hec ibi. Btā
aūt ṽgo pulcerrima: sapiētissima ꝛ scītissima
genuit filiū sibi sil'ez. s. pulcerrimū: sapiētissi
mū ꝛ scītissimū. vñ appellat̄ scītissc̄roꝝ Dan.
S ix. ¶ Terti⁹ lapis dr̄ pateron. de q̄ dr̄ i dicto
Paterō. li. de pṗrie. re. ꝙ est multoꝝ coloꝝ sparsoꝝ ꝛ
pariter distinctoꝝ. nā niger ꝛ rube⁹ viridis
pallensq3 videt̄. Purpure⁹ croci⁹q3 sil' pra-
siiq3 coloris. De ipso etiā dr̄ in Lapidario ꝙ
facit hoīem audacē ꝛ iuictū illo die q̄n vide
tur mane oriēte sole. Cui⁹ rei dimissa dermi-
natiōe veritatꝫ seu falsitatꝫ: dico ꝙ hūc lapi
dem p̄ciosū in spū viderat illo mane beata
ṽgo q̄ meruit effici mr̄ dei. s. in auroza. xxv.
die Martij. Tūc em̄ adeo facta ē audax ꝙ
deū de celo ad terrā traxit. Jtē adeo victori-
osa ꝙ illi⁹ hostꝫ ptātem ꝯtriuit de q̄ dr̄ Job
xlj. Non est ptās sup terrā q̄ compet̄ ei: q̄ fa
T ctus est vt nullum timeret. ¶ Quart⁹ lapis
Sapphy dr̄ Sapphyr⁹. de q̄ dr̄ in li. d̄ pṗri. re. ꝙ est gē
rus. ma cerulea celo sereno in colore similis: atq3
optima est int̄ gēmas ꝛ sūme p̄ciosa: ꝛ regū
digitꝫ magis apta. ꝛ ꝙ in multꝫ locis iuenit̄.
sed oriētalis siue indic⁹ sapphyr⁹ meli⁹ iudi-
cat̄: ꝛ maxīe q̄n h̄z q̄sdā pulueres aureos in-
termixtos. Hic lapis maxīe cōmēdat̄ ī La-
pidario: ita ꝙ p̄ sui excellentia gēmaꝝ gem-
ma vocat̄. Nā corp⁹ vegetat ꝛ integra mem
bra p̄seruat. stellāq3 habet relucentez: p cui⁹
refulgentiā eius virtus indicat̄. Jn medio
aūt vene sapphyri velut in ventre q̄daz sp̄es
carbunculi inuenit̄. et ideo a multꝫ sapphy-
rus mr̄ carbūculi credit̄: eo ꝙ in ei⁹ venis gi-
gni a pluribꝫ phibet̄. De h̄ aūt sapphyro inq̄t
Diasco. ꝙ multū valet ad discordiaꝝ recon
ciliationē ꝛ ad pacē reformandā. Et ꝙ hab3
ṽtutē caloris innaturalis rep̄ssiuā. vnde de
ipso dr̄ in Lapidario. Corpis ardorē refrige
rat interiorē. Nā in febribꝫ multū caumati-
cis ꝛ incētiuis refrigeriū p̄bet sapphyr⁹ si iu
xta venas cordis pulsatiles suspēdat̄. Jtem
habet ṽtutē ꝯfortatiuā. et ideo dr̄ valere con
tra cordiacā ꝛ quālibet passionē melancholi
cā. Jtem repmit nimiū sudorē. vt dr̄ i Lapi-
dario. Jtē h̄z ṽtutē fluxus sanguīs restricti-
uam. vñ si sapphyrus oriētalis tēporibꝫ appo
nat̄: solet restringere sanguinē d̄ naribꝫ p̄flu
entē. Jtē ṽtutē habet singularꝫ tumoris ꝛ i-
flature sedatiuā3. Certū est em̄ ꝙ apostema-
tū repmit inflaturā: si in p̄ncipio iflāmatōis
nociue citi⁹ apponat̄. Jtē valet ꝯtra antracē.
Nā habet ṽtutē malicie ꝛ venenositatꝫ eius
expulsiuā. ꝛ illi⁹ furiosi [illegible] ꝛ expelli
ne eius malicia spūs inficiat. et illius fumū
ad cor ascēdere nō p̄mittit: vt dr̄ Diasco. Jtē
vim habet veneno ꝯtrariā: ꝛ ipi⁹ penit⁹ extin
ctiuā. vnde si araneā infra pyridez posuerꝫ ꝛ
verum sapphyrū indicū siue aliū supra pyri-
dis orificiū aliq̄3diu tenuerꝫ: aranea ei⁹ vir-
tute victa q̄si subito morietur: vt dr̄ Diasco.
Jtem habet vim visus ꝯseruatiuā ꝛ sordes
oculoꝝ sine grauamīe purgat. Unde sc̄ptū
est. Tollit ex oculis sordes: de fronte dolorē
Jtem habet vim vulneꝝ curatiuā. Nam vt
dr̄ Diasco. puluerizatus ꝛ lacti admixt⁹ vl-
cera sanat. Jtem tante auctoritatꝫ fuit lapis
iste apud veteres paganos ꝛ gentiles ꝙ ab
eis fuit Apollini singularit̄ consecratus. Et
cum ipm̄ Apollinē sacrificioꝝ tpe ꝯsulerēt:
certificari citi⁹ putabant si sapphyrū tunc in
p̄ntia haberent. vnde in Lapidario dicit̄. Et
plus q̄3 reliq̄s amat hanc hydromantia Hē
mas: vt diua queat p eam responsa mereri.
Jtem hunc lapidē magi singl'ariter diligūt
q̄a fm eoꝝ opinionē (l3 erroneā) p ipsi⁹ ṽtu-
tē q̄dam miracula se credūt opari. Et h̄ tan
git in Lapidario vbi dr̄. Hic lapis vt perhī
bent educit de carcere vinctu3. Obstrusasq3
fores ꝛ vincula tacta resoluit. Jn h̄ aūt oēs
recitatores ꝯueniūt ꝙ hec gēma dr̄ amatrix
castitatꝫ. Et ideo ne ei⁹ effectus p īmundiciā
portātꝫ aliq̄ mō impediat̄: debet ille q̄ eā por
tat caste viuere. Uñ dr̄ in lapidario. Sed q̄
portat eā castissim⁹ eē iubet̄. Jtē dr̄ in lapida
rio ꝙ valet ad tollendā inuidiā: ꝛ expellēdū
timorē: ꝛ ad faciēdū audacē ꝛ victorē: et fir-
mandū in bono: ꝛ ad faciendū mitē ac hūilē
ꝛ benignū. que oīa dispositiue ꝛ nō effecti-
ue intelligunt̄. Hec oīa i dicto li. de pṗrie. re.
Properates āt isti⁹ gēme optie ꝯueniūt ṽgi
ni bn̄dicte: nō solū dispositiue sed etiā effecti
ue. Sed solū p nūc breuit̄ dico ꝙ sic sapphy
rus ē sup oēs gēmas: ita ṽgo gl'iosa ē sup pu
ras creat̄as. Et sic sapphyr⁹ Apollini: ita ipa
deo ē ꝯsecrata. et sic sapphyr⁹ regꝫ digito cō-
uenit: ita b. ṽgo dei filio celesti regi ꝯueniēs
mr̄ fuit: q̄ digit⁹ dei dr̄. iux̄ illō Exo. viij. Di-
git⁹ dī ē hic ¶ Quit⁹ lapis dr̄ smaragd⁹: cui V
assilat̄ btissima ṽgo. et p̄io rōne colorꝫ. Nā Smaragdus
vt ait Jsid. ꝛ ponit̄ li. d̄ pṗri. re. Smaragd⁹
gēmaꝝ oīm viridiū obtinet p̄ncipatū. Nul
li em̄ herbe vel gēme maior iest viriditas q̄3
smaragdo: q̄ viriditate sua herbas virentes
supat. Quasi āt gēme vl' herbe virides sunt
sacratissime ṽgīes: q̄ carnis virorē sp ꝯfuāt.
Jnter q̄s btissima ṽgo obtinet p̄ncipatū. iu
xta illō p̄s. xliiij. Adducent̄ regi ṽgines post
eā. Post eā. s. nō solū ordine sed etiā dignita
te. q̄r. s. ṽginitati ei⁹ nulli⁹ vnq̄3 ṽgitas potu-
it coeq̄ri. Ei⁹ aūt ṽginitas ꝛ hūilitas ita deo
grate fuerūt ꝙ q̄si due porte extiterūt p q̄s i
eam chrs intrauit. Et iō dr̄ Tob. xiij. Porte

bierl'm ex sapphyro ꝛ smaragdo edificabũt
Nã p sapphyꝝ (q̄ tumorē sedat) intelligit̃ ei⁹
hũilitas: q̄ soluit tumorē elatiõis. sed p sma
ragdũ (q̄ ē viridis coloris) intelligit̃ ṽgitas
carnis. Scd̃o dr̃ smaragd⁹ rõne nitoris. q̄a
vt in p̄dicto libro de ꝓp.re. dr̃. tant⁹ est nitor
smaragdi q̄ ei⁹ viror nec i sole aliq̄ mõ obũ
brat̃. Et sil'r tant⁹ fuit nitor puritat̃ ꝛ ṽgini
tat̃ dñe nr̃e q̄ solē iusticie chr̄m gignẽdo vl'
pariẽdo in nullo pdidit suã integritatẽ. Ter
tio sic dr̃ rõne rep̄ntationis. q̄a (vt dr̃ vbi s̄.)
si corp⁹ smaragdi extẽsum fuerit ꝛ extersũ si
ue politũ: ad modũ specl'i imagines rep̄ntat
Et sil'r btã ṽgo cui⁹ corpus fuit extẽsũ ex di
uinali grauidatiõe. Itẽ extersum ꝛ politũ ex
oĩs imũdicie elõgatõe: ꝛ oĩm ṽtutũ adorna
tiõe: imagines nob̃ rep̄ntauit. s. diuinã ꝛ hu
manã. q̄a ṽbũ incarnatuꝫ nob̃ ꝓtulit. s. dñm
Jesum chr̄m: q̄ inq̄ntũ ṽbũ est imago patr̃
ꝛ figura sube ei⁹ Col'. j. Et fm carnẽ siue hũa
nitatẽ ē (vt ita dicã) imago matr̃. s. hõ ex ho
mine in silitudinẽ hoĩm fact⁹: ꝛ habitu inuẽ
tus vt hõ Phil'. ij. Ul' btã ṽgo q̄ fuit vt spe
culũ politũ ꝛ extersuꝫ p suã maximã purita
tẽ rep̄ntat nobis imagĩes oĩm ṽtutũ: vt eas
imitemur. Itẽ ꝛ q̄rto dr̃ smaragdus ratõne
tinctionis. Un̄ in p̄dicto li. de ꝓpri.re. dr̃ de p̄
cedenti ꝛ seq̄nti silitudine sic. Smaragd⁹
habet corp⁹ speculare ꝛ pspicuũ obiectaꝝ fi
guraꝝ ꝛ imaginũ ostensiuũ. Habet q̄ꝫ viro
rẽ sui multiplicatiuũ. Ex se eñ generat radi
um: q̄ virore tingit aerẽ circũfusũ. Et sil'r be
ata ṽgo emisit ex se radiũ q̄n pepit dei filiuꝫ.
Un̄ canit eccl'ia. Sicut sid⁹ radiũ ꝓfert ṽgo
filiũ pari forma. Neq̄ꝫ sid⁹ radio: neq̄ꝫ mr̃ fi
lio fit corrupta. Quo filio suo viriditate i.
ṽgiali carne q̄ ip̄ ĩduit: nõ tm̄ circũstãtes
ꝛ ꝓxios ei iudeos: sed etiã totuꝫ mõm tinxit.
scꝫ tinctura baptismali. Nam chr̄s tactu sue
mũdissime carnis quã ex ṽgine traxit: vim
regeneratiuã ꝯtulit aq̄s q̄bus fideles tigun
tur ꝛ baptizant̃. Quinto dr̃ smaragd⁹ ratiõe
ṽtuose opationis. Dicit eñ Diasco. ꝛ etiam
ponit̃ in li. de ꝓprie.re. ꝛ in lapi. q̄ smaragd⁹
valet ad diuitiaꝝ augmentũ. Btã aũt ṽgo
opes spũales nob̃ auget: dũ ml'tiplices gra
tias iperrat: vel dũ nos ad bñ opandũ ꝛ me
rita cumulãdũ iuuat. Itẽ vbi s̄. dr̃ q̄ smara
gdus collo suspẽsus a morbo caduco p̄seruat
Et ip̄a bñdicta ṽgo nos a casu pcti rep̄mit ꝛ
ꝯseruat. Itẽ ibidẽ dr̃ q̄ smaragdus lasciuos
mot⁹ refrenat: ꝛ ꝯ illusiões ꝛ phãtasmata de
monũ valet. Et btissima ṽgo ꝯ illusiões ꝛ tẽ
tamenta demonũ ac ꝯ lasciuie libidinẽ auxi
liũ nob̃ p̄stat. Itẽ vbi s̄. dr̃ q̄ smaragd⁹ me
moriã pditã repat. Et sil'r btã ṽgo q̄ oĩa ṽba
et gesta chr̄i cõseruabat in corde suo: postea
scriis euangelist̃ retulit. ꝛ ꝯseq̄nter p eos ad
memoriã filiũ reduxit. Iteꝫ ibidẽ dr̃ q̄ sma
ragdus visum ꝯfortat. Et ip̄a ṽgo gl'iosa vi
sum nostꝝ ꝯfortauit: ꝓducẽdo nob̃ veꝝ lu
men chr̄m q̄ illuminat oẽm hoĩem venientẽ
in hunc mõm: Joã. j. Itẽ vbi s̄. dr̃: q̄ smara
gdus valet ad sedãdũ tempestates. Et ipsa
pijssima ṽgo nos in hui⁹ mõi fluctib⁹ picli
tantes dirigit ꝛ defendit. et ꝓpter h̄ ab eccl'ia
appellat̃ stella mar̃. De ip̄a q̄ꝫ dña nr̃a expo
nere possumus illud Eccl'i. xxxij. Sicut in fa
bricatione auri signũ est smaragdi. Q2 bñ
dicta dei mater est signũ refulgẽs in gl'ia ce
lesti / multo magis q̄ꝫ smaragdus in medio
auri. de q̄ signo dr̃ Apoca. xij. Signum ma
gnũ apparuit in celo Mulier amicta sole ꝛc̄ x
¶ Sextus lapis dr̃ Sardi⁹: q̄ est rubei co Sardi⁹.
loris. et sic appellat̃ q̄a p̄mit⁹ in sardis est re
ptus. vt dr̃ Isid. ꝛ ponit̃ in li. de ꝓpri.re. Ubi
etiã dr̃ fm Diasco. q̄ incẽdit gaudiũ ꝛ expel
lit timorẽ: audaces reddit: ꝛ acuit mentẽ: et
gestantẽ se ab incãtatiõib⁹ ꝛ maleficijs tuet̃:
ac ip̄o p̄nte non nocet onyx: q̄ est alius lapis
hñs q̄sdam nociuas q̄litates. Lꝫ aũt p̄dicta
gẽma nullã p̄dictaꝝ ꝓprietatẽ hr̄et: habet tñ
eas ṽgo bñdicta: q̄ suis deuotis auget ꝛ incẽ
dit gaudium: dicens illud Mat. v. Gaude
te ꝛ exultate q̄m merces vestra copiosa est in
celis. Expellit q̄ꝫ timorẽ illũ d̄ q̄ inquit Ps̄.
Trepidauerũt timore vbi ñ erat timor. Au
daces etiam nos facit ꝯtra diabolũ. ꝛ ab ei⁹
maleficijs defendit: ita q̄ ei⁹ deuotiõe in cor
dib⁹ nostris existente: nob̃ nulla ten⁹ nocere
põt. Unde de q̄liber ipsi⁹ deuoto dici põt il
lud ps̄. lxxxviij. Filius iniq̄tat̃ ñ apponet no
cere ei. ¶ Septimus ꝛ vltim⁹ lapis dr̃ So
lix. de q̄ dr̃ in li. de ꝓprie.re. q̄ est gẽma cãdi y
da ꝛ translucens: sic dicta eo q̄ ad similitu Solix.
dinem solis in orbe fulgentis radios gerat:
vt dicit Isid. in ca. de candidis gẽmis. Et si
militer beata ṽgo sole clarior p orbẽ vniuer
sum radios sue claritatis effundit / quibus
omnes deuotos suos illuminare nõ desistit
Unde ipsa Eccl'i. xxiiij. inquit. Illuminabo
oẽs sp̄antes in dño. De ipsa aũt virgine cla
rissima loq̄ns Dãtes in. xxij. cantu padisi in
quit. E beatrice dixe Eccole schiere. Del tri
umpho di chr̄o. e tuto il fructo Ricolto del
girar di q̄ste spere. paruemi chel suo viso ar
desse tuto. E li ogi hauea si de leticia pieni
che passar mi ꝯuieni senza cõstructo. q̄ le ne
pleniluni ꝛ ne sereni Triuia ride tra le nim
phe eterne. Che depingon il ciel p tuti i seni
Uidio sop̄ miliara de lucerne vn sol che tu
te q̄nte lacẽdeua come fa il nostro le viste su
perne. E p la viua luce trãspareua la lucente
substãza tanto chiara nel viso mio che nolla
sustieua. O [illegible] o dolce guida e chara
Ella mi dixe Quel che ti sobranza [illegible]tu da

cui nullo si ripara Quivi e la sapiẽza e la pos
sanza chapri le strade ĩtra li cielo ⁊ la terra vñ
fugia si longa disiãza. Como foco da nube si
disserra ꝑ dilatarsi si che nõ vi cape. E foꝛ di
sua natura ĩ giu saterra. La mẽte mia cossi
tra q̃lle dape. Fca piu grãde di se stessa vsio.
E che si fesse rimẽbrar nõ sape. Apꝛili ogi eri
guarda chi son io. Tu hai vedu te cose che
possente. Se facto a sostener lo riso mio Jo
era coma quei che si risente Di visio ne obli
ta che singegna ĩdarno di redur lasi a la mẽ
te. Quãdio ꝟdi q̃sta ꝓferta degna. Di tanto
grado che mai nõ si stingue Del libro chel p̃
terito rassegna. Se me souasser tute q̃lle lin
gue che polimia colle soꝛe fero. Del lacte loꝛ
dolcissimo piu pingue. Per aiutarmi al mi
lesmo del vero. Nõ si verria cãtãdo il scõ ri-
so. E quãto il scrõ aspecto facea mero. Et. j.
Perẽtro il cielo scese vna facella Formata ĩ
terchio doꝛo a gauisa di coꝛona. E cinsela e
giro se ĩtoꝛno ad ella. Qualuncha melodia
piu dolce sona Qua giu. ⁊ a se piu lania tira
parebbe nube che squarzata tona. Cõpara-
ta al sonar di q̃lla lyra vñ sincoꝛonaua il bel
sapiro Del q̃le il ciel piu chiaro sinzafira. io
sono amoꝛe ãgelico che giro lalto leticia che
spira del ventre Che fu albergo del nostro
disiro E gireromi dona del ciel mẽtre che seg
uirai tuo filio. et farai dia Pia la spera sup-
ma per che lientre. Cossi la circula ta melo-
dia Si sigi laua. ⁊ tuti li altri lumi. Faceaz
sonar il nome de Maria Lo real manto di
tuti volumi. Del mondo che ferue e piu sa-
uiua. Nel alito de dio ⁊ ne costumi Hauea
sop̃ di noi la terua riua. Tãto distante che la
sua puẽza. La douio era anchoꝛ ñ appariua
Pero ñ hebber li ogi mei potẽza di seguitar
la coꝛonata fiama. Che si leuo apsso a sua se
mẽsa. E come fãtolichen ver la mãma. Ten
de le bꝛachia poi chel lacte pꝛese. Per lanio
chen fin di foꝛsi ĩ ĩfiama Ciascun di quei cã
doꝛe ĩ su si stese. Cõ la sua fiama. si che lalto
affecto. Chaueão a maria mi fu palese Jndi
rimaserli nel mio ꝯspecto Regina celi cãtan
do si dolce Che mai da me nõ si pti il dilecto
O q̃nta heluberta che se so folce. Jn q̃lle ar
che richissime che foꝛo. A semiare q̃ gio bõe
bobolce Quiui si gode e viue del thesoꝛo.
Che sa q̃sto piãgen[illegible]do nel exilio Di babylon:
oue li lascio loꝛo Quiui triũpha soto lalto fi
lio. Di dio ⁊ di maria di sua victoꝛia. E con
lãticho ⁊ col nouo consilio Colui che tienle ci
aue di tal gloꝛia. Hec ille. ¶ Pro ꝯclusiõe
aũt huiꝰ opis debet q̃libet ad gl'iaz ipsiꝰ bñ-
dicte ṽgis sexagies ⁊ ter exclamare. vt q̃b; la
pidib; ꝑ angelos coꝛonã ei factã declarauí-
mus: ipsᷓ clamoꝛib; ai[illegible]nam ꝰ. O igñ
fõs gᷓ[illegible]supne. O armariũ oim diuitiaꝝ sa

Jn btãm ṽginẽ exorãdo cõcludit librum.

piẽtie ⁊ scie dei. O cib; ⁊ refectio hũane men
tis. O stella matutina. O vita nr̃a. O dulcꝫ
mr̃ ⁊ pia. O auxiliatrix in oĩ calamitate. O
mr̃ pietatꝭ. O vena nr̃e salutꝭ. O p̃ncipiũ no
stri amoꝛis. O redẽptrix vniuersi. O muta-
trix cursus natural'. O recuꝑatrix ꝑditi oꝛ-
bis. O renouatrix hũane nature. O media-
trix dei ⁊ hoĩm. O spes solida nr̃e mercedis
O ductrix oĩs fidelis errãtꝭ. O fundamẽtũ
nr̃e fidei. O mare in q̃ defluũt oĩa flumia di
uinoꝝ charismatũ. O sagitta ꝯ serpentẽ an
tiquũ. O poꝛtꝰ ꝯsiderabil'. O schola oĩm vir
tutũ. O pons ꝑiculosi huiꝰ mũdani flumis.
O ardoꝛ suꝑni amoꝛis. O scala ꝑ quã in ce-
lũ ascendit᷑. O vas ⁊ templũ spũsscti. O spe
culũ in q̃ resplẽdet oẽ bonũ. O noꝛma iusti-
cie. O castitatꝭ magr̃a. O ĩnocẽ[illegible] foꝛma. O
añ nr̃m iudicẽ aduocata fidelissima. O glo
ria angeloꝝ. O decoꝛ oĩm celoꝝ. O dispẽsa-
trix donoꝝ dĩ. O ṽgo mr̃ eterni ṽbi. O poꝛ
tinaria ꝑadisi. O aq̃ melliflua q̃ das bibere
oĩ sitienti. O exẽplar hũilitatꝭ. O secretaria
eterni ꝯciliȷ̃. O tabnaculũ sctm̃. O refugiuz
nr̃e miserie. O viuificatrix ab eterna moꝛte.
O thesauraria altissimi. O puella super oẽs
p̃electa. O vox ꝓphaꝝ. O ꝯsideriũ pꝛiarcha
rũ. O flãma int᷑ seraphin. O lumẽ ad cheru
bin. O throna int᷑ thꝛonos. O dña int᷑ dña-
tiones. O maria p̃nceps inter p̃ncipatꝰ. O
colũna oĩs ptãtis. O ṽtutũ supma virtꝰ. O
archangela int᷑ archãgelos. O oĩm angelo-
rũ oꝛnamẽtũ. O hoꝛtꝰ delitiaꝝ. O coꝛona iu
stoꝝ. O triumphꝰ celi empyrei. O filia p̃ris
eterni. O genitrix diuine maiestatꝭ. O spon
sa paracleti. O regina ⁊ impatrix oꝛbis vni-
uersi: defende nos a malignis spiritib;: ⁊ fac
vt in die iudiciȷ̃ audiamꝰ vnigenitũ filiũ tu-
um nob dicẽtẽ: Venite bñdicti p̃ris mei: pos
sidere regnũ q̃d vobis paratũ est ab oꝛigine
mõi. Jn q̃ regno perenniter te laudare ⁊ glo
rificare valeamꝰ vna cũ ipo dilectissimo fi-
lio tuo Qui cũ eterno p̃re ⁊ spũsctõ viuit ⁊ re
gnat deꝰ ꝑ oĩa secula seculoꝝ Amen.

Mariale eximiȷ̃ viri Bernardini de Bu
sti Ordinis seraphici Frãcisci/tractãs de ex
cellentiȷ̃s regine celi: multa diligẽtia recolle
ctum Impẽsis circũspecti viri archibibliop-
pole Joãnis rynman Jn officina industriȷ̃
Henrici Gran/ciuis ĩ oppido impiali Ha-
genaw: Jmp̃ssum anno salutꝭ nr̃e Mↄxiiȷ.
Jn Vigilia natiuitatꝭ Marie finit feliciter

F. BERNAR
DINI DBVST.
Serm. B.M.V.

calibrite
colorchecker CLASSIC
mm